BIBLIOTECA NAZ
Vittorio Emanuele II
XXXIX
G
3
NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

EUSTATHIUS
IN HOMERUM
GRÆCE, ET LATINE,
ALEXANDRO POLITO
DE CLER. REG. SCHOLARUM PIARUM
I N T E R P R E T E.
Tomus Tertius.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ
ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΕΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΜΑΙΣΤΟΡΟΣ ΤΩΝ ΡΗΤΟΡΩΝ, ΤΟΥ ΚΑΙ ΥΣΤΕΡΟΝ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΠΑΡΕΚΒΟΛΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΑ.

EUSTATHII
DIACONI A SUPPLICIBUS LIBELLIS,
ET ORATORUM MAGISTRI,
POSTEA
ARCHIEPISCOPI THESSALONICENSIS,
COMMENTARII IN HOMERI ILIADEM.

ALEXANDER POLITUS
FLORENTINUS DE CL. REG. SCHOLARUM PIARUM
Nunc primum Latinè vertit, recenſuit, Notis perpetuis illuſtravit.
ACCEDUNT NOTÆ ANTONII M. SALVINI V. CL.

FLORENTIÆ Anno MDCCXXXV.
Apud Bernardum Paperinium.
CUM APPROBATIONE.

Digitized by Google

140b24

Digitized by Google

LUDOVICO XV.
GALLIARUM, ET NAVARRÆ
REGI CHRISTIANISSIMO

ALEXANDER POLITUS
DE CL. REG. SCHOLARUM PIARUM
S. P. D.

DUÆ in primis regiæ laudes cenſentur, LUDOVICE, Rex Christianissime, Justitia, & Fortitudo. Alterius cauſsâ reges jam inde a principio conſtitutos fuiſſe accepimus, ut ab uno nimirum aliquo æquitas inter homines ſervaretur; altera maximè neceſſaria

eſt ad propugnandum pro æquitate. Illa ſocietatem, & concordiam ſuorum æquabiliter tuetur; hæc illatam aliunde injuriam fortiter propulſat. Utra harum alteri præſtaret, interrogatus quondam Ageſilaus, præclarè reſpondit, nihil nobis opus fore fortitudinem, omnes ſi juſti eſſemus. Justitia, quæ militari fortitudine vacat, ſæpe ab hoſtibus contemnitur, nec ſatis valet ad injuriam prohibendam. Fortitudo, quæ procul abeſt ab juſtitiâ, ne fortitudo quidem eſt, ſed immanitas. Altera ſi alteri conjungitur, ea demum vera, ac plena eſt optimi Regis laus, quem & ſui ament, & hoſtes metuant, & omnes revereantur. Ab juſtitiâ autem Rex habet, ut bonus ſit ipſe, & nominetur. Itaque utramque ſimul laudem agnoſcit in Rege ſuo, & prædicat Homerus:

Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής.

Paucis his verbis quum perfecti abſolutique Regis ſumma laus contineatur, utramque & juſtitiæ, & bellicæ fortitudinis partem totâ Iliade perſequitur Poëta, itaque variis heroum ſuorum exemplis illuſtrat, ut totâ illa Poëſi verum legitimumque Regem informare voluiſſe videatur. Nam de fortitudine quidem quid attinet dicere? quando Homerus exemplar fortitudinis abſolutiſſimum

Achil-

Achillem ſuum propoſuit. Unde illa Alexandri, fortiſſimi Regis, in Sigeo ad Achillis tumulum exclamatio: O fortunate adoleſcens, qui tuæ virtutis Homerum præconem inveneris! Quominus mirandum ſit, ſi Alexander idem Magnus tanti Homericam Iliadem fecit, eam ut ipſe emendaret, eâque in expeditionibus ſuis, tanquam viatico quodam, vel itinerum comite, uteretur, eique ad quietem caput imponeret. Ferunt etiam, quum in Perſicâ gazâ narthecium repertum eſſet auro, ac gemmis perinſigne, deliberantibus de ejus uſu amicis, Alexandrum cuſtodiæ illud Homericæ Iliadis deſtinaſſe, quòd nihil Iliade Homericâ pretioſius, digniuſque aſſervatu, inveniri poſſe exiſtimabat. Tanto illo ſtudio Homerum, atque in primis Iliadem, complectebatur. Neque id planè immeritò: quum idem ipſe Alexander ſubſidio ſibi atque adjumento ad bellicam virtutem Iliadem Homericam fuiſſe fateretur. Ego quidem ſic ſentio, Alexandrum illum Magnum egregiè a naturâ, quàm qui maximè, ad rem militarem comparatum fuiſſe, nihilque adeo in ſummo imperio fuiſſe tam excelſum, atque arduum, quò magna illa mens ſuopte ingenio non raperetur, atque adſpiraret; ſed tamen, quantùm ars poteſt, atque inſtitutio,

exi-

exiſtimo etiam, magnum illum regem, quantus ille unquam fuit (fuit certè ille maximus) totum factum fuiſſe ab Homero, imperatoriaſque omnes virtutes, quibus tantopere excelluit, ex Homericâ eum Iliade penitus hauſiſſe. Unde liquidò appareat, recte Alexandrum, alioſque antiquitatis reges judicaſſe, quibus heroica quædam res, planèque regia, Ilias eſſe videbatur. Quòd ſi ipſa per ſeſe Ilias ideo, quia regia eſt, digna maximè videri poteſt, quæ Tibi potiſſimùm, LUDOVICE, REX CHRISTIANISSIME, offeratur; quantò eadem magis Tibi una cum Euſtathio offerenda, qui, petitis ab omni antiquitate Fortitudinis, Juſtitiæ, regiarumque omnium virtutum exemplis, omnique genere eruditionis, non ad privatæ modò vitæ uſum, ſed etiam ad regiam perſonam domi foriſque cum dignitate ſuſtinendam, eam mirabiliter illuſtravit? Is eſt Euſtathius, Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, vir temporum ſuorum multò ſapientiſſimus, cui doctrinam univerſæ ſapientiæ, quantacunque ea eſt, tum ſacræ, tum etiam profanæ, uno Græci conſenſu, unoque ore tribuerunt. Hic, quum ex cunctis Græciæ ſcriptoribus uberrimos in Homerum commentarios collegiſſet, quibus, tanquam theſauro quodam, opes omnes Græciæ con-

tinen-

tinentur, nemo adhuc unus repertus erat, qui eum ipſum integrè theſaurum cum Latinis hominibus communicaret. Avus quidem tuus, qui ita bella cum potentiſſimis hoſtibus geſſit, atque confecit, ut totus omnino militiæ, ita litterarum ſtudia amplificavit, atque auxit, ut totus penitus litteris deditus eſſe videretur, Ludovicus, inquam, Magnus, qua erat mentis magnitudine, vel in maximis, atque graviſſimis rerum publicarum curis, eò etiam animum adjecerat, ut doctos viros ad Euſtathium Latinè vertendum ampliſſimis præmiis invitaret. Quod ille cogitaverat, ut fieret, & nemo quiſquam adhuc, quod ſciam, fecit, ego ſanè perfeci, ut Latinè Euſtathium darem: quem non Latinè modò ſum interpretatus; ſed etiam totum accuratè recenſui, & animadverſionibus, atque obſervationibus meis non parùm, ni fallor, illuſtravi. Idque ego certè nullâ ſpe præmiorum adductus, quibus vel honeſtiſſimi aliquando animi nonnihil ſollicitantur; ſed ſtudio duntaxat erga Litteras meo, quibus hoc me pacto plurimùm profuturum eſſe ſperabam. Etenim quum ad humanæ vitæ inſtitutionem atque diſciplinam Poëſin ſuam Homerus accommodaverit, forteſque omnes omnium rerum, ac Philoſophiæ carminibus

ſuis aperuerit; quæ autem ille breviter interdum, & ſubobſcurè, fuſiùs omnia, & uberiùs explanaverit, atque expoſuerit Euſtathius, beneficium hoc erat maximum erga Litteras, atque homines Latinos, Latinè quoque Euſtathium reddere. Id igitur ipſum, etiamſi cetera alia defuiſſent, tamen ſatis ſuperque in cauſſâ fuiſſet, quamobrem Euſtathianos in Homerum Commentarios Tibi ego in primis, Rex Ludovice, publicè conſecrarem: quia videlicet Magno illi Proavo Tuo, cujus Tute virtutum heres es, atque æmulator, Commentarii illi, ſi viveret, debebantur. Sed, ut verum fatear, altior mihi multòque gravior, dedicationis hujuſce meæ cauſſa fuit. Quòd enim, ſecundùm Pontificem Romanum, cujus ſanè majeſtas proximè ad divinam accedit, Te maximè delegerim patronum operis mei, inter ceteros alios reges, quibus reliquas Euſtathii partes ſum ego deinceps oblaturus; id profectò cauſſam habet multò omnium graviſſimam, atque juſtiſſimam. Non eſt meum, LUDOVICE, ſummorum Chriſtiani Orbis regum controverſiam, tanquam honorarium quemdam arbitrum, judicare. Sed, ſi jure, inſtitutoque majorum, receptâque conſuetudine, hiſtoriâ denique, quæ lux eſt veritatis, ſtandum eſt;

nemo

nemo eſt quiſquam regum Chriſtianorum, quem Tibi ego anteponam; Tu unus es, LUDOVICE, qui ceteris omnibus præcellas. Borbonia Gens quum maxima duo regna, Gallias, atque Hiſpanias, teneat, tua ſunt jura hujus gentis primigenia: ut in hac iſtâ gente minimè ſit dubitandum, quin, ipſò natalium jure, prærogativa ſit Tibi honoris deferenda. Quæ verò alia gens poſſit unquam cum Borbonia ambitioſiùs contendere? quandoquidem in hac gente jam inde a Pharamundo primo rege ſtat ac floret Francicum regnum ampliùs annos mille trecentos, unoque atque perpetuo ordine ſucceſſionis uſque ad Te, LUDOVICE, reges de hac gente numerat ſex, atque ſexaginta. Jam verò regni Francici quanta eſt dignitas, atque majeſtas! quum totius Chriſtiani Orbis principatum facilè gerat, Galliarumque regibus is ſemper honos tributus fuerit, ut Romanæ Eccleſiæ Filii ipſi natu maximi haberentur. Unde iidem etiam, propter ſumma ipſorum, atque ampliſſima in Chriſtianam religionem merita, jam inde a vetuſtiſſimis temporibus, titulo veluti hereditario, Christianissimi ſunt appellati. Illud quoque in Galliarum regibus eximium eſt, atque ſingulare, quòd Romanum Pontificem, Romanam-

que Eccleſiam ſummâ ſemper religione coluerunt, atque obſervarunt. Quare Romani ipſi Pontifices, maximis ſæpe olim difficultatibus affecti, atque afflicti, ad Francorum regum opem, & auxilium confugerunt. Atqui Romani nunc Imperii tota dignitas, & amplitudo, quantacunque ea eſt, in eo ſita eſt, atque collocata, ut Eccleſiam Romanam, Pontificiamque auctoritatem defendat, atque tueatur. Accedit, quòd reges Galliæ præ ceteris aliis Chriſtianis regibus Litterarum ſemper ſtudia foverunt, atque amplificarunt. Carolus ille Magnus, qui primus de regibus Francis factus eſt a Romano Pontifice Romanus in Occidente Imperator, ut erat ipſe Latinè, & Græcè valde eruditus, accitis undique doctis viris, extorres atque exſules Litteras quaſi poſtliminio reduxit, earumque ſtudia maximo opere promovit, inſtitutis ubique Scholis, & præſertim Pariſienſi, quæ ceterarum omnium totâ Europâ ſcholarum veluti mater eſt, ac magiſtra. Quid? quòd tantus Rex, atque Imperator, præter libros a ſeſe compoſitos, Criticen quoque exercuit. Ferunt enim, carmina, quibus priſcorum regum res geſtæ canebantur, eum emendaſſe. Franciscus item Primus jacentes, atque intermortuas Litteras veluti excitavit, itaque

lit-

litteratos viros in oculis tulit, ut ex illo regis ſtudio univerſæ doctrinæ totâ Galliâ, atque adeo reliquâ Europâ, recrearentur, atque eſſloreſcerent. Fama eſt, hunc regem exædificare Collegium ſtatuiſſe, quo in Collegio omnes artes, atque linguæ liberaliter docerentur. Ejus erga litteras ſtudia ſatis loquitur, poſteriſque perpetuò loquetur bibliotheca locupletiſſima, & verè regia, quam ille, conquiſitis undique, maximèque ex Italiâ, & Græciâ, veterum ſcriptis, magnificentiſſimè inſtruxit. Quid ego jam dicam, LUDOVICE, de PROAVO illo Tuo LUDOVICO MAGNO, qui eo etiam in genere tuendarum ornandarumque litterarum nemini uni vel maximorum totius antiquitatis regum fuit ſecundus, plurimorum fuit princeps? Nunquam enim magis antea, quàm illo rege, fautore, & patrono liberaliſſimo ſtudiorum, litteræ, atque homines litterati, honoribus, & gratiâ floruerunt. Permulti quidem alii Galliæ reges fuerunt, qui doctos viros univerſaſque doctrinas ſingulari amore, ac ſtudio complecterentur. Sed ego in omni memoriâ ea, quæ maximè illuſtria, ac præclara erant, regiæ erga litteras beneficentiæ exempla, ſum præcipuè conſectatus. Ergo, quum optima hæc, & pulcherrima hereditas

tibi a majoribus tuis relicta ſit, maxime, atque optime regum, LUDOVICE, amplificatarum gloria litterarum, atque in æmulandis, ſive etiam, ſi fieri unquam poteſt, ſuperandis, clariſſimis majorum tuorum exemplis nervos omnes ingenii, atque induſtriæ contendas, non equidem dubito, quin, pro regiâ tuâ clementiâ, atque æquitate, Euſtathium hunc meum benignè, atque amanter excipias. Hunc tibi offero, hunc dico, hunc majeſtati nominis tui ad memoriam ſempiternam conſecro. Tua eſt, LUDOVICE, utraque illa, quam dixi, ſummi Regis laus, ut nunc, & olim celebrere

Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής.

Vale.

ALE-

ALEXANDER POLITUS
DE CL. REG. SCHOLARUM PIARUM
LECTORI SUO
S. P. D.

NE in hanc quidem *Euſtathiani Operis partem longiùs præfabor, Lector Benevole. Feſtinandum in eo nobis fuit lentè, non modò ex veteri laudatoque proverbio, quo ita feſtinare in rebus monemur, ut nequid temere præcipitemus; ſed etiam quia ſtudio ac feſtinationi meæ pleraque interceſſerunt, quæ diutiùs, quàm par erat, atque ego etiam putabam, partem hanc operis mei, ejuſque editionem extraherent. Serviendum fuit publico muneri docendarum Litterarum, tempus meum amicorum temporibus fuit tranſmittendum, pleræque difficultates, quæ ſeſe mihi in medio curſu injecerunt, fuerunt ſuperandæ, rebus denique tum privatis, tum etiam publicis, paullò intricatioribus, atque difficilioribus, melior fuit occaſio, atque opportunitas expectanda. Nunc monendus mihi es, quod Genuâ per litteras perhumaniter, & peramicè monitum me voluit vir de Noſtris pereruditus Petrus M. Ferrarius. Mirabatur Ferrarius, neque hercules immeritò, intactum in Euſtathio meo abire me permiſiſſe locum illum ad Bœotiam de Cerdiâ, qui patriæ ſuæ leges dedit:* ὡς καὶ Κερδίας νομοθετῶν τῇ πατρίδι. *Ubi quis non videat, perperam legi nomen illud* Κερδίας; *pro quo Ferrarius cum Perizonio ad Ælianum repoſitum omnino volebat* Κερκιδᾶς. *Sic enim ab Æliano in Variâ Hiſtoriâ nominatur. Equidem ad oram libri mei jampridem ego adnotaveram, legendum mihi videri* Κερκίδας. *Sed omiſſa poſtea nota hæc fuerat inter deſcribendum; atque hinc facilè fieri potuit, quod & factum eſt, ut editionem quoque meam vetus illud mendum occuparet. Corrigendum eſt igitur* Κερκίδας, *ut id ſanè nominis ſcribunt alii.* Κερκίδας *hic, patriâ Megalopolitanus,* ἄριστος νομοθέτης *appellatur Stephano, &* νομοθέτης Ἀρκάδων *Ptolemæo Hephæſtioni: qui etiam Cercidas, ut proditum fuit ab Hephæſtione,* συνταφῆναι αὐτῷ τὸ πρῶτον, καὶ τὸ δεύτερον τῆς Ἰλιάδος ἐκέλευσε. *Talia quædam* σφάλματα *minimè omnium dubito, vel oſcitantibus, vel dormitantibus interdum nobis, fortaſſe etiam pluſcula, in Euſtathium obrepſiſſe: quæ tamen me omnia vel per me ipſum, vel per amicos, ſpero facilè emendaturum.*

Quod autem contra doctos quoſdam viros diligenter huc uſque perſecuti ſumus, ut, quæ in Commentariis hiſce ad Homerum habet Euſtathius ex ſacris libris teſtimonia, ea in partis cujuſque limine ſub unum veluti proſpectum produceremus, id porrò ut ne in hac quidem parte deſideres, ecce tibi loca Euſtathii nonnulla, ex quibus luce meridianâ clariùs appareat, eum copiis omnibus Græcæ eruditionis, atque doctrinæ ita affluere, ut, quod ei crimen docti viri objectant, non omnino jejunus ſit, atque alienus a ſacrarum etiam litterarum teſtimonio. Quid enim clarius illis verbis ad librum γ' Iliados paginâ 833. *editionis meæ?* ἐξ ἧς (κονίας) καὶ ἐλαιοκονία σύγκειται, καὶ ῥῆμα γίνεται συζυγίας δευτέρας, κονιῶ, κονιάσω. ἐξ οὗ καὶ τάφος, καὶ τοῖχος κεκονιαμένος. qua ex voce, ideſt, κονία, tum compoſita eſt ἡ ἐλαιοκονία, albarium ex oleo, ſeu olei, & calcis mixtura, tum oritur verbum ſecundæ Conjugationis, κονιῶ, κονιάσω, calce dealbo, dealbabo, ſeu albario opere obduco. Unde ſepulcrum κεκονιαμένον, dealbatum, ſeu albario illitum, & paries κεκονιαμένος, dealbatus, calce obductus, albario opere incruſtatus. *Ubi quum Antonius Maria Salvinius* ὁ πάνυ *rectè obſervet, illud,* τάφος κεκονιαμένος, *ſumptum eſſe ex Evangelio Matthæi, in quo hypocritæ dicuntur* τάφοι κεκονιαμένοι, ſepulcra dealbata, quæ foris pulchram ſpeciem exhibent, intus verò referta ſunt omni immunditiâ, & impuritate; *peræquè etiam conſtat, quod eſt a memet obſervatum, illud alterum,* τοῖχος κεκονιαμένος, *ſumptum eſſe ex Actis Apoſtolorum cap. XXIII. nempe ex illo Paulli ad Ananiam:* τοῖχε κεκονιαμένε. *Neque verò mihi dubium eſt, quin paullò poſt Euſtathius ſeptuaginta Interpretes deſignet ad Homericum illud:*

Αἰεί τοι κραδίη, πέλεκυς ὥς, ἐστιν ἀτειρής·

Semper tibi cor indomitum eſt, tanquam πέλεκυς, ſecuris: ὃς καὶ πέλυξ, *inquit Euſtathius,* παρὰ τοῖς ὕστερον. quæ ſecuris etiam πέλυξ apud poſteriores ſcriptores. *Hîc mihi* οἱ ὕστερον, παρ' οἷς πέλυξ ἀντὶ τοῦ πέλεκυς, *Interpretes ſunt ſeptuaginta, quorum eſt illud Ezechielis cap. IX.* καὶ ἑκάστου πέλυξ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. *Atque ut ſuperiora illa exempla omittam, quæ libro γ' Iliadis continentur, ſuntque alibi a nobis expoſita, uſum maximè ſacrarum litterarum reſpici opinor ab Euſtathio, cum de verbo* βρέχω *hæc adnotat ad librum δ' Iliados pag.* 1065. Ὀνοματοπεποίηται δὲ τὸ ἔβραχεν, ὡς καὶ τὸ βρέχω. Κεῖται δὲ ἐπὶ ὅπλων κτύπου ἡ λέξις ἐν β' ἀορίστῳ, διὰ τὴν τοῦ α εὐρυφωνίαν. οὐκ ἔτι μέντοι καὶ ὁ ἐνεστώς· ἀλλ' ἐκεῖνος ἐπὶ ὑετοῦ μόνου λαμβάνεται. *i. e.* Porro autem per onomatopœiam fictum eſt τὸ ἔβραχε, crepuit, ſeu crepitum, atque ſonum edidit: ſicuti etiam τὸ βρέχω, pluo, irrigo, madefacio. De armorum ſono uſurpatur hæc vox in Aoriſto ſecundo, ob latum amplumque ſonum litteræ α. Neque jam tamen tempus Præſens: ſed illud ipſum Præſens de pluviâ duntaxat accipitur, quatenus videlicet pluviam ſignificat. *Ex uſu nanque ſacrorum librorum poſitus jam eſt* ὁ ἐνεστὼς *hujus verbi* ἐπὶ ὑετοῦ μόνου. *Matthæi cap. XLV.* καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους, καὶ ἀδίκους. *Apocalypſ. cap. XI.* ἵνα μὴ βρέχῃ ὑετὸς ἐν ἡμέραις αὐτῶν τῆς προφητείας. *Sic eodem libro δ' citat Euſtathius* τὸ ἀλαλάζειν, *ut certè quidem videtur, ex Pſalmis, in quibus non ſemel* τὸ ἀλαλάξατε. *Inde & Heſychius:* ἀλαλάξατε, ἐνυψώσατε τὴν φωνήν. *Et Suidas:* ἀλαλάξατε, κροτήσατε. *Sic Interpretes ſeptuaginta ad librum ε' Iliados pag.* 1160. *videntur mihi ab Euſtathio intelligi* οἱ ὕστερον, *ſcriptores illi poſteriores Homero, qui ſemina vocant* ἀνεμόφθορα, οἷς φθορὰ ἐξ ἀνέμων, *quæ nimirum a ventis corrum-*

pun-

puntur. Oſee cap. IX. ἀνεμόφθορα ἔασιν· *Eſaiæ cap. XIX.* καὶ πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον. *Neque alii etiam, quàm Interpretes ſeptuaginta, videntur mihi apud Euſtathium ii intelligendi, de quibus ad Homericum illud,* ὑπὸ ἠῶ τ', ἠέλιόν τε, ſub auroràque, ſoleque, *hæc habet:* Ἐκ τούτου δὲ λαβόντες οἱ ὕστερον, τὴν ὑπ' οὐρανὸν, ὑφ' ἥλιον λέγουσιν. Atque hinc poſteriores ſcriptores acceperunt, ut eam, quæ ſub cœlo eſt, dicerent eſſe ὑφ' ἥλιον, ſub ſole. *Quippe multi in hac phraſi, in libro certè Eccleſiaſtæ, Interpretes ſeptuaginta. Unde non obſcurè intelligas,* τὴν ὑπ' οὐρανὸν, *ſeu* ὑφ' ἥλιον, *quam dicit Euſtathius, ſignificari* τὴν ματαιότητα, *quam nimirum tantopere deplorat in ſuo libro Eccleſiaſtes, exorſus ab illis verbis:* Ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης· *ubi, poſteaquam dixit, ſeſe attentè conſideraſſe* περὶ πάντων τῶν γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, *ſubjungit:* εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον. καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης, καὶ προαίρεσις πνεύματος. *Quamquam longè abeſt, ut phraſin hanc ſeptuaginta Interpretes ab Homero acceperint. Eſt enim & phraſis Hebræorum. quod eſt a nobis animadverſum ad pag.* 1173. *Eorumdem item Interpretum ſeptuaginta eſt* τὸ ἐνώπιος, *Exodi cap. XXXIII.* καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐνώπιος ἐνωπίῳ. *quam quidem vocem eodem libro* ἐ *derivatam docet Euſtathius* παρὰ τὴν ἐνωπὴν τὴν ὄψιν, καὶ τὴν ἐν φανερῷ θέαν. *Ad hæc,* ἑβραΐζειν *dicit eodem libro Euſtathius, quod eſt* ἰουδαΐζειν *Paullo ad Galatas cap. II. & qui Euſtathio,* θλαδίας βοῦς *dicitur, acceptus is videtur ex Levitico cap. XXII. Quòd ſiqua horum ipſorum teſtimoniorum obſcuriora eſſe videntur, quàm ut inde certò liquidòque confirmemus, ea omnia, quæ diximus, Euſtathium ex ſacris, diviniſque libris depromſiſſe, quid luculentius, atque illuſtrius illis verbis?* Βαλέτην γάρ, φησιν (ὁ Ὅμηρος), ἐν χερσὶν ἑταίρων. ἀντὶ τοῦ ἔθεντο, ἢ ἀντὶ τοῦ ἔρριψαν. ὁποῖον καὶ τὸ, βάλε σεαυτὸν κάτω. Sic enim ait [*Homerus nimirum*]: βαλέτην ἐν χερσὶν ἑταίρων. tradiderunt in manus ſociorum. pro ἔθεντο, poſuerunt, ſive impoſuerunt, aut pro ἔρριψαν, projecerunt, immiſerunt, demiſerunt. cujuſmodi eſt illud: βάλε σεαυτὸν κάτω. Demitte ipſe temet deorſum. *Ubi Euſtathius* βαλέτην *illud Homericum eodem ferè ſignificatu accipi ait, quo illud,* βάλε σεαυτὸν κάτω. *quæ verba ſunt* τοῦ διαβόλου τοῦ πειράζοντος *ad Jeſum Matthæi cap. IV. quum eum diabolus* ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ *ſtatuiſſet.*

De editione Euſtathii Romanâ, etſi multa nos in limine totius Operis præfati ſumus; tamen, memoriæ cauſsâ, adjiciendam huc duximus Petri Bembi epiſtolam, vulgari Etruſcorum linguâ ſcriptam ab eo Româ pridie Kal. Auguſti anno M.D.XLVI. ad Johannem Baptiſtam Rhamnuſium. Ea epiſtola Latinè a me interpretata, eſt hujuſmodi: Excuſus hìc eſt Euſtathius in Iliadem typis perpulchris, formàque peridoneà. Excudere nunc cogitant Odyſſeam; idque planè juſſu Summi Pontificis. Quoniam verò exemplar non niſi unicum iis ſuppetit, id ipſum, ſi fieri poteſt, conferri valde exoptant cum altero codice, quem in Nicæna extare bibliothecà acceperunt; precibuſque a me contendunt, ut illum iſtum codicem apud Juntas deponendum curem, quò miſſuri ipſi ſunt ſuum. Compertum quidem mihi eſt, probèque ſcio, codicem illum bibliothecæ Nicænæ αὐτόγραφον eſſe Euſtathii, carioremque iſthic haberi. Sed & illud ſcio, maximè eſſe laudandum, ſi litterarum ſtudioſis operam noſtram commodemus. Quare & nomine meo, & ut Summo Pontifici grata res fiat, abs te ſummopere peto, omni

ope,

ope, & operâ enitaris, ut apud Juntas, viros probos, optimâque homines, & ſpectatiſſimâ fide, ille ipſe codex uſque eò deponatur, dum hæc fiat collatio. Nec enim eſt timendum, nequid ibi periculi, atque detrimenti codici importetur. Vale, ſalutemque meo nomine dicito plurimam Jovitæ, viro excellenti, itemque Chriſtophoro, & Jacobo, præceptori utrique excellenti, univerſæque Academiæ veſtræ periucundæ, & perurbanæ. Exoſculare etiam Paullinum, quem creſcere in dies cupio humanitate boniſque moribus, dignumque ſeſe præſtare vobis, domoque veſtrâ universâ. Pridie Kal. Auguſti M.D.XLVI. Româ. *Extat ea epiſtola in volumine Italicarum epiſtolarum decem & trium illuſtrium virorum, quas, veluti flores quosdam politioris Etruſcorum linguæ, atque Etruſcarum elegantiarum, in unum quaſi faſciculum collegerat Hieronymus Ruſcellius. Memini ego alibi codicis illius Veneti, ſeu Nicæni, qui Beſſarionis Cardinalis fuerat, ex quo Antonius M. Biſcionius, vir eruditiſſimus, non leviter ſuſpicabatur deſcriptum quondam fuiſſe codicem membraneum recentiorem Commentariorum Euſtathii in Odyſſeam, illum, qui Florentiæ in bibliothecâ Mediceâ aſſervatur. De Nicæno autem illo codice facilè Petro Bembo crediderim, a manu illum eſſe Euſtathii. Quod ego tamen affirmare minimè auſus fui de codice in membranâ Mediceo, qui Euſtathianos in Iliadem commentarios continet: quamvis eum quoque codicem a manu ipſius eſſe Euſtathii vehementiſſimè ſuſpicarer, cum eum ſanè codicem dixi vetuſtiorem, &, quantum ex ductu, ac formâ litterarum colligebam, æqualem illorum temporum, quibus ſcribebat Euſtathius. Quæ mea de manu ipſius Euſtathii ſuſpicio inde mihi maximè movebatur, quòd, ut dixi, eo in codice ſuppleta identidem ſunt ab eadem manu in margine, vel, ubi margo minùs ſufficiebat, in membranulis etiam ſeparatis, ea, quæ inter ſcribendum, ut ſæpe aliquid lucubrantibus contingit, prætermiſſa, aut relicta fuerant. Sed certum jam judicium eſt oculorum; & quando de Nicæno codice in comperto eſt, αὐτόγραφον ipſum eſſe Euſtathii, de Mediceo ampliandum videtur, donec unam manum cum alterâ, hoc eſt, Mediceum Iliadis codicem cum Veneto, ſeu Nicæno codice Odyſſeæ, αὐτόπτης conferamus. Euſtathium in totum Homerum manu deſcriptum teſtatus eſt in libro ſuo Proverbiorum Eraſmus ſibi Venetiis ſuppeditatum, dum ibi edendorum Proverbiorum cauſsâ commoraretur.*

Illud hîc ſcito, amice Lector, hac etiam in parte operis Euſtathiani parem, atque in ſuperioribus, hoc eſt, quàm maximam potui, me diligentiam adhibuiſſe, utinam adoleſcentibus quoque noſtris peræquè utilem, atque fructuoſam! eò enim potiſſimùm, quod aliàs præfatus ſum, labores mei ſpectarunt, ut litterarum ſtudioſis adoleſcentibus prodeſſent. Sed Græcorum ut plurimùm libri, atque ſcripta negliguntur, totoſque ferè adoleſcentes noſtri dant ſeſe ad legendos Etruſcarum Venerum, atque amœnitatum lepidiſſimos, & tenerrimos ſcriptores. Hinc Græcæ litteræ miſerè jacent, atque in tanto diſcentium numero vix quiſquam eſt, qui in Græcæ linguæ cognitione aliquid proficiat. Schedas meas perſcrutanti incidit mihi nuper in manus epiſtola multis abhinc annis Græcè ad me adhuc puerum ſcripta ab Jacobo M. Ayrolo, viro doctiſſimo, & Latinè, Græcè, atque Hebraicè eruditiſſimo Societatis Jeſu, ſub cujus ego præceptis Græcæ linguæ rudimentum puer poſueram. Quæ quidem epiſtola eſt hujuſmodi: Εἰρήνη Χριϛῷ. Παμφίλτατε ἐν Χριϛῷ ἀδελφὲ, τέκνον τε προσφιλέϛατον. Πολλάκις μὲν ἀντιγράψαι

σαι.

σοι, ὡς ἄξιόν ἐστιν, ἐπιθυμῶν, πολλάκις ἐκωλύθην, νῦν μὲν τῇ Φυσικῆς τῇ ἐφημερινῇ ἀναγνώσει, νῦν δὲ ἀδυναμίᾳ τοῦ σώματος, καὶ ἀῤῥωστίᾳ. ἅπαξ γὰρ, καὶ αὖθις ἐπὶ τὰς ἐν τῇ ὀπώρᾳ τὰς ἑορτὰς νενόσηκα. ἤδη δὲ χρονιώτερον διαφέρειν οὐ θέμις. Τὸ πρῶτον τοιγαροῦν συγχαίρω, καὶ εὐχαριστέω τῇ σῇ αἰδεσιμότητι ὑπὲρ τῆς καλλίστης τε, καὶ χαριεστάτης τῆς ἐπιστολῆς σου. Ἐπεὶ δὲ ἐρωτᾷς, τίνα τρόπον ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς γράμμασι φυλάττων προχωρήσεις· ἀποκρίνομαι, προχωρήσειν σε σφόδρα, εἰ πολλὰ, καὶ δὴ Ἑλληνικῶς γράφων ὑπάρξεις, καθ' ὅσον ἡ σεμνοτέρα ἡ ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ σπουδὴ συμφέρει. πολλὰ τοιγὰρ γράφων, πολλὰ μαθήσῃ. ἐξ ἐμαυτοῦ γὰρ πάλαι περὶ τούτου πεῖραν λαβὼν ἰσχυρίζω. ὀρθῶς δὲ, καὶ εὐπρεπῶς λογογραφήσεις, τὸ τοῦ Ὡρατίου πρὸς τοὺς Πίσωνας ἐπίταγμα φυλαξάμενος, *in Arte Poëticâ*: vos exemplaria Græca Nocturnâ verſate manu, verſate diurnâ. Οὕτως γὰρ τὴν τῆς μελιτοέσσης γλώσσης γλυκύτητα αἰσθήσῃ, ὅμοιος ἐκείνῳ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ γινόμενος, τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή. Ἔῤῥωσο, καί με ἐν τῷ θεῷ ἀγάπα. ἐν τῇ Περουσίᾳ, τῇ τρίτῃ φθίνοντος τοῦ Νοεμβρίου, ἔτει ἀπὸ τῆς θεογονίας α, χʹ, νʹ, ϛʹ. Ἀνάξιος ἐν τῷ Χριστῷ δοῦλος Ἰάκωβος Μαρία Αὔρολος. *Hæc ad me, cum in pueris adhuc agerem, Ayrolus: cujus ego epiſtolam referendam huc cenſui, non tam memoriæ, gratique animi cauſsâ, quòd, Ayrolo duce, atque præceptore ſtudiorum illorum meorum, multum pro illâ ætate in Græcis Latiniſque litteris profecerim, quàm quòd quæ ille me puerum diligentiſſimè monuit, eadem monenda eſſe judicem adoleſcentes hos noſtros, qui Græcarum ſtudio litterarum ducuntur, multa iis nimirum Græcè eſſe ſcribenda, multumque Græcorum ſcripta dies noctesque eſſe pervolutanda. Quòd ſi ad perfectam Græci ſermonis cognitionem adipiſcendam Græcorum ſemper ſunt libri in manibus verſandi; quantò magis carmina Homeri, e quo, tanquam a fonte, univerſa reliquorum omnium doctrina atque elegantia profluxit? Sin autem Homerus nunquam ferè e manibus deponendus, quàm ſtudiosè, quàmque aſſiduè eadem navanda eſt opera Euſtathio, qui ad Homerum tantum lucis, tantum doctrinæ, tantum denique eloquentiæ adjecit, ut Poëta ille ſapientiſſimus, atque eloquentiſſimus ſine interprete ſuo Euſtathio non tenebricoſus modò, ſed & elinguis eſſe videatur. Ut jam adoleſcentes intelligant, ad perfectam Græcarum litterarum ſcientiam viam ſibi proximam, & quaſi compendiariam fore, ſi ad Homerum ſimul atque ad Euſtathium ſedulò attentèque legendos toti incubuerint. Atque ut Græcæ linguæ ſtudio ipſi penitus exardeſcant, atque inflammentur, illud ſibi perſuaſum habeant, quod eſt uno doctorum omnium hominum conſenſu receptum, atque comprobatum, omnem rerum maximarum doctrinam, atque eruditionem, quæ Græcæ linguæ cognitione ſit deſtituta, imperfectam eſſe, atque mancam, atque adeò, qui ſibi excellere in doctrinis, atque in eruditione videntur, eos, ſi Græcè neſciant, ſemidoctos potiùs homines, quàm doctos, eſſe appellandos. Quod a me ſatis illuſtratum fuit eâ oratione, quam De Græcarum Litterarum Neceſſitate habitam a me Piſis Bernardus Paperinius, Typographus meus, Petro Franciſco Riccio, Senatori Florentino, Viro Clariſſimo, eidemque Piſani Lycei Præſidi optimo, atque humaniſſimo, propter ſumma, atque immortalia ejus in me merita, dedicavit. Excurrendum hîc mihi erat in laudes tanti viri, fautoris, & patroni ſtudioſiſſimi litterarum, ejuſque in me promerita publicè prædicanda. Verùm de Riccio aliàs, ut & de viris ſummis, mihique officio, atque uſu conjunctiſſimis, iiſdemque acerbâ mihi nuper morte præreptis, Franciſco Laurentio, Prolegato Regis Galliarum, & Johanne Baptiſtâ Bartholino Salimbenio, quorum amor erga me ſingularis, quantùm in me erit, nunquam patiar, ut ullâ temporum oblivione deleatur, aut etiam obſcuretur.*

Digitized by Google

tur. Quod ſupereſt, gratâ mihi ſemper recordatione commemorandus, vir nobiliſſimus, atque ampliſſimus, Petrus Balthaſar De Fogatiis, Baſtidæ Marchio, quòd, dum Regis Galliarum ad Magnum Etruriæ Ducem extra ordinem legatum ageret, ut ſingulari erat doctrinâ, ſummâque erga omnes humanitate, ita patrocinio ſuo plurimùm mihi, atque operi huic meo profuerit. Hæc erant, Lector benevole, quæ meâ maximè intererat te ſcire. Vale.

ALEXANDRI POLITI

DE CL. REG. SCHOLARUM PIARUM

O R A T I O

DE LITTERARUM GRÆCARUM NECESSITATE

IN PISANO GYMNASIO PUBLICE HABITA ANNO M.DCCXXXIII.

AD VIRUM CLARISSIMUM

PETRUM FRANCISCUM RICCIUM

SENATOREM, ET PATRICIUM FLORENTINUM.

UTinam tantum mihi ingenii, Auditores ornatiſſimi, tantum eſſet eloquentiæ, quantum res ipſa poſtulat, ut in hoc celeberrimo, atque ad dicendum ampliſſimo loco, hac litteratorum hominum frequentiâ, hoc lectiſſimorum, atque honeſtiſſimorum adoleſcentium concurſu, verba ego facturus de linguæ Græcæ, atque adeo de litterarum Græcarum præſtantià, atque neceſſitate, parem argumento orationem invenirem! Nanque ipſa quidem argumenti magnitudo, atque varietas, quo in argumento maxima ſeſe ingenia ſæpius exercuerunt, ipſo ſtatim dicendi initio, me ita perturbat, ac propemodum obruit, ut, quid ego potiſſimùm dicam, penitus ignorem, & quæ aliàs mihi, vel cum de graviſſimis rebus diſputarem, nunquam deſuit, oratio hîc me mea deficere prorſus videatur. Quid enim linguâ Græcâ ad omnem eruditionem accommodatius, quæ janua quædam eſt ad omnes diſciplinas? Quid Græcis litteris uberius, atque copioſius? quid ad omnem doctrinam magis neceſſarium? quibus omnes doctrinæ uberrimè continentur. Nolite enim errare, adoleſcentes, qui huc ad ſedem ipſam, ac domicilium ſapientiæ, ſtudio, & ardòre quodam animi incredibili, ſapientiæ ipſius addiſcendæ cauſsâ, quàm frequentiſſimi conveniſtis. Nolite, inquam, exiſtimare, cum de linguâ Græcâ agitur, leve quidquam agi, quod ad ſapientiam parùm pertineat. Agitur in linguæ Græcæ negotio ſumma univerſæ doctrinæ, agitur orbis

omnium diſciplinarum, ipſa agitur ſapientia, cujus ſummum certè apicem ſine Græcæ linguæ cognitione attingere nunquam poſſitis. Quare, ſive vos Poëticæ atque Oratoriæ ſtudia delectant, ſive tenet, quæ rerum humanarum ſapientia eſt, Philoſophia, ſive eruditus pulvis, ac reliquæ diſciplinæ Mathematicorum invitant, ſive Medicorum præcepta alliciunt, ſive Jurisprudentia, ſive antiquitatis cognitio, ſive rerum divinarum ſcientia, quam Theologiam vocamus, oblectat, quamcunque ſapientiæ partem ſectemini, tum humanæ, tum etiam divinæ; vel ſi percurrere potiùs placet orbem omnium doctrinarum, illud apud vos ſtatuite, ad perfectam, atque exquiſitam harum omnium rerum notitiam linguam Græcam non perutilem modò eſſe; verùm etiam pernecessariam. Volo enim, vobis ſit penitus perſuaſum, quod oratione meâ breviter oſtendam, neminem quemquam ſine Græcis litteris fieri poſſe perfectum, ac conſummatum in doctrinis, hoc eſt, ſummè perfectèque doctum, atque eruditum. Unde facilè intelligatis, quò majori vos ſtudio ad ſapientiam nitimini, eò magis vobis eſſe in Græcas litteras incumbendum.

Neque verò, Auditores, Græcæ linguæ ad omnes doctrinas perfectè acquirendas neceſſitatem opus eſt altiùs repetere ex ipsâ ejusdem linguæ præſtantiâ, & vi prorſus ejus admirabili ad res quaslibet, atque naturas, animique noſtri omnes omnino notiones, quæ infinitæ propemodum ſunt, omnesque variæ, perfectiſſimè exprimendas. Quam quidem vim tantam eſſe volunt, ut ſapientiſſimus Plato maximam partem ſapientiæ in vocabulis Græcis interpretandis, eorumque origine indagandâ in Cratylo ſuo poſuerit; eaque ipſa vocabula viri doctiſſimi proprietate quadam ſuâ res, quas ſignificant, meliùs repræſentare affirmaverint, quàm ſi res oculis ſubjicerentur. Nam ſi vellemus quidem Græcæ linguæ laudes vel leviter attingere, & quæ de Græcæ linguæ dignitate ſunt ab aliis magnificè atque ambitioſè jactata, in medium proferre, longiùs ſanè excurreret oratio mea, quàm coarctatio hæc, & anguſtiæ temporis patiantur. At enim quò lingua Græca ceteris aliis linguis excellentior eſt, atque præſtantior, eò etiam magis, quàm aliæ linguæ, eadem neceſſaria. Niſi ſi fortè, quia alia eſt vocabulorum, quæ ſignificant, alia rerum, quæ ſignificantur, ſcientia, linguam quoque Latinam ad bonas litteras, atque ad majorum rerum doctrinas parùm neceſſariam judicemus. Nihil eſt enim Poëticæ, nihil Oratoriæ, nihil Dialecticæ artis, nihil Phyſicæ, nihil Geometriæ, Mathematicarumque diſciplinarum, nihil Theologiæ, nihil denique reliquarum omnium artium, atque doctrinarum, quod a noſtris hominibus non ſit Etruſcis libris traditum, atque eleganter ſermone patrio explicatum. Et tamen quòd hæc iſta maximam partem e Latinis ſunt fontibus hauſta, nemo ferè eſt, quin fateatur, eum, qui Latinè neſciat, tameſi Etruſcè omnia didicerit, poſſe quidem doctum eſſe, boniſque artibus eruditum; perfectum tamen, & conſummatum in doctrinis eſſe non poſſe. Quòd ſi Latina lingua adeò eſt ad ſummam doctrinam neceſſaria, ut ſine eâ ſemidoctorum tantùm numero quis habeatur; quid tandem cenſendum de Græcâ, quæ ad perfectam Latinæ linguæ cognitionem ſummopere eſt neceſſaria? Non equidem hîc ego detractum quidquam velim linguæ Latinæ, cui tan-

tantam aliquando verborum copiam, ſermoniſque ubertatem aſſerebam, ut eam Græcæ penè exæquarem. Sed dico id, quod maximâ doctiſſimorum hominum conſenſione receptum comprobatumque eſt, quidquid eſt hujus linguæ Latinæ, ſine Græcis litteris a nemine quoquam ſciri poſſe, certè quidem perfectè, atque accuratè. Quod ni ita eſſet, quid tandem in cauſsâ eſſe exiſtimaremus, quamobrem Quinctilianus puerum a Græco ſermone malit incipere, & doctiſſimi quique viri unam linguam cum alterâ conjungendam præcipiant? Scio, illam etiam cauſſam afferri, quia diſciplinæ noſtræ a Græcis fluxerunt. Sed hæc etiam cauſſa oſtendit, perfectam Latinæ linguæ ſcientiam e Græcâ prorſus linguâ pendere. Et profecto quid eſt in Latinis, quod germanè Græcum non ſit, aut Græcam certè originem non redoleat? Græca ſunt Latinæ linguæ vocabula, Græca Latinæ orationis ſtructura, Græca Grammaticæ Latinæ præcepta. Nomina ipſa, quibus tum Grammaticen, tum reliquas ferè omnes diſciplinas appellamus, ſunt Græca: neque ipſas tantùm diſciplinas; ſed & res quaslibet omnium diſciplinarum Græcè nominamus. Poëticam, aut Rhetoricam ſi explicamus, ſi de Dialecticâ diſſerimus, ſi Phyſicen, ſi Ethicen, ſi Politicen docemus; ſi Medica, ſi Mathematica, ſi Theologica tractamus, quacunque de re, aut arte diſputemus, Græcis ubique vocabulis utamur, opus eſt, quæ trito jam uſu longâque conſuetudine pro noſtris, hoc eſt, pro Latinis, ducuntur. Jam verò ſi noſmet ipſi ad ſcribenda carmina conferimus, tota hæc metrica ratio eſt Græcorum, neque ad ſummorum Poëtarum laudem adſpirare nobis licet, niſi, ſummi Latinorum Poëtæ Virgilii exemplo, Poëtas nobis Græcos imitandos, &, quantùm poſſumus, exprimendos propoſuerimus. Operam ſi damus eloquentiæ, ad Græcos Oratores unicè æmulandos dux nobis, & auctor, pater ipſe Romanæ eloquentiæ M. Tullius, qui ſeſe totum ad Græcorum, atque in primis Demoſthenis, exemplum conformavit, atque effinxit. Qua de cauſsâ non immeritò viſa eſt Quinctiliano diſcipula Græcæ facundia Latina. Dialecticæ ſi ſtudemus, quæ eſt diſſerendi ſcientia, regulas omnes hujus artis, totamque inveniendi, & dijudicandi rationem ut perfectè rectèque teneamus, opus nobis eſt Græcis magiſtris, atque in primis Ariſtotele. Quæ enim de hac arte ſubtiliùs diſputant Latini, omnia ſunt ii a Græcis Ariſtotelis Interpretibus commodè mutuati. Locus hic admonet, Auditores, ut, quod vulgò diſcrimen eſſe ſtatuunt inter hominem, Dialecticæ artis penitus rudem, & eum, qui totam Dialecticam ex regulis ejus artis accuratè diligenterque didicerit, id ego diſcriminis inter homines ponam, peritum alterum linguæ Græcæ, alterum ejusdem planè linguæ ignarum, atque imperitum. Homo enim bono ſanoque judicio, ingenioque perſpicaci præditus, ſed Dialecticæ expers, ſcit ille quidem multa naturali acumine mentis ſuæ: neque ille tamen eſt perfectè ſciens, quia neſcit ſe ſcire; quia videlicet rationem illam ignorat ſcientiæ, quæ ex certâ atque evidenti ratiocinatione colligitur. Ita & homo Latinè doctus, ſed indoctus Græcè, ſcit ipſe etiam multa, quæ de Dialecticâ, ac reliquis facultatibus, Latinis ſunt litteris copioſè ſcitèque conſignata; ſed tamen ſcientiâ caret, perfectâ illâ, atque exquiſitâ, qua ſciat ſe ſcire:

quia videlicet vim minimè intelligit eorum verborum, quæ majoribus quibuſque doctrinis explicandis aſſignata ſunt a Græcis, religioſèque retenta a Latinis. quid dico verborum? ne ſententiarum quidem vim percipit; quæ reconditiores quaſque Græcorum doctrinas continent, neque eas tamen doctrinas patefaciunt, cum redduntur Latinè. Age verò, reliquæ etiam diſciplinæ, ad quas aperire veluti aditum videtur Dialectica, quàm ex Græcis litteris aptè pendent, & cum iis connectuntur! quàm tota earum doctrina Græca eſt, nec niſi Græcè ſcientibus nota, atque manifeſta! Sententia fuit olim Ælii Stilonis de noſtro Plauto, Varroni valdè celebrata, Muſas Plautino ſermone locuturas fuiſſe, ſi Latinè loqui vellent. Tanta erat in Comico illo Latinè loquendi concinnitas, atque elegantia. Quantò illud melius, ac certius, Muſas Græco ſermone uſuras fuiſſe, ſi diſciplinas docere homines vellent! Nam quod eſt a doctis viris egregiè animadverſum, Plautinum ſi ſermonem Muſæ adhibuiſſent, meretricio plebejoque more loquerentur. At ſi Muſæ Græco ſermone in liberalibus artibus tradendis uſæ fuiſſent, ſermone certè uterentur maximè omnium ad ſapientiam appoſito, atque accommodato. Quid autem dico, Græcè Muſas locuturas fuiſſe, ſi liberalibus artibus univerſiſque doctrinis erudire homines vellent? Non ne enim & locutæ ſunt Græcè, & nunc etiam loquuntur? Sunt enim Muſæ artes ipſæ liberales, ex Memoriâ, & Jove, hoc eſt, intelligentiâ, procreatæ; ideoque novem numero eſſe dicuntur, quòd novem poriſſimùm artibus liberalibus univerſa doctrina, atque eruditio eſt comprehenſa. Atqui artes omnes liberales loquuntur Græcè, itaque loquuntur, ut non niſi Græco ſermone tota earum doctrina bene perfectèque explicari poſſe videatur. Mathematicæ diſciplinæ quid loquuntur, aut loqui etiam poſſunt, niſi Græcè? quas ſcriptis ſuis mirum, quantùm illuſtraverint Euclides, Apollonius Pergæus, Archimedes, Pappus Alexandrinus, Theon Smyrnæus, Theon Alexandrinus, Proclus, Eutocius Aſcalonita, Theodoſius Tripolita, Serenus Antiſſenſis, Ptolemæus. Philoſophia, quæque partes ejus numerantur, Phyſice, Ethice, Politice, quid loquuntur, niſi Græcè? ubi choros veluti ducunt Philoſophorum maximi, atque ſapientiſſimi, Plato, atque Ariſtoteles. Sed præſertim in Phyſicâ, in ſummâ illâ, atque incredibili naturæ varietate, quantùm & quàm latè Græcus ſemet ſermo effert, atque exultat! ubi naturæ auctor, mundique opifex Deus ſeſe in primis contemplandum objicit, ubi de naturæ cauſſis, de cœlo, de elementis philoſophamur, ubi animalium, plantarum, lapidum, metallorum, mundi denique univerſi hiſtoriam, ad ſingulas rerum omnium cauſſas exponendas, non minùs variè, quàm copioſè, ſummâque cum animi noſtri voluptate, conteximus. Horum omnium notitiam quàm neceſſe ſit e Græcis auctoribus petere, exemplo ſatis ſuo palam fecit C. Plinius, is, qui non e Latinis modò ſcriptoribus, ſed maximè e Græcis, ex quibus illi ipſi Latini doctrinas ſuas maximam partem hauſerant, Naturalem ſuam Hiſtoriam adornavit. O Plinianæ illius Hiſtoriæ admirabilem non minùs, quàm naturæ ipſius, varietatem! Quali quantoque theſauro caruiſſemus nos Latini, ſi Græcæ Philoſophiæ opes nobiſcum Plinius illo in libro non communicaſſet!

ſet! Quid enim latet unquam in theſauris naturæ, quod de Græcorum theſauris Plinius in uſum Latinorum non deprompſerit? Ferunt, Hiſtoriam Animalium Ariſtotelicam maximo olim in pretio, permagnâque in admiratione fuiſſe, quam ut Ariſtoteles, ſummo vir ingenio, ſummâque diligentiâ, certiùs atque exploratiùs ſcriberet, aliquot hominum millibus uſus eſt, qua venatorum, qua aucupum, qua piſcatorum, aliorumque omnis generis, per quos de animalis cujuſque naturâ certior fieret. Quantò porro admirabilior C. Plinii Naturalis Hiſtoria, qua non quinquaginta modò Ariſtotelis De Animalibus volumina in arctum, ut ipſe ait, collegit; ſed etiam rerum curâ in primis dignarum viginti millia, totamque univerſitatem naturæ, quantacunque ea eſt, ex ſcriptoribus centum, iiſque præclaris, atque exquiſitis, atque ex duobus ferme voluminum millibus, in ſuas veluti claſſes, pulcherrimo ordine, digeſſit, atque diſpoſuit! Et tamen tota illa Naturalis Hiſtoria ſine eruditione Græcâ perfectè intelligi non poteſt. Adde, quæ de Græcis habet Plinius, non omnia eum feliciter, neque exactè reddidiſſe, aliqua etiam eum ne intellexiſſe quidem. Adde loca, eaque non pauca, in quibus a vero aberravit. In his igitur tute etiam erres, & quod multò pejus eſt, in errore perſeveres, oportet, niſi ad veram Græcorum ſcriptorum ſententiam pervidendam lumen tibi Græcæ eruditionis præfulgeat. At in Medicis præceptis, ubi ſalus noſtra, ac vita agitur, aliquid offendere quàm grave eſt, quàm periculoſum! Unde etiam facile eſt colligere, quàm ſint Græcæ litteræ ad rem Medicam neceſſariæ. Magnus profectò Philoſophus Plinius, idemque magnus Medicus. Qui enim Plinio obtrectant, eos ſanè ne audiendos quidem putaverim. Bono ille publico unicè natus non ſatis habuit opes omnes Naturæ de Græcorum ſcriniis proferre, niſi etiam optimis Medicinæ præceptis corporum ſalubritati, vitæque noſtræ conſuleret. Verùm enim verò, dum Medicorum errata aliquando coarguit, quàm graviter & ipſe aliquando decipitur, atque errat! Quos quidem ejus errores, niſi ex Græcis ſcriptoribus, fruſtra nos emendaturos ſperemus: præſertim quum idem ipſe Plinius diſertè teſtetur, neminem antea Latino ſermone ea, quæ ipſe affert, morborum remedia perſcripſiſſe. Unde evidenter appareat, illa eum omnia e Græcorum ferè ſcriptis corraſiſſe. Sic omnia fere e Græcis quicunque olim alii, ſeu ante, ſeu poſt Plinium, Latinis litteris rem Medicam tradiderunt, Scribonius Largus, Corn. Celſus, Iſagoges vetus auctor, qui vulgò dicitur Soranus, Cælius Aurelianus, Q. Serenus, Theodorus Priſcianus: ex quibus Corn. Celſus, quanvis, Quinctiliano teſte, mediocri vir ingenio fuerit; tamen in legendis Medicis Græcis, maximèque Hippocrate, adeò profecit, ut aut Hippocratis fidus interpres, aut Hippocrates ipſe Latinus eſſe videatur. Quare ita iſti omnes legendi, ut ad perfectam rerum Medicarum intelligentiam Græcos, atque in primis omnis medicinæ parentem Hippocratem identidem conſulamus. Nam ſi noſtrorum nonnulli Latinos potiſſimùm medicinæ auctores ſunt poſtea ſecuti, ut de ſeſe candidè ingenuèque profitetur Marcellus Burdigalenſis; tamen, quum ii, quos ſecuti ſunt, ex Græcis profecerint, fit, ut perfecta omnis medicinæ cognitio ſit ex Græcis

cis

cis tandem repetenda. Quid ego jam dicam de Juriſprudentiâ? Non eſt quidem noſtrorum temporum, quod, florentibus Romanis rebus, vel in ipsâ urbe Româ aliquando in uſu, & conſuetudine fuit, ut Juriſprudentes Græcè de jure reſponſitarent. Sed quando jam omnia fœdiſſimè barbaries inquinavit, & Romanorum ferè conſuetudinum oblitterata eſt memoria, nego, ſine Græcarum litterarum ſcientiâ rectam ſæpe haberi poſſe ſcientiam legum Romanarum; nego, vobis, perſtudioſi civilis Juris adoleſcentes, perſpectum planè eſſe poſſe, quod vel in Codice Juſtinianeo, vel in Novellis Conſtitutionibus, vel in venerabili, ac ſacroſancto Pandectarum volumine, atque adeò in Inſtitutionibus ipſis Juris civilis, paullò interius, magiſque reconditum continetur. Quod enim in illo latet theſauro ſapientiæ, prudentiæque Romanæ, nobis quidem certè, qui ab illis temporibus, moribuſque, atque ritibus tam longè abſumus, apertum nunquam patenſque fuiſſet, niſi Græci fuſiùs diſtinctiùſque explicaſſent. Neque enim tunc Romanis ea, quæ vulgò notiſſima, ac tritiſſima erant, opus erat fuſiùs exponi, aut clariùs. Inde ab illâ Romanarum legum, ac ſententiarum obſcuritate tot illæ Græcæ in Florentino Pandectarum codice Legum explicationes, inde Inſtitutiones civiles a Theophilo Græcè interpretatæ, inde ab eruditione Græcâ tanta lux Romanis legibus allata. An ne igitur exiſtimabimus meliùs illa homines barbaros, & ſæpe ridiculos, quàm Græcos, eſſe interpretatos? At enim barbaræ illæ, & ridiculæ interpretationes per ſe ſatis declarant, quàm non ſit iis fidendum; quum præſertim barbari illi homines, ubi Græcis verbis Romanæ leges contexuntur, aut certè adſperguntur, ſuam Græci ſermonis ignorationem ingenuè, ne dicam impudenter, fateantur. Atqui ſine Græcis ſæpe ignorantur Latina. Et quàm id etiam interdum periculoſe! quum in non bene perceptis legum verbis ſæpiùs fortunarum, aliquando etiam capitis periculum agatur. Ex Jure autem Civili aptum eſt Canonicum, & cum eo connexum. ut proinde Jus Canonicum non minùs, quàm civile, linguæ Græcæ ſcientiam ad perfectam Canonum, tum Græcorum, tum etiam Latinorum, intelligentiam deſideret, ac requirat. Video nos jam, ceteris breviter percurſis diſciplinis, ad reliquarum omnium diſciplinarum principem ac magiſtram, Theologiam videlicet, quæ prima eſt princepsque ſapientia, veluti gradatim perveniſſe. Hîc ego valde vereor, Auditores, ne, dum Græcas litteras ad divinarum rerum ſcientiam perfectè comparandam ſummopere neceſſarias demonſtro, ſeſe ambitioſiùs oratio mea jactare, & plus nimio efferre velle videatur. Ubi enim liberiùs, aut certè libentiùs, excurrat, atque expatietur, quàm eo in campo, in quo ſum ego tot annos Florentiæ, atque alibi, nec ſine aliquo fortaſſe auditorum meorum fructu, exercitatus? Quorſum autem his omnibus, qui ſacras litteras profiterentur, lingua Græca non minùs, quàm Latina, a ſapientiſſimis ſanctiſſimiſque Patribus commendata, niſi quia Græca non minùs, quàm Latina, eſt ad exactam, atque exquiſitam ſacrarum litterarum notitiam neceſſaria? Fateor quidem libentiſſimè, quod non niſi impudentiſſimè negari poteſt, multos fuiſſe, & eſſe præſtantes Theologos, qui, tametſi linguæ Græcæ ſubſidio deſtituti; tamen, ob excellentem

Theo-

Theologiæ ſcientiam, miris ſingularibusque laudibus celebrantur. Sed ut illi multò ſanè doctiores excellentioreſque fuiſſent, ſi Græca cum Latinis conjunxiſſent; ſic etiam dico, poſſe quidem unum aliquem ſine Græcæ linguæ ſcientiâ bonum eſſe Theologum; talem tamen Theologum, qualem nos quærimus, perfectum videlicet, omnibuſque numeris abſolutum, eſſe eum non poſſe. Officium perfecti Theologi eſt, Chriſtianos Patres, qui veluti per manus veritatem nobis divinam tradiderunt, mente ſuâ comprehendere. An ille mihi Patres comprehenderit, qui majorum gentium Patres Græcos, Gregorios tres, Athanaſium, Baſilium, Johannes, Chryſoſtomum, & Damaſcenum, Cyrillum, Epiphanium, ne legere quidem poſſit, nedum ipſe per ſeſe intelligere? Officium perfecti Theologi eſt, verba ipſa ſacroſanctorum Canonum, quibus capita quælibet Religionis Chriſtianæ ſunt a Latinis Græciſque Patribus in ſolemnibus conventibus certò definita, atque explicata, diſcernere, atque dijudicare. An ille mihi Græcorum Canonum verba dijudicaverit, qui non niſi Latinam, qualiſcunque ea eſt, eorundem verborum interpretationem percipiat? Officium denique perfecti Theologi eſt, ſingula Dei verba, quæ in libros Canonicos ſunt divinitus relata, accuratè inveſtigare, atque ex recepto probatoque Chriſtianorum ſenſu diligenter exponere. An ille mihi Divina verba, quæ in libris certè Fœderis Novi Græcè ſunt conſcripta, accuratè expoſuerit, qui ne intelligere quidem poſſit, niſi per Interpretem Latinum? Nam ut Interpretis hujus Latini editio vulgata maximam apud nos auctoritatem obtineat, eamque ex veteri conſuetudine, atque ex Patrum Tridentinorum decreto, pro authenticâ habere debeamus; tamen nonnulla ſunt ibi ambiguè dicta, nonnulla ſubobſcurè, in quibus ſit nobis omnino ad codices Græcos confugiendum, ut perfectam atque accuratam ſingulorum Dei verborum intelligentiam ipſi per nos pro viribus aſſequamur. Adde cognitionem ſacræ antiquitatis, totiuſque Chriſtianæ hiſtoriæ, quæ perfecto conſummatoque Theologo ad omnem doctrinam atque eruditionem valdè eſt neceſſaria. Quàm turpiter docti, & eruditi homines ex ignoratione linguæ Græcæ in ſacrâ aliquando hiſtoriâ errarunt! Invitus, fateor, partem hanc attingo orationis meæ, quæ de magnorum hominum, clariſſimorumque virorum laudibus nonnihil detrahere poſſe videatur. Sed quando argumenti huc me neceſſitas impulit, ac ferè nolentem coëgit, date mihi veniam, Auditores, ſi exemplum vobis affero, meo quidem judicio, maximè omnium memorabile. Siquis favet, aut unquam favit Cæſari Baronio, ut favere omnes maximè debent, qui ſacræ hiſtoriæ ſtudio ducuntur, is ſum ego, Auditores. Atque ut omnes intelligant, me Cæſari Baronio tantum dare laudis, quantum alteri cuiquam vel clariſſimorum poſt renatas litteras virorum dandum unquam cenſuerim; dico, ſive operis magnitudinem, ac difficultatem, ſive hominis diligentiam, fidem, eruditionem, judicium, attendas, majora eſſe Baronii in Chriſtianam hiſtoriam merita, quàm ut a quoquam æquari laudibus poſſint; neminem alterum æquè ac Baronium, oblivionis atque errorum tenebras, poſitâ in conſpectu temporum, ac rerum poſt Chriſtum geſtarum continuâ ſerie, ex ſacræ antiquitatis memoriâ diſpuliſſe; plus uni nos Baronio, quàm cete-

ceteris ſimul omnibus, qui ab hinc ducentis, & ampliùs annis res noſtræ Religionis ſacroſque ritus ſcriptis ſuis explicarunt, debere. Satis opinor Baronium a me eſſe laudatum, atque ita laudatum, ut nemo fortaſſe alter majores laudes Annalium Chriſtianorum parenti, ſacræque hiſtoriæ conditori unquam impertiverit. Atque is tamen, vir talis, ac tantus, quòd Græcè parùm ſciebat, in re oppidò graviſſimâ erraverat quàm graviſſimè. Siquidem Xynoridis cujusdam Martyris nomen Romanas in Tabulas retulerat, tanquam videlicet ex Johanne Chryſoſtomo: quum tamen Chryſoſtomus Ξυνωρίδα, non Martyrem quandam nominet; ſed par nobiliſſimum dicat illuſtrium inprimis Martyrum, Juventini, & Maximini. Itaque ea vox ξυνωρὶς a Græcis, atque etiam ab Hieronymo, cujus maximè auctoritate abutebatur Baronius, ad Græcorum exemplum accipitur. Correxit quidem poſtea Baronius errorem ſuum. Sed vos inde clariſſimè perſpicitis, quàm ſint Græcæ litteræ non ad profanas modò, verùm etiam ad ſacras hiſtorias, atque ad omnem tum humanarum, tum etiam divinarum rerum eruditionem neceſſariæ. Reſtat, Auditores, ut iis breviter occurram, qui ad res omnes Græcorum pernoſcendas ſatis præſidii, atque adjumenti collocant in interpretationibus Latinis. Quibus ſanè imperitis hominibus ita ego occurrendum cenſeo, ut non proinde, id quod faciunt nonnulli, elevari quadantenus, atque imminui velim Latinorum interpretum fidem, atque auctoritatem. Eſt etiam nonnemo, qui genus hoc interpretum Latinorum in contemptum adducere minimè vereatur: quaſi ſcilicet qui ad Græcos Latinè interpretandos operam ſuam, atque induſtriam conferunt, homines ſint ii tenuiori litteraturâ, qui, quum ex ſcriptis ſuis nomen in doctis atque eruditis habere nequeant, ex alienis ſcriptis interpretandis atque illuſtrandis nominis ſibi celebritatem quærant. Ego contra ſic ſentio, ut Græcorum interpretandorum munus difficillimum eſt, ita viros longè doctiſſimos, atque eruditiſſimos eos fuiſſe, qui bonos Græcos ſcriptores bene Latine ſint interpretati, atque illuſtraverint. qui quum potuiſſent boni ipſi ſcriptoris, Oratoriſque & Poëtæ partes omnes explere, majorem tamen publicæ utilitatis, quàm laudis ſuæ, rationem habendam eſſe judicarunt. Quippe homines aliis, & non ſibi tantùm, nati, labores, doctrinaſque omnes ſuas eò referendas eſſe duxerunt, ut hominibus prodeſſent. Non magis autem nobis ſeſe illi profuturos ſperarunt, quàm ſi veteres illos Græcos, quos, tanquam homines ſapientiſſimos, & de humano genere optimè meritos, ſemper coluit, atque celebravit antiquitas, Græcos, inquam, illos, a quibus ad Latinos omnis doctrina, univerſaque eruditio manavit, nobis legendos traderent, Latinè a ſeſe interpretatos. Neque enim litteratis hominibus, quibus litteræ ad omnem modeſtiam moderationemque animi præluxerunt, nominis ſui celebritas propoſita eſſe debuit, ſed communis ſtudiorum ſtudioſorumque omnium utilitas. Abſit igitur, longiſſimè abſit, Auditores, ut, quod docti viri publici boni cauſâ fecerunt, ut Græcos ſcriptores Latinè a ſe verſos nobiſcum communicarent, id nos malitioſè in malam partem accipiamus, perinde quaſi, quum non poſſent a ſuis, voluerint illi ab alienis ſcriptis inclareſcere. Immo verò illud certò nobis penituſque perſuadeamus,

non

non potuiſſe illos Græcorum ſcripta tam bene, ac laudabiliter interpretari, niſi ſummâ iidem erudirione, ſummâque doctrinâ fuiſſent; gratiaſque iis agamus, quòd e Græcis fontibus rivos uberrimos omnium doctrinarum ad Latinos deduxerint. Nam quòd aliqui, quos ne interpretes quidem dici velim, utriuſque linguæ parùm periti, illotis, ut ajunt, manibus, ad Græcos fontes aperiendos acceſſeriut, unde lutulentæ ad nos ſpurcæque aquæ ſunt derivatæ; non certè quidem propter horum iſtorum inſcitiam, atque negligentiam, detrahendum eſt univerſo generi interpretum Latinorum. Odyſſeam Latinè tranſtulit Livius Andronicus. Euhemerum, qui Hiſtoriam ſcripſerat de diis, Latinum fecit Ennius. Platonis Protagoram, & Timæum, itemque Aratum, & Xenophontis Oeconomica, Demoſtheniſque, & Æſchinis adverſarias Orationes M. Tullius Latinè eſt interpretatus. Quid antiqua exempla commemoro? quando clariſſima omnium ſunt, & teſtariſſima recentiora. Quotuſquiſque enim eſt doctiſſimorum atque eruditiſſimorum virorum a trecentis ferè annis, ideſt, poſt litteras reſtitutas, qui non in Græcis Latinè interpretandis operam potiſſimùm ſuam poſuerit, atque inde non ſit ſummam ipſe doctrinæ, atque eruditionis laudem conſecutus? Omitto enim de noſtris Marſilium Ficinum, & elegantiſſimos illos politiſſimoſque homines, atque Italiæ totius facilè doctiſsimos, Angelum Politianum, ac Petrum Victorium. Itaque, quantùm alii ad Græcæ linguæ præſtantiam ſimul ac neceſſitatem extollendam Latinis interpretibus detraxerunt, tantum ego iis laudis ad ejuſdem linguæ præſtantiam, ac neceſsitatem augendam impertiam. Nam ut ſummi illi viri in omni doctrinarum genere fuerint, ut artes liberales, diſciplinaſque univerſas, ex quarum ſimul complexione Critice coaleſcit, egregiè calluerint, ut propter eximiam utriuſque linguæ peritiam, maximâ illi ſacultate ad Græcos ſcriptores enarrandos atque emendandos excelluerint; tamen Græcæ linguæ tanta eſt vis, atque dignitas, tanta copia, atque varietas, ut nec Tullius, nec quicunque alii ſummo ingenio viri, quæ dicta ſunt a Græcis, omnia Latinis vocibus perfectè ſemper expreſſerint, neque verò exprimere aliquando potuerint. Unde, diſciplinarum, atque artium liberalium percupidi, perſtudioſique adoleſcentes, tandem aliquando intelligatis, meliùs omnino vos Græca eſſe percepturos, ſi Græca ipſi per vos legeritis. Quod quidem ſatis ſuperque eſſe arbitror ad id, quod ab initio demonſtrandum ſuſceperam, ſine Græcarum litterarum adjumento nullo modo fieri poſse eum, quem in unoquoque veſtrûm, optimi adoleſcentes, optamus, ac quærimus, perfectè doctum, atque omnium omnino diſciplinarum ſummè atque exquiſitè ſcientem. Nec enim ſperandum, quæ a Græcis de bonis artibus, ac diſciplinis ſunt graviſſimè ac ſapientiſſimè conſcripta, ea vos omnia perfectè per Latinos quoſcunque interpretes eſſe intellecturos. O Græcæ igitur linguæ præſtantiam! O beatam Græcæ linguæ ad omne genus eruditionis, atque ad omnes diſciplinas perfectè acquirendas neceſſitatem! Atque unde putatis, bonas litteras, artes omnes liberales, optimas omnes diſciplinas tandiu ſquallore, ac ſitu obſitas, jacuiſſe, niſi ex neglecto ſtudio litterarum Græcarum? unde bonas litteras erectas, ac reſtitutas revixiſſe, atque refloruiſſe, niſi ex recrea-

tis litteris Græcis, poſteaquam videlicet Coſmus ille Medices Senior, ejuſque nepos Laurentius, afflictas tot jam ſecula Græcas litteras, ac propemodum intermortuas, exſuſcitarunt, atque refecerunt? Quare, quòd in nobiliſſimo hoc, ac florentiſſimo gymnaſio, præ ceteris aliis Italiæ totius Academiis, bonæ omnes artes tantopere vigeant, atque efflorefcant, quòd Piſæ, veluti alteræ Athenæ, propriâ quadam præcipuâque appellatione, doctæ vocitentur, quòd curſus facilis hîc vobis, atque expeditus futurus ſit, adoleſcentes, ad ſapientiam, atque ad univerſas doctrinas, debere vos beneficium hoc ſcitote litteris Græcis, ex quibus magiſtri veſtri uberrimos doctrinarum omnium fructus ad eruditionem veſtram retulerunt. Eorum ego vobis clariſſima exempla propono, eos vos imitamini, ut, quemadmodum illi, Græcarum litterarum ſubſidio, ſummi, ac perfecti in circuitu, & quaſi orbe diſciplinarum evaſerunt, ita & vobis Græcas litteras ad ſummam rerum omnium ſcientiam perneceſſarias exiſtimetis.

ALEXANDRI HEGII,

Qui præceptor fuit Eraſmi, ejusdem argumenti ΟΜΟΙΟΤΕΛΕΥΤΑ.

Quisquis Grammaticam vis diſcere, diſcito Græcè.
Ut rectè ſcribas, non pravè, diſcito Græcè.
Si Græcè neſcis, corrumpis nomina rerum.
Si Græcè neſcis, malè ſcribis nomina rerum.
Si Græcè neſcis, malè profers nomina rerum.
Lingua Pelasga vetat vitioſos ſcribere verſus.
Lectio quem Plinii delectat, diſcito Græcè.
Sique libros ſacros vis diſcere, diſcito Græcè.
Hieronymum ut teneas, vigilans tu diſcito Græcè.
Ne verſus ſcribas vitioſos, diſcito Græcè.
Argumentari quisquis vis, diſcito Græcè.
Quisquis Rhetoricen vis diſcere, diſcito Græcè.
Scire Mathematicam quisquis vis, diſcito Græcè.
Artibus es medicis qui captus, diſcito Græcè.
Morbis nam cunctis ſunt indita nomina Græca.
Argolicum nomen cunctis liquet eſſe figuris.
Artes ingenuæ Grajo ſermone loquuntur,
Non alio, quibus haud nomen dat lingua Latina.
Ad ſummam, doctis debentur ſingula Græcis.

ALE-

ALEXANDRI POLITI

DE CL. REG. SCHOLARUM PIARUM

O R A T I O

DE LIBERALIUM OMNIUM ARTIUM, AC DOCTRINARUM AD ELOQUENTIAM NECESSITATE.

IN PISANO GYMNASIO PUBLICE HABITA ANNO M.DCCXXXIV.

AD VIRUM CLARISSIMUM

GASPAREM CERATUM

ATHENÆI PISANI PROVISOREM.

CUM multa majores noſtri, ad ornanda litterarum ſtodia, eaque io dies augenda, præclarè atque ſapienter ioſtituerunt, tum illud, meo quidem jodicio, multò omoium præclariſſimè, atque ſapieotiſſimè, qoòd eoromdem ipſorom ſtudiorum ſolemni de more inſtaurandorum initium ab excultâ aliquâ, & elaboratâ oratione duci quotannis voluerunt. Nam ſi tantam quotidiè experimur vim eſſe eloqoentiæ, ut, quacunque de re copiosè ornatèque dicamus, auditorum animos, qoò volumus, facilè impellamus, unde volumus, deducamus; qualem tandem, ac quantam apud honeſtos optimorum adoleſcentium animos vim ejos orationis fotoram exiſtimabimos, quæ ab homine aliquo diſerto, neque prorſus inerudito, ex hoc ampliſſimo loco, tantâ, & tam celebri ſapientiſſimorum virorum audientiâ, de re longè omnium maximâ atque pulcherrimâ, de omni videlicet doctrinâ, atque ſapieotiâ, paollò diligentiùs, atque accoratiùs habeatur? Hanc qui caoſſam habendæ hodierno die orationis ſibi hoc oſque ante oculos poſuerunt, ſummâ viri doctrinâ atque eloqoeotiâ, magnifica inde, atque io primis præclara oratiooibus ſuis argomenta de præſtaotiâ atque utilitate litterarom, deque earumdem fructu atque juconditate, aliaqoe talia ſunt diſertiſſimè perſecuti, quibus vos po-

tiſſimùm, præſtantiſſimi adoleſcentes, vel deſides a languore atque ignaviâ revocarent, vel ardentes jam atque erectos ad ſtudium artium atque doctrinarum acriùs cohortarentur. Verùm cum ego, Auditores, ad theatrum hoc ampliſſimum ſapientiæ, virtutumque omnium ſeminarium oculos paullisper converto, cum ſapientiam veſtram, Patres Ampliſſimi, ſummamque rerum omnium doctrinam, attentè mecum reputo, cum præclara ingenia veſtra, adoleſcentes, contemplor, atque intueor, altius quiddam majores illi noſtri reſpexiſſe mihi videntur, atque animo agitaſſe, cum in curſu hoc ineundo omnium diſciplinarum primas veluti partes, totiuſque curſus auſpicia Oratori, atque eloquentiæ conceſſerunt. Inſederat quippe in eorum animis ſpecies quædam perfectæ ſummæque eloquentiæ: quam dum cogitarent, atque, ad incendendos honeſtiſſimarum omnium artium amore adoleſcentes, expreſſam etiam in aliorum animis vellent, diem hunc celeberrimum, proprium, & quaſi legitimum oſtentandæ eloquentiæ eſſe debere cenſuerunt. Nec enim perfecta eſſe poteſt eloquentia, niſi rerum maximarum ſcientiam, doctrinaſque univerſas complectatur. Quod ut ſtudioſis eloquentiæ, ac litterarum adoleſcentibus ſit penitus perſuaſum, illud mihi explicandum, quod eſt a M. Tullio accuratiſſimè diſputatum, ſummam perfectamque eloquentiam ex omnibus ſimul doctrinis, omniumque liberalium artium ſcientiâ coaleſcere. Argumentum illud quidem ſapientiâ veſtrâ perquam dignum, Auditores, multòque etiam difficiliùs, quàm ut a me, qui nullâ ſum planè eloquentiâ, commodè pertractetur. Sed, quando ii, qui auctoritate, atque imperio apud me plurimùm valent, hanc mihi oratoris perſonam impoſuerunt, ſinite me, Auditores humaniſſimi, ſi non pro dignitate, pro viribus certè meis, perſonam hanc ſuſtinere.

Ac primùm velim, Auditores, vobis ante animum proponatis imaginem illam ſummæ perfectæque eloquentiæ, cujus qui compos fuerit, ſit is ſummus perfectuſque Orator. Hìc ego non diſputo, utrum tali quiſquam exiſtat, aut etiam umquam extiterit eloquentiâ, ſummâ atque perfectâ: quando in magnâ Romanorum oratorum copiâ Marcus ille Antonius, vir, ſiquis alius, temporum ſuorum facilè eloquentiſſimus, ingenuè apertèque profitebatur, diſertos a ſeſe cognitos fuiſſe nonnullos, eloquentem adhuc neminem. Sed dico, iis omnibus, qui rectis ad eloquentiam ſtudiis contendunt, ſtatuendum eſſe ante oculos id, quod in eo genere perfectum eſt, atque abſolutum, eòque labores conatuſque omnes eſſe dirigendos, atque ad ſummum illud exemplum, unde expreſſa ſunt cetera, univerſa eſſe ſtudia conformanda: quò ſi minimè perveniant; tamen, quod ajebat Tullius, honeſtum eſt, ſequentem prima, in ſecundis tertiiſque conſiſtere. Is igitur mihi eloquens, qui de omnibus rebus, quæ in hominum diſceptationem veniant, pro rei cujuſque naturâ, poſſit copiosè ornatèque dicere, qui rerum omnium, de quibus poteſt dicere, ſcientiam comprehenderit, qui, quæcumque aliarum omnium artium ſunt, ac diſciplinarum, quæque in reliquis omnibus ſtudiis ſunt longè latèque diſperſa, ac propemodum infinita, unus omnia complexus fuerit, qui ad hanc tantam rerum maximarum ſcientiam ornatum etiam cultiſſimæ atque elegantiſſimæ orationis adjunxerit, cui rerum copia co-

Digitized by Google

copiam quoque verborum largiſſimè ſuppeditet. Is denique mihi eloquens, qui ſimul & ſapiens; atque ea mihi demum eloquentia, copioſè eloquens ſapientia. Atque hæc omnia generatim damus Oratori. Quòd ſi etiam ſingula, ex quibus conſtat, atque effloreſcit eloquentia, enucleatè diſtinctèque perſequimur, non ne omnia, & ſingula ita in Oratorem conveniunt, ut, ſiquid horum fortè deſit, perfectus conſummatuſque Orator nullo modo eſſe poſſit? Oratoris in primis eſt, purè atque eleganter, &, quando res nobis eſt cum hominibus Latinis, Latinè loqui. Minimum id certè eſt in Oratore, quod doctrinâ litteriſque puerilibus traditum videtur. Sed hoc iſtud minimum, quod eſt Latinè loqui, quàm proprium eſt Oratoris! quàm Oratori præ reliquo hominum genere neceſſarium! Ceteris hominibus, qui alias artes, atque diſciplinas profitentur, licet etiam interdum loqui barbarè. Oratori ſiquid vel imprudenti exciderit minùs Latinum, nemo ei quiſquam violatæ Latinitatis veniam dandam putat. Omnes eum unum irrident, exſibilant, atque explodunt, perinde quaſi ab arte ipſe ſuâ prorſus defecerit. Et tamen iſtud ipſum, quod minimum eſt in arte Oratoriâ, quanti eſt Oratori! quanti nobis æſtimandum! Recognoſcendi Grammatici, legendi Oratores, perdiſcendi Poëtæ, Medici, Juriſconſulti, Hiſtorici, Philoſophi, omnes ad unum Latinæ Linguæ auctores, dies noctesque pervolutandi, exemplaque inde quotidie repetenda, atque revolvenda, ut bene Orator loquatur Latinè. Quid? Grammatica ipſa Latina quem ſibi a reliquis omnibus diſciplinis apparatum non adſciſcit omnis elegantiæ atque doctrinæ? Audeo dicere, quod mirum fortaſſe alicui videbitur; ſed tamen eſt dicendum, artem ipſam Grammaticam perfectam minimè omnium fore, niſi omnium propemodum maximarum rerum ſcientiam in fines & ipſa ſuos concludat. Quid eſt enim vel in majoribus diſciplinis tam abſtruſum, tam reconditum, tam a vulgari intelligentiâ remotum, quò Grammatica non pervadat, non penetret, non pertineat? Quid in Poëtis tam obſcurum, quod illa non illuſtret? quid in Hiſtoricis tam involutum, quod illa non evolvat? quid in Philoſophis tam difficile, quod illa non expediat? quid in reliquis omnis generis ſcriptoribus tam ignotum, atque ambiguum, quod illa non explicet, atque interpretetur? Quos autem Poëtas, quos ex omni doctrinarum genere ſcriptores non excutiat Grammaticus, non perlegat, non enarret, non corrigat, non judicet? Hæc verò omnia quî præſtare queat bonus ille, & peritus Grammaticus, niſi cognitis perceptiſque rebus omnibus, quas ex omni diſciplinarum genere quomodocumque complexi fuerint, ſive etiam obiter attigerint, tum prorsâ, tum vinctâ numeris oratione, optimi illi, & præſtantiſſimi Latinitatis auctores? quî eorumdem judicem, atque cenſorem ille agere, qui non ſit ipſe etiam omni ſcientiâ excultus, planèque quinquertio, hoc eſt, in univerſo doctrinarum orbe, quàm qui maximè, exercitatus, qualem prorſus apud Græcos fuiſſe accepimus Eratoſthenem? Ut jam Grammatica non exiguis quibusdam, atque anguſtioribus finibus terminetur; ſed fines longè ſuos ad omnem doctrinam propaget, & per omnes latè diſciplinas pervagetur. Magna hæc ſunt (quis enim veſtrum non fateatur, Auditores?) ſine quibus ſtare jam nequit ſcientia

tia

tia perfecta linguæ Latinæ. Atque hæc tamen quædam veluti elementa ſunt eloquentiæ. Itaque hæc omnia probè teneat, opus eſt, perfectus Orator, ac præterea de his omnibus copioſè dicat, atque ornatè: neque tantùm, quod proprium eſt Grammatici, verba perdiſcat, oportet, omnium diſciplinarum; ſed & res ipſas omnium diſciplinarum oratione augeat, atque amplificet. Sententia fuit illa nobilis in primis & præclara Ariſtotelis, initio Rhetoricorum, eloquentiam quaſi ex alterâ parte reſpondere Dialecticæ. Quam quidem ſententiam ita exponit Marcus Tullius, ut dicere velit Ariſtoteles, hanc, rationem eſſe dicendi latiorem; illam, loquendi contractiorem. Fuit etiam illa percelebris, & pervulgata in eamdem ſententiam, utriuſque artis comparatio, qua princeps ille Stoicorum Zeno ita Rhetoricam cum Dialecticâ contendebat, ut contractæ in pugnum manui Dialecticam, manui explicitæ & dilatatæ ſimilem eloquentiam eſſe diceret. Tanta eſt, tamque arcta, atque conjuncta artis unius cum alterâ neceſſitudo. Qualem igitur, & quantum Oratorem futurum putamus, qui ſit idem Dialecticâ diſciplinâ egregiè inſtitutus, qui de propoſitâ qualibet re poſſit in utramque partem copioſè ſimul, ac ſubtiliter diſputare, qui cujuſque rei naturam explicare poſſit definiendo, partes dividendo, proprietates judicando, atque ratiocinando, qui denique ex ceratinis, aut crocodilinis, ſpinoſiſque quibuſque quæſtionibus ſeſe ipſe expediat, aditumque ſibi ad omnem veritatem atque doctrinam muniat, atque patefaciat! Magnus ille profecto Orator; ſed nondum tamen ille, quem adhuc quærimus, & oratione, quantùm poſſumus, effingimus, ille, inquam, perfectus omnibuſque eloquentiæ numeris abſolutus. Quàm multa enim alia in Oratore, ut vera ſit ejus, & plena, & corroborata, & perfecta eloquentia, requiruntur! Quis enim hominum mentes, in quamcumque partem voluerit, impellat? Orator. Quis ab irâ ad lenitatem, ab odio ad miſericordiam revocet? Orator. Quis jura civitatis conſtituat, ac moderetur? Orator. Quis populo leges pro univerſæ reipublicæ ſalute, ac dignitate aut jubendas, aut vetandas perſuadeat? Orator. Quis artes omnes liberales, quæque ad vitam humanam aut tuendam, aut ornandam pertinent, oratione illuſtret? Orator. Res quoque olim geſtas, quæque veteri memoriâ continentur, quis nitidè ornatèque commemoret, niſi Orator? Orator Phyſica, Orator Mathematica, Orator Medica, Orator Civilia, Orator omnia, tum humana, tum etiam divina, omni copiâ & varietate orationis perſequitur. Deum ipſum, quo nihil majus, nihil melius, nihil perfectius, non modò verbis exprimi, ſed ne animo quidem concipi poteſt, pro humani ingenii captu atque imbecillitate, quis verbis meliùs adumbret, aut ſummæ illius, infinitæque majeſtatis, quæ omnia ambit, ac continet, expreſſiorem dicendo imaginem referat, quàm Orator? O igitur mortalem quemdam inter homines deum Oratorem! o rerum humanarum dominam, o reginam eloquentiam! Et quid porro magis divinum, quàm unum hominem ſcire omnia, quæ ſciri ab homine poſſunt, & quæ in aliis aliarum quarumcunque profeſſionum hominibus maximè enitent genera ſingula doctrinarum, ea ſibi unum illum hominem univerſa vindicare?

Niſi

Niſi ſiquis fortè tantam illam tamque diffuſam, atque, ut ita dicam, luxuriantem eloquentiam circumcidere velit, atque amputare, & Oratorem ex tantâ illâ doctrinæ amplitudine intra forenſes duntaxat cancellos concludere, atque coërcere. quæ certè fuiſſe videbatur opinio nonnullorum Græcorum, atque in primis etiam fortaſſe Carneadis apud Marcum Tullium, excludendum videlicet eſſe oratorem ab omni elegantiâ doctrinæ, rerumque majorum ſcientiâ, ac tantùm in judicia, & conciones detrudendum. Quod ut Græcis illis concederemus, cum nimirum ſtatuendum eſſe oratorem, qui tantummodo in judiciis poſſet, aut apud populum copioſè loqui; tamen, quod Craſſus ille Tullianus præclarè animadvertebat, huic iſti forenſi Oratori quàm multa eſſent tribuenda! perfecta juris civilis, ac legum cognitio, exacta atque accurata humanorum morum notitia, æquitatis ac temperantiæ, reliquarumque omnium virtutum exquiſita ſcientia, patriarum olim conſuetudinum, totiuſque antiquitatis, ſtabilis fidelisque memoria. Dicendum enim huic oratori de jure civili, de religione in deum, de pietate adversùs parentes, de charitate patriæ, de bello, de pace, de amicitiâ, de officio, de æquitate. Agendum eſt ei de omni virtutum genere, tractandi mores humani, permovendæ in omnes partes hominum voluntates, inculcandæ conſuetudines patriæ, veteris memoriæ exempla recolenda. Hæc omnia forenſi huic Oratori ad munus ſuum ritè explendum tribuenda: quæ ſi adſunt, ut debent, omnia, quid tum quæſo locorum Philoſophiæ, quid elegantioris doctrinæ, quid rerum maximarum ignotum ei oratori, minimèque exploratum fore umquam putabimus? Quid ſi præterea ad forenſes ipſas cauſſas nonnulla etiam ex obſcuriori aliquâ ſcientiâ, atque ex reconditis interioribuſque litteris aſſumenda? quod eſt a Craſſo illo Tulliano diligentiſsimè atque accuratiſsimè pertractatum. Nonne forenſi quoque Oratori ad ſummam ejus generis eloquentiam maximarum quarumcunque rerum, ac diſciplinarum ſcientia neceſſaria? Tete appello, Romanæ eloquentiæ pater, Marce Tulli. Tete, inquam, appello, Oratorum omnium, qui ſunt, qui fuerunt, qui etiam erunt, facilè eloquentiſsime. Quis enim te magis, aut etiam meliùs, in forenſibus cauſsis exercitatus? Non ne, cum pro Archiâ illo tuo publico in judicio diceres, diſertè liberèque confeſſus es, ſuppetere tibi non potuiſſe, quod quotidiè in tantâ varietate rerum diceres, niſi animum tuum doctrinâ excoluiſſes? Ita eſt, Auditores. Non ex uſu tantùm forenſi; ſed & maximè ex doctrinæ, atque ex ſapientiæ ſtudiis cenſenda eſt forenſis oratio: in qua ut orator non omnia ſemper elegantis doctrinæ ornamenta adhibeat; tamen ſatis apparet, utrum rudis, an bonarum omnium artium peritus, ad dicendum acceſſerit. Quamquam autem hæc ita ſeſe habent, ut ne forenſis quidem Orator perfectus conſummatuſque in ſuo genere eſſe poſsit, niſi & idem fuerit omnibus optimis diſciplinis inſtructus, ac perpolitus; adeò ne tamen eloquentiæ majeſtatem, atque dignitatem minuendam cenſebitis, Auditores, ut eam, tanquam regno ſuo ſpoliatam, in forenſes illas anguſtias, tanquam in aliquod piſtrinum, contrudatis? Quid enim ubique rerum, quid artium, quid cogitationum mentis noſtræ, non ſubjectum ſit orationi? & qua de

pro-

propoſitâ de re non dicat ars ipſa bene dicendi? Quòd ſi de omnibus omnino rebus poſſumus dicere; cur non etiam de omnibus benè dicere? hoc eſt, & ſcienter, & compoſitè, & ornatè, & copiosè dicere. Hæc eſt autem illa vera, illa perfecta, illa omnibus numeris abſoluta eloquentia: qua qui præditus ſit, eum nos dicimus nullius expertem eſse ornamenti; ſed omnium rerum magnarum, omniumque artium ingenuarum ſcientiam tenere, atque, ut uno omnia verbo complectamur, compotem eum eſse ſapientiæ. Quis apud Homerum eloquentior Neſtore? cujus ex linguâ melle dulcior fluebat oratio. Nemo etiam apud Homerum Neſtore ſapientior. Neque fruſtra rex ille regum Agamemnon optabat, ut Neſtoris ſimiles decem haberet. Quod ſi ei contigiſset, minimè dubitabat, quin brevi Trojam eſset expugnaturus. Quis eloquentior Platone? quem ſic uberem, ac copioſum in dicendo fuiſſe ajunt, ut, ſi Græcè Juppiter loqueretur, Platonis inſtar locuturus fuiſſet. Fuit ille etiam ſapientiſſimus, neque immeritò ipſe habitus quaſi quidam deus philoſophorum. Quis in dicendo præſtantior Ariſtotele? qui etiam eloquentiſſimis viris viſus eſt flumen fundere aureum orationis. Certè quidem Ariſtotele nemo quiſquam fuit, qui plura arti Rhetoricæ ornamenta, atque adjumenta ſubminiſtraret. At enim tantus hic rhetor fuit etiam ſummus Philoſophus, quem propter ſapientiam junctam eloquentiæ Philippus Macedo Alexandro filio doctorem accivit. Quis etiam in eloquendo divinior Theophraſto? qui a divinitate loquendi Theophraſtus eſt appellatus. Fuit & ipſe magnus Philoſophus, ac propemodum divinus, quem Philoſophiæ, doctrinarumque omnium ſtudia tanto ardore perſecutum eſſe ferunt, ut vel moriens naturam accuſaverit, quòd cervis, & coturnicibus vitam diuturnam, hominibus exiguam dediſſet: quorum ſi vita eſſet longinquior, omnibus perfectis artibus, omni doctrinâ facilè erudiretur. Quid pleroſque alios, de Græcis potiſſimùm, commemorem, quò eloquentiores, eò etiam ab omnibus iis artibus, quæ ſunt libero homine dignæ, atque a ſapientiâ, inſtructiores? Quid Periclem illum Athenienſem, tantâ virum eloquentiâ, ut fulgurare, ut tonare, ut permiſcere Græciam diceretur? eum maximarum rerum ſcientiâ imbuerat Phyſicus ille Anaxagoras. Quid Hippiam illud Eleum, virum, quàm qui maximè, eloquentem, quem fama eſt quinquennali Olympiacorum ludorum celebritate ſummam illam ſuam in omni rerum genere eloquentiam cunctæ penè Græciæ audienti, maximâ hominum admiratione, ambitioſiùs venditaſſe? Ille Geometriam, Muſicam, Grammaticam, Poëticam, Phyſicam, Ethicam, Politicam, artes omnes, omneſque doctrinas perdidicerat. Quid Gorgiam illum Leontinum, quem primum memoriæ proditum eſt in conventu popoſciſſe, qua de re quis vellet audire? omnium ille rerum, atque artium ſcientiam fuerat confecutus. Quid Xenophontem, cujus voce Muſas quaſi locutas crediderunt? permultum ille in Socraticâ Philoſophiâ profecerat. Quid patrem illum eloquentiæ Iſocratem, cujus æmulatione motum fuiſſe Ariſtotelem ferunt, ut rerum cognitionem cum orationis exercitatione conjungeret? Nihil ſanè videtur Iſocrati de maximarum rerum ſcientiâ abfuiſſe, de quo adhuc adoleſcente extat in Phædro Platonis graviſſimum

mum judicium Socratis, viri multò omnium ſapientiſſimi, jam tum in hominis illius mente notam Philoſophiæ quamdam minimè obſcuram fuiſſe. Quid principem illum Oratorum, atque eloquentiæ Demoſthenem, ad quem audiendum, propter ſummam vim dicendi, concurſus ex totâ Græciâ fieri ſolitos tradiderunt? Platonem Demoſthenes frequenter audiſſe, plurimùm etiam lectitaviſſe dicitur. Quid? Dies me deficiat, Auditores, ſi magnos illos Græciæ Oratores velim ſingulos enumerare, qui non tam ab eloquentiâ, quàm a doctrinâ, & ſapientiâ, ex qua ipſa eorumdem eloquentia extitit, percelebrantur, Thraſymachum Chalcedonium, Protagoram Abderitam, Prodicum Chium, Lyſiam, Æſchinem, Hyperidem, Demetrium Phalereum, alios illos benè multos, ac propemodum innumeros principes eloquentiæ, quos ex Iſocratis ludo, tamquam ex equo Trojano heroas, prodiiſſe memorant? Quid ſi enumerare etiam velim Latinos? Lucium Craſſum (mitto enim Marcum illum Catonem Cenſorium, oratorem, ut priſcis illis temporibus, ſatis bonum, atque eloquentem) Marcum Antonium, Q. Scævolam, Q. Catulum, Publ. Sulpicium, C. Cottam, Q. Hortenſium, Cajum Licinium Calvum, C. Julium Cæſarem, M. Brutum, ceteros Romanos Oratores, litteris ac doctrinâ claros non minùs, quàm eloquentiâ, quos in Bruto ſuo (quid enim & oratores, qui poſtea fuerunt, referam?) acerrimo judicio perſequitur, ac recenſet Marcus Tullius, ipſumque Marcum Tullium Ciceronem. Quem, deus bone, oratorem nomino, cum Ciceronem nomino? cujus nomen non hominis jam nomen eſt, ſed eloquentiæ. ut in uno jam Cicerone, tamquam in quodam perfecto eloquentiæ exemplo, conquieſcendum nobis tandem eſſe videatur. Quis enim in dicendo perfectior Cicerone? quo, tamquam regulâ, progreſſus in eloquentiâ ſuos metiantur, opus eſt, quicumque eloquentiæ ſtudia exercent. At enim Cicerone quis etiam ſapientior? quis reconditis interioribuſque litteris eruditior? quis in omni optimarum diſciplinarum genere verſatior? qui ſeſe totum ad ſapientiam applicaverat, qui, quum a Q. Scævolâ jus civile didiciſſet, principi Academiæ Philoni totum ſeſe in Philoſophiâ erudiendum tradiderat, qui ſub Stoico Diodoto ſeſe in Dialecticâ ſtudioſiſſimè exercuerat, variiſque ejus philoſophi artibus, atque multis plurimum operæ dederat, qui omnia, quæ ad ſapientiam, atque ad variam eruditionem pertinerent, quæſiverat, audiverat, legerat, diſputaverat, qui, quum celebre jam nomen eſſet in foro adeptus, Athenas profectus, ſtudium Philoſophiæ, a primâ adoleſcentiâ cultum, & ſemper auctum, auctore ibi, & doctore Antiocho, veteris Academiæ nobili in primis philoſopho, renovaverat. Proh, deus immortalis! tanti ne fuit Ciceroni, eloquentem fieri, ut, eloquentiæ comparandæ cauſsâ, nullum non doctrinarum genus inquireret, nullam non Philoſophiæ partem ſummo ſtudio proſequeretur, totamque etiam Aſiam eo conſilio peragraret, ut doctiſſimorum virorum præceptionibus eloquentiam ſuam corroboraret, atque perficeret? Tanti profecto fuit, Auditores. Neque enim, niſi Cicero maximarum rerum & pulcherrimarum copiâ pectus ſuum oneraſſet, niſi Philoſophiam, matrem illam omnium non modò benè factorum, verùm etiam benè dictorum, impenſiùs excoluiſſet, niſi

litteris, ex quibus, tamquam ex fonte, perfecta manat eloquentia, exquiſitiùs ſtuduiſſet; numquam (mihi credite, Auditores) ad tantam illam, tamque admirabilem, ac divinam eloquentiam perveniſſet. Quòd ſi cui mirabile videtur, ſcientiam rerum tantam, quantam ad perfectam eloquentiam requirimus, in mentem unius hominis poſse umquam cadere; illud verò multò mirabilius, poſse unum aliquem, qui non omnia illa ſciat; tamen de illis omnibus, perinde quaſi apprimè ſciat, & ornatiſſime, & copioſiſſimè dicere. quod eſt proprium perfecti Oratoris. Et quid tandem aliud eſse cauſsæ putatis, quamobrem perfecti Oratores tam pauci ex omni hominum memoriâ reperiantur, niſi quia eloquentia, ut bene ajebat Tullius, majus eſt quiddam, quàm homines opinantur, & pluribus ex artibus ſtudiiſque collectum. Id autem quum ſit multò omnium difficillimum, nimirum unum hominem in hac noſtrâ vitâ tam brevi, & occupationibus tam diſtrictâ, ſcientiæ cogitatione omnia comprehendere, quæ oratione variè copioſèque illuſtrentur; quid mirandum, ſi, quum in omni alio diſciplinarum genere permulti homines perfecti floruerint; tamen in hoc genere eloquentiæ perpauci, atque adeò pauciſſimi, perfecti ſummique homines excelluerint? Quod argumentum, per ſeſe ſatis amplum, atque magnificum, altiùs multò atque excelſiùs exaggerat Marcus Tullius. Summi enim viri, omnique ferè ex parte perfecti, per deum immortalem, quàm multi in Dialecticâ, omnique Philoſophiâ! quàm multi in Geometriâ, reliquiſque Mathematicis diſciplinis! quàm multi in re medicâ, in jure civili, in quibuſque aliis optimis artibus, ac doctrinis! Quotus verò quiſque eſt in tanto diſertorum numero, atque in tantâ diſcentium multitudine, qui eloquentiam omnibus ſuis partibus, ac numeris expleverit, atque abſolverit, Orator? pauciſſimi equidem ſunt ex omni doctiſſimorum hominum numero, atque ex omni temporum memoriâ perfecti oratores, unus fortaſse, aut alter; &, ſi per vos licet, Auditores, ego etiam addiderim, perfectum oratorem neminem adhuc unum extitiſse. Quid? an non illi eloquentes, an non illi Oratores perfecti, qui tamen ſunt a me in eloquentiſſimis totius antiquitatis hominibus adnumerati, Græcæ Latinæque eloquentiæ, ut ii quidem videntur, principes, atque auctores? Abſit verbo invidia, Auditores. Nemo illorum unus ſatis eloquens, nemo prorſus perfectus, & abſolutus Orator. Etſi enim viros eos dixi eloquentiſſimos, eoſque vobis, adoleſcentes, tamquam abſolutum quoddam perfectæ eloquentiæ exemplum, ad imitandum propoſui, ipſorumque ego eloquentiam ſummis ad cœlum laudibus extuli; tamen apertè cum Quintiliano palamque profiteor, me ita ex vulgi conſuetudine eſſe locutum, ut cum hominem quemdam ſapientiſſimum, atque prudentiſſimum prædicamus: cui tamen multum deeſt ad ſapientiam, multum ad prudentiam. Nam ſi dicta mihi mea ad fidem atque ad regulam exigenda ſunt veritatis; ſunt illi quidem, quos eloquentiæ cauſsâ nominabam, tolerabiles, ac boni etiam plerique oratores: ſed tamen longè iidem abſunt ab eloquentiâ. Quid? an non eloquens Demoſthenes? an non eloquens Marcus Tullius? quorum alter Atticam eloquentiam uſque eò corroboravit, ut Athenæ numquam antea viſæ fuerint eloquentiores; alter Latinam eloquentiam

ge-

genuiſſe etiam in urbe Româ dictus eſt, non modò corroboraſſe. Quod bonâ veniâ veſtrâ dictum ſit, Auditores, ne Demoſthenes quidem ſatis mihi eloquens, neque verò Marcus Tullius. Sint magni illi viri, quantùm vultis, ac prorſus admirabiles (quis enim neget?) in dicendo: tantùm illi ſtudio, atque induſtriâ in eloquentiâ profecerint, quantùm nemo adhuc quiſquam mortalium: tales denique ſeſe illi ad eloquentiam duces ac magiſtros præbuerint, quales eloquentiæ quiſque ſtudioſus certiſſimè æmuletur. Eſto. Quid tum? an ne idcirco perfectus Orator Demoſthenes, qui ob dura quædam, atque intolerabilia verba valde reprehenſus fuit, atque exagitatus ab Æſchine, qui neque Ciceroni ſatisfacit, nec ſemper aures ejus implet; qui ut unus inter ceteros in omni genere dicendi emineat; tamen ſecundus videri poſſit a Cicerone. Quid enim ſi Tullium, quod mihi ſemper viſum fuit, quadamtenus præferam Demoſtheni? Eloquentior enim quum mihi orator quiſque, quò ſapientior, eſſe videatur, atque eloquentiam ſapientiâ metiendam putem; ſic autem Cicero Platonem in Philoſophiâ fuerit æmulatus, ut Platonis ubique ſapientiam adæquaverit; cur, quantùm divinus ille philoſophus Plato videtur Demoſtheni ſapientiâ præſtitiſſe, non ego tantùm Ciceronem Demoſtheni eloquentiâ anteponam? Quid ſi igitur in comparatione hac Demoſthenis, atque Ciceronis, graviſſimorum quorumdam ſcriptorum judicio audacter me opponam? quid ſi Tullium præferam? Non ne, quòd Tullius eloquentior fuerit Demoſthene, oratorumque nunc princeps fuerit judicatus, ideo etiam videri poſſit veram illam, & abſolutam eloquentiam, quàm nos tamdiu, & tam anxiè inquirimus, obtinuiſſe? Non ego equidem puto, Auditores, neque ita olim putarunt reprehenſores illi Ciceronis, Brutus, ac Calvus, & Aſinius uterque Pollio, neque, quod maximi momenti eſt, ipſe de ſemet ita putavit magnus alioquin æſtimator ſui, Marcus Tullius: qui quum celeber jam orator evaſiſſet, atque in cauſſis agendis ſatis eſſet verſatus; tamen Moloni Rhodio, actori optimo cauſſarum, caſtigandum ſeſe ac retractandum tradere non dubitavit, ut nimiam illam ſuam redundantiam, quantùm poſſet, coërceret. Videbat enim Tullius, quàm longè ipſe diſtaret a formâ illâ eloquentiæ, quam animo comprehenderat, neque adhuc tamen fuerat aſſecutus. Quòd ſi redundans illa, & nimia eloquentia fraudi in primis fuit maximo illi Oratorum Ciceroni, ne veram, & abſolutam eloquentiam conſequeretur (numquam enim ſatis nimium illud eloquentiæ ſuæ reprimere potuit, ac coërcere) quid illis nunc fiet ſequioris corruptiorisque ætatis oratoribus, qui luxuriam quoque, ſi deo placet, diffluentis otioſà quadam loquacitate orationis laudi ſibi eſſe ducunt, atque ornamento, quique nervos omnes induſtriæ ſuæ in eo contendunt, ut vel Cicerone redundantiores, atque abundantiores ipſi eſſe videantur? Quorum ſanè emeutitâ eloquentiâ decepti ſæpe adoleſcentes, ſic eos, tamquam deos quoſdam eloquentiæ, colunt, ac venerantur, ut jam Ciceronem arroganter ſuperbèque faſtidiant, neque Ciceronem ſibi placere, fateri non erubeſcant. Videtur enim iis Cicero, præ Oratorum iſtorum ſuorum copiâ videlicet atque ubertate, nimis preſſus, penèque aridus, atque jejunus: cui tamen veteres, meliores, ni fal-

 lor,

Digitized by Google

lor, dicendi auctores, atque magiſtri, nihil adjici poſſe cenſuerunt. Eant phalerati iſti, & pluſquam Aſiatici Oratores. Eant, qui verborum phaleras, non ſuccum, neque medullam orationis, ſtudioſè perſequuntur. Eant, qui eò jam eloquentiæ ſcilicet adſpirarunt, ut iis Cicero minùs placeat. Mihi contra placet Demoſthenes, perplacet Tullius. Sed ita tamen placet uterque, ut neutri illorum ſummam perfectamque eloquentiam concedendam eſſe exiſtimem; ſed tantam, quantam nemo adhuc unus ex omni hominum genere, atque ex omni vetuſtatis memoriâ, ſibi comparavit. Quid ego autem de memet dicam, qui tam longè, quàm qui maximè, non dico, a ſummâ, ſed & a mediocri, atque adeo a tenui, vel etiam qualicumque, abſum eloquentiâ? Non equidem me vel utcumque eloquentem dixerim, quod, ut falſum, ita eſſet hominis arrogantiſſimi, atque impudentiſſimi; ſed amatorem dumtaxat eloquentiæ. Sentio, me vehementer rapi amore pulcherrimæ illius formæ, & elegantiſſimæ, quam imaginem perfectam ſui in animo meo impreſſit vera perfectaque eloquentia. Summæ hujus ſpeciei, quæ mihi ſemper ab ineunte rationis uſu obverſata eſt, & ad quam omni virium contentione adnitendum mihi eſſe duxi, ne compos umquam fierem, in tantâ rerum mearum, ac fortunæ varietate, tantâ præſertim ingenii mei imbecillitate, id ipſum, quod ceteris, ſed mihi multò omnium vehementiſſimè, obſtitit, rei nempe ipſius incredibilis magnitudo. Eſt enim res omnium maxima, atque idcirco difficillima, vacuum prorſus eſſe ab omni vitio orationis, omnique oratoriæ virtutis laude eſſe unum aliquem plenè cumulatum. quod vera conſummataque eloquentia requirit. Jam verò quis non videat, quæ ſingula ſunt permagna, ex iis univerſis conſtare veram hanc, quam dicimus, eloquentiam, idque præcipuum, maximèque proprium eſſe eloquentis, ut, quæ propria ſunt, atque ſingularia aliarum omnium doctrinarum, ea ſibi adſerat univerſa? quum tamen aliæ omnes doctrinæ ipſæ per ſeſe exiſtere poſſint ſine eloquentiâ. Poteſt eſſe quis Grammaticus, Dialecticus, Philoſophus, Juris peritus, quin ſit eloquens. Rem omnem medicam ut quis calleat, minimè omnium neceſſaria eſt eloquentia. Geometra ut unus aliquis ſit, ut Muſicus, ut reliquarum omnium diſciplinarum Mathematicarum peritus, non opus certè habet eloquentiâ. Poteſt quis etiam conſummatus eſſe, atque perfectus in rerum divinarum cognitione, quam Theologiam vocamus, qui ſit idem ab eloquentiâ deſtitutus Denique ut ſit ſapiens, non magnopere indiget eloquentiæ. Tamen nemo unus poteſt eſſe eloquens, nec oratoris gravi illo dignus nomine videri, quin ſit idem, & bonus Grammaticus, & acutus Dialecticus, & præſtans Philoſophus, & legum, atque Juris apprimè peritus; quin ſit idem in Muſicâ, atque in erudito Mathematicorum pulvere egregiè verſatus; quin medicorum præcepta, omnemque medendi rationem idem ipſe teneat; quin Theologiam, omnemque bonarum omnium artium ſcientiam, omnem denique ipſe ſibi ſapientiam, acquiſiverit: eo quia videlicet ex omni iſtarum omnium rerum cognitione exſurgat, atque effloreſcat, oportet, oratio. Quibus omnibus, ut dixi, accedere debent ornamenta quàm plurima oratoriæ elocutionis, ut ornatè nimirum, & copioſè, & ad

rem

rem quamlibet accomodatè, & cum audientium etiam admiratione, ſingula exponat. O veram hanc, o perfectam eloquentiam! quam ut pro dignitate quis laudet, ipſam illam, quam laudat, adhibere debet eloquentiam. Sed quid ego plura de eloquentiâ? Hoc ipſum, quòd difficultatem tantam eloquentiæ adipiſcendæ exaggero, tantamque vim doctrinæ uno oratoris officio comprehendo, quale demum eſt, ac quantum, Auditores! Tale eſt profectò, ac tantum, ut neque ad naturam, atque dignitatem eloquentiæ demonſtrandam quidquam majus, atque magnificentius, neque ad honeſtiſſimorum adoleſcentium animos amore omnium doctrinarum, in primiſque eloquentiæ, inflammandos quidquam acrius, atque vehementius afferri a me potuiſſe videatur. Tantum enim abeſt, adoleſcentes, ut difficultate hac eloquentiæ, quam ſummam eſſe oſtendi, ſtudia veſtra, vel retardari, vel quaſi deſperatione vel minimùm debilitari poſſe ſuſpicer, ut certiſſima mihi ſpes injiciatur, fore, ut, quò difficilior eſt eloquentia, atque altior, eò majori ardentiorique incitatione ad omnes bonas artes, ſine quibus ea eſſe nequit, contendatis. Quid enim non ſperandum de ingeniis veſtris, quæ ſunt a naturâ præſtantiſſima, atque ad omnem rerum omnium maximarum, ac nobiliſſimarum ſcientiam adipiſcendam unicè comparata? præſertim quum tot hìc, tantæque ſtudiorum vobis, atque doctrinarum commoditates ſuppetant, quot quantaſque ſtudioſus quiſque adoleſcens optare maximè potuiſſet: quæ tamen veteribus illis ſummis atque ardentiſſimis amatoribus ſapientiæ maximam partem defuerunt. Non enim vobis, ut Pythagoræ, Platonique, ac Democrito, propter diſcendi cupiditatem, ultimæ ſunt terræ obeundæ, non Aſia vobis tota peragranda, ut Tullio; non vobis, tamquam in Phalerico, ad fluctum declamare eſt neceſſe, ut Demoſtheni; non, ut Cleanthi illi Stoico, totæ vobis noctes in magnis laboribus patienter tolerandæ; non, ad doctorem audiendum, ut Euclidi illi Megarico, vitæ vobis pericula adeunda. Hìc, hic, adoleſcentes, theatrum vobis patet ampliſſimum omnium diſciplinarum, hìc in Piſano Lyceo ſeminarium vobis virtutis atque eruditionis conſtitutum, hìc ſedem, ac domicilium vobis ſuum ſapientia collocavit. Hìc Dialectica, hìc Phyſica, hìc univerſa Philoſophia, hìc Medicina, hìc Juriſprudentia, hìc Mathematicæ diſciplinæ, hìc Theologia, hìc eloquentia, hìc bonæ omnes artes, atque doctrinæ in ſummo otio, rerumque omnium tranquillitate ſeſe ultrò vobis offerunt, ampliſſimaque etiam præmia, ſi receperitis, pollicentur. Etſi verò, pro ſapientiæ ipſius magnitudine, atque immenſitate, artes hæ omnes liberales in ſuas veluti claſſes partitæ ſunt, ac diſtributæ; tamen qui eas hìc artes profitentur, ſummi & doctiſſimi viri, collegæ mei humaniſſimi, ita pro ſe quiſque profitentur, ut etiam univerſas ſinguli complectantur. Unde enim, ne longiùs abeamus, niſi ex hac iſtâ rerum omnium cognitione, variâque eruditione, ac litteraturâ, fieri creditis, ut magiſtri veſtri abſtruſiora quæque, atque difficiliora altiſſimarum doctrinarum tam Latinè vobis ediſſerant, tamque eloquenter? Unde, inquam, niſi ex eâ, quam dixi, omnis generis eruditione, ac doctrinâ, fit, adoleſcentes, ut hìc, quaſi in regno, Latinæ linguæ elegantia, Latinaque eloquentia dominentur?

Ut

Ut mehercule, quod ad linguam Latinam attinet, liceat jam vobis de magiſtris veſtris dicere, quod de C. Julio Cæſare Atticus ille Tullianus, eos, ut Latinè loquantur elegantiſſimè, multis litteris, iiſque reconditis, & exquiſitis, eſſe conſecutos. Ut hinc etiam de eloquentiâ facilè appareat, quia magiſtri veſtri ſapientiâ, omnique rerum ſcientiâ excellunt, ideo eos florere, ac præſtare eloquentiâ. Magiſtros hos veſtros, viros ampliſſimos, eorumque admirandam planè doctrinam, atque eloquentiam, intuemini. Oratorem ego vobis non ex rhetorum officinis, ſed ex mediis magiſtrorum veſtrorum ſcholis, atque ex intimis eorum doctrinis, deprompſi. Eorumdem vobis exemplo, bonæ omnes artes, doctrinæque addiſcendæ, ut ad veram illam perfectamque eloquentiam, quæ ex omnibus ſimul doctrinis coaleſcit, quàm proximè poteritis, accedatis.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΟΦΩΤΑΤΟΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΟΝ

Τὸν ἑρμηνέα οὑτινοσοῦν ἐπαίνου μείζω.

ΩΔΗ ΣΑΠΦΙΚΗ.

ΕΙ' ἐμῆς ἦχος χέλυος τοσοῦτον
Ἴσχυε, πνεῦμ' ὡς ἀνέμων ὄβριμον,
Καὶ φρυκτώσης, θολερᾶς τε παῖσαι
Κῦμα θαλάσσης·
Σπιλάδων ἤτοι, κ' ὀρέων μαλάξαι
Σκληρὸν, ἢ κοῦφοι ἐν ἀγροῖς, ταχῦς τε,
Τῆς μου ἠχούσης χέλυος, χορείας
Θῆρες ἄγοιεν·
Μήγε δὴ πίστευέ με Ἀφροδίτης
Κάλλος ἂν μέλπειν, Ἄρεως ἢ ἔργα,
Καὶ λεὼς πεμφθὲν δέος, οἷς δάμασσεν,
Οὐκ ἄνευ ὅπλων·
Μήτε Ἡρακλῆς δύναμιν θεῖαν,
Μήτε γ' ὧν σύμπας, ἀπ' ἐξέχοντος
Ἡλίου δύνοντος ἕως, νόμοισιν
Πείθετο κόσμος.
Μοῦνον ἂν πάντα φρένα μου τιθεῖν,
Σὺ θεόπνευστον σοφίαν ἀνδρῶν,
Ἣ τάφῳ ἄντα κρυερῷ φυλάττει
Οὔνομα σοῦ.
Νῦν ὕπερ δὴ καὶ λόγον, ἢ ἔχουσα
Μ' ἡδονὴ, ὥρας ἀπατῶντ' ἐν ὕμνοις
Σοῖσιν, ἠδὲ σκεπτόμενον κρατίστας
Σοῦ ἀρετάων.
Τῆς ὑπὲρ φράζω κατοχῆς τελείας
Ἑλλάδος γλώσσης, ἰδίας τε φωνῆς
Τῶν ἐκεῖ χωρῶν, φανῇ οὐ βιῶσαι
Τῶν ἐπ' ἄνωθεν.

Ἐξο-

Ἐξοχῆς ἄμφι φράσεως Λατίνης
Φθέγξομαί σου, φαινομένης ἐν ἔργοις,
Ὡς λαλῆν κλυτοῦ Κικέρωνι δόξαι,
Σοῦ λαλοῦντος.
Τῶν πάλαι γνώμης πέρι φημί, νυνὶ
Τῶν τε, ἣν αἰὲν μάλα πολλὰ φίλεις,
Φραζέμεν δεινὸς διόπερ γραφέντα
Πάντα ἀπ' ἀρχῆς.
Ἀμφί σου φράζω μένεος, ποτ' ἄκρα·
Ὅ, τι ἐκλίνη φοβερὸς, νόου σου
Τουτί γ' ἐστι σκοπὸς, ἠδὲ τέρμα
Ὑψιπέτηο.
Μηδὲ ποιῶ σε θρασὺν ἀπρόσωπον
Καῦμα· εἰκνία ἀρετὴ πτεροῖ σε.
Ἤδ' ἀνὰ τρίβους ἀβάτους ἀμύστοις
Αἴρει ἄγουσα.
Εὐρὺ δόξης Εὐστάθιος πέδον σου.
Οὐτοσὶ ἅλς, ἐν ἐσέβης, πονηρὰς
Σπιλάδας ναύταις, βλαβερούς τε θῆρας
Ἤδη λελάθουσας.
Ὡς κρατηθέντος διόπερ στρατηγὸς
Ἐξ ἐχθροῦ ἥκει πολύκλυτος, οὕτω
Τοῦδε ἐξελθὼν πελάγους ἀγήνωρ,
Γῆς ἔπι δέξω
Στέμμα, καὶ ἄθλον. σὲ τῷ ὄντι οὕτω
Δόξασεν, φήμην ὅδε μόχθος αὔξων,
Ὥστε παιδευτοὺς ἐπέθηκε πάντας
Τοὺς ἐπὶ ἄμμων.
Τί χθονὸς μέντοι ἔθνος ἀμετρήτου
Οὐκ ἔπαινόν σοι φέρον, ὂν πολίταις
Σοῖσιν ἀρνῆται, ἀκρατέουσι γυμνοῦν
Τοῦδε σε κύδους;
Τίς πόλις; τίς δὴ ἱκανῶς ἄδηλος
Κώμη; ἢ ποία ἁλὸς εὐρυχώρου
Νῆσος, αἳ οὐχὶ φανεροῦσα σ' ἤδη
Ἔπτετο φήμη;
Παμφάγος κ' αὐτὸς χρόνος ὡς ἔβλεψεν
Ἃς βλάβας ἐν τοῖς σέοθεν γραφοῦσιν,
Ὀργίλος τρίβην ποσὶν ὤπταιι ἄρπην,
Ταῦτα συνάπτων·
Ὡς ἔχοις, ἅρπη, καθάπερ δίκαιον·
Ἥτις ἐκβάλλειν κε δέοι ἅπαντα,
Δραστέον πάσχεις κακὸν οὐ πρεπόντως
Τῶν ἀπὸ θνητῶν.
Οὐ πάλαι οὕτω συνέβη κακούργοις,
Γλῶ μόνον σκελλὴν ὁπόταν γεωργῶν,
Ἤγαγε ζωὴν ἀμαθῆ ἀφρόντι-
στος βροτὸς ὄντων.
Ὀψέ μου γ' ἧκε δρεπάνης βολαῖσιν·
Ἀλλὰ τυπτήσης δὴ ἄνοικος ἔσκε
Γληγὴ, ἢ ἀνδρῶν οἴομ', ἠδὲ μνήμη
Ὤλετο πάντη.

Νῦν

Νῦν ἀφ' οὗ πολλάς πέρι ἀχολεῦνται
Οἵδ' ἐπιςήμας, ἀρετῆς ἐρῶντες,
Ρᾷον ὀλόντος ψαθυροῦ, βιῶσιν
Εἰς ἔτι μνήμῃ.
Βούλετο φράζειν ἔτι ἀγριωπός,
Ἔργα σου δέρκων, ὅτ' ἴδῃ ἀκούσας
Ἐν κύκλῳ ἅπας, φύγε σοῦ λείπων
Ὀργίλος ἔργα.

Thomas Martinius De Cl. Reg. Schol. Piar.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΟΦΩΤΑΤΟΝ, ΚΑΙ ΑΙΔΕΣΙΜΩΤΑΤΟΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗΝ,

Ἄνδρα Ἑλλάδι τε, καὶ Λατινίδι φωνῇ πολυμαθέστατον, καὶ ἐν τῇ ἐκλαμπροτάτῃ τῶν Πισῶν Ἀκαδημίᾳ Ῥωμαϊκῇ, Ἑλληνικῆς τε εὐγλωττίας ἀξιώτατον διδάσκαλον

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Τοὔνομ' ἐὼν Ἕλλην, προθυμεῖς καὶ Ἑλλάδα γλῶτταν,
Ὡς σέθεν ἁρμόττῃ τοὔνομα σῷ λόγῳ.
Προθυμεῖς καὶ σοφίην παντοίην, ἠδὲ τοῦ ὕψος,
Θώϋτος οἷσπερ εἶναι πᾶσιν ἐφημερίοις,
Σοὶ τί πόλις, τί γέας, τί θαλάσσης ἐςὶν ἄδηλον;
Ὁ σκότος ἢ γλώττης Ἑλλάδος οὐ φανερόν;
Σοῦ μέτα καὶ ἄλλαι ἀρεταί, πανεράσμιον ἦθος,
Βουλή, πειθώ, ἔρως κάλλος, εὐσεβίη.
Μίξιν θαυμάζω ταύτην· ἀρετῆσιν Ἀχαιοὺς
Σῇσιν ὑπερβάλλεις, γλώττῃ ὅμοιος εἶς.

Idem.

AD

AD ALEXANDRUM POLITUM

VIRUM CLARISSIMUM

DE LATINA EUSTATHII VERSIONE

UBALDUS MIGNONIUS SCHOLARUM PIARUM.

Dulce eſt, ac molle, ut perhibent, Elegeïa, Carmen,
Et teneris aptum flebilibuſque modis.
At de Te, Latio pectus qui proluis, & qui
Eloquio ingenium proluis Argolico,
Dum canere, inſolitumque audet percurrere callem,
POLITE, *o quantò grandius ore ſonat!*
Sic fuerunt ſylvæ Romano conſule dignæ;
Junctaque arundineis fiſtula viminibus
Olim dedidicit cantus, ſe major, agreſtes;
Et Jovem, & Oceano Cæſarem in Actiaco,
Iraſque, & clades Europæ, Aſiæque jocoſis
Edocuit rupes reddere imaginibus.
Ergo age, Pegaſeo vectus per inania dorſo,
Lucus ubi Elyſio laureus amne ſonat,
Nuper concilio intereram; vateſque beatos
Luſtrabam attonito lumine Phœbigenas.
Continuò occurrit ſenior. Medium hunc Animarum
Vulgus erat circùm, ad lilia mellíparæ
Ceu denſantur apes, glomerantque examina pratis;
Purpureo cum ſe, Memnonis Æthiopis
Unigena incedens curru, cœlo invehit alto,
Et vigil Eoos deſerit alba toros.
Subſtiti. At exiles fecere ſilentia manes,
Inceſſuque leves continuere pedes.
Ille autem vultu, quo ſcilicet Ilion, & quo
Res Agamemnonias, atque obitum Priami,
Captivaſque nurus cecinit, reduceſque Pelaſgos,
Et victi laceras Hectoris exuvias;
Ultrò me aggreditur fando. Novus hoſpes, ad undam,
Quiſquis es, æterni cui dedit ire lacûs

Jupiter irremeabilem, & umbras viſere, & imas,
Pauci quod geniti Diis potuere, domos;
Elyſii hîc ſedes. Viden', ut lux aurea campos
Induat, & ſoles neſcia noctis agat?
Ut pariat tellus, ut rideat Iride Cœlum,
Et rorent ſalices fluminis ambroſiâ?
Longa ubi, compoſitos, redituri in corpora manes
Potant curarum oblivia, poſt cineres.
Atque hæc conſita perpetuâ, circumſpice, lauro
Planities, & quæ proſilit è lapide
Muſcoſo fugiens vena, & pellucidus undæ
Rivus, odoratum qui rigat imbre nemus;
Vatibus hæc ſtatio poſt funera. Cernis, ut omnis
Ferveat Umbrarum ſemita ſancta choro?
Ille Maro. Qualis fuerit, quantuſque, Latinâ
Dum caneret Rutulos Æneadaſque tubâ,
Nulla tacet ſeclis obliviſcentibus ætas,
Primas ut noſtris laudibus invideat.
Euripides alter, vittâque Theocritus albâ,
Quique venit Tejo cum ſene, Callimachus;
Alcæuſque, & Ariſtophanes, atque Æſchylus unà,
Et ſacer immenſum Pindarus ore ſonans;
Et ſimul Aſcræo qui primus carmine campos
Spem docuit ſegetis credere ſeminibus.
Cætera turba, vides, quàm ſe longo ordine fundat,
Miſtum & Romanis vatibus Argos eat?
Unus abeſt. Namque ad ſuperas iterum hunc Deus auras
Evexit, fato ſolicitante viam;
Quo duce, me norunt Grajæ, Latiæque Camœnæ,
Et ſine quo offuſam noctibus Iliada
Poſteritas incerta operis, ſtudiique doleret,
Ceu dolet in magnâ navita prehenſus aquâ.
Olli erat Euſtathii, redivivo Thuſcia nomen
Fecit Alexandri, Thuſcia grandiloquis
Clara atavis Tellus, Argivis hoſpita Muſis,
Doridos & miſeræ clara patrocinio.
Nuper hic Elyſios campos cœtumque reliquit
Spiritus aurai redditus æthereæ.
Audiſtin, quantum ſe nomine jactet ab illo
Medicei Regina Urbs caput Imperii?

Quan-

Quantaque divinis exundet gratia labris,
Quàmque olli purum nectar ab ore fluat?
Quid mirere? ſuos quando hîc feliciter annos,
Ævumque exegit, compoſitaſque moras,
Luce animam ingenti perfudit, & aurea toto
Hauſit pectore, quæ præteriere, ſuo,
Non reditura ſuper labentia ſecula terras;
Majorem ut priſco ſe ferat Euſtathio,
Amplius & noſtri ſit nominis incrementum.
Utque ſuo Caſtor dux ratis ardet equo,
Sic Ariadnæo reget hic veſtigia filo,
Si quis Mæonium inſiſtere quærat iter;
Et nitido ambages prævertet lumine, Olympo
Anteit ut tenebras Heſperus occiduo.
Ergo hunc Arctois excita Britannia ſylvis,
Atque excita ſuis Gallia limitibus,
Suſpiciet, titulis hærens, & grandibus auſis;
Tolletque attonitum fama ſupercilium.
Quare in Neſtoreum producta diutius ævum
Illius ut fauſto vita ſit auſpicio,
Fata dabunt: & ſiquid vates carmine, ſi quid
Votorumque preces, & pia thura valent;
Quando hinc mortales, iterumque humana reviſes,
Et ſuperorum auræ redditus hoſpes eris,
Offer liba focis, & ſparge vaporibus aras,
Et ſua ſerta comæ ſint, madeantque mero;
Et Jovis omnivoli votivo pendeat auro
Hæc duraturis picta tabella notis.
Euſtathio Pater omnipotens da ſerus Etruſco
Sydera, tranquillas, & ſine nube dies,
Donec in immenſum creſcat labor illius, & vim
Ditis inexhauſtam proferat ingenii.
Hic finis fandi. Ad Stygii ſe protinus amnis,
Umbra, Meleſigenes, ſancta recepit aquas.
Aſt ego tum ripas portâ dimiſſus eburnâ,
Ecce iterum teneo jam vigil, Arne, tuas.

OPE-

AUSONII BURDIGALENSIS
PERIOCHÆ
IN HOMERI ILIADEM.

SI Homerum ſcriptorem Troici belli eatenus, qua Iliadem ſuam incipit, quaque finit, percenſeamus; orſum ab iracundiâ Achillis ad ſepulturam Hectoris, quatuor & viginti libros contexuiſſe monſtrabimus. Hæc ejus ſpecies apparet ſummam cutem primi operis intuenti. Verùm hoc ſcripturæ ipſius tempus Trojano bello non totum, ſed penè ultimum fuit. Nam ſi ratio putanda eſt oppugnationis decennis, nonus ferè annus, idemque prope finem ſui, ea negotia continebit, quæ ab injuriâ Agamemnonis ac Briſeidis uſurpatione uſque ad funus Hectoris digna memoratu erunt: illa temporum ſeries, quæ ab ejuſdem belli cauſis, atque origine, pertinet ad urbis excidium. Atque ex eo eveniet, ut ignaris judicandi, & poëticæ œconomiæ expertibus, multa nobilia ab exordio belli uſque ad Achillis jurgium omiſſa videantur. Nec minùs multa ab Hectoris funere ad uſque deletum Ilium. Quorum quidem maxima exſpectatio erat, propter tam longi certaminis conſummationem. Sed, ut divinum Poëtam nihil, quod illuſtre fuerit, omiſiſſe appareat, atque omnia, quæ finiri oportuit, contigiſſe; breviter, & in epitomæ ſpeciem, belli Troici cauſam originis, apparatuſque, quæ annis ſuperioribus acciderunt, retexuimus. Horum omnium prima origo eſt Paridis judicium inter deas: denique claſſis contextio, qua idem Paris in Europam navigavit. Tum raptio Helenæ, quæ, opinione veterum, bipertita eſt: quòd plerique Helenam juxta Homericum plaſma ad Trojam deportatam fuiſſe exiſtimaverunt; nonnulli autem opinati ſunt, quum Alexander curſu deerraſſet, delatuſque ad Ægyptum fuiſſet, cognitâ hoſpitalis fœderis injuriâ, per Ægyptium regem, ſervantiſſimum juſti virum, Helenam cum iis, quæ una cum eadem fuerant abrepta, Paridi ſublatam, expugnatoque demum Ilio, Menelao reſtitutam.

PERIOCHA LIBRI PRIMI ILIADOS.

Iram diva refer nati Peleos Achillei
Peſtiferam, quæ mille dedit diſcrimina Achivis.

Chryſes, Apollinis ſacerdos, ob redimendam filiam quum Agamemnoni ſupplicaſſet, contumelioſè repulſus, deum precatur ultorem. Inſecutâ ſubinde gravi peſtilentiâ, quam Græcorum exercitus interiret, cogit Achilles concilium, & ab eodem invitus Calchas morbi cauſam compellitur indicare. Qua cognitâ, Agamemnon concitatur in Achillem: qui percitus iracundiâ, etiam cædem regis audebat, niſi eum in ultimum furorem progredi Minerva vetuiſſet. A quo Briſeis concubina in locum Chryſeidis, quæ patri reddebatur, abducta eſt. Inde Thetis mater ad cœlum, lacry-

mas & contumeliam filii miſerata, proficiſcitur. Quæ, fiduciâ defenſi quondam cum Ægæone Jovis, ultum iri affectans injuriam, obteſtatur ſummum deorum, ut Trojanos in rebus belli ſuperiores eſſe patiatur. Quibus Juno compertis, iracundè adversùm conjugem commovetur. Sed gliſcens jurgium, per deridiculum, miniſtrante Vulcano, ſimul conſilii ſpecie intercedente, lenitur.

PERIOCHA SECUNDI ILIADOS.

Cæleſtes, hominumque genus ſuperabile curis,
Tranquilla obſcuri carpebant munera ſomni.
At non pervigilem nox irrequieta Tonantem
Leniit, immodicos volventem corde paratus,
Cædibus ut Grajûm læſum ulciſcatur Achillem.

Juppiter Agamemnonem ſomno monet prœlii faciendi tempus adeſſe, ne cunctetur dimicare. Tum ille, in concilium proceribus advocatis, mandatum Jovis, & ſpeciem nocturnæ quietis explanat. Mox in concione, multitudine congregatâ, pertentat militum voluntatem, utque, depoſito bello, ad ſua quique redeant, cohortatur. Jamque omnibus navigationem adornantibus, fœda diſceſſio ab Ulyſſe cohibetur: a quo etiam Therſites deformis & loquax, in Heroum contumelias verborum licentiâ promptus, cum acerbâ objurgatione pulſatur: ipſe, Minervæ monitu, cunctos a profectione deterret. Sumpto deinde cibo, armatur exercitus. Neque ſeciùs a Trojanis inſtructa acies, Iride ita monente, producitur. Sequitur enumeratio copiarum viritim: ut per catalogi ſeriem milites, naves, duces, patriæ, referantur.

PERIOCHA TERTII ILIADOS.

Argivos ſua quæque acies in bella ſequuntur.
Diſpoſiti in turmas equitum, cuneoſque pedeſtres,
Turbida clangentes confundunt agmina Troës.

Inſtructum prœlio exercitum, priuſquam feriret acies, Priamus ſpectat e muris, & monſtratu Helenæ de viris inſignibus edocetur. Dehinc Menelaus ad ſingulare certamen ab Alexandro provocatur. Qui, fruſtra Agamemnone dehortante, congreditur, factâ inter utroſque populos ſponſione, & fœdere per ſacra firmato ſub eâ conditione, ut victorem Helena cum dote ſequeretur. Sed ſuperatus Paris, regreſſuſque ad urbem, jurgio uxoris excipitur. Ab Agamemnone fœderis pacta repetuntur.

PERIOCHA QUARTI ILIADOS.

Juppiter interea cum Diis genitalibus una
Concilium cogit ſuperûm de rebus Achivis.

Jovi placet delere Trojam: ad quod pertinaciâ Junonis urgetur. Quumque id fieri Minerva properaret, diſcidium fœderis comminiſcitur; & Pandarum ſagittandi peritum aſtu ſuadentis aggreditur, ut, clam vulnerato Menelao, belli cauſa crudeſcat. Quo facto, a Græcis prœlium inſtauratur, congreſſiſque exercitibus mutuâ clade decernitur.

ARGUMENTUM LIBRI Δ HOMERI.

Iſum eſt diis, Ilium capiendum. Quare Minerva efficit, ut Pandarus ſagittâ petat Menelaum. Itaque, fœdere violato, Machaon medetur Menelao. At verò Agamemnon inde digreſſus, milites ad pugnam cohortatur. Conflictu inito, multi utrimque cæduntur.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Δ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Δόξε τοῖς θεοῖς τὴν Ἴλιον ἁλῶναι. διὸ Ἀθηνᾶ μὲν Μενέλαον τοξευθῆναι ὑπὸ Πανδάρου παρασκευάζει. καὶ οὕτω συγχυθέντων τῶν ὅρκων, Μαχάων μὲν ἰᾶται Μενέλαον· Ἀγαμέμνων δὲ ἐπιπωλῶν, τὴν στρατιὰν παρορμᾷ εἰς τὸν πόλεμον. Συμβολῆς δὲ γενομένης, πολλοὶ ἑκατέρωθεν ἀναιροῦνται.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ ΔΕΛΤΑ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

EX COMMENTARIIS LIBRI Δ.

ALEXANDRO POLITO

DE CL. REG. SCHOLARUM PIARUM INTERPRETE.

Ii porro Jovi aſſidentes, concionabantur
Aureo in pavimento; & inter eos veneranda Hebe
Nectar miniſtrabat. Illi verò aureis poculis
Se mutuò excipiebant, dum Trojanorum urbem adſpicerent.

Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο
Χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ. μετὰ δέ σφισι πότνια Ἥβη
Νέκταρ ἐῳνοχόει. τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι
Δειδέχατ' ἀλλήλους, Τρώων πόλιν εἰσορόωντες.

I. ADSTRICTA metricis legibus Inſcriptio hujus libri, hæc eſt:

Δέλτα, *Deûm cœtus, pacti violatio, pugna.*

Inſcriptio verò communis, eſt hujuſcemodi: *Fœderis violatio, & Luſtratio Agamemnonis*. Quamquam Scholiaſtæ, extra aliquam etiam adjunctionem, frequenter me-

α. ΕΜΜΕΤΡΟΣ ἐπιγραφὴ τοῦ γράμματος τούτου, αὕτη·

Δέλτα· θεῶν ἀγορή, ὅρκων χύσις, Ἄρεος ἀρχή.

κοινὴ δέ, ἥδε· Ὁρκίων σύγχυσις, καὶ ἐπιπώλησις Ἀγαμέμνονος. Οἱ δὲ Σχολιασταὶ πολλαχοῦ μέμνηνται καὶ χωρίς τινος προσθήκης τῆς ἐπιπωλήσεως.

1. Ἔδοξε τοῖς θεοῖς) Ὑπόθεσιν huic libri δ', quam ſolam in Euſtathio ſuo dat Frobenius, vetera in Homerum Scholia ὑπόθεσιν aliam ſubjungunt, quæ eſt hujuſcemodi: Ἄλλως. Τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡττηθέντος, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπαιτοῦντος, κατὰ τὰς συνθήκας, τήν τε Ἑλένην, καὶ τὰ σὺν αὐτῇ ἁρπαγέντα κτήματα, καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀδικήματος τιμωρίαν, ἐν Διὸς οἱ θεοὶ βουλεύονται περὶ τῆς Ἰλίου. Καὶ Ζεὺς προτραπεὶς ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἀποστέλλει τὴν Ἀθηνᾶν εἰς τὸ τῶν Τρώων στράτευμα, σύγχυσιν τῶν ὅρκων ἐργασομένην. Ἡ δὲ παραγενομένη, πείθει Πάνδαρον τὸν Λυκάονος τοξεῦσαι τὸν Μενέλαον. Καὶ βληθέντος αὐτοῦ, Ἀγαμέμνων ὀδύρεται, καὶ Μαχάονα τὸν ἰατρὸν μεταπέμπεται. Καὶ ἔτι περὶ τὴν θεραπείαν Μενελάου ἀσχολουμένων τῶν ἀρίστων, ἐπίασιν οἱ Τρῶες σὺν ὅπλοις. Ἀγαμέμνων δὲ ἐπιὼν τὸ στρατόπεδον, τοὺς μὲν ἰδὼν παρασκευαζομένους παρακαλεῖ, καὶ ἐπαινεῖ· τοὺς δὲ ὀκνοῦντας τὴν ἔξοδον τῶν Τρώων ἐπιπλήσσει. Καὶ οὕτως, συμπεσόντων αὐτῶν εἰς τὴν μάχην, ἑκατέρωθεν πίπτουσι πολλοί. Addenda eſt etiam, ſi placet, Periocha Auſoniana:

Juppiter interea cum Dis genitalibus una
Concilium cogit ſuperùm, de rebus Achivis.

Jovi placet delere Trojam: ad quod pertinaciâ Junonis urgetur; Quamquam id fieri Minerva properaret, diſcidium fœderis commiſcetur, & Pandarum ſagittandi peritum aſtu ſuadentis aggreditur, ut etiam vulnerato Menelao belli cauſſa crudeſcat. Quo facto a Græcis prælium inſtauratur: congreſſiſque exercitibus mutuâ clade decertatur. POLITUS.

2. Δέλτα θεῶν ἀγορή) Periocha libri Monoſtichos. *SALVINUS.*

σεως. οἷον ὅτι φησὶν ὁ Ποιητὴς ἐν τῇ ἐπιπωλήσει, ἤγουν ἐν τῇ δ' ῥαψῳδίᾳ. Ἐκτείνουσι δὲ καὶ τὸ πω τῆς λέξεως ταύτης, ὁμηρικώτερον. Ἐπιπώλησις δὲ καλεῖται ἡ δ' ῥαψῳδία, διότι ἐν αὐτῇ ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν ὁ βασιλεύς. [1] Θεῖόν τι πρᾶγμα τὴν βουλὴν, καὶ τὴν δημηγορίαν ὑποδεῖξαι θέλων ὁ Ποιητὴς, οὐ μόνον ἀνθρώπους βουλευομένους, καὶ δημηγοροῦντας παράγει, ἀλλὰ καὶ θεοὺς πολλαχοῦ πολιτικώτερον, ὡς καὶ ἐνταῦθα. καί πως μῖγμα τι βασιλείας, καὶ
Baſ. p. 331. δημοκρατίας ἡ ἐν θεοῖς ἀρχὴ φαίνεται, ὡς παρὰ Ἕλλησι. Τὸ μὲν γὰρ, ἡμεῖς δὲ φραζώμεθα, καὶ τὸ, παρὰ Διῒ καθήμενοι, ἠγορόωντο, δημοκρατίας ἔργα· τὸ δὲ αὐτὸν τὸν Δία ποιεῖν, ἃ βούλεται, ἀπάνευθεν ἄλλων, τοῦτο οὐκέτι δημοκρατίας ἐστί. Καὶ ἑτέρως δὲ εἰπεῖν, ἐπεὶ ἀνθρωποπαθεῖς οἱ τῆς ποιήσεως θεοὶ, πλάττει καὶ αὐτοὺς οὐδέν τι τῶν μεγάλων πράττοντας δίχα τοῦ βουλεύσασθαι, ποτὲ μὲν ἐν ἀδείᾳ, ποτὲ δὲ καὶ ἐν συμποσίῳ, [2] κατ' ἔθος καὶ τοῦτο παλαιόν τε, καὶ σοφόν. ὡς καὶ ἐνταῦθα οἱ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι, ὅ ἐστι, πάρεδροι ὄντες τῷ Διῒ, ἠγορόωντο χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ. μετὰ δέ σφισι πότνια Ἥβη νέκταρ ἐῳνοχόει. τοὶ δὲ, χρυσέοις δεπάεσσιν ἀλλήλους δειδέχατο, βουλευόμενοι καὶ περὶ Τροίας. Καὶ ἄλλως δὲ εἴωθεν ὁ Ποιητὴς τὰ κατὰ πεπρωμένον τέλος γινόμενα, εἰς βουλὴν Διὸς ἀνάγειν, ὅ ἐστιν, εἰς τὸ τῆς εἱμαρμένης κῦρος. Καὶ ἐνταῦθα οὖν τὴν τῶν ὅρκων σύγχυσιν, καὶ τὴν τοῦ πολέμου αὖθις σύμμιξιν εἰς εἱμαρμένην ἀνάγων, ποιεῖ τὸν Δία σὺν τοῖς θεοῖς βουλευόμενον τὰ πρακτέα.

β'. Ἰστέον δὲ, ὅτι, κατὰ τὴν ἀλληγορίαν, θεοὶ καὶ ἐνταῦθα οἱ ἀστέρες, ἢ ἁπλῶς, ἢ μόνοι οἱ πλάνητες, [3] παρὰ τὸ θέειν. Ἥβη δὲ αὐτοῖς οἰνοχοεῖ, ἀναθυμίασις δηλαδὴ ἀκατάπαυστος, καὶ ἀεὶ νεάζουσα. [4] πόσις γὰρ οἷον ἄστρων, αὕτη, κατὰ Ἕλληνας. οἳ καὶ παρεδρεύουσι τῷ Διῒ, τουτέστι, τῇ εἱμαρμένῃ, ὡς εἴρηται. Κατὰ γὰρ ποιάν, φασι, τῶν ἄστρων διάθεσιν, τὰ τῆς εἱμαρμένης συντελεῖται, ἀδράστως, καὶ ἀσφαλῶς. Διὸ καὶ καθῆσθαι παρὰ τῷ Διῒ λέγονται, καίτοι ἄλλως παρὰ τὸ θέειν θεοὶ ἐτυμολογούμενοι. Ὁ τοιοῦτος δὴ Ζεὺς, καὶ ὁ περὶ αὐτὸν τοιοῦτος ἀθροισμὸς, καὶ τῇ Τροίᾳ τὴν ἐκ παραβάσεως ὅρκων ἐπιπλέ-

meminerint τῆς ἐπιπωλήσεως, *Luſtrationis*. exempli cauſſâ: *ſic ait Poëta in Luſtratione*. videlicet in libro Δ. Quin & Homerico more, producunt ſyllabam πω hujus vocis. Ἐπιπώλησις autem, *id eſt*, *Luſtratio*, vocatur liber hic δ', eo quòd rex in eo ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν, *luſtrat atque obit ordines virorum*. Poëta quum rem quamdam divinam, conſultationem concionemque popularem præmonſtrare velit, non homines modò inter ſeſe conſultantes, concionemque habentes inducit; ſed etiam paſſim deos, ut hoc loci, ad exemplum civium rempublicam adminiſtrantium. Et quædam quodammodo regni, ac popularis regiminis mixtura, tamquam apud Græcos, ipſa eſſe videtur deorum gubernatio. Quod enim ait, Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθα. *nos autem conſultemus*. & παρὰ Διῒ καθήμενοι, ἠγορόωντο. *apud Jovem ſedentes*, *concionabantur*; munera ſunt Democratiæ, ſeu regiminis popularis. Quòd autem ipſe Juppiter, quæ vult, faciat, ſeorſum ab aliis, id non ampliùs eſt Democratiæ. Rurſus, ut id etiam aliter explicem, quoniam ab humanis moribus alieni nequaquam ſunt Poëtici hi dii, hos quoque fingit nihil omnino magnarum rerum ſine conſilio agere, quod aliquando quidem in otio, & aliarum rerum vacatione capiunt, aliquando etiam in convivio, pro conſuetudine, & hac certè veteri, ac ſapientibus viris probatâ. Ut hoc quidem loci dii πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι, *apud Jovem conſidentes*, hoc eſt, πάρεδροι ὄντες τῷ Διῒ, *Jovis quum aſſeſſores eſſent*, *& conſiliarii*, concionando inter ſeſe conſultabant in pavimento aureo; atque inter eos veneranda Hebe nectar miniſtrabat. Illi autem aureis ſeſe invicem poculis excipiebant, dum de Trojâ conſulerent. Præterea verò ſolet Poëta, quod ex præſtituto fine evenit, id ad Jovis conſilium referre, hoc eſt, ad vim & poteſtatem fatorum. Itaque hoc loci, quum jurisjurandi violationem, bellique, ac pugnæ inſtaurationem ad fatorum vim referat, Jovem cum diis de rebus agendis conſultantem inducit.

II. Sciendum autem eſt, hoc etiam loci per allegoriam θεοὺς, *deos*, aſtra ipſa intelligi, aut generatim omnia, aut ſolos planetas, παρὰ τὸ θέειν, *a currendo*: quibus Hebe potum miniſtrat, perpetua nimirum, & ſemper nova evaporatio. Hic enim veluti potus eſt aſtrorum, ut Græci quidem opinantur. Qui etiam dii aſſident Jovi, hoc eſt, ut dictum eſt, fato. Nam certâ quadam, ut ajunt, ſiderum diſpoſitione fatalia decreta firmiter, ac certò perficiuntur. Quare etiam conſidere apud Jovem dicuntur: tametſi alioquin θεοὶ, *dii*, deductum nomen habeant παρὰ τὸ θέειν, *a currendo*. Hic iſte igitur Juppiter, atque hic iſte deorum Jovi aſſidentium cœtus, Trojæ expugnationem, atque excidium ex jurisjurandi violatione nectunt, aut fatali quadam

1 *Θεῖόν τι πρᾶγμα τὴν βουλὴν*) Divinè Ariſtoteles in Rhetor. ad Alexandrum: *ἔστι δὲ τὸ βουλεύεσθαι, τῶν περὶ τὸν ἄνθρωπον θειότατόν ἐστιν*. Politus.

2. *καθ' ἔθος καὶ τοῦτο παλαιόν τε, καὶ σοφόν*) ſecundum vetus illud effatum:

Γαστρὸς ἀπὸ πλείης βουλὴ καὶ μῆτις ἀμείνων.

Hinc Bacchus vetuſtiſſimis Græcorum *Εὐβουλεύς*. Politus.

Vide Tacitum de moribus Germanorum in convivio de rebus arduis conſultantium. qui mos etiam apud Perſas refertur a Xenophonte. *Salvinus*.

3 *παρὰ τὸ θέειν*) Plato in Cratylo: *Φαίνονταί μοι οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα τούτους μόνους θεοὺς ἡγεῖσθαι, ὥσπερ νῦν πολλοὶ τῶν βαρβάρων, ἥλιον καὶ σελήνην, καὶ γῆν, καὶ ἄστρα, καὶ οὐρανόν. ἅτε οὖν αὐτὰ ὁρῶντες πάντα ἀεὶ ἰόντα δρόμῳ, καὶ θέοντα, ἀπὸ ταύτης τῆς φύσεως τῆς τοῦ θεῖν, θεοὺς αὐτοὺς ἐπονομάσαι· ὕστερον δὲ κατανοοῦντες, τοὺς ἄλλους πάντας ἤδη τούτῳ τῷ ὀνόματι προσαγορεύειν*. Politus.

A rapido curſu ſolis, ſtellarumque Deos Græci *θεοὺς* appellavere. *Salvinus*.

4. *πόσις γὰρ οἷον ἄστρων, αὕτη, κατὰ Ἕλληνας*) Philoſophos ſecutus Anacreon; exemplo Lunæ, quæ Solem potat, terræque, quæ pluviam combibit, ſe ad potandum hortatur illo Odario. *Ἡ γῆ μέλαινα πίνει*. Ariſtoteles aſtra a vaporibus nutriri negat, quia ſint incorrupta, & æterna. Plato ex ſe ali aſſerit. *Salvinus*.

dam forte deſtinant. Accedit alia hujuſcemodi explicatio. Singulari certamine dirempta fuit pugna: quumque utrimque milites, exutis armis, conſediſſent; victus eſt Alexander; ſtatque victoria a Menelao, ut ipſe etiam Juppiter judicio poſtea ſuo comprobat: &, quod ſupereſt, neceſſe eſt, aut Helenam reddi, quippe victo Paride, aut litis actionem conſtitui, quippe Paride minimè interfecto. Quoniam verò multis de cauſſis fieri nequaquam poterat, ut hæc acta fingerentur, deliberat Poëta, quomodo ingenioſè, atque aptè pugnam, quæ dirempta fuerat, committi rurſus faciat; quumque Juppiter, quo intelligendi vis, ſeu mens ſignificatur, pleraque in Poëtâ conſideraſſet, nihil ei aliud repertum eſt magis probabile, magiſque ad fingendum accommodatum, quàm ſi violatum jusjurandum comminiſceretur ab uno aliquo Trojanorum. Quum autem univerſi æquè atque atram mortem, odio Alexandrum haberent, ut ſupra dictum eſt, Alexandri hujus loco Pandarum deligit, hominem ſceleſtum, atque exſecrandum. Itaque quum alii omnes ad juſta Agamemnonis poſtulata cunctentur, ac moram trahant, nec habeant, quid contra ea objiciant; Pandarus, conjectâ clam ſagittâ, Menelaum vulnerat. Tum, poſt eum, Trojani priùs, quàm Græci, exſurgunt, rati, ut videtur, e regiâ id eſſe voluntate: itaque veriſimile efficitur prœlium, quo inter ſeſe exercitus confligunt. Et verè quidem Poëta ad exemplum Jovis, qui intelligentiam ſignificat, apud ſe, & cum animo ſuo deliberavit, quomodo, quum ſingulari duorum certamine, pugnam jam diremiſſet, eam rurſus conſeri faceret, bellumque malum, & grave prœlium excitaret. Sed ad majorem ſplendorem, ſublimitatemque orationis, majoremque ſimilitudinem veri, & fingendi commoditatem, hanc iſtam conſultationem ad deos refert: quaſi ſcilicet dicat, nihil impedimento fuiſſe, quominus ſingulari hoc certamine pugna omnino dirimeretur, & amicitia inter utroſque contraheretur, niſi deorum, aut fabuloſorum, aut allegoricorum, ut dictum eſt, ſupernum conſilium obſtitiſſet.

III. Porro autem ὁ Ζὴν, *Juppiter*, aut nomen eſt verbale, tamquam a verbo ζῶ, *vivo*, aut ita denominatus eſt a Ζεὺς, *Juppiter*. Ubi, quum neque a Ζὴν, Ζηνὸς, *Juppiter, Jovis*, proceſſerit patronymicum Ζηνίδης, *Zenida*, *i. e. Jovis filius*, neque a Ζεὺς, *Juppiter*, Ζεΐδης, *Zeida*, per analogiam, ſimiliter atque ex Ἀζεὺς, *Azeus*, fit Ἀζείδης, *Azeida*, quod legitur in Bœotiâ, vide, ut ne ex genitivo quidem Διὸς, *Jovis*, fieri aut voluit, aut potuit Διΐδης *Diida*; ſed localium nominum inſtar, ex Διὸς, *Jovis*, factus eſt ὁ Δῖος, *Dius*, *Jove natus*, *ſeu oriundus ab Jove*. ita ut, quemadmodum dicitur Χίϊος, Χῖος, *Chiius*, *Chius*, is, qui eſt ἀπὸ Χίου, *ex Chio*; ita etiam ſit Δίϊος Δῖος, *Diius*, *Dius*, is, qui ortus eſt, ſeu oriundus ἀπὸ Διὸς, *ab Jove*: perinde ut ſiquis diceret, ab æthere, vel a cœlo. Quamquam etiam aliter τὸ Δίϊος Δῖος, *Diius*, *Dius*, formam nominis patronymici habeat, ut τὸ Τελαμώνιος Αἴας, *Telamonius Ajax*. Sicuti autem Ζεὺς, Διὸς, *Juppiter*, *Jovis*, dicitur a ζῶ, *vivo*, aut a δεύω, *rigo*, *ſeu madeſa-*

πλέκουσιν, ἢ ἐπικλώθουσιν ἄλωσιν. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως εἰπεῖν. Διὰ τῆς μονομαχίας ὁ πόλεμος διακέκοπται, καὶ οἱ μὲν λαοὶ, ἀμφοτέρωθεν ἄοπλοι κάθηνται· νενίκηται δὲ Ἀλέξανδρος, καὶ ἡ νίκη, τοῦ Μενελάου ἐστὶν, ὡς καὶ ὁ Ζεὺς ἐπικρινεῖ· καὶ ἀνάγκη λοιπὸν, ἢ ἐκδοθῆναι τὴν Ἑλένην, ὡς νενικημένου τοῦ Πάριδος, ἢ δίκην συστῆναι, ὡς μὴ καὶ πεφονευμένου αὐτοῦ. Ἐπεὶ δὲ οὐ δυνατὸν πλασθῆναι γενέσθαι ταῦτα, διὰ πολλοὺς λόγους, βουλεύεται ὁ Ποιητὴς, πῶς ἂν εὐμηχάνως αὖθις συνάψῃ τὸ τῆς μάχης διασπασθέν· καὶ τοῦ εἰς νοῦν ἐκλαμβανομένου Διὸς πολλὰ ἐν τῷ Ποιητῇ σκοπήσαντος, οὐδὲν αὐτῷ εὕρεται πιθανώτερον ἄλλο, καὶ εὐπλαστότερον, [1] ἢ τὸ συγχεθῆναι τοὺς ὅρκους παρά τινος τῶν Τρώων. Ἐπεὶ δὲ πάντες ἐμίσουν τὸν Ἀλέξανδρον ἶσα κηρὶ μελαίνῃ, ὡς προείρηται, ἐπιλέγεται εἰς τοῦτον τὸν κατάρατον Πάνδαρον. Rom. p. 436. Καὶ τοίνυν τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀξιώσαντος δίκαια, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες μέλλουσιν, ἀντειπεῖν οὐκ ἔχοντες· Πάνδαρος δὲ, βάλλει λάθρα τὸν Μενέλαον. καὶ ἐπ᾽ αὐτῷ, προεξανίστανται τῶν Ἑλλήνων οἱ Τρῶες, νομίσαντες, ὡς εἰκὸς, βασιλικὸν εἶναι τοῦτο βούλημα. καὶ οὕτω συνάγονται πιθανῶς εἰς πόλεμον τὰ στρατεύματα. Καὶ ἐπ᾽ ἀληθείᾳ μὲν ὁ Ποιητὴς ἐν ἑαυτῷ, κατὰ Δία, νοῦν, ἐβουλεύσατο, πῶς ἂν, διασπάσας ἤδη τῇ μονομαχίᾳ τὴν μάχην, αὖθις συναγάγῃ αὐτὴν, καὶ πόλεμον κακὸν ἐγείρῃ, καὶ φύλοπιν αἰνήν· διὰ δὲ τὸ σεμνότερον, καὶ ὑψηλότερον, πιθανώτερόν τε, καὶ εὐπλαστότερον, εἰς θεοὺς ἀνάγει τὸ βούλευμα· οἱονεὶ λέγων, ὅτι οὐδὲν ἐκώλυε, διὰ τῆς μονομαχίας ταύτης λυθῆναι τὴν μάχην, καὶ φιλότητα ἐν ἀμφοτέροις γενέσθαι, εἰ μὴ ἄνωθεν κεκώλυτο, βουλευσαμένων θεῶν, ἢ τῶν μυθικῶν, ἢ τῶν τῆς ἀλληγορίας, ὡς εἴρηται.

γ΄. Ὁ δὲ Ζὴν, ἢ ῥηματικῶς ἔχει, ὡς ἀπὸ τοῦ ζῶ, ἢ ἐκ τοῦ Ζεὺς παρωνόμασται. ἐν οἷς ὅρα, ὅτι, ἐπεὶ μήτε [2] ἀπὸ τοῦ Ζὴν Ζηνὸς προῆλθε πατρωνυμικὸν Ζηνίδης, μήτε ἀπὸ τοῦ Ζεὺς, Ζεΐδης, κατὰ ἀναλογίαν, ὁμοίως τῷ, Ἀζεὺς Ἀζείδης, ὃ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ κεῖται, οὐκ ἠθέλησε καὶ ἐκ τῆς Διὸς γενικῆς γενέσθαι Διΐδης· τύπῳ δὲ γέγονε τοπικῷ ἐκ τοῦ Διὸς, ὁ Δῖος· ἵνα εἴη, [3] ὡς Χίϊος Χῖος, ὁ ἀπὸ Χίου, οὕτω καὶ Δίϊος Δῖος ὁ ἀπὸ Διός· ὡς εἴ τις εἴποι, ἀπ᾽ αἰθέρος, ἢ οὐρανοῦ. Ἔχει δὲ ἄλλως καὶ πατρωνυμίας χαρακτῆρα τὸ Δίϊος Δῖος, κατὰ τὸ, Τελαμώνιος Αἴας. Ὅτι δὲ, ὥσπερ Ζεὺς Διὸς, παρὰ τὸ ζῶ, [4] ἢ παρὰ τὸ δεύω· οὕτω δὲ καὶ Ζὴν

1. τὸ συγχυθῆναι) l. συγχυθῆναι, vel, ut Frobenius, συγχεθῆναι. Politus.

2. ἀπὸ τοῦ Ζὴν Ζηνὸς) Ab nominativo Ζὴν manat genitivus Ζηνός· ſicut apud Latinos *Jovis* genitivus a recto *Jovis*, qui apud Ennium reperitur. hoc autem ab ineffabili tetragrammato Hebræorum. *Salvinus*.

3. ὡς Χίϊος Χῖος, ὁ ἀπὸ Χίου) Etymologici Magni Auctor: Χῖος, ὁ τῆς Χίου πολίτης. ἀπὸ τοῦ Χίος, Χίϊος, ὡς Σάμιος, Λέσβιος. καὶ κράσει, Χῖος, ὡς Δῖος. Politus.

4. ἢ παρὰ τὸ δεύω) Διὸς ὄμβρος, *Jovis imber*, dicitur & *Juppiter Pluvius*, Ζεὺς ὑέτιος. Ζεὺς quaſi Δεὺς a δεύω, irrigo, unde genitivus Διός. Salvinus.

Etymologici Magni Auctor: ἢ παρὰ τὸ δεύω τὸ βρέχω, δεύω, Δεὺς, καὶ Ζεύς. οὕτως φησὶ ὁ Φιλόξενος. Politus.

Ζὴν Ζηνός· ὁμοίως δὲ καὶ Ζὰν Ζανός, κατὰ τό, βροντάτω μέγας Ζάν· οὕτω καὶ Ζὰς ὁ αὐτός, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐτυμολογίαν, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. [1] Ὡς δὲ καὶ ὀξύνεται ὁ Ζάς, καὶ τὸ ντ᾽ ἔχει ἐν τῇ γενικῇ, δῆλον ἐκ τοῦ παραδόντος, ὅτι, καθὰ Πρὰς Πράντος, ὄνομα ποταμοῦ, καὶ πόλεως, καὶ Φθὰς Φθάντος κύριον [2] παροξυνόμενον μετοχικῶς ἐν τῇ γενικῇ, κατὰ τὸ φὰς φάντος, οὕτω καὶ Ζὰς Ζάντος, ὃ σημαίνει τὸν Δία. [3] Τὸ δὲ δηδέχατο, ἤγουν ἐδεξιοῦντο, [4] ῥῆμα σύνηθες Ἰωνικόν, τὴν παρὰ τοῖς ὕστερον πρόποσιν δηλοῖ. Προπίνουσι γὰρ ἀλλήλοις, κατὰ τὸ καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ἔθος, οἱ ἀλλήλους δεπάεσσι δεξιούμενοι.

δ΄. Σημείωσαι δέ, ὅτι [5] σεμνύνει τὸν χρυσὸν Ὅμηρος, οἷς καὶ εἰς οὐρανὸν αὐτὸν ἀνάγει, καὶ τὸ ἐν ἄλλοις πολύχαλκον διὰ τὸ στερεόν, ὧδε πολύχρυσον πλάττει διὰ τὸ καλόν· τό, τε δάπεδον τοῖς θεοῖς ἀπὸ χρυσοῦ στρωννύων, καὶ χρυσέοις αὐτοὺς λέγων πίνειν δεπάεσσιν. Ἀλληγορικῶς μέντοι, διὰ τοῦ χρυσέου μὲν δαπέδου, τὸ ἀνέφελον δηλοῦται τοῦ ἄνω τόπου, ὡς ἐν Ὀδυσσείᾳ μάλιστα φαίνεται· διὰ δὲ τῶν χρυσέων ποτηρίων ὁ ἥλιος ἐμφαίνεται, ὃς τὰς ὑγρότητας ἀνάγει, δι᾽ ὧν τὸ ἐκεῖ συμπόσιον τοῖς ἀλληγορουμένοις θεοῖς γίνεται. Δι᾽ οὗ καὶ ὁ ἄπονος βίος δηλοῦται τῶν μυθικῶν θεῶν, καὶ ἀκάματος, καὶ ἄφροντις, ἃ ταῖς περὶ γῆν οὐκ εἰσι. Τὸ δὲ χρυσοῖς δεπάεσσι δεξιοῦσθαι τοὺς θεοὺς ἀλλήλους, τὰς συμπαθείας τῶν ἀστέρων δηλοῖ, καὶ τὴν εἰς ἓν ἔστιν ὅτε σύμπνοιαν καὶ οἷον δεξίωσιν, δι᾽ ἧς δοκοῦσι τὰ περὶ γῆν κατεργάζεσθαι. Ἰστέον δέ, ὅτι καὶ ὁ παρ᾽ Εὐριπίδῃ Ζηνὸς πολύχρυσος οἶκος, ἐκ τοῦ Ὁμηρικοῦ χρυσέου δαπέδου εἴληπται. Ἔστι δὲ δάπεδον μέν, τόπος ἐγγὺς οἰκημάτων, αὐτὸς μὴ ἔχων οἰκήματα, ἢ τόπος ἐν πόλει, ψιλὸς οἰκημάτων, ὡς δηλοῖ παρά τινι καὶ τό, [6] περιφέρων τὴν ἀσπίδα ἐπίχαλκον οὖσαν, προσίσχε τῷ δαπέδῳ ἐντὸς τοῦ τείχους· ἢ χωρίον ὁμαλὸν εἰς διατριβὴν ἀνειθέν. ὅπερ ἐν Ὀδυσσείᾳ καὶ τυκτὸν λέγει δάπεδον, ἐν ᾧ οἱ μνηστῆρες γυμνάζονται. Δύναται δὲ κἀνταῦθα, ὡς που καὶ κατὰ Ὀδύσσειαν, τὸ ἐντὸς οἰκίας ἐμβαδόν, δάπεδον λέγεσθαι, ὡς μὴ μόνον αἴθριον, ἀλλὰ καὶ ὑπορόφιον εἶναι δάπεδον. Γίνεται δὲ [7] παρὰ τὸ δᾶ,

deſacio; nec non Ζὴν, Ζηνός, itemque Ζὰν, Ζανός, ut, *βροντάτω μέγας Ζάν*, *tonet magnus Juppiter*; ſic etiam per eamdem etymologiam idem dicitur Ζάς, ut veteres declarant. Rurſus oxytona vox eſt ὁ Ζάς, *Juppiter*, habetque in gignendi caſu τὸ ντ᾽, ut manifeſtum is facit, qui ita dictum eſſe tradit τὸ Ζάς, Ζάντος, quod Jovem ſignificat, ut Πράς, Πράντος, *Praus*, *Prantis*, nomen fluvii, atque urbis, & Φθάς, Φθάντος, *Phthas*, *Phthantis*, nomen proprium: quum, participii more, penultimam id habeat acutam in genitivo, ut ὁ φάς, φάντος, *dicens*, *dicentis*. Verbum illud uſitatum Jonicum δηδέχατο, videlicet ἐδεξιοῦντο, *porrectis dextris ſeſe excipiebant*, propinationem ſignificat, quæ poſterioribus temporibus eſt uſurpata. Namque ex Romanâ conſuetudine ſibi invicem propinant ii, qui ſeſe poculis mutuò excipiunt, ſeu ſibi invicem pocula porrectis dextris offerunt.

IV. Ceterùm obſerve, ut aurum Homerus celebrat, atque extollit, quatenus vel in cœlum id ipſum evehit, & quod alibi multo ære firmum ob ejus ſoliditatem, hîc multo auro ornatum fingit ob pulchritudinem: quippe quum & pavimentum ipſum deorum, auro inſtratum faciat, & aureis eos poculis bibentes inducat. Verumtamen allegoricè pavimento illo aureo ſuperioris loci temperies ſerene, nullisque obducta nubibus ſignificatur, ut maximè apparet in Odyſſeâ; poculis verò aureis ſol tacitè oſtenditur, qui humidos ſurſum vapores attrahit, quibus ibi convivium allegoricorum deorum agitur. Hac autem re fabuloſorum deorum vita laboris, & defatigationis expers, proculque omnibus curis beata ſignificatur. Quæ certè bona longè ab iis abſunt, qui mortalem hic in terris vitam degunt. Quod autem dicit, deos aureis ſeſe invicem poculis excipere, id ſignificat, aſtra convenientiâ quadam conjunctioneque naturæ inter ſe conſentire, conſpirareque aliquando in unum, ac dexteras veluti jungere. qua ſanè conjunctione peragere videntur. quidquid umquam rerum in terris efficitur. Ubi ſciendum, ex Homerico hoc pavimento aureo deſumptum τὸν Ζηνὸς πολύχρυσον οἶκον, *Jovis domum ex multo auro*, *ſeu magnâ ex parte auream*, apud Euripidem. Eſt autem *δάπεδον*, *pavimentum*, *ſeu ſolum*, locus prope ædes, quum ipſe tamen nullas ædes habeat; aut locus in urbe, ab ædibus vacuus, ut conſtat ex illis alicubi verbis: *περιφέρων τὴν ἀσπίδα ἐπίχαλκον οὖσαν, προσίσχε τῷ δαπέδῳ ἐντὸς τοῦ τείχους. circumferens clypeum obductum ære, devenit ad locum ab ædibus vacuum intra mœnia*: aut locus planus, & æqualis, ad congreſſus faciendos, corpuſque exercendum comparatus. quod quidem in Odyſſeâ vocat τυκτὸν δάπεδον, *complanatum*, *paratumque pavimentum*, in quo proci ſeſe exercent. At enim hoc loci, ſicuti etiam in Odyſſeâ, δάπεδον, *pavimentum*, intelligi poteſt area domus interior: ita ut δάπεδον, *pavimentum*, non ſubdiale modò ſit; ſed etiam ſub tecto poſitum. Oritur ex voculâ δᾶ, quæ Do-

1. Ὡς δὲ καὶ ὀξύνεται ὁ Ζάς, καὶ τὸ ντ᾽ ἔχει ἐν τῇ γενικῇ) Secundùm regulam illam Etymologi: τὰ εἰς ας ὀξύτονα μονοσύλλαβα, κύρια ἐστί, καὶ διὰ τοῦ ντ᾽ κλίνονται. οἷον, Ζάς, Φθάς, Πράς. Politus.

2. παροξυνόμενον μετοχικῶς ἐν τῇ γενικῇ) Perperam videtur ſcriptum illud apud Etymologum: τὰ δὲ εἰς ας ὡς μονογενῆ διὰ τοῦ ντ᾽ κλινόμενα, ὀξύνεται· οἷον, Ζάς, Ζαντός. Πράς, Πραντός. Legendum autem videtur παροξυτόνως ἐν τῇ γενικῇ· Ζάς, Ζάντος· Πράς, Πράντος. Politus.

3. Τὸ δὲ δηδέχατο, ἤγουν ἐδεξιοῦντο) Athenæus lib. 1. c. 11. ἦν δέ τις αὐτοῖς καὶ διὰ τῆς προπόσεως ἀσπασμός. οἱ γὰρ θεοὶ
χρυσέοις δεπάεσσι
Δειδέχατ᾽ ἀλλήλους. ἀντὶ ἐδεξιοῦντο προπίνοντες ἑαυτοῖς ταῖς δεξιαῖς. καί τις δὲ δείδεκτ᾽ Ἀχιλῆα, ἀντὶ τοῦ ἐδεξιοῦτο, ὅ ἐστι, προὔπινεν αὐτῷ, τῇ δεξιᾷ διδοὺς τὸ ποτήριον. Heſychius: δειδέχαται, ἐδεξιοῦντο, ἐφιλοφρονοῦντο. Politus.

4. ῥῆμα σύνηθες Ἰωνικόν) Eſt Jonicè δεδέχατο ἀντὶ τοῦ δέδεκτο, & pleonaſmo τοῦ ι, δειδέχατο. Polit.

5. σεμνύνει τὸν χρυσὸν Ὅμηρος) Ovid. in Regiâ Solis, & cetera. *temo aureus, aurea ſumma Curvatura rota*. Pindarus: ὁ δὲ χρυσός. αἰθόμενον πῦρ ἅτε, διαπρέπει, μεγάνορος ἔξοχα πλούτου. Olymp. Od. α. Salomus.

6. περιφέρων τὴν ἀσπίδα ἐπίχαλκον οὖσαν) Ariſtophanes Veſpis:
Ἀναρπάσαντα τοῖς ὄνυξιν ἀσπίδα,
Φέρων ἐπίχαλκον ἀνεκὰς εἰς τὸν οὐρανόν. Politus.

7. παρὰ τὸ δᾶ, ὃ δηλοῖ Δωρικῶς τὴν γῆν, καὶ τὸ πέδον) Etymologici Magni Auctor παρὰ τὸ δα ἐπιτατικόν, ὅ ἐστι, τὸ μέγα, καὶ πλατὺ πέδον. Politus.

Doricè terram ſignificat, & ex nomine πέδον, *ſolum, campus, planities*. Quamquam γήπεδον ſit id ſoli, quod in urbe ædibus præjacet, ut hortulus; οἰκόπεδον verò, area ædium deſtructarum, vel ſolum domus dirutæ: quod poſteriores quidem ſcriptores communiùs vocant ἐρείπιον, *collapſi ædificii aream, ſeu ſolum ruderatum, & parietinarum rudera*. Rurſus, quemadmodum ex his vocibus, quæ ſunt pari inter ſeſe poteſtate, ac ſignificatione, δᾶ, *terra*, & πέδον, *ſolum*, itemque γῆ, *terra*, & πέδον *ſolum*, ut, ὄμνυμι πέδον γῆς, *juro per ſolum terræ*, apud Sophoclem, efficitur τὸ δάπεδον, *pavimentum*, & τὸ γήπεδον, *ager, ſeu ſolum terræ*; ſic etiam ſciendum in aliis vocibus fieri, quæ ſimili ſint ſignificatione. Quippe τὸ ὄρω, *excito*, & τὸ θύνω, *impetu feror*, in unum coëuntia, compoſuerunt τὸ ὀρθύνω, quod excito, ſeu concito ſignificat. Itemque ex στρέφειν, *vertere*, & δινεῖν, *vorticis inſtar circumagere*, compoſitum eſt τὸ στρεφεδίνηθεν, *diſtorti ſunt, ſeu vertigine correpti*: ex καίειν, *urere*, & πυρᾶν, *incendere*, τὸ καπυρὸν, *torridum, ſeu aduſtum*: ex ἔρα, *tellus*, & γῆ, *terra*, τὸ ἔργον, *opus*, quod ſcilicet fit in agriculturâ, ſeu in excolendâ terrâ: ex ἠλεὸν, *ſtolidum*, & μάταιον, *vanum*, apud Oppianum, τὸ ἠλέματον, *ſtultum, atque ineptum*.

V. Similiter etiam ex φιλεῖν, *amare*, & ἥδεσθαι, *jucunditate affici*, fit τὸ φιληδεῖν, *delectari, ſeu voluptatem capere*: ex πόπος, *deus, ſeu numen*, & ἄναξ, *rex, ſeu rector, ac dominus*, vocibus certè divinis, ut ſupra expoſitum eſt, fit πόπανον, *popanum*, quod placentæ genus rectori ac domino deo in ſacrificiis offerebatur, ut Comicus quoque indicat: ex κάσις, *frater, vel ſoror*, & γνωτὸς, *notus, ſive conſanguineus*, ὁ κασίγνητος, *frater germanus*, mutatione longæ in longam: ex πρᾷος, *manſuetus*, & εὐμενὴς, *benevolus*, ὁ πρευμενὴς, *benignus, ſeu propitius*, apud Poëtam Tragicum: ex ἀπάγειν, *abducere*, & ἀπελαύνειν, *abigere*, τὸ ἀγηλατεῖν, *expellere, ſeu perſequi*, quod quidem verbum ſcribitur cum ſpiritu tenui: ex χύω, & χέω, *fundo*, ſecundùm antiquos Grammaticos, ὁ κυκεὼν, *potio mi-*

δᾶ, ὃ δηλοῖ Δωρικῶς τὴν γῆν, καὶ τὸ πέδον. Γήπεδον μέντοι, τὸ ἐν πόλει προκείμενον οἰκίας, οἷον κηπίδιον· οἰκόπεδον δὲ, οἰκίας καταῤῥιφείσης ἔδαφος. ὅπερ κοινότερον καὶ ἐρείπιον οἱ ὕστερόν φασιν. Ἰστέον δὲ, ὅτι, ὥσπερ ἰσοδυναμοὶ λέξεις τὸ, δᾶ, καὶ τὸ, πέδον, καὶ τὸ, γῆ, καὶ πέδον, οἷον, ὄμνυμι πέδον γῆς, παρὰ Σοφοκλεῖ, ἀπετέλεσαν τὸ δάπεδον, καὶ τὸ γήπεδον, οὕτω καὶ ἐπ' ἄλλων γίνεται ὁμοιοσήμων λέξεων. Τὸ γοῦν ὄρω, καὶ τὸ θύνω συνελθόντα, τὸ ὀρθύνω συνέθηκαν, ὃ δηλοῖ τὸ διεγείρω, καὶ τὸ στρέφειν, καὶ δινεῖν, τὸ [1] στρεφεδίνηθεν. *Rom. p. 437.* καὶ τὸ καίειν, καὶ πυρᾶν, τὸ καπυρόν. καὶ ἡ ἔρα, καὶ γῆ, τὸ ἔργον τὸ ἐπὶ γεωργίας. καὶ τὸ ἠλεὸν, καὶ μάταιον παρὰ Ὀππιανῷ, τὸ ἠλέματον.

ε. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ τοῦ φιλεῖν, καὶ τοῦ ἥδεσθαι, τὸ φιληδεῖν γίνεται· [2] καὶ ἐκ τοῦ πόπος, καὶ ἄναξ, θείων λέξεων, ὡς προδεδήλωται, πόπανον, τὸ θεῷ ἄνακτι καθοσιούμενον, [3] ὡς ἐμφαίνει καὶ ὁ Κωμικός, καὶ ἐκ τοῦ κάσις, [4] καὶ γνωτὸς, ὁ κασίγνητος, τροπῇ τοῦ μακροῦ εἰς μακρόν. καὶ ἐκ τοῦ πρᾷος, καὶ εὐμενὴς, [5] ὁ ἐν τῇ Τραγῳδίᾳ πρευμενής. καὶ ἐκ τοῦ ἀπάγειν, καὶ ἀπελαύνειν [6] τὸ ψιλούμενον ἀγηλατεῖν, καὶ [7] ἐκ τοῦ χύω, καὶ χέω, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὁ κυκεών. καὶ [8] ἐκ τοῦ

1. στρεφεδίνηθεν) Homerus στρεφεδίνηθεν δέ οἱ ὄσσε. Politus.

2. καὶ ἐκ τοῦ πόπος, καὶ ἄναξ, πόπανον) Euſtathius infra ad librum ι'. καὶ μὴν τοῦτο καὶ ἄλλως δυνατὸν εἶναι πληθυντικοῦ παρὰ τὸ πόπος, ὃ ἐστι θεὸς, καὶ τὸ ἄναξ, ἵν' ᾖ πόπανον, ὡς καὶ προερρέθη, τὸ πόποις ἄναξιν ὁσιούμενον. Sed hæc mihi minus placet etymologia. Multò mihi probabilior, quæ eſt ἀπὸ τοῦ πέσσω· cujus etiam alterius etymologiæ meminit ibidem Euſtathius: ἐν δὲ γε τοῖς, ὡς εἰκὸς, μέσον παρακειμένου πέπεπται. τὸ πόπανον, πέμμα τι ὂν καὶ αὐτό. Et ad libr. α'. p. 258. πέσσω, ὃ πέπτω, πόπανον. Auctor Magni Etymologici: πέσσω, πόπανον. & alibi: πόπανα, πλακούντια ἀπὸ ἄρτου· παρὰ τὸ πέσσειν τὸ χονδρίον. Qua etiam ex etymologiâ videtur duxiſſe Ariſtophanes Concionantibus: πόπανα πέψουσαι. Politus.

Cur non πόπανον ex πεπαίνω, *coquo*? Salvinus.

3. ὡς ἐμφαίνει καὶ ὁ Κωμικὸς) Euſtathius ad libr. ι'. ὡς δὲ πεπόνων ἦν τι τὸ πόπανον, ἐμφαίνει καὶ ὁ Κωμικὸς ἐν τῷ Πλούτῳ. Locus eſt ille in Pluto:

Ἐπεὶ δὲ βωμῷ πόπανα, καὶ προθύματα
Καθωσιώθη.

Politus.

4. καὶ γνωτὸς) lege. γνωτὸς, ſine τῷ ο'. Euſtathius ſupra: ἐκ τοῦ ὁ γνωτὸς δοκεῖ, τροπῇ τοῦ ω εἰς η, γενέσθαι ὁ κασίγνητος. Sed tamen melior eſt altera illa etymologia, quæ κασίγνητος eſſe dicitur ὁ κάσις, ſeu ἀδελφὸς, γνήσιος, παρὰ τὸ γνοὺς γνωτὸς, ὃ σημαίνει τὸ γνήσιον. Politus.

5. ὁ ἐν τῇ Τραγῳδίᾳ πρευμενὴς) Euripides Danaë:

Τίνος θεῶν, βροτῶν τε πρευμενοῦς τυχόν.

Politus.

6. τὸ ψιλούμενον ἀγηλατεῖν) Tenuatur τὸ ἀγηλατεῖν pro ratione hujus derivationis ἐκ τοῦ ἄγειν, καὶ ἐλαύνειν. Nam ab ἄγος quidem, unde alii derivant, δασύνεται. Euſtathius ad Odyſſeam: προτίθενται δὲ αὐτοῦ (τοῦ ἀγηλάζειν) τὸ ἄγειν, καὶ τὸ ἐλᾶν· ὅθεν ἀγηλᾶν. καὶ κατὰ παραγωγὴν, ἀγηλάζειν, καὶ κατὰ τροπὴν, ἀγυλάζειν. διὸ οὐδὲ δασύνεται ὁ ἀρχαῖος. ἐκ τοῦ ἄγειν γὰρ. Χρήσιμον δὲ εἰς τοῦτο καὶ τὸ ἀγηλατεῖν παρὰ Σοφοκλεῖ. ἐκεῖνο μέντοι καὶ δασύνεται παρὰ τὸ ἄγος. Unde & idem Euſtathius ad lib. ζ' Il. καὶ τὸ ἅγος δὲ μετάγειν· ἀφ' οὗπερ ὁ μὲν ὁ ἅγιος, καὶ τὸ ἁγιάζειν, καὶ ὁ ἁγιστεία, καὶ ὁ παναγὴς θυσία, καὶ ὁ εὐαγὴς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐναγὴς, καὶ ὁ ἐξάγιστος. καὶ τὸ ἁγηλατεῖν. Alii tamen tenuant τὸ ἄγος, atque inde etiam τὸ ἀγηλατεῖν. Heſychius: ἀγηλατεῖν, διώκειν, ὡς ἄγος ἐξελαύνειν. συγχεῖται. Inde cum ſpiritu tenui legunt apud Herodotum: ἀνιστάμενος δὲ ἀγηλατέειν ἐπειρᾶτο τὴν γυναῖκα Ἀθηναίων. Sed quum alii Grammatici denſandum cenſeant τὸ ἁγηλατεῖν, quod eſt ob ἄγος, δασέως quoque ſcribi apud eos oportet τὸ ἅγος. Et ſic corrigenda eſt ſcriptura in Suidâ, apud quem, contra verborum ipſorum ſententiam, vulgò legunt ἄγος, in his ejus verbis: Ἀγηλατεῖν, ὡς ἄγος καὶ ἐναγῆ τινας ἀπελαύνειν. ἔνιοι μὲν δασέως, τὸ τὸ ἄγος ἀπελαύνειν· ἔνιοι δὲ ψιλῶς, ἀντὶ τοῦ ἀπελαύνειν.

Κλαίων δοκεῖς μοι καὶ σὺ, χ' ὁ συνθεὶς τάδε,
Ἀγηλατήσειν.

Quæ Suidæ verba ſic intelligo, ut ſcribendum ſit ἁγηλατεῖν cum adſpiratione, ſi idem hoc eſt, atque τὸ ἄγος ἀπελαύνειν· ἀγηλατεῖν verò cum ſpiritu tenui, ſi ψιλῶς ſumitur pro ἀπελαύνειν, ſeu ἀπάγειν. Kuſterus ex Sophoclis Scholiaſtâ, pro ἀπελαύνειν apud Suidam reſcribit βασιλεύειν. Verum non eſt opus ita reſcribere: quando ἀγηλατεῖν cum ſpiritu tenui idem valet, atque τὸ ἀπάγειν καὶ ἀπελαύνειν. Euſtathius: ἐκ τοῦ ἀπάγειν, καὶ ἀπελαύνειν, τὸ ψιλούμενον ἀγηλατεῖν. Et in hunc ſenſum videtur mihi ſatis commodè explicari poſſe illud Sophoclis:

Κλαίων δοκεῖς μοι καὶ σὺ, χ' ὁ συνθεὶς τάδε,
ἀγηλατήσειν.

videlicet ἐξαχθήσεσθαι, καὶ ἐξελαθήσεσθαι τῆς πόλεως παρ' ἐμοῦ. Quamvis τὸ ἀγηλατήσειν poſſit etiam cum Græcis aliis magiſtris accipi ἀντὶ τοῦ ὡς ἄγος ἐλαθῆναι. qua ratione denſabitur, ut dictum eſt, τὸ ἁγηλατεῖν. Vetus Sophoclis Scholiaſtes: ἀγηλατήσειν, ἐὰν δασέως, τὸ ἄγος ἀπελαύνειν τὸ περὶ τὸν Λάϊον· ἐὰν δὲ ψιλῶς, ἀντὶ τοῦ βασιλεύειν. Politus.

7. ἐκ τοῦ χύω, καὶ χέω, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὁ κυκεὼν) Forte ex Κυκί verbo Ægyptio. Salvinus.

Etymologici Magni Auctor: κυκεὼν, ἡ πόσις, ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι χυχεὼν τις ὤν, τροπῇ καταπεσόντος, τοῦ χ εἰς κ διὰ δύο ψιλῆς. Polit.

8. ἐκ τοῦ θρέω, καὶ θέω, ὁ θέρσιος) Etymologici Magni Auctus: παρὰ τὸ θρέω τὸ τρέχω, καὶ τὸ θέω. Politus.

τοῦ θρῦς, ϗ βοή, ὁ θόρυβος. [1] ϗ ἐκ τοῦ μόρος, ϗ φόνος, ὁ ἐν τῇ ω ῥαψῳδίᾳ μόρφνος αἰετός. ϗ ἐκ τοῦ χρέος, ϗ ὀφειλή, ὁ χρεωφειλέτης. ϗ ἐκ τοῦ πτίσσειν, ϗ αἰνεῖν ταυτοδυνάμων λέξεων, ὥς φησι Παυσανίας ἐν τῷ αὐτοῦ λεξικῷ, [2] ἡ πτισάνη. ϗ ἐκ τοῦ ἄττειν, ϗ ἅλλεσθαι, κατά τινας, τὸ ἀπάλλειν. ϗ ἐκ τοῦ θορεῖν, ϗ ἀΐσσειν, ὁ Θρᾷξ. ϗ [3] ἐκ τοῦ καίειν, ϗ δαίειν, Κανδάων ὁ Ἄρης διὰ τὴν καυστειρὰν μάχην τὴν ϗ δηΐδα. ϗ ἐκ τοῦ φονεύειν, ϗ κτείνειν, τὸ φονοκτονεῖν. ϗ [4] ἐκ τοῦ δονεῖν, ϗ πάλλειν, τὸ δονοπαλλίζειν. ϗ ἐκ τοῦ ἱκέσθαι, ϗ θύειν, ὁ ἰχθύς. ϗ ἐκ τοῦ ἄρχειν, ϗ ἡγεῖσθαι, ὁ ἀρχηγός. ϗ ἀπὸ τοῦ χέειν, ῥέειν, νάειν, ὁ χρόνος. ϗ ἐκ τοῦ νάειν, ϗ ῥέειν, ὁ Νηρεύς. ϗ ἐκ τοῦ σεύεσθαι, ἤγουν ὁρμᾶν, ϗ τοῦ κίειν, ἡ συκῆ· ϗ ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ϗ [5] ὁ σικυὸς, κατὰ μετάθεσιν, ἢ τροπὴν διχρόνων. Οὕτω δὲ ϗ ἐκ τοῦ θῶ τὸ τίθημι, ϗ τοῦ θῶ τὸ θηλάζω, τιτθὴ ἡ ἐντιθοῦσα ἔνθεσιν, ἤγουν τροφὴν, τῷ θηλάζοντι βρέφει. ϗ ἀπὸ τοῦ τείρω, ϗ ἔδω τερηδὼν, ζωΰφιον ἐμφυόμενον ὀστοῖς, ϗ ξύλοις, ϗ ὅσαις τοιαύταις κραύροις ἐμφύονται σώμασι τοιαῦτα θηρίδια· ὧν εἶδος, ϗ [6] οἱ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἶπες.

ς΄. Ἔτι ὁμοίως ϗ ἐκ τοῦ ἐναίρειν, ϗ κτείνειν, ἐναροκτασίας ὁ θάνατος. [7] Τοιοῦτο δὲ ϗ ἡ Ὁμηρικὴ ἁλοσύδνη, [8] ϗ ἡ τοῦ Καλλιμάχου ὑδατοσύδνη. ὀνόματα δὲ ταῦτα Νηρηΐδων. Οὐκ ἀπέοικε δὲ τῶν τοιούτων, οὐδὲ [9] ὁ Ὡραπόλλων, [10] ἀνὴρ λόγιος· οὗ ἡ σύνθεσις ἐκ τοῦ ὧρος, ϗ Ἀπόλλων. ἃ ϗ ἄμφω ἐπίθετά εἰσι Φοίβου. Συμφωνεῖ δὲ ϗ τὸ μυθολογεύειν. ὅπερ ἐστὶ μυθεῖσθαι, ϗ λέγειν. ἤδη δὲ ϗ τὸ λογολεσχεῖν. Λόγος γάρ τις ϗ

miſcella: ex θρῦς, *tumultuantium clamor*, & βοὴ, *vociferatio*, ὁ θόρυβος, *tumultus*: ex μόρος, *mors*, & φόνος, *cædes*, ὁ μόρφνος αἰετὸς, *morphnos*, *genus aquilæ rapacis*, *cædemque afferentis*, in libro ω· ex χρέος, *æs alienum*, & ὀφειλὴ, *debitum*, ὁ χρεωφειλέτης, *debitor*, *ſeu obſtrictus ære alieno*: ex πτίσσειν, *pinſere*, & αἰνεῖν, *ſubigere*, quæ ſunt voces ejusdem ſignificationis, ut in ſuo Lexico Pauſanias ait, ἡ πτισάνη, *ptiſana*: ex ἄττειν, *proſilire*, & ἅλλεσθαι, *ſalire*, *ſeu ſaltare*, ſecundùm nonnullos, τὸ ἀπάλλειν, *exſultare*, *ac geſtire*: ex θορεῖν, *ſalire*, & ἀΐσσειν, *impetu ferri*, ὁ Θρᾷξ, *Thrax*: ex καίειν, *urere*, & δαίειν, *incendere*, *ac cremare*, Mars Κανδάων, *quaſi urens*, *vel ardens*, ab ardore pugnæ, ſive eo quòd pugna dicta eſt καυστειρὰ, *ardens*, eademque etiam δηΐς, *quaſi fervens pugna*: ex φονεύειν, *cædere*, & κτείνειν, *interficere*, τὸ φονοκτονεῖν, *occidere*, *ſeu cædem facere*: ex δονεῖν, *agitare*, & πάλλειν, *vibrare*, *ac quatere*, τὸ δονοπαλλίζειν, *manibus quatere*, *ſeu excutere*: ex ἱκέσθαι, *venire* & θύειν, *impetu ferri*, ὁ ἰχθὺς, *piſcis*: ex ἄρχειν, *primas tenere*, *ſeu imperare*, & ἡγεῖσθαι, *præire*, *ſeu ducere*, ὁ ἀρχηγὸς, *dux*, *ſeu ductor*: ex χέειν, *fundere*, ῥέειν, *fluere*, νάειν, *manare*, ὁ χρόνος, *tempus*: ex νάειν, *manare*, & ῥέειν, *fluere*, ὁ Νηρεὺς, *Nereus*: ex σεύεσθαι, videlicet ὁρμᾶν, *incitato motu ferri*, & κίειν, *vadere*, ἡ συκῆ, *ficus*; nec non indidem, ſecundùm veteres Grammaticos, ὁ σικυὸς, *cucumis*, metatheſi, ſeu commutatione ancipitum litterarum. Sic etiam ex θῶ, quod ſignificat *pono*, & ex θῶ, quod ſignificat *papillam ſugendam præbeo*, *ſeu lacto*, *aut nutrio*, ἡ τιτθὴ, *nutrix*, ἡ ἐντιθοῦσα ἔνθεσιν, videlicet τροφὴν, *quæ manſum*, *ſeu alimentum*, *in os inferit*, puero lactenti: ex τείρω, *tero*, & ἔδω, *edo*, ὁ τερηδὼν, *teredo*, parvum animal, in oſſibus ligniſque innaſcens, & ſiqua alia ſunt hujuſcemodi corpore arido, ac friabili, in quibus beſtiolæ ejuſmodi innaſcuntur: de quarum etiam beſtiolarum genere οἱ ἶπες, *vermiculi*, in Odyſſeâ.

VI. Ad hæc, ſimili modo, ex ἐναίρειν, *interimere*, & κτείνειν, *interficere*, dicta eſt mors ἡ ἐναροκτασίας, *interfectrix*. Hujus quoque generis Homerica illa ἁλοσύδνη, *Haloſydne*, *dea videlicet marina*, illaque Callimachi ὑδατοσύδνη, *Hydatoſydne*. Nomina autem hæc ſunt Nereidum. Neque ab his iſtis nominibus abludit ὁ Ὡραπόλλων, *Horapollon*, vir diſertus, atque eruditus: cujus quidem nominis compoſitio eſt ex ὧρος, *horus*, *ideſt*, *annus*, & Ἀπόλλων, *Apollo*. quæ ſunt ambo Phœbi epitheta. His item conſonat τὸ μυθολογεύειν, *fabulari*, *ſeu verba facere*, quod eſt μυθεῖσθαι, *loqui*, & λέγειν, *dicere*. jam verò etiam τὸ λογολεσχεῖν, *nugari*, *blaterare*, *loquacitate uti*, *multum eſſe*, *ac garrulum in ſermone*. Nam & λόγος τις, *ſermo quidam*, *eſt* ἡ λέσ-

1. ϗ ἐκ τοῦ μόρος, ϗ φόνος, ὁ ἐν τῇ ω ῥαψῳδίᾳ μόρφνος αἰετός) Auctor idem Etymologici: οἱ δὲ παρὰ τὸ μόρος, ὁ μόρος, καὶ τὸ φόνος, μορφόνος, οἱονεὶ ὁ διὰ μόρον φόνον ἐπιφέρων ταῖς ὄρνισι, ὁ μορφονούμενος, ἢ ὁ πονούμενος περὶ τοὺς φόνους· καὶ συγκοπῇ τῶν δύο αὐ, μόρφνος, ὁ φόνιος. Aliis μορφνὸς, ὀξυπόρος. Politus.

2. ἡ πτισάνη) Etymologus: πτισάνη, ἡ λελεπισμένη κριθή· παρὰ τὸ πτίσσω τὸ καθαίρω. Politus.

3. ἐκ τοῦ καίειν, ϗ δαίειν, Κανδάων ὁ Ἄρης) Lycophron:

Κανδάον, ἢ Μάμερτον, ὁπλίτην λύκον.

Scholiaſta: Κανδάον, ἐπίθετον Ἄρεος, παρὰ τὸ καίειν, καὶ δαίειν. Malim ex Euſtathio, παρὰ τὸ καίειν, ϗ δαίειν. Deinde in Lycophrone libenter legam cum apoſtropho, Κανδάον', ideſt, Κανδάονα. Eſt enim in recto Κανδάων. Unde Lycophron ſupra:

Ταῖσιν θεινάξει φασγάνῳ Κανδάονος.

Sed & dictus eſt Mars Κανδαῖος, ſeu Κανδαίος. Lycophron infra:

Κανδαῖος, ἢ Μάμερτος, ἢ τί χρὴ καλεῖν

Τὸν αἱμοφύρτοις ἐγχλώμενον μάχαις.

Scholiaſta: Κανδαῖος, ϗ Μάμερτος, ὁ Ἄρης. Politus.

4. ἐκ τοῦ δονεῖν, ϗ πάλλειν, τὸ δονοπαλλίζειν) Al. δονοπαλίζειν, cum ſimplici λ'. Etymologici Magni Auctor: ἄρνυται παρὰ τὸ δονεῖν, καὶ τὰς παλάμας, δονοπαλίζω· καὶ ἐν συγκοπῇ, ἢ παρὰ τὸ δονῶ, ϗ τὸ πάλλω, δονοπαλίζω, ἀπὸ τῶν δύο ἐμφαινομένων, ὡς Ἐριχθόνιος, ϗ Ἐρεχθεύς. Politus.

5. ὁ σικυός) Aliis σίκυος, προπαροξυτόνως. Politus.

6. οἱ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἶπες) Homerus: Μὴ κέρα ἶπες ἔδοιεν. Vetus Scholiaſta: ἶπες, θηρία ἐσθίοντα τὰ κέρατα, παραπλήσια κόρεσι. Politus.

7. Τοιοῦτο δὲ ϗ ἡ Ὁμηρικὴ ἁλοσύδνη) In Iliade:

Μοῦσ' ἐν Θέτιδος, καλλιπλοκάμου ἁλοσύδνης.

Et in Odyſſeâ:

Ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι, νέποδες καλῆς Ἁλοσύδνης.

Etymologici Magni Auctor v. ἁλοσύδνη. λέγεται δὲ καὶ ἐπιθετικῶς ἐπὶ τῶν φωκῶν. γίνεται παρὰ τὸ ἁλὸς, ϗ τὸ δύνω, ἁλοσδύνη, ϗ μετάθεσει, ἁλοσύδνη, ἡ κατὰ τῆς ἁλὸς δύνουσα· ἢ παρὰ τὸ ἐν ἁλὶ σεύεσθαι. Euſtathius ad Iliadem: Σημειωτέον δὲ ϗ, ὅτι ἡ μία τῶν Νηρεΐδων ἡ Ἁλοσύδνη παρὰ τῷ Ποιητῇ, αὕτη ἡ Θέτιδος ἐνταῦθα ἐστιν ἐπίθετον. ἐν μέντοι Ὀδυσσείᾳ, ἄλλη Νηρηΐδος ἐστιν ἐπίθετον, ἐν τῷ, φῶκαι νέποδες καλῆς Ἁλοσύδνης· εἰ μὴ ἄρα θαλάσσης ἐκεῖ ἐστιν ἐπίθετον. Politus.

8. ϗ ἡ τοῦ Καλλιμάχου ὑδατοσύδνη) Euſtathius: Καλλίμαχος δὲ ἄλλως ὀνομάσαι θελήσας, οἷος ἐκεῖνος ὑδατοσύδνην λέγει μεταποιήσας τὴν ἁλοσύδνην. Politus.

9. ὁ Ὡραπόλλων) ſcribe, Ὡραπόλλων, cum adſpiratione, ut & ſtatim Ὧρος, non Ὦρος. Politus.

10. ἀνὴρ λόγιος) λαμπρὸς μὲν ἐπὶ τῷ τέχνῃ ἄνθρωπος, ϗ τῶν πάλαι λογιωτάτων γραμματικῶν οὐδέν τι μεῖον κλέος ἀπενεγκάμενος. Suidas. Polit.

ἡ λέσχη, *nugax*, *& verboſa confabulatio*. Hujuſcemodi autem compoſitionem induxit figuratum loquendi genus per parallelismum, quod aut ſimiles inter ſe ſententias agglomerat, & conjungit, ut, ὁ μέγας βασιλεὺς ἦλθεν. ὁ τρισμέγιστος ἄναξ παραγέγονε. *Magnus rex venit: ter maximus rex acceſſit*. ambo enim hæc membra, per paralleliſmum juxta ſe poſita, eumdem ſenſum præ ſe ferunt. Aut paris poteſtatis voces inter ſe committit, ac comparat. exempli cauſsâ: τυχὸν ἴσως οὕτω γέγονε. *forte fortunâ ſic accidit, vel factum eſt*. &, λίαν πάνυ ταχέως. *valde admodum celeriter*. & quæcumque alia id genus. Atque ex hac ipsâ vocum inter ſe comparatione excogitata eſt τὸ δάπεδον, *pavimenti*, de quo diximus, vocumque ſimilium compoſitio. Immo & qui calidiori acriorique ingenio fuerunt, easdem prorſus voces hoc modo inter ſeſe compoſuerunt. Tale enim τὸ, φιλόφιλος, *Philophilus*, *amicoamicus*, *amicitiæ ſtudioſus*, & τὸ, φαυλεπίφαυλος, *malomalus*, *ſeu peſſimus*, & ſiquid aliud ſic componitur. ſicuti etiam adverbium τὸ πάμπαν, *omnino*. Atque id quidem ita, ſi ſimpliciùs agere volumus. Quamquam etiam aliter artificioſiori hac explicatione uti poſſumus, ut voces, quæ ſibi mutuò reſpondent, atque inter ſe comparantur, aut in compoſitionem veniant, aut juxta ſe collocentur. Hæc autem ambo aut ex repetitione ejusdem omnino vocis fiunt, aut ex vocibus ſimilibus. Exempli cauſsâ, ex ejusdem vocis repetitione, paralleliſmus per compoſitionem eſt τὸ πάμπαν, *omnino*; per appoſitionem verò, ſeu vocum juxta ſeſe poſitarum comparationem, eſt τὸ πάνυ πάνυ, *prorſus prorſus*, & πάλαι πάλαι, *olim olim*, apud Comicum, & ἔλακεν ἔλακε, *ſonuit, ſonuit*, apud Euripidem, & quæcumque alia hujus generis. Ex vocibus autem ſimilibus paralleliſmus per compoſitionem eſt τὸ γήπεδον, *terræ ſolum*, & quæcumque hujuſcemodi paullò ante dicebamus; per appoſitionem verò, ſeu adjunctionem, τὸ λίαν πάνυ, *valde admodum*, & τυχὸν ἴσως, *forte fortuna*, ac ſimilia. Vocabula dicimus eadem, quæ voce, & ſenſu ſunt eadem; ſimilia verò, quæ, licet prolatione ſunt diverſa; ſignificatu tamen conveniunt; eaque maximè, quæ eadem ſunt poteſtate, & ſignificatione. Conſiderandum porrò eſt, an quod hic dicitur Jovis δάπεδον, *pavimentum*, perinde ſeſe habeat, ut τὸ αὐλή, *aula*. ut quidem vocat Homerus in Odyſsea in illis verbis. Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή. *Jovis nimirum talis eſt Olympii intus aula*.

VII. Hebe Superis nectar dicitur fundere, ac miniſtrare, non eâ ratione, quam de Vulcano attulimus in libro α'. ſed quia dii ſenii ſunt expertes, ſemperque juveneſcentes, ac veluti ἡβάσκοντες, *pubeſcentes*. Proprium fabuloſè nomen hic eſt ἡ Ἥβη, *Hebe, ſeu Juventas*, Junonis filia, uxor Herculis. Alioquin tamen verè, ut & alibi declaratur, ætatem hominis, ſeu pubertatem, ſignificat, cum ejus pudenda, jam inde uſque a teneris annis glabra, piliſque carentia, pilos emittere incipiunt. Ideoque impuberes, ἀπότριχες, *inveſtes, pilorumque expertes*, vocabantur. Dicta eſt ἡ Ἥβη, *Hebe, ſeu Juventas*, a verbo ἥδω, hoc eſt, exhilaro, atque oblecto. Grata enim iſta eſt ætas, atque jucunda, juxta illud: ὥσπερ χαριεστάτη ἥβη. *cujus quidem gratiſſima pubertas*: a qua etiam appellata quæ narrantur ἐνηβητήρια, *juvenum diver-*

καὶ ἡ λέσχη ἐστί. Τὴν δὲ τοιαύτην σύνθεσιν παρεισήγαγεν ὁ ἐκ παραλλήλου σχηματισμὸς, ὃς ἢ ἐννοίας ὁμοίας ἀλλήλαις ἐπισωρεύει. οἷον, ὁ μέγας βασιλεὺς ἦλθεν. ὁ τρισμέγιστος ἄναξ παραγέγονεν. Ἄμφω γὰρ τὰ κῶλα ταῦτα, ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ δηλοῦσι νόημα. ἢ λέξεις ἰσοδυνάμους παραλληλίζει. οἷον, τυχὸν ἴσως οὕτω γέγονε. καὶ, λίαν πάνυ ταχέως. καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης τῶν λέξεων παραθέσεως, ἐπενοήθη καὶ ἡ τοῦ ῥηθέντος δαπέδου, καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῷ σύνθεσις. Οἱ δὲ θερμότεροι, καὶ ταυτοφώνους λέξεις οὕτω συνέθεντο. Τοιοῦτο γὰρ τὸ, φιλόφιλος, καὶ τὸ, φαυλεπίφαυλος, καὶ εἴ τι ἄλλο οὕτω σύγκειται. ὡς καὶ τὸ πάμπαν ἐπίρρημα. Καὶ τοῦτο μὲν οὕτως, ἁπλούστερον. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως εἰπεῖν τεχνικώτερον, ὅτι αἱ παράλληλοι λέξεις, ἢ σύγκειται, ἢ παράκειται. ἄμφω δὲ ταῦτα, ἢ ἐκ ταυτότητος γίνεται, ἢ ἐξ ὁμοιότητος. οἷον, ἐκ ταυτότητος μὲν παραλληλισμὸς, ἐν συνθέσει μὲν, τὸ πάμπαν· [1] ἐν παραθέσει δὲ τὸ πάνυ πάνυ. καὶ πάλαι πάλαι παρὰ τῷ Κωμικῷ. καὶ ἔλακεν ἔλακε παρ' Εὐριπίδῃ. καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἐκ δὲ ὁμοιότητος λέξεων παραλληλισμὸς, ἐν συνθέσει μὲν τὸ γήπεδον, καὶ ὅσα τοιαῦτα πρὸ βραχέων ἐῤῥέθη· ἐν παραθέσει δὲ τὸ λίαν πάνυ, καὶ τυχὸν ἴσως, καὶ τὰ ὅμοια. Λέγομεν δὲ ἐν ταυτότητι μὲν, τὰ καὶ τῇ φωνῇ, καὶ τῷ νοήματι τὰ αὐτά· ἐν ὁμοιότητι δὲ, τὰ τῇ προφορᾷ μὲν ἀνόμοια, τῇ σημασίᾳ δὲ ὅμοια, μάλιστα δὲ ταυτοδύναμα. Σκοπητέον δὲ καὶ, μήποτε τὸ ἐνταῦθα δάπεδον τοῦ Διὸς, ὅμοιόν ἐστι τῷ, αὐλή. ὅπερ ἐν Ὀδυσσείᾳ φησὶν Ὅμηρος, εἰπών· Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή.

ζ'. Ἥβη δὲ οἰνοχοεῖν λέγεται νέκταρ τοῖς ἄνω, οὐ κατὰ τὸ ἐπὶ Ἡφαίστῳ ἐν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ λόγον· ἀλλὰ διὰ τὸ ἀγήρω, καὶ ἀεὶ νεάζοντα εἶναι τὰ θεῖα, καὶ οἷον ἡβάσκοντα. Κύριον δὲ μυθικῶς ὄνομα ἐνταῦθα ἡ Ἥβη, θυγάτηρ Ἥρας, Ἡρακλεῖ συνοῦσα. Ἑτέρως μέντοι πρὸς ἀλήθειαν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, [2] ἀνθρώπου ἡλικίαν ἡ λέξις δηλοῖ, ὅτε τριχοῦνται αὐτῷ τὰ ἐκ νέων ἄτριχα. διὸ καὶ ἀπότριχες ἐλέγοντο οἱ ἄνηβοι. Rom. p. 438.
[3] Ἐκ τοῦ ἥδω δὲ, ὅ ἐστιν εὐφραίνω, ἡ ἥβη. Χαρίεσσα γὰρ ἡ τοιαύτη ἡλικία, καὶ ἡδεῖα, κατὰ τὸ, [4] ὥσπερ χαριεστάτη ἥβη. ἀφ' ἧς καὶ [5] τὰ ἱστορούμενα ἐνηβητήρια, καὶ τὸ ἐνηβηδὸν ἐπίῤῥημα, καὶ

1. ἐν παραθέσει δὲ τὸ πάνυ πάνυ) Latini: *magis ac magis: etiam atque etiam*. Hebræi *mood mood*. ideſt, multum multùm, hoc eſt, plurimum. *Salvinus*.

2. ἀνθρώπου ἡλικίαν ἡ λέξις δηλοῖ) Etymologus: ἥβη σημαίνει δύο· τὸ θεῖον, ὡς τὸ, μετὰ δὲ σφισι πότνια Ἥβη. καὶ τὴν σαρκὸς, καὶ νεότητα, ὡς τὸ, δεινὸν ἐνθρώσκειν, καὶ ἥβην. *Polit.*

3. Ἐκ τοῦ ἥδω δὲ, ὅ ἐστιν εὐφραίνω, ἡ ἥβη) Quaſi ἥδη, mutatione Bœoticâ τοῦ δ in β. ἥδει γὰρ ἡμᾶς. ὡς ἄνθος οὖσα τῆς ἡλικίας. ex Etymologo. *Politus*.

4. ὥσπερ χαριεστάτη) Hom. lib. κ'. Odyſs. Πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη. Salvinus.

5. τὰ ἱστορούμενα ἐνηβητήρια) Apud Herodotum l. 2. n. 133. *Polit.*

τὸ ἥβω ἡβήσω, καὶ ἑβάσω δὲ, ἐξ οὗ τὸ ἡβάσκω, προσλήψει τοῦ κ΄, [1] καὶ ἡ ἐν Ὀδυσσείᾳ πρωθήβη, καὶ ὅσα ἐκεῖ δηλοῦται, καὶ τὸ ἡβυλλιᾶν τὸ παρὰ τῷ Κωμικῷ, καὶ τὸ ἐφήβαιον, οὗ πρόκειται ἥβη ἑτεροία, μέρος αὐτοῦ δηλοῦσα σώματος. Ἀττικὸν δὲ τὸ ἑῳνοχόει, ὡς καὶ τὸ, ἑώρακε, καὶ τὸ ἑωνημένος ὁ ὠνησάμενος, καὶ ἄλλα μυρία. Οἱ δὲ παλαιοὶ, καὶ τοιαῦτά τινά φασιν· ὅτι, ὥσπερ ὤγε καὶ ἀνέῳγεν. οἷον, [2] τὸν οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῷγε.
Baſ. p. 333. καὶ, [3] χηλοῦ δὲ ἀπὸ πῶμα ἀνέῳγε. καὶ ἥνδανεν ἑήνδανεν. οἷον, ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε. καὶ, οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἑήνδανε. καὶ, [4] ὦσα παρέξ. καὶ, [5] ἐπὶ στόμα ἔωσεν· οὕτως ἀλλαχοῦ μὲν, ᾠνοχόει υἱὸς Μενελάου· νῦν δὲ Ἥβη νέκταρ ἑῳνοχόει. Οὕτως Ἡρωδιανός. Ζηνόδοτος δὲ, ἐνῳνοχόει γράφει διὰ προθέσεως.

η΄. Ὅρα δὲ, ὅπως, ὡς καὶ ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ πλατύτερον ἐρρέθη, ἐπὶ νέκταρος οὐκ εὐκαίρως εἶπε τὸ οἰνοχοεῖν, ἀλλὰ ἁπλῶς καὶ νῦν, ὡς λέξιν συμποσιακήν. ὡς εἴ τις εἴποι, ἐδίδου νέκταρ πιεῖν, οἷά τινα οἶνον. Οὐχ οὕτω δὲ ἄν τις εἴποι καὶ, ὅτι ὕδωρ ἑῳνοχόει. τοῦτο μὲν γὰρ, οὐκ ἔχει βοήθειαν· τὸ δὲ Ὁμηρικὸν, ἔχει πολλάς. Τὸ δὲ νέκταρ, πίνεται, κατὰ μῦθον, ὥσπερ αὖ πάλιν ἡ ἀμβροσία ἐσθίεται. καὶ ἔστιν αὕτη μὲν, ἀναβαίνουσα ῥοὴ, κάτωθεν δηλαδή· ἐκεῖνο δὲ, μὴ καταῤῥέουσα ὑγρότης, ἀλλὰ δαπανωμένη ἄνω, ὑφ' ἧς οἱ ἀστέρες τρεφόμενοι, διαγίνονται. ἢ καὶ ἄλλως, νέκταρ καὶ ἀμβροσία, αἱ ἐκ γῆς ἀναβαίνουσαι ῥοαὶ ὑδραὶ, καὶ αὖθις νέον καταῤῥέουσαι, ἀφ' ὧν καὶ οἱ ἀστέρες δοκοῦσι τρέφεσθαι. ὃ δὴ καὶ ὠκεανὸς κύκλῳ ῥέων, ὑπὸ τῶν παλαιῶν νενόηται, [6] καὶ ὑφ' Ὁμήρου ὠκεανὸς, θεῶν γένεσις λέγεται. Ὅτι δὲ τὸ νέκταρ ἐτυμολογεῖται καὶ [7] παρὰ τὸ νέον ἀεὶ κέαρ εἶναι, καὶ εἴ τι ἄλλο ἄξιον λόγου, καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. ὥσπερ καὶ τὸ θείας εἶναί τινας λέξεις, τὸ νέκταρ, καὶ τὴν ἀμβροσίαν, διὸ καὶ πολλὰ τῶν καλῶν σωμάτων τε, καὶ πραγμάτων, ἐκεῖθεν παρωνυμοῦνται. Λόγος οὖν ἀμβρόσιος, καὶ [8] νὺξ ἀμβροσία, καὶ [9] ἀμβρόσιαι χαῖται, καὶ ἀμβρόσιον στόμα παρ' Εὐριπίδῃ· καὶ νεκτάρεος ἑανὸς, καὶ χιτὼν, καὶ οἶνος δὲ, κατὰ

τὸ,

verſoria, ſeu diverticula juvenilia; ortumque traxit adverbium τὸ ἡβηδὸν, *juveniliter, ſeu per omnem pubem*, & τὸ ἥβω, ἡβήσω, *pubeſco, pubeſcam*; nec non ἡβάσω, *pubeſcam*, ex quo, aſſumptâ litterâ κ΄, τὸ ἡβάσκω, *pubeſco*; & quæ in Odyſſeâ dicta eſt πρωθήβη, *ea, quæ primùm pubeſcit, ſeu pubertatis annos primùm ingreditur*; & quæcumque illic explicantur; itemque τὸ ἡβυλλιᾶν, *pubeſcere, ſeu adoleſcere*, quod eſt apud Comicum; & τὸ ἐφήβαιον, *pubes, ſeu pecten*. cujus primitivum nomen eſt ἥβη, *pubes*, alterius modi, quum partem ea corporis ſignificet. Atticum autem eſt τὸ ἑῳνοχόει, *fundebat, ſeu miniſtrabat*: ſicuti etiam τὸ, ἑώρακε, *vidit*, & τὸ ἑωνημένος, ideſt, ὁ ὠνησάμενος, *is, qui emit*, aliaque ſexcenta. Quin & veteribus Grammaticis hæc ferè ſunt adnotata: ſcilicet, quemadmodum eſt ὤγεν, & ἀνέῳγεν, *aperuit, reſeravit*. ut, τὸν οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῷγε. *quem haud deus alius aperuiſſet*. &. χηλοῦ δὲ ἀπὸ πῶμα ἀνέῳγεν. *arcæque operculum aperuit*. & ἥνδανεν, ἑήνδανεν, *placebat*. ut, ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε. *Sed non Atridæ Agamemnoni placebat*. &, οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἑήνδανε. *neque Agamemnoni prorſus placebat*. &, ὦσα παρέξ. *detruſi extra*. &, ἐπὶ στόμα ἔωσεν. *in os detruſit*: ſic alibi quidem ᾠνοχόει υἱὸς Μενελάου, *pocula miniſtrabat filius Menelai*; nunc verò Hebe nectar ἑῳνοχόει, *fundebat, ac miniſtrabat*. Ita Herodianus. At enim Zenodotus cum præpoſitione ſcribit ἐνῳνοχόει, *infundebat*.

VIII. Ceterùm, quemadmodum in libro α΄ fuſiùs dictum eſt, vide, ut etiam nunc de nectare non opportunè, aut tempeſtivè; ſed acceptione quadam generali, uſurpet τὸ οἰνοχοεῖν, *vinum fundere, ac miniſtrare*, tamquam vocem convivalem: perinde ac ſiquis diceret: bibendum, vini inſtar, nectar præbebat. Non ſic tamen quis dixerit, ὕδωρ ἑῳνοχόει. *aquam, vini inſtar, fundebat, ac miniſtrabat*. Huic enim loquendi generi nihil in ſubſidium afferri poteſt: quum locutioni tamen Homericæ multa ſint, quæ patrocinentur. Nectar, ut eſt in fabulâ, in potum adhibetur, ſicuti contra in cibum ambroſia. Atque hæc quidem fluxio eſt vaporum ſurſum adſcendentium, ab inferioribus nimirum partibus terræ; illud verò, non humor eſt, qui defluat, aut in terras delabatur; ſed qui in ſuperiori parte abſumatur: ex quo aſtra perenne alimentum trahunt. Aut etiam alio modo, nectar, & ambroſia, fluxus ſunt vaporum, qui e terrâ ſurſum verſum adſcendunt, ac rurſus recens delabuntur: a quibus & aſtra capere alimentum videntur. quod utique de Oceano in orbem fluente veteres ſenſerunt; & Oceanus Homero ortus, & procreatio deorum dicitur. De nectare autem, quod ad vocis quidem originem attinet, dici ipſum παρὰ τὸ νέον ἀεὶ κέαρ εἶναι, *ex eo, quòd nova ſemper res, ac poſſeſſio eſt*, & ſiquid aliud eſt memoratu dignum, alibi explicamus: ſicuti etiam divinas ferè eſſe has voces, nectar, atque ambroſiam, ſeu ſignificationem habere quamdam divinitatis; ideoque inde pleraque tum corporum, tum rerum pulchrarum denominari. Sermo igitur ambroſius, & nox ambroſia, & comæ ambroſiæ, & os ambroſium apud Euripidem; itemque velum nectareum, nectarea tunica, nec non vinum necta-

cta-

1. καὶ ἡ ἐν Ὀδυσσείᾳ πρωθήβη) Odyſſ. l. α΄.
Τήν ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν,
Πρωθήβην ἔτ' ἐοῦσαν.
Polit.

2. τὸν οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῷγε) Homerus: τὸν δ' οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῷγε. Etymologici Magni Auctor v. ἀνέῳγεν. Ἴσθι δὲ, ὅτι τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτε μὲν ἐνεργητικόν ἐστιν, αἰτιατικῇ συντάσσεται· ὅτε δὲ παθητικόν, δίδωσι. τὸν δ' οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῷγε, ἀνέῳξε τὰ θύρας. Alii legunt in Homero: τὴν δ' οὐ θεός. Polit.

3. χηλοῦ δὲ ἀπὸ πῶμα) Homerus: χηλοῦ δ' ἀπὸ πῶμ' ἀνέῳγε. Polit.

4. ὦσα παρέξ) ἀπώσατο εἰς τὸ ἐκτός. Scholiaſta. Polit.

5. ἐπὶ στόμα ἔωσε) Καδδ' ἄρ' ἐπὶ στόμ' ἔωσε· πεσόντα δέ μιν λίπε θυμός. Polit.

6. καὶ ὑφ' Ὁμήρου ὠκεανὸς, θεῶν γένεσις λέγεται) Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν. Salvinus.

7. παρὰ τὸ νέον ἀεὶ κέαρ εἶναι) Alii παρὰ τὸ νέον, καὶ τὸ ἔχω. unde νεόεκταρ, καὶ κατὰ συγκοπὴν νέκταρ. Polit.

8. νὺξ ἀμβροσία) Nox ambroſia, quâ mortales non ambulant, quaſi ἀνὰ βροτῶν. nox concubia. Salvinus.

9. ἀμβρόσιαι χαῖται) Virg.
Ambroſiaque comæ divinum vertice odorem
Spiravere --
Salvin.

Digitized by Google

ſtareum, juxta illud: ἀμβροσίης, ϗ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ. *Ambroſia, & nectaris eſt latex*. Tradunt etiam veteres, munus virginum fuiſſe, ut pocula miniſtrarent; atque etiam inter viros adoleſcentium, ſeu puerorum, quorum inſuper fuit, famulorum officia exſequi, atque obire. Unde & pueri, ſervi, ſeu famuli; & puellæ, famulæ, eo quòd ætas puerilis apta ſit ad miniſtrandum.

τὸ, ἀμβροσίης, ϗ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ, παρθένων ἔργον εἶναι τὸ οἰνοχοεῖν, ϗ ἀνδρῶν δὲ νέων, ὧν ϗ τὸ ὑπηρετεῖν. ὅθεν ϗ [1] παῖδες οἱ δοῦλοι, ϗ παιδίσκαι, διὰ τὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ὑπηρετητικόν.

Continuò Juppiter Junonem irritare conabatur
Mordacibus verbis, ita per comparationem locutus:
Duæ quidem Menelao adjutrices ſunt dearum,
Junoque Argiva, & Alalcomeneis Minerva.
Sed enim ipſæ ſeorſum ſedentes, adſpicientesque
Oblectamini. Illi autem contra riſûs amans Venus
Semper præſens adeſt, ab eoque mortem depellit,
Et nunc etiam conſervavit, cum ſe moriturum putaret.
At certè victoria ſtat a bellicoſo Menelao.
Nos verò conſultemus, quo ſtatu ſint hæ res futuræ:
An rurſus bellumque pernicioſum, & certamen grave
Excitemus, an amicitiam inter utroſque conciliemus.
Quòd ſi æquè hoc omnibus gratum, & jucundum eſt,
Certè quidem habetetur urbs Priami regis,
Rurſuſque Argivam Helenam Menelaus abducat.

Αὐτίκ' ἐπειρᾶτο Κρονίδης ἐρεθιζέμεν Ἥρην
Κερτομίοις ἐπέεσσι, παραβλήδην ἀγορεύων·
Δοιαὶ μὲν Μενελάῳ ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων,
Ἥρη τ' Ἀργείη, ϗ Ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη.
Ἀλλ' ἤτοι ταὶ, νόσφι καθήμεναι, εἰσορόωσαι
Τέρπεσθον· τῷ δ' αὖτε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Αἰεὶ παρμέμβλωκε, ϗ αὐτοῦ κῆρας ἀμύνει,
Καὶ νῦν ἐξεσάωσεν ὀϊόμενον θανέεσθαι.
Ἀλλ' ἤτοι νίκη μὲν ἀρηϊφίλου Μενελάου.
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Ἤ ῥ' αὖτις πόλεμόν τε κακὸν, ϗ φύλοπιν αἰνὴν
Ὄρσομεν, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν.
Εἰ δ' αὖτως τόδε πᾶσι φίλον, ϗ ἡδὺ γένοιτο,
Ἤτοι μὲν οἰκέοιτο πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
Αὖτις δ' Ἀργείην Ἑλένην Μενέλαος ἄγοιτο.

IX. Quemadmodum ex verbo βάλλειν, *jacere*, & præpoſitione ὑπὸ, *ſub*, fit τὸ ὑποβλήδην, *ſubjecto per interpellationem ſermone*, ut habetur in libro ά, & cum præpoſitione ἀνὰ, *per, ſeu inter*, fit τὸ ἀμβλήδην γοόωσα, *interjectis gemitibus plorare incipiens*, tamquam a verbo muſicæ ſignificationis ἀναβάλλεσθαι, *quod eſt præludere, ſeu præcentionem, aut præludium cantûs facere*, juxta illud: ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. *pulchri cantûs præludium, ſeu pulchram præcentionem faciebat*: ita etiam hoc loci τὸ παραβλήδην, quod ſignificat ἐκ παραβολῆς, & συγκριτικῶς, *per comparationem, ſeu comparatè*. Narrat enim, ut ſtatim Juppiter mordacibus verbis conatus ſit Junonem irritare, παραβλήδην ἀγορεύων, *verba per comparationem faciens, ſeu comparatione uſus*. Hæc autem verba ſunt τῆς παραβολῆς, videlicet συγκρίσεως, *collationis, ſeu comparationis, quibus nimirum verbis fit comparatio*: Deæ quidem duæ adjutrices ſunt Menelao, Junoque Argiva, & præpotens Minerva. Sed enim ταὶ, videlicet αὗται ὑμεῖς, *hæ vos ipſæ*, ſeorſum ſedentes, adſpicientesque, oblectamini, ſeu gaudetis. Illi autem contra riſûs amans Venus, quum una nimirum ſit ei adjutrix, ſemper præſens adeſt, mortemque ab eo repellit; eumque nunc etiam ſalvum, atque incolumem ſervavit, quum ipſe ſeſe moriturum putaret. Quæ ſanè oratio mordax eſt, & cavillationis plena, non ſolùm quia deas duas cum unâ comparat; ſed etiam quia de duabus illis una cognomentum habet ab Argivis (Argiva enim dicitur Juno) ideoque debet illis auxiliari; Minerva verò, quum cognominata illa quidem ſit ἀπὸ ἀλκῆς, ϗ μένους, *a viribus, roboreque animi*; tamen parùm viriliter agit, & in mollitiem muliebrem eſt converſa. Venus contra, quæ amans eſt riſûs, præſtat illis quodammodo, iiſque prævalet. Ea autem oratio per parœdiam, ſeu imitationem, aptè etiam interdum, & percommodè in unum aliquem adhibebitur, qui plures quidem habeat, ſed tamen molles, atque ignavos adjutores.

X. Attamen vide, ut hæc iſta comparatio non duabus illis fortiorem unam hanc eſſe colligit, aut concludit. Qui enim fieri id poſſit, ſi vel ſola alibi Minerva Veneris imbecillitatem patefacit, nec non Diomedes, ope, atque auxilio Minervæ, vulnus illi infligit? Sed ratio hæc comparationis hanc unam duabus illis deabus magis ſedulam, ac diligentem facit. Siquidem quum ipſæ ſeorſum ſedeant; tamen Venus Alexandro ſemper

θ'. Ὥσπερ ἐκ τοῦ βάλλειν μετὰ τῆς ὑπὸ προθέσεως, γίνεται τὸ ὑποβλήδην, ὡς ἐν τῇ ά ῥαψῳδίᾳ κεῖται, ϗ μετὰ τῆς ἀνὰ προθέσεως τὸ ἀμβλήδην γοόωσα, ὡς ἐκ τοῦ μουσικῶς ἀναβάλλεσθαι, κατὰ τὸ, ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν· οὕτω ϗ ἐνταῦθα τὸ παραβλήδην, ὃ δηλοῖ τὸ ἐκ παραβολῆς, ϗ συγκριτικῶς. Φησὶ γὰρ, ὅτι αὐτίκ' ἐπειρᾶτο Ζεὺς ἐρεθιζέμεν Ἥρην κερτομίαις ἐπέεσσι, παραβλήδην ἀγορεύων. Ὁ δὲ λόγος τῆς παραβολῆς, ἤγουν συγκρίσεως ἦν, ὅτι δοιαὶ μὲν Μενελάῳ ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων, Ἥρη τ' Ἀργείη, ϗ ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη. Ἀλλ' ἤτοι ταὶ, ἤγουν αὗται ὑμεῖς, νόσφι καθήμεναι, εἰσορόωσαι τέρπεσθον. τῷ δ' αὖτε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη, μία δηλαδὴ αὐτῷ ἀρηγὼν οὖσα, αἰεὶ παρμέμβλωκε, ϗ αὐτοῦ κῆρας ἀμύνει, ϗ νῦν ἐξεσάωσεν ὀϊόμενον θανέεσθαι. Ἔχει δὲ τὸ κέρτομον ὁ λόγος, οὐ μόνον διότι τὰς δύο συγκρίνει τῇ μιᾷ, ἀλλὰ ϗ ὅτι ἐκείνων τῶν δύο ἡ μὲν, τοῖς Ἀργείοις ἐπονομάζεται. Ἀργεία γὰρ λέγεται Ἥρα. διὸ ϗ ἐπικουρεῖν ἐκείνοις ὀφείλει. Ἀθηνᾶ δὲ, [2] ἀλκῆς, καὶ μένους οὖσα ἐπώνυμος, ὅμως ἀνάνδρως ἐκθηλύνεται. Ἀφροδίτη δὲ ἡ φιλομειδὴς, κρεῖττόν τι ἔχει ἐκείνων. Ὁ δὲ ῥηθεὶς λόγος παρῳδηθεὶς, ἔσται ποτὲ χρήσιμος ϗ ἐπί τινος, πλείονας μὲν ἔχοντος βοηθοὺς, χαύνους δέ.

ι'. Ὅρα δὲ, ὅτι ἡ σύγκρισις οὐκ ἀνδρειοτέραν τῶν δύο τὴν μίαν εἶναι συνάγει. πῶς γὰρ, ἐὰν ϗ μόνη ἀλλαχοῦ Ἀθηνᾶ τὴν Ἀφροδίτην ἀχρείαν ἐκφαίνει, ϗ Διομήδης δὲ, συναιρομένης Ἀθηνᾶς, βάλλει ἐκείνην; ἀλλ' ἡ ἀγωγὴ αὕτη τῆς συγκρίσεως ἐπιμελεστέραν ποιεῖ τῶν δύο τὴν μίαν. εἴπερ αὗται μὲν, χωρὶς κάθηνται· ἡ δὲ Ἀφροδίτη, τῷ Ἀλεξάνδρῳ αἰεὶ παραμέμβλω-

Rom. p.439.

1. παῖδες οἱ δοῦλοι) In Canico. David pueri ſui, παῖδες, ideſt, *famuli*. Salvinas.

2. ἀλκῆς, ϗ μένους οὖσα ἐπώνυμος) Quippe ἀλαλκομενηῒς. Politus.

κεν, ἤτοι παραμεμέληκε, καὶ διὰ φροντίδος γίνεται· ἢ μάλιστα παραμεμόληκε, καὶ ἐγγὺς μολεῖ. ἐγγύτητα γὰρ ἡ παρὰ πρόθεσις δηλοῖ, ὡς τὸ, Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι. ἤγουν ἐγγὺς τοῦ Διός. Καὶ ἄλλως δὲ σαφέστερον, καὶ συντομώτερον εἰπεῖν, ἡ ῥηθεῖσα παραβολὴ, ἤτοι σύγκρισις, ἐκ τοῦ μείζονος μέν ἐστι· λέγει δὲ, ὡς δύο μὲν αἱ τοῦ Μενελάου, μία δὲ ἡ τοῦ Πάριδος. καὶ αὗται μὲν, σεμνῶς ὀνομάζονται· ἡ δὲ, ἐκ τοῦ μειδιάματος. καὶ ὅμως αὗται μὲν, νόσφι κάθηνται τοῦ Μενελάου· ἡ δὲ, ἀεὶ παρμέμβλωκε. καὶ αἱ
Baſ. p. 334. μὲν, θέας τέρψιν ποιοῦνται τὴν μάχην· ἡ δὲ, ἀμύνει τὰς κῆρας τῷ Πάριδι. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ παρμέμβλωκε, τρία σημαίνει. ἓν μὲν, τὸ μεμέληκε, καὶ φροντίδα ἔχει· καὶ γίνεται [1] ἐκ τοῦ μέλω μελήσω μεμέληκα, καὶ συγκοπῇ, μέμληκα, καὶ πλεονασμῷ τοῦ β΄, διὰ καλλιφωνίαν, καὶ τροπῇ τοῦ η εἰς ω, μέμβλωκα. ἕτερον δὲ, τὸ παραμεμόληκεν, ἤγουν παρῆλθεν, ὡς εἴ τις εἴποι, ὅτι παρμέμβλωκεν ἡ ἡμέρα, ἤγουν παρῴχετο. [2] ἡ δὲ χρῆσις ἐν Ὀδυσσείᾳ. [3] καὶ γίνεται ἐκ τοῦ μολῶ μολήσω, κατὰ τὸ αὐτὸ κανόνισμα. τρίτον δὲ, τὸ παραμεμόληκε, τουτέστιν, ἐγγύς ἐστιν, [4] πάρεστιν, ὡς ἐνταῦθα φαίνεται. Λέγει οὖν ἀντιθετικῷ σχήματι, ὡς ὑμεῖς μὲν νόσφι [5] κάθησθε· ἡ δὲ, ἀεὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ παρμέμβλωκεν, ἤτοι παρακολουθεῖ, ἐγγὺς οὖσα, οὐ νόσφι καθημένη.

ιά. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ὁ Ζεὺς μὲν σεμνότερον φράσας ἐνέφηνε τὴν πρὸς τὸν Πάριν σχέσιν τῆς Ἀφροδίτης· ἡ Ἑλένη δὲ πρὸ τούτου θυμωθεῖσα, παραλαλεῖ, οὕτω διακεῖσθαι αὐτὴν πρὸς Ἀλέξανδρον, ὡς ἢ ἄλοχον εὐνοοῦσαν, ἢ δούλην εὐλαβῶς ὑπακούουσαν. [6] Τὸ δὲ ἀρηγών, λέγεται μὲν καὶ [7] ἀρωγός· [8] γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ Ἄρης. [9] ὥσπερ ὁ βοηθὸς ἀπὸ τῆς βοῆς, ὃ καὶ αὐτὸ τὴν μάχην ἔστιν ὅτε δηλοῖ, καθὰ καὶ ὁ Ἄρης. Ἀλαλκομενηὶς δὲ ὡς γίνεται [10] ἀπὸ τοῦ ἀλαλκεῖν, ἤτοι βοηθεῖν, διὰ μένος· [11] ἢ ἀπό τινος Ἀλαλκομενέως ἥρωος, ἢ ἀπὸ

παρμέμβλωκε, ſive παραμεμόληκε, *præſens ſollicitè adeſt, atque aſſiſtit*, ejuſque curam gerit: aut maximè παραμεμόληκε, *accurrit*, & ἐγγὺς μολεῖ, *prope advenit, ſeu accedit*. Præpoſitio enim παρὰ, *apud*, propinquitatem, ſeu vicinitatem ſignificat, ut: Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι. *Dii autem apud Jovem ſedentes*. videlicet ἐγγὺς τοῦ Διός. *prope Jovem*. Rurſus, ut clariùs id, ac breviùs explicem, iſta hæc collatio, ſeu comparatio, eſt a Majori, in hanc ſententiam: Duæ ſunt adjutrices Menelao, Paridi una. Ex magnificis auguſtiſque nominibus ornantur, atque inſigniuntur: hæc ex molli riſu cognomentum obtinet. Et eæ tamen ipſæ ſeorſum a Menelao ſedent; hæc verò ſemper occurrit. Illæ pugnam ſpectantes, animum inde ſuum oblectant; hæc mortem a Paride propulſat, atque avertit. Quod autem ſcire oportet, tria ſignificat τὸ παρμέμβλωκεν. Unum, quod ſignificat, eſt τὸ μεμέληκε, *curat*, & curam habet; fitque ex verbo μέλω, μελήσω, μεμέληκα, *curo, curabo, curavi*, & per ſyncopen, μέμληκα, *curavi*, additâque per pleonaſmum, ob meliorem ſonum, litterâ β, & mutatione τοῦ η in ω, μέμβλωκα. Alterum eſt τὸ παραμεμόληκε, videlicet παρῆλθεν, *advenit, præterivit*, perinde ac ſiquis diceret: παρμέμβλωκεν ἡ ἡμέρα. videlicet παρῴχετο. *præteriit, ſive elapſus eſt dies*. cujus locutionis exemplum eſt in Odyſſeâ. idque fit ex μολῶ μολήσω, *advenio, adveniam*, per eamdem regulam. Tertium denique eſt τὸ παραμεμόληκεν, ideſt, ἐγγύς ἐστι, πάρεστι, *prope eum eſt, et præſens adeſt*, ut hîc perſpicuè conſtat. In hunc igitur ſenſum, oppoſitis per antitheſin figuram ſententiis, loquitur: Vos ſeorſum ſedetis: hæc ſemper Alexandro παρμέμβλωκε, *præſto eſt, atque adeſt*, ſive eum comitatur, quippe quæ prope ab eo ſit, non ſeorſum ſedeat.

XI. Et obſerva, quàm gravi, honeſtâque oratione Juppiter Veneris in Paridem ſtudium, ac propenſam voluntatem declarat: quum tamen antea Helena præ indignatione atque irâ, animo ſic eam erga Alexandrum affectam per obtrectationem dicat, quaſi aut amantem mariti uxorem, aut ancillam timidè obſequentem. Porro autem τὸ ἀρηγών, *auxiliaria, ſive adjutrix*, dicitur etiam ἀρωγός, oriturque ex Ἄρης, *Mars*. ſicuti ὁ βοηθὸς, *auxiliator, ac defenſor*, ex βοή, quæ & ipſa vox pugnam aliquando ſignificat, pariter atque ὁ Ἄρης, *Mars*. Ἀλαλκομενηὶς, *Alalcomeneis, ſeu robuſta adjutrix*, ut derivetur ab ἀλαλκεῖν, videlicet βοηθεῖν, διὰ μένος, *a defendendo, ſive a præſtando auxilio, propter fortitudinem, ac robur*; ſeu ita vocata ſit ab Alalcomene quodam heroë, aut

1. ἐκ τοῦ μέλω μελήσω μεμέληκα) Etymologici Magni Auctor: ἀπὸ τοῦ μέλω μεμέληκα, καὶ μεμέληκα, καὶ κατὰ συγκοπὴν, καὶ πλεονασμῷ τοῦ β΄, μέμβλωκα. Polit.
2. ἡ δὲ χρῆσις ἐν Ὀδυσσείᾳ) lib. ρ. v. 190. ἐπεὶ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα Ἦμαρ. ideſt, τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας παρελήλυθεν. Polit.
3. καὶ γίνεται ἐκ τοῦ μολῶ μολήσω, κατὰ τὸ αὐτὸ κανόνισμα) Etymologici Magni Auctor: ἀπὸ τοῦ μολῶ μολήσω μεμόληκα· καὶ κατὰ συγκοπὴν, μέμληκα· καὶ διὰ τὸ ἀσύμφωνον, πλεονασμῷ τοῦ β, γίνεται μέμβληκα· καὶ τροπῇ τοῦ η εἰς ω, μέμβλωκα. Politus.
4. πάρεστιν, ὡς ἐνταῦθα φαίνεται) Etymologus: τῷ δ᾽ αὖτε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη Αἰεὶ παρμέμβλωκεν, Ἰλιάδ. δ΄, ἀντὶ τοῦ παραμένει, πάρεστι. Polit.
5. κάθησθε) l. κάθησθε. Polit.
6. Τὸ δὲ ἀρηγών, λέγεται μὲν καὶ ἀρωγός) Genere eſt muliebri, non virili, τὸ ἀρηγών. quod rectè notat Etymologus. Εἰ γὰρ, inquit, ἦν ἀρσενικὸν, ὤφειλεν ἀρηγόντος κλίνεσθαι. ἀλλ᾽ ἔστι θηλυκοῦ γένους, ἀπὸ τοῦ ἀρήγω. Politus.
7. ἀρωγός) idem & ἀρηγός· ὥσπερ καὶ ῥωχμός, καὶ ῥηχμός. Politus.
8. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ Ἄρης) ἀρηγών Etymologo eſt ἀπὸ τοῦ ἀρήγω. ἀρήγω autem παρὰ τὸν Ἄρην τὸν πόλεμον. Polit.
9. ὥσπερ ὁ βοηθὸς ἀπὸ τῆς βοῆς) Etymologici Magni Auctor: ὥσπερ καὶ βοηθεῖ λέγεται τὸ ἐπὶ βοὴν θέειν. βοὴ γὰρ ὁ πόλεμος, ἀπὸ τοῦ παρεπομένου. Polit.
10. ἀπὸ τοῦ ἀλαλκεῖν, ἤτοι βοηθεῖν, διὰ μένος) Placebat mihi aliquando, διὰ μένος. Heſychius: Ἀλαλκομενηίς, ἡ ἀλαλκοῦσα τῷ ἑαυτῆς μένει, ὅ ἐστι, βοηθοῦσα. Etymologus v. Ἀλαλκομενηίς· ἡ ἀλαλκοῦσα τῷ μένει, ὅ ἐστι, τῇ δυνάμει βοηθοῦσα. & v. Κύπρις· Ἀλαλκομενηὶς Ἀθηνᾶ παραλογιζομένους ἀπὸ τῆς ἱστορίας, ὅτι ἀπαλλάξασα τῷ ἰδίῳ μένει τοὺς ἐναντίους. Scholiaſta Homericus: ἡ ἀλαλκοῦσα τῷ μένει, ὅ ἐστι βοηθοῦσα. Hæc etymologia videtur etiam probata olim Ariſtarcho. Nec rectè contra Ariſtarchum argumentatur Stephanus: Οὐ γὰρ παρὰ τὸ ἀλαλκεῖν, ὡς Ἀρίσταρχος· ἦν γὰρ ἂν καὶ Ἀλαλκηίς. Non enim tantùm ab ἀλαλκεῖν, ſed ἀπὸ τοῦ ἀλαλκεῖν μετὰ μένους, cognominata Minerva Ἀλαλκομενηὶς videbatur Ariſtarcho. Politus.
11. ἢ ἀπό τινος Ἀλαλκομενέως ἥρωος) Etymologus: ἢ ἀπὸ Ἀλαλκομενέως τινὸς ἱδρυσαμένου αὐτῆς ναόν. Amplectitur hanc etymologiam Stephanus: ὡς Θησεὺς Θησηίς, οὕτως Ἀλαλκομενεὺς Ἀλαλκομενηίς, ὥσπερ καὶ Βρισεὺς Βρισηίς, καὶ Νηρεὺς Νηρηίς. Ab eodem Alalcomene heroë vocata quoque videtur urbs Bœotica, Alalcomenium. Stephanus: Ἀλαλκομένιον, πόλις Βοιωτίας, ἀπὸ τοῦ Ἀλαλκομενέως, ὃς καὶ ἵδρυσε τὴν Ἀθηνᾶν Ἀλαλκομενηίδα. Pauſanias Bœoticis: Ἀλαλκομεναὶ δὲ, κώμη μέν ἐστιν οὐ μεγάλη. κεῖται δὲ ὄρους οὐκ ἄγαν ὑψηλοῦ πρὸς τοῖς ποσὶν ἐχόμενος. γενέσθαι δὲ αὐτῇ τὸ ὄνομα μὲν ἀπὸ Ἀλαλκομενέως ἀνδρὸς αὐτόχθονος. ὑπὸ τούτου δὲ Ἀθηνᾶν τραφῆναι λέγουσιν. Heroëm hunc videtur etiam Etymologus nominare Alalcomenium. Nam & Alalcomeneis eſt ei Minerva ἡ ἀπὸ Ἀλαλκομενίου τραφεῖσα Βοιωτοῦ. Heros idem alibi Etymologo Ἀλαλκομένους. Politus.

aut a monte Alalcomenio, explicant Etymologi. Τὸ φιλομμειδὴς, *riſus, ſeu genitalium amans*, cujus quidem vocis originem Heſiodus deducit ἐκ τῶν τοῦ Κρόνου μηδέων, *a Saturni genitalibus*, ita ut penultima Bœoticè ſcripta ſit cum diphthongo ει, in exemplaribus quibusdam, metri cauſſâ, duplicat τὸ μ', ut ſic verſûs ipſius vacuitas, ac laxitas ad exactam integramque carminis menſuram repleatur. Deinde τὸ αἰεὶ, *ſemper*, aſſiduam, ac diuturnam in protegendo Paride Veneris curam declarat. Rurſus illud, καὶ αὐτοῦ κῆρας ἀμύνει, *& ab eo mortem arcet, ac repellit*, confert ad explicandum, quid ſibi velit τὸ παρμέμβλωκε, *præſto eſt, ſeu præſens adeſt*. Ubi conſiderandum, ut ex his vocibus, κῆρας ἀμύνειν, *fata, ſeu mortem arcere, repellere, propulſare*, compoſitum poſtmodùm eſt nomen ὁ κηραμύντης, *mortis depulſor*, qui idem eſt, atque ὁ ἀλεξίκακος, *malorum depulſor*: adeo ut, quemadmodum ex ſimplici verbo ἀμύνειν, *depellere, arcere, propulſare*, eſt ὁ Ἀμύντας, *Amyntas*, nomen proprium; ita ex κῆρας ἀμύνειν, *fata, ſeu mortem depellere*, ſit ὁ κηραμύντης, *mortis depulſor*: quem Sophocles ἀλεξίμορον dixerit, *fati, ſeu mortis depulſorem*. Hæc iſta denique formandorum nominum ratio compoſuit quam dicit Heſiodus, ἀλεξιάρην νειὸν, *dirarum, atque exſecrationum, ſive damnorum expultricem novalem*, itemque τὴν χειμάμυνον χλαῖναν, *hyemalis frigoris expultricem lænam*, itemque τὴν ἀλεξάνεμον, *eam, quæ injuriam, ac vim ventorum arcet*; jam verò etiam τὴν ἐκ τριχῶν μυοσόβην, *confectum e ſetis muſcarium, ſeu flabellum e ſetis ad muſcas abigendas*.

XII. Τὸ ὀϊόμενον, aut activè poſitum eſt pro νομίζοντα, *putantem, atque exiſtimantem*, aut paſſivè pro νομιζόμενον, *eum, qui putabatur, atque exiſtimabatur*. Ceterùm obſerva, quàm dexterè, atque artificiosè Poëta violati jurisjurandi rationem perſequatur, non ex juſſu, aut imperio Jovis, per quem fit jusjurandum, qui etiam cuſtos defenſorque eſt jurisjurandi: ſed ex irâ, atque indignatione Junonis, qua videlicet irâ paullo poſt Juno, mordacibus his verbis irritata, exardeſcet. Ad hæc ſciendum, magnum utique auxilium declarari illis verbis: *ſemper mortem repellit, & nunc etiam ſervavit, eum ſeſe moriturum putaret*. Non Agamemnon modò Menelao fratri ſuo victoriam, ut dictum eſt, adjudicat; ſed ecce tibi ipſe etiam Juppiter, cum ait: *Sed enim victo-*

[1] ἢ ἀπὸ Ἀλαλκομενίου ὄρους, οἱ Ἐτυμολόγοι φασί. Τὸ δὲ φιλομμειδὴς, [2] ὅπερ Ἡσίοδος ἐκ τῶν τοῦ Κρόνου μηδέων ἐτυμολογεῖ, ὡς Βοιωτικῶς διὰ τῆς ει διφθόγγου τὴν παραλήγουσαν γράφεται, διπλάζει τὸ μ', διὰ μέτρον, [3] κατά τινα τῶν ἀντιγράφων, ὡς ἂν οὕτως ἡ τοῦ στίχου λαγαρότης μεστωθῇ πρὸς μέτρον ἄρτιον. Τὸ δὲ αἰεὶ, τὴν παράμονον ἐπὶ τῷ Πάριδι φροντίδα τῆς Ἀφροδίτης δηλοῖ. Τὸ δὲ, καὶ αὐτοῦ κῆρας ἀμύνει, διασαφητικόν ἐστι τοῦ παρμέμβλωκεν. Ἐνθυμητέον δὲ, ὅτι ἐκ τοῦ κῆρας ἀμύνειν, [4] ὁ κηραμύντης ὕστερον συντέθειται, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ ἀλεξικάκῳ. Ἵνα ὡς ἐκ τοῦ ἀμύνειν ἁπλοῦ, ὁ Ἀμύντας τὸ κύριον, οὕτως εἴη ἐκ τοῦ κῆρας ἀμύνειν, ὁ κηραμύντης, [5] ὃν Σοφοκλῆς ἀλεξίμορον εἴποι ἄν. Ἡ δὲ τοιαύτη ἀγωγὴ καὶ [6] τὴν παρ' Ἡσιόδῳ ἀλεξιάρην νειὸν, [7] καὶ τὴν χειμάμυνον χλαῖναν, καὶ τὴν ἀλεξάνεμον, ἤδη δὲ καὶ τὴν ἐκ τριχῶν μυοσόβην, συνέθετο.

ιβ'. Τὸ δὲ, ὀϊόμενον, ἢ ἐνεργητικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ νομίζοντα, ἢ παθητικῶς ἀντὶ τοῦ νομιζόμενον. Σημείωσαι δὲ, ὅπως πάνυ δεξιῶς μεθοδεύει τὴν τῶν ὅρκων σύγχυσιν ὁ Ποιητὴς, οὐκ ἐξ ἐπιταγῆς τοῦ ὁρκίου Διὸς, ὃς καὶ τῶν ὅρκων ταμίας ἐστίν· ἀλλ' ἐκ τοῦ κα- Rom. p.440. τὰ τὴν Ἥραν χόλου, ὃν ἐκ τοῦ ῥηθέντος κερτόμου ἐρεθισμοῦ, αὐτὴ μετ' ὀλίγα πνεύσεται. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι μεγάλης βοηθείας δηλωτικὸν τὸ, αἰεὶ κῆρας ἀμύνει, καὶ νῦν ἐξεσάωσεν οἰόμενον θανέεσθαι. Οὐ μόνος Ἀγαμέμνων ἐπεψηφίσατο νίκην, ὡς εἴρηται, τῷ ἀδελφῷ Μενελάῳ, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ὁ Ζεὺς, λέγων· Ἀλλ' ἤτοι νίκη μὲν ἀρηϊ-

1. ἢ ἀπὸ Ἀλαλκομενίου ὄρους) Scholiaſta Homericus: ἢ ἀπὸ Ἀλαλκομενίου ὄρους τῆς Ἀττικῆς. Sed fallitur hic Scholiaſta. Bœotiæ urbs eſt Alalcomenæum: ſive etiam fortaſſe mons Bœotiæ, non Atticæ: ad cujus montis radices Alalcomenas ſitas collocat Pauſanias. Inde, ab Alalcomenio videlicet Bœotiæ oppido, appellata mihi videtur Minerva Ἀλαλκομενηΐς, quòd ibi ſcilicet coleretur; atque adeo hanc Ἀλαλκομενηΐδος etymologiam multò aliis veriſimiliorem judico. Strabo lib. 9. ubi de Bœotiæ urbe Alalcomenia: ἔχει δ' ἀρχαῖον ἱερὸν Ἀθηνᾶς, σφόδρα τιμώμενον. καὶ φασί γε τὴν θεὸν γεγενῆσθαι ἐνταῦθα, καθάπερ καὶ τὴν Ἥραν ἐν Ἄργει. καὶ διὰ τοῦτο τὸν Ποιητὴν ὡς ἀπὸ πατρίδος ταύτης ἀμφοτέρας οὕτως ὀνομάσαι. Scholiaſta Homericus: ἀπὸ Ἀλαλκομεναῖς, πόλει τῆς Βοιωτίας, τιμωμένη· ἔνθα καὶ Ἀλαλκομεναίου Ἀθηνᾶς ἱερόν. Etymologici Magni Auctor: ἢ ἐν Ἀλαλκομεναῖς πόλει τῆς Βοιωτίας τιμωμένη· ἔνθα καὶ Ἀλαλκομενίου Ἀθηνᾶς ἱερόν. Politus.

2. ὅπερ Ἡσίοδος ἐκ τῶν τοῦ Κρόνου μηδέων ἐτυμολογεῖ) Sed enim Heſiodea hæc τοῦ φιλομμειδὴς etymologia longè eſt a mente Homeri. Etymologici Magni Auctor: Κύπρις, τὸ ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης. ὃ οὐκ ἐνόησαν οἱ πρὸ ἡμῶν, τί σημαίνει. Σημειωτέον δὲ τῷ Ἡσιόδῳ, ἔδοξαν, ὅτι Κύπρις λέγεται, ὡς φησὶν Ἡσίοδος, Κυπρογένεια, διὰ γεννᾶσθαι περικλύστῳ ἐνὶ Κύπρῳ. ὥσπερ καὶ φιλομμειδῆ, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη. Ὅμηρος δ' οὐκ ἐπίσταται. ἀλλὰ τὴν μειδιάματα φιλοῦσαν, οἷον ἱλαρὰν διὰ τὴν δυναμένην εὐφραίνειν ἀπὸ τῆς συνουσίας. Eſt igitur φιλομμειδὴς Homero non ἡ τὰ μήδεα φιλοῦσα, ſed ἡ φιλοῦσα τὸν γέλωτα. Heſychius ad mentem Homeri: φιλομμειδὴς, φιλόγελως, φιλοῦσα τὰ μειδιάματα, ἱλαρά. Suidas: φιλομμειδὴς, φιλόγελως. Φιλομμειδὴς δὲ, ἡ Ἀφροδίτη. Politus.

3. κατά τινα τῶν ἀντιγράφων) ut in codice meo membranaceo. Sed Editio Florentina φιλομειδὴς, cum ſimplici μ'. At φιλομμειδὴς cum ει, & duplici μ', legunt vulgò apud Heſiodum in hoc verſu Theogoniæ: Ἠδὲ φιλομμειδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη. Politus.

Φιλομειδὴς factum φιλομμειδὴς ob metrum: ut Religio, Relliquiæ. *Salvinus*.

De poteſtate litterarum liquidarum in producendâ antecedente ſyllabâ brevi, vide, quæ nos ſuprà notavimus ad pag. 44. n. 5. *Politus*.

4. ὁ κηραμύντης ὕστερον συντέθειται, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ ἀλεξικάκῳ) κηραμύντης vocatus eſt Hercules a Lycophrone.

Ἐπόψεται δὲ λείψανον πεφασμένον
Τοῦ Κηραμύντου, Πάλαιος, Παλαίμονος.

Scholiaſtes: Κηραμύντης δὲ, ὁ τὰς κῆρας διώκων. ἀλεξίκακος γάρ. Etymologici Magni Auctor: κηραμύντης ὁ Ἡρακλῆς, ὁ τὰς κῆρας διώκων. ἀλεξίκακος γάρ. Euſtathius ad Odyſſeam, quo loci agit de vocabulis ἰσοδυναμοῦσι: ὡς καὶ ὁ ἀλεξίκακος, καὶ ὁ κηραμύντης παρὰ Λυκόφρονι. ταυτὸν γὰρ τὸ ἀλέξασθαι κακόν τε, καὶ ἀναστρέψαι αὐτὰ, κῆρα ἀμῦναι. Politus.

5. ὃν Σοφοκλῆς ἀλεξίμορον εἴποι ἄν) Sophocles in Oedipo Tyranno: Τρισσοὶ ἀλεξίμοροι προφάνητέ μοι. Politus.

6. τὴν παρ' Ἡσιόδῳ ἀλεξιάρην νειὸν) Heſiodus:

Νειὸν δὲ σπείρειν ἔτι κουφίζουσαν ἄρουραν.
Νειὸς ἀλεξιάρη, παίδων εὐκηλήτειρα.

Moſchopulus: ἡ νειὸς ἀλεξιάρη ἐστὶν, ἤγουν ἀποσοβοῦσα τὰς ἀράς, ποιεῖ, τὰς βλάβας. Etymologici Magni Auctor: ἀπαλέξουσα, καὶ ἀπείργουσα τὴν ἀράν. ποιεῖ, τὴν ἐκ τοῦ λιμοῦ βλάβην, καὶ τοὺς παῖδας θάλπει, καὶ θάλπουσα, εὔκηλος, ἡσυχάζειν, ἡ ἀναπαυομένη γῆ. Politus.

7. καὶ τὴν χειμάμυνον χλαῖναν, καὶ τὴν ἀλεξάνεμον) τὴν χειμάμυνον χλαῖναν Æſchylus, τὴν ἀλεξάνεμον χλαῖναν Homerus. Pollux lib. 7. c. 13. καὶ χλαῖναν δὲ παχεῖαν, ἣν χειμάμυνον μὲν Αἰσχύλος, Ὅμηρος δὲ ἀλεξάνεμον κέκληκε. Politus.

Digitized by Google

ἀρηϊφίλε Μενελάε. Καὶ ὅρα, ὡς ἀρηΐφιλον ὁ Ποιητὴς, καθὰ προγέγραπται, καὶ διὰ τοῦ Διὸς καλεῖ τὸν Μενέλαον, ὥσπερ καὶ διὰ τοῦ Πριάμε, καὶ ἑτέρων. Βελευτοῦ λόγος, τὸ, Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθα, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα. Εἰ δὲ περὶ πολέμε, καὶ εἰρήνης ἡ βελὴ, αἰκεῖον καὶ τὸ ἐπαγόμενον· ἢ αὖτις πόλεμόν τε κακὸν, καὶ φύλοπιν αἰνὴν ὄρσομεν, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν. Προεκθετικῶς δὲ, καὶ σκεπτικῶς ταῦτά φησιν Ὅμηρος, μελετῶν τε, ὡς καὶ προερρέθη, πῶς μεταχειρίσηται τὰ ἑξῆς, καὶ ἅμα προαναφωνῶν τὴν Τρωϊκὴν ἅλωσιν.

victoria ſtat illa quidem a bellicoſo Menelao. Ac vide, ut Poeta, ipſius quoque Jovis nomine, ſicuti etiam nomine Priami, atque aliorum, Menelaum vocat ἀρηΐφιλον, *Marti amicum, ac bellicoſum*, ut ſcriptum eſt ſupra. Conſiliarii verba illa: *Nos autem conſultemus, quo tandem ſtatu ſint hæ res futuræ.* Sic autem de bello, ac pace eſt conſultatio, commodum, atque opportunum id fuerit, quod adjicitur: *An rurſus bellumque malum, & certamen grave excitemus; an verò amicitiam inter utroſque conciliemus.* Quæ certè Homerus dicit, veluti proponendo, ac deliberando, quid fieri oporteat: perinde quaſi, ut ſupra notatum eſt, ſecum ipſe cogitet, ac meditetur, qui reliquum Operis ſui argumentum proſequatur, ac ſimul futuram Trojæ expugnationem prædicat.

Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε, καὶ Ἥρη.
Πλησίαι αἵ γ' ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.
Ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπε,
Σκυζομένη Διὶ πατρί. χόλος δέ μιν ἄγριος ᾔρει.
Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα·
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Πῶς ἐθέλεις ἅλιον θεῖναι πόνον, ἠδ' ἀτέλεστον
Ἱδρῶθ', ὃν ἵδρωσα μόγῳ, καμέτην δέ μοι ἵπποι
Λαὸν ἀγειρούσῃ, Πριάμῳ κακὰ, τοῖό τε παισίν.
Ἔρδ'. ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.

Sic dixit. Mutiverunt autem Minervaque, & Juno,
Quæ propinquæ ſedebant, malaque Trojanis ſtruebant.
Certè quidem Minerva tacens erat, nec quidquam dixit,
Jovi patri irata. ira namque ipſam ſæva tenebat.
Junonis contra non continuit pectus iram, ſed compellavit:
Graviſſime Saturnie, qualis verbum dixiſti!
Quomodo vis vanum reddere laborem, & infructuoſum
Sudorem, quem laborando ſudavi? defatigati ſunt & mihi equi,
Dum copias cogerem, mala Priamo, ejuſque filiis.
Facito. Sed minimè omnes alii dii comprobabimus.

ιγ'. Τὸ, αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε, καὶ Ἥρη, ἀντὶ τοῦ, μεμυκόσι χείλεσι ποιὸν ἦχον διὰ τῆς ῥινὸς ἀπετέλεσαν, δυσχεραίνεσαι. Ἔστι δὲ μύζειν,[1] ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς δηλοῖ, τὸ τὴν φωνὴν τοῦ μ' στοιχείε ἐκφωνεῖν.[2] Ἐκ δὲ τοῦ μύζειν καὶ ὁ μυκτὴρ λέγεται,[3] καὶ ὁ μυγμὸς, καὶ τὸ μυχθίζειν παρά τε Αἰσχύλῳ, καὶ ἄλλοις. Οὕτω δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ρ' παρηχεῖται ὁ ῥοῖζος, καὶ ἀπὸ τοῦ σ' ὁ σιγμός. Ὅτι δὲ ἡ τοῦ μύζειν κίνησις καὶ τὴν μύτιν παράγει, ἧς χρῆσις ἐν τῷ Ἀθηναίῳ· ἔτι δὲ καὶ τὴν μύξαν, καὶ ἐν ἄλλοις δηλεῦται· καθὰ καὶ ὅτι μύξα, ἐ μόνον περίττωμα τὸ ζωϊκὸν, ἀλλὰ καί τις ἑτεροία ἡ παρὰ τῷ Ὀππιανῷ γλαγόεσσα, καὶ ἡ τοῦ λύχνε δὲ,[4] ἣν καὶ μύκητα φαμεν. ἀφ' ἧς καὶ λύχνος δίμυξος παρά τινι Φιλυλλίῳ,[5] ὥς φησιν ὁ αὐτὸς Ἀθήναιος. Σύντομα ὁμοιοτέλευτα ἐν τῷ, Πλησίαι ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην. ἀντὶ τοῦ, πλησίαι καθεζέσθην, κακὰ δὲ τοῖς Τρωσὶν ἐβελευέσθην. Καὶ ὅρα τὸ πλησίαι. Ἀπὸ ἀρσενικοῦ γὰρ τοῦ, ὁ πλησίος, θηλυκὸν ἡ πλησία· ἐ πληθυντικὸν, αἱ πλησίαι.

XIII. Quod ait: αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε, καὶ Ἥρη. *Mutiverunt verò, ſeu muſſitarunt Minervaque, & Juno*: perinde eſt, ac ſi diceret: *gravatè id ferentes, compreſſis, clauſiſque labris, certum quemdam ex naribus ſonum ediderunt.* Eſt autem μύζειν, *mutire, ſeu muſſare*, ut Comicus quoque apertè oſtendit, idem atque ſonum litteræ μ' exprimere, atque edere. Ex ipſo porro verbo μύζειν, *mutire*, dicitur ὁ μυκτὴρ, *naris, ſeu naſus*, & ὁ μυγμὸς, *mutitio, ſeu muſſatio*; itemque τὸ μυχθίζειν, *ſuſpirare, atque ingemiſcere*, apud Æſchylum, atque alios. Itaque ex litterâ ρ' per parecheſin fit ὁ ῥοῖζος, *ſtridor*, & ex litterâ σ' ὁ σιγμὸς, *ſibilum*. Sed & ex verbo μύζειν, pro derivandorum nominum ratione, deduci τὴν μύτιν, *naſum*, cujus ſanè vocis exemplum extat apud Athenæum, nec non τὴν μύξαν, *mucum*, alibi oſtendimus: ubi etiam conſtat, μύξαν, *mucum*, non excrementum modò eſſe animalis; ſed etiam alterius generis humorem, qui lacteus eſt apud Oppianum; itemque mucum eſſe lucernæ, quem & μύκητα, *i. e. fungum*, vocamus: a quo muci genere λύχνος δίμυξος, *lucerna, quæ binos mucos, ſeu bina ellychnia habeat*, dicitur apud Philyllium quemdam, ut auctor eſt idem Athenæus. Brevia, & conciſa ſunt illa membra, ſimiliter deſinentia: Πλησίαι ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην. videlicet πλησίαι καθεζέσθην, κακὰ δὲ τοῖς Τρωσὶν ἐβελευέσθην. *Propinquæ ſedebant, malaque Trojanis ſtruebant.* Et vide τὸ πλησίαι, *propinquæ, ſeu vicinæ.* A maſculino enim nomine, ὁ πλησίος, *propinquus*, ſemininum eſt ἡ πλησία, *propinqua*: cujus plurale, αἱ πλησίαι, *propinquæ*.

ιδ'. Ἐν τῷ, Ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπεν, οὐκ ἔστι τὸ ἀκέων ἐπίρρημα, ἀντὶ τοῦ ἡσυ-

XIV. In illis verbis: Ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπεν. *Certè quidem Minerva tacita erat, neque quidquam reſpondit*; adverbium minimè eſt τὸ

1. ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς δηλοῖ) Ariſtophanes Theſmophoriazuſis v. 238. MN. Μῦ, μῦ. ΕΥ. Τί μύζεις; Scholiaſtes: Μῦ. τοῦτο φωνῆς ἐστι θρηνητικόν, ὅθεν καὶ μύζειν παρῆκται, ὅπερ σημαίνει θρηνεῖν, καὶ τοῖς μυστηρίοις ἀπεικάζειν ἦχόν τινα θρηνητικόν. Politus.

Virg. *muſſat Rex ipſe Latinus*, quaſi frequentativum verbi τοῦ μύειν, *connivere*, quod non tam de palpebris, quàm de labris dicitur: unde μυστήριον, *arcanum*, τηρεῖν, *ſervare*, conniventibus labris. *Salvinus*.

2. Ἐκ δὲ τοῦ μύζειν καὶ ὁ μυκτὴρ λέγεται) Etymologus: παρὰ τὸ μύζω μυκτήρ. Lego, παρὰ τὸ μύζω. Polit.

3. καὶ ὁ μυγμὸς) Etymologici Magni Auctor: Μῦ τὸ στενάζειν, ὅτι μυγμόν τινα ἔχει ὁ τοῦτο ἐμφαίνων. μυγμὸς δὲ ἐστιν, ὁ τοῦ μῦ ἦχος διὰ τοῦ μυκτῆρος ἐξερχόμενος. Polit.

4. ἣν καὶ μύκητα φαμεν) Virg. Georg. *putres concreſcere fungos*. Salvinus.

5. ὥς φησιν ὁ αὐτὸς Ἀθήναιος) Mutilus hoc in parte hodiernus Athenæus, apud quem lib. 15. c. 20. τοῦ διμύξου λύχνου meminit Plato in Nocte Longâ, Metagenes in Philothytâ, Philonides in Cothurnis, non Philyllius, de quo tantummodò tradit ibidem Athenæus, τὰς λαμπάδας ab eo δᾶδας appellatas. Et tamen Philyllium, Comicum Poëtam, ipſum quoque τοῦ διμύξου λύχνου meminiſſe teſtatur Julius Pollux lib. 5. c. 18. λύχνου δὲ διμύξου ἐν Κωμῳδίαις Φιλύλλιος μνημονεύει. Alibi etiam idem Philyllius memoratur Polluci. Sicuti autem δίμυξος λύχνος, ſic etiam τρίμυξος, ibidem apud Pollucem. Politus.

τὸ ἀκέων pro ἡσύχως, *tacitè, ac quietè*, ut vult Ariſtonicus, ſimiliter atque illud: Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε. *Sed tacitè comedite*: ſed dictum eſt Atticè pro ἀκέουσα, *tacens, ſilens, ne biſcens quidem*. Apollonius enim in Commentario ſuo de Participiis ex conſtructione ipſâ planiſſimè, atque accuratiſſimè oſtendit, non poſſe eſſe adverbium medietatis. Itaque novi inuſitatique generis eſt non modò ἡ ὑλήεις Ζάκυνθος, *ſylvoſus Zacynthus*, & quæcumque alia hujuſcemodi; ſed etiam τὸ, ἀκέων Ἀθηνᾶ, *tacens Minerva*. Tale quoque, juxta nonnullos, apud Sophoclem, ſtudioſum illum imitatorem Homeri, illud: κρυπτᾷ τ' ἀχέων ἐν ἥβᾳ. videlicet ἐν ἀφανεῖ ἀχέουσα ἥβῃ. *occultâque dolens in juventute*. Electra nimirum. Verùm de hac voce ἀκέων, *tacitus, ſeu tacita*, nonnulla quoque, explicationis cauſsâ, allata ſunt Commentariis in Odyſſeam. Illud item, οὐδέ τι εἶπε. *nec quidquam dixit*; valet ad declarandum, quid ſibi velit τό, ἀκέων ἦν. *tacens erat*. quod idem eſt, atque τό ἀκήν, quod quidem ſignificat τὸ ἡσύχως, *quietè, tacitè, cum ſilentio, ne biſcendo quidem*; oriturque a particulâ ἀ vim privationis habente, & a verbo χαίνειν, *biſcere*. Similiter autem, atque τό, ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπε. *tacens erat, nec quidquam dixit*, ſeſe habet illud: ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ. *Silentium tenuerunt, ita ut ne biſcerent quidem*. Atque hîc vide, ut ex vehementiori irâ, atque ex nimio excandeſcentis animi motu ſilentium aliquando oritur. Quippe tacet nunc Minerva, Jovi patri ſuo irata. ad quorum ſanè verborum explicationem additum eſt illud: χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει. *iraque ipſam atrox tenebat*. quæ etiam ira Minervam a loquendo cohibet, aut quia verba ejus præpedit, atque interrumpit, aut quia Minerva ipſa loqui veretur. Ubi etiam volo, obſerves novum quoddam parecheſeos, ſeu adnominationis genus, in illis verbis: χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει. Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε χόλον στῆθος. *iraque ipſam atrox tenebat. Junonis verò pectus iram minimè continuit*. Habet enim quodammodo parecheſin verbum τὸ ᾕρει, *tenebat, ſeu occupabat*, cum nomine proprio Ἥρῃ, *Junoni*. Et ſimile exemplum quærendum eſt in libro ά, ad illa verba: ἔδεισαν, καὶ οὐκ ἔδησαν. *timuerunt, neque ligaverunt*.

XV. De

ἠσύχως, ὡς Ἀριστόνικος βούλεται, ὁμοίως τῷ [1] Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε· ἀλλ' [2] ἀντὶ τοῦ ἀκέουσα εἴρηται Ἀττικῶς. Ἀπολλώνιος γὰρ ἐν τῷ περὶ μετοχῶν, ἀποδείκνυσιν ἐκ τῆς συντάξεως ἀκριβέστατα, ὅτι οὐ δύναται εἶναι [3] ἐπίρρημα μεσότητος. Καινὸν οὖν γένος οὐ μόνον ἡ ὑλήεις Ζάκυνθος, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ τὸ, ἀκέων Ἀθηνᾶ. Τοιοῦτον, κατά τινας, καὶ παρὰ τῷ φιλομήρῳ Σοφοκλεῖ τὸ, κρυπτᾷ τ' ἀχέων ἐν ἥβᾳ. ἤγουν ἐν ἀφανεῖ ἀχέουσα ἥβῃ. [4] ἡ Ἠλέκτρα δηλαδή. Περὶ δὲ τοῦ ἀκέων δεδήλωται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. Ἔστι δὲ τὸ, οὐδέ τι εἶπε, διασαφητικὸν τοῦ, ἀκέων ἦν, ὃ ταυτόν ἐστι [5] τῷ, ἀκήν, τῷ δηλοῦντι μὲν τὸ ἡσύχως, γινομένῳ δὲ ἀπὸ τοῦ ἁ στερητικοῦ, καὶ τοῦ χαίνειν. Ὅμοιον δὲ πρὸς τὸ, ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπε, [6] τὸ, ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ. Ἐνταῦθα δὲ ἄρα καὶ, ὅτι ἔστι ποτὲ σιγᾶν καὶ διὰ θυμὸν πολύν. Ἀθηνᾶ γοῦν σιωπᾷ νῦν, σκυζομένη Διὶ πατρί. ἡ πρὸς διασάφησιν ἐπῆκται τὸ, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει. ὃς καὶ ἐπέχει τὴν λαλιὰν τῇ Ἀθηνᾷ, ἢ κατὰ ἐγκοπὴν, ἢ κατὰ εὐλάβειαν. Σημείωσαι δ' ἐν τούτοις [7] καί τινα καινὴν παρήχησιν, τὸ, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει. Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε χόλον στῆθος. Παρηχεῖται γάρ πως τὸ ῥῆμα τὸ ᾕρει, πρὸς τὸ Ἥρῃ κύριον ὄνομα. Καὶ ζητητέον τὴν ὁμοιότητα ἐν τῇ ά ῥαψῳδίᾳ, εἰς τὸ, ἔδεισαν, καὶ οὐκ ἔδησαν.

Baſ. p. 335. Rom. p. 441.

ιέ. Πε-

1. Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε) Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι. Ubi τὸ ἀκέων Grammatici dicunt eſſe adverbium μεσότητος. Sic enim loquuntur Etymologici Magni Auctor: ὡς ἐπίρρημα πληθυντικῶς ἄρηται τὸ ἀκέων λέγεται· Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε. ἔστιν δὲ ἐπίρρημα μεσότητος. Suidas: ἀκέων, ἡσυχάζων. παρ' Ὁμήρῳ κατὰ μεσότητα ἐξενήνεκται. ἀντὶ τοῦ, ἐφ' ἡσυχίας. καὶ ἐν ἄλλοις· Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι. At enim regula eſt quædam apud Etymologum, quæ planè oſtendit, participium eſſe τὸ ἀκέων. Regula eſt hujuſcemodi: ὅσα δὲ εἰς ων λήγοντα, εἰς παράγεται θηλυκὸν εἰς α, τῇ παραληγούσῃ τὸ σ', ταῦτα παρῴχηται τὸ εἶναι μετοχαί. οἷον, λέγων λέγουσα, φέρων φέρουσα, φρονῶν φρονοῦσα. Διὰ τοῦτο τοῦ λόγου δείκνυται καὶ τὸ κρείων μετοχὴ ἐκ τοῦ, κρείουσα γυναικῶν. Sic igitur ex ἀκέουσα, quod alibi legitur, apparet, participium eſſe τὸ ἀκέων. & quo loci Homerus ait, ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, τὸ ἀκέων facilè poteſt explicari ὑπάρχων ἀκέων, tametſi ibi Euſtathius cum Græcis aliis Magiſtris τὸ ἀκέων accipiat tamquam adverbium, ἀντὶ τοῦ ἡσύχως, factum ex ἀκεόντως, ἀποκοπῇ, καὶ τροπῇ τοῦ ο εἰς ω. Alibi Homerus dicit: Δαίνυσθαί τ' ἀκέοντ', ideſt, ἡσυχάζοντα. Politus.

2. ἀντὶ τοῦ ἀκέουσα εἴρηται Ἀττικῶς) Hinc ἀκέων non ἡσυχάζων modò Heſychio exponitur; ſed etiam ἡσυχάζουσα. ad alterum videlicet ex conſuetudine loquendi Atticâ. Heſychius: ἀκέων, ἡσυχάζων, καὶ ἡσυχάζουσα, ὅτι Ἀθηναίοι ἀκέων ἦν, ὃ ἐπιφλογοῦσα. Polit.

3. ἐπίρρημα μεσότητος) Æmilius Portus, & Ludolphus Kuſterus ἐπίρρημα μεσότητος, adverbium intelligunt vocis ambiguæ, atque ancipitis, quæ ſcilicet & pro participio, & pro adverbio accipi poteſt. Non ita Græci Magiſtri. Etymologici Magni Auctor v. ἁμαρτῇ, διατί λέγονται μεσότητος ἐπιρρήματα; ἐπειδὴ μέσον ἀρσενικοῦ, καὶ οὐδετέρου κεῖνται. & rurſus v. ὄντως· τὸ δὲ ὄντως, ἔστιν ἀπὸ τῆς οὐδετέρου τῶν πληθυντικῶν, καὶ μετασχηματίζεται εἰς ἐπιρρηματικὸν σχῆμα, καὶ γίνεται ἐπίρρημα μεσότητος. οὐ γίνεται δὲ ἐπίρρημα μεσότητος. εἰ μὴ ἔστιν ἀπὸ ἀρσενικοῦ, θηλυκοῦ, καὶ οὐδετέρου. διατοῦτο λέγεται μεσότητος ἐπίρρημα. Unde conſtat, dici illud adverbium μεσότητος, quod, veluti medium, interjectum eſt inter nomina, unde etiam eſt formatum. Sic οὕτως adverbium eſt μεσότητος, quod deductum eſt ἐκ τῆς πληθυντικῆς γενικῆς τοῦ ὄντος. Eſt enim, ut accuratè docet Etymologus, ὄντος ὁ ἀληθής. μετὰ τοῦ ς γενικὴ ἀ, ὄντος. κλίνεται οὕτω. ἡ εὐθεῖα τῶν πληθυντικῶν, ὄντες, ὄντων. ἐξ αὐτοῦ ἐπίρρημα, ὄντως· καὶ κρείσσω τὰ οἱ εἰς τὴν ου δίφθογγον, οὕτως. Et tamen τὸ οὕτως non eſt adverbium vocis ancipitis, ut tam pro nomine, quàm pro adverbio poſſit accipi. Alii veterum cenſuerunt, μεσότητος dicta eſſe adverbia ἀπὸ τοῦ μεταξὺ εἶναι ὀνόματος, καὶ ῥήματος· οἷον ἀπὸ τοῦ φιλόσοφοι, καὶ φιλόσοφος, καὶ φιλοσόφως. quod tamen ab aliis reprehenſum fuit, eo quia non ſemper id verum reperitur. Namque, ut in Oro arguit Etymologus, τὸ καλῶς, καὶ σοφῶς, ῥῆμα οὐκ ἔχει παρακείμενον. Politus.

4. ἡ Ἠλέκτρα δηλαδή) Falsò. Non de Electrâ intelligit Sophocles, ſed de Oreſte, ejus fratre. Verba ſunt Chori ad Electram v. 155.

πρὸς ὅ, τι σὺ τῶν ἔνδον εἶ περισσά,
οἷς ὁμόθεν εἶ, καὶ γονᾷ ξύναιμος,
οἵα Χρυσόθεμις
ζώει, καὶ Ἰφιάνασσα,
κρυπτᾷ τ' ἀχέων ἐν ἥβᾳ.

Demetrius Triclinius: ὁ ἀχέων, καὶ λυπούμενος ἐν κρυπτῇ ἥβῃ, ἕως ὁ λάθρᾳ ἀνατρεφόμενος παρὰ τῷ Στροφίῳ, καὶ διὰ τὸν πατέρα, λυπούμενος ὁ Ὀρέστης. Antiquus Scholiaſta: ἢ μετοχή ἐστι τὸ ἀχέων ἀντὶ τοῦ εὐφραίνων ἐπὶ τοῦ κεκρύφθαι, ἢ ὁ ἐν ἥβῃ κρυπτῇ λυπούμενος. Non igitur τὸ ἀχέων eſt hic apud Sophoclem pro ἀχέουσα. Politus.

5. τῷ, ἀκήν, τῷ δηλοῦντι μὲν τὸ ἡσύχως) Eſt etiam τὸ ἀκήν adverbium μεσότητος. Etymologici Magni Auctor: ἀκήν, ἐπίρρημα μεσότητος, ἀντὶ τοῦ ἡσύχως. παρὰ τὸ μὴ χαίνειν γίνεται ἀχήν, καὶ ἀκήν, ἀχὴ τις οὖσα. Polit.

6. τό, ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ) *Conticuere omnes, intentique ora tenebant*. *Conticuere eſt* σιωπῇ ἐγένοντο. *intentique ora tenebant*, repræſentat τὸ ἀκήν. ideſt, ἀχανεῖς. Salvinus.

7. καί τινα καινὴν παρήχησιν) Terentius parecheſi uſus, quum dixit: *inceptio eſt amentium, haud amantium*. Salvinus.

ιε΄. Περὶ δὲ τοῦ σκύζεσθαι, ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ σκυδμαίνειν, καὶ τὸ ἐπισκύνιον, ῥηθήσεταί που ἐν τοῖς ἑξῆς. Τὸ δὲ, οὐκ ἔχαδε, δηλοῖ μὲν τὸ ὑπεχώρησε· καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ χῶ τὸ χωρῶ. ἐξ οὗ καὶ χώρα, καὶ χωρίον. ὅθεν παράγωγον τὸ χάζω, καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ, χῶ χάζω. ἐξ οὗ τὸ, γῆρυν ἄφθογγον χάσας. κλῶ κλάζω. κρῶ κράζω. βῶ βάζω. φῶ φάζω. ῥῶ ῥάζω· ἐξ οὗ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, [1] Ῥάσατε δ᾽ ὕδωρ. καὶ, [2] ἐρράδαται τοῖχοι. βρῶ βράζω. καὶ τὰ ὅμοια μονοσύλλαβα. Ἡ δὲ κατὰ μέσον παρακείμενον ἀναγνωστέον κέχαδεν, ἢ κατὰ δεύτερον ἀόριστον, ἔχαδε. Θρασεῖα δὲ ἡ Ἥρα καὶ ἐν τοῖς παροῦσιν· ἥπερ Ἀθηνᾶ μὲν ἡσύχως ἔχει, πέψασα τὸν χόλον ζέοντα ἔσω· αὐτὴ δὲ ὑπερεκβλύζει διὰ τοῦ στόματος, οἷα τοῦ στήθους μὴ στέγοντος. περὶ ὃ [3] ζωπυρήμενος ἀνάπτεται κατὰ καιρὸν ὁ θυμὸς, καθὰ καὶ ἐν τῷ, [4] τέτλαθι, κραδίη, δηλοῦται· καὶ ἐν τῷ τὸν Ἀχιλλέα διάνδιχα [5] μερμηρίζειν ἐν λασίοις στήθεσι, καὶ ἐν ἑτέροις πολλοῖς. Ὡς ἐπὶ ἀγγείου δέ τινος ἔρηται τὸ, [6] οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον. ἵνα εἴη νοεῖν, ὡς τῇ μὲν Ἀθηνᾷ τὸ στῆθος ἔστεγε τὸν χόλον· τῇ δὲ Ἥρᾳ ὑπερεξεχεῖτο. τουτέστιν, ἡ μὲν, οὐδὲν εἶπεν, ὡς ὁ Ποιητὴς ἔφη· ἡ δὲ Ἥρα, ἐξελάλησε. διὸ ἐπάγει· ἀλλὰ προσηύδα· αἰνότατε Κρονίδη, καὶ ἑξῆς. ὡς καὶ ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ κεῖται.

ις΄. Βαρὺ τῇ Ἥρᾳ δοκεῖ, ἐὰν ἀτέλεστον ἱδρώσῃ ἱδρῶτα, κάμοιεν δὲ μάτην αὐτῇ οἱ ἵπποι, λαὸν ἀγειρούσῃ κατὰ Πριάμου. Τοῦτο δὲ μυθικῶς μὲν ἡ Ἥρα ἐποίει, πονουμένη ὑπὲρ τῶν Ἀχαιῶν, διὰ τὴν κατὰ τοῦ Πάριδος μῆνιν· ἄλλως δὲ ἡ βασιλικὴ αὐτὸ ἐξουσία ἐνεργοῦσα ἦν πρεσβευτικῶς, εἰς ἣν ἀλληγορεῖται ἡ Ἥρα, ὡς πολλαχοῦ δηλοῦται. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ Ὁμηρικὸν τοῦτο χωρίον παρῳδηθὲν, λεχθείη ἂν πρός τινος ἐν κενοῖς κοπιάσαντος. οἷον, πῶς ἐθέλεις ἅλιον θεῖναι πόνον, ἠδ᾽ ἀτέλεστον ἱδρῶθ᾽, ὃν ἵδρωσα μόγῳ; Εἰ δὲ καὶ πολιτικὸν εἴη τὸ ἔργον, ἁρμόσει ποτὲ καὶ τὸ ἑξῆς· καμέτην δέ μοι, ἢ ἔκαμον δέ μοι, οἱ ἵπποι λαὸν ἀγειρούσῃ. Τὸ δὲ, πῶς ἐθέλεις ἅλιον θεῖναι πόνον; καὶ ἑξῆς, μετ᾽ ὀλίγα ἐκ πευσματικοῦ παραινετικῶς σχηματίζων Ὅμηρος, φησίν· Ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμεναι πό-

XV. De verbo σκύζεσθαι, iraſci, irritari, ad iram concitari, a quo etiam oritur τὸ σκυδμαίνειν, ſuccenſere, atque iraſci, & τὸ ἐπισκύνιον, id, quod in ſupercilio eminet, ſeu ipſum ſupercilium, dicturi ſumus alicubi infra. Τὸ, οὐκ ἔχαδε, non continuit, ſignificat τὸ ὑπεχώρησε, cepit, ſeu comprehendit; fitque ex verbo χῶ, ideſt, χωρῶ, capio. ex quo χώρα, & χωρίον, locus, ſpatium, regio. unde derivatum τὸ χάζω, capio, ſeu capax ſum, ad exemplum τοῦ χῶ, χάζω, remitto, ſeu laxo. ex quo illud: γῆρυν ἄφθογγον χάσας. vocem mutam laxans. κλῶ, κλάζω, frango; κρῶ, κράζω, crocito, ſeu aſperius clamo; βῶ, βάζω, vociferor, ſeu loquor; φῶ, φάζω, occido; ῥῶ, ῥάζω, adſpergo, ſeu perfundo: ex quo in Odyſſeâ illud: Ῥάσατε δ᾽ ὕδωρ. Adſpergiteque aquam. &, ἐρράδαται τοῖχοι. adſperſi ſunt parietes. βρῶ, βράζω, ferveo, ſive efferveo; aliaque id genus verba unius ſyllabæ. Porrò autem aut per Præteritum Medium legendum eſt κέχαδε, capacitate ſuâ continuit; aut per Aoriſtum ſecundum ἔχαδε. Temeraria etiam in præſens, ac præceps Junonis audacia. Siquidem, quum Minerva quietè tacitèque ſeſe habeat, interea dum ferventem intus in ſeſe iram concoquit; ipſa tamen affluentem largè iram ore effundit, quaſi ſcilicet pectus eam iram minimè comprimat, aut contineat. quo in pectore excitata excandeſcentia ignem ad tempus concipit, ut manifeſtè conſtat ex illis verbis: τέτλαθι, κραδίη. perferto, anime; itemque cum Achillem dicit διάνδιχα μερμηρίζειν ἐν λασίοις στήθεσι, bifariam in pectore hirſuto cogitaſſe; multiſque aliis ex locis. Quin etiam veluti de vaſe quodam dictum eſt illud: οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον. non continuit pectus iram, ſeu tantâ capacitate non fuit, ut iram contineret. adeo ut intelligere liceat, Minervæ quidem pectore compreſſam contentamque iram fuiſſe; ex pectore verò Junonis ſupra modum, magnâque exuberantiâ eam effuſam: hoc eſt, Minervam nihil dixiſſe, ut Poëta ait; Junonem verò verba protuliſſe. Ideo ſubjicit: ἀλλὰ προσηύδα· Αἰνότατε Κρονίδη, &c. Sed allocuta eſt: Graviſſime Saturnie, &c. Sicuti etiam poſitum eſt in libro α.

XVI. Grave illud, atque intolerabile Junoni videtur, quòd irritum inutilemque ſudorem ſudaverit, ſuique ipſius equi fruſtra ſint defatigati, dum copias contra Priamum cogeret. Quamquam autem id Juno faciebat fabuloſè, ut, Paridis odio, pro Achivis ſuis laboraret; tamen id alioquin per legatos exſequebatur poteſtas, atque auctoritas regia, quæ allegoricè per Junonem ſignificatur, ut pleriſque in locis fit manifeſtum. Sciendum etiam eſt, locum hunc Homericum per parœdiam, ſeu imitationem, uſurpari poſſe ab uno aliquo, qui, poſt multos in re aliquâ labores, oleum atque operam perdiderit. exempli cauſâ: Πῶς ἐθέλεις ἅλιον θεῖναι πόνον, ἠδ᾽ ἀτέλεστον ἱδρῶθ᾽, ὃν ἵδρωσα μόγῳ; Quomodo vanum reddere vis laborem, & infructuoſum ſudorem, quem præ labore ſudavi? Sin autem res eſt ejuſmodi, ut ad rempublicam, ſive ad civitatem pertineat: quadrabit etiam aliquando id, quod ſequitur: καμέτην δέ μοι, aut, ἔκαμον δέ μοι, οἱ ἵπποι, λαὸν ἀγειρούσῃ. defatigati ſunt & mihi equi, cum populum cogerem. Illud autem: πῶς ἐθέλεις ἅλιον θεῖναι πόνον; &c. quomodo vanum reddere vis laborem? paullò poſt Homerus ex interrogatione in conſilii, ſive admonitionis modum redigit, ac conformat, cum ita ait: Ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμε-

1. Ῥάσατε δ᾽ ὕδωρ) Euſtathii gloſſema τὸ ὕδωρ. Homerus Od. l. υ. v. 149. Ἀγρεῖθ᾽, αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι, Ῥάσατέ τ᾽, & cetera. Polit.

2. ἐρράδαται τοῖχοι) Αἵματι δ᾽ ἐρράδαται τοῖχοι. Etymologici Magni Auctor: ἐρράδαται, ἀπὸ τοῦ ῥάζω ῥάσω. ὁ παθητικὸς παρακείμενος ἔρρασμαι ἔρρασαι· καὶ Ἰωνικῶς, ἐρράδαται. Polit.

3. ζωπυρήμενος) l. ζωπυρούμενος. Polit.

4. τέτλαθι, κραδίη) Τέτλαθι δὴ, κραδίη. Polit.

5. μερμηρίζειν) l. μερμήριξεν. Polit.

6. οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον) In alium ſententiam ſimiliter Terentius: Plenus rimarum ſum: totus diffluo. Salvenus.

ἔσηται πόνον οὐκ ἀτέλεστον. *Sed oportet & meum laborem non infructuoſum reddere.* Ad hæc ſciendum, τὸ ἀτέλεστον ἱδρῶτα, *imperfectum, ſeu infructuoſum ſudorem*, facere ad explicationem illorum verborum, ἅλιον πόνον, *vanum, atque inutilem laborem*. Neque dubium eſt, quin ad probrum navigationis, ac rei nauticæ, ἐκ τῆς ἁλὸς, *a mari*, dictum ſit ἅλιον id, quod vanum eſt atque inane. Ac ſimiliter conſtat, τὸ ἀτέλεστον, *imperfectum*, dici etiam ἀτελεύτητον, *non finitum, ſeu non perductum ad finem*. Quamquam hæc ipſa vox apud Sophoclem eum quoque ſignificet, qui rerum, de quibus alter quiſquam quærat, aut interroget, μὴ τελευτὴν ἐπάγει, *finem, aut exitum non adducit*, eo loci, quo ait: ἄτεγκτος κἀτελεύτητος φανῇ. *durus, & inexorabilis videberis*. Quin etiam ſciendum id, quod ab uno aliquo antiquorum traditum eſt, in probri contumeliæque partem accipi τὸ ἅλιος, *vanus*: quum dictum id ſit παρὰ τὴν ἅλα, *a mari*, cujus aqua, res quædam vana, & inutilis ante inventas naves videbatur. Atticum pro more eſt illud: ἱδρῶτα, ὃν ἵδρωσα. *ſudorem, quem ſudavi*. ſicuti etiam illud: δαίνυ δαῖτα. *epulandum præbe epulum*. aliaque hujus generis, in quibus verbo conſonat nomen, quod ex ipſo verbo eſt derivatum.

XVII. Quatenus quis cedit, qui animo ſit offenſo, & invitus cedat, benè uſurpaverit verba illa Junonis, videlicet: Ἔρδε· ἀτὰρ οὐ πάντες ἐπαινέομεν ἄλλοι. *Fac. at non omnes alii comprobabimus*. ſimiliterque verba illa Jovis: Ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις, μὴ τοῦτό γε νεῖκος ὀπίσσω σοὶ, καὶ ἐμοὶ μέγ' ἔρισμα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται. *Fac, at vis, ne hoc utique jurgium, ſeu contentio, poſthac tibi, & mihi magna inter utraſque concertatio evadat*. Sciendum autem eſt, illud, Ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις, *fac, ut vis*, dictum eſſe per periphraſin ad explicandum, quid ſibi velit τὸ, ἔρδε, *fac*. quod per ellipſin quoque, ſeu locutione minùs integrâ, legitur in libro α'. Idem autem eſt νεῖκος, *jurgium, rixa, altercatio*, atque ἔρισμα, hoc eſt, ἔρις, *contentio*. Vide item ex uno Themate variè illa prolata τὸ ἔρδε, & τὸ ἔρξον, *facito*. Verbum enim primitivum quum ſit ῥέζω, ῥέξω, *facio, faciam*; deinde, tranſpoſitis per metatheſin litteris, ἔρζω, quemadmodum, ſi, conſuetâ mutatione τοῦ ζ in δ, tranſit in ἔρδω, nullam temporum inflexionem admittit; ſic etiam, ſi ipſum per ſeſe ſumitur, more Dorico habet Futurum cum ξ, ex quo τὸ ἔρξον, *facito*. Rurſus τὸ ἔρξον, *facito*, poteſt eſſe ab ἔργω, *facio*, ex quo τὸ ἔοργα, *feci*. Denique, quum verbum primitivum ſit τὸ ῥέζω, *facio*, hoc eſt, ἐῤῥωμένως πράττω, *fortiter, ſeu cum robore ago*, tamquam ex ῥῶ, *corrobora, ſeu confirmo*, verbo unius ſyllabæ: verbum verò inde derivatum ſit τὸ ἔρδω, *facio*; vide, ut hoc loci poſitum ſit amborum verborum exemplum, illius quidem, ubi ait: κακὰ ῥέζουσι, *mala facinora faciunt*: hujus verò, cum dicit ἔρδε, *facito*.

πόνον οὐκ ἀτέλεστον. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τοῦ, ἅλιον πόνον, ἀφερμηνευτικόν ἐστι τὸ, ἀτέλεστον ἱδρῶτα. Οὐκ ἄδηλον δὲ, ὡς ἐπὶ ψόγῳ τῆς ναυτιλίας, [1] ἅλιον ἐκ τῆς ἁλὸς τὸ μάταιον εἴρηται. καὶ ὡς τὸ ἀτέλεστον καὶ ἀτελεύτητον λέγεται. αὐτὸ δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ, καὶ τὸν μὴ τελευτὴν ἐπάγοντα τοῖς ζητουμένοις δηλοῖ, ἐν τῷ, [2] ἄτεγκτος κἀτελεύτητος φανῇ. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι βλασφημίας μόριον, παλαιός τις φησὶ καὶ τὸ ἅλιος, ῥηθὲν παρὰ τὴν ἅλα, ἧς τὸ ὕδωρ ἀκαιρόν τι ἐδόκει πρὶν ἢ τὰς νῆας ἐφευρεθῆναι. Ἀττικὸν δὲ συνήθως τὸ, ἱδρῶτα, ὃν ἵδρωσα. ὡς καὶ τὸ, δαίνυ δαῖτα. καὶ τὰ ἄλλα, ἐν οἷς συνεκφωνεῖται τῷ ῥήματι καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ὄνομα.

ιζ'. Ἐφ' αἷς τις παραχωρεῖ δυσαρεστούμενος μὲν, ἄκων δὲ ὑπενδιδοὺς, καλῶς ἂν ἐρεῖ τὸ τῆς Ἥρας, ἤγουν τὸ, Ἔρδε, ἀτὰρ οὐ πάντες ἐπαινέομεν ἄλλοι. ὁμοίως καὶ τὸ τοῦ Διός· Ἔρξον, ὅπως [3] θέλεις, μὴ τοῦτό γε νεῖκος ὀπίσσω σοὶ, καὶ ἐμοὶ μέγ' ἔρισμα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις, περιφραστικὴ ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ, ἔρδε. ὃ ἐλλιπῶς καὶ ἐν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ κεῖται. Ταυτὸν δὲ νεῖκος, καὶ ἔρισμα, ὅ ἐστιν ἔρις. Ὅρα δὲ τὸ ἔρδε, καὶ τὸ ἔρξον διαφόρως ἐξ ἑνὸς θέματος προφερόμενα. Προϋποκειμένου γὰρ τοῦ ῥέζω ῥέξω, εἶτα μεταθέσεως γενομένης, [4] τὸ ἔρζω, [5] τροπῇ μὲν συνήθει τοῦ ζ' εἰς δ', ἔρδω [6] γεγονὸς, μένει ἄκλιτον· καθ' αὑτὸ δὲ ὄν, [7] διὰ τοῦ ξ' ἔχει τὸν μέλλοντα Δωρικώτερον, ἐξ οὗ τὸ ἔρξον. Καὶ ἄλλως δὲ τὸ ἔρξον, δύναται ἀπὸ τοῦ ἔργω εἶναι, ἀφ' οὗ τὸ ἔοργα. Ὅρα δὲ, ὅτι, πρωτοτύπου μὲν ὄντος τοῦ, ῥέζω, ὅπερ ἐστὶν ἐῤῥωμένως πράττω, ὡς ἐκ τοῦ ῥῶ μονοσυλλάβου ῥήματος, δευτερεύοντος δὲ τοῦ ἔρδω, χρῆσις ἐνταῦθα κεῖται ἀμφοῖν, τοῦ μὲν, ἐν τῷ, κακὰ ῥέζουσι· τοῦ δὲ, ἐν τῷ, ἔρδε.

At ei valdè indignatus reſpondit nubium coactor Juppiter:
Infelix, quid tibi Priamus, Priamique filii
Tantum malorum faciunt, ut pro irâ aſſiduè cupias
Ilii evertere benè ædificatum oppidum?
Quòd ſi tute portas, altaſque muros ingreſſa,
Crudum Priamum, Priamique filios vorares,
Aliosque Troianos, tum demum iram fortaſſe perſanares.
Facito, ut vis, ne hoc poſtea jurgium
Tibi & mihi magna inter utroſque contentio evadat.

Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας, προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Δαιμονίη, τί νύ σε Πρίαμος, Πριάμοιό τε παῖδες
Τόσσα κακὰ ῥέζουσιν, ὅτ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις
Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐϋκτίμενον πτολίεθρον;
Εἰ δὲ σύ γ' εἰσελθοῦσα πύλας, καὶ τείχεα μακρά, Rom. p.442.
Ὠμὸν βεβρώθοις Πρίαμον, Πριάμοιό τε παῖδας,
Ἄλλους τε Τρῶας, τότε κεν χόλον ἐξακέσαιο, Baſ. p. 336.
Ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις, μὴ τοῦτό γε νεῖκος ὀπίσσω
Σοὶ, καὶ ἐμοὶ μέγ' ἔρισμα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.

1. ἅλιον ἐκ τῆς ἁλὸς τὸ μάταιον εἴρηται) Etymologici Magni Auctor: ἅλς ἁλὸς ἅλιον, οἷον τὸ εἰς θάλασσαν ῥιπτούμενον, καὶ ἀφανιζόμενον, ἢ ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ θαλασσίου ὕδατος. τὸ γὰρ τῆς θαλάσσης ὕδωρ ἄχρηστον εἰς πόσιν. Politus.
2. ἄτεγκτος κἀτελεύτητος φανῇ) φανεῖ apud Suidam. perperam. Legendum eſt φανῇ. Sophocles in Oedipo Tyranno:
'Αλλ' ὧδ' ἄτεγκτος κἀτελεύτητος φανῇ. Politus.
3. θέλεις) Homerus ἐθέλεις. Polit.
Sic Euſtathius paſſim Homeri verſus in proſam ſolvit oratianem. Salvinus.
4. τὸ ἔρζω) Sic ἕρδ' & ἕρξον cum adſpiratione in Editione Florentinâ. Sed variat verbi hujus ſcriptura. Polit.
5. τροπῇ μὲν συνήθει τοῦ ζ' εἰς δ') Sit hæc τροπὴ, ὅπου ἐν ἁπλῇ λέξει σύμφωνον πρὸ τοῦ ζ' οὐχ ὁρᾶται. Politus.
6. γεγονὸς) L. γεγονός. Polit.
7. διὰ τοῦ ξ' ἔχει τὸν μέλλοντα Δωρικώτερον) Etymologici Magni Auctor v. ἔρδω. ὑποφέρεται δὲ ἐπὶ τὸ μέλλοντος διὰ τοῦ ξ'. οἷον, Ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις, ἀντὶ τοῦ πρᾶξον. Polit.

ιη'. Ὁ ἄγαν τινὶ θυμούμενος, ἀκούσοι ἂν ποτε εἰκότως τὸ, Δαιμονίη, τί νύ σε κακὸν ῥέζω, ὅτ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις; ἤγουν τί σε κακοποιῶ, ὅτι πάνυ ἐπισπέρχεις, ἤτοι σπεύδεις εἰς τὸ κατ' ἐμοῦ μένος; Ἥρα δὲ τοῦτο ἀκούει ἐκ Διὸς, δαιμονίη προσρηθεῖσα. [1] Ἔστι δὲ ἀσπερχὲς, τὸ πολυσπούδαστον. [2] ὃ περιασπερχὲς λέγει ὁ Σοφοκλῆς, κατ' ἐπίτασιν καὶ αὐτός. Ἁπλοῦν δὲ αὐτοῦ ῥητὸν, οὐ τὸ σπερχὲς, ἀλλὰ τὸ σπερχνὸν, ὅμοιον ὂν τῷ, τερπνὸν, καὶ στεγνόν. Θυμὸν θέλων ἐνδείξασθαι τῆς Ἥρας πάνυ πολὺν ὁ Ζεὺς, φησίν· Εἰ δὲ σύ γε εἰσελθοῦσα πύλας, καὶ τείχεα μακρὰ, ὠμὸν βεβρώθοις Πρίαμον, Πριάμοιό τε παῖδας, ἄλλους τε Τρῶας, τότε κεν τὸν χόλον ἐξακέσαιο. Ὁ δὲ λόγος, ἁρμόσει πολὲ παρῳδηθεὶς καὶ ἄλλοις προσώποις πάνυ θυμουμένοις. ὁποῖον καὶ τὸ εὐξάμενον, ἄφεσιν αὐτῷ ἐγγενέσθαι, ἥπατι ἀνθρώπου ἐμφῦναι, ὥστε καταφαγεῖν. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἀνωτέρω αἰνότατος ὑπὸ Ἥρας ὁ Ζεὺς ὀνειδισθεὶς, ἀντισκώπτει ἄρτι αὐτὴν, εἰς ἄκραν ἀπήνειαν, δι' ἣν ὠμὸν ἂν φάγοι τὸν Πρίαμον, καὶ τοὺς περὶ αὐτόν. Ὅρα δὲ καὶ τὸ, χόλον ἐξακέσαιο· νόσος μὲν γὰρ οἷον τὸ χολοῦσθαι· τὸ δὲ παύσασθαι τοῦ χόλου, ἀκέσασθαί ἐστι. Τοῦ δὲ βεβρώθοις, τὸ θέμα βεβρώθω, [3] γενόμενον κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν ἐκ τοῦ βρῶ, καθὰ ἐκ τοῦ κλῶ τὸ κλώθω.

XVIII. Qui vehementi in unum aliquem irâ inflammatur, dictum ſibi appoſitè illud aliquando audierit: Δαιμονίη, τί νύ σε κακὸν ῥέζω, ὅτ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις; *infelix, quid tibi mali facio, quamobrem tete animus aſſiduè ad iram impellat?* videlicet, τί σε κακοποιῶ, ὅτι πάνυ ἐπισπέρχεις, ſive σπεύδεις εἰς τὸ κατ' ἐμοῦ μένος; *quid tibi mali facio, quare ad iram contra me vehementer impellare, ſive incitere?* Quod quidem Juno dictum ſibi ab Jove audit, quum ab eo ipſa appelletur δαιμονίη, *infelix*. Eſt autem τὸ ἀσπερχὲς idem atque τὸ πολυσπούδαστον, *ſtudioſè admodum expetitum, ſeu multo ſtudio, magnâque feſtinatione*. quod Sophocles, ipſe quoque per incrementum, dicit περιασπερχὲς, *ſupra modum urgens, ac premens*. Ejus vox ſimplex non eſt τὸ σπερχὲς, ſed τὸ σπερχνὸν, *præproperum, ſeu perquam celere*, quod ſimiliter dicitur, atque τὸ τερπνὸν, *jucundum, ſeu vim oblectandi habens*, & στεγνὸν, *adſtrictum, tectum, præcluſum*. Juppiter, quum iratæ Junonis magnam prorſus excandeſcentiam, atque indignationem oſtendere velit, verbis hiſce utitur: *Quòd ſi tu portas, & altos muros ingreſſa, Priamum crudum, Priamique filios, alioſque Trojanos vorares; tum demum fortaſſe iram perſanares, vel penitus placares.* Hæc autem verba in alias quoque perſonas ſunt aptè interdum per parœdiam quadratura, quæ ſcilicet perſonæ vehementi prorſus indignationis æſtu excandeſcant. cujuſmodi eſt votum optantis excitari ſibi deſiderium inhærendi hominis jecori ad illud devorandum. Volo porrò, obſerves, ut Juppiter, quum per probrum, ac contumeliam appellatus ſupra ab Junone fuerit αἰνότατος, *graviſſimus*, eam nunc viciſſim irrideat, ac mordeat, ob ſummam ejus immanitatem, qua vel crudum Priamum, ejuſque liberos, alioſque de ejus comitatu, eſſet voratura. Vide etiam illud, χόλον ἐξακέσαιο, *iram perſanares*. Eſt enim veluti morbus, ira; iram verò deponere, eſt eam ſanare. Τοῦ βεβρώθοις, *comederes*, thema eſt βεβρώθω, *comedo*, quod per reduplicationem factum eſt ex βρῶ, *comedo, ſeu paſco*: ſicuti τὸ κλώθω ex verbo κλῶ, *neo, ſeu glomero*.

Ἄλλο δέ τοι ἐρέω. σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Ὁππότε κεν καὶ ἐγὼ μεμαὼς πόλιν ἐξαλαπάξαι,
Τὴν ἐθέλω, ὅθι τοι φίλοι ἀνέρες ἐγγεγάασι,
Μή τι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλά μ' ἐᾶσαι.
Καὶ γὰρ ἐγὼ σοὶ δῶκα ἑκὼν, ἀέκοντί γε θυμῷ.
Αἳ γὰρ ὑπ' ἠελίῳ τε, καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι
Ναιετάουσι πόληες ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Τάων μοι περὶ κῆρι τιέσκετο Ἴλιος ἱρὴ,
Καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Οὐ γάρ μοί ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
Λοιβῆς τε, κνίσης τε. τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
Ἤτοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόληες,
Ἄργος τε, Σπάρτη τε, καὶ εὐρυάγυια Μυκήνη.
[4] Τὰς διαπέρσαι, ὅτ' ἄν τοι ἀπέχθωνται περὶ κῆρι,
Τάων οὔτοι ἐγὼ πρόσθ' ἵσταμαι, οὐδὲ μεγαίρω.
Εἴπερ γὰρ φθονέω τε, καὶ οὐκ εἰῶ διαπέρσαι,
Οὐκ ἀνύω φθονέουσ'· ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερός ἐσσι.
Ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμεναι πόνον οὐκ ἀτέλεστον,
Καὶ γὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, γένος δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν σοί·
Καί με πρεσβυτάτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Ἀμφότερον, γενεῇ τε, καὶ οὕνεκα [5] σοι παράκοιτις
Κέκλημαι. σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦθ' ὑποείξομεν ἀλλήλοισι,
Σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοί. ἐπὶ δ' ἕψονται θεοὶ ἄλλοι
Ἀθάνατοι. σὺ δὲ θᾶσσον Ἀθηναίῃ ἐπιτεῖλαι,
Ἐλθεῖν ἐς Τρώων, καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνὴν,
Πειρᾶν θ', ὥς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
Ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι.

Aliud porrò tibi dicam. Tu verò in mentem repone tuam.
Quandocumque & ego urbem excindere capiam,
Quam voluero, ubi chari tibi viri nati ſunt,
Ne remoreris meam iram; ſed me ſinito.
Nam & ego tibi dedi volens, quamvis invito animo.
Quæ enim ſub ſole, & cælo ſtellato
Habitantur urbes terreſtrium hominum,
Harum a me maximè ex animo honorabatur Ilium ſacrum,
Et Priamus, & populus bellicoſi Priami.
Non enim mihi unquam ara carebat epulo æquali,
Libationeque, & nidore. Id enim honoris ſortiti ſumus nos.
At ei poſtea reſpondit formoſa oculis veneranda Juno:
Certè quidem tres mihi ſunt multò chariſſimæ urbes,
Argoſque & Sparta, & latis urbs viis Mycenæ.
Has excinde, quando tibi ex animo ſunt inviſæ.
Pro his ego non pugno, nec tibi eas invideo.
Quamvis enim invideam, neque te eas ſinam evertere,
Nihil invidendo proficio: quoniam multò potentior es.
Sed oportet & meum laborem non infructuoſum reddere.
Nam & ego dea ſum, genuſque inde mihi, unde tibi:
Et me maximè venerandam genuit Saturnus vafer,
Utrimque, & propter genus, & quòd tua conjux
Sum vocata. Tu vero inter omnes Immortales regnas.
Verùm enim verò hoc condonabimus invicem,
Tibi ego, tu mihi. dii poſtea alii ſequentur
Immortales. Tu verò ocius Minervæ manda,
Eat ut in Trojanorum, & Achivorum pugnam gravem,
Experiaturque, quomodo Troës in glorioſos Achivos
Initium ipſi violandi fœderis faciant.

ιθ'. Τὸ

XIX. Τὸ

1. Ἔστι δὲ ἀσπερχὲς, τὸ πολυσπούδαστον) Etymologici Magni Auctor: ἀσπερχὲς, ἀδιαλείπτως κατ' ἐπίτασιν τὸ α, συνεχὲς, τὸ ἄγαν ἐσπευσμένον, παρὰ τὸ σπέρχω. συνεχῶς, ἰσχυρῶς, ταχέως, Polit.

2. ὃ περιασπερχὲς λέγει ὁ Σοφοκλῆς) Sophocles Ajace: ὦ περισπερχὲς πάθος. Polit.

3. γενόμενον κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν ἐκ τοῦ βρῶ) Etymologici Magni Auctor: βρῶ, βρώσω, βέβρωκα. ἐκ τούτου ῥῆμα βεβρώκω· τροπῇ τοῦ κ' εἰς θ, βεβρώθω. Polit.

4. Τὰς διαπέρσαι) Hunc verſum, mutato ordine, poſt ſequentem, legit Euſtathius. Polit.

5. σοι παράκοιτις) Euſtathius, σὴ παράκοιτις. Polit.

XIX. Τὸ, ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν, *in mentem conjicito tuam*, perinde eſt, ac ſi diceret, ἐπιτυχῶς θὲς εἰς νῦν. *bene, ac firmiter in animum reponito*. Conſtat autem, aliud eſſe τὸ βαλέσθαι, *in animo verſare, cogitare, animum advertere, ſeu adjicere, in animum inducere*; aliud τὸ βαλεῖν, *jacere, ſeu ferire*. Juppiter, & Juno, more populari, ſibi mutuò de arbitrio ſuo paullulùm concedunt, ut ne ſocietatem, atque concordiam contentione ſuâ dirimant. Ac orationis quidem hujus diligentior obſervatio ad artificium Rhetoricum eſt maximè accommodata. Quum enim Juppiter Trojam gratificetur, quam, ut ait, habet ipſe unam; tamen illa pro unâ Trojâ tres ei urbes concedit. Et videtur hoc loci Poëta veluti divinando Mycenæ excidium innuere, quam de tribus hiſce urbibus afflictam, atque everſam Ariſtoteles narrat. Hiſtoriarum etiam monumentis proditum eſt, eam urbem a Perſeo ædificatam; ſed poſt Trojanum bellum decreviſſe; poſtremo ab Argivis dirutam, ac deletam fuiſſe, ita ut ne veſtigium quidem Mycenæ, ut ferunt, ſuperſit. Habet præterea hic locus exaggerationem gratiarum, & beneficiorum. Namque Juppiter non quomodocumque, aut generatim concedere ſeſe urbem profitetur; ſed quam maximè omnium ſub cœlo urbium colebat, atque obſervabat, adjectâ illâ etiam cauſâ, quòd perpetua ibi ſacrificia fierent. Juno verò, ipſa quoque, non quaſcumque, aut ignobiles urbes ſeſe ei permittere ait; ſed multò omnium chariſſimas. Attamen obſerva, Jovem hic manifeſtè mentiri, more Oratorio, ut gratiam amplificet, atque augeat. Non enim ſic ex animo Trojam ab eo diligi, atque in oculis ferri, apertè docet Neptunus, cum ait: *Jam enim Priami prolem odio habet Saturnius*. Et merito, quòd religionem perjurio violaſſent.

XX. Ceterùm hic Poëta phraſi hac, atque elocutione utitur: Quandocumque & ego urbem, quam voluero, excindere cupiam, ubi chari tibi viri nati ſunt, ne remoreris, neque interpelles meam iram; ſed me ſinito. Namque & ego tibi urbem volens dedi, quamvis animo invito. Quæ enim ſub ſole, & cœlo ſtellato urbes terreſtrium hominum habitantur, τάων μοι περὶ κῆρι, *præ his mihi corde*, hoc eſt, τύτων μοι περισσότερον ἐν τῇ ψυχῇ, *harum maximè mihi in animo*, ſacrum Ilium honorabatur, & Priamus, & populus bellicoſi Priami. Non enim mihi umquam animus æqualibus epulis, eorum nimirum, qui ſacrificabant, libationeque, & nidore carebat. Id enim honoris ſortiti nos ſumus. Hæc Juppiter fabuloſus. At enim Juno: Certè quidem, inquit, tres mihi ſunt urbes multò chariſſimæ, Argos, Sparta, & latis urbs viis Mycenæ. ex quibus urbibus Argos cognomen Junoni dedit Argivæ. Pro his ego, inquit, non pugno, nec tibi eas invideo. Has excindito, atque evertito, quando animo tuo ſunt eæ inviſæ. Quamvis enim invideam, neque te ſinam eas evertere, nihil invidendo proficio: quoniam multò me es potentior. Sed oportet meum quoque laborem non infructuoſum, ne-

ιθʹ. Τὸ, ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν, ἀντὶ τῦ, ἐπιτυχῶς θὲς εἰς νῦν. Δῆλον δὲ, ὡς διαφέρει τὸ βαλέσθαι τῦ βαλεῖν. Ἀντιπαραχωρῦσιν ἀλλήλαις βιωτικώτερον [1] θελημάτων τινῶν, Ζεύς τε, *Baſ. p. 337.* καὶ Ἥρα, ἵνα μὴ τὴν συζυγίαν τῇ φιλονεικίᾳ διϊςῶσι. Ῥητορικωτάτη δὲ ἡ σκευωρία τῦ λόγυ. Ὁ μὲν γὰρ Τροίαν, τὴν μίαν, ὥς φησιν, ἔχει, χαρίζεται· ἡ δὲ, ἀντὶ μιᾶς τρεῖς αὐτῷ προΐεται. Δοκεῖ δὲ ἐνταῦθα μαντικώτερον παραλαλεῖν ὁ Ποιητὴς τὴν τῆς Μυκήνης ἀπώλειαν, τὴν ἐκ τῶν ῥηθεισῶν τριῶν, κακῶς παθῦσαν καὶ Ἀριςοτέλης ἱςόρησε. Φέρεται δὲ ἱςορία καὶ, ὅτι Περσεὺς μὲν [2] αὐτὰς ἔκτισεν· [3] ἐταπεινώθησαν δὲ μετὰ τὰ Τρωϊκά· [4] ὕςερον δὲ κατεσκάφησαν ὑπὸ Ἀργείων, ὡς μηδὲ ἴχνος, φασὶ, Μυκήνης εὑρίσκεσθαι. Ἔχει δ᾽ ὁ τόπος ὗτος καὶ αὔξησιν χαρίτων. Ζεὺς μὲν γὰρ, ὐχ ἁπλῶς πόλιν προΐεσθαι λέγει, ἀλλ᾽ ἣν ἐτίμα πασῶν μάλιςα πόλεων τῶν ὑπ᾽ ὐρανὸν, προσθεὶς καὶ αἰτίαν τὸ αὐτόθι ἐνδελεχὲς τῶν θυσιῶν. Ἥρα δέ φησι καὶ αὐτὴ, ὅτι ὐ τῶν τυχόντων ὑπεξίςαμαί σοι, ἀλλὰ τῶν φιλτάτων. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ψεύδεται ὁ Ζεὺς ἐνταῦθα φανερῶς, νόμῳ ῥητορικῷ, αὔξων τὴν χάριν. Ὅτι γὰρ ὐχ ὕτως ἐκθύμως τὴν Τροίαν φιλεῖ, δηλοῖ ὁ Ποσειδῶν ἐν τῷ, [5] Ἤδη γὰρ Πριάμυ γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων. καὶ εἰκότως. ἐπιώρκησαν γάρ.

κʹ. Φράζει δ᾽ ἐν τύτοις ὁ Ποιητὴς, ὕτω. Ὁππότε κεν καὶ ἐγὼ μεμαὼς πόλιν ἐξαλαπάξαι, τὴν ἐθέλω, ὅθι τοι φίλοι ἀνέρες ἐκγεγάασι, μήτι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλά μ᾽ ἐᾶσαι. Καὶ γὰρ ἐγώ τοι δῶκα ἑκὼν, ἀέκοντί γε θυμῷ, Αἳ γὰρ ὑπ᾽ ἠελίῳ τε, καὶ ὐρανῷ ἀςερόεντι ναιετάυσι πόληες ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, τάων μοι περὶ κῆρι, τυτέςι, τύτων μοι περισσότερον ἐν τῇ ψυχῇ, τιέσκετο Ἴλιος ἱρὴ, καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο. Οὐ γάρ μοί ποτε [6] θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης, τῆς τῶν θυόντων δηλαδὴ, λοιβῆς τε, κνίσσης τε. Τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ τῦ μυθικῦ Διός· ἡ δὲ Ἥρα, ἤτοι ἐμοί, φησι, τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόληες, Ἄργος τε, Σπάρτη τε, καὶ εὐρυάγυια Μυκήνη, [7] ὧν ἐκ τῦ Ἄργυς καὶ Ἀργεία λέγεται. Τάων [8] ὔτι ἐγὼ πρόσθ᾽ ἵςαμαι, ὐδὲ μεγαίρω, τὰς διαπέρσαι, ὅταν τοι ἀπέχθωνται περὶ κῆρι. Εἴπερ γὰρ φθονέω τε, καὶ ὐκ εἰῶ διαπέρσαι, ὐκ ἀνύω φθονέυσα· ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐσσι. Ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμεναι πόνον ὐκ ἀτέ-

1. θελημάτων) l. θελημάτων. Polit.
2. αὐτὰς ἔκτισεν) τὰς Μυκήνας. Strabo: ἔκτισε δ᾽ αὐτὰς Περσεύς. Polit.
3. ἐταπεινώθησαν δὲ μετὰ τὰ Τρωϊκά) Strabo: Μετὰ δὲ τὰ Τρωϊκὰ, τῆς Ἀγαμέμνονος ἀρχῆς καταλυθείσης, ἐταπεινώθησαν Μυκῆναι. Polit.
4. ὕςερον δὲ κατεσκάφησαν ὑπὸ Ἀργείων) Strabo: χρόνοις δ᾽ ὕστερον κατεσκάφησαν ὑπ᾽ Ἀργείων· ὥστε νῦν μηδ᾽ ἴχνος εὑρίσκεσθαι τῆς Μυκηναίων πόλεως. Fulv.
5. Ἤδη γὰρ Πριάμυ γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων) *Jamque etenim Priami prolem Saturnius odit*. Salvinus.
6. θυμὸς ἐδεύετο) Vulgò in Homero legunt, βωμός. Polit. Alibi: ὐ θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης. Salvin.
7. ὧν ἐκ τῦ Ἄργυς καὶ Ἀργεία λέγεται) Unde & Junoni *chari Argi* apud Virgilium. Mela l. 3. c. 3. *in Argolide Argos, & Mycenæ, & templum Junonis, vetuſtate, & religione percelebre*. Polit.
8. ὔτι) Malim ὐ τοι. Polit.

ἀτέλεστον. Καὶ γὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, γένος δέ μοι. καὶ ἑξῆς. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐν τοῖς ῥηθεῖσι τὸ μεμαὼς, ταυτόν ἐστι τῷ, μισῶν περὶ κῆρι. οὗ παθητικὸν τὸ, ἀπέχθωνται περὶ κῆρι. Τὸ δὲ πόλιν, ὅθι τοι φίλοι ἀνέρες ἐκγεγάασι, περίφρασίς ἐστι τοῦ, πόλιν φιλουμένην σοι. Τὸ δὲ, μήτι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλά μ' ἐᾶσαι, θυμούμενός τις εἴποι ἂν πρὸς τὸν οὐ κατὰ καιρὸν μεσιτεύοντα εἰς παῦσιν θυμοῦ. Ἔστι δὲ διατρίβειν, τὸ παρελκύειν, καὶ ὑπερβιβάζειν. Οὕτω καὶ [1] ἡ Πηνελόπη διατρίβειν λέγεται τοῖς μνηστῆρσι τὸν γάμον.

κα'. Τὸ δὲ, ἐγώ σοι δῶκα, ἢ ἀπολύτως ἀντὶ τοῦ παρεχώρησα, ἢ ἀντὶ τοῦ ἐδωρησάμην σοι πόλιν φίλην μοι, τὴν Τροίαν δηλαδὴ, ὡς προϊὼν αὐτὸς ἑρμηνεύσει. Τὸ δὲ ἑκὼν, ἀέκοντί γε θυμῷ, ἔοικε μὲν εἰς κοινὴν παροιμίαν τὴν, [2] ἑκὼν ἀέκων τόδε τι πεποίηκα. [3] δι' ἧς βοηθοῖτ' ἂν καὶ τό,

Ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος.

ὃ δὴ πικρῶς λοιδορεῖ ὁ Κωμικός. Πάνυ δὲ ἀκριβῶς ἔχει τὸ Ὁμηρικὸν, καὶ οὐ πάσχει ἀντίφασιν, ὡς δῆθεν ἀδύνατον ἓν συνυπάρχειν τὸ ἑκὼν, καὶ τὸ, ἀέκοντι θυμῷ. Δῆλον γὰρ, ὡς πολλάκις μὴ προηγησαμένης προαιρέσεως, γίνεταί τι, ὃ πῆ μὲν ἐθέλομεν, πῆ δὲ οὔ. Οὕτω καὶ οἱ τὰ φορτία ἐν κλύδωνι ἀποβάλλοντες, πῶς μὲν ἀέκοντες δρῶσι, τῷ δέει γὰρ τοῦ κινδύνου. πῶς δὲ ἑκόντες. ἵνα γὰρ σωθῶσι. [4] καὶ ἑκόντες μὲν, ἀποβάλλουσιν· ἄκοντες δὲ, ζημιοῦνται. Ἰστέον δὲ, ὡς ὁ μὲν Ὁμηρικὸς Ζεὺς, συντόμως τε, καὶ ἀσαφῶς τὸ ῥηθὲν ἔφρασεν· ἡ δὲ Ἥρα, διασαφεῖ τὸ νόημα, εἰποῦσα περὶ τῶν ἑαυτῆς πόλεων, ὅτι τούτων ἐγὼ οὐ προΐσταμαι, οὐδὲ μεγαίρω. εἴπερ γὰρ, ὡς καὶ προεγράφη, φθονῶ, καὶ οὐκ ἐῶ διαπέρσαι, οὐκ ἀνύω φθονοῦσα· ἐπεὶ πολὺ φέρτερος εἶ. Ἰδοὺ γὰρ καὶ αὐτὴ ἑκοῦσα, καὶ ἄκουσα συντίθεται τῷ τοῦ Διὸς θελήματι. Καθὸ μὲν γὰρ
Rom. p. 444. οὐ προΐσταται τῶν ἑαυτῆς πόλεων, ἑκοῦσα ἐκχωρεῖ· ἄλλως δὲ ἀέκουσα, διὰ τὸ μηδὲν ἀνύειν, ἐὰν καὶ φθονῇ. Τοῦτο δὲ καὶ ἄλλοι πάθοιεν ἂν, καὶ ἐποίει ποτε, τοῖς αὐτῶν εἴκοντες κρείττοσιν. οἷος καὶ Τηλέμαχος, ὃς εἴκει μὲν τοῖς μνηστῆρσι· λέγει δέ· Ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.

κβ'. Τὸ

que irritum reddere. Nam & ego dea ſum, genuſque mihi. &c. Quo quidem loci ſciendum, τὸ μεμαὼς, vehementer cupiens, ſeu in animo habens, idem eſſe, atque τὸ μισῶν περὶ κῆρι. odio habens, ſeu proſequens, ex animo. cujus paſſivum eſt illud: ἀπέχθωνται περὶ κῆρι. inviſæ ſunt, atque odioſæ, ſeu odio habeantur ex animo. Τὸ, πόλιν, ὅθι τοι φίλοι ἀνέρες ἐκγεγάασιν, urbem, ubi chari tibi viri nati ſunt, periphraſis eſt, qua dicere vult πόλιν φιλουμένην σοι, urbem tibi dilectam. Verba illa, Μή τι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλά μ' ἐᾶσαι. ne remoreris meam iram; ſed me ſinito; iratus quiſpiam in eum uſurpaverit, qui ſedandæ placandæque iræ ſeſe intempeſtivè interponit. Eſt autem διατρίβειν, remorari, idem atque extrahere, ſeu protrahere, & differre, ſeu procraſtinare. Itaque Penelope dicitur nuptias ſuas procis διατρίβειν, extrahere, ac differre.

XXI. Quod ſequitur, ἐγώ σοι δῶκα, ego tibi dedi, aut abſolutè eſt intelligendum pro παρεχώρησα, ceſſi, ſeu conceſſi, aut pro ἐδωρησάμην σοι πόλιν φίλην μοι. dono dedi tibi urbem charam mihi, Trojam nimirum, ut idem ipſe poſtea explicaturus eſt. Quod dicit, ἑκὼν, ἀέκοντί γε θυμῷ, volens, quamvis invito animo, tranſiit in commune illud adagium, videlicet: ἑκὼν ἀέκων τόδε τι πεποίηκα. Volens, nolens hoc feci. quod ſubſidio eſſe poteſt alteri illi adagio:

Juravi linguâ, mentem injuratam gero.

quod utique amarè taxat Comicus. At enim plane prorſus eſt, ac certe ſententia Homerica, nec quidquam ea habet controverſiæ, aut difficultatis: quaſi ſcilicet fieri non poſſit, ut ſimul ſint, aut in unum ſimul conveniant τὸ ἑκὼν, volens, & τὸ, ἀέκοντι θυμῷ, nolente, ſeu invito animo. Conſtat enim, cum electio voluntatis noſtræ nulla præceſſit, qua aliquid præoptaverimus, ſæpe id fieri, quod partim volumus, partim nolumus. Sic & qui merces in tempeſtate abjiciunt, partim quidem nolentes, atque inviti id faciunt, metu ſcilicet periculi; partim autem volentes, ut periculum ſcilicet evadant: & volentes quidem abjiciunt; ſed damnum faciunt inviti. Verùm ut Homericus ille Juppiter breviter atque obſcurè id ipſum protulerit; tamen ſciendum eſt, eam ipſam ſententiam claram, perſpicuamque ab Junone fieri, cum de urbibus ſuis affirmat, non pro his ſeſe ſtare, neque has ſeſe invidere. Quamvis enim, inquit, ut antea ſcriptum eſt, invideam, neque te ſinam eas urbes evertere; tamen invidendo nihil proficio: quoniam multò es potentior. Ecce namque tibi, ipſa quoque volens, ac nolens, Jovis voluntati aſſentitur. Quatenus enim pro ſuis illis urbibus non ſtat, neque eas protegit, aut tuetur, volens cedit, atque ultro: tametſi alioquin eadem invita: quia, ut invideat, tamen nihil proficit. Quod ſanè ut uſu venire aliis poteſt, ita & iiſdem dicere interdum licebit, cum ſcilicet iis cedunt, quorum multò major, quàm eorumdem ipſorum, eſt potentia. ut accidit quidem Telemacho, cujus, dum procis cederet, verba illa feruntur: *Certe quidem propellerem, ſi mihi vis adeſſet.*

XXII. Quod

1. ἡ Πηνελόπη διατρίβειν λέγεται τοῖς μνηστῆρσι τὸν γάμον) Homerus: ὄφρα καὶ ἥ γε διατρίβῃσιν Ἀχαιοὺς Ὃν γάμον. Vetus Scholiaſtes: διατρίβειν, τὸ χρονοτριβεῖν, ἀναβάλλεσθαι καὶ [illegible]. Polit.

2. ἑκὼν ἀέκων) ἑκὼν, οὐχ ἑκὼν in proverbio, ut apud Euripidem Iphigeniâ in Tauris:

Φεύγω ξένον γε δεῖ τοι οὐχ ἑκὼν, ἑκών.

Politus

3. δι' ἧς βοηθοῖτ' ἂν καὶ τὸ, Ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος) quatenus ille, cujus lingua jurata, mens injurata eſt, ἑκὼν jurat, & ἄκων: ἑκὼν linguâ, ἄκων animo. Euripidis hoc dictum acriter notat Ariſtophanes Ranis:

Ἢ φρένα μὲν οὐκ ἐθέλουσαν ὀμόσαι καθ' ἱερῶν,
Γλῶτταν δ' ἐπιορκήσασαν ἰδίᾳ τῆς φρενός.

Et rurſus:

Μαρτύρομαι τοὺς θεοὺς, οὓς ὤμοσας,
Ἦ μὴν ἀπάξειν μ' οἴκαδ'. αἱροῦ τοὺς φίλους.
Ἡ γλῶττ' ὀμώμοκ', Αἰσχύλον δ' αἱρήσομαι.

Politus.

4. καὶ ἑκόντες μὲν, ἀποβάλλουσιν· ἄκοντες δὲ, ζημιοῦνται) Sic qui alteri aliquid promittunt, & jurant, tametſi animo non jurandi, tamen volentes jurant; ideoque nihilò minus juriſjurandi obligatione obſtringuntur. Quò pertinet regula illa Iſidori Sententiar. lib. 2. c. 31. *Quacumque arte verborum quis juret, Deus tamen, qui conſcientiæ teſtis eſt, ita hoc accipit, ſicut ille, cui juratur, intelligit.* Hippolytum illum Euripideum catenus aliqui a perjurio defendunt, quatenus deceptus juraverat. *Politus.*

Digitized by Google

XXII. Quod dicit, ὑπὸ ἡλίῳ, *ſub ſole*, ceteri poſt Homerum ſcriptores ut plurimùm ſcribunt ὑφ' ἥλιον, *ſub ſolem*; & ſic etiam ὑπ' οὐρανὸν, *ſub cœlum*, quod Homerus dicit ὑπ' οὐρανῷ, *ſub cœlo*. Hæc autem phraſis Homerica, eſt Attica, ſimiliter atque cum dicimus, ὑπὸ διδασκάλῳ εἶναι, *eſſe ſub magiſtro*, ὑφ' ἡγεμόνι τάττεσθαι, *ſub duce collocari*, & ὑπὸ σκότῳ πράττεσθαι, *ſub tenebris agere*. Vacare porrò videtur τὸ, καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι, *& cœlo ſtellato*: quum id ſimplici, rudique more, perinde ut in colloquio Bœotico, adjectum ſit, ac temerè enunciatum. Satis enim illud tantùm erat: αἳ ὑπὸ ἡλίῳ εἰσὶ πόλεις. *quæ ſub ſole ſunt urbes*. Quæ enim ſub ſole, ſunt eæ prorſus ſub cœlo. Sic etiam, cum ſit πόλεις, *urbes*, redundat τὸ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, *terreſtrium hominum*, neque id poſitum eſt neceſſariò. Stellatum dictum eſt cœlum, ad ambigui atque ancipitis nominis diſtinctionem: quippe quum ipſe etiam aliquando aër cœlum vocetur. Ilios nunc ſacra, non appellativo tantùm nomine, communi urbium more; ſed etiam propter perpetua, quæ ibi facta fuiſſe narrantur, ſacrificia: quorum ſanè ſacrificiorum tum alia ſunt clara, ac manifeſta indicia, tum etiam τὰ Ἴλεια, *Ilea*, *ſeu Iliaca*, feſtum proprium loci, ab Ilio ipſâ denominatum. Cur autem vocis hujus penultima ſcribatur cum diphthongo ει, ſecus, atque τὰ Ὀλύμπια, *Olympia*, Πύθια, *Pythia*, Ἴσθμια, *Iſthmia*, Διάσια, *Diaſia*, Διονύσια, *Dionyſia*, aliaque hujuſcemodi, tametſi poſtea cauſſam reddituri ſumus ad eum locum, in quo extat τὸ, Ἤλιδι δίῃ, *Elidi divinæ*; tamen nunc etiam dicendum, argumento ſumpto ex voce primitivâ, conſentaneum eſſe rationi, atque analogiæ, ut τὰ Ἴλεια, *Ilea*, ſcribantur cum diphthongo ει. Sicuti enim optimâ ratione ex Ἥρα, *Juno*, aſſumptâ literâ ι, fiunt τὰ Ἥραια, *Heræa*, *ſeu Junonia*, feſtum ex eâ denominatum, & ex Ἀθηνᾶ, *Minerva*, τὰ Ἀθήναια, *Athenæa*, *i. e. Minervia*; itemque ex ἑκατόμβη, *Hecatombe*, *centenorum boum ſacrificium*, mutatione Doricâ, adjunctioneque τοῦ ι, τὰ Ἑκατόμβαια, *Hecatombæa*; nec non, ut aptiora, atque analogiæ accommodatiora exempla afferam, ſicuti ex Ἡρακλῆς, Ἡρακλέος, *Hercules*, *Herculis*, τὰ Ἡράκλεια, *Heraclea*, *ſeu Herculea*, ac præſertim ex Διομεὺς Ζεὺς, Διομέως, *Diomenſis Juppiter*, τὰ Διόμεια, *Diomea*; ſic etiam fortaſſe ex Ἰλιεὺς, Ἰλιέως, *Ilienſis*, τὰ Ἴλεια, *Ilea*. Ilienſes porrò neceſſitate ipſâ compulſos fuiſſe, ut frequentia ſacrificia facerent, propter frequentia videlicet mala, crebraſque calamitates, quæ antegreſſæ eſſent, palam facit id, quod eſt in proverbio: *ſemper Ilio mala*. quod quamvis dictum fuerit de malo quodam poſteriorum temporum; tamen non diſſonat, neque abludit a temporibus hiſce Homericis. Et tamen idem iſtud proverbium antiquius eſt illo altero, quo dici ſolet Ilias malorum, aut e contrario hoc priùs illo uſurpatum fuit. Utcumque aliter ſe res habeat, una eademque eſt proverbii utriuſque ſententia. Ceterùm Homerum

κβ'. Τὸ δὲ, ὑπὸ ἡλίῳ, ὑφ' ἥλιον ὡς ἐπιπολὺ γράφουσιν οἱ μεθ' Ὅμηρον. οὕτω δὲ καὶ τὸ, ὑπ' οὐρανῷ, ὑπ' οὐρανόν. Ἀττικὴ δὲ ἡ ῥηθεῖσα Ὁμηρικὴ φράσις, ὁμοία τῷ, ὑπὸ διδασκάλῳ εἶναι, καὶ ὑφ' ἡγεμόνι τάττεσθαι, καὶ ὑπὸ σκότῳ πράττεσθαι. Τὸ δὲ, καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι, παρέλκειν δοκεῖ, ἁπλοϊκῶς οὕτω παραῤῥιφὲν, [1] ὡς ἐν Βοιωτικῇ ὁμιλίᾳ. Ἤρκει γὰρ καὶ μόνον τὸ, αἱ ὑπὸ ἡλίῳ εἰσὶ πόλεις. Πάντως γὰρ αἱ ὑπὸ ἡλίῳ, καὶ ὑπὸ οὐρανῷ εἰσιν. Οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ πόλεις, περιττεύει τὸ, ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἀναγκαίως κεῖται. Ἀστερόεις δὲ οὐρανὸς πρὸς διαστολὴν ὁμωνυμίας, ὡς οὐρανοῦ ποτε καὶ τοῦ ἀέρος λεγομένου. Ἴλιος δὲ νῦν ἱερὰ, οὐ μόνον προσηγορικῶς, τῷ κοινῷ λόγῳ τῶν πόλεων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ἐνταῦθα ἱστορηθέντα ἐνδελεχῆ θύματα· ὧν δηλωτικὰ σὺν ἄλλοις καὶ [2] τὰ Ἴλεια, ἑορτὴ ἐγχώριος, ἐπώνυμος τῇ Ἰλίῳ. Τούτων δὲ ἡ παραλήγουσα γραφομένη διὰ τῆς ει διφθόγγου, ἀνομοίως τῷ, Ὀλύμπια, Πύθια, Ἴσθμια, [3] Διάσια, Διονύσια, καὶ τοῖς τοιούτοις, [4] αἰτιολογηθήσεται μὲν καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, ὅπου ἀνακύψει τὸ, Ἤλιδι δίῃ· καὶ ἄρτι δὲ ῥητέον, ὅτι ἔχει ἀναλογίαν ἐξ ἀφορμῆς πρωτοτύπου, ἡ διὰ τῆς ει διφθόγγου γραφὴ τοῦ, Ἴλεια. Ὡς γὰρ εὐλόγως ἐκ τοῦ Ἥρα γίνεται, προσλήψει τοῦ ι, τὰ ἐξ αὐτῆς Ἥραια, ἡ ἑορτὴ, καὶ ἐκ τοῦ Ἀθηνᾶ τὰ Ἀθήναια, καὶ ἐκ τοῦ ἑκατόμβη, Δωρικῇ τροπῇ, καὶ προσλήψει τοῦ ι, τὰ ἑκατόμβαια· ἔτι δὲ ἀναλογώτερον εἰπεῖν, ἐκ τοῦ Ἡρακλῆς Ἡρακλέος, τὰ Ἡράκλεια, καὶ μᾶλλον ἐκ τοῦ Διομεὺς Ζεὺς Διομέως τὰ Διόμεια· οὕτως ἴσως καὶ ἐκ τοῦ Ἰλιεὺς Ἰλιέως τὰ Ἴλεια. Ὅτι δὲ αἱ συχναὶ Ἰλιακαὶ θυσίαι ἀναγκαίως ἐπὶ κακοῖς πυκνοῖς προηγουμένοις ἐγίνοντο, δηλοῖ καὶ παροιμία λέγουσα τὸ, αἰεὶ Ἰλίῳ κακά· λεχθεῖσα μὲν [5] ἐπί τινι κακῷ ὑστερογενεῖ· οὐκ ἀπᾴδουσα δὲ οὐδὲ πρὸς τὰ Ὁμηρικά. Ἡ δὲ αὐτὴ προγενεστέρα ἐστὶ τῆς, [6] κακῶν Ἰλιὰς, ἢ ἀνάπαλιν αὕτη πρὸ ἐκείνης εἴρηται. ὡς δ' οὖν ἄλλα, μιᾶς ἐννοίας εἰσὶν ἀμφότεραι. Ὅτι δὲ [7] θηλυκῶς εἴωθεν Ὅμηρος προ- B. ſ. p. 338.

1. ὡς ἐν Βοιωτικῇ ὁμιλίᾳ) Notum ex adagiis craſſum, ac ſtupidum Bœotorum ingenium. *Politus*.

2. τὰ Ἴλεια, ἑορτὴ ἐγχώριος, ἐπώνυμος τῇ Ἰλίῳ) Heſychius: Ἴλεια, ἑορτὴ, ἐν Ἰλίῳ Ἀθηνᾶς Ἰλιάδος, καὶ πομπὴ, καὶ ἀγών. Sic lego. Ineptus quidam librarius Heſychii locum corrupit, intruſis verbis, ἐν Ἀθήναις, poſt τὸ ἑορτή. Politus.

3. Διάσια, Διονύσια) Diaſia, *Jovialia*; Dionyſia, idem ac *Liberalia*. Plautus Græcum verbum uſurpavit: *proxima Dionyſia*. Salvinus.

4. αἰτιολογηθήσεται μὲν καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς) Euſtathius ad lib. λ' Iliad. ad illud: Ἤλιδι δίῃ. Οὕτω δὲ καὶ τὸ Ἴλεια (ἑορτὴ δὲ αὕτη οὖσα ἐν Ἰλίῳ) χρῆσθαι μοὶ δοκεῖ καινὴ τὴν παραλήγουσαν διὰ τοῦ ι, τῷ λόγῳ τῶν Ὀλύμπια, καὶ Πύθια· πρὸς βραχεῖαν δὲ τινα διαφορὰν παλαιότατος τῆς ει, τὴν διὰ τῆς ει διφθόγγου ἔχει γραφήν. Polit.

5. ἐπί τινι κακῷ ὑστερογενεῖ) In Satyrum Sophiſtam uſurpatum hoc adagium a Stratonico, ut refert Athenæus l. 8 c. 10. Πενθουμένου δὲ (Stratonicus) ἐν Ἰλίῳ ὑποδραμὼν αὐτὸν (Satyrum) ἐν τοῖς Ἰλιείοις· αἰεὶ, ἔφησεν, Ἰλίῳ κακά. Qui locus vacuus eſt a mendo, ſecus atque exiſtimat Eraſmus. *Politus*.

6. κακῶν Ἰλιὰς) Malorum Ilias, videlicet multitudo. Propertius:

Seu quicquid fecit, ſive eſt quodcumque locuta,
Tum vero longas condimus Iliadas.

Ideſt, multa carmina facimus. *Salvinus*.

7. θηλυκῶς εἴωθεν Ὅμηρος προφέρειν τὴν Ἴλιον) Contra Virgilius neutro genere effert *Ilium*; & ſic ut plurimùm Latini. Homero, quod adnotat Euſtathius, ſemel eſt τὸ Ἴλιον οὐδετέρως. Immo, quia alibi ſemper Homero eſt ἡ Ἴλιος θηλυκῶς, ideo veteres Critici expunctum volebant illum verſum lib. ό Iliad.

Ἴλιον αἰπὺ ἕλοιεν, Ἀθηναίης διὰ βουλάς.

Vetus Scholiaſta: Σημείωσαι τοῦτο, ὅτι οὐδετέρως· τὸ Ἴλιον ἐνταῦθα φησὶ μόνον. διὸ καὶ ἀθετεῖται ὁ στίχος οὗτος. Politus.

προφέρειν τὴν Ἴλιον, ἅπαξ που αὐτὴν κατὰ οὐδέτερον γένος εἰπὼν ἐν τῷ, [1] Ἴλιον αἰπὺ ἕλοιεν, Ἀθηναίης διὰ βουλάς, δηλοῦται καὶ ἀλλαχοῦ.

κγ΄. [2] Τὸ δὲ εὐμελίῳ, συνεκόπη ἀπὸ Ἰωνικοῦ τοῦ εὐμελίεω. ὡς καὶ τὸ βορέω ὑπ᾽ ἰωγῇ, ἀπὸ τοῦ βορέεω· καὶ τὸ Ἑρμείω ἀπὸ τοῦ Ἑρμείεω, καθάπερ εἴρηται καὶ ἐν τῷ, [3] Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι. Τὴν δὲ κνίσαν, [4] πολλὰ τῶν ἀκριβῶν ἀντιγράφων δι᾽ ἑνὸς σ γράφουσι ἐκτάσει τῆς παραληγούσης. καὶ ἀρέσκεται οὕτω καὶ Ἡρωδιανῷ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται πλατύτερον. Τὸ δέ, τὸ γὰρ λάχομεν γέρας [5] ἡμεῖς, σχῆμά ἐστιν Ὁμήρῳ σύνηθες, ὡς δηλοῖ σὺν ἄλλοις καὶ τό, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων. καὶ, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων. Δικαιοσύνης δέ, καὶ τῆς κατ᾽ αὐτὴν ἰσότητος δηλωτικὸν τὸ ἐλάχομεν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. Τὸ δὲ πρόσθεν ἵσταμαι, ὅμοιόν ἐστι τῷ προΐσταμαι. Δῆλον γάρ, ὡς ὁ πρόσθεν τινὸς ἱστάμενος, [6] προΐσταται ἐκείνου. Τὸ δὲ φθονεῖν, ταυτὸν μέν, κατὰ πολυωνυμίαν, [7] τῷ μεγαίρειν· σαφέστερον δὲ ἐκεῖνο. Διὸ δὶς ἐνταῦθα τῇ τοιαύτῃ λέξει ὁ Ζεὺς ἐχρήσατο. Ἔστι δὲ νῦν φθονεῖν, τὸ μέμφεσθαι, καὶ ἐμποδίζειν, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ. Ὅτι δὲ καὶ ἄλλως ἡ Ποίησις, καὶ οἱ ποιητικώτεροι τῶν ἱστορικῶν, φθονερὸν τὸ θεῖον φασὶ φῦλον, [8] δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος. ἃ καὶ ἀλλαχοῦ παρασεσημείωται. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι τὸ μεγαίρειν ἑρμηνεύων, ἐπήγαγεν· Εἴπερ γὰρ φθονέω, καὶ ἑξῆς. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι ὁ μὴ δυνάμενος μὲν ἀντιστῆναί τινι δυνατῷ ἐμποδίζοντι, δυσωπῶν δὲ τυχεῖν, ἢ θέλει, εὐκαίρως ἂν [9] παρῳδήσας εἴποι τό, Οὔτοι ἐγὼ πρόσθεν ἵσταμαι, οὐδὲ μεγαίρω. Εἴπερ γὰρ φθονέω, οὐκ ἀνύω φθονέουσ᾽ ἐπεὶ πολὺ φέρτερός ἐσσι. Ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμεναι λόγον, ἢ πόνον, οὐκ ἀτέλεστον. Καὶ γὰρ ἐγὼ τοιόσδε εἰμί.

κδ΄. Ἀξιοῖ Ἥρα τιμᾶσθαι, οὐ μόνον ἐπειδὴ θεός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τοῦ αὐτοῦ εἶναι γένους τῷ Διΐ· λέγουσα οὕτω. Γένος δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν σοί, καί με πρεσβυτάτην, ὅ ἐστι, τιμιωτάτην τέκετο Κρό-

rum muliebri genere τὴν Ἴλιον, *Ilion*, proferre conſoeviſſe, quum ſemel alicubi eam ipſam urbem neutro genere extulerit, ubi ſcilicet dicit: Ἴλιον αἰπὺ ἕλοιεν, Ἀθηναίης διὰ βουλάς· *Ilion excelſum ceperint Minervæ conſiliis*; alibi declaramus.

XXIII. Τὸ εὐμελίῳ, *fraxineâ haſtâ bene pugnantis, ſeu bellicoſi*, eſt per ſyncopen a voce Jonica, εὐμελίεω. ſicuti etiam τὸ βορέω ὑπ᾽ ἰωγῇ, *boreæ ſub tegmine*, a βορέεω· & Ἑρμείω, *Mercurii*, ab ἑρμείεω, juxta atque dictum eſt ad illa verba: Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι. *Aſiæ in prata*. Τὴν κνίσαν, *nidorem*, exacti plerique codices ſcribunt cum ſimplici σ, longâ penultimâ: itaque placet Herodiano, ut alibi quoque fuſius explicatur. Quod ſequitur, τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς. *id enim honoris ſortiti ſumus nos*: figuratom eſt loquendi genus, familiare Homero, ut, præter alia loca, apertè oſtendit illud: τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων. *hic enim honor eſt ſenum*. &, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων. *hic enim honor eſt morientium*. Ad explicandam autem juſtitiam juſtitiæque æqualitatem pertinet τὸ ἐλάχομεν, *ſortiti ſumus*, ut multis in locis liquidò apparet. Τὸ πρόσθεν ἵσταμαι, *ante ſto*, perinde ſeſe habet, atque τὸ προΐσταμαι, *propugno, tueor, defenſito*. Namque, ut conſtat, ὁ πρόσθεν τινὸς ἱστάμενος. *is, qui ante unum aliquem ſtat*, προΐσταται ἐκείνου, *pro illo ſtat, ac pugnat, eumque defendit, ac tuetur*. Τὸ φθονεῖν, *invidere*, quum, pro verborum copiâ, idem ſit, atque τὸ μεγαίρειν, tamen eſt illo verbo magis perſpicuum, ac clarum. Quocirca ſemel hic, atque iterum hac iſta voce Juppiter utitur. Eſt autem nunc φθονεῖν idem atque reprehendere, & impedimento eſſe, ſeu prohibere, ſicuti etiam in Odyſſeâ. Quamquam etiam alioquio Poëtæ, quique ex Hiſtoricis Poëticas fabulas conſectantur, invidum dicant genus divinum, ut patet ex Herodoto. quod alibi quoque eſt obſervatum. Ad hæc vide, ut explicat τὸ μεγαίρειν, *invidere*, per id, quod ſubjungit: Εἴπερ γὰρ φθονέω, &c. *Quamvis enim invideam*, &c. Quin etiam ſciendum, ſicut vir potens ſit impedimento, neque ille poſſit ei reſiſtere; ſed tamen ab eo per preces ac verecundiam obtineat, ut voti ſui compos reddatur, eumdem ipſum per parœdiam appoſitè his verbis uti poſſe: *Non tibi ego reſiſto, neque verò invideo. Quamvis enim invideam; tamen invidens meâ nihil proficio: quoniam multò me es potentior. Sed enim oportet meum quoque ſermonem, aut laborem, non irritum, neque infructuoſum reddere. Nam & ego hoc genere ſum, vel hac conditione.*

XXIV. Honorem ſibi Juno meritò cenſet eſſe deferendum, non ſolùm quia dea eſt; ſed etiam quia eodem genere eſt, atque Juppiter. Hæc enim ejus verba. Genus autem inde mihi, unde tibi. & me πρεσβυτάτην, hoc eſt, τιμιωτάτην,

1. Ἴλιον αἰπύ) Virg. *Fuit Ilium, & ingens Gloria Dardanidum*. Et, *ſub Ilio alto*. Salvinus.

2. Τὸ δὲ εὐμελίῳ, συνεκόπη ἀπὸ Ἰωνικοῦ τοῦ εὐμελίεω) Etymologici Magni Auctor: αἱ διὰ τοῦ εω Ἰωνικαὶ γενικαί, αἱ μὲν ἀπὸ βαρυτόνων κοινῶν γενικῶν εἰσι, προπαροξύνονται. οἷον, Ὀρέστου, Ὀρέστεω· Ἀτρείδου, Ἀτρείδεω· οὕτως οὖν καὶ Ἀσίεω. χωρὶς εἰ μὴ κατὰ πάθος εἶεν, ἀπὸ τοῦ Ἑρμείεω, καὶ κατὰ συγκοπὴν, Ἑρμείω. καὶ [illegible] Ἥρως, Ἑρμεία τε, καὶ Ἡφαίστου. Βορέα, Βορέεω, καὶ συγκοπῇ Βορέω, καὶ εὐμελίεω, εὐμελίω Πριάμοιο. Politus.

3. Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι) lege, Ἀσίῳ, per ſyncopen ex Ἀσίεω. Euſtathius pag. 487. Τινὲς δέ φασι, Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, ἀντὶ τοῦ Ἀσίου ἀνδρὸς, κατὰ γενικὴν πτῶσιν· καί φασιν, ὅτι ἀνδρί τινι ἐπωνύμῳ ὁ λειμὼν ἐπονόμασται. ὁ δὲ ἄλλοι δὲ Ἀσίας, ἡ γενικὴ Ἀσίου, καὶ Ἰωνικῶς, Ἀσίεω, ὡς Ἑρμείεω, εὐμελίεω· καὶ ἐν συγκοπῇ, Ἀσίω, ὡς Ἑρμείω, εὐμελίω. Etymologici Magni Auctor: ὅπως ἂν, Ἀσίας. Ἀσίου, Ἀσίεω Ἰωνικῶς, καὶ συγκοπῇ, Ἀσίω. καὶ ὁμοίως οὐ προπαροξύνεται· ἐπειδὴ κατὰ πάθος ἐστὶ, ἤγουν κατὰ συγκοπήν. Politus.

4. πολλὰ τῶν ἀκριβῶν ἀντιγράφων) ut & meus codex membranus. Editio tamen Florentina, κνίσσης σσ. Polit.

In optimis vetuſtiſſimiſque codicibus nonnulli nonnumquam nævi inveniuntur, ut ὅ·π, πόλλ. pro ἄλλο. πολλά. Salvinus.

5. ἡμεῖς) Neſcio quam vim, ponduſque afferat illud ἡμεῖς in fine. Simile illi loco Pſalmi: *Quoniam non Deus volens iniquitatem tu*, ut eſt in Hebræo, ſuppreſſo τῷ es verbo. *Salvinus*.

6. προΐσταται ἐκείνου) Hinc προστάτης, *patronus*. Salvin.

7. τῷ μεγαίρειν) Megæra Furia, ab invidendo. Salvin.

8. δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος) Herodotus tum aliis in locis, tum lib. 3. cap. 40. ubi Amaſis: ἐμοὶ δὲ αἱ σαὶ μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι, τὸ θεῖον ἐπισταμένῳ, ὡς ἐστι φθονερόν. Politus.

Alludit ad Nemeſin, ideſt, juſtam indignationem divinam, quæ humanæ ſuperbiæ obſiſtit, &, ne homines nimium proſperis rebus efferantur, ſolet aſpera proſperis, triſtia lætis quandoque miſcere, ut ſe homines etiam eſſe meminerint. Ceterum ab illâ præſtanti, excellentique naturâ, qualis divina eſt, omnis abeſt invidia, ut Plato in Timæo verè diſerteque teſtatur. *Salvinus*.

9. παρῳδήσας εἴποι) Hæ parodiæ ex Homero erant frequentes, & antiquorum ſcripta, & orationes veluti quibuſdam gemmis atque luminibus illuſtrabant, ut paſſim videre eſt. In memoriâ enim omnium, in animo, in ore verſabatur maximus Poëtarum ab omnibus omni ævo judicatus, quicquid reclamantes Zoili [illegible] obſtrepant. *Salvinus*.

Digitized by Google

σιν, *maximè venerandam*, *ſeu honore digniſſimam*, Saturnus ille vaſer generavit, utrâque de cauſſâ, tum genere, tum quia conjux tua ſum vocata. Tute verò inter omnes Immortales regnum tenes, quaſi ſcilicet in modum ſyllogiſmi argumentum hoc conficiat. Soror ipſa eſt, atque uxor Jovis. Juppiter autem honorandus. Et ipſa igitur honoranda. Sciendum autem eſt, dictum per periphraſin illud: γένος δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν σοι. *genus inde mihi*, *unde tibi*. quibus demum verbis dicit, ſeſe ejus eſſe ſororem. Τὸ ἀμφότερον, *utrumque*, etiam nunc ſumptum eſt, tamquam adverbium: ſicuti etiam cum ait: Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, ϗ αἰχμητής. *Utrumque*, *rexque bonus*, *& bellator*. ita ut verborum Junonis hic ſit ſenſus: utrimque, ſeu ab utrâque cauſſâ, debetur mihi honor, tum quia auguſto ſum genere, tum quia tua uxor. Manifeſtum porrò eſt, τὴν ἄκοιτιν, *uxorem*, pro Poëticarum vocum copiâ, dici quoque ἄλοχον, & ὁμόλεκτρον, *lecti conſortem*, *ſeu thalami participem*; itemque ἀνδρὸς εὔνιδα, *viri in cubando ſociam*, *ſeu eodem cum viro cubili utentem*. Verùm communis loquendi uſus vocat eam, σύνευνον, *conjugem*, *ſeu uxorem*. Quod dicit κέκλημαι, *vocata ſum*, *ſeu vocor*, non pendentis ancipitiſque animi dubitationem denotat; ſed poſitum eſt pro εἰμὶ, *ſum*. adeo ut hic ſit ſenſus: Non mentior, cum me dico eſſe tuam; ſed ab omnibus ſic vocor. Quamquam hæc iſta vox appoſita prorſus ſit atque accommodata ad allegoriam. Non enim aër, uxor eſt ætheris; ſed ita vocatur allegoricè. Illuſtrium perſonarum, quæ, concordiæ, atque amicitiæ cauſſâ, ſibi invicem cedant, propria illa verba fuerint: *Verùm enim verò hæc nos nobis invicem condonabimus*, *tibi ego*, *tu mihi*. *Alii poſtea ſequentur*.

XXV. Τὸ πειρᾷν, *tentare*, activâ formâ uſurpant Attici de mulieris ſolicitatione, quam quis de ſtupro interpellet. exempli cauſſâ: πειρᾷ ὁ δεῖνα τὴν δεῖνα. *Unus aliquis hanc*, *aut illam mulierem tentat*, *ſeu ejus pudicitiam attentat*. At verò τὸ πειρᾶσθαι, *experiri*, formâ paſſivâ, dicunt pro πεῖραν λαμβάνειν, *periculum facere*. Verumtamen Homerus id, quod eſt πειρᾶσθαι, *experiri*, *ſeu periculum facere*, dicit hoc loci formâ activâ πειρᾷν, tametſi paſſivum quoque hujus verbi uſum noverit, ubi ait: Νῦν μὲν πειρᾶται. *Nunc quidem periculum facis*. &, Εἰ δ' ἄγε, μὴν πείρησαι. *Quin age*, *fac periculum*. & alibi. Immo & Thucidides dicit τῶν τειχῶν ἡμῶν πειρᾷν. *mœnia noſtra*, *ſeu oppidum tentare*. &, πειρασθεὶς ὁ Ἁρμόδιος. *tentatus*, *ſeu de ſtupro interpellatus Harmodius*. Ceterùm hoc verbo πειρᾷν, *experiri*, ita nunc Poëta utitur; Πειρᾷν δ', ὥς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς Ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι. *Et experire*, *quo pacto Trojani in glorioſos Achivos initium ipſi violandi fœderis faciant*. Hæc autem ſententia veluti prædicendo exponit, quomodo, quod reliquum eſt hujus negotii,

Κρόνος ἀγκυλομήτης, ἀμφότερον, γενεῇ τε, [1] ϗ οὕνεκα σὴ παράκοιτις κέκλημαι. σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις. ὡς εἶον συλλογιστικῶς τὸν λόγον τοῦτον περαίνουσα. αὐτὴ γὰρ Διός. ὁ Ζεὺς δὲ τίμιος. ϗ αὐτὴ ἄρα τιμία. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ, γένος δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν σοι, [2] παράφρασίς ἐστι τοῦ, ἀδελφή σοί εἰμι. Τὸ δὲ [3] ἀμφότερον, ὡς ἐπίρρημα, ϗ νῦν εἴληπται· καθὰ ϗ ἐν τῷ, Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, ϗ αἰχμητής. ἵνα λέγῃ, ὅτι ἀμφοτέρωθεν ἔχω τὸ πρεσβεῖον, ὡς ϗ εὐγενής, ϗ σὴ ἄλοχος. Δῆλον δὲ, ὡς [4] τὴν ἄκοιτιν ἡ μὲν Ποιητικὴ πολυφωνία, ϗ ἄλοχον λέγει, ϗ ὁμόλεκτρον, ϗ ἀνδρὸς εὔνιδα· ἡ δὲ κοινὴ λαλιὰ, σύνευνον. Τὸ δὲ κέκλημαι, οὐκ ἐνδοιασμὸν δηλοῖ, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ εἰμὶ κεῖται. ἵνα λέγῃ, ὡς οὐ ψεύδομαι εἶναι σὴ, ἀλλ' ὑπὸ πάντων οὕτω καλοῦμαι. εἰς δέ γε ἀλληγορίαν πάνυ χρήσιμος ἡ λέξις. οὐ γάρ ἐστιν ὁ ἀὴρ, αἰθέρος ἄκοιτις, [5] ἀλλὰ καλεῖται τοῦτο ἀλληγορικῶς. Φιλικῆς ἐνδόξων προσώπων ἀντιπαραχωρήσεως τὸ, Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦθ' ὑποείξομεν ἀλλήλοισι, σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοί. ἐπὶ δ' ἕψονται ἄλλοι.

κέ. Τὸ πειρᾷν ἐνεργητικῶς Ἀττικοὶ ἐπὶ τῆς εἰς γυναῖκα ἐπιχειρήσεως λέγουσιν. οἷον, πειρᾷ ὁ δεῖνα τὴν δεῖνα. [6] τὸ δὲ πειρᾶσθαι παθητικὸν, ἀντὶ τοῦ παθεῖν ἀπόπειραν. Ὅμηρος μέντοι τὸ πειρᾶσθαι, πειρᾷν ἐνταῦθά φησιν ἐνεργητικῶς, εἰδὼς ϗ τὴν παθητικὴν χρῆσιν ἔν τε τῷ, Νῦν μὲν πειρᾶται. ϗ ἐν τῷ, Εἰ δ' ἄγε, μὴν πείρησαι. ϗ ἀλλαχοῦ. ϗ Θουκυδίδης δὲ, τῶν τειχῶν ἡμῶν πειρᾷν λέγει. ϗ, πειρασθεὶς ὁ Ἁρμόδιος. Χρῆσις δὲ νῦν τοῦ πειρᾷν, αὕτη· [7] Πειρᾷν δ', ὥς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι. Προαναφωνητικὴ δὲ αὕτη ἔννοια ἐκτίθεμένη, ὅπως διασκευασθήσεται τὰ ἐφεξῆς ὑπὸ Ἀθη-

Rom. p. 445.

1. ϗ οὕνεκα σὴ παράκοιτις κέκλημαι) Jovis & ſoror & conjux Juno. Seneca Tragicus: *Soror Tonantis. hoc enim ſolum mihi nomen relictum eſt*. Salvinus.

Gregorius Nazianzenus Oratione tertiâ, quæ eſt prima contra Julianum: ἡ αὐτὴ καθ' ὑμᾶς Ἥρα τοῦ μεγάλου Διὸς ἀδελφή, ϗ ὁμόζυγος. Politus.

2. παράφρασίς ἐστι τοῦ) Lego, περίφρασις. Polit.

3. ἀμφότερον, ὡς ἐπίρρημα, ϗ νῦν εἴληπται) Adverbium ἀμφότερον Etymologus dicit ὅτι μονόσημον, quippe deductum ἐκ τοῦ οὐδετέρου ἀμφοτέρου. τὸ ἀρσενικὸν, ἀμφότερος. At verò in Homerico illo loco: ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, ϗ αἰχμητής· τὸ ἀμφότερον nomen mihi videtur eſſe, non adverbium, Politus.

Verſus Homeri: Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής. τὸ *Utrumque* præcedit, mox duo ſubſequuntur: quæ duo ſubſequentia præcedens illud *Utrumque* complectitur. Eadem phraſeos elegantia ab Anglis uſurpatur in particulâ *Both*, quæ valet ἀμφότερον. Salvinus.

4. τὴν ἄκοιτιν) Ἄκοιτιν, ἄλοχον, quaſi ὁμόκοιτον, ὁμόλεχον, σύλλεκτρον, *ejuſdem lecti conſortem*. σύμβιον. Nam matrimonium eſt conjunctio individuam vitæ conſuetudinem continens. *Salvinus*.

Heſychius: ἄκοιτις, ἡ ὁμόκοιτις, γυνὴ σύγκοιτος. Politus.

5. ἀλλὰ καλεῖται τοῦτο ἀλληγορικῶς) Tullius lib. 2. De Nat. Deorum c. 26. *Aër autem*, *ut Stoici diſputant*, *interjectus inter mare*, *& cœlum*, *Junonis nomine conſecratur: quæ eſt ſoror*, *& conjux Jovis*, *quòd & ſimilitudo eſt ætheris*, *& cum eo ſumma conjunctio*. Macrobius lib. 1. in Somnium Scipionis c. 17. *Hinc Juno & ſoror ejus* (Jovis) *& conjux vocatur*. *Eſt autem Juno aër*, *& dicitur ſoror*, *quia iiſdem ſeminibus*, *quibus cœlum*, *etiam aër eſt procreatus; conjux*, *quia aër ſubiectus eſt cœlo*. Politus.

Plato in Cratylo. Ἥρα ἀήρ, Juno aër. *Salvinus*.

6. τὸ δὲ πειρᾶσθαι παθητικὸν, ἀντὶ τοῦ παθεῖν ἀπόπειραν) Experiri ἀντὶ τοῦ πειρᾶσθαι dicitur. *periculum facere*. Salvin.

7. Πειρᾷν δ', ὥς κεν) Ita etiam meus Homericus codex membraneus. Vulgati Homeri codices cum editione Florentina, Πειρᾶν δ' ὥς κεν. Politus.

Ἀθηνᾶς, ἣν στελεῖ ὁ Ζεὺς διὰ τὴν Ἥραν ἐπὶ συγχύσει τῶν ὅρκων, τουτέστιν, ἣν ὁ Ὁμηρικὸς νοῦς φρονίμως προβαλεῖται εἰς πιθανότητα τῶν μελλόντων ἱστορηθῆναι. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως. ὁ δὲ τεχνικὸς κανὼν τοῦ, ὑπερκυδάντας, τοιοῦτός ἐστι παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Τὰ εἰς δας ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, [1] ἰσοσυλλάβως κλίνεται. οἷον, Τιμαχίδας, Τιμαχίδα. Σουΐδας, Σουΐδα. Λεωνίδας, Λεωνίδα. Χαρμίδας, Χαρμίδα. χωρὶς εἰ μὴ ἀπὸ βαρυτόνων ῥημάτων γίνεται. Ἐκεῖνα γὰρ διὰ τοῦ ντ περιττοσυλλάβως κλίνεται. οἷον οἶδα ῥῆμα, ἐξ οὗ Οἴδας Οἴδαντος. μύδω, Μύδας, Μύδαντος. χαρίζομαι, Χαρίδας, Χαρίδαντος. φείδομαι, Φείδας, Φείδαντος. Τούτων οὕτως ἐχόντων, δοκεῖ καὶ τὸ, ὑπερκύδαντες, [2] ὃ δηλοῖ τοὺς ἄγαν ἐνδόξους, [3] ἀπὸ βαρυτόνου ῥήματος γεγονὸς τοῦ κυδαίνω, συνεκδραμεῖν τῇ κλίσει τῶν κυρίων ὀνομάτων, ἢ καὶ ἄλλως, [4] γενέσθαι ἐκ τοῦ κυδάεις, κυδάεντος, κυδάεντες, κύδαντες κατὰ συγκοπὴν, καὶ ἐν συνθέσει ὑπερκύδαντες. [5] Ἡρωδιανὸς δὲ ἐν ἐπιμερισμοῖς μετοχὴν λέγει τοῦτο, [6] ἀπὸ τοῦ κυδαίνοντες, [7] ἐν δὲ τῷ ὀνομαστικῷ, ὄνομα λέγει εἶναι αὐτό. ᾧ καὶ πιστευτέον, [8] ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, ἤπερ τοῖς ἐπιμερισμοῖς. Τοῦτο μὲν γὰρ Ἡρωδιανοῦ εἶναι ὡμολόγηται· [9] ἐκείνων δέ εἰσιν, αἳ ψευδεπίγραφοι λέγονται. Δηλήσασθαι δὲ ὅρκια περιφραστικῶς τὸ ἐπιορκῆσαι. ὅπερ ἐστὶ βλάβη ὅρκων. Ὡς γὰρ [10] καρπὸν δηλεῖταί τις, ἀπάγων ἐκεῖνον, ὡς ἡ α ῥαψῳδία προεδήλωσεν, οὕτω καὶ ὅρκου δηλητήριον, ὁ ἀφανισμὸς, καὶ τὸ αὐτοῦ ἄπρακτον. Ἔστι δ' ἐν τούτοις καὶ προθέσεως ἔλλειψις. Τὸ γὰρ, Ἀχαιοὺς ἄρξωσι, καὶ ἑξῆς, ταυτόν ἐστι τῷ, ἀρχὴν ποιήσωσιν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς τοῦ παραβαθῆναι τοὺς ὅρκους. Τὸ δὲ ῥῆμα τοῦτο, καὶ παθητικῶς εἴωθε λέγεσθαι· [11] καὶ μετὰ προθέσεως δέ ποτε, εἴτε τῆς κατά, εἴτε τῆς ὑπό. [12] ἐπὶ μέντοι ἀρχικῆς ἐξουσίας, ἀεὶ καὶ ἐνεργητικῶς [13] προφέρεται, καὶ δίχα προθέσεως,

Ὡς

goriæ, inſtruendum adminiſtrandumque ſit a Minervâ, quam, propter Junonem, Juppiter ad jurisjurandi, ac fidei violationem eſt miſſurus, hoc eſt, quam mens Homerica, ut rebus commemorandis fides concilietur, providè ac ſapienter eſt in medium prolatura. Atque id quidem ita. Quod verò attinet ad τὸ ὑπερκύδαντας, *glorioſos, ſeu gloriâ præcellentes*, firmior ejus vocis regula apud veteres Grammaticos eſt hujuſcemodi: Nomina in δας, quæ ſunt ſupra duas ſyllabas, paribus ſyllabis declinantur, ut Τιμαχίδας, Τιμαχίδα, *Timachidas, Timachidæ*; Σουΐδας, Σουΐδα, *Suidas, Suidæ*; Λεωνίδας, Λεωνίδα, *Leonidas, Leonidæ*; Χαρμίδας, Χαρμίδα, *Charmidas, Charmidæ*; niſi tamen ea nomina a verbis barytonis oriantur. Illa namque declinantur per ντ, impari ſyllabarum numero. cujuſmodi eſt verbum οἶδα, *novi*, ex quo Οἴδας, Οἴδαντος, *Oedas, Oedantis*: μύδω, *ſubrideo*, Μύδας, Μύδαντος, *Midas, Midantis*: χαρίζομαι, *gratificor*, Χαρίδας, Χαρίδαντος, *Charidas, Charidantis*: φείδομαι, *parco*, Φείδας, Φείδαντος, *Phidas, Phidantis*. Quæ quum ita ſeſe habeant, videtur etiam τὸ ὑπερκύδαντες, quod ſignificat valde glorioſos, ſeu gloriâ percelebres, quippe derivatum ex verbo barytono κυδαίνω, *orno, celebro, glorioſum reddo*, convenire cum declinatione nominum propriorum; aut etiam aliter, fieri ex κυδάεις, κυδάεντος, κυδάεντες, *gloriâ celeber, celebris, celebres*, per ſyncopen κύδαντες, & per compoſitionem ὑπερκύδαντες, *gloriâ percelebres, ac præcellentes*. Herodianus tamen in Partitionibus participium hoc eſſe ait, a κυδαίνοντες, *gloriâ afficientes, ſeu celebrantes, gloriâ, & prædicatione efferentes*. Sed in Dictionario nomen id eſſe affirmat. cui ſanè Dictionario, ut veteres docent, fides magis habenda eſt, quàm Partitionibus. Hoc enim in confeſſo eſt eſſe Herodiani. Partitionum verò ſunt nonnullæ, quæ falſo inſcriptæ nomine feruntur. Δηλήσασθαι ὅρκια, *lædere fœdera jurejurando firmata*, per periphraſin idem eſt, atque pejerare, ſeu perjurium facere. quod quidem eſt nocumentum, ſeu violatio jurisjurandi. Sicuti enim fructum quis δηλεῖται, *lædit, ac corrumpit*, cum illum abducit, atque aufert, ut ſupra in libro α liquidò apparuit; ſic etiam jurijurando nocumentum, ac pernicies infertur, cum ipſum e medio auferetur, atque irritum redditur. Deeſt etiam hoc loci per ellipſin præpoſitio. Quod enim dicit, Ἀχαιοὺς ἄρξωσι, &c. *Achivos incipiant*, &c. idem eſt atque τὸ, ἀρχὴν ποιήσωσιν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς τοῦ παραβαθῆναι τοὺς ὅρκους. *initium violandi fœderis in Achivos faciant, ſeu jusjurandum violare contra Achivos incipiant*. Hoc autem verbum uſurpari etiam ſolet paſſivè; nec non aliquando cum præpoſitione, ſive ea præpoſitio ſit κατὰ, ſive ὑπὸ. Quamquam, cum imperandi poteſtatem, ſive auctoritatem ſignificat, activè ſemper, & ſine præpoſitione profeatur.

Sic

1. ἰσοσυλλάβως κλίνεται) κατὰ ἀποβολὴν τοῦ σ. Etymologus. Polit.

2. ὃ δηλοῖ τοὺς ἄγαν ἐνδόξους) Etymologici Magni Auctor: ὑπερκύδαντας, ἄγαν ἀπερνδόξους. Heſychius: ὑπερκύδαντας, ὑπερέχοντας τῇ δόξῃ, ὑπερενδόξους γενομένους. Polit.

3. ἀπὸ βαρυτόνου ῥήματος γεγονὸς τοῦ κυδαίνω) Ita a verbo δαμάω, δάμας, ἀκάμαντος. a verbo δαμνάω, Πολυδάμας, ντος. vel κυδάεις. ut χαρίεις, εντος. Σιμόεις, εντος. Salvin.

4. γενέσθαι ἐκ τοῦ κυδάεις, κυδάεντος, κυδάεντες, κύδαντες) Etymologici Magni Auctor: Ἀφνίδας, Ἀφνίδαντος. ὅθεν καὶ τὸ ὑπερκύδαντος, ἀπὸ τοῦ ὑπερκυδαίνω, ὑπερκυδάεις, ὑπερκυδάεντος, καὶ ὑπερκύδαντος. Politus.

5. Ἡρωδιανὸς δὲ ἐν ἐπιμερισμοῖς μετοχὴν λέγει τοῦτο, ἀπὸ τοῦ κυδαίνοντες) Etymologici Magni Auctor. λέγουσι δέ τινες, ὅτι ἐν τοῖς Ἐπιμερισμοῖς Ἡρωδιανὸς λέγει, ὅτι μετοχή ἐστι. κυδαίνω, ἐκύδανα, κυδήναντες. καὶ κατὰ συγκοπὴν, καὶ συνθέσει, ὑπερκύδαντες. Politus.

6. ἀπὸ τοῦ κυδαίνοντες) Κυδαίνοντες, a verbo κυδαίνω. mox κύδαντες. hoc verius. Salvinus.

7. ἐν δὲ τῷ ὀνοματικῷ) lege, ὀνομαστικῷ. Etymologici Magni Auctor: ἐν δὲ τῷ Ὀνομαστικῷ λέγει, ὅτι ὄνομά ἐστι. Sylburgius: rectius, inquit, opinor, Ὀνομαστικῷ, ut ſequenti verſu. Ego verò rectius eſſe τῷ Ὀνομαστικῷ, atque adeo ὀνομαστικόν, non ὀνοματικόν, legendum eſſe in his ſequentibus verbis Etymologici: τὸ γὰρ ὀνομαστικὸν αὐτοῦ, ὡμολόγηται εἶναι. Politus.

8. ὥς φασιν οἱ παλαιοί) Etymologici Magni Auctor: καὶ μᾶλλον ὄνομα δεῖ λέγειν, ἤπερ μετοχήν. Polit.

9. ἐκείνων δέ εἰσιν, αἳ ψευδεπίγραφοι λέγονται) Etymologus: οἱ δὲ Ἐπιμερισμοὶ οὐκ εἰσὶν αὐτοῦ πάντες, ἀλλ' εἰσὶ καὶ ψευδεπίγραφοι. Polit.

10. καρπὸν δηλεῖταί τις, ἀπάγων ἐκεῖνον) Καρπὸν ἐδηλήσατο, ideſt, ἔβλαψεν. Polit.

11. καὶ μετὰ προθέσεως δέ ποτε) Nempe in compoſitione, veluti κατάρχομαι, & ὑπάρχομαι. Polit.

12. ἐπὶ μέντοι ἀρχικῆς ἐξουσίας, ἀεὶ καὶ ἐνεργητικῶς) Ἄρχειν, imperare. ἄρχεσθαι, incipere. ἄρχειν cum genitivo. ἄρχειν τῆς ὕβρεως. primum, ſeu principem eſſe & auctorem injuriæ inferendæ. Salvinus.

13. προφέρεται) l. προσφέρεται. Polit.

Sic dixit. Neque morem non geſſit pater virorumque deorumque:
Statimque Minervam volucribus verbis eſt allocutus:
Perquam cito ad exercitum vade, ad Troas, & Achivos,
Et experire, quo pacto Trojani in glorioſos Achivos
Initium ipſi violandi fœderis faciant.
Sic fatus, inſtigavit propenſam antea Minervam:
Deſcenditque hæc cum feſtinatione a verticibus Olympi.
Qualem mittit ſtellam Saturni vafri filius,
Aut nautis ſignum, aut exercitui multarum copiarum,
Splendidam, unde multæ ſcintillæ emicant:
Huic ſimilis delapſa eſt in terram Pallas Minerva,
Deſiluitque in medium. Stupor tenebat adſpicientes,
Troaſque domitores equorum, & bene ocreatos Achivos.
Ita verò quis dicebat, ad alium ſibi propinquum aſpiciens:
Vel rurſus bellum pernicioſum, & gravis pugna
Erit, vel amicitiam inter utroſque componet
Juppiter, qui belli inter homines eſt adminiſtrator.
Sic utique unus aliquis dicebat tum de Achivis, tum de Trojanis.

Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε. Baſ. p.339.
Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθὲ μετὰ Τρῶας, καὶ Ἀχαιούς,
Πειρᾶν δ', ὥς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
Ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι.
Ὣς εἰπὼν, ὄτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην.
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Οἷον δ' ἀστέρα ἧκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω, Rom. p.446.
Ἢ ναύτῃσι τέρας, ἠὲ στρατῷ εὐρέϊ λαῶν,
Λαμπρόν. τοῦ δέ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθῆρες ἵενται.
Τῷ εἰκυῖ' ἤϊξεν ἐπὶ χθόνα Παλλὰς Ἀθήνη.
Καδδ' ἔθορ' ἐς μέσσον· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας,
Τρῶάς θ' ἱπποδάμους, καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον.
Ἦ ῥ' αὖτις πόλεμός τε κακός, καὶ φύλοπις αἰνὴ
Ἔσσεται, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησι
Ζεύς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε, Τρώων τε.

XXVI. Et hic, & ubique, ut ſupra alicubi ſcriptum eſt, apud Poëtam τὸ ἀπιθεῖν, *morem non gerere, non obtemperare, imperium detrectare, dicto minimè audientem eſſe*, ſcribitur cum ι, tamquam a Futuro circumflexo πιθῶ, *perſuadebo, ſeu ad aliquid faciendum oratione impellam*. Quippe dactylicè ſcribit: οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε. *Neque morem non geſſit pater virorumque, deorumque*. is ſcilicet, qui auctor, & cauſſa eſt omnium rerum. Sicuti enim terra βωτιάνειρα, *altrix, atque educatrix virorum*, particulatim ea eſt, quæ viros alit, atque educat; generatim verò, atque universè terra παμβῶτις, ea, quæ omnia alit, ac nutrit, ut antea quoque declaratum eſt; ſic etiam virorum, ac deorum pater particulatim, eo quia non ſatis magnifica, nec ſplendida res erat, patrem eum aliarum rerum appellari; universè verò, ac generaliter, rerum omnium effector intelligitur, ſecundùm illud: σέο δ' ἐκ τάδε πάντα πέλονται. *& a te hæc omnia proficiſcuntur*. Quamquam in libro α' Minervam dixit deſcendiſſe minimè omnium corporatam, quocirca nemo quiſquam eam vidit, niſi unus ſoluſque Achilles; ipſa tamen hoc loci, in ſpeciem, atque imaginem ſtellæ, in medium deſiluit, in medium videlicet ſpatium, quod erat inter utramque hoſtium aciem. Sic enim narrat: Qualem autem ſtellam Saturni filius mittit, Juppiter videlicet, qui aër eſt, immittit, portentum aut nautis, aut perquam amplo a copiarum multitudine exercitui; ſtellam, inquam, ſplendidam, unde ſcintillæ multæ emittuntur: τῷ, videlicet τούτῳ ἀστέρι, *ſtellæ huic*, ſimilis delapſa eſt in terram Pallas Minerva, atque in medium deſiluit. Stupor verò adſpicientes, Trojanoſque, & Achivos, tenuit. quod utique ſolet iis accidere, qui prodigia, ac portenta intuentur. Aptè autem atque appoſitè adminiſtra illa lucis, & conciliatrix Minerva ſtellæ huic per comparationem eſt aſſimilata. Etſi enim nullum comparationis adverbium præcedit, puta, τὸ ὡς, *ut*, vel τὸ ἠΰ, *ceu*, ἠΰτε, *veluti*, vel quid ſimile; tamen alioquin ſimilitudo ipſa ſtellæ, quam diximus, concepta eſt in modum comparationis, ut patet ex illis verbis: Τῷ εἰκυῖα ἤϊξεν. *Stellæ huic ſimilis delapſa eſt*. hujus videlicet ſpeciem referens, vel huic aſſimilata, comparationis more. Quare etiam, tamquam in comparatione, dicere poterat: Ὡς δ' ὅτε ἀστὴρ πίπτει ἄνωθεν τοιόσδε, ὡς ἤϊξεν Ἀθηνᾶ ἐπὶ χθόνα. *Ut quando ſtella deſuper cadit talis, qualis deſcribitur; ſic Minerva in terram deſiluit*.

XXVII. Ἀστέρα, *ſtellam*, nunc non ſtellam propriè intelligit; ſed quidpiam ſtellæ inſtar, exempli cauſsâ, cometam, aut genus quoddam fulminis

κϛʹ. Καὶ ἐνταῦθα, καὶ πανταχοῦ, ὡς που καὶ προεγράφη, παρὰ τῷ Ποιητῇ τὸ ἀπιθεῖν διὰ τοῦ ι γράφεται, ὡς ἀπὸ τοῦ πιθῶ περισπωμένου μέλλοντος. Γράφει γοῦν δακτυλικῶς· οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε, ἤγουν ὁ πάντων αἴτιος. Ὡς γὰρ βωτιάνειρα μὲν γῆ, πρὸς μέρος ἡ ἄνδρας τρέφουσα· καθόλου δὲ [1] ἡ παμβῶτις γῆ, ὡς καὶ προδεδήλωται· οὕτω καὶ πατὴρ μὲν ἀνδρῶν, καὶ θεῶν, κατά τι μέρος, ὅτι μηδὲ σεμνὸν ἦν πατέρα τινῶν ἑτέρων αὐτὸν προσρηθῆναι· εἰς τὸ καθόλου δέ, ὁ πάντων ἐπιτελεστής, κατὰ τό, σέο δ' ἐκ τάδε πάντα πέλονται. Ἐν μὲν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ, τὴν Ἀθηνᾶν εἶπε κατελθεῖν οὐκ ἐνσώματον, διὸ [2] οὐδὲ ἔβλεπέ τις αὐτήν, ἀλλ' ὁ μόνος Ἀχιλλεύς. ἐνταῦθα δὲ ἀστέρι εἰκασθεῖσα, εἰς τὸ μέσον κατέθορεν, ἤτοι εἰς τὸ μεταίχμιον, Φησὶ γάρ· Οἷον δ' ἀστέρα ἧκε Κρόνου παῖς, ἤγουν ὁ Ζεὺς ἀὴρ ἔπεμψεν, ἢ ναύτῃσι τέρας, ἠὲ στρατῷ εὐρέϊ λαῶν, λαμπρόν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθῆρες ἵενται· τῷ, ἤγουν τούτῳ, εἰκυῖα, ἤϊξεν ἐπὶ χθόνα Παλλὰς Ἀθήνη, καδδ' ἔθορ' ἐς μέσσον. θάμβος δ' εἶχεν εἰσορόωντας Τρῶάς τε, καὶ Ἀχαιούς. ὃ δὴ πάσχειν ἔθος τοὺς ὁρῶντας τέρατα. Οἰκείως δὲ ἡ φωσφόρος Ἀθηνᾶ, τοιούτῳ εἴκασται παραβολικῶς. Εἰ γὰρ καὶ μὴ πρόκειται παραβολικόν τι ἐπίρρημα, οἷον τὸ ὡς, ἢ τὸ ἠΰ, ἠΰτε, ἤ τι τοιοῦτον, ἀλλ' ἡ κατὰ τὸν εἰρημένον ἀστέρα ἔννοια παραβολική ἐστιν ἄλλως, ὡς δηλοῖ καὶ τό, Τῷ εἰκυῖα ἤϊξεν. ἤγουν ὡμοιωμένη, λόγῳ παραβολῆς. Διὸ καὶ εἶχεν εἰπεῖν, ὡς ἐν παραβολῇ· [3] Ὡς δ' ὅτε ἀστὴρ πίπτει ἄνωθεν τοιόσδε, ὡς ἤϊξεν Ἀθηνᾶ ἐπὶ χθόνα.

κζʹ. Ἀστέρα δὲ νῦν, οὐ τὸν κυρίως λέγει, ἀλλά τι ἀστεροειδές. οἷον, κομήτην, ἢ σκηπτοῦ τι εἶδος, ἢ ὁποῖοι οἱ διάττοντες, ὧν ἡ γένεσις, αἰ-

1. ἡ παμβῶτις γῆ) *Omniparens. Alma.* παμμήτωρ. ζείδωρος. Horat. *Quicumque terræ munere veſcimur.* Salvinus.

2. οὐδὲ ἔβλεπέ τις αὐτήν, ἀλλ' ὁ μόνος Ἀχιλλεύς) Οἴῳ φαινομένη. τῶν δ' ἄλλων οὔτις ὁρᾶτο. Apuleius vertit: *Soli conſpicua, aſt aliorum nemo tuetur.* Salvinus.

3. Ὡς δ' ὅτε ἀστὴρ πίπτει ἄνωθεν) Virgil. Georg. l. 1.
Sæpe etiam ſtellas vento impendente videbis
Præcipites cælo labi, noctiſque per umbras
Flammarum longos a tergo albeſcere tractus.
Salvinus.

ἀέρος στροφή. διὸ καὶ [1] ἀνέμους ὡς ἐπιπολὺ δηλοῦσι διὰ ἀέρος τροπάς. Τὸ δὲ τοιοῦτον ἀστεροειδὲς, ἐκ παρατηρήσεως [2] τερατοσκόπων, τέρας λέγει εἶναι, ἢ ναύταις, εἰ ἐν θαλάσσῃ δηλαδὴ πέσῃ, ἢ στρατῷ, ἐὰν εἰς στρατόπεδον κατενεχθῇ, ὡς καὶ νῦν ἐγένετο. [3] Σπινθῆρες δὲ αὐτοῦ πολλοὶ ἵενται, πρὶν κάτω ἐλθόντα ὁμιλῆσαι ἀέρι ψυχρῷ. τότε γὰρ σβέννυται. Ἰστέον δὲ, ὅτι οἱ θεαταὶ ἀμφιβάλλοντες, ὡς εἰκὸς, ἐπὶ τῷ φανέντι τέρατι, διὰ μὲν τὸ πυρόεν τοῦ δῆθεν ἀστέρος, μάχην καυστηρὰν ὑφορῶνται· ὅτι δὲ ἔσβεσται, φιλότητα καραδοκοῦσι, καὶ παῦσιν πολέμου. Φησὶ γάρ· ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον. ὃ δὴ σχῆμα ἐστὶν Ὁμηρικὸν [4] ἐν ταῖς καθ' ὅμιλον ἠθοποιΐαις. Ἦ ῥ' αὖτις πόλεμός τε κακὸς, καὶ φύλοπις αἰνὴ ἔσσεται, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησι Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται. ἤγουν ὃς λόγῳ εἱμαρμένης διοικονομεῖται τὰ κατὰ μάχην. Σημειῶσαι δὲ [5] τὸ ταμίης ὡς χρήσιμον εἰς τοὺς ἐν τῷ τέλει τῆς Ἰλιάδος πίθους, [6] οἳ κατάκεινται ἐν Διὸς οὔδει. Ἔστι γὰρ νοῆσαι, ὡς ἐν τοῖς τοιούτοις πίθοις καὶ τὰ ἐκ πολέμου ἀγαθὰ, καὶ κακὰ ταμιεύονται. Ἰωνικὸν δὲ τὸ ταμίης, καθὰ καὶ [7] τὸ κυματίης ποταμός. Ἰστέον δὲ καὶ νῦν, ὅτι ἀστὴρ μὲν, ἕν τί ἐστι σῶμα· ἄστρον δὲ, ζῴδιόν τι ἐκ πολλῶν ἀστέρων συγκείμενον, ὡς μυριαχοῦ φαίνεται. ἵνα ᾖ, καθὰ καὶ προδεδήλωται, ὡς περιεκτικόν τι καὶ τὸ ἄστρον, καθὰ καὶ [8] ὁ παρ' Ὁμήρῳ ἀσφοδελὸς λειμὼν, ὁ τῶν καθ' ἕκαστα ἀσφοδέλων περιεκτικός. διὸ καὶ Εὐριπίδης τὸν ἥλιον, τὴν ἐν ἄστροις οὐρανοῦ τέ-
Rom. p. 447. μνειν ἔφη ὁδόν· τὴν διὰ τῶν ζῳδίων οὕτω κίνησιν φράζων, ὧν ἕκαστον ἐκ διαφόρων ἀστέρων καὶ ἀστρίων διεζωγράφηται. Ὅρα δὲ, ὅτι, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, οὕτω κἀνταῦθα, [9] μέσον τὸ
Baſ. p. 340. μεταίχμιον εἴρηκε. καὶ ὅτι θάμβος ἡ διὰ θέας ἐμβιβαζομένη ἔκπληξις εἰς ψυχήν. διὸ καὶ ἔ-

φη·

minis violenti, aut quales ſunt igniculi in cœlo emicantes, & exſilientes: qui ex converſione mutationeque aëris gignuntur. Ideòque, ob aëris converſiones, ventos ut plurimum ſignificant. Hoc autem, quidquid eſt ſtellæ ſimile, ex augurum, ſeu prodigiatorum, obſervatione, ac diſciplinâ, dicit eſſe portentum, ac ſignum, aut nautis, ſi in mare nimirum deciderit, aut exercitui, ſi in caſtra delatum fuerit, ut etiam nunc accidit. Scintillæ autem multæ ejus emicant, antequam ad inferiores partes delapſum, cum frigido aëre congrediatur. Nam tum demum extinguitur. Quod porrò eſt ſciendum, ſpectatores, viſo illo ſigno, dubii, animique ancipites, ut fieri ſolet, ob ignitum quidem illius veluti ſtellæ fulgorem, ardentem pugnam ſuſpicantur, ac timent; ſed quòd igneus ille fulgor extinctus fuerit, concordiam inde, ac finem belli exſpectant. *Sic* enim commemorat: *Sic verò unus aliquis dicebat, dum ad alium ſibi propinquum reſpiceret.* Quæ certè figura eſt Homerica, dum colloquentium in cœtu hominum morem per onomatopœjam fingit, atque imitatur. Vel rurſus bellumque perniciosum, & gravis pugna erit; vel amicitiam inter utroſque componet Juppiter, qui belli inter homines ταμίης, *adminiſtrator, ac diſpenſator*, exiſtit. qui fatali videlicet decreto res bellicas regit, atque adminiſtrat. Ubi volo, obſerves τὸ ταμίης, *diſpenſator, adminiſtrator, cuſtos, promus condus, procurator peni*, quàm appoſitum id vocabulum ſit, atque opportunum ad illa dolia, quorum fit mentio libro Iliadis extremo: quæ quidem dolia poſita ſunt in limine Jovis. Licet enim intelligere, in his iſtis doliis, tamquam in quodam penu, recondita, atque aſſervata eſſe bona, & mala, quæ ex bello oriuntur. Ionica autem vox eſt ταμίης, pariter atque τὸ κυματίης ποταμός, *undoſus, ac fluctuoſus fluvius*. Sciendum etiam nunc eſt, ἀστέρα, *ſtellam*, unum eſſe ac ſimplex corpus; ἄστρον verò, *aſtrum*, ſignum eſſe, ſeu ſidus, ex pluribus ſtellis conſtans, ut ſexcentis in locis fit manifeſtum. adeo ut, quemadmodum ſupra declaratum eſt, aſtrum ſit aliquid totum, quod multa continet, ac comprehendit, ſeu multarum ſtellarum congeries, ut apud Homerum ἀσφοδελὸς λειμὼν, *pratum aſphodeleum, ſeu in quo aſphodeli proveniunt*, id eſt, quod ſingulares aſphodelos, ſeu ſingulas aſphodelorum plantas, continet. Quapropter etiam Euripidi ſol dicitur viam ſecare aſtrorum cœli. Ubi ſic ejus motum per ſigna Zodiaci exponit, quorum unumquodque ex variis ſtellis, minutiſque ſideribus eſt deſcriptum. Vide autem, ut, quemadmodum alibi, ita etiam hoc loci, medium ſpatium, ſeu intercapedinem inter binos exercitus, dixit μεταίχμιον· itemque ut θάμβος, *ſtupor*, eſt attonita admiratio διὰ θέας ἐμβιβαζομένη εἰς ψυχήν, *ex rei alicujus ſpectaculo injecta animo, in eumque penitus immiſſa*. Quocirca ait: θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας. *Stupor autem tenebat adſpicientes.* Quid ſimiliter

in-

1. ἀνέμους ὡς ἐπιπολὺ δηλοῦσι) Virg. — *vento impendente.* Georg l. 1. *Salvinus.*

2. τερατοσκόπων) l. τερατοσκόπων. Polit.

3. Σπινθῆρες δὲ αὐτοῦ πολλοὶ ἵενται) *Flammarum longos a tergo albeſcere tractus.* Virg. ibid. *Salvin.*

4. ἐν ταῖς καθ' ὅμιλον ἠθοποιΐαις) Sic Tacitus varia hominum ſuper aliquâ re dicta refert. *Salvin.*

5. τὸ ταμίης) Ταμίας, *diſpenſator. promuſcondus.* & quod Quæſtorem Latini dicebant, Græci hac voce exprimunt. *Salvinus.*

6. οἳ κατάκεινται ἐν Διὸς οὔδει) Homerus:
Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει
Δώρων, οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ, ἐάων.
Politus.

7. τὸ κυματίης ποταμός) Herodotus lib. 2. c. 111. τοῦ ποταμοῦ κατελθόντος μέγιστα δὴ τότε ἐπ' ὀκτωκαίδεκα πήχεας, ὡς ὑπερέβαλε τὰς ἀρούρας, πνεύματος ἐμπεσόντος, κυματίης ὁ ποταμὸς ἐγένετο. Politus.

8. ὁ παρ' Ὁμήρῳ ἀσφοδελὸς λειμὼν) v. 538. l. λ'. Od. Etymologus hanc ſtatuit differentiam, ut ἀσφόδελος βαρυτόνως ſit ὁ καρπός· ἀσφοδελὸς verò ὀξυτόνως ſit ὁ τόπος ὁ περιέχων αὐτούς. Heſychius: ἀσφοδελὸς δὲ ὀξυτόνως, λειμών. Suidas v. ἀσφόδελος. τὸ δὲ τόπον, ἐν ᾧ φύεται, ὀξυτονητέον. ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ· κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα. Politus.

9. μέσον τὸ μεταίχμιον εἴρηκε) Etymologici Magni Auctor: μεταίχμιον σημαίνει τὸ μεταξὺ δύο τινῶν πραγμάτων ὑπάρχον. κυρίως δὲ ὁ μεταξὺ δύο στρατῶν τόπος, ἀπὸ τῆς αἰχμῆς. Polit.

intelligendum de verbo θαμβῶν, *ſtupere, obſtupeſcere, cum ſtupore admirari, admiratione ſimul, & pavore percelli.*

φη· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας. τὸ δ' ὅμοιον νοητέον καὶ ἐπὶ τοῦ θαμβεῖν.

At illa viro ſimilis, ingreſſa eſt multitudinem Trojanorum,
Laodoco ſimilis Antenoridæ, forti bellatori,
Pandarum deo ſimilem quærens, ſicubi inveniret.
Invenit Lycaonis filium inculpatum, & fortem,
Stantem, circa eum validi ordines ſcutatorum
Militum, qui eum ab Æſepo flumine ſequebantur.
Prope igitur ſtans, verbis eum volucribus eſt allocuta.
An non mihi pareas, fili bellicoſe Lycaonis?
Audeas ne in Menelaum immittere velocem ſagittam?
Certè quidem ab omnibus Trojanis gratiam, & gloriam referres;
Sed omnium maximè ab Alexandro rege.
Ab eo ſanè imprimis ſplendida dona referres,
Si mavortium Menelaum, Atrei filium, videret
Telo tuo domitum, pyram triſtem conſcendere.
Quare age, ſagittâ pete illuſtrem Menelaum,
Voveque Apollini Lycegeni, inclyto ſagittario,
Te ex agnis primigenis facturum eſſe inclytam hecatomben,
Poſteaquam domum redieris ſacra in oppidum Zelea.

Ἡ δ' ἀνδρὶ ἰκέλη Τρώων κατεδύσεθ' ὅμιλον
Λαοδόκῳ Ἀντηνορίδῃ, κρατερῷ αἰχμητῇ,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζημένη, εἴ που ἐφεύροι.
Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε,
Ἑσταότ'. ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων
Λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο ἀπ' Αἰσήποιο ῥοάων.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο, Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον;
Τλαίης κεν Μενελάῳ ἐπιπροέμεν ταχὺν ἰόν;
Πᾶσι δέ κε Τρώεσσι χάριν, καὶ κῦδος ἄροιο,
Ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Ἀλεξάνδρῳ βασιλῆϊ·
Τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα παρ' ἀγλαὰ δῶρα φέροιο,
Αἴ κεν ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον, Ἀτρέος υἱόν,
Σῷ βέλεϊ δμηθέντα, πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς.
Ἀλλ' ἄγ', ὀΐστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο.
Εὔχεο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενέϊ κλυτοτόξῳ
Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην,
Οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης.

XXVIII. Minerva, aſſumptâ formâ Laodoci, fortis viri, ac bellatoris, qui filius erat Antenoris, ad Pandarum acceſſit. Videturque hic Laodocus Pindaro nunc perſuaſiſſe, ut, ad jusjurandi violationem, ſagittam in Menelaum conjiceret. Nec quidquam novi eſt, quòd boni patris filius hoſpitalis amicitiæ jura hoc loci infringat. Pauci enim filii patrum ſuorum mores referunt: quippe quum majorem partem patribus ſuis ſint pejores, ut Heſiodus ait. Vir autem bonus erat Laodoci pater Antenor, & Ulyſſem, ac Menelaum hoſpites, publico nomine, exceperat, ut ſcriptum eſt in libro γ'. Ad hæc ſciendum, videri hunc Laodocum ex virtute, ac præſtantiâ patris nomen ſuum accepiſſe. Erat namque ille, tamquam hoſpes publicus, re ipsâ, atque ex muneris ſui functione, λαοδόχος, *exceptor popularis*. Sed volo, obſerves, Laodocum hunc, appoſitè ad faciendam fidem, fortem bellatorem proponi, ut ejus ſcilicet conſilio faciliùs Pandarus obſequatur. Siquidem, quum ille fortitudine præſtaret, & viris fortiſſimis adnumeraretur; tamen ad rem gerendam hunc in primis idoneum judicat, ipſeque ſibi anteponit. Neque verò ſagittariâ arte; ſed manu atque haſtâ valebat. *Si* enim ſagittarius Laodocus exſtitiſſet, ejus certè verba ſuſpecta Pandarus habuiſſet. Quare hunc ipſum Pandarum ſtimulat, atque excitat, neque vult ipſe ſagittâ Menelaum petere. quod Homerus per periphraſin dicit ἐπιπροεῖναι Μενελάῳ πικρὸν ὀϊστὸν, *amaram in Menelaum ſagittam immittere*. Deinde Minerva, quæ cum ſtulto illo, & demente Pandaro agit, ut jusjurandum, & fœdera infringat, itaque ſacrilegium ei perſuadet, mens ipſa eſt Pandari, ejuſque calliditas, ac verſutia, quæ quum verè nequitia ſit ac pravitas; tamen illi prudentia, & ἀγχίνοια, *ingenii acumen, & intelligendi perſpicacia*, videtur, ut tacitè innuunt illa verba: Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσηύδα. *Et prope ſtans, allocuta eſt*. ut ei ſcilicet ſpem injiceret, fore, ut gratiam ipſe, & gloriam a populo referret, maximèque Alexandro placeret, ſi vulneraret, atque interficeret Menelaum. Quippe ſic ait: An non mihi pareas, bellicoſe fili Lycaonis? Audeas ne in Menelaum ſagittam velocem immittere? Ab omnibus utique Trojanis gratiam, & gloriam referres; ſed de omnibus maximè a re-

Tom. III. ge

κέ. Ἀντηνορίδῃ Λαοδόκῳ ἡ Ἀθηνᾶ ὁμοιωθεῖσα, κραλερῷ αἰχματῇ ἀνδρὶ, ὡμίλησε τῷ Πανδάρῳ. καὶ ἔοικεν οὗτος ὁ Λαοδόκος ἀναπεῖσαι νῦν τὸν Πάνδαρον οἰστεῦσαι κατὰ τοῦ Μενελάου, ἐπὶ συγχύσει τῶν ὅρκων. Καὶ καινὸν οὐδὲν, εἰ παῖς πατρὸς ἀγαθοῦ, νόμους ἐνταῦθα παρέβη ξενίας. Παῦροι γὰρ παῖδες ἐοίκασι πατράσιν,[1] οἱ πλείονες κακίους, φησὶν Ἡσίοδος. Ὅτι δὲ ἀγαθὸς ὁ τοῦ Λαοδόκου πατὴρ Ἀντήνωρ, καὶ ὅτι προεξένισεν Ὀδυσσέα, καὶ Μενέλαον, ἐν τῇ γ' ῥαψῳδίᾳ γέγραπται. Ἱστέον δὲ καὶ, ὅτι ἐκ τῆς τοῦ πατρὸς ἀρετῆς ὁ Λαοδόκος ἔοικεν ὀνομασθῆναι. λαοδόχος γὰρ ἐκεῖνος ἦν τῇ ἐνεργείᾳ, ὡς πρόξενος. Σημείωσαι δὲ, ὅτι τε πιθανῶς κρατερὸς αἰχμητὴς ὑπόκειται ὁ Λαοδόκος, ἵνα ῥᾷον αὐτῷ πεισθείη ὁ Πάνδαρος. εἴγε καὶ ἀριστεὺς ἐκεῖνος ὢν, εἰς ἔργον τοῦτον προκρίνει, ἐπίπροσθεν ἑαυτοῦ θέμενος, καὶ οὐδὲ τόξων εὖ εἰδὼς, ἀλλ' αἰχματής. ὡς εἰ γε τοξότης ἦν ὁ Λαοδόκος, εἶχεν ἂν ὑπιδέαξ τοὺς αὐτοῦ λόγους ὁ Πάνδαρος. διὰ τοῦτον ἐρεθίζει, καὶ μὴ αὐτὸς ἐθέλει οἰστεύειν Μενελάου. ὃ [2] περιφράζων Ὅμηρος, ἐπιπροεῖναι Μενελάῳ φησὶ πικρὸν οἰστόν. καὶ ὅτι ἡ ὁμιλοῦσα τῷ ἄφρονι Πανδάρῳ Ἀθηνᾶ, ὥστε συγχέαι τοὺς ὅρκους, καὶ οὕτως ἀσεβῆ ἀναπείθουσα, αὐτός ἐστιν ὁ τοῦ Πανδάρου νοῦς, καὶ ἡ ἐν αὐτῷ δεινότης,[3] ἡ ἀληθῶς μὲν πονηρία, δοκοῦσα δὲ ἐκείνῳ φρόνησις, καὶ ἀγχίνοια, ὡς ὑπεμφαίνεται ἐν τῷ, Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσηύδα. προϊσχομένη ἐλπίδας, ὡς χάριν μὲν, καὶ κῦδος ἄροιτο πρὸς τοῦ λαοῦ· μάλιστα δὲ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἀρέσοι, βαλὼν, καὶ ἀνελὼν τὸν Μενέλαον. Φησὶ γοῦν· Ἦ ῥα νύ μοί τι πίθοιο, Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον; Τλαίης κεν Μενελάῳ ἐπιπροϊέμεν ταχὺν ἰόν; Πᾶσι δέ κε Τρώεσσι χάριν, καὶ κῦδος ἄροιο, ἐκ πάντων δὲ μάλι-

D 2 λι-

1. οἱ πλείονες κακίους, φησὶν Ἡσίοδος) παῦροι δέ τι ἀρείους. Heſiod. *Salvinus*.
2. περιφράζων) l. περιφράζων. Polit.

3. ἡ ἀληθῶς μὲν πονηρία, δοκοῦσα δὲ ἐκείνῳ φρόνησις) Prudentia ab juſtitiâ ſejuncta, calliditas potius appellanda eſt. V. Cic. de Offic. *Salvin.*

λιστα, Ἀλεξάνδρῳ βασιλῆϊ. Τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα πὰρ ἀγλαὰ δῶρα φέροιο, Αἴ κεν ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον σῷ βέλει δμηθέντα πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς. Ἀλλ' ἄγε, ὀΐστευσον Μενελάου, καὶ ἑξῆς.

ge Alexandro. Ab eo ſanè in primis ſplendida dona ferres, ſi Mavortium illum Menelaum telo tuo domitum videret in triſtem pyram conſcendere. Quare age, ſagittâ pete Menelaum, &c.

κθ'. Ἐπελέξατο δὲ τὸν Πάνδαρον ἡ Ὁμηρικὴ δεινότης, καὶ ὡς ἐπίκουρον (τοῖς γὰρ τοῖ ἐγχωρίοις Τρωσὶ πᾶσιν ἶσα κηρὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἤχθετο) καὶ ὡς τοξότην, ἵνα νομισθῇ ὁ Ἀλέξανδρος, παρεκβὰς τὸν διαμετρητὸν χῶρον, οὕτω λαθὼν τοξεῦσαι κατὰ Μενελάου· ἔτι δὲ
Rom. p. 448 καὶ ὡς ἄριστον ἐν τοξόταις. εἴγε, καθ' Ὅμηρον, αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων τὸ τόξον αὐτῷ ἔδωκε. καὶ ὡς φιλοχρήματον δὲ, καὶ σμικρολόγον, καθὰ δηλοῖ καὶ ἡ θυσία, ἣν ἄρτι Λυκηγενέϊ κλυτοτόξῳ Ἀπόλλωνι ἐπαγγέλλεται, σμικροπρεπὴς οὖσα, καὶ ταῦτα ἐπ' ἀναγκαίοις. Ἄρνες γὰρ ἀτιλεῖς, καὶ οὐ κατὰ τοὺς ἀρνειοὺς τέλειοι, [1] οὐδὲ ταῦροι, καὶ αἶγες· ὁποῖα Χρύσης καλλιερεῖ, ὁ τὰ τοῦ θύειν ἀπόρρητα εἰδώς. Δηλοῖ δὲ τὸ αὐτὸ καὶ ὁ καιρὸς τῆς θυσίας. Οὐ γὰρ νῦν ἀρνῶν πρωτογόνων ἐθέλει ῥέζειν κλειτὴν ἑκατόμβην, ἀλλὰ οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης, ὡς ἐκεῖσε τὰ τοιαῦτα εὑρήσων εὐπόριστα, Ἀθηνᾶς καὶ τὸ τοιοῦτον ἐπιβλαβὲς τῷ φαύλῳ ὑποθεμένης, εἴτε τῆς μυθικῆς, εἴτε τῆς κατ' αὐτὸν δοκούσης φρονήσεως. Ἔτι δηλοῖ τὸ τοῦ Πανδάρου γλίσχρον καὶ ἡ ἐπὶ Τροίαν αὐτοῦ δίχα ἵππων
Bas. p. 341. στρατεία, [2] ἵνα μὴ κατατρύχωσιν αὐτὸν, ὡς ἐνιαχοῦ φησι, τῇ δαπάνῃ. Τούτου καὶ τὸ ἔθνος φύσει ἐπίορκόν τε, καὶ ἄπιστον. ἐκ πατέρων γὰρ ἱστοροῦσιν αὐτὸ τοιούτων κατάγεσθαι, λεγομένου, ὅτι Τριόπας Περραιβῶν τύραννος οὕτως ὠμὸς ἦν, ὥστε ὁ υἱὸς Καρνάβας, κτείνας αὐτὸν, τυραννοκτονίας γέρας ἔλαβε παρὰ τῶν πολιτῶν, φυγάς τε ἥκων [3] εἰς Βρένθιν τῆς Τροίας, καὶ καθαρθεὶς ὑπὸ Τρωὸς, καὶ λαβὼν ἔδαφός τι, κτίζει Ζέλειαν. Τοίνυν γενεῆς ἦν, καὶ αἵματος ἦν ὁ τοὺς ὅρκους ἄρτι συγχέας. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸν Πάνδαρον, [4] ἀντίθεον ὁ Ποιητὴς λέγει, καὶ ἀμύμονά τε, κρατερόν τε, ὀνομάζων αὐτὸν συνήθως, ἐξ ὧν ἔχει καλῶν. τοὺς δὲ περὶ αὐτὸν, κρατερὰς στίχας ἀσπιστάων λέγει λαῶν, ἢ ἀνδρῶν, οἵ οἱ, φησὶν, ἕποντο ἀπ' Αἰσήποιο ῥοάων. οὗ Αἰσήπου καὶ ἡ Βοιωτία μέμνηται.

XXIX. Homerus porrò, qua ſagacitate erat, Pandarum delegit, tum quatenus ſocium, atque auxiliarem (Trojanis namque omnibus popularibus, ac civibus æquè atque ipſa mors, inviſus erat Alexander) tum quatenus ſagittarium, ut ipſe ſcilicet Alexander, poſteaquam e deſcripto illo ſpatio exceſſerat, ſic occultè & clanculùm ſagittam in Menelaum conjeciſſe exiſtimaretur; tum etiam quatenus optimum, ac præſtantiſſimum ſagittariorum, quippe cui Apollo ipſe, juxta Homerum, arcum dediſſet; tum denique quatenus avarum, & illiberalem, ut ipſum ſacrificium palam facit, quod Lycegeni illi, ſeu in Lyciâ nato, atque ob arcum inclyto Apollini nunc pollicetur: quum hoc ſacrificium ſordidum ſit, ac vile, idque præſertim, ubi res maximi momenti agebatur. Sacrificandi enim voventur agni tenelli, non qui ſint integrâ juſtâque ætate, ut arietes, neque tauri, ac capræ, qualibus certè cæſis victimis litat Chryſes, qui arcanos occultoſque ſacrificiorum ritus noverat. Idemque etiam clarè apparet ex tempore ipſo ſacrificii. Non enim ſacrificare nunc vult primigeniorum agnorum inclytam hecatomben; ſed poſteaquam domum in urbem ſacram Zeleam redierit, perinde quaſi commodiſſimè ibi agnos, ob magnam eorum copiam, ſit reperturus: quum & id detrimenti ac damni improbo illi homini Minerva ſuggeſſerit, ſive illa fabuloſa, ſive quæ prudentia ejus videbatur. Ad hæc, ſordida Pandari avaritia inde etiam elucet, quòd ipſe Trojam militatum ſine equis venerit, ne, ut ille ait, impensâ opes ſuas exhaurirent, aut attererent. Hujus quoque gens ſuopte ingenio perjura ſimul, ac perfida. Tales enim extitiſſe feruntur majores, a quibus gens ipſa ortum duxit: quum, ut perhibent, Perrhæborum tyrannus Triopas crudelitate tam ferâ, & immani fuerit, ut ipſe ejus filius Carnabas eum necaverit, &, ob ſublatum de medio tyrannum, præmia a civibus acceperit. Hic profugus Brentham, urbem Troadis, venit, ibique a Troë expiatus, acceptâque portione agri, Zeleam condidit. Hoc genere, & ſanguine is erat, qui jusjurandum nunc, & fœdus violavit. Sed enim ſciendum, Pandarum hunc vocari a Poëtâ ἀντίθεον, *dei ſimilem, ſeu divinum*, itemque ἀμύμονά τε, κρατερόν τε, *inculpatumque, & fortem*: dum eum ſcilicet pro more ab iis bonis, quæ habet, appellat. Ejus autem copias, dicit κρατερὰς στίχας ἀσπιστάων λαῶν, ſeu ἀνδρῶν, *fortes ordines ſcutatorum populorum, ſeu virorum, aut militum*: qui eum, inquit, ab Æſepo fluvio ſecuti fuerant. cujus etiam Æſepi mentio fit in Bœotiâ.

λ'. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι ἕτερος ἦν παλαιὸς ἥρως Πάνδαρος. Φησὶ γοῦν ὁ Γεωγράφος, οὕτω· [5] ὑπόκειται τῷ Κράγῳ Πίναρα, μεγίστη

XXX. Sed & obſerva, alium fuiſſe priſcum Heroëm Pandarum. Sic enim Geographus: Jacent infra Cragum Pinara, maxima urbs Lyciæ,

1. οὐδὲ ταῦροι) Victimæ minores: Victimæ majores. *Salvin.*
2. ἵνα μὴ κατατρύχωσιν αὐτὸν, ὡς ἐνιαχοῦ φησι, τῇ δαπάνῃ) Ἵππων φειδόμενος, μή μοι δευοίατο φορβῆς. Polit.
3. εἰς Βρένθιν τῆς Τροίας) f. εἰς Βρένθην. Alia eſt Βρένθη urbs Arcad. e Stephano. *Polit.*
4. ἀντίθεον ὁ Ποιητὴς λέγει, καὶ ἀμύμονα) *Dei ſimilem*, id eſt, pulchrum, excellentis faciei. Inculpabilem, id eſt, nobilis generis. Ægiſthus ad hunc modum dicitur inculpatus. ἀμύμονος Αἰγίσθοιο, *ſine labe*. Salvinus.
5. ὑπόκειται τῷ Κράγῳ Πίναρα, μεγίστη πόλις Λυκίας) lege Πίναρα cum ſimplici ι. Strabo: ὑπόκειται δὲ τῷ Κράγῳ Πίναρα ἐν μεσογαίᾳ, τῶν μεγίστων οὖσα πόλεων ἐν τῇ Λυκίᾳ. Uſus eadem Πίναρα Stephano, Πίναρα Ptolemæo. Pinoros: *Promontorium, Cragus. Ultra*, … *In Pinara*. Politus.
Pinara, orum, ut Myra, orum, urbs itidem Lyciæ. Patara, orum. *Salvinus.*
Arrianus l. 1. De Exp. Alex. παρείληφε δὲ τὸν Ξάνθον ποταμὸν, Πίναρα, καὶ Ξάνθον τὴν πόλιν, καὶ Πάταρα, ἐνδοθέντα ἔλαβε. Polit.

ciæ, ubi Pandarus colitur, Trojani fortaſſe illius cognominis, ut & Pandarei filia floridula luſcinia. Nam & hunc Lycium faciunt. Lycaonis autem filius erat noſter hic Pandarus, qui & in Bœotiâ memoratur: cujus certè Lycaonis Nominativus penultimam habet productam: ideoque corripit τὸ ω in genitivo, ſimiliter atque τὸ Μαχάων, Μαχάονος, *Machaon*, *Machaonis*, aliaque hujuſcemodi. Quippe ait: Εὗρε Λυκάονος υἱὸν. *Invenit Lycaonis filium*. quod quidem extra conjunctionis nexum prolatum eſt, ut ipſum velox dicendi genus ad ſtudium, feſtinationemque Minervæ conformaretur. Sciendum porrò eſt, in ducem, qui inſtructâ ſtet acie, aptè quadrare illa verba: ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ ςίχες ἀσπιςάων λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο. *circa eum fortes ordines ſcutatorum militum, qui eum ſequebantur*. Deinde τὸ τλαίης, *audeas*, rei difficultatem indicat: quippe quum vel ipſe Paris minimè auſurus eſſet quidpiam facere, quo jusjurandum, ac fides violaretur. Et tamen hic iſte Pandarus eâ eſt audaciâ, ſeu ſtoliditate, ut morem ſtatim gerat. Quapropter vecordem eum, ac dementem Homerus vocat: tametſi alioquin ſatis cordatus, menteque ſatis ſanâ eſſe videretur. Sic enim loquitur per antithesin: τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν. *& huic dementi in mente perſuaſit. Seu hujus vecordis cor verbis impulit*. Verbo ἐπιπροέμεν, *ante immittere*, ſufficere poteſt unica, ac ſimplex præpoſitio. Quippe rectum eſt tum τὸ ἐφεῖναι, *immittere*, tum τὸ προεῖναι, *præmittere, ſeu ante mittere*, ἰὸν τῷ Μενελάῳ, *ſagittam in Menelaum*. Melius tamen eſt τὸ ἐπιπροεῖναι, *ante immittere*, adeo ut præpoſitio ἐπὶ, *in*, ſignificet κατὰ, *adverſus*, *contra*, ut multis in locis Poëſeos Homericæ accipitur: ſicuti etiam ubi ait: Δαιμονίη, τί μοι ἐπέχεις; *Miſera, quid in me agitas? videlicet contra me*. præpoſitio verò πρὸ, *præ*, jactam, ſeu emiſſam a Pandaro ante alios ſagittam denotet. Gratia differt a gloriâ, quatenus gloria, eſt famæ claritas, ac nominis celebritas; gratia verò, confeſſio beneficii. Ideoque primùm omnium dona a Paride Pandarum accepturum eſſe affirmat, perinde quaſi ſint ei poſtmodum alii, tamquam homini benefico, optimèque merenti, munera alia collaturi. Quod autem dicit, δῶρα φέροιο, *dona ferres*, occaſionem poſterioribus ſcriptoribus dedit componendi τὸ δωροφορεῖν, *quod eſt dona conferre, ac largiri*.

XXXI. Τὸ δμηθέντα, *domitum*, *ſubactum*, *ſtratum*, explicatur, magiſque illuſtratur aliis illis verbis: πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς. *conſcendentem in triſtem pyram*. qua utitur periphraſi, ut ſignificet combuſtum. Illud verò conſequens eſt cadaveris. Simpliciter quoque de corpore mortuo, ſeu cadavere, dictum eſt illud, πυρῆς ἐπιβάντα. *conſcendentem in pyram*, *ideſt*, *Menelaum*. Corpus enim mortuum propriè imponitur, non ipſum pyram conſcendit. Quæ ſit πυρὰ ἀλεγεινὴ, *pyra triſtis*, alibi explicamus. Rurſus, cum dicit, οἴστευσον Μενελάου, *ſagittâ pete Menelaum*, *ſeu ſagittam conjice in Menelaum*, deeſt præpoſitio. Integra enim plenaque oratio eſt, κατὰ Μενελάου, *in Menelaum*. Apollo Λυκηγενὴς, *Lycegenes*, juxta fabulam, quaſi Λυκιηγενὴς,

πόλις Λυκίας, ἔνθα Πάνδαρος τιμᾶται, τυχὸν ὁμώνυμος τοῦ Τρωϊκοῦ·

Ὡς [1] καὶ Πανδαρέου κούρη, χλωρηῒς ἀηδών.

Καὶ τοῦτον γὰρ ἐκ Λυκίας φασί. Λυκάονος δὲ υἱὸς ὁ ῥηθεὶς Πάνδαρος, ὁ καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἱστορηθείς· οὗ δὴ Λυκάονος ἡ κατὰ τὴν εὐθεῖαν παραλήγουσα, ἐκτείνεται. [2] διὸ καὶ συστέλλει τὸ ω ἐν τῇ γενικῇ, ὁμοίως τῷ, Μαχάων [3] Μαχάονος, καὶ τοῖς τοιούτοις. Φησὶ γοῦν· Εὗρε Λυκάονος υἱὸν. ὅπερ ἀσυνδέτως ἐρρέθη, συγχηματισθὲν γοργῶς τῇ κατεσπεύξει τῆς Ἀθηνᾶς. Ἰστέον δὲ, ὅτι στρατηγοῦ παρατεταγμένου ἁρμόζει τὸ, ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο. καὶ ὅτι τὸ τλαίης, δυσχέρειαν ἐμφαίνει ἔργου, ὡς τοῦ Πάριδος μὴ τλησομένου ποιῆσαί τι πρὸς ἐπιορκίαν. ὁ δ' οὕτω τλήμων, ὥστε αὐτίκα ὑπακούειν. διὸ καὶ ἄφρονα λέγει αὐτὸν Ὅμηρος, εἰ καὶ ἄλλως ἐδόκει φρονεῖν. Φησὶ γὰρ ἀντιθετικῷ τρόπῳ· [4] τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθε. Τὸ δὲ ἐπιπροέμεν, δύναται καὶ μιᾷ προθέσει ἀρκεῖσθαι. Καλὸν οὖν, καὶ τὸ ἐφεῖναι, καὶ τὸ προεῖναι ἰὸν τῷ Μενελάῳ. Κρεῖττον μέντοι τὸ ἐπιπροεῖναι, ἵνα ἡ μὲν ἐπὶ πρόθεσις, τὴν κατὰ σημαίνῃ, ὡς πολλαχοῦ τῆς Ὁμηρικῆς Ποιήσεως λαμβάνεται· καθὰ καὶ ἐν τῷ, [5] Δαιμονίη, τί μοι ἐπέχεις; ἡ δὲ πρὸ, τὴν πρὸ τῶν ἄλλων δηλώσῃ βολήν. Χάρις δὲ, κύδους διαφέρει, καθότι κῦδος μὲν, [6] ἡ εὔκλεια· χάρις δὲ, ὁμολογία εὐεργεσίας ἐστί. διὸ καὶ πάμπρωτα δῶρα ἐκ Πάριδος λήψεσθαί φησι τὸν Πάνδαρον, οἷα καὶ τῶν ἄλλων ὕστερον ἐπιδωσόντων, ὡς εὐεργέτῃ. Τὸ δὲ, δῶρα φέροιο, τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον δωροφορεῖν συνέθετο.

λα'. Τοῦ δὲ δμηθέντα, διασαφητικὸν τὸ, πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς. ὅπερ ἐστὶ [7] περίφρασις τοῦ, καυθέντα. ἐκεῖνο δὲ παρακολούθημά ἐστι νεκροῦ. [8] Ἀφελῶς δὲ πέφρασται τὸ, πυρῆς ἐπιβάντα, ἐπὶ νεκροῦ. κυρίως γὰρ τίθεται ὁ τοιοῦτος ἐπὶ πυρᾶς, οὐκ ἐπιβαίνει αὐτός. Περὶ δὲ πυρῆς ἀλεγεινῆς, δηλοῦται ἀλλαχοῦ. Ἐν δὲ τῷ, οἴστευσον Μενελάου, λείπει πρόθεσις. Τὸ γὰρ ἐντελὲς, κατὰ Μενελάου. Λυκηγενὴς δὲ Ἀπόλλων, κατὰ τὸν μῦθον, [9] οἱονεὶ Λυκιηγενὴς, ὡς ἐν Λυκίᾳ γεγονώς,

1. καὶ Πανδαρηΐς) Homerus: Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη, χλωρηῒς ἀηδών. Polit.

2. διὸ καὶ συστέλλει τὸ ω ἐν τῇ γενικῇ) Regula eſt Etymologi: τὰ εἰς ων βαρύτονα δισύλλαβα, ἐκτεταμένα παραλήγονται. Φέρει τὸ α ἐπὶ τῆς γενικῆς· Ἑλικάων, Ἑλικάονος· Μαχάων, Μαχάονος· Ἰκετάων, Ἰκετάονος. Ex hac regulâ apud eundem Etymologum τὸ Ἰάων, ἐντεῦθεν ἔχει τὸ α ἐκτεταμένον, τοῦτο χάριν συστέλλεται, ὡς Μαχάων Μαχάονος. Politus.

Hinc Ovid. Met. l. 2. *Foda Lycaonia referens convivia menſa*. Sal.

3. Μαχάονος) l. Μαχάονος. Polit.

4. τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθε) Facile eſt inſipienti viro aliquid perſuadere. levis enim, ac parum conſiderato ingenio eſt. *Salvinus*.

5. Δαιμονίη, τί μοι ἐπέχεις;) Δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ; Polit.

6. ἡ εὔκλεια) In ſacris litteris, ubi eſt in Græco δόξα, a vulgato interprete paſſim redditur *claritas*, ideſt, claritudo nominis, atque famæ. *Salvinus*.

7. περίφρασις) ſ. περίφρασις. Polit.

Sic ἀντιπερίφρασις, & ἀντιπερίφρασις legitur. Periphraſis, *circumlocutio*; paraphraſis, *latior explicatio*. Salvin.

8. Ἀφελῶς δὲ πέφρασται τὸ, πυρῆς ἐπιβάντα, ἐπὶ νεκροῦ) Ita de cadavere dixit Perſius: *in poſtem rigidos extendere calces*: tanquam eſſet animatum. *Salvin*.

9. οἱονεὶ Λυκιηγενὴς) Hoc quoque modo Κρηταγενὴς, *in Cretâ genitus*, dicitur Jupiter, & Τριτογένεια, Pallas Tritonia. *Salvin*.

Digitized by Google

γονὼς, ἢ τῇ μεγάλῃ, κατά τινας, ἢ τῇ μικρᾷ, ἧς Πάνδαρος ἦρχε, περὶ ἧς καὶ ἡ Βοιωτία δηλοῖ. ἀφ' ἧς καὶ ὁ πατὴρ Λυκάων παρωνόμασται. ὡς γὰρ, φασι, μετὰ τὸ γεννῆσαι, ἀπηλλάγη ἡ Λητὼ, τὴν τῆς Ἥρας ζηλοτυπίαν ἐκκλίνουσα. Καὶ ἄλλως δὲ λυκηγενὴς λέγεται, ὅτι λύκος, φασὶν, ἐπεφάνη τῇ Λητοῖ ἐν τῷ τοκετῷ, ὅτε καὶ πτοηθεῖσα, Πτῶόν τε τὸν ἐξ αὐτῆς Ἀπόλλωνα ἐπωνόμασε, καὶ Λυκηγενῆ. διὸ καὶ Ἀπόλλωνι, κατὰ μῦθον, ὁ λύκος, [1] ἀνεῖτο, [2] καὶ νομίσματι ἐνεχαράττετο. Καὶ Λύκιος δὲ ἀπ' αὐτοῦ ἐκαλεῖτο αὐτός τε ὁ Ἀπόλλων, [3] καὶ ἀγορὰ δέ τις ἐν τῷ Ἄργει. Ἑτέρως δὲ, ὥσπερ ὁ κύκνος ἱερωται Ἀπόλλωνι, ὡς ἡλίῳ, διὰ τὴν λευκότητα, καὶ ὁ κόραξ διὰ τὴν νυκτερινὴν μελανίαν, [4] ἧς οἷα καὶ μητρὸς ἀπογεννᾶται, ὡς ἀλλαχοῦ γέγραπται· οὕτω καὶ λύκος ἀνάκειται αὐτῷ, διὰ τὸ μέσον εἶναι ἀμφοῖν τὸ λύκειον χρῶμα. Τεφρῶδες γὰρ, καὶ οὔτε φαεινὸν, οὔτε ἄκρως μέλαν, ἀλλ' οἷόν τι τὸ πρὸ τῆς κροκοπέπλου ὑπονύκτερον χρῶμα. ὃ καὶ [5] Γλυκόφως ἡ καθωμιλημένη γλῶσσα καλεῖ. [6] Κλυτότοξος δὲ, ὁ αὐτὸς Ἀπόλλων, ὡς σὺν τῇ μαντικῇ, καὶ μουσικῇ, καὶ ἰατρικῇ, ἐπιστατῶν καὶ τῇ τοξικῇ, κατὰ τὸν μῦθον. Ὡς δὲ καὶ τῷ ἀλληγορουμένῳ Ἀπόλλωνι ἐνθεωρεῖται ταῦτα, ἑτέραν ζητεῖ λόγου τρίβον. Ὅρα δὲ, ὡς [7] ἰσοδυναμεῖν δοκούντων ἔστιν ὅτε τοῦ κλύειν, καὶ τοῦ κλέειν, ὅ ἐστι κλεΐζειν, καὶ δοξάζειν, [8] ἐκ μὲν τοῦ κλύειν, τὸ κλυτότοξον συνέθετο· ἐκ δὲ τοῦ κλέειν, κλειτὴν κατωτέρω ἑκατόμβην φησί. Τοὺς δὲ πρωτογόνους ἄρνας, καὶ τὰ τοιαῦτα, πρωτογεννήματα ἡ κοινὴ γλῶσσα καλεῖ.

λβ'. Ἱερὰ δὲ ἡ Ζέλεια, ὡς πόλις ἁπλῶς φυλακτικὴ τῶν ἔσω οἰκούντων. οὕτω δὲ ἱερὰ καὶ τείχη πόλεως. [9] Λέγει δέ που χρήσιμά τινα περὶ τούτων καὶ Πλούταρχος. Ἐν δὲ τῷ, νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης, [10] σημείωσαι, ὅτι τὸ διπλοῦν ζ' οὐκ ἔχει συνήθως ἐκτείνειν τὸ πρὸ αὐτοῦ, ὡς οὐδὲ κατὰ Ὀδύσσειαν, ἐν τῷ, [11] ὑλήεν-

nis, *Lyciegenes*, tamquam ἐν Λυκίᾳ γεγονὼς, *natus in Lyciâ*, ſive illâ Magnâ, ut aliqui opinantur, ſive Parvâ, cui Pandarus imperabat, de qua diſertè Bœotia. unde etiam pater ejus Lycaon eſt denominatus: quum in Lyciam fertur Latona, poſteaquam pepererat, diſceſſiſſe, dum perſequentis Junonis invidiam declinaret. Rurſus Λυκηγενὴς, *Lycegenes*, appellatur, quòd parienti, ut perhibent, Latonæ λύκος, *lupus*, ſeſe in conſpectum dederit, cum & ipſa πτοηθεῖσα, *perterrita, animoque conſternata*, natum ex ſeſe Apollinem, tum Πτῶον, *Ptoum, i. e. paventem*, tum Λυκηγενῆ, *Lycegenem, i. e. natum ad conſpectum lupi*, nuncupavit. Ideoque, ſecundùm fabulam, ſacer Apollini erat lupus, & in numinis incidi, atque inſculpi conſueverat. Quin & ab eo tum Apollo ipſe Lyceus vocabatur, tum Lyceum, forum quoddam Argis. Præterquam quòd, ſicuti cycnus ſacer eſt Apollini, tamquam ſoli, propter albitudinem, & corvus propter nigritudinem noctis, a qua, veluti a matre, procreatur, ut alibi ſcriptum eſt; ſic etiam dicatus eſt ei lupus, eo quòd inter binos illos colores medius ſit color lupinus. Eſt enim hic color cinereus, neque nitens, aut lucidus, neque ſummè niger; ſed veluti quidam ante auroram ſubluſtris color. quod communi, vulgarique loquendi conſuetudine vocatur Γλυκόφως, *ſummum diluculum*. Κλυτότοξος, *arcu, & ſagittis inclytus*, idem Apollo, utpote qui, præter divinandi ſcientiam, Muſicamque, ac Medicinam, arti quoque præeſt ſagittariæ, ut quidem fabulantur. Quomodo autem hæc etiam in eo Apolline ſpectentur, qui dicitur allegoricè, id ſanè alium explicandi locum poſtulat. Quoniam verò æquè interdum valere inter ſeſe videntur, τὸ κλύειν, & τὸ κλέειν, hoc eſt, κλεΐζειν, & δοξάζειν, *celebrare, gloriâ, & prædicatione efferre, laudibus cumulare, atque augere, glorioſum reddere*; vide, ut ex verbo κλύειν compoſuit τὸ κλυτότοξον, *arcu, & ſagittis inclytum*; ex verbo verò κλέειν, inferiùs dicit κλειτὴν ἑκατόμβην, *inclytam, ac ſplendidam hecatomben*. Agnos quos vocat πρωτογόνους, *primigenios*, aliaque hujuſcemodi, communis loquendi uſus dicit πρωτογεννήματα, *primos fœtus, primos partus, fructuum primitias*.

XXXII. Zelea ſacra, tamquam urbs, quæ ſuos intus habitatores, atque incolas quomodocumque tueatur, & conſervet. itaque ſacra urbis mœnia. Quædam huc ſatis accommodata, & opportuna habet alicubi Plutarchus. Ceterùm ad hæc verba: νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης, *reverſus ſacræ in oppidum Zeleæ*; obſerva, ut duplex illa littera ζ non habet pro more producere ſyllabam, quæ antecedit, ut neque in Odyſſeâ, ubi ait:

Etymologus: τὰ παιδία ὡς παῖδα ἀναλέγονται, καὶ οὐκ εἰς ὑπέργηρων. οἷον, Λυκηγενὴς, ὁ ἐν Λυκίᾳ γεγεννημένος· ἀγχωνὶς, ὁ ἐν τῷ ἔαρι γεννηθείς. ὅπως οὖν καὶ Τριτογένεια, ἡ ἐν τῷ τρίῳ γεννωμένη. Politus.

1. ἀνεῖτο) l. ἀνεῖτο, dedicabatur. Salvin.

2. καὶ νομίσματι ἐνεχαράττετο) Ut in nummo Argivorum, in cujus parte antica Apollo, in poſticâ lupus dimidio corpore. Politus.

3. καὶ ἀγορά δέ τις ἐν τῷ Ἄργει) Heſychius: Λύκειος, ἀγορὰ ἐν τῷ τῶν Ἀργείων. Scholiaſta Sophoclis ad Electram: ἀγορὰ Λυκεῖος, τόπος, ἔνθα συναθροίζονται, ὅπως ἀγοράζόμενος. ἦν δὲ ἀφιερωμένος τῷ Ἀπόλλωνι. λέγεται δὲ ὁ Ἀπόλλων Λύκειος. Λύκειον δὲ γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις. Politus.

4. ἧς οἷα καὶ μητρὸς) Lege cum Frobenio, ἧς. Polit.

5. Λυκόφως) Lege γλυκόφως. Sic enim vocat ἡ καθωμιλημένη γλῶσσα, ſive ἡ χυδαία λογιότης, ut alibi loquitur Euſtathius. Politus.

6. Κλυτότοξος) Ἀργυρότοξος quoque dicitur. ἑκηβόλος. ἑκατηβελέτης. Lucret.
Non radii ſolis, neu lucida tela diei.
Salvinus.

7. ἰσοδυναμεῖν δοκούντων ἔστιν ὅτε τοῦ κλύειν, καὶ τοῦ κλέειν) Etymologici Magni Auctor: κλύω σημαίνει δύο· τὸ δοξάζω, καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ κλέος ὁ δόξα, κλέω, καὶ κλύω, ὡς ἀπὸ τοῦ ῥέω ῥύω, καὶ χέω χύω, καὶ ξέω ξύω. σημαίνει καὶ τὸ ἀκούω, καὶ γίνεται παρὰ τὸ καλῶ κλῶ, κλύω. Polit.

A verbo κλύειν Latini fecerunt *Cluere*. hoc eſt, bene audire, celebrari. *Salvinus.*

8. ἐκ μὲν τοῦ κλύειν, τὸ κλυτότοξον συνέθετο) Etymologici Magni Auctor: κλυτός· παρὰ τὸ κλύω τὸ δοξάζω γίνεται κλυτός ὁ ἔνδοξος. Polit.

9. Λέγει δέ που χρήσιμά τινα περὶ τούτων καὶ Πλούταρχος) Plutarchus in Quæſtionibus Romanis, obi quærit, cur mœri ſacri, non item portæ ſacræ, apud Romanos habeantur: & de muris quidem laudat ſententiam Varronis, ſacros eos exiſtimandos, ut pro iis cives pugnent, mortemque etiam oppetant. ὅτι γὰρ, inquit, δοκεῖ καὶ Ῥωμύλος ἀποκτεῖναι τὸν ἀδελφὸν, ὡς ἄβατον, καὶ ἱερὸν τόπον ἐπιχειροῦντα διαπηδᾶν, καὶ ποιεῖν ὑπέρβατον, καὶ βέβηλον. Vide eumdem Plutarchum in Romulo. *Polit.*

10. σημείωσαι δὲ) Dele cum Frobenio τὸ δέ. Polit.

11. ὑλήεντι Ζακύνθῳ) Vng. ex Homero: *nemoroſa Zacynthus.* Salvin.

ait: ὑλήεντι Ζακύνθῳ. *ſylvoſa Zacyntho*: ſed extrema illa ſyllaba neceſſariò ſumitur pro brevi, eo quia aliter nequit in metro collocari. Si enim poneremus, ſtatueremuſque, litteræ illi ζ in his vocibus, Ζέλεια, *Zelea*, & Ζάκυνθος, *Zacynthus*, vim eam ineſſe, ut, propter duplicem ſonum, productionem temporis faceret; hæ numquam prorſus voces, Ζέλεια ſcilicet, & Ζάκυνθος, ad metrum dactylicum adhiberentur. Quin & hæc iſtâ neceſſitate prima ſyllaba τοῦ Σκαμάνδρου, *Scamandri*, quemadmodum ſupra dictum eſt, eò adigitur, ut brevem ſyllabam priorem ipſâ numquam producat. Hoc modo vim alicubi metrum infert, ut, quemadmodum longæ, ita & breves ſyllabæ, legibus reguliſque adverſentur, productioneſque, atque correptiones nullâ ratione fiant, ut veteres ajunt. Quare etiam τὸ Αἰγυπτίη, *Ægyptia*, in Odyſſeâ corripit τὸ υ. Quamquam ibi nonnulli duas mutas tenues in cauſſâ eſſe doceant, cur anceps littera corripiatur. Zelea porrò, de qua nobis ſermo, ut & antea ſcriptum eſt, ſita erat ſub Idâ, monte Troadis. Lycia autem antiquitus appellata quoque eſt Parva Troja. Quare & infra Pandarus dicitur Troibus imperare. hoc eſt, Zelitis. Quod præterea ſcire oportet, τὸ Ζέλεια, *Zelea*, nomen eſt per paragogen ex primitivo, Ζέλη, *Zele*: ſicuti etiam τὸ Πηνελόπεια, *Penelopea*, ex Πηνελόπη, *Penelope*. Eodem modo ſeſe habet τό, Ὑψιπύλη, Ὑψιπύλεια, *Hypſipyle*, *Hypſipylea*, Θεσσαλονίκη, Θεσσαλονίκεια, *Theſſalonice*, *Theſſalonicea*, Σεβαστή, Σεβάστεια, *Sebaſte*, *Sebaſtea*, Κολώνη, Κολώνεια, *Colone*, *Colonea*. Quin & hujus generis, præter alia, videtur eſſe τὸ Χώνη, Χώνεια, *Chone*, *Chonea*. Itemque ex ἐρήμη, *deſerta*, *ſeu ſolitaria regio*, dicta invenitur ἐρήμεια, *ſolitudo*. Ejuſdem etiam rationis τὸ Ἀπάμη, Ἀπάμεια, *Apame*, *Apamea*, non modò nomen proprium; ſed etiam nomen urbis, tum illius, quæ ſita eſt ad Cyanum ſinum, quæ Myrlea quoque eſt vocata. tum alterius in Syriâ. Quod denique ſciendum eſt, ſicuti in derivandâ voce fit paragoge per εια· ita quoque per αια, ut palam facit τὸ Φώκη, Φώκαια, *Phoce*, *Phocæa*, Νίκη, Νίκαια, *Nice*, *Nicæa*.

λήεντι Ζακύνθῳ· ἀλλ' ἀντὶ βραχείας λαμβάνεται ἀναγκαίως ἡ τελευταία συλλαβή, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἄλλως τεθῆναι ἐν μέτρῳ. Εἰ γὰρ ὑποθώμεθα, ἐν τῷ Ζέλεια, καὶ ἐν τῷ Ζάκυνθος, δύνασθαι τὸ ζ, διὰ τὴν διπλόην, ποιεῖν χρονικὴν ἔκτασιν, οὐδ' ὅλως εἰς μέτρον δακτυλικὸν ἡ Ζέλειά ποτε, καὶ ἡ Ζάκυνθος παραληφθήσεται. Ἡ τοιαύτη δὲ ἀνάγκη βιάζεται, καὶ [1] τὴν τοῦ Σκαμάνδρου ἄρχουσαν, ὡς προερρέθη, τὸ πρὸ αὐτῆς βραχὺ ἐκτείνειν μηδέποτε. Οὕτω τὸ μέτρον, βίαν ἐστὶν οὗ ἐπάγει παρανομεῖσθαι, ὥσπερ τὰς ἐκτάσεις, οὕτω καὶ τὰς συστολάς, καὶ ἀλόγως γίνεσθαι, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. Διὸ καὶ τό, Αἰγυπτίη, ἐν Ὀδυσσείᾳ συστέλλει τὸ υ. Τινὲς μέντοι ἐκεῖ, [2] τὴν τῶν δύο ἀφώνων ἀσθένειαν, τῆς τοῦ διχρόνου συστολῆς αἰτίαν φασίν. Ἡ δὲ ῥηθεῖσα Ζέλεια, ὡς καὶ προεγράφη, ὑπὸ τῇ Ἴδῃ τῷ Τρωϊκῷ ὄρει ἔκειτο. Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Λυκία τὸ παλαιὸν καὶ Τροία μικρά. Διὸ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ Πάνδαρος Τρώων ἡγεῖσθαι λέγεται. ὅ ἐστι, τῶν Ζελειτῶν. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅ- Baſ. p.342. τι παράγωγόν ἐστι τὸ Ζέλεια [3] ἐκ πρωτοτύπου τοῦ, Ζέλη· [4] ὡς καὶ τοῦ Πηνελόπη, τὸ Πηνελόπεια. Ὅμοια καὶ τό, Ὑψιπύλη Ὑψιπύλεια, Θεσσαλονίκη Θεσσαλονίκεια, Σεβαστὴ Σεβάστεια, Κολώνη Κολώνεια. Δοκεῖ δὲ τοιοῦτον εἶναι σὺν ἄλλοις καὶ τό, Χώνη Χώνεια. Εὕρηται δὲ καὶ [5] ἐρήμεια ἐκ τοῦ ἐρήμη. Ὅμοιον καὶ τὸ Ἀπάμη Ἀπάμεια, οὐ μόνον κύριον, ἀλλὰ καὶ πόλεως ὄνομα, [6] ἥ τε περὶ τὸν Κιανὸν κόλπον κειμένης, ἥτις καὶ Μύρλεια ἐκλήθη, [7] καὶ ἡ περὶ Συρίαν. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι, ὥσπερ διὰ τοῦ εια γίνεται παραγωγή, οὕτω καὶ διὰ τοῦ αια, ὡς δηλοῖ τὸ Φώκη Φώκαια, Νίκη Νίκαια.

Sic dixit Minerva, vecordique huic in corde perſuaſit.
Statim aduxit arcum perpolitum ſaltatoris capri
Silveſtris, quem quondam ipſe ſub pectore aſſecutus
E rupe exeuntem, excipiens in inſidiis,
Ad pectus percuſſerat. Ille verò in petram ceciderat,
Cujus cornua ex capite ſexdecim palmarum nata erant.
Et hæc quidem elaborata cornuum politor aptaverat faber;
Totumque quum bene levigaſſet, coronidem auream impoſuerat.
Hunc igitur quum tetendiſſet, ſcitè depoſuit, ad terram
Reclinatum. Scuta autem obtendebant ſtrenui commilitones,
Ne priùs conſurgerent bellicoſi filii Achivorum.

Quàm

Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν.
Αὐτίκ' ἐσύλα τόξον ἐΰξοον ἰξάλου αἰγὸς
Ἀγρίου, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς ὑπὸ στέρνοιο τυχήσας
Πέτρης ἐκβαίνοντα, δεδεγμένος ἐν προδοκῇσι,
Βεβλήκει πρὸς στῆθος· ὁ δ' ὕπτιος ἔμπεσε πέτρῃ.
Τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἑκκαιδεκάδωρα πεφύκει.
Καὶ τὰ μὲν ἀσκήσας κεραοξόος ἤραρε τέκτων.
Πᾶν δ' εὖ λειήνας, χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην.
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσσάμενος, ποτὶ γαίῃ
Ἀγκλίνας· πρόσθεν δὲ σάκεα σχέθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι
Μὴ πρὶν ἀναΐξειαν ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν,

Πρὶν

1. τὴν τοῦ Σκαμάνδρου ἄρχουσαν) Catull. in nupt. Pel. *Teſtis erit magnis virtutibus unda Scamandri*. Salvinus.

2. τὴν τῶν δύο ἀφώνων ἀσθένειαν, ἢ τοῦ διχρόνου συστολῆς αἰτίαν φασίν) Horat. ad Chelyn:

O mutis quoque piſcibus
Donatura cycni, ſi libeat, ſonum.

Salvin.

3. ἐκ πρωτοτύπου τοῦ, Ζέλη) Stephanus: Οἱ δὲ Ζέλην αὐτήν φασι. Verùm aliis τὸ Ζέλεια non eſt per paragogen ex Ζέλη· ſed e contrario τὸ Ζέλεια πρωτότυπον eſt, unde per ſynalœphen, ut ajunt, factum ſit τὸ Ζέλη. Ita de hoc nomine, aliiſque hujuſcemodi, viſum eſt olim Græcis Magiſtris. Stephanus: Ἔοικε δὲ τὸ Ψυττάλεια πρωτότυπον εἶναι, ὡς Ἀπάμεια, Μαντίνεια, Ἐρύθεια, Ζέλεια· ἀφ' ὧν κατὰ συναλοιφὴν ἐγένετο Ἀπάμη, Μαντίνη, Ζέλη, Ἐρύθη, περὶ ὧν κατὰ τοὺς οἰκείους εἰρήκαμεν τόπους. Politus.

4. ὡς καὶ τοῦ Πηνελόπη, τὸ Πηνελόπεια) Sic *Calliope*, & *Calliopea*. καλλιόπεια. Salvinus.

χηματισμὸν hunc eſſe ajunt Jonum. Politus.

5. ἐρήμεια ἐκ τοῦ ἐρήμη) Fortaſſe ἐρίνεια ἐκ τοῦ ἐρίνη. Ἐρίνεια Pauſaniæ, κώμη Μεγαρίδος. Ex ἐρήμη autem ἐρημία dicitur, & non ἐρήμεια. Politus.

Sed vulgares Græci pronuntiationem confundunt τοῦ ι, & ει. Salvinus.

Ita quidem mecum commentabar. Sed eodem modo ſcribit Euſtathius ad Periegetam, ἐρήμη ἐρήμεια. Ibi quoque fortaſſe idem eſt vitium ſcripturæ; ibique etiam fortaſſe legendum, ἐρίνη ἐρίνεια. Sic autem ad Periegetam Euſtathius: ὥσπερ Ὑψιπύλη Ὑψιπύλεια, Ἀπάμη Ἀπάμεια, Πηνελόπη Πηνελόπεια, Λαοδίκη Λαοδίκεια. ἐρήμη ἐρήμεια, κολώνη, κολώνεια· ὅθεν καὶ Εὐφώνη Εὐφώνεια. καὶ ἡ Εἰδοθέα δὲ, Εἰδοθέαν αὐτὸς μετ' ὀλίγα ἐρεῖ. ὁ δὲ χηματισμὸς Ἰώνων. Politus.

6. ἥ τε περὶ τὸν Κιανὸν κόλπον κειμένης, ἥτις καὶ Μύρλεια ἐκλήθη) Sinus hic Cianus proximus eſt Aſtaceno. In eo urbes, Cios, & Myrlea, quæ vocata poſtmodum eſt Apamea ab Apamâ, Pruſiæ regis uxore. Strabo lib. 12. *Politus*.

7. καὶ ἡ περὶ Συρίαν) Apamea Syriæ ſic appellata ab Apamâ Seleuci Nicatoris uxore. Strabo lib. 16. *Polit.*

Rom. p.450. Πρὶν βλῆσθαι Μενέλαον ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης, ἐκ δ' ἕλετ' ἰὸν
Ἀβλῆτα, πτερόεντα, μελαινέων ἕρμ' ὀδυνάων.

Quàm mavortius vulneratus eſſet Menelaus, dux Achivorum.
At ille pharetra operculum detraxit, exemitque ſagittam
Novam, pennatam, atrocium fulcrum dolorum.

λγ'. Ἐπὶ τοῦ πείθοντος ἄφρονα εἴς τι κακὸν,[1] οἰκεῖον εἰπεῖν τὸ, Ὡς φάτο· τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθε. Τοιοῦτος δὲ ἄφρων καὶ ὁ Πάνδαρος, ὃς ἐπείσθη τῇ Ἀθηνᾷ βουλευσαμένῃ τὰ μὴ λῷονα. Τὸ, αὐτίκ' ἐσύλα τόξον εὔξοον, ὁ Πάνδαρος. καὶ αὖθις τὸ, σύλα πῶμα φαρέτρης, τὸ λάθρα ὑποψηλαφᾶν,[2] σημείωσαι, ὥστε τὸ τοξεῦσαι. Δῆλον δὲ, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ σκυλεύειν[3] ἡ λέξις τίθεται πολλαχοῦ·[4] ἐπεὶ σκῦλον τὸ λάφυρον λέγεται.[5] Ὁ μέντοι σκυλαδέψης, καὶ ἕτερόν τι σημαινόμενον τοῦ σκύλου δηλοῖ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλωθήσεται. Ἀναπαύων δὲ ὁ Ποιητὴς ἐνταῦθα τὸν ἀκροατὴν ἐπεισοδίῳ κυνηγετικοῦ ἱστορικοῦ, γενεαλογεῖ τε τὸ ῥηθὲν τοῦ Πανδάρου τόξον, καὶ ἐκφράζει αὐτό· λέγων, ὅτι ἰξάλου αἰγὸς ἀγρίου ἦν, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς ὑπὸ στέρνοιο τυχήσας, πέτρης ἐκβαίνοντα, δεδεγμένος ἐν προδοκῇσι, βεβλήκει πρὸς στῆθος. ὁ δ' ὕπτιος ἔμπεσε πέτρῃ. λέγων καὶ νῦν, ὡς καὶ ἐν τῇ βῆτα, πέτρην, τὸ σπήλαιον. εἶτα καὶ μετρεῖ τὰ τοῦ αἰγὸς τούτου κέρατα, ὡς εἰρήσεται.

λδ'. Ἴξαλον δὲ αἶγα[6] Πορφύριος μὲν, τὸν τομίαν φησί· λέγων, ὡς ἐπὶ πολὺ τῶν ἀγρίων αἰγῶν τοὺς τελείους διωκομένους κατὰ παράτριψιν ἀποβάλλειν τὰ αἰδοῖα.[7] ὅπερ οἱ κάστορες ἑκόντες εἰς ἑαυτοὺς κατεργάζονται, ὅτε διώκονται.[8] ὁποῖον δή τι καὶ Ἀριστοτέλης διὰ τῆς χλούνης ἱστορεῖ. ὃ δηλοῖ ἐκτομίαν σῦν ἄγριον, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς που φανήσεται. Καὶ εἶδον πολλοὶ καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς τὰ τοιαῦτα πάθη ἐπί τε συῶν, ἐπί τε αἰγῶν. Ἕτεροι δὲ, ἴξαλον φασὶ

XXXIII. De eo, qui grave aliquod, atque exitioſum facinus vecordi homini perſuadet, appoſitum dictu eſt illud: *Sic dixit; & dementi huic ea mente perſuaſit*. Iſtâ ſanè dementiâ fuit etiam hic Pandarus, qui Minervæ eſt obſecutus, quum conſilia ei daret nequaquam meliora. Quod dicit, Αὐτίκ' ἐσύλα τόξον εὔξοον. *Statim eduxit, ſeu e thecâ extraxit arcum perpolitam*, ideſt, Pandarus. & rurſus illud: σύλα πῶμα φαρέτρης. *detraxit, ſeu dempſit operculum pharetræ*: hæc, inquam, denotant, eum manu clam perſcrutatum fuiſſe, arcumque, & ſagittam, conjiciendæ ſagittæ causſâ, apprehendiſſe. Conſtat autem, eam ipſam vocem pleriſque in locis uſurpari, quatenus ſignificat τὸ σκυλεύειν, *ſpoliare*, *deprædari*, *depeculari*, *ſpoliando detrahere*: quandoquidem exuviæ, ſeu ſpolium, ac præda, dicitur σκῦλον. Quamquam ὁ σκυλαδέψης, *coriarius*, *is*, *qui exuvias*, *ſeu pelles ferarum ſubigit*, *& concinnat*, quid aliud ſignificet, atque τὸ σκῦλον, *ſpolium*, *ſeu præda*, ut alibi quoque declarabitur. Quieſcere hîc facit, ac recreat Poëta auditorem ſuum hiſtoriæ cujusdam venaticæ epiſodio, quippe qui eum, quem diximus, arcum Pandari jam inde ab ejus origine perſequatur, eumque ita deſcribat, ut dicat, fuiſſe eum capri agreſtis, ac ſaltatoris, quem ipſe quondam e rupe exeuntem, atque in inſidiis exceptum, ad pectus percuſſerat. Atque ille quidem ſupinus in petram ceciderat. Ubi ſanè, ut & in libro β', πέτρας, *petram*, ſpecum intelligit. Deinde etiam capri hujus cornua, ut dicetur, metitur.

XXXIV. Caprum ἴξαλον, Porphyrius explicat caſtratum: qui etiam tradit ſilveſtres capros, eos, qui ſint perfecti, atque integri, cum ab inſectantibus venatoribus expetuntur, attritu ut plurimùm genitalia deperdere. quod quidem caſtores, ſeu fibri, ultro in ſeſe ipſi peragunt, cum eos venatores inſequuntur. Neque rem ſanè diſſimilem narrat Ariſtoteles, mentione injectâ χλούνης, *caſtrati*: quæ vox exſectum caſtratumque aprum agreſtem ac ferum ſignificat, ut alicubi poſtea videbitur. Ac multi etiam noſtrûm hujuſcemodi caſus ac vitia tum in apris, tum in capris viderunt. Verumtamen alii ἴξαλον, ſalacem intelligunt,

1. πείθοντ' εἰπεῖν τὸ, Ὡς φάτο) Parodia in vecordem. Salvin.
2. σημείωσαι, ὥστε τὸ τοξεῦσαι) fortaſsè σημαίνουσιν, ὥστε τοξεῦσαι. Politus.
3. ἡ λέξις τίθεται πολλαχοῦ) Hinc ἱεροσυλεῖν. *Sacra legere*. Salvinus.
4. ἐπεὶ σκῦλον τὸ λάφυρον λέγεται) Eſt tamen aliqua differentia inter τὸ λάφυρον, & τὸ σκῦλον. Etymologici Magni Auctor: τὰ ἐκ τῶν πολεμίων λαμβανόμενα ἔτι ζώντων, λάφυρα· τὰ δὲ τῶν θανόντων, σκῦλα. Pro θανόντων ſcribe τεθνεώτων. Heſychius: λάφυρα, τὰ ἐκ τῶν πολεμίων ἔτι ζώντων λαμβανόμενα· τὰ δὲ τεθνεώτων αὐτῶν, σκῦλα. Suidas: λάφυρα, τὰ ἐκ τῶν πολεμίων ἔτι ζώντων λαμβανόμενα· τὰ δὲ τῶν τεθνεώτων αὐτῶν, σκῦλα λέγεται. Politus.
5. Ὁ μέντοι σκυλαδέψης) aliis σκυλοδέψης. Polit.
6. Πορφύριος μὲν, τὸν τομίαν φησί) Etymologici Magni Auctor: ὡς ὁ Πορφύριος, λέγει (Homerus) τὸν τομίαν. συμβαίνει γὰρ πολλάκις τῶν ἀγρίων αἰγῶν τοὺς τελείους διωκομένους, ἐν ταῖς παραβέψεσιν ἀποβάλλειν τὰ γεννητικὰ μόρια. Politus.
7. ὅπερ οἱ κάστορες ἑκόντες εἰς ἑαυτοὺς κατεργάζονται, ὅτε διώκονται) Vulgi error de fibris: quem errorem ſecutus fuit Cicero pro M. Æmilio Scauro: *redimunt ſe ea parte corporis, propter quam maximè expetuntur*. Et Juvenalis Sat. 12.

imitatus caſtora, qui ſe
Eunuchum ipſe facit, cupiens evadere damno
Teſticulorum.

Et Plinius lib. 8. *Eaſdem partes ſibi ipſi Pontici amputant fibri, periculo urgente, ob hoc ſe peti gnari. caſtoreum id vocant medici*. Omitto Ælianum, & alios Græcorum. Sed eumdem errorem explodit idem Plinius ex Sextio Nigro, qui Græcè ſcripſit de medicinâ. Sic enim Plinius lib. 32. *Spectabilis naturæ potentia in his quoque, quibus & in terris, & in aquâ victus eſt: ſicut & fibris, quos caſtores vocant, & caſtorea, teſtes eorum. Amputari hos ab ipſis, cum capiantur, negat Sextius diligentiſſimus medicinæ. Quin immo parvos eſſe, ſubſtrictoſque*. Itemque Dioſcorides lib. 2. c. 26. μάτην δὲ ἱστορεῖται, ὅτι διωκόμενον τὸ ζῶον ἀποσπᾷ τοὺς διδύμους. καὶ ῥίπτει. ἀδύνατον γάρ ἐστιν, ἅψασθαι αὐτῶν, προςέσταλμένων ὄντων, ὥσπερ ὑός. Politus.
8. ὁποῖον δή τι καὶ Ἀριστοτέλης διὰ τῆς χλούνης ἱστορεῖ) Homerus:

Ὦρσεν ἔπι χλούνην σῦν ἄγριον, ἀργιόδοντα,
Ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν, ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν.

Adducit hos verſus Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 6. c. 28. atque inde oſtendit, ſues caſtratos majores, & χαλεπωτέρους evadere. Et rectè quidem, quod ad ſuum caſtratorum incrementum & granditatem attinet. Namque, ut alibi Ariſtoteles, πάντων, ὅσα νέα ἐκτέμνεται, μείζω γίνεται τῶν ἀτμήτων. Sunt autem ſuibus teſticuli ſubſtricti, pariter ac fibris, atque, ut Ariſtoteles ait, ἐκ τοῦ ὄπισθεν συνεχεῖς, καὶ οὐκ ἀπηρτημένοι. Non igitur ſues poſſunt ſibi teſticulos morſu comprehendere, ac præcidere, ut nec fibri. Quare ſi agreſtes, & feri ſues damnum teſticulorum interdum faciunt, non certè id ſibi morſu faciunt, aut amputatione; ſed παρατρίψει, cum ex nimio prurito eam partem ad arborem ſcabentes, teſticulos exterunt. Ariſtoteles de feris ſuibus: γίνονται δὲ τομίαι, διὰ τὸ νέους ὄντας ἐμπίπτειν νόσημα κνησμῶν εἰς τοὺς ὄρχεις. εἶτα ξυόμενοι πρὸς τὰ δένδρα, ἐκθλίβουσι τοὺς ὄρχεις. Idem fit etiam interdum in capris ſilveſtribus, ſeu capreis, ut ſcilicet κατὰ παράτριψιν genitalia amittant. Euſtathius infra: γίνονται γὰρ τοιοῦτοι (ἐκτομίαι) οὐ μόνον αἶγες ἄγριοι, ὡς προεδηλώθη, ἀλλὰ καὶ σύες, τῇ προςτρίψει ἀπὸ τοῦ προςκνᾶσθαι δένδροις, ἢ πέτραις διά τι πάθος, ὡς πολλοῖς δοκεῖ. Politus.

gunt, ac libidinoſum, ſive admiſſarium, & περὶ τὰς τῶν θηλειῶν ἰξύας, ſive ὀσφύας ἁλλόμενον, *circa feminarum lumbos, ſive ilia ſaltantem*. Alii eum interpretantur, qui, ex paſtoritiâ conſuetudine, poſt hyemem, ne ſcabie infeſtetur, ἐπὶ ἅλας ἱκνεῖται, *ad ſalem venit*. Id autem tum primam cum adſpiratione eſſe poſtulat, tametſi Æolico illa more tenuetur, tum de cicuribus domeſticiſque capris dici poteſt, non verò de ſilveſtribus, qualis modò eſt Homericus. Hujuſcemodi enim capros nemo quiſquam ſale paſcit, aut curat, niſi forte fortunâ id ipſi faciant, ſi in ſalinam videlicet inciderint. Nonnulli etiam dictum ἴξαλον, *ſaltatorem*, volunt ἀπὸ τοῦ ἅλις ἴξεσθαι, *ex eo, quòd ſatis, ſeu nimis veniat*. Eſt enim caper agreſtis, animal aſſultim, magnoque cum impetu ingrediens. Rurſus in Dictionario quodam Oratorio ἴξαλος dicitur is, qui aſſilit, & integer eſt, ac perfectus. At verò in altero Dictionario, ſicuti παρδαλῆ, *pantherina*, & λεοντῆ, *leonina pellis*; ſic etiam dici adnotatur ἰξαλῆ, *caprina*, circumflexâ ultimâ ſyllabâ: quoniam capri ἴξαλοι, *ſaltatores*. Hujus denique vocis diverſæ aliæ explicationes apud veteres ſcriptores feruntur. Quod dicit, ὑπὸ ςέρνοιο, *ſub pectore*, idem eſt, atque τὸ, ὑπὸ τὸ ςέρνον, *ſub pectus*: adeo ne ſit antiptoſis, ſeu caſus pro caſu. Neque verò quidquam in eo eſt diverſitatis, quòd Homerus dicat ςέρνον, aut ςῆθος, *pectus*. Quocirca idem eſt τὸ ςέρνον τυχεῖν, *pectus attingere, ſeu aſſequi*, atque τὸ ςῆθος βαλεῖν, *pectus ferire, ſeu percutere*. Porro autem τοῦ τυχήσας, *aſſecutus*, quæ ſanè vox uſu trita eſt, ac pervulgata, ſicuti etiam τοῦ τετυχηκώς, *aſſecutus, ſeu conſecutus*, proxima quidem origo, ac radix eſt τὸ τυχῶ, τυχήσω, *aſſequor, aſſequar*; remota verò, ac longinqua, Futurum eſt ſecundum verbi τεύχω, *ſtruo, ſeu para*. Sicuti etiam Futurum ſecundum verbi τύπτω, *verbera*, principium dat, atque originem verbis τυπῶ τυπήσω, & τυπτῶ τυπτήσω, *pulſo, pulſabo*. Itaque, quum primitivum τῆς βλεπήσεως, *adſpectus*, quæ vox poſita eſt in Etymologico, ſit Præſens βλεπῶ, *adſpicio*; tamen hujus ipſius primitivum eſt ſecundum Futurum verbi βλέπω, *adſpicia*. Quod ait, δεδεγμένος ἐν προδοκῇσι, *inſidiatus in inſidiis, ſive in inſidiis excipiens*, ad etymologiæ tropum, ac rationem pertinet. Namque προδοκή, locus eſt anguſtus, in quo quis, latronis viam inſidentis more, δοκεύει, *inſidiatur*, feramque, quam venatur, δέδεκται, *excipit*. Quum autem virili genere prolatum ſit illud, ὅν ποτε βεβλήκει, *quem aliquando percuſſerat*; non ſinit, communi eſſe genere nomen illud, αἴξ, *caper, ſeu capra*. Ecce enim tibi ὁ αἴξ, *caper*: cujus femininum prorſus, ἡ αἴξ, *capra*.

XXXV. Capri ejus, quem diximus, cornua ita dimetitur Poëta: Cujus quidem cornua ex capi-

σι[1] τὸ ὀχευτικὸν, ἤτοι τὸν κήλωνα, καὶ περὶ τὰς τῶν θηλειῶν ἰξύας, ἤτοι ὀσφύας ἀλλόμενον. Οἱ δὲ, τὸν μετὰ χειμῶνα ἐπὶ ἅλας ἱκνούμενον, ποιμενικῷ νόμῳ, ἵνα μὴ ψώραν πάθῃ. Τοῦτο δὲ καὶ δασύνεσθαι ἀπαιτεῖ τὴν ἀρχοῦσαν,[2] εἰ καὶ ψιλοῦται, κατὰ ἔθος Αἰολικόν· καὶ ἐπὶ ἡμέρων αἰγῶν λέγοιτο ἄν, οὐ μὴν ἐπὶ ἀγρίων, ὁποῖος ἄρτι ὁ Ὁμηρικός. Ταύτας γὰρ ἁλίζει οὐδείς, εἰ μὴ ἄρα κατὰ τύχην αὐτοὶ που δράσωσι τοῦτο, ἁλοπηγίῳ περιτυχόντες.[3] Τινὲς δὲ ἀπὸ τοῦ ἅλις ἵξεσθαί φασι, πηδητικὸς γὰρ, καὶ ὁρμητίας ὁ ἄγριος αἴξ. Ἐν δὲ ῥητορικῷ τινι λεξικῷ φέρεται καὶ, ὅτι ἴξαλος,[4] ὁ προσπηδῶν, καὶ τέλειος. ἐν δὲ ἑτέρῳ καὶ ὅτι, ὥσπερ παρδαλῆ, καὶ λεοντῆ, οὕτω καὶ[5] ἰξαλῆ αἰγεία, περισπωμένως· ἐπεὶ ἴξαλοι αἶγες. Λέγεται δὲ καὶ ἄλλα εἰς τοῦτο παρὰ τοῖς παλαιοῖς διάφορα. Τὸ δὲ, ὑπὸ ςέρνοιο, ταυτὸν τῷ, ὑπὸ τὸ ςέρνον,[6] ἵνα ἡ πρόθεσις ἀντὶ προθέσεως. Στέρνον δὲ, καὶ ςῆθος εἰπεῖν, οὐκ ἀνομοίως ἔχει. διὸ ταυτὸν τὸ, ςέρνου τυχεῖν, καὶ ςῆθος βαλεῖν. Τοῦ δὲ τυχήσας, ὃ καὶ τετέλεσται,[7] καθὰ καὶ τοῦ, τετυχηκώς, ἀρχὴ προσεχὴς μὲν, τὸ τυχῶ τυχήσω· πόῤῥω δὲ ὁ δεύτερος μέλλων τοῦ τεύχω. καθὰ καὶ τοῦ τυπῶ τυπήσω, καὶ τοῦ τυπτῶ τυπτήσω, ὁ δεύτερος μέλλων τοῦ τύπτω, προκατάρχει. Οὕτω δὲ καὶ[8] τῆς βλεπήσεως, ἣ κεῖται ἐν τῷ Ἐτυμολογικῷ, ἐνεςὼς μὲν, ὁ βλεπῶ· αὐτοῦ δὲ προϋπέςιν ὁ δεύτερος μέλλων τοῦ βλέπω. Τὸ δὲ,[9] δεδεγμένος ἐν προδοκῇς, τρόπος ἐςὶν ἐτυμολογικός. προδοκὴ γάρ ἐςι τόπος ςενὸς, ἐν ᾧ δοκεύει τις, ὁδοιδόκου δίκην, καὶ δέδεκται τὸ θηρώμενον. Τὸ δὲ ἀῤῥενικῶς λεχθὲν, ὅν ποτε βεβλήκει,[10] οὐκ ἐᾷ, ἐπίκοινον ὄνομα εἶναι τὸ, αἴξ. ἰδοὺ γὰρ ὁ αἴξ· οὗ θηλυκὸν πάντως, ἡ αἴξ.

λέ. Μετρῶν ὁ Ποιητὴς τὰ τοῦ ῥηθέντος αἰγὸς κέρατα, φησί· Τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἑκκαιδεκά-

1. τὸ ὀχευτικὸν, ἤτοι τὸν κήλωνα) Nota nimia capri ſalacitas. Columella lib. 7. c. 6. *Eſt autem menſium ſeptem ſatis habilis ad procreandam, quoniam immodicus libidinis, dum adhuc uberibus alitur, matrem ſtupro ſupervenit, & ideo celeriter, & ante ſex annos ſenſeneſcit, quòd immaturè veneris cupidine primis pueritiæ temporibus exhauſtus eſt. Itaque quinquennis parùm idoneus habetur feminis implendis*. Politus.

2. εἰ καὶ ψιλοῦται, κατὰ ἔθος Αἰολικόν) Sæpe etiam ſpiritum mutant Paragoga. Etymologici Magni Auctor: Δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι πολλάκις τὰ παράγωγα ἀλλάττουσι τὸ πνεῦμα· καὶ ἀπὸ μὲν ψιλοῦ δασύνει, γίνεται φιλεῖν, ὡς τὸ ἅμα, ἁμαδὶς· ἁλιεὺς, ἀπηλιώτης. οὕτως ἀπὸ τοῦ ἴξω ἴξαλος. Politus.

3. Τινὲς δὲ ἀπὸ τοῦ ἅλις ἵξεσθαί φασι) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ ἴξω σημαῖνον γένοιτο ἴξαλος. ὡς ἀπὸ τοῦ ἄγω ἄξιος, ὅπως ἴκω ἴξω, ἴξιος, καὶ ἴξαλος. Heſychius ἴξαλα, πηδητικοῦ ὀξέως, ἀπὸ τοῦ ἴξαι, καὶ τοῦ ἅλλεσθαι. δηλοῖ δὲ καὶ ὀξέως ἀλλομένη. Politus.

4. ὁ προσπηδῶν) f. ὁ προσπηδῶν. Polit.
Perſultans, crebris aſſultibus urgens. Salvinus.

5. ἰξαλῆ αἰγεία, περισπωμένως) Heſychius: ἴξαλα, αἰγὸς δορά, ἢ ἐνδυτικά. Doctis viris placet ἴξαλα. Galenus in Explicat. Voc. Hippocratis: ἴξαλον, πλῆον αἰγὸς δέρμα. Erotianus in Dictionario: ἴξαλα. πλήκας αἰγὸς δέρμα, ἐφ' μηλωτὴν καλοῦσι. Videtur tamen præferendum ἰξαλῆ, περισπωμένως, ut παρδαλῆ, & λεοντῆ. Sed minimè probo τὸ ἐνδυτικά. quod docti viri in Heſychio reſcribunt pro ἐνδυτικῆς. Ego puto aliquid excidiſſe, & Heſychii locum ſic legi, ac ſuppleri poſſe: ἰξαλῆ, αἰγὸς δορὰ πλατεῖα, ἢ ἐνδυτική. Neque enim ἰξαλῆ eſt cujuſcumque αἰγὸς δορὰ, ſed ἴξαλη, hoc eſt, πλατεῖα, ἢ ἐνδυτική. Etymologici Magni Auctor: ἴξαλη αἰγὸς. ἐστὶ πλατεῖα, ἢ ἐνδυτική, καὶ ἑρμητική. Politus.

6. ἵνα ἡ πρόθεσις ἀντὶ προθέσεως) Immo caſus pro caſu. ἀντίπτωσις. Salvinus.

7. καθὰ καὶ τὸ, τετυχηκώς) l. καθὰ καὶ τοῦ τετυχηκώς. Polit.

8. τῆς βλεπήσεως, ἣ κεῖται ἐν τῷ Ἐτυμολογικῷ) Etymologici Magni Auctor: βλέπησις, βλέψις. Polit.

9. δεδεγμένος ἐν προδοκῇσι) Etymologici Magni Auctor: ἐν προδοκῇσιν, ἀπὸ τοῦ δοκεῖν, τοῖς πρὸς ἐνέδραν ἐπιτηδείοις τόποις. Polit.

10. οὐκ ἐᾷ, ἐπίκοινον ὄνομα εἶναι τὸ, αἴξ) Regula hæc eſt apud Etymologum: τὰ γὰρ εἰς αἴξ, κατὰ ἀεὶ τὸ γένος· οἷον, ὁ αἴξ, καὶ ἡ αἴξ· ὁ χαῖξ, καὶ ἡ χαῖξ. ὁ Θρᾷξ, καὶ ἡ Θρᾷξ. Polit.

Baſ. p.343. κάδωρα πεφύκει, ὡς εἶναι, κατά τινας, ὁμοῦ ἄμφω σπιθαμῶν πέντε, καὶ δώρου ἑνός· ἀνὰ μέρος δὲ ἑκάτερον, ἀνὰ δύο σπιθαμῶν, καὶ μικρόν τι πρός. Τρίτον γὰρ σπιθαμῆς τὸ δῶρον, ὃ λέγεται καὶ παλαιστὴ θηλυκῶς, καὶ ὁ παλαιστὴς ἀρσενικῶς. ἔστι δὲ διάστημα τετραδάκτυλον. Καὶ οὕτω μὲν ὁ Ποιητὴς λέγει, οὐδὲν ἀπίθανον ἱστορῶν, ὡς ἡ πεῖρα διαδείκνυσι πολλαχοῦ. Τί γὰρ μέγα δισπίθαμον κέρας ἀγρίου αἰγός; εἴγε καὶ ἓν καθ' αὑτὸ μόνον, ὤφθη καὶ ὑπὲρ τέσσαρας σπιθαμὰς, καὶ ἕως, καὶ ὑπὲρ ἑπτά. Φασὶ δὲ καὶ, [1] ἐν Δήλῳ τῇ νήσῳ ἀνακεῖσθαι κέρατα ἐκ τῶν κατ' Ἐρυθρὰν θάλασσαν τόπων, κριοῦ μὲν δίπηχυ, καὶ δακτύλων ὀκτὼ, ἰσταμένων μνᾶς εἰκοσιέξ· τράγου δὲ, πήχεων δύο, καὶ σπιθαμῆς, σταθμοῦ ἴσου. Ὅρα δὲ, ὅπως ἑξκαίδεκα ὀφείλων εἰπεῖν, ὁμοίως τῷ, [2] ἕξκλινον, καὶ τῷ, [3] Ἕξγυιον, ὃ πόλις ἐστὶ Σικελίας, ἓξ ἀγυιὰς ἔχουσα, κατὰ τὸν τὰ Ἐθνικὰ γράψαντα, ὁ δὲ, ἑκκαίδεκα λέγει, τραπέντος τοῦ ξ εἰς κ', διὰ συγγένειαν, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς
Rom. p.451. ἐξ προθέσεως. Οὕτω που καὶ χρόνος ἐξάμηνος, ἔκμηνος λέγεται. καὶ τὸ ἕκτον δὲ ἐκ τοῦ ἓξ οὕτω παρωνόμασται. Ἰστέον δὲ, ὅτι εἰς κέντρωνα, ἤγουν εἰς Ὁμηρόκεντρον τὸ ἐπὶ Πανὸς, συνετέλεσέ τι τὸ, Τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς, καὶ ἑξῆς. ὡς τοῦ Πανὸς κερασφόρου ὄντος, κατὰ τὸν μῦθον. Ῥηθήσεται δέ ποτε σκωπτικῶς καὶ [4] κατὰ παντὸς ἀνδρὸς κοινότερον. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τοῦ πεφύκει, ὅ ἐστι βεβλαστήκει, οὐκ ἔστι κυριωτέρα λέξις ἐπὶ κεράτων, ἅπερ ὕστερον τοῖς κερασφόροις φύονται.

λϛ'. Γοργῶς διασκευάζων ὁ Ποιητὴς τόξου κατασκευὴν, οὕτω φησί· Καὶ τὰ μὲν (λέγει δὲ τὰ κέρατα) ἀσκήσας κεραοξόος ἤραρεν, ἤγουν ἥρμοσε, τέκτων. Πᾶν δ' εὖ λειώσας, χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην. εἰς ἣν δηλαδὴ ἐνίεται ἡ νευρά. Καὶ ὅρα, ὅτι καὶ τὸν τοῦ τόξου τεχνίτην, τέκτονα γενικῶς καλεῖ· κεραοξόον μέντοι, πρὸς εἰδικὴν διαστολὴν τῶν λοιπῶν τεκτόνων. οὗ ἡ συνθετικὴ ἀναλογία, κατὰ τὸ δορυξόος, λαοξόος, ἤτοι λιθοξόος, καὶ τὰ ὅμοια. Ἀσκῆσαι δὲ καὶ νῦν τὸ ἐπιμελείας ἀξιῶσαι· ἵνα εἴη, ὥσπερ νῆμα ἀσκητὸν, οὕτω καὶ ἀσκητὰ κέρατα. Τὸ δὲ ἤραρεν ἀνα-

capite ſexdecim palmorum nata erant. adeo ut, juxta nonnullos, ambo ſimul cornua ſint ſpithamarum, ſeu dodrantum quinque, & palmi præterea unius, ſeu quaternûm digitorum; ſed alterutrum per ſe ſingillatim binarum ſic ſpithamarum, & aliquantò amplius. Tertia enim pars ſpithamæ, ſeu dodrantis, eſt palmus, qui & παλαιστὴ dicitur muliebri genere, & maſculino ὁ παλαιστής. Eſt autem ſpatium quaternûm digitorum. Atque ita quidem dum narrat Poëta, nihil improbabile, aut incredibile tradit, ut ipſa ſæpe experientia demonſtrat. Quid enim magni habet cornu ſilveſtris capri, quod ad ſpithamas duas, ſeu ad quatuor, & viginti digitos pertineat? Siquidem & unum per ſe tantùm viſum eſt, ſupra quatuor circiter ſpithamas, eàque etiam longitudine, ut ſeptenas ſpithamas, ſeu quatuor, & octoginta digitos, excederet. Ferunt etiam, in Delo inſulâ dicata eſſe cornua ex iis locis, quæ Erythræo mari adjacent, alterum arietis bicupitale, & octo digitorum, minarum ſex, & viginti pondo; alterum hirci, duûm cubitorum, uniuſque ſpithamæ, hoc eſt, digitorum ſexaginta, pari pondere. Ceterùm, quum dicendum eſſet ἑξκαίδεκα, *ſexdecim*, ſimiliter atque τὸ ἕξκλινον, *ſex lectos habens*, *ſeu lectis ſenis inſtructum*, & τὸ Ἕξγυιον, *Hexgyium*, quæ urbs eſt Siciliæ, habens ἓξ ἀγυιὰς, *ſex vicos*, juxta Ethnicorum ſcriptorem; tamen vide, ut Poëta dicit ἑκκαίδεκα, *ſedecim*, mutato τοῦ ξ in κ', ob litterarum illarum cognationem: ſicuti etiam fit in præpoſitione ἐξ, *ex*. Et ſic alicubi χρόνος ἐξάμηνος, dicitur ἔκμηνος, *tempus ſemeſtre*. Nec non τὸ ἕκτον, *ſextum*, ex ἓξ, *ſex*, ita eſt denominatum. Sciendum autem eſt, cuidam ad centonem, videlicet ad Homerocentonem de Pane, multùm contuliſſe illud: Τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς, &c. *Cujus cornua ex capite*, &c. quippe quum Pan corniger ſit, ſeu cornutus, ſecundùm fabulam. Immo & magis communiter per dicterium, & contumeliam id aliquando in hominem uſurpabitur, qui ſit Panis inſtar, ideſt, iracundus, & libidinoſus. Quin etiam ſciendum, verbo illo πεφύκει, hoc eſt, βεβλαστήκει, *pullulaverant*, *exorta*, *ſeu enata erant*, nullam eſſe vocem magis aptam, atque opportunam de cornibus, quæ animalibus cornutis poſtmodum innaſcuntur.

XXXVI. *Structuram*, atque artificium arcûs artificio celeris atque incitatæ deſcriptionis ita exornat Poëta: Καὶ τὰ μὲν, *& hæc quidem* (intelligit cornua) ἀσκήσας κεραοξόος ἤραρε, videlicet ἥρμοσε, τέκτων, *elaborata cornuum politor aptaverat*, *ſeu accommodaverat, faber*. Πᾶν δ' εὖ λειώσας, χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην. *totamque bene quum levigaſſet*, *ſummitatem auream impoſuerat*. in quam nimirum nervus immittitur, atque infigitur. Ac vide, ut fabricatorem, ſeu artificem arcûs, generali nomine vocat τέκτονα, *fabrum*; ſed tamen κεραοξόον, *cornuum politorem*, ut eum ſpeciatim a reliquo τεκτόνων, *fabrorum*, genere diſtinguat. quod quidem nomen ſimili ratione, eademque analogiâ compoſitum eſt, atque τὸ δορυξόος, *haſtarum politor*, λαοξόος, ſive λιθοξόος, *lapidum politor*, aliaque id genus. Ἀσκῆσαι, *elaborare*, etiam nunc idem eſt, atque accuratè tractare, labore ſuo, & diligentiâ dignari, diligenter excolere: adeo ut, ſicuti νῆμα ἀσκητὸν, *ſtamen elaboratum*; ſic etiam ſiunt ἀσκητὰ κέρατα, *cornua elaborata*. Ad analogiæ,

1. ἐν Δήλῳ τῇ νήσῳ ἀνακεῖσθαι κέρατα) Erat in Delo ara cornea, inter ſeptem Mundi miracula adnumerata. De eâ vulgò accipiunt illud Martialis:

Diſſimulatque deum cornibus ara frequens.

Politus.

2. ἕξκλινον) Atticè, ἀντὶ τοῦ ἑξάκλινον. Etymologici Magni Auctor: ἑξάκλινον, ἑξάπουν. Ἀττικῶς φασὶ ἕξπουν, καὶ ἕξκλινον λέγεται, ὥσπερ καὶ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ ἐξσταχυοῖ. Polit.

3. Ἕξγυιον, ὃ πόλις ἐστὶ Σικελίας) l. Ἕξγυιον. & ſic legendum videtur apud Stephanum pro vulgato Ἑξγύιος, in his verbis: Ἑξγύιος. πόλις Σικελίας, χωρίον Ἀττικὸν ἔχουσα, ὡς τὸ ἕξκλινος. λέγεται δ' οὕτω, διὰ τὸ ἓξ ἀγυιὰς ἔχειν. Perperam Xylander, & contra mentem Stephani: Ἑξαγύιος, πόλις Σικελίας, χωρίον Ἀττικὸν ἔχουσα, ὡς τὸ ἑξάκλινος. Politus.

4. κατὰ Παντὸς ἀνδρὸς) Theocr. Idyll. α. de Pane: δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται. *amara bilis in naribus reſidet*. Salvinus.

Digitized by Google

giæ rationem eſt τὸ ἤραρεν, *aptaverat, ſeu accommodaverat*. Neque verò tale eſt τὸ ἄραρε, cujus participium, ἀραρὼς, *aptatus, ſeu compactus*. Namque illud, quippe magis Jonicum, in Atticiſmum degeneravit. Λειᾶναι, *levigare*, idem eſt atque radere, ſeu limare. Ceterùm in proverbium tranſiit Homerica hæc χρυσῆ κορώνη, *coronis, ſeu ſummitas aurea*: & qui bonum, ac felicem finem prioribus rebus imponit, is auream toti rei coronidem imponere dicitur. Ac fortaſſe ex hac iſtâ κορώνη, *ſummitate*, dicta eſt per diminutionem ἡ χρυσῆ κορωνὶς, *coronis aurea*. Fortaſſis etiam ex eâ κορώνη, qui eſt annulus, quo committuntur, ſeu concluduntur fores. Dicitur autem per metaphoram κορώνη, *coraix*, arcûs, ſicuti etiam oſtii, ut alibi declaratur, *a* cornice ave, ad cujus differentiam videtur hæc lepidè appellata eſſe aurea, quippe quæ nequaquam, ut illa, ſit nigra.

XXXVII. Arcum *ad* terram deponere dicit, eum ad terram reclinare. Namque τὸ εἰς γῆν ἀνακλῖναι, *ad terram reclinare*, ſimiliter ſeſe habet, atque τὸ καταθεῖναι, *deponere, ſeu demittere*, ut aperte conſtat ex his verbis: Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσσάμενος. *Et hunc quidem quum tetendiſſet, ſcitè depoſuit*. τανυσάμενος, inquam, quod etiam dicitur τανύσας, *intendens*, ſecundùm illud: οὐ δύναμαι τανύσαι. *non poſſum intendere*. Ante Pandarum ſcuta σχέθον, videlicet ἶχον, *tenebant*, ſtrenui ſodales, ſimul illum occultantes, ut, miſsâ clanculum ſagittâ, Menelaum feriret. Non igitur unus ſoluſque Pandarus nequam, atque improbus, ſed ad ejus imitationem ii etiam conformantur, qui imperio ejus reguntur. quod quidem ut plurimùm accidit. Sagittam, quam Pandarus ἐξείλετο, *exemit*, ſive eduxit, aut extraxit, ut eam in Menelaum conjiceret, Homerus vocat ἀβλῆτα, *nondum in quemquam conjectam*, ubi ſic ait: Αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης· ἐκ δ' ἕλετ' ἰὸν ἀβλῆτα πτερόεντα, μελαινάων ἕρμ' ὀδυνάων. *Ille verò operculum pharetræ detraxit; exemitque ſagittam, in quemquam nondum conjectam, pennatam, triſtium fulcrum dolorum*. Eſt autem ἀβλὴς idem atque ὁ μήπω βληθεὶς, hoc eſt, ἀφεθεὶς κατά τινος, *ſagitta nondum conjecta, ſive emiſſa in quemquam*. Ideoque veteres Critici vocem hanc inducunt, atque abolent, quum eam eſſe negent conſuetudinem Poëtæ, ut verbum βάλλειν, emittendi, aut jaciendi ſenſu, generatim uſurpet. Vitio etiam vertunt τὸ ἕρμα, *fulcrum, ſtabilimen, firmamentum*, eo quòd hoc modo non id, quod vult, dicat Poëta. Ἕρμα enim ſenſu Homerico idem eſt, atque propugnaculum, & impedimentum, ſeu obex. At enim jaculum, ſeu ſagitta, non impedimento, neque obſtaculo eſt doloribus; ſed potiùs fulcimini, ac firmamento. Verùm quidquid eſt harum difficultatum, ita diſſolvere, atque expedire quis poteſt, ut dicat, ſagittam Homero vocari ἀβλῆτα, eam, quæ neminem quemquam adhuc ἔβαλε, *percuſſit*, ſive eſt aſſecuta, quia necdum ex arcu excuſſa eſt, ſive emiſſa: eamdemque ἕρμα ὀδυνῶν, *fulcrum, ac firmamentum dolorum*, in qua dolores ſuam veluti ſedem habent, & ἐνερείδονται, *firmantur, eique inhæreant*: adeo ut, quocumque ea ſagitta penetraverit, eò etiam mortales ſimul dolores ſubeant. Ἰὸν πτερόεντα, *ſagittam pennigeram, ſeu alatam*, communiùs quidem eam dicit, quæ

 πτε-

καλόγως ἔχει· οὐ μὴν τοιοῦτον καὶ τὸ ἄραρεν, οὗ μετοχὴ ἀραρώς. ἐκεῖνο γὰρ, Ἰωνικώτερον ὄν, διέβη καὶ εἰς Ἀττικισμόν. Λειῆναι δὲ τὸ ξέσαι, ἢ ῥινῆσαι. Ἡ δὲ Ὁμηρικὴ χρυσῆ κορώνη καὶ εἰς παροιμίαν ἔπεσε, καὶ ὁ ἀγαθὸν τέλος τοῖς φθάσασιν ἐπιθεὶς, χρυσέην ἐπιθεῖναι τῷ παντὶ κορώνην λέγεται. ἡ δὲ χρυσῆ κορωνὶς, ἴσως μὲν καὶ ἐκ ταύτης τῆς κορώνης ὑπεκορίσθη· ἴσως δὲ καὶ ἐκ τῆς τὰς θύρας συναπτούσης. Λέγεται δὲ κορώνη τόξου τροπικῶς, καθὰ καὶ θύρας, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ἀπὸ τῆς ζωϊκῆς, ἧς πρὸς διαφορὰν δοκεῖ ἀστείως αὕτη χρυσέα κληθῆναι, ὡς μὴ κατ' ἐκείνην οὖσα μέλαινα.

λζʹ. Τὸ εἰς γῆν θεῖναι τὸ τόξον, πρὸς τῇ γῇ ἀνακλῖναί φησιν. Ὅτι δὲ τὸ εἰς γῆν ἀνακλῖναι, ὅμοιόν ἐστι τῷ καταθεῖναι, δηλοῖ εἰπών· Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσσάμενος. ὁ καὶ τανύσας λέγεται, [1] κατὰ τὸ, οὐ δύναμαι τανύσαι. Πρόσθε τοῦ Πανδάρου σάκεα σχέθον, ἤγουν ἔσχον, ἐσθλοὶ ἑταῖροι, συγκρύπτοντες ἐκεῖνον, ἵνα λάθῃ βαλὼν τὸν Μενέλαον. Οὔκουν μόνος φαῦλος ὁ Πάνδαρος, ἀλλὰ συνεξομοιοῦνται αὐτῷ καὶ οἱ ὑπ' αὐτόν. ὅπερ ὡς τὰ πολλὰ γίνεται. Τὸν οἰστὸν, ὃν ἐξείλετο Πάνδαρος, ἤτοι ἐξήγαγεν, ἢ ἐξελέξατο, εἰς τὴν κατὰ Μενελάου βολὴν, ἀβλῆτα καλεῖ Ὅμηρος, εἰπών· αὐτὰρ ὁ σύλα [2] πῶμα φαρέτρης· ἐκ δ' ἕλετ' ἰὸν [3] πτερόεντα, μελαινάων ἕρμ' ὀδυνάων. [4] Ἔστι δὲ ἀβλὴς, ὁ μήπω βληθεὶς, ὅ ἐστι, ἀφεθεὶς κατά τινος. διὸ καὶ ἀθετοῦσι τὴν λέξιν οἱ παλαιοί· φάμενοι, μὴ εἰωθέναι τὸν Ποιητὴν τὸ βάλλειν ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς ἀφιέναι, τιθέναι. Αἰτιῶνται δὲ καὶ τὸ ἕρμα, λέγοντες, ὅτι οὐχ ὃ θέλει, ὁ Ποιητὴς λέγει. ἕρμα γὰρ Ὁμηρικῶς, τὸ ἔρυμα, καὶ κώλυμα. Τὸ δὲ βέλος οὐ γίνεται κώλυμα ὀδυνῶν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐνέρεισμα. Ἔστι δὲ λύοντα τὰ τοιαῦτα εἰπεῖν, ὅτι ἀβλῆτα μὲν οἰστὸν λέγει, τὸν μήπω βαλόντα, ἤτοι ἐπιτυχόντα τινὸς, διὰ τὸ μηδὲ ἀφεθῆναι· ἕρμα δὲ ὀδυνῶν, ἐν ᾧ αἱ ὀδύναι οἷον ἐνοικοῦσι, καὶ ἐνερείδονται. ὥστε ὅπου αὐτὸ εἰσέλθῃ, ἐκεῖ καὶ θανασίμους ὀδύνας συνεισέρχεσθαι. Ἰὸν δὲ πτερόεντα, κοινότερον μὲν, λέγει τὸν πτεροῖς

E 2 προϊ-

1. κατὰ τὸ, οὐ δύναμαι τανύσαι) Homerus: ἐγὼ οὐ δύναμαι σὺ τανύσαι. & rurſus: ὅτ' οὐ δυνάμεθα τανύσαι. Polit.

2. πῶμα φαρέτρης) Operculum pharetræ cum loris adjectis vide in antiquis ſtatuis. Salvinus.

3. πτερόεντα) Supple, Ἀβλῆτα, πτερόεντα. Polit.

4. Ἔστι δὲ ἀβλὴς, ὁ μήπω βληθεὶς) Heſychius: Ἀβλὴς, νεαρὸς, μὴ βληθεὶς. Legendum eſt, ἀβλὴς, ὀξυτόνως. Et ſic nomen iſtud, tamquam oxytonum, ingreditur illam regulam, quæ eſt apud Etymologici Magni Auctorem, & Suidam: Τὰ εἰς ς λήγοντα ὀξύτονα σύνθετα, ἀπὸ ῥημάτων γινόμενα, μίαν συλλαβὴν φυλάττοντα τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, διὰ καθαροῦ τοῦ ης κλίνονται, εἴτε εἰς ως ἄνευ, εἴτε εἰς ας, εἴτε εἰς ες. οἷον κέκραται, χαλκοκρὰς, χαλκοκρᾶτος, ὁ χαλκῷ κεκραμένος, νεοκρὰς, νεοκρᾶτος, ὁ νεωστὶ κεκραμένος. βέβληται, ἀβλὴς, ἀβλῆτος, ὁ μὴ βληθείς. Politus.

προϊόντα· καὶ ἄλλως δὲ, ἢ πρὸς διαστολὴν ἴσως ἰοῦ τοῦ κατὰ τὸν ὄφιν, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἢ καὶ πρὸς διαφορὰν οἰστοῦ, ὃς οὐ πτεροῖς διακινεῖται, ἀλλὰ τισιν ἑτεροίοις, ὡς εἰκός. Ἔτι δὲ πτερόεις ἰὸς, ὁ ταχὺς καὶ ἐπιπτέσθαι μενεαίνων.

πτεροῖς, *pennis*, *ſeu alis*, progreditur; ſed & aliâ ratione, aut ad diſtinctionem fortaſſe ἰοῦ, *veneni*, quod ſerpentes, & cetera ejuſmodi venenata animalia ejaculantur, aut etiam ad diſcrimen οἰστοῦ, *teli*, *ſeu jaculi*, quod non pennis, ſed alterius generis adminicolis, ut fieri ſolet, regitur. Ad hæc, πτερόεις ἰὸς, *pennata ſagitta*, dicitur volucris, & prompta ad volandum.

Αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ κατεκόσμει πικρὸν ὀϊστόν,
Εὔχετο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενεῖ, κλυτοτόξῳ,
Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην,
Οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης.
Ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν, καὶ νεῦρα βόεια.
Νευρὴν μὲν μαζῷ πέλασεν, τόξῳ δὲ σίδηρον.
Αὐτὰρ, ἐπειδὴ κυκλοτερὲς μέγα τόξον ἔτεινε,
Λίγξε βιός. νευρὴ δὲ μέγ' ἴαχεν, ἆλτο δ' ὀϊστὸς
Ὀξυβελὴς, καθ' ὅμιλον ἐπιπτέσθαι μενεαίνων.

Statim porrò ad nervum aptavit acerbam ſagittam,
Vovitque Apollini Lycegenæ, inclyto ſagittario,
De agnis primùm natis ſeſe facturum inclytam hecatomben,
Poſteaquam domum reverſus eſſet ſacra in urbem Zeleæ.
Traxit igitur ſimul crenas ſagittæ prehenſas, & nervos bubulos.
Nervum mammæ admovit, arcuique ferrum.
Poſtea verò quàm rotundum magnum arcum tetendit,
Sibilavit arcus, nervuſque valdè ſtrepuit, & ſaliit ſagitta,
Acutam habens cuſpidem, in turbam advolare cupiens.

Rom. p. 452. λή. Τὸ τοῦ Πανδάρου τόξευμα οὕτω διασκευάζει ὁ Ποιητής· Αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ κατεκόσμει πικρὸν ὀϊστόν. ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν, καὶ νεῦρα βόεια. νευρὴν μὲν μαζῷ πέλασε, τόξῳ δὲ σίδηρον. Αὐτὰρ, ἐπειδὴ κυκλοτερὲς μέγα τόξον ἔτεινε, λίγξε βιός. νευρὴ δὲ μέγ' Bas. p. 344. ἴαχεν, ἆλτο δ' ὀϊστὸς ὀξυβελὴς, καθ' ὅμιλον ἐπιπτέσθαι μενεαίνων. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἀρχαϊκὸν τὸ τὴν νευρὰν πελάζειν τῷ μαζῷ. [1] ὃ καὶ Ἀμαζόνες ἐποίουν, ὡς προείρηται. τὸ δὲ μέχρι καὶ εἰς τὸ δεξιὸν οὖς αὐτὴν ἐντείνειν, νεώτερον, [2] ὡς καὶ ὁ Προκόπιος ἐν τοῖς Λιβυκοῖς προοιμιαζόμενος ἱστορεῖ. Τοῦ δὲ [3] κατακοσμεῖν νευρὰν ἐπὶ ὀϊστῷ, οὐκ ἔστι καιριωτέραν λέξιν εὑρεῖν, κἂν μυρία ποιήσοι τις. δηλοῖ δὲ τὸ εὐκόσμως κατετίθει, οἷα κοσμήτωρ. [4] Πικρὸν δὲ ὀϊστὸν λέγει, τὸν πρὸ βραχέων ὀδυνηρὸν εἰς θάνατον, πρὸς διαστολὴν τοῦ μὴ πολεμικοῦ, ἀλλὰ γυμναστικῶς γλυκάζοντος. Γλυφίδες δὲ, τὸ γλύμμα τοῦ ἀτράκτου τὸ ἐντιθέμενον τῇ νευρᾷ. Νεῦρα δὲ βόεια, περιφραστικῶς, καὶ ἐτυμολογικῶς, ἡ προῤῥηθεῖσα νευρὰ λέγεται. ἐξ ὧν καὶ ἠρτύετό ποτε, καθὰ πρὸ ὀλίγου ἐῤῥέθη, ἡ νευρὰ, ὡς καὶ ἡ κλῆσις δηλοῖ. Κατακρυόμενα γὰρ, ὡς εἰκὸς, βόεια νεῦρα, εἶτα ξαινόμενα, καὶ κλωθόμενα, συνεστρέφοντο, καθὰ καὶ σχοῖνος· καὶ οὕτως ἐχρησίμευον εἰς ῥαιβωσιν τόξου, κατὰ τοὺς ἄρτι βοείους ἱμάντας. [5] κἀντεῦθεν ἡ τότε κυρίως νευρὰ, ψευδωνυμεῖται, [6] κατὰ τοὺς ὕστερον.

XXXVIII. Quem in conjiciendâ ſagittâ modum Pandarus tenuerit, ſic artificioſè, ac diſtinctè deſcribit Poëta: Statimque ad nervum aptavit amaram ſagittam; ſimolque traxit ſagittæque crenas prehenſas, & nervos bubulos. Nervum quidem mammæ admovit, & arcui ferrum. Poſtea verò, quam rotundum magnumque arcum tetendit, ſibilavit arcus, valdeque ſonuit nervus, & ſaliit ſagitta cuſpide acutâ, advolare in turbam cupiens. Sciendum autem eſt, vetuſti moris fuiſſe, nervum mammæ admovere. quod & Amazones facere conſueverunt, ut ſupra dictum eſt. Verùm ad dextram uſque aurem arcum intendere, conſuetudinis eſt recentioris, ut in Perſicorum Proœmio narrat Procopius. Ceterùm quum Homerus dicat κατεκοσμεῖν νευρὰν ἐπὶ ὀϊστῷ, *aptare nervum ad jaculum*; inveniri vox ulla nequit magis rei accommodata, atque appoſita, quàm τὸ κατακοσμεῖν, *aptare*, *accommodare*, *in ordinem digerere*, *ac componere*: tametſi omnem quis lapidem moveat. Eam autem ſignificationem habet, ut Pandarus εὐκόσμως, *rite*, *atque ordine*, tamquam κοσμήτωρ, *dux*, *atque moderator*, ſagittam impoſuerit, ac collocaverit. Amarum, atque acerbum vocat jaculum, quod paullò ante dixerat ad mortem uſque dolore afficiens, & crucians, ad differentiam jaculi minimè facti ad uſum bellicum, ſed ad palæſtricum uſum dulciter comparati, quo ſcilicet ſeſe aliqui cum voluptate exerceant. Γλυφίδες, *crenæ*, inciſura eſt ſagittæ, quæ nervo imponitur, ſeu in quam nervus inferitur. Νεῦρα βόεια, *nervi bubuli*, per periphraſin, & pro etymologiæ ratione, dicitur ἡ νευρὰ, *nervus ipſe arcus*, quem ſupra dicebamus: ex quibus etiam, ut paullò ante dictum eſt, olim aliquando parabatur ἡ νευρὰ, *nervus*, *quo arcus intenditur*, ut nomen ipſum apertè indicat. Diſciſſi enim, ut ſolet, nervi bubuli, deinde carminati, glomeratique, in modum funis contorquebantur; itaque flectendo incurvandoque arcui commodum uſum præſtebant, ut bovina lora recentiorum temporum. Atque hinc factum eſt, ut, quæ tunc propriè νευρὰ, *nervus*, falſò ſic poſtea nominetur.

1. ὃ καὶ Ἀμαζόνες ἐποίουν) Ἀμαζὼν, ἄνευ μαζοῦ. *abſque mammâ dextrâ*. Salvinus.

2. ὡς καὶ ὁ Προκόπιος ἐν τοῖς Λιβυκοῖς προοιμιαζόμενος ἱστορεῖ) Corrige, ἐν τοῖς Περσικοῖς. Procopius De Bello Perſico l. 1. c. 1. ubi priſcæ memoriæ ſagittarios cum ætatis ſuæ ſagittariis confert: ἀνδρῶν δὲ τούτων ὅπως ἀπολειπομένους ἔχοιεν τῇ τέχνῃ, ὅσοι πελάζουσιν τῷ μαζῷ τὴν νευρὰν, ὅπως τὸ βέλος ἀφίεσαν κωφόν τε, καὶ [illegible] πάντως τοῖς δεχομένοις ἐσόμενον. τοιαύτη μοι τις ἐστὶν ἡ τοξεία [illegible]. Οἱ δέ γε νῦν τοξόται ἴασι μὲν ἐς μάχην τεθωρακισμένοι τε, καὶ κνημῖδας ἐναρμοσάμενοι μέχρις ἐς γόνυ. ἤρτηται δὲ αὐτοῖς ἀπὸ μὲν τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς τὰ βέλη· ἀπὸ δὲ τῆς ἑτέρας τὸ ξίφος. εἰσὶ δὲ, οἷς καὶ δόρυ προσαρτηρήμενον, καὶ βραχεῖά τις ἐπὶ τῶν ὤμων ἀσπὶς, ὀχάνου χωρὶς, οἵα τά τε ἀμφὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τὸν αὐχένα ξυγκαλύπτειν. ἱππεύονται δὲ ὡς ἄριστα, καὶ θέοντος αὐτοῖς ὡς τάχιστα τοῦ ἵππου, τὰ τόξα τε οὐ χαλεπῶς ἐντείνειν οἷοί τέ εἰσιν ἐφ' ἑκάτερα, καὶ διώκοντάς τε βάλλειν τοὺς πολεμίους, καὶ φεύγοντας. ἕλκεται δὲ αὐτοῖς κατὰ τὸ μέτωπον ἡ νευρὰ, παρ' αὐτὸ μάλιστα τὸ οὖς τὸ δεξιὸν, τοσαύτης ἀλκῆς ἐμπιπλᾶσα τὸ βέλος, ὥστε τὸν ἀεὶ παραπίπτοντα κτείνειν· οὐδὲ ἀσπίδος ἴσχυος, οὐ θώρακος ἀποκρούεσθαί τι δυναμένου τὴν ῥύμην. Vera autem librorum illorum Procopii Inſcriptio eſt Περσικά. Nicephorus Callixtus Hiſtor. Eccleſiaſt. lib. 17. c. 10. ὁ δὲ Προκόπιος τῷ Καισαρεῖ [illegible] καὶ λογίως ἐγράφη ἐν ταῖς κατ' αὐτὸν ἱστορικαῖς συγγραφαῖς. [illegible] δ' αὐτῷ βιβλία ἀρχαιότητι φράσεως ἔχοντα [illegible] ἐπίγραφον Περσικά. ἐν τρισὶ δὲ τέσσαρσι διαιρεῖται τὸ σύγγραμμα. τὰ δὲ Γοτθικὰ, ὁμοίως καὶ αὐτὸ διῃρημένον. Politus.

3. κατακοσμεῖν νευρὰν ἐπὶ ὀϊστῷ) Immo contra Homerus, κατεκόσμει ὀϊστὸν ἐπὶ νευρῇ. Polit.

4. Πικρὸν δὲ ὀϊστὸν λέγει) Alibi βέλος ἐχεπευκὲς, *telum lethiferum*. Salvinus.

5. κἀντεῦθεν ἡ τότε κυρίως νευρὰ, ψευδωνυμεῖται) Euſtathius alibi: Καὶ ἡ νευρὰ δὲ, τμῆμα μέν ἐστι δέρματος βοὸς [illegible] τοῖς τόξοις. Διότι δὲ ποτε νεῦρα βόεια συνεπλέκοντο [illegible] μένει καὶ νῦν τὸ τῆς κλήσεως. Politus.

6. κατὰ τὸ ὕστερον) Frobenius, κατὰ τοὺς ὕστερον. Polit.

Digitized by Google

XXXIX. Μαζὸς, *mamma*, *ſeu mamilla*, ecce tibi uſurpata eſt etiam de viris. Quare non de ſolis tantummodò mulieribus dicitur. Videtur autem ea vox facta eſſe ex μαδὸς, *mamma*, *itemque depilis*, *glaber*, *pilorum expers*, pro eâ cognatione, quam intercedere conſtat inter litteras δ', & ζ'. Vi namque, & neceſſitate naturæ μαδᾷ, *glabra eſt*, *atque a pilis vacua*, omnis μαζὸς, *mamma*, quæ etiam μασδὸς dicitur Doricè, & μαςὸς cum τ', nec non μαθὸς cum θ'. Exemplum τοῦ μαδοῦ eſt eo Heraclidis loco, quo quum ille dixiſſet, ex verbo ἔδω, *edo*, *comedo*, Doricè fieri τὸ ἔθω, mutatione τοῦ δ' in θ', ut ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν. *edens*, *ſeu devaſtans Oenei agrum*; ſic etiam ſubjungit, τὸν μαδὸν, *mammam*, dici a Doribus μαθόν. Quin & τὸ ψεῦδος, inquit, *i. e. mendacium*, ablato τοῦ ε, dicunt ψύθος. Quidam tamen a verbo μῶ μάζω, quod ſignificat *quæro*, derivant τὸν μαζὸν, *mammam*, quippe quæ ab infantibus quæratur. Κυκλοτερὲς τόξον, *rotundum*, *ſeu orbiculatum arcum*, dicit, non qui talis eſt naturâ, quippe quum, antequam intendatur, obliquus ſit, ac tortuoſus; ſed qui trahendo retorquendoque fit talis. Etenim cum nervus ad mammam, ferrumque jaculi ad arcum admovetur, tunc certè arcus in orbiculatam figuram contrahitur. Verba per onomatopœiam conficta ad ſoni imitationem ſunt illa, λίγξε, *ſibilavit*, & ἴαχε, *ſtrepuit*, *ſeu ſtridorem edidit*. Atque illud quidem magis planum, ac læve, appoſitè de arcu; hoc verò aſperius uſurpatum eſt de nervo. De verbo ἄλτο, *ſaltit*, ſcriptum eſt ſupra: ubi tenuari ipſum oſtendimus, & quid cauſſæ ſit, quamobrem tenuetur. Porro autem τὸ ὀξυβελὴς, *acutam cuſpidem habens*, *ſeu acuto ſpiculo inſtructus*, clarè perſpicuèque demonſtrat, βέλος, *cuſpidem*, *ſeu ſpiculum*, propriè ipſum eſſe ferrum ſagittæ, ſeu jaculi, a quo tota ſagitta, βέλος, *ſpiculum*, appellatur. Sicuti etiam a ferro τῆς αἰχμῆς, *cuſpidis*, totam haſtam αἰχμὴν, *cuſpidem*, vocamus. Τοῦ πτέσθαι, hoc eſt, πετάσαι, *volare*, extat etiam exemplum apud Sophoclem in Oedipo: ejuſque formatio ſimiliter ſeſe habet, atque τοῦ χέσθαι, *habere*. Sicuti enim eſt ἐσχόμην, χέσθαι, *habui*, *habere*; ſic etiam ἐπτόμην, πτέσθαι, *volavi*, *volare*. ut, περιχαρὴς δ' ἀνεπτόμην. *lætuſque admodum ſubvolavi*. Conſtat etiam, Aoriſtum primum eſſe ἐπτάμην, *volavi*, ex quo illud: Τίς γάρ ποτ' ἀρχὴ τοῦ κακοῦ προςέπτα-

λθ'. [1] Μαζὸς δὲ, καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν ἰδοὺ κεῖται. ὥστε οὐκ ἐπὶ μόνων λέγεται γυναικῶν. Δοκεῖ δὲ γενέσθαι ἐκ τοῦ, μαδὸς, κατὰ φανερὰν στοιχειακὴν τοῦ δ', καὶ τοῦ ζ' συγγένειαν. Μαδᾷ γὰρ φύσει ἀναγκαίως ἅπας μαζὸς, ὁ καὶ μασδὸς Δωρικῶς, καὶ μαστὸς διὰ τοῦ τ', καὶ μαθὸς δὲ διὰ τοῦ θ', λεγόμενος. Χρῆσις δὲ τοῦ μαδοῦ, ἐν οἷς Ἡρακλείδης εἰπὼν, ἐκ τοῦ ἔδω [2] τὸ ἔθω γίνεσθαι Δωρικῶς, τροπῇ τοῦ δ' εἰς θ', ὡς τὸ, ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν· λέγει, ὅτι καὶ τὸν μαδὸν, οὕτω [3] μαθὸν λέγουσιν οἱ Δωριεῖς. καὶ τὸ ψεῦδος δὲ, φησιν, [4] ἄραντες τὸ ε, ψύθος φασί. Τινὲς δὲ [5] ἀπὸ τοῦ μῶ μάζω τὸ ζητῶ παράγουσι τὸν μαζὸν, ὡς τοῖς βρέφεσι ζητούμενον. Κυκλοτερὲς δὲ τόξον λέγει, οὐ τὸ φύσει τοιοῦτον (σκολιὸν γάρ ἐστι, καὶ ἀγκύλον πρὸ τῆς τάσεως) ἀλλ' ὅπερ τῷ ἑλκυσμῷ τοιοῦτον γίνεται. Ὅτε γὰρ ἡ νευρὰ πελάσῃ τῷ μαζῷ, τῷ τόξῳ δὲ ὁ τοῦ βέλους σίδηρος, ῥαιβοῦται τὸ τόξον εἰς κυκλοτέρειαν. Τὸ δὲ λίγξε, καὶ τὸ ἴαχεν, ὠνοματοπεποίηνται. Τέθειται δὲ τὸ μὲν λειότερον, οἰκείως ἐπὶ τοῦ τόξου· τὸ δὲ τραχύτερον, ἐπὶ τῆς νευρᾶς. [6] Τὸ δὲ ἄλτο ὅτι ψιλοῦται, καὶ διατί, προεγράφη. [7] Τὸ δὲ ὀξυβελὴς, φανερῶς δηλοῖ, ὅτι βέλος κυρίως τὸ τοῦ οἰστοῦ σιδήριον, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ὅλον βέλος λέγεται. ὡς καὶ [8] ἀπὸ τοῦ σιδήρου τῆς αἰχμῆς, τὸ ὅλον δόρυ αἰχμὴν φαμεν. [9] Τοῦ δὲ πτέσθαι, ὅ ἐστι πετάσαι, χρῆσις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Οἰδίποδι. ἔοικε δὲ τῇ κινήσει τοῦ χέσθαι. Ὡς γὰρ ἐσχόμην, χέσθαι, οὕτω καὶ ἐπτόμην πτέσθαι. οἷον, [10] περιχαρὴς δ' ἀνεπτόμην. Δῆλον δὲ, ὡς ἔστι καὶ ἐπτάμην πρῶτος ἀόριστος, ἐξ οὗ καὶ τὸ, Τίς γαρ ποτ' ἀρχὴ τοῦ κακοῦ προσέπτα-

1. Μαζὸς δὲ, καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν ἰδοὺ κεῖται) Immo verò Suidæ μαζὸς, κυρίως ἐπὶ ἀνδρός. καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ γυναικός. quum μαστὸν, ſeu μαζὸν e contrario κυρίως dici velint ἐπὶ γυναικός· καταχρηστικῶς verò ἐπὶ ἀνδρός. Hanc Græci Magiſtri differentiam ſtatuerunt inter μαζὸν, & μαδὸν, ſeu μαστόν. Ammonius: Μαζὸς μαζοῦ διαφέρει. Μαστὸς μὲν γάρ ἐστιν ὁ γυναικεῖος κυρίως διὰ τὸ οἷον μεστὸς εἶναι γάλακτος· μαζὸς δὲ, ὁ ἀνδρεῖος, ὡς καὶ ὁ Ποιητὴς φησί·

Νύξεν μὲν μαζὸν πλάγιον, παρὰ δ' οἶδυρον,

Sic ibi lego. Malè vulgo, κυρίως δὲ τὸ οἷον μεστός. Suidas: Μαζὸς καὶ μαστὸς, κυρίως ἐπὶ γυναικός. καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ ἀνδρός. τὸ μὲν μαζὸς, ἀπὸ τοῦ δεῖν τὸ θηλάζειν· τὸ δὲ μαστὸς, διὰ τὸ μεστὸς εἶναι γάλακτος. Politus.

2. τὸ ἔθω) l. τὸ ἔθω, ut patet ex allato exemplo Homeri: ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν. quum tamen alioquin dicatur etiam ἔδω. ἔσθω. Euſtathius infra: ἀπ' αὐτοῦ δὲ (τὸ ἔδω) καὶ τὸ ἐσθίειν, καὶ τὸ ἔσθειν, προσλήψει τοῦ σ'. Et rurſus: τὸ δὲ ἔθω, τρυτόμενον ὁ αὐτὸς (Ἡρακλείδης) εἶναι λέγει τοῦ ἔδω, τοῦ, ὡς φασιν, ἁμαρτανομένου. ἀρχαῖον γὰρ, ὡς ἔχω ἴσχω, ἔπω, ἕσπω, καὶ ἐνίσπω, οὕτως εἶναι καὶ ἔδω ἔθω Σικελικῶς, κατὰ τὸ ὄζα ὄσδα, καὶ ἐνδέζα, περὶ ὧν καὶ αὐτῶν φράζεται. χρῆσις δὲ τοῦ ἔθω καὶ παρὰ τῷ εἰπόντι·

Οἱ πίσυνες μένον, βαθύχαιον τρίφον, αὐτὸν ἔθοντες.

Alio tamen ſenſu Grammatici vulgò accipiunt τὸ ἔθων in verbis illis Homericis: ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν. videlicet ἀντὶ τοῦ, κατὰ ἔθος βλάπτων. Etymologici Magni Auctor: ἔθω τὸ κατὰ ἔθος τι ἐνεργῶ. ὅθεν καὶ τὸ, ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν, Ἰλιάδ. ι', ἀντὶ τοῦ κατὰ ἔθος κατατρέχων, καὶ βλάπτων κοινῶς τὴν καρποφόρον χώραν τοῦ Οἰνέως. Sic & alterum illud Homericum: ὥς παῖδες ἐριδμαίνωσιν ἔθοντες, Ἰλιάδ. π', ſimiliter explicat Etymologus: ὥς (σφῆκας ἐνδέοντε) οἱ παῖδες ἐρεθίζωσι, συνεχῶς καὶ κατὰ ἔθος παραγινόμενοι, καὶ βλάπτοντες. Politus.

3. μαδὸν λέγουσι) Lege hîc μαθόν. Ex μαδὸς Doricè ſic μαθός. Sed, additâ litterâ σ', μασθός. Euſtathius ad lib. ι. Iliad. αὐτὸς δὲ (Heraclides) ἐκ τοῦ ἔδω φησὶ γίνεσθαι, κατὰ Δωριεῖς, τὸ ἔθω· οἷ καὶ τὸν μαδὸν, ὡς καὶ ἐν τῇ δ' ῥαψωδίᾳ προδεδήλωται, μαθὸν λέγουσι, καὶ τὸ ψεῦδος, ψύθος. Politus.

4. ἄραντες τὸ ε) Lege, ἄραντες τὸ ε. Dicitur enim Doribus ψύθος, non ψεῦθος, ut alibi quoque ex Heraclide tradit Euſtathius. *Politus*.

5. ἀπὸ τοῦ μῶ μάζω τὸ ζητῶ) A verbo μῶ, *veſtigo*, *quæro*, deducit Plato in Cratylo etymon Muſarum, quaſi veſtigatricum, quæſiticium: quoniam omnibus facultatibus & ſcientiis præſunt. *Salvinus*.

6. Τὸ δὲ ἄλτο ὅτι ψιλοῦται, καὶ διατί, προεγράφη) Euſtathius pag. 276. εἰ καὶ ἅλλομαι δασύνεται, ὃ δηλοῖ τὸ ἅλσο· ἀλλὰ τὸ ἄλτο ψιλοῦται. τάχα μὲν καὶ ὡς Αἰολικὸν, μάλιστα δὲ, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, διὰ τὴν τοῦ τ' ἐπιφοράν. Polit.

7. Τὸ δὲ ὀξυβελὴς) Suidas: ὀξέως βάλλων. ἢ ὀξὺ βέλος ἔχων. Polit.

Βέλος ἀπὸ τοῦ βάλλειν. ab jaciendo. telum ἀπὸ τοῦ τῆλε. ideſt, eminus. *Salvinus*.

8. ἀπὸ τοῦ σιδήρου τῆς αἰχμῆς) Ita etiam mucro pro gladio. *Salvin*.

9. Τοῦ δὲ πτέσθαι, ὅ ἐστι πετάσαι, χρῆσις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ) Sophocles in Oedipo Tyranno: οὐ μὴν, οὐδέ πω μακρὰν πτέσθαι δόκοντες. Polit.

πτέσθαι, unde πτερόν. πέτασθαι. Salvin.

10. περιχαρὴς δ' ἀνεπτόμην) Sophocles in Ajace: περιχαρὴς δ' ἀνεπτόμην. Scholiaſtes: ἀνεπτόμην, ἀνεπτερώθην. ἔστι δὲ ἀπὸ τοῦ ἀνίπτημι. οἱ δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ ἀόριστοι τῆς δευτέρας συζυγίας τῶν εἰς μι, οὐ χρῆσιν ἔχουσι τῶν παθητικῶν, καὶ τῶν μέσων χρόνων. Politus.

ἔπτατο; καὶ ἀπαρέμφατον, [1] παρά γε Εὐριπίδῃ, τὸ διαπτάσθαι. Σύνδρομον δὲ ἴσως πτερόεντι τὸ ἐπιπτέσθαι. Τὸ δὲ μενεαίνων, ὡς ἐπὶ αἰσθητικοῦ εἴρηται. Ἔθος γὰρ Ὁμήρῳ, κατὰ λόγον γλυκύτητος, προαιρετικὴν ὁρμὴν καὶ τοῖς ἀψύχοις προσπλάττειν, καὶ ψυχοῦν οἷον αὐτά. Οὕτω καὶ ὀϊστὸς ἐνταῦθα πέτεσθαι θέλει, καὶ ἀλλαχοῦ βέλη χροὸς ψαῦσαι φιλοτιμοῦνται, καὶ [2] Ἄρης, ὅ ἐστι σίδηρος, αἵματος προθυμεῖται κορέσασθαι. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ, ὅτι ἐν τοῖς τοιούτοις ἡ τροπὴ ἀπὸ τοῦ πάσχοντος ἐπὶ τὸ ποιοῦν γίνεται. Τοῦ γὰρ στρατιώτου πάσχοντος τὸ θέλειν, πέτεσθαι τὸν ὀϊστὸν καθ' ὅμιλον, καὶ ψαῦσαι τὸ βέλος χροὸς, καὶ τὸν σίδηρον αἵματος κορέσασθαι, ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὅπλα γίνεται ἡ τροπὴ τὰ ποιοῦντα τὴν στρατιωτικὴν ἔφεσιν. Ὅμοιον καὶ τὸ, [3] γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθών. Πάσχοντος γὰρ τοῦ θεατοῦ τὸ γελᾶν, ἐπὶ τὴν ποιοῦσαν τοῦτο χθόνα τὸ τοῦ γέλωτος πάθος τέτραπται.

Οὐδὲ σέθεν, Μενέλαε, θεοὶ μάκαρες λελάθοντο
Ἀθάνατοι, πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη,
Ἥ τοι πρόσθεν στᾶσα, βέλος ἐχεπευκὲς ἄμυνεν.
Ἣ δὲ τόσον μὲν ἔεργεν ἀπὸ χροὸς, ὡς ὅτε μήτηρ
Rom. p.453. Παιδὸς ἐέργῃ μυῖαν, ὅθ' ἡδέϊ λέξεται ὕπνῳ.
Αὐτὴ δ' αὖτ' ἴθυνεν, ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες
Χρύσειοι σύνεχον, καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ.
Ἐν δ' ἔπεσε ζωστῆρι ἀρηρότι πικρὸς ὀϊστός.
Διὰ μὲν ἂρ ζωστῆρος ἐλήλατο δαιδαλέοιο,
Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο,
Μίτρης θ', ἣν ἐφόρει ἔρυμα χροὸς, ἕρκος ἀκόντων,
Ἥ οἱ πλεῖστον ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς·
Ἀκρότατον δ' ἄρ' ὀϊστὸς ἐπέγραψε χρόα φωτός.
Αὐτίκα δ' ἔρρεεν αἷμα κελαινεφὲς ἐξ ὠτειλῆς.

μ'. Ἐνταῦθα πρῶτον χρᾶται Ὅμηρος σχήματι ἀποστροφῆς, τῷ κατὰ κλητικὴν δηλαδὴ πτῶσιν, τὸν μὲν ἀκροατὴν ἀφεὶς, τρέψας δὲ τὸν λόγον πρὸς τὸν τῆς ἱστορίας Μενέλαον, ἐν τῷ, Οὐδὲ σέθεν, Μενέλαε, θεοὶ μάκαρες λελάθοντο. Γίνονται δὲ παρ' Ὁμήρῳ αἱ ἀποστροφαὶ πρὸς ἀξιόλογα πρόσωπα, οἷον ἐν Ὀδυσσείᾳ μὲν, ἅπαξ πρὸς τὸν εὐνούστατον τῷ δεσπότῃ Εὔμαιον· ἐν Ἰλιάδι δὲ, διαφόρως πρός τινας
Bas. p.345. οἵους ἀξίους εἶναι καλεῖσθαι προσφωνητικῶς, καὶ τυγχάνειν ἐπιστροφῆς. Οὐ γὰρ δή που καὶ πρὸς τὰ τυχόντα τῶν προσώπων ἀποστρέφειν τὸν λόγον δέον ἡγεῖται ὁ σεμνότατος Ποιητὴς, ὡς πολλαχοῦ φανήσεται. Τὸ δὲ λελάθοντο, Ἰωνικῶς ἀναδεδιπλασίασται. Ἀγελείη Ἀθηνᾶ, οὐκ ἂν ἀπὸ τοῦ τὰ ἄγη ἐλαύνειν εἴη ἂν, ἵνα μὴ δασυνθῇ οὕτως ἡ ἄρχουσα. εἴρηται δὲ μᾶλλον, [4] ἢ ἀπὸ τοῦ λείαν ἄγειν ([5] ληΐτις γάρ ἐστιν) [6] ἢ παρὰ τὸ λεὼν ἄγειν, ἤτοι λαὸν, ὡς ἀγε-

ἔπτατο; *Quis enim umquam mali auctor advolavit?* & Infinitivum, certè quidem apud Euripidem, τὸ διαπτάσθαι, *transvolaſſe*. Sagittæ autem alatæ convenit advolare. Dictum eſt τὸ μενεαίνων, *cupiens, ſeu cupidè appetens*, tamquam de re animatâ, quæque vim ſentiendi haberet. Mos enim eſt Homero, ut, pro dulcedinis, ac leporis ratione, impetum illum animi, quo animantia cupidiùs aliquid proſequuntur, ſeu appetendi vim plenam atque liberam, inanimis etiam rebus affingat, eaſque veluti animet. Sic & ſagitta hoc loci vult volare, & alibi jacula cutem tangere ſtudioſiùs nituntur, & Mars, hoc eſt, ferrum, expleri ſanguine deſiderat. Atque in hoc iſto locutionum genere veteres obſevant, mutationem, ſeu tranſitum fieri ab eo, qui voluntate, ac cupiditate afficitur, in inſtrumentum, quod ad agendum adhibetur. Etenim quum ipſe miles affectus ſit hac voluntate, ut volet in turbam ſagitta, ut jaculum cutem attingat, ut ferrum ſanguine expleatur; ab eo fit tranſitus in arma, quæ deſiderium militis exſequuntur. Simile quoque eſt illud: γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθών. *& tota circumcirca riſit terra*. Quum enim ſpectator is ſit, qui riſu afficitur, affectio ipſa ridendi verſa eſt in terram, quæ riſui huic cauſſam dabat.

Neque tui, Menelae, dii beati obliti ſunt
Immortales, atque in primis Jovis filia prædatrix,
Quæ ante ſtans, ſagittam mortiferam depulit.
Illa igitur tantum a corpore prohibuit, ut cum mater
A filio prohibet muſcam, quando dulci ſomno eſt ſopitus.
Ipſaque eò direxit, ubi baltei fibulæ
Aureæ conſtringebant, duplexque occurrebat thorax.
Incidit autem in balteum bene aptatum amara ſagitta,
Perque balteum adacta eſt affabre factum,
Et per thoracem artificioſè factum tranſacta,
Perque laminam, quam portabat, tutamen corporis, ſeptum telorum,
Quæ eum plurimum tutata eſt, ſed tamen per eam penetravit.
Summam ſagitta perſtrinxit cutem viri.
Statimque ſanguis purpureus fluxit ex vulnere.

XL. Hic primùm utitur Homerus apoſtrophes figurâ, quæ eſt nimirum per caſum vocandi: quandoquidem, auditore dimiſſo, ſermonem ſuum ad eum ipſum, de quo narrat, Menelaum convertit, illis verbis: Neque tui, Menelae, dii beati obliti ſunt. Fit autem apud Homerum ſermonis per apoſtrophen averſio ad perſonas in primis celebres, ac præclaras, ut in Odyſſeâ, ſemel ad Eumæum, domini ſui ſtudioſiſſimum, atque amantiſſimum; in Iliade verò, multifariam ad nonnullos, homines ſanè maximè omnium dignos, qui per compellationem vocarentur, & ad quos converteretur oratio. Non enim certè ad vulgares quaſque, & de trivio perſonas ſermonem avertere officii ſui duxit graviſſimus, decorique obſervantiſſimus Poëta, ut multis poſtea in locis clarè apparet. Τὸ λελάθοντο, *obliti ſunt*, dictum eſt Jonicè per reduplicationem. Ἀγελείη, *prædatrix*, minimè ſanè dicta fuerit Minerva ἀπὸ τοῦ τὰ ἄγη ἐλαύνειν, *ab expiandis ſceleribus*, ut ne ſic prima cum adſpiratione enuncietur; ſed ita potiùs vocata eſt aut ἀπὸ τοῦ λείαν ἄγειν, *ab agendâ præda* (eſt enim ληΐτις, *prædatrix*) aut παρὰ τὸ λεὼν ἄγειν, ſive λαὸν, *a ductando populo*, quippe facta ad imperandum. unde, eodem ſenſu, ducem atque

1. παρά γε Εὐριπίδῃ, τὸ διαπτάσθαι) Euripides Medeâ: Εἴθ' ὤφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος Κόλχων ἐς αἶαν κυανέας Συμπληγάδας. Politus.
2. Ἄρης, ὅ ἐστι σίδηρος) Mars etiam Chymicis ferrum eſt. Salvinus.
3. γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθών) Poëta, γέλασσε. Heliodorus Æthiopic. initio: Ἡμέρας ἄρτι διαγελώσης. Polit.
4. ἢ ἀπὸ τοῦ λείαν ἄγειν) l. λεὼν ἄγειν. Suidas: Ἀγελείη ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ ἀπὸ τοῦ ἄγειν λαόν· ποτὲ, στρατιωτική. Etymologici Magni Auctor: Ἀγελείη ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ ἄγουσα λαὸν ἀπὸ τοῦ πολέμου, ὅ ἐστι λαφυραγωγίαν. Politus.
5. ληΐτις) l. ληΐτις. Hom. Ἀθηναίῃ ληΐτιδι. Polit.
6. ἢ παρὰ τὸ λεὼν ἄγειν, ἤτοι λαὸν) Etymologus: ἢ ὅτι ἀγαγεῖν λαόν. Hesychius: ἀγελείη. λαφυραγωγῷ, καὶ ἡγεμόνι τῶν πολέμων Ἀθηνᾶς τὸ ἐπίθετον. Politus.
Λαὸς idem ac στρατός. Salvinus.

atque imperatorem exercitûs vocant Poëtæ *λαγέταν*, *populi ductorem*. Atque inde etiam nomina propria, ὁ Ἀγησίλαος, *Ageſilaus*, & Homericus ille Ἀγέλαος, *Agelaus*. Stans Minerva ante Menelaum, ſagittam mortiferam repulit, tantùmque a corpore inhibuit, ut cum mater muſcam a filio prohibet, ὅθ᾽ ἡδεῖ λέξεται ὕπνῳ, *quando cubat, dulcique ſomno eſt ſopitus*, videlicet quando in dulcem ille ſomnum eſt delapſus. Ac vide, quantâ cum ſolertiâ, ac dexteritate Trojanos Minerva circumvenit, quippe quæ Pandarum in Menelaum ad jurisjurandi fœderiſque violationem incitaverit, & tamen Menelaum ſervaverit. Namque, ut eſt in Tragœdiâ, id, quod malum eſt, videtur aliquando bonum eſſe ei, cujus mentem deus in noxam, atque in calamitatem impellit. quod & Pandaro contigit. Ceterùm per illam muſcæ comparationem tum Minervæ in cuſtodiendo Menelao aſſiduitatem, ac perſeverantiam apertè indicat Poëta, utpote qui eam oſtendit præſto adeſſe Menelao, tum Pandari ipſius in conjiciendâ ſagittâ conatum extenuat, atque imminuit, quippe quum ſagittæ illius in quemquam nondum conjectæ, ac pennatæ emiſſionem explicationi alarum muſcæ expanſarum aſſimilet. Dormientis autem pueri ſimilem eſſe dicit heroëm illum Menelaum, eo quòd fœdere ipſe fretus, atque jurejurando, ſecurè nunc & negligenter ageret, ac veluti reſupinus jaceret. Appoſita porro hoc loci, & opportuna eſt vox illa, *ἔργειν*, & *ἀπέργειν*, *arcere*, *prohibere*, *inhibere*, *depellere*, *ſeu repellere*. Ideoque ſemel atque iterum uſurpata eſt per epimonen.

XLI. Menelaus quum multis antea in rebus adverſam ſibi fortunam expertus fuerit, hoc ei unum, ut videtur, proſperè admodum ceſſit, quòd jaculum Minerva ab opportunioribus magiſque periculoſis partibus corporis abduxit, eòque direxit, ubi fibulæ baltei aureæ conſtingebant, duplexque thorax occurrebat. Reliquum quod eſt, ſic proſequitur Homerus: Incidit autem in balteum bene aptatum amara ſagitta, perque balteum affabrè factum adacta eſt, & per thoracem artificioſè factum tranſacta, perque laminam, quam portabat, tutamen corporis, ſeptum telorum, quæ eum plurimùm juvit: ſed tamen & per ipſam proceſſit, videlicet per hanc quoque laminam intus penetravit; ſummamque hominis cutem ſagitta perſtrinxit. Eſt autem id, quod dicit, hujuſcemodi. Θώραξ, *thorax*, quidam, rectus vocabatur, qui a ſuperiori parte uſque ad ilia pertinebat: cui quidem thoraci aut impoſitus erat, aut ſubjectus, ac ſuppoſitus balteus. Balteus hic, ſecundùm nonnullos, dicebatur etiam ζῶμα, *cinctus*, *ſeu cingulum*, ipſeque ab ilibus ad genua uſque, atque ad tibias deſcendebat. quod ſanè utrumque, thoracem videlicet rectum, & balteum, Poëta hic per ſyllepſin, ſeu complexionem, vocat thoracem: adeo ut duplex thorax ſint ea ſimul conjuncta, & conſociata. Intra ea ad imum ventrem, majoris tutelæ cauſſâ, collocata erat ἡ μίτρα, *faſcia militaris*, *ſeu lamina ærea*. Quocirca ait: ἥ οἱ πλεῖστον ἔρυτο. *quæ eum plurimùm tutata eſt*. hoc eſt, cuſtodivit, ac defendit. Unde etiam, pro etymologiæ ratione, dicitur ἔρυμα χροὸς,

γεμονική. ἀφ᾽ ἧς ἐννοίας καὶ τὸν στρατηγὸν λαγέταν ἡ ποίησις ἔφη. Ἐκεῖθεν δὲ καὶ τὰ κύρια ὁ Ἀγησίλαος, καὶ ὁ Ὁμηρικὸς Ἀγέλαος. Ἡ Ἀθηνᾶ πρόσθε στᾶσα Μενελάου, βέλος ἐχεπευκὲς ἄμυνε, καὶ τόσον ἔεργεν ἀπὸ χροὸς, ὡς ὅτε μήτηρ παιδὸς ἐέργει μυῖαν, ὅθ᾽ ἡδεῖ λέξεται ὕπνῳ. ἤγουν ὅτε εἰς ὕπνον ἡδὺν ἐκεῖνος κατενεχθῇ. Καὶ ὅρα, ὅπως περιῆλθε τοὺς Τρῶας ἡ Ἀθηνᾶ δεξιώτατα, τὸν μὲν Πάνδαρον κατὰ Μενελάου ἐρεθίσασα ἐπὶ βλάβῃ τῶν ὅρκων, φυλάξασα δὲ τὸν Μενέλαον. ¹ Κατὰ γὰρ τὴν Τραγῳδίαν τὸ κακὸν δοκεῖ ποτ᾽ ἐσθλὸν εἶναι τῷδε, ὅτῳ θεὸς φρένας ἄγει πρὸς ἄτην. ὃ καὶ Πάνδαρος ἔπαθε. Διὰ δὲ τῆς κατὰ τὴν μυῖαν παραβολῆς τὸ παράμονόν τε τῆς φυλακῆς τῆς Ἀθηνᾶς ἐδήλωσεν ὁ Ποιητὴς, δεικνὺς, ὅτι καὶ αὐτὴ τῷ Μενελάῳ παρεμβέβληκε, καὶ τὴν τοῦ Πανδάρου βολὴν ἐξηυτέλισε, μυίας ἐκτάσεως πετάσματι τὴν τοῦ ἀβλῆτος πτερόεντος οἰστοῦ ἄφεσιν. Ὑπνοῦντι δὲ παιδὶ τὸν ἥρωα Μενέλαον εἴκασε, διὰ τὸ ἀφροντιστεῖν ἄρτι πεποιθότα τοῖς ὅρκοις, καὶ οἷον ἀναπεπτωκέναι, καὶ ἀνακεῖσθαι. Καιρία δὲ λέξις ἐν τοῖς ῥηθεῖσι, τὸ εἴργειν, καὶ ἀπείργειν. διὸ καὶ δὶς ἐῤῥέθη κατ᾽ ἐπιμονήν.

μα΄. Πολλὰ φθάσας ὁ Μενέλαος δυστυχῆσαι, τοῦθ᾽ ἓν μέγα, ὡς εἰκὸς, εὐτυχεῖ, ὅτι τὸ βέλος ἡ Ἀθηνᾶ τῶν καιρίων ἀπαλλάξασα τοῦ σώματος, ἴθυνεν αὐτὸ, ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες χρύσειοι σύνεχον, καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ. Καὶ τὸ ἐντεῦθεν, γίνεται τοιαῦτα καθ᾽ Ὅμηρον. Ἐν δ᾽ ἔπεσε ζωστῆρι ἀρηρότι πικρὸς οἰστός. διὰ μὲν ἂρ ζωστῆρος ἐλήλατο δαιδαλέοιο, καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο, μίτρης θ᾽, ἣν ἐφόρει, ἔρυμα χροὸς, ἕρκος ἀκόντων, ἥ οἱ πλεῖστον ἔρυτο. διὰ πρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς, ἤγουν προῆλθεν ἐντὸς καὶ διὰ ταύτης· ἀκρότατον δ᾽ ἂρ οἰστὸς ἐπέγραψε χρόα φωτός. Ἔστι δὲ, ὃ λέγει, τοιοῦτον. Θώραξ ἐλέγετό τις στατὸς, ὁ μέχρι λαγόνων ἄνωθεν καθήκων· ᾧ ἢ ἐπίκειται, ἢ ὑποβέβληται ζωστὴρ, ὃς, κατά τινας, καὶ ζῶμα ἐλέγετο, κατιὼν αὐτὸς ἀπὸ λαγόνων μέχρι γονάτων, καὶ κνημῶν. ἃ δὴ ἀμφότερα, ἤγουν τὸν στατὸν θώρακα, καὶ τὸν ζωστῆρα δὲ, συλληπτικῶς, θώρακα ὁ Ποιητὴς ἐνταῦθα λέγει· ὥστε εἶναι τὴν αὐτῶν συνοχὴν, διπλόον θώρακα. Ἡ δὲ μίτρα, ἐντὸς τούτων παρὰ τὸ ἦτρον, πρὸς πλείω φυλακὴν, ἔκειτο. διό φησιν· ἥ οἱ πλεῖστον ἔρυτο. τουτέστιν, ἐφύλασσεν.

1. Κατὰ γὰρ τὴν Τραγῳδίαν τὸ κακὸν δοκεῖ ποτ᾽ ἐσθλόν) Sophocles in Antigone:

Σοφίᾳ γὰρ ἔκ του
κλεινὸν ἔπος πέφανται,
τὸ κακὸν δοκεῖν ποτ᾽ ἐσθλὸν
τῷδ᾽ ἔμμεν, ὅτῳ φρένας
θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν.

Politus.

σεν. ὅθεν καὶ ἔρυμα χροὸς ἐτυμολογικῶς λέγεται, ἔσω μὲν, ἐριώδης οὖσα, ἵνα μὴ θλίβῃ τὸ ὑποκείμενον· ἔξω δὲ χαλκῆν ἤτοι λεπίδα, Rom. p. 454 ἤγουν χαλκοῦν ἐκπέταλον, ἔχουσα. διὸ καὶ προϊὼν ἐρεῖ, ὅτι χαλκῆες ἄνδρες ἔκαμον αὐτήν· ἣν δι' αὐτὸ τοῦτο, καὶ ἔρυμα χροὸς καλεῖ, καὶ ἕρκος ἀκόντων. [1] Διὰ τοῦ θώρηκος οὖν τοῦ στατοῦ, [2] καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν ζωστῆρος, καὶ τῆς μίτρας ἐλθὼν ὁ οἰστὸς, οὐ μέγα τι ἔδρασε κατὰ τοῦ Μενελάου. Οἱ δέ φασιν, ὅτι ἄνω τῆς μίτρας, καὶ τῆς συνδέσεως τοῦ ῥηθέντος ζώματος, καὶ τοῦ στατοῦ θώρακος, ζώνη ἐπέκειτο, σφίγγουσα τὰ πάντα, ἥτις ἐκαλεῖτο ζωστήρ· οὗ ζωστῆρος ἄνω ἐμπεσὼν ὁ τῷ Μενελάῳ ἐπαφεθεὶς οἰστὸς, οὐ πολὺ τὸ ἐνεργὸν ἔσχεν, ἀλλὰ ἀκρότατον ἐπέγραψε χρόα φωτὸς, [3] ἀποκωλυσάντων τὴν εἰς βάθος πρόοδον, πρῶτα μὲν τοῦ ἐξ ἐπιπολῆς ζωστῆρος, ἤτοι τῆς ζώνης χρυσῆς οὔσης. χρύσειοι γάρ, φησιν, ὀχῆες ζωστῆρος σύνεχον. εἶτα τοῦ διπλοῦ, ὡς εἴρηται, θώρακος, τουτέστι, τοῦ στατοῦ· καὶ τοῦ ὑποβεβλημένου αὐτῷ ζώματος, καὶ τετάρτης, τῆς μίτρας. Ὅτι δὲ ὁ ζωστὴρ ἄνω ἦν τοῦ ζώματος, δηλοῖ ὁ Ποιητὴς ἐν τοῖς ἑξῆς, λέγων· εἰρύσατο ζωστὴρ παναίολος, καὶ ὑπένερθε ζῶμα, καὶ μίτρη, πλέον αὐτὴ τὸ βέλος ἀμβλύνασα. Ἄλλοι δὲ διπλοῦν θώρακα νοοῦσι, τὰ πρὸς ταῖς λαγόσι, καὶ ἐκ πλαγίων πτερύγια τοῦ θώρακος. ἅπερ πτυχθέντα, καὶ οὕτως ἀλλήλοις ἐπιφερόμενα, καὶ τῷ ζωστῆρι σφιγγόμενα, διπλοῦσιν ἐκεῖ τὸν θώρακα.

μβʹ. Σημείωσαι δὲ, ὅτι μίτρα παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον καὶ ἐπὶ τῆς περὶ κεφαλὴν ταινίας λέγεται, [4] ἤτοι κοινότερον εἰπεῖν, ἐπὶ φασκίας, ὡς δηλοῖ παρ' Εὐριπίδῃ [5] τὸ μίτραις ἀναδέτοις ῥυθμίζεσθαι πλόκαμον. καὶ τὸ παρ' Ἡροδότῳ, [6] μίτραις κατειλίχατο. καὶ οἱ περὶ κεφαλὰς [7] μιτροφόροι· ἐξ ὧν ὁρμώμενοί τινες, ταινίαν ἡρμήνευσαν ἁπλοϊκῶς οὕτω τὸν στέφανον. Φασὶ δέ τινες καὶ αὐτὸ τοῦτο [8] στεφάνους

εἶναι

χροὸς, *tutamen, ac munimentum corporis*: quæ, ab interiori quidem parte, lanâ tegebatur, ne corpus comprimeret, atque atteréret; ab exteriori verò æream laminam, bracteam videlicet æream, habebat. Ideoque inferiùs dicit, fabros eam ferrarios fecisse: quam hac ipsâ de caussâ tutamen corporis vocat, & septum telorum. Quum igitur per thoracem rectum, suppositumque ei balteum, fasciamque militarem, seu laminam, sagitta illa transierit, parum nocumenti intulit Menelao. Sunt tamen nonnulli, qui supra laminam, nodumque cinguli, de quo diximus, ipsumque rectum thoracem, impositam fuisse volunt fasciam, quæ omnia illa constringeret. quæ quidem fascia dicta est ζωστὴρ, *balteus*. Supra hunc balteum decidisse sagittam immissam in Menelaum, itaque non multùm profecisse; sed summam hominis cutem perstrictam ab eâ fuisse: quippe quum permulta impedimento fuerint, ne ea intimè penetraret, primùm quidem in summis vestibus balteus, sive fascia, quæ erat aurea (fibulæ enim, inquit, baltei aureæ connectebant) deinde duplex, ut dictum est, thorax, hoc est, thorax rectus, eique suppositum cingulum, quartoque loco lamina ærea. Balteum autemque positum fuisse supra cingulum, quo corpus scilicet infra pectus præcingebatur, ipse postea declarat Poëta, cum tutamini fuisse ait Menelao balteum perquam varium, quæque subter balteum erant, cingulum, seu cincticulum, & laminam, quæ & ipsa jaculum magis retuderit. Verùm alii duplicem thoracem, intelligunt thoracis ejusdem alas, quæ sunt ad ilia, atque a lateribus: quæ quidem complicatæ, itaque sibi invicem impositæ, balteoque constrictæ, thoracem illic duplicant.

XLII. Ceterùm observa, ut apud scriptores post tempora Homeri μίτρα, *mitra*, etiam dicitur de vittâ capitis, sive, ut communiùs cum vulgo loquar, de fasciâ, ut palam facit apud Euripidem τὸ μίτραις ἀναδέτοις ῥυθμίζεσθαι πλόκαμον. *fasciis revinctis aptare, ac componere cincinnos*. quodque est apud Herodotum, μίτραις κατειλίχατο, *fasciis obligati erant, atque involuti*. sicuti etiam apertè docent οἱ περὶ κεφαλὰς μιτροφόροι, *mitrati*, *mitrâ redimiti*, *mitrata capita habentes*, *seu mitram in capite gestantes*. Unde nonnullis data est occasio simpliciter sic coronam interpretandi, fasciam, seu vittam. Quin & alii hoc ipsum volunt, mitras videlicet easdem aliquando esse, ac

coro-

1. Διὰ τοῦ θώρηκος οὖν τοῦ στατοῦ] Horat. *Et Martem tunicâ tectum adamantinâ*. hoc est, ferreâ. χαλκοθώρηκα. Salvinus.

2. καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν ζωστῆρος] Rem aliter videtur narrare Homerus, nempe ut ante trajectus fuerit balteus, quàm thorax. Qui igitur verum, sagittam adactam esse διὰ τοῦ θώρηκος τοῦ στατοῦ, καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν ζωστῆρος; Volitus.

3. ἀποκωλυσάντων) l. ἀποκωλυσάντων. Volit.

4. ἤτοι κοινότερον εἰπεῖν, ἐπὶ φασκίας) Etymologici Magni Auctor v. Ταινία. σημαίνει δέ, φασί, τὸ στηθοδέσμιον, ὃ οἱ πολλοὶ ἀδοκίμως φασκίαν λέγουσι. Polit.

5. τὸ μίτραις ἀναδέτοις ῥυθμίζεσθαι πλόκαμον) Euripides in Hecubâ:

Ἐγὼ δὲ πλόκαμον ἀναδέτοις

Μίτραισιν ἐῤῥυθμιζόμαν.

Scholiastes: ἐγὼ δὲ τοὺς πλοκάμους εὐτρέπιζον κατὰ τάξιν, καὶ ἐκόσμουν ἐν μίτραις, καὶ ταῖς ταινίαις ἀναδέτοις, ἤτοι ἐπάνω τῆς κεφαλῆς δεδεμέναις. Volitus.

6. μίτραις κατειλίχατο) Herodotus lib. 1. κομῶντες δὲ τὰς κεφαλὰς, μίτρῃσι ἀναδέονται. Polit.

7. μητροφόροι) l. μιτροφόροι. Volit.

8. στεφάνους εἶναι ποτε τὰς μίτρας] Quibusdam omnis corona, μίτρα· sed tamen ἐν κατοχῇ. Etymologici Magni auctor ex Scholio quodam Pindarico: μίτρα, κυρίως οἱ ἀπὸ φασκίων, καὶ ὀρφρίων γινόμενοι στέφανοι. ἐν κατοχῇ δὲ πᾶς στέφανος, μίτρα λέγεται. Vulgata Etymologi lectio pro ὀρφρίων habet ὠαρίων. Et Friderico quidem Sylburgio ὤαρια videtur Etymologus dicere grana, seu globulos ovali formâ, qualia, nequis, etiamnum coronis addi solent: aut limbos angustos, quales vestimentis in orâ hodieque assumere mos est. Sed ex Eustathio restituendum est in Etymologo, ὀρφρίων. Etymologus idem v. Φακιον, hoc est, στολὴν' φορουμένην τοῖς ἐπισκόποις. λέγεται δὲ ὅτι καὶ ἡ παρὰ Ῥωμαίοις καλοῦσι ὀράριον. Notat, vocem Romanam esse *orarium*: idque constat ex Latinis scriptoribus. *Orarium* Grammatici nostri derivant ab *ore*, quia os illo obvelabatur. Alii a vestium *orâ*. Utramque etymologiam ducit in suo Catholico Johannes Januensis. Hac ipsâ voce videtur etiam usus Lucilius, si bene, ut ego quidem censeo, versum hunc ejus legunt apud Nonium Marcellum:

Ricini aurati, vitæ, atque oraria mitra.

Μίτραι Pindaro οἱ στέφανοι Odyss. 9. Olymp. in Ephamostum Opuntium:

Προξενίᾳ δ', ἀρετᾷ

Τ' ἦλθον τιμάορος Ἰσθμίοισι

τὸ Λαμπρομάχου μίτραις

Ἕως.

Lo-

coronas: quippe qui dicant, μίτρας, *mitras*, propriè eſſe coronas ex faſciis, ac mantilibus, ſive linteis. Ac muliebres erant fortaſſe mitræ hujuſcemodi. Quod ad vocis hujus etymologiam attinet, ducit ea originem ἀπὸ τοῦ μίτου, *a licia, ſeu filo*, perinde quaſi μιτηρὰ ipſa diceretur. Vide præterea, ut non ὀχεὺς modò dicitur πυλῶν, *repagulum foriam, ſeu aſſis, quo ſcilicet fores clauſæ continentur*, & ὀχεὺς περικεφαλαίας, *lorum galeæ, quo galea retinetur*; ſed ecce tibi etiam ζωστῆρος ὀχῆες, *baltei fibulæ, quæ balteum continent, ac conſtringunt*: quum & ipſæ ita appellentur ἀπὸ τοῦ ἔχειν, *a tenendo, ſeu cobibendo*. Quippe ſic per modum etymologiæ loquitur: ζωστῆρος ὀχῆες χρύσειοι σύνεχον. *baltei retinacula, ſeu fibulæ aureæ, continebant, atque connectebant*. Hujuſcemodi quoque eſt illud: ἔρυμα χροὸς, ὃ οἱ πλεῖστον ἔρυτο. *tutamen corporis, quæ eum plurimùm tutata eſt*. A verbo namque ἐρύω, *tutor*, etymologicè derivatur τὸ ἔρυμα, *tutamen*. Dulciter ac lepidè, tamquam de re animatâ, dictum eſt τὸ ἤντετο, *occurrebat*. Quæ enim conduplicantur, videntur ea quodammodo ſibi obviam fieri, ac viciſſim occurrere. Ejus Præſens maximè familiare, atque uſitatum Homero, verbum eſt Barytonum ἄντω, *occurro, ſeu obviam fio*: ex quo τὸ ἄντομαι, *obviam fio*, & ἀντόμενος, *obviam factus, ſeu occurrens*. Quamquam qui poſt Homerum ſcripſerunt, id ipſum verbum faciant ii circumflexum, ut τὸ βοῶ, *clamo*. Neque verò a dulcedine, ac ſuavitate lepidæ orationis abeſt illud, ἐνέπεσεν οἰστός. *incidit ſagitta*. Qui tamen planiùs, ac communiùs loquitur, hic ſanè dixerit, ἐνέκρουσε, *adacta eſt*.

XLIII. Τὸ ἀραρότι, *bene aptata*, videri poſſit per paragogen derivatum ex ζωστὴρ, *balteus*, ita ut ζωστὴρ ſit ζῶμα ἀρηρὸς, *cingulum benè aptatum*. Τὸ ἐλήλατο, *venit, progreſſa, atque adacta eſt*, idem eſt, atque τὸ διήλθε, *pertranſiit, ſeu trajecit*. Ad hæc obſervandum, ut totum hunc locum Poëta, pro dulcedinis, ac ſuavitatis ratione, multis crebriſque epithetis exornat: quippe quum ſagittam amaram, acutâque cuſpide inſtructam vocaverit, jaculum amarulentum, balteum artificioſum, thoracem vario artificio elaboratum, faſciam denique militarem, ſeu laminam, ἔρυμα χροὸς, atque ἕρκος ἀκόντων, *tutamen corporis, & ſeptum, ſive murum telorum*. quod utique longè aliter ſeſe habet, atque τὸ ἕρκος πολέμου, *munimentum, ac propugnaculum belli*. Illud namque magis ſpleodidum, atque illuſtre: ideoque de viris heroicis, virtute bellicâ præſtantibus, dicitur: nimirum de Ajace, aliiſque hujuſcemodi. Quoniam verò ὁ ἄκων vox eſt ambiguæ, atque ancipitis ſignificationis, vide, ut, quatenus vocabulum militare eſt, & jaculum ſignificat, ſit ab ἀκὴ, *mucro*, quod ferri aciem, ſeu cuſpidem denotat; ceteroquin verò, quoad alteram ſignificationem, factum eſt per craſin, ſeu contractiooem, ex ἀέκων, *invitus*. Τὸ ἐφόρει, ſignificat τὸ ἔφερε, *ferebat, geſtabat*. Communiùs tamen tum de veſtitu uſurpatur (dicitur enim quis φορεῖν, *ferre, ſeu geſtare*, pallium) tum de

Tom. III. cal-

εἶναί ποτε τὰς μίτρας, φάμενοι, ὅτι μίτραι κυρίως, αἱ ἀπὸ φασκιῶν, καὶ ὠραρίων στέφανοι. Γυναικεῖαι δὲ ἴσως καὶ αἱ τοιαῦται. Παρὰ τὸν μίτον δὲ ἡ λέξις ἐτυμολογεῖται, ὡς οἷον μιτηρά τις οὖσα. Ὅρα δὲ, καὶ ὡς οὐ μόνον ὀχεὺς πυλῶν, καὶ περικεφαλαίας, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ζωστῆρος ὀχῆες, [1] ἀπὸ τοῦ ἔχειν λεγόμενοι καὶ αὐτοί. Φησὶ γοῦν [2] κατὰ τρόπον ἐτυμολογίας, ὅτι ζωστῆρος ὀχῆες χρύσειοι σύνεχον. Τοιοῦτος δὲ τρόπος καὶ τὸ, ἔρυμα χροὸς, ὃ οἱ πλεῖστον ἔρυτο. ἀπὸ γὰρ τοῦ ἐρύω ἐτυμολογεῖται τὸ ἔρυμα. Τὸ δὲ ἤντετο, γλυκέως εἴρηται, ὡς ἐπὶ ἐμψύχου. Δοκεῖ γάρ πως τὰ διπλούμενα συναντᾶν ἀλλήλοις. Ἐνεστὼς δὲ αὐτοῦ συνηθέστατος Ὁμήρῳ, τὸ ἄντω βαρύτονον, ἐξ οὗ τὸ ἄντομαι, καὶ ἀντόμενος. [3] Οἱ μέντοι μεθ' Ὅμηρον, περισπῶσιν, ὡς τὸ βοῶ. Οὐ πόῤῥω δὲ γλυκύτητος οὐδὲ τὸ, ἐνέπεσεν οἰστός. ὁ μέντοι κοινότερον φράζων, εἶπεν ἂν ἐνέκρουσε.

μγ'. Τὸ δὲ ἀραρότι, δόξοι ἂν παράγωγον εἶναι τοῦ ζωστῆρος, ἵνα ᾖ ζωστὴρ, ζῶμα ἀρηρός. Τὸ δὲ ἐλήλατο, ταυτόν ἐστι τῷ, διήλθε. Σημειωτέον δὲ καὶ, ὅτι πάντα τὰ τοῦ χωρίου τούτου συχνοῖς ἐπιθέτοις κοσμεῖ, κατὰ ἰδέαν γλυκύτητος· πικρὸν μὲν, καὶ ὀξυβελῆ τὸν οἰστὸν εἰπών, καὶ βέλος ἐχεπευκές· δαιδάλεον δὲ, τὸν ζωστῆρα· πολυδαίδαλον δὲ, τὸν θώρακα· τὴν δὲ μίτραν, ἔρυμα χροὸς, καὶ ἕρκος *Baſ. p. 346.* ἀκόντων. ὃ δὴ ἑτεροῖόν ἐστι τοῦ, ἕρκος πολέμου. ἐκεῖνο γὰρ σεμνότερον. διὸ καὶ ἡρωϊκοῖς ἀνδράσι πολεμισταῖς ἐπιλέγεται· [4] Αἴαντι δηλονότι, καὶ τοῖς τοιούτοις. Ὅρα δὲ, ὡς ὁμώνυμος οὖν φωνὴ ὁ ἄκων, ἃ μὲν κατὰ μάχην, [5] παρὰ τὴν ἀκὴν γίνεται, ὃ δηλοῖ σιδήρου ὀξύτητα· ἃ δὲ λοιπὸς, [6] ἐκ τοῦ ἀέκων κέκραται. Τὸ δὲ ἐφόρει, δηλοῖ μὲν τὸ ἔφερε· κεῖται δὲ κοινότερον καὶ ἐπὶ ἐνδύσεως (φορεῖ γοῦν τις ἱμάτιον)

F καὶ

Locum hunc Pindari indicat Nota illa apud Etymologum: ὁ [illegible] δὲ τὰς στέφανος μίτρα λέγεται, ὡς καὶ ἀνωτέρω. nempe hoc loco Pindari, quem diximus. Id enim Scholii Etymologus ſeſe reperiſſe ait ad Pindarum, Ἐφαρμόζω Ὀπουντίῳ. Sed in Scholiis, quæ nunc extant in Pindarum, nulla earum mentio. Hæc ibi tantum adnotantur: μίτραις καὶ τοῖς στεφάνοις, καὶ ταῖς νίκαις. μίτρας γὰρ [illegible] στεφάνων, καὶ [illegible], [illegible]. Politus.

Lucr. l. 4. *anademata, mitra*. Salvinus.

1. ἀπὸ τοῦ ἔχειν λεγόμενοι καὶ αὐτοί) Etymologici Magni Auctor: Ὀχεὺς, ὁ συνέχων, καὶ συσφίγγων τὴν περικεφαλαίαν ἱμάς· ἀπὸ τοῦ συνέχειν, παρὰ τὸ ἔχω ὀχεύς. σημαίνει δὲ καὶ τὸν τῆς θύρας μοχλὸν, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ λόγου. λέγουσι δὲ καὶ ζωστῆρος ὀχῆας, τὴν τοῦ θώρακος ζώνην. Politus.

2. κατὰ τρόπον ἐτυμολογίας) Homerus ſæpe alludit ad etyma, & vocum notationes declarat. *Salvinus*.

3. Οἱ μέντοι μεθ' Ὅμηρον, περισπῶσιν) Ab ἀντῶ compoſitum ἀπαντῶ, *occurro*. Salvinus.

4. Αἴαντι δηλονότι, καὶ τοῖς τοιούτοις) ἕρκος Ἀχαιῶν. *murus Achivorum*. Salvinus.

5. παρὰ τὴν ἀκὴν) l. παρὰ τὴν ἀκήν. Polit.

6. ἐκ τοῦ ἀέκων κέκραται) Sic per craſin ἀργὸς ab ἀεργός. Salvinus.

ϗ ἐπὶ ὑποθέσεως. ὅθεν [1] ἀφόρητοι βλαῦται παρὰ Ἀθηναίῳ, ὑποδήματα μήπω φορηθέντα ποσί. Τὸ δὲ, ἔρυμα χροὸς, ἕρκος ἀκόντων, ἔπαινος μέν ἐστι τῆς ῥηθείσης μίτρας· πεφιλοτίμηται δὲ κομματικῶς ἐν ὁμοιότητι νοημάτων. Εἴληπται δὲ ὡς ἀπὸ τείχους, ὃ λαοῦ τέ ἐστιν ἔρυμα, ϗ ἕρκος πολεμίων. διὸ ϗ ὅμοιον ἕρκος πολέμου εἰπεῖν, ϗ ἕρκος ἀκόντων. Ἡ δὲ χρῆσις τοῦ χροὸς, πάνυ συνήθης Ὁμήρῳ. Δῆλον δὲ, [2] ὡς ἐκ τοῦ χρῶς Δωρικώτερον γέγονεν ὁ χρὼς, συνεκδραμὼν κατὰ τὸν ὀξὺν τόνον τῷ, ἱδρὼς, οὐ μὴν τοῖς ἀτομοιογενέσι μονοσυλλάβοις. ὁποῖα, ὁ Κῶς, ὁ Τλῶς, ὁ Κρῶς. Τοῦ δὲ ἤσατο, θέμα ἐστὶ τὸ θέμα, ὃ πολλαχοῦ διαφαίνεται. Ταυτὸν δὲ κατ᾽ ἔννοιαν τὸ διελήλατο, ϗ τὸ διαΐσσατο, πλὴν ὅσον τοῦτο μὲν ποιητικώτερον, ἐκεῖνο δὲ κοινότερον.

Rom. p.455. μδʹ. Τὸ δὲ ἀκρότατον, τὸ πάνυ ἀβαθὲς δηλοῖ τῆς πληγῆς. διὸ τὸ, ἐπέγραψεν ἀκρότατον χρόα, ταυτόν ἐστι τῷ, ἐπιπολῆς ἔξεσε. Γράψαι γὰρ, τὸ ἐπιξέσαι, ὡς ϗ ἀλλαχοῦ λεχθήσεται. Ὅτι δὲ ϗ τραχύτερον εἰς ἐκφώνησιν τὸ γράφειν τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ γλάφειν, ϗ αὐτὸ ἀλλαχόθι ῥηθήσεται. Πληγῆς φραστικὸν τὸ, Αὐτίκα δ᾽ ἔῤῥεεν αἷμα κελαινεφὲς ἐξ ὠτειλῆς. Ἰστέον δὲ, ὅτι [3] αἷμα μέν ἐστι κελαινεφὲς, τὸ κελαινὸν φαινόμενον, ϗ αὐτόχρημα, καθ᾽ Ὅμηρον εἰπεῖν, μέλαν, ὡς μετ᾽ ὀλίγα ἐρεῖ, ϗ κελαινὸν δὲ, ὡς ἐν τῇ αʹ ῥαψῳδίᾳ ἔφη. Ζεὺς δὲ κελαινεφὴς ϗ αὐτὸς μὲν λέγοιτ᾽ ἂν οὕτω διὰ τὸ μέλας εἶναι φαίνεσθαι, ϗ δυσόρατος. μέλας γὰρ ὁ ἀήρ. ὅθεν ϗ ἠερόεν τὸ σκοτεινόν· ϗ ἠέρα τὴν ἀορασίαν φησὶν ὁ Ποιητής. Ἐτυμολογεῖται δὲ ϗ ἄλλως ἐκεῖνος, [4] παρὰ τὸ τὰ νέφη κελαίνειν, ἤτοι μελαίνειν, ὡς ϗ ἀλλαχοῦ γέγραπται. νεφεληγερέτης ἱερ. Ὠτειλὴ δὲ, κυρίως μὲν τραῦμα τὸ ἐκ τοῦ οὐτάσαι, ὅ ἐστιν ἐγγύθεν

calceamento, ſeu de calceis. Unde ἀφόρητοι βλαῦται, *crepidæ nequaquam geſtatæ*, apud Athenæum, calceamenta, quæ pedibus geſtata nondum fuiſſent. Τὸ, ἔρυμα χροὸς, ἕρκος ἀκόντων, *tutamen corporis*, *ſeptum telorum*, commendatio eſt militaris illius faſciæ, ſeu laminæ, de qua diximus, & per commata, ſeu inciſa, ob ſententiarum ſimilitudinem, ſeſe glorioſiùs extulit, in eâque ſimilitudine exultat. Acceptum autem hoc eſt tamquam a muro, qui tum munimentum eſt populi, tum propugnaculum ad vim hoſtium arcendam. Ideoque perinde eſt dicere ἕρκος πολέμου, *ſeptum*, *ſeu propugnaculum belli*, atque ἕρκος ἀκόντων, *propugnaculum jaculorum*. Uſus hujus vocis χροὸς, *cutis*, *ſeu corporis*, per quam familiaris, atque in deliciis eſt Homero. Ex χρῶς, *cutis*, ut manifeſtum eſt, Doricè fit ὁ χρὼς, *cutis*: ita ut hæc vox accentu acuto conveniat cum τῷ ἱδρὼς, *ſudor*; non verò cum iis vocibus, quæ genere ſunt diverſo, unâque conſtant ſyllabâ. cujuſmodi ſanè ſunt, ὁ Κῶς, *Cos*, ὁ Τλῶς, *Tlos*, ὁ Κρῶς, *Cros*. Τοῦ ἤσατο, *ivit*, *tranſivit*, *permeavit*, thema eſt ἕω, *eo*, quod pleriſque in locis liquidò apparet. Ejuſdem autem ſignificationis eſt τὸ διελήλατο, *trajecit*, *ſeu transfixit*, atque τὸ διαΐσσατο, *tranſivit*, *penetravit*: niſi quòd hoc magis Poëticum eſt, illud communius.

XLIV. Τὸ ἀκρότατον, *ſummum*, clarè oſtendit, minime prorſus profundum vulnus illud fuiſſe. Quocirca id, quod ait, ἐπέγραψεν ἀκρότατον χρόα, *perſtrinxit ſummum corpus*, idem omnino eſt, ac ſi diceret, ἐπιπολῆς ἔξεσεν, *in ſuperficie*, *ſeu in ſummo raſit*. Namque γράψαι, *ſcalpere*, idem eſt atque in ſummo radere, ut alibi etiam dicetur. Porro autem τὸ γράφειν, *ſcalpere*, ſono ac pronuntiatione multò eſt aſperiori, quàm τὸ γλάφειν, quod legitur verbum in Odyſſeâ, ut alibi pariter notabitur. Inflicti vulneris deſcriptio illa: Αὐτίκα δ᾽ ἔῤῥεεν αἷμα κελαινεφὲς ἐξ ὠτειλῆς. *Statimque fluxit ater ſanguis ex vulnere*. Quod autem ſcire oportet, ſanguis eſt ille quidem κελαινεφὲς, *ater*, *ſeu niger*, ideſt, qui κελαινὸς φαίνεται, *ater apparet*, & eſt re verâ, ut cum Homero loquar, μέλας, *niger*, quemadmodum paullò poſt eum vocat, nec non κελαινὸς, *ater*, ut dixit in libro αʹ. At verò Juppiter, tametſi & ipſe dici hoc modo poteſt κελαινεφὴς, *ater*, *ſeu obſcurus*, quia μέλας εἶναι δοκεῖ, *videtur eſſe ater*, atque ejuſmodi, ut difficilè cernatur: quippe quum aër ater ſit, ac caliginoſus: unde etiam ἠερόεν, *aërium*, idem eſt atque tenebroſum, & caliginoſum, & ἠέρα, *aërem*, Poëta vocat caliginem ipſam, ipſaſque tenebras, atque obſcuritatem; tamen aliam etiam ille appellationis hujus ſuæ originem habet. παρὰ τὸ τὰ νέφη κελαίνειν, ſive μελαίνειν, *ex eo*, *quòd nubes atras*, *& caliginoſas efficiat*, ut & alibi ſcriptum eſt. Eſt enim νεφεληγερέτης, *nubium coactor*, *is*, *qui nubes excitat*, *ac cogit*. Ὠτειλὴ, vulnus propriè eſt, τὸ ἐκ τοῦ οὐτάσαι, *quod infligitur manu*, hoc eſt, cominus adigitur. Verum-

1. ἀφόρητοι βλαῦται παρὰ Ἀθηναίῳ) Athenæus l. 3. Τὰς δ᾽ αὐτὰς ταύτας ... ϗ ... Πομπηιανὸς ὁ Φιλαδελφεύς. ... ἀναγκαῖος, ... ϗ αὐτός. ... Σξοαβοχίδα ... τὰς βλαύτας, τὰς ἀφορήτους, ϗ τὴν ... τὴν ἄχρηστον. Notantur, tamquam ineptæ, & inſolentes, hæ voces, ἀφόρητος, & ἄχρηστον, eâ quidem notione, quatenus τὸ ἀφόρητον idem ſit, atque μήπω φορηθέντος, & τὸ ἄχρηστον idem, atque μήπω ἐν χρείᾳ γενομένου. Eædem voces ſub eâdem notione notatæ etiam ſunt a Luciano in Lexiphane: ... ἄχρηστα ἱμάτια, ... ϗ ἀφόρητα ὑποδήματα. Ἄχρηστα ἱμάτια dicit τὰ μήπω ἐν χρείᾳ γενόμενα· ἀφόρητα verò ὑποδήματα τὰ μήπω φορηθέντα ποσί. Polſtus.

Cæ etiam ἀφόρητος, ... non ferendus. Epictetus in Enchiridio: Πᾶν πρᾶγμα δύο ἔχει λαβάς, τὴν μὲν φορητὴν· τὴν δὲ ἀφόρητον. Salvin.

2. ὡς ἐκ τοῦ χρῶς Δωρικώτερον γέγονεν ὁ χρώς) Ex χρῶς Doricè fieri videtur ὁ χρώς, ... ut βῶς ex βοῦς. Etymologici Magni Auctor: ... χρῶς· ὅθεν τὸ, Χρωτὶ ... ϗ ... ὁ, χρὼς, ὡς βῶς βοῦς παρὰ Δωριεῦσι. Neque obſtat regula illa Etymologi: τὰ εἰς ως λήγοντα μονοσύλλαβα ... ὀξύνεται. Nam illa quidem regula eſt communis. unde & communiter dicitur ὁ χρὼς, ὀξυτόνως. Sed adverſus illam regulam, eodem Etymologo teſte, exceptionem habent Doricenſes, & Jones. Polſtus.

3. αἷμα μέν ἐστι κελαινεφὲς, τὸ κελαινὸν φαινόμενον) ἐπὶ τοῦ αἵματος, ... τὸ φαίνω, ϗ τὸ κελαινὸν, γίνεται κελαινεφής. Etymologus ex Herodiano. Polſt.

4. παρὰ τὸ τὰ νέφη κελαίνειν, ἤτοι μελαίνειν) Etymologus: ἐπὶ μὲν τοῦ Διὸς, παρὰ τὸ κελαινὸν, ϗ τὸ νέφος γίνεται κελαινεφής, ὁ τὰ νέφη μελαίνων. Heſychius: κελαινεφὴς, ὁ μελαίνων τὰ νέφη. Polſtus.

rumtamen hoc loci Homerus ita appellat vulnus ex conjecto telo, ſive eminus inflictum. Quamquam alioquin Homerus diſerimen agnovit, quod eſt inter τὸ οὐτάσαι, *manu vulnerare*, & τὸ βαλεῖν, *eminus ferire per conjectum telum, aut lapidem*, ut ſæpiùs videbitur. Differunt autem inter ſeſe ὠτειλὴ, *vulnus*, & οὐλὴ, *cicatrix*, quòd ὠτειλὴ eſt ipſum vulnus; οὐλὴ verò, ſeu *cicatrix*, eſt callus, ſeu nota vulneris curati. Diſſimile denique, ac diverſum eſt τὸ ἔῤῥεεν αἷμα, *fluxit ſanguis*, atque τὸ ἀνεκήκιεν αἷμα, *ſurſum ferebatur ſanguis*, ut alibi manifeſtum fiet.

Ut quando ebur aliqua mulier purpurâ tinxit
Mæonia, vel Caria, maxillare ut ſit equorum,
Repoſitumque eſt in thalamo, multique id optarunt
Equites geſtare, regique repoſitum eſt ornamentum,
Utrumque, ornatuſque equo, decuſque agitatori;
Talia tibi, Menelae, fœdata ſunt ſanguine femora
Robuſta, ſuræque, & malleoli pulchri inferiùs.

XLV. Cariæ, Lydæque mulieres peritæ erant tingendi eboris purpureo colore: & ebur ſic tinctum in regum ipſorum cubiculo, ſeu thalamo, veluti ornamentum quoddam, atque inſigne, collocabatur. Nondum enim aurum principatum, ac veluti regnum inter res alias obtinuerat. Et obſerva, ut jam inde a principio regum inſignia rubro colore imbuta erant. Ebori ſic tincto aſſimilat Homerus femora, ac pedes Menelai, cum ea ex ictu ſanguine undique fluebant, his verbis: Ut cum una aliqua mulier Mæonia, aut Caria, ebur tinxit purpurâ, maxillare ut ſit equorum, idque in thalamo repoſitum eſt, multique id equites geſtare optarunt; regi verò repoſitum eſt ornamentum, utrumque, tum ornamentum equo, tum equiti gloria: ſic tibi Menelae, ſanguine fœdata ſunt robuſta femora, ſuræque, & pulchri inferiùs pedum malleoli. Atque ita quidem hæc comparatio Menelaum ſuapte naturâ candidum commemorat. Sin autem candor ille, inter heroas quidem, decere mulierem videtur, qua de cauſsâ Trojanum Cycnum, propter corporis candorem, Theocritus a colore vocat θῆλυν, *feminam*; nihilominus notant hîc veteres, tametſi alioquin candidum corpus, delicatum eſt, atque imbecille; validiora verò corpora, ac robuſtiora, quæ colore ſunt fuſco; tamen apud Laconas fortitudinis ac roboris notam fuiſſe cutem albam, & flavos capillos. qualem fuiſſe Alexandrum narrat Poëta. Ceterùm minimè omnium in laude poſita fuiſſe corpora alba, Dictionaria quoque Oratoria oſtendunt, quorum in altero ſic legitur: Λευκοὶ, *albi*, timidi, & ignavi. &, Λευκώπιοι, *albi adſpectu, vel oculis albis præditi*, iidem. in altero verò, quod eſt nimirum Ælii Dionyſii: Nulla alborum hominum utilitas. Cui quidem adagio hæc ſimul alia in ſummam contracta adjunguntur: Nemo quiſquam difficilis emptor bonam carnem emit.

γύθεν τρῶσαι. Ὅμηρος δὲ ἐνταῦθα τὸ ἐκ τῆς βολῆς οὕτως ἐκάλεσε. καὶ μὴν ἄλλως διαφορὰν οἶδεν Ὅμηρος τοῦ οὐτάσαι, καὶ τοῦ βαλεῖν, ὡς πολλαχοῦ φανήσεται. ¹ Διαφέρει δὲ οὐλῆς ὠτειλὴ, ὅτι ὠτειλὴ μὲν, αὐτὸ τὸ τραῦμα· οὐλὴ δὲ, τύλος, ἢ τύπος θεραπευθέντος τραύματος. Τοῦ δὲ ἔρρεεν αἷμα, ἑτεροῖόν ἐστι τὸ, ἀνεκήκιεν αἷμα, ὡς ἑτέρωθι φανεῖται.

Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιήνῃ
Μῃονὶς, ἠὲ Κάειρα, παρήϊον ἔμμεναι ἵππων,
Κεῖται δ' ἐν θαλάμῳ, πολέες τέ μιν ἠρήσαντο
Ἱππῆες φορέειν, βασιλῆϊ δὲ κεῖται ἄγαλμα,
Ἀμφότερον, κόσμος θ' ἵππῳ, ἐλατῆρί τε κῦδος·
Τοῖοί τοι, Μενέλαε, μιάνθην αἵματι μηροὶ
Εὐφυέες, κνῆμαί τε, ἰδὲ σφυρὰ καλ' ὑπένερθε.

μέ. Αἱ ἐκ Καρίας, καὶ αἱ Λυδαὶ γυναῖκες ἀγαθαὶ ἦσαν βάπτειν ἐλεφάντων ὀστᾶ φοινικῷ χρώματι· καὶ ὅτι ὁ τοιοῦτος ἐλέφας ἐν θαλάμῳ τοῖς βασιλεῦσιν ἔκειτο ἄγαλμα. ² Οὔπω γὰρ ὁ χρυσὸς ἐτυράννει τῶν ἄλλων ὑλῶν. Καὶ σημειῶσαι, ὅπως ἀνέκαθεν τὰ ἐρυθροβαφῆ βασιλέων ἦσαν παράσημα. Τοιούτῳ ἐλέφαντι ἀπεικάζει Ὅμηρος τὰ κάτω τοῦ Μενελάου, ὄντα τῷ ἐκ βολῆς αἵματι περιῤῥεόμενα, λέγων οὕτω· Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ³ ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιήνῃ Μῃονὶς, ἠὲ Κάειρα, παρήϊον ἔμμεναι ἵππων, κεῖται δ' ἐν θαλάμῳ, πολέες τέ μιν ἠρήσαντο ἱππῆες φορέειν, βασιλῆϊ δὲ κεῖται ἄγαλμα, ἀμφότερον, κόσμος τ' ἵππῳ, ἐλατῆρί τε κῦδος· τοῖοί τοι, Μενέλαε, μιάνθην αἵματι μηροὶ εὐφυέες, κνῆμαί τε, ἠδὲ σφυρὰ καλ' ὑπένερθεν. Καὶ οὕτω μὲν ἡ παραβολὴ ⁴ λευκὸν φύσει τὸν Μενέλαον ἱστορεῖ. Εἰ δὲ καὶ ⁵ θηλυπρεπὴς ἐν ἥρωσιν ἡ λευκότης, διὸ τὸν Τρωϊκὸν Κύκνον Θεόκριτος, τοιοῦτον ὄντα, θῆλυν ἀπὸ χροιᾶς ἔφη· ἀλλ' ἐνταῦθά φασιν οἱ παλαιοὶ, ὅτι, κἂν ἄλλως εὐπαθὲς τὸ λευκὸν, ἰσχυρότερα δὲ τὰ μελάγχροα τῶν σωμάτων· ἀλλὰ παρὰ τοῖς Λάκωσι, χαρακτὴρ ἀνδρίας ἦν λευκὸς χρὼς, καὶ ⁶ κόμη ξανθὸς, ὁποῖον καὶ τὸν Ἀλέξανδρον εἶναι ἱστορεῖ ὁ Ποιητής. Ὅτι δὲ τὸ ἐν σώμασι λευκὸν οὐκ ἐν ἐπαίνῳ ἦν, καὶ ἐν ῥητορικοῖς δηλοῦται λεξικοῖς, ὧν ἐν θατέρῳ μὲν κεῖται, ὅτι λευκοὶ, οἱ δειλοὶ, καὶ ⁷ λευκώπιοι, οἱ αὐτοί· ἐν δὲ ἑτέρῳ τῷ τοῦ Αἰλίου Διονυσίου δηλαδὴ τὸ, οὐδὲν λευκῶν ἀνδρῶν ὄφελος, ᾧ συμπαράκειται καὶ ἕτεραι κεφαλαιώδεις παροιμίαι αὗται, καὶ οὐδεὶς δυσώνης χρηστὸν

1. Διαφέρει δὲ οὐλῆς ὠτειλὴ) Ammonius: οὐλὴ, καὶ ὠτειλὴ διαφέρει. Οὐλὴ μὲν γάρ ἐστιν ἡ ὑγιασμένη σὰρξ ἐν τῷ τόπῳ τοῦ τραύματος· ὠτειλὴ δὲ, τὸ πρόσφατον τραῦμα, παρὰ τὸ οὐτᾶσθαι. καὶ Ὅμηρος τὴν διαφορὰν τετήρηκε. Politus.

2. Οὔπω γὰρ ὁ χρυσὸς ἐτυράννει τῶν ἄλλων ὑλῶν) ὁ δὲ χρυσὸς, αἰθόμενον πῦρ ἅτε νυκτὶ διαπρέπει μεγάνορος ἔξοχα πλούτου. Pind. Olymp. Ode 1. Salvinus.

3. ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιήνῃ) Virg. 1. Æn.

Lumenque juventæ
Purpureum & lætos oculis afflarat honores.
Quale manus addunt ebori decus. . . .
Indum ſanguineo veluti violaverit oſtro.
Si quis ebur. . . . .

Idem. Homerus φοίνικι μιήνῃ. Noſtris quoque temporibus eburneæ capſulæ purpureo colore intus oblinuntur. Salvinus.

4. λευκὸν φύσει τὸν Μενέλαον) In Epitaphio Adonidis: οἱ δ' ἀπὸ μαζοὶ Χιόνεοι τὸ πάροιθεν Ἀδώνιδι πορφύροντο. Salvin.

5. θηλυπρεπὴς) f. θηλοπρεπὴς. Polit.

6. κόμη ξανθὸς) Malim, κόμην ξανθὸς. Polit.

7. λευκώπιοι) Alii λευκοπίας. Polit.

στὸν ὀψωνεῖ κρέας. καὶ οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον ἐστυκὼς ἀνήρ. Ὅρα δὲ, ὡς καὶ αὕτη ἡ παραβολὴ ἔχει τι πολυμαθείας διὰ τῶν ἐν αὐτῇ ἱστοριῶν, πολλαχοῦ καὶ τοῦτο τεχναζομένου τοῦ Ποιητοῦ, ὡς προδεδήλωται.

μϛʹ. Ἰστέον δὲ, ὅτι [1] ἐλέφαντα μὲν λέγει τὸ ἐλεφάντινον ὀστοῦν, τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι ὀνομάζων τὸ μέρος. ᾧ τρόπῳ καὶ βοῦς τὸ δέρμα, ἡ βύρσα δηλαδή. καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ γέλωτι φαιδρὸν κάρα, ἤτοι πρόσωπον. Ὅτι δέ ποτε καὶ τὸ ὅλον τῷ τοῦ μέρους καλεῖται ὀνόματι, μικρὸν ὕστερον δηλωθήσεται. Τινὲς δὲ ἐλεφαντὰ ἀναγινώσκουσιν ὀξυτόνως, ὡς τὸ, καλά. ἵνα λέγῃ τὰ ἐλεφάντινα. Φοίνικα δὲ
Rom. p.456. λέγει τὸ φοινικοῦν χρῶμα τὸ ἐκ καρποῦ, φα-
Baſ. p.347. σι, πρίνου. ὃ μάλιστα πολὺ λέγονται συλλέγειν Τροιζήνιοι. Ὁμωνυμεῖ δὲ τῇ ῥηθείσῃ λέξει καὶ ἡ ὀπώρα ὁ φοῖνιξ. δι᾽ αὐτὴν δὲ καὶ τὸ δένδρον ὁ φοῖνιξ. Ἀρχὴ δὲ παραγωγικὴ αὐτοῦ, ὁ φόνος, ἤτοι τὸ αἷμα· οὗ πρὸς ὁμοιότητα, ὁ τοῦ φοίνικος καρπὸς ἐρεύθεται. ὅθεν καὶ Φοῖνιξ κύριον διὰ τὸ κατ᾽ αὐτὸν, ὡς εἰκὸς, φοινίκεον χροῦν. Μιαίνειν δὲ παρὰ τῷ Ποιητῇ τὸ βάπτειν, ὅπερ ἄλλοι φαρμάσσειν φασίν. Ἐντεῦθεν καὶ μιαιφόνος Ἄρης, οὐκ ἐπὶ ψόγῳ, ἀλλ᾽ ὡς αἱμοβαφής, καὶ μιαρὸς αἵματι, οὐχ᾽ ὡς [2] μιαραὶ ἡμέραι παρὰ τοῖς ὕστερον αἱ τῶν κατοιχομένων· ἀλλ᾽ ὁ αἱμοβαφὴς, κατὰ τὸ, οὐδέ ποθι μιαρός. ὅπερ ἐν τῷ τέλει τῆς Ἰλιάδος κεῖται. Μῃονὶς δὲ γυνὴ, ἡ Λυδή. Μαίονες γὰρ, ὡς καὶ προδεδήλωται, καὶ Μῄονες, οἱ Λυδοί, παρ᾽ οἷς καὶ ἄρισται λέγονται εἶναι βαφαί. Κάειρα δὲ γυνὴ, ἡ Καρίνη, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἢ Καρικὴ, ἤτοι ἐκ Καρίας. [3] παρὰ δὲ Ἡροδότῳ κεῖται καὶ ἐσθὴς Κάειρα. Ἔστι δὲ παρά τισι τῶν παλαιῶν εὑρεῖν, καὶ ὅτι [4] διὰ τοῦ ι τινὲς τὸ Κάϊρα γράφοντες, εἶτα καὶ δισυλλάβως Καῖρα συναιροῦντες ἔλεγον, ὡς καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ δεδήλωται. Κατὰ τὸν ὅμοιον δὲ τρόπον καὶ [5] Δάειρα, κατὰ Αἴλιον Διονύσιον, διὰ τοῦ ι γραφὲν πρός τινων, εἶτα συναιρεθὲν δισυλλάβως, ὑπὸ Ἀττικῶν [6] Δαῖρα ὀνομάζεται. [7] ἣν δέ, φησι, μήτηρ Ἐλευσῖνος. Περὶ δὲ τούτου, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς που ῥηθήσεται.

μζʹ. Πα-

Et, nihil juſti cogitat arrecto vir pene. Vide verò, ut ipſa hæc comparatio ex iis rebus, quæ in eâ memorantur, eruditione ſuâ eâque variâ adſpergitur. idque ſæpe artificiosè facit Poëta, quemadmodum ſupra declaratum eſt.

XLVI. Quod autem ſcire oportet, ἐλέφαντα, *elephantem*, ipſum dicit dentem elephantis, ſive ebur, quippe qui nomine totius partem appellet. cujuſmodi etiam tropo βοῦς, *bos*, dicitur pellis bovis, corium nimirum. & apud Sophoclem γέλωτι φαιδρὸν κάρα, *riſu nitens, atque hilare caput*, ſive πρόσωπον, *vultus*. Sed & partis nomine vocari interdum ipſum totum, paullò poſt oſtendemus. Quidam tamen legunt ἐλεφαντά, *elephantina*, cum accentu acuto, ut τὸ καλά, *pulchra*. ita ut ſignificet τὰ ἐλεφάντινα, *elephantina, dentes nempe elephantinos, ſeu ebora*. Φοίνικα, *phœnicem*, colorem dicit phœniceum, ſeu rubrum, ex fructu, ut perhibent, ilicis arboris: quem præſertim magnâ copiâ colligere feruntur Trœzenii. Eadem voce appellatur etiam fructus ὁ φοῖνιξ, *palmula*: nec non, ejus cauſsâ, arbor ipſa ὁ φοῖνιξ, *palma*. Derivandæ autem origo vocis eſt ὁ φόνος, videlicet ſanguis: ad cujus ſimilitudinem palmæ fructus rubeſcit. Unde & Phœnix, nomen proprium viri, propter phœniceum ejus, ut videtur, colorem. Μιαίνειν, *fœdare, ſeu inficere*, idem eſt apud Poëtam, atque τὸ βάπτειν, *tingere*: quod quidem alii dicunt φαρμάσσειν, *imbuere*. Atque inde Mars dictus μιαιφόνος, *ſanguinolentus, ſanguine tinctus, cæde cruentus*, non in malam partem, neque in vituperium, ſed veluti tinctus ſanguine, & μιαρὸς αἵματι, *ſanguine fœdatus*, non certè perinde, ut μιαραὶ ἡμέραι, *dies polluti*, apud poſteriores ſcriptores, ideſt, dies Mortuorum, dies inferiarum; ſed qui adſperſus, ſeu tinctus eſt ſanguine, ſecundùm illud: Οὐδέ ποθι μιαρός. *Neque ſanguine alicubi tinctus*. quod habetur in extremâ Iliade. Μῃονὶς γυνή, *Meonis mulier*, intelligitur Lyda. Mæones namque, ut ſupra quoque patefactum eſt, & Meones, ipſi Lydi: apud quos etiam bonæ dicuntur eſſe tincturæ. Porrò autem Κάειρα γυνή, *Caira mulier*, dicitur Carina, juxta veteres ſcriptores, aut Carica, ſive ex Cariâ. Quin & apud Herodotum memoratur ἐσθὴς Κάειρα, *veſtis Caira*. Invenire eſt etiam apud veterum nonnullos, fuiſſe quoſdam, qui per *i* ſcriberent τὸ Κάϊρα, *Caira*, deinde per ſynæreſin, contractâ voce in duas ſyllabas, dicerent Καῖρα, *Cara*, ut declaratum eſt in Bœotiâ. Simili autem ratione Δάειρα, *Daira*, juxta Ælium Dionyſium, quum a quibuſdam ſcriberetur cum *i*, deinde contracta per ſynæreſin in ſyllabas duas, ab Atticis nominatur Δαῖρα, *Dæra*. Matrem eam fuiſſe ait Eleuſinis. Verùm hac de re alicubi poſtea agendi erit locus.

XLVII. Πα-

1. ἐλέφαντα μὲν λέγει τὸ ἐλεφάντινον ὀστοῦν) Virg. Æn. l. 3. *Dona dehinc auro gravia, ſectoque elephanto Imperat ad naves ferri*. Et lib. 6. in fine:

Sunt geminæ ſomni portæ, quarum altera fertur
Cornea, qua veris facilis datur exitus umbris;
Altera candenti perfecta nitens elephanto;
Sed falſa ad cœlum mittunt inſomnia manes.

quod Claudianus dixit: *vanum ſomnia mittit ebur*. ex Homero Odyſſ. l. 19. *Salvinus*.

2. μιαραὶ ἡμέραι) Heſychius: μιαραὶ ἡμέραι, τοῦ ἀνθεστηριῶνος μηνὸς, ἐν αἷς τὰς ψυχὰς τῶν κατοιχομένων ἀνιέναι ἐδόκουν. Politus.

3. παρὰ δὲ Ἡροδότῳ κεῖται καὶ ἐσθὴς Κάειρα) Herodotus l. 5. Ἔστι δὲ, σὺν δὲ λόγῳ χρεωμένοισι, οὐ Ἰὰς αὕτη ἡ ἐσθὴς τὸ παλαιὸν, ἀλλὰ Κάειρα. Polit.

4. διὰ τοῦ ι τινὲς τὸ Κάϊρα γράφοντες) Euſtathius ad Bœotiam: τὸ δὲ ἐθνικὸν αὐτῆς, ἐθνικῶς, κατὰ τέχνην, Κάειρα, καὶ ἐν διαλύσει, Κάϊρα, διὰ τὸ ι. Ἡ δὲ χρῆσις τὴν ει δίφθογγον ἔχει, ὡς καὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ Μῃονὶς, ἠὲ Κάειρα. Vide, quæ nos ad hæc Euſtathii verba. *Politus*.

5. Δάειρα) ἡ Περσεφόνη. Etymologici Magni Auctor: Δάειρα, ἡ Περσεφόνη παρὰ Ἀθηναίοις· παρὰ τὴν δᾷδα· ἐπειδὴ μετὰ δᾳδῶν ἐπετελοῦντο αὐτῇ τὰ μυστήρια. ἢ ὅτι δαΐδα φορεῖ. Politus.

6. Δαῖρα ὀνομάζεται) Heſychius: Δαῖρα, ἡ αὐτὴ τῇ Δαείρᾳ. Polit.

7. ἣν δέ, φησι, μήτηρ Ἐλευσῖνος) Pauſanias Atticis: Ἐλευσῖνα δὲ ἥρωα, ἀφ᾽ οὗ τὴν πόλιν ὀνομάζουσιν, οἱ μὲν Ἑρμοῦ παῖδα εἶναι, καὶ Δαείρας Ὠκεανοῦ θυγατρὸς λέγουσιν. Politus.

XLVII. Παρήϊον ἵππων, *maxillare ornamentum equorum*, ornamentum eſt freni ad maxillas. Quamquam ſic etiam ipſa aliquando appelletur ἡ παρειά, *maxilla*. Atque hinc vide, ut vel de brutis animantibus apertè uſurpatur παρειά, *maxilla, ſeu gena*. Id, quod dicit, κεῖται ἐν θαλάμῳ, *collocatum eſt in thalamo*, ſicuti & illud, κεῖται ἄγαλμα, *collocatum eſt ornamentum, atque oblectamentum*, hoc de ebore diſertè oſtendit, id eſſe κειμήλιον, *rem pretioſam, & dignam, quæ magnâ curâ aſſervetur*. quod idem eſt, ac ſi diceres ἀπόθετον κτῆμα, *rem, ſeu ſupellectilem repoſitam*: quoniam idem eſt κεῖσθαι, *ſitum, collocatumque eſſe*, atque ἀποτεθεῖσθαι, *repoſitum, ac reconditum eſſe*. Quod item dicit, πολέες ἠρήσαντο, *multi amarunt, atque optarunt*, ſignificat, hoc ipſum ebur peroptabile eſſe, valdèque expetendum. τὸ φορέειν, *geſtare*, translatum eſt per metaphoram ab equo ad ipſum equitem. Equus namque maxillare ex ebore ornamentum geſtat; non verò eques. Ἄγαλμα, *ornamentum, ſeu oblectamentum*, ubique apud Poëtam eſt omne id, ἐφ' ᾧ τις ἀγάλλεται, *quo quis gloriatur, atque exſultat*, ut patet ex Odyſſeâ: tametſi poſteriorum temporum ſcriptores hanc vocem de ſimulacro uſurpaverint. Quidam etiam veterum ita ſcribit: Ἄγαλμα non pro more intelligitur deorum, aut heroum ſtatua, ſed communiori ſignificatione accipitur. ut, βασιλῆϊ δὲ κεῖται ἄγαλμα. *regi verò repoſitum eſt ornamentum*. &, Ἄλλα ἀγάλματ' ἀνῆψεν, ὑφάσματά τε, χρυσόν τε. *Alia ornamenta, ſeu donaria, ſuſpendit, veſteſque, aurumque*. &, ἵν' ἄγαλμα κεχάροιτο ἰδοῦσα. *ut viſo gaudeat ornamento*. Ad hæc ſciendum, τὸ ἄγαλμα, ſive ἀγαλλίαμα, *oblectamentum*, quod minimè omnium ſplendidum ſit, aut illuſtre; vocari etiam aliquando poſſe ἄθυρμα, *ludicrum, ſeu joculare oblectamentum*, cum nimirum tenue quid, ac ſimplex quibuſdam ſuppeditatur, ut clarè apparet ex his verbis Odyſſeæ: ἐδίδου ἀθύρματα. *ludicra præbebat oblectamenta, ſeu joculares delicias*. Quod item ſcire oportet, quamquam ſenſu inter ſeſe conveniunt τὸ χαίρειν, *gaudere, ſeu lætitiâ affici*, & τὸ ἀγάλλεσθαι, *oblectari, ſibi in re aliquâ placere, ſuas in re aliquâ delicias ponere*; tamen inter ſeſe differunt nomina, quæ ex iis verbis fiunt, τὸ ἄγαλμα, *oblectamentum*, & τὸ χάρμα, *gaudium*. Vox namque oneroſa, atque acerba eſt τὸ χάρμα, *gaudium*: quippe quum ludibrium etiam, & irriſionem notet, ut palam facit illud: Δυσμενέσι μὲν χάρμα. *Inimicis quidem gaudium*. & illud: σὸν ἅρμα, χάρμα καὶ γέλως. *currus tuus, gaudium, & riſus*. At verò alterius generis voluptatis, ac lætitiæ eſt τὸ ἄγαλμα, *oblectamentum*, ſicuti etiam τὸ ἀγαλλίαμα, *exſultatio, ſeu geſtientis animi præ voluptate elatio*. Quin etiam differentiam aliquando habere inter ſeſe videntur τὸ χαίρειν, *gaudere*, & τὸ ἀγάλλεσθαι, *oblectari*. Dicitur enim quis χαίρειν, *gaudere, & lætari*, de inimico, videlicet adverſus inimicum, ideſt, malis inimici, ejuſque infortuniis gaudere, ſive ex ejus calami-

tate

μζ'. Παρήϊον δὲ ἵππων, τὸ τοῦ χαλινοῦ παραγναθίδιον. λέγεται δέ ποτε οὕτω καὶ αὐτὴ ἡ παρειά. Ὅρα δ' ἐντεῦθεν καὶ, ὅτι [1] παρειὰ καὶ ἐπὶ ἀλόγων ζώων φαίνεται λέγεσθαι. Τὸ δὲ, κεῖται ἐν θαλάμῳ, καθὰ καὶ τὸ, κεῖται ἄγαλμα, [2] κειμήλιον εἶναι δηλοῖ καὶ τὸν τοιοῦτον ἐλέφαντα. ταυτὸν δὲ εἰπεῖν ἀπόθετον κτῆμα· ἐπεὶ καὶ ταυτὸν κεῖσθαι, καὶ ἀποτεθεῖσθαι. [3] Τὸ δὲ, πολέες ἠρήσαντο, πολυέραστον εἶναι δηλοῖ τὸν ῥηθέντα ἐλέφαντα. Τὸ δὲ φορέειν, ἀπὸ τοῦ ἵππου μετήνεκται εἰς τὸν ἱππότην. ἵππος γὰρ φορεῖ παρήϊον ἐξ ἐλέφαντος, οὐ μὴν ὁ ἱππεύς. Ἄγαλμα δὲ πανταχοῦ παρὰ τῷ Ποιητῇ, [4] πᾶν, ἐφ' ᾧ τις ἀγάλλεται, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ Ὀδύσσεια· εἰ καὶ οἱ μεταγενέστεροι ἐπὶ ξοάνου τὴν λέξιν τεθείκασι. Παλαιὸς δέ τις γράφει οὕτως· ἄγαλμα οὐ συνήθως τὸ θεῶν, ἢ ἡρώων, ἀλλὰ κοινῶς. οἷον, βασιλῆϊ δὲ κεῖται ἄγαλμα, καὶ, [5] Ἄλλα ἀγάλματ' ἀνῆψεν, ὑφάσματά τε, χρυσόν τε. καὶ, [6] ἵν' ἄγαλμα κεχάροιτο ἰδοῦσα. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ μὴ λαμπρὸν ἄγαλμα, εἴτ' οὖν ἀγαλλίαμα, εἴη ἂν ποτε καὶ ἄθυρμα, ὅτε δηλαδὴ ἀφελὲς προσώποις χορηγεῖται, ὡς ἡ Ὀδύσσεια δηλοῖ ἐν τῷ, [7] ἐδίδου ἀθύρματα. Ἰστέον δὲ, ὡς εἰ καὶ ταυτὰ νοεῖ, τὸ χαίρειν, καὶ τὸ ἀγάλλεσθαι, ἀλλὰ τὰ ἐξ αὐτῶν τὸ ἄγαλμα, καὶ τὸ χάρμα, διαφέρουσι. [8] Βαρύτητος μὲν γὰρ, τὸ χάρμα· ἐπεὶ καὶ μυκτῆρα δηλοῖ, καὶ κατάγελων, ὡς δηλοῖ τὸ, δυσμενέσι μὲν χάρμα. καὶ τὸ, σὸν ἅρμα, χάρμα, καὶ γέλως. Ἑτεροίας δὲ ἡδονῆς τὸ ἄγαλμα, ὡς καὶ τὸ ἀγαλλίαμα. Καὶ τὸ χαίρειν δέ γε, καὶ τὸ ἀγάλλεσθαι, δοκεῖ ποτε διαφορὰν ἔχειν. [9] Χαίρει μὲν γάρ τις ἐπὶ

ἐχθρῷ.

1. παρειὰ καὶ ἐπὶ ἀλόγων ζώων φαίνεται λέγεσθαι) Naves etiam rubricâ tinctæ, quod majus eſt, ab Homero dicuntur *miniatis genis*, μιλτοπάρῃοι. Salvinus.

2. κειμήλιον εἶναι δηλοῖ καὶ τὸν τοιοῦτον ἐλέφαντα) Etymon τοῦ κειμήλιον, eſt ἀπὸ τοῦ κεῖσθαι. Cimelium ab eo, quòd reconditum aſſervetur. *Salvinus*.

3. Τὸ δὲ, πολέες ἠρήσαντο) Catull. *Ut flos in ſeptis ſecretus naſcitur hortis &c. Multi illum pueri, multæ optavere puellæ*. πολλοί τε μιν ἠρήσαντο. Salvinus.

4. πᾶν, ἐφ' ᾧ τις ἀγάλλεται) Vetus Scholiaſtes Homericus, ἄγαλμα, καλλώπισμα πᾶν, ἐφ' ᾧ τις ἀγάλλεται, καὶ χαίρει. Οἱ μεθ' Ὅμηρον Ποιηταὶ ἄγαλμα εἶπον τὸ ξόανον. Etymologici Magni Auctor: ἄγαλμα, ἀγαλλίαμα, καλλώπισμα, πᾶν, ἐφ' ᾧ ἀγάλλεταί τις, ἢ χαίρει, εἴτε ἱμάτιον ᾖ, εἴτε ἄλλο τι. οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον Ποιηταὶ, ἄγαλμα εἶπον τὸ ξόανον. τὸ δὲ ἄγαλμα παρὰ τὸ ἀγάλλω. Politus.

5. Ἄλλα ἀγάλματ' ἀνῆψε) Od. γ'. v. 274. Πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆψεν. Polit.

6. ἵν' ἄγαλμα κεχάροιτο ἰδοῦσα) ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα. Polit.

7. ἐδίδου ἀθύρματα) Homerus Od. σ'. v. 322. Παῖδα δ' ὣς ἀτίταλλε· δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ. Pro ἀτίταλλε· δίδου, videtur Euſtathius legiſſe: ἀτίταλλ', ἐδίδου. Politus.

ΑΤΙΤΑΛΛΕΔΙΔΟΥ ſine ullis ſpatiis, ut antiqui ſcribebant, poteſt utroque modo legi. *Salvinus*.

8. Βαρύτητος μὲν γὰρ, τὸ χάρμα) ἡ ἐπιχαιρεκακία ἡ ἐφ' ἀλλοτρίοις κακοῖς. Politus.

9. Χαίρει μὲν γάρ τις ἐπὶ ἐχθρῷ) Id Stoicis eſt ἐπιχαιρεκακία. Salvinus.

ἐχθρῷ, ἤγουν κατὰ ἐχθροῦ· ἀγάλλεται δὲ ἄλλως [1] ἐπὶ μόνοις, ὡς εἰ καὶ φιλόκαλος ἐπί τινι καλλωπισμῷ.

μή. Τὸ δὲ ἀμφότεροι, σχῆμα καὶ νῦν ἐπιῤῥηματικὸν Ὁμηρικὸν, ὡς καὶ πρὸ τούτων ἐφάνη. Κόσμος δὲ κύδους διαφέρει, καθότι ὁ μὲν, εἰς κάλλος τῷ ἵππῳ συμβάλλεται· [2] τὸ δὲ κῦδος, ἐκεῖθεν παρέπεται τῷ κειμηλιοῦντι τὸν ἐλέφαντα. Τὸ δὲ μιάνθην μηροὶ, δυϊκόν ἐστι ῥῆμα, ἀπὸ τοῦ μιανθήτην γεγονὸς κατὰ συγκοπήν. Εἰ δέ τις ὑπολάβῃ, χρῆναι γράφεσθαι, μίανθεν αἵματι μηροὶ, τουτέστιν, ἐμιάνθησαν, ἔχοι ἂν ἴσως προσιστάμενον τῇ τοιαύτῃ ἐννοίᾳ τὸν μετρικὸν ποδισμόν. Ὅρα δὲ καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς παραβολῆς. Οὐ γὰρ κατέληξε συνήθως εἰς τὸ ὥς· ἀλλὰ εἰς τὸ, τοῖοι, διὰ ποικιλίαν ῥητορικήν. Ἐξευτελίζει δὲ καὶ τὴν τοῦ Πανδάρου βολὴν ἡ παραβολή. Ὡς γὰρ ἐλέφας τέχνῃ βάπτεται ὑπὸ γυναικῶν, οὕτως οἱ τοῦ Μενελάου μηροὶ ἐκ τῆς τοῦ Πανδάρου βολῆς. Εὐφυεῖς δὲ μηροὶ, οἱ εὖ πεφυκότες, καὶ τῷ ὅλῳ σύμμετροι. Ὅτε μέντοι [3] εὐφυέα που πτελέην ἐν τοῖς ἑξῆς ἐρεῖ ὁ Ποιητὴς, τότε μάλιστα κυριολεκτεῖ. Οἱ δέ γε παρὰ τοῖς ὕστερον εὐφυεῖς, ψυχικοὶ ἐπαινοῦνται, ὡς εὖ πεφυκότες εἰς τὸ μαθεῖν. Τὸ δὲ παρ' Εὐριπίδῃ [4] εὐφυὲς πρόσωπον, κατὰ τοὺς
Rom. p.457 εὐφυεῖς ἐῤῥέθη μηροὺς ἐκ τῆς καθ' Ὅμηρον φυῆς. Σφυρὰ δὲ καλὰ τῷ Μενελάῳ, πρὸς ἀναλογίαν καὶ αὐτὰ τοῦ ὅλου σώματος. Καὶ σημείωσαι, ὅτι, κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, οὐδ' ἂν Ἀλεξάνδρου ψόγος εἴη τὸ, ἀργύρεα, ἤτοι λευκὰ, καὶ καλὰ ἔχειν τὰ ἐπισφύρια. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι ἄλλο μὲν τὸ καλὰ σφυρὰ ἔχειν, ἄλλο δὲ τὸ, καλλίσφυρος. Τὸ μὲν γὰρ σύνθετον, γυναικὸς ἐπίθετον· καλὰ δὲ σφυρὰ, ἰδοὺ καὶ ἐπὶ ἥρωος εἴρηται. Σφυρὰ δὲ, λέγεται τὰ ἀπολήγοντα πρὸς τῷ ἀστραγάλῳ, καὶ ἐκ πλαγίου ἐξέχοντα, καθ' ὁμοιότητα, ὡς οἱ παλαιοί φασι, τῶν χαλκευτικῶν σφυρῶν. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι ἐνταῦθα σαφῶς, καὶ εὐτάκτως Ὅμηρος τὴν τῶν σφυρῶν τάξιν δηλοῖ, εἰπών· μηροὶ, κνῆμαί τε, καὶ σφυρὰ ὑπένερθεν, οἷς ὑπόκεινται πόδες, τὸ ἔσχατον, κατ' Ἀριστοτέλην εἰπεῖν· ὧν, φησι, τὸ μὲν ἐσχισμένον, κατὰ τὸ ἐμπρόσθιον, δάκτυλοι· τὸ

tate voluptatem capere; ſecùs verò ἀγάλλεσθαι, *oblectari, lætitiâque exſultare*, tantummodò in bonis: ut ſiquis elegantiæ, cultûſque mundioris ſtudioſior in aliquo ornamenti genere exſultet.

XLVIII. Τὸ ἀμφότεροι, *utrumque*, etiam nunc in modum adverbii more Homerico dictum eſt, ut vidimus etiam paullò ante. Differunt autem inter ſeſe κόσμος, *ornatus*, & κῦδος, *decus*, *ſeu gloria*, quatenus ὁ κόσμος, *ornatus*, confert equo ad pulchritudinem, & elegantiam; at verò τὸ κῦδος, *decus*, inde conſequitur, comitaturque illum, apud quem, pretioſæ cujuſdam ſupellectilis loco, ebur eſt repoſitum. Quod dicit, μιάνθην μηροὶ, *fœdata ſunt*, *ſeu cruentata ambo ſemora*, verbum eſt duale, factum per ſyncopen ex μιανθήτην. Quòd ſiquis ſcribendum eſſe ſuſpicetur, μίανθεν αἵματι μηροὶ, hoc eſt, ἐμιάνθησαν, *tincta*, *ſeu fœdata ſunt ſanguine femora*; huic iſti ejus conjecturæ adverſari fortaſſe poterit, atque obſiſtere, metrica carminis dimenſio. Ad hæc, redditionem vide, quæ eſt altera pars hujus comparationis. Non enim pro more deſinit in particulam ὥς, *ſic*, *vel ita*; ſed in τὸ, τοῖοι, *tales*, *ſeu talia*, ad varietatem orationis. Quin & hæc comparatio Pandari ictum extenuat, atque imminuit. Sicuti enim ebur artificioſè tingitur a mulieribus; ita ex Paodari ictu tincta ſunt ſemora Menelai. Femora ipſa εὐφυεῖ, ideſt, εὖ πεφυκότα, *benè conſtituta a naturâ*, *ſeu ad bonam conſtitutionem naturâ ipſâ comparata*, totique corpori, pro commenſûs ratione, congruentia. Quando tameo alicubi poſtea ulmum Poëta vocat εὐφυέα, *bene copioſèque ſuccreſcentem*, *proceram*, tunc maximè propriè loquitur. At verò apud poſteriores ſcriptores ab animi bono laudantur ii, qui vocantur εὐφυεῖς, *bene a naturâ comparati*, *bonâ indole præditi*, tamquam εὖ πεφυκότες εἰς τὸ μαθεῖν, *bene a naturâ comparati ad diſcendum*, *nati ad diſciplinas*, *ingenia præditi facili ad acquirendas doctrinas*, *ingenioſi*, *ingenio ſatis valentes*. Quod autem eſt apud Euripidem, εὐφυὲς πρόσωπον, *bene a naturâ conſtitutus vultus*, *vultus pulcher*, *venuſto vultus ore*, dictum eſt ad exemplar τῶν εὐφυῶν μηρῶν, *bene conſtitutorum*, *pulchrorumque femorum*, a voce φυή, *ideſt*, *natura*, *ſeu ſpecies*, *atque oris habitus*, prout hanc vocem accipit Homerus. Σφυρὰ καλὰ, *malleoli pedum pulchri*, *ſeu pulchri pedes*, erant Menelao, proportione & ipſi, ſeu comparatione totius corporis. Et obſerva, hac ratione, ne Alexandro quidem vitio dandum eſſe, quòd argentea, candida videlicet, & pulchra, habeat τὰ ἐπισφύρια, *malleolorum pedis integumenta*, *ſeu talaria*. Vide præterea, ut aliud eſt τὸ καλὰ σφυρὰ ἔχειν, *pulchros pedum malleolos*, *ſeu pulchros pedes*, *habere*; aliud τὸ, καλλίσφυρος, *pulchris pedum malleolis prædita*, *ſeu decoris*, *& elegantibus pedibus*. Id enim nominis compoſiti, epitheton eſt mulieris: quum tameo καλὰ σφυρὰ, *pulchros pedum malleolos*, *ſeu pulchros pedes*, ecce tibi de heroë etiam dixerit. Pedum autem malleoli dicuntur ii, qui ad talum deſinunt, extraque ad latus prominent, ad ſimilitudinem, ut veteres ajunt, malleorum fabrilium. Sciendum etiam eſt, perſpicuè hoc loci, atque ex ordine exponi ab Homero locum, ac ſitum malleolorum pedis, illis verbis: μηροὶ, κνῆμαί τε, καὶ σφυρὰ ὑπένερθεν. *femora*, *tibiaque*, *& pedum malleoli inferiùs*. quibus ſubjecti ſunt pedes, pars extrema, ut cum Ariſtotele loquar: quorum, ioquit, pars anterior, quæ fiſſa eſt, digiti;

1 ἐπὶ μόνοις) Videtur deeſſe ἀγαθοῖς, aut quidpiam ſimile. Politus.

2 τὸ δὲ κῦδος, ἐκεῖθεν παρέπεται) Tiball. *ſubſequiturque decor*. Salvinus.

3 Εὐφυέα που πτελέην) εὖ πεφυκυῖαν, μεγάλην. Vetus Scholiaſta. *Polit.*

4 Εὐφυὲς πρόσωπον) Terentius Andriâ: *liberali facie*. Salvinus.

Digitized by Google

ti; pars verò inferior carnoſa, planta. Quod igitur ſcire oportet, quum hæ partes ita diſtribuantur, ut ſint femora, deinde tibiæ, poſtea malleoli, poſtremo pedes, is, qui totum, pedes dicit, ex parte totum nominat, ut in aliis etiam multis contingit.

[1] τὸ δὲ σαρκῶδες κάτωθεν, στῆθος. Ἰστέον οὖν, ὅτι, μηρῶν ὄντων, εἶτα κνημῶν, ἀπὸ δὲ ταύταις, σφυρῶν, καὶ τελευταίων ποδῶν, ὁ εἰπὼν τὸ ὅλον πόδας, ἐκ μέρους τὸ ὅλον ὀνομάζει, [2] ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν γίνεται.

Tum ſanè cohorruit rex virorum Agamemnon,
Ut vidit atrum ſanguinem ex vulnere defluentem;
Ipſeque etiam cohorruit bellicoſus Menelaus.
Sed, poſteaquam vidit nervumque & cuſpides exſtantes,
Iterum ei animus in pectus eſt revocatus.
Eum igitur, graviter ſuſpirans, allocutus eſt rex Agamemnon,
Manu tenens Menelaum: ingemiſcebantque ſocii:
Frater mi, certè tibi in mortem fœdus percuſſi,
Cum te ſolum objeci pro Achivis ad pugnandum cum Trojanis.
Sic te vulnerarunt Trojani, & fœdera fida conculcarunt.
At nullo modo irritum erit fœdus, ſanguiſque agnorum,
Libationesque meri factæ, & dextræ, quibus fiſi eramus.
Etſi enim non protinus Olympius perfecit;
Vel ſerò tamen perficiet, magnoque luent
Suis ipſorum capitibus, uxoribuſque, & liberis.

Ῥίγησεν δ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ὡς εἶδεν μέλαν αἷμα καταρρέον ἐξ ὠτειλῆς·
Ῥίγησεν δὲ καὶ αὐτὸς ἀρηΐφιλος Μενέλαος.
Ὡς δ' εἶδεν νεῦρόν τε, καὶ ὄγκους ἐκτὸς ἐόντας,
Ἀψορρόν οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀγέρθη.
[3] Τοὺς δὲ βαρυστενάχων μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Χειρὸς ἔχων Μενέλαον· ἐπεστενάχοντο δ' ἑταῖροι·
Φίλε κασίγνητε, θάνατόν νύ τοι ὅρκι' ἔταμνον,
Οἶον προστήσας πρὸ Ἀχαιῶν Τρωσὶ μάχεσθαι.
Ὥς σ' ἔβαλον Τρῶες, κατὰ δ' ὅρκια πιστὰ πάτησαν.
Οὐ μέν πως ἅλιον πέλει ὅρκιον, αἷμά τε ἀρνῶν,
Σπονδαί τ' ἄκρητοι, καὶ δεξιαὶ, ᾗς ἐπέπιθμεν.
Εἴπερ γάρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν,
Ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ, σύν τε μεγάλῳ [4] ἀπέτισαν
Σὺν σφῇσιν κεφαλῇσι, γυναιξί τε, καὶ τεκέεσσιν.

Baſ. p. 348.

XLIX. Ὄγκους, *uncos*, nominat Poeta cuſpides, quibus jaculum angulatum efficitur, in his verbis: Ὡς δ' ἴδε νεῦρόν τε, καὶ ὄγκους ἐκτὸς ἐόντας, Ἄψορρόν οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀγέρθη. *Poſtea verò, quum vidit nervumque, & uncos extantes; iterum ei animus in pectus eſt revocatus.* Quin etiam poſtea dicit, ὀξέες ὄγκοι, *unci, ſeu acutæ cuſpides.* Ac rurſus in Odyſſeâ ὄγκιον appellat vas quoddam, ferreis cuſpidibus, ſeu jaculis reponendis deſtinatum. Veteres autem Grammatici vocem hanc ſic explicant: Ὄγκοι, anguli; & ὄγκαιον, vas, quod etiam dicitur ὄγκιον, in quo jaculorum cuſpides repoſitæ. Ex hoc genere ὄγκου, *unci, ſeu cuſpidis*, metaphora quoque oritur de faſtu, quo quis arroganter veluti in acumen intumeſcit. Νεῦρον, *nervum*, eum dicit, qui, ubi ſagittæ ferrum inſeritur, illud in orbem ſtringit. Et nunc quidem ea vox naturali planoque ſenſu accipitur. Ubi verò quiſpiam, vetuſta exempla ſecutus, νεῦρα πραγμάτων, *nervos reipublicæ*, pecuniam vocaverit, per metaphoram illa erit locutio. quemadmodum etiam locutus eſt is, qui dixit, ἐκνενευρίσθαι, *enervatos eſſe*, eos, qui languidè, aut negligenter in rebus agendis verſarentur. Nec diſſimiliter fecit is, qui ab animalium ſimulacris, quæ νευροσπαστοῦνται, *nervorum tractu huc, & illuc moventur*, per metaphoram dixit τοὺς νευροσπάστας, *eos, qui imagunculas tractis nervis huc illuc moveri faciunt.* Ab his denominata ars νευροσπαστική, *movendarum per nervorum tractum imagunculaṛum.* Qua quidem in arte magnam ſibi famam peperiſſe dicitur Pothinus Athenienſis. Minimè verò omnium ingenua prorſus eſt, aut liberali homine

μθ'. [5] Ὄγκους ὁ Ποιητὴς ὀνομάζει, τὰς ἀκίδας, αἷ γωνιοῦσι τὸ βέλος, εἰπών· [6] Ὡς δ' ἴδε νεῦρόν τε, καὶ ὄγκους ἐκτὸς ἐόντας, ἄψορρόν οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἀγέρθη. καὶ προϊὼν δὲ, ὀξέες ὄγκοι, φησί. [7] Καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δὲ σιδηροθήκην τινὰ, ἢ βελοθήκην, ὄγκιον καλεῖ. Οἱ δὲ παλαιοί φασι καὶ οὕτως· [8] ὄγκοι, γωνίαι, καὶ ὄγκαιον, ἀγγεῖον, τὸ καὶ ὄγκιον, ἐν ᾧ ἀκίδες βελῶν. Ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου ὄγκου, καὶ [9] ἐπὶ ἀλαζονικοῦ ὀξύτητος, ἡ μεταφορὰ γίνεται. [10] Νεῦρον δὲ λέγει, τὸ κύκλῳ σφίγγον τὴν τοῦ σιδήρου τοῦ βέλους ἐμβολήν. Καὶ νῦν μὲν φυσικῶς ἡ λέξις ἔχει. ὅτε δέ τις, ἀκολουθῶν παλαιᾷ χρήσει, [11] νεῦρα πραγμάτων ἐρεῖ τὰ χρήματα, τροπικῶς ἔφρασεν. ὥσπερ καὶ [12] ὁ εἰπὼν, ἐκνενευρίσθαι τοὺς ἀσθενῶς, ἢ ἀμελῶς περὶ τὰ πρακτέα ἔχοντας. καὶ ὁ μετενεγκὼν δὲ, ἀπὸ τῶν νευροσπαστουμένων ζώων τοὺς νευροσπάστας, ὁμοίως ἐποίησεν· ὧν παρώνυμος [13] ἡ νευροσπαστικὴ τέχνη. ἐφ' ᾗ περίπυστος ἦν, φασι, Ποθεινὸς ὁ ἐξ Ἀθηνῶν. Τέχνη δὲ πάντως, οὐ σπουδαία ἡ νευροσπα-

στι-

1. τὸ δὲ σαρκῶδες κάτωθεν, στῆθος) Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 1. c. 15. Τὸ δὲ ἔσχατον ἀντικνήμιον, πτέρνα, ὀστοῦν ἐν ὄπισθεν τοῦ σκέλους. Τὸ ἀπολελυμένον τοῦ σκέλους, πούς. Τούτου δὲ τὸ μὲν ὄπισθεν μέρος, πτέρνα· τὸ δ' ἔμπροσθεν τοῦ ποδὸς, τὸ μὲν ἐσχισμένον, δάκτυλοι πέντε· τὸ δὲ σαρκῶδες κάτωθεν. τὸ δ' ἄνωθεν ἐν τοῖς πρανέσι, ταρσὸς, καὶ ἀνώνυμον. Mutilus eſt locus hic Ariſtotelis in libris editis. Deeſt namque nomen, quo in pede vocetur τὸ σαρκῶδες κάτωθεν. Nam τὸ ἄνωθεν quidem ἐν τοῖς πρανέσι, ταρσὸς, Ariſtoteles dicit eſſe ἀνώνυμον. Theodorus Gaza conatus eſt interpretatione ſuâ Latinâ utrumque ſupplere, parùm ſanè feliciter. J. Cæſar Scaliger partem iſtam inferiorem carnoſam ex Polluce vocat ταρσόν. Sed ex Euſtathio ſupplendum videtur in Ariſtotele στῆθος. itaque legendum: τὸ δὲ σαρκῶδες κάτωθεν, στῆθος. Quippe ſic legit Euſtathius. *Politus.*

2. ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν γίνεται) Sic apud Latinos pedes pro cruribus, manus pro brachiis, uſitatâ ſynecdoche, accipiuntur. Ovid. *An neſcis longas Principibus eſſe manus?* Salvinus.

3. Τοὺς δὲ βαρυστενάχων) Euſtathius legit, Τοῖς. Polit.

4. ἀπέτισαν) Nihil opus eſt geminare τὸ σ', cum τὸ ι primum producit. *Salvinus.*

5. Ὄγκους) Ὄγκος, uncus. ſic ab ὄνυξ, ὄνυχος unguis. ὄγχος. γλωχῖνες. Salvinus.

Etymologici Magni Auctor: ὄγκους τὰς ἀκίδας λέγουσι, καὶ ἐξοχὰς τῶν βελῶν, ἀπὸ τοῦ ἐξέχειν. Polit.

6. Ὡς δ' ἴδε) l. Ὡς δ' εἶδεν. Salvinus.

7. Καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δὲ σιδηροθήκην τινὰ, ἢ βελοθήκην, ὄγκιον καλεῖ) Odyſſ. lib. φ.

Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον· ἔνθα σίδηρος
Κεῖτο πολὺς, καὶ χαλκὸς, ἄεθλια τοῖο ἄνακτος.

Vetera Scholia: ὄγκιον ἡ θήκη τῶν ἀκίδων. ὄγκους δὲ παρὰ τὸ ὀγκώδεις εἶναι. Politus.

8. ὄγκοι, γωνίαι) Anguli etymon forte ab ὄγκος. Sed rectiùs Feſtus ἀπὸ τοῦ ἀγκύλου. Salvinus.

9. ἐπὶ ἀλαζονικοῦ ὀξύτητος) f. ἐπὶ ἀλαζονικῶς ὀξύνοντος. Polit. Ἀλαζονικῶς, *arrogantia vitio laborans.* Salvin.

10 Νεῦρον δὲ λέγει, τὸ κύκλῳ σφίγγον τὴν τοῦ σιδήρου τοῦ βέλους ἐμβολήν) Etymologici Magni Auctor: νεῦρον δὲ, ἐν ᾧ δέδεται καὶ σφίγγεται τὸ βέλος πρὸς τὸν καλαμον. Politus.

11. νεῦρα πραγμάτων ἐρεῖ τὰ χρήματα) ut & ille apud Xiphilinum in Veſpaſiano. qui νεῦρα τῆς ἡγεμονίας τὰ χρήματα εἶναι ἔλεγε. Politus.

12 ὁ εἰπὼν, ἐκνενευρίσθαι) Demoſthenes. *Salvinus.*

13. ἡ νευροσπαστικὴ τέχνη) *Ductus ut nervis alienis mobile lignum.* νευροσπαστεῖται. Horat. *Salvin.*

Digitized by Google

στική· ¹ἀλλὰ τῶν κατ' εἶδος παιδιᾶς. Δῆλον δ', ὅτι ἀλλοπαθοῦς ῥήματος ὄντος τοῦ ἐκνευρίζειν, προϋπόκειται τὸ νευρῶ, τουτέστιν, ἐνδυναμῶ. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ, θυμὸς ἀγέρθη, ὅ ἐστι συνήχθη, συντίθησι παρ' Ὁμήρῳ τὸ θυμηγερέειν. Δῆλον δὲ, ὡς ὁ συναγερθεὶς θυμὸς, φθάσας ἐξέλιπε. Τοῦτο δὴ τὸ παρ' Ὁμήρῳ μὲν, ὀλιγηπελέειν, παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον, ὀλιγοθυμεῖν, καὶ λιποψυχεῖν. ὃ καὶ ὁ βασιλεὺς παθὼν διὰ τὸν ἀδελφὸν, εἶτα συνήγαγε θυμόν. Ἐνέφηνε δὲ ὁ Ποιητὴς τὸ ῥηθὲν λιποψύχημα, διὰ τοῦ περὶ τὸν βασιλέα φόβου, εἰπών· Ῥίγησε δ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν.

ν'. Πένθους δηλωτικὸν τὸ, Τόνδε, βαρυστενάχων, μετέφη ὁ δεῖνα, χειρὸς ἔχων· ἐπεστενάχοντο δ' ἑταῖροι. Τὸ εἰς ἐπικίνδυνον μονομαχίαν ἐναγαγεῖν, οἷον, ἤγουν μόνον, προ-

Rom. p. 458. στῆσαι φησὶν, ἐν τῷ, Φίλε κασίγνητε, θάνατόν νύ τοι ὅρκι' ἔταμνον, οἷον προστήσας πρὸ Ἀχαιῶν Τρωσὶ μάχεσθαι. Ἐκ δὲ τούτου καὶ προστατεῖν ῥῆμα, τὸ πρὸ τῶν ἄλλων ἵστασθαι, εἰ καὶ μὴ εἰς μονομαχίαν, ἀλλ' οὖν εἰς τινα βοήθειαν. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ, φίλε, ἐκτείνει ἐνταῦθα τὴν παραλήγουσαν, ²οὐχ ὥστε μὴν καὶ περισπασθῆναι αὐτὴν, ἀλλὰ κατὰ λόγον κοινῆς συλλαβῆς, διὰ τὴν ὀξεῖαν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις γίνεται. Τὸ δὲ ἔταμνον, πρώτου προσώπου ἐστὶ, λέγοντος τοῦ βασιλέως, ὅτι θανατόν σοι ἔθυσα τοὺς γενομένους ὅρκους. Καὶ ἄρα τὸ καίριον ³τοῦ ὅρκια τάμνειν, περὶ οὗ προείρηται. Δυνάμενος γὰρ εἰπεῖν, ὅτι ὅρκι' ἔτευξα, ὁ δ' οὐχ οὕτως ἔφη, ἀλλὰ τὴν τοῦ τάμνειν λέξιν προέκρινε. Τὸ δὲ οἶον μάχεσθαι, προϋπάρχει ⁴τοῦ μονομαχεῖν. Τὸ δὲ προστήσας, ἔοικεν ἀπὸ ἱερείου ἐνταῦθα ληφθῆναι, ὃ πρὸ ἑτέρων ζώων ἵσταται, ἀγόμενον ἐπὶ σφαγήν. Ὅπερ ἔφη πρὸ τούτου, πημῆναι ὅρκια, καὶ δηλήσασθαι, ἐνταῦθα ὅρκια πιστὰ πατῆσαί φησι. δριμύτερον δὲ τοῦτο ἐκείνων. ⁵Πολλὴν γὰρ δηλοῖ καταφρόνησιν τὸ πατῆσαι, ταυτὸν ὂν τῷ ῥίψαι οἷον εἰς πάτον, ἤγουν εἰς τρίβον, καὶ ἐπεμβῆναι ὑβριστικῶς.

να'. Ἀγαθὴ ἔννοια εἰς φυλακὴν ὅρκου τὸ, Οὐ μέν πως ἅλιον πέλει ὅρκιον, ⁶καὶ δεξιαὶ, ᾗς ἐπέπιθμεν. ἤγουν αἷς ἐπείσθημεν. Ἔστι δὲ

ne digna, ars hæc Neuroſpaſtice; ſed de genere ea eſt artium ludicrarum. Conſtat autem, verbi ἐκνευρίζειν, *enervare, ſeu nervos incidere*, quod verbum actionem in alium ſignificat, primitivum eſſe τὸ νευρῶ, *nervos addo*, hoc eſt, addo vires, ac robur, roboro confirmo. Præterea ſciendum eſt, ex his vocibus, θυμὸς ἀγέρθη, *animus collectus eſt*, hoc eſt, revocatus, compoſitum eſſe apud Homerum τὸ θυμηγερέειν, *animum colligere, recolligere, recipere, revocare*. Conſtat etiam, animum, qui colligitur, ac revocatur, jam antea defeciſſe. Hoc verò eſt, quod dicitur apud Homerum, ὀλιγηπελέειν, *viribus deficere, animam agere*; apud poſteriores verò ſcriptores ὀλιγοθυμεῖν, *anima concidere, animum deſpondere*, & λιποψυχεῖν, *anima deficere, animo collabi*. Quod quum & regi propter fratrem contigiſſet, animum poſtea collegit, ac recepit. Eum autem, quem diximus, defectum animi intelligendum dat Poëta ex metu ipſo regis, de quo ſic ait: Ῥίγησε δ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν. *Cohorruit deinde rex virorum Agamemnon*.

L. Ad luctum, ac mœrorem declarandum facit illud: Τόνδε, βαρυστενάχων, μετέφη ὁ δεῖνα, χειρὸς ἔχων· ἐπεστενάχοντο δ' ἑταῖροι, *Hunc, graviter ſuſpirans, allocutus eſt unus aliquis, quicunque ille ſit, manu eum tenens: ingemiſcebantque ſocii*. Ad periculoſum ſingulare certamen producere, dicit οἷον, videlicet μόνον, προστῆσαι, *ſolum objicere, objectare, committere, opponere*, in his verbis: Φίλε κασίγνητε, θάνατόν νύ τοι ὅρκι' ἔταμνον, Οἷον προστήσας πρὸ Ἀχαιῶν Τρωσὶ μάχεσθαι. *Frater mi, certe tibi in mortem fœdus percuſſi, cum ſolum te objecit ad pugnandum pro Trojanis cum Achivis*. Atque inde etiam verbum eſt προστατεῖν, *præſto eſſe*, ideſt, πρὸ τῶν ἄλλων ἵστασθαι, *ante alios ſtare*, ſi non ad ſingulare certamen; at certè ad auxilium ferendum. Quod autem ſciendum eſt, τὸ φίλε, *chare*, producit hic penultimam, non ita tamen, ut ea ipſa ſyllaba circumflectatur; ſed more ſyllabæ communis, propter accentum acutum, ut aliis etiam fit in locis. Primæ perſonæ eſt τὸ ἔταμνον, *percutiebam, feriebam, cæſis victimis ſanciebam*, quippe quum rex dicat, ſeſe ad mortem Menelai ictum fœdus atque jusjurandum ſacrificio confirmaſſe. Ac vide, quàm appoſita, & accommodata ea eſt locutio, ὅρκια τάμνειν, *fœdera icere, ſeu percutere*. quo de locutionis genere notatum eſt ſupra. Dicere enim poterat, ὅρκι' ἔτευξα, *fœdera feci*. Non ita ille tamen eſt locutus; ſed longè prætulit vocem hanc τάμνειν, *cædere, icere, percutere*. Quod ait, οἶον μάχεσθαι, *ſolum pugnare*, initium dedit verbo μονομαχεῖν, *ſingulari certamine congredi, ſeu ſingularem pugnam inire*. Τὸ προστήσας, *objiciens*, ſumptum hoc loci videtur a victimâ, quæ ante alia ſtat animalia, cum ad cædem ducitur. Quod antea dixerat, πημῆναι ὅρκια, *fœdera rumpere, ſeu frangere*, & δηλήσασθαι, *violare*; hoc loci dicit ὅρκια πιστὰ πατῆσαι, *fœdera fida conculcare*. quod quidem præ illis loquendi generibus acrius eſt, atque acerbius. Permagnum namque contemptum præ ſe fert τὸ πατῆσαι, *calcare, ſeu conculcare*: quippe quum idem hoc ſit, atque projicere veluti εἰς πάτον, videlicet εἰς τρίβον, *in viam publicam, ac militarem*, & per contumeliam inſcendere, ac proterere.

LI. Ad jurisjurandi firmam integramque cuſtodiam bona, & percommoda ſententia illa: Οὐ μέν πως ἅλιον πέλει ὅρκιον, καὶ δεξιαὶ, ᾗς ἐπέπιθμεν, vide-

1. ἀλλὰ τῶν κατ' εἶδος παιδιᾶς) A. Gellius lib. 14. c. 1. *ludicra, & ridenda quædam* παίγνια. Politus.
2. οὐχ ὥστε μὴν καὶ περισπασθῆναι αὐτήν) Canon: Quæ perpetuò ſunt longæ, eæ circumflectuntur, non ancipites ſyllabæ. *Salvin.*
3. τὸ ὅρκια τάμνειν) ὅρκια τάμνειν. Latinè *fœdus icere, percutere*, a cæſis ob eam rem victimis. *Salvinus.*
4. τοῦ μονομαχεῖν) Hinc gladiatores Græcis dicti μονόμαχοι a gladiatorum paribus, quæ inter ſe committebantur. *Salvinus.*
5. Πολλὴν γὰρ δηλοῖ καταφρόνησιν τὸ πατῆσαι) Anacreon: Πατεῖ δ' ἅπαντα θυμῷ. *Animo univerſa calco*. Salvin.
6. καὶ δεξιαὶ, ᾗς ἐπέπιθμεν) Livius: *juncta dextera*. Virgilius: *firmant in fœdera dextra*. Salvin.

videlicet ὡς ἐπέπιθμεν. *Nullo ſanè modo irritum erit fœdus, & dextræ, quibus fidebamus, ſeu freti eramus.* Eſt autem, ſicuti etiam antea dictum eſt, τῦ ἐπέπιθμεν, *confiſi eramus*, prima ſingularis perſona, Aoriſtus ſecundus Jonicus ἐπέπιθον, *confiſus eram*: ex cujus plurali per ſyncopen Æolicè factum eſt τὸ ἐπέπιθμεν, *confiſi, ſeu freti eramus*. quod quidem nemo quiſquam proſæ ſcriptor orationis protulerit. Quid ſibi apud priſcos homines dextrarum junctio, & contrectatio voluerit, patet etiam ex Odyſſeâ. Hinc autem obſerva, ut in fœderibus jurejurando firmandis dextras quoque tangere, atque jungere conſueverant, tametſi id antea Homerus, more ſuo, ſilentio ſuppreſſerit, ut multis aliis in locis facit per figuram reticentiæ. Ceterùm in τῶν δεξιῶν, *a dextris*, quas nominavimus, ſatis conſtat dictum eſſe τὸ φιλικῶς δεξιῶσθαι, *amicè dextram jungere, ſeu in amoris benevolentiæque argumentum dextrâ aliquem prehendere, amicè aliquem ſuſcipere, & complecti*; dictamque etiam eſſe τὴν κατὰ φιλίαν δεξίωσιν, *amicam junctionem dextrarum, prehenſationem dextræ ad amorem ſignificandum, ſalutationem, quæ fit inter amicos, prehenſione dextrarum*. Non vanum, neque irritum ait eſſe fœdus, quod jurejurando ſancitum eſt, quia inſpicit, atque obſervat deus fœdera jurejurando firmata, ſicuti & omne aliud jungendarum dextrarum genus ad amicitiam conciliandam. Qua de cauſſâ, ſicuti Juppiter appellatus Ὅρκιος, *præſes jurisjurandi*; ſic & idem etiam φίλιος, *præſes amicitiæ*, & ἑταιρεῖος, *præſes ſodalitatis*; nec non ſimili ratione ὁμόγνιος, *Gentilitius*, ut & Πατρῷος, *Patrius*: ac præterea Ἑρκεῖος, *Herceus, ſeu Penetralis*; & Ἐφέστιος, qui etiam Jonicè Ἐπίστιος, *Domeſticus, qui apud larem colitur*: præter alia hujuſcemodi, quæcumque illa ſunt, ſocialia nomina: in quibus etiam ὁ Ξένιος, *Hoſpitalis*, & ὁ Φράτριος, *Curialis, ſeu Tribulis*.

LII. Boni, ac generoſi ducis eſt, non, inclinatâ fortunâ, ſeu ſtatim ac quid adverſi acciderit, animo ſimul concidere; ſed ſperare ſemper meliora. Sic Agamemnon, tametſi lethali fratrem vulnere affectum exiſtimet, eumque tamquam mox moriturum lugeat; tamen confidit, ruinam, cladeṁque hoſtium, ut non ea ſtatim ad exitum perducta fuerit; tamen vel ſerò eſſe ad finem tandem perducendam. Verba igitur, quæ facit, propria ſunt hominis benè animati, bonâque ſpe innixi, eaque ſunt hujuſcemodi: Etſi enim Olympius non protinus perfecit; tamen vel ſerò perficiet, & magno luent. Tum explicat, quid ſibi velit illud, σὺν μεγάλῳ, *magno*, ſubjunctis aliis his verbis: σὺν σφῇσι κεφαλῇσι, γυναιξί τε, καὶ τεκέεσσι. *ſuis capitibus, uxoribuſque, & filiis*. Neque verò quidquam novi eſt, quòd ſpem alat bonam ille ipſe Menelaus, qui injuriam acceperat: quandoquidem etiam Paris, peſtis illa & pernicies generis humani, quamquam, ut dictum eſt, inferior in certamine evaſit, rurſus tamen confidit, ſicuti etiam ſupra ſcriptum eſt, de bellicoſo Menelao ſeſe victoriam eſſe relaturum. Sciendum autem eſt, τὸ σφίσι, *ſibi*, ſive feminini, ſive alterius ſit generis, ita ut ſignificet τὸ αὐταῖς, *ſibi ipſis, genere feminino*, ſeve τὸ αὐτοῖς, *ſibi ipſis*, gene-

δὲ, ὡς καὶ προείρηται, τῦ ἐπέπιθμεν πρῶτον ἑνικὸν πρόσωπον, [1] ὁ ἐπέπιθον δεύτερος Ἰωνικὸς ἀόριστος· οὗ τὸ πληθυντικὸν συγκοπὲν Αἰολικῶς, πεποίηκε [2] τὸ ἐπέπιθμεν. ὅπερ οὐκ ἂν προφέροι τις πεζολογῶν. Οἷον δέ τι παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἡ τῶν δεξιῶν ἅψις, [3] δηλοῖ καὶ ἡ Ὀδύσσεια. Σημείωσαι δ' ἐντεῦθεν, ὅτι ἐν τοῖς ὅρκοις καὶ δεξιῶν ἥπτοντο, εἰ καὶ Ὅμηρος, οἰκείῳ νόμῳ, τῦτο ἐσίγησεν ἐν τοῖς φθάσασιν, ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν ποιεῖ, κατὰ σχῆμα ἀποσιωπήσεως. Ὅτι δὲ ἐκ τῶν ῥηθεισῶν δεξιῶν, καὶ τὸ φιλικῶς δεξιοῦσθαι εἴρηται, καὶ ἡ κατὰ φιλίαν δεξίωσις, δῆλόν ἐστιν. Οὐκ εἶναι δὲ ἄλιον τὸ ὅρκιον λέγει, διὰ τὸ ὑπὸ θεῦ ἐφορᾶσθαι καὶ τοὺς ὅρκους, ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην φιλοτήσιον δεξίωσιν. Διὸ, καθὰ ὅρκιος Ζεὺς, οὕτω καὶ φίλιος ὁ αὐτὸς, καὶ ἑταιρεῖος, καθ' ὅμοιον δὲ λόγον, καὶ ὁμόγνιος, ὡς καὶ πατρῷος· πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἑρκεῖος, καὶ ἐφέστιος ὁ καὶ ἐπίστιος Ἰωνικῶς· καὶ ὅσα δὲ ἄλλα τοιαῦτα κοινωνικὰ ὀνόματα· ἐν οἷς καὶ ὁ ξένιος, καὶ ὁ φράτριος.

νβ'. Γενναίου στρατηγοῦ ἴδιον, τὸ μὴ συμπεπτωκέναι τοῖς καιροῖς, ἀλλ' ἐλπίζειν ἀεὶ τὰ χρηστότερα. Οὕτως Ἀγαμέμνων, εἰ καὶ βεβλῆσθαι καιρίως οἴεται τὸν ἀδελφὸν, καὶ ὡς τεθνηξόμενον πενθεῖ, ὅμως πέποιθεν, ὡς, εἰ καὶ μὴ αὐτίκα τετέλεσται κακὰ τοῖς ἐχθροῖς, ἀλλ' ὀψὲ γοῦν τελεσθήσεται. Λαλεῖ οὖν εὐέλπιδος *Baſ. p. 394.* ἀνδρὸς λόγους, εἰπών· Εἴπερ γάρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν, ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ, σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν. Εἶτα ἑρμηνεύων, τί δηλοῖ τὸ, σὺν μεγάλῳ, φησί· σύν σφῇσι κεφαλῇσι, γυναιξί τε, καὶ τεκέεσσιν. Οὐ καινὸν δὲ, τὸν ἠδικημένον [4] Μενέλαον εὔελπιν εἶναι· εἴγε καὶ ὁ ἀλάστωρ Πάρις ἡττηθεὶς, ὡς εἴρηται, θαῤῥεῖ αὖθις νικῆσαι, καθὰ προεγράφη, τὸν ἀρηΐφιλον Μενέλαον. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ σφίσιν, εἴτε θηλυκοῦ γένους εἴη, εἴτε καὶ μὴ, ὥστε σημαίνειν τὸ, αὐταῖς, ἢ τὸ, αὐ-

1. ὁ ἐπέπιθον δεύτερος Ἰωνικὸς ἀόριστος) Etymologici Magni Auctor: ἐκ τῦ πείθω ὁ δεύτερος ἀόριστος, ἔπιθον, καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, πέπιθον. τὸ πρῶτον τῶν πληθυντικῶν, πεπίθομεν· καὶ κατὰ συγκοπὴν, Ἰλιάδος δ', καὶ δεξιαὶ, ᾗς ἐπέπιθμεν, ἀντὶ τῦ, αἷς ἐπεποιθήκαμεν. Politus.

2. τὸ ἐπέπιθμεν) Regula hæc eſt apud Etymologum: τὰ εἰς μεν πληθυντικὰ, καθαρὰ θέλει εἶναι. ἐὰν δὲ ἓν σύμφωνον γένηται, κατὰ πάθος λέγεται εἶναι· φέρομεν, φέρμεν· ἴσαμεν, ἴσμεν· ἐπεπίθομεν, ἐπέπιθμεν. Politus.

3. δηλοῖ καὶ ἡ Ὀδύσσεια) Euſtathius ad Odyſſeam: τὸ τὰς δεξιὰς χερὶς ἐντιθέναι, ὅπερ καὶ νῦν πολλοῖς τῶν ἐθνῶν ἐπιχωριάζει, δόγμα φιλοφροσύνης ἦν ἀσφαλέστατον. ὅθεν καὶ δεξιοὶ λέγονται οἱ ἀγαθοί. καὶ δεξιοῦσθαι μέχρι νῦν, τὸ φιλοφρονεῖσθαι λέγεται. Politus.

4. Μενέλαον εὔελπιν εἶναι) Atqui εὔελπις hoc loci Agamemnon, non Menelaus. *Polit.*

Attamen κοινοτέρως Menelaus εὔελπις dici poteſt, quoniam illi ſpem facit Agamemnon, & Menelaus victos, ab Euſtathio cum Alexandro victo comparatur; & juniorum proprium eſt, eſſe εὐέλπιδας, ut Ariſtoteles in Ethicis obſervat. *Salvinus*.

Digitized by Google

αὐτοῖς, διὰ τοῦ ι γράφεται παρὰ τῇ ποιητικῇ ἀκριβείᾳ· εἰ μή που, ὡς καὶ νῦν, ἀντὶ τοῦ ἰδίαις λαμβάνεται. αὐτὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ, ὁ σφὸς, ἡ σφὴ, ταῖς σφαῖς, ἔχει τὸ ι ἐν τῇ παραληγούσῃ, ὁμοίως τῷ, ᾗσι φρεσί. καὶ σῇσι.[1] καὶ ὅσα τοιαῦτα. Τὸ δὲ ἀπέτισαν σὺν σφῇσι κεφαλαῖς, ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐλλειπτικῶς παραφράζων, φασί· σῷ κράατι τίσεις. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι ἐν τῷ, Ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ, καὶ ἐν τῷ, σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν, χρόνοι ἀντὶ χρόνων συνήθως λαμβάνονται, ἤγουν ἐνεστὼς,[2] καὶ παρῳχημένος, ἀντὶ ἀληθοῦς μέλλοντος. Τὸ γὰρ ἐκτελεῖ, ἀντὶ τοῦ, πάντως ἐκτελέσει. καὶ τὸ ἀπέτισαν ὁμοίως, ἀντὶ τοῦ, ἐξ ἅπαντος ἀποτίσουσιν. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ, σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν σὺν σφῇσι κεφαλῇσι, καὶ ἑξῆς, παροιμιακή τις τροπικὴ ἔννοιά ἐστι, μετενηνεγμένη ἀπὸ ἀκολουθίας χρέους, δηλοῦσα, ὅτι τὸ χρέος, ὃ λαβόντες οἱ Τρῶες ἔχουσι πολλοὺς ἤδη ἐνιαυτοὺς, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἡρπασμένη Ἑλένη, ὀψέ ποτε ἀποτίσουσιν, ὡς οἷά τι ἀρχαῖον, ἤγουν κεφάλαιον ὀφειλῆς· καὶ οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ σὺν μεγάλῳ καὶ τόκῳ, καὶ ποινῇ, τουτέστι, προστίμῳ. Τάδε εἰσὶν αἱ κεφαλαὶ τῶν ἁρπασάντων, καὶ ἡ τῶν αὐτοῖς φιλτάτων αἰχμαλωσία. Ὁμοιοῦται δέ πως τῇ τοιαύτῃ Ὁμηρικῇ ἐννοίᾳ ἐν
Rom. p. 459. τοῖς μετὰ ταῦτα τὸ, μὴ τὸ χθιζὸν Ἀχαιοὶ [3] ἀποστήσωνται χρέος.

genere maſculino, ſcribi cum ι apud Poëtam hunc accuratum, & diligentem: niſi fortè, ut hoc loci, accipiatur pro ἰδίαις, *ſuis*. Quum enim id ſit a nomine ὁ σφὸς, ἡ σφὴ, *ſuus*, *ſua*, ταῖς σφαῖς, *ſuis*; habet τὸ ι in penultimâ, ſimiliter atque τὸ, ᾗσι φρεσὶ, *ſuo animo*, *vel ſuâ mente*. &, σῇσι, *tuâ*, *videlicet mente*, & quæcumque alia id genus. Quod ait, ἀπέτισαν σὺν σφῇσι κεφαλῇσι, *cum capitibus ſuis luant*, aliter exprimit in Odyſſeâ per ellipſin, ſeu defectum præpoſitionis, illis verbis: σῷ κράατι τίσεις. *tuo capite lues*. Vide etiam, ut in his verbis: Ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ. *Vel ſerò perficit*; itemque in illis: σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν. *magnoque luerunt*; ſumuntur, ut moris eſt, tempora pro temporibus, Præſens videlicet, & Præteritum, pro vero Futuro. Sumitur namque τὸ ἐκτελεῖ, *perficit*, pro πάντως ἐκτελέσει, *omnino perficiet*. ac ſimiliter τὸ ἀπέτισαν, *luerunt*, pro ἐξ ἅπαντος ἀποτίσουσιν, *omnino*, *ſeu omni modo luent*, *ac perſolvent*. Sciendum quoque eſt, id, quod dicit, σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν σὺν σφῇσι κεφαλῇσι, &c. *magnoque luent ſuis capitibus*, &c. ſenſu quodam translato in modum proverbii dictum eſſe, ductâ metaphorâ ex eo, quod conſequens fit debito. Significat enim, rem alienam, quam Trojani abſtulerant, multoſque jam annos habent, hoc eſt, raptam Helenam, eos vel ſerò tandem aliquando eſſe reddituros, veluti ſortem quamdam uſurarum, caput videlicet debiti; nec quomodocumque eos eſſe reddituros; ſed magno cum fœnore, & cum pœnâ, hoc eſt, multâ. Hæc autem multa, capita ipſa ſunt raptorum, & quæ ſunt iis chariſſima, abducta in captivitatem. Ec Homericæ iſti ſententiæ ſimile quodammodo poſtea eſt illud: μὴ τὸ χθιζὸν Ἀχαιοὶ ἀποστήσωνται χρέος. *ne heſternum Achivi debitum rependant*.

Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμόν.
Ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ,
Καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης, ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
Αὐτὸς ἐπισσείῃσιν ἐρεμνὴν αἰγίδα πᾶσι,
Τῆσδ' ἀπάτης κοτέων. τὰ μὲν ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα.
Ἀλλά μοι αἰνὸν ἄχος σέθεν ἔσσεται, ὦ Μενέλαε,
Αἴ κε θάνῃς, καὶ μοῖραν ἀναπλήσῃς βιότοιο·
Καί κεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἱκοίμην.
Αὐτίκα γὰρ μνήσονται Ἀχαιοὶ πατρίδος αἴης.
Κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ, καὶ Τρωσὶ λίποιμεν
Ἀργείην Ἑλένην. σέο δ' ὀστέα πύσει ἄρουρα
Κειμένου ἐν Τροίῃ, ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ.
Καί κέ τις ὧδ' ἐρέει Τρώων ὑπερηνορεόντων,
Τύμβῳ ἐπιθρῴσκων Μενελάου κυδαλίμοιο·
Αἴθ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον τελέσει' Ἀγαμέμνων,
Ὡς καὶ νῦν ἅλιον στρατὸν ἤγαγεν ἐνθάδ' Ἀχαιῶν.
Καὶ δὴ ἔβη οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σὺν κεινῇσιν νηυσὶ, λιπὼν ἀγαθὸν Μενέλαον.
Ὥς ποτέ τις ἐρέει. τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.
Τὸν δ' ἐπιθαρσύνων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Θάρσει, μηδέ τί πω δειδίσσεο λαὸν Ἀχαιῶν.
Οὐκ ἐν καιρίῳ ὀξὺ πάγη βέλος, ἀλλὰ πάροιθεν
Εἰρύσατο ζωστήρ τε παναίολος, ἠδ' ὑπένερθεν
Ζῶμά τε, καὶ μίτρη, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.

Bene enim ego hoc ſcio mente, & animo.
Erit dies, cum aliquando peribit Ilium ſacrum,
Priamuſque, & populus bellicoſi Priami.
Jupiter autem ipſis Saturnius, in alto ſedens, in æthere habitans,
Ipſe omnibus tenebroſam ægidem incutiet,
Ob hanc fraudem iratus. Neque hæc erunt irrita.
Sed mihi gravis dolor tuâ cauſâ erit, o Menelae,
Si morieris, et vitæ fatum expleas;
Ego verò ſummâ ignominiâ notatus, ſiticuloſum Argos repetam.
Statim enim recordabuntur Achivi regionis patriæ.
Et gloriam Priamo, atque Trojanis relinquemus
Argivam Helenam. Tua verò oſſa putrefaciet terra
Jacentis apud Trojam, poſt rem infectam.
Et unus aliquis ſic dicet Trojanorum ſuperbientium,
Sepulcro inſultans Menelai glorioſi:
Utinam ſic in omni rem iram ſuam expleat Agamemnon,
Ut nunc fruſtra huc duxit exercitum Achivorum.
Jam verò domum rediit ſuam in patriam regionem,
Vacuis navibus, relicto bono Menelao.
Sic olim quis dicet. tunc mihi dehiſcat lata terra.
Victum hunc flavus Menelaus confirmavit his verbis:
Bono eſto animo, neque dum perterreas copias Græcorum.
Non in periculoſo loco defixa eſt acuta ſagitta; ſed ante
Tutatus eſt balteus varius, & ſubter
Cinctuſque, & lamina, quam fabri ærarii fecerunt.

νγ'. Παρεῤῥίπτει καὶ ἐνταῦθα τὴν τῆς Τροίας ἅλωσιν ὁ Ποιητὴς, [4] παραμυθόμενος ἀγωνιῶντα τὸν φιλέλληνα. Παράγει γὰρ τὸν βασιλέα λέγοντα· Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμόν. Ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ, καὶ Πρίαμος, καὶ λα-
ὸς

LIII. Hunc etiam in locum injicit Poëta expugnationem Trojæ, ut faventem Græcis auditorem, de eorumque ſalute trepidantem conſoletur, ac confirmet. Regem namque ſic loquentem inducit: Bene enim ego hoc novi mente, & animo. Erit dies, cum aliquando peribit ſacrum Ilium, Priamuſque, & populus Priami.
At-

1. ᾗσι φρεσὶ ποιητικῶς) Hom. Odyſſ. α. Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν. Salvinus.
2. καὶ παρῳχημένος, ἀντὶ ἀληθοῦς μέλλοντος) Præteritum pro futuro ſumere, vatum eſt ac Prophetarum, qui in ſacris litteris nuncupantur Viri Videntes. *Salvinus*.

3. ἀποστήσονται) l. ἀποστήσωνται ex v. 741. lib. ν'. Il. Δεῦρο, μὴ τὸ χθιζὸν ἀποστήσωνται Ἀχαιοὶ Χρέος. Alii ἀποτίσωνται pro ἀποστήσωνται. Politus.
4. παραμυθόμενος) l. παραμυθούμενος. Polit.

Atque hoc etiam figuratum eſt genus prædictionis: ad cujus quidem imitationem in aliis quoque argumentis ſeſe unus aliquis per parœdiam conformabit, cum malum aliquod, ſeu futuram calamitatem vaticinatur. Exempli cauſsâ: Bene ego ſcio mente, atque animo, diem fore, cum aliquando id erit. Sciendum autem eſt, non otioſè quidem, nec perfunctoriè, ac præter rem; ſed ad rem accuratè admodum, atque exquiſitè, Poëtam dixiſſe, futurum eſſe tempus, cum Troja peribit. Nam, ex Geographi, aliorumque ſcriptorum teſtimonio, ne veſtigium quidem extat antiquæ urbis. Devaſtatis enim, inquit, urbibus, quæ circumcirca ſitæ erant, non tamen penitus dirutis; hec verò funditus everſâ, quidquid erat lapidum, ad urbium illarum inſtaurationem translatum fuit: tametſi Ilienſes eam, poſteaquam capta eſt, non omnino deletam fuiſſe affirment. Eidem quoque Geographo Ilienſium pagus fuiſſe traditur, ubi vetus Ilium, triginta ferè ſtadiis ſupra Ilium novum: quamvis Ilienſes, ut gloriæ ſuæ atque ambitioni ſervirent, urbem hanc ſuam, antiquam Trojam eſſe jactitarent. Hic iſte pagus, ut narrare idem pergit, exiguum, ac vile habuit templum Minervæ. Verùm Alexander ille Macedo, quum, poſt devictos ad Granicum hoſtes, eò adſcendiſſet, tum donariis templum ornavit, tum urbem pro pago nominavit; liberamque eam conſtituit, atque a tributis immunem: pollicituſque etiam eſt, ſeſe urbem eam magnam, templumque maximè illuſtre eſſe facturum. Fertur etiam plura Ilium loca poſtea mutaviſſe, quàm a Græcis dirutum fuit. Ad hæc narrat, Ilium novum ſic aliquando negligenter & contemptim habitum fuiſſe, ut ne tecta quidem ædificiorum tegulis integerentur; ſed illud poſtea inſtauratum, ac poſtremò, undecimo obſidionis die, captum fuiſſe, ut ait, a Fimbriâ, homine Romano, quòd eum Ilienſes, tamquam latronem, minimè reciperent. Quum autem eâ de re gloriaretur, quòd eam urbem, quam Agamemnon, mille navium claſſe inſtructus, decem annorum ſpatio vix ceperat, ipſe intra undecim dies in poteſtatem ſuam redegiſſet; quidam ex Ilienſibus ſic reſpondit: Non enim erat nobis Hector, qui pro urbe propugnaret. Verùm Divus Cæſar, Alexandri æmulatione, magnam curam geſſit ejus civitatis, ejuſque commodis conſuluit. Sicuti enim Alexander ſtudioſus erat Homeri, ita Cæſar Alexandri.

LIV. Ex iis igitur, quæ Geographus ſcribit, colligitur, antiquum Ilium penitus periiſſe: qui & diſertè affirmat, Homerum tum alibi ejus urbis excidium expreſſiſſe, tum etiam in his verbis: *ἔσσεται ἦμαρ ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρή. quando tandem peribit Ilium ſacrum.* Verumtamen conſtat, gloriari ambitioſiùs, atque adeò arrogantiùs ſolitos Ilienſes, eo quòd ſua ipſorum urbs minimè omnium penitùs cecidiſſet. Unde & Dion poſtea conatus

ὃς Πριάμοιο. Σχῆμα δὲ καὶ τοῦτο προαναφωνήσεως. ὅπερ παρῳδήσει τις καὶ ἐπὶ ἑτέραις ὑποθέσεσι, προμαντευόμενός τι κακόν. οἷον, ὅτι εὖ οἶδα κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμὸν, ὡς ἔσσεται ἦμαρ, ὅταν ποτὲ τόδε γένηται. Ἰστέον δὲ, ὅτι οὐ παρέργως, ἀλλὰ καὶ λίαν περιέργως εἶπεν ὁ Ποιητὴς τὸ, ἔσται καιρὸς, ὅτε ὀλῶται ἡ Τροία. Κατὰ γὰρ τὸν Γεωγράφον, καὶ ἑτέρους, οὐδὲν ἴχνος ἐστὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως. Baſ. p. 350.
Ἐκπεπορθημένων γάρ, φησι, τῶν κύκλῳ, οὐ μὴν κατεσπασμένων τελέως, ταύτης δ' ἐκ βάθρων ἀνατραπείσης, οἱ λίθοι πάντες εἰς τὴν ἐκείνων [1] ἀνάκτισιν μετηνέχθησαν· εἰ καὶ οἱ Ἰλιεῖς λέγουσιν, οὐ τελέως ἠφανίσθαι αὐτὴν μετὰ τὴν ἅλωσιν. Ὁ δ' αὐτὸς λέγει καὶ, ὅτι Ἰλιέων κώμη, ἔνθα ἡ παλαιὰ Ἴλιος, τριάκοντα σχεδὸν σταδίων [2] ἀνωτέρω πρὸς τὴν ὕστερον· εἰ καὶ Ἰλιεῖς φιλοδοξοῦντες, ἤθελον ταύτην εἶναι τὴν παλαιάν. [3] Ἡ δὲ τοιαύτη κώμη Ἀθηνᾶς εἶχε, [4] φησὶν, ἱερὸν μικρὸν, καὶ εὐτελές. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μακεδὼν, μετὰ τὴν ἐν Γρανίκῳ νίκην, ἀναβὰς, [5] ἀναθήμασί τε ἐκόσμησε, καὶ πόλιν ἀντὶ κώμης προσηγόρευσε, καὶ ἐλευθέραν ἔκρινε, καὶ ἄφορον· [6] ὑπέσχετο δὲ καὶ πόλιν ποιῆσαι μεγάλην, [7] καὶ ἱερὸν ἐπισημότατον. Λέγεται δὲ μετὰ τὴν ὑπὸ Ἑλλήνων κατασκαφὴν, πλείους μεταβεβληκέναι τόπους. Λέγει δὲ καὶ, ὅτι τὸ ὕστερον Ἴλιον οὕτω ποτὲ ὀλιγωρήθη, ὡς μηδὲ κεραμωτὰς ἔχειν στέγας. ὕστερον δὲ ἐπανορθωθεῖσα, ἑάλω, φησὶν, ὑπὸ Φιμβρίου Ῥωμαίου ἐνδεκαταία, τῶν Ἰλιέων μὴ δεχομένων αὐτὸν, ὡς λῃστήν. Ἐπεὶ δὲ ἐκαυχᾶτο, ὅτι τὴν πόλιν, [8] ἣν Ἀγαμέμνων δέκα ἔτη μόλις εἷλε, χιλιόναυν στόλον ἔχων, αὐτὸς ἕνδεκα ἡμέραις χειρώσαιτο, εἶπέ τις Ἰλιεὺς Rom. p. 460.
οὐ γὰρ ἦν [9] Ἕκτωρ ὑπερμαχῶν τῆς πόλεως. Καῖσαρ δὲ ὁ θεὸς, πάνυ αὐτῆς προὐνόησε, ζηλώσας Ἀλέξανδρον. ἦν γὰρ ὥσπερ Ἀλέξανδρος φιλόμηρος, οὕτω Καῖσαρ φιλαλέξανδρος.

νδ'. Συνάγεται γοῦν ἐκ τῶν τοῦ Γεωγράφου, παντελῶς ἀπολωλέναι τὴν παλαιὰν Ἴλιον· ὃς καὶ ῥητῶς φησιν, ὅτι Ὅμηρος ἀφανισμὸν δηλοῖ ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τῷ, ὅταν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρή. Δῆλον δὲ, ὅτι καὶ ἠλαζονεύοντο Ἰλιεῖς, μὴ ἀφανισθῆναι τὴν κατ' αὐτοὺς πόλιν. ὅθεν καὶ [10] ὁ Δίων ἐπηγωνίσατο ἀνασκευά-

1. ἀνάκτισιν) ἀνάληψιν. Politus.
2. ἀνωτέρω πρὸς τὴν ὕστερον) Strabo: ἀνωτέρω πρὸς ἕω, καὶ πρὸς τὴν Ἴδην, καὶ τὴν Δαρδανίαν, κατὰ τὴν νῦν καλουμένην Ἰλιέων κώμην. Polit.
3. Ἡ δὲ τοιαύτη κώμη) Hallucinatio Euſtathii. Non de Ilienſium pago, ubi antiquum Ilium, id narrat Geographus; ſed de Ilio novo, quod pagum antea fuiſſe affirmat: Τὴν δὲ τῶν Ἰλιέων πόλιν τὴν νῦν, τέως μὲν κώμην εἶναι φασί, τὸ ἱερὸν ἔχουσαν τῆς Ἀθηνᾶς μικρὸν, καὶ εὐτελές. Politus.
4. φησίν) Apud Euſtathium quidem Strabo; ſed apud Strabonem φασί, nempe alii, quos Strabo citat auctores. Polit.
5. ἀναθήμασί τε ἐκόσμησε) τὸ ἱερόν. Polit.
6. ὑπέσχετο δὲ) μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν Περσῶν ἐπιστολὴν ἐπιπέμψας. Polit.
7. καὶ ἱερὸν ἐπισημότατον) Adde ex Strabone, καὶ ἀγῶνα ἀποδείξειν. Polit.
8. ἣν Ἀγαμέμνων δέκα ἔτη μόλις εἷλε, χιλιόναυν στόλον ἔχων) Non ſatis domuere decem, non mille carinæ. Salvinus.
9. Ἕκτωρ ὑπερμαχῶν) Strabo. Ἕκτωρ ὁ ὑπερμαχῶν. Polit.
10. ὁ Δίων ἐπηγωνίσατο ἀνασκευάσαι τὰ Τρωικά) Perquam ingenioſus mirique artificii eſt λόγος ille Dionis Τρωϊκὸς ὑπὲρ τοῦ Ἴλιον μὴ ἁλῶναι. Non præteream eum ingenii, & diligentiæ laude, ſiquis adverſarium in Dionem pro Homero orationem ſcripſerit. Politus.

σαι τὰ Τρωϊκά, καὶ αὐτοὶ τάχ' ἂν ἔχαιρον τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Δίωνος. [1] Ἑλλάνικος δέ, φασι, χαριζόμενος αὐτοῖς, [2] συνηγορεῖ, τὴν αὐτὴν εἶναι πόλιν τὴν νῦν τῇ τότε. Ὅτι δὲ τοῦτο οὐκ ἀληθές, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς που δηλωθήσεται. Φησὶ δὲ καὶ Λυκοῦργος ὁ ῥήτωρ οὕτω περὶ τοῦ Ἰλίου· Τίς οὐκ ἀκήκοεν, ὡς ἅπαξ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων [3] κατεσκάφη; Ὕστερον δὲ τινες ἀνακτίσαι μὲν διενοήσαντο· οἰωνισάμενοι δὲ, ἐπαύσαντο, εἴτε διὰ τὰς συμφοράς, εἴτε καταρασαμένου τοῦ Ἀγαμέμνονος, κατά τι παλαιὸν ἔθος. ὥσπερ καὶ Κροῖσος, ἐξελών, φασι, [4] τὴν Σαρδιανήν, ἀρὰς ἔθετο κατὰ τῶν τειχιούντων τὸν τόπον. Τὸ δὲ, ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς που ἐρεῖ ὁ Ποιητής, κατὰ ὁμοίαν προαναφώνησιν. Προλέγει δ' ἐνταῦθα τὸ τοιοῦτον ὁ βασιλεύς, οἷα πεποιθὼς τοῖς ἐκ Διὸς τέρασι. Φησὶ γάρ· Ζεὺς δέ σφι Κρονίδης ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων, αὐτὸς ἐπισσείῃσιν ἐρεμνὴν αἰγίδα πᾶσι, τῆσδ' ἀπάτης κοτέων. τὰ μὲν ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα. Ἰστέον δέ, ὅτι οὐκ αὐτὸς ἐλπίζει ὁ βασιλεὺς ἑλεῖν τὴν Τροίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπιορκίαν τῶν Τρώων ἀπολωλέναι αὐτὴν ποτὲ λέγει. Περὶ γὰρ ἑαυτοῦ δυσελπιστεῖ. διὸ καὶ ἐπάγει· Ἀλλά μοι αἰνὸν ἄχος σέθεν ἔσσεται, ὦ Μενέλαε, αἴκε θάνῃς, καὶ μοῖραν ἀναπλήσῃς βιότοιο, καί κεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἱκοίμην. Αὐτίκα γὰρ μνήσονται Ἀχαιοὶ πατρίδος αἴης, καὶ τὰ ἑξῆς.

νέ. Ἐν δὲ τοῖς ἐκτεθειμένοις, τὸ μὲν ὀλώλῃ, παρακείμενός ἐστιν ὑποτακτικὸς ἐκ τοῦ ὄλωλα, ὅμοιος τῷ, ὄρωρα ὀρώρῃ. Ὑψίζυγος δὲ ὁ ὑψηλὸς κυβερνήτης, ἀπὸ τοῦ ὕψι ἐπιρρήματος, καὶ τοῦ κυβερνητικοῦ ζυγοῦ. Εἰπεῖν γάρ, ὁ ἐν ὕψει καθήμενος, ὀκνοῦσιν οἱ παλαιοί· φάμενοι, ὀρείαυλον μὲν τὸν ἐν ὄρει διατρίβοντα, καὶ ἐγχείμαργον, καὶ ἅπαντα τοιαῦτα, διφθόγγῳ στοιχεῖν, δίχα γε τοῦ ὀρίγανον, ὃ χαίρει ὄρεσι, καὶ τῶν ὅσοις ἐπάγονται δύο σύμφωνα, οἷον ὀρίτροφος, ὀρίδρομος, ὀριβρεμέτης· τὰ δὲ παρὰ τὸ ὕψος, καὶ κάλλος, ἐν διχρόνῳ μόνῳ εἶναι. ὑψίκομος, καλλίδρομος. Ἔτι καὶ ἄλλως ὑψίζυγος, ὁ ἄνω σταθμίζων τὰ κατ' ἀνθρώπους· ἵνα ἐν μιᾷ λέξει συντέμῃ τὸ νόημα ἐκεῖνο, ἐν ᾧ τὸν Δία ποιήσει τάλαντα μεταχειριζόμενον, καὶ τὰς τῶν Ἀχαιῶν, καὶ Τρώων κῆρας, ὡς ἐπὶ ζυγοῦ, ταλαντεύοντα, καὶ ὡς εἰπεῖν,

eſt Trojanarum rerum hiſtoriam refutare: ipſique fortaſſe Ilienſes in Dionis oratione, atque argumentis libenter atque jucundè acquieviſſent. Hellanicus quoque, ut narrant, ad gratiam Ilienſium captandam, defendit, urbem, quæ nunc eſt, eamdem eſſe, atque antiquam. Quod tamen alienum eſſe a vero, infra alicubi oſtendemus. Sic autem de Ilio Lycurgus Orator: Quis non auditu percepit eam urbem, poſteaquam ſemel a Græcis diruta fuit, deſertam, atque incultam permanſiſſe? Poſtea quidem nonnulli reædificare eam cogitarunt; ſed, omine accepto, deſtiterunt, ſive ob calamitates, atque adverſos caſus, ſive quòd Agamemnon, ex veteri quadam conſuetudine, locum illum exſecratus fuiſſet. quomodo etiam Crœſus, Sidenâ expugnatâ atque everſâ, diris devoviſſe eos dicitur, qui muro locum cingerent. Quod verò ait Poëta, ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος. *Erit dies, cum aliquando Ilium peribit*; id etiam alicubi poſtea, prædictione planè ſimili, uſurpat. Id ipſum autem rex hoc loci prædicit, veluti fretus oſtentis, atque prodigiis, quæ divinitus, ab ipſoque Jove contigerant. Sic enim ait: Juppiter porrò Saturnius, in excelſo ſedens, in æthere habitans, ipſe iis omnibus tenebroſam ægidem incutiet, propter hanc fraudem iratus. Hæc profectò non erunt irrita. Ubi ſciendum, non ſperare ipſum regem, ſeſe urbem Trojam eſſe capturum; ſed ſic affirmare, & dicere, Trojam propter Trojanorum ipſorum perjurium tandem aliquando eſſe perituram. Ipſe namque de ſeſe vix habet, quid ſperet. Ideoque verba hæc ſubjicit: Sed mihi gravis dolor propter te erit, o Menelae, ſi morieris, vitæque fatum expleas; ego verò ignominiâ notatus, Argos, urbem illam ſiticuloſam, repetam. Namque Achivi ſtatim reminiſcentur regionis ſuæ patriæ. &c.

LV Quod autem ad verba ipſa prolati hujus in medium loci attinet, τὸ ὀλώλῃ, *perierit*, Præteritum eſt ſubjunctivum ex ὄλωλα, *peris*, ſimile atque τὸ ὄρωρα, ὀρώρῃ, *concitatus fui, fuerit*. Ὑψίζυγος, *ſublimè atque altè locatus*, intelligitur ſublimis gubernator, ab adverbio ὕψι, *altè, ſublimè*, & a nomine ζυγὸς, quæ eſt ſedes gubernatoris. Nolunt enim veteres Grammatici id ita explicare, ut idem ſit, atque ὁ ἐν ὕψει καθήμενος, *in alto, atque in ſublimi conſidens*: quippe quum doceant, ὀρείαυλον quidem, *monticolam*, ideſt, eum, qui ἐν ὄρει, *in monte*, commoratur, & ἐγχείμαργον, *haſtâ furentem, ſeu bellicoſum*, & quæcumque alia nomina hujus generis, cum diphthongo procedere, niſi quòd excipitur τὸ ὀρίγανον, *origanum*, quod ὄρεσι, *montibus*, gaudet, eaque omnia, quæ inſertas habent conſonantes duas, ut ὀρίτροφος, *in monte nutritus*, ὀρίδρομος, *per montem decurrens*, ὀριβρεμέτης, *per montem ſtrepens, ſeu reſonans*: at verò, quæ derivata ſunt ab ὕψος, *altitudo, faſtigium, ſublimitas*, & a κάλλος, *pulchritudo*, ea ancipitem tantummodò unam habere. cujuſmodi eſt ὑψίκομος, *in ſummâ parte habens comas, ſeu frondoſus*. καλλίδρομος, *pulchrum habens curſum*. Præterea aliter quoque dicitur ὑψίζυγος, *ſublimem habens ſtateram*, is, qui in ſublimi res ponderat, æſtimatque humanas. ita ut unâ, ac ſimplici voce ſententiam illam contrahat, qua Jovem poſtea inducit lances in manus ſumentem, Achivorumque, & Trojanorum fata, tamquam ἐπὶ ζυγοῦ, in

1. Ἑλλάνικος δέ, φασι) Verba hæc Strabonis. *Polit.*

2. συνηγορεῖ, τὴν αὐτὴν εἶναι πόλιν τὴν νῦν τῇ τότε) Strabo: συνηγορεῖ τῷ τὴν αὐτὴν εἶναι πόλιν τὴν νῦν τῇ τότε. Polit.

3. κατεσκάφη ὕστερον) Supple locum mutilum ex Strabone, & ſic lege: κατεσκάφη, οἰκήτορος ἔρημος; Ὕστερον &c. Sed plenius tamen, & melius locus idem legitur apud eumdem ipſum Lycurgum: Τοῦτο μὲν γὰρ, εἰ καὶ παλαιότερον εἰπεῖν ἐστι, τὴν Τροίαν τίς οὐκ ἀκήκοεν, ὅτι μεγίστη γεγενημένη τῶν τότε πόλεων, καὶ πάσης ἐπάρξασα τῆς Ἀσίας, ὡς ἅπαξ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατεσκάφη, τὸν αἰῶνα ἀοίκητός ἐστι. Politus.

4. Τὴν Σαρδιανὴν) Lege ex Strabone, τὴν Σιδήνην, Nec verum eſſe poteſt de Sardibus, regiâ ipſâ Crœſi. *Politus.*

in ſtaterâ, appendentem, atque, ut ita dicam, ζυγοςατοῦντα, *trutinâ librantem, ac ponderantem*. Sed huic explicationi adverſari quadammodo, atque obſtare videtur is, qui ζυγὸς apud Homerum minimè ſolitum eſſe dici ait de trutinâ, ſeu ſtaterâ. Ζυγὸν enim, jugum ille intelligit currûs, ac plauſtri, & ζυγόδεσμον, lorum interpretatur, quo jumentorum jugum jungitur, atque alligatur temoni. Quin etiam ὑψίζυγος poteſt eſſe rex ὑψηλός, *excelſus, atque ſublimis*, ſive ὑψίθρονος, *habens ſolium ſublime, ſive excelſo in ſolio collocatus*, ſecundùm illud Poëtæ Tragici: ἐπὶ ζυγοῖς καθέζετο ἀρχῆς. *in ſolio ſedebat principatûs*. Atque id etiam dictum eſt per metaphoram a loco, ſeu a ſede gubernatoris. Addit vetus ille Grammaticus, quem proximè citavimus: ζυγά, *juga*, etiam ſedes remigantium, ſeu tranſtra. unde ὑψίζυγος, ὁ ὕψι καθέδραν ἔχων, *is, qui in alto habet ſedem, ſeu ſedem habet ſublimem*.

LVI. Τὸ ἐπισείῃ, *incutiet*, oſtendit, ægidem genus eſſe armorum Jovis σειστόν, quod ab eo concutiatur, ac vibretur, non quod jaciatur, aut ad vulnus infligendum adhibeatur. Non enim ægis vim vulnerandi habet; ſed concuſſa, perterret. Eam vocat ἐρεμνήν, ideſt, tenebroſam, ab ἔρεβος, *erebus, Orcus, inferi*. Atque ita etiam a σέβω, *veneror*, fit τὸ σεμνόν, *venerandum, atque auguſtum*, mutatione τοῦ β' in μ'. Porrò autem de ægide ſupra quidem nonnihil ſcriptum eſt in libro α'. Sed de eâ meliùs alibi ſcribemus. Hic illud unum, ac ſolum dicendum, per obſcuritatem, atque nigrorem ægidis tacitè ſignificari, nubem eam eſſe denſiorem, & procelloſam. Τὸ πᾶσιν, *omnibus*, tum Trojanorum internecionem declarat, tum ſociorum, qui apud eos, auxilii causſâ, verſabantur. Quod ait, τῆσδ' ἀπάτης κοτέων, *propter hanc fraudem iratus*, parechesin habet, ſonique ſimilitudinem cum illis verbis: ὅρκια πάτησαν. *fœdus, atque jusjurandum conculcarunt*. Sono namque inter ſeſe conveniunt ἀπάτη, *fraus*, & τὸ ἐπάτησαν, *conculcarunt*: quamvis inter ſe ſatis longè diſtent, propterea quòd delicias hujuſcemodi ſermonis ſobriè ac parcè conſectatur Poëta. Deinde illud: μοῖραν ἀναπλήσῃς, hoc eſt, ἐκπληρώσῃς, βιότου, *fatum compleas*, hoc eſt, *expleas, vitæ*, periphraſis eſt τοῦ θάνῃς, *moriaris*. Immo & ἡ μοῖρα τοῦ βιότου, *fatum, ſeu ſors vitæ*, vitam ipſam ſignificat per periphraſin. Videtur autem Poëta communem illam, atque adeò perſpicuam τοῦ θανεῖν, *moriendi*, vocem magnificè, ac decorè ſtudioſiùs per periphraſin explicaſſe, nemo ut alter quiſquam eloqui potuiſſet. Πολυδίψιον, *multæ ſitis*, Argos vocat, aut tamquam valde deſideratum, & concupitum Græcis, aut quia fabulæ perhibent, aquis olim Argos caruiſſe; ſed aquarum poſtmodum copiâ affluere cœpiſſe, cum Neptunus erumpere e terrâ fecit fontes Lernæos, amore captus Amymones, a qua Amymoniæ in Argis, ſeu Argeâ, aquæ ſunt appellatæ; ſive etiam operâ filiarum Danai, quæ eò ex Ægypto advenientes, puteos effodere docuerunt, ſecundùm illud Heſiodi:

Argos

πῶν, ¹ ζυγοςατοῦντα. Εἰς τοῦτο δὲ ὑπεναντιοῦται ὁ εἰπών, ὅτι ζυγὸς παρ' Ὁμήρῳ, οὐ συνήθως ἐπὶ ςαθμοῦ. Ζυγὸν γὰρ ἐκεῖνος οἶδεν ἅρματος καὶ ἁμάξης, καὶ ζυγόδεσμον, ἱμάντα τὸν ζυγὸν τῶν ζώων ζευγνύντα. Δύναται δὲ ὑψίζυγος εἶναι καὶ ὁ ὑψηλός, ² εἴτ' οὖν ὑψίθρονος βασιλεύς, κατὰ τό, ἐπὶ ζυγοῖς καθέζετο ἀρχῆς, τὸ τοῦ Τραγικοῦ. Καὶ τοῦτο δὲ ἀπὸ τῆς κυβερνητικῆς μετῆνεκται καταςάσεως. Λέγει δὲ καὶ ὁ ῥηθεὶς προσεχῶς παλαιός· ζυγὰ καὶ καθέδραι ἐρεσσόντων. ὅθεν ³ ὑψίζυγος, ὁ ὕψι καθέδραν ἔχων.

ϛʹ. Τὸ δὲ ἐπισείῃ, σειςὸν Διὸς ὅπλον τὴν αἰγίδα εἶναι δηλοῖ, οὐ μὴν βλητικόν. Οὐ γὰρ βάλλει. σειομένη δέ, ἐκφοβεῖ. Ἐρεμνὴν δὲ λέγει, ⁴ τὴν σκοτεινήν, ἀπὸ τοῦ ἔρεβος. Οὕτω δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ σέβω γίνεται τὸ σεμνόν, τροπῇ τοῦ β' εἰς μ'. Περὶ δὲ τῆς αἰγίδος, προγέγραπται μὲν ὀλίγον τι ἐν τῇ ἄλφα ῥαψῳδίᾳ· ἑτέρωθι δὲ γραφήσεται κάλλιον. Ἐνταῦθα δὲ τοσοῦτον καὶ μόνον ῥητέον, ὅτι τὸ ἐρεμνὸν τῆς αἰγίδος, νέφος ὑπεμφαίνει αὐτὴν εἶναι πυκνόν, καὶ καταιγιδῶδες. Τὸ δὲ πᾶσι πανωλεθρίαν Τρώων τε, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπικούρων δηλοῖ. Τὸ δέ, τῆσδ' ἀπάτης κοτέων, παρήχησίς ἐςι πρὸς τό, ὅρκια πάτησαν. Παρηχεῖται γὰρ ἡ ἀπάτη, καὶ τὸ ἐπάτησαν. εἰ καὶ κατὰ μακρὰν ἀπόςασιν, διὰ τὸ σωφρόνως ἔχειν καὶ περὶ τὰ τοιαῦτα τὸν Ποιητήν. Τὸ δέ, μοῖραν ἀναπλήσῃς, ὅ ἐςιν, ἐκπληρώσῃς, βιότου, περίφρασίς ἐςι τοῦ θάνῃς, καὶ ἡ μοῖρα δὲ τοῦ βιότου, αὐτὸν τὸν βίον δηλοῖ περιφραςικῶς. Δοκεῖ δὲ σεμνῶς ὁ Ποιητὴς λέξιν κοινήν, καὶ οὕτω σαφῆ τὴν τοῦ θανεῖν περιφράσαι φιλοτιμότερον, ὡς οὐκ ἂν ἕτερός τις φράσειε. Πολυδίψιον δὲ τὸ Ἄργος καλεῖ, ἢ ⁵ ὡς πάνυ ποθούμενον Ἕλλησιν, ἢ ὅτι μυθεύεται ἄνυδρόν ποτε εἶναι· ὕςερον μέντοι εὔυδρον γενέσθαι, Ποσειδῶνος ἀναρρήξαντος τὰς ἐν Λέρνῃ πηγάς, ⁶ διὰ τὸν τῆς Ἀμυμώνης ἔρωτα, ⁷ ἐξ ἧς καὶ Ἀμυμώνια ἐν Ἄργει ὕδατα· ἢ καὶ ἀπὸ τῶν Δαναΐδων, αἳ παραγενόμεναι ἐξ Αἰγύπτου, ⁸ φρεωρυχίαν ἐδίδαξαν, ὡς Ἡσίοδος·

Rom. p. 461.

Baſ. p. 351.

Ἄργος

1. ζυγοςατοῦντα) Etymologici Magni Auctor ex Oro: ὑψίζυγος ὁ ἐν ὕψει ζυγοςατῶν, καὶ ταλαντεύων τὰς μοίρας. Polit.

2. εἴτ' οὖν ὑψίθρονος) Suidas: ὑψίζυγος, ὁ ὕψει θρόνον ἔχων. Polit.

3. ὑψίζυγος, ὁ ὕψι καθέδραν ἔχων) Heſychius: ὑψίζυγος, ὑψηλὴν ἔχων τὴν καθέδραν. Etymologici Magni Auctor ex Oro: ὑψίζυγος, ὁ Ζεύς· ὁ ἐν ὕψει ἔχων τὴν καθέδραν, καὶ πάντων ὡς κυβερνοῦντος. Politus.

4. τὴν σκοτεινήν, ἀπὸ τοῦ ἔρεβος) Etymologici Magni Auctor: ἐρεμνὴ ἡ σκοτεινή. παρὰ τὸ ἔρεβος ἐρεβεννή. καὶ κατὰ συγκοπήν, ἐρεμνή. Polit.

5. ὡς πάνυ ποθούμενον Ἕλλησιν) πολυπόθητον, μεταφορικῶς, ἀπὸ τῶν διψώντων. Athenæus lib. 10. c. 9. τὰς δὲ δίψας αἴτιον ἐςὶ πολυποθητότερον. διόπερ καὶ τὸ Ἄργος πολυδίψιον ὁ Ποιητὴς ἔφη, πολυπόθητον διὰ τὸν χρόνον. τὸ δίψος γὰρ πᾶσιν ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν ἐμποιεῖ, τὴν περὶ τῆς ἀπολαύσεως. Politus.

6. διὰ τὸν τῆς Ἀμυμώνης ἔρωτα) quam Amymonen unam ferunt de filiabus Danai. *Politus*.

7. ἐξ ἧς καὶ Ἀμυμώνια ἐν Ἄργει ὕδατα) Hyginus Fab. 169. *Ex Amymones nomine Amymonius fons appellatus eſt*. Immo & fons ipſe, Amymone. Strabo lib. 8. Δείκνυται δὲ καὶ Ἀμυμώνη τις κρήνη κατὰ Λέρνην. Plinius: *Fontes, Niobe, Amymone*. Neque fons modò, Amymone; ſed inde etiam fluvius. Pauſanias Corinthiacis: ὅροι δὲ αὐτῷ (ἄλσους) τῇ μὲν ποταμὸς ὁ Ποντῖνος, τῇ δὲ ἑτέρᾳ ποταμός. Ἀμυμώνη δὲ ἀπὸ τῆς Δαναοῦ θυγατρὸς ὄνομα τῷ ποταμῷ. Amymonii fluminis a fonte Lernæo, eodemque Amymonio, meminit etiam Hyginus. *Politus*.

8. φρεωρυχίαν ἐδίδαξαν) Strabo: Τὴν μὲν γὰρ χώραν συγχωροῦσιν ἄνυδρον· αὐτὴν δὲ τὴν πόλιν ἐν ἀνύδρῳ χωρίῳ κεῖσθαι· φρεάτων δ' εὐπορεῖν, ἃ ταῖς Δαναΐσιν ἀνάπτουσιν, ὡς ἐκείνων ἐξευρουσῶν. Politus.

Ἄργος ἄνυδρον ἐὸν, [1] Δαναὸς ποίησεν [2] ἔνυδρον.

νζ΄. Τῷ μέντοι Γεωγράφῳ ἀρέσκει, πολυΐψιον αὐτὸ νοεῖν, χωρὶς τοῦ δ. τοῦ δέλτα δὲ ἐγκειμένου, λέγει, ὅτι τινὲς ὑπερβατῶς αὐτὸ δέχονται σὺν τῷ δ', κατὰ συναλοιφὴν συνδέσμου·

Καί κεν ἐλέγχιστος [3] πολὺ δ' ἴψιον Ἄργος ἱκοίμην.

ἀντὶ τοῦ, εἰς Ἄργος πολυδιάφθορον, πολέμοις· κατὰ τὸ, Πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν. [4] Τὸ γὰρ προϊάψαι, καὶ τὸ ἰάψαι, βλάβην τινὰ δηλοῖ. Ἄλλως γάρ, φησιν, [5] ἡ χώρα τὸ Ἄργος εὐυδρεῖ, εἰ καὶ αὐτὴ ἡ πόλις ἐν ἀνύδρῳ κεῖται. Λέγει δὲ καὶ αὐτὸς, ὡς πολύυδρον Δαναὸς τὸ Ἄργος ἐποίησε, καταδείξας τὰ ὑδρεῖα. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι προσπαθῶς ὁ βασιλεὺς δοκεῖ ἔχειν τῇ τῶν ὑδάτων δαψιλείᾳ. Διὸ οὐ μόνον οἷον οἰκτιζόμενος, πολυδίψιον τὸ Ἄργος καλεῖ, ἀλλὰ καὶ φρεωρυχίᾳ φιλητὴν ἱστόρηται. [6] Ἀγαμεμνόνεια γοῦν ᾄδονταί τινα φρέατα, ἐπεὶ περὶ Ἀττικὴν, φασι, καὶ ἐν Αὐλίδι, καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὤρυξεν ὁ Ἀγαμέμνων φρέατα. Καὶ τοίνυν ὁ ὀκνῶν αἰνοβαρῆ, καὶ ἔμφορτον οἴνου τὸν Ἀγαμέμνονα σκώπτειν, ὡς προϊστόρηται, ἔχοι ἂν ἐν τούτοις τὸ νηφάλιον αὐτῷ ἐπιμαρτύρασθαι, [7] διὰ τὸ φιλίως ἔχειν, ὡς εἴρηται, πρὸς τὰ ὕδατα. Ἔτι σημείωσαι καὶ, ὅτι πολυδίψιον εἰπεῖν, καὶ λειψύδριον, ταυτά πως φαίνεται. καὶ ἔοικεν ἐκεῖνο ἐκ τοῦ Ὁμηρικοῦ πολυδιψίου ληφθῆναι. [8] Ἦν δὲ Λειψύδριον χωρίον, φασὶν, ὑπὲρ τῆς Σπάρτης, [9] ὃ ἐτείχισαν

Argos aquarum expers, Danaus replevit aquarum.

LVII. Verumtamen Geographo placet, id intelligere πολυΐψιον, *multis damnis, ac calamitatibus affectum*, excluſâ litterâ δ'. Sed ſi eadem hæc littera ineſt, id ipſum ait quoſdam accipere cum δ' per hyperbaton, ſeu trajecto ordine verborum, per ſynalœphen conjunctionis: Καί κεν ἐλέγχιστος πολὺ δ' ἴψιον Ἄργος ἱκοίμην. *ſummâque ego ignominiâ notatus, ad Argos redeam, valde læſum, atque afflictum*. pro eo ac ſi diceret, εἰς Ἄργος πολυδιάφθορον πολέμοις. *ad Argos bellis magnopere perditum, atque afflictum, multis per bella ſtragibus affectum, acceptis multis per bella cladibus miſerè habitum*. ſecundùm illud: Πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν. *Multiſque affecta cladibus Pelopidarum domus*. Nam τὸ προϊάψαι, itemque τὸ ἰάψαι, clade aliquâ, ſeu damno afficere ſignificant. Alioquin enim, inquit, Argos regio, ſeu regio Argea, aquæ habet copiam: quamvis urbs ipſa ſita ſit in loco arido, & experte aquarum. Sed Geographus tamen teſtatur, Danai induſtriâ factum eſſe, ut Argos aquæ copiâ abundaret, quum hauriendarum derivandarumque aquarum rationem demonſtraſset. Volo autem, obſerves, quàm rex immodicè aquarum copiâ affici videatur. Qua de cauſsâ non ſolùm, veluti commiſerando, Argos vocat πολυδίψιον, *perquam ſiticuloſum*; ſed etiam de eo hiſtoriæ memorant, quàm impensè fodiendis puteis fuerit delectatus. Quippe putei celebrantur Agamemnonei, quòd Agamemnon, ut ajunt, in Atticâ, itemque in Aulide, multiſque in locis Græciæ, puteos effodi curaviſſet. Itaque qui irriſum non vult, aut reprehenſum Agamemnonem, tamquam hominem gravatum vino, vinoque ſemet ingurgitantem, ut ſupra proditum eſt; teſtimonium hic ei dare poterit ſobrietatis, eo quia, ut dictum eſt, eſſent ei veluti in deliciis aquæ. Ad hæc, obſerva, idem quodammodo videri dicere πολυδίψιον, *valde ſiticuloſum*, atque λειψύδριον, *Lipſhydrion, quod aquarum ſcilicet inopiâ laborat*. Atque illud quidem dictum videtur, ſumpto exemplo ex Homerico hoc vocabulo, πολυδίψιον. Lipshydrium, locus fuiſſe traditur ſupra Parnethem. Eum locum muro cinxerant, atque munie-

1. Δαναὸς ποίησεν ἔνυδρον) Paullò aliter legit hunc verſum Strabo: Ἄργος ἄνυδρον ἐὸν, Δαναοὶ θέσαν Ἄργος ἔνυδρον. Scholiaſta Homericus: Ἄνυδρον γὰρ οὖσαν τὴν Πελοπόννησον, ἔνυδρον ἐποίησε Δαναὸς, ἐξελθὼν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, καὶ οἰκήσας αὐτήν. Sic etiam Etymologus. Itaque πολυδίψιον Ἄργος uterque capruit τὸ πολλῆς ὕδατος δεόμενον. Politus.

2. ἄνυδρον) lege ἔνυδρον, ut verſus poſtulet. Salvinus.

3. πολυδίψιον Ἄργος) Lege hic per ſynalœphen conjunctionis, πολὺ δ' ἴψιον Ἄργος. nempe, πολὺ δὲ ἴψιον Ἄργος. pro εἰς πολὺ ἴψιον Ἄργος. ut λέχοσδε pro εἰς λέχος. Politus.

4. Τὸ γὰρ προϊάψαι, καὶ τὸ ἰάψαι, βλάβην τινὰ δηλοῖ) Hom. Il. α΄. Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν Ἡρώων. Salvin.

5. ἡ χώρα τὸ Ἄργος εὐυδρεῖ) quippe regio κοίλη οὖσα, καὶ ποταμοῖς διαρρεομένη, καὶ ἕλη, καὶ λίμνας παρέχουσα. Politus.

6. Ἀγαμεμνόνεια γοῦν ᾄδονταί τινα φρέατα) Heſychio Ἀγαμεμνόνεια. Ἀγαμεμνόνεια, inquit, φρέατα. ἱστοροῦσι, τὸν Ἀγαμέμνονα περὶ τὴν Αὐλίδα, καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος φρέατα ὀρύξαι. Sunt hi putei in proverbio. Politus.

7. διὰ τὸ φιλίως ἔχειν, ὡς εἴρηται, πρὸς τὰ ὕδατα) Poterant eſſe aquæ in deliciis viro potori, ut ejus æſtum temperaret, atque caſtigaret, ebrietatique aquam bibendo occurreret. Salvinus.

8. Ἦν δὲ Λειψύδριον χωρίον, φασίν, ὑπὲρ τῆς Σπάρτης) Secutus videtur hanc lectionem Hadrianus Junius in Animadverſionibus ſuis. Sed ea eſt apertè falſa. Lege, ὑπὲρ τῆς Πάρνηθος. Heſychius: Λειψύδριον, χωρίον τὸ ὑπὲρ Πάρνηθος. Suidas: ἐτείχισαν Λειψύδριον τὸ ὑπὲρ Πάρνηθος· εἰς ὅπερ συνῆλθόν τινες τῶν ἐκ τοῦ ἄστεος, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ. Michael Apoſtolius: τὸ δὲ Λειψύδριον, χωρίον ἦν ὑπὲρ τῆς Πάρνηθος. Perperam Etymologus ὑπὸ τὴν Πάρνηθα, pro ὑπὲρ τῆς Πάρνηθος. Mons Atticæ, Parnes. Stephanus: Πάρνης, Πάρνηθος, τὸ ὄρος τῆς Ἀττικῆς. Itaque hoc Lipshydrium in Atticâ, non in Spartæ confiniis. Diſertè Etymologus: Λειψύδριον, τόπος τῆς Ἀττικῆς. Etymologiam adjicit, παρὰ τὸ λεῖψαι. quod eſt planè corruptum pro λείπω. Ab aquarum namque inopiâ, ſive ἀπὸ τῆς λειψυδρίας, dictum Λειψύδριον. Irrepſit autem, ut puto, in Euſtathium error ex compendio ſcripturæ, quòd ſcilicet primum fortaſſe exaratum fuiſſet ὑπὲρ Παρνῆθος. Id facilè tranſire potuit in τῆς Σπάρτης. Herodotus tamen lib. ε. Lipshydrium ſupra Pæoniam collocat, Λειψύδριον τὸ ὑπὲρ Παιονίης. Equidem Ludolphus Kuſterus exiſtimat, locum illum Herodoti corruptum eſſe, & pro Παιονίης reponi debere Πάρνηθος. Mihi verò reponendum videtur, Παρνηθίης. Τὸ τοπικὸν, Παρνήθιος, ut teſtatur Stephanus. Inde Παρνήθιος Juppiter apud Pauſaniam ὁ ἐν Πάρνηθι. Sic igitur χώρα ipſa, Παρνηθία. Παρνηθίης quum ſcripſiſſe exiſtimem Herodotum, id poſtea ab imperitis librariis mutatum opinor in Παιονίης. Hoc ſanè mendum ſcripturæ in Herodoto eſt antiquiſſimum. Politus.

9. ὃ ἐτείχισαν οἱ φυγάδες τῶν τυράννων, ὃν οἱ Ἀλκμαιωνίδαι προσετείχισαν) Eadem ferè apud Suidam: ὃ ἐτείχισαν οἱ φυγάδες τῶν τυράννων, οἱ Ἀλκμαιωνίδαι προσετείχισαν. quæ peſſimè interpretatus erat Eraſmus in hanc ſententiam: *quem muribus cinxerant tyranni, qui profugerant ex urbe, priùs condiderant Alcmæonida*. Unde perſpicuum eſt, Eraſmum pro προσετείχισαν legiſſe προετείχισαν. quomodo, poſt Eraſmi veſtigia, diſertè legit Æmilius Portus. Perperam. Rectum omnino eſt τὸ προσετείχισαν, ſeu, ut ſcribit Euſtathius, προσετείχισαν. Etymologici Magni Auctor: χώρα ὑπὸ τὴν Πάρνηθα, ἣν ἐτείχισαν οἱ φυγάδες τῶν τυράννων· ὃ οἱ Ἀλκμαιωνίδαι προσετείχισαν. Michael Apoſtolius: ὃ ἐτείχισαν μὲν οἱ φυγάδες τῶν τυράννων· οἱ δὲ Ἀλκμαιωνίδαι προέστησαν. Videtur Apoſtolius lectionem illam Suidæ, quam diximus, ſecutus, eamque exprimere voluiſſe. Sed legendum planè eſt apud Suidam: ὃ ἐτείχισαν οἱ φυγάδες τῶν τυράννων, ὧν Ἀλκμαιωνίδαι προειστήκεσαν. Prælucerat mihi ad hanc lectionem Euſtathius: quam poſtea lectionem vidi Kuſterum in Suidâ ſuo repræſentaſſe. Dicit Suidas, Athenienſium exſulibus, qui a tyrannis profugerant, præfuiſſe, ducesque ſemet præbuiſſe Alcmæonidas. Heſychius: οἱ φυγάδες Ἀθηναῖοι, ὧν οἱ Ἀλκμαιωνίδαι ἡγοῦντο, κατιέναι θέλοντες πολλάκις ἐπεχείρησαν, καὶ Λειψύδριον τειχίσαντες χωρίον ὑπὲρ τῆς Πάρνηθος, ἐπολέμουν τοῖς Πεισιστρατίδαις. Herodotus lib. ε. Ἀλκμαιωνίδαι, γένος ἐόντες Ἀθηναῖοι, καὶ φεύγοντες Πεισιστρατίδας, ἐπεί τέ σφι ἅμα τοῖσι ἄλλοισι

nierant profugi a tyrannis, atque exſules, quorum duces fuerant Alcmæonidæ. Sed, quum expugnati ipſi fuiſſent a Piſiſtrato, Scolion in eos canebatur, carmen videlicet convivale celebrabatur, hujuſcemodi: Heu, heu, Lipshydrion, ſociorum proditor, quales viros prodidiſti? bonoſque milites, claroſque cives. Quin & adagii loco uſurpari cœpta eſt pugna illa ad Lipshydrion.

LVIII. Τὸ πατρίδος αἴης, *patriæ regionis*, plenè atque integrè dictum eſt. ut & illud in Odyſſeâ: πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης. *Sed errare facit a patriâ regione, ſeu errabundum arcet a patrio ſolo*. & paullò poſt in illis verbis: φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν. *ſuam in patriam regionem*. At verò, cum per ſeſe, & ſeorſum πατρὶς, *patria*, dicitur; ſic utique appellatur per ellipſin. Deficit namque τὸ αἶα, *terra*, aut γῆ, *tellus*, aut χώρα, *regio*, aut quid ſimile. Sicuti & quando unus quiſpiam patriam vocat οἰκείαν, *ſuam ipſius*, ſic vocat per ellipſin. Plena enim atque integra tunc etiam locutio eſt, οἰκεία γῆ, *ſua ipſius regio*, aut πόλις, *urbs*, aut πατρὶς, *patria*. Ad hæc ſciendum, illud: Ζεὺς δέ σφι ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων, &c. *Juppiter autem ipſis ſublimi in ſede locatus, in æthere habitans, &c.* ut ſupra expoſitum eſt, per parœdiam, atque imitationem, fore, ut aptè interdum quadret in Deum, aut etiam in virum celſioris dignitatis, qui perfidioſis ac fraudulentis hominibus ſuccenſeat. Quum rex generoſo excelſoque animo curam agat rerum futurarum, atque ad eas mentis ſuæ aciem dirigat, triſtatur ſanè, ſibique ipſe optat, ut terra, quàm latè patet, dehiſcat, non eâ ſolùm de cauſſâ, quòd, occiſo Menelao, Græci ſunt receſſuri, Priamoque ac Trojanis Helenam ipſam, εὐχωλὴν, hoc eſt, καύχημα, *gloriam, atque exſultationem*, relicturi; ſed etiam quia, jacente eo apud Trojam, poſt rem infectam, unus quiſpiam de ſuperbis illis Trojanis in glorioſi, atque inclyti Menelai ſepulcrum inſultaturus eſt, his ferè verbis: Utinam in omni re ſic iram ſuam expleat Agamemnon, ut etiam nunc exercitum huc Achivorum fruſtra adduxit. Jam verò domum ille rediit ſuam in regionem, ac patriam, navibus vacuis, relicto bono Menelao. Hoc veluti epigramma, affecto vehementiùs animo, ad fratris ſepulcrum facit: ut ne ſcilicet Poëta hæc etiam lucubrationum genera inculta relinquat, atque inelaborata. Porro autem, ut obſervant, permagnâ vi, atque commotione animi, naves dicit vacuas, in quibus Menelaus frater minimè omnium eſt navigaturus. Immo & quod ait, ἀγαθὸν Μενέλαον, *bonum Menelaum*, itemque illud, Μενελάου κυδαλίμοιο, *Menelai glorioſi, atque inclyti*, perinde profert, ut ſiquis, patre humato, dicat, ſeſe patrem bonum, atque glorioſiſſimum amiſiſſe. Sic, tamquam in fratrem demortuum, næniam canit: qui etiam, quum eum antea manu teneret, verba, quæ ad eum fecit, fecit ſanè graviter ſuſpirando, atque ingemiſcendo. Ille tamen bono ipſum animo eſſe jubet, quòd non ἐν καιρίῳ, *in loco periculoſo, ac vitali*, acuta ſagitta eſſet defi-

σαν οἱ φυγάδες τῶν τυράννων, ὧν οἱ Ἀλκμαιωνίδαι προειστήκεισαν. Ἐκπολιορκηθέντων δ' αὐτῶν ὑπὸ τῶν περὶ Πεισίστρατον, Σκολιὸν εἰς αὐτοὺς ᾔδετο, ἤγουν μέλος τι ἐψάλλετο παροίνιον, τοιοῦτον· Αἲ αἲ Λειψύδριον προδοσέταιρον, οἵους ἄνδρας ἀπώλεσας; μάχεσθαι τ' ἀγαθοὺς, [1] καὶ εὐπατρίδας. Ἦν δὲ καὶ παροιμιαζομένη [2] ἡ ἐπὶ Λειψυδρίῳ μάχη.

νη΄. Τὸ δὲ πατρίδος αἴης, ἐντελῶς εἴρηται. ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ τό, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης. καὶ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν. Ὅτε δέ γε πατρὶς μόνον λέγεται, ἐλλειπτικῶς καλεῖται. Λείπει γὰρ τὸ αἶα, ἢ γῆ, ἢ χώρα, ἤτοι ταὐτόν. ὥσπερ καὶ ὅτε τις οἰκείαν τὴν πατρίδα λέγει, κατ' ἔλλειψιν λέγει. Τὸ γὰρ πλῆρές ἐστι καὶ τότε, οἰκεία γῆ, ἢ πόλις, [3] ἢ πατρίς. Ἔτι ἰστέον καὶ, ὅτι τὸ, Ζεὺς δέ σφιν ὑψίζυγος, [4] αἰθέρι ναίων, καὶ ἑξῆς, ὡς προέκκειται, παρῳδηθήσεταί ποτε εἰς θεὸν, ἢ καὶ ἄνδρα ὑψηλὸν, ὃς κατὰ ἀπατεώνων χολώσεται. Τοῦ μέλλοντος ἐπιστρεφόμενος εὐγενῶς ὁ βασιλεὺς, λυπεῖται, καὶ [5] χανεῖν αὐτῷ τὴν χθόνα εὐρεῖαν εὔχεται, οὐ μόνον, ἤπερ, Μενελάου θανόντος, οἰχήσονται Ἀχαιοὶ, λιπόντες τὴν Ἑλένην εὐχωλὴν, ὅ ἐστι, καύχημα, Πριάμῳ, καὶ Τρωσὶν, ἀλλὰ καὶ ἤπερ, αὐτοῦ κειμένου ἐν Τροίῃ, ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ, τῶν τις Τρώων ὑπερηνορεόντων τύμβῳ ἐπιθρώσκων Μενελάου κυδαλίμοιο, ἐρεῖ· Αἴθ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον τελέσοι Ἀγαμέμνων, ὡς καὶ νῦν ἅλιον στρατὸν ἤγαγεν ἐνθάδε Ἀχαιῶν, καὶ δὴ ἔβη οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, σὺν κεινῇσι νηυσὶ, λιπὼν ἀγαθὸν Μενέλαον. Τοῦτο δὲ καὶ οἷον ἐπίγραμμά τι ποιεῖ ἐπὶ τῷ τοῦ ἀδελφοῦ τύμβῳ περιπαθῶς· ἵνα μηδὲ τὰ τοιαῦτα ὁ Ποιητὴς ἀφήσῃ ἀνεξέργαστα. Πάνυ δὲ, φασὶ, περιπαθῶς, κενὰς τὰς νῆας λέγει. ἐν αἷς οὐ πλεύσει ὁ ἀδελφὸς Μενέλαος. Καὶ τὸ ἀγαθὸν δὲ Μενέλαον, καὶ τὸ Μενελάου κυδαλίμοιο, οὕτω λέγει, ὡς εἴ τις θάψας πατέρα, εἴποι, ὅτι ἀγαθὸν, καὶ κύδιστον πατέρα ἀπώλεσα. Οὕτω μονῳδεῖ ὡς ἐπὶ τεθνεῶτι τῷ ἀδελφῷ· ἄγε καὶ τῆς χειρὸς πρὸ τούτων ἔχων αὐτὸν, βαρυστενάχων εἶπεν, ἃ εἶπεν. Ἐκεῖνος μέντοι θαρσύνει αὐτὸν, εἰπὼν, ὡς οὐκ ἐν καιρίῳ ὀξὺ ἐπάγη βέλος. ἤγουν οὐκ·

ἄλλοισι Ἀθηναίων φυγάσι πειρωμένοισι κατὰ τὸ ἰσχυρὸν οὐ προεχώρεε κάτοδος, ἀλλὰ προσέπταιον μεγάλως, πειρώμενοι κατιέναι τε καὶ ἐλευθεροῦν τὰς Ἀθήνας. Λειψύδριον τὸ ὑπὲρ Παιονίης τειχίσαντες, ἐνθαῦτα οἱ Ἀλκμαιωνίδαι πᾶν ἐπὶ τοῖσι Πεισιστρατίδῃσι μηχανώμενοι. Sua videtur mihi Heſychius ex Herodoto depromſiſſe. Unde magis magiſque apparet, corruptum eſſe apud Herodotum τὸ Παιονίης, pro quo, ut, quàm minimum a ſcripturâ abiens, reponebam ego, ut paullò antè dixi, Πάρνηθος. Politus.

1. καὶ εὐπατρίδας) οἳ τότ' ἔδειξαν, οἵων πατέρων κύρησαν. Hæc alia ſtatim verba ſequebantur in Scolio illo Carmine, prout ea recitat Athenæus. Paullò aliter Etymologus: οἳ τότ' ἔδειξαν, οἵων πατέρων ἔσαν. Suidas, & Apoſtolius pro ἔσαν, ſcribunt ἦσαν. Politus.

2. ἡ ἐπὶ Λειψυδρίῳ μάχη) Eraſmus accipit τὸ μάχη, tamquam ſecundam perſonam verbi: quaſi ſcilicet ſcriptum eſſet μάχῃ· idque proverbium ita explicat: *In Lipſhydrio pugnas*. nempe quia, ut puto, adagium hoc ſine articulo expreſſum legerat apud Græcos magiſtros. Namque Heſychius, Etymologici Magni Auctor, Suidas, atque adeo Apoſtolius, qui in voce hac ordinandis literarum ſeriem ſunt ſecuti, proverbium extra articulum proferunt: ἐπὶ Λειψυδρίῳ μάχη. At enim, ut ex Euſtathio liquet, nomen eſt τὸ μάχη, & in adagio eſt ἡ ἐπὶ Λειψυδρίῳ μάχη, *pugna illa ad Lipſhydrium*. Politus.

3. ἢ πατρίς) Sed enim τὸ πατρὶς eſt per ellipſin, ut dixit paullò ante. *Polit.*

4. αἰθέρι ναίων) In Pſ. *Qui habitat in cælis, irridebit eos*. Salvin.

5. χανεῖν αὐτῷ τὴν χθόνα εὐρεῖαν εὔχεται) Virg. IV. *Sed mihi vel tellus optem priùs ima dehiſcat*. Salvinus.

Digitized by Google

οὐκ [1] ἐν ἐπιτηδείῳ μέρει, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ γράψας πεπληγῆναί τινα τὰ ἐπιτήδεια. Ἰστέον δὲ, ὅτι καιρία μὲν πληγὴ, εἰς ἣν ὁ πλήξας οὐκ ἀπώλεσε τὸν καιρὸν ἐν κενοῖς· οὐ καιρία δὲ, τὸ ἀνάπαλιν. Χρήσιμον δ' ἐνταῦθα καὶ τὸ, [2] μάλιστα δὲ καίριόν ἐστι. Καὶ ὁ καίριος δὲ λόγος, καὶ ὁ ἄκαιρος, ὅμοιόν τινα νοῦν ἔχει. Οὕτω δέ πως καὶ [3] τὸ παρακαίρια ῥέζειν.

Rom. p. 462.

νθ'. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ μὲν, ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ, ταυτόν ἐστι τῷ, ἀτελεῖ, ὅπερ ἐστι, μὴ εἰληφότι τέλος· εἰ καὶ εἰ μεθ' Ὅμηρον ἀτελεύτητόν φασι τὸ μὴ πεφυκὸς τέλος ἔχειν, ἤγουν φθορὰν, ἀλλὰ αἰώνιον. Τὸ δὲ ὑπερηνορεόντων, ἐξ οὗ Εὐριπίδης μεγαλάνορα ὑπερηνορίαν ἔφη, δηλοῖ, μὴ σώφρονος ἀνδρὸς εἶναι τὴν ῥηθεῖσαν Τρωϊκὴν ἠθοποιΐαν, ἀλλὰ σκωπτικοῦ τινος, καὶ οὐκ εὖ πεπαιδευμένου, καὶ μᾶλλον, εἰ καὶ ἐπιθρώσκων τῷ τοῦ νεκροῦ τάφῳ, τουτέστιν, ἐπεμπηδῶν, τὰ τοιαῦτα λαλεῖ. Δοκεῖ γὰρ φίλον εἶναι τοῖς κακοήθεσιν, ὥσπερ ἐφάλλεσθαι, καὶ ἐπεμβαίνειν σώμασιν ἐχθρῶν νεκροῖς, οὕτω καὶ μνήμασιν, ἐφιεμένοις κωφὴν γαῖαν αἰκίζειν. Τὸ δὲ, αἴθε οὕτως ἐπὶ πᾶσιν ὁ δεῖνα χόλον τελέσαι, ὡς καὶ νῦν ἅλιον ἐμόχθησεν, ἢ ἐπόνησεν, ἤτι τοιοῦτον, προσαρμόσαι ἂν, παρῳδηθὲν, παντὶ πολλὰ μὲν προθεμένῳ βλάψαι τινὰς, μηδὲν δὲ ἰσχύσαντι. Τὸ δὲ, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, ἑρμηνευτικόν ἐστι τοῦ, οἴκαδε. Τὸ δὲ, ὥς ποτέ τις ἐρέει. τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθὼν, ἐξ οὗ λαβών τις ἔφη τὸ, ἐθέλειν δῦναι κατὰ γῆς πολλὰς ὀργυίας· σχετλιασμός ἐστιν ἐπὶ λόγῳ φορτικῷ. Βολῆς δὲ ἀβλαβοῦς φραστικὸν, ἔτι δὲ καὶ διαβολῆς οὐδαμινῆς, τὸ, Θάρσει, μηδέ τί πω δειδίσσεο, οὐκ ἐν καιρίῳ ὀξὺ πάγη βέλος. Ἐνθυμητέον δὲ ἐν τῇ ῥηθείσῃ βασιλικῇ φιλοτιμίᾳ, καὶ τῇ τοῦ μέλλοντος ἐπιστροφῇ, καὶ τὸν παρ' Εὐριπίδῃ φιλότιμον ἥρωα.

defixa, videlicet non ἐν ἐπιτηδείῳ μέρει, *in parte commodâ atque idoneâ ad mortem inferendam*, ut apertè is oſtendit, qui vulneratum quemdam fuiſſe. ſcripſit τὰ ἐπιτήδεια, *locis opportunis, atque periculoſis*. Sciendum autem eſt, καιρίαν πληγὴν, *lethale, ſeu periculoſum vulnus*, illud dici, in quo infligendo quis τὸν καιρὸν, *tempus, temporiſque opportunitatem*, non perdidit, ſeu opportunitatem agendi non omiſit, neque temporis jacturam fecit, quippe qui non fruſtra vulnus inflixerit: contra verò, οὐ καιρίαν πληγὴν, *vulnus non lethale, neque periculoſum*, illud eſſe, quod non in tempore, neque opportunè eſt inflictum. Atque huc etiam facit illud: μάλιστα δὲ καίριόν ἐστι. *maximè verò periculoſum eſt*. Quin & ſimilem ferè notionem, ſeu ſignificationem habet ὁ καίριος λόγος, *ſermo tempeſtivus, atque opportunus*, & ὁ ἄκαιρος, *intempeſtivus*. Et ſic quodammodo dictum eſt τὸ παρακαίρια ῥέζειν, *facinora facere importuna, ſeu ſceleſta, & inhoneſta patrare, quæ nempe ſunt præter tempus, rerumque opportunitatem*.

LIX Sciendum etiam eſt, τὸ, ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ, *poſt rem infectam*, idem eſſe, atque τὸ ἀτελεῖ, hoc eſt, μὴ εἰληφότι τέλος, *non finitam, non abſolutam, non perductum ad finem*: tametſi ſcriptores poſteriores Homero ἀτελεύτητον, *non finiendum, ſeu curens fine*, dicant id, quod naturâ minimè comparatum eſt, ut finem, interitum videlicet, habeat; ſed eſt ſempiternum. Τὸ, ὑπερηνορεόντων, *ſuperbientium, ſeu ſupra quàm viros deceat, inſoleſcentium*, ex quo Euripides dixit μεγαλάνορα ὑπερηνορίαν, *pluſquam virilem audaciam, ſeu fortitudinem magnos ſuperboſque viros facientem*, ſatis declarat, non honeſti cordatique viri id eſſe, quod ad humanorum morum imitationem, ut dictum eſt, in Trojanis per ethopœiam fingitur; ſed hominis ſanè dicacis, nec benè inſtituti, eòque magis, quòd hic ille hujuſcemodi verba effutiat, interea dum mortui ſepulcro ἐπιθρώσκει, hoc eſt, ἐπεμπηδᾷ, *inſultat*. Videtur enim id in more eſſe, atque oblectamento malis perverſiſque hominibus, ut, ſicuti hoſtium cadaveribus, ſic etiam eorumdem ſepulcris inſultent, eaque inſcendant: quaſi ſcilicet ſurdam terram contumeliâ afficere deſiderent. Verba illa: *Utinam ſic in omni re homo ille, quiſquis demum fuerit, iram ſuam expleat, ut nunc etiam in caſſum fatigatus eſt, aut laboravit, aut ſiquo alio hujuſcemodi verbo uti placet*; hæc, inquam, verba facilè quis per parœdiam aptaverit ad eos omnes, qui multa quibuſdam mala inferre cogitarunt, neque tamen potuerunt. Quod ait, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, *ſuum in patriam regionem*, valet ad declarandum, quid ſibi velit τὸ οἴκαδε, *domum*. Illa etiam: *Sic olim quis dicet. tunc mihi terra, quæ latè patet, dehiſcat*: unde quis exemplum cepit, ut diceret, ſeſe ad multas ulnas terram ſubire velle; verba ſunt hominis quiritantis, atque indignantis, de injurioſo, & contumelioſo ſermone. Ad explicandum ictum innoxium, atque irritum, nec non ad vanam futilemque calumniam exponendam, appoſitum illud: *Bono eſto animo, neque dum perterreas. Non in loco ſanè periculoſo, nec vitali acuta defixa eſt ſagitta*. Ceterùm, quod ad ſtudium illud gloriæ attinet, quo regem duci memoravimus, curamque ejus de futurorum temporum memoriâ, cogitandus in animo eſt ambitioſus ille

1. οὐκ ἐν ἐπιτηδείῳ μέρει) ἐν τῷ πρὸς ἀναίρεσιν ἐπιτηδείῳ τόπῳ τοῦ σώματος. Polit.

2. μάλιστα δὲ καίριόν ἐστι) Homerus:
Ἄκρον κακκορυφὴν, ὅθι τε πρῶται τρίχες ἵππων
Κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν.
Scholiaſta: Καίριον δὲ πρὸς θάνατόν ἐστι τοῖς ἵπποις τὸ μέσον τῶν, ἐγκεφάλου ὄν. Politus.

3. τὸ παρακαίρια ῥέζειν) Heſiodus: παρακαίρια ῥέζων. Etymologici Magni Auctor: καίρια τὰ ἐγκαίρως γινόμενα· παρακαίρια, τὰ ἄκαιρα, καὶ ἀτοπά, καὶ ἄτοπα. Polit.

illo heros apud Euripidem, qui, dum vivit, forte ſuâ vel modicâ, atque pertenui eſt contentus: vetumtamen moriens, in longum tempus gratiam exoptat: ubi & ipſe oſtendit, bonis viris curæ eſſe memoriam ſui futuram.

Ei verò his verbis reſpondit rex Agamemnon:
Utinam porrò ita ſit, mi Menelae!
Vulnus verò medicus abſterget, & adhibebit
Medicamenta, quæ ſedent ſævos dolores.
Dixit, & Talthybium divinum præconem allocutus eſt:
Talthybi, quàm citiſſimè Machaonem huc voca,
Virum Æſculapii eſt filium laudatiſſimi medici,
Ut videat Menelaum Martium, ducem Achivorum,
Quem ſagittâ quis miſſâ ſagittâ vulneravit, ſagittandi peritus,
Trojanorum, vel Lyciorum, cui quidem gloria eſt, nobis verò luctus.

LX. Hoc loci: Ἕλκ@- δ᾽ ἰητὴρ ἐπιμάσσεται. *Vulnus autem medicus abſterget:* ἐπιμάσσεσθαι dicit τὸ ἀποσπογγίζειν, *ſpongiâ abſtergere*. Inde verò etiam τὸ ἐκμάσσεσθαι, *detergere*, & in Odyſſeâ τὸ, ἀναμάξεις τῇ σῇ κεφαλῇ. *abſterges, ſeu lues capite tuo.* itemque τὸ, ἀνεμάξατο θυμόν. *intimè tetigit, ſive offendit animum*. Præterquam quòd ἐπιμάξασθαι hoc loci accipitur etiam pro διὰ ἐπαφῆς θεραπεῦσαι, *contactu, ſeu contrectando curare*. Μάσσεσθαι enim, tangere, ſeu contrectare ſignificat. Neque videtur abſurdum eſſe dictu, ſumi τὸ ἐπιμάσσεται pro ἐκμυζήσει, *exſuget*. quod quidem verbum paullò poſt legitur in illis verbis: Αἷμ᾽ ἐκμυζήσας. *Sanguinem exſugens*. Sciendum autem eſt, ex verbo μάσσειν, *tergere*, fieri τὸ ἐκμαγεῖον, *linteum, ſeu ſudarium, id, quo utimur ad abſtergendum*, & τὸ χειρόμακτρον, *mantile, ſeu mappam, qua manus tergimus*; itemque τὴν μαγδαλιὰν, *magdaliam, ſeu bucceam ad tergendas manus*: quæ maſſa erat fermenti, aut panis medulla, quam antiqui, poſteaquam eâ pingues ex eduliis ſordes abſterſerant, canibus projiciebant. Unde & adagium illud de catillonibus, ac paraſitis: Canis vivens e magdaliâ, ſeu magdaliâ victitans. Rurſus τὸ μάσσειν in eum etiam ſenſum ſumitur, ut ſignificet panes ſubigere, ſeu pinſere. unde ἡ μᾶζα, *maſſa*, & ἡ μαγὶς, *mactra, ſeu vas, in quo pinſitur farina*. Quin etiam ὁ μάγ@-, *magus*, fit ex aliquo verbo hujuſcemodi, maximèque ex eo, quod ſuperiori loco dictum eſt, ut veteribus pariter videtur. Illud item, quod diximus, ἐκμαγεῖον, *prout ſignificat expreſſum ex alio ſimula-*

ἥρωα, ὃς ζῶν μὲν, αὐτάρκως ἔχει κἂν ἐπὶ μικροῖς· θανὼν δὲ, τῆς διὰ μακροῦ χάριτος ἐφίεται· δηλῶν καὶ αὐτὸς, ὡς οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες ἐπιστρέφονται τοῦ μέλλοντος.

Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Αἲ γὰρ δὴ οὕτως εἴη, φίλος ὦ Μενέλαε.
Ἕλκος δ᾽ ἰητὴρ ἐπιμάσσεται, ἠδ᾽ ἐπιθήσει
Φάρμαχ᾽, ἅ κεν παύσῃσι μελαινάων ὀδυνάων.
Ἦ, καὶ Ταλθύβιον θεῖον κήρυκα προσηύδα·
Ταλθύβι᾽, ὅττι τάχιστα Μαχάονα δεῦρο κάλεσσον
Φῶτ᾽, Ἀσκληπιοῦ υἱὸν ἀμύμονος ἰητῆρος,
Ὄφρα ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν,
Ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλεν, τόξων ἐῢ εἰδὼς,
Τρώων, ἢ Λυκίων· τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.

Baſ. p. 352.

ξ΄. Ἐν τῷ, Ἕλκος δ᾽ ἰητὴρ ἐπιμάσσεται, ἐπιμάσσεσθαι λέγει τὸ ἀποσπογγίζειν. Ἀπὸ τούτου δὲ καὶ τὸ ἐκμάσσεσθαι, καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, ἀναμάξεις τῇ σῇ κεφαλῇ. καὶ τὸ, [1] ἀνεμάξατο θυμόν. Καὶ ἄλλως δὲ ἐνταῦθα [2] ἐπιμάξασθαι, τὸ διὰ ἐπαφῆς θεραπεῦσαι. Μάσσεσθαι γὰρ καὶ τὸ ἅπτεσθαι. Δοκεῖ δὲ οὐ φαῦλον εἶναι, εἰπεῖν τὸ ἐπιμάσσεται καὶ ἀντὶ τοῦ ἐκμυζήσει. ὃ κεῖται μετ᾽ ὀλίγα ἐν τῷ, αἷμ᾽ ἐκμυζήσας. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὲ ἐκ τοῦ μάσσειν, καὶ [3] τὸ ἐκμαγεῖον γίνεται, καὶ τὸ χειρόμακτρον, καὶ [4] ἡ μαγδαλία, ἥτις τὸ ζύμωμά τι, ἐν ᾧ ἀποματτόμενοι τὰ ἐκ τῶν βρωμάτων λιπαρὰ ῥύπη, [5] οἱ παλαιοὶ ἐῤῥίπτουν κυσίν. ὅθεν καὶ παροιμία ἐπὶ τῶν λίχνων, καὶ παρασίτων, τὸ, κύων ζῶν ἀπὸ μαγδαλίας, καὶ ὅτι τὸ μάσσειν καὶ ἐπὶ τοῦ φυρᾶν ἄρτους τίθεται. ὅθεν καὶ ἡ μᾶζα, καὶ [6] ἡ μάκτρα. [7] Καὶ ὁ μάγος δὲ ἀπὸ τοιούτου τινὸς γίνεται ῥήματος, καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος, ὡς τοῖς παλαιοῖς καὶ αὐτὸ δοκεῖ. καὶ ὅτι [8] τὸ εἰρημένον ἐκμαγεῖον, [9] ἔκμα-

1. ἀνεμάξατο) Al. ἀνεμάσσατο, ſeu ἀνεμάσατο. v. 564. γ΄ Il. Polit.

Et rei verſus conſtat. Verùm Euſtathius in morem ſolutæ orationis redigere ſolitus Homeri verſus. *Salvinus*.

Sed ut verbi etiam ipſius ratio conſtet, lege, ἀνεμάξατο, non ἀνεμάσατο. ut & legi voluiſſe videtur vetus Scholiaſtes, cujus hæc eſt verbi illius Homerici explicatio: καθῆψε, καὶ ἐλύπησε τὴν ψυχὴν, καὶ [illegible]. Joſua Barneſius ſcribebat in Homero, ἐπεμάσσατο. Politus.

2. ἐπιμάσσεσθαι) ſcribe, ἐπιμάξασθαι. Pollux: ἀπομάξασθαι, [illegible], ἀποψήσασθαι. Polit.

3. τὸ ἐκμαγεῖον γίνεται, καὶ τὸ χειρόμακτρον) Pollux: τὸ δὲ ἐκμαγεῖον καὶ χειρόμακτρον οἱ πρότεροι. Polit.

4. ἡ μαγδαλία) ἡ καὶ ὀξυτόνως μαγδαλιά, ſive ἀπομαγδαλιά, Polit.

De apomagdaliis vide Plutarchum in Lycurgo. Etiam hodie ductos digitos inter cœnandum ad bucceas panis abſtergimus: quæ poſtea canibus projiciebantur. Ita illud Evangelii de micis ſub menſâ ſuiſſe intelligendum. *Salvinus*.

Dicuntur in Evangelio τὰ ψιχία τὰ πίπτοντα ἀπὸ τῆς τραπέζης, *micula de menſâ decidentes*. Neque videntur ea intelligendâ de buccâ, ſeu medullâ panis, quam, poſtequam eâ ſordes manuum deterſerant, canibus projiciebant. quod quidem faciebant μετὰ δεῖπνον. Ab his miculis de menſâ decidentibus diſtinguit Evangelium τὸ τὸν ἄρτον βαλεῖν τοῖς κυναρίοις, *panem canibus projicere*: & quòd Lazarus cibum edebat quamquam dabatur, cupiebat hic ſanè, ut Evangelium narrat, χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου. Politus.

5. οἱ παλαιοὶ ἐῤῥίπτουν κυσίν) Unde dicta eadem apud Lacedæmonios κυνάς. Pollux: οἱ δὲ πάλαι ταῖς καλουμέναις ἀπομαγδαλίαις ἐχρῶντο, αἳ ἦσαν τὸ ἐν τῷ ἄρτῳ μαλακὸν, καὶ [illegible] τάδες, εἰς ἃ ἀποψησάμενοι, τοῖς κυσὶν αὐτὰ παρέβαλλον. Ὅθεν καὶ Λακεδαιμόνιοι κυνάδα τὴν ἀπομαγδαλιὰν καλοῦσι. Politus.

6. ἡ μάκτρα) Alii μαγίς. Polit.

7. καὶ ὁ μάγος δὲ ἀπὸ τοιούτου τινὸς γίνεται ῥήματος) Quid Magus ad verbum μάσσω; Salvinus.

Quis neſcit, τὸ μάγος vocabulum eſſe Perſicum? Nihilominus, ut eſt Græcorum natio aliquando nugacior, non defuerunt de Græcis magiſtris, qui originem huic voci Græcam, atque adeo ἀπὸ τοῦ μάσσειν, dare non dubitaverint. Etymologici Magni Auctor: ἐκ τοῦ μάσσω γίνεται μάγος, ὁ ἀναμασσόμεν@- πάντα. ἐκ δὲ τοῦ μάγ@- κτητικὸν μαγεῖον, καὶ ἐκμαγεῖον, [illegible], [illegible]. Politus.

8. τὸ εἰρημένον ἐκμαγεῖον) Ἐκμαγεῖον vocat Plato in Timæo materiam, in qua formæ rerum, veluti ſigilla, exprimuntur. *Salvinus*.

Sic vocaverant ante materiam Pythagorici. Timæus Locrus: τὰν δὲ ὕλαν, ἐκμαγεῖον καὶ ματέρα, τιθήναν τε, καὶ γεννατικὰν ἦμεν τᾶς τρίτας οὐσίας. δεξαμέναν γὰρ τὰ ὁμοιώματα ἐς αὐτὰν, [illegible], ἀποτελὲν ταύτας τὰς γενέσιας. Ex Timæi hujus Locri libello fertur Plato Timæum ſuum concinnaſſe. Politus.

9. ἔκμαγμα λέγει ὁ Κωμικός) Euſtathius ad Odyſſeam: ὅθεν καὶ ἔκμαγμα, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἀποτύπωμα, σφραγὶς, εἰκών. τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ ἐκμαγεῖον, ὡς ὁ Κωμικός· λέων, λέων σοὶ γέγονεν, αὐτ᾽ ἔκμαγμα σόν. Pollux: εἰκόνα ἄν τις εἴποι, καὶ σφραγῖδα, καὶ τύπον, καὶ [illegible], καὶ ἐκτύπωμα, καὶ τύπωμα, καὶ ἐκμαγεῖον, καὶ ἀπομαγμα. ὅθεν γὰρ καὶ Κρατῖνος ἐν ταῖς Ὥραις·

Ἐκείν@- αὐτὸς ἀτεχνῶς ἐκμεμαγμέν@-.

Ἀριστοφάνης δὲ ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις καὶ ἔκμαγμα· Λέων, λέων σοι γέγονεν, αὐτὸ ἔκμαγμα σόν. Verſus eſt Comici Theſmophoriazuſis:

Λέων, λέων σοι γέγονεν, αὐτ᾽ ἔκμαγμα σόν. Politus.

μαγμα λέγει ὁ Κωμικός. καὶ ὅτι διασαφῶν ὁ Ποιητὴς τό, ἕλκος ἰητὴρ ἐπιμάσσεται, ἐπάγει· [1] ἠδ' ἐπιθήσει φάρμακα, ἅ κεν παύσῃσι μελαινάων ὀδυνάων, ὁ παραφράζων ἐν τοῖς ἑξῆς, λέγει· Αἷμ' ἐκμυζήσας, ἐπ' ἄρ' [2] ἤπια φάρμακα [3] πάσσε, τὰ παύοντα δηλαδὴ μελαινάων ὀδυνάων. Ἕλκος δέ, οὐ, κατὰ τοὺς ὕστερον ἰδιωτικούς, τὸ πύον, ὃ οὐδὲ ὁ Ποιητὴς οἶδεν· ἀλλὰ τὴν κατὰ τραῦμα λύσιν τῆς συνεχείας. Ἅμα γὰρ βάλλεταί τις, ἢ τιτρώσκεται, καὶ εὐθὺς ἕλκος γενέσθαι τῷ τοιούτῳ φησί· [4] λεγόμενον οὕτω διὰ τὸ παρηλκύσθαι τοῦ συνεχοῦς. διὸ καὶ [5] ἄπελος αὐτὸ εἶπε Καλλίμαχος, διὰ τὸ μὴ πελάζειν ἀλλή-
Rom. p. 363. λοις τὰ παρηλκυσμένα χείλη τοῦ διαιρέματος. [6] Τὸ φάρμακον δέ, μέση λέξις, ἐστί τε μὴ ἀγαθοῦ λαμβανομένη παρὰ τὸ φέρειν ἄχος, καὶ ἐπὶ ἀγαθοῦ, παρὰ τὸ φέρειν ἄκος. διὸ φάρμακα ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν εἰπών, προσέθετο, χάριν σαφηνείας, τό, ἃ παύσει ὀδυνάων. καὶ δηλονότι, ἀκέσεται. καὶ τό, ἤπια, ὧν παρώνυμός ἐστιν, ὡς ῥηθήσεται, καὶ ὁ Ἀσκληπιός. Μέλαιναι δὲ ὀδύναι, αἱ θανατηραί, ὡς εἰς ᾅδην μέλανα, ταυτὸν δὲ εἰπεῖν, εἰς σκότον, κατάγουσαι. Τὸν Ταλθύβιον, θεῖον κήρυκα λέγει, καθότι καὶ φθάσας ἐν τῇ α΄ τοὺς κήρυκας τοῦ Διὸς ἀγγέλους ἔφη.

mulacrum, atque imaginem, ſive effigiem, Comicus vocat ἔμμαγμα. Poëta denique id, quod dixerat, ἕλκος ἰητὴρ ἐπιμάσσεται, vulnus medicus abſterget; magis poſtea explicat, ſubjunctis aliis his verbis: ἠδ' ἐπιθήσει φάρμακα, ἅ κεν παύσῃσι μελαινάων ὀδυνάων. & adhibebit medicamenta, quæ ſedent tetros dolores. quod quidem infra per paraphraſin ita interpretatur: Αἷμ' ἐκμυζήσας, ἐπ' ἄρ' ἤπια φάρμακα πάσσε. ſanguine exſucto, lenia medicamenta inſperſit. quæ ceſſare nimirum faciebant tetros dolores. Ἕλκος, non, ex more ſequioris ætatis, vulgariſque linguæ uſu, pus, ſeu purulentum ulcus ſignificat, quam vocis ſignificationem ne novit quidem Poëta; ſed partium continuarum ſolutionem ex vulnere. Simul enim atque ictum quis accipit, ſeu vulneratur; ſtatim ei ἕλκος, vulnus, inflictum dicit: quum id ita appelletur διὰ τὸ παρηλκύσθαι τοῦ συνεχοῦς, eo quòd partes continuæ diremptæ ſint, ac protractæ. Ideoque ἄπελος dixit ipſum Callimachus, eo quòd labra partis diviſæ diſcerpta, atque divulſa, minimè inter ſeſe πελάζουσι, accedunt, neque ſibi appropinquant. Τὸ φάρμακον, medicamentum, vox eſt media, utpote quæ tum in malam partem ſumitur, παρὰ τὸ φέρειν ἄχος, ex eo, quòd triſtitiam, ac dolorem afferat; tum in bonam, παρὰ τὸ φέρειν ἄκος, ex eo, quòd afferat medelam. Qua de cauſsâ quum hoc loci φάρμακα, pharmaca, ſeu medicamenta, dixiſſet; perſpicuitatis gratiâ, adjecit hæc verba: ἃ παύσει ὀδυνάων. quæ ſedeat dolores. nimirum ſanent, ſeu doloribus medeantur. itemque appoſuit τὸ ἤπια, mitia, ſeu lenia. unde etiam nomen habet, ut dicturi ſumus, ὁ Ἀσκληπιός, Aſclepius, ſeu Æſculapius. Μέλαιναι ὀδύναι, atri dolores, dicuntur lethales, ac mortiferi, quippe qui ad orcum atrum, quod idem eſt ac ſi dicas, ad tenebras, deducant. Talthybium, divinum præconem vocat, quatenus ſupra etiam in libro α΄ præcones, ſeu caduceatores, Jovis nuntios appellaverat.

Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα οἱ κῆρυξ ἀπίθησεν ἀκούσας,
Βῆ δ' ἰέναι κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Παπταίνων ἥρωα Μαχάονα· τὸν δ' ἐνόησεν
Ἑσταότ'· ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων
[7] Λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο Τρίκης ἐξ ἱπποβότοιο.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὄρσ', Ἀσκληπιάδη, καλέει κρείων Ἀγαμέμνων,
Ὄφρα ἴδῃς Μενέλαον ἀρήϊον Ἀτρέος υἱόν,
Ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλεν, τόξων ἐῢ εἰδὼς,
Τρώων, ἢ Λυκίων· τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε.
Βὰν δ' ἰέναι καθ' ὅμιλον ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος
Βλήμενος ἦν· περὶ δ' αὐτὸν ἀγηγέραθ' ὅσσοι ἄριστοι
Κυκλόσ', ὁ δ' ἐν μέσσοισι παρίστατο ἰσόθεος φώς.
Αὐτίκα δ' ἐκ ζωστῆρος ἀρηρότος ἕλκεν ὀϊστόν·
Τοῦ δ' ἐξελκομένοιο, πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγκοι.
Λῦσε δέ οἱ ζωστῆρα παναίολον, ἠδ' ὑπένερθε
Ζῶμά τε, καὶ μίτρην, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.

Sic dixit: neque ei præco minùs audiens fuit dicto,
Perrexitque ire per medias copias Achivorum loricatorum,
Luſtrans oculis heroem Machaonem: illumque advertit
Stantem. Circa ipſum validi ordines ſcutatorum
Militum, qui eum a Triccâ ſecuti erant altrice equorum.
Propè igitur ſtans, volucria hæc verba protulit:
Huc age, Aſclepiade, vocat rex Agamemnon,
Ut videas Menelaum martium, Atrei filium,
Quem aliquis miſsâ ſagittâ vulneravit, ſagittandi peritus,
Trojanorum, vel Lyciorum: ei quidem gloria, nobis vero luctus.
Sic dixit: atque animum in pectore commovit:
Perrexeruntque ire inter turbas per ampla caſtra Achivorum.
Sed, quum jam eò perveniſſent, ubi flavus Menelaus
Vulneratus erat, circaque eum congregati fortiſſimi quique,
Coronâ factâ, ille inter medios ſtabat, vir Deo æqualis.
At protinus e baltheo benè aptato ſagittam extrahit;
Quumque ea extraheretur, retro fracti ſunt acuti unci:
Solvitque ei baltheum varium, & ſubter
Cingulumque, & laminam, quam fabri fecerant ærarii.

ξα΄. Δύο ὄντων ἐπιφανῶν Ἕλλησιν ἰατρῶν, Ποδαλείριος μέν, οὗ ἡ ἐτυμολογία προ-
Baſ. p. 353. γέγραπται, περὶ δίαιταν ἐπονεῖτο· Μαχάων δὲ περὶ τραύματα εἶχε, Τρίκκης καὶ αὐτὸς ἄρχων, πόλεως Θετταλικῆς, ἣν, ὡς καὶ ἐν Βοιωτίᾳ ἐγράφη, ἄρτι Τρίκκαλα φαμὲν καλου-

LXI. Duo apud Græcos erant medici periluſtres, Podalirius, cujus nominis etymologia ſupra allata eſt, & Machaon. Podalirius eam medicinæ partem ſectabatur, quæ victûs rationem præſcribit: Machaon vulneribus curandis operam dabat, Triccæ & ipſe dux, atque moderator, urbis Theſſalicæ, quam, ut in Bœotiâ ſcriptum eſt, Triccala recens diximus appellatam, ipſam quoque

1. ἠδ' ἐπιθήσει) ἀντὶ τοῦ ἐπιτίθεσθαι, propterea quòd affectæ parti imponantur, dicuntur ἐπιθέματα. Italicè pittime. Salvinus.

2. ἤπια φάρμακα) Ideſt, ἀνώδυνα, lenia medicamenta, ad leniendos dolores. Salvinus.

3. πάσσε) Inde cataplaſmata. Salvinus.

4. λεγόμενον οὕτω διὰ τὸ παρηλκύσθαι) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ ἕλκω ἕλκος, ἡ διελκομένη σάρξ, ἡ μὴ συμμένουσα. Politus.

5. ἄπελος αὐτὸ εἶπε Καλλίμαχος) Euſtathius ad Odyſſeam, ὅθεν καὶ ἕλκος γίνεται, ἀντίξ, λύσις συνεχείας, κατὰ τοὺς σοφούς. ὅθεν παραλαβὼν Καλλίμαχος, ἄπελος τὸ ἕλκος φησὶ παρὰ τὸ μὴ πελάζειν. Politus.

6. Τὸ φάρμακον δέ, μέση λέξις) Homerus: φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά. Citatur hic locus in L. Venenum. Digeſtorum, titulo de verborum ſignificatione. Salvinus.

7. Λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο Τρίκης) Vulgo: Λαοί, οἵ οἱ ἕποντο Τρίκης. Barneſius autem legebat: Λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο Τρίκκης. Politus.

Digitized by Google

que ἱππόβοτον, *equis paſcendis aptam*, ut vocat quidam Poëta: quoniam Argos ἱππόβοτον, *a paſcendis equis celebratum*, novimus, non Peloponneſum modò; ſed etiam Theſſaliam. Erat autem Machaon rei militaris peritus, ut ipſum ejus nomen ſubdocet. Erant ambo Ἀσκληπιάδαι, *Aſclepiadæ*, filii videlicet Aſclepii, hoc eſt, Æſculapii, Medici ſanè præſtantiſſimi, ut eum laudat Poëta. Chironis auditor Æſculapius. Chiron autem, inventor medicinæ, ac Lyricæ, Philyræ, & Saturni filius, unus Centaurorum: a quo appellata ſunt vulnera Chironia, ideſt, ægrè ſanabilia, ſeu quibus remedium vix ſuppetat: quæ nimirum demonſtravit Chiron, qua ratione curarentur. Vocatus fertur Ἀσκληπιός, *Aſclepius, hoc eſt, Æſculapius*, aut quia ſemet ἤπιον, *benignum, ac lenem*, exhibuit atque præſtitit Aſcleto Epidaurio, quem oculis laborantem ſanavit, aut, pleonaſmo τοῦ λ', παρὰ τὸ ἀσκεῖν ἠπίως τοὺς νοσοῦντας, hoc eſt, ἐπιμελείας ἀξιοῦν, *ex eo, quòd ægrotis leniter, ac benignè operam daret, hoc eſt, diligenter, ac ſollicitè eos curaret*; aut ex eo quòd minimè eos fineret σκελετεύεσθαι, *morbo exareſcere*, quippe qui ἠπίως, *benignè, ac placide*, cum iis ageret, eoſque perhumaniter tractaret. Sed difficultas eſt in accentu acuto hujus nominis: ſiquidem alioquin compoſitio retrahere ſolet accentus. Itaque Demoſthenes benè feciſſe perhibetur, ut vocem hanc in antepenultimâ acueret, legeretque, Ἀσκλήπιος, *Aſclepius*. Eadem eſt etiam difficultas in τῷ ἔμπορος, *mercator, ſeu negotiator*, & λογέμπορος, *verborum negotiator, ſeu mercaturam verborum exercens*, ut patet ex Commentariis in Odyſſeam. immo etiam fortaſſe in μύδρος, *maſſa ignita, ſeu ferrum ignitum*, & ἀμυδρός, *obſcurus, vix apparens, exilis*; nec non in quibuſdam aliis vocibus.

LXII. His in verbis: τόξων εὖ εἰδώς, *arcuum, ſeu artis ſagittariæ benè gnarus, ſagittandi peritus*, τὸ εὖ εἰδώς, *benè gnarus*, ſumit Poëta pro ἐπιστήμων ὤν, *qui eſt benè ſciens, peritus, ſcientiâ præditus*, ut & in aliis ſexcentis locis: quum alioquin ſoleat ipſum per ſeſe dumtaxat τὸ εἰδώς, *gnarus, ſeu ſciens*, conſtruere cum genitivo. Porrò autem τόξα, *arcus cum ſagittis*, ſcientiam intelligit emittendarum arcu ſagittarum, ſive artem ſagittariam, dum narrat, ut Menelaum vulneraverit unus aliquis Trojanorum, aut Lyciorum, τόξων εὖ εἰδώς, *bene ſciens, ac peritus artis ſagittariæ, bonus ſagittarius*. Ubi τὸ Λυκίων, *Lyciorum*, a parte omnes ſignificat ſocios, atque auxiliarios Trojanorum. Digni autem, qui memorarentur, Lycii, utpote multi, valdèque acres, ac vehementes in bello, ut alicubi poſtea dicit ipſe idem Poëta. Ceterùm Lycios, non eos rex intelligit, qui ſubjecti erant, atque obedientes Pandaro, qui & ipſi, ut ſupra explicatum eſt, erant Trojani; ſed alios ex magnâ Lyciâ, qui ſub imperio erant Sarpedonis. Sic etiam Argivi, & Achivi a parte, omnes Græci. Præſtantiſſimo, fortiſſimoque viro, qui vulnus acceperit, celebrando appoſitum eſt illud: Ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλε· τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος. *Quem neſcio*

Tom. III. *quis*

λιμένην, καὶ αὐτὴν ἱππόβοτον, ὡς ὁ Ποιητὴς λέγει· ἐπεὶ καὶ Ἄργος ἱππόβοτον ἔγνωμεν, οὐ μόνον τὴν Πελοπόννησον, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ Θετταλίαν. Ἦν δὲ στρατιωτικώτερος ὁ Μαχάων, [1] ὡς καὶ ἡ κλῆσις ὑποδηλοῖ. Ἄμφω δὲ Ἀσκληπιάδαι ἦσαν, ἤτοι παῖδες Ἀσκληπιοῦ, ἀμύμονος ἰητῆρος, ὥς φησιν ὁ Ποιητής. Ἀσκληπιὸς δὲ Χείρωνος μαθητής. Χείρων δὲ εὑρετὴς ἰατρικῆς, καὶ λυρικῆς, υἱὸς Φιλύρας, καὶ Κρόνου, εἷς τῶν κενταύρων· ἐξ οὗ Χειρώνεια ἕλκη τὰ δυσαλθῆ. ἃ δηλαδὴ Χείρων κατέδειξε θεραπεύεσθαι. Ἐκλήθη δέ, φησιν, Ἀσκληπιός, ἢ διότι [2] Ἄσκλητον Ἐπιδαύριον ὀφθαλμιῶντα ἰάσατο, ἤπιος ἐκείνῳ φανείς, ἢ, πλεονασμῷ τοῦ λ', παρὰ τὸ ἀσκεῖν ἠπίως τοὺς νοσοῦντας, ὅ ἐστιν, ἐπιμελείας ἀξιοῦν, ἢ παρὰ τὸ μὴ σκελετεύεσθαι αὐτοὺς ἐᾶν, ἠπίως προσφερόμενον. [3] Ἡ δὲ ὀξυτόνησις τοῦ ὀνόματος, ἀπορίαν ἔχει· ὥσπερ καὶ ἄλλως αἱ συνθέσεις τοὺς τόνους ἀναβιβάζουσι. Καλῶς οὖν ἐποίει Δημοσθένης, ὡς ἱστορεῖται, προπαροξύνων τὴν λέξιν, καὶ ἀναγινώσκων, Ἀσκλήπιος. Ἡ δ' αὐτὴ ἀπορία καὶ ἐπὶ τοῦ ἔμπορος, καὶ [4] λογέμπορος, ὡς δηλοῦται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. Ἴσως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ, μύδρος, καὶ [5] ἀμυδρός· καὶ ἐπὶ ἑτέρων δέ τινων.

ξβ'. Ἐν τῷ, τόξων εὖ εἰδώς, τὸ μὲν εὖ εἰδώς, ἀντὶ τοῦ, ἐπιστάμενος ὤν, λαμβάνει ὁ Ποιητής, καθὰ καὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις· εἰωθὼς καὶ ἄλλως, τὸ εἰδὼς μόνον αὐτὸ γενικῇ συντάσσειν. Τόξα δὲ τὴν τοῦ τοξεύειν ἐπιστήμην νοεῖ, λέγων, ὅτι τὸν Μενέλαον ἔβαλέ τις Τρώων, ἢ Λυκίων, τόξων εὖ εἰδώς. Τὸ δὲ Λυκίων, ἀπὸ μέρους πάντας δηλοῖ τοὺς ἐπικούρους τῶν Τρώων· Ἄξιοι δὲ λόγου οἱ Λύκιοι, ὡς πολλοί, καὶ ζαχρηεῖς ἐν πολέμῳ ὄντες, καθά που αὐτὸς ἐρεῖ ὁ *Rom. p.464.* Ποιητής. Λυκίους δέ, οὐ τοὺς ὑπὸ τῷ Πανδάρῳ λέγει ὁ βασιλεύς, οἳ καὶ αὐτοί, ὡς προείρηται, Τρῶες ἦσαν· ἀλλὰ τοὺς ἐκ τῆς μεγάλης Λυκίας, οἵπερ ἦσαν ὑπὸ τῷ Σαρπηδόνι. Οὕτω δὲ καὶ Ἀργεῖοι, καὶ Ἀχαιοὶ ἀπὸ μέρους, [6] πάντες οἱ Ἕλληνες. Σεμνύνει ἀριστέα βληθέντα τό, Ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλε. τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.

H 2 Οὐ-

1. ὡς καὶ ἡ κλῆσις ὑποδηλοῖ) Μαχάων ἀπὸ τοῦ μάχεσθαι, *pugnax*. Salvinus.

2. Ἄσκλητον Ἐπιδαύριον) An legendum Ἀσκλῆ τὸν Ἐπιδαύριον, ut meliùs hoc etymon conveniat τῷ Ἀσκληπιῷ; Salvinus.

Aſcletum hunc Epidaurium, ſeu Aſclem, minimè nominat Etymologici Magni Auctor. Scribit, Epidauri tyrannum, oculis laborantem, curatum fuiſſe ab Aſclepio; indeque Aſcleptum fuiſſe appellatum, quum prius Epius vocaretur, quòd non ſineret τὰ σκέλη ἐγκλείεσθαι. hinc autem, tamquam a parte, totum corpus ſignificari. Etymologus: Ἀσκληπιός, ὁ μὴ ἐῶν τὰ σκέλη ἐγκλείεσθαι, καὶ ξηραίνεσθαι. ἀπὸ μέρους δὲ τὸ ὅλον σῶμα δηλοῖ. ἢ γ' τὸν Ἐπιδαύριον τύραννον ὀφθαλμιῶντα θεραπεύσας, ἐκλήθη Ἀσκληπιός. πρότερον γὰρ Ἤπιος ἐκαλεῖτο. Politus.

3. Ἡ δὲ ὀξυτόνησις τοῦ ὀνόματος, ἀπορίαν ἔχει) Quaſi ſcribatur Ἀσκληπιός. Salvinus.

4. λογέμπορος) vox aliis proparoxytona. *Polit.*

5. ἀμυδρός) Quaſi deberet eſſe ἄμυδρος, cum accentu in antepenultimam retracto, ob compoſitionem nominis. *Salvin.*

6. πάντες οἱ Ἕλληνες) Euſtathius habet, *omnes Hellenes*. quo nomine communiter apud Græcos indigitantur Græci. Verùm Hellenes propriè ſunt populi Theſſaliæ. Γραικοί. hæc appellatio reperitur apud Herodotum Græcæ hiſtoriæ patrem, & hoc vetus nomen retinuerunt Latini: apud quos Græci non Hellenes, ſed Græci dicuntur. *Salvinus.*

Οὕτω δὲ καὶ τό, Βλήμενος ἦν· περὶ δ' αὐτὸν ἀγηγέραθ' ὅσσοι ἄριστοι, κυκλόσε. ὁ δ' ἐν μέσσοισι παρίστατο ἰσόθεος φώς. Τοιοῦτος δὲ παρὰ τῷ Ποιητῇ ὁ Μενέλαος, ὃν οὐ καινοπραγεῖ ὀνομάσας ἰσόθεον· ὅγε καὶ [1] τὸν Ἀλέξανδρον θεοειδέα ἐκάλεσε, καὶ τὸν Πάνδαρον ἀντίθεον. Ἐγκωμιαστικὸς γὰρ τὰ πολλὰ ὁ Ποιητής, ὡς προεῤῥέθη, καὶ τοὺς ἥρωας, ἀφ' ὧν ἂν ἔχοιεν, ἀγαθῶν χαρακτηρίζει· ἐπικρύπτων, εἴτι που καὶ φαῦλον ἔχουσι, καὶ οὐ βλασφημῶν εἰς οὐδὲν δέον, [2] κατὰ τὸν ἐπίτριπτον Ἀρχίλοχον, ἢ τὸν ἀργαλέον Ἱππώνακτα, ἢ εἴτις ἄλλος ἐπεσβόλος ἦν, κατ' αὐτούς.

quis miſſâ ſagittâ vulneravit. illi quidem gloria; nobis verò luctus. Sic & illud: Βλήμενος ἦν· περὶ δ' αὐτὸν ἀγηγέραθ' ὅσσοι ἄριστοι, κυκλόσε. ὁ δ' ἐν μέσσοισι παρίστατο ἰσόθεος φώς. Vulneratus erat; circaque eum congregati erant fortiſſimi quique, facta coronâ. Ille verò inter alios ſtabat, vir planè deo æqualis. Talis autem apud Poëtam Menelaus: quem cum ἰσόθεον, æqualem deo, nominat, nihil ſanè facit novi: quippe quum & Alexandrum θεοειδέα, ſimilem deo, vocet, & Pandarum ἀντίθεον, diis æquiparandum. Facilis namque, effuſuſque ut plurimùm in laudes eſt Poëta, ut ſupra monitum eſt, heroaſque ab iis bonis, quibus præditi umquam eſſe poſſint, exprimit, atque informat: quum interea celet, ſiquid etiam habeant mali, nec præter cauſſam in hominem quemquam maledicus eſſe velit, aut contumelioſus, ut perditus ille improbuſque Archilochus, aut durus Hipponax, aut ſiquis eſt alius, qui, eorum Poëtarum more, conviciis, ac maledicentiæ ſtuduerit.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδεν ἕλκος, ὅθ' ἔμπεσε πικρὸς ὀϊστός,
Αἷμ' ἐκμυζήσας, ἐπ' ἄρ' ἤπια φάρμακα εἰδὼς
Πάσσε, τά οἵ ποτε πατρὶ φίλα φρονέων πόρε Χείρων.
Ὄφρα τοὶ ἀμφεπένοντο βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστάων.
Οἳ δ' αὖτις κατὰ τεύχε' ἔδυν, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον,
Οὐδὲ καταπτώσσοντ', οὐδ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι·
Ἀλλὰ μάλα σπεύδοντα μάχην ἐς κυδιάνειραν.
Ἵππους μὲν γὰρ ἔασε, καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ·
Καὶ τοὺς μὲν θεράπων ἀπάνευθ' ἔχε φυσιόωντας
Εὐρυμέδων, υἱὸς Πτολεμαίου Πειραΐδαο.
Τῷ μάλα πόλλ' ἐπέτελλε παρισχέμεν, ὁππότε κέν μιν
[3] Γυῖα λάβῃ κάματος πολέας διακοιρανέοντα.

Poſtea verò quàm vidit vulnus, quà inciderat amara ſagitta,
Sanguine exſucto, lenia medicamenta ſciens
Inſperſit, quæ ejus quondam patri amicus præbuerat Chiron.
Dum hi occupati erant in bellicoſo Menelao,
Interea Trojanorum ordines ſupervenerunt ſcutatorum.
Hi verò rurſus arma induerunt, & recordati ſunt pugnæ.
Tunc non dormitantem vidiſſes divum Agamemnonem,
Neque trepidantem, neque detrectantem prælium;
Sed valde properantem in glorioſam pugnam.
Equos enim dimiſit, curruſque ære varios:
Et hos quidem famulus ſeorſum tenebat anhelantes
Eurymedon, filius Ptolemæi Piraidæ.
Huic etiam atque etiam mandavit, ut prope teneret, ſiquando ipſum
Per membra cepiſſet defatigatio per multos imperitantem.

ξγ'. Τὸ ἐκπιέσαι τὸ τοῦ ῥηθέντος ἕλκους αἷμα, ἐκμυζῆσαι λέγει. ἐγίνετο δέ, φασι, τοῦτο, ἵνα μὴ πυώσῃ σαπέν, καὶ βλάψῃ τὴν ἀπούλωσιν. Τοῦτο δὲ ἀνωτέρω ἐπιμάσσεσθαι εἶπεν. Ἀλλ' οἷον μὲν τὸ Ὁμηρικὸν τοῦτο ἐκμυζῆσαι, ᾔδεισαν οἱ τότε τὰ τοιαῦτα ἕλκη μεταχειριζόμενοι· εἰ δὲ νῦν βλέπουσι πολλούς, καὶ μάλιστα τῶν βαρβαρικωτέρων, ὁπηνίκα τραῦμά τινι ἐντριβῇ, τῷ στόματι ἐκμυζῶντας τὸ αἷμα τοῦ ἕλκους, θεραπείαν καὶ οὕτω τεχνωμένους τινά. Μυζᾷ δέ τις οὕτω καὶ γάλα ἐκ θηλῆς, ὡς καὶ δοκεῖν ἐκ τούτου γίνεσθαι τὸν μαζόν, ἐτυμολογούμενον καὶ ἄλλως, ὡς ἀλλαχοῦ δηλοῦται. Μυζᾷ δὲ καὶ μυελόν τις, καὶ ἄλλα τινα τοιαῦτα. Δῆλον δ', ὅτι καὶ [4] βδάλλειν τὸ τοιοῦτον λέγεται, ὡς ἐκ μεταφορᾶς φλεβῶν. Εἰ δέ τι τοιοῦτο δηλοῖ καὶ τὸ βύζην ἐπίῤῥημα, χρὴ ζητῆσαι. [5] Ὠνοματοπεποίηται δὲ καὶ τὸ μυζᾶν ἐκ τοῦ μ' στοιχείου, ἄλλως ἤπερ τὸ μύζειν. [6] Τρεῖς φαρ-

LXIII. Τοῦ ἕλκους, vulneris, quod diximus, ſanguinem exprimere, dicit ἐκμυζῆσαι, exſugere, quod fieri ſolitum tradunt, ne putrefactus ſuppuraret, atque obducendæ cicatrici officeret. Id autem ſupra dixerat ἐπιμάσσεσθαι, abſtergere. At cujuſmodi eſſet Homericum hoc ἐκμυζῆσαι, exſugere, noverant quidem ii, qui talia tunc vulnera tractabant. Noſtrorum verò horum temporum homines pleroſque vident, & maximè barbarorum, cum uni alicui vulnus inflictum fuerit, admoto ore ſanguinem vulneris exſugere, itaque genus quoddam curationis, atque remedii adinvenire. Sic etiam lac quis μυζᾷ, ſugit, ex ubere: adeò ut derivari hinc videatur ὁ μαζός, mamma, ſeu mamilla: cujus tamen vocis alia quoque etymologia affertur, ut alibi declaratur. Quin & medullam, aliaque hujuſcemodi quis dicitur μυζᾶν, ſugere. Manifeſtum autem eſt, dici id etiam βδάλλειν, quaſi ductâ metaphorâ a venis. An verò hujuſcemodi quoque ſignificationem habeat adverbium βύζην, confertim, dense, cumulatè, id planè inquirere oportet. Denique ad imitationem ſoni ex litterâ μ' factum eſt per onomatopœiam τὸ μυζᾶν, muſſare, ſeu muſſitare, quod alioquin ſcilicet dicitur μύζειν, mutire. Tria phar-

1. τὸν Ἀλέξανδρον θεοειδέα ἐκάλεσε) Alexandrum θεοειδέα appellat Homerus, deo ſimilem, hoc eſt, pulchrum. Radiat enim divinitate eſt pulchritudo. Virg. Os humeroſque deo ſimilis. θεοειδὴς κεφαλήν τε, καὶ ὤμους. Heraclitus formoſos aiebat eſſe θνητοὺς θεούς, mortales Deos. Laertius in ejus vitâ. Salvin.

2. κατὰ τὸν ἐπίτριπτον Ἀρχίλοχον] Archilochum proprio rabies armavit Jambo. Horatius. Dicebat ſe ille in maledicentiâ pingueſcere. Hipponax eos, quos conviciis ſuis proſcindebat, ad mortem oppetendam amarulentiâ ſuâ coëgit. Salvinus.

3. Γυῖα λάβῃ κάματος πολέας διακοιρανέοντα) Euſtathius legit: Γυῖα λάβοι κάματος πολέας κατακοιρανέοντα, Politus.

4. βδάλλειν τὸ τοιοῦτον λέγεται) Hinc βδέλλα, ſanguiſuga, Horatius: Non miſſura cutem, niſi plena cruoris hirudo. Salvinus.

Eſt βδέλλα Etymologiarum Græcarum ſcriptori παρὰ τὸ βδάλλω τὸ ἀμέλγω. Βδάλλειν γάρ, inquit, λέγουσιν οἱ Ἀττικοὶ τὸ ἀμέλγειν. καὶ γὰρ ἡ βδέλλα ἀμέλγουσιν ἔοικεν ἐν τῷ αἷμα ἐκσπᾶν. γράφεται βδέλλα, τοῦ α τρεπομένου εἰς ε. Politus.

5. Ὠνοματοπεποίηται δὲ καὶ τὸ μυζᾶν) Vir. muſſat Rex ipſe Latinus. Ipſum exſugere, muſſitare eſt. neque enim ſine ſtrepitu fit. Salvinus.

6. Τρεῖς φαρμάκων ἰδέας παρ' Ὁμήρῳ) Tria hæc pharmacorum genera diſtincta etiam a Scholiaſtâ Theocriti ad Cyclopem: Ἰστέον, ὅτι τῶν φαρμάκων τὰ μέν εἰσι χριστά, ἤγουν, ἅπερ χριόμεθα εἰς θεραπείαν· τὰ δὲ ποτά, ἤγουν, ἅπερ πίνομεν· τὰ δὲ ἐπίπαστα, ἤγουν, ἅπερ ἐπιπάττομεν. Sunt hæc quidem Homerica: quorum duo tantum memorat Theocritus, ἔγχριστα, & ἐπίπαστα. Euripides etiam duo in Hippolyto, χριστά, & ποτά. Sed & alia ſunt pharmaca καταπλαστά, ſeu κατάπλασμα. Pollux lib. 4. c. 25. καὶ φάρμακον καταπλαστόν, κατὰ Ἀριστοφάνην. Ariſtophanes Pluto: Πρῶτον δὲ πάντων τῷ Νεοκλείδῃ φάρμακον καταπλαστὸν ἐνεχείρησε τρίβειν. Alia hæc ſine dubio, atque τὰ ποτά, ſeu πότιμα.

pharmacorum, ſeu medicamentorum, genera apud Homerum. Alia ἐπίπαςα, *quæ inſpergerentur, ſeu inſpergendo adhiberentur*, ut nunc in Menelao, cui lenia medicamenta peritus ille Machaon inſpergebat. Alia χριςά, *unctoria, quibus membra inungerentur, vel quibus jacula, aut ſagittæ perlinerentur*. ut, ἰοὺς χρίεσθαι. *ſagittas perlinere, ſeu ungere*. Alia denique πιςά, ut vocat ea Æſchylus, hoc eſt, ποτά, ſeu πότιμα, *poculenta, ſeu potabilia, quæ per potum darentur*, ut de Helenâ in Odyſſeâ, ubi eam pharmaca, ſeu medicamenta, crateri infundentem inducit. Ex hac iſtâ autem voce non modò eſt vox medica, τὸ φαρμακεύειν, *parare, ſeu conficere medicamenta, medicamentis uti, venenum parare*; ſed etiam τὸ φαρμάσσειν, quod eſt ferri aciem tincturâ temperare, ſeu ferrum intingere, atque immergere, ad ejus aciem indurandam, & generatim tingere, itemque φαρμακῶνες apud veteres, ideſt, tinctorum officinæ.

LXIV. Novit etiam Homerus tres modos, quibus infixa tela, ſagittæque extraherentur, unum ſecando, atque incidendo, in Eurypylo; alterum expellendo, atque extrudendo, infra in Diomede; tertium extrahendo, ut nunc in Menelao. Sic enim narrat: Τοῦ δ' ἐξελκομένοιο, πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγκοι. *Quumque ſagitta extraheretur, retrorſum fracti ſunt acuti unci, ſeu acuti anguli ſunt refracti*. quos ſupra nimirum dixerat. Eſt autem τὸ πάλιν ἄγεν, *retro fracti ſunt*, perinde ac ſi dixiſſet, εἰς τὸ ἔμπαλιν ἐκλάσθησαν. *in contrariam partem fracti, ſeu refracti ſunt*. Idque dictum eſt ad differentiam eorumdem uncorum, ſive hamorum, cum primùm circumaguntur, atque flectuntur, quod in iis fit fabricandis, ut in anguli cuſpidiſque modum conformentur. Quum enim ii, qui tunc conficiuntur, anguli ſurſum reſpiciant; nunc, dum franguntur, retrorſum aguntur, ſeu in partem vertuntur contrariam. Poëtica vox illa ἄγεν, *fracti ſunt*. Sicuti enim dicitur τραφείς, τραφέντος, τράφεν, hoc eſt, ἐτράφησαν, *nutritus, nutriti, nutriti ſunt*; ſic etiam ἀγείς, ἀγέντος, ἄγεν, *fractus, fracti, fracti ſunt*. Τὸ φιλεῖν, *amare*, circumloquendo dicit per periphraſin φίλα φρονεῖν, *bene alicui velle, aut cupere, bono eſſe animo erga aliquem, benevolum eſſe alicui, amore, ac benevolentiâ unum aliquem proſequi*. ut, τά οἱ ποτὲ πατρὶ φίλα φρονέων πόρε Χείρων. *quæ ejus quondam patri benevolus præbuerat Chiron*. is, de quo ſupra dictum eſt. Ad ſollicitam diligentemque operam declarandam, quam quis rei alicui impendat, apposita ſanè vox τὸ ἀμφιπένεσθαι, *de re aliquâ ſatagere, anxiè ac laborioſè in re aliquâ eſſe occupatum, operam in re aliquâ, ac laborem ponere*. Quippe ſic ait: Ὄφρα τοί, videlicet οὗτοι, ἀμφιπένοντο Μενέλαον. *Dum hi de Menelao ſatagebant, circaque eum erant occupati*. Idemque etiam eſt ἀμφιπονεῖσθαι: quippe quum ὁ πόνος,

φαρμάκων ἰδέαι παρ' Ὁμήρῳ. ἐπίπαςα, ὡς νῦν ἐπὶ Μενελάου, ᾧπερ ἤπια φάρμακα εἰδὼς πάσσεν ὁ Μαχάων.[1] καὶ χριςά.[2] οἷον; Ἰοὺς χρίεσθαι. καὶ [3] πιςά, κατὰ τὸν Αἰσχύλον, τουτέςι, ποτά, ἢ πότιμα,[4] ὡς ἐπὶ Ἑλένης ἐν Baſ. p. 354.
Ὀδυσσείᾳ, τῷ κρατῆρι ἀναμιγνυούσης φάρμακα. Ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης λέξεως, οὐ μόνον τὸ φαρμακεύειν, ἰατρικὴ λέξις, ἀλλὰ καὶ φαρμάσσειν, τὸ ςομοῦν σίδηρον ἐκ βαφῆς, καὶ τὸ ἁπλῶς βάπτειν, καὶ τὰ βαφεῖα, φαρμακῶνες παρὰ τοῖς παλαιοῖς.

ξδ'. Οἶδε δὲ καὶ τρεῖς βελουλκίας Ὅμηρος, ἐκτομὴν ἐπὶ Εὐρυπύλου, καὶ διωσμὸν ἐν τοῖς ἑξῆς ἐπὶ Διομήδους, καὶ ἐξολκὴν, ὡς νῦν ἐπὶ Μενελάου. Φησὶ γάρ· Τοῦ δ' ἐξελκομένοιο, πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγκοι. οἱ προῤῥηθέντες δηλαδή. Ἔςι δὲ τὸ πάλιν ἄγεν, ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ ἔμπαλιν ἐκλάσθησαν. Τοῦτο δὲ εἴρηται πρὸς διαςολὴν τῆς πρώτης περιαγωγῆς, καὶ κλάσεως, ἣν οἱ ὄγκοι πάσχουσι, γλωχινούμενοι ἐν τῷ χαλκεύεσθαι. Τότε μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ ἄνω ἀφορῶντες γωνιοῦνται· νῦν δὲ θραυόμενοι, ἔμπαλιν ἄγονται. Ποιητικὴ δὲ λέξις καὶ τὸ ἄ- Rom. p. 465.
γεν. καὶ ἔςιν ὥσπερ τραφεὶς τραφέντος τράφεν, ὅ ἐςιν, ἐτράφησαν, οὕτω καὶ ἀγεὶς ἀγέντος ἄγεν. Τὸ φιλεῖν, φίλα φρονεῖν λέγει περιφραςικῶς. οἷον, τά οἱ ποτὲ πατρὶ φίλα φρονέων πόρε Χείρων ὁ προῤῥηθείς. Καιρία λέξις ἐπὶ σπουδαίας ἐνεργείας, τὸ ἀμφιπένεσθαι. Φησὶ γοῦν· Ὄφρα τοί, ἤγουν οὗτοι, ἀμφεπένοντο Μενέλαον. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἀμφι-

ἐπίπαςα, & ἐμπάςα. Et rectè ſecernit Scholiaſta Ariſtophanis: Τῶν φαρμάκων τὰ μὲν ἐςι καταπλαςά· τὰ δὲ, χριςά· τὰ δὲ, ποτά. τινὰς δὴ φρονταρχοῦντας, καταπλαςα λέγοντες. ἐςὶ ὧν πηςίν, τὸ ἐπιτιθέμενον πλαςτόν, τὸ πλαττόμενον. ὃ καὶ καταπλαςὸν λέγεται. καὶ πιςόν, τὸ πινόμενον. Ruſus alia pharmaca, βρωτά. Æſchylus Prometheo: Οὐκ ἦν ἀλέξημ' οὐδέν, οὐδὲ βρώσιμον, Οὐ χριςόν, οὐδὲ πιςόν. Scholiaſta: οὐκ ἦν οὐδὲν βοήθημα θεραπείας, ὅτι διὰ βρώσεως προσφερόμενον, ὅτι δι' ἐπιχρίσεως ἔξωθεν, ὅτι διὰ πόσεως. Alia denique ἐπαοιδά. qualia dicit alicubi Porphyrius. Unde colligitur, generalem pharmacorum diviſionem fieri poſſe in ἐπίπαςα, χριςά, ποτά, βρωτά, & ἐπαοιδά. Nam quæ alia pharmaca ab aliis adnumerantur, ea ad unum aliquod ex iſtis quinque generibus facilè reducuntur. *Politus*.

1. καὶ χριςά) Hæc duo genera pharmacorum conjunxit Theocritus in Cyclope: Οὐδὲν ποττὸν ἔρωτα πεφύκει φάρμακον ἄλλο, Νικία, οὔτ' ἔγχριςον, ἐμὶν δοκεῖ, οὔτ' ἐπίπαςον, Ἢ ταὶ Πιερίδες. Salvinus.

2. οἷον, Ἰοὺς χρίεσθαι) In Odyſſeâ: Φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρα οἱ εἴη ἰοὺς χρίεσθαι. Sed hoc genus erat mali pharmaci, & ἀνδροφόνου. quale etiam illud οὐλόμενον Circes. Boni pharmaci χριςοῦ alibi apud Homerum mentio, ut Il. lib. ξ. de Junone: ἀλείψατο δὲ λίπ' ἐλαίῳ, Ἀμβροσίῳ, ἑδανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν. Et lib. ψ' de Venere: ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ, Ἀμβροσίῳ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυςάζων. Et Odyſſ. lib. κ' de Circe:

Ἐρχομένη προσέλεκτο ἐκάςῳ φάρμακον ἄλλο.
Τὸν δ' ἔτι μᾶλλον τρίχες ἔῤῥεον, ἃς πρὶν ἔφυσε
Φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη.

Politus.

3. πιςά) potabilia, ἀπὸ τοῦ πιεῖν. Salvinus.

πιςά, τὰ διὰ πόσεως, ἀπὸ τοῦ πιω πίσω φάρμακον. Polit.

4. ὡς ἐπὶ Ἑλένης ἐν Ὀδυσσείᾳ, τῷ κρατῆρι ἀναμιγνυούσης φάρμακα) Odyſſ. lib. δ'.

Αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον, ἔνθεν ἔπινον,
Νηπενθές τ', ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων·
Ὃς τὸ καταβρόξειεν, ἐπὴν κρητῆρι μιγείη. Politus.

φιλοπονεῖσθαί ἐστιν,[1] ὡς τοῦ πόνου, καὶ τοῦ πονεῖν, γινομένων ἐκ τοῦ πένεσθαι.

ξε΄. Πάνδαρος μὲν κατὰ Μενελάου οἰστεύσας, κατῆρξε κακοῦ· ἐπηκολούθησαν δὲ Τρώων στίχες ἀσπιστάων, οἳ πρῶτοι ἐπιδραμόντες, ἐπῆλθον αὐτοὶ τοῖς Ἕλλησι, διὰ τὸ ἴσως νομίσαι, θελήσει τῶν Τρωϊκῶν βασιλέων, παρασπονδῆσαι τὸν Πάνδαρον. Πάντες οὖν ἰδοὺ τοὺς ὅρκους ἐπάτησαν. Δεόντως ἄρα καὶ ἀπολοῦνται πάντες, κατὰ τὸ, Ζεὺς ἐπισσείῃ ἐρεμνὴν αἰγίδα πᾶσι. Τοὺς δὲ ἀσπιστάς,[2] ἀσπιδοφέρμονα θίασον ἡ Τραγῳδία εἶπεν. Τὸ ἐνδύσασθαι τὰ ὅπλα, καταδῦναι τεύχεα λέγει. Φησὶ γοῦν· Οἱ δὲ κατὰ τεύχε᾽ ἔδυν, μνήσαντο δὲ χάρμης.[3] Μετῆκται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῶν εἰς βάθος δυνόντων. Δύναται δὲ ταυτὸν τῷ ἀμφιέσασθαι, καὶ ἀμφιβαλέσθαι, καὶ περιβαλέσθαι. Λέγεται δέ τις καὶ πόλιν δύνειν, καὶ πόλεμον. Ἰστέον δὲ, ὅτι, ὥσπερ ἐκ τῆς γενικῆς μετοχῆς τοῦ λέγοντος, ἀποκοπῇ τοῦ τέλους, γίνεται τρίτον πληθυντικὸν παρῳχημένου χρόνου, μετὰ αὐξήσεως, ἔλεγον ἐκεῖνοι· ὁμοίως καὶ τύπτοντος, ἔτυπτον, καὶ τρέχοντος, ἔτρεχον, καὶ ὅσα τοιαῦτα· οὕτω καὶ ἐκ τοῦ φὺς ὀξυτόνου, φύντος, ἔφυν· καὶ φὰς φάντος, ἔφαν· καὶ βὰς βάντος, ἔβαν·[4] καὶ στάντος, ἔσταν· μιχθεὶς μιχθέντος, ἔμιχθεν· καὶ δύντος, ἔδυν. Καθ᾽ ὅμοιον δὲ λόγον καὶ φαανθέντος, ἐφάανθεν Αἰολικόν· καὶ πληγέντος, ἔπληγεν· καὶ κοσμηθέντος, ἐκόσμηθεν· καὶ τὰ τοιαῦτα, περὶ ὧν καὶ προγέγραπται.[5] Πολλαχοῦ δὲ καὶ ἀναύξητα τὰ τοιαῦτα. ὁποῖον τὸ τραφέντος τράφεν· ἀγέντος ἄγεν, ὡς ἀνωτέρω κεῖται. ἀγερθέντος ἄγερθεν. βλαβέντος βλάβεν, καὶ ἄλλα.

ξστ΄. Σπουδὴν πολλὴν τοῦ βασιλέως ἐνδείξασθαι θέλων, διὰ συνεχῶν ἥκει συντόμως καὶ ἐνταῦθα μετοχῶν, κατὰ σχῆμα ἄρσεως, καὶ θέσεως, πλεοναζούσης διὰ κάλλος τῆς ἄρσεως. Εὐειδὲς γὰρ σχῆμα καὶ αἱ ἀποφάσεις. καί φησιν· Ἔνθ᾽ οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον, οὐδὲ καταπτώσσοντα, οὐδ᾽ οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι, ἀλλὰ μάλα σπεύδοντα

τα

πόνος, labor, ſeu opera rei alicui impenſa, & τὸ πονεῖν, laborare, ſeu operam in re aliquâ ponere, deriventur ex πένεσθαι, laborioſè aliquid facere, ſeu in re aliquâ eſſe cum labore occupatum.

LXV. Pandarus ut ſceleris initium fecerat, miſsâ in Menelaum ſagittâ; ſic eum ſubſecuti ſunt ordines Trojanorum ſcutatorum, qui primi incurrentes, irruerunt ipſi in Græcos, eo quòd fortaſſe exiſtimabant, Trojanorum regum voluntate factum eſſe, ut fœdus Pandarus violaret, atque rumperet. Ecce igitur tibi ſtant omnes adversùs fœdus, & jusjurandum conculcant. Ergo etiam meritò atque jure omnes ſunt perituri, prout dixerat, Jovem omnibus ægidem tenebroſam incutere. Ἀσπιστὰς autem, *i. e. ſcutatos*, quos vocat, eos Poëta Tragicus dicit ἀσπιδοφέρμονα θίασον, *turbam, ac multitudinem ſcutiferorum*. Induere arma, dicit καταδῦναι τεύχεα, *arma ſubire*. Hæc enim ejus verba: Οἱ δὲ κατὰ τεύχε᾽ ἔδυν, μνήσαντο δὲ χάρμης. *Hi verò arma ſubierunt, & recordati ſunt pugnæ*. Ducta autem ea vox eſt per metaphoram ἀπὸ τῶν εἰς βάθος δυνόντων, *ab iis, qui profundum ſubeunt, ſeu in profundum ſeſe demergunt*: idemque valet, atque τὸ ἀμφιέσασθαι, *induere*, & ἀμφιβαλέσθαι, ſeu περιβαλέσθαι, *amicire, veſte contegere, ſeu cooperire, veſtem, ſeu arma circumiicere, armis munire*. Immo & quis dicitur πόλιν δύνειν, καὶ πόλεμον, *urbem ingredi, atque pugnam*. Quod autem ſcire oportet, ſicuti ex genitivo participii λέγοντος, *dicentis*, reciſâ in fine per apocopen ſyllabâ, fit tertia numero multitudinis perſona Præteriti temporis cum incremento, ἔλεγον ἐκεῖνοι, *dicebant illi*; ſimilique modo ex τύπτοντος, *verberantis*, fit ἔτυπτον, *verberabant*; itemque ex τρέχοντος, *currentis*, ἔτρεχον, *currebant*, & quæcumque alia ſunt hujuſcemodi, ſic etiam ex φὺς, *natus*, quæ vox eſt oxytona, φύντος, *nati*, ἔφυν, *nati ſunt*; ex φὰς, φάντος, *fatus, fati*, ἔφαν, *fati ſunt*; ex βὰς, βάντος, *incedens, incedentis*, ἔβαν, *inceſſerunt*; ex στὰς, στάντος, *ſtans, ſtantis*, ἔσταν, *ſteterunt*; ex μιχθεὶς, μιχθέντος, *mixtus, mixti*, ἔμιχθεν, *mixti ſunt*; ex δὺς, δύντος, *induens, induentis*, ἔδυν, *induerunt*. Ac præterea ſimili ratione ex φαανθέντος, *apparentis, viſi, oſtenſi*, Æolicum verbum ἐφάανθεν, *apparuerunt, viſi ſunt, atque oſtenſi*; ex πληγέντος, *percuſſi*, ἔπληγεν, *percuſſi ſunt*, ex κοσμηθέντος, *ornati*, ἐκόσμηθεν, *ornati ſunt*; aliaque hujus generis, de quibus ſupra etiam ſcriptum eſt. Quin & hujuſcemodi verba ſæpe carent incremento. cujuſmodi eſt τὸ τραφέντος, τράφεν, *nutriti, nutriti ſunt*. ἀγέντος, ἄγεν, *fracti, fracti ſunt*, ut habetur ſupra. ἀγερθέντος, ἄγερθεν, *congregati, congregati ſunt*. βλαβέντος, βλάβεν, *læſi, læſi ſunt*, aliaque id genus.

LXVI. Quum oſtendere velit & tamquam ob oculos ponere magnam feſtinationem, & celeritatem regis; hoc etiam loci conciſè atque expeditè continuis participiis graditur per figuram negationis, atque affirmationis; ita tamen, ut propter ornatum, & elegantiam ſit aliquantò frequentior, atque copioſior negatio. Nam & perpulchra orationis figura ſunt negationes. Itaque in hunc modum loquitur: Tunc non dormitantem vidiſſes Divum Agamemnonem, neque trepidantem, neque recuſantem pugnare; ſed valde properantem in glorio-

ſam

1. ὡς τοῦ πόνου, καὶ τοῦ πονεῖν, γινομένων ἐκ τοῦ πένεσθαι) Labor dicitur improbus, quaſi πόνος πονηρός. Nemo pauper bonus. πενιχρὸς δ᾽ οὐδεὶς πέλετ᾽ ἐσθλός. A verbo πένεσθαι πόνος, *labor*, & πενία, *paupertas*. Salvinus.

2. ἀσπιδοφέρμονα θίασον) γέννας ἀσπιδοφέρμονα, θίασον ἔνοπλον. Euripides in Phœniſſis v. 802.

Σπαρτῶν γέννα ἀσπιδοφέρμονα,
Θίασον ἔνοπλον.

Politus.

Ἀσπιδοφέρμων. *armiger, ſcutifer*. ὁπλοφόρος. Salvinus.

ἀσπιδοφέρμων quibuſdam ἀσπιδοφόρος. Alii ἀσπιδοθρέμμων. Scholiaſta Euripidis: Ἀσπιδοφέρμονα, τουτέστιν, ἀσπιδοθρέμματα, φέρμα γὰρ, τὸ θρέψαι. τὸν ὑπὸ ἀσπίδι τραφέντα, πολεμιστὴν, ἢ στρατιώτην, ἢ πολεμικόν. Politus.

3. Μετῆκται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῶν εἰς βάθος δυνόντων) Induere ἀπὸ τοῦ ἐνδύειν. Περιβάλλεσθαι, *quaſi veſte circumſepiri*. Hinc περιβόλαιον, *pallium*; & cataphracti equites, *quaſi armis in totum ſepti*. Salvinus.

4. καὶ στάντος) Ad ſervandam analogiam aliorum exemplorum, velim, legas: καὶ στὰς, στάντος. Sicuti & paullò poſt, καὶ δὺς, δύντος. Politus.

5. Πολλαχοῦ δὲ καὶ ἀναύξητα τὰ τοιαῦτα) Hæc verba carent auctione, ſeu additamento, tam ſyllabico, quàm temporali, apud poëtas tantummodò, quum hoc iis opus eſt. *Salvinus*.

Digitized by Google

ſam pugnam. Quippe quum ex equis deſiluiſſet, has & illas muneris ſui partes exſequebatur, pedibuſque circumibat: ut voluntario nimirum hoc labore pudorem Græcis incuteret, neque ſibi ipſe invidiam conflaret, ſi de curru colloqueretur. Eſt autem βρίζειν, idem atque τὸ ἀπονυστάζειν, obdormiſcere, ſeu dormitare: propriè verò τὸ βαρέως, aut μετὰ τὴν βορὰν, ἵζειν, gravato capite, aut poſt cibum, ceſidere. Atque hæc etiam vox uſurpata eſt in Odyſſeâ. Ex iis porro vocibus, quæ ſunt hoc loci allatæ, τὸ βρίζειν, dormitare, omnem prorſus negat removetque a rege negligentiam atque incuriam, ut τὸ πτώσσειν, trepidare, timorem, & τὸ οὐκ ἐθέλειν, nolle, deſidiam, languoremque in agendo, atque tarditatem. Sciendum autem eſt, illud, οὐκ ἂν ἴδοις, non vidiſſes, dictum eſſe figuratè per apoſtrophen, quaſi ſcilicet aut Muſa ſermonem ſuum ad Poëtam, ſuum contubernalem, aut ipſe etiam Poëta ad auditorem averterit. Atticum porrò eſt illud, οὐκ ἂν ἴδοις. Non vidiſſes. pro eo, ac ſi diceret, οὐκ ἂν εἶδες. Anhelantes, ſeu anhelitum ducentes, equos, dicit φυσιόωντας, ubi ſcilicet narrat, ut eos quidem famulus ſeorſum tenebat φυσιόωντας, anhelantes. quod ſanè ſignificare etiam poteſt τὸ φρυαττομένους, frementes, aut τὸ ἀσθμαίνοντας, ſpiritum cum difficultate trahentes, ut explicant veteres Grammatici, & πνεῦμα ἠρεθισμένους, crebra anhelitu ſtimulatos, ſeu irritatione anhelitûs laborantes. Erat autem famulus iſte, Eurymedon, aptè atque appoſitè regi illi εὐρυκρείοντι, longè lateque imperanti, attributus auriga. Sed & Neſtori alter eſt Eurymedon auriga. Hujus autem Eurymedontis, famuli regii, patrem commemorat Ptolemæum Πειραΐδην, Peiraidam, hoc eſt, Πειραίου, Peiræi, filium: cujus penultima ſyllaba quum conſtet diphthongo, exploſa inde neceſſario eſt in nomine patronymico littera i, ad commodum uſum metri, ſimiliter atque ex Ἀλκαῖος, Alcæus, fit Ἀλκαΐδης, Alcaida. Exemplum Πειραίου, Peiræi, extat etiam in Odyſſeâ. Prope tenere, ſeu juxta habere equos, dicit παρέχειν, hoc eſt, παρέχειν· quippe quum etiam nunc ea præpoſitio propinquitatem, ſeu vicinitatem, ſignificet. Quamquam qui poſt Homerum ſcripſerunt, ii vocem hanc ex ſimilitudine uſurpent, quatenus ſignificat donare: quoniam is, qui donat, habet, tenetque donum prope eum qui accipit, ſeu prope donatarium. Siquidem παρέχει, præbet, non verò ἀπέχει, recipit. Laborem imperatoris in bello, atque in acie inſtruendâ exprimunt illa verba: ὁππότε μιν γυῖα λάβοι κάματος πολέας κατακοιρανέοντα. quando ipſum per membra cepiſſet defatigatio per multos imperitantem.

τα μάχην ἐς κυδιάνειραν. Τῶν μὲν ἵππων καταπηδήσας, ἐποίει τὰ καὶ τά· πεζὸς περιιών· ἵνα δηλαδὴ τῇ φιλοπονίᾳ δυσωπήσῃ τοὺς Ἕλληνας, καὶ μηδὲ ἐπαχθὴς ᾖ, ἀπὸ τοῦ ἅρματος διαλεγόμενος. Ἔστι δὲ βρίζειν τὸ ἀπονυστάζειν·[1] κυρίως δὲ τὸ βαρέως, ἢ μετὰ τὴν βορὰν, ἵζειν. ἡ δὲ λέξις καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ. Τῶν δὲ ῥηθέντων, τὸ μὲν βρίζειν, τὴν παντελῆ ἀμέλειαν ἀποφάσκει τοῦ βασιλέως· τὸ δὲ πτώσσειν, τὴν δειλίαν· τὸ δὲ οὐκ ἐθέλειν, τὴν ὀκνηρίαν, καὶ τὸ ἀπρόθυμον. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ, οὐκ ἂν ἴδοις, ἀποστροφῆς ἐστι σχῆμα, ὡς ἢ τῆς Μούσης ἀποστρεψάσης τὸν αὐτῆς λόγον πρὸς τὸν αὐτῆς ὁμιλητὴν Ποιητὴν, ἢ καὶ τοῦ Ποιητοῦ πρὸς τὸν ἀκροατήν. Ἔστι δὲ τὸ, οὐκ ἂν ἴδοις, Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἂν εἶδες. Τοὺς πνευστιῶντας ἵππους, φυσιόωντας λέγει, εἰπών· καὶ τοὺς μὲν θεράπων ἀπάνευθ' ἔχε φυσιόωντας. ὅπερ σημαίνοι ἂν καὶ τὸ φρυαττομένους, ἢ καὶ τὸ ἀσθμαίνοντας, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, καὶ πνεῦμα ἠρεθισμένους. Ἦν δὲ ὁ τοιοῦτος θεράπων, Εὐρυμέδων, προσφυῶς[2] τῷ εὐρυκρείοντι βασιλεῖ δοθεὶς εἰς ἡνίοχον. Ἔστι δὲ καὶ τῷ Νέστορι Εὐρυμέδων ἕτερος. Ἱστορεῖ δὲ[3] τῷ βασιλικῷ Εὐρυμέδοντι πατέρα Πτολεμαῖον Πειραΐδην, τουτέστι, Πειραίου υἱόν· οὗ τῆς παραληγούσης διφθογγιζομένης, ἐξεβλήθη τὸ ἰῶτα ἐν τῷ πατρωνυμικῷ ἀναγκαίως πρὸς εὐχρηστίαν μέτρου, ὁμοίως τῷ, Ἀλκαῖος Ἀλκαΐδης. Χρῆσις δὲ Πειραίου καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ. Τὸ πλησίον ἔχειν τοὺς ἵππους, παρέχειν, ὅ ἐστι παρέχειν, λέγει, ἐγγύτητα καὶ νῦν δηλούσης τῆς προθέσεως.[4] Οἱ δέ γε μεθ' Ὅμηρον, ἐπὶ τῷ δοῦναι τὴν λέξιν τίθενται ἐξ ὁμοιότητος· ἐπεὶ καὶ ὁ δωρούμενος ἐγγὺς τοῦ λαμβάνοντος ἔχει τὸ διδόμενον· παρέχων, οὐ μὴν ἀπέχων. Στρατηγικὸν μόχθον ἐν πολέμῳ δηλοῖ τὸ, ὁππότε μιν γυῖα λάβοι κάματος πολέας κατακοιρανέοντα.

Ipſe porrò pedes obibat ordines virorum,
Et quos properantes vidiſſet Danaorum cum pernicibus equis,
Hos valde confirmabat propior factus his verbis:
Argivi, nequid ante de fortitudine remittatis.
Non enim mendacibus pater Juppiter adjutor erit.
Sed qui priores fœdera violaverunt,
Eorumdem certè tenerum corpus vultures vorabunt.
Nos verò contra uxoreſque dilectas, & infantes filios
Abducemus in navibus, poſtquam urbem ceperimus.
Quos verò detrectantes vidiſſet triſtem pugnam,
Eos valde objurgabat iracundis verbis:
Argivi, ſagittis addicti, probroſi, non vos pudet?

Αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐὼν ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν,
Καί ῥ' οὓς μὲν σπεύδοντας ἴδοι Δαναῶν ταχυπώλων, Rom. p. 466.
Τοὺς μάλα θαρσύνεσκε παριστάμενος ἐπέεσσιν·
Ἀργεῖοι, μή πώ τι μεθίετε θούριδος ἀλκῆς.
Οὐ γὰρ ἐπὶ ψευδέσσι πατὴρ Ζεὺς ἔσσετ' ἀρωγός.
Ἀλλ' οἵπερ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο,
Τῶν ἦτοι αὐτῶν τέρενα χρόα γῦπες ἔδονται. Baſ. p. 355.
Ἡμεῖς αὖτ' ἀλόχους τε φίλας, καὶ νήπια τέκνα
Ἄξομεν ἐν νήεσσιν, ἐπὴν πτολίεθρον ἕλωμεν.
Οὕς τινας αὖ μεθιέντας ἴδοι στυγεροῦ πολέμοιο,
Τοὺς μάλα νεικείεσκε χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἐλεγχέες, οὔ νυ σέβεσθε;

LXVII. Quum

ξζ'. Ὁμη-

1. κυρίως δὲ τὸ βαρέως, ἢ μετὰ τὴν βορὰν, ἵζειν) Scriptor Græcarum Etymologicum: παρὰ τὴν βρέμω, ἢ τὸ ἵζειν, ὅ ἐστι καθεύδειν, βρίζω· Ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις. ὅθεν κυρίως τὸ ἀπὸ βορᾶς, ἢ μετὰ βορὰν ὑπνάζειν, ἢ καθεύδειν, βορίζειν τι ὄν. Politus.

2. Τῷ εὐρυκρείοντι) l. τῷ εὐρυκρείοντι. Politus.

3. τῷ βασιλικῷ Εὐρυμέδοντα) l. τῷ βασιλικῷ Εὐρυμέδοντι. Politus.

4. Οἱ δέ γε μεθ' Ὅμηρον, ἐπὶ τῷ δοῦναι τὴν λέξιν τίθενται) Miratur Henricus Stephanus, Euſtathium hic dicere, poſteros Homeri ita hoc verbo uſos eſſe, quaſi ipſe Homerus non utatur: quum aliunde manifeſtum ſit, ita accipi ab eo, Il. τ'. Δῶρα μὲν ὥς κ' ἐθέλῃσθα παρασχέμεν, ὡς ἐπιεικὲς, Ἤτ' ἐχέμεν, παρὰ σοί. At enim non negat Euſtathius, ἐπὶ τῷ δοῦναι accipi aliquando ab Homero τὸ παρέχειν, ſeu παρασχεῖν, ſed tantùm docet, τὸ παρέχειν idem eſſe hoc loco, atque τὸ πλησίον ἔχειν: quum tamen ſcriptores poſteriores Homero non hoc ſenſu vocem hanc uſurpare ſoleant, ſed ἐπὶ τῷ δοῦναι. quod veriſſimum eſt, ut allata a Grammaticis exempla teſtantur. Politus.

ξζ'. Ὁμήρου εἰπόντος ἐνταῦθα, ὡς πεζὸς ὁ βασιλεὺς ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ, κοιρανέων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν. Ἐπιπώλησιν ἐντεῦθεν, ὡς καὶ προερρέθη, τὴν ῥαψῳδίαν ταύτην τινὲς ὠνόμασαν. Ὥσπερ ἐν τῇ βῆτα τὸν Ὀδυσσέα, ποικίλον τὴν ὁμιλίαν ἐποίει, ἄλλως ἄλλοις ἐντυγχάνοντα, οὕτω καὶ νῦν τὸν βασιλέα, καὶ μάλιστα ὧδε, ἀναγκαίως, ποικιλώτερον, ὡς καὶ ἐπεξιόντα τοῖς καθ' ἕκαστον. Καὶ τοιοῦτός ἐστιν, ὃν ἐν Ὀδυσσείᾳ λέγει πολύτροπον, ὃ μὴ, καθάπερ εἰκόνα γεγραμμένην, ἑστῶτα ἐπὶ σχήματος ἑνός· ἀλλ' εἰς πολλὰ τρεπόμενον, καὶ πολυκίνητον τῇ διανοίᾳ, καὶ ἀληθῶς πολυμήχανον. Ἄλλως γὰρ, ὡς καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν διείληπται, [1] ποικιλίαν ἤθους ἔχειν, οὐκ ἂν εἰς ἐγκώμιον ἥρωος θείη τις. Σημείωσαι δὲ, ὅτι πρῶτον μὲν κοινῶς τὴν βασιλικὴν δημηγορίαν ὁ Ποιητὴς μελετᾷ· εἶτα καὶ ἰδικῶς. οἷον πρῶτον μὲν ἀορίστως, οὕτως· Οὓς μὲν σπεύδοντας ἴδοι Δαναῶν ταχυπώλων, τοὺς μάλα θαρσύνεσκε παριστάμενος ἐπέεσσιν· Ἀργεῖοι, μή πω τι μεθίετε θούριδος ἀλκῆς. Οὐ γὰρ ἐπὶ ψευδέσσι πατὴρ Ζεὺς ἔσσετ' ἀρωγός. Ἀλλ' οἵπερ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο, τῶν, ἤτοι αὐτῶν, τέρενα χρόα γῦπες ἔδονται. Ἡμεῖς δ' αὖτ' ἀλόχους τε φίλας, καὶ νήπια τέκνα ἄξομεν ἐν νήεσσιν, ἐπὴν πτολίεθρον ἕλωμεν. Οὕς τινας αὖ μεθιέντας ἴδοι στυγεροῦ πολέμοιο, τοὺς μάλιστα νεικείεσκε χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν· Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἐλεγχέες, οὔ νυ σέβεσθε; καὶ τὰ ἑξῆς. ἐν οἷς καὶ [2] νεβροῖς εἰκάζει τοὺς τοιούτους ὁ βασιλεὺς, ὡς μετ' ὀλίγα εἰρήσεται. Καὶ οὕτω μὲν στρατηγικῶς, κατὰ τὸ ἀόριστον· εἶτα καταβὰς εἰς ὡρισμένα πρόσωπα, λέγει, ὅπως ἦλθεν εἰς τοὺς Κρῆτας ὁ βασιλεὺς, καὶ τί εἶπε, καὶ τί ἐκεῖθεν ἤκουσεν. εἶτα ἐπὶ τοὺς Αἴαντας· μεθ' οὓς εἰς τὸν Νέστορα. καὶ ἑξῆς. ἔνθα συχνὴν συνήθη ποικιλίαν ὁ Ποιητὴς ἐπιδείκνυται, ἄλλα περὶ ἄλλων ἱστορῶν. οἷον τοὺς μὲν περὶ Ἰδομενέα, θωρήσσεσθαι λέγων· τοὺς δὲ περὶ τοὺς Αἴαντας, καὶ κορύσσεσθαι, καὶ κινεῖσθαι εἰς μάχην· τὸν δὲ Νέστορα ἤδη τάσσειν εἰς πόλεμον τοὺς περὶ αὐτόν· Μενεσθέα δὲ, τὸν βασιλέα τῶν Ἀθηναίων, καὶ τὸν Ὀδυσσέα, ἑστάναι διὰ τὸ μὴ θέλειν προϋπάρξαι μάχης· Διομήδην δὲ, καὶ Σθένελον, ἑστάναι μὲν καὶ αὐτοὺς, ἐν ἵπποις δὲ καὶ ἅρμασιν, ἤτοι ἄνω ἵππων, καὶ ἁρμάτων.

ξη'. Οὕτω πολυειδῶς σχηματίζειν οἶδε τὰ πράγματα ὁ Ποιητὴς, ἄλλους ἄλλως καθιστῶν

LXVII. Quum Homerus hoc loci de rege narret, ut ipſe pedes ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν, *militum ordines luſtrabat, atque obibat*; itemque paullò poſt, ut κοιρανέων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν, *imperitans militum ordines luſtrabat*; hinc nonnulli hunc librum, ut ſupra notatum eſt, Ἐπιπώλησιν, *Luſtrationem*, appellarunt. Sicuti in libro β' Ulyſſem, varium colloquio, ac multiformem faciebat, quippe qui alios aliter conveniret, atque alloqueretur; ſic etiam nunc ipſum regem, maximèque hoc loci, varium varioque artificio utentem neceſſariò repræſentat, utpote quem ad ſingulos quoſque euntem, & cum ſingulis agentem inducit. Et talis ſanè eſt, quem in Odyſſeâ vocat πολύτροπον, *multimodum, atque multiformem*, qui ſcilicet, non ſicuti in tabulâ pictâ, uno ſtat geſtu habituque oris; ſed in formas multas vertitur, multaſque perſonas ſuſcipit, ingenioque eſt verſatili, verèque plenus ſolertiæ, atque artificiorum. Namque alioquin, ut commentariis in Odyſſeam explicatum eſt, nemo quiſquam in herois laude poſuerit, quòd variis ſit ille moribus præditus, alioſque atque alios mores induat. Velim autem, obſerves, ut concionem regis Poëta primùm communiter pertractat; deinde etiam ſeorſum, atque privatim. exempli cauſsâ, primùm quidem promiſcuè, atque indefinitè, ad hunc modum: Quos quidem Danaorum cum pernicibus equis properantes vidiſſet, propior ad eos factus, eos valde confirmabat his verbis: Argivi, nequid acri de fortitudine remittatis. Non enim mendacium, ac perjurorum pater Juppiter adjutor erit. Sed qui priores fœdera violaverunt, τῶν, videlicet αὐτῶν, *eorum*, tenerum corpus vultures vorabunt. Nos verò contra uxoreſque dilectas, & infantes filios in navibus abducemus, poſteaquam oppidum ceperimus. Quos contra triſtem pugnam detrectantes vidiſſet, eos maximè objurgabat iracundis his verbis: Argivi, ſagittis deſtinati, probroſi, non veremini? &c. Ubi hos iſtos rex hinnuleis aſſimilat, ut paullò poſt dicetur. Atque ita quidem, pro imperatoris officio, generatim, atque indefinitè. Tum ad certas ſingulareſque perſonas deſcendens, narrare pergit, ut ad Cretenſes rex venerit, quid ipſe dixerit, quid ſibi ab illorum duce dictum audierit. deinde ut venerit ad Ajaces, poſtea ad Neſtorem, &c. Ubi pro more multam Poëta varietatem oſtentat, quippe qui alia de aliis commemoret. Exempli cauſsâ, Idomenei milites dicit armari; copias verò Ajacis galeaſque induere, atque ad pugnam progredi: milites ſuos Neſtorem jam ad certamen inſtruere: ſtare Meneſtheum, Athenienſium regem, itemque Ulyſſem, eo quòd nolint priores in pugnam deſcendere: Diomedem denique, & Sthenelum, ipſos quoque ſtare; ſed ἐν ἵπποις, καὶ ἅρμασιν, *in equis, & curribus*, videlicet ἄνω ἵππων, καὶ ἁρμάτων, *ſupra equos, & currus*.

LXVIII. Sic multâ cum varietate ſolet Poëta res componere, atque effingere, dum alios alis

1. ποικιλίαν ἤθους ἔχειν, οὐκ ἂν εἰς ἐγκώμιον ἥρωος θείη τις) Horatius: *Et curſum duplicis per mare Ulyſſei*. hoc eſt, minimè ſimplicis, vafri, verſuti. *Salvinus*.

2. νεβροῖς εἰκάζει τοὺς τοιούτους) Horatius: *Vitas hinnuleo me ſimilis, Chloë*. Salvinus.

alia facere ſtatuit, aliiſque ſtudiis, ac rebus detineri. Quin etiam regis cum ſingulis quibuſque colloquia, ipſa quoque varia admodum, ac multiplicis generis, finguntur. Nam Idomeneum quidem laudat, atque commendat: quum tamen ejus ſocium, atque adjutorem Merionem ne uno quidem verbo dignetur. Ita verò Idomeneum laudat, ut ſua in eum beneficia proferat, quibus, tamquam ære alieno, Idomeneus ipſe obſtringitur, ut totum ſcilicet animi ſui ſtudium, atque omnes vires in auxilium regis impendat. At verò ad Ajaces orationem ſuam in modum optantis conformat: quum illud precetur, ut omnes omnino Græci tales fiant. Neſtorem porrò ſenem, ipſum quoque cum precatione, ac votis alloquitur, nullâque habitâ ratione ejus militum, ea nuncupat vota, ut ejus animi alacritatem pares vires ſequantur. Meneſtheum contra, atque Ulyſſem probroſis verbis exagitat, & maximè Ulyſſem, ut ſic etiam novitatem varietatemque aliquam oratio ejus habeat: quumque eos, veluti beneficiorum immemores, atque ingratos, coarguiſſet, Ulyſſemque ipſum animo graviter turbatum agnoviſſet, ſuſceptâ iterum oratione, blandis eum mellitiſque verbis compellat. Diomedi denique tum timorem, atque ignaviam exprobrat, quum tamen ne minimum quidem verbum ad Sthenelum, ejus commilitonem, faciat; tum eumdem ipſum Diomedem diſſimilem eſſe dicit Tydei, ejus patris. Ubi Thebani etiam belli hiſtoriam adnectit, in quo celebre ſibi nomen Tydeus comparavit. Atque ita quidem perquam variè artificioſa, multiplicique figurarum genere exculta, oratio eſt regis ad heroas. Neque verò minùs varia, minùſque figurata, quàm ſit hæc oratio, Heroum ipſorum eſt ad eum reſponſio. Namque & ea reſponſio eſt multiformis, &, quoad ejus fieri poteſt, diverſa, ſuique diſſimilis. Idomeneus enim, ut a primo promiſerat, atque affirmaverat, ſeſe bonum, ac fidum ſocium fore pollicetur: itemque Trojanos violati fœderis accuſat. Ajaces verò ne unum quidem verbum proferunt. At enim Neſtor vota eadem, quæ rex, ipſe etiam concipit, remque olim geſtam commemorat, & quoad vires permiſerint, ſe nulli labori defuturum promittit. Ulyſſes contra, ipſe quoque viciſſim in regem paullulùm exaſperatur, Attico illo Meneſtheo prorſus tacente. Denique, dum Diomedes reverentiâ adversùs regem utitur, ideoque altum ſilentium tenet, interea Sthenelus, quem nullo rex ſermone dignatus fuerat, reſpondet ſanè acerbiùs: ſed os illi obſtruitur a Diomede. Sic Poëſis Homerica, opus eſt multo artificio diſtinctum, & decantato illo ceſto multò ſanè pulchrius, atque elegantius.

LXIX. Sciendum autem eſt, τὸ, *θαρσύνεσκεν ἐπέεσσι*, *confirmabat, atque hortabatur verbis*, poſitum eſſe ad differentiam alterius modi, cum quis alium confirmat, atque hortatur donis. Τὸ *μήπωτι*, *nequid*, ſuperfluam atque otioſam habet particulam expletivam. Eſt enim pro eo, ac ſi diceret, *μήτι*, *nequid*, vacante particulâ *πώ*, *dum*. Quamquam apud poſteriores ſcriptores ſignificationem temporis habeat τὸ *μήπω*, ſicuti etiam τὸ *οὔπω*, *nondum*. Ac ſimiliter etiam vacat τὸ *τί*, *quid*; ſicuti etiam fit in *οὔτι*, *nequid*, *ſeu nihil*. Totum namque illud, *μήπωτι μεθίετε*, *nequid* um-

στῶν ἔχοντας. Καὶ αἱ τοῦ βασιλέως δὲ πρὸς ἕκαστον ὁμιλίαι, πολυειδεῖς πλάττονται καὶ αὐταί. Ἰδομενέα μὲν γὰρ ἀποδεξάμενος, τὸν ὑπασπιστὴν δὲ αὐτοῦ Μηριόνην οὐδενὸς ἀξιώσας λόγου, προφέρει χάριτας οἰκείας, αἷς ὡς ὁ Ἰδομενεὺς ὀφειλέτης ἐστὶν ὁλοψύχου συμμαχίας τῷ βασιλεῖ. Ἐπὶ δὲ τοῖς Αἴασιν, εὐκτικῶς σχηματίζει τὸν λόγον, εὐχόμενος, πάντας τοιούτους γενέσθαι τοὺς Ἕλληνας. Τῷ δὲ γέροντι Νέστορι, εὐκτικῶς καὶ αὐτῷ προσενεχθεὶς, τοὺς δὲ ὑπ' αὐτὸν ἐν οὐδενὶ λόγῳ θέμενος, ἐπεύχεται, κατὰ τὴν προθυμίας αὐτοῦ γενέσθαι καὶ τὴν δύναμιν. Τὸν δὲ Μενεσθέα, καὶ Ὀδυσσέα, λόγοις ὀνειδιστικοῖς βάλλει, καὶ μάλιστα τὸν Ὀδυσσέα, ἵνα καὶ οὕτω καινότητα, καὶ ποικιλίας τινὰ ὁ λόγος αὐτῷ ἔχῃ· καὶ ὡς ἀμνήμονας χαρίτων αὐτοὺς ἐλέγξας, καὶ γνοὺς τὸν Ὀδυσσέα λυπούμενος, ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον, μειλίχια προσφωνεῖ. Τὸν δὲ Διομήδην, εἰς δειλίαν τε ὀνειδί- Rom.p.467. ζει, οὐδὲν εἰπὼν πρὸς τὸν ὑπασπίζοντα Σθένελον, καὶ ἀνομοίως αὐτὸν ἔχειν τῷ πατρὶ Τυδεῖ λέγει· παρεμπλέξας καὶ ἱστορίας τοῦ Θηβαϊκοῦ πολέμου, ἔνθα ὁ Τυδεὺς εὐδοκίμησε. Καὶ οὕτω μὲν ἡ πρὸς τοὺς ἥρωας δημηγορία τοῦ βασιλέως, πολυσχημάτιστος. Οὐχ ἧττον δὲ ταύτης πολυσχήμως καὶ ἡ τῶν ἡρώων πρὸς αὐτὸν ἀμοιβή. Καὶ αὐτὴ γὰρ πολυειδὴς, καὶ ὡς δυνατὸν ἀσυνέμπτωτος. Ἰδομενεὺς μὲν γὰρ ἀγαθὸς ἑταῖρος ἔσεσθαι ὑπισχνεῖται, ὡς τὸ πρῶτον ὑπέστη, καὶ κατένευσε· κατηγορεῖ δὲ καὶ τῶν Τρώων, ὡς συγχεάντων τὰ ὅρκια. Οἱ δὲ Αἴαντες, οὐδέν τι ὅλως λαλοῦσι. Νέστωρ δὲ εὔχεται καὶ αὐτὸς, ὅσα καὶ ὁ βασιλεὺς, καί τινα ἱστορίαν λαλεῖ, καὶ ὑπισχνεῖται ποιήσειν τὰ δυνατά. Ὀδυσσεὺς δὲ ἀντιτραχύνεται αὐτὸς ἠρέμα πρὸς τὸν βασιλέα, τοῦ Ἀττικοῦ Μενεσθέως εἰς τὸ πᾶν σιωπήσαντος. Διομήδης δὲ αἰδεσθέντος τὸν βασιλέα, καὶ διὰ τοῦτο σιγήσαντος, ὁ μηδενὸς λόγου ἀξιωθεὶς Σθένελος, ἀμείβεται μὲν αὐστηρότερον· ἐπιστομίζεται δὲ ὑπὸ τοῦ Διομήδους. Οὕτω πολυδαίδαλος καλὸς ἡ Ὁμηρικὴ ποίησις καὶ ὑπὲρ τὸν ὑμνούμενον κεστόν.

ξθ'. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ, θαρσύνεσκεν ἐπέεσσι, πρὸς διαστολὴν κεῖται [1] τοῦ δώροις θαρσύνειν. Τὸ δὲ μήπωτι, ἀργὴν ἔχει τὴν παραπλήρωσιν. ἔστι γὰρ ἀντὶ τοῦ μήτι, περιττοῦ κειμένου τοῦ πώ. Παρὰ δέ γε τοῖς ὕστερον, χρονικὴν σημασίαν ἔχει τὸ μήπω, καθὰ καὶ τὸ οὔπω. Παρέλκει δὲ ὁμοίως καὶ τὸ, τί, καθὰ καὶ ἐν τῷ, οὔτι. Ὅλον γὰρ τὸ, μήπωτι με-

1. τὸ δώροις θαρσύνων) Homerus: Δῶρα θεοὺς πείθει, καὶ αἰδοίους βασιλῆας. Salvinus.

μεθίετε, ἴσον τῷ ἐστὶ τῷ, μὴ ἀμελεῖτε. Τὸ δὲ, οὐκ ἐπιψευδέσσι πατὴρ ἔσσεται ἀρωγὸς, οἱ μὲν παροξύνουσιν, ἵνα λέγῃ, ὅτι οὐκ ἔσται βοηθὸς ὁ πατὴρ τοῖς ψεύσταις Τρωσίν·[1] οἱ δὲ, προπαροξύνουσι κατὰ γένος οὐδέτερον, νοοῦντες, ὅτι οὐ ψεύσεται τὴν βοήθειαν.[2] Πατὴρ δὲ καὶ νῦν κατ' ἐξοχὴν ὁ Ζεύς, τὸ δὲ πληρέστερον,
Baſ. p. 356. πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε, ὡς καὶ τοῦτο προείρηται. Τέρενα δὲ χρόα, τὴν ὅλην σάρκα λέγει, ὡς ἐκ μέρους τοῦ προφαινομένου ἐξ ἐπιπολῆς, πρὸς διαστολὴν τῶν ὀστῶν. ἐκεῖνα γὰρ οὐ τέρενα, ἤτοι ἁπαλά. Ὥσπερ δὲ ὁ χροῦς, οὕτω καὶ ὁ χρώς, τὸ προφαινόμενον δηλοῖ τῆς κατ' ἄνθρωπον σαρκός. ἤγουν τὴν χροιάν.[3] κατὰ τὸ, παραδραθέειν ἧ χροιῇ. Διὸ καὶ[4] πρὸς τὸ, ἐν χρῷ, ὁμοιότητα ἔχει τὸ χρώζειν. οἷον,[5] γόνατα μὴ χρώζειν ἐμά. ἤγουν χρωτίζειν, καὶ ἐν χρῷ ἔχειν. Ὅμοιον δὲ καὶ τὸ,[6] μάτην κεχρώσμεθα. ἤγουν ἱκετεύθημεν κατὰ δεξιὰν, καὶ γόνατα. Τοιοῦτον δὲ καὶ[7] τὸ χραίνειν, κατὰ παραγωγὴν· οὗ πρῶτος μετέχει ὁ χροῦς. ἐξ οὗ τέτρασται Τραγικῶς καὶ τὸ, ἀγορᾶς χραίνων κύκλον. Συγγενὲς δὲ τοῖς τοιούτοις καὶ τὸ χρίμπτειν, ὅ ἐστιν ἐν χρῷ πελάζειν, καὶ τὸ χρίειν· ἔτι δὲ καὶ τὸ χραύειν, ὅ ἐστιν, ἐπιπίπτειν. Ὥσπερ δὲ ὁ τέρην χροῦς ἐκ μέρους τὴν ὅλην ἐδήλωσεν ἐνταῦθα σάρκα, οὕτω καὶ τὸ, γῦπες ἔδονται, τῷ μέρει τοῖς γυψὶ, καὶ λοιπὸν σαρκοβόρα συνεισάγει ὄρνεα· ὧν γένος ὁ οἰωνός, κατὰ τὸ, οἰωνοῖσί τε πᾶσιν.

ό. Ἀλόχων δὲ Τρωικῶν ὁ βασιλεὺς ἄρτι μέμνηται, καθὰ καὶ ὁ ῥήτωρ Νέστωρ πρὸ τούτων, καθ' ὁμοίαν μέθοδον, ὡς ἐξ ἐκείνου κερδάνας τὸ νόημα. Τὸ δὲ, χολωτοῖς ἐπέεσσιν, ἐπενεχθὲν μετὰ τὸ νικιέσκεν, δοκεῖ ὁρισμὸς

unquam remittatis, idem eſt, ac ſi diceret: μὴ ἀμελεῖτε, ne omittatis, ne negligatis, ne ſegniter agatis. Ad illud, Οὐκ ἐπιψευδέσσι πατὴρ ἔσσεται ἀρωγός. Non mendacibus, neque fallacibus hominibus pater erit adjutor: alii, acutâ penultimâ, legunt ψευδέσσι, mendacibus, ita ut ſenſus ſit, patrem auxilio nequaquam futurum τοῖς ψεύσταις Τρωσὶ, mendacibus illis, atque fallacibus Trojanis. Alii verò, acutâ antepenultimâ, per genus neutrum dicunt ἐπὶ ψεύδεσσι, in mendaciis, ſive in mendacio, falsò; itaque intelligunt, ut pater minimè ſit auxilium ſuum contra datam fidem negaturus, ſeu fidem ſuam de auxilio ferendo minimè ſit violaturus. Pater autem etiam nunc, peculiari notâ dignitatis, atque excellentiæ, ipſe eſt Juppiter: quanquam illud ſit plenius, ut, quemadmodum ſupra pariter dictum eſt, pater idem, hominumque, deorumque appelletur. Τέρενα χρόα, teneram cutem, carnem totam intelligit, tamquam a parte, quæ exterior, & ſumma apparet, ad differentiam oſſium. Neque enim illa tenera ſunt, aut mollia. Quemadmodum autem ὁ χροῦς, ſic etiam ὁ χρώς, notat id, quod exterius, ac ſummum cernitur in carne humanâ, ſeu corpore. videlicet τὴν χροιάν, cutem, ſeu corpus cum ſuo colore. ut cum dicit παραδραθέειν ἧ χροιῇ, concumbere, ſeu miſceri cum ſuo corpore. Ideoque ad illud, ἐν χρῷ, in cute, ad cutem, ad ipſam uſque cutem, ſimilitudinem habet τὸ χρώζειν, tangere, ſeu tangere ad cutem. ut, γόνατα μὴ χρώζειν ἐμά. genua non tangere mea. videlicet χρωτίζειν, καὶ ἐν χρῷ ἔχειν. ad cutem tangere, & ad cutem uſque tenere. Simile quoque illud: μάτην κεχρώσμεθα. fruſtra ad cutem tacti ſumus, videlicet rogati ſuppliciter ſumus per dextram, atque genua. Tale etiam τὸ χραίνειν, per paragogen, id eſt, colorare, tingere, inficere, fœdare, inquinare, polluere. cujus rei particeps prima ſit cutis. Quo ex verbo dictum eſt Tragicè per metaphoram: ἀγορᾶς χραίνων κύκλον. fori tingens circulum. Ac præterea his iſtis vocibus cognatum eſt τὸ χρίμπτειν, hoc eſt, ἐν χρῷ πελάζειν, admovere, & applicare ad cutem, ſeu ad carnem, aut ad corpus accedere, & appropinquare, & τὸ χρίειν, ungere, perungere, illinere, inficere: nec non τὸ χραύειν, hoc eſt, ἐπιπίπτειν, cum impetu irruere, furioſè invadere. Porro autem, ſicuti ὁ τέρην χροῦς, tenera cutis, a parte totam hoc loci carnem, ſeu cutem cum carne, ſignificat; ſic etiam illud, γῦπες ἔδονται, vultures edent, ſeu vorabunt, nomine illo vulturum, tamquam partis, comprehendit, quidquid reliquum eſt avium carnivorarum: quarum quidem genus, ὁ οἰωνὸς, ales, ſecundùm illud: οἰωνοῖσί τε πᾶσιν. alitibuſque omnibus.

LXX. Mulierum etiam Trojanarum rex modò meminit, ſicuti & antea, ſimili ratione, Orator ille Neſtor; quaſi ſcilicet hanc ſibi ab illo ſententiam captaverit, atque lucriſecerit. Quod autem ſequitur, χολωτοῖς ἐπέεσσιν, iratis, atque indignabundis verbis, quum ſubjunctum id ſit verbo νεικείεσκεν, objurgabat, increpabat, reprehen-

1. οἱ δὲ, προπαροξύνουσι κατὰ γένος οὐδέτερον) Et ſic Florentina Editio: Οὐ γὰρ ἐπὶ ψεύδεσσι. Politus.

2. Πατὴρ δὲ καὶ νῦν κατ' ἐξοχὴν ὁ Ζεύς) Juppiter. Dieſpiter. Jovis pater. Salvinus.

3. κατὰ τὸ, παραδραθέειν ἧ χροιῇ) Il. lib. ξ'. Εἴ πως ἱμείραιτο παραδραθέειν φιλότητι Ἧ χροιῇ. Politus.

4. πρὸς τὸ, ἐν χρῷ) Adagii ſpeciem habet τὸ, ἐν χρῷ. Eſt autem τὸ, ἐν χρῷ, ἀντὶ τοῦ πλησίον, ἐγγυτάτω, πάνυ ἐγγύς. Ducta eſt tranſlatio ἀπὸ τῆς κουρᾶς ἢ ἐν χρῷ τῷ κουρὰς γινομένης. Politus.

5. γόνατα μὴ χρώζειν ἐμά) Euripides Phœniſſis:
Σοί τ' ὦ λέλειπται, γόνατα μὴ χρώζειν ἐμά.
Unde & genua ἄχραντα, a ſupplicis manibus intacta, apud eumdem in Helenâ:
Ὡς ἂν ἄχραντα γόνατ' ἐμὰ ἔξω χερῶν.
Politus.

6. μάτην κεχρώσμεθα) Euripides Medeâ:
Φεῦ δεξιὰ χείρ, ἧς σὺ πόλλ' ἐλαμβάνου,
Καὶ τῶνδε γονάτων, ὡς μάτην κεχρώσμεθα.
Politus.

7. τὸ χραίνειν, κατὰ παραγωγὴν) ex χρόα χρῷ. Euſtathius alibi: ἐκ τοῦ χρόα χρῷ παράγωγον τὸ χραίνω, κατὰ τὸ [illegible] χραίνειν δὲ, [illegible], κατὰ τὸ, ἀγορᾶς χραίνων κύκλον, Politus.

bendebat, videtur eſſe definitio νίκυς, *indignationis*. adeo ut νίκος, *objurgatio*, ſermo ſit iratus, plenuſque indignationis. ἰόμωροι, *mittendis ſagittis deſtinati*, nunc a parte iidem, atque generatim bellatores. Propriè verò ſunt οἱ περὶ βέλη μεμορημένοι, *qui in jaculis ſunt infeliciter occupati*, hoc eſt, miſerè laborant, & defatigantur, a voce μόρος, quæ laborem, atque ærumnam ſignificat, producto τοῦ ὁ. Aut οἱ ποιέμενοι ὤραν, videlicet, φροντίδα, τῶν ἰῶν, *ii, qui curam gerunt ſagittarum*, pleonaſmo τοῦ μ. Eademque etiam etymologiæ ratio pertrahetur ad τὸ ἐγχεσίμωρος, *in vibrandis haſtis exercitatus, ſeu qui curam haſtarum gerit*. Τὸ ἐλεγχέες, *coarguendi*, & *ignominioſi*, homines ſignificat, vituperabiles, ac probroſos, dignoſque ἐλέγχου, *reprehenſionis*, & *ignominiæ*. Quid autem propriè ſit ἔλεγχος, *argumentum, indicium, probatio, confutatio*, perſpicuè oſtendit Hermogenes io libro ſuo De ſtatibus. Vocis hujus ἐλεγχέες, *probroſi*, nominativus eſt ὁ ἐλεγχὴς, *probroſus*. & declinatur ἐλεγχέος, *probroſi*: ex quo nomen femininum, ἐλεγχείη, *turpitudo, dedecus, probrum*, ut ἔγχος, ἔγχεος, *lancea, lanceæ*, ἐγχείη, *lancea*. Quin & ignaviam quodammodo denotat, atque exprimit ὁ ἔλεγχος, *probrum*, quum fieri hæc vox videatur ἀπὸ τοῦ ἐλᾶν τὸ ἔγχος, *ab abigendâ, ac repellendâ lanceâ*. Vituperandum enim erat, ac reprehendendum io homine Græco, quòd lanceam abigeret, ſive contemneret; curam verò gereret τῶν ἰῶν, videlicet τῶν ὀϊςῶν, *ſagittarum*. Unde & fortaſſe in convicium, ac contumeliam adhibuit illud ἰόμωροι, *mittendis ſagittis deſtinati*. Non enim prorſus heroibus placebat, ſagittarios in bello agere. Ideoque per quamdam veluti antitheſio juxta ſe ambo illa poſuit, ἰόμωροι, *mittendis ſagittis deſtinati*, & ἐλεγχέες, *reprehendendi ob ignaviam, ac probroſi*: quippe quum heroas minimè omnium deceret, aut in mittendis ſagittis eſſe occupatos, aut ignaviæ nomine in reprehenſionem venire. Quamquam illud etiam ſit veriſimile, dici τὸν ἔλεγχον, *criminationem*, παρὰ τὸ ἑλεῖν ἔγχος, *a capiendâ lanceâ*: quippe quum plerique lites atque contentiones armis dirimant. Neque quidquam eſt novi, quòd prima hujus vocis ſpiritu tenui afficiatur. Id enim ritè fit ad præſcriptionem regularum, eo quòd tertia ſyllaba initium ducit ab adſpiratâ antiſtœcho, ſeu reſpondente in eadem litterarum claſſe, ſcilicet a litterâ χ'. Sic & τὸ ἔλαφος, *cervus*, ut derivetur παρὰ τὸ ἐλᾶν ὄφεις, *a capiendis, ſeu comprehendendis ſerpentibus*; tamen primam habet cum ſpiritu tenui, eo quia tertia ſyllaba incipit a litterâ φ'. Verumtamen conſtat, id ipſum etiam nomen fieri παρὰ τὸ ἐλᾶν ὄφεις, *ab inſequendis, ſeu inſectandis, ſerpentibus*. Σέβεσθε, *reveremini*, dictum eſt pro αἰδεῖσθε, *erubeſcitis*, aut etiam ἐκπλήσσεσθε, *percellimini, aut expaveſcitis*, ad ea nimirum,

σμὸς νείκυς εἶναι. ἵνα ᾖ νεῖκος, λόγος χολωτός. Ἰόμωροι δὲ νῦν ἀπὸ μέρους, οἱ ἁπλῶς πολεμισταί. κυρίως δὲ οἱ περὶ βέλη μεμορημένοι, ὅ ἐστι, κακοπαθοῦντες, [1] ἐκ τοῦ μόρος, ὃ δηλοῖ τὴν κακοπάθειαν, ἐκταθέντος τοῦ ὀ. ἢ οἱ ποιέμενοι ὤραν, ἤτοι φροντίδα, τῶν ἰῶν, πλεονασμῷ τοῦ μ'. Ἑλκυσθήσεται δὲ ὁ αὐτὸς τῆς ἐτυμολογίας τρόπος καὶ εἰς τὸ ἐγχεσίμωρος. [2] Τὸ δὲ ἐλεγχέες, τοὺς ἀφυβρίστους, καὶ ἀξίους ἐλέγχου δηλοῖ. [3] Τί δέ ἐστι κυρίως ἔλεγχος, ὁ τῶν στάσεων ἐξηγητὴς δηλοῖ. Εὐθεῖα δὲ τοῦ ἐλεγχέες, ὁ ἐλεγχής. καὶ κλίνεται ἐλεγχέος· [4] ἐξ οὗ θηλυκὸν ἐλεγχείη, ὡς ἔγχος ἔγχεος ἐγχείη. Παραλαλεῖ δὲ καὶ δειλίαν ὁ ἔλεγχος, ἐοικὼς ἀπὸ τοῦ ἐλᾶν τὸ ἔγχος γίνεσθαι. [5] Ψόγος γὰρ ἦν ἀνδρὶ Ἕλληνι, ἡ τοῦ ἔγχους μὲν ἀπέλασις, ἤτοι περιφρόνησις· φροντὶς δὲ τῶν ἰῶν, ἤγουν τῶν ὀϊστῶν. ὅθεν καὶ ἐφ' ὕβρει ἔθηκεν ἴσως τὸ, ἰόμωροι. Τοξεύειν γὰρ, οὐ πάνυ ἐν πολέμῳ ἤθελον οἱ ἥρωες. διὸ καὶ ἄμφω ἀντιπαρέθηκε τὸ, ἰόμωροι, καὶ τὸ ἐλεγχέες· ὡς μὴ δέον ἂν, μήτε ἰομώρους εἶναι, μήτε ἐλεγχέας τοὺς ἥρωας. Εἰκὸς δὲ καὶ, παρὰ τὸ ἑλεῖν ἔγχος γενέσθαι τὸν ἔλεγχον, ὡς πολλῶν ὅπλοις διακρινόντων τὰ στασιαζόμενα. Εἰ δὲ ψιλοῦται ἡ ἄρχουσα, καινὸν οὐδέν. Κανονικῶς γὰρ αὐτὰ γίνεται, ὡς τῆς τρίτης συλλαβῆς ἀπὸ δασέος ἀντιστοίχου [6] ἀρχομένης τοῦ χ'. Οὕτω Rom. p.468.
δὲ καὶ [7] τὸ ἔλαφος, γεγονὸς παρὰ τὸ ἐλᾶν ὄφεις, ψιλοῦται κατὰ τὴν ἀρχὴν, διὰ τὸ φ' κατάρχον τῆς τρίτης συλλαβῆς. Δῆλον δὲ, [8] ὡς καὶ αὐτὴ καὶ παρὰ τὸ ἐλᾶν ὄφεις γίνεται. Σέβεσθε δὲ ἀντὶ τοῦ αἰδεῖσθε, ἢ καὶ ἐκπλήττεσθε, ἐφ' οἷς δηλαδὴ ποιεῖτε. Οὕτω

1. ἐκ τοῦ μόρου) A voce μόρος, Latinis mors derivata eſt. Sed cur non planiùs dicemus, ἰομώρους dictos eſſe quaſi ἰομανεῖς, *ſagittis inſanientes*, ut alibi ἐγχεσιμώρους, *haſtis furentes*? Salvinus.

Etymologici Magni Auctor: Ἰόμωροι, οἱ περὶ τοὺς ἰοὺς, καὶ τὰ τόξα πεπονημένοι, καὶ μεμορημένοι, ὅ ἐστι, κάμνοντες, πεπονηκότες. παρὰ τὸν μόρον, κατὰ ἔκτασιν τοῦ ὁ εἰς ω· ὃ σημαίνει τὴν εἱμαρμένην, καὶ τὴν κακοπάθειαν. Politus.

2. Τὸ δὲ ἐλεγχέες, τοὺς ἀφυβρίστους, καὶ ἀξίους ἐλέγχου δηλοῖ) Epimenides Cretenſis a S. Paulo Apoſtolo laudatus: Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ ἐλέγχεα, γαστέρες ἀργαί. *mala probra*. Salvinus.

3. Τί δέ ἐστι κυρίως ἔλεγχος, ὁ τῶν στάσεων ἐξηγητὴς δηλοῖ) ἐλέγχῳ maximè nititur ſtatus, ſeu conſtitutio conjecturalis, ut docet Hermogenes περὶ τῶν στάσεων. ἔστι γὰρ στοχασμὸς, inquit, ἀδήλου πράγματος ἔλεγχος ἐκ τινος φανεροῦ σημείου, ὃ ἀεὶ ἐστι περὶ τὸ πρόσωπον ἀναφέρεσθαι. Ex ipsâ vi, & ſtructurâ ἐλέγχου etymologiam vocis petit Auctor Etymologiarum: ἔλεγχος δέ ἐστιν ὁ τὸ πρᾶγμα σαφηνίζων· παρὰ τὸ ἔλαιον ἔχειν, ὅπερ λαμπηδόνα, καὶ φῶς, ἔλεγχός τις ὤν, ὡς πλείονος φῶς ὁ φωτίζων τὰ πράγματα. ὁ γὰρ ἔλεγχος εἰς φῶς ἄγει τὰ πράγματα. Politus.

4. ἐξ οὗ θηλυκὸν ἐλεγχείη) Etymologici Magni Auctor: ἐλεγχείη, τὸ ὄνειδος. Polit.

5. Ψόγος γὰρ ἦν ἀνδρὶ Ἕλληνι, ἡ τοῦ ἔγχους μὲν ἀπέλασις) Nam vici virtus plus cominus, quàm eminus pugnando elucet. Salvin.

6. ἀρχομένης τοῦ χ') l. ἀρχομένης. Polit.

7. τὸ ἔλαφος, γεγονὸς παρὰ τὸ ἐλᾶν ὄφεις, ψιλοῦται κατὰ τὴν ἀρχὴν) quod pariter locum habet, ſi derivetur τὸ ἔλαφος παρὰ τὸ ἕλκειν τοὺς ὄφεις, ut contendit Plutarchus lib. de Solertiâ Animalium, docetque etiam, & probat Etymologus, cui, præter nonnulla alia etyma, dicitur ὁ ἔλαφος παρὰ τὸ ἕλκειν τοὺς ὄφεις ἐλοφός τις ὤν. ταύτης γὰρ ἐδέσατο, καθαίρεται φωλεούς. οὕτω γὰρ οἱ ὄφεις ὅτι φωλεύοντα, αὐτὸ τὸ κέρας αὐτῆς προσφέρει εἰς τὸν φωλεόν. θυμιωμένου δὲ, ποιεῖ ἀναθυμίασιν· ἧς μεταλαμβάνοντες οἱ ὄφεις, ἐξέρχονται τῆς φωλεᾶς. Politus.

8. ὡς καὶ αὐτὴ) idest, ἔλαφος. Solent autem Græci animalium nomina femininè potiùs, quàm maſculinè proferre. ἡ βοῦς, ἡ κύων. ἡ ἵππος. ἡ ἔλαφος, Salvinus.

γὰρ ἐπὶ τιμῆς τότε ἡ λέξις ἔκειτο. ὅθεν καὶ σέβας ἡ ἔκπληξις ἔντε ἄλλοις, καὶ ἐν τῷ, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.

quæ facitis. Nondum enim tunc ad honorem cultumque ſignificandum ea vox adhibebatur. Unde & σέβας idem eſt, ac ſtupor, atque admiratio, tum alibi, tum etiam ubi ait: σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα. *Stupor me tenet adſpicientem.*

Τίφθ' οὕτως ἔστητε τεθηπότες, ἠΰτε νεβροί;
Αἵ τ' ἐπεὶ οὖν ἔκαμον πολέος πεδίοιο θέουσαι,
Ἑστᾶσ', οὐδ' ἄρα τίς σφι μετὰ φρεσὶ γίγνεται ἀλκή·
Ὣς ὑμεῖς ἔστητε τεθηπότες, οὐδὲ μάχεσθε.
Ἦ μένετε Τρῶας σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔνθα τε νῆες
Εἰρύατ' εὔπρυμνοι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
Ὄφρα ἴδητ', αἴ κ' ὔμμιν ὑπέρσχῃ χεῖρα Κρονίων;
Ὣς ὅ γ' ἄγε κοιρανέων, ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν·
Ἦλθε δ' ἐπὶ Κρήτεσσι, κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἰδομενῆα δαΐφρονα θωρήσσοντο.

Quid ſic ſtatis attoniti, tamquam hinnulei?
Qui, poſteaquam feſſi ſunt, per magnum campum currentes,
Stant, nec quidquam iis in præcordiis eſt roboris:
Sic vos ſtatis attoniti, neque pugnatis.
An expectatis, ut Trojani prope veniant, ubi naves
Subductæ ſunt cum pulchris puppibus cano in littore maris,
Ut videatis, an vos manu protegat Saturnius?
Sic is imperitans obibat ordines militum;
Venitque ad Cretenſes, diſcurrens per militares catervas.
Hi autem circa Idomeneum bellicoſum armabantur.

οα΄. Τοὺς Ἕλληνας ἀργοὺς ἑστῶτας, καὶ τεθηπότας, σκώπτει ὁ βασιλεύς, [1] νεβροῖς εἰκάζων αὐτούς, αἳ μακρὰ δραμοῦσαι, καὶ καμοῦσαι, ἵστανται ἔκθαμβοι. Φησὶ γάρ· Τίφθ' οὕτως ἔστετε τεθηπότες, ἠΰτε νεβροί; αἵτ', ἐπεὶ οὖν ἔκαμον πολέος πεδίοιο θέουσαι, ἑστᾶσιν, οὐδ' ἄρα τίς σφι μετὰ φρεσὶ γίνεται ἀλκή· ὡς ὑμεῖς ἔστητε τεθηπότες, οὐδὲ μάχεσθε. Πάνυ δὲ ἐπιτυχὴς ἡ παραβολή. Τοῦτο γάρ, κατὰ φυσικὴν ἰδιότητα, ἡ νεβρός. Καὶ ὅρα, ὅπως καὶ τὴν διάθεσιν τῶν Ἑλλήνων τὴν κατὰ τὸ σχῆμα, καὶ τὸ εἶδος, διεζωγράφησεν ὁ Ποιητής, [2] πλάσας ἵστασθαι τοὺς Ἀχαιοὺς τεθαμβημένους, ὡς εἰκός, ἐπὶ τοῖς γινομένοις. ὃ καὶ οἱ Ὁμηρικοὶ πάσχουσιν ἀκροαταί, διὰ τὸ τῶν ἀκουσμάτων παράδοξον. Ἔστι δὲ τὸ μέν, τίφθ' οὕτως, ἀντιστοιχήμενον ἐκ τοῦ τίπτε, δύο ψιλῶν μεταπεσόντων εἰς δύο δασέα. ὃ γίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἐρρίφθη, καὶ ἐτύφθη, καὶ ἐβλάφθη, ἐκ τοῦ ῥίπτω, καὶ τύπτω, καὶ βλάπτω. ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐρρῆχθαι, πεφοινίχθαι, πεπλῆχθαι, ἀπὸ τοῦ ἔρρηκται, πεφοίνικται, πέπληκται, καὶ ἐπὶ ἄλλων ὁμοίων. Τὸ δὲ τεθηπότες, μέσος παρακείμενος τοῦ θάπτω. ὅπερ ἄγειν εἴωθε τοὺς συμπαθεῖς εἰς ἔκπληξιν. ἀφ' οὗ καὶ θάμβος, [3] καὶ Ἰωνικῇ ἐναλλαγῇ τῶν στοιχείων, τάφος ἡ ἔκπληξις· καὶ θαπὼν μετοχὴ ἐνεργητικοῦ δευτέρου ἀορίστου, καί, κατὰ ὅμοιον ἄλλαγμα τῶν ἀφώνων, [4] ταφὼν ὁ ἐκπλαγείς. Ὅτι δὲ Ἰώνων ἰδία ἡ τοιαύτη τῶν δασέων, καὶ ψιλῶν, ἀντιμεταχώρησις εἰς τὰ σύστοιχα, δηλοῦσι μὲν καὶ τὰ τοῦ γλυκέος Ἴωνος Ἡροδότου, τό, ἐνθεῦτεν. τὸ κιθών. τὸ βάθρακος. καὶ ἕτερα. δηλοῦσι δὲ καὶ πολλὰ τῶν κοινῶν, καὶ ἰδιωτι-
Baſ. p. 357. κῶν. Τὰ γοῦν ἀκάνθια, ἀχάνθια τινές φασιν

LXXI. Græcos, qui deſides ſtarent, ac ſtupore perculſi, mordet rex, atque irridet, dum eos hinnuleis aſſimilat, qui, poſteaquam longum ſpatium decurrerunt, ſuntque defatigati, ſtupidi ſtant, atque attoniti. Sic enim habet: Quid ſic ſtatis ſtupidi, tamquam hinnulei? qui, poſteaquam feſſi ſunt, permagno campo percurſo, ſtant, nec quidquam eis roboris eſt in præcordiis. Sic vos ſtatis ſtupidi, nec pugnatis. Hæc autem comparatio rem ipſam feliciter prorſus attingit, atque exprimit. Id enim a naturâ proprium, ac peculiare habet hinnuleus. Ac vide, quàm graphicè deſcribit, ac veluti depingit Poëta, quem geſtum, quem oris habitum, quam ſpeciem Græci præ ſe tulerint, dum Achivos ſtare fingit, ut ſolet, attonitos ad ea, quæ fiebant. quod & Homericis auditoribus accidit, ob earum rerum, quas audiunt, caſus novos, nec opinatos. Eſt autem illud: τίφθ' οὕτως, *quid tandem ſic*, per litterarum ex ordine oppoſitarum permutationem, ex τίπτε, *quid tandem, cur tandem*: quippe quum duæ tenues tranſierint in duas adſpiratas. quod etiam fit in ἐρρίφθη, *projectum eſt*, ἐτύφθη, *verberatum eſt*, ἐβλάφθη, *læſum eſt*, ex ῥίπτω, *projicio*, τύπτω, *verbero*, βλάπτω, *lædo, ſeu noceo*. nec non in ἐρρῆχθαι, *ruptum, ſeu fractum eſſe*, πεφοινίχθαι, *phœniceo colore infectum eſſe*, πεπλῆχθαι, *percuſſum eſſe*, ex ἔρρηκται, *ruptum eſt*, πεφοίνικται, *phœniceo, ſeu purpureo colore infectum eſt*, πέπληκται, *percuſſum eſt*: itemque in aliis verbis hujuſcemodi. Τὸ τεθηπότες, *ſtupentes, attoniti, ſtupore perculſi, cum ſtupore admirantes*, Præteritum eſt Medium verbi θάπτω, *humo, ſeu ſepelio*. quod quidem ſolet commiſerantes homines ducere in attonitum quemdam conſternati animi ſtuporem. a quo etiam dicitur θάμβος, *ſtupor, attonita quædam admiratio*, & enallage, ſeu mutatione litterarum Jonicâ, τάφος, ideſt, ſtupor, ſeu perculſi ſtupore animi admiratio, conſternatio cum admiratione: itemque θαπών, *ſtupens, ſeu cum ſtupore admirans*, participium ſecundi Aoriſti Activi, & ſimili mutarum litterarum mutatione, ταφών, ideſt, ſtupens, ſeu ſtupore perculſus, conſternatus præ ſtupore. Jonum autem propriam eſſe hanc iſtam adſpiratarum tenuiumque litterarum in litteras ejuſdem ſeriei mutuam migrationem, tum Herodoti vocabula, dulcis illius ſcriptoris Jonici, palam faciunt, ut ἐνθεῦτεν, *hinc, aut inde*, κιθών, *tunica*, βάθρακος, *rana*, aliaque id genus; tum etiam palam faciunt pleraque vocabula communia, atque vulgaria. Quippe τὰ ἀκάνθια,

1. νεβροῖς εἰκάζων αὐτούς) Horat. *Vitas hinnuleo me ſimilis Chloë.* Salvinus.
2. πλάσας δὲ) Dele cum Frobenio τὸ δέ. Polit.
3. καὶ Ἰωνικῇ ἐναλλαγῇ τῶν στοιχείων) Sic Herodotus κιθῶνα poſuit ἀντὶ τοῦ χιτῶνα, ut inferius etiam admonet Euſtathius. Salvinus.
4. ταφὼν ὁ ἐκπλαγείς) Heſychius: ταφών, ἐκπλαγείς, θαμβηθείς. Lege, θαμβηθείς. Etymologici Magni Auctor: ἐκπλαγείς, ἢ θαμβηθείς, ἢ θαυμάσας. Derivat Etymologus τὸ ταφών a θάπτω. Ἐκ τοῦ θάπτω, inquit, ἐθαπον, καὶ ἐπομαι Ἰωνικῶς, καὶ ταφων. ἡ δὲ μεταφορὰ ἐκ τῶν τάφων. καὶ γὰρ ὁμοῦς ὁρῶντες τοὺς τάφους, ἐκπληττόμεθα διὰ τὸ μέλλον θανεῖν. Politus.
Στῦ δὲ ταφών. Hom. *Stetit vero ſtupens.* Ἀπὸ τοῦ θαῦμα θάμβος, τὸ τάφος, *admiratio*. Salvinus.

bæ, *ſpinas*, *ſeu parvas ſpinas*, nonnulli, ut ajunt, populorum Orientalium dicunt ἀχάντια. Immo & quæ dicitur apud Comicum τῦ κύσϑυ λεοντῆ, *pudendi muliebris*, *ſeu cunni*, *pellis leonina*, in hoc Jonismi genus degenerat: ſiquidem derivatur a verbo κέχυται, *fuſum*, *ſeu effuſum eſt*, eo quòd inde fiat naturalis χύσις, *fuſio*, *ſive effuſio*. Jonicè etiam in vulgaris linguæ conſuetudinem venit τὸ μονόκυθρον, *monocythron*, *olla varios cibos complexa*, nomen compoſitum ex χύτρα, *olla*. Neque ab hoc nominum genere longè abeſt τὸ Πάσχα. *Paſcha*, quippe quod ad ſoni concinnitatem, atque elegantiam dictum ſit ex Φάσκα, *Phaſca*.

LXXII. Νεβροὶ, *hinnulei*, pulli ſunt cervini, ut pleriſque in locis fit manifeſtum. Jonicæ autem linguæ atque Atticæ eſt proferre τὴν νεβρὸν, *hinnuleum*, genere feminino. Τὸ, ἐπεὶ οὖν, *poſteaquam tandem*, vacante prorſus τῷ οὖν, *tandem*, idem eſt, atque τὸ ἐπειδὴ, *poſteaquam*. Illis verò verbis: ἑστᾶσι τεθηπότες, οὐδὲ μάχεσθε. *ſtatis attoniti*, *neque pugnatis*, comprehenſum breviter eſt propoſitum totius comparationis. Stant enim Græci hinnuleorum inſtar, atque, ut illi, attoniti hærent ſtupore, nec prœliantur, ut ne illi quidem quidquam virium, aut roboris præ ſe ferunt. Τὴν πολιὴν θῖνα, *canum littus*, cujus hoc loci meminit Poëta in his verbis: νῆες ἐΰπρυμνοι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης. *naves pulchras puppes habentes cani in littore maris*; Euripides per periphraſin dicit πολιῆτιν ἀκτὴν, *canam actam*, *canam oram maritimam*, in illis verbis: ψάμαθοι πολιήτιδος ἀκτῆς. *arenæ actæ*, *ſeu maritimæ oræ* πολιήτιδος, *caneſcentis*, *ſeu canæ*. videlicet albæ, prout explicant veteres Grammatici. Ac videtur ille quidem primùm dixiſſe πολίτιν, ideſt, πολιὰν, *canam*; deinde Homericè pleonaſmum feciſſe τῦ ἠ. Etenim Homerus τὸν πολίτην, *civem*, dicit πολιήτην. quod ſanè videtur eſſe Jonicum, pariter atque τὸ Μασσαλιήτης, *Maſſilienſis*, Ἀπολλωνιήτης, *Apollonienſis*, οἰκιήτης, *habitator*, *ſeu incola*. quæ habentur exempla apud Herodianum. Quamquam fieri illud etiam potuerit ex πολιά, *cana*, mutatione τῦ ά in ἡ. Quod ait, ὕμμιν ὑπέρσχῃ χεῖρα Κρονίων, *ſupra vos manum ſuam teneat Saturnius*, pro eo eſt, ac ſi diceret, ὑπεράνω θείη. *ſupra vos ponat*, *atque extendat*; σκεπάσῃ ὑμᾶς. *vos protegat*, *ac defendat*. Et ſic etiam ſcriptores poſt Homerum loquuntur. exempli cauſſâ: ὑπερέχει ὑμῶν τὴν χεῖρα θεός. *Manu ſuâ protegit vos deus*. Volo porrò, obſerves, ut τὸ Κρονίων, *Saturnius*, hîc etiam, ut alibi, penultimam producit; itemque, ut ex his verbis: Ἦ μένετε, ὄφρα ἴδητε, ἐὰν ὑμῶν χεῖρα ὑπέρσχῃ θεός. *An exſpectatis*, *dum videatis*, *an ſuâ vos manu deus protegat?* ortum eſt adagium illud: *Cum Minervâ tu quoque manum move*. Non enim expectare oportet, ut ſic quomodocumque manum ſuam porrigat, ac deſuper extendat deus; ſed, quidquid eſt etiam noſtrarum virium, conferendum. Verùm poſteriores ſcriptores vincendi etiam ſenſu uſurpant τὸ ὑπερέχειν, ſicuti & τὸ ὑπερέχειν, *vincere*, *ſuperare*, *præſtare*, *prævalere*.

LXXIII. Στίξ, *ordo*, *ſeu verſus*, juxta veteres, viris conſtet quingentis; ἰλαμὸς verò, acies eſt, ſeu

σιν ἑώων ἀνδρῶν. [1] Καὶ ἡ τῦ κύσθυ δὲ λεοντῆ παρὰ τῷ Κωμικῷ, εἰς τοῦτον πίπτει Ἰωνισμόν· ἤπερ ἀπὸ τῦ κέχυται γίνεται, διὰ τὴν ἐκεῖθεν κατὰ φύσιν χύσιν. Ἰωνικῶς δὲ ἰδιώτισται καὶ τὸ ἐκ τῆς χύτρας συντεθὲν μονόκυθρον. Οὐ μακρὰν δὲ τούτων οὐδὲ [2] τὸ πάσχα ἐκ τῦ φάσκα καλλιφωνηθέν.

οβ'. Νεβροὶ δὲ, τὰ νεογνὰ τῆς ἐλάφυ, ὡς πολλαχῦ δηλοῦται. Ἰωνικὴ δὲ, καὶ Ἀττικὴ ἡ κατὰ θηλυκὸν γένος προφορὰ τῆς νεβρῦ. Τὸ δὲ, ἐπεὶ οὖν, ἀργῦ κειμένυ τῦ οὖν, ταυτόν ἐστι τῷ ἐπειδή. Τὸ δὲ, ἔστητε τεθηπότες, οὐδὲ μάχεσθε, τὸν σκοπὸν συναιρεῖ τῆς ὅλης παραβολῆς. Ἵστανται γὰρ οἱ Ἀχαιοὶ κατὰ τὰς νεβρὺς, καὶ τεθήπασι κατ' ἐκείνας, καὶ οὐ μάχονται, ὡς οὐδ' ἐκεῖναι ἀλκὴν ἐνδείκνυνται. Τὴν πολιὴν θῖνα, ἧς καὶ ἐνταῦθα μέμνηται ὁ Ποιητὴς ἐν τῷ, [3] νῆες ἐΰπρυμνοι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης, πολιῆτιν ἀκτὴν Εὐριπίδης φησὶ περιφραστικῶς ἐν τῷ, ψάμαθοι [4] πολιήτιδος ἀκτῆς, ἤγυν λευκῆς, κατὰ τὺς παλαιύς. Καὶ ἔοικεν ἐκεῖνος πρῶτα μὲν, πολίτιν εἰπεῖν τὴν πολιὰν, εἶτα Ὁμηρικῶς πλεονάσαι τῷ ἡ. Καὶ γὰρ καὶ Ὅμηρος τὸ πολίτην, πολιήτην φησίν, ὅπερ Ἰωνικὸν εἶναι δοκεῖ, κατὰ τὸ Μασσαλιήτης, Ἀπολλωνιήτης, οἰκιήτης. ἃ κεῖνται παρὰ τῷ Ἡρωδιανῷ. Δύναται δὲ ἐκεῖνο καὶ ἀπὸ τῦ Rom. p.469.
πολιὰ γενέσθαι, τροπῇ τῦ ά εἰς ἡ. Τὸ, ὕμμιν ὑπέρσχῃ χεῖρα Κρονίων, ἀντὶ τῦ, ὑπεράνω θείη, σκεπάσῃ ὑμᾶς. Οὕτω δὲ φασὶ καὶ οἱ μεθ' Ὅμηρον. οἷον, ὑπερέχει ὑμῶν τὴν χεῖρα θεός. Σημείωσαι δὲ, ὅτι [5] τὸ Κρονίων καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν· καὶ ὅτι τὸ, ἦ μένετε, ὄφρα ἴδητε, ἐὰν ὑμῶν χεῖρα ὑπέρσχῃ θεός, παροιμίαν γεννᾷ τὴν εἰποῦσαν, [6] σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει. Οὐ γὰρ χρὴ ἀναμένειν, ἵνα ἁπλῶς οὕτω χεῖρα ὑπέρσχῃ θεός· ἀλλὰ συνεισάγειν καὶ τὰ οἴκοθεν. Οἱ δὲ ὕστερον καὶ ἐπὶ νίκης τὸ ὑπερσχεῖν τιθέασιν, ὥσπερ καὶ τὸ ὑπερέχειν.

ογ'. Τὸ στίξ μὲν, ἐξ ἀνδρῶν πεντακοσίων, κατὰ τὺς παλαιύς· ἰλαμὸς δὲ, τάξις

1. Καὶ ἡ τῦ κύσθυ δὲ λεοντῆ παρὰ τῷ Κωμικῷ) Ariſtophanes Ranis:

Κύσθυ λεοντῆ ἐπιμαχεῖν ἀναμμένην.

Malè, & contra etymologiæ rationem legebatur in Comico, κύσθυ. Eſt enim κύσθος, Euſtathio auctore, ἀπὸ τῦ κέχυται, διὰ τὴν ἐκεῖθεν χύσιν, ſive, ut ait Etymologus, ἀπὸ τῦ δι αὐτῦ γίνεσθαι τὴν χύσιν. Sic ego quidem ſcribo in Etymologo. Malè ibi vulgò τὴν ὕπαρξιν. Sed & aliud vocis hujus etymon adducit Etymologus, ἀπὸ τῦ κεύθειν τὸ ὄργις. Politus.

2. τὸ πάσχα ἐκ τῦ φάσκα) Phaſca, Phaſe, ideſt, *tranſitus Domini*. malè qui ἀπὸ τῦ πάσχειν deducunt. Sic ὀρέχαιον, Latinis *orphanum*. Capharœum, Καφαρναούμ. Salvinus.

3. νῆες ἐΰπρυμνοι) Poëta, νῆες ἐΰπρυμνοι. Polit. Diſſolutâ in duas ſyllabas diphthongo. Salvin.

4. πολιήτιδος ἀκτῆς. ἤγυν λευκῆς) Antiquus Poëta: *cana nive conſpuit Alpes*. Salvin.

5. τὸ Κρονίων καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν) Κρονίων eâdem figurâ dicitur, ac Πηλείων. *Pelei filius*. quod tamen eam ει efferunt. I litera igitur in Κρονίων æquipollet τῷ ει diphthongo in Πηλείων. Igitur ἰῶτα longum eſt. Alibi tamen Homerus corripit: Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι. Salvinus.

6. σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει) *Deus facientes adjuvat*. Simile adagium. Salvin.

ξις ἐκ τεσσαράκοντα ἀνδρῶν. φάλαγξ δὲ, ἀπὸ ἑκατὸν, καὶ εἴκοσι. πύργος δὲ, ἐκ τριακοσίων καὶ ἑξήκοντα τάξις αὕτη τετραγωνοειδῶς πυκνημένη. Ὅμηρος δὲ ἐν τῇ Ἐπιπωλήσει ταύτῃ, χρᾶται μὲν ταύταις ταῖς λέξεσι· λαμβάνει δὲ αὐτὰς ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς κατὰ πλῆθός τινα τάξεως. ἐν αἷς λέγει στίχας ἀνδρῶν, καὶ οὐλαμὸν ἀνδρῶν, καὶ πυκινὰς φάλαγγας, καὶ πύργους Ἀχαιῶν. Γίνεται δὲ, ὡς καὶ ἑτέρωθι δηλοῦται, [1] ἡ μὲν στίξ, ἀπὸ τοῦ στίχω, διὰ τὸ τῆς πορείας εὔτακτον· οὐλαμὸς δὲ, παρὰ τὸ οὖλον τὸ συνεστραμμένον. ὡς τὸ, [2] Οὖλον κεκλήγοντες. [3] ἐξ οὗ καὶ οὐλόθριξ. ἵνα δηλοῖ οὐλαμὸς, στρατοῦ συστροφήν. Φάλαγγες δὲ παρὰ τὰ φαλάγγια, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. Οὕτω δὲ παρ' ἐκείνοις ἐκαλοῦντο τὰ ξύλα. ὅθεν αἱ στρατιωτικαὶ φάλαγγες· [4] ἐπειδὴ ξύλοις οἱ πάλαι καὶ ῥοπάλοις καὶ κορύναις ἐμάχοντο. διό, φασι, καὶ ἡμεῖς τὰ ἐκ ξύλων οἰκοδομήματα, φάλαγγας καλοῦμεν. Καὶ μή ποτε διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἐν ταῖς δοκοῖς τῶν οἴκων τεχνουργοῦντα ἀράχνια, [5] φαλάγγια λέγεται. Ἴσως δὲ καὶ τὰ τοῖς πλοίοις ὑποτιθέμενα ἔρματα, ἐντεῦθεν οἱ πολλοὶ φαλάγγια λέγουσιν. [6] Ἀριστοτέλης δὲ καὶ ἐπὶ δακτύλου τὴν λέξιν τίθησιν· οὗ τὸ μὲν καμπτικόν, φησι, κόνδυλος· [7] τὸ δὲ ἄκαμπτον, φάλαγξ. [8] Ἡρόδοτος δὲ, ἐβένου φα-

ſeu globus virorum quadraginta. Φάλαγξ, *phalanx*, hominum viginti ſupra centum. Πύργος denique, *acies turrita, ſeu quadrata*, agmen eſt virorum trecentorum, & ſexaginta: ita ut hoc agmen quadrangulâ formâ confertum ſit, atque conſtipatum. Et Homerus quidem his ipſis vocibus in hoc libro utitur. Verumtamen eas generatim accipit, quatenus quamcumque militum inſtructam multitudinem, aut quemcumque militum numerum, atque ordinem, ſignificant. Ubi ſcilicet dicit στίχας ἀνδρῶν, *ordines virorum*, οὐλαμὸν ἀνδρῶν, *globum, ſeu cohortem virorum*, πυκινὰς φάλαγγας, *confertas phalangas*, & πύργους Ἀχαιῶν, *quadrata agmina Achivorum*. Oritur porrò στίξ, *ordo, ſeu verſus militaris*, ut alibi etiam declaratur, a verbo στίχω, *ordine eo, ſeu incedo*, ob ordinem movendi exercitûs, & diſciplinam. Οὐλαμὸς verò, *i. e. globus, ſeu cohors*, ab οὖλον, quod contortum, atque criſpatum ſignificat. ut cum dicit: Οὖλον κεκλήγοντες. *Contortè, acutèque clangentes.* ex quo etiam οὐλόθριξ, *is, qui comas habet contortas, ſeu capillis eſt criſpis.* adeò ut οὐλαμὸς, *globus*, conglobatam aciem denotet. Φάλαγγες autem, *phalanges*, ut veteres docent, dictæ παρὰ τὰ φαλάγγια, *a phalangiis*. Sic autem apud illos vocata ſunt ligna, ſeu fuſtes. Unde militares φάλαγγες, *phalanges*: quoniam veteres lignis, claviſque, ac baculis pugnabant. Quare etiam, inquiunt, vocamus nos φάλαγγας, conſtructa ex lignis ædificia, ſeu ligneas domos. Ac neſcio, an ob hanc ipſam cauſſam φαλάγγια, *phalangia*, appellentur aranei, qui in domorum trabibus telas artificiosè moliuntur. Atque inde etiam fortaſſe φαλάγγια, *phalangia, ſeu phalangas*, vocat vulgus navium fulcra, ea videlicet, quæ navibus ſubſternuntur. Præterea verò Ariſtoteles vocem hanc de digito uſurpat: cujus id quidem quod flectitur, inquit, κόνδυλος, dicitur, *i. e. nodus, atque junctura*; quod verò inflecti nequit, φάλαγξ, *phalanx, ſive internodium*. Herodotus etiam dicit

1. ἡ μὲν στίξ, ἀπὸ τοῦ στίχω) Etymologici Magni Auctor: στίξ, ἡ τάξις τῶν τεσσαράκοντα ἀνδρῶν, ἀπὸ τοῦ στίχω στίξω. Politus.

2. Οὖλον κεκλήγοντες) ὀξὺ βοῶντες, ἢ πυκνῶς, ut explicat vetus Scholiaſta. *Polit.*

3. ἐξ οὗ καὶ οὐλόθριξ) Hom. Οὔλας, ἧκε κόμας ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας. Salvin.

4. ἐπειδὴ ξύλοις οἱ πάλαι, καὶ ῥοπάλοις, καὶ κορύναις ἐμάχοντο) Horatius: *ſudibuſque præuſtis*. Salvinus. Virgilius:

non jam *certamine agreſti*
Stipitibus duris agitur, ſudibuſve præuſtis.

Hoc armorum genere res a primo gerebatur. Inde nonnulli Græcorum magiſtri etymologiam phalangis deſumunt, quæ eſt ordinata, atque conferta militum acies. Namque apud veteres φάλαγγες τὰ ξύλα. Etymologici Magni Auctor: ὅτι τὸ παλαιὸν ξύλοις ἐμάχοντο. De Afris Plinius lib. 7. cap. 56. *Prælium Afri contra Ægyptios primi fecere fuſtibus, quos vocant phalangas.* Politus.

5. φαλάγγια λέγεται) καὶ φάλαγγες. Ariſtophanes Ranis:

Αἵ θ' ὑπωρόφιοι κατὰ γωνίας
Εἱειειειειλίσσετε δακτύλοις φάλαγγες.
Ἱστότονα πηνίσματα.

Scholiaſta: ἀράχνεόν τι ἡ φάλαγξ. Polit.

6. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ ἐπὶ δακτύλου τὴν λέξιν τίθησιν) Ariſtoteles De Hiſtoriâ Animal. lib. 1. c. 15. δάκτυλοι πέντε. δακτύλου δὲ τὸ μὲν καμπτικὸν, κόνδυλος· τὸ δ' ἄκαμπτον, φάλαγξ. δάκτυλος δ' ὁ μὲν μέγας, μονοκόνδυλος· οἱ δ' ἄλλοι, δικόνδυλοι. Locum hunc Ariſtotelis explicat Pollux lib. 2. c. 4. τῶν δὲ δακτύλων, τὰ μὲν προύχοντα κατὰ τὰς συμβολὰς, κόνδυλοι, ἀφ' ὧν καὶ ἡ πληγὴ καλεῖται· τὰ δὲ ὑπ' αὐτοὺς ἄρθρα, σκυταλίδες, ὡς Ἀριστοτέλης, φάλαγγες. τρία δὲ ἄρθρα ἑκάστῳ δακτύλῳ τῶν τεττάρων· τῷ μείζονι μόνῳ, δύο. Sunt igitur Polluci κόνδυλοι, quos dicit Ariſtoteles, τὰ προύχοντα κατὰ τὰς συμβολάς· φάλαγγες verò, quas vocat Ariſtoteles, τὰ ὑπὸ κονδύλοις ἄρθρα, quæ etiam σκυταλίδες. Itaque, quum Ariſtoteli pollex ſit μονοκόνδυλος, reliqui digiti, δικόνδυλοι· rectè præterea a Polluce in unoquoque quatuor digitorum phalanges tres diſtinguuntur, in pollice duæ. quæ etiam phalanges Polluci, & aliis ἄρθρα. Heſychius: φάλαγγες, τὰ τῶν δακτύλων ἄρθρα. Etymologici Magni Auctor: λέγεται δὲ καὶ τὰ τῶν δακτύλων ἄρθρα, καὶ τοὺς ὑπερειδόμενα. Suidas: λέγεται καὶ τὰ τῶν δακτύλων ἄρθρα, καὶ τοὺς ὑπερειδόμενα. *Articulos* reddit Plinius has digitorum φάλαγγας. *Homines*, inquit, *digitis articulos habent ternos, pollex binos*. Verba tamen illa Ariſtotelis δακτύλου δὲ τὸ μὲν καμπτικὸν, κόνδυλος· Theodorus Gaza ita interpretabatur: *digiti pars, qua ſe inflectit, nodus, ſive articulus eſt*. Hinc Theodori interpretationem auctoritate Plinii damnat Julius Cæſar Scaliger, quod Theodorus κόνδυλον auſus eſt *articulum* dicere: quum φάλαγγας hic Ariſtotelis Plinius *articulos* interpretetur. Sed cum nodi in corpore dicti etiam συνάψεις *articuli*. Plinius lib. 11. c. 37. *nodoſque corporum, qui vocantur articuli*. Si igitur κόνδυλος digiti, *nodus* eſt Scaligero, cur non & idem dici ſimul queat *articulus*? Ἄρθρον, ſeu articulum, propriè vocat Hippocrates τὴν συμβολὴν τῶν ὀςῶν. Unde & in manibus multos ineſſe dicit articulos, eo quia, quæcumque oſſibus committuntur, omnia articulos faciunt. Quamquam etiam interdum articulum appellet utramque oſſis partem, quæ cum alterâ conjungi debet. Quod obſervavit Erotianus. Ergo non φάλαγγες modò in digitis ſunt articuli; ſed etiam, idque maximè, κόνδυλοι. Videlicet quum articuli nomen ſit utriſque commune, tam phalangibus hic digitorum, quæ ſunt inter ſeſe conjunctæ, atque connexæ, tum condylis, videtur id nominis in primis competere condylis, quippe προέχουσι κατὰ τὰς συμβολάς. Hinc diſertè, ac veluti κατ' ἐξοχὴν, ἄρθρα vocat hos condylos Rufus Epheſius. Diſtinguit omnque Rufus in digitis oſſa, & articulos. Oſſa vocat σκυταλίδας, & φάλαγγας. Articulos dividit in priores, medios, poſtremos. Priores, nominat προκονδύλους· medios, κονδύλους· poſtremos, μετακονδύλους. Rufus: τὰ δὲ ὀςᾶ αὐτῶν, σκυταλίδες, ἢ φάλαγγες· τὰ δὲ πρῶτα ἄρθρα, προκόνδυλοι· τὰ δ' ἑξῆς, κόνδυλοι· τὰ δὲ ἔσχατα, μετακόνδυλοι. Sunt hi μετακόνδυλοι ad digitorum radices, non in ipſis digitis: ideoque binos in ſingulis digitis, non ternos, condylos ponit Ariſtoteles, præterquam in pollice, quem a condylo uno μονοκόνδυλον appellat. *Politus.*

7. τὸ δὲ ἄκαμπτον, φάλαγξ) Phalangem, oſſa digitorum pedum inter ſe hærentia appellat Galenus de uſu partium. *Salvinus.*

8. Ἡρόδοτος δὲ, ἐβένου φαλαγγάς τε φησὶ) Herodotus in Thalia, ubi de Æthiopibus: ἀγινεῦσι δὲ καὶ τὸ μέχρι ἐμεῦ διὰ τριέτεος δύο χοίνικας ἀπύρου χρυσοῦ, καὶ διηκοσίας φάλαγγας ἐβένου. Plinius lib. 12. c. 4. *Unam e peculiaribus India Virgilius celebravit ebenum,*

enſ.

eit alicubi ἐβένου φάλαγγας, *phalangas ebeni*. At verò ὁ πύργος, *turris, ſeu acies quadrata*, ſic dicitur ad exemplum earum turrium, quæ ædificantur, propter condenſam aciem militum conglobatorum: quam alibi poſtea comparatione repræſentat Poëta, ubi id aciei genus extructæ turri aſſimilat. Quid autem ſit ὁ λόχος, *manipulus, ſeu potius ordo militaris*, paullò poſt ſuo in loco ſumus dicturi. Per antiptoſin eſt id, quod ait, ἦλθεν ἐπὶ Κρήτεσσι. *venit ad Cretenſes*: poſito uno caſu pro alio, pro eo, atque ſi diceret, ἐπὶ τοὺς Κρῆτας. *ad Cretenſes*. itaque inferiùs loquitur: ἦλθεν ἐπ' Αἰάντεσσιν. *venit ad Ajaces*.

φάλαγγάς που φησίν. [1] Ὁ δὲ γε πύργος, καθ' ὁμοιότητα τῶν οἰκοδομημένων λέγεται, διὰ τὴν τῶν στρατιωτῶν πύκνωσιν· ἣν ἀλλαχοῦ διὰ παραβολῆς παραδηλώσει ὁ Ποιητὴς, [2] πύργῳ εἰκάζων οἰκοδομητῷ τὴν τοιαύτην τάξιν. Περὶ δὲ τοῦ λόχου μετ' ὀλίγα ἐν οἰκείῳ τόπῳ ῥηθήσεται. Τὸ ἦλθεν ἐπὶ Κρήτεσσι, κατὰ ἀντίπτωσιν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ, ἐπὶ τοὺς Κρῆτας. οὕτω δὲ καὶ κατωτέρω ἐρεῖ, ἦλθεν ἐπ' Αἰάντεσσιν.

Idomeneus porrò in primâ erat acie, apro ſimilis robore.
Meriones verò poſtremas ei incitabat phalangas.
Hos ut vidit, lætatus eſt rex virorum Agamemnon;
Statimque Idomeneum allocutus eſt blandis hic verbis:
Idomeneu, te honoro quidem ſupra Danaos pernices equites,
Tum in prælio, tum aliis in rebus,
Tum etiam in convivio, quando honorarium rutilum vinum
Argivorum proceres in crateribus miſcent.
Etſi enim ceteri comati Achivi
Ad certam portionem bibunt; tamen tuum plenum poculum ſemper
Stat, ut mihi, ut bibas, quando animus juſſerit.
Sed ireue in pugnam, qualem te antea eſſe gloriabaris.

Ἰδομενεὺς μὲν, ἐνὶ προμάχοις συῒ εἴκελος ἀλκήν.
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ πυμάτας ὤτρυνε φάλαγγας.
Τοὺς δὲ ἰδὼν, γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα προσηύδα μειλιχίοισιν·
Ἰδομενεῦ, περὶ μέν σε τίω Δαναῶν ταχυπώλων,
Ἠμὲν ἐνὶ πτολέμῳ, ἠδ' ἀλλοίῳ ἐπὶ ἔργῳ,
Ἠδ' ἐν δαίθ', ὅτε πέρ τε γερούσιον αἴθοπα οἶνον
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρσι κέρωνται.
Εἴπερ γάρ τ' ἄλλοι γε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Δαιτρὸν πίνωσιν, σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ
Ἕστηχ', ὥσπερ ἐμοί, πιέειν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
Ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδ', οἷος πάρος εὔχεαι εἶναι.

LXXIV. Idomeneus in primâ acie ſtabat, apro ſimilis robore. Ac vide etiam nunc brevitatem comparationis. Meriones contra poſtremas (ſic enim loquitur) ſeu ultimas, phalangas incitabat, quippe qui nimirum caudam agminis, ſeu agmen noviſſimum, duceret. Cauda namque, ſecundùm Xenophontem, pars eſt poſterior, ſeu tergum phalangis: ſicuti os, ſecundùm Homerum, locus eſt anteſignanorum, five eorum, qui in primâ acie prœliantur. Atque hunc quidem in acie ordinem duces tenebant. At verò rex, ſtatim atque eos vidit, ut Homerus quidem narrat, animo eſt exhilaratus. Et jam ecce tibi Idomeneum adhortatur, atque incitat μειλιχίοις, nimirum ἔπεσι, *mellitis, blandiſque verbis*: dum ſcilicet commemorat, quo eum honore tum in pugnâ proſequatur, ubi ei fortaſſe dextrum cornu attribuit, aut aliud hujuſcemodi honoris genus detulit; tum etiam in aliis rebus, ut in conſilio, ſacrificiiſque, & concione; tum denique proſequatur in convivio, cum vetuſtum vinum rubrum Argivorum proceres in crateribus miſcent. Etſi enim, inquit, ceteri quidem comati Achivi certâ, & definitâ portione bibunt; tamen poculum tuum ſemper ſtat plenum, perinde atque mihi, ut bibas, quandocumque animus juſſerit. Namque hæc illo veteres honoris loco habebant, ut paullò poſt videbitur: idque etiam, quemadmodum ſupra obſervatum fuit, eſt in cauſſâ, quamobrem regem ipſum Achilles vino gravatum appellaverit: ſicuti & in eadem cauſſâ illud fuit, quod Græci præ eo, itemque Trojani, in convivio peragendo, vino moderatè, & ſub certâ quadam menſurâ, utebantur. Vinum autem etiam nunc γερούσιον, *ſenibus dignum, & ſenes decens*, quod ſcilicet τοῖς γέρουσι, *ſenioribus*, ſive honoratis,

οδ'. Ἰδομενεὺς μὲν, [3] ἐν προμάχοις ἵστατο, συῒ εἴκελος ἀλκήν. Καὶ ὅρα καὶ νῦν συντομίαν παραβολῆς. Μηριόνης δὲ πυμάτας, φησὶν, ὤτρυνε φάλαγγας, [4] οὐραγὸς δηλονότι ὤν. Οὐρὰ γὰρ καὶ, [5] κατὰ Ξενοφῶντα, τὸ ὄπισθεν τῆς φάλαγγος· ὥσπερ στόμα, καθ' Ὅμηρον, ὁ τόπος τῶν προμάχων. Καὶ οὕτω μὲν τάξεως εἶχον οἱ ἀριστεῖς· ὁ δὲ βασιλεὺς, ἰδὼν, φησὶν, αὐτοὺς, γήθησε. Καὶ δὴ τὸν Ἰδομενέα προσεποτρύνει μειλιχίοις, ἔπεσι δηλαδή· ἀναμνήσας, ὡς τιμᾷ αὐτὸν ἔν τε πολέμῳ, τὸ δεξιὸν τυχὸν κέρας αὐτῷ διδοὺς, ἤ τι τοιοῦτον ἄλλο ποιῶν· τιμᾷ δὲ καὶ [6] ἀλλοίῳ ἐπὶ ἔργῳ, *Baſ. p. 358.*
αἷον, ἐν βουλῇ, καὶ θυσίαις, καὶ δημηγορίᾳ· τιμᾷ δὲ καὶ ἐν δαιτὶ, ὅτε πέρ τε γερούσιον αἴθοπα οἶνον Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρσι κέρωνται. Εἴπερ γάρ, φησιν, ἄλλοι γε *Rom. p. 470.*
καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ δαιτρὸν πίνωσι, σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ ἕστηκεν, ὥσπερ ἐμοὶ, πιέειν, ὅτε θυμὸς ἀνώγει. Ἐτίθεντο δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ἐν τιμῇ οἱ παλαιοὶ, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα φανήσεται. καὶ ἔστι, καθὰ καὶ προσεσημείωται, ἀφορμὴ καὶ τοῦτο τοῦ, οἰνοβαρῆ τὸν βασιλέα ὑπ' Ἀχιλλέως λεχθῆναι· ὥσπερ καὶ τὸ τοὺς Ἕλληνας πρὸ τούτου, καὶ τοὺς Τρῶας, ἐν ὑποθέσει συμποσίου μετρεῖν. Οἶνος δὲ καὶ νῦν [7] γερούσιος, ὁ τοῖς γέρουσιν, ἤτοι τοῖς ἐντί-

unſquam alibi naſci profeſſus. Herodotus eam Æthiopia intelligi maluit, in tributi vicem regibus Perſidis e materie ejus centenas phalangas tertio quoque anno penſitaſſe Æthiopas, cum auro, & ebore, prodendo. Politus.

1. Ὁ δέ γε πύργος) Homerus infra:
Ἔστασαν, ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθών.
Heſychio, qui locum hunc affert, πύργος exponitur τάξις ἐν τετραγώνῳ ὁπλιτῶν. Polit.

2. πύργῳ εἰκάζων οἰκοδομητῷ τὴν τοιαύτην τάξιν) Iliad. lib. μ'.
Οἱ δ' ἄρα πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες,
Ἀντίοι ἔσταν.
Politus.

3. ἐν προμάχοις ἵστατο) tamquam προστάτης, καὶ ἡγεμὼν, qui & λοχαγός. Polit.

4. οὐραγός) qui & ὀπισθοφύλαξ. Polit.

5. κατὰ Ξενοφῶντα) Xenophon de Agesilao: ὑπὸ δ' ἔσχατον τῆς οὐρᾶς αὐτὸς οἱ Θετταλοὶ, ἐπιτιθέμενοι τοῖς ὄπισθεν, παρεστράτευσαν ἐπ' οὐρὰν καὶ τὸ ἄλλο τὸ στράτευμα στρατευόμενος καὶ τῶν περὶ αὐτόν. Politus.

6. ἀλλοίῳ) l. ἀλλοίῳ. Polit.

Sæpe in MS. alioquin probæ notæ, ἄλα, πόλυ pro ἄλλα, πολλά. credo ſcribentium vulgares pronuntiationis indicia. ἀλάται, pro ἀλλάται. Salain.

7. γερούσιος, ὁ τοῖς γέρουσιν, ἤτοι τοῖς ἐντίμοις διδόμενος) Cur non etiam γερούσιον, vetus vinum interpretemur? quod maximè celebrant Hom. alibi: οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο. Salvinus.

Heſychius: γερούσιον, τὸ τοῖς ἐντίμοις κατὰ γέρας διδόμενον. Suidas: γερούσιον, ἔντιμον. Politus.

Digitized by Google

τίμοις διδόμενος ἐν συμποσίῳ κοινός. Αἴθοψ δὲ, ὡς καὶ προεγράφη, ὁ μέλας, ἢ θερμός. Ἔνθα ὅρα, πηλίκην ἔχει διαφορὰν ὁ αἴθοψ, [1] καὶ ὁ Αἰθίοψ, καὶ ταῦτα ἐξ ὁμοίας ὄντα παραγωγῆς. ὥσπερ σὺν ἄλλοις καὶ τὸ περίττευμα, καὶ περίττωμα. Τὸ δὲ, [2] ἐνὶ κρητῆρσι κέρωνται, τρόπου ἐστὶν ἐτυμολογικοῦ. Δῆλον γὰρ, [3] ὡς ἐκ τοῦ κερᾶν ὁ κρατὴρ, ὡς εἰ ἔτι τις ὢν κερατήρ. Σημειωτέον δὲ τὸ κέρωνται οὐκ ἐκ περισπωμένου ἐνεστῶτος κινηθέν· ἀλλ' ἔκ τινος βαρυτόνου. ὁποῖον οὐκ ἔστι ῥαδίως εὑρεῖν. Δαιτρὸν δὲ πίνειν, ἐπιῤῥηματικῶς ἀντὶ τοῦ μεμερισμένως. ἡ δὲ μεταφορὰ, ἐκ τοῦ τὰ κρέα μερίζοντος [4] δαιτροῦ. Ἐν δὲ τῷ, σὸν δὲ πλεῖον δέπας, ὁ δὲ σύνδεσμος, ὁ αὐτός ἐστι τῷ δὴ, ἢ τῷ ἀλλά. Τὸ δὲ πλεῖον, τὸ γέμον δηλοῖ, τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον ἔμπλεων. ὃ παρ' ἐκείνοις μὲν, ἐκτείνεται Ἀττικῶς· [5] παρὰ δὲ τοῖς παλαιοῖς, συστέλλεται κοινότερον.

tis, ac dignitate præſtantibus viris communi in convivio miniſtrabatur. Αἴθοψ, *rutilans, ſeu ardens*, quemadmodum ſupra ſcriptum eſt, nigrum, aut calidum, & fervidum ſignificat. Ubi vide, quantum inter ſeſe diſcriminis habeant, ὁ αἴθοψ, *rutilus*, & ὁ Αἰθίοψ, *Æthiops*; quum tamen hæ voces ſimili ex origine, ſimilique modo deriventur. Sicuti etiam, præter alia, τὸ περίττευμα, *quod reſiduum eſt, reliquiæ, abundantia*, & περίττωμα, *excrementum*. Ad tropi etymologici rationem pertinet illud: ἐνὶ κρητῆρσι κέρωνται. *in crateribus miſcent*. Namque, ut manifeſtum eſt, ex κερᾶν, *quod eſt miſcere, ſeu infundere*, fit ὁ κρατὴρ, *crater*, perinde quaſi ſit κερατήρ. Obſervandum tamen eſt, τὸ κέρωνται, *miſcent*, non eſſe a Præſenti circumflexo; ſed a Præſenti verbi cujuſpiam barytoni. cujuſmodi ſanè verbum non facilè reperias. Δαιτρὸν πίνειν, *ad certum quamdam portionem bibere*, dictum eſt per modum adverbii pro μεμερισμένως, *partitè, certâ portione, pro parte aſſignatâ, ad certam menſuram*: eaque metaphora ducta eſt ἐκ τοῦ δαιτροῦ, *a coquo*, qui carnes partitur, atque diſtribuit. Cum verò ait: σὸν δὲ πλεῖον δέπας, *tuum autem plenum poculum*: conjunctio illa δὲ, *autem*, idem valet, atque τὸ δὴ, *porro*, ſive τὸ ἀλλά, *tamen*. Denique τὸ πλεῖον plenum ſignificat, quod apud poſteriores ſcriptores dicitur ἔμπλεων. quod apud illos quidem Atticè producitur: quamvis apud veteres communiùs corripiatur.

Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα·
Ἀτρεΐδη, μάλα μέν τοι ἐγὼν ἐρίηρος ἑταῖρος
Ἔσσομαι, ὡς τὸ πρῶτον ὑπέστην, καὶ κατένευσα.
Ἀλλ' ἄλλους ὄτρυνε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
Ὄφρα τάχιστα μαχώμεθ'· ἐπεὶ σύν γ' ὅρκι' ἔχευαν
Τρῶες· τοῖσιν δ' αὖ θάνατος, καὶ κήδε' ὀπίσσω
Ἔσσετ'· ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο.

Ei verò Idomeneus Cretenſium dux ita reſpondit:
Ego quidem perquam concors tibi ſodalis
Ero, ſicut prius promiſi, & annui.
Verùm alios hortare comatos Achivos,
Quàm primum ut pugnemus: quoniam fœdera violarunt
Trojani, quibus viciſſim mors, & dolores in poſterum
Erunt: quoniam priores fœdera ruperunt.

οε'. Ὁ τὸ ὑποσχεθὲν ἐκπληρώσειν κατατιθέμενος, [7] εἴποι ἂν τὸ τοῦ Ἰδομενέως· Μάλα τοι, ὅ ἐστι, σοὶ, ἐγὼν ἐρίηρος ἑταῖρος ἔσσομαι, ὡς τὸ πρῶτον ὑπέστην, καὶ κατένευσα. Τὸ δὲ ὑπέστην, καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ ὑπεσχόμην, ἀνεδεξάμην, ἐκ μεταφορᾶς κίονος ὑποκάτω στάντος, καὶ ἀνέχοντος τὰ ἐπικείμενα. Δοκεῖ δὲ καὶ διασαφητικὸν τοῦ ὑπέστην εἶναι τὸ κατένευσα. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐρίηρος ἑταῖρος οὐ μόνον ὁ ἄγαν ἐράσμιος· ἀλλὰ καὶ μάλιστα [8] ὁ ἄγαν ἀραρὼς, καὶ ἡρμοσμένος τῷ φίλῳ, καὶ μὴ διαζόμενος. Σπευστικὸν εἰς μάχην τὸ, Ἀλλ' ἄλλους ὄτρυνε, ὄφρα τάχιστα μαχώμεθα. Τὸ παραβῆναι ὅρκους, φθάσας εἰπεῖν δηλήσασθαι, καὶ πημᾶναι, καὶ καταπατῆσαι, [9] τὸ αὐτὸ καὶ συγχέαι φησὶν ἐν τῷ, ἐπεὶ σύν γε ὅρκια ἔχευαν Τρῶες. Οὐ-

LXXV. Is, quis promiſſum ſeſe expleturum eſſe affirmat, hiſce Idomenei verbis uti poterit: Μάλα τοι, hoc eſt, σοὶ, ἐγὼν ἐρίηρος ἑταῖρος ἔσσομαι, ὡς τὸ πρῶτον ὑπέστην, καὶ κατένευσα. *Valde tibi ego concors ſodalis ero, ſicuti antea promiſeram, atque annueram*. Τὸ ὑπέστην, *ſuſtinueram*, etiam nunc ſumitur pro ὑπεσχόμην, ἀνεδεξάμην, *pollicitus eram, receperam*, ductâ metaphorâ a columnâ ſubtus ſtante, eaque ſuſtinente, quæ ipſi imponuntur. Videtur autem τὸ κατένευσα, *annueram*, facere ad explicationem τοῦ ὑπέστην, *receperam*. Quod etiam ſcire oportet, ſodalis, ſeu ſocius ἐρίηρος, *perquam concors*, non is modò dicitur, qui valde charus eſt, atque amabilis; ſed etiam is maximè, quicum ſatis bene convenit amico, qui cum amico valde concordat, neque ab eo diſſentit. Ad maturandam, atque accelerandam pugnam valet illud, Ἀλλ' ἄλλους ὄτρυνε, ὄφρα τάχιστα μαχώμεθα. *Quare alios hortare, ut quàm primum pugnemus*. Τὸ παραβῆναι ὅρκους, *fœdus, atque jusjurandum tranſgredi*, quum jam antea dixiſſet δηλήσασθαι, *delere, ſeu lædere*, & πημᾶναι, *damno afficere*, & καταπατῆσαι, *conculcare*; idem etiam dicit συγχέαι, *confundere*, in his verbis: ἐπεὶ σύν γε ὅρκια ἔχευαν Τρῶες. *quoniam cer-*

τὸ

1. καὶ ὁ Αἰθίοψ, καὶ ταῦτα ἐξ ὁμοίας ὄντα παραγωγῆς) Æthiops ex ſole coloratus. Salvinus.

Euſtathius ad lib. α' Il. Αἴθοψ δ' οἶνος, ὁ οἷον ἀναπτόμενος τὴν ὄψιν, ὅπερ μέλας, ἢ ἐρυθρός. ὁμοίαν σύνθεσιν ἔχει καὶ ὁ Αἰθίοψ τὸ ἔθνικον, διαφέρον κατὰ μόνον τὸ ξυστάλλεσθαι. ἢ καὶ ὁ θερμὸς, καὶ ἐκκαίων, παρὰ τὸ αἴθω. Etymologo etiam derivatur Αἰθίοψ παρὰ τὸ αἴθω τὸ καίω, καὶ τὸ ὤψ ὠπὸς, ὁ κεκαυμένος τὴν ὄψιν, καὶ τὸ πρόσωπον, ὁ κεκαυμένον ἔχων τὴν πρόσοψιν. Politus.

2. ἐνὶ κρητῆρσι κέρωνται) Virg. *Crateras magnos ſtatuunt, & vina coronant*. ex Homero, κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο. *vinoque coronant*. Salvinus.

3. ὡς ἐκ τοῦ κερᾶν ὁ κρατὴρ) Κερᾶν, κεραννύναι, *miſcere*, ἀπὸ τῶν κεράτων. quoniam primo pocula è cornibus, ut apud Mercurialem in quodam veteris anaglypho videre eſt, lib. de re gymnaſtica. *Salvinus*.

4. δαιτροῦ) ἀπὸ τοῦ δαίειν, *dividere*, unde δαὶς, & δαιτὸς. V. Plutarchum in Sympoſiacis Quæſtionibus. *Salvin.*

5. παρὰ δὲ τοῖς παλαιοῖς, συστέλλεται κοινότερον) id eſt, veteres dicunt ἔμπλεον, communi dialecto, non ἔμπλεων Atticè. *Salvin.*

6. ἔχευαν) Sic etiam Euſtathius, & Editio Florentina. Pleræque aliæ editiones ἔχεαν. Polit.

7. εἴποι ἂν τὸ τοῦ Ἰδομενέως) Antiquis in more poſitum erat Homericis verſibus ad quaslibet vitæ occaſiones uti, eaque ratione fidem & gratiam orationi conciliare. *Salvinus*.

8. ὁ ἄγαν ἀραρὼς) ἐρίηρος, hoc ſenſu, quaſi ἀραρὼς. Salvin. Eſt etiam ἐρίηρ, unde ἐρίηρες ἑταῖροι non ſemel apud Homerum. Etymologici Magni Auctor: Ἐρίηρ, ὁ ἅρμοζος, παρὰ τὸ ἔρι ἐπιτατικὸν μόριον, καὶ τὸ ἀρῶ τὸ ἁρμόζω, παρὰ τὸ ἄγαν ἡρμοσμένος ὁ φίλος. Politus.

9. τὸ αὐτὸ καὶ συγχέαι φησὶ) Lat. *frangere fœdus*. unde *fœdifragi*. Salvinus.

tè quidem fœdera Trojani confuderunt, violarunt, fregerunt. Adeo vocabulis dives, atque affluens eſt Poëta. Hæc autem vox ſumpta eſt per metaphoram ab iis rebus, quæ, quum primùm inter ſeſe diſtinctæ eſſent, atque ordinatæ, poſtea perturbantur, ac confunduntur. cujuſmodi ſunt ea, quæ laxiùs remittuntur, conculcantur, commiſcentur, & conturbantur. Comminatio in homines perjuros illa: τοῖσι δ' αὖ θάνατος, καὶ κήδε' ὀπίσσω ἔσσετ'· ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο. *quibus utique mors, & dolores in poſterum erunt: quoniam priores fœdera deleverunt*. hoc eſt, ut proximè dictum eſt, confuderunt, ac violarunt. Ad lætum hilaremque alicujus diſceſſum exprimendum percommoda illa verba: Ὣς ἔφατο. ὁ δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ. *Sic dixit. Ille verò corde lætus prætoribat*.

Οὕτω πλούσιος καὶ λέξεσιν ὁ Ποιητής. Εἴλεπται δὲ ἡ λέξις ἐκ μεταφορᾶς τῶν πρώτων μὲν εὐκρινῶς ἐχόντων, εἶτα συνταραχθέντων. ὁποῖα καὶ τὰ χαλώμενα, καὶ καταπατούμενα, καὶ συμφυρόμενα, καὶ πτυρόμενα. Ἀπειλὴ κατὰ ἐπιόρκων τὸ, τοῖσι δ' αὖ θάνατος, καὶ κήδε' ὀπίσσω ἔσσεται· ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο. τουτέστιν, ὡς προσεχῶς ἐῤῥέθη, συνέχευσαν. Χαρμοσύνης ἀπελεύσεως φραστικὸν τὸ, Ὣς ἔφατο. ὁ δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ.

Ita eſt locutus. Atrides verò corde lætus prætoriviit;
Venitque ad Ajaces, iens per catervas virorum.
Illi porrò armabantur, ſimulque nubes peditum ſequebatur.
Sicut quando a ſpeculâ nubem videt homo caprarius
Venientem per mare a zephyri flatu;
Eique, qui procul abeſt, nigra, ceu pix,
Conſpicitur, iens per mare, ducitque magnum turbinem;
Horretque ad adſpectum, & ſub ſpeluncam oves cogit:
Tales ſimul cum Ajacibus bellicoſorum juvenum
Hoſtile in prælium denſæ movebantur phalanges
Fuſcæ, ſcutiſque & lanceis horrentes.
Atque his quidem lætatus eſt viſis rex Agamemnon,
Ipſoſque compellans, verbis volucribus eſt allocutus.

Ὣς ἔφατ'. Ἀτρεΐδης δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ·
Ἦλθε δ' ἐπ' Αἰάντεσσι κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν.
Τὼ δὲ κορυσσέσθην, ἅμα δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε νέφος αἰπόλος ἀνὴρ
Ἐρχόμενον κατὰ πόντον ὑπὸ Ζεφύροιο ἰωῆς,
Τῷ δέ τ' [1] ἄνευθεν ἐόντι μελάντερον, ἠΰτε πίσσα,
Φαίνετ', ἰὸν κατὰ πόντον, ἄγει δέ τε λαίλαπα πολλήν·
Ῥίγησέν τε ἰδών, ὑπό τε σπέος ἤλασε μῆλα·
Τοῖαι ἅμ' Αἰάντεσσι [2] ἀρηϊθόων αἰζηῶν
Δήϊον ἐς πόλεμον πυκιναὶ κίνυντο φάλαγγες
Κυάνεαι, σάκεσίν τε καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
Καὶ τὰς μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. *Rom. p.471.*

LXXVI. Ajaces duos, ut notatum etiam eſt in libro β', ut plurimùm ſimul collocat Poëta, non ob unius tantùm ejuſdemque nominis ſocietatem; ſed etiam quia Parvus Ajax Magno indigebat, quemadmodum clarè poſtea apparet. Et obſerva, ut obiter declarat, atque oſtendit Poëta id, quod proverbii loco dici ſolet, videlicet unus vir, nullus vir: dum ſingulis ducibus Græcis unum aliquem, aut ipſorum gentilem, aut etiam extraneum, adjungit: ut Cretenſi Idomeneo Merionem, ipſum pariter Cretenſem: ſicuti etiam Sthenelum Diomedi. Erant enim ambo Argivi. Magno autem Ajaci Ajacem Parvum, qui ſanè popularis ejus non erat. Attico contra Meneſtheo non ducem ſecundarium aſſignat; ſed prope ab eo alicubi pari cum poteſtate Ulyſſem Ithacenſem collocat. Neſtori tamen, qui confectus erat ſenectute, non unum aliquem; ſed multos attribuit duces ſecundarios, Quini namque ordinum ductores vicibus illius funguntur, quippe qui ob ſenectutem impar eſſet laboribus bellicis. Nam & hi tot duces Neſtoris vix vicem implebunt, eo quòd, quæ ille unus præſtitiſſet, ſi juventutis flore viguiſſet, ægrè ſunt ipſi ſimul conſecturi. Quamquam verò uniuſmodi, ac ſimplicem narrationis formam hoc loci in Idomeneo, ac Diomede adhibuit, quippe quum utrique, ut dictum eſt, duces partium ſecundarum aſſignet Merionem, & Sthenelum, populares ipſorum; attamen obſerva, ut non eos prope inter ſe ſtatuit, ſed certo intervallo dirimit, ipſa ut rei ſimilitudo, uniformiſque narrationis tenor latere, atque occultari

οϛ'. Ὁμοῦ τάσσει ὡς ἐπὶ πολὺ τοὺς δύο Αἴαντας ὁ Ποιητὴς, ὡς καὶ ἐν τῇ βῆτα ῥαψῳδίᾳ εἴρηται, οὐ μόνον διὰ τὴν ὁμωνυμίαν, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ μικρὸς ἐδέετο τοῦ μεγάλου, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς φανήσεται. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι παρεμφαίνων ὁ Ποιητὴς τὸ παροιμιῶδες, ὡς ἄρα εἷς ἀνὴρ, οὐδεὶς ἀνὴρ· ἑκάστῳ τῶν Ἑλληνικῶν στρατηγῶν παραζευγνύει τινὰ, ἢ ὁμοεθνῆ, ἢ καὶ ἑτεροῖον· οἷον τῷ ἐκ Κρήτης Ἰδομενεῖ τὸν Μηριόνην, Κρῆτα καὶ αὐτὸν ὄντα· [3] ὡς καὶ τῷ Διομήδει τὸν Σθένελον. Ἀργεῖοι γὰρ ἄμφω. τῷ δὲ μεγάλῳ Αἴαντι τὸν μικρὸν, οὐ τῆς αὐτῆς ὄντα πατρίδος. τῷ δὲ Ἀττικῷ Μενεσθεῖ οὐχ ὑποτάσσει· ἀλλ' ἐγγύς που συμπαρατάσσει Ὀδυσσέα τὸν Ἰθακήσιον. Τῷ μέντοι γεραιτάτῳ Νέστορι, οὐχ ἕνα τινὰ, πολλοὺς δὲ ὑποστρατήγους δίδωσι. Πέντε γὰρ ταξίαρχοι τὸν ἐκείνου ἀναπληροῦσι τόπον, ἀπομάχου διὰ τὸ γῆρας ὄντος. Μόλις γὰρ καὶ οἱ τοσοῦτοι τὸ τοῦ Νέστορος ἀναπληρώσουσιν ἔλλιμμα, ἃ γὰρ ἐκεῖνος ὁ εἷς ἐποίησεν ἂν, εἰ τὴν νεότητα εἶχεν ἀκμῆς, αὐτοὶ ῥαδίως οὐκ ἂν συντελέσωσι. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι μονοειδὲς ἢ ποιήσας ἐνταῦθα ἐπὶ Ἰδομενέως, καὶ Διομήδους (ἀμφοτέροις γὰρ, ὡς εἴρηται, ὁμοπάτριδες ὑποστράτηγοι ὁ Μηριόνης, καὶ ὁ Σθένελος) οὐκ ἐγγὺς αὐτοὺς ἔθετο, ἀλλὰ διέστησεν, ἵνα λανθά- *Baſ. p.359.*

Tom. III. tari K θά-

1. ἄνευθεν ἐόντι) Nonnulli, ut non obſcurè indicat Euſtathius, pro ἐόντι legerunt ἰόντι. Volit.

2. ἀρηϊθόων αἰζηῶν) Euſtathius & Editio Florentina, διοτρεφέων αἰζηῶν. Volit.

Verùm melius videtur ἀρηϊθόων, celerum, ac Martialium juvenum, quam διοτρεφέων, ab Jove educatorum. hic enim titulus ab Homero Regibus attribuitur. Quid ſi legatur ἀρηϊθόων Salvinus.

3. ὡς καὶ τῷ Διομήδει τὸν Σθένελον) Sic pio Æneæ adjungit Virgilius fidum Achatem. Hinc apparet, ſtrenuos viros ex alterius cujuſpiam ſocietate vires accipere, & amicitiâ ſubnixos, fortiores evadere. Hom. Σύν τε δύ' ἐρχομένω. Salvinus.

Digitized by Google

βάσιν ἔχῃ τὸ ὁμοειδές· τοῦ μὲν, ἐν πρώτοις μνησθείς, τοῦ δὲ, ἐς ὕστερον.

οζ'. Νέφος πεζῶν εἰπὼν ὁ Ποιητὴς τῶν ὑπὸ τοὺς Αἴαντας, ἤγουν πυκνότητα, καί τινα μελανίαν ἐκ πυκνώσεώς τε πολλῆς, καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ σιδήρου ὁπλίσεως, καὶ τολμήσας τὴν λέξιν τοῦ νέφους ἐπὶ ἀνθρώπων εἰπεῖν, κατὰ σκληρὰν τροπὴν, ὅμως θεραπεύει τὴν τόλμαν εὐθὺς συνήθως διὰ παραβολῆς τῆς ἀπὸ πυκνότητος, καὶ μελανίας νέφους· οἱονεὶ λέγων, ὡς, ἐὰν [1] ἡ τοῦ νέφους ὁμοιότης προσαρμόζῃ αὐτοῖς, δοτέον μοι καὶ νέφος πεζῶν εἰπεῖν. Οὕτω καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὴν τοῦ Ὀδυσσέως φάμενος καρδίαν ὑλακτεῖν, παρεμυθήσατο τὸ ἀναιδὲς τῆς λέξεως τῇ ἀπὸ τοῦ κυνὸς παραβολῇ. καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα ποιεῖ πολλαχοῦ. Εἰπὼν οὖν, ὅτι κορυσσέσθην, ἅμα δέ νέφος εἵπετο πεζῶν (τοιούτων γὰρ οἱ Αἴαντες ἄρχειν ἐοίκασιν) ἐπάγει παραβολὴν τοιαύτην· Ὡς δ', ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε νέφος αἰπόλος ἀνὴρ ἐρχόμενον κατὰ πόντον, ὑπὸ ζεφύροιο ἰωῆς, [2] τῷ δέ τ' ἄνευθεν ἰόντι, ἢ ἐόντι, [3] μελάντερον, ἠΰτε πίσσα, φαίνεται, ἰὸν κατὰ πόντον, ἄγει δέ τε λαίλαπα πολλήν· ῥίγησέ τε ἰδὼν, ὑπό τε σπέος ἤλασε μῆλα· τοῖαι ἅμ' Αἰάντεσσι διοτρεφέων αἰζηῶν δήϊον ἐς πόλεμον πυκιναὶ κίνυντο φάλαγγες κυάνεαι, σάκεσί τε, καὶ [4] ἔγχεσι πεφρικυῖαι. Ὅρα οὖν, ὅτι πρὸς τὸ πυκνὸν, καὶ πάνυ μέλαν τῆς πεζικῆς τάξεως, εἴληφε τὴν ἐκ τοῦ νέφους παραβολήν. Ὡς γὰρ τὸ ἐν νέφει μέλαν πυκνόν ἐστι, οὕτω καὶ αἱ τῶν πεζῶν φάλαγγες, πυκιναὶ ἐκινοῦντο κυάνεαι. διὸ καὶ νέφος πεζῶν εἰπεῖν ἐτόλμησεν. ὃ μιμητικῶς ἀντιστρέψας ὁ πολύνους Λυρικὸς, καθά που καὶ προδεδήλωται, [5] στρατὸν ἔγραψέ που νεφελῶν. ὡς δῆθεν ταυτὸν ὂν εἰπεῖν στρατιᾶς νέφος, καὶ αὖ ἀνάπαλιν, στρατιὰν νεφελῶν. ἀφ' οὗ κερδήσαντες οἱ ναυτικοὶ, [6] στρατεύεσθαι νέφη φασὶν, ὅτε πολλὰ συστραφέντα, ἐπαγγέλλονται ταραχὴν ἀέρος, διὰ τὴν περὶ αὐτὰ μελανίαν τὴν ἐκ πυκνώσεως. Δῆλον δὲ καὶ, ὅτι μελαίνει ἐν ἡμέρᾳ τὸν μεταξὺ ἀέρα ἡ τοῦ πλήθους πυκνότης, ὡς καὶ τὸ νέφος ἡ τῶν ἀτμίδων πύκνωσις. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὡς, ἐπειδὴ ἐκ νεφῶν πολλάκις καὶ ἀστραπαὶ ἀποπάλλονται, καλῶς ἄρα ἡ Τραγῳδία ἐτόλμησεν, ἐκ τοῦ ῥηθέντος Ὁμηρικοῦ νέφους λαβοῦσα, εἰπεῖν,

tari poſſit. Itaque unius primo loco, alterius meminit poſtremo.

LXXVII. Poëta quum peditum nubem dixiſſet, eorum nempe militum, qui ſub Ajacum imperio erant, denſitatem videlicet, & quamdam veluti nigritiem, atque caliginem, tum ex magnâ ſtipatione, tum ex ferreis eorum armaturis; atque adeò auſus eſſet, tropo quodam duriori, vocabulum hoc nubis de hominibus uſurpare; protinus tamen, ut ſolet, audaciæ huic ſuæ per comparationem medetur, ductam a nubis denſitate, atque nigritie: perinde quaſi dicat: ſi nubis ſimilitudo aptè in eos quadrat, mihi quoque danda hæc eſt venia, ut nubem peditum appellem. Itaque in Odyſſeâ, quum latrare cor Ulyſſis dixiſſet; canis deinde comparatione vocis hujus impudentiam mitigat, atque emollit. quod & aliàs ſimiliter pleriſque in locis facit. Poſtea igitur, quàm de Ajacibus narraverat, ut armarentur, ſimulque eos peditum nubes ſequeretur (id enim copiarum genus videtur ſub Ajacibus fuiſſe) comparationem ſubjicit hujuſcemodi: Sicuti, quando a ſpeculâ nubem videt caprarius venientem per mare, a zephyri flatu, τῷ δέ τ' ἄνευθεν ἰόντι, ſive ἐόντι, *eique procul eunti, ſeu ſtanti*, nigra, ceu pix, apparet, quæ per mare gradiatur, eademque multum imbrem ducit; illeque conſpicatus cohorret, oveſque ſub ſpeluncam cogit: tales ſimul cum Ajacibus generoſorum juvenum hoſtile in prælium confertæ phalanges movebantur fuſcæ, ſcutiſque, & lanceis horrentes. Vide igitur, ut comparationem hanc nubis aſſumpſit ad denſitatem, magnamque inſtructi illius peditatus nigritiem exprimendam. Sicuti enim atra, ac ſpiſſa eſt nubes; ſic etiam peditum phalanges denſæ, ac fuſcæ movebantur. Ideoque auſus eſt dicere νέφος πεζῶν, *nubem peditum*. quod oppoſito modo per reciprocationem eſt imitatus ingenioſus ille Lyricus Poëta; cum, quemadmodum ſupra alicubi declaratum eſt, neſcio quo in loco ſcripſit στρατὸν νεφελῶν, *exercitum nebularum*. quaſi ſcilicet idem ſit dicere στρατιᾶς νέφος, *nubem exercitûs*, & versâ vice, στρατιὰν νεφελῶν, *exercitum nebularum*. ex quo nautici homines id lucri fecerunt, ut nubes dicerent στρατεύεσθαι, *in expeditionem exire, ſeu ad bellum proficiſci*, quando plures ſimul nubes coëuntes, ob atram ipſarum ex denſatione caliginem, perturbatum iri aërem enunciant, eique bellum veluti indicunt. Quin etiam conſtat, ſi denſior eſt, atque ſtipata hominum multitudo, caliginoſum hinc interdiu, atque atrum effici medium aërem, ſimiliter atque vaporum denſatio nubem nigram reddit. Quoniam verò ſæpe ex nubibus fulgura, ſeu fulgetra, evibrantur; obſerva, quàm bellè utique Poëta Tragicus, exemplo ducto ex nube hac Homericâ, auſus eſt dicere ὅπλων ἀστραπὴν, *armorum fulgur, ſeu fulgorem*, in

1. ἡ τοῦ νέφους ὁμοιότης) S. Paulus ad Hebræos. hac quoque uſus eſt ſimilitudine: *Ideoque & nos tantam habentes impoſitam nubem teſtium*. Salvinus.
2. τῷ δέ τ' ἄνευθεν ἰόντι, ἢ ἐόντι) Scholiaſtes Homericus: ἐόντι, ὄντι. Ἄλλως, ἰόντι, ἐρχομένῳ. Politus.
3. μελάντερον, ἠΰτε πίσσα) *Nubes horrida contexit*, ut quidam Poëta loquitur, *piceâ ferrugine cælum*. Salvinus.
4. ἔγχεσι πεφρικυῖαι) Virg. *Telorum ſeges*. Et, *meſſis inhorruit*. Salvin.
5. στρατὸν ἔγραψέ που νεφελῶν) Pindarus Pyth. Od. 6. χειμέριος ὄμβρος ἐπακτὸς ἐλθὼν, Ἐριβρόμου νεφέλας στρατὸς ἀμείλιχος. Politus.
6. στρατεύεσθαι νέφη) Claudian. *cui militat æther*. Salvinus.

in illis verbis: *κατέσχον ἅπαν πεδίον ἀστραπαῖς*, *occuparunt totum campum fulgoribus*.

LXXVIII. Quod inſuper eſt ſciendum, *τὸ νέφος πεζῶν*, *peditum nubes*, urbanam quamdam habet, lepidamque antitheſin, ſive oppoſitionem, quum dictum id ſit ad differentiam nubis, quæ nubes propriè eſt, ac nominatur. Illa enim in cœlo eſt; hæc in terrâ. Πεζοὶ, *pedites*, ſic vocantur voce derivatâ a *πέζα*, ideſt, pes: eaque vox homines ſignificat, qui pedibus qualitercumque iter faciant, & gradiantur *πεδοῖ*, hoc eſt, *περὶ τὸ πέδον*, *humi*, *ſeu in terrâ*. ex quo, conſuetâ mutatione τοῦ δ' in ζ, fit ἡ *πέζα*, *pes*, *ſeu malleolus pedis*, & ὁ *πεζὸς*, *pedes*, quæque inde vocabula proficiſcuntur. Nunc tamen eadem vox militum ordinem, ſeu partem exercitûs ſignificat, diſtinctam ab iis, qui tum curribus, tum equis deſultoriis, ac ſingularibus pugnam conſerunt. Atque inde a *πέζα*, dicti οἱ *πεζέταιροι*, *pedites*, *ſtipatoreſque regii*, ordo & ipſi militaris, ſeu cohors: quorum variat ſcriptura. Alibi namque, juxta veteres, tribus tenuibus ε ſcribuntur, tamquam milites *τὴν μὲν μίαν πέζαν*, *uno pede*, armati; *τὴν δὲ ἑτέραν*, *altero*, nudi. Alibi verò penultimam habent cum diphthongo, tamquam *ἐν πεζοῖς ἑταῖροι*, *in peditibus*, *ſive in pedeſtribus copiis*, *ſodales ipſi*, *ac ſocii regis*, & de ejus comitatu, ob eorum in prœlio fortitudinem eximiam, ac ſingularem. cujuſmodi ſanè militum meminiſſe etiam ajunt Demoſthenem in Philippicis. Analogia tamen antepenultimam ſcribit cum diphthongo, ſimili ratione, atque ſcribitur ὁ *προσαίτερος*, *in ſodalitium*, *ſeu in ſocietatem adſcitus*, *adjunctus ſocius*, *vel ſodalis*, aliaque nomina hujuſcemodi. Atque hæc quidem ita. Habet etiam hæc ipſa comparatio genus quoddam doctrinæ, atque eruditionis. Nam tum naturam nubis tacitè explicat, tum etiam docet, nube marinâ, quæ ſic atra ſit, atque denſior, adduci ſolitum imbrem, & maximè, ſi eam zephyrus impellit. Ipſe enim, nubibus coactis, procellam, ac tempeſtatem ciet: quum eurus contra, atque notus, tempeſtatem ſedent, atque avertant, nubibus, quæ cojerant, diſſolutis, ac diſſipatis. Nonnulla item continet hæc comparatio, quæ ad animalium hiſtoriam pertineant: capram ſcilicet animal eſſe alſioſum, paſcique ſolitum in locis excelſis, atque arduis. Ovis præterea, ut quidam ſcribunt, quando uterum geſtat, ſi tonitru ſub dio audierit, abortum facit. Tradit etiam Ariſtoteles, oves ſic ab opilionibus edoceri, atque inſtitui, ut, ſtrepitu facto, ipſæ in unum concurrant. Siqua enim, tonante cœlo, relicta fuerit, neque ad alias concur-

πῦν ὅπλων ἀστραπὴν, ἐν τῷ, [1] κατέσχον ἅπαν πεδίον ἀστραπαῖς.

ΟΗ. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ νέφος πεζῶν, ἔχει τι καὶ ἀντιθετικῆς ἀστειότητος, ῥηθὲν πρὸς διαστολὴν τοῦ κυρίως νέφους. ἐκεῖνο μὲν γὰρ οὐράνιον· τοῦτο δὲ περιπέζιον. Πεζοὶ δὲ γίνονται μὲν ἀπὸ τοῦ πέζα ὁ πούς· καὶ δηλοῦσιν ἀνθρώπους πάντας ἁπλῶς βαίνοντας πεδοῖ, ὅ ἐστι περὶ τὸ πέδον. ἐξ οὗ, τροπῇ συνήθει τοῦ δ' εἰς ζ', γίνεται καὶ ἡ πέζα, καὶ ὁ πεζὸς, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν. Νῦν δὲ στρατιωτικὴν σημαίνουσι τάξιν, διαστελλομένην πρός τε τοὺς ἐφ' ἁρμάτων, καὶ τοὺς κέλητας. Ἐξ αὐτῆς δὲ οἱ πεζέταιροι, τάγμα καὶ αὐτοὶ στρατιωτικόν· [2] ὧν ἡ γραφὴ διάφορος. Οἱ μὲν γὰρ ἐν τρισὶ ψιλοῖς ε γράφονται, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, στρατιῶται ὄντες, [3] τὴν μὲν μίαν πέζαν ὡπλισμένοι, τὴν δὲ ἑτέραν γυμνοί. ἄλλοι δὲ τὴν παραλήγουσαν διὰ διφθόγγου ἔχουσιν, [4] ὡς ἐν πεζοῖς ἑταῖροι ὄντες τῷ ἄρχοντι, διὰ τὸ ἐν μάχῃ ἀπόλεκτον κατ' ἀνδρίαν. ὁποίων, φασὶ, καὶ [5] Δημοσθένης μέμνηται ἐν Φιλιππικοῖς. [6] Ἡ μέντοι ἀναλογία γράφει τὴν προπαραλήγουσαν καὶ διὰ διφθόγγου, τῷ λόγῳ [7] τοῦ προσαίτερος, καὶ τῶν ὁμοίων. Καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. Ἔχει καὶ ἡ εἰρημένη παραβολὴ πολυμαθειάν τινα. Φύσιν τε γὰρ νέφους ὑποβάλλει, καὶ διδάσκει, ὅτι τὸ πελάγιον νέφος τὸ οὕτω μέλαν, καὶ πυκνὸν, ὄμβρον ἐπάγει, καὶ μάλιστα ζεφύρῳ διωκόμενον. Αὐτὸς μὲν γὰρ τὰ νέφη συνάγων, χειμῶνα ποιεῖ· εὖρος δὲ, καὶ νότος, παύουσι, διαλύοντες τὰ συνιστάμενα. Καὶ ἱστορίας δὲ ζωϊκὰς ἡ παραβολὴ ἔχει· ὅτι δηλαδὴ [8] ζῶον αἱ αἶγες δυσρίγόν τε, [9] καὶ ὑψίνομον. Κατὰ δέ τινας, καὶ ὄϊς κύουσα, ἐὰν αἴθριος ἀκούσῃ βροντῆς, ἐκτιτρώσκει. Φησὶ δὲ καὶ Ἀριστοτέλης, ὅτι διδάσκουσιν οἱ ποιμένες τὰ πρόβατα συνθεῖν, ὅταν ψοφήσῃ. ἂν γὰρ βροντήσαντος, ὑπολειφθῇ τις, καὶ μὴ συνδράμῃ, ἐκτιτρώ- Rom. p.472.

1. *κατέσχον ἅπαν πεδίον ἀστραπαῖς*) V. Oppian. lib. 1. Cynegetic. ubi de bellicoſo equo ad armorum fulgorem interrito. *Salvinus*.

2. *ὧν ἡ γραφὴ διάφορος*) Ulpianus Rhetor: *ἡ δὲ γραφὴ διάφορος, πρὸς τὴν διάφορον ἐξήγησιν*. Et Auctor Etymologici: *ἡ δὲ γραφὴ, πρὸς διάφορον ἐξήγησιν*. Polit.

3. *τὴν μὲν μίαν πέζαν ὡπλισμένοι, τὴν δὲ ἑτέραν γυμνοί*) Ulpianus Rhetor: *οἱ δὲ, ὅτι τινὲς ἦσαν παρ' αὐτοῖς στρατιῶται, τὸ ἕτερον σκέλος γυμνὸν ἔχοντες, τὸ δὲ ἕτερον ὡπλισμένον. διὸ φασι, καὶ πεζετέρους αὐτοὺς καλεῖσθαι, παρὰ τὸ τὸν ἕτερον πόδα γυμνὸν ἔχειν. πέζα γὰρ τὸ κάτωθεν τοῦ ποδός. ὅθεν καὶ τὸ πεζεύειν τὸ χαμαὶ περιπατεῖν*. Eadem ferè Auctor Magni Etymologici. *Politus*.

4. *ὡς ἐν πεζοῖς ἑταῖροι ὄντες τῷ ἄρχοντι*) Ulpianus Rhetor, itemque Auctor Magni Etymologici: *οἱ δέ φασι, τοὺς ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν πεζῶν, ὡς εἰκὸς, ξένους ἑταίρους καὶ φίλους γενομένους αὐτοῦ, εἶναί τινας ἐλλελογημένους διὰ τὸ ἀνδρεῖον, ἵνα φυλάττωσιν αὐτόν*. Hæc doctis viris maximè probatur etymologia, atque adeò ſcriptura τῶν πεζεταίρων. Anaximenes apud Harpocrationem de Alexandro: *ἔπειτα τοὺς μὲν ἐνδοξοτάτους ἱππεύειν συνεθίσας, ἑταίρους προσηγόρευσε· τοὺς δὲ πλείστους, καὶ τοὺς πεζοὺς εἰς λόχους καὶ δεκάδας, καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς διελών, πεζεταίρους ὠνόμασεν· ὅπως ἑκάτεροι μετέχοντες τῆς βασιλικῆς ἑταιρίας, προθυμότατοι διατελῶσιν ὄντες*. Vulgò tamen pro *πεζεταίρους* ſcriptum ibi eſt *πεζαι-τέρους*, ex analogiâ fortaſſe aliorum hujuſcemodi nominum, ut ſentire quidem videtur, ſi Deo placet, Euſtathius. Verum, ut ego certius, aliique mecum judicant, ex depravatione ſcripturæ. *Politus*.

5. *Δημοσθένης μέμνηται ἐν Φιλιππικοῖς*) quod idem teſtatur Harpocration, & Suidas. Puto tamen, ab iis indicari celebrem Demoſthenis locum Olynthiacæ II. ubi agit de Philippo, ejuſque ſatellites, ſive *πεζεταίρους*, extenuat: quaſi ſcilicet Olynthiacas quoque Orationes Philippicarum nomine veteres comprehenderint. *Politus*.

6. *Ἡ μέντοι ἀναλογία γράφει τὴν προπαραλήγουσαν καὶ διὰ διφθόγγου*) Recurrit ad etymologiam Euſtathius, ut defendat, quod vulgò ſcriptum erat, *τὸ πεζαίτερος*. quod tamen pravum eſt, nec ullam rationem habet, ut rectè cenſet Hieronymus Wolfius. *Politus*.

7. *τοῦ προσαίτερος*) Lego, *προσέταιρος*. quæ vox fortaſſe ex vulgari uſu invaleſcere potuit pro *προσέταιρος*. Sed, ut modò dictum eſt, corruptè, atque depravatè. *Politus*.

8. *ζῶον αἱ αἶγες δύσριγον*) Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 9. c. 3. *εἰσὶ δὲ αἱ αἶγες δυσριγότεραι τῶν οἰῶν*. Politus.

9. *καὶ ὑψίνομον*) Virg. *ſummâ pendentes rupe capellæ*. Homero petra excelſa *αἰγίλιψ* dicitur, quaſi a capris relicta, quò ne capræ quidem queant aſcendere. *Salvinus*.

τρώσκει, ἐὰν τύχῃ κύουσα. Διὸ, [1] ὅταν ψοφήσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἤγουν, ἁπλῶς κτύπον τινὰ ποιήσῃ, συνθέουσι, διὰ τὸ ἔθος. Τοῦτο γοῦν ὑπεμφαίνει καὶ ὁ Ποιητὴς ἐν τῷ, ὑπό τε σπέος ἤλασε μῆλα. ὡς καὶ τοῦ αἰπόλου τηνικαῦτα ὑπὸ σπηλαίῳ ποιουμένου τὰ μῆλα, οὐ μόνον, ἵνα μὴ καταβρεχῶσιν, ἀλλὰ καὶ ἵνα μὴ τυχὸν, βροντῶν καταῤῥηγνυμένων, ἐκτρώσωσιν. ὡς εἶναι δῆλον ἐκ τούτου, ὅτι δεῖ καὶ πολύπειρον, καὶ σοφὸν τὰ τοιαῦτα τὸν νομέα εἶναι.

οθ'. Ἰστέον δὲ, ὅτι σκοπιὰ μὲν, ἡ τοῦ ὄρους κορυφή· [2] δι' ἧς διασκοπεῖν ἔστι τὰ πόῤῥω. ἡ δ' αὐτὴ καὶ περιωπὴ λέγοιτ' ἂν, καὶ χῶρος περίσκεπτος, ὅθεν τὰ πέριξ βλέποι τις ἂν, καὶ σκέπτοιτο. Ἐν δὲ τῷ, εἶδε νέφος, διὰ διφθόγγου γράφει ὁ Ποιητὴς τὸ εἶδεν, ὡς ἐκ παρατατικοῦ· ὃ καὶ ἐν διαφόροις [3] αὐτὸ συστέλλει, ὡς δεύτερον ἀόριστον. Ἐπαμφοτερίζει τοίνυν παρὰ τῷ Ποιητῇ καὶ ἡ τοῦ ῥήματος τούτου γραφή. Αἰπόλος δὲ ὑπόκειται νέμων ἐν τῇ ῥηθείσῃ σκοπιᾷ,
Baſ. p. 360. διὰ τὸ τὰς αἶγας μάλιστα ὑψινόμους εἶναι, ὡς εἴρηται. Διὸ καὶ αἰπόλος λέγεται ὁ ἄγων αὐτὰς, [4] οὐ μόνον ὡς αἰγοπόλος, ἀλλὰ, κατά τινας, καὶ ὡς αἰπαπόλος, ἤγουν [5] περὶ τὰ ὕψη πολῶν, διὰ τὸ τὰς αἶγας μάλιστα τοῖς τραχέσι χαίρειν. διὸ καὶ τῶν νήσων αἱ τραχύτεραι, αἰγίβοτοί εἰσι. Τὸ δὲ ἐρχόμενον βούλεται μὲν εἶναι ἀντὶ τοῦ κινούμενον· εἴρηται δὲ ὡς ἐπί τινος ἐμψύχου, καθὰ καὶ τὸ, ἰὸν κατὰ πόντον. Ζεφύρου δὲ ἀνέμου μέμνηται, ἢ ἁπλῶς οὕτω, κατὰ τὸ ἐπελθὸν, ἢ ὡς τὸν τοιοῦτον φιλῶν ἄνεμον μάλιστα, ἢ καὶ διότι αὐτοῦ μᾶλλον ἴδιον τὸ ἠρεμαίαν φρίκα ὑποκινεῖν, ἧς χρεία ἐν τῇ ῥηθείσῃ παραβολῇ. Ἰωὴ δὲ ἡ τοῦ ἀνέμου πνοὴ, πρὸς ἀναλογίαν τοῦ ἐρωὴ, καὶ ζωὴ, ἀπὸ τοῦ ἴω, καθὰ δηλοῖ τὸ, φαίνεται ἰὸν κατὰ πόντον. [6] ἐξ αὐτῆς δὲ ἡ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἰωγὴ, καθὰ δηλοῦται ἀκριβῶς ἐκεῖ. Τὸ δὲ μελάντερον, ἠΰτε πίσσα, ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ, μέλαν κατὰ τὴν πίσσαν. Οὐ γὰρ εἶχεν εἰπεῖν τι πίσσης μελάντερον. Διὸ καὶ τὴν ὑπεροχικὴν σύγκρισιν εἰς ἰσότητα κατεβίβασεν, ἐν μέσῳ [7] τῆς διεξοδικῆς παραβολῆς ἄλλην ταύτην συντομωτάτην ἐπεμβαλὼν παραβολήν. Τὸ δὲ τοῦ νέφους πάμμελαν, πολλὴν

currerit, ſi gravida quidem eſt, abortitur. Quocirca, quandocumque quis domi ſtrepitum, hoc eſt, quemcumque generatim ſonum ediderit, eæ ſtatim ex conſuetudine concurrunt. Id igitur indicat Poëta in his verbis: ὑπό τε σπέος ἤλασε μῆλα. *& ſub ſpeluncam cogit, compellitque oves.* quippe quum tunc temporis caprarius oves ſub ſpeluncam compellat, non ſolum ut ne ab imbre madefiant, ſed etiam ut ne forte, tonitribus magno cum fragore delapſis, aboriantur. adeò ut manifeſtè hinc appareat, paſtorem magnâ harum rerum peritiâ & cognitione præditum eſſe oportere.

LXXIX. Quod autem ſciendum eſt, σκοπιὰ, *ſpecula*, ſummitas dicitur montis: qua ex ſummitate longinqua licet loca διασκοπεῖν, *proſpicere, atque ſpeculari*. eademque dici etiam poteſt περιωπὴ, *petra, ex qua facilis circumſpectus*, & locus περίσκεπτος, *editus, atque excelſus, qui circumcirca oculis luſtrari poſſit*, unde circumjacentia quis loca inſpiciat, atque ſpeculetur. His in verbis: εἶδε νέφος, *vidit nubem*, cum diphthongo ſcribit Poëta τὸ εἶδε, *vidit, ſeu videbat*, tamquam ab Imperfecto: tametſi variis in locis id ipſum corripiat, tamquam Aoriſtum ſecundum. Itaque anceps eſt, atque varia apud Poëtam verbi hujus ſcriptura. Hac porrò in ſpeculâ caprarius ſtatuitur, paſcens capras, eo quòd capræ, ut dictum eſt, altis arduiſque locis maximè gaudent, in quibus paſcantur. Ideoque αἰπόλος, *caprarius*, is dicitur, qui eas ducit, ſeu paſtor caprarum, non modò tamquam αἰγοπόλος, *qui inter capras verſatur*; ſed etiam, ut quibuſdam placet, tamquam αἰπαπόλος, videlicet περὶ τὰ ὕψη πολῶν, *qui in cacuminibus montium, ſive in locis altis verſatur*, propterea quòd capræ maximè amant loca aſpera, iiſque delectantur. Qua etiam de cauſsâ aſperiores inſulæ, aptæ ſunt, atque appoſitæ ad capras paſcendas. Quod de nubilo ait, ἐρχόμενον, *veniens*, quamvis id ita accipi debeat, ut ſit pro κινούμενον, *motum, atque impulſum*; tamen dictum eſt, tamquam de re animatâ, pariter atque illud: ἰὸν κατὰ πόντον, *iens per mare*. Zephyri autem venti meminit, aut ſic generatim, prout ei in mentem venit, aut quia hunc iſtum ventum maximè in deliciis habet, aut etiam quia, præ aliis ventis, proprium ejus eſt, agitationem fluctuum quietam, atque levem, qua in hac ipſâ comparatione opus eſt, commovere. Ἰωὴ, ideſt, flatus ac ſpiritus venti, ſimili ratione per analogiam dicitur, atque τὸ ἐρωὴ, *impetus*, & ζωὴ, *vita*, a verbo ἴω, *eo*, ut palam facit illud: φαίνεται ἰὸν κατὰ πόντον. *conſpicitur iens per mare*. Indeque ab ἰωὴ fit ἡ ἰωγὴ, *tegmen, ubi venti flatus frangitur*, quæ vox eſt in Odyſſeâ, ut accuratè illic declaratur. Rurſus illud de nubilo, μελάντερον, ἠΰτε πίσσα, *nigrius, ceu pix*, pro eo eſt, atque ſi ſimpliciter dicat, μέλαν κατὰ τὴν πίσσαν, *nigrum, ut pix, ſeu picis inſtar*. Non enim habebat quidquam dicere pice nigrius. Ideoque excellentiorem illum perfectioremque gradum nominis comparativi ad gradum æqualitatis deducit, cum in mediam illam comparationem, quæ fuſior eſt, atque plenior, comparationem hanc aliam breviſſimam, maximèque conciſam inſerit. Summa autem illa nubis nigritudo, atque

1. ὅταν ψοφήσῃ) Ariſtoteles, ὑπὸ ψόφου. Politus.
2. δι' ἧς διασκοπεῖν ἔστι τὰ πόῤῥω) ἀφ' ἧς ἔστι περισκοπεῖν, καὶ ἰδεῖν τὰ πόῤῥω καὶ κύκλῳ. Ex Etymologo. Politus.
3. αὐτὸ συστέλλει, ὡς δεύτερον ἀόριστον) Εἶδε, & Ἴδε. Salvinius.
4. οὐ μόνον ὡς αἰγοπόλος) unde per ſyncopen αἰπόλος. Etymologici Magni Auctor: ἐκ τοῦ αἲξ αἰγὸς, καὶ τὸ πολῶ τὸ ἀναστρέφομαι, αἰγοπόλος. ἤτοι αἰγονόμος. ὁ περὶ τὰς αἶγας ἀναστρεφόμενος· καὶ, κατὰ συγκοπὴν, αἰπόλος. Politus.
5. περὶ τὰ ὕψη πολῶν) περὶ τὰ αἰπεινὰ πολῶν. Politus.
6. ἐξ αὐτῆς δὲ ἡ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἰωγή) Euſtathius ad lib. λ' Iliad. ad illud: ὡς ἀνέμοιο πολυπλάγκτοιο ἰωῇς. ἐκ δὲ τῆς ἐνταῦθα ἰωῆς, ὃ ἔστι πνοῆς, ἣ καὶ αὐτῇ δύναται συμβιβάζεσθαι τῷ πολυπλάγκτῳ, γίνεται ἡ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἰωγή. Locus eſt Odyſſeæ lib. ξ'.
Πέτρῃ ὑπὸ γλαφυρῇ εὕδον, Βορέω ὑπ' ἰωγῇ.
Eſt ibi ἰωγὴ, αἴθρα ἡ τοῦ ἀνέμου ὑπὸ ἄγνυται. Politus.
7. τῆς διεξοδικῆς) l. τῆς διεξοδικωτέρας. Polit.

que caligo permagnam conſtipatorum vaporum denſitatem, & congeriem indicat. Alioquin enim nubes, ſi raræ ſint, ac tenues, pellucidæ, aut potiùs igneæ, conſpiciuntur. Dulce porrò, atque urbanum loquendi genus eſt illud: ἄγει λαίλαπα. *ducit turbinem, ac procellam*: perinde quaſi denſiſſime illa nubes veniendo gradiendoque, turbinem ſecum, ac procellam trahat, ac ſi corpus ſit animatum.

LXXX. τὸ σπέος, *ſpecum, ſeu ſpeluncam*, derivant veteres Grammatici a verbo σβέω, *extinguo, ſeu reſtinguo*. adeo ut ſit veluti σβέος, propter obſcuritatem, ac veluti extinctam lucem ſpeluncarum. Atque inde factum eſſe videtur per ſyncopen τὸ σπές, *ſpelunca*. Μῆλα, *pecora*, hoc loci generatim vocare videtur capras: quum tamen alioquin μῆλα, oves intelligantur. Τὸ κίνυντο, *movebantur*, derivatum eſt a verbo κινύω, κίνυμι, *moveo*. ex quo etiam illud: οὐδέ σε λήθω κινύμενος. *Neque te fugit, me moveri. ſeu, neque te inſciente, atque imprudente, moveor*. Ac rurſus ab hoc ipſo verbo κινύω derivatum eſt τὸ κινύσσω, *moveo*: ex quo apud Æſchylum αἰθέριον κίνυγμα, ideſt, ἀέριον εἴδωλον, *aërium ſimulacrum*. quod quidem non diſſimiliter dicitur, atque τὸ αἴθυγμα, *ſuſcitabulum, fomes, incitamentum*, quod fit a verbo αἰθύσσω, *excito, ſeu moveo*. Τὸ πεφρικυῖαι, *horrentes*, pro eo eſt, ac ſi diceret, ὀρθούμεναι, *erectæ*. Quidquid autem horret, re aliquâ horret, eorum more, quæ ad aliud quidpiam ſunt relata, pro conſuetudine Homeri: ſeges ariſtis, aper ſetis, homo capillis, pugna lanceis, mare fluctibus. Sic igitur etiam nunc horrent phalanges ſcutiſque, atque lanceis. videlicet adhuc ante pugnam recta tenent ſcuta, atque rectas lanceas. Unde ducto exemplo, Euripides dixit: πυκναῖς ἀσπίσι πεφρικότα. *confertis clypeis horrentem*. apud quem etiam legitur λέοντος δέρος χαίτῃ πεφρικός, *leonis pellis jubâ horrens*. Porro autem, ſicuti τὸ κυμαίνεσθαι, *fluctuare*, vox eſt marina, ſeu maris ſignificationem includit, quomodocumque tandem accipiatur; ſic etiam conſtat, vocem eſſe hujuſcemodi, ſeu ad mare pertinere, τὸ φρίσσειν, *ſuborreſcere*: tametſi eadem vox de ſetis in cervice erectis, aut jubâ, aut ſegete, aut lanceâ uſurpetur. Conſtat item, ſimili formâ, atque exemplo eſſe τὴν φρίκην, *horrorem, ſeu æſtum maris*, atque τὴν φρίκα, & ὑπόφρικα, *ſuborreſcentis maris fremitum*; itemque τὸ φρικαλέον, atque τὸ φρικτόν, *horrendum, ſeu horribile*. Horrorem item ex metu terroremque ſignificat, cum ſcilicet comæ dicuntur φρίσσειν, *horrere, ſeu exhorreſcere*, videlicet ὀρθαὶ ἵστασθαι, *erectæ ſtare, ſive arrectæ*. Immo & aliquando gaudium denotat, erectumque veluti animum ab ægritudine, in quam ille ex dolore, atque triſtitiâ inciderat. ut: Ἔφριξ᾽ ἔρωτι, περιχαρὴς δ᾽ ἀνεπτόμαν. *Exhorrui amore, lætuſque admodum ſubvolavi. ſeu amore erectus ſum, gaudioque elatus ſubvolavi*.

Aja-

λὴν ἐμφαίνει πύκνωσιν, καὶ σύστασιν τῶν ἀναθυμιάσεων. Ἄλλως γὰρ αἱ νεφέλαι, ἀραιαὶ οὖσαι, διαυγεῖς φαίνονται, καὶ μᾶλλον αἱ πυρσαί. Τὸ δὲ, ἄγει λαίλαπα, γλυκέως ἔχει· οἷα τοῦ ἐρχομένου, καὶ ἰόντος πυκνοτάτου νέφους, ἐπισυρομένου λαίλαπα, ὡς εἰ καί τι ἔμψυχον ἦν.

π΄. Τὸ δὲ σπέος, [1] παρὰ τὸ σβέω ἐτυμολογοῦσιν οἱ παλαιοί, ἵνα ᾖ σβέος τι, [2] διὰ τὸ τῶν σπηλαίων ἀφώτιστον. ἐξ αὐτοῦ δὲ ἔοικε συγκεκόφθαι τὸ σπές. Μῆλα δὲ ἐνταῦθα, τὰς αἶγας δοκεῖ καλεῖν γενικῶς. ἄλλως δὲ, μῆλα τὰ πρόβατα. Τὸ δὲ κίνυντο, ἀπὸ τοῦ κινύω κίνυμι παρῆκται ῥήματος. ἐξ οὗ καὶ τὸ, οὐδέ σε λήθω κινύμενος. Τοῦ δὲ κινύω αὖθις παράγωγον τὸ κινύσσω· ἐξ οὗ [3] παρ᾽ Αἰσχύλῳ αἰθέριον κίνυγμα, τὸ ἀέριον εἴδωλον. ὅπερ οὐκ ἀπέοικε [4] τοῦ αἰθύγματος, ὃ ἀπὸ τοῦ αἰθύσσω γίνεται. Τὸ δὲ πεφρικυῖαι, ἀντὶ τοῦ, ὀρθούμεναι. Πᾶν δὲ τὸ φρίσσον, τινὶ φρίσσει, τῷ λόγῳ τῶν πρός τι, κατὰ Ὁμηρικὴν συνήθειαν· τὸ λήϊον ἀσταχύεσσιν, ὁ κάπρος τῇ λοφιᾷ, ὁ ἄνθρωπος ταῖς θριξὶν, ἡ μάχη ταῖς ἐγχείαις, ἡ θάλασσα τοῖς κύμασιν. Οὕτω γοῦν καὶ νῦν αἱ φάλαγγες φρίσσουσι σάκεσί τε, καὶ ἔγχεσιν. ἤγουν ὀρθὰ ἔχουσιν ἔτι πρὸ τῆς συμβολῆς τὰ σάκεα, καὶ τὰ ἔγχεα. ὅθεν λαβὼν Εὐριπίδης ἔφη τὸ, [5] πυκναῖς ἀσπίσι πεφρικότα. παρ᾽ ᾧ κεῖται καὶ, λέοντος δέρος χαίτῃ πεφρικός. Δῆλον δὲ, ὅτι, ὥσπερ [6] τὸ κυμαίνεσθαι θαλασσία λέξις ἐστὶν, ὅπως ἂν καὶ λαμβάνοιτο, οὕτω καὶ τὸ φρίσσειν· κἂν ἐπὶ λοφιᾶς, ἢ χαίτης, ἢ ληΐου, ἢ ἔγχους λέγοιτο. καὶ ὅτι ὁμοίου τύπου καὶ ἡ φρίκη, καὶ ἡ φρὶξ, καὶ ὑπόφριξ, καὶ τὸ φρικαλέον, [7] καὶ τὸ φρικτόν. καὶ ὅτι καὶ φόβον δηλοῖ ἐν τῷ, [8] αἱ τρίχες φρίσσουσιν, [9] ἤτοι ὀρθαὶ ἵστανται. καὶ χαρὰν δέ ποτε σημαίνει, καὶ οἱονεὶ ἄρθωσιν ἐκ λυπηρᾶς καταπτώσεως. ὡς τὸ, [10] ἔφριξ᾽ ἔρωτι, περιχαρὴς δ᾽ ἀνεπτόμαν. Rom. p. 473.

Αἴαντ᾽

1. παρὰ τὸ σβέω) παρὰ τὸ σβῶ σβέω, σβέος, καὶ σπέος. Etymologus. *Polit.*

2. διὰ τὸ τῶν σπηλαίων ἀφώτιστον) Etymologici Magni Auctor: σπέος, τὸ σπήλαιον, τὸ ἀφώτιστον οἴκημα· παρὰ τὴν σβέσιν τοῦ φωτός. ὡς εἶναι τὸ πολὺ τοῦ φωτὸς ἐστερημένον ἐστίν. Politus.

3. παρ᾽ Αἰσχύλῳ αἰθέριον κίνυγμα) Æſchylus Prometheo:
νῦν δ᾽ αἰθέριον κίνυγμ᾽ ὁ τάλας
ἐχθροῖς ἐπίχαρτα πέπονθα.
Vetus Scholiaſta: ὥσπερ ἄδηλος κρέμαμαι ὑπὸ τὸν ἀέρα, ἐπίχαρτα πεπονθὼς τοῖς ἐχθροῖς. Politus.

4. τοῦ αἰθύγματος) ὑπέκκαυμα, *fomes*. Virg. *ſopitos ſuſcitat ignes*. Salvinus.

5. πυκναῖς ἀσπίσι πεφρικότα) Virg. *telorum ſeges*. Et: *meſſis inhorruit*. ἔφριξε. Salvinus.

6. τὸ κυμαίνεσθαι θαλασσία λέξις) κυμαίνειν τὰς φάλαγγας, quod Arrianus, alter Xenophon, ex illo Grylli filio accepit. ideſt, τὸ κυμαίνειν, fluctuatio. Male Lexicon: Κυμαίνω verbum caſtrenſe.

Hujus rei me admonuit Vir doctiſſimus, deq. Rep. litterariâ optimè meritus Cl. Montfauconius. *Salvinus*.

Multò ante id ipſum in Theſauro ſuo admonuerat Henricus Stephanus. *Politus*.

7. καὶ τὸ φρικτόν) φρικτὰ μυστήρια paſſim dicitur Sanctis Patribus venerabile ac tremendum Altaris Sacramentum. *Salvinus*.

8. αἱ τρίχαις φρίσσουσι) l. αἱ τρίχες. Jobi c. 4. ἔφριξαν δέ μου τρίχες, καὶ σάρκες. Polit.

9. ἤτοι ὀρθαὶ ἵστανται) Virg. *Obſtupui, ſteteruntque comæ*. Lucretius dixit *horripilare*. Salvinus.

An Apulejus? *Polit.*

10. ἔφριξ᾽ ἔρωτι, περιχαρὴς δ᾽ ἀνεπτόμαν) Sophocles in Ajace:
Ἔφριξ᾽ ἔρωτι, περιχαρὴς δ᾽ ἀνεπτόμαν.
Eſt hîc τὸ ἔφριξα αὐτὶ τοῦ ὠρθώθην τῇ ἡδονῇ. ut rectè vetus Scholiaſta. *Polit.*

Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτώνων,
Σφῶϊ μὲν (οὐ γὰρ ἔοικ' ὀτρυνέμεν) οὔτι κελεύω.
Αὐτὼ γὰρ μάλα λαὸν ἀνώγετον ἶφι μάχεσθαι.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος πᾶσιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γένοιτο.
Τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε, περθομένη τε.

Ajaces, Argivorum ductores loricatorum.
Vos equidem (nec enim hortari decet) nihil jubeo.
Ipſi enim valde copias incitatis ad fortiter prœliandum.
Utinam namque, Juppiter pater, Minervaque, & Apollo,
Talis omnibus animus in pectore ineſſet!
Sic cito caderet urbs Priami regis,
Noſtris ſub manibus captaque, atque everſa.

πά. Ἰδὼν Ἀγαμέμνων τοὺς ἀμφὶ τοὺς Αἴαντας εὖ παρατεταγμένους, καὶ ἤδη κινουμένους εἰς μάχην, φησί· Σφῶϊ μὲν, οὐ γὰρ ἔοικεν ὀτρυνέμεν, οὔτι κελεύω. αὐτοὶ γὰρ μάλα ποιεῖτε τὸ δέον. Τοῦτο δὲ καὶ παροιμιῶδές ἐστι, καὶ οἰκεῖον λέγεσθαι πρὸς πάντας, οἳ οἴκοθεν ἐπί τι καλὸν σπεύδουσιν. Εἶτα καὶ ἐπεύχεται, ὅτι τοῖος πᾶσι θυμὸς ἐνὶ στήθεσι γένοιτο· λέγων καὶ, ὅτι οὕτως ἂν τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος, χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε, περθομένη τε. Καὶ ὅρα, ὅπως καὶ σχήματι, καὶ νοήματι τὰ αὐτὰ εὔχεται ὁ βασιλεὺς νῦν ἐπὶ τῶν ἀνδρείων τούτων Αἰάντων, ἅπερ καὶ ἐπὶ τοῦ φρονιμωτάτου Νέστορος, πλὴν ὅσον ἐκεῖ μὲν, δέκα τοιούτους ἤθελε μόνους ἔχειν· ὧδε δὲ, πάντας τοὺς Ἀχαιοὺς τοιοῦτον ἔχειν θυμόν. Καὶ δηλοῖ τοῦτο ὑπεροχὴν τῆς συνέσεως πρὸς τὴν ἀνδρίαν, ὡς καὶ ἐν τῇ β' ῥαψῳδίᾳ εἴρηται. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ, σφῶϊ μὲν, ὄφειλον γράφεσθαι σφῶϊν, ἀντὶ τοῦ ὑμῖν, ἵνα ᾖ, σφῶϊν οὔτι κελεύω, ὁμοίως τῷ, [2] Σφῶϊν μὲν τ' ἐπέοικεν. ὃ μετ' ὀλίγα κεῖται· ὅμως, διὰ μέτρου εὐχρηστίαν, ἄλλως καινῶς ἀπεδόθη, καθ' ἑτεροίαν σύνταξιν. Ἔνθα ὅρα καὶ τὴν διακοπὴν τῆς ἐννοίας. Ἐπεμβληθείσης γὰρ τῆς αἰτίας, εἶτα ὑπερβατῶς ἀνεπληρώθη τὸ ἐντελὲς, [3] κατὰ ἰδέαν περιβολῆς. Τὸ δέ γε ἁπλοῦν ἦν, ὑμῖν μὲν οὔτι κελεύω, οὐ γὰρ ἔοικεν ὀτρύνειν. Τὸ δὲ ἠμύσειε, λέξις μέν ἐστι Ποιητῶν φίλη μέν· γίνεται δὲ [4] ἀπὸ τοῦ μύειν, [5] πλεονασμῷ τοῦ η, ὁμοίως τῷ βαιὸν ἠβαιὸν, καὶ τοῖς τοιούτοις. δηλοῖ δὲ τὸ, κατακλιθείη, σμικρυνθείη, καθ' ὁμοιότητα τῶν μυόντων, [6] εἴτε ὀμμάτων, εἴτε λοιπῶν σωμάτων. Τὸ δὲ, χερσὶν ὑφ' ἡμετέραις ἁλοῦσα, πρὸς διαστολὴν ἑτεροίας ἐγκλίσεως ἐρρέθη· ἐπεὶ δυνατὸν καὶ ἄλλως ἠμύσαι πόλιν, ἁλώσεως δίχα, σεισμῷ τυχὸν, ἢ παλαιότητι. Καὶ ἄλλως δὲ διαστολὴν δηλοῖ τοῦτο τῆς ὑπὸ χερσὶν, ἤγουν ὑπὸ χειρῶν ἑτέρων, ἁλώσεως. Τὸ δὲ,

Baſ. p. 371. ἁλοῦσά τε, περθομένη τε, ἢ ταυτολογεῖ συνήθως, ἢ σὺν τῇ ἁλώσει καὶ ἐμπρησμὸν ὑπεμφαίνει,

LXXXI. Conſpicatus Agamemnon Ajaces in procinctu, inſtructis copiis, ſtantes, jamque in pugnam deſcendentes, his ad eos verbis utitur: Vos equidem (nec enim hortari decet) nihil jubeo. Vos enim ipſi ſatis diligenter id præſtatis. Quod ſanè tum locum dedit proverbio, tum percommodum dictu eſt, atque opportunum ad eos omnes, qui ſuâ ipſi ſponte ad egregium aliquod, ac præclarum facinus ſtudioſè contendunt, eòque omnibus viribus annituntur. Tum illud precatur, atque optat, ut talis omnibus animus in pectore inſit. Sic enim, inquit, urbs Priami regis quàm primùm caderet, noſtris ſub manibus captaque, atque direpta. Ac vide, ut cum loquendi genere figurato, tum ſenſu ipſo verborum, de fortibus hiſce Ajacibus vota nunc rex eadem nuncupat, quæ de Neſtore, homine prudentiſſimo, excepto quòd illic decem tantummodò tales viros ſeſe habere deſiderabat; hic verò vult, omnes Græcos talem animum habere. Atque hinc manifeſtè apparet, quantùm præſtet prudentia fortitudini, ſicuti etiam dictum eſt in libro β'. Quod autem ſcire oportet, τὸ σφῶϊ μὲν, *vos quidem duos*, tametſi ſcribi opus erat σφῶϊν, pro ὑμῖν, *vobis duabus*, adeo ut ſit, σφῶϊν οὔτι κελεύω. *vobis nihil jubeo*, ſimiliter atque illud, Σφῶϊν μὲν τ' ἐπέοικεν. *vobis quidem conveniens erat*. quod paullò poſt legitur; tamen, ut metro commodè ſubſerviret, novâ aliâ ratione redditum eſt, variato genere conſtructionis. Ubi etiam vide, ut ſententia ipſa interrupta eſt, atque intercisa. Insertâ enim in modum parentheſis cauſâ, deinde per hyperbaton trajecto ordine verborum, tota expletur ſententia, ad formam circumductæ per ambitum orationis: quum tamen ſimplex purumque dicendi genus ſit hujuſcemodi; ὑμῖν μὲν οὔτι κελεύω. οὐ γὰρ ἔοικεν ὀτρύνειν. *Vobis quidem nihil jubeo. Non enim hortari, neque incitare decet*. Τὸ ἠμύσειε, *caderet*, vox in deliciis habita Poëtis, fit a verbo μύειν, *connivere, ſeu claudere, aut comprimere*, pleonaſmo τοῦ η, ſimiliter atque ex βαιὸν, fit ἠβαιὸν, *parvum, ſeu paullulum*, aliaque hujuſcemodi; ſignificatque ea vox τὸ κατακλιθείη, *inclinaret*, σμικρυνθείη, *imminueretur*, ad exemplum τῶν μυόντων, *eorum, quæ ſunt clauſa, ſeu compreſſa*, ſive ſint oculi, ſive reliqua corpora. Ad diſtinctionem alterius modi, quo quid inclinat, ſeu cadit, dictum eſt illud: χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃς ἁλοῦσα. *manibus ſub noſtris capta*: quoniam etiam aliter vel extra expugnationem fieri poteſt, ut urbs inclinet, ac ruat, puta, terræ motu collapſa, ac vetuſtate. Adde, his etiam verbis declarari, atque exprimi diſcrimen expugnationis, quæ fieret ὑπὸ χερσὶν, *ſub manibus*, videlicet ὑπὸ χειρῶν, *a manibus*, aliorum. Illa porrò verba, ἁλοῦσά τε, περθομένη τε, *captaque, everſaque*, aut pro more idem ſonant, aut ſimul cum expugnatione deflagrationem quoque, atque incendium urbis denotant. Namque ex πρήθω, *incen-*

1. οἴκοθεν λέγεσθαι πρὸς πάντας, οἳ οἴκοθεν ἐπί τι καλὸν σπεύδουσι) Simile verus verbum eſt: ἀνθέοντα ἐξορμᾶν. currentem incitare. *Salvinus*.

2. Σφῶϊ μὲν τ' ἐπέοικε) l. Σφῶϊν. Polit. Sic verſus ſtat. Sed paſſim hæc a librariis negliguntur. *Salvinus*.

3. κατὰ ἰδέαν περιβολῆς) Sermonem aliàqui ſimplicem, atque protritum, verborum reddit junctura novum, ac poeticâ venuſtate conditum. *Salvinus*.

4. ἀπὸ τοῦ μύειν) ἀπὸ τοῦ μύειν derivatur μυστήριον, a comprimendis labris, ob arcanum ſervandum. *Salvinus*.

5. πλεονασμῷ τοῦ η, ὁμοίως τῷ βαιὸν ἠβαιὸν) Etymologici Magni Auctor: πλεονάζει γὰρ τὸ η ἐν πολλαῖς λέξεσιν, ὡς τὸ μύω, ἠμύω. βαιὸς, ἠβαιός. Politus.

6. εἴτε ὀμμάτων, εἴτε λοιπῶν σωμάτων) Euſtathius ad lib. Iliad. μύω γὰρ ὁ μύσαι ἦλθεν, οἷον τὰ χείλη. καὶ ὄμματα, καὶ ὅσα τὰ ὄντα ἐν κάλυκι, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Polit.

cendo, ſeu inflammo, tranſpoſitarum litterarum hyperthesi, ac mutatione, fit τὸ πέρθω, *everto, diruo, diripio*.

Sic fatus, hos quidem ibi reliquit, atque ad alios ivit:
Ubi ille Neſtorem invenit, argutum Pyliorum oratorem,
Suos ſocios ordinantem, & hortantem ad pugnandum,
Magnum Pelagonta, Alaſtoremque, & Chromium,
Hæmonemque principem, Biantemque paſtorem populorum.
Equites quidem primum cum equis, & curribus;
Pedites verò a tergo conſtituit, multoſque, atque ſtrenuos,
Vallum ut eſſent pugnæ. At ignavos in medium compulit,
Ut etiam nolens quis neceſſitate pugnaret.
Equitibus quidem primùm mandata dedit. Hos enim juſſit
Suos equos continere, nec tumultuari in turbâ:
Neque equitandi peritiâ, & robore fretus,
Solus ante alios properet ad pugnam cum Troianis,
Neque retrocedat. Imbecilliores namque eritis.
Quicumque autem vir a ſuo curru ad alios currus venerit,
Lanceam protendat: quoniam ſic multò melius.

LXXXII. Hoc loci: Ἔνθ' ὅγε Νέστορ' ἔτετμε, λιγὺν Πυλίων ἀγορητὴν, Οὓς ἑτάρους στέλλοντα, καὶ ὀτρύνοντα μάχεσθαι. *Ibi ille Neſtorem invenit, argutum Pyliorum oratorem, ſocios ſuos ordinantem, hortantemque ad pugnandum:* στέλλειν, *ordinare, & inſtruere*, idem eſt, atque τὸ ἐπιτέλλεσθαι. *committere, præcipere, mandare, faciendum aliquid injungere.* quod & paullò poſt habetur. At verò τὸ ἔτετμεν, *invenit*, verbum eſt Poëticum ſubdifficile, idque ſumitur pro κατέλαβε, *deprehendit, offendit, nactus eſt*; fitque a verbo τέμω, *invenio, ſeu nanciſcor*, unde ἔτεμεν, *inveniebat, ſeu invenit*, & per reduplicationem, ἐτέτεμεν, & per ſyncopen neceſſariam, quòd accommodari ad metrum nequeat, ἔτετμε. videlicet κατ' ἐπιτομὴν καιροῦ, *compendio temporis, ſine morâ*, & συντόμως, ſive ἐπιτόμως, εὗρεν, *actutum, ſive e veſtigio repperit*. Studium igitur, ac feſtinationem verbum illud ſignificat. Ideoque appoſitius id eſt ad rem, atque accommodatius illo Odyſseæ. Nam & ibi de uno aliquo narrat, ut eum ſenectus ἔτετμεν, *nacta eſt, atque deprehendit*. Vocabula porrò iſta multarum brevium ſyllabarum, ad dactylicum metri uſum, aut conſonantis litteræ additione curantur, aut vocalis detractione. Additione quidem, ut μογοτόκος, μογοστόκος, *in partu laborioſa*; detractione verò, ut ἐτέτεμεν, ἔτετμεν, *invenit*. Nec non mutatione, aut interpoſitione vocalis. mutatione, ut Θεοτόκος, Θειοτόκος, *mater Dei*: interpoſitione, ut ἐπετανὸς, ἐπηετανὸς, *annuus, vel copioſus*. Tale quoque τὸ σταχυηλόγος, *is, qui ſpicas legit*: aut potiùs perinde hoc dicitur, atque τὸ θειοτόκος, *mater Dei*, ſicuti etiam τὸ ἐπήβολος, *rei alicujus compos factus, ſeu qui aliquid eſt adeptus*. Ἀλάστωρ, *Alaſtor*, hoc loci neſcio quis copiarum ductor ſub Neſtore, quaſi ἄλαστος, *non obliviſcendus, oblivioni non mandandus*, videlicet μὴ πάσχων λήθην, *non cadens in oblivionem, ſeu cujus obliviſci non poſſumus*. Verùm apud poſteriores Juppiter quoque dictus eſt ἀλάστωρ, quem ἐλάνθανεν οὐδὲν, *nihil latebat*; aut qui, juxta veteres, iis auxiliatur, qui patiuntur ἄλαστα, *minimè omnium obliviſcenda, ſeu multò graviora, quàm quæ quis obliviſcatur*. Communiter tamen ἀλάστωρ dicitur homo

νω. Ἐκ τοῦ πρήθω γὰρ, καθ' ὑπέρθεσιν, καὶ τροπὴν, τὸ πέρθω γίνεται.

Ὣς εἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους·
Ἔνθ' ὅγε Νέστορ' ἔτετμε, λιγὺν Πυλίων ἀγορητὴν,
Οὓς ἑτάρους στέλλοντα, καὶ ὀτρύνοντα μάχεσθαι,
Ἀμφὶ μέγαν Πελάγοντα, Ἀλάστορά τε, Χρομίον τε,
Αἵμονά τε κρείοντα, Βίαντά τε ποιμένα λαῶν.
Ἱππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισιν, καὶ ὄχεσφι·
Πεζοὺς δ' ἐξόπιθεν στῆσεν, πολέας τε, καὶ ἐσθλοὺς,
Ἕρκος ἔμεν πολέμοιο· κακοὺς δ' ἐς μέσσον ἔλασσεν,
Ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζῃ. — Rom. p. 474.
Ἱππεῦσιν μὲν πρῶτ' ἐπετέλλετο. τοὺς γὰρ ἀνώγει
Σφοὺς ἵππους ἐχέμεν, μηδὲ κλονέεσθαι ὁμίλῳ·
Μηδέ τις ἱπποσύνῃ τε, καὶ ἠνορέηφι πεποιθὼς,
Οἶος πρόσθ' ἄλλων μεμάτω Τρώεσσι μάχεσθαι,
Μηδ' ἀναχωρείτω. ἀλαπαδνότεροι γὰρ ἔσεσθε.
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ ἀπὸ ὧν ὀχέων ἕτερ' ἅρμαθ' ἵκηται,
Ἔγχει ὀρεξάσθω· ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερον οὕτως.

πβʹ. Ἐν τῷ, Ἔνθ' ὅγε Νέστορ' ἔτετμε, λιγὺν Πυλίων ἀγορητὴν, οὓς ἑτάρους στέλλοντα, καὶ ὀτρύνοντα μάχεσθαι· στέλλειν μέν ἐστι τὸ ἐπιτέλλεσθαι. ὃ καὶ μετ' ὀλίγα κεῖται. Τὸ δὲ ἔτετμε, Ποιητικὴ λέξις ὑποδύσκολος, λαμβανομένη ἀντὶ τοῦ κατέλαβε, καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ τέμω ἔτεμε, καὶ ἀναδιπλασιασμῷ, ἐτέτεμε, καὶ συγκοπῇ ἀναγκαίᾳ, διὰ τὸ δύσμετρον, ἔτετμεν. ἤτοι κατ' ἐπιτομὴν καιροῦ, καὶ συντόμως, ἢ ἐπιτόμως, εὗρε. Δηλοῖ οὖν σπουδὴν ἡ λέξις. διὸ καὶ καιριώτερόν ἐστι τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ. Φησὶ γὰρ καὶ ἐκεῖ, [1] ὅτι τὸν δεινὰ γῆρας ἔτετμε. Θεραπεύονται δὲ εἰς δακτυλικὸν μέτρον τὰ τοιαῦτα πολυβράχεα, [2] ἢ διὰ προσθέσεως, ἢ δι' ἐλλείψεως συμφώνου. προσθέσεως μὲν, ὡς μογοτόκος, μογοστόκος· ἐλλείψεως δὲ, ὡς ἐτέτεμεν, ἔτετμεν. ἔτι δὲ διὰ τροπῆς φωνήεντος, ἢ ἐπενθέσεως. τροπῆς μὲν, ὡς θεοτόκος θειοτόκος· ἐπενθέσεως δὲ, ὡς ἐπετανὸς ἐπηετανός. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ σταχυηλόγος, ἢ ἀλλὰ ὅμοιον τῷ θειοτόκος, ὡς καὶ τὸ ἐπήβολος. Ἀλάστωρ ἐνταῦθα, ὑποστράτηγός τις Νέστορος, [3] ὡς οἱονεὶ ἄλαστος, ἤγουν μὴ πάσχων λήθην. Παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον, καὶ [4] Ζεὺς ἀλάστωρ, ὃν ἐλάνθανεν οὐδέν· ἢ [5] ὁ τοῖς ἄλαστα πάσχουσιν ἐπαμύνων, κατὰ τοὺς παλαιούς. Κοινῶς μέντοι ἀλάστωρ, φασὶν, [6] ὁ ἁμαρτωλὸς, ἢ, κατὰ

1. ὅτι τὸν δεινὰ γῆρας ἔτετμε) ἐν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἔπι γῆρας ἔτετμε. lib. α. Odyſs. *Polit.*
Surrepit enim tacito tarda ſenecta pede. Salvinus.

2. ἢ διὰ προθέσεως, ἢ δι' ἐλλείψεως συμφώνου· προθέσεως μὲν) Sententia poſtulat, ut ſcribas, ἢ διὰ προθέσεως συμφώνου, ἢ δι' ἐλλείψεως φωνήεντος· προθέσεως μὲν, &c. *Polit.*
Id poſtulat in ſubjecto caſu ſententia; ſed non canon in univerſum prolatus. Quicquid ſit, nullo modo addendum textui cenſeo, aut demendum, ſed textus in annotationibus tantum, explicandus, ſupplendus, emendandus. Et hoc ſemel adnotaſſe ſufficiat. *Salvinus.*

3. ὡς οἱονεὶ ἄλαστος, ἤγουν μὴ πάσχων λήθην) Harpocration: ἀλάστωρ, ὁ μηδὲ ποτ' ἄν τις ἐπιλάθοιτο. Multum eſſe nomen hoc ἀλάστωρ in Tragœdiâ, notat Harpocration. *Politus.*

4. Ζεὺς ἀλάστωρ) Heſychius: ἀλάστωρ. πονηρός. δαίμων. Ζεύς. Etymologici Magni Auctor: ὁ ἐφορῶν τοὺς φόνους Ζεύς. Polit.

5. ὁ τοῖς ἄλαστα πάσχουσιν ἐπαμύνων) Etymologici Magni Auctor v. ἀλάστωρ· ἐπὶ δὲ τοῦ Διός, οἷον ἀλάστωρ Ζεὺς, ἀπὸ τοῦ τοῖς τὰ ἄλαστα πάσχουσιν ἐπαμύνειν. Politus.

6. ὁ ἁμαρτωλὸς) l. ὁ ἁμαρτωλὸς cum ᾗ. Etymologici Magni Auctor: ἀλάστωρ. ὁ ἁμαρτωλός. Galenus in Explicat. Vocum Hippocratis: ἀλάστορες, αὐτοί τε οἱ ἄνθρωποι οἱ τὰ ἄλαστα ἐργασάμενοι, παρὰ τὸ τὰ τοιαῦτα ἁμαρτάνειν, ἐφ' οἷς ἔστιν ἀλαστῆσαι, καὶ στενάξαι. Sic apud Erotianum in Onomaſtico ἀλάστορας nonnulli explicant τοὺς ἄξιόν τι καὶ μιαρὸν ἐργασαμένους, οὐκ μὴ ἀπὸ φονῆς, οἷον ἄληστά τινα καθ' ὅλους διαπραττομένους, παρὰ τὸ ἀλιταίνειν, ὅπερ ἐστὶν ἁμαρτάνειν. Politus.

¹ κατὰ Χρύσιππον, ὁ φονεὺς, διὰ τὸ ἄξιος εἶναι ἀλᾶσθαι, ἢ ἀπελαύνεσθαι. Βαρύτερον δὲ ἡ λέξις καὶ ἐπί τινων δαιμόνων κεῖται. ² δαίμονες γὰρ ἀλάστορες, οἱ κακοῦντες.

πγ'. Νέστωρ τοὺς ἑαυτοῦ στέλλων, ὡς ἐρρέθη, καὶ ὀτρύνων μάχεσθαι, ἱππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισι, καὶ ὄχεσφιν, πεζοὺς δ' ἐξόπιθε, στῆσε, πολέας τε, καὶ ἐσθλοὺς, ἕρκος ἔμεν πολέμοιο· ἵνα δηλονότι τοὺς ἱππεῖς ὑποχωροῦντας οἱ πεζοὶ δέχωνται, οἷά τινες πύλαι τείχους, ἢ, καθ' Ὅμηρον εἰπεῖν, πολέμου γέφυραι· καὶ αὖθις οἱ αὐτοὶ πεζοὶ, ἐκ διαστάσεως συναγόμενοι, καὶ ἑνούμενοι, ὡσεὶ πύργος, καὶ οἷον ἕρκος πολέμου, ὑπομένωσι τοὺς πολεμίους ἐπιόντας. ³ Κακοὺς δέ, φησιν, ἐς μέσον ἔλασε, καὶ ἱππότας δηλαδὴ, καὶ πεζούς. Διατί; ἵνα τις, φησὶ, καὶ οὐκ ἐθέλων κατ' ἀνάγκην πολεμίζῃ, τοῖς μὲν ὄπισθεν ὠθούμενος· ἑπόμενος δὲ τοῖς ἐπὶ τοῦ μετώπου. Μεταξὺ γοῦν δύο καλῶν ἕνα κακὸν ἐνέβαλε, καὶ τοὺς δειλοὺς Λακωνικῶς, ἄνδρα παρ' ἄνδρα, ἔστησεν, ἵνα συνέλκωνται ὑπὸ τῶν γενναίων οἱ κακοί. Καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἐπὶ τριῶν ταχθῆναι τὴν φάλαγγα. ⁴ ὃ δή φησιν Ἀῤῥιανὸς ἐν τῇ Ἰνδικῇ. Ἡ δὲ τοιαύτη ἔκταξις καὶ τοὺς τριστάτας ἔχει. Ἕτεροι δὲ τὸ μὲν πρῶτα, ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος ἤκουσαν· τὸ δὲ ὄπισθεν, ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἐνόησαν· καὶ φασὶν, ⁵ ἐπὶ μετώπου τάσσεσθαι τὴν φάλαγγα, καὶ οὐ ⁶ κατὰ βάθος. Ἡρόδωρος δὲ, καὶ Ἀπίων φασὶ, κατὰ πλινθίον γενέσθαι τὴν τοῦ Νέστορος τάξιν, τουτέστι, κατὰ στίχους ἐπιμήκεις, ⁷ τὸν αὐτὸν ἔχοντας ἀριθμὸν, καὶ μεταξὺ τῶν δύο στίχων, ὁδόν τινα εἶναι, ὅπως δι' ἐκείνης καὶ προελθεῖν δύνωνται βουλόμενοι, καὶ ὑποστρέψαι πάλιν. Ταύτης δὲ τὰς μεταξὺ ὁδοὺς, γεφύρας ὁ Ποιητὴς καλεῖ. Καὶ τούτου, φασὶ, τοῦ διαστήματος ὄντος, οὐκέτι συμβαίνει οὔτε ἐπισκοτεῖσθαι τοὺς πεζοὺς ὑπὸ τῶν ἱππέων, ὡς αἰτιῶνταί τινες τὴν τοῦ Νέστορος ἔκταξιν, οὔτε συμπατεῖσθαι ὑπ' ἐκείνων. Ἀναχωροῦσι γὰρ διὰ τῶν καλουμένων γεφυρῶν.

πδ'. Ἰστέον

homo ſceleratus, ac flagitioſus, aut, juxta Chryſippum, ſanguinarius, & homicida, eo quòd dignus ſit *ἀλᾶσθαι*, ſive *ἀπελαύνεσθαι*, *qui exterris vagetur, ſive in exilium pellatur*. Quin & graviùs atque atrociùs hæc ipſa vox de genere quodam dæmonum uſurpatur. Dæmones namque *ἀλάστορες*, *infeſti*, ii, qui mala inferunt.

LXXXIII. Neſtor, quum, ut dictum eſt, milites ſuos inſtrueret, atque ad incundum prœlium concitaret, equites primùm cum equis, atque curribus, tum pedites a tergo, multoſque, & ſtrenuos, conſtituit, vallum ut eſſent pugnæ: ut nimirum, ſi equites loco cederent, eos pedites exciperent, veluti portæ quædam muri, ſeu, ut cum Homero loquar, *πολέμου γέφυραι*, *pontes bellici*, *ſeu ſemitæ inter binos ordines inſtructæ aciei*; ac rurſus iidem pedites ex ſpatio, atque intervallo coëuntes, ſimulque collecti, quaſi turris, & tamquam *ἕρκος πολέμου*, *vallum pugnæ*, irruentium hoſtium impetum ſuſtinerent. Ignavos autem, inquit, in medium compulit, equites nimirum, ac pedites. Quorſum iſthuc? ut quis, inquit, etiam nolens pugnare compelleretur: dum ſcilicet e noviſſimis, qui e tergo ſunt, propellitur, primoſque ſequitur, qui a fronte pugnant. Quippe inter duos bonos forteſque milites unum aliquem ignavum interjecerat, viroſque inertes, Laconico more, alternos conſtituerat, ut ignavi a ſtrenuis ſimul traherentur. Idque eſt, phalangem triſariam inſtrui. quod nempe dicit Arrianus in Hiſtoriâ Indicâ. Acies autem ſic inſtructa tres habet ductores. Alii tamen *τὸ πρῶτα*, *primùm*, de cornu dextero accipiunt, ſicuti *τὸ ὄπισθεν*, *a tergo*, intelligunt de ſiniſtro; hujuſque ipſius phalangis ordinem ita explicant, ut eam dicant per frontem, ſeu longitudinem inſtrui, non per latitudinem. Verùm Herodorus, & Apion quadrato agmine diſpoſitam fuiſſe docent aciem Neſtoris, hoc eſt, ordinibus oblongis, qui eumdem numerum haberent; atque inter ordines binos viam quamdam fuiſſe, ut per illam tum excurrere, atque egredi poſſent, qui vellent, tum rurſus reverti. Hujus autem aciei medias vias, *γεφύρας*, *pontes*, vocat Poëta. Itaque, quum hujuſcemodi ſpatium, ut ajunt, intercedat, longè jam aberat, ut aut pedites ab equitatu occultarentur, quod Neſtoris aciei vitio dant nonnulli, aut ab illo equitatu conculcarentur. Via enim patebat, qua equites per eos pontes, quos vocamus, retrocederent.

LXXXIV. Quod

1. *κατὰ Χρύσιππον, ὁ φονεὺς*) ſecundùm Chryſippum philoſophum. Etymologici Magni Auctor: *κατὰ μὲν Χρύσιππον ὁ ἀλιτήριος, ἐπὶ τοῦ ἁμαρτωλοῦ, καὶ φονέως, ἀπὸ τῆς ἐλάσεως, ὁ ἄξιος τοῦ ἐλαύνεσθαι διὰ φόνον, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀλᾶσθαι τὸ πλανᾶσθαι*. Bochius quoque *ἀλάστορας* ex Euripide in Melanippe, *φονεῖς* interpretabatur. Erotianus in Onomaſtico Hippocrateo: *Ἀλάστορες. Βακχεῖος μὲν ἐν πρώτῳ φονεῖς φησιν, ἐκ τῆς Εὐριπίδου Μελανίππης, λέγοντος, ὅπως ἀλάστορας ἀπὸ ἐτόλμησε στυγεῖν*. Politus.

2. *δαίμονες γὰρ ἀλάστορες, οἱ κακοῦντες*) Euripides Phœniſſis:

ὁ σὸς ἀλάστωρ
Εἴσαντι βρίθων, καὶ πυρὶ, καὶ κοιλίαισι μάχαις,
ἐπὶ παῖδας ἔβη τούς, ὦ πάτερ.

Scholiaſta: *ἀλάστωρ δὲ, ἔφορος δαίμων τῶν τὰ ἄλαστα πεπονηκότων, καὶ τιμωρὸς, καὶ κακωτικός*. Idem rurſus Euripides:

Οὐδ' ἐχθροὺς ἂν σοὶ, διὰ δὲ τοὺς ἀλάστορας
τοὺς σοὺς δέδοικας, μή τι γῇ πάθῃ κακόν. Politus.

3. *Κακοὺς δέ, φησιν, ἐς μέσον ἔλασεν*) Ita Quinctilianus iſtac aciei orationem ordinandam eſſe præcipit, ut in medio debiliora argumenta collocentur. *Salvinus*.

4. *ὃ δή φησιν Ἀῤῥιανὸς ἐν τῇ Ἰνδικῇ*) Arrianus Hiſtoriæ Indicæ n. 24. *μηδὲ ἄλλον πρόσθεν πρὸς τοὺς βαρβάρους, τριῶν ἐπὶ στίχων ἐς βάθος ταχθῆναι τὴν φάλαγγα*. Politus.

5. *ἐπὶ μετώπου*) Quod alias *μῆκος*. *τὸ πρῶτον ἐκ τῶν λοχαγῶν συνέστηκεν*, ut ſcribit Arrianus in Tacticis. *Politus*.

In Fronte, in Agro, paſſim in veteribus inſcriptionibus, ſeu cippis ſepulcralibus locus religioſus deſcribitur, ejuſque menſura indigitatur, quem morem eleganter tetigit Horatius. Ibi in fronte, credo, eſt per latum; in agro, per longum, ut res ipſa poſtulare videtur. *Salvinus*.

6. *κατὰ βάθος*) Quid ſit *τὸ βάθος*, explicat ibidem Arrianus: *τὸ δὲ κατόπιν τοῦ μετώπου ἅπαν, ὃ ἐστιν ἐπὶ τοῖς στίχοις, βάθος ὀνομάζεται*. Politus.

7. *τὸν αὐτὸν ἔχοντας ἀριθμὸν*) Arriano tamen optimæ viſæ acies, *αἱ διπλάσιον τὸν ἀριθμὸν ἐν τῷ μήκει, ἤπερ ἐν τῷ βάθει ἔχουσαι*. Polit.

LXXXIV. Quod autem ſcire oportet, ſicut ἡ σελήνη, *luna*, per paragogen dicitur σεληναίη, itemque εὐνὴ apud Poëtam Tragicum εὐναίη, ideſt, anchora; quæque apud Homerum καλάμη, *calamus*, *ſeu ſtipula*, communiùs καλαμαίη, itemque ἡ πέρα, *pars*, *ſeu regio ulterior*, περαίη, & ἡ ἀλκὴ, de leone, ἀλκαίη, *cauda*, & ἡ προνομὴ, de elephante, προνομαίη, *proboſcis*, & ἡ Ἀκτὴ, *Acte*, de Atticâ, Ἀκταίη, *Actæa*, apud Callimachum, & ἡ ἀρχὴ, *principium*, ἀρχαίη, itemque ἡ Ἀθήνη, Ἀθηναίη, *Minerva*: ſic etiam ἡ ἀνάγκη, *neceſſitas*, ἀναγκαίη, hoc loci: Ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζῃ. *Ut etiam nolens quis neceſſitate pugnaret*. Ubi lucem ſibi viciſſim atque explicationem afferunt verba illa, οὐκ ἐθέλων, *nolens*, & ἀναγκαίῃ, *neceſſitate*. Et obſerva, neceſſitatem hanc poſitam eſſe in laude. Ea namque imperatoriæ eſt diſciplinæ ad popularium ſuorum ſalutem. Sunt & quidam in Odyſſeâ ἀναγκαῖοι πολεμισταί, *bellatores neceſſarii*, *ideſt*, *coacti*: tametſi illi aliâ ratione ſic appellentur. Equitibus porrò ſupra reliquos milites honoris prærogativam deferendam eſſe, oſtendit, ſubjunctis illis verbis: Equitibus primùm mandata dabat. Eos namque juſſit, σφοὺς ἵππους ἐχέμεν, videlicet ἐπέχειν τοὺς ἰδίους ἵππους, *ſuos equos tenere*, *ſeu continere*, neque in turbâ verſari, inordinatè nimirum, ſive ordine perturbato. Neque quis, inquit, equeſtri ſcientiâ, ac robore fretus, ſolus ante alios ad pugnandum cum Trojanis cupidiùs feratur, neque retrocedat, ſolus nimirum ante alios. Quid eſt, quamobrem ita præcipit? imbecilliores enim, inquit, atque infirmiores eritis. Solvitur enim ſic, atque dirimitur ordo militaris; deſertæque aciei reus is efficitur, qui vult ante alios pugnam capeſſere: ſicuti etiam is, qui ante alios retrocedit. Eum autem, qui locum ſuum in acie deſeruiſſet, tum Neſtor, tum ipſe rex, morte afficiendum antea cenſuerant. Quin & poſtea Aſius quidam, dum equis ſuis gloriatur, & præter imperium, ac diſciplinam militarem, conſpicuum ſemet ceteris geſtit facere, dat ille quidem juſtas pœnas ſtoliditatis ſuæ.

LXXXV. Vide porrò τὸ σφοὺς, *ſuos*. cujus nominativus, etſi non ſit ille promptus paratuſque ad uſum, eſt ὁ σφὸς, *ſuus*. unde etiam caſus dandi uſitatus, σφοῖσιν, ideſt, ſuis. & caſus accuſandi, σφοὺς, *ſuos*; itemque, ut planè apparet, nomen muliebre, σφὴ, *ſua*: ex quo τὸ σφῇ ἀρετῇ, *ſuâ virtute*. & σφῇσι κεφαλαῖς, ideſt, ἰδίαις, *capitibus ſuis*. Ἱπποσύνην, virtutem dicit equeſtrem, ſive moderandarum habenarum, atque aurigandi ſcientiam; quum longè alia hæc ſit atque ἡ ἠνορέη, ſive ἡ ἀνδρεία, *fortitudo*, *ac robur virile*. Variationem porrò figuræ habet id, quod ſequitur: Μηδέ τις μεμάτω, μηδ' ἀναχωρείτω. *Neque quis cupidiùs feratur*, *neque retrocedat*. Namque alioquin per Infinitivos Modos hæc eſſe oportebat, pari-

τῶν. Ἰστέον δὲ, ὅτι, ὥσπερ ἡ σελήνη σεληναίη λέγεται κατὰ παραγωγὴν, καὶ εὐνὴ [1] εὐναίη Τραγικῶς ἡ ἄγκυρα, καὶ ἡ παρ' Ὁμήρῳ καλάμη, καλαμαίη κοινότερον, καὶ [2] ἡ πέρα περαίη, καὶ ἡ ἀλκὴ ἀλκαίη ἐστὶ λέοντος, καὶ ἡ προνομὴ προνομαίη ἐστὶ ἐλέφαντος, καὶ *Rom. p. 475.* ἡ Ἀκτὴ, [3] Ἀκταίη ἐπὶ Ἀττικῆς παρὰ Καλλιμάχῳ, *Baſ. p. 372.* καὶ ἡ ἀρχὴ ἀρχαίη, καὶ ἡ Ἀθήνη Ἀθηναίη· οὕτω καὶ ἡ ἀνάγκη ἀναγκαίη, ἐν τῷ, Ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζῃ. Ἔνθα ἑρμηνευτικά εἰσιν ἀλλήλων τὸ, οὐκ ἐθέλων, καὶ τὸ ἀναγκαίῃ. Καὶ σημείωσαι ἀνάγκην ταύτην ἐπαινουμένην. Στρατηγικὴ γάρ ἐστιν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ὁμοεθνῶν. Εἰσὶ δέ τινες καὶ [4] ἐν Ὀδυσσείᾳ ἀναγκαῖοι πολεμισταί· ἄλλως ἐκεῖνοι οὕτω λεγόμενοι. [5] Ὡς δὲ τιμιώτεροι τῶν ἄλλων οἱ ἱππεῖς, δηλοῖ ἐπαγαγών· ἱππεῦσι πρῶτ' ἐπετέλλετο, κελεύων, σφοὺς ἵππους ἐχέμεν, ἤγουν ἐπέχειν τοὺς ἰδίους ἵππους, μηδὲ κλονέεσθαι ὁμίλῳ, ἀτάκτως δηλαδή. μηδέ τις, φησὶν, ἱπποσύνῃ, καὶ ἠνορέηφι πεποιθὼς, οἶος πρόσθ' ἄλλων μεμάτω Τρώεσσι μάχεσθαι, μηδ' ἀναχωρείτω, μόνος δηλονότι πρὸ τῶν ἄλλων. Ἀλαπαδνότεροι γὰρ, φησὶν, ἔσεσθε. Λύεται γὰρ οὕτως ἡ τάξις, καὶ λιποταξίου γραφῇ ἐνέχεται ὁ πρόσθε τῶν ἄλλων ἐθέλων μάχεσθαι, ὡς καὶ ὁ πρὸ τῶν ἄλλων ἀναχωρῶν. [6] Τὸν δὲ λιποτακτοῦντα καὶ θανάτῳ ἐν τοῖς πρὸ τούτου ἐδικαίου ὁ Νέστωρ τε, καὶ ὁ βασιλεύς. Ἄσιος δέ τις ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἐπαγλαϊζόμενος τοῖς ἑαυτοῦ ἵπποις, καὶ ἀστρατηγήτως φαντιῶν, ἐπάξια τῆς ἀτασθαλίας πείσεται.

τέ. Ὅρα δὲ τὸ, σφούς. οὗπερ εὐθεῖα, εἰ καὶ μὴ πρόχειρος εἰς χρῆσιν, ὁ σφός. ὅθεν καὶ χρηστὴ δοτικὴ, σφοῖσι τοῖς ἰδίοις. καὶ αἰτιατικὴ, σφούς. καὶ θηλυκὸν, ὡς εἰκὸς, σφὴ ἐξ οὗ καὶ τὸ, σφῇ ἀρετῇ. καὶ [7] σφῇσι κεφαλαῖς, ταῖς ἰδίαις. Ἱπποσύνην δὲ λέγει, τὴν ἱππικὴν ἀρετὴν, ἤτοι τὴν ἡνιοχικὴν, ἄλλο οὖσαν παρὰ τὴν ἠνορέην, ἤτοι τὴν ἀνδρίαν. Τὸ δὲ, μηδέ τις μεμάτω, μηδ' ἀναχωρείτω, ἐναλλαγὴν ἔχει σχήματος. Ἄλλως γὰρ, [8] ἀπαρέμφατα

1. εὐναίη) Heſychius: Εὐναίη, αἱ ἄγκυραι. Polit.
2. ἡ πέρα) Pars Conſtantinopoleos trans flumen, hodie *Pera* dicitur, Chriſtianis ad habitandum deſtinata. Sed antiquis auctoribus ulterior quævis regio non πέρα, ſed ἡ πέραν dicitur. *Salvinus*.
3. Ἀκταίη ἐπὶ Ἀττικῆς παρὰ Καλλιμάχῳ) Euſtathius ad l. ά. Iliad. τὴν αὐτὴν ἀκταίην, ὡς ἐπὶ Ἀττικῆς παρὰ Καλλιμάχῳ. Polit.
4. ἐν Ὀδυσσείᾳ ἀναγκαῖοι πολεμισταί) lib. ω' Odyſſ.
Καὶ τολμοί περ ἐόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
Polit.
5. Ὡς δὲ τιμιώτεροι τῶν ἄλλων οἱ ἱππεῖς) In legione Romanâ contra peditatus præſtabat, eratque robur militiæ. *Salvinus*.
Plus penes peditem quidem apud Romanos roboris. Sed tamen equites multò honoratiores. Inde illud de equitum delectu, quod ſcribit Polybius lib. 6 num. 18. μετὰ ταῦτα τοὺς ἱππεῖς, τὸ μὲν παλαιὸν ὑστέρους εἰώθεισαν δοκιμάζειν ἐπὶ ταῖς τετρακισχιλίοις διακοσίοις· νῦν δὲ προτέρους, πλουτίνδην αὐτῶν γεγενημένης ὑπὸ τοῦ τιμητοῦ τῆς ἐκλογῆς· καὶ ποιοῦσι τριακοσίους εἰς ἕκαστον στρατόπεδον. Adde, vel in ipſis prœliis equitatum Romanum peditibus potiorem habitum. Perſeus, Macedoniæ rex, apud Livium: *Præjudicatum eventum belli habetis. Meliorem partem hoſtium, equitatum Romanum, quo invictos ſe eſſe gloriabantur, fudiſtis. Equites enim illis, principes juventutis; equites, ſeminarium ſenatus: inde lectos in patrum numerum conſules, inde imperatores creant.* Politus.
6. Τὸν δὲ λιποτακτοῦντα) deſertorem. τὸν λιποτάκτην, deſertorem Latinâ voce dicit S. Ignatius in epiſtolis. Δίκη λιποταξίου, judicium, ſeu actio deſerti ordinis militaris apud Græcos intentabatur. *Salvinus*.
7. σφῇσι κεφαλαῖς) Hom. Odyſſ. ά. οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσι. Salvin.
8. ἀπαρέμφατα καὶ ταῦτα ἐχρῆν εἶναι) Infinitivo modo pro imperativo Græci etiam utuntur, ſubintelligentes κελεύω, jubes

τα καὶ ταῦτα ἐχρῆν εἶναι, ἀκόλουθος τῷ, ἵππους ἐχέμεν, μηδὲ κλονέεσθαι. ἵνα εἴπῃ, χρῆναι ἵππους ἐπέχειν, μηδὲ κλονεῖσθαι καθ' ὅμιλον, μηδέ τινα μόνον προπηδᾷν, μηδὲ ἀναχωρεῖν. Ἀλαπαδνότεροι δὲ, ἀντὶ τοῦ εὐκαταφρόνητοι, εὐπόρθητοι, [1] ἐκ τοῦ ἀλαπάζω τὸ πορθῶ, κατὰ συγγένειαν τοῦ ζ' πρὸς τὸ δ'. ὡς καὶ ἐκ τοῦ παίζω παιδνὸς ἐν Ὀδυσσείᾳ, καὶ ἐκ τοῦ ὀλοφύζω ὀλοφυδνός.

πϛ'. Καίπερ ἄναξ ὁ γέρων Νέστωρ, ἀργὰς ἔχων τὰς χεῖρας, ἀνύει ὅμως ἄλλως ἀγαθὰ ταῖς βουλαῖς πολλαχοῦ τῆς Ποιήσεως. Διὸ καὶ ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς ἐν αὐτῷ καὶ μόνῳ τὴν εὐκοσμίαν τῆς κατὰ πόλεμον ἐκτάξεως θεωρεῖ, τοὺς ἄλλους πάντας παραδραμών. Ποιεῖ οὖν αὐτὸν παραινοῦντα τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἱππεῦσι καὶ τοιαῦτα· Ὃς δ' ἂν ἀνὴρ ἀπὸ ὧν, ἤγουν ἰδίων, ὀχέων ἕτερα ἅρματα ἵκηται, ἔγχει ὀρεξάσθω· ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερον οὕτω. τουτέστιν, εἴ τις ἅρματος πολεμίου κρατήσῃ, μὴ ἀρκεσθήτω, ἵνα τυχὸν καὶ εἰς τὰς νῆας καταγάγῃ τὸ κρατηθὲν, ἀλλὰ ἔγχει πάλιν πολεμείτω, ἵνα καί τι πλέον κατορθώσῃ. Ἢ καὶ ἄλλως, εἴ τις εἰς ἅρμα τοῦ πλησίον Ἕλληνος ἀναβῇ, ὡς ἢ ἐκπεσὼν τοῦ οἰκείου, ἢ ἄλλως κατά τινα χρείαν, ἔγχει ὀρεξάσθω. τουτέστιν, ἔγχος ἐκτεινάτω. Ὀρέγω γὰρ τὸ ἐκτείνω· ἐξ οὗ καὶ ὀρεκτὰς ἔφη ἐν τῇ Βοιωτίᾳ μελίας, τὰς ἀπὸ χειρῶν πλαθείσας. Παραταξάσθω οὖν, φησὶ, καὶ ἀμυνέτω, καὶ μὴ ἡνιοχείτω, ἵνα μὴ τῇ ἀγνοίᾳ τῆς τῶν ἀλλοτρίων ἵππων συνηθείας, βλάψῃ μᾶλλον τὸν βοηθούμενον. Οὕτω καὶ ὁ Τρωϊκὸς Πάνδαρος ποιήσει, ὅτε εἰς τὸ τοῦ Αἰνείου ἀναβῇ ἅρμα· ἔνθα καὶ αἰτίαν ἐκεῖνος ταύτην πρὸς τὸν Αἰνείαν ἐρεῖ· μή ποτε οἱ σοὶ ἵπποι δείσαντες οὐκ ἐθέλωσιν ἐκφέρειν πολέμοιο, σὸν φθόγγον ποθέοντες. Ἄλλοι δὲ καὶ οὕτω νοοῦσι τὸ τοῦ Νέστορος παράγγελμα. Εἴ τις τὸ οἰκεῖον ἀφεὶς, εἰς ἑτέρου ὁμοεθνοῦς ἅρμα ἔλθοι, δόρυ ἐκεῖνος ὁ ἕτερος ἄνωθεν ὀρεξάσθω, καὶ ἐκτείνας αὐτὸ, ἀνακομισάτω ἐπὶ σωτηρίᾳ εἰς τὸ ἴδιον ἅρμα τὸν εἰς αὐτὸν ἐλθόντα. Κατὰ δὲ ἑτέρους, ἐκεῖνος ὁ ἕτερος ὁμοεθνὴς ὁ τὸ ἅρμα ἔχων, ἔγχος ἐκτείνας, παταξάτω τὸν τοιοῦτον, ἵνα δηλαδὴ μηδεὶς τὸ ἴδιον ἀφῇ ἅρμα, φόβῳ τοῦ ὑπὸ τοῦ συμφυλέτου τρωθῆναι, καὶ πεσεῖν. Καὶ σημείωσαι, ὅτι τὸ Ὁμηρικὸν τοῦτο χωρίον, ἀμφιβόλως ἔχει, τέσσαρας ἐννοίας προβεβλημένον, καὶ ταύτας ἁπάσας ἔσω λόγου κειμένας, ὡς δέδεικται. Πολλαχοῦ δὲ Ὅμηρος καὶ

pariter atque illud ſupra: ἵππους ἐχέμεν, μηδὲ κλονέεσθαι. *equos tenere, neque tumultuari*. ita ut diceret, oportere ἵππους ἐπέχειν, μηδὲ κλονεῖσθαι καθ' ὅμιλον, μηδέ τινα μόνον προπηδᾷν, μηδὲ ἀναχωρεῖν, *equos retinere, neque in turbâ tumultuari, neque unum aliquem ſolum proſilire, neque retrocedere*. Τὸ ἀλαπαδνότεροι, *infirmiores, atque imbecilliores*, perinde eſt, ac ſi diceret, εὐκαταφρόνητοι, *perquam deſpiciendi, ſeu contemptiores*, εὐπόρθητοι, *faciles expugnatu, atque direptu*, a verbo ἀλαπάζω, quod ſignificat vaſto, diripio, perdo, pro cognatione τοῦ ζ cum δ'. Sicuti etiam a verbo παίζω, *pueriliter ludo*, dicitur παιδνὸς, *puer*, in Odyſseâ, & a verbo ὀλοφύζω, *lugeo*, ὀλοφυδνὸς, *lugubris*.

LXXXVI. Quamquam ſenex ille Neſtor manus tenet protſus otioſas, aliter tamen conſilio ſuo multis paſſim Poëſeos hujus locis res præclaras perficit. Quare etiam hoc loci Poëta per ipſum, eumque ſolum, ceteris omnibus ducibus prætermiſſis, rectam inſtruendæ ad pugnam aciei rationem contemplatur. Eum igitur ipſum inducit copias ſuas equeſtres his ferè verbis monentem, atque hortantem: Quicumque autem vir ἀπὸ ὧν, videlicet ἰδίων, ὀχέων, *a curribus ſuis*, ad currus alienos venerit, lanceam extendat, ſeu lanceâ pugnet: quoniam ſic multò eſt melius. hoc eſt, ſiquis hoſtili curru potitus ſuerit, non ſatis habeat currum ſorte illum, quo eſt potitus, ad naves deducere; ſed rurſus lanceâ pugnet, ut aliquod aliud præterea ſacinus præclarum, ac memorabile ſaciat. Aut etiam aliter; ſiquis in currum Græci ſibi proximi adſcenderit, ut ſi aut de curru ſuo deciderit, aut ſiqua alia eum neceſſitas compulerit, ἔγχει ὀρεξάσθω, hoc eſt, ἔγχος ἐκτεινάτω, *lanceam porrigat, atque extendat*. Eſt enim ὀρέγω, *porrigo*, idem atque τὸ ἐκτείνω, *extendo*: ex quo dixit in Bœotiâ ὀρεκτὰς μελίας, *haſtas porrectas, atque protentas*, quæ cominus, atque a manibus vulnus infligunt. Stet igitur, inquit, in procinctu dimicaturus, & opem ferat, neque manus habenis admoveat, ne, dum ignorat, quomodo regi ſoleant, debeantque equi alieni, nocumentum ei potiùs afferat, cui auxiliatur. Atque ita facit poſtea Trojanus ille Pandarus, cum Æneæ currum conſcendit: ubi & hanc ille cauſſam ad Æneam adducit: ne forte tui equi, metu conſternati, currum nolint extra prœlium efferre, dum vocem tuam deſiderant. Verùm alii monitum præceptumque Neſtoris ita intelligunt: ſiquis, curru ſuo dimiſſo, ad alterius cujuſquam popularis ſui currum venerit, haſtam alter ille deſuper porrigat, eâque protentâ, venientem ad ſe hominem, ſervandi ejus cauſſâ, in currum ſuum ſubvehat, atque recipiat. Alii tamen ſic explicant, ut ille alter popularis, qui currum habet, hunc iſtum protentâ lanceâ percutiat, nemo ut quiſquam nimirum currum ſuum dimittat, ob metum, ne a populari ſuo vulneratus concidat. Et obſerva, ut locus hic Homericus ambiguus eſt, atque anceps, quippe qui ſenſus quaternos præ ſe ferat, eoſque omnes, ut oſtenſum eſt, conſentaneos rationi, neque a veri ſimilitudine alienos. Multis autem in locis ita variat Homerus: adeo ut hoc iſto in genere liceat

bes. Horatius, *gaudere, & bene rem gerere Albinovano*. quo expreſſit Græcorum ſalutationem epiſtolis præfixam, tum illam communem χαίρειν, tum Platonis propriam, εὖ πράττειν. *Salvinus*.

1. ἐκ τοῦ ἀλαπάζω) Etymologia Græca: ἀλαπαδνὸς, ὁ ἀσθενὴς, καὶ ἀνίσχυρος, ἐκ τοῦ ἀλαπάζω. Et rurſus: παρὰ τὸ ἀλαπάζω ἀλαπαδνὸς ὁ ἀσθενὴς, ὡς αἰκίζω αἰκιδνὸς, ὁ ἀεικὴς δυνάμεως. Politus.

liceat eum, procul omni vitio, & criminatione, quadratum dicere. Quum enim ſententiarum ambiguitate hoc, vel illo modo variet, ac mutetur; quocumque tamen ſenſu verba ejus ſumantur, firmus ubique eſt, atque a crimine, & vituperatione immunis. Quod denique eſt ſciendum, τὸ ἔγχει ὀρεξάσθω, pro ἐκταθήτω, ſeſe lanceâ porrigat, ſive extendat, ſimili modo dictum eſt, atque illud χειρὶ ὀρεξάσθω, ſeſe manu porrigat. Ideoque, ſicuti illud, χειρὶ ὀρεξάσθω, ſeſe manu porrigat, perinde eſt, ac ſi diceret, ἐκτεινάτω τὴν χεῖρα, manum protendat; ſic etiam, ut explicatum eſt, ἔγχει ὀρεξάσθω, ſeſe lanceâ porrigat, perinde eſt, atque τὸ, ἔγχος τεινάτω, lanceam protendat. Sicuti enim qui pedem, aut manum tendit, is ποδὶ ὀρέγεται, καὶ χειρὶ, pede ſemet, ac manu porrigit; ſic etiam qui haſtam protendit, is ſanè δόρατι ὀρέγεται, ſemet haſtâ porrigit, utpote qui lanceâ porrectionem facit, quatenus protendit eam manu.

καὶ οὕτω ποικίλλεται, ὡς εἶναι εἰπεῖν αὐτὸν ἐν τοῖς τοιούτοις [1] τετράγωνον, ἄνευ ψόγου. Μεταπίπτει μὲν γὰρ ταῖς ἀμφιβόλοις ἐννοίαις οὕτως, ἢ οὕτως· ἐν ἁπάσαις δὲ, σταθερός ἐστι, καὶ ἄψογος. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ ἔγχει ὀρεξά- Rom. p. 476. σθω, ἀντὶ τοῦ [2] ἐκταθήτω, πρὸς ὁμοιότητα εἴρηται τοῦ χειρὶ ὀρεξάσθω. Διὸ καὶ, ὥσπερ τὸ, χειρὶ ὀρεξάσθω, ἀντὶ τοῦ ἐκτεινάτω τὴν χεῖρα, οὕτω καὶ ἔγχει ὀρεξάσθω, ἀντὶ τοῦ ἔγχος τεινάτω, καθὰ εἴρηται. Ὥσπερ γὰρ ὁ πόδα τείνων, ἢ χεῖρα, ποδὶ ὀρέγεται, καὶ χειρὶ, οὕτω καὶ ὁ δόρυ ἐκτείνων, δόρατι ὀρέγεται, τὴν τάσιν τοῦ ἔγχους ποιούμενος διὰ μέσης χειρός.

Sic & majores urbes, & muros evertebant,
Id mentis, atque animi in pectore habentes.
Ita ſenex adhortabatur, jam pridem rei militaris bene peritus:
Eoque lætatus eſt viſo rex Agamemnon,
Eumque compellans, verbis volucribus allocutus eſt:
O ſenex, utinam, ſicuti animus in pectore tuo eſt,
Sic te genua comitarentur, roburque tibi firmum eſſet!
Sed te ſenectus atterit, æque moleſta. Utinam vero quis
Virorum alius haberet; tu verò in juvenum numero eſſes.

Ὧδε καὶ οἱ πρότεροι πόλιας καὶ τείχε' ἐπόρθεον,
Τόνδε νόον, καὶ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔχοντες.
Ὣς ὁ γέρων ὄτρυνε, πάλαι πολέμων εὖ εἰδώς·
Καὶ τὸν μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ γέρον, εἴθ' ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
Ὥς τοι γούναθ' ἕποιτο, βίη δέ τοι ἔμπεδος εἴη.
Ἀλλά σε γῆρας τείρει ὁμοίιον. ὡς ὄφελέν τις
Ἀνδρῶν ἄλλος ἔχειν, σὺ δὲ κουροτέροισι μετεῖναι.

LXXXVII. Poſteaquam Poëta, Neſtoris illius ſenis nomine, bona conſilia dedit, aciemque optimè inſtruxit, laudat ipſe ſemet quodammodo, ac probat, ſubjunctis his verbis: Sic etiam majores urbes, atque muros evertebant, quòd mentem hanc, atque animum in pectore habebant. Quibus ſanè verbis ceteri omnes utantur, qui ad priſca militaria exempla alios invitant, & hortantur. Volo autem, obſerves, hoc ipſum, quod diximus, generale, & indefinitum exemplum, ſcilicet, *Sic etiam majores, &c.* ad pudorem inducendum magis valere, quàm exemplum aliquod certum, ac peculiare. Non enim hic, aut ille, hoc modo urbes evertebat; ſed priſci omnes bellatores. Illis verbis: Ὣς ὁ γέρων ὤτρυνε, πάλαι πολέμων εὖ εἰδώς. *Ita ſenex adhortabatur, jam pridem rei militaris benè peritus:* his, inquam, verbis magnum rerum uſum, &, quæ inde provenit, multam peritiam, ac ſcientiam Neſtori adſcribit. Quod autem ait, πολέμων εὖ εἰδὼς, *rei bellicæ benè peritus*, idem valet, atque illud, quod paullò ante dictum fuerat, τόξων εὖ εἰδὼς, *artis ſagittariæ bene peritus.* Ut maximè vario loquendi genere eſt Poëta; ita multis etiam in locis crebrâ utitur earumdem vocum repetitione, ſicuti etiam hoc loci. Quum enim de Ajacibus dixiſſet: Καὶ τοὺς μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων. *& his quidem lætatus eſt viſis rex Agamemnon;* de Neſtore quoque ſimiliter loquitur. Quamquam, ubi de Cretenſibus agit, tum vocibus tranſpoſitis utitur, tum alio etiam, diverſoque epitheto, quod regiam dignitatem exprimat, quippe quum ſic ibi loquatur: Τοὺς δὲ ἰδὼν, γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων. *His autem viſis lætatus eſt rex hominum Agamemnon.* Sic & illud: Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ. *Atrides autem præterivit lætus corde*, ſemel atque iterum uſurpat, tum de Cretenſibus, tum de Neſtore. Neque verò eſt ambigendum, quin eorumdem verborum iteratio, ac repetitio veteribus probaretur, neque tantùm in epœdis, in muſi-

πζ'. Ἀγαθὰ ὁ Ποιητὴς διὰ τοῦ γέροντος Bas. p. 363. βουλευσάμενος, καὶ ἄριστα τάξας, καί πως ἀποδεξάμενος ἑαυτὸν, ἐπάγει· Ὧδε καὶ οἱ πρότεροι πόλιας, καὶ τείχε' ἐπόρθουν, τόνδε νόον, καὶ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔχοντες. Τοῦτο δὲ καὶ πᾶς ἂν εἴποι ὁ παραγγέλλων εἰς παλαιὰ στρατηγήματα. Σημείωσαι δὲ, ὅτι τὸ ῥηθὲν καθολικὸν, καὶ ἀόριστον παράδειγμα τὸ, Ὧδε καὶ οἱ πρότεροι, καὶ ἑξῆς, ἐντρεπτικώτερόν ἐστι τοῦ ὡρισμένου, καὶ μερικοῦ. Οὐ γὰρ ὁ δεῖνα, ἢ ὁ δεῖνα, οὕτω πόλεις ἐπόρθει· ἀλλ' οἱ παλαιοὶ πάντες. Ἐν τῷ, Ὣς ὁ γέρων ὤτρυνε, πάλαι πολέμων εὖ εἰδὼς, πολλὴν πεῖραν, καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἐπιστήμην ἐπιμαρτύρεται τῷ Νέστορι. Τὸ δὲ, πολέμων εὖ εἰδὼς, ταυτόν ἐστι τῷ πρὸ μικροῦ ῥηθέντι, τόξων εἰδώς. Ποικιλώτατος ὢν τὴν φράσιν ὁ Ποιητὴς, πολλαχοῦ καὶ αὐταῖς λέξεσι ταυτολογεῖ, ὡς καὶ ἐνταῦθα. Εἰπὼν γὰρ ἐπὶ τῶν Αἰάντων, Καὶ τοὺς μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων, ὡσαύτως καὶ ἐπὶ Νέστορος λέγει. Ἐπὶ δέ γε τῶν Κρητῶν, λέξεων τῇ μεταθέσει ἐχρήσατο, καὶ ὑπαλλαγῇ τῶν βασιλικῶν ἐπιθέτων, εἰπών· Τοὺς δὲ ἰδὼν, γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων. Οὕτω δὲ καὶ τὸ, Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ, δὶς εἴρηται, ἐπί τε τῶν Κρητῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ Νέστορος. Ὅτι δὲ καὶ ἡ ταυτολογία ἐζηλοῦτο τοῖς παλαιοῖς, οὐκ ἔστιν ἀμφιβαλεῖν, καὶ οὐ μόνον ἐν ἐπῳδοῖς,

1. τετράγωνον, ἄνευ ψόγου) Genus loquendi acceptum ex Simonide. Plato in Protagora: Λέγει γάρ που Σιμωνίδης πρὸς Σκόπαν τὸν Κρέοντος υἱὸν τοῦ Θετταλοῦ, ὅτι ἄνδρ' ἀγαθὸν μὲν ἀλαθέως γενέσθαι, χαλεπὸν, χερσί τε, καὶ ποσὶ, καὶ νόῳ τετράγωνον, ἄνευ ψόγου τετυγμένον. Politus.

2. ἐκταθήτω) l. ἐκτεινέτω. Polit.

καὶ ἐν κρέμασι μυσικοῖς, καὶ χορεύμασι, καὶ λόγοις ἀγγέλων, καὶ ἐν μιμήσεσι θυμουμένων προσώπων, καὶ ἐπιθυμούντων, καὶ ἄλλως δὲ ἀγωνιώντων, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑτέρους τρόπους. ὧν εἷς καὶ ὁ κατ' Εὐριπίδην, ὃς ἐπετηδεύσατο ἐν διαφόροις τῶν αὐτοῦ δραμάτων ἀποτελευτᾶν ἐκεῖνα, [1] εἴς τε τὸ γνωμολογεῖν, πολλὰς μορφὰς εἶναι τῶν δαιμονίων, καὶ ἑξῆς, [2] καὶ εἰς τὸ ἐπεύχεσθαι στεφανηφόρος γίνεσθαι διὰ τοῦ νικᾶν· ἀπαραποιήτως τὰς ῥηθείσας δύο ἐννοίας ταυτολογῶν, ἔνθα δέον εἶναι μεθώδευσεν.

πή. Εὔχεται Ἀγαμέμνων, συμβῆναι τῇ τοῦ Νέστορος προθυμίᾳ καὶ τὸ σῶμα, λέγων· ὦ γέρον, εἴθ', ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν, ὥς τοι [3] γούναθ' ἕποιτο, βίη δέ τοι ἔμπεδος εἴη. Ἀλλά σε [4] γῆρας τείρει ὁμοίϊον. ὡς ὄφελέν τις ἀνδρῶν ἄλλος ἔχειν, σὺ δὲ κουροτέροισι μετεῖναι. ἤγουν ἐν νέοις εἶναι. [5] Πρέπει δὲ ἡ εὐχὴ παντὶ ἀγαθῷ γέροντι. Ὁ δὲ Νέστωρ εἰπών, ἔτι μάλα μέν τοι ἐγὼν ἐθέλοιμι καὶ αὐτὸς οὕτως εἶναι, ἐπάγει γνωμικῶς τό, Ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα θεὸς ἔδωκεν ἀνθρώποισιν. Εἰ τότε κοῦρος ἔα, νῦν αὖτέ με γῆρας ἱκάνει. Ἀλλὰ καὶ ὥς, ἱππεῦσι μετέσσομαι, ἤτοι συνέσομαι, ἠδὲ κελεύσω, καὶ ἑξῆς. Πεζὸς γὰρ οὐκ ἔχει μάχεσθαι διὰ γῆρας. Ἰστέον δέ, ὅτι τό, βίη δέ τοι ἔμπεδος εἴη, ἀκριβῶς πρόσκειται, διὰ τὸ πολλοῖς γούνατα μὲν ἕπεσθαι, [6] ὁποῖος καὶ ὁ Τρωϊκὸς ποδώκης Δόλων· βίαν δέ, ὅ ἐστιν ἀνδρίαν, μὴ προσεῖναι. [7] ἀφ' ἧς βίας οἱ μεθ' Ὅμηρον ῥήτορες νόημα βίαιον καλοῦσι τὸ γενναῖον, καὶ ἀνδρικόν. Γῆρας δὲ ὁμοίϊον, ὡς ἐπὶ ψόγῳ κεῖται, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. Σημειοῦνται γὰρ οἱ παλαιοί, τὸ ὁμοίϊον τὸν Ποιητὴν ἐπὶ φαύλου λαμβάνειν. Ἀπίων γοῦν, καὶ Ἡρόδωρος φασίν, ὅτι οἱ γλωσσογράφοι [8] ὁμοίϊον, κατὰ διαίρεσιν,
Rom. p. 477. φασὶ τὸ κακόν. οἷον, γῆρας τείρει ὁμοίϊον. καὶ, νεῖκος ὁμοίϊον [9] ἔμβαλε μέσσον. καὶ [10] θάνατον μὲν ὁμοίϊον. καὶ [11] τέλος ὁμοίϊον πολέμου. ἵνα ᾖ ὁμοίϊον, περὶ ὃ πάντες ὁμοίως διάκειν-
ται,

muſicis erumatis, ſeu in carminibus ad pulſum inſtrumentorum modulatis, in tripudiis, in verbis nunciorum, itemque in imitandis, atque effingendis perſonis iratis, aut aliquid concupiſcentibus, aliâque etiam ratione anxiis, ac perturbatis; ſed etiam diverſis aliis modis. Horum modorum unus ille eſt apud Euripidem, qui plures Tragœdias ſuas ſic finire, ac terminare ſtuduit, ut aut ſententiosè diceret, multas eſſe formas rerum divinarum, &c. aut illud optaret, vincendo ut ipſe coronaretur. Has enim binas ſententias easdem planè, ſine ullâque diverſitate, non ſemel adhibet. Qua ſanè in re viam rationemque ſic faciendi commonſtrat.

LXXXVIII. Vota Agamemnon facit, ut alacri promptoque Neſtoris animo vires corporis conſentiant, illis verbis: O ſenex, utinam, ſicuti ineſt animus in pectore tuo, ſic te genua ſequerentur, roburque tibi firmum eſſet! Sed te ſenectus atterit, atque conficit, æquè omnibus moleſta. Utinam quis virorum alius eam haberet: tu verò utinam *κουροτέροισι μετεῖναι*, videlicet *ἐν νέοις εἶναι*, *in numero juvenum eſſes!* Votum profectò dignum bono quolibet ſene. Neſtor autem, quum reſpondiſſet, ſe id etiam vehementer cupere, ut ſic ipſi vigere per ætatem liceret, ſubdit illud ſententiosè: Sed nullo modo ſimul omnia deus mortalibus dedit. Si juvenis tunc fui, nunc me contra ſenectus invadit. Verumtamen vel ſic, equitibus *μετέσσομαι*, ſive *συνέσομαι*, *intererо*, *ſeu præſens adero*, eoſque adhortabor, &c. Neque enim poteſt ipſe pedes pugnam ingredi propter ſenectutem. Sciendum autem eſt, deditâ operâ, ſatiſque diligenter appoſitum eſſe illud, *βίη δέ τοι ἔμπεδος εἴη*, *roburque tibi firmum eſſet*, eo quòd multi ſunt, quos genua comitentur, qualis etiam Trojanus ille celeripes, Dolon: quibus tamen minime omnium ineſt *βία*, *vis*, hoc eſt, *ἀνδρία*, *fortitudo*, *ſeu robur virile*. a qua *βίᾳ*, *vi*, *ac fortitudine*, Rhetores, qui poſt Homerum fuerunt, *νόημα* vocant *βίαιον*, *ſententiam robuſtam*, *atque acrem*, ideſt, generoſam, & virilem. *Γῆρας ὁμοίϊον*, *ſenium pariter omnibus moleſtum*, veluti in vitio, atque in vituperatione poſitum eſt, ut alibi quoque explicatur. Obſervant enim veteres Grammatici, *τὸ ὁμοίϊον*, *ſimile*, *par*, *æquale*, in malam partem accipi a Poëtâ. Nam Gloſſographi quidem, ut Apion, & Herodorus teſtantur, *ὁμοίϊον*, diviſâ per diæreſin diphthongo, malum interpretantur, moleſtum, ac pernicioſum. ut: *γῆρας τείρει ὁμοίϊον*. *Senium atterit ſimiliter malum*. &, *νεῖκος ὁμοίϊον ἔμβαλε μέσσον*. *rixam ſimiliter malam iniecit in medium*. & *θάνατον μὲν ὁμοίϊον*, *mortem quidem ſimiliter malam*. & *τέλος ὁμοίϊον πολέμου*. *exitum ſimiliter malum belli*. adeo ut *ὁμοίϊον* ſit id, quo omnes *ὁμοίως*, *pariter ac ſimiliter*, tam-
quam

1. εἴς τε τὸ γνωμολογεῖν, πολλὰς μορφὰς εἶναι τῶν δαιμονίων) ut in Alceſtide, Andromache, Bacchis, Helenâ: quarum omnium Tragœdiarum una hæc eſt, eademque concluſio. Politus.

2. καὶ εἰς τὸ ἐπεύχεσθαι, στεφανηφόρος γίνεσθαι) in Oreſte:
Ὦ μέγα σεμνὴ Νίκη, τὸν ἐμὸν
Βίοτον κατέχοις,
Καὶ μὴ λήγοις στεφανοῦσα.
His iisdem verbis concludit Euripides Oreſtem, Phœniſſas, Iphigeniam in Tauris. Polit.

3. γούναθ' ἕποιτο] Genua robur ſignificant. Horat. *Dumque virent genua*. Hom. λύτο γούνατα, καὶ φίλον ἦτορ. Salvinus.

4. γῆρας τείρει ὁμοίϊον) Terentius: *Senectus ipſa eſt morbus*. Cæcilio dicitur *mala ætas* illo verſu: *Mala ætas detrimenta non invenit*. Salvin.

5. Πρέπει δὲ ἡ εὐχὴ παντὶ ἀγαθῷ γέροντι) Neſtor ipſe apud Homerum: Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι. *Utinam ſic juvenis eſſem!* Salvin.

6. ὁποῖος καὶ ὁ Τρωϊκὸς ποδώκης Δόλων) Ὅς δή τοι εἶδος μὲν ἔην κακός, ἀλλὰ ποδώκης. cujus λαιψηρὰ γούνατα. Polit.

7. ἀφ' ἧς βίας οἱ μεθ' Ὅμηρον ῥήτορες νόημα βίαιον καλοῦσι) Rhetoribus τὸ βίαιον genus eſt refutationis παραδοξότατον, καὶ ἰσχυρότατον, καὶ [illegible]. Idque fit, ὅταν εἰς τὸ ἐναντίον περιστῆσαι δυνώμεθα τὸν λόγον, [illegible] τὸν ἀντίθετον, εἰς θαρρεῖν ἀνέγκλητον. Multùm differt ab ἀνατροπῇ, ut docet Hermogenes, quòd ἡ [illegible] τὸ λεγόμενον, [illegible] τὸ βίαιον δὲ περιίστησι τὸ λεγόμενον τὸ ἐναντίον. Politus.

8. ὁμοίϊον, κατὰ διαίρεσιν) ὁμοῖος non eſt κατὰ διαίρεσιν ex ὅμοιος, ſed κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ι. Κατὰ διαίρεσιν fuerit ὁμοίϊος. Politus.

9. ἔμβαλε μέσσον) Homerus, ἔμβαλε μέσσῳ. Polit.

10. θάνατον μὲν ὁμοίϊον) τὸν ὁμοίως ἐπὶ πάντας κατὰ φύσιν ἐρχόμενον. Scholiaſta Homericus. Polit.

11. τέλος ὁμοίϊον πολέμου) Homerus non ſemel, ὁμοιΐου πολέμοιο. Πόλεμον vocat ὁμοίϊον, τὸν ὁμοίως πᾶσι χαλεπόν, ἢ ἐν ᾧ ὅμοιος πᾶσι, καὶ ἴσος ὁ κίνδυνος. Polit.

quam moleſto, & gravi, afficiuntur, ſeu quod omnes pariter moleſtiâ, & dolore afficit. Siquis autem γῆρας ὁμοῖιον, *ſenium par*, *ſeu ſimile*, id interpretatur, quod ὁμοίως, *ſimiliter*, omnibus iis imminet, qui vitam longiùs protrahunt; facile id quidem eſt intellectu; ſed tamen non ſatis placet, nec probatur veteribus. Τὸ ἔα, hoc item loci ſignificat ἦν, *eram*. Accuratè hac de voce agitur Commentariis in Odyſſeam.

Huic igitur poſtea reſpondit Gerenius eques Neſtor:
Atride, perquam & ego ipſe velim
Sic eſſe, ut quando divum Ereuthalionem interfeci.
Sed nullo modo ſimul omnia dii hominibus dederunt.
Si tunc juvenis eram, nunc verò vice me ſenectus invadit.
Veruntamen ſic etiam equitibus intereto, voſque adhortabor
Conſilio, & verbis. Hoc enim munus eſt ſenum.
Miſſilia mittent juvenes, qui me
Minores natu ſunt, & viribus confidunt.

LXXXIX. Ereuthalionem, Hippomedontis, ſive Aphidantis filium, Neſtor, ut ipſemet narrat, interfecit in eâ ſingulari pugnâ, quam, limitum cauſsâ, cum eo ex provocatione commiſit, dum Pyliorum partes armis defenderet. Ferunt, tunc Neſtorem præ gaudio in univerſam illam regionem definitam excurriſſe; itemque Arcades, dum adhuc Ereuthalion palpitaret, facto in Pylios impetu, ſtatim conflixiſſe, ac victoriam reportaſſe, cadaveribuſque humatis, verſus hoſce in monumento inſcripſiſſe:

Hoc tumulo ſocios, & Ereuthaliona locarunt
Arcades, eximium regis genus Hippomedontis,
Neſtora qui quondam bellis, populoſque domarunt.

Volo autem, obſerves, ut multiloquus ille alibi, ac verboſus Neſtor, commodùm nunc coarctat narrationem ſuam, illis verbis: Ego quidem perquam velim ſic eſſe, ut quando divum Ereuthalionem κατέκταν, ſive ἐφόνευσα, *interfeci*. Non enim articulus iſte temporis patiebatur, ut multa ipſe verba faceret, atque adeo laudes ſuas prædicaret. Sin autem paullò poſt rex ipſe Tydei hiſtoriam fuſiùs memorat; tamen ille commodè ad tempus ſic facit, ad Diomedem coarguendum. Volo item, obſerves, ut ſæpe ſolet atque amat Poëta res Neſtoris præclarè olim, ac fortiter geſtas commemorare, ut, ex præteritis rebus, fortiſſimis ac primariis viris ſenex ille accenſeatur: quandoquidem nequit ille in præſens fortia facinora facere. Jacent igitur apud hunc Poëtam ſimul cum Trojanorum cadaveribus ii quoque, qui interfecti olim fuerant a Neſtore. itaque ipſe non inutilis, nec otioſus videtur; ſed viris præſtantiſſimis, atque optimatibus adnumeratur. quaſi ſcilicet Poëta in Trojanum hoc ſepulcretum eorum etiam cadavera veluti projiciat, quos ſenex ille Neſtor occiderat. Quum igitur hic primùm Poëta interemptum olim a Neſtore heroëm obiter retulerit; deinde filium Neſtoris Antilochum fortiter dimicantem produxerit; ad reliqua deinceps enarranda ſe conferet.

XC. Vide inſuper, ut hoc quidem loci paucis meminit Ereuthalionis: quum tamen alicubi po-

ται, [1] ὡς χαλεπόν. Τὸ μέντοι εἰπεῖν γῆρας ὁμοῖιον, τὸ ὁμοίως πᾶσιν ἐπικείμενον τοῖς ἐπιτεινομένοις εἰς τὸ ζῆν, εὐνόητον μέν· οὐκ ἀρέσκει δὲ τοῖς παλαιοῖς. [2] Τὸ δὲ ἔα, σημαίνει μὲν κἀνταῦθα τὸ ἦν. δηλοῦται δὲ περὶ αὐτοῦ ἀκριβῶς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἀτρείδη, μάλα μέν κεν ἐγὼν ἐθέλοιμι καὶ αὐτὸς
Ὣς ἔμεν, ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν.
Ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν.
Εἰ τότε κοῦρος ἔα, νῦν αὖτέ με γῆρας ἱκάνει.
Ἀλλὰ καὶ ὧς, ἱππεῦσι μετέσσομαι, ἠδὲ κελεύσω
Βουλῇ, καὶ μύθοισι· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων.
Αἰχμὰς δ' αἰχμάσσουσι νεώτεροι, οἵπερ ἐμεῖο
Ὁπλότεροι γεγάασι, πεποίθασί τε βίηφι.

πθʹ. Νέστωρ Ἐρευθαλίωνα τὸν Ἱππομέδοντος, ἢ Ἀφείδαντος, ἀνεῖλεν, ὡς αὐτὸς λέγει, μονομαχήσας ἐκ προκλήσεως ἐν μάχῃ τῇ περὶ γῆς ὅρων, προμαχῶν τῶν Πυλίων. Φασὶ δὲ καὶ, ὡς ὑπὸ χαρᾶς ὁ Νέστωρ τότε τὸ περιορισθὲν χωρίον ἅπαν ἐξῆλθε· καὶ ὅτι, ἔτι σκαρίζοντος τοῦ Ἐρευθαλίωνος, ἐφορμήσαντες οἱ Ἀρκάδες τοῖς Πυλίοις, αἴφνης συνέβαλον, καὶ ἐνίκησαν, καὶ θάψαντες τοὺς νεκροὺς, ἐπέγραψαν· Ἐνθάδ' Ἐρευθαλίωνα, φίλους τ' ἐπὶ τύμβον ἔθηκαν [3] Ἀρκάδες, βασιλῆος γένος ἔξοχον Ἱππομέδοντος· οἵ ποτε Νέστορα, καὶ λαοὺς πολέμῳ δαμάσαντο. Σημείωσαι δὲ, ὅπως ὁ ἐν ἄλλοις πολυλόγος Νέστωρ, καιρίως νῦν ἐστένωσε τὸ διήγημα, εἰπών· μάλα μὲν ἐθέλοιμι οὕτως εἶναι, ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν, ἤτοι ἐφόνευσα. Οὐ γὰρ ἦν πολυλογεῖν ἐν τούτῳ καιρῷ, μᾶλλον δὲ περιαυτολογεῖν. Εἰ δὲ ὁ βασιλεὺς μετ' ὀλίγα τὴν τοῦ Τυδέως ἱστορίαν πλατυλογεῖ, ἀλλ' ἐκεῖνος εἰς χρήσιμον τῷ καιρῷ τοῦτο ποιεῖ ἐπὶ ἐλέγχῳ τοῦ Διομήδους. Σημείωσαι δὲ, ὅτι πολλαχοῦ εἴωθεν ὁ Ποιητὴς ἀνδραγαθήσαντα πάλαι ποτὲ τὸν Νέστορα ἱστορεῖν, ἵνα ὁ γέρων εἴη ἀριστεὺς, κατὰ τὸ παρῳχημένον· ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἐνεστὸς ἀνδραγαθεῖν οὐ δύναται. Σύγκεινται οὖν τοῖς Τρωϊκοῖς νεκροῖς παρὰ τῇ ποιήσει ταύτῃ καὶ οἱ ποτὲ τοῦ Νέστορος. καὶ οὕτω καὶ αὐτὸς οὐκ ἀργὸς φαίνεται, ἀλλὰ τοῖς ἀριστεῦσι συγκαταλέγεται, τῷ Τρωϊκῷ τούτῳ πολυανδρίῳ ἐπιρρίπτοντος οἷον τοῦ Ποιητοῦ καὶ τοὺς τοῦ γέροντος Νέστορος νεκρούς. Ἐνταῦθα οὖν πρῶτον ὁ Ποιητὴς παραρρίψας παλαιὸν νεκρὸν τοῦ Νέστορος, εἶτα τὸν υἱὸν Ἀντίλοχον παραγαγὼν ἀριστεύοντα, χωρήσει ἐπὶ τὰ ἑξῆς. Baſ. p. 364.

ϟʹ. Ὅρα δὲ καὶ, ὡς ἐνταῦθα μὲν ἐπ' ὀλίγον ἐμνήσθη τοῦ Ἐρευθαλίωνος· ἐν μέντοι τοῖς

1. ὡς χαλεπόν) Suidas ὁμοῖιος, ὅμοιος πᾶσι χαλεπός. Polit.
2. Τὸ δὲ ἔα, σημαίνει μὲν κἀνταῦθα τὸ ἦν) Joniſmus. Herodotus ἀνωθέεσκε, Jonicè dicit ἀνωθεῖν. Solymus.

3. Ἀρκάδες, βασιλῆος) Non conſtat verſus, niſi pro βασιλῆος reponas ἄρχοντος, aut ſimili alio modo verſum reficias. Fecit autem hic Euſtathius, quod ſibi eum ſolere notatum eſt, ut, uſitatiori voce ſubſtitutâ, metricam rationem perverteret. Politus.

τοῖς ἑξῆς που πλατύτερον μεμνήσεται, μερίσας καὶ τὴν τοιαύτην ἱστορίαν διαφόροις τόποις, ὡς ἔθος ἔχει ποιεῖν ἐν πολλοῖς. Ἰστέον δὲ, ὅτι οὐ πόῤῥω τῆς κατὰ τὸν Φοίνικα ἐννοίας ὁ Ἐρευθαλίων κεῖται. Ὁ Φοῖνιξ τε γὰρ, τὸ κύριον, ὥσπερ καὶ ὁ καρπὸς, παρὰ τὸ φοινίκεον, καὶ οὕτως ἐνέρευθες τῆς χροιᾶς, καλεῖται, [1] καὶ ὁ Ἐρευθαλίων δὲ ὁμοίως. Τὸ δὲ κατέκταν, ἔστι μὲν καινόσχημον· δοκεῖ δέ καὶ αὐτὸ Αἰολικὸν εἶναι, ὡς ἀπὸ τοῦ κατακτὰς κατακτάντος, ἢ μᾶλλον ἀποκοπὴν παθεῖν, ἐκ τοῦ ἔκτανον πρώτου προσώπου. Ὁ γέρων ἀπόμαχος ἤτοι ἂν ἐν καιρῷ τὸ, κελεύσω βουλῇ, καὶ μύθοισι. [2] τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων. Αἰχμὰς δ' αἰχμάσουσι νεώτεροι, οἵ περ ἐμεῖο ὁπλότεροι, πεποίθασί τε βίηφι. Ἀττικὸν δὲ τὸ, αἰχμὰς αἰχμάσουσιν. ὡς τὸ, δαίνυ δαῖτα. [3] καὶ, ἱδρῶθ', ὃν ἵδρωσα. καὶ ἁπλῶς ἡ μυριαχοῦ συμπαρακειμένη θέσις τῶν ῥημάτων, καὶ τῶν ἐκεῖθεν γεννωμένων ὀνομάτων. Ἴσως δὲ καὶ παρήχησις τοῦτό ἐστι, καθὰ καὶ τὸ, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων. αὐτὸ δὲ καὶ τῆς ἐτυμολογίας πίπτει σχῆμα. [4] Παρὰ τὸ γέρας γὰρ οἱ γέροντες. Ὁπλότεροι δὲ, οὐ μόνον οἱ νεώτεροι, ἀλλὰ μάλιστα οἱ μάχιμοι, καὶ ὅπλα αἴρειν δυνάμενοι· ἔτι δὲ καὶ οἱ ἁπλῶς
Rom. p. 478. ἐργατικοὶ, καὶ ἐνεργεῖς. ὅπλα γὰρ πάσης τέχνης τὰ ἐργαλεῖα, καὶ ὁπλίζεσθαι τὸ εἰς ἔργον ἑτοιμάζεσθαι. διὸ καὶ παρακατιών φησι· [5] δαῖτα ἐφοπλίζοιμεν. Τὸ δὲ, κελεύσω βουλῇ, καὶ μύθοις, ἐμφαίνει, ὅτι ἔστι καὶ ἔργοις κελεύειν. καθὰ καὶ διδάσκειν, [6] οὐ μόνον λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἔργοις ἐστίν.

poſtea fuſiorem de eo mentionem faciet, quippe qui hanc iſtam hiſtoriam varios in locos diſpertiatur, ut in more habet ſæpiùs facere. Quod autem eſt ſciendum, eamdem ferè notionem ſignificationemque habet ὁ Ἐρευθαλίων, *Ereuthalion*, atque ὁ Φοῖνιξ, *Phœnix*. Namque tum ὁ Φοῖνιξ, *Phœnix*, nomen proprium viri, ſicuti & fructus palmæ, ſic appellatur παρὰ τὸ φοινίκεον, καὶ οὕτως ἐνέρευθες τῆς χροιᾶς, *a phœniceo, rubroque adeo colore*, tum etiam ſimiliter ὁ Ἐρευθαλίων, *Ereuthalion*. Τὸ κατέκταν, *occidi*, formatione eſt novâ. Attamen videtur id quoque eſſe Æolicum, tamquam a κατακτάς, κατακτάντος, *occidens, occidentis*, aut potiùs, abſciſſâ per apocopen ultimâ ſyllabâ, fieri a primâ perſonâ, ἔκτανον, *occidi*. Cauſſarius quiſque, & invalidus ſenex in tempore illud dixerit: κελεύσω βουλῇ, καὶ μύθοισι. τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων. Αἰχμὰς δ' αἰχμάσουσι νεώτεροι, οἵ περ ἐμεῖο ὁπλότεροι, πεποίθασί τε βίηφι. *Hortabor conſilio, & verbis. Hoc eſt enim munus ſenum. Miſſilia verò mittent juvenes, qui me minores ſunt natu, ac viribus confidunt.* Atticum illud: αἰχμὰς αἰχμάσουσι. *miſſilia mittent, ſeu jacula jaculabantur.* ut illud: δαίνυ δαῖτα. *epulandum da epulum.* &, ἱδρῶθ', ὃν ἵδρωσα. *ſudorem, quem ſudavi.* & generatim id, quod fit in innumeris locis, ut verba ſimul collocentur, ac nomina, quæ ab illis verbis derivantur. Quamquam & fortaſſe parecheſis hæc eſt, ſive adnominatio, pariter atque illa: τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων. *Hoc enim munus eſt ſenum.* Hoc ipſum tamen ſpectat etiam ad etymologiæ figuram: quandoquidem οἱ γέροντες, *ſenes*, dicti ſunt παρὰ τὸ γέρας, *a munere, ſive ab honore*. Ὁπλότεροι, non juniores modò, ſeu minores natu; ſed ii maximè, qui apti ſunt ad pugnam, habileſque ad geſtanda ὅπλα, *arma*; nec non ii, qui quomodocumque ſunt operoſi, ſtrenuique, atque acres in agendo. Namque ὅπλα, *arma*, inſtrumenta vocata ſunt cujuſcumque artis; & ὁπλίζεσθαι, *armari*, idem eſt atque inſtrui, pararique ad opus. Ideoque inferiùs ait: δαῖτα ἐφοπλίζομεν. *epulam inſtruamus, atque adornemus.* Verba porrò illa, κελεύσω βουλῇ, καὶ μύθοις. *hortabor conſilio, & verbis*; ſatis denotant, eſſe aliud hortandi genus, quod fit rebus ſicuti & docere non modò quis poteſt verbis; ſed etiam rebus.

Ὣς ἔφατ'. Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ.
Εὗρ' υἱὸν Πετεῶο Μενεσθῆα πλήξιππον
Ἑσταότ'· ἀμφὶ δ' Ἀθηναῖοι, μήστωρες ἀϋτῆς.
Αὐτὰρ ὁ πλησίον ἑστήκει πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Πὰρ δὲ, Κεφαλλήνων ἀμφὶ στίχες οὐκ ἀλαπαδναὶ
Ἕστασαν. οὐ γάρ πώ σφιν ἀκούετο λαὸς ἀϋτῆς,
Ἀλλὰ νέον συνορινόμεναι κίνυντο φάλαγγες
Τρώων θ' ἱπποδάμων, καὶ Ἀχαιῶν. οἱ δὲ μένοντες,
Ἕστασαν, ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν
Τρώων ὁρμήσειε, καὶ ἄρξειαν πολέμοιο.
Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Καί σφεας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ υἱὲ Πετεῶο διοτρεφέος βασιλῆος,
Καὶ σὺ κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε, κερδαλεόφρον,
Τίπτε καταπτώσσοντες ἀφέστατε, μίμνετε δ' ἄλλους;
Σφῶϊν μέν τ' ἐπέοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντας
Ἑστάμεν, ἠδὲ μάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι.
Πρώτω γὰρ καὶ δαιτὸς ἀκουάζεσθον ἐμεῖο,
Ὁππότε δαῖτα γέρουσιν ἐφοπλίζομεν Ἀχαιοί.
Ἔνθα φίλ' ὀπταλέα κρέα ἔδμεναι, ἠδὲ κύπελλα
Οἴνου πινέμεναι μελιηδέος, ὄφρ' ἐθέλητον.
Νῦν δὲ φίλως χ' ὁρόῳτε, καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν
Ὑμείων προπάροιθε μαχοίατο νηλέϊ χαλκῷ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν, προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀτρείδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
Πῶς δὴ φῂς πολέμοιο μεθιέμεν, ὁππότ' Ἀχαιοὶ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα,

Ὄψεαι

Sic dixit. Atrides verò præteriivit læto animo.
Invenit Petei filium Meneſtheum equitandi peritum
Stantem: circumſtabantque Athenienſes, rei bellicæ conſulti.
Prope autem ſtabat prudens Ulyſſes,
Juxtaque Cephallenum ordines non imbecilli
Circumſtabant. Nondum enim eorum multitudo clamorem audierat;
Sed recens concitatæ movebantur phalanges
Trojanorumque equitum, & Achivorum. Hi verò exſpectantes
Stabant, dum phalanx Achivorum alia irruens
In Trojanos impetum faceret, & initium faceret pugnandi.
Hos igitur conſpicatus objurgavit rex virorum Agamemnon,
Eoſque compellans, volucribus hiſce verbis eſt allocutus:
O fili Petei nutriti ab Jove regis,
Et tu malis dolis inſtructe, atque aſtute,
Cur trepidantes abſiſtitis, & exſpectatis alios?
Vos quidem decebat inter anteſignanos
Conſiſtere, & ferventi pugnæ occurrere.
Primi namque ad convivium vocamini a me,
Quandocumque convivium proceribus nos Achivi inſtruimus.
Ibi juvat aſſas carnes edere, & pocula
Vini bibere ſuavis ad ſatietatem.
Nunc verò libenter ſpectaretis, etiamſi decem phalanges Achivorum
In conſpectu veſtro duro ferro pugnarent.
Eum contra torvè adſpectans, allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Atride, quodnam tibi verbum e dentium ſepto effugit?
Qui dicis, remiſſos nos eſſe in pugnâ, quando nos Achivi
In Trojanos equorum domitores acre prælium ciemus?

Vide-

1. καὶ ὁ Ἐρευθαλίων δὲ ὁμοίως) Ereuthalion idem ac Rubrius, Rubellius. Salvinus.
2. τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων] Alibi Homerus de exequiis funeris: τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων. Salvinus.
3. καὶ ἱδρῶθ', ὃν ἵδρωσα) Similis in ſacris literis mos [illegible]. *Expectans expectavi*. Salvin.
4. Παρὰ τὸ γέρας γὰρ οἱ γέροντες) παρὰ τὸ γέρας, ὃ σημαίνει τὴν τιμήν. Polit.
5. δαῖτα ἐφοπλίζοιμεν) Ejuſdem artis eſt, quidam antiquorum ajebat, convivium apparare, et aciem inſtruere. *Salvin.*
6. οὐ μόνον λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἔργοις) Sic falſus quis non verbis ſolum, ſed & rebus. *Salvin.*

Videbis, ſi volueris, & ſi tibi hæc curæ fuerint,
Dilectum Telemachi patrem anteſignanis immixtum
Trojanorum equitum. Tu verò vana hæc dicis.
At ſubridens eum ita eſt allocutus rex Agamemnon,
Ut cognovit eum iratum; ſermonemque retractavit:
Generoſe Laërtiade, ſolertiſſime Ulyſſes,
Neque te objurgo præter decus, neque hortor.
Novi enim, ut tibi animus tuo in pectore
Mitia conſilia noverit. Quæ enim ego, tu ſentis.
Quare abi: & hæc in poſterum componemus, ſiquid nunc malè
Dictum eſt. Hæc omnia dii irrita faciant.

Ὄψεαι, ἢν ἐθέλῃσθα, καὶ αἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ,
Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα προμάχοισι μιγέντα
Τρώων ἱπποδάμων. σὺ δὲ ταῦτ' ἀνεμώλια βάζεις. Baſ. p. 365.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ὡς γνῶ χωομένοιο· πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον·
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὔτέ σε νεικείω περιώσιον, οὔτε κελεύω.
Οἶδα γὰρ, ὥς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
Ἤπια δήνεα οἶδε. τὰ γὰρ φρονέεις, ἅ τ' ἐγώ περ.
Ἀλλ' ἴθι· ταῦτα δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', εἴ τι κακὸν νῦν
Εἴρηται. τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμώλια θεῖεν.

XCI. Verba illa: Εὗρ' υἱὸν Πετεῶο. *Invenit Petei filium;* extra nexum conjunctionis, & perquam celeriter profert Poëta: quaſi ſcilicet, feſtinante rege, ipſe quoque orationem ſuam ſimul breviet, atque concidat. Celerius enim dicendi genus illud eſt, quod diſſolutionibus eſt abjunctum, quàm quod conjunctionibus eſt copulatum. Tale etiam paullò ante illud: Εὗρε Λυκάονος υἱόν. *Invenit Lycaonis filium.* Quamquam poſtea dicat cum conjunctione: Εὗρε δὲ Τυδέος υἱόν. *Invenitque Tydei filium.* Ὁ Πετεὼς, *Peteus*, ſecundùm nonnullos, declinationem habet Atticam parium ſyllabarum. Eſt enim fortè Πετεῶ, *Petei*, pleonaſmoque τοῦ ο, Πετεῶο, *Peteoi*, ad exemplum eorum genitivorum, quorum ſenè literæ hiatu quodam ſunt diſſolutæ, ita tamen, ut, ſicuti ſupra ſcriptum eſt, ultimæ a penultimis ſint diverſæ. Eaque etiam vox poſita eſt in Bœotiâ. Verùm, ſecundùm alios, eſt ὁ Πετεὸς, *Peteus*, τοῦ Πετεοῦ, *Petei*, Poëticè Πετεοῖο, & conſuetâ mutatione diphthongi οι in ω, Πετεῶο. qui ſanè Peteus nomen habet παρὰ τὸ πέτεσθαι, *a volando*, quaſi ſit πτηνός, *volucer*, *ſeu alatus*, propter pedum, ſeu currendi, velocitatem. Porro autem, ut explicatur etiam in Odyſſeâ, ſicuti eſt Πετεὼς, Πετεῶ, *Peteus*, *Petei*, aſſumptoque τοῦ ο, Πετεῶο, periter atque ſupra traditum eſt, ſic etiam fuerit Ἄθως, Ἄθω, *Athos*, *Athi*, Ἄθωο, in illo verſu: Ἐξ Ἀθόωο δ' ἐπὶ πόντον ἐσεύατο κυμαίνοντα. *Ex Atho autem ad pontum ſubiit fluctuantem.* Quemquam parvum ο, ob impedimentum metri, in penultimæ ſyllabæ locum tranſierit, pariter atque fit in φῶς, φόως, *lumen*, *luminis*, & Κῶς, Κόως, *Cos*, *Coor.* Athenienſes, μήστωρας vocat αὐτῆς, *peritos belli*, hoc eſt, βουλευτικοὺς ἐν μάχῃ, *conſultos pugnæ*, *ſeu de quorum conſilio prœlium committatur.* Ac profectò militarem ſcientiam perfectiſſimè calluiſſe perhibetur Atticus hic rex Meneſtheus, ut Bœotia etiam oſtendit. At verò poſtea Cadmeos, κέντορας ἵππων, *ſtimulatores equorum*, appellat, quòd equis domandis valerent. Neque enim alioquin laus eſt equi, ſtimulari, atque pungi; ſed argumento id eſt torporis, ac pigritiæ, ut perſpicuè docet Pindarus, cum certum quemdam equum ἀκέντητον, *minimè ſtimulatum*, *ſeu ſine ſtimulo*, & *calcaribus currentem*, commendat, tamquam alacrem, promptumque ad currendum. Cephalenenſium autem

ϟα. Τὸ, Εὗρ' υἱὸν Πετεῶο, ἀσυνδέτως, καὶ γοργῶς προάγει ὁ Ποιητὴς, συντέμνων τῇ τοῦ βασιλέως σπουδῇ καὶ τὴν φράσιν. [1] Γοργότερον γὰρ τοῦ συνδεδεμένου τὸ ἀσύνδετον. Τοιοῦτον καὶ πρὸ ὀλίγου τὸ, Εὗρε Λυκάονος υἱόν. Προϊὼν δὲ μετὰ συνδέσμου ἐρεῖ, Εὗρε δὲ [2] Τυδέος υἱόν. [3] Ὁ δὲ Πετεὼς, Ἀττικὴν ἔχει, κατά τινας, κλίσιν ἰσοσύλλαβον, ἔστι γὰρ τοῦ Πετεῶ, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο, Πετεῶο, κατὰ ὁμοιότητα τῶν διαλελυμένων γενικῶν, ὧν, ὡς προεγράφη, [4] ἀνόμοιοι ταῖς παραληγούσαις αἱ λήγουσαι. Κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. Rom. p. 479.
[5] Κατὰ δέ τινας, ὁ Πετεὸς, τοῦ Πετεοῦ ἐστι, καὶ Ποιητικῶς, Πετεοῖο, καὶ τροπῇ συνήθει τῆς οι διφθόγγου εἰς ω, Πετεῶο. ὥσπερ ἡ κλῆσις παρὰ τὸ πέτεσθαι, [6] ὡς πτηνοῦ, διὰ τὸ ὠκύπουν. Ἦν δὲ ἂν, καθὰ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δηλοῦται, ὡς Πετεὼς Πετεῶ, καὶ προσλήψει τοῦ ο, Πετεῶο, κατὰ τὸ ἀνωτέρω παραδεδομένον, [7] οὕτω καὶ Ἄθως, Ἄθω, Ἄθωο, ἐν τῷ, Ἐξ Ἀθόωο δ' ἐπὶ πόντον ἐσεύατο κυμαίνοντα. Κωλύοντος δὲ τοῦ μέτρου, παρέλκει τὸ μικρὸν ο, ὡς καὶ ἐν τῷ, φῶς φόως, καὶ Κῶς Κόως. Τοὺς Ἀθηναίους, μήστωρας αὐτῆς λέγει, ὅ ἐστι, βουλευτικοὺς ἐν μάχῃ. Καὶ δὴ τακτικώτατος ἱστορεῖται εἶναι ὁ Ἀττικὸς οὗτος βασιλεὺς Μενεσθεὺς, ὡς καὶ ἡ Βοιωτία δηλοῖ. Τοὺς δὲ Καδμείους προϊὼν, κέντορας ἵππων ἐρεῖ, ὡς εὐπωλοδαμοῦντας. Ἄλλως γὰρ οὐκ ἔπαινος ἵππου τὸ κεντεῖσθαι, ἀλλὰ ὀκνηρίας ἔνδειξις, καθὰ δηλοῖ καὶ Πίνδαρος, [8] ἀκέντητόν τινα ἵππον ἐπαινῶν, ὡς εὐπρόθυμον. Τοὺς δὲ τῶν Κεφαλή-

1. Γοργότερον γὰρ τοῦ συνδεδεμένου τὸ ἀσύνδετον) Hinc Salluſtii hiſtorici velocitatem laudat Fabius. *Salvinus.*

2. Τυδέος) Poëta, Τυδέος. Polit.

3. Ὁ δὲ Πετεὼς, Ἀττικὴν ἔχει, κατά τινας, κλίσιν ἰσοσύλλαβον) Secundùm Herodianum. Eadem etiam ſententia Etymologi: Πετεῶο. ἡ εὐθεῖα ὁ Πετεὼς τοῦ Πετεῶ· καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο, Ἀττικῶς. Minùs rectè in Idacia edita, Πετέως, & Πετεω. Suidas: Πετεῶο, τοῦ Πετεῶ παῖς. Statim in Euſtathio: ἐστι γὰρ τοῦ Πετεῶ. Scribe Πετεω. Euſtathius ad lib. β Iliad. p. 593. Τὸ δὲ Πετεῶο, ἡ ἀπὸ τοῦ Πετεὼς Πετεῶ γίνεται Ἀττικῶς ὡς λαγὼς λαγώ, ταὼς ταώ, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο μικροῦ, Πετεῶο, κατὰ τὸν Ἡρωδιανόν. Et ad Odyſſeam: ὥσπερ Ἀττικῶς Πετεὼς Πετεῶ, καὶ πλεονασμῷ Πετεῶο ἐν Ἰλιάδι, καὶ Ἀνδρόγεως Ἀνδρόγεω, καὶ Ἀνδρογέωο, ὅπου καὶ Μίνως Μίνω, καὶ Μίνωο. Politus.

4. ἀνόμοιοι ταῖς παραληγούσαις αἱ λήγουσαι) ideſt, diſſimilibus penultimis. Regula hæc eſt generalis τῶν διαλελυμένων γενικῶν. Euſtathius ad lib α. Il. p. 30. Ἰστέον γὰρ, ὅτι αἱ ἐπὶ χασμώδους, ὡς ἐν διαλύσει, γενικαὶ οὐδέποτε τὴν παραλήγουσαν ἰσόχρονον ἔχουσι τῇ ληγούσῃ, ἀλλὰ ἀνομοίαν ἀεί. Polit.

5. Κατὰ δέ τινας, ὁ Πετεὸς, τοῦ Πετεοῦ ἐστι) Secundùm Ariſtarchum. Euſtathius p. 593. ἡ εὐθεῖα ἐστι ἀπλῆ, κατὰ Ἀρίσταρχον, Πετεὸς, ὡς καλός· ἡ γενικὴ, Πετεοῖο, ὡς καλοῖο, καὶ ἐκ τούτου, Πετεῶο. Politus.

6. ὡς πτηνοῦ, διὰ τὸ ὠκύπουν) Sic Papyrius Curſor cognominatus eſt, Achilles Homero ποδώκης, ποδάρκης. Salvinus.

7. οὕτω καὶ Ἄθως, Ἄθω, Ἄθωο, ἐν τῷ, Ἐξ Ἀθόωο) Euſtathius ad Odyſſeam: ὡς δὲ ἄν, φασι, καὶ Ἄθως Ἄθωο, ὡς μὰ ἐπεῖδον τὸ μέτρον ἐν τῷ, Ἐξ Ἀθόω δ' ἐπὶ πόντον ἐσεύατο κυμαίνοντα. Eſt verſus ille Homericus lib. ξ Il.

Ἐξ Ἀθόω δ' ἐπὶ πόντον ἐβήσατο κυμαίνοντα.

Quidam, ut teſtatur Scholiaſta, προπαροξυτόνως legebant Ἄθω. quos refutat, & quidem meritò, Etymologus: οὐ γὰρ ἐδύνατο [illegible] τοῦ ω τόνος ἡ ὀξεῖα. οὐ γὰρ ἔχει πρὸ τοῦ ω τὸ ο, ὡς τὸ πόλεως. Polit.

8. ἀκέντητόν τινα ἵππον ἐπαινῶν) ἀκέντητον ἐν δρόμοις σῶμα παρέχων. Pind. Olympionicon Ode α. de Pherenico Regis Hieronis equo. *Salvinus.*

Digitized by Google

λιμένων στίχας, οὐκ ἀλαπαδνὰς μετ᾽ ὀλίγα φησίν· ἀλλὰ δηλαδὴ ἐξ ἐναντίου ἀνδρειοτάτας. ὥσπερ ἀλλαχοῦ τὸν Αἴαντα λέγει οὐκ ἀφαυρότατον Ἀχαιῶν, ἀντὶ τοῦ ἀνδρειότατον. καὶ, [1] οὐκ ἐγήθησεν Ἀχιλλεύς· ἀλλὰ δηλονότι τοὐναντίον, πολλὰ ἐλυπήθη. [2] Τοιοῦτον καὶ Σοφοκλέους περὶ Οἰδίποδος τὸ, πρέσβυς, οὐ πάνυ μοίρας εὐδαιμονίσαι πρώτης. ἤγουν γέρων οὐ τῆς πρώτης μοίρας τῶν εὐδαιμονιζομένων, ἀλλὰ δηλαδὴ τῆς ἐσχάτης. Ὅμοιον καὶ παρ᾽ Ἡροδότῳ τὸ, ὁμιλήσαντα Ἑλλήνων [3] οὐ τῷ ἀσοφωτάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρᾳ. ἀλλὰ δηλαδὴ ἀνάπαλιν, τῷ πάνυ σοφῷ. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ὅτι δὲ ταῖς τοιαύταις ἄρσεσι χρὴ συνυπακούεσθαι καὶ θέσιν, ἐδήλωσε πρὸ βραχέων Ὅμηρος, ἐν τῷ, οὐ βρίζοντα, οὐδὲ καταπτώσσοντα, οὐδ᾽ οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι, ἀλλὰ μάλα σπεύδοντα. Τὸ δὲ μήστωρες, οὐ διὰ μέτρον ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν, ἀλλὰ κατὰ διάλεκτον Ἀττικήν. Ὅτι δὲ Κεφαλλήνων ἄρχει ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ δηλοῦται· ὅπου, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ, εἴρηται καὶ, πόθεν ἕλκουσιν [4] οἱ Κεφαλλῆνες τὸ ὄνομα.

ϟα΄. Πλησίον τῶν Ἀθηναίων ὁ Ὀδυσσεὺς τάττεται, χαίρων αὐτοῖς, ὡς εἰκὸς, διά τε τὴν τοῦ ἔθνους λογιότητα, καὶ διὰ τὸ, ὡς ἐρρέθη, τακτικώτατον ἐν αὐτοῖς βασιλέα τὸν Πετεῶο. Κεῖται δ᾽ ἐν τούτοις καὶ τὸ, [5] ἠκούετο λαὸς, ἀντὶ τοῦ ἤκουεν· Ἀττικὸν ὂν, καὶ Ἰωνικὸν καὶ αὐτὸ, καθὰ παρὰ Σοφοκλεῖ σὺν μυρίοις ἄλλοις καὶ τὸ, ἐσώζετο τὴν εὐλάβειαν, ὥσπερ οὐχὶ σώζεται, ἀντὶ τοῦ ἔσωζε, καὶ ἀντὶ τοῦ σώζει. Σχῆμα κεῖται ἀμφιβολίας καὶ ἐνταῦθα, δύο ἐννοίας προϊσχόμενον. Φησὶ γὰρ, ὡς οἱ περὶ Μενεσθέα, καὶ Ὀδυσσέα, ἵσταντο, μένοντες, ἤτοι ἀναμένοντες, ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν Τρώων ὁρμήσειε, καὶ ἄρξειαν πολέμοιο, τουτέστιν, ἀνέμενον, πότε ἂν πύργος, ἤτοι τάξις, Τρώων κατὰ τῶν Ἀχαιῶν ἐκταχθεῖσα, προεπιχειρήσῃ, καὶ κατάρξῃ τῆς μάχης, ἐπὶ παραβάσει τῶν συνθηκῶν, συμπαρασπονδήσασα τῷ Πανδάρῳ. Ἢ καὶ ἄλλως, ἀνέμενον συντεταγμένοι, ὡς εἴρηται, οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ Κεφαλλῆνες, ὁπότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος. Ἐλ-

tem cohortes paullò poſt dicit οὐκ ἀλαπαδνάς, *non ſanè imbecilles;* ſed nimirum e contrario fortiſſimas. quemadmodum alibi Ajacem vocat non certè imbecillimum, nec deterrimum Achivorum, pro eo, ac ſi illum diceret fortiſſimum. Sicuti etiam eſt illud: οὐκ ἐγήθησεν Ἀχιλλεύς. *Non lætatus eſt Achilles.* ſed nimirum e contrario valde triſtatus. Tale illud Sophoclis de Oedipo: πρέσβυς, οὐ πάνυ μοίρας εὐδαιμονίσαι πρώτης. *Senex, non primæ prorſus ſortis, ut beatus judicer:* videlicet ſenex, non de primâ utique ſorte, ſeu conditione eorum, qui beati, ac felices judicantur; ſed nimirum de poſtremâ. Simile & illud apud Herodotum: ὁμιλήσαντα Ἑλλήνων οὐ τῷ ἀσοφωτάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρᾳ. *Verſatum cum Pythagorâ, ſophiſtâ minimè ſanè inſipientiſſimo Græcorum.* Sed nimirum verſâ vice, ſummo Philoſopho, ac ſapientiſſimo. Pleraque & alia ſunt hujus generis. Ceterùm cum his iſtis negationibus affirmationem quoque ſimul intelligi oportere, oſtendit paullò ante Homerus, ubi dicit: οὐ βρίζοντα, οὐδὲ καταπτώσσοντα, οὐδ᾽ οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι, ἀλλὰ μάλα σπεύδοντα. *non dormitantem, neque trepidantem, neque detrectantem prælium; ſed valde feſtinantem.* Nomen porrò illud, μήστωρες, *conſiliarii, ſeu conſulti,* non propter metrum quidem, penultimam habet productam; ſed ratione dialecti Atticæ. Cephalenum autem ducem Ulyſſem fuiſſe, palam facit Bœotia: ubi, pariter atque in Odyſſeâ, explicatum eſt, unde nomen trahant οἱ Κεφαλλῆνες, *Cephallenes.*

XCI. Prope ab Athenienſibus Ulyſſes collocatur, periode quaſi eorum, ut videtur, conſortio delectetur, tum propter illius gentis eloquentiam, tum quia, ut dictum eſt, ab inſtruendæ aciei peritiâ maximè inter eos commendabatur eorumdem rex, Petei filius. Poſitum eſt autem hoc loci τὸ, ἠκούετο λαὸς, pro ἤκουεν, *audiebat, ſive audierat populus:* quum Atticum id ſit, atque Jonicum, ut apud Sophoclem, præter ſexcenta alia exempla, eſt etiam illud: ἐσώζετο τὴν εὐλάβειαν. pro ἔσωζε. *Servabat cautionem, ſeu conſiderationem circumſpectam.* quemadmodum οὐχὶ σώζεται, pro σώζει. *non ſervat.* Hoc item loci genus eſt orationis figuratum per amphiboliam, ſeu ambiguitatem, quod ſenſus videlicet duos præ ſe ferat. Sic enim narrat, ut Meneſthei, atque Ulyſſis milites dicantur ei ſtetiſſe μένοντες, ſive ἀναμένοντες, *exſpectantes,* ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν Τρώων ὁρμήσειε, καὶ ἄρξειαν πολέμοιο, *dum phalanx Achivorum alia Trojanorum invadens copias, impetum faceret, & prælium inirent.* hoc eſt, exſpectaverint, πότε ἂν πύργος, ſive τάξις, Τρώων κατὰ τῶν Ἀχαιῶν ἐκταχθεῖσα, προεπιχειρήσῃ, καὶ κατάρξῃ τῆς μάχης, *quando tandem quadratum agmen, ſeu acies Trojanorum, in Græcos inſtructa, prior invaderet, pugnandique initium faceret,* ad violationem ſcilicet pactorum, ac fœderis, ut, ad Pandari exemplum, ipſi quoque Trojani cum Pandaro fidem induciarum frangerent. Aut etiam aliter ita ea verba explicantur, ut Athenienſes, ac Cephallenes, utraque ſimul acie, ut dictum eſt, conjunctâ, exſpectaverint, ὁπότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος, nimirum Ἐλ-

1. οὐκ ἐγήθησεν Ἀχιλλεύς) Simile μειώσεως exemplum illud Virgilii lib. 11. Æneid.

Confuſa ſonat urbis, & illætabile murmur.

ideſt, murmur valde triſte. Et illud Livii lib. 27. c. 32. *Claſſis Romana haudquaquam læta prædâ, Naupactum redit.* ideſt, valde mœſta, atque afflicta ob amiſſam prædam. *Polit.*

2. Τοιοῦτον καὶ Σοφοκλέους περὶ Οἰδίποδος τὸ, πρέσβυς) Chorus apud Sophoclem in Oedipo Coloneo:

Ἒ ἔ, ἀλήτας, τίς πόθ᾽ ὁ πρέσβυς;

Tum ipſe Oedipus:

Οὐ πάνυ μοίρας εὐδαιμονίσαι
Πρώτης.

videlicet, ut bene Scholiaſta, οὐ πάνυ τῆς πρώτης κατ᾽ εὐδαιμονίαν μοίρας, τοὐναντίον δὲ τῆς κατὰ δυσδαιμονίαν ἐσχάτης. Politus.

3. οὐ τῷ ἀσοφωτάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρῃ) Herodotus lib. 4. n. 95. οὐ τῷ ἀσθενεστάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρῃ. Sic Horatio Pythagoras *non ſordidus auctor naturæ, verique.* ideſt, Philoſophus nobiliſſimus, atque excellentiſſimus. *Homerus,* ut Gellius ait, *non virtutibus appellandis, ſed vitiis detrahendis laudare amplius ſolet.* Politus.

T. Livius ſimiliter: *Polybius Megalopolitanus, hiſtoriæ non contemnendus auctor.* ideſt, maxime laudandus, maximi æſtimandus. *Salvinus.*

4. οἱ Κεφαλλῆνες) Κεφαλλῆνες Homero, atque aliis cum duplici λ. Aliis Κεφαλῆνες cum ſimplici. Scribi id nominis [illegible] λ, affirmat alibi Euſtathius, ἵνα τὸ ἐθνικὸν ὁ Κεφαλλὴν ἔχοι διαφορὰν πρὸς τὴν ἐν σώματι κεφαλήν. Polit.

5. ἠκούετο λαὸς, ἀντὶ τοῦ ἤκουεν) Ἠκούετο pro ἤκουε, imperfectum verbi medii. *Salvinus.*

'Ελληνικὸς, κατὰ Τρώων ὁρμήσῃ. *quando phalanx Achivorum alia, Græca nimirum, ſeu de Græcorum exercitu, in Trajanos irrueret.* quod & melius, ut inde etiam patet, quòd deinceps dicat, iviſſe regem μετ' ἄλλας, *ad alias.* adeo ut, quemadmodum τὸ μετ' ἄλλους, *ad alios*: ſic etiam τὸ πύργος ἄλλος, *phalanx alia*, intelligatur de Achivis. etſi id etiam nonnulli criminentur, eo quòd, ut ajunt, inſtructâ ſimul acie, pugnare eos oportebat. Quocirca Agamemnon Ulyſſem poſtea dicit dolis malis inſtructum, &c. ubi & Meneſtheum carpit, dum ita eos compellat: O fili Petei, nutriti regis ab Jove, & tu malis dolis inſtructe atque aſtute, cur ipſi trepidantes abſiſtitis, expectatiſque alios? Vos quidem inter primos eſſe decebat, ibique conſiſtere, & fervidæ pugnæ occurrere. Primi enim ad convivium invitamini a me, quandocumque nos Achivi convivium procetibus ornamus, atque apparamus. Ibi ſanè jucundum, aſſas carnes edere, & ſuavis vini pocula ad ſatietatem uſque exhaurire. Nunc verò φίλως χ' ὁρόωτε, videlicet ἡδέως ἂν βλέποιτε, *libenter atque jucundè contueremini, & ſpectaretis*, etiamſi denæ Achivorum phalanges in conſpectu veſtro manus confererent. Cujus orationis ſumma eſt, turpe eſſe, eos certè quidem in convivio primis accenſeri; at verò decimis in pugnâ. Atque ita quidem rex.

XCII. Verùm Ulyſſes, objurgationem illam iniquo ferens animo, ſic reſpondet: *Atride, quodnam tibi verbum e dentium ſepta effugit?* Quod utique loquendi genus paſſim habetur in Poëſi Homericâ. *Quo unquam pacto dicis, nos in pugnando remiſſiores, ac negligentiores eſſe, quando nos ipſi Achivi in Trojanos, domitores illos equorum, acre prælium ciemus?* Sic enim arceſſit a tempore defenſionem ſui adversùs caput illud accuſationis, quòd ſegniter agat, metuque trepidare videatur. Et ſtare quidem ſe confitetur; ſed hujuſce rei eam cauſſam affert, quòd acre nunc prœlium nullum fiat. Quibus verbis quum rex contradicere, aut repugnare nequeat, paullulùm poſtea exhilaratur. Interea verò Ulyſſes hæc alia verba adjicit: Videbis, ſi volueris, & ſi tibi hæc curæ fuerint, dilectum patrem Telemachi anteſignanis Trojanorum immixtum. Tu verò vana hæc dicis. Ubi obſerva, ut commodè nunc ad tempus, atque opportunè iræ eſt impotens Ulyſſes: quum tamen infra Diomedes reprehenſionem haud ægrè ferat, cum dictum ſibi audit: Τί πτώσσεις; *Quid trepidas?* & quæ ſequuntur. In cauſsâ eſt, quòd ipſe ætate eſt juvenili; Ulyſſes ſenior, atque prudentior. Tales autem viri, ſemet honorandos eſſe arbitrantur. Præterquam quòd Ulyſſes, aſtutiæ nomine, acerbiòs etiam reprehenditur, quàm Diomedes. Hujus enim vituperationem laus poſtea Tydei patris longè imminuit. Ad hæc, de loquacitate accu-

'Ελληνικὸς δηλαδὴ, κατὰ Τρώων ὁρμήσῃ. ὃ καὶ κάλλιον, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ ἐφεξῆς εἰπεῖν, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἔβη μετ' ἄλλους. ἵνα, ὥσπερ τὸ, μετ' ἄλλους, οὕτω καὶ τὸ πύργος ἄλλος, νοοῖτο ἐπὶ Ἀχαιῶν. εἰ καί τινες αἰτιῶνται καὶ τοῦτο, λέγοντες, δεῖν συντεταγμένως αὐτοὺς πολεμεῖν. Διόπερ ὁ Ἀγαμέμνων κακοῖς δόλοις κεκασμένον, καὶ τὰ ἑξῆς, τὸν Ὀδυσσέα ἐρεῖ, αἰτιασάμενος καὶ τὸν Μενεσθέα, ἐν τῷ εἰπεῖν οὕτως· ὦ υἱὲ Πετεῶο, διοτρεφέος βασιλῆος, καὶ σὺ κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε, κερδαλεόφρον, τί πτε καταπτώσσοντες ἀφέστατε, μίμνετε δ' ἄλλους; Σφῶϊν μέν τ' ἐπέοικε, μετὰ πρώτοισιν ἐόντας ἑστάμεν, ἠδὲ μάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι. Πρώτω γὰρ καὶ δαιτὸς ἀκουάζεσθον ἐμεῖο, ὁππότε δαῖτα γέρουσιν ἐφοπλίζοιμεν Ἀχαιοί. Ἔνθα φίλ', [1] ὀπταλέα κρέα ἔδμεναι, ἠδὲ κύπελλα οἴνου πινέμεναι μελιηδέος, [2] ὄφρ' ἐθέλητον. Νῦν δὲ φίλως χ' ὁρόωτε, ἤγουν ἡδέως ἂν βλέποιτε, καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν ὑμῶν προπάροιθε μάχοιντο. Συνάγει δὲ ὁ λόγος, ὅτι αἰσχρὸν ἐν συμποσίῳ μὲν, τοῖς πρώτοις καταλέγεσθαι ὑμᾶς· ἐν δὲ μάχῃ, τοῖς δεκάτοις. Καὶ οὕτω μὲν ὁ βασιλεύς. *Baſ. p. 366.*

ϟβ'. Ὀδυσσεὺς δὲ, οὐκ ἐνεγκὼν τὴν ἐπίπληξιν, φησίν· Ἀτρείδη, [3] ποῖόν σε ἔπος *Rom. p. 480.* φύγεν ἕρκος ὀδόντων; ὃ δὴ μυριαχοῦ τῆς Ὁμηρικῆς κεῖται ποιήσεως. Πῶς δὴ φὴς, πολέμοιο μεθιέμεν, ὁππότ' Ἀχαιοὶ Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα; δικαιολογούμενος ἀπὸ καιροῦ πρὸς τὸ ἀργεῖν, καὶ δοκεῖν πτώσσειν. καὶ ὁμολογῶν μὲν ἵστασθαι· αἴτιον δὲ τοῦτο λέγων τὸ μὴ εἶναι νῦν πόλεμον ὀξύν. πρὸς ὃ μηδὲν ἔχων ὁ βασιλεὺς ἀντειπεῖν, ἱλαρυνθήσεται μικρὸν ὅσον. Τέως δὲ προστίθησιν Ὀδυσσεὺς καὶ ταῦτα· Ὄψεαι, ἢν ἐθέλῃσθα, καὶ αἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ, Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα προμάχοισι μιγέντα Τρώων. σὺ δὲ ταῦτ' ἀνεμώλια βάζεις. Ἔνθα σημείωσαι, ὡς Ὀδυσσεὺς μὲν, ἄρτι ὀργῆς γέγονεν ἀκρατὴς ἐν δέοντι· Διομήδης μέντοι, φέρει ἐν τοῖς ἑξῆς τὴν ἐπίπληξιν, ἀκούσας τὸ, τί πτώσσεις; καὶ τὰ ἐφεξῆς. Αἴτιον δὲ, ὅτι αὐτὸς μὲν, νέος· Ὀδυσσεὺς δὲ πρεσβύτερος, καὶ φρονιμώτερος. [4] Οἱ δὲ τοιοῦτοι τιμᾶσθαι σφᾶς αὐτοὺς δεῖν οἴονται. Καὶ ἄλλως δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς, [5] ὡς πανοῦργος, ἐπιπλήσσεται καὶ δριμύτερον, ἤπερ ὁ Διομήδης. Αὐτῷ γὰρ ὁ τοῦ πατρὸς Τυδέως ἔπαινος μειοῖ τὴν ὕβριν. Ἔτι δὲ λάλος ἐπι-

M

1. ὀπταλέα κρέα) Aſſæ carnes, Heroum cibus. *Salvinus.*
2. ὄφρ' ἐθέλητον) ὅσον ἐθέλει θυμός. ubi Homerus eamdem iſtam ſententiam nativè explicat. *Salvin.*
3. ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;) Antiquus Poëta Latinus in Odyſſeâ: *Quodnam verbum effugit ſeptum dentium!* Plutarchus περὶ ἀδολεσχίας, ex hoc loco arguit, linguam cuſtodiendam maximè frenandamque eſſe, quum vallo dentium, tamquam nos admonente naturâ, ſepiatur, ac circumcludatur. *Salvinus.*

4. Οἱ δὲ τοιοῦτοι τιμᾶσθαι σφᾶς αὐτοὺς δεῖν οἴονται) Virgilius in Bucolicis:

Parcius iſta viris tamen objicienda memento.

Salvinus.

5. ὡς πανοῦργος, ἐπιπλήσσεται) Horatius:

Et cuſsum duplicis per mare Ulyſſei.

πολυτρόπου ἀνδρὸς dicti ab Homero, initio Odyſſeæ. *Salvin.*

ἐπικληθεὶς ὁ Διομήδης, σιωπήσει, [1] ἵνα μὴ βεβαιώσῃ τοῖς ἔργοις τὴν ὕβριν. Ἤκουσε γὰρ τοῦ πατρὸς χερείων εἶναι τῇ μάχῃ, ἀμείνων δὲ τῇ ἀγορᾷ. Καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ τοῦ Ὀδυσσέως. ὁ δὲ βασιλεὺς, γνοὺς εὐλόγως αὐτὸν ὀργιζόμενον, ἐπιμειδήσας, καὶ ἀγαλλιάματι κεράσας τὸ σκυθρωπὸν, συγγνώμην τε αἰτεῖ, καὶ μειλίχια προσφωνεῖ. Φησὶ γὰρ περὶ αὐτοῦ ὁ Ποιητὴς, οὕτω· Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη, ὡς γνῶ χωομένοιο, πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον. τουτέστιν, ἀνέλαβε τὸν λόγον ἀνάπαλιν, εἰπών· Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, οὔτε σε νεικείω περιώσιον, οὔτε κελεύω. Οἶδα γὰρ, ὥς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν ἤπια δήνεα οἶδε. τὰ γὰρ φρονέεις, ἅ τ' ἐγώ περ. Ἀλλ' ἴθι· ταῦτα δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθα, εἴ τι κακὸν νῦν εἴρηται. τὰ δὲ πάντα, θεοὶ μεταμώλια θεῖεν. [2] Τοῦτο δὲ μεταποιήσει τις ἂν παρῳδήσας, ὅτε τινὶ μετὰ μῖσος φιλιοῦται.

νγ'. Θαυμασία δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ἡ Ὁμηρικὴ μέθοδος. Πρὸ γὰρ τῶν πολεμικῶν ἔργων, ψυχαγωγεῖ τὸν ἀκροατὴν ἐν τούτοις, λόγων ἡδέων τε, καὶ πικρῶν κράματι. Πικροὶ μὲν γὰρ, οἱ ψόγοι· εὐπρόσιτοι δὲ, οἱ ἔπαινοι. Πρέπουσι δὲ ἄμφω προσώποις ἐνδόξοις. διὸ καὶ ταχὺ παύονται. Ἄλλως γὰρ, εἴπερ ἦν ἂν ὁμοιότης ἐν τούτοις, ἐπαχθὴς ἂν εἶναι ἡ ἐν αὐτοῖς σκωπτικὴ τραχύτης. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι σκώπτει τὸν Ὀδυσσέα ὁ βασιλεὺς, ἐπειδὴ θαρρεῖ τά γε εἰς αὐτόν. Διὸ καὶ ὡς οἰκείῳ ἀπαρατηρήτως προσφέρεται, καθὰ καὶ πρὸ τούτου τὸ βασιλικὸν συμπόσιον ἔδειξεν. Οὐ πάνυ δὲ πικρὸν τὸ σκῶμμα. Τί γὰρ μέγα δεινὸν, εἰ κακοῖς δόλοις κεκοσμῆσθαι λέγει αὐτόν, ὃς οὐκ ἐπαισχύνεταί που τὸ παντοίοις δόλοις κοσμεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις μέλεσθαι λέγει, διὰ τοὺς δόλους; ὅθεν καὶ παρασημαίνεται ὁ βασιλεὺς, ὡς οὐ φιλονεικεῖ αὐτὸν περιώσιον, ἤτοι μέγα. Δι' οὗ διδάσκει ὁ Ποιητὴς, [3] ὅπως δεῖ τοῖς φίλοις προσφέρεσθαι, ὡς δέον ὄν, μὴ νεικεῖν περιώσιον, ἵνα ὕστερον δυνάμεθα καὶ ἀρέσασθαι, ἤτοι συναρμοσθῆναι φιλικῶς, καὶ εἰς ἀριθμὸν, ὅ ἐστιν, ἁρμονίαν φιλίας ἐλθεῖν. Τὸ γὰρ νεῖκος, στάσις τε, καὶ διάστασις. Καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα.

νδ'. Ἐν δὲ τῷ, ὦ υἱὲ Πετεῶο, ἐκτείνεται ἡ λήγουσα τῆς κλητικῆς, ὡς καὶ ἑτέρωθι δηλοῦται, δίκην κοινῆς συλλαβῆς, [4] διά τε τὴν προηγουμένην δασεῖαν, καὶ διὰ τὴν ἐπικειμένην ὀξεῖαν,

accuſatur Diomedes; ideoque tacet, ut ne illatam ſibi contumeliam re ipsâ confirmet. Audierat enim, quod ſibi dictum fuerat, ſemet patre pejorem eſſe pugnâ, meliorem concione. Atque ita quidem Ulyſſes. Rex verò, quum eum jure ad iram concitatum agnoviſſet, ſubridens, vultuſque ſeveritatem hilaritate temperatam præ ſe ferens, tum veniam poſtulat, tum blandis eum mellitiſque verbis alloquitur. Sic enim de eo Poëta: Eum verò ſubridens affatus eſt, ut iratum cognovit: *πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον.* hoc eſt, *ἀνέλαβε τὸν λόγον ἀνάπαλιν. & verſâ vice, ſeu e contrario, ille quidem cœpit loqui. hoc eſt, ſermonem ſuum revocavit, emendavit, retractavit*, his potiſſimùm verbis: Generoſe Laërtiade, ingenioſiſſime Ulyſſes, neque ego, ſupra quàm decet, te objurgo, neque verò hortor. Novi namque, ut animus tuus in pectore tuo conſilia ſcit ſedata, atque æqua. eadem enim, quæ ego, ipſemet etiam ſentis. Quare ito; & hæc omnia in poſterum componemus, ſiquid nunc perperam dictum eſt. Dii hæc omnia faciant irrita. Atque hæc ſanè verba per parœdiam immutata quis imitabitur, cum, odio, atque inimicitiis depoſitis, alteri cuiquam in gratiam reconciliatur.

XCIII. Præclara porro, ac mirifica hoc loci ratio explicandarum rerum Homerica. Ante enim, quàm ad bellica facta deveniat, animum interea auditoris ſui mixtura hac verborum tum ſuavium, ac dulcium, tum amarorum, demulcet. Amaræ enim, atque acerbæ, vituperationes; laudes contra, humanæ, atque ad affabilitatem compoſitæ. Ambæ autem decent claras, atque illuſtres perſonas. Unde etiam fit, ut ii, qui reprehenduntur, confeſtim cedant, nec recitantur. Alioquin enim, ſi ii, qui reprehendunt, pari eſſent conditione, illa eorum in cavillando mordendoque aſperitas gravis prorſus eſſet, nec toleranda. Sciendum etiam eſt, regem mordacibus in Ulyſſem verbis uti, quoniam hac certè in re minimè eum metuit, nec reformidat. Ideoque incurioſiùs cum eo agit, tamquam cum neceſſario, ac familiari ſuo, ut regium ipſum convivium ſupra oſtendit. Neque verò hæc iſta cavillatio acerba admodum eſt, aut amarulenta. Quid enim admodum grave, quòd eum dicat dolis malis eſſe inſtructum, qui nec pudori alicubi ſibi eſſe ducit, omnigenis dolis inſtrui; ſed propter dolos ſe omnibus mortalibus curæ eſſe affirmat? Unde & Rex ipſe pariter ſignificat, non certè quidem ſeſe in eum invehi *περιώσιον, ultra modum, ſupra quàm decet*, videlicet *μέγα, valde, nimis, magnopere*. Quo quidem exemplo docet Poëta, quomodo amicis nos uti oporteat: quippe quum officii ratio poſtulet, ne eos ſupra modum objurgemus, ut ſcilicet poſſimus etiam poſtea *ἀρέσασθαι, placare eos, nobiſque conciliare*, ſive amicitiæ vinculo copulari nos cum iis, atque conjungi, & in numerum, hoc eſt, concordiam amicitiæ, atque charitatis, venire. Jurgium enim atque altercatio, tum diſcordia eſt, tum disjunctio animorum. Atque hæc quidem ita.

XCV. Ceterùm in illis verbis: *Ὦ υἱὲ Πετεῶο, o fili Petei*, producta eſt ultima vocativi, ut alibi etiam declaratur, communis ſyllabæ inſtar, tum propter adſpirationem litteræ præcedentis, tum

1. *ἵνα μὴ βεβαιώσῃ τοῖς ἔργοις τὴν ὕβριν*) Tacitus: *ſi iraſcare, agnita videntur; ſpreta, exoleſcunt*, Salvinus.

2. *Τοῦτο δὲ μεταποιήσει τις ἂν παρῳδήσας*) Parodiis Homericis ingenioſiſſimè antiqui, elegantiſſimèque pro re nata utebantur, quippe Homeri amatores, ſummi Poëtæ, atque incomparabilis: dictiſque propius gratiam ex eo ſimul, auctoritatemque conciliabant. *Salvin.*

3. *ὅπως δεῖ τοῖς φίλοις προσφέρεσθαι*) Cum amicis liberè agere oportet, & ad verum, non ad gratiam *παῤῥησιάζεσθαι*. In ſacris litteris: *Meliora ſunt vulnera amici, quàm oſcula inimici*. Salvinus.

4. *διά τε τὴν προηγουμένην δασεῖαν*) Quid in ſecundâ ſyllabâ vocis υἱὲ, ſpiritus vel accentus facit ad ejus productionem? Cæſura eſt, trihemimeris eſt. Hæc eſt unica, ac vera ratio. *Salvin.*

tum propter accentum acutum ſibimet impoſitum, tum quia hæc ipſa vox ad vocem ulteriorem veluti tranſmittitur, atque tranſit, tum demum quia muta ſequens poteſt illa quidem geminari. Poſitum eſt τὸ κακοῖσι δόλοισι, *malis dolis*, diſtinctionis cauſsâ, nempe ut hi doli diverſi intelligantur a dolis bonis, quibus unus aliquis laudabiliter inſtruatur: ſicuti etiam quidam alius κλεπτοσύνῃ θ', ὅρκῳ τε, *furtoque, atque jurejurando*, quæ videlicet minimè eſſent mala. Et tamen, ſi ille pariter reprehenderetur, utique dictum ſibi audiret, ſemet inſtructum eſſe κακῇ τε κλεπτοσύνῃ, καὶ κακοῖς ὅρκοις, *maloque furto, maloque jurejurando*. At enim verſutum illum, plenumque artificii Ulyſſem bonis etiam, & laudabilibus dolis inſtructum fuiſſe, propter quos mortalibus omnibus non odio ſanè erat, ſed curæ, ipſemet narrat Poëta. Sic & unus quiſpiam, qui commodè atque utiliter fraude uteretur, vacuus eſſet ille a culpâ, nec poſſet reprehendi. Siquidem, ſecundùm adagium, a fraude bonâ non alienus eſt Deus. cui certè fraudi oppoſita eſt fraus mala: qualem regi fecit Juppiter. Ideoque veluti ab hoc genere doli boni, nec vitioſi, appellatus videtur ὁ Δόλιος, *Dolius*, quod eſt nomen viri proprium; itemque ὁ Δόλοψ, *Dolops*. Simili modo a fallaciâ, atque fraude, non malâ ſcilicet, nec vituperabili, nominatus ὁ Ἐλφήνωρ, *Elphenor*, tamquam a verbo ἐλεφαίρω, quod ſignificat decipio, ut declaratur Commentariis in Odyſſeam. Ulyſſes autem, ut conſtat, ut vir doloſus, doliſque inexplebilis, genus a Mercurio ducere ferebatur. Ex Homero porrò exemplum Sophocles traxit, ut κίναδος ἐπίτριπτον, *vulpem, ſeu vulpeculam perditam*, vocaret per irriſionem Ulyſſem, veluti doloſum, ac vafrum, vulpis inſtar, quæ dicta etiam κερδώ· unde item fuerit κερδαλεόφρων, *aſtutus, ſeu fraudulentus*. Quamquam alio hic reſpectu Ulyſſem Rex vocet κερδαλεόφρονα, *callidum, atque verſutum*, tamquam ſcilicet laborantem, atque agentem, ut extra pericula ipſemet conſtituatur.

XCV. Quod dicit, καταπτώσσοντες ἀφέστατε, *trepidanter receditis, abſiſtitis, deficitis*, ſignificat, aliam quoque eſſe abſceſſionem, ſeu ceſſationem a pugnâ, non ſanè vitioſam, nec vituperabilem. qualem ſibi Ulyſſes vindicat, cum prorſus negat, ſe remiſſum eſſe poſſe, aut negligentem in pugnâ, ſi tamen acer Mars vigeat, ſeu acre prœlium committatur. quod eſt antea declaratum. Contractum eſt autem per ſyncopen τὸ ἀφέστατε, *abſiſtitis, ſeu receditis*, tamquam ab ἀφεστήκατε· ideoque eſt cum adſpiratione. Cum verò dicit, μίμνετε δ' ἄλλους, *expectatiſque alios*, τὸ ἄλλους, *alios*, intelligendum de ordinibus militum turritis, ac quadratis, ut liquidò apparet in illis verbis: καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν πρὸ ὑμῶν μάχοιντο. *etiamſi deni turriti ordines Achivorum in conſpectu veſtro pugnarent*.

Tom. III. Τό,

ξῆαν, καὶ διὰ τὴν τῆς λέξεως καταπεραίωσιν, καὶ διὰ τὸ δύνασθαι διπλασιάζεσθαι τὸ ἐπαγόμενον ἄφωνον. Τὸ δὲ κακοῖσι δόλοισι, [1] πρὸς διαφορὰν κεῖται δόλων ἑτέρων ἀγαθῶν, οἷς ἐπαινετῶς ἄν τις κοσμοῖτο· [2] καθὰ καί τις ἄλλος κλεπτοσύνῃ θ', ὅρκῳ τε, τοῖς οὐ κακοῖς. Ψεγόμενος μέντοι καὶ ἐκεῖνος, ἤκουσεν ἄν, κακῇ τε κλεπτοσύνῃ, καὶ κακοῖς ὅρκοις κεκοσμῆσθαι. Ὅτι δὲ καὶ ἀψεγέσι δόλοις ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεὺς ἐκοσμεῖτο, δι' οὓς πᾶσιν ἀνθρώποις οὐκ ἐμισεῖτο, ἀλλ' ἔμελεν, ὁ Ποιητὴς ἱστορεῖ. [3] Οὕτω τις καὶ ἀπάτῃ χρώμενος εἰς δέον, οὐκ ἂν ψέγοιτο. εἴγε, κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀπάτης ἀγαθῆς οὐκ ἀποστατεῖ θεός. ᾗ ἀντίκειται ἡ κακή, [4] ὁποίαν ὁ βασιλεὺς ἐκ Διὸς ἔπαθε. Διὸ καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἀψόγου δόλου ὠνομάσθη, ὡς εἰκός, ὁ Δόλιος τὸ κύριον, καὶ ὁ Δόλοψ. Οὕτω ἐκ τῆς οὐ φαύλης ἀπάτης [5] ὁ Ἐλεφήνωρ, [6] ὡς ἐκ τοῦ ἐλεφαίρω τὸ ἀπατῶ, καθὰ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν δηλοῦται. *Rom. p. 481.* Ὅτι δὲ Ὀδυσσεύς, ὡς καὶ δόλιος, καὶ δόλων ἄτος, ἐξ Ἑρμοῦ ἐλέγετο κατάγεσθαι, δῆλόν ἐστι. Ἐξ Ὁμήρου δὲ παρείλκυσε καὶ Σοφοκλῆς [7] κίναδος ἐπίτριπτον τὸν Ὀδυσσέα σκῶψαι, [8] ὡς δόλιον, κατὰ ἀλώπεκα τὴν καὶ κερδώ· [9] ἀφ' ἧς εἴη ἂν καὶ κερδαλεόφρων. Καὶ μὴν ἄλλως ἐνταῦθα, κερδαλεόφρονα τὸν Ὀδυσσέα ὁ βασιλεὺς καλεῖ, ὡς δῆθεν πραγματευόμενον, τὸ ἔξω κινδύνων εἶναι.

ϟέ. Τὸ δὲ καταπτώσσοντες ἀφέστατε, δηλοῖ καὶ ἑτεροίαν εἶναι μάχης ἀπόστασιν μὴ ψεκτήν· ὁποίαν ὁ Ὀδυσσεὺς οἰκειοῦται, οὐκ ἂν μεθίεσθαι τοῦ πολέμου εἰπών, εἴπερ ἦν ὀξὺς Ἄρης, περὶ οὗ προδεδήλωται. Συγκέκοπται δὲ τὸ ἀφέστατε, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀφεστήκατε. διὸ καὶ δασύνεται. Ἐν δὲ τῷ, [10] μίμνετε δ' ἄλλους, τὸ ἄλλους περὶ πύργων νοητέον, ὡς δηλοῦται ἐν τῷ, καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν πρὸ ὑμῶν, μά-

M 2 χοιν-

1. πρὸς διαφορὰν κεῖται δόλων ἑτέρων ἀγαθῶν) Dolus bonus, & dolus malus apud veteres Romanos Juriſconſultos diſtinguuntur. *Salvinus*.
2. καθὰ καί τις ἄλλος κλεπτοσύνῃ) avus maternus Ulyſſis v. 396. l. τ'. Od. *Polit.*
3. Οὕτω τις καὶ ἀπάτῃ χρώμενος εἰς δέον, οὐκ ἂν ψέγοιτο) Damnatur alibi a nobis ſententia. *Politus*.
Vide Platonem de utili deceptione, in libris de Republicâ. *Salv.*
4. ὁποίαν ὁ βασιλεὺς ἐκ Διὸς ἔπαθε) libro ſecundo Iliados: ubi malum ſomnium ab Jove Agamemnoni mittitur. *Salvin.*
5. ὁ Ἐλεφήνωρ, ὡς ἐκ τοῦ ἐλεφαίρω) Ἐλεφήνωρ Etymologici Magni Auctori, ὁ ἀνδρεῖος, quaſi ἐλληφήνωρ. τὸ γὰρ ἀνήρ, inquit, ἐν συνθέσει γίνεται [illegible]. Hæc ſanè melior etymologia. *Politus*.
6. ὡς ἐκ τοῦ ἐλεφαίρω τὸ ἀπατῶ) Ab hoc verbo ἐλεφαίρω flexit Homerus elephantinam, ſeu eburneam portam falſorum ſomniorum. Claudianus: *& vanum ſomnia mittis ebur*. Salvinus.
7. κίναδος ἐπίτριπτον τὸν Ὀδυσσέα) Sophocles in Ajace:
Ἦ τοὐπίτριπτον κίναδος ἐξάγει μ' ἔπος;
κίναδος ἡ ἀλώπηξ. Politus.
8. ὡς δόλιον, κατὰ ἀλώπεκα) Hinc vulpinari apud veteres Latinos. & apud Græcos ἀλωπεκῇ, ſeu vulpinâ pelle veſtiri, oppoſitum τῇ λεοντῇ, leoninâ pelle: hoc eſt, aſtu & dolo, non apertè, & magnanimè agere. *Salvinus*.
9. ἀφ' ἧς εἴη ἂν καὶ κερδαλεόφρων) immo verò ἀπὸ τοῦ κέρδους. videlicet παρὰ τὸ κέρδος, καὶ τὴν φρένα. Eſt κερδαλεόφρων ὁ πανοῦργος τὸ φρόνημα. Politus.
10. μίμνετε δ' ἄλλους) Μίμνειν, μένειν, *manere*, eodem ſignificatu ac apud Latinos *manere*, *opperiri*. Similiter apud Iſocratem, τοῖς ὅρκοις ἐμμένειν. *ſtare juramentis*. Salvinus.

χοιντο. Τὸ δὲ, μετὰ πρώτοισιν ἐόντας, καλὸν μὲν καὶ οὕτω γραφέν· ἂν δὲ γράψαι καὶ, ἐοῦσι, κατὰ δοτικήν. ἀμφοτέρως γὰρ ἔχει τὸ ἀσόλοικον. Ἡ δὲ τοιαύτη διπλόη τῆς συντάξεως, πολλαχοῦ διαφαίνεται. Μάχη δὲ καυστειρὴ μυριαχοῦ τῆς ποιήσεως, [1] ἡ θερμὴ, καὶ πυρόεσσα, κατὰ τὸ, [2] μάχοντο δέμας πυρός. διὸ καὶ δηϊοτὴς, καὶ δηΐς ἡ αὐτή· καὶ [3] δήϊος, πολέμιος, ἀπὸ τοῦ δαίω τοῦ δηλοῦντος τὸ καίω. [4] Ἡ δὲ γραφὴ τῆς παραληγούσης, Βοιώτιος, ὡς ἡ τῆς ὠτειλῆς. Ἀντιβολεῖν δὲ ἀεὶ παρ' Ὁμήρῳ, τὸ συναντᾶν, καὶ, ὡς εἰπεῖν, [5] ἄντην βάλλειν, καὶ ἐπιτυγχάνειν. [6] Παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις καὶ τὸ παρακαλεῖν, παρὰ τὸ [7] ἄντην ποδῶν βάλλεσθαι, ἤτοι ῥίπτεσθαι τοὺς ἱκετεύοντας.

Baſ. p. 367. Διφορεῖται δὲ κατὰ σύνταξιν ἡ λέξις. Ἐνταῦθα μὲν γὰρ μάχης ἀντιβολῆσαί φησιν, ἀντὶ τοῦ τυχεῖν, καὶ ἄντην γενέσθαι· ἀλλαχοῦ δὲ, ἦπέρ μοι [8] ἀντιβόλησαν ἐείκοσι, φησιν, ἀντὶ τοῦ, συνηντήσαν. Τὸ μέντοι κοινότερον ἀντιβολεῖν, [9] αἰτιατικὴν πτῶσιν φιλεῖ. [10] ἀντιβολῶ σε γὰρ, φαμεν. [11] Τὸ δὲ ἀκουάζεσθον, παράγωγον μέν ἐστι τοῦ ἀκούω· δηλοῖ δὲ, συγκλήτους εἶναι εἰς δαῖτα τοὺς οὕτως ἀκουαζομένους. Δῆλον γὰρ, ὡς καλοῦνται οἱ ἀκουαζόμενοι, κατὰ τὸν Ὅμηρον, δαιτός. Τὸ δὲ, δαῖτα γέρουσιν, ἑρμηνευτικόν ἐστι τοῦ οἶνον γερούσιον. Ὡς γὰρ γέρουσιν ἐφοπλίζεται δαὶς, οὕτω καὶ οἶνος. διὸ ῥηθείη ἂν, ὥσπερ οἶνος, οὕτω καὶ δαὶς γερούσιος.

Ϟϛʹ. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἀπὸ κοινοῦ, καθὰ καὶ προδεδήλωται, ἦσαν τὰ βασιλικὰ συμπόσια, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ, ἐφοπλίζωμεν Ἀχαιοὶ δαῖτα. Ἄλλως γὰρ οὐκ ἐνεχώρει, τὸν βασιλέα οἴκοθεν δαπανᾶν, ὡς τοὺς μὲν ἄλλους ἔχειν τὰ οἰκεῖα γέρα, αὐτὸν δὲ εἶναι δευόμενον. Δῆλον

Τὸ, μετὰ πρώτοισιν ἐόντας, *inter primos exiſtentes*, rectè quidem ſic ſcribitur. Sed & caſu dandi ſcribi poterat, ἐοῦσι, *exiſtentibus*. Utroque enim modo ſine vitio, ac ſolœciſmo ſcribitur. Atque hæc iſta duplex conſtruendæ orationis ratio multis quidem in locis perſpicitur. Pugna paſſim apud Poëtam καυστειρὴ, *ardens, atque fervens*, ideſt, calida, & ignea, ſecundùm illud: μάχοντο δέμας πυρός. *pugnabant, ignis inſtar*. Quare eadem etiam pugna, δηϊοτὴς, & δηΐς· & δήϊος, hoſtis, a verbo δαίω, quod ſignificat uro, atque incendo. Superioris autem vocis penultima, Bœotico more, ſimiliter ſcribitur, ut penultima τῆς ὠτειλῆς, *vulneris*. Ἀντιβολεῖν perpetuò apud Homerum idem omnino eſt, atque occurrere, obviam fieri, atque, ut ita dicam, ἄντην βάλλειν, *coram, ſive ante oculos attingere*, & conſequi, in unum aliquem incidere. Verùm apud recentiores ſignificat etiam orare, obſecrare, ſupplicare, ex eo quòd ii, qui ſupplicant, ac deprecantur, ἄντην ποδῶν βάλλονται, ſive ῥίπτονται, *ſeſe ante pedes projiciunt, ſeu ad pedes provolvunt*. Biſariam autem ea vox venit in orationis ſtructuram. Sicuti enim hoc loci dicit μάχης ἀντιβολῆσαι, *compotem fieri pugnæ*, pro τυχεῖν, *attingere, capeſſere, nanciſci*, & ἄντην γενέσθαι, *obviam fieri, coram adeſſe, præſentes adeſſe*; ita alibi dicit: ἦπέρ μοι ἀντιβόλησαν ἐείκοσι. *etiamſi mihi viginti occurriſſent*. pro συνήντησαν, *obviam facti fuiſſent*. Attamen quod communiùs uſurpatur, ἀντιβολεῖν, *orare, obſecrare, obteſtari*, caſum amat accuſandi. Solemus enim dicere: ἀντιβολῶ σε. *oro te, atque obteſtor*. Τὸ ἀκουάζεσθον, *auditis*, verbum per paragogen derivatum ab ἀκούω, *audio*: & ſignificat, eos, qui ſic audiunt, vocatos eſſe, ſeu invitatos ad convivium. Conſtat enim, eos vocari, qui, ut loquar cum Homero, ἀκουάζονται δαιτὸς, *convivium, ſeu cœnam audiunt*. Quod dicit, δαῖτα γέρουσιν, *epulum, ſeu convivium ſenibus*, valet ad explicandum οἶνον γερούσιον, *vinum dignum ſenibus, ſeu quo ſenes, tamquam eximio quodam munere, honorentur*. Sicuti enim ſenibus apparatur convivium, ſic etiam vinum. Quapropter, quemadmodum vinum, ſic etiam convivium dici poteſt γερούσιον, *ſenibus dignum*.

XCVI. Sciendum autem eſt, convivia illa regia, pariter atque antea declaratum eſt, publico agi ſumptu conſueviſſe, ut palam facit illud: ἐφοπλίζωμεν Ἀχαιοὶ δαῖτα. *apparemus nos Achivi, atque ornemus convivium*. Neque enim alioquin æquum erat, ut rex impenſam faceret de ſuo, adeo ut alii, ſua quiſque præmia, atque honoraria munera, haberent; ipſe verò egens, iiſque præ-

1. ἡ θερμὴ, καὶ πυρόεσσα) Heſychius: καυστηρὴ. καυστική. θερμὴ. ἰσχυρά. θερμώς. διαπύρῳ. Politus.
2. μάχοντο) Homerus. μάρναντο. Polit.
3. δήϊος πόλεμος) l. δήϊος πολέμιος. Polit.
Hinc manant compoſita propria nomina, Deianira, Deiphobus; *bellicoſa virago*; *terror belli*. Salvinus.
4. Ἡ δὲ γραφὴ τῆς παραληγούσης, Βοιώτιος) Etymologici Magni Auctor: καυστηρός· ἀπὸ τοῦ καίω, καύσω, κέκαυκα, κέκαυμαι, κέκαυσαι, κέκαυται. καυστηρός· καὶ κατὰ τροπὴν Βοιωτικὴν τοῦ η εἰς τὴν ει δίφθογγον, καυστειρός. Politus.
5. ἄντην βάλλειν) Hoc etymon τοῦ ἀντιβολεῖν amplexi videntur noſtri Grammatici. Suidas etiam τὸ ἀντιβολεῖ factum videtur παρὰ τὸ ἄντομαι, καὶ βολῶ. Ego tamen ſequor Etymologum derivantem τὸ ἀντιβολῶ ἀντιβολήσω ἀπὸ τοῦ μολῶ μολήσω. unde μετὰ τῆς ἀντὶ προθέσεως, καὶ τροπῇ τοῦ μ εἰς β, ἀντιβολήσω. Politus.
6 Παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις καὶ τὸ παρακαλεῖν) ἱκετεύειν. Heſychius: ἀντιβολεῖν, συναντᾶν, καὶ ἱκετεύειν. & rurſus: ἀντιβολῶ, παρακαλῶ. Suidas: ἀντιβολῶ, τὸ ἱκετεύω. Hinc ἀντιβολία apud Thucydidem, ἡ παράκλησις, δέησις, ἱκεσία. Polit.
7 ἄντην ποδῶν βάλλεσθαι, ἤτοι ῥίπτεσθαι τοὺς ἱκετεύοντας) Se provolvunt ad pedes, genua amplectuntur, in quibus Miſericordiæ numen ineſſe putabatur. Plin. hiſt. *Salvinus*.

8. ἀντιβόλησαν) Al. cum incremento in medio, ἀντεβόλησαν. Quo de incremento ita Etymologus: Ἰστέον, ὅτι τὸ ἀντιβολῶ, ἔξωθεν κλίνεται, ἠντεβόλουν, τὸ ἁπλοῦν εἰς [illegible] τὸ δὲ παρὰ Πινδάρῳ ἀντεβόλησαν, ἔσωθεν κλίνεται [illegible] τὸ συμπτωματικὸν [illegible], ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ·
Τοιοῦτοι δ' εἴπερ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν.
Regula autem illa eſt de hujuſcemodi incrementis generalis, ὅτι τὰ μετὰ προθέσεως συντιθέμενα ῥήματα, εἰ [illegible] ἔσωθεν κλίνονται, βάλλω, καταβάλλω, κατέβαλλον· εἰ δὲ πρῶτα [illegible], ἔξωθεν κλίνονται. Politus.
9. αἰτιατικὴν πτῶσιν φιλεῖ) aliquando etiam dativo. [illegible] ἀντιβολοῦσιν, καὶ [illegible].
Citat id exempli Suidas. *Polit.*
10. ἀντιβολῶ σε γὰρ, φαμεν) Ariſtophanes Nubibus:
Ἴθ'. ἀντιβολῶ σ', φίλτατ' ἀνθρώπων ἐμοί.
Dictum Atticè τὸ ἀντιβολῶ, notat Scholiaſtes. Τὸ δὲ ἀντιβολῶ, παρακαλῶ. Ἀττικῶς. Polit.
11. Τὸ δὲ ἀκουάζεσθον, παράγωγον μέν ἐστι τοῦ ἀκούω) Accipi etiam poteſt & ἀπὸ τοῦ ἀκοῆς derivari, hoc eſt, ab audito, ab aure. Simile eſt ἐνωτίζεσθαι, verbum factum a LXX. interpretibus, ut Hebraicum repræſentarent, quod in vulgatâ eſt, auribus percipere. *Salvinus.*

præmiis privatus, ſederet. Conſtat etiam, γέροντας, *ſenes*, hoc loci pro more intelligi a Poëtâ optimates, ſeu eos, qui magiſtratu atque imperio fungebantur, quibus dumtaxat convivium publico ſumptu præbebatur. Idque honoris loco Optimates tunc habebant, ut ex Homericâ ipsâ narratione fit manifeſtum. Τὰ ὀπταλέα κρέα, *carnes aſſarias, ſeu aſſatas*, dixeris etiam σῖτον ὀπτὸν, *cibum aſſum*, ut vocat quidem Herodotus. Quin & id ipſum vocabulum uſurpatur de pane, ut idem ſcriptor apertè oſtendit, ubi Ægyptiis in more eſse tradit genus quoddam loti pinſere, ex eoque conficere ἄρτους ὀπτοὺς πυρὶ, *panes inaſſatos igne*. Fit autem τὸ ὀπταλέον, *aſſarium*, *ſeu aſſatum*, pleonaſmo ſyllabæ αλ, ab ὀπτὸς, *aſſum*. Hoc ipſum verò eſt per ſyncopen ex ὀπτῶ, ὀπτήσω, ὀπτητὸς, *aſſo*, *aſſabo*, *aſſatum*. Quod enim extra ſyncopen, ac figuram dicitur ὀπτὸν, id certè ſonat adſpectabile, ac viſibile, ut teſtatur etiam Athenæus, ubi argutè comminiſcitur, piſcem crudum eſſe ὀπτὸν, *adſpectabilem*, *ac viſibilem*. Ac ſimiliter ab ἕψω, ἑψήσω, ἑψητὸν, *elixo*, *elixabo*, *elixatum*, per ſyncopen, ac mutationem litterarum, factum eſse videtur τὸ ἑφθὸν, *elixum*. Ac fortaſſe ſimili modo, atque dicitur ὀπτητὸς, ὀπτὸν, *aſſatum*, *aſſum*, dictum eſt etiam apud Ariſtotelem ἑρπετὸν, ideſt, ἑρπετὸς, *repens*, *ſeu reptile*. Τό, ὄφρα ἐθέλητον, *quantum velitis*, nunc quidem dictum eſt planè ſatis, atque perſpicuè. Verùm id ipſum alibi magis Poëticè per periphraſin dicit, πόσιος ϗ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἵεσθαι, *potûs*, *& cibi deſiderium eximere*. videlicet appetentiam explere. &, ἐξ ἔρον ἕντο. *deſiderium exemerunt*. videlicet appetentiam expleverunt. Τὸ ὁρόωτε, *videretis*, *atque ſpectaretis*, quod quidem qui poſt Homerum fuerunt, dicunt ὁρῷντε, fit ex ὁράοιτε, ὁρῷτε, pleonaſmo Ionico τοῦ ὀ in antepenultimâ. Prima ejus perſona, τὸ ὁρόῳμι, *viderem*. quod communiter dicitur ὁράοιμι, ὁρῷμι. Eſt autem τὸ, φίλως χ᾽ ὁρόωτε, *amanter*, *gratèque videretis*, idem ac ſi diceret, ἡδέως ἂν βλέποιτε. *jucundè ac libenter cerneretis*. quod contra ſeſe habet atque τὸ σὺν φόβῳ ὁρᾷν, *cernere cum terrore*, *torvis oculis intueri*.

XCVII. Πύργος, *turris*, *ſeu agmen turritum*, ſicuti etiam paullò ante explicatum eſt, ordo eſt militaris, pariter, atque τὸ πλινθίον, *laterculus*, *ſeu agmen quadratum*. Denſum erat, atque confertum agmen, quadrangulâ formâ, in modum turris, ut per comparationem alibi poſtea docet Poëta, cum coagmentato ex lapidibus parieti turrim hanc militarem aſſimilat. Aſpera porrò, & aculeata interrogatio illa eſt: Πῶς δὴ φῂς πολέμοιο μεθιέμεν; &c. *quomodo dicis, nos in pugnâ remiſſos eſſe, atque negligenter?* quaſi ſcilicet nihil rex habeat, quod reſpondeat. Mars ὀξὺς, *acer*, *ſeu acutus*, eorum eſt, qui, ſignis jam collatis, prælium commiſerunt. Mars enim qui dicitur, antequam acie, ſive armis, confligant, non eſt ille quidem acutus; ſed, pene dixerim, obtuſus, atque hebes, quòd integri adhuc, & invulnerati maneant pugnatores. Præterea, ut alibi etiam decla-

λον δὲ ϗ, ὡς γέροντας κἀνταῦθα συνήθως τοὺς ἐντίμους λέγει, οἷς μόνοις ἦν ἡ ἀπὸ κοινοῦ δαίς, ἣν τιμίαν ἔκρινον οἱ τότε ἀριστεῖς, ὡς ϗ ἡ Ὁμηρικὴ ἱστορία δηλοῖ. Τὰ δὲ ὀπταλέα κρέα, ϗ [1] σῖτον ὀπτὸν ῥηθείη ἂν, καθ᾽ Ἡρόδοτον. Καὶ ἐπὶ ἄρτου δὲ ἡ τοιαύτη λέξις τίθεται, ὡς ὁ αὐτὸς δηλοῖ, ἐν οἷς λέγει, ὅτι λωτοῦ τι εἶδος πτίσαντες Αἰγύπτιοι, [2] ποιοῦνται ἐξ αὐτοῦ ἄρτους ὀπτοὺς πυρί. Γίνεται δὲ τὸ μὲν ὀπταλέον, πλεονασμῷ τῆς αλ συλλαβῆς, ἐκ τοῦ ὀπτόν· αὐτὸ δὲ, κατὰ συγκοπὴν, ἐκ τοῦ ὀπτῶ ὀπτήσω ὀπτητόν. [3] Τὸ γὰρ ἀπαθὲς ὀπτὸν, τὸ θεατὸν δηλοῖ, [4] ὡς ϗ Ἀθήναιος λέγει, ἔνθα σοφίζεται, εἶναι ἰχθὺν ὠμὸν, ὀπτόν. Ἔοικε δὲ ὁμοίως ἐκ τοῦ ἕψω ἑψήσω ἑψητὸν, γενέσθαι τὸ ἑφθὸν, κατὰ συγκοπὴν, ϗ τροπήν. Τάχα δὲ καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ ὀπτητὸν ὀπτὸν, εἴρηται παρ᾽ Ἀριστοτέλει ϗ ἑρπετὸν τὸ ἑρπετόν. Τὸ δὲ, ὄφρα ἐθέλητον, νῦν μὲν σαφῶς εἴρηται· ἀλλαχοῦ δὲ περιφράζων ποιητικώτερον, πόσιος ϗ ἐδητύος ἐξ ἔρον εἷναι φησιν. ἤγουν τὴν ἐπιθυμίαν πληρῶσαι. [5] ϗ, ἐξ ἔρον ἕντο. ἤγουν τὴν ἐπιθυμίαν ἐπλήρωσαν. Τὸ δὲ, ὁρόωτε, ὅπερ οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον ὁρῷντε φασιν, ἐκ τοῦ ὁράοιτε ὁρῷτε γίνεται, πλεονασμῷ Ἰωνικῷ τοῦ προπαραληγοντος ὀ. Πρῶτον δὲ αὐτοῦ πρόσωπον, [6] τὸ ὁρόῳμι, [7] οὗ κοινὸν τὸ ὁράοιμι ὁρῷμι. Ἔστι δὲ τὸ, φίλως χ᾽ ὁρόωτε, ταυτὸν τῷ, ἡδέως ἂν βλέποιτε. ὃ διαστέλλεται πρὸς τὸ [8] σὺν φόβῳ ὁρᾷν.

ϟζ΄. Πύργος δὲ, ὡς ϗ πρὸ μικροῦ ἐῤῥέθη, τάξις στρατιωτικὴ, καθὰ ϗ τὸ πλινθίον. Πεπύκνωτο δὲ τετραγωνοειδῶς, κατὰ σχῆμα πύργου, ὡς διδάξει παραβολικῶς ἀλλαχοῦ ὁ Ποιητὴς, [9] ἁρμονίᾳ λίθων τοίχου εἰκάσας τοῦτον τὸν ταχτικὸν πύργον. Τὸ δὲ, πῶς δὴ φῂς πολέμοιο μεθιέμεν; ϗ ἑξῆς, τραχέως ἠρώτηται, ὡς τοῦ βασιλέως μὴ ἔχοντος ἀποκρίνασθαι. Ὀξὺς δὲ Ἄρης, ὁ τῶν ἤδη συμβεβληκότων εἰς μάχην. ὁ γὰρ πρὸ τῆς συμβολῆς τῆς μεθ᾽ ὅπλων, οὐκ ὀξύς ἐστιν, ἀλλ᾽, ὡς εἰπεῖν, ἀμβλὺς, διὰ τὸ ἀτρώτους ἔτι, ϗ ἀτρώτους μένειν τοὺς ἀντιμάχους. Καὶ ἄλλως δὲ, καθὰ ϗ Rom.p.482.
ἀλ-

1. σῖτον ὀπτὸν) Dubitant nonnulli, an ſingulari numero dicatur τὸ σῖτον per genus neutrum. Numero enim tantùm multitudinis, veluti per metaplaſmum generis, inveniuntur τὰ σῖτα apud Herodotum, aliosque idoneos ſcriptores. Sic σῖτα e MS. Mediceo apud eumdem Herodotum reſtituit Jacobus Gronovius lib. 5. num. 34. παρεσκευάσαντο δὲ, ὡς πολιορκησόμενοι, ϗ σῖτα, ϗ ποτά. ubi antea edebatur σιτία. Politus.

2. ποιεῦνται ἐξ αὐτοῦ ἄρτους ὀπτοὺς πυρί) Herodotus in Euterpe: ϗ ἔπειτα τὸ ἐκ τῆς μέσης τοῦ λωτοῦ, τῇ μήκωνι ἐὸν ἐμφερὲς, πτίσαντες, ποιεῦνται ἐξ αὐτοῦ ἄρτους ὀπτοὺς πυρί. Politus.

3. Τὸ γὰρ ἀπαθὲς ὀπτὸν, τὸ θεατὸν δηλοῖ) τὸ φαινόμενον. Ὀπτὸν ſignatur quem vocat per irriſionem Lucianus in Lexiphane, exponit Scholiaſta τὸν ὁρώμενον, παρὰ τὸ ἀπαθῶς ἀπὸ τοῦ πυρὸς ὁρᾶσθαι. Politus.

4. ὡς ϗ Ἀθήναιος) Chamæleon Heracleota apud Athenæum de Laſo Hermionenſi. τὸν Λᾶσον φασὶ τὸν ὠμὸν ἰχθὺν, ὀπτὸν εἶναι φάσκειν. θαυμαζόντων δὲ πολλῶν, ἐπιχειρεῖν λέγειν, ὡς ὃ ἐστιν ἀκοῦσαι, τοῦτ᾽ ἐστιν ἀκουστόν· ϗ ὃ ἐστι νοῆσαι, τοῦτ᾽ ἐστι νοητόν. ὡσαύτως ἂν ϗ ὃ ἐστιν ἰδεῖν, τοῦτ᾽ εἶναι ὀπτόν. Politus.

5. ϗ, ἐξ ἔρον ἕντο) Virg.
Poſtquam exempta fames epulis.
Salvin.

6. τὸ ὁρόῳμι) l. τὸ ὁρόῳμι. Polit.

7. οὗ κοινὸν) l. ὃ κοινόν. Polit.

8. σὺν φόβῳ ὁρᾷν) torvè intueri. φοβερῶς ὁρᾷν. Salvin.

9. ἁρμονίᾳ λίθων τοίχου εἰκάσας τοῦτον τὸν ταχτικὸν πύργον) Sic linguâ vernaculâ *columnam militum* dicimus. Salvinus.

ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ὀξὺς Ἄρης, διὰ τὸν ὀξὺν σίδηρον, [1]ὃς καὶ αὐτὸς Ἄρης κατὰ ἀλληγορίαν λέγεται· ἵνα ᾖ ἐγείρειν ὀξὺν ἄρηα, τὸ μὴ καταχωμίζειν ὑπὸ ἡσυχίᾳ τὰ ὄργανα τῆς μάχης, ἀλλ᾽ ἐγείρειν, καὶ ἐπανιστᾶν τοῖς ἐχθροῖς. Τὸ δὲ, ὄψεαι, ἢν ἐθέλῃσθα, καὶ ἑξῆς, σκῶμμά τι λεληθὸς ἔχει πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ὀξέως πολέμου μὴ ἂν δυνησόμενον ἐπέρχεσθαι καθ᾽ ἡσυχίαν, καὶ ἐπιτηρεῖν τοὺς στρατηλύς. Διὸ καὶ εἴποι ἄν τις, τὸ, ἢν ἐθέλῃσθα, ταυτὸν εἶναι τῷ, εἰ δύνασαι. Πολλαχοῦ γὰρ καὶ ἐπὶ τοιούτου σημαινομένου τίθεται τὸ ἐθέλειν. Τὸ δὲ μεμήλῃ, ἐκ παρακειμένου τοῦ μέμηλα, ὡς καὶ τὸ ὀλώλῃ ἐκ τοῦ ὄλωλα, καθὰ καὶ προδεδήλωται. Τὸ δὲ, Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα, ὀνειδισμόν τινα ἔχει, ὡς τοῦ Ὀδυσσέως πατρὸς μὲν ὄντος, διὰ δὲ τὸν βασιλέα, παρ᾽ οὐδὲν θεμένου τὰ φίλτατα, καὶ νῦν ὑβριζομένου, ἐφ᾽ οἷς ἔδει αὐτὸν καὶ ἀμοιβῆς τυχεῖν μεγάλης. Τὸ δὲ, προμάχοισι μιγέντα, ἔστι μὲν [2]περίφρασις τοῦ προμαχόμενον· φιλεῖται δὲ Ὁμήρῳ, κατὰ τὴν αὐτοῦ φραστικὴν, καθὰ καὶ Πινδάρῳ, παρ᾽ ᾧ καὶ τὸ νικῆσαι, [3]νίκῃ μιγῆναι λέγεται.

ϟη΄. Τὸ δὲ, [4]ἀνεμώλια [5]βάζεις, ταυτόν ἐστι τῷ, ψευδῆ λέγεις. Ὁ μὲν γὰρ ἀληθὴς λόγος, πράγμασιν ἐγκαθήμενος, οὐκ ἂν ἀνέμοις λέγοιτο φέρεσθαι· ὁ δὲ ψευδὴς, κενεμβατῶν, ἀέρος μόνον ἐστὶ πληγὴ, καὶ πλέον οὐδέν. Σημείωσαι δὲ, ὅπως ὁ μὲν συνετὸς ῥήτωρ, Ὀδυσσεὺς, ἀνεμώλια βάζειν τὸν βασιλέα λέγει, οὐ πάνυ τραχύνων τὸ σκῶμμα· Σθένελος δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς ἀπαιδευτότερον λαλῶν, μὴ ψεύδεο, φησὶν, ἐπιστάμενος [6]σάφα εἰπεῖν. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι, ὥσπερ σόος σῶς, κατὰ συναίρεσιν τῶν δύο μικρῶν ὀ εἰς μέγα, καὶ πρόωρα πρῶρα, καὶ [7]ὁμοορόφιος, ὁμωρόφιος, καὶ τὸ οἰκίδιον, ὠκίδιον, οὕτω καὶ ἀνεμοόλια [8]ἀνεμώλια τὰ ἀνέμοις οἷον ὀλλύμενα, καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἀνεμόφθορα.

Τὸ

declaratur, Mars dicitur acutus, eo quia acutum eſt ferrum, quod ipſum pariter per allegoriam Martis nomine intelligitur: adeo ut ἐγείρειν ὀξὺν ἄρηα, *excitare acutum Martem*, idem ſit, atque otio, & quieti minimè omnium tradere inſtrumenta bellica, ſeu arma; ſed ea excitare, atque in hoſtes erigere. Verba illa, Ὄψεαι, ἢν ἐθέλῃσθα, &c. *videbis, ſi volueris*, & quæ deinceps ſequuntur, occultum convicium habent in regem: quippe quòd tempore ipſo, atque articulo acris pugnæ fieri nequaquam poſſit, ut per otium accedat, ductoreſque ordinum obſervet. Quare etiam unus aliquis affirmaverit, illud, ἢν ἐθέλῃσθα, *ſi velis*, idem eſſe, ac ſi dixiſſet, εἰ δύνασαι, *ſi potes*. Sæpe namque in hoc iſto ſignificatu ponitur τὸ ἐθέλειν, *velle*. Τὸ μεμήλῃ, *curæ fuerint*, fit ex Præterito μέμηλα, *curæ ſum, vel fui*, ut τὸ ὀλώλῃ, *perierit*, ex ὄλωλα, *perii*, ſicuti etiam antea declaratum eſt. Quod ait, Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα, *Telemachi dilectum patrem*, exprobrationem quamdam continet: eo quòd ſcilicet Ulyſſes, quum ſit pater; tamen propter regem, chariſſimarum ſibi rerum nullam rationem habeat, & nunc etiam ob id ipſum injuriâ afficiatur, pro quo magnam ſibi gratiam referri oportebat. Τὸ, προμάχοισι μιγέντα, *anteſignanis immixtum, ſeu cum primis pugnatoribus commixtum*, dictum eſt per periphraſin pro προμαχόμενον, *in primâ acie pugnantem*: eaque periphraſis familiaris eſt, atque in deliciis Homero, pro eâ, qua ipſe valet, eloquendi copiâ, & facilitate: ſicuti etiam Pindaro, apud quem vincere dicitur νίκῃ μιγῆναι, *victoriæ admiſceri*.

XCVIII. Τὸ, ἀνεμώλια βάζεις, *ventoſa dicis, ac vana*, idem eſt, ac ſi diceret, ψευδῆ λέγεις, *falſa dicis, a veroque aliena*. Sicuti enim ſermo verus, utpote qui in rebus inſidet, atque jam hæret, dici nequit ventis ferri; ſic e contrario falſus graditur per inane, quippe qui percuſſio tantùm ſit aëris, & nihil amplius. Velim autem, obſerves, quàm non mordaci, neque asperâ in regem cavillatione prudens ille Orator Ulyſſes utatur, cum inania eum, atque ventoſa dicere affirmat: quum tamen poſtea Sthenelus licentioribus illis, & procacioribus verbis eum alloquatur: μὴ ψεύδεο, ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν. *Ne mentiaris, quum ſcias verè loqui*. Porro autem, ſicuti σόος, *ſalvus*, contractis per ſynæreſin parvis duobus ο in magnum, dicitur σῶς, & πρόωρα, *prora*, πρῶρα, & ὁμοορόφιος, *contubernalis, domeſticus, ſub eodem tecto habitans*, ὁμωρόφιος, & τὸ οἰκίδιον, *parva domus, ædicula*, ὠκίδιον: ſic etiam ſciendum, ἀνεμοόλια, *ventoſa, vana, inania*, dicta ἀνεμώλια, ideſt, ea, quæ ἀνέμοις οἷον ὄλλυνται, *a ventis veluti perduntur*, atque, ut ita dicam, ἀνεμόφθορα, *ea, quæ a ventis corrumpuntur, ac diſperduntur*. Τὸ ἐπιμειδήσας,

ſub-

1. ὃς καὶ αὐτὸς Ἄρης κατὰ ἀλληγορίαν λέγεται) Chymici etiam ferrum, ut Poeta, Martem appellant. *Salvinus*.

2. περίφρασις τοῦ προμαχόμενον) l. περίφρασις. Polit.

3. νίκῃ μιγῆναι) Pindarus Nem. Od. 2. ὑπὸ στεφάνοις ἔμιχθεν ἤδη. Politus.

Ita etiam Ἐμίχθη, καὶ φιλότητι μιγῆναι, *lecto & amicitiâ miſceri*, pro concumbere. ex quo Virg.

. . . . *placidumque petivit*

Corporis infuſus gremio per membra ſoporem.

Salvinus.

4. ἀνεμώλια) ἀνεμώλιος, qui ventis fertur, qui in auras evaneſcit, irritus. Ovid. de Arte: *perjuria ridet amantum Jupiter, & ventos irrita ferre jubet*. Horat. *Muſis amicus triſtitiam & metum Tradam protervis in mare Creticum Portare ventis*. ὑπηνέμια Græci; Latini *ova ſubventanea*, dixere, quæ ova inania, & vana dicimus, ſterilia, & infecunda. *Salvinus*.

Etymologici Magni Auctor: Ἀνεμώλιος, ὁ μάταιος. παρὰ τὸν ἄνεμον γίνεται, ἀνεμώνιος, καὶ ἀνεμώλιος. ἢ ὅτι ἀνώδυνος. τὰ ὑπὸ ἀνέμων ὀλλύμενα. σὺ δὲ ταῦτ᾽ ἀνεμώλια βάζεις. ἀντὶ τοῦ ἀνεμοφόρητα, ἀνέμοις ὅμοια. Politus.

5. βάζεις) βάζω, dico, loquor, derivatur ἀπὸ τοῦ φάω, φῶ, φημί. & per paragogen φάζω, & mutatione unius literæ labiorum in alteram, βάζω. Salvinus.

Mihi placet derivare τὸ βάζω ἀπὸ τοῦ βοάζω per ſyncopen. quo etymologia probata eſt etiam Etymologo: ἔστι βάζω τὸ λέγω. ὅπερ ἀπὸ τοῦ βιάζω κατὰ συγκοπὴν γίνεται. & rurſus: δύναται δὲ εἶναι καὶ παρὰ τὸ βοῶ, βοάζω, καὶ συγκοπῇ, βάζω. Politus.

6. σάφα εἰπεῖν) Poëtis σαφής, perſpicuus, paſſim pro ἀληθής, verus, namque perſpicua eſt veritas, clara, candida. *Salvin*.

7. ὁμοορόφιος) & ὁμωρόφιος. *ſub eodem lacunari, ſeu tecto habitans*. Salvin.

8. ἀνεμώλια τὰ ἀνέμοις οἷον ὀλλύμενα) Sic apud Etymologum ἀνεμώλια τὰ ὑπὸ ἀνέμων ὀλλύμενα. quaſi ſcilicet dicta ſint ἀνεμώλια ἀπὸ τοῦ ἄνεμος, & a verbo ὄλλυμι. Heſychio ἀνεμώλια videntur vocata ὑπὸ τὸ μετὰ τῶν ἀνέμων μολύνειν, καὶ φέρεσθαι τὰ τοιαῦτα. At amico Etymologus prorſus negat id nominis eſſe compoſitum. *Politus*.

ſubridens, ſeu leniter arridens, vox in præſens percommoda, ac tempeſtiva. Quum enim rex eò excandeſcentiæ, atque indignationis proceſſerit, ut in convicia, & contumelias proruperit; non eum procinus abſiſtere irâ, ab eâque ſic recedere oportebat, ut toto etiam oris hiatu in riſum effunderetur. Illud verò unum ſatis ſuperque eſt, ut ſereniorem tranquillioremque vultum, veluti in modum ridentis, cum gravitate præ ſe ferat, itaque animi fluctuationem ſedet. quod & alibi riſus ipſe efficit, pro ratione fingendarum rerum Homericâ. Τὸ, γνῶ χωομένοιο, *iram ejus cognovit*, pari eſt ordine, atque illud: πολέμων εὖ εἰδώς. *rei bellicæ benè peritus.* & εἰδὼς πυγμαχίης. *peritus pugnandi ceſtu.* Ideoque, pariter atque illa, conſtruitur cum genitivo. ita ut τὸ γνῶ χωομένοιο, *iram ejus cognovit, iratum animum ejus ſenſit*, perinde ſit, ac ſi diceret: γνῶσιν, καὶ εἴδησιν ἔσχεν ὀργιζομένου. *notitiam habuit, ſeu in cognitionem venit animi ejus irati.* Tale & in Odyſſeâ illud: γνώτην ἀλλήλων. *Sui ipſorum notitiam invicem perceperunt. Semet invicem agnoverunt.* Τὸ πολυμήχανε, *ingenioſiſſime, ſolertiſſime, mirâ ſolertiâ prædite, conſiliorum artifex*, dextrè admodùm, atque aptè prolatum eſt in commendationem, ac laudem: ſicuti ſupra τὸ πολύμητις Ὀδυσσεύς, *prudens Ulyſſes.* Hoc enim altero ſermone vertit rex in honorificentiorem partem, atque in melius immutat id, quod dixerat, κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε, *malis dolis inſtructe*, dum Ulyſſem vocat πολύμητιν, *valde prudentem*, & πολυμήχανον, *perquam ſolertem.* quaſi ſcilicet ſic eum vocari deceat, quòd ἡ μηχανὴ, *machina, atque artificium*, honeſtiùs atque honorificentiùs dicatur, quàm ὁ δόλος, *dolus*, ac præſertim quia in ejus vocis compoſitionem venit τὸ πολὺ, *multum.* Namque alioquin in reprehenſionem caderet is, qui non πολυμήχανος, *promptus ad multa machinanda*; ſed παμμήχανος, *promptus ad machinanda omnia*, vocaretur: tametſi minori hic vituperationis notâ afficeretur, quàm ὁ παντοίοις δόλοις κεκοσμημένος, *is, qui dolis omnigenis eſt inſtructus.* ſicuti etiam ſub vituperationem cadat is, qui ex mentis inopiâ dicatur ἀμήχανος, *expers artificii, minimè ſolers, improvidus, inops conſilii*, ut ἀνόητος, *inſipiens, fatuus, ſtultus.*

XCIX. Ulyſſem porro rex celebrat, tum a patre, pariter atque Meneſtheum, tum etiam a fortunâ, itaque eum demulcet illis verbis: Διογενὴς Λαερτιάδη. *Orinnde ab Jove Laertiada.* Hæc autem omnia ad mores pertinent, aptaque ſunt ad docendum, qua tandem ratione ſervire temporibus oporteat. Τὸ περιώσιον, *id, quod modum ſuperat, atque excedit*, ut & alibi declaratur, ſimiliter fit, atque τὸ θαυμάσιον, *mirificum, ſeu admirabile.* Sicuti enim illud Jonicè deductum eſt ex θαυμάζω, θαυμάσω, *miror, mirabor*; ita & hoc alterum ex περιαύω, περιαύσω, *vociferor, vociferabor*, quod ſignificat clamo. adeo ut ſit περιαύσιον, quod ob elatam vocem poteſt exaudiri, &, rejectâ litterâ υ, περιώσιον. Verba illa: Οἶδα, ὥς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι, &c. *Novi, ut tibi animus in pectore, &c.* valent ad amicitiam excitandam. Quod item ait, τὰ γὰρ φρονέεις, ἅ τ' ἐγὼ περ.

quæ

Τὸ δὲ ἐπιμειδήσας, καίριον ἐν τοῖς παροῦσιν. Οὐ γὰρ ἐχρῆν, τὸν βασιλέα οὕτω θυμωθέντα, ὡς καὶ ὑβρίσαι, ταχὺ μεταβληθῆναι τοῦ χόλου, ὡς καὶ χανδὸν γελάσαι. Ἀρκεῖ δὲ μόνον σεμνῶς γαληνιάσαι ὡς εἰς μειδίαμα, καὶ οὕτω καταστορέσαι τὴν κύμανσιν τῆς ψυχῆς. ὁποῖόν τι ἐν ἄλλοις καὶ ὁ γέλως ἀνύει, κατὰ Ὁμηρικὴν μέθοδον. Τὸ δὲ, γνῶ χωομένοιο, σύστοιχόν ἐστι τῷ, πολέμων εὖ εἰδώς· καὶ εἰδὼς πυγμαχίης. διὸ καὶ γενικῇ κατ' ἐκεῖνα συντάσσεται, ἵνα ᾖ τὸ γνῶ χωομένου, ἀντὶ τοῦ, γνῶσιν, καὶ εἴδησιν ἔσχεν ὀργιζομένου. Τοιοῦτο δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, γνώτην ἀλλήλων. Τὸ δὲ πολυμήχανε, πάνυ δεξιῶς ἐξεφωνήθη, πρὸς ἔπαινον· ὥσπερ ἀνωτέρω αὐτοῦ τὸ πολύμητις Ὀδυσσεύς. Τὸ γὰρ, κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε, μεταλαβὼν ἐν τῇ δευτέρᾳ προσφωνήσει σεμνότερον [1] ὁ βασιλεὺς, πολύμητιν, καὶ πολυμήχανον τὸν Ὀδυσσέα καλεῖ· ὡς οὕτω δέον αὐτὸν καλεῖσθαι, οἷα τῆς μηχανῆς εὐφημοτέρας οὔσης τοῦ δόλου, καὶ μάλιστα [2] διὰ τὴν μετὰ τοῦ πολὺ, σύνθεσιν. Ἄλλως γὰρ ὁ μὴ πολυμήχανος, ἀλλὰ παμμήχανος, ψέγοιτ' ἄν, εἰ καὶ ἔστ' ἔλαττον τοῦ παντοίοις δόλοις κεκοσμημένου. ὥσπερ ἂν ψεκτέος εἴη καὶ ὁ κατ' ἔλλειψιν τοῦ φρονεῖν, ἀμήχανος, ὡς ἀνόητος. Baſ. p. 368.

ϞΘ'. Σεμνύνει δὲ τὸν Ὀδυσσέα ὁ βασιλεὺς [3] καὶ ἀπὸ τοῦ πατρὸς, καθὰ καὶ τὸν Μενεσθέα, καὶ ἀπὸ τῆς τύχης δὲ, καὶ οὕτως ἐκθεραπεύει καὶ αὐτὸν, εἰπών· Διογενὲς Λαερτιάδη. Ἠθικὰ δὲ ταῦτα πάντα, καὶ εἶα διδάσκειν, ὅπως δεῖ καθομιλεῖν τοὺς καιρούς. Τὸ δὲ περιώσιον, ὡς καὶ ἑτέρωθι δηλοῦται, καθ' ὁμοιότητα γίνεται τῷ, θαυμάσιον. Ὡς γὰρ ἐκεῖνο Ἰωνικῶς ἐκ τοῦ θαυμάζω θαυμάσω κεκίνηται, [4] οὕτω καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ περιαύω περιαύσω τὸ φωνῶ· ἵνα ᾖ περιαύσιον τὸ ἐξάκουστον τῇ ἐκφωνήσει, καὶ ἀποβολῇ τοῦ υ, περιώσιον. Τὸ δὲ, Οἶδα, ὥς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι, καὶ ἑξῆς, φιλίας ἐστὶ παραστατικόν. Τὸ δὲ, τὰ γὰρ φρονέεις, ἅ τ' ἐ-

γώ

1. ὁ βασιλεὺς, πολύμητιν) Confuſus ab Euſtathio rex cum Poëtâ. Non enim rex vocat nunc πολύμητιν Ulyſſem, ſed tantùm πολυμήχανον: quem paullò ante πολύμητιν Poeta, ſeu ipſa Poëtæ Muſa, laudaverat. *Politus.*

2. διὰ τὴν μετὰ τοῦ, πολὺ, σύνθεσιν) Ulyſſem quum Homerus initio Odyſſeæ ſolenni titulo vocaſſet πολύτροπον, ſtatim ſubjunxit hujus epitheti explicationem: Πολλῶν δ' ἀνθρώπων. quam ſatis habuit Horatius exprimere illo verſu: *Qui mores hominum multorum vidit, & urbes.* Salvinus.

3. καὶ ἀπὸ τοῦ πατρὸς) Nominare aliquem a patre, honoris genus. Socrates Alcibiadi: ὦ παῖ Κλεινίου. *o fili Cliniæ.* Alicubi autem non tantum a patre, ſed etiam a matre nominat, majoris honoris gratiâ, quum ille eſſet ἀμφιλαφὴς, ideſt, ab utroque latere nobiliſſimus: ὦ παῖ Κλεινίου, καὶ Δεινομάχης. *o, fili Cliniæ, & Dinomaches.* Salvinus.

4. οὕτω καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ περιαύω περιαύσω) τὸ περιώσιον Etymologus derivat παρὰ τὸ ὄσσαν, κατ' ἔκτασιν τὸ ὁ εἰς ω· καὶ ὑπερῴσιον ὁμοίως. Polit.

γώ περ, συνετέλεσέ τι καὶ αὐτὸ [1] τῷ προτέρῳ εἰπόντι, ὅτι ὁ φίλος ἄλλος ἐγώ. Δεῖ γὰρ, ὡς ἐν τοῖς ἄλλοις, [2] κοινόν τινα ἐν κοινοῖς, κατὰ τὴν Τραγῳδίαν, τῷ φίλῳ ξυνεῖναι, οὕτω καὶ ὁμοφρονεῖν, ὡς αὐτὸν ἐκεῖνον εἶναι κατὰ πάντα. [3] ὅπου γε καὶ τάφους κοινοῦσθαι οἱ φίλοι, καὶ τὰ ὀστᾶ σφίσι μίγδ' ἀλλήλοισιν ἐν ὁμῇ σορῷ κεῖσθαι. ὅθεν πάνυ καλῶς εἴληπται
Rom. p. 483. καὶ τὸ, ὦ οὗτος, καὶ ὦ αὕτη, ἀντὶ τοῦ, ὦ φίλε, καὶ ὦ φίλη. ὡς τῶν οὕτω καλούντων, δεικτικῶς τιθέντων τὸ, οὗτος, καὶ τὸ, αὕτη, καὶ ἑαυτοὺς ὑποδεικνύντων, καὶ μονονουχὶ λεγόντων, ὦ ἐγώ· ὡς ταυτὸν ὂν ἐπὶ φίλου εἰπεῖν, ὦ σὺ, [4] καὶ ὦ ἐγώ. Δηναιὰ δὲ τὰ βουλεύματα, [5] παρὰ τὸ δὴν, ὃ σημαίνει τὸ ἐπὶ πολύ· ἀφ' οὗ καὶ δηναιὸς ὁ πολυχρόνιος. χρόνου γὰρ χρεία τοῖς ὀρθὰ βουλευομένοις. Κατὰ γὰρ τὴν Τραγῳδίαν, [6] φρονεῖν οἱ ταχεῖς, οὐκ ἀσφαλεῖς. [7] Μεταμώνια δὲ τὰ μάταια, καὶ μὴ ὀνοῦντα, ὅ ἐστιν, ὠφελοῦντα· ἵνα [8] ἐκ τοῦ μὴ στερητικοῦ, καὶ τοῦ ὀνῶ, ἔχῃ κρᾶσιν ἡ λέξις, τὸ ο, καὶ η εἰς ω μέγα. [9] ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ δῶμα γίνεται, [10] καὶ ἐπὶ τοῦ σιωπὴ, καὶ ἑτέρων πολλῶν. [11] Εἰ δὲ καὶ μεταμώλια γράφεται, εἴη ἂν ὁ σχηματισμὸς Ἀττικός. Ἀθηναῖοι γὰρ ἀντὶ τοῦ ν, ἔστιν ὅτε λ τιθέασιν. ὁποῖον καὶ τὸ νίτρον, καὶ ὁ πνεύμων, ἃ ἐκεῖνοι λίτρον φασὶ, καὶ πλεύμονα, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Κωμικὸς ἐν τῷ, [12] ψευδολίτρου κονίας. καὶ ἐν τῷ, [13] πλευμόνων ἀνθάψεται. Ὅμοιον δὲ τούτοις καὶ τὸ νεογιλόν. κἀνταῦθα γὰρ τὸ λ τῷ ν ἀντέγκειται. [14] Νεογιλὸν γὰρ τὸ νεωστὶ γινόμενον, καὶ, ὡς ἂν αὐθ' εἰς κοινότερον φράσαι,

que enim ego, tute eadem ſentis, id quoque ipſum adjumento quodammodo fuit cuidam veterum, ut diceret: amicus alter ego. Quemadmodum enim in aliis rebus ita ſibi cum amico verſandum eſt, quaſi, ut eſt in Tragœdiâ, in communi bonorum conſortio ſis tu illi communis; ſic etiam eadem, atque ille eſt, animi ſententiâ præditus ſis, oportet: ut ſcilicet ille ipſe ſis in omnibus rebus. quandoquidem amici vel ſepulcra ſibi volunt eſſe communia, eorumque oſſa ſimul inter ſeſe commixta in eadem urnâ collocantur. Unde pulchrè admodum acceptum eſt illud, ὦ οὗτος, *heus tu, de viro*, & ὦ αὕτη, *heus tu, de feminâ*, pro ὦ φίλε, *o amice*, &, ὦ φίλη, *o amica*. quaſi ſcilicet ii, qui ſic vocant, in modum demonſtrandi uſurpent τὸ οὗτος, *hic*, & τὸ αὕτη, *hæc*, ipſique ſemet tacitè commonſtrent, ac propemodum dicant, ὦ ἐγώ. *o ego*. perinde quaſi idem ſit dicere de amico, ὦ σὺ, *heus tu*, atque ὦ ἐγώ, *heus ego*. Δηναιὰ dicta conſilia, a δὴν, *diu*, quod ſignificat ad multum tempus; a quo etiam δηναιὸς, *diuturnus*, ideſt, longævus. Tempore enim, & maturitate iis opus eſt, qui recta dant conſilia: eo quia, ſecundum Poëtam Tragicum, qui citi, ac veloces ſunt ad deliberandum, ii ſanè minimè omnium tuti, neque a periculo, atque ab errore immunes. Μεταμώνια eadem, atque irrita, & vana, & μὴ ὀνοῦντα, hoc eſt, ὠφελοῦντα, *non afferentia utilitatem, ſeu inutilia*. ita ut hæc vox craſin habeat ex μὴ, *ne, non*, particulâ privationis, & ex ὀνῶ, *juvo, utilitatem affero*, craſin videlicet τοῦ ο, & τοῦ η in ω magnum. Sicuti etiam fit in δῶμα, *domus*, & in σιωπὴ, *ſilentium*, atque in pleriſque aliis vocibus. Sin autem ſcribitur μεταμώλια, fuerit figuratio Attica. Namque Athenienſes pro litterâ ν adhibent interdum λ. cujuſmodi eſt τὸ νίτρον, *nitrum*, & ὁ πνεύμων, *pulmo*. quæ illi quidem λίτρον, *nitrum*, dicunt, & πλεύμονα, *pulmonem*, ut apertè oſtendit illud Comici: ψευδολίτρου κονίας. *lixivio e nitro adulterino*. & illud: πλευμόνων ἀνθάψεται. *pulmones dilaniabit*. Hujuſcemodi etiam τὸ νεογιλόν, *recens natum*. Nam & hìc poſitum eſt τὸ λ pro ν. quum idem ſit νεογιλὸν, atque τὸ νεωστὶ γινόμενον, *recens ortum, ſeu in lucem editum*, atque ut unam communiorem vocem pro alterâ adhibeam, νεογνόν.

1. τῷ προτέρῳ εἰπόντι, ὅτι ὁ φίλος ἄλλος ἐγώ) Ariſtoteles Magnor. Moral lib. 2. c. 15 ἐπειδὰν τις ἐπὶ τὸν φίλον ἐπιβλέψας ἴδοι, τί ἐστι, καὶ ὁποῖός τις ὁ φίλος. ὁ φίλος ἕτερος ὡσπερ εἶναι ἐγώ· ἐάν γε σφόδρα φίλον ποιῇς, ὥσπερ τὸ λεγόμενον· Ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς. ἄλλος φίλος ἐγώ. & paullò poſt: ὥσπερ οὖν ὅταν θέλωμεν αὐτοὶ αὐτῶν τὸ πρόσωπον ἰδεῖν, εἰς τὸ κάτοπτρον ἐμβλέψαντες ἴδομεν, ὁμοίως καὶ ὅταν αὐτοὶ αὐτοὺς βουληθῶμεν γνῶναι, εἰς τὸν φίλον ἰδόντες, γνωρίσαιμεν ἄν. ἔστι γὰρ, ὡς φαμεν, ὁ φίλος, ἕτερος ἐγώ. Idemque De Moribus ad Nicomachum lib. 9. c. 4. ἔστι γὰρ ὁ φίλος, ἄλλος αὐτός. Politus.

Veræ ac perfectæ amicitiæ argumentum, idem velle, & idem nolle. Amicitiam maxime conciliat ſimilitudo morum, conſenſuſque animorum. *Salvinus*.

2. κοινόν τινα ἐν κοινοῖς, κατὰ τὴν Τραγῳδίαν, τῷ φίλῳ ξυνεῖναι) Lippis, ac tonſoribus notum illud Euripidis in Oreſte: κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων. Et in Andromachâ:

Φίλων γὰρ οὐδὲν ἴδιον, οἵτινες φίλοι
Ὀρθῶς πεφύκασ', ἀλλὰ κοινὰ χρήματα.

Politus.

3. ὅπου γε καὶ τάφους κοινοῦσθαι οἱ φίλοι) Ita Hieronymus noſter Benivenius cum Joanne Pico Mirandulâ, ingeniorum Phœnice, in D. Marci æde Florentiæ contumulari voluit, ut in Mirandulæ epitaphio videre eſt. *Salvinus*.

4. καὶ ὦ ἐγώ) Οὗτος ἐγώ. Homerus. *Ecce me*. Virg. *Me me, adſum*. Salvin.

5. παρὰ τὸ δὴν) παρὰ τὸ δὴν ἐπίρρημα. χρόνου γὰρ δεῖται ἡ βουλή. Etymologus. *Polit.*

6. φρονεῖν οἱ ταχεῖς, οὐκ ἀσφαλεῖς) γνωμικόν. Qui citò ſapit, non tutò ſapit. Sophocles Oedipo Tyranno: φρονεῖν γὰρ οἱ ταχεῖς, οὐκ ἀσφαλεῖς. Scholion: ὁ γὰρ ταχὺ βουλευόμενος, καὶ μὴ πολλάκις βασανίζων τὴν γνώμην, σφάλλεται. Politus.

7. Μεταμώνια δὲ τὰ μάταια) Heſychius: μεταμώνιον, μάταιον, ἀνεμοφόρητον, ἀχρεῖον. Dicta videntur μεταμώνια ἀπὸ τῶν ἀνέμων, quaſi μεταανεμώνια, & inde per ſyncopen, μεταμώνια. Scholiaſta Apollonii lib. 1. γράφεται δὲ καὶ μεταμώνιον, ὅ ἐστι μάταιον, μετὰ ἀνέμων φερόμενον. ἀπὸ γενικῆς πληθυντικῆς γίνεται κτητικὸς τύπος εἰς ιος, τῷ ι παραληγόμενος· οἷον, ἀμμων. Ἀμμώνιος· ἀνέμων, ἀνεμώνιος. Politus.

8. ἐκ τοῦ μὴ στερητικοῦ) l. ἐκ τοῦ μὴ στερητικοῦ. Politus.

9. ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ δῶμα γίνεται) eſt δόμημα. rejectâ primi τοῦ μ, δόημα inde per craſin δῶμα. Sic etiam σιγωπὴ, ἀποβολῇ τοῦ γ. καὶ κράσει τοῦ ι, καὶ τοῦ ο μικροῦ εἰς ω μέγα, γίνεται σιωπή. Etymologus. *Polit.*

10. καὶ ἐπὶ τοῦ σιωπὴ) l. καὶ ἐπὶ τοῦ σιωπή. Politus.

σιωπὴ ex σιγωπὴ, *ſilentium vocis*. Etymologus. δόμα. δόμημα. δῶμα. Salvinus.

11. Εἰ δὲ καὶ μεταμώλια γράφεται, εἴη ἂν ὁ σχηματισμὸς Ἀττικός) μεταμώλιον ſcribit Scholiaſta Homericus. & alii vulgò apud Homerum cum editione Homeri Florentinâ. Sic & apud Apollonium lib. 1. v. 491.

Χρειὼ θεσπίζειν μεταμώλιον, ἄλλο ἀλέγειν.

Alii tamen Grammatici in adſciendâ hac ſcripturâ non ad σχηματισμὸν Atticum recurrunt, ſed ad rationem etymologicam. Dicta enim volunt μεταμώλια, quaſi μεταμελείας ἄξια. Scholiaſta Apollonii: μεταμώλιον δὲ, μεταμελείας ἄξιον. Politus.

12. ψευδολίτρου κονίας) Euſtathius ad Odyſſeam: ἔσθ' ὅτε ἔχει τοῦ ν εἰς λ' καὶ τὸ πνεύμων πλεύμων, καὶ τὸ νίτρον λίτρον· ἀφ' οὗ καὶ ψευδολίτρου κονία παρὰ τῷ Κωμικῷ. Vulgata tamen lectio apud Ariſtophanem in Ranis eſt, ψευδονίτρου κονίας. Polit.

13. πλευμόνων ἀνθάψεται) Ariſtophanes Ranis v. 477. πλεύμονα τ' ἀνθάψεται Ταρτησία μύραινα. Polit.

14. Νεογιλὸν γὰρ τὸ νεωστὶ γινόμενον) Euſtathius ad Odyſſeam: Νεογιλὸν δὲ, τὸ νεωστὶ γινόμενον. διὸ ἐτυμολογικῶς εἴρηται τὸ, φωνὴ ὅση ἀπαλοῖο νεογιλῆς γίνεται. ὅθεν καὶ συνάγουσι τὴν παραλήγουσαν τοῦ νεογιλὸς, ὅμοιον τῷ ἀρχαίῳ τοῦ γίνεσθαι. Δῆλον δὲ, ὅτι ἐν τῷ γίνω προϋπάρχει ῥητὸν ὄνομα τὸ νεογινὸς, ἐξ οὗ συγκέκοπται τὸ νεογνός. Politus.

γνόν. Immo & fortaſſe τὸ γάλα, *lac*, eſt quaſi γάνα, propter τὸ γάνος, *lætitiam*, *atque oblectamentum*, quod ex eo naſcitur.

σαι, νεογνόν. Τάχα δὲ καὶ [1] τὸ γάλα οἱονεὶ γάνα ἐστὶ, διὰ τὸ ἐξ αὐτοῦ γάνος.

Sic locutus, hos ibi reliquit, ivitque ad alios.
Invenit porrò Tydei filium, magnanimum Diomedem,
Stantem inter equos, & currus compactos:
Et apud eum ſtabat Sthenelus Capanei filius.
Et eum quidem objurgavit conſpiciens rex Agamemnon,
Ipſumque compellans, verbis his volucribus eſt allocutus:
Heu, Tydei fili, bellicoſi equorum domitoris,
Quid trepidas! quid pugnæ tranſitus circumſpicis?
Non ita quidem Tydeo placebat trepidare;
Sed valde pro ſuis ſociis cum hoſtibus pugnare.
Sic dixerunt, qui eum dimicantem viderunt. Non enim ego
Interfui, neque vidi. Eum verò ajunt præſtantiorem aliis fuiſſe.

Ὣς εἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους.
Εὗρε δὲ Τυδέος υἱὸν ὑπέρθυμον Διομήδεα,
Ἑσταότ' ἔν θ' ἵπποισι, καὶ ἅρμασι κολλητοῖσι.
Πὰρ δέ οἱ ἑστήκει Σθένελος Καπανήϊος υἱός.
Καὶ μὲν τὸν νείκεσσεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὤ μοι, Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο,
Τί πτώσσεις, τί δ' ὀπιπεύεις πολέμοιο γεφύρας;
Οὐ μὲν Τυδέϊ γ' ὧδε φίλον πτωσκαζέμεν ἦεν,
Ἀλλὰ πολὺ πρὸ φίλων ἑτάρων δηΐοισι μάχεσθαι.
Ὣς φάσαν, οἵ μιν ἴδοντο πονεύμενον. οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἤντησ', οὐδὲ ἴδον. περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι.

CI. Sicuti domus, ſeu ædificium πηκτὸν, *compactum*, *ſeu coagmentatum*, dicitur τὸ εὐπαγὲς, *id*, *quod eſt bene compactum*, *beneque coagmentatum*, ita ut nimirum tacitè intelligatur τὸ εὖ, *bene*; ſic etiam ἅρματα κολλητὰ, *currus conglutinati*, hoc eſt, ἅρμα κολλητὸν, *currus conglutinatus*, is dicitur, qui eſt εὖ κεκολλημένος, *bene conglutinatus*, videlicet compactus, ſeu coagmentatus. Non enim certè quidem neceſſe erat, glutine currum connecti: quandoquidem cunei maximè, & clavi, eum componunt, & cohærere faciunt. Eſt etiam forma nominis patronymici per ιος. Sic enim Τελαμώνιος Αἴας, *Telamonius Ajax*, Telamonis filius; & Σθένελος Καπανήϊος υἱὸς, *Sthenelus Capaneius filius*, ideſt, filius Capanei; itemque, ut quis facilè conjiciat, Πηλήϊος, *Peleius*, ideſt, filius Pelei, & Νηλήϊος, *Neleius*, ideſt, filius Nelei, ut dicti ſanè ſunt Νηλήϊοι ἵπποι, *Neleii equi*. Unde etiam per analogiam ex Καπανήϊος, *Capaneius*, deductum eſt nomen Καπανηϊάδης, *Capaneiades*, ſimiliter atque dicitur Δέξιος, Δεξιάδης, *Dexius*, *Dexiades*, aliaque hujuſcemodi. Itaque poteſt etiam eſſe Πηληϊάδης, *Peleiades*, Νηληϊάδης, *Neleiades*, & quæcumque alia hujus generis. Quamquam etiam fortaſſe ex Καπανεὺς Καπάνιος, *Capaneus*, *Capaneius*, diſſolutâ diphthongo, dictus eſt ὁ Καπανήϊος υἱὸς, *Capaneius filius*, addito τῷ υἱὸς, *filius*, ad diſtinctionem nominis poſſeſſivi. cujuſmodi eſt Καπάνειος οἶκος, *Capanea domus*, aut Καπανήϊος ἵππος, *Capaneius equus*. Qui in bello meticuloſus eſt, atque ignavus, percommodè is audierit verba illa regis ad Diomedem: Ὤ μοι, δεῖνα, τί πτώσσεις; τί δ' ὀπιπεύεις πολέμοιο γεφύρας; *Heus tu, quisquis es, cur trepidas? cur & pugnæ tranſitus circumſpectas?* Quænam hæ γεφύραι, *pontes*, *ſeu ſemitæ*, *& intervalla inter binos ordines aciei*, paullò ante ſcriptum eſt. Volo autem, obſerves, quàm lepida porrò atque urbana ſit hæc oratio. Quum enim in curru ſtet Diomedes, rex, qui pedibus circumiret, mordet eum, ac cavillatur, perinde quaſi ex alto eminus loco pugnam adſpiciat, ordinumque intervalla, atque exitus ex quadam veluti ipſius currûs ſpeculâ intueatur, atque, ut ita dicam, ἀπὸ περιωπῆς, *ex edito loco*, *ex quo facilis circumſpectus*, ut ſatis indicat verbum illud, ὀπιπεύεις, *inſpectas*, *atque obſervas*. Id enim oritur ex ὄπτω, *video*, *cerno*, *adſpicio*, *intueor*, ſicuti etiam ἡ περιωπὴ, *ſpecula*, videlicet ἡ τῶν πέριξ ὀπωπὴ, *locus editus*, *ex quo circumjacentia latè loca conſpici poſſunt*, *atque oculis perluſtrari*. Eſt enim ὄπτω, *video*, & per paragogen ὀπτεύω, & per reduplicationem ὀπιπτεύω.

ρα'. Ὥσπερ δῶμα πηκτὸν τὸ εὐπαγὲς, προσυπακουομένου δηλονότι τοῦ εὖ, οὕτω καὶ ἅρματα κολλητὰ, ὅ ἐστιν, ἅρμα κολλητὸν, τὸ εὖ κεκολλημένον, ἤγουν συμπεπηγμένον. Οὐ δή που γὰρ ἀναγκαίως κόλλῃ τὸ ἅρμα συνείχετο. σφῆνες γὰρ μάλιστα, καὶ ἧλοι ἁρμόττουσιν αὐτό. Ἔστι πατρωνυμικὸς τύπος καὶ διὰ τοῦ ιος. Οὕτω γὰρ Τελαμώνιος Αἴας, ὁ τοῦ Τελαμῶνος· καὶ Σθένελος Καπανήϊος υἱὸς, ὁ τοῦ Καπανῆος· ὡς εἰκὸς δὲ, [2] καὶ Πηλήϊος, ὁ τοῦ Πηλῆος, καὶ Νηλήϊος, ὁ τοῦ Νηλῆος, κατὰ τὸ, [3] Νηλήϊοι ἵπποι. ὅθεν καὶ ἀναλόγως Καπανηϊάδης ἐκ τοῦ Καπανήϊος παρῆκται, κατὰ τὸ Δέξιος, Δεξιάδης, καὶ τὰ ὅμοια. Δύναται δὲ οὕτως εἶναι καὶ [4] Πηληϊάδης, καὶ Νηληϊάδης, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἴσως δὲ καὶ ἐκ τοῦ Καπανεὺς Καπάνιος, [5] διαλέλυται ὁ Καπανήϊος υἱὸς, προστεθειμένου τοῦ, υἱὸς, πρὸς διαστολὴν κτητικοῦ τινος. οἷον, τοῦ Καπάνειος οἶκος, ἢ Καπανήϊος ἵππος. Ὁ ἐν πολέμοις δειλὸς, ἀκούσοι ἂν οἰκείως [6] τὸ παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν Διομήδην ῥηθέν· Ὤ μοι, δεῖνα, τί πτώσσεις; τί δ' ὀπιπεύεις πολέμοιο γεφύρας; Τίνες δὲ αὗται, πρὸ ὀλίγου γέγραπται. Σημείωσαι δὲ, ὅτι πάνυ ἀστεῖος ὁ λόγος οὗτος. Ἐπεὶ γὰρ ἐφ' ἅρματος ὁ Διομήδης ἵσταται, σκώπτει αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, πεζὸς περιϊὼν, ὡς ἐξ ἀπόπτου τὸν πόλεμον βλέποντα, καὶ τὰς αὐτοῦ διεξόδους, ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς τινος καθορῶντα τοῦ ἅρματος, καὶ ὡς εἰπεῖν, ἀπὸ περιωπῆς, καθὰ ὑπεμφαίνει τὸ, ὀπιπτεύεις. [7] Ἀπὸ τοῦ ὄπτω γὰρ γίνεται καὶ αὐτὸ, καθὰ καὶ ἡ περιωπὴ, ἤγουν ἡ τῶν πέριξ ὀπωπή. [8] Ὄπτω γὰρ, καὶ κατὰ παραγωγὴν, ὀπτεύω, καὶ ὀπιπτεύω,

1. τὸ γάλα οἱονεὶ γάνα ἐστὶ, διὰ τὸ ἐξ αὐτοῦ γάνος) Contrario modo ὤδεις Doricè, pro ἐλθεῖν. Salvinus.
2. καὶ Πηλήϊος, ὁ τοῦ Πηλῆος) Sic Ovidio Daphne dicitur *Peneia virgo*. Penei filia. *Salvin.*
3. Νηλήϊοι ἵπποι) Νηλήϊοι ἵπποι lib. λ'. Il. *Polit.*
4. Πηληϊάδης) Hom. initio Iliad. Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος. Salv.
5. διαλέλυται ὁ Καπανήϊος υἱὸς) Non ſolum diſſolutis literis diphthongi ει, ſed & ι in η mutatâ. *Salvin.*
6. τὸ περὶ τοῦ βασιλέως) l. τὸ παρὰ τοῦ βασιλέως. Emendavit etiam Frobenius. *Polit.*
7. Ἀπὸ τοῦ ὄπτω) ideſt, ὄπτομαι. Salvinus.
8. Ὄπτω γὰρ, καὶ κατὰ παραγωγὴν, ὀπτεύω) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ ὄπτω τὸ βλέπω παράγωγον ὀπτεύω· καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, ὀπιπτεύω ὀπιπεύω, τὸ περιβλέπομαι. Politus.

κατὰ ἀναδιπλασιασμόν. Ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου ῥήματος καὶ [1] ὁ ἀλλαχοῦ δηλούμενος παρθενοπίπης, καὶ πυῤῥοπίπης, καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἔτι δὲ καὶ ὁ Ὀππιανός. Διὸ καὶ ἐν δυσὶ π γράφεται ἀπὸ συγκοπῆς.

ρβʹ. Τὸ, Οὐ μὲν Τυδεΐ γε ὧδε πτωκα-
Baſ. p. 369. ζέμεν φίλον ἦεν, ἀλλὰ πολὺ πρὸ φίλων ἑτάρων δηΐοισι μάχεσθαι· λέγεται μὲν παρὰ τοῦ βασιλέως, ἵνα τὸν Διομήδην καταιδέσῃ, ὡς μὴ τῷ πατρὶ ὅμοιον· δύναται δὲ παρῳδηθῆναι εἰς
Rom. p. 484. γενναῖον πρόμαχον. Ἰστέον δὲ, ὅτι πρωτότυπον κεῖται μὲν τὸ πτώσσω, ὡς τὸ, Τί πτώσσεις; [2] ἐξ αὐτοῦ δὲ γίνεται τὸ πτώσκω. [3] ἐκεῖθεν δὲ τὸ πτωσκάζω, καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἀλύσκω ἀλυσκάζω. καὶ ὅτι πτήσσω μὲν, κοινὸν, καὶ Ἀττικόν· πτώσσω δὲ, Ἰωνικόν. Οὕτω δὲ καὶ ῥήσσω, ῥώσσω, ἐξ οὗ καὶ ῥὼξ ῥωγὸς, ὡς τὸ, [4] ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο. [5] Ἐκ δὲ τοῦ πτώσσω καὶ ὁ πτὼξ, καὶ ὁ πολύπτωξ, τόπος ἤγουν ὁ ἔχων πτῶκας πολλούς. Τὸ δὲ πρὸ φίλων μάχεσθαι, ἐντελῶς γέγραπται. ἀπ' αὐτοῦ δὲ ἐλλιπῶς ἐπινενόηται [6] τὸ προμάχεσθαι. ὥσπερ ἡ σημασία, τὸ πρὸ φίλων, ἢ πατρίδος, ἢ γονέων, ἢ ἑτέρων τινῶν, μάχεσθαι. Ὁ ἐπαινῶν ἀριστέα τινὰ, ὃν οὐκ εἶδεν ὀφθαλμοῖς, εἴποι ἂν, ὅτι ὡς φάσαν, οἵ μιν ἴδοντο πονεύμενον. Οὐ γὰρ ἔγωγε ἤντησα, οὐδὲ ἴδον. Περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι, ἤγουν περιγενέσθαι. ταυτὸν δὲ εἰπεῖν, περιττότερον γενέσθαι τῶν ἄλλων. Οὕτω δὲ καὶ περιεῖναί τινων, τὸ περιττότερον ἐκείνων εἶναι. οἷον, περὶ μὲν βουλῇ Δαναῶν ἐστέ. ὡς νοηθῆναι τὴν περὶ πρόθεσιν ἐν τοῖς τοιούτοις, ἀντὶ τοῦ περισσοτέρου. [7] ὃς γινόμενος ἐκ τῆς περὶ προθέσεως, καὶ τοῦ σόω τὸ ὁρμῶ, δηλοῖ τὸν ἄγαν ταχὺν καὶ σωστικὸν, καὶ, ἁπλῶς εἰπεῖν, μέγαν, καὶ [8] πολὺν κατά τινα ἀρετὴν, ὡς δηλοῖ τὸ [9] περιωσὸς Ἀριστείδης. καὶ τὸ, περιωσὸς
τὴν

πτώσσω. Atque ex hoc iſto verbo dicitur ὁ παρθενοπίπης, *virginum avidus ſpectator, atque inſidiator,* de quo clariùs alibi, & πυῤῥοπίπης, *ſpectator, & corruptor ruforum,* & quæcumque alia hujuſcemodi: nec non ὁ Ὀππιανός, *Oppianus*. Quare etiam ſcribitur duplici π ex ſyncope.

CII. Verba illa: Οὐ μὲν Τυδεΐ γε ὧδε πτωκαζέμεν φίλον ἦεν, ἀλλὰ πολὺ πρὸ φίλων ἑτάρων δηΐοισι μάχεσθαι. *Non certè quidem Tydeo ita trepidare placebat; ſed pro ſuis commilitonibus diu, ac fortiter cum hoſtibus pugnare:* illa, inquam, quum verba ſint regis ad Diomedem pudore afficiendum, eo quòd diſſimilis ſit ille patris ſui, aptari poſſunt per parœdiam in generoſum, atque ſtrenuum propugnatorem. Quod autem ſciendum eſt, verbum primitivum eſt τὸ πτώσσω, *trepido, formido, timore perterreor,* ut cum dicit: Τί πτώσσεις; *Cur trepidas?* Ex eo fit τὸ πτώσκω. Inde τὸ πτωσκάζω, *expaveſco,* ſimili modo, atque ex ἀλύσκω fit ἀλυσκάζω, *fugio, effugio, evito*. Verbum item Jonicum eſt πτώσσω, quum commune, atque Atticum ſit πτήσσω. Itaque eſt ῥήσσω ῥώσσω, *frango, rumpo, ſcindo,* ex quo ῥὼξ, ῥωγὸς, *fiſſura, fiſſuræ,* ut cum dicit: ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο. *per fiſſuras, ſeu aditus, atque oſtiola ædium*. Ex verbo autem πτώσσω, *trepido,* fit ὁ πτὼξ, *lepus,* & ὁ πολύπτωξ, *leporarium,* locus videlicet, qui habet πτῶκας πολλοὺς, *lepores multos*. Plenè atque integrè ſcriptum eſt τὸ πρὸ φίλων μάχεσθαι, *pro amicis pugnare:* atque inde per ellipſin, ſenſuque diminuto, excogitatum eſt, ut diceretur τὸ προμάχεσθαι, *propugnare*. quod quidem ſignificat πρὸ φίλων, ἢ πατρίδος, ἢ γονέων, ἢ ἑτέρων τινῶν, μάχεσθαι, *pro amicis, aut patriâ, aut parentibus, aut quibuſdam aliis, pugnare*. Qui unum aliquem fortiſſimum virum, & virtute bellicâ præſtantiſſimum laudat, quem oculis minimè eſt conſpicatus, uſurpare poterit hæc verba: Sic dixerunt, qui decertantem eum viderunt. Non enim ego interfui, neque vidi. Περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι, videlicet περιγενέσθαι. *Supra ceteros verò dicunt eum fuiſſe, videlicet ſuperiorem aliis extitiſſe*. Quod idem eſt, ac ſi dicas, περιττότερον γενέσθαι τῶν ἄλλων. *præſtantiorem aliis fuiſſe, longè ceteris excelluiſſe*. Sic etiam περιεῖναί τινων, *præ quibuſdam eſſe, ſeu quibuſdam præſtare, atque antecellere,* idem eſt, atque τὸ περιττότερον ἐκείνων εἶναι, *præſtantiorem illis eſſe, atque excellentiorem*. ut cum dicit: περὶ μὲν βουλῇ Δαναῶν ἐστέ. *Conſilio quidem Danais præſtatis, atque præcellitis*. adeo ut in hoc loquendi genere præpoſitio περὶ, *præ, ſupra, ultra,* pro eo accipiatur, ac ſi per eam præpoſitionem ſignificetur ὁ περισσότερος, *is, qui in aliquo genere præcellentior eſt, præſtantior, atque inſignior*. Quæ ſanè vox, quum fiat ex præpoſitione περὶ, *præ,* & ex verbo σόω, ideſt, *cum impetu feror,* hominem ſignificat perquam velocem, ac celerem in proficiendo, &, ut generatim loquar, magnum, atque eximium in aliquo genere virtutis, ut inde patet, quòd dictus eſt Ariſti-
des

1. ὁ ἀλλαχοῦ δηλούμενος παρθενοπίπης) Quaſi παρθενοπίπτης, παρθένους ὀπιπτεύων. Oppianus, quaſi Opipteuanus, *inſpector, obſervator*. Salvinus.
Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ ὄπω ὀπτεύω γίνεται [illegible], καὶ ἐν συνθέσει, παρθενοπίπης, διὰ τοῦ ι. τὸ γὰρ [illegible] τὸ ὀπιπτεύω διὰ τοῦ ι γράφεται. οἷον παιδοπίπης. Politus.
2. ἐξ αὐτοῦ δὲ γίνεται τὸ πτώσκω) Πτώσσω ex τῷ πτῶ, *metu concido, trepido*. Salvin.
3. ἐκεῖθεν δὲ τὸ πτωσκάζω) τὸ πτωσκάζω Etymologus arceſſit παρὰ τὸ πτῶ, ὃ σημαίνει τὸ φοβοῦμαι, καὶ τὸ σκάζω τὸ ἐκκλίνω. Pol.
4. ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο) Odyſſ. lib. χ'.
Ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος, ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
Etymologici Magni Auctor: ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο, τὰς ἐν τῷ μεγάρῳ διόδους. οἱ δὲ τὰς ἀναβάσεις· ἀπὸ τοῦ διεῤῥάχθαι. ὁ δὲ [illegible] ἀμφίβολον εἶναί φησι, πότερον [illegible] ῥῶγας, ὡς [illegible] τὸ ἀνάῤῥηγμα τοῦ τείχους· ἢ τὰς [illegible] τὰς ῥῶγας. [illegible] Euſtathius: ῥῶγας δὲ μεγάροιο, διόδους, [illegible] ῥῆξαι. τινὲς δὲ [illegible] τὰ ῥῶγας ἐνόησαν, ὡς τὸ [illegible]
Alii, ut ibidem adnotat Euſtathius, legebant ἀναῤῥῶγας. In his, qui ita legerunt, Heſychius: ἀναῤῥῶγας μεγάροιο, τὰς [illegible] διόδους ἐν τοῖς ὑπερῴοις οἴκοις· ῥῶγας δὲ εἶναι ῥήγματα, καὶ ἀνοίγματα. Politus.
5. Ἐκ δὲ τοῦ πτώσσω καὶ ὁ πτὼξ) Etymologici Magni Auctor: Πτὼξ· παρὰ τὸ πτῶ, παράγωγον πτώσσω. ὁ μέλλων, πτώξω· καὶ ἀποβολῇ. ὁ ἀπὸ τοῦ πτώσσω τὸ φοβοῦμαι, πτὼξ [illegible] καὶ [illegible] τοῦ μικροῦ εἰς μακρόν. σημαίνει δὲ τὸν λαγωόν. Politus.
6. τὸ προμάχεσθαι) Πρόμαχος, *anteſignanus*. Salvinus.
7. ὃς γινόμενος ἐκ τῆς περὶ προθέσεως, καὶ τοῦ σόω τὸ ὁρμῶ) Etymologici Magni Auctor: περιωσὸς, παρὰ τὴν περὶ πρόθεσιν, καὶ τὸ σόω τὸ ὁρμῶ. Politus.
8. πολὺν κατά τινα ἀρετήν) Suidas: Περιττὸς ἀντὶ τοῦ [illegible] λοὺς. [illegible] ὁ τὰς αὐλὰς ἔναρχος, ἀνὴρ ἐπὶ διαφόροις περιττὸς εἰς φιλανθρωπίαν. Polit.
9. περιωσὸς Ἀριστείδης) κατὰ τὴν δικαιοσύνην, πάνυ δίκαιος ὤν. Polit.

Περι-

des περιττὸς, *eximius, atque excellens*; & alter quiſpiam, περιττὸς τὴν σοφίαν, *eximiâ vir ſingularique ſapientiâ*. Et ſimile eſt hoc loquendi genus, atque illud: πολὺς τὰ θεῖα. *Multus in pietate erga deum, multâ erga deum pietate præditus, eximia vir religione*, & quæ ſunt aliæ hujuſcemodi loquendi formulæ. Quin & Euripidi in laudem alicubi uſurpatur τὸ, περισσὸς ὢν ἀνὴρ, *præſtans vir, atque inſignis*, ideſt, μέγας, πολὺς, *magnus, eximius*. Atque ita quidem ut plurimùm. Quamquam etiam aliquando non ſanè in laudem accipiatur τὸ περιττὸν, *nimium, redundans, ſuperfluum, ſupervacaneum, quod eſt ſupra modum*, ut in illis verbis: τὸ γὰρ περισσὰ πράττειν, οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα. *Facere enim, quæ minimè opus, nullam habet rationem*. & alibi: τὰ γὰρ περισσὰ, κἀνόνητα σώματα. *Immoderata enim, & inutilia corpora*. Et, ſi hoc quidem ſeoſu ſumitur τὸ περιττὸν, *nimium, immoderatum, immodicum, ſeu quod modum excedit*; laudabile præ illo maximè fuerit τὸ ἀπέριττον, *nihil habens ſuperflui, ſimplex*.

CIII. Summo hîc etiam artificio Poëta, veluti quoddam epiſodion, longam, & ſatis diffuſam decantari illius Thebani belli Græcam hiſtoriam inſerit, interim dum Diomedem rex deprimit, ejuſque vires extenuat, patrem autem illius, ut audacem, fortemque virum, extollit. quod quidem grave eſt, ac moleſtum. Magnum enim malum, magnumque dedecus filio patris boni, patrem ſuum non referre, neque imitari. Itaque rex narrat de Tydeo, non meticuloſum cum fuiſſe, ſicuti certè eſt Diomedes, quemadmodum proximè ſcriptum eſt: itemque Tydeum, hoſpitem ſine exercitu, ſimul cum Polynice, viro ſanè diis æquiparabili, in Mycenarum urbem ingreſſum fuiſſe, dum contra Eteoclem, ac Thebanos copias cogeret, poſceretque auxilia. Quo quidem tempore Thyeſtes, qui, ut veteres prodiderunt, Agamemnonis tunc tutelam gerebat, ſicuti etiam in libro β' ſcriptum eſt; nec non Mycenæi ipſi danda auxilia probabant. *Sed* impedimento fuit Juppiter. Et obſerva, excuſationem quodammodo hanc eſſe, & purgationem ipſius regis apud Diomedem, qui poteſt dicere, nullâ ſe neceſſitate compelli, ut præſtare debeat regi auxilium, eo quia ne ipſe quidem Tydeo patri olim aliquando indigenti fuit opitulatus. Rex igitur, quod ad ipſum quidem attinet, ita ſe excuſat, ut prorſus neget, ſibi notum fuiſſe Tydeum, eo quòd minimè ſibi per ætatem tunc eum noſcere licuerit. Quod verò ad tutorem, quem diximus, alioſque ejus cives, ac populares attinet, ita pro illis reſpondet, ut dicat, eos quidem auxilium ferre voluiſſe; ſed iis deum obſtitiſſe, cui parere, atque obedire oportet. Hæc enim ejus verba: Οἱ δ' ἔθελον δόμεναι, καὶ ἐπῄνεον, ὡς ἐκέλευον, &c. *Illi porrò dare volebant, & probabant, ſicuti jubebant*, &c. Ubi obſerva illud: Οἱ δέ. *Illi porro*. Mycenas enim quum dixiſſet, ſubjungit illud: Οἱ δέ. *Illi porro*. perinde quaſi idem ſit dicere Mycenas, atque Mycenæos. Civitas enim, ipſi ſunt cives, juxta illud: Nihil prorſus eſt, neque civitas, neque navis, deſerta, atque vacua a viris, qui intus ſimul in iis non habitent, nec verſentur. Quare etiam in libro α', loco illorum verborum: ὅτε δὲ ἡ ναῦς ἀνελιμενίσθη, *ubi verò navis ad portum appulſa eſt*; poſuit hæc alia verba: Οἱ δ', ὅτε δὴ λιμένος ἐντὸς ἵκοντο. *Illi verò, ubi in portum pervenerunt*. ii videlicet, qui in navi vehebantur.

τὴν σοφίαν· ὅμοιον ὂν τῷ πολὺς τὰ θεῖα, καὶ τοῖς τοιούτοις. Λέγει δέ που καὶ Εὐριπίδης ἐπὶ ἐπαίνῳ τὸ, περισσὸς ὢν ἀνήρ. ἀντὶ τοῦ μέγας, πολύς. Καὶ οὕτω μὲν ὡς ἐπὶ πολύ· λαμβάνεται δέ ποτε τὸ περιττὸν καὶ οὐκ ἐπ' ἐπαίνου, ὡς καὶ ἐν τῷ, [1] τὸ γὰρ περισσὰ πράττειν, οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα. καὶ ἐν τῷ, [2] τὰ γὰρ περισσὰ, κἀνόνητα σώματα. Καὶ εἴη ἄν, πρός γε τὸ τοιοῦτον περιττὸν, ἐπαινετὸν μάλιστα τὸ ἀπέριττον.

ργ΄. Εὐμηχάνως καὶ ἐνταῦθα παρῳδιάζει ὁ Ποιητὴς πλατεῖαν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν περὶ τοῦ ᾀδομένου Θηβαϊκοῦ πολέμου, ἐν τῷ τὸν βασιλέα κατασμικρύνειν μὲν τὸν Διομήδην, ἐξαίρειν δὲ τὸν ἐκείνου πατέρα, ὡς καὶ θαρσαλέον, καὶ ἀνδρεῖον, ὅπερ βαρύ ἐστι. Μέγα γὰρ κακὸν υἱῷ πατρὸς ἀγαθοῦ, τὸ μὴ πατρῴζειν. Φησὶ γοῦν ὁ βασιλεὺς, ὅτι τε οὐκ ἦν πτωαλέος ὁ Τυδεὺς, ὡς ὁ Διομήδης, καθὰ προσεχῶς ἐγράφη· καὶ ὅτι ἄτερ μὲν πολέμου, εἰσῆλθε Μυκήνας ὁ Τυδεὺς ξεῖνος, ἅμα ἀντιθέῳ Πολυνείκει, λαὸν ἀγείρων κατὰ Ἐτεοκλέους, καὶ Θηβαίων, καὶ ζητῶν ἐπικούρους· ὅτε Θυέστης μὲν, ὁ τότε ἐπιτροπεύων, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, Ἀγαμέμνονος, ὡς καὶ ἐν τῇ β΄ ῥαψῳδίᾳ γέγραπται· ἔτι δὲ καὶ οἱ Μυκηναῖοι ἔθελον δοῦναι, Ὁ Ζεὺς δὲ ἐκώλυσε. Καὶ σημείωσαι, ὅτι ἀπολογία τρόπον τινὰ ταῦτα τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν Διομήδην· ὡς εἴποι ἄν, μὴ ἀναγκαῖος ὀφειλέτης εἶναι συμμαχίας τῷ βασιλεῖ, ὅτι μηδ' αὐτὸς Τυδεῖ τῷ πατρὶ πάλαι ποτὲ δεομένῳ συνέπραξε. Φησὶν οὖν ὁ βασιλεὺς, ὑπὲρ μὲν ἑαυτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδεν αὐτὸς τὸν Τυδέα, ὡς νεώτατος ὢν τότε· ὑπὲρ δὲ τοῦ ῥηθέντος ἐπιτρόπου, καὶ τῶν συμπολιτῶν, ὅτι ἐκείνους θέλοντας συμμαχῆσαι, διεκώλυσε τὸ δαιμόνιον, ᾧ πείθεσθαι δεῖ. Φησὶ γὰρ, ὅτι οἱ δ' ἔθελον δοῦναι, καὶ ἐπῄνεον, ὡς ἐκέλευον, καὶ ἑξῆς. Ἔνθα σημείωσαι τὸ, οἱ δέ. Μυκήνας γὰρ εἰπὼν, ἐπάγει τὸ, οἱ δέ. ὡς ταυτὸν ὂν, Μυκήνας, καὶ Μυκηναίους εἰπεῖν. Πόλις γὰρ, οἱ πολῖται εἰσί· κατὰ τὸ, οὐδέν ἐστιν, οὔτε πόλις, οὔτε ναῦς, ἔρημος ἀνδρῶν μὴ συνοικούντων ἔσω. Διὸ καὶ ἐν τῇ α΄ ῥαψῳδίᾳ, ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, ὅτε δὲ ἡ ναῦς ἀνελιμενίσθη, ἔφη· οἱ δ', ὅτε δὴ λιμένος ἐντὸς ἵκοντο, ἦγον οἱ περὶ τὴν νῆα. ὡς ταυτὸν ὂν εἰπεῖν ἡ ναῦς, καὶ οἱ τῆς νεώς. Ἴ-

Περιττὸς ἀριθμός. numerus impar, quia parem excedit unitate, adeoque præſtantior, atque excellentior. Ideo numero *Deus impare gaudet*. Excellens quippe naturæ numero gaudet excellenti. *Salvinus*.

1. τὸ γὰρ περισσὰ πράττειν, οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα) γνωμικόν. Sophocles in Antigone. *Politus*.

2. τὰ γὰρ περισσὰ, κἀνόνητα σώματα) Sophocles in Ajace:
τὰ γὰρ περισσὰ, κἀνόνητα σώματα
πίπτειν βαρείαις πρὸς θεῶν δυσπραξίαις
ἔφασχ' ὁ μάντις, ὅς τις ἀνθρώπου φύσιν
βλαστὼν, ἔπειτα μὴ κατ' ἄνθρωπον φρονῇ.
Politus.

σως δὲ καὶ, διὰ τὸ πάντη φανερὸν, ἐσίγησε καὶ τοὺς Μυκηναίους, καὶ τοὺς ναύτας. ὡς καὶ ἐν τῷ, Τὴν ῥα βίῃ ἀέκοντες ἀπηύρων. Οὐ γὰρ λέγει, τίνες ἀπηύρων τὴν Βρισηΐδα· ὡς δήλων καὶ αὐτῶν ὄντων.

ρδ΄. Ἰστέον δὲ, ὅτι τοῦ τὸν Οἰδίποδα κατὰ τῶν ῥηθέντων αὐτοῦ δύο παίδων ἀγανακτῆσαι, [1] καὶ ἐπαράσασθαι, διαλαχεῖν αἵματι, καὶ σιδήρῳ τὴν βασιλείαν, ἀφ' ἧς αἰτίας ὁ Θηβαϊκὸς ἐξήφθη πόλεμος, ἄλλοι μὲν ἄλλας αἰτίας ἀποδεδώκασιν· ἐν αἷς καὶ μοῖράν τινα κρεῶν παραδεδόται τὸν πατέρα λυπήσασα, καὶ τὸ μὴ προστῆναι δὲ αὐτοῦ, ἐξωθουμένου τῆς πατρίδος. Τινὲς δὲ αἰτίαν γενέσθαι τοῦ κακοῦ λέγουσι, μητρυιὰν ἐπιγενομένην αὐτοῖς. Ἀποβαλὼν γάρ, φασιν, Οἰδίπους Ἰοκάστην, ἔγημεν Ἀστυμέδουσαν, ἥτις διαβαλοῦσα τοὺς προγόνους τόν τε Πολυνείκην, καὶ τὸν Ἐτεοκλέα, ὡς πειρῶντας αὐτὴν, ἐξέμηνε τὸν Οἰδίποδα εἰς θυμὸν, καὶ ἀνεκύκησε
Rom. p. 485. τὰ ἱστορούμενα. Λέγεται δὲ καὶ, ὅτι Ἄδραστος βασιλεὺς Ἄργους, χρησμὸν ἔχων, λέοντι, καὶ κάπρῳ [2] συνοικίσαι τὰς θυγατέρας, καὶ ἰδὼν ἱκετεύσαντας εἰς αὐτὸν, Τυδέα μὲν, συὸς ἐναπτόμενον δέρας, Πολυνείκην δὲ, λέοντος δέρος, χαίτῃ πεφρικὸς, [3] κατὰ τὴν Τραγῳδίαν εἰπεῖν, συνέβαλεν ἐπ' αὐτοῖς τὸν χρησμὸν, καὶ ἔδωκε Τυδεῖ μὲν, Δαϊπύλην, [4] ἐξ ὧν Διομήδην· Ἀργείαν δὲ Πολυνείκει. [5] Ἕτεροι δὲ παράσημα εἶναι τοῖς ἥρωσι τούτοις φασὶν ἐν ταῖς ἀσπίσι, λέοντα, καὶ κάπρον, [6] ἐξ ὧν τὸν Ἄδραστον ἐναχθέντα εἰς τὸν νοῦν τοῦ χρησμοῦ, συζεῦξαι τοῖς ξένοις τὰς θυγατέρας. [7] Εἰσὶ δὲ, οἳ καὶ φιλονεικῆσαι αὐτοὺς οἴονται περὶ τῆς ξενίας ἐν τῷ τοῦ Ἀδράστου οἴκῳ, καὶ τὴν μάχην εἰκασθῆναι, τοῦ μὲν εἰς λέοντος ὀργὴν, τοῦ δὲ εἰς ὁρμὴν συὸς, καὶ οὕτω ἐπιγαμβρεῦσαι αὐτοὺς τῷ βασιλεῖ. [8] ἐφ' ᾧ φυγάδας ὄντας, καταγαγεῖν εἰς τὰ οἰκεῖα.

ρέ. Ἔτι ἰστέον καὶ, ὅτι τὸ, ξεῖνος, διασαφητικόν ἐστι τοῦ, ἄτερ πολέμου· ἵνα μὴ νοοῖτο κατ' ἐμπορίαν, ἢ ἐκ παρόδου, ὁ Τυδεὺς εἰς Μυκήνας ἐλθεῖν, ἀλλὰ διὰ πρεσβείαν, ἧς χάριν

tur. perinde quaſi idem ſit dicere navem, atque eos, qui erant in navi. Quamquam & fortaſſe tum Mycenæos, tum nautas, ſilentio præteriit, quia res erat prorſus perſpicua, ac manifeſta: ſicuti etiam cum ait: Τὴν ῥα βίῃ ἀέκοντες ἀπηύρων. *Quam vi ab invito abſtulerant*. Non enim explicat, quinam Briſeidem abſtuliſſent: quippe quum de iis ſatis conſtaret.

CIV. Sciendum autem eſt, alios quidem cauſſas alias attuliſſe, cur Oedipus in duos illos, quos diximus, filios ſuos gravi admodum indignatione percitus fuerit, eoſque diris exſecrationibus devoverit, ut ſanguine ac ferro regnum inter ſe ſortirentur, unde bellum Thebanum exarſit. Quo in genere cauſſarum illud etiam traditum eſt, quòd parte quadam carnium patrem ſuum contriſtaverint, itemque, quòd minimè eum defenderint, cum e patriâ ejiceretur. Verùm nonnulli mali hujus cauſſam in novercam iis ſuperductam referunt. Quum enim, inquiunt, Oedipus Jocaſtam repudiaſſet, uxorem duxit Aſtymeduſam, quæ privignos ſuo Polynicem, atque Eteoclem per calumniam de ſtupro detulit, de quo eam ſcilicet interpellaſſent; itaque hac calumniâ effecit, ut Oedipus irâ ad furorem uſque excandeſceret, &, prout narrant, permiſcerentur, ac turbarentur omnia. Ferunt etiam, Adraſtum, Argorum regem, quum oraculo monitus eſſet, ut filias ſuas leoni, atque apro in matrimonium collocaret, conſpicatuſque eſſet Tydeum, & Polynicem, qui rogatum ſe ſuppliciter veniſſent, alterum pelle apri indutum, alterum leonis, quam leonis pellem juba, ut cum Poëtâ Tragico loquar, aliquantò horridiorem faceret, vaticinium ad eos ipſos accommodaſſe, & Tydeo Deipylam, ex quibus ortus Diomedes, Polynici Argiam nuptui dediſſe. Alii tamen horum heroum inſignia in clypeis fuiſſe ajunt, leonem, atque aprum, unde Adraſtus permotus, perductuſque fuerit ad vim oraculi intelligendam, ut filias ſuas hoſpitibus matrimonio conjungeret. Quin etiam ſunt nonnulli, qui contendiſſe eos de hoſpitio in Adraſti domo arbitrantur, eoque inter ſe ardore decertaſſe, ut unus leonis iram, alter apri impetum ad vivum expreſſerit; itaque eos regis generos evaſiſſe. qua de cauſsâ ipſos profugos, atque exſules rex domum reducere voluerit.

CV. Ad hæc ſciendum, τὸ ξεῖνος, *hoſpes*, valere ad declarandum, quid ſit τὸ, ἄτερ πολέμου, *ſine pugnâ, ſine exercitu*: ut ne ſcilicet negotiandi cauſsâ, aut ex tranſitu, Tydeus Mycenas veniſſe intelligatur; ſed legationis cauſsâ, cujus gratiâ ho-

1. καὶ ἐπαράσασθαι, διαλαχεῖν αἵματι, καὶ σιδήρῳ τὴν βασιλείαν) Euripides Phœniſſis:
'Αρὰς ἀρᾶται παισὶν ἀνοσιωτάτας,
Θηκτῷ σιδήρῳ δῶμα διαλαχεῖν τόδε. Politus.

2. συνοικίσαι) Sic etiam Frobenius. Sed lege συνοικίσαι. Politus.

3. κατὰ τὴν Τραγῳδίαν εἰπεῖν) Euripides Phœniſſis:
Τυδεὺς, λέοντος δέρος ἔχων ἐπ' ἀσπίδος,
χαίτῃ πεφρικώς. Politus.

4. ἐξ ὧν Διομήδην) Malim, ἐξ ὧν Διομήδης. Hyginus lib. 69. *Tunc rex reſponſi memor, Argiam majorem dat Polynici, ex qua naſcitur Therſander; Deipylam minorem dat Tydeo, ex qua naſcitur Diomedes*. Politus.

5. Ἕτεροι) In quibus Apollodorus Athenienſis lib. 3. ſuæ Bibliothecæ c. 6 Scholiaſta Euripidis ad Phœniſſas: οἱ μὲν λέγουσιν, ὡς ἀπὸ τῶν ἐπισήμων τῶν ἀσπίδων συνέβαλεν Ἄδραστος. ὁ μὲν γὰρ εἶχε τὸν Καλυδώνιον σῦν· ὁ δὲ τὴν λεοντοπρόσωπον σφίγγα. Politus.

6. ἐξ ὧν τὸν Ἄδραστον ἐναχθέντα εἰς τὸν νοῦν τοῦ χρησμοῦ) Zenobius: καὶ λογίου τινὸς ἀναμνησθεὶς (Ἄδραστος) λέγοντος αὐτῷ, κάπρῳ καὶ λέοντι τὰς θυγατέρας συζεῦξαι, ἀμφοτέρους ἔλαβε νυμφίους· εἶχον γὰρ ἐπὶ τῶν ἀσπίδων, ὁ μὲν προτομὴν λέοντος, ὁ δὲ κάπρου. Politus.

7. Εἰσὶ δὲ, οἳ καὶ φιλονεικῆσαι αὐτοὺς οἴονται περὶ τῆς ξενίας) Euripides Phœniſſis:
Τί θηρσὶ δ' ὑμᾶς εἶκ' Ἄδραστος ἀπεικάσας;
Στρωμνῆς ἐς ἀλκὴν ἦλθομεν περὶ.
Ἐνταῦθα Ταλαοῦ παῖς συνῆκε θέσφατα;
Κἄδωκεν ἡμῖν δύο δυοῖν νεάνιδας.
Politus.

8. ἐφ' ᾧ φυγάδας ὄντας, καταγαγεῖν εἰς τὰ οἰκεῖα) Polynices ille Euripideus:
Δισσοῖς Ἄδραστος ὤμοσεν γαμβροῖς τόδε,
Τυδεῖ τε, κἀμοὶ, σύγγαμος γὰρ ἔστ' ἐμός,
Ἄμφω κατάξειν ἐς πάτραν.
Politus.

hoſpitio illic exceptus fuit. Media porrò, atque anceps vox, *ὁ ξένος*, *hoſpes*. Sic enim tum ille appellatur, qui hoſpitio unum aliquem excipit, tum ille, qui excipitur. Sicuti etiam in Odyſſeâ *ἱκέτης*, *ſupplex*, tum is dicitur, qui ſupplicat, tum is, cui alter quiſquam ſupplicat. Verumtamen de compoſitis hinc vocibus, quid eæ tandem ſignificent, ſupra explicatum eſt, videlicet ut *πρόξενος*, *hoſpes publicus*, ille eſt, qui dignus habitus eſt a civitate, ut ſuâ in domo *προϊστᾶται ξένων*, *proſtet hoſpitibus*, *eaſque protegat*, *ac tueatur*. qualis Antenor apud Trojanos, qualeſque procuratores regii. Atque inde per metaphoram ſic appellatur, qui boni alicujus, aut mali, eſt auctor, ſeu in cauſsâ eſt, cur bonum aliquod, aut malum proveniat. puta, *πρόξενος*, *hoſpes*, *auctor*, *atque conciliator*, exitii, aut interitus, ſeu ſalutis, aut ſanitatis: quaſi ſcilicet rem illam, tanquam hoſpitam, apud ſemetipſum habuerit, deinde ad alios tranſmiſerit. At verò *ἰδιόξενος*, *hoſpes privatus*, ille eſt, qui *ἰδίᾳ*, *privata ſua*, *ac peculiari nomine*, ſeu nomine paterno, hoſpes eſt alterius cujuſquam, ut Telemachus Menelai, & fabuloſus ille Mentes Telemachi. Rurſus *ἀστόξενος*, *civis ſimul*, *& peregrinus*, is, qui a majoribus ſuis habet, ut ſit quorumdam indigena, ac popularis, ut Phrygum Atreus, & Teucer Trojanorum. Namque jam inde a majoribus Phryx erat Atreus ille Peloponneſius; Trojanus autem, Teucer ille Salaminius. Denique *δορύξενος*, *hoſpes haſtâ acquiſitus*, *ſeu hoſpes factus ex hoſte*, is, qui belli cauſsâ, aut ex bello, amicus alteri cuiquam, atque hoſpes effectus eſt, ut Glaucus, & Diomedes. *Τὸ ἐπῄνεον*, *approbabant*, dictum eſt pro *συνῄνουν*, *comprobabant*, *συγκατετίθεντο*, *conſentiebant*, *ſeu aſſentiebantur*. Multis autem in locis tum apud alios, tum apud hunc Poëtam in hoc iſto ſignificatu uſurpatur *τὸ ἐπαινεῖν*, *approbare*, *aſſentiri*, ut patet ex illo Odyſſeæ: *ἐπὶ δ' αἴνεον βασιλῆες*. *aſſentiuntur etiam reges*. Ceterùm, ut conſtat, qui non ita *ἐπαινεῖ*, *approbat*, *ſeu aſſentitur*, is facilè fuerit *ἀπηνής*, & *κρατερός*, *immitis*, *& durus*, ſecundùm illud: *ἀπηνέα τε*, *κρατερόν τε*. *immitemque durumque*. Quamquam alio etiam ſenſu *ἀπηνής*, *illaudatus*, *ſeu illaudabilis*, ſecundùm Comicum, ſit is, qui eſt *ἄπο αἴνου*, *procul laude*, *ſeu in quem cadere nequit laudatio*, ut in Nubibus apparet. Qui autem hoc modo dicitur *ἀπηνής*, *illaudatus*, oppoſitus videtur eſſe *τῷ ἐπαινετῷ*, *laudabili*, *ſeu laudata*, *atque inculpato*. At verò *ὁ ἀπηνής*, *immitis*,

μιν ἐπεξενώθε ἐκεῖ. καὶ ὅτι [1] μέση λέξις ὁ ξένος. Λέγεται γὰρ οὕτω καὶ ὁ δεχόμενός τινὰ εἰς ξενίαν, καὶ ὁ δεχθείς. [2] ὥσπερ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἱκέτης ὁ ἱκετεύσας τε, καὶ ἱκετευθείς. Περὶ μέντοι τῶν ἐκ τούτων συνθέτων, τί δή ποτε σημαίνουσι, προδεδήλωται, ἤγουν ὅτι πρόξενος μὲν, ὁ ὑπὸ πόλεως ἠξιωμένος ἐν τῇ σφετέρᾳ [3] προϊστᾶσθαι ξένων. οἷος ὁ Ἀντήνωρ ἐν τοῖς Τρωσὶ, καὶ ὁποῖοι οἱ βασιλικοὶ διοικηταί. Ἀπ' αὐτοῦ δὲ, κατὰ μεταφορὰν, καὶ ὁ καλοῦ τινος, ἢ κακοῦ αἴτιος, οὕτω λέγεται. οἷον, ἀπωλείας πρόξενος, ἢ φθορᾶς, ἢ σωτηρίας, ἢ ὑγείας· ὡς παρ' ἑαυτῷ ξενίσας οἷον τὸ πρᾶγμα, εἶτα ἑτέροις διαπεμψάμενος. [4] Ἰδιόξενος δὲ, ὁ ἰδίᾳ, ἢ πατρόθεν ξένος, ὡς Μενελάῳ Τηλέμαχος. [5] καὶ ὁ μυθικὸς Μέντης τῷ Τηλεμάχῳ. Ἀστόξενος δὲ, ὁ ἐκ προγόνων τισὶν ἐπιχώριος, ὡς Ἀτρεὺς Φρυξὶ, καὶ Τεῦκρος Τρωσίν. Ἀπὸ γὰρ προγόνων Φρὺξ μὲν ὁ Πελοποννήσιος Ἀτρεύς· Τρωϊκὸς δὲ, Τεῦκρος ὁ Σαλαμίνιος. Δορύξενος δὲ, ὁ πολέμου χάριν, ἢ ἐκ πολέμου φιλωθεὶς, ὡς Γλαῦκος, καὶ Διομήδης. Τὸ δὲ ἐπῄνεον, ἀντὶ τοῦ συνῄνουν, συγκατετίθεντο. Πολλαχοῦ δὲ παρά τε ἄλλοις, καὶ παρὰ τῷ Ποιητῇ ἐπὶ τοιούτου σημαινομένου τίθεται τὸ ἐπαινεῖν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ, [6] ἐπὶ δ' αἴνεον βασιλῆες, ἐν Ὀδυσσείᾳ. Δῆλον δὲ, ὡς [7] ὁ μὴ οὕτως ἐπαινῶν, ἀπηνὴς ἂν εἴη, καὶ κρατερὸς, κατὰ τὸ, ἀπηνέα τε, κρατερόν τε. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως [8] ἀπηνὴς, κατὰ τὸν Κωμικὸν, ὁ ἄπο αἴνου, ὡς ἐν ταῖς Νεφέλαις φαίνεται. [9] ὁ τοιοῦτος δὲ ἀντικεῖσθαι δοκεῖ τῷ ἐπαινετῷ. Ὁ δέ γε προειρημένος ἀπηνὴς, λέγοιτο ἂν καὶ ἀπε-

Baſ. p. 372.

1. *μέση λέξις ὁ ξένος*) Media etiam vox, *hoſpes*, apud Latinos. *Polit.*

2. *ὥσπερ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἱκέτης ὁ ἱκετεύσας τε*, *καὶ ἱκετευθείς*) Euſtathius ad Odyſſeam: *μέση λέξις τὸ ἱκέτης*, *καθ' ὁμοιότητα* *καθὰ καὶ ὁ ξένος*, *ὃς καὶ τὸν ξενίσαντα δηλοῖ*, *καὶ τὸν ξενισθέντα*. Politus.

ἱκέτης ἀπὸ τοῦ ἵκω, *a veniendo*, tum ille, qui ſupplex venit, tum is, ad quem itur. *Salvinus*.

3. *προϊστᾶσθαι ξένων*) *προστάτης*. *Defenſor*, *patronus*. Salvinus.

Heſychius: *Πρόξενοι*, *οἱ προστάται*, *καὶ ξενίας ἐπιμελούμενοι*, *ἤγουν τὰς ξένους ὑποδεχόμενοι*. Polit.

4. *Ἰδιόξενος δὲ*, *ὁ ἰδίᾳ*, *ἢ πατρόθεν ξένος*) Qui hoſpitii jus habebant, teſſerâ communi utebantur, quæ dicebatur hoſpitalis. *Salvinus*.

5. *καὶ ὁ μυθικὸς Μέντης τῷ Τηλεμάχῳ*) Mentes ille fabuloſus in Odyſſeâ ad Telemachum:

Ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι
Ἐξ ἀρχῆς.

Scriptor Vitæ Homeri, qui Herodoti nomine circumfertur, exiſtimat, Homerum Mentis hujus nomen, memoriæ, gratique animi cauſsâ, in Odyſſeam inſeruiſſe, ut gratiam ſcilicet referret Menti nauclero, familiari, & amico quondam ſuo, quicum varia loca circumnavigaverat. *Μέμνηται δὲ*, inquit, *καὶ τοῦ ναυκλήρου*, *μεθ' οὗ περιεπέπλευσεν*, *καὶ εἶδε πολλὰς μὲν πόλιας*, *καὶ χώρας*. *ᾧ ὄνομα ἦν Μέντης*, *ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε*·

Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι
Υἱός, *ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω*. Politus.

6. *ἐπὶ δ' αἴνεον*) *συγκατετίθεντο*. Scholiaſta. *Polit.*

7. *ὁ μὴ οὕτως ἐπαινῶν*, *ἀπηνὴς ἂν εἴη*) Heſychius: *ἀπηνής*, *σκληρός*, *ὠμός*, *χαλεπός*, *κακός*. Ego probo eam etymologiam, ut παρὰ τὸ *αὖος* fiat *αὐής*, & pleonaſmo *τοῦ ο*, *ἀνής*. unde *ἀπηνής ὁ σκληρός*. Politus.

8. *ἀπηνής*, *κατὰ τὸν Κωμικὸν*, *ὁ ἄπο αἴνου*) Comicus Nubibus:

Ἐν παιδοτρίβου δ' ἐκαθίζοντας, *τὸν μηρὸν ἔδει προβαλέσθαι*
Τοὺς παῖδας, *ὅπως τοῖς ἔξωθεν μηδὲν δείξειαν ἀπηνές*.

Ibi *τὸ ἀπηνές* eſt illaudatum, turpe, *ἄκοσμον*. Hoc modo *ἀπηνής* fuerit *ὁ ἄπο αἴνου*. Atque huc pertinet etymon illud apud Etymologicarum Scriptorem, ut *ἀπηνής* dicatur *ὁ ἄπωθεν τοῦ αἰνεῖσθαι*, *ὅ ἐστιν ἐπαινεῖσθαι*. *αἶνος γὰρ ὁ ἔπαινος*. Notatum id etiam Suidæ: *ἀπηνής*, *ὁ σκληρός*. *λέγεται δὲ καὶ ὁ ἄπωθεν τοῦ αἰνεῖσθαι*. Utrumque ſcilicet ſignificat *τὸ ἀπηνής*, *τόν τε σκληρόν*, *καὶ τὸν ἄπωθεν τοῦ αἰνεῖσθαι*, tum eum, qui durus eſt, ac crudelis, tum eum, qui quomodocumque, atque *ἀνάλογος*, procul eſt e laude, ſeu eſt illaudatus. *Politus*.

9. *ὁ τοιοῦτος δὲ ἀντικεῖσθαι δοκεῖ τῷ ἐπαινετῷ*) Opponuntur inter ſeſe, *illaudatus*, & *inculpatus*. Illaudatus eſt, qui laude vacat; inculpatus, qui culpâ. Qui autem vacat culpâ, is ſanè a virtute maximè laudandus. A. Gellius lib. 2. c. 6. *Sed enim qui omni in re*, *atque omni tempore laude omni vacat*, *is illaudatus eſt*; *iſque omnium peſſimus*, *deterrimuſque eſt*: *ſicuti omnis culpa privatio inculpatum facit*. *Inculpatus autem inſtar eſt abſolutæ virtutis*. *illaudatus quoque igitur finis eſt extremæ malitiæ*. Politus.

Virg. *Quis aut Euryſthea durum*, *Aut illaudati neſcit Buſiridis aras?* *ἀπηνής*. *ferus*, *crudelis*. V. Gellium de hac Virgiliana voce. *Salvinus*.

Digitized by Google

ἀπηλεγής· ὃς ἀπηλεγέως ἀποείπῃ ἄν, ὡς μὴ ἐπαινῶν δηλαδὴ, τουτέστι, συγκατατιθέμενος.

tis, ſævus, crudelis, is, quem ſupra diximus, vocari etiam poteſt ἀπηλεγὴς, atrox, atque inhumanus: qui ἀπηλεγέως, inhumanè, atque atrociter, negaverit, ſeu recuſaverit, utpote qui ſcilicet minimè omnium ἐπαινεῖ, approbat, hoc eſt, aſſentitur.

Ἤτοι μὲν γὰρ ἄτερ πολέμου εἰσῆλθε Μυκήνας
Ξεῖνος, ἅμ' ἀντιθέῳ Πολυνείκεϊ λαὸν ἀγείρων,
Οἵ ῥα τότ' ἐστρατόωνθ' ἱερὰ πρὸς τείχεα Θήβης,
Καί ῥα μάλα λίσσοντο δόμεν κλειτοὺς ἐπικούρους.
Οἱ δ' ἔθελον δόμεναι, καὶ ἐπῄνεον, ὡς ἐκέλευον·
Ἀλλὰ Ζεὺς ἔτρεψε, παραίσια σήματα φαίνων.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ᾤχοντο, ἰδὲ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο,
Ἀσωπὸν δ' ἵκοντο βαθύσχοινον, λεχεποίην.
Ἔνθ' αὖτ' ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στεῖλαν Ἀχαιοί.
Αὐτὰρ ὁ βῆ, πολέας δὲ κιχήσατο Καδμείωνας
Δαινυμένους κατὰ δῶμα βίης Ἐτεοκληείης.
Ἔνθ' οὐδὲ ξεῖνός περ ἐὼν ἱππηλάτα Τυδεὺς,
Τάρβει μοῦνος ἐὼν πολέσιν μετὰ Καδμείοισιν·
Ἀλλ' ὅγ' ἀεθλεύειν προκαλίζετο, πάντα δ' ἐνίκα
Ῥηϊδίως. τοίη οἱ ἐπίῤῥοθος ἦεν Ἀθήνη.
Οἱ δὲ χολωσάμενοι Καδμεῖοι κέντορες ἵππων,
Rom. p. 486. Ἂψ ἀνερχομένῳ πυκινὸν λόχον εἷσαν ἄγοντες
Κούρους πεντήκοντα. δύω δ' ἡγήτορες ἦσαν,
Μαίων Αἱμονίδης ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν,
Υἱός τ' Αὐτοφόνοιο μενεπτόλεμος Λυκοφόντης.
Τυδεὺς μὲν καὶ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκε.
Πάντας ἔπεφν', ἕνα δ' οἶον ἵει οἶκόνδε νέεσθαι.
Μαίον' ἄρα προέηκε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
Τοῖος ἔην Τυδεὺς Αἰτώλιος· ἀλλὰ τὸν υἱὸν
Γείνατο εἷο χέρεια μάχῃ, ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνω.

Certè enim ſine exercitu intravit Mycenas
Hoſpes, dum ſimul cum divino Polynice exercitum cogeret,
Qui caſtra tunc habebant ad ſacra mœnia Thebes,
Et valde ſupplicabant, inclytos ut darent auxiliares.
Et illi quidem dare volebant, & probabant, ſicuti jubebant:
Sed Juppiter avertit, ſiniſtris prodigiis oſtenſis.
Poſtquam verò hi abierant, & in viâ progreſſi fuerant,
Ad Aſopum venerunt altè juncoſum, atque herboſum.
Tum verò legatum Tydeum miſerunt Achivi.
Sed ille abiit, multoſque invenit Cadmeos
Convivantes in ædibus Eteoclis.
Ibi, quamvis hoſpes eſſet equorum agitator Tydeus;
Tamen non pavebat vel ſolus multos inter Cadmeos;
Sed ad certandum provocabat, & quemlibet vincebat
Facilè. Talis ei adjutrix erat Minerva.
Verùm irati Cadmei ſtimulatores equorum
Revertenti confertum ducentes manipulum in inſidiis locarunt,
Juvenes quinquaginta. Duo autem erant ductores,
Mæon Hæmonides, ſimilis immortalibus,
Filiuſque Autophoni intrepidus in bello Lycophontes.
Tydeus tamen & his duram mortem intulit.
Omnes interfecit, unumque ſolum dimiſit, qui domum rediret.
Mæonem igitur præmiſit, deorum ſignis obſecutus.
Talis erat Tydeus Ætolius: ſed filium
Genuit deteriorem quidem ſe pugnâ; ſed concione præſtantiorem.

ρϛʹ. Τυδέως Μυκήνας εἰσελθόντος, ὡς ἐῤῥέθη, [a] καὶ λαὸν ἀγείροντος, οἵ ῥα τότ' ἐστρατόωντο ἱερὰ πρὸς τείχεα Θήβας, ἐπικουρίας δεόμενοι, Μυκηναῖοι μὲν ἤθελον δοῦναι, καὶ ἐπῄνεον, καθὰ καὶ αὐτὸ εἴρηται· ἀλλὰ Ζεὺς ἔτρεψε, παραίσια σήματα φαίνων. Εἶτα πλατύνων τὴν ἱστορίαν, φησί· Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ᾤχοντο, ἰδὲ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο, Ἀσωπὸν δ' ἵκοντο βαθύσχοινον, λεχεποίην. Ἔνθ' αὖτ' ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στεῖλαν Ἀχαιοί. τουτέστιν, ἐπὶ ἀγγελίαν ἔπεμψαν τὸν Τυδέα. ὃ καὶ Ἀχαιοὶ ἐν Τροίᾳ ἐποίησαν, ὡς προϊστόρηται, στείλαντες ἐκεῖ Ὀδυσσέα, καὶ Μενέλαον. Αὐτὰρ ὁ βῆ, πολέας δὲ κιχήσατο Καδμείωνας δαινυμένους κατὰ τὸ βασιλικὸν δῶμα. Ἔνθ' οὐδὲ, ξεῖνός περ ἐὼν, ἱππηλάτα Τυδεὺς, τάρβει μοῦνος ἐὼν πολέσιν μετὰ Καδμείοισιν· ἀλλ' ὅγ' ἀεθλεύειν προκαλίζετο ἐν τῷ τηνικαῦτα παρευρημένῳ γυμνικῷ, φασὶν, ἀγῶνι· πάντα δ' ἐνίκα ῥηϊδίως. Τοίη οἱ ἐπίῤῥοθος ἦεν Ἀθήνη. Οἱ δὲ χολωσάμενοι Καδμεῖοι κέντορες ἵππων, ἂψ ἀνερχομένῳ, ἤγουν ἐπανιόντι εἰς τοὺς ἑαυτοῦ, πυκινὸν λόχον εἷσαν ἄγοντες, κούρους πεντήκοντα. δύο δ' ἡγήτορες ἦσαν, Μαίων Αἱμονίδης, καὶ
Baſ. p. 371. Λυκοφόντης, υἱὸς Αὐτοφόνου. Τυδεὺς μὲν καὶ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν. ὃ γοργῶς ἑρμηνεύων, φησί· Πάντας ἔπεφνεν· ἕνα δ' οἶον ἵει οἶκόνδε νέεσθαι, ἄγγελον δηλαδὴ τοῦ κακοῦ. Μαίον' ἄρα προέηκε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας. Εἶτα συμπληρῶν ὁ βασιλεὺς τὸ διήγημα, ἐπὶ θαύματι τοῦ Τυδέως, φησί· Τοῖος ἔην Τυδεὺς Αἰτώλιος· ἀλλὰ τὸν υἱὸν γείνατο, εἷο, τουτέ-

CVI. Ingreſſo, ut dictum eſt, Mycenas Tydeo, quum ipſe ſimul cum Polynice exercitum colligeret, qui caſtra tunc habebant ad ſacra Thebarum mœnia, copiiſque auxiliaribus indigebant; dare quidem auxilia volebant Mycenæi, poſtulatiſque eorum, pariter atque dictum eſt, aſſentiebantur: ſed avertit Juppiter, prodigiis oſtenſis ſiniſtris. Tum narrationem ipſam fuſiùs dilatat his verbis: Poſtea verò, quàm hi abierant, & in viâ progreſſi fuerant, ad Aſopum venerunt, altè juncoſum, atque herboſum. Tum verò ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στεῖλαν Ἀχαιοί. hoc eſt, ἐπὶ ἀγγελίαν ἔπεμψαν τὸν Τυδέα. *Tydeum Achivi, legationis cauſâ, ſive ad legationem obeundam, miſerunt.* Quod & Achivi apud Trojam fecerunt, ut ſupra commemoratum eſt, illuc miſſis Ulyſſe, ac Menelao. Ille verò abiit, multoſque Cadmeos in regiâ domo convivantes invenit. Tunc ſanè, tametſi hoſpes erat agitator ille equorum Tydeus; tamen vel ſolus inter multos Cadmeos minimè pavebat; ſed eos ad certandum provocabat, palæſtrico ſcilicet certamine, quod tunc repertum affirmant; omnique in certamine facilè ſuperabat. Talis ei adjutrix erat Minerva. At verò Cadmei irati, inſtimulatores illi equorum, ἂψ ἀνερχομένῳ, *retrocedenti, ſeu reverienti*, ad ſuos videlicet redeunti, confertum ducentes militum manipulum in inſidiis locarunt, juvenes quinquaginta. Ductores autem erant duo, Mæon Hæmonides, & Lycophontes, Autophoni filius. Tydeus tamen, & his duram mortem intulit. quod celeri orationis genere ſic magis explicat: Omnes interfecit, unumque ſolum dimiſit, qui domum rediret, nuncius nimirum hujus cladis. Mæonem igitur præmiſit, ſignis deorum adductus, iiſque obſecutus. Deinde in admirationem Tydei complet rex, abſolvitque narrationem ſuam illis verbis: Talis certè erat Tydeus Ætolius. At enim filium genuit, pugnâ quidem inferiorem εἷο, hoc eſt,

a. καὶ λαὸν ἀγείροντος) Omiſſum vel intellectum, ἅμα Πολυνείκει. Nec enim aliter cohæret id, quod ſequitur: Οἵ ῥα τότ' ἐστρατόωντο ἱερὰ πρὸς τείχεα Θήβας, ἐπικουρίας δεόμενοι. Politus.

eſt, αὐτῇ, *ſe*; ſed concione præſtantiorem. Quæ ſanè cavillatio perquam gravis, atque acerba videri poteſt Diomedi, quippe quæ talem tantumque heroëm minimè omnium decent, neque in eum ullo modo conveniat. Magis enim oportebat, rem omnino aliter ſe habere, prout quidam dixit, ſibi in juventute linguam quidem fuiſſe otioſam; ſed manum operariam. Ideoque præ verecundiâ, ſicuti etiam ſupra obſervatum eſt, ſilentium nunc tenet, nullo reſponſo dato, ne loquacitatem, & garrulitatem ſuam re ipsâ confirmet. Quamquam illud ſibi deinceps in aliud tempus reſervet, ut, poſt præclara edita ſpecimina fortitudinis ſuæ, acerbè atque acriter regi contradicat, cum affectum illum ignaviâ, & parùm viriliter agentem videbit.

CVII. Ex iis, quæ rex commemorat, ſatis ipſe diſcendi cupidus, & memoriâ valere ſatis videtur, quum rei olim geſtæ adeò accuratè, ac diſtinctè reminiſcatur, ut & ductorum nomina exponat, & eorum numerum, qui in inſidiis ceciderunt, & quis ille tandem fuerit, qui ſalvus inde, atque incolumis evaſit. Maximè autem amorem ſibi Diomedis demeruerit, atque conciliaverit, quippe qui ſic diligenter, ac ſtudioſè patris ejus Tydei virtutem bellicam in animum ſuum, memoriæ cauſsâ, tranſcripſerit. Quamquam alioquin eumdem ipſum fortaſſe leviter mordeat, atque diſcruciet, quòd non etiam Tydeum rex boni ſcitique concionatoris notâ inſigniverit. Ad hæc vide, quanto cum artificio adventum Tydei in Mycenarum urbem breviſſimè primùm perſtrinxerit illis verbis: *Certè enim ſine exercitu ingreſſus eſt Mycenas*, &c. deinde, eam hiſtoriam, varietatis cauſsâ, perſpicuè dilataverit. Sciendum porrò eſt, illis verbis: Ζεὺς ἔτρεψε. *Juppiter vertit*, videlicet παρέτρεψεν, *avertit, abduxit, avocavit*, ἐκώλυσε, *prohibuit*, παραίσια σήματα φαίνων, *infauſta ſigna oſtendens*; illis, inquam, verbis denotari, neſcio quæ tunc ab aëre ſigna, ſeu prodigia, ut videtur, contigiſſe, quibus prohibiti ſunt Mycenæi ſuppetias ferre Argivis. Quin etiam veriſimile eſt, vaticinia quædam in cauſsâ fuiſſe, cur ab auxiliis mittendis deterrerentur: quoniam vates omnes, quique oracula interpretantur, appellati ſunt vates, atque interpretes Jovis, utpote Panomphæi, ad quem ſcilicet divina omnia oracula, atque reſponſa referebantur. Volo autem, obſerves verba illa, Ζεὺς ἔτρεψε. *Juppiter vertit*: quatenus dicitur Ζεὺς τερπικέραυνος. *Juppiter Fulminator, ſeu fulminibus terrens*. Videtur enim eſſe τερπικέραυνος, *fulminator*, ὁ τρέπων ἐν τῷ ἀφιέναι κεραυνοὺς, *is, qui fulminibus mittendis avertit, ac deterret*, ut hoc quidem loci ἔτρεψε, σήματα φήνας, *ſignis oſtenſis, avertit*. Παραίσια porrò ſunt, quæ apud poſteriores ἀπαίσια, *dira, infauſta, ſiniſtra, inauſpicata, ominoſa, præter bonam ſortem contingentia*. Sæpe enim præpoſitio παρὰ, *præter*, idem valet, atque præpoſitio ἀπὸ, *a, ab*.

CVIII. Quod dicit, πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο, *in viâ progreſſi ſunt, ſeu proceſſerant*, valet ad explicandum, quid ſit τὸ ᾤχοντο, *abierunt, diſceſſerunt, profecti ſunt*: ut ne ea ſcilicet vox moriendi ſignificatione accipiatur. Multis namque in locis

ἄχε-

τέσιν, αὐτῇ. [1] χέρρα μάχῃ, ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνω. ὃ βαρὺ σκῶμμα ἔδοξεν ἂν τῷ Διομήδῃ, ὡς μὴ πρέπον ἥρωϊ τοιούτῳ. Ἔχρην γὰρ μᾶλλον ἄλλως ἔχειν, κατὰ τὸ ἐναντίον, ὡς ἐν νεότητι γλῶσσαν μὲν ἀργὴν, χεῖρα δ' ἔχειν ἐργάτιν. Διὸ καὶ αἰδεσθεὶς, ὡς καὶ προσεσημείωται, ἄρτι μὲν σιγᾷ, οὐδὲν ἀμειψάμενος, μὴ καὶ βεβαιώσῃ ἔργοις αὐτοῖς τὸ λάλος εἶναι· ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ διαδείξας τὴν ἐν αὐτῷ ἀνδρίαν, ταμιεύσεται ἀντειπεῖν τῷ βασιλεῖ κρατερῶς, ὅτε ἀγεννῶς ἴδῃ ἐκεῖνον διατιθέμενον.

ρζ. Φιλομαθὴς δὲ, καὶ μνήμων ὁ βασιλεὺς, ἐν οἷς εἶπε, φαίνεται, οὕτως ἀκριβῶς μεμνημένος παλαιᾶς πράξεως, ὡς καὶ ὀνόματα ἐκθέσθαι λοχαγῶν, καὶ ποσότητα τῶν ἐν τῷ λόχῳ πεσόντων, καὶ τίς ποτε ἦν ὁ ἐκεῖθεν διασωθείς. Φιλοῖτο δ' ἂν μάλιστα τῷ Διομήδῃ, ὡς οὕτω τὴν τοῦ πατρὸς Τυδέως ἀριστείαν ἐς ψυχὴν ἐπιμελῶς, μνήμης χάριν, ἀπογραψάμενος· εἰ καὶ ἄλλως ἴσως ὑποδάκνει αὐτὸν, ὅτι μὴ ἐχαρακτήρισεν ὁ βασιλεὺς τὸν Τυδέα καὶ ἀγορητὴν δεξιόν. Ὅρα δὲ καὶ, ὡς εὐμεθόδως ἐν ὀλιγίστῳ πρῶτον ὑπολαλήσας τὴν τοῦ Τυδέως εἰς Μυκήνας ἔλευσιν ἐν τῷ, Ἤτοι μὲν γὰρ ἄτερ πολέμου εἰσῆλθε Μυκήνας, καὶ ἑξῆς. εἶτα, ποικιλίας χάριν, ἐπλάτυνε τὴν ἱστορίαν σαφῶς. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ, Ζεὺς ἔτρεψεν, ἤγουν παρέτρεψεν, ἐκώλυσε, παραίσια σήματα φαίνων, παραδηλοῖ, ἐξ ἀέρος τινὰ καὶ τότε συμβῆναι σύμβολα, ὡς εἰκὸς, δι' ὧν ἐκωλύθησαν οἱ Μυκηναῖοι συμμαχίαν δοῦναι τοῖς Ἀργείοις. Εἰκὸς δὲ καὶ, ἐκ τινων μαντικῶν γενέσθαι τὴν ἀποτροπήν· ἐπειδὴ πάντες οἱ χρησμολογοῦντες, ὑποφῆται Διὸς ἐλέγοντο, οἷα, Πανομφαίου. Σημείωσαι δὲ τὸ ῥηθὲν, Ζεὺς ἔτρεψεν, εἰς τὸ Ζεὺς τερπικέραυνος. [2] Δοκεῖ γὰρ εἶναι τερπικέραυνος, ὁ τρέπων ἐν τῷ ἀφιέναι κεραυνοὺς, καθὰ ἐνταῦθα ἔτρεψε, σήματα φήνας. Παραίσια δὲ τὰ παρὰ τοῖς ὕστερον ἀπαίσια. Πολλάκις γὰρ ἡ παρὰ πρόθεσις ταυτὸν τῇ ἀπὸ προθέσει δύναται.

ρη. Τὸ δὲ ᾤχοντο, διασαφητικόν ἐστι τὸ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο· ἵνα μὴ ἐπὶ θανάτου νοηθείη ἡ λέξις. [3] Οἴχεσθαι γὰρ πολλαχοῦ καὶ τὸ θνήσκειν λέγεται. Καί ἐστι νῦν [4] τὸ ᾤχοντο ταυ- *Rom. p 487.*

τὸν

1. χέρρα μάχῃ, ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνω) *Linguâ melior, ſed frigida bello dextera.* Polit.

2. Δοκεῖ γὰρ εἶναι τερπικέραυνος, ὁ τρέπων) τερπικέραυνος. *Jupiter Fulgerator*, quaſi ξεστικέραυνος. Horat.

& rubente
Dexterâ ſacras jaculatus arces,
Terruit urbem. Salvinus.

Etymologici Magni Auctor: Τερπικέραυνος, ὁ μὲν ἀπὸ τοῦ τέρπω, δηλοῖ τὸν τερπόμενον ἐν τοῖς κεραυνοῖς· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ξέω, παρὰ τὸ ξέειν τοὺς ἀπαντῶντας τῷ κεραυνῷ. Apud Heſychium in illis verbis: τερπικέραυνος, ὁ τερπόμενος, ἢ τρέπων πᾶσι κεραυνοῖς· pro τέρπων legendum ſuſpicor, τρέπων. Non enim τέρπει τοῖς κεραυνοῖς ὁ τερπικέραυνος· ſed aut ipſe τέρπεται, aut alios τρέπει. qua ratione ἀπὸ τοῦ τρέπω fuerit τρεπικέραυνος, & litterarum hyperthesi, τερπικέραυνος. Politus.

3. Οἴχεσθαι γὰρ πολλαχοῦ καὶ τὸ θνήσκειν λέγεται) οἱ οἰχόμενοι, Gallicè *les trepaſſez*, qui deceſſere, qui obiere, qui ex hac vitâ migrarunt. euphemiſmi cauſsâ. *Salvinus*.

4. τὸ ᾤχοντο ταυτὸν τῷ ἐπορεύθησαν) Heſychius: ᾤχοντο, ἐπορεύοντο. Politus.

τὸν ἢ ἀπορεύθησαν, προέκοψαν εἰς ὁδόν. Τὸ δὲ, πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο, περίφρασίς ἐστι τοῦ προώδευσαν. [1] Ἐκ δὲ τοῦ πρὸ ὁδοῦ, συνετέθη ὁ φροῦδος. οἷον, [2] Φροῦδα γὰρ ἤδη τοῦ κακοῦ μείων λόγος. καὶ, ἐπεὶ δὲ [3] φροῦδος Ἀργείων στρατός· ὅ ἐστιν, ἐπεὶ ᾤχοντο οἱ Ἀργεῖοι. Ὁμαλῶς μὲν οὖν ἐκφωνεῖται τὸ πρὸ ὁδοῦ· τραχύφωνον δὲ τὸ φροῦδος, [4] λαμβανόμενόν ποτε καὶ ἀντὶ τοῦ ἀφανοῦς σκωπτικῶς. Σημείωσαι δὲ, ὅτι πρὸ ὁδοῦ οἱ μεθ' Ὅμηρον λέγουσιν, ὡς Παυσανίας δηλοῖ, τὸ ἀναγκαιότερον, καὶ, ὡς εἰπεῖν, πρὔργου. Ἀσωπὸς δὲ ὅτι Βοιώτιος ποταμὸς, πᾶσι δῆλόν ἐστιν. Οὕτω δὲ δῆλον καὶ, ὡς τὰ ποτάμια ὕδατα, διὰ τὸ γόνιμον, πολυβότανά εἰσι. Διὸ καὶ ὁ Ἀσωπὸς βαθύσχοινος ἱστορεῖται παρὰ τῷ Ποιητῇ· ἔτι δὲ καὶ λεχεποίης, ὡς [5] πολλὴν ποίην τρέφων, ἤγουν βοτάνην, ἐν ᾗ λέξαιτό τις, ἤγουν κατακοιμηθείη, διὰ τὸ δασύ. [6] Τὸ δὲ Τυδῆ, οὐκ ἀπὸ τοῦ Τυδέα συνῄρηται, ἀλλ' ἀποκέκοπται ἐκ τοῦ Τυδῆα, καθάπερ ἀρέσκει τοῖς Τεχνικοῖς. Οὕτω δὲ καὶ τὸ Ὀδυσσῆα Ὀδυσσῆ ἐστιν εἰπεῖν, καὶ ἕτερα δὲ ὅμοια. [7] Τοὺς δὲ Καδμείωνας, πρωτότυπον οἱ Καδμεῖοι, ὃ κατωτέρω κεῖται. καί ἐστιν ὡς πατρωνυμικὸν, καθ' ὁμοιότητα τοῦ Ἀτρείων, καὶ Πηλείων, καὶ τῶν ὁμοίων.

ρθ'. Τὸ δὲ, ξεῖνός περ ἐών, θρασύτητα τοῦ Τυδέως ἐμφαίνει, ὡς μὴ δέον ὂν, ξένον ὄντα ἔριδα προφέρειν τοῖς ξενοδόχοις· μήπως, [8] Ὁμηρικῶς εἰπεῖν, ἑαυτοῦ πάντα κολούῃ. Καὶ ἀλ-

οἴχεσθαι, *abire, ſeu decedere*, dicitur mori, ſeu e vivis excedere. Et eſt nunc τὸ ᾤχοντο, *abierant*, idem atque τὸ ἀπορεύθησαν, *diſceſſerant, profecti ſunt*, προέκοψαν εἰς ὁδὸν, *in viam proceſſerunt*. Porro autem τὸ, πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο, *progreſſum viæ, ſeu itineris fecerant*, dictum eſt per periphraſin pro προώδευσαν, *progreſſi ſunt*. Atque ex his vocibus, πρὸ ὁδοῦ, *ante viam*, compoſita eſt vox ὁ φροῦδος, *is, qui abiit, atque evanuit, ſeu e conſpectu eſt ſublatus*, ut: Φροῦδα γὰρ ἤδη τοῦ κακοῦ μείων λόγος. *Sublati enim, remotique jam mali minor eſt ratio*. &, ἐπεὶ δὲ φροῦδος Ἀργείων στρατός. *Poſtea verò, quàm evanuit, nulluſque jam apparet Argivorum exercitus*. ideſt, poſteaquam Argivi diſceſſerunt. Quum igitur planum, ac leve pronunciatu ſit τὸ πρὸ ὁδοῦ, *ante viam*; tamen aſpero vocabulum ſono eſt τὸ φροῦδος, *qui abiit, ſeu evanidus*. quod aliquando etiam per contemptum, & irriſionem accipitur pro eo, qui minimè eſt conſpicuus, neque uſquam locorum apparet. Et obſerva, πρὸ ὁδοῦ, *ante viam, ſeu præ via*, poſt Homeri tempora, dictum eſſe, ut Pauſanias declarat, id, quod eſt magis neceſſarium, magiſque ad rem pertinet, quodque, ut ita dicam, eſt πρὔργου, *operæ pretium, omnibuſque aliis rebus prævertendum*. De Aſopo res omnibus nota, atque comperta, fluvium eum eſſe Bœotiæ. Sic etiam manifeſtum eſt, eam eſſe aquarum fluviatilium naturam, ut, propter earum fœcunditatem, magnâ herbarum vi abundent. Quare & Aſopus apud Poëtam traditur eſſe βαθύσχοινος, *altè juncoſus, ſeu altis juncis abundans*; nec non λεχεποίης, *herbas ferens ad cubandum percommodas, ſeu quibus quis ſibi lectum facilè paret*: quippe qui multam alat ποίην, videlicet βοτάνην, *herbam*, in qua quis λέξεται, *cubet*, ſomnum videlicet capiat, propter ejus denſitatem. Τὸ Τυδῆ, *Tydeum*, non ſanè per ſynæreſin contractum eſt ex Τυδέα, *Tydeum*; ſed, abſciſsâ ultimâ ſyllabâ, per apocopen formatum ex Τυδῆα, *Tydeum*, ut placet quidem Grammaticis. Et ſic τὸν Ὀδυσσῆα, *Ulyſſem*, dicere eſt Ὀδυσσῆ, aliaque hujuſcemodi. Τοὺς Καδμείωνας, *Cadmeonas*, primitivum eſt οἱ Καδμεῖοι, *Cadmei*, quod habetur infra. Et eſt tamquam patronymicum, ad exemplum τοῦ Ἀτρείων, *Atreon, ſeu Atrion*, & Πηλείων, *Peleon, ſeu Pelion*, aliorumque nominum ſimilium.

CIX. Quod additum eſt, ξεῖνός περ ἐών, *tametſi hoſpes erat*, audaciam, ac temeritatem Tydei repræſentat: eo quia minimè oportebat, eum, qui hoſpes eſſet, hoſpitibus ſuis, iis videlicet, qui hoſpitio ipſum excepiſſent, certamen proponere, atque offerre: ne fortè, ut loquar cum Homero, ſua ipſius omnia abrumperet, atque imminueret.

1. Ἐκ δὲ τοῦ πρὸ ὁδοῦ, συνετέθη ὁ φροῦδος) Heſychius: Φροῦδος, ἀφανὴς, ὡς ὁ τὸ [illegible]. Eſt qui pro φροῦδος, legat πρὸ ὁδοῦ. Fruſtra. Eſt enim φροῦδος quaſi πρόοδος. Etymologici Magni Auctor: ἐκ τοῦ ὁδός, καὶ τῆς πρό προθέσεως, γίνεται πρόοδος, καὶ, κατὰ συναλοιφὴν, φροῦδος, καὶ φροῦδος, ὡς προοίμιον φροίμιον· οἱονεὶ ὁ προπορευόμενος. καὶ γενόμενος ἀφανὴς, ἤγουν ὁ μὴ φαινόμενος, ὁ μακρὰν γενόμενος, καὶ οἷον εἰς τὸ ἔμπροσθεν τῆς ὁδοῦ, ἀντὶ τοῦ ἐκ ποδῶν. Politus.
Φροῦδος, quaſi πρόοδος. Etymologus: ut προοίμιον, φροίμιον. Præſidium, φρούριον, quaſi προόριον. Idem. Salvinus.

2. Φροῦδα γὰρ ἤδη) Sophocles in Ajace:
Ἀλλ' εἰ πέπαυται, κάρτ' ἂν εὐτυχεῖν δοκῶ.
Φρούδου γὰρ ἤδη τοῦ κακοῦ μείων λόγος.
Politus.

3. φροῦδος Ἀργείων στρατός) φροῦδος propriè ὁ προεληλυθώς. Polit.

4. λαμβανόμενόν ποτε καὶ ἀντὶ τοῦ ἀφανοῦς σκωπτικῶς) Ariſtophanes Concionatricibus:
Τί τὸ πρᾶγμα, ποῖ ποθ' ἡ γυνὴ φρούδη 'στί μοι;
Ἐπεὶ πρὸς ἕω νῦν γ' ἐστίν· ἡ δ' οὐ φαίνεται.
Politus.

5. πολλὴν ποίην τρέφων, ἤγουν βοτάνην, ἐν ᾗ λέξαιτό τις) Heſychius: λεχεποίην, τὴν πολλὴν πόαν ἔχουσαν. καὶ βαθεῖαν. εὔκοιτον, ἐν ᾗ ἐστι καὶ λέξασθαι, τουτέστι, κοιμηθῆναι. Etymologici Magni Auctor: καὶ κυρίως τὴν ἔχουσαν πολλὴν πόαν, ἢ [illegible]. Corrigebam: τὸν ἔχοντα πολλὴν πόαν. Eſt enim ὁ λεχεποίης. Niſi fortè Etymologus intellexerit πόλιν ἔχουσαν πολλὴν πόαν, ut Πτελεὸν, urbem Theſſaliæ, Homerus vocat λεχεποίην. Vetus Scholiaſtes: λεχεποίην, βαθείας βοτάνας ἔχουσαν, ὥστ' ἂν ἐπ' αὐτῆς λέχος καταστρῶσαι, τουτέστι, κοίτην. Videtur Scholiaſta reſpexiſſe τὴν πόλιν. Sed ibi quoque ego corrigebam: λεχεποίην, βαθείας βοτάνας ἔχουσαν. Rectè ad locum illum Homeri Euſtathius: Πτελεὸν δὲ, ὁ μὲν Ποιητὴς [illegible] λεχεποίην αὐτὴν ἔφη, [illegible]. Politus.

6. Τὸ δὲ Τυδῆ, οὐκ ἀπὸ τοῦ Τυδέα συνῄρηται) Doricum eſt τὸ Τυδῆ, ἀντὶ τοῦ Τυδέα. Etymologici Magni Auctor v. Πηλᾶς [illegible] Ἀθηναίοις [illegible] παρὰ τῷ Ποιητῇ· ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στεῖλαν Ἀχαιοί. ἀντὶ τοῦ, ἐπὶ τὸν Τυδέα. Politus.

7. Τοὺς δὲ Καδμείωνας) Καδμείων eſt diminutivum, quaſi *Cadmulus*, Cadmi filius: Ἀτρείων, quaſi *Atreolus*, Atrei filius. Sic *Cæſario, nis*, filius Cæſaris, quem è Cleopatrâ ſuſcepit. *Salvinus*.

8. Ὁμηρικῶς εἰπεῖν, ἑαυτοῦ πάντα κολούῃ) Homerus:
Ἄφρων δὴ, κεῖνός γε, καὶ οὐτιδανὸς πέλει ἀνὴρ,
Ὅστις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων,
Δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ· ἕο δ' αὐτοῦ πάντα κολούει. Politus.

Digitized by Google

ret. Rurſus, ut id etiam adjiciam, multus hic rex eſt, atque creber in extollendo laudibus Tydeo, agitatore illo equorum, ut Homerus quidem eum vocat. Etſi enim hoſpes erat, atque inter multos, ſoluſque in regione alienâ; tamen non pavebat; ſed ad certandum provocabat: ubi ipſe certè Cadmeos, aut tamquam hoſpites, revereretur, oportebat, aut, tamquam hoſtes, formidaret, niſi audacia, ac præſentia animi obſtitiſſet. Neque verò, quum eos provocaret, verba vacua erant, atque aliena a factis; neque ille quidem quomodocumque vincebat; ſed πάντα ἐνίκα, *certamina omnia vincebat*; neque etiam cum labore; ſed magnâ cum facilitate. Quin & Minervam habebat ἐπιτάῤῥοθον, videlicet βοηθὸν, *adjutricem*. Erat igitur charus, atque acceptus diis, & maximè ſi agitur de Minervâ, per quam intelligitur prudentia. Videtur enim perquam prudenter Tydeus certamina illic inſtituiſſe, atque tractaſſe. Illud verò, πάντα ἐνίκα, *omnem, ſeu omnia vincebat*, non modò ἄνδρα, *virum, ſeu hominem, ideſt, omnem hominem*, ſignificat; ſed maximè πάντα τὰ ἄεθλα, *omnia certamina*: ita ut id nominis ex communi ſenſu accipiatur, a verbo ἀεθλεύειν, *certare*. quod in pleriſque etiam aliis fieri conſpicitur. Τὸ ἐπίῤῥοθος, *adjutrix*, ut primitivum ſit τοῦ ἐπιτάῤῥοθος, *adjutor, ſeu adjutrix*, alibi eſt a nobis expoſitum.

CX. Οἱ Καδμεῖοι, *Cadmei*, ſicuti etiam οἱ Καδμείωνες, *Cadmeones*, diverſo nomine ſunt appellati, atque patria ipſorum, Thebæ: ex qua Thebani iidem vocantur. Denominati autem ſunt ab auctore eorum, & progenitore Cadmo, qui profectus eſt ex Phœniciâ. quod communi paſſim ſermone eſt celebratum. Et Καδμεῖοι, *Cadmei*, quidem nomen habent deductum ἀπὸ τῆς Καδμηΐδος γῆς, *a Cadmeide regione, ſive a regione Cadmi*: adeo ut inde ſit Καδμήϊος, *Cadmeius*, Καδμεῖος, *Cadmeus*, ut ἀχρήϊος, ἀχρεῖος, *inutilis*. quod eſt ſupra explicatum. At verò Καδμείωνες, *Cadmeones*, ſic vocati ab hoc ipſo utique nomine, Καδμεῖοι, *Cadmei*. Non enim planè dici poteſt, nomen eſſe patronymicum τοὺς Καδμείωνας, *Cadmeonas*. adeo ut, quemadmodum eſt Οὐρανὸς, Οὐρανίδης, Οὐρανίων, *Uranus, Uranides, Uranion, Urani filius*, ſimiliter atque Κρονίδης, Κρονίων, *Cronides, Cronion, filius Croni, ſive Saturni*; ita etiam ſit Κάδμος, Καδμείων, *Cadmus, Cadmeon, Cadmi filius*. Sic enim ſcriberetur cum *i*, pariter atque Οὐρανίων, *Uranion, Urani filius*. Videtur autem ὁ Κάδμος, *Cadmus*, nomen habere derivatum a κάζω, ideſt, *orno, atque inſtruo*, & quodammodo hominem ſignificat modeſtiâ præditum, boniſque moribus ornatum, mutatâ hic etiam pro more litterâ ζ in δ, ut in τῷ ὀκλάζω, *procumbo in genua, ſeu me ingeniculo*, ex quo ὀκλαδίας δίφρος, *ſella plicatilis*, & in χειμάζω, *hiemo, hiemem traduco, hiberna*, ex quo χειμάδιον, *hibernum*; itemque in aliis ſexcentis, quæ ſupra etiam ſunt expoſita. Quod autem ſcire oportet, non proprium modò nomen eſt ὁ Κάδμος, *Cadmus*; ſed Mercurii etiam epitheton, ex quo nomen eſt per parago-

ἄλλως δὲ εἰπεῖν, συχνὸς ἐν τούτοις τῷ βασιλεῖ ὁ τοῦ καθ' Ὅμηρον ἱπποπλατοῦντος Τυδέως ἔπαινος. εἴπερ οὐδὲ ξένος, καὶ ἐν πολλοῖς, μόνος ὢν ἐν ἀλλοτρίᾳ, ἐτάρβει, ἀλλὰ προεκαλεῖτο ἀθλεῖν· ἔνθα ἐχρῆν αὐτὸν, ἢ, ὡς ξένους, αἰδεῖσθαι τοὺς Καδμείους, ἢ φοβεῖσθαι, ὡς πολεμίους, εἰ μὴ τὸ θάρσος ἐκώλυε. Καὶ οὐ προεκαλεῖτο μὲν αὐτοὺς, ὁ δὲ λόγος ἔργων ἦν κενός. καὶ οὐχ ἁπλῶς ἐνίκα, ἀλλὰ πάντα ἐνίκα, καὶ οὐδὲ σὺν πόνῳ, ἀλλὰ ῥηϊδίως. Καὶ τὴν Ἀθηνᾶν δὲ εἶχεν ἐπιτάῤῥοθον, ἤτοι βοηθόν. Ἦν ἄρα καὶ θεοφιλὴς, καὶ μάλιστα κατ' Ἀθηνᾶν, ὅ ἐστι φρόνησιν. Ἔοικε γὰρ συνετῶς μεταχειρίσασθαι τὰ ἐκεῖσε ἄεθλα ὁ Τυδεύς. Τὸ δὲ, πάντα ἐνίκα, οὐ μόνον ἄνδρα ὑποδηλοῖ, ἀλλὰ μάλιστα πάντα τὰ ἄεθλα, ληφθέντος τοῦ τοιούτου ὀνόματος κατὰ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἀεθλεύειν ῥήματος. ὃ καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν φαίνεται γίνεσθαι. [1] Τὸ δὲ ἐπίῤῥοθος ὅτι πρωτότυπόν ἐστι τοῦ ἐπιταῤῥόθος, ἐν ἄλλοις δηλοῦται.

ρί. Οἱ δὲ Καδμεῖοι, ὥσπερ καὶ οἱ Καδμείωνες, ἑτερωνύμως ἔχουσι πρὸς τὴν πατρίδα τὰς Θήβας· [2] ἐξ ἧς Θηβαῖοι καλοῦνται. Παρώνυμοι δέ εἰσι τῷ προγόνῳ Κάδμῳ τῷ ἐκ Φοινίκης, ὃ μυριαχοῦ καθωμίληται. Παράγονται δὲ Καδμεῖοι μὲν, ἀπὸ τῆς Καδμηΐδος γῆς· ἵνα ᾖ ἐκεῖθεν Καδμήϊος Καδμεῖος, κατὰ τὸ ἀχρήϊος ἀχρεῖος, περὶ οὗ προδεδήλωται. [3] Καδμείωνες δὲ ἀπ' αὐτοῦ δὴ τοῦ Καδμεῖοι. Οὐ γάρ ἐστιν εἰπεῖν ἀκριβῶς, πατρωνυμεῖσθαι τοὺς Καδμείωνας· ἵνα ᾖ, ὥσπερ Οὐρανὸς Οὐρανίδης Οὐρανίων, κατὰ τὸ Κρονίδης Κρονίων, οὕτω καὶ Κάδμος Καδμείων. [4] Ἐγράφετο γὰρ ἂν οὕτω διὰ τοῦ ι, καθὰ καὶ Οὐρανίων. [5] Δοκεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ κάζω τὸ κοσμῶ παρῆχθαι ὁ Κάδμος, καί πως δηλοῖ τὸν κόσμιον, [6] τραπέντος κἀνταῦθα τοῦ ζ εἰς δ συνήθως, ὡς καὶ ἐν τῷ ὀκλάζω ὀκλαδίας δίφρος, καὶ χειμάζω χειμάδιον, καὶ ἐν ἑτέροις μυρίοις τοῖς καὶ προδηλωθεῖσιν. Ἰστέον δὲ, ὅτι οὐ κύριον μόνον ὁ Κάδμος, ἀλλὰ καὶ [7] Ἑρμοῦ ἐπίθετον, οὗ παράγωγον ὁ Καδμί-

O λος

1. Τὸ δὲ ἐπίῤῥοθος ὅτι πρωτότυπόν ἐστι τοῦ ἐπιτάῤῥοθος) ex ἐπίῤῥοθος, pleonaſmo τῆ ταρ, fit ἐπιτάῤῥοθος. Etymologici Magni Auctor: ἐπιτάῤῥοθος, βοηθὸς ἰσχυρὸς, σύμμαχος. παρὰ τὸ ῥόθος (ῥοθῶ τὸ παρορμῶ) γίνεται ἐπίῤῥοθος. καὶ πλεονασμῷ τῆς ταρ συλλαβῆς, ἐπιτάῤῥοθος, ὁ ἐν τῷ βοηθεῖν πρόθυμος, ἢ παρορμῶν. Politus.

2. ἐξ ἧς Θηβαῖοι καλοῦνται) Stephanus: Καδμεία, πόλις, Θηβῶν ἀκρόπολις· ἀφ' ἧς οἱ Θηβαῖοι Καδμεῖοι, καὶ Καδμείωνες, καὶ Καδμεῖοι. καὶ τὸ τεῖχος, Καδμεία. Heſychius: Κάδμειοι, οἱ Θηβαῖοι, ἀπὸ Κάδμου. Suidas: Καδμεῖος, ὁ Θηβαῖος. Polit.

3. Καδμείωνες) Aliis Καδμίωνες, cum ι. Polit.

4. Ἐγράφετο γὰρ ἂν οὕτω διὰ τοῦ ι) Κρονίων, Κυδιοωνίων, apud Homerum, licet ſcribantur cum jota, illud jota vim habet ει diphthongi. namque producitur, & jota longum idcirco in veteribus inſcriptionibus hac diphthongo ſignatur. *Salvinus.*

Καδμεία, & Καδμία ſcribitur Suidæ. Καδμεία γυνὴ, καὶ Καδμεῖα νίκη, διὰ διφθόγγου. Καδμία δὲ χεῖρα, διὰ τοῦ ι. τὸ ᾗ, inquit Suidas, καὶ τοῦτο διὰ διφθόγγου γράφουσι. Politus.

5. Δοκεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ κάζω τὸ κοσμῶ παρῆχθαι ὁ Κάδμος) Caſtus a Græco καςός. κεκοσμημένος, ideſt, ornatus. *Salvinus.*

6. τραπέντος κἀνταῦθα τοῦ ζ εἰς δ συνήθως) Nempe littera duplex ζ ex σδ, vel potius ex δς, eſt compoſita. *Salvin.*

7. Ἑρμοῦ ἐπίθετον, οὗ παράγωγον ὁ Καδμίλος παρὰ Λυκόφρονι) Lycophron:

Βουλαῖς ἀνάγνοις, ἃς ὁ Καδμίλου γόνος
Ἥρυσε.

Mercurius Bœoticè appellatus Καδμῖλος. quod notat Lycophronis Scholiaſta. Idem aliis Κάσμιλος, Scholiaſta Apollonii

λος παρὰ Λυκόφρονι· καὶ ὄρους δὲ ὄνομα. Φησὶ γοῦν ὁ Στράβων, ὅτι [1] Κάδμος ὄρος, ἐξ οὗ Λύκος ῥεῖ ποταμὸς εὐμεγέθης, προσβάλλων τῷ Μαιάνδρῳ. Κέντορες δὲ ἵππων, οὐ μόνον Baſ. p. 372. οἱ, ὡς ἐῤῥέθη, εὖ πωλοδαμνοῦντες, ἀλλὰ καὶ οἱ τεχνικῶς ἡνιοχοῦντες. ὁποῖον ἐν Ὀδυσσείᾳ τό, [2] νῶϊ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην. Πυκινὸν δὲ λόχον ὁ Ποιητὴς λέγει, οὐ μόνον, ὡς κατὰ σύνεσιν γινόμενον, ἀλλὰ καὶ ὡς δέον ὂν τοὺς ἐλλοχῶντας, πυκνοῦν ἑαυτοὺς, ἵνα λανθάνωσι. Διὸ καὶ λόχον εἷσαν, φησίν. ὅ ἐστιν, ἐκάθισαν, ὡς τῶν ἐλλοχώντων, οἷον ὀφειλόντων, καὶ ὑποκαθῆσθαι, ἵνα ὑποκρύπτωνται. [3] Παρηχεῖται δέ πως πρὸς τὸ, λόχον εἷσαν, τό, ἡγήτορες ἔσαν, καθ' ὁμοιότητα τοῦ, ἔδεισαν θεοὶ, οὐδέ τ' ἔδησαν, καὶ τῶν τοιούτων, ἃ προδεδήλωται. Ὅρα δ' ἐν τούτοις, ὅτι τοὺς πεντήκοντα ἄνδρας, λόχον εἶπε. Καὶ μήν τινες λόχον [4] φασὶ, τὸ ἐξ εἰκοσιτεσσάρων ἀνδρῶν. Ἴσως δὲ καὶ ὁ Ποιητὴς νῦν τοῦτο ἐμφαίνει, εἰπὼν, ὅτι Rom. p. 488. κοῦροι πεντήκοντα, δύο δ' ἡγήτορες ἦσαν. Εἰκοσιτέσσαρες γὰρ ἄνδρες, καὶ αὖ πάλιν τοσοῦτοι, ἀνὰ ἕνα εἶχον ἡγήτορα. ταυτὸν δὲ εἰπεῖν λοχαγὸν, ὡς δηλοῖ τὸ, λόχον ἄγοντες. Ὅτι δὲ ὁ Ξενοφῶν ἐξ ἑκατὸν συντετάχθαι τὸν λόχον βούλεται, εἴσεται ὁ ἐκείνῳ ἐντυχὼν εἰπόντι· λόχος ἕκαστος εἰς ἑκατόν. [5] Ἡ δὲ Τραγῳδία, καὶ ἄλλοι, λόχον φασὶ τὸ ἁπλῶς στρατιωτικὸν σύνταγμα, καὶ λοχαγὸν τὸν τούτου ἄρχοντα.

ρια΄. Ἰστέον δὲ, ὅτι κοῦρον τὸν νέον λέγειν εἰδὼς Ὅμηρος, οὐ φησι διὰ διφθόγγου καὶ τὸν κόρον, ἐξ οὗ τὸ κορέννυσθαι. Παρεκκλίνουσι γὰρ καὶ Ἴωνες τὴν τῶν λέξεων, ὅπη δυνατὸν, ὁμωνυμίαν τὴν κατὰ συνέμπτωσιν ὁμόφωνον. Οὕτω καὶ οὖρος μὲν λέγεται ὁ ὅρος Ἰαστὶ, οὐ μήν ποτε καὶ τὸ ὄρος τὸ οὐδέτερον. Εἰ δὲ καὶ [6] διὰ τὸ Οὖνον τὸ ἐθνικὸν, ὀκνοῦσι τὸ ζῶον τὸ

ὄνον

gogen derivatum ὁ Καδμῖλος, *Cadmilus*, apud Lycophronem; itemque nomen eſt montis. Quippe ſcribit Strabo, montem eſſe Cadmum, unde fluit Lycus, fluvius ſatis magnus, qui in Mæandrum influat. Κέντορες ἵππων, *ſtimulatores equorum*, non ii modò, qui, ut dictum eſt equuleos, ſeu pullos equinos, benè domant; ſed etiam qui arte habenas tractant, atque aurigantur. quale illud in Odyſſeâ: νῶϊ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην. *ſcitè autem, atque artificiosè incuſſit lorenm flagellum*. Πυκινὸν λόχον, *denſas, ſeu callidas inſidias*, dicit Poëta, non ſolùm quòd aſtutè, ac ſagaciter fierent; verùm etiam quia ii, qui in inſidiis delitescebant, ſemet ipſi, cum opus erat, latendi cauſſâ, πυκνοῦν, *in arctum cogebant, atque conſtipabant*. Ideoque λόχον, inquit, εἷσαν, *inſidias poſuerunt, ſeu locarunt*. hoc eſt, conſidere fecerunt: perinde quaſi eos, qui in inſidiis erant, ut ſemet occultarent, veluti jacere, ac ſubſidere oporteret. Quod autem ſubjicit, ἡγήτορες ἔσαν, *ductores erant*, parechesin quodammodo, ſeu adnominationem, habet cum his verbis: λόχον εἷσαν, *inſidias, ſeu militum manipulum in inſidiis poſuerunt*. ſimiliter atque dictum eſt illud: ἔδεισαν θεοὶ, οὐδ' ἐτ' ἔδησαν. *timuerunt dii, neque ligaverunt*. aliaque hujuſcemodi locutionum genera, de quibus ſupra perſpicuè actum eſt. Vide verò hoc loci, ut λόχον, *manipulum*, milites dicit quinquaginta. Porro autem nonnulli λόχον, *manipulum*, conſtitutum faciunt ex viris quatuor, ac viginti. Idque etiam nunc fortaſſe indicat Poëta, cum juvenes fuiſſe narrat quinquaginta, & duces duos. Viri enim quatuor, & viginti, & rurſus totidem viri, quiſque per ſe manipulus, ſuum ſingillatim habebant ἡγήτορα, *ducem, ſeu ductorem*. quod idem eſt, ac ſi dicas λοχαγὸν, *ductorem, ſeu præfectum manipuli*, ut patet ex illis verbis: λόχον ἄγοντες. *manipulum ducentes*. Verùm Xenophon conſtitutum vult τὸν λόχον, *manipulum*, ex centenis militibus, ut certò intelliget, qui legendo in hæc illius verba inciderit: λόχος ἕκαστος εἰς ἑκατόν. *Unuſquiſque manipulus ex centum militibus*. Poëtæ tamen Tragici, atque alii, λόχον, *manipulum*, dicunt quodcumque generatim agmen, ſeu ordinem quemcumque militarem, & λοχαγὸν, *lochagum*, ordinis hujus ducem, ac præfectum.

CXI. Quod inſuper ſcire oportet, tametſi juvenem Homerus amat dicere κοῦρον· tamen non dicit per diphthongum τὸν κοῦρον, *ſatietatem*. unde τὸ κορέννυσθαι, *ſatiari, atque expleri*. Declinant enim devitantque Jones, ubi ſanè id fieri poteſt, ambiguitatem illam vocabulorum, quæ fit, cum voces ſub diverſâ ſignificatione in eumdem ſonum conveniunt. Itaque οὖρος quidem Jonicè dicitur ὁ ὅρος, *terminus, ſeu finis*; non tamen ſic umquam τὸ ὄρος, *mons*, quod eſt nomen neutrum. Nihil verò eſt, quod miremur, ſi propter τὸν Οὖνον, *Unum*, quod eſt nomen gen-

tis

ali lib. 1. ubi Cabiros enumerat: ὁ δὲ προστιθέμενος τέταρτος Κάσμιλος, ὁ Ἑρμῆς ἐστιν, ὡς ἱστορεῖ Διονυσόδωρος. Idem & Κάμιλλος. Quæ jam a Grammaticis notata. *Politus*.

A Cadmo, Cadmilus. Inde Camillus, rerum ſacrarum, & deorum adminiſter puer. *Salvinus*.

Plutarchus in Numa: καὶ τὰς δὲ ἐφαπτίδας οἱ βασιλεῖς λαίνας, ὁ Ἰόβας χλαίνας φησὶν εἶναι, καὶ τὸν ὑπουργοῦντα τῷ ἱερῷ τοῦ Διὸς ἀμφιθαλῆ παῖδα, λέγεσθαι Κάμιλλον, ὡς καὶ τὸν Ἑρμῆν, οὕτως ἐνίους τῶν Ἑλλήνων Καδμῖλον ἀπὸ τῆς διακονίας προσαγορεύειν. Politus.

1. *Κάδμος ὄρος, ἐξ οὗ Λύκος ῥεῖ*) Strabo: Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ Κάπρος, καὶ ὁ Λύκος συμβάλλει τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ, ποταμὸς εὐμεγέθης· ἀφ' οὗ καὶ ἡ πρὸς τῷ Λύκῳ Λαοδίκεια λέγεται. Ὑπέρκειται δὲ τῆς πόλεως ὄρος Κάδμος, ἐξ οὗ καὶ ὁ Λύκος ῥεῖ. Mons hic Cadmus adnumeratur a Plinio in montibus nobiliſſimis Aſiæ. *Politus*.

2. *νῶϊ δ' ἐπέβαλλεν*) τεχνικῶς ἤλαυνε. Vetus Scholiaſta ad lib. γ' Odyſſ. *Polit.*

3. *Παρηχεῖται δέ πως πρὸς τό, λόχον εἷσαν, τό, ἡγήτορες ἔσαν*) Τὸ ε adſonat cum diphthongo ει. Salvin.

4. *φασὶ τὸ ἐξ εἰκοσιτεσσάρων*) l. φασὶ, τὸν ἐξ εἰκοσιτεσσάρων. Polit.

5. *Ἡ δὲ Τραγῳδία, καὶ ἄλλοι, λόχον φασὶ τὸ ἁπλῶς στρατιωτικὸν σύνταγμα*) ut Euripides in Phœniſſis:

Λόχους ἀθροίσας ἑπτὰ, σὺν λοχαγέταις
Πύλας ἐφ' ἑπτὰ, φύλακας Ἀργείου δορός.

Politus.

6. *διὰ τὸ Οὖνον τὸ ἐθνικόν*) Οὖννοι τὸ ἔθνος Procopio, Agathiæ, aliiſque vulgò cum adſpiratione, & duplici ν. Suidæ Οὖννοι, ſine adſpiratione. Verùm non propter τὸ Οὖνον τὸ ἐθνικὸν, quod nomen notum nondum tunc erat, videntur Jones dicere noluiſſe ὄνον τὸ ζῶον· ſed fortaſſe propter τὸν ὄνον τὸν δρόμον. Cypriis namque ὦνος ὁ δρόμος, & ὤνεε, ὁ δραμέ. Neque verò alius eſt Comico jocus in nomine οὖνος, quaſi ſcilicet feſtivè ſic alluſerit ad τὸν οὖνον τὸ ἐθνικόν· ſed id nominis ſimpliciter per craſin Atticam accipiendum in his Comici verbis in Ranis:

Οὔκουν τὸ βάρος τοῦθ', ὃ σὺ φέρεις, οὗνος φέρει;

Craſis Attica, οὗνος. & hujuſcemodi craſeos exempla pluſcula apud Comicum. *Politus*.

tis, dicere etiam nolint animal τὸν ὄνον, *aſinum*, cum ὀ. quod per jocum uſurpat Comicus, cum in ſervum ſic ait: τὸ βάρος, ὃ σὺ φέρεις, οὗτος φέρει. *onus, quod tu geris, aſinus gerit*. Ubi rectum τοῦ ὄνου, *aſini*, per ſynalœphen coaleſcere facit cum articulo, &, nomine in jocum detorto, riſum movet. Eſt enim ὁ ὄνος, *aſinus*, & per craſin, οὗνος. Atque id quidem ſeſe ita habet. Sin autem lepidi quidquam atque urbani afferre huc oportet, animadvertendum eſt illud, χολωσάμενοι, *irati, indignatione inflammati, atque ſucceuſi*; ſimulque illud, λόχον εἷσαν, *inſidias collocarunt*. Nam etiam nunc ὁ χόλος, *ira, ſeu indignatio*, trajectis per anagrammatiſmum litteris, facit τὸν λόχον, *inſidias, ſeu militum manipulum*. Itaque luſuum etiam, & deliciarum hujuſcemodi exemplum iis præbuiſſe videtur Poëta, qui ſic dicere amant, qui τὸ νᾶμα, *laticem, atque ſcaturiginem*, quæ eſt orationis, ac verborum, dicunt μάννα, *manna*, & quæcumque alia ſunt hujus generis. cujuſmodi etiam eſt τὸ μῦθος, *ſermo, ſeu fabula*, & θυμός, *animus, ſeu excandeſcentia animi*, ut alibi quoque ſcriptum eſt. itemque τὸ ἔμεινας, *exſpectaſti*, & ἔνειμας, *coluiſti, ſive adhibuiſti*, apud Euripidem, ubi ſic ait: Οὐ μάντεως ὄπα ἔμεινας, οὐ χρόνῳ μακρῷ σκέψιν ἔνειμας. *Non vatis vocem exſpectaſti, non longo tempore conſilium adhibuiſti, ſive rem animo expendiſti*. quodque legitur apud Lycophronem, πέλας, *prope*, & λέπας, *rupes, ſeu promontorium*: quum his quidem vocibus proximi duo verſus terminentur. quarum ſanè vocum altera, ideſt, τὸ πέλας, ſignificat *prope*; altera, ideſt, τὸ λέπας, *montem aſperum, atque præruptum*. unde etiam apud Poëtam Tragicum λεπαία χθών, *regio lepæa*, ideſt, montana. Quin & hoc modo per onomatopœiam formata eſſe videtur ἡ λακέρυζα, *clamatoria, garrula, loquax, ſtridula*, a verbo κελαρύζειν, *ſtrepere, murmurare, ſtridere, reſonare*. Hujuſcemodi denique eſt τὸ αἵματα, ἰάματα, *ſanguines, medicamenta*, aliaque hujus generis.

CXII. Vide hic præterea, ut reperta quidem ſunt apud Poëtam patrum nomina, quæ ſimili litterarum metatheſi, atque trajectione, quam alibi quoque perſpeximus, ita concinnata ſint, ac diſpoſita, ut filiis appellandis ſuffecerint. Quippe in Odyſſeâ pater eſt Αἴσων, *Æſon*, filius Ἰάσων, *Jaſon*, diſſolutâ diphthongo αι, & trajectâ litterâ ι.

ὄνον διὰ τοῦ υ λέγειν, οὐκ ἔστιν ἐνστῆναι. [1] πρὸς ὃ παίξας ὁ Κωμικὸς, ἔφη κατὰ δούλου, ὡς τὸ βάρος, ὃ σὺ φέρεις, οὗνος φέρει. συναλείψας τὴν εὐθεῖαν τοῦ ὄνου, καὶ ἀποτελέσας γέλοιον. ὁ ὄνος γὰρ, καὶ κράσει οὗνος. Καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. Εἰ δέ τι χρὴ ἐνταῦθα καὶ ἀστεΐσασθαι, σκοπητέον καὶ τὸ, χολωσάμενοι, καὶ τὸ, λόχον εἷσαν. Ἀναγραμματισθεὶς γὰρ καὶ νῦν ὁ χόλος, τὸν λόχον ποιεῖ. ὥστε καὶ τῶν τοιούτων κατάρξαι δοκεῖ ὁ Ποιητὴς τοῖς βουλομένοις οὕτω λέγειν, οἳ μάννα φασὶ [2] τὸ τοῦ λόγου νᾶμα, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐν οἷς καὶ τὸ, μῦθος, καὶ θυμὸς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη. καὶ τὸ, ἔμεινας, καὶ ἔνειμας παρ' Εὐριπίδῃ, ἐν τῷ, οὐ μάντεως ὄπα ἔμεινας, οὐ χρόνῳ μακρῷ σκέψιν ἔνειμας. καὶ [3] τὸ παρὰ Λυκόφρονι πέλας, καὶ λέπας, περατοῦντα δύο στίχους συνεχῶς. ὧν τὸ μὲν πέλας, δηλοῖ τὸ ἐγγύς· τὸ δὲ λέπας, ὀρεινὴν τραχύτητα. ἐξ οὗ καὶ [4] λεπαία χθὼν Τραγικῶς, ἡ ὀρεινή. Δοκεῖ δ' ἐξ ὀνοματοποιΐας οὕτω τετυπῶσθαι καὶ [5] ἡ λακέρυζα παρὰ τὸ κελαρύζειν. Τούτου τρόπου καὶ τὸ, αἵματα, ἰάματα, [6] καὶ ἕτερα.

ριβ'. Ὅρα δ' ἐν τούτοις καὶ, ὅτι εὕρηνται παρὰ τῷ Ποιητῇ πατέρων ὀνόματα, υἱοῖς ἀποχρήσαντα εἰς κλῆσιν, κατὰ ὁμοίαν μετάθεσιν γραμμάτων ποιηθέντα, ἣν καὶ ἀλλαχοῦ ἔγνωμεν. Ἐν γοῦν Ὀδυσσείᾳ πατὴρ μὲν Αἴσων· Ἰάσων δὲ ὁ υἱὸς, κατὰ διάλυσιν τῆς αι διφθόγγου, καὶ μετάθεσιν τοῦ ι. Ἐνταῦθα δὲ

1. πρὸς ὃ παίξας ὁ Κωμικὸς) Sed Hunnorum nomen notum non erat, credo, tempore Ariſtophanis, aut Jonum veterum. *Salvinus*.

2. τὸ τοῦ λόγου νᾶμα) ut ajunt, νᾶμα, laticem. Τὸ τοῦ λόγου explicari poteſt: *ut eſt veluti tritum ſermone proverbium*. vel: *verbi effluvium, rationalem laticem, ſeu liquorem*. Ceterùm Manna eſt ab Hebr. Man-hu. *Quid hoc?* ductum vocabulum ab admiratione ſumentium manna. *Salvinus*.

τὸ τοῦ λόγου νᾶμα, ſcaturigo dicitur orationis, miniſtra prudentiæ, & ſcaturiginum omnium optima, & præſtantiſſima. Plato in Timæo: τὴν δὲ διὰ τοῦ στόματος ἔμπροσθεν διάνομον ἔθεσαν, καὶ γλῶτταν, καὶ χαλεπὸν ἔνεκα τῶν ἀναγκαίων, καὶ τῶν ἀρίστων διακοσμοῦντες, ᾗ νῦν διατέτακται· τὴν μὲν εἴσοδον, τῶν ἀναγκαίων μηχανώμενοι χάριν· τὴν δὲ ἔξοδον, τῶν ἀρίστων. ἀναγκαῖον μὲν γὰρ, πᾶν ὅσον εἰσέρχεται, τροφὴν διδὸν τῷ σώματι· τὸ δὲ λόγου νᾶμα ἔξω ῥέον, καὶ ὑπηρετοῦν φρονήσει, κάλλιστον, καὶ ἄριστον πάντων ναμάτων. Politus.

3. τὸ παρὰ Λυκόφρονι πέλας, καὶ λέπας, περατοῦντα δύο στίχους συνεχῶς) Lycophron:

Κυνοτρόφου παίγουρον Ἠλωνῶν πέλας

Κρύψω, τραχὺ Τυμφρηστὸν αὐχένων λέπας. Polit.

4. λεπαία χθὼν Τραγικῶς) apud Euripidem: apud quem etiam λεπαία νάπη. Polit.

Hinc λέπρα, morbus, *lepra*, a ſquamis, quibus cutis obducitur. *Salvinus*.

5. ἡ λακέρυζα) λακέρυζα κορώνη. Heſiodus Operibus:

Μήποτ' ἐφεζομένη κρώζῃ λακέρυζα κορώνη.

Idem alibi:

Ἐννέα τοι ζώει γενεὰς λακέρυζα κορώνη.

Ariſtophanes in Avibus:

Οὐκ οἶδ', ὅτι πέντ' ἔζησε γενεὰς ἀνδρῶν ζῶα λακέρυζα κορώνη.

Heſiodum ſecutus eſt, atque ad verbum expreſſit Auſonius Edyll. 18. De ætatibus animalium:

Hos novies ſuperat vivendo garrula cornix.

Garrula eſt, quæ Græcè λακέρυζα. Græcis autem Magiſtris λακέρυζα eſt ἡ πολλὰ κρώζουσα, ſive, ut exponit Heſychius, μεγάλα κρώζουσα. Ad Heſiodeum illud de cornice reſpexiſſe mihi videtur Heſychius v. Λακέρυζα· μεγάλα κρώζουσα κορώνη, ἢ λάλος. ut & Suidas: Λακέρυζα κορώνη, ἡ μεγάλως κρώζουσα. Heſiodum auctorem diſertè laudat Etymologus: Λακέρυζα κορώνη. Ἡσίοδος. Etymologo etiam λακέρυζα eſt ἡ μεγάλως κρώζουσα. Inde a λακέρυζα, Etymologo auctore, verbum λακερύζειν. pro quo tamen magis dicimus λακερύζεσθαι. Malè id verbi apud Heſychium ſcribitur λακεκρύζεσθαι. Eſt λακερύζεσθαι τὸ λοιδορεῖσθαι, ἢ λοιδορεῖσθαι, ut rectè apud Suidam. At verò ἡ λακέρυζα minimè mihi formata videtur per anagrammatiſmum a verbo κελαρύζειν. Ingenioſè hic ſanè ludit Euſtathius. Τὴν λακέρυζαν quidem, prioribus ſyllabis tranſpoſitis, quia jocosè diceret κελάρυζαν, tamquam παρὰ τὸ κελαρύζειν. Sed tamen ἡ λακέρυζα non aliunde mihi deducatur, niſi a κρῶ κρώζω. unde κρώζω, & κέρυζα, atque inde λακέρυζα. Probo namque Etymologum: ἐκ τοῦ κρῶ κρώζω, ὄνομα κρύζα· πλεονασμῷ τοῦ ε, κέρυζα· καὶ μετὰ τοῦ λα ἐπιτατικοῦ μορίου, λακέρυζα, ἡ μεγάλως κρώζουσα. ἐξ οὗ καὶ ῥῆμα λακερύζω. Neque etiam ſpreverim conjecturam Henrici Stephani hæc derivantis παρὰ τὸ λακεῖν. Porro autem τοῦ λακεῖν ἡ λέξις, ut rectè Etymologus, πεποίηται ἀπὸ τοῦ ἦχου. Unde ego dixerim, videri τὴν λακέρυζαν ἐξ ὀνοματοποιΐας πεποιῆσθαι παρὰ τὸ λακεῖν, καὶ τὸ ῥύζειν τὸ ὑλακτεῖν. ad quam etymologiam confirmandam facit fortaſſe id, quod a Grammaticis notatum eſt apud Platonem lib. 10. De Republ. ἡ λακέρυζα πρὸς δεσπότην κύων, ideſt, ὑλακτοῦσα. Politus.

6. καὶ ἕτερα) In ἐπιμυθίῳ cujuſdam Æſopeæ fabulæ: ἄλλων παθήματα, ἄλλοις μαθήματα γίνεται. Salvin.

Sed enim παρήχησις hæc eſt, non anagrammatiſmus. *Polit.*

Digitized by Google

Αἵμων μὲν πατὴρ· Μαίων δὲ, υἱός· ληφθείσης ἡ αἰ διφθόγγυ ἐν τῇ ἀρχῇ. Μαίων γὰρ, φησιν, Αἱμονίδης. Ὁ δὲ Αὐτοφόνος, ἀνδρείυ κλῆσίς ἐςιν, ὃς ἐχ ἑτέροις ἐπιτάσσων ἀριςεύει, ἀλλ' αὐτὸς φονεύων, καὶ αὐτόχειρ ἡ ἀριςείας γενόμενος. Δῆλον δὲ, ὅτι μέτρυ ποιὲ διδόντος, καὶ ὁ αὐτοφόνος [1] αὐτοφόντης ἂν ῥηθείη, καὶ ὁ λυκοφόντης λυκοφόνος. Ἀεικὴς δὲ ὁ ῥηθεὶς πότμος, διὰ τὸ καθ' αὐτὸν ἀπρεπές· ὡς μὴ δέον ὂν, τοσύτυς ὑφ' ἑνὶ πεσεῖν. Πάντας γὰρ, φησιν, ἔπεφνεν. Ἔςι δὲ τὸ ἔπεφνε, διασαφητικὸν τῦ, πότμον ἐφῆκαν, ἵνα πότμος μὴ ὁ τύχη νοηθείη, ἀλλ' ὁ θάνατος. Τὸ δὲ ἵει, ἀδιάφορόν ἐςι πρὸς τὸ προέηκε. Ποιητικὰ δὲ καὶ ἄμφω. Ὁ δὲ ῥηθεὶς Μαίων, [2] ἢ ὡς κῆρυξ τιμηθεὶς ἀφείθη, κατά τινας, ἢ διά τι τέρας, ὥς φησιν ὁ Ποιητής. Εἰκὸς γὰρ, τέρας φανῆναι τότε, ὅπερ σιγᾷ Ὅμηρος, ὡς μὴ ἀναγκαῖον ὂν ῥηθῆναι. [3] Ὁ δὲ Αἰτώλιος διφορεῖται, ὁμοίως τῷ, Δάρδανος Δαρδάνιος, κάπρος κάπριος, Κάϋςρος Καΰςριος, ἔκτοπος [4] ἐκτόπιος, ὁ καὶ ἄφορμος, παρὰ Σοφοκλεῖ· [5] ἔγχωρος, ἧ χρῆσις παρὰ Λυκόφρονι, ἐγχώριος. Τῦ δὲ εἷο τὸ πρωτότυπον, οὗ· [6] καθάπερ καὶ τὸ, σῦ, τῦ σεῖο· καὶ τὸ, ἐμῦ, τῦ ἐμεῖο. Τῦ δὲ χέρεια, ὀφείλει μὲν ἡ παραλήγυσα, οἷα συγκοπεῖσα ἐκ τῦ χερείονα, [7] γράφεσθαι κατὰ τὴν παραλήγυσαν, διὰ τῦ ε, καὶ ι· νικᾷ δὲ ὅμως τὴν διὰ τῦ ε καὶ ι δίφθογγον ἔχειν, κατὰ τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων. [8] Οὕτω δὲ καὶ τὸ χέρηϊ, καὶ [9] χέρηες, ὡς ἐν ἄλλοις φαίνεται.

Hîc verò Αἵμων, *Hæmon*, pater; Μαίων, *Mæon*, filius: ita ut ſcilicet poſita ſit in principio diphthongus αἰ. Dicitur enim Μαίων Αἱμονίδης. *Mæon Æmonides*. Ὁ Αὐτοφόνος, *Autophonus*, nomen eſt fortis viri, qui non per alios fortis eſt, quos rem fortiter gerere jubeat, ſed αὐτὸς φονεύων, *ipſe per ſe occidit*, & αὐτόχειρ, *ſuâ ipſe manu*, fortia edit facinora. Quòd ſi metri interdum ratio permittit, ὁ αὐτοφόνος, *is, qui ſuâ ipſe manu cædem facit*, dici etiam poteſt, ut conſtat, αὐτοφόντης, itemque ὁ λυκοφόντης, *interfector lupi*, λυκοφόνος. Ἀεικὴς πότμος, *fœda, atque indecora mors*, illa nempe, quam diximus, propter ejus turpitudinem, atque indignitatem: quippe quum minimè deceret, tot fortes viros manu unius cadere. Omnes enim, inquit, ἔπεφνεν, *interfecit*. Valet autem τὸ ἔπεφνεν, *interfecit*, ad explicandum, quid ſit τὸ, πότμον ἐφῆκαν, *fatum attulit*, *ſeu mortem intulit*: ut ſcilicet πότμος, *ſors*, non fortuna, ſed mors ipſa, atque interitus, intelligatur. Τὸ ἵει, *miſit*, *ſeu dimiſit*, perinde eſt, atque τὸ προέηκε, *præmiſit*. Quæ ſunt ambo Poëtica. Dimiſſus autem eſt hic ipſe, de quo diximus, Mæon, aut quòd, ut volunt quidem nonnulli, tamquam caduceator, atque præco, in honore haberetur, aut propter aliquod prodigium, ut ipſe narrat Poëta. Videtur enim tunc ſignum, ac prodigium apparuiſſe: quod tamen reticet Homerus, quippe quod memoratu minimè omnium neceſſarium judicaret. Ὁ Αἰτώλιος, *Ætolus*, *Ætolius*, effertur dupliciter, ſimiliter atque ὁ Δάρδανος, Δαρδάνιος, *Dardanus*, *Dardanius*, κάπρος, κάπριος, *aper*, Κάϋςρος, Καΰςριος, *Cayſter*, *Cayſtrius*, ἔκτοπος, ἐκτόπιος, *peregrinus*, qui & ἄφορμος, *is, qui e ſtatione, atque e portu ſolvit*, apud Sophoclem; ἔγχωρος, *indigena, incola*, cujus quidem vocis exemplum apud Lycophronem, ἐγχώριος. Τῦ εἷο, *ſui*, primitivum eſt τὸ οὗ· ſicuti τῦ σεῖο, *tui*, τὸ σῦ, & τῦ ἐμεῖο, *mei*, τὸ ἐμῦ. Etſi autem penultima τῦ χέρεια, *pejorem*, *ſeu deteriorem*, veluti per ſyncopen facta ex χερείονα, ſcribi pariter debet, atque hæc ipſa antepenultima, cum ε, & ι· tamen potior eſt ſcriptura per diphthongum ει, & ι, ut certè quidem majori ex parte habent exemplaria. Itaque etiam ſcribitur τὸ χέρηϊ, *pejori*, & χέρηες, *pejores*, ut alibi perſpicuè apparet.

Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔ τι προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Αἰδεσθεὶς βασιλῆος ἐνιπὴν αἰδοίοιο·
Τὸν δ' υἱὸς Καπανῆος ἀμείψατο κυδαλίμοιο·
Ἀτρεΐδη, μὴ ψεύδε', ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν.
Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι.
Ἡμεῖς καὶ Θήβης ἕδος εἵλομεν ἑπταπύλοιο,
Παυρότερον λαὸν ἀγαγόνθ' ὑπὸ τεῖχος ἄρειον,
Rom. p 489. Πειθόμενοι τεράεσσι θεῶν, καὶ Ζηνὸς ἀρωγῇ.
Κεῖνοι δὲ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.
Τῷ μή μοι πατέρας ποθ' ὁμοίῃ ἔνθεο τιμῇ.

Sic dixit. Ei verò nihil reſpondit fortis Diomedes,
Regis venerandi objurgationem reveritus:
Sed ei reſpondit filius inclyti Capanei:
Atride, ne mentiaris, quum ſcias verè loqui.
Nos quidem patribus multò meliores gloriamur eſſe.
Nos & Thebarum ſedem cepimus portas ſeptem habentium.
Pauciores quum copias ſub murum martium duxiſſemus,
Freti deorum ſignis, Joviſque auxilio.
Illi verò improbitate ſuâ perierunt.
Ideo ne mihi unquam patres ſimili in honore habeas.

ριγ'. Κἂν ὁ Διομήδης ἀποπλεπτόμενος, σιωπᾷ, τὴν τῦ βασιλέως αἰδεσθεὶς ἐνιπὴν, ἤγυν τὴν

CXIII. Quamquam ſilentium tenet reprehenſus ille Diomedes, quippe regis reveritus ἐνιπὴν, repre-

1. αὐτοφόντης) l. αὐτοφόνης. Polit.
Eadem figurâ eſt Bellerophontes, ἀργειφόντης *Mercurius*, in hymno, id eſt, *Argicida*. Salvinus.

2. ἢ ὡς κῆρυξ τιμηθεὶς ἀφείθη, κατά τινας) Scholiaſta Homericus: τὸ Μαίονά τινες ςοχάζονται τέρατα γεγονέναι, διὸ τὸ μόνον αὐτὸν σωθῆναι. ἱερὸν γάρ πω τὸ γένος τῶν κηρύκων. Polit.

3. Ὁ δὲ Αἰτώλιος διφορεῖται) Stephanus: τὸ ἐθνικὸν, καὶ Αἰτωλὸς, καὶ Αἰτώλιος, ut emendatum quidem a docto viro. Ex Αἰτωλὸς factum τὸ Αἰτώλιος per paragogen. Etymologici Magni Auctor v. αὐξοῖς· Λέγω δὲ ὁ Τεχνικὸς, ὅτι, ὥσπερ ἀπὸ τῦ Αἰτωλὸς γίνεται Αἰτώλιος κατὰ παραγωγὴν, τῦ αὐτῦ σημαινομένου φυλαττομένου, καὶ ἀπὸ τῦ κάπρος κάπριος· οὕτω καὶ ἀπὸ τὸ αὐξοῖς αὐξήεις. Polit.

4. ἐκτόπιος, ὁ καὶ ἄφορμος, παρὰ Σοφοκλεῖ) Sophocles in Oedipo Coloneo: Ὅρα, τίς ἄρ' ἦν, ποῦ ναίει, ποῦ κυρεῖ, Ἐκτόπιος συθείς. Scholiaſtes: ἀπὸ ξένο τόπου ὁρμήσας. Polit.

5. ἔγχωρος, ὃ χρῆσις παρὰ Λυκόφρονι) neque id ſemel apud Lycophronem, ut ἔγχωρα νέμει. &c. δαμβος ἐγχώροις μόνα, &c. Τεῦξαι νιν ἐγχώροισι μάρμαρον βλάβην. Polit.

6. καθάπερ καὶ τὸ, σῦ, τὸ σεῖο· καὶ τὸ, ἐμῦ, τὸ ἐμεῖο) Immo verò contrà: καθάπερ καὶ τὸ σῦ τῦ σεῖο· καὶ τὸ ἐμῦ τῦ ἐμεῖο. Polit.
Antiquum forteſſè voluit dicere τὸ ἐμεῖο τῦ ἐμοῦ, & reliqua ad hunc modum. Jonica omnique dialectus erat vetus Attica. Sed quum Euſtathius dicat: Τοῦ δὲ εἷο τὸ πρωτότυπον οὗ· ſequentia debent ita, ut ſupra correctum eſt, corrigi. Salvin.

7. γράφεσθαι κατὰ τὴν παραλήγουσαν, διὰ τῦ ε, καὶ ι) ita ut ſcribatur χέρεια. quomodo certè in Homero legebat Auctor Magni Etymologici: ἔςι δὲ συγκοπτικὸν, καὶ, ὡς χέρεια. ἀντὶ χείρονα· ἐκ τοῦ χερείονα, κατὰ συγκοπήν. Idem tamen Etymologus legit alibi apud Homerum χέρηϊ, non χέρει, ἀντὶ τοῦ χερείονι, nempe διὰ τὴν ἐπάλληλον τῶν δύο ει. Polit.

8. Οὕτω δὲ καὶ τὸ χέρηϊ) Etymologici Magni Auctor: Χέρει, χερείων, χερείονος. ἡ δοτική, χερείονι· καὶ κατὰ συγκοπὴν, χέρει· καὶ διὰ τὴν ἐπάλληλον τῶν δύο ει, γίνεται τροπὴ τῆς ει διφθόγγου εἰς η, ὡς ἐν Ἰλιάδος α· ὅτι χάζεται ἀνδρὶ χέρηϊ. ἀντὶ τοῦ χείρονι, ἐλάττονι. Heſychius: χέρηϊ, χείρονι, ἥττονι, ἥσσονι. Polit.

9. χέρηες) Suidas: χέρηες, χείρονες. Polit.

reprehenſionem, caſtigationem videlicet verborum, ac maledicta (ἐνίπτω enim idem eſt, atque maledictis inceſſo, increpo, objurgo. unde ἡ ἐνιπή, *reprehenſio*, ſimiliter atque ex τύπτω, τέτυπα, *verbero, verberavi*, fit τυπή, ideſt, τύψις, *verberatio, ſeu verbera*) tamen Sthenelus maximâ ſimul aſperitate, ſummâque vi eloquentiæ, comparationem ipſam pertractat; neque unum ſolumque Diomedem, contraquam rex ſeterat, meliorem Tydeo patre demonſtrat; ſed etiam communiter ſeptem illis ducibus, qui Thebas oppugnarunt, multò meliores Epigonos, ſeu filios ipſorum poſtumos, oſtendit. Ubi ipſe quoque captarum Thebarum hiſtoriam interjicit. Hæc enim ejus verba: Atride, ne mentiaris, quum verè loqui ſcias. Quæ quidem verba aptè in eos omnes quadrabunt, qui deditâ operâ, atque ultro celent veritatem. Ubi perpendendum, eum, qui rem perſpectam, atque exploratam non habet, vacuum eſſe a culpâ, ſi falſum dicit: quum tamen ab eo, qui rem certò noverit, jure ſuo quiſque exigat, ne falſum dicat. Deinde illa etiam adjicit: Neque verò patres ſimili in honore habeas. Certè quidem patribus non quomodocumque meliores, ſed multò meliores, atque præſtantiores noſmet eſſe εὐχόμεθα, ſive αὐχοῦμεν, *gloriamur*. Unde id manifeſtum? Nos etiam Thebarum ſedem cepimus, quarum ſeptem ſunt portæ. Ubi illi nimirum ceciderunt. Eam, inquam, urbem cepimus, tametſi pauciores copias duxiſſemus ὑπὸ τεῖχος ἄρειον, hoc eſt, τὸ τοῦ Ἄρεος, *ſub murum Martium, videlicet Martis*, aut meliorem muro hoc urbis Trojæ, aut certè, ut videtur, munitiorem, quàm fuerit, cum patres infeſto Thebas exercitu adorti fuerunt. Ibi igitur, inquit, præſtitimus, quæ munera erant virorum fortium; idque parvâ manu, & contra muros meliores, ubi patres, tametſi plures ipſi erant, & mœnia urbis imbecilliora, tamen rem infeliciter geſſerunt. Ac vide, quàm facili, ac promptâ in utramque partem linguâ ſit Homerus: qui, quum ſub regis perſonâ pejores patribus natos poſtea filios, ſeu Epigonos, oſtenderit; Stheneli tamen nomine in contrariam partem diſputat, ut filios patribus meliores, ac præſtantiores demonſtret.

CXIV. Hoc autem loci genus illud loquendi: ὑπὸ τεῖχος ἄρειον, *ſub murum Martium*, ſimiliter eſt figuratum, atque illud: ὅσσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον. *quotquot ſub Ilium venerunt*. Præterea obſerva, ut Sthenelus, ne apertè nunc in patres invehi, eoſque inſectari videatur, tum ceteros alios Epigonos, tum etiam ſemetipſum (non enim invidioſè ipſe ſemet laudat) bellum illud Thebanum penitus confeciſſe, atque abſolviſſe affirmat, quòd deorum ſignis, Joviſque auxilio freti, & confiſi fuiſſent. Itaque obliquè quodammodo oſtendit, ipſos quoque diligi a diis, atque in oculis ferri, ne hac etiam in parte inferiores Tydeo haberentur, qui charus in primis, atque acceptus erat Minervæ. Verumtamen patres non propter ignaviam periiſſe dicit; ſed propter vecordiam, atque improbitatem. Sic enim ait: Illi verò ſuâ vecordiâ, ac temeritate perierunt. Ubi ſic fortaſſe denotat improbitatem, atque flagi-

τὴν διὰ λόγων ἐπίπληξιν, καὶ κακολογίαν. ἐνίπτω γὰρ τὸ κακολογῶ. [1] ὅθεν ἡ ἐνιπή, κατὰ τὸ τύπτω τέτυπα τυπὴ ἡ τύψις. ἀλλ' ὁ Σθένελος καὶ τραχύτατα, καὶ ῥητορικώτατα ἐπιχειρεῖ τῇ συγκρίσει, καὶ οὐ τὸν Διομήδην μόνον, ἀπεναντίας τῷ βασιλεῖ, κρείττω τοῦ πατρὸς Τυδέως ἀποδείκνυσιν, ἀλλὰ κοινῶς τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας κρείττονας ἀποφαίνει τοὺς Ἐπιγόνους· παρεισάγων καὶ αὐτὸς ἱστορίαν τὴν τῶν Θηβῶν ἁλώσεως. Λέγει γάρ· Ἀτρείδη, μὴ ψεύδε', ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν. Τοῦτο δὲ παντὶ προσαρμόσει ἑκόντι κρύπτοντι τὴν ἀλήθειαν. Ἔνθα σκοπητέον, ὡς ὁ μὲν μὴ σάφα εἰδώς, οὐκ αἰτιατέος, εἰ ψεύσεται· ὃς δὲ σαφῶς οἶδεν, ἀπαιτεῖται μὴ ψεύδεσθαι. Εἶτα ἐπάγει, ὅτι μηδὲ πατέρας ὁμοίῃ ἔνθεο τιμῇ. Ἡμεῖς τοι πατέρων οὐχ ἁπλῶς ἀμείνονες, ἀλλὰ μέγα ἀμείνονες εὐχόμεθα, ἤτοι αὐχοῦμεν εἶναι. πόθεν δῆλον; Ἡμεῖς καὶ Θήβης ἕδος εἵλομεν ἑπταπύλοιο. ἔνθα δηλαδὴ ἐκεῖνοι ἔπεσον. Εἵλαμεν δὲ αὐτὴν, παυρότερον λαὸν ἀγαγόντες ὑπὸ τεῖχος ἄρειον. τουτέστι, τὸ τοῦ Ἄρεος, ἢ κρεῖττον τοῦ ἐνταῦθα κατὰ Τροίαν τείχους, ἢ ὀχυρώτερον, ὡς εἰκός, ἤπερ ὅτε οἱ πρόγονοι ταῖς Θήβαις ἐπεστράτευσαν. Ἐκεῖ γοῦν, φησιν, ἠνδραγαθήσαμεν, καὶ ταῦτα σὺν ὀλίγῳ λαῷ, καὶ κατὰ τείχους κρείττονος, ἔνθα οἱ πρόγονοι πλείονες ὄντες ἐν χείρονι τειχίσματι ἐδυστύχησαν. Καὶ ὅρα [2] τὸ τοῦ Ὁμήρου ἀμφίγλωσσον, ὃς διὰ μὲν τοῦ βασιλέως, χείρους τῶν προγόνων [3] τοὺς Ἐπιγόνους ἀνέφηνε· διὰ δὲ τοῦ Σθενέλου, τὸ ἀνάπαλιν ἀπέδειξεν. Baſ. p. 373.

ριδ'. Ἐν τούτοις δὲ ὁ σχηματισμὸς τοῦ, ὑπὸ τεῖχος ἄρειον, ὅμοιός ἐστι τῷ, [4] ὅσσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι ὁ Σθένελος, ἵνα μὴ δόξῃ ἀπαρακαλύπτως τῶν πατέρων ἄρτι καταφέρεσθαι, λέγει, τὸ τὰς ἐν Θήβαις ἀνῦσαι τοὺς Ἐπιγόνους τούς τε ἄλλους, καὶ αὐτὸν (ἀνεπαχθῶς γὰρ καὶ ἑαυτὸν ἐπαινεῖ) πειθομένους τεράεσσι θεῶν, καὶ Ζηνὸς ἀρωγῇ· δεικνὺς πλαγίως πως αὐτοὺς καὶ θεοφιλεῖς, ἵνα μηδὲ εἰς τοῦτο ἐλαττοῖντο τοῦ Τυδέως, ὃν ἡ Ἀθηνᾶ ἐφίλει. Τοὺς μέντοι προγόνους ὀλέσθαι φησὶν, οὐ δι' ἀνανδρίαν, ἀλλ' ἀτασθαλίαν. Φησὶ γάρ· Κεῖνοι δὲ [5] σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο. Παραλαλεῖ δὲ ἴσως τὰ τοῦ Πολυνείκους, καὶ τὸ τοῦ

1. ὅθεν ἡ ἐνιπή) Etymologici Magni Auctor: ἐνιπή, ἡ διὰ λόγων ἐπίπληξις· ἀπὸ τοῦ ἐνέπω φωνητικόν, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐνίπτω. Politus.

Sic a verbo ῥάπτω, *ſuo*, derivatum nomen eſt ῥαφή, *ſutura*, a βάπτω, *tingo*, βαφή, *tinctura*. Salvinus.

2. τὸ τοῦ Ὁμήρου ἀμφίγλωσσον) Ideſt, ἀμφοτερόγλωσσον. Politus.

Ex hac in utramque partem dicendi copiâ oratoribus utilitates maximas præbet Homerus. Fabius lib. X. ubi de Homero: *ſigna rerum & argumenta, ceteraque probandi, ac refutandi ſunt ita multa, ut etiam qui de artibus ſcripſerunt, plurima earum rerum teſtimonia ab hoc Poetâ petunt*. Salvinus.

3. τοὺς Ἐπιγόνους ἀνέφηνε) Scholiaſta Homericus: Ἐπίγονοι δὲ ἐκλήθησαν τῶν ἐπὶ Θήβας στρατευσαμένων οἱ παῖδες. Polit.

4. ὅσσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον) Virg. l. V.

Victor apud rapidum Simoënta ſub Ilio alto.

Salvin.

5. σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο) Idem itidem Odyſſeæ lib. α. οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν. Salvin.

τοῦ Τυδέως ἐφάμαρτον, ἵνα καὶ κατὰ τοῦτο οἱ πατέρες ἐλαττοῖντο τῶν ἐπιγόνων. ἢ μάλιστα λέγει, ὅτι [1] οἱ Θηβαῖοι, ὡς ἀτάσθαλοι, ὤλοντο διὰ τὴν εἰς τὸν Πολυνείκην ἀδικίαν. Εἶτα ἐπάγει λόγον, ὃν ἐρεῖ τις ὑπερεξαίρων ἑαυτὸν τῶν προγόνων. Φησὶ γάρ· Τῷ μή μοι πατέρας ποθ' ὁμοίῃ ἔνθεο τιμῇ. Τοῦτο δὲ δεινῶς εἶπε, κωλύων τὴν ἐπ' ἔλαττον σύγκρισιν. Ὁ γὰρ ἐξαθερίζων τὸ ὁμοίῃ ἐντεθῆναι τιμῇ, πῶς ἂν καταδέξαιτο τὴν ἐλάττονα; ὁποίαν προσεχῶς ὁ βασιλεὺς ὑπελάλησε κατὰ τοῦ Διομήδους, μὴ οὖσαν μὲν πάντη ἀπαρακάλυπτον, κατὰ τὸ, ἦ ὀλίγον οἷ παῖδα ἐοικότα γείνατο Τυδεύς· ἔχουσαν δ' ὅμως καὶ αὐτὴν βαρύνειν τὸν ἥρωα. Ἰστέον δὲ, ὅτι παυρότερον λαὸν λέγει, τουτέστιν, ὀλιγώτερον, οὐ μόνον οὗ εἶχον οἱ πρόγονοι, ἀλλὰ καὶ τοῦ τῶν Θηβαίων πλήθους. [2] Ἐννέα δέ φασιν εἶναι τὸν ἀριθμὸν τοὺς Ἐπιγόνους. Ἦσαν γὰρ, Αἰγιαλεὺς Ἀδράστου, Θέρσανδρος Πολυνείκους, Διομήδης Τυδέως, Σθένελος Καπανέως, Ἀλκμαίων καὶ Ἀμφίλοχος Ἀμφιαράου. [3] Στρατόλαος Παρθενοπαίου, Πολύδωρος Ἱππομέδοντος, Μέλων Ἐτεόκλου. Θηβῶν δὲ ἐβασίλευε τότε ἐν τῷ τῶν Ἐπιγόνων πολέμῳ Λαοδάμας ὁ Ἐτεοκλέους, [4] ὃς καὶ ἀνῃρέθη.

ριε. Σημείωσαι δὲ, ὅτι οὐ μόνον ὑπερπαθῶν τοῦ Διομήδους ὁ Σθένελος, λέγει, ἃ λέγει, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ λαλῶν. Τῷ γὰρ τοῦ Διομήδους ψόγῳ συναδοξῶν ἦν καὶ αὐτός. εἴγε καὶ ὁ Καπανεὺς ὁ τοῦ Σθενέλου πατὴρ, ὥσπερ καὶ ὁ Τυδεὺς, μέγιστα ἐν τῷ Θηβαϊκῷ πολέμῳ ἐδυστύχησεν. Εἰ γοῦν ὁ Διομήδης χείρων τοῦ πατρὸς, ἄρα καὶ ὁ Σθένελος τοῦ οἰκείου ἠλάττωται πατρός. Τάχα δὲ καὶ τὸ, ἡμεῖς πατέρων ἀμείνονες, οὐ τοὺς ἄλλους δηλοῖ Ἐπιγόνους (τί γὰρ νῦν ἔδει πάντων ὑπερλαλεῖν;) [5] ἀλλὰ μόνους τὸν Διομήδην, καὶ τὸν Σθένελον. Διὸ καὶ δυϊκῶς λέγει παρεκαθιὼν, παυρότερον λα-

Rom.p.490. ὸν ἀγαγόντε, ἡμεῖς οἱ δύο δηλαδή. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐκ τῶν ῥηθέντων Θηβαϊκῶν πολέμων [6] παροιμία ἐξέπεσεν ἐπὶ τῶν ἀλυσιτελῶν, τὸ Καδμεία νίκη· ἐπειδή, φασι, Θηβαῖοι τὰ πρῶτα νικήσαντες, [7] ὕστερον ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων ἡττήθησαν. Ἀῤῥιανὸς μέντοι ἐν τοῖς Βιθυνια-

flagitia tum Polynicis, tum Tydei, ut hoc etiam reſpectu patres filiis deteriores intelligantur. Aut maximè dicit, Thebanos, utpote homines ſtolidos, atque improbos, periiſſe propter injuriam, quam in Polynicem commiſerunt. Tum verba ea ſubjicit, quibus quis utatur, cum ſupra majores ſuos ſemet ipſe extollit. Sic enim ait: Quare ne majoribus umquam parem, atque mihi, honorem tribues. Quod quidem callidè dicit, atque artificioſè, ut genus illud comparandi, quod eſt per diminutionem, depellat. Qui enim pari ſe in honore haberi aſpernatur, quo umquam is pacto gradum honoris inferiorem admiſerit? cujuſmodi eſt illa comparatio, quam rex proximè ante in Diomedem paullò obſcuriùs uſurpaverat: quippe quæ, ut non omnino perſpicua ſit, atque clara, ut eum dicit, Tydei filium parùm utique ſimilem eſſe patris ſui; tamen poteſt & ipſa herois illius animum graviter offendere. Sciendum autem eſt, dici *παυρότερον λαὸν*, *pauciorem exercitum*, hoc eſt, *ὀλιγώτερον*, *minorem, ſeu minùs numeroſum*, non eo modò exercitu, quem patres habebant; ſed etiam multitudine ipsâ Thebanorum. Fama eſt, Epigonos numero novem fuiſse. Fuerunt namque Ægialeus, Adraſti filius, Therſander Polynicis, Diomedes Tydei, Sthenelus Capanei, Alcmæon, & Amphilochus, filius uterque Amphiarai, Stratolaus Parthenopæi filius, Polydorus Hippomedontis, Melon Eteoclis. Thebis autem tunc, cum eam urbem bello Epigoni invaderent, imperabat Laodamas, Eteoclis filius, qui & interſectus fuit.

CXV. Ceterùm in his Stheneli verbis, volo, obſerves, eum non favere modò Diomedi, illiuſque vices dolere; ſed etiam ad defenſionem ſui ea, quæ dicit, dicere. Quòd enim vituperabatur Diomedes, eadem ſimul ignominiæ notâ ipſe quoque afficiebatur. Siquidem & Stheneli pater Capaneus, pariter atque Tydeus ipſe, adversâ maximè fortunâ in Thebano bello uſus fuerat. Quare ſi patre ſuo peior Diomedes; ergo & Sthenelus ſuo item patre multò fuit deterior. Quin etiam fortaſſe id, quod dicit: *ἡμεῖς πατέρων ἀμείνονες*, *patribus præſtantiores*, non cunctos Epigonos ſignificat (quid enim omnium nunc cauſſam ſuſcipere oportebat?) ſed Diomedem duntaxat, & Sthenelum. Ideoque poſtea numerum dualem adhibet in illis verbis: *Παυρότερον λαὸν ἀγαγόντε*. *minorem exercitum ducentes*, nos nimirum duo. Sciendum autem eſt, ex Thebanis hiſce bellis, de quibus commemoravimus, emanaſſe ad vulgus de rebus inutilibus, atque incommodis adagium, quo Cadmea victoria dici ſolet: quoniam, quum Thebani, ut perhibent, victoriam primùm retuliſſent, poſtmodum ab Epigonis ſunt ſuperati. Quamquam Arrianus in Bithyniacis, ut ſupra etiam declaratum eſt,

1. *οἱ Θηβαῖοι, ὡς ἀτάσθαλοι*) *Sus Bœotia*. Græcorum Proverbium. *Vervecum in patriâ, craſſoque ſub aëre naſci*. Juven. *Salvinus*.

2. *Ἐννέα δέ φασιν εἶναι τὸν ἀριθμὸν τοὺς Ἐπιγόνους*) Septem Epigoni aliis enumerati, octo Apollodoro lib. 3. Bibliothecæ. *Politus*.

3. *Στρατόλαος*) Πρόμαχος Apollodoro, *Theſimenes* Hygino. *Polit.*

4. *ὃς καὶ ἀνῃρέθη*) Ab Alcmæone, ut narrat Apollodorus. *Politus*.

5. *ἀλλὰ μόνους τὸν Διομήδην, καὶ τὸν Σθένελον*) Scholiaſta Homericus: *Περὶ ἑαυτοῦ λέγει Σθένελος, καὶ Διομήδους. οὗτοι γὰρ μόνοι τῶν Ἐπιγόνων ἐστρατεύκασιν ἐπὶ Ἴλιον*. *Polit.*

6. *παροιμία ἐξέπεσεν ἐπὶ τῶν ἀλυσιτελῶν, τὸ Καδμεία νίκη*) Zenobius: *ἐπὶ ταύτης τῆς παροιμίας ἄλλοι ἄλλως λέγουσι. ἀποδεδώκασι δὲ ταύτην ἐπὶ τῆς ἀλυσιτελοῦς νίκης*. Diogenianus: *Καδμεία νίκη, ἐπὶ τῶν ἀλυσιτελῶς νικώντων*. Heſychius: *τὴν δὲ νίκην οἱ Καδμείαν ἀποδεδώκασιν ἐπὶ τῆς ἀλυσιτελοῦς νίκης*. Suidas: *τίθεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀλυσιτελῶν*. & rurſus: *Καδμείαν νίκην ἀποδεδώκασι τὴν ἐπὶ τῆς ἀλυσιτελοῦς νίκης*. *Polit.*

7. *ὕστερον ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων ἡττήθησαν*) Jamdudum hinc emendaveram illud Suidæ: *οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι Θηβαῖοι νικήσαντες, ὕστερον ἐπὶ τῶν Ἐπιγόνων ἀπώλοντο*. ubi pro *ἐπὶ τῶν Ἐπιγόνων*, ex Euſtathio legebam, *ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων*. Nunc video, lectionem hanc Suidæ ex MSS. Codicibus reſtitutam fuiſſe a Kuſtero. *Politus*.

eſt, adagium hoc de maximâ victoriâ acceperit. Verùm id ipſum nonnulli aliter intellectum, atque uſurpatum volunt, ductâ proverbii ejus origine aut ab Oedipo, qui, Sphingis ænigmate Thebis ſoluto, præmii deinde loco matris nuptias obtinuit, aut a Cadmo, qui quum draconem, Martii fontis, ut ferunt, cuſtodem, interfeciſſet, Marti octo annos ſervivit. Ἑπτάπυλον Θήβην, *ſeptem portis præditam Theben*, ſingulari numero dicit Thebas Bœotias, ad differentiam Thebarum illarum Ægyptiarum, quæ a centenis portis celebrantur: quas alibi poſtea memorat Poëta. Ubi etiam ſcire oportet, ut alibi quoque obſervatum eſt, multa reperta eſſe nomina, quæ tum unitatis numero, tum numero multitudinis, uſurparentur, ut cum Homerus eamdem inſulam, Κρήτην, *Cretam*, vocat, & Κρήτας, *Cretas*. Sic igitur utroque etiam modo effertur nomen τῆς Θήβης, *Thebes*; itemque τῆς Μυκήνης, *Mycenes*, quam paullò ante Poëta dixerat Μυκήνας, *Mycenas*. Sicuti etiam τὴν Μάλειαν, *Maleam*, alicubi dicit Μαλείας, *Maleas*. Μαλειάων ὄρος αἰπύ. *Malearum montem excelſum*. Hoc item modo montem τὸν Ἄτλαντα, *Atlantem*, numero quidam multitudinis dixit Ἄτλαντας, *Atlantas*, & τὸν Ἄρειον πάγον, *Areopagon*, Ἀρήϊος πάγους, *Areopagos*. Obſerva præterea, pleraque in cauſſâ eſſe apud Poëtam, cur perſonæ ſilentium teneant. Itaque non modò a ſtupore quodam admirationis ſilentium oritur; ſed etiam a pudore, ac reverentiâ. Hoc igitur loci tacet Diomedes, quippe venerandi regis objurgationem reveritus. itemque paullò poſt ſilentio milites ſequuntur, δειδιότες σημάντορας, *rectorum metu*. videlicet εὐλαβούμενοι τοὺς ἄρχοντας, *ducum reverentiâ*. Ad hæc, recolendi animo ſunt ii præcones, ſeu caduceatores, qui præ Achillis metu, atque reverentiâ conticeſcunt. Quin & interdum in cauſſâ ſilentii eſt præpropera feſtinatio; itemque clara, & perſpecta rei veritas, cum quis certis adeò manifeſtiſque argumentis ſeſe purgat, ac defendit, ut nemo quiſquam auditorum ei poſſit contradicere.

νικοῖς, ὡς καὶ προεδηλώθη, ἐπὶ μεγίστης νίκης τὴν παροιμίαν ἐδέξατο. Τινὲς δὲ αὐτὴν ἄλλως εἰλῆφθαί φασιν, ἢ ἀπὸ Οἰδίποδος, ὃς Θήβησι τὸ τῆς σφιγγὸς αἴνιγμα λύσας, εἶτα ἆθλον τὴν μητέρα ἔγημεν, ἢ ἀπὸ Κάδμου, [1] ὃς ἀνελών, φασι, τὸν τὴν Ἀρείαν κρήνην τηροῦντα δράκοντα, ἐθήτευσεν Ἄρει ὀκτὼ ἔτη. Ἑπτάπυλον δὲ Θήβην ἑνικῶς λέγει τὰς Βοιωτίας Θήβας, [2] πρὸς διαστολὴν τῶν ἑκατομπύλων Αἰγυπτίων, ἃς ἀλλαχοῦ ἱστορήσει ὁ Ποιητής. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐπεσημάνθη, πολλὰ εὕρηνται ὀνόματα καὶ ἑνικῶς λεγόμενα, καὶ πληθυνόμενα, ὡς καὶ ὅτε Κρήτην, καὶ Κρήτας τὴν αὐτὴν νῆσον λέγει Ὅμηρος. Οὕτως οὖν ἐπαμφοτερίζει καὶ τὸ τῆς Θήβης ὄνομα, καὶ τὸ τῆς Μυκήνης, ἣν Μυκήνας πρὸ ὀλίγων εἶπεν ὁ Ποιητής. [3] ὥς που καὶ τὴν Μάλειαν, Μαλείας. Μαλειάων ὄρος αἰπύ. Τοιούτῳ δὲ τρόπῳ καὶ [4] ὄρος τὸν Ἄτλαντα, πληθυντικῶς ἔφη τις Ἄτλαντας, [5] καὶ τὸν Ἄρειον πάγον, Ἀρήϊους πάγους. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὡς πολλαί τινες αἰτίαι παρὰ τῷ Ποιητῇ τοῦ σιγᾶν τὰ πρόσωπα. Οὐ μόνον οὖν ἔκπληξις αἰτία σιγῆς, ἀλλὰ καὶ αἰδώς. Διομήδης οὖν ἐνταῦθα σιγᾷ, αἰδεσθεὶς βασιλέως ἐνιπὴν αἰδοίοιο. μετ' ὀλίγα δὲ ὁ λαὸς ἕπεται σιγῇ, δειδιότες σημάντορας, ἤγουν εὐλαβούμενοι τοὺς ἄρχοντας. Ἐνθυμητέον δὲ καὶ τοὺς κήρυκας, [6] οἳ σιωπῶσι ταρβήσαντες, καὶ αἰδόμενοι τὸν Ἀχιλλέα. Καὶ σπουδὴ δέ ποτε, γίνεται σιγῆς αἰτία, καὶ ἡ τῶν ἀναντιρρήτων δὲ ἀπολογιῶν ἀκρόασις.

Verùm illum torvè intuitus, allocutus eſt fortis Diomedes:
Heus tu, tacitus ſede, mihique audiens eſto dicto.
Non enim ego ſuccenſeo Agamemnoni paſtori populorum,
Cohortanti ad pugnam bene ocreatos Achivos.
Hunc enim gloria quidem conſequetur, ſi Achivi
Trojanos debellaverint, ſacrumque Ilium ceperint.
Sed & hunc contra magnus luctus, ſi profligentur Achivi.
Quare age, nos quoque ſtrenuæ fortitudinis curam habeamus.
Dixit, & de curru cum armis in terram deſiluit;
Graviterque æs ſonuit ad pectus regis.
Dum concitus ferretur. Vel utrum fortem metus corripuiſſet.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν, προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Τέττα, σιωπῇ ἧσο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ.
Οὐ γὰρ ἐγὼ νεμεσῶ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
Ὀτρύνοντι μάχεσθαι ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἅμ' ἕψεται, αἴ κεν Ἀχαιοὶ
Τρῶας δηώσωσιν, ἕλωσί τε Ἴλιον ἱρήν.
Τούτῳ δ' αὖ μέγα πένθος, Ἀχαιῶν δηωθέντων.
Ἀλλ' ἄγε δὴ, καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσιν ἄνακτος
Ὀρνυμένου· ὑπό κεν ταλασίφρονά περ δέος εἷλεν. *Baſ. p. 374.*

CXVI. His quidem verbis: Τέττα, σιωπῇ ἧσο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ. *Mi homo, tacitus ſede, mihique audiens eſto dicto*, quæ ſunt verba Diomedis ad Sthenelum, apta ſanè, atque opportuna

ρις'. Ἐν τῷ, Τέττα, σιωπῇ ἧσο, [7] ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ, ὃ λέγει Διομήδης πρὸς Σθένελον, κατασιγαστικὸν ὂν στωμυλίας, τὸ, ἧσο, ἀντὶ τοῦ

1. ὃς ἀνελών, φασι, τὸν τὴν Ἀρείαν κρήνην τηροῦντα δράκοντα) Auctor hujus explicationis, atque hiſtoriæ apud Suidam, ὁ τὰ περὶ τῆς Θηβαίων συντάξας. Politus.

2. πρὸς διαστολὴν τῶν ἑκατομπύλων Αἰγυπτίων) A Thebis Bœotiæ dicuntur populi Thebani, a Thebis Ægyptiis Thebæi. Ceterùm urbes, quæ plurali numero efferuntur, urbium initia, & natales ſignificant, quæ ex pluribus vicinis coierunt, velut quibusdam parvis urbibus. *Salvinus.*

3. ὥς που καὶ τὴν Μάλειαν, Μαλείας) In Odyſſeâ: Μαλειάων ὄρος αἰπὺ ἷξε θέων. & alibi: Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε Μαλειάων ὄρος αἰπὺ ἵξεσθαι. Euſtathius ad Odyſſeam: λέγεται δὲ καὶ Μάλεα ἑνικῶς, καὶ Μάλειαι πληθυντικῶς πρὸς ἔμφασιν τοῦ κατὰ τὸ ἀκρωτήριον μεγέθους. Οὕτω δὲ καὶ Κρήτη, καὶ Κρῆται, καὶ ἄλλα πολλά. Politus.

4. ὄρος τὸν Ἄτλαντα, πληθυντικῶς ἔφη τις Ἄτλαντας) Dionyſius Periegetes:

Μακρὸν ὑπὸ πρηῶνα πολυσπερέων Ἀτλάντων.

Euſtathius: Διὰ δὲ τὸ πολὺ τοῦ ὄρους μέγεθος, Ἄτλαντας αὐτὸ πολυσπερέας ὁ Διονύσιος καλεῖ Παιονικῷ σχήματι· ὡς καὶ ὁ Ποιητὴς Μάλειαν, καὶ Μαλείας φησί, καὶ Κρήτην, καὶ Κρήτας, καὶ Ἀθήνην, καὶ Ἀθήνας. At enim montes duo Atlantes, major, & minor. Ἄτλας ἐλάττων ὄρος & Ἄτλας μείζων ὄρος, rectè ſecernuntur a Ptolemæo. Stephanus: Ἀτλαντες, ἔθνος Λιβυκόν. Ἡρόδοτος τετάρτῃ. Ἔστι καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν ὀρῶν τῶν δύο Ἀτλάντων. Doctis viris legere placet cum Salmaſio: Ἔστι καὶ τὸ ὄνομα τῶν ὀρῶν τῶν δύο Ἀτλάντων. aut certè: Ἔστι δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν ὀρῶν τῶν δύο Ἀτλάντων. Ego nihil muto. Neque verò eſt, quòd in fragmentis illis, atque ἀπεσπασμένοις Stephani cohærentem, ac benè colligatam orationem quæras. Nam ſunt illa quidem, arena ſine calce. Dicit Stephanus, Atlantibus populis nomen eſſe a montibus duobus Atlantibus. *Politus.*

5. καὶ τὸν Ἄρειον πάγον, Ἀρήϊους πάγους) Euripides in Oreſte:

Πάγοισιν ἐν Ἀρείοισιν ἀνταστάσαν δίκην
Ψῆφον δοκεῖν, ὅθεν νικᾶν σε χρή.

Politus.

6. οἳ σιωπῶσι ταρβήσαντες, καὶ αἰδόμενοι τὸν Ἀχιλλέα) Iliad. α. Salvinus.

7. ἐμῷ δὲ πείθεο) L. ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο. Polit.

τὸ δίαγε, καὶ μένε, κεῖται. Ἄλλως γὰρ οὐκ ἦν ἐν τοιαύτῃ μάχῃ καθέζεσθαί τινα. [1] Σπουδὴν δὲ, καὶ ἁπλότητα ἡ λέξις ἐνδείκνυται, ὡς μὴ εὐκαιροῦντος τοῦ Διομήδους κυριολεκτεῖν. Ζήτει δὲ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Θερσίτου τὸ, Ἧσαι ὀνειδίζων, πρὸς ὁμοιότητα τῆς νῦν ῥηθείσης λέξεως τοῦ, ἧσο. Τὸ δὲ τέττα, περὶ οὗ καὶ ἐν ἄλλοις δηλοῦται, [2] προσφώνησίς ἐστι καὶ νῦν φιλεταιρικὴ νέου πρὸς μείζονα, [3] ἀμετάφραστος, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, καὶ ἀμετάληπτος. ἤγουν μὴ ἔχουσα εἰς ἑτέραν λέξιν καιριωτέραν μεταλαμβάνεσθαι. Οἱ δέ φασιν, ὅτι, ὥσπερ βάπτω βαπτίζω βάπτης, οὕτω τέττω τεττίζω τέττης, καὶ ἡ κλητικὴ τέττα. Τὸ δὲ τεττίζω γράφει Ζηνόδοτος ἐν τῷ, [4] τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τεττίζοντας. καίτοι, κατά τινας, τιτίζοντας ἐκεῖνος γράφει διὰ τοῦ ι, οὐ μὴν διὰ τοῦ ε. [5] Τινὲς δὲ σχετλιαστικὸν νοοῦσι τὸ τέττα, ἀποκοπὲν [6] ἐκ τοῦ τέτλαθι. Καὶ ὑβριζόμενος ὁ Διομήδης, ὅμως οὐ νεμεσᾶν λέγει τῷ βασιλεῖ ὀτρύνοντι, καί που καὶ ἐπιπλήττοντι· προσθεὶς καὶ τὴν αἰτίαν ἐν τῷ εἰπεῖν οὕτω· Οὐ γὰρ ἐγὼ νεμεσῶ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν, ὀτρύνοντι μάχεσθαι Ἀχαιούς. Τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἅμ᾽ ἕψεται, εἴκεν Ἀχαιοὶ Τρῶας δηϊώσωσιν, ἕλωσί τε Ἴλιον ἱρήν. Τούτῳ δ᾽ αὖ μέγα πένθος, Ἀχαιῶν δηϊωθέντων. Ἤδη δέ πως ὁ ἥ-
Rom. p. 491. ρως, καὶ καταγινώσκει νωθρείαν ἑαυτοῦ. Διὸ καὶ ἐπαγαγὼν· Ἀλλ᾽ ἄγε δὴ καὶ νῶϊ, τουτέστιν, ἡμεῖς, μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς. ἤγουν φροντίσωμεν τοῦ εἶναι ἄλκιμοι· καταπηδᾷ χαμᾶζε σὺν τεύχεσι, καὶ σπεύδει ἐς μάχην. ὅπερ οὐκ ἐποί-

tuna ad loquacitatem ejus reprimendam; poſitum eſt τὸ ἧσο, *ſede*, pro δίαγε, *dege*, & μένε, *mane*. Neque enim alioquin ipſa hæc pugna uni alicui, ut conſideret, permittebat. Præ ſe fert autem ea vox feſtinationem, ac ſimplicitatem: quaſi ſcilicet ne propriè quidem loqui vacaret Diomedi. Quære, ubi ſermo eſt de Theſite, τὸ, Ἧσαι ὀνειδίζων. *Sedes exprobrans*: ad exemplum τοῦ ἧσο, *ſede*, quæ nunc vox eſt uſurpata. Τὸ τέττα, *heus tu*, quæ quidem vox alibi etiam declaratur, eſt etiam nunc amica compellatio junioris ad majorem natu: quam, ſecundùm veteres Grammaticos, nullo alio vocabulo ſatis reddas, ſive interpreteris. quæ ſcilicet compellatio minimè omnium poſſit in aliam aptiorem vocem, magiſque idoneam commutari. Quidam tamen ſic cenſent, ut, quemadmodum ex βάπτω, βαπτίζω, *mergo*, *tingo*, *abluo*, dicitur βάπτης, *bapta*; ita ex τέττω, τεττίζω, *tettiſſo*, *fritinnio*, *cicadæ inſtar ſtrido*, τέττης, *tetta*, & vocativus τέττα, *tetta*. Et τεττίζω quidem ſcribit Zenodotus eo loci: τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τεττίζοντας. *Hos miſerabiliter devoravit fritinnientes*. Quamquam ille, ſecundùm nonnullos, ſcribat τιτίζοντας, *titiſſantes*, *ſeu pipilantes*, per ι, non verò per ε. Verùm alii τὸ τέττα vocem eſſe intelligunt indignationis, ad indignationem ſcilicet, moleſtiamque animi ſignificandam: perinde quaſi factum ſit per apocopen ex τέτλαθι, *perfer*, *ſuſtineto*. Vel contumelioſè tractatus Diomedes; tamen negat, ſuccenſere ſe, atque iraſci regi adhortanti, atque adeo increpanti. Ubi cauſſam quoque adjicit, cur ita ſibi faciendum putet, his verbis: Non enim ego ſuccenſeo Agamemnoni paſtori populorum, adhortanti ad pugnandum Achivos. Hunc enim gloria ſimul ſequetur, ſi Trojanos Achivi debellaverint, ſacrumque Ilium ceperint. Hunc etiam contra ingens luctus, ſi Achivi profligentur. Jam verò idem ipſe heros damnat quodammodo, ac reprehendit ſegnitiem, atque tarditatem ſuam. Quare etiam, poſt ſubjuncta illa verba: Ἀλλ᾽ ἄγε δὴ καὶ νῶϊ, hoc eſt, ἡμεῖς, μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς. *Quare age & nos ſtrenuæ fortitudinis curam geramus*. videlicet φροντίσωμεν τοῦ εἶναι ἄλκιμοι. *curemus*, *ut ſimus fortes*: in terram cum armis deſilit, atque ad pugnam celeriter properat. quod

1. Σπουδὴν δὲ, καὶ ἁπλότητα ἡ λέξις ἐνδείκνυται) Tripartita, ſeu τρίμετρα hæc carmina feſtinationem deſignant. Virg.

Ferte citi flammas, date tela, ſcandite muros.

Salvinus.

Ἡ τοῦ ἧσο λέξις hic apud Euſtathium feſtinationem deſignat, ὡς μὴ εὐκαιροῦντος τοῦ Διομήδους κυριολεκτεῖν. Polit.

2. προσφώνησίς ἐστι καὶ νῦν φιλεταιρικὴ νέου πρὸς μείζονα) Euſtathius alibi: ἐστι δὲ τὸ μὲν τέττα, φίλου· τὸ δὲ ἄττα, ξένου. Scholiaſte Homericus: τέττα, προσφώνησις τιμητικὴ νεωτέρου φίλου πρὸς παλαιότερον. Heſychius: τέττα, νεωτέρου πρὸς πρεσβύτερον τιμητικὴ προσφώνησις. Suidas: τέττα, προσφώνημα νεωτέρου φίλου πρὸς πρεσβύτερον. Etymologici Magni Auctor: τέττα, προσφώνημα τιμητικὸν νεωτέρου φίλου πρὸς παλαιότερον· ἀπὸ τοῦ ἄττα, καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, τέττα. Politus.

3. ἀμετάφραστος, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, καὶ ἀμετάληπτος) Similiter apud Homerum Ἄττα γέρον. Salvinus.

Apud Homerum: ἄττα γεραιὲ παλαιγενές. Apud Callimachum: ἄττα γέρον. Suidas: ἄττα, προσφώνησις νεωτέρου πρὸς πρεσβύτερον. Politus.

4. τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τεττίζοντας) Iliad. lib. β'. Ἔνθ᾽ ὅγε τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας. Zenodotus pro τετριγῶτας ſcribebat τετίζοντας, ſeu τεττίζοντας. Euſtathius: Ζηνόδοτος μέντοι, φασὶν, ἀντὶ τοῦ τετριγῶτας, τετίζοντας γράφει· οἷα κρίνας αὐτὸ τοῦ τετριγέναι καιριώτερον. Polit.

5. Τινὲς δὲ σχετλιαστικὸν νοοῦσι τὸ τέττα, ἀποκοπὲν ἐκ τοῦ τέτλαθι) Volebat in Chreſtomathiâ Helladius, ſcriptum a principio fuiſſe τέτλα, per apocopen ex τέτλαθι, corruptam poſtea hanc ſcripturam, deceptis nonnullis imagine litteræ λ', quaſi alterius τ', itaque pro τέτλα legentibus τέττα. Helladius: τὸ τέττα, ὃ παρ᾽ Ὁμήρῳ κεῖται, εἰρημένον ὡς ἀπὸ τοῦ Διομήδους πρὸς Σθένελον, γραφικῆς ἐστι πλάνης. Τί ποτε γὰρ δηλοῖ τὸ τέττα, μέχρι νῦν οὔπω συνωμολογῆται. ἀλλ᾽ οἱ μὲν σεμνικὸν αὐτὸ φωνὴν εἶναι, φίλου πρὸς ἑταῖρον, φασιν· οἱ δὲ, Κόττιδος ὁ αὐτος, ἄλλοι δὲ πόλλοι, οὐ λέγω. οἱ πλεῖος δὲ τῶν γραμματικῶν, νεωτέρου φασὶν εἶναι προσφώνησιν ὡς πρεσβύτερον. καί τοι γε οὐδ᾽ ἔχει δόξαι Διομήδην Σθενέλου νεώτερον. οὐ μὴν ἀλλ᾽ οὐδὲ φαίνεται Ὅμηρος ἀλλαχοῦ χρησάμενος τῇ φωνῇ, ἵν᾽ ἐκ τῆς ἀλλαχόθι φορᾶς διανοίας καὶ τὸ ἐνταῦθα τῆς λέξεως ἀναλαμβάνειν ἀμφίβολον, ὅπερ ἐστι τοῦ ἴδιον ἐποίησε. Καὶ γὰρ αὐτὸν ἐμὲ πρότερον· πολλοί τι ἄλλο ποικίλλει αὐτόν· τὸ ἄδηλον τῆς λέξεως διευθύνοντα, ὑποτιθεὶς, νεβρὸν τὸν ἴδιον ὀνομάσας. Ὡσαύτως τὸ λαε, ἐκ τῆς ὁμολογίας σαφῆ παρίστησι τὴν φωνὴν ἀπὸ ἁλοὺς ἐστιν, ὁ μὴ βλέπει τὸ φῶς. ὃ ἐστι τὸ λᾶον, τὸ ἀπολαυστικὸν ἔχον, ἐστί· Τὸ δαίνυσιν ἐμφατικώτερον διαθεσιν. Καὶ ἄλλα δέ ἐστι ξενίζοντα τοῖς Ὁμήρου, μεθ᾽ Ὅμηρον δὲ τοῖς νεωτέροις παρὰ τῇ χρήσει γινόμενα, καὶ τὴν λύσιν τῆς ἀπορίας ἐνδεξάμενα. Τὸ δὲ τέττα οὐ τοιοῦτον ἀγνωσίας τοῦ καὶ μὴ διαμαρτῆσθαι ἐξάλειπτο. οὐ τοίνυν τέττα δεῖ γράφειν, ἀλλὰ τέτλα, τῆς ἐπὶ τέλος συλλαβῆς ὑποπεσούσης τοῦ τέτλαθι. Καὶ γάρ ἐστιν εὑρεῖν τὸ τόλμα λεγόμενον παρὰ διαφόρως. ὡς καὶ Ἄρατος φησιν, ἐν χαρίτων πρώτῃ τέτλα. Διὰ τὸν παρ᾽ Ὁμήρῳ στίχον τινὲς, οὐ Τέττα, ἀλλὰ Τέτλα, φασὶν εἶναι· ἀναγινώσκοντες, καὶ ὑποσημαινόμενοι, ὡς οὐ ἀπαιτεῖ γέγονε. τοῦ τινας τὸ δεύτερον τ' ἀντὶ τοῦ λ' λαβεῖν, τὰς βραχυτέρας χειρὸς τοῦ λ' φαντασίαν αὐτοῖς τῆς ὀρθῆς κεραίας τοῦ τ' παρεχούσης· τῆς δὲ μείζονος, τῆς ἐπικαμπτούσης ἐγκαρσίας. Fuerit igitur, ſecundùm Helladium, hic in Homero τέτλα τὸ ὑπόμενον, ἀντὶ τοῦ, τέτλαθι. Notata hæc vox Heſychio: Τέτλα, ὑπόμενε, ἀνέχου. Τέτλαθι, ὑπόμενον. Hoc ſi modo legatur verſus Homericus:

Τέτλα, σιωπῇ ἧσο, ἐμῷ δ᾽ ἐπιπείθεο μύθῳ.

verè notaverit Salvinus, hoc verſu, quippe τρίμετρῳ, feſtinationem deſignari. Politus.

6. ἐκ τοῦ τέτλαθι) Τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ᾽ ἔτλης. Ex quo verſus emanavit,

O paſſi graviora, dabit Deus his quoque finem.

Salvinus.

quod quidem antea non faciebat: præſertim quum regem videat ſic ſollicitum, atque impigrum ad labores.

CXVII. Sciendum autem eſt, non temere, neque fruſtra adjectum eſſe a Diomede illud ποιμένι λαῶν, *paſtori populorum*; ſed ut ſic palam faceret, ſi ab altero quoquam gravibus adeo acerbiſque verbis objurgatus fuiſſet, ſeſe id ſanè minimè omnium laturum fuiſſe. præterquam quòd, ut modeſta adeò, atque obſequioſa oratio ejus videatur; tamen alioquin neſcio quid habet, quod mordeat, in illis verbis: Τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἅμ' ἕψεται, *Hunc enim gloria ſimul ſequetur*. Vult enim propemodum his verbis, regem ideo ſupra modum in laboribus eſſe occupatum, quòd ornatur ipſe atque illuſtratur militum ſuorum, atque ducum laboribus. Quin ex hiſce iiſdem verbis ortum habet dictum illud ſententioſum, ac memorabile, comitem ſcilicet regum tum gloriam eſſe, ſi eorum milites rem feliciter gerunt, tum versâ vice luctum magnum, ſi ſucceſſu parùm proſpero utuntur. Vir ſi quiſpiam celeber, atque inclytus, Diomedis more, armatus deſiliat, ponderoſum ejus gravemque ſaltum repræſentant illa verba: σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε· Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσιν ἄνακτος Ὀρνυμένου. *Cum armis in terram deſiluit: graviterque æs ſonuit ad regis pectus, dum magno cum impetu ferretur*. Deinde explicat, quid ſibi velit τὸ δεινὸς, *graviter*, *ſeu horribiliter*, verbis illis: ὑπό κεν ταλασίφρονά περ δέος εἷλεν. *& vel fortem virum metus corripuiſſet*. videlicet vel animo præditus audaciori quis timuiſſet, ſi auribus percepiſſet. Porro autem per onomatopœiam fictum eſt τὸ ἔβραχε, *crepuit*, *ſeu crepitum*, *atque ſonum edidit*: ſicuti etiam τὸ βρέχω, *pluo*, *irrigo*, *madefacio*. De armorum ſono uſurpatur hæc vox in Aoriſto ſecundo, ob latum amplumque ſonum litteræ α. Neque jam tamen tempus Præſens: ſed illud ipſum Præſens de pluviâ duntaxat accipitur, quatenus videlicet pluviam ſignificat. Τὸ ἐπὶ στήθεσσι, *circa pectora*, *ſive ad pectus*, ex parte totum ſignificat corpus herois. Sed & veriſimile eſt, maximè ad pectus majorem ſonum editum fuiſſe ob arma, quæ ante pectus geſtabantur. Τοῦ ταλασίφρονος, *ejus*, *qui forti eſt*, *ac patienti animo*, primitivum eſt τὸ ταλάσω, *perpetiar*, *ſeu ſuſtinebo*. cujus alibi exemplum apud Poëtam. quod quidem per ſyncopen, uniuſque litteræ mutationem, facit τὸ τλήσω. unde τλησικάρδιος, *forti animo*, *ac conſtanti præditus*, & τλησίπονος, *patiens laborum*, *ſeu laborioſus*.

ἐποίει πρὸ τούτου, καὶ ταῦτα τὸν βασιλέα βλέπων οὕτω πονούμενον.

ριζ΄. Ἰστέον δὲ, ὡς οὐ μάτην ὁ Διομήδης προσέθηκε [1] τὸ ποιμένι λαῶν, ἀλλὰ δηλῶν, ὅτι, ἄλλου τινὸς οὕτω βαρέως μ' ἁψαμένου, οὐκ ἂν ἠνέσχετο. πλὴν εἰ καὶ οὕτως αὐτῷ ἐπιεικὴς ὁ λόγος· ἀλλ' ἔχει τι δακνηρὸν ἄλλως ἐν τῷ, τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἅμ' ἕψεται. Μονονουχὶ γὰρ τὸν βασιλέα ὑπερπονεῖν ἐθέλει, διότι ἐπὶ τοῖς τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατιωτῶν, καὶ στρατηγῶν μόχθοις αὐτὸς κυδαίνεται. Γεννᾷ δὲ ὁ ῥηθεὶς λόγος καὶ γνωμικὴν ἔννοιαν τοιαύτην, ὡς ἄρα τοῖς βασιλεῦσι καὶ κῦδος ἕπεται, κατορθούντων [2] τῶν ὑπ' αὐτοὺς, καὶ αὖθις μέγα πένθος, εἰ δυστυχήσουσιν. Ὁπλίτου ἐνδόξου πήδημα βαρὺ, κατὰ τὸ Διομήδειον, ἐμφαίνει τὸ, [3] σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε· Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσιν ἄνακτος ὀρνυμένου. Εἶτα ἑρμηνεύων τὸ, δεινὸν, φησίν· ὑπό κεν ταλασίφρονά περ δέος εἷλεν. ἤγουν καὶ θρασυκάρδιός τις ἔδεισεν ἂν, ἀκούσας. [4] Ὠνοματοπεποίηται δὲ τὸ, [5] ἔβραχεν, [6] ὡς καὶ τὸ βρέχω. Κεῖται δὲ ἐπὶ ὅπλων κτύπου ἡ λέξις ἐν β' ἀορίστῳ, διὰ τὴν τοῦ α εὐρυφωνίαν. οὐκ ἔτι μέντοι καὶ ὁ ἐνεστώς· [7] ἀλλ' ἐκεῖνος ἐπὶ ὑετοῦ μόνου λαμβάνεται. Τὸ δὲ, [8] ἐπὶ στήθεσιν, ἐκ μέρους τὸ πᾶν δηλοῖ σῶμα τοῦ ἥρωος. Εἰκὸς δὲ καὶ, μάλιστα περὶ τὰ στήθη πλέω γενέσθαι ἦχον, διὰ τὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν φερόμενα ὅπλα. [9] Τοῦ δὲ ταλασίφρονος προϋπόκειται τὸ ταλάσω, οὗ χρῆσις ἀλλαχοῦ παρὰ τῷ Ποιητῇ. ὃ συγκοπὲν, καὶ τραπὲν, ποιεῖ τὸ τλήσω. ἐξ οὗ τλησικάρδιος, καὶ τλησίπονος.

Ac veluti quando in littore multiſono fluctus maris
Crebri concitantur, zephyro eos ſubmovente,
In ponto quidem primùm attolluntur; ſed poſtea
Ad terram fracti, vehementer fremunt, & circum promontoria
Curvati eriguntur, exſpuuntque ſpumam maris:
Sic tunc conferta Danaorum phalanges movebantur
Sine intermiſſione ad pugnam. Imperabat autem ſuis quiſque
Ducum. Sed alii tacitè ibant. Neque verò dixiſſes,
Tantas copias, quæ ſequebantur, vocem in pectore habere.
Ibant igitur cum ſilentio, veriti duces: & in omnibus
Arma varia ſplendebant, quibus induti procedebant.
Trojani verò, ſicuti oves in locupletis hominis caulâ
Stant millena, dum lac iis album mulgetur,
Aſſiduè balantes, auditâ voce agnorum:
Sic Trojanorum clamor latè per exercitum magnum excitabatur.
Non enim omnium erat idem clamor, neque vox una;
Sed lingua mixta erat, ex multis enim linguis convocati ii erant.

Ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχέϊ κῦμα θαλάσσης
Ὄρνυτ' ἐπασσύτερον, Ζεφύρου ὑποκινήσαντος·
Πόντῳ μέν τε πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
Χέρσῳ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δέ τ' ἄκρας
Κυρτὸν ἐὸν κορυφοῦται, ἀποπτύει δ' ἁλὸς ἄχνην·
Ὣς τότ' ἐπασσύτεραι Δαναῶν κίνυντο φάλαγγες
Νωλεμέως πόλεμόνδε. κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος
Ἡγεμόνων. οἱ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν. οὐδέ κε φαίης
Τόσσον λαὸν ἕπεσθαι, ἔχοντ' ἐν στήθεσιν αὐδήν·
Σιγῇ δειδιότες σημάντορας· ἀμφὶ δὲ πᾶσι
Τεύχεα ποικίλ' ἔλαμπε, τὰ εἱμένοι ἐστιχόωντο.
Τρῶες δ', ὥστ' ὄϊες πολυπάμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ
Μυρίαι ἑστήκασιν, ἀμελγόμεναι γάλα λευκόν,
Ἀζηχὲς μεμακυῖαι, ἀκούουσαι ὄπα ἀρνῶν·
Ὣς Τρώων ἀλαλητὸς ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν ὀρώρει.
Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος, οὐδ' ἴα γῆρυς,
Ἀλλὰ γλῶσσ' ἐμέμικτο, πολύκλητοι δ' ἔσαν ἄνδρες.

Baſ. p. 375.

1. τῷ ποιμένι) l. τὸ ποιμένι, Polit.
2. τῶν ὑπ' αὐτὸν) l. τῶν ὑπ' αὐτοὺς. præcedit enim τοῖς βασιλεῦσι. Frobenius τῶν ὑπ' αὐτῶν. Polit.
3. σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε) Verſus Homericus: Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε· expreſſus a Virgilio: *Dixit, & e curru ſaltum dedit ocius armis.* Politus.
4. Ὠνοματοπεποίηται) Onomatopœiæ frequens uſus apud Homerum, ut illud de armorum ſonitu: Δούπησεν δὲ πεσών· ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. Salvinus.
5. ἔβραχεν) Heſychius: ἔβραχεν, ἤχησε, ἐβόησεν. Polit.
6. ὡς καὶ τὸ βρέχω) Etymologus: βρέχω. ἀπὸ τοῦ ἦχον τῶν ὑδάτων ἔδειξε καὶ Ὅμηρος· βράχεν ὕδατι. ὀνοματοποιΐα ἐστί. Polit.
7. ἀλλ' ἐκεῖνος ἐπὶ ὑετοῦ μόνου λαμβάνεται) ex uſu jam ſacrorum litterarum. Matthæi c. 45. καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους, καὶ ἀδίκους. Apocalypſ. cap. 11. ἵνα μὴ βρέχῃ ὑετὸς ἐν ἡμέραις αὐτῶν τῆς προφητείας. Politus.
8. ἐπὶ στήθεσιν) *Illi robur & æs triplex circa pectus erat.* Hor. Salvinus.
9. Τοῦ δὲ ταλασίφρονος προϋπόκειται τὸ ταλάσω) Etymologus: ταλασίφρων, ὁ καρτερόφρων, καὶ γενναῖος, παρὰ τὸ τλῶ. Polit.

ριη΄. Μιμούμενος ὁ Ποιητὴς ἐν παραβολῇ θαλασσίᾳ τραχύτητα κυμάτων ἤχου, ὁμοίαις πως λέξεσι φράζει τὸ ὑποκείμενον, συνεκτραχύνων δι' ὅλου τοῦ λεγομένου καὶ τὴν φωνήν. Λέγει γάρ· Ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχέϊ κῦμα θαλάσσης ὄρνυτ' ἐπασσύτερον, [1] ζεφύρου ὑποκινήσαντος, ἤγουν ἠρέμα τὸ πρῶτον εἰς φρίκα διασαλεύσαντος, πόντῳ μέν τε πρῶτα κορύσσεται· αὐτὰρ ἔπειτα χέρσῳ ῥηγνύμενον, μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δέ τ' ἄκρας κυρτὸν ἐὸν κορυφοῦται, [2] ἀποπτύει δ' [3] ἁλὸς ἄχνην, ἤγουν ἀφρὸν, ἢ φυκίον, ἃ πτύελον ὥσπερ, ἤτοι ἀπόπτυσμα θαλάσσης εἰσὶν ἐρευγομένης ἔξω, ὡς ἐν ἄλλοις φησίν· ὡς τότ' ἐπασσύτεραι Δαναῶν κίνυντο φάλαγγες νωλεμέως πόλεμόνδε. Καὶ ἔστιν ἡ ῥηθεῖσα παραβολὴ πρὸς τὴν πυκνότητα τῶν κατὰ φάλαγγας κινουμένων, καὶ τὸν ἐκεῖθεν πολὺν ἦχον. Αἰολικὴ δὲ λέξις, Ποιηταῖς φίλη, τὸ ἐπασσύτερον, [4] ἐκ τοῦ ἄσ-

Rom.p.492. σον γινομένη, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. Δηλοῖ δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ ἐγγὺς, καὶ διὰ τοῦτο τῇ ἐπαλληλίᾳ πυκνόν. Συγγενὲς δὲ καὶ τὸ νωλεμὲς τῇ τοιαύτῃ λέξει· ἐπεὶ καὶ ταυτόσημα τὸ ἐγγὺς, καὶ τὸ πυκνὸς, καὶ τὸ ἐπασσυτέρως, καὶ [5] τὸ ἀδιαλείπτως, ὅ ἐστι νωλεμές. Ἰστέον δὲ, ὅτι, ἄχνην Ὁμήρου εἰπόντος, τὸ λεπτότατον τοῦ κύματος, ὅπερ ἐν ταῖς ἔξω προσρήξεσιν ἀπαφρίζεται, Σοφοκλῆς ἄλλως τὴν λέξιν ἐκλαβόμενος, ἄχνην τὴν δρόσον ἔφη ἐν τῷ, [6] Θάλλει δ' οὐρανίας ὑπ' ἄχνης ὁ καλλίβοτρυς νάρκισσος, οὐδ' αὐτὸς ἀπροσφυῶς γράψας, διὰ τὸ μηδὲ τὰς τοῦ ὑετοῦ σταγόνας συνεχεῖς εἶναι, ἀλλὰ διεχεῖς. ὅθεν καὶ ἡ ἄχνη ὠνόμασται, ἀέχη τις οὖσα, καὶ κατὰ κρᾶσιν, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ν, ἄχνη, ὡς καὶ ἑτέρωθι δηλοῦται σαφέστερον. Εὐριπίδης δὲ καὶ αὐτὸς μιμησάμενος τὸ, ἁλὸς ἄχνη, οἰνωπὸν ἄχνην λέγει τὴν ἐν λοιβαῖς καταχεομένην τῆς γῆς. Τοῦ δὲ ἀέχη ἄχνη, ταυτότης μὲν ἐν τῷ, [7] ἀέχων ἄχων ὁ πτωχός· ὁμοιότης δέ τις ἐν τῷ, ἃ ἔχω, ἄχω, παρὰ Σοφοκλεῖ.

ριθ΄. Ὅρα

CXVIII. Imitatur Poëta in comparatione ſumptâ a mari aſperitatem ſoni, atque fragoris, quem fluctus marini edunt: quum ſimilibus quodammodo vocibus rem ipſam explicet, & cum re, quam explicat, atque exponit, vocem quoque ipſam per totum ſimul exaſperet. Sic enim loquitur: Ac veluti quando in littore multiſono fluctus maris crebri conciantur, zephyro eos ſubmovente, videlicet quietè primùm, ac molliter eos ad fremitum movente, in ponto quidem attolluntur; ſed poſtea ad terram fracti, vehementer fremunt, & circum promontoria curvati eriguntur, exſpuuntque maris ἄχνην, glumam, ſpumam videlicet, aut algam, quæ ſunt veluti ſputum, ſeu excrementum maris extra eructantis, ut alibi loquitur: ſic tunc conſertæ Danaorum phalanges ſine ullâ intermiſſione ad pugnam movebantur. Atque hæc iſta comparatio eſt ad denſitatem, & conſtipationem eorum, qui per phalanges movebantur, itemque ad ſtrepitum illum ingentem, qui inde conſequebatur. Æolica porrò vox, Poëtis familiaris, τὸ ἐπασσύτερον, *crebrum, unum continenter poſt aliud accumulatum*: fitque hæc vox ex ἄσσον, *prope*, ut alibi quoque declaratur. Atque hîc etiam ſignificat id, quòd prope eſt, ideoque continuâ unius poſt alium ſucceſſione denſum, atque confertum. Huic iſti vocabulo affine quoque eſt τὸ νωλεμὲς, *aſſiduum, continuum, quod non deſinit, neque intermittitur*: quoniam ejusdem ſignificationis ſunt τὸ ἐγγὺς, *prope*, & τὸ πυκνῶς, *confertim, atque frequenter*, & τὸ ἐπασσυτέρως, *crebro, ſeu jugiter*, & τὸ ἀδιαλείπτως, hoc eſt, νωλεμὲς, *indeſinenter, aſſiduè, ſine intermiſſione*. Quum autem Homerus ἄχνην, *glumam, lanuginem, florem*, vocaverit id, quod in fluctu tenuiſſimum, atque minutiſſimum eſt, quod quidem exteriùs alliſum, deſpumat; ſciendum, hanc vocem aliter accipi a Sophocle, cum ἄχνην dicit rorem in illis verbis: Θάλλει δ' οὐρανίας ὑπ' ἄχνης ὁ καλλίβοτρυς νάρκισσος. *Vireſcit autem cœleſti a ſpumâ pulchris ille racemis narciſſus.* Neque verò ineptè, aut parùm congruenter ipſe ſic ſcripſit, eo quòd ne inter pluendum quidem aquarum guttæ ſunt inter ſeſe continuæ, ſed διαχεῖς, *diſcretæ, atque diviſæ*. unde appellata eſt ἡ ἄχνη, *ſpuma*, perinde quaſi ἀέχη, *non continua*, & per craſin, atque pleonaſmum τοῦ ν, ἄχνη, ut alibi quoque magis perſpicuè, atque clarè oſtenditur. Immo & quod dicitur, ἁλὸς ἄχνη, *maris ſpuma*, in exemplo ipſi eſt Euripidi, cum οἰνωπὸν ἄχνην, *ſpumam ex vino, ſeu vinum ſpumans*, vocat per imitationem id, quod inter libandum in terram effunditur. Porrò autem iiſdem omnino litteris, quibus ἀέχη, ἄχνη, dicitur ἀέχων ἄχων, ideſt, mendicus, ſeu nihil habens. Simile verò quodammodo eſt illud apud Sophoclem: ἃ ἔχω, ἄχω. *Quæ habeo, doleo.*

CXIX. Vi-

1. ζεφύρου ὑποκινήσαντος) Catull. in nuptiis Pelei, & Thetidos: *Hic qualis flatu placidum mare matutino Horrificans Zephyrus, proclivas incitat undas, &c. Quæ tardè primùm clementi flamine pulsæ Procedunt leni reſonant clangore cachinnum: Poſt vento creſcente magis magis increbreſcunt.* Salvinus.

2. ἀποπτύει δ' ἁλὸς ἄχνην) Idem Catull. ibid. *Quod mare conceptum ſpumantibus exſpuit undis?* Salvin.

3. ἁλὸς ἄχνην, ἤγουν ἀφρὸν, ἢ φυκίον) Heſychius: ἄχνη δὲ καὶ ὁ ἐπιπολάζων ἀφρὸς τῷ κύματι τῆς θαλάσσης. Etymologici Magni Auctor: ἁλὸς ἄχνη, τὸ χερσαῖον τῆς θαλάσσης ἀπόβλημα, τὸν ἀφρόν· ὅπερ καὶ φυκίον λέγει. Pro τὸν ἀφρὸν, lego ὁ ἀφρός. niſi fortè mavis, quod ego puto, ſcripſiſſe paullò ante Etymologum, ἁλὸς ἄχνην. et ita ſcilicet Homericum hunc locum referret. Suidas: ἄχνη ἁλὸς, τὸ λεπτότατον τοῦ ὕδατος, ὁ ἀφρὸς τῆς θαλάσσης. Eſt etiam ἁλὸς ἄχνη ἐπάνθισμα ἁλὸς ἀφρῶδες, ἀθροιζόμενον ἐπὶ τῶν πετριδίων, quod quidem dicit Dioſcorides δύναμιν habere τὴν αὐτὴν ταῖς ἁλσί. Sed & genus quoddam halcyonei memoratur Dioſcoridi, ὃ πλεῖστον ἐν τῇ Προποντίδι κατὰ τὰς καλουμένας Βέσβικον νῆσον γεννᾶται, ὃ ἰδικῶς ἁλὸς ἄχνην καλοῦσι. Scribitur etiam unâ voce ἁλοσάχνη. Politus.

4. ἐκ τοῦ ἄσσον γινομένη) Etymologici Magni Auctor: ἄσσον ἆσσον τὸ ἐγγύς. ἐξ αὐτοῦ ἀσσότερος· καὶ ἐπασσύτερον, τὸ συνεχὲς, καὶ πυκνόν. Polit.

5. τὸ ἀδιαλείπτως, ὅ ἐστι νωλεμές) Etymologici Magni Auctor: νωλεμέως, συνεχῶς, καὶ ἀδιαλείπτως. παρὰ τὸ νὴ στερητικὸν μόριον, καὶ τὸ λείπω τὸ λιμπάνω, γέγονε νωλεμὴς καὶ ἐξ αὐτοῦ νωλεμέως, οἱονεὶ τὸ μὴ λειπόμενον, ἀλλ' ἀδιαλείπτως ὂν, καὶ μὴ παυόμενον. Heſychius: Νωλεμέως, ἀδιαλείπτως, καὶ τὰ ὅμοια. Νωλεμὲς, ἀδιαλείπτως. Suidas: Νωλεμὲς, καὶ νωλεμέως, ἀδιαλείπτως. Politus.

6. Θάλλει δ' οὐρανίας ὑπ' ἄχνης) Sophocles in Oedipo Coloneo:

Θάλλει δ' οὐρανίας ὑπ' ἄχνας
ὁ καλλίβοτρυς κατ' ἦμαρ αἰεὶ
νάρκισσος.

Dixit etiam Sophocles in Trachiniis χλωρὰν δακρύων ἄχναν τὸ νοτερὸν ἀφρὸν, περιφραστικῶς δὲ τὰ δάκρυα. Polit.

7. ἀέχων ἄχων ὁ πτωχός) ἀέχων, quaſi non habens, rerum omnium egenus. Salvinus.

Digitized by Google

CXIX. Vide præterea, Poëtem hic de induſtriâ frequenti onomatopœiâ uti. Fictæ namque per onometopœiam ſunt illæ voces, ὁ ἦχος, ſonus, τὸ ῥήγνυσθαι, frangi, τὸ βρέμειν, fremere, & τὸ ἀποπτύειν, exſpuere. Itaque etiam hoc loci crebrâ utitur litterâ ῥ, & maximè in verſibus duobus extremis. Etſi enim alioquin litteræ hujus nimius uſus reprehendendus eſt, atque vituperandus, ideoque Eretrienſes notabantur, ut ſupra alicubi ſcriptum eſt, quòd litteram ῥ frequentiſſimè in omni ſermone adhiberent; tamen io locis ejuſcemodi, in quibus videlicet vocis ipſius aſperitate imitari, atque exprimere res volumus, litteræ hujus crebritate opus eſt, ut notatum eſt ed illa verba: Τριχθά, καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός. Trifariamque, & quadrifariam diffractum excidit manu. Namque alioquin pro χέρσῳ, terræ, in promptu erat dicere γαίῃ, telluri; pro ῥηγνύμενον, fractum, ἀγνύμενον, ruptum; pro ἄκρας, promontoria, θῖνας, littora; & ſic etiam alia quoque vocabula in alia pleniora, minimèque omnium ſtridula commutare. Rurſus vide, τὸ κυρτὸν, curvum, incurvum, curvatum, dici de fluctibus, pariter atque de rebus aliis inanimis: quum, juxta veteres Grammaticos, vox hæc derivetur a verbo κύπτειν, pronum eſſe, caput inclinare, oculos demittere, aut a verbo etiam κρύπτειν, abſcondere, occulere, occultare. Dicit etiam κῦμα θαλάσσης, fluctum maris, ad differentiam non modò lacûs; ſed etiam fluvii. Nam & fluvius ipſe fluctus excitat, ex quibus κυματίας, fluctuoſus, ſeu undoſus, is appellatur, qui ita fluctus excitat. Hoc item loci mentem ipſe ſuam, ut ſolet, explicat Poëta, utpote qui, ut declaret, quid ſibi velit τὸ κορύσσεται, furit, concitatur, magno impetu fertur, ſubjicit τὸ κορυφοῦται, attollitur, aſſurgit, in faſtigium erigitur. Non igitur tantummodò de armis accipitur τὸ κορύσσεσθαι, neque tantùm ſignificat armari ad prœlium. Itaque paullò poſt, quum aquam dixiſſet συμβάλλειν εἰς μισγάγκειαν, coire, atque confluere in convallem; tum verò in modum explicationis, verba illa ſubjicit: κοίλης ἔντοσθε χαράδρης, concavum intra alveum. Eſt enim ἡ μισγάγκεια, convallis, ſeu locus in valle, in quem aquæ confluunt, κοίλη χαράδρα, concavus ſulcus, ſive alveus. Similiter etiam illud, Χέρσῳ ῥηγνύμενον, ad terram fractum, confert ad explicationem aliorum illorum verborum: ἐν αἰγιαλῷ πολυηχεῖ ὄρνυται. multiſono in littore concitatur.

CXX. Quio & infra, poſteaquam de quodam narraverat, ut ἔβαλε δουρὶ κόρσην, haſtâ tempus percuſſit; tum, claritatis cauſsâ, adjicit: αἰχμὴ δὲ διὰ κροτάφοιο πέρησεν. cuſpis autem per tempus penetravit. Nec quomodocumque, aut ſimpliciter; ſed διὰ κροτάφου ἑτέρου, per alterum tempus: perinde quaſi idem ſit dicere κόρσην, atque κρόταφον, tempus. Namque τὸ ἕτερος, alter, unum ſignificat de duobus, inter ſeſe diſcretis, atque oppoſitis. Ergo, quum dixiſſet, ἔβαλε δουρὶ κόρσην, haſtâ κόρσην percuſſit, tum verò dicendum ei erat: αἰχμὴ δὲ δι' ἑτέρας κόρσης πέρησεν. cuſpis autem per alteram κόρσην penetravit. Quoniam verò non ſic dixit; ſed, δι' ἑτέρου κροτάφου πέρησεν, per alterum tempus penetravit; idem igitur eſt κόρση, atque κρόταφος, tempus. quem quidem κρόταφον derivatum volunt nonnulli e κόρση. Tranſpoſitâ enim per metatheſin litterâ ῥ, faciunt κρό-

ρϑʹ. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι ἐπίτηδες ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς συχνῇ τῇ ὀνοματοποιΐᾳ ἐχρήσατο. Ὁ γὰρ ἦχος, καὶ τὸ ῥήγνυσθαι, καὶ τὸ βρέμειν, καὶ τὸ ἀποπτύειν, ὠνοματοπεποίηνται. Οὕτω δὲ καὶ πολλῷ τῷ ῥῶ ἐν τοῖς ῥηθεῖσι χρᾶται, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς τελευταίοις δυσὶ στίχοις. Εἰ γὰρ καὶ ἄλλως μεμπτέος ὁ τοῦ τοιούτου στοιχείου πλεονασμὸς, διὸ καὶ οἱ Ἐρετριεῖς ἐκωμῳδοῦντο, καθά που καὶ προεγράφη, ὡς πολλῷ τῷ ῥῶ χρώμενοι, ἀλλ' ἐν τοιούτοις τόποις, ἤγουν ἐν μιμητικῇ τραχυφωνίᾳ πραγμάτων, χρεία συχνοῦ καὶ τοῦ στοιχείου τούτου, ὡς ἐρρέθη καὶ ἐν τῷ, [1] Τριχθά, καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός. Ἄλλως γὰρ ἦν καὶ τὸ, χέρσῳ, γαίῃ εἰπεῖν, καὶ τὸ ῥηγνύμενον, ἀγνύμενον, καὶ τὸ ἄκρας, θῖνας· οὕτω δὲ καὶ ἑτέρας λέξεις μεταλαβεῖν εἰς τὸ λεῖον, καὶ ἄρροιζον. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι [2] τὸ κυρτὸν καὶ ἐπὶ κυμάτων λέγεται, ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων ἀψύχων, [3] γινόμενον παρὰ τὸ κύπτειν, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἢ καὶ παρὰ τὸ κρύπτειν. καὶ ὅτι κῦμα θαλάσσης ἔφη, πρὸς διαστολὴν οὐ μόνον λίμνης, ἀλλὰ καὶ ποταμοῦ. Ἐγείρει γὰρ καὶ αὐτὸς κύματα, ἐξ ὧν κυματίας ὁ τοῦτο πάσχων λέγεται. καὶ ὅτι ἑρμηνεύων καὶ ἐνταῦθα συνήθως ἑαυτὸν ὁ Ποιητὴς, ἐπήγαγεν εἰς δήλωσιν τοῦ κορύσσεται, τὸ [4] κορυφοῦται. Οὐκ ἄρα ἐπὶ μόνων ὅπλων τὸ κορύσσεσθαι. Οὕτω δὲ καὶ μετ' ὀλίγα ὕδωρ εἰπὼν συμβάλλειν εἰς μισγάγκειαν, ἐπάγει ἑρμηνευτικῶς τὸ, κοίλης ἔντοσθε χαράδρης. [5] ἔστι γὰρ ἡ μισγάγκεια, κοίλη χαράδρα. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ, Χέρσῳ ῥηγνύμενον, ἑρμηνευτικόν ἐστι τοῦ, ἐν αἰγιαλῷ πολυηχεῖ ὄρνυται.

ρκʹ. Καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ εἰπὼν, ὡς ἔβαλέ τις δουρὶ κόρσην, ἐπάγει διασαφητικῶς, αἰχμὴ δὲ διὰ κροτάφοιο πέρησε. καὶ οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ διὰ κροτάφου ἑτέρου, ὡς ταυτὸν ὂν, κόρσην εἰπεῖν, καὶ κρόταφον. Τὸ γὰρ ἕτερος, ὡρισμένης, καὶ ἀντιζυγούσης δυάδος δηλοῖ τὸ ἕν. Εἰπὼν οὖν, ἔβαλε δουρὶ κόρσην, ὤφειλεν εἰπεῖν, αἰχμὴ δὲ δι' ἑτέρας κόρσης ἐπέρησεν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ εἶπεν οὕτως, ἀλλ' ὅτι δι' ἑτέρου κροτάφου ἐπέρησε, [6] ταυτὸν ἄρα κόρση, καὶ κρόταφος. [7] ὃν καὶ ἐκ τῆς κόρσης ἐτυμολογοῦσί τινες, οἱ μεταθέντες τὸ ῥ, ποιοῦσι κρόσην. εἶ-

1. Τριχθά, καὶ τετραχθά) Poëta: Τριχθά τε, καὶ τετραχθά. Polit.

2. τὸ κυρτὸν καὶ ἐπὶ κυμάτων λέγεται) Heſychius: κυρτὸν, τὸ περιφερὲς κυρτόν. καὶ τὸ ὑψηλὸν, καὶ μετέωρον κῦμα. Etymologici Magni Auctor: κυρτὸν σημαίνει καὶ τὸ μετέωρον, καὶ ὑψηλὸν, ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ κύματος. Polit.

3. γινόμενον παρὰ τὸ κύπτειν) Etymologici Magni Auctor: κυρτὸς, ὀξυτόνως, τὸ ἐπίδοτον· ἀπὸ τοῦ κύπτω, κυπτὸς, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ῥ, καὶ ἀποβολῇ τοῦ συμφώνου, κυρτός. Polit.

4. κορυφοῦται) ὀρθοῦται. Politus.

5. ἔστι γὰρ ἡ μισγάγκεια, κοίλη χαράδρα) Heſychius: μισγάγκεια (corruptè in libris editis μισαγγία) κοῖλος τόπος, εἰς ὃν πανταχόθεν τὰ κάτω φερόμενα ἀπὸ τῶν ὀρῶν ὕδατα μίσγεται. Paullo poſt. μισγάγκειαν, τόπος κοῖλος. ὅπου συμμίγνυνται ὕδατα πολλά. Polit.

6. ταυτὸν ἄρα κόρση, καὶ κρόταφος) Suidas: κόρσην, κρόταφον. Polit.

7. ὃν καὶ ἐκ τῆς κόρσης ἐτυμολογοῦσί τινες) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὴν κόρσην κόρσαφος, καὶ κόρταφος, καὶ ἐν ὑπερθέσει, κρόταφος. Polit.

τα ἐξ αὐτοῦ παράγουσι διὰ τοῦ ά, καὶ φ' διεξοδικώτερον τὸν κρόταφον. ἵνα ᾖ κρόσαφος, καὶ Ἀττικῶς κρόταφος. Ὅτι δὲ καὶ τοιαῦται γίνονται παραγωγαὶ, ἤγουν διὰ τοῦ ά, καὶ φ', δηλοῖ καὶ τὸ χρυσάφιον, ἐκ τοῦ χρυσὸς παραχθέν. ὥσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ ξύλου τὸ ξυλάφιον, [1] καὶ ἔδος ἐδάφιον. [2] Ἀπὸ δέ γε τῆς κόρσης γίνεται καὶ ἡ κόῤῥη, τροπῇ τοῦ σ' εἰς ρ. [3] ὁμοίως τῷ πυρσὸς πυῤῥὸς· ταρσὸς ταῤῥὸς. Καὶ τὸ κατὰ κόῤῥης δὲ τύψαι τινὰ, [4] τὸ κατὰ κόρσης, ἤτοι κροτάφου, ἐστί. [5] Παρὰ Ἀττικοῖς δὲ κόῤῥη, ἡ γνάθος. [6] Ἀριστοτέλης δὲ κρόταφόν φησι, τὸ μεταξὺ ὀφθαλμοῦ, ὠτὸς, καὶ κορυφῆς. [7] Ὅτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ κηρύσσειν τάφον ἐτυμολογεῖται, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. Συντελεῖ δὲ εἰς τοῦτο καὶ Θεόκριτος, εἰπών· [8] ἀπὸ κροτάφων πελόμεσθα πάντες γηραλέοι, καὶ ἐπισχερὼ, ἤτοι κατὰ τάξιν, καὶ ἐφεξῆς, ἐς γένυν
Baſ. p.376. ἔρπει λευκαίνων ὁ χρόνος. Ἔτι ἰστέον καὶ, ὅτι πόντον μὲν, κἀνταῦθα συνήθως ἔφη τὸ τῆς θαλάσσης πελαγίζον· οὗ καταπνεομένου ἀνέμοις [9] (ὅθεν καὶ πόντος λέγεται, ὡς διά τις πνόος) κυρτοῦνται κύματα κορυφούμενα, καὶ ἔξω ἐλαύνονται. Χέρσον δὲ, τὸν ἀνωτέρω αἰγιαλόν. καὶ ὅτι τὸ ῥηγνύμενον, τὸν ῥηγμῖνα παράγει. Δῆλον γὰρ, ὡς [10] ῥηγμὶν αἰγιαλώδης ἐστὶ, περὶ
Rom. p.493. ὃν κύματα ῥήγνυνται. καὶ ὅτι τὸ βρέμει προσαρμόττον καὶ πυρὶ, καὶ ἀνέμοις, ἰδοὺ κεῖται καὶ ἐπὶ κύματος. Τροπικῶς δέ ποτε καὶ ὁ ἀλαζὼν, καὶ ὁ ἀπειλητὴρ, [11] βαρὺ βρέμειν λέγονται. καὶ ὅτι ἄκρας, τὰ ἀκρωτήρια λέγει, ἐν οἷς μάλιστα βρέμει τὰ κύματα.

ρκά. Πλάττων ὁ Ποιητὴς ἐνταῦθα τοὺς ἡγεμόνας κελεύοντας τοῖς ἑαυτῶν (φησὶ γὰρ, κέλευε δὲ οἷσιν, ἤγουν ἰδίοις, ἕκαστος ἡγεμόνων) παρεμφαίνει χρῆναι, καὶ εὐρυβόας εἶναι τοὺς στρα-

εἶναι. Inde poſtea cum ά, & φ', fuſiùs atque pleniùs per paragogen deducunt τὸν κρόταφον, *tempus*. adeo ut ſit κρόσαφος, & Atticè κρόταφος. Ejuſcemodi autem fieri per paragogen ſolere derivationes vocabulorum, cum ά videlicet, & φ', palam etiam facit τὸ χρυσάφιον, *exiguum aurum, ſeu parum auri*, vox derivata ex χρυσὸς, *aurum*. Sicuti & τὸ ξυλάφιον, *parvum lignum*, ex ξύλον, *lignum*; & ἐδάφιον, *exiguum ſolum*, ab ἔδος, *ſolum, ſeu pavimentum*. Porro autem a κόρσῃ fit ἡ κόῤῥη, mutatione τοῦ σ' in ρ, ſimiliter atque dicitur πυρσὸς, πυῤῥὸς, *rufus*, ταρσὸς, ταῤῥὸς, *crates viminea*. Quin & unum aliquem percutere, ſeu ictum cuipiam infligere κατὰ κόῤῥης, idem eſt, atque τὸ κατὰ κόρσης, ſive κροτάφου, *in tempore*. Quamquam apud Atticos κόῤῥη ſit maxilla. Ariſtoteles autem κρόταφον, *tempus*, vocat id, quod interjectum eſt, atque interpoſitum inter oculum, aurem, & verticem capitis. Quod verò ad vocis hujus etymologiam attinet, ex veteribus conſtat, dictum eſſe τὸν κρόταφον, *tempus*, ἀπὸ τοῦ κηρύσσειν τάφον, *a prænuntiando ſepulcro*. Atque huc etiam confert Theocritus illis verbis: ἀπὸ κροτάφων πελόμεσθα πάντες γηραλέοι, καὶ ἐπισχερὼ, videlicet κατὰ τάξιν, καὶ ἐφεξῆς, ἐς γένυν ἕρπει λευκαίνων ὁ χρόνος. *A temporibus fieri incipimus omnes ſenes; atque inde continenter, ordine videlicet, ac deinceps, ad genas ſerpit ætas, quæ canos facit*. Ad hæc, ſciendum, Poëtam hîc pro more πόντον, *pontum*, dicere pelagus ipſum, ſeu altum, & medium mare. quod ſi perflant venti (unde & πόντος, *pontus*, dicitur, quaſi πνόος, *perflabiles*) eleti ſublime fluctus incurvantur, extraque expelluntur. At verò χέρσον, *terram*, vocat τὸν αἰγιαλὸν, *littus*, de quo ſupra. Porro autem τὸ ῥηγνύμενον, *fractum*, derivatum ex ſe habet τὸν ῥηγμῖνα, *littus*. Conſtat enim, dici τὸν ῥηγμῖνα de littore, circa quod fluctus ῥήγνυνται, *franguntur*. Præterea τὸ βρέμει, *fremit*, quum in ignem, ac ventos aptè congruenterque conveniat, ecce tibi de fluctu etiam uſurpatur. Quamquam & aliquando per metaphoram tum ventoſus oſtentator ſui, tum qui minaciter loquitur, βαρὺ βρέμειν, *graviter fremere*, dicantur. Ἄκρας denique, *ſummitates*, dicit promontoria, in quibus maximè fremunt fluctus.

CXXI. Poëta quum hoc loci duces in eo occupatos faciat, ut milites ſuos pro imperio cohortentur (hæc enim ejus verba: κέλευε δὲ οἷσιν, videlicet ἰδίοις, ἕκαστος ἡγεμόνων. *imperabat autem ſuis, videlicet ſui ipſorum militibus unuſquiſque ductorum*) obiter oſtendit, oportere eos, qui ductores

1. καὶ ἔδος ἐδάφιον) Magis cohæret: καὶ ἀπὸ τοῦ ἔδος τὸ ἐδάφιον. Polit.

2. Ἀπὸ δέ γε τῆς κόρσης γίνεται καὶ ἡ κόῤῥη, τροπῇ τοῦ σ' εἰς ρ) τροπῇ Ἀττικῇ. Etymologus ex Eratoſthene notat, μεταβεβλῆσθαι τὸ σ' εἰς τὸ ρ, Ἀττικῶς, εἰς ἀπὸ τοῦ μυῤῥίνης, καὶ τοῦ ταῤῥοῦ. ἐστι γὰρ μυρσίνη, καὶ ταρσός. Politus.

3. ὁμοίως τὸ πυρσός) l. ὁμοίως τῷ πυρσός. Polit.

4. τὸ κατὰ κόρσης, ἤτοι κροτάφου, ἐστί) Pollux: τοὺς δὲ κροτάφους ἔστιν καὶ κόῤῥας καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ κόρσας, ἤγουν κεφαλάς. καὶ παίειν εἶναι τὸ ἐπὶ κόῤῥης παίειν. Alii τὸ κατὰ κόρσης intelligunt τὸ κατὰ σιαγόνος. Etymologici Magni Auctor: καὶ κατὰ κόῤῥης λέγεται τὸ τὴν σιαγόνα πλῆξαι. Polit.

5. Παρὰ Ἀττικοῖς δὲ κόῤῥη, ἡ γνάθος) Sic τὸ κατὰ κόῤῥης τύψαι τινὰ dicunt Attici τὸ κατὰ γνάθου. Κόῤῥην γὰρ τὴν γνάθον, καὶ σιαγόνα οἱ Ἀττικοί. Idem dicunt Attici ἐπὶ κόῤῥης πατάξαι. Thomas Magiſter: ἐπὶ κόῤῥης πατάξαι, λέγουσιν Ἀττικοὶ τὸ τὴν γνάθον πλατείᾳ πλῆξαι χειρὶ, οὐ ῥάπισμα δοῦναι. Separatim apud Heſychium legendum, ἐπὶ κόῤῥης, non conjunctim ἐπικόῤῥης· quod ipſe exponit ἐπὶ κεφαλῆς, ἢ γνάθου. Harpocration: ἐπὶ κόῤῥης. Δημοσθένης ἔν τε τῷ κατὰ Μειδίου. ἄλλοι μὲν ἄλλως ἀποδίδοασι· βέλτιον δὲ ὑπολαμβάνειν ἐπὶ κόῤῥης λέγεσθαι τὸ ἐπὶ τῆς γνάθου, ὃ λέγομεν ἐν τῷ βίῳ ῥάπισμα. Suidas: ἐπὶ κόῤῥης. ἄλλοι μὲν ἄλλως ἀποδίδοασιν· βέλτιον δὲ ἐπὶ τῆς γνάθου ὑπολαμβάνειν. ὃ κατ' ἔθος λέγομεν ῥάπισμα, ὅτῳ γὰρ χρῶνται καὶ οἱ ῥήτορες. Politus.

6. Ἀριστοτέλης δὲ κρόταφόν φησι) Ariſtoteles lib. 1. De Hiſt. Animal. τὸ δὲ μεταξὺ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὠτὸς, καὶ κορυφῆς, καλεῖται κρόταφος. Polit.

7. Ὅτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ κηρύσσειν τάφον ἐτυμολογεῖται) Etymologiæ τοῦ κροτάφου alia apud alios. Quibusdam etiam dictus videtur κρόταφος, ὅτι ὁ κρουόμενος εἰς αὐτὸν, τάφον ἔχει, καὶ ἐμπλήκτος γίνεται. Polit.

8. ἀπὸ κροτάφων πελόμεσθα πάντες γηραλέοι) Theocritus Id. 14.

ἀπὸ κροτάφων πελόμεσθα
Πάντες γηραλέοι, καὶ ἐπισχερὼ ἐς γένυν ἕρπει
Λευκαίνων ὁ χρόνος.

Scholiaſtes. ἀπὸ τῶν μηνίγγων γινόμεθα πάντες γέροντες· καὶ ἐφεξῆς κατὰ τάξιν ἐς τὰς παρειὰς ἔρχεται λευκαίνων ὁ χρόνος. Quærit Alexander Aphrodiſienſis Problem. 1. διὰ τί τοὺς ἀνθρώπους ὁ Ὅμηρος πολιοκροτάφους ἐκάλεσεν; & reſpondet, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐντεῦθεν αἱ πολιαὶ ἄρχονται τὰ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς ὄντα διὰ τὸ μᾶλλον ὑγρότερα, καὶ φλεγματικώτερα. Ad Problema hoc Alexandri in margine editionis Aldinæ locum, quem diximus, Theocriti notaverat etiam Salvinus. Politus.

9. ὅθεν καὶ πόντος λέγεται, ὡς διά τις πνόος) Sunt hæc bella commenta Grammaticorum. Etymologici Magni Auctor: ἀπὸ τοῦ πνέω πνόος, καὶ πόντος, δι' ὃ καὶ αἱ πνοαὶ γεννῶνται. Politus.

10. ῥηγμὶν αἰγιαλώδης ἐστί, περὶ ὃν κύματα ῥήγνυνται) Etymologici Magni Auctor: ῥηγμὶν, κυρίως ἐπὶ τοῦ προσρησσομένου τῇ γῇ ὕδατος, ὡς τὸ, ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν. καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ· θῖνες ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. παρὰ τὸ ἐκεῖ ῥήσσεσθαι, καὶ ἐκεῖ κατακλᾶσθαι τὰ κύματα. Politus.

11. βαρὺ βρέμειν) unde αὐλοὶ βαρύβρομοι, *tibiæ gravifremæ*. Salvinus.

ctores ſunt exercitus, voce eſſe amplâ latèque ſonorâ, atque, ut ipſe alicubi loquitur, βοὴν ἀγαθὸς, *bonâ validâque voce præditos*, maximèque, quando prœlium committitur. Deinde Achivos, ut antea, ab ordine, atque a militari diſciplinâ commendat, dum eos ſilentio ad pugnam proceſſiſſe commemorat, non ullo quidem metu; ſed ducum ſuorum reverentiâ. Sic enim narrat: Alii verò taciti ἴσαν, hoc eſt, ἐπορεύοντο, *ibant*, *ſeu progrediebantur*. Neque verò dixiſſes, tantas copias, quæ ſequebantur, vocem in pectore habere. Taciti namque erant, duceſque verebantur. Idque optimo jure. Si enim ipſi nequaquam tacuiſſent, neque etiam ducum ſuorum mandata diſtinctè auribus percipere potuiſſent. Et obſerva, ut ſilentium ipſum declarat. Sic enim ſilent, ut vocis omnino expertes, mutique eſſe videantur. Eſt autem τὸ ἴσαν, *ibant*, verbum inviſum, atque odioſum pedeſtris orationis ſcriptori. Ubi enim locorum apud hos iſtos ſcriptores τὸ ἴω, ἴσω, *eo*, *ibo*, ex quibus Aoriſtus ἴσα, *ivi*, cujus tertia numero multitudinis perſona, ἴσαν, *iverunt*? tametſi Poëtæ talem ſibi voculam domeſticam, atque familiarem fecerint. Porro autem τὸ σιγῇ, *ſilentio*, interpretatio eſt, atque explicatio τοῦ ἀκὴν, *tacitè*, *ita ut ne biſcerent quidem*. Figura ſententiæ, Hyperbaton, propter ejus ordinem perturbatum, atque interruptum. Hæc enim tandem eſt ſententia, atque hic ordo verborum: ἀκὴν ἴσαν σιγῇ, δειδιότες σημάντορας. *tacitè ibant cum ſilentio, veriti duces*, qui, etſi nunc, tamquam κελεύοντες, ſive σημαίνοντες, *imperantes*, *ſive edicentes*, *ſignumque movendorum caſtrorum*, *ac pugnæ dantes*, appellati ſint σημάντορες, *imperatores*, *ſeu duces*; cum tamen diſtinctè atque ordinatim exercitum inſtruunt, vocantur iidem κοσμήτορες, *moderatores*, *atque ordinatores*. Illud porrò, οὐδέ κε φαίης, *neque verò dixiſſes*; non ſimiliter ſeſe habet, atque illud: οὐδέ κε φαίης, ἀνδρί γε μαχεσσάμενον ἐλθεῖν. *Neque verò illum dixeris congreſſum armis cum viro veniſſe*: ſed planè eſt alteriuſmodi. Illa enim verba ſunt Veneris ad Helenam. Quæ verò hic habentur, verba ſunt Muſæ ad Poëtam, ejus, quæ invitata priùs ad canendum fuerat, ad eum, qui ipſam priùs invitaverat. Præterquam quòd Poëta ſermonem ſuum per apoſtrophen ad auditorem avertit, quiſquis ille demùm fuerit, cui Poëtam ipſum audire obtigerit. Vide porrò τὸ δειδιότες, *verentes*, *ac metuentes*: quum hinc bene doceamur, metum in iis ineſſe oportere, qui ſub alieno ſunt imperio, ut ſic, juxta Poëtam Tragicum, ſalvi, atque incolumes evadant. Ceterùm, ſecundùm analogiam, producta eſſe videtur prima τοῦ σιγῇ, *ſilentio*, tamquam ex Præterito Medio σέσιγα, *ſilui*, *vel ſileo*: cujus thema τὸ σίζω, *ſtridorem*, *ſeu ſibilum edo*, verbum uſurpatum in Odyſſeâ. Sicui autem placet, ut ex Præterito perfecto Activo ejuſdem thematis, ideſt, ex σέσιχα, *ſtridorem edidi*, deriverint τὸ σιχὸς, ideſt, reſpuendus, deteſtabilis, odioſus, pleonaſmoque τοῦ κ, σικχὸς, pariter

ϛρατηγὺς, καὶ, ὡς αὐτός πȣ λέγει, [1] βοὴν ἀγαθὺς, καὶ μάλιϛα, ὅτε συῤῥήγνυται πόλεμος. Εἶτα ἐπαινῶν εἰς εὐταξίαν τὺς Ἀχαιὺς, ὡς καὶ πρὸ τύτων, σιγῇ προϊέναι αὐτὺς φησὶν εἰς μάχην, ὐ καταπεπληχότας, ἀλλὰ δι' εὐλάβειαν. Φησὶ γάρ· οἱ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν, ὅ ἐϛιν, ἐπορεύοντο. Οὐδέ κε φαίης, τόσσον λαὸν ἕπεσθαι ἔχοντα ἐν ϛήθεσιν αὐδὴν· σιγῇ δειδιότες σημάντορας. καὶ εἰκότως. Εἰ γὰρ μὴ αὐτοὶ ἐσίγων, ὐκ ἂν εἶχον ἄλλως ἀκριβῶς ἀκύειν, ὧν οἱ ἡγεμόνες ἐκέλευον. Καὶ σημείωσαι, ὅπως διεσάφησε τὴν σιγὴν. Οὕτω γὰρ σιγῶσιν, ὥστε δοκεῖν ἄφωνοι εἶναι. Ἔϛι δὲ τὸ μὲν ἴσαν, ϛυγητὸν πεζῷ λογογράφῳ. πȣ γὰρ παρὰ τοῖς τοιύτοις τὸ, ἴω ἴσω, ἐξ ὧν ἀόριϛος ἴσα, ὗ τὸ τρίτον πληθυντικὸν, ἴσαν; [2] εἰ καὶ Ποιηταῖς τὸ τοιῦτον ᾠκείωται λεξείδιον. Τὸ δὲ σιγῇ, ἑρμηνεία τȣ, ἀκὴν. Τὸ δὲ σχῆμα τῆς ἐννοίας, ὑπερβατόν. [3] Λέξει γὰρ, ὅτι [4] ἀκὴν ἴσαν σιγῇ, δειδιότες σημάντορας, οἳ νῦν μὲν, ὡς κελεύοντες, ἤτοι σημαίνοντες, σημάντορες εἴρηνται· ὅτε δὲ καὶ τάσσυσι τὸν ϛρατὸν εὐκόσμως, κοσμήτορες λέγονται. Τὸ δὲ, οὐδέ κε φαίης, ὐκ ἔϛι κατὰ τὸ, ὐδέ κε φαίης, ἀνδρὶ [5] μαχεσσάμενον ἐλθεῖν· ἀλλ' ἑτεροῖον. Ἐκεῖνο μὲν γὰρ Ἀφροδίτη ἔφη πρὸς τὴν Ἑλένην· τὸ δ' ἐνταῦθα, ἡ ἄνδην προκληθεῖσα μȣ̃σα τῷ προκαλεσαμένῳ Ποιητῇ λαλεῖ. Καὶ ἄλλως δέ γε ὁ Ποιητὴς [6] ἀποϛρέφει τὸν λόγον πρὸς τὸν ἀκροατὴν αὐτȣ̃ λαχόντα. Ὅρα δὲ τὸ δειδιότες, παιδευτικὸν ὂν τȣ̃ χρῆναι καὶ δέος ὑπεῖναι τοῖς ἀρχομένοις, [7] ἵνα καὶ σώζοιντο οὕτω, κατὰ τὸν Τραγικόν. Τȣ̃ δὲ σιγῇ ἀναλόγως δοκεῖ ἐκτετάσθαι ἡ παραλήγυσα, ὡς ἐκ τȣ̃ σέσιγα μέσȣ παρακειμένȣ· ὗ θέμα [8] τὸ σίζω, κείμενον ἐν Ὀδυσσείᾳ. Εἰ δὲ καὶ ὁ τοῦ αὐτȣ̃ θέματος ἐνεργητικὸς παρακείμενος ὁ σέσιχα, παράγει τὸ, σιχὸς ὁ ἀπόπτυϛος, καὶ πλεονασμῷ τȣ̃ κάππα, [9] σικχὸς, κατὰ τὸ βάζω

1. βοὴν ἀγαθὸς) Βοὴ, *boatus*, *vox*. & Poëtis pro prœlio, ac bello uſurpatur, ob armorum fragorem, militumque clamorem. *Inſequitur clamorque virûm clangorque tubarum*. Salvin.

2. εἰ καὶ Ποιηταῖς τὸ τοιοῦτον ᾠκείωται λεξείδιον) Cic. de Orat. Ibi Antonius: *Poëtas Græcos non attigi, quia videntur aliâ linguâ eſſe locuti*. Salvinus.

3. λέξει γὰρ) Malim. λέγει γάρ. Polit.

4. ἀκὴν ἴσαν σιγῇ) alibi: ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ. Virg. *Conticuere omnes, intentique ora tenebant*. Salvin.

5. μαχεσσάμενον ἐλθεῖν) Poëta, μαχεσσάμενον τόν γ' ἐλθεῖν. Polit.

6. ἀποϛρέφει τὸν λόγον πρὸς τὸν ἀκροατὴν αὐτȣ̃ λαχόντα) Verſus Medea Ovidii apud Quinctilianum: *Servare potui: perdere an poſſim, rogas?* ſcilicet, o tu, qui audis, qui ſpectas, ſermone quaſi ad illam converſo. Salvinus.

7. ἵνα καὶ σώζοιντο οὕτω, κατὰ τὸν Τραγικόν) Sophocles in Ajace:

Δέος γὰρ ᾧ πρόσεστιν, αἰσχύνη θ' ὁμοῦ,
σωτηρίαν ἔχοντα τόνδ' ἐπίστασο. Politus.

Agamemnon ad Chalcantem, Iliad. α. Ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι. Salvin.

8. τὸ σίζω, κείμενον ἐν Ὀδυσσείᾳ) In Odyſſeâ de oculo Cyclopis ab Ulyſſe ſude præuſtâ terebrato. Σίζ', ideſt, *ſibilum edebat*, Salvin.

Heſychius: σίζ', ἦχει, κατὰ μίμησιν ἠχοῦ. Scribendum σίζ' cum apoſtropho pro vulgato σίζε, pro quo Palmerius legebat σίζω. Eſt illud ipſum Homericum σίζ' Odyſſeæ, quod Heſychius exponit ἦχει. Illud Heſychius eſſe ait per imitationem ſoni. Eſt enim per onomatopœiam. Politus.

9. σικχὸς) ὁ σικχαντός. Polit.

βάζω βέβαχα, [1] βάκχος, καὶ βάκχος, εἴη ἂν καὶ αὐτὸ εὔλογον. Δῆλον δ', ὅτι ἐκ τοῦ σικχὸς [2] καὶ ῥῆμά ἐστι σικχάζω.

ρκβ'. Ἐν ἄλλοις μὲν ἡ τῶν πολεμικῶν ὅπλων λαμπρότης, πλείονος λόγου ὕλη γίνεται τῷ Ποιητῇ· ἐνταῦθα δὲ οὕτω δόξαν αὐτῷ, ἀρκεῖται περὶ τῶν Ἀχαιῶν εἰπὼν μόνον τό, ἀμφὶ δὲ πᾶσι τεύχεα ποικίλα ἔλαμπεν. Καὶ ὅτι σεμνύνας τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ εὐταξίᾳ διὰ τὴν ῥηθεῖσαν σιγὴν, εὐθὺς ἐκ τοῦ ἐναντίου ὑπογράφει τὸν κατὰ Τρῶας πολὺν θόρυβον παραβολικῶς, οὐ κατὰ γεράνους, ὡς πρὸ τούτων, ἀλλὰ κατὰ συχνὰ ποίμνια γινόμενον, εἰπών· Τρῶες δ', ὥστ' ὄϊες πολυπάμμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ μυρίαι ἑστήκασιν, ἀμελγόμεναι γάλα λευκὸν, [3] ἀζηχὲς, ὅ ἐστι, συνεχὲς, μεμακυῖαι, ἀκούουσαι ὄπα ἀρνῶν. ὃ δὴ καὶ αἴτιον αὐταῖς τοῦ πολλὰ μηκᾶσθαι· ὡς Τρώων ἀλαλητὸς ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν ὀρώρει. Ἴσως δὲ τῷ ὀνόματι τῶν οἰῶν, καὶ τῶν ἀρνῶν, [4] καὶ τὰς αἶγας νῦν, καὶ τοὺς ἐρίφους, συνοπτέον. Ὅρα δὲ, ὅτι τὸ ἀγροικικὸν ἡ παραβολὴ, ὡς ἐκ παρέργου, παρέχει ἱστορίαν, καὶ ὅτι ἀκαταλλήλως ἐν αὐτῇ ἔχει πρὸς τὴν ἀπόδοσιν ἡ σύνταξις τῆς ἀρχῆς. Ἄρχεται μὲν γὰρ, κατὰ εὐθεῖαν· ἀποδίδοται δὲ κατὰ γενικήν. οἷον· Τρῶες δὲ, ὡς ὄϊες μηκῶνται, οὕτω Τρώων ἀλαλητὸς ὀρώρει. ὡς δῆθεν ταυτὸν ὄν, Τρῶες εἰπεῖν, καὶ Τρώων ἀλαλητός. Τινὲς δὲ ἀσύντακτον μένειν φασὶ τὸ, Τρῶες δὲ, ὥστ' ὄϊες. Οὐ γὰρ ἔχει ἀπόδοσιν, καὶ ἔστιν οὕτω πάνυ καινοπρεπὲς τὸ σχῆμα. Ἠδύνατο μὲν γὰρ ὁ Ποιητὴς συνήθως ἀποδοῦναι τὴν παραβολὴν, ὡς καὶ ἤρξατο, καὶ εἰπεῖν ἐν τῇ ἀποδόσει, ὅτι ὡς Τρῶες ἐποίουν τάδε τινά. ἢ καὶ ἄλλως γράψαι κατὰ τὴν ἀρχήν· Τρώων δὲ, ὥστ' ὄϊες, καὶ ἑξῆς. ἵνα ἡ ὁμοιόπτωτος τῇ ἀποδόσει καὶ ἡ ἀρχή. ὁ δὲ οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλὰ οἷον [5] συνεβαρβάρισε καὶ αὐτὸς τῷ Τρωϊκῷ ἀλαλητῷ.

ρκγ'. [6] Πολυπάμμονα δὲ, τὸν πολυκτήμονα λέγει. Πάμματα γὰρ παρὰ Δωριεῦσι [7] τὰ κτήματα. καὶ πάσασθαι, τὸ κτήσασθαι. [8] ὅθεν καὶ τὸ

riter atque ex βάζω βέβαχα, *loquor, locutus ſum*, fit βάχος, & βάκχος, *Bachus, & Bacchus*; id ſanè conſentaneum fuerit, & conſonum rationi. Conſtat autem ex σικχός, *odioſus*, verbum eſſe σικχάζω, *irrideo, ſeu exſecror*.

CXXII. Quamquam militarium armorum ſplendor longioris ſermonis materiam Poëtæ alibi ſubminiſtrat; tamen hoc loci, quum ita ei viſum ſit, ſatis habet de Achivis id unum, ac ſolum dicere: *& in omnibus arma varia ſplendebant*. Deinde, quum Græcos a militari diſciplinâ propter ipſum illud ſilentium commendaſſet; ſtatim e contrario per comparationem deſcribit, ac repræſentat magnum tumultum Trojanorum, qui non, ut antea, gruum more; ſed ut conſerti frequenteſque ovium greges, tumultuarentur. Sic enim narrat: *Trojani vero, ſicuti oves in locupletis viri caulâ ſtant millenæ, dum lac album mulgetur*, ἀζηχὲς, hoc eſt, συνεχὲς, *aſſiduè, ſine ullâque intermiſſione*, balantes, voce agnorum auditâ. quod utique in cauſsâ eſt, cur eæ multùm balent: ſic Trojanorum clamor longè latèque per exercitum illum magnum excitabatur. Ac fortaſſe nomine τῶν οἰῶν, *ovium*, & τῶν ἀρνῶν, *agnorum*, capræ etiam nunc, atque hædi ſunt ſimul intelligendi. Vide verò, ut hæc comparatio, quaſi per tranſennam, rei ruſticæ narrationem continet, itemque ut ejus comparationis principium, in ſtructurâ quidem, minimè omnium congruit, aut cohæret cum redditione. Incipit enim per rectum; deinde in redditione conſtruitur per caſum gignendi. videlicet: Τρῶες δὲ, ὡς ὄϊες μηκῶνται, οὕτω Τρώων ἀλαλητός· *Trojani verò, ut oves balant, ſic Trojanorum clamor excitabatur*. quaſi ſcilicet idem ſit dicere, Τρῶες, *Trojani*, atque Τρώων ἀλαλητός, *clamor Trajanorum*. Verùm nonnulli extra ſtructuram atque ordinem ceteræ orationis manere volunt illud: Τρῶες δὲ, ὥς τ' ὄϊες. *Trojani verò, ut oves*. Caret enim redditione, ſeu non habet, quid ei in alterâ parte comparationis reſpondeat. Itaque loquendi genus eſt figuratum decorâ admodum, & eleganti novitate. Poterat namque ſuo more Poëta comparationem, ut cœperat, reddere, & in redditione ipſâ dicere: ὡς Τρῶες ἐποίουν τάδε τινα. *Sic Trojani faciebant*. aut etiam alter ſcribere in principio: Τρώων δὲ, ὥς τ' ὄϊες, &c. *Trojanorum verò, ſicuti oves, &c.* ut ab eodem caſu, a quo redditio, quæ eſt altera pars comparationis, principium quoque ipſum duceretur. Ille tamen ſic noluit: ſed, Trojanis vociferantibus, ipſe quoque, veluti ad eorum exemplum, ſermone ſimul uſus eſt barbaro.

CXXIII. Πολυπάμμονα dicit eum, qui poſſidet multa, ſeu cujus poſſeſſiones ſunt multæ. Πάμματα enim apud Dorienſes, poſſeſſiones, & πάσασθαι, poſſidere, ſeu acquirere. unde & τὸ πῶϋ, *grex*,

1. βάχος, καὶ βάκχος) βάκχος, ἀπὸ τοῦ βάζειν. Sicuti Ἔρως ἀπὸ τοῦ ἐρῶν. uterque enim Deus loquaces homines facit, quod ebriorum eſt. *Salvinus*.

2. καὶ ῥῆμά ἐστι σικχάζω) etc non τὸ σικχαίνω, ἀντὶ τοῦ βδελύττομαι. Id tamen verbi nauſeam movet Phrynicho. Σικχαίνομαι, inquit, τὸ ὄνομα ναυτίας ἄξιον τοὔνομα· ἀλλ' ὑμεῖς βδελύττομαι εἰς Ἀθηναίους. Politus.

3. ἀζηχὲς, ὅ ἐστι, συνεχὲς) ἢ μεγαλόηχον. Etymologici Magni Auctor: ἀζηχὲς, παρὰ τὸ ἄδην, ὃ σημαίνει τὸ ἀδιαλείπτως, ἀδηχὲς· καὶ τροπῇ τοῦ δ' εἰς ζ. Δωρικῶς ἀζηχές. ἄδην δέ ἐστι τὸ ἀδιαλείπτως, ἢ μεγαλόηχον. οἷον, Ἀζηχὲς μεμαυῖαι. Polit.

4. καὶ τὰς αἶγας νῦν, καὶ τοὺς ἐρίφους, συνοπτέον) Uſurpat enim verbum μηκῶνται, quod proprium capratum eſt, quæ a Poëtâ dicuntur μηκάδες αἶγες. Salvinus.

5. συνεβαρβάρισε καὶ αὐτὸς) Sunt genera loquendi popularia, quæ ſunt σολοικοειδῆ. Multa hujus generis exempla occurrunt apud Ælianum. *Salvinus*.

6. Πολυπάμμονα δὲ, τὸν πολυκτήμονα λέγει) Scholiaſta Homerico: Πολυπάμμονος, πλουσίου. Πάμματα γὰρ καλεῖται παρὰ Δωριεῦσι τὰ κτήματα· καὶ πάσασθαι, τὸ κτήσασθαι, ἐκτήσατο τί. Heſychius: Πολυπάμμονος, πολλὰ κτήσεις ἔχοντος. Πολυπάμμων, πλούσιος, πολλὰ κεκτημένος. Etymologici Magni Auctor: πολυπάμμονος ἀνδρὸς, ἀντὶ τοῦ πολυθρεμμάτου, πλουσίου. πῶυ, ἐστι τὸ κτῆμα. ὁ μῆλον, πᾶσιν, φανερὸν ὅτι καὶ πολυπάμμων. Suidas: πολυπάμμονος, πλουσίου, πολυθρεμμάτου. Politus.

7. τὰ κτήματα) Heſychius: πάμματα τὰ χρήματα. Propriè tamen πάμματα dicta videntur τὰ θρέμματα. Unde & πάσασθαι propriè τὸ κτήσασθαι θρέμματα. Etymologici Magni Auctor: πάσασθαι, τὸ κτήσασθαι, κυρίως θρέμματα· καταχρηστικῶς δὲ, τὸ ὅτιοῦν. Suidas: πάσασθαι κυρίως μὲν τὸ κτήσασθαι θρέμματα, καταχρηστικῶς δὲ, καὶ πᾶν ὁτιοῦν. Politus.

8. ὅθεν καὶ τὸ πῶϋ) πῶϋ, τὸ ποίμνιον, παρὰ τὸ πάσασθαι. Polit.

Poſſeſſiones priſcorum virorum, pecora, unde pecunia. *Salvinus*.

Google

grex, & πηὸς, *affinis*, ideſt, propinquus, acquiſitus a nobis per affinitatem. Conſiderandum tamen eſt, ſi Doricum eſt τὸ πάμμα, *poſſeſſio*, itemque ὁ πολυπάμμων, *is, qui poſſidet multa, ſeu multarum rerum poſſeſſor*, qui fiat, ut eæ voces litteram immutabilem geminent. Non enim certè id eſt Dorienſium, apud quos τὸ σχῆμα, *figura*, & βῆμα, *paſſus, ſeu ſuggeſtus*, quum vocentur σχᾶμα, & βᾶμα· tamen non geminant τὸ μ. Ea igitur, quæ diximus, vocabula fortaſſe ſunt Æolenſium, quibus in conſuetudine ut plurimùm eſt conſonantes litteras duplicare. Ceterùm ruſticani agreſtioreſque hodie homines κτήματα vocant quadrupedia, ut probè ii ſciunt, qui ſermonem cum illis conferunt. Τὸ ἀζηχὲς, *aſſiduè, nullâ interjectâ morâ, ſine ullâ intermiſſione*, fit ex ἀδιεχὲς, *non interruptum, nec disjunctum*: quum τὸ διεχὲς, *interruptum, disjunctum, intermiſſum*, contra ſeſe habeat, atque τὸ συνεχὲς, *continuum*. Fit autem ex ἀδιεχὲς, rejectione τοῦ ι, conſuetâque mutatione τοῦ δ in ζ, & τοῦ ε in η, ut declaratur Commentariis in Odyſſeam. Τὸ μεμακυῖαι, *balantes*, fit a verbo μηκῶ, μηκήσω, *balo, balabo*: videturque formatum id eſſe per ſyncopen a Præterito illinc deducto, quod cujuſmodi ſit, difficile eſt dicere. Quum autem ejuſcemodi vocem Homerus de ovibus uſurpaverit; ſciendum, ætate poſteriores Homero de capris quidem dicere maluiſſe τὸ μηκᾶσθαι, *mutire*; ovibus verò tamquam peculiare, ac proprium attribuiſſe τὸ βληχᾶσθαι, *balare*. Dixerit quis etiam, videri hoc loci, figurato ad brevitatem, conciſoque loquendi genere, tamquam per compendium, uſurpatum eſſe τὸ μηκᾶσθαι, *mutire*, ut ex hac veluti notâ Poëta oſtenderet, nunc etiam capras, natoſque ex eis hædos ſimul intelligi, eo quia τὸ μηκᾶσθαι, *mutire*, ut dictum eſt, propriè de capris uſurpari videatur. adeo ut ſimiliter id dictum ſit, atque illud: ἵπποι βουκολοῦνται. *equi, boum inſtar, paſcuntur*. Sicuti enim accommodari hoc poteſt ad ſententiam, & cum eâ cohærere; ſic & illud: ὄϊς μηκῶνται. *oves mutiunt*.

CXXIV. Ὁ ἀλαλητὸς, *acclamatio, clamitatio, inconditæ pugnatorum vociferatio, ululatus*, quæ ſæpe vox explicanda occurrit, ſibi in ſocietatem adſciſcit τὴν ἀλαλὴν, *alalam, clamitantium vocem*, quæ eſt apud Tragicos. ut, ἀλαλαῖς αἰγμάτων. *clamoſis lamentationum vocibus*. Inde autem fortaſſe τὸ ἀλαλάζειν, *clamorem, atque ululatum tollere, acclamare, ululare*, & qui ex illo verbo derivatur, ἀλαλαγμὸς, *ululatus, clamor militaris, barritus*. Quod additur, ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν, *per exercitum longè latèque patentem*, cauſſam explicat, cur multus magnuſque eſſet clamor ille ululantium Trojanorum. Magnus enim ille exercitus, quippe incompoſitus, atque inordinatus, magnum quoque tumultum faciebat: cujus quidem tumultus multò apertiorem clarioremque cauſſam reddit Poëta, illis verbis: Non enim omnium erat idem clamor, neque vox una; ſed lingua mi-

τὸ πῶϋ, [1] καὶ πηὸς ὁ κτητὸς ἐξ ἀγχιστείας συγγενής. Σκεπτέον δὲ, εἰ Δώριον τὸ πάμμα, καὶ ὁ πολυπάμμων, πῶς ἐν αὐτοῖς διπλάζεται τὸ ἀμετάβολον. Rom. p.494. Οὐ γὰρ Δωριέων τοῦτο, παρ᾽ οἷς τὸ σχῆμα, καὶ βῆμα, σχᾶμα, καὶ βᾶμα λεγόμενα, οὐ διπλάζουσι τὸ μ. Ἴσως οὖν καὶ Αἰολέων τὰ ῥηθέντα εἰσὶν, ὑφ᾽ ὧν διπλοῦται τὰ σύμφωνα, παρὰ τὴν πολλὴν συνήθειαν. Ὅτι δὲ καὶ οἱ χωριτικώτεροι τὴν ἄρτι, κτήματα φασὶ τὰ τετράποδα, οἴδασιν οἱ ὁμιλοῦντες αὐτοῖς. Τὸ δὲ ἀζηχὲς, [2] ἐκ τοῦ ἀδιεχὲς γίνεται, ὃ ἐναντίον ἐστὶ τῷ συνεχεῖ, ἀποβολῇ τοῦ ι, καὶ τροπῇ συνήθει τοῦ δ εἰς ζ, καὶ τοῦ ε εἰς η, ὡς δηλοῦται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. Τὸ δὲ μεμακυῖαι, γίνεται μὲν ἀπὸ τοῦ μηκῶ μηκήσω· [3] δοκεῖ δὲ συγκεκόφθαι ἀπὸ τοῦ ἐκεῖθεν γινομένου δυσεκφωνήτου παρακειμένου. Ἰστέον δὲ, ὡς, Ὁμήρου ἐπὶ οἰῶν τιθέντος τὴν τοιαύτην λέξιν, οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον [4] ἐπὶ αἰγῶν μὲν εἵλοντο λέγειν τὸ μηκᾶσθαι· [5] ταῖς οἴεσι δὲ ἀπεκλήρωσαν τὸ βληχᾶσθαι. Εἴποι δ᾽ ἄν τις καὶ, ὅτι φαίνεται κατὰ σχῆμα συντομίας ἐνταῦθα ῥηθῆναι τὸ μηκᾶσθαι, εἰς δεῖγμα τοῦ καὶ τὰς αἶγας νῦν συνεπινοεῖσθαι, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἐρίφους, διὰ τὸ δοκεῖν τὸ μηκᾶσθαι ἐπὶ αἰγῶν κυριολεκτεῖσθαι, ὡς εἴρηται. ἵνα ᾖ [6] ὅμοιον τῷ, ἵπποι βουκολοῦνται. Ὡς γὰρ ἂν τοῦτο συναβιβάζοιτο εἰς νοῦν, οὕτω καὶ τὸ, ὄϊς μηκῶνται. Baſ. p.377.

ρκδʹ. Ὁ δὲ πολλαχοῦ δηλούμενος [7] ἀλαλητὸς, προσεταιρίζεται καὶ [8] τὴν Τραγῳδικὴν ἀλαλήν. οἷον, ἀλαλαῖς αἰγμάτων. ἴσως δὲ ἀπ᾽ αὐτῆς [9] τὸ ἀλαλάζειν, καὶ ὁ ἐκεῖθεν ἀλαλαγμός. Τὸ δὲ, ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν, αἰτιολογεῖ τὸν πολὺν Τρωϊκὸν ἀλαλητόν. Ὁ γὰρ πολὺς στρατὸς, ἀκόσμως ἔχων, καὶ πολὺν ἀπετέλει θόρυβον, οὗ τὴν αἰτίαν ἀριδηλότερον ὁ Ποιητὴς ἀποδιδοὺς, φησί· οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος, οὐδ᾽ ἴα γῆρυς, ἀλλὰ γλῶσσ᾽ ἐμέμι-

1. καὶ πηὸς ὁ κτητὸς ἐξ ἀγχιστείας συγγενής) πηός, καὶ προσῆ, κυρίως ὁ κατ᾽ ἐπιγαμίαν συγγενής. Polit.

2. ἐκ τοῦ ἀδιεχὲς γίνεται, ὃ ἐναντίον ἐστὶ τῷ συνεχεῖ) Aliud interdum ſcribit, aliud in mente habet Euſtathius. Διεχὲς quidem ἐναντίον τῷ συνεχεῖ· at non ἀδιεχές. Politus.

3. δοκεῖ δὲ συγκεκόφθαι ἀπὸ τοῦ ἐκεῖθεν γινομένου δυσεκφωνήτου παρακειμένου) Scilicet ἀπὸ τοῦ μηκῶ. μεμήκηκα, Dorice μεμάκηκα, & per ſyncopen, ſeu contractionem, μέμακα. Salvinus.

Videri etiam poſſit fieri τὸ μεμακυῖαι ἀπὸ τοῦ μέσου παρακειμένου μέμηκα, καὶ μεταπεσόντος τοῦ η εἰς α βραχύ, μέμακα. Etymologici Magni Auctor: πάλιν δὲ τὸ η εἰς βραχὺ α μεταβάλλεται, ὡς τὸ λεληκυῖα, λελακυῖα· μεμηκυῖα, μεμακυῖα. Politus.

4. ἐπὶ αἰγῶν μὲν εἵλοντο λέγειν τὸ μηκᾶσθαι) *At mutire capris, hirce petulcr, ſolet*. Polit.

5. ταῖς οἴεσι δὲ ἀπεκλήρωσαν τὸ βληχᾶσθαι) *Blacterat hinc aries, & pia balat ovis*. Auctor Carminis Philomelæ. Gloſſæ veteres: βληχῶμαι, *balo*. Politus.

6. ὅμοιον τὸ ἵπποι βουκολοῦνται) l. ὅμοιον τῷ, ἵπποι βουκολοῦνται. Eodem modo de nectare dicitur οἰνοχοεῖν. Politus.

7. ἀλαλητὸς) ἀλαλητός, ululatus. onomatopœia. *Salvin.*

Etymologici Magni Auctor: ἀλαλητὸς ὁ θόρυβος, παρὰ τὸν ἀλαλάζειν, ἢ κατὰ στέρησιν τοῦ λαλῶ, ὃ κατ᾽ ἀντίφρασιν, εἶπε ὁ πολύλαλος ὄχλος. Polit.

8. τὴν Τραγῳδικὴν ἀλαλὴν) Etymologici Magni Auctor: ἀλαλὴ, ὁ θόρυβος, καὶ ἡ ἄνανδρος φωνή. παρὰ τὸ ἄλα τὸ ἀεὶ ἠχοῦσαν, ἀλαλὴ καὶ διπλασιασμῷ, ἀλαλή. ἐξ οὗ ἀλάλαξα. καὶ ἀλαλαγμοί. Politus.

9. τὸ ἀλαλάζειν) Sic allelu-ja, *Laudate Dominum*, ex fictione ſoni factum verbum. Pſalm. LXV. ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ. *Jubilate Deo omnis terra*. Salvinus.

Non ſemel in Pſalmis τὸ ἀλαλάξατε. Inde Heſychius: ἀλαλάξατε, ἀναφωνήσατε τὴν φωνήν. Et Suidas: ἀλαλάξατε, ἀναβοήσατε. Politus.

μικτο, [1] πολύκλητοι δ᾽ ἔσαν ἄνδρες. ἤγουν ἐκ πολλῶν συγκληθέντες γλωσσῶν. Οἱ γὰρ Ἕλληνες, ὡς ὁμόγλωσσοι, οὐ πολύκλητοι, βραχύ τι κατὰ τὰς διαλέκτους διαφέροντες, καὶ οὐδὲ τοῖς τόποις πολυσπερέες, καὶ πάνυ μακρὰν διεστῶτες. Τοῦ δὲ θρόος, προϋπόκειται ῥῆμα [2] τὸ θρέω, ἤγουν σὺν θορύβῳ βοῶ, ἢ λαλῶ. οἷον, πάθεα θρεομένους. καὶ, θρεομένη σαυτῆς κακά. Ἐκ δὲ τοῦ θρόος συνήρηται ὁ θροῦς. ἐξ αὐτῶν δὲ [3] ὁ ἄθροος, καὶ ὁ ἄθρους. Τὸ δὲ, γλῶσσ᾽ ἐμέμικτο, ἢ πληθυντικῶς νοητέον, ἀντὶ τοῦ, γλῶσσαι πολλαὶ μεμιγμέναι ἦσαν· ὡς τῆς αι διφθόγγου ἐκθλιβείσης. ἵνα ᾖ τὸ πλῆρες, ὅτι γλῶσσαι ἐμέμικτο. [4] ὁποῖον ἀλλαχοῦ τὸ, κνῆμαι παλάσσετο· ἑνικοῦ ῥήματος ἐπαγομένου πληθυντικῷ ὀνόματι. ᾧ δὴ σχήματι πλεονάζει μάλιστα ὁ Πίνδαρος. Ἢ καὶ ἄλλως, λόγῳ προσηγορίας, ἑνικῶς ῥητέον, γλῶσσα ἐμέμικτο· καθὰ δηλοῖ Ὅμηρος, τὸ τοιοῦτον νόημα παραφράζων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, ἔνθα φησὶν οὕτω· Πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμου ἐπίκουροι· Ἄλλη δ᾽ ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων. Οἷος δὲ ὁ θροῦς τῶν διαφόρων γλωσσῶν, ἴσασιν οἱ πεπειραμένοι· παρ᾽ οἷς ἔγνωσται καὶ, ὡς τὸ τῶν ὁμογλώσσων ἀνάρμοστον, ὅτε διαφόροις μερίζονται γνώμαις, παραβολῆς δέεται Ὁμηρικῆς παριστώσης ἐναργῶς, ἡλίκον κλάζουσιν. Ἐνταῦθα δὲ νοητέον καὶ, ὅτι, κἂν ὁ Ποιητὴς σιωπᾷ, ὅμως τὸ πρᾶγμα νοεῖν δίδωσιν, ὡς οἱ Τρῶες ἐν ταῖς δημηγορίαις, ὑποβολεῦσιν ἐχρῶντο, ὅ ἐστιν, ἑρμηνεῦσιν. Οὐ γὰρ ἂν, ὡς ἐρρέθη, μεμιγμέναι γλῶσσαι, συνιέναι ἄλλως εἶχον τοῦ Ἕκτορος τυχὸν, ἢ Ἀντήνορος, ἐν κοινῷ δημηγορίαις.

Ὅρον

mixta erat: πολύκλητοι δ᾽ ἔσαν ἄνδρες. *convocatique e multis fuerant viri*. videlicet ἐκ πολλῶν συγκληθέντες γλωσσῶν, *multis ex linguis convocati*. Græci namque, utpote qui eadem linguâ utebantur, non ex multis ſanè linguis convocati erant, quippe quum propriâ peculiarique loquendi ratione parùm inter ſe differrent, neque in multa loca eſſent diſperſi, neque longè admodum inter ſe diſſitι. Τοῦ θρόος, *clamor tumultuoſus*, ſeu *tumultus*, verbum primitivum eſt τὸ θρέω, clamo videlicet cum tumultu, ſeu tumultuando vociferor, *defleo*, *deploro*. ut πάθεα θρεομένους. *caſus deplorantes*. & θρεομένη σαυτῆς κακά. *deplorant ſua ipſius mala*. Ex hoc autem θρόος fit per ſynæreſin ὁ θροῦς· ex quibus ὁ ἄθροος, & ὁ ἄθρους, *is, qui nullum tumultum facit, nullam vocem edit*. Τὸ γλῶσσ᾽ ἐμέμικτο, *linguæ*, *aut lingua mixta erat*, aut multitudinis numero accipiendum eſt, pro γλῶσσαι πολλαὶ μεμιγμέναι ἦσαν. *linguæ multæ mixtæ erant*: quippe eliſâ diphthongo αι. adeo ut plenum atque integrum ſit, γλῶσσαι ἐμέμικτο. *linguæ mixtæ erant*. quale illud alibi: κνῆμαι παλάσσετο. *tibiæ fœdabantur*. ubi verbum ſingulare nomini adjungitur plurali. quod utique figuratum loquendi genus frequens maximè eſt apud Pindarum. Aut etiam aliter, more nominis appellativi, ſingulari numero dicendum eſt, γλῶσσα ἐμέμικτο. *lingua mixta erat*, ut non obſcurè indicat Homerus, cum hanc iſtam ſententiam veluti per paraphraſin fuſiùs explicat in Bœotiâ, ubi ita loquitur: Πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμου ἐπίκουροι· Ἄλλη δ᾽ ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων. *Multi enim in urbe magnâ Priami auxiliares; aliaque aliorum lingua diſperſorum multis locis hominum*. Cujuſmodi autem ſit variarum linguarum murmur, ac tumultus, ſciunt equidem, qui experti: apud quos etiam notum, perſpectumque eſt, eorum diſcordiam, qui eadem linguâ utuntur, cum in diverſas ſententias diſcedunt, comparatione Homericâ indigere, quæ ad vivum repræſentet, quantùm iidem clangant, ac vociferentur. Hic vero id intelligendum, quod etſi taceat Poëta, tamen res ipſa loquitur, & intelligendum præbet, Trojanos ſcilicet in concionibus habendis, certis quibusdam hominibus, qui verba ſubjicerent, hoc eſt, interpretibus, uſos fuiſſe. Neque enim alioquin mixtis variiſque homines linguis, ut dictum eſt, Hectoris, puta, aut Antenoris, publicè concionantium, verba intelligere potuiſſent.

Inſti-

1. πολύκλητοι) Heſychius: πολύκλητοι, οἱ ἐκ πολλῶν τόπων ἐπικεκλημένοι βοηθοί. Politus.

2. τὸ θρέω) Ex hac nominis fictione etiam θρυλλέω. *celebro*, *decanto* Salvinus.

In uſu videtur eſſe θρέομαι. Æſchylus:

Θρέομαι φοβερὰ μεγάλ᾽ ἄχη.

Quod Scholiaſtes eſt θρηνῶ, βοῶ φοβερὰς μεγάλας θρηνῳδίας. Politus.

3. ὁ ἀθρόος) lege προπαροξυτόνως, ὁ ἄθροος. Ἀθρόος enim παροξυτόνως alterius eſt ſignificationis. quod & alibi Euſtathius adnotat. *Polit.*

Videlicet, *collectus*, *congregatus*. Salvin.

4. ὁποῖον ἀλλαχοῦ τὸ, κνῆμαι παλάσσετο) Non κνῆμαι modò; ſed & γοῦνατα, παλάσσετο apud Homerum lib. ρ Iliad.

Γοῦνατά τε, κνῆμαί τε, πόδες θ᾽ ὑπένερθεν ἑκάστου,
Χεῖρές τ᾽, ὀφθαλμοί τε, παλάσσετο μαρναμένοιιν.

Ex nomine illo neutro γοῦνατα quis dicerit occaſionem Homerum arripuiſſe conjungendi verbum ſingulare cum illis nominibus pluralibus. Euſtathius: ἔχει δ᾽ ἀφορμὴν ἡ σύνταξις τὸ γοῦνατα οὐδέτερον, ὡς πρὸς αὐτὸ μὲν ἀσφαλῶς ἀποδοθεῖσα, ἐκεῖθεν δὲ ἀναλόγως ἀπὸ κοινοῦ συμβιβαζομένη καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ δύο γένη. At enim Pindarus ipſa etiam per ſe reliquorum duorum generum nomina pluralia diſertè conſtruit cum verbo ſingulari. Olymp. Ode 11.

Εἰ δὲ σὺν πόνῳ τις εὖ πράσσοι, μελίγαρυες ὕμνοι
Ὑστέρων ἀρχαὶ λόγων τέλλεται.
Καὶ πιστὸν ὅρκιον μεγάλαις ἀρεταῖς.

Nec ibi audio noſtros Grammaticos aut referentes τὸ τέλλεται ad ſequentia: τέλλεται καὶ πιστὸν ὅρκιον μεγάλαις ἀρεταῖς· aut pro μελίγαρυες ὕμνοι, legendum ſuſpicantes, μελίγαρυς ἀοιδή. Nam mihi quidem potior veterum Magiſtrorum Græcorum auctoritas. Antiqua in Pindarum Scholia: [illegible] μελιγάρυες ὕμνοι, φησὶ, τῶν ὑστέρων λόγων ἀρχαὶ αἴτιοι [illegible] τῶν προγενεστέρων· ἢ ταῖς [illegible] οἱ ὕμνοι [illegible] τῶν ὑμνουμένων. Alibi etiam ſimili conſtructione uſus Pindarus. Apollonius Grammaticus Alexandrinus citat illud: Ἀχεῖ ὀμφαὶ μελέων σὺν αὐλοῖς. Ex Olymp. Od. 8. ubi hodiè legunt:

Ἄνεται δὲ πρὸς χάριν εὐ-
σεβίων ἀνδρῶν λιταῖς·

pro λιταῖς. Aſclepiades ſcribebat λιταί· ita ut τὸ λιταὶ cohæreret cum τὸ ἄνεται, nomen plurale femininum cum verbo ſingulari. Quam ego ſcripturam valdè probo, atque amplector, tamquam ex ingenio Pindari. Qui id ſtructuræ genus proprium eſſe Pindari neſciebant, locum illum alioſque etiam plures mihi videntur corrupiſſe. Verum Demetrius Triclinius more hoc conſtructionis Pindaricæ ſemel prohibitum fatetur, ne τὸ τέλλεται, quod eſt in ſuperiori loco Pindari, ipſe referre audeat ad ſequens πιστὸν ὅρκιον. Verba hæc Triclinii: Σημείωσαι ἐνταῦθα τὸ τέλλεται. οὐδεὶς γὰρ οὐδὲ τῶν προγενεστέρων, οὔτε τῶν ὕστερον, ἐν τοῖς ἀρσενικοῖς, καὶ θηλυκοῖς ὀνόμασι, τῷ ἑνικῷ ἀντὶ πληθυντικοῦ ἐχρήσατο, ὥσπερ οὗτος. ἡμεῖς δὲ, εἰ καὶ μὴ ἐν ἄλλοις τοιαύτην τὴν παρανομίαν αὐτὸς ἐποίει, [illegible] πρὸς τὸ πιστὸν ὅρκιον ἀποδιδόασι τὸ τέλλεται, ὅπως. οἱ μελιγάρυες ὕμνοι ἀρχαὶ, καὶ ἀφορμαὶ τῶν ὑστέρων ὑπὲρ αὐτοῦ λόγων. καὶ πιστὸν ὅρκιον τέλλεται ταῖς μεγάλαις αὐτοῦ ἀρεταῖς. Non eſt fortaſſe verum, ut paullò poſt dicemus, id, quod ait Triclinius, neminem quemquam neque τῶν προγενεστέρων, οὔτε τῶν ὕστερον, ἐν τοῖς ἀρσενικοῖς, καὶ θηλυκοῖς ὀνόμασι, τῷ ἑνικῷ ἀντὶ πληθυντικοῦ χρήσασθαι. Sed tamen inde etiam conſtat de uſu conſtruendæ ita orationis Pindarico. Im-

mo

Inſtigabat autem hos Mars, illos caſiis Minerva oculis,
Terrorque, & Fuga, & Diſcordia perpetuò furens,
Martis homicidæ ſororque, & ſocia:
Quæ parva quidem primùm attollitur, ſed poſtea
Cœlo infigit caput, & ſuper terram ingreditur:
Quæ & ipſis tunc contentionem pariter malam in medium injecit,
Diſcurrens per turbam, augenſque gemitum virorum.
Ili verò, quando jam in locum unum coeuntes venerunt,
Commiſerunt inter ſe ſcuta, haſtaſque, & robora virorum
Ære loricatorum. Clypei autem cum umbonibus
Sibi invicem appropinquabant; multuſque ſtrepitus excitatus eſt.
Tum ſimul ejulatus, & jactantia erat virorum,
Et perdentium, & pereuntium: diffluebatque ſanguine terra.

Ὦρσε δὲ τοὺς μὲν Ἄρης, τοὺς δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Δεῖμός τ', ἠδὲ Φόβος, καὶ Ἔρις ἄμοτον μεμαυῖα,
Ἄρεος ἀνδροφόνοιο κασιγνήτη, ἑτάρη τε·
Ἥ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει·
Ἥ σφιν καὶ τότε νεῖκος ὁμοίϊον ἔμβαλε μέσσῳ,
Ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο,
Σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, σὺν δ' ἔγχεα, καὶ μένε' ἀνδρῶν
Χαλκεοθωρήκων. ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
Ἔπληντ' ἀλλήλῃσι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν, Rom. p. 495.
Ὀλλύντων τε, καὶ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα.

CXXV. Ut Græcos Minerva; ita Mars Trojanos ad pugnam cohortatur, ſtolida nimirum, atque efferata excandeſcentis animi indignatio. Infra etiam Apollinem Trojanos ſtimulantem, atque inſtigantem inducit. Ab iis enim adhuc ſtabat fatum: cujus quidem ſignificandi vim habet ὁ Ἀπόλλων, *Apollo*, ut multis ſanè in locis apparet. Ceterùm Homerus Marti ſimul ac Minervæ tum terrorem, tum fugam admiſcet, propria hæc videlicet, & domeſtica belli mala; tum etiam diſcordiam, ſine qua certè bellum conſiſtere numquam poteſt. Hæc enim ejus verba: Terrorque, & fuga, & diſcordia perpetuò furens, Martis homicidæ ſororque, & amica. Quod autem ſcire oportet, ſicuti ὁ φίλος, *amicus*, & ὁ δαήρ, *levir*, aliaque varii generis; ſic etiam ὁ Ἄρης, *Mars*, ſine ullâ ratione, juxta veteres, dat ſe corripiendum, ut maximè oſtendit illud: Ἆρες, Ἄρες βροτολοιγέ. *Mars, Mars, peſtis, ac pernicies hominum*. quod etiam declaratur in Odyſſeâ. Deinde, etſi quidam equos Martis dicunt τὸν Δεῖμον, *Dimum*, & τὸν Φόβον, *Phobum*; tamen hoc loci manifeſtè apparet, miniſtros eos eſſe, & famulos Martis. Eſt autem δεῖμος, idem, atque τὸ δεδιέναι, *terror, metus, timor, hoc ipſum timere*; φόβος verò idem, atque ἡ φυγή, *fuga*. Ἄμοτον autem dici id, quod perfectum, atque plenum eſt, ductâ veluti metaphorâ a vulneribus,

ρκέ. Τοὺς μὲν Ἕλληνας Ἀθηνᾶ ὀτρύνει εἰς μάχην· Ἄρης δὲ τοὺς Τρῶας, θυμὸς δηλαδὴ ἄλογος. Προϊὼν δὲ λέγει, ὅτι καὶ Ἀπόλλων ἐρεθίζει τοὺς Τρῶας. πρὸς αὐτῶν γὰρ ἦν ἔτι τὸ εἱμαρμένον, [1] ὅπερ ἐστὶ δηλωτικὸς ὁ Ἀπόλλων, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. Συμπαραμίγνυσι δὲ Ὅμηρος τῷ Ἄρει, καὶ τῇ Ἀθηνᾷ, τόν τε δεῖμον, τόν τε φόβον, κακὰ δὴ ταῦτα πολέμῳ φίλα, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἔριν, [2] ἧς ἄνευ οὐκ ἄν ποτε συσταίη πόλεμος. Φησὶ γάρ· δεῖμός τ', ἠδὲ φόβος, καὶ ἔρις ἄμοτον μεμαυῖα, Ἄρεος ἀνδροφόνοιο κασιγνήτη, ἑτάρη τε. Ἱστέον δέ, ὅτι, καθὰ ὁ φίλος, καὶ ὁ δαήρ, καὶ ἄλλα διάφορα, οὕτω καὶ ὁ Ἄρης, ἀλογίστως συστολῇ, κατὰ τοὺς παλαιούς, ὑποπίπτει, ὡς δῆλον μάλιστα ἐκ τοῦ, [3] Ἆρες, Ἄρες βροτολοιγέ. ὃ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δηλοῦται. καὶ ὅτι εἰ καί τινες ἵππους Ἄρεος τὸν δεῖμόν φασι, καὶ τὸν φόβον, ἀλλ' ἐνταῦθα θεράποντες αὐτοί, καὶ ὀπαδοὶ φαίνονται Ἄρεος. Ἔστι δὲ δεῖμος μέν, τὸ δεδιέναι· φόβος δέ, ἡ φυγή. [4] Ἄμοτον δὲ ὅτι τὸ τέλειον λέγεται, καὶ πλῆρες, ὡς ἐκ μεταφορᾶς τραυμάτων μηκέτι δεομένων

mo verò hoc in genere conſtructionis cum multus, atque frequens fuiſſe fertur Pindarus, ut idcirco hæc figura dicta ſit a Græcis magiſtris Pindarica. Fuerit fortaſſe hæc ſyntaxis conſuetudinis cujuſdam Bœoticæ, ut ſentire videtur Apollonius. Verum alii conſtructionis ejus auctorem Homerum laudant; atque adeo volunt, Pindarum ſeſe in eâ ad exemplum Homericum conformaſſe. Euſtathius ad locum illum Homeri, quem paullò ante produximus ex lib. ę. Καὶ ὅρα, ὅτι τὰ κατὰ ἰδέαν γλαυκώπης ἐνεξάλλει τοῖς κατὰ σῶμα μέρεσι, καὶ ὡς ἐπήγαγε τοῖς τῶν διαφόρων γενῶν πληθυντικοῖς ὀνόμασι τὸ πληθυντικὸν ῥῆμα ἑνικόν· καὶ φασὶ Πινδαρικὸν τὸ σχῆμα οἱ παλαιοί, οὐχ ὅτι Πίνδαρος εὗρεν αὐτό. τοῦ γὰρ Ὁμήρου μεταλαβὼν καὶ τοῦτο ἐκεῖνος ἐπιφάνεν· ἀλλ' ὅτι ἀποδεξάμενος, καὶ ζηλώσας, κατακέχρηται. Neque verò apud alios etiam deſunt ejuſdem conſtructionis exempla, eaque, ſi Euſtathio credimus, non pauca, eademque ἀδέσποτα. Euſtathius: καὶ εἰσὶ μὲν καὶ ἄλλα πολλὰ συμφέρματα ἑνικὸν ῥῆμα συντάσσοντα πληθυντικοῖς ὀνόμασιν· οὐκ ὀλίγα δέ ὅμως, καὶ ἀδέσποτα, διαλάμπει οἷμαι. Τοιοῦτον καὶ παρ' Ἡσιόδῳ τὸ, τῆς δ' ἀπὸ ... ἐκ φαλοῦ. καὶ παρ' Ἐπιχάρμῳ, ἐν δ' ἐμμέλεσι μακρομηκοπλατύχειρες. καὶ, ἐν δὲ νάρκαι. ἐν δὲ ζυγαστραι, τέτρακες τε σπερματολόγοι, κάγλαοὶ συκαλίδες. Ex quibus, aliiſque ſimilibus exemplis viderit Apollonius, quam rectè ipſe, & quàm ſatis, quæſtionem illam expediverit, cur neutrum plurale jungi ſoleat cum verbo ſingulari. Quam quidem quæſtionem ita diſſolvit, ut alteram illam ſyntaxim maſculinorum, & femininorum pluralium cum verbis ſingularibus excludere omnino a Græco ſermone videatur: niſi fortè ex conſuetudine, hoc eſt, ut ego quidem interpretor, rudiori quadam linguâ, Bœoticâ. Atque hanc tamen Bœoticam conſuetudinem parum conferre ait ad quæſtionem decidendam, id enim ipſum, cur ſcilicet ex Bœoticâ conſuetudine neutrum plurale cum ſingulari verbo conſtruatur, in quæſtione verſari. Itaque, difficultatis explicandæ cauſâ, recurrit Apollonius in nominibus neutris ad τὴν ὁμοφωνίαν τῆς εὐθείας ὡς πρὸς τὴν αἰτιατικήν, quæ ὁμοφωνία quodammodo occultet τὸ ἀκατάλληλον orationis: quum tamen τὸ ἀκατάλληλον maximè omnium perſpicuum, ac manifeſtum ſit in nominibus maſculinis, atque femininis, propter nominativi, & accuſativi diverſitatem. Hanc igitur eſſe cauſſam ſibi perſuadet neutrorum pluralium conjungendorum cum verbis ſingularibus, non item maſculinorum, neque femininorum. Diſertè Apollonius: Οὐ μὴν ἐκεῖνο ἄξιόν ἐστι παραλιπεῖν, διότι ἐπὶ μὲν ἀρσενικῶν, καὶ θηλυκῶν εὐθειῶν πληθυντικῶν περιφανὲς γίνεται τὸ ἀκατάλληλον, ποιουμένων σύνταξιν τῶν πρὸς τὸ ἑνικόν, αἱ φαίνομεν, οἱ ἄνδρες λέγει· αἱ γυναῖκες λέγει. οὐ μὴν κατ' οὐδετέραν προφοράν, πῶς τὸ αὐτὸ ἀδιάφορόν ἐστι, μόνῳ τῷ χαρακτῆρι ἀνακείμενον, αἱ φαίνομεν, τὰ γράμματα λέγει. Οὐδὲ γὰρ ὑπάγει τὸ ἄπορον ἐπελθόν, ὡς Βοιώτιόν ἐστιν ἔθος ὅμοιον τῷ παρὰ Πινδάρῳ· Ἀχεῖται ὑμφαὶ μελέων σὺν αὐλοῖς. αὐτὸ γὰρ τοῦτο ἐπιζητεῖ ὁ λόγος, ὡς λανθάνει τι χώραν τὸ τοῦ οὐδετέρου. Et poſt nonnulla alia: Αἰτίαν μέντοι ὑπολαμβάνω τοῦ παραδέξασθαι τὴν ἑνικὴν σύνταξιν τὰ ῥήματα οὐκ ἄλλο τι, ἢ τὴν ὁμοφωνίαν τῆς εὐθείας ὡς πρὸς τὴν αἰτιατικήν, ὅπερ οὐ παρέπεται τοῖς τε ἀρσενικοῖς, καὶ θηλυκοῖς. διὸ καὶ ἐν τῇ εὐθείᾳ προφανὴς ἡ ἀκαταλληλότης γίνεται ἐν τῷ, οἱ ἄνδρες γράφει· οὐ μὴν ἐν αἰτιατικῇ. ἐν μεταβάσει γὰρ τὸ πρόσωπον νοεῖται τοῦ γράφει· ἄνδρας γράφει. Hæc Apollonius: qui aliquid fortaſſe conficere videretur, ſi hæc Græcorum ſyntaxis intra pluralia dumtaxat neutra ſeſe contineret. Verum, quum ad pluralia etiam maſculina, atque feminina ſe extendat, quæ ſanè aliquando cum verbo ſingulari conſtruuntur; vel hanc potet, totam Apollonii rationem penitus debilitari, ac corruere. Ideoque præſtat, cauſſam Græcæ hujus conſtructionis non aliam afferre, niſi νόμον ἀναλόγον. Politus.

1. ὅπερ ἐστὶ δηλωτικὸς ὁ Ἀπόλλων) Ἀπόλλων, quaſi ἀπολλύων, *perdens, exterminans*. Salvinius.

Vide Macrobium Saturn. lib. 1. cap. 17. *Polit.*

2. ἧς ἄνευ) l. ἧς ἄνευ. Sic & emendatum a Frobenio. *Polit.*

3. Ἆρες, Ἄρες) Martialis: *Et quis Ἆρες Ἄρες licet ſonare*. Ita & prima in *Gradivus* anceps apud Latinos, licet Muſas colant ſeveriores. *Salvinius.*

4. Ἄμοτον δὲ ὅτι τὸ τέλειον λέγεται, καὶ πλῆρες) Alii contra ἄμοτον τὸ ἀπλήρωτον, ob eamdem vulnerum metaphorâ. Etymologici Magni Auctor: ἄμοτον κατὰ ἀπόφασιν, τὸ μὴ πεπληρωμένον, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν μὴ πεπληρωμένων τραυμάτων, μοτοῖς, μοτὸς μὲν ῥήτιον. ἐγὼ δὲ εὗρον ἐν ὑπομνήματι Ἰλιάδος, ὅτι ἄμο-

μένων μόνη, πολλαχοῦ παραλαλεῖται. [1] Τὴν Ἔριν, ἣν κασιγνήτην Ἄρεος ἔφη, καὶ ἑταίραν, τά τε ἄλλα, καὶ διότι δὲ ὡς τὰ πολλὰ ἡ ἔρις ἐπιλαβοῦσα εἰς πόλεμον καταστρέφει, πλάττει καὶ ὡς δαιμόνιόν τι τεράστιον, λέγων, ὡς [2] ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα προσαυξανομένη, [3] οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει. Αἰνίττεται δὲ διὰ τούτων τὸ τῆς ἔριδος ἴδιον. [4] Μικρᾶς γὰρ πολλάκις εἰς ἔριν προϋπαρξάσης αἰτίας, ἀκρίδος τυχὸν, ἢ πέρδικος, κατὰ τὰς ἱστορίας (γυναικὸς γὰρ εἰπεῖν, ἢ τοιούτου τινὸς, πλείων ὁ λόγος) μέγιστος ἐκεῖθεν ἐκκορυφοῦται αὐξανόμενος πόλεμος, καὶ κατὰ τὸν Ποιητὴν εἰπεῖν, ὀφέλλει στόνον ἀνδρῶν· ὅτε δὴ οἱ μὲν μαχόμενοι, ἐπὶ γῆς εἰσίν· ἡ βοὴ δὲ οὐρανὸν ἵκει. [5] Ὁ γοῦν Τρωϊκὸς πόλεμος, ἀφορμὴν μὲν ἔχει μικρὰν, τὴν Ἑλένην· αὐτὸς δὲ ἡλίκος γέγονεν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. Τὸ δὲ κασιγνήτη, ἑτάρη τε, διδάσκει, [6] μὴ ἀεὶ τοὺς ἀδελφοὺς ἐξ ἀνάγκης καὶ φίλους εἶναι. ἐπίτασις γοῦν ἀδελφικῆς φιλίας καὶ ὁμονοίας, τὸ, ἑταῖρος. Τὸ δὲ, Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, στρυφνῶς πέφρασται, ἀντὶ τοῦ, ἕως εἰς οὐρανὸν ἐλθοῦσα, οὐ δύναται ὑπεραναβῆναι.

ρκϛʹ. Ἰστέον δὲ, ὅτι Ὅμηρος μὲν εἰπὼν, ὡς ἔρις οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, ἐντελῶς ἅμα, καὶ ἀσφαλῶς ἔφρασεν· Εὐριπίδης δὲ ἐν τῷ, κῦμα οὐρανὸν στηρίζον, ὑπερβολικῶς τε ἔφη, κατὰ ἀφέλειαν τοῦ λαλοῦντος προσώπου, καὶ οὐδὲ ἀνελλιπῶς· εἰ μήτις τὸ στηρίζον, ἀντὶ τοῦ ἐγγίζον εἴπῃ, καὶ στηριζόμενον. Δῆλον δ', ὅτι ἡ ἔρις οὐρανῷ στηρίζει κάρη, ἢ ὅτε ἡ κατ' αὐτὴν αὐτὴ οὐρανὸν ἵκει, καθ' Ὅμηρον, ἢ καὶ ἄλλως ἀλληγορικῶς οἱ ἐρίζοντες εἰς οὐρανὸν ἀφορῶσι, καὶ τὰς ἐκεῖ διοσημίας ἐπισκοποῦνται, καὶ τὰ ἐκ Διὸς τέρατα. Τὸ ἔργον τῆς εἰρημένης κατὰ πόλεμον ἔριδος ὑποδηλῶν, φησίν· ἣ καὶ τότε νεῖκος ὁμοίϊον ἔμβαλε μέσσῳ, ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν. Ὅτι δὲ [7] τὸ ὁμοίϊον ἐπὶ κακοῦ κεῖται, προγέγραπται.

bus, quæ non ampliùs indigeant μόνη, *linamenti*, multa paſſim exempla ſignificant. Diſcordiam, quam ſororem, atque amicam, ſeu ſociam Martis, tum aliis de cauſſis vocat, tum etiam quia ut plurimùm diſcordia, ſi augetur, atque invaleſcit, in bellum convertitur, veluti portentoſam quamdam deam comminiſcitur, cum de eâ narrat, ut parva quidem primùm attollitur; ſed poſtea vehementer adaucta, figit in cœlum caput, & ſuper terram ingreditur. Quibus ſanè verbis obſcuriùs innuit, atque adumbrat id, quod eſt proprium diſcordiæ, & contentionis. Quum enim levior ſæpe contendendi cauſſa præcedat, puta, ob locuſtam, aut perdicem, qualia hiſtoriarum monumentis exempla referuntur (ſi enim ſermo eſt de muliere, aut aliâ quapiam hujuſmodi re, majoris profectò momenti cauſſa illa reputanda) maximum inde bellum per incrementa attollitur, atque, ut loquar cum Poëtâ, gemitum virorum auget: quando ſcilicet pugnatores quidem ſunt in terrâ; ſed eorum clamor ad cœlum pervenit. Quippe Trojanum bellum levem cauſſam habet, nimirum Helenam: & tamen id ipſum quantum extiterit, nemo quiſquam ignorat. Quod verò dicit, κασιγνήτη, ἑτάρη τε, *ſoror, atque amica, ſeu ſocia*, docet, non illud ſemper neceſſariò conſequi, ut qui fratres ſunt, amore quoque, & amicitiâ inter ſe conjungantur. Amicitia namque, & concordia fraterna, major atque arctior intelligitur, cum additur τὸ ἑταῖρος, *ſocius, ac ſodalis*. Rigidè porrò, atque acerbè dictum eſt illud, Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη. *Figit in cœlum caput*. pro eo, ac ſi diceret, diſcordiam, quum ad cœlum uſque venerit, non poſſe quidem ſupra adſcendere, neque altiùs attolli.

CXXVI. Sciendum autem eſt, cum Homerus dixit, diſcordiam caput in cœlum figere, eum perfectâ ſimul, ac certa oratione uſum fuiſſe; at verò Euripidem, cum dixit κῦμα οὐρανὸν στηρίζον, *fluctum cœlo innixum, ſeu cœlum fulcientem, atque ſtabilientem*, tum per hyperbolen locutum fuiſſe, pro ſimplicitate loquentis perſonæ, tum etiam imperfectâ diminutâque ſententiâ: niſi ſiquis τὸ στηρίζον dictum accipiat pro ἐγγίζον, *appropinquantem*, & στηριζόμενον, *innixum*. Ceterùm de contentione, ſeu diſcordiâ, manifeſtum eſt, eam in cœlum caput infigere, aut quando contendentium clamor ad cœlum pervenit, ut ait Homerus, aut etiam alio modo per allegoriam, quando ii, qui certant, ac contendunt inter ſeſe, ad cœlum reſpiciunt, Joviſque ibi ſigna, &, quæ ab Jove oſtenduntur prodigia, conſiderant. Quid a bellicâ hac, quam diximus, Diſcordiâ geſtum, ac perpetratum ſit, ſubdocet illis verbis: quæ etiam tunc νεῖκος ὁμοίϊον, *contentionem inter omnes æquam*, in medium injecit, per turbam diſcurrens, gemitumque virorum augens. Porro autem τὸ ὁμοίϊον, *æquum inter omnes, ſeu peræquè omnibus perniciosum*, in malam partem accipi, ſcriptum eſt ſupra.

ον λέγει) τὸ ἀπλήρωτον. Scholiaſta Homericus: ὅμοιον, ὁμοίως, ἀπληρώτως· ἀφ' ὃ ἡ μετὰ τὸ ἐπενδύμενον τοῖς πολλοῖς [illegible] ἔθνεσι, πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς σαρκός. Politus.

1. Τὴν Ἔριν) Aten ſcilicet, Noxam Salvinus.

Τὴν Ἔριν, ἣν κασιγνήτην Ἄρεος ἔφη, καὶ ἑταίραν) Virgilius:

ſævit medio in certamine Mavors,
Cælatus ferro, triſteſque ex æthere Diræ,
Et ſciſſâ gaudens vadit Diſcordia pallâ.

Polit.

2. ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται) Virgilius de famâ, ad exemplum loci hujus Homerici de diſcordiâ:

viresque acquirit eundo,
Parva metu primò; mox ſeſe attollit in auras,
Ingrediturque ſolo, & caput inter nubila condit.

Politus.

3. οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει) *Ingrediturque ſolo, & caput inter nubila condit.* Virg. Salvinus.

Ac ſciſſo Diſcordia crine Extulit ad ſuperos Stygium caput. Petronius. P[illegible].

4. Μικρᾶς γὰρ πολλάκις εἰς ἔριν προϋπαρξάσης αἰτίας) Exemplo nobis eſto cervus ille Virgilianus, prima belli origo inter Latinos, & Æneam:

quæ prima laborum
Cauſſa fuit, belloque animos accendit agreſtes. Politus.

5. Ὁ γοῦν Τρωϊκὸς πόλεμος) Catull. *Troja virûm, & virtutum omnium acerba cinis.* Idem: *Europa, atque Aſia commune ſepulchrum.* Salvinus.

6. μὴ ἀεὶ τοὺς ἀδελφοὺς ἐξ ἀνάγκης καὶ φίλους εἶναι) Ovid. *fratrum concordia rara eſt.* Salvin.

Ovid. *fratrum quoque gratia rara eſt.* Polit.

7. τὸ ὁμοίϊον ἐπὶ κακοῦ κεῖται) Ὁμοίϊον. *Simul incedens, penetrans ubique, atque pervadens.* Salvinus.

In hunc quidam ſenſum τὸ ὁμοίϊον ἐτυμολογοῦσι, atque interpretantur. Heſychius: ὁμοίϊον, τὸ ὁμοῦ ἰὸν ποιοῦντος πολέμου.

Digitized by Google

ſupra. Tum militum inter ſe concurſum, commiſſamque utrimque pugnam, exponit Poëta ad hunc modum: Illi verò, quando jam in locum unum concurrentes venerunt, commiſerunt inter ſe ſcuta, ſimulque haſtas, & robur virorum loricatorum. Clypei porro umbilicati ſibi invicem appropinquabant; multuſque ſtrepitus excitabatur. Tum verò ſimul ejulatus, & jactantia erat virorum, tum perdentium, tum pereuntium. quod alibi etiam poſitum eſt. ῥέε δ' αἵματι γαῖα. *fluebat autem ſanguine terra*. pro ἐῤῥεῖτο. *perfundebatur*. aut etiam aliter activè, ſimiliter atque illud: ἔῤῥεε δακρύοις ὁ ὀφθαλμός. *fluebat lacrymis oculus*. quod quidem dicit Ælianus in libro ſuo de Providentiâ. Id autem perinde eſt, ut cum quis ἀνακεχωρηκότα τόπον, *ſemotum, ſeu remotum locum*, vocat ſolitarium, ac quietum. Sicuti enim locus dicitur ἀναχωρεῖν, *recedere, remotus eſſe, in ſeceſſu eſſe*; ſic etiam terra ῥέειν, *fluere*: ambo nimirum non per ſe, ſed per aliud. Præterea verò ſimiliter quodammodo id dicitur, atque τὸ κινεῖσθαι τὸ λήϊον ἀσταχύεσσι, *moveri ſegetem, ſeu frugem triticeam, ariſtis*; & φρίσσειν τὴν μάχην δόρασι, *horrere pugnam haſtis*.

CXXVII. Et obſerva, ut hæc verba: ἀσπίδες ἔπληντ' ἀλλήλαις, hoc eſt, ἐπλησίασαν, *clypei ſibi invicem appropinquabant, ſive admovebantur*, explicatio quædam ſunt, atque interpretatio illorum: συνέβαλον ῥινούς. *commiſerunt ſcuta*. Illa enim quum ſint obſcura; tamen ex his facilè quis adducitur, ut intelligat, verbis illis: συνέβαλον ἔγχεα, καὶ μένεα ἀνδρῶν, *commiſerunt haſtas, & robora virorum*, propinquitatem ſignificari haſtarum, atque virorum, qui unum in locum convenerunt, ibique inter ſe ſunt congreſſi. Robora enim virorum, ipſi nunc viri per periphraſin. Ex verbo autem συνέβαλον, *commiſerunt*, derivata eſt ἡ πολεμικὴ συμβολή, *præliaris congreſſus, ſeu conflictus, quo committitur pugna*. At verò ῥινούς, *coria, ſeu ſcuta*, vocat clypeos, a parte: quoniam non eſt clypeus ſine ῥινοῦ, hoc eſt, δέρματι, *corio, ſeu pelle*: niſi ſiquis forte textiles clypeos, aut linteos dicat, aut qualem habuit Achilles. Vide porrò, ut in his verbis: Σὺν ῥ' ἔβαλον ῥινούς· *commiſerunt igitur ſcuta*; neceſſariò poſita eſt conjunctio illa ῥα, *igitur*, ut caput ſic verſûs, ſeu prima ejus ſyllaba producatur: tametſi hæc iſta conjunctio otioſa omnino, & ſupervacanea inſit in ſuperioribus illis verbis: Οἱ δ', ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον. *Illi verò, quando ſanè igitur in locum, &c.* ſtridoris tantùm gratiâ, quo delectatur Poëta. Τὸ χαλκεοθωρήκων, *æratas loricas habentium, ſeu thoracibus æreis armatorum*, dictum eſſe videtur ad differentiam alterius generis thoracum, ſeu loricarum, ut aperte ex iis conſtat, qui in variis hiſtoriis memorantur λινοθώρηκες, *thorace linteo induti*. Umbilici autem clypei, bullæ ſunt, ornamenti cauſâ, adjunctæ, & maximè in medio, unde & nomen acceperunt, ad exemplum umbilici, quæ pars

πται. Ἐκφράζων τότε ὁ Ποιητὴς συμβολὴν πολέμου, λέγει· Οἱ δ', ὅτε δὴ ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο, σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, σὺν δ' ἔγχεα, καὶ μένε' ἀνδρῶν χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι ἔπληντ' ἀλλήλῃσι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει. Ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε, καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν, ὀλλύντων τε, καὶ ὀλλυμένων. ὃ καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται. [1] ῥέε δ' αἵματι γαῖα. ἀντὶ τοῦ ἐῤῥεῖτο. ἢ καὶ ἄλλως ἐνεργητικῶς, πρὸς ὁμοιότητα τοῦ, ἔῤῥεε δακρύοις ὁ ὀφθαλμός. ὅπερ ἐν τῷ περὶ Προνοίας φησὶν Αἰλιανός. Ἔχει δέ τι ὅμοιον τοῦτο καὶ πρὸς τὸ λέγειν [2] ἀνακεχωρηκότα τόπον, τὸν ἔρημον, καὶ ἥσυχον. Ὡς γὰρ τόπος ἀναχωρεῖν λέγεται, οὕτω καὶ γῆ ῥέειν· ἄμφω δηλαδὴ, οὐ καθ' αὑτό, ἀλλὰ δι' ἕτερον. Ἔτι δὲ ὁμοιοῦταί πως καὶ πρὸς τὸ κινεῖσθαι τὸ λήϊον ἀσταχύεσσι, καὶ [3] φρίσσειν τὴν μάχην δόρασι.

ρκζ'. Σημείωσαι δὲ, ὅτι τὸ, ἀσπίδες ἔπληντο ἀλλήλαις, ἤτοι ἔστιν, ἐπλησίασαν, ἑρμηνευτικόν ἐστι τοῦ, συνέβαλον ῥινούς. Ἐκεῖνο γὰρ ἀσαφὲς ἦν· ἐκ δὲ τούτου, ἐνάγεταί τις νοεῖν, ὅτι καὶ τὸ συνέβαλον ἔγχεα, καὶ μένεα ἀνδρῶν, τὴν ἐγγύτητα δηλοῖ τῶν ἐγχέων, καὶ τῶν ἀνδρῶν, οἳ περὶ ἕνα τόπον συνῆλθον. Μένεα γὰρ *Rom. p.496.*
ἀνδρῶν νῦν οἱ ἄνδρες, κατὰ περίφρασιν. Ἐκ δὲ τοῦ συνέβαλον ἡ πολεμικὴ παρῆκται συμβολή. Ῥινοὺς δὲ τὰς ἀσπίδας εἶπεν, ἐκ μέρους· ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ἀσπὶς ῥινοῦ ἄνευ, ὅ ἐστι, δέρματος· εἰ μὴ ἄρα τις τὰς πλεκτὰς, [4] ἢ τὰς λινέας, ἢ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἐρεῖ. Ὅρα δὲ, ὅτι ἐν μὲν τῷ, Σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, ἀναγκαῖος κεῖται ὁ ῥὰ σύνδεσμος, ἵνα ἡ κεφαλὴ οὕτω μηκυνθῇ τοῦ στίχου· ἐν δὲ τῷ πρὸ αὐτοῦ, Οἱ δ', ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον, περιττῶς ἔπεσε, διὰ μόνον φίλον τῷ Ποιητῇ ῥοῖζον. Τὸ δὲ χαλκεοθωρήκων, ἔοικε πρὸς διαστολὴν ἑτεροίων τινῶν εἰρῆσθαι θωράκων, ὡς δῆλον καὶ [5] ἐκ τῶν ἐν διαφόροις ἱστορίαις λινοθωράκων. Ὀμφαλοὶ δὲ ἀσπίδος, βοῦλλαί τινες εἰς κόσμον ἐπικείμεναι, καὶ μάλιστα [6] περὶ τὸ μέσον, ὅθεν καὶ ἤρηνται, καθ' ὁμοιότητα τινὰ τοῦ ζωϊκοῦ

μος. perinde quaſi πόλεμος dictus ſit ὁμοίιος παρὰ τὸ ὁμοῦ ἰέναι. Euſtathius alibi: διὸ τὸν μὲν πόλεμον, ὁμοίιον πολλαχοῦ φησὶν ὁ Ποιητής, οὐ μόνον διὰ τὸ χαλεπὸν, ὡς προείρηται, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ὁμοιοῦσθαι, καὶ ἰσοπαλίαν τῶν ἐνὶ μαχομένων, καὶ ... τὸ τέλος ... ίαν, καὶ αὐτὸ τὸ ὁμοῦ ἰέναι τοὺς πολεμοῦντας, ὡς καὶ ὁμοίιον ... τὸ ὁμοῦ, ὃ ὁμοίως πᾶσιν ἰόν. Verùm aliis ὁμοίιος eſt ab ὅμοιος, pleonaſmo τοῦ ι. Etymologici Magni Auctor: ὁμοίιος, ὁ ὅμοιος, πλεονασμῷ τοῦ ι, ὡς γελοῖος, γελοίιος. ὅμοιος, ὁ ... Euſtathius pag. 390. Τὸ γελοίιον, πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ι, ὡς καὶ τὸ ὁμοίιον ἀντὶ τοῦ ὅμοιον. Sic πόλεμον ὁμοίιον intelligunt, ὡς ὁ ὅμοιος πᾶσι, καὶ ἴσος ὁ κίνδυνος. Et ὁμοίιον ... τὸ ἴσως πᾶσι χαλεπόν. Politus.

1. ῥέε δ' αἵματι γαῖα) Virg. *Sudor fluit undique rivis*. hoc dicitur κυρίως. ῥέε δ' αἵματι γαῖα, μεταφορικῶς. Salvinus.

2. ἀνακεχωρηκότα τόπον) *recedentem locum*. Virg. *terraque, urbeſque recedunt*. ἀναχωρεῖν. Salvin.

3. φρίσσειν τὴν μάχην δόρασι) Virgil. *Telorum ſeges*. Salvinus.

4. ἢ τὰς λινέας) linteos clypeos, quemadmodum linteos thoraces apud Homerum hoc eſt, linteis pluribus ſuper alia inductis, ut ferri acies in iis hebetetur. *Salvinus*.

Plinius lib 19. c. 1. *Honor etiam* (lino) *& Trojano bello. Cur enim non & prœliis interſit, ut naufragiis? Thoracibus lineis, paucos tamen pugnaſſe, teſtis eſt Homerus. Hinc fuiſſe & navium armamenta, apud eundem interpretantur eruditiores: quoniam, cum ſparta dixit, ſignificaverit ſata.* Et rectè quidem Pliniani illi eruditiores: quos nos alibi contra Salmaſium, alioſque omnes ætatis noſtræ eruditiores, ſatis defendimus. *Politus*.

5. ἐκ τῶν ἐν διαφόροις ἱστορίαις λινοθωράκων) Nepos in Iphicrate: *Idem genus loricarum mutavit, & pro ferreis atque æneis, linteas dedit. Quo facto expeditiores milites reddidit. nam, pondere detracto, quod aquè corpus tegeret, & leve eſſet, curavit.* Polit.

6. περὶ τὸ μέσον) Medium clypei quoque, Umbo dicitur. Salvin.

Digitized by Google

ὀμφαλῦ. [1] Τὸ δὲ ὀρυμαγδὸς, ϗ νῦν ἐν τῇ παραληγούσῃ ἔχει τὸ γ΄, διὰ μέτρον. ὡς ἐπὶ πολὺ μέντοι, διὰ δακτύλου ἀπαρτισμὸν, [2] ἐν τῇ προπαραληγούσῃ τίθεται. Ὠνοματοπεποίηται δὲ ϗ αὐτός. Εὐχωλὴ δὲ, ἡ ἐντευχία πρὸς τὸ θεῖον, [3] ἢ μάλιστα, ὡς ϗ προεγράφη, καύχημα, ὡς τῶν μὲν ὀλλυμένων, οἰμωζόντων· τῶν δὲ ὀλλύντων, ἐπικαυχωμένων τοῖς πίπτουσιν. Ἐν δὲ τῷ, οἰμωγή τε, ϗ εὐχωλὴ, ϗ ἑξῆς, ὡς ϗ προδεδήλωται, ἦν μὲν ἂν κατὰ φύσιν ἡ σύνταξις, συγκειμένων τῶν ὀλλύντων μὲν [4] τῇ εὐχῇ· τῶν ὀλλυμένων δὲ τῇ οἰμωγῇ. Ὅμηρος δὲ, [5] ἄλλην ἄλλως τάξας, καινότερον ἔγραψεν· ἰδίᾳ μὲν θέμενος ὁμοῦ τὰ ὀνόματα, ἰδίᾳ δὲ τὰς μετοχὰς, ϗ τῷ δευτέρῳ συνεχῆ τάξας τὴν οἰκείαν μετοχὴν, εἶτα ϗ τὴν τοῦ πρώτου ἀποδεδωκώς. ὁποῖα ϗ ἄλλα πολλὰ εὕρηνται, [6] ὡς ἐν τῇ γ΄ ῥαψῳδίᾳ πλατύτερον παρεσημάνθη. Τοιούτου δέ τινος τύπου ϗ τὸ, πικρία, ϗ γλυκύτης μέλιτός τε, ϗ ἀψινθίου. ἡ γὰρ γλυκύτης τῷ μέλιτι συγκειμένη, συνεχῆ πως τὸν λόγον ποιεῖ.

est animalis. Τὸ ὀρυμαγδὸς, *fragor*, *ſeu ſtrepitus*, etiam nunc in penultimâ habet τὸ γ΄, propter metrum: tametſi ut plurimùm ad dactylum explendum eadem littera ponatur in antepenultimâ. Atque hæc ipſa etiam vox ficta eſt per onomatopœiam. Ceterùm εὐχωλὴ, *precatio*, colloquium eſt cum deo, aut maximè, ut ſupra etiam ſcriptum eſt, jactantia eſt, ſeu gloriatio: quippe quum morientes ejularent; interfectores verò cadentibus ſtratiſque hoſtibus ſuperbè inſultarent. His autem in verbis: οἰμωγή τε, ϗ εὐχωλὴ, &c. *ejulatuſque*, *& jactantia*, *&c.* ut ſupra quoque expoſitum fuit, naturalis quidem ordo conſtruendæ orationis ſervari potuiſſet, ut ſimul poneretur τὸ ὀλλύντων, *perdentium*, *ſive interficientium*, cum εὐχωλὴ, *jactatio*, & τὸ ὀλλυμένων, *pereuntium*, *ſive interfectorum*, cum οἰμωγὴ, *ejulatus*. Verumtamen Homerus, conſtructâ aliter oratione, novam ſcribendi formam eſt conſectatus, ita ut per ſe, ac ſcorſum nomina, per ſe participia ſimul collocaret; & cum altero nomine participium ſuum conjungeret; deinde etiam primi nominis participium redderet. cujuſmodi alia quoque multa reperta ſunt exempla, ut in libro γ΄ fuſiùs eſt obſervatum. Ejuſce autem generis eſt illud: Amaritudo, & dulcedo melliſque, & abſinthii. Quum enim dulcedo poſita ſimul ſit cum melle, continuam quodammodo, & cohærentem orationem facit.

Ὡς δ᾽, ὅτε χείμαρροι ποταμοὶ κατ᾽ ὄρεσφι ῥέοντες
Ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ
Κρουνῶν ἐκ μεγάλων, κοίλης ἔντοσθε χαράδρης,
Τῶν δέ τε τηλόσε δοῦπον ἐν οὔρεσιν ἔκλυε ποιμήν·
Ὣς τῶν μισγομένων, γένετο ἰαχή τε, φόβος τε.

Sicut, quando torrentes fluvii de montibus fluentes
In convallem conferunt rapidas aquas
Scatebris ex magnis, cavum intra alveum;
Horumque procul ſonitum in montibus audit paſtor:
Sic iis commixtis, ortus eſt clamorque, timorque.

ρκη΄. Ἐπαινεῖται ϗ ἡ κατὰ τὴν μισγάγκειαν ἐνταῦθα παραβολὴ, ἀφορμὴν μὲν ἔχουσα τὸ εἰς χῶρον ἕνα ξυνελθεῖν τοὺς πολεμίους, ϗ συμβαλεῖν, ὡς ἐῤῥέθη· τοιαύτη δὲ οὖσα. Ὡς δ᾽, ὅτε χείμαῤῥοι ποταμοὶ κατ᾽ ὄρεσφι ῥέοντες, ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ κρουνῶν ἐκ μεγάλων, κοίλης ἔντοσθε χαράδρης, τῶν δέ τε τηλόσε [7] δοῦπον ἐν οὔρεσιν ἔκλυε ποιμήν· ὣς τῶν μισγομένων, γένετ᾽ ἰαχή τε, φόβος τε. Καί φασιν οἱ παλαιοὶ, ὡς, ἐπεὶ ὁ τοῦ πολέμου ὅμαδος, ἦχός ἐστιν ἐχόντων ὅπλα κτυπούντων, ἀλαλαγμοὺς ἀνδρῶν, ἵππων φριμαγμοὺς, βοὰς, [8] εὐχὰς, οἰμωγάς· εἰκότως ϗ ταύτην οὕτω τὴν παραβολὴν διεσκεύασεν ὁ Ποιητὴς, [9] τραχύνων αὐτὴν ὀνοματοποιίαις, ϗ συναπειλῶν τῷ ῥεύματι. Διὰ τοῦτο οὐδὲ ἀέν-

ναον

CXXVIII. Hæc quoque in laude eſt comparatio convallis, ubi confluentes aquæ inter ſe commiſcentur: indeque ea ducitur, quòd in unum locum hoſtes convenerunt, ibique, ut dictum eſt, manus conſeruerunt. Eſt autem ea comparatio hujuſcemodi: Et ut quando torrentes fluvii de montibus fluentes, in convallem rapidas aquas ſimul commixtas magnis ex ſcatebris deferunt, cavum intra alveum voraginis; horumque procul fragorem in montibus audit paſtor: ſic iis commixtis, ortus eſt clamorque, timorque. Ubi, ut veteres notant, quum exercituum, inito prœlio, tumultus, ſtrepitus ſit ex ſonitu armorum, ex ululatibus virorum, ex equorum hinnitibus, ex clamoribus, jactationibus, ejulatibus; meritò Poëta hanc iſtam comparationem ſic concinnavit, ut, fictis per onomatopœiam nominibus, eam exaſperaret, atque, ad aquarum fluentium exemplum, minaci ſimul verborum ſono uteretur. Quare neque ἀέναον, *perennem*, *ſeu perennibus aquis fluentem*,

1. Τὸ δὲ ὀρυγμαδὸς) l. ὀρυμαγδός. Polit.

2. ἐν τῇ προπαραληγούσῃ τίθεται) ita ut dicatur ὀρυγμαδός. Polit.

3. ἢ μάλιστα, ὡς ϗ προεγράφη, καύχημα) Εὔχομαι, utrumque, *precor* ſignificat, & *glorior*. Salvinus.

4. τῇ εὐχῇ) id eſt, τῇ εὐχωλῇ. Polit.

5. ἄλλην ἄλλως τάξας, καινότερον ἔγραψεν) Cum paria paribus reſpondent; ordinata hæc analogia minutam præ ſe fert diligentiam, perturbata magnificentiam. Οἰμωγὴ primo loco poſuit, cui reſpondet in altero verſu ὀλλυμένων: ſecundo loco poſuit εὐχωλὴ, cui in altero verſu ὀλλύντων. Accuſavit quis Anacreontem, quòd Ode 3. dixerit ϗ βέλεμνα μου Ἔρωτα φέροντα τόξον, Πτέρυγάς τε, ϗ φαρέτρην. quaſi male disjungeret arcum a pharetrâ, & alas interponeret. Sed non ſunt Poëtæ naturalis ordinis mancipia, nec criticorum ſuperſtitionibus adſtricti. *Præcipitandus enim eſt*, ut Petronius ait, *liber ſpiritus*. Salvinus.

Simile quibuſdam perturbatæ ſtructuræ exemplum illud Virgilii

Munera portantes aurique eboriſque talentaque,
Et ſellam.

aut, ut legunt alii,

Munera portantes eboriſque, aurique talenta,
Et ſellam.

Talenta dicit *auri*, ſellam *eboris*. *Politus*.

6. ὡς ἐν τῇ γ΄ ῥαψῳδίᾳ πλατύτερον παρεσημάνθη) ubi hæc talia diximus decuſſari. *Polit.*

7. δοῦπον ἐν οὔρεσιν ἔκλυε ποιμήν) Virg. Æn. lib. 2.

ſtupet inſcius alto
Accipiens ſonitum ſaxi de vertice paſtor.

Salvinus.

8. εὐχὰς) id eſt, εὐχωλάς. Polit.

9. τραχύνων αὐτὴν ὀνοματοποιίαις) Non finxit voces per onomatopœiam, ut Euſtathi, ſed ſonis rei repræſentandæ aptis, & accommodatis uſus eſt. quod mirificè obſervat etiam Maro. *Salvin.*

Digitized by Google

tem, nomen aſſumpſit; ſed χείμαῤῥον, *torrentem*, ob majorem vocis ipſius aſperitatem. Quod autem ſcire oportet, generale nomen eſt τὸ ποταμοὶ, *fluvii*; peculiare, ſeu ſpeciale, τὸ χείμαῤῥοι, *torrentes*. Deinde τὸ χείμαῤῥοι, *torrentes*, ut videre eſt apud Apionem, & Herodorum, Ptolemæo Aſcalonitæ vox eſt paroxytona, tamquam a χειμάῤῥους, *torrens*, ut accentum ferat ſingularis nominativi. Nicias tamen probabiliùs hanc iſtam vocem acuit in antepenultimâ, ex χειμάῤῥοος, *torrens*. ita ut ſyncopen habeat ex χειμάῤῥοοι, *torrentes*. Addunt illi etiam Grammatici, Homerum ſingularia iſta nomina integrè proferre conſueviſſe. ut Ἑλλήσποντος ἀγάῤῥοος. *Helleſpontus valde fluens*. & Στὴη ἐπ' ὠκυῤῥόῳ ποταμῷ. *Conſiſtet ad rapidum fluvium*. &, ἐς ποταμὸν εἰλεῦντο βαθύῤῥοον. *in fluvium volvebantur profundè fluentem*. Raro verò nomen illud per ſynalœphen contrahere. Χειμάῤῥους κατ' ὄρεσφι. *torrens de montibus*. &, πλήθοντι ἐοικὼς χειμάῤῥῳ. *inundanti ſimilis torrenti*. quum tamen nomen ſimplex integrè perpetuò proferat. ut, Ὦθει δ' ἐν σάκεϊ πίπτων ῥόος. *Urgebatque in ſcutum incumbens fluctus*. Atque ita ii quidem Grammatici. Verùm Herodianus longe aliud docet eo loci, quo dicendum ſtatuit χειμάῤῥους, *torrens*, cum τῷ ὑ· & non, ut quidam volunt, χειμάῤῥοος. Simplicia enim nomina in ὁς, cum in compoſitionem veniunt, ſervant τὸ ὁ. Exempli cauſsâ, νοῦς, *mens*, σύννους, *mentis compos*, *ſeu cogitabundus*. ὀδοὺς, *dens*, τριόδους, *tridens*. ποὺς, *pes*, τρίπους, *tripes*. Sic igitur & ῥοῦς, *fluentum*, *ſeu fluxus aquarum*, χειμάῤῥους, *torrens*, *ſeu hyeme fluens*. Homerus: χειμάῤῥους κατ' ὄρεσφι. *torrens de montibus*. Ac rurſus χειμάῤῥοοι, *torrentes*, non verò χείμαῤῥοι, ut vulgò loquuntur. Sicuti enim ab Ἀλκίνους, *Alcinous*, Ἀλκίνοοι, *Alcinoi*; ſic etiam a χειμάῤῥους, *torrens*, χειμάῤῥοοι, *torrentes*.

CXXIX. Porro autem ſciendum, dici τὸν χείμαῤῥον, *torrentem*, *ſeu hyeme fluentem*, ab eo, quod frequentiùs accidit. Nam, etiamſi non fluat hyeme; tamen vocatur χείμαῤῥος, *hyeme fluens*, eo quòd ut plurimùm tempore hyberno fluat. Deinde, cum dicimus χείμαῤῥον, *torrentem*, *ſeu hyeme fluentem*, dicimus per ellipſin. Perfectum enim, atque integrum eſt, ποταμὸς χείμαῤῥος, *fluvius hyeme fluens*. Ceterùm τὸ χειμάῤῥους magis integra, ac perfecta vox eſt, quàm χείμαῤῥος, ut clarè oſtendit Herodianus iis verbis, quæ ex eo proximè attulimus. Conſtat etiam, χείμαῤῥον, *torrentem*, locum ipſum interdum vocari, quamvis ſit ille ſiccus atque aridus, qui hunc iſtum aliquando fluvium habuerit. Torrentes duo hoc loci ad ſimilitudinem duorum exercituum aſſumuntur, ut liquidò apparet ex verbo illo duali συμβάλλετον, *conferunt*, *ſimul deferunt*, *commiſcent*. Illud verò, κατ' ὄρεσφι ῥέοντες, *de montibus fluentes*, perſpicuè declarat, quàm magna eſſet, quamque horribilis illa exercituum vociferatio. Multò enim omnino major ſonus, atque ſtrepitus torrentium defluentium e monte, quàm decurrentium per campos. Sic etiam illud, Κρουνῶν ἐκ μεγάλων, *magnis ex ſcatebris*, non obſcuro argumento eſt magni ſonitûs aquarum, quæ, ut explicatum eſt, in locum unum vallis confluunt, ibique commixtæ ingurgitantur. Talis namque fuerit aquarum ſonus, ſi non ex parvis illæ ſcatebris, ſed ex magnis, proſiliunt. quæ quidem ſcatebræ dictæ κρουνοὶ

παρὰ

1. ἐπ' ὠκυῤῥόῳ) Poëta, ἐπ' ὠκυρόῳ. Polit.
2. εἰλεῦντο) l. εἰλεῦντο. Lib. φ' Iliad. Ἐς ποταμὸν εἰλεῦντο βαθύῤῥοον, ἀργυροδίνην. Polit.
3. χειμάῤῥοοι, οὐκ' οὐ χείμαῤῥοι) Hoc pacto ut conſtet verſus Homericus, legendum erit cum unico ῥ. Ὡς δ', ὅτε χειμάῤῥοοι. Polit.

γικὸν παρείληφε ποταμὸν, ἀλλὰ χείμαῤῥον, διὰ τὸ τραχύτερον τῆς βοῆς. Ἰστέον δὲ, ὅτι γενικὸν μὲν ὄνομα τὸ, ποταμοί· εἰδικὸν δὲ τὸ, χείμαῤῥοι. καὶ ὅτι τὸ, χείμαῤῥοι, ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος, καὶ Ἡροδώρου φαίνεται, Πτολεμαῖος μὲν ὁ Ἀσκαλωνίτης παροξύνει, ὡς ἀπὸ τοῦ χειμάῤῥους, ἵνα φέρῃ τὸν τόνον τῆς ἑνικῆς εὐθείας. Νικίας δὲ προπαροξύνει πιθανώτερον, ἐκ τοῦ χειμάῤῥοος· ἵνα ἔχῃ συγκοπὴν ἐκ τοῦ χειμάῤῥοοι. Λέγουσι δὲ ἐκεῖνοι καὶ, ὅτι Ὅμηρος τὰ Baſ. p.379.
τοιαῦτα ἑνικὰ ἐντελέστερον εἴωθε προφερόμενα. οἷον, Ἑλλήσποντος ἀγάῤῥοος. καὶ, Στήῃ [1] ἐπ' ὠκυῤῥόῳ ποταμῷ. καὶ, ἐς ποταμὸν [2] εἰλεῦντο βαθύῤῥοον. σπανίως δὲ καὶ τὸ συνηλιμμένον. Χειμάῤῥους κατ' ὄρεσφι. καὶ, πλήθοντι ἐοικὼς χειμάῤῥῳ. τὸ μέντοι ἁπλοῦν, ἀεὶ ἐντελῶς. Ὦθει δ' ἐν σάκεϊ πίπτων ῥόος. Καὶ τοιαῦτα μὲν αὐτοί. ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ἑτεροῖόν τι λέγει, ἐν οἷς φησιν, ὅτι χειμάῤῥους ῥητέον σὺν τῷ ῦ, ἀλλ' οὐχ, ὥς τινες, χείμαῤῥος. Τὰ γὰρ εἰς ὃς ἁπλᾶ, κατὰ τὴν σύνταξιν φυλάσσει τὸ ὁ. οἷον νοῦς, σύννους, ὀδοὺς, τρίοδους, πούς, τρίπους. Οὕτω γοῦν καὶ ῥοῦς, χειμάῤῥους. Ὅμηρος· χειμάῤῥους κατ' ὄρεσφι. καὶ πάλιν, [3] χειμάῤῥοοι, ἀλλ' οὐ χείμαῤῥοι, ὡς οἱ πολλοί φασιν. Ὡς γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀλκίνους Ἀλκίνοοι, οὕτω καὶ Rom. p.497.
ἀπὸ τοῦ χειμάῤῥους, χειμάῤῥοοι.

ρκθ'. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι ἀπὸ τοῦ πλεονάζοντος λέγεται ὁ χείμαῤῥος. Κἂν γὰρ μὴ ἐν χειμῶνι ῥέῃ, ὅμως χείμαῤῥος καλεῖται, [4] ὡς τὰ πολλὰ ἐν καιρῷ χείματος ῥέων. καὶ ὅτι ὁπηνίκα λέγομεν χείμαῤῥον, ἐλλιπῶς λέγομεν. Τὸ γὰρ τέλειον, ποταμὸς χείμαῤῥος. Ὅτι δὲ τὸ χειμάῤῥους ἐντελέστερον ἐστὶ τοῦ, χείμαῤῥος, δηλοῖ καὶ Ἡρωδιανὸς, εἰπὼν τὰ προσεχῶς εἰρημένα. Δῆλον δ', ὅτι χειμάῤῥους ποτὲ καὶ ὁ τόπος λέγεται, κἂν ξηρὸς ᾖ, ὁ χωῶν ποτὲ τοιοῦτον ποταμόν. Δύο δὲ χείμαῤῥοι ἐνταῦθα λαμβάνονται πρὸς ὁμοιότητα τῶν δύο στρατευμάτων, ὡς δῆλον [5] ἐκ τοῦ συμβάλλετον δυϊκοῦ ῥήματος. Τὸ δὲ, κατ' ὄρεσφι ῥέοντες, τὸ πολὺ διασαφεῖ τῆς ἰαχῆς τῶν στρατευμάτων. Πάντως γὰρ πλείων ἦχος ὁ τῶν ἐξ ὄρους καταῤῥεόντων χειμάῤῥων, ἤπερ ὁ τῶν διὰ πεδιάδος τρεχόντων. Οὕτω δὲ καὶ τὸ, Κρουνῶν ἐκ μεγάλων, ἔνδειξιν ἔχει τῆς κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν μισγάγκειαν πολλῆς ἰαχῆς. Τοιαύτη γὰρ εἴη ἂν, εἰ μὴ ἐκ μικρῶν κρουνῶν, ἀλλ' ἀνάπαλιν,

λιν,

4. ὡς τὰ πολλὰ ἐν καιρῷ χείματος ῥέων) Servius ad Virgilium: *Torrens, fluvius, qui æſtate ſiccatur, unde & nomen accepit: cui Græci per contrarium dedere vocabulum. Nam χειμάῤῥους dixerunt, a tempore, quo creſcit*. Polit.
5. ἐκ τοῦ συμβάλλετον) Hinc Confluentes, urbs Belgii, vulgo *Conflans*. Salvinus.

λιν, οἳ γίνονται παρὰ τὸ κρότῳ, ἢ κρουσμῷ, ῥέειν, ἤγουν ῥέειν. [1] Ἄγκος δὲ διὰ τοῦ κ΄, ὁ βαθὺς, καὶ φαραγγώδης, καὶ κοῖλος τόπος, [2] παρὰ τὸ ἀνακεῖσθαι. [3] Τὸ γὰρ ὑψηλὸν, οὐκ ἀνάκειται ὑπτιάζον, ἀλλ' ὑπερανίσταται. ὅθεν ἑρμηνεύων ὁ Ποιητὴς ἐπάγει· κοίλης [4] ἔνδοθεν χαράδρης. Ἐὰν δὲ εἰς τοιοῦτον ἄγκος πολλὰ συμβάλλωσιν ὕδατα, [5] μισγάγκεια τοῦτο λέγεται. Ὠνοματοπεποίηται δὲ οὐ μόνον τὸ ῥέειν, καὶ ὁ κρουνὸς, [6] καὶ ὁ δοῦπος, καὶ τὸ ὄβριμον, καὶ τὸ χαράσσειν, ἐξ οὗ καὶ ἡ χαράδρα· [7] ἴσως δὲ καὶ ὁ χαραδριός· ἀλλὰ καὶ τὸ μίσγεσθαι, ὃ λέγεται κυρίως ἐπὶ ὑδάτων, ὅθεν καὶ μισγάγκεια, ἡ τούτων σύῤῥοια. ὥσπερ ἐπὶ στρατοῦ κυριολεκτεῖται τὸ συμβάλλειν, καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ὄνομα ἡ συμβολή· εἰ καὶ Ὅμηρος ἐνήλλαξεν αὐτά· ἐπὶ μὲν χειμάῤῥων εἰπών· ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὕδωρ· ἐπὶ δὲ ἀνδρῶν, Ὡς τῶν μισγομένων, ποιήσας οὕτως, ἵνα δείξῃ τὴν τῶν παραβολῶν πολλὴν ὁμοιότητα.

ρλ΄. Ὅτι δὲ τὸ συμβάλλειν κυρία λέξις ἐστὶν ἐπὶ ὑδάτων μίξεως, δηλοῦσι μέχρι καὶ νῦν πολλοὶ τῶν πάλαι ποτὲ σοφῶν Ἑλλήνων· παρ' οἷς ἡ τῶν ὑδάτων σύῤῥοια, συμβολὴ λέγεται, βαρβαριζομένη μὲν, κατ' ἐκείνους εἰπεῖν, ὡς συμβάλλειν· παραλαλοῦσα δὲ καὶ οὕτως, ὃ βούλεται. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι τὸ ὄβριμον καὶ ἐπὶ ὕδατος τίθεται, [8] ὡς καὶ ἐπὶ ἔγχους. καὶ ὅτι τὸ ὕδωρ καὶ ἐνταῦθα ἐκτείνει τὸ δίχρονον. [9] ἀλλαχοῦ δὲ καὶ συστέλλεται. καὶ ὅτι κρουνοὶ, αἱ τῶν χειμάῤῥων ἀρχαί· ὥσπερ πηγαὶ αἱ τῶν ἀε-

παρὰ τὸ κρότῳ, ſeu κρουσμῷ, ῥέειν, videlicet ῥέειν, ex eo, quòd cum ſtrepitu, ſive cum ſono, ſcaturiant, ac defluant. Ἄγκος porrò, i. e. vallis, cum κ΄, locus eſt profundus præruptuſque, & concavus, a verbo ἀνακεῖσθαι, jacere. Quod enim altum, atque excelſum eſt, non illud certè jacet ſupinum, ſed præ ceteris eminet, atque aſſurgit. Unde Poëta, explicationis cauſâ, verba illa ſubjungit: κοίλης ἔνδοθεν χαράδρης. concavum intra alveum. Quòd ſi in hoc iſtud ἄγκος, i. e. vallem, multæ aquæ confluunt, dicitur hæc μισγάγκεια, vallis, ubi collectæ, ac commixtæ aquæ gurgitem faciunt. Verùm enim verò per onomatopœiam non tantùm factum eſt τὸ ῥέειν, fluere, itemque ὁ κρουνὸς, ſcatebra, ὁ δοῦπος, ſonitus, τὸ ὄβριμον, prævalidum, ſeu violentum, τὸ χαράσσειν, excavare, ex quo ἡ χαράδρα, ſulcus factus a torrente, ſeu alveus; nec fortaſſe ὁ χαραδριὸς, charadrius; ſed etiam τὸ μίσγεσθαι, miſceri, quod propriè dicitur de aquis. Unde etiam μισγάγκεια, aquarum confluxus. Quemadmodum de exercitu propriè dicitur τὸ συμβάλλειν, committere, ſeu congredi, id eſt, committere prœlium, manus conſerere, collatis ſignis dimicare; nomenque inde derivatum, ἡ συμβολὴ, congreſſus, ſeu conflictus: tametſi ea vocabula Homerus immutaverit, atque inverterit, quum de binis torrentibus dixerit: ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὕδωρ. in convallem coire faciunt, & committunt aquam; de militibus verò, Ὡς τῶν μισγομένων. Sic iis commixtis. Quod ſanè ita fecit, ut oſtenderet, quantâ inter ſe ſimilitudine comparationes illæ jungerentur.

CXXX. Ceterùm τὸ συμβάλλειν, coire, committi, commiſceri, vocabulum eſſe proprium aquarum, cum permiſcentur, ad hæc uſque tempora manifeſtè indicant plerique de Græcis jampridem ſcriptoribus: apud quos confluxus colluvieſque aquarum dicitur συμβολή. Quamvis enim hæc vox barbarè deflexa ſit, atque degeneraverit, ut cum illis loquar, in συμβάλλειν· vel ſic tamen quodammodo loquitur, atque indicat, quid ſibi velit. Vide præterea, ut τὸ ὄβριμον, prævalidum, violentum, rapidum, impetum faciens, pariter uſurpatur de aquâ, atque de haſtâ. Deinde τὸ ὕδωρ, aqua, hoc etiam loci litteram ancipitem producit: tametſi eadem alibi corripiatur. Ad hæc, κρουνοὶ, ſcatebræ, ſeu ſcaturigines, eæ dicuntur, ex qui-

1. Ἄγκος δὲ διὰ τοῦ κ΄) Diligenter id obſervatum ab Euſtathio de ſcripturâ τοῦ ἄγκος διὰ τοῦ κ΄, non ſolum propter etymologiam (eſt enim ἀπὸ τοῦ ἀνακεῖσθαι) ſed ne librarii facilè aberrarent. Videntur enim in voce hujus ſcripturâ ſæpius peccaſſe, & pro ἄγκος διὰ τοῦ κ, legiſſe ἄγγος διὰ τοῦ γ΄. Unde quædam loca in optimis ſcriptoribus depravata. ut locus ille Herodoti de Stygis aquis ὕδωρ ὀλίγον φαινόμενον, ἐκ πέτρης στάζει ἐς ἄγγος. Ubi Jacobus Gronovius pro ἄγγος, ex MS. Medicæo feliciter reſtituit ἄγκος. Ab eadem depravatione eſt μισγάγγεια, & ξυνάγγεια apud Suidam pro μισγάγκεια, & ξυνάγκεια. ut & apud Heſychium μισγαγγία, pro quo certò ſcribendum μισγάγκεια. Politus.

2. παρὰ τὸ ἀνακεῖσθαι) Etymologici Magni Auctor: ἐκ δὲ τοῦ κέω τὸ κεῖμαι, ὃ γίνεται κατὰ συναλοιφὴν κῶ, γίνεται ὄνομα μονοσύλλαβον κὰς, καὶ κατὰ τὴν ἐπέκτασιν ἄς, πλεονασμῷ τοῦ γ΄, γίνεται ἄγκος, τὸ πάνυ κοῖλον, καὶ βαθύ. Polit.

3. Τὸ γὰρ ὑψηλὸν, οὐκ ἀνάκειται ὑπτιάζον, ἀλλ' ὑπερανίσταται) Non igitur ἄγκος ὑψηλόν. ἄγκος enim ἀνάκειται, & inde ἀπὸ τοῦ ἀνακεῖσθαι nomen habet per ſyncopen, ut alibi docet Euſtathius. ἐκ τοῦ ἀνακεῖσθαι γὰρ τὸ ἄγκος συγκέκοπται. Eſt quidem ἄγκος τόπος ἔρημος· ſed κοῖλος, καὶ σκοτεινός. Unde, ut hîc ait Euſtathius, ἑρμηνεύων ὁ Ποιητὴς ἐπάγει· κοίλης ἔνδοθεν χαράδρης. Euſtathius ad librum δ΄ Odyſſ. ἄγκεα δὲ, τόποι ἔρημοι ἀνακείμενοι, ὅ ἐστι, χθαμαλοὶ, σκοτεινοὶ, καὶ, ὥς τινες(?) παλαιοὶ φασὶ, φάραγγες, κοῖλοι τόποι. Heſychius: ἄγκεα, κοίλους τόπους, καὶ φαραγγώδεις. Etymologus: ἄγκος, τὸ πάνυ κοῖλον, καὶ βαθύ. Quid igitur ſecit Suidas, cui ἄγκος dicitur ὑψηλὸς τοῦ ὄρους τόπος; qui etiam aliunde profert illud: Ποιεῖ δ' αὖ ἐλθὼν ἄγκος ἐς ὑψηλότερον(?) ἐδίζετο. Ego exiſtimo, Suidam in explicatione illâ, ac notione τοῦ ἄγκος vehementer errare: quem etiam erroris admonere commodùm poterat compoſitum μισγάγκεια, & ξυνάγκεια. Utrumque enim Suidæ, τόπος κοῖλος. At quod κοῖλον, idem etiam ὑψηλὸν, ut utrumque ſit ἄγκος & ὑψηλὸν, & κοῖλον; Ita quis fortaſſe accipiat τὸ ἄγκος, quippe τόπον ἔρημον(?). Sed tamen alia eſt notio τοῦ κοίλου, alia τοῦ ὑψηλοῦ, ſicut inter ſe longè diſſerunt τὸ σκοτεινὸν, καὶ τὸ ὑψηλόν. ut proinde τὸ ὑψηλὸν, κοῖλον, quale eſt ἄγκος, idem eſſe nequeat, atque τὸ ὑψηλόν. Mons quidem, ὑψηλὸς, atque ὑψηλότερος(?)· ſed vallis montana, ipſa quidem per ſeſe neque ὑψηλὴ, neque ὑψηλότερος, ſed κοίλη, & σκοτεινή. Niſi ſiquis fortè Poëticè transferre ad vallem velit id, quod eſt proprium montis, ut ſanè videtur feciſſe Poëta ille apud Suidam, qui ἄγκος dixit ὑψηλότερον. Alioquin tam abſurdum eſt, ἄγκος intelligi ὑψηλὸν τοῦ ὄρους τόπον, quàm a ratione, ipſoque ſenſu alienum, idem valere τὸ σκοτεινὸν, atque τὸ ὑψηλόν. quæ ſanè inter ſe quàm maximè repugnant. Politus.

4. ἔνδοθεν) Hom. ἔντοσθε. Salvinus.

5. μισγάγκεια τοῦτο λέγεται) eadem & Ξυνάγκεια. Suidas: μισγάγκεια, τόπος κοῖλος, εἰς ὃν τὰ καταφερόμενα μίσγεται ἀπὸ πλειόνων τόπων ὕδατα. Ξυνάγκεια δὲ λέγεται ὁμοίως ἡ κοιλὰς τόπος(?). Corruptè paullò ante diximus legi, μισγάγγεια, & ξυνάγγεια. Politus.

6. καὶ ὁ δοῦπος) Hinc τὰ κατάδουπα Nili, de quibus Plinius. ἀπὸ τοῦ κάτω, infernè, & δοῦπος, ſonitu. Salvinus.

Catadupi, de quibus Plinius, populi Æthiopiæ, ad ea nimirum, quæ Nili Κατάδουπα nominantur. Politus.

7. ἴσως δὲ καὶ ὁ χαραδριός) Charadrius avis, forte a torrentibus, quos incolit. Salvin.

Etymologiæ Græcæ: χαραδριὸς, εἶδος ὀρνέου· ἀπὸ τοῦ χαράδρας, ὅτι περὶ τὰς χαράδρας ἀναστρέφεται. Polit.

8. ὡς καὶ ἐπὶ ἔγχους) ὄβριμον ἔγχος. ὄβριμον ὕδωρ. horrenda haſta. horrenda aqua. immanis haſta. immanis aquarum vis. Salvin.

9. ἀλλαχοῦ δὲ καὶ συστέλλεται) Homerus: Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε. Salvin.

quibus torrentes ſcaturiunt, ut πηγαί, *fontes*, ex quibus fluvii perennes. Rurſus χαράδρα, *foſſa*, *ſeu ſulcus ſalebroſus*, propriè attribuitur torrenti, qui fluendo, terram vi ſuâ, atque impetu χαράττει, *excavat*. De flumine verò perenni non admodum fortaſſe propriè uſurpabitur. Solitus etiam quum ſit paſſim Poëta nonnulla, præter argumentum, eruditionis gratiâ, comparationibus inſerere, atque immiſcere; id etiam fecit hoc loci, ubi torrentium procul ſonitum auditum narrat a paſtore. Id enim ſic adjunctum eſt ſupervacuò: quum ad nullam aliam penitus rem comparationi huic inſerviat, niſi tantummodò ut doceat, hæc talia maximè nota, & explorata eſſe paſtoribus, non iis, qui in urbibus verſantur. Quamquam nomine nunc paſtoris liceat etiam caprarum ſimul intelligere: niſi ſiquis fortè dicat, paſtorum eſſe loca cava, & depreſſa; caprariorum verò alta, atque ſublimia. Quin & eodem ſimul nomine ſubulcus includitur: ſiquidem & eum interdum torrens huc illuc abreptum in perniciem, atque interitum adducit, ut alibi poſtea dicit Poëta. His denique in verbis: ἰαχή τε, φόβος τε, *clamorque*, *fugaque*, vacare prorſus videtur additio illa τοῦ φόβου, hoc eſt, τῆς φυγῆς, *fugæ*. Fit enim comparatio tantùm cum clamore, non cum fugâ exercitûs: niſi fortè poſita ſit fuga ad clamorem oſtendendum, ſolitum edi inter fugiendum.

ἀεννάων. καὶ ὅτι χαράδρα κυρίως ἐστὶ χειμάῤῥου, ὡς ῥέων, χαράττει δραστηρίως τὴν γῆν. ἐπὶ δὲ ἀενάου ἴσως οὐ πάνυ κυριολεκτηθήσεται. καὶ ὅτι μυριαχοῦ ὁ Ποιητὴς εἰωθὼς περιττά τινα, πολυμαθίας χάριν, ἐμβάλλειν ταῖς παραβολαῖς, τοῦτο καὶ ἐνταῦθα πεποίηκεν, [1] εἰπών, ὅτι τῶν χειμάῤῥων τηλόσε δοῦπον ἔκλυε ποιμήν. [2] Τοῦτο γὰρ τελείως οὕτω παρέῤῥιπται, εἰς οὐδὲν ἄλλο χρήσιμον ὂν τῇ παραβολῇ, ἀλλ' ἢ μόνον εἰς τὸ διδάξαι, ὡς τὰ τοιαῦτα τοῖς ποιμέσι μάλιστά εἰσι γνώριμα, οὐ τοῖς ἀστικοῖς. Τῷ δὲ τοῦ ποιμένος νῦν ὀνόματι, ἔστι καὶ τὸν αἰπόλον συννοεῖν· εἰ μὴ ἄρα τις εἴποι, ὅτι ποιμένων μὲν τὰ κοῖλα, [3] αἰπόλων δὲ τὰ ὑψηλά. Συνεισάγεται δὲ καὶ συφορβός· εἴγε χείμαῤῥος καὶ αὐτόν ποτε τελσύρων φθείρει, [4] ὡς ἀλλαχοῦ ἐρεῖ ἡ ποίησις. Ἐν δὲ τῷ, ἰαχή τε, φόβος τε, δοκεῖ παρέλκειν ἡ προσθήκη τοῦ φόβου, ὅ ἐστι, τῆς φυγῆς. Ἡ γὰρ παραβολὴ πρὸς μόνην τὴν ἰαχήν, οὐ μὴν καὶ πρὸς τὴν φυγὴν τοῦ λαοῦ· εἰ μὴ ἄρα καὶ ὁ φόβος πρὸς ἔνδειξιν κεῖται τῆς κατ' αὐτὸν ἰαχῆς.

Primus verò Antilochus virum de Trojanis armatum interfecit
Strenuum inter anteſignanos Thalyſiadem Echepolum:
Quem percuſſit primus in galea criſtata conum;
Frontique infixit, penetravit autem intra os
Cuſpis ærea; ejuſque oculos tenebræ cooperuerunt.
Cecidit porrò, ut quando turris cadit, in acri pugnâ;
Et hunc prolapſum pedibus prehendit rex Elephenor
Chalcodontiades, magnanimorum dux Abantum:
Subtrahebatque cupidus extra jactum telorum, ut quàm primùm
Arma prædaretur. Sed brevis ejus fuit conatus.
Cadaver enim trahentem videns magnanimus Agenor,
Latera, quæ ei inclinanti nuda a clypeo remanſerant,
Vulneravit haſtâ æratâ, ſolvitque ejus membra.
Itaque eum reliquit anima. Ejus verò cauſâ pugna cæcata eſt
Ardua Trojanorum, & Achivorum. Hi, ceu lupi,
Contra ſe invicem irruebant; & vir virum occidebat.
Tunc percuſſit Anthemionis filium Telamonius Ajax
Adoleſcentem, florenti ætate, Simoiſium, quem olim mater,
Ab Ida deſcendens, ad ripas Simoentis
Pepererat, quum parentes ſimul ſecuta eſſet, ad pecus viſendum.
Propterea vocabant eum Simoiſium: neque parentibus
Nutricum ſuis reddidit: ſed brevis ei ætas
Fuit, quum ab Ajace magnanimo haſtâ proſtratus fuiſſet.
Primum enim ipſum venientem percuſſit in pectore ad mammam
Dextram, & ex adverſo per humerum ærea lancea
Exiit. Ille verò in pulverem humi decidit, ceu populus,
Quæ irrigue in loco paludis magnæ nata eſt
Levis: ſed ei rami in vertice creverunt:
Quam carpentarius rutilanti ferro
Excidit, ut flecteret ad pulchrum currum.
Et illa quidem areſcens jacet ad ripas fluminis.
Talem ſanè Anthemidem Simoiſium interfecit
Ajax generoſus. Verùm in hunc Antiphus, picto thorace indutus,
Priamides per turbam jaculatus eſt acutâ haſtâ.
A quo quidem aberravit: at Leucum, bonum ſocium Ulyſſis,
Percuſſit in inguine, cadaver alteorſum trahentem.
Cecidit igitur juxta ipſum, & cadaver ei excidit manu.

Πρῶτος δ' Ἀντίλοχος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν
Ἐσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι, Θαλυσιάδην Ἐχέπωλον·
Τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἱπποδασείης,
Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω
Αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Ἤριπε δ', ὡς ὅτε πύργος, ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.
Τὸν δὲ πεσόντα ποδῶν ἔλαβε κρείων Ἐλεφήνωρ
Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων·
Ἕλκε δ' ὑπ' ἐκ βελέων λελιημένος, ὄφρα τάχιστα
Τεύχεα συλήσειε· μίνυνθα δέ οἱ γένεθ' ὁρμή.
Rom. p.498.
Νεκρὸν γὰρ ἐρύοντα ἰδὼν μεγάθυμος Ἀγήνωρ
Πλευρά, τά οἱ κύψαντι παρ' ἀσπίδος ἐξεφαάνθη,
Οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα.
Baſ. p.380.
Ὣς τὸν μὲν λίπε θυμός· ἐπ' αὐτῷ δ' ἔργον ἐτύχθη
Ἀργαλέον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν. οἱ δὲ, λύκοι ὥς,
Ἀλλήλοις ἐπόρουσαν, ἀνὴρ δ' ἄνδρ' ἐδνοπάλιζεν.
Ἔνθ' ἔβαλ' Ἀνθεμίωνος υἱὸν Τελαμώνιος Αἴας
Ἠΐθεον θαλερὸν, Σιμοείσιον, ὅν ποτε μήτηρ
Ἴδηθεν κατιοῦσα, παρ' ὄχθῃσιν Σιμόεντος
Γείνατ', ἐπεί ῥα τοκεῦσιν ἅμ' ἕσπετο μῆλα ἰδέσθαι.
Τοὔνεκά μιν κάλεον Σιμοείσιον, οὐδὲ τοκεῦσι
[5] Θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε· μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
Ἔπλεθ', ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
Πρῶτον γάρ μιν ἰόντα βάλε στῆθος, παρὰ μαζὸν
Δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου χάλκεον ἔγχος
Ἦλθεν. ὁ δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν, αἴγειρος ὥς,
Ἥ ῥά τ' ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο πεφύκει
[6] Λείη· ἀτάρ τέ οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασιν·
Τὴν μέν θ' ἁρματοπηγὸς ἀνὴρ αἴθωνι σιδήρῳ
Ἐξέταμ', ὄφρα ἴτυν κάμψῃ περικαλλέϊ δίφρῳ·
Ἡ μέν τ' ἀζομένη κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας·
Τοῖον ἄρ' Ἀνθεμίδην Σιμοείσιον ἐξενάριξεν
Αἴας διογενής. τοῦ δ' Ἄντιφος αἰολοθώρηξ
Πριαμίδης καθ' ὅμιλον ἀκόντισεν ὀξέϊ δουρί.
Τοῦ μὲν ἅμαρθ', ὁ δὲ Λεῦκον Ὀδυσσέος ἐσθλὸν ἑταῖρον
Βεβλήκει βουβῶνα, νέκυν ἑτέρωσ' ἐρύοντα.
Ἤριπε δ' ἀμφ' αὐτῷ, νεκρὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.

CXXXI. An-

ρλα. Ἀr-

1. ὅτι τῶν χειμάῤῥων τηλόσε δοῦπον ἔκλυε ποιμήν) Virgilius lib. 2. Æneid.

ſtupet inſcius alto
Accipiens ſonitum ſaxi de vertice paſtor. Polit.

2. Τοῦτο γὰρ τελείως οὕτω παρέῤῥιπται) Supervacuus res, ſive in πάρεργον, ex abundanti, ſimili ratione comparationi ſuæ adtexuit Catullus illo in loco:

Qualis in aerii perlucens vertice montis
Rivus, muſcoſo proſilit è lapide:
Qui cum de prona præceps eſt valle volutus,
Per medium denſi tranſit iter populi.
Dulce viatori laſſo in ſudore levamen,
Cum gravis exuſtos æſtus hiulcat agros.

Exempla hujus rei paſſim obvia apud Homerum, & alios veteres Poetas: qui velut divino furore afflati tranſvolant, comparationiſque fines tranſgrediuntur. *Salvinus.*

3. αἰπόλων δὲ τὰ ὑψηλά) Virg. dixit *pendentes rupe capellas*. & Homerus excelſam rupem dixit αἰγίλιπα, quò nec capræ valeant aſcendere. *Salvin.*

4. ὡς ἀλλαχοῦ ἐρεῖ ἡ Ποίησις) lib. φ' Il.

Ἐρχθέντ' ἐν μεγάλῳ ποταμῷ, ὡς παῖδα συφορβόν,
Ὅν ῥά τ' ἔναυλος ἀποέρσῃ χειμῶνι περῶντα. Polit.

5. Θρέπτρα) Sic Editio etiam Florentina. Sed codex meus membraneus, Θρέπτα. quæ vera eſt ſcriptura. *Polit.*

Nutricia, ideſt, mercedem nutritionis. quæ etiam dicuntur θρεπτά. quo titulo eleganter Carmen ſuum de Poetis inſcripſit Politianus, quaſi Poetarum alumnus: qui & Pegaſum pro ſigillo habebat, ut in teſtamento Pici videre eſt. *Salvinus.*

Nota differentia inter θρέπτρα, & θρέπτα. Etymologici Magni Auctor: Θρέπτρα, λέγεται τὰ τεθραμμένα· θρέπτα δὲ, τὰ θρεπτήρια, ὥσπερ λύτρα τὰ λυτήρια. Politus.

6. Λείη) Sic meus codex membraneus, & Editio Florentina. Euſtathius tamen, λεία. Polit.

Non Ionicâ, ſed communi linguâ. *Salvinus.*

Digitized by Google

ρλά. Ἀντίλοχος, ὁ τοῦ τακτικωτάτου Νέστορος υἱός, εἰ καὶ νεώτατός ἐστιν, ἀλλὰ βαλὼν πρῶτος, Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστήν, ἀπ' ἐλάσσονος ἀρξαμένου τοῦ Ποιητοῦ, ὁποῖα τὰ τῆς τύχης. ὃς καὶ τῆς μεγάλης μάχης τῆς καθ' ἁμίλλας, τὸ ἔλαττον, ἤγουν τὴν μονομαχίαν, προέταξε. Καὶ ἄλλως δὲ τοῦτο μάχης ἴδιον τό, ὀλίγην τὰ πρῶτα κορύσσεσθαι, ὡς πρὸ ὀλίγου ἐλέγετο. Τάχα δὲ καὶ ζηλοῖ ὁ Ἀντίλοχος, θεατὴν ἔχων πατέρα τὸν εἰπόντα, ὅτι πρῶτος ἐγὼ ἕλον ἄνδρα. Παραδέδοται δέ, καὶ ὀξὺς εἶναι ἐν τοῖς καιρίοις ὁ Ἀντίλοχος. καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δὲ ὁ πατὴρ αὐτὸν ἐπαινεῖ, ὡς καὶ ἀγαθὸν πολεμιστήν, καὶ ὡς θέειν ταχύν. Ἔστι δὲ καὶ ἑτέρως εἰπεῖν, ὅτι ὁ Ποιητής, μὴ ἔχων ποιεῖν ἀριστεύοντα τὸν Νέστορα τὸν ἄριστα τάξαντα τὸ οἰκεῖον στράτευμα, τῷ υἱῷ αὐτοῦ δίδωσι τὸ πρῶτον ἀρίστευμα, ἀντὶ τοῦ πατρός, τῇ ἀρίστῃ τακτικῇ τὸ πρωτόλειον δούς. Ὅρα δὲ καί, ὅτι πρῶτοι τῆς ἀριστείας ἄρχονται οἱ παρασπονδηθέντες Ἀχαιοί. Τὸν δὲ ῥηθέντα κορυστήν, ἐσθλὸν ὁ Ποιητὴς ἱστορεῖ, σεμνύνων τὸν ἐπ' αὐτῷ ἀριστέα Νεστορίδην, ἐκτιθεὶς αὐτοῦ καὶ πατέρα, Θαλύσιον. Φησὶ γὰρ κορυστὴν ἐσθλὸν Θαλυσιάδην Ἐχέπωλον· οὗ Θαλύσιος ὁ πατήρ, [1] παρωνύμως τοῖς ἑορταστικοῖς Θαλυσίοις, ὧν ἐν τοῖς ἑξῆς μνημονεύσει ὁ Ποιητής. ὃς πρὸς πλείω πιθανότητα, λέγει καὶ τὸν τρόπον τοῦ ἀριστεύματος, ὅτι δηλαδὴ ἔβαλεν Ἀντίλοχος κόρυθος φάλον ἱπποδασείης, ἐν δὲ τῷ μετώπῳ πῆξεν, ἔνθα δηλαδὴ ὁ φά-
Rom. p.499. λος ἔκειτο· πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω, ἤγουν εἰς τὸ ὀστέον, ἢ ἔσω εἰς τὸ ὀστέον, αἰχμὴ χαλκείη· [2] τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.

ρκβ΄. Ἐνταῦθα διὰ συντομίαν, ἀνεπεξεργάστοις χρῆται παραβολαῖς. Φησὶ γάρ, ὅτι ἔπεσεν ὁ ῥηθεὶς Ἐχέπωλος, ὡς ὅτε πύργος. καὶ παρακατιών· οἱ δέ, λύκοι ὥς, ἀλλήλοις ἐπόρουσαν. Πολυειδὴς ὢν ὁ Ποιητὴς πανταχοῦ τὰ ἐς ῥητορείαν, καὶ πόριμος, τοιοῦτός ἐστι καὶ ἐν ταῖς τῶν ἀριστέων βολαῖς, καὶ ἐν ταῖς πτώσεσιν, ἀμύθητον ἐξευρίσκων εὐπορίαν, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐκεῖνον μέν, τοιῶσδε βεβλῆσθαι λέγων, ἢ πίπτειν· τὸν δὲ τοιῶσδε, καὶ ἄλλον ἄλλως. Ἐν οὖν τῷ γράμματι τούτῳ, Ἀντίλοχος μέν, καὶ Ἐχέπωλος, ὁ μὲν ἔπαισεν· ὁ δὲ ἔπαθε τὰ προσεχῶς ἱστορηθέν. Ἐλεφήνωρ δὲ κατακύψας ἐπὶ ἑλκυσμῷ νεκροῦ, οὐτάζεται ξυστῷ χαλκήρει πλευρά, τά οἱ κύ-
Baſ. p.381. ψαντι παρ' ἀσπίδος ἐξεφαάνθη. Ἔνθα ὅρα, ὡς

CXXXI. Antilochus, Neſtoris filius, viri ab inſtruendæ aciei ſcientiâ laudatiſſimi, tametſi natu eſt minimus; primus tamen, inflicto ictu, virum de Trojanis armatum interſecit. Ubi initium ducit Poëta a minori, cujuſmodi certè ſunt eventus fortuiti. qui etiam id, quod minus eſt, ſingularem videlicet pugnam, præcedere fecit magnæ illi pugnæ, quam uterque exercitus, juſtâ acie, inter ſe commiſit. Præterquam quòd id proprium eſt pugnæ, ut, quemadmodum paullò ante dictum eſt, parva a principio attollatur. Immo & fortaſſe ducitur Antilochus æmulatione virtutis, ac gloriæ paternæ, quòd ſpectatorem habet patrem, eum, qui gloriatus fuerat, ſe primum fuiſſe, qui hoſtem interſeciſſet. Traditum quoque eſt de Antilocho, eum ſtrenuum, ac promptum pro loco, & tempore extitiſſe. Atque eum etiam in Odyſſeâ pater commendat, tum ut bellatorem bonum, tum ut celerem in currendo. Adde, id etiam aliter ita explicari poſſe, ut, quum Poëta Neſtorem nequeat fortiter dimicantem inducere, qui, ut fortem virum decebat, aciem ſuam optimè inſtruxerat, ejus filio primum forte facinus, vice patris, attribuat, itaque ſummæ militari ſcientiæ prima ſpolia concedat. Vide verò, ut ad fortia facinora edenda Græci primi aggrediuntur, qui contra fœderis fidem injuriam acceperant. Armatum illum, quem diximus, militem, bonum, atque ſtrenuum memorat Poëta, ad Neſtoris filium celebrandum, qui contra eum fortiſſimè dimicavit. Ubi patrem quoque ejus prodit Thalyſium. Dicit enim bellatorem ſtrenuum Thalyſiadem Echepolum: cujus Thalyſius pater, nomine ſimiliter derivato, atque τὰ ἑορταστικὰ Θαλύσια, *feſta Thalyſia, ſeu Cerealia*: quorum ſanè poſtea mentionem facit Poëta. Hic igitur, ad majorem fidem ſibi conciliandam, modum quoque rei fortiter geſtæ exponit, ut nimirum Antilochus criſtatæ galeæ conum percuſſit, ferrumque in frontem infixit, ubi nimirum conus poſitus erat; uſque ærea cuſpis penetravit ὀστέον εἴσω, videlicet εἰς τὸ ὀστέον, *intra os, in ipſum os*, aut ἔσω εἰς τὸ ὀστέον, *intus in os*; ejuſque oculos tenebræ cooperuerunt.

CXXXII. Hoc loci, brevitatis cauſsâ, rudes adhibet, & inelaboratas comparationes. Narrat enim, Echepolum, eum, quem diximus, cecidiſſe, ut quando cadit turris; itemque infra, utrinſque exercitus milites, ceu lupos, contra ſe invicem irruiſſe. Poëta ut magnâ ubique eſt varietate, & copiâ orationis; ita etiam varius eſt, atque copioſus, tum ubi vulnera a fortiſſimis viris inflicta, tum ubi cadentes proſtratoſque hoſtes repræſentat. Materiam enim narrandi adeo facilem, & copioſam reperit, verbis ut explicari vix poſſit. Itaque inter eos, illum hoc modo, hunc illo, alium alio, vulneratos eſſe, aut cadere, commemorat. Hoc igitur in libro, quod ad Antilochum quidem, & Echepolum attinet, res eo modo contigit, quo proximè ante narratum eſt, ut ille occideret, hic occideretur. Elephenor autem, quum ſeſe ad trahendum cadaver inclinaſſet, æratâ haſtâ vulneratur in lateribus, quæ ipſi inclinato nuda a ſcuto remanſerant. Ubi vide, ut neutro genere dicit τὰ πλευρά,

1. παρωνύμως τοῖς ἑορταστικοῖς Θαλυσίοις) Thalyſius nomen proprium, quaſi *Demetrius, Cerealis*. Thalyſia, feſtum Cereris, a frugum germinatione. *Salvinus*.
Etymologici Magni Auctor: Θαλύσια, τὰς ὑπὲρ εὐθαλίας, καὶ εὐφορίας τῶν καρπῶν διδομένας θυσίας μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν τοῖς τε ἄλλοις θεοῖς, καὶ τῇ Δήμητρι. Politus.
2. τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε) Virg. *in aeternam clauduntur lumina noctem*. Salvin.

pà, latera. ut & ille, qui dixit Κύπρυ τὰ πλευρά. *Cypri latera*. Telamonius contra Ajax Simoiſium quemdam in pectore ad dextram papillam percutit; haſtaque ærea ex adverſo per humerum tranſit. Alius porro quidam ſauciatur τὸν βυβῶνα, *in inguine*. Βυβὼν, *inguen*, pars eſt corporis: cujus cognominis morbus, qui ibi provenit, juxta illud: Βυβὼν ἐπήρθη. *buba, ſeu tumor inguinis, excitatus eſt. Inguen intumuit*. Ulyſſes quoque ſplendenti haſtâ alium in tempore percutit. Quidam etiam alius juxta pedis malleolum in tibiâ dextrâ, ſaxo pugillari aſperiori percutitur. Thoas item hominem Thracem ferit haſtâ in pectore ſupra mamillam; infixaque eſt haſta pulmoni. Deinde ille etiam accurrens, prævalidam haſtam extrahit, acutoque enſe educto, ventrem tranſverberat; itaque duplici armorum genere hoſtem conficit. Quin & haſtam hic effert vario genere elocutionis: quum & δόρυ, *haſtam*, nudè ſic atque ſimpliciter eam appellet, & αἰχμὴν χαλκείην, *mucronem aneum*, & χαλκήρες ξυστὸν, *æratum haſtile, ſeu præfixo ære munitum*, & δόρυ φαεινὸν, *haſtam ſplendentem*, & ἔγχος ὄβριμον, *lanceam prævalidam*; nec non alibi ὀξὺ, *acutam, ſeu celerem*. ut, ἀκόντισεν ὀξέι δουρί. *jaculatus eſt celeri haſtâ*. Ubi ex ſupervacuo, ut ſolet, poſitum eſt τὸ δουρί, *haſtâ*. Satis enim ſuperque eſt τὸ ἀκόντισε, *jaculatus eſt, ſeu jaculum, aut telum conjecit*. Aut etiam aliter τὸ ἀκόντισε, *jaculatus eſt*, dictum eſt per catachreſin pro ἔβαλε, *percuſſit, atque icit*. Subdit enim paullò poſt: χολωσάμενος βάλε δουρί. *iratus percuſſit haſtâ*. Itaque per catachreſin dictum eſt illud: Αἷμα δ' ἀνηκόντιζε. *Sanguis autem ſeſe ejaculabat, erumpebat, ſurſum ferebatur*. itemque in Dionyſiacis illud:

Τεύχεσιν ἀστράπτουσαν ἀνηκόντιζεν Ἀθήνην.

Fulgentem Tritonida ejaculavit in armis.

Juppiter nimirum ſuo ipſius ex capite. Atque id quidem ita.

CXXXIII. Quod autem ad diverſam, variamque illam, ut dictum eſt, cadentium, ſive occumbentium militum rationem attinet, ea ſanè eſt hujuſcemodi. Hic enim cadit, dum inter anteſignanos pugnat; ille, dum hoſti occiſo ſpolia detrahit. Unus, dum cadaver aliò pertrahit; alter, dum nullius prorſus rei ſatagit. Alius, ἀπεσσύμενος, videlicet ἀναποδίζων, *dum proſilit, atque erumpit, ſive procedit*. Ideoque vulnus in pectore accipit. Et nonnulli quidem cadunt ex primâ ictûs deſignatione: alii per aberrationem manûs in haſtâ emittendâ. Antiphus enim, Priami filius, quum a certo quodam homine aberraſſet, ſive eum aſſecutus minimè fuiſſet, Leucum, bonum Ulyſſis ſodalem, percuſſit. Ubi etiam vide, vocem eſſe barytonam τὸ, Λεῦκος, *Leucus*, ad diſferen-

ὡς ἠδετέρως ἤγουν τὰ πλευρά.[1] ὡς καὶ ὁ εἰπὼν Κύπρυ τὰ πλευρά. Ὁ δὲ Τελαμώνιος Αἴας Σιμοείσιόν τινα ἔβαλε στῆθος παρὰ μαζὸν δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου χάλκεον ἔγχος ἦλθεν. Ἄλλος δέ τις τὸν βουβῶνα βάλλεται. Βουβὼν δέ ἐστι τόπος σώματος·[2] οὗ ὁμώνυμον τὸ ἐν αὐτῷ γινόμενον πάθος. ὡς τὸ,[3] βουβὼν ἐπήρθη. Ὀδυσσεὺς δέ τινα παρὰ τὸν κρόταφον βάλλει δουρὶ φαεινῷ. Ἄλλος δέ τις χερμαδίῳ βάλλεται παρὰ σφυρὸν ὀκριόεντι, κνήμην δεξιτερήν. Θόας δὲ Θρᾷκα τινὰ βάλλει δουρὶ στέρνον ὑπὲρ μαζοῖο, πάγη δ' ἐν πνεύμονι χαλκός. εἶτα καὶ ἐπιδραμὼν, τὸ μὲν ὄβριμον ἔγχος[4] ἐξεσπάσατο· ξίφος δὲ ὀξὺ ἐρυσσάμενος, γαστέρα ἔτυψε μέσην, δυσὶν ὁπλιτικοῖς ὀργάνοις τὸν ἐχθρὸν καταβαλών. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ δόρυ ποικίλως ἔφρασε, δόρυ τέ αὐτὸ ψιλῶς οὕτως εἰπὼν, καὶ αἰχμὴν χαλκείην, καὶ χαλκήρες ξυστὸν, καὶ δόρυ φαεινὸν, καὶ ἔγχος ὄβριμον, ἀλλαχοῦ δὲ καὶ ὀξύ. οἷον,[5] ἀκόντισεν ὀξέι δουρί. Ἔνθα περισσὸν συνήθως τὸ δουρί. Ἀρκεῖ γὰρ τὸ ἀκόντισεν. ἢ καὶ ἄλλως τὸ ἀκόντισε, καταχρηστικῶς, ἀντὶ τοῦ ἔβαλεν. ἐπάγει γὰρ μετ' ὀλίγα· χολωσάμενος βάλε δουρί. Οὕτω δὲ καὶ τὸ,[6] Αἷμα δ' ἀνηκόντιζε, καταχρηστικῶς εἴρηται.[7] καὶ ἐν Διονυσιακοῖς τὸ,

Τεύχεσιν ἀστράπτουσαν ἀνηκόντιζεν Ἀθήνην.

ὁ Ζεὺς δηλαδὴ ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. καὶ ταῦτα μὲν τοιοῦτον.

ρλγʹ. Ἡ δὲ, ὡς ἐῤῥέθη, ποικιλία τῆς τῶν πιπτόντων διαθέσεως, τοιαύτη. Ὁ μὲν γὰρ προμαχόμενος πίπτει· ὁ δὲ, νεκροῦ συλῶν τεύχεα. ὁ δὲ, νέκυν ἑτέρωσε ἐρύων· ἕτερος δ' ἄλλος, μηδὲν ἐνεργῶν. Ἄλλος δέ τις[8] ἀπεσσύμενος, ἤτοι ἀναποδίζων. διὸ καὶ τὸ στέρνον πλήττεται. Καὶ οἱ μέν τινες πίπτουσι κατὰ πρῶτον σκοπόν· τινὲς δὲ καὶ ἐξ ἀμαρτίας τοῦ βάλλοντος. Ἄντιφος γὰρ ὁ Πριαμίδης, ἁμαρτὼν τινὸς, ἤτοι ἀποτυχὼν,[9] Λεῦκον, Ὀδυσσέως ἐσθλὸν ἑταῖρον, βεβλήκει. Ἔνθα καὶ ὅρα τὸ Λεῦκος βαρυνθὲν, πρὸς ἀντι-

R

1. ὡς καὶ ὁ εἰπὼν Κύπρυ τὰ πλευρά) Euſtathius ad lib. β' Il. p. 813. εἴρηται δὲ καὶ πλευρὰ πυκνά, ὡς Κύπρυ πλευρὰ τὰ πλάγια. Polit.

2. οὗ ὁμώνυμον τὸ ἐν αὐτῷ γινόμενον πάθος) Alexander Aphrodiſienſis Problem. 127. καὶ καλεῖ) τὸν βουβῶνα (ὁ ἀμφότερος τοπικὸς, καὶ ἐκεῖθεν ἐργαζόμενον) τὸ πάθος τῇ προσηγορίᾳ τοῦ τόπου χρησάμενοι. Vertebat Angelus Politianus: appellatque id inguen, ex ipſo loco denominationem mutuatum. Perperam. Non dicit Alexander, inguen morbum (ſi ita morbum appellari placet Latinè, quem Græci βουβῶνα) ex ipſo loco denominationem mutuari, ſed contra. Non enim ὁ βουβὼν ἐκ τοῦ συμβαίνοντος τὴν προσηγορίαν τῷ πάθει ἐχαρίσατο· ſed τὸ πάθος τῷ τόπῳ. Appellationem autem mutuatur βουβὼν τὸ πάθος παρὰ τὸ βῶ τὸ βαίνω. unde, per compoſitionem τοῦ ἐπιτατικοῦ βα, fit βαβῶν, ὁ μεγάλως βαίνων. Etymologici Magni Auctor: βουβὼν λέγεται καὶ τὸ πάθος τὸ εἰς ὕψος βαῖνον· εἶναι τὸ ἐπιτεταμένως, καὶ μεγάλως βαίνων εἰς οἴδημα. Suidas: εἴρηται ἀπὸ τοῦ ἐπιτείνεσθαι, καὶ μεγάλως βαίνειν εἰς οἴδημα. Politus.

3. βουβὼν ἐπήρθη) τῷ γέροντι. Suidas: βουβὼν, τὸ πάθος. βουβὼν ἐπήρθη τῷ γέροντι. Locus eſt Menandri in Agricolâ. Etymologici Magni Auctor: Μένανδρος ἐν τῷ Γεωργῷ· εἶτα βουβὼν ἐπήρθη τῷ γέροντι. Politus.

4. ἐξεσπάσατο) evellit. Salvinus.

5. ἀκόντισεν ὀξέι δουρί) itemque ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ. Polit.

6. Αἷμα δ' ἀνηκόντιζε) αἶμα ἀνεφέρετο. Polit.

7. καὶ ἐν Διονυσιακοῖς) Dionyſiaca laudat, Nonni Panopolitani Poëma. Salvinus.

Verſus Nonni Dionyſiac. lib 1. Polit.

8. ἀπεσσύμενος, ἤτοι ἀναποδίζων) Vetus etiam Scholiaſta legit in Homero ἐπεσσύμενον. idque exponit ἐπιπλησσόμενον, ἐπερχόμενον. Mihi non valde hic Euſtathius probabatur. Quippe Pirus vulnus accepit adverſo pectore. Et verior mihi in Homero lectio videbatur, ἐπεσσύμενον, quomodo etiam Heſychium legiſſe conjiciebam ex his ejus verbis: ἐπεσσύμενος, ἐπελθὼν, ὁρμήσας, ὁρμηθείς. ἐπεσσύμενον, πορευόμενον, ἐπερχόμενον. Malebam, hic Euſtathius pro ἀναποδίζων, ſcripſiſſe προποδίζων. Politus.

Ἀναποδίζων, pedem referens. Salvinus.

9. Λεῦκον) Romanis rerum Græcarum ſcriptoribus Lucius dicitur Λεῦκος. Lucullus Λεύκολλος. Salvin.

Immo verò Græcis rerum Romanarum Scriptoribus. Polit.

ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἐπιθέτου. Ἀναιρεῖται δέ τις καὶ κατὰ τύχην, ἐπαφεθέντος δόρατος εἰς πλῆθος, ὡς ὁ Πριαμίδης Δημοκόων· ὃν Ὀδυσσεὺς ἀνεῖλε, χολωθεὶς μὲν κατὰ τοῦ Πριαμίδου Ἀντίφου, βαλὼν δὲ τὸν Δημοκόωντα. [1] Οὐδ' οὕτω κακῶς, κατὰ τὴν παροιμίαν. Ἔτι ἔχει ποικιλίαν καὶ τὸ τοὺς μὲν σκυλεύεσθαι· τοὺς δὲ μὴ δύνασθαι ἀποδύειν τὰ τεύχεα· καὶ τὸ διὰ δόρατος, καὶ λίθου, καὶ ξίφους τούτους, ἢ ἐκείνους πίπτειν. Καὶ τὰ τῶν πιπτόντων δὲ σχήματα, ποικίλα. ἤπερ ὁ μέν τις πίπτει νεκρὸς ἀμφὶ νεκρῷ. ἔνθα καὶ ἀστεῖος ὁ λόγος. Ἐρύων γάρ τις νεκρόν, εἶτα πληγείς, ἔπεσεν ἀμφ' αὐτῷ, νεκρὸς δέ οἱ [2] ἔκπεσε χειρός, ἢ καὶ ἄλλως, κατά τινα τῶν ἀντιγράφων, ἔκφυγε χειρός. [3] Πρωθύστερον δὲ σχῆμα τοῦτο. Ἐκπεσόντος γὰρ τοῦ ἑλκομένου νεκροῦ, εἶτα ἔπεσεν ἀμφ' αὐτῷ ὁ ἕλκων. Ἕτερος δέ τις, ὕπτιος ἐν κονίῃσι πίπτει, ἄμφω χεῖρε φίλοισι πετάσας. Δυνάμεως δὲ γραφικῆς ἐνδεικτικὸν καὶ τὸ λέγειν, ὅτι τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε. καὶ, τὸν μὲν λίπε θυμός. καὶ, ἐκεῖνο θυμὸν ἀποπνείων. ὅπερ ἀλλαχοῦ ποιητικώτερον λέγων, φησίν· ἀπὸ δὲ ψυχὴν [4] ἐκάπυσσεν. ἤτοι ἀπέπνευσε. καὶ τὸ ποτὲ μὲν λέγειν τινὰ πρόμαχον· ποτὲ δὲ πρῶτον ἰόντα. Καὶ τοιαῦτα μέν τινα ἐν τῇδε τῇ ῥαψῳδίᾳ, καὶ ἕτερα πλείω. τὰ δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς, πέλαγός ἐστιν εὐπορίας [5] ἀδιεξήγητον.

ρλδ'. Ὁ Χαλκωδοντιάδης κρείων, Ἐλεφήνωρ, μεγαθύμων ἀρχὸς ἦν Ἀβάντων, ὧν καὶ ἡ Βοιωτία μέμνηται. Τοῦτον πρῶτον, [6] συλῆσαι, ἤτοι σκυλεῦσαι, νεκρὸν ἐν ἀκμῇ πολέμου ὁρμήσαντα, ἡ Ὁμηρικὴ ἀναιρεῖ Μοῦσα ὑπὸ Ἀγήνορι τῷ Τρωϊκῷ. Μισεῖ γὰρ ὁ Ποιητὴς τὸ
Rom.p.500. ἐν τοῖς τοιούτοις παρὰ καιρὸν κερδαλέον· ὃς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς τὸν Νέστορα ποιεῖ τοῦτο ἀποτρεπόμενον, καὶ λέγοντα, ὡς μετὰ πόλεμον ἔχει τὸ πρᾶγμα καιρόν, ὅτε καὶ καθ' ἡσυχίαν ἐστὶ σκυλεύειν. Ὁ δὲ Χαλκώδων ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν, ὡς κραθεὶς [7] ἐκ τοῦ Χαλκοόδων, ὁμοίως τῷ πρόωρα πρῷρα, καὶ τοῖς τοιούτοις. Ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσιν ἔστι πορίσασθαι, ὅτι τε ταὐτὸν κρείων, καὶ ἀρχός, καὶ ὅτι πρωτότυπον [8] τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐλεφαίρειν τὸ ἐλέφω, ἐξ οὗ Ἐλεφήνωρ. ἵνα

ἦ.

ſerentiam nominis adjectivi. Fortuito etiam caſu quis interficitur, haſtâ in multitudinem immiſſâ, ut Priami filius Democoon. Hunc enim Ulyſſes occidit, qui iratus Antipho, Priami filio, Democoontem percuſſit. Neque ſic tamen malè, ut in vulgari eſt adagio. Ad hæc, illud etiam habet varietatem, quòd alii ſpoliantur, alii arma nequeunt exuere; itemque quòd ictu haſtæ, lapidiſque, & enſis, hi, aut illi occumbunt. Quin & cadentium ipſorum geſtus, habituſque corporis diverſi. Siquidem mortuus unus cadit juxta mortuum. Ubi certè lepida, ac feſtiva eſt oratio. Quidam enim, quum cadaver traheret, lethali poſtea vulnere accepto, juxta ipſum cecidit; eique cadaver ἔκπεσε χειρός, *excidit manu*, aut, ut aliter codices quidam legunt, ἔκφυγε χειρός, *effugit e manu*. Quod eſt figuratum loquendi genus per hyſterologiam. Poſtea enim, quàm cadaver tractum excidit, juxta ipſum ille tandem cecidit, qui trahebat. Alter verò ſupinus in pulverem cadit, utrâque manu ad commilitones extentâ. Quantùm autem in ſcribendo valeat Homerus, inde etiam ſatis perſpicuè apparet, quòd dicat: τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν. *illiuſque oculos tenebræ cooperuerunt*. &, τὸν μὲν λίπε θυμός. *eum quidem reliquit anima*. ut & alius jacebat, θυμὸν ἀποπνείων, *animam efflans*. quod quidem alibi magis Poëticè effert, illis verbis; ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσε. videlicet ἀπέπνευσε. *& animam efflavit, ſive exſpiravit*. itemque ex eo, quòd nunc unum aliquem vocet πρόμαχον, *anteſignanum, ſeu in primâ acie pugnantem*; nunc πρῶτον ἰόντα, *primum venientem, ſeu procedentem*. Atque iſta quidem in hoc libro, & alia plura. Quæ verò deinceps ſequuntur, eâ ſunt copiâ, ut pelagus quoddam inexplicabile eſſe videantur.

CXXXIV. Elephenor rex, Chalcodontis filius, magnanimorum dux erat Abantum, quorum & Bœotia meminit. Hunc primum, dum in articulo ipſo, & ardore pugnæ vehementiùs cuperet, ac conaretur cadaver συλῆσαι, ſive σκυλεῦσαι, *armis ſpoliare*, Homerica Muſa interimi facit manu Agenoris Trojani. Odit enim, atque averſatur Poëta lucrum, lucrique ſtudium hujuſcemodi intempeſtivum: qui etiam poſtea Neſtorem inducit ab hoc iſto lucro militum animos deterrentem, ſimulque monentem, tempus huic rei poſt pugnam ſuppetere, cum ſanè per otium licet ſpolia hoſtibus detrahere. Ceterùm ὁ Χαλκώδων, *Chalcodon*, penultimam producit, tamquam commixtis per craſin ſyllabis ex Χαλκοόδων, *Chalcoodon*, ſimiliter atque ex πρόωρα fit πρῷρα, *prora*, aliaque id genus. Quod autem hoc ipſo in loco excogitari, & animadverti poteſt, idem eſt κρείων, *regnator*, atque ἀρχός, *dux, & princeps*. Verbi item ἐλεφαίρειν, *decipere, ſeu damno afficere*, quod verbum eſt in Odyſſeâ, primitivum eſt τὸ ἐλέφω, *decipio*, ex quo Ἐλεφήνωρ, *Elephenor*. adeo ut, ſicut ex ἐλεῶ fit ἐλεαίρω,

miſe-

1. Οὐδ' οὕτω κακῶς, κατὰ τὴν παροιμίαν) Initium hujus adagii ab eo, qui, jacto in canem lapide, inde aberrans, novercam percuſſit. Plutarchus De Tranquillitate Animi: Τὸν δὲ ὀρθῶς αὐτοῖς, ὡς μελετῶν, ὥσπερ ὁ τὸν κύνα ἁμαρτὼν τῷ λίθῳ, καὶ τὴν μητρυιὰν πατάξας, Οὐδ' οὕτως, ἔφη, κακῶς. ἔξεστι γὰρ μεθιστάναι τὴν τύχην ἐκ τῶν ἀβουλήτων. Politus.

2. ἔκπεσε χειρός) Virg. *Excuſſi manibus radii, revolutaque penſa*. Salvin.

3. Πρωθύστερον δὲ σχῆμα τοῦτο) Non agnoſco hyſterologiam. Nam cadaver excidit manu, poſteaquam, qui illud trahebat, occiditur. *Salvinus*.

4. ἐκάπυσσεν) ἐκάπυσεν. καπὸς τὸ πνεῦμα. ἐκάπυσε τὸ ἀπέπνευσε. Polit.

5. ἀδιεξήγητον) *infandum, ineffabile, inexplicabile*. quibus verbis uſus Flavius in hiſt. *Salvin*.

6. συλῆσαι, ἤτοι σκυλεῦσαι) Heſychius: συλᾶν, ἀφαιρεῖσθαι, γυμνοῦν, σκυλεύειν. Polit.

7. ἐκ τοῦ Χαλκοόδων) Χαλκοόδων, quaſi tis æneis, hoc eſt, ferreis dentibus. *Salvin*.

8. τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐλεφαίρειν) Ἀπὸ τοῦ ἐλεφαίρειν, *a decipiendo*, dicta ſunt ab Homero falſa ſomnia ex ἐλέφαντος, hoc eſt, eboris, portâ exire. Claudianus: *vanum ſomnia mittit ebur*. Salvinus.

miſereor; ſic ex ἐλέφω ſit ἐλεφαίρω, *decipio*; itaque Ἐλεφήνωρ, *Elephenor*, facilè ſignificet τὸν ἄνδρας ἐλεφαίροντα, *eum, qui viros decipit, iisque imponit*. Neque verò dubium eſt, quin ὁ κρείων, *regnator*, quem diximus, vocetur etiam κρέων. Unde πόντου κρέων, *ponti regnator, atque dominus*, Neptunus apud Euripidem. Atque inde etiam ὁ Κρέων, *Creon*, quod eſt nomen viri proprium, ut & ὁ Ἀνακρέων, *Anacreon*, nobilem hanc illuſtremque appellationem mutuantur. Præliarem, inſtructâ utrimque acie, congreſſum exprimunt illa verba: *Pugna facta eſt difficilis. Illi verò, ceu lupi, in ſe invicem irruerunt*; & vir virum ἐδνοπάλιζε. hoc eſt, ἐδόνει, atque ἔπαλλεν, *agitabat, & quatiebat*, vel ἐδόνει ταῖς παλάμαις, *quatiebat, percutiebatque manibus*. Atque hæc etiam vox legitur in Odyſſeâ.

CXXXV. Hoc item loci etymologicâ ratione utitur Poëta, ſiloque orationis ſuæ hiſtoriam intexit, dum Simoiſium quemdam ſic nominatum memorat, eo quòd olim mater, ab Idâ deſcendens, ad ripas Simoëntis fluvii eum pepererat, quum ad oves viſendas parentes ſimul ſuos eſſet ſecuta. Idcirco vocabant eum Simoiſium. ut & alius quidam Scamandrius propter Scamandrum appellatur. Atque hæc quidem vetuſtæ ſunt hiſtoriæ. Verùm noſtra ætas ſimile exemplum habet, quod litteris conſignet, de muliere, quæ nutrita, atque educata eſt in Macedoniâ. Hæc enim mulier, quum rerum omnium copiâ ad opiparè beatèque vivendum afflueret; ſed fortunam ſibi adverſam in liberis ſuis experiretur, qui nati, mox decedebant; filium poſtremò natum ſecus fluvium ejus regionis abjecit; non ut eum quidem exponeret, ſed, ut, ſi in manus ille fortunatas, ut ajebat, perveniret, ſuperſtes vivendo fieret. Quum verò neſcio quis iter illac faceret, jacentem puerum reperit; quumque eum, veluti eximium quoddam, & præter ſpem oblatum ſibi bonum, ſuſtuliſſet, filium ſibi peramanter adoptavit, & ab ipſo caſu puerum, quem repererat, Ποτάμιον, *Potamium, quaſi Fluviatilem*, nominari voluit. Neque ea decidit appellatio; ſed homini illi poſtea etiam permanſit, quàm magnâ vir dignitate evaſit, ſacro Ordine conſpicuus, magnâque eloquentiâ præditus, certiorque idem factus fuit mirabilis illius caſûs, qui nomini ſuo cauſſam dediſſet. Atque id quidem hujuſmodi. Ceterùm filia in parentum ſuorum comitatu, μῆλα ut inviſeret, ſive πρόβατα, *pecora, ſeu oves*, ſimpliciter ſic profecta inducitur, pro communi humanæ hujus vitæ conſuetudine, ad fidem conciliandam narrationi. Homericum autem illum Simoiſium, occiſum ab Ajace, cecidiſſe ait, ut populum, quæ in palude

ἢ, ὡς ἀλεῶ ἀλεαίρω, οὕτως ἐλέφω ἐλεφαίρω· [1] καὶ σημαίνοι ἂν Ἐλεφήνωρ τὸν ἄνδρας ἐλεφαίροντα. Οὐκ ἄδηλον δὲ, οὐδ' ὅτι [2] ὁ ῥηθεὶς κρείων καὶ κρέων λέγεται. ὅθεν [3] πόντου κρέων ὁ Ποσειδῶν παρ' Εὐριπίδῃ. Καὶ ὁ Κρέων δὲ τὸ κύριον, ὡς καὶ ὁ Ἀνακρέων, εὐγενῶς ἐντεῦθεν ἔχουσι τοῦ ὀνόματος. Πολεμικὴν σύνταξιν φράζει τὸ, ἔργον ἐτύχθη ἀργαλέον. οἱ δὲ, λύκοι ὥς, ἀλλήλοις ἐπόρουσαν· ἀνὴρ δ' ἄνδρ' ἐδνοπάλιζεν. [4] ὅ ἐστιν, ἐδόνει, καὶ ἔπαλλεν, [5] ἢ ἐδόνει ταῖς παλάμαις. [6] ἡ δὲ λέξις αὕτη κεῖται καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ.

ρλέ. Χρώμενος καὶ ἐνταῦθα τρόπῳ ἐτυμολογίας ὁ Ποιητὴς, καὶ ἱστορίαν δὲ παραπλέκων τῷ λόγῳ, φησὶν, ὀνομάζεσθαί τινα Σιμοείσιον, διότι ποτὲ μήτηρ Ἴδηθεν κατιοῦσα, παρ' ὄχθῃσι Σιμόεντος τοῦ ποταμοῦ αὐτὸν γείνατο, ἐπεί ῥα τοκεῦσιν ἅμ' ἕσπετο μῆλα ἰδέσθαι. Τοὔνεκά μιν κάλεον Σιμοείσιον· ὡς καὶ ἄλλος τις καλεῖται Σκαμάνδριος, διὰ τὸν Σκάμανδρον. Καὶ ταῦτα μὲν παλαιᾶς ἱστορίας. ἡ δὲ καθ' ἡμᾶς γενεὰ ἔχει συγγράψασθαί τι ὅμοιον. [7] Γυνὴ γὰρ, θρέμμα γῆς Μακεδόνων, εὖ μὲν ἔχουσα τὴν εἰς βίον, δυστυχοῦσα δὲ, οὓς ἐγέννα, θανάτῳ ἀπογινομένους, ῥίπτει τὸ γεννηθὲν ὕστατον, παρὰ ποταμὸν ἐγχώριον, οὐκ ἔκθετον, [8] ἀλλ' ὅπως εἰς χεῖρας ἐλθὼν, φησιν, εὐτυχοῦς, περιγένηται τοῦ βίου. Παροδεύων δή τις, εὗρε τὸ κείμενον, καὶ ἄρας, οἷά τι ἕρμαιον τίμιον, εἰσποιεῖται φιλίως, καὶ ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος, Ποτάμιον ὀνομάζει τὸ εὑρεθέν. καὶ οὐκ ἀπέῤῥευσεν ἡ κλῆσις, ἀλλὰ παρέμεινε τῷ ἀνθρώπῳ, ἀνδρὶ γενομένῳ γεραρῷ, καὶ ἱερῷ, καὶ λογίῳ, καὶ εἰδότι τὴν τοῦ ὀνόματος περιπέτειαν. Καὶ τοιοῦτον μὲν καὶ τοῦτο. ἡ δὲ τῆς παιδὸς σὺν τοῖς τοκεῦσιν ὁδὸς, ἐπὶ θέᾳ μήλων, ἤτοι προβάτων, ἁπλῶς οὕτω κεῖται βιωτικώτερον, εἰς πιθανότητα τοῦ διηγήματος. Τὸν δὲ Ὁμηρικὸν Σιμοείσιον, ἀναιρεθέντα ὑπὸ Αἴαντος, πεσεῖν λέγει, ὡς αἴγειρον ἐν ἕλει τραφεῖσαν.

1. καὶ σημαίνοι ἂν Ἐλεφήνωρ τὸν ἄνδρας ἐλεφαίροντα) τὸ αὐτὸ ἐν παραθέσει τρέπει τὸ α εἰς η, καὶ τὸ η εἰς α, ὡς αἰγήνωρ. ex Etymologo. *Politus*.

2. ὁ ῥηθεὶς κρείων καὶ κρέων λέγεται) Immo prius eſt, ſeu potiùs communius, κρέων· poſtea κρείων. ut ξένος ξεῖνος, & ſimilia. *Salvinus*.

3. πόντου κρέων ὁ Ποσειδῶν παρ' Εὐριπίδῃ) ἄναξ πόντιος, Neptunus Euripidi in Rheſo. *Polit*.

4. ὅ ἐστιν, ἐδόνει, καὶ ἔπαλλε) Cohærentiùs ἔπαλλε. Polit. Euſtath. ἔπαλλε aor. 2. unde πάλη, *lucta*, & πάλος, *ſors*. *Salvinus*.

Heſychius: Δνοπάλιζεν (ſic lego pro vulgato δνοπαλίζειν) ἐν τῇ χειρῶν ἐδόνει, καὶ ἐσείεν, ἐτινάσσεν. δὶς κέχρηται τῇ λέξει ὁ Ποιητής. Quum ſemel atque iterum hac voce uſus ſit Poëta, primum ejus vocis exemplum Homericum eſt τὸ δνοπάλιζε, ſeu ἐδνοπάλιζε, quod dictum eſt. Alterum τὸ δνοπαλίξεις in Odyſſeâ, quod ſtatim ſequitur apud Heſychium: Δνοπαλίξεις, ἐὰν δονήσεις τῇ χειρί, καὶ ἐκτινάξεις. οἱ δὲ τραχεῖ ἐπαμφίεσαι τὰ ῥάκη. ἢ διὰ χειρῶν ἕξεις. Utrumque Homeri locum adducit Auctor Magni Etymologici: ἀνὴρ ἄνδρ' ἐδνοπάλιζεν. ἐπέσεισε, διὰ χερὸς ἦχεν, ἢ ἐσείεν, ἐδόνει. κέχρηται δὲ καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσείας ξ'· σὺ ῥάκεα δνοπαλίξεις. ἀντὶ τοῦ διὰ χερὸς ἕξεις, ἀμφιέσῃ, ἐνδύσῃ· ἢ περιστρέψεις, περισείσεις. Politus.

5. ἢ ἐδόνει ταῖς παλάμαις) Etymologici Magni Auctor: εἴρηται παρὰ τὸ δονεῖν, καὶ τὰς παλάμας, δονοπαλίξαι, καὶ ἐν συγκοπῇ. ἢ παρὰ τὸ δονεῖν, καὶ τὸ πάλλω, δνοπαλίζω. Euſtathius ad Odyſſeam: ἔστι δνοπαλίζειν, ὡς εἰπεῖν, τὸ δονοπάλλειν, ἢ δονοπαλαμίζειν. Polit.

6. ἡ δὲ λέξις αὕτη κεῖται καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ) Euſtathius ad Odyſſeam pag. 1770. ἅπαξ δὲ ἡ λέξις ἐν Ὀδυσσείᾳ εἴρηται. εἶπε δὲ καὶ ἐν Ἰλιάδι ἐν τῷ, ἀνὴρ ἄνδρα ἐδνοπάλιζεν. Polit.

7. Γυνὴ γὰρ, θρέμμα γῆς Μακεδόνων) Euſtathius, Archiepiſcopus Theſſalonicæ, quæ urbs eſt metropolis Macedoniæ, caſum narrat, qui ætate ſuâ in Macedoniâ accidit. quod ad Homerum illuſtrandum facit. *Salvinus*.

8. ἀλλ' ὅπως εἰς χεῖρας ἐλθὼν, φησιν, εὐτυχοῦς) Legebam, εὐτυχεῖς. Poſtea vidi, ſic etiam legiſſe Frobenium. Εὐτυχεῖς vocabat mulier illa manus, ad quas bonâ fortunâ filius ſuus eſſet perventurus: quaſi ſuæ ipſius manus eſſent δυστυχεῖς, in quibus nati quique antea filii demortui fuiſſent. *Politus*.

Si ad τὸ γεννηθὲν referendum eſſet, dici debuiſſet: ἐλθὸν, φησιν, εὐτυχές. Sed retulit, ut auctores plerumque faciunt, non πρὸς τὸ λεγόμενον, ſed πρὸς τὸ νοούμενον, non ad verba, ſed ad ſententiam. ἀλλ' ὅπως εἰς χεῖρας ἐλθὼν, φησιν, εὐτυχοῦς. *Sed ut in manus alicujus veniens*, ideſt, filius (*ajebat*) *felix ſuperſtes eſſet*. Salvinus.

σαν. Φησὶ γάρ· ὃ δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν, αἴγειρος ὥς, ἥ ῥά τ' [1] ἐν εἱαμενῇ ἕλεος
Baſ. p. 382. μεγάλοιο πεφύκει λεία· ἀτάρ τέ οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασιν. ἤγουν ἐκ φύσεώς εἰσι, καὶ οὐκ ἐξ ἐπιμελείας τινός. Ἐξηγητικὸν δὲ τοῦτό ἐστι τοῦ, λεία. Πάντως γὰρ λεία, αἴγειρος, ἧς οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῳ.

ρλϛ'. Ἰστέον δέ, ὡς ὁ μὲν πρὸ βραχέων πεσών, ὡς ὅτε πύργος, ἀνδρεῖος ἔοικεν εἶναι· ὁ Σιμοείσιος δέ, κάλλος ἔχειν, καὶ μέγεθος. Διὸ καὶ ἀστείως τὸν παρὰ τῷ Σιμόεντι ποταμῷ γεννηθέντα ἠΐθεον θαλερὸν Σιμοείσιον, εἰκάζει φυτῷ ὑδατοτρεφεῖ. [2] Ἠΐθεος δὲ εἶδός ἐστιν [3] ἀνδρώδους ἡλικίας νεωτερικῆς. κατὰ δὲ τοὺς ἀκριβεστέρους, [4] ὁ μήπω εἰς γάμον ἐλθών, ὡς καὶ τῷ Εὐριπίδῃ ἐν Φοινίσσαις δοκεῖ, ἔνθα λέγει τό, [5] Αἵμονος μὲν οὖν σφαγὰς ἀπείργουσι γάμοι. οὐ γάρ ἐστιν ἠΐθεος. [6] τουτέστιν, ἄπειρος γάμου. [7] Ὅπερ δὲ ἐν ἀνδράσιν ἠΐθεος, τοῦτο παρθένος ἐν γυναιξί. διὸ καὶ συνδυάζων που αὐτοὺς ὁ Ποιητής, λέγει· Παρθένος, ἠΐθεός τε ὀαρίζετον ἀλλήλοιν. Παρασημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοί, [8] σπανίως ἐπὶ παρθένου τὴν λέξιν κεῖσθαι, φέροντες καὶ χρῆσιν Εὐπόλιδος τό, Εἰ μὴ κόρη δεύσειε τὸ σταῖς [9] ἠΐθεος. Γίνεται δέ, φασιν, ἢ παρὰ τὸ αἴτης ὁ ἐρώμενος, αἴτεος, καὶ τροπῇ, [10] ἤϊθεος ὁ ἐραστός· ἢ παρὰ τὸ αἴθω, αἴθεος, [11] καὶ διαλύσει, καὶ τροπῇ τοῦ α εἰς η, [12] ἠΐθεος ὁ διάπυρος τῇ νεότητι. ἴσως δὲ καὶ παρὰ τὸ ἰέναι θείως, [13] διὰ τὸ ἔτι καθαρόν. [14] ἵνα ᾖ ἰήϊθεος, καί, κατὰ ἀφαίρεσιν, ἠΐθεος. καθά που καὶ Ἀπόλλων [15] Ἰήϊος, [16] ὁ ἰεὶς, ὡς τοξικός· ἢ ὁ ἰατρικός. Ὅτι

de ſuccreverit. Sic enim narrat: Ille verò in pulverem humi cecidit, ceu populus, quæ in loco magnæ paludis irriguo, levis quidem creverat; ſed ei rami ſummo in vertice nati fuerunt. videlicet ſunt a naturâ, non a curâ aliquâ, aut diligentiâ. Atque hinc ſanè explicari poteſt, cur dicta ſit λεία, glabra, ac levis. Verè enim glabra populus, cujus rami in ſummo.

CXXXVI. Sicuti autem qui paullò ante in modum turris cecidiſſe dicebatur, videtur eſſe vir fortis; ſic etiam ſciendum, hunc Simoiſium videri pulchritudine, & magnitudine corporis præſtitiſſe. Qua de cauſâ natum hunc ad Simoëntis fluminis ripas ἠΐθεον θαλερόν, *adoleſcentem floridum*, Simoiſium, lepidè aſſimilat arbori, quæ in aquis nutriatur. Ἠΐθεος, *adoleſcens*, genus eſt, in viris quidem, ſeu maribus, juvenilis ætatis. Quamquam, ſecundùm accuratiores diligentioreſque ſcriptores, is intelligatur, qui uxorem nondum duxit, ut videtur etiam Euripidi in Phœniſſis, ubi ſic ait: Αἵμονος μὲν οὖν σφαγὰς ἀπείργουσι γάμοι. οὐ γάρ ἐστιν ἠΐθεος. *Hæmonis igitur cædem prohibent nuptiæ. Non enim eſt* ἠΐθεος, *cælebs*. hoc eſt, expers conjugii. Quod igitur inter viros ἠΐθεος, *adoleſcens*, *idemque cælebs*, hoc παρθένος, *virgo*, inter mulieres. Quare etiam alicubi conjungit eos, atque conſociat Poëta illis verbis: Παρθένος, ἠΐθεός τε, ὀαρίζετον ἀλλήλοιν. *Virgo, & adoleſcens inter ſe confabulantur*. Obſervant tamen veteres Grammatici, raro hanc vocem uſurpari de virgine, allato exemplo illo Eupolidis: Εἰ μὴ κόρη δεύσειε τὸ σταῖς ἠΐθεος. *Niſi puella innupta triticeam maſſam aquâ maceraverit, atque ſubegerit*. Fit autem ea vox, ut ajunt, aut ab αἴτης, is, qui in amore, ac deliciis eſt, is, qui amatur: unde αἴτεος, &, litterarum mutatione, ἤϊθεος, ideſt, amandus, ſeu amabilis. aut a verbo αἴθω, *ardeo*, *ſeu incendo*: unde αἴθεος, & per dialyſin, ſeu diphthongi diſſolutionem, mutationemque τοῦ α in η, ἠΐθεος, is, qui ardens eſt, atque fervens juventute. Fortaſſe etiam παρὰ τὸ ἰέναι θείως, *ab eundo, ſeu incedendo divinè*, ob integram adhuc, atque incolumem virginitatem. ita ut ſit ἰήϊθεος, & per aphæreſin, ἠΐθεος, *adoleſcens minimè adhuc conjugium expertus*. quemadmodum etiam Apollo dictus alicubi eſt Ἰήϊος, *Jeius*, ὁ ἰεὶς, *is, qui mittit, ſive immittit, atque jaculatur*, utpote ſagittarius, ſeu ſagittarum mittendarum peritus: vel ὁ ἰατρικός, *medi-*

1. ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο πεφύκει λεία) Arbores in loco irriguo proceræ evadunt. Pſalmo primo: *Et erit tamquam lignum, quod plantatum eſt ſecus decurſus aquarum*. Salvinus.

2. Ἠΐθεος δὲ εἶδός ἐστιν ἀνδρώδους ἡλικίας νεωτερικῆς) ἀπὸ ἐτῶν δεκαπενταέτους ἕως εἰκοσιπέντε, ut hanc quidem ætatem definit Etymologus. *Politus*.

3. ἀνδρώδους) ἐν ἀνδράσι. Polit.

4. ὁ μήπω εἰς γάμον ἐλθών) tamen ὥραν γάμου ἔχων. Polit.

5. Αἵμονος μὲν οὖν σφαγὰς) Euripides in Phœniſſis v. 951.

Αἵμονος μὲν οὖν γάμοι
Σφαγὰς ἀπείργουσ'. οὐ γάρ ἐστιν ἤθεος.

Politus.

6. τουτέστιν, ἄπειρος γάμου) ἄπειρος γάμου νέος. Polit.

7. Ὅπερ δὲ ἐν ἀνδράσιν ἠΐθεος, τοῦτο παρθένος ἐν γυναιξί) Euſtathius pag. 1166. ὁ γὰρ ἐν ἡλικίᾳ γυναικὸς αἱ παρθένοι, τοῦτο ἐν ἀνδράσιν ἠΐθεοι, οἱ ὡραῖοι, φασί, γάμου, καὶ μηδέπω γεγαμηκότες. Attamen παρθένος, ut perfectè per analogiam reſpondeat τῷ ἠΐθεος τῷ ἐν ἀνδράσιν, intelligi debet ἡ ἄγαμος. Polit.

8. σπανίως ἐπὶ παρθένου τὴν λέξιν κεῖσθαι) Etymologici Magni Auctor: σπανίως δὲ ἐπὶ παρθένων, ὡς παρ' Εὐπόλιδι. Intellige ἐπὶ παρθένου τὸ ὄνομα. Polit.

9. ἠΐθεος) Lege, pro ratione verſûs, ἤθεος, βραχυκαταληκτικῶς, ſubſcripto τῷ ι. Extat hoc Eupolidis exemplum apud Etymologum. *Polit.*

σταῖς ἠΐ. Dactylus in penultimâ ſede. *Salvinus*.

Mihi verò melior hic Spondeus in penultimâ ſede. Et Atticum eſt τὸ ἤθεος, adſcripto τῷ ι. βραχυκαταληκτικῶς. Euſtathius p. 1166. εἰς δὲ καὶ βραχυκαταλήκτως ἤθεος λέγεται ὁ ἠΐθεος, προσγραφομένου τοῦ ι, Διονύσιος Αἴλιος φησί. καί ἐστι, φασίν, Ἀττικόν. Unde & ἤθεος cum Joſuâ B arneſio lego apud Euripidem in Phœniſſis, ubi alii vulgò αἴθεος. βραχυκαταλήκτως, in illo verſu:

Σφαγὰς ἀπείργουσ'. οὐ γάρ ἐστιν ἤθεος. Politus.

10. ἤϊθεος ὁ ἐραστός) ὁ καιρὸν ἄγων αὐτοῦ. Polit.

11. καὶ διαλύσει) ἀναπτύξει. Polit.

12. ἠΐθεος ὁ διάπυρος τῇ νεότητι) ὁ καιρὸν ἄγων τοῦ θερμαίνεσθαι, ὁ ἀκμάζων νεανίας. Idem etiam, trajectâ litterâ, apud Heſychium, εἴθεος, ideſt, ἔφηβος, ἄγαμος, ut Heſychius ipſe explicat. *Politus*.

13. διὰ τὸ ἔτι καθαρόν) διὰ τὸ ἀμίαντον εἶναι, καὶ ἄπειρον μολυσμοῦ γυναικός, ἢ γάμου. Suidæ ἠΐθεος, ἀφθαρτος περὶ γυναίκας. itemque ὅμοιος τοῖς θεοῖς. Polit.

14. ἵνα ᾖ ἰήϊθεος καί, κατὰ ἀφαίρεσιν, ἠΐθεος) Frobenius: ἵνα ᾖ ἠΐθεος, καί, κατὰ ἀφαίρεσιν, αἴθεος Minùs rectè. Eſt enim aphæreſis principii, non mediorum litterarum. Lege: ἵνα ᾖ ἰήϊθεος, καὶ κατὰ ἀφαίρεσιν, ἠΐθεος. Sic Ἰήϊος Apollo, per aphæreſin Ἤϊος. Politus.

15. Ἤϊος) lege, Ἰήϊος. Unde, ut dixi, per aphæreſin factum Ἤϊος. Etymologus v. Ἤϊος· ἀφαιρέσει τοῦ ι, ὡς ἰήϊος, ἤϊος. Polit.

16. ὁ ἰεὶς) Lege, ὁ ἱείς. Vitium idem ſcripturæ apud Heſychium: ἱείς, βάλλων, ὁ πέμπων. ἰέναι, ἀποβάλλοντα. Legendum, ἱείς, & ἱέναι. Etymologici Magni Auctor: ἐκ τοῦ ἵημι τὸ πέμπω, ὅθεν καὶ αἰνίημι, ὁ παρατατικός, ἵην· ἡ μετοχή, ἱείς, ἱέντος. Suidas: ἱείς, ἀφιείς. Sed ab hac etymologiâ ſcribendum eſt etiam cum adſpiratione Ἱήϊος, ſive Ἥϊος. Nam ſpiritum quidem habet tenuem, ſi ad alteram etymologiam refertur, ut ſit ἰήϊος, ſive ἤϊος ὁ ἰατρικός. Heſychius: ἰήϊος, ἀπαύγασμα ὁ Ἀπόλλων ἀπὸ τῆς ἀκτῖνος, καὶ τῆς ἀφέσεως· ψιλῶς δέ, ἀπὸ τῆς ἰάσεως. ἰατρὸς γὰρ ὁ θεός. Etymologici Magni Auctor: ἐστὶ οὖν τὸ ἰήϊος ἐπίθετον Ἀπόλλωνος, ὁ τοξότης· ἀπὸ τοῦ ἵημι, παρὰ τὸ ἱέναι τὰ βέλη, ὅπερ ἐστὶν ἀφιέναι. τινὲς δὲ ψιλοῦσιν· ἀπὸ ἰάσεως αὐτὸς ὁ θεός. Τὸ δέ, ἤιε Φοῖβε, κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ι γέγονεν. ὁ αὐτὸς γάρ ἐστι τῷ ἡλίῳ, ὅτι πανταχοῦ ἵησι τὴν ἀκτῖνα. Ὡς φασί, ἤιε Φοῖβε· Ἀρίσταρχος δασύνει· ἀπὸ παρὰ τὸ ἵημι ἐγένετο. ἀπὸ γὰρ τῆς ἰέσεως τῶν βελῶν ἐκλήθη ἤϊος. οἱ δὲ ψιλοῦσιν ἀπὸ τῆς ἰάσεως. ἀμεινον

medicus. Iſtiuſmodi autem vocem quatuor ſyllabarum non eſſe umquam præter exemplum, nec prorſus inuſitatam, clarè oſtendit id, quod eſt in Tragœdiâ, ἰήιον βέλος, *lamentabile telum*, & ἰήιος βοὰ, nimirum ἡ θρηνώδης, *vox lamentabilis*, ab ἰὼ, *io*, *heu*, *hei*.

CXXXVII. Quod inſuper ſcire oportet, Ἴδη, *Ida*, Didymo auctore, non modò mons eſt Troadis; ſed etiam omnis mons, ex quo circumjacentia loca licet ἰδεῖν, *videre*, *atque inſpicere*. ut & Achelous, omnis aqua, ſimiliter atque Oceanus. Eſt igitur & mons Cretæ Ida, ut alibi quoque declaratum eſt: quum ad hæc uſque tempora id nominis retineat. Vocatur enim Dorice Ἴδα, *Ida*. Itaque arbor etiam ipſa ἡ αἴγειρος, *populus*, appellationem hanc ſervat apud Naupactios, alioſque populos illorum locorum. Κονία, & κόνις, *pulvis*, idem valent apud Poëtam: ſicuti etiam ὁ κονίσαλος, *pulvis excitatus*. Verùm apud poſteriores ſcriptores ἡ κονία aliud etiam quidpiam, calcem videlicet, aut albarium opus, ſignificat, ut apertè oſtendit nomen inde compoſitum ἡ ἐλαιοκονία, *albarium ex oleo, & calce*. At verò ἡ κόνις, *lens*, parvum quoque eſt animal, quod exiguum naſcitur, veluti minutiſſimum, atque individuum granum κόνιος, *pulveris*: quo ex animali pediculi procreantur. Hujus autem declinatio nominis eſt per δ. Communiùs enim declinatur apud Ariſtotelem

Ὅτι δὲ οὐκ ἄχρηστος ποτε καὶ ἡ τοιαύτη [1] τετρασυλλαβία, δηλοῖ ἐν τῇ Τραγῳδίᾳ τὸ, [2] ἰήιον βέλος, καὶ ἰήιος βοὰ, ἡ θρηνώδης δηλαδὴ, παρὰ τὸ ἰώ.

ρλζʹ. Ἰστέον δὲ, ὅτι, [3] κατὰ Δίδυμον, Ἴδη οὐ μόνον ἡ Τρωϊκὴ, ἀλλὰ πᾶν ὄρος, ἐξ οὗ τὰ κύκλῳ ἐστὶν ἰδεῖν. ὡς καὶ Ἀχελῷος, πᾶν ὕδωρ, ὁμοίως καὶ ὠκεανός. Ἔστιν οὖν καὶ Ἴδη Κρητικὴ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη, σώζουσα μέχρι καὶ νῦν τοὔνομα. Ἴδα γὰρ καλεῖται Δωρικώτερον. Οὕτω δὲ καὶ τὸ φυτὸν ἡ αἴγειρος φυλάττει τὴν κλῆσιν ἐν τοῖς περὶ Ναύπακτον, καὶ τοὺς ἐκεῖ τόπους. Κονία δὲ, καὶ κόνις, παρὰ μὲν τῷ Ποιητῇ, ταυτὰ δύνανται, ὡς καὶ ὁ κονίσαλος. παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον [4] ἡ μὲν κονία καὶ ἄλλό τι σημαίνει, ὡς ἡ ἀπ᾽ αὐτῆς σύνθετος ἐλαιοκονία δηλοῖ. Ἡ δὴ κόνις καί τι ζωΰφιόν ἐστι μικροφυὲς, κατὰ ἄτομον κόνιν, ἀφ᾽ ἧς οἱ φθεῖρες γεννῶνται. ἧς ἡ κλίσις διὰ τοῦ δ. [5] Κόνις γὰρ κόνιδος κοινότερον παρὰ τῷ Ἀριστο- Rom. p. 501.

τοῦ δὲ, φιλεῖσθαι. τὸ γὰρ ὁ πρὸ φωνήεντος ψιλοῦται. [illegible] παρὰ τὴν ἄφεσιν τῶν βελῶν. Euſtathius ad Homericum illud, Ὥς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος lib. δ Iliad. τὸ δὲ ἰὲ, Ἀρίσταρχος [illegible], ἀπὸ τοῦ ἵεμαι [illegible], διὰ τὴν ἄφεσιν τῶν βελῶν. Ἡρωδιανὸς δὲ, καὶ οἱ περὶ Κράτητα, ψιλοῦσιν ἀπὸ τῆς ἰάσεως. [illegible] Καὶ μὴν Ἀρίσταρχος [illegible] καὶ ὁ [illegible] φωνήεντος δεῖ ψιλοῦσθαι [illegible]. Obſtare igitur foſtaſſe poterit illa regula, ne adſpiratione afficeretur ἰήιος, atque adeo ne deriuetur ἀπὸ τοῦ ἵεμαι τὸ πέμπω, quòd τὸ ι πρὸ φωνήεντος ψιλοῦται. Namque aliàs quidem ego quidem libenter ſpiritum variem pro diverſitate etymologiæ, & ſignificationis. quod etiam ſcripturæ diſcrimen adnotat Scholiaſtes Homeri: ἰὴ (ſic enim lego δασέως) [illegible] παρὰ τὴν ἄφεσιν τῶν βελῶν. ἔστι δὲ ἐπίθετον Ἀπόλλωνος. Εἴρηται δὲ κατὰ [illegible] [illegible]· ἰὲ, ἰὲ. Ἰὸς γὰρ λέγεται τὸ βέλος, παρὰ τὸ ἰέναι. Ἔστι δὲ ψιλὸν [illegible], [illegible]. οὐκ ὀρθῶς· [illegible] ἐπίθετον Παιᾶνα Ὅμηρος παραδίδωσι. Et Macrobius Saturnal. l. 1. c. 17. *Aut eadem que cognomina eiren ſingulos efficiat propriis nuncupationibus ſignant, appellantes deum ἰήιον, atque παιᾶνα. Quæ cognomina utrique effectui apta ſunt: ut ſit ἰήιος ἀπὸ τοῦ ἰᾶσθαι, idest, a ſanando, & παιὰν ἀπὸ τοῦ παύειν τὰς ἀνίας. & rurſus ἰήιος ἀπὸ τοῦ ἱέναι, idest, ab immittendo. βέλος ἐχεπευκές; & παιὰν ἀπὸ τοῦ παίειν, a feriendo. Obtinuit tamen, ut, cum ſanitatem dari ſibi precantur, ἰὴ παιὰν per η litteram enuntient, idest, medere, Paean. cum autem ἵε παιὰν per ε litteram dicunt, cum adſpiratione prioris litteræ, ſignificant, hoc dici in aliquem adverſâ precatione, βάλλε παιὰν, idest, immitte feriendo.* Unde & variè apud Suidam a me ſcribitur ἰήιος, & ἰήιος, pro duplici hujus vocis ſignificatu. Ἰήιος, ὁ ὀξέως, ὁ Ἀπόλλων, [illegible] Φοῖβε. &, Ἰήιος γὰρ ὁ Ἀπόλλων, [illegible] λοιμῶν ἀναφέρεται. Priori loco Ἰήιος Apollo, δασέως, ὁ [illegible], veluti ἀπὸ τοῦ ἱέναι. Altero Ἰήιος Apollo, ψιλῶς, ὁ [illegible], tamquam ἀπὸ τοῦ ἰᾶσθαι. Minus bene, meo quidem judicio, utrobique, ſine ullâ ſpiritus differentiâ, Ἰήιος in vulgatis Suidæ editionibus. Attamen fortaſſe apud Sophoclem in Oedipo Tyranno nulla hæc facienda eſt ſcripturæ, atque adeò ſignificatûs, differentia in τῷ, Ἰήιε Δάλιε Παιὰν· itemque in τῷ, ἰήιος [illegible]. ut neque hanc differentiam agnoviſſe videtur vetus Sophoclis Scholiaſtes, ex quo Suidas verba illa deſcripſit: Ἰήιε, [illegible] γενομένου. ἢ τῶν λοιμικῶν. Ἰήιος γὰρ ὁ Ἀπόλλων, [illegible] λοιμῶν ἀναφέρεται. ὁ [illegible], καὶ Ἀρτέμιδος. αἱ δὲ γυναῖκες ἐν τῇ ἀνάγκῃ τῶν [illegible] [illegible], τῶν θρηνητικῶν. Verum, quum Suidas Lexicon ſuum ex variis conſarcinavit, aliter accipere videatur τὸ ἰήιος Ἀπόλλων ὁ ὀξέως, & ab aliâ etymologiâ, atque τὸ ἰήιος Ἀπόλλων, [illegible] λοιμῶν ἀναφέρεται, quaſi qui ſcilicet vim habeat medendi; mihi non dubium, quin apud Suidam primi loco Ἰήιος δασέως, poſteriori Ἰήιος ψιλῶς, ſit ſcribendum. Sic Ἰήλεμος, Etymologo quidem auctore, [illegible] Ἀπόλλωνος λέγεται, δασύνεται, ἀπὸ τῆς ἰάσεως, ὅ ἐστι, [illegible] τῶν βελῶν· ὅτι δὲ τοῦ θρήνου, ψιλοῦται. Homericum porro eſt τὸ Ἰήιε Φοῖβε, quod citat Suidas. Quòd enim Homerus ſcribat, ἰὲ, id ſanè eſt, ut dicimus, per ſphæreſin. *Politus*.

1. τετρασυλλαβία) l. τετρασυλλαβία. Non eſſe hanc τετρασυλλαβίαν ἄχρηστον, oſtendit, præter alia, illud Sophoclis in Oedipo Tyranno:

Ἰήιε Δάλιε Παιάν.

Ubi hæc Scholiaſtes: [illegible] Ἰήιος, [illegible] Ἀπόλλωνα [illegible] οἱ παιᾶνες, [illegible] ὁ Ἀπόλλων Ἰήιος, ὡς ὑπὸ [illegible] ὑμνούμενος. Politus.

2. ἰήιον βέλος, καὶ ἰήιος βοὰ, ἡ θρηνώδης δηλαδὴ) ἰήιος [illegible] Sophocles in Oedipo Tyranno, ut aliqui ſanè explicant, τὰς θρηνητικάς. Sophocles:

[illegible]

ἰήιοι κτύπων ἀνίχουσι

γυναῖκες.

Heſychius: ἰήιας (corruptè vulgò ἰήιας) [illegible], τὰς κατὰ τὸν [illegible], ἐν ᾧ [illegible] διὰ τὰς [illegible], καὶ τὰς [illegible]. τινὲς δὲ τὰς θρηνητικὰς, ἀπὸ τοῦ ἰηλέμου. Σοφοκλῆς Οἰδίποδι τυράννῳ. Quod eſt in libris editis, τὰς θρηνητικὰς [illegible], ita corrigunt, ut pro τινὰς quidam faciant τινὲς, alii [illegible], Henricus Stephanus [illegible]. Ego omnino deleo τὸ τινὰς, quippe quod irrepſerit, ut puto, ex librarii incuriâ, qui duas poſtremas ſyllabas τοῦ θρηνητικὰς, ſcilicet τὸ κὰς, ſcribendo iteraverint. Unde alii poſtea pro poſtremis τινὰς fuerit legeſcant alias. Ἰηίας, quas Sophocles dicit [illegible], ſcribit Heſychius intelligi, & explicari a quibusdam τὰς θρηνητικάς. Similiter Scholiaſta Sophoclis: αἱ δὲ ἰήιοι, τῶν θρηνητικῶν. Politus.

3. κατὰ Δίδυμον) Vetuſta in Homerum Scholia, quæ Didymi nomine circumferuntur: Ἴδη δὲ, ὄρος [illegible] Τροίας. Ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα Ἴδη τῆς Κρήτης, ἀπὸ τῆς [illegible] τοῦ Διὸς [illegible]. Δίδυμος δὲ πᾶν τὸ ὄρος Ἴδας λέγει, ἀπὸ τοῦ δύνασθαι [illegible], καὶ [illegible]. De Homericorum horum Scholiorum in Iliadem auctore obiter hic moneo, [illegible] in lucem prodiiſſe, cum primùm formis excuſus fuit Romæ anno MDXVII. ubi idem ipſe in limine inducitur ita lectorem ſuum alloquens: *Homeri interpres pervetuſtus, infinitis propemodum, malignitate temporum, laceratus plagis, Medicum olim Quirinalis, nunc Caballini montis gymnaſium adii; ibique haud parvo negotio in integrum reſtitutus, purus atratuſque, ac multis fontibus auctus, auxilio fœcundiſſimo chalcographorum artis beneficio, in lucem prodeo, parentis generoſa ſtudiorum profeſſionis penetralia reſerans. Debes id quoque, lector candide, Leoni Decimo Pontifici Maximo, cujus providentiâ, ac benignitate gymnaſium nuper inſtitutum viget; ſongiſque bona eſtimationis præbens, bona ſtudioſis perquam liberaliter impertitus.* Etymologiam autem illam τῆς Ἴδης, cujus auctor fertur Didymus, approbat etiam Etymologus: Ἴδη, ὄρος ἐστὶν ὑψηλόν. γίνεται ἀπὸ τοῦ ἰδεῖν. ὅθεν ἐστὶν ἅπαντα θεωρεῖν τὰ [illegible]. Politus.

Sic σκοπιὰ dictum ἀπὸ τοῦ σκοπεῖν, quemadmodum *ſpecula* a *ſpeciendo*. Salvinus.

4. ἡ μὲν κονία καὶ ἄλλό τι σημαίνει) Apud D. Matthæum in Evangelio hypocritæ dicuntur τάφοι κεκονιαμένοι, *ſepulcra dealbata*. Salvinus.

5. Κόνις γὰρ κόνιδος κοινότερον παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει) Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 5. c. 31. [illegible] ἄτομον [illegible] μὲν μή ἐστι, [illegible] ζῴοις, οἷον οἱ [illegible] φθεῖρες, [illegible], ἐκ μὲν τῆς ὀχείας [illegible] τὰς [illegible] κόνιδας· ἐκ δὲ τούτων [illegible] οὐδὲν γίνεται ζῷον. Neque Ariſtoteles, quidquam aliud pediculorum rurſus ex lendibus ſcit, contra atque affirmat hic Euſtathius. Sed Ariſtoteles fallitur. *Politus*.

Digitized by Google

στολή,[1] πρὸς διαστολὴν τῆς ἑτέρας κόνιος, ὅ ἐστι, τοῦ κονιορτοῦ. Εἱαμενὴ δὲ,[2] ὑγρὸς, καὶ βοτανώδης τόπος,[3] παρὰ τὸ ἕω τὸ ἀναδίδωμι·[4] ὅπου συχνὴ ἀναδίδοται πόα. ἢ καὶ ἄλλως, ὁ ὑγρὸς,[5] παρὰ τὸ ῥέω. ἵνα ᾖ ῥεαμενή. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι, ὥσπερ κατὰ μετοχήν τινα παράγωγον λέγεται[6] ὀξυτόνως ἡ δεξαμενὴ, οὕτω καὶ ἡ εἱαμενή. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα. οἷον, ὁ Τισαμενὸς κύριον, καὶ ὁ Σωζομενὸς,[7] καὶ πόλεις[8] αἱ Κλαζομεναὶ, καὶ τόπος Βοιώτιος αἱ Ἀλαλκομεναί. Μέγα δὲ ἕλος ὑποτίθεται, ἵνα πιθανὸς εἴη ὁ περὶ τῆς ῥηθείσης αἰγείρου λόγος. Τοῦ δὲ πεφύκει, οὐκ ἔστι κυριωτέρα ἐνταῦθα λέξις. ἐξ οὗ καὶ εὐφυέα που πτελέαν ἐρεῖ, ἄλλον τρόπον,[9] ἤπερ Εὐριπίδης ἔφη εὐφυὲς πρόσωπον, ὡς καὶ προδεδήλωται. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι ἐνταῦθα Ἰωνικῶς τε ἔφρασεν ὁ Ποιητὴς ἐν τῷ πεφύασι, καὶ κοινότερον ἐν τῷ πεφύκει.

ρλή. Ἐν τούτοις δὲ ἰστέον καὶ, ὡς ἐπί τινος πρὸ ὥρας τελευτήσαντος,[10] οἰκεῖον ῥηθῆναι τὸ, οὐδὲ τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε. μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν ἔπλετο. Λέγει δὲ[11] θρέπτρα, τὰ τροφεῖα, ἐκ τοῦ[12] θρεπτήρια, κατὰ συγκοπήν. ὡς λυτήρια λύτρα. σωτήρια σῶστρα. Τοιοῦτον δέ τινος λύσει καὶ τὸ σκῆπτρον, καὶ τὸ βάκτρον, καὶ τὸ ἐπίσωτρον, καὶ τὸ κάτοπτρον, καὶ τὸ πλῆκτρον, καὶ[13] τὸ βλῆτρον, καὶ τὸ μετὰ τοῦ σ', ἀμφίβληστρον· ἤδη δὲ καὶ τὸ προδηλωθὲν ῥόπτρον, οὗ χρῆσις καὶ παρ' Εὐριπίδῃ. ὃ δηλοῖ οὐ μόνον εἶδός τι ξίφους, καὶ πάγης, κατὰ τὸ, δίκης[14] ἔπαισεν αὐτὸν ῥόπτρον· ἀλ-

telem κόνις, κόνιος, *leus*, *lendis*, ad diſtinctionem τῆς κόνιος alterius generis, hoc eſt, pulveris. Εἱαμενὴ, *pratum*, *ſeu viretum*, irriguus, & herboſus locus, a verbo ἕω, quod ſignificat emitto, ſeu produco: ubi copioſa herba producitur. Aut etiam aliter, locus humectus, & aquoſus, a verbo ῥέω, *fluo*. ita ut ſit ῥεαμενή. Quod etiam eſt ſciendum, ſicuti, participii cujuſdam inſtar per paragogen, cum accentu acuto in ultimâ ſyllabâ, dicitur ἡ δεξαμενὴ, *receptaculum*, *ciſterna*, *conceptaculum aquarum*; ſic etiam ἡ εἱαμενὴ, *locus humectus*, *& uliginoſus*. Quin & alia ſunt hujuſcemodi, ut ὁ Τισαμενὸς, *Tiſamenus*, nomen proprium viri, & ὁ Σωζομενὸς, *Sozomenus*, & urbs αἱ Κλαζομεναὶ, *Clazomenæ*, & Bœotiæ locus, αἱ Ἀλαλκομεναὶ, *Alalcomena*. Palos autem magna ſtatuitur, veriſimilis ut hæc ſit de populo illâ, quam diximus, narratio. Verbo illo πεφύκει, *nata eſt*, *ſuccrevit*, non eſt ſanè verbum aliud huc magis aptum, atque accommodatum. ex quo etiam dicit poſtea alicubi εὐφυέα πτελέαν, *benè natam*, *& ſuccreſcentem ulmum*, alio prorſus modo, atque Euripides vocaverit εὐφυὲς πρόσωπον, *ad ſpeciem pulchritudinis factum a naturâ vultum*, *bene a naturâ conformatum*, *formoſum*, ut ſupra eſt declaratum. Vide verò, ut hoc loci tum Jonicè locutus eſt Poëta verbo illo πεφύασι, *nati ſunt*, *atque creverunt*, tum ex uſu linguæ communis, altero illo verbo πεφύκει, *nata eſt*.

CXXXVIII. Atque hîc etiam ſciendum, de uno aliquo, qui ante tempus ex hac vitâ deceſſerit, appoſitum dictu eſſe illud: οὐδὲ τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε. μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν ἔπλετο. *Neque parentibus nutricia ſuis reddidit. brevis enim ei ætas fuit*. Θρέπτρα, *nutricia*, ipſa dicit alimenta, præmia nutricationis, & alitûs, quæ educatoribus ab alumnis, mercedis loco, rependuntur, per ſyncopen ex θρεπτήρια. ut λυτήρια, *pretia redimendorum captivorum*, dicta ſunt λύτρα· & σωτήρια, *ſoteria*, *munera*, *atque præmia ob ſalutem ſervatam*, σῶστρα. Hujuſce etiam exempli τὸ σκῆπτρον, *ſceptrum*, τὸ βάκτρον, *baculus*, τὸ ἐπίσωτρον, *ferramentum cingens rotam*, τὸ κάτοπτρον, *ſpeculum*, τὸ πλῆκτρον, *plectrum*, *ſeu inſtrumentum*, *quo quid percutitur*, *aut pulſatur*, τὸ βλῆτρον, *clavus ferreus*, *ſeu peſſulus*, itemque τὸ ἀμφίβληστρον cum τῷ σ', *genus retis*, *ſeu retejaculum*: jam verò etiam τὸ ῥόπτρον, quòd ſupra expoſitum eſt: cujus quidem vocabuli exemplum apud Euripidem. quod non genus modò enſis, ac retis, ſeu laquei, ſignificat, ſecundùm illud: δίκης ἔπαισεν αὐτὸν ῥόπτρον.

Dicet

1. πρὸς διαστολὴν τῆς ἑτέρας κόνιος) Alia eſt differentia apud Ammonium: Κόνις, καὶ κονὶς διαφέρει. τὸ μὲν λεπτότατον τῆς γῆς κονὶς ὀξύνεται· τὸ δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γινόμενον φθειρῶδες βαρύνεται. Polit.

2. ὑγρὸς, καὶ βοτανώδης τόπος) Etymologici Magni Auctor: εἱαμενὴ σημαίνει τὸ κάθυγρον, καὶ σύμφυτον τόπον. Scholiaſta Apollonii: εἱαμενὰς δὲ λέγει τοὺς καθύγρους τόπους. Suidas: εἱαμενη, ὁ κάθυγρος τόπος. Polit.

3. παρὰ τὸ ἕω τὸ ἀναδίδωμι) ab hac etymologiâ adſpiranda ἡ εἱαμενή. at apud Apollonium lib. 2.

Οὔρεα βαθυρρείοντος ἐφ' εἱαμεναῖς Ὑπίοιο.

Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὴν ἴαν, ὃ σημαίνει τὴν ἀναδοσιν, γέγονεν ἰαμενή· καὶ πλεονασμῷ τοῦ ἰ, καὶ ἀποβολῇ τοῦ α', εἱαμενή. Politus.

4. ὅπου συχνὴ ἀναδίδοται πόα) ὅπου πόα φύεται πολλὴ ἀναβλύοντος. Polit.

5. παρὰ τὸ ῥέω) ῥεαμενή, καὶ ῥεαμενὴ· καὶ ἀποβολῇ τοῦ ῥ, εἱαμενή. Ab hac etymologiâ tenuatur ἡ εἱαμενή. Polit.

6. ὀξυτόνως ἡ δεξαμενὴ, οὕτω καὶ ἡ εἱαμενή) Etymologus: ὀξύτονα, δεξαμενή, εἱαμενή. Suidæ tamen εἱαμένη, βαρυτόνως. Polit.

Αι. *conſederunt*. εἱαμενή. forte quaſi *ſubſidens regio*, ideſt, cava, humilis, at ſunt irrigua, humida, uliginoſa loca. quemadmodum δεξαμενή. ſupple χώρα. *recipiens locus*, ideſt, ciſterna aquæ pluviæ receptrix. *Salvinus*.

7. καὶ πόλεις) f. καὶ πόλις. Polit.

8. αἱ Κλαζομεναὶ) ideſt, *prærupta*. Ἀλαλκομεναὶ, fortaſſe, *munita*. Salvin.

9. ἤπερ Εὐριπίδης ἔφη εὐφυὲς πρόσωπον) Euſtathius ſupra pag. 993. Τὸ δὲ παρ' Εὐριπίδῃ εὐφυὲς πρόσωπον, κατὰ τὰς εὐφυὰς ἐρρέθη μηρούς τε τὸ καθ' Ὅμηρον φυές. Polit.

10. οἰκεῖον ῥηθῆναι τὸ, οὐδὲ τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε) Val. Flaccus lib 6.

Immoritur primævus Helix (nec reddita charo
Nutrimenta patri) brevibus præceptus in annis.

Nicolaus hic Heinſius divinabat, *brevibus præcepta ſub annis*. Sed omnino melius, quod ex veteri codice reſtitutum fuit a Carrione: *brevibus præreptus in annis*. Sic enim melius reſpondet illi Homerico: μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν ἔπλετο. Libri prius editi legebant, *primis præreptus in annis*. quod minus placet: præſertim quum præcedat τὸ *primævus*. Politus.

11. θρέπτρα) θρέπτα etiam alii. Sed lege θρέπτρα, ut alibi ipſe Euſtathius. Sic λύτρα, σῶστρα, aliaque hujuſcemodi. Polit. Quæ hic Euſtathius commemorat. unde videtur is quoque legiſſe θρέπτρα. Ceterùm euphoniæ gratiâ dicitur σκηπτοῦχος pro σκηπτροῦχος. & *fruſtum* panis, pro *fruſtrum*. Salvinus.

12. θρεπτήρια) *Nutricia*, ideſt, θρέπτρα, τροφεῖα, titulus Sylvæ Politiani de' Poëtis. *Soteria*, titulus carminis Statii, ob receptam ſalutem. *Salvin.*

13. τὸ βλῆτρον) peſſulus, ἀπὸ τοῦ ἐμβάλλεσθαι. ἀμφίβληστρον, *retejaculum*, ἀπὸ τοῦ ἀμφιβάλλεσθαι. Salvin.

14. ἔπαισεν) lege, ἔπαισε. Euſtathius ad lib. γ' pag. 829. Καὶ ῥόπτρα δὲ, φησὶν (ὁ Εὐριπίδης) δίκης ἔπαισέ τινα. ἤγουν θεῖον τιμωρίαν, ὡς ἀπὸ τοῦ ῥόπτρου. Polit.

Dicet eum percuſſit gladius; ſed etiam annulum oſtii, ſeu marculum; nec non ῥόπαλον, *clavam*, tamquam a verbo ῥέπω, *repo*, *vergo*, *propendeo*. unde etiam ἡ καλαῦροψ, *pedum*, *ſeu virga in ſumma repanda*. Μινυνθάδιος autem etiam nunc, parvus atque exiguus intelligitur, ex μίνυνθα, quod ſignificat rarò, pauculis vicibus, paucies. Αἰών, *ævum*, menſura eſt vitæ humanæ. qua ſignificatione Herodotus τελευτῆσαι τὸν αἰῶνα, *terminare ævum*, *ſeu finem ævo imponere*, dicit mori. Itemque Sopbocles hominis vitam, τὸν ἀεὶ βίοτον, *æviternam*, *ſeu diuturnam vitam*, appellat. Tale apud eum etiam illud: τὸν εἰσαεὶ λαπλατίσει χρόνον; *perpetuo vitæ tempore prædabitur?* quouſque videlicet vixerit. Neque verò virili tantùm genere; ſed & muliebri, ferè apud Tragicos, dicitur illa ipſa vox αἰών, *ævum*, *vita*, *vitæ ævum*. ut σκοτίαν αἰῶνα. *obſcurum vitæ ævum*.

CXXXIX. Sciendum autem eſt, verba illa: οὐδὲ τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε. *Neque parentibus nutricia ſuis reddidit*; ſatis obſcuritatis, atque ambiguitatis habitura fuiſſe, ſi ipſa per ſe tantùm poſita fuiſſent. Qui enim impius eſt, ac neſarius in parentes ſuos, ipſe etiam dici poteſt gratiam parentibus ſuis pro nutricationis, atque alituræ beneficio minimè omnium retuliſſe. Ad hæc, ſciendum, in hac populi ejus, quam diximus, comparatione, multarum rerum doctrinâ eruditum fieri ab Homero auditorem: quippe quòd non ſolùm ejus arboris naturam narrando explicet, quam levem eſſe oſtendit, atque a ramis nudam, ut dictum eſt; ſed etiam ob hanc ipſam cauſſam, utilem eam eſſe affirmet atque accommodatam currui ad orbem rotarum. Faciliùs namque ligna levia, ramorumque expertia in arcuatam hujuſcemodi figuram incurvantur. Sic igitur de populo illâ narrat: quam carpentarius vir rutilanti ferro excidit, ut orbile ad pulchrum currum inflecteret, ac curvaret. Ubi ἴτυν, ipſum dicit orbile, ἀπὸ τοῦ ἰέναι, hoc eſt, περιϊέναι, *ex eo*, *quòd eat*, *hoc eſt*, *circumeat*, atque circumagatur. Docet etiam in hac iſtâ comparatione, ne hanc ipſam quidem arborem, viridem eſſe tranſportandam; ſed tamdiu eſſe exſpectandum, donec ea areſcat. Ligna enim arida, tranſportatu ſunt faciliora. Subdit igitur hæc verba: & illa quidem ad fluvii ripas jacet, dum areſcat. Sic per tranſennam Poëta ſuo ipſius carmini ea quoque inſerit, quæ præclarè, ac ſpecioſè dicta, apud Heſiodum occurrunt. Porro autem τὸ ἁρματοπηγὸς, *carpentarius*, *is*, *qui carpenta*, *ſeu currus compingit*, *ac fabricatur*, pertinet, atque confert ad id, quod alibi dicitur a Poëta, κολλητὸν ἅρμα & εὔπηκτον. *currus*,

ἀλλὰ καὶ θύρας ἐπίσπαστρον, καὶ ῥόπαλον δὲ, ὡς ἀπὸ τοῦ ῥέπειν, [1] ὅθεν καὶ ἡ καλαῦροψ. [2] Μινυνθάδιος δὲ καὶ νῦν, ὁ ὀλίγος, ἐκ τοῦ [3] μίνυνθα, ὃ δηλοῖ τὸ ὀλιγάκις. [4] Αἰὼν δὲ τὸ μέτρον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, καθ' ὃ σημαινόμενον καὶ Ἡρόδοτος τελευτῆσαι τὸν αἰῶνά φησι, τὸ θανεῖν. [5] καὶ Σοφοκλῆς δὲ ζωὴν ἀνθρώπου, τὸν ἀεὶ βίοτον φησί. Τοιοῦτον δὲ παρ' αὐτῷ καὶ τὸ, [6] τὸν εἰσαεὶ λαπλατίσει χρόνον; [7] ἤγουν ἕως οὗ ζῇ. Οὐ μόνον δὲ ἀρσενικῶς, ἀλλὰ καὶ [8] θηλυκῶς ὁ ῥηθεὶς αἰὼν λέγεται Τραγικώτερον. οἷον, σκοτίαν αἰῶνα.

ρλθ'. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ, οὐδὲ τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκεν, εἴπερ αὐτὸ καθ' αὑτὸ μόνον ἔκειτο, ἀσαφῶς ἂν εἶχε. [9] Λέγοιτο γὰρ ἂν καὶ ὁ τοῖς γειναμένοις ἀθέμιστος, μὴ ἀποδοῦναι θρέπτρα τοῖς τεκοῦσιν αὐτόν. Ἔτι ἰστέον καὶ, ὡς πολυμαθῆ τὸν ἀκροατὴν ὁ Ὅμηρος ποιῶν καὶ ἐν τῇ τῆς εἰρημένης αἰγείρου παραβολῇ, οὐ μόνον τὴν αὐτῆς φύσιν ἱστόρησεν, ὅτι λεία, καὶ ἄοζος, ὡς εἴρηται, ἀλλὰ λέγει καὶ, ὅτι, δι' αὐτὰ ταῦτα, εἰς ἅρματος περιφέρειαν χρησιμεύει. ῥᾷον γὰρ εἰς τοιαύτην ἁψῖδα κάμπτοιντο τὰ λεῖα, καὶ ἄοζα. Φησὶ γοῦν· ἣν ἁρματοπηγὸς ἀνὴρ αἴθωνι σιδήρῳ ἐξέταμεν, ὄφρα ἴτυν κάμψῃ περικαλλέϊ δίφρῳ. Ἴτυν δὲ λέγει, τὴν περιφέρειαν, [10] ἀπὸ τοῦ ἰέναι, ὅ ἐστι περιϊέναι, καὶ περιάγεσθαι. Διδάσκει δὲ ἐν τῇ παραβολῇ ταύτῃ, καὶ ὅτι οὐ χλωρὰν μετακομιστέον οὐδὲ τὴν τοιαύτην ὕλην, ἀλλ' ἐατέον ἀφαυανθῆναι αὐτήν, [11] εὐμετακομιστότερον γὰρ τὸ ξηρόν. Φησὶν οὖν· ἡ μὲν ἀζομένη κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας. Οὕτως ἐν παρέργῳ καὶ τὰ παρὰ Ἡσιόδῳ σεμνὰ ὁ Ποιητὴς τῇ οἰκείᾳ ποιήσει ἐνσπείρει. Τὸ δὲ ἁρματοπηγὸς, συντελεῖ εἰς τὸ, κολλητὸν ἅρμα, καὶ εὔπηκτον, ὡς

1. ὅθεν καὶ ἡ καλαῦροψ) παρὰ τὸ ῥέπειν τὸ κῶλον εἰς τὸ μέσον, ἐν ᾧ ἐστι παχύ. Etymologus. *Polit.*

2. Μινυνθάδιος) ὁ ὀλιγοχρόνιος, per paragogen ex μίνυνθα. Polit.

3. μίνυνθα) ἐπ' ὀλίγῳ χρόνῳ. Polit.

4. Αἰὼν δὲ τὸ μέτρον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς) Hom. Il. lib. ι' ἐκεῖνοί μοι καὶ λίποι αἰὼν Ἐν πόλει ὑμετέρῃ. Eſt hic αἰὼν ὁ τῆς ἀνθρώπου βίος. Polit.

5. καὶ Σοφοκλῆς δὲ ζωὴν ἀνθρώπου, τὸν ἀεὶ βίοτον φησι) Sophocles τὸν αἰεὶ, in Oedipo Coloneo:

ὡς λιλαιομένῳ
πάντα τὸν αἰεὶ βίοτον ξυνεῖναι.

Τὸν αἰεὶ βίοτον vetus Scholiaſta exponit τὸ μακρὸν γῆρας, ἢ τὴν μακρὰν ζωήν. Unde Henricus Stephanus mendoſum putat ad, quod ex hoc, ut videtur, Scholiaſtâ legitur apud Suidam: τὸ μακρὸν γῆρας τῆς ζωῆς. perinde quaſi pro τῆς ζωῆς legendum ſit, ἢ τὴν ζωήν. quod ego tamen non facilè admiſerim: quia ſolent Grammatici, atque interpretes Græci ſcriba, quæ ab aliis mutoantur, arbitratu ſuo inſertere, atque immovere. *Politus.*

Μακρὸν γῆρας, ἢ τὴν ζωήν. ideſt, μακρόν. Ἀεί, vel αἰεὶ legatur, in verſu permultùm refert. nam illo modo prima brevis, hoc longa. Quòd niſi vulgò editum eſſet apud Sophoclem αἰεὶ, ſed ἀεί, jambus ſibi minimè conſtaret. *Salvinus.*

6. τὸν εἰσαεὶ λαπλατίσει χρόνον;) Sophocles in Ajace:

ἃ τὸν εἰσαεὶ
λαπλατίσει χρόνον;

Notat ibi Scholiaſta diſcrimen τοῦ ἀεὶ, & τοῦ εἰσαεί. Τὸ ἀεὶ λέγεται ἐπὶ ἐνεστῶτος, καὶ παρεληλυθότος, καὶ μέλλοντος· τὸ δὲ εἰσαεί, ἐπὶ τοῦ μέλλοντος. Politus.

7. ἤγουν ἕως οὗ ζῇ) ὅλον κατὰ τὸν ἑξῆς χρόνον πάντα. Polit.

8. θηλυκῶς ὁ ῥηθεὶς αἰὼν λέγεται Τραγικώτερον) Id alibi Euſtathius dicit eſſe Jonicum, nempe ad illud Homericum lib. χ' Iliad. αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῇς. ubi hæc Euſtathius: αἰῶνα δὲ καὶ ἐνταῦθα, τὴν ἀνθρωπίνην ἔφη ζωήν, καὶ τὸν κατ' αὐτὴν χρόνον κατὰ γένος θηλυκὸν Ἰωνικῶς, ὡς δηλοῖ τὸ φίλης αἰῶνος. Scilicet vult Euſtathius, Jonicum eſſe, θηλυκῶς proferre τὸ αἰωνικόν. Quod & Atticum dicit Johannes Diaconus ad illud Heſiodi in Herculis Clypeo:

Εὖτ' ἂν δὴ Κύκνον γλυκερῆς αἰῶνος ἀμέρσῃς.

Τὸ προφέρειν τὸ ἀρσενικὸν γένει θηλυκῶς, Ἀττικόν ἐστιν, ὡς ἐνταῦθα γλυκερῆς αἰῶνος. Politus.

9. Λέγοιτο γὰρ ἂν καὶ τοῖς γειναμένοις ἀθέμιστος, μὴ ἀποδοῦναι θρέπτρα) Quales illi apud Heſiodum

Σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἰδότες· οὐδέ μὲν οἵγε
Γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν,
Χειροδίκαι. Politus.

10. ἀπὸ τοῦ ἰέναι) Etymologus: ἴτυς, ὁ περιφέρεια τοῦ ἅρματος. ἢ τοῦ τροχοῦ ἀπὸ τοῦ ἰέναι, Politus.

11. εὐμετακομιστότερον) l. εὐμετακομιστότερον. Polit.

Vel εὐμετακομιστότερον, portatu facilius. Salvin.

Emendationi meæ favet Frobenius, *Polit.*

ὡς ἐν ἄλλοις λέγεται ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ. Ἐν τῷ, Τοῖον ἄρ' Ἀνθεμίδην Σιμοείσιον ἐξενάριξεν Αἴας, συγκέκοπται, ὡς καὶ προερρέθη, τὸ πατρωνυμικόν. ¹ ἔδει γὰρ Ἀνθεμιωνίδην εἰπεῖν· ἐπεὶ Ἀνθεμίωνος υἱὸς ὁ Σιμοείσιος πρὸ βραχέων ἱστόρηται. Εἰ δὲ τυχὸν καὶ Ἄνθεμος τρισυλλάβως ὁ πατὴρ ἐκαλεῖτο, λέγοιτ' ἂν ὀρθῶς Ἀνθεμίδης ὁ ἐξ αὐτοῦ. Διὸ καὶ προσφυές, τὸν ἐκ πατρὸς ἀνθηρωνύμου, θαλερὸν ῥηθῆναι ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ, ὡς καὶ αὐτὸ προέκκειται.

rus conglutinatus, & bene compactus. His in verbis: Τοῖον ἄρ' Ἀνθεμίδην Σιμοείσιον ἐξενάριξεν Αἴας. *Talem ſanè Anthemidem Simoiſium occidit Ajax:* factum eſt per ſyncopen, ut ſupra etiam notatum eſt, nomen illud patronymicum. Oportebat namque dicere Ἀνθεμιωνίδην, *Anthemionidem:* quoniam Simoiſius, ut paullò ante traditum eſt, filius fuit Ἀνθεμίωνος, *Anthemionis.* Quòd ſi forte etiam Ἄνθεμος, *Anthemus,* tribus ſyllabis pater vocaretur; rectè filius ejus diceretur Ἀνθεμίδης, *Anthemides.* Quocirca conſentaneum illud, ac congruens fuit, ut, cujus pater nomine ſuo flores repræſentaret, atque exprimeret, ipſe a Poëta θαλερός, *viridis,* appellaretur, ut ſupra pariter eſt expoſitum.

Baſ. p. 383. Τοῦ δ' Ὀδυσεὺς μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ·
Rom. p. 502. Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰών, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Ἀμφὶ ἓ παπτήνας. ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο,
Ἀνδρὸς ἀκοντίσαντος. ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκεν,
Ἀλλ' υἱὸν Πριάμοιο νόθον βάλε Δημοκόωντα,
Ὅς οἱ Ἀβυδόθεν ἦλθε παρ' ἵππων ὠκειάων.
Τόν ῥ' Ὀδυσεὺς ἑτάροιο χολωσάμενος, βάλε δουρὶ
Κόρσην. ἡ δ' ἑτέροιο διὰ κροτάφοιο πέρησεν
Αἰχμὴ χαλκείη, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι, καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς.
Ἴθυσαν δὲ πολὺ προτέρω· νεμέσησε δ' Ἀπόλλων,
Περγάμου ἐκκατιδών· Τρώεσσι δὲ κέκλετ' ἀΰσας·
Ὄρνυσθ', ἱππόδαμοι Τρῶες, μηδ' εἴκετε χάρμης
Ἀργείοις· ἐπεὶ οὔ σφι λίθος χρὼς, οὐδὲ σίδηρος,
Χαλκὸν ἀνασχέσθαι ταμεσίχροα βαλλομένοισιν.
³ Οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλεὺς, Θέτιδος πάϊς ἠϋκόμοιο,
Μάρναται, ἀλλ' ἐπὶ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα πέσσει.

Ejus verò interfecto, Ulyſſes valde in animo eſt iratus;
Prodiitque per anteſignanos armatus coruſco ære;
Et, quum propius acceſſiſſet, ſtetit, haſtamque ſplendentem emiſit,
Circum ſe undique colluſtrans. At Trojani retroceſſerunt,
Viro jaculante. Ille verò non irritum telum miſit;
Sed filium Priami nothum percuſſit Democoontem,
Qui ei ab Abydo ab equabus velocibus venerat.
Hunc Ulyſſes, ob ſocium iratus, haſtâ percuſſit
In tempore, & per alterum tempus penetravit
Cuſpis ærea: illiuſque oculos tenebræ cooperuerunt.
Sonitum porrò dedit cadens, ſonueruntque ſuper ipſum arma:
Retroceſſeruntque anteſignani, & illuſtris Hector.
Argivi contra valde clamabant, trahebantque cadavera,
Progreſſique ſunt multò longius. At indignatus eſt Apollo,
Ex Pergamo deſpiciens, Trojanoſque adhortatus eſt inclamans:
Irruite, equites Trojani, neque cedite pugnâ
Argivis: quoniam non ipſis lapis corpus, neque ferrum,
Æs ut ſuſtineant incidens corpora percuſſis.
Non utique, non Achilles, Thetidis perpulchræ filius,
Pugnat; ſed ad naves moleſtam animo iram coquit.

ρμ'. Ἐν τῷ, Τρῶες κεκάδοντο, ἀνδρὸς ἀκοντίσαντος, τοῦ Ὀδυσσέως δηλαδή, ἄνδρα τὸν ἀνδρεῖον λέγει. Τὸ δὲ ἀκοντίσαι, καὶ βέλος ἀφεῖναι εἴποι τις ἄν. Ἐπάγει γοῦν· ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκε. ⁴ Βέλος γὰρ ἐνταῦθα, τὸ δόρυ, ὡς μήκοθεν ἀφεθέν. Τὸ δὲ κεκάδοντο, ἐκ τοῦ χάζω τὸ ὑποχωρῶ ἐστὶ μέσος δεύτερος ἀόριστος. οὗ τὸ μὲν κοινόν, ἐχάδοντο· τὸ δὲ Ἰωνικόν, ⁵ τροπῇ τοῦ ψιλοῦ εἰς δασύ, καὶ συνήθει ἀναδιπλασιασμῷ, κεκάδοντο. ὁποῖόν τι, ὡς προδεδήλωται, ⁶ καὶ ἐπὶ τοῦ τετύκοντο γίνεται, ἀπὸ τοῦ ἐτυχόμην δευτέρου ἀορίστου. Τὸ δὲ ἅλιον, ὡς δασυνόμενον, ἀπὸ τοῦ ἅλς ἁλὸς γίνεται, καὶ δηλοῖ τὸ ἀσυντελές. καὶ ἡ θάλασσα γὰρ, ἀσυντελὴς ⁷ τοῖς γε πιεῖν ἐθέλουσιν. ⁸ Τετραχῶς ἡ παιδοποιΐα παρ' Ὁμήρῳ. Οἱ

μὲν

CXL. Hoc loci: Τρῶες κεκάδοντο, ἀνδρὸς ἀκοντίσαντος, *Trojani retroceſſerunt, viro jaculante,* Ulyſſe nimirum: ἄνδρα, *virum,* fortem intelligit, ac præditum robore virili. Quod autem dicit ἀκοντίσαι, *jaculari, jaculum, ſeu telum, intorquere,* alter quiſquam dixerit βέλος ἀφεῖναι, *telum emittere, miſſilem haſtam jacere.* Quippe ſubjungit: ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκε. *Neque ille irritum telum miſit.* Namque βέλος, *jaculum, ſeu telum,* haſta hîc intelligitur, quippe quæ eminus emittatur. Τὸ κεκάδοντο, *ceſſerunt, retroceſſerunt,* Aoriſtus eſt ſecundus Medius, ex χάζω, quod ſignificat cedo, ſeu recedo. Communiter dicitur ἐχάδοντο, *receſſerunt.* Sed Jonicè, mutatione adſpiratæ in tenuem, hujuſque, ut moris eſt, reduplicatione, κεκάδοντο. Similiter atque fit, quemadmodum ſupra declaratum eſt, in τῷ τετύκοντο, *ſtruxerunt, paraverunt,* ex Aoriſto ſecundo, ἐτυχόμην, *ſtruxi, paravi.* Τὸ ἅλιον, *vanum, irritum, inane,* ut denſo ſpiritu notatum, fit ex ἅλς, ἁλός, *mare, maris,* idque ſignificat, quod nulli prorſus commodo eſt, neque utilitati. Etenim aqua marina, inutilis eſt, iis certè, qui volunt bibere.

Quæ-

1. ἔδει γὰρ Ἀνθεμιωνίδην εἰπεῖν) Ἀνθεμίων eſt diminutivum nominis Ἄνθεμος· ab Anthemione fit Anthemionides, ab Anthemo Anthemides patronymicum. Sic Ἰάσιον diminutivum ab Jaſo. Quare Propertius de Atalanta: *Sævitiam duræ contudit Iaſidos,* id eſt, Ἰασιονίδος. Quare non per ſyncopen, ut vult Euſtathius, hoc efficitur. *Salvinus.*

Si, quod monet Euſtathius, Simoiſii pater vocatus fuiſſet *Anthemus,* certè non per ſyncopen efficeretur nomen patronymicum *Anthemides.* Sed, quum patris nomen fuiſſe proditum ſit Anthemion, rectè docet Euſtathius, patronymicum *Anthemides* factum eſſe per ſyncopen ex *Anthemionides.* Namque ex Ἀνθεμίων, Ἀνθεμίωνος patronymicum eſt Ἀνθεμιωνίδης, ut ex Δευκαλίων Δευκαλίωνος, Δευκαλιωνίδης. Etymologici Magni Auctor: ὥσπερ παρὰ τὸ Δευκαλίων Δευκαλίωνος, Δευκαλιωνίδης, οὕτω καὶ παρὰ τὸ Ἀνθεμίωνος Ἀνθεμιωνίδης, καὶ Ἀνθεμίδης κατὰ συγκοπήν. ἢ ἀπὸ τοῦ Ἄνθεμος Ἀνθεμίδης, ὡς Δεύκαλος Δευκαλίδης. Politus.

2. οἱ νέοι) Euſtathius, ἄνι. Polit.

3. Οὐ μὰν) Euſtathius, Οὐ μὴν. Polit.

Euſtathius Doricam, ſeu Poëticam vocem μὰν reſolvit more ſuo in communem μὴν. non eodem tempore, quo quid refert, exponit, & ignotius per notius interpretatur. *Salvinus.*

4. Βέλος γὰρ ἐνταῦθα, τὸ δόρυ, ὡς μήκοθεν ἀφεθέν) βέλος, ἀπὸ τοῦ βάλλειν, *a iaciendo.* velut ἀπὸ τοῦ τῆλε, id eſt, *longe, eminus,* ut Juſtinianus imperator animadvertit. *Salvinus.*

5. τροπῇ τοῦ ψιλοῦ εἰς δασύ) Immo contra, τροπῇ τοῦ δασέος εἰς ψιλόν. Etymologici Magni Auctor: Κεκάδοντο, ὑπεχώριζοντο· ἀπὸ τοῦ χάζω χάσω ἐχάδον· ὁ δεύτερος ἀόριστος, ἐχάδον, ὡς φράζω, ἔφραδον· καὶ τροπῇ τοῦ χ εἰς ψιλόν, ἐκάδον. Politus.

6. καὶ ἐπὶ τοῦ τετύκοντο γίνεται) Etymologici Magni Auctor: Τετύκοντο, παρεσκεύαζον· ἀπὸ τοῦ τεύχω, ὁ δεύτερος ἀόριστος, ἔτυχον, ὁ παθητικὸς, ἐτυχόμην, ἐτυχόμεθα, ἐτύχοντο· καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμόν, τετύχοντο· καὶ τετύκοντο, [illegible], ὥσπερ καὶ τὸ κεκάδοντο ἀπὸ τοῦ χάζω. Politus.

7. τοῖς γε πιεῖν ἐθέλωσι) lege, τοῖς γε πιεῖν ἐθέλουσιν. Etymologici Magni Auctor ὁ ἅλιον, quod eſt μάταιον· ἢ ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ θαλασσίου ὕδατος. τὸ γὰρ τῆς θαλάσσης ὕδωρ ἄχρηστον εἰς πόσιν. Politus.

8. Τετραχῶς ἡ παιδοποιΐα παρ' Ὁμήρῳ) Etymologici Magni Auctor: αἱ δὲ παιδοποιΐαι παρὰ τῷ Ποιητῇ, τετραχῶς λέγονται· γνήσιος, ὁ ἐκ νομίμων γάμων· νόθος, ὁ ἐκ παλλακίδος· παρθένιος, ὁ ἐκ παρθένου μιγνυμένης· καὶ σκότιος, ὁ ἐκ λαθραίας μίξεως. Alii filii ἀπάτοροι, οἱ θετοί, οὓς ἄν τις οὐ γεννήσας, ἀλλ' ἑλόμενος ἐπὶ τοῖς χρήμασιν ἐποιήσατο. Politus.

Quadruplex apud Homerum filiorum procreandorum ratio. Alii enim legitimi, qui ex legitimis nuptiis: alii nothi, qui ex pellicibus, ſeu concubinis. ut, υἱὸν Πριάμοιο νόθον. *filium Priami nothum*. &, ἐν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντα, νόθον, καὶ γνήσιον, ἄμφω. *Uno in curru exiſtentes, nothum, & legitimum, ambos*. Alii σκότιοι, *ſpurii, ſeu obſcuris, & incertis natalibus orti*, qui ex furtivo concubitu. ut, σκότιον δέ ἑ γείνατο μήτηρ. *Spurium autem eum peperit mater*. Et alii παρθένιοι, *Parthenii, Parthenia, virgines, ſeu virginales*, ideſt, ex ea nati, quæ virgo adhuc reputabatur. ut,

Παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῷ καλὴ Πολυμήλη.

Virgineus, quem pulchra choris peperit Polymela.

Iſtiuſmodi autem vox duplici modo effert penultimam. Qui enim dicitur παρθένιος υἱὸς, *filius virgineus, ſeu filius virginis*, habet τὸ ι. Quæ verò in Hippolyto legitur, παρθένειος ἡδονή, *virginalis voluptas, atque jucunditas*, gaudere dicitur diphthongo ει. Quamquam autem ὁ σκότιος, *ſpurius*, parùm admodum effugere poſſit, atque evitare, ne communiùs vocetur νόθος, *nothus*, eatenus certe, ut non ſit legitimus; tamen ſciendum, diverſum eum eſſe a notho, qui natus eſt ex certâ, ac notâ pellice, eò quòd ipſe non palam, neque in lucis conſpectu; ſed tamquam ἐν σκότῳ, *in tenebris*, editus fuerit. Verùm enim verò ab utroque differt ὁ παρθένιος, *virgineus, ſeu filius virginis*, eo quòd proximè interdum accedere poteſt ad legitimum. Conjicere enim licet, gravidam ante nuptias factam eſſe a marito, quæ virgo adhuc eſſe videbatur. Porrò autem ex νόθῳ, *notho*, Homerico, cujus legitur etymologia in Commentariis ad Odyſſeam, ex quo etiam, tranſpoſitis per metatheſin litteris, derivatum eſt τὸ ὀθνεῖον, *alienum, externum, peregrinum*, dicitur quoque per metaphoram λόγος νόθος, *ratio non legitima, ſive adulterina*, & διανόημα νόθον, *cogitatio adulterina*, ideſt, non legitima. Immo & ſiquis ore verbum, aut ſententiam emittat, quæ minùs placeat, ac probetur; hic iſte ſanè proferre dicitur verbum ἔκβλητον, *ejectitium, ſeu expoſititium*, ad exemplum expoſiti infantis; ac ſimiliter ſermonem facere ὑπόβλητον, *ſubdititium, ſeu ſuppoſititium*, qui & ὑποβολιμαῖος.

CXLI. Abydi erant equilia, ſive ſtabula equorum Priami. Quidam igitur filius nothus Priami ex Abydo ab equabus velocibus venerat. Et eſt hoc loci ſubmoleſta, atque ad ſolvendum paullò difficilior dubitatio, in qua uni alicui aqua meritò hæreat, inquirenti, qui tantus exercitus Græcorum tutò Abydi manere equilia Priami permiſerit. niſi fortè ex compacto, conventoque communi, aut propter magnam vim auxilio-

μὲν γὰρ γνήσιοι, οἱ ἐκ νομίμων γάμων· [1] οἱ δὲ, νόθοι, οἱ ἐκ παλλακῶν. οἷον, υἱὸν Πριάμοιο νόθον. καὶ, ἐν ἑνὶ δίφρῳ [2] ἐόντε, νόθον, καὶ γνήσιον, ἄμφω. οἱ δέ τινες, σκότιοι, οἱ ἐκ λαθραίας μίξεως. οἷον, [3] σκότιον δέ ἑ γείνατο μήτηρ. καὶ [4] ἄλλοι παρθένιοι, [5] οἱ ἐκ τῆς ἔτι νομιζομένης παρθένου γεννώμενοι, ὡς τό,

[6] Παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῷ καλὴ Πολυμήλη.

[7] Ἡ δὲ τοιαύτη λέξις διφορεῖ τὴν παραλήγουσαν. Ὁ μὲν γὰρ παρθένιος υἱὸς, τὸ ι ἔχει· [8] ἡ δὲ παρθένειος ἡδονὴ ἐν Ἱππολύτῳ, τὴν ει δίφθογγον φιλεῖν λέγεται. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι ὁ μὲν σκότιος οὐκ ἂν πάνυ ἐκφύγῃ κοινότερον [9] τὸ νόθος ῥηθῆναι, κατά γε τὸ μὴ γνήσιος εἶναι· διαφέρει δὲ τοῦ ἐκ φανερᾶς παλλακῆς νόθου, τῷ αὐτὸς μὴ κατὰ φῶς, [10] ἀλλ' ὡς ἐν σκότῳ προελθεῖν. Ὁ δέ γε παρθένιος ἀμφοῖν διαφέρει, τῷ δύνασθαί ποτε γνησίου ἐγγὺς εἶναι. [11] Εἰκὸς γὰρ, τὸν γαμέτην πρὸ γάμου σπεῖραι εἰς τὴν δοκοῦσαν ἔτι παρθένον εἶναι. Ἐκ δὲ τοῦ Ὁμηρικοῦ νόθου, οὗ ἡ ἐτυμολογία ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν κεῖται, [12] ἀφ' οὗ καὶ τὸ ὀθνεῖον, κατὰ μετάθεσιν στοιχείων, παρῆκται, λέγεται καὶ λόγος νόθος, καὶ διανόημα τροπικῶς νόθον τὸ μὴ γνήσιον. Εἰ δέ τις καὶ ἄχαρι παραπτύσει ῥῆμα, ἢ νόημα, ὁ τοιοῦτος καὶ ἔκβλητόν τι ἔπος λέγεται προενεγκεῖν, πρὸς ὁμοιότητα ἐκθέτου βρέφους, καὶ ὑπόβλητον λέξαι λόγον ὁμοίως, ὃ καὶ ὑποβολιμαῖον.

ρμά. Ἐν Ἀβύδῳ Πριάμου ἦσαν ἱπποφόρβια, ἢ ἱπποστάσια. Νόθος οὖν τις υἱὸς Πριάμου Ἀβυδόθεν ἦλθε παρ' ἵππων ὠκειάων. Καί ἐστι ὑποδύσκολον ἐνταῦθα λυθῆναι ἀπορίαν, ἣν αὐλόγως ἄν τις ἀπορήσει, ζητήσας, πῶς ὁ τοσοῦτος Ἑλληνικὸς στόλος ἀφίησιν Ἀβυδόθι σώζεσθαι τὰ τοῦ Πριάμου ἱπποστάσια. εἰ μὴ ἴσως κατὰ κοινὴν συνθήκην, ἢ διὰ τὸ τῶν ἐ-

1. οἱ δὲ, νόθοι) quos & μιξοξένους quidam vocarunt. Politus.

2. ἐόντε) ἐόντας Homerus l. λ' Il. νόθον καὶ γνήσιον, ἄμφω Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας. Polit.

Euſtathius dixit ἐόντε, ex duobus hemiſtichiis quaſi unum verſum conficiens. Salvinus.

3. σκότιον δέ ἑ γείνατο) l. σκότιον δέ ἑ γείνατο. Polit.

4. ἄλλοι παρθένιοι) qui & παρθενίαι. Polit.

Virginii. Παρθενίας cognominatus eſt Virgilius, quaſi eſſet *virgineus*. Vitæ ejus ſcriptor id refert ad virgineam veluti ejus verecundiam, ac modeſtiam, quæ propria eſt virginum. Tibullus de adoleſcente:

Illi virgineus ſtat pudor ante genas.

Politus.

5. οἱ ἐκ τῆς ἔτι νομιζομένης παρθένου γεννώμενοι) Pollux: παρθενίας δὲ λέγεται, ὃν τις ἐκ τῆς δοκούσης εἶναι παρθένου, ὁ νόμῳ παιδοποιησάμενος, ἐποιήσατο. Polit.

6. Παρθένιος) ὁ ἐκ νομιζομένης παρθένου γεννηθεὶς, φθαρείσης λαθραίως. Scholiaſtes. Polit.

7. Ἡ δὲ τοιαύτη λέξις διφορεῖ τὴν παραλήγουσαν) Sic Suidas παρθένιος ὁ ἐκ παρθένου τῆς δοκούσης εἶναι γεννηθείς· & παρθένειος ὁ ἐκ παρθένου γεννηθείς. Politus.

Παρθένιος, virgineus. Παρθένειος, virginalis. Salvinus.

8. ἡ δὲ παρθένειος ἡδονὴ ἐν Ἱππολύτῳ) Euripides in Hippolyto: ἔπαισε παρθένειος ἡδονή. ideſt, ἐπαίσθη αὐτὴ ἐν τῇ παρθενίᾳ. Politus.

9. τὸ νόθος ῥηθῆναι, κατά γε τὸ μὴ γνήσιος εἶναι) Quinctilianus Inſt. lib. 3. c. 6. Nothum, qui non ſit legitimus, Græci vocant. Feſtus: *Nothum Græci natum ex uxore non legitima vocant*. Paullus: *Nothum Græci natum ex uxore non legitima dicunt*. Id ipſum oſtendit etymologia. Eſt enim νόθος παρὰ τὸ στέρησιν, καὶ τὸ θεῖον· ἵνα ᾖ νόθος, ὁ τοῦ θειοτέρου ἐστερημένος, ὅ ἐστι, τοῦ ἐξ ἐντίμου γάμου γεννήσεως. Politus.

10. ἀλλ' ὡς ἐν σκότῳ) Pollux: σκότιος, ὃν ἐγέννησέ τις λαθοῦσα, ἢ ἔτεκε λαθοῦσα. Non videtur eſſe apud Latinos nomen quod magis aptè reſpondeat τῷ σκοτίῳ Græcorum, quàm *ſpurius*, qui & ἀπάτωρ, *quaſi ſine patre*. Politus.

11. Εἰκὸς γὰρ, τὸν γαμέτην πρὸ γάμου σπεῖραι εἰς τὴν δοκοῦσαν ἔτι παρθένον εἶναι) Et hujuſmodi Parthenii, ſeu Parthenia per ſubſequens matrimonium legitimantur. Salvinus.

Παρθένιοι οἱ γενόμενοι παρθένῳ πρὸ τοῦ γήμασθαι. Polit.

12. ἀφ' οὗ καὶ τὸ ὀθνεῖον, κατὰ μετάθεσιν στοιχείων) ὀθνεῖον, quaſi νοθεῖον, ἀπὸ τοῦ νόθου, quaſi illegitimum. Sed cur non ab ἔθνος, veluti ἐθνεῖον? Salvinus.

Etymologici Magni Auctor: Ὀθνεῖον τὸ ξένον. ὥσπερ παρὰ τὸ ἄριστος γίνεται ἀριστεῖον, καὶ κατὰ πάθος κατεμβεῖον, οὕτω καὶ παρὰ τὸ νόθος νοθεῖον, ἢ ἐκ τοῦ ἐθνεῖον· καὶ ὑπερβιβασμῷ, ὀθνεῖον. Politus.

Digitized by Google

πικρανθέντων τοῖς Τρωσὶ πολυπλεθὲς, ἢ καὶ ἵνα μὴ ἐν τοῖς παρέργοις [1] διακενῆς τρίβωνται οἱ Ἕλληνες. Ὅρα δὲ τὸ παρ' ἵππων, πρόθεσιν ἔχον τὴν παρά, ἀντὶ ἑτέρας προθέσεως,
Rom. p. 503. οἷον τῆς ἀπό, ἢ τῆς ἐξ. Δῆλον δ', ὅτι καὶ [2] θηλυκῶς ἐνταῦθα αἱ ἵπποι κεῖνται. Βάλλεταί τις ἐνταῦθα αἰχμῇ τὴν κόρσην, ἤγουν τὸν κρόταφον, ἣ δ' ἑτέρου διὰ κροτάφοιο ἐπέρησε. Περὶ δὲ κόρσης, καὶ κροτάφου εἴρηται πρὸ ὀλίγου ἱκανῶς. Ὅμηρος μὲν, μόνην [3] τὴν τῆς Ἰλίου ἀκρόπολιν, Πέργαμον ὀνομάζει θηλυκῶς· [4] οἱ δὲ νεώτεροι πάσας τὰς ἀκροπόλεις οὕτω καλοῦσιν· [5] οἱ καὶ οὐδετέρως τὰ Πέργαμά φασιν, ὡς καὶ Αἰσχύλος Προμηθεῖ. Δῆλον δὲ, ὡς ἡ Πέργαμος καὶ πόλις λέγεται. Διὸ εἰπὼν ὁ
Baſ. p. 384. Ποιητὴς, ὡς νεμέσησεν Ἀπόλλων, Περγάμου ἐκκατιδὼν, ἐπάγει μετ' ὀλίγα· Ὣς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεός. Ἡ δ' αὐτὴ, καὶ ἀκρόπολις, καὶ ἄκρη πόλις, κατὰ διάλυσιν. Ἔθος δὲ τοῖς παλαιοῖς κτίσταις τῶν πόλεων, ἀκροπόλεις ἱστᾶν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς τῶν τόπων, ἄλλως τε ἀσφαλείας χάριν, καὶ φόβῳ κατακλυσμοῦ.

ρμβ'. Ἐπισπευστικὸν εἰς μάχην τὸ, Ὄρνυσθε, μηδ' εἴκετε χάρμης. Τὸ δὲ ἐφεξῆς, ἐπὶ φερεπό-

rum, quæ miſſa erant Trojanis, aut etiam ne Græci in rebus, quæ non ita ad ſuſceptum bellum pertinebant, inaniter tempus tererent. Vide verò τὸ παρ' ἵππων, *ab equabus*, ut habet præpoſitionem παρά, loco alterius præpoſitionis. qualis eſt ἀπό, *ab*, aut ἐξ, *ex*. Conſtat autem, muliebri hic genere poſitas eſſe τὰς ἵππους, *equas*. Percutitur hoc loci quis cuſpide τὴν κόρσην, videlicet τὸν κρόταφον, *tempus*, *ſeu in tempore*: eaque cuſpis per tempus alterum penetrat. De his vocibus κόρση, & κρόταφος, paullò ante ſatis dictum eſt. Homerus porrò unam tantùm Ilii arcem, Πέργαμον, *Pergamum*, nominat genere feminino. Verùm recentiores arces univerſas ſic vocant: qui neutro quoque genere dicunt τὰ Πέργαμα, *Pergama*, ut Æſchylus in Promethea. Ceterùm, ut conſtat, urbs etiam dicitur ἡ Πέργαμος, *Pergamus*. Quare, quum Poëta narraſſet, ut νεμέσησε δ' Ἀπόλλων, Περγάμου ἐκκατιδών· *indignatus eſt Apollo, ex Pergamo deſpiciens*; paullò poſt ſubjungit: Ὣς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεός. *Sic fatus eſt ab urbe terribilis deus*. Eademque inſuper ἀκρόπολις, *acropolis*, *arx urbis*, vocibus etiam disjunctis, atque ſeparatis, ἄκρη πόλις, *ſumma urbs*, *ſummitas urbis*, *arx in urbis ſummitate*. Priſcis autem urbium conditoribus in conſuetudine fuit, earum urbium arces in locis editis atque arduis erigere, tum ut hoc alioquin munimine ſibi ab hoſtibus caverent, tum quòd ab aquarum ſibi inundationibus metuebant.

CXLII. Vim habet cohortandi, incitandique ad pugnam illud: Irruite, neque cedite pugnâ. Reliqua verò verba percommoda ſunt dictu

&

1. διακενῆς τρίβωνται) ſorte διὰ κενῆς διατρίβωνται. Salvinus.

2. θηλυκῶς ἐνταῦθα αἱ ἵπποι κεῖνται) Amant Græci τὰς ἵππους, τὰς κύνας, *equas*, *canes*, aliaque animalia feminino genere efferre. Salvinus.

3. τὴν τῆς Ἰλίου ἀκρόπολιν, Πέργαμον ὀνομάζει) Heſychius: Πέργαμος, ἡ ἀκρόπολις τῆς Ἰλίου. Polit.

4. οἱ δὲ νεώτεροι πάσας τὰς ἀκροπόλεις) Pergamus, arx, ſummitas urbis. Sic pergula apud Latinos, quæ in ſummo, in alto domûs, viſitur. Salvinus.

Servius ad Virgilium lib. 2. Æneid. *Pergama propriè, Trojana arces ſunt. modò* κατ' ἐξοχὴν *arces omnes, Pergama dicuntur*. Vox hæc, ut volunt, Ionica. Suidas: Πέργαμον, πᾶσαν πόλιν Ἴωνες λέγουσιν. οἱ δὲ, πάντα τὰ ὑψηλά. Politus.

5. οἱ καὶ οὐδετέρως τὰ Πέργαμά φασιν, ὡς καὶ Αἰσχύλος Προμηθεῖ) Æſchylus Prometheo:

Νέον νέοι κρατεῖτε, καὶ δοκεῖτε δὴ
ναίειν ἀπενθῆ πέργαμ'· οὐκ ἐκ τῶνδ' ἐγὼ
δισσοὺς τυράννους ἐκπεσόντας ᾐσθόμην,

Πέργαμα dicit Æſchylus τὰς τοῦ οὐρανοῦ ἀκροπόλεις, ἀντονομαστικῶς. Locum hunc Æſchyli reſpicit Servius ad illud Virgilii lib. 3. Æneid. *Troja ſub montibus altis*. ubi hæc Servius: *montibus altis, propter Pergama, quæ altiſſima fuerunt: ex quibus omnia alta ædificia, Pergama vocantur. ſicut Æſchylus dicit*. Sed & *Pergamum* de arce Trojanâ dictum ἁπλῶς Seneca in Troadibus:

Exciſa ferro eſt. Pergamum incubuit ſibi.

Sic ibi lego cum vetuſtiſſimis editionibus; & ſic in uno MS. codice reperit Hieronymus Commelinus: ut & in aliquot ſuis libris Martinus Antonius Delrius, & in Palatinis omnibus Janus Gruterus. Malè, contra metrum videlicet, & vetuſtorum librorum fidem, Georgius Fabricius edidit:

Exciſa ferro eſt Pergamos, incubuit ſibi.

At Gruterum, qui aliter interpungit, jubente, ut ait, ſententiâ, & legit: *Ripam catervis Ponticam viduis ferit; Exciſa ferro eſt. Pergamum incubuit ſibi*: non ſanè probat Joh. Fridericus Gronovius. Nihil eſt enim, inquit, quò in hac ſtructurâ verborum referatur τὸ *Exciſa*. Quare finiri omnino vult periodum, & novam incipere poſt *ferit*: itaque ipſe legit:

Exciſa ferro eſt Pergamum. incubuit ſibi.

Sed enim nihil hîc mihi ſani Gronovius. Τὸ *Exciſa* refertur ad *Trojam*. quod jam videtur, & notaverat Commelinus; multòque etiam antea Gellius Bernardinus Marmita. Sententia verò multò eſt concinnior, ac gravior, quæque Tragicum magis deceat, ſi verba illa: *Exciſa ferro eſt*: referuntur ad ſuperiora, & cum iis ad unam periodum perficiendam connectantur. Quod ut clariùs perſpiciatur, non equidem gravabor totam Tragici ſententiam, atque adeò verſus ipſos integros jam inde a Tragœdiæ initio hîc in medium proferre. Hecuba,

Quicunque regno fidit, & magnâ potens
Dominatur aulâ, nec leves metuit deos,
Animumque rebus credulum lætis dedit;
Me videat, & te, Troja. Non unquam tulit
Documenta Fors majora, quàm fragili loco
Starent ſuperbi. columen everſum occidit
Pollentis Aſiæ, cœlitum egregius labor.
Ad cujus arma venit, & qui frigidum
Septena Tanaim ora pandentem bibit;
Et qui renatum primus excipiens diem
Tepidum rubenti Tigrim immiſcet freto;
Et quæ vagos vicina proſpiciens Scythas,
Ripam catervis Ponticam viduis ferit,
Exciſa ferro eſt. Pergamum incubuit ſibi.

Abſoluta erat ſuperior periodus illis verbis: *cœlitum egregius labor*. Ad vim ejus ſententiæ adaggerandam, ſubjicit Tragicus, exciſam ferro eſſe Trojam. Columen, inquit, ac firmamentum Aſiæ, a diis conſtructum, atque elaboratum, everſum tandem occidit. Illa, illa, inquam, Troja, ad cujus arma tot tantaque auxilia de locis adeò remotis ac diſſitis venerunt, ferro eſt exciſa. Quam ſententiam ut magis illuſtret, atque amplificet, veluti per emphaſin ſubjungit etiam illud: *Pergamum incubuit ſibi*. quaſi ſcilicet dicat, non urbem tantum Trojam ferro eſſe exciſam; ſed etiam τὴν ἀκρόπολιν, arcem ipſam Trojanam, ipſam Pergamum, in ſemet corruiſſe: ut ne veſtigium quidem reliquum ſit Trojanæ urbis. Itaque cum verbis ſuperioribus cohæret τὸ, *Exciſa ferro eſt*. Deinde ſequitur: *Pergamum incubuit ſibi*. Non, ut vult Gronovius, per ſe ſtant, ac cohærent: *Exciſa ferro eſt Pergamum. incubuit ſibi*, Addit Gronovius, hoc inſolens viſum eſſe hominibus, quibus & illa Ovidii: *poſtquam alta cremata eſt Ilion*. &, *Tunc, cum triſtis erat, defenſa eſt Ilion armis*. Itaque hos feciſſe *Ilios*, ut illic *Pergamos*, & *Pergamus*. Mihi verò adeò hoc eſt inſolens, ut ne Latinum quidem videatur. *Pergamos* θηλυκῶς quidem dicitur more Homerico, ut apud Cornelium Severum in Ætnâ:

Quis non Argolico deflevit Pergamon igni
Impoſitam?

Unde & rectum fuerit, *Exciſa ferro eſt Pergamos*. *Pergamum* verò οὐδετέρως qui ſaltem unquam Latinitate conſtructum atque cohæreat cum *exciſa*? Valeant, qui ita ſentiunt. Eadem eſt ratio in *Ilio*, quod & *Ilium* dicitur οὐδετέρως, &, ad Homeri exemplum, θηλυκῶς *Ilios* apud Latinos Poëtas. *Ilium* οὐδετέρως ſemper dixit Virgilius. ut lib. 2. Æneid.

Tum verò omne mihi viſum conſidere in ignes
Ilium.

Non dixiſſet certè Virgilius:

Tum verò omnis viſa mihi conſidere in ignes
Ilium.

Et

Et lib. 3. *cecidit que ſuperbum Ilium*. Non dixiſſet *ſuperba*. Et lib. 5. *hoc Ilium, & hæc loca Trojam Eſſe jubet*. non *hanc Ilium*. Θηλυκῶς verò non ſemel occurrit *Ilios* apud alios Poëtas. Servius ad Virgilium: *Ilium autem Virgilius neutro tantùm genere declinat, Horatius etiam feminino, ut: Non ſemel Ilios vexata*. Feminino nempe genere *Ilios*, ut *Ilium* neutro. Et *Ilios*, non *Ilion*, legendum eſt apud Ovidium lib. 14 Metamorph. *poſtquam alta cremata eſt Ilios, & Danaas paverant Pergama flammas*. Et lib. 1. De Arte: *Tum cum triſtis erat, defenſa eſt Ilios armis*. Hic etiam fecerant *Ilion*. Sed Nicolaus Heinſius ex melioribus ſuis libris probat *Ilios*. Epiſt. Penelopes:

Sed mihi quid prodeſt veſtris diſjecta lacertis
Ilios?

ut legit quidem, & rectè, Heinſius. Alii namque ſcripſerant *Ilion*. Nempe quia, ut puto, *Ilion*, legebant in epiſt. Hippodamiæ:

Ilion, & Tenedos, Simoïſque, & Xanthus, & Ide.

Sed ibi *Ilion* οὐδετέρως videtur de induſtriâ poſitum ad vitandam κακοφωνίαν ex duabus aliis vocibus ſimilibus in *os* deſinentibus, *Ilios*, & *Tenedos*. Alibi etiam *Ilion* melius ſonat. ut lib. 6. Metamorph. *arce profunt Ilion illi*. & lib. 13.

Ilion ardebat, neque adhuc conſederat ignis.

&, *jacet Ilion ingens*. Alibi verò, ubi Ovidius quarto caſu dicit *Ilion*, ambiguum eſſe poteſt, utrum θηλυκῶς dicat *Ilion*, a recto *Ilios*, an verò, οὐδετέρως: ideoque ambigua etiam eſt, ac varia adjectæ vocis ſcriptura. Epiſt. Paridis:

Arſuram Paridis vates canit Ilion igni.

Et Epiſtolâ Helenæ:

Et vatum timeo monitus: quos igne Pelaſgo
Ilion arſuram præmonuiſſe ferunt.

Alii ibi legunt *arſurum*. Sed ego cum Heinſio *arſuram* præfero, præſertim propter illud Horatianum Epod. 14. *Quod ſi non pulchrior ignis Accendit obſeſſam Ilion*. ubi Lambiniani quidam libri *oppreſſam Ilion*. Videntur mihi Latini, cum terminationem huic voci dant Græcam, præferre eam libentius, niſi ſi forte quid obſtet, θηλυκῶς. ut *Ilios vexata*. & *obſeſſam Ilion*, apud Flaccum. & *Ilios inclyta* apud alium Poëtam. Οὐδετέρως idem Flaccus *Ilium* terminatione Latinâ Carm. lib. 1. Od. 10. *Ilio dives Priamus relicto*. Lib. 3. Od. 19. *Et pugnata ſacro bella ſub Ilio*. Epod. 10. *Cum Pallas uſto vertit iram ab Ilio*. Similiter atque illud Virgilii:

Victor apud rapidum Simoënta ſub Ilio alto.

Quod autem Joſephus Scaliger ad Catullum pronuntiat, omnes urbes in communi feminino genere efferri; id quidem fortaſſe verum eſt, ſed niſi obſtet terminatio. Hæc enim genus variat, tum in Latinis, tam etiam in Græcis. Quare in illâ ſuâ regulâ non ſatis cauſſæ erat Scaligero, quamobrem legi vellet in Ovidio: *defenſa eſt Ilium armis*. &, *disjecta lacertis Ilion*. pro *Ilios*, quod ibi vulgò ſuppoſitum affirmat. Græcè eſt ἡ Ἴλιος θηλυκῶς. Euſtathius ſupra pag. 973. Ὅτι δὲ θηλυκῶς οὐδὲν Ὅμηρος προφέρει τὴν Ἴλιον, ἅπαξ δὲ αὐτὴν κατὰ οὐδέτερον γένος [illegible] ἐν τῷ, Ἴλιον αἰπὺ ἕλοιεν, Ἀθηναίης διὰ βουλάς, δηλοῦται καὶ ἀλλαχοῦ. Nec tamen proinde θηλυκῶς dicitur unquam Ἴλιον, ſed οὐδετέρως. Genus pro terminatione benè diſcernit Euſtathius. itemque Stephanus v. Ἴλιον· οὐδετέρως δὲ παρὰ πᾶσι τὸ Ἴλιον. παρ' Ὁμήρῳ δὲ, θηλυκῶς. τὸ δὲ Ἴλιον αἰπὺ, νόθον. Ἀρίσταρχος. Ἴλιος apud Homerum αἰπεινή. Verum Ἴλιον non αἰπεινὴ, neque αἰπεινὸν, ſed αἰπύ. Ariſtarchus quidem, tamquam νόθον, expunctum vult ex Homero illum verſum:

Ἴλιον αἰπὺ ἕλοιεν, Ἀθηναίης διὰ βουλάς.

Sed tamen inde conſtat, variare genus pro varietate terminationis, ut priſci Grammatici obſervant. Eſt enim τὸ Ἴλιον οὐδετέρως, ἡ Ἴλιος θηλυκῶς. Hinc Ἴλιον non αἰπεινὴ, ſed αἰπύ· quia ſcilicet non cohæret cum nomine illo neutro τὸ αἰπεινή. Sic aliæ urbes utroque genere ſub diverſâ terminatione appellatæ. Pleni ſunt libri exemplorum. Sic, exempli cauſâ, *Saguntos*, ſeu *Saguntus*, & *Saguntum*. Quia hanc urbem utroque modo vocat Silius, ideo, pro terminationis diverſitate, alibi jungit feminino, alibi neutro. Et neutro quidem lib. 17.

Quid vos, queis claro deletum eſt Marte Saguntum?

Feminino verò lib. 1.

Sed dignam Auſoniâ mortem putat eſſe Sagunto,
Servatâ cecidiſſe fide.

Quamquam hic alii legunt *Saguntum*. Et lib. 3.

Quid tanta cecidit molimine Graja Saguntus.

Eodem libro:

At puer, obſeſſa generoſus in ore Sagunti.

Et lib. 4.

Rutulam fumaſſe Saguntum.

Gerardus Joh. Voſſius in utroque hoc Silii loco id etiam poſſe eſſe ait a recto *Saguntum*: ut ſimile ſit, ac *Lugdunum tuam*, & *Ilion crematam*. Qui verò id poſſit? quando adjectum illud muliebre, *obſeſſa*, & *Rutulam*, clarè oſtendit, dandam eſſe Sagunto eam terminationem, quæ a muliebri genere minimè abhorreat? Longè ſanè aliud de hoc ſtructuræ genere judicium Græcorum. Ἴλιον dicit Homerus εὐναιόμενον, ἱρὴν, ἠνεμόεσσαν, αἰπεινήν. Eſt etiam apud eum Ἰλίῳ ἱρῇ, & Ἰλίου αἰπεινῆς. Quum τὸ Ἴλιον dicatur οὐδετέρως, & non tantùm ἡ Ἴλιος θηλυκῶς· tamen Græci magiſtri tale quid numquam excogitarunt, ut, ubi Homerus Ἴλιον epitheto aliquo muliebri inſigniret, ipſi τὸ Ἴλιον κατὰ γένος οὐδέτερον acciperent. Generis nota, erat illa epitheton. Unde ſemper ibi Ἴλιον θηλυκῶς, a recto videlicet Ἴλιος, intellexerunt. Ubi verò ſemel Homerus dixit Ἴλιον αἰπύ, ex hoc epitheto neutro Ἴλιον quoque οὐδετέρως ſumi cognoverunt, a recto videlicet Ἴλιον. Et adeò mirum id Homericum viſum fuit, quòd alibi ſemper Homerus τὴν Ἴλιον θηλυκῶς protuliſſet. Scholiaſta: Σημείωσαι τοῦτο, ὅτι οὐδετέρως τὸ Ἴλιον ἐνθάδε φησὶ μόνον. διὸ καὶ ἀθετεῖται ὁ στίχος οὗτος. Hæc eadem regula noſtris Grammaticis ſervanda erat in Silio, aliiſque Poëtis Latinis. *Saguntus* quum dicatur, vel *Saguntos*, & non tantùm *Saguntum*, ubicumque *Sagunto* quid adjunctum animadvertebant, unde genus ejus nominis muliebre, atque adeo terminationem dignoſcerent, non id ſanè nominis, epitheto feminino adverſante, a recto *Saguntum* arcellere debebant; ſed a *Saguntos*, ſeu *Saguntus*: præſertim quum eadem Silius, muliebri alibi genere, ut dictum eſt, laudet *Graja Saguntos*. Similiter atque dicit Auſonius:

Sed prohibet ſervare fidem deleta Saguntos.

ut proſæ orationis ſcriptores omittam. Alioquin, ſi Siliana illa, *Sagunti*, & quarto caſu *Saguntum*, fuerint a recto *Saguntum*; tunc ſanè legerim, *obſeſſi Sagunti*, & *Rutulum Saguntum*. non *obſeſſa*, nec *Rutulam*. *Lentum Ilium* Seneca Troadibus. At enim Voſſius in hoc ſtructuræ genere: *obſeſſa*, & *Rutula Saguntum*. *Ilion diſiecta*, & *cremata* reſpici ait ad nomen *urbs*: ut integrè ſit: *Urbs Saguntum obſeſſa*, & *Rutula*. *Urbs Ilion diſiecta*, & *cremata*. Mirum verò, hujus artificii in mentem Græcis non veniſſe, cum in Homero Ἴλιον ἱρὴν, & αἰπεινὴν legerent. Facile namque ipſis erat τὸ Ἴλιον οὐδετέρως intelligere, & femininum illud epitheton κατ' ὑπόνοιαν accipere, cum reſpectu ſcilicet ad τὴν πόλιν. qua ratione quæ umquam erit oratio ſolœca, & inconcinna, cui quis κατ' ὑπόνοιαν mederi non poſſit? Objecerat mihi Voſſius illud Strabonis lib. 3. de Sagunto: Πόλιν δ' ἐπὶ θατέρῳ τῶν ἀκρωτηρίων ὄντι ἐπὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἴβηρος, Σάγουντον, κτίσμα Ζακυνθίων· ἣν Ἀννίβας κατασκάψας, &c. ubi τὸ ἣν reſpicit τὸ πόλιν. Sed enim ibi apud Strabonem ex præcedentibus, ac ſequentibus verbis in promptu eſt πόλιν intelligere: quum in Hiſpaniæ urbibus ordinatim recenſendis. quid dico, urbibus Hiſpaniæ? in totâ ſuâ Geographiâ tam ſæpe, ac frequenter Strabo nomen πόλεως uſurpet, ut, ad faſtidium vitandum, neceſſe aliquando habeat omittere. Nam & illud ipſum de Sagunto proximè ſequuntur hæc verba: πλησίον δὲ πόλεις εἰσὶ, Χερρόνησός τε, καὶ Ὀλέαστρον, καὶ Καρταλίας. Deinde pro Σάγουντον lego ibi in Strabone Σάγουντος. itaque certò legebat vetus interpres Latinus, quantum videre eſt ex hac ejus tranſlatione: *Rurſus altero Sucronis ex latere ad Iberi exitum pergenti Saguntus occurrit a Zacynthiis condita: quam Annibal contra Romani populi fœdera diruens, belli Punici ſecundi ſuſcitavit incendium*. Frequens hæc eſt apud veteres ejus urbis appellatio. Stephanus: Σάγουντος, πόλις ἐν Ἰβηρίᾳ. Tabula apud Gruterum marmorea: *Saguntus Patronus VI*. Nec obſtat, quòd eodem libro vocatur poſtea Straboni τὸ Σάγουντον. [illegible] αἱ δὲ Βαλιαρίδες, αἳ προκεῖνται συμβαίνουσι τῆς μεταξὺ Ταρράκωνος, καὶ Σούκρωνος παραλίας· ἐφ' ἧς ἵδρυται τὸ Σάγουντον. quo modo etiam legiſſe antiquiorem illum interpretem demonſtrat hæc ejus interpretatio: *quæ Baleares appellantur, quas inter Tarraconis, & Sucronis maritimam eſſe ſitas contingit. Super hanc conditum eſt Saguntum*. Nec enim inſolitum eſt Geographo, aliarum etiam urbium nomina utroque genere, variâque terminatione efferre. Sic eſt ei τὸ Ἴλιον, quæ in locis apud eamdem Homericis Ἴλιος: itemque τὸ Πέργαμον, atque, ut videtur quidem, ἡ Πέργαμος. Nam, ubi vulgò editum eſt, Ἔλαια πόλις Αἰολική, καὶ νῦν Περγαμηνῶν ἐπίνειον, καὶ δώδεκα σταδίους διέχουσα τοῦ Περγάμου, pro τοῦ Περγάμου ſcripti Caſauboniani codices legunt τῆς Περγάμου. Et eamdem generis, ac terminationis varietatem amant interdum Latini. Unde Ovidio *Ilion*, & *Ilios*; & Silio *deletum Saguntum*, & *Graja Saguntos*; &, quod adnotat Servius, Virgilio *altum Præneſte*, & *Præneſtis ipſa*. Servius: *Dicimus autem & hoc Præneſte: Qui que altum Præneſte viri. Et hæc Præneſtis. unde eſt: cum primam aciem Præneſte ſub ipſâ ſtravi*. Nec me valdè movet illud Sidonii Carm. 5.

Lugdunumque tuam, dum præteris, aſpice victor.

Quo maximè exemplo docti viri nituntur. Nec enim bonæ Latinitatis regula mihi umquam fuerit vitium ſequioris ætatis. Ex corruptiori namque uſu ſermonis Latini, ut pleraque alia, ſic etiam fuerit illud: *Lugdunum tuam*. quomodo nemo quiſquam rectæ Latinitatis auctor nec locutus umquam fuit, nec certè locutus fuiſſet. Attamen ego proſus exiſtimo, illud eſſe a recto *Lugdunus*: ut idem poſtea Sidonius epiſt. ad Pontium Leontium, *Burgum tuam* dicit a recto *Burgus* ut in fine Carm. 22.

Sed mage perpetuò Burgus placitura precatur.

Unde etiam, cum Sidonius Carm. 18. *Avitacum noſtram* dicit, facilè colligas, id eſſe a recto *Avitacus*. quod erat villæ ejus nomen. Id ego ſanè potius collegerim, quam violatæ Latinitatis reum Sidonium fecerim. Quamvis minimè ſim neſcius, cuncta hæc villarum nomina melioribus Latinitatis auctoribus οὐδετέρως potius appellata, ut *Tuſculanum*, *Formianum*, *Pompejanum*, *Albanum*, *Falernum*, *Petrinum*. ut in epiſtolâ Ciceronis ad Leptam, quæ eſt XIX. libri VI. *cum Falernum mihi ſemper idoneum viſum eſt diverſorio, ſi modo tecti ſatis eſſet ad comitatum noſtrum recipiendum. Ceteroqui mihi locus non diſplicet, nec eâ re Petrinum tuum deſeram*. Neque verò fallunt, ut cenſet Voſſius, qui ex Sidoniano illo, *Lugdunumque tuam*, colligunt, dictum eſſe in recto *Lugdunus*. Nam *Lugdunus* etiam

Digitized by Google

ρεπόνων οἰκεῖον ῥηθῆναι, ἤγουν τό, [1] ἐπεὶ οὔ τι λίθος χρὼς, οὐδὲ σίδηρος, χαλκὸν ἀνασχέσθαι [2] ταμεσίχροα βαλλομένοις. ἀντὶ τοῦ, τρωταί εἰσι καὶ αὐτοί. Καὶ ὅρα, ὡς τὸ ἀνασχέσθαι, αἰτιατικῇ καὶ ἐνταῦθα συνέταξε. Τῷ δὲ ταμεσίχροα, προϋπάρχει ῥῆμα Ποιητικόν, τὸ ταμῶ ταμήσω· ἐξ οὗ τὸ τμῶ τμήσω, συγκέκοπται. Τὸ δὲ βαλλομένοις, λέξις ἐστὶ γενική. Νοητέον γὰρ νῦν βαλλομένους συλληπτικῶς καὶ τοὺς οὐταζομένους, καὶ εἴ τι τοιοῦτον. Τὸν Ἀχιλλέα ἐπὶ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα φησὶ πέσσειν, ὅ ἐστι, [3] κατέχειν ἔσω. Οὕτω δὲ καὶ [4] Γέρα πέσσειν ἀλλαχοῦ, τὸ συνέχειν, καὶ περιέπειν. [5] Κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ ἐν τῇ ά ῥαψῳδίᾳ. Ὥσπερ δὲ ὠνή, καὶ ὦνος, βία βιὸς καὶ βίος, ὥρα [6] ὧρος, βιοτὴ βίοτος, δίνη δῖνος, φθογγὴ φθόγγος, στροφὴ [7] στρόφος παρὰ τῷ Κωμικῷ, οὕτω καὶ χολὴ χόλος. Ὅμοιον δὲ καὶ [8] τὸ βολή, [9] βόλος ἐπί τε πεσσείας, [10] καὶ ἐπὶ δικτύου· καὶ τὸ στάθμη σταθμός· ἴσως δὲ καὶ τὸ κάκη κακός. Σημείωσαι δέ, ὅτι σύνηθες Ὁμήρῳ κατὰ ποσά τινα διαστήματα μεμνῆσθαι τοῦ Ἀχιλλέως, ὡς μυριαχοῦ φαίνεται, καὶ παραρτύειν οὕτω τὴν ποίησιν τῇ μνήμῃ τοῦ ἥρωος, μὴ καὶ ἐπιλάθοιτο αὐτοῦ ὁ φιλέλλην ἀκροατής. Ἱστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ πεῖσαι τοὺς Τρῶας θαῤῥῆσαι τὴν ἐν τῷ πεδιάδι μάχην, ἡ μῆνις ἦν τοῦ Ἀχιλλέως, καθὰ καὶ προεγράφη. Αὐτοῦ γὰρ μαχομένου, ὁ Ἕκτωρ οὐκ εἶχε προκύπτειν τῶν τοῦ τείχους πυλῶν. Διὸ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἐντεῦθεν θαρσοποιῶν εἰς μάχην, ἀντιπροκαλεῖται τοὺς Τρῶας, εἰπών· Οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλλεὺς μάρναται. καὶ τὰ ἑξῆς. τὴν παντελῆ ἐκείνου ἀργίαν δηλώσας διὰ τῶν δύο ἀρνήσεων.

& peropportuna in eos, qui tolerantes ſint laborum, ſeu vitam laborioſam ducant; illa videlicet verba: quoniam non lapis eſt corpus, neque ferrum, æream ut cuſpidem ſuſtineat, corpora iis incidentem, qui percutiantur, ac vulnerentur. pro eo, ac ſi diceret, eos quoque eſſe vulnerabiles. Et vide, ut hîc etiam cum accuſativo conſtruit τὸ ἀνασχέσθαι, *perferre*, *tolerare*, *ſuſtinere*. Τῷ ταμεσίχροα, *incidentem corpus*, primitivum eſt verbum Poëticum, τὸ ταμῶ, ταμήσω, *incido*, *incidam*: ex quo factum eſt per ſyncopen τὸ τμῶ, τμήσω. Τὸ βαλλομένους, *percuſſis*, vocabulum eſt generale. Sub iis enim, qui nunc percuſſi dicuntur, intelligendum eſt, eos quoque comprehendi, qui vulnera accipiebant, & ſiquid eſt hujuſcemodi. De Achille ait, eum iram, quæ dolorem, ac cruciatum animo afferat, ad naves πέσσειν, *coquere*, *ſeu concoquere*, hoc eſt, intus in animo retinere, atque premere. Sic & alibi dicit γέρα πέσσειν, *præmia coquere*, ideſt, ſervare, apud ſe habere, atque proſequi. Atque ea etiam vox poſita eſt in libro ά. Quemadmodum autem dicitur ὠνή, & ὦνος, *emptio*, *ſeu pretium*; βία, *vis*, βιός, *arcus*, & βίος, *vita*; ὥρα, *hora*, *ſeu tempus*, ὧρος, *annus*; βιοτή, βίοτος, *vita*, *ſeu victus*; δίνη, δῖνος, *vortex*; φθογγή, φθόγγος, *vox*, *ſeu ſonus*; στροφή, *converſio*, στρόφος, *tormina*, *ſeu inteſtinorum dolor*, apud Comicum; ſic etiam χολή, χόλος, *ira*, *indignatio*. Ejuſcemodi pariter τὸ βολή, *jactus*, *ſeu ictus*, *ac plaga*, βόλος, *bolus*, tum in teſſerarum ludo, tum in genere retis: itemque τὸ στάθμη, *amuſſis*, *ſeu rubrica*, σταθμός, *ſtatera*: immo etiam fortaſſe τὸ κάκη, *vitium*, *ſeu ignavia*, κακός, *vitioſus*, *malus*, *ignavus*. Porro autem obſerva, ut, quemadmodum paſſim manifeſtè cernitur, in conſuetudine habet Homerus per certa quædam intervalla mentionem Achillis facere, itaque Poëſin ſuam heroïs illius commemoratione condire, ne ejus umquam oblivio ſtudioſum rerum Græcarum auditorem capiat. Quin etiam ſciendum, Achillis potiſſimùm irâ, quemadmodum etiam antea ſcriptum eſt, impulſos adductoſque Trojanos fuiſſe, ut campeſtrem inire pugnam auderent. Eo namque pugnante, non licebat ſanè Hectori extra urbis portas prodire. Quare & Apollo animum inde Trojanis ad pugnandum adjicit: quos in Græcos incitat, atque adhortatur illis verbis: Οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλλεὺς μάρναται, &c. *Non utique*, *non Achilles pugnat*. quibus binis negationibus omnino illum a prœliando ceſſaſſe, & quieviſſe a bello ſignificat.

Ὣς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεός. αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Ὦρσε Διὸς θυγάτηρ κυδίστη Τριτογένεια,
Ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὅθι μεθιέντας ἴδοιτο.
Ἔνθ' Ἀμαρυγκείδην Διώρεα μοῖρ' ἐπέδησε.

Sic dixit ab urbe terribilis deus. Sed Achivos
Concitavit Jovis filia glorioſiſſima Minerva,
Gradiens per turbas, ubi deſides invenire fuiſſet.
Tunc Amaryncidem Dioren fatum alligavit.

Χει- Ma-

etiam aliquando videtur appellata, ut patet ex Stephano: Βέφυρες, ὡς Λήγδουνος. Vocantur etiam Stephano Λούγδουνα. Sed codex Voſſianus apud Berkelium pro Λούγδουνα legit Λούγδουνος. Quod autem diximus, in propriis urbium nominibus ſpectandam eſſe terminationem, ut inde de earum genere ſtatuatur; id adeò ſanè verum eſt, ut, quorum nominum terminatio cum genere conſentit maſculino, ea urbium nomina cum maſculino etiam genere conſtruantur. Hinc enim illud Livii *ad Crotonem oppugnandum pergunt ire*, *Græcam & ipſam urbem*, *& maritimam*. & paullò poſt: *optimum viſum eſt*, *ad Annibalem mitti legatos*; *caverique ab eo*, *ut receptus Croto Brutiorum eſſet*. Politus.

1. ἐπεὶ οὔ τι λίθος χρώς, οὐδὲ σίδηρος) Contra Propertius: *Ah lapis eſt*, *ferrumque*, *ſuam quicumque puellam Verberat*. ideſt, lapideus, atque ferreus. Salvinus.

2. ταμεσίχροα) Hesychius: ταμεσίχροα, τέμνοντα τὸν χρῶτα. ἀπὸ μέρους ἢ λέγει τὸ σῶμα. Polit.

3. κατέχειν ἔσω) Virg. *premit altum corde dolorem*. συνέχειν. κατέχειν. Salvin.

4. γέρα πέσσειν ἀλλαχοῦ, τὸ συνέχειν) Iliad lib. β'. πέσσειν δόμεναι αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ γέρα πεσσέμεν. Scholiaſtes: τὰ γέρα, ὃ ἔχει, τὰς τιμάς, κατέχειν. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἐν γαστρὶ πεττῶν. Polit.

5. κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ ἐν τῇ ά ῥαψῳδίᾳ) Il. lib. ά. χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ. Politus.
ἀλλά γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ, Ἀλλά γέ τοι μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ. Salvinus.

6. ὧρος) Sic Horus Apollo. Salvin.

7. στρόφος παρὰ τῷ Κωμικῷ) Ariſtophanes Theſmophoriaz. Polit.
Στρόφος μ' ἔχει τὴν γαστέρ'. ὁ στρ. κρίδυνα.

8. τὸ βολή) Lex Rhodia ad jactum. περὶ ἐκβολῆς. de ejectionem mercium. Salvinus.

9. βόλος ἐπί τε πεσσείας) Auſonius:
Vidimus & quondam tabula certamine longo,
Omnes qui fuerant, *enumeraſſe bolos*.
Gloſſæ Cyrilli: βόλιον, *teſſera*. Aliæ Gloſſæ: βόλος, *teſſera*. Suidas: βόλος ὁ κυβευτικὸς ἀγῶνας λέγεται. Etymologici Magni Auctor: βόλος ἀπὸ Κρητῶν καὶ ὁ ἀπὸ σαγήνης ἄγρα, καὶ ὁ ἐπὶ κύβων, καὶ ἀστραγάλων. Politus.

10. καὶ ἐπὶ δικτύου) Hesychius: βόλος ὄνομα, καὶ δίκτυον. Suidas: βόλος, τὸ βαλλόμενον εἰς ἄγραν ἰχθύων. Genus quoque retis ab jaciendo dictum Latinis *reticulum*. Politus.

Manuali enim ſaxo percuſſus eſt, eoque aſpero, ad pedis malleolum
In dextrâ tibiâ. percuſſit autem Thracum dux virorum,
Pirus Imbraſides, qui ex Æno venerat.
Ambos porrò tendines, & oſſa lapis impudens
Prorſus contrivit; illeque ſupinus in pulverem
Decidit, ambas manus ad ſuos commilitones tendens,
Animum dum efflaret. Sed accurrit qui percuſſerat,
Pirus, vulneravitque eum haſtâ ad umbilicum. At verò omnia
Effuſa ſunt humi inteſtina, illi uſque oculos tenebræ cooperuerant.
Hunc verò Thoas Ætolus irruentem percuſſit haſtâ
Ad pectus ſupra mammam, fixumque eſt æs in pulmone.
Prope autem acceſſit ad eum Thoas, & validam haſtam
Pectore extraxit, eduxitque enſem acutum,
Quo ille ventrem medium percuſſit, & abſtulit animam.
Arma tamen non exuit. circumſteterant enim ſocii,
Thraces, ſummo capite comati, longas haſtas manibus tenentes:
Qui ipſum, licet magnum, fortemque, & generoſum,
A ſe propulſarant. ille verò recedens, repulſus eſt.
Sic hi duo in pulvere juxta ſe extenti ſunt,
Scilicet alter Thracum, alter Epeorum ære loricatorum,
Duces. Multi autem circum interfecti ſunt & alii.
Tunc verò nemo pugnam reprehendiſſet, qui interveniſſet,
Quiſquis adhuc illæſus, & invulneratus acuto ære
Verſaretur in medio, duceretque ipſum Pallas Minerva
Manu prehenſum, telorumque ab eo impetum averteret.
Multi enim Trojanorum, & Achivorum die illo,
Proni in pulvere juxta ſe invicem extenti ſunt.

Χερμαδίῳ γὰρ βλῆτο παρὰ σφυρὸν ὀκριόεντι
Κνήμην δεξιτερήν. βάλε δὲ Θρῃκῶν ἀγὸς ἀνδρῶν,
Πείρως Ἰμβρασίδης, ὃς ἄρ' Αἰνόθεν εἰληλούθει.
Ἀμφοτέρω δὲ τένοντε, καὶ ὀστέα λᾶας ἀναιδὴς
Ἄχρις ἀπηλοίησεν· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἑτάροισι πετάσσας,
Θυμὸν ἀποπνείων. ὁ δ' ἐπέδραμεν, ὅς ῥ' ἔβαλέν περ
Πείρως· οὖτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν. ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι
Χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
Τὸν δὲ Θόας Αἰτωλὸς ἀπεσσύμενον βάλε δουρὶ
Στέρνον ὑπὲρ μαζοῖο· πάγη δ' ἐν πνεύμονι χαλκός.
Ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Θόας, ἐκ δ' ὄβριμον ἔγχος
Ἐσπάσατο στέρνοιο, ἐρύσσατο δὲ ξίφος ὀξύ.
Τῷ ὅγε γαστέρα τύψε μέσην, ἐκ δ' αἴνυτο θυμόν.
Τεύχεα δ' οὐκ ἀπέδυσε. περίστησαν γὰρ ἑταῖροι,
Θρήϊκες ἀκρόκομοι, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες, Rom. p. 504.
Οἵ ἑ μέγαν περ ἐόντα, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυὸν,
Ὦσαν ἀπὸ σφείων. ὁ δὲ χασσάμενος, πελεμίχθη.
Ὣς τώ γ' ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην.
Ἤτοι ὁ μὲν, Θρῃκῶν, ὁ δ', Ἐπειῶν χαλκοχιτώνων,
Ἡγεμόνες. πολλοὶ δὲ περικτείνοντο καὶ ἄλλοι.
Ἔνθά κεν οὐκέτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετελθὼν,
Ὅστις ἔτ' ἄβλητος, καὶ ἀνούτατος ὀξέϊ χαλκῷ
Δινεύοι κατὰ μέσσον, ἄγοι δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη Baſ. p. 385.
Χειρὸς ἑλοῦσ', αὐτὰρ βελέων ἀπερύκοι ἐρωήν.
Πολλοὶ γὰρ Τρώων, καὶ Ἀχαιῶν ἤματι κείνῳ,
Πρηνέες ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τέταντο.

CXLIII. Hoc loci: *Ὣς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεός. Sic fatus eſt ab urbe magnus deus:* (dicit autem Apollinem) δεινὸς non modò intelligitur artis Oratoriæ peritus, quique orationis copiâ plurimùm valet, ut ad pugnam hortetur, atque impellat; ſed etiam terribilis: quoniam & Apollo, ex vi nominis ſui terribilis; & terror, ac fuga, ejus ſunt aſſeclæ. Oſtendere vult Poëta, Trojanos hoſtibus prævaluiſſe, vi ac lege fatali, pro qua paſſim Apollo allegoricè ſumi conſpicitur; Achivos verò iis teſtitiſſe, quòd longè præſtarent prudentiâ, quæ per Minervam intelligitur. Itaque narrat, ut Trojanos Apollo inclamando eſt adhortatus; &, quod deinceps ſequitur, ut Achivos commovit, atque concitavit Minerva, filia Jovis glorioſiſſima, dum per multitudinem iret, ubi remiſſiùs ac negligentiùs agentes videret. Atque hîc vide, ut Minervam dicit glorioſiſſimam; Apollinem verò, quemadmodum ſupra ſcriptum eſt, δεινὸν θεὸν, *plurimùm valentem eloquentiâ, ſeu terribilem deum:* non quòd non ipſa quoque Minerva ſit δεινὴ θεός, *eloquens, ſeu terribilis dea;* ſed quia ipſe prior Trojanos ad pugnam ſtimulaverat. Nam Minervæ quidam id etiam attribui, ut ſit δεινὴ, *eloquentiâ præſtans, ſeu terribilis*, tum apertè oſtendit Poëta, eo loci, quo ait: δεινὴν γὰρ ἄγεν θεόν. *terribilem enim, gravemque deam vehebat;* tum etiam oſtendit ſapiens illa ſapientis viri oratio, quæ τὴν δεινότητα, *Oratoriam artem, atque eloquentiam*, præſidere facit prudentiæ, pro qua allegoricè ſumitur Minerva. Quæ quidem Minerva dicta etiam Τριτογένεια, *Tritogenia*, propter

ρμγ'. Ἐν τῷ, Ὣς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεὸς (λέγει δὲ τὸν Ἀπόλλωνα) [1] δεινὸς νοεῖται, οὐ μόνον ὁ ἐπιδέξιος λαλῆσαι, καὶ εἰς μάχην ὀτρῦναι ῥητορικῇ δυνάμει, [2] ἀλλὰ καὶ ὁ φοβερός· [3] ἐπεὶ καὶ Ἀπόλλων ὁ αὐτός· [4] καὶ δεῖμος δὲ, καὶ φόβος, ὀπαδοὶ αὐτῷ εἰσιν. Δηλῶσαι βουλόμενος ὁ Ποιητὴς, ὡς Τρῶες μὲν καθ' εἱμαρμένην ἐνίκων, [5] ὡς ἣν πολλαχοῦ ὁ Ἀπόλλων ἀλληγορεῖσθαι φαίνεται, Ἀχαιοὶ δὲ διὰ τὸ πλεῖον τῆς κατ' Ἀθηνᾶν φρονήσεως ἀντέχουσι πρὸς αὐτοὺς, λέγει, ὅτι Τρωσὶ μὲν Ἀπόλλων κέκλετο αὔτας, καὶ τὰ ἑξῆς· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς ὦρσε Διὸς θυγάτηρ κυδίστη Τριτογένεια, ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὅθι μεθιέντας ἴδοιτο. Ἐν τούτοις δὲ ὅρα καὶ, ὡς κυδίστην μὲν τὴν Ἀθηνᾶν εἶπε· [6] δεινὸν δὲ, ὡς καὶ προεγράφη, θεὸν τὸν Ἀπόλλωνα, οὐχ ὅτι μὴ δεινὴ θεὸς καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, ἀλλὰ διότι αὐτὸς προκατῆρξε τοῦ εἰς μάχην ἐρεθισμοῦ τοῖς Τρωσίν. Ὅτι δὲ δεινοποιεῖται καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, δηλοῖ μὲν καὶ ὁ Ποιητὴς, ἐν τῷ, δεινὴν γὰρ ἄγεν θεόν· δηλοῖ δὲ καὶ ὁ φιλόσοφος λόγος, ὃς [7] τὴν δεινότητα προκαθίζει τῆς φρονήσεως, εἰς ἣν ἀλληγορεῖται ἡ Ἀθηνᾶ. [8] ἣ καὶ Τριτογένεια, [9] διὰ τὸ ἐκ

1. *δεινὸς νοεῖται, οὐ μόνον ὁ ἐπιδέξιος λαλῆσαι*) Suidas: *δεινὸς λέγεται καὶ κατὰ τὴν τῶν λόγων δύναμιν*. Polit.
2. *ἀλλὰ καὶ ὁ φοβερός*) ut Iliad. lib. γ'.
Αἰδοῖός τέ μοί ἐσσι, φίλε ἑκυρὲ, δεινός τε.
& lib. ε'. *Δεινή τε, σμερδνή τε.* Heſychius: *δεινός, κακός, φοβερός.* Politus.
3. *ἐπεὶ καὶ Ἀπόλλων ὁ αὐτός*) Euſtathius ſupra p. 69. *Ἀπόλλων δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἐκ δηλώσεως μὲν, ὅπως δὲ φοβερώτερον, ὁ ἥλιος, ὡς ἂν ἀναφέρεται τὰ λοιμώδη νοσήματα.* Macrobius Saturnal. lib. 1. c. 17. *Alii cognominatum Apollinem putant, ὡς ἀπολλύντα τὰ ζῶα. exanimat enim, & perimit animantes, cum peſtem intemperie caloris immittit.* ut Euripides in Phaëthonte:
Ὦ χρυσοφεγγὲς ἥλι', ὥς μ' ἀπώλεσας;
Ὅθεν σ' Ἀπόλλων' ἐμφανῶς κλήζει βροτός.
Politus.
4. *καὶ δεῖμος δὲ, καὶ φόβος, ὀπαδοὶ αὐτῷ εἰσιν*) Terror, ac Fuga, Martis aſſeclæ. *Salvinus.*
5. *ὡς ἣν πολλαχοῦ ὁ Ἀπόλλων ἀλληγορεῖσθαι φαίνεται*) Euſtathius ſupra: *λέγει, ὅτι καὶ Ἀπόλλων ἐρέθιζε τοὺς Τρῶας. φησὶ* [illegible] *ὅτι τὸ εἱμαρμένον· ὅ περ ἐστὶ δηλαδὴ ὁ Ἀπόλλων, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται.* Politus.
6. *δεινὸν δὲ*) *Δεινός*, quaſi *δεῖνός, terribilis, ἀπὸ τοῦ δέος*. Salvin.
7. *τὴν δεινότητα προκαθίζει τῆς φρονήσεως*) *τὴν δεινότητα τὴν περὶ τὸν λόγον.* Hanc explicat Hermogenes lib. 2. De Form. Orat. c. 9. *τὸ γὰρ ὡς δεῖ, καὶ κατὰ καιρὸν,* [illegible] *καὶ δυνάμενον χρῆσθαι πᾶσι τοῖς λόγου εἴδεσι,* [illegible] *ἁπλῶς τε, ὅπερ ἔφην, τὸ πᾶσι τοῖς εἰρημένοις σώματι λόγου ποιοῦ χρῆσθαι δυνάμενον δεόντως, καὶ κατὰ καιρὸν, ἢ ὅπως οὖν δεινότης ἐμοί γε εἶναι δοκεῖ.* Et ſic *δεινὸς* Orator Hermogeni *ὁ τοῖς τῆς ῥητορικῆς πράγμασι, καὶ τοῖς ὅλως αὐτὸς ὡς δεῖ χρώμενος*. Hanc eamdem *δεινότητα, artis dicendi* nomine deſignat Fabius lib. 2. c. 13. *Multo labore, aſſiduo ſtudio, variâ exercitatione, pluribus experimentis, altiſſimâ prudentiâ, præſentiſſimo conſilio conſtat ars dicendi.* Generalius ſumitur *ἡ δεινότης* ab Ariſtotele lib. 8. De Moribus c. 13. pro ſolertiâ. Neque ea ſanè eſt prudentia; ſed tamen ſine eâ non eſt prudentia. *Politus.*
8. *ἣ καὶ Τριτογένεια*) *φοβερά*. Suidas: *Τριτογένεια, φοβερά, καταπληκτική*. Polit.
9. *διὰ τὸ ἐν δεινότητι φοβερόν*) Neque tamen *δεινὸς* Orator *ὁ φοβερός*, ſed, qualis Demoſthenes, *ὁ τοῖς ἄλλοις τὰ λέγειν γινώσκων, ὡς δεῖ χρῆσθαι, καὶ δυνάμενος*. Politus.

Digitized by Google

ἐκ δεινότητος φοβερόν. ἥγε Τριτογένεια, [1] καὶ κατὰ τὸν Κωμικὸν, Τριτογενὴς, [2] ἡ τὸ τρεῖν ἐγγεννῶσα τοῖς ἐχθροῖς. Καὶ μὴν οὕτω καλεῖται, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, καὶ [3] ὡς ἐκ τρίτους, ὅ ἐστι, κεφαλῆς, κατὰ Κρῆτας, τῆς τοῦ Διὸς γεγονυῖα, [4] ἢ ὡς ἐν τρίτῃ μηνὸς γενομένη, [5] ἢ ὡς τρία γεννῶσα καλά τινα τὰ ἐκεῖσε, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, δηλαδή. Τὸ δὲ ἴδοιτο, Ἀττικῶς παθαίνεται. Ἄλλως γὰρ ἀγαθὸν ἦν εἰπεῖν καὶ τὸ, ὅθι μεθιέντας ἴδοι. Οὕτω καὶ πρὸ βραχέων εἰπὼν παθητικῶς, οἵ μιν ἴδοντο πονεύμενον, ἐπήγαγεν εὐθὺς ἐνεργητικῶς τὸ, οὐ γὰρ ἔγωγε ἴδον. ὅπερ ἐν ἄλλοις ἰδόμην φησίν.

ρμδ'. Ὥσπερ ἐν τῷ, Αἴσιμα παρειπὼν, ἐκτείνεται ἡ τῆς παρὰ προθέσεως παραλήγουσα, οὕτω καὶ ὧδε τὸ, Διώρης, κύριον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ προεφάνη, ἐκτεταμένην ἔχει τὴν διὰ προθέσεως τὴν ἄρχουσαν. Τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν πολλοῖς γίνεται, καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν. Ἀστείως ὁ Ποιητὴς ἐνταῦθα τὸ, μοῖρα ἐπέδησεν, ἤπερ ἐπί τινος χερμαδίῳ βληθέντος παρὰ σφυρόν. Ὁ γὰρ οὕτω βληθεὶς, καὶ ἀκινητίζων, οἷον πεπέδηται. Ἰστέον δ' ἐνταῦθα, ὅτι τὸ παρὰ σφυρὸν, οὐκ εἴληπται ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸ σφυρόν· ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐγγὺς σφυροῦ, περὶ τὸ τέλος τῆς κνήμης, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, παρὰ σφυρὸν κνήμην δεξιτερήν. Καὶ [6] Αἰνόθεν, ἤτοι ἐκ τῆς Αἴνου, ἐπίκουροι ἦσαν τοῖς Τρωσί· καθὰ καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Θρᾴκης. καὶ ἔστιν ἐκ τῶν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ γραφέντων συναγαγεῖν, Κικόνων μοῖράν τινα καὶ τούτους εἶναι. Ἔστι δὲ τὸ Αἰνόθεν, ὡς τὸ Ἀβυδόθεν, ὅπερ πρὸ ὀλίγων εἴρηται. Τὸ δὲ Αἰνόθεν, ἐνταῦθα μὲν τοπικὸν ἐπίρρημά ἐστιν· εὑρεθήσεται δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς καὶ ποιότητος, ἐν τῷ, [7] αἰνόθεν αἰνῶς. Τὸ ἄχρις ἐνταῦθα κεῖται, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἀντὶ τοῦ διόλου. οἷον, Ἀμφοτέρω δὲ τένοντε,

pter eloquentiæ terrorem. Siquidem Τριτογένεια, *Tritogenia*, &, ſecundùm Comicum, Τριτογενὴς, *Tritogenes*, ea eſt, quæ τὸ τρεῖν ἐγγεννᾷ τοῖς ἐχθροῖς, *timorem hoſtibus ingenerat, eoſque tremere facit*. Præterea verò ſic appellatur, ut alibi quoque legitur, vel quòd prognata ſit ex capite, nimirum Jovis, quod Cretenſium linguâ dicitur τριτώ· vel quia nata eſt ἐν τρίτῃ, *tertio die*, menſis; vel quia tria bona gignit, quæ ibi ex veteribus declarantur. Paſſivè dicitur more Attico τὸ ἴδοιτο, *intueretur, conſpicaretur*. Namque alioquin rectum erat dicere: ὅτι μεθιέντας ἴδοι. *ubi negligentes, ac deſides videret*. Sic etiam paullò ante, quum paſſivâ formâ dixiſſet: οἵ μιν ἴδοντο πονεύμενον. *qui eum conſpicati ſunt dimicantem;* ſtatim ſubjicit formâ activâ: οὐ γὰρ ἔγωγε ἴδον. *Non enim ego quidem vidi*. quod alibi dicit ἰδόμην. *conſpicatus ſum, ſeu intuitus*.

CXLIV. Quemadmodum, ubi ait: Αἴσιμα παρειπών. *Æqua, quæque ex officio erant, admonens:* producitur prima præpoſitionis παρὰ, *ad;* ſic etiam hoc loci τὸ Διώρης, *Diores*, nomen viri proprium, ut alibi antea viſum eſt, productam habet primam præpoſitionis διά. Quod etiam plerumque fit in Ἀπόλλων, *Apollo*, atque in aliis multis vocibus. Dictum hic lepidè a Poëtâ illud: μοῖρα ἐπέδησε. *fatum compedivit, atque alligavit;* de uno aliquo, qui, manualis lapidis ictu, ad pedis malleolum plagam acceperit. Qui enim ita eſt percuſſus, atque immotus manet, is veluti compedibus eſt conſtrictus, atque illigatus. Hoc autem loci ſciendum eſt, illud παρὰ σφυρὸν, *ad pedis malleolum*, non pro eo acceptum eſſe, ac ſi diceret, κατὰ τὸ σφυρὸν, *in pedis malleolo;* ſed pro ἐγγὺς σφυροῦ, *prope pedis malleolum*, ad extremam partem tibiæ, ut apertè conſtat ex illis verbis: παρὰ σφυρὸν κνήμην δεξιτερήν. *ad malleolum in tibiâ dextrâ*. Αἰνόθεν quoque, ſive ἐκ τῆς Αἴνου, *ex Æno*, juxta atque ex reliquâ Thraciâ, auxiliares erant, & ſocii Trojanorum: & colligere eſt ex iis, quæ ſcripta ſunt in Bœotiâ, hos etiam ad Ciconum gentem pertinuiſſe. Eſt autem τὸ Αἰνόθεν, *ex Æno*, perinde ut τὸ Ἀβυδόθεν, *ex Abydo*. quod quidem paullò ante dictum eſt. Et adverbium loci hic eſt τὸ Αἰνόθεν, *ex Æno:* quamquam poſtea adverbium etiam qualitatis eſſe comperietur in illis verbis: αἰνόθεν αἰνῶς. *ex malo malè. De malo in pejus*. Τὸ ἄχρις poſitum hic eſt, ſecundùm veteres, pro διόλου, *per totum, prorſus, omnino, penitus*. ut: Ἀμφοτέρω δὲ τένοντε, καὶ

1. καὶ, κατὰ τὸν Κωμικὸν, Τριτογενὴς) Comicus Equitibus: Ἡ Τριτογενὴς γὰρ αὐτὸν [illegible]. Politus.

2. ἡ τὸ τρεῖν ἐγγεννῶσα τοῖς ἐχθροῖς) Heſychius: Τριτογενὴς, ἐπιθετικῶς ἡ Ἀθηνᾶ, ἀπὸ τοῦ τρεῖν ἐγγεννᾶν τοῖς πολεμίοις. Suidas: ἢ ὅτι τὰ τρία, καὶ [illegible] αἰτίαν, ἢ γεννητική. Sed huic etymologiæ repugnat auctor Magni Etymologici. Politus.

3. ὡς ἐκ τρίτους, ὅ ἐστι, κεφαλῆς, κατὰ Κρῆτας, τῆς τοῦ Διὸς γεγονυῖα) Euſtathius alibi: ὡς ἐκ τῆς Διὸς κεφαλῆς γενομένη. Τριτὼ γὰρ, φασι, κατὰ γλῶσσαν Κρητῶν. Et ad Odyſſeam: Τριτογένεια δὲ, ἡ ὡς ἐκ τρίτους, κατὰ Κρῆτας, ὅ ἐστι, κεφαλῆς τῆς τοῦ Διὸς γεννηθεῖσα. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Nubes: τριτὼ γὰρ ἡ κεφαλὴ, παρ' Αἰολεῦσιν. ἐγεννήθη δὲ Ἀθηνᾶ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός. Politus.

4. ἢ ὡς ἐν τρίτῃ μηνὸς γενομένη) ἐν τῇ τριτομηνίδι. Etymologiæ hujus auctor Iſter apud Harpocrationem. Polit.

5. ἢ ὡς τρία γεννῶσα καλά τινα) Suidas: Δημόκριτος ὁ Ἀβδηρίτης ἔγραψε περὶ [illegible]. Τριτογένειαν [illegible], ὅτι τρία γίνεται ἐξ αὐτῆς, ἃ πάντα τὰ ἀνθρώπεια συνέχει. Tria hæc, ſecundùm Democritum, ſunt τὸ εὖ λογίζεσθαι, τὸ λέγειν καλῶς τὸ νοηθὲν, τὸ ὀρθῶς πράττειν αὐτό. Euſtathius ad lib. Θ' Iliad. Τριτογένεια δὲ ἀλληγορικῶς ἡ φρόνησις· εἰ καὶ, κατὰ Δημόκριτον, τρία γίνεται ταύτῃ ἐξ αὐτῆς, τὸ εὖ λογίζεσθαι, τὸ λέγειν καλῶς τὸ νοηθὲν, καὶ τὸ ὀρθῶς πράττειν αὐτό. Τελείως γὰρ ὅστις φρονήσας, τὸ νοῆσαι, τὸ εἰπεῖν, τὸ ποιῆσαι, καὶ πεῖσαι καλῶς. Verum, quum, ſecundùm hanc Democriti etymologiam, dicta ſit ἡ Τριτογένεια, ὡς τρία γεννῶσα, meritò hinc colligit Euſtathius, nomen hoc Τριτογένεια non tantum ſolvi εἰς πάθος, ſed etiam εἰς ἐνέργειαν. contraquam voluerunt veteres alii Grammatici. Ideo namque rejectum ab iis eſt, ac reprobatum etymon illud, quod diximus, τῆς Τριτογενείας ἀπὸ τοῦ τὸ τρεῖν ἐγγεννᾶν τοῖς ἐχθροῖς· [illegible], ὥς φησιν ὁ Χοιροβοσκὸς, τὰ [illegible] εἰς πάθος ἀναλύονται, καὶ οὐκ εἰς ἐνέργειαν· οἷον, διογενὴς, ὁ ἐκ Διὸς γεγεννημένος· ἠριγενὴς, ὁ ἐν τῷ ἦρι γεννηθείς. Οὕτως οὖν καὶ Τριτογένεια, [illegible]. Hæc Chœroboſcus apud Etymologum. Hanc igitur Grammaticorum illorum rationem penitus debilitat, atque infringit Euſtathius, dum etymon hoc aliud adſtruit τῆς Τριτογενείας, ὡς τρία γεννώσης. Ὅρα δὲ ἐν τοῖς εἰρημένοις, inquit, ὅτι, καθὰ [illegible] ἡ Τριτογένεια, οὐ μόνον εἰς πάθος ἀναλύεται, [illegible], ἀλλὰ καὶ εἰς ἐνέργειαν, ὡς δεδήλωται ἐν τῷ τρία γεννῶσα. [illegible]. Politus.

6. Αἰνόθεν) Heſychius: Αἰνόθεν· ἐκ τῆς Αἴνου. Αἶνος δὲ, πόλις τῆς Θρᾴκης. Lege: Αἰνόθεν, ἀπὸ τῆς Αἴνου. Politus.

7. αἰνόθεν αἰνῶς) Iliad. lib. Η.
Ἦ μὰν δὴ λώβη τάδε γ' ἔσσεται αἰνόθεν αἰνῶς.
Scholiaſta: αἰνόθεν αἰνῶς, ἐκ δεινοῦ δεινῶς. ἢ καὶ, ἐκ δεινῶν δεινοτέρως. Heſychius: αἰνόθεν αἰνῶς, ἐκ δεινῶν δεινότερα. αἰνόθεν, ἐκ κακῶν. Suidas: αἰνόθεν αἰνῶς, λίαν, δεινῶς. Etymologici Magni Auctor: αἰνὸς δὲ ὁ φοβερὸς, ὁ πονηρὸς, καὶ κακός· ἀφ' οὗ αἰνόθεν, καὶ αἰνῶς, καὶ αἰνύμαι. Politus.

ἠ ὀςέα λᾶας ἀναιδὴς Ἄχρις ἀπηλοίησεν. *Ambos autem tendines, & oſſa impudens lapis penitus trivit.* videlicet contrivit omnino lapis, atque confregit tendines ad malleolum, quem diximus, pedis, atque oſſa. Quamquam & communius poteſt id ita intelligi, ut lapis tendines ἄχρι ἠ εἰς τὰ ὀςᾶ, *uſque ad oſſa ipſa*, contriverit. Porro autem τὸ ἀναιδὴς, *impudens, atque procax*, vox eſt ad lapidem tranſlata ab hominibus, qui ratione utuntur: ſicuti etiam τὸ ἀνηλεὴς, *immiſericors, atque immitis*, tranſlatum eſt εἰς τὸν σίδηρον, *ad ferrum*. Ceterùm ex ἠλοίησε, *comminuit, trivit, contrivit*, cujus quidem verbi primitivum eſt τὸ ἀλοῶ, *tero, contero, comminuo, contundo*, fit ὁ πατραλοίας, *patris percuſſor, ſeu interfector, parricida*; itemque ὁ μητραλοίας, *percuſſor matris*, qui dictus etiam μητραλώας, productâ per ectaſin litterâ, ſeu etiam mutatâ totâ diphthongo οι in ω magnum. quod, præter alia exempla, fit pariter in ἀγκοίνη, ἀγκώνη, *ulna*, κολοιὸς, *graculus*, κολωὸς, *ſtrepitus, ſeu tumultus*.

CXLV. Manuali quis lapide hìc percuſſus, in pulverem eadit ſupinus, ambas manus ad commilitones ſuos expandens, ſeu extendens; itaque animam exſpirat. Ubi τὸ πετάσαι τὰς χεῖρας, *manus expandere, ſeu expanſas tendere*, ſignificat eas, veluti alas, explicare. Qui geſtus eſt hominis ſupplicantis, ſiquis fortè cadentem eum apprehendat, atque retineat. Adeo feliciter, & præclarè iſta deſcribit, atque exprimit Poëta. Thema autem vocis hujus πετάσας, *expandens*, aut eſt verbum illud communius πετῶ, *pando, ſeu expando*, aut eſt πετάζω, verbum ſanè per paragogen derivatum ex πέτω, *volo*. cujus quoque verbi πετάζω nota ſunt exempla. Et tranſlata hæc vox eſt a volucribus, quæ volando, ſic alas explicant. Idque magis planum, exactumque eſt, quàm τὸ ἀναπτύξας χεῖρας, *explicatus manus*, ſuppliciter nimirum, atque in preces, ut eſt apud Poëtam Tragicum. quod quidem Homerus dicit ἀνασχὼν χεῖρας, *manus attollere*. Quo loci ait: οὖτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι χύντο χαμαὶ χολάδες. *vulneravitque haſtâ ad umbilicum: at verò omnia effuſa ſunt humi inteſtina*: χολάδας dicit inteſtina, quoniam in ea confluit flava χολὴ, *bilis*, quæ inteſtina ipſa calefaciens, eadem acrimoniâ ſuâ ad excrementa excernenda inſtimulat. Niſi enim hoc eſſet, ea, utpote, ut ajunt, frigido temperamento prædita, quatenus nervoſa, inertia manerent, atque inepta ad excernendum. Τὸ οὖτα, *vulneravit*, non ſecundæ eſt Conjugationis; ſed fit ex οὐτάζω, *vulnero*: cujus Aoriſtus, οὔτασα, *vulneravi*; tertia perſona, οὔτασε, *vulneravit*, &, reciſâ per apocopen

τοῦτο, ἠ ὀςέα λᾶας ἀναιδὴς [1] Ἄχρις ἀπηλοίησεν. ἤγουν διόλου συνηλόησεν ὁ λίθος τοὺς παρὰ τὸ ῥηθὲν σφυρὸν τένοντας, ἠ τὰ ὀςᾶ. Δύναται δὲ ἠ κοινότερον νοηθῆναι, ὅτι συνηλόησεν ὁ λίθος τοὺς τένοντας ἄχρι καὶ εἰς τὰ ὀςᾶ. Τὸ δὲ ἀναιδὴς, ἐκ τῶν λογικῶν παρῆκται εἰς τὸν λίθον. καθὰ ἠ τὸ ἀνηλεὴς εἰς τὸν σίδηρον. Ἐκ δὲ τοῦ ἠλοίησεν, οὗ προϋπάρχει τὸ ἀλοῶ, ἠ [2] ὁ πατραλοίας γίνεται, ἠ ὁ μητραλοίας, [3] ὁ ἠ μητραλώας, λεγόμενος καθ' ἔκτασιν, ἢ ἠ τροπὴν τῆς ὅλης οἱ διφθόγγου εἰς ὠ μέγα. ὃ γίνεται σὺν ἄλλοις ἠ [4] ἐν τῷ ἀγκοίνη ἀγκώνη, κολοιὸς [5] κολωὸς. Rom. p. 505.

ρμέ. Καταπίπτει τις χερμαδίῳ βληθεὶς ἐνταῦθα ὕπτιος ἐν κονίῃσιν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἑτάροισι πετάσας, θυμὸν ἀποπνείων. Τὸ δὲ πετάσαι τὰς χεῖρας, [6] δηλοῖ μὲν τὸ ἁπλῶσαι, οἷα πτέρυγας. Ἔςι δὲ σχῆμα ἱκέσιον, ὅπως τις καταπίπτοντος ἀντιλάβοιτο. Οὕτω ἠ ἐν τοῖς τοιούτοις ἐπιτυχὴς ὁ Ποιητής. Θέμα δὲ τοῦ πετάσας, [7] ἢ τὸ πετῶ κοινότερον, [8] ἢ ἐκ τοῦ πέτω παράγωγον πετάζω, οὗ ἠ ἔγνωςαι ἡ χρῆσις. Μετῆκται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ πτηνῶν, [9] ἃ πετόμενα, οὕτως ἁπλοῦσι τὰς πτέρυγας. Καί ἐςι αὐτὸ ἀκριβέςερον τοῦ, ἀναπτύξας χεῖρας, εἰς εὐχὴν δηλαδὴ, κατὰ τὴν Τραγῳδίαν. ὅπερ Ὅμηρος ἀνασχεῖν χεῖράς φησιν. Ἐν τῷ, οὖτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι χύντο χαμαὶ χολάδες, [10] χολάδας τὰ ἔντερα λέγει, ἐπεὶ εἰς αὐτὰ συῤῥεῖ ξανθὴ χολὴ, ἠ διαθερμαίνουσα, ἐρεθίζει τῇ δριμύτητι ἀποκρίνειν τὰ περιττά. ὡς εἰ μὴ τοῦτ' ἂν, ψυχρὰ, φασιν, ὄντα τῇ κράσει, καθὸ νευρώδη, ἔμενον ἂν ἀργὰ πρὸς τὴν ἀπόκρισιν. Τὸ δὲ οὖτα, οὐ δευτέρας ἐςὶ συζυγίας, [11] ἀλλ' ἐκ τοῦ οὐτάζω γίνεται· οὗ ἀόριςος, οὔτασα, τὸ τρίτον, οὔτασε, ἠ, κατὰ ἀποκοπὴν, οὖτα. [12] Διὸ ἠ συ-

1. Ἄχρις ἀπηλοίησεν. ἤγουν διόλου συνηλόησεν) Heſychius: Ἄχρις ἀπηλοίησεν, παντελῶς ἀπέκοψεν. Lege: Ἄχρις ἀπηλοίησεν, παντελῶς ἀπέκοψεν. Refert Heſychius locum hunc Homeri. Idem alibi Heſychius: ἀπηλοίησεν, ἀπήλασεν, ἀπέκοψεν. Hic etiam legendum ἀπηλοίησεν. Scholiaſtes Homericus: ἄχρις, ἕως. τοῦ καθόλου, ἀπηλοίησεν, ἀπέκοψε. Suidas: ἔςι δὲ καὶ ἄχρι, ἀντὶ τοῦ καθόλου, ὅλως. & rurſus: ἀπηλοίησεν, ἀπέκοψε. Politus.

2. ὁ πατραλοίας) qui, ut Horatii verbis utar, *ſenile guttur fregerit*. Salvinus.

3. ὁ ἠ μητραλώας) Ut & ὁ πατραλώας. Corruptè hìc legebatur, μητραλώας. Polit.

4. ἐν τῷ ἀγκοίνη ἀγκώνη) l. ἐν τῷ ἀγκοίνη, ἀγκώνη. Polit.

5. κολωὸς) Hinc Homerus de Therſite: ἀμετροεπὴς ἐκολῴα. *immenſis verbis, more graculi, garriebat*. Salvinus.

6. δηλοῖ μὲν τὸ ἁπλῶσαι) Heſychius: πετάσας, ἁπλώσας, ἀνοίξας. Polit.

7. ἢ τὸ πετῶ κοινότερον) ἀπὸ τοῦ πετῶ, Latinum *pateo*. & *Petaſus*, tegmen capitis expanſum. *Salvinus*.

Qui τὸ πετῶ κοινότερον, Immo verò ἀρχαιότερον, καὶ ἀρχαῖον. Politus.

8. ἢ ἐκ τοῦ πέτω παράγωγον πετάζω) Id magis approbat Etymologus: Πέτασον, ἀπὸ τοῦ πετάζω πετάσω, ἐκτείνω, ἠ τὸ λεγόμενον ὅπλα. Ἴςιν λέγεται πέτασον, τὸν ἀπὸ τοῦ πέτω βλαστάνοντα. πετῶ δὲ τὸ ἁπλῶ. Politus.

9. ἃ πετόμενα, οὕτως ἁπλοῦσι τὰς πτέρυγας) Virg. de avo: *Radit iter liquidum, celeres neque commovet alas*. Salvinus.

10. χολάδας τὰ ἔντερα λέγει, ἐπεὶ εἰς αὐτὰ συῤῥεῖ ξανθὴ χολὴ) Ratio hæc ita appellandorum τῶν ἐντέρων apud Homericum Scholiaſtam, & Auctorem Magni Etymologici. Scholiaſta Homericus: χολάδες τὰ ἔντερα· ἐπειδὴ εἰς αὐτὰ συῤῥεῖ ἡ ξανθὴ χολὴ· τῶν μηχανωμένων τῆς φύσεως πρὸς τὸ διαθερμαίνεσθαι, καὶ ἐρεθίζεσθαι αὐτὰ τῇ δριμύτητι αὐτῆς πρὸς τὴν διάκρισιν τῶν περιττῶν. ἔμελλε γὰρ, ψυχρὰ ὄντα τῇ κράσει, ἀργὰ μένειν, καὶ γενέσθαι πρὸς τὴν ἀπόκρισιν. ὅπου γὰρ τὰ νευρώδη ἐστιν. Οἱ δὲ ἐτυμολογοῦσι παρὰ τὸ χάλαι. ὁ χαλῶς. Politus.

11. ἀλλ' ἐκ τοῦ οὐτάζω γίνεται) Verba deſinentia in άζω, non ſunt primitiva, ſed derivata, παράγωγα. Sic φάζω, *loquor, for*, ἀπὸ τοῦ φῶ, φάσκω. quaſi ἀπὸ τοῦ φάζω. Sic οὐτάζω videtur eſſe ab οὐτάω, veluti ἀτιμάζω ἀπὸ τοῦ ἀτιμάω, & ſimilia. Salvinus.

12. Διὸ καὶ συςέλλει παρὰ τῷ Ποιητῇ τὸ δίχρονον, ἠ προπερισπᾶται) Οὖτα δὲ δουρί. Si aliquis me Codex manu exaratus adjuvaret, libenter legerem, οὖτα l. *vulneravit eum*. nam ſi eſt ab οὐτάω, ut ſit veriſimile propter allatas ſuperiùs rationes, vix mihi perſuadere poſſem, ſecundum in ω corripi licere. Salvinus.

Quòd οὐτάζω videatur eſſe ab οὐτάω, non ideò fit mihi veriſimile, τὸ οὖτα apud Poëtam non eſſe ab οὐτάζω, ſed ab οὐτάω.

Ideo

συστέλλει παρὰ τῷ Ποιητῇ τὸ δίχρονον, καὶ προπερισπᾶται. Τὸ σκυλεῦσαι νεκρὸν καὶ ἀποδῦσαι τεύχεα λέγεται, ὡς δηλοῖ τὸ, Τεύχεα δ' οὐκ ἀπέδυσε. περίστησαν γὰρ ἑταῖροι. Ἔστι δὲ τὸ περίστησαν, ταυτὸν τῷ περιέβησαν, ὅ ἐστιν, ὑπερεμάχησαν, ὡς μυριαχοῦ λέγεται. Τοὺς Θρᾷκας, ἀκροκόμους τε καλεῖ, ὅ ἐστιν, ἄκρως κομῶντας, καὶ δολιχά φησιν ἔχειν αὐτοὺς ἔγχεα. Ἴσως γὰρ ταῦτα ἦσαν αὐτοῖς παράσημα. Λέγει οὖν οὕτω· Θρήϊκες ἀκρόκομοι, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες. Ὅρα δὲ, ὡς οὐκ ἠξίωσεν αὐτοὺς καρηκομόωντας εἰπεῖν, ὡς ἀπονέμας τοῦτο τοῖς Ἀχαιοῖς· καίτοι ταυτόν ἐστιν ἀκροκόμους, ὡς εἴρηται, εἰπεῖν, καὶ καρηκομόωντας. Τινὲς δὲ οἴονται, ἀκροκόμους λέγειν, [1] τοὺς ἐν ἄκρῳ τῆς κεφαλῆς κομῶντας, οὐ μὴν καθειμένας εἰς βάθος τὰς τρίχας ἔχοντας. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τοὺς δολιχὰ ἔγχεα χερσὶν ἔχοντας δυνάμενος
Baſ. p. 386. [2] δολιχέγχεας συνθέτως εἰπεῖν, ὡς ἐπὶ ἄλλων ἐποίησεν, ὅμως οὕτω δόξαν αὐτῷ, περιέφρασεν.

ρμϛ'. Ἐπὶ ἀνδρείου φεύγοντος ἐξ ἀνάγκης, διὰ πολεμίων πλῆθος, εἴποι τις ἂν τὸ, Οἵ αὐτὸν, μέγαν περ ἐόντα, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυὸν, ὦσαν ἀπὸ σφῶν. ἤτοι καὶ ἀνδρεῖον ὄντα ἐδίωξαν. Ἔμφασιν δέ τινα ἔχει μεγαλείου, καὶ ὕψους ἡρωϊκοῦ τὸ ὦσαν, ἥτις ἐννοήσεται, ὡς τὸ μὲν κυλίειν, ἀπὸ τῶν ἄνω ἐπὶ τὰ κατώτερα λέγεται· [3] τὸ δὲ ὠθεῖν, ἀνάπαλιν. Ἔτι καὶ δυσχέρειαν ἐμφαίνει τοῦ ἡρωϊκοῦ ἀναποδισμοῦ. εἴπερ κατακυλίεται μέν τι ῥᾷον, ὠθεῖται δὲ οὐκ εὐχερῶς ἀπὸ τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω. Καλῶς δὲ τῷ μέγαν ἐπήγαγε τὸ, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυόν. ὁ γὰρ ἄλλως μέγας, βουγάϊος ἐστι, καὶ γῆς ἐτώσιον ἄχθος. [4] Πελεμίζειν πολλαχοῦ παρὰ τῷ Ποιητῇ τὸ κινεῖν, ἢ μετακινεῖν. Ἐνταῦθα οὖν φησιν· ὁ δὲ χασσάμενος, πελεμίχθη, Καὶ ἴσος ἐντεῦθεν γίνεται

copen ultimâ ſyllabâ, οὖτα. Ideoque corripit apud Poëtam litteram ancipitem; & accentum habet circumflexum in penultimâ. Spolia, ſeu exuvias mortuo detrahere, dicitur etiam ἀποδῦσαι τεύχεα, *arma exuere*, ut palam facit illud: Τεύχεα δ' οὐκ ἀπέδυσε. περίστησαν γὰρ ἑταῖροι. *Arma verò non exuit. circumſteterant enim commilitones*. Eſt autem τὸ περίστησαν, *circumſteterant*, idem atque τὸ περιέβησαν, *circumierant*, *ſeu circumeundo protexerant*, hoc eſt, pro eo propugnaverant, eumque defenderant, ut paſſim dicitur. Thracas, tum ἀκροκόμους vocat, hoc eſt, ἄκρως κομῶντας, *ſummè comatos*, *ſeu capiatè*, *atque egregiè capillatos*, tum habere ipſos dicit δολιχὰ ἔγχεα, *haſtas longas*. Hæc enim erant fortaſſe eorum inſignia. Quippe de iis ſic loquitur: Thraces ſummè comati, haſtas longas manibus tenentes. Ubi vide, ut minimè eos appellandos cenſet καρηκομόωντας, *capite comatos*, *ſeu caput capillatum habentes*, quippe qui id Achivis attributum velit: tametſi, ut notatum eſt, idem ſit dicere ἀκροκόμους, *ſummè comatos*, & καρηκομόωντας, *capite comatos*. Quidam tamen exiſtimant, ἀκροκόμους, *ſummè comatos*, eos intelligi, qui ἐν ἄκρῳ, *in ſummitate*, capitis comati eſſent, non qui altè demiſſos capillos haberent. Ubi etiam ſciendum, potuiſſe quidem Poëtam eos, qui δολιχὰ ἔγχεα, *haſtas longas*, manibus tenebant, compoſitâ voce dicere δολιχέγχεας, *haſtis longis armatos*, ut in aliis certè facit; verumtamen ſic eos, prout ei viſum eſt, per periphraſin circuitionemque ſermonis circumſcripſiſſe.

CXLVI. De forti viro, qui, ob hoſtium multitudinem, fugam arripere compellatur, quis illud uſurpaverit: Οἵ αὐτὸν, μέγαν περ ἐόντα, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυὸν, ὦσαν ἀπὸ σφῶν. *Qui eum, quamvis magnus eſſet, ac fortis, & generoſus, a ſemet ipſi repulerunt*. videlicet eum, licet robore, ac fortitudine præſtantem, expulerunt, atque fugarunt. Magnitudinem autem, ac proceritatem herois tacitè quodammodo indicat τὸ ὦσαν, *repulerunt*, *ſeu propulerunt*, ſiquis ſecum cogitaverit, atque animadverterit, hoc intereſſe diſcriminis inter τὸ κυλίειν, *devolvere*, & τὸ ὠθεῖν, *repellere*, *ſeu propellere*, quòd τὸ κυλίειν, *devolvere*, eſt ex alto, ſive ex ſuperiori loco, deorſum verſum verſare, ac volvere; contrario verò ſenſu dicitur τὸ ὠθεῖν, *repellere*, *ideſt*, *ex inferiori loco ſurſum verſum impellere*, *ſeu propellere*. Adde, verbo hoc non obſcurè indicari, quæ, & quanta fuerit in repellendo, retroque agendo heroë difficultas. Etſi enim ſatis facile eſt, rem aliquam devolvere, ſeu deorſum verſum volvere; tamen non ita facile eſt, ab inferiori eam loco ſurſum verſum propellere. Præclarè porrò, ac ſapienter, poſteaquam dixit μέγαν, *magnum*, addidit, ut diceret, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυόν. *& fortem*, *& generoſum*. Qui enim ſecus magnus eſt, hic ſanè magnus eſt jactator ſui, ac *telluris inutile pondus*. Πελεμίζειν paſſim apud Poëtam idem eſt, atque movere, ſeu dimovere, ac depellere. Hîc igitur ſic ait: ὁ δὲ χασσάμενος, πελεμίχθη. *Ille verò recedens, dimotus*

Ideo autem facilè mihi perſuadeo, ſecundam in οὖτα eſſe corripiendam, quæ fit per apocopen ab οὔτασε. Etymologici Magni Auctor: Οὖτά με Τυδέος υἱός. ἀντὶ τοῦ, ἔτρωσέ με. ἀπὸ τοῦ οὐτάζω, ὁ μέλλων, οὐτάσω· ὁ ἀόριστος, οὔτασα, οὔτασε· καὶ, κατὰ συγκοπὴν, οὖτα. Melius dixiſſet, κατὰ ἀποκοπήν. Apocope namque eſt, non ſyncope. Et ſunt Homerica nonnulla loca, quibus, niſi ſecundam in οὖτα brevem eſſe fateare, mederi nullo modo poſſis. ut Il. lib. ε'. Οὖτα με Τυδέος υἱὸς, ὑπέρθυμος Διομήδης. Et, Τῷ ῥά μιν οὖτα τυχὼν, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψε. lib. ζ'. Οὖτα κατὰ λαπάρην. lib. π'. οὖτα Θόωνα. lib. σ'. Οὖτα Κόων. lib. υ'. ὁ δὲ Μούλιον οὖτα παραστάς. Id ipſum alibi extra figuram dicit Homerus οὔτασεν, ut lib. ε'. ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνήρ. Politus.

1. τοὺς ἐν ἄκρῳ τῆς κεφαλῆς κομῶντας) Heſychius: Ἀκρόκομοι, τὰ ἄκρα τῆς κεφαλῆς κομῶντες. Polit.

2. δολιχέγχεας) Al. παροξυτόνως, δολιχεγχέας. Il. lib. φ'. Παίονας ἄνδρας ἄγων δολιχεγχέας. Polit.

3. τὸ δὲ ὠθεῖν, ἀνάπαλιν) Homerus de Siſypho: Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε. Salvin.

4. Πελεμίζειν) Heſychius: Πελεμίζων, σείων, κραδαίνων. Πελεμίχθη, ἐσείσθη. Lege, πελεμίζων, & πελεμίχθη. Etymologici Magni Auctor: Πελεμίχθη, ἐκινήθη, ἐσείσθη· ἀπὸ τοῦ πάλλω, ὡς οἶμαι, ἢ ἀπὸ τοῦ πέλω, καὶ τὸ πολεμίζειν, ἴσως σημαίνει. Politus.

Digitized by Google

motus eſt, atque depulſus. Ac fortaſſe inde etiam fit ὁ πόλεμος, *bellum*, quaſi videlicet πέλεμος, quippe quòd moveat, aut etiam ex hac vitâ multos depellat. Sciendum autem eſt, partes ipſas orationis, ut veteres ajunt, poſitas quodammodo eſſe verſâ vice, atque e contrario. Dicere namque oportebat: ὁ δὲ πελεμιχθεὶς, χάσατο. videlicet μετακινηθεὶς, ὑπεχώρησεν. *Ille verò dimotus, ſeu depulſus, receſſit, ſeu retroceſſit*. Et figuratum hoc eſt loquendi genus per prius, & poſterius. quæ hyſterologia etiam dicitur, ſæpiùſque occurrit. Neque diverſi ferè generis fuerit apud Sophoclem illud: χάριν, ἥν περ τυγχάνω ὑπεσχόμην. videlicet ἔτυχον ὑποσχόμενος. *Munus, quodcunque pollicitus fui*. Quin & illud ſciendum: quum ambæ hæ ſint motiones, τὸ πελεμιχθῆναι, *dimoveri*, & τὸ χάσασθαι, *cedere, ſeu retrocedere*, perinde ducere Poëtam, ut hoc, atque illo modo rem ipſam exprimat. Poſitum primò eſt apud Homerum τὸ παρ' ἀλλήλοις τετάσθαι, *juxta ſe invicem porrectos eſſe, atque extentos*, aut κεῖσθαι, *jacere*, aut ſiquid aliud eſt hujus generis. Quippe ſic ait: ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην. *in pulvere juxta ſe invicem extenti ſunt*. & paullò poſt: παρ' ἀλλήλοισι τέτατο. *apud ſe invicem extenti erant*, videlicet ἐγγὺς ἀλλήλων. *prope ſe invicem*. Unde etiam τὸ παραλληλίζειν, *inter ſe componere, ſeu juxta ſe ponere*, de collatione, qua aliqua inter ſe conferuntur, ſeu comparantur, & λόγοι παράλληλοι, *orationes inter ſe compoſitæ, ſibique mutuò reſpondentes*. Quamquam τὸ ἐν ἀλλήλοις, *inter ſe, ſeu inter unum, & alterum*, neſcio quid amplius denotet, quàm τὸ, ἐγγὺς ἀλλήλων, *prope ſe, ſeu juxta ſe*, ut clarè is oſtendit, qui dixit: οὐ παρ' ἀλλήλοις, ἀλλ' ἐν ἀλλήλοις. *non juxta ſe, ſed inter ſe*. multòque adhuc clariùs per aliud genus locutionis Poëta is, qui dixit: οὐ παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἐν αὐτοῖσιν ὄντες κακοῖς. *non juxta ipſa, ſed in ipſis verſati malis*. videlicet non prope mala, ſed intus in iis jam verſati.

CXLVII. Benè ſibi conſcius Poëta facultatis ſuæ in dicendo, & qualem ſit hodie pugnam oratione ſuâ ipſe inſtructurus, quæ in pugnâ proni ſint multi in pulverem caſuri, nec profectò meliùs, atque magnificentiùs, & ad juſti certaminis pompam accommodatiùs pugnam committi poſſe, quàm explicari; dicit, neminem unum virum, qui interveniſſet, pugnam tunc reprehenſurum fuiſſe, quiſquis adhuc illæſus, & invulneratus acuto ferro, in medio verſatus fuiſſet: ſiquem Pallas Minerva manu prehenſum duxiſſet, telorumque ab eo impetum avertiſſet. Talis autem ſpectator, fuerit certè auditor Poëtæ: qui in partem minimè venit laborum, atque ærumnarum bellicarum; ſed pulchro illo prœliarium deſcriptionum ſpectaculo in animo, atque in cogitatione ſuâ fruitur: quum, extra omne periculum, liceat ipſi pugnam circumire, nihilque omnino Homericæ narrationis ὀνόσασθαι, *carpere*, poſſit, videlicet improbare, atque reprehendere: ac præſertim, ſi eum ducat Pallas Homerica, artificioſa nimirum peritia, ac ſolertia ſcribendi, mater illa, ut veteres ajunt, prudentiæ, quæ in evolvendis libri Homerici plicaturis, manu, quæ id facit, ipſum apprehendat, itaque telorum ab eo impetum avertat. Quem eumdem etiam illa hæc Pallas, citra periculi offenſam, per ſingulas Homericæ Poëſeos partes manuducit, ingenioſum videlicet auditorem. Vide verò, ut in illis verbis: ἄβλητος, καὶ ἀνούτατος, *ab ictu illæſus, atque invulneratus*, perſpicuè agnoſcit,

νεται καὶ ὁ πόλεμος, ὡς οἱονεὶ πέλεμος, εἶτα κινῶν, ἢ καὶ πολλοὺς τοῦ βίου μετακινῶν. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι ἀντιστρόφως πως ἔθηκε τὰ τοῦ λόγου μέρη, ὡς οἱ παλαιοί φασιν. Ἐχρῆν γὰρ εἰπεῖν, ὅτι ὁ δὲ πελεμιχθεὶς, χάσατο. ἤγουν μετακινηθεὶς, ὑπεχώρησε. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο, πρωθύστερον σχῆμα. ὃ καὶ ὑστερολογία λέγεται, καὶ πολλαχοῦ εὑρίσκεται. Εἴη δ' ἂν τοιοῦτόν τι καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ, χάριν, ἥν περ τυγχάνων ὑπεσχόμην. ἤγουν ἔτυχον ὑποσχόμενος. Κἀκεῖνο δὲ ἰστέον, ὡς, ἐπεὶ καὶ ἄμφω κινήσεις εἰσὶ, καὶ τὸ πελεμιχθῆναι, καὶ τὸ χάσασθαι, ἀδιάφορον ὁ Ποιητὴς ἡγεῖται, οὕτως, ἢ ἐκείνως εἰπεῖν. Παρ' Ὁμήρῳ πρώτῃ κεῖται τὸ, παρ' ἀλλήλοις τετάσθαι, ἢ κεῖσθαι, ἢ εἴ τι τοιοῦτον. Φησὶν οὖν· ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην. καὶ μετ' ὀλίγα· παρ' ἀλλήλοισι τέτατο. ἤγουν ἐγγὺς ἀλλήλων, ὅθεν καὶ τὸ παραλληλίζειν ἐπὶ παραθέσεως, ἤτοι συγκρίσεως, καὶ λόγοι παράλληλοι. Τὸ δέ γε, ἐν ἀλλήλοις, πλεῖόν τι δηλοῖ τοῦ ἐγγὺς ἀλλήλων, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ εἰπὼν τὸ, οὐ [1] παρ' ἀλλήλοις, ἀλλ' ἐν ἀλλήλοις· καὶ ἔτι σαφέστερον δι' ἑτεροίας φράσεως, ὁ ποιήσας τὸ, οὐ παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἐν αὐτοῖσιν ὄντες κακοῖς. ἤγουν, οὐκ ἐγγὺς ὄν- *Rom. p. 506.* τες κακῶν, ἀλλ' ἤδη ἐντός.

ρμζʹ. Εἰδὼς ὁ Ποιητὴς τὴν αὐτοῦ ἐν ῥητορείᾳ ἰσχὺν, καὶ οἵαν σήμερον μάχην ἐξαρτύσει τῷ λόγῳ, καθ' ἣν πολλοὶ πρηνέες ἐν κονίῃσι πεσοῦνται, καὶ ὡς οὐκ ἔστι κάλλιον, καὶ μεγαλοπρεπέστερον, καὶ ἐναγωνιώτερον συστῆναι μάχην, ἢ ἀφηγηθῆναι, λέγει, ὅτι τότε οὐκ ἔτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετελθὼν, ὅς ἔτ' ἄβλητος, καὶ ἀνούτατος ὀξέϊ χαλκῷ, δινεύοι κατὰ μέσον· ἄγοι δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη, χειρὸς ἑλοῦσα, αὐτὰρ βελέων ἀπερύκοι ἐρωήν. Τοιοῦτος δ' ἂν εἴη θεατὴς, ὁ τοῦ Ποιητοῦ ἀκροατὴς, ὃς οὐ τῶν τοῦ πολέμου κακῶν μετέχει, ἀλλὰ τοῦ τῶν πολεμικῶν διηγήσεων κατὰ νοῦν [2] ἀπολαύοι καλοῦ θεάματος, ἀκίνδυνος τὴν μάχην περιϊὼν, καὶ μηδέν τι ἔχων τῶν Ὁμηρικῶν ὀνόσασθαι, ἤτοι ἐκφαυλίσαι, καὶ καταμέμψασθαι· καὶ μᾶλλον, εἴπερ ἄγοι αὐτὸν ἡ Ὁμηρικὴ Παλλὰς, ἡ τοῦ γράφειν δηλαδὴ μεθοδικὴ δεινότης, ἡ τῆς φρονήσεως μήτηρ, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, χειρὸς ἑλοῦσα τὰς πτύχας ἀνελιττούσης τὰς τῆς Ὁμηρικῆς βίβλου, καὶ οὕτω βελέων ἀπερύκουσα ἐρωήν, ὃν καὶ χειραγωγεῖ ἀκινδύνως ἡ τοιαύτη Παλλὰς εἰς τὰ καθέκαστα τῆς Ὁμηρικῆς ποιήσεως, εἶτα συνετὸν ἀκροατήν. Ὅρα δὲ, ὡς καὶ ἐν τῷ, ἄβλητος, καὶ ἀνούτατος, διαφορὰν σαφῶς οἶδεν,

1. παρ' ἀλλήλοις) ἐγγὺς ἀλλήλων. Polit.
2. ἀπολαύοι) Cohærentiùs, ἀπολαύει. Polit.

Ut eadem loquendi figura ſervetur. Sed nonnunquam eam, varietatis & elegantiæ gratiâ, immutant ſcriptores. *Salvinus*.

ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, τοῦ οὐτάσαι, καὶ τοῦ βαλεῖν· τοῦ μὲν, ἐκ τοῦ σχεδὸν γινομένου· τοῦ δὲ βαλεῖν πόῤῥωθεν. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι ἐν τῷ, Ὅς τις ἔτι ἄβλητος, τελείως κενὸν δοκεῖ τὸ, ἔτι, καὶ μηδέν τι σημαίνειν. Τοιαῦτα δέ εἰσι καὶ ἄλλα, ὡς καὶ ἐν τῇ β' ῥαψῳδίᾳ παρασεσημείωται. Τοιοῦτον δέ τι καὶ τὸ, Ἔνθά κεν οὐκέτι ἔργον, ὡς ἀνωτέρω κεῖται. Περιττὸν γάρ ἐστι, [1] τὸ, ἔτι. καί ἐστιν ὁ νοῦς, ὡς οὔτι, τουτέστιν, οὐδαμῶς, μέμψοιτο ἄν τις τὸ τῆς μάχης ἔργον.

ſcit, ſicut etiam alibi, differentiam, quæ eſt inter τὸ οὐτάσαι, *vulnerare, ſeu vulnus inſligere*, & τὸ βαλεῖν, *icere, ſeu ictum inſligere*: quippe quum illud cominus fiat; at verò τὸ βαλεῖν, *icere*, eminus. Præterea obſerva, ut hoc quidem loci: Ὅστις ἔτι ἄβλητος. *Quisquis adhuc ab ictu integer, atque illæſus*: vacare prorſus videtur τὸ ἔτι, *adhuc*, nihilque omnino ſignificare. Sed & alia ſunt hujuſcemodi, ut adnotatum eſt in libro Β. Tale quoque illud: Ἔνθά κεν οὐκέτι ἔργον. *Tum verò minimè adhuc pugnam.* ut ſupra legitur. Otioſum namque eſt, ac ſupervacaneum τὸ ἔτι, *adhuc*. & ſenſus eſt, οὔτι, hoc eſt, οὐδαμῶς, *nullo modo*, quemquam prœliare illud opus, ſeu pugnam, fuiſſe reprehenſurum.

1. τὸ, τί) l. τὸ, ἔτι. Polit.

AUSO-

A U S O N I I

PERIOCHA QUINTI ILIADOS.

Hic & Tydidem monitum Tritonia Pallas
Audaci virtute replet. vomit aurea flammas
Caſſis, & undantem clypeus defulgurat ignem.
Ipſe autumnali clarum micat æmulus aſtro.

DIomedes, auxilio Minervæ, ſtrenuè prœliatur. Venus quoque, filio ſubvenire conata, vulnere affecta digreditur. Mars etiam fit ſaucius, exceditque bello. Sequitur Tlepolemi Sarpedoniſque congreſſio; & Tlepolemus, Herculis filius, certamine victus, occiditur.

ARGUMENTUM
LIBRI E HOMERI.

Diomedes, ſuppetias ei ferente Minervâ, ſtrenuè rem gerit, multoſque hoſtium interficit. Vulnerat Venerem in manu, & Martem in ventre. Æneam lapide ab eo ictum Apollo ſervat. Tlepolemus a Sarpedone occiditur. Martem Juppiter increpat. Sanat autem ipſum Pæon, medicus deorum.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ
ΤΗΣ Ε ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Διομήδης, Ἀθηνᾶς αὐτῷ συλλαμβανομένης, ἀριστεύει, καὶ πολλοὺς ἀναιρεῖ τῶν πολεμίων. Τιτρώσκει δὲ Ἀφροδίτην κατὰ τῆς χειρός, καὶ Ἄρεα κατὰ τοῦ κενεῶνος. Αἰνείαν δὲ ὑπ' αὐτοῦ πληγέντα λίθῳ Ἀπόλλων διασώζει. Τληπόλεμος δὲ ὑπὸ Σαρπηδόνος ἀναιρεῖται. Τῷ δὲ Ἄρει Ζεὺς ἐπιπλήττει. Ἰᾶται δὲ αὐτὸν Παιὼν ὁ τῶν θεῶν ἰατρός.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Ε' ΡΑΨΩΔΙΑΣ. Rom. p. 512.
EX COMMENTARIIS LIBRI E.
ALEXANDRO POLITO
DE CL. REG. SCHOLARUM PIARUM INTERPRETE.

Tunc verò Tydidæ Diomedi Pallas Minerva
Dedit robur, & audaciam, ut conſpicuus inter omnes
Argivos fieret, & gloriam magnam referret,

I. LIBRI E Inſcriptio Metrica hæc eſt:

Eⁱ, Venerem, Martemque ferit Tydeïus heros.

Pedeſtris verò, hæc Inſcriptio: *Diomedis virtus, ſeu fortitudo*. Sciendum autem eſt, litteram ε veteribus dictam εἶ, adjectâ litterâ ι, ut, productâ per diphthongum litterâ, eam quoque, juxta atque alias litteras, poſſent circumflectere. Quod pariter faciunt in parvo ο. Nam & illud ob eamdem cauſſam dicunt οὖ. Verùm de his Grammaticarum rerum præceptores ſcribunt, quantùm huc pertinere poteſt. Hoc porrò in libro Homerus eximiâ quadam honoris prærogativâ Diomedem induxit præ omnibus Græcis fortiſſimè dimicantem. Additæ enim jam ſunt alæ heroi, quem regis verba, veluti quidam ſtimuli, impulerant, atque incitaverant: quum ipſe præ-

Ἔνθ' αὖ Τυδείδῃ Διομήδεϊ Παλλὰς Ἀθήνη
Δῶκε μένος, καὶ θάρσος, ἵν' ἔκδηλος μετὰ πᾶσιν
Ἀργείοισι γένοιτο, ἰδὲ κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο.

α. Τῆς Ε' ῥαψωδίας [2] ἐπιγραφή, ἡ μὲν ἔμμετρος αὕτη·

Εἶ, βάλλει Κυθέρειαν, Ἄρηά τε, Τυδέος υἱός.

ἡ δὲ πεζή, ἥδε· Διομήδους ἀριστεία. Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ ε στοιχεῖον, [3] εἶ ἔλεγον οἱ παλαιοί, προστιθέντες τὸ ι, ἵνα τῇ διὰ διφθόγγου ἐκτάσει δύνωνται περισπᾶν καὶ αὐτό, καθὰ καὶ τὰ ἄλλα στοιχεῖα. Τοῦτο δὲ ποιοῦσι καὶ ἐπὶ τοῦ μικροῦ ο. καὶ ἐκεῖνο γὰρ, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, οὖ λέγουσι. Περὶ δὲ τούτων οἱ ἐξηγηταὶ τῆς γραμματικῆς γράφουσιν, ὅσα ἐνδέχεται. Ποιεῖ δὲ Ὅμηρος ἐν τῇ ῥαψωδίᾳ ταύτῃ τὸν Διομήδην ὑπὲρ πάντας Ἀχαιοὺς ἀριστεύοντα κατ' ἐξαίρετον. Ἀνεπτέρωται γὰρ ἤδη ἐρεθισθεὶς ὁ ἥρως τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις, καὶ

1. *Διομήδης*) Addendum ex veteri Scholiaſtâ & aliud hoc argumentum. Ἄλλως. Ἀπαγαγὼν τὸν τοῦ Πηλέως ὁ Ποιητὴς πρόμαχον, ὅπερ τῶν Ἑλλήνων ἀριστεῦσαι θελήσας, καὶ παράδοξον ἀριστείαν ἐμμελετῶσαι, τὸν Τυδέως ἔγνω· καὶ δεῖν οὐχ οἷός τε ἦν ὑπεσ... ἐκεῖνον τοὺς πολεμίους φοβεῖν, φησίν, αὐτὸν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς βοηθεῖσθαι, καὶ ἐξαιρέτῳ τιμῇ ἀντιμεῖσθαι. Ὁρᾶσθαι γὰρ ὑπὲρ τῶν ἄλλων αὐτὸν φοβερὸν πῦρ ἐκπέμπον, ὡς τοὺς Τρῶας ἀποπλαγέντας ἐπὶ τῇ παρὰ τῶν θεῶν βοηθείᾳ, καταφυγεῖν, φοβερώτερον αὐτὸν καὶ Ἀχιλλέως νομίζοντας. Λέγει γοῦν, Οὐδ' Ἀχιλῆά ποθ' ὧδε γ' ἐδείδιμεν, ὄρχαμον ἀνδρῶν, Ὅνπερ φασὶ θεᾶς ἐξέμμεναι· ἀλλ' ὅδε λίην Μαίνεται, οὐδέ τίς οἱ δύναται μένος ἰσοφαρίζειν. Τοῦτον τὸν ξένον Διομήδους ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς βοηθούμενος, πολλοὺς τῶν Τρώων ἀναιρεῖ. καὶ Πάνδαρον τὸν παρασπονδήσαντα, Τιτρώσκει δὲ καὶ Ἀφροδίτην συλλαμβανομένην τῷ παιδὶ Αἰνείᾳ. ὁμοίως δὲ καὶ Ἄρεα. Τὴν μὲν οὖν Ἀφροδίτην ἡ μήτηρ Διώνη παραμυθεῖται· τὸν δὲ Ἄρεα ἰᾶται Παιὼν, τοῦ Διὸς πρότερον αὐτῷ ἐπιπλήξαντος. POLITUS.

2. ἐπιγραφή, ἡ μὲν ἔμμετρος) Periocha monoſtichos. *SALVINUS.*

3. εἶ ἔλεγον οἱ παλαιοί, προστιθέντες τὸ ι) I longum veteres repræſentabant per ει, ut in Acroſtichide Comœdiæ Plauti, quæ inſcribitur CAPTEIVEI. &, ut producerent ε, & ο, addebant ι, & υ, ut εἰπρεπής, οὔλυμπος. sic Poëtæ pro οι. Contra in antiquâ Inſcriptione Herodis Attici, ὀδεὶ pro ὁδοί, apud Scaligerum in Euſebii Chronica; & Lacedæmonii longæ Philippi Regis Epiſtulæ, unâ litterâ, ut etiam ο πολύμυθυς, reſponderunt, idest, O. videlicet οὐ. *Minimè*. De EI in Delphis, Plutarchum videre eſt. *Salvinus.*

καὶ ἄλλως ὀξὺς ὢν, καὶ φιλότιμος. Ὅλως γὰρ, Baſ. p. 387. ὡς ἐῤῥέθη, δραστικὸς παρ' Ὁμήρῳ πᾶς λόγος. καὶ οὐκ ἂν εὕροις τινὰ παρὰ τῷ Ποιητῇ ὀνειδισθέντα, ἢ κελευσθέντα, ἢ ἄλλως λόγοις ἐρεθισθέντα, καὶ μὴ οὐκ ἀνύσαντά τι καλὸν, καὶ ἑαυτοῦ κρείττω γενόμενον· ὅπου γε καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ Ἀλέξανδρος ἐρεθισθεὶς τοῖς τοῦ Ἕκτορος λόγοις, ἀριστεύει καὶ πρὸ αὐτοῦ Ἕκτορος. καὶ δεικνύει οὕτως ὁ λογιώτατος Ὅμηρος, οἷα ὁ λόγος δύναται. Καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ Διομήδης, καὶ οὕτως ὀξύνεται φιλοπτολέμως εἰς πόλεμον. Αἴας δὲ, εἰ καὶ πρωτεύει τῶν Ἑλλήνων ἀνδρίᾳ, [1] ὡς δευτερεύων μόνου τοῦ Ἀχιλλέως, ἀλλὰ δυσκίνητός ἐστι τῷ πολλῷ τοῦ μεγέθους, καὶ ἀεὶ κατὰ ὁμαλὴν κίνησιν ἄριστος, καὶ οὐ, κατὰ τὸν Διομήδην, ὀξὺς ἐν καιρῷ. ἄλλως δὲ καὶ φυλάττει Ὅμηρος αὐτὸν μάλιστα ὕστερον, ὡς σταδαῖον μαχητὴν, εἰς τὸν μέγαν κίνδυνον τὸν περὶ τῶν νηῶν. Φρονήσει δὲ τὰ πλείω κατορθοῖ, ὡς εἰκὸς, ὁ Διομήδης. διὸ καὶ ἡ Ἀθηνᾶ συναίρεται αὐτῷ δι' ὅλου τοῦ γράμματος τούτου. Ἔτι δὲ καὶ ἄλλως, ὀνειδισθεὶς ἐπὶ ἀνανδρίᾳ ὑπὸ τοῦ βασιλέως ὁ Διομήδης, καὶ πτώσσειν ἀκούσας, καὶ ὀπιπτεύειν πολέμοιο γεφύρας, νοεῖ δέον εἶναι δι' ἔργων πιστώσασθαι, ψεύδεσθαι τὸν βασιλέα. Διὸ οὐ μόνον οὐκ ἐγγὺς ἵσταται τῶν τοῦ πολέμου γεφυρῶν, ὡς φευξόμενος, ἀλλὰ καὶ μέσων γίνεται, ὅπου πλεῖστοι ἐκλονέοντο. καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ θαρσύνουσα αὐτὸν Ἀθηνᾶ, ἤγουν ἡ τοῦ δέοντος φρόνησις. Καὶ ἰδοὺ εἰς ἴσον ἥκει τῷ πατρί· εἴγε, κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ Τυδεὺς ἐπιτάῤῥοθον εἶχε τὴν Ἀθηνᾶν. Οἱ δὲ παλαιοί φασιν ἐνταῦθα καὶ, ὅτι ἀρετῇ, καὶ θυμῷ, καὶ φιλοδοξίᾳ παροξύνεται ὁ Διομήδης, ὡς ἐκ τῶν ἐφεξῆς δειχθήσεται.

β'. Ἡ Ἀθηνᾶ ἔδωκε τῷ Διομήδει μένος, καὶ θάρσος, ἵν' ἔκδηλος μετὰ πᾶσιν Ἀργείοισι γένοιτο· [2] μένος μὲν κατὰ σῶμα, θάρσος δὲ κατὰ ψυχήν· οὐχ ὡς πρότερον μὴ ἔχοντι, ἀλλὰ τὰ ἔμφυτα ἐπαυξάνουσα· ὧν ἑκάτερον, θατέρου χωρὶς, ἀλυσιτελές. Δύναμίς τε γὰρ, θάρσους χωρὶς, ἀκινητίζειν ποιεῖ, καὶ θάρσος, δίχα δυνάμεως, εἰς κενὸν σαλεύει τὸν ἄνθρωπον. Ἄμφω δὲ, εἰς ἓν ἐλθόντα, τὸν ὄντως ἀνδρεῖον ἀποτελεῖ. Ὅτι δὲ χρεία τῷ ἀνδρείῳ καὶ θάρσους, δηλοῖ καὶ ὁ εἰπὼν, ὅτι κρεῖσσον, πάντα θαρσέοντα, ἥμισυ τῶν δεινῶν πάσχειν μᾶλλον, ἢ πᾶν χρῆμα προδειμαίνοντα, μηδαμοῦ μηδὲν παθεῖν. [3] Ἔστι δὲ θάρσος, ἐπίτασις θαῤῥαλέα, ἢ, κατὰ Στωϊκοὺς, τὸ ἀσφαλὲς

præſertim ſuopte ingenio huc duceretur, atque ad laudem bellicam acriter contenderet. Prorſus enim, ut dictum eſt, efficax omnis apud Homerum oratio. Neque unum aliquem apud Poëtam increpitum, aut juſſum, aut aliter verbis incitatum, reperias, quin aliquid boni præclarique effecerit, & ſeſe ipſe melior evaſerit: quandoquidem vel poſtea Alexander, oratione Hectoris excitatus, pro ipſo etiam Hectore fortiter pugnat. Itaque eloquentiſſimus ille Homerus oſtendit, quæ ſit vis eloquentiæ. Atque is quidem eſt Diomedes, eoque militaris gloriæ ſtudio ad ineundum certamen acuitur, atque inſtigatur. Verùm Ajax, etſi inter Græcos primas ſibi fortitudinis partes vindicet, quippe ab uno ſoloque Achille ſecundus; tamen, ob corporis molem, ac vaſtitatem, ſegnis eſt, tarduſque ad motum, & æquabili ſemper motu fortiſſimus, non, ut Diomedes, in tempore agilis, atque expeditus. Præterquam quod Homerus eum maximè in poſtetum, tamquam militem statarium, ad magnam illam, ac periculoſam de navibus dimicationem reſervat. Prudentiâ autem, ut ſolet, pleraque feliciter gerit Diomedes. Ideoque ei Minerva per totum hunc librum auxiliatur. Huc etiam accedit, quòd, quum Diomedes ipſe de ignaviâ a rege reprehenſus fuerit, ſibique vitio datum audierit, quòd trepidaret, viaſque tranſeundi per pugnam circumſpiceret; opus ſibi eſſe intelligit, ut rebus ipſis demonſtret, ac confirmet, regem mentiri. Quare tantùm abeſt, ut ſtet prope vias, ac tranſitus pugnæ, quaſi fugam meditetur, ut etiam in medium procedat, ubi maximè conferti tumultuabantur, ac confligebant. Et hæc eſt Minerva, quæ audacem eum facit, reſpectus videlicet, & prudens conſideratio officiorum ſuorum. Et ecce tibi, par fit, atque æqualis patri: quum ipſe etiam Tydeus, prout rex dixerat, adjutricem Minervam habuerit. Atque hîc etiam veteres adnotant, incitamento fuiſſe Diomedi virtutem, animique alacritatem, & ſtimulos gloriæ, ut ex reliquâ narratione manifeſtum fiet.

II. Minerva dedit Diomedi robur, atque audaciam, ut conſpicuus inter omnes Argivos fieret: robur quidem corporis, audaciam verò animi, non quòd hæc antea Diomedes non habuerit; ſed quòd Minerva, quæ ei a naturâ inerant, uberiùs, ac copioſiùs auxerit: quorum ſanè alterutrum ſine altero, inutile. Nam & vires ſine audaciâ, faciunt, ut immotus quis maneat; & audacia, ſeu præſentia animi, ſine viribus, fruſtra hominem agitat, atque commovet. Ambo verò, ſi in unum ſimul veniunt, & conſociantur, fortem verè hominem, & planè virum efficiunt. Viro autem forti neceſſariam eſſe audaciam, oſtendit is, qui dixit, multò melius eſſe, audentem omnia, dimidium malorum habere, quàm nihil uſquam adverſi ei accidere, qui rem omnem priùs metuat, ac reformidet. Eſt autem θάρσος, *audacia ac præſentia animi*, major quædam, & vehementior fiducia, aut, ſecundùm Stoicos, certa fiducia, & ſpes

1. ὡς δευτερεύων μόνου τοῦ Ἀχιλλέως) μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα. Hom. *Salvinus.*

2. μένος μὲν κατὰ σῶμα, θάρσος δὲ κατὰ ψυχήν) Vetus Scholiaſta: τὸ μένος ἐστὶ τοῦ σώματος, τὸ δὲ θάρσος, τῆς ψυχῆς. Ἵνα τοῦ καὶ δύνηται, καὶ θαῤῥῇ, ἀμφότερα αὐτῷ ἔδωκε. Πολλοὶ γὰρ δύνανται μὲν, οὐ θαῤῥοῦσι δέ. POLITUS.

3. Ἔστι δὲ θάρσος, ἐπίτασις θαῤῥαλέα) Secundùm Academicos, & Eretricos. *Politus.*

ſpes bona, qua quis confidit, ſemet in nullum prorſus malum eſſe adducendum. Et ſimiliter, atque Stoici, loquuntur Peripatetici: niſi quòd tantùm addunt: *quantum in ſe ipſo eſt*. adeo ut audax is ſit, qui bonam in malis ſpem retinet, quantùm in ſe ipſo eſt. Verùm alii audaciam eſſe ſtatuunt, cum quis, ingruentibus malis, animo eſt conſtanti, firmâque ratione. quod propemodùm innuit Homerus, cum ait: Καί οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκε. *Atque muſcæ audaciam in pectus immiſit*. Ad hæc, θάρσος, *audacia, ac præſentia animi*, eſt, ut ajunt, animi fiducia, congruens, & conſentanea rationi, aut erectus a deo animus, ſeu erecti divinitus animi alacritas. contraquam ſeſe habet θράσος, *temeritas, ſeu ſtolida audacia*. Sciendum autem eſt, ex his vocibus, μένος, *robur*, & θάρσος, *audacia*, paullò poſt inventum iri compoſitum τὸ θρασυμέμνων, *audaciâ ſimul, & robore præditus*. itemque in eum, qui, honoris cauſâ, quidpiam facit, ab uno aliquo adhiberi poſſe hæc verba: ἵνα ἔκδηλος μετὰ πᾶσι γένοιτο, ἰδὲ κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο. *ut conſpicuus inter omnes fieret, & gloriam magnam referret*. Ac vide, quàm tempeſtiva, & opportuna ſint brevia illa comparia, τὸ ἄροιτο, *referret*, & γένοιτο, *fieret*. Ubi etiam honorem illum expetendum, atque optandum cenſet, ſi idcirco Minerva Diomedi auxiliatur, ut ille gloriam referat. Illud denique, καὶ κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο, *& gloriam magnam referret*, valet ad declarandum, atque illuſtrandum τὸ, ἔκδηλος γένοιτο. *conſpicuus fieret*.

Accendit ei ex galeâ ſimul, & clypeo indefeſſum ignem,
Stellæ autumnali ſimilem, quæ maximè
Splendidè collucet lota in Oceano.
Talem ei ignem accendit a capite, & humeris;
Impulitque eum in medium, ubi plurimi tumultuabantur.

III. Luciferum, ſicuti etiam alibi notatum eſt, Fabula Minervam intelligit, quippe quum prudentia ſit ejuſcemodi. Ideoque in Odyſſeâ noctu lucernam geſtat, ut Ulyſſi, ac Telemacho viam præmonſtret; & hoc loci, δαῖέ οἱ, *ei accendebat*, hoc eſt, incendebat Diomedi, tum a galeâ, tum a clypeo, ignem ἀκάματον, *infatigabilem*, hoc eſt, indeſeſſum, inquietem, aſſiduum, ſtellæ autumnali ſimilem: quæ quidem ſtella, poſteaquam lota eſt in Oceano, quàm ſplendidiſſimè omnibus collucet: ut vel ſic Diomedes, us dictum eſt, conſpicuus, atque præclarus inter omnes Argivos fieret. multò videlicet clariſſimus, & celeberrimus omnium Argivorum. Ejus enim res antea geſtæ virtute Achillis veluti obſcurabantur: aut etiam quia ante hoc tempus in Thraciâ operam dederat agriculturæ, ut quidam ſanè commemorant, neque ſatis libenter in bello verſabatur, clarus ut admodum eſſe poſſet, atque illuſtris, maximèque conſpicuus. Zoilo autem Epheſio, reprehenſori illi, & veluti flagello Homeri, incutiendus eſt colaphus, quòd

vitio

λως [1] πεποιθέναι, καὶ εὔελπιν εἶναι, ὅτι οὐδενὶ ἂν περιπέσοι δεινῷ. Καὶ οἱ ἐκ τοῦ Περιπάτου δὲ, τοῖς Στωϊκοῖς ὁμοίως φασί· προστιθέντες μόνον τὸ, ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ. ἵνα ᾖ ὁ θαρραλέος εὔελπις ἐν τοῖς δεινοῖς ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ. [2] Ἄλλοι δέ φασι, θάρσος εἶναι τὸ ἐν δεινῶν ἐπελεύσει εὐσταθεῖν κατὰ λόγον. [3] οἷόν τι καὶ Ὅμηρος λέγει, ὅτε φησί· Καί οἱ μυίης θάρσος ἐν στήθεσιν ἔθηκεν. Ἔτι θάρσος μέν ἐστι, φασὶ, τὸ εὔλογον παράστημα τῆς ψυχῆς, ἢ ἡ ὑπὸ θεοῦ ἄρσις, ἤτοι θεῖον ἔπαρμα τῆς ψυχῆς· [4] θράσος δὲ, τὸ ἀνάπαλιν. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ μετ' ὀλίγα ἐκ τοῦ μένος, καὶ θάρσος, εὑρεθήσεται συγκείμενος [5] ὁ θρασυμέμνων· καὶ ὅτι εἰς τὸν ποιοῦντά τι διὰ τιμὴν, εἴποι τίς ἂν οὕτω· ἵνα ἔκδηλος μετὰ πᾶσι γένοιτο, ἰδὲ κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο. Καὶ ὅρα τὰ καίρια σύντομα πάρισα, τὸ ἄροιτο, καὶ γένοιτο. καὶ ὅτι ἐφετὴν δοξάζει τὴν τιμὴν, ἐὰν διὰ τοῦτο ἡ Ἀθηνᾶ βοηθῇ τῷ Διομήδει, ἵνα κλέος ἐκεῖνος ἄροιτο. καὶ ὡς τὸ, ἔκδηλος γένοιτο, διασαφητικόν ἐστι τὸ, καὶ κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο. Rom. p. 512.

Δαῖέ οἱ ἐκ κόρυθός τε, καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ,
Ἀστέρ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον, ὅστε μάλιστα
Λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελουμένος Ὠκεανοῖο.
Τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε, καὶ ὤμων.
Ὦρσε δέ μιν κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο.

γ'. Φωσφόρον, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις εἴρηται, ὁ μῦθος λέγει τὴν Ἀθηνᾶν, ὡς τῆς φρονήσεως οὔσης τοιαύτης. Διὸ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ, νύκτωρ λύχνον ἔχουσα, προοδεύει τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ τοῦ Τηλεμάχου, καὶ ἐνταῦθα δαῖέ οἱ, τουτέστιν, ἀνέκαιε τῷ Διομήδει, ἐκ κόρυθός τε, καὶ ἀσπίδος, ἀκάματον πῦρ, ὅ ἐστιν, [6] ἀκοπίαστον, ἀκατάπαυστον, ἀστέρ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον· ὅστε μάλιστα λαμπρὸν παμφαίνῃσι, [7] λελουμένος Ὠκεανοῖο· ἵνα καὶ οὕτως ἔκδηλος, ὡς εἴρηται, ὁ Διομήδης ἐν ἅπασιν Ἀργείοις γένηται. ἤγουν τῶν Ἀργείων ἐκδηλότατος πάντων. Τὰ γὰρ πρὸ τούτου ἐπεσκοτεῖτο οἷον ὑπὸ τῆς Ἀχιλλέως ἀρετῆς· ἢ καὶ διότι ἐν τῷ φθάσαντι χρόνῳ, τὴν Θρᾴκην ἐγεώργει, ὡς τινες ἱστοροῦσι, καὶ οὐκ ἦν ἐμφιλοχωρῶν τῷ πολέμῳ, ὡς ἂν εἴη διάδηλος, καὶ λαμπρὸς, καὶ ἐκφανέστατος. [8] Τὸν δὲ Ὁμηρομάστιγα Ἐφέσιον Ζωΐλον μεμφόμενον

τῷ

1. πεποιθέναι) αὐτῷ. Polit.
2. Ἄλλοι δέ φασι, θάρσος εἶναι τὸ ἐν δεινῶν ἐπελεύσει εὐσταθεῖν κατὰ λόγον) εὐσταθεῖν κατὰ διάνοιαν, καὶ λόγον ἐν δεινῶν ὑπομοναῖς. Ita docuerant Cyrenaici, & Epicurei. *Politus*.
3. οἷόν τι καὶ Ὅμηρος λέγει) Robur, & audaciam conjungit Poëta in illis verſibus:
Ἐν δὲ βίην ὤμοισι, καὶ ἐν γούνασσιν ἔθηκε,
Καί οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνῆκε. Polit.
4. θράσος δὲ, τὸ ἀνάπαλιν) Vetus Scholiaſte: Θάρσος μὲν ἐστι, τὸ εὔλογον παράστημα τῆς ψυχῆς· θράσος δὲ, τοὐναντίον. Unde valde inter ſe differunt ὁ θαρραλέος, καὶ ὁ θρασύς. Hyperides in Cythniaco: οἱ μὲν θρασεῖς ἄνευ λογισμοῦ πάντα πράττουσιν· οἱ δὲ θαρραλέοι μετὰ λογισμοῦ τοὺς προσπεσόντας κινδύνους ἀνέκπλητοι ὑπομένουσι. Politus.

5. ὁ θρασυμέμνων) quaſi θαρσυμέμνων, καθ' ὑπέρθεσιν, quippe ex τοῦ μένος, καὶ θάρσος. Hinc ferè in bonam partem accipiunt Homericam vocem θρασυμέμνονα. id eſt, θρασὺν κατὰ τὸ μένος, γενναῖον, εὔτολμον. Politus.
6. ἀκοπίαστον) l. ἀκατάπαυστον. Polit.
Ἀκάματον poteſt videri derivatum a καμάω, ut ἀνίατον, inſanabile, ab ἰάομαι, medeor. Salvinus.
7. λελουμένος Ὠκεανοῖο) *Qualis ubi Oceani perfuſus Lucifer undâ*. Virg. l. VIII. *Salvin*.
8. Τὸν δὲ Ὁμηρομάστιγα Ἐφέσιον Ζωΐλον) Vetus Scholiaſta: Ζωΐλος δὲ ὁ Ἐφέσιος κατηγορεῖ τὸν τόπον τοῦτον, καὶ μέμφεται τὸν Ποιητὴν, ὅτι λίαν γελοίως πεποίηκεν ἐκ τῶν ὤμων τοῦ Διομήδους καιόμενον πῦρ. ἐκινδύνευσε γὰρ, φησὶ, καταφλεχθῆναι ὁ ἥρως. Longè aliter, ac Zoilus ille Epheſius, judicabat noſter Virgilius. cui

locus

Digitized by Google

τῷ Ποιητῇ τούτου τοῦ πυρὸς, ὃ κατέφλεξεν ἂν, ὡς αὐτὸς λέγει, τὸν ἥρωα, καταρραπιστέον. εἴγε συνδιάζων τὴν φαντασίαν εἰς ἀλήθειαν ἕλκει, καὶ οὐδὲ Ὁμήρου ἀκούει, πῦρ μὲν εἰπόντος, εἶτα ἑαυτὸν ἐφερμηνεύοντος, καὶ τρόπον τινὰ λέγοντος, ὅτι οὐ πυρὶ φλέγοντι, ἀλλ' ἀστέρι ἐῴκει λαμπρὸν παμφαίνοντι. Ἔτι μεμπτέον ἐκεῖνον καὶ, ὅτι οὐδὲ τὴν ἐκ τῆς ἀλληγορίας θεραπείαν τῷ νοσοῦντι τοῦ μύθου προσάγειν ἐθέλει. Οὐ γὰρ αὐτόχρημα πῦρ ἀνήπτετο ἐκ τῶν τοῦ Διομήδους ὅπλων, ἀλλ' ὡσανεὶ πῦρ, διὰ τὴν τῶν ὅπλων λαμπρότητα, ὑπὲρ τὰς ἄλλας, ὡς εἰκὸς, οὖσαν. Διὸ καὶ ὁ Πάνδαρος ἐν τοῖς ἑξῆς, ἀσπίδι λέγει γινώσκειν τὸν Διομήδην, καὶ τρυφαλείῃ. Ἢ καὶ ἄλλως, οἷόν τι πῦρ νοεῖται ἀνάπτεσθαι ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων ὅπλων, καὶ μερῶν τοῦ ἥρωος, διὰ τὸ τὸν Διομήδην σήμερον, κατὰ τὸν Ποιητὴν, ἔκδηλον γενέσθαι πᾶσιν Ἀργείοις, καὶ ἐκφανῆναι ὑπὲρ τοὺς ἄλλους, καὶ εἰς μέσον ὠσθέντα, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο, τῶν ἄλλων φανερῶς
Bas. p. 388. (ἴσον δὲ ταυτὸν, φαεινῶς καὶ φανερῶς) ὑπερφάνεσθαι, καὶ [1] δοκεῖν οἷον πυρόεντα, καὶ τῇ ὑπεροχῇ προλάμπειν, πέμποντα φλογίου πυρὸς φαντασίαν δαιομένου. ἐξ οὗ καὶ τὸ δῆλος, καὶ τὸ ἔκδηλος γίνεται. [2] ἀπὸ γὰρ τοῦ δαίω καὶ ταῦτα παράγεται.

δ'. Οὕτω δὲ καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐν τοῖς ἑξῆς [3] εἰς ὄχεα φλόγεα βαίνει, ὅ ἐστιν, εἰς λαμπρὰ, καὶ δῆλα, καὶ παμφαίνοντα. καὶ οἱ τοῦ Ἀγαμέμνονος δέ που ὀφθαλμοὶ, [4] πυρὶ λάμποντι ἐῴκεσαν· οὐ μὴν αὐτὸ τοῦτο πῦρ ἦσαν. Κατὰ τοιοῦτον δέ τινα λόγον καὶ ἐν τῇ σ' ῥαψῳδίᾳ [5] φλόγα παμφανόωσαν ἐκ τοῦ Ἀχιλλέως ἀνακαίει ἡ Ἀθηνᾶ, ἐκφοβοῦσα τοὺς Τρῶας. Ἔνθα οὐδὲ ἀστέρι ἐκεῖνον εἰκάζει, ἀλλὰ μεγάλοις πυρσοῖς νησιωτικοῖς. Καί ἐστιν ἐκεῖνο τούτου τοῦ πυρὸς λαμπρότερον, καὶ φοβερώτερον. Πυρὶ μέντοι αὐτόχρημα ὥπλισται ὁ ἐν τοῖς ἑξῆς, κατὰ τὸν μῦθον, μάχιμος Ἥφαιστος. Διὸ καὶ ὁ ποταμὸς Ξάνθος ἐρεῖ· [6] Οὐκ ἂν σοί γε μαχοίμην πυρὶ φλε-

γέ-

vitio dederit Poëtæ hunc ignem, qui, ut ipſe ait, comburere heroëm potuiſſet. Siquidem ſpeciem ipſam, quæ animo concipitur, trahere, ac detorquere nititur in veritatem; neque Homerum percipit, qui, etſi ignem nominaverit; tamen poſtea mentem ipſe ſuam interpretatur, & quodammodo dicit, non comburenti igni; ſed ſtellæ ſplendidè omnibus collucenti ſimilem Diomedem fuiſſe. Ad hæc, illud reprehendendum, quòd ne ex allegoriâ quidem medicinam vult fabulæ adhibere, qua parte ea fabula laborat. Non enim re verâ ignis accenſus erat ex armis Diomedis; ſed veluti ignis, ob armorum ipſorum ſplendorem, qui ceteris aliis ſplendoribus, ut videbatur, antecelleret. Quare etiam poſtea Pandarus e clypeo, atque galeâ agnitum ſibi Diomedem affirmat. Aut etiam aliter, quidam veluti ignis accenſus intelligitur ex ſuperioribus armis, ac partibus herois, eo quòd hodie Diomedes, ſecundùm Poëtam, omnibus Argivis conſpicuus factus fuerit, præque aliis eluxerit, irrumpenſque in medium, ubi plurimi tumultuabantur, *φανερῶς, conſpicuè, ac manifeſtè* (idem autem eſt dicere *φαεινῶς, ſplendidè*, atque *φανερῶς, conſpicuè*) ſupra reliquos eminuerit, viſuſque fuerit tamquam igneus, & excellentiori virtute præluxerit: adeo ut, quod ad ſpeciem quidem, & ſimilitudinem attinet, emittere videretur flammulam ignis *δαιομένου, accenſi, atque ardentis*. unde oritur τὸ *δῆλος, clarus*, & τὸ *ἔκδηλος, præclarus, ſeu conſpicuus*. Hæc enim deducuntur a verbo *δαίω, accendo, ſeu comburo*.

IV. Sic & Minerva inferiùs currus flammeos conſcendit, hoc eſt, ſplendidos, & claros, atque undique relucentes. Quin & alicubi oculi Agamemnonis viſi ſunt ſimiles igni lucenti: non tamen ipſe hic erant ignis. Eadem ferè ratione in libro σ' flammam undique collucentem Minerva ex Achille accendit, ad Trojanos perterrefaciendos. Ubi ne ſtellæ quidem illum aſſimilat; ſed magnis facibus, atque ignibus, qui ex aliquâ procul inſulâ colluceant. Quod ſanè lucem, terroremque majorem præfert, quàm hic ignis. Quamquam igne reverâ eſt armatus bellicoſus ille, ut infra eſt in fabulâ, Vulcanus. Quare etiam ad eum poſtea dicit Xanthus amnis: *Οὐκ ἂν σοὶ μαχοίμην πυρὶ φλεγέθοντι. Neque ego tecum, qui igne comburas, pugnavero*. Atque huc

etiam

locus hic de igne Diomedeo Homericus admirabilis viſus eſt, dignuſque in primis, quem vel intempeſtivè, ſi ſtandum eſt Macrobio, imitaretur. Macrobius Saturnal. l. 5. c. 13. *Hæc autem ratio fuit non æquandi omnem, quæ ab auctore transſcripſit, quòd in omni operis ſui parte alicujus Homerici loci imitationem volebat inſerere; nec tamen humanis viribus illam divinitatem ubique poterat æquare: ut in loco, quem volo omnium noſtrum judicio in commune penſari. Minerva Diomedi ſuo pugnanti duntaxat flammarum addidit ardorem: & inter bellicas cædes fulgor capitis, vel armorum, pro miraculo monſtratur.*

Δαῖέ οἱ ἐκ κόρυθός τε, καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ.

Hoc miratus ſupra modum Virgilius, immodicè eſt uſus. Modò enim ita de Turno ait:

tremunt ſub vertice criſtæ
Sanguineæ, clypeoque micantia fulmina mittunt.

modò idem ponit de Æneâ:

Ardet apex capiti, criſtiſque, ac vertice flamma
Funditur, & vaſtos umbo vomit aureus ignes.

Quòd quàm importunè poſitum ſit, hinc apparet, quòd necdum pugnabat Æneas, ſed tantum in navi veniens apparebat. Alio loco:

Cui triplici crinita jubâ galea alta Chimæram
Suſtinet, Ætnæos efflantem faucibus ignes.

Quid quòd Æneas recens allatis armis a Vulcano, & in terrâ poſitis, miratur

Terribilem criſtis galeam, flammaſque vomentem!

Politus.

1. δοκεῖν οἷον πυρόεντα, καὶ τῇ ὑπεροχῇ προλάμπειν) Virg. lib. 2. Æn.

Ecce levis ſummo de vertice viſus Iuli
Fundere lumen apex, tactuque innoxia molli
Lambere flamma comas, & circùm tempora paſci.
Nos pavidi trepidare metu. Salvinus.

2. ἀπὸ γὰρ τοῦ δαίω καὶ ταῦτα παράγεται) Eſt δῆλος, ut docet Etymologus, ex τοῦ δαλὸς, τροπῇ τοῦ α εἰς η, καὶ ἀναβιβασμῷ τοῦ τόνου. Eſt autem δαλὸς παρὰ τὸ δαίω, ut videre eſt apud eumdem Etymologum. *Politus.*

3. εἰς ὄχεα φλόγεα βαίνει) Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσετο. Polit.

4. πυρὶ λάμποντι ἐῴκεσαν) πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην (τὼ ὄσσε) Iliad. α. Virg. de Charonte: *ſtant lumina flammâ*. Salv.

5. φλόγα παμφανόωσαν ἐκ τοῦ Ἀχιλλέως ἀνακαίει) ἐκ δ' αὐτοῦ δαῖε φλόγα παμφανόωσαν. Polit.

6. Οὐκ ἂν σοί γε μαχοίμην πυρὶ φλεγέθοντι) Οὐδ' ἂν ἐγὼ σοί γ' ὧδε πυρὶ φλεγέθοντι μαχοίμην. Polit.

Digitized by Google

etiam facit ἡ ἀϛραπὴ τῶν ὅπλων, *armorum fulguratio*, apud Tragicum Poëtam. & illud: τεύχεα ποικίλα ἔλαμπεν. *arma varia relucebant*. Præterquam quòd poſſe hic etiam tacitè intelligi adverbium comparationis ὡς, *cen*, *veluti*, *ſicuti*, idque ita explicari, quaſi dicat: ὡς πῦρ ἀκάματον ἐκ τοῦ Διομήδους ἀπέπτετο. *veluti ignis indefeſſus ex Diomede accenſus erat*: ex eo clarè apparet, quod habetur infra: ἐμάχοντο δέμας πυρός. *pugnabant inſtar ignis*. Non enim certè ignis ipſi pugnabant; ſed pugnabant, veluti ignis. Verùm obſerva, probabili ſatis ratione confictum hic eſſe a Poëtâ id, quod narrat de hoc igne: quippe quum ita ſæpe accidere ſoleat, ut in Magno etiam Alexandro contigit. Quum enim ille alicubi in Indiâ in vitæ diſcrimen adductus eſſet, concuſſiſſe arma traditur. Unde Barbari neſcio quod jubar, ac ſpectrum ante corpus ab eo geſtari exiſtimarunt. Et Homerus quidem, quippe qui fabulam narret, per allegoriam conciliatur. Verumtamen docet hiſtoria, pleraque corpora ignem ex ſeſe projeciſſe. Nam Tiberii quidem equus ſcintillas aliquando ex ore emittebat; fauſtumque hoc oſtentum fuit: ſiquidem ille factus eſt conſul. Balimer etiam, Theuderichi pater, is, qui totius Italiæ regno potitus eſſe perhibetur, ſuo e corpore ſcintillas vibrabat. Immo & quidam veterum ſcriptorum, vir doctus, ac ſapiens, de ſemet ipſe memorat, cum veſtes aliquando indueret, atque exueret, immensâ copiâ ſcintillas ex ſe proſiluiſſe, interdum etiam cum ſtrepitu. Quin & aliquando integras flammas pallium ſuum perſtrinxiſſe ait, nec combuſſiſſe: & hoc ipſum prodigium quem finem habuerit, neſcire ſe ille affirmat. Atque hic etiam memoriâ repetendum eſt id, quod ſcribit Herodotus, litanti Cleomeni viſam eſſe flammam ignis, quæ e ſimulacri pectore effulſerit. Ad hæc, animo recogitandum eſt aurum, quod idem ipſe tradit, concepto igne, arſiſſe ad primum, atque ad ſecundum de fratribus Scythis; extinctum verò ad tertium, eumque minimum natu.

γέθοντι. Χρήσιμος δὲ ἐνταῦθα καὶ [1] ἡ παρὰ τῷ Τραγικῷ ἀϛραπὴ τῶν ὅπλων, καὶ τὸ, τεύχεα ποικίλα ἔλαμπεν. Ὅτι δὲ ἐνδέχεται καὶ [2] τὸ ὡς παραβολικὸν ἐπίῤῥημα ἐνταῦθα προσυπακούειν, καὶ λέγειν, ὅτι ὡς πῦρ ἀκάματον ἐκ τοῦ Διομήδους ἀπέπτετο, δηλαδὴ ἐν τοῖς ἑξῆς λαχθησόμενον καὶ τὸ, [3] ἐμάχοντο, δέμας πυρός. Οὐ γὰρ δήπου πῦρ ἐμάχοντο, ἀλλ' ὡς πῦρ. Σημείωσαι δὲ, ὅτι καὶ ἐξ εἰκότων ὁ περὶ τοῦ πυρὸς τούτου ἐνταῦθα λόγος πέπλασται τῷ Ποιητῇ, ὡς πολλάκις καὶ τοιούτων τινῶν γινομένων, καθὰ καὶ ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου συνέπεσε. Κινδυνεύων γὰρ ἐκεῖνός που ἐν Ἰνδίᾳ, [4] ἐτινάξατο τοῖς ὅπλοις, κατὰ τὴν ἱϛορίαν. οἱ δὲ βάρβαροι, σέλας τι, καὶ φάσμα πρὸ τοῦ σώματος ἔδοξαν φέρεσθαι. Καὶ Ὅμηρος μὲν, ὡς μῦθον εἰπὼν, συμβιβάζεται ἀλληγορικῶς· ἡ δέ γε ἱϛορία, πολλὰ σώματα πυροβολῆσαι διδάσκει. [5] Τιβερίου τε γὰρ ἵππος σπινθῆρας ὑφίει ποτὲ τοῦ ϛόματος, καὶ τὸ τέρας ἀπέβη αἴσιον. ὑπάτευσε γὰρ ἐκεῖνος. [6] καὶ Βαλίμερ δὲ, ὁ Θευδερίχου πατὴρ, [7] ὁ κατακρατήσας Ἰταλίας, φασὶν, ἁπάσης, τοῦ οἰκείου σώματος σπινθῆρας ἀπέπαλλε. Καί τις δὲ σοφὸς παλαιὸς φησὶ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι, ἐνδυομένου ποτὰ, καὶ ἐκδυομένου αὐτοῦ, σπινθῆρες ἀπεπήδων ἐξαίσιοι, ἔϛιν ὅτε καὶ κτυποῦντες· ἐνίοτε δὲ καὶ φλόγες ὅλαι κατέλαμπον, φησὶ, τὸ ἱμάτιον μὴ καίηται. καὶ τὸ τέρας, ἐκεῖνος ἀγνοεῖν λέγει, εἰς ὃ τελευτήσειεν. Ἐνταῦθα δὲ μνηϛέον καὶ, ὅτι [8] Κλεομένης, καθ' Ἡρόδοτον, καλλιερευόμενος, εἶδεν ἐξ ἀγάλματος τῶν ϛηθέων φλόγα πυρὸς ἐκλάμψασαν. Προσενθυμητέον δὲ καὶ τὸν, ὡς αὐτὸς λέγει, καιόμενον χρυσὸν, [9] ἐπὶ πρώτῳ ἀδελφῷ [10] Σκύθῃ, καὶ δευτέρῳ· [11] ὃς ἐπὶ τῷ τρίτῳ, καὶ νεωτάτῳ κατέσβη, φησίν. Rom. p. 513.

1. ἡ παρὰ τῷ Τραγικῷ ἀϛραπὴ τῶν ὅπλων) Simile illud Euripidis in Phœniſſis: παγχάλκοις ὅπλοις πεδίον ἀϛράπτει. Politus.

2. τὸ ὡς παραβολικὸν ἐπίῤῥημα ἐνταῦθα προσυπακούειν) Scholiaſta Homericus: Ἐντοῦθα μὲν ἐλλείπεσθαί φησι τὸ, ὡς, κατὰ συνήθειαν τῷ Ποιητῇ. ὡς καὶ ἐν ἑτέροις· Ὡς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρός· ὡς πυρὸς φαινόμενοι, οὐκ ἀληθῶς πῦρ. Polit.

3. ἐμάχοντο) μάρναντο, δέμας πυρὸς αἰθομένοιο. ideſt, ἐμάχοντο θερμῶς, δίκην πυρός. Politus.

Euſtathius in laudando Homeri verſo uſus eſt potiùs communi voce ἐμάχοντο, quàm poëticâ μάρναντο. Salvinus.

4. ἐτινάξατο τοῖς ὅπλοις) Plutarchus in Alexandro: ἐκτιναξαμένου δὲ τοῖς ὅπλοις, ἔδοξαν οἱ βάρβαροι, σέλας τι, καὶ φάσμα πρὸ τοῦ σώματος φέρεσθαι. Arrianus: ὅπλοις μὲν ὁ Ἀλέξανδρος τῶν τε ὅπλων τῇ λαμπρότητι, καὶ τῷ ἀτόπῳ τῆς τόλμης. Polit.

5. Τιβερίου τε γὰρ ἵππος σπινθῆρας ὑφίει ποτὲ τοῦ ϛόματος) Simile futuri imperii oſtentum Dio de Tiberio Nerone: καὶ ἄλλα γε καὶ περὶ τῆς μοναρχίας ἐπυνθάνετο, ἐπειδὰν πρὸς τοὺς Φιλίππους αὐτῷ προσελαύνοντι θόρυβός τε τις ἐκ τῆς μάχης ἠχήθη, ὥς καὶ ἐκ ϛρατοπέδου, ἀκούσθη, καὶ πῦρ ἐκ τῶν βωμῶν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου ἐν τῷ προφθάσαντι ἱδρυθέντων αὐτόματον ἀνέλαμψε. Τιβέριος μὲν δὴ ἐκ τούτων ἐγαυρῶτο. Et de Ciceronis uxore Servius ad Eclog. 8. Virgilii: *Hoc uxori Ciceronis dicitur contigiſſe. Cum, peracto ſacrificio, libare vellet in cinerem, ex ipſo cinere flamma ſurrexit. quæ flamma eodem anno Conſulem futurum oſtendit ejus maritum, ſicut Cicero in ſuo teſtatur Poemate*. Volcius.

6. καὶ Βαλίμερ) *Mer*, ſeu *Mir*, *Princeps*. *Dominus*. Salo.

καὶ Βαλίμερ) Paullo Diacono *Thiodimer*, Jornandi *Theodemir*, pater Theuderichi, ſeu Theoderici, cujus patruus Vualamir; aliuſque item patruus *Vindimer* apud Paullum Diaconum, ſive *Vuidemir*, ut eſt apud Jornandem. Sed apud Paullum Diaconum verſata eſt ſcriptura hujus loci: *Interea, dum ſuavi parratâ victoriâ Vind mer domum revertitur, Theodericum filium a Leone Imperatore miſſum, gratanter excepit*. Ubi pro *Vindimer*, reponendum *Thiodimer*. Jornandes: *Theodemir rex hyemis tempore Gothorum ductavit exercitum, & tam Suevorum gentem, quam etiam Alemannorum, utraſque ad invicem fœderatas, devicit, vaſtavit, & pene ſubegit. Inde quoque victor ad proprias ſedes, i. e. Pannonias, revertens, Theodericum filium ſuum, quem Conſtantinopolim obſidem dederat, a Leone Imperatore remiſſum cum magnis muneribus gratanter excepit*. Politus.

7. ὁ κατακρατήσας Ἰταλίας, φασὶν, ἁπάσης) Nemo id unquam eorum, qui de rebus Gothicis ſcripſerunt. Theuderichus enim ipſe, non Theuderichi pater, regno totius Italiæ potitus, occiſo Odoacre rege. *Polit.*

8. Κλεομένης, καθ' Ἡρόδοτον, καλλιερευόμενος) Herodotus lib. 6. καλλιερευμένῳ δὲ ἐν τῷ Ἡραίῳ, ἐκ τοῦ ἀγάλματος τῶν ϛηθέων φλόγα πυρὸς ἐκλάμψαι. Polit.

9. ἐπὶ πρώτῳ ἀδελφῷ) τῷ πρεσβυτάτῳ. Polit.

10. Σκύθῃ) lege, Σκύθῃ. Polit.

11. ὃς ἐπὶ τῷ τρίτῳ, καὶ νεωτάτῳ κατέσβη, φησίν) Herodotus lib. 4. τοὺς μὲν δὴ πρεσβυτέρους τὸν χρυσὸν ἀπαυδᾶν· τρίτῳ δὲ τῷ νεωτάτῳ ἐπελθόντι κατασβῆναι, καὶ μιν ἐκεῖνον κομίσαι ἐς ἑωυτοῦ. Patet, Euſtathium legiſſe hic in Herodoto, κατασβῆναι, quæ erat vulgò

ε. Ὑποθετέον οὖν καὶ, τὸν Διομήδην οὕτω πως πυρεκβολῆσαι δι' Ἀθηνᾶς. Καὶ τοῦτο μὲν οὕτω. ἔδοξε δέ τισι καὶ κατοπτρικήν τινα ἐπίνοιαν μεμηχανῆσθαι τῷ Διομήδει ἔν τε τῇ αὐτοῦ, ὡς εἰκὸς, περικεφαλαίᾳ, καὶ τῇ ἀσπίδι, καὶ οὕτω λίαν καταυγεῖν τὰς ὄψεις τῶν εἰς αὐτὸν βλεπόντων, ὅτε ἀντικρὺ πρὸς λάμποντα ἥλιον ἔστραπτο. καθ' ἣν δὴ ταύτην μέθοδον Ἀρχιμήδης μὲν ὁ σοφώτατος, πολεμικὰς ἐνεπύρισε νῆας, ὡς οἷά τις κεραυνοβόλος· Ἀνθέμιος δέ τις ὕστερον, γείτονα πονηρὸν καταστράπτων, καὶ οὕτως ἐκφοβῶν, μακρὰν ἑαυτοῦ ἀπῴκισε. Χρήσιμα δὲ εἰς τὸ κατανοῆσαι τὸ τοῦ Διομήδους πῦρ καὶ Σαλουστίου ῥηθὲν περί τινος τὸ, [1] πυρὶ ἄρα ἐῴκει ὁ ἄνθρωπος ἐξάπτοντι πάντα τὰ παρακείμενα. ἔτι δὲ καὶ τὸ, [2] Ἀβρογάστης Φράγγος, κατὰ ἀλκὴν σώματος, καὶ θυμοῦ τραχύτητα, φλογοειδὴς ἦν. καὶ μὴν καὶ τὸ, ἀπαντήσας τοῖς βαρβάροις, πυρὶ προσφερὴς, ἔργα ἐπεδείκνυτο, [3] χεῖράς τε, καὶ πόδας ἀνθρώπου παρατρέχοντα. Ταῦτα δὲ, [4] καὶ ὅσα τοιαῦτα, τίς οὐκ ἂν εἴποι, ἐκ τῶν τοῦ Ὁμήρου παραπεποιῆσθαι πυρώσαντος τὸν Διομήδην, ὡς αὐτὸς ἔφρασε; Χρησιμεύει δ' εἰλῆφθαι καὶ τὸ προτεθυμηθῆναι. ὡς καυστειρὰ ἡ μάχη λέγεται, καὶ δηΐς, καὶ δηϊοτὴς, διὰ τὸ ἔνθερμον, καὶ, ὡς εἰπεῖν, πυρόεν τῆς κατὰ πόλεμον κινήσεως, καὶ τὸν στρατιωτικὸν θυμόν. ὅθεν καὶ θερμὸς λέγεται ὁ ἀναιδὴς, καὶ οὕτω μάχιμος· [5] καὶ θερμουργὸς, ἐπαίνου λόγῳ, ὁ ἀνδρεῖος· [6] καὶ θερμὸν ἔργον ἄλλως τὸ θρασύ· ἐπεὶ καὶ τὸ θράσος, καὶ πρὸ αὐτοῦ [7] τὸ θάρσος, ἐκ τοῦ θέρω θέρσω παρῆκται· [8] ἀφ' οὗ καὶ ὁ θερμός. Ἔτι καλὸν ἐννόημα ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις καὶ [9] ἡ πυρπαλάμη, καὶ τὸ πυρπαλαμᾶσθαι. ὧν ἡ μὲν, πα-

V. Statuendum igitur eſt, ſic quodammodo Diomedem, Minervæ operâ, ignem ex ſeſe emiſiſſe. Atque id quidem ita. Verùm aliis videtur Diomedes ſpeculare aliquod artificium, tum in ſuâ ipſius galeâ, ut eſt ſanè veriſimile, tum in clypeo, ingenioſè adhibuiſſe, itaque conjectorum in ipſum oculorum aciem magno admodum ſplendore perſtrinxiſſe, cum ad ſolem lucentem ipſe ex adverſo convertebatur. qua certè ipſâ ratione Archimedes, vir ſapientiſſimus, perinde quaſi fulmina ejacularetur, hoſtium naves incendit; & Anthemius neſcio quis poſtea improbum ſceleſtumque vicinum ſuum, fulguribus immiſſis, adeo perterrefecit, ut eum inde procul emigrare coegerit. Rurſus ad intelligendum ignem hunc Diomedis percommoda ſunt, & peropportuna verba illa Saluſtii de uno quodam, de quo ſic loquitur: *Igni erga homa ille ſimilis erat, proxima quæque incendenti.* nec non illud: *Abrogaſta Francus, robore corporis, aſperitateque animi, flammæ inſtar erat.* immo verò & illud: *obviam barbaris factus, igni planè ſimiles, facinora edebat, quæ tum manus, tum pedes hominis longè præterirent.* Hæc verò, & quæcumque alia ſunt hujus generis, quis non dixerit, commutata eſſe, atque inverſa ex verbis hiſce Homeri, qui eo ſanè modo, quo ipſe eſt locutus, Diomedem incenderit, atque in ignem converterit? Huc etiam facit, ſiquis ſecum præterea reputet, pugnam ipſam καυστειρὰν, *ardentem*, vocari, & δηΐδα, & δηϊοτῆτα, *quaſi flagrantem igne*, propter calidum illum, &, pene dixerim, igneum motum pugnantium, atque ob exeandeſcentiam militarem. Unde & θερμὸς, *fervidus*, *ſeu calidus*, dicitur projectæ homo audaciæ, atque adeò pugnax, & bellicoſus: & in bonam partem, ſeu in laudem, θερμουργὸς, *fervens in opere*, *ſeu fervidus in agendo*, vir fortis: & alio ſenſu θερμὸν ἔργον, *calidum facinus*, ideſt, θρασὺ, *temerarium, ac preceps*: quoniam τὸ θράσος, *temeritas, ſeu audacia temeraria, atque ſtolida*, &, unde hæc vox fit, τὸ θάρσος, *audacia, fiducia, præſentia animi*, derivata ſunt ex θέρω, θέρσω, *calefacio, calefaciam*: ex quo etiam ὁ θερμὸς, *calidus*. His, quæ diximus, accedit etiam illud, quod operæ pretium eſt animadvertere, ſcilicet ἡ πυρπαλάμη, *manus ignea, manus induſtria, atque agilis, inſtar ignis*, & τὸ πυρπαλαμᾶσθαι, *igneâ agilitate aliquid moliri*, ac

recepta lectio. Jacobus Gronovius ante non multos hos annos pro κατεστῶσαι, ex optimo codice Mediceo deſcripſit κατεστῶσαι. Verum mihi magis placet κατεστᾶσαι, ut id reſpondeat τῷ κατεστῶτι, & τῷ κειμένῳ, quæ ſupra dicit Herodotus. Nec enim dicit, ipſum per ſeſe χρυσὸν κατεσβέσθαι. ſed κειμένον τὸν χρυσόν. Frivolum eſt ſophiſma, quo Gronovius utitur ad infirmandam lectionem vulgatam Herodoti. *Politus*.

1. πυρὶ ἄρα ἐῴκει ὁ ἄνθρωπος) Homerica ſimilitudo. *Salvinius*.

2. Ἀβρογάστης Φράγγος) l. Ἀβρογάστης. Suidas: Ἀβρογάστης Φράγγος, ὃς κατὰ ἀλκὴν σώματος, καὶ θυμοῦ τραχύτητα φλογοειδὴς ὢν, [illegible] τυγχάνων Βαύδωνος. Idem alibi Ἀρβογάστης. Zoſimus lib. 4. Ὁ δὲ βασιλεὺς Γρατιανὸς, ὁ μέζονος ἐπὶ τοῖς ἀγγελθεῖσι [illegible] στρατιᾶς [illegible], Βαύδωνι τὸ στρατηγὸν ἀπάτων παραδοὺς, ᾧ καὶ Ἀρβογάστην συνέπεμψεν. ἤστην δὲ ἄμφω Φράγκοι τὸ γένος. & rurſus: Ἀρβογάστης, ἐκ τοῦ Φράγκων ὁρμώμενος ἔθνους, Βαύδωνι δὲ [illegible] ὑπὸ Γρατιανοῦ βασιλεύοντος πεμπόμενος, [illegible], τὴν στρατιωτικὴν ἀρχὴν ἐφ' ἑαυτὸν περιέστησε. Idem etiam *Argobastes*. Politus.

3. χεῖράς τε, καὶ πόδας ἀνθρώπου παραπέμποντα) Al. χεῖράς τε ἀνθρώπου, καὶ τόλμαν. Suidas: προσφερὴς, ὅμοιος. Ὁ δὲ ἀπαντήσας τοῖς βαρβάροις, πυρὶ προσφερὴς, ἔργα ἐπεδείκνυτο, χεῖράς τε ἀνθρώπου, καὶ τόλμαν παρατρέχοντα. Politus.

4. καὶ ὅσα τοιαῦτα) qualia pleraque Virgiliana. Sua enim Virgilius ad Homericum in primis exemplum conformavit. *Politus*.

5. καὶ θερμουργὸς, ἐπαίνου λόγῳ, ὁ ἀνδρεῖος) Euſtathius ſupra ad lib. β. θερμουργὸς δὲ ἀνὴρ ὁ [illegible], κατὰ λόγον ἐπαινετὸν, ὁ δραστήριος. Veruntamen alius communius θερμουργὸς ἐπὶ φέρει, ὁ θρασὺς, καὶ προπετής. Eſt enim, ut teſtatur Pollux, de eorum nomine claſſe, quæ ἐπὶ [illegible]. Suidas: θερμουργὸς, ὁ προπετής. Οἱ δὲ Πέρσαι [illegible], [illegible], οἷον αὐτὸς εἶναι, καὶ θερμουργόν. Politus.

6. καὶ θερμὸν ἔργον ἄλλως τὸ θρασύ) Euſtathius ſupra: θερμὸν μὲν ἔργον [illegible], τὸ ἀναιδὲς, καὶ θρασύ. Ariſtophanes Plutus

Ὦ θερμὸν ἔργον, κἀναιδὲς, καὶ παράνομον.

Politus.

7. τὸ θάρσος, ἐκ τοῦ θέρω θέρσω παρῆκται) Etymologici Magni Auctor: Θάρσος, παρὰ τὸ θέρω τὸ θερμαίνω. ἡ μάλιστα Αἰολικῶς, θέρσω. ῥηματικὸν ὄνομα, θέρσος, καὶ [illegible] θάρσος· εἶτ' ἐκ τοῦ θρασὺς, καθ' ὑπέρθεσιν τοῦ ρ. Politus.

8. ἀφ' οὗ καὶ ὁ θερμός) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ θέρω τὸ θερμαίνω γίνεται θερμός. Politus.

9. ἡ πυρπαλάμη) Malè apud Suidam, diviſis vocibus, πὺρ παλάμη. Unâ voce πυρπαλάμη, *manus ignea*, *ſeu, ignis inſtar*, eleganter, in modum proverbii, vocabatur ὁ ταχέως [illegible], καὶ παλαμώμενος ἴσα πυρί. Nec de terminatione hujus dubitare nos ſinit Euſtathius, cui addito articulo eſt ἡ πυρπαλάμη. Unde corrigi debet Heſychius: apud quem qui non ſatis hanc vocem concoquebant, pro eo feciſſe mihi videntur, παλάμας, vel πυρπάλαμος. Sic enim legunt: Πυρπαλάμας. πυρπαλάμας ἔλεγον τὰς διὰ τάχους αἱ μαχόμεναι δυνάμεις, καὶ τὰς ποικίλας τὸ εἶδος. Unde etiam Kuſterus apud Suidam pro πὺρ παλάμη ſcribendum cenſuit, πυρπαλάμας. Ego contra in Heſychio ex Euſtathio reſcribo: Πυρπαλάμας. πυρπαλάμας ἔλεγον &c. Intelligo, πυρπαλάμας, manus igneas, eos per ſimilitudinem appellatos, qui celeriter machinari aliquid poſſent, & peragere. *Politus*.

ac facere: quorum ſanè vocabulorum illud, vafrum callidumque hominem ſignificat; hoc verò perinde acceptum eſt, quaſi ſit malis artibus uti, ſeu maleficium facere, & veluti per ignem ire malefaciendo. Namque in hujuſcemodi omnibus vocibus, ignis, quæque ad ignem pertinent, ineſſe prorſus per metaphoram conſpiciuntur. quemadmodum & ubi dictum eſt: Βριθὺς ὁπλιτοπάλας, δάϊος ἀντιμάχοισι. *Gravis cum armis luctator, infeſtus, ut ignis, adverſariis*. & alio in loco: πῦρ ὀφθαλμοῖσι δεδορκώς. *ardentibus, ignis inſtar, oculis adſpiciens*.

VI. Atque hæc quidem ita. Ceterùm, quæ in redditione, quæ eſt altera pars hujus comparationis, verba ſubjiciuntur, videlicet: Τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε, ϗ ὤμων. *Talem ei ignem a capite ſimul, atque ab humeris accendit*: valent ad explicandum, quid ſit illud: ἐκ κόρυθός τε, ϗ ἀσπίδος. *ex galeâ ſimul, & clypeo*. ut ſcilicet non ſumma modò arma ardere igne viderentur; ſed etiam, præ armis, caput ipſum, atque humeri herois, ex quibus ignis, veluti lumen per quasdam laternas, extra emittebatur. Atque hæc iſta comparationis redditio ſimul etiam oſtendit, non totum Diomedis clypeum ab igne reſplenduiſſe; ſed partem tantùm clypei, quæ prope ab illius humeris erat. Vide verò, ut hoc quidem loci, pro magni illius herois ratione, comparationem hanc ſtellæ fuſiùs dilatat: quum tamen infra eamdem ipſam comparationem in regio puero arctè admodum contrahat, ubi ſimilem illum pulchræ ſtellæ dicit. Quod ſanè invertit, atque immutat Tragicus Poëta, cum neſcio quem vocat Ἑλλανίας φανερώτατον ἀστέρ' Ἀθάνας, *Græcæ ſplendidiſſimam ſtellam Minervæ*. videlicet ſtellam Minervæ, quæ apud Græcos colitur. Idem autem hoc eſt, ac ſi dixiſſet διάδηλον ἐν Ἀθήναις, *præclarum, & perilluſtrem Athenis*, quæ appellatione ipsâ ad nomen alludunt τῆς Ἀθηνᾶς, *Minervæ*. Perinde enim eſt dicere διάδηλον, *valde clarum, ſeu perilluſtrem*, atque φανερώτατον, *ſplendidiſſimum, ſeu maximè conſpicuum, maximèque omnium manifeſtum*: quatenus cognatâ inter ſe ſignificatione ſunt τὸ δαίειν, *comburere*, & τὸ φαίνειν, *conſpicuum facere, oſtendere, lucem præferre, prælucere*. quæ verba ita ſe habent, ut ex δαίειν, *comburere*, ſit ὁ δῆλος, *clarus*, & ex φαίνειν. *conſpicuum reddere, prælucere*, derivetur ὁ φανερὸς, *conſpicuus, lucidus, ſplendidus*, qui & pulcher propter lucem, atque ſplendorem: ut ſic unius ejusdemque ſignificationis ſit dicere καλὸν ἀστέρα, *pulchram ſtellam*, ſecundùm Homerum, atque φανερώτατον ἀστέρα, *ſtellam ſplendidiſſimam, atque lucidiſſimam*. Quæ quidem ſtella perquam aptè accommodata eſt, atque adjuncta ad ignem hîc accenſum per modum comparationis: quippe quum ὁ ἀστὴρ, *ſtella*, vox ſit derivata a verbo αἴθειν, quod idem eſt, atque τὸ δαίειν, *urere, ſeu incendere*. Eſt enim quaſi αἰστὴρ ab αἴθειν, *incendere*, expulsâque litterâ ancipiti, ἀστήρ.

VII. Atque hæc quidem ita. Verùm ſciendum, τὸ, Δαῖέ οἱ ἐκ κόρυθος πῦρ. *accendebat ei ex galeâ ignem*; quum in pleriſque exemplaribus exhibeatur ſine τοῦ ι, poſtulare a nobis, atque exigere, ut in hujus rei cauſſam inquiramus. Nam paullò poſt, cum dicit: πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός. *ignem accendit a capite*; id certè effertur eum

πανοῦργον ἄνδρα σημαίνει· τὸ δὲ, ἀντὶ τοῦ κακοτεχνεῖν εἴληπται, ϗ οἷον διὰ πυρὸς ἰέναι τῇ κακοτεχνίᾳ. Πάντως γὰρ τροπικῶς τοῖς τοιούτοις ἅπασι τὸ πῦρ, ϗ τὰ κατ' αὐτὸ, ἐμφαίνεται. καθὰ ϗ ἐν τῷ, Βριθὺς ὁπλιτοπάλας, δάϊος [1] ἀντιμάχοισι. ϗ ἐν τῷ, [2] πῦρ ὀφθαλμοῖσι δεδορκώς.

ϛ'. Καὶ τοιαῦτα μὲν ϗ ταῦτα. ἡ δὲ τῆς ῥηθείσης παραβολῆς ἀπόδοσις, ἡ φοῦσα· Τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε, ϗ ὤμων· διασαφητική ἐστι τοῦ, ἐκ κόρυθός τε, ϗ ἀσπίδος. ἵνα μὴ μόνα τὰ ὅπλα φαίνηται πυρὶ δαιόμενα ἐξεπιπολῆς, ἀλλὰ πρὸ αὐτῶν, ἡ κεφαλὴ, ϗ οἱ ὦμοι τοῦ ἥρωος, ἐξ ὧν ἠκοντίζετο ϗ εἰς τὰ ἔξω τὸ πῦρ, ὡσεὶ ϗ φῶς διά τινων φανῶν. Ἅμα δὲ ἡ τοιαύτη ἀπόδοσις δηλοῖ ϗ, ὡς οὐ πᾶσα ἡ ἀσπὶς τῷ Διομήδει ἐλάμπετο πυρὶ, ἀλλὰ μόνον αὐτῆς τὸ πρὸς τοῖς ὤμοις ἐκείνου. Ὅρα δὲ ϗ, ὅτι ἐνταῦθα μὲν, ἀναλόγως τῷ μεγάλῳ ἥρωϊ, ἐπλάτυνε τὴν ἐκ τοῦ ἀστέρος παραβολήν· ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς ἐπὶ βασιλικοῦ βρέφους πάνυ συνέστειλεν, εἰπὼν ἐκεῖνον ἀλίγκιον ἀστέρι καλῷ. Ἡ δὲ Τραγῳδία, τοῦτο παραποιήσασα, φησί τινα Ἑλλανίας φανερώτατον ἀστέρ' Ἀθάνας. ἤγουν ἀστέρα τῆς παρ' Ἕλλησιν Ἀθηνᾶς. Ταυτὸν δ' εἰπεῖν διάδηλον ἐν Ἀθήναις, αἳ παρονομάζονται τῇ Ἀθηνᾷ. Ὅμοια γὰρ, διάδηλον εἰπεῖν, ϗ φανερώτατον, καθότι συγγενῆ ἀλλήλοις ϗ τὰ δαίειν, ϗ τὸ φαίνειν· ὧν ἐκ μὲν τοῦ δαίειν ὁ δῆλος· ἐκ δὲ τοῦ φαίνειν ὁ φανερὸς, ὁ ϗ καλὸς διὰ τὴν φαῦσιν. ὡς ταυτίζεσθαι οὕτω τὸ, καλὸν ἀστέρα, καθ' Ὅμηρον, ϗ φανερώτατον ἀστέρα. ὃς πάνυ ᾠκείωται τῷ ἐνταῦθα Rom. p. 514.
παραβολικῶς δαιομένῳ πυρὶ, ὡς ἀπὸ τοῦ αἴ- Baſ. p. 389.
θειν παραγόμενος, ὃ ταυτὸν τῷ δαίειν ἐστίν. [3] αἰστὴρ γάρ τις ἀπὸ τοῦ αἴθειν, ϗ ἀπελεύσει τοῦ διχρόνου, ἀστήρ.

ζ'. Καὶ οὕτω μὲν ϗ τάδε. Ἰστέον δὲ ϗ, ὡς τὸ, Δαῖέ οἱ ἐκ κόρυθος πῦρ, χωρὶς τοῦ ι ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις φερόμενον, αἰτίας ἀπαιτεῖ ζήτησιν. Μετ' ὀλίγον γὰρ ἐν τῷ, πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατὸς, μετὰ τοῦ ι ἐκφέρεται, ἰωταδυ-

1. ἀντιμάχοισι) Al. ἀντιπάλοισι. Verſus Æſchyli: Βριθὺς ὁπλιτοπάλας, δάϊος ἀντιπάλοις. Plutarchus De Fort. vel Virt. Alexandri Orat. 2. Ἀλέξανδρος ἔδυς, τίνων δεῖ δεινὸν εἶναι. ϗ ἀκροατὴν, ϗ τίνων ἀγωνιστήν. ϗ αὐτουργὸν, ἅπαν μοὶ ἂν δεῖ τῶν ὅπλων δεινὸς εἶναι, ϗ κατὰ τὸν Αἰσχύλον, Βριθὺς ὁπλιτοπάλας, δάϊος ἀντιπάλοις. Politus.

2. πῦρ ὀφθαλμοῖσι δεδορκώς) ὁρῶν ὡς πῦρ. Virgilius: *ſtant lumina flamma*. idest, *cum flamma*. Alii legunt, *flammâ*. Politus.

3. αἰστὴρ γάρ τις ἀπὸ τοῦ αἴθειν) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ αἴθω τὸ καίω, αἴσω, γίνεται αἴστηρ· καὶ ἀποβολῇ τοῦ ι, ἄστηρ, καὶ ἀστήρ. Polit.

τοδύναμον ὄν. Εἰ μὲν ἦν [1] δι' εὐρυφωνίαν λειοτέραν, καὶ οὐ πάνυ ἀηδῆ, καὶ τραχεῖαν, ἐνταῦθα χασμᾶται τὸ μέτρον, εὕρηται ἰδοὺ λύσις αὕτη. Εἰ δὲ μὴ, ζητητέον ἑτέραν αἰτίαν, διατί τὸ δαῖε, δίχα τοῦ ι γράφεται πρὸ φωνήεντος. Τινὲς μέντοι οὕτω γράφουσι· [2] Δαῖε δέ οἱ ἐκ κόρυθος. ἕτεροι δὲ ἀποκοπῆναί φασιν ἐκ τοῦ δαίετο, καὶ διὰ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης γράφεσθαι δίχα τοῦ ι. Πῦρ δὲ ἀκάματον λέγεται, οὐ τὸ διόλου ἀναπτόμενον, ἀλλὰ τὸ τῇ οἰκείᾳ φύσει τοιοῦτον. Εἰ γὰρ καὶ κάμνει τῇ σβέσει, ἀλλ' ὅτε πῦρ ἐστιν, ἀκάματόν ἐστι. Διατί δὲ ἐκτείνεται ἡ ἄρχουσα τοῦ ἀκάματον, ὅτι δηλαδὴ πρὸς ἀναγκαῖον δακτύλου ἀπαρτισμὸν (ὃ δὴ γίνεται καὶ ἐν τῷ ἀθάνατος) δηλοῦται καὶ ἀλλαχοῦ. Ἄστρου δὲ, καὶ ἀστέρος διαφορὰ, ὡς καὶ ἑτέρωθι δηλοῦται, καθότι ὁ μὲν ἀστὴρ, ἓν σῶμά ἐστι· τὸ δὲ ἄστρον, ὡς περιεκτικόν. [3] Ἄστρον γὰρ τὸ ἐκ πολλῶν ἀστέρων συγκείμενον ἀστροθέτημα, μιᾷ φαντασίᾳ ὄψεως ὑποπίπτον, μετά τινος μυθολογίας ἀποδιδόμενον, ὡς ἐν τοῖς Ἀράτου Φαινομένοις. Καὶ οὕτω μὲν, κατὰ τοὺς παλαιούς. [4] οἱ δὲ ὕστερον συνέχεαν τὰς λέξεις· ὡς εἶναι παρ' αὐτοῖς ταυτὸν ἄστρον, καὶ ἀστέρα. Τὸ δὲ, Ἀστέρ' ὀπωρινῷ, συναληλιμμένως ἔχον διὰ δακτύλου χρείαν, γράφεται καὶ ἄλλως ἐντελῶς, Ἀστέρι ὀπωρινῷ. [5] Καὶ ἔχουσι καὶ τοῦτο οἱ παλαιοὶ παράδειγμα συνιζήσεως, ἐν ᾗ δύο βραχεῖαι εἰς μίαν λογίζονται. Τὸ ρί γὰρ, καὶ τὸ ὀ, εἰς μίαν συνεκφωνοῦνται βραχεῖαν συλλαβήν. [6] Τοιοῦτον δ' ἐν τοῖς ἑξῆς καὶ τὸ, Χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθι Ὀδυσσεὺς, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ. Ἡ γὰρ τελευταία τοῦ ὄρνιθι, καὶ ἡ ἄρχουσα τοῦ Ὀδυσσεὺς, εἰς ἕνα βραχὺν πόδα συνιζάνουσι, καὶ ποιοῦσι μετὰ τῶν δύο βραχειῶν καὶ αὐτῆς συλλαβῆς δάκτυλον.

α'. Ὀπώρα δὲ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ὥρα μεταξὺ κειμένη θέρους, καὶ τοῦ μετ' αὐτὴν μετοπώρου. Τὸ δὲ, λελουμένος Ὠκεανοῖο, ἐλλέλειπται προθέσεως. ἵνα ᾖ, λελουμένος ἐπὶ Ὠκεανοῦ. Τὸ δέ γε κοινὸν, καὶ σύνηθες, λελουμένος Ὠκεανῷ. [7] Λέγει δὲ ἀστέρα ὀπωρινὸν, τὸν κυ-

cum τοῦ ι, tametſi peræquè valeat, & ejuſdem ſit ſignificationis. Si igitur, propter planiorem latitudinem vocis, ſonumque non prorſus injucundum, neque aſperum, dehiſcit hoc loci, ſeu hiatum facit metrum; ecce tibi hæc reperta eſt ratio ſolvendæ difficultatis. Sin minus, quærenda eſt alia cauſſa, quamobrem τὸ δαῖε, *accendebat*, ſcribatur ſine τοῦ ι, ſequente ſtatim vocali. Nonnulli tamen ſcribunt hoc modo: Δαῖε δέ οἱ ἐκ κόρυθος. *Accendebat autem ei ex galeâ*. Alii verò factam hîc aſſe ajunt apocopen ex δαίετο, *accendebatur*, *ardebat*; ac propterea id eſſe neceſſariò ſcribendum ſine τοῦ ι. Πῦρ autem ἀκάματον, *ignis indefeſſus*, *atque infatigabilis*, dicitur, non qui in totum, ſeu omnino eſt accenſus; ſed qui ſuapte naturâ talis eſt, ideſt, infatigabilis. Etſi enim κάμνει, *defatigatur*, *ac deficit*, cum extinguitur; tamen, quando ignis eſt, eſt ille quidem ἀκάματος, *indefeſſus*, *atque infatigabilis*. Quid autem cauſſæ eſt, quamobrem producatur prima vocis hujus, ἀκάματον, *infatigabile*, nimirum propter neceſſitatem, ad dactylum abſolvendum, quod utique etiam fit in ἀθάνατος, *immortalis*, declaratur etiam alibi. Ἄστρου, *aſtri*, *ſeu ſyderis*, & ἀστέρος, *ſtellæ*, differentia eſt, ut alibi quoque explicatur, quatenus ὁ ἀστὴρ, *ſtella*, unum corpus eſt; at verò τὸ ἄστρον, *aſtrum*, quædam eſt veluti multorum corporum complexio, atque congeries. Aſtrum enim, ſignum eſt, ſeu ſydus, conſtans ex multis ſtellis ſimul poſitis, quod ſub unam oculi ſpeciem cadat, & cum fabulosâ aliquâ narratione explicetur, ut in Arati Phænomenis fit manifeſtum. Atque ita quidem, ſecundùm veteres. Verùm poſteriores ſcriptores vocabula hæc confuderunt: adeo ut apud ipſos idem ſit dicere ἄστρον, *aſtrum*, atque ἀστέρα, *ſtellam*. Porrò autem illud, Ἀστέρ' ὀπωρινῷ, *ſtellæ autumnali*, habet ſynalœpheo, propter neceſſitatem dactyli. Quamquam etiam aliter integrè ſcribitur: Ἀστέρι ὀπωρινῷ. *ſtellæ autumnali*. Atque hoc etiam veteres habent exemplum ſynizeſeos, in qua duæ breves reputantur pro unâ. Nam τὸ ρί, & τὸ ὀ, ſono ipſo voceis ſimul efferuntur, tamquam una brevis ſyllaba. Tale quoque poſtea illud: Χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθι Ὀδυσσεὺς, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ. *Gavîſus eſt autem de ave Ulyſſes, precatuſque eſt Minervam*. Poſtrema namque τοῦ ὄρνιθι, *ave*, & prima τοῦ Ὀδυσσεὺς, *Ulyſſes*, in brevem unum pedem per ſynizeſin conſident, & cum δύ, brevi & ipsâ ſyllabâ, dactylum perficiunt.

VIII. Ὀπώρα, *autumnus*, ut alibi quoque declaratur, tempeſtas media eſt inter æſtatem, partemque illam temporis in hyemem inclinantis, quæ autumnum ipſum conſequitur. Dictum eſt per ellipſin, ſeu præpoſitionis defectum, illud, λελουμένος Ὠκεανοῖο. *lotus Oceano*. adeo ut ſit, λελουμένος ἐπὶ Ὠκεανοῦ. *lotus in Oceano*. Quamquam commune, & uſitatum loquendi genus ſit, λελουμένος Ὠκεανῷ. *lotus Oceano*. Dicit autem ἀστέρα ὀπωρινὸν,

1. δι' εὐρυφωνίαν λειοτέραν) Concurſus vocalium, ſive boatus, magnificentiam ſermonis adauget. Demetr. Phaler. περὶ ἑρμηνείας. Salvinus.

2. Δαῖε δέ οἱ ἐκ κόρυθος) Hoc modo ſcripſerim cum apoſtropho: Δαῖε δ' οἱ ἐκ κόρυθος. Politus.

3. Ἄστρον γὰρ τὸ ἐκ πολλῶν ἀστέρων συγκείμενον ἀστροθέτημα) Suidas: ἀστὴρ ἄστρου διαφέρει. ὁ μὲν ἀστὴρ, ἕν τι ἐστί· τὸ δὲ ἄστρον ἐκ πολλῶν συνέστηκεν. ὃ καὶ ἀστροθέτημα καλεῖται. Tiichinius: διαφέρει ἄστρον, καὶ ἀστήρ. ἀστὴρ γὰρ ὁ μονομερής· ἄστρον δὲ τὸ ἐκ πολλῶν ἀστέρων συγκείμενον. Politus.

4. οἱ δὲ ὕστερον συνέχεαν τὰς λέξεις) Pindarus Olymp. Od. 1.

Μηκέθ' ἁλίου σκόπει
Ἄλλο θαλπνότερον
Ἐν ἁμέρᾳ φαεννὸν ἄστρον.

Vetus Scholiaſtes: καινῶς εἶπεν ἄστρον. ἔδει γὰρ εἰπεῖν ἀστέρα. τὰ γὰρ ἐκ πολλῶν συγκείμενα ἀστέρων ζώδια, ἄστρα λέγονται, ὁ δὲ ἥλιος, ἀστήρ. Politus.

5. Καὶ ἔχουσι καὶ τοῦτο οἱ παλαιοὶ παράδειγμα συνιζήσεως) Rara hæc ἐν ἔπεσι ſynizeſis, ſeu ſynecphoneſis, in qua duæ breves accipiantur pro unâ. Sed tamen & aliqua hujus ſynizeſeos exempla reperiuntur. Hephæſtion: αἱ δύο βραχεῖαι εἰς μίαν βραχεῖαν. ὅπερ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀφίστανται μέτροις. ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῇ Ἰλιάδι· Σάων μολόντα Πηλείδῃ δεξιὸν κατ' ὦμον. ἐν δὲ τοῖς ἔπεσι σπανίως· ὥσπερ Κριτίας ἐν τῇ εἰς Ἀλκιβιάδην ἐλεγείᾳ οὐκ οἴεται ἐγχωρεῖν τὸ Ἀλκιβιάδου τὸ ὄνομα. Φησὶ γὰρ·

Καὶ νῦν Κλεινίου υἱὸν Ἀθηναῖον στεφανώσω,
Ἀλκιβιάδην νέοισιν ὑμνήσας τρόποις.
Οὐ γάρ πως ἦν τοὔνομ' ἐφαρμόζειν ἐλεγείῳ,
Νῦν δ' ἐν ἰαμβείῳ κείσεται οὐκ ἀμέτρως.

ἔστι μέντοι καὶ ἐν ἔπει. Tale igitur Synizeſeos exemplum ἐν ἔπει fuerit τὸ, Ἀστέρι ὀπωρινῷ. Politus.

6. Τοιοῦτον δ' ἐν τοῖς ἑξῆς καὶ τὸ, Χαῖρε) Euſtathius ad lib. II. Τοιοῦτον δὲ παρ' Ὁμήρῳ, καὶ τὸ, Ἀστέρ' ὀπωρινῷ ... καὶ τὸ, Χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθι Ὀδυσσεύς. Pro ratione tamen metri ſcribendum Ὀδυσεύς. Politus.

7. Λέγει δὲ ἀστέρα ὀπωρινὸν, τὸν κύνα) Heſychius: Ἀστὴρ ὀπωρινὸς, τῷ κυνί, τῷ κατὰ τὴν ὀπώραν ἀνατέλλοντι. Politus.

Alcæus ... Suidas exceritur. Vid. Procyon ſuris. Sal.

ρινὸν, *ſtellam autumnalem*, Canem, ſeu Caniculam, quam Caniculam communis loquendi uſus, majoris perſpicuitatis gratiâ, κυνάστρον, *aſtrum*, *ſeu ſydus caniculæ*, appellat. Is Canis cum exoritur ſoli, ſive cum paullò ante eum exoritur, magni ardores, atque æſtus excitantur. Quare & alibi poſtea eum vocat οὖλον, *pernicioſum*. Lepidè porro, atque congruenter comparationem inſtituit Poëta. Sicuti enim Canis exoritur ſoli, quando exitiales ardores proveniunt; ſic etiam parva hæc ſtella, Diomedes, magno exoritur Achilli, ſive ante eum exoritur: qui paullò poſt refulgens, animo inflammato, atque exardeſcente, Trojanos expellet, ut ignis locuſtas, quemadmodum alibi per comparationem loquitur Homerus. Porro autem Ὠκεανός, *Oceanus*, ſecundùm allegoriam, circulus eſt, prout animo quidem concipitur, in partes duas dividens ſphæram cœleſtem, pari lineâ, atque eſt ſumma planities terræ; mediamque ipſam ſphæram, cogitatione noſtrâ, biſariam ſecans tum in ſuperius hemiſphærium, quod ſcilicet eſt ſupra terram, tum in inferius, quod eſt ſubtus terram. Qui proinde circulus dicitur Ὁρίζων, *Horizon*, *Finiens*, *Finitor*. Ex hoc iſto Oceano, complectente in orbem, & circumclaudente terram, ſtellæ adſcendunt, atque infra eum rurſus deſcendunt. Ideoque etiam ſic vocatur, quia per eum ſtellæ ὠκὺ ἄνω, *velociter ſurſum*, erumpunt; aut etiam motus ſuos ὠκέως ἀνύουσι, *velociter abſolvunt*, *atque perficiunt*. At verò Poëſis Oceanum vult eſſe fluvium, qui terram in orbem circumfluat. Vera tamen hiſtoria Oceanum, mare externum intelligit. Hunc per Oceanum vulgus exiſtimat ſtellas oriri, perinde quaſi ad aquam appropinquent, aut eam etiam fabuloſè attingant. Quocirca Homerus lotam ſtellam in Oceano Poëticè comminiſcitur, perinde ac ſi nitorem ideo ſplendoremque haberet, quòd lota ibi eſſet, ad exemplum corporum, quæ lotione nitida, ac ſplendida efficiuntur. Præterea obſerva, ubi dicit Poëta, ignem ex Diomede ſtellæ ſimilem arſiſſe, videri eum in hac eſſe opinione, ut ſtellas ignes quoſdam eſſe arbitretur. Unde ab αἴθειν, *urere*, deducitur, ut dictum eſt, ὁ ἀστὴρ, *ſtella*. Quare & imitator ille Homeri Sophocles aſtra ſpirare ignem opinatur, ubi ſtellarum ignem ſpirantium choragum, pro myſticis ineptiis, Bacchum vocat. Obſerva, audacis fortiſque viri facinus illud fuiſſe, ut impetum in medium faceret, ubi plurimi tumultuabantur.

Erat quidam inter Trojanos Dares, locuples, a crimine vacuus,
Sacerdos Vulcani, duoque ei filii erant,
Phegeus, Idæusque, bene periti omnis pugnæ.
Hi ſemoti a ſuis, ex adverſo impetum in eum ferebant.
Hi quidem ab equis; ille verò e terrâ irruit pedes.

IX. Ex priſcorum obſervatione, τὸ Δάρης, *Dares*, nomen proprium, ſi oxytonum eſſet, ut putant nonnulli, gignendi caſum haberet in ὡς. Nomina namque oxytona duarum ſyllabarum in

κύνα, ὃν ἡ κοινὴ λαλιὰ, διὰ τὸ σαφέστερον, κυνάστρον λέγει. οὗ ἐπιτέλλοντος ἡλίῳ, ἤτοι μικρόν τι προανατέλλοντος, αἱ πολλοὶ γίνονται καύσωνες. Διὸ καὶ οὖλον αὐτὸν ἐρεῖ ἀλλαχοῦ. Ἀστείως δὲ, καὶ προσφυῶς παρέβαλεν ὁ Ποιητής. Ὡς γὰρ ἐπιτέλλει ὁ κύων ἡλίῳ, ὅτε ὀλέθρια γίνεται καύματα, οὕτω καὶ Διομήδης, μικρὸς οὗτος ἀστὴρ, τῷ μεγάλῳ Ἀχιλλεῖ ἐπιτέλλει, ἤτοι προανατέλλει αὐτοῦ· ὃς μετὰ μικρὸν ἀναλάμψας, καὶ τὸν θυμὸν ἐκκαύσας, διώξει τοὺς Τρῶας, ὡς πῦρ ἀκρίδας, καθὰ φησὶν ἀλλαχοῦ Ὅμηρος ἐν παραβολῇ. [1] Ὠκεανὸς δὲ, κατὰ μὲν ἀλληγορίαν, ἐστὶ κύκλος, διχάζων ἐννοηματικῶς τὴν οὐρανίαν σφαῖραν κατὰ ἰσότητα τοῦ τῆς γῆς ἐπιπέδου, καὶ τέμνων διχῆ, κατ᾽ ἐπίνοιαν, αὐτὴν εἴς τε τὸ ὑπὲρ γῆν, καὶ εἰς τὸ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον, καὶ διὰ τοῦτο ὁρίζων λεγόμενος. Ἐκ τοῦ τοιούτου ὠκεανοῦ, κύκλῳ περιειληφότος τὴν γῆν, οἱ ἀστέρες ἀνέρχονται, καὶ εἰς αὐτὸν αὖθις δύονται. Διὸ καὶ οὕτω καλεῖται, ὡς δι᾽ αὐτοῦ τῶν ἀστέρων ὠκὺ ἄνω γινομένων, [2] ἢ καὶ ὠκέως ἀνυόντων τὰς ἑαυτῶν κινήσεις. Ἡ δὲ ποίησις ὠκεανὸν βούλεται εἶναι ποταμὸν περιρρέοντα κύκλῳ τὴν γῆν. Ἡ δὲ ἀληθὴς ἱστορία τὴν ἔξω θάλασσαν, ὠκεανὸν λέγει. Διὰ τούτου τοῦ ὠκεανοῦ οἱ πολλοὶ ἀνατέλλειν τοὺς ἀστέρας δοκοῦσιν, ὡς εἰς ὕδωρ ἐγγίζοντας, ἢ καὶ ψαύοντας μυθικῶς τοῦ ὕδατος. Διὸ καὶ Ὅμηρος ποιητικώτερον λελοῦσθαι ἐπὶ ὠκεανοῦ ἀστέρα λέγει, ὡς εἴπερ εἶχε τὴν λαμπρότητα διὰ τὸ ἐκεῖ λούσασθαι, καθ᾽ ὁμοιότητα τῶν λουτρῷ λαμπρυνομένων σωμάτων. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι ἐν οἷς λέγει ὁ Ποιητὴς πῦρ ἐκ τοῦ Διομήδους καίεσθαι ἀστέρι ἐναλίγκιον, δοξάζειν φαίνεται, πυρά τινα καὶ τοὺς ἀστέρας εἶναι. ὅθεν καὶ ἀπὸ τοῦ αἴθειν ὁ ἀστὴρ, ὡς ἐρρέθη, παράγεται. Διὸ καὶ ὁ ζηλωτὴς Ὁμήρου Σοφοκλῆς, πυρπνόα τὰ ἄστρα δοξάζει, ἔνθα τὸν Διόνυσον, κατά τινα μυστικὸν λῆρον, πῦρ πνειόντων χορηγὸν ἀστέρων φησίν. Σημείωσαι, ὅτι θαρσαλέου, καὶ ἀνδρείου ἔργον τὸ ὁρμῆσαι κατὰ μέσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο. Rom.p.515.

Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης, ἀφνειὸς, ἀμύμων,
Ἱρεὺς Ἡφαίστοιο· δύω δέ οἱ υἱέες ἤστην, 10
Φηγεὺς, Ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Τώ οἱ ἀποκρινθέντε, ἐναντίω ὁρμηθήτην.
Τὼ μὲν, ἀφ᾽ ἵπποιιν· ὁ δ᾽ ἀπὸ χθονὸς ὄρνυτο πεζός.

θ'. Κατὰ τοὺς παλαιοὺς, [3] τὸ Δάρης κύριον, ἐὰν ὀξύτονον ἦν, ὥς τινες οἴονται, εἰς ὡς ἂν εἶχε τὴν γενικήν. Τὰ γὰρ εἰς ης, φασὶ, δι-

1. Ὠκεανὸς δὲ, κατὰ μὲν ἀλληγορίαν, ἐστὶ κύκλος διχάζων ἐννοηματικῶς τὴν οὐρανίαν σφαῖραν) Johannis Diaconi Allegoriæ ad Theogoniam Heſiodi: Ὠκεανὸς γὰρ ὁ ὁρίζων λέγεται, ἀπὸ τοῦ ὠκέως ἀνύειν. ἄλλος γὰρ ἐπ᾽ ἄλλῳ ὁρίζων ταῖς διαφοραῖς τῶν οἰκήσεων γίνεται. οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς τοῖς πᾶσιν ὁρίζων ἐστὶν, ἀλλ᾽ εἰς πρὸς τὰς οἰκήσεις ἕτερος. ἔστι δὲ ὁρίζων κύκλος διαιρῶν τὸ ἄνω ἡμισφαίριον, καὶ τὸ κάτω. Politus.

2. ἢ καὶ ὠκέως ἀνυόντων τὰς ἑαυτῶν κινήσεις) Etymologici Magni Auctor: ὠκεανὸς παρὰ τὸ ὠκέως ἀνύττειν ὁ οὐρανὸς κινούμενος. Politus.

3. τὸ Δάρης κύριον) *Dares*, nomen viri apud Virg. l. V. qui cum Entello pugnavit. *Salvinus*.

δισύλλαβα ὀξύτονα, ἓν ἔχοντα πρὸ τοῦ ς σύμφωνον, εἰς ους περατοῦται κατὰ τὴν γενικήν. σαφοῦς. πρηνοῦς. πρυλοῦς. φραδοῦς. οἷον, [1] φραδέος νόου ἔργα τέτυκται. Τὸ, ψιλῆς ψιλῆτος, παρ' Αἰσχύλῳ, καὶ τὸ, Κουρῆτες ἐμάχοντο, παρὰ τῷ Ποιητῇ, καὶ τὸ, κριτὴς, ἔχουσιν ἄλλον λόγον, ὃν ζητητέον παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Χρῆσις δὲ τοῦ Δάρητος, αὕτη· Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης, ἀφνειὸς, ἀμύμων, ἱρεὺς Ἡφαίστοιο. δύω δέ οἱ υἱέες ἤστην, Φηγεὺς, Ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης. οἳ, φησὶν, ἀποκρινθέντες, ἐναντίω τῷ Διομήδει ὡρμήθησαν. Λέγει δὲ ἀποκρινθῆναι τὸ χωρισθῆναι τοῦ ὁμίλου. Ἄλλως δὲ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἀπο-

Baſ. p. 390. λογεῖσθαι, οὐκ οἶδεν ὁ Ποιητής· ἀλλ' ὑποκρίνεσθαι λέγει αὐτὸ, καθὰ φανεῖται ἀλλαχοῦ. Ποιητικώτερον δὲ, τὸ ἀποκρινθέντε μετὰ τοῦ ν. Ἡ μὲν γὰρ κοινὴ φράσις, ἀποκριθῆναι λέγει, καὶ ἀποκριθέντε, ὥσπερ καὶ κλιθῆναι, καὶ κλιθέντε· οἱ δὲ Ποιηταὶ φυλάττουσι τὸ ν τοῦ θέματος ἐν τούτοις, τῷ νόμῳ τῶν ἀμεταβόλων. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὰ εἰρημένα ἔπη ἐπαινεῖται τῆς διηγηματικῆς ἕνεκεν ἀρετῆς, ἤγουν τῆς σαφηνείας, τῆς συντομίας, τῆς πιθανότητος, αἳ δὴ ἀρεταί εἰσι διηγήματος. Ἔγκειται γὰρ τὸ ἔθνος, οἱ Τρῶες· τὸ κύριον ὄνομα, ὁ Δάρης, [2] οἰκεῖον ἱερεῖ, ἐκδέροντι τὰ θυόμενα· ἡ τύχη, τὸ ἀφνειός· ἡ ἀρετή· ἀμύμων γάρ. ἡ τῆς ἀρχῆς λειτουργία, ὅτι ἱερεύς. τὰ τῶν παίδων ὀνόματα, καὶ ἡ περὶ πόλεμον αὐτῶν ἀρετή. Ἔστι δ' ἐν τούτοις ἰδέσθαι ὑπεμφαινόμενον, καὶ ὡς δειλὸν ὁ πλοῦτος, καὶ φιλόψυχον κακόν. Ὁ γὰρ τοῦ ἀφνειοῦ Δάρητος υἱὸς Ἰδαῖος, εἰ καὶ μάχης εὖ οἶδε πάσης, ἀλλὰ τὸν ἀδελφὸν ἀφεὶς ἀβοήθητον κεῖσθαι, φευξεῖται μετ' ὀλίγα φιλοψυχῶν. [3] Σύνηθες δὲ τῷ Ποιητῇ, οὕτως ἀφελῶς ἀπὸ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος ἄρχεσθαι ἐν πολλαῖς τῶν διηγήσεων. οἷον, Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσιν. [4] Ἔστι πόλις Ἐφύρη. Ἔστι δέ τις αἰπεῖα πέτρα.

ι. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐν ταῖς ἑξῆς μέλλων ὁ Ποιητὴς, διὰ τοῦ Διομήδους, δύο ἀριστέας κατασπάσαι τοῦ ἅρματος, Πάνδαρον, καὶ Αἰνείαν, φθάνει προγυμνάζων τὸν ἥρωα ἐν ἑτέραις ξυνωρίσιν, [5] ἀδελφικαῖς μέντοι πάσαις. Καὶ νῦν μὲν Ἰδαῖον, καὶ Φηγέα καταβάλλει τοῦ ἅρματος, εἶτα φονεύει τοὺς [6] τοῦ Εὐρυμέδοντος

υἱεῖ-

in ης, ut iidem docent, ſi conſonantem quidem unam habent ante litteram ς, genitivum habent deſinentem in ους. Σαφὴς, *perſpicui, ſive manifeſti*; πρηνὴς, *proni*; πρυλὴς, *pedites, ſeu militis pedeſtres*; φραδὴς, *prudentes*. ut, φραδέος νόου ἔργα τέτυκται. *Prudentis animi res eſt, ſeu prudentem animum res requirunt.* Τὸ ψιλὴς, ψιλῆτος, *levis armaturæ miles, militis*, apud Æſchylum; quodque eſt apud Poëtam, Κουρῆτες ἐμάχοντο. *Curetes pugnabant*. itemque τὸ κριτὴς, *judex*, aliam habent rationem, quæ anquirenda eſt apud veteres. Hoc autem exemplum eſt τοῦ Δάρητος, *Daretis*: Erat neſcio quis inter Trojanos Δάρης, *Dares*, locuples, a crimine vacuus, ſacerdos Vulcani; duoque ei filii erant, Phegeus, Idæuſque, bene periti omnis pugnæ. qui, ut narrat, ἀποκρινθέντες, *ſemoti, ac ſeparati*, impetum ex adverſo in Diomedem ſecerunt. Dicit autem ἀποκρινθῆναι, ſeparari, ſegregarique a turbâ. Alioquin ἀποκρίνεσθαι, ideſt, defendendi, excuſandique cauſsâ, reſpondere, non agnoſcit Poëta; ſed id dicit ὑποκρίνεσθαι, quemadmodum alibi poſtea apparet. Poëticum porrò eſt τὸ ἀποκρινθέντε, *ſegregati, ſemoti, ſeparati*, cum τῷ ν. Communis enim loquendi conſuetudo dicit ἀποκριθῆναι, *ſeparari*, & ἀποκριθέντε, *ſeparati*, ſicuti etiam κλιθῆναι, *inclinare*, & κλιθέντε, *inclinatı*. Verùm Poëtæ in his vocibus retinent τὸ ν ipſius thematis, pro lege litterarum immutabilium. Sciendum porro eſt laudari hæc, quæ diximus, carmina a bonitate, ac præſtantiâ narrationis, a perſpicuitate videlicet, brevitate, probabilitate, quæ utique virtutes ſunt narrationis. Exponitur enim ibi gens, ideſt, Trojani: nomen proprium, ideſt, Δάρης, *Dares*, aptum, atque congruens ſacerdoti, qui victimas ἐκδέρει, *pelle exuat*: fortuna, ideſt, locuples. virtus: Vacuus enim a crimine. Publicum officii, ſeu præfecturæ miniſterium, quòd dicitur ſacerdos. Liberorum nomina, eorumque virtus bellica. Eſt etiam hic intueri, quod tacitè quodammodo oſtenditur, quàm ignavum malum ſint divitiæ, & cum turpi vitæ cupiditate conjunctum. Namque Idæus, locupletis & opulenti viri, Daretis filius, tametſi rei militaris peritiâ in omni pugnandi genere excellit; tamen paullò poſt fratrem ſuum, auxilio deſtitutum, atque jacentem dimittit, ipſeque ut vitæ ſuæ, ac ſaluti conſulat, ſemet in fugam conjicit. Moris autem eſt Poëtæ, ut multarum ſuarum narrationum initium ſic ſimpliciter ducat a verbo ſubſtantivo. exempli cauſsâ: Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι. *Erat quidam inter Trojanos.* Ἔστι πόλις Ἐφύρη. *Eſt urbs Ephyra.* Ἔστι δέ τις αἰπεῖα πέτρα. *Eſt ſublimis petra.*

X. Volo autem, obſerves, ut Poëta, quum fortiſſimos duos viros, Pandarum, atque Æneam, Diomedis manu, ſit infra e curru deturbaturus; heroëm hunc priùs in aliis bigis, iis tamen omnibus fratrum, exercet. Et nunc quidem Idæum, atque Phegeum e curru dejicit. Deinde Eurydamantis filios interficit, provecti

jam

1. φραδέος νόου ἔργα τέτυκται) συνετοῦ νοῦ, καὶ ἀρίστης βουλῆς ἔργα δυναμένου, ὁ παρὼν καιρὸς δεῖται. Scholiaſta. *Politus*.

2. οἰκεῖον ἱερεῖ, ἐκδέροντι τὰ θυόμενα) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ δέρω, καὶ ἐκδέρω γίνεται δέρης, καὶ [illegible] Δάρης. [illegible] ὡς ἱερεὺς ἔχων καὶ τὸ ὄνομα παρὰ τὸ ἐκδέρειν τὰ θύη. Polit.

3. Σύνηθες δὲ τῷ Ποιητῇ, οὕτως ἀφελῶς ἀπὸ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος ἄρχεσθαι ἐν πολλαῖς τῶν διηγήσεων) Item etiam, ad Homeri exemplum, σύνηθες Virgilio. *Eſt in ſeceſſu longo locus. Eſt in conſpectu Tenedos. Eſt locus, Heſperiam Graii cognomine dicunt. Eſt procul in pelago ſaxum.* Politus.

4. Ἔστι πόλις Ἐφύρη) Virg. 1. Æn.
Urbs antiqua fuit (Tyrii tenuere coloni)
Carthago.
Salvinus.

5. ἀδελφικαῖς μέντοι πάσαις) Dubito. Nec enim in comperto eſt, fratres fuiſſe Aſtynoum, & Hypenorem, quos ante interfecit Diomedes, quàm occideret filios Eurydamantis. *Politus*.

6. τοῦ Εὐρυμέδοντος) Immo verò τοῦ Εὐρυδάμαντος. Polit.

jam hominis ætate, & conjectoris, ſive interpretis ſomniorum. Mox filios duos Phænopis, qui nati ei erant in ſenectute. Poſtea nothos duos filios Priami e curru dejicit, eorumque equos commilitonibus ſuis ad naves abigendos tradit. Poſtremo omnium in Pandarum, & Æneam, par illud heroum, fortiter inſurgit: quibus victis, currum ipſorum abducit. Τὸ ἱρεὺς, ſacerdos, ut in Commentariis quidem Apionis, & Herodori legitur, tenui ſpiritu afficitur, quum ea vox ſit per ſynalœphen contracta ex ἱερεὺς, ſacerdos, ut πόλιες πόλις, urbes: iidemque etiam regulam afferunt, quæ ſimul eſt ratio, cur ea vox tenuetur, non admodum neceſſariam. Præſtat igitur dicere, tenui eam ſpiritu eſſe affectam, tamquam vocem Jonicam. Spiritu namque tenui gaudent Jones. Τὸ ἤστην, erant, videtur habere pleonaſmum τοῦ σ', ſi tamen ſit a primâ perſonâ ſingulari ἦν, eram. Si enim ſecus fieret ex ἦον, eram, præter pleonaſmum eum, quem diximus, haberet etiam ſyncopen. Eſt enim ἦον, eram, ἦες, eras, ἦεν, erat. Dualia: ἤετον, vos duo eratis. ἠέτην, duo illi erant; &, per figuras duas, ἤστην. Appellatio illa τοῦ Φηγέως, Phegei, conſequens videtur eſſe, ac proxima nomini τοῦ Ἰδαίου, Idæi. Si enim ὁ Ἰδαῖος, Idæus, ita dictus eſt per denominationem a monte Idâ; denominatus quoque fuerit ὁ Φηγεὺς, Phageus, ab Ἰδαίαις φηγοῖς, ab Idæis fagis, hoc eſt, quercubus: quæ & uſui ad ſacrificium erant patri eorum Dareti, dum lignis fiſſis, ſeu aſſulis, victimas concremaret. Denique hoc loci τὸν πεζὸν, peditem, ſeu pedeſtrem militem, explicat Poëta, cum Daretis quidem filios impetum feciſſe ait ἀφ' ἵππων, ab equis; Diomedem verò ἀπὸ χθονὸς πεζὸν, a terrâ peditem. Ex quo fit manifeſtum, πεζὸν, peditem, eum dici, qui eſt περὶ τὸ πέδον, in campo, ſeu ſolo. unde etiam derivatur.

ὀνειροπόλου γέροντος υἱούς. εἶτα τοὺς τοῦ Φαίνοπος τηλυγέτους ὄντας δύο υἱούς. ἐπὶ τούτοις δὲ, δύο Πριαμίδας νόθους τοῦ δίφρου κατέρριψε, καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν τοῖς ἑταίροις εἰς νῆας ἐλαύνειν ἔδωκεν. ἐφ' οἷς καὶ κατὰ Πανδάρου, καὶ Αἰνείου τῆς ἡρωικῆς συζυγίας ἀνδρίζεται, καὶ τὸ ἅρμα νικήσας ἀπάγει. Τὸ δὲ ἱρεὺς ψιλοῦται, ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος κεῖται, καὶ Ἡροδώρου, συναλιφὲν ἐκ τοῦ ἱερεὺς, ὡς τὸ, πόλιες πόλις. καὶ λέγουσιν οἱ αὐτοὶ καὶ κανόνα αἰτιολογικὸν τῆς ψιλώσεως, οὐ πάνυ ἀναγκαῖον. Κάλλιον οὖν λέγειν, ἐψιλῶσθαι αὐτὸ, ὡς Ἰωνικόν. [1] Ψιλωτικοὶ γὰρ καὶ οἱ Ἴωνες. [2] Τὸ δὲ, ἤστην, δοκεῖ πλεονασμὸν ἔχειν τοῦ σ', εἴπερ ἀπὸ τοῦ ἦν πρώτου προσώπου ἑνικοῦ γίνεται. εἰ δ' ἄλλως ἐκ τοῦ ἦον γίνεται, ἔχοι ἂν σὺν τῷ ῥηθέντι πλεονασμῷ καὶ συγκοπήν. Ἦον γὰρ, ἦες, ἦεν. δυϊκὰ, ἤετον, ἠέτην, καὶ, κατὰ δύο πάθη, ἤστην. Ἡ δὲ τοῦ Φηγέως κλῆσις ἔοικε τῇ τοῦ Ἰδαίου ἀκολουθεῖν. Εἰ γὰρ ὁ Ἰδαῖος τῇ Ἴδῃ τῷ ὄρει παρωνόμασται, εἴη ἂν ὁ Φηγεὺς παρώνυμος ταῖς Ἰδαίαις φηγοῖς, ὅ ἐστι, δρυσίν· αἳ καὶ χρήσιμοι πρὸς θυσίαν ἦσαν τῷ πατρὶ Δάρητι, σχίζαις κατακαίοντι τὰ ἱερευόμενα. Ἐν τούτοις δὲ καὶ τὸν πεζὸν ἑρμηνεύων ὁ Ποιητὴς, φησὶν, ὁρμηθῆναι τοὺς μὲν Δαρητιάδας ἀφ' ἵππων· τὸν δὲ Διομήδην ἀπὸ χθονὸς πεζόν. ἐξ οὗ δῆλον, ὅτι πεζὸς ὁ περὶ τὸ πέδον, ἀφ' οὗ καὶ γίνεται.

Cum verò prope inter ſe fuerunt, ſibi obviam euntes,
Phegeus prior emiſit longam haſtam,
Et ſuper humerum Tydidæ ſiniſtrum venit cuſpis
Haſtæ, neque eum vulneravit. Poſterior autem irruit haſtâ
Tydides, neque hujus e manu telum irritum fugit,
Sed percuſſit pectus inter mamillas, deturbavitque de curru.
Idæus porro aufugit, perpulchro curru relicto,
Neque auſus eſt interfectum fratrem protegere.

Οἱ δ', ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες, Rom. p. 516.
Φηγεύς ῥα πρότερος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Τυδείδεω δ' ὑπὲρ ὦμον ἀριστερὸν ἤλυθ' ἀκωκὴ
Ἔγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν. ὁ δ' ὕστερος ὄρνυτο χαλκῷ
Τυδείδης· τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρός·
Ἀλλ' ἔβαλε στῆθος μεταμάζιον· ὦσε δ' ἀφ' ἵππων.
Ἰδαῖος δ' ἀπόρουσε λιπὼν περικαλλέα δίφρον,
Οὐδ' ἔτλη περιβῆναι ἀδελφειοῦ κταμένοιο.

XI. Τὸ σχεδὸν apud Homerum perpetuò accipitur pro ἐγγὺς, prope. Unde etiam σχεδία, ſchedia, ſeu ratis, navis brevi tempore, ſeu ſubitario opere, compacta, & σχέδιον, extemporale, ſeu ſubitarium, ideſt, ſubitò, & ipſâ horâ factum. Itemque σχεδὴν, ideſt, prope, ſeu in propinquo. Quin & apud poſteriores ſcriptores, quamvis ſumatur hæc vox per modum dubitationis; tamen vel apud ipſos propinquitatem, ac vicinitatem ſignificat. ut σχεδὸν ἀφραίνεις. ferè inſanis. videlicet propemodum inſanis, &, parùm abeſt, quin inſanias. Porro autem hoc loci ſic uſurpatur τὸ σχεδὸν, prope, ſeu juxta. Οἱ δ', ὅτε σχεδὸν ἦσαν, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες. Hi verò, cum prope fuerunt, in ſe invicem concurrentes. pro κατ' ἀλλήλων ἰόντες, contra ſe invicem euntes. ſive ἐπιόντες ἀλλήλοις, ſibi obviam invicem euntes. Atque id quidem magis novum, uſitatumque etiam eſt poſterioribus ſcriptoribus. Verùm communius τὸ, ἐπ' ἀλλήλους ἰόντες. contra ſe invicem euntes.

ια. Τὸ σχεδὸν ἀεὶ παρ' Ὁμήρῳ, [3] ἀντὶ τοῦ ἐγγὺς λαμβάνεται· ἀφ' οὗ καὶ [4] σχεδία ἡ δι' ὀλίγου συμπαγεῖσα ναῦς, καὶ σχέδιον τὸ αὐθωρὸν, καὶ σχεδὴν, τὸ πλησίον. Καὶ παρὰ τοῖς ὕστερον δὲ, εἰ καὶ διστακτικῶς ἡ λέξις λαμβάνεται, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτοῖς, ἐγγύτητα δηλοῖ. οἷον, σχεδὸν ἀφραίνεις. ἤγουν ἐγγὺς, καὶ παρ' ὀλίγον. Κεῖται δ' ἐνταῦθα τὸ σχεδὸν, οὕτως· Οἱ δ', ὅτε σχεδὸν ἦσαν, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες, ἀντὶ τοῦ, κατ' ἀλλήλων ἰόντες, ἢ ἐπιόντες ἀλλήλοις. Καὶ τοῦτο μὲν, καινότερον, καὶ χρηστὸν καὶ τοῖς ὕστερον· τὸ δὲ κοινότερον, ἐπ' ἀλλήλους ἰόντες. Καὶ ἐν τῷ, οὐδ' ἔβα-

1. Ψιλωτικοὶ γὰρ καὶ οἱ Ἴωνες) Sic dicunt ἀπηλιώτης pro ἀφηλιώτης. & ſimilia. Salvinius.

2. Τὸ δὲ, ἤστην, δοκεῖ πλεονασμὸν ἔχειν τοῦ σ') Aliter Eclogæ Hortorum Adonidis: ἤστην, ἀντὶ τοῦ ἠέτην. [illegible] παραγωγικός. τὸ δυϊκὸν, ἦστον, ἤστην. ἔστι τὸ ε εἰς η, ἤστην. Politus.

3. ἀντὶ τοῦ ἐγγὺς λαμβάνεται) Heſychius: σχεδὸν, ἐγγὺς, ἐκ χειρός. Suidas: σχεδὸν, πλησίον, πέλας, ἢ ἐκ χειρός. Etymologici Magni Auctor: σχεδὸν σημαίνει ἐγγὺς, πλησίον, πέλας, ἢ ἐκ χειρός. Politus.

4. σχεδία ἡ δι' ὀλίγου συμπαγεῖσα ναῦς) Moſchopulus: σχεδία, εἶδος νηὸς, ἀπὸ τοῦ κατεσχεδιασμένως λέγεσθαι ἢ ἐπὶ πάσης νηός. Polit.

ἔβαλεν αὐτὸν, [1] φανερῶς τὸ βάλλειν ἀντὶ τοῦ ἐπιτυγχάνειν λαμβάνεται. Τὸ δὲ, οὐκ ἔβαλεν, ἀλλαχοῦ οὐκ ἔτυχε λέγεται, ἐν τῷ, ἤμβροτες, οὐδ' ἔτυχες. Τὸ δὲ μὴ ἐπιτυχὸν βέλος, ἁλιον λέγεται τῆς χειρὸς ἐκφυγεῖν. οὗ ἀνάπαλιν τὸ, τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρός. Καὶ σημείωσαι τὸ, βέλος ἔκφυγεν. Οὕτω γὰρ καὶ ἔπος φεύγειν ἕρκος ὀδόντων φησὶν, ὅταν ὁ λόγος εἴη μὴ καίριος. Ὥσπερ ἐκ τοῦ παρὰ ποταμὸν, παραποτάμιος σύνθετον ὄνομα, οὕτω καὶ [2] ἐκ τοῦ μετὰ μαζὸν, στῆθος μεταμάζιον τὸ μεταξὺ τῶν μαζῶν. ὡς καὶ [3] μεταίχμιον τὸ μεταξὺ τῶν αἰχμῶν.

ιβ'. Πάνυ φίλιππον τὸν Διομήδην εἰδὼς ποθεν, εἶτα εἰκὸς, ὁ ῥηθεὶς Ἰδαῖος, ἀφεὶς τοὺς ἵππους, ἀπόρουσεν, ἀντιδοὺς οἷον αὐτοὺς εἰς λύτρον τῷ Διομήδει. ὁ δὲ, περὶ αὐτοὺς ποιηθεὶς, ἀπέσχετο τοῦ Ἰδαίου, ἵππους ἀγαθοὺς ἀγεννοῦς ἐχθροῦ ἀλλαξάμενος. ὃ τρόπον ἄλλον δὴ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς Αἴθης φαίνεται πεποιηκὼς, τῆς εὐγενοῦς, καὶ δρομάδος ἵππου. Γελοῖος δὲ ὁ ἀφεὶς μὲν τὸ ἅρμα, δι' οὗ τάχιον ἂν ἔφυγε, φεύγων δὲ πεζός· εἰ μὴ ἄρα ἵππους εἰς σωτηρίαν ἑαυτοῦ, ὡς ἐῤῥέθη, ἀντίδωκεν, οὓς καὶ ἐξελάσας ὁ Διομήδης, ἔδωκεν ἑταίροις κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας. Ὅτι δὲ φίλιππος ὁ Διομήδης, δηλοῖ καὶ τὰ κατὰ τὸν Αἰνείαν, οὗ καὶ τοὺς ἵππους ἐξ ἀκριβοῦς πολυ-
Baſ. p.391. πραγμοσύνης γενεαλογεῖ. Καὶ ἐν τοῖς κατὰ Δόλωνα δὲ δηλωθήσεται, περὶ τοὺς ἵππους ἐνδιακειμένως ἔχειν αὐτόν. Ἴσως δὲ καὶ ταραχθεὶς τὰς φρένας ὁ Ἰδαῖος ὑπὸ φόβου, παρεπλάγχθη τοῦ συμφέροντος. ὃ καὶ Πάρις ἔπαθεν, ὁπηνίκα ἑλκόμενος τῆς κόρυθος, καὶ ἀγχόμενος, οὐκ ἐνόησε χρήσασθαι ξίφει κατὰ τοῦ ἕλκοντος. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὡς ἄφιλον τὸν δειλὸν Ἰδαῖον Ὅμηρος ὑποσκώπτειν ἔοικεν· εἴπερ ἀπόρουσεν, λιπὼν περικαλλέα δίφρον, σὺν αὐτοῖς δηλαδὴ ἵπποις, οὐδ' ἔτλη περιβῆναι ἀδελφειοῦ κταμένοιο. Ἔστι δὲ καὶ νῦν [4] περιβῆναι, τὸ ἐπάνω τοῦ νεκροῦ στάντα, ὑπερμαχῆσαι. [5] ὃ καὶ ἀμφιβῆναι λέγεται, ὡς προεγράφη. Κυριολεκτεῖται δὲ μάλιστα ἡ λέξις ἐπὶ κυνῶν, καὶ λεόντων, καὶ τοιούτων, ἃ τῶν σκύμνων ὑπερμάχεται ἀμφιβαίνοντα.

Οὐδὲ

ter. Ubi item ait: οὐδ' ἔβαλεν αὐτὸν, *neque eum percuſſit, ſive vulneravit*; perſpicuum eſt, ſumi τὸ βάλλειν, *percutere, icere, ferire*, pro ἐπιτυγχάνειν, *aſſequi, attingere*. Hoc ipſum verò, οὐκ ἔβαλε, *non percuſſit, neque attigit*, alibi dicitur οὐκ ἔτυχε, *non eſt aſſecutus*, ubi ſcilicet ait: ἤμβροτες, οὐδ' ἔτυχες. *aberraſti, neque es aſſecutus*. Telum autem, ſeu jaculum, quod ſcopum non attingit, vanum atque irritum e manu fugere dicitur: contraquam ſe habet illud: τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρός. *Neque hujus e manu telum irritum fugit*. Et obſerva genus hoc locutionis: βέλος ἔκφυγε. *telum effugit*. Sic enim & verbum dicit φεύγειν ἕρκος ὀδόντων, *e ſepto dentium fugere*, cum ſermo minimè omnium eſt opportunus, neque ad rem facit. Sicuti ex his vocibus, παρὰ ποταμὸν, *juxta fluvium*, eſt nomen compoſitum παραποτάμιος, *Parapotamius, quaſi juxta fluvium natus*; ſic etiam ex μετὰ μαζὸν, *ad mamillam*, compoſitâ voce dictum eſt pectus μεταμάζιον, ideſt, τὸ μεταξὺ τῶν μαζῶν, *medium inter mamillas*. ut & μεταίχμιον, ideſt, τὸ μεταξὺ τῶν αἰχμῶν, *ſpatium medium inter inſtructas acies*.

XII. Percupidum, & perſtudioſum equorum eſſe Diomedem alicunde, ut videtur, didicerat Idæus, is, de quo diximus: ideoque, equis dimiſſis, aufugit, perinde quaſi eos in redemptionis pretium Diomedi perſolveret. Hic, verſâ in eos curâ, perſequi Idæum deſtitit, & degenerem ignavumque hoſtem cum præſtantibus equis permutavit. Quod aliâ nimirum ratione rex etiam poſtea in Æthâ facere cernitur, nobili illâ equâ, miræque in currendo celeritatis. Deridiculus autem is, qui currum relinquit, quo certè velociùs fugere potuiſſet, fugamque ſuam pedibus committit: niſi ſi forte, ut dictum eſt, equos pro ſalute ſuâ rependerit, quos abactos Diomedes commilitonibus dedit, ad naves cavas deducendos. Diomedis porro flagrans erga equos ſtudium clarè etiam apparet eo loci, quo agitur de Æneâ, cujus ſic equis afficitur, ut eorum etiam equorum genus paullò curioſiùs, ac diligentiùs enarret. Itemque eo poſtea loci, quo agitur de Dolone, perſpicuè apparet, quàm cupido ipſe, propenſoque animo in equos feratur. Fortaſſe etiam Idæus præ metu mente eſt perturbatâ, adeo ut facile abducatur, atque aberret ab eo, quod utile eſt, ac neceſſarium. Quod & accidit Paridi, cui, dum galeâ traheretur, atque ſuffocaretur, minimè in mentem venit uti enſe in eum, qui traheret. Hic præterea ignavum illum, & meticuloſum Idæum videtur Homerus tacitè mordere, veluti hominem ingratum, ab omnique ſenſu humanitatis alienum: quippe qui, perpulchro curru, cum ipſis nimirum equis, relicto, aufugerit, neque interfectum fratrem auſus fuerit περιβῆναι, *circumeundo protegere*. Eſt autem etiam nunc περιβῆναι, *circumire, ſeu circumeundo protegere*, cum quis ſtans ſupra cadaver, pro eo pugnat. quod & ἀμφιβῆναι, *circumcirca protegere*, dicitur, ut ſupra ſcriptum eſt. Propriè tamen hæc vox potiſſimùm uſurpatur de canibus, ac leonibus, & ſi qua alia ſunt hujuſcemodi animantia, quæ, catulos ſuos circumeuntia, pro iis propugnant.

Neque

1. φανερῶς τὸ βάλλειν ἀντὶ τοῦ ἐπιτυγχάνειν λαμβάνεται) βάλλειν, *omnino ferire*. unde τὸ βέλος, *telum*, quod πόῤῥωθεν, ideſt, longe mittitur. *Salvinus*.

2. ἐκ τοῦ μετὰ μαζὸν) Forte μεταξὺ τῶν μαζῶν. Oppianus: μεσόφρυον. *intercilium*. lib. 1. Cynegeticῶν. de equis. *Salvin.*

Etymologici Magni Auctor v. μεταμάζιον. παρῆκται δὲ παρὰ τὸ μαζὸς, καὶ τὴν μετὰ πρόθεσιν. ὥσπερ παρὰ τὸ χθονὸς, καὶ τὴν ἐπὶ, ἐπιχθόνιος· καὶ τὴν παρὰ, καὶ ποταμὸς, παραποτάμιος. Politus.

3. μεταίχμιον τὸ μεταξὺ τῶν αἰχμῶν) Etymologici Magni Auctor: μεταίχμιον σημαίνει τὸ μεταξὺ δύο τινῶν πραγμάτων ὑπάρχον. κυρίως δὲ ὁ μεταξὺ δύο στρατῶν τόπος· ἀπὸ τῆς αἰχμῆς. Politus.

4. περιβῆναι, τὸ ἐπάνω τοῦ νεκροῦ στάντα, ὑπερμαχῆσαι) Heſychius: περιβῆναι περιπατῆσαι, ὑπερασπίσαι, ὑπερμαχῆσαι. Polit.

5. ὃ καὶ ἀμφιβῆναι λέγεται) Etymologus: κυρίως ἀμφίβασις ἡ περὶ τοῦ νεκροῦ μάχη. περιβαίνουσι γὰρ τὸν νεκρὸν, ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ τοῦ σώματος. Politus.

Neque enim ne ipſe quidem atram mortem effugiſſet.
Sed Vulcanus eripuit, caligineque tectam ſervavit.
Ut ne ei penitus ſenex triſtis eſſet.
Equos verò abactos magnanimi Tydei filius,
Commilitonibus dedit ad cavas naves deducendos.

Οὐδὲ γὰρ οὐδέ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα μέλαιναν.
Ἀλλ' Ἥφαιστος ἔρυτο, σάωσε δὲ, νυκτὶ καλύψας,
Ὡς δή οἱ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχήμενος εἴη.
Ἵππους δ' ἐξελάσας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς,
Δῶκεν ἑταίροισιν κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας.

XIII. Quod ait: Οὐδὲ γὰρ οὐδέ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα μέλαιναν. *Neque enim ne ipſe quidem atram mortem effugiſſet.* & illud: Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱός. *Neque enim ne Dryantis quidem filius:* & quæcumque alia ſunt id genus, ſupervacuam habent unam negationem, pro conſuetudine Atticâ. Ex his autem duabus negationibus una eſt rei, quæ per verbum exprimitur; altera eſt perſonæ. adeò ut ſenſus ſit: οὐδ' ὑπεξέφυγεν ἄν, οὐδ' αὐτός. *Neque effugiſſet, ne ipſe quidem.* & omnimodam rei negationem denotant. Τὸ, θεὸς σάωσε, νυκτὶ καλύψας, *deus ſervavit, nocte tegens*, pro eo eſt, ac ſi diceret, ἀορασίᾳ κρύψας, *caligine occultans, ſeu ita occultans, ut videri non poſſet, & abſcondens ab obtutu oculorum.* ſicuti e contrario ignem Diomedi exarſiſſe dicit, cum ille conſpectus eſt, atque oſtenſus omnibus, quemadmodum antea ſcriptum eſt. Idem autem eſt dicere, νυκτὶ καλύψαι, *nocte tegere, ſeu abſcondere*, atque ἠέρι, caligine. Ambo enim occultationem ſignificant, qua quis ab aliorum conſpectu removetur, atque excluditur. Atque iſtud etiam noctis genus ſignificatur in illis verbis: ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ. *ruit autem e cælo nox.* Miſericordiam miſeri ſenis, & luctu, atque mœrore afflicti, exprimunt illa verba: Ὡς δὴ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχήμενος εἴη. *Ut ne penitus ſenex triſtis eſſet.* videlicet *ut ne omnino lucta, ac mœrore conficeretur.*

ιγ'. Τὸ, Οὐδὲ γὰρ οὐδέ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα μέλαιναν. καὶ τὸ, Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱός· καὶ ὅσα τοιαῦτα, περιττὴν ἔχουσι τὴν μίαν ἀπόφασιν, κατὰ Ἀττικὴν συνήθειαν. Ἔστι δὲ τῶν δύο ἀρνήσεων ἡ μὲν μία, τοῦ ῥηματικοῦ πράγματος· ἡ ἑτέρα δὲ, τοῦ προσώπου. ἵνα λέγῃ, ὅτι οὐδὲ ὑπεξέφυγεν ἄν, οὐδὲ Rom.p.517. αὐτός. καὶ ἐνδείκνυνται τὴν παντελῆ ἄρνησιν τοῦ πράγματος. Τὸ, θεὸς σάωσε, [1] νυκτὶ καλύψας, ἀντὶ τοῦ, ἀορασίᾳ κρύψας. ὥσπερ καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου πῦρ ἔφη ἅπτεσθαι τοῦ Διομήδους, τὸ ὁρᾶσθαι, καὶ φαίνεσθαι πᾶσιν, ὡς προγέγραπται. Ταυτὸν δέ ἐστιν εἰπεῖν, νυκτὶ καλύψαι, καὶ ἠέρι. ἄμφω γὰρ ἀορασίαν δηλοῖ. Τοιαύτη δέ τις νὺξ δηλοῦται καὶ ἐν τῷ, ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ. Οἶκτον ἐπὶ γέροντι λυπουμένῳ φράζει τὸ, Ὡς δὴ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχήμενος εἴη. ἤγουν ἵνα μὴ πάντη λυποῖτο.

Poſtea verò quàm Trojani magnanimi Daretis filios viderunt,
Alterum elapſum, alterum interfectum apud currus,

Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ἐπεὶ ἴδον υἷε Δάρητος,
Τὸν μὲν, ἀλευάμενον, τὸν δὲ, κτάμενον παρ' ὄχεσφιν,

XIV. Novum figuratæ locutionis genus illud: ἐπεὶ ἴδον υἷε Δάρητος, τὸν μὲν, ἀλευάμενον, hoc eſt, φυγόντα· τὸν δὲ, κτάμενον. *poſteaquam Daretis filios viderunt, unum elapſum, ſeu fugientem, alterum interfectum.* Conſuetudo enim loquendi ſic poſtulat: τῶν παίδων τοῦ Δάρητος τὸν μὲν, τὸν δέ. *Filiorum Daretis unum, & alterum. ſeu, de Daretis filiis hunc quidem, alterum verò.* Hæc autem cauſſa eſt figuratæ ejuſmodi locutionis. Quum Poëta a principio, tamquam in extemporali oratione, dixiſſet τοὺς υἱοὺς, *filios*, neque cum plurali hoc nomine, unde orationis ſuæ initium duxerat, unum verbum poſſet conſtruere, eo quòd ambo hi filii diverſos caſus habuiſſent (unus enim fugerat, alter mortuus fuerat) ſeparare idcirco id compellitur, quod erat ſimul conjunctum, & pluralem illum accuſativum in accuſativos duos ſingulares reſolvere. Pleraque alia loca ſimili genere locutionis figurat Poëta. Atque hæc etiam quodammodo cauſſa ſupra allata eſt, cur dixerit: Ἄμφω δ' ἑζομένω, γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς. *Ambo autem quum ſederent, auguſtior erat Ulyſſes.* Quin & ad hanc iſtam figuram de Daretis filiis conformata ſimiliter ſunt ſexcenta alia non modò apud Homerum; ſed etiam apud alios. in quibus illud etiam Sophoclis: τὼ κασιγνήτω, videlicet τοὺς κασιγνήτους, τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει. *Germanos fratres, hunc honorificè, illum contumelioſè tractat.* Comparia Poëtica, percommoda, & peropportuna Poëtæ ad narrationem hanc ſuam de fortitudine Herois illuſtrandam, atque exornandam, ſunt illa: ἀλευάμενον, *elapſum*, & κτάμενον, *interfectum.* quorum quidem alterius thema eſt ἀλέω, *vito*,

ιδ'. Καινόν τι σχῆμα τὸ, ἐπεὶ ἴδον υἷε Δάρητος, τὸν μὲν, ἀλευάμενον, ὅ ἐστι, φυγόντα· τὸν δὲ, κτάμενον. Τὸ γὰρ σύνηθες, οὕτω· τῶν παίδων τοῦ Δάρητος τὸν μὲν, τὸν δέ. Αἰτία δὲ αὕτη τοῦ τοιούτου σχήματος. Εἰπὼν ἐξ ἀρχῆς ὁ Ποιητὴς, ὡς ἐν σχεδιασμῷ, τοὺς υἱοὺς, καὶ μὴ δυνάμενος τῇ τοιαύτῃ πληθυντικῇ καταρχῇ τοῦ λόγου ἓν ῥῆμα συντάξαι, διὰ τὴν τοῦ πάθους ἀμφοῖν τῶν παίδων ἀνομοιότητα (ὁ μὲν γὰρ πέφευγεν· ὁ δὲ, τέθνηκε) διαιρεῖ ἐξ ἀνάγκης τὸ συνημμένον, καὶ λύει τὴν πληθυντικὴν αἰτιατικὴν εἰς δύο ἑνικὰς αἰτιατικάς. Σχηματίζει δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὁμοίως ὁ Ποιητής. Οὕτω δέ πως πρὸ τούτου ᾐτιολόγηται καὶ τὸ, Ἄμφω δ' ἑζομένω, γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς. Ὅμοια δὲ τῷ ῥηθέντι κατὰ τοὺς υἱοὺς τοῦ Δάρητος σχήματι καὶ ἕτερα μυρία οὐ μόνον παρ' Ὁμήρῳ, ἀλλὰ καὶ ἑτέροις. ἐν οἷς καὶ Σοφοκλέους τὸ, τὼ κασιγνήτω, ἤγουν τοὺς κασιγνήτους, τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει. Πάρισα δὲ ποιητικὰ καίρια τῷ Ποιητῇ ἀγλαΐζοντι τὸν λόγον ἐπὶ τῇ τοῦ ἥρωος ἀριστείᾳ, τὸ, ἀλευάμενον, καὶ τὸ, κτάμενον. ὧν τοῦ μὲν, ἀλέω τὸ θέμα, τοῦ ἐκ πα-

1. νυκτὶ καλύψας) Iliad. α. ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς. *is nocti ſimilis ibat.* Salvinus.

ραγωγὴν μὲν,¹ τὸ ἀλεείνω γίνεται· ἐξ ἐπενθέσεως δὲ τοῦ υ, τὸ ἀλεύω. τούτου ἀόριστος ἤλευα. ὅθεν τὸ ἠλευάμην, καὶ ὁ ἀλευάμενος. τοῦ δὲ, κτάμενον, προϋπάρχει ῥῆμα κτῶ, ἀφ' οὗ δύο παράγωγα, τὸ κτείνω ῥητὸν, καὶ τὸ κτῆμι ἄρρητον· οὗ μετοχαὶ, ὁ κτὰς, ὡς ἱστὰς, καὶ ὁ κτάμενος, ὡς ἱστάμενος. Καὶ μετ' ὀλίγα δὲ ὁμοίως παρίσαι ὁ Ποιητὴς ἐν τῷ, χαζώμεθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν.

Πάντων ὀρίνθη θυμός. αὐτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Χειρὸς ἑλοῦσ', ἐπέεσσι προσηύδα θοῦρον Ἄρηα.

ιε'. Ἀθηνᾶ ἡ φρόνησις, χειρὸς ἑλοῦσα τὸν τοῖς Τρωσὶ βοηθοῦντα θοῦρον Ἄρηα, ἤτοι τὸ ἄλογον θράσος, ἐξάγει τῆς μάχης, ὡς ἤδη τῆς ἀλογίστου θρασύτητος ἀποσβεννυμένης κατὰ βραχὺ τοῖς Τρωσί. Συναποχωρεῖ δὲ καὶ αὐτὴ ἡ Ἀθηνᾶ, διότι οὐκέτι βουλευμάτων χρεία τοῖς ἔμφρασιν Ἕλλησιν, οὐδὲ θεωρίας βουλευτικῆς, ἀλλὰ πράξεων ῥωμαλέων, καὶ ἀνδρικῶν· συντομώτερον δὲ ἄλλως εἰπεῖν, διότι οὔτε οἱ Ἕλληνες νῦν βουλεύονται, οὔτε οἱ Τρῶες ἀλογίστως μάχονται· καὶ ὅτι οὐδὲ μέγα τι εὐθὺς γίνεται, ὡς μετὰ ταῦτα, οὐδὲ θεῶν παρουσίας δεόμενον. ἔτι δὲ καὶ ἵνα σεμνύνῃ τοὺς Ἀχαιοὺς, ὡς ἐν τῇ καταμόνας, καὶ δίχα θεῶν μάχῃ, ὑπερτεροῦντας τῶν Τρώων. ἔτι ποιεῖ Ὅμηρος τοῦτο καὶ, ἵνα μὴ τὰ λεγόμενα ἐνταῦθα, μῦθοι δόξωσι. Διὸ ἐξάγει τοὺς μυθικοὺς θεοὺς, καὶ ἐκ μέσου τίθησι. Τὸ δὲ, χειρὸς ἑλοῦσα, ἢ πέπλου, καὶ τὰ τοιαῦτα, Ἀττικὰ, ἀντὶ τοῦ, ἐκ τῆς χειρὸς, ἢ τοῦ πέπλου. ἢ καὶ τὸ ἑλεῖν, ἀντὶ τοῦ ἅψασθαι καὶ νῦν εἴληπται.

Ἄρες, Ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
Οὐκ ἂν δὴ Τρῶας ἐάσαιμεν, καὶ Ἀχαιοὺς
Μάρνασθ', ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ² ὀρέξῃ,
Νῶι δὲ χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν,

Bas. p. 392. ις'. Ἀναδιπλασιάζων ἐνταῦθα Ὅμηρος τὴν τοῦ Ἄρεος κλητικὴν ἐν τῷ, ³ Ἄρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα· ὅπερ ἀπαραλλάκτως που καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς κεῖται, ἐκτείνει ἐν τῇ πρώτῃ κλήσει τὸ δίχρονον, συστέλλει δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ. Καὶ ὅρα, ὅπως ὁμοῦ
Rom. p. 518. παρέθετο τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐν ἐκτάσει τοῦ διχρόνου, καὶ ἐν συστολῇ, ὡς ἂν ἐνδείξηται σαφέστατα τὴν διφόρησιν τῶν δισήμων διχρόνων, ἥτις πολλαχοῦ φαίνεται. Καὶ μὴν ἐνταῦθα δόξοι ἂν λόγος κανονικὸς ὑπεῖναι τῇ διφορή-

effugio, evado. Unde per paragogen fit τὸ ἀλεείνω, evito, & per epentheſin, inſerto τοῦ υ, τὸ ἀλεύω. Hujus aoriſtus ἤλευα, *vitavi*, *evaſi*. Unde τὸ ἠλευάμην, *elapſus ſum*, & ὁ ἀλευάμενος, *elapſus*. Alterius verò, ideſt, τοῦ κτάμενον, *interfectum*, verbum primitivum eſt κτῶ, *interficio*, ex quo per paragogen derivata verba duo, τὸ κτείνω, quod eſt in uſu, & τὸ κτῆμι, innuſitatum: cujus quidem participia, ὁ κτὰς, *interficiens*, ut ἱστὰς, *ſtans*, *ſeu conſtituens*, & ὁ κτάμενος, *interfectus*, ut ἱστάμενος, *conſtitutus*. Quin & paullò poſt ſimiliter comparia adhibet Poëta in illis verbis: χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν. *Cedamus*, *Joviſque iram fugiamus*.

Commotus eſt omnibus animus. Sed caſiis prædita oculis Minerva
Manu prehenſum atrocem Martem allocuta eſt his verbis.

XV. Minerva, per quam prudentia intelligitur, quum auxiliatorem illum Trojanorum, atrocem, ac furentem Martem, ſtultam videlicet, ſtolidamque temeritatem, manu prehendiſſet, educit eum e pugnâ, perinde quaſi jam nunc paullatim extinguatur, ac deferveſcat inconſiderata temeritas Trojanorum. Sed & ſimul recedit ipſa hæc Minerva, propterea quòd Græcis hominibus cordatis, ac prudentibus, non opus ampliùs eſt conſultatione, neque capiendi conſilii deliberatione; ſed factis planè fortibus, quæque viros deceant: ſive, ut aliter breviùs dicam, quia neque Græci nunc conſultant, neque Trojani inconſideratè, nec temere prœliantur; atque etiam quia nulla ſtatim res præclara, quemadmodum poſtea, geritur, quæque præſentes deos requirat. Præterquam quòd res poſtulat, ut ornet Poëta, atque honore augeat Græcos, quippe qui commiſsâ per ſe ipſos dumtaxat pugnâ, & procul auxilio, atque adminiculo deorum; tamen Trojanis ſuperiores evadant. Denique ſic Homerus facit, ut ne, quæ hoc quidem loci referuntur, fabulæ eſſe videantur. Quare fabuloſos illos deos inde abducit, atque e medio removet. Genera loquendi Attica illa, χειρὸς ἑλοῦσα, aut πέπλου, *manu prehendens*, *aut peplo*, aliaque hujuſcemodi, pro eo, ac ſi diceret, ἐκ τῆς χειρὸς, vel τοῦ πέπλου, *a manu*, *vel a peplo*, *ſeu per manum*, *vel peplum*. Aut τὸ ἑλεῖν, *capere*, *prehendere*, *apprehendere*, etiam nunc ſumptum eſt pro ἅψασθαι, *tangere*.

Mars, Mars, pernicies hominum, cruente, murorum oppugnator,
Non ne jam Trojanos ſinemus, & Achivos
Dimicare, utris pater Juppiter gloriam dederit,
Nos vero cedemus, Joviſque iram evitabimus?

XVI. Homerus quum hoc loci geminet vocativum τοῦ Ἄρεος, *Martis*, in hoc verſu: Ἄρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα. *Mars*, *Mars*, *hominum peſtis*, *cruente*, *murorum oppugnator*. qui quidem verſus alicubi etiam infra, citra ullam omnino variationem, ponitur: producit in primo vocativo litteram ancipitem, eamdemque corripit in ſecundo. Ac vide, ut idem nomen juxta ſimul collocet & productâ, & correptâ ancipiti, ut clariſſimè oſtendat id, quod multis in locis apparet, dupliciter proferri ancipites, quæ ad duplicem ſignificationem pertinent. Et quidem hoc loci videri poſſit ſubeſſe ratio, quæ ſit etiam pro regulâ, cur duplici eadem littera modo

1. τὸ ἀλεείνω) Hom. Ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων. quod Cicero, verbum de verbo exprimens, vertit: *Ipſe ſuum cor edens, hominum veſtigia vitans*. Salvinus.
2. ὀρέξῃ) Euſtathius, & Florentina Homeri Editio, ὀρέξει. Pol.
3. Ἄρες, Ἄρες) Martialis noto epigrammate in Earinum puerum Domitiani:

Dicunt Earinon tamen Poëtæ,
Sed Græci, quibus eſt nihil negatum,
Et quos Ἄρες Ἄρες licet ſonare:
Nobis non licet eſſe tam diſertis.

Ἐαρινὸν Græci, cum opus habent primam ſyllabam producere, dicunt εἰαρινόν. Salvinus.

Digitized by Google

modo efferetur: ut ſcilicet ſecundum Ἄρες, *Mars*, ancipitem corripiet, eo quia τὸ Ἄρης, *Mars*, ut quibuſdam placet, nomen ſit compoſitum ex α brevi, quæ nota eſt privationis, & ex ῥῶ, quod ſignificat *dico*; primum verò Ἄρες, *Mars*, primum producat, tamquam ex ἀρὰ, *precatio*, *ſeu noxa*, & ἀρᾶσθαι, *precari*, *ſeu preces*, *ac vota facere*. Sicuti enim τὸ ἴσχω, *habeo*, *ſeu teneo*, primam longam habet poſitione ob ſequentes duas conſonantes; & tamen quæ inde vox oritur, ὁ ἰχὼρ, *humor ſanguineus*, *ſeu aquoſus humor ſanguinis*, poſt rejectam litteram σ, primam longam habet non poſitione, ſed naturâ; ita τὸ ἀρᾶσθαι, *precari*, & ἡ ἀρὰ, *precatio*, quum deriventur ἐκ τοῦ ἀρνὸς, *ab agno*, cujus vocis prima, longa eſt poſitione; ſinunt quidem τὸν ἄρνα, *agnum*, habere in penultimâ τὸ α longum poſitione; ſed tamen illa naturâ producunt τὸ α, quam litteram habent initialem, ut palam facit illud: Ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος. *Sed gratiâ ſacerdotis*. & illud: θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαράς. *Diique diras*, *atque exſecrationes ratas fecerunt*, *ſeu compleverunt*. Ergo & Ἄρης, *Mars*, quæ vox oritur ex ἀρᾶσθαι, *precari*, aut ex ἀρὰ, *precatio*, longam habet naturâ ancipitem initialem. Atque hæc quidem poteſt eſſe horum ratio. Verùm alii factum id eſſe ajunt, non tantùm ob mediam, atque ancipitem litteræ ancipitis naturam; ſed etiam quia propiùs hic Poëta, magiſque, quàm fieri poſſet, accommodatè ad rei naturam, Martis, ſeu belli, naturalem varietatem, atque inconſtantiam imitatur. Qui ſane Mars ex multâ intentione, maximâque contentione remiſſionem poſtea, & quamdam veluti contractionem accipit, quippe pugnatoribus defatigatis, ac labore fatiſcentibus. contraquam ſeſe alibi habet, ſecundùm Homerum, diſcordia. Illa enim, quum initium det bello, ex parvâ in magnam evadit.

XVII. Sciendum autem eſt, ut in Apionis, & Herodori Commentariis legitur, figuram eſſe Palillogiam, ſeu ejuſdem verbi iterationem, illam: Ἄρες, Ἄρες, *Mars*, *Mars*. Ixion item Grammaticus acuit ſecundum Ἄρες, *Mars*: quippe quum ſcribat ἀρές. hoc eſt pernicioſe, atque exitialis. Neque enim, inquit, duo vocativi nominis proprii pariter umquam per parallelismum ponuntur apud Poëtam. Immo verò, inquit, ex his aliis epithetis, βροτολοιγὲ, *hominibus pernicioſe*, & μιαιφόνε, *cæde inquinate*, *ſeu cruente*, perſpicuè apparet, adjectivum quoque eſſe τὸ ἀρές, *exitioſe*. Ptolemæus tamen, & tradita huc uſque doctorum virorum ſententia, tamquam nomen proprium, accipit etiam ſecundum τὸ Ἄρες, *Mars*, ad majorem vim ſignificationis. Ceterùm obſervandum, tametſi communis declinatio τοῦ Ἄρεος, *Martis*, quæ in conſuetudinem quidem abierit, ſit ad exemplum τοῦ Δημοσθένους, *Demoſthenis*, aliorumque nominum illi ſimilium; tamen aliter etiam hoc ipſum nomen, ſecundùm veteres, declinari. Itaque, Herodiano auctore, pluribus declinationibus uſus eſt ὁ Ἄρης, *Mars*. Etenim, ut nomen Jambicum, quum in recto minimè omni-

Φορήσῃ, ἵνα τὸ μὲν δεύτερον Ἄρες, συστέλλῃ τὸ δίχρονον, ὡς τοῦ, Ἄρης, [1] ἐκ βραχυνομένου τοῦ στερητικοῦ α, καὶ ἐκ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω συγκειμένου, κατά τινας· τὸ δὲ πρῶτον Ἄρες, [2] ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν, [3] ὡς ἐκ τῆς ἀρᾶς, καὶ τοῦ ἀρᾶσθαι. Ὡς γὰρ τοῦ ἴσχω θέσει μακρὰν ἔχοντος τὴν παραλήγουσαν, διὰ τὰ ἐπαγόμενα δύο σύμφωνα, ὁ ἐκεῖθεν γενόμενος ἰχὼρ, ἐν ἀπελεύσει τοῦ σ, οὐ θέσει, ἀλλὰ φύσει, μακρὰν ἔχει τὴν παραλήγουσαν· οὕτως ἐκ τοῦ ἀρνὸς, ἐν ᾧ θέσει μακρὰ ἡ ἄρχουσα, γενόμενα τὸ ἀρᾶσθαι, καὶ ἡ ἀρὰ, τὸν μὲν ἄρνα, θέσει μακρὸν ἀφιᾶσιν ἔχειν τὸ παραλῆγον α· ἐκεῖνα δὲ φύσει ἐκτείνουσι τὸ ἐν αὐτοῖς ἀρκτικὸν α, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ, Ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος. καὶ ἐκ τοῦ, θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαράς. Οὐκοῦν καὶ Ἄρης ὁ ἐκ τοῦ ἀρᾶσθαι, ἢ τῆς ἀρᾶς γενόμενος, φύσει μακρὸν ἔχει τὸ κατάρχον δίχρονον. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔχοιτο ἂν λόγου. [4] Τινὲς δέ φασι, γενέσθαι τοῦτο, οὐ μόνον κατὰ ἀδιαφορίαν διχρόνου, ἀλλὰ καὶ ὅτι φυσικώτερον ὁ Ποιητὴς ἐνταῦθα, ὡς οἷόν τε ἦν, φυσικὴν ἐξαλλαγὴν Ἄρεος, ἤτοι πολέμου, μιμεῖται. ὃς ἐξ ἐπιτάσεως πολλῆς, καὶ μεγίστης συντονίας, ὕστερον ἄνεσιν δέχεται, καὶ οἷόν τινα συστολὴν, ὡς κεκμηκότων τῶν μαχομένων· ἀπεναντίας [5] τῇ καθ' Ὅμηρον ἀλλαχοῦ ἔριδι. Ἐκείνη γὰρ πολέμου προάρχουσα, ἐκ μικρᾶς εἰς μέγα ἀνιεῖσιν.

ιζ΄. Ἰστέον δὲ (ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος, καὶ Ἡροδώρου φέρεται) ὅτι τοῦ Ἄρες, Ἄρες, τὸ σχῆμα, παλιλλογία ἐστί. καὶ ὅτι ὁ Γραμματικὸς Ἰξίων τὸ δεύτερον ἄρες ὀξύνει, γράφων ἀρές. ὅ ἐστι, βλαπτικέ. Οὐδέ ποτε γὰρ, φησι, κυρίου ὀνόματος κλητικὴ παραλλήλως κεῖται παρὰ τῷ Ποιητῇ. Πρόδηλον δὲ, φησι, καὶ ἐκ τοῦ βροτολοιγὲ, καὶ τοῦ μιαιφόνε, [6] ὅτι καὶ τὸ ἄρες ἐπιθετικόν ἐστιν. Ὁ δὲ Πτολεμαῖος, καὶ ἡ παράδοσις, διὰ μείζω ἔμφασιν, κύριον καὶ τὸ δεύτερον Ἄρες παραλαμβάνει. Σημειωτέον δὲ, ὅτι κοινὴ μὲν καθωμιλημένη κλίσις τοῦ Ἄρεος, κατὰ τὸν Δημοσθένην ἐστὶ, καὶ κατὰ τὰ ὅμοια ἐκείνῳ· κλίνεται δὲ καὶ ἄλλως, κατὰ τοὺς παλαιούς. Ἡρωδιανὸς οὖν φησιν, ὅτι [7] πλείοσι κλίσεσιν ὁ Ἄρης κέχρηται. Καὶ γὰρ καὶ, ὡς Ἰαμβικὸν, μὴ ἔχον ἐπ' εὐθείας τὸ

1. ἐκ βραχυνομένου τοῦ στερητικοῦ α, καὶ ἐκ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ ῥῶ τὸ λέγω, παρὰ ὃν τὸ ῥῆμα γίνεται ῥῆς. ὅθεν καὶ ἄρρης· καὶ μετὰ τὸ στερητικὸν α, ἄρης, παρ' ᾧ οὐκ ἔστι διαλέγεσθαι. Suidas: παρὰ τὸ ῥῶ τὸ λέγω. ὁ μὴ λόγον φής, καὶ μετὰ τοῦ στερητικοῦ α, Ἄρης. ἐν τῷ πολέμῳ γὰρ οὐ λόγων, ἀλλ' ἔργων χρεία. Politus.

2. ἐκτείνει) Malim, ἐκτείνῃ, ut reſpondeat τῷ συστέλλῃ. Polit.

3. ὡς ἐκ τῆς ἀρᾶς) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὴν ἀρὰν τὴν γινομένην βλάβην ἐν τῷ πολέμῳ. Polit.

4. Τινὲς δέ φασι) Belli homines, & urbani, qui ancipitem Martem in cauſâ eſſe volunt, cur Poëta ancipitem fecerit primam τοῦ Ἄρεος. Lepidum ſimiliter & illud Suidæ (ſunt enim Græci plerumque faceti) de verâ declinatione hujus nominis: Ἄρης τί ἐστι, καὶ ταράττει τὴν κλίσιν. Politus.

Sic in *Gradivo* prima communis. *Salvinus*.

5. τῇ καθ' Ὅμηρον ἀλλαχοῦ ἔριδι) Ate, ſeu Diſcordia Homerica. *Ingrediturque ſolo, & caput inter nubila condit*. Salvinus.

6. ὅτι καὶ τὸ Ἄρες ἐπιθετικόν ἐστι) lege hic ὀξυτόνως, ἀρές. Polit.

7. πλείοσι κλίσεσιν ὁ Ἄρης κέχρηται) Suidas: κλίνεται δὲ Ἄρες, Ἄρευ, καὶ Ἄρης, Ἄρηος, καὶ Ἄρης, Ἄρεος. Polit.

τὸ τ', περιττοσύλλαβον ἔχει τὴν γενικήν, Ἄρης Ἄρητος. ὅθεν [1] Ἀρητιάδης παρ' Ἡσιόδῳ πατρωνυμικόν, καὶ Ἀρήτιον ὑποκοριστικόν. Κλίνεται δὲ καί, ὡς σπονδειακόν, Ἄρης, Ἄρη. ὅθεν, κατὰ Ἰάδα διάλεκτον, ἐπεκτείνας Ἀρχίλοχος, ἔφη ἐν τοῖς τριμέτροις, παῖδα Ἄρεω μιηφόνου. Ἔστι, φησί, καὶ ἄλλη πλάγιος παρ' Ὁμήρῳ, Ἄρεος ἀνδροφόνοιο, καθ' ὁμοιότητα τῶν ὑπὲρ δύο συλλαβάς. Ὡς γοῦν Σωκράτης, Σωκράτεος, ὦ Σώκρατες, οὕτως Ἄρης, Ἄρεος, Ἄρες. Ἔστι καὶ Ἄρεως γενική, ἣν οὐ χρὴ γενέσθαι ἀπὸ τοῦ Ἄρης. Ὡς γὰρ οὐκ ἂν Ἀττικοὶ ἐπεκτείναντες ἐροῦσιν ἀπὸ τοῦ Σωκράτεος, Σωκράτεως, διὰ τοῦ ω μεγάλου, ἀλλ' οὐδὲ Ἴωνες, Σωκράτηος, οὕτως οὐδὲ ἀπὸ τοῦ Ἄρης Ἄρεος, ταυτόν τι γενήσεται. Ἀλλὰ μὴν εὑρίσκομεν καὶ Ἄρηος, καὶ Ἄρηϊ κρατερῷ, καὶ Ἄρηα. Λεκτέον οὖν, ὅτι Ἀττικοί, καὶ Ἴωνες [2] ἑτέραν κατάληξιν, φησιν, ὑποστησάμενοι, οὕτω πεποίηνται ταύτην τὴν κλίσιν. Ἔσται δὴ καὶ Ἄρευς εὐθεῖα· ἥ τις παρ' Ὁμήρῳ μέν, οὐκ ἔστι· παρὰ δὲ Ἀλκαίῳ εὑρέθη. οὗ καὶ χρῆσιν προαγαγών, λέγει καί, ὅτι βεβαρυτόνηται [3] μόνον ἐκ πάντων τῶν εἰς ευς, ὡς Αἰολικόν. Αἰολέων γὰρ ἴδιον τὸ βαρυτονεῖν. Καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ τοῦ Ἡρωδιανοῦ.

ιη'. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τὸ τειχεσιπλῆτα, τινὲς διὰ τοῦ β' γράφουσιν. ἀμφοτέρων δὲ μία ἔννοια. Ἔστι γὰρ τειχεσιπλήτης μέν, ὡς ἂν εἴποι τις, πολιορκητής, ὁ τοῖς τείχεσι πλησιάζων ἐπὶ πορθήσει· [4] τειχεσιβλήτης δέ, ὁ καταβάλλων τὰ τείχη. καὶ ὅτι [5] βροτολοιγὸς κοινότερον μέν, ὁ ἀνδροφόνος· δύναται δέ ποτε σκωφθῆναι τοιοῦτος καὶ ὁ ἄτεχνος ἰατρός. Ὁ δὲ Κωμικός, φασι, βροτολοιγὸν ἰδίως που ἔφη, τὸν καὶ αἰσχρολοιχόν, λεγόμενον κατὰ ἀναλογίαν τοῦ ματιολοιχοῦ, διὰ τὸ τοὺς τοιούτους παραιτίους γίνεσθαι τοῦ μὴ κύειν τὰς γυναῖκας, καὶ οὕτως ἐπ' ὀλέθρῳ βροτῶν εἶναι. Ἡ δὲ τὰ τοιαῦτα μεθοδεύουσα βλασφημία· ἣν, φασι, κατεδείξατο μὲν Ὅμηρος ἀρχῆθεν, καὶ οἱ τῷ χρόνῳ ἐγ-

omnium habeat τὸ τ', tamen habet genitivum impari numero ſyllabarum, Ἄρης, Ἄρητος, *Ares, Aretis, ſeu Mars, Martis*. Unde patronymicum Ἀρητιάδης, *Aretiades, ſeu Martis filius*, apud Heſiodum; & diminutivum Ἀρήτιον, *Aretion, Mars parvus*. Rurſus, ut ſpondaicum, declinatur Ἄρης, Ἄρη, *Mars, Martis*. Unde Archilochus, productâ primâ, dixit in Trimetris, Jonicâ dialecto, παῖδα Ἄρεω μιηφόνου, *filium Martis ſanguinolenti*. Eſt etiam, inquit, alius obliquus apud Homerum, Ἄρεος ἀνδροφόνοιο, *Martis homicidæ*, ad exemplum eorum nominum, quæ ſyllabas duas excedunt. Sicuti igitur Σωκράτης, Σωκράτεος, ὦ Σώκρατες, *Socrates, Socratis, o Socrates*; ita Ἄρης, Ἄρεος, Ἄρες, *Mars, Martis, o Mars*. Eſt & genitivus Ἄρεως, *Martis*: quem minimè oportet deductum eſſe ab Ἄρης, *Mars*. Sicuti enim Attici ex Σωκράτεος, *Socratis*, non certè dicerent, productâ ſyllabâ per ω magnum, Σωκράτεως, *Socratis*, neque verò Jones, Σωκράτηος· ita neque ex Ἄρης, Ἄρεος, *Mars, Martis*, fiet ſimili modo genitivus. At enim invenimus etiam Ἄρηος, *Martis*, & Ἄρηϊ κρατερῷ. *Marti robuſto, ſeu viribus valenti*. & Ἄρηα, *Martem*. Dicendum eſt igitur, Atticos, atque Jonas, ut idem Herodianus ait, alteram nominis hujus terminationem ſubſtituiſſe, itaque hanc declinationem formaſſe. Erit igitur nominativus etiam Ἄρευς, *Mars*. Qui nominativus ut minimè omnium extet apud Homerum; tamen reperitur apud Alcæum: cujus poſteaquam exemplum protulit, dicit, de omnibus nominibus deſinentibus in ευς, id unum, ac ſolum nomen accentu gravi pronuntiatum fuiſſe, tamquam Æolicum. Æolenſium namque proprium, ac peculiare eſt, accentu voces gravi proferre. Atque ita quidem Herodianus.

XVIII. Ceterùm ſciendum, τὸ τειχεσιπλῆτα, *murorum oppugnator*, ſcribi a nonnullis cum β'. Utriuſque autem vocis una eſt ſententia. Eſt enim τειχεσιπλήτης, *murorum oppugnator*, ut quis dixerit, *urbium obſeſſor*, ὁ τοῖς τείχεσι πλησιάζων ἐπὶ πορθήσει, *is, qui muris appropinquat, ſeu ad muros prope accedit, ad eos diruendos*. At verò τειχεσιβλήτης, *murorum everſor*, is eſt, qui καταβάλλει τὰ τείχη, *muros deiicit, atque evertit*. Item βροτολοιγός, *exitium mortalibus afferens, peſtis, ac pernicies generis humani*, communiùs quidem dicitur homicida, ſeu hominum interfector. Sed & poteſt interdum ſalsè ſic notari medicus imperitus. Comicus verò, ut ajunt, βροτολοιγόν, *homicidam*, propriè alicubi vocat τὸν αἰσχρολοιχόν, *fellatorem, eum, qui turpiter lambit, ſeu ore morigeratur*, qui ſic dicitur per analogiam, atque ad exemplum τοῦ ματιολοιχοῦ, *eius, qui ex minutis, ac frivolis rebus, veluti lambendo, lucrum captat*: eo quòd ii, qui ſic ore morigerantur, ſunt in cauſsâ, ne mulieres fœtum concipiant; itaque ad perniciem ſunt, & exitium generis humani. Maledica porrò, & contumelioſa oratio eſt, quæ id probrorum genus proſequitur: cujus maledicentiæ quum jam inde a principio, ut perhibent, ſpecimen præbuerit Homerus, eique ætate ſup-

1. Ἀρητιάδης παρ' Ἡσιόδῳ πατρωνυμικόν) Heſiodus in Scuto Herculis:

> Ὃς καὶ Κύκνον ἔπεφνεν Ἀρητιάδην μεγάθυμον.
> Εὗρε γὰρ ἐν τεμένει ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος
> Αὐτὸν, καὶ πατέρ' ὃν, Ἄρην, ἆτον πολέμοιο.

Ubi Johannes Diaconus: Ἀρητιάδην. ἐντεῦθεν δῆλον, ὡς εὑρίσκεται καὶ Ἄρητος. ὅθεν καὶ πατρωνυμικὸν ὁ Ἀρητιάδης. Politus.

2. ἑτέραν καταλῆψιν) l. ἑτέραν κατάληξιν. Etymologici Magni Auctor: ἡ Ἄρεος δὲ γενικὴ ἀπὸ τῆς Ἄρευς ὑπάρχει εὐθείας. ἡ γὰρ τοῦ Ἄρης εὐθεῖα παρ' Ἀττικοῖς οὐχ εὕρηται, πλὴν τῆς Ἄρες κλητικῆς, ὡς Δημόσθενες. καὶ τόθεν δῆλον, ὅτι οὐκ ἐγένετο ἐκ τοῦ Ἄρης Ἄρεος, καὶ Ἄρεος, ὡς Δημοσθένης Δημοσθένεος, ἐπειδὴ καὶ Ἰωνικῶς γίνεσθαι τὸ Ἄρηος, καὶ Ἀττικῶς Ἄρεως. τὰ δὲ τοιαῦτα χρῆσιν ἀπὸ τῆς εἰς ευς εὐθείας εἴωθε χρηματίζεσθαι, οὐ μέντοι ἀπὸ τῆς εἰς ης καταλήξεως. ὁ γὰρ ὦ Δημόσθενες, οὐ Δημοσθένους κοινῶς. Politus.

3. μόνα) μόνον. Polit.

4. τειχεσιβλήτης δέ, ὁ καταβάλλων τὰ τείχη) Heſychius: τειχεσιβλῆτα, τείχη καταβάλλοι. Τειχεσιπλῆτα, προσπελάζων τείχεσιν. Etymologici Magni Auctor: τειχεσιπλῆτα, τοῖς τείχεσι προσπελάζων, πορθητά. οἱ δὲ διὰ τοῦ β' γράφουσι, ὁ τὰ τείχη καταβάλλων. Polit.

5. βροτολοιγὸς κοινότερον μέν, ὁ ἀνδροφόνος) Heſychius: βροτολοιγός, ἀνθρωποκτόνος, μιαιφόνος. Etymologici Magni Auctor: βροτολοιγέ, ἀνθρωποφθόρε· παρὰ τὸ βροτός, καὶ τὸ λοιγός. Suidas: βροτολοιγός, ὁ ὀλέθριος, ὁ τοὺς βροτοὺς ὀλοθρεύων, ὁ τοὺς βροτοὺς διαφθείρων. Polit.

ſuppares Poëtæ; eam poſtea tum Poëtæ Comici, tum Oratores non mediocriter auxerunt. Quin & de Hiſtoricis quidam alias ſimiliter voces alicubi innovarunt, ut inferiùs videbitur. Præterea verò obſerva, ut ne hoc quidem loci ad contumeliam, ſive ad injuriam poſitum eſt τὸ μιαιφόνος, *cæde inquinatus, ſeu cruentatus*. Quid enim opus erat, ſic fruſtra, neque in tempore, maledicam eſſe, ac contumelioſam Minervam? Sed ſic generatim, veluti per irriſionem ſatis modeſtam, atque urbanam, eum ſignificat, qui tinctus eſt, atque immerſus ſanguine. Eſt enim μιαίνεσθαι, *maculari, inquinari, fœdari*, idem, atque τὸ βάπτεσθαι, *tingi, atque infici*, ut ſupra etiam ſcriptum eſt. Unde alicubi poſtea μιαρὸς νεκρὸς, *fœdatum, inquinatumque cadaver*, ideſt, tinctum ſanguine, ſeu ſanguinolentum. Φόνος autem ſanguinem ſignificat. Ceterùm in exemplo illo Archilochi, quod proximè ante expoſitum eſt, conſiderandum, dictum eſſe ab illo μιηφόνον, *tinctum ſanguine*, quem Homerus μιαιφόνον. Ὀρέξαι, *porrigere*, hoc loci idem eſt, atque præbere, ſeu dare. Sic enim loquitur: ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀρέξῃ. *utris pater Juppiter gloriam porrigat*. videlicet porrectâ, ſeu protentâ det manu. Propriè enim ὀρέγειν, *porrigere*, idem eſt, ac tendere, ſeu extendere. Unde, ut antea declaratum eſt, ὀρεκτὸν δόρυ, *porrecta in longum, ſeu protenta haſta*. & ὀργυιὰ, *ulna*, ideſt, ſpatium ambabus manibus comprehenſum, cum eæ in latum protenduntur. Attamen τὸ ὀρέξασθαι, *porrigere*, terminatione paſſivâ, non dandi ſignificationem habet, ſed dumtaxat extendendi. Sciendum porrò eſt, locum hunc Homericum per parodiam atque imitationem quadrare in perſonas, quæ paci, & concordiæ ſtudeant, ſiquis ita dixerit: Οὐκ ἂν δὴ τούσδε μὲν ἐάσαιμεν, καὶ τούσδε μάρνασθ', ὁπποτέροισι θεὸς κῦδος ὀρέξοι, νῶϊ δὲ, hoc eſt, ἡμεῖς, χαζώμεσθα, θεοῦ δ' ἀλεώμεθα μῆνιν, hoc eſt, ἐκκλίνωμεν; *Nonne jam ſinemus, hos, & illos pugnare, utris deus gloriam dederit; nos verò cedemus, deique iram vitabimus, hoc eſt, declinabimus?* ut paulló ante dictum eſt.

ἔγγυς αὐτῇ Πανελαί· ἐπηύξησαν δὲ ὕστερον Κωμικοί τε, καὶ ῥήτορες. Ἔστι δ' ὅπου καὶ τῶν συγγραφέων τινὲς καὶ ἄλλας λέξεις ὁμοίως ἐκαι- Rom. p. 519.
νοτόμησαν, ὡς ἑξῆς που φανεῖται. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι τὸ μιαιφόνος, οὐδ' ἐνταῦθα ἐπὶ ὕβρει κεῖται. τί γὰρ ἔδει μάτην οὕτω, καὶ οὐκ ἐν καιρῷ, λοίδορον εἶναι τὴν Ἀθηνᾶν; Δηλοῖ δὲ ἁπλῶς οὕτως, ὡς ἐν μετρίῳ σκώμματι, τὸν αἱμοβαφῆ. Ἔστι γὰρ μιαίνεσθαι μὲν, τὸ βάπτεσθαι, ὡς καὶ προγέγραπται. ἀφ' οὗ καὶ μιαρός που νεκρὸς ἐν τοῖς ἑξῆς, ὁ αἱμοβαφής. Φόνος δὲ τὸ αἷμα. Ἐνθυμητέον δὲ καὶ, ὡς ἐν τῇ προσεχῶς ἐκτεθείσῃ χρήσει τοῦ Ἀρχιλόχου τὸν παρ' Ὁμήρῳ μιαιφόνον, μιηφόνον ἐκεῖνος ἔφη. Ὀρέξαι καὶ ἐνταῦθα, τὸ δοῦναι. Φησὶ γάρ· ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος [1] ὀρέξῃ. ἤγουν ἐκτείνας τὴν χεῖρα, δώσῃ. Κυρίως γὰρ ὀρέγειν, τὸ ἐκτείνειν. ὅθεν καὶ ὀρεκτὸν, ὡς προεδηλώθη, δόρυ. καὶ [2] ὀργυιὸς ἡ εἰς πλάτος ἔκτασις ἀμφοῖν ταῖν χεροῖν. [3] Τὸ μέντοι ὀρέξασθαι παθητικῶς, οὐ δόσιν, ἀλλὰ μόνην ἔκτασιν δηλοῖ. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸν ἐνταῦθα Ὁμηρικὸν τόπον ἐπὶ προσώποις εἰρηνικοῖς παρῳδήσας, ἐρεῖ τις οὕτω· Οὐκ ἂν δὴ τούσδε μὲν ἐάσαιμεν, καὶ τούσδε μάρνασθ', ὁπποτέροισι θεὸς κῦδος ὀρέξοι, νῶϊ δὲ, τουτέστιν, ἡμεῖς, χαζώμεσθα, θεοῦ δ' ἀλεώμεθα μῆνιν, ὅ ἐστιν, [4] ἐκκλίνωμεν; ὡς πρὸ βραχέων εἴρηται.

Sic fata, e prælio atrocem Martem eduxit,
Eumque poſtea ſedere fecit in ripa Scamandri.
Trojanos in fugam verterunt Danai; virumque occidit quiſque
Ducforum. Primus rex virorum Agamemnon
Ducem Halizonorum Odium magnum e curru dejecit.
Primo enim in fugam verſo haſtam in tergum infixit
Humerorum in medio, & per pectora trajecit.
Sonuit ille cadens, armaque ſuper ipſo ſtrepuerunt.

Ὣς εἰποῦσα, μάχης ἐξήγαγε θοῦρον Ἄρηα·
Τὸν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπ' ἠϊόεντι Σκαμάνδρῳ.
Τρῶας δ' ἔκλιναν Δαναοί· ἕλε δ' ἄνδρα ἕκαστος
Ἡγεμόνων. πρῶτος δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἀρχὸν Ἁλιζώνων Ὀδίον μέγαν ἔκβαλε δίφρου.
Πρώτῳ γὰρ στρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν
Ὤμων μεσσηγύς· διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε.
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.

Baſ. p. 393.

XIX. Pugnam, quæ ratione, ac conſilio conſtet, ut & ſupra expoſitum eſt, illud declarat, quòd Minerva furentem Martem e pugnâ eduxit. Ubi liquidò apparet, diverſum eſſe Martem a pugnâ. Atque hic Scamandrum vocat ἠϊόεντα, *littoroſum*, propter ripas circa eum, ut ſolet, poſitas in modum littoris. adeo ut facta ſit ea vox per ſyncopen ex ἠϊονόεις, *littoroſus*. ἠϊόνες enim, littora. Quamquam etiam ἀπὸ τοῦ ἴου, *a violâ*, flore,

ιθʹ. Μάχην ἄλλογον δηλοῖ, ὡς καὶ προεδηλώθη, τὸ ἡ Ἀθηνᾶ μάχης ἐξήγαγε θοῦρον Ἄρηα. Ἔνθα φανερῶς ἕτερον [5] παρὰ τὴν μάχην ὁ Ἄρης ἐστίν. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸν Σκάμανδρον [6] ἠϊόεντα λέγει διὰ τὰ περὶ αὐτὸν, ὡς εἰκὸς, ὀχθώδη, αἰγιαλοῦ δίκην. [7] ἵνα εἴη συγκοπὴ ἐκ τοῦ ἠϊονόεις. ἠϊόνες γὰρ οἱ αἰγιαλοί. [8] Δύναται δὲ καὶ ἀπὸ ἄνθους τοῦ ἴου εἶναι, πλεο-

1. ὀρέξῃ. ἤγουν ἐκτείνας τὴν χεῖρα, δώσῃ) Suidas: ὀρέξῃ, δώσῃ, χορηγῇ. Hesychius: ὀρέξαι, δοῦναι, ἐκτεῖναι. Ὀρέξαι, παρασχεῖν, δοῦναι. Ὀρέξῃ, δωρήσῃ. Polit.

2. ὀργυιὸς) Alii ὀργυιά. Hesychius: ὀργυιά, ἡ τῶν ἀμφοτέρων χειρῶν ἔκτασις. Etymologici Magni Auctor: ὀργυιά σημαίνει τὴν ἔκτασιν τῶν χειρῶν, ἀπὸ τοῦ πλάτους τῶν στηθῶν· παρὰ τὸ ὀρέγειν, καὶ ἐκτείνειν τὰ γυῖα, ὅ ἐστι, τὰς χεῖρας. Polit.

3. Τὸ μέντοι ὀρέξασθαι παθητικῶς, οὐ δόσιν, ἀλλὰ μόνην ἔκτασιν δηλοῖ) Hesychius: ὀρεξάμενος. ἐκτείνας. ὀρέξῃς, δῷς, ἐκτείνῃς. Polit.

4. ἐκκλίνωμεν) Malim, ἐκκλίνομεν. Polit.

5. περὶ τὴν μάχην) L. παρὰ τὴν μάχην. Polit.

6. ἠϊόεντα λέγει διὰ τὰ περὶ αὐτὸν, ὡς εἰκὸς, ὀχθώδη, αἰγιαλοῦ δίκην) Hesychius: ἠϊόεντι, ἠϊόνας ἔχοντι. Suidas: ἠϊόεντι, πολλοὺς αἰγιαλοὺς ἔχοντι. ἠϊόεις, ὁ αἰγιαλώδης. Etymologici Magni Auctor: ἠϊόεις, ὁ πολλὰς ἠϊόνας ἔχων. οἷον, ἐπὶ ἠϊόεντι Σκαμάνδρῳ. τουτέστιν, ἐπὶ τῷ αἰγιαλώδει, καὶ ὄχθας ἔχοντι ποταμῷ. Politus.

7. ἵνα εἴη συγκοπὴ ἐκ τοῦ ἠϊονόεις) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ ἠϊὼν ἠϊόνος γίνεται ἠϊονόεις· καὶ κατὰ συγκοπὴν, ἠϊόεις. Politus.

8. Δύναται δὲ καὶ ἀπὸ ἄνθους τοῦ ἴου εἶναι, πλεονασμῷ τοῦ η) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ ἴον γίνεται ἰόεις· καὶ πλεονασμῷ τοῦ η, ὡς ἠέλιος, γίνεται ἠϊόεις, ὁ ἴα ἔχων Σκάμανδρος. ἀνθίζει γὰρ ἐπὶ ποταμῷ. Pro diverſitate igitur ſignificationis concludit Etymologus, aut ſyncopen hîc eſſe, aut pleonaſmum. *Politus.*

πλεονασμῷ τοῦ ή, ἰόεις, οἱονεὶ ὁ ἀνθηρὸς, διὰ τὸν προῤῥηθέντα ἐκεῖσε ἀνθεμόεντα λειμῶνα. Ὅτε Τρῶας ἔκλιναν Δαναοὶ, ἕλε δ' ἄνδρα ἕκαστος ἡγεμόνων, πρῶτος ὁ Ἀγαμέμνων ἐξέβαλε, τουτέστιν, ἐξέῤῥιψέ τινα τοῦ δίφρου Ὀδίον, ἀρχὸν Ἀλιζώνων. Πρώτῳ γὰρ στρεφθέντι [1] μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξε. Καὶ σημείωσαι, ὅτι πρῶτος ὁ βασιλεὺς ἀνδραγαθεῖ ἐνταῦθα, καὶ ὅτι τὸν πρῶτον στρεφθέντα εἰς φυγὴν, ὡς λειποτάκτην, μισῶν Ὅμηρος, οὐκ ἐᾷ διεκσωθῆναι. Ὅρα δὲ καὶ, ὅπως ὁ τὰ νῶτα δείξας, ἀβοήθητός ἐστιν, ὡς ἤδη κείμενος. Διὸ καὶ ὁ Νέστωρ τῷ Διομήδῃ κειμένῳ που φησίν· [2] Ἔγρεο, μή τις τοι καθεύδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ μὲν ἐμπαγῆναι τὸ δόρυ τῷ στήθει, καὶ διεκπεσεῖν εἰς ὤμους, καὶ μετάφρενα, οὐ μωμητὸν ἦν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται· τὸ δὲ ἀνάπαλιν, ἀγεννὲς ἦν. Καὶ ἔτι [3] τὸ Ὀδίος παροξύνεται, ὡς τρίβραχυ κύριον, [4] κατὰ κανόνα, ὃς ἤδη γνωσθεὶς, ὅμως που καὶ μετὰ τοῦτο γραφήσεται. [5] Ἀλιζῶνες δὲ, [6] οἱ μὲν τοὺς Παφλαγόνας φασί· [7] οἱ δὲ τοὺς περὶ τὴν ἀγκάλην τοῦ Πόντου τὴν μεταξὺ Τραπεζοῦντος, καὶ Παφλαγονίας, παρὰ τὸ τῇ ἁλὶ ζώννυσθαι, ἤτοι περιέχεσθαι. [8] Ἄλλοι δὲ θέλουσι, περὶ τὴν Καρικὴν αὐτοὺς κεῖσθαι θάλασσαν. [9] Τολμῶσι δέ τινες καὶ ἔθνος αὐτοὺς καλεῖν Θρακικόν. Εἴρηται δὲ περὶ αὐτῶν πλατύτερον ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι φιλεῖ Ὅμηρος στρεφθέντα λέγειν, οὐ

flore, per pleonaſmum τοῦ ή, poſſit eſſe ἰόεις, *violaceus*, tamquam floridus, ob floridum illic pratum, quod dictum eſt ſupra. Cum Trojanos Danai in ſugam verterunt, & ducum quiſque hominem interſecit, primus Agamemnon Odium quemdam, Halizonorum ducem, e curru ἐξέβαλεν, hoc eſt, ἐξέῤῥιψε, *dejecit, ac deturbavit*. Primo enim in fugam verſo haſtam in tergum infixit. Et obſerva, ut primus rex hoc loci fortiter agit; itemque ut primum in ſugam converſum, tamquam ordinis deſertorem, odio habet Homerus, neque eum ſinit ſalvum, atque incolumem evadere. Vide etiam, ut qui terga oſtendit, deploratæ eſt ſalutis, ac ſi ſtratus jam jaceret. Ideoque jacentem Diomedem Neſtor alicubi jubet e ſomno ſurgere, ne nequis ei obdormiſcenti haſtam in pectus infigat. Ad hæc ſciendum, vitio illud minimè datum ſuiſſe, quòd uni alicui haſta in pectus infigeretur, eaque per humeros, & terga excideret, ut multis paſſim in locis ſit manifeſtum; ſed, quòd averſo pectore vulnera acciperentur, dedecori id, & ignominiæ habitum. Deinde τὸ Ὀδίος, *Odius*, acutâ eſt penultimâ, tamquam nomen proprium trium brevium ſyllabarum, ſecundùm regulam, quæ, licet nota jam ſit, atque perſpecta; tamen alicubi etiam poſtea deſcribetur. Porrò autem Ἀλιζῶνες, *Halizonos*, alii Paphlagonas intelligunt, alii eos, qui Ponti ſinum incolunt, medium inter Trapezuntem, & Paphlagoniam, παρὰ τὸ τῇ ἁλὶ ζώννυσθαι, ſive περιέχεσθαι, *ex eo quòd mari cingantur, ſive ambeantur*. Alii volunt eos ſitos eſſe ad mare Caricum. Nonnulli etiam vocare eos audent gentem Thracicam. Sed de iis fuſiùs dictum eſt in Bœotiâ, & in commentariis ad Dionyſium Periegetam. Præterea obſerva, ut amat Homerus dicere στρεφθέντα, *verſum in*

1. μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν) hoc ad obſcenum ſenſum detorſit Diogenes Cynicus. Laertius in ejus Vitâ. *Salvinus*.

2. Ἔγρεο, μή τις τοι καθεύδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ) Neſtor ad Diomedem ...

Ἔγρεο, Τυδέος υἱέ· τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς;

Alibi Diomedes ad Ulyſſem fugientem:

Πῇ φεύγεις, μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὣς, ἐν ὁμίλῳ;
Μή τίς τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ.

Et locorum ſimilitudine ἁμάρτημα μνημονικὸν paſſus eſt hic Euſtathius. *Politus*.

3. τὸ Ὀδίος παροξύνεται, ὡς τρίβραχυ κύριον) Etymologici Magni Auctor: Ὀδίος, ... Apparet, Etymologum legiſſe Ὀδίος cum adſpiratione. *Politus*.

4. κατὰ κανόνα) Regula apud Etymologum: τὰ εἰς ος λήγοντα τρίβραχεα, ἐπὶ κυρίων παροξύνεται· οἷον Σχέδιος, Χρόμιος, Κλυτίος, Ὀδίος, Δολίος. Politus.

5. Ἀλιζῶνες) Euſtathius ad Bœotiam: ... ὁ Ἀλιζωνος. Iidem & Ἀλιζῶνες. Euſtathius ad Periegetam: οἱ παρὰ τῷ Πόντῳ Ἀλιζῶνοι, ἢ Ἀλιζῶνες. Politus.

6. οἱ μὲν τοὺς Παφλαγόνας φασίν) Hinc ego corrigebam illud Etymologi v. Ἀλιζῶνες. οἱ δὲ, ἔθνικον Θρᾳκῶν, ἢ τῶν πολυφάγων. Ubi pro πολυφάγων legendum ſuſpicabar, Παφλαγόνων· tametſi minimè me fugerent Polyphagi, quorum meminit Strabo. Heſychius: Ἀλιζῶνες, ἔθνος Παφλαγονικόν. Politus.

7. οἱ δὲ τοὺς περὶ τὴν ἀγκάλην τοῦ Πόντου τὴν μεταξὺ Τραπεζοῦντος, καὶ Παφλαγονίας) Eoſdem, quos putat Geographus, Chalybas videlicet antiquitus appellatos, καθ' οὓς μάλιστα ἡ Φαρνακία ἵδρυται. Hos igitur putat Geographus λέγειν τὸν Ποιητὴν Ἀλιζῶνας ἐν τῷ μετὰ τοὺς Παφλαγόνας καταλόγῳ. Et hanc Geographi ſententiam refert Euſtathius ad Periegetam: οἱ δέ φασιν, ὅτι οὗτοί εἰσιν οἱ παρὰ τῷ Πόντῳ Ἀλιζῶνες, ἢ Ἀλιζῶνες. ... Ὀδίος, καὶ Ἐπίστροφος, ... Ὅμηρος ... καὶ Ἀλύβης εἶναι αὐτοὺς, λέγων· Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ... ἐξ Ἀλύβου, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη. Apollodorum Athenienſem, qui exiſtimabat, nulla de populis extra Halyn fluvium poſitis auxilia Trojanis veniſſe, atque adeò Halizonos minimè accipiendos eſſe extra Halyn, fortiter refutat Geographus, his verbis: ... Ἀλιζῶνας ἐντὸς τοῦ Ἅλυος, μηδεμίαν γὰρ συμμαχίαν ἀφῖχθαι τοῖς Τρωσὶν ἐκ τῆς περαίας τοῦ Ἅλυος. Πρῶτον τοίνυν ἀπαιτήσομεν αὐτὸν, τίνες εἰσὶν οἱ ἐντὸς τοῦ Ἅλυος οἱ Ἀλιζῶνες, καὶ

Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.

Οὐ γὰρ ἕξει λέγειν. Ἔπειτα τὴν αἰτίαν, δι' ἣν οὐ συγχωρεῖ καὶ ἐκ τῆς περαίας ἀφῖχθαί τινα συμμαχίαν. Καὶ γὰρ εἰ τοὺς ἄλλους ἐντὸς εἶναι τοῦ ποταμοῦ πάντας συμβαίνει, πλὴν τῶν Θρᾳκῶν, μίαν γε ταύτην οὐδὲν ἐκώλυε πέραθεν ἀφῖχθαι ἐκ τῆς ὑπὲρ ... Hos autem, qui erant ultra Halyn ad Pontum Euxinum, vocatos ajunt Halizonos, διὰ τὸ τὴν οἴκησιν ὑπὸ θαλάσσης ἐζωσμένην. Attamen alii ab eadem etymologiâ, omniumtum παρὰ τὸ τῇ ἁλὶ ζώννυσθαι, Halizonos, Bithynos intelligunt. Arrianus apud Euſtathium: Οὓς Ὅμηρος ἐν τοῖς καταλόγοις φησὶν Ἀλιζῶνας, Βιθυνοί εἰσιν, ὧν Ὀδίος, καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον· καὶ ἡ Ἀλύβη, ἐν ᾗ λέγει ἀργύρου γενέθλην εἶναι, ... Ἀλιζῶνες δὲ οἱ ἄνθρωποι οὗτοί, φησι, καλοῦνται. ὅτι ... θαλάσσῃ περιείργονται· ... τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ· ... τῷ Ἀστακηνῷ κόλπῳ τῷ πρὸς Νικομήδειαν· πρὸς δὲ δύσιν, ... τῇ Προποντίδι, καὶ τῷ Βοσπόρῳ· ... Plinius de Bithynis: *Hos Homerus Halizonas dixit, quando præcingitur gens mari*. Politus.

8. Ἄλλοι δὲ θέλουσι, περὶ τὴν Καρικὴν αὐτοὺς κεῖσθαι θάλασσαν) Stephanus: Ἔφορος οἰκῆσαί φησι τοὺς Ἀλιζῶνας τὴν μεταξὺ Μυσίας, καὶ Καρίας, καὶ Λυδίας παραλίαν. Verùm jam antea monuimus, Ephorum non Ἀλιζώνων in Homero legiſſe, ſed Ἀμαζώνων, eaumque Amazonum ſedem inter Myſiam, Cariam, & Lydiam collocaſſe. *Politus*.

9. Τολμῶσι δέ τινες καὶ ἔθνος αὐτοὺς καλεῖν Θρακικόν) Vetus Scholiaſta Homeri: Ἀλιζώνων, ἔθνος Θρᾳκῶν. Ἄλλοι δὲ αὐτοὺς, αὐτὸ ἓν εἶναι τῶν περὶ τὴν Καρικὴν θάλασσαν οἰκούντων ἐθνῶν. Politus.

Digitized by Google

in fugam, & non τραφέντα. Sicuti etiam Euripides θρεφθῆναι, *nutriri, ſive educari*, dixit pro τραφῆναι. Aſperitatem enim vocis tempeſtivam docti, & literati viri longè præferunt mollitiei vocis minùs tempeſtivæ, ut palam facit quod eſt apud Dionem, βρεχθῆναι τὴν γῆν, pro βραχῆναι, *madefieri terram, atque irrigari*, & apud Herodotum τὸ θαφθῆσι, pro ταφῆσι, *ſepultis*; & χλανιδίων ἔσω κρυφθεὶς, *intra penulas abditus*, apud Euripidem; & βλαφθεὶς, *læſus*, apud Poëtam, pro βλαβείς. Poëta ut explicet, quale ipſe dicat μετάφρενον, *interſcapilium, ſeu tergum, aut dorſum*, manifeſtam, ac perſpicuam hanc notam ſubjicit, ſcilicet medium illud eſſe inter ſcapulas, ſive humeros, atque è pectoris regione. Sic enim habet: μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν ὤμων μεσσηγὺς· διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε. *Tergo haſtam infixit humerorum in medio, & per pectora trajecit*. Et rurſus paullò poſt: μετάφρενον οὔτασε δουρὶ ὤμων μεσσηγύς. *Tergum haſtâ vulneravit in medio humerorum*. ac deinceps ſimiliter. Non æquè aſperum ſonum habet ὁ δοῦπος, *ſonitus*, atque ὁ ἄραβος, *ſtrepitus*, ut patet ex Poëtâ, cum ait: Δούπησε δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχεα ἐπ' αὐτῷ. *Sonuit autem cadens, armaque ſuper ipſo ſtrepuerunt*. quaſi ſcilicet corpore τὸν δοῦπον, *ſonitum*; armis τὸν ἄραβον, *ſtrepitum*, dederit.

Idomeneus porro Phæſtum interfecit Mæonis filium
Bori, qui ex Tarnâ admodum glebosâ venerat.
Hunc Idomeneus bello inclytus longâ haſtâ
Confodit in currum jam conſcenſurum ad dextrum humerum,
Decidit igitur ex curru, horribileſque eum tenebræ occuparunt;
Atque famuli Idomenei ſpolia detraxerunt.

XX. Φαιστός, *Phæſtus*, voce oxytonâ, urbs Cretæ. At verò Φαῖστος, *Phæſtus*, voce barytonâ, nomen proprium viri, quem Idomeneus interficit. Ubi etiam vide, quàm lepidè Poëta ſub Cretenſi hoc rege ſtratum facit hominem, qui ex Cretâ quodammodo nomen habeat. Quippe hic Phæſtus, qui venerat ex Tarne, ut ait, admodum glebosâ, ſimiliter nominatur, atque Phæſtus, urbs Cretica. Tarne autem, urbs eſt Mæonum, ſeu Lydorum, ſocia, & auxiliaris Trojanorum. Sed & urbem Achaiæ Tarnen memorat ſcriptor Ethnicorum. Facta eſt Tarnes mentio in Bœotiâ. Νύξαι dicit pungere, ſeu vulnerare, ac confodere. Dicit enim: ἔγχει μακρῷ νύξε' ἵππων ἐπιβησόμενον. *longâ haſtâ pupugit, ſeu confodit, jam in currum conſcenſurum*. Hîc etiam, ut patet, virili genere uſurpatur ὁ σκότος, *tenebræ*, in his verbis: στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν. *horrendæque eum tenebræ occuparunt*. Ubi mortem ſignificat. Quocirca inferiùs ſic ait: θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψε. *Mors autem eum circumtexit*. & rurſus: τὸν δὲ κατ' ὄσσε ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος. *Hujus autem oculos occupavit purpurea mors*. Verumtamen, ubi caliginem, ſeu tenebroſum aërem ſignificat, id ut plurimùm quidem veteres virili genere proferunt: tametſi etiam ali-

οὐ μὴν στραφέντα. ὡς καὶ Εὐριπίδης, [1] θρεφθῆναι εἶπεν, ἀντὶ τοῦ τραφῆναι. [2] Προτιμῶνται γὰρ οἱ σοφοὶ τὴν καίριον τραχυφωνίαν τῆς ἀκαίρου λειότητος, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ βρεχθῆναι τὴν γῆν παρὰ Δίωνι, ἀντὶ τοῦ βραχῆναι, καὶ τὸ θαφθῆσι παρ' Ἡροδότῳ, ἀντὶ τοῦ ταφῆσι, καὶ χλανιδίων ἔσω κρυφθεὶς παρ' Εὐριπίδῃ, καὶ βλαφθεὶς παρὰ τῷ Ποιητῇ, ἀντὶ τοῦ βλαβείς. Διασαφῶν ὁ Ποιητὴς, ποῖον λέγει μετάφρενον, ἐπάγει γνώρισμα σαφὲς, [3] ὅτι τὸ μεταξὺ μὲν τῶν ὤμων, ἀντικρὺ δὲ τοῦ στήθους. Φησὶ γάρ· μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν ὤμων μεσσηγύς· διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε. καὶ πάλιν μετ' ὀλίγα· μετάφρενον οὔτασε δουρὶ ὤμων μεσσηγύς. καὶ ἑξῆς ὁμοίως. Οὐχ οὕτω τραχὺν ἦχον ὁ δοῦπος ἔχει, ὡς ὁ ἄραβος, καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ Ποιητὴς εἰπών· Δούπησε δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχεα ἐπ' αὐτῷ. τῷ μὲν σώματι δοὺς τὸν δοῦπον, τοῖς ὅπλοις δὲ τὸν ἄραβον. Rom. p. 520.

Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Φαῖστον ἐνήρατο [4] Μῄονος υἱὸν
Βώρου, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβώλακος εἰληλούθει.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἔγχεϊ μακρῷ
Νύξ' ἵππων ἐπιβησόμενον κατὰ δεξιὸν ὦμον.
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλε·
Τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενῆος ἐσύλευον θεράποντες.

κ'. [5] Φαιστὸς μὲν, ὀξυτόνως, πόλις Κρήτης· Φαῖστος δὲ, βαρυτόνως, κύριον ὄνομα, ὃν Ἰδομενεὺς ἀναιρεῖ. Ἔνθα καὶ ὅρα, ὅπως ἀστείως ὁ Ποιητὴς τῷ τῆς Κρήτης βασιλεῖ ἄνδρα ὑποκλίνει, ἐκεῖθέν πως τὸ ὄνομα ἔχοντα. Ὁ γὰρ Φαῖστος οὗτος ὁ ἐκ Τάρνης, φησὶν, ἐριβώλακος, τῇ Φαιστῷ παραλαλεῖται πόλει Κρητικῇ. [6] Τάρνη δὲ Μῃόνων, ἤτοι Λυδῶν, πόλις, ἐπίκουρος Τρώων. [7] Ὁ δὲ γράφων τὰ Ἐθνικὰ, καὶ πόλιν Ἀχαΐας Τάρνην φησί. Γέγονε δέ τις μνήμη Τάρνης καὶ ἐν Βοιωτίᾳ. Τὸ κεντῆσαι, ἤτοι τρῶσαι, νύξαι λέγει. Φησὶ γάρ· ἔγχει μακρῷ νύξεν ἵππων ἐπιβησόμενον. Φανερῶς καὶ ἐνταῦθα κεῖται [8] ὁ σκότος ἀρσενικῶς ἐν τῷ, [9] στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλε. Λέγει δὲ τὸν θάνατον. Διὸ παρακατιών φησι· θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψε. καὶ πάλιν· τὸν δὲ κατ' ὄσσε ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος. Τὸ μέντοι ἐπὶ τοῦ ἀέρος, καὶ αὐτὸ τὰ μὲν πολλὰ οἱ παλαιοὶ ἀρσενικῶς προάγουσι· ἔστι δὲ ὅτε καὶ

καθ'

1. θρεφθῆναι εἶπεν, ἀντὶ τοῦ τραφῆναι) Heſychius: θρεφθῆναι, τραφῆναι. Politus.
2. Προτιμῶνται γὰρ οἱ σοφοὶ τὴν καίριον τραχυφωνίαν τῆς ἀκαίρου λειότητος) Non dulcitudo, & ſuavitas, unicum eſt, ut aliqui non rectè putant, poetices ornamentum, ſed γοργότης, torvitas, nonnumquam juvat. Hic, quoniam agitur de fugâ, quæ turpis, & ignominioſa res eſt, durior & horridior forma dicendi molliori & ſuaviori præferenda eſt. Id Virgilius præcipuè obſervavit multis in locis. *Salvinus*.
3. ὅτι τὸ μεταξὺ μὲν τῶν ὤμων, ἀντικρὺ δὲ τοῦ στήθους) Etymologici Magni Auctor: μετάφρενα, τὰ νῶτα. ὅτι ἐξήρτηται τῶν φρενῶν ταῦτα. φρένες δὲ, ὑμένες εἰσὶ μεταξὺ τοῦ πνεύμονος. καὶ τὸ στέρνον. Rufus Epheſius De Partib. Hom. μετάφρενον δὲ τὸ μεταξὺ τοῦ νώτου, καὶ ἰσχύος κατὰ τὴν τῶν φρενῶν ἀπόφυσιν, Polit.
4. Μῄονος υἱὸν) Strabo pro Μῄονος legebat τέκτονος. Polit.

5. Φαιστὸς μὲν, ὀξυτόνως, πόλις Κρήτης) Stephanus: Φαιστὸς, πόλις Κρήτης, ὀξυτόνως. Τὸ δὲ βαρύτονον, κύριον. Politus.
6. Τάρνη δὲ Μῃόνων, ἤτοι Λυδῶν, πόλις) Euſtathius ad Bœotiam ex Strabone: Λυδῶν γὰρ, φησιν, ἡ Τάρνη. ὅθεν καὶ Φαῖστος υἱὸς Βώρου, ὃν ἐν Ἰλιάδι ἀναιρεῖ Ἰδομενεύς. Strabo: οὐδὲ γὰρ μία δείκνυται Τάρνη παρὰ Βοιωτοῖς. ἐν δὲ Λυδοῖς ἐστιν. Urbs Lydiæ Τάρνα, eadem, quæ Ἀταρνα, & Ἀταρνεὺς, ut oſtendimus ad Bœotiam p. 769. *Politus*.
7. Ὁ δὲ γράφων τὰ Ἐθνικὰ, καὶ πόλιν Ἀχαΐας Τάρνην φησί) Stephanus: Τάρνη. πόλις Ἀχαΐας. Politus.
8. ὁ σκότος ἀρσενικῶς) Suidas: σκότος ἀρσενικόν. Αἰλιανός· Καὶ διὰ τοίνυν ἡμέρας σκότος ἦν βαθύτατος. Politus.
9. στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλε) Virg.
in æternam clauduntur lumina noctem.
V. Theocritum in fine Herculis Leonicidæ. *Salvinus*.

κατὰ γένος οὐδέτερον. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ σκυλεύειν, συλεύειν φησί, [1] διότι καὶ τὰ σκῦλα, σῦλα λέγεται. ὅθεν καὶ τὸ συλαγωγεῖν. Προσφυῶς δὲ τὸ ἐν ᾅδου σκότον στυγερὸν ἔφη, [2] παρὰ τὴν ἐκεῖσε Στύγα.

Baſ. p. 394 Υἱὸν δὲ Στροφίοιο Σκαμάνδριον, αἵμονα θήρης,
Ἀτρείδης Μενέλαος ἕλ' ἐγχεῖ ὀξυόεντι,
Ἐσθλὸν θηρητῆρα. δίδαξε γὰρ Ἄρτεμις αὐτὴ
Βάλλειν ἄγρια πάντα, τά τε τρέφει οὔρεσιν ὕλη.

κά. Σκαμάνδριόν τινα λέγει ὑπὸ Μενελάου πεσεῖν, [3] θήρης αἵμονα, ἤγουν ἐπιστήμονα, ἐσθλὸν θηρητῆρα, ἐκηβολίαις κεκασμένον, ὃν ἐδίδαξεν Ἄρτεμις αὐτὴ βάλλειν ἄγρια πάντα, τά τε τρέφει οὔρεσιν ὕλη. Ἔπαινοι δὲ ταῦτα κυνηγοῦ. Ὅτι δὲ κυνηγετικὴ ἡ Ἄρτεμις, πολλαχοῦ ὁ μῦθός φησιν. Ὥσπερ δὲ τὸν ἄριστον χαλκεύειν ὁ Ἥφαιστος λέγεται διδάξαι, καὶ τοῦ τοξότη διδάσκαλος ὁ Ἀπόλλων, καὶ ὁ δεξιὸς δὲ κλέπτειν Ἑρμοῦ πλάττεται μαθητής, [4] Ἀθηνᾶς δὲ ὁ τέκτων, ὡς μετ' ὀλίγα ὁ Φέρεκλος, οὕτω καὶ τὸν κυνηγετικὸν Σκαμάνδριον ἡ Ἄρτεμις, ὡς θηρευτική, διδάξαι τὴν θήραν λέγεται, οὐ διά τινος μεθοδεύοντος, ἢ ἐνεργοῦντος τὰ ἐκείνης, ἀλλ' αὐτὴ ἐκείνη· ὃ δὴ κατ' ἐξοχὴν ῥηθέν, τεχνικώτατον, ὡς θυμόσοφον, ἢ θεόσοφον εἶναι τὸν Σκαμάνδριον ὑποδηλοῖ. Οὕτω καὶ Φέρεκλος μετ' ὀλίγιστα, φιλητὸς φαίνεται τῇ Ἀθηνᾷ, ὡς ἀγαθὸς ναυπηγός. Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ ἐσθλὸν θηρητῆρα, ἑρμηνευτικόν ἐστι τοῦ αἵμονα θήρης. ὥσπερ καὶ τό, Ἄρτεμις αὐτὸν ἐδίδαξεν. Ἔστι δὲ αἵμων, [5] οἱονεὶ δαίμων, ἤτοι δαήμων, τουτέστι, μεμαθηκώς. οὗ τὸ ἐναντίον, ἀδαήμων, οἷον· μάχης ἀδαήμονι φωτί. [6] Ἡ δὲ Τραγῳδία ἔχει καὶ κύριον ὄνομα, Αἵμονα. Τὸ δέ, ἃ τρέφει οὔρεσιν ὕλη, φιλοσόφως πρόσκειται. Ἄγρια μὲν γὰρ φύσει πάντα τὰ ἄλογα· ὧν διαστέλλεται τῷ ἡμέρῳ ὁ ἄνθρωπος. κυνηγὸς δέ, οὐχ ὁ πᾶν ἁπλῶς ἄγριον βάλλων, ἀλλ' ὁ τὰ ἐν ὄρεσι. Τὰ καλυβίδια γὰρ ἄγρια, ἢ τὰ περιειργμένα, καὶ ὁ τυχὼν ἂν βάλλοι. Σημείωσαι δὲ καί, ὡς [7] τὸ μὲν ἑκηβόλος, Ἀπόλλωνος ἐπίθετον εἶναι θέλει ὁ Ποιητής· τὸ δὲ θηλυκὸν παράγωγον τὴν ἐκηβολίαν,

οὐκ

aliquando genere neutro. Præteres hoc loci *σκυλεύειν* dicit, quod eſt *συλεύειν*, *ſpoliare*, *ſeu ſpolia alicui detrahere*, eo quia τὰ σκῦλα, *ſpolia*, dicta etiam σῦλα. unde τὸ συλαγωγεῖν, *ſpolia abducere*, *prædas agere*, *deprædari*. Congruenter autem atque appoſitè inferorum tenebras vocat *στυγερὰς*, *horribiles*, a Stygiâ illic palude.

Filium porrò Strophii Scamandrium, peritum venationis,
Atrides Menelaus interfecit haſtâ acutâ,
Bonum venatorem. Docuerat enim Diana ipſa
Jaculis petere genus omne ferarum, quas nutrit in montibus ſylva.

XXI. Scamandrium quemdam occiſum narrat a Menelao, venationis αἵμονα, videlicet ἐπιστήμονα, *peritum*, *atque intelligentem*, bonum venatorem, ſcientiâ eminus jaculandi ornatum, quem Diana ipſa jaculis ferire docuerat omne genus ferarum, quas nutrit in montibus ſylva. Laudes hæ venatoris. Studioſam porrò venationis Dianam fabulæ paſſim memorant. Quemadmodum verò artificem, qui tractandi æris, ſive etiam ferri, ſummâ virtute excellat, docuiſſe fertur Vulcanus, itemque jaculatoris, & ſagittarii magiſter fuiſſe dicitur Apollo; nec non qui magnâ eſt in furando dexteritate, Mercurii diſcipulus fingitur, faber autem lignarius Minervæ, ut paullò poſt Phereclus; ſic etiam ſtudioſum hunc venationis Scamandrium Diana, quippe venationis præſes, venandi artem docuiſſe dicitur, non per unum aliquem, qui venandi præcepta traderet, aut ea præcepta exſequeretur, atque exerceret; ſed ipſa illa Diana. quod utique, quum pro eximiâ quadam, ac præcipuâ excellentiæ notâ dictum ſit, tacitè ſignificat, Scamandrium ab arte illâ eſſe maximè inſtructum, tamquam hominem ingenioſum, aut divinâ ſapientiâ præditum. Sic & ſtatim Phereclus in amore, ac deliciis Minervæ eſſe comperietur, tamquam bonus, ac peritus navium ædificator. Sciendum autem eſt, τὸ ἐσθλὸν θηρητῆρα, *bonum venatorem*, explicationem quamdam eſſe τοῦ αἵμονα θήρης, *gnarum*, *ſeu peritum venationis*. ſicuti etiam quod dicit: Ἄρτεμις αὐτὸν ἐδίδαξε. *Diana eum docuerat*. Eſt autem αἵμων, *gnarus*, *ſeu peritus*, quaſi δαίμων, ſive δαήμων, ideſt, ſciens, ſeu intelligens, is, qui aliquid didicerit. cui oppoſitum, ἀδαήμων, *ignarus*, *inſcitus*, *imperitus*. ut: μάχης ἀδαήμονι φωτί. *pugnæ homini imperito*. Quin & Poëta Tragicus nomen habet proprium, Αἵμονα, *Hæmonem*. Sapienter, & pro ratione philoſophicâ adjectum eſt illud: ἃ τρέφει οὔρεσιν ὕλη. *quæ nutrit in montibus ſylva*. Agreſtia enim ſuapte naturâ, ac fera, animantia omnia, quæ carent ratione: a quibus longè differt homo cicuri ſuo, ac manſueto ingenio. Venator autem, qui canes in venando adhibet, non is certè dicitur, qui omnes generatim feras jaculis petit; ſed qui feras montanas. Beſtias enim domeſticas, & cohortales, ſeu eas, quæ intra ſepta contentæ ſunt, atque circumcluſæ, homo quilibet de vulgo jaculis confoderit. Obſerva præterea, ut vult quidem Poëta τὸ ἑκηβόλος, *eminus jaculans*, *ſeu eminus feriens jaculando*, epitheton eſſe Apollinis; & tamen femininum inde derivatum, ideſt, τὴν ἐκηβολίαν,

jacu-

1. διότι καὶ τὰ σκῦλα, σῦλα λέγεται) σῦλα alicubi σκῦλα, ut in ſacris literis Sciboleth, alibi Siboleth, diſcrimen inter ſuos, & hoſtes, a pronuntiatione excogitatum. *Salvinus*.

2. παρὰ τὴν ἐκεῖσε Στύγα) Hinc Virg. Georg. l. 4. 131.

tardâque palus inamabilis undâ
Alligat & novies Styx interfuſa coercet.

Στὺξ, eo quòd στυγερά. Salvinus.

3. θήρης αἵμονα) Heſychius: αἵμονα, ἐπιστήμονα, ἔμπειρον. Etymologici Magni Auctor: αἵμων, ὁ ἔμπειρος. Politus.

4. Ἀθηνᾶς δὲ ὁ τέκτων) Sic Argo navem a Minervâ fabricatam tradidere. Equum Trojanum Epeus *divinâ Palladis arte Ædificat*. Salvinus.

5. οἱονεὶ δαίμων, ἤτοι δαήμων) Etymologici Magni Auctor: δαίω τὸ μανθάνω, ἐξ οὗ καὶ δαίμων, οἱονεὶ δαήμων τις ὤν. ὁ γὰρ τὸ δαίω τὸ γνωρίζω γίνεται δαίμων, ὁ πάντα ἐπιστάμενος, καὶ γινώσκων· καὶ ἀφαιρέσει δ', αἵμων. αἵμονα θήρης. Politus.

6. Ἡ δὲ Τραγῳδία) Antigone Sophoclea. *Politus*.

7. τὸ μὲν ἑκηβόλος Ἀπόλλωνος ἐπίθετον εἶναι) Quippe Apollo, ſol. *Unde*, Macrobio auctore, ἑκηβόλος, dictus, καὶ ἑκατηβόλος, ἑκάσθεν τὰς ἀκτῖνας βάλλων, *e longiſſimo*, *altiſſimoque radios in terram uſque demittens*. Politus.

Digitized by Google

jaculorum e longinquo emiſſionem, ſeu ictum inflictum per jacula eminus emiſſa, uſurpare non dubitat de homine etiam mortali. quemadmodum hic Scamandrio eam ipſam ἑκηβολίαν attribuit. Quamquam autem ὁ ἑκηβόλος, *eminus jaculans, ac feriens*, pariter atque ἡ ἑκηβολία, *jaculorum facta eminus emiſſio*, voces ſunt compoſitæ ex ἑκὰς βάλλειν, *eminus, ſeu e longinquo, jaculari, ac ferire*; tamen, ob brevium ſyllabarum crebritatem, mutarunt τὸ α alterius a principio ſyllabæ in longum τὸ η, ad dactylum conficiendum. Quæ eadem cauſſa fuit, cur τὴν ἐλαφοβολίαν, *jaculorum in cervos emiſſionem*, dicerent ἐλαφηβολίαν, & τὸν σταχυολόγον, *eam, quæ ſpicilegium facit, ſeu quæ legit ſpicas*, σταχυηλόγον, & τὸν λαμπαδοφόρον, *eum, qui lampada, ſeu facem, geſtat*, λαμπαδηφόρον.

Sed non ei tunc profuit Diana gaudens ſagittis,
Neque peritia jaculandi eminus, qua antea inſtructus fuerat;
Sed eum Atrides haſtâ inclytus Menelaus,
Ante ſe fugientem, haſtâ in tergo vulneravit
Humerorum in medio, & per pectus trajecit.
Cecidit autem pronus, ſtrepitumque arma ſuper ipſo dederunt.

XXII. Verba illa: Ἀλλ' οὔ οἱ τότε χραῖσμεν Ἄρτεμις. *Sed non ei tunc profuit Diana*; ſic generatim candidè, atque ingenuè adjecit Poëta, non ut Dianam ludibrio haberet, quaſi ipſa ſcilicet venatori, diſcipulo ſuo, Scamandrio, auxilium præſtare minimè potuerit; ſed ut rem ipſam ſimpliciter extra diſſimulationem indicaret, nihil ſcilicet Scamandrio ſagittariam artem profuiſſe. Sunt autem & alia hujuſcemodi apud Poëtam figurata loquendi genera, ut, quando, uno aliquo homine interfecto, qui hoſpitio alios excipere conſueviſſet, nihil tunc ei hoſpitalitatem profuiſſe, poſitaſque ſecùs viam ædes, ad omnes amicè benignèque excipiendos. Non enim illic inhumanè irridet humana officia hoſpitalitatis; ſed veritatis ſtudio narrat, qualis ille tandem fuerit, qui hunc vitæ exitum habuit.

Meriones porrò Phereclum interfecit, fabri filium
Harmonidæ, qui manibus noverat ingenioſa omnia
Fabricare. eximiè enim eum diligebat Pallas Minerva:
Qui & Alexandro naves æquales ædificaverat,
Originem malorum, quæ omnibus exitio Trojanis fuerunt,
Eique ipſi. quoniam deorum oracula minimè noverat.

XXIII. Occiditur hic a Merione Phereclus, fabri Harmonidæ filius, qui quum maximè in deliciis eſſet, ut ait, Minervæ, facere manibus noverat, quidquid ingenioſum erat, & Dædalo dignum artifice atque auctore. qui & Alexandro naves æquales, malorum originem, ædificaverat, quæ Trojanis omnibus, eique ipſi, perniciem, atque exitium attulerunt. Sciendum autem eſt, Lacedæmoniis, ut fama eſt, preſſis atque afflictis peſtilentiâ, quum oraculum conſuluiſſent, Apollinem reſpondiſſe, ut Teucrorum, Llienſium videlicet, deos placarent. Menelaum igitur, Ilium profectum, mandata peregiſſe; eumque

καὶ ὀκνεῖ καὶ ἀνδρὶ θνητῷ ἐπιλέγειν. ὥσπερ ἐνταῦθα τῷ Σκαμανδρίῳ αὐτὴν προσμαρτυρεῖ. Ἐκ τοῦ ἑκὰς δὲ βάλλειν ὁ ἑκηβόλος συντεθεὶς, καθὰ καὶ ἡ ἑκηβολία, ὅμως, διὰ τὸ συχνὸν τῶν βραχειῶν συλλαβῶν, ἔτρεψαν τὸ α τῆς δευτέρας μετὰ τὴν ἀρχουσαν συλλαβῆς εἰς μακρὸν τὸ η, διὰ συντέλειαν δακτυλικήν. Τὸ δ' αὐτὸ αἴτιον καὶ τὴν ἐλαφοβολίαν, ἐλαφηβολίαν, ἔφρασε, καὶ τὴν σταχυολόγον σταχυηλόγον, καὶ τὸν λαμπαδοφόρον λαμπαδηφόρον. Ram. p. 521.

Ἀλλ' οὔ οἱ τότε γε χραῖσμ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Οὐδὲ ἑκηβολίαι, ᾗσιν τὸ πρίν γ' ἐκέκαστο·
Ἀλλά μιν Ἀτρείδης δουρικλυτὸς Μενέλαος
Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μετάφρενον οὔτασε δουρὶ
Ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν.
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.

κβʹ. Τὸ, Ἀλλ' οὔ οἱ τότε χραῖσμεν Ἄρτεμις, ἁπλῶς οὕτω παρέρριψεν ἀφελῶς ὁ Ποιητὴς, οὐ σκώπτων τὴν Ἄρτεμιν, ὡς μὴ ἔχουσαν τῷ μαθητῇ κυνηγῷ Σκαμανδρίῳ βοηθεῖν, ἀλλ' αὐτὸ λέγων ἁπλοϊκῶς, δίχα εἰρωνείας, τὸ πρᾶγμα. ὅτι, δηλαδὴ οὐδὲν ἐλυσιτέλησε τῷ Σκαμανδρίῳ ἡ τοξικὴ τέχνη. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρὰ τῷ Ποιητῇ σχήματα, καθὰ καὶ ὅτε, ξενοδόχου τινὸς πεσόντος, φησὶν, ὡς οὐδέν τι τότε αὐτῷ ἔχραισμεν ἡ φιλοξενία, καὶ τὸ πάντας φιλεῖν ὁδῷ ἔπι οἰκία ἔχοντα. Καὶ ἐκεῖ γὰρ οὐ σκώπτει ἀπανθρώπως τὸ τῆς φιλοξενίας φιλάνθρωπον, ἀλλὰ φιλαλήθως ἱστορεῖ, οἷος ἐκεῖνος ὢν, οἷον ἔπαθεν.

Μηριόνης δὲ Φέρεκλον ἐνήρατο, τέκτονος υἱὸν
Ἁρμονίδεω, ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα
Τεύχειν· ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη·
Ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας ἐΐσας
Ἀρχεκάκους, [2] αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο,
Οἷ τ' αὐτῷ· ἐπεὶ οὔ τι θεῶν ἐκ θέσφατα ᾔδη.

κγʹ. Ἀναιρεῖται ἐνταῦθα ὑπὸ Μηριόνου Φέρεκλος, τέκτονος υἱὸς Ἁρμονίδου, ὃς ὑπὸ Ἀθηνᾶς, φησιν, ἔξοχα φιλούμενος, χερσὶν ἠπίστατο [3] δαίδαλα πάντα τεύχειν. ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας ἐΐσας ἀρχεκάκους, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο, αἵ τ' αὐτῷ. Ἱστέον δὲ, ὡς φέρεται λόγος, ὅτι Λακεδαιμονίοις, λοιμῷ πιεζομένοις, ἔχρησεν Ἀπόλλων, ἐξιλάσκεσθαι τοὺς τῶν Τεύκρων, ἤγουν τῶν Ἰλιέων, δαίμονας. Μενέλαος οὖν ἀφικόμενος εἰς Ἴλιον, ἐποίει τὸ προσταχθὲν κα-

1. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρὰ τῷ Ποιητῇ σχήματα) Paridi, quando fuit occiſus, Homerus ait, quòd οὐκ ἂν τοι χραίσμῃ κίθαρις, καὶ ἀοιδή. *nihil profuit cithara, & cantus.* Virg. l. XI. *Nec tibi deſerta in dumis coluiſſe Dianam Profuit.* & l. XII. *Dedit obvia ferro Pectora, nec miſero clypei mora profuit ærei.* Lucr. l. 1.

Nec miſera prodeſſe in tali tempore quibat,
Quòd patrio princeps donarat nomine Regem.

(loquitur de Iphigeniâ). *Salvinus.*

Hector ad Paridem:

Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις, τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης.

Politus.

2. αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο) Hinc Ennius e Poëtâ Tragicus:

Utinam ne in nemore Pelio ſecuribus
Ceſa olim cecidiſſet ad terram trabes!

Salvinus.

3. δαίδαλα πάντα τεύχειν) Quicquid erat ingenioſum, & affabrè factum, dicebatur *dedalum*, & *dedaleum*, δαιδάλεον. Lucretius: *tibi ſuaves Dædala tellus Submittit flores.* Horat. *ceratis ope Dædaleâ Nititur pennis.* Hic alludit ad Icarum. *Salvinus.*

κἀκεῖθεν συμπλεύσαντος αὐτῷ Ἀλεξάνδρου, συμπαραγέγονεν εἰς Δελφούς. καὶ αὐτὸς μὲν ἐζήτει χρησμὸν λήψεσθαι περὶ παίδων γενέσεως· Ἀλέξανδρος δὲ περὶ γυναικὸς ἐμαντεύετο. Χρᾷ οὖν αὐτοῖς ἡ Πυθία·

Τίπτε δύω βασιλῆες, ὁ μὲν Τρώων, ὁ δ' Ἀχαιῶν,
Οὐχ ἓν ἐμὰ φρονέοντες, ἐμὸν δόμον εἰσανέβητε;
Ἤτοι ὁ μὲν πώλοιο γόνον διζήμενος ἵππου·
Αὐτὰρ ὁ πῶλον ἑλεῖν. τίνα μήσεαι, ὦ μεγάλε Ζεῦ;

τοὺς δὲ, μὴ νοήσαντας τὸ λόγιον, χωρισθῆναι. Διὸ καὶ Ὅμηρός φησιν, ὅτι αἱ νῆες κα-
Baſ. p. 395. κὸν ἐγένοντο τοῖς Τρωσὶ, καὶ τῷ ναυπηγησαμένῳ· ἐπεὶ οὐ τι θεῶν ἐκθέσφατα ᾔδη, τὸν ῥηθέντα δηλαδὴ χρησμὸν, ἢ ἃ ὤφειλεν εἰδέναι. Πυθέσθαι γὰρ ἐχρῆν, καὶ μαθεῖν θεόθεν, εἰ ναυπηγητέον. Οἱ δέ φασιν, ὅτι θέσφατα λέγει ὧδε ὁ Ποιητὴς τὸν χρησμὸν, ὃς δοθεὶς τοῖς Τρωσὶν, ἐκέλευε ναυτιλίας μὲν ἀπέχεσθαι· γεωργίᾳ δὲ προσέχειν τὸν νοῦν, μή ποτε θαλάσσῃ χρώμενοι, σφᾶς τε αὐτοὺς, καὶ τὴν πόλιν ἀπολέσωσιν. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ τέκτονος υἱὸν, οἱ μὲν ἀκριβέστεροι, ἐπίθετόν φασιν, [1] εἶτα τέκτονος λεγομένου καὶ τοῦ ναυπηγοῦ, ὡς δηλοῖ τὸ, τεκτήνατο νῆας ἐΐσας. ὥστε εἶναι ἐνταῦθα δύο πρόσωπα, υἱὸν μὲν, τὸν Φέρεκλον, πατέρα δὲ, τὸν Ἁρμονίδην. Τινὲς δὲ κύριον ἐνόησαν ὄνομα καὶ τὸν Τέκτονα, καὶ τρία φασὶ πρόσωπα, ἵνα ὁ μὲν Φέρεκλος, εἴη Τέκτονος υἱός· ὁ δὲ Τέκτων, υἱὸς τοῦ Ἅρμονος. [2] Καὶ ὅρα, ὅπως οἰκεῖα ναυπηγοῖς τὰ ὀνόματα. Ὁ γὰρ νῆα τεκταινόμενος, κλᾷ τε φερόμενα τὰ ξύλα, καὶ εὖ δὲ συναρμόττει αὐτά. Οὕτω δὲ καὶ πρὸ ὀλίγου Δάρητά τινα ἔλεξεν ἱερέα, καὶ υἱὸν αὐτοῦ ἱστορεῖ Φηγέα. Ἐκδέρειν γὰρ δεῖ τὰ θυόμενα, καὶ φηγοῖς καίειν, τουτέστι, ξύλοις.

κδʹ. Τὸ δὲ, ὃς ἠπίστατο δαίδαλα τεύ-
Rom. p. 522. χειν. καὶ, ὃς Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας, τινὲς μὲν περὶ τοῦ Φερέκλου νοοῦσιν. ὃ καὶ κάλλιον. Οὕτω γὰρ ἱστοροῦσι πολλοὶ, [3] ὧν καὶ ὁ Λυκόφρων ἐστί. Τινὲς δὲ, περὶ τοῦ Ἁρμονίδου. Καί ἐστιν ὁ τρόπος, ἀμφιβολία. Ἀθηνᾶ δὲ λέγεται τῷ τέκτονι τούτῳ διδάσκαλος· ἐπεὶ αἱ κατὰ χειρῶν ἀξίαν τοιαῦται τέχναι, τὴν Ἀθηνᾶν ἐπιστάτιν ἐπιγράφονται, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δηλωθήσεται. Τὸ δὲ, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο, τρόπος ἐτυμολογίας ἐστίν. Ἵνα γὰρ μή τις νοήσῃ κοινὸν πάσης νηὸς ἐπίθετον τὸ ἀρχέκακον, διαφωτίζει τὸ ἀσαφὲς ὁ Ποιητὴς, εἰπὼν, ὅτι [4] αὗται αἱ νῆες

que iode renavigantem, itineris ſocio uſum eſſe Alexandro, ſimulque cum illo Delphos acceſſiſſe. Atque ipſum quidem reſponſum ſibi dari de liberis ſuſcipiendis voluiſſe; Alexandrum verò ex oraculo fuiſſe de uxore ſciſcitatum. Itaque Pythiam ſic iis reſpondiſſe:

Cur duo nunc reges, unus Troum, alter Achivûm,
Non concordi animo, noſtras conſcenditis ædes?
Ut pater hic generoſa prolis, ut ille puellæ
Sit compos. Quid iis facias, rex ſumme deorum?

Eos autem, vi oraculi minimè perceptâ, diſceſſiſſe. Ideoque Homerus ait, naves exitio Trojanis fuiſſe, eique etiam, qui ipſas ædificaverat: quoniam deorum oracula nequaquam noverat, illud nimirum, quod diximus, reſponſum, aut ea certè oracula, quæ eum cognoviſſe oportebat. Sciſcitandum enim erat ei, diſcendumque ex deo de navibus, an eæ eſſent ædificandæ. Sunt tamen nonnulli, qui volunt, θέσφατα, *divina reſponſa*, intelligi hic a Poëtâ datum Trojanis oraculum, quo ſcilicet oraculo abſtinere ipſi a naviculariâ jubebantur, & ad agrorum culturam mentem animumque convertere, ne, ſi navali umquam rei operam darent, ipſi ſeſe, urbemque ſimul ſuam perderent. Quod autem ſciendum eſt, τὸ τέκτονος υἱὸν, *fabri filium*, diligentiores accuratioreſque Grammatici epitheton dicunt: quaſi ſcilicet τέκτων, *faber*, is etiam vocetur, qui naves compingit, atque ædificat, ut patet ex his verbis: τεκτήνατο νῆας ἐΐσας. *naves æquales ædificaverat, atque conſtruxerat*. adeo ut perſonæ hîc ſint duæ, filius Phereclus, pater Harmonides. Verùm alii proprium nomen intelligunt τὸν Τέκτονα, *Tectonem*, perſonaſque tres ſtatuunt, ita ut Phereclus, filius ſit Tectonis; Tecton, filius Harmonis. Ac vide, quam aptа, & appoſita hæc ſint nomina iis, qui naves compingunt, atque fabricant. Qui enim navem τεκταίνεται, *conſtruit*, tum κλᾷ φερόμενα τὰ ξύλα, *frangit allata ſibi ligna*, tum etiam ea bene συναρμόττει, *inter ſe committit, atque conjungit*. Atque ita etiam paullò ante ſacerdotem quemdam nominat Δάρητα, *Daretem*, filiumque ejus memorat Φηγέα, *Phegeum*. Oportet namque victimas ἐκδέρειν, *pelle exuere*, eaſque cremare φηγοῖς, *fagis*, hoc eſt, lignis.

XXIV. Illud, ὃς ἠπίστατο δαίδαλα τεύχειν, *qui noverat ingenioſa opera facere*; itemque, ὃς Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας, *qui Alexandro naves ædificaverat*; nonnulli de Pherecło intelligunt. quod & multò melius. Sic enim plerique narrant, in quibus etiam Lycophron. Alii tamen de Harmonide. Atque hic modus ambiguè loquendi pertinet ad amphiboliam. Minerva autem, magiſtra hujus fabri dicitur: quoniam hujuſcemodi artes, quæ, pro ratione, ac dignitate, manibus tractantur, præſidem ſibi adſcribunt, atque vindicant Minervam, ut & poſtea ſumus oſtenſuri. Τὸ, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο, *quæ exitia omnibus Trojanis fuerunt*, tropus eſt, ſeu loquendi modus etymologicus. Etenim, ut nequis exiſtimaret, cujuſcumque navis commune eſſe epitheton τὸ ἀρχέκακον, *originem, & cauſſam malorum*, dilucidius facit Poëta id, quod erat obſcurius, dum ait, has ipſas naves dictas

nuoc

1. εἶτα τέκτονος λεγομένου καὶ τοῦ ναυπηγοῦ) Heſychius: τέκτων, πᾶς τεχνίτης. Politus.

2. Καὶ ὅρα, ὅπως οἰκεῖα ναυπηγοῖς τὰ ὀνόματα) Sic Bronteſque Steropeſque, & nudus membra Pyracmon, appoſita Cyclopibus nomina. Salvinus.

3. ὧν καὶ ὁ Λυκόφρων ἐστί) Lycophron:
Τρήρωνες ἀ(ε)κτῆρες, οἱ Φερέκλειοι πόδες.
Pedes Phereclei, Lycophroni ſunt naves, quas Phereclus ædificaverat ἄνθρωπος, ut ait Scholiaſte, κατασκευάσαντος τὰ Ἀλεξάνδρου ναῦς, πρὸς τὴν Ἑλένης ἁρπαγήν. Nicolaus Heinſius videtur legiſſe apud Lycophronem, Φαλακραῖοι πόδες. videlicet pro Φερέκλειοι, ſed lapſu, ut ſuſpicor, memoriæ. Epiſt. Paridis ad Helenam: *fact. Longa Phereclea per freta puppe viar*. Politus.

4. αὗται αἱ νῆες λέγονται καὶ ἀρχέκακοι, ὡς κακῶν κατάρξασαι) Sic eleganter Nazianzenus Orat. 16. ventrem vocat πονηρῶν φορτίον, καὶ ἀρχέκακον. Politus.

Digitized by Google

nunc ἀρχεκάκους, *exordia malorum*, quatenus origo, & cauſa malorum Trojanis πᾶσι, *omnibus*, extiterunt. Ac vide τὸ πᾶσι, *omnibus*. Etſi enim malorum initium Græcis quoque fuerunt; maximè tamen Trojanis. Siquidem propter eas naves, Græcorum quidem multi perierunt; ſed de Trojanis parùm abfuit, quin perierint omnes, quippe deleti uſque ad internecionem. Volo autem, obſerves, ut idem prorſus eſt dicere compoſitâ voce ἀρχέκακον, *maleficum*, atque, vocibus diſſolutis, ſecundùm Jonas, ἀρχὴν κακοῦ, *principium, & cauſſam mali*. Quippe memorat Herodotus naves quaſdam Atticas, quæ miſſæ, ut ait, Jonibus auxilio, ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε, καὶ Βαρβάροις, *initium malorum tum Græcis, tum Barbaris extiterunt*. Tale etiam apud eum τό, αἱρεθεὶς εἰς ἀρχὴν, *deſignatus magiſtratus*: ex quo poſtea compoſitum eſt τὸ ἀρχαιρεσιάζειν, *deſignare, ſeu creare in comitiis magiſtratum*; & τό, θέας ἄξιος, *ſpectatu dignus*, pro ἀξιοθέατος, *ſpectandus, ſpectabilis, adſpectabilis*; aliaque hujuſcemodi. Τί, οἱ τ' αὐτῷ, *ſibique ipſi*, exemplum præbuit, primùm Heſiodo, deinde etiam Callimacho, ut gnome illâ, ſeu ſententioſo dicto uterentur:

Fabricat ipſe ſibi, quiſquis mala fabricat illi.

Quod utique Phereclo etiam contigit. Quod sit, θεῶν θέσφατα, *deorum reſponſa, ſive oracula divina*, quum veluti etymologicum modum, ac tropum præ ſe ferat; tamen dictum eſt ad diſtinctionem θεσφάτων, *divinorum eorum reſponſorum, ac vaticiniorum*, quæ non deus ipſe loquitur; ſed quæ ex arte, & diſciplinâ loquitur divinatio. Quum verò hic Homerus dixerit: ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη. *eximiè enim ipſum diligebat Pallas Minerva*; vide τὸ ἐφίλατο, *diligebat*, clarè eſſe declinatum, ut τὸ ἵσατο, *ſtabat*. ex quo, ſecundùm nonnullos, poſtea illud: νῦν με φίλαι, Ἀθήνη. *nunc me ama, Minerva*. pro φίλησον, *ama*, tamquam ab ἐφιλάμην, *amavi*, ad exemplum τοῦ ἐτυψάμην, *verberavi*, τύψαι, *verbera*. Porro autem ἡ ἐίση, *æqualis*, non navium modò eſt epitheton; ſed etiam cœnæ, ſeu epuli, ut paſſim conſtat. Denique τό, οἱ αὐτῷ, *ſibi ipſi*, ſcriptores poſt Homerum, compoſitâ voce, dicunt ἑαυτῷ. ſicuti etiam τό, αὐτόν μιν, *ſe ipſum*, ἑαυτόν. & τό, ἔμ' αὐτόν, *me ipſum*, ἐμαυτόν.

πῆες λέγονται νῦν ἀρχέκακοι, ὡς κακῶν καταρξάσαι τοῖς Τρωσὶ πᾶσι. Καὶ ὅρα τὸ πᾶσιν. Ἐγένοντο μὲν γὰρ ἀρχὴ κακοῦ καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς· ἀλλὰ μάλιστα τοῖς Τρωσίν. Ἑλλήνων μὲν γὰρ πολλοὶ, δι' αὐτὰς ὤλοντο· οἱ Τρῶες δὲ μικροῦ δεῖν πάντες, παθόντες πανωλεθρίαν. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ταυτὸν εἰπεῖν συνθέτως ἀρχέκακον, καὶ διαλελυμένως, ἀρχὴν κακοῦ, κατὰ Ἴωνας. Φησὶ γοῦν Ἡρόδοτος Ἀττικάς τινας νῆας, αἳ τοῖς Ἴωσι πεμφθεῖσαί, φησιν, εἰς βοήθειαν, [1] ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε, καὶ Βαρβάροις. [2] Τοιοῦτον παρ' αὐτῷ καὶ τό, αἱρεθεὶς εἰς ἀρχὴν· [3] ἀφ' οὗ ὕστερον τὸ ἀρχαιρεσιάζειν συντέθειται· καὶ τό, θέας ἄξιος, ἀντὶ τοῦ ἀξιοθέατος· καὶ ἕτερα. Τὸ δὲ, οἱ τ' αὐτῷ, ἀρχὴ γέγονε γνωμαῖς, πρῶτα μὲν Ἡσιόδῳ, εἶτα καὶ Καλλιμάχῳ, τοῦ εἰπόντος, [4] ὡς ὁ τεύχων ἑτέρῳ κακὸν, ἑῷ ἥπατι τεύχει. ὃ δὴ καὶ τῷ Φερέκλῳ συνέπεσε. Τὸ δὲ, θεῶν θέσφατα, ἔστι μὲν οἷον ἐτυμολογικὸς τρόπος· εἴρηται δὲ πρὸς διαστολὴν θεσφάτων, ἅπερ οὐκ αὐτὸς θεὸς λέγει, ἀλλὰ τέχνη μαντική. Ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσιν εἰπόντος Ὁμήρου, ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη, ὅρα τὸ ἐφίλατο, κλιθὲν φανερῶς, ὡς τὸ ἵστατο, ἀφ' οὗ, κατά τινας, ἐν τοῖς ἑξῆς τὸ, [5] νῦν με φίλαι, Ἀθήνη. ἀντὶ τοῦ φίλησον, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐφιλάμην, καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἐτυψάμην, τύψαι. Ἡ δὲ ἐίση, οὐ μόνον ἐστὶ νηῶν ἐπίθετον, ἀλλὰ καὶ δαιτὸς, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. Τὸ δὲ, οἱ αὐτῷ, συνθέτως ἑαυτῷ φασιν οἱ μεθ' Ὅμηρον. ὡς καὶ τὸ αὐτόν μιν, ἑαυτόν· καὶ τὸ, ἔμ' αὐτὸν, ἐμαυτόν.

Hunc quidem Merionas quum inſequendo jam eſſet aſſecutus,
Percuſſit ad clunem dextram, ac penitus
E regione juxta veſicam ſub oſſe adacta eſt cuſpis.
Cecidit ille in genua ingemiſcens, eumque mors circumtexit.

Τὸν μὲν Μηριόνης, ὅτε δὴ κατέμαρπτε διώκων,
Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἡ δὲ διὰ πρὸ
Ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθ' ἀκωκή.
Γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας, θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψεν.

XXV. Γλουτός, *clunis, ſeu nates*, prout veteres explicant, pars eſt acetabuli teres, & globoſa, circa femur. Ruſus autem, quum partes carnoſas poſt lumbos, in quibus conſidemus, πυγάς, *nates*, dixiſſet, verba hæc ſubjicit: Alii tamen γλουτούς, *clunes*, vocant. Quare etiam Etymologi appellationis ejus originem deducunt παρὰ τὸ γλοιόν, *a ſtrigmento, & ſorde olei*, eo quòd clunes

κε. [6] Γλουτὸς, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, τὸ σφαίρωμα τῆς κοτύλης, κατὰ τὸν μηρόν. Ῥοῦφος δὲ, [7] τὰ μετὰ τὴν ὀσφὺν σαρκώδη, ἐφ' ὧν καθίζομεν, πυγὰς εἰπὼν, ἐπάγει· ἄλλοι δὲ γλουτοὺς καλοῦσι. Διὸ καὶ οἱ Ἐτυμολόγοι, [8] παρὰ τὸν γλοιὸν ἐτυμολογοῦσιν αὐτοὺς, διὰ τὸ ἐν αὐ-

1. ἀρχὴ κακῶν) Vulgò ἀρχαὶ apud Herodotum. Sed MS. Mediceus liber, quo in reſtituendo Herodoto uſus eſt Gronovius, planè, ut Euſtathius, ἀρχή. l. 5. n. 97. αὗται δὲ νέες ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε, καὶ Βαρβάροισι. Politus.

2. Τοιοῦτον παρ' αὐτῷ καὶ τό, αἱρεθεὶς εἰς ἀρχὴν) Unde apud Herodotum ἀρχαιρεσίη lib. 6. n. 58. Politus.

3. ἀφ' οὗ ὕστερον τὸ ἀρχαιρεσιάζειν συντέθειται) Harpocration: ἀρχαιρεσιάζειν, τὸ ἀξιοῦν ἑαυτὸν αἱρεθῆναι ἄρχοντα. Uſus Dinarchus. Politus.

4. ὡς ὁ τεύχων ἑτέρῳ κακὸν, ἑῷ ἥπατι τεύχει) Heſiod. Oper.
Οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ, ἄλλῳ κακὰ τεύχων.
Lucillius in Epigrammate:
Ὅς δ' ἄλλῳ κακὰ τεύχει, ἑῷ κακὸν ἥπατι τεύχει.
Politus.

5. νῦν με φίλαι, Ἀθήνη), Φίλαι, idest, φίλησον. Imperativi Auriſtus medius. Salvinus.

6. Γλουτὸς, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, τὸ σφαίρωμα τῆς κοτύλης) Heſychius: γλουτοί, τὰ τῆς κοτύλης σφαιρώματα. Etymologici Magni Auctor: γλουτός, τὸ σφαίρωμα τῆς κοτύλης. Suidas: γλουτὸς, τὸ σφαίρωμα τῆς κοτύλης. Polit.

7. τὰ μετὰ τὴν ὀσφὺν σαρκώδη, ἐφ' ὧν καθίζομεν) unde dictæ ἐφέδρανα. Rufus De Partibus Hominis: πυγαὶ δὲ τὰ μετὰ τὴν ὀσφὺν σαρκώδη, καὶ ἐφέδρανα, ἐφ' ὧν καθίζομεν. ἄλλοι δὲ γλουτοὺς καλοῦσι. τὰ δὲ ὑπὸ τοὺς γλουτοὺς, ὑπογλουτίδες. & rurſus: τὰς δὲ ὀσφύος πρὸς ἰσχίῳ, γλουτοί· πυγαὶ δὲ τὰ μετὰ τὴν ὀσφὺν σαρκώδη, καὶ ἐφέδρανα καλεῖται. Politus.

8. παρὰ τὸν γλοιὸν ἐτυμολογοῦσιν αὐτούς) γλουτοί Etymologici Magni Auctori, διὰ τὸ τρυφερὸν, καὶ ἁπαλὸν, καὶ γλοιῶδες, οἱονεὶ γλοιοί τινες ὄντες. καὶ τῷ αὐτοὺς μετὰ λιπότητος ἐπηρεῖσθαι. Polit.

αὐτοῖς τρυφερόν, φασι, καὶ ἁπαλὰν, καὶ γλοιώδες. κατὰ δέ τινας, [1] λαγόνα, φασὶν, ὁ γλουτὸς σημαίνει. Ὅμηρος δὲ, καθὰ πρὸ βραχέων διεσάφησε τὸ μετάφρενον ἐκ τοῦ ἀντικρὺ τόπου, ὅς ἐστι τὰ στήθη, οὕτω πως καὶ τὸν γλουτὸν, εἰπών· Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἡ δὲ [2] διὰ πρὸ Ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ᾽ ὀστέον ἤλυθ᾽ ἀκωκή. Δοκεῖ γὰρ λέγειν, ἀντικρὺ ἑτέρωθεν τοῦ ῥηθέντος γλουτοῦ κεῖσθαι τὴν κύστιν. [3] ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ κεύθω γενομένη, ἐξῶσε τὸ ε, ὁμοίως τῷ πεύθω πύστις ἡ μάθησις, καὶ ἑτέροις πολλοῖς δηλωμένοις ἀλλαχοῦ. Ἰστέον δὲ, ὅτι μετ᾽ ὀλίγα, ὁμοίᾳ μεθόδῳ ἑρμηνεύσει καὶ τὸ κατὰ κεφαλὴν ἰνίον, ὅπου ἐστὶ τῆς κεφαλῆς. Πολλὰς [4] ἐν τοῖς παροῦσι Τρωϊκὰς ἱστορίας ὁ Ποιητὴς παραπλέκει. Ἕκαστον γὰρ τῶν πιπτόντων ὑπὸ τοῖς Ἕλλησι Τρώων γενεαλογεῖ· τὸν τοῦ Δάρητος Φηγέα, ὃν ἀνεῖλεν ὁ Διομήδης· τὸν Ὀδίον, ὃς ἔπεσεν ὑπὸ Ἀγαμέμνονος· τὸν Φαῖστον, ὃν περιγάγονεν Ἰδομενεύς· τὸν Σκαμάνδριον, ὃς ὑπὸ Μενελάου πέπτωκε· τὸν ὑπὸ Μηριόνου πεσόντα Φέρεκλον· τὸν ῥηθησόμενον Πήδαιον, ὃν ἔπεφνε Μέγης· τὸν Ὑψήνορα, ὃν μετ᾽ ὀλίγα ὁ Εὐρύπυλος πρόσθεν αὐτοῦ φεύγοντα, μεταδρομάδην ἤλασεν ὦμον. Ποιεῖ δὲ ταῦτα, καὶ πυκναῖς ἱστορίαις ἀρτύει τὸν τόπον τοῦτον, ἅμα καὶ τοὺς ἀκροατὰς ἐνάγων εἰς πολυμάθειαν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις τόποις, καὶ τοὺς ἀριστέας τῶν Ἀχαιῶν σεμνύνων, ὡς ἀξιολόγων Τρώων περιγινομένους, καὶ τὴν ποίησιν καταποικίλλων, καὶ τὸ ὕπτιον δὲ
Rom. p. 523. τῆς διηγήσεως ἀνιστῶν εἰς γοργότητα τῇ παρεμπλοκῇ τῶν ἱστοριῶν, καὶ ἑαυτὸν δὲ δεικνύων ἐν ἱστορίαις πολυΐστορα. Τοῦτο δὲ καὶ ἀλλαχοῦ ποιήσει ἐν πολλοῖς τόποις διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας.

κϛ΄. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι πολλαχῶς καὶ ἐνταῦθα σχηματίζει τὰ πράγματα. Τῶν γὰρ πιπτόντων, ὁ μὲν ἐκβάλλεται τοῦ δίφρου, βάθος τι δηλαδὴ ἔχοντος, ὡς δηλοῖ μετ᾽ ὀλίγα καὶ τὸ, ἐξ ἵππων βῆσεν· ὁ δὲ, οὐτᾶται
Baſ. p. 396. ἔγχει, ἵππων ἐπιβησόμενος. ὁ δὲ, πεζὸς φεύγων, οὐτάζεται τὸ μετάφρενον. καὶ ὅλως, πολλὴ διὰ πάντων ἡ τῆς πολυσχημοσύνης διάθεσις παρὰ τῷ Ποιητῇ· ὃς καὶ ἑκάστῳ τῶν πιπτόντων τοιαῦτα ἐπιλέγει· Δούπησε δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ. καὶ, Ἤριπε δ᾽ ἐξ ὀχέων, στυγερὸς δ᾽ ἄρα μιν σκότος εἷλε. καὶ, Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ἀράβησε δὲ τεύχε᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ. καὶ, Γνὺξ δ᾽ ἔριπ᾽ οἰμώξας, θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψε. καὶ, Ἤριπε δ᾽ ἐν

ner molles ſint, ut ajunt, atque teneræ, ſtrigmentique in modum craſſæ, & viſcoſæ. Verùm, ſecundùm alios, ὁ γλουτὸς ſignificare dicitur ilia. At enim Homerus, ſicuti paullò ante τὸ μετάφρενον, *tergum*, *ſeu dorſum*, explicavit a parte objectâ, ſive ſitâ ex eius regione, hoc eſt, a pectore; ſic quodammodo explicat τὸν γλουτὸν, *clunem*, his verbis: Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἡ δὲ διαπρὸ Ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ᾽ ὀστέον ἤλυθ᾽ ἀκωκή. *Percuſſit clunem ad dextram; ac penitus e regione juxta veſicam ſub oſſe adacta eſt cuſpis.* Videtur enim dicere, e regione ab alterâ parte hujus ipſius γλουτοῦ, *clunis*, ſitam eſſe τὴν κύστιν, *veſicam*. quæ vox tametſi derivata eſt ex verbo κεύθω, *occulto*, *ſive abſcondo*; tamen expellit τὸ ε, ſimiliter atque ex πεύθω, *audio*, *interrogo*, *diſco*, *intelligo*, fit πύστις, ideſt, diſciplina, ſeu cognitio. qualiter etiam fiunt pleraque alia, quæ alibi declarentur. Sciendum autem eſt, ſimili ratione paullò poſt exponi a Poëta τὸ ἰνίον, *occipitium*, quod ad caput quidem pertinet, ubi per modum interpretationis adjectum eſt τῆς κεφαλῆς, *capitis*. Multas in præſentiâ Trojanarum rerum hiſtorias adtexit, atque admiſcet Poëta. Unumquemque enim Trojanorum, qui Græcorum manu occubuerunt, a genere laudat, atque exornat: Phegeum Daretis filium, quem interfecit Diomedes; Odium, qui ſtratus eſt ab Agamemnone; Phæſtum, quem Idomeneus ſuperavit; Scamandrium, qui a Menelao eſt occiſus; Phereclum, qui interfectus eſt a Merione; Pedæum, de quo infra, quem Meges occidit; Hypſenorem, quem paullò poſt Eurypylus ante ſe fugientem, inter currendum, in humero percuſſit. Ideo autem ſic facit, & frequentibus crebriſque hiſtoriis, veluti quodam condimento, locum hunc apparat, ut ſimul & auditores ſuos, quemadmodum etiam in aliis locis, in multarum rerum notitiam adducat, & fortiſſimos, ac principes Græcorum extollat, quòd viros de Trojanis percelebres ſuperaverint, & Poëſin ſuam multâ varietate adſpergat; nec non ut ſupinum illum ſtylum narrationis, interpoſitu, interjectuque hiſtoriarum, ad incitatum, atque acre dicendi genus aſſurgere faciat; denique ut ſemet ipſe in hiſtoriis verſatiſſimum oſtendat. Quod & alibi pleriſque in locis easdem ob cauſſas poſtea exſequitur.

XXVI. Præterea obſerva, quàm multis variiſque modis hoc loci res geſtas fingat, ac componat. Occumbentium namque unus e curru deturbatur, altitudinem nimirum quamdam habente, ut manifeſtum paullò poſt fit ex illis verbis: ἐξ ἵππων βῆσεν. *de curru dejecit*. Alter haſtâ confoditur, dum jam equos eſſet conſcenſurus. Alius, dum pedibus fugeret, vulnus in tergo accipit. In ſummâ, magnâ ubique rerum in hunc, aut illum modum multifariè conformatarum, atque diſpoſitarum variatio apud Poëtam: qui & de unoquoque morientium hæc ſtatim verba adjicit: *Sonuit autem cadens, armaque ſuper ipſo ſtrepuerunt*. Et: *Decidit autem ex curru, horribileſque eum tenebræ corripuerunt*. Et: *Cecidit autem pronus, armaque ſuper ipſo ſtrepuerunt*. Et: *In genua cecidit ingemens, eumque mors circumtexit*. Et: *Cecidit autem in pulverem,*

1. λαγόνα, φασὶν, ὁ γλουτὸς σημαίνει) Etymologici Magni Auctor v. γλουτός. ὃ τὴν λαγόνα σημαίνει. Etymologum videtur hic reſpicere Euſtathius. *Polit.*
2. διὰ πρὸ) Alii junctim διαπρό. Polit. quoniam illæ duæ particulæ faciunt (ut Devarii de particulis linguæ Græcæ verbis utar) aggregatum quoddam formale. *Salvinus.*
3. ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ κεύθω γενομένη) Etymologici Magni Auctor: κύστις, ἀπὸ τοῦ κεύθειν τὸ οὖρον. Polit.
4. ἐν τῷ παρόντι) l. ἐν τοῖς παροῦσι. Polit.

rem, *frigidumque mordicus at prebendit*. Ubi etiam volo, obſerves, acerbum illum vulnerati hominis dolorem, præ cujus doloris magnitudine ferrum dentibus conſtrinxit. Et rurſus: *ejus autem oculos occupavit purpurea mors, & fatum violentum*. Adeo multiloqua, verbiſque adeo affluens lingua eſt Homeri. Atque hic etiam obſerva, quàm appoſita, & opportuna vox eſt, tamquam in carmine, τὸ ἐριπεῖν, *labi, ſeu cadere*. Ideoque eâ in voce diu per epimonen permanet Poëta: quum tamen τῷ πεσεῖν, *cadere*, ſemel hic dumtaxat, atque iterum utitur, ubi ſcilicet ſic ait: δούπησε δὲ πεσών. *Sonuit autem cadens*. &, αἱματόεσσα χεὶρ ἐν πεδίῳ πέσεν. *Sanguinolenta manus in campum cecidit*.

Pedæum porro interfecit Meges Antenoris filium,
Qui nothus erat, ſed ſtudioſè eum educaverat diva Theano
Æquè ac ſuos filios, gratificata marito ſuo.
Hunc Phylides, haſtâ inclytus, quum prope acceſſiſſet,
Percuſſit in occipitio acutâ haſtâ;
Atque e regione per dentes linguam æs ſubſecuit.
Cecidit autem in pulverem, frigidumque æs dentibus prehendit.

XXVII. Eſt hic novercam bonam intueri, Theano, Antenoris conjugem, quæ, ut marito ſuo gratificaretur, Pedæum, filium nothum, æquè ac filios ſuos ipſius, magnâ cura enutrivit. Et obſerva, benignitatem hanc, & humanitatem novercæ tributam privigno, non privigni ipſius cauſsâ; ſed quia maritum ipſa ſuum impenſiùs diligebat. Sic autem loquitur hoc loci Poëta: *Pedæum Antenoris filium, quem, tametſi nothus erat, ſtudioſè tamen, ac diligenter, æquè ac filios ſuos, Theano divina educaverat, ut marito ſuo rem gratam faceret*. Tum narrat, ut Pedæum hunc Meges, quum prope ad eum acceſſiſſet, βεβλήκει, *telo ictu ſauciavit*. Ubi vide dictum eſſe τὸ βεβλήκει pro ἔκρουσε, *percuſſit*, ἔτυψε, *feriit*, ἔτρωσε, *vulneravit*. Non enim ictum e longinquo, ſeu eminus inflixit, ſed quum propiùs acceſſiſſet, ut ii, qui cominus vulnerant. Ἰνίον, *occiput, ſive occipitium*, dicitur pars capitis a vertice poſterior. Itaque eò haſta impacta, ad alteram uſque partem penetravit; atque e regione per dentes ferrum linguam ſubſecuit. Alii tamen ἰνίον dicunt cavam, & ſinuoſam partem tendinis, aut latum ipſum craſſumque nervum, qui a capite ad cervicem deſcendit. Et obſerva, quàm ſtudioſè Poëta non modò hoc loci, ſed etiam in aliis locis, ut alibi quoque fit manifeſtum, partes quaſdam corporis oſtendere, ac declarare voluerit per eas, quæ ſunt ipſis e regione ab alio latere oppoſitæ. Etenim, quando dixit, percuſſo quodam τὴν κόρσην, *in tempore*, haſtam διελθεῖν ἑτέρου κροτάφου, *per tempus alterum penetraſſe*; τῷ κροτάφῳ, *tempore*, quod e regione oppoſitum erat, explicavit quoque τὴν κόρσην, *tempus*, ut ibi dictum eſt. Tale etiam illud: Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθ' ἀκωκή· *Percuſſit ad clunem dextram; atque e regione juxta veſicam ſub oſſe adacta eſt cuſpis*. quod etiam paullò ante eſt declaratum. Ac rurſus quando, percuſſo quodam τὰ μετάφρενα, *in tergo, ſeu in dorſo*, haſtam dixit per pectus trajectam fuiſſe, locum expo-

ſuit

ἐν κονίῃ, ψυχρὸν δ' ἕλε χαλκὸν ὀδοῦσιν. Ἔνθα καὶ σημείωσαι τὴν τοῦ βληθέντος ὀδύνην, δι' ἣν κατέσφιγξε τοῖς ὀδοῦσι τὸν σίδηρον. καὶ αὖθις· τὸν δὲ κατ' ὄσσε ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή. Οὕτω πολύφωνόν τι χρῆμα ἡ Ὁμηρικὴ γλῶσσα. Ἐν τούτοις δὲ σημείωσαι καὶ, ὅπως καιρία λέξις ἐστὶν, ὡς ἐν ποιήσει, τὸ ἐριπεῖν. Διὸ καὶ ἐνέμεινεν αὐτῇ ὁ Ποιητὴς ἐπὶ πολύ. τῷ δὲ πεσεῖν, δὶς μόνον ἐνταῦθα ἐχρήσατο ἐν τῷ, δούπησε δὲ πεσών. καὶ, αἱματόεσσα χεὶρ ἐν πεδίῳ πέσεν.

Πήδαιον δ' ἄρ' ἔπεφνε Μέγης Ἀντήνορος υἱόν,
Ὅς ῥα νόθος μὲν ἔην, πύκα δ' ἔτρεφε δῖα Θεανὼ
Ἶσα φίλοισι τέκεσσι, χαριζομένη πόσεϊ ᾧ.
Τὸν μὲν Φυλεΐδης δουρικλυτὸς, ἐγγύθεν ἐλθὼν,
Βεβλήκει κεφαλῆς κατὰ ἰνίον ὀξέϊ δουρί·
Ἀντικρὺ δ' ἀν' ὀδόντας ὑπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός.
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃ, ψυχρὸν δ' ἕλε χαλκὸν ὀδοῦσι.

κζ. Ἔστιν ἐνταῦθα ἰδεῖν μητρυιὰν ἀγαθὴν, Θεανὼ, τὴν Ἀντήνορος γυναῖκα, ἥτις νόθον ὄντα τὸν Πήδαιον, ἔτρεφεν ἐπιμελῶς, ἶσα φίλοις τέκνοις, χαριζομένη τῷ ἀνδρί. Καὶ σημείωσαι τὴν ἀγαθότητα τῆς μητρυιᾶς γενομένην οὐ διὰ τὸν πρόγονον, ἀλλὰ διὰ τὸ φίλανδρον. Φράζει δ' ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς οὕτω· Πήδαιον Ἀντήνορος υἱὸν, ὅς ῥα νόθος μὲν ἔην, πύκα δ' ἔτρεφε δῖα Θεανὼ, ἶσα φίλοισι τέκεσσι, χαριζομένη πόσεϊ ᾧ. Λέγει δὲ καὶ, ὅτι τοῦτον Μέγης, ἐγγύθεν ἐλθὼν, βεβλήκει. Ἔνθα ὅρα τὸ βεβλήκει ῥηθὲν ἀντὶ τοῦ ἔκρουσεν, ἔτυψεν, ἔτρωσεν. Οὐ γὰρ πόρρωθεν, ἀλλ' ἐγγὺς ἐλθὼν, ἔβαλε, κατὰ τοὺς οὐτάζοντας. [1] Ἰνίον λέγεται, τὸ μετὰ κορυφὴν ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς. Δόρυ γοῦν ἐκεῖ που ἐμπαγὲν, διεξέδυ· ἀντικρὺ δ' ἀν' ὀδόντας ὑπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός. Οἱ δὲ, ἰνίον φασὶ τὸ κοῖλον τοῦ τένοντος, ἢ [2] τὸ πλατὺ, καὶ παχὺ νεῦρον, τὸ καθῆκον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τὸν αὐχένα. Σημείωσαι δὲ, ὡς οὐ μόνον ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ἑτέρωθι πεφιλοτίμηται ὁ Ποιητὴς, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, μέρη τινὰ σωματικὰ ὑποδηλῶσαι διὰ τῶν ἀντικρὺ αὐτοῖς ἀντικειμένων ἑτέρωθεν. Καὶ ὅτε γοῦν εἶπεν, ὅτι, πληγέντος τινὸς τὴν κόρσην, τὸ δόρυ διῆλθεν ἑτέρου κροτάφου, τῷ ἀντικρὺ κροτάφῳ ἐδήλωσε καὶ τὴν κόρσην, ὡς ἐκεῖ ἐῤῥέθη. Ὅμοιον καὶ τὸ, Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθεν ἀκωκή. ὡς καὶ αὐτὸ πρὸ ὀλίγων ἐδηλώθη. καὶ ὅτε δὲ, τὰ μετάφρενα πληγέντος τινὸς, τὸ δόρυ διὰ τοῦ στήθους εἶπεν ἐλαθῆναι,

τὴν

1. Ἰνίον λέγεται, τὸ μετὰ κορυφὴν ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς) Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 1. cap. 9. τούτου δὲ (κρανίου) μέρη, τὸ μὲν πρόσθιον, βρέγμα, ὑστερογενές· τελευταῖον γὰρ τῶν ἐν τῷ σώματι πήγνυται ὀστῶν· τὸ δ' ὀπίσθιον, ἰνίον. μέσον δ' ἰνίου καὶ βρέγματος, κορυφή. Polit.

2. τὸ πλατὺ, καὶ παχὺ νεῦρον, τὸ καθῆκον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τὸν αὐχένα) Heſychius: ἰνίον, τὸ ὄπισθεν τοῦ τραχήλου νεῦρον. Polit.

τὴν τῶν μεταφρένων θέσιν ἐδήλωσεν, ὡς καὶ τοῦτο πρὸ μικροῦ εἴρηται.

Εὐρύπυλος δ' Εὐαιμονίδης Ὑψήνορα δῖον,
Υἱὸν ὑπερθύμου Δολοπίονος, ὅς ῥα Σκαμάνδρου
Ἀρητὴρ ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ·
Τὸν μὲν ἄρ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μεταδρομάδην ἔλασ' ὦμον,
Φασγάνῳ ἀΐξας, ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν.
Rom. p. 524. Αἱματόεσσα δὲ χεὶρ πεδίῳ πέσε· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή.

Καὶ Δολοπίονά τινα ἱστορῶν Ὅμηρος, ὡς ἀγαθὸν ἱερέα, φησίν· ὅς ῥα Σκαμάνδρου ἀρητὴρ ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὡς τίετο δήμῳ. Ὁ δὲ τοιοῦτος, θεοείκελος ἂν εἴη, καὶ θεοειδής. Οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἐν μέσῳ λέξεων ἐπνευμάτιζον καὶ τὰ φωνήεντα, καὶ τὸ ρ. Εὕρηται οὖν ἐν ὑπομνήμασι παλαιῶν τοιαῦτά τινα· ὅτι τοῦ Εὐαίμων τὴν αι δίφθογγον, κἂν ἐκ τοῦ αἷμα γίνεται, ὅμως ψιλοῖ ὁ Ἀσκαλωνίτης, ἵνα κύριον γένηται ὄνομα· ὥσπερ καὶ τὸ [1] Φίλιππος, καὶ Μελάνιππος. Καὶ ἐν αὐτοῖς γὰρ ἐψίλουν τὰ πρὸ τοῦ π δίχρονα, διὰ τὸ κύρια εἶναι, κἂν ἐκ τοῦ ἵππος παράγωνται. Φασὶ δὲ καὶ, ὅτι ἐν τῷ ταλαύρινος, ὃ δηλοῖ τὸν εὔτολμον, καὶ ἰσχυρὸν, Ἀρίσταρχος μὲν ψιλοῖ τὸ ρ, λέγων, οὐ σύνθετον εἶναι σχηματισμὸν, ἀλλὰ ἔννοιαν ἁπλῆν· Τρύφων δὲ ἀρέσκεται, [2] σύνθετον εἶναι τὴν λέξιν παρὰ τὸ ταλαὸν, καὶ τὸ ῥινός. Διὸ καὶ ἐδάσυνε τὸ ρ. Λέγουσι δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ, ὅτι εἴτε λεκτὸν τὸ ἐπὶ τέλους φωνῆεν, εἴτε καὶ παρέλκει, φυλαττέσθω τὸ πνεῦμα. Καὶ ὅτι εὕρηται [3] τὸ Πάνορμος, δασυνόμενον, καὶ τὸ μελιηδὴς οἶνος. Καὶ ὅτι κακῶς
Baſ. p. 397. δασύνουσί τινες τοῦ Ἐνυὼ τὸ υ. Ἄμεινον γάρ φασι ψιλοῦν, διότι οὐκ ἔστι κύριον, ἀλλὰ τὴν πολεμικὴν δηλοῖ, ἀφ' ἧς καὶ ὁ Ἐνυάλιος· ἢ καὶ διότι ἀπὸ τοῦ ἐνύειν γίνεται, κατὰ Ἀπολλόδωρον, ὅ ἐστιν ἐμφωνεῖν· ἢ, ὡς ὁ Ἡρακλέων φησὶν, [4] ἀπὸ τοῦ ἔνω τὸ φονεύω, ὅθεν καὶ αὐτοέντης, καὶ αὐθέντης ὁ αὐτοφόντης. Εὕρηνται δὲ λέγοντες οἱ παλαιοὶ καὶ, ὅτι ἡ ἁλὸς γενικὴ ἐπὶ μὲν κυρίων ὀνομάτων συνθέτων, ψιλὸν ἀποφέρεται πνεῦμα, οἷον Εὐρύαλος. Ἀστύαλος· ἐπὶ δὲ ἐπιθετικῶν, τὸ ἴδιον τηρεῖ πνεῦμα, οἷον, ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ. [5] ὕφαλος. πάραλος. Καὶ ὅτι τὸ ἄκων δασύνει τὸ ἑ. στέρησις γάρ ἐστι τοῦ ἑκόντος, καὶ ἐξ αὐτοῦ κατὰ κρᾶσιν τὸ ἄκων. Ἀπὸ γοῦν τῶν τοιούτων, καὶ ἑτέρων δὲ πλειόνων, σημειώμεθα, ὡς οἱ ἀρχαῖοι, οὐ μόνον ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν λέξεων τὸ ρ στοιχεῖον, καὶ τὰ φωνήεντα ἐπνευ-

μά-

ſuit τῶν μεταφρένων, *tergi*, *ſeu dorſi*, ut id etiam paullò ante notatum eſt.

Eurypylus verò Evæmonides Hypſenora divinum,
Filium magnanimi Dolopionis, qui Scamandri
Sacerdos erat, deique inſtar a populo honorabatur:
Hunc ſequens Eurypylus, Evæmonis clarus filius,
Ante ſe fugientem, in ipſo curſu percuſſit in humero,
Enſe impetum faciens, manumque gravem abſcidit.
Sanguinolenta autem manus in campum cecidit, ejuſque oculos
Occupavit mors, & fatum violentum.

XXVIII. Dolopionem quemdam memorat Homerus, velati bonum, ac præſtantem ſacerdotem, in illis verbis: *qui Scamandri ſacerdos creatus erat, deique inſtar a populo honorabatur*. Vir autem iſtiuſmodi, dici poſſit θεοείκελος, *ſimilis deo*, & θεοειδὴς, *formâ divinâ præditus*, *ſeu deum referens*. Priſci vel in mediis vocibus tum vocales, tum litteram ρ ſpiritibus afficiebant. Quippe in veterum commentariis hæc iſta reperta ſunt: ut ſcilicet diphthongum αι τοῦ Εὐαίμων, *Evæmon*, tametſi id oritur ab αἷμα, *ſanguis*; tamen tenuat Aſcalonita, ut nomen ſit proprium: ſicuti etiam τὸ Φίλιππος, *Philippus*, & Μελάνιππος, *Melanippus*. Nam & in iis nominibus ancipitem litteram ante τὸ π tenuabant, eo quia erant propria, tametſi ab ἵππος, *equus*, deducerentur. Tradunt etiam, in τῷ ταλαύρινος, quæ vox audacem ac fortem ſignificat, tenuari ab Ariſtarcho τὸ ρ, eo quòd hic velit, non eſſe nomen formæ compoſitæ, ſed ſimplicis notionis; Tryphoni verò placere, compoſitam eſſe hanc vocem ex ταλαὸν, *miſerum*, *ſive ærumnoſum*, & ῥινὸς, *pellis*; ideoque ab eo denſatum τὸ ρ. Addunt veteres, ſervandum eſſe ſpiritum, ſive exprimenda in fine ſit vocalis, ſive ea abundet, ac ſuperfluat. Ad hæc, cum adſpiratione prolatum inveniri τὸ Πάνορμος, *Panhormus*, & τὸ μελιηδὴς οἶνος, *vinum mellitum*, *ſeu melleâ dulcedine præditum*. Deinde perperam cum adſpiratione a nonnullis efferri τὸ υ τοῦ Ἐνυὼ, *Enyo*. Præſtat enim, inquiunt, id tenuare, quia non eſt nomen proprium; ſed deam bellicam, ſeu Bellonam, ſignificat, a qua dictus etiam ὁ Ἐνυάλιος, *Enyalius*, *deus bellicus*: aut etiam quia, ſecundùm Apollodorum, fit a verbo ἐνύειν, hoc eſt, ἐμφωνεῖν, *inclamare*; ſive, ut ait Heracleon, ab ἔνω, hoc eſt, occido. unde αὐτοέντης, & αὐθέντης, homicida ſui, ſeu qui ſuâ ipſe manu ſe occidit. Reperti ſunt quoque de veteribus, qui doceant, genitivum ἁλὸς, *maris*, in nominibus quidem propriis compoſitis tenuem ſpiritum referre, cujuſmodi ſunt Εὐρύαλος, *Euryalus*, Ἀστύαλος, *Aſtyalus*; in adjectivis verò nominibus ſpiritum ſuum ſervare, cujuſmodi ſunt, ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, *in Ithacâ a mari circumdatâ*. ὕφαλος, *mari ſubmerſus*, *vel marinis ſub aquis deliteſcens*. πάραλος, *maritimus*. Denſari item τὸ ε in ἄκων, *invitus*. Eſt enim privatio τοῦ ἑκόντος, *volentis*, *ac facientis ſponte*; & ex eo per craſin τὸ ἄκων, *nolens*, *ſeu invitus*. Ex iis igitur, aliiſque pluribus obſervamus, priſcos homines non ipſarum tantùm vocum initio; ſed etiam ubicumque, litteram

ρ, ac

1. Φίλιππος, καὶ Μελάνιππος) Scribe, Φίλιππος καὶ Μελάνιππος. Polit.

2. σύνθετον εἶναι τὴν λέξιν παρὰ τὸ ταλαὸν, καὶ τὸ ῥινός) Etymologici Magni Auctor: ταλαύρινον, ψιλὸν σημαντικὸν ἐν τῇ μάχῃ. παρὰ τὸ ταλαὸς, καὶ ῥινὸς γίνεται σύνθετον. Politus.

3. τὸ Πάνορμος, δασυνόμενον) In veteribus inſcriptionibus invenitur *Euhodus*, nomen proprium, cum aſpiratione in medio, quia eſt ab ὁδὸς. Latinis etiam ſcribitur *Prohœmium*, ab οἶμος. via. Salvinus.

4. ἀπὸ τοῦ ἔνω τὸ φονεύω) Ab ἔνω, *occido*, ὡπλίζω, derivantur ἔντεα, *arma*. Hom. ἐνὶ τ' ἔντεσι, καὶ μέλαν αἷμα. Salvin.

5. ὕφαλος) Sic etiam ἀγχίαλος, & πλησίαλος. Politus.

ν, ac vocales ſpiritibus ſuis affeciſſe. Quippe Attici, ut ait Athenæus, circumflectebant ſimul, ac denſabant ultimam τοῦ ταὼς, *pavo*: ſicuti e contrario tenuabant ultimam τοῦ λαὸς, *populus*, κριὸς, *aries*, ἰὸς, *ſagitta*, *ſeu rubigo*, aliarumque vocum ſimilium. Herodianus autem de ſpiritu, quo, ut dictum eſt, notari debet vox hæc Φίλιππος, *Philippus*, *ſeu equorum amans*, ſententiam refert Grammaticorum, a quibus ipſe tamen diſſentit, qui quidem Grammatici enunciandum eſſe cenſent Φίλιππον, *Philippum*, cum ſpiritu tenui, ſi eſt nomen proprium; cum adſpiratione verò, ſi epitheton, ſeu nomen adjectivum: quum hi penitus ignorent, poſſe utrumque uno eodemque ſpiritu notari, atque affici. Etenim λεύκιππος, *equos habens albos*, dicitur apud Steſichorum adjectivè. Sed & Λεύκιππος, *Leucippus*, ſimiliter nominatur pater Phœbes, & Helairæ. Quamobrem in utroque hoc nomine, & non tantùm in proprio, donat ipſe ſpiritu tenui primam τοῦ ἵππος, *equus*. Extat etiam apud Sophoclem exemplum nominis hujus adjectivi, λευκίππου, *habens equos albos*, ubi ſic ait: λεύκιππος Αἰνιὰν γένος. *habens equos albos Ænian genere*. quod ſanè, ſicuti ex εἷμα, *indumentum*, *ſeu veſtimentum*, dicitur λευχείμων, *albis veſtibus indutus*; ſic & ipſum ex ἵππος, *equus*, communiùs diceretur λεύχιππος, *leuchippus*.

XXIX. Quemadmodum τὸ ἐπιτροχάδην, *citatim*, *velociter*, *curſim*, de linguâ, ut alicubi dictum eſt de Menelao; ita τὸ μεταδρομάδην, *inter currendum*, *ac perſequendum*, de pedibus, ut hoc loci: μεταδρομάδην ἤλασεν ὦμον. *inter currendum percuſſit eu humero*. Et obſerva, ut, quamvis ambæ hæ voces ſimilem quodammodo paragogen, ac derivationem habeant; tamen diverſa eſt earum ſignificatio. Etſi enim idem eſt τρόχος, atque δρόμος, *curſus*; tamen ecce tibi linguæ eſt τὸ ἐπιτροχάδην, *curſim*, *citatim*, *celeriter*; pedum verò τὸ ἐπιδρομάδην, *inter currendum*, *atque inſequendum*. Atque ita etiam τὸ πανοῦργος, *callidus*, *verſutus*, *fraudulentus*, *is*, *qui prompto eſt paratoque ingenio ad quidlibet agendum*, & τὸ παντουργὸς, *rerum omnium opifex*, *ſeu mundi totius ædificator*, tametſi utrobique vox eadem ineſt, nimirum τὸ ἔργον, *res*, *opus*; tamen apud poſteriores habent differentiam. Quamquam Sophocles, cum Ulyſſem, hominem vocat παντουργὸν, *vafrum*, *ac verſipellem*, in eadem ſignificatione utrumque accipere videatur. Qua loci ait: ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν. Αἱματόεσσα δὲ χεὶρ πεδίῳ πέσε. *Abſciditque manum gravem*. *Sanguinolenta autem manus in campum cecidit*; τὸ ἀπέξεσεν, *abraſit*, ſumptum eſt pro ῥᾷστα ἀπέκοψε, *facillimè abſcidit*. Facilius eſt enim radere, quàm ſcindere. Idque etiam dicitur ἀπαράσσειν, *amputare*. Purpuream Homerus mortem vocat, non eam modò, quæ eſt ex ſanguine, ac cæde,

ματίζον, ἀλλὰ καὶ ὁπωσδήποτε. [1] Οἱ γοῦν Ἀττικοὶ καὶ, ὡς Ἀθήναιός φησι, τοῦ ταὼς τὴν λήγουσαν περισπῶσί τε, καὶ δασύνουσιν· ὥσπερ αὖ πάλιν τοῦ λαὸς, κριὸς, ἰὸς, καὶ τῶν ὁμοίων, τὰ τέλη ψιλοῦσιν. Ἡρωδιανὸς δὲ περὶ τοῦ, ὡς ἐῤῥέθη, κατὰ τὸν Φίλιππον πνευματισμοῦ ποιήσας ἑτεροῖόν τι, φησὶν, ὅτι Φίλιππον μὲν τὸ κύριον, ἀξιοῦσιν οἱ Γραμματικοὶ ψιλῶς λέγεσθαι· δασέως δὲ τὸ ἐπίθετον· ἀγνοοῦντες, ὅτι καθ' ἓν ἑκάτερα δύναται εἶναι. Καὶ γὰρ [2] λεύκιππος λέγεται παρὰ Στησιχόρῳ ἐπιθετικῶς. Ἀλλὰ καὶ Λεύκιππος ὀνομάζεται ὁμοίως ὁ Φοίβης, καὶ [3] Ἐλαείρας πατήρ. ὥστε ψιλοῖ αὐτὸς ἐν ἀμφοῖν τούτοιν τοῦ ἵππος τὴν ἄρχουσαν, καὶ οὐκ ἐν μόνῳ τῷ κυρίῳ. Χρῆσις δὲ τοῦ ἐπιθετικοῦ λευκίππου καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, ἐν τῷ, λεύκιππος Αἰνιὰν γένος. ὃ, καθὰ [4] ἐκ τοῦ εἷμα λευχείμων, οὕτω καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ ἵππος, [5] λεύχιππος ἂν εἴη κοινότερον.

κθ'. Τὸ μὲν, [6] ἐπιτροχάδην, ἐπὶ γλώσσης, ὡς που ἐπὶ Μενελάου εἴρηται· [7] τὸ δὲ μεταδρομάδην, ἐπὶ ποδῶν, ὡς ἐνταῦθα· μεταδρομάδην ἤλασεν ὦμον. Καὶ σημείωσαι, ὅπως, εἰ καὶ ὁμοίαν πως ἔχουσιν αἱ λέξεις ἄμφω παραγωγὴν, ἀλλὰ τὸ σημαινόμενον αὐταῖς διάφορον. Εἰ γὰρ καὶ τρόχος, καὶ δρόμος ταυτὸν, ἀλλ' ἴδιον γλώσσης μὲν, τὸ ἐπιτροχάδην· ποδῶν δὲ, τὸ ἐπιδρομάδην. Οὕτω καὶ τὸ πανοῦργος, καὶ τὸ παντουργὸς, εἰ καὶ λέξις ἡ αὐτὴ ἀμφοῖν ἔγκειται, τὸ ἔργον δηλαδὴ, ἀλλ' ἔχουσι διαφορὰν παρὰ τοῖς ὕστερον. εἰ καὶ [8] Σοφοκλῆς, ἄνδρα παντουργὸν τὸν Ὀδυσσέα εἰπὼν, εἰς ταυτὸν ἄγειν δοκεῖ ἑκάτερα. Ἐν τῷ, ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν. Αἱματόεσσα δὲ χεὶρ πεδίῳ πέσε· τὸ ἀπέξεσεν, ἀντὶ τοῦ ῥᾷστα ἀπέκοψεν εἴληπται. ῥᾷον γὰρ τὸ ξέειν τοῦ κόπτειν. τοῦτο δὲ καὶ ἀπαράσσειν λέγεται. Πορφύρεον Ὅμηρος θάνατον λέγει, οὐ μόνον [9] τὸν ἐξ αἵματος, [10] ἢ τὸν μέλανα, ὡς καὶ κῦμα πορφύ-

1. Οἱ γοῦν Ἀττικοὶ καὶ, ὡς Ἀθήναιός φησι, τοῦ ταὼς τὴν λήγουσαν περισπῶσί τε, καὶ δασύνουσι) Athenæus lib. 9. c. 12. Ταὼς δὲ λέγουσιν Ἀθηναῖοι, ὥς φησι Τρύφων, τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπῶντες, καὶ δασύνοντες. καὶ ἀναγινώσκουσι μὲν οὕτως παρ' Εὐπόλιδι ἐν Ἀστρατεύτοις· γράφουσι δὲ τὰ μαρτύρια. Eupolidis locum paullò ante Athenæus hunc adduxerat: μάνωτο θρέψω παρὰ Περικλέη τοιούσδε ταὼς, ὃς τοὺς εὕδοντας ἐγείρει; Sic quidem legebant Attici. *Politus*.

Sic ταὼς cum ſpiritu denſo in ultimâ, apud Latinos factus eſt *pavus*, ſeu *pavo*. ut ἑστία, *Veſta*. ἕσπερος, *veſper*. Salvinus.

2. λευκίππως λέγεται παρὰ Στησιχόρῳ) Referendum & hoc in Fragmenta Steſichori. *Polit.*

3. Ἐλαείρας) quæ Apollodoro Athenienſi lib. 3. Bibliothecæ Ἰλάειρα, itidemque Pauſaniæ, & Stephano. *Polit.*

4. ἐκ τοῦ εἷμα λευχείμων) Etymologici Magni Auctor: εἷμα, λευχείμων λευχείμονες. *Polit.*

5. λεύκιππος ἂν εἴη) l. λεύχιππος. Polit.

6. ἐπιτροχάδην, ἐπὶ γλώσσης) Etymologici Magni Auctor: ἐπιτροχάδην ἀγόρευεν· ἀντὶ τοῦ ἐσπευσμένως, ὡς παρατρέχων, ὁ κεφαλαιωδῶς, ἢ ταχέως. Polit.

7. τὸ δὲ μεταδρομάδην, ἐπὶ ποδῶν) Etymologici Magni Auctor: μεταδρομάδην, ἐπιδραμών· ὃ ἐν τῷ ξίφει ἐμοί. Polit.

8. Σοφοκλῆς, ἄνδρα παντουργὸν τὸν Ὀδυσσέα εἰπὼν, εἰς ταυτὸν ἄγειν δοκεῖ ἑκάτερα) Suidas: Πανοῦργοι, πάντα πράττοντι, καὶ μηδὲν ὑποστελλομένῳ. ὁ πανοῦργος, καὶ ἀτυχῶς. Σοφοκλῆς· γυνὴ πανουργοῦ φρένας Ἐπράξαμεν, ἀνδρὸς τόδ' ἀπώσαντες κράτος. Polit.

9. τὸν ἐξ αἵματος) Hinc & ipſe ſanguis purpureus. ῥέε δ' αἵματι χθὼν Δεύετο πορφυρέῳ. Plinius lib. 9. cap. 38. de purpurâ: *Laus ei ſumma, color ſanguinis concreti, nigricans adſpectu, idemque ſuſpectu refulgens. Unde & Homero purpureus dicitur ſanguis*. Politus.

Purpureus color ſatis in nigrum vergit. *Salvinus*.

10. ἢ τὸν μέλανα) Scholiaſtes Homericus: πορφύρεος, μέλας, ὁ δὲ αἱματώδης. Heſychius: πορφύρεος θάνατος, ὁ μέλας, ἢ βαθὺς, καὶ σκοτώδης. Etymologici Magni Auctor: πορφύρεον θάνατον λέγουσι τὸν μέλανα· καὶ κῦμα πορφύρεον, τὸ μέλαν. Polit.

ραγωγὴν μὲν, [1] τὸ ἀλεείνω γίνεται· ἐξ ἐπενθέσεως δὲ τοῦ υ, τὸ ἀλεύω. τούτου ἀόριστος ἤλευα. ὅθεν τὸ ἠλευάμην, καὶ ὁ ἀλευάμενος. τοῦ δὲ, κτάμενον, προϋπάρχει ῥῆμα κτῶ, ἀφ' οὗ δύο παράγωγα, τὸ κτείνω ῥητὸν, καὶ τὸ κτῆμι ἄρρητον· οὗ μετοχαὶ, ὁ κτὰς, ὡς ἱστὰς, καὶ ὁ κτάμενος, ὡς ἱστάμενος. Καὶ μετ' ὀλίγα δὲ ὁμοίως παρισοῖ ὁ Ποιητὴς ἐν τῷ, χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν.

effugio, evado. Unde per paragogen fit τὸ ἀλεείνω, *evito*, & per epentheſin, inſerto τοῦ υ, τὸ ἀλεύω. Hujus aoriſtus ἤλευα, *vitavi*, *evaſi*. Unde τὸ ἠλευάμην, *elapſus ſum*, & ὁ ἀλευάμενος, *elapſus*. Alterius verò, ideſt, τοῦ κτάμενον, *interfectum*, verbum primitivum eſt κτῶ, *interficio*, ex quo per paragogen derivata verba duo, τὸ κτείνω, quod eſt in uſu, & τὸ κτῆμι, innſitatum: cujus quidem participia, ὁ κτὰς, *interficiens*, ut ἱστὰς, *ſtans*, *ſeu conſtituens*, & ὁ κτάμενος, *interfectus*, ut ἱστάμενος, *conſtitutus*. Quin & paullò poſt ſimiliter comparia adhibet Poëta in illis verbis: χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν. *Cedamus, Jovisque iram fugiamus*.

Πάντων ὀρίνθη θυμός. αὐτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη, Χειρὸς ἑλοῦσ', ἐπέεσσι προσηύδα θοῦρον Ἄρηα.

Commotus eſt omnibus animus. Sed caſiis prædita oculis Minerva Manu prehenſum atrocem Martem allocuta eſt his verbis.

ιε΄. Ἀθηνᾶ ἡ φρόνησις, χειρὸς ἑλοῦσα τὸν τοῖς Τρωσὶ βοηθοῦντα θοῦρον Ἄρηα, ἤτοι τὸ ἄλογον θράσος, ἐξάγει τῆς μάχης, ὡς ἤδη τῆς ἀλογίστου ἰταμότητος ἀποσβεννυμένης κατὰ βραχὺ τοῖς Τρωσί. Συναποχωρεῖ δὲ καὶ αὐτὴ ἡ Ἀθηνᾶ, διότι οὐκέτι βουλευμάτων χρεία τοῖς ἔμφροσιν Ἕλλησιν, οὐδὲ θεωρίας βουλευτικῆς, ἀλλὰ πράξεων ῥωμαλέων, καὶ ἀνδρικῶν· συντομώτερον δὲ ἄλλως εἰπεῖν, διότι οὔτε οἱ Ἕλληνες νῦν βουλεύονται, οὔτε οἱ Τρῶες ἀλογίστως μάχονται· καὶ ὅτι οὐδὲ μέγα τι εὐθὺς γίνεται, ὡς μετὰ ταῦτα, οὐδὲ θεῶν παρουσίας δεόμενον. ἔτι δὲ καὶ ἵνα σεμνύνῃ τοὺς Ἀχαιοὺς, ὡς ἐν τῇ κατὰ μόνας, καὶ δίχα θεῶν μάχῃ, ὑπερτεροῦντας τῶν Τρώων. ἔτι ποιεῖ Ὅμηρος τοῦτο καὶ, ἵνα μὴ τὰ λεγόμενα ἐνταῦθα, μῦθοι δόξωσι. Διὸ ἐξάγει τοὺς μυθικοὺς θεοὺς, καὶ ἐκ μέσου τίθησι. Τὸ δὲ, χειρὸς ἑλοῦσα, ἢ πέπλου, καὶ τὰ τοιαῦτα, Ἀττικὰ, ἀντὶ τοῦ, ἐκ τῆς χειρὸς, ἢ τοῦ πέπλου. ἢ καὶ τὸ ἑλεῖν, ἀντὶ τοῦ ἅψασθαι καὶ νῦν εἴληπται.

XV. Minerva, per quam prudentia intelligitur, quum auxiliatorem illum Trojanorum, atrocem, ac furentem Martem, ſtultam videlicet, ſtolidamque temeritatem, manu prehendiſſet, educit eum e pugnâ, perinde quaſi jam nunc paullatim extinguatur, ac deferveſcat inconſiderata temeritas Trojanorum. Sed & ſimul recedit ipſa hæc Minerva, propterea quòd Græcis hominibus cordatis, ac prudentibus, non opus ampliùs eſt conſultatione, neque capiendi conſilii deliberatione; ſed factis planè fortibus, quæque viros deceant: ſive, ut aliter breviùs dicam, quia neque Græci nunc conſultant, neque Trojani inconſideratè, nec temere prœliantur; atque etiam quia nulla ſtatim res præclara, quemadmodum poſtea, geritur, quæque præſentes deos requirat. Præterquam quòd res poſtulat, ut ornet Poëta, atque honore augeat Græcos, quippe qui commiſsâ per ſe ipſos dumtaxat pugnâ, & procul auxilio, atque adminiculo deorum; tamen Trojanis ſuperiores evadant. Denique ſic Homerus facit, ut ne, quæ hoc quidem loci referuntur, fabulæ eſſe videantur. Quare fabuloſos illos deos inde abducit, atque e medio removet. Genera loquendi Attica illa, χειρὸς ἑλοῦσα, aut πέπλου, *manu prehendens*, *aut peplo*, aliaque hujuſcemodi, pro eo, ac ſi diceret, ἐκ τῆς χειρὸς, vel τοῦ πέπλου. *a manu*, *vel a peplo*, *ſeu per manum*, *vel peplum*. Aut τὸ ἑλεῖν, *capere*, *prehendere*, *apprehendere*, etiam nunc ſumptum eſt pro ἅψασθαι, *tangere*.

Ἆρες, Ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα, Οὐκ ἂν δὴ Τρῶας μὲν ἐάσαιμεν, καὶ Ἀχαιοὺς Μάρνασθ', ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος [2] ὀρέξῃ, Νῶϊ δὲ χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν;

Mars, Mars, pernicies hominum, cruente, murorum oppugnator, Non ne jam Trojanos ſinemus, & Achivos Dimicare, utris pater Juppiter gloriam dederit, Nos verò cedemus, Jovisque iram vitabimus?

Baſ. p. 392. ις΄. Ἀναδιπλασιάζων ἐνταῦθα Ὅμηρος τὴν τοῦ Ἄρεως κλητικὴν ἐν τῷ, [3] Ἆρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα· ὅπερ ἀπαραλλάκτως που καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς κεῖται, ἐκτείνει ἐν τῇ πρώτῃ κλήσει τὸ δίχρονον, συστέλλει δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ. Καὶ ὅρα, ὅπως ὁμοῦ Rom. p. 518. παρέθετο τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐν ἐκτάσει τε διχρόνου, καὶ ἐν συστολῇ, ὡς ἂν ἐνδείξηται σαφέστατα τὴν διφόρησιν τῶν δισήμων διχρόνων, ἥτις πολλαχοῦ φαίνεται. Καὶ μὴν ἐνταῦθα δόξοι ἂν λόγος κανονικὸς ὑπεῖναι τῇ διφορή-

XVI. Homerus quum hoc loci geminet vocativum τοῦ Ἄρεος, *Martis*, in hoc verſu: Ἆρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα. *Mars*, *Mars*, *hominum peſtes*, *cruente*, *murorum oppugnator*. qui quidem verſus alicubi etiam infra, citra ullam omnino variationem, ponitur: producit in primo vocativo litteram ancipitem, eamdemque corripit in ſecundo. Ac vide, ut idem nomen juxta ſimul collocet & productâ, & correptâ ancipiti, ut clariſſimè oſtendat id, quod multis in locis apparet, dupliciter proferri ancipites, quæ ad duplicem ſignificationem pertinent. Et quidem hoc loci videri poſſit ſubeſſe ratio, quæ ſit etiam pro regulâ, cur duplici eadem littera modo

1. τὸ ἀλεείνω) Hom. Ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων. quod Cicero, verbum de verbo exprimens, vertit: *Ipſe ſuum cor edens, hominum veſtigia vitans*. Salvinus.
2. ὀρέξῃ) Euſtathius, & Florentina Homeri Editio, ὀρέξῃ. Pol.
3. Ἆρες, Ἄρες) Martialis noto epigrammate in Earinum puerum Domitiani:

Dicunt Earinon tamen Poëtæ.
Sed Græci, quibus eſt nihil negatum.
Et quois Ἆρες Ἄρες *licet ſonare:*
Nobis non licet eſſe tam diſertis.
Εἰαρινὸν Græci, cum opus habent primam ſyllabam producere, dicunt εἰαρινόν. Salvinus.

modo efferatur: ut ſcilicet ſecundum Ἄρες, *Mars*, ancipitem corripiat, eo quia τὸ Ἄρης, *Mars*, ut quibusdam placet, nomen ſit compoſitum ex ἀ brevi, quæ nota eſt privationis, & ex ῥῶ, quod ſignificat *dico*; primum verò Ἄρες, *Mars*, primam producat, tamquam ex ἀρὰ, *precatio*, *ſeu noxa*, & ἀρᾶσθαι, *precari*, *ſeu preces, ac vota facere*. Sicuti enim τὸ ἴσχω, *habeo*, *ſeu teneo*, primam longam habet poſitione ob ſequentes duas conſonantes; & tamen quæ inde vox oritur, ὁ ἰχώρ, *humor ſanguineus*, *ſeu aquoſus humor ſanguinis*, poſt rejectam litteram σ, primam longam habet non poſitione, ſed naturâ; ita τὸ ἀρᾶσθαι, *precari*, & ἡ ἀρὰ, *precatio*, quum deriventur ἐκ τοῦ ἀρνὸς, *ab agno*, cujus vocis prima, longa eſt poſitione; ſinunt quidem τὸν ἄρνα, *agnum*, habere in penultimâ τὸ ἀ longum poſitione; ſed tamen illa naturâ producunt τὸ ἀ, quam litteram habent initialem, ut palam facit illud: Ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος. *Sed gratiâ ſacerdotis*. & illud: θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαράς. *deique diras, atque exſecrationes ratas fecerunt, ſeu compleverunt*. Ergo & Ἄρης, *Mars*, quæ vox oritur ex ἀρᾶσθαι, *precari*, aut ex ἀρὰ, *precatio*, longam habet naturâ ancipitem initialem. Atque hæc quidem poteſt eſſe horum ratio. Verùm alii factum id eſſe ajunt, non tantùm ob mediam, atque ancipitem litteræ ancipitis naturam; ſed etiam quia propiùs hic Poëta, magiſque, quàm fieri poſſet, accommodatè ad rei naturam, Martis, ſeu belli, naturalem varietatem, atque inconſtantiam imitatur. Qui ſane Mars ex multâ intentione, maximâque contentione remiſſionem poſtea, & quamdam veluti contractionem accipit, quippe pugnatoribus defatigatis, ac labore fatiſcentibus. contraquam ſeſe alibi habet, ſecundùm Homerum, diſcordia. Illa enim, quum initium det bello, ex parvâ in magnam evadit.

XVII. Sciendum autem eſt, ut in Apionis, & Herodori Commentariis legitur, figuram eſſe Palillogiam, ſeu ejusdem verbi iterationem, illam: Ἄρες, Ἄρες, *Mars*, *Mars*. Ixion item Grammaticus acuit ſecundum Ἄρες, *Mars*: quippe quum ſcribat ἀρές. hoc eſt perniciosè, atque exitialis. Neque enim, inquit, duo vocativi nominis proprii pariter umquam per parallelíſmum ponuntur apud Poëtam. Immo verò, inquit, ex his aliis epithetis, βροτολοιγὲ, *hominibus pernicioſe*, & μιαιφόνε, *cæde inquinate*, *ſeu cruente*, perſpicuè apparet, adjectivum quoque eſſe τὸ ἀρές, *exitioſe*. Ptolemæus tamen, & tradita huc uſque doctorum virorum ſententia, tamquam nomen proprium, accipit etiam ſecundum τὸ Ἄρες, *Mars*, ad majorem vim ſignificationis. Ceterùm obſervandum, tametſi communis declinatio τοῦ Ἄρεος, *Martis*, quæ in conſuetudinem quidem abierit, ſit ad exemplum τοῦ Δημοσθένεος, *Demoſthenis*, aliorumque nominum illi ſimilium; tamen aliter etiam hoc ipſum nomen, ſecundùm veteres, declinari. Itaque, Herodiano auctore, pluribus declinationibus uſus eſt ὁ Ἄρης, *Mars*. Etenim, ut nomen Jambicum, quum in recto minimè omni-

φορήσῃ, ἵνα τὸ μὲν δεύτερον Ἄρες, συςέλλῃ τὸ δίχρονον, ὡς τοῦ, Ἄρης, [1] ἐκ βραχυνομένου τοῦ ςερητικοῦ ἀ, καὶ ἐκ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω συγκειμένου, κατά τινας· τὸ δὲ πρῶτον Ἄρες, [2] ἐκτείνῃ τὴν ἄρχουσαν, [3] ὡς ἐκ τῆς ἀρᾶς, καὶ τοῦ ἀρᾶσθαι. Ὡς γὰρ τοῦ ἴσχω θέσει μακρὰν ἔχοντος τὴν παραλήγουσαν, διὰ τὰ ἐπαγόμενα δύο σύμφωνα, ὁ ἐκεῖθεν γενόμενος ἰχὼρ, ἐν ἀπελεύσει τοῦ σ, οὐ θέσει, ἀλλὰ φύσει, μακρὰν ἔχει τὴν παραλήγουσαν· οὕτως ἐκ τοῦ ἀρνὸς, ἐν ᾧ θέσει μακρὰ ἡ ἄρχουσα, γενόμενα τὸ ἀρᾶσθαι, καὶ ἡ ἀρὰ, τὸν μὲν ἄρνα, θέσει μακρὸν ἀφιᾶσιν ἔχειν τὸ παραλῆγον ἀ· ἐκεῖνα δὲ φύσει ἐκτείνουσι τὸ ἐν αὐτοῖς ἀρκτικὸν ἀ, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ, Ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος. καὶ ἐκ τοῦ, θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαράς. Οὐκοῦν καὶ Ἄρης ὁ ἐκ τοῦ ἀρᾶσθαι, ἢ τῆς ἀρᾶς γενόμενος, φύσει μακρὸν ἔχει τὸ κατάρχον δίχρονον. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔχοιτο ἂν λόγου. [4] Τινὲς δέ φασι, γενέσθαι τοῦτο, οὐ μόνον κατὰ ἀδιαφορίαν διχρόνου, ἀλλὰ καὶ ὅτι φυσικώτερον ὁ Ποιητὴς ἐνταῦθα, ὡς οἷόν τε ἦν, φυσικὴν ἐξαλλαγὴν Ἄρεος, ἤτοι πολέμου, μιμεῖται. ὃς ἐξ ἐπιτάσεως πολλῆς, καὶ μεγίςης συντονίας, ὕςερον ἄνεσιν δέχεται, καὶ οἷόν τινα συςολὴν, ὡς κεκμηκότων τῶν μαχομένων· ἀπεναντίας [5] τῇ καθ' Ὅμηρον ἀλλαχοῦ ἔριδι. Ἐκείνη γὰρ πολέμου προάρχουσα, ἐκ μικροῦ εἰς μέγα ἄνεισιν.

ιζ'. Ἰςέον δὲ (ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος, καὶ Ἡροδώρου φέρεται) ὅτι τοῦ Ἄρες, Ἄρες, τὸ σχῆμα, παλιλλογία ἐςί. καὶ ὅτι ὁ Γραμματικὸς Ἰξίων τὸ δεύτερον ἄρες ὀξύνει, γράφων ἀρές. ὅ ἐςι, βλαπτικέ. Οὐδέ ποτε γάρ, φησι, κυρίου ὀνόματος κλητικὴ παραλλήλως κεῖται παρὰ τῷ Ποιητῇ. Πρόδηλον δέ, φησι, καὶ ἐκ τοῦ βροτολοιγὲ, καὶ τοῦ μιαιφόνε, [6] ὅτι καὶ τὸ ἄρες ἐπιθετικόν ἐςιν. Ὁ δὲ Πτολεμαῖος, καὶ ἡ παράδοσις, διὰ μείζω ἔμφασιν, κύριον καὶ τὸ δεύτερον Ἄρες παραλαμβάνει. Σημειωτέον δὲ, ὅτι κοινὴ μὲν καθωμιλημένη κλίσις τοῦ Ἄρεος, κατὰ τὸν Δημοσθένην ἐςὶ, καὶ κατὰ τὰ ὅμοια ἐκείνῳ· κλίνεται δὲ καὶ ἄλλως, κατὰ τοὺς παλαιούς. Ἡρωδιανὸς οὖν φησιν, ὅτι [7] πλείοσι κλίσεσιν ὁ Ἄρης κέχρηται. Καὶ γὰρ καὶ, ὡς Ἰαμβικὸν, μὴ ἔχον ἐπ' εὐθείας τὸ

1. ἐκ βραχυνομένου τοῦ ςερητικοῦ ἀ, καὶ ἐκ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ ῥῶ τὸ λέγω, παρ' ὃ καὶ τὸ γίνεται ῥῆς. ὅθεν καὶ ῥῆσις· καὶ μετὰ τοῦ ςερητικοῦ ἀ, ἄρης, καὶ ᾧ οὐκ ἔςι διαλέγεσθαι. Suidas: παρὰ τὸ ῥῶ τὸ λέγω. ὁ μὴ λόγου ῥέων· ῥῆς, καὶ μετὰ τοῦ ςερητικοῦ ἀ, Ἄρης. ἐν τῷ πολέμῳ γὰρ οὐ λόγων, ἀλλ' ἔργων χρεία. Politus.

2. ἐκτείνῃ) Malim, ἐκτείνῃ, ut respondeat τῷ συςέλλῃ. Polit.

3. ὡς ἐκ τῆς ἀρᾶς) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὴν ἀρὰν τὴν γενομένην βλάβην ἐν τῷ πολέμῳ. Polit.

4. Τινὲς δέ φασι) Belli homines, & urbani, qui ancipitem Martem in causâ eſſe volunt, cur Poëta ancipitem fecerit primam τοῦ Ἄρεος. Lepidum ſimiliter & illud Suidæ (ſunt enim Græci plerumque faceti) de variâ declinatione hujus nominis: Ἄρης γὰρ ἐςὶ, καὶ τυράννου τὸν κλίνειν. Politus.

Sic in *Gradivo* prima communis. *Salvinus*.

5. τῇ καθ' Ὅμηρον ἀλλαχοῦ ἔριδι) Ate, ſeu Diſcordia Homerica. *Ingrediturque ſolo, & caput inter nubila condit*. Salvinus.

6. ὅτι καὶ τὸ Ἄρες ἐπιθετικόν ἐςι) lege hic ὀξυτόνως, ἀρές. Polit.

7. πλείοσι κλίσεσιν ὁ Ἄρης κέχρηται) Suidas: κλίνεται δὲ Ἄρεος, Ἄρει, καὶ Ἄρης, Ἄρητος, καὶ Ἄρης, Ἄρεως. Polit.

Digitized by Google

τὸ τ', περιττοσύλλαβον ἔχει τὴν γενικὴν, Ἄρης Ἄρητος. ὅθεν [1] Ἀρητιάδης παρ' Ἡσιόδῳ πατρωνυμικὸν, καὶ Ἀρητίων ὑποκοριστικόν. Κλίνεται δὲ καὶ, ὡς σπονδειακὸν, Ἄρης, Ἄρου. ὅθεν, κατὰ Ἰάδα διάλεκτον, ἐπεκτείνας Ἀρχίλοχος, ἔφη ἐν τοῖς τριμέτροις, παῖδα Ἄρεω μιαιφόνου. Ἔστι, φησὶ, καὶ ἄλλη πλάγιος παρ' Ὁμήρῳ, Ἄρεος ἀνδροφόνοιο, καθ' ὁμοιότητα τῶν ὑπὲρ δύο συλλαβάς. Ὡς γοῦν Σωκράτης, Σωκράτεος, ὦ Σώκρατες, οὕτως Ἄρης, Ἄρεος, Ἄρες. Ἔστι καὶ Ἄρεως γενικὴ, ἣν οὐ χρὴ γενέσθαι ἀπὸ τοῦ Ἄρης. Ὡς γὰρ οὐκ ἂν Ἀττικοὶ ἐπεκτείναντες ἐροῦσιν ἀπὸ τοῦ Σωκράτεος, Σωκράτεως, διὰ τοῦ ω μεγάλου, ἀλλ' οὐδὲ Ἴωνες, Σωκράτηος, οὕτως οὐδὲ ἀπὸ τοῦ Ἄρης Ἄρεος, τοιοῦτόν τι γενήσεται. Ἀλλὰ μὴν εὑρίσκομεν καὶ Ἄρηος, καὶ Ἄρηϊ κρατερῷ, καὶ Ἄρηα. Λεκτέον οὖν, ὅτι Ἀττικοὶ, καὶ Ἴωνες [2] ἑτέραν κατάληξιν, φησιν, ὑποστησάμενοι, οὕτω πεποίηνται ταύτην τὴν κλίσιν. Ἔσται δὴ καὶ Ἄρευς εὐθεῖα· ἥ τις παρ' Ὁμήρῳ μὲν, οὐκ ἔστι· παρὰ δὲ Ἀλκαίῳ εὑρέθη. οὗ καὶ χρῆσιν προαγαγὼν, λέγει καὶ, ὅτι βεβαρυτόνηται [3] μόνον ἐκ πάντων τῶν εἰς ευς, ὡς Αἰολικόν. Αἰολέων γὰρ ἴδιον τὸ βαρυτονεῖν. Καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ τοῦ Ἡρωδιανοῦ.

ιη΄. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ τειχεσιπλῆτα, τινὲς διὰ τοῦ β' γράφουσιν. ἀμφοτέρων δὲ μία ἔννοια. Ἔστι γὰρ τειχεσιπλήτης μὲν, ὡς ἂν τις εἴποι, πολιορκητὴς, ὁ τοῖς τείχεσι πλησιάζων ἐπὶ πορθήσει· [4] τειχεσιβλήτης δὲ, ὁ καταβάλλων τὰ τείχη. καὶ ὅτι [5] βροτολοιγὸς κοινότερον μὲν, ὁ ἀνδροφόνος· δύναται δέ ποτε σκωφθῆναι τοιοῦτος καὶ ὁ ἄτεχνος ἰατρός. Ὁ δὲ Κωμικὸς, φασὶ, βροτολοιγὸν ἰδίως που ἔφη, τὸν καὶ αἰσχρολοιχὸν, λεγόμενον κατὰ ἀναλογίαν τοῦ ματιολοιχοῦ, διὰ τὸ τοὺς τοιούτους παραιτίους γίνεσθαι τοῦ μὴ κύειν τὰς γυναῖκας, καὶ οὕτως ἐπ' ὀλέθρῳ βροτῶν εἶναι. Ἡ δὲ τὰ τοιαῦτα μετοδεύουσα βλασφημία· ἣν, φασὶ, κατεδείξατο μὲν Ὅμηρος ἀρχῆθεν, καὶ οἱ τῷ χρόνῳ ἐγ-

omnium habeat τὸ τ', tamen habet genitivum impari numero ſyllabarum, Ἄρης, Ἄρητος, *Ares, Aretis, ſeu Mars, Martis*. Unde patronymicum Ἀρητιάδης, *Aretiades, ſeu Martis filius*, apud Heſiodum; & diminutivum Ἀρητίων, *Aretion, Mars parvus*. Rurſus, ut ſpondaicum, declinatur Ἄρης, Ἄρου, *Mars, Martis*. Unde Archilochus, productâ primâ, dixit in Trimetris, Jonicâ dialecto, παῖδα Ἄρεω μιαιφόνου, *filium Martis ſanguinolenti*. Eſt etiam, inquit, alius obliquus apud Homerum, Ἄρεος ἀνδροφόνοιο, *Martis homicidæ*, ad exemplum eorum nominum, quæ ſyllabas duas excedunt. Sicuti igitur Σωκράτης, Σωκράτεος, ὦ Σώκρατες, *Socrates, Socratis, o Socrates*; ita Ἄρης, Ἄρεος, Ἄρες, *Mars, Martis, o Mars*. Eſt & genitivus Ἄρεως, *Martis*: quem minimè oportet deductum eſſe ab Ἄρης, *Mars*. Sicuti enim Attici ex Σωκράτεος, *Socratis*, non certè dicerent, productâ ſyllabâ per ω magnum, Σωκράτεως, *Socratis*, neque verò Jones, Σωκράτηος· ita neque ex Ἄρης, Ἄρεος, *Mars, Martis*, fiet ſimili modo genitivus. At enim invenimus etiam Ἄρηος, *Martis*, & Ἄρηϊ κρατερῷ, *Marti robuſto, ſeu viribus valenti*. & Ἄρηα, *Martem*. Dicendum eſt igitur, Atticos, atque Jonas, ut idem Herodianus ait, alteram nominis hujus terminationem ſubſtituiſſe, itaque hanc declinationem formaſſe. Erit igitur nominativus etiam Ἄρευς, *Mars*. Qui nominativus ut minimè omnium extet apud Homerum; tamen reperitur apud Alcæum: cujus poſteaquam exemplum protulit, dicit, de omnibus nominibus deſinentibus in ευς, id unum, ac ſolum nomen accentu gravi pronuntiatum fuiſſe, tamquam Æolicum. Æolenſium namque proprium, ac peculiare eſt, accentu voces gravi proferre. Atque ita quidem Herodianus.

XVIII. Ceterùm ſciendum, τὸ τειχεσιπλῆτα, *murorum appugnator*, ſcribi a nonnullis cum β'. Utriuſque autem vocis una eſt ſententia. Eſt enim τειχεσιπλήτης, *murorum oppugnator*, ut quis dixerit, *urbium obſeſſor*, ὁ τοῖς τείχεσι πλησιάζων ἐπὶ πορθήσει, *is, qui muris appropinquat, ſeu ad muros prope accedit, ad eos diruendos*. At verò τειχεσιβλήτης, *murorum everſor*, is eſt, qui καταβάλλει τὰ τείχη, *muros deiicit, atque evertit*. Item βροτολοιγὸς, *exitium mortalibus afferens, peſtis, ac pernicies generis humani*, communiùs quidem dicitur homicida, ſeu hominum interſector. Sed & poteſt interdum ſalsè ſic notari medicus imperitus. Comicus verò, ut ajunt, βροτολοιγὸν, *homicidam*, propriè alicubi vocat τὸν αἰσχρολοιχὸν, *fellatorem, eum, qui turpiter lambit, ſeu ore morigeratur*, qui ſic dicitur per analogiam, atque ad exemplum τοῦ ματιολοιχοῦ, *eius, qui ex minutis, ac frivolis rebus, veluti lambendo, lucrum captat*: eo quòd ii, qui ſic ore morigerantur, ſunt in cauſsâ, ne mulieres fœtum concipiant; itaque ad perniciem ſunt, & exitium generis humani. Maledica porrò, & contumelioſa oratio eſt, quæ id probrorum genus proſequitur: cujus maledicentiæ quum jam inde a principio, ut perhibent, ſpecimen præbuerit Homerus, eique ætate ſup-

1. Ἀρητιάδης παρ' Ἡσιόδῳ πατρωνυμικὸν) Heſiodus in Scuto Herculis:

Ὃς καὶ Κύκνον ἔπεφνεν Ἀρητιάδην μεγάθυμον.
Εὗρε γὰρ ἐν τεμένει ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος
Αὐτὸν, καὶ πατέρ' ὃν, Ἄρην, ἄατον πολέμοιο.

Ubi Johannes Diaconus: Ἀρητιάδην. ἐντεῦθεν δῆλον, ὡς εὕρηται καὶ Ἄρητος. ὃ καὶ πατρωνυμικὸν ὁ Ἀρητιάδης. Politian.

2. ἑτέραν κατάληψιν) l. ἑτέραν κατάληξιν. Etymologici Magni Auctor: ὁ Ἄρεος δὲ γενικὴ ἀπὸ τῆς Ἄρευς ὑπάρχει εὐθείας. ἡ γὰρ τοῦ Ἄρευς εὐθεῖας πτῶσις οὐχ εὕρηται, πλὴν ἡ Ἄρης [illegible], ὡς Δημοσθένης. καὶ τοῦτο δῆλον, ὅτι τῶν ἐγένετο ἐκ τοῦ Ἄρης Ἄρες, καὶ Ἄρεος, ὡς Δημοσθένους Δημοσθένεος; ὁμοίως καὶ Ἰωνικῶς γέγονε διὰ τοῦ η Ἄρηος, καὶ Ἀττικῶς Ἄρεως. τὰ δὲ τοιαῦτα χρῶνται ἀπὸ τῆς εἰς ευς εὐθείας κλίνεσθαι, οὐ μέντοι ἀπὸ τῆς εἰς ης κατάληξεως. οὐ γὰρ ὁ Δημοσθένης, ὁ Δημοσθένευς λέγεται. Politus.

3. μόνα) μόνον. Polit.

4. τειχεσιβλήτης δὲ, ὁ καταβάλλων τὰ τείχη) Heſychius: τειχεσιβλῆτα, τείχη καταβαλεῖν. Τειχεσιπλῆτα, προσπελάζων τοῖς τείχεσιν. Etymologici Magni Auctor: τειχεσιπλήτης, τοῖς τείχεσι προσπελάζων, πορθητά. οἱ δὲ διὰ τοῦ β' γράφουσι, ὁ τὰ τείχη καταβάλλων. Polit.

5. βροτολοιγὸς κοινότερον μὲν, ὁ ἀνδροφόνος) Heſychius: βροτολοιγὸς, ἀνθρωποκτόνος, μιαιφόνος. Etymologici Magni Auctor: βροτολοιγὸς, ἀνθρωποφθόρος· παρὰ τὸ βροτὸς, καὶ τὸ λοιγός. Suidas: βροτολοιγὸς, ὁ ὀλέθριος, ὁ τοὺς βροτοὺς ὀλοθρεύων, ὁ τοὺς βροτοὺς διαφθείρων. Polit.

ſuppares Poëtæ; eam poſtea tum Poëtæ Comici, tum Oratores non mediocriter auxerunt. Quin & de Hiſtoricis quidam alias ſimiliter voces alicubi innovarunt, ut inferiùs videbitur. Præterea verò obſerva, ut ne hoc quidem loci ad contumeliam, ſive ad injuriam poſitum eſt τὸ μιαιφόνος, *cæde inquinatus, ſeu cruentatus*. Quid enim opus erat, ſic fruſtra, neque in tempore, maledicam eſſe, ac contumelioſam Minervam? Sed ſic generatim, veluti per irriſionem ſatis modeſtam, atque urbanam, eum ſignificat, qui tinctus eſt, atque immerſus ſanguine. Eſt enim μιαίνεσθαι, *maculari, inquinari, fœdari*, idem, atque τὸ βάπτεσθαι, *tingi, atque infici*, ut ſupra etiam ſcriptum eſt. Unde alicubi poſtea μιαρὸς νεκρός, *fœdatum, inquinatumque cadaver*, ideſt, tinctum ſanguine, ſeu ſanguinolentum. Φόνος autem ſanguinem ſignificat. Ceterùm in exemplo illo Archilochi, quod proximè ante expoſitum eſt, conſiderandum, dictum eſſe ab illo μιηφόνον, *tinctum ſanguine*, quem Homerus μιαιφόνον. Ὀρέξαι, *porrigere*, hoc loci idem eſt, atque præbere, ſeu dare. Sic enim loquitur: ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀρέξῃ. *utris pater Juppiter gloriam porrigat*. videlicet porrectâ, ſeu protentâ det manu. Propriè enim ὀρέγειν, *porrigere*, idem eſt, ac tendere, ſeu extendere. Unde, ut antea declaratum eſt, ὀρεκτὸν δόρυ, *porrectum in longum, ſeu protenta haſta*. & ὀργυιά, *ulna*, ideſt, ſpatium ambabus manibus comprehenſum, cum eæ in latum protenduntur. Attamen τὸ ὀρέξασθαι, *porrigere*, terminatione paſſivâ, non dandi ſignificationem habet, ſed dumtaxat extendendi. Sciendum porrò eſt, locum hunc Homericum per parœdiam atque imitationem quadrare in perſonas, quæ paci, & concordiæ ſtudeant, ſiquis ita dixerit: Οὐκ ἂν δὴ τούσδε μὲν ἐάσαιμεν, καὶ τούσδε μάρνασθ', ὁπποτέροισι θεὸς κῦδος ὀρέξοι, νῶϊ δέ, hoc eſt, ἡμεῖς, χαζώμεσθα, θεοῦ δ' ἀλεώμεθα μῆνιν, hoc eſt, ἐκκλίνωμεν; *Nonne jam ſinemus, hos, & illos pugnare, utris deus gloriam dederit; nos verò cedemus, deique iram vitabimus, hoc eſt, declinabimus?* ut paullò ante dictum eſt.

ἐγγὺς αὐτοῦ Παλαιοί· ἐπηύξησαν δὲ ὕστερον Κωμικοί τε, καὶ ῥήτορες. Ἔστι δ' ὅπου καὶ τῶν συγγραφέων τινὲς καὶ ἄλλας λέξεις ὁμοίως ἐκαινοτόμησαν, ὡς ἑξῆς που φανεῖται. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι τὸ μιαιφόνος, οὐδ' ἐνταῦθα ἐπὶ ὕβρει κεῖται. τί γὰρ ἔδει μάτην οὕτω, καὶ οὐκ ἐν καιρῷ, λοίδορον εἶναι τὴν Ἀθηνᾶν; Δηλοῖ δὲ ἁπλῶς οὕτως, ὡς ἐν μετρίῳ σκώμματι, τὸν αἱμοβαφῆ. Ἔστι γὰρ μιαίνεσθαι μέν, τὸ βάπτεσθαι, ὡς καὶ προγέγραπται. ἀφ' οὗ καὶ μιαρός που νεκρὸς ἐν τοῖς ἑξῆς, ὁ αἱμοβαφής. Φόνος δὲ τὸ αἷμα. Ἐνθυμητέον δὲ καὶ, ὡς ἐν τῇ προσεχῶς ἐκτεθείσῃ χρήσει τοῦ Ἀρχιλόχου τὸν παρ' Ὁμήρῳ μιαιφόνον, μιηφόνον ἐκεῖνος ἔφη. Ὀρέξαι καὶ ἐνταῦθα, τὸ δοῦναι. Φησὶ γάρ· ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος [1] ὀρέξῃ. ἤγουν ἐκτείνας τὴν χεῖρα, δώσῃ. Κυρίως γὰρ ὀρέγειν, τὸ ἐκτείνειν. ὅθεν καὶ ὀρεκτόν, ὡς προεδηλώθη, δόρυ. καὶ [2] ὀργυιὸς ἡ εἰς πλάτος ἔκτασις ἀμφοῖν ταῖν χεροῖν. [3] Τὸ μέντοι ὀρέξασθαι παθητικῶς, οὐ δόσιν, ἀλλὰ μόνην ἔκτασιν δηλοῖ. Ἰστέον δέ, ὅτι τὸν ἐνταῦθα Ὁμηρικὸν τόπον ἐπὶ προσώποις εἰρηνικοῖς παρῳδήσας, ἐρεῖ τις οὕτω· Οὐκ ἂν δὴ τούσδε μὲν ἐάσαιμεν, καὶ τούσδε μάρνασθ', ὁπποτέροισι θεὸς κῦδος ὀρέξοι, νῶϊ δέ, τουτέστιν, ἡμεῖς, χαζώμεσθα, θεοῦ δ' ἀλεώμεθα μῆνιν, ὅ ἐστιν, [4] ἐκκλίνωμεν; ὡς πρὸ βραχέων εἴρηται.

Rom. p. 519.

Sic fata, e prælio atrocem Martem eduxit,
Eumque poſtea ſedere fecit in ripis Scamandri.
Trojanos in fugam verterunt Danai; virumque occidit quiſque
Ductorum. Primus rex virorum Agamemnon
Ducem Halizonorum Odium magnum e curru dejecit.
Primo enim in fugam verſo haſtam in tergum infixit
Humerorum in medio, & per pectora trajecit.
Sonuit ille cadens, armaque ſuper ipſo ſtrepuerunt.

Ὣς εἰποῦσα, μάχης ἐξήγαγε θοῦρον Ἄρηα·
Τὸν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπ' ἠϊόεντι Σκαμάνδρῳ.
Τρῶας δ' ἔκλιναν Δαναοί· ἕλε δ' ἄνδρα ἕκαστος
Ἡγεμόνων. πρῶτος δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἀρχὸν Ἁλιζώνων Ὀδίον μέγαν ἔκβαλε δίφρου.
Πρώτῳ γὰρ στρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν
Ὤμων μεσσηγύς· διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε.
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.

Baſ. p. 393.

XIX. Pugnam, quæ ratione, ac conſilio conſtet, ut & ſupra expoſitum eſt, illud declarat, quòd Minerva fureotem Martem e pugnâ eduxit. Ubi liquidò apparet, diverſum eſſe Martem a pugnâ. Atque hîc Scamandrum vocat ἠϊόεντα, *littoroſum*, propter ripas circa eum, ut ſolet, poſitas in modum littoris. adeo ut facta ſit ea vox per ſyncopen ex ἠϊονόεις, *littoroſus*. ἠϊόνες enim, littora. Quamquam etiam ἀπὸ τοῦ ἴον, *a violâ*, flore,

ιθ'. Μάχην ἔλλογον δηλοῖ, ὡς καὶ προεδηλώθη, τὸ ἡ Ἀθηνᾶ μάχης ἐξήγαγε θοῦρον Ἄρηα. Ἔνθα φανερῶς ἑτεροῖον [5] παρὰ τὴν μάχην ὁ Ἄρης ἐστίν. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸν Σκάμανδρον [6] ἠϊόεντα λέγει διὰ τὰ περὶ αὐτόν, ὡς εἰκός, ὀχθώδη, αἰγιαλοῦ δίκην. [7] ἵνα ᾖ συγκοπεὶς ἐκ τοῦ ἠϊονόεις. ἠϊόνες γὰρ αἱ αἰγιαλοί. [8] Δύναται δὲ καὶ ἀπὸ ἄνθους τοῦ ἴου εἶναι, πλεο-

1. ὀρέξῃ. ἤγουν ἐκτείνας τὴν χεῖρα, δώσῃ) Suidas: ὀρέξαι, ἐκτεῖναι. δοῦναι, ἐκτεῖναι. Heſychius: ὀρέξαι. δοῦναι, ἐκτεῖναι. Ὀρέξαι, παρασχεῖν, δοῦναι. Ὀρέξαι, ὁρμήσας. Polit.
2. ὀργυιὸς) Alii ὀργυιά. Heſychius: ὀργυιά, ἡ τῶν ἀμφοτέρων χειρῶν ἔκτασις. Etymologici Magni Auctor: ὀργυιὰ σημαίνει τὴν ἔκτασιν τῶν χειρῶν, σὺν τῷ πλάτει τοῦ στήθους· παρὰ τὸ ὀρέγω, τὸ ἐκτείνω τὰ γυῖα, ὅ ἐστι, τὰς χεῖρας. Polit.
3. Τὸ μέντοι ὀρέξασθαι παθητικῶς, οὐ δόσιν, ἀλλὰ μόνην ἔκτασιν δηλοῖ) Heſychius: ὀρεξάμενος, ἐκτείνας. ὀρέξας, δούς, ἐκτείνας. Polit.
4. ἐκκλίνωμεν) Malim, ἐκκλίνομεν. Polit.
5. περὶ τὴν μάχην) l. παρὰ τὴν μάχην. Polit.
6. ἠϊόεντα λέγει διὰ τὰ περὶ αὐτόν, ὡς εἰκός, ὀχθώδη, αἰγιαλοῦ δίκην) Heſychius: ἠϊόεντι, ἠϊόνας ἔχοντι. Suidas: ἠϊόεντι, καλὸν αἰγιαλὸν ἔχοντι. ἠϊών, ὁ αἰγιαλώδης. Etymologici Magni Auctor: ἠϊόεις, ὁ καλὰς ἠϊόνας ἔχων. εἶτα, ἐπὶ ἠϊόεντι Σκαμάνδρῳ. τουτέστιν, ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ, καὶ ὄχθας ἔχοντι ποταμῷ. Politus.
7. ἵνα ᾖ συγκοπεὶς ἐκ τοῦ ἠϊονόεις) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὴν ἠϊόνα γενικὸς γίνεται ἠϊονόεις· καὶ κατὰ συγκοπήν, ἠϊόεις. Politus.
8. Δύναται δὲ καὶ ἀπὸ ἄνθους τοῦ ἴου εἶναι, πλεονασμῷ τοῦ ἠ) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ ἴον γίνεται ἰόεις· καὶ πλεονασμῷ τοῦ ἠ, ὡς ἔδνα ἔεδνα, γίνεται ἠϊόεις, ὁ ἴα ἔχων Σκάμανδρος. ἀρμόζει γὰρ ἐπὶ ποταμοῦ. Pro diverſitate igitur ſignificationis concludit Etymologus, aut ſyncopen hic eſſe, aut pleonaſmum. Politus.

πλεονασμῷ τοῦ ἠ, ἠΐόνες, οἱονεὶ ὁ ἀνθηρὸς, διὰ τὸν προῤῥηθέντα ἐκεῖσε ἀνθεμόεντα λειμῶνα. Ὅτε Τρῶας ἔκλιναν Δαναοὶ, ἕλε δ' ἄνδρα ἕκαστος ἡγεμόνων, πρῶτος ὁ Ἀγαμέμνων ἔξ-έβαλε, τουτέστιν, ἐξέῤῥιψέ τινα τοῦ δίφρου Ὀδίον, ἀρχὸν Ἀλιζώνων. Πρώτῳ γὰρ στραφθέντι [1] μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξε. Καὶ σημείωσαι, ὅτι πρῶτος ὁ βασιλεὺς ἀνδραγαθεῖ ἐνταῦθα, καὶ ὅτι τὸν πρῶτον στρεφθέντα εἰς φυγὴν, ὡς λιποτάκτην, μισῶν Ὅμηρος, οὐκ ἐᾷ διεκσωθῆναι. Ὅρα δὲ καὶ, ὅπως ὁ τὰ νῶτα δείξας, ἀβοήθητός ἐστιν, ὡς ἤδη κείμενος. Διὸ καὶ ὁ Νέστωρ τῷ Διομήδῃ κειμένῳ που φησίν· [2] Ἔγρεο, μή τις τοι καθεύδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ μὲν ἐμπαγῆναι τὸ δόρυ τοῖς στήθει, καὶ διεκπεσεῖν εἰς ὤμους, καὶ μετάφρενα, οὐ μωμητὸν ἦν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται· τὸ δὲ ἀνάπαλιν, ἀγεννὲς ἦν. Καὶ ὅτι [3] τὸ Ὀδίος παροξύνεται, ὡς τρίβραχυ κύριον, [4] κατὰ κανόνα, ὃς ἤδη γνωσθεὶς, ὅμως που καὶ μετὰ τοῦτο γραφήσεται. [5] Ἀλιζῶνας δὲ, [6] οἱ μὲν τοὺς Παφλαγόνας φασί· [7] οἱ δὲ τοὺς περὶ τὴν ἀγκάλην τοῦ Πόντου τὴν μεταξὺ Τραπεζοῦντος, καὶ Παφλαγονίας, παρὰ τὸ τῇ ἁλὶ ζώννυσθαι, ἤγουν περιέχεσθαι. [8] Ἄλλοι δὲ θέλουσι, περὶ τὴν Καρικὴν αὐτοὺς κεῖσθαι θάλασσαν. [9] Τολμῶσι δέ τινες καὶ ἔθνος αὐτοὺς καλεῖν Θρακικόν. Εἴρηται δὲ περὶ αὐτῶν πλατύτερον ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι φιλεῖ Ὅμηρος στρεφθέντα λέγειν, οὐ

flore, per pleonaſmum τοῦ ἠ, poſſit eſſe ἠΐόνες, *vinlaceus*, tamquam floridus, ob floridum illic pratum, quod dictum eſt ſupra. Cum Trojanos Danai in fugam verterunt, & ducum quiſque hominem interfecit, primus Agamemnon Odium quemdam, Halizonorum ducem, e curru ἐξέβαλεν, hoc eſt, ἐξέῤῥιψε, *dejecit, ac deturbavit*. Primo enim in fugam verſo haſtam in tergum infixit. Et obſerva, ut primus rex hoc loci fortiter agit; itemque ut primum in fugam converſum, tamquam ordinis deſertorem, odio habet Homerus, neque eum ſinit ſalvum, atque incolumem evadere. Vide etiam, ut qui terga oſtendit, deploratæ eſt ſalutis, ac ſi ſtratus jam jaceret. Ideoque jacentem Diomedem Neſtor alicubi jubet e ſomno ſurgere, ut nequis ei obdormiſcenti haſtam in pectus infigat. Ad hæc ſciendum, vitio illud minimè datum fuiſſe, quòd uni alicui haſta in pectus infigeretur, eaque per humeros, & terga excideret, ut multis paſſim in locis fit manifeſtum; ſed, quòd averſo pectore vulnera acciperentur, dedecori id, & ignominiæ habitum. Deinde τὸ Ὀδίος, *Odius*, acutâ eſt penultimâ, tamquam nomen proprium trium brevium ſyllabarum, ſecundùm regulam, quæ, licet nota jam ſit, atque perſpecta; tamen alicubi etiam poſtea deſcribetur. Porrò autem Ἀλιζῶνας, *Halizonos*, alii Paphlagonas intelligunt, alii eos, qui Ponti ſinum incolunt, medium inter Trapezuntem, & Paphlagoniam, παρὰ τὸ τῇ ἁλὶ ζώννυσθαι, ſive περιέχεσθαι, *ex eo quòd mari cingantur, ſive ambiantur*. Alii volunt eos ſitos eſſe ad mare Caricum. Nonnulli etiam vocare eos audent gentem Thracicam. Sed de iis fuſiùs dictum eſt in Bœotiâ, & in commentariis ad Dionyſium Periegetam. Præterea obſerva, ut amat Homerus dicere στρεφθέντα, *verſum in*

1. μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν) hoc ad obſcenum ſenſum detorſit Diogenes Cynicus. Laertius in ejus Vitâ. *Salvinus*.

2. Ἔγρεο, μή τις τοι καθεύδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ) Neſtor ad Diomedem κείμενον, καὶ καθεύδοντα·

Ἔγρεο, Τυδέος υἱέ· τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς;

Alibi Diomedes ad Ulyſſem fugientem:

Πῇ φεύγεις, μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὣς, ἐν ὁμίλῳ;
Μή τις τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ.

Ex locorum ſimilitudine ἁμάρτημα μνημονικὸν paſſus eſt hic Euſtathius. *Politus*.

3. τὸ Ὀδίος παροξύνεται, ὡς τρίβραχυ κύριον) Etymologici Magni Auctor: Ὀδίος, ἀπὸ τέλους ἡ ὀξεῖα, ὅτι κύριόν ἐστι. τὸ δὲ προσηγορικὸν ὅδιος, ὡς σκότιος. Apparet, Etymologum legiſſe Ὅδιος cum adſpiratione. *Politus*.

4. κατὰ κανόνα) Regula apud Etymologum: τὰ εἰς ος λήγοντα τρίβραχυ, ἐπὶ κυρίου παροξύνεται· οἷον Σχέδιος, Χρόμιος, Κλύτιος, Ὀδίος, Δόλιος. *Politus*.

5. Ἀλιζῶνας) Euſtathius ad Bœotiam: Εὐθὺς δὲ αὐτῷ [illegible], ὁ Ἀλίζωνος. Idem & Ἀλιζῶνες. Euſtathius ad Periegetam: οἱ παρὰ τῷ Ποιητῇ Ἀλίζωνοι, ἢ Ἀλιζῶνες. *Politus*.

6. οἱ μὲν τοὺς Παφλαγόνας φασί) Hinc ego corrigebam illud Etymologi v. Ἀλιζῶνες. οἱ δὲ, ἔθνος Θρακικόν, ἢ τῶν πολυφάγων. Ubi pro πολυφάγων legendum ſuſpicabar, Παφλαγόνων· tametſi minimè me fugerent Polyphagi, quorum meminit Strabo. Heſychius: Ἀλιζῶνες, ἔθνος Παφλαγονίας. *Politus*.

7. οἱ δὲ τοὺς περὶ τὴν ἀγκάλην τοῦ Πόντου τὴν μεταξὺ Τραπεζοῦντος, καὶ Παφλαγονίας) Eoſdem, quos putat Geographus, Chalybas videlicet antiquitus appellatos, καθ' ὃς μάλιστα ἡ Φαρνακία ἵδρυται. Hos igitur putat Geographus λέγειν τὸν Ποιητὴν Ἀλιζῶνας ἐν τῷ μετὰ τοὺς Παφλαγόνας καταλόγῳ. Et hanc Geographi ſententiam refert Euſtathius ad Periegetam: οἱ δέ φασιν, ὅτι αὐτοί εἰσιν οἱ παρὰ τῷ Ποιητῇ Ἀλίζωνοι, ἢ Ἀλιζῶνες. ὧν ἦρχεν Ὀδίος, καὶ Ἐπίστροφος, ὧν καὶ ἡ παραλία μέταλλα ἔχει πολλά, ὡς καὶ Ὅμηρος δοκεῖ, ἔνθα ὑπεμφαίνει καὶ Ἀλύβας εἶναι αὐτούς, λέγων· Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ἢ, Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβων, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη. Apollodorum Athenienſem, qui exiſtimabat, nulla de populis extra Halyn fluvium poſitis auxilia Trojanis veniſſe, atque adeò Halizonos minimè accipiendos eſſe extra Halyn, fortiter refutat Geographus, his verbis: οὐ γὰρ εἰκὸς ἐκεῖθεν ἀφῖχθαι τοὺς Ἀλιζῶνας ἐκτὸς τοῦ Ἅλυος, [illegible] τὴν συμμαχίαν ἀφῖχθαι τοῖς Τρωσὶν [illegible] Ἅλυος. Πρῶτον τοίνυν ἀνακτήσομεν αὐτόν, τίνες εἰσὶν οἱ Ἀλιζῶνες, καὶ

Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.

Οὐ γὰρ ἔχει λέγειν. Ἔπειτα τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ὁ συγχωρεῖ τῆς περαίας ἀφῖχθαί τινα συμμαχίαν. Καὶ γὰρ εἰ τὰς [illegible] εἶναι τοῦ ποταμοῦ πάσας συμβαίνει, πλὴν [illegible] Θρᾳκῶν [illegible] ταύτην οὐδὲ ἐκείνους πέραθεν ἀφῖχθαι ἐκ τῆς ὑπεραιας [illegible] αὐτοῦ. Hos autem, qui erant ultra Halyn ad Pontum Euxinum, vocatos ajunt Halizonos, διὰ τὸ γῆν οἰκεῖν ὑπὸ θαλάσσας ἐζωσμένην. Attamen alii ab eadem etymologiâ, nimirum παρὰ τὸ τῇ ἁλὶ ζώννυσθαι, Halizonos, Bithynos intelligunt. Ariſtoteles apud Euſtathium: Οὓς Ὅμηρος ἐν τοῖς [illegible] Ἀλιζῶνας, Βιθυνοί εἰσιν, ὧν Ὀδίος, καὶ Ἐπίστροφος [illegible] ἐξ Ἀλύβης, ἐν ᾗ λέγει ἀργύρου γενέθλην εἶναι, παραδίδωσιν [illegible] ἀμυδρὰ ὑπόμνησις, ἀργυρίων ἔργα ὑπολελειμμένων [illegible] λιζῶνες δὲ οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, φησι, καλοῦνται, ὅτι [illegible] θαλάσσῃ περιέχονται· ἀπὸ μὲν ἄρκτου, καὶ ἀνατολῆς, [illegible] Πόντῳ· πρὸς μεσημβρίαν δὲ, καὶ νότον, τῷ Ἀστακηνῷ [illegible] πρὸς Νικομήδειαν· πρὸς δὲ δύσιν, καὶ ζέφυρον, τῇ Προποντίδι, καὶ τῷ Βοσπόρῳ· ὡς μὴ πόῤῥω χεῤῥόνησον εἶναι τοὺς πολλοὺς [illegible] δικαιότατα λέγεσθαι ἁλιζώννυσθαι θαλάσσῃ. Plinius de Bithynis: *Hos Homerus Halizonas dixit, quando præcingitur gens mari*. *Politus*.

8. Ἄλλοι δὲ θέλουσι, περὶ τὴν Καρικὴν αὐτοὺς κεῖσθαι θάλασσαν) Stephanus: Ἔφορος οἰκῆσαί φησι τοὺς Ἀλιζῶνας τὴν μεταξὺ Μυσίας, καὶ Καρίας, καὶ Λυδίας παραλίαν. Verùm jam antea monuimus, Ephorum non Ἀλιζῶνας in Homero legiſſe, ſed Ἀμαζόνας, earumque Amazonum ſedem inter Myſiam, Cariam, & Lydiam collocaſſe. *Politus*.

9. Τολμῶσι δέ τινες καὶ ἔθνος αὐτοὺς καλεῖν Θρακικόν) Vetus Scholiaſtes Homeri: Ἀλιζώνων, ἔθνος Θρᾳκῶν. Ἄλλοι δὲ φασιν, αὐτὸ ἐν ὅσοις [illegible] περὶ τὴν Καρικὴν θάλασσαν οἰκεῖν ἐθνῶν. *Politus*.

in fugam, & non τραπέντα. Sicuti etiam Euripides θρεφθῆναι, *nutriri, ſive educari*, dixit pro τραφῆναι. Aſperitatem enim vocis tempeſtivam docti, & litterati viri longè præferunt mollitiei vocis minùs tempeſtivæ, ut palam facit quod eſt apud Dionem, βρεχθῆναι τὴν γῆν, pro βραχῆναι, *madefieri terram, atque irrigari*, & apud Herodotum τὸ θαφθῆσι, pro ταφῆσι, *ſepultis*; & χλανιδίων ἔσω κρυφθεὶς, *intra penulas abditus*, apud Euripidem; & βλαφθεὶς, *læſus*, apud Poëtam, pro βλαβείς. Poëta ut explicet, quale ipſe dicat μετάφρενον, *interſcapilium, ſeu tergum, aut dorſum*, manifeſtam, ac perſpicuam hanc notam ſubjicit, ſcilicet medium illud eſſe inter ſcapulas, ſive humeros, atque e pectoris regione. Sic enim habet: μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν ὤμων μεσσηγύς· διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε. *Tergo haſtam infixit humerorum in media, & per pectora trajecit*. Et rurſus paullò poſt: μετάφρενον οὖτασε δουρὶ ὤμων μεσσηγύς. *Tergum haſtâ vulneravit in media humerorum*. ac deinceps ſimiliter. Non æquè aſperum ſonum habet ὁ δοῦπος, *ſonitus*, atque ὁ ἄραβος, *ſtrepitus*, ut patet ex Poëtâ, cum ait: Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχεα ἐπ᾽ αὐτῷ. *Sonuit autem cadens, armaque ſuper ipſa ſtrepuerunt*, quaſi ſcilicet corpore τὸν δοῦπον, *ſonitum*; armis τὸν ἄραβον, *ſtrepitum*, dederit.

Idomeneus porro Phæſtum interficit Mæonis filium
Bori, qui ex Tarnâ admodum glebosâ venerat.
Hunc Idomeneus bello inclytus longâ haſtâ
Confodit in currum jam conſcenſurum ad dextrum humerum,
Decidit igitur ex curru, horribileſque eum tenebræ occuparunt;
Eique famuli Idomenei ſpolia detraxerunt.

XX. Φαιστός, *Phæſtus*, voce oxytonâ, urbs Cretæ. At verò Φαῖστος, *Phæſtus*, voce barytonâ, nomen proprium viri, quem Idomeneus interficit. Ubi etiam vide, quàm lepidè Poëta ſub Cretenſi hoc rege ſtratum facit hominem, qui ex Cretâ quodammodo nomen habeat. Quippe hic Phæſtus, qui venerat ex Tarne, ut ait, admodum glebosâ, ſimiliter nominatur, atque Phæſtus, urbs Cretica. Tarne autem, urbs eſt Mæonum, ſeu Lydorum, ſocia, & auxiliaris Trojanorum. Sed & urbem Achaiæ Tarnen memorat ſcriptor Ethnicorum. Facta eſt Tarnes mentio in Bœotiâ. Νύξαι dicit pungere, ſeu vulnerare, ac confodere. Dicit enim: ἔγχει μακρῷ νύξε ἵππων ἐπιβησόμενον. *longâ haſtâ pupugit, ſeu confodit, jam in currum conſcenſurum*. Hic etiam, ut patet, virili genere uſurpatur ὁ σκότος, *tenebræ*, in his verbis: στυγερὸς δ᾽ ἄρα μιν σκότος εἷλεν. *horrendæque eum tenebræ occuparunt*. Ubi mortem ſignificat. Quocirca inferiùs ſic ait: θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψε. *Mors autem eum circumtexit*. & rurſus: τὸν δὲ κατ᾽ ὄσσε ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος. *Hujus autem oculos occupavit purpurea mors*. Verumtamen, ubi caliginem, ſeu tenebroſum aërem ſignificat, id ut plurimùm quidem veteres virili genere proferunt: tametſi etiam ali-

οὐ μὴν στραφέντα, ὡς καὶ Εὐριπίδης, [1] θρεφθῆναι εἶπεν, ἀντὶ τοῦ τραφῆναι. [2] Προτιμῶνται γὰρ οἱ σοφοὶ τὴν καίριον τραχυφωνίαν τῆς ἀκαίρου λειότητος, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ βρεχθῆναι τὴν γῆν παρὰ Δίωνι, ἀντὶ τοῦ βραχῆναι, καὶ τὸ θαφθῆσι παρ᾽ Ἡροδότῳ, ἀντὶ τοῦ ταφῆσι, καὶ χλανιδίων ἔσω κρυφθεὶς παρ᾽ Εὐριπίδῃ, καὶ βλαφθεὶς παρὰ τῷ Ποιητῇ, ἀντὶ τοῦ βλαβείς. Διασαφῶν ὁ Ποιητὴς, ποῖον λέγει μετάφρενον, ἐπάγει γνώρισμα σαφὲς, [3] ὅτι τὸ μεταξὺ μὲν τῶν ὤμων, ἀντικρὺ δὲ τοῦ στήθους. Φησὶ γάρ· μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν ὤμων μεσσηγύς· διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε. καὶ πάλιν μετ᾽ ὀλίγα· μετάφρενον οὖτασε δουρὶ ὤμων μεσσηγύς. καὶ ἑξῆς ὁμοίως. Οὐχ οὕτω τραχὺν ἦχον ὁ δοῦπος ἔχει, ὡς ὁ ἄραβος, καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ Ποιητὴς εἰπών· Δούπησε δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχεα ἐπ᾽ αὐτῷ. τῷ μὲν σώματι δοὺς τὸν δοῦπον, τοῖς ὅπλοις δὲ τὸν ἄραβον. Rom. p.520.

Ἰδομενεὺς δ᾽ ἄρα Φαῖστον ἐνήρατο [4] Μῄονος υἱὸν
Βώρου, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβώλακος εἰληλούθει.
Τὸν μὲν ἄρ᾽ Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἔγχεϊ μακρῷ
Νύξ᾽ ἵππων ἐπιβησόμενον κατὰ δεξιὸν ὦμον.
Ἤριπε δ᾽ ἐξ ὀχέων, στυγερὸς δ᾽ ἄρα μιν σκότος εἷλε·
Τὸν μὲν ἄρ᾽ Ἰδομενῆος ἐσύλευον θεράποντες.

κ΄. [5] Φαιστὸς μὲν, ὀξυτόνως, πόλις Κρήτης· Φαῖστος δὲ, βαρυτόνως, κύριον ὄνομα, ὃν Ἰδομενεὺς ἀναιρεῖ. Ἔνθα καὶ ὅρα, ὅπως ἀστείως ὁ Ποιητὴς τῷ τῆς Κρήτης βασιλεῖ ἄνδρα ὑποκλίνει, ἐκεῖθέν πως τὸ ὄνομα ἔχοντα. Ὁ γὰρ Φαῖστος οὗτος ὁ ἐκ Τάρνης, φησὶν, ἐριβώλακος, τῇ Φαιστῷ παραλαλεῖται πόλει Κρητικῇ. [6] Τάρνη δὲ Μῃόνων, ἤτοι Λυδῶν, πόλις, ἐπίκουρος Τρώων. [7] Ὁ δὲ γράφων τὰ Ἐθνικὰ, καὶ πόλιν Ἀχαΐας Τάρνην φησί. Γέγονε δέ τις μνήμη Τάρνης καὶ ἐν Βοιωτίᾳ. Τὸ κεντῆσαι, ἤτοι τρῶσαι, νύξαι λέγει. Φησὶ γάρ· ἔγχει μακρῷ ἔνυξεν ἵππων ἐπιβησόμενον. Φανερῶς καὶ ἐνταῦθα κεῖται [8] ὁ σκότος ἀρσενικῶς ἐν τῷ, [9] στυγερὸς δ᾽ ἄρα μιν σκότος εἷλε. Λέγει δὲ τὸν θάνατον. Διὸ παρακατιὼν φησί· θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψε. καὶ πάλιν· τὸν δὲ κατ᾽ ὄσσε ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος. Τὸ μὲν δὲ ἐπὶ τοῦ ἀέρος, καὶ αὐτὸ τὰ μὲν πολλὰ οἱ παλαιοὶ ἀρσενικῶς προάγουσι· ἔστι δὲ ὅτε καὶ

καὶ

1. θρεφθῆναι εἶπεν, ἀντὶ τοῦ τραφῆναι) Heſychius: θρεφθῆναι, τραφῆναι. Politus.

2. Προτιμῶνται γὰρ οἱ σοφοὶ τὴν καίριον τραχυφωνίαν τῆς ἀκαίρου λειότητος) Non dulcitudo, & ſuavitas, unicum eſt, ut aliqui non rectè putant, poetices ornamentum, ſed γοργότης, *torvitas*, nonnumquam juvat. Hic, quoniam agitur de fugâ, quæ turpis, & ignominioſa res eſt, durior & horridior forma dicendi molliori & ſuaviori præferenda eſt. Id Virgilius præcipuè obſervavit multis in locis. *Salvinus*.

3. ὅτι τὸ μεταξὺ μὲν τῶν ὤμων, ἀντικρὺ δὲ τοῦ στήθους) Etymologici Magni Auctor: μετάφρενον, τὰ νῶτα, ὅτι ἐξόπισθεν τῶν φρενῶν κεῖται. φρένες δὲ, ὁ μῦς ὁ μεταξὺ τῆς καρδίας, καὶ τοῦ ἥπατος. Rufus Epheſius De Partib. Hom. μετάφρενον δὲ τὸ μεταξὺ τοῦ νώτου, καὶ ὀσφύος κατὰ τὴν τῶν φρενῶν κείμενον. Polit.

4. Μῄονος υἱὸν) Strabo pro Μῄονος legebat τέκτονος. Polit.

5. Φαιστὸς μὲν, ὀξυτόνως, πόλις Κρήτης) Stephanus: Φαιστός, πόλις Κρήτης, ὀξυτόνως. Τὸ γὰρ βαρύτονον, κύριον. Politus.

6. Τάρνη δὲ Μῃόνων, ἤτοι Λυδῶν, πόλις) Euſtathius ad Bœotiam ex Strabone: Λυδῶν γὰρ, φασιν, ἡ Τάρνη. ὅθεν οἱ Φαῖστος υἱὸς Βώρου, ὃν ἐν Ἰλιάδι ἀναιρεῖ Ἰδομενεύς. Strabo: οὐδὲ γὰρ μὴν δείκνυται Τάρνη παρὰ Βοιωτοῖς. ἐν δὲ Λυδοῖς ἐστιν. Urbs Lydiæ Τάρνη, eadem, quæ Ἀτάρνα, & Ἀταρνεύς, ut oſtendimus ad Bœotiam p. 759. *Politus*.

7. Ὁ δὲ γράφων τὰ Ἐθνικὰ, καὶ πόλιν Ἀχαΐας Τάρνην φησί) Stephanus: Τάρνη, πόλις Ἀχαΐας. Politus.

8. ὁ σκότος ἀρσενικῶς) Suidas: σκότος ἀρσενικῶς. Ἀλκαῖος· Καὶ διὰ πάσας ἡμέρας σκότος ἦν βαθύτατος. Politus.

9. στυγερὸς δ᾽ ἄρα μιν σκότος εἷλε) Virg.
in æternam clauduntur lumina noctem.
V. Theocritum in fine Herculis Leonicidæ. *Salvinus*.

Digitized by Google

κατὰ γένος οὐδέτερον. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ σκυλεύειν, συλεύειν φησὶ, [1] διότι καὶ τὰ σκῦλα, σῦλα λέγεται. ὅθεν καὶ τὸ συλαγωγεῖν. Προσφυῶς δὲ τὸ ἐν ἅδῃ σκότον στυγερὸν ἔφη, [2] παρὰ τὴν ἐκεῖσε Στύγα.

Bas. p. 394. Υἱὸν δὲ Στροφίοιο Σκαμάνδριον, αἵμονα θήρης,
Ἀτρείδης Μενέλαος ἕλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
Ἐσθλὸν θηρητῆρα. δίδαξε γὰρ Ἄρτεμις αὐτὴ
Βάλλειν ἄγρια πάντα, τά τε τρέφει οὔρεσιν ὕλη.

κα΄. Σκαμάνδριόν τινα λέγει ὑπὸ Μενελάου πεσεῖν, [3] θήρης αἵμονα, ἤγουν ἐπιστήμονα, ἐσθλὸν θηρητῆρα, ἐκηβολίαις κεκασμένον, ὃν ἐδίδαξεν Ἄρτεμις αὐτὴ βάλλειν ἄγρια πάντα, τά τε τρέφει οὔρεσιν ὕλη. Ἔπαινοι δὲ ταῦτα κυνηγοῦ. Ὅτι δὲ κυνηγετικὴ ἡ Ἄρτεμις, πολλαχοῦ ὁ μῦθός φησιν. Ὥσπερ δὲ τὸν ἄριστον χαλκεύειν ὁ Ἥφαιστος λέγεται διδάξαι, καὶ τοῦ τοξότη διδάσκαλος ὁ Ἀπόλλων, καὶ ὁ δεξιὸς δὲ κλέπτειν Ἑρμοῦ πλάττεται μαθητὴς, [4] Ἀθηνᾶς δὲ ὁ τέκτων, ὡς μετ' ὀλίγα ὁ Φέρεκλος, οὕτω καὶ τὸν κυνηγετικὸν Σκαμάνδριον ἡ Ἄρτεμις, ὡς θηρατικὴ, διδάξαι τὴν θήραν λέγεται, οὐ διά τινος μεθοδεύοντος, ἢ ἐνεργοῦντος τὰ ἐκείνης, ἀλλ' αὐτὴ ἐκείνη ὃ δὴ κατ' ἐξοχὴν ῥηθὲν, τεχνικώτατον, ὡς θυμόσοφον, ἢ θεόσοφον εἶναι τὸν Σκαμάνδριον ὑποδηλοῖ. Οὕτω καὶ Φέρεκλος μετ' ὀλίγιστα, φιλητὸς φανεῖται τῇ Ἀθηνᾷ, ὡς ἀγαθὸς ναυπηγός. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ ἐσθλὸν θηρητῆρα, ἐξερμηνευτικόν ἐστι τοῦ αἵμονα θήρης. ὥσπερ καὶ τὸ, Ἄρτεμις αὐτὸν ἐδίδαξεν. Ἔστι δὲ αἵμων, [5] οἱονεὶ δαίμων, ἤτοι δαήμων, τουτέστι, μεμαθηκώς. οὗ τὸ ἐναντίον, ἀδαήμων. οἷον· μάχης ἀδαήμονι φωτί. [6] Ἡ δὲ Τραγῳδία ἔχει καὶ κύριον ὄνομα, Αἵμονα. Τὸ δὲ, ἃ τρέφει οὔρεσιν ὕλη, φιλοσόφως πρόσκειται. Ἄγρια μὲν γὰρ φύσει πάντα τὰ ἄλογα· ὧν διαστέλλεται τῷ ἡμέρῳ ὁ ἄνθρωπος. κυνηγὸς δὲ, οὐχ ὁ πᾶν ἁπλῶς ἄγριον βάλλων, ἀλλ' ὁ τὰ ἐν ὄρεσι. Τὰ κατοικίδια γὰρ ἄγρια, ἢ τὰ περιειργμένα, καὶ ὁ τυχὼν ἂν βάλλοι. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὡς [7] τὸ μὲν ἑκηβόλος, Ἀπόλλωνος ἐπίθετον εἶναι θέλει ὁ Ποιητής· τὸ δὲ θηλυκὸν παράγωγον τὴν ἐκηβολίαν,

εἰκ

aliquando genere neutro. Præterea hoc loci συλεύειν dicit, quod eſt σκυλεύειν, ſpoliare, ſeu ſpolia alicui detrahere, eo quia τὰ σκῦλα, ſpolia, dicta etiam σῦλα. unde τὸ συλαγωγεῖν, ſpolia abducere, prædas agere, deprædari. Congruenter autem atque appoſitè inferorum tenebras vocat στυγερὸν, horribiles, a Stygiâ illic palude.

Filium porrò Strophii Scamandrium, peritum venationis,
Atrides Menelaus interfecit haſtâ acutâ,
Bonum venatorem. Docuerat enim Diana ipſa
Jaculis petere genus omne ferarum, quas nutrit in montibus ſylva.

XXI. Scamandrium quemdam occiſum narrat a Menelao, venationis αἵμονα, videlicet ἐπιστήμονα, *peritum, atque intelligentem*, bonum venatorem, ſcientiâ eminens jaculandi ornatum, quem Diana ipſa jaculis ferire docuerat omne genus ferarum, quas nutrit in montibus ſylva. Laudes hæ venatoris. Studioſam porrò venationis Dianam fabulæ paſſim memorant. Quemadmodum verò artificem, qui tractandi æris, ſive etiam ferri, ſummâ virtute excellat, docuiſſe fertur Vulcanus, itemque jaculatoris, & ſagittarii magiſter fuiſſe dicitur Apollo; nec non qui magnâ eſt in furando dexteritate, Mercurii diſcipulus fingitur, faber autem lignarius Minervæ, ut paullò poſt Phereclus; ſic etiam ſtudioſum hunc venationis Scamandrium Dianæ, quippe venationis præſes, venandi artem docuiſſe dicitur, non per unum aliquem, qui venandi præcepta traderet, aut ea præcepta exſequeretur, atque exerceret; ſed ipſa illa Diana. quod utique, quum pro eximiâ quadam, ac præcipuâ excellentiæ notâ dictum ſit, tacitè ſignificat, Scamandrium ab arte illâ eſſe maximè inſtructum, tamquam hominem ingenioſum, aut divinâ ſapientiâ præditum. Sic & ſtatim Phereclus in amore, ac deliciis Minervæ eſſe comperietur, tamquam bonus, ac peritus navium ædificator. Sciendum autem eſt, τὸ ἐσθλὸν θηρητῆρα, *bonum venatorem*, explicationem quamdam eſſe τοῦ αἵμονα θήρης, *gnarum, ſeu peritum venationis*. ſicuti etiam quod dicit: Ἄρτεμις αὐτὸν ἐδίδαξε. *Diana eum docuerat*. Eſt autem αἵμων, *gnarus, ſeu peritus*, quaſi δαίμων, ſive δαήμων, ideſt, ſciens, ſeu intelligens, is, qui aliquid didicerit. cui oppoſitum, ἀδαήμων, *ignarus, inſciens, imperitus*. ut: μάχης ἀδαήμονι φωτί. *pugnæ homini imperito*. Quin & Poëta Tragicus nomen habet proprium, Αἵμονα, *Hæmonem*. Sapienter, & pro ratione philoſophicâ adjectum eſt illud: ἃ τρέφει οὔρεσιν ὕλη. *quæ nutrit in montibus ſylva*. Agreſtia enim ſuapte naturâ, ac fera, animantia omnia, quæ carent ratione: a quibus longè differt homo cicuri ſuo, ac manſueto ingenio. Venator autem, qui canes in venando adhibet, non is certè dicitur, qui omnes generatim feras jaculis petit; ſed qui feras montanas. Beſtias enim domeſticas, & cohortales, ſeu eas, quæ intra ſepta continentur ſunt, atque circumcluſæ, homo quilibet de vulgo jaculis confoderit. Obſerva præterea, ut velit quidem Poëta τὸ ἑκηβόλος, *eminus jaculans, ſeu eminus feriens jaculando*, epitheton eſſe Apollinis; & tamen femininum inde derivatum, ideſt, τὴν ἐκηβολίαν,

jacu-

1. διότι καὶ τὰ σκῦλα, σῦλα λέγεται) σῦλα alicubi σκῦλα, ut in ſacris literis Sciboleth, alibi Siboleth, diſcrimen inter ſuos, & hoſtes, a pronunciatione excogitatum. *Salvinus.*

2. παρὰ τὴν ἐκεῖσε Στύγα) Hinc Virg. Georg. l. 4. 478.

tardâque palus inamabilis undâ
Alligat & novies Styx interfuſa coërcet.

Στύξ, eo quòd στυγερά. Salvinus.

3. θήρης αἵμονα) Heſychius: αἵμονα, ἐπιστήμονα, ἔμπειρον. Etymologici Magni Auctor: αἵμων, ὁ ἔμπειρος. Politus.

4. Ἀθηνᾶς δὲ ὁ τέκτων) Sic Argo navem a Minervâ fabricatam tradidere. Equum Trojanum Epeus divinâ Palladis arte Ædificat. Salvinus.

5. οἱονεὶ δαίμων, ἤτοι δαήμων) Etymologici Magni Auctor: δαίω τὸ μανθάνω, ἐξ οὗ καὶ δαίμων, οἱονεὶ δαήμων τις ὤν. ἢ παρὰ τὸ δαίω τὸ γινώσκω γίνεται δαίμων, ὁ πάντα ἐπιστάμενος, καὶ γινώσκων· καὶ ἀφαιρέσει δ', αἵμων. αἵμονα θήρης. Politus.

6. Ἡ δὲ Τραγῳδία) Antigone Sophoclea. *Politus.*

7. τὸ μὲν ἑκηβόλος Ἀπόλλωνος ἐπίθετον εἶναι) Quippe Apollo, ſol. *Unde*, Macrobio auctore, ἑκηβόλος, *dictus*, καὶ ἑκατηβόλος, ὅπερ ἐστὶ τὰς ἀκτῖνας βάλλων, *e longiſſimo, altiſſimoque radios in terram uſque demittens.* Politus.

jaculorum e longinquo emiſſionem, ſeu ictum inflictum per jacula eminus emiſſa, uſurpare non dubitat de homine etiam mortali. quemadmodum hic Scamandrio eam ipſam ἑκηβολίαν attribuit. Quamquam autem ὁ ἑκηβόλος, *eminus jaculans, ac feriens*, pariter atque ἡ ἑκηβολία, *jaculorum facta eminus emiſſio*, voces ſunt compoſitæ ex ἑκὰς βάλλειν, *eminus, ſeu e longinquo, jaculari, ac ferire*; tamen, ob brevium ſyllabarum crebritatem, mutarunt τὸ ᾰ alterius a principio ſyllabæ in longum τὸ η, ad dactylum conficiendum. Quæ eadem cauſſa fuit, cur τὴν ἐλαφοβολίαν, *jaculorum in cervos emiſſionem*, dicerent ἐλαφηβολίαν, & τὸν σταχυολόγον, *eum, qui ſpicilegium facit, ſeu qui legit ſpicas*, σταχυηλόγον, & τὸν λαμπαδοφόρον, *eum, qui lampada, ſeu facem, geſtat*, λαμπαδηφόρον.

Sed non ei tunc profuit Diana gaudens ſagittis,
Neque peritia jaculandi eminus, qua antea inſtructus fuerat;
Sed eum Atrides haſtâ inclytus Menelaus,
Ante ſe fugientem, haſtâ in tergo vulneravit
Humerorum in medio, & per pectus trajecit.
Cecidit autem pronus, ſtrepitumque arma ſuper ipſo dederunt.

XXII. Verba illa: Ἀλλ' οὔ οἱ τότε χραῖσμεν Ἄρτεμις. *Sed non ei tunc profuit Diana*; ſic generatim candidè, atque ingenuè adjecit Poëta, non ut Dianam ludibrio haberet, quaſi ipſa ſcilicet venatori, diſcipulo ſuo, Scamandrio, auxilium præſtare minimè potuerit; ſed ut rem ipſam ſimpliciter extra diſſimulationem indicaret, nihil ſcilicet Scamandrio ſagittariam artem profuiſſe. Sunt autem & alia hujuſcemodi apud Poëtam figurata loquendi genera, ut, quando, uno aliquo homine interfecto, qui hoſpitio alios excipere conſueviſſet, nihil tunc ei hoſpitalitatem profuiſſe, poſitaſque ſecùs viam ædes, ad omnes amicè benignèque excipiendos. Non enim illic inhumanè irridet humana officia hoſpitalitatis; ſed veritatis ſtudio narrat, qualis ille tandem fuerit, qui hunc vitæ exitum habuit.

Meriones porrò Phereclum interfecit, fabri filium
Harmonidæ, qui manibus noverat ingenioſa omnia
Fabricare. eximiè enim eum diligebat Pallas Minerva:
Qui & Alexandro naves æquales ædificaverat,
Originem malorum, quæ omnibus exitio Trojanis fuerunt,
Eique ipſi. quoniam deorum oracula minimè noverat.

XXIII. Occiditur hic a Merione Phereclus, fabri Harmonidæ filius, qui quum maximè in deliciis eſſet, ut ait, Minervæ, facere manibus noverat, quidquid ingenioſum erat, & Dædalo dignum artifice atque auctore. qui & Alexandro naves æquales, malorum originem, ædificaverat, quæ Trojanis omnibus, eique ipſi, perniciem, atque exitium attulerunt. Sciendum autem eſt, Lacedæmoniis, ut fama eſt, preſſis atque afflictis peſtilentiâ, quum oraculum conſuluiſſent, Apollinem reſpondiſſe, ut Teucrorum, Ilienſium videlicet, deos placarent. Menelaum igitur, Ilium profectum, mandata peregiſſe; eumque

ὡς οἰκεῖ καὶ ἀνδρὶ θνητῷ ἐπιλέγειν. ὥσπερ ἐνταῦθα τῷ Σκαμανδρίῳ αὐτὴν προσμαρτυρεῖ. Ἐκ τοῦ ἑκὰς δὲ βάλλειν ὁ ἑκηβόλος συντεθεὶς, καθὰ καὶ ἡ ἑκηβολία, ὅμως, διὰ τὸ συχνὸν τῶν βραχειῶν συλλαβῶν, ἔτρεψαν τὸ ᾰ τῆς δευτέρας μετὰ τὴν ἀρχῆθεν συλλαβῆς εἰς μακρὸν τὸ η, διὰ συντέλειαν δακτυλικήν. Τὸ δ' αὐτὸ αἴτιον καὶ τὴν ἐλαφοβολίαν, ἐλαφηβολίαν, ἔφρασε, καὶ τὴν σταχυολόγον σταχυηλόγον, καὶ τὸν λαμπαδοφόρον λαμπαδηφόρον. Rom. p. 521.

Ἀλλ' οὔ οἱ τότε γε χραῖσμ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Οὐδὲ ἑκηβολίαι, ᾗσιν τὸ πρίν γ' ἐκέκαστο·
Ἀλλά μιν Ἀτρείδης δουρικλυτὸς Μενέλαος
Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μετάφρενον οὔτασε δουρὶ
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν.
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.

κβ'. Τὸ, Ἀλλ' οὔ οἱ τότε χραῖσμεν Ἄρτεμις, ἁπλῶς οὕτω παρέῤῥιψεν ἀφελῶς ὁ Ποιητὴς, οὐ σκώπτων τὴν Ἄρτεμιν, ὡς μὴ ἰσχύσασαν τῷ μαθητῇ κυνηγῷ Σκαμανδρίῳ βοηθεῖν, ἀλλ' αὐτὸ λέγων ἀπλαϊκῶς, δίχα εἰρωνείας, τὸ πρᾶγμα, ὅτι, δηλαδὴ οὐδὲν ἀλυσιτελὴς τῷ Σκαμανδρίῳ ἡ τοξικὴ τέχνη. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρὰ τῷ Ποιητῇ σχήματα, καθὰ καὶ ὅτε, ξενοδόχου τινὸς πεσόντος, φησὶν, ὡς οὐδέν τι τότε αὐτῷ ἔχραισμεν ἡ φιλοξενία, καὶ τὸ πάντας φιλεῖν ὁδῷ ἔπι οἰκία ἔχοντα. Καὶ ἐκεῖ γὰρ οὐ σκώπτει ἀπανθρώπως τὸ τῆς φιλοξενίας φιλάνθρωπον, ἀλλὰ φιλαλήθως ἱστορεῖ, οἷος ἐκεῖνος ὢν, οἷον ἔπαθεν.

Μηριόνης δὲ Φέρεκλον ἐνήρατο, τέκτονος υἱὸν
Ἁρμονίδεω, ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα
Τεύχειν. ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη·
Ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας ἐΐσας
Ἀρχεκάκους, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο,
Οἷ τ' αὐτῷ· ἐπεὶ οὔτι θεῶν ἐκ θέσφατα ᾔδη.

κγ'. Ἀναιρεῖται ἐνταῦθα ὑπὸ Μηριόνου Φέρεκλος, τέκτονος υἱὸς Ἁρμονίδου, ὃς ὑπὸ Ἀθηνᾶς, φησὶν, ἔξοχα φιλούμενος, χερσὶν ἠπίστατο [3] δαίδαλα πάντα τεύχειν. ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας ἐΐσας ἀρχεκάκους, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο, οἷ τ' αὐτῷ. Ἱστέον δὲ, ὡς φέρεται λόγος, ὅτι Λακεδαιμονίοις, λοιμῷ πιεζομένοις, ἔχρησεν Ἀπόλλων, ἐξιλάσκεσθαι τοὺς τῶν Τεύκρων, ἤγουν τῶν Ἰλιέων, δαίμονας. Μενέλαος οὖν ἀφικόμενος εἰς Ἴλιον, ἐποίει τὸ προσαχθὲν

1. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρὰ τῷ Ποιητῇ σχήματα) Pmidi, quando fuit occiſus, Hometas ait, quid οὐδὲ χραίσμησεν κίθαρις, καὶ ἀοιδή. *nihil profuit cithara, & cantus.* Virg. l. XI. *Nec tibi deſerta in dumis coluiſſe Dianam Profuit.* & l. XII. *Dedit obvia ferro Pectora, nec miſero clypei mora profuit aenei.* Lucr. l. 1.
Nec miſera prodeſſe in tali tempore quibat,
Quod patrio princeps donarat nomine Regem.
(loquitur de Iphigenia). *Salvinus.*
Hector ad Paridem:
Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις, τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης.
Politus.

2. αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο) Hinc Ennius e Poëtâ Tragico:
Utinam ne in nemore Pelio ſecuribus
Caſa olim cecidiſſet ad terram trabes!
Salvinus.

3. δαίδαλα πάντα τεύχειν) Quicquid erat ingenioſum, & affabrè factum, dicebatur *dadalum*, & *dadaleum*. δαιδάλεον. Lucretius: *tibi ſuaves Dadala tellus Submittit flores.* Horat. *ceratis ope Dædaleâ Nititur pennis.* Hic alludit ad Icarum. *Salvinus.*

κἀκεῖθεν συμπλεύσαντος αὐτῷ Ἀλεξάνδρου, συμπαραγένοιτο εἰς Δελφούς. καὶ αὐτὸς μὲν ἐζήτει χρησμὸν λήψεσθαι περὶ παίδων γενέσεως· Ἀλέξανδρος δὲ περὶ γυναικὸς ἐμαντεύετο. Χρᾷ οὖν αὐτοῖς ἡ Πυθία·

Τίπτε δύω βασιλῆες, ὁ μὲν Τρώων, ὃ δ' Ἀχαιῶν,
Οὐκέθ' ὁμὰ φρονέοντες, ἐμὸν δόμον εἰσανέβητε;
Ἤτοι ὁ μὲν παίδων γόνον δίζημενος ἥρως·
Αὐτὰρ ὃ πάλιν ἑλεῖν. τίνα μήσεαι, ὦ μεγάλε Ζεῦ;

τοὺς δὲ, μὴ νοήσαντας τὸ λόγιον, χωρισθῆναι. Διὸ καὶ Ὅμηρός φησιν, ὅτι αἱ νῆες κα-
Baſ. p. 395. κὸν ἐγένοντο τοῖς Τρωσὶ, καὶ τῷ ναυπηγησαμένῳ· ἐπεὶ οὔ τι θεῶν ἐκθέσφατα ᾔδη, τὸν ῥηθέντα δηλαδὴ χρησμὸν, ἢ ἃ ὤφειλεν εἰδέναι. Πυθέσθαι γὰρ ἐχρῆν, καὶ μαθεῖν θεόθεν, εἰ ναυπηγητέον. Οἱ δέ φασιν, ὅτι θέσφατα λέγει ὧδε ὁ Ποιητὴς τὸν χρησμὸν, ὃς δοθεὶς τοῖς Τρωσὶν, ἐκέλευε ναυτιλίας μὲν ἀπέχεσθαι· γεωργίᾳ δὲ προσέχειν τὸν νοῦν, μή ποτε θαλάσσῃ χρώμενοι, σφᾶς τε αὐτοὺς, καὶ τὴν πόλιν ἀπολέσωσιν. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ τέκτονος υἱὸν, οἱ μὲν ἀκριβέστεροι, ἐπίθετόν φασιν, [1] ἅτε τέκτονος λεγομένου καὶ τοῦ ναυπηγοῦ, ὡς δηλοῖ τὸ, τεκτήνατο νῆας ἐΐσας. ὥστε εἶναι ἐνταῦθα δύο πρόσωπα, υἱὸν μὲν, τὸν Φέρεκλον, πατέρα δὲ, τὸν Ἁρμονίδην. Τινὲς δὲ κύριον ἐνόησαν ὄνομα καὶ τὸν Τέκτονα, καὶ τρία φασὶ πρόσωπα, ἵνα ὁ μὲν Φέρεκλος, ᾖ Τέκτονος υἱός· ὁ δὲ Τέκτων, υἱὸς τοῦ Ἅρμονος. [2] Καὶ ὅρα, ὅπως οἰκεῖα ναυπηγοῖς τὰ ὀνόματα. Ὁ γὰρ νῆα τεκταινόμενος, κλᾷ τε φερόμενα τὰ ξύλα, καὶ εὖ δὲ συναρμόττει αὐτά. Οὕτω δὲ καὶ πρὸ ὀλίγου Δάρητά τινα ἔλεξεν ἱερέα, καὶ υἱὸν αὐτοῦ ἱστορεῖ Φηγέα. Ἐκδέρειν γὰρ δεῖ τὰ θυόμενα, καὶ φηγοῖς καίειν, τουτέστι, ξύλοις.

κδ'. Τὸ δὲ, ὃς ἠπίστατο δαίδαλα τεύ-
Rom. p. 522. χειν. καὶ, ὃς Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας, τινὲς μὲν περὶ τοῦ Φερέκλου νοοῦσιν. ὃ καὶ κάλλιον. Οὕτω γὰρ ἱστοροῦσι πολλοί, [3] ὧν καὶ ὁ Λυκόφρων ἐστί. Τινὲς δὲ, περὶ τοῦ Ἁρμονίδου. Καὶ ἔστιν ὁ τρόπος, ἀμφιβολία. Ἀθηνᾶ δὲ λέγεται τοῦ τέκτονος τούτου διδάσκαλος· ἐπεὶ αἱ κατὰ χειρῶν ἀξίαν τοιαῦται τέχναι, τὴν Ἀθηνᾶν ἐπιστάτιν ἐπιγράφονται, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δηλωθήσεται. Τὰ δὲ, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο, τρόπος ἐτυμολογίας ἐστίν. Ἵνα γὰρ μή τις νοήσῃ κοινὸν πάσης νηὸς ἐπίθετον τὸ ἀρχέκακον, διαφωτίζει τὸ ἀσαφὲς ὁ Ποιητὴς, εἰπὼν, ὅτι [4] αὗται αἱ νῆες

que inde renavigantem, itineris ſocio uſum eſſe Alexandro, ſimulque cum illo Delphos acceſſiſſe. Atque ipſum quidem reſponſum ſibi dari de liberis ſuſcipiendis voluiſſe; Alexandrum verò ex oraculo fuiſſe de uxore ſciſcitatum. Itaque Pythiam ſic iis reſpondiſſe:

Cur duo nunc reges, unus Troum, alter Achivûm,
Non concordi animo, noſtras conſcenditis ædes?
Ut pater hic generoſa prole, ut ille puellæ
Sit compos. Quid tu facias, rex ſumme deorum?

Eos autem, vi oraculi minimè perceptâ, diſceſſiſſe. Ideoque Homerus ait, naves exitio Trojanis fuiſſe, eique etiam, qui ipſas ædificaverat: quoniam deorum oracula nequaquam noverat, illud nimirum, quod diximus, reſponſum, aut ea certè oracula, quæ eum cognoviſſe oportebat. Sciſcitandum enim erat ei, diſcendumque ex deo de navibus, an eæ eſſent ædificandæ. Sunt tamen nonnulli, qui volunt, θέσφατα, *divina reſponſa*, intelligi hic a Poetâ datum Trojanis oraculum, quo ſcilicet oraculo abſtinere ipſi a navicularià jubebantur, & ad agrorum culturam mentem animumque convertere, ne, ſi navali umquam rei operam darent, ipſi ſeſe, urbemque ſimul ſuam perderent. Quod autem ſciendum eſt, τὸ τέκτονος υἱὸν, *fabri filium*, diligentiores accuratioreſque Grammatici epitheton dicunt: quaſi ſcilicet τέκτων, *faber*, is etiam vocetur, qui naves compingit, atque ædificat, ut patet ex his verbis: τεκτήνατο νῆας ἐΐσας. *naves æquales ædificaverat, atque conſtruxerat.* adeo ut perſonæ hîc ſint duæ, filius Phereclus, pater Harmonides. Verùm alii proprium nomen intelligunt τὸν Τέκτονα, *Tectonem*, perſonaſque tres ſtatuunt, ita ut Phereclus, filius ſit Tectonis; Tecton, filius Harmonis. Ac vide, quàm apta, & appoſita hæc ſint nomina iis, qui naves compingunt, atque fabricant. Qui enim navem τεκταίνεται, *conſtruit*, tum κλᾷ φερόμενα τὰ ξύλα, *frangit allata ſibi ligna*, tum etiam ea bene συναρμόττει, *inter ſe committit, atque conjungit*. Atque ita etiam paullò ante ſacerdotem quemdam nominat Δάρητα, *Daretem*, filiumque ejus memorat Φηγέα, *Phegeum*. Oportet namque victimas ἐκδέρειν, *pelle exuere*, eaſque cremare φηγοῖς, *fagis*, hoc eſt, lignis.

XXIV. Illud, ὃς ἠπίστατο δαίδαλα τεύχειν, *qui noverat ingenioſa opera facere*; itemque, ὃς Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας, *qui Alexandro naves ædificaverat*; nonnulli de Pherecle intelligunt. quod & multò melius. Sic enim plerique narrant, in quibus etiam Lycophron. Alii tamen de Harmonide. Atque hic modus ambiguè loquendi pertinet ad amphiboliam. Minerva autem, magiſtra hujus fabri dicitur: quoniam hujuſcemodi artes, quæ, pro ratione, ac dignitate, manibus tractantur, præſidem ſibi adſcribunt, atque vindicant Minervam, ut & poſtea ſumus oſtenſuri. Τὸ, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο, *quæ exitio omnibus Trojanis fuerunt*, tropus eſt, ſeu loquendi modus etymologicus. Etenim, ut nequis exiſtimaret, cujuſcumque navis commune eſſe epitheton τὸ ἀρχέκακον, *originem, & cauſſam malorum*, dilucidius facit Poëta id, quod erat obſcurius, dum ait, has ipſas naves dictas nunc

1. ἅτε τέκτονος λεγομένου καὶ τοῦ ναυπηγοῦ) Heſychius: τέκτων, πᾶς τεχνίτης. Politus.

2. Καὶ ὅρα, ὅπως οἰκεῖα ναυπηγοῖς τὰ ὀνόματα) Sic *Brontesque Steropesque, & nudus membra Pyracmon*, appoſita Cyclopibus nomina. *Salvinus*.

3. ὧν καὶ ὁ Λυκόφρων ἐστί) Lycophron:
Τρόμπις σ' ὀχήσει, καὶ Φερέκλειοι πόδες.
Pedes Pheréclei, Lycophroni ſunt naves, quas Phereclus ædificaverat. ὄχος γὰρ, ut ait Scholiaſta, κατασκευάσαντος τοῦ Ἀλεξάνδρου ναῦς, πρὸς τὴν Ἑλένης ἁρπαγήν. Nicolaus Heinſius videtur legiſſe apud Lycophronem, Φαλακραῖοι πόδες, videlicet pro Φερέκλειοι, ſed lapſu, ut ſuſpicor, memoriæ. Epiſt. Paridis ad Helenam: *ſed Longa Phereclea per freta puppe vias*. Politus.

4. πάσας αἱ νῆες λέγονται καὶ ἀρχέκακοι, ὡς κακὸν κατάρξασαι) Sic eleganter Nazianzenus Orat. 26. ventrem vocat βορᾶς φορτίον, καὶ ἀρχέκακον. Politus.

nunc ἀρχεκάκους, *exordia malorum*, quatenus origo, & cauſa malorum Trojanis πᾶσι, *omnibus*, extiterunt. Ac vide τὸ πᾶσιν, *omnibus*. Etſi enim malorum initium Græcis quoque fuerunt; maximè tamen Trojanis. Siquidem propter eas naves, Græcorum quidem multi perierunt; ſed de Trojanis parùm abfuit, quin perierint omnes, quippe deleti uſque ad internecionem. Volo autem, obſerves, ut idem prorſus eſt dicere compoſitâ voce ἀρχέκακον, *maleficum*, atque, vocibus diſſolutis, ſecundùm Jonas, ἀρχὴν κακοῦ, *principium, & cauſam mali*. Quippe memorat Herodotus naves quaſdam Atticas, quæ miſſæ, ut ait, Jonibus auxilio, ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε, καὶ Βαρβάροις, *initium malorum tum Græcis, tum Barbaris extiterunt*. Tale etiam apud eum τὸ, αἱρεθεὶς ἐς ἀρχὴν, *deſignatus magiſtratus*: ex quo poſtea compoſitum eſt τὸ ἀρχαιρεσιάζειν, *deſignare, ſeu creare in comitiis magiſtratum*; & τὸ, θέης ἄξιος, *ſpectatu dignus*, pro ἀξιοθέατος, *ſpectandus, ſpectabilis, adſpectabilis*; aliaque hujuſcemodi. Τὸ, οἱ τ' αὐτῷ, *ſibique ipſi*, exemplum præbuit, primùm Heſiodo, deinde etiam Callimacho, ut gnome illâ, ſeu ſententioſo dicto uterentur:

Fabricat ipſe ſibi, quiſquis mala fabricat illi.

Quod utique Phereclo etiam contigit. Quod ait, θεῶν θέσφατα, *deorum reſponſa, ſive oracula divina*, quum veluti etymologicum modum, ac tropum præ ſe ferat; tamen dictum eſt ad diſtinctionem θεοφάτων, *divinorum eorum reſponſorum, ac vaticiniorum*, quæ non deus ipſe loquitur; ſed quæ ex arte, & diſciplinâ loquitur divinatio. Quum verò hic Homerus dixerit: ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη. *eximiè enim ipſum diligebat Pallas Minerva*; vide τὸ ἐφίλατο, *diligebat*, clarè eſſe declinatum, ut τὸ ἵστατο, *ſtabat*. ex quo, ſecundùm nonnullos, poſtea illud: νῦν με φίλαι, Ἀθήνη. *nunc me ama, Minerva*. pro φίλησον, *ama*, tamquam ab ἐφιλάμην, *amavi*, ad exemplum τοῦ ἐτυψάμην, *verberavi*, τύψαι, *verbera*. Porro autem ἡ ἐΐση, *æqualis*, non navium modò eſt epitheton; ſed etiam cœnæ, ſeu epuli, ut paſſim conſtat. Denique τὸ, οἱ αὐτῷ, *ſibi ipſi*, ſcriptores poſt Homerum, compoſitâ voce, dicunt ἑαυτῷ. ſicuti etiam τὸ, αὐτόν μιν, *ſe ipſum*, ἑαυτόν. & τὸ, ἔμ' αὐτὸν, *me ipſum*, ἐμαυτόν.

πoιες λέγονται νῦν ἀρχέκακοι, ὡς κακῶν καταρξάσαι τοῖς Τρωσὶ πᾶσι. Καὶ ὅρα τὸ πᾶσιν. Ἐγένοντο μὲν γὰρ ἀρχὴ κακοῦ καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς· ἀλλὰ μάλιστα τοῖς Τρωσίν. Ἑλλήνων μὲν γὰρ πολλοὶ, δι' αὐτὰς ὤλοντο· οἱ Τρῶες δὲ μικροῦ δεῖν πάντες, παθόντες πανωλεθρίαν. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ταυτὸν εἰπεῖν συνθέτως ἀρχέκακον, καὶ διαλελυμένως, ἀρχὴν κακοῦ, κατὰ Ἴωνας. Φησὶ γοῦν Ἡρόδοτος Ἀττικάς τινας νῆας, αἳ τοῖς Ἴωσι πεμφθεῖσαι, φησὶν, εἰς βοήθειαν, [1] ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε, καὶ Βαρβάροις. [2] Τοιοῦτον παρ' αὐτῷ καὶ τὸ, αἱρεθεὶς εἰς ἀρχήν· [3] ἀφ' οὗ ὕστερον τὸ ἀρχαιρεσιάζειν συντέθειται· καὶ τὸ, θέης ἄξιος, ἀντὶ τοῦ ἀξιοθέατος· καὶ ἕτερα. Τὸ δὲ, οἷ τ' αὐτῷ, ἀρχὴ γέγονε γνωμικοῦ, πρῶτα μὲν Ἡσιόδῳ, εἶτα καὶ Καλλιμάχῳ, τοῦ εἰπόντος, [4] ὡς ὁ τεύχων ἑτέρῳ κακὸν, ἑῷ ἥπατι τεύχει. ὃ δὴ καὶ τῷ Φερέκλῳ συνέπεσε. Τὸ δὲ, θεῶν θέσφατα, ἔστι μὲν εἶδος ἐτυμολογικὸς τρόπος· εἴρηται δὲ πρὸς διαστολὴν θεσφάτων, ἅπερ οὐκ αὐτὸς θεὸς λέγει, ἀλλὰ τέχνη μαντική. Ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσιν εἰπόντος Ὁμήρου, ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη, ὅρα τὸ ἐφίλατο, κλιθὲν φανερῶς, ὡς τὸ ἵστατο, ἀφ' οὗ, κατά τινας, ἐν τοῖς ἑξῆς τὸ, [5] νῦν με φίλαι, Ἀθήνη. ἀντὶ τοῦ φίλησον, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐφιλάμην, καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἐτυψάμην, τύψαι. Ἡ δὲ ἐΐση, οὐ μόνον ἐστὶ νηῶν ἐπίθετον, ἀλλὰ καὶ δαιτὸς, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. Τὸ δὲ, οἱ αὐτῷ, συνθέτως ἑαυτῷ φασιν οἱ μεθ' Ὅμηρον. ὡς καὶ τὸ αὐτόν μιν, ἑαυτόν· καὶ τὸ, ἔμ' αὐτὸν, ἐμαυτόν.

Hunc quidem Meriones quum inſequendo jam eſſet aſſecutus,
Percuſſit ad clunem dextram, ac penitus
E regione juxta veſicam ſub oſſe adacta eſt cuſpis.
Cecidit ille in genua ingemiſcens, eumque mors circumtexit.

Τὸν μὲν Μηριόνης, ὅτε δὴ κατέμαρπτε διώκων,
Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἡ δὲ διαπρὸ
Ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθ' ἀκωκή.
Γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας, θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψεν.

XXV. Γλουτὸς, *clunis, ſeu nates*, prout veteres explicant, pars eſt acetabuli teres, & globoſa, circa femur. Rufus autem, quum partes carnoſas poſt lumbos, in quibus conſidemus, πυγὰς, *nates*, dixiſſet, verba hæc ſubjicit: Alii tamen γλουτοὺς, *clunes*, vocant. Quare etiam Etymologi appellationis ejus originem deducunt παρὰ τὸ γλοιὸν, *a ſtrigmento, & ſorde olei*, eo quòd clu-

κε'. [6] Γλουτὸς, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, τὸ σφαίρωμα τῆς κοτύλης, κατὰ τὸν μηρόν. Ῥοῦφος δὲ, [7] τὰ μετὰ τὴν ὀσφὺν σαρκώδη, ἐφ' ὧν καθίζομεν, πυγὰς εἰπὼν, ἐπάγει· ἄλλοι δὲ γλουτοὺς καλοῦσι. Διὸ καὶ οἱ Ἐτυμολόγοι, [8] παρὰ τὸν γλοιὸν ἐτυμολογοῦσιν αὐτοὺς, διὰ τὸ ἐν

1. ἀρχὴ κακῶν) Vulgò ἀρχαὶ apud Herodotum. Sed MS. Mediceus liber, quo in reſtituendo Herodoto uſus eſt Gronovius, planè, ut Euſtathius, ἀρχή. l. 5. n. 97. αὗται δὲ αἱ νῆες ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε, καὶ Βαρβάροισι. Politus.

2. Τοιοῦτον παρ' αὐτῷ καὶ τὸ, αἱρεθεὶς εἰς ἀρχήν) Unde apud Herodotum ἀρχαιρεσίη lib. 6. n. 58. Politus.

3. ἀφ' οὗ ὕστερον τὸ ἀρχαιρεσιάζειν συντέθειται) Harpocration: ἀρχαιρεσιάζειν, τὸ ἀξιοῦν ἑαυτὸν αἱρεθῆναι ἄρχοντα. Uſus Dinarchus. Politus.

4. ὡς ὁ τεύχων ἑτέρῳ κακὸν, ἑῷ ἥπατι τεύχει) Heſiod. Oper.
Οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ, ἄλλῳ κακὰ τεύχων.
Lucillius in Epigrammate:
Ὃς δ' ἄλλῳ κακὰ τεύχει, ἑῷ κακὸν ἥπατι τεύχει.
Politus.

5. νῦν με φίλαι, Ἀθήνη), Φίλαι, ideſt, φίλησον. Imperativi Aoriſtus medius. Salvinus.

6. Γλουτὸς, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, τὸ σφαίρωμα τῆς κοτύλης) Heſychius: γλουτοὶ, τὰ τῆς κοτύλης σφαιρώματα. Etymologici Magni Auctor: γλουτὸς, τὸ σφαίρωμα τῆς κοτύλης. Suidas: γλουτὸν, τὸ σφαίρωμα τῆς κοτύλης. Polit.

7. τὰ μετὰ τὴν ὀσφὺν σαρκώδη, ἐφ' ὧν καθίζομεν) unde dicta ἑδράσματα. Rufus De Partibus Hominis: πυγαὶ δὲ τὰ μετὰ τὴν ὀσφὺν σαρκώδη, καὶ ἑδράσματα, ἐφ' ὧν καθίζομεν. ἄλλοι δὲ γλουτοὺς καλοῦσι. τὰ δὲ ὑπὸ τοὺς γλουτοὺς, ὑπογλουτίδες. & rurſus: τὰς δὲ ὀσφύος παρ' ἑκάτερα, γλουτοί· πυγαὶ δὲ τὰ μετὰ τὴν ὀσφὺν σαρκώδη, καὶ ἑδράσματα καλοῦνται. Politus.

8. παρὰ τὸν γλοιὸν ἐτυμολογοῦσιν αὐτούς) γλουτοὶ Etymologici Magni Auctori, διὰ τὸ τρυφερὸν, καὶ ἁπαλὸν, καὶ γλοιῶδες, οἱονεὶ γλοιοί τινες ὄντες. καὶ γὰρ οὗτοι μετὰ λιπότητος ἔνυγροί εἰσι. Polit.

Digitized by Google

αὐτοῖς τρυφερὸν, φασὶ, καὶ ἁπαλὸν, καὶ γλοιώδες. κατὰ δέ τινας, [1] λαγόνα, φασὶν, ὁ γλουτὸς σημαίνει. Ὅμηρος δὲ, καθὰ πρὸ βραχέων διεσάφησε τὸ μετάφρενον ἐκ τοῦ ἀντικρὺ τόπου, ὅς ἐστι τὰ στήθη, οὕτω πως καὶ τὸν γλουτὸν, εἰπών· Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἡ δὲ [2] διὰ πρὸ Ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθ' ἀκωκή. Δοκεῖ γὰρ λέγειν, ἀντικρὺ ἑτέρωθεν τοῦ ῥηθέντος γλουτοῦ κεῖσθαι τὴν κύστιν. [3] ἣ καὶ ἀπὸ τοῦ κεύθω γενομένη, ἐξῶσε τὸ ε, ὁμοίως τῷ πεύθω πύστις ἡ μάθησις, καὶ ἑτέροις πολλοῖς δηλουμένοις ἀλλαχοῦ. Ἰστέον δὲ, ὅτι μετ' ὀλίγα, ὁμοίᾳ μεθόδῳ ἑρμηνεύσει καὶ τὸ κατὰ κεφαλὴν ἰνίον, τοῦ ἐστι τῆς κεφαλῆς. Πολλὰς [4] ἐν τοῖς παροῦσι Τρωϊκὰς ἱστορίας ὁ Ποιητὴς παραπλέκει. Ἕκαστον γὰρ τῶν πιπτόντων ὑπὸ τοῖς Ἕλλησι Τρώων γενεαλογεῖ· τὸν τοῦ Δάρητος Φηγέα, ὃν ἀνεῖλεν ὁ Διομήδης· τὸν Ὀδίον, ὃς ἔπεσεν ὑπὸ Ἀγαμέμνονος· τὸν Φαῖστον, οὗ περιεγένετο Ἰδομενεύς· τὸν Σκαμάνδριον, ὃς ὑπὸ Μενελάου πέπτωκε· τὸν ὑπὸ Μηριόνου πεσόντα Φέρεκλον· τὸν ῥηθησόμενον Πήδαιον, ὃν ἔπεφνε Μέγης· τὸν Ὑψήνορα, ὃν μετ' ὀλίγα ὁ Εὐρύπυλος πρόσθεν αὐτοῦ φεύγοντα, μεταδρομάδην ἤλασεν ὦμον. Ποιεῖ δὲ ταῦτα, καὶ πυκναῖς ἱστορίαις ἀρτύει τὸν τόπον τοῦτον, ἅμα καὶ τοὺς ἀκροατὰς ἐνάγων εἰς πολυμάθειαν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις τόποις, καὶ τοὺς ἀριστέας τῶν Ἀχαιῶν σεμνύνων, ὡς ἀξιολόγων Τρώων περιγινομένους, καὶ τὴν ποίησιν καταποικίλλων, καὶ τὸ ὕπτιον δὲ
Rom. p. 523. τῆς διηγήσεως ἀνιστῶν εἰς γοργότητα τῇ παρεμπλοκῇ τῶν ἱστοριῶν, καὶ ἑαυτὸν δὲ δεικνύων ἐν ἱστορίαις πολύϊδριν. Τοῦτο δὲ καὶ ἀλλαχοῦ ποιήσει ἐν πολλοῖς τόποις διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας.

κϛʹ. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι πολλαχῶς καὶ ἐνταῦθα σχηματίζει τὰ πράγματα. Τῶν γὰρ πιπτόντων, ὁ μὲν ἐκβάλλεται τοῦ δίφρου, βάθος τι δηλαδὴ ἔχοντος, ὡς δηλοῖ μετ' ὀλίγα καὶ τὸ, ἐξ ἵππων βῆσεν· ὁ δὲ, νύττεται
Baſ. p. 396. ἔγχει, ἵππων ἐπιβησόμενος. ὁ δὲ, πεζὸς φεύγων, οὐτάζεται τὸ μετάφρενον. καὶ ὅλως, πολλὴ διὰ πάντων ἡ τῆς πολυσχημοσύνης διάθεσις παρὰ τῷ Ποιητῇ· ὃς καὶ ἑκάστῳ τῶν πιπτόντων τοιαῦτα ἐπιλέγει· Δούπησε δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. καὶ, Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλε. καὶ, Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. καὶ, Γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας, θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψε. καὶ, Ἤριπε δ' ἐν

nes molles ſint, ut ajunt, atque teneræ, ſtrigmentique in modum craſſæ, & viſcoſæ. Verùm, ſecundùm alios, ὁ γλουτὸς ſignificare dicitur ilia. At enim Homerus, ſicuti paullò ante τὸ μετάφρενον, *tergum*, *ſeu dorſum*, explicavit a parte objectâ, ſive ſitâ ex ejus regione, hoc eſt, a pectore; ſic quodammodo explicat τὸν γλουτὸν, *clunem*, his verbis: Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἡ δὲ διαπρὸ Ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθ' ἀκωκή. *Percuſſit clunem ad dextram; ac penitus e regione juxta veſicam ſub oſſe adacta eſt cuſpis.* Videtur enim dicere, e regione ab alterâ parte hujus ipſius γλουτοῦ, *clunis*, ſitam eſſe τὴν κύστιν, *veſicam*. quæ vox tametſi derivata eſt ex verbo κεύθω, *occulto*, *ſive abſcondo*; tamen expellit τὸ ε, ſimiliter atque ex πεύθω, *audio*, *interrogo*, *diſco*, *intelligo*, fit πύστις, ideſt, diſciplina, ſeu cognitio. qualiter etiam fiunt pleraque alia, quæ alibi declarentur. Sciendum autem eſt, ſimili ratione paullò poſt exponi a Poëta τὸ ἰνίον, *occipitium*, quod ad caput quidem pertinet, ubi per modum interpretationis adjectum eſt τοῦ κεφαλῆς, *capitis*. Multas in præſentiâ Trojanarum rerum hiſtorias adtexit, atque admiſcet Poëta. Unumquemque enim Trojanorum, qui Græcorum manu occubuerunt, a genere laudat, atque exornat: Phegeum Daretis filium, quem interfecit Diomedes; Odium, qui ſtratus eſt ab Agamemnone; Phæſtum, quem Idomeneus ſuperavit; Scamandrium, qui a Menelao eſt occiſus; Phereclum, qui interfectus eſt a Merione; Pedæum, de quo infra, quem Meges occidit; Hypſenorem, quem paullò poſt Eurypylus ante ſe fugientem, inter currendum, in humero percuſſit. Ideo autem ſic facit, & frequentibus crebriſque hiſtoriis, veluti quodam condimento, locum hunc apparat, ut ſimul & auditores ſuos, quemadmodum etiam in aliis locis, in multarum rerum notitiam adducat, & fortiſſimos, ac principes Græcorum extollat, quòd viros de Trojanis percelebres ſuperaverint, & Poëſin ſuam multâ varietate adſpergat; nec non ut ſupinum illum ſtylum narrationis, interpoſitu, interjectuque hiſtoriarum, ad incitatum, atque acre dicendi genus aſſurgere faciat; denique ut ſemet ipſe in hiſtoriis verſatiſſimum oſtendat. Quod & alibi pleriſque in locis eaſdem ob cauſſas poſtea exſequitur.

XXVI. Præterea obſerva, quàm multis variiſque modis hoc loci res geſtas fingat, ac componat. Occumbentium namque unus e curru deturbatur, altitudinem nimirum quamdam habente, ut manifeſtum paullò poſt fit ex illis verbis: ἐξ ἵππων βῆσε. *de curru dejecit*. Alter haſtâ confoditur, dum jam equos eſſet conſcenſurus. Alius, dum pedibus fugeret, vulnus in tergo accipit. In ſummâ, magnâ ubique rerum in hunc, aut illum modum multifariè conformatarum, atque diſpoſitarum variatio apud Poëtam: qui & de unoquoque morientium hæc ſtatim verba adjicit: *Sonuit autem cadens, armaque ſuper ipſo ſtrepuerunt*. Et: *Decidit autem ex curru, horribiliſque eum tenebræ corripuerunt*. Et: *Cecidit autem pronus, armaque ſuper ipſo ſtrepuerunt*. Et: *In genua cecidit ingemens, eumque mors circumtexit*. Et: *Cecidit autem in pulverem*,

1. λαγόνα, φασὶν, ὁ γλουτὸς σημαίνει) Etymologici Magni Auctor v. γλουτός. ἢ τὰς λαγόνας σημαίνει. Etymologum videtur hic reſpicere Euſtathius. *Politus*.

2. διὰ πρὸ) Alii junctim διαπρό. Polit. quoniam illæ duæ particulæ faciunt (ut Devarii de particulis linguæ Græcæ verbis utar) aggregatum quoddam formale. *Salvinus*.

3. ἣ καὶ ἀπὸ τοῦ κεύθω γενομένη) Etymologici Magni Auctor: κύστις, ἀπὸ τοῦ κεύθειν τὸ οὖρον. Polit.

4. ἐν τῷ παρόντι) l. ἐν τοῖς παροῦσι. Polit.

rem, *frigidumque mordicus æs prehendit*. Ubi etiam volo, obſerves, acerbum illum vulnerati hominis dolorem, præ cujus doloris magnitudine ferrum dentibus conſtrinxit. Et rurſus: *ejus autem oculos occupavit purpurea mors, & fatum violentum*. Adeo multiloqua, verbiſque adeo affluens lingua eſt Homeri. Atque hic etiam obſerva, quàm appoſita, & opportuna vox eſt, tamquam in carmine, τὸ ἐριπεῖν, *labi, ſeu cadere*. Ideoque eâ in voce diu per epimonen permanet Poëta: quum tamen τῷ πεσεῖν, *cadere*, ſemel hic dumtaxat, atque iterum utatur, ubi ſcilicet ſic ait: δούπησε δὲ πεσών. *Sonuit autem cadens*. &, αἱματόεσσα χεὶρ ἐν πεδίῳ πέσεν. *Sanguinolenta manus in campum cecidit*.

Pedæum porro interfecit Meges Antenoris filium,
Qui nothus erat, ſed ſtudioſè eum educaverat diva Theano
Æquè ac ſuos filios, gratificans marito ſuo.
Hunc Phylides, haſtâ inclytus, quum prope acceſſiſſet,
Percuſſit in occipitio acutâ haſtâ,
Atque e regione per dentes linguam ei ſubſecuit.
Cecidit autem in pulverem, frigidumque æs dentibus prehendit.

XXVII. Eſt hic novercam bonam intueri, Theano, Antenoris conjugem, quæ, ut marito ſuo gratificaretur, Pedæum, filium nothum, æquè ac filios ſuos ipſius, magnâ cura enutrivit. Et obſerva, benignitatem hanc, & humanitatem novercæ tributam privigno, non privigni ipſius cauſsâ; ſed quia maritum ipſa ſuum impenſiùs diligebat. Sic autem loquitur hoc loci Poëta: *Pedæum Antenoris filium, quem, tametſi nothus erat, ſtudioſè tamen, ac diligenter, æquè ac filios ſuos, Theano divina educaverat, ut marito ſuo rem gratam faceret*. Tum narrat, ut Pedæum hunc Meges, quum prope ad eum acceſſiſſet, βεβλήκει, *teli ictu ſauciavit*. Ubi vide dictum eſſe τὸ βεβλήκει pro ἔκρουσε, *percuſſit*, ἔτυψε, *feriit*, ἔτρωσε, *vulneravit*. Non enim ictum e longinquo, ſeu eminus inflixit, ſed quum propiùs acceſſiſſet, ut ii, qui cominus vulnerant. Ἰνίον, *occiput, ſive occipitium*, dicitur pars capitis a vertice poſterior. Itaque eò haſta impacta, ad alteram uſque partem penetravit; atque e regione per dentes ferrum linguam ſubſecuit. Alii tamen ἰνίον dicunt cavam, & ſinuoſam partem tendinis, aut latum ipſum craſſumque nervum, qui a capite ad cervicem deſcendit. Et obſerva, quàm ſtudioſè Poëta non modò hoc loci, ſed etiam in aliis locis, ut alibi quoque fit manifeſtum, partes quaſdam corporis oſtendere, ac declarare voluerit per eas, quæ ſunt ipſis e regione ab alio latere oppoſitæ. Etenim, quando dixit, percuſſo quodam τὴν κόρσην, *in tempore*, haſtam διελθεῖν ἑτέρου κροτάφου, *per tempus alterum penetraſſe*; τῷ κροτάφῳ, *tempore*, quod e regione oppoſitum erat, explicavit quoque τὴν κόρσην, *tempus*, ut ibi dictum eſt. Tale etiam illud: Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθ' ἀκωκή· *Percuſſit ad clunem dextram; atque e regione juxta veſicam ſub oſſe adacta eſt cuſpis*. quod etiam paullò ante eſt declaratum. Ac rurſus quando, percuſſo quodam τὰ μετάφρενα, *in tergo, ſeu in dorſo*, haſtam dixit per pectus trajectam fuiſſe, locum expoſuit

ἐν κονίῃ, ψυχρὸν δ' ἕλε χαλκὸν ὀδοῦσιν. Ἔνθα καὶ σημείωσαι τὴν τοῦ βληθέντος ὀδύνην, δι' ἣν κατέσφιγξε τοῖς ὀδοῦσι τὸν σίδηρον. καὶ αὖθις· τὸν δὲ κατ' ὄσσε ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή. Οὕτω πολύφωνόν τι χρῆμα ἡ Ὁμηρικὴ γλῶσσα. Ἐν τούτοις δὲ σημείωσαι καὶ, ὅπως καιρία λέξις ἐστὶν, ὡς ἐν ποιήσει, τὸ ἐριπεῖν. Διὸ καὶ ἐνέμεινεν αὐτῇ ὁ Ποιητὴς ἐπὶ πολύ. τῷ δὲ πεσεῖν, δὶς μόνον ἐνταῦθα ἐχρήσατο ἐν τῷ, δούπησε δὲ πεσών. καὶ, αἱματόεσσα χεὶρ ἐν πεδίῳ πέσεν.

Πήδαιον δ' ἄρ' ἔπεφνε Μέγης Ἀντήνορος υἱὸν,
Ὅς ῥα νόθος μὲν ἔην, πύκα δ' ἔτρεφε δῖα Θεανὼ
Ἶσα φίλοισι τέκεσσι, χαριζομένη πόσεϊ ᾧ.
Τὸν μὲν Φυλεΐδης δουρικλυτὸς, ἐγγύθεν ἐλθὼν,
Βεβλήκει κεφαλῆς κατὰ ἰνίον ὀξέϊ δουρί·
Ἀντικρὺ δ' ἀν' ὀδόντας ὑπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός.
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃ, ψυχρὸν δ' ἕλε χαλκὸν ὀδοῦσι.

κζ. Ἔστιν ἐνταῦθα ἰδεῖν μητρυιὰν ἀγαθὴν, Θεανὼ, τὴν Ἀντήνορος γυναῖκα, ἥτις νόθον ὄντα τὸν Πήδαιον, ἔτρεφεν ἐπιμελῶς, ἶσα φίλοις τέκνοις, χαριζομένη τῷ ἀνδρί. Καὶ σημείωσαι τὴν ἀγαθότητα τῆς μητρυιᾶς γενομένην οὐ διὰ τὸν πρόγονον, ἀλλὰ διὰ τὸ φίλανδρον. Φράζει δ' ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς οὕτω· Πήδαιον Ἀντήνορος υἱὸν, ὅς ῥα νόθος μὲν ἔην, πύκα δ' ἔτρεφε δῖα Θεανὼ, ἶσα φίλοισι τέκεσσι, χαριζομένη πόσεϊ ᾧ. Λέγει δὲ καὶ, ὅτι τοῦτον Μέγης, ἐγγύθεν ἐλθὼν, βεβλήκει. Ἔνθα ὅρα τὸ βεβλήκει ῥηθὲν ἀντὶ τοῦ ἔκρουσεν, ἔτυψεν, ἔτρωσεν. Οὐ γὰρ πόρρωθεν, ἀλλ' ἐγγὺς ἐλθὼν, ἔβαλε, κατὰ τοὺς οὐτάζοντας. [1] Ἰνίον λέγεται, τὸ μετὰ κορυφὴν ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς. Δόρυ γοῦν ἐκεῖ που ἐμπαγὲν, διεξέδυ· ἀντικρὺ δ' ἀν' ὀδόντας ὑπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός. Οἱ δὲ, ἰνίον φασὶ τὸ κοῖλον τοῦ τένοντος, ἢ [2] τὸ πλατὺ, καὶ παχὺ νεῦρον, τὸ καθῆκον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τὸν αὐχένα. Σημείωσαι δὲ, ὡς οὐ μόνον ἐνταυθοῖ, ἀλλὰ καὶ ἑτέρωθι πεφιλοτίμηται ὁ Ποιητὴς, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, μέρη τινὰ σωματικὰ ὑποδηλῶσαι διὰ τῶν ἀντικρὺ αὐτοῖς ἀντικειμένων ἑτέρωθεν. Καὶ ὅτε γοῦν εἶπεν, ὅτι, πληγέντος τινὸς τὴν κόρσην, τὸ δόρυ διῆλθεν ἑτέρου κροτάφου, τῷ ἀντικρὺ κροτάφῳ ἐδήλωσε καὶ τὴν κόρσην, ὡς ἐκεῖ ἐῤῥέθη. Ὅμοιον καὶ τὸ, Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθεν ἀκωκή. ὡς καὶ αὐτὸ πρὸ ὀλίγου ἐδηλώθη. καὶ ὅτε δὲ, τὰ μετάφρενα πληγέντος τινὸς, τὸ δόρυ διὰ τοῦ στήθους εἶπεν ἐλαθῆναι, τὴν

1. Ἰνίον λέγεται, τὸ μετὰ κορυφὴν ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς) Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 1. cap. 9. τούτου δὲ (κρανίου) μέρη, τὸ μὲν πρόσθιον, βρέγμα, ὑστερογενές· τελευταῖον γὰρ τῶν ἐν τῷ σώματι πήγνυται ὀστῶν· τὸ δ' ὄπισθεν, ἰνίον. μέσον δ' ἰνίου καὶ βρέγματος, κορυφή. Polit.

2. τὸ πλατὺ, καὶ παχὺ νεῦρον, τὸ καθῆκον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τὸν αὐχένα) Heſychius: ἰνίον, τὸ ὄπισθεν τοῦ τραχήλου νεῦρον. Polit.

τὴν τῶν μεταφρένων θέσιν ἐδήλωσεν, ὡς καὶ τοῦτο πρὸ μικροῦ εἴρηται.

Εὐρύπυλος δ' Εὐαιμονίδης Ὑψήνορα δῖον,
Υἱὸν ὑπερθύμου Δολοπίονος, ὅς ῥα Σκαμάνδρου
Ἀρητὴρ ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὡς τίετο δήμῳ·
Τὸν μὲν ἄρ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μεταδρομάδην ἔλασ' ὦμον,
Φασγάνῳ ἀΐξας, ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν.
Rom. p. 524. Αἱματόεσσα δὲ χεὶρ πεδίῳ πέσε· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή.

κη. Δολοπίονά τινα ἱστορῶν Ὅμηρος, ὡς ἀγαθὸν ἱερέα, φησίν· ὅς ῥα Σκαμάνδρου ἀρητὴρ ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὡς τίετο δήμῳ. Ὁ δὲ τοιοῦτος, θεοείκελος ἂν εἴη, καὶ θεοειδής. Οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἐν μέσῳ λέξεων ἐπνευμάτιζον καὶ τὰ φωνήεντα, καὶ τὸ ρ. Εὕρηται οὖν ἐν ὑπομνήμασι παλαιῶν τοιαῦτά τινα· ὅτι τοῦ Εὐαίμων τὴν αι δίφθογγον, κἂν ἐκ τοῦ αἷμα γίνεται, ὅμως ψιλοῖ ὁ Ἀσκαλωνίτης, ἵνα κύριον γένηται ὄνομα· ὥσπερ καὶ τὸ [1] Φίλιππος, καὶ Μελάνιππος. Καὶ ἐν αὐτοῖς γὰρ ἐψίλουν τὸ πρὸ τοῦ π δίχρονον, διὰ τὸ κύρια εἶναι, κἂν ἐκ τοῦ ἵππος παράγωνται. Φασὶ δὲ καὶ, ὅτι ἐν τῷ ταλαύρινος, ὃ δηλοῖ τὸν εὔτολμον, καὶ ἰσχυρὸν, Ἀρίσταρχος μὲν ψιλοῖ τὸ ρ, λέγων, οὐ σύνθετον εἶναι σχηματισμὸν, ἀλλὰ ἔννοιαν ἁπλῆν· Τρύφων δὲ ἀρέσκεται, [2] σύνθετον εἶναι τὴν λέξιν παρὰ τὸ ταλαὸν, καὶ τὸ ῥινός. διὸ καὶ ἐδάσυνε τὸ ρ. Λέγουσι δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ, ὅτι εἴτε λεκτὸν τὸ ἐπὶ τέλους φωνῆεν, εἴτε καὶ παρέλκει, φυλαττέσθω τὸ πνεῦμα. καὶ ὅτι εὕρηται [3] τὸ Πάνορμος, δασυνόμενον, καὶ τὸ μελιηδὴς οἶνος. καὶ ὅτι κακῶς
Baſ. p. 397. δασύνουσί τινες τοῦ Ἐνυὼ τὸ υ. Ἄμεινον γάρ φασι ψιλοῦν, διότι οὐκ ἔστι κύριον, ἀλλὰ τὴν πολεμικὴν δηλοῖ, ἀφ' ἧς καὶ ὁ Ἐνυάλιος· ἢ καὶ διότι ἀπὸ τοῦ ἐναίειν γίνεται, κατὰ Ἀπολλόδωρον, ὅ ἐστιν ἐμφωνεῖν· ἢ, ὡς ὁ Ἡρακλέων φησίν, [4] ἀπὸ τοῦ ἔνω τὸ φονεύω. ὅθεν καὶ αὐθέντης, καὶ αὐθέντης ὁ αὐτοφόντης. Εὕρηνται δὲ λέγοντες οἱ παλαιοὶ καὶ, ὅτι ἡ ἁλὸς γενικὴ ἐπὶ μὲν κυρίων ὀνομάτων συνθέτων, ψιλὸν ἀποφέρεται πνεῦμα, οἷον Εὐρύαλος. Ἀστύαλος· ἐπὶ δὲ ἐπιθετικῶν, τὸ ἴδιον τηρεῖ πνεῦμα, οἷον, ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ. [5] ὕφαλος. πάραλος. καὶ ὅτι τὸ ἄεκων δασύνει τὸ ε. στέρησις γάρ ἐστι τοῦ ἑκόντος, καὶ ἐξ αὐτοῦ κατὰ κρᾶσιν τὸ ἄκων. Ἀπὸ γοῦν τῶν τοιούτων, καὶ ἑτέρων δὲ πλειόνων, σημειούμεθα, ὡς οἱ ἀρχαῖοι, οὐ μόνον ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν λέξεων τὸ ρ στοιχεῖον, καὶ τὰ φωνήεντα ἐπνευμά-

Eurypylus verò Euæmonides Hypſenora divinum,
Filium magnanimi Dolopionis, qui Scamandri
Sacerdos erat, deique inſtar a populo honorabatur:
Hunc igitur Eurypylus, Euæmonis clarus filius,
Ante ſe fugientem, in ipſo curſu percuſſit in humero,
Enſe impetum faciens, manumque gravem abſcidit,
Sanguinolenta autem manus in campum cecidit, ejuſque oculos
Occupavit mors, & fatum violentum.

XXVIII. Dolopionem quemdam memorat Homerus, veluti bonum, ac præſtantem ſacerdotem, in illis verbis: *qui Scamandri ſacerdos creatus erat, deique inſtar a populo honorabatur*. Vir autem iſtiuſmodi, dici poſſet θεοείκελος, *ſimilis deo*, & θεοειδὴς, *formâ divinâ præditus, ſeu deum referens*. Priſci vel in mediis vocibus tum vocales, tum litteram ρ ſpiritibus afficiebant. Quippe in veterum commentariis hæc iſta reperta ſunt: ut ſcilicet diphthongum αι τοῦ Εὐαίμων, *Euæmon*, tametſi id oritur ab αἷμα, *ſanguis*; tamen tenuat Aſcalonita, ut nomen ſit proprium: ſicuti etiam τὸ Φίλιππος, *Philippus*, & Μελάνιππος, *Melanippus*. Nam & in iis nominibus ancipitem litteram ante τὸ π tenuabant, eo quia erant propria, tametſi ab ἵππος, *equus*, deducerentur. Tradunt etiam, in τῷ ταλαύρινος, quæ vox audacem ac fortem ſignificat, tenuari ab Ariſtarcho τὸ ρ, eo quòd hic velit, non eſſe nomen formæ compoſitæ, ſed ſimplicis notionis; Tryphoni verò placere, compoſitam eſſe hanc vocem ex ταλαὸν, *miſerum, ſive ærumnoſum*, & ῥινὸς, *pellis*; ideoque ab eo denſatum τὸ ρ. Addunt veteres, ſervandum eſſe ſpiritum, ſive exprimenda in fine ſit vocalis, ſive ea abundet, ac ſuperfluat. Ad hæc, eum adſpiratione prolatum inveniri τὸ Πάνορμος, *Panhormus*, & τὸ μελιηδὴς οἶνος, *vinum mellitum, ſeu melleâ dulcedine præditum*. Deinde perperam eum adſpiratione a nonnullis efferri τὸ υ τοῦ Ἐνυὼ, *Enyo*. Præſtat enim, inquiunt, id tenuare, quia non eſt nomen proprium; ſed deam bellicam, ſeu Bellonam, ſignificat, a qua dictus etiam ὁ Ἐνυάλιος, *Enyalius, deus bellicus*: aut etiam quia, ſecundùm Apollodorum, fit a verbo ἐναίειν, hoc eſt, ἐμφωνεῖν, *inclamare*; ſive, ut ait Heracleon, ab ἔνω, hoc eſt, occido. unde αὐθέντης, & αὐθέντης, homicida ſui, ſeu qui ſuâ ipſe manu ſe occidit. Reperti ſunt quoque de veteribus, qui doceant, genitivum ἁλὸς, *maris*, in nominibus quidem propriis compoſitis tenuem ſpiritum referre, cujuſmodi ſunt Εὐρύαλος, *Euryalus*, Ἀστύαλος, *Aſtyalus*; in adjectivis verò nominibus ſpiritum ſuum ſervare, cujuſmodi ſunt, ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, *in Ithacâ a mari circumdatâ*. ὕφαλος, *mari ſubmerſus, vel marinis ſub aquis deliteſcens*. πάραλος, *maritimus*. Denſari item τὸ ε in ἄεκων, *invitus*. Eſt enim privatio τοῦ ἑκόντος, *volentis, ac facientis ſponte*; & ex eo per craſin τὸ ἄκων, *nolens, ſeu invitus*. Ex iis igitur, aliiſque pluribus obſervamus, priſcos homines non ipſarum tantùm vocum initio; ſed etiam ubicumque, litteram ρ, ac

1. Φίλιππος, καὶ Μελάνιππος) Scribe, Φίλιππος καὶ Μελάνιππος. Polit.

2. σύνθετον εἶναι τὴν λέξιν παρὰ τὸ ταλαὸν, καὶ τὸ ῥινός) Etymologici Magni Auctor: ταλαύρινον, πολὺν ὑπομενετικὸν ἐν τῇ μάχῃ. παρὰ τὸ ταλαὸν, καὶ ῥινὸν γίνεται σύνθετον. Politus.

3. τὸ Πάνορμος, δασυνόμενον) In veteribus inſcriptionibus invenitur *Euhodus*, nomen proprium, cum aſpiratione in medio, quia eſt ab ὁδός. Latinis etiam ſcribitur *Prohœmium*, ab οἴμη. via. Salvinus.

4. ἀπὸ τοῦ ἔνω τὸ φονεύω) Ab ἔνω, *occido*, ἐναρίζω, derivantur ἔντεα, *arma*. Hom. κεῖτ' ἔντεα, καὶ μέλαν αἷμα. Salvin.

5. ὕφαλος) Sic etiam ἀγχίαλος, & πλησίαλος. Politus.

ν, ac voceles ſpiritibus ſuis affeciſſe. Quippe Attici, ut ait Athenæus, circumflectebant ſimul, ac denſabant ultimam τῦ ταῶς, pavo: ſicuti e contrario tenuabant ultimam τῦ λαός, populus, κριός, aries, ἰός, ſagitta, ſeu rubigo, aliarumque vocum ſimilium. Herodianus autem de ſpiritu, quo, ut dictum eſt, notari debet vox hæc Φίλιππος, Philippus, ſeu equorum amans, ſententiam refert Grammaticorum, a quibus ipſe tamen diſſentit, qui quidem Grammatici enunciandum eſſe cenſent Φίλιππον, Philippum, cum ſpiritu tenui, ſi eſt nomen proprium; cum adſpiratione verò, ſi epitheton, ſeu nomen adjectivum: quum hi penitus ignorent, poſſe utrumque uno eodemque ſpiritu notari, atque affici. Etenim λεύκιππος, equos habens albos, dicitur apud Steſichorum adjectivè. Sed & Λεύκιππος, Leucippus, ſimiliter nominatur pater Phœbes, & Helairæ. Quamobrem in utroque hoc nomine, & non tantùm in proprio, donat ipſe ſpiritu tenui primam τῦ ἵππος, equus. Extat etiam apud Sophoclem exemplum nominis hujus adjectivi, λευκίππος, habens equos albos, ubi ſic ait: λεύκιππος Αἰνιὰν γένος. habens equos albos Ænian genere. quod ſanè, ſicuti ex εἷμα, indumentum, ſeu veſtimentum, dicitur λευχείμων, albis veſtibus indutus; ſic & ipſum ex ἵππος, equus, communiùs diceretur λεύχιππος, leuchippus.

XXIX. Quemadmodum τὸ ἐπιτροχάδην, citatim, velociter, curſim, de linguâ, ut alicubi dictum eſt de Menelao; ita τὸ μεταδρομάδην, inter currendum, ac perſequendum, de pedibus, ut hoc loci: μεταδρομάδην ἤλασεν ὦμον. inter currendum percuſſit in humero. Et obſerva, ut, quamvis ambæ hæ voces ſimilem quodammodo paragogen, ac derivationem habeant; tamen diverſa eſt earum ſignificatio. Etſi enim idem eſt τρόχος, atque δρόμος, curſus; tamen ecce tibi linguæ eſt τὸ ἐπιτροχάδην, curſim, citatim, celeriter; pedum verò τὸ ἐπιδρομάδην, inter currendum, atque inſequendum. Atque ita etiam τὸ πανοῦργος, callidus, verſutus, fraudulentus, is, qui prompto eſt paratoque ingenio ad quidlibet agendum, & τὸ πανεργὸς, rerum omnium apifex, ſeu mundi totius ædificator, tametſi utrobique vox eadem ineſt, nimirum τὸ ἔργον, res, opus; tamen apud poſteriores habent differentiam. Quamquam Sophocles, cum Ulyſſem, hominem vocat πανοῦργον, vafrum, ac verſipellem, in eadem ſignificatione utrumque accipere videatur. Quo loci ait: ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν. Αἱματόεσσα δὲ χεὶρ πεδίῳ πέσε. Abſciditque manum gravem. Sanguinolenta autem manus in campum cecidit; τὸ ἀπέξεσεν, ubraſit, ſumptum eſt pro ῥᾷστα ἀπέκοψε, facillimè abſcidit. Facilius eſt enim radere, quàm ſcindere. Idque etiam dicitur ἀπαράσσειν, amputare. Purpuream Homerus mortem vocat, non eam modò, quæ eſt ex ſanguine, ac cæde,

ματίζον, ἀλλὰ καὶ ὁπηδήποτε. [1] Οἱ γοῦν Ἀττικοὶ καὶ, ὡς Ἀθήναιός φησι, τοῦ ταῶς τὴν λήγουσαν περιέσπων τε, καὶ ἐδάσυνον· ὥσπερ αὖ πάλιν τοῦ λαοῦ, κριοῦ, ἰοῦ, καὶ τῶν ὁμοίων, τὰ τέλη ἐψίλουν. Ἡρωδιανὸς δὲ περὶ τοῦ, ὡς ἐῤῥέθη, κατὰ τὸ Φίλιππον πνευματισμοῦ νοήσας ἑτεροῖόν τι, φησὶν, ὅτι Φίλιππον μὲν τὸ κύριον, ἀξιοῦσιν οἱ Γραμματικοὶ ψιλῶς λέγεσθαι· δασέως δὲ τὸ ἐπίθετον· ἀγνοοῦντες, ὅτι καθ' ἓν ἑκάτερα δύνανται εἶναι. Καὶ γὰρ [2] λεύκιππος λέγεται παρὰ Στησιχόρῳ ἐπιθετικῶς. Ἀλλὰ καὶ Λεύκιππος ὀνομάζεται ὁμοίως ὁ Φοίβης, καὶ [3] Ἐλαείρας πατήρ. ὥστε ψιλοῖ αὐτὸς ἐν ἀμφοῖν τούτοιν τοῦ ἵππος τὴν ἄρχουσαν, καὶ οὐκ ἐν μόνῳ τῷ κυρίῳ. Χρῆσις δὲ τοῦ ἐπιθετικοῦ λευκίππου καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, ἐν τῷ, λεύκιππος Αἰνιὰν γένος. ὃ, καθὰ [4] ἐκ τοῦ εἷμα λευχείμων, οὕτω καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ ἵππος, [5] λεύχιππος ἂν ἦν κοινότερον.

κθ'. Τὸ μὲν, [6] ἐπιτροχάδην, ἐπὶ γλώσσης, ὡς που ἐπὶ Μενελάου εἴρηται· [7] τὸ δὲ μεταδρομάδην, ἐπὶ ποδῶν, ὡς ἐνταῦθα· μεταδρομάδην ἤλασεν ὦμον. Καὶ σημείωσαι, ὅπως, εἰ καὶ ὁμοίαν πως ἔχουσιν αἱ λέξεις ἄμφω παραγωγὴν, ἀλλὰ τὸ σημαινόμενον αὐταῖς διάφορον. Εἰ γὰρ καὶ τρόχος, καὶ δρόμος ταυτὸν, ἀλλ' ἰδοὺ γλώσσης μὲν, τὸ ἐπιτροχάδην· ποδῶν δὲ, τὸ ἐπιδρομάδην. Οὕτω καὶ τὸ πανοῦργος, καὶ τὸ πανεργὸς, εἰ καὶ λέξις ἡ αὐτὴ ἀμφοῖν ἔγκειται, τὸ ἔργον δηλαδὴ, ἀλλ' ἔχουσι διαφορὰν παρὰ τοῖς ὕστερον. εἰ καὶ [8] Σοφοκλῆς, ἄνδρα πανοῦργον τὸν Ὀδυσσέα εἰπὼν, εἰς ταυτὸν ἄγειν δοκεῖ ἑκάτερα. Ἐν τῷ, ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν. Αἱματόεσσα δὲ χεὶρ πεδίῳ πέσε· τὸ ἀπέξεσεν, ἀντὶ τοῦ ῥᾷστα ἀπέκοψεν εἴληπται. ῥᾷον γὰρ τὸ ξέειν τοῦ κόπτειν. τοῦτο δὲ καὶ ἀπαράσσειν λέγεται. Πορφύρεον Ὅμηρος θάνατον λέγει, οὐ μόνον [9] τὸν ἐξ αἵματος, [10] ἢ τὸν μέλανα, ὡς καὶ κῦμα πορφύ-

1. Οἱ γοῦν Ἀττικοὶ καὶ, ὡς Ἀθήναιός φησι, τοῦ ταῶς τὴν λήγουσαν περιέσπων τε, καὶ ἐδάσυνον) Athenæus lib. 9. c. 12. Ταὼς δὲ λέγουσιν Ἀθηναῖοι, ὥς φησι Τρύφων, τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπῶντες, καὶ δασύνοντες. καὶ ἀναγινώσκουσι μὲν οὕτως παρ' Εὐπόλιδι ἐν Ἀστρατεύτοις· τρέφεσθαι δὲ τὸ μαρτύριον. Eupolidis locum paulò ante Athenæus hunc adduxerat: μὴ ποτε θρέψαι παρὰ Περσεφόνῃ τοιοῦτο ταὧν, ὃς τοὺς εὕδοντας ἐγείρει. Sic quidem legebant Attici. Politus.

Sic ταὧς cum ſpiritu denſo in ultimâ, apud Latinos factus eſt pavus, ſeu pavo. ut ἑςία, Veſta. ἕσπερος, veſper. Salvinus.

2. λεύκιππος λέγεται παρὰ Στησιχόρῳ) Referendum & hoc in Fragmenta Steſichori. Polit.

3. Ἐλαείρας) quæ Apollodoro Athenienſi lib. 3. Bibliothecæ Ἱλάειρα, itidemque Pauſaniæ, & Stephano. Polit.

4. ἐκ τοῦ εἷμα λευχείμων) Etymologici Magni Auctor: εἷμα, λευχείμων λευχείμονες. Polit.

5. λεύχιππος ἂν ἦν) l. λεύχιππος. Polit.

6 ἐπιτροχάδην, ἐπὶ γλώσσης) Etymologici Magni Auctor: ἐπιτροχάδην ἀγόρευε· ἀντὶ τοῦ ἐσπευσμένως, ὡς παρατρέχων, ἢ περιφλαμικῶς, ὃ ταχέως. Polit.

7. τὸ δὲ μεταδρομάδην, ἐπὶ ποδῶν) Etymologici Magni Auctor: μεταδρομάδην, ὑποδραμών· ὃ ἐν τῷ τρέχειν ὁμοῦ. Polit.

8. Σοφοκλῆς, ἄνδρα πανοῦργον τὸν Ὀδυσσέα εἰπὼν, εἰς ταυτὸν ἄγειν δοκεῖ ἑκάτερα) Suidas: Πανοῦργοι, πάντα πράττοντες, καὶ μηδὲν ὑποστελλόμενοι. ὁ πανοῦργος, καὶ ἀναιδής. Σοφοκλῆς· ἐστὶ πανούργου φρένας Ἐρρωμένον, ἀνδρὸς τοῦδ' ἀνάσσοντος κρατεῖν. Polit.

9. τὸν ἐξ αἵματος) Hinc & ipſe ſanguis purpureus. ρ' Il. αἷμα τε δὲ χθὼν δεύετο πορφυρέῳ. Plinius lib. 9. cap. 38. de purpurâ: Laus ei ſumma, color ſanguinis concreti, nigricans adſpectu, idemque ſuſpectu refulgens. Unde & Homero purpureus dicitur ſanguis. Politus.

Purpureus color ſatur in nigrum vergit. Salvinus.

10 ἢ τὸν μέλανα) Scholiaſtes Homericus: πορφύρεος, μέλας, ὁ διὰ αἵματος. Heſychius: πορφύρεος θάνατος, ὁ μέλας, καὶ βαθὺς, καὶ ταραχώδης. Etymologici Magni Auctor: πορφύρεον θάνατον λέγουσι τὸν μέλανα· καὶ κῦμα πορφύρεον, τὸ μέλαν. Polit.

φύρεον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐκ μιᾶς πληγῆς, ὡς καὶ ὁ Αἰλιανός φησιν, ἱστορῶν, τοὺς πορφυρέας [1] μιᾷ καταφορᾷ χειρὸς τὴν ζῶσαν πορφύραν συντρίβειν, ἵνα καλὸν οὕτω τὸ βάμμα τῆς πορφύρας γένηται. [2] ὅθεν καὶ θάνατος πορφύρεος, ὁποῖον ἂν πάθοι πορφύρα, μιᾷ καὶ αὐτὴ θανατουμένη πληγῇ. Γνωστὸν δὲ ἐξ ἱστορίας ἐστὶν, ὅτι πορφυρεύς τις δολιευσάμε-
Rom. p. 525. νος ἐν βαφῇ, καὶ ἀπαγόμενος εἰς θάνατον κατ' ἔθος, προυκαλέσατό ποθεν, [3] εἰς ἀστεῖον σκῶμμα ἐκ τῶν Ὁμήρου, τὸ, τόνδ' ἔλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή.

Ὣς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Τυδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης, ποτέροισι μετείη,
Ἠὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλέοι, ἢ μετ' Ἀχαιοῖς.

λ'. Ἐμψύχου λόγου, καὶ ἀληθῶς ἐνδιαθέτου, καὶ θερμοῦ ἡ τοιαύτη παρ' Ὁμήρῳ πρὸς τὸν ἀκροατὴν ἀποστροφή· Τυδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης, ποτέροισι μετείη, ἢ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλέοι, ἢ μετ' Ἀχαιοῖς. Καὶ δηλοῦσι, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, τὸ βεβακχευμένον τοῦ Διομήδους ἡ τῆς ἑρμηνείας ταύτης θερμότης. Σημείωσαι δὲ καὶ νῦν, ὡς καὶ πρὸ τούτων, ἐν τῷ, οὐδ' ἂν φαίης τόσσον λαὸν, καὶ ἑξῆς, ὅτι ταῖς τοιαύταις ἀποστροφαῖς, μυθικῶς μὲν ἡ Μοῦσα χρῆται πρὸς τὸν Ποιητήν· ἀληθῶς δὲ ὁ Ποιητὴς πρὸς τὸν ἀκροατήν. καὶ ὅτι τὸ, οὐκ ἂν γνοίης τὸν Διομήδην, εἴτε Τρωσὶν ὁμιλεῖ, εἴτε Ἕλλησιν, ἑφερμηνευτικόν ἐστι τοῦ, ὁποτέροισι μετείη. καὶ ὅτι ὁ λόγος οὗτος, ἐνθουσιῶν τὸν στρατηγὸν δηλοῖ, καὶ εἰς βάθος ἐρχεσθαι, ποτὲ μὲν τῶν Τρωϊκῶν τάξεων, ὡς δοκεῖν καὶ αὐτὸν Τρωϊκὸν εἶναι, ποτὲ δὲ τῶν Ἑλληνικῶν, ὀτρύνοντα ταύτας εἰς πόλεμον.

Θῦνε γὰρ ἂμ πεδίον ποταμῷ πλήθοντι ἐοικὼς
Χειμάῤῥῳ, ὅς τ' ὦκα ῥέων ἐκέδασσε γεφύρας.
Τὸν δ' οὔτ' ἄρ τε γέφυραι ἐεργμέναι ἰσχανόωσιν,
Οὔτ' ἄρα ἕρκεα ἴσχει ἀλωάων ἐριθηλέων
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης, ὅτ' [4] ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος·
Πολλὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἔργα κατήριπε καλ' [5] αἰζηῶν.
Ὣς ὑπὸ Τυδείδῃ πυκιναὶ κλονέοντο φάλαγγες
Τρώων, οὐδ' ἄρα μιν μίμνον πολέες περ ἐόντες.

λα'. Ἐν παραβολῇ σεμνύνων τὸν τοῦ Διομήδους ἐνθουσιασμὸν, φησίν· Θῦνεν ἀνὰ πεδίον

cæde, aut nigram, ſeu atram, ut eum dicit κῦμα πορφύρεον, *fluctum purpureum*; verùm etiam eam, quæ uno ictu infertur: pariter atque dicit Ælianus, ubi purpurarios piſcatores narrat, unâ manus olliſione vehementiori vivam purpuram conterere, ut pulchra ſic fiat purpuræ ipſius tinctura. Unde & mors purpurea, qualis purpuræ contigerit: quum & uno ipſa ictu occidatur. Notum autem eſt ex hiſtoriâ de infectore quodam purpurario, eum, quòd in tingendi ratione fraudem adhiberet, quum, ob eam fraudem, ad ſupplicium pro more raperetur, in cauſsâ fuiſſe, cur alter quiſquam, inde motus, ſalsè, atque urbanè ei illuderet verbis hiſce Homeri: τὸνδ' ἔλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή.

Purpurea illum mors cepit, violentaque parca.

Sic hi quidem laborabant in acri prælio.
Tydidem verò nequaquam cognoviſſes, utris intereſſet,
Utrum cum Trojanis, an cum Achivis verſaretur.

XXX. Spirantis, verèque ex animi ſententiâ prolatæ, ac fervidæ orationis verba hæc ſunt, quibus Homerus per apoſtrophen avertit ſe ad auditorem ſuum: *Tydidem verò non cognoviſſes, utris intereſſet, utrum cum Trojanis verſaretur, an cum Achivis.* Cujus quidem orationis æſtus, ac vehementia, ex veterum animadverſione, apertè oſtendit, quàm furiosè debacchatus fuerit Diomedes. Et nunc etiam, ut & ſupra, quo loci ait: οὐδ' ἂν φαίης τόσσον λαὸν, &c. *Neque dixiſſes tantum exercitum*, &c obſerva, cum hoc modo avertitur per apoſtrophen oratio, fabulosè quidem Muſam verba facere ad Poëtam; ſed reverâ ſic loqui Poëtam ad auditorem. Deinde illud: οὐκ ἂν γνοίης τὸν Διομήδην, εἴτε Τρωσὶν ὁμιλεῖ, εἴτε Ἕλλησι. *neque Diomedem cognoviſſes, utrum cum Trojanis, an verò cum Græcis verſaretur*; valet ad explicandum, quis ſit ſenſus illorum verborum: ὁποτέροισι μετείη. *utris intereſſet*. Hæc iſta denique oratio oſtendit, ducem illum militarem fanatico veluti furore incitatum fuiſſe, & a fronte in medium penetraſſe, nunc Trojanorum ordinum, ita ut ipſe Trojanus eſſe videretur, nunc Græcorum, ut ad pugnam eos urgeret, atque cohortaretur.

Currebat enim per campum, fluvio inundanti ſimilis
Torrenti, qui velociter fluens pontes diſſipat.
Hunc neque pontes muniti coërcent,
Neque ſepta retinent vinearum perquam virentium
Derepente venientem, cum Jovis imber ingruerit:
Multaque ab eo egregia juvenum opera diruuntur.
Sic a Tydide denſæ phalanges turbabantur
Trojanorum, neque eum ſuſtinebant, quamvis eſſent multi.

XXXI. Diomedis furorem comparatione extollit, atque exornat, in hæc verba: *Currebat per*

1. μιᾷ καταφορᾷ χειρὸς) Ælianus lib. 16. de Animalib. c. 1. μιᾷ λίθου καταφορᾷ. Politus.

Uno lapidis ictu. Nam ſi ſecundo ictu petatur, propter agitationem doloris, vana, & inutilis tinctura eſt, ſi Æliano credimus. quare Homerum dixiſſe refert, purpureâ morte illos captos eſſe, qui uno ictu uccumbunt. Salvinus.

2. ὅθεν καὶ θάνατος πορφύρεος, ὁποῖον ἂν πάθοι πορφύρα) Ælianus: ταῦτά τοι καὶ Ὅμηρος εἰδὼς, φησί. καὶ τοὺς ἀποθνήσκοντας ἀθρόως μιᾷ πληγῇ, τῷ τῆς πορφύρας θανάτῳ καταλαμβάνεσθαί φησι, καὶ γινόμενον ἐν τοῖς ἐπιτῶ μάχαις ἀναιρεθέντων ἕκαστος· Ἔλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή. Polit.

3. εἰς ἀστεῖον σκῶμμα ἐκ τῶν Ὁμήρου) Dictum hoc Diogenis Cynici inter ceteras ejus faceriſſimas ex Homero parodias refert Laërtius in purpurarium furem manifeſtò deprehenſum: θεωρούμενος ποτὲ πορφυροπλεύστην περιφερόμενον, ἔφη· Ἔλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή. Salvinus.

Aliam parœdiam, atque hiſtoriam refert ex Athenæo Euſtathius ad lib. ά. Il. pag. 1023. Εἰς δὲ τὸ, πορφύρεος θάνατος, ἐνθυμητέον τὸν Ἀθήναιον ἱστοροῦντα, ὅτι, γράψαντος Ἀλεξάνδρου εἰς Ἰωνίαν καὶ πρώτοις Χίοις, ὅπως αὐτῷ πορφύραν ἀποστείλωσιν, ἀναγνωσθείσης τῆς ἐπιστολῆς, παρὼν Θεόκριτος ὁ σοφὸς, ἔφη, νῦν συνίημι τὸ παρ' Ὁμήρῳ εἰρημένον· Ἔλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή· αἰνιττόμενος ἐκεῖνος πορφύρεον θάνατον, ἢ διὰ ταχύτητα αἱ πορφύραι διὰ τὴν ἐξ αὐτῶν βαφὴν, ἢ καὶ ὅτι θανατηρά πάσχουσιν αἱ πορφυρίδες, ὅ τι ποιηθῶσιν περὶ τὴν ἄγραν τῆς πορφύρας. τὸ δ' ὅμοιον καὶ οἱ βάπται, ὅ τι βλάπτουσι τὰς πορφυρίδας. Dictum idem Homeri ad molliores feminas, quæ purpureis veſtibus plus omnio efficerentur, pulcherrimè aptavit Clemens Alexandrinus Pædagogi lib. 2. καὶ ἄνω αὐτὰς περὶ τὰς μεμαγμένας ταύτας, καὶ ἄβρας ἀληθῶς πορφύρας, κατὰ τὸ ποιητικὸν ἐκεῖνο, Ἔλαβε πορφύρεος θάνατος. Politus.

4. ἐπιβρίσῃ) Euſtathius ἐπιβρίσει. Polit. ἐρείσαις. Salvin.

5. αἰζηῶν) Hæc ego quondam in Homero meo adnotaveram: Editio Florentina αἰζηῶν ſine ἰ ſubſcripto. Quæ vera eſt ſcriptura. Eſt enim αἰζηὸς παρὰ τὸ ἀεὶ, καὶ τὸ ζῶ, αἰζηὸς, & per incrementum τοῦ ἰ, αἰζηός. Nec probo Apollonium, qui adſcribebat τὸ ἰ, perinde quaſi facta eſſet ea vox ex αἰζήιος. Politus.

Ita Etymologus in voce Αἰζηὸς rationemque addit, propterea quòd, ſi ab αἰζήιος eſſet αἰζηὸς, deberet circumflecti penultima, ut ab Acheloius Ἀχελῷος. Salvinus.

per campum, fluvio inundanti ſimilis torrenti, qui celeriter fluens, pontes diſſipat. Hunc neque pontes muniti coërcent, neque ſepta vinearum perquam virentium retinent derepente venientem, quandocumque Jovis imber ingruat, multaque ab eo egregia juvenum opera diruuntur. Sic a Tydide denſæ Trojanorum phalanges turbabantur, neque profecto ipſum ſuſtinebant, quamvis eſſent multi. Ubi ſciendum, Diomedem, ob fortia illa ad tempus facinora, non perenni flumini, ſed torrenti, aſſimilari: itemque illis verbis: ὅτ' ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος, cum Jovis imber ingruet, pluvia videlicet ex aëre, definitionem torrentis contineri, ſumptam ex ejus materiâ. Quid eſt enim torrens, niſi prorſus imber derepente veniens, & fortuitò fluens, quocumque id eveniat, ut quis dixerit, tempore? tametſi ex eo, quòd frequentiùs in hyeme accidit, appellatus ſit χείμαρρος, hyeme fluens, ut ſupra quoque dictum eſt. Immo & Heſiodus χείμαρρον, torrentem, vocat paxillum, ſeu clavum, in fundo navis poſitum, qui dicitur etiam ἴβδης. Idque lepidè facit, atque urbanè, eo quòd aqua pluvialis, per quemdam veluti torrentem, inde e navi defluat. Cautè admodum, & procul periculo erroris dictum illud: ὅτ' ἐπιβρίσῃ. quando magno cum pondere ingruet. Non enim certè pluit, cum leves ſunt præ calore ſuperiores vapores: ſed, calore deficiente, ii coguntur, ac condenſantur; itaque graves, atque onuſti, deorſum verſum feruntur. Τὸ πλήθειν, plenum eſſe, idem eſt, atque τὸ πλημμύρειν, inundare. Ex verbo enim πλήθω, impleo, ſeu plenus ſum, tum derivatur ἡ πλήμη, maris inundatio, ſeu alluentis maris æſtus, apud Geographum, tum quæ inde dicitur ἡ πλημμύρα, exundatio maris, ſive æſtuantis maris acceſſus, maris affluxus. Vide præterea, ut non eâ, quâ ſolet, figurâ comparationem iſtam effert, ut ſi, exempli cauſſâ, diceret: ἠΰτε χείμαρρος. ceu torrens. aut, ὡς δ' ὅτε. veluti quando: ſed ſine hujuſcemodi adverbio exorditur in hunc modum: Ἔθυνε, ποταμῷ ἐοικώς. Currebat, flumini ſimilis. Et obſerva etiam nunc τὸ ἐοικώς, ſimilis. Hinc enim poſteriores comparationem ipſam appellant εἰκόνα, iconem, imaginem, ſimilitudinem. Τὸ, ὦκα ῥέων, velociter fluens, cauſſam habet, cur pontes, atque ſepta diſſipentur. Aquæ enim, quæ ſic velociter fluunt, obvia quæque diſtrahere poſſunt, atque evertere. Verbi autem κεδάζω, diſſipo, ſeu diſpergo, ex quo τὸ ἐκέδασε, diſſipat, primitivum eſt τὸ κεδῶ, diſſipo, diſper-

θύνε, ποταμῷ πλήθοντι ἐοικὼς χειμάῤῥῳ, ὅστ' ὦκα ῥέων, ἐκέδασσε γεφύρας. Τὸν δ' οὔτ' ἄρ τε γέφυραι ἐεργμέναι ἰσχανόωσιν, οὔτ' ἄρα ἕρκεα ἴσχει ἀλωάων ἐριθηλέων ἐλθόντ' ἐξαπίνης, ὅτ' ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος· [1] πολλὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἔργα κατήριπε καλ' αἰζηῶν. Ὣς Baſ. p. 398.
ὑπὸ Τυδείδῃ πυκιναὶ κλονέοντο φάλαγγες Τρώων, οὐδ' ἄρα μιν μίμνον, πολέες περ ἐόντες. Ἰστέον δὲ, ὅτι τε, διὰ [2] τὴν καιρικὴν ἀνδραγαθίαν, οὐκ ἀεννάῳ τὸν Διομήδην ᾔκασε ποταμῷ, ἀλλὰ χειμάῤῥῳ· καὶ ὅτι τὸ, ὅτε ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος, ἤτοι ὁ ἐξ ἀέρος ὑετὸς, ὁ ἐξ ὕλης ὁρισμός ἐστι τοῦ χειμάῤῥου. Τί γάρ ἐστι χείμαῤῥος, ἢ πάντως [3] ὄμβρος ἐλθὼν ἐξαπίνης, καὶ ῥέων, ὅπῃ τύχῃ, καθ' οἷον ἄν τις εἴπῃ καιρόν; εἰ καὶ ἐκ τοῦ πλεονάζειν ἐν χειμῶνι, χείμαῤῥος ἐκλήθη, ὡς καὶ προεῤῥέθη. Ἡσίοδος δὲ καὶ τὸν ἐν τῷ ἐδάφει τοῦ πλοίου πάσσαλον, [4] χείμαῤῥον καλεῖ, τὸν καὶ ἴβδην λεγόμενον. Ποιεῖ δὲ τοῦτο ἀστείως, διὰ τὸ ἐκεῖθεν τῆς νηὸς ἀποῤῥεῖν τὸ ὄμβριον ὕδωρ, ὡς διὰ χειμάῤῥου τινός. Τὸ δὲ, [5] ὅτ' ἐπιβρίσῃ, πάνυ ἀσφαλῶς εἴρηται. Ὅταν μὲν γὰρ κοῦφαι ὦσιν ὑπὸ θερμότητος οἱ ἄνω ἀτμοὶ, οὐχ ὕει· [6] ἐπιλειπούσης δ' αὐτῆς, πιλοῦνται, καὶ βρίθοντες κάτω φέρονται. Τὸ δὲ πλήθειν ταυτόν ἐστι τῷ πλημμύρειν. Ἐκ γὰρ τοῦ πλήθω ῥήματος [7] ἥ τε παρὰ τῷ Γεωγράφῳ πλήμη γίνεται, [8] καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς πλημμύρα. Ὅρα δὲ καὶ, ὅπως οὐ συνήθως ἐσχημάτισε τὴν παραβολήν. οἷον, ἠΰτε χείμαῤῥος. ἢ, ὡς δ' ὅτε· ἀλλὰ δίχα τοιούτου ἐπιῤῥήματος ἤρξατο, εἰπών· Ἔθυνε, ποταμῷ ἐοικώς. [9] Καὶ σημείωσαι καὶ νῦν τὸ ἐοικώς. Ἐκ τούτου γὰρ εἰκόνα οἱ ὕστερον λέγουσι τὴν παραβολήν. [10] Τὸ δὲ, ὦκα ῥέων, τὸ αἴτιόν ἐστι τοῦ τὰς γεφύρας, καὶ τὰ ἕρκη σκεδάζεσθαι. Τὰ γὰρ οὕτως ὠκὺ ῥέοντα ὕδατα, κατασύρειν ἔχουσι τὰ παραπίπτοντα. Τοῦ δὲ κεδάζω, ἐξ οὗ τὸ ἐκέδασε, πρωτότυπον τὸ κεδῶ, [11] ὃ πα-

1. πολλὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἔργα κατήριπε καλ' αἰζηῶν) Virg. Georg. l. 1 ruit arduus æther, Et pluviâ ingenti ſata læta, boumque labores Diluit. Salvinus.

2. τὴν καιρικὴν) τὴν καίριον. Polit.

3. ὄμβρος ἐλθὼν ἐξαπίνης, καὶ ῥέων) Virg. ibid. implentur foſſæ, & cava flumina creſcunt Cum ſonitu. πλήθουσι. Salvinus.

4. χείμαῤῥον καλεῖ, τὸν καὶ ἴβδην λεγόμενον) Euſtathius ad I. λ'. Il. δηλοῖ δ', ὅτι καὶ πλοίου περὶ τὸ ἔδαφος πάσσαλος, χείμαῤῥος λέγεται, ὁ ἰδιωτικώτερον καλούμενος ἴβδης· ὃς ἐξαιρούμενος, ὅταν ἐξ ἰκμάδος πίεζηται Διὸς ὄμβρῳ, κατὰ Ἡσίοδον. Eumdem χείμαῤῥον, alii vocant ἴβδαιον. Tzetzes ad Heſiodum: χείμαῤῥος λέγεται ὁ πάσσαλος ὁ ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐξαιρουμένου τὸ ὕδωρ προχωρεῖ. καλεῖται δὲ καὶ ἴβδαιος. Heſiodi verſus hic eſt:

Χείμαῤῥον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὄμβρος.

Politus.

5. ὅτ' ἐπιβρίσῃ) Virg. Æneid. 3. Tum mihi cæruleus ſupra caput aſtitit imber. ἐπιβρίσει. Salvinus.

6. ἐπιλειπούσης δ' αὐτῆς, πιλοῦνται, καὶ βρίθοντες κάτω φέρονται) Ariſtoteles Meteorolog. lib. 1. c. 9. τῆς δὲ θερμότητος ἀπολειπούσης τῆς ἀναγούσης αὐτὸ (τὸ ὑγρὸν) καὶ τῆς μὲν διασκεδαννυμένης πρὸς τὸν ἄνω τόπον, τῆς δὲ καὶ σβεννυμένης διὰ τὸ μετεωρίζεσθαι πορρώτερον εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς γῆς ἀέρα, συνίσταται πάλιν ἡ ἀτμὶς ψυχομένη διά τε τὴν ἀπόλειψιν τοῦ θερμοῦ, καὶ τὸν τόπον, καὶ γίνεται ὕδωρ ἐξ ἀέρος· γενόμενον δὲ φέρεται πάλιν πρὸς τὴν γῆν. Politus.

7. ἥ τε παρὰ τῷ Γεωγράφῳ πλήμη) Geographus lib. 3. p. 143. Καὶ αἱ σύῤῥοιαι δὲ ὡσαύτως ὠφελοῦσι κατὰ τὰς ἐπιπολὰς πλήμας, καὶ διειργομένας ὑπὸ τῶν διειργόντων ἰσθμῶν τοὺς πόρους, καὶ πλωτοὺς ἀπεργαζομένων. Suidas: πλήμη, ἡ πλημμύρα τῆς θαλάσσης. Quidam tamen veterum in hoc ſignificatu ſcribi maluerunt πλήμμη. Politus.

8. καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς πλημμύρα) Etymologici Magni Auctor: πλημμύρω πλημμυρίς. παρὰ τοῦ πλήθω πλήσω, πλήμη, καὶ πλημμύρα. Politus.

9 Καὶ σημείωσαι καὶ νῦν τὸ ἐοικώς) Iliad. α'. ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς. nocti conſimilis ibat. Salvinus.

10. Τὸ δὲ, ὦκα ῥέων, τὸ αἴτιόν ἐστι τοῦ τὰς γεφύρας, καὶ τὰ ἕρκη σκεδάζεσθαι) Virg. pontem indignatus Araxes. Salvinus.

11. ὃ παρήγαγον καὶ τὸ κεδάω) Ut αἰτιάζω derivatum ab αἰτιάω: ſic κεδάζω ἀπὸ τοῦ κεδάω, κεδῶ. cujus primitivum fortaſſe Euſtathius intelligit κέω, quaſi a χέω, fundo, diſpergo, per epentheſin τοῦ δ', & mutationem aſpiratæ in tenuem.

παράγωγον καὶ τὸ κεδάω. [1] Γίνεται δέ, φασιν, ἀπὸ τοῦ χέω. ἴσως δὲ καὶ παρὰ τὸ κεάσαι. ὡς τό, [2] διά τε ξύλα πολλὰ κεάσαι. Λέγεται δὲ καὶ σὺν τῷ σ' σκεδάζω, καὶ δίχα
Rom p 526. τοῦ σ', κεδάζω, καθ' ὁμοιότητα τοῦ μικρὸς σμικρός· σῦς ὗς, καὶ τῶν ἄλλων, ἃ προδεδήλωται.

λβ'. Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι, ὥσπερ ὁ χείμαῤῥος τὰς πυκνάς, καὶ συνεχεῖς γεφύρας τὰς χειροκμήτους, οὕτω καὶ ὁ Διομήδης τὰς λεγομένας τοῦ πολέμου γεφύρας ἐσκέδασε, καὶ συνέχεε. Τίνες δέ εἰσιν αἱ τοῦ πολέμου γέφυραι, προείρηται ἀλλαχοῦ. Ὅρα δὲ καί, ὅτι τό, ἐσκέδασε γεφύρας, ἑρμηνεύων σαφέστερον, ἐπάγει· ὃν οὔτε γέφυραι ἐεργμέναι, ἤγουν κατησφαλισμέναι, ἰσχανόωσιν, [3] ἤτοι ἐπέχουσι, κωλύουσιν. οὗ πάλιν ἑρμηνευτικὸν τό, οὔτ' ἂρ ἕρκεα ἴσχει ἀλωάων. Ταυτὸν γὰρ τὸ ἴσχειν, [4] καὶ ἰσχανάαν. ὅπερ παράγεται οὕτω· ἔχω. ἀφ' οὗ ἴσχω· [5] ἐξ οὗ ἰσχαίνω, καὶ ὁ μέλλων ἰσχανῶ. [6] Τοῦτο δὲ μεταχθὲν εἰς ἐνεστῶτα συζυγίας δευτέρας, ποιεῖ τὸ ἰσχανῶ. Ἕρκη δὲ ἀλωῶν, τῶν ἀμπελοφύτων χωρίων τοὺς φραγμοὺς λέγει, Εἶεν δ' ἂν ἕρκη, [7] τὰ εἴργοντα, καὶ ἐέργοντα. ὅθεν καὶ ἐεργμέναι γέφυραι ἄς, διὰ τὸ κατησφαλίσθαι, καὶ πυκνάς ἐστιν εἰπεῖν. ὃ κεῖται οἰκείως, καὶ προσφυῶς ἐν τῇ ἀποδόσει τῆς παραβολῆς, ἥτις ἐστὶ τό, πυκιναὶ κλονέοντο φάλαγγες. ἧς διασαφητικὸν τό, οὐδ' ἄρα μιν μίμνον. Ταυτὸν γὰρ τὸ κλονεῖσθαι, καὶ τὸ μὴ μένειν. Τούτοις δὲ ὅμοιον καὶ τὸ σκεδάζεσθαι τὸ ἐν τῇ παραβολῇ. Καλὰ δὲ ἔργα αἰζηῶν, λέγει καὶ ἄλλα μέν τινα, οἷον οἰκοδομάς, καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ἕρκη τῶν ἀλωῶν, καὶ τὰς γεφύρας, οἷς, διὰ τὸ πυκνόν, [8] εἰκάζονται αἱ τῶν Τρώων φάλαγγες. Διό φησι, πυκιναὶ κλονέοντο φάλαγγες. Αἰζηοὺς δὲ καὶ ἐνταῦθα, ἢ τοὺς νέους λέγει, ὡς τοῦ ἐργάζεσθαι νέοις μάλιστα πρέποντος, ἢ ἁπλῶς τοὺς ἄνδρας, [9] ὡς καὶ Ἡσίο-

ſpergo, *diſiicio*. unde etiam per paragogen derivatum τὸ κεδάω, *ſpargo*, *diſpergo*. Oriri ajunt hoc verbum a χέω, *fundo*: immo & fortaſſe a κεάσαι, *findere*, *ſeu dividere*. ut, διά τε ξύλα πολλὰ κεάσαι. *lignaque multa diffindere*. Porro autem & σκεδάζω, *diſſipo*, dicitur cum τῷ σ', & κεδάζω ſine τῷ σ', ſimili prorſus ratione, atque ὁ μικρὸς σμικρός, *parvus*: σῦς ὗς, *ſus*, aliaque hujuſcemodi, quæ ſupra ſunt expoſita.

XXXII. Rurſus, quemadmodum torrens crebros continuoſque pontes, qui manu ſunt ædificati, disjicit, atque diſpergit; ſic etiam obſerva, Diomedem diſſipaſſe, atque confudiſſe eas, quas dicimus, τοῦ πολέμου γεφύρας, *ſemitas*, *viaſque in modum pontium*, *ſeu intervalla ordinum inſtructorum ad pugnam*. Quæ ſint autem αἱ τοῦ πολέμου γέφυραι, *viæ*, *atque exitus ordinum pugnantium*, *veluti quidam ordinum militarium pontes*, alibi ſupra eſt declaratum. Vide præterea, ut, quod dixerat, ἐσκέδασε γεφύρας, *diſſipat pontes*, clariùs poſtea explicat per ea verba, quæ ſubiicit: ὃν οὔτε γέφυραι ἐεργμέναι, videlicet κατησφαλισμέναι, ἰσχανόωσιν, ſive ἐπέχουσι, κωλύουσι. *quem neque pontes muniti*, *munimento videlicet ſepti*, *atque obfirmati*, *reprimunt*, *ſive inhibent*, *impediunt*, *coërcent*. quod lucem rurſus accipit ab his aliis verbis: οὔτ' ἂρ ἕρκεα ἴσχει ἀλωάων. *Neque ſepta retinent vinearum*. Idem namque eſt τὸ ἴσχειν, & ἰσχανάαν, *retinere*, *reprimere*, *cohibere*. quod quidem verbum hoc modo per paragogen deducitur. Ἔχω, *habeo ſeu teneo*. Inde ἴσχω, *teneo*, *ſive inhibeo*: ex quo ἰσχαίνω, *retineo*, & Futurum ἰσχανῶ, *retinebo*. Hoc autem, quum tranſeat in Præſens ſecundæ Conjugationis, facit τὸ ἰσχανῶ, *retineo*, *coërceo*, *reprimo*. Ἕρκη ἀλωῶν, *ſepta vinearum*, dicit ſepes, ſeu ſepimenta locorum vitibus conſitorum. Dicta autem fuerint ἕρκη, *ſepta*, *atque clauſtra*, τὰ εἴργοντα, & ἐέργοντα, *ea*, *quæ circumcludunt*, *ſeu ſepiunt*, *ac coërcent*. Unde etiam ἐεργμέναι γέφυραι, *ſepto muniti*, *ac vallati pontes*: quas γεφύρας, eo quòd operibus, ac munitionibus ſeptæ eſſent, dicere licet πυκνάς, *denſas*, *atque ſpiſſas*. id, quod aptè congruenterque poſitum eſt in redditione, alterâ parte comparationis, ubi ſic ait: πυκιναὶ κλονέοντο φάλαγγες. *denſæ turbabantur phalanges*. Quibus ſanè verbis explicandis facit illud: οὐδ' ἄρα μιν μίμνον. *neque eum ſuſtinebant*. Idem namque eſt τὸ κλονεῖσθαι, *perturbari*, atque τὸ μὴ μένειν, *non ſuſtinere*. Neque his porro diſſimile eſt τὸ σκεδάζεσθαι, *diſſipari*, *ac diſpergi*, quod verbum habet comparatio. Καλὰ ἔργα αἰζηῶν, *egregia juvenum opera*, tum alia quædam intelligit, ut ædificia, tum ipſa etiam ſepta vinearum, & pontes, quibus Trojanorum phalanges propter denſitatem aſſimilantur. Quare illa verba ſubjicit: πυκιναὶ κλονέοντο φάλαγγες. *denſæ turbabantur phalanges*. Αἰζηούς, *ſanguine*, *atque ætate ferventes*, hoc etiam loci, aut juvenes vocat, quippe quum juvenes maximè deceat opera facere, aut generatim viros, eos videlicet, qui virili jam ſunt

ætа.

Ceterùm κεδάω, quod repetitur apud Nicandrum in Alexipharmacis, metri causâ factum eſt. Σμώδιγγες ζαχοὸν κεδαιομένας κακότητος. *Diſtillans maculas ſeſe ſpargente veneno*. Forte abſque tot ambagibus legendum apud Euſtathium, οὗ παράγωγον καὶ τὸ κεδάζω, Salvinus.

1. Γίνεται δέ, φασιν, ἀπὸ τοῦ χέω) Etymologici Magni Auctor: κεδάζω. τὸ σκορπίζω, ἀπὸ τοῦ χέω, χεδάζω, καὶ κεδάζω· ἢ ἀπὸ τοῦ σκεδῶ. λέγεται καὶ μετὰ τοῦ σ', καὶ χωρὶς τοῦ σ'. Politus.

2. διά τε ξύλα πολλά) Al. ξύλα δανὰ lib. ο Odyſſ. διά τε ξύλα δανὰ κεάσσαι. Politus.

3. ἤτοι ἐπέχουσι, κωλύουσιν) Etymologici Magni Auctor: ἰσχανόωσιν, ἀντὶ τοῦ κατέχουσι, καὶ κωλύουσιν. Politus.

4. καὶ ἰσχανάαν) Iliad. l. XVII. v. 572. Ἰσχανάᾳ δακέειν, λαρόν τέ οἱ αἷμ' ἀνθρώπου. hoc loco eſt ἐπιθυμεῖ. Et Od. XV. v. 345. Νῦν δ' ἐπεὶ ἰσχανάᾳς, μεῖναί τέ με κεῖνον ἄνωγας. Salvinus.

5. ἐξ οὗ ἰσχαίνω, καὶ ὁ μέλλων ἰσχανῶ) Etymologici Magni Auctor: ὥσπερ ἀπὸ τοῦ φῶ γίνεται φαίνω, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ ἴσχω γίνεται ἰσχαίνω· ὁ μέλλων, ἰσχανῶ. Politus.

6. Τοῦτο δὲ μεταχθὲν εἰς ἐνεστῶτα συζυγίας δευτέρας, ποιεῖ τὸ ἰσχανῶ) Itemque τὸ ἰσχανῶ. Etymologici Magni Auctor: ἀπὸ τοῦ ἰσχανῶ μέλλοντος γίνεται ἰσχανῶ, ἀναβληθέντος τοῦ σ', καὶ ἐκταθέντος τοῦ ι· καὶ μετάγεται ὁ μέλλων εἰς ἐνεστῶτα, καὶ γίνεται ἰσχανῶ ἐνεστώς· ὡς ἀπὸ τοῦ εἴρω ἐρῶ γίνεται ἐνεστὼς ἐρῶ. Politus.

7. τὰ εἴργοντα, καὶ ἐέργοντα) Etymologiæ Græcæ derivant τὸ ἕρκος ἀπὸ τοῦ εἴργω, ὃ καὶ ἐέργω λέγεται. At enim τὸ ἕρκος ἰωνικῶς ἐκφέρουσιν Attici cum adſpiratione. Inde ἕρκος. Politus.

8. εἰκάζονται) Lege, εἰκάζονται Politus.

9. ὡς καὶ Ἡσίοδος που φησί) Heſiodus ἔργοις καὶ ἡμέραις, ubi de ætate aratoris agit, quem vult adultum eſſe, ne hinc illuc oculos diſtrahat, & ut ſulcus in directum agatur. Salvinus.

ætate, ut & Heſiodus alicubi dicit: τεσσαρακονταετὴς αἰζηός. *quadragenarius juvenis*. Porrò autem, quum Diomedea hæc comparatio initium ſupra duxerit ab illis verbis: Θῦνε δ' ἂμ πεδίον. *Currebat autem per campum*; & deſierit in hæc alia: κλονέοντο φάλαγγες. *turbabantur phalanges*; obſerva, ut ambo hæc Poëta inferiùs commiſcet, atque conjungit, ubi Diomedem deſcribit Θύνοντ' ἂμ πεδίον, πρὸ ἕθεν κλονέοντα φάλαγγας. *currentem per campum, turbantem ante ſe phalangas*. Et vide, quod dicit, πρὸ ἕθεν κλονέοντα, *ante ſe turbantem*, videlicet ἔμπροσθεν αὐτοῦ, *ante ſuum ipſius conſpectum, ante oculos*. Non enim fortitudinis eſt, ſiquis alios quomodolibet perturbet; ſed ſi poſitos in conſpectu ſuo hoſtes, a ſe ipſo perturbatos, inſequatur. Uſitata Homero conſtructio illa Attica: ὑπὸ Τυδείδῃ κλονέοντο. *ſub Tydide, per Tydidem turbabantur*. Poſitus eſt enim per antiptoſin unus caſus pro alio, pro eo, ac ſi diceret, ὑπὸ Τυδείδου, *a Tydide*.

σιόδός πε φησὶ, τεσσαρακονταετὴς αἰζηός. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι τῆς ἐπὶ τῷ Διομήδει παραβολῆς, ἀρξαμένης μὲν ἀνωτέρω ἀπὸ τοῦ, Θῦνε δ' [1] ἂν πεδίον, λήξασης δὲ εἰς τὸ, κλονέοντο φάλαγγες, ἄμφω ταῦτα συνελὼν ὁ Ποιητὴς κατωτέρω, φησὶ τὸν Διομήδην [2] θύνοντ' ἂν πεδίον πρὸ ἕθεν κλονέοντα φάλαγγας. Καὶ ἄρα τὰ, πρὸ ἕθεν κλονέοντα, ἤγουν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Οὐ γὰρ τὸ ἁπλῶς κλονεῖν, ἀνδρίας ἐστὶν, ἀλλὰ τὸ ἐπιδιώκειν τινὰ τοὺς ἔμπροσθεν, ὑπ' αὐτῷ κλονουμένους. Τὸ δὲ, ὑπὸ Τυδείδῃ κλονέοντο, συνήθης Ὁμήρῳ σύνταξις Ἀττικὴ, ἀντιπτωτικῶς ἡ αὐτὴ οὖσα τῷ ὑπὸ Τυδείδου.

Hunc igitur poſtquam advertit Lycaonis præclarus filius
Currentem per campum, ante ſe turbantem phalangas;
Statim contra Tydidem curvos arcus intendit,
Eumque irruentem percuſſit, quum ad dextrum humerum aſſecutus
Eſſet cavum thoracis. Pervolavit acerba ſagitta,
Et in oppoſitam partem penetravit; fœdatuſque thorax ſanguine.

Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
Θύνοντ' ἂμ πεδίον, πρὸ ἕθεν κλονέοντα φάλαγγας,
Αἶψ' ἐπὶ Τυδείδῃ ἐτιταίνετο καμπύλα τόξα,
Καὶ βάλ' ἐπαΐσσοντα, τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον
Θώρηκος γύαλον. διὰ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστὸς,
Ἀντικρὺ δὲ διέσχε· παλάσσετο δ' αἵματι θώρηξ.

XXXIII. Pandarus, filius præclarus Lycaonis, conjectâ in Diomedem ſagittâ, eum ad dextrum humerum aſſecutus, ubi cavum erat thoracis, vulneravit. Pervolavit autem acerba, atque amara ſagitta, atque in oppoſitam partem tranſiit. Thorax verò fœdatus eſt ſanguine. Et obſerva pugnæ caſus atque eventus. Non enim fieri poteſt, ut qui aliquid facit, non ipſe etiam viciſſim patiatur: ut & Diomedes, dum fortia facinora ederet, vulneratus fuit, tametſi non magnum inde nocumentum acceperit. Vide etiam, quàm parùm proſperâ fortunâ utatur peritus ille alioquin ſagittarius Pandarus: quum minimè ab iis aberret, quos ad ictum deſignavit. Sicuti enim aſſecutus fuerat Menelaum, nec tamen læſerat, ſic & ei contigit in Diomede. Quum autem propoſitum ſit Poëtæ narrationem ſuam accommodare ad fidem veritatis; locum quoque determinat, in quo Diomedes eſt vulneratus. Quippe vulnus inflictum ei ait in humero dextro. Thoracis porro γύαλον, videlicet κοίλωμα, *cavum*, dicit id, quod eſt circa humeros, ac pectus, ad diſtinctionem cavi, quod eſt in manibus, ſeu volæ. Neque verò tantùm thoraci attributum eſt τὸ γύαλον, *cavum*; ſed & aliis rebus, ut palam etiam facit illud: [5] Ὦ κοίλας πέτρας γύαλον. *O cavæ rupis caverna*. Quamquam Apion, & Herodorus proparoxytonâ voce dictum velint γύαλον θώρηκος, *cavum thoracis*; oxytonâ verò γυαλὸν λίθον, *cavum lapidem*. ut, γυαλὸν λίθον ἀγκάσασθαι, *cavum lapidem in ulnas ſumere, ſeu ulnis complecti*. Τὸ διέπτατο, *pervolavit*, celeritatem oſtendit volucris illius, atque alatæ ſagittæ, poſteaquam emiſſa ea erat ex arcu. Illinc enim quum evolaſſet, deinde ictum feciſſet, non ampliùs pervolavit; ſed infixa fuit, atque inhæſit. Qua-

λγ'. Ὁ τοῦ Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς Πάνδαρος, ἔβαλε τὸν Διομήδην, τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον θώρηκος γύαλον. διὰ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστὸς, ἀντικρὺ δὲ διέσχε· παλάσσετο δ' αἵματι θώρηξ. Καὶ σημείωσαι τὰς τοῦ πολέμου τύχας. Οὐ γάρ ἐστι, δρῶντά τι μὴ καὶ ἀντιπαθεῖν· ὡς καὶ Διομήδης ἀριστεύων, βέβληται, εἰ καὶ μὴ μέγα τι ἐντεῦθεν βέβλαπται. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι εὔστοχος μὲν τοξότης, ὁ Πάνδαρος· δυστυχὴς δέ. Ὡς γὰρ τὸν Μενελάον ἔτυχε μὲν, οὐκ ἔβλαψε δὲ, οὕτω καὶ τὸν Διομήδην. Πιθανὰ δὲ βουλόμενος ὁ Ποιητὴς λαλεῖν, ὁρίζει καὶ τὸν τόπον, ἔνθα ὁ Διομήδης ἐβλήθη. Κατὰ γὰρ τὸν ὦμον τὸν δεξιὸν, φησι. Θώρακος δὲ [3] γύαλον, ἤγουν κοίλωμα, λέγει, τὸ περὶ τοὺς ὤμους, καὶ τὰ στήθη, [4] πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς τῶν χειρίδων στενότητος. Οὐ θώρακι δὲ μόνον ᾠκείωται τὸ γύαλον, ἀλλὰ καὶ τισιν ἄλλοις, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ, [5] ὦ κοίλης πέτρας γύαλον. Ἀπίων δὲ, καὶ Ἡρόδωρος φασὶ, γύαλον μὲν θώρηκος προπαροξύνεσθαι, γυαλὸν δὲ λίθον ὀξυτόνως λέγεσθαι. οἷον, [6] γυαλὸν λίθον ἀγκάσασθαι. Τὸ *Baſ. p. 399.* δὲ διέπτατο, τὸ τάχος δηλοῖ τοῦ πτερόεντος ὀϊστοῦ τὸ μετὰ τὴν ἐκ τόξου ὁρμήν. Ἐκεῖθεν γὰρ πτάμενος, εἶτα βαλὼν, οὐκ ἔτι διέπτατο, ἀλλ'

1. ἂν πεδίον) ideſt, ἀνὰ πεδίον. aliàs ἀμπεδίον. Salvinus.
2. θύνοντ' ἂν πεδίον) Euſtathius legit ἂν πεδίον, ideſt, ἀνὰ πεδίον. Hom. ἂν τ' ἔθνεα, καὶ μέλαν αἷμα. Sic παρ' pro παρά. Idem: Παῖρ' με ἐθός. In antiquis Inſcriptionibus: ἐμμέσῳ, pro ἐν μέσῳ. & ſimilia. Salvinus.
3. γύαλον, ἤγουν κοίλωμα) Heſychius: γυάλοις; ἐν οἷς τὸ κοίλωμα τοῦ θώρακος, καὶ θολώτοις διὰ περιφράξεως ὁ πᾶς θώραξ. Etymologici Magni Auctor: γύαλον, τὸ κοίλωμα. οἷον, θώρηκος γύαλον, ἀντὶ τοῦ τὰ κατὰ κοῖλα τοῦ θώρακος. Politus.
4. πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς τῶν χειρίδων στενότητος) Legendum puto, τῆς τῶν χειρῶν κοιλότητος. Propriè enim, Etymologo auctore, τὸ κοῖλον τῆς χειρὸς λέγεται γύαλον· quæ Latinis vola. ad cujus idcirco diſtinctionem Homerus dixerit θώρηκος γύαλον. Politus.
χειρίδες, manica. Salvinus.
5. ὦ κοίλης) κοίλας Sophocles in Philoctete v. 1094. Politus.
6. γυαλὸν λίθον) *Cavum lapidem* malim reddere, quàm, ut alii, *qui manu comprehendi poteſt*. Majorem enim lapidem, quàm ut manu comprehenderetur, aptè oſtendit τὸ ἀγκάσασθαι, *in ulnas ſumere, ſive ulnis complecti*. Politus.

ἀλλ' ἐνεχάθη. διὸ Σθένελος διαμπερὲς ἐξείρυσεν αὐτόν. Καὶ ἔστι καὶ οὗτος ὁ τρόπος ὑστερολογία, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται. Τῆς δὲ ἀναλογίας τοῦ διέπτατο καὶ τό, [1] πολιὸν αἰθέρ' ἀμπτάμενος, καὶ τὸ διαπτᾶσθαι σκάφος. Ἔστι δὲ καὶ δεύτερος ἐν τούτοις μέσος ἀόριστος.
Rom. p. 527. οἷον, περιχαρὴς δ' [2] ἀνεπτόμην. ἐξ οὗ καὶ τὸ πτέσθαι. ὡς τό, μηδέπω πτέσθαι σθένοντες. Κατὰ δὲ τό, διέπτατο, ἔστι καὶ τό, [3] Τίς γάρ ποτ' ἀρχὴ τοῦ κακοῦ προσέπτατο;

λδ'. Τὸ δέ, ἀντικρὺ διέσχεν, [4] ἀντὶ τοῦ διέσχισε, καὶ διῆλθεν. ὁποῖον καὶ τό, [5] διασχὼν τὴν νεφέλην. ὁ δὲ Κωμικός, χωρὶς τῆς διὰ προθέσεως, τό, ἔσχον, [6] ἀντὶ τοῦ ἔσχισα, καὶ διέῤῥηξα λέγει. Σημείωσαι δέ, ὅτι [7] ἐνταῦθα μὲν ὁ Ποιητὴς ἐξέτεινε τὸ δίχρονον τοῦ ἀντικρὺ ἐπιῤῥήματος, ὡς καὶ ἐν τῷ, [8] Ἀντικρὺ δ' ἀπόφημι. καὶ πρὸ ὀλίγου ἐν τῷ, Ἀντικρὺ δ' ἂν ὀδόντας· μετ' ὀλίγα δὲ συστέλλει τὸ αὐτὸ δίχρονον. Οὕτω καὶ τοῦ φίλος εἰωθὼς συστέλλειν τὸ δίχρονον, ὅμως πρὸ τούτου ἐν τῷ, Φίλε κασίγνητε, ἀντὶ μακροῦ ἔλαβε. Καὶ ἐνταῦθα δὲ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ, νῦν αὖτε με φίλαι, Ἀθήνη, ὁμοίως ἐκτείνει τὸ φι. Γίνεται δέ, κατὰ τοὺς παλαιούς, τὸ ἀντικρύ, [9] παρὰ τὴν ἀντὶ πρόθεσιν, καὶ τὸ κάρα· ἵνα ᾖ κυρίως ἀντικαρύ, καὶ ἐν συγκοπῇ ἀντικρὺ τὸ κατέναντι. οὗ πρὸς ὁμοιότητα ἐῤῥέθη τὸ ἀντιπρόσωπον. Οὔσης δέ, φασιν, ἀναλογίας, ὡς οὕτως οὕτω, μέχρις μέχρι, αὖθις αὖθι, οὕτω καὶ ἄντικρυς ἀντικρύ, ὅμως ὠξυτονήθη τοῦτο, ἀναλόγως καὶ τὸ μεσσηγύ, καὶ μεταξύ· καὶ ἅμα, [10] διότι μὴ κατὰ τὸ οὕτως οὕτω, μέχρις μέχρι, ἐφύλαξε καὶ τὸ ἀντικρὺ τὴν αὐτὴν σημασίαν τῷ ἄντικρυς. [11] Παλάσσεσθαι δὲ λέγει τὸ μολύνεσθαι, [12] ἢ πλεονασμῷ τῆς ἀλ συλ-

re eam Sthenelus penitus extraxit. Atque hæc etiam Tropica eſt locutio per hyſterologiam, ut paullò poſt dicturi ſumus. Simili autem ratione, atque τὸ διέπτατο, pervolavit, dictum etiam illud: πολιὸν αἰθέρ' ἀμπτάμενος, in candidum atherem ſubvolans. & διαπτᾶσθαι σκάφος. Pervolaſſet, ſeu volando pertranſiiſſet navis. Quin & in hoc genere exemplorum eſt Aoriſtus ſecundus medius. ut, περιχαρὴς δ' ἀνεπτόμην. Nimioque gaudio elatus, ſurſum evolavi. ex quo etiam τὸ πτέσθαι, volare. ut, μηδέπω πτέσθαι σθένοντες. viribus nondum ad volandum valentes. Denique ad exemplum τοῦ διέπτατο, pervolavit, ſeu tranſvolavit, eſt illud: Τίς γάρ ποτ' ἀρχὴ τοῦ κακοῦ προσέπτατο; Quæ enim unquam mali cauſſa advolavit?

XXXIV. Τὸ ἀντικρὺ διέσχεν, in appoſitam partem penetravit, pro διέσχισε, diſcidit, ſeu perrupit, & διῆλθε, pertranſiit. quale illud: διασχὼν τὴν νεφέλην. mediam nubem penetrans, atque perrumpens. At enim Comicus ſine præpoſitione διά, per, dicit ἔσχον pro ἔσχισα, ſcidi, & διέῤῥηξα, perrupi. Quamvis autem producat hîc Poëta ancipitem adverbii ἀντικρύ, contra, e contrario, ex adverſo, e regione, palam, apertè, ſicuti etiam eum ait: Ἀντικρὺ δ' ἀπόφημι. Palamque profiteor. & paullò ante: Ἀντικρὺ δ' ἂν ὀδόντας. E regione verò per dentes: attamen obſerva, ut paullò poſt eamdem ancipitem corripit. Sic etiam, quamvis ſolitus ſit corripere ancipitem τοῦ φίλος, charus, ſeu amicus; tamen ſupra, ubi ait: Φίλε κασίγνητε, chare frater, cepit eam pro longâ. Et hoc loci paullò poſt, ubi ait: νῦν αὖτε με φίλαι, Ἀθήνη, Nunc rurſus me dilige, Minerva; producit ſimiliter τὸ φι. Fit, ſecundùm veteres Grammaticos, τὸ ἀντικρύ, ex adverſo, e regione, coram, a præpoſitione ἀντί, pro, & a nomine κάρα, caput: ita ut propriè ſit ἀντικαρύ, quaſi ante caput, ſive ex adverſo capitis, & per ſyncopen ἀντικρύ, ideſt, ex adverſo, ſive in conſpectu. ad cujus ſanè exemplum dictum eſt τὸ ἀντιπρόσωπον, quod obverſâ eſt facie. Quum autem analogiam, ſeu ſimilitudinem rationis, ſitam in eo eſſe velint, ut, quemadmodum dicitur οὕτως οὕτω, ſic, μέχρις μέχρι, uſque ad, donec, quoadusque, αὖθις αὖθι, rurſus: ita etiam dicatur ἄντικρυς, palam, atque apertè, ἀντικρύ, contra, ex adverſo, e regione; tamen hoc in ultimâ acuitur, ſimili modo per analogiam, atque τὸ μεσσηγύ, in medio, & μεταξύ, inter; ſimulque etiam quia, non ſicuti τὸ οὕτως, οὕτω, ſic, μέχρις, μέχρι, donec; ita quoque τὸ ἀντικρύ, e regione, eamdem ſignificationem retinet, atque τὸ ἄντικρυς, palam, atque apertè. Παλάσσεσθαι autem dicit inquinari, fœdari, maculari, ont, addi- tâ

1. τὸ διαπτᾶσθαι σκάφος) Euripides initio Medeæ: Εἴθ' ὤφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος. Politus.

Catull. de phaſelo: ſive palmulis Opus foret volare, ſive linteo. Salvinus.

2. ἀνεπτόμην) Conſtans in hac lectione Sophoclea Euſtathius. Vulgò ἀνεπτάμην apud Sophoclem in Ajace:

Ἔφριξ' ἔρωτι, περιχαρὴς δ' ἀνεπτάμην.

Politus.

3. Τίς γάρ ποτ' ἀρχὴ τοῦ κακοῦ προσέπτατο,) ἀντὶ τοῦ, τίς ἡ προσβολὴ τοῦ κακοῦ ἀπαντήσεως αὐτῷ δεῖ; ex Scholiaſtâ Sophoclis ad Ajacem. Politus.

4. ἀντὶ τοῦ διέσχισε, καὶ διῆλθεν) Heſychius: διέσχε, διῆλθε, διέσχε, διέσχισε, διελθών, διεξῆλθε. Suidas: διέσχε, διῆλθεν. Polit.

5. διασχὼν τὴν νεφέλην) Gregorius Nazianzenus Orat. 31. τὴν μὲν γὰρ νεφέλην διέσχον, ἔξω τῆς σωματικῆς βάσεως γενόμενος. Et Orat. 34. quæ oratio, ſecunda eſt De Theologiâ: καὶ οὕτως ἀνῆλθον ἐπὶ τὸ ὄρος, καὶ τὴν νεφέλην διέσχον, εἴσω γενόμενος ἀπὸ τῆς ὕλης, καὶ τῶν ὑλικῶν. Polit.

6. ἀντὶ τοῦ ἔσχισα) Malim ἔσχισα. ut paullò ante, διέσχισε. Polit.

7. ἐνταῦθα μὲν ὁ Ποιητὴς ἐξέτεινε τὸ δίχρονον τοῦ ἀντικρύ) Etymologici Magni Auctor: τὸ κρύ, μακρὸν φύσει. τὰ εἰς υ λήγοντα ἐπιῤῥήματα, συστέλλουσι τὸ υ. μεταξύ. μεσσηγύ· χωρὶς τοῦ ἀντικρύ. Polit.

8. Ἀντικρὺ δ' ἀπόφημι) φανερῶς λέξω. Heſychius. Polit.

9. παρὰ τὴν ἀντὶ πρόθεσιν, καὶ τὸ κάρα) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ ἀντί, καὶ τὸ κάρα, ἀντίκαρυ, ἀντικαρύ, καὶ συγκοπῇ ἀντικρύ τὸ κατέναντι. Politus.

Quare τὸ Coram, non ſit, quaſi cum ore, vel contra ora? Gallicè vis a vis. Salvinus.

10 διότι μὴ κατὰ τὸ οὕτως οὕτω, μέχρις μέχρι, ἐφύλαξε καὶ τὸ ἀντικρὺ τὴν αὐτὴν σημασίαν τῷ ἄντικρυς) Etymologici Magni Auctor: καὶ ἔδει καὶ ἄντικρυ· ἀλλὰ τὰ εἰς ς λήγοντα ἐπιῤῥήματα, ὅσα μὲν φυλάττει τὸ αὐτὸ σημαινόμενον, καὶ τὸν αὐτὸν τόνον φυλάττει. οἷον οὕτως, οὕτω· μέχρις, μέχρι. Ἐπεὶ οὖν οὐκ ἐφύλαξε τὸ αὐτὸ σημαινόμενον τῷ ἄντικρυς, διὰ τὸ τόνον ἐδέξατο. Paſſim notata eſt a Grammaticis diverſitas ſignificationis horum adverbiorum, unde & ipſa habent differentiam accentûs. Etymologici Magni Auctor: ἄντικρυς σημαίνει τὸ φανερῶς· ἀντικρὺ δὲ τὸ ἐξεναντίας. Heſychius: ἀντικρύ, κατέναντι, ἐξεναντίας. ἄντικρυς, φανερῶς. Ammonius: ἄντικρυς, καὶ ἀντικρὺ διαφέρει. Ἀντικρὺ μὲν γάρ, τὸ ἐπ' εὐθείας, καὶ ἐξεναντίας, χωρὶς τοῦ σ', ὡς κατάντικρυ· ἄντικρυς δέ, τὸ διαῤῥήδην, καὶ φανερῶς, καὶ ἐπ' εὐθείας τοῦτο. Suidas v. ἄντικρυς. οἱ δέ φασιν ἀκριβέστερον εἶναι, λέγοντες, ὅτι μετὰ τοῦ σ' λεγόμενον τὸ φανερῶς δηλοῖ· ἄνευ δὲ τοῦ σ', τὸ ἀντικρύ, τὸ κατέναντι μόνον, καὶ ἐξεναντίας. Politus.

11. Παλάσσεσθαι δὲ λέγει τὸ μολύνεσθαι) Etymologici Magni Auctor: παλάσσετο δ' αἵματι θώρηξ. Ἰλιάδος ε', ἀντὶ τοῦ ἐμολύνετο, ἐβρέχετο. Heſychius: παλάσσετο, διεβρέχετο, ἐφύρετο, ἐμολύνετο, ἀνεπίμπλατο, ἐμιαίνετο. Politus.

12. ἢ πλεονασμῷ τῆς ἀλ συλλαβῆς, τὸ ἐπιπάσσεσθαι) παλάσσεσθαι, quaſi πάσσεσθαι, pleonaſmo τοῦ αλ. Etymologus tamen derivat τὸ παλάσσω ἀπὸ τοῦ πάλλω τὸ βρέχω. Politus.

tà per pleonaſmum ſyllabæ αλ, τὸ ἐπιπάσσεσθαι, *inſpergi, ſive adſpergi*. Unde ἡ παιπάλη, *pollis, id, quod tenuiſſimum eſt farinæ*. ut & Comicus: καταπαττόμενος, παιπάλη γενήσομαι. *Si conſpergar, pollis evadam*. Et nunc quidem Diomedis thorax παλάσσεται τῷ αἵματι, *inquinatur, aut conſpergitur ſanguine*. Cum verò telum poſtea ex humero extrahit, ſubſilit, magnâque vi emicat ſanguis. Sciendum porro eſt, Ælium Dionyſium meminiſſe Thucydidis, qui dixerit τὸ ἐμπαλασσόμενοι, pro ἐμπλεκόμενοι, *implicati, atque implexi*, περιπειρόμενοι δόρατι, *haſtâ transfixi*, φυρόμενοι, *permixti*. Denique, quum hoc loci inter cetera poſitum etiam ſit illud: ἐπὶ Τυδείδῃ ἐτιταίνετο, hoc eſt, ἔτεινεν, ὁ Πάνδαρος, καμπύλα τόξα, *in Tydidem intendebat Pandarus retortos arcus*, qui & alibi ἀγκύλα, *incurvi*; ſciendum, modo hoc loquendi expreſſam ſatis eſſe, atque repræſentatam rationem etymologiæ. A verbo enim τείνω, *tendo, intendo*, & τὰ τόξα, *arcus*, derivantur, & τὸ τιταίνειν, *intendere*, ut alibi declaratur.

συλλαβῆς, τὸ ἐπιπάσσεσθαι. [1] ἀφ' ἧς καὶ ἡ παιπάλη. ὡς καὶ ὁ Κωμικός· [2] καταπαττόμενος, παιπάλη γενήσομαι. Καὶ νῦν μὲν παλάσσεται ὁ τοῦ Διομήδους θώραξ τῷ αἵματι. ὅτε δὲ τὸ βέλος ἐξελκύσῃ τοῦ ὤμου, ἀκοντισθήσεται τὸ αἷμα. Ἰστέον δὲ, ὅτι Αἴλιος Διονύσιος μέμνηται [3] τοῦ Θουκυδίδου εἰπόντος τὸ ἐμπαλασσόμενοι, ἀντὶ τοῦ ἐμπλεκόμενοι, περιπειρόμενοι δόρατι, φυρόμενοι. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι ἐν τοῖς εἰρημένοις κείμενον τὸ, ἐπὶ Τυδείδῃ ἐτιταίνετο, τουτέστιν, ἔτεινεν, ὁ Πάνδαρος καμπύλα τόξα τὰ καὶ ἀγκύλα ἐν ἄλλοις, τρόπον παραλαλεῖ ἐτυμολογικόν. [4] Ἀπὸ γὰρ τοῦ τείνειν, καὶ τὰ τόξα, καὶ τὸ τιταίνειν γίνεται, ὡς ἐν ἄλλοις δηλοῦται.

Ob id altiùs clamavit Lycaonis clarus filius:
Impetum facite, Trojani magnanimi, ſtimulatores equorum.
Vulneratus enim eſt fortiſſimus Achivorum: neque ipſum cenſeo
Diu toleraturum acrem ſagittam, ſi verè me
Movit rex Jovis filius, cum profectus ſum ex Lycià.

Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Ὄρνυσθε, Τρῶες μεγάθυμοι, κέντορες ἵππων.
Βέβληται γὰρ ἄριστος Ἀχαιῶν· οὐδέ ἕ φημι
[5] Δηθ' ἀνσχήσεσθαι κρατερὸν βέλος, εἰ ἐτεόν με
Ὦρσεν ἄναξ Διὸς υἱὸς ἀπορνύμενον Λυκίηθεν.

XXXV. Glorioſus admodum, atque arrogans oſtentator fui Pandarus, qui, poſteaquam vanum irritumque ictum inflixerat, altum clamorem edidit, εὐχόμενος, ſive καυχώμενος, *jactabundus, ſeu gloriabundus*, perinde ac ſi vulnus lethale intuliſſet. Impetum enim, inquit, facite, magnanimi Trojani, ſtimulatores equorum. Vulneratus namque eſt vir fortiſſimus Achivorum. &c. Atque ita quidem Pandarus. Verum Diomedes, etſi, extracto per Sthenelum telo, ſanguis e venoſo loco eruperit, & ſurſum verſum per tortilem tunicam ſubſiluerit, atque emicaverit; tamen non perturbatur, nec tumultum facit; ſed, conceptis votis, ac precibus fuſis, in illum progreditur. Minerva enim, inquit, levia ei membra, pedeſque, ac manus deſuper, fecit, robnrque ei paternum, atque intrepidum immiſit, ejuſque ab oculis caliginem abſtulit, ut bene in præſens & deum, & hominem ipſe poſſet dignoſcere, tum deum videlicet, qui ſemet ipſe palam, nec perſonatum, exhiberet, tum etiam eum, qui in hominis ſeſe formam commutaret. Ac primùm quidem Diomedem in Venerem concitat, tum paullò etiam poſt in Martem. Atque illa ſanè fuerit effeminatio veluti Trojanorum, atque, ut quiſpiam dixerit, qualis ſolet eſſe mulierum, pro earum ingenio, in bello trepidatio, molliſque inertia, quæ Trojanos, ut videtur, partem quamdam invaſerat. Mars verò intelligi poteſt ardor animi inconſideratus, atque expers prudentiæ, quæ eum regeret, ac moderaretur. Hos igitur Diomedes ſupera-

λέ. Πάνυ ἀλαζὼν ὁ Πάνδαρος, ὃς ἀχρεῖον βαλὼν, εἶτα μακρὸν ἐφώνησεν, εὐχόμενος, ἤτοι καυχώμενος, ὡς εἴπερ καιρίαν ἔβαλεν. Ὄρνυσθε γάρ, φησι, Τρῶες μεγάθυμοι, κέντορες ἵππων. Βέβληται γὰρ ἄριστος Ἀχαιῶν. καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ τοιαῦτα μὲν αὐτός. ὁ Διομήδης δὲ, εἰ καὶ, τοῦ βέλους ἐξελκυσθέντος ὑπὸ Σθενέλου, αἷμα ἐξ ἀρτηριώδους τινὸς ἀναθέον τόπου ἀνηκόντιζε διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος, ὅμως οὐ θροεῖται, ἀλλὰ εὐξάμενος, ὁρμᾷ κατ' ἐκείνου. Ἡ γὰρ Ἀθηνᾶ, φησὶ, γυῖα ἔθηκεν αὐτῷ ἐλαφρὰ, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν, καὶ μένος εἶκε πατρώϊον ἄτρομον, καὶ ἀπ' ὀφθαλμῶν ἦλεν ἀχλὺν, ὡς ἂν πρὸς τὸ παρὸν εὖ ἔχοι γινώσκειν ἠμὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα. ἤγουν αὐτοπρόσωπόν τε θεὸν, καὶ τὸν εἰς ἀνδρὸς μεταπεσόντα μορφήν. Καὶ πρῶτα μὲν, κατὰ τῆς Ἀφροδίτης ἠρέθισε· μικρὸν δὲ ὅσον καὶ κατὰ τοῦ Ἄρεος. Εἴη δὲ ἂν ἐκεῖνο μὲν ἡ τῶν Τρώων οἷον θηλύτης, καὶ ὁ κατὰ πόλεμον, ὡς ἂν τις εἴπῃ, γυναικισμὸς, καὶ ἡ βλακεία, ἣν, ὡς εἰκὸς, μέρη τινὰ Τρωϊκὰ εἶχον. ὁ δὲ Ἄρης, νοηθείη κἂν θυμὸς ἀλόγιστος, καὶ φρονήσει μὴ διοικούμενος. ὧν ὁ Διομήδης

1. ἀφ' ἧς καὶ ἡ παιπάλη) a Futuro πάσω, unde ἡ πάλη, verſo τῷ σ in τὸ λ: atque inde per reduplicationem, & epentheſin τοῦ ι, ἡ παιπάλη. Etymologici Magni Auctor: πάλη δὲ ἔρηται τὸ λεπτὸν τοῦ ἀλεύρου, ὅπερ δύναται ἐπιπάσσεσθαι διὰ λεπτότητα. Παρὰ τὸ πάσω μέλλοντα πάλη, ὡς δαμάσω δαμάλη, ἀνθήσω ἀνθήλη. καὶ γὰρ ὁ εἰς σω μέλλων τὸ σ εἰς λ. εἰ δὲ ἔχει σύμφωνον, προσλαμβάνεται. οἷον ζεύξω, ζεύγλη. ζεύξω, ζεύγλη. ὅπως ἂν πάσω, πάλη· καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, παπάλη· καὶ ξυρῷ, παιπάλη. οἱ δὲ Ἀττικοὶ, παιπάλην λέγουσι, πλεονασμῷ τοῦ ι. Quæ hic apud Etymologum παπάλη, ut communiùs παιπάλη. Secundum quam ſcripturam dicendum, id nominis eſſe ex πάλη, per reduplicationem, & epentheſin, ſeu pleonaſmum τοῦ ι. Aliis contra τὸ παλύνειν videtur eſſe ἀπὸ τοῦ πάλη τὸ ἄλευρον. Politus.

2. καταπαττόμενος, παιπάλη γενήσομαι) Ariſtophanes Nubibus:
Καταπαττόμενος γὰρ, παιπάλη γενήσομαι.
Politus.

3. τοῦ Θουκυδίδου εἰπόντος τὸ ἐμπαλασσόμενοι, ἀντὶ τοῦ ἐμπλεκόμενοι) Thucydides lib. 7. n. 84. περί τε τοῖς δορατίοις, οἱ δὲ σκεύεσιν οἱ μὲν εὐθὺς διεφθείροντο· οἱ δὲ ἐμπαλασσόμενοι κατέρρεον. ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα τε τοῦ ποταμοῦ παραστάντες οἱ Συρακούσιοι (ἦν δὲ κρημνώδης) ἔβαλλον ἄνωθεν τοὺς Ἀθηναίους. Scholiaſtes: οἱ δὲ, ἐμπαλασσόμενοι κατέρρεον, ἀντὶ τοῦ συμπλεκόμενοι κατέπιπτον, ἐπ' ἀλλήλους ἔπιπτον. Locum hunc Thucydidis paullò aliter legit, atque explicat Suidas. Politus.

Qui explicationem ad ſuam lectionem accommodat. legit enim: οἱ δὲ ἐμπαλασσόμενοι κατέρρεον ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα τοῦ ποταμοῦ. Salvinus.

4. Ἀπὸ γὰρ τοῦ τείνειν, καὶ τὰ τόξα) Etymologus: εἴρηται δὲ τόξον, ὅταν τείνηται ἐν τῇ ὁδῷ, παρὰ τὸ τόξω τὸ τείνω. Polit.

5. Δηθ' ἀνσχήσεσθαι) Aliàs Δηρὸν ἔτ' ἀνσχήσεσθαι. Salvinus.

μήδης περιεγένετο, Ἀθηνᾶς τῇ καὶ νίκῃ καὶ φρονήσει συγκροτούμενος. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἄριστον Ἀχαιῶν τὸν Διομήδην λέγει ὁ Πάνδαρος, οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ τὸ ἑαυτοῦ σεμνολογῶν ἀρίστευμα. [1] Τὸ δὲ, κέντορες ἵππων, ταυτόν ἐστι τῷ ἐλατῆρες, ἢ ἱππόδαμοι. ὥσπερ ὅμοιόν τι σύνθετον, τὸ ἱπποκένταυρος, ὁ κεντῶν δηλαδὴ ταύρους κυνηγετικῶς. ὅθεν ἡ Κωμικὴ βλασφημία κενταύρους ἔπαιζε [2] τοὺς αἰσχρῷ ἔρωτι κεντοῦντας ταῦρον, ὅπερ ἐστὶν, ὄῤῥον, [3] ἀφ' οὗ τὸ ὀῤῥωδεῖν. ἔτι δὲ καὶ λασταύρους [4] τοὺς πάσχοντας, ὡς οἷον λασιοταύρους, ἤγουν δασεῖς τὸν τοιοῦτον ταῦρον. [5] Ἡ δ' αὐτὴ καὶ παρὰ τὸν κύνα παίζει τὴν κύνηραν, περὶ ἧς ἀλλαχοῦ δηλοῦται. Τὸ δὲ πατρῷον

Rom. p. 528. μένος διασαφῶν, ἵνα μὴ ἁπλῶς προγονικὸν νοοῖτο, ἐπάγει· οἷον ἔχεσκε σακέσπαλος ἱππότα Τυδεύς, ὡς δηλονότι ἐξαίρετον ὂν ἐκείνο, καθὰ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐδήλωσεν, ὅτε τὸν Διομήδην ὠνείδισεν, ὡς ὀλίγον ἐοικότα τῷ Τυδεῖ. Πλεονασμὸς ἀναγκαῖος τοῦ σ' καὶ [6] ἐν τῷ σακέσπαλος, ὡς καὶ ἐν τῷ σακεσφόρος, ὃ πρὸς ὁμοιότητα τούτου εἴρηται. Ἐν τῷ, οὐδέ ἑ φημὶ δηθὰ χήσεσθαι κρατερὸν βέλος, [7] χήσεσθαι λέγει τὸ ὑπομεῖναι. Εἰ δὲ γράφεται, οὐδέ ἑ φημὶ [8] δηθ' ἀνσχήσεσθαι, λέγοι ἂν πάντως ἀνσχήσεσθαι, τὸ ἀνασχέσθαι. ὡς καὶ πρὸ τούτου ἐν τῷ χαλκὸν ἀνασχέσθαι. Τί δὲ δηλοῖ ἡ λέξις, καὶ μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται.

peravit, excitante eum, & adjuvante Minervâ, quæ victoriam, ac prudentiam ſignificat. Volo autem, obſerves, fortiſſimum Græcorum vocari a Pandaro Diomedem, non ſimpliciter, aut purè; ſed ita, ut facinus a ſe fortiter editum, ſuumque ipſius virtutem extollat. Τὸ κέντορες ἵππων, ſtimulatores equorum, idem eſt, atque τὸ ἐλατῆρες, agitatores, aut ἱππόδαμοι, equorum domitores. ad cujus quidem vocis exemplum compoſitum eſt τὸ ἱπποκένταυρος, hippocentaurus, is nimirum, qui, venatico more, κεντεῖ ταύρους, tauros ſtimulis agitat. Unde probroſa illa maledicentia Comicorum ſolita eſt per jocum κενταύρους, centauros, eos appellare, qui turpi, ac nefario amore κεντοῦντ ταῦρον, pungebant taurum, hoc eſt, ὄῤῥον, orrhum, partem corporis mediam inter ſcrotum, & podicem, unde τὸ ὀῤῥωδεῖν, ſudare præ metu ſubter ſcrotum, nimia metu uſque ad orrhi ſudorem percelli. Nec non λασταύρους, hiſpido tauro præditos, cinædos, ac meritorios, quaſi ſcilicet λασιοταύρους, videlicet δασεῖς τὸν τοιοῦτον ταῦρον, hiſpidos, atque hirſutos in eâ corporis parte, quam taurum vocant. Et ab eadem contumelioſæ linguæ licentiâ habent Comici, ut παρὰ τὸν κύνα, a cane, urbanè appellent τὴν κύνηραν, eam, qua canem, hoc eſt, cunnum, attrahit, ac deducit: cujus affertur alibi explicatio. Quod dixerat, πατρῷον μένος, paternum robur, ne generatim avitum, aut majorum, intelligatur, perſpicuè id declarat per alia verba, quæ ſubdit: οἷον ἔχεσκε σακέσπαλος ἱππότα Τυδεύς, quale habuit tractator ſcuti eques Tydeus. quaſi ſcilicet fuerit illud eximium, ac ſingulare, ut rex ipſe apertè ſignificaverat, cum Diomedi tamquam probrum objecit, quòd Tydeo ſeſe parum ſimilem præſtaret. Addita neceſſariò eſt per pleonaſmum littera σ' in σακέσπαλος, ſcuti tractator, is, qui ſcutum vibrat, ac quatit, ſicuti etiam in σακεσφόρος, ſcutatus, is, qui ſcutum geſtat, quod ad hujus exemplum dictum eſt. Eo loci: οὐδέ ἑ φημὶ δηθὰ χήσεσθαι κρατερὸν βέλος· neque eum cenſeo diu laturum validam ſagittam: χήσεσθαι dicit τὸ ὑπομεῖναι, laturum, ſeu toleraturum. Sin autem ſcribitur: οὐδέ ἑ φημὶ δηθ' ἀνσχήσεσθαι· neque eum cenſeo diu eſſe perlaturum: ἀνσχήσεσθαι prorſus dixerit τὸ ἀνασχέσθαι, perlaturum eſſe, ſeu perpeſſurum. ut & ſupra, ubi dixit χαλκὸν ἀνασχέσθαι, ferrum ut ſuſtineat. Quid autem vox hæc ſignificet, paullo poſt explicabitur.

Baſ. p. 400. Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. τὸν δ' οὐ βέλος ὠκὺ δάμασσεν,
Ἀλλ' ἀναχωρήσας, πρόσθ' ἵπποιιν καὶ ὄχεσφιν
Ἔστη, καὶ Σθένελον προσέφη, Καπανήϊον υἱόν·
Ὄρσο, πέπον Καπανηϊάδη, καταβήσεο δίφρου,
Ὄφρα μοι ἐξ ὤμοιο ἐρύσσῃς πικρὸν ὀϊστόν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Σθένελος δὲ καθ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε·
Πὰρ δὲ στὰς, βέλος ὠκὺ διαμπερὲς ἐξέρυσ' ὤμου.
Αἷμα δ' ἀνηκόντιζε διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος.

Sic dixit jactabundus. Eum tamen velox ſagitta non interfecit,
Sed relato pede, ante equos, & currus
Stetit, Sthenelumque allocutus eſt, Capaneium filium:
Propera, mi Capaneiade, deſcende de curru,
Ut mihi ex humero trahas amaram ſagittam.
Sic dixit. Sthenelus verò de curru in terram deſiluit,
Et adſtans, ſagittam velocem trajectam ex humero extraxit.
Sanguis autem magnâ vi emicabat per tortilem tunicam.

λϛʹ. Κε- XXXVI. Ina-

1. Τὸ δὲ, κέντορες ἵππων, ταυτόν ἐστι τῷ ἐλατῆρες) Heſychius: κέντορες, κεντρισταὶ ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἐλατῆρες. Suidas: κέντωρ, ὁ τοὺς ἵππους κεντῶν. Politus.

2. τοὺς αἰσχρῷ ἔρωτι κεντοῦντας ταῦρον) τοὺς παιδεραστὰς, pædicones. Heſychio κένταυροι οἱ παιδερασταί, ἀπὸ τοῦ ὄῤῥου. Immo & κένταυρος, ὄῤῥος. Politus.

3. ἀφ' οὗ τὸ ὀῤῥωδεῖν) Heſychius v. ὄῤῥος· ὅπερ δὲ ἐτυμολογοῦσι καὶ τὸ ὀῤῥωδεῖν. οἱ γὰρ δεδοικότες ἱδροῦσι τὸν ὄῤῥον, ὅ ἐστιν, ἱδρῶσιν. Etymologici Magni Auctor: ὀῤῥωδῶ, παρὰ τὸ τὸν ὄῤῥον ἱδρῶν. ὄῤῥος δέ ἐστι τὸ ἱερὸν ὀστοῦν. συμβαίνει δὲ πως τοῖς φοβουμένοις ἱδρῶτα γίνεσθαι κατὰ τοῦ ἱεροῦ ὀστοῦ. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Plutum: ὀῤῥωδῶ παρὰ, φοβοῦμαι. ἀπὸ τοῦ ὄῤῥου, ὅ ἐστι μεσοπύγιον τῆς περιστερᾶς. ἔστι γὰρ ζωτικὸν τὸ μόριον. καὶ κυρίως μὲν ἐπὶ τῶν ἀλόγων δεῖ. [illegible] ὅ ἐστι τοῦ ὄῤῥου. ἢ παρὰ τὸ ἐγκαρδοῦσιν τούτῳ τῷ μέρει τὰ αἰδοῖα κατὰ τὴν τῆς δέρας διάθεσιν. ὅ ἐστι τῶν φοβουμένων ἄνωθεν ὁ ὄῤῥος πρῶτος ἱδροῖ. Ὄῤῥος δέ ἐστι τὸ ἔσχατον τῆς πυγῆς ὀστοῦν, τῶν δ' ὀρνέων τῆς ζώνης [illegible]. Ammonius: ὄῤῥος λέγεται ὁ περὶ τὴν γλουτὸς τόπος, ὃν τινες ταῦρον λέγουσιν. ὅθεν καὶ τῶν ὀρνέων ὁ τόπος οὗτος ὀῤῥοπύγιον καλεῖται, οὐχ, ὡς τινες ἀγνοοῦντες, ὀρθοπύγιον. ἐτύμως δ' εἴρηται, ὄῤῥος ὢν τῆς πυγῆς, καὶ οἱονεὶ ὀρροπύγιον. οἱ δ' ἀλλαβόμενοι περί τινος, [illegible] τὰ αἰδοῖα.

[illegible] δὲ καὶ τὰ ἄλογα τῶν ζώων ὑποστέλλειν [illegible] ὅταν ἀλγεῖσθαι. ἀλόγως ἂν ἐκ τοῦ παραπολαυθέντος τὸ ὀῤῥωδεῖν εἴρηται ἐπὶ τοῦ ἀλγεῖσθαι. Suidas: ὀῤῥωδία. φόβος, ἐκ τοῦ ὄῤῥου, ὅ ἐστι μόριον τῆς πυγῆς, ὁ καλούμενος ταῦρος. Politus.

4. τοὺς πάσχοντας, ὡς οἷον λασιοταύρους, ἤγουν δασεῖς τὸν τοιοῦτον ταῦρον) Heſychius: λάσταυροι, οἱ περὶ τὸν ὄῤῥον δασεῖς. [illegible] τοὺς ὄπισθεν. Saidas: λάσταυρος, πόρνος, δασὺς [illegible] λασιόταυρος τις ὤν· ὁ δασὺς τὸν ταῦρον. Eſt autem [illegible] μέσαιον τοῦ αἰδοῖος. unde [illegible], ὁ ἄρρητος, [illegible]. Polit.

5. Ἡ δ' αὐτὴ καὶ παρὰ τὸν κύνα παίζει τὴν κύνηραν) Euſtathius ad Odyſſeam: ὡς δὲ κύων καὶ τῷ Κωμῳδῷ [illegible] γυναικεῖον, τὴν εἰρημένην κύνηραν, ἤγουν τὴν τὸν κύνα, ὅ ἐστιν, ἑλκομένην, ἐν ᾧ κυνὶ, χαίρει ἄλλο [illegible], παλαιοὶ χρῆσις δηλοῖ. Politus.

6. ἐν τῷ σακέσπαλος) Etymologici Magni Auctor: σακέσπαλος, πολεμικός· ἀπὸ τοῦ πάλλειν τὸ σάκος, καὶ κινεῖν [illegible]. Polit.

7. χήσεσθαι λέγει τὸ ὑπομεῖναι) Heſychius: χήσεσθαι, καταχωρήσεσθαι. Suidas: χήσεσθαι, ὑποχωρήσεσθαι. Etymologici Magni Auctor: χήσεσθαι, Ἰλιάδος ε, ἀνέξεσθαι, ἀνθέξεσθαι, παρὰ τὸ χῶ τὸ κρατῶ, γίνεται χάσω. Polit.

8. δηθ' ἀνσχήσεσθαι) ut in Florentinâ editione Homeri. Polit.

XXXVI. Inanem jactantiam, atque elationem animi ob ictum, qui in vanum ceciderit, exprimunt illa verba: *Sic dixit jactabundus. Eum tamen velox ſagitta minimè interfecerat.* Sicuti alibi eſt illud patronymicum, Τελαμώνιος Αἴας, *Telamonius Ajax*; ita & hoc loci τὸ, Καπανήϊος υἱὸς, *Capaneius filius*. Sthenelus nimirum, qui & Καπανηϊάδης, *Capaneiades*. Sed de hoc melius ſupra dictum eſt. Πικρὸν ὀϊστὸν, *amaram ſagittam*, dicit, quæ amaritudinem facit. Eſt autem id etiam epitheton doloris. Hic præterea pedem referre, dicit ἀναχωρῆσαι, *recedere, retrocedere, retrogradi, retrorſum vadere*. quod quidem ſeſe contra habet, atque τὸ χωρεῖν, *accedere, ſeu venire*, & προχωρεῖν, *procedere, ſeu progredi*. Deſilire autem ex curru, dicit καθ' ἵππων ἀλέασθαι χαμᾶζε, *ex equis ſaltu in terram deſcendere*. Eo loci: Αἷμα δ' ἀνηκόντιζε διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος. *Sanguis autem ejectabatur, ſeu ſubſiliebat per tortilem tunicam*; στρεπτὸν χιτῶνα, *tortilem tunicam*, alii de veſte intelligunt, quòd στρεπτὸν, *tortile, ſeu tortum*, idem velint eſſe, atque τὸ κλωστὸν, *nendo contortum*; alii verò de thorace ex annulis conſerto, ſive hamato. Et hæc vox legitur etiam in libro φ'. Sed & corporis ornamentum eſt τὸ στρεπτὸν, *monile, ſeu torques*, ut ex veteribus manifeſtè apparet. Atque hic vide τὸ ἀνηκόντιζεν, *ejectabatur, jaculi inſtar exſiliebat*, dictum per hyperbolen, ac ſuperlationem veritatis, ob ſanguinem confertim fluentem, ipſumque ſurſum verſum magnâ vi adſcendentem, atque emicantem. Namque τὸ ἀνακοντίζειν, *ejectare, emicare, erumpere, proſilire*, aliud omnino eſt, atque τὸ καταικοντίζειν, *miſſilibus aliquem confodere*.

λς'. Κενὸν αὔχημα ἐπὶ ἀπράκτῳ βολῇ φράζει τὸ, Ὣς φάτ' ἐπευχόμενος· τὸν δ' οὐ βέλος ὠκὺ δάμασσεν. Ὥσπερ [1] πατρωνυμικὸν ἀλλαχοῦ τὸ, Τελαμώνιος Αἴας, οὕτω καὶ ὧδε τὸ, Καπανήϊος υἱὸς, ὁ Σθένελος δηλαδὴ ὁ καὶ Καπανηϊάδης. περὶ δὲ τούτου βέλτιον ἐν ταῖς φράσεσιν εἴρηται. Πικρὸν ὀϊστὸν λέγει τὸν πικροποιόν. [2] ἔστι δ' αὐτὸ καὶ ὀδύνης ἐπίθετον. Ἐν τούτοις δὲ καὶ τὸ ἀναποδίσαι, [3] ἀναχωρῆσαί φησιν. ὅπερ ἐστὶν ἀνάπαλιν τοῦ χωρεῖν, καὶ προχωρεῖν. Τὸ δὲ καταπηδῆσαι τοῦ ἅρματος, καθ' ἵππων ἀλέασθαι χαμᾶζε φησιν. Ἐν τῷ, Αἷμα δ' ἀνηκόντιζε διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος, στρεπτὸν χιτῶνα οἱ μὲν, ἐπὶ ἱματίου νοοῦσι, λέγοντες στρεπτὸν τὸ κλωστόν· οἱ δὲ, ἐπὶ θώρακος κρικωτοῦ, [4] ἤτοι ἁλυσιδωτοῦ. [5] ἡ δὲ λέξις κεῖται καὶ ἐν τῇ φ' ῥαψωδίᾳ. [6] Ὅτι δὲ καὶ σώματος κόσμος τὸ στρεπτὸν, δηλοῦσι σαφῶς οἱ παλαιοί. Ἐνταῦθα δὲ [7] ὅρα καὶ τὸ ἀνηκόντιζεν, ὑπερβολικῶς λεχθὲν, διὰ τὸ ἄθρουν τῆς ῥεύσεως τοῦ αἵματος, καὶ τῆς ἄνω αὐτοῦ φορᾶς. Πάντως γὰρ ἕτερον τοῦ καταικοντίζειν τὸ ἀνακοντίζειν.

Tum verò vota concepit bonus pugnator Diomedes:
Audi me, Ægiochi Jovis filia indomita.
Si unquam mihi, & patri propitia adfuiſti
Ardenti in prælio, nunc rurſus dilige me, Minerva.
Da, ut virum occidam, atque in ea haſta mihi impetum incurrat,
Qui me occupavit percutere, & inſuper gloriatur, nec me dicit
Splendidum ſolis iubar diu amplius viſurum.

Δὴ τότ' ἔπειτ' ἠρᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Κλῦθί μοι, Αἰγιόχοιο Διὸς τέκος ἀτρυτώνη.
Εἴ ποτέ μοι καὶ πατρὶ φίλα φρονέουσα παρέστης
Δηΐῳ ἐν πολέμῳ, νῦν αὖτ' ἐμὲ φῖλαι Ἀθήνη.
Δὸς δέ τέ μ' ἄνδρα ἑλεῖν, καὶ ἐς ὁρμὴν ἔγχεος ἐλθεῖν,
Ὅς μ' ἔβαλε φθάμενος, καὶ ἐπεύχεται, οὐδέ μέ φησι
Δηρὸν ἔτ' ὄψεσθαι λαμπρὸν φάος ἠελίοιο.

XXXVII. Hoc item loci apertè oſtendit Poëta, quantum fructûs, atque utilitatis juſta precatio afferat, dum fruſtra a Pandaro telum conjectum memorat, quòd minimè preces fudiſſet; Diomedem verò contra Pandarum fortiter dimicantem inducit, poſteaquam Minervæ ſupplicaſſet. Ubi & patris ſui Diomedes reminiſcitur, quòd illi Minerva auxilio eſſe in prœliis conſueviſſet. quod quidem Diomedi magno eſt incitamento ad pugnam committendam. Præclara enim majorum facta, cum in memoriam revocantur, movent, atque excitant ad rem fortiter gerendam. Quare etiam infra fabuloſa hæc Minerva patrem ei in memoriam reducit, ut ita clarè oſtendat Poëta, eum, qui bonæ, ſanæque mentis eſt compos, bonorum patrum meminiſſe, eorumque ad exemplum ſemet conformare. Verba illa: Εἴ ποτέ μοι, καὶ πατρὶ φίλα φρονέουσα παρέστης· *Si unquam mihi, & patri benevola propitiaque adfuiſti*, aut φρονέων παρέστης, *propitius adfuiſti*: illa, inquam, verba adhibuerit filius ad hominem, qui de ejus ipſius patre bene promeritus fuerit. Hic verò Poëta adjicit illud: νῦν αὖτε

λζ'. Δηλοῖ καὶ ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς τὸ ὠφέλιμον τῆς δικαίας εὐχῆς, ἐν οἷς τὸ μὲν τοῦ Πανδάρου βέλος, ἀχρεῖον ἱστορεῖ, οὐ γὰρ ηὔξατο, τὸν δὲ Διομήδην ἀριστέα κατὰ τοῦ Πανδάρου ποιεῖ, εὐξάμενον τῇ Ἀθηνᾷ. Ἔνθα καὶ τοῦ πατρὸς ἀναμιμνήσκεται ὁ Διομήδης, ὡς βοηθουμένου ἐν πολέμοις ὑπὸ Ἀθηνᾶς. ὅπερ καὶ ἐρεθιστικὸν εἰς μάχην τῷ Διομήδει γίνεται. Παροξύνουσι γὰρ εἰς ἀνδραγαθίαν αἱ μνῆμαι τῶν προγόνων. Διὸ καὶ κατωτέρω ἡ μυθικὴ Ἀθηνᾶ εἰς ἀνάμνησιν αὐτὸν ἄγει τοῦ πατρὸς, δηλοῦντος τοῦ Ποιητοῦ, ὅτι ὁ φρονῶν μέμνηται τῶν ἀγαθῶν προγόνων, καὶ ἐξομοιοῦται αὐτοῖς. Τὸ, εἴ ποτέ μοι, καὶ πατρὶ φίλα φρονέουσα παρέστης, ἢ φρονέων παρέστης, ταῖς ἂν εἴποι πρὸς πατρικὸν εὐεργέτην. Ἐνταῦθα δ' ὁ Ποιητὴς ἐπάγει τὸ, νῦν αὖτε με φῖλαι, Ἀθή-

1. πατρωνυμικὸν ἀλλαχοῦ τὸ, Τελαμώνιος Αἴας) Eurystheus, Stheneli filius. Ovidio *Stheneleius*. Polit.

2. ἔστι δ' αὐτὸ καὶ ὀδύνης ἐπίθετον) Virg. *Obliquâ invidiâ, & ſtimulis agitabat amoris*. Salvinus.

3. ἀναχωρῆσαί φησιν) Hinc Anachoretæ, qui receſſerunt a ſeculo, ut Deo vacent. *Salvin.*

4. ἤτοι ἁλυσιδωτοῦ) l. ἁλυσιδωτοῦ. Heſychius: στρεπτοῖο χιτῶνος, τοῦ ἁλυσιδωτοῦ θώρακος, ἢ τοῦ θώρακος τοῦ ὑποδύτου. Politus.

5. ἡ δὲ λέξις κεῖται καὶ ἐν τῇ φ' ῥαψωδίᾳ) Il. lib. φ' ἐπὶ στρεπτοῖσι χιτῶσι. Vetus Scholiaſta, ἁλυσιδωτοῖς. Polit.

6. Ὅτι δὲ καὶ σώματος κόσμος τὸ στρεπτὸν) Heſychius: στρεπτοί, ὅρμοι, τὰ περὶ τὰς χεῖρας ψέλια. Suidas: Στρεπτὸς, περιδέῤῥαιος κόσμος. Politus.

Ut ὁ στρεπτὸς ἀπὸ τοῦ στρέφειν, ita torques a torquendo. *Salv.*

7. ὅρα καὶ τὸ ἀνηκόντιζεν) Suidas: ἀνηκόντιζεν, ἀνεφέρετο. Polit.

Poëta Græcus: ἀνηκόντιζεν αἷμα. ideſt, exiliebat ſanguis. ἀνεπήδησε. Salvin.

8. αὖτε ἐμὲ) Editio Florentina, αὖτέ με. Atque ita Euſtathius. *Polit.*

ea autographo ΑΥΤΕΜΕ. *Salvinus*.

Ἀθήνη. περὶ οὗ πρὸ βραχέων ἐῤῥέθη ἐν τῷ ἐφίλατο. Καὶ μὴν ἐκεῖνο τινὲς κοινότερον [1] φίλε γράφουσιν, ἀντὶ τοῦ φίλει, τὴν τελευταίαν συναλείψαντες. Τὸ, δὸς ἄνδρα ἑλεῖν, καὶ εἰς
Ram. p. 529. ὁρμὴν ἔγχεος ἐλθεῖν, σχῆμά ἐστι πρωθύστερον, ἤτοι ὑστερολογία. Ἔδει γὰρ οὕτω κεῖσθαι· δὸς, τὸν Πάνδαρον εἰς ὁρμήν τε ἐλθεῖν μοι ἔγχεος, καὶ δός μοι καὶ φονεῦσαι αὐτόν· Ὅμηρος δὲ μιμούμενος ἄνθρωπον τεθορυβημένον, ἀλλεπάλλως ἔθετο. Ταὐτὸν δὲ καὶ τὸ, ἔβαλεν ἐπαΐσσοντα· διὰ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός· πρὸ ὀλίγων ῥηθέν. Καὶ ἐκεῖ γὰρ φύσει πρῶτον τὸ ἔπτατο, εἶτα τὸ ἔβαλε. Διὰ δὲ τὸ σύγχρονον τῆς πράξεως, ἀδιαφόρως τέθειται. ἅμα γὰρ πταμένου τοῦ ὀϊστοῦ, ὁ ἥρως βέβληται. Εἰ δέ τις ἐθέλων εἴπῃ, ὡς ἔβαλεν ὁ ὀϊστὸς, διελὼν δὲ τὸ σῶμα, ἐξεπετάσθη, εἴη ἂν οὕτω κατὰ φύσιν πρῶτον τὸ ἔβαλεν, εἶτα τὸ ἔπτατο.

λη'. Ὅρα δὲ καὶ τὰ σύντομα πάρισα, τὸ ἑλεῖν, καὶ τὸ ἐλθεῖν. ἃ καὶ παρηχήσει τινὶ ἔοικε. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅπως ὁ Διομήδης θαῤῥεῖ, ὡς, εἰ τοῦ τόξου ὁ Πάνδαρος ἀπόσχηται, ῥᾳδίως ἂν αὐτοῦ ἐκ τοῦ σχεδὸν περιγενήσεται. Ἀχρεῖος γὰρ ἅπας τοξότης ἐν τῇ σταδίῃ μάχῃ. διὸ οὐδὲ τὸν Σκαμάνδριον πρὸ τούτου ὤνησαν αἱ ἐκηβολίαι, ὡς τοῦ Μενελάου ἐπιπεσόντος αὐτῷ. Πάνδαρος μὲν εἶπε, τὸν Διομήδην οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀνασχήσεσθαι κρατερὸν βέλος. Διομήδης δὲ ἑρμηνεύων τὴν τοῦ λόγου ἔννοιαν, φησίν· οὐδέ με φησὶ δηρὸν ἔτ' ὄψεσθαι λαμπρὸν φάος ἠελίοιο. Καὶ σημείωσαι, ὅτι [2] ἀνασχήσεσθαι εἶπε τὸ ὑπομεῖναι, καὶ μὴ πληγέντα θανεῖν, καὶ ὑπὸ σκότῳ γενέσθαι· ἀλλὰ ἄνω σχεῖν, ἤτοι ζῆν, καὶ ὑπὸ ἡλίῳ καὶ φωτὶ εἶναι. ὅθεν καὶ ἐπὶ ἡλίου ἀνατολῆς τὸ ἀνίσχειν τίθεται. Τὸ δὲ ἀνασχέσθαι, καὶ αὐτὸ καθ' αὑτὸ πολλάκις λέγεται, ὡς καὶ ἐν τῷ, ἀνάσχεο, κηδομένη περ. Φράζεται δὲ καὶ ἐν ἁπλότητι, δίχα προθέσεως, ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τῷ, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς μητρὸς θανόντ' ἄθαπτον ἐσχόμην, ἢ καὶ ἄλλως, ἠσχόμην, διὰ τοῦ η, κατὰ τὸ, ἔμελλον ἤμελλον· διεκόνουν διηκόνουν.

Baſ. p. 401. Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη,
Γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας, καὶ χεῖρας ὕπερθεν·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι.
Ἐν γάρ τοι στήθεσσι μένος πατρώϊον ἧκα
Ἄτρομον, οἷον ἔχεσκε σακέσπαλος ἱππότα Τυδεύς.

λθ'. Ἐν τῷ, Γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας, καὶ χεῖρας ὕπερθε· τὸ πόδας, καὶ χεῖρας, τὰ λυσιτελῆ πρὸς δρόμου τάχος, διὰ σα-

αὖτε με φῖλαι, Ἀθήνη. *nunc rurſus dilige me, Minerva*. de quo paullò ante dictum eſt ad τὸ ἐφίλατο, *diligebat*. Quamquam illud nonnulli communiùs ſcribant φίλε, *ama*, pro φίλει, eliſâ per ſynalœphen vocali extremâ. Τὸ, δὸς ἄνδρα ἑλεῖν, καὶ εἰς ὁρμὴν ἔγχεος ἐλθεῖν. *Da, virum ut interficium, utque is in haſta impetum incurrat*, genus eſt figuratum loquendi per Prothyſteron, ſeu Hyſterologiam. Oportebat enim hæc ita verba diſponi: Da, ut Pandarus in haſtæ mihi impetum incurrat, & da mihi, ut eum quoque interficiam. Sed Homerus perturbatum, tumultuantemque hominem imitatus eſt, ea ut verba temere, nulloque certo ordine collocaret. Tale quoque illud: ἔβαλεν ἐπαΐσσοντα· διὰ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός. *percuſſit irruentem. tranſvolavit autem amara ſagitta*. quod paullò ante dictum eſt. Etenim ibi ſuapte naturâ præcedit τὸ ἔπτατο, *volavit*: tum ſequitur τὸ ἔβαλε, *percuſſit*. Sed quia uno eodemque tempore res acta eſt, promiſcuè ea, nulloque inter ſe diſcrimine ſunt poſita. Simul enim, atque evolavit ſagitta, vulnus heroi inflictum fuit. Siquis tamen hic dicat, ſagittam vulnus feciſſe, trajectoque corpore, evolaviſſe; ſic naturali ordine primum eſſet τὸ ἔβαλε, *percuſſit*; poſtea τὸ ἔπτατο, *evolavit*.

XXXVIII. Vide præterea conciſa illa breviaque comparis, τὸ ἑλεῖν, *occidere*, & τὸ ἐλθεῖν, *incurrere*: quæ ſpeciem quamdam parecheſeos præ ſe ferunt. Rurſus obſerva, ut confidit Diomedes, ſi arcu Pandarus deſiſtat, confertâ cominus pugnâ, ſeſe ex eo facilè victoriam eſſe relaturum. Omnis enim ſagittarius, ineptus omnino, atque inutilis ad ſtatariam pugnam. Quare ne Scamandrio quidem ſupra ullâ ex parte profuit peritia eminus jaculandi, quum in eum Menelaus impetum feciſſet. Gloriatus erat Pandarus, non diu Diomedem violentam ſagittam eſſe perlaturum. Quorum ſanè verborum ſententiam Diomedes explicat in hunc modum: Neque me jactitat ſplendidum ſolis jubar diu amplius eſſe viſurum. Et obſerva, ut ἀνασχήσεσθαι dicit τὸ ὑπομεῖναι, *tolerare, perferre, ſuſtinere*, nec, accepto vulnere, mori, & ſub tenebras ire: ſed ἄνω σχεῖν, *ſurſum erigi, atque attolli, ſuperioremque locum tenere*, videlicet vivere, & in ſolis, ac lucis conſpectu verſari. Unde etiam de oriente Sole uſurpatur τὸ ἀνίσχειν, *oriri, ſeu exoriri*. Porro autem τὸ ἀνασχέσθαι, *perferre, ac ſuſtinere*, tum ipſum per ſe frequenter dicitur, ut: ἀνάσχεο, κηδομένη περ. *ſuſtineto, ut patienter ferto, quamvis mœrore affecta*; tum etiam ſimplici voce exprimitur ſine præpoſitione, cum alibi, tum eo etiam loci: εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς μητρὸς θανόντ' ἄθαπτον ἐσχόμην. *Si hunc a matre meâ occiſum, inſepultum tuli*. aut etiam, ut alii legunt, ἠσχόμην, cum τῷ η. ut ἔμελλον, ἤμελλον, *debebam*; διεκόνουν, διηκόνουν, *miniſtrabam, ſeu miniſtrum agebam*.

Sic dixit precans; cumque audivit Pallas Minerva,
Membraque ei fecit levia, pedes, & manus deſuper;
Et prope ſtans, his eum volucribus verbis eſt allocuta:
Bono nunc animo, Diomedes, contra Trojanos pugna.
Tibi enim in pectus robur paternum miſi
Intrepidum, quale habuit ſcuti tractator eques Tydeus.

XXXIX. His verbis: Γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας, καὶ χεῖρας ὕπερθε. *Membraque fecit levia, pedes, & manus deſuper*: pedes, ac manus, quæ ad currendi velocitatem conferunt, perſpicuitatis gra-

1. φίλε χρύσεον) In Editione Florentinâ, φίλε' Ἀθήνη. Polit.
ideſt, φίλεε. φίλει. ideſt, *ama*. Φίλε pro φίλει, abſurdum mihi videtur, pace Euſtathii dicere mihi liceat. *Salvinus*.
Φίλε' eſt per ſynalœphen pro φίλαι. Φίλαι autem, ἀντὶ τοῦ φίλαι. Hoc vult Euſtathius. Vetus Scholiaſta: φίλε' ἀντὶ τοῦ φίλησον. φίλαι, φίλαι. Politus.
2. ἀνασχήσεσθαι ἀντὶ τὸ ὑπομεῖναι) Ἀνασχέσθαι idem, ac ἀνέξεσθαι. ἔχω idem ac χῶ. Salvin.

gratiâ, ſeorſum, ac per ſeſe exprimit, ut explicet, quænam in primis hoc loci dixerit γῦα, *membra*. Ubi, ut de manibus dictum eſt τὸ ὕπερθεν, *deſuper*, *ſeu ſupernè*, ſic conſequenter, ut unum alteri conveniat, ad τὸ πόδας, *pedes*, adjungendum eſt τὸ ἔνερθεν, *infra*, *ſive infernè*. Sciendum autem eſt, vocem illam ἐλαφρὰ, *levia inſtar cervorum*, ductâ veluti metaphorâ ἀπὸ τῶν ἐλάφων, *a cervis*, multò huc aptiorem eſſe, atque appoſitiorem, quàm cum de lignis, aliiſque hujuſcemodi rebus uſurpatur. Neque enim diſſentaneum eſt, aut a ratione alienum, pedes dicere quaſi ἐλαφρὰς, *cervinos*, propter velocitatem. Ad virum fortem, fortique patre natum, ut ſupra ſcriptum eſt, pulchrum dictu, & percommodum illud: Ἐν γάρ τοι ςήθεσσι μένος πατρώϊον ἄτρομον, οἷον ἔχεσκε σακέσπαλος ἱππότα ὁ δεῖνα. *Tibi enim in pectore robur paternum intrepidum, quale habuit tractator ſcuti eques, quiſquis ille demum fuerit.*

σαφήνειαν, ἰδίᾳ ἐξεφώνησεν, [1] ἑρμηνεύων, τίνα εἴπε κατεξαίρετον γυῖα ἐνταῦθα. Προςληπτέον δὲ εἰς τὸ, πόδας, τὸ ἔνερθε κατὰ ἀκολουθίαν, ὡς ἐπὶ χειρῶν εἴρηται τὸ ὕπερθεν. Ἰςέον δὲ, ὅτι ἐνταῦθα μάλιςα τὸ, ἐλαφρὰ, καίριόν ἐςιν, [2] ὡς ἀπὸ τῆς τῶν ἐλάφων τροπῆς, ἤπερ ἐπὶ ξύλων, καὶ τῶν τοιούτων. ἔςι γὰρ οὐκ ἀπροσφυῶς λέγεσθαι [3] πόδας ἐλαφρὰς οἷόν τινας, διʼ ὠκύτητα. Πρὸς ἀνδρεῖον, καὶ ἐξ ἀνδρείου πατρὸς φύντα, καλὸν εἰπεῖν, ὡς προεγράφη, τὸ, Ἐν γάρ τοι ςήθεσι μένος πατρώϊον ἄτρομον, οἷον ἔχεσκε σακέσπαλος ἱππότα ὁ δεῖνα.

Caliginem verò tibi ab oculis abſtuli, quæ priùs inerat,
Ut bene dignoſcas & deum, & hominem.
Quare nunc, ſi deus, periculi faciendi cauſâ, huc venerit,
Ne tu certè contra deos immortales pugnes
Alios. verùm ſi Jovis filia Venus
In pugnam venerit, vulnera hanc acuto ære.

Ἀχλὺν δʼ αὖ τοι ἀπʼ ὀφθαλμῶν ἕλον, ἣ πρὶν ἐπῆεν,
Ὄφρʼ εὖ γιγνώσκῃς ἠμὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα.
Τῷ νῦν, αἴκε θεὸς πειρώμενος ἐνθάδʼ ἵκηται,
Μήτι σύ γʼ ἀθανάτοισι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
Τοῖς ἄλλοις. αὐτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Ἔλθῃσʼ ἐς πόλεμον, τήν γʼ οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.

XL. Homini, cui dux ſapientia fuerit ad divinarum humanarumque rerum cognitionem, convenit in laudem illud: Ἀχλὺν δʼ αὖ τοι ἀπʼ ὀφθαλμῶν ἕλον, ὄφρʼ εὖ γινώσκῃς ἠμὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα, *Caliginem verò rurſus tibi ab oculis abſtuli, ut benè dignoſcas tum deum, tum etiam hominem*, quæ verba ſunt Minervæ ad Diomedem. Ubi obſerva, ut, cum dicit, ἠδὲ καὶ ἄνδρα, *atque etiam hominem*, poſitæ ſimul ſunt per parallelismum conjunctiones duæ, videlicet ἠδὲ, *atque*, & καὶ, *&*, ſicuti etiam alibi pleriſque in locis. Item, cum ait: Ἀχλὺν αὖ τοι ἀπʼ ὀφθαλμῶν ἕλον. *caliginem rurſus tibi ab oculis abſtuli*; perſolvit Poëta quæſtionem illam, quî dignoſcere potuerit Diomedes, hanc eſſe Venerem, & hunc Martem. Aut enim corporis ſunt expertes; & quo eos pacto intuebatur? aut certe corporei; & qua eos ratione deos eſſe dignoſcebat? Fabuloſè igitur fabulam ita diſſolvit, atque explicat, ut Minerva, quippe quæ lucem ferat, ac miniſtret, caliginem ab ejus oculis abſtulerit, vimque ei tribuerit diſcernendi tum dei, tum hominis. Clara tamen admodum eſt, atque perſpicua allegoria. Etenim ſolers prudenſque imperator eos facilè diſcernit, qui, furioſi Martis more, temerè & inconſideratè prœliantur, aut ſecùs remiſsè, & molliter, atque, ut ſummatim dicam, humanitus; ac rurſus eos, qui divinâ propemodum virtute pugnant, & ſupra quàm hominum vires patiantur. Quin etiam fortaſſe depoſitum hic eſt ſemen, ex quo orta eſt Philoſophiæ definitio. Deſcribitur enim, ac repræſentatur Diomedes, veluti homo deditus, atque addictus contemplationi veritatis. Qui autem ſic ſtudet veritati, deum novit, atque hominem, eo quia Philoſophia, cognitio eſt divinarum, atque humanarum rerum. Obſequentis facilè deo, piique ingenii illud: Μήτι σὺ ἀθανάτῳ θεῷ ἀντικρὺ μάχεσθαι. *Ne tu cum immortali deo ex adverſo pugnes*. Ubi correpta eſt ultima τοῦ ἀντικρὺ, ex

μ΄. Ἀνθρώπῳ, ὃν ἡ σοφία εἰς θεολογίαν, καὶ εἰς φυσιολογίαν ὡδήγησε, πρέπει, εἰς ἔπαινον, τὸ, Ἀχλὺν δʼ αὖ τοι ἀπʼ ὀφθαλμῶν ἕλον, ὄφρʼ εὖ γινώσκῃς ἠμὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα, ὃ πρὸς Διομήδην φησὶν ἡ Ἀθηνᾶ. Ἔνθα σημείωσαι, ὅτι τὸ ἐν τῷ, ἠδὲ καὶ ἄνδρα, ἐκ παραλλήλου κεῖνται δύο σύνδεσμοι, ὅ ἠδὲ, καὶ ὁ καί, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐν πολλοῖς· καὶ ὅτι ἐν τῷ, Ἀχλὺν αὖ τοι ἀπʼ ὀφθαλμῶν ἕλον, ἀπορίαν λύει ὁ Ποιητὴς τὴν λέγουσαν, πῶς εἶχεν ὁ Διομήδης διακρίνειν, ὅτι αὕτη μέν ἐςιν Ἀφροδίτη, οὗτος δὲ Ἄρης. Ἢ γὰρ ἀσώματοί εἰσι, καὶ πῶς αὐτοὺς ἑώρα; ἢ ἐν σώματι, καὶ πῶς αὐτοὺς θεοὺς εἶναι διέκρινε; Λύει οὖν μυθικῶς τὸ μυθικόν· ὅτι φωσφόρος οὖσα ἡ Ἀθηνᾶ, ἀφεῖλε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ τὴν ἀχλὺν, καὶ δέδωκε διακρίνειν θεόν τε, καὶ ἄνδρα. Ἡ δὲ ἀλληγορία, πάνυ σαφής. Ὁ γὰρ συνετὸς ςρατηγὸς ῥᾷον διακρίνει τοὺς κατὰ τὸν μανιώδη Ἄρην θρασέως μαχομένους, καὶ ἀλογίςως, ἢ ἄλλως χαύνως, καὶ μαλακῶς, καὶ τὸ ὅλον εἰπεῖν, ἀνθρωπίνως· καὶ τοὺς ἄλλως δὲ μαχομένους θειότερον, καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον. Τάχα δὲ καὶ σπέρμα ὁρισμοῦ φιλοσοφίας ἐνταῦθα κεῖται. Θεωρητικὸς μὲν γάρ τις ὁ Διομήδης παραλαλεῖται· ὁ δὲ τοιοῦτος οἶδε θεὸν, καὶ ἄνδρα, ὅτι καὶ ἡ φιλοσοφία, γνῶσις θείων, καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἐςίν. Θεοπειθοῦς ἦθος τὸ, Μήτι σὺ ἀθανάτῳ θεῷ ἀντικρὺ μάχεσθαι. Ἐνταῦθα δὲ συνέςαλται τοῦ Rom.p.530.

 ex

Aa αἰτι-

1. ἑρμηνεύων, τίνα εἴπε κατεξαίρετον γυῖα ἐνταῦθα) oppoſitè ad etymologiam τῆς γύης. Etymologici Magni Auctor: γύα. πεδίας ἐπὶ τῶν ποδῶν λέγεται· παρὰ τὸ ἐπὶ τῆς γύης (ὅ ἐςι τῆς γῆς) ἰέναι. ἐπὶ γὰρ ταύτης βέβηκε· καὶ ἡ πρᾶξις αἰνεῖται τῶν ἀνθρώπων, διὰ χειρῶν, καὶ ποδῶν γίνεται. ἢ παρὰ τὸ γύω, γίνεται γυῖα· καὶ τροπῇ τοῦ ι εἰς υ, γύα. τέτακται καὶ ἐπὶ τῶν χειρῶν. ἕλον· Γυῖα δʼ ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν. Politus.

2. ὡς ἀπὸ τῆς τῶν ἐλάφων τροπῆς) Etymologici Magni Auctor: ἐλαφρὸς, ἀκίνητος, ἐλαφρὸς τις ὤν. ἢ ἀπὸ τῆς ἐλάφου, ὅ ἐςι κουφότατον, καὶ ἀκίνητον. Polit.

3. πόδας) l. πόδας. Emendatum id etiam a Frobenio, Polit.

ἀντικρὺ ἡ λήγουσα. Ὅτι δὲ καὶ ἐκτείνεται, οὐ πρὸ πολλοῦ γέγραπται. Ἔννοια προανακφωνητικὴ ῥητορικῶς τοῦ μέλλοντος διὰ Ἀθηνᾶς πρὸς Διομήδην τό, εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη ἔλθῃσιν ἐς πόλεμον, τήν γ' οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ. μέλλει γὰρ προαχθῆναι τοῦτο ἐν τοῖς ἑξῆς. Τὴν δ' αὐτὴν Ἀθηνᾶν μετ' οὐ πολὺ, [1] κατά τινα δευτέραν σοφωτέραν φροντίδα, ἕτερος ἀνήσει λογισμὸς, ἀντικαταστῆναι τὸν Διομήδην καὶ τῷ Ἄρει. ὃ νῦν οὐ λελάληται.

Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τυδείδης δ' ἐξαῦτις ἰὼν, προμάχοισιν ἐμίχθη,
Καὶ πρίν περ θυμῷ μεμαὼς Τρώεσσι μάχεσθαι.

μά. [2] Βουλευομένοις μέν τισι παρεῖναι πολλαχοῦ τὴν Ἀθηνᾶν φησιν, ἤτοι τὴν φρόνησιν, ὁ Ποιητής· ἔργου δὲ ἀρξαμένων ἀποχωρεῖν λέγει αὐτήν. Καὶ τοῦτο ἐνέφηνε μὲν καὶ πρὸ μικροῦ ἐν τούτῳ τῷ γράμματι· ἐνταῦθα δὲ ἔτι σαφέστατα διαδείκνυσιν ἐν τῷ, Ἡ μὲν, ὣς εἰποῦσα, ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη. Διομήδης δ' ἐξαῦτις ἰὼν, προμάχοισιν ἐμίχθη. Δηλοῖ δὲ ὁ λόγος, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ φαίνεται, ὅτι ὁ ἔργοις ἐγχειρήσας [3] ταῖς ἀπὸ προηγησαμένης σκέψεως, οὐκέτι πρὸ ἔργου τίθεται τὴν βουλὴν, ὅπερ ἐστὶ, τὴν Ἀθηνᾶν.

Δὴ τότε μιν τρὶς τόσσον ἕλεν μένος, ὥστε λέοντα,
Ὅν ῥά τε ποιμὴν ἀγρῷ ἐπ' εἰροπόκοις ὀΐεσσι
[4] Χραύσῃ μέν τ' αὐλῆς ὑπεράλμενον, οὐδὲ δαμάσσῃ.
Τοῦ μέν τε σθένος ὦρσεν· ἔπειτα δέ τ' οὐ προσαμύνει,
Baſ. p. 402. *Ἀλλὰ κατὰ σταθμοὺς δύεται· τὰ δ' ἐρῆμα φοβεῖται.*
Αἱ μέν τ' [5] ἀγχηστῖναι ἐπ' ἀλλήλῃσι κέχυνται·
Αὐτὰρ ὁ ἐμμεμαὼς, βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς.
Ὣς μεμαὼς, Τρώεσσι μίγη κρατερὸς Διομήδης.

μβ´. Ἀγαμέμνονος μὲν ὀτρύναντος, ὁ Διομήδης μεγάλα εἰργάσατο· Ἀθηνᾶς δὲ θαρσεῖν ἐγκελευσαμένης, καὶ ἀναμνησάσης τοῦ πατρὸς, πολλαπλοῦς γίνεται, ἀντεπεξάγων ἑαυτὸν, ὡς εἰκὸς, τῇ πατρικῇ ἀρετῇ, κατά τινα ζῆλον φιλόνεικον. Φησὶ γάρ· Δὴ τότε μιν τρὶς τόσσον ἕλεν μένος, ὥστε λέοντα, καὶ ἑξῆς, ὡς εὐθὺς ῥηθήσεται. Καὶ ὅρα τὸ, εἷλεν μένος, ἤτοι κατέσχεν. ὅθεν λαβόντες οἱ μεθ' Ὅμηρον, κατέχεσθαί τινα φασὶ θυμῷ, καὶ Ἄρει κάτοχον εἶναι, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ὅρα δὲ καὶ τὸ, δὴ τότε. Πολλαχοῦ γὰρ κατὰ γλῶσσαν ὁ Ποιητὴς τὸ δὴ τίθησιν ἐν καταρχῇ ἐννοιῶν. ὃ τοῖς πεζολογοῦσιν ἀσύνηθές ἐστιν. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ τρὶς τόσσον, οὐκ αὐτό-

ex adverſo. Nam ipſam quoque produci, non multò ante notatum eſt. Vim prædicendi Oratoriè futuri habet animadverſio hæc, & admonitio Minervæ ad Diomedem: ſiquidem filia Jovis Venus in pugnam venerit, hanc vulnera acuto ære. Huc enim res tandem eſt evaſura. Eamdem autem Minervam non ita multo poſt, ex curâ ſecundâ, eaque ſapientiori, circumſpectio altera movet, atque impellit, ut ipſi etiam Marti Diomedem opponat, eumque adverſis in Martem armis ire jubeat. quod nunc verbis minimè expreſſum fuit.

Sic quidem locuta diſceſſit cæſiis oculis Minerva.
Tydides verò reverſus, antesignanis immixtus eſt,
Licet antea quoque animo paratus ad pugnandum cum Trojanis.

XLI. Quemadmodum, cum ſerum aliqui de unâ aliquâ re deliberant, iis adeſſe præſentem Minervam, quæ prudentiam ſignificat, paſſim narrat Poëta; ita & eum operi manum adhibent, recedere eam commemorat. Idque quum paullò ante in hoc libro non obſcurè pateſecerit, tum multò adhuc clariſſimè demonſtrat hoc loci, ubi rem ita exponit: Ipſa quidem ſic locuta, diſceſſit, cæſiis oculis Minerva. Diomedes verò reverſus, primis eſt pugnatoribus immixtus. Quæ verba, ut alibi quoque apparet, clarè oſtendunt, eum, qui, poſt accuratam diligentemque agendarum rerum deliberationem, manum inde operi admovet, non ampliùs operi conſultationem præmittere, quæ ipſa quidem conſultatio eſt Minerva.

Tunc certè eum ter tantum cepit robur, leonis inſtar,
Quem paſtor in agro ad lanigeras oves
Perſtrinxerit ſtabulum tranſilientem, neque interfecerit.
Hujus quidem vim irritat; poſtea tamen non propulſat;
Sed in ſtabula ſe abdit. Oves autem deſerta aufugiunt,
Ipſæque conferta aliæ ſuper alias funduntur;
Ille verò alacer ex alto exſilit ovili.
Sic alacer Trojanis immixtus eſt fortis Diomedes.

XLII. Quamquam, hortatu Agamemnonis, res magnas geſſit Diomedes; tamen, poſteaquam bono eum, fidentique animo eſſe juſſit Minerva, & patris ei memoriam, atque imaginem propoſuit, multis ſanè partibus major evadit, perinde quaſi ipſe ſemet, ut videtur, pertinaci quodam, & ambitioſo vincendi ſtudio, virtuti paternæ æmulum ex adverſo objiciat. Sic enim narrat: Δὴ τότε μιν τρὶς τόσσον ἕλεν μένος, ὥς τε λέοντα, &c. *Certè tunc eum ter tantum cepit robur, ut leonem, &c.* ut ſtatim dicetur. Ac vide illud, ἕλεν μένος, *cepit robur*, ſive κατέσχεν, *tenuit*, *invaſit*, *occupavit*. Unde qui Homerum ſunt ſubſecuti, ſumpto exemplo, unum aliquem dicunt κατέχεσθαι θυμῷ, *teneri*, *ſeu occupari irâ*, & Ἄρει κάτοχον εἶναι, *furore Martis afflatum eſſe*, *Martis ſtudio captum teneri*, & quæcunque ſunt talia loquendi genera. Vide etiam τό, δὴ τότε. *certè quidem tunc*. Sæpe enim Poëta, peculiari ſuâ linguâ, uſurpat τὸ δὴ, *certè*, *ſanè*, *demum*, in principio ſententiarum. quod pedeſtribus ſcriptoribus eſt prorſus inuſitatum. Sciendum autem eſt, his vocibus, τρὶς τόσσον, *ter tantum*, non

1. κατά τινα δευτέραν σοφωτέραν φροντίδα) Nota eſt Euripidis ſententia: δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι. *ſecunda cura ſapientiores*. Salvinus.
2. Βουλευομένοις μέν τισι παρεῖναι πολλαχοῦ τὴν Ἀθηνᾶν) Horatius: *Tu nihil invitâ dices, faciesve Minervâ*. Salvin.
3. ταῖς ἀπὸ προηγησαμένης σκέψεως) l. τοῖς ἀπὸ προηγησαμένης σκέψεως. Polit.
. Salluſtius: *Priuſquam incipias, conſulto; ubi conſulueris, maturè facto opus eſt*. Salvin.

4. Χραύσῃ) Euſtathius. χραύσει. ut & δαμάσσει pro δαμάσσῃ. Polit.
5. ἀγχηστῖναι) Editio Homeri Florentina ἀγχηστῖναι. ut & ſemel paullò infra editio Euſtathii Romana. Varias enim ſcriptura hujus vocis. Quamquam ad mentem Euſtathii ſcribendum ſit, ἀγχιστῖναι. Polit.
Ἄγχιστα. ut ἔγγιστα, proximè. Idcirco ſcriberem: ἀγχιστῖναι, Salvinus.

non ſignificari re verâ triplex, ſeu tribus partibus majus; ſed, ut explicatum eſt, multiplex, ſeu multis partibus majus: quoniam τὸ τρία, *tria*, tum initium eſt numeri pluralis, tum etiam ſæpe ſignificat multitudinem, ut in τῷ τρισμακάριος, *ter beatus*, & τρισάθλιος, *ter miſer*. Diomedem, quum, poſt acceptum a Pandaro vulnus, multò ferocior ac vehementior evaſiſſet, comparat cum leone, quem paſtor percutit; ſed citra noxam, ac detrimentum; ideoque ad majorem iram eum concitat, atque irritat. Hæc enim ejus verba: *Ter tantum eum cepit robur, ut leonem, quem opilio in agro ad lanigeras oves, dum caulam tranſiliret, perſtrinxerit, neque interfecerit. Hujus enim vim irritat: virûm poſtea minimè propulſat; ſed in ſtabula ſe abdit, deſertæque oves fugantur. Hæ quidem coacervatæ, aliæ ſupra alias funduntur. Ille verò alacer alto ex ovili exſilit. Sic alacer Trojanis immixtus eſt fortis Diomedes.* Et obſerva, ut paſtori quidem Pandarum aſſimilat, ob regiam ejus dignitatem, eo quòd paſtor & ipſe ſit populorum; lanigeris verò ovibus Trojanos, eo quòd facili negotio a Diomede, veluti a leone, opprimantur. Quamquam in extremâ parte libri δ´ ovibus eos aſſimilaverit, propter voces earum obſtrepentes, & tumultuoſas. Oves porrò, præ aliis animantibus, eximiâ quadam & peculiari notâ, vocat εἰροπόκους, *tonſam lanam habentes, ſeu lanigeras*. Nullum enim aliud animal ſic πέκεται εἰς εἶρος, videlicet ἔριον, *tondetur propter lanam*. quam etiam capræ quibusdam in locis habent, quum ex alibi τρίχας, *villos*, gerant, non certè quidem ἔριον, *lanam*, ferant. Neque enim eſt ambigendum, quin θρὶξ, *villus, ſeu pilus*, & ἔριον, *lana, ſeu vellus*, inter ſe differant, certè apud eos, quibus propoſitum eſt rectè loqui. Sciendum autem eſt, a non ſerendâ lanâ in vulgus emanaſſe hoc adagium: εἰς ὄνου πόκας. *ad aſini vellera*. iis de rebus, quæ nulli ſunt lucro, neque utilitati. quod adagium per parœdiam Comicus imitatus, ὄνου πόκας, *aſini vellera*, per jocum fingit, veluti locum quemdam inferorum.

XLIII. Χραῦσαι, *perſtringere*, dicitur ſummam ipſam cutem corporis radere: & fit per epentheſin, pleonaſmum videlicet, τοῦ υ, ex χράω, *aggredior, adorior, invado*. ut, ἔχραε κήδειν. *invaſit, ut malè afficeret, ac torqueret*. &, Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον. *Matrem meam proci aggrediebantur*. Sicuti autem χραίω χραύω, *adorior, perſtringo*;

τὸ χρῆμα δηλοῖ τὸ τριπλοῦν, ἀλλ᾽, ὡς εἴρηται, τὸ πολλαπλοῦν· ἐπεὶ καὶ [1] τὸ τρία καὶ ἀρχὴ ἐστιν ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ, καὶ πλῆθος δὲ πολλάκις δηλοῖ, [2] ὡς καὶ ἐν τῷ τρισμακάριος, καὶ τρισάθλιος. Τὸν Διομήδην, μετὰ τὴν τοῦ Πανδάρου πληγὴν, ἐπιπλέον θρασυνθέντα, λέοντι παραβάλλει, ὃν ποιμὴν βάλλει μὲν, οὐ βλάψει δὲ, καὶ διὰ τοῦτο εἰς πλεῖστα ἐρεθίσει θυμόν. Φησὶ γοῦν, ὅτι τρὶς τόσσον αὐτὸν ἕλεν μένος, ὥστε λέοντα, ὅν ῥά τε ποιμὴν ἀγρῷ ἐπ᾽ εἰροπόκοις ὀΐεσσι, χραύσῃ μέν τ᾽ αὐλῆς ὑπεράλμενον, οὐδὲ δαμάσσῃ. Τοῦ μέν τε σθένος ὦρσεν· ἔπειτα δέ τ᾽ οὐ προσαμύνει· ἀλλὰ κατὰ σταθμοὺς δύεται· τὰ δ᾽ ἐρῆμα φοβεῖται. Αἱ μέν τ᾽ ἀγχηστῖναι ἐπ᾽ ἀλλήλῃσι κέχυνται. αὐτὰρ ὁ ἐμμεμαὼς, βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς. Ὣς μεμαὼς Τρώεσσι μίγη κρατερὸς Διομήδης. Καὶ σημείωσαι, ὅτι ποιμένι μὲν εἰκάζει τὸν Πάνδαρον, διὰ τὸ ἀρχικόν. λαῶν γὰρ ποιμὴν καὶ αὐτός. ὀΐεσσι δὲ εἰροπόκοις τοὺς Τρῶας, διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Διομήδους, οἷα ὑπὸ λέοντος, εὐκαταπόνητον. Ἐν μέντοι τῷ τέλει τῆς δ´ ῥαψῳδίας, καὶ διὰ τὸ θορυβητικὸν, ὀΐεσσιν αὐτοὺς εἴκασεν. Εἰροπόκους δὲ τὰς οἶς λέγει, κατ᾽ ἐξαίρετον, πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα. [3] οὐδὲν γὰρ ἄλλο ζῶον οὕτω πέκεται εἰς εἶρος, ἤγουν ἔριον. [4] ὃ καὶ αἶγες περὶ τινὰς χώρας ἔχουσιν, ἐν ἑτέραις τρίχας φέρουσαι, οὐ μὲν ἐριοφοροῦσαι. Ὅτι δὲ διαφέρετον θρὶξ, καὶ ἔριον, οὐκ ἔστιν ἀμφιβαλεῖν, παρά γε τοῖς προθεμένοις ὀρθολεκτεῖν. Ἰστέον δὲ, ὡς τὸ μὴ ἐριοφορεῖν, [5] παροιμίαν ἐξῄνεγκε [6] τὸ εἰς ὄνου πόκας, ἐπὶ τῶν ἀκερδῶν, καὶ ἀλυσιτελῶν. ἣν παρῳδήσας ὁ Κωμικὸς, [7] ὄνου πόκας παίζων πλάττει, ὡς οἷά τι χωρίον ἐν ᾅδου. Rom. p. 538.

μγ´. Χραῦσαι δὲ λέγεται, τὸ ἐπιπολῆς ξέσαι εἰς αὐτὸν τὸν χρῶν τοῦ σώματος· καὶ γίνεται ἐπενθέσει, ἤγουν πλεονασμῷ, τοῦ υ, [8] ἀπὸ τοῦ χράω. [9] ὡς τὸ, ἔχραε κήδειν. καὶ, Μητέρι μοι μνηστῆρες [10] ἐπέχραον. Ὡς δὲ χραίω χραύω,

1. τὸ τρία καὶ ἀρχὴ ἐστιν ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ) Pſellus in Arithmeticâ: ἡ δὲ τριὰς, ἀριθμὸς κυρίως, καὶ ἀριθμῶν ὁ πρῶτος, ἀρχὴν, καὶ τέλος, καὶ μεσότητα ἔχων, ἀρχὴ πλήθους. Politus.

2. ὡς καὶ ἐν τῷ τρισμακάριος) Virg. — o terque quaterque beati, Queis ante ora patrum, Troja ſub mœnibus altis Contigit oppetere. Salvinus.

3. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ζῶον οὕτω πέκεται εἰς εἶρος) Hinc oves εἰροπόκοι. Heſychius: εἰροπόκοις, ἔρια πεπεγμένα ἔχουσι. πέκειν γὰρ τὸ ξαίνειν, κείρειν. Polit.

4. ὃ καὶ αἶγες περὶ τινὰς χώρας ἔχουσιν) Eſt in proverbio *lana caprina*. Polit.

5. παροιμίαν ἐξῄνεγκε) Puto, παροιμίαν. Polit.

6. τὸ εἰς ὄνου πόκας) Ne mutes; neque audias Henricum Stephanum, qui malè ita efferri putat proverbium, perperamque additam eſſe præpoſitionem ex Ariſtophanis loco. Veriſimilius enim eſt, hoc ipſum loquendi genus, εἰς ὄνου πόκας, in proverbii conſuetudinem abiſſe, juxta atque aliud ſatis familiare, ἐς κόρακας· ideoque utrumque ſub Charontis perſonâ ſcitè adhibitum ab Ariſtophane ad riſum populi captandum. Ranis v. 198.

Τίς εἰς τὸ Λήθης πεδίον; ἢ ᾽ς ὄνου πόκας;
Ἢ ᾽ς Κερβερίους; ἢ ᾽ς κόρακας; ἢ ᾽πὶ Ταίναρον;

Alii aliter proverbium idem efferunt. Zenobius, ὄνου πόκας ζητεῖς. Seu etiam, ὄνου πόκας. Diogenianus, ὄνου πόκαι. Heſychius, Suidas, Michael Apoſtolius, ὄνου πόκαι. Politus.

Henricus Stephanus ſecutus eſt parœmiographos, quorum unus eſt Zenodotus, qui proverbium hoc ſimpliciter, abſque præpoſitione εἰς, efferunt. Sed cum illâ præpoſitione habet neſcio quid elegantiæ, ut Euſtathius effert, quaſi indicando locum Ariſtophanis. *Salvinus*.

7. ὄνου πόκας παίζων πλάττει, ὡς οἷά τι χωρίον ἐν ᾅδου) Heſychius: Ὄνου πόκαι. χωρίον ἐν ᾅδου διεπλάσατο Ἀριστοφάνης, οὕτω λεγόμενον πλάσας. ἔστι δὲ καὶ παροιμία τις, ὄνου πόκαι. ἐπὶ τῶν ἀνηνύτων, καὶ ἀτελῶν. οὐδὲ γὰρ αἱ τρίχες τοῦ ὄνου, καὶ κείρεσθαι δύνανταί τι. ὥσπερ οἱ λόγοι τινὲς, ὄνου σκιᾶς. Παρόσον δὲ τὰ ἐν ᾅδου ἀνόνητά ἐστι, καὶ τὸ μηδὲν, παρὰ τοῦτο τὰς τοῦ ὄνου πόκας ἔπλασεν. Politus.

8. ἀπὸ τοῦ χράω) Etymologici Magni Auctor: ἔστι ῥῆμα χρῶ, δηλοῦν τὸ ἅπτομαι, καὶ πλησιάζω· ἐξ οὗ παράγωγον, χραίω. Polit.

9. ὡς τὸ, ἔχραε κήδειν) Ἥρη, τίπτε σὲ υἱὸς ἐμὸς περὶ ἄλλων ἔχραε κήδειν; lib. φ´ Il. *Polit.*

10. ἐπέχραον) μετὰ βλάβης, καὶ ἐπηρείας ἐπῆλθον. Scholiaſtes. *Polit.*

Digitized by Google

χραύω, οὕτω καὶ λάω. οἷον, [1] Ἀσπαίροντα λάων. καὶ κατὰ πλεονασμὸν [2] λαύω, ἐξ οὗ καὶ τὰ ἀπολαύω, [3] καὶ λαυκανία ὁ λαιμός. Οὕτω δὲ καὶ ἄω αὔω τὸ πνέω, καὶ φωνῶ, καὶ ψάω ψαύω. καὶ ἐλάω ἐλαύω, ἐξ οὗ τὸ ἐλαύνω. Τὸ δὲ, σθένεϊ ὦρσεν, ἐν τοῖς ἑξῆς σαφέστερον ἐρεῖ, ὅτε εἴπῃ ὁ Πάνδαρος, ὅτι βαλὼν τὸν Διομήδην, ἤγειρε μᾶλλον. Ταυτὸν γὰρ τὸ σθένος ὄρσαι, καὶ τὸ ἐγεῖραι μᾶλλον. ὅθεν καὶ ὄρθρος λέγεται [4] ὁ ὀρθῶν, καὶ ἐγείρων ἡμᾶς. Σταθμοὶ δὲ τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς ζωοστάσια, αἱ ἐπαύλεις, καὶ ὅλως κατοικίαι ἀγροτικαί. πολλὴ δὲ ἡ χρῆσις παρὰ τῷ Ποιητῇ. Τίθησι δέ που τὴν λέξιν καὶ ἐπὶ ζυγίου, ὡς ἀλλαχοῦ φανήσεται. καὶ μέρος δὲ θυρῶν ἐν Ὀδυσσείᾳ οἱ σταθμοὶ, [5] οὓς παραστάδας ὁ Τραγικός φησιν. Αἱ δὲ ἱστορίαι, σταθμοὺς οἴδασι λέγειν, καὶ τὰς ὡρισμένας, εἴτ᾽ οὖν τεταγμένας ἐνοδίους ἀναπαύλας τοῖς εἴτε ἱππεύουσιν, εἴτε πεζοδρομοῦσιν. ἃς καὶ ἀλλαγὰς ἔλεγόν τινες. Οὕτω γὰρ τοσοίδε σταθμοὶ ὁδευθῆναι λέγονται πρός τινων· [6] καὶ τοσούσδε σταθμοὺς εἶναι ἀπὸ τοῦδέ τινος τόπου εἰς ἄλλον φαμέν. Τὸ δὲ, τὰ δ᾽ ἐρῆμα φοβεῦνται, σχῆμά ἐστι καινοπρεπὲς, καὶ τοῖς φθάσασιν ἀκατάλληλον. Ὤφελε μὲν γὰρ εἰπεῖν· αἱ δ᾽ ἐρῆμαι φοβεῦνται. τουτέστιν, αἱ εἰροπόκοι ὄϊες. ὁ δὲ ἐσχημάτισεν ὡς πρὸς ποίμνια, ἢ πρόβατα, ἢ θρέμματα. Ταυτὸν γὰρ εἰπεῖν ὄϊας, καὶ εἰπεῖν ποίμνια, ἢ πρόβατα. Τὸ δ᾽ ἐναντίον τούτου ἐπέπεσεν ἐν τῷ τέλει τῆς β΄. Ἐκεῖ μὲν γὰρ ἀπὸ οὐδετέρου πληθυντικοῦ εἰς θηλυκὸν μετέπεσεν, εἰπών· πτηνῶν ἔθνεα ποτῶνται, ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσιν. ἤγουν ἀγέλαι πέτονται ἀγαλλόμεναι. ἐνταῦθα δὲ μετέβη ἀπὸ θηλυκοῦ πληθυντικοῦ εἰς οὐδέτερον. Ἔφη γὰρ, εἰροπόκοις ὀΐεσσιν, ἃ ἐρῆμα φοβεῦνται. ἤγουν εἰροπόκοις ζώοις, ἢ ποιμνίοις, ἃ ἔρημα τοῦ βοηθήσοντος φεύγει. Εἶτα εὐθὺς πάλιν ἐπανακάμπτει εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς θηλυκὸν, εἰπών· αἱ μὲν [7] ἀγχηστῖναι κέχυνται, ἤγουν αἱ ὄϊς.

μδ΄. [8] Τὸ δὲ ἐρῆμα, προπερισπῶσιν οἱ παλαιοί. Ὥσπερ γὰρ ἑτοῖμον λέγει Ὅμηρος προπερι-

go; ſic etiam λάω, *fruor*. ut, Ἀσπαίροντα λάων. *palpitante, ſeu tremente fruens*. & per pleonaſmum λαύω, ex quo τὸ ἀπολαύω, *fruor, oblector, fructum capio, voluptatem percipio*. & λαυκανία, ideſt, λαιμός, *guttur, ſeu gula*. Et ſic etiam ἄω αὔω, quod ſignificat *ſpiro*, & *clamo*; ψάω, ψαύω, *tango, attingo*; ἐλάω ἐλαύω, *agito*, ex quo τὸ ἐλαύνω, *ago, impello, inſequor*. Illud, σθένος ὦρσε, *vim concitavit*, clarius poſtea exprimit, cum Pandarus dicit, ita ſibi vulneratum eſſe Diomedem, ut eum magis irritaverit. Idem namque eſt τὸ σθένος ὄρσαι, *vim concitare, inſtigare, impellere*, atque τὸ ἐγεῖραι μᾶλλον, *magis magiſque excitare, ſeu ſuſcitare, expergefacere*. Unde etiam dicitur ὄρθρος, *diluculum, ſeu tempus matutinum*, quod nos ὀρθοῖ, *erigit*, atque excitat. Σταθμοὶ, *ſtabula*, ſepta animalium ruri, ideſt, caulæ, & generatim caſæ, ſeu tuguria ruſtica. Multa extant exempla apud Poëtam. Quin & alicubi vocem hanc uſurpat de ſtaterâ, ut alibi poſtea apparet. Ad hæc, pars oſtii, ſeu forium, in Odyſſeâ, οἱ σταθμοὶ, *poſtes*, quos παραστάδας, *antas*, vocat Tragicus. Hiſtoriarum autem ſcriptores, voce apud ipſos uſitatâ, σταθμοὺς, *ſtabula*, ſolent etiam dicere certas, ac definitas, ſeu diſpoſitas in viâ ſtationes, in quibus, quietis gratiâ, ſubſiſtunt ii, qui iter faciunt, ſive equo, ſive pedibus currant. quas item nonnulli ἀλλαγὰς, *manſiones, ſeu diverſoria*, appellarunt. Sic enim tot σταθμοὶ, *diſpoſitarum manſionum ſpatia*, confecta ab aliquibus dicuntur: itemque tot σταθμοὺς, *diſpoſitas ſtationes*, ab uno aliquo loco eſſe ad alium dicimus. Figurata locutio cum decenti quadam, ac ſplendidâ novitate, neque cum antecedentibus verbis ſatis congruens, illa eſt: τὰ δ᾽ ἐρῆμα φοβεῦνται. *Illa verò deſerta trepidant, ac diffugiunt*. Debebat enim dicere: αἱ δ᾽ ἐρῆμαι φοβεῦνται. *Illæ verò deſertæ diffugiunt*. hoc eſt, αἱ εἰροπόκοι ὄϊες. *lanigeræ oves*. Et tamen ſic figuravit orationem ſuam, ut eam referret, atque accommodaret ad ποίμνια, *ovilia*, vel πρόβατα, *pecora*, vel θρέμματα, *animantia ovilla*. Idem namque eſt dicere ὄϊας, *oves*, atque dicere ποίμνια, *ovilia*, aut πρόβατα, *pecora*. Contraquam factum eſt in fine libri β΄. Illic enim a neutro plurali ad femininum tranſit, illis verbis: πτηνῶν ἔθνεα ποτῶνται, ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσιν. *Volucrum agmina volant, exultantes alis*. videlicet ἀγέλαι πέτονται ἀγαλλόμεναι. *turbæ, ſeu greges volant exultantes*. Hic verò a feminino plurali tranſitum facit ad neutrum. Quippe dicit, εἰροπόκοις ὀΐεσσιν, ἃ ἐρῆμα φοβεῦνται. *lanigeris ovibus, quæ deſerta præ terrore diffugiunt*. videlicet εἰροπόκοις ζώοις, aut ποιμνίοις, ἃ ἔρημα τοῦ βοηθήσοντος φεύγει. *lanigeris animalibus, aut agminibus ovilis, quæ adjutore ſuo, ac defenſore deſtituta, fugam arripiunt*. Deinde ſtatim rurſus ad femininum nomen revertitur, quod a principio poſuerat, cum ita pergit dicere: αἱ μὲν ἀγχηστῖναι κέχυνται. *Hæ quidem coacervatæ ſternuntur*. videlicet αἱ ὄϊς, *aves*.

XLIV. Τὸ ἐρῆμα, *deſerta, orbata, deſtituta*, circumflectunt veteres in penultimâ. Sicuti enim ἑτοῖμον, *promptum, ſeu paratum*, dicit Homerus, cir-

1. Ἀσπαίροντα λάων) αὐὸν ποικίλον ἔλεν. lib. τ΄ Od. Scholiaſta Homericus: λάων. ὁ μὲν Ἀρίσταρχος, ἀπολαύων, ἀπολαυστικῶς ἔχων· ὁ δὲ Κράτης λάων φησὶν, ἀντὶ τοῦ βλέπων. ὅθεν καὶ τὰ στέρνα ἀλαὸς ὁ τυφλός. τὸ δὲ φασὶν ἀγγέλλεσθαι τὸ υ, ἵνα ᾖ ὁ λάων· ὁ ἀπολαύων. Politus.
2. λαύω, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀπολαύω) Etymologici Magni Auctor: ἀπὸ τοῦ λῶ τὸ θέλω, παράγωγον λαύω, ὡς χῶ χεύω, καὶ ἀπολαύω. Politus.
3. καὶ λαυκανίη ὁ λαιμός) Etymologici Magni Auctor: λαυκανίη, ὁ λαιμός, ἀπὸ τοῦ ἀπολαύειν. Polit.
4. ὁ ὀρθῶν) ὁ ὀρθὸς ἡμᾶς ποιῶν λεχήρεις ὄντας. Polit.
5. οὓς παραστάδας ὁ Τραγικός φησιν) Euripides Phœniſſis v.418. Νὺξ ἦν. Ἀδράστου δ᾽ ἦλθον εἰς παραστάδας. Politus.
6. καὶ τοσούσδε σταθμοὺς εἶναι ἀπὸ τοῦδέ τινος τόπου εἰς ἄλλον φαμέν) Herodotus in Terpſichore. Polit.
7. ἀγχηστῖναι) Malim ego ἀγχιστῖναι, aut, ut ſupra ſcribebam, tamquam ab ἄγχιστος, ἀγχιστῖναι. Sed Euſtathio placet ἀγχηστῖναι. Polit.
8. Τὸ δὲ ἐρῆμα, προπερισπῶσιν οἱ παλαιοί) Etymologici Magni Auctor v. ἔρημος. τὸν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς προπαροξύνουσι· παρὰ δὲ τῷ Ποιητῇ προπερισπῶσιν. Politus.
ἔρημα & ἐρῆμαι, communi accentu. Sed in antiquis Homeri libris penultima circumflectitur. Sed antiquiſſimi libri non habent accentus. Salvinus.

Rurſus

circumflexâ penultimâ, ex antiquo more, ſeu per archaiſmum; ſic etiam ἐρῆμον, *deſertum*, quod apud nos ἔρημον. Qua in re nihil eſt novi. Siquidem & Thucydides, voce properiſpomenâ, præter conſuetudinem, dicit τροπαῖον, *trophæum*. Quamquam τὸ ὁμοῖος, *ſimilis*, ipſum quidem nihil habet novi, quia ſimiliter ſeſe habet per analogiam, atque alia nomina properiſpomena in αιος, videturque etiam habere circumflexam penultimam ex ὁμοίιος. At verò quid novi potiùs habet τὸ ὅμοιος, *ſimilis*, ex conſuetudine, ut ajunt, Atticâ. Scire autem oportet, τὸ τροπαῖον, *trophæum*, apud Thucydidem, non accentu eſſe novo, nec peregrino, pariter atque τὸ ἑτοῖμον, *promptum*, & τὸ ἐρῆμον, *deſertum*. Etenim illud analogiæ ſimilitudinem habet ex nomine maſculino τροπαῖος, *is, qui vertitur, ſeu qui verti alios facit*. quod nomen fit ex τροπὴ, *converſio, fuga, verſio in fugam*. Conſtat enim, appellari Jovem Τροπαῖον, *Tropæum, qui hoſtes in fugam verteret, & cui, ob hoſtes in fugam verſos, trophæa erigerentur*. Ea verò antiquum morem retinent. Quare Herodianus ait, quod eſt apud Homerum, ἐρῆμον, *deſertum*, & ἑτοῖμον, *promptum*, recentiores Atticos pro analogiæ ratione dicere ἔρημον, & ἕτοιμον. Τὸ ἀγχηστῖναι, *prope ſtantes*, idem valet atque τὸ πυκναί, *confertæ, frequentes, coacervatæ, conglobatæ*. Fit hæc vox παρὰ τὸ ἄγχι ἑστάναι, *a prope ſtando*. quod faciunt quidem aves, propter metum denſatæ, atque confertæ, veluti in modum teſtudinis. Obſerves autem, volo, nunc quidem vocem compoſitam inveniri τὸ ἀγχηστῖνος, *prope ſtans, quàm minimo ſpatio diſtans, contiguus*: verùm paullò poſt, ſolutis vocibus, reperiturum te eſſe τὸ ἄγχι ἑστηκέναι, *prope ſtare, juxta conſiſtere*. Fortaſſe etiam ad diſtinctionem caprinorum gregum dixit τὸ ἀγχηστῖναι, *prope inter ſe ſtantes, confertæ, condenſæ, conſtipatæ*. Dicti enim greges caprarum πλατέες, *longe latèque fuſi*, eo quòd ſic latè, ac fuſè capræ paſcantur. Antepenultima porrò τοῦ ἀγχηστῖναι, *aliæ juxta alias ſtantes, condenſæ, conglobatæ*, ſcribitur cum ῆ, tamquam a verbo ἑστάναι, *ſtare*, mutando τὸ ᾱ in ῆ. Quamquam alioquin cetera omnia vocabula derivata ab adverbio ἄγχι, *prope*, ſcribantur cum ῖ. in quibus etiam ὁ ἄγχιστος, *proximus, propinquiſſimus*. unde τὸ ἀγχιστεύειν, *genere propinquum eſſe, generis propinquitate aliquem contingere*, pro-

προπερισπωμένως, κατὰ ἀρχαϊσμόν, οὕτω ϗ ἐρῆ-
μον τὸ παρ' ἡμῖν ἔρημον. Καὶ καινὸν οὐδέν·
ἔχει ϗ [1] Θουκυδίδης ἀσυνήθως τροπαῖον λέγει,
προπερισπῶν. Τὸ μέντοι ὁμοῖος, αὐτὸ μὲν οὐκ
ἔχει παραδοξίαν τινά. [2] ἀνάλογον γάρ ἐστι
τοῖς διὰ τοῦ αιος προπερισπωμένοις, [3] δοκοῦν
προπερισπᾶσθαι ϗ ἐκ τοῦ ὁμοίιος. [4] Μᾶλ-
λον δὲ τὸ ὅμοιος ἔχει τι καινὸν, κατὰ συν-
ήθειαν, ὥς φασιν, Ἀττικήν. Ἰστέον δὲ, ὅτι
ϗ τὸ παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ τροπαῖον οὐ ξενίζει
κατὰ τὸ ἑτοῖμον, ϗ τὸ ἐρῆμον. Ἔχει γὰρ ϗ
ἐκεῖνο ἀναλογίας ὁμοιότητα ἐκ τοῦ τροπαῖος
ἀρσενικοῦ, ὃ γίνεται ἀπὸ τῆς τροπῆς. Δῆλον
γὰρ, ὅτι [5] Τροπαῖος λέγεται Ζεύς, αὐτὰ δέ
γε, παλαιοτροπίαν τινὰ ἔχουσι. Διὰ Ἡρωδια-
νός φησιν, ὅτι τὸ παρ' Ὁμήρῳ ἐρῆμον, ϗ ἑ-
τοῖμον, οἱ νεώτεροι Ἀττικοὶ ἀναλόγως φασὶν
ἔρημον, ϗ ἕτοιμον. [6] Τὸ δὲ ἀγχηστῖναι, δηλοῖ
μὲν τὸ πυκναί· [7] γίνεται δὲ παρὰ τὸ ἄγχι
ἑστάναι. [8] ὃ ποιοῦσιν αἱ αἶγες, διὰ φόβον πυκνού-
μεναι, ὡς ἐπὶ συνασπισμοῦ. Σημείωσαι δὲ, ὅτι
νῦν μὲν τὸ ἀγχηστῖνος, σύνθετον εὕρηται· μετ' Baſ. p.403.
ὀλίγα δὲ τὸ ἄγχι ἑστηκέναι διαλελυμένον εὑ-
ρίσκεις. Ἴσως δὲ ϗ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν
αἰπολίων τὸ ἀγχηστῖναι εἴρηκεν. [9] ἐκεῖνα γὰρ,
πλατέα λέγεται διὰ τὸ οὕτω τὰς αἶγας νέ-
μεσθαι. Γράφεται δὲ διὰ τοῦ ῆ ἡ προπαρα-
λήγουσα τοῦ ἀγχηστῖναι, [10] ὡς ἀπὸ τοῦ ἑστάναι, Rom. p.532.
τροπῇ τοῦ ᾱ εἰς ῆ. Ἄλλως δὲ τὰ ἀπὸ τοῦ
ἄγχι ἐπιῤῥήματος πάντα, διὰ τοῦ ῖ γρά-
φεται. ἐν οἷς ϗ ὁ ἄγχιστος. ὅθεν ἡ ἀγχι-
στεύειν,

Rurſus Etymologus: καλλίγραμμα, ἐκ τοῦ κάλλος, καὶ τοῦ ἔρημον, ὃ σημαίνει τὸ πρίσμανον. ὅπερ ὁ Ποιητὴς προπερισπωμένως προφέρει· τὸ δ' ἐρῆμα χεῦεν. Nomen eſt verbale τὸ καλλίγραμμα ex καλλιγράφω. Inepti Grammatici, quibus id nomius compoſitum videbatur ex κάλλος, & ἔρημα, ſimplex inde excogitarunt ἔρημα τὸ πρίσμανον. Unde apud Suidam ἐρήματα τὸ θρέμματα. Suſpectum nonnullis id vocabulis. Sed fictum illud certè eſt ex illâ malè intellectâ compoſitione τοῦ καλλιγράμματος. Suidæ etiam ἐρῆμα, ποιητικῶς. videlicet προπερισπωμένως apud Poëtam. *Politus*.

1. Θουκυδίδης ἀσυνήθως τροπαῖον λέγει, προπερισπῶν) Thucydides paſſim τροπαῖον, προπερισπωμένως. itaque veteres Attici: ſed contra morem, & regulam communem. Etymologici Magni Auctor: τὸ οὐδέτερον ἀπὸ θηλυκοῦ γεγονὸς, ἐὰν εἰς τὸ τέλος ἔχῃ τὴν ὀξεῖαν, οἷον, κεφαλὴ, κεφάλαιον· γυνὴ, γύναιον. ἔδει καὶ τροπὴ, τρόπαιον. οἱ δὲ παλαιοὶ Ἀττικοὶ προπερισπῶσι. Antiquorum & recentiorum Atticorum in vocis hujus accentu differentiam notat Suidas: τὸ τρόπαιον δὲ, οἱ παλαιοὶ Ἀττικοὶ προπερισπῶσιν· οἱ δὲ νεώτεροι προπαροξύνουσι. Politus.

2. ἀνάλογον γάρ ἐστι τοῖς διὰ τοῦ αιος προπερισπωμένοις) Regula horum nominum apud Etymologum: τὰ διὰ τοῦ αιος ὀνόματα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, ἅπαντα προπερισπᾶται· οἷον παντοῖος, ἀλλοῖος, ὁμοῖος. Alibi tamen idem Etymologus docet τὸ ὁμοῖος προπερισπᾶσθαι ὑπὸ τῶν ἐπῶν. videlicet *in carminibus Epicis, ſeu apud Poëtas Epicos*. Politus.

3. δοκοῦν προπερισπᾶσθαι καὶ ἐκ τοῦ ὁμοίιος) Aliis τὸ ὁμοίιος fit ex ὅμοιος, pleonaſmo τοῦ ι. Etymologici Magni Auctor: ὁμοίιος ἐκ τοῦ ὅμοιος, πλεονασμῷ τοῦ ι, ὡς γέλοιος, γελοίιος. Politus.

4. Μᾶλλον δὲ τὸ ὅμοιος ἔχει τι καινὸν, κατὰ συνήθειαν, ὥς φασιν, Ἀττικήν) Etymologici Magni Auctor: οἱ δὲ μεσογαίτεροι τῶν Ἀττικῶν τὸ γέλοιος, καὶ ὅμοιος προπαροξύνουσιν· οὐκ εὖ. Politus.

5. Τροπαῖος λέγεται Ζεύς) Pauſanias in Laconicis: Τὸ δὲ Τροπαίου Διὸς τὸ ἱερὸν ἐποίησαν οἱ Δωριεῖς, πολέμῳ τούς τε ἄλλους Ἀχαιοὺς, οἳ γῆν τὴν Λακωνικὴν τηνικαῦτα εἶχον, καὶ τοὺς Ἀμυκλαιεῖς κρατήσαντες. Euripides Heraclidis:

"Ἴτως μὲν οὖν, ὦ, σ' ἐσθλὸς Ἰόλεως, βρέτας
Διὸς Τροπαίου καλλίνικον ἱστάναι.

Politus.

6. Τὸ δὲ ἀγχηστῖναι, δηλοῖ μὲν τὸ πυκναί) Heſychius: ἀγχηστῖναι. σύνεγγυς ἀλλήλων, ἢ συνεχῶς, ὅ ἐστι, πυκναὶ, ἢ ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις. Etymologici Magni Auctor: ἀγχηστῖναι, πλησίον ἀλλήλων, καὶ πυκναὶ, παρὰ τὸ ἀγχοῦ. Suidas: ἀγχηστῖνοι, πυκνοί. Politus.

7. γίνεται δὲ παρὰ τὸ ἄγχι ἑστάναι) Derivant alii ab ἀγχιστος. Etymologici Magni Auctor: ἀγχιστῖνα. ἀπὸ τοῦ ἄγχιστος ἀγχιστῖνος, καὶ ἀγχιστῖνα. τὸ δὲ ἄγχιστος, ἐστὶν ὑπερθετικόν, γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγχοῦ ἀγχότερος, ἀγχίων, ἄγχιστος. καὶ ἀγχιστίνδην, τὸ κατὰ ἀγχιστείαν. Secundùm hanc etymologiam meliùs ſcriberetur ἀγχιστῖναι. Politus.

8. ὃ ποιοῦσιν αἱ αἶγες, διὰ φόβον πυκνούμεναι) Euſtathius ad librum β' Il. τὰς μαίνων δὶς, οἷονεὶ τῷ λόγῳ, καὶ ἀγχηστῖνας, ἤγουν ἄγχι ἑστηκυίας, πυκνάς. Πυκνοῦνται γὰρ ἐν τῇ νομῇ, καὶ οὐ πόλυ διεστᾶσι. Ibi ego legebam ἀγχιστίνας. Sed Euſtathius ſcribit antepenultimam per ἠ. *Politus*.

9. ἐκεῖνα γὰρ, πλατέα λέγεται) Euſtathius ad illud Homericum: αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν. Ἰστέον δὲ, ὅτι αἰπόλια πλατέα αἰγῶν, ὃ τὰ μεγάλα, ἢ μᾶλλον παρασεσημειωμένως τὰ πεπλατυσμένα· ἐπεὶ περ αἱ αἶγες, ἐσκεδασμένως νέμονται. Polit.

10. ὡς ἀπὸ τοῦ ἑστάναι, τροπῇ τοῦ ᾱ εἰς ῆ) Potiùs ἀπὸ τοῦ ἄγχι ἑστάναι, ex ἰ & ἑ factum ῆ in ἀγχηστῖναι. Salvin.

στεύειν, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ. Τὸ δὲ κέχυνται, σύντονον κίνησιν κἀνταῦθα ζώων δηλοῖ,[1] ὡς που καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν φανήσεται λεχθέν. Τὸ δὲ βαθέης, ἁπλοῦν ἐστι, καὶ ἀπαθές,[2] ὡς ἐκ τοῦ βαθὺς βαθέος, κατὰ τὸ, νέα. ῥέα. Ὅτε δὲ τὸ ι προσλάβῃ, ἑτέρας ἀναλογίας γίνεται. Τοιοῦτον καὶ τὸ, ὠκέα Ἶρις. Τὸ δὲ ἐξάλλεσθαι τῆς αὐλῆς, ταυτόν ἐστι τῷ ὑπεράλλεσθαι, ὡς ὁ Ποιητὴς ἐδήλωσεν. ἡ γὰρ ἐξ πρόθεσις, οὐ μόνον τὴν ἔξω δηλοῖ σχέσιν, ἀλλὰ καὶ ὕψωμα πολλάκις σημαίνει, ὡς καὶ ἐν τῷ ἐξωγκώθη.[3] καὶ ἐν τῷ ἐκνομίως ᾐσχύνετο, καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς. Τὸ δὲ, Τρώεσσι μίγη,[4] τῆς κατὰ τὴν μισγάγκειαν καὶ αὐτὸ ἔχεται παραβολῆς. Φιλεῖται δὲ ἡ τοιαύτη λέξις τῷ Ποιητῇ,[5] καὶ τῷ Πινδάρῳ δὲ, ὡς καὶ προείρηται, ὃς καὶ νίκῃ μιγῆναί τινα λέγει, ἀντὶ τοῦ νικῆσαι, καὶ ἄλλα ὅμοια.

propinquitatis jure hereditatem adire; quæque inde verba deducuntur. Τὸ κέχυνται, *funduntur*, *ſeu effunduntur*, hoc quidem loci contentionem in currendo animalium ſignificat, ut de viris etiam alicubi eam vocem uſurpatam comperiemus. Τὸ βαθέης, *altæ*, ſimplex vocabulum eſt, atque extra omnem Grammaticam figuram, tamquam ex βαθὺς, βαθέος, *altus*, *alti*, *ſeu profundus*, *profundi*, ut τὸ νέα, *nova*, & ῥέα, *Rhea*. Quando tamen adſciſcit τὸ ι, alterius fit rationis, atque analogiæ. Tale etiam τὸ, ὠκέα Ἶρις, *velox Iris*. Τὸ ἐξάλλεσθαι τῆς αὐλῆς, *ex caulâ exſilire*, idem eſt, atque τὸ ὑπεράλλεσθαι, *ſuperſilire*, *tranſilire*, ut Poëta ipſe ſatis oſtendit. Præpoſitio enim ἐξ, *ex*, non modò ſignificat poſitum aliquid, & conſtitutum extra; verùm etiam frequenter denotat, id, quod extra eſt, altiùs attolli, atque eminere, ut quo loci dictum eſt, ἐξωγκώθη, *extumuit*. & ἐκνομίως ᾐσχύνετο. *ſupra modum*, *ſeu ſummo opere reverebatur*; pluribuſque aliis in locis. Quod denique dicit, Τρώεσσι μίγη, *Trojanis immixtus eſt*, id quoque pendet ex comparatione illâ aquarum in vallem confluentium, atque ibi commixtarum. Habet autem in deliciis hanc iſtam vocem Poëta; itemque, ut ſupra dictum eſt, Pindarus, qui unum aliquem dicit νίκῃ μιγῆναι, *victoriæ miſceri*, pro νικῆσαι, *vincere*, præter alia hujuſcemodi loquendi genera.

Ἔνθ᾽ ἕλεν Ἀστύνοον, καὶ Ὑπείρονα ποιμένα λαῶν·
Τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο βαλὼν χαλκήρεϊ δουρί·
Τὸν δ᾽ ἕτερον ξίφεϊ μεγάλῳ κληῗδα παρ᾽ ὦμον
Πλῆξ᾽, ἀπὸ δ᾽ αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν, ἠδ᾽ ἀπὸ νώτου.
Τοὺς μὲν ἔασ᾽. ὁ δ᾽ Ἄβαντα μετῴχετο, καὶ Πολύειδον,
Υἱέας Εὐρυδάμαντος ὀνειροπόλοιο γέροντος·
Τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ᾽ ὀνείρους,
Ἀλλά σφεας κρατερὸς Διομήδης ἐξενάριξε.
Βῆ δὲ μετὰ Ξάνθον τε, Θόωνά τε, Φαίνοπος υἷε,
Ἄμφω τηλυγέτω· ὁ δ᾽ ἐτείρετο γήραϊ λυγρῷ,
Υἱὸν δ᾽ οὐ τέκετ᾽ ἄλλον ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι.

Tunc Aſtynoum interfecit, & Hyperona, paſtorem populorum,
Quum hunc ſuper mammam æratâ haſtâ vulneraſſet;
Alterum verò magno enſe in jugulo ad humerum
Percuſſiſſet, & a cervice humerum, atque a dorſo abſcidiſſet.
Hos reliquit, contra Abantem proceſſit, & Polyidum,
Filios Eurydamantis, ſomniorum interpretis, grandioris natu:
Quibus proficiſcentibus ſomnia ſenex non erat interpretatus;
Sed ipſos fortis Diomedes occidit.
Ivit et deinde contra Xanthum, & Thoonem, Phænopis filios,
Ambos natos patri ſeni. Ipſe verò triſti ſenectâ conficiebatur,
Neque filium alium ſuſceperat, quem heredem relinqueret.

με΄. Καὶ ἐνταῦθα τὴν συνήθη ποικιλίαν φυλάσσων ὁ Ποιητὴς, ἀναιρεῖ μέν τινας ὑπὸ τῷ Διομήδῃ· τὰ δὲ κατ᾽ αὐτοὺς διαφόρως φράζει. Καὶ δύο μέν τινας ἀναιρεῖ, οὓς οὐ γενεαλογεῖ, ἀλλὰ μόνον δηλοῖ, ποῖ τοῦ σώματος ἔπαθον, λέγων, ὅτι εἷλεν Ἀστύνοον,[7] καὶ Ὑπέρονα· τὸν μὲν, ὑπὲρ μαζοῖο βαλὼν χαλκήρεϊ δουρί· τὸν δ᾽ ἕτερον, ξίφεϊ μεγάλῳ κληῗδα παρ᾽ ὦμον ἔπληξε. Καὶ σημείωσαι τὸ ἔπληξε καινοτέρως σχηματισθέν. Ἦν γὰρ τὸ ἀκόλουθον εἰπεῖν, τὸν μὲν βαλὼν, τὸν δ᾽ ἕτερον πλήξας. καὶ ὅτι κἀνταῦθα[8] τὸ κλεὶς ἐκτείνει τὴν λήγουσαν,[9] ὡς δηλοῖ τὸ, κληῗδα παρ᾽ ὦμον. ἔνθα ἐκτέταται τὸ δίχρονον. Μετὰ δὲ τούτους, ἀναιρεῖ ὁ Διομήδης δύο τινάς· Ἄβαν-

XLV. Et hoc loci ſervat Poëta eam, quam ſolet, varietatem, quum, licet quoſdam Diomedis manu interſectos deſcribat; res tamen caſuſque eorum diversè explicet, atque commemoret. Ac duos quidem interſectos inducit, de quibus, quod ad genus attinet, nihil prorſus memorat; ſed tantummodò exponit, qua parte corporis vulnus acceperunt. Narrat enim, ut Aſtynoum, & Hyperona interfecit, hunc quidem ſuper mammam æratâ haſtâ βαλὼν, *vulnerans*; alterum verò in claviculâ ad humerum ἔπληξε, *percuſſit*. Et obſerva, novâ, atque immutatâ orationis formâ dictum eſſe τὸ ἔπληξε, *percuſſit*. Conſequens enim, & conſentaneum erat dicere: τὸν μὲν βαλὼν, τὸν δ᾽ ἕτερον πλήξας. *hunc vulnerans*, *illum percutiens*. Atque hîc etiam τὸ κλεὶς, *clavicula*, *ſeu jugulum*, productam habet ultimam, ut palam facit τὸ κληῗδα παρ᾽ ὦμον. *claviculam ad humerum*. Ubi anceps eſt producta. His occiſis, Diomedes alios duos obtruncat, Abantem nimirum, & Polyidum.

1. ὡς που καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν φανήσεται λεχθέν) Latini uſurpant *fuſi*, *fugatique hoſtes*. Salvinus.

2. ὡς ἐκ τοῦ βαθὺς βαθέος) βαθὺς, βαθέος, βαθεῖα, ut γλυκὺς, γλυκέος, γλυκεῖα communiter, Poëticè βαθέη. ὠκεῖα, Poëticè ὠκέα. Salvin.

3. καὶ ἐν τῷ ἐκνομίως ᾐσχύνετο) Ariſtophanes Pluto v. 982. ἐκνομίως μ᾽ ᾐσχύνετο. Scholiaſtes: ἐκνομίως, ἀντὶ τοῦ ὑπερφυῶς, ὑπερβαλλόντως, μεγάλως. Polit.

4. τῆς κατὰ τὴν μισγάγκειαν καὶ αὐτὸ ἔχεται παραβολῆς) Hom. ὡς δ᾽ ὅτε χείμαρροι ποταμοὶ κατ᾽ ὄρεσφι ῥέοντες, Ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ. Alludit Euſtathius ad hunc Homeri locum. Salvinus.

5. καὶ τῷ Πινδάρῳ δὲ) Pindari locus eſt, Olympionicarum Ode prima. κράτει προσέμιξε δεσπόταν. *Victoria herum commiſcuit*. equus Hieronis Pherenicus. Salvinus.

Alibi etiam Pindarus ἀλογίαις ἀγαῖς μεμῖχθαι. Polit.

6. Ὑπείρονα) Vulgata hæc lectio Homeri. Sed Euſtathius, Ὑπέρονα, tamquam a præpoſitione ὑπέρ. Politus.

7. καὶ Ὑπέρονα) Euſtathius legit, non Ὑπείρονα, ut eſt in textu, ſed Ὑπέρονα. & hoc verum puto, ob hujus nominis etymon, quod inferius adducit. Salvinus.

8. τὸ κλεὶς ἐκτείνει τὴν λήγουσαν) Etymologici Magni Auctor v. κλεὶς· τὸ ι μακρόν· ὅπαν τὰ εἰς ις ὀξύτονα θηλυκά, ὅτε ἐκτείνουσι τὸ ι, σύμφωνον ἔχουσι πρὸ αὐτοῦ, οἷον κρηπίς, βαλβίς. ὅτε δὲ καθαρόν, συστέλλει αὐτό, οἷον Βρισηίς, Χρυσηίς, ὀπίς. Σεσημείωται τὸ κλεὶς καθαρόν, καὶ ἐκτεῖνον τὸ ι. Significat autem Etymologo τὸ κλεὶς τὴν κατακλεῖδα, παρὰ τὸ κατακλείεσθαι ὑπ᾽ αὐτῆς τόν τε αὐχένα, καὶ ὦμον. ἔθος, inquit, καὶ Δημοσθένης φησὶ, τὴν κλεῖν κατεαγέναι. Politus.

9. ὡς δηλοῖ τὸ κληῗδα) Sic propterea quòd dicimus virtutem, paludem. virtus & palus, ultimam producunt. Salvin.

dum: quorum genus illuſtrat Poëta, quum filios eos dicat Eurydamantis, ſomniorum interpretis, provectiori hominis ætate, quibus proficiſcentibus ſomnia ſenex minimè fuerat interpretatus. Deinde alios duos Phænopis filios, natos ei ambos in ſenectute. Tum filios duos Priami, in uno ambos ſimul curru. Ac vide, ut hiſtoriarum hic etiam condimento Poëſin ſuam apparat, atque inſtruit. Vide item, ut tria hæc fratrum paria, quemadmodum ſupra ſcriptum eſt, ſtrata facit ſub Diomede, neque tamen loca explicat vulnerum morientibus inflictorum. Vide etiam, ut per amphiboliæ figuram ambiguè dictum eſt illud: οἷς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὀνείρους. *quibus non venientibus ſenex interpretatus erat ſomnia*. Aut enim dicit, ſenem interpretatum quidem iis fuiſſe, atque explicaſſe ſomnia; ſed tamen veluti οὐκ ἐρχομένοις, *non futuris*, videlicet tamquam non evaſuris ex hodiernâ pugnâ. ipſos namque occidit Diomedes. Aut certè dicit, iis ad bellum proficiſcentibus minimè prorſus antea ſenem ſomnia quædam fuiſſe interpretatum. Et obſerva, ut ex his verbis: ἐκρίνατ' ὀνείρους, *interpretatus erat ſomnia*, componitur apud poſteriores ὁ ὀνειροκρίτης, *ſomniorum interpres, is, qui ſomnia dijudicat, atque explicat*. ita ut idem ſit τὸ ὀνειροπόλος, *ſomniorum conjector, is, qui in ſomniis explicandis verſatur*, atque τὸ ὀνειροκρίτης, *ſomniorum interpres, is, qui ſomnia diſcernit, atque judicat*. Et voce paſſivâ dicit Poëta ἐκρίνατο, *interpretatus erat*, pro ἔκρινε, *dijudicaverat, diſcreverat, explicaverat*. quod ipſum pariter ſecretionem quamdam confuſarum ſomnii imaginum, earumque diſcernendarum judicium ſignificat: quum, quidquid in ſomnio confuſum eſt, atque indiſtinctum, a ſomniorum conjectore diſcernatur, atque explicetur. Ideoque hic iſte interpres ſolvere, atque expedire dicitur ſomnium, veluti quid colligatum, nodiſque implicatum, atque ita retortum, nec facile explicatu.

XLVI. Ceterùm, quod hoc loci ſciendum erat, ὁ Ὑπείρων, *Hyperon*, nomen eſt per paragogen derivatum ex unâ, ac ſolâ præpoſitione ὑπέρ, *ſuper*, juxta atque ex præpoſitione ἀντί, *contra*, ὁ ἀντίος, *obvius, ſive e contrario ſtans*; & cum præpoſitione ἐν, *in*, ὁ ἐναντίος, *contrarius, adverſus, adverſarius, oppoſitus, in conſpectu poſitus*. Et ſic etiam fortaſſe ex præpoſitione ἀνά, *per*, ὁ Ἄνιος, *Anius*, & ex præpoſitione ἀμφί, *circa*, ὁ Ἄμφιος, *Amphius*, nomen proprium; ac ſimiliter ex præpoſitione περί, *de*, ὁ Πέριμος, *Perimus*; itemque ex præpoſitione ὑπό, *ſub*, Ὕπιος, *Hypius*, amnis apud Arrianum. Peculiari quadam, & præcipuâ notâ videtur dictum eſſe τὸ ξίφεϊ μεγάλῳ, *enſe magno*, ſicuti etiam τὸ ξίφεϊ Θρηϊκίῳ μεγάλῳ, *enſe Thracio magno*, eo quia perquàm magnus fuiſſe ille enſis videtur. Porro autem ἡ κλεὶς, *clavis, clavicula, jugulum*, quam partem corporis diximus, ubi partium ſit, perſpicuè declaratur illis verbis: κληῗδα παρ' ὦμον πλῆξεν, ἀπὸ δ' αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν, ἠδ' ἀπὸ νώτου. *claviculam ad humerum percuſſit, & a cervice,* atque

βαντα δηλαδὴ, καὶ Πολύϊδον· οὓς καὶ γενεαλογεῖ ὁ Ποιητὴς, λέγων υἱέας αὐτοὺς Εὐρυδάμαντος, ὀνειροπόλοιο γέροντος. οἷς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὀνείρους. Εἶτα ἑτέρους δύο Φαίνοπος υἷε, ἄμφω τηλυγέτω. μετὰ δὲ τούτους, Πριαμίδας δύο, εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας. Καὶ ὅρα, ὅπως καὶ ἐνταῦθα ἱστορίαις παραρτύει τὴν ποίησιν. καὶ ὅτι ἀδελφικὰς, ὡς καὶ προεγράφη, τρεῖς ταύτας συζυγίας, ὑπὸ τῷ Διομήδῃ ἀναιρεῖ, καὶ οὐδὲ τόπους λέγει πληγῶν τοῖς πίπτουσι. καὶ ὅτι σχῆμα ἀμφιβολίας ἐν τῷ, οἷς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὀνείρους. Ἢ γὰρ λέγει, ὅτι ἔκρινε μὲν ὁ γέρων ὀνείρους αὐτοῖς, πλὴν ὡς οὐκ ἐρχομένοις, ἤτοι ὡς οὐ μέλλουσι σωθῆναι τῆς σήμερον μάχης. καὶ γὰρ σφέας Διομήδης ἐξενάριξεν. ἢ οὐκ ἔφθασεν ὅλως ὀνείρους τινὰς κρῖναι αὐτοῖς ἐρχομένοις εἰς πόλεμον. Καὶ σημείωσαι, ὅτι τὸ, ἐκρίνατ' ὀνείρους, συντίθησι τὸν παρὰ τοῖς ὕστερον ὀνειροκρίτην·[1] ὡς εἶναι ταυτὸν τὸ ὀνειροπόλος,[2] καὶ τὸ ὀνειροκρίτης. καὶ ὅτι παθητικῶς εἶπεν ἐκρίνατο, ἀντὶ τοῦ ἔκρινεν. ὃ καὶ αὐτὸ διάκρισίν τινα δηλοῖ τῆς κατὰ τὸ ὄναρ συγχύσεως, διευκρινουμένης τῷ ὀνειροπόλῳ. ὃς καὶ λύειν ὄνειρον λέγεται, οἷα συνδεδεμένον, καὶ οὕτω καμπύλον, καὶ ἀδιευκρίνητον.

μϛʹ. Ἐν δὲ τοῖς εἰρημένοις ἰστέον καὶ, ὅτι [3] ὁ μὲν Ὑπείρων, ἐκ μόνης τῆς ὑπὲρ προθέσεως παρῆκται, καθὰ καὶ ἐκ τῆς ἀντὶ ὁ ἀντίος, μετὰ δὲ τῆς ἐν, καὶ ὁ ἐναντίος. Οὕτω δὲ καὶ ἐκ τῆς ἀνὰ ἴσως ὁ Ἄνιος, καὶ ἐκ τῆς ἀμφὶ ὁ Ἄμφιος κύριον, καὶ ἐκ τῆς περὶ ὁμοίως ὁ Πέριμος,[4] καὶ ἐκ τῆς ὑπό, Ὕπιος ὁ παρὰ Ἀρριανῷ ποταμός. Τὸ δὲ, ξίφεϊ μεγάλῳ, ἔοικε κατά τι ἐξαίρετον εἰρῆσθαι, ὡς καὶ τὸ, ξίφεϊ Θρηϊκίῳ μεγάλῳ, διὰ τὸ, ὡς εἰκὸς, εὐμέγεθες εἶναι.[5] Ἡ δὲ ῥηθεῖσα κατὰ σῶμα κλεὶς, διασαφεῖται μὲν, ποῦ ἐστιν, ἐν τῷ, κληῗδα παρ' ὦμον πλῆξεν, ἀπὸ δ' αὐχένος ὦμον Rom. p. 533.

1. ὡς εἶναι ταυτὸν τὸ ὀνειροπόλος, καὶ τὸ ὀνειροκρίτης) Heſychius, & Suidas, ὀνειροπόλος, ὀνειροκρίτης. Polit.

2. καὶ τὸ ὀνειροκρίτης) Inde ὀνειροκριτικῶν inſcripſit libros ſuos Artemidorus Daldianus, qui ſomniorum interpretes omnes adivit, & in hiſce nugis ætatem contrivit. *Salvinus*.

3. ὁ μὲν Ὑπείρων) Ὑπείρων, quaſi *Supremus, Eximius*. Ex eadem autem præpoſitione manant ὑπέρτερος. ὑπέρτατος. Ex ὑπὸ eſt ὕπατος, *Supremus*. quo nomine Conſulem Romanum Græci appellant. *Salvinus*.

4. καὶ ἐκ τῆς ὑπό, Ὕπιος ὁ παρὰ Ἀρριανῷ ποταμός) Corrige Arrianum in Periplo Ponti Euxini, aliosque veteres Geographos, apud quos ſcribitur Ὕππιος, gemino π. Verba hæc Arriani: Σαγγάριος ποταμὸς ἐσβάλλει εἰς τὸν Πόντον. ἐνθένδε εἰς τοῦ Ὑππίου τὰς ἐκβολὰς, ἄλλοι (στάδιοι) ὀγδοήκοντα, καὶ ἑκατόν. εἰς δὲ Λίλαιον ἐμπόριον ἀπὸ τοῦ Ὑππίου, στάδιοι ἑκατόν. Scribendum id nomine ſimplici π', quippe formatum ex præpoſitione ὑπὸ, docet alibi Euſtathius. Supra p. 251: Οὕτω δὲ καὶ ἐκ τῆς περὶ προθέσεως ὁ Πέριμος, κύριον, φαίνεται γενόμενος, καὶ ἐκ τῆς ἀμφὶ ὁ Ἄμφιος, καὶ ἐκ τῆς ὑπὸ Ὕπιος, ποταμὸς Παφλαγονικός. Eſt Ὕπιος Stephano, ποταμὸς, καὶ πόλις ὑπὸ τῇ Ποντικῇ Ἡρακλείᾳ. Politus.

5. Ἡ δὲ ῥηθεῖσα κατὰ σῶμα κλεὶς, διασαφεῖται μὲν, ποῦ ἐστιν) Rufus Epheſius: κλεῖδες δὲ τὰ ὑπὸ τῷ τραχήλῳ ὀστᾶ. αὗται πρὸς τὸ στῆθος ἀρθρούμεναι εἴργουσι τοὺς ὤμους, καὶ τὰς ὠμοπλάτας μὴ συμπίπτειν, ὥσπερ τοῖς ἄλλοις ζώοις. Politus.

Digitized by Google

ὦμον ἐέργαθεν, ἠδ' ἀπὸ νώτου. Δοκεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ κλείειν, καὶ συνδεῖν ὦμον, καὶ αὐχένα, καὶ νῶτον, γίνεσθαι. Διὸ καὶ πληγεὶς καιρίως, ἀπῆρξεν, ὅ ἐστι, διεχώρισεν ἐκ τοῦ αὐχένος, τόν τε ὦμον, [1] καὶ τὸ νῶτον. Ὁ δὲ Ἄβας, ὁμώνυμός ἐστι τῷ Ἑλληνικῷ, ἐξ οὗ οἱ κατ' Εὔβοιαν Ἄβαντες. [2] Ὁ δὲ Πολύειδος διφορεῖται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἔν τε διχρόνῳ, καὶ διὰ [3] διφθόγγου δὲ ἔχων τὴν παραλήγουσαν. Τὸ δὲ ὀνειροπολεῖν τὸ ῥῆμα, οὐ κρίσιν ὀνείρων δηλοῖ παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον, [4] ἀλλ' ἢ σκῶμμα ἔχει. [5] ὀνειροπολεῖν γὰρ τὸ ὡς ἐν φαντασίᾳ μάτην ἐλπιδοκοπεῖσθαι. [6] ἢ τὸ βλέπειν ὄνειρον σημαίνει. ὡς τό, [7] Ὀνειροπολεῖ γὰρ καὶ καθεύδων ἱππικήν.

Baſ. p. 404. μζ'. Δῆλον δέ, ὅτι ὁ ὄνειρος καὶ οὐδετέρως τὸ ὄνειρον λέγεται, ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ, τοὐμὸν ὄνειρον φρενῶν. Ὡς δὲ τοὺς ὀνείρους καὶ ὀνείρατα φαμέν, ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται. Ἀναλογία δὲ τῷ ὀνειροπόλος, κατὰ τὸ οἰωνοπόλος, [8] ὃν καὶ οἰωνοθέτην ὁ Σοφοκλῆς εἰπών, οὐκ ἂν [9] ἀλόγως ἔξει καὶ τὸν ὀνειροπόλον ὀνειροθέτην εἰπεῖν. Ὅρα δὲ καί, ὡς ἐνταῦθα φανερῶς [10] τηλυγέτους λέγει, [11] τοὺς μόνους ὄντας υἱοὺς πατρὶ γέροντι, τῆλε ὄντι τοῦ γεννᾶν. Εἰπὼν γὰρ Φαίνοπος υἷε, ἄμφω τηλυγέτω, ἐπάγει· ὁ δ' ἐτείρετο γήραϊ λυγρῷ, υἱὸν δ' οὐ τέκετο ἄλλον ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι. Τὸ μὲν οὖν, ἐτείρετο γήραϊ λυγρῷ, τῆλε εἶναι τοῦ γεννᾶν δηλοῖ τὸν Φαίνοπα· ἃ συντίθησι τὸν τηλύγετον. Τὸ δέ, υἱὸν οὐ τέκετο ἄλλον, μόνους αὐτοὺς εἶναι δηλοῖ τῷ πατρί. Τὸ δὲ τέκετο ἐστὶ

atque a dorſo humerum abſcidit. Videtur ſic dicta ἀπὸ τοῦ κλείειν, a claudendo, ex eo, quòd humerum, cervicemque, ac dorſum claudit, atque colligat. Ideoque magno, ac lethali vulnere claviculæ inflicto, ἀπῆρξεν, hoc eſt, διεχώρισε, diviſit, ac ſeparavit, a cervice, tum humerum, tum dorſum. Abas cognominis eſt Græci illius herois, ex quo Abantes, populi Eubœæ. Ὁ Πολύειδος, Polyidus, biſariam variat apud veteres, eo quia penultimam tum per ancipitem habet, tum etiam per diphthongum. Τοῦ ὀνειροπόλου, conjectoris, ejus videlicet, qui in ſomniis interpretandis verſatur, quum meminerit Homerus, verbum inde derivatum, apud eos, qui poſt Homerum fuerunt, non judicium, aut conjecturam de ſomniis, deque eorum explicatione ſignificat; ſed aut ſalſum, & aculeatum dictum continet, eo quòd ὀνειροπολεῖν, in ſomniis verſari, idem eſt, atque veluti per viſum, vanâ ſpe percelli, ac decipi; aut certè notat ſomnium cernere, ſomniare. ut: Ὀνειροπολεῖ γὰρ καὶ καθεύδων ἱππικήν. Somniat enim vel dormiens rem equeſtrem. Dormientis quoque animo equi occurrunt, atque obverſantur.

XLVII. Ad hæc, ut clarè conſtat, ὁ ὄνειρος, ſomnium, neutro etiam genere dicitur τὸ ὄνειρον, ut palam facit Sophocles, cum dicit τοὐμὸν ὄνειρον φρενῶν. meum ſomnium cogitans. Quin etiam τοὺς ὀνείρους, ſomnia, dicimus ὀνείρατα, ut alicubi poſtea adnotabitur. Ceterùm τὸ ὀνειροπόλος, conjector, ſeu interpres ſomniorum, is, qui in ſomniorum interpretatione verſatur, eadem eſt analogiâ, atque τὸ οἰωνοπόλος, augur, ſeu auſpex, is, qui ex avibus divinat futura, ſeu in captandis auguriis verſatur: quem quum Sophocles οἰωνοθέτην, auguralis ſcientiæ peritum, ſeu captandorum auguriorum ſtudioſum, vocaverit; non immeritò ſanè, nec præter rationem, τὸν ὀνειροπόλον, eum, qui in ſomniorum interpretatione verſatur, dicere etiam ὀνειροθέτην, captandorum ſomniorum peritum, potuiſſet. Vide præterea, quàm perſpicuè hoc loci τηλυγέτους dicat filios unicos, natos patri ſeni τῆλε ὄντι τοῦ γεννᾶν, cum procul hic eſſet a generando, ſeu a virtute procreandorum filiorum. Quum enim dixiſſet Φαίνοπος υἷε, ἄμφω τηλυγέτω, Phænopis filios, ambos natos patri ſeni; ſubjicit hæc verba: ὁ δ' ἐτείρετο γήραϊ λυγρῷ, υἱὸν δ' οὐ τέκετο ἄλλον ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι. Ipſe autem triſti ſenectâ conficiebatur; neque filium alium ſuſceperat, quem heredem relinqueret. Quod igitur dicit, ἐτείρετο γήραϊ λυγρῷ, triſti ſenectâ conficiebatur, clarè oſtendit, Phænopem fuiſſe τῆλε τοῦ γεννᾶν, procul a liberis procreandis: quibus ex vocibus componitur ὁ τηλύγετος, natus patri, cujus præ ſenectute generandi vis jam effæta eſt, atque elanguit, ſeu filius natus, cum pater effœtis jam eſſet viribus, atque ætate. Reliqua autem hæc verba: υἱὸν οὐ τέκετο ἄλλον, filium alium non genuerat, ſolos eos patri ſuo filios fuiſſe, non obſcurè ſignificant. Ceterùm τοῦ τέκετο, procreaverat, ſeu ge-

1. καὶ τὸν νῶτον) Homerus tamen non νῶτον, ſed, ἀπὸ νώτου. Polit.
Uſitatâ licentiâ utitur Euſtathius. Salvinus.
2. Ὁ δὲ Πολύειδος διφορεῖται) Πολύειδος, & Πολύιδος. quod & melius, ἀπὸ τοῦ εἰδέναι. quaſi Multiſciens. Salvin.
3. διφθόγγου) l. διὰ διφθόγγου. Salvinus.
4. ἀλλ' ἢ σκῶμμα ἔχει) ut apud Ariſtophanem Equitibus:
Ἀλλ' οὐ γιγνώσκων, ταῦτ' ἐξαπατᾷς, καὶ ὀνειροπολεῖς περὶ σαυτοῦ. Politus.
5. ὀνειροπολεῖν γὰρ τὸ ὡς ἐν φαντασίᾳ μάτην ἐλπιδοκοπεῖσθαι) Spes dicta fuit vigilantis ſomnium. Salvinus.
6. ἢ τὸ βλέπειν ὄνειρον σημαίνει) Heſychius: ὀνειροπολεῖν, ὡς ἐν ὀνείρῳ βλέπειν, ἢ ὡς ἐν ὕπνῳ φαντάζεσθαι. Polit.
7. Ὀνειροπολεῖ γὰρ καὶ καθεύδων ἱππικήν) Verſus Ariſtophanis in Nubibus. Salvinus.
8. ὃν καὶ οἰωνοθέτην ὁ Σοφοκλῆς εἰπών) Sophocles in Oedipo Tyranno:
ἐπεὶ μοι ὧδε δεινὰ σημαίνει
σοφὸς οἰωνοθέτας.
σοφὸς hic οἰωνοθέτας Tireſias, ὁ τὰς φήμας τῶν οἰωνῶν διατιθείς. Politus.
9. ἀναλόγως) l. ἀλόγως. Polit.
10. τηλυγέτους) τηλύγετος, quaſi ſerò natus. Ben-iamin, Hebraicè, filius dexteræ, Samaritanè eſt Ben-iamim. ideſt, filius dierum. ideſt, natu minimus, in ſenectute patris genitus. Salvinus.
11. τοὺς μόνους ὄντας υἱοὺς πατρὶ γέροντι, τῆλε ὄντι τοῦ γεννᾶν) Heſychius: τηλύγετος, ὁ τηλοῦ τῆς ἡλικίας τοῖς γονεῦσι γεγονὼς ἐπὶ γήρᾳ ταῖς μητράσι. Etymologici Magni Auctor: τηλυγέτην, καταχρηστικῶς ἀγαπητήν, μονογενῆ. κυρίως γὰρ τηλύγετοι καλοῦνται, οἱ τηλοῦ τῆς γονῆς ὄντες παῖδες, ὅ ἐστιν οἱ ἐν γήρᾳ τῆς ἡλικίας σπαρέντες. δοκεῖ γὰρ τὰ μετὰ ἀπογέννησιν τῆς παιδοποιΐας γενόμενα, μᾶλλον ἀγαπᾶσθαι. Politus.

Digitized by Google

genuerat, eſt etiam Infinitivum τεκέσθαι, *procreaviſſe*, & participium. ut, τεκομένα με μᾶτερ. *quæ me genuiſti, ſeu peperiſti, mater*. Τὸ κτεάτεσι, *poſſeſſionibus, facultatibus, bonis*, pleonaſmum habet penultimæ. Commune namque eſt τὸ κτέασι, *poſſeſſionibus*, a κτέαρ, κτέατος, *poſſeſſio, poſſeſſiones*. Et genus quoddam eſt metaplaſmi, ad exemplum τὸ κύνεσι, *canibus*, ἄνδρεσι, *viris*, & ſimilium.

ἔστι καὶ ἀπαρέμφατον τεκέσθαι, καὶ μετοχή. οἷον, τεκομένα με μᾶτερ. Τὸ δὲ κτεάτεσι, πλεονασμὸν ἔχει τῆς παραληγούσης. τὸ γὰρ κοινὸν, κτέασιν, ἀπὸ τοῦ κτέαρ, κτέατος, καὶ ἔστιν εἶδός τι μεταπλασμοῦ, πρὸς ὁμοιότητα τοῦ, κύνεσι, ἄνδρεσι, καὶ τῶν ὁμοίων.

Tum ille hos interfecit, ſuamque ipſorum animam abſtulit
Utrique: patri vero luctum, & curas triſtes
Reliquit: quoniam non vivos eos, neque ex pugnâ reduces
Recepit, ſed tutores hereditatem diviſerunt.

Ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐνάριζε, φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμὸν 155
Ἀμφοτέρω· πατέρι δὲ γόον, καὶ κήδεα λυγρὰ
Λεῖπ'· ἐπεὶ οὐ ζώοντε μάχης ἐκνοστήσαντε
Δέξατο· χηρωσταὶ δὲ διὰ κτῆσιν δατέοντο.

XLVIII. Diomedes, interfectis filiis Phænopis, ejus, de quo diximus, patri luctum, curaſque triſtes reliquit. Et plena hæc eſt oratio commiſerationis: ſiquidem, filiis interemptis, eorum loco, patri remiſit dolores: quoniam, inquit, non vivos eos, atque e pugnâ reduces, ſuſcepit; ſed bona ejus tutores diviſerunt, eo quia ſolos eos filios, ut dictum eſt, pater habebat. Erant οἱ χηρωσταί, *tutores*, magiſtratus in civitatibus conſtitutus, ac præfectus adminiſtrandis eorum bonis, quibus nulli erant heredes, eorum videlicet, qui ſucceſſoribus carebant, aut etiam quorum uxores manebant viduæ, & tutorum curatorumque indigentes. Qui aliâ ratione dicti etiam ὀρφανισταί, *tutores pupillorum*, tamquam ὀρφανῶν ὑπεριστάμενοι, *pupillis præfecti*, *quorum videlicet fidei commiſſa erat cura pupillorum*, ut ex Sophocle luculentè apparet. Et obſerva, quàm artificiosè Poëta narrationi huic ſuæ, eruditionis gratiâ, adtexit legem hanc, ſeu civile majorum inſtitutum. Hic autem locus uſui aliquando eſt futurus, ſicui inter ſcribendum mentio de iſtiuſmodi ſene inciderit, cui nulli ſint legitimi heredes. Oxytona vox eſt τὸ χηρωσταί, ob hanc iſtam regulam: Verbalia in τὴς, quæ ſyllabas duas exceſſerint, & penultimam ſuapte naturâ longam habuerint, acuuntur in ultimâ: βραβευτής, *judex, atque arbiter certaminis, ſeu deſignator*, ἀθλητής, *athleta*, ποιητής, *Poëta*, ὀρχηστής, *ſaltator*, χρυσωτής, *inaurator*, ἑεδνωτής, *ſocer, qui, datâ dote, filiam collocat*. Sic etiam χηρωστής, *tutor*. Pugnat cum hac regulâ τὸ κυβερνήτης, *gubernator*. Aliâ ratione fit τὸ ἀήτης, *flatus*, quum derivetur a verbo in μι, ἄημι, *flo*. Quod apud Sophoclem eſſe ajunt in Alexandrâ, στείχων ἀγρώστην ὄχλον, *incedens per venatoriam, ſeu agreſtem turbam*, id porrò denominativum eſt, non verbale. Videtur autem ὁ χηρωστής, *tutor*, per pleonaſmum aſſumpſiſſe τὸ σ' ante τὸ τ'. Siquidem fit ex χηρῶ χηρώσω, *viduo, viduabo*. Κήδεα λυγρὰ, *curas triſtes*, dicit damna, atque ærumnas, ad diſtinctionem alterius ſignificationis, qua ſcilicet τὸ κῆδος, ſumitur pro affinitate. cujuſmodi certè κῆδος non eſt neceſſariò λυγρὸν, *moleſtum, ac triſte*.

μή. Ὁ Διομήδης, τοὺς τοῦ ῥηθέντος Φαίνοπος υἱοὺς ἀνελὼν, πατρὶ γόον, καὶ κήδεα λυγρὰ ἔλιπε. Καί ἐστι περιπαθὴς ὁ λόγος. υἱοὺς γὰρ υἱοὺς ἑλὼν, λύπας ἀφῆκε τῷ πατρὶ ἀντ' αὐτῶν· ἐπεὶ, φησιν, οὐ ζώοντε μάχης ἐκνοστήσαντε ἐδέξατο· χηρωσταὶ δὲ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ ἐδάσαντο, διὰ τὸ μόνους, ὡς εἴρηται, αὐτοὺς εἶναι τῷ πατρί. Ἦν δὲ τάγμα ἐν ταῖς πόλεσιν, οἱ χηρωσταὶ, διοικοῦν τοὺς ἀκληρονομήτους, ἤγουν τοὺς χηρεύοντας διαδόχων, ἢ καὶ ὧν αἱ γυναῖκες ἔμενον χῆραι, καὶ τῶν ἐπιτροπευόντων δέονται. οἱ τινες, κατὰ λόγον ἄλλον, καὶ ὀρφανισταὶ ἐκαλοῦντο, ὡς ὀρφανῶν ὑπεριστάμενοι, [1] καθὰ καὶ Σοφοκλῆς δηλοῖ. Καὶ σημείωσαι, ὅπως νόμον τοῦτον, ἢ ἔθος παλαιὸν πολιτικὸν τῇ ἱστορίᾳ εὐμεθόδως, χάριν πολυμαθείας, ὁ Ποιητὴς [2] συνέπλεξε. Τὸ δὲ χωρίον χρησιμεύσει ποτὲ τῷ εἰς τοιοῦτον γράφοντι ἀκληρονόμητον γέροντα. Ὀξύνεται δὲ τὸ χηρωσταὶ, διὰ κανόνα τοιοῦτον. Τὰ εἰς τὴς ῥηματικὰ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, φύσει μακρᾷ παραληγόμενα, ὀξύνεται, βραβευτής, ἀθλητής, ποιητής, ὀρχηστής, χρυσωτής, ἑεδνωτής. Οὕτω καὶ χηρωστής. Μάχεται τὸ κυβερνήτης. Τὸ ἀήτης ἄλλως γέγονεν, ἀπὸ ῥήματος εἰς μι γεγονὸς τοῦ ἄημι. [3] Τὸ παρὰ Σοφοκλῇ φασὶν ἐν Ἀλεξάνδρῳ, στείχων [4] ἀγρώστην ὄχλον, παρώνυμόν ἐστι, καὶ οὐ ῥηματικόν. [5] Δοκεῖ δὲ ὁ χηρωστὴς πλεονασμὸν ἔχειν τοῦ σ' πρὸ τοῦ τ'. ὥσπερ ἐκ τοῦ χηρῶ χηρώσω γίνεται. Κήδεα δὲ λυγρὰ, τὰς βλάβας ἔφη, πρὸς διαστολὴν [6] ἑτέρου κήδους, τοῦ κατ' ἀγχιστείαν δηλαδή. ὃ οὐκ ἐξ ἀνάγκης λυγρόν ἐστιν. Ἐν τοῖς

Hoc

1. καθὰ καὶ Σοφοκλῆς δηλοῖ] Sophocles in Ajace:
Ὀρφανὸς δ', ὦ παῖ, παῖδα τὸν σὸν, εἰ νέος
τροφῆς στερηθεὶς σῆς διοίσεται μόνος
ὑπ' ὀρφανιστῶν μὴ φίλων.
Ὀρφανισταὶ, ut eſt in antiquis Scholiis, ἀρχὴ Ἀθήνησιν τῶν ὀρφανῶν ἐπιμελουμένη, ὃ οἱ τῶν ὀρφανικῶν ἐπίτροποι. Politus.
2. συνέπλεξε] l. συνέπλεξε. Polit.
3. Τὸ παρὰ Σοφοκλῇ φασὶν ἐν Ἀλεξάνδρῳ] Valentius, ut diſcendam ſit, apud Lycophronem. cujus poëma tenebricoſum eſt *Alexandra*, quæ & *Caſſandra*. Salvinus.
Sed & ſcripſit Sophocles Alexandram. Alexandræ Sophoclea meminit Heſychius in v. ἀνταυλεῖν. Stephanus autem duobus in locis, videlicet v. Ἄστυ. & v. Ἐρετρία. Sophoclem hanc Fabulam ita citat, ut neſcias, utrum Ἀλεξάνδρῳ nominet, an verò Ἀλεξάνδρᾳ. Eſt enim id nominis apud Stephanum per ſcripturæ compendium, prioribus duntaxat litteris expreſſis, exaratum, videlicet Ἀλε. ſeu Ἀλεξ. & Sophoclis Alexandram citat Heſychius in Ὀυλαίγειν. Politus.
4. ἀγρώστην) Neſcio, an legendum ſit ἀγρώστην. Nam τὸ ἀγρώστης non denominativum eſt, ſed verbale, ab ἀγρώσσω, & ut verbale, videtur etiam in ultimâ acuendum. Unde & ἀγρώστης id eſſet Etymologus. Ἀγρωσταί, οἱ κυνηγοί· ἀπὸ τοῦ ἀγρώσσω. Eſt autem ἀγρώστης ex ἀγρότης. Hinc enim κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ὁ, ἀγροίτης, καὶ κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ω, ἀγρώστης. Polit.
5. Δοκεῖ δὲ ὁ χηρωστὴς πλεονασμὸν ἔχειν τοῦ σ' πρὸ τοῦ τ') Etymologici Magni Auctor v. χήρα. ἀπὸ τοῦ χηρῶ, χηρώσω, ὃ σημαίνει τὸ ἐρημῶ. καὶ ἀφανίζω, καὶ ἐνδεῶ. ὅθεν καὶ χηρωστὴς ὡς ψηφίζω, ψηφιστής. καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ', χηρωστής. Polit.
6. ἑτέρου κήδους, τοῦ κατ' ἀγχιστείαν δηλαδή] Κῆδος, *affinitas*, unde κηδεσταί, *affines*, quia ſui invicem curantes ſunt, atque ſtudioſi. Κῆδος, *funus*, cura mortui. unde *Epicedium*, carmen funebre. Κηδεμόνες, curatores minorum. *Salvinus*.

Digitized by Google

ται δὲ καὶ τὸ ἐνάριζεν ἐπὶ φόνου τεθὲν, διασαφῆται, ἵνα μὴ νοοῖτο ἀντὶ τοῦ ἐσκύλευε. Φησὶ γάρ· Ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐνάριζε, φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμόν. Εἰ δ' ἴσως [1] ἐπὶ σκυλευμοῦ ληφθείη ἐνταῦθα τὸ ἐνάριζεν, εἴη ἂν σχῆμα πρωθύστερον· ἵνα λέγῃ, ὅτι ἐξεῖλε ψυχὴν, εἶτα ἐνάριζε. Τὸ δὲ αἴνυτο, ἁπλοῦν ὂν, συντάσσεται καὶ μετὰ γενικῆς. ὡς ἐν τῷ, [2] Τυρῶν αἰνύμενοι. ἐτυμολογία δὲ τοῦ αἴνυσθαι, [3] ἢ τὸ αἴρω, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ἢ τὸ ἄνω, ἐξ οὗ τὸ ἀνύω, ἀνυστικὸν γάρ τι καὶ τὸ ἐξαίνυσθαι, ὅπως ἂν καὶ λαμβάνοιτο.

Rom. p. 534.

Hoc præterea loci quum de cæde poſitum ſit τὸ ἐνάριζεν, *interfecit*, id apertiùs explanatur, ut ne ita intelligatur, quaſi ſit τὸ ἐσκύλευε, *armis ſpoliavit, atque exuit*. Quippe dicit: Ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐνάριζε, φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμόν. *Tum ille hos interfecit, animamque eorum eripuit*. Quòd ſi fortè de armorum detractione, ſeu de exuviis, hic accipitur τὸ ἐνάριζε, *ſpoliavit, ſpolia detraxit, armis exuit*, figuratum loquendi genus fuerit per prothyſteron: ita ut ſenſus ſit, Diomedem animam iis abſtuliſſe, deinde ſpolia detraxiſſe. Ceterùm τὸ αἴνυτο, *capiebat, ſive auferebat, ſumebat*, ipſum quidem verbum ſimplex, conſtruitur etiam cum genitivo. ut, Τυρῶν αἰνύμενοι. *caſeus ſumentes, ſeu ſumptis caſeis*. Etymologia verò τοῦ αἴνυσθαι, *capere, ſumere, auferre*, aut eſt τὸ αἴρω, *tollo*, juxta atque alibi declaratur, aut τὸ ἄνω, *efficio, perficio, expedio*, ex quo τὸ ἀνύω. Efficientiam enim quamdam exprimit τὸ ἐξαίνυσθαι, *eximere, extrahere, eripere*, quocumque tandem modo accipiatur.

[4] Ἔνθ' υἷας Πριάμοιο δύω λάβε Δαρδανίδαο,
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας, Ἐχέμμονά τε, Χρομίον τε.
Ὡς δὲ λέων ἐν βουσὶ θορὼν, ἐξ αὐχένα ἄξῃ
Πόρτιος, ἠὲ βοὸς, ξύλοχον κάτα βοσκομενάων·
Ὣς τοὺς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδέος υἱὸς
Βῆσε κακῶς ἀέκοντας, ἔπειτα δὲ τεύχε' ἐσύλα·
Ἵππους δ' οἷς ἑτάροισι δίδου μετὰ νῆας ἐλαύνειν.

Tunc filios Priami duos corripuit Dardanida,
Uno vectos curru, Echemonemque, Chromiumque.
Sicuti autem leo in boves inſiliens, cervicem effringit
Juvencæ, vel bovis, ſylvam depaſcentium:
Sic hos ambos de curru Tydei filius
Malè deturbavit invitos, ac deinde armis ſpoliavit,
Equoſque commilitonibus ſuis dedit ad naves abigendos.

μθʹ. Τὸ, υἷας Πριάμου δύο ἔλαβε, ταυτόν ἐστι τῷ εἷλεν. ὥστε καὶ ὅτε λέγει ὁ Ποιητὴς, ὡς ὁ δεῖνα τὸν δεῖνα εἷλεν, οὐδὲν καινόν ἐστι νοεῖν τὸ εἷλεν, ἀντὶ τοῦ ἔλαβεν, ἐξ οὗ τὸ ἐφόνευσε, κατά τινα παρακολούθησιν. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι καὶ, ὅτι εἰπὼν, ὡς τοὺς ᾑρημένους Πριαμίδας ὁ Διομήδης ἐξ ἵππων βῆσε κακῶς ἀέκοντας, ἔπειτα δὲ τεύχεα ἐσύλα, ἐσίγησε μὲν τὸ πρᾶγμα αὐτὸ, τὸν φόνον δηλαδὴ τῶν Πριαμιδῶν· τοῖς δὲ πρὸ τοῦ πράγματος, καὶ τοῖς μετὰ τὸ πρᾶγμα, ἐδήλωσε καὶ αὐτό. Ἔστι δὲ πρὸ τοῦ πράγματος μὲν τὸ, ἐξ ἵππων βῆσε· μετὰ δὲ τὸ πρᾶγμα, τὸ, τεύχεα ἐσύλα· ὧν μέσος, ὁ φόνος. Καταριφέντες γὰρ τοῦ δίφρου, ἐφονεύθησαν. Τὴν δὲ τοιαύτην μέθοδον καὶ παρ' ἄλλοις ἐστὶν εὑρεῖν, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ, καθὰ δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι τὸ ἐξ ἵππων βῆσε, ταυτόν ἐστι τῷ ἔκβαλε δίφρου. ὅπερ εἶπεν ἀλλαχοῦ. καὶ ὅτι τὸ πρὸ μικροῦ συλεύειν, συλᾶν ἐνταῦθα εἶπεν, ὅ ἐστι σκυλεύειν. Ἰστέον δ' ἐν τούτοις καὶ, ὅτι πρὸ ὀλίγου μὲν τὸν Διομήδην, φοβοῦντα τοὺς Τρῶας, λέοντι εἴκασεν ἐπιτιθεμένῳ ποιμνίοις πολλοῖς· ἐνταῦθα δὲ, ὅτε τοὺς Πριαμίδας ἀναιρήσει, λέοντι παραβάλλει, ὃς ἐν βουσὶ θορὼν, ἐξ αὐχένα ἄξει πόρτιος, ἠὲ βοὸς, ξύλοχον καταβοσκομενάων. Ἡ δὲ παραβολὴ αὕτη, οὐ μόνον ἐξευτελίζει τούτους τοὺς Πριαμίδας, ἀλλὰ καὶ ἰδιότητα λέοντος ἱστορεῖ. Ἔθος γὰρ τῷ λέοντι,

Baſ. p. 405.

XLIX. Quod ait, υἷας Πριάμου δύο ἔλαβε, *filios duos Priami cepit, corripuit, occupavit*, idem eſt, atque τὸ εἷλε, *de medio tulit, ſive interfecit*. Quare, cum unus aliquis apud Poëtam dicitur alterum quempiam ἑλεῖν, *de medio tollere, aut ſuſtuliſſe*, nihil novi eſt, ſi τὸ εἷλε, *de medio tulit*, accipitur pro ἔλαβε, *cepit, comprehendit, corripuit*, ex quo per conſecutionem quamdam intelligitur τὸ ἐφόνευσε, *occidit, interfecit*. Verùm, quum hoc loci ita exponat narrationem ſuam, ut eos ipſos Priami filios Diomedes ex equis invitos malè deturbaverit, ac deinde armis ſpoliaverit; obſerva, ut rem ipſam ſilentio prætereat, cædem nimirum filiorum Priami: quam tamen ex iis, quæ rem antecedunt, quæque rem conſequuntur, ſatis declarat. Antecedens eſt, ut ex equis eos deturbet: conſequens, ut arma iis detrahat. Media inter hæc cædes. Poſtea enim occiſi ſunt, quàm de curru dejecti fuerunt. Atque hanc iſtam artificioſam narrandarum rerum rationem licet apud alios invenire, ſicuti etiam in Odyſſeâ, ut veteres declarant. Rurſus obſerva, ut quod ait, ἐξ ἵππων βῆσε, *ex equis præcipites egit*, idem eſt, atque τὸ, ἔκβαλε δίφρου, *ex curru dejecit, de curru deturbavit*. quod quidem dicit alibi. Obſerva etiam, ut, quod paullò ante συλεύειν, *ſpoliare, exuere, ſpolia detrahere*, hoc loci dicit συλᾶν, hoc eſt, σκυλεύειν, *veſtimentis, & armis ſpoliare, exuvias detrahere*. Quod autem ſcire hîc oportet, quemadmodum paullò ante Diomedem, dum terrorem Trojanis incuteret, leoni multos ovium greges invadenti aſſimilaverat; ita & eum hoc loci, cum Priami jam filios eſt interfecturus, comparat cum leone, qui in boves inſiliens, cervicem effringat juvencæ, aut bovis, quæ ſylvam depaſcant. Hæc autem comparatio non hos modò Priami filios extenuat, atque in contemptum adducit; ſed etiam ingenium leonis, ejuſque proprietatem prodit. Mos enim eſt leoni, primùm beſtiarum iſta-

1. ἐπὶ σκυλευμοῦ ληφθεὶν ἐνταῦθα τὸ ἐνάριζεν) Hom. ἔναρα βροτόεντα, *ſpolia cruenta*. Salvinus. & poeticum hoc magis. *Salvin.*

2. Τυρῶν αἰνύμενοι) Od. lib. ι· οὐδὲ καὶ αὐτοὶ Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν. Polit.

3. ἢ τὸ αἴρω) Etymologus παρὰ τὸ αἰρῶ αἰνῶ, ἀπὸ τοῦ, ſecundùm Methodium, παράγωγον, αἴρνυμι, καὶ αἴρνυμαι· καὶ ἀποβολῇ τοῦ ρ, αἴνυμαι. Polit.

4. Ἔνθ' υἷας) Editio Florentina ὗας. Et ſic etiam Euſtathius. *Politus.*

iſtarum cervicem, ut ſit paſſim manifeſtum, infringere, ut ne ſemet ipſæ cornibus defendant; deinde ſecurè iis beſtiis incumbere, atque inhærere.

L. Ἡ πόρτις, *vitula*, *ſeu juvenca*, ex qua alibi diminutivè ἡ πόρταξ, *parva vitula*, buculam ſignificat, quæ ἄρτι, *nunc primùm*, poteſt πορεύεσθαι, *viam inire*, *atque progredi*, ad exemplum ferè, ac ſimilitudinem τοῦ νεβροῦ, *hinnuli*. Quamquam etiam aliquando ſcribitur πόρις, ſine τοῦ τ. Sicuti autem τὸ πόρτιος, *vitulæ*; ſic etiam τὸ βοὸς, *bovis*, intelligendum eſt femininè, ut palam facit τὸ βοσκομενάων, *earum*, *quæ paſcunt*. Obſerva præterea, nomen etiam nunc generale eſſe τὸ βοὸς, *bovis*; ſpeciale verò, ſeu peculiare, τὸ πόρτιος, *vitulæ*: & quamvis vitula, verè etiam ſit bos; tamen Homerum generale illud nomen maturæ jam, & adultæ bovi reſervaſſe; peculiare verò bovi immaturæ, quæ ſcilicet ad juſtam nondum ætatem pervenit, attribuiſſe. Ξύλοχος porrò, *i. e. ligna*, *ſive frutices*, *atque arbores habens*, mutilo loquendi genere per ellipſin, dicitur locus montanus, fruticibus, atque arboribus frequens. Ea paſſim vox ſic uſurpatur genere ut plurimùm feminino, etiam cum deficit τὸ ὕλη, *ſylva*. adeò ut ſit ξύλοχος ὕλη, *arboribus*, *ac fruticibus condenſa ſylva*. a qua θῆρες ὑλακοῖται, *feræ cubilia in ſylvis habentes*, *ſylvicolæ*, *ſylvicultrices*, *nemorivagæ*. Viam quoque hic ſibi munit Poëta ad argumentum reliquæ narrationis, quam artificioſâ quadam ratione hinc arceſſit, atque evocat. Quum enim tria fratrum paria, Diomedis manu interfecta inducat; ceteros quidem fratres ſic jacere permittit; at verò filios Priami armis quoque exutos ſcribit, eorumque equos datos commilitonibus narrat, ad naves abigendos. His expoſitis, ſtatim illa adnectit de Pandaro, & Ænea, de quibus poſtea ait præſtantiſſimos eum equos retuliſſe. Atque ita artificioſè tertium hoc par filiorum Priami invitamentum eſt quoddam, atque illicium, ut par aliud Æneæ & Pandari ſtatim poſt ipſum collocetur: quumque Diomedes in hoc ipſo pari filiorum Priami primas veluti virtutis ſuæ exercitationes poſuerit, certaturus deinde eſt cum Æneâ, & Pandaro, quod eſt heroum par multò ſane nobilius, magiſque memorabile.

ὅτι, πρῶτον καταγνύειν, ὡς πολλαχοῦ δηλοῦται, τοὺς αὐχένας τοῖς τοιούτοις ζώοις, ἵνα μὴ τοῖς κέρασιν ἀμύνοιντο· οὕτω ἐν ἀδείᾳ ἐπικεῖσθαι αὐτοῖς.

ν'. Ἡ δὲ πόρτις, ἀφ' ἧς ἐν ἄλλοις [1] ὑποκοριστικῶς ἡ πόρταξ, δηλοῖ μὲν [2] δάμαλιν τὴν ἄρτι πορεύεσθαι δυναμένην, καθ' ὁμοιότητά τινα τοῦ νεβροῦ. [3] Γράφεται δέ ποτε καὶ χωρὶς τοῦ τ', πόρις. [4] Ὥσπερ δὲ τὸ πόρτιος, [5] οὕτω καὶ τὸ βοὸς θηλυκῶς νοητέον, ὡς δηλοῖ τὸ βοσκομενάων. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι τὸ μὲν βοὸς, καὶ νῦν γενικόν ἐστιν ὄνομα· [6] τὸ δὲ πόρτιος, εἰδικόν, καὶ ὅτι πάντως μὲν [7] βοῦς ἐστι καὶ ἡ πόρτις· ὁ δὲ Ὅμηρος, τὸ μὲν γενικὸν ἐφύλαξε τῇ τελείᾳ βοΐ· τὸ εἰδικὸν δὲ ἀπεκλήρωσε τῇ ἀτελεῖ. [8] Ξύλοχος δὲ, κατ' ἔλλειψιν, τόπος ὀρεινὸς πυκνὸς ξύλοις. Μυριαχοῦ δὲ ἡ τοιαύτη λέξις οὕτω κεῖται κατὰ γένος ὡς ἐπὶ πολὺ θηλυκόν, [9] ὅτε καὶ λείπει τὸ, ὕλη. ἵνα ᾖ ξύλοχος ὕλη. ἀφ' ἧς καὶ [10] θῆρες ὑλακοῖται. Κεῖται καὶ ἐνταῦθα μέθοδος προκλητικὴ τοῦ ἑξῆς ποιήματος. Τρεῖς γὰρ ἀδελφικὰς συζυγίας ἀνελὼν ὁ Ποιητὴς ὑπὸ τῷ Διομήδει, τοὺς μὲν ἄλλους ἀφῆκεν οὕτω κεῖσθαι· τοὺς δὲ Πριαμίδας καὶ σκυλεύεσθαι γράφει, καὶ τοὺς ἵππους δίδοσθαι ἱστορεῖ τοῖς ἑταίροις, μετὰ νῆας ἐλαύνειν. Τοῦτο δὲ ποιήσας, εὐθὺς ἐπισυνάπτει καὶ τὰ περὶ Πανδάρου, καὶ Αἰνείου, ἐξ ὧν λήψεται τοὺς ἀρίστους ἵππους. Καὶ οὕτως εὐμεθόδως ἡ τρίτη ξυνωρὶς τῶν Πριαμιδῶν τὴν τοῦ Αἰνείου προκαλεῖται, ἰαχθησομένην εὐθὺς μετ' αὐτήν. καὶ προγυμνασάμενος ὥσπερ ἐν ταύτῃ ὁ Διομήδης, οὕτω κατὰ τῆς τοῦ Αἰνείου ξυνωρίδος ἐπαγωνίσεται τῆς εὐγενεστέρας, καὶ ἀξίας λόγου πλείονος.

Hunc vidit Æneas militares ordines diſſipantem,
Perrexitque ire per pugnam, & per ſtrepitum haſtarum,
Pandarum deo parem quærens, ſicubi inveniret.
Invenit Lycaonis filium, inculpatumque, fortemque;
Stetitque ante ipſum, verbumque ad eum coram fecit.

Τὸν δ' ἴδεν Αἰνείας ἀλαπάζοντα στίχας ἀνδρῶν,
Βῆ δ' ἴμεν ἄν τε μάχην, καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενος, εἴ που ἐφεύροι.
Εὗρε Λυκάονος υἱὸν, ἀμύμονά τε, κρατερόν τε·
Στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῖο, ἔπος τέ μιν ἀντίον ηὔδα.

1. ὑποκοριστικῶς ἡ πόρταξ) Πόρταξ Heſychio, ἄρρεν βοῦς νέος, δάμαλις. ἄλλοι νεογνόν· οἱ δὲ μόσχον. Polit.

2. δάμαλιν τὴν ἄρτι πορεύεσθαι δυναμένην) Etymologici Magni Auctor: πόρτις δέ ἐστιν ἡ μικρὰ βοῦς, ἡ δάμαλις· παρὰ τὸ ἄρτι εἰς πορείαν, καὶ νομὴν ἔρχεσθαι. Suidas: πόρτις, ἡ μικρὰ βοῦς, ἡ δάμαλις, ἡ ἀρξαμένη νῦν τῆς κατὰ νομὴν πορείας. Polit.

3. Γράφεται δέ ποτε καὶ χωρὶς τοῦ τ', πόρις) pro eâ, quam afferunt, vocis hujus etymologiâ. Etymologici Magni Auctor: πορία πόρις, καὶ πόρτις, ἡ ἀρξαμένη τὴν κατὰ νομὴν πορείαν. Eſt vel τ' a pleonaſmo. Politus.

4. Ὥσπερ δὲ τὸ πόρτις) l. τὸ πόρτιος. Polit.

5. οὕτω καὶ τὸ βοὸς θηλυκῶς νοητέον) Nomina animantium Græci pleromque efferunt feminine. *Salvinus.*

6. τὸ δὲ πόρτις εἰδικόν) l. τὸ δὲ πόρτιος. Polit.

7. βοῦς ἐστι καὶ ἡ πόρτις· ὁ δὲ Ὅμηρος, τὸ μὲν γενικὸν ἐφύλαξε τῇ τελείᾳ βοΐ) Diſtinxit etiam, & quidem plenius, atque accuratiùs, Theocritus Idyll. 9.

Πολλαὶ οἱ πὰρ ποσσὶ βόες, πολλαὶ δέ τε ταῦροι,
Πολλαὶ δ' αὖ δαμάλαι, καὶ πόρτιες οἰδώουσαι.

Ubi Scholiaſtes: βόες, αἱ τέλειαι δαμάλαι. καὶ πόρτιες, αἱ μήπω ὑπὸ ζυγὸν ἐλθοῦσαι, μηδὲ τεκοῦσαι, αἱ πόρτιες δὲ, καὶ ἔτι ἁπαλώτεραι τῶν δαμάλεων. ἐπὶ δὲ τῶν ἀρρένων μόσχοι τὰ νεογνά, καὶ τὰ ὑπὸ ταῖς μητράσιν ἔτι. ταῦροι δὲ οἱ τέλειοι. Polit.

8. Ξύλοχος δὲ, κατ' ἔλλειψιν, τόπος ὀρεινὸς πυκνὸς ξύλοις) Heſychius: ξύλοχος, σύνδενδρος τόπος, καὶ ξυλώδης. Etymologici Magni Auctor: ξύλοχος, ὑλώδης, καὶ σύνδενδρος τόπος. Polit.

9. ὅτε καὶ λείπει τὸ, ὕλη) Suidas: ξύλοχος, σύνδενδρος, καὶ ξυλώδης τόπος, δρυμὸς, ὕλη, χέρσος, ὀχὺς, τόπος. νῦν δὲ, αὐτῶν θηρίων. Kuſterus malè hic diſtinguit sic, ὀχυρός. τόπος· ſublatoque puncto, ſcribi jubet, ὀχυρὸς τόπος. i. e. locus horridus, & incultus: qua phraſi uſus ſit Plato in *Legibus*. At malè Kuſterus ipſe; neque ea, quam vult, mens eſt Suidæ. Ξύλοχος cum dicitur, aliquid λείπει, quod ſubauditur. Eſt omiſſum per ellipſin τὸ ξύλοχος. Plenum, atque integrum eſt, cum epitheto hoc ad jungitur, cujus eſt epithetum. puta, τόπος, δρυμὸς, ὕλη, χέρσος, ὀχὺς, τόπος, αὐτῶν θηρίων. Hæc enumerantur omnia a Suidâ, ut ſcilicet expleret, quænam res dicantur, aut dicta eſſe intelligantur ξύλοχος. Nempe aliquid horum dicitur, cum dicitur ξύλοχος. Quare non eſt ibi apud Suidam ὀχυρὸς τόπος· ſed ξύλοχος, aut ὀχὺς intelligitur, aut τόπος, aut aliquid hujuſcemodi. Sic etiam Heſychio ξύλοχος non modò τόπος eſt, ſed etiam δρυμὸς, ὕλη, ὁ θηρίων αὐλών. Sæpius tamen ſubauditur τὸ ὕλη. Hinc eſt, ut plerumque τὸ ξύλοχος θηλυκῶς accipiatur. quod monet Euſtathius. *Politus.*

10. θῆρες ὑλακοῖται) οἱ ἐν ταῖς λόχμαις κατακοιμώμενοι. Polit.

Rom.p.535. να΄. Ἀνδρίου παραστατικὸν, τὸ, ἀλαπάζοντα στίχας ἀνδρῶν. καὶ τὸ, Βῆ δὲ ἄν τε μάχην, καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων. Ἀσυνδέτως καὶ ἐνταῦθά φησιν· Εὗρε Λυκάονος υἱόν· τὴν τοῦ εὑρόντος σπουδὴν παραδηλῶν τῷ ἐπιτρόχῳ τοῦ σχήματος. Ἰστέον δὲ, ὡς οὐ μόνον ἀγλαὸν τὸν Πάνδαρον ὁ Ποιητὴς οἶδεν, ἀλλὰ καὶ [1] ἀντίθεον αὐτὸν, καὶ ἀμύμονά φησι, καὶ κρατερόν· [2] ἐξαίρων τὸ τοῦ Διομήδους ἐπ᾽ αὐτῷ ἀρίστευμα. ὥσπερ αὐτὸς τὸν τοιοῦτον ἀναιρεῖ. Ἄλλως γὰρ οὐ πάνυ ἄξιος ἐπαίνου ὁ Πάνδαρος. Διὰ τὸ γένος δὲ, καὶ τὴν ἀνδρίαν οἱ ἔπαινοι. Οὐ γὰρ ἑτέρως ἀντίθεος, καὶ ἀμύμων, ὃ, ὡς ἐδείχθη, ἐπίορκος, ἔτι δὲ καὶ ἀνελεύθερος, ὡς καὶ μετὰ μικρὸν δειχθήσεται. Ὡς οὖν [3] τὰ κάλλη τῶν θυμάτων ἐχρυσοῦντο εἰς ἄγαλμα, οὕτω καὶ ὁ Πάνδαρος ἐπαίνοις καταστέφεται εἰς σέμνωμα τοῦ Διομήδους, ὑφ᾽ οὗ πεσεῖται.

LI. Virum fortem repræſentant, & veluti ob oculos ponunt illa verba: ἀλαπάζοντα στίχας ἀνδρῶν, *ordines militares diſſipantem*. itemque illa: Βῆ δὲ ἄν τε μάχην, καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων. *Perrexitque ire per pugnam, & per ſtrepitum haſtarum*. Hoc etiam loci ſine conjunctionum nexu dicit: Εὗρε Λυκάονος υἱόν. *Invenit Lycaonis filium*: perinde quaſi ipſo loquendi genere ad celeritatem figurato, hominis in inveniendo feſtinationem atque ſtudium denotet. Sciendum autem eſt, non clarum modò, & perilluſtrem habitum eſſe Pandarum a Poëtâ; ſed ipſum etiam parem diis vocari, vacuumque a culpâ, & fortem, ut egregium, ac forte Diomedis in eum facinus extollat. Siquidem Diomedes talem, ac tantum virum interficit. Namque alioquin non dignus admodum laude Pandarus. Sunt autem hæ laudes a genere, & fortitudine. Non enim alioquin cum diis comparandus, nec prorſus laudabilis, homo, ut oſtenſum eſt, perjurus, nec non ſordidus, atque illiberalis, ut paullò poſt demonſtrabitur. Sicuti igitur meliores præſtantioreſque victimæ, ornamenti, atque elegantiæ cauſſâ, inaurabantur; ſic etiam laudibus Pandarus, quadam veluti coronâ, redimitur, ad Diomedis commendationem, cujus poſtea manu occumbit.

Πάνδαρε, ποῦ τοι τόξον, ἰδὲ πτερόεντες ὀϊστοί,
Καὶ κλέος, ᾧ οὔτις τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ᾽ ἀνήρ,
Οὐδέ τις ἐν Λυκίῃ σέο γ᾽ εὔχεται εἶναι ἀμείνων;

Pandare, ubi tibi arcus, & volucres ſagittæ,
Et gloria, qua nemo quiſquam vir hic tecum certat,
Neque quiſquam in Lyciâ tibi ſe præſtare gloriatur?

νβ΄. Ἔπαινος τοξότου τὸ, ποῦ τοι τόξον, ἰδὲ πτερόεντες ὀϊστοὶ, καὶ κλέος, ᾧ οὔτις τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ᾽ ἀνήρ, οὐδέ τις ἐν τῷ δεῖνι τόπῳ, ἢ ἐν τοῖς δεῖνα, σέο γ᾽ εὔχεται εἶναι ἀμείνων; Πρὸς Πάνδαρον δὲ τὸν ἐκ Λυκίας ὁ Αἰνείας ταῦτά φησι. Καὶ σημείωσαι, ὅτι τὲ ἑνικῶς νῦν εἶπε τὸ τόξον, εἰωθὼς ἐν ἄλλοις καὶ πληθυντικῶς προφέρειν αὐτά. Μετ᾽ ὀλίγα γοῦν ἀγκύλα τόξα ἐρεῖ. Οὕτω καὶ καμπύλον ἅρμα οἴσετον, ἑνικῶς. [4] καὶ, ἔλαυνε ἅρματα, πληθυντικῶς. καὶ ὅτι Ἀττικῶς τὸ ἐρίζεται, ἀντὶ τοῦ ἐρίζει, φησίν. ὡς καὶ ἀλλαχοῦ τὸ διώκεται ἀντὶ τοῦ διώκει. καὶ ἄλλα δὲ μυρία τοιαῦτα· ἐφ᾽ ὧν [5] Ἀττικωτέρα ἡ παθητικὴ λέξις. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι τὸ ἀνὴρ καὶ ἐνταῦθα ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν. [6] ἐν μέντοι τῷ, Ἀλλ᾽ ὅδ᾽ ἀνὴρ ἐθέλει, καὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις, συστέλλεται. Ἰστέον δὲ, ὅτι καὶ ἐνταῦθα Λυκίας μέμνηται Ὅμηρος, τῆς μικρᾶς τῆς περὶ Ζέλειαν. ἥτις, ὥσπερ μικρὰ Λυκία, οὕτω καὶ μικρὰ Τροία ἐλέγετο. διὸ καὶ μετ᾽ ὀλίγα ἄρχειν Τρώεσσι, καὶ ἡγεῖσθαι Τρώεσσι λέγεται ὁ Πάν-

LII. Laus illa ſagittarii: Ubi tibi arcus, & volucres ſagittæ, & gloria, qua nemo quiſquam hic certè vir tecum contendit; neque verò quiſquam in hoc, exempli cauſſâ, loco, aut in his, ſeu illis locis, tibi ſeſe præſtare gloriatur? Quæ ſunt verba Æneæ ad Pandarum Lycium. Et obſerva, ut ſingulari nunc numero dicit τὸ τόξον, *arcum*: quum tamen alibi numero multitudinis proferre id conſueverit. Itaque paullò poſt vocat ἀγκύλα τόξα, *incurvos arcus*. Sic & καμπύλον ἅρμα οἴσετον. *curvum currum ferent*, numero ſingulari. &, ἔλαυνε ἅρματα, *age currus*, numero plurali. Obſerva etiam, ut Atticè dicit τὸ ἐρίζεται, *rixatur*, pro ἐρίζει, *certat*, *ſeu contendit*. ut & alibi τὸ διώκεται, *perſequitur*, pro διώκει, *exagitat, atque expellit*. & ſexcenta alia hujus generis: in quibus vox paſſiva magis eſt ex guſtu ſermonis Attici. Vide præterea, ut hic etiam τὸ ἀνὴρ, *vir*, primam producit; & tamen, ubi ait: Ἀλλ᾽ ὅδ᾽ ἀνὴρ ἐθέλει. *Sed hic vir vult*; atque in aliis innumeris locis, ſyllaba eadem corripitur. Sciendum autem eſt, meminiſſe hoc loci Homerum Lyciæ parvæ, ſeu minoris, ubi Zelea; quæ, ut parva Lycia, ita & parva, ſeu minor Troja, eſt appellata. Ideoque paullò poſt dicitur Pandarus Trojanis imperare, & Trojanis cum

1. ἀντίθεον αὐτὸν, καὶ ἀμύμονα) Ἀντίθεος, vel ἰσόθεος, vel θεοειδὴς cognomen non ad mores reſpicit, ſed ad genus, atque formam. ut ἀμύμονος Αἰγίσθοιο, *inculpati Ægiſthi*. Salvinus.
2. ἐξαίρων τὸ τοῦ Διομήδους ἐπ᾽ αὐτῷ ἀρίστευμα) Sic Trojanorum fortiſſimum Hectorem laudat, ut inde virtutem Achillis magis extollat. *Politus*.
3. τὰ κάλλη τῶν θυμάτων ἐχρυσοῦντο) Tibullus lib. 4. Carm. ad Meſſalam: *nec illis Semper inaurato taurus cadit hoſtia cornu*. Polit.
4. καὶ, ἔλαυνε ἅρματα, πληθυντικῶς) Sic λέκτρα pro *lecto*. Cornua pro *cornibus* dixit Horatius. unde non bonum argumentum arripit doctiſſimus undequaque Spanhemius in aureo libro de præſtantiâ & uſu veterum numiſmatum, unum cornu Baccho attribuendi: quod etiam uno bono anaglyphi cujuſdam argumento confirmat, ubi Bacchus a capitis uno latere cornu oſtentat, quum in altero alterum intelligatur. Ibi enim Bacchus eſt non ſectâ, ſed in latus obverſâ facie. *Salvinus*.
5. Ἀττικωτέρα ἡ παθητικὴ λέξις) Verba media rhythmum Atticum redolent. *Salvin*.
6. ἐν μέντοι τῷ, Ἀλλ᾽ ὅδ᾽ ἀνὴρ ἐθέλει, καὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις, συστέλλεται) quippe id etiam de numero eorum, quæ apud Poëtam & corripiuntur, & producuntur. Etymologici Magni Auctor v. φίλος. ταῦτα δὲ, καὶ τὸ ἀνὴρ, καὶ ἀνεψιὸς, καὶ Ἀπόλλων, καὶ Ἄρης, παρὰ τῷ Ποιητῇ ἐκτείνεται, καὶ συστέλλεται. Politus.

cum imperio præeſſe, nimirum Zelitis. Lycii tamen, qui ſub Sarpedonis imperio erant, ſicuti etiam ſupra dictum eſt, populi ſunt magnæ Lyciæ.

Age verò, mitte in hunc ſagittam, manibus ad Jovem ſublatis,
Quiſquis is eſt, qui vincit, & jam multa multis affecit
Trojanos: quoniam multorumque, & fortium genua ſolvit:
Niſi ſi quis deus eſt, Trojanis iratus,
Qui ob ſacrificia ſuccenſeat. Gravis porrò Dei eſt ira.
Et verò reſpondit Lycaonis clarus filius:
Ænea, Trojanorum princeps ære loricatorum,
Tydidæ eum ego certè bellicoſo in omnibus aſſimilo.
Prout agnoſco ex clypeo, galeâque oblongâ,
Equoſque inſpicio. Plane autem neſcio, utrum deus ſit.
Quòd ſi hic vir, quem dico, bellicoſus eſt Tydei filius,
Non hic certè ſine deo ita furit; ſed aliquis præſens
Adeſt immortalium, humeros nebulâ habens obtectos,
Qui ſagittam velociter contendam aliò ab hoc avertit.
Jam enim immiſi in eum ſagittam, eumque percuſſi in humero
Dextro penitus per cavum thoracis.

Πάνδαρος, τοὺς Ζελειάτας δηλονότι. Οἱ μέντοι ὑπὸ τῷ Σαρπηδόνι Λύκιοι, ὡς καὶ προείρηται, τῆς μεγάλης Λυκίας εἰσὶν ἄποικοι.

Ἀλλ' ἄγε τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ βέλος, Διὶ χεῖρας ἀνασχών,
Ὅς τις ὅδε κρατέει, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε, καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν·
Εἰ μή τις θεός ἐστι, κοτεσσάμενος Τρώεσσιν,
Ἱρῶν μηνίσας. χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἔπι μῆνις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
Τυδεΐδῃ μιν ἔγωγε δαΐφρονι πάντα ἐΐσκω,
Ἀσπίδι γιγνώσκων, αὐλώπιδί τε τρυφαλείῃ,
Ἵππους τ' εἰσορόων· σάφα δ' οὐκ οἶδ', εἰ θεός ἐστιν.
Εἰ δ' ὅγ' ἀνὴρ, ὅν φημι, δαΐφρων Τυδέος υἱὸς,
Οὐχ ὅγ' ἄνευθε θεοῦ τάδε μαίνεται, ἀλλά τις ἄγχι
Ἕστηκ' ἀθανάτων, νεφέλῃ εἰλυμένος ὤμους,
Ὃς τούτου βέλος ὠκὺ κιχήμενον ἔτραπεν ἄλλῃ.
Ἤδη γάρ οἱ ἐφῆκα βέλος, καί μιν βάλον ὦμον
Δεξιὸν ἀντικρὺ διὰ θώρηκος γυάλοιο.

Baſ. p. 406.

LIII. Hominem, cujus in prœlio virtus clara ſit, atque probata, decet illud: *Quiſquis ille ſit, qui vincit, multaque jam mala fecit: quoniam multorumque, & fortium virorum genua ſolvit.* Quod Apollo, veluti dubius, atque incertus animi, ad Spartanum Lycurgum perquàm magnificè dixit, videlicet:

Te ne deum appellem, an mortalem, quæro, Lycurge.

id multò prius in mentem venerat Homero. Sic ergo Æneas ad Pandarum: Ἀλλ' ἄγε τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ, nimirum τῷ Διομήδει, βέλος, εἰ μήτις θεός ἐστι κοτεσσάμενος Τρώεσσιν. *Sed age, in virum hunc ſagittam immitte*, nimirum in Diomedem, *niſi ſiquis deus eſt, iratus Trojanis.* Ubi & gnome illa, ſeu ſententioſum dictum poſitum eſt: χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἔπι μῆνις. *Gravis porrò in dea, ſive dei, ira.* Quo loci abundat præpoſitio ἐπὶ, *in*: ſicuti etiam in τῷ, βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ. *boum bubulcus vir.* & in ἐπίουρος, *inſpector, ac cuſtos.* Et ſic quidem Æneas pendens animi, ac ſententiæ. Verùm Pandarus ſententiam eamdem ſimpliciùs ac puriùs per periphraſin, circuitionemque verborum effert in hunc modum: *Neque ego planè ſcio, utrum deus ſit. Sin autem hic iſte vir, filius eſt Tydei, non hic certè ſine deo hæc furens facit facinora; ſed præſens quis adeſt immortalium, cujus humeri nebulâ obtegantur.* Quorum verborum Pandari ſenſus hic eſt: Aut deus eſt is, qui conſpiciendum ſe præbet, aut vir divinus, quique non ſine deo fortia edat facinora. Et vide, cujuſmodi in dignoſcendo perſpicaciam Diomedi Minerva priùs contuliſſet. Non enim ipſe, hoc certè in libro, dubiè, aut cum hæſitatione agnoſcit; ſed κρίνει, *cernit, atque internoſcit*, deum, & hominem, videlicet διακρίνει, *diſcernit, atque dijudicat.* Interea verò ipſe ſibi teſtes adhibet Poëta ad fidem figmento conciliandam: quippe quum his verbis propemodum ſignificet, non abſurdè illud ſe fingere, nec præter ſimilitudinem veri, ut dii pugnam ſimul capeſſant, eique aggrediantur. Ecce enim tibi ſic cenſent ii, quos diximus, heroës.

νγ'. Ἀνθρώπῳ εὐδοκιμοῦντι ἐν μάχῃ ἁρμόζει τὸ, Ὅστις ὅδε κρατέει, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργεν· ἐπεὶ πολλῶν τε, καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσε. Τὸ πρὸς τὸν Σπαρτιάτην Λυκοῦργον λεχθὲν ἐν διςαγμῷ σεμνῶς ὑπὸ Ἀπόλλωνος τὸ, [2] Δίζομαι, ἢ θεόν σε προσείπω, ἢ βροτόν· πολλῷ πρότερον Ὅμηρος ἐνόησε. Λέγει οὖν ὁ Αἰνείας πρὸς τὸν Πάνδαρον· Ἀλλ' ἄγε τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ, δηλαδὴ τῷ Διομήδει, βέλος, εἰ μήτις θεός ἐστι κοτεσσάμενος Τρώεσσιν. Ἔνθα καὶ γνωμικὸν κεῖται τὸ, χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἔπι μῆνις. Ἔστι δὲ πλεονασμὸς ἐνταῦθα τῆς ἐπὶ προθέσεως· ὡς καὶ ἐν τῷ, [3] βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ. καὶ ἐπίουρος. Καὶ οὕτω μὲν εἶπεν ὁ Αἰνείας ἐνδοιάζων· ὁ δὲ Πάνδαρος περιφράζων, ἀφελέστερον λαλεῖ τὸ αὐτὸ νόημα, λέγων, ὅτι σάφα οὐκ οἶδα, εἰ θεός ἐστιν. Εἰ δ' ὅγ' ἀνὴρ Τυδέος υἱὸς, οὐχ ὅδ' ἄνευθε θεοῦ τάδε μαίνεται· ἀλλά τις ἄγχι ἕστηκεν ἀθανάτων, νεφέλῃ εἰλυμένος ὤμους. Καί ἐστιν, ὃ λέγει ὁ Πάνδαρος, ὅτι ἢ θεός ἐστιν ὁ φαινόμενος, ἢ θεῖος ἀνὴρ, καὶ οὐκ ἄνευ θεοῦ ἀνδραγαθῶν. Καὶ ὅρα, οἵαν γνῶσιν ὁ Διομήδης ἔφθασε σχεῖν ὑπὸ Ἀθηνᾶς. Αὐτὸς γὰρ οὐκ ἐνδοιαστικῶς οἶδεν ἐν τῷ γράμματι τούτῳ, ἀλλὰ κρίνει θεὸν, καὶ ἄνδρα, ἤγουν διακρίνει. Ἐν τοῖς τοιούτοις δὲ πιθανότητα πλάσεως ὁ Ποιητὴς ἑαυτῷ ἐπιμαρτύρεται, μονονουχὶ λέγων, ὡς οὐκ ἀπιθάνως πλάττων συνεφαπτομένους τῆς μάχης θεούς. Ἰδοὺ γὰρ καὶ αἱ ῥηθέντες ἥρωες τοιαῦτα εἴρονται.

Rom. p. 536.

LIV. Velim porro, obſerves, ut τὸ μαίνεται, *furit*, nunc quidem uſurpet de homine, qui ſanctico

νδ'. Σημείωσαι δὲ, ὅτι τὸ μαίνεται, νῦν μὲν ἐπὶ ἀνθρώπου εἶπεν ἐνθουσιῶντος εἰς μάχην· ἀλλα-

1. τοὺς Ζελειάτας δηλονότι) lege, Ζελείτας, ſeu Ζελειώτας. Tale namque nomen eſt gentile τῆς Ζελείας. Euſtathius ex Ethnicorum Scriptore p. 765. ἐθνικὸν δὲ, φησὶ, αὐτῆς, Ζελείτης, καὶ Ζελειώτης. τύπτεται δὲ διὰ τῆς ι Ζελίη. A Ζελίῃ gentile nomen Ζελιεύς. Politus.

2. Δίζομαι, ἢ θεόν σε προσείπω, ἢ βροτόν) Apud Herodotum lib. 1. num. 65. Δίζω, ἤ σε θεὸν μαντεύσομαι, ἢ ἄνθρωπον. Pro ἢ ἄνθρωπον, alii legunt, ἔτι καὶ ἄνδρα. Politus.

Virg. Æn. lib. 1.

O quam te memorem, virgo! namque haud tibi vultus
Mortalis, nec vox hominem ſonat: o Dea certè,
An Phœbi ſoror, an Nympharum ſanguinis una?

Selvinus.

3. βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ· καὶ ἐπίουρος) Euſtathius ad illud Odyſſeæ: βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ· σημαίνεται δ' ἐνταῦθα καὶ ἀρχαίως τὸ ἐπιβουκόλος. δοκεῖ γὰρ ἐπιβουκόλος εἶναι ὁ ἐπὶ βουσὶ τεταγμένος, ἤτοι ὁ ἐπὶ τῶν βοῶν, ὡς ἐπιστάτης αὐταῖς. οὕτω δὲ καὶ ἐπίουρος, ὁ ἐπὶ φυλακῇ τεταγμένος, οἷον ὡς αὐτὸν, ἐπὶ τινος φυλακῆς. Secundum hanc explicationem non otioſa in his penitus fuerit præpoſitio ἐπί. Vult Heſychius, in τῷ ἐπίουρος præpoſitionem abundare, cum id nominis ſcribatur προτεταγμένος. Politus.

ἀλλαχοῦ δὲ δόρυ μαίνεσθαι λέγει, ψυχώσας οἷον τὸ ὅπλον ἐκεῖ, τρόπῳ Ποιητικῷ. Ἰστέον δὲ, ὅτι τοῦ μαίνομαι οὐκ ἔστιν ἐνεργητικὸς ἐνεστὼς ἀσύνθετος ἐν χρήσει, ἀλλὰ μετὰ προθέσεως. [1] Ὡς γὰρ ὀχῶ ἄλλον, καὶ πορεύω ἄλλον, ὀχοῦμαι δὲ, καὶ πορεύομαι ἐγὼ, οὕτω καὶ ἐκμαίνω ἄλλον· οὗ μετοχὴ τὸ, τέτρωρον ἐκμαίνων ὄχον. ὁ μέντοι κατ᾽ ἐνέργειαν παρακείμενος, εὕρηται ἐν ἁπλότητι. μέμηνα γάρ. ὁ δὲ ἐνεργητικὸς ἀόριστος, μετὰ προθέσεως. ἐξέμηνα γάρ. Δῆλον δὲ καὶ, ὅτι ἐν πολλοῖς αἱ καθ᾽ ὑπερβολὴν ἐπιθυμίαι, κλῆσιν ἔχουσιν ἐκ τοῦ μαίνεσθαι, καὶ μάλιστα αἱ φαῦλαι. Χρυσομανὴς γοῦν σκώπτεταί τις, καὶ οἰνομανής. καὶ ἡ ἐρωμανία δὲ τοιοῦτόν τι ἐστὶ, [2] καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἐν οἷς καὶ ὁ γυναιμανής. Κεκλήρωται δὲ καὶ δούλοις ἐντεῦθεν κλῆσις. [3] Μάνης γὰρ, δουλικὸν ὄνομα παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἐξ οὗ μετῆκται καὶ εἴς τι παικτικὸν χαλκοῦν πρόσωπον, ὃ καὶ αὐτὸ μάνην ἐκάλουν. Ἐκ τοιαύτης δὲ μανίας πέπαικται καὶ ἡ μανιόκηπος γυνή. ἤγουν ἡ περὶ μίξεις μεμηνυῖα. κῆπος γὰρ νῦν τὸ ἐπήσιον. Τοῦ δὲ εἰλυμένος, πρωτόθετον τὸ εἰλῶ· [4] ἐξ οὗ εἰλύω, ἀφ᾽ οὗ ἐν συνθέσει τὸ ἐπηλύω. οὕτω καὶ ἐκ τοῦ καλῶ, καλύω. ὅθεν τὸ κλύω. Τὸ δὲ, ἀλλά τις ἄγχι ἕστηκεν ἀθανάτων, ἤτοι θεῶν, ἀγχίθεον τὸν Διομήδην ὑποδηλοῖ. Ἐνταῦθα δὲ ὅρα καὶ, ὅτι διαφέρει τὸ ἄγχι ἑστάναι διαλελυμένως, καὶ τὸ, ὡς προεγράφη, ἀγχιστῖναι ὄϊς, συνθέτως. καὶ ὅτι ἐφιέναι λέγει, τὸ ἐκ τόξου βέλος ἐπιπέμπειν. καὶ ἔστι κυρία ἡ λέξις. Φησὶ γοῦν, ἔφες ἀνδρὶ βέλος. καὶ, ἤδη γὰρ ἀριστήεσσιν ἐφῆκα. Ἐκ τούτου δὲ μεταφορικῶς, καὶ ἐφίημι τὸ ἐντέλλομαι, καὶ ἐφετμὴ ἡ ἐντολή, [5] καὶ ἡ ἐπὶ ἐκκλήτου δὲ ἔφεσις, καὶ ὁ ἐφέτης, ἐντεῦθεν ὥρμηνται.

νέ. Τοῦ

natico ſurore in pugnam ſeratur; alibi verò haſtam dicit μαίνεσθαι, *furere*, quaſi ibi ſcilicet, Poëticâ metaphorâ, bellicum hoc inſtrumentum animatum faciat. Sciendum autem eſt, non eſſe quidem in uſu extra compoſitionem Activum Præſens verbi μαίνομαι, *furo*; ſed una cum præpoſitione. Sicuti enim ὀχῶ ἄλλον, *vebo alium*, & πορεύω ἄλλον, *trajicio*, *ſeu traduco alium*; at verò ὀχοῦμαι, & πορεύομαι ἐγὼ, *vebor*, *& proficiſcor ego*; ſic etiam ἐκμαίνω ἄλλον, *in furorem ago*, *furore alium percello*; cujus participium τὸ, τέτρωρον ἐκμαίνων ὄχον. *quadrijugum currum in furorem agens*. Quamquam Præteritum vocis Activæ repertum ſit extra compoſitionem. Eſt enim μέμηνα, *inſanivi*: quum tamen Aoriſtum Activum ſit cum præpoſitione. Quippe ἐξέμηνα, *in furorem egi*, *furore perculi*. Ad hæc conſtat, vehementioribus, atque immoderatis cupiditatibus, iiſque maximè vitioſis, atque nefariis, inditam plerumque eſſe appellationem a verbo μαίνεσθαι, *furere*, *atque inſanire*. Dicitur enim quis per irriſionem, atque ludibrium χρυσομανὴς, *furioſus auri amator*, *auri amore inſanus*, & οἰνομανὴς, *vini amore inſaniens*. Hujuſque etiam notæ eſt ἡ ἐρωμανία, *amoris inſania*, *ſive perditus*, *& inſanus amor*, & quæcumque alia hujuſcemodi: in quibus ὁ γυναιμανὴς, *mulierum amore inſanus*, *inſane mulierum amore captus*. Atque inde nomen etiam ſervis eſt attributum. Quippe Μάνης, *Manes*, nomen eſt apud veteres ſervile, ex quo vox tranſlata eſt ad ſigillum, ſeu ſimulacrum luſorium æneum, quod ipſum quoque μάνην, *manen*, appellarunt. Denique ex hoc genere μανίας, *furoris*, *atque inſaniæ*, vocata eſt per jocum ἡ μανιόκηπος γυνὴ, *mulier*, *horti muliebris libidine inſaniens*, *ſeu furiosè*, *atque ad inſaniam uſque libidinoſa*. videlicet ἡ περὶ μίξεις μεμηνυῖα, *coitûs furiosè appetens*, *ſive ardenti concubitûs libidine inſaniens*. κῆπος enim nunc, *i. e. hortus*, ima pars ventris circa pubem muliebrem. Τοῦ εἰλυμένος, *involutus*, *tectus*, *occultatus*, primitivum eſt τὸ εἰλῶ, *volvo*, *tego*, *occulto*: ex quo εἰλύω. unde per compoſitionem τὸ ἐπηλύω, *involvo*, *intego*, *obtego*. Atque ita ex καλῶ, *voco*, καλύω. unde τὸ κλύω, *audio*. Quod ait, ἀλλά τις ἄγχι ἕστηκεν ἀθανάτων, ſive θεῶν. *Sed quis præſens adeſt immortalium*, *ſive deorum*; id ſanè indicio eſt, Diomedem eſſe ἀγχίθεον, *proximum diis*. Hic etiam vide, ut differunt inter ſeſe, quod, ſolutis vocibus, dicit, ἄγχι ἑστάναι, *prope ſtare*, *ſive adſtare*; &, quod dicit voce compoſitâ, quemadmodum ſupra ſcriptum eſt, ἀγχιστῖναι ὄϊς, *prope inter ſe*, *ac confertim ſtantes oves*, *condenſæ*, *conſtipatæ*. Item ἐφιέναι, *immittere*, dicit ſagittam ex arcu in aliquem dirigere, atque emittere. Et eſt ea vox perquam propria, atque appoſita. Quippe dicit, ἔφες ἀνδρὶ βέλος. *immitte in hominem ſagittam*. &, ἤδη γὰρ ἀριστήεσσιν ἐφῆκα. *jam enim in principes immiſi*. Inde autem per metaphoram ἐφίημι, ideſt, committo, ac mando; & ἐφετμὴ, ideſt, mandatum, juſſum, præceptum: atque inde etiam emanarunt, quæ fit in lite, & judicio, ἔφεσις, *provocatio*, *ſeu appellatio*, & ὁ ἐφέτης, *judex*, *cui cauſæ cognitio committitur*.

LV. Τὸ

1. Ὡς γὰρ ὀχῶ ἄλλον, καὶ πορεύω ἄλλον, ὀχοῦμαι δὲ) Sic ἥδω, *delecto*: ἥδομαι, *delector*. Salvinus.

2. καὶ ὅσα τοιαῦτα) Apud Theophraſtum ὑλομανὴς dicitur arbor, quæ ſylveſcit, & in frondes abit. *Salvin.*

3. Μάνης γὰρ δουλικὸν ὄνομα παρὰ τοῖς παλαιοῖς) Manes, proprium ſervi nomen, eſt Perſicum. Fruſtra ideirco etymon eius quæras in Græciâ. Simulacrum æneum luſorium, quod Manes appellabatur, ponebatur in Cottabo, de quo ludi genere Scholiaſtes Ariſtophanis, & Athenæus. Auctor ſectæ Manichæorum etas nomine Manes, qui & Manichæus. *Salvinus.*

4. ἐξ οὗ εἰλύω) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ εἰλύω, ἔνθα εἰλυμένος, τὸ κεκαλυμμένος, περιβεβλημένος. Politus.

5. καὶ ἡ ἐπὶ ἐκκλήτου) Frobenius, ἐπὶ ἐκλήτου. Lege, ἐπὶ ἐκκλήτου. Dicta ἡ ἔφεσις, etiam ἔκκλητος. Harpocration: ἔφεσις, ἡ ἐξ ἑτέρου δικαστηρίου εἰς ἕτερον μεταγωγή. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἔκκλητος καλεῖται. Etymologici Magni Auctor: ἔφεσις ἡ δικαστηρίου οἰκείου ἐφ᾽ ἕτερον δικαστήριον μεταγωγή· ἢ εἰς ἄλλο δικαστήριον ἐφεσιμον δίκη ὑπὲρ τοῦ κριθῆναι πάλιν. τὸ δὲ αὐτὸ, καὶ ἔκκλητος καλεῖται. & v. ἔφεται· ἔφεσις παρ᾽ αὐτοῖς ἡ δύναται εἰς ἄλλο δικαστήριον γενέσθαι, τουτέστιν, ἔκκλητος. Suidas: ἡ ἔφεσις λέγεται καὶ ἔκκλητος, παρὰ τὸ ἐκκαλεῖσθαι, καὶ παραιτεῖσθαι καὶ φεύγειν τὸ πρῶτον, ἢ ἔλαττον δικαστήριον. Politus.

LV. Τὸ κοτεσσάμενος, *iratus*, cur dixerit, cauſſam reddit, ſubjunctis his verbis: ἱρῶν μηνίσας, *ob ſacrificia ſuccenſens*. videlicet victimarum cauſsâ iratus. Exploratum namque, compertumque eſt fabulæ, ut antea quoque declaratum fuit, conqueri deos de votis, & ſacrificiis, quæ nullo modo, aut vitiosè, & perperam fiant. Vide præterea, ut dicit κοτέσσασθαι, *graviter iraſci, ſeu gravi, ac diuturnâ irâ æſtuare, infenſo eſſe animo, iram animo premere*, id, quod apud poſteriores ſcriptores ἐγκοτῆσαι. Item, cum dicit κοτεσσάμενος, *ſuccenſens, irâ ſuccenſus, odio proſequens*, & μηνίσας, *iratus*; pro eodem accipit κότον, *odium*, & μῆνιν, *iram gravem, atque inveteratam*. Atque hæc quidem ita. Verùm Diomedes, quamvis ſic dubiè, ut dictum eſt, atque ambiguè agnitus; tamen oſtenditur, & dignoſcitur ex equis. Fortaſſe enim eximios, ac præſtantes eos habebat, veluti qui equorum ſtudio vehementer afficeretur. Ad hæc, dignoſcitur etiam ex clypeo, & galeâ. Sic enim Pandarus: Tydidæ eum ego certè bellicoſo in omnibus rebus aſſimilo, quippe qui ex clypeo, galeâque oblongâ eum agnoſcam, equoſque ejus inſpiciam. Et obſerva, hunc videri eſſe ignem indefeſſum, & infatigabilem, ut ſupra dictum eſt, qui ex ejus galeâ, & clypeo ardebat, ſplendorem nimirum armorum, ex quo ipſe omnibus eſt conſpicuus. Inſigne namque perquam ſplendidum, ac lucidum eſt ἡ αὐλῶπις, *galea, fiſtulæ inſtar oblonga*, quippe quæ præ ceteris emineat, ac reſulgeat; itemque ἡ τρυφάλεια, *galea*, quæ frequentibus, ſtellarum inſtar, φάλοις, *conis*, præluceat. Vacat hoc loci τὸ πάντα, *quoad omnia, ſive in omnibus*. Conſtat enim, eum, de quo ex equis, & armis fit conjectura, aliquâ ex parte declarari, atque agnoſci, non κατὰ πάντα, *quoad omnia*. Quum autem dicere poſſet Poëta, ἀσπίδι, τρυφαλείῃ τε, ἵπποις τε, *clypeo, galeâque, & equis*; tamen vide, non ſic eum feciſſe; ſed τὸ ἵπποις τε, *equiſque*, per periphraſin in hæc alia verba commutaſſe: ἵππους τε εἰσορόων, *equoſque inſpiciens*: ut unum eumdemque frequentium caſuum tenorem declinaret. Ceterùm, ut alibi quoque declaratur], ad differentiam galeæ ἀφάλου, *puræ a conis, ſeu nullâ conorum varietate diſtinctæ*, galea dicta eſt τρυφάλεια, ea, quæ habet τρεῖς φάλους, *tres conos*, quorum paſſim affertur explicatio: adeò ut ſit τρίφαλος, *tres habens conos*, & vertendo τὸ ι in ο, τρύφαλος, contra atque fit in δύφρος δίφρος, *locus in curru, qui fert duos, aurigam, & pugnatorem*, & in aliis vocibus ejus generis, de quibus ſupra dictum eſt. Galea item αὐλῶπις, *fiſtulæ ſpeciem præ ſe ferens, ſeu fiſtulæ inſtar oblonga*, ea, quæ τοῦ αὐλίσκου, *ſuâ illâ fiſtulâ*, in quam criſta inſeritur, in acutum deſinit. Quod autem ſcire oportet, τὸ γινώσκων, *agnoſcens*, longam ſuapte natu-

νέ. Τοῦ δὲ κοτεσσάμενος αἰτίαν ἀποδιδοὺς, ἐπήγαγεν, ἱρῶν μηνίσας. ἤγουν ἕνεκεν θυμάτων ὀργισθείς. Οἶδε γὰρ ὁ μῦθος, ὡς καὶ προδεδήλωται, [1] τὰ δαιμόνια καὶ εὐχωλῆς ἐπιμεμφόμενα, καὶ ἑκατόμβης, ἢ μηδόλως, ἢ κακῶς τελεσθείσης. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι [2] τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον ἐγκοτῆσαι, κοτέσσασθαι λέγει. καὶ ὅτι ἐν τῷ κοτεσσάμενος, καὶ μηνίσας, ταυτὰ οἶδε κότον, καὶ μῆνιν. Καὶ ὧδε μὲν ταῦτα. ὁ δὲ Διομήδης, οὕτως, ὡς ἐῤῥέθη, ἀμφιγνοηθεὶς, γνωρίζεται ὅμως ἀπὸ τῶν ἵππων. Τάχα γὰρ ἐξαιρέτους αὐτοὺς εἶχεν, οἷα φίλιππος. Ἔτι δὲ γινώσκεται καὶ ἀπὸ τῆς ἀσπίδος, καὶ τῆς περικεφαλαίας. Φησὶ γοῦν ὁ Πάνδαρος, ὡς Τυδείδῃ μιν ἔγωγε δαΐφρονι πάντα ἐΐσκω, ἀσπίδι γινώσκων, αὐλώπιδί τε τρυφαλείῃ, ἵππους τε εἰσορόων. Καὶ σημείωται, ὅτι οὗτος ἔοικεν εἶναι, ὡς καὶ προείρηται, τὸ ἐκ τῆς κόρυθος αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ, ἡ λαμπρότης δηλονότι τῶν ὅπλων, ἀφ᾽ ἧς διάδηλός ἐστι. Πάνυ γὰρ λαμπρὸν παράσημον καὶ ἡ αὐλῶπις, ὑπερανεστηκυῖα, γεγαιωμένη, καὶ ἡ τρυφάλεια προλάμπουσα συχνοῖς ἀστεροειδέσι φάλοις. Τὸ δὲ πάντα περιττεύει κἀνταῦθα. Δῆλον γὰρ, ὅτι ὁ ἐξ ἵππων, καὶ ὅπλων εἰκαζόμενος, πῆ γνωρίζεται, καὶ οὐ κατὰ πάντα. Ὅρα δὲ καὶ, ὅπως δυνάμενος εἰπεῖν ὁ Ποιητὴς, ἀσπίδι, τρυφαλείῃ τε, ἵπποις τε, οὐκ ἐποίησεν οὕτω. ἀλλὰ τὸ ἵπποις τε περιέφρασεν εἰς τὸ, ἵππους τε εἰσορόων· [3] ἵνα ἐκφύγῃ τὸ τῶν συχνῶν πτώσεων ὁμοειδές. Ὅτι δὲ τρυφάλεια μὲν πρὸς διαστολὴν ἀφάλου, [4] ἡ ἔχουσα τρεῖς φάλους, τοὺς πολλαχοῦ δηλουμένους. ἵνα ᾖ τρίφαλος, καὶ τροπῇ τοῦ ι εἰς υ, τρύφαλος, [5] ἀνάπαλιν πρὸς τὸ δύφρος δίφρος, [6] καὶ τὰ κατ᾽ αὐτὸ, περὶ ὧν καὶ προείρηται. αὐλῶπις δὲ ἡ λήγουσα εἰς ὀξὺ τοῦ αὐλίσκου, εἰς ὃν ὁ λόφος ἐνίεται, δηλοῦται καὶ ἐν ἄλλοις. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ γινώσκων, [7] φύσει μακρὸν ἔχει τὸ κατάρχον δί- Baſ. p. 407. Rom. p. 537.

1. τὰ δαιμόνια καὶ εὐχωλῆς ἐπιμεμφόμενα. καὶ ἑκατόμβης) Virg. Æn. 1. Et quiſquam numen Junonis adoret Præterea? aut ſupplex aris imponat honorem? Selvinus.

2. τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον ἐγκοτῆσαι, κοτέσσασθαι λέγει) Iliad. α. μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ. Salvin.

3. ἵνα ἐκφύγῃ τὸ τῶν συχνῶν πτώσεων ὁμοειδές) Varietate quippe occurrendum ſatietati, ne quis chordâ ſemper oberret eadem. Salvin.

4. ἡ ἔχουσα τρεῖς φάλους) Etymologus ex Oro: Τρυφάλεια, περικεφαλαία, τροπῇ τοῦ ι εἰς υ, τριφάλειά τις οὖσα, ἡ τρεῖς φάλους ἔχουσα. Polit.

5. ἀνάπαλιν πρὸς τὸ δύφρος δίφρος) Δίφρος, quaſi διφόρος, *duos ferens*. V. Chimentellum de honore biſellii. *Salvin.*

Etymologici Magni Auctor v. δίφρος· ἐτυμολογεῖται δὲ παρὰ τὸ δύο φέρειν, τὸν μαχόμενον, καὶ τὸν ἡνίοχον. Euſtathius ſupra pag. 890. δίφρος δὲ, τόπος τοῦ ἅρματος, ὁ τοὺς ἐνδύντας φέρων. διὸ καὶ δίφρος λέγεται, ὡς οἱονεὶ δυοφόρος, καὶ τροπῇ, καὶ συγκοπῇ, δίφρος. Polit.

6. καὶ τὰ κατ᾽ αὐτὸ, περὶ ὧν καὶ προείρηται) Euſtathius pag. 891. Οὐκ ἄδηλον δὲ, ὅτι καὶ ἐπ᾽ ἄλλων ξένη δοχρὴ?, ὡς ἐν τῷ δίφρῳ, γίνεται. Exemplo ibi ſunt apud Euſtathium, τὸ μίσος ex μισῶ· γρόμφος ex γρομφάς· μάσσω ex μάσσω· ἱδρὼς ex ὕδωρ· ἕδιμος ex ἕδω, & θυμός· δὶς ex δύο· Ἀφροδίτη ex ἀφρὸς ἀναδῦσα· χετλὸς ex χέω· οἶνος, & φέξος ex φῶ· ἄσσα ex ἄσσω· χειμὼν ex χεῖμα. Politus.

7. φύσει μακρὸν ἔχει τὸ κατάρχον δίχρονον μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ γ') Sonus rejectæ litteræ γ' quodammodo tacitè tranſiit in incipitem ι, & longam reddit. ἰχώρ, *ſanies, humor tenax*, ab ἴσχω, *teneo*, unde ἰξός, *viſcus*, virtute in ſe habet σ', quare producitur. Hom. ἰχώρ, οἷός περ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι. Sic ἱρὸς Ionicè, & poeticè, pro ἱερός, primam habet longam. Secundæ enim τὸ ἱερὸς ineſt δύναμις in τῷ ἱρός. Ἀρητὴρ vero non ab ἀρὰς credo, ſed ἀπὸ τοῦ ἀρᾶσθαι, idest, εὔχεσθαι, *orare*, derivari; vel ἀπὸ τοῦ ἱερᾶσθαι, *ſacrum eſſe*. Salvinus.

Ἀρητὴρ verbale eſt τοῦ ἀρᾶσθαι. Sed quum τὸ ἀρά, & τὸ ἀρῶμαι, derivet Euſtathius ἐκ τοῦ ἀργός· hac ratione etiam τὸ ἀρητήρ, veluti ab origine, foret ἐκ τοῦ ἀργός, ex ſententiâ certè Euſtathii. Unde etiam idem Euſtathius rationem reddit, cur τὸ ἀρᾶσθαι, & ἡ ἀρά, primam habeant ſuapte naturâ longam, quia ſcilicet fiunt ἐκ τοῦ ἀργός, cujus prima longa eſt poſitione,

Digitized by Google

δίχρονον κατὰ τὴν ἀπέλευσιν τοῦ γ΄, ἐκ τοῦ γιγνώσκων. ὃ δὲ γέγονε καὶ ἐν τῷ γίγνεται γίνεται, καὶ ἐν τῷ ἰχὼρ, ὡς προεγράφη, καὶ ἐν τῷ ἀρητὴρ, ἐκ τοῦ ἴχω, καὶ ἐκ τοῦ ἀρός. καὶ ὅτι τὸ αὐλώπιδι τρυφαλείῃ, δύο ἐπίθετα ἀντὶ ἑνὸς κεῖται προσηγορικοῦ τοῦ κυνέῃ. καὶ ὅτι [1] ἄφαλος μὲν, ἐν χρήσει κεῖται· οὐ μὴν καὶ τρύφαλος· [2] τρυφάλη δέ ἐστιν, ὡς εἰκός, [3] ἐξ ἧς καὶ τρυφάλεια. Ἐν τούτοις δὲ πρὸς ἀναλογίαν τοῦ διζήμενος κεῖται καὶ τὸ κιχήμενος. οἷον, βέλος ὠκὺ κιχήμενον. ἤγουν ἐπελθὸν, ἀψάμενον.

natura habet ancipitem primæ ſyllabæ poſt rejectum τὸ γ΄, ex γιγνώσκων, agnoſcens. quod certè etiam fit in τῷ γίγνεται, γίνεται, eſt, gignitur, aritur; itemque, ut antea ſcriptum eſt, in τῷ ἰχὼρ, humor tenuis, veluti ſanguineus, & in τῷ ἀρητὴρ, ſacerdos, ex ἴχω, habeo, ſeu contineo, & ex ἀρὸς, agno. Rurſus, cum dicit, αὐλώπιδι τρυφαλείῃ, oblongæ in modum fiſtulæ, tres conos habenti, duo poſita ſunt epitheta pro nomine uno appellativo κυνέῃ, galeæ. Etſi verò in uſu eſt ἄφαλος, carens conis, ſeu conis nequaquam diſtincta; non tamen proinde τρύφαλος· ſed, ut videtur, τρυφάλη eſt, tribus conis inſtructa, ex qua etiam τρυφάλεια. Interea loci ad exemplum τοῦ διζήμενος, quærens, pro ratione analogiæ poſitum eſt τὸ κιχήμενος, aſſequens, naneiſcens, comprehendens. ut, βέλος ὠκὺ κιχήμενον. jaculum velociter aſſequens. videlicet adveniens, accedens, attingens.

Καί μιν ἔγωγ' ἐφάμην Ἀϊδωνῆϊ προϊάψειν.
Ἔμπης δ' οὐκ ἐδάμασσα· θεός νύ τίς ἐστι κοτήεις.
Ἵπποι δ' οὐ παρέασι, καὶ ἅρματα, τῶν κ' ἐπιβαίην·
Ἀλλά που ἐν μεγάροισι Λυκάονος ἕνδεκα δίφροι
Καλοὶ, πρωτοπαγεῖς, νεοτευχέες· ἀμφὶ δὲ πέπλοι
Πέπτανται· παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι
Ἑστᾶσι, κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι, καὶ ὀλύρας.
Ἦ μέν μοι μάλα πολλὰ γέρων αἰχμητὰ Λυκάων
Ἐρχομένῳ ἐπέτελλε δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσιν.
Ἵπποισίν μ' ἐκέλευε καὶ ἅρμασιν ἐμβεβαῶτα
Ἀρχεύειν Τρώεσσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην (ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν)
Ἵππων φειδόμενος, μή μοι δευοίατο φορβῆς,
Ἀνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι ἄδδην.

Et eum ego quidem putabam ad Orcum demiſſum iri.
Attamen non occidi: Deus ſanè aliquis eſt iratus.
Equi porro non adſunt, neque currus, quos inſcendam;
Sed alicubi in ædibus Lycaonis undecim currus
Pulchri, primum compacti, recens facti: circumque vela
Expanſa ſunt, & apud eorum ſingulos bijuges equi
Stant, hordeum album paſcentes, & arincam.
Certè mihi permulta ſenex bellator Lycaon
Proficiſcenti mandata dabat in ædibus affabrè factis.
Equis me jubebat, & curribus conſcenſis,
Imperare Trojanis in acribus prœliis.
Sed ego non parui (profectò multò id ſatius fuiſſet)
Ut equis parcerem, ne mihi pabulo indigerent,
Hominibus incluſis, quippe ſoliti largiter paſci.

νϛ΄. Ἀδρανῆ βλάβην φράζει τὸ, Καί μιν ἔγωγ' ἐφάμην Ἀϊδωνῆϊ προϊάψειν. Ἔμπης δ' οὐκ ἐδάμασσα. [4] Ὁ δὲ δεινὸν ἄρχοντα ὑφορώμενος, οὕτω ἂν εὐθυβόλως εἴπῃ, θεός νύ τις ἐστὶ κοτήεις. ὁ Πάνδαρος δὲ ταῦτά φησιν, ὅτε βαλὼν τὸν Διομήδην, οὐκ ἔβλαψεν. Φίλιππος, κατὰ τὸν Διομήδην, εἶναι δοκεῖ καὶ ὁ Πάνδαρος. Διό φησιν· Ἀλλά που ἐν μεγάροισι Λυκάονος ἕνδεκα δίφροι καλοὶ, πρωτοπαγεῖς, νεοτευχέες. ἀμφὶ δὲ πέπλοι πέπτανται· παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι ἑστᾶσι, κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι, καὶ ὀλύρας. Εἰ δὲ καὶ ἀμφότεροι φίλιπποι, ἀλλ' ὅρα διαφοράν. Διομήδης μὲν γὰρ, εἰς χρῆμα στρατιωτικὸν δεῖται τῶν ἵππων, καὶ εἰς τοῦτο φιλεῖ τὸ ζῶον. Διὸ καὶ τοὺς ἀλλοτρίους, καὶ ταῦτα ἐπ' ἀλλοδαπῆς, περιποιεῖται, οἷον τοὺς τοῦ Δάρητος, καὶ τοὺς τῶν δύο Πριαμιδῶν, καὶ τοὺς τοῦ Αἰνείου, καὶ τοῦ Ῥήσου· καὶ οὐ φείδεται οὐδὲ τῆς εἰς αὐτοὺς δαπάνης. Πάνδαρος δὲ, ὡς κτῆμα, τούτους αὐχεῖ, καὶ οἴκοι ἀποθέτους φυλάττει, διὰ φειδωλίαν, ὡς ἂν μὴ δαπανᾷ πολλὰ εἰς αὐτοὺς, ἐν τῇ Τρωϊκῇ πολιορκίᾳ. Λέγει γοῦν αὐτὸς, ὅτι μάλα πολλὰ γέρων

LVI. Languidum, & infirmum ictum exprimunt illa verba: *Et ipſum ego quidem putabam ad Plutonem demiſſum iri. Attamen non accidi.* Is verò, qui magni Principis, ſeu regis, potentiam ſuſpectam habet, ac reformidat, appoſitè illud uſurpaverit: *deus certè aliquis eſt iratus.* Quæ ſunt verba Pandari, cum, Diomede vulnerato, non magnum ei nocumentum intulit. Animo in equos propenſiori, ut Diomedes, ſic etiam videtur eſſe Pandarus. Quare ſic loquitur; *Sed alicubi in ædibus Lycaonis undecim currus pulchri, primùm compacti, recens facti; circumque expanſa ſunt vela; & apud unumquemque eorum bijuges ſtant equi, hordeo albo veſcentes, & arinca.* Etſi verò uterque ſtudio equorum afficitur; tamen vide differentiam. Nam Diomedes quidem indiget equis ad rem bellicam, & in hunc uſum animal hoc in deliciis habet. Quare etiam equos alienos, idque in regione alienâ, ſibi comparat, ut equos Daretis, filiorum duorum Priami, Æneæ, ac Rheſi, neque ſumptibus in eos equos faciendis parcit. Pandarus contra his, veluti bonis, ac rebus ſuis, gloriatur, eoſque domi repoſitos, parſimoniæ cauſâ, ſervat, ut ne ſcilicet in obſidione hac Trojanâ, magnas multaſque in eos impenſas faciat. Quippe ipſe narrat, ſibi proficiſcenti bellatorem grandem

tione, pariter atque ὁ ἰχὼρ, quum fiat ex ἴχω, cujus primam producit poſitio, ipſe poſt rejectum σ΄, primam habet, non jam longam poſitione, ſed naturâ. Euſtathius ſupra: Ὡς γὰρ τὸ ἴχω θέσει μακρὰν ἔχοντος τὴν παραλήγουσαν διὰ τὰ ἐπαγόμενα δύο σύμφωνα, ὁ ἐκεῖθεν γινόμενος ἰχὼρ ἐν ἀποβολῇ τοῦ σ΄, οὐ θέσει, ἀλλὰ φύσει, μακρὰν ἔχει τὴν παραλήγουσαν, οὕτως ἐν τῷ ἀρός. ἐν ᾧ θέσει μικρὸν τὸ ἄρχουσαν, γενόμενον τὸ ἀρὸς δέ. καὶ ὁ ἀρὸς, τὸ μετὰ ἄρσιν θέσει μακρὸν ἀνατείνει ἔχει τὸ παράληγον α΄ ἐκεῖνο ἡ πᾶσι ἐκτείνουσι τὸ ἐν αὐτοῖς ἀρητῆρα α΄. ὡς δῆλον καὶ ἐν τῷ, Ἀλλ' οὔτε ἀρητῆρος. καὶ ἐν τῷ, θεοὶ δ' ἐτέλεσσαν ἐέλδωρ. Politus.

1. ἄφαλος μὲν, ἐν χρήσει κεῖται) Il. lib. κ΄· ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε Ταυρείην, ἄφαλόν τε, καὶ ἄλοφον. Heſychius: ἄφαλος, περικεφαλαία μὴ ἔχουσα φάλον. Politus.

2. τρυφάλη δέ ἐστιν) Heſychius: Τρυφάλη, περικεφαλαία. τὰς ἔχουσα λαμπρὰς ἀστέρας, ἢ ἄλλως. Politus.

3. ἐξ ἧς καὶ τρυφάλεια) ad hunc modum Καλλιόπη, Καλλιόπεια. Callope. Calliopea. & ſimilia. Salvinus.

4. Ὁ δὲ δεινὸν ἄρχοντα ὑφορώμενος, οὕτως ἂν εὐθυβόλως) Homeri dicta, tamquam gemmulas, antiqui, in ſermonibus ſuis interſerebant, hominis juſtâ admiratione ducti. Salvin.

Digitized by Google

dem natu Lycaonem permulta mandata dediſſe, ut, equis, atque curribus conſcenſis, dum acria prœlia committerentur, Trojanis cum imperio præeſſet. Sed ego, inquit, minimè omnium parui (id profectò multò ſatius fuiſſet) dum equis parcebam, ne, hominibus clauſis atque obſeſſis, ii mihi pabulo indigerent, qui largiter paſci ſoliti fuiſſent. Sic, contraquam decebat, ſordidè avarus, atque, ut cum veteri Comœdiâ loquar, φειδὸς, videlicet φειδωλὸς δαπάνης, *parcus, ac reſtrictus in ſumptibus, parſimoniæ ſtudioſus,* Pandarus: quum, etſi multa hominum millia, ſimiliter atque ipſe, obſidione premerentur; tamen in re equeſtri providè adminiſtrandâ adhuc pro viribus perſiſterent. Quin etiam fortaſſe falſa de ſe jactando prædicat, perinde ut Lapitha, ut Comicè loquar. Dictum enim ajunt lepidè ſatis, atque urbanè Lapitham, vanum & glorioſum oſtentatorem ſui, ex eo quòd τοὺς λαοὺς, *populos, ſeu vulgus,* adducit, ut curam rationemque habeant laudum ſuarum, quibus celebrandis quosdam πείθει, *facilè flectit, ac movet ad fidem ſibi habendam.* quod utique luculentè apparet Pandarum facere. Quid enim curru, & equis opus erat ſagittario? Quocirca neque equos ſuos ipſius eſſe affirmavit; ſed mediâ quadam, & ambiguâ ratione uſus eſt, ut diceret, undecim eſſe currus in ædibus patris ſui Lycaonis.

LVII. Velim igitur, obſerves, ut Diomedi quidem in laudem cedit ſtudium, & amor equorum; Pandaro verò in vituperium, & criminis notam. Siquidem, ut ſumptibus parcat, ponere in tuto negligit ſalutem ſuam, atque, ut veteres ajunt, impenſarum parſimoniâ, curam commodi, & utilitatis abjicit, & intactos, puroſque a ſordibus currus, veluti ad dedicationem, ſervat. Deinde obſerva, ut τὸ νεοτευχέες δίφροι, *recens facti currus,* valet ad explicandum, quid ſibi velit τὸ πρωτοπαγεῖς, *nunc primum compacti, ſeu ædificati.* quod, quatenus derivatum eſt ex πήγνυω, *compingo, ædifico, ſtruo, coagmento,* quodammodo facit cum τῷ, πηκτὸν ἅρμα, *compactus currus, ſeu vehiculum compactile,* quod dicitur etiam κολλητὸν, *conglutinatum, ſeu coagmentatum;* itemque cum τῷ, πηκτὸν ἄροτρον, *compactile aratrum.* Ad hæc, πέπλος, *peplus,* ne hoc quidem loci indumentum eſt, aut veſtis; ſed genus quoddam veli, in modum tenuis lintei, ſuper currus expanſum ad arcendum fumum, & pulverem, & ſiquid aliud eſt hujuſmodi. Ac fortaſſe dicti ſunt πέπλοι, *pepli,* ἐκ τοῦ πεπτάσθαι, *ex eo, quòd alarum inſtar, expanſi ſunt, atque explicati.* Ideoque Poëta, tamquam per tropum etymologiæ, juxta poſuit has voces, dum ita loquitur; ἀμφὶ πέπλοι πέπτανται. *circumcirca pepli expanſi ſunt, atque*

Tom. III. ex-

ρων αἰχματὰ Λυκάων ἐρχομένῳ μοι ἐπέτελλεν, ἵπποισιν καὶ ἅρμασιν ἐμβεβαῶτα ἀρχεύειν Τρώεσσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας. Ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐ πιθόμην (ἦ τ᾽ ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν) ἵππων φειδόμενος, μή μοι δευοίατο φορβῆς, ἀνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι ἄδην. Οὕτω παρὰ τὸ δέον, ἀνελεύθερος, καὶ, κατὰ παλαιὰν Κωμῳδίαν εἰπεῖν, [1] φειδὸς, ἤγουν φειδωλὸς δαπάνης, ὁ Πάνδαρος, καίτοι μυριάδων πολιορκουμένων μὲν, ὁμοίως αὐτῷ, διοικονομουμένων δὲ τὴν ἱππικὴν, ὡς ἐξῆν. Τάχα δὲ καὶ ψευδόμενος ἀλαζονεύεται, κατὰ Λαπίθην, εἰπεῖν Κωμικῶς. [2] Λέγεται γάρ, φασι, σκωπτικῶς Λαπίθης, ὁ αὐχηματίας, [3] παρὰ τὸ τοὺς λαοὺς εἰς ὄπιν ἄγειν, καὶ ἐπιστροφὴν, αἷς πείθει τινὰς περιαυτολογούμενος. ὃ δὴ φαίνεται ποιῶν καὶ ὁ Πάνδαρος. τί γὰρ ἔδει ἅρματος, καὶ ἵππων τῷ τοξότῃ; διὸ οὐδὲ εἶπεν, αὐτοῦ εἶναι τοὺς ἵππους, ἀλλὰ μέσως εἶπε, καὶ ἀμφιβόλως, ὡς ἐν μεγάροισι Λυκάονος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἕνδεκα δίφροι.

νζ΄. Σημείωσαι οὖν, ὡς τῷ Διομήδει μὲν, [4] ἀρετή ἐστι τὸ φίλιππον· τῷ δὲ Πανδά- Rom. p. 538.
ρῳ, ψόγος. εἴγε φειδόμενος δαπάνης, τὴν ἑαυτοῦ ἀσφάλειαν προΐεται, καὶ, ὡς οἱ παλαιοί φασιν, ἀναλωμάτων φειδοῖ, τοῦ συμφέροντος ἀμελεῖ, καὶ τοὺς δίφρους, ὡς πρὸς ἀνάθεσιν, ἀχράντους φυλάττει. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι τὸ [5] νεοτευχέες δίφροι, διασάφησίς ἐστι τοῦ πρωτοπαγεῖς ὃ συντελεῖ τι, διὰ τὸ ἐκ τοῦ πήσσω παραγωγῆς, [6] εἴς τε τὸ πηκτὸν ἅρμα τὸ καὶ κολλητὸν, [7] καὶ εἰς τὸ πηκτὸν ἄροτρον. καὶ ὅτι πέπλος, οὐ τὸ ἱμάτιον οὐδ᾽ ἐνταῦθα, ἀλλὰ ὕφασμά τι σινδονοειδὲς, καταπεταννύμενον τῶν δίφρων [8] εἰς ἀποστίβησιν καπνοῦ, καὶ κόνεως, καὶ τῶν τοιούτων. Καὶ τάχα ἐκ τοῦ πεπτάσθαι πέπλοι λέγονται. Διὸ καὶ ὁ Ποιητὴς, ὡς ἐν τρόπῳ ἐτυμολογίας, παρέθετο τὰς λέξεις, εἰπὼν, ἀμφὶ πέπλοι πέπτανται. [9] ὃ δηλοῖ τὸ ἐξηπλῶσθαι, μετενε-

Cc χθὲν

1. φειδὸς, ἤγουν φειδωλὸς δαπάνης) Euſtathius ad Odyſſeam: φειδὸς, ἤγουν φειδωλὸς, διὰ τὸ φείδεσθαι πολλῶν. Heſychius: φειδὸς, φειδωλός. Politus.

2. Λέγεται γὰρ, φασι, σκωπτικῶς Λαπίθης, ὁ αὐχηματίας) Euſtathius ad Odyſſeam: Λαπίθης οὐ μόνον, εἷς ἐκ ἄλλων, [illegible], ὁ δοκῶν πειστικὸς εἶναι, παρὰ τὸ λαοὺς πείθειν, ἀλλὰ, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, καὶ ὁ αὐχηματίας. παρὰ τὸ λαοὺς, φασιν, εἰς ὄπιν ἄγειν, καὶ ἐπιστροφὴν ἐν τῷ περιαυτολογεῖσθαι. ὁ δὲ τοιοῦτος ἂν εἴη ἀλαζὼν, κατὰ παλαιὰν παράδοσιν, διὰ τὸ ἀλώμενος ζῆν ἐν ματαίοις αὐχῶν. Politus.

3. παρὰ τὸ τοὺς λαοὺς εἰς ὄπιν ἄγειν) Etymologiæ huic τοῦ Λαπίθης quadantenus obſtat id, quod dicit alibi Euſtathius: Ἰστέον δὲ, ὅτι Λαπίθης [illegible], παρὰ τὸ λα ἐπιτατικὸν, καὶ τὸ πείθειν χρόνῳ δευτέρῳ ἀορίστῳ. [illegible] Quia id nominis ad iſtiuſmodi etymologiam, & ſignificationem facilè referri poſſe videbatur, videntur illud Comici pro homine vano, & glorioſo lepidè adhibuiſſe. Niſi ſiquis fortè malit, quod ego exiſtimo, Comicos eo nomine alluſiſſe ad Lapithas, gentem arrogantem, & ſuperbam Theſſaliæ. Hinc videtur mihi in proverbium veniſſe *Lapitha* ad denotandum hominem faſtoſum, & jactatorem ſui. Unde Euſtathius pag. 728. Λαπίθαι, οὐ μόνον ἐθνικὸν ὄνομα ὑποβάλλουσιν, ἀλλ᾽ ἔστιν ὅτε καὶ σκωπτικόν. Atque inde etiam ἀπὸ τῶν Λαπιθῶν derivatum fortaſſe λαπίζειν τὸ ἀλαζονεύεσθαι. Quod legimus in Heſychio, Λαπιθῶ. καυχῶμαι, καὶ ὅλα, corrupte ſcriptum opinor pro Λαπίθω. Alii ibi legebant, Λαπιζῶ. Politus.

Miles glorioſus Plauti, bene a moribus appellatur *Thraſo*, θράσων, ab audaciâ, & arrogantiâ. *Salvinus.*

4. ἀρετή ἐστι τὸ φίλιππον) ἱπποτροφεῖν, *equos alere*, magnificentiæ nobilitatiſque ſignum. V. Ariſtoph. in Nubibus. *Salvin.*

5. νεοτευχέες δίφροι) Theocr. Idyll. α΄ poculum deſcribit Ἀμφῶες, νεοτευχὲς, ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον. Salvin.

νεοτευχέες) νεοποίητοι. Polit.

6. εἴς τε τὸ πηκτὸν ἅρμα τὸ καὶ κολλητὸν) Euſtathius ad Homericum illud, ἅρμασι κολλητοῖσι lib. δ΄ Il. ὥσπερ δόμον πυκινὸν τὸ ἀσφαλὲς, [illegible], οὕτω καὶ ἅρματα κολλητὰ, ὅ ἐστιν ἅρμα πηκτὸν, τὸ ἐκ συγκολλημένων, ἤγουν συμπεπηγμένων. Polit.

7. καὶ εἰς τὸ πηκτὸν ἄροτρον) Iliad. lib. κ΄. Ἱέμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον. Polit.

8. εἰς ἀποστίβησιν) immo εἰς ἀποσόβησιν. Polit.

9. ὃ δηλοῖ τὸ ἐξηπλῶσθαι) Heſychius: πέπτανται, ἥπλωται. Polit.

Baſ. p. 408. χθὲν ἀπὸ τῶν πετομένων ζώων. [1] ἵνα ᾖ ἐκ τοῦ ποτῶ ποτήσω, καὶ Δωρικῶς, ποτάσω, ἐξ οὗ ποταινὸν τὸ πτηνόν. [2] πεπότανται, καὶ ἐν συγκοπῇ πέπτανται· ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ πετάσω μέλλοντος, πεπέτανται, καὶ πέπτανται. [3] Τοῦ δὲ πετάσω, δοκεῖ προϋπάρχειν ὁ πετάζω ἐνεστώς· [4] ἐξ οὗ καὶ καταπέτασμα, [5] καὶ παραπέτασμα Μηδικόν. Δίζυγες δὲ ἵπποι, ἀντὶ τοῦ, ἀνὰ δύο εἰς ἕκαστον ζυγόν· ὡς εἶναι τοὺς τοῦ Πανδάρου ἵππους, κβʹ.

νη. [6] Τὸ δὲ κρῖ, ἀποκοπὴν ἔπαθεν, οὐκ ἐκ τῆς κριθῆς (ἦν γὰρ ἂν θηλυκὸν καὶ αὐτὸ, καθὰ καὶ ἡ κριθή) [7] ἀλλ' ἐκ τοῦ κρίμνον οὐδέτερον. Λευκὸν δὲ αὐτὸ εἶπεν, ὡς μέν τινες οἴονται, πρὸς ἀντιδιαστολὴν μελαίνης τινὸς τὴν ἐπιφάνειαν κριθῆς, ὁποῖαι πολλαχοῦ γίνονται· μάλιστα δὲ πρὸς σύγκρισιν σίτου. ἐκεῖνος γὰρ οὐ τοιοῦτος. Ἰστέον δὲ, ὅτι οὐχ οὕτω παρ' Ὁμήρῳ φαίνεται, οὐδέτερον εἶναι τὸ κρῖ, ἐκ τοῦ λευκὸν, [8] ὡς ἐκ τοῦ εὐρυφυὲς, ὅπερ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται. Κρῖ μὲν γὰρ λευκὸν, κατὰ τὸν Τεχνικὸν, ἔστι καὶ ἐν θηλυκῷ γένει νοῆσαι Ἀττικώτερον. οἷον, κρῖ λευκὴν· κατὰ τὸ, ἀρχὴν δωρητὸν, οὐκ αἰτητόν. καὶ κατὰ τὸ, κλυτὸς Ἱπποδάμεια, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Κρῖ δὲ εὐρυφυὲς θηλυκῶς, οὐ ποθὲν ἐσχηματίσθη, οὐκ ἂν ἐξερεύξεταί τις. [9] Αἱ δὲ ὀλύραι, σπόριμον μέλαν, μικρότερον τοῦ λεγομένου βίκου, καὶ τοῦ ὀρόβου· καὶ φυλάσσει μέχρι καὶ νῦν τὴν κλῆσιν παρά τισι τῶν παραθαλασσίων ἐποίκων τῆς μεγάλης Λυκίας. [10] Τὸ δὲ ἐρέπτεσθαι, ἀλόγοις ζώοις οἰκεῖον, [11] ἃ ἐκ τῆς ἔρας ἐσθίουσιν. ἐπ' αὐτῶν δὲ, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται, καὶ ἡ φορβὴ λέγεται κατὰ ὀνοματοποιΐαν, ὡς ἐπὶ ἀνθρώπων κυρίως ἡ ἐδωδὴ, [12] καὶ ἡ ἐδητὺς, καὶ ἡ βρῶμα. Ὅτι δὲ τὸ ἐρέπτεσθαι καὶ ἐρέπτειν ἐνεργητικῶς λέγεται· καὶ ὅτι καὶ ἑτεροίαν τινὰ σημασίαν ἔ-

χει,

extenti. hoc eſt, ἐξήπλωνται, explicati ſunt, ductâ metaphorâ ab avibus, alas inter volandum expandentibus, atque explicantibus. adeo ut id verbi ſit ex ποτῶ, ποτήσω, volo, volabo, & Doricè, ποτάσω, ex quo ποταινὸν, ideſt, volucre, ſeu volatile, πεπότανται, volarunt, ſeu alas ad volandum explicarunt, & per ſyncopen, πέπτανται: aut etiam ex Futuro πετάσω, expandam, explicabo, πεπέτανται, atque πέπτανται, expanſa ſunt, atque explicata. Futuri autem πετάσω, expandam, Primitivum videtur eſſe Præſens πετάζω, expando, extendo, explico: ex quo etiam καταπέτασμα, velum, quo aliquid obtegitur, ſeu quod alicui rei obtenditur, & παραπέτασμα Μηδικὸν, aulæum, ſeu tapete Medicum. Equi porrò δίζυγες, bijuges, pro eo, ac ſi diceret, ἀνὰ δύο εἰς ἕκαστον ζυγόν. bini ad ſingula juga. adeò ut equi Pandari duo ſint ſupra viginti.

LVIII. Τὸ κρῖ, hordeum, apocopen habet, non ex κριθῆ (ſic enim id quoque genere eſſet feminino, pariter atque ἡ κριθή) ſed ex neutro κρίμνον. Id ipſum autem vocat λευκὸν, album, ut nonnulli quidem opinantur, ad diſtinctionem hordei in ſummâ cute nigricantis, quale in multis locis naſcitur: maximè verò comparatè ad frumentum. Non enim illud eſt hujuſcemodi. Ubi ſciendum, neutrum eſſe nomen τὸ κρῖ, hordeum, non perinde apud Homerum liquere ex λευκὸν, album, ut ex εὐρυφυὲς, latè captoſèque ſuccreſcens, quod certè legitur in Odyſſeâ. Quippe κρῖ λευκὸν, hordeum album, ſecundùm Grammaticum, licet etiam per muliebre genus intelligere Atticè. puta, κρῖ λευκὴν, frugem hordeaceam albam. pariter atque illud: ἀρχὴν δωρητὸν, οὐκ αἰτητόν. Imperium dono datum, ſeu ultro pro munere, ac liberaliter delatam, non petitam. & illud: κλυτὸς Ἱπποδάμεια. nobilis Hippodamia. & quæcumque alia ſunt hujus generis. Verumtamen κρῖ εὐρυφυὲς, hordeum latè ſuccreſcens, ac germinans, femininè, ut ita loquar, eſſe figuratum, nemo quiſquam temerè effutiverit. Αἱ ὀλύραι, olyræ, ſive arincæ, ſemen eſt nigrum, minus viciâ, quam vocant, & ervo; ſervatque etiam nunc id nominis apud maritimos quoſdam populos magnæ Lyciæ. Τὸ ἐρέπτεσθαι, paſci, alimentum carpere, ſeu capere, verbum propriè uſurpatum de brutis animantibus, quæ ἐκ τῆς ἔρας, ex terrâ, cibum capiunt: de quibus etiam, ut paullò poſt notabitur, per onomatopœiam dicitur ἡ φορβὴ, pabulum, alimentum, ut de hominibus propriè ἡ ἐδωδὴ, eſca, ſeu dapes, itemque ἡ ἐδητὺς, edulium, & ἡ βρῶμα, cibus. Porro autem τὸ ἐρέπτεσθαι, paſci, activâ quoque formâ dici ἐρέπτειν, paſcere, ac vorare; itemque id verbi neſcio

quem

1. ἵνα ᾖ ἐκ τοῦ ποτῶ ποτήσω) Simplicior apud Etymologum derivatio τοῦ πέπτανται. Πτῶ, inquit, πτήσω. ὁ μέλλων, πτήσω. ὁ παρακείμενος, πέπτηκα. ὁ παθητικὸς, πέπταμαι, πέπτανται. Politus.

2. πεπότανται) Theocr. in Cyclope: Ὦ Κύκλωψ, Κύκλωψ, πᾷ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι; Salvinus.

3. Τοῦ δὲ πετάσω, δοκεῖ προϋπάρχειν ὁ πετάζω ἐνεστώς) Hinc petaſus dicitur galerus Mercurii, & tegmen capitis expanſum ſimile. & πέταλον, folium paſſum, expanſum. Salvinus.

4. ἐξ οὗ καὶ καταπέτασμα) & ſimplex πέτασμα. Æſchylus Agamemnone:

Ἔπειτα, τί μέλλεθ', αἷς ἐπέσταλται τέλος
Πέδον κελεύθου στρωννύναι πετάσμασι;

Politus.

5. καὶ παραπέτασμα Μηδικόν) Ariſtophanes Ranis:

οὐ τοῖσι παραπετάσμασι τοῖς Μηδικοῖς γεγραμμένα.

Vetus Scholiaſtes: παραπετάσμασι, τοῖς τάπησι, τοῖς Περσικοῖς αὐλαίοις, ἢ βηλοθύροις. Eadem Plautus in Sticho, Babylonica periſtromata. Politus.

6. Τὸ δὲ κρῖ, ἀποκοπὴν ἔπαθεν) exempla apocopes Homericæ inter alia eſt etiam τὸ κρῖ apud Strabonem lib. 8, p. 364. Polit.

7. ἀλλ' ἐκ τοῦ κρίμνον οὐδέτερον) Suidas: κρίμνον, διὰ τοῦ ι, ἡ κριθὴ, παρ' Ὁμήρῳ δὲ κατὰ ἀποκοπὴν λέγεται· κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι. Eſt autem τὸ κρῖ ἄκλιτον, qualis & alia hujuſcemodi, ἀδέσποτα videlicet μονογενῆ εἰς ἴ λήγοντα τοιουτότροπα. Polit.

8. ὡς ἐκ τοῦ εὐρυφυὲς) lib. δ' Odyſſ. Πυροί τε, ζειαί τε, ἰδ' εὐρυφυὲς κρῖ λευκόν. Polit.

9. Αἱ δὲ ὀλύραι, σπόριμον μέλαν, μικρότερον τοῦ λεγομένου βίκου, καὶ τοῦ ὀρόβου) Plinius: Ex arinca dulciſſimus panis: ipſa ſpiſſior, quàm far, & major ſpica, eadem & ponderoſior. Raro modius grano non XVI. libras implet. Exteritur in Græcia difficulter: ob id jumentis dari ab Homero dicta. Hæc enim eſt, quam olyram vocat. Politus.

10. Τὸ δὲ ἐρέπτεσθαι, ἀλόγοις ζώοις οἰκεῖον, ἃ ἐκ τῆς ἔρας ἐσθίουσιν) Etymologici Magni Auctor: ἐρεπτόμενοι, κυρίως ἐπὶ τῶν ἀλόγων. σημαίνει δὲ τὸ ἐσθίειν. οἷον, κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι. παρὰ τὸ ἔρας, ὅ ἐστι τὴν γῆν. τὴν τροφὴν ἔχειν. Scholiaſtes Pindari ad Pyth. Od. 4. κυρίως δὲ τὸ ἐρέπτειν, ἐπὶ τῶν ἀλόγων ζώων τάττεται, ὅτι ἀπὸ τῆς ἔρας, τουτέστι, τῆς γῆς, ἐσθίουσι. ὡς Ὅμηρος· Ἵπποι δὲ κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι, καὶ ὀλύρας. Polit.

11. ἃ ἐκ τῆς ἔρας ἐσθίουσι) Salluſtius: quæ natura prona ac ventri obedientia finxit. Salvinus.

12. καὶ ἡ ἐδητὺς) ἐδητύς, vox Poetica. Hom. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο. quod Virgilius expreſſit: Poſtquam exempta fames, & amor compreſſus edendi. Fames etiam [illegible] bibendo. Plutarch. in Quæſt. Convival. Salvinus.

quem alium ſignificatum habere, clerè videbitur ad illud: κόνιν δ' ὑπέρεπτε ποδοῖιν. *pulveremque, ſeu terram ſubtrahebat pedibus; ſubter pedes devorabat*. Ceterùm ſciendum, dici etiam de equis τὸ ἔδειν, *edere*, ut manifeſtum eſt ex illis verbis: ἠωθότες ἔδμεναι. *ſoliti edere*. Ubi obſerva, ut de equis uſurpat τὸ εἰωθέναι, *ſolere, ſeu ſolitos eſſe, conſuevisse, in conſuetudine habere, ex conſuetudine facere*. ſicuti etiam, ubi dicit: εἰωθὼς λούεσθαι ποταμοῖο. *ſolitus lavari flumine*. etſi propriè de hominibus dicatur τὸ ἐθίζεσθαι, *aſſueſcere, ſive aſſuefieri*. Unde etiam denominantur virtutes ἠθικαί, *Ethicæ, ſeu Morales*, quaſi ſcilicet οἰονεὶ, *in conſuetudine poſitæ morum humanorum*.

LIX. Illud, γέρων Λυκάων, *ſenex Lycaon*, coarguit ſtultitiam, & ſtoliditatem Pandari, quòd minimè illi obtemperaverit, neque ut ſeni, neque ut patri, præſertim quum ille non utcumque admoneret; ſed multa admodum mandata daret. Vide igitur, quò tandem malorum ſe conjiciat, qui bono patri morem non gerit. Deinde illud, αἰχμητὰ Λυκάων, *bellator, atque haſtâ ſtrenuus Lycaon*, patris ſui diſſimilem Pandarum demonſtrat. Siquidem ille, miles haſtatus, ac bellator; at verò ipſe, ſagittarius. Quare multo in illum aptiùs equi conveniunt, quam in Pandarum, quem alioquin decebat patris quoque ſui artem, atque inſtitutum perſequi, ut tunc ſanè pleriſque in locis in frequenti conſuetudine erat, quemadmodum diſertè docet Herodotus: quod & alibi ſit manifeſtum. Tibicen enim, inquit, e tibicine naſcebatur. quod & de aliis ſimiliter affirmat. Τὸ ἐμβεβαῶτα, *ingredientem, ſive inſcendentem*, propriè dicitur de curru, in quo unus aliquis ἐμβέβηκε τῷ δίφρῳ, *in locum inſcendit aurigæ, & pugnatoris*. Atque inde, tamquam a parte, intelligetur etiam de equis. Namque alioquin nemo quiſquam dixerit, ἐμβαίνειν ἵπποις, *ingredi, ſeu gradum facere in equos*; ſed ἀναβαίνειν ἐπὶ ἵππους, *adſcendere in equos*, aut ἵππων ἐπιβαίνειν, *in equos inſcendere, equos conſcendere*. Faciunt autem eum hoc loco verba etiam paullò ante poſita, videlicet, ἐξ ἵππων ὦσε. *ex equis deturbavit*. &, ἔκβαλε δίφρου. *de curru dejecit*. Τὸ ἀρχεύειν, *imperitare*, quod eſt per paragogen ex ἄρχω, *impera*, exemplum quoque alibi. Ceterùm in illis verbis: πολὺ κέρδιον ἦν, *multò utilius fuiſſet*, vide ut Epimetheus, ſeu ſera poſt factum conſultatio, nihil prodeſt Pandaro: quum, etſi nunc tandem ſerò intelligat, quid factu opus fuerit; tamen minimè omnium poſſit id, quod malè geſtum fuerat, in poſterum corrigere. Τὸ εἰλομένων, *incluſorum, ſive intra urbem obſeſſorum*, idem eſt, atque τὸ εἰλυμένων. Effertur enim dupliciter. quomodo etiam τερόμενος, τερούμενος, *privatus, ſive orbatus*; & ἐπιμελόμενος, ἐπιμελούμενος, *curam, ac diligentiam adhibens*.

LX. Τὸ ἄδην pro δαψιλῶς, *largiter, affatim, abundè, copioſè*, de quo ſupra etiam ſcriptum eſt, Nicias quidem tenuat, geminato τῷ δ', propter metrum, ſimiliter atque in νῆστις ἀδδηφάγος. *canis audax*,

χη, φασὶ) ἐν τῷ, [1] κόνιν δ' ὑπέρεπτε ποδοῖιν. Ἰστέον δὲ, ὅτι καὶ τὸ ἔδειν ἐπὶ ἵππων λέγεται, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, ἠωθότες ἔδμεναι. Ἔνθα σημείωσαι καὶ, [2] ὅπως ἐπὶ ἵππων τὸ εἰωθέναι τίθησιν. ὡς καὶ ἐν τῷ, [3] εἰωθὼς λούεσθαι ποταμοῖο. καίτοι κυρίως ἐπὶ ἀνθρώπων τὸ ἐθίζεσθαι. ὅθεν καὶ αἱ ἠθικαὶ ἀρεταὶ παρονομάζονται, ὡς οἱονεὶ ἐθικαί τινες οὖσαι.

νθ'. Τὸ δὲ, γέρων Λυκάων, ἀφροσύνην κατηγορεῖ τοῦ Πανδάρου, ὃ μήτε ὡς γέροντι, μήτε ὡς πατρὶ, ἐπείσθη ἐκείνῳ, καὶ ταῦτα οὐχὶ ἁπλῶς παραινοῦντι, ἀλλὰ μάλα πολλὰ ἐπιτέλλοντι. Ὅρα οὖν, οἷα πάσχει ὁ ἀγαθῷ πατρὶ ἀπειθῶν. Τὸ δὲ, αἰχμητὰ Λυκάων, ἀνόμοιον τῷ πατρὶ δείκνυσι τὸν Πάνδαρον. ἤπερ αἰχμητὴς μὲν, ἐκεῖνος· αὐτὸς δὲ, τοξότης. Διὸ καὶ ἐκείνῳ μᾶλλον οἰκεῖοι αἱ ἵπποι, ἤπερ τῷ Πανδάρῳ, τῷ ἄλλως προσήκοντι καὶ κατὰ τέχνην πατρώζειν, ὡς ἔθος ἐπεπόλαζε καὶ τότε πολλαχοῦ, καθὰ δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος. ὃ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. [4] Αὐλητέω γάρ, φησιν, αὐλητὴς ἐγίνετο. καὶ ἐπὶ ἄλλων ὁμοίως. Τὸ δὲ ἐμβεβαῶτα ἐπὶ ἅρματος κυριολεκτεῖται, ἐφ' οὗ ἐμβέβηκέ τις τῷ δίφρῳ. ἐξ αὐτοῦ δὲ, ὡς ἐκ μέρους, καὶ ἐπὶ ἵππων νοηθήσεται. Ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν ἐμβαίνειν τις ἵπποις ἐρεῖ, ἀναβαίνειν δὲ ἐπὶ ἵππους, ἢ ἵππων ἐπιβαίνειν. Ἔχεται δὲ τοῦ τόπου τούτου καὶ τὰ πρὸ μικροῦ ῥηθέντα, τὸ, ἐξ ἵππων ὦσε. καὶ, ἔκβαλε δίφρου. Τοῦ δὲ ἀρχεύειν, [5] ὃ παραγωγόν ἐστιν ἐκ τοῦ ἄρχω, χρῆσις καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐν δὲ τῷ, πολὺ κέρδιον ἦν, ὅρα, ὅπως [6] ὁ Ἐπιμηθεὺς οὐδὲν συντελεῖ τῷ Πανδάρῳ, νοοῦντι μὲν ἄρτι ὀψέ ποτε τὸ δέον, μὴ ἔχοντι δὲ τοῦ λοιποῦ διορθώσασθαι. Τὸ δὲ εἰλομένων, ταυτόν ἐστι τῷ εἰλυμένων. διφορεῖται γάρ, ὁποῖον καὶ στερούμενος, στερόμενος· καὶ ἐπιμελούμενος, ἐπιμελόμενος.

ξ'. [7] Τὸ δὲ ἄδην, ἀντὶ τοῦ δαψιλῶς, *Rom. p. 539.*
περὶ οὗ καὶ προγέγραπται, [8] Νικίας μὲν ψιλοῖ, [9] διπλασιάζων τὸ δ', διὰ τὸ μέτρον, ὁμοί-

1. κόνιν δ' ὑπέρεπτε ποδοῖιν) ideſt, pulverem ſubtus devorabat ambobus pedibus. Latini viam vorare. Catull. *Quare, ſi ſapiet, viam vorabit*. Salvinus. Homerus: κονίην δ' ὑπέρεπτε ποδοῖιν. Heſychius: ὑπέρεπτε, ἤσθιε. Polit.

2. ὅπως ἐπὶ ἵππων τὸ εἰωθέναι τίθησιν) ἦθος, *conſuetudo*, unde ἦθος, *mos*. ἤθεα dixit Homerus Iliad. VI. loca conſueta equorum. Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων. Propterea quod quadrupes juris capax non eſt, neque etiam injuriæ, ideò veteres Juriſconſulti, qui Græcorum ſubtilitatem æmulantur, fecerunt titulum: *Si quadrupes pauperiem feciſſe dicatur*. Salvinus.

3. εἰωθὼς λούεσθαι ποταμοῖο) Homerus de equo: Εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋρρεῖος ποταμοῖο. Polit.

4. Αὐλητέω γὰρ, φησιν, αὐλητὴς ἐγίνετο) Herodotus lib. 6. n. 60. Συμφέρονται δὲ καὶ τάδε Αἰγυπτίοισι Λακεδαιμόνιοι· οἱ κήρυκες αὐτῶν, καὶ αὐληταὶ, καὶ μάγειροι ἐκδέκονται τὰς πατρωΐας τέχνας· καὶ αὐλητής τε αὐλητέω γίνεται, καὶ μάγειρος μαγείρου, καὶ κῆρυξ κήρυκος. οὐ κατὰ λαμπροφωνίην ἐπιτιθέμενοι ἄλλοι σφέας παρακληΐουσι, ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια ἐπιτελέουσι. Polit.

5. ὃ παραγωγόν ἐστιν ἐκ τοῦ ἄρχω) Ut ἀπὸ τοῦ βάλω παράγωγον βαλλύω. Polit.

6. ὁ Ἐπιμηθεὺς οὐδὲν συντελεῖ τῷ Πανδάρῳ) Proverbium: *Epimetheus poſt rem*. Salvinus.

7. Τὸ δὲ ἄδην, ἀντὶ τοῦ δαψιλῶς) Heſychius: ἄδην, ἀθρόως, ἐξαίφνης, δαψιλῶς. ἔνθεν καὶ ἀδδηφάγοι. Lexica Oratoria apud Euſtathium: ἄδην, Ἀττικοὶ τὸ δαψιλῶς. Polit.

8. Νικίας μὲν ψιλοῖ) Heſychius variare ait ſpiritum pro duplici ſignificatu. Ἄδην, δασυνόμενον μὲν, ἀθρόως, καὶ τὸ ὡς ἀθρόον· ψιλούμενον δὲ, ἀδεῶς. Polit.

9. διπλασιάζων τὸ δ') Ita ἀδδηφάγος, vorax. Salvin.

Digitized by Google

ὁμοίως τῷ, [1] κύον ἀδδεές. Ἀρίσταρχος δὲ δι' ἑνὸς δ', καὶ βραχέως, [2] καὶ δασέως. Δασύνει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ τὸ, [3] ἅδε δ' Ἕκτορι μῦθος ἀπήμων. καὶ τὸ, ἅδος τέ μιν ἵκετο θυμὸν. ἀντὶ τοῦ κόρος. καὶ τὸ Ἅδωνις. [4] καὶ τοῦτο γὰρ, φησι, παρὰ τὸ ἥδω. [5] τὸ μέντοι ἀδολέσχης, ψιλοῦ. Φασὶ δὲ καὶ τὸ ἀδράφαξυς δασύνεσθαι. [6] ἔστι δὲ εἶδος λαχάνου τὸ κοινῶς χρυσολάχανον. [7] ὅπερ ἡ πλείων χρῆσις, διὰ τοῦ τ' ἀτράφαξυν λέγει, [8] ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς δηλοῖ ἐν τῷ, ψευδατραφάξυος πλέα. Σκοπητέον δ' ἐν τοῖς εἰρημένοις, [9] εἰ καὶ τὸ ἁδεῖν, ὅ ἐστιν, ἀρέσκειν, δασύνεται, ἀπὸ τοῦ ἥδειν. [10] Δοκεῖ γὰρ καὶ αὐτὸ δασεῖαν ἔχειν, ὡς δηλοῖ καὶ [11] ἡ αὐθάδεια, νοουμένη ὡς οἷον αὐταρέσκεια. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι [12] ἐκ τοῦ ἔδμεναι ἅδην, τὸ ἀδηφαγεῖν, καὶ ὁ ἀδηφάγος ἐπεποιήθη παρὰ τοῖς ὕστερον. καὶ ὅτι, καθὰ τὸ ἐρέπτεσθαι, ἀφ' οὗ μεταφορικῶς παρῆκται τὸ ἐρείπτω, καὶ ἀνερείπτω, οὕτω καὶ τὸ φέρβω ἐπὶ ἀλόγων, ὡς καὶ τὸ ἔδειν, καθὰ εἴρηται. Διὸ καὶ φορβάδες ἵπποι κοινότερον ἀπ' αὐτοῦ, καὶ φορβὴ ἡ τούτων τροφή· ἐπεὶ καὶ φορβὰς γῆ παρὰ Σοφοκλεῖ, [13] καὶ φορβὰς δὲ γυνὴ Κωμικῶς, πολλοῖς ὁμιλοῦσα, τροφῆς χάριν. Προϋπάρχει δὲ, ὥσπερ τοῦ φερεσβίου τὸ φέρειν βίον, κατὰ τὸ, ῥεῖα τὸν βίον φέρει, οὕτω καὶ τοῦ φερ-

dax, atque impudentior. Verùm Ariſtarchus ſcribit cum ſimplici δ', correptè, & cum adſpiratione. Idemque etiam cum adſpiratione effert τὸ, ἅδε δ' Ἕκτορι μῦθος ἀπήμων. *Placuit autem Hectori conſilium ſalutare*. & illud: ἅδος τέ μιν ἵκετο θυμὸν. pro κόρος. *ſatietaſque, ſeu faſtidium, in animum ejus invaſit*. itemque τὸ Ἅδωνις, *Hadonis*. Hoc enim, inquit, eſt ab ἥδω, *delecto, ſive oblecto, voluptate afficio*. Quamquam tenui ſpiritu afficiat τὸ ἀδολέσχης, *garrulus, is, qui ad ſatietatem uſque, & faſtidium ſermocinatur*. Ad hæc, efferri ajunt cum adſpiratione, τὸ ἀδράφαξυς, *atriplex*. Genus id eſt oleris, quod communiter vocant χρυσολάχανον, *chryſolachanon, olus aureum*. quod quidem frequentiori uſu dicunt cum τ ἀτράφαξυς, *atriplicem*, ut clarè oſtendit Comicus Poëta, cum dicit: ψευδατραφάξυος πλέα. *falſæ, atque ementita atriplicis plena*. Verùm hoc loci conſiderandum, an denſandum quoque ſit τὸ ἁδεῖν, hoc eſt, ἀρέσκειν, *placere*, ab ἥδειν, *voluptate afficere, oblectare*. Nam & id habere adſpirationem videtur, ut liquidò demonſtrat ἡ αὐθάδεια, *arrogantia, atque ſuperbia*, quum dicta intelligatur, quaſi αὐταρέσκεια, *qua quis ſcilicet ita ſibi ipſe placet, ut in ſe penitus conquieſcat, & præ ſe alios contemnat*. Præterea obſerva, ut ex his verbis, ἔδμεναι ἅδην, *largiter edere*, excogitatum eſt apud poſteriores ſcriptores τὸ ἀδηφαγεῖν, *ad ſatietatem uſque comedere*; itemque ὁ ἀδηφάγος, *vorax, belluo, ad ſatietatem comedens*. Rurſus, quemadmodum dicitur τὸ ἐρέπτεσθαι, *raptim veſci, vorare*, ex quo per metaphoram derivatum eſt τὸ ἐρείπτω, & ἀνερείπτω, *rapio, abripio*; ſic etiam de brutis τὸ φέρβω, *paſco*, pariter atque τὸ ἔδειν, *edere*, ut notatum eſt. Quare etiam inde communiùs dicti φορβάδες ἵπποι, *armentales equi, qui in armentis paſcuntur*; & φορβὴ, *pabulum*, horum alimentum, ſeu cibus: quandoquidem etiam φορβὰς γῆ, *altrix terra, quæ alimentum videlicet ſuppeditat*, apud Sophoclem; nec non, voce Comicorum propriâ, φορβὰς γυνὴ, *mulier gregalis, ſeu armentalis*, quæ, victus quærendi gratiâ, ſtupri conſuetudinem cum multis habeat. Quemadmodum autem τοῦ φερεσβίου, *frugiferi, ſeu ferentis, quæ ad vitam degendam ſunt neceſſaria*, primitivum eſt τὸ φέρειν βίον, *ferre victum, ſeu alimenta vitæ*, ſecundùm illud: ῥεῖα τὸν βίον φέρει. *facillimè fert res ad vitam neceſſarias*; ſic etiam id ipſum

1. κύον ἀδδεές) Hom. θαρσαλέον, εἶον ἀδδεές. Heſychius: ἀδεές. ἄφοβε. θρασύ. Sæpe mihi obſervatum, ſolum Heſychium etiam Homerica exponere. *Politus*.

2. καὶ δασέως) idque more Attico. Euſtathius ad Dionyſium Periegetem, ad illud videlicet Dionyſii:

Πλεῖον [illegible] ἅδην [illegible].

Καὶ ὅρα, ὅτι τὸ ἅδην δι' ἑνὸς δ' [illegible] Ὁμήρῳ [illegible] Ἀττικοί, [illegible]. Polit.

3. ἅδε δ' Ἕκτορι) Hinc αὐθάδης cum δ', *contumax*, quaſi ſibi placens ἐν τῷ ἑαυτοῦ ἁδεῖν. V. infra. *Salvin*.

4. καὶ τοῦτο γὰρ, φησι, παρὰ τὸ ἥδω) *Adonis* eſt ab *Adonai* Hebraico, hoc eſt, *Dominus meus*. Salvinus.

5. τὸ μέντοι ἀδολέσχης, ψιλοῦ) Et tamen Græcis Magiſtris τὸ ἀδολέσχης, ſeu ἀδόλεσχος derivari videbatur ab ἅδω. Eſt etiam hæc etymologia apud auctorem Etymologicum, παρὰ τὸ ἅδω τὸ ἀρέσκω [illegible]. Jam verò etiam τὸ ἅδος [illegible], ex quo factum quidam opinantur τὸ ἀδολέσχης, adſpirationem Ariſtarchus aſſignabat. *Politus*.

ἀδολέσχης, *cui colloquia, & circuli placent*. Salvinus.

6. ἔστι δὲ εἶδος λαχάνου τὸ κοινῶς χρυσολάχανον) Dioſcorides lib. 2. c. 145. Ἀτράφαξυς. οἱ δὲ χρυσολάχανον, λάχανον γνώριμον. Polit.

7. ὅπερ ἡ πλείων χρῆσις, διὰ τοῦ τ' ἀτράφαξυν λέγει) Neque tantùm διὰ τοῦ τ', ſed & διὰ τοῦ δ, ἀδράφαξυν. Unde ἀτράφαξις, ut dictum eſt, Dioſcoridi. Latinis *atriplex*. Columella lib. 11. p. 195. *olus atriplicem, quod Græci vocant* ἀτράφαξιν, *circa Cal. Octob. obrui oportet non frigidiſſimo loco*. Politus.

8. ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς δηλοῖ ἐν τῷ, ψευδατραφάξυος πλέα) ψευδαδραφάξυος, per δ in penultimâ, pariter, atque Euſtathius, legebat etiam Suidas apud Ariſtophanem in Equitibus eo loci:

Ἐχόντ' ἀπ' αὐτοῦ ψευδαδραφάξυος πλέα.

Suidas: ψευδαδραφάξυος πλέα· [illegible]. Ἀδράφαξυς δὲ, εἶδος λαχάνου, ὃ ταχέως εἰς μέγεθος αὔξεται. Veruntamen alii etiam ibi legerunt, ut hodie in libris editis, per τ in penultimâ, ψευδατραφάξυος· itaque etiam Scholiaſta. Unde idem alibi Suidas: ἀτράφαξυς, εἶδος λαχάνου, ὃ ταχέως εἰς μέγεθος αὔξεται. Politus.

9. εἰ καὶ τὸ ἁδεῖν, ὅ ἐστιν, ἀρέσκειν, δασύνεται ἀπὸ τοῦ ἥδειν) Etſi τὸ ἁδεῖν ab ἥδω, tamen tenuatur Æolicè. Euſtathius ad Odyſſeam pag. 1721. ἁδεῖν λέγεται [illegible] ἀρέσκειν, [illegible]. Nam futurum ſecundum ἀδῶ verbi ἥδω regreditur, ac tranſit in thema ἀρχόμενον, ſicque Præſens ἅδω, ſpiritu quidem tenui Æolicè, ut diſertè docet Euſtathius ad lib. γ' Iliadis pag. 865. Politus.

10. Δοκεῖ γὰρ καὶ αὐτὸ δασεῖαν ἔχειν) Habet quidem δασεῖαν, ſed Æolicè, ut diximus, tenuatur. Denſat, tanquam ab ἥδω, Etymologus. Ἁδεῖν, τὸ ἀρέσκειν, [illegible] Quæ Etymologi derivatio ſic intelligenda eſt, ut τὸ ἀδῶ Futurum regrediatur in thema. Hic eſt ſenſus Etymologi. *Politus*.

11. ἡ αὐθάδεια, νοουμένη ὡς οἷον αὐταρέσκεια) Sic ὁ αὐθάδης ὡς οἷον αὐταρέσκης, ex pronomine αὐτός, & verbo ἁδεῖν τὸ ἀρέσκειν. Etymologici Magni Auctor: [illegible] Politus.

12. ἐκ τοῦ ἔδμεναι ἅδην, τὸ ἀδηφαγεῖν, καὶ ὁ ἀδηφάγος) ut ἀδηφάγος ἵππος, & ἀδηφάγον ἕλκος, & νόσος ἀδηφάγος, & λύχνοι ἀδηφάγοι. quæ alibi exempla apud Euſtathium. *Politus*.

13. καὶ φορβὰς δὲ γυνὴ) Suidas: φορβάς, ἡ πολλοῖς προσομιλοῦσα, τροφῆς χάριν· παρὰ τὸ φέρβω. Polit.

ipſum primitivum eſt τοῦ φέρβειν, *paſcendi*. Vitalis namque ἡ φορβὴ, *eſca*, quippe quum & ipſa ad vitam conferat. Qua ex voce, ſecundùm quoſdam, per parogogen quoque derivata ἡ φορβειά. videlicet τὸ περιςόμιον, *venenlum, quo labra, & os conſtringebunt, ſeu munimentum oris*, & ςόμιον, *frenum*, ſive, ut voce Romanâ utar, καπίςριον, *capiſtrum*. ita ut, quemadmodum dicta eſt ἀρὴ, ideſt, comminatio, qua alicui imprecamur, & diphthongo ει per epentheſin insertâ, ἀρειή· ſic etiam φορβὴ, *pabulum*, φορβειά, *capiſtrum*. Unde ὁ ἐμπεφορβειωμένος, *circumpoſito labiis corio capiſtratus, ſeu corio circùm labra, in capiſtri modum, munitus, ad oris, & labrorum munimentum capiſtratus*, apud Comicum. Neque ignorare oportet, veteres τὴν φορβειάν, *capiſtrum*, dicere παρὰ τὸ φέρειν βίᾳ, *a ferendo per vim, ac violenter*. Acuitur autem ἡ φορβὴ, *pabulum, ſeu eſca*, ob regulam hujuſcemodi: Muliebria nomina, deſinentia in η cum conſonante, quæ τὸ ε habeant in penultimâ, acuuntur, ſi fiunt a verbo, cujus penultima ſit cum uno, ac ſimplici ε. Exempli cauſsâ, ςρέφω, *verto, converto*, ςροφὴ, *converſio*. τρέπω, *muto*, τροπὴ, *mutatio*. τρέφω, *alo, nutrio*, τροφὴ, *nutrimentum, alimentum*. ῥοπὴ, *momentum, inclinatio*; σπονδὴ, *libatio*; νομὴ, *paſcuum, diſtributio*; ὁλκὴ, *tractus*; πλοκὴ, *nexus*. Atque ita φορβὴ, *pabulum*. Τὸ πόρπη, *fibula*, fit a verbo πείρω, *trajicio*. quod quidem non per ſimplex ε habet penultimam. Ideoque gravatur.

φέρβειν. Ζωογόνον γὰρ ἡ φορβὴ, ὡς προσφερὴς καὶ αὐτὴ τῷ βίῳ. [1] ἧς παράγωγον, κατά τινας, καὶ ἡ φορβειά. [2] ἤγουν τὸ καὶ περιςόμιον, καὶ ςόμιον, Ῥωμαϊκῶς δὲ εἰπεῖν, καπίςριον. ἵνα ᾖ, ὥσπερ ἀρὴ ἡ ἀπειλὴ, καὶ ἐπενθέσει [3] τῆς ει διφθόγγου, ἀρειὴ, οὕτω καὶ [4] φορβὴ φορβειά. [5] ὅθεν καὶ ὁ παρὰ τῷ Κωμικῷ ἐμπεφορβειωμένος. Οὐ χρὴ δὲ ἀγνοεῖν, ὅτι [6] τὴν φορβειὰν οἱ παλαιοὶ καὶ παρὰ τὸ φέρειν βίᾳ φασίν. Ὀξύνεται δὲ ἡ φορβὴ, κανόνι τοιούτῳ· Τὰ εἰς η λήγοντα θηλυκὰ μετὰ συμφώνου, τῷ ε παραληγόμενα, ὀξύνεται, ἐὰν ἀπὸ ῥήματος γίνεται τῷ ε μόνῳ παραληγομένου. οἷον, ςρέφω ςροφή. τρέπω τροπή. τρέφω τροφή. [7] ῥοπή. σπονδή. νομή. ὁλκή. πλοκή. οὕτω καὶ φορβή. Τὸ πόρπη παρὰ τὸ πείρω γίνεται, ὅπερ οὐ μόνῳ τῷ ε παραλήγεται. διὸ καὶ βαρύνεται·

Sic reliqui; & pedes ad Ilium veni,
Arcubus fretus, qui mihi tamen non erant profuturi.
Jam enim in principes duos conjeci,
Tydidemque, & Atridam; & ex utroque
Verum ſanguinem, inflicto vulnere, elicui, magiſque irritavi.

Ὣς λίπον· αὐτὰρ πεζὸς ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα,
Τόξοισιν πίσυνος· τὰ δ' οὐκ ἄρ' ἔμελλον ὀνήσειν.
Ἤδη γὰρ δοιοῖσιν ἀριςήεσσιν ἐφῆκα,
Τυδείδῃ τε, καὶ Ἀτρείδῃ· ἐκ δ' ἀμφοτέροιιν
Ἀτρεκὲς αἷμ' ἔσσευα βαλών· ἤγειρα δὲ μᾶλλον.

LXI. Peditem ab equite diſtinguit, illis verbis: Ὣς λίπον. *Sic reliqui*. equos nimirum. αὐτὰρ πεζὸς ἐς Ἴλιον ἦλθον. *ſed pedes ad Ilium*. Et alibi: πεζοί θ', ἱππῆές τε. *peditesque, equitesque*. Attamen cum Achillem dicit tot urbes navibus, tot peditem cepiſſe; tunc peditem diſtinguit a navigante. Eſt enim

ξα'. Τὸν πεζὸν ἀντιδιαςέλλων τῷ ἱππότῃ, φησίν· [8] Ὣς λίπον. τοὺς ἵππους δηλαδή. [9] αὐτὰρ πεζὸς εἰς Ἴλιον ἦλθον. καὶ ἀλλαχοῦ, πεζοί θ', ἱππῆές τε. Ὅτε μέντοι εἴποι, τὸν Ἀχιλλέα νηυσὶ μὲν τόσας πόλεις ἑλεῖν, πεζὸν δὲ τόσας, τότε τῷ πλέοντι ἀντιδιαςέλ- Baſ. p. 409.

1. ἧς παράγωγον, κατά τινας, καὶ ἡ φορβειά) Moſchopulus περὶ χεδῶν· φορβειά, ἡ δεσμοῦσα τὸν ἵππον ἐν τῷ φάτνῃ, ὃ ἔτι ἄγεται· ἀπὸ τῆς φορβῆς. Polites.

Φορβειά, capiſtrum, quo ligantur ora boum aratorum, ne paſcant, & capiſtrum ab eâ ſimilitudine, quo obligabantur ora tibicinum, cum parvo foramine in medio, ut ſpiritus collectus ferretur. Sophocl. μικροῖσιν αὐλίσκοισιν φορβειᾶς ἄτερ. Salvinus.
Sophocles apud Ciceronem lib. 2. ep. 16. ad Atticum:
Φυσᾷ γὰρ οὐ σμικροῖσιν αὐλίσκοις ἔτι,
Ἀλλ' ἀγρίαις φύσαισι φορβειᾶς ἄτερ.
Polites.

2. ἤγουν τὸ καὶ περιςόμιον, καὶ ςόμιον, Ῥωμαϊκῶς δὲ εἰπεῖν, καπίςριον) Moſcopulus: ἤγουν τὸ κοινῶς καπίςριον. Heſychius: φορβαίας, περιςόμιον, καπίςριον. Lege φορβειάς. Suidas ex emendatione Kuſteri: φορβειά, περιςόμιον, καπίςριον. Vulgò hic legebant φορβειάν. Sed Kuſterus ex optimo MS. codice reſtituit φορβειάς. Etymologici Magni Auctor: φορβειά, περιςόμιον, καπίςριον. Polit.

3. τὸ ει διφθόγγου) l. τῆς ει διφθόγγου. Polit.

4. φορβὴ φορβειά) lege, φορβειά. ὀξυτόνως. Suidas: καὶ φορβειὰ ἡ ξηρά· καὶ φορβαὶ, ὁμοίως. Φορβειὰ δὲ καὶ διὰ διφθόγγου γράφεται, καὶ ὀξύνεται. Scholiaſta Ariſtophanis ad Aves: Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ βιβλίῳ φησὶν τῆς Ὀδυσσειακῆς προσῳδίας· τὸ φορβειὰ διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφεται, καὶ ὀξυτόνως. Sic ex ἀρὴ ἀρειή. Jonicè, ἀρειή. Hinc φορβειὰ lego apud Heſychium, ubi vulgò φορβέα. Φορβειά, δλαυςρον, περιςόμιον, καπίςριον. Similiter corrigendum, ubicumque locorum apud alios ſcriptum ſit φορβέα, aut etiam φορβειά. Etymologici Magni Auctor: παρειά, φορβειά. σημαίνει δὲ τὸ χοινίον τὸ ἀλόγῳ τὸ περιςόμιον, τὸ καπίςριον. Politus.

5. ὅθεν καὶ ὁ παρὰ τῷ Κωμικῷ ἐμπεφορβειωμένος) Alii apud Comicum in Avibus legunt ἐμπεφορβειωμένον, tamquam a φόρβειον. Suidas ex Scholiaſtâ Ariſtophanis: Φόρβειον, τὸ περικείμενον τῷ ςόματι τοῦ αὐλητοῦ δέρμα, ἵνα μὴ σχισθῇ τὰ χείλη αὐτοῦ. Ἀριςοφάνης·
Φυσᾷ δὲ καὶ δεῖν' ἰδεῖν,
Οὕτω κέρατ' ἄνευ ἐμπεφορβειωμένος.

Pollux: τὸν τῇ φορβειᾷ κατειλημμένον, ἐμπεφορβειωμένον ἔλεγον. Sed a φορβειά ſcripſerit cum Euſtathio ἐμπεφορβειωμένος. Et φορβεῖον vocat Ariſtophanes in Veſpis, τὴν αὐλητικὴν ςομίδα·
Χὼ αὐλητὴς γε δίκην νικᾷ, ταύτης ἡμῖν ἐπίχαρμα,
Ἐν φορβειᾷ τοίνυν δικαςαῖς ἔξοδον αὔλησ' ἀπιοῦσιν.
Ubi Scholiaſta: φορβειά εἰσι τὰ δέρματα τὰ περὶ τὸ ςόμα τῶν αὐλητῶν προςδεσμευόμενα, ὅπως ἂν συμμιγὲς τὸ πνεῦμα περιστόμιον ἀθρόως τὴν φωνὴν τοῦ αὐλοῦ ποιοίη. Pollux: Ἀριςοφάνης ἔφη καὶ φορβειὰν τὴν αὐλητικήν. Locus Pollucis legitur in libris editis depravatus, qui diſtinctione ita fortaſſe facilè medeatur: καὶ φορβεῖον δὲ, τὴν τῶν αὐλῶν θήκην καλοῦσι, καὶ αὐλοὺς ὀρθίους, καὶ καλαμίνους αὐλούς. Ἀριςοφάνης ἔφη καὶ φορβειὰν τὴν αὐλητικήν. Emendationem hanc videtur Jungermannus, excepto quòd ipſe legit φορβεῖον, & locum hunc paullò aliter diſtinguit, videlicet: καὶ καλαμίνους αὐλοὺς Ἀριςοφάνης ἔφη, καὶ φορβειὰν τὴν αὐλητικήν. Alii ex ſuo quodam codice hoc etiam ingerunt Callimachum, & legunt: καὶ καλαμίνους αὐλοὺς Ἀριςοφάνης ἔφη, καὶ Καλλίμαχος τὸν φορβεῖον τὸν αὐλητικόν. quaſi ſcilicet Ariſtophanes καλαμίνους αὐλούς· Callimachus verò φορβεῖον τὴν αὐλητικὴν vocaverit. Sed Ariſtophanem certò ſcimus φορβειὰν dixiſſe τὴν αὐλητικήν. Aliàs etiam ad Ariſtophanem alludit Pollux illis verbis: καὶ φορβειὰ δὲ προσῆπτε τοῖς αὐλοῖς. καὶ τὸν τῇ φορβειᾷ κατειλημμένον, ἐμπεφορβειωμένον ἔλεγον. Politus.

6. τὴν φορβειὰν οἱ παλαιοὶ καὶ παρὰ τὸ φέρειν βίᾳ φασίν) Etymologici Magni Auctor, & Suidas. Polit.

7. ῥοπή) momentum, a verbo ῥέπω, vergo. σπονδὴ a σπένδω. νομὴ a νέμω. ὁλκὸ, tractus, pondus, ab ἕλκω. πλοκὴ a πλέκω, plica. Salvinus.

8. ἔμελλον ὀνήσειν) Euſtathius ἔμελλεν. Polit.

Quam veram ſcripturam judico. Neutra enim pluralia cum verbo ſingulari conſtruere amant Græci. in Pſ. *Cadent a latere tuo mille, &c. ad te autem non appropinquabit*. οὐκ ἐγγιεῖ. Salvin.

9. αὐτάρ) Homerus, αὐτάρ. Polit.

Αὐτάρ. prima longa ob diphthongum. ἀτάρ. prima brevis. Salvinus.

ςέλλει τὸν πεζόν. Ἔςι γὰρ καὶ ἡ ναῦς [1] ἅρμα οἷον θαλάσσης· [2] μᾶλλον δὲ ἁλὸς ἵππος, ὡς ἐν Ὀδυσσείᾳ λέγεται. Ἀχρηςίαν τόξων κατηγορεῖ τό, Τόξοισι πίσυνος. τὰ δέ μ' ἐκ ἄρ' ἔμελλεν ὀνήσειν. Ἐκ τῦ πείθω δὲ ὁ πίσυνος, γράφεται δὲ διὰ τῦ ἰ, ὃν λόγον καὶ ὁ θίασος, ἐκ τῦ θιάζω γεγονώς· ἔτι δὲ καὶ ὁ πιθανὸς, ἐκ τῦ πείθω παραχθείς. Συρακυσίων δέ, φασι, γλώσσης ὁ πίσυνος. Σύντομος παρίσωσις καὶ ἐνταῦθα τό, Τυδείδης τέ, καὶ Ἀτρείδης. ὡς καὶ πρὸ μικρῦ τό, ζώοντε μάχης ἐκσαωσαντε. Τοιῦτον καὶ μετ' ὀλίγα τό, οἷοι Τρώϊοι ἵπποι ἐπιςάμενοι. καὶ τό, φράζεο, χάζεο. καὶ τό, ἐς δ' ὄχεα φλόγεα. Ἀτρεκὲς αἷμα, τὸ ἀληθές, καὶ μὴ ψευδον τὴν ὄψιν, κατὰ τὰ ἐρυθροβαφῆ, ἃ φορήματα ἦσαν Λακώνων, ἐπικρύπτοντα τὴν ἐν πολέμοις ῥύσιν τῦ αἵματος. Χρῆσις δὲ αὐτῦ, τό, ἀτρεκὲς αἷμα ἔσσευα, ὅ ἐςιν, ἐκίνησα, βαλών· ἤγειρα δὲ μᾶλλον, ἤτοι ἠρέθισα, παρώξυνα.

Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ ἀπὸ πασσάλυ ἀγκύλα τόξα
Ἤματι τῷ ἑλόμην, ὅτε Ἴλιον εἰς ἐρατεινὴν
Ἡγεόμην Τρώεσσι, φέρων χάριν Ἕκτορι δίῳ.
Εἰ δέ κε νοστήσω, καὶ ἐσόψομαι ὀφθαλμοῖσι
Πατρίδ' ἐμὴν, ἄλοχόν τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
Rom. p.540. Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φὼς,
Εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην,
3 Χερσὶ διακλάσσας· ἀνεμώλια γάρ μοι ὀπηδεῖ.

ξβ'. Ὥσπερ ἀλλαχῦ τὸ ἀνάσσειν δοτικῇ συνέταξεν, οἷον, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν· ὕτως ἐνταῦθα τὸ ἄρχειν, καὶ τὸ ἡγεῖσθαι. Φησὶ γάρ, ἀρχεύειν Τρώεσσι. καὶ, Ἡγεόμην Τρώεσσι, φέρων χάριν, καὶ ἑξῆς. Ἔνθα ὅρα, ὡς ταυτόν ἐςιν εἰπεῖν [4] χάριν, καὶ ἦρα, καὶ ἐπίηρα. Ὁ γῦν ἐν ἄλλαις εἶπεν, [5] ἦρα φέρων. καὶ, Μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρων· ἐνταῦθα ὕτω φράζει· φέρων χάριν Ἕκτορι δίῳ. Τῷ δὲ τῷ, Ἡγεόμην Τρώεσσι, λέγοι ἄν, ὡς καὶ προδεδήλωται, Τρῶας, τὰς ἐν τῇ μικρᾷ Λυκίᾳ. Κεῖται δ' ἐνταῦθα καὶ Ἴλιος ἐρατεινή, καθὰ πυ καὶ Λακεδαίμων. Ἔςι δὲ ἐν τῷ χωρίῳ τύτῳ μαθεῖν, καὶ ὅτι ἀφεὶς ὁ Πάνδαρος ἑαυτὸν μέμφεσθαι, κατὰ τῶν τόξων τρέπει τὴν ὀργήν, [6] βαρβαρικῶς θυμομαχῶν κατὰ τῶν ὐδὲν αἰτίων, καὶ φησίν, ὅτι κακῇ αἴσῃ ἀπὸ πασσάλυ ἀγκύλα τόξα ἤματι τῷ ἑλόμην, ὅτε εἰς Ἴλιον Τρώεσσιν ἡγεόμην. Καὶ τῷ Διῒ μὲν ἀνασχεῖν ὐδὲ νῦν ἐθέλει χεῖρας, ὡς ὁ Αἰνείας παρῄνεσεν· ἀπει-

enim navis veluti currus maris; immo & eques maris, ut dicitur in Odyſſeâ. Inutilitatem arcûs coarguunt, ac planè demonſtrant illa verba: Τόξοισι πίσυνος. τὰ δέ μ' ὐκ ἄρ' ἔμελλεν ὀνήσειν. *Arcubus fretus. hi verò minimè mihi erant profuturi.* Ubi ὁ πίσυνος, *fretus, confiſus*, eſt a verbo πείθω, *perſuadeo*; & ſcribitur per ἰ, quomodo etiam ὁ θίασος, *thiaſus*, quamvis id nominis oriatur a verbo θειάζω, *divino numine afflo, divino inſtinctu moveo, atque impello*: nec non ὁ πιθανός, *probabilis, veriſimilis*, vox derivata a πείθω, *perſuadeo*. Syracuſanæ autem linguæ fertur eſſe ὁ πίσυνος, *confiſus*. Conciſum hic loquendi genus per compavia illud: Τυδείδης τε, καὶ Ἀτρείδης. *Tydideſque, atque Atrides*. ut & paullò ante illud: ζώοντε μάχης ἐκσαώσαντε. *ſoſpites e pugnâ reduces*. Tale quoque paullò poſt illud: οἷοι Τρώϊοι ἵπποι ἐπιςάμενοι. *quales Troii equi periti*. &, φράζεο, χάζεο. *dicito, recedito*. &, ἐς δ' ὄχεα φλόγεα *inque currus flammeos*. Ἀτρεκὲς αἷμα, *purus putus ſanguis*, dicitur verus, quique oculos non fallat, ut veſtes rubro colore tinctæ, quæ ad fluentem in prœliis ſanguinem occultandum a Laconibus geſtabantur. Ejus autem vocis hoc exemplum: Ἀτρεκὲς αἷμα ἔσσευα, hoc eſt, ἐκίνησα, βαλών· ἤγειρα δὲ μᾶλλον. videlicet ἠρέθισα, παρώξυνα. *Verum ſanguinem excivi*, hoc eſt, *elicui, inflicto vulnere; magiſque eos excitavi*. videlicet *irritavi, commovi*.

Ideò malo fato de paxillo curvos arcus
Die illo detraxi, cum ad Ilium amabile
Dux fui Trojanis, gratificans Hectori divino.
Quòd ſi rediero, oculiſque adſpexero
Patriam meam, uxoremque, & altam magnam domum,
Statim mihi poſtea vir alienus caput abſcindat,
Niſi hos ego arcus ſplendenti in igne poſuero,
Manibus confractos. Comites enim mihi ſunt inutiles.

LXII. Quemadmodum alibi cum dativo conſtruit τὸ ἀνάσσειν, *imperare, regem eſſe*, ut cum dicit: πάντεσσι δ' ἀνάσσειν. *omnibuſque rex eſſe*: ita hoc loci τὸ ἄρχειν, *cum imperio præeſſe*, & τὸ ἡγεῖσθαι, *cum imperio præire, ducem eſſe*. Dicit enim ἀρχεύειν Τρώεσσι, *imperitare Trojanis*. &, Ἡγεόμην Τρώεσσι, φέρων χάριν, &c. *Dux fui Trojanis, gratificans, &c.* Ubi vide, ut idem eſt dicere χάριν, *gratiam, ſeu beneficium*, atque ἦρα, & ἐπίηρα, *amabilia, grata, jucunda*. Quod igitur in aliis locis dicit, ἦρα φέρων. *rem gratam faciens, auxilium ferens*. &, Μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρων. *Matri ſuæ rem gratam faciens, gratificans, obſequens, ſuppetias ferens*: hoc loci ita eloquitur, atque exprimit: φέρων χάριν Ἕκτορι δίῳ. *gratiam conferens Hectori divino*. Porro autem, cum dicit: Ἡγεόμην Τρώεσσι *Dux fui Trojanis, ſeu Trojanis duxi*: dicere potuiſſet, ut ſupra quoque declaratum eſt, Τρῶας, *Trojanos*, eos videlicet, qui erant de parvâ Lyciâ. Atque hîc etiam habetur Ἴλιος ἐρατεινή, *Ilios amabilis*, ut & alicubi Lacedæmon. Eſt autem hoc loci animadvertere, ut Pandarus, omiſsâ ipſe reprehenſione ſui, iram in arcum vertit, atque ita barbaricè infenſum atque inimicum animum in eas res gerit, quæ nullâ in culpâ extiterunt. Hæc enim ejus verba: *Malo fato de paxillo curvos arcus die illo detraxi, cum dux ad Ilium fui Trojanis*. Et ne nunc quidem animum inducit manus ad Jovem tendere, prout Æneas admonuerat; ſed pœnas duas arcui commina-

1 ἅρμα οἷον θαλάσσης) Catull. *Neptuni volitantem flamine currum*. Salvinus.
2. μᾶλλον δὲ ἁλὸς ἵππος) Odyſſ. lib. δ'.
Νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἵθ' ἁλὸς ἵπποι
Ἀνδράσι γίγνονται). Polit.
3. χερσὶ διακλάσσας) Verſum hunc in Editione Romanâ malè hinc amotum, & ad ſequentem claſſem rejectum, loco hic ſuo repoſuimus. *Polit.*
4. χάριν. καὶ ἦρα) χάρις, *gratia, donum, honor, beneficium*. Salvin.
5. ἦρα φέρων) Odyſſ. lib. σ'. Μή τις οἱ Ἶρῳ ἦρα φέρων, ἐμὲ χειρὶ παχείῃ Πλήξῃ. Polit.
6 βαρβαρικῶς θυμομαχῶν κατὰ τῶν ὐδὲν αἰτίων) Sic canes mordent coniectum in lapidem, pro eo, qui coniecit. *Salvinus*.

minatur, fracturam, & combuſtionem, illis verbis: *ſi rediero, oculiſque meis patriam meam adſpexero, uxoremque, & altam magnam domum; ſtatim mihi poſtea vir alienus caput abſcindat, niſi has ego arcus manibus meis confractos lucenti in igne poſuero. Comites namque ſunt ii mihi inutiles*. Volo porrò, obſerves, τὸ ἀπὸ πασσάλου, *de paxilla, ſeu de clavo*, hoc quidem loci dictum plane eſſe, ad rem ipſam accommodatè, pro temporum illorum conſuetudine: quippe quum heroës inſtrumenta, atque utenſilia pleraque ſimpliciùs ita ſuſpenderent, ut ſuſpenſum certè erat pallium Telemachi; nec non unius alicujus cithara in Odyſſeâ: verùm natum poſtea adagium alio modo ſententiam ipſam de rebus agendis accepiſſe: quum, ex vulgari loquendi conſuetudine, idem ſit clavo ſuſpendere, atque curam alicujus rei deponere, ſeu rem pro derelictâ habere; de clavo autem detrahere, atque arripere, nihil aliud ſit, quàm curam rei ſuſcipere, eique operam navare. Quale profectò illud apud Euripidem: ξυστὸν δ' ἐπὶ πασσάλῳ. *baſtile ad clavum*.

LXIII. Habet autem quamdam cum his ſimilitudinem id etiam, quod ait Heſiodus, ὑπὲρ καπνοῦ θεῖναι πηδάλιον. *ſuper fumum clavum, ſeu gubernaculum ponere, gubernaculum ſuſpendere*. Quin & ὁ πάσσαλος, *clavus ligneus*, per diminutionem dicitur πάσσαξ, *clavulus, ſeu paxillus*, ut novit quidem Comœdia. Immo & quod ſcire oportet, peculiaris quidam fertur ſermo, qui τοὺς πασσάλους, *paxillos, ſeu ligneos clavos*, vocet κυνδάλους, itemque τοὺς πασσαλίσκους, *ligneos clavulos*, κυνδαλίσκους. Unde & luſus quidam, qui paxillis fieret, κυνδαλισμὸς, *paxillorum ludus*, eſt appellatus. Præterea ſimplicis candidique ingenii ſunt illa verba: καὶ ἐσόψομαι πατρίδα, καὶ ἄλοχον, καὶ λαμπρὸν οἶκον. *& adſpexero patriam, uxoremque, & ſplendidam domum*. Simplicis namque moris eſt injicere orationi in magnis periculis mentionem rerum chariſſimarum. Τὸ ὑψερεφὲς, *habens tectum altum, ac ſublime*, quando metrum ſic expoſcit, ad diverſum dactylum faciendum, ſcribitur ὑψηρεφὲς. Vide verò τὸ ἀλλότριος φὼς, *alienus, ſive extraneus vir*, pro

πηλῶται δὲ τὰς τόξεις δύο ποινὰς, κλάσιν τε, καὶ καῦσιν, λέγων, ὡς εἰ νοστήσω, καὶ ἐσόψομαι ὀφθαλμοῖσι πατρίδ' ἐμὴν, ἄλοχόν τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα, αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φὼς, εἰ μὴ ἐγὼ τάδε φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην, χερσὶ διακλάσσας. Ἀνεμώλια γάρ μοι ὀπηδεῖ. Σημείωσαι δὲ, ὅτι τὸ ἀπὸ πασσάλου ἐνταῦθα μὲν πραγματικῶς εἴρηται, ὡς τῶν ἡρωϊκῶν προσώπων ἁπλούστερον οὕτω πολλὰ σκεύη κρεμώντων, καθὰ καὶ τὸ τοῦ Τηλεμάχου ἱμάτιον, [1] καί τινος δὲ ἐν Ὀδυσσείᾳ κιθάρα ἐκρέματο· ἡ δὲ ὕστερον παροιμία ἐπὶ πραγμάτων ἄλλως τὸ νόημα ἔθετο, λέγουσα, πασσάλῳ μὲν ἀνακρεμάσαι τὸ ἀμελῆσαι· ἀπὸ πασσάλου δὲ λαβεῖν τὸ ἐπιμεληθῆναι. ὁποῖον δή τι καὶ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ, ξυστὸν δ' ἐπὶ πασσάλῳ.

ξγ. Ἔχει δέ τινα πρὸς ταῦτα ὁμοιότητα καὶ Ἡσιόδου [2] τὸ ὑπὲρ καπνοῦ θεῖναι πηδάλιον. [3] Ὡς δὲ καὶ πάσσαξ ὁ πάσσαλος λέγεται καθ' ὑποκορισμὸν, ἡ Κωμῳδία οἶδε. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι [4] γλῶσσά τις λέγεται κυνδάλους λέγειν τοὺς πασσάλους, καὶ κυνδαλοπλίτας τοὺς πασσαλίσκους, [5] ὅθεν καὶ παιδιά τις διὰ πασσάλων γινομένη, κυνδαλισμὸς ἐλέγετο. Τὸ δὲ, καὶ ἐσόψομαι πατρίδα, καὶ ἄλοχον, καὶ λαμπρὸν οἶκον· λόγος ἐστὶν ἤθους ἀφελοῦς. Τοιοῦτον γὰρ τὸ ἐν δεινοῖς παραπλέκειν τῷ λόγῳ τὰ φίλτατα. Τὸ δὲ ὑψερεφὲς, ὅτε τὸ μέτρον ἀπαιτεῖ πρὸς ἄλλον δάκτυλον, [6] ὑψηρεφὲς γράφεται. Ὅρα δὲ [7] τὸ ἀλλότριος φὼς, ἀντὶ τοῦ

1. καί τινος δὲ ἐν Ὀδυσσείᾳ κιθάρα ἐκρέματο) Od. lib. θ'.
Κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν. Polit.
Pindarus in Olympionicis de lyrâ: ἀλλ' ἀπὸ φόρμιγγα πασσάλου. Salvin.

2. τὸ ὑπὲρ καπνοῦ θεῖναι πηδάλιον) Heſiodus Operib.
Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο.
Tangit hic Heſiodus morem τῶν παλαιοτέρων. Εἰώθεσαν γὰρ, ut Proclus ait, παλαιότεροι τὰ πηδάλια ὑπὲρ τῶν καπνιζομένων κρεμᾶν τόπων ξηραινόμενα, τὸ μὴ σήπεσθαι ὑπομένειν, χάριν τῆς ἀγκαίας αὐτοῖς χρήσεως. Id ipſum poſtea dicit Heſiodus, πηδάλιον ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι.
Πηδάλιον δ' εὐεργὲς ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι.
Ubi iterum Proclus: ἔθος τὸ πάλαι τὸ πηδάλιον ὑπὲρ τοῦ καπνοῦ κρεμᾶσθαι, ἵνα ξηραίνηται, καὶ μὴ ὑπὸ τῆς ἐναποκειμένης ὑγρότητος σήπηται. Politus.

3. Ὡς δὲ καὶ πάσσαξ ὁ πάσσαλος λέγεται καθ' ὑποκορισμὸν, ἡ Κωμῳδία οἶδε) Euſtathius ad lib. α Iliad. ... Comicus Acharnenſibus:
Παύσαι τὰς αἰγίδας ἐξορμίσαι.
Scholiaſta: πάσσαξ, ὑποκοριστικῶς τῷ πασσάλῳ. Politus.

4. γλῶσσά τις λέγεται κυνδάλους λέγειν τοὺς πασσάλους, καὶ κυνδαλοπλίτας τοὺς πασσαλίσκους ὅθεν καὶ παιδιά τις διὰ πασσάλων γινομένη, κυνδαλισμὸς ἐλέγετο) Pollux l. 9. Ὁ δὲ κυνδαλισμὸς, διὰ πασσαλίσκων ἐστὶ παιδιά. κινδάλους γὰρ τοὺς πασσάλους ὠνόμαζον. Et lib. 10 ... Docti viri ea ſcriptis codicibus, & Heſychio legunt in Polluce per υ, κυνδάλας, & κυνδαλισμὸς. Unde & eodem modo ſcribunt has voces in Euſtathio. Heſychius: κύνδαλα, παιδιά τις, καὶ οἱ μὲν ... καὶ κυνδάλας τὰς σκυτάλας ... κυνδάλας γὰρ ἔλεγον τὰς πασσάλους. καὶ κυνδαλοπαίκτην τὸν πασσαλίσκον. Ex his poſtremis Heſychii verbis corrigunt illa Euſtathii: καὶ κυνδαλοπλίτας τοὺς πασσαλίσκους. pro quibus reponunt: καὶ κυνδαλοπαίκτας τοὺς πασσαλίσκους. Sed quum de ludo, quem Heſychius κύνδαλον, Euſtathius κυνδαλισμὸν, ſeu potius κυνδαλισμὸν vocat, ſtatim poſtea agat Euſtathius, priori autem loco de paxillis, unde κυνδαλισμὸς ludus ſit appellatus, pro ſuperioribus illis verbis, καὶ κυνδαλοπλίτας τοὺς πασσαλίσκους, ſcribendum omnino cenſuero, ſuadente ita analogiâ, καὶ κυνδαλίσκους τοὺς πασσαλίσκους. Eſt enim κύνδαλος, ut πάσσαλος, ut, proinde analogia, quemadmodum dicit πασσαλίσκους, ſic etiam exigit κυνδαλίσκους. itaque proprium, & peculiare illius ſermonis fuerit, κυνδαλίσκους dicere τοὺς πασσαλίσκους. unde ait Euſtathius, ludum, qui paxillis fieret, vocatum eſſe κυνδαλισμόν. Ludum hunc explicat Pollux: ... Ἦλῳ τὸν ἧλον, πασσάλῳ τὸν πάσσαλον.
Ἔστι δὲ τῶν Δωρίων Ποιητῶν ἡ ᾠδὴ παίζοντα κυνδαλοπαίκταν ἀνέλεγεν. Alii hîc malunt Doricè κυνδαλοπαίκταν. Adagium illud, quod eſt ἥλῳ τὸν ἧλον, πασσάλῳ τὸν πάσσαλον ἐκκρούεται, uſus multò eſt antiquius. quod adagium vide apud Diogenianum, Suidam, Michaelem Apoſtolium. Politus.

5. ὅθεν καὶ παιδιά τις διὰ πασσάλων γινομένη) Luſus, qui *ſolitarii* apud Gallos dicitur, fit paxillis, qui variè in tabella quadam inſiguntur. *Salvinus*.

6. ὑψηρεφὲς γράφεται) Heſychius: ὑψηρεφὲς, ὃ ὕψει τὸν ὄροφον ἔχει, ἢ ὑψηλὴν ὀροφήν. ἐξ οὗ τὸ μέγα, καὶ ὑψηλὸν δηλοῖ. Polit.

7. τὸ ἀλλότριος φὼς, ἀντὶ τοῦ πολέμιος) Hoſtis antiquitus hoſpitem ſignificabat, ideſt, peregrinum, extraneum, ξένον. Cic. de Off. l. 1. *Salvin*.

τοῦ πολέμου. ὃ δηλοῖ μεγάλην δυστυχίαν, ἐὰν ὁ Πάνδαρος, μετὰ τὴν τοῦ πολέμου λύσιν τοῦ Τρωϊκοῦ, τοιοῦτον πάθῃ ἐν τῇ πατρίδι κακόν. Ὅρα δὲ καὶ, ὡς ἐξέφυγεν ὁ Ποιητὴς παιγνιώδη παρήχησιν ἐν τῷ, ἀλλότριος φώς· οἷα δυνάμενος μὲν, εἴπερ εἵλετο, μὴ θελήσας δὲ, παρηχῆσαι ἐκ φωτὸς ἀνδρὸς, καὶ φωτὸς πυρός· ἀλλὰ μόνον φαεινὸν πῦρ εἰπών. Τὸ δὲ, διακλάσας, ὠνοματοπεποίηται· καὶ ἔστι λειότερον, ἤπερ ἡ θραῦσις. Οὕτω δὲ καὶ τὸ λακεῖν, καὶ τὸ λακίζειν, εὐφωνότερόν ἐστι τῆς θραύσεως. καὶ τὸ φλᾶν δὲ, καὶ τὸ θλᾶν· ἀφ' οὗ καὶ θλάσμα, καθὰ τὸ κλάσμα, [1] καὶ θλαδίας βοῦς. ὥσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ κλῶ κλάζω, καὶ πλεονασμῷ ὀκλάζω, δίφρος ὀκλαδίας.

ξδ'. Τὸ δὲ ἀνεμώλια, πάνυ ἀστείως εἴρηται, [2] ὡς τῶν πτερόεντων οἰστῶν, ἀξίων ὄντων ἀνέμοις ὀλέσθαι, διὰ τὸ ἄπρακτον, καὶ ἀνενέργητον. Καί ἐστιν ὅμοιον τρόπον τινὰ τῷ, ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο. τὸ γὰρ ἀνέμοις ὀλλύμενον, ἁρπυίαις ἀνήρπασται. Καὶ τὴν τις δὲ καθ' ἡμᾶς τῷ χρόνῳ Παφλαγὼν τὸ γένος, ῥωμαλέος τὴν φύσιν, ἀνδρεῖος τὴν τέχνην, δεινὸς μὲν σπάθην στρατιωτικῶς χειρίσασθαι, τοξεῦσαι δὲ δεινότατος, μίαν καὶ δευτέραν καὶ τρίτην βολὴν δυστυχήσας ἐν πολέμῳ, εἰς τὸν αὐτὸν τῷ Πανδάρῳ νοῦν ἐμπεσὼν, κατέκλασε θυμῷ τὰ τόξα. καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ παραβάλλει ἑαυτὸν εἰς σφαγὴν, δυστυχίαν τοξείας αὐθαιρέτῳ θανάτῳ τετιμηκώς, καὶ θανεῖν ἑλόμενος, ἤπερ ζῶν ὀνειδισθῆναι βαλεῖν ἀνεμώλια. Οἱ δὲ, καθὰ πρῷρα πρώρα, καὶ τὰ ὅμοια, οὕτω καὶ ἀνεμοόλια, καὶ κατὰ κρᾶσιν ἀνεμώλια, πολλαχοῦ δηλοῦται. Ἴσως δὲ καὶ, ὡς ἀπατῶ ἀπατήσω ἀπατήλια, οὕτως ἀνεμῶ ἀνεμώσω ἀνεμώλια, τὰ οἷον ἐξανεμούμενα. Οὐ πάντη δὲ ταὐτὸν ἀνεμώλια εἰπεῖν, καὶ ἀνεμόφθορα. ἤπερ Ὅμηρος μὲν ἔπη ἀνεμώλια οἶδε, καὶ τόξα ἀνεμώλια· [3] οἱ δὲ ὕστερον, σπέρματά φασιν ἀνεμόφθορα, οἷς φθορὰ

Baſ. p. 410. (at: ξείας αὐθαιρέτῳ θανάτῳ)

Rom. p. 541. (at: καὶ ἀνεμόφθορα)

pro πολέμιος, *hoſtis, ſeu adverſarius*. quod haud dubiè magnam infelicitatem, ac calamitatem denotat, ſi, poſt Trojanum bellum confectum, atque abſolutum, id tandem mali Pandaro in ipsâ patriâ eveniat. Deinde vide, declinaſſe, atque effugiſſe Poëtam ludicram planèque puerilem parecheſin in eo, quod ait, ἀλλότριος φώς, *alienus vir:* quippe quum potuiſſet, ſi elegiſſet; neque tamen voluerit, parecheſin facere ex φὼς, quod virum notat, & ex φῶς, quod ignem ſignificat; ſed tantummodò dixerit φαεινὸν πῦρ, *ſplendentem, ac lucentem ignem*. Τὸ διακλάσας, *diffringens, ſeu confringens*, fictum eſt vocabulum per onomatopœiam; idque levius eſt, atque planius, quam ἡ θραῦσις, *fractura*. Et ſic etiam τὸ λακεῖν, *ſonitum dare, ſtrepitum edere*, & τὸ λακίζειν, *lacerare cum ſtrepitu, ſeu ſcindere*, dulciori faciliorique ſunt ſono, quàm ἡ θραῦσις, *fractura*. Qua item voce mollius eſt pronuntiatu τὸ φλᾶν, *conterere*, & τὸ θλᾶν, *contundere, ſeu collidere:* ex quo etiam, θλάσμα, *contuſio, ſeu colliſio*, ut τὸ κλάσμα, *fragmentum, ſeu fragmen*, & θλαδίας βοῦς, *bos, cui contuſi, ſeu contriti teſticuli*. quemadmodum ex κλῶ κλάζω, *flecto*, & per pleonaſmum ὀκλάζω, *flecto genua, ſeu in genua me incurvo*, δίφρος dicitur ὀκλαδίας, *ſella plicatilis*.

LXIV. Τὸ ἀνεμώλια, *ventoſa, vana, futilia*, perquam lepidè dictum eſt, perinde quaſi alatæ illæ ſagittæ dignæ eſſent ἀνέμοις ὀλέσθαι, *quæ a ventis perderentur, ſeu cum vento interirent*, eo quòd irrito minimèque efficaci ictu cecidiſſent. Et ſimile quodammodo id eſt, atque illud: ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο. *harpyæ abripuerunt, ſeu raptim diſcerpſerunt*. Quod enim a ventis diſperditur, raptum id eſt, diſcerptumque ab harpyis. Quin etiam, noſtrâ hac ætate, quidam genere Paphlago, vir a naturâ robuſtus, ab arte fortis, ac ſtrenuus, ut in tractando militariter gladio erat egregiè exercitatus, ita in ſagittis mittendis exercitatiſſimus, quum uno alteroque tertioque jactu inter pugnandum nihil profeciſſet, idem, atque Pandarus, conſilium ſuſcepit, ut, præ animi excandeſcentiâ, arcum confringeret: neque id tantummodò; ſed ſemet ipſe cædendum objecit, atque improſperum, adverſumque caſum conjectarum ſagittarum morte ultroneâ luit. Quippe mortem oppetere maluit, quàm vivens eo probro affici, quòd vanos irriſoſque ictus feciſſet. Quod autem paſſim declaratur, ut πρῷρα dicitur πρώρα, *prora*, aliaque id genus; ſic etiam ἀνεμοόλια, *ventoſa, vana, digna, quæ a ventis perdantur*, & per craſin ἀνεμώλια. Ac fortaſſe, quemadmodum dicimus ἀπατῶ, ἀπατήσω, *decipio, decipiam, in fraudem impello, impellam*, ἀπατήλια, *fraudulenta, ac fallacia*; ita ἀνεμῶ ἀνεμώσω, *ventilo, ventilabo*, ἀνεμώλια, *ventoſa*, ea, quæ veluti eventilantur. Neque verò idem prorſus eſt dicere ἀνεμώλια, *ventoſa*, atque ἀνεμόφθορα, *corrupta, ac perdita a ventis*: quandoquidem, tametſi Homerus agnoſcat ἔπη ἀνεμώλια, *verba ventoſa, ac vana*, & τόξα ἀνεμώλια, *arcus vanos*; tamen poſteriores ſcriptores ſemina dicunt ἀνεμόφθορα, quibus φθορὰ ἐξ ἀνέμων, *interitus a ventis, ſeu quæ a ventis*

1. καὶ θλαδίας βοῦς) θλαδίας in Levitico, communiter θλασίας, Salvinus.

2. ὡς τῶν πτερόεντων οἰστῶν, ἀξίων ὄντων ἀνέμοις ὀλέσθαι) Alludet hic urbanè Euſtathius ad etymologiam τοῦ ἀνεμώλιος, perinde quaſi ἀνεμώλιος ſit ὁ ὑπὸ ἀνέμων ὀλλύμενος. Etymologus tamen, ut alibi diximus, negat id nominis eſſe compoſitum, Politus.

Vanum, Irritum, ἀνεμώλιον. Horat.

Muſis amicus triſtitiam, & metum
Tradat protervis in mare Creticum
Portare ventis.

Ovid. de Arte.

Nec jurare time, perjuria ridet amantum
Jupiter, & ventos irrita ferre jubet.

& apud Poetas paſſim occurrunt exempla. *Salvinus.*

3. οἱ δὲ ὕστερον, σπέρματά φασιν ἀνεμόφθορα) Interpretes ſeptuaginta Genes. c. 41. ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ, καὶ ἀνεμόφθοροι. Oſee c. 8. ἀνεμόφθορα ἔσπειραν. Eſaiæ c. 19. καὶ πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον. Proverbior. c. 10. ἀνεμόφθορος δὲ γίνεται ἐν ἀμητῷ υἱὸς παράνομος. Polaus.

tis corrumpuntur, excutientibus ea ad terram, aut exurentibus, quum ea nondum ad frugem pervenerint.

Hunc rurſus contra allocutus eſt Æneas dux Trojanorum:
Ne ſic loquaris. Prius certè non erit aliter,
Quàm uterque adverſus hunc virum cum equis, & curribus
Obviam invecti, armis experiamur.

LXV. Ad unum aliquem dehortandum, atque avocandum, ne intercedere, aut interponere ſe velit, percommoda, appoſitaque ſunt illa verba: Μηδ' οὕτως ἀγόρευε, πάρος δ' οὐκ ἔσσεται ἄλλως. *Neque ſic loquare. Prius autem non erit aliter.* Ubi vacat prima illa conjunctio δὲ, *que*, *autem*: poſitaque ea eſt pro δὴ, *ſanè*, *certè*, *profectò*. Obſervant Apion, & Herodorus, τὸ νὼ, *nos duas*, nomen unius ſyllabæ duale, accuſandi caſu, pro ἡμᾶς, *nos*, ſemel poſitum eſſe in Iliade, ſemelque in Odyſſeâ. quod neque circumflectitur, ut duale, deſinens in ῶ. Quippe hoc loci ita loquitur Poëta: Πρίν γ' ἐπὶ νὼ τῷδ' ἀνδρὶ, &c. *Priuſquam nos duo adverſùs hunc virum*, &c. Quando tamen id effert cum ï, tum in recto id collocatur, ut: Νῶϊ δ', ἐγὼ, Σθένελός τε, *Nos verò duo, ego, Sthenelusque*. videlicet ἡμεῖς, *nos*. tum in accuſativo. ut hoc quidem loci: οἳ ϗ νῶϊ πόλινδε σαώσετον. *qui & ambos nos ad urbem ſalvos perducent*. &, Νῶϊ δ' ἐπαΐξας. *Nos verò duos impetu inſecutus*. & alibi: οὐδ' ἂν νῶϊ ἠέλιος διαδράκοι. *neque nos duos ſol perſpexerit*. videlicet ἡμᾶς, *nos*.

Quare age, meos currus inſcende, ut videas,
Quales equi Troici, periti per campum
Huc & illuc perquam celeriter inſequendi, & fugiendi.

LXVI. Τρώϊοι ἵπποι, *Troii equi*, hoc quidem loci, non generatim Troici, ſeu Trojani (nihil enim eximium, ac peculiare habent equi regionis Trojanæ) ſed equi Trois. qui & immortales ſunt appellati, ut alibi poſtea declaramus. Explicat igitur poſtea τὸ Τρώϊοι, *Troii*, ubi ait, ipſos de eâ eſſe ſtirpe, de qua Troi Juppiter dederat. Sciendum autem eſt, ex Τρωὸς, *Trous*, hoc eſt, Troicus, ſive Trojanus, nomine utique oxytono, cujus femininum τὸ, Τρωαὶ γυναῖκες, *Troæ mulieres*, ſolutâ per dialyſin diphthongo, fieri τὸ Τρώϊος ἵππος. *Trojus equus*. Et dubitari illud poteſt, quo pacto τὸ Τρωὸς, *Trous*, non circumflectatur in penultimâ ex Τρώϊος, *Trojus*, ideſt, Troicus, ſeu Trojanus. adeò ut, quemadmodum eſt πατρώϊος πατρῷος, *patrius*, *paternus*, Μινώϊος Μινῷος, *Minojus*, *Minous*, μητρώϊος, μητρῷος, *maternus*; ita etiam ſit Τρώϊος, Τρῷος, *Trojus*, *Trous*, per modum nominis poſſeſſivi, is ſcilicet, qui eſt ex Trojâ, aut filius Trois. Bellicorum porrò equorum laus illa: ἐπιστάμενοι πεδίοιο κραιπνὰ μάλα ἔνθα, ϗ ἔνθα διωκέμεν, ἠδὲ φέβεσθαι. *Scientes per campum perquam celeriter huc, & illuc inſequi, & fugere*. quod ſcilicet dictum hoc loci ab Æneâ, ſic poſtea Diomedes ipſiſſimis verbis genuinè confirmat. Ac vide τὸ ἐπίστασθαι, *ſcire*, *ſeu peritiam, ac ſcientiam rei alicujus habere*, eximiâ quadam notâ, de equis Trois uſurpatum, perinde quaſi ratione uterentur, eo quòd, ut dicturi ſumus, ipſi immortales fabulosè fingerentur. Ad hæc, rectè atque appoſitè ſeſe habet τὸ πεδίοιο,

Tom. III. *per*

ρα ἐξ ἀνέμων, κατασεισάντων εἰς γῆν, ἢ ἐκκαυσάντων [1] εἰς ἀτελεσφόρητα.

Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας Τρώων ἀγὸς ἀντίον ηὔδα·
Μηδ' οὕτως ἀγόρευε. πάρος δ' οὐκ ἔσσεται ἄλλως,
Πρίν γ' ἐπὶ νὼ τῷδ' ἀνδρὶ σὺν ἵπποισιν, ϗ ὄχεσφιν
Ἀντιβίην ἐλθόντε σὺν ἔντεσι πειρηθῆναι.

ξέ. Ἀποτρεπτικὸν μεσιτείας τὸ, Μηδ' οὕτως ἀγόρευε, πάρος δ' οὐκ ἔσσεται ἄλλως. Παρέλκει δὲ ὁ πρῶτος δὲ σύνδεσμος, ϗ κεῖται ἀντὶ τοῦ δή. Παρασημειοῦνται Ἀπίων, ϗ Ἡρόδωρος, [2] τὸ νὼ μονοσύλλαβον δυϊκὸν, κατὰ πτῶσιν αἰτιατικὴν, ἀντὶ τοῦ ἡμᾶς, ἅπαξ ἐν Ἰλιάδι κεῖσθαι, ϗ ἅπαξ ἐν Ὀδυσσείᾳ. ὃ οὐδὲ περισπᾶται, ὡς δυϊκὸν, λῆγον εἰς ω. Φησὶν οὖν ὧδε ὁ Ποιητὴς, Πρίν γ' ἐπὶ νὼ τῷδ' ἀνδρὶ, ϗ ἑξῆς. Ὅτε μέντοι σὺν τῷ ἰ [3] λέγει αὐτὸ, ἐπ' εὐθείας τέτακται, οἷον, Νῶϊ δ', ἐγὼ, Σθένελός τε. ἤγουν ἡμεῖς· ϗ ἐπὶ αἰτιατικῆς. οἷον ἐνταῦθα τὸ, οἳ ϗ νῶϊ πόλινδε σαώσετον. ϗ, Νῶϊ δ' ἐπαΐξας. ϗ ἀλλαχοῦ, οὐδ' ἂν νῶϊ ἠέλιος διαδράκοι. ἤγουν ἡμᾶς.

Ἀλλ' ἄγ', ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι,
Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο
Κραιπνὰ μάλ' ἔνθα, ϗ ἔνθα διωκέμεν, ἠδὲ φέβεσθαι.

ξϛ΄. Τρώϊοι ἐνταῦθα ἵπποι, οὐχ ἁπλῶς οἱ Τρωϊκοί. οὐ γὰρ ἔχουσί τι ἐξαίρετον οἱ τῆς Τροίας ἵπποι. ἀλλὰ αἱ τοῦ Τρωός. [4] οἳ ϗ ἀθάνατοι ἐλέγοντο, ὡς ἀλλαχοῦ ῥηθήσεται. Ἑρμηνεύων οὖν ὁ Ποιητὴς τὸ Τρώϊοι, φησὶ Τρωϊῶν, γενεᾶς αὐτοὺς εἶναι, ἧς ἔδωκεν ὁ Ζεὺς τῷ Τρωΐ. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ ἐκ τοῦ Τρωὸς ὁ Τρωϊκὸς ὀξυτόνου ὀνόματος, [5] οὗ θηλυκὸν τὸ, Τρωαὶ γυναῖκες, διελύθη τὸ, Τρώϊος ἵππος. ϗ ὅτι ἔχοι ἂν ἀπορίαν, πῶς τὸ Τρώϊος ὁ Τρωϊκὸς οὐ προπερισπᾶται τὸ Τρωός· ἵνα ᾖ, ὥσπερ πατρώϊος πατρῷος, Μινώϊος Μινῷος, μητρώϊος μητρῷος, οὕτω ϗ [6] Τρώϊος Τρῷος, κτητικῶς, ὁ ἐκ Τροίας, ἢ ὁ τοῦ Τρωός. ϗ ὅτι ἀρετὴ ἵππων πολεμιστηρίων τὸ, ἐπιστάμενοι πεδίοιο κραιπνὰ μάλα ἔνθα, ϗ ἔνθα διωκέμεν, ἠδὲ φέβεσθαι. ἃ δὴ Αἰνείας ἐνταῦθα εἰπόντος, ἀπαρχποιήτως οὕτω ϗ ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ Διομήδης ἐρεῖ. Καὶ ὅρα τὸ ἐπίστασθαι, λεχθὲν ἐπὶ τῶν τοῦ Τρωὸς ἵππων, κατὰ ἐξαίρετον, ὡς ἐπὶ λογικῶν, διὰ τὸ ϗ ἀθανάτους αὐτοὺς μυθεύεσθαι, ὡς ῥηθήσεται. [7] Καλῶς δὲ ἔχει ϗ τὸ πεδίοιο, ὡς

Dd τοῦ

1. εἰς ἀτελεσφόρητα) Dele τὸ εἰς. Polit.
εἰς ἀτελεσφόρητα) in vanum, in caſſum. quum caſſa ſunt, & immatura ſemina. Sed potiùs delendum τὸ εἰς, ut exiſtimat doctus Pater Politus. namque illud εἰς malè repetitum è proximo illo: εἰς γῆν. Salvinus.

2. τὸ νὼ μονοσύλλαβον δυϊκὸν) Ἀπὸ τοῦ νὼ, fecerunt Latini *Nos*. Salvin.

3. λέγει αὐτῷ) l. λέγει αὐτό. Polit.

4. οἳ ϗ ἀθάνατοι ἐλέγοντο) ὡς δυνάμενοι σώζειν, ϗ τῇ διαδοχῇ ὅπως ἀθανατίζεσθαι. Polit.

5. οὗ θηλυκὸν τὸ, Τρωαὶ γυναῖκες) Etymologus: τὸ μὲν Τρωαὶ σημαίνει τὰς Τρωϊκάς, ἢ γυναῖκας, ἢ ἵππους. Politus.

6. Τρώϊος Τρῷος, κτητικῶς) Hic Τρώϊοι ἵπποι ob metrum, ut dactylus efficeretur. Salvinus.

7. Καλῶς δὲ ἔχει) l. Καλῶς δὲ ἔχει. Polit.

τοῦ ἵππου ἐν τραχινοῖς οὐ πάνυ εὐδοκιμοῦντος. [1] ἐξ οὗ καὶ παροιμία τὸ, ἵππος εἰς πεδίον. Σημείωσαι δὲ, ὅτι Αἰνείας μὲν, οὕτως ἐν ὀλίγῳ ἐπαινεῖ τοὺς ἑαυτοῦ ἵππους, ὡς πρὸς εἰδότα λέγων τὸν Πάνδαρον, καὶ ἀορίστως ἀποθαυμάζει. ἀόριστος γὰρ θαυμασμὸς, τὸ, Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι. Διομήδης δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς καὶ ὡρισμένως καὶ ἐπιμελέστερον ἐπαινεῖ αὐτοὺς, ἀρίστους τε εἰπὼν, καὶ γενεαλογῶν ἐκείνους πρὸς τὸν μὴ εἰδότα Σθένελον, καὶ ἐρεθίζων οὕτως ἑαυτῷ τε, καὶ τῷ ἑταίρῳ τὴν φίλιππον ἐπιθυμίαν. Ἐπίτηδες δὲ Ὅμηρος τοῦτο ποιεῖ, καὶ τὸν περὶ τῶν ἵππων λόγον διαφόροις μὲν προσώποις, καὶ τόποις καταμερίζει, εἰς ποικιλμὸν τῆς ποιήσεως· τὸν δὲ πλείω λόγον δίδωσι τῷ φιλίππῳ Διομήδει.

ξζʹ. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ὧδε μὲν ἐντελῶς εἴρηται τὸ, ἐπιστάμενοι ἔνθα, καὶ ἔνθα τοῦ πεδίαδος διώκειν, καὶ φέβεσθαι· ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ ὁ Διομήδης ἐλλιπῶς λέγων, μήστωρας φόβοιο αὐτοὺς καλεῖ, μόνου τοῦ φεύγειν μνησθείς. Δεῖ δὲ ἀναλόγως νοεῖν αὐτοὺς ἐκεῖ καὶ διώξεως μήστωρας. ἔνθα καὶ τὸ μήστωρας, ὡς ἐπὶ λογικῶν εἴρηται. Τὸ δὲ κραιπνὸς, ὀξύνεται, λόγῳ τοιούτῳ. Τὰ εἰς νος μετ' ἐπιπλοκῆς συμφώνου τριγενῆ ἁπλᾶ, ὀξύνεται. κραιπνός. συχνός. πυκνός. πρυμνός. Τὸ, ὕμνος, οὔτε τριγενές, οὔτε ἁπλοῦν. διὸ οὐδὲ ὀξύνεται. [2] Ὡσαύτως καὶ τὸ πρέμνος, καὶ εἴ τι τοιοῦτον. Τὸ ἀμνὸς, ὀξύνεται, διὰ τὸ μὴ ἀντιστρέφειν τὸν κανόνα. Οὐ γὰρ εἴ τι ὀξύνεται, ἤδη καὶ τριγενές ἐστι, καὶ ἁπλοῦν. Κραιπνὸς δὲ, φασὶν, ὁ ταχὺς, καὶ οἷον ποδήνεμος, ἢ ἀνεμώκης. [3] ἔστι γὰρ κάπω τὸ πνέω, ἐξ οὗ κάπος τὸ πνεῦμα. ὅθεν
Rom.p.542. καπνὸς, ὁ, ὡς εἰπεῖν, φασὶν, ἰσήνεμος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ρ, καὶ ι, κραιπνός. Δύναται δὲ καὶ παρὰ τὸ κάρα, καὶ τὸ πνέειν, ἐν συγκοπῇ, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι, εἶναι καραπνὸς, εἶτα κραπνὸς, καὶ κραιπνός· καθ' ὁμοιότητα τοῦ καρπάλη. [5] ὅθεν ἡ κραιπάλη. ἵνα ᾖ κραιπνὸς ἄνθρωπος, τυχὸν, ἢ ἵππος, ἢ βοῦς, ὁ ἐν τῷ σπουδῇ τρέχειν πνευστιῶν, καὶ πολὺ ἆσθμα πνέων ἐκ κεφαλῆς, περὶ ἣν στόμα, καὶ ῥῖνες, δι' ὧν τὸ τοιοῦτον πνεῦμα πρόεισιν.

per campum: quippe quum equus non valde excellat, nec probetur in locis aſperis, ac ſalebroſis. Unde etiam adagium: ἵππος εἰς πεδίον. *equus in campum.* Obſerves autem, velim, Æneam ſic breviter, paucisque verbis laudare ſuos equos, eo quia Pandarum, hominem probè conſcium, ac gnarum, alloquitur; nullâque eumdem certâ ac determinatâ ratione eos equos demirari. Quippe interminata, atque incerta eſt illa admiratio: Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι. *Quales Troii equi.* Verùm Diomedes poſtea tum certis definitiſque laudibus, tum diligentiùs atque accuratiùs eos commendat, quum in ſermone ad Sthenelum, hominem certè minimè gnarum, habito, & præſtantiſſimos illos vocet, & illorum genus recenſeat; itaque ipſe ſemet, & ſodalem ſuum equorum illorum cupiditate magis exſtimulet, atque inflammet. Quod quidem de induſtriâ facit Homerus; qui, quum equorum mentionem in varias perſonas, atque in varia loca, ad carminis varietatem, diſtribuat, tum multò fuſiorem de equis ſermonem amanti illi, & ſtudioſo equorum Diomedi attribuit.

LXVII. Deinde obſerva, ut hîc quidem plenè, atque integrè dictum eſt illud: ἐπιστάμενοι ἔνθα, καὶ ἔνθα πεδίαδος διώκειν, καὶ φέβεσθαι. *ſcientes huc, & illuc per campum inſequi, & fugere.* At verò infra Diomedes dimidiato ſermone utitur, quum, factâ dumtaxat mentione fugiendi, appellet eos μήστωρας φόβοιο, *peritos fugæ.* Quamquam illic quoque ex analogiâ, & ſimilitudine rationis, oportet eos intelligere διώξεως μήστωρας, *peritos inſequendi.* Ubi item τὸ μήστωρας, *peritos*, dictum eſt de iis, quaſi præditis ratione. Τὸ κραιπνὸς, *rapidus, velox, pernix*, accentum habet acutum in ultimâ, hac iſtâ ratione: Quæ in νος deſinunt ſimplicia trium generum, adjunctione inſuper conſonantis, ea ſanè acuuntur: κραιπνὸς, *rapidus*, συχνὸς, *frequens*, πυκνὸς, *denſus*, πρυμνὸς, *ultimus, ſummus, extremus.* Τὸ ὕμνος, *hymnus, ſeu carmen*, neque genere eſt triplici, neque nomen ſimplex: ideòque minimè acuitur. Similiter etiam τὸ πρέμνος, *truncus, ſeu ſtipes arboris*, & ſiquid aliud eſt iſtiuſmodi. Acuitur τὸ ἀμνὸς, *agnus*, eo quia hæc regula minimè reciprocatur. Non enim ſiquid in ultimâ acuitur, continuò etiam genere eſt triplici, ac ſimplex. Κραιπνὸς autem idem eſt, ut ajunt, atque celer, & veluti pedibus æquans ventorum celeritatem, aut, ventorum inſtar, velox. Eſt enim κάπω idem, atque τὸ πνέω, *ſpiro, ſeu ſlo.* ex quo κάπος, ſpiritus. Unde καπνὸς, idem atque ventoſus, ut ita cum aliis loquar, ſeu ventos velocitate eſſequens, additiſque per pleonaſmum ρ, & ι, κραιπνός. Quamquam & a κάρα, *caput*, & a verbo πνέειν, *ſpirare*, per ſyncopen, ac pleonaſmum τοῦ ι, poteſt eſſe καραπνὸς, deinde κραπνὸς, & κραιπνός· ad exemplum τοῦ καρπάλη. unde ἡ κραιπάλη, *crapula.* ita ut κραιπνὸς, puta, homo, aut equus, aut bos, ille ſit, qui in ipſâ contentione currendi anhelitum trahit, multumque ſpiritum cum difficultate ex capite efflat, ubi os, ac nares, quibus hæc ipſa fit reſpiratio.

Τὼ καὶ νῶϊ πόλινδε σαώσετον, εἴπερ ἂν αὖτε
Ζεὺς ἐπὶ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κῦδος ὀρέξῃ.

Qui & nos ad urbem ſalvos perducent, ſi rurſus
Juppiter Tydidæ Diomedi gloriam præbuerit.

LXVIII. Æ-

ξηʹ. Αἰ-

1. ἐξ οὗ καὶ παροιμία τὸ, ἵππος εἰς πεδίον) proverbium variè celebratum. Michael Apoſtolius: Ἵππους εἰς λεῖον πεδίον, ἐπὶ τῶν ἐπί τι προχείρως ἐχόντων. Ἵππος εἰς πεδίον [illegible] ταχύτερος γὰρ ἐστιν ἐν [illegible] τόπῳ. Ἱππέας εἰς πεδίον [illegible] ἔστιν, τοὺς [illegible] εἰς ἅπερ [illegible] ἔργα. Politus.

2. Ὡσαύτως καὶ τὸ πρέμνος) Lego, πρέμνος. Moſchopulus: πρέμνος, ὁ κλάδος. Gloſſæ veteres: πρέμνος, hic caudex. Polit.

3. ἔστι γὰρ κάπω τὸ πνέω) Al. κάπτω. Etymologici Magni Auctor: κραιπνὸς, ὁ ταχύς· ἢ τὸ συγκεκομμένον, κραιπνόπους· παρὰ τὸ κάπτω τὸ πνέω. ὅθεν καὶ κάπος τὸ πνεῦμα· καὶ καπνὸς, τὸ ἐκ καιομένων ξύλων ἀναπεμπόμενον πνεῦμα. τοῦτο κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ρ, γίνεται καρπνός· καὶ καθ' ὑπέρθεσιν, κραπνός· καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι, κραιπνός. Politus.

Ab hac origine καπνὸς, niſi ſit a κατάπνους, vento pervius, vento oppoſitus. Salvinus.

5. ὅθεν ἡ κραιπάλη) Κραιπάλη Etymologo παρὰ τὸ κάρα, καὶ τὸ πάλλω, ὑπερθέσει, καὶ συγκοπῇ. Adde, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι. Polit.

LXVIII. Æneas vix benè ſperat de conatu, atque impetu ſuo in Diomedem. Qua de cauſsâ equos affirmat ſalutem ſibi, ac ſodali ſuo eſſe allaturos, ſi gloriam Juppiter Diomedi præbeat. Equis igitur confidit: ideoque ſuperatur. Contra verò Diomedes, ut bellatorem decet, ſpem bonam præ ſe feret, & perinde quaſi jam animo victoriam præceperit, Sthenelo committet, ut, ſi gloriam ſibi præbitura eſt Minerva, ad Æneæ equos accurrat, eoſque a Trojanis ad Achivos abducat. quod & factum eſt.

Quare age, nunc ſcuticam, & habenas mirificas
Cape. Ego verò de curru deſcendam ad pugnandum.
Vel tu hunc excipe. Curæ autem mihi erunt equi.

LXIX. Dare ſe ex curru in pedeſtrem viam, dicit ἵππων ἀποβῆναι, *ex equis deſcendere*. Et ſic etiam unus aliquis ἀποβαίη νηός, *deſcendit de navi*. Δέξασθαι, non modò eſt capere, occipere, apprehendere, ut: μάστιγα, καὶ ἡνία σιγαλόεντα δέξαι. *ſcuticam, & habenas mirificas accipe*; verùm etiam eſt occurrere, atque ex adverſo ſtare, obſiſtere, impetum excipere, ſuſtinere. ut: Ἠὲ σὺ τόνγε δέδεξο. μελήσουσι δέ μοι ἵπποι. *Vel tu hunc excipe. curæ verò mihi erunt equi*. & Τόνδ' ἐγὼ ἐπιόντα δεδέξομαι ὀξέϊ δουρί. *Hunc ego irruentem mox acutâ haſtâ excipiam*. Ἡνία σιγαλόεντα, *lora, ſeu frena mirifica*, ideſt, artificioſè, atque ad pulchritudinem, & elegantiam elaborata, ad quæ nemo quiſquam poſſit quidquam dicere; ſed quiſque mutus conſiſtat, ita ut σιγῇ, *ſilentio*, conſecret admirationem ſuam. Verùm alii σιγαλόεντα, per ellipſin τοῦ τ', intelligunt τὰ κατεστιγμένα ποικίλμασι, *variis punctis diſtincta*: aut etiam facilè molleſcentia, perinde atque τοὺς μάσθλητας, quos vocamus, *i. e. lora macerata, & emollita*, & idcirco σιγηλά, *tacita, ſeu taciturna*, neque ejuſmodi, ut ſtrependo ullum edant ſonum, aut fragorem, lororum inſtar, nondum curatorum a coriatio. Unde etiam quidam lepidè amygdala dixit σιγαλόεντα, *taciturna, ſeu ſilentium tenentia*, quæ ſcilicet, dum franguntur, nullum ſtrepitum edunt; ſed compreſſioni digitorum cedunt, ut frangantur.

Eum verò rurſus allocutus eſt Lycaonis clarus filius:
Ænea, tute ipſe tene habenas, tuoſque equos.
Magis ſub aurigâ conſueto curvum currum
Ferent, ſi modò retro fugerimus Tydei filium:
Ne forte illi perterriti, ſegniores ſint, neque velint
Educere e prælio, dum vocem tuam deſiderant;
Nos autem inſecutus magnanimi Tydei filius,
Ipſoſque interficiat, & ſolidipedes equos abducat.
Quare tute ipſe currus tuos age, tuoſque equos;
Ego verò hunc irruentem acutâ haſtâ excipiam.

LXX. Quod alibi a Neſtore indictum, ac præceptum fuerat verbis, hîc re ipsâ exhibetur. Quum enim ille in libro δ' imperaſſet, ut, quicumque

Tom. III. e cur-

ξή. Αἰνείας μὲν δύσελπίς ἐστιν ἐπὶ τῇ κατὰ τοῦ Διομήδους ὁρμῇ. διὸ φησιν, ὅτι οἱ ἵπποι σώσουσιν ἡμᾶς, εἴπερ ὁ Ζεὺς τῷ Διομήδει κῦδος [1] ὀρέξει. Τοῖς ἵπποις οὖν πέποιθε. διὸ καὶ ἡττᾶται. Ὁ μέντοι Διομήδης, ὡς πρέπει στρατιώτῃ, τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα προβάλλεται, καί, ὡς θαρρῶν τὴν νίκην, ἐντέλλεται τῷ Σθενέλῳ, ἐὰν ἡ Ἀθηνᾶ κῦδος αὐτῷ ὀρέξῃ, ἐπάξαι τοῖς ἵπποις τοῦ Αἰνείου, καὶ ἐξελάσαι αὐτοὺς ἐκ Τρώων εἰς τοὺς Ἀχαιούς. ὃ καὶ γέγονεν. *Baſ. p. 411.*

Ἀλλ' ἄγε, νῦν μάστιγα, καὶ ἡνία σιγαλόεντα
Δέξαι. ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι, ὄφρα μάχωμαι,
Ἠὲ σὺ τόνδε δέδεξο. μελήσουσιν [2] δ' ἐμοὶ ἵπποι.

ξθ'. Τὸ πεζεῦσαι τοῦ ἅρματος, ἵππων ἀποβῆναι λέγει. οὕτω δέ τις ἀποβαίη καὶ νηός. Δέξασθαι, οὐ μόνον τὸ λαβεῖν, οἷον, μάστιγα, καὶ ἡνία σιγαλόεντα δέξαι· ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπαντῆσαι, καὶ ἀντιστῆναι. οἷον, Ἠὲ σὺ τόνγε δέδεξο. μελήσουσι δέ μοι ἵπποι. καί, Τόνδ' ἐγὼ ἐπιόντα δεδέξομαι ὀξέϊ δουρί. Ἡνία δὲ σιγαλόεντα τὰ τεχνικῶς, καὶ εἰς κάλλος εἰργασμένα, ἐφ' οἷς οὐκ ἔχοι ἄν τις εἰπεῖν τι, [3] ἀλλ' ἑστήξεται ἄφωνος, σιγῇ ἀφοσιούμενος τὰ τοῦ θαύματος. [4] Οἱ δὲ σιγαλόεντά φασιν, ἐλλείψει τοῦ τ', τὰ κατεστιγμένα ποικίλμασιν· [5] ἢ τὰ εὐμάλακτα, κατὰ τοὺς λεγομένους μάσθλητας, καὶ διὰ τοῦτο σιγηλά, καὶ μὴ θορυβοῦντα ψόφῳ ἤχου, κατὰ τοὺς ἀδεψήτους ἱμάντας. ὅθεν ἀστείως καὶ [6] ἀμύγδαλά τις ἔφη σιγαλόεντα τὰ μὴ ψοφητικὰ ἐν τῷ κλᾶσθαι, ἀλλὰ πιεσμῷ δακτύλων ἐνδιδόντα εἰς θραῦσιν.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Αἰνεία, σὺ μὲν αὐτὸς ἔχ' ἡνία, καὶ τεὼ ἵππω.
Μᾶλλον ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἅρμα
Οἴσετον, εἴπερ ἂν αὖτε φεβώμεθα Τυδέος υἱόν·
Μὴ τὼ μὲν δείσαντε, ματήσετον, οὐδ' ἐθέλητον
Ἐκφερέμεν πολέμοιο, τεὸν φθόγγον [7] ποθέοντε·
Νῶϊ δ' ἐπαΐξας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς
Αὐτώ τε κτείνῃ, καὶ ἐλάσσῃ μώνυχας ἵππους.
Ἀλλὰ σύ γ' αὐτὸς ἔλαυνε τε' ἅρματα, καὶ τεὼ ἵππω·
Τόνδε δ' ἐγὼν ἐπιόντα δεδέξομαι ὀξέϊ δουρί.

ό. Τὸ ἐν ἄλλοις ὑπὸ τοῦ Νέστορος λόγῳ παραγγελθέν, ἐνταῦθα πραγματικῶς κεῖται. Ὁ μὲν γὰρ εἶπεν ἐν τῇ δ' ῥαψῳδίᾳ,

D d 2 ὅτι

1. ὀρέξει) Volgò apud Homerum, ὀρέξῃ. Polit.
Subjunctivus modus obliquus, nec adeo efficax, & rectus, & præſens, ut indicativus; ideòque hic a Græcis dictus ὁριστικός. i. e. definitivus. Salvinus.
2. δ' ἐμοί) Euſtathius, & Editio Florentina, δέ μοι. Polit.
3. ἀλλ' ἑστήξεται ἄφωνος, σιγῇ ἀφοσιούμενος τὰ τοῦ θαύματος) σιγαλόεντα, quaſi σιγῶντα, orto ſilentio e ſtupore, & admiratione. Sic ἡνία σιγαλόεντα, apud Homericum Scholiaſtam τὰ μεγάλως, καὶ ποικίλως κατεσκευασμένα, καὶ ὥστε θαυμάσαι, καὶ σιωπῆσαι ἐκ τοῦ θαύματος ἀναδέχεσθαι. οἱονεὶ σιγάζοντα τοὺς ὁρῶντας. Politus.
4. Οἱ δὲ σιγαλόεντά φασιν, ἐλλείψει τοῦ τ') quaſi ſcilicet στιγαλόεντα, ideſt, κατεστιγμένα. Etymologici Magni Auctor: σιγαλόεντα σημαίνει τὰ πεποικιλμένα. παρὰ γὰρ τὸ στίζω στιγαλόεντα, καὶ σιγαλόεντα. Scholiaſta Homericus: ἢ στιγαλόεντα. Politus.
5. ἢ τὰ εὐμάλακτα) τὰ ἁπαλά. Scholiaſta Homericus: σιγαλόεντα, ἀψόφητα, διὰ τὸ ἁπαλῶς, λεπτά, καὶ ἁπαλά, καὶ ἔτι ἐνδιδόναι. Et ad Odyſſeam ad illud: ῥήγεα σιγαλόεντα. σιγαλόεντα, ἁπαλά. τὰ μὲν γὰρ σκληρὰ ἀντιπίπτει, καὶ ἀντιτυποῖ· τὰ δὲ ἁπαλὰ ἐστὶν σιγῇ, ἢ ἡσυχάζει. Politus.
6. ἀμύγδαλά τις ἔφη σιγαλόεντα) Hermippus:
Τὰς δὲ Διὸς βαλάνους, καὶ ἀμύγδαλα σιγαλόεντα
Παφλαγόνες παρέχουσι. Politus.
7. ποθέοντε) Euſtathius, ut perſpicuè inferiùs apparet, legit hic ποθέοντες. quaſi Homerus utroque numero, & duali, & multitudinis, perinde ut nihil interſit, utatur indiſcriminatim. Politus.

ὅτι ὃς ἂν ἐκ τοῦ οἰκείου ἅρματος εἰς ἕτερον ἅρμα ἔλθοι, ἔγχει ὀρεξάσθω, τουτέστι, μὴ γινέσθω ἡνίοχος, ἀλλὰ ἀπτέσθω δόρατος· ἐνταῦθα δὲ ὁ Πάνδαρος, ἀναβὰς εἰς τὸ τοῦ Αἰνείου ἅρμα, οὐ θέλει τὰ ἡνία λαβεῖν, ἀλλὰ δέχεται τὸν Διομήδην ὀξέϊ δουρί· λέγων καὶ αἰτίαν, τὸ, μήποτε, φευγόντων ἡμῶν, τὼ μὲν, ἤγουν οἱ δύο ἵπποι, δείσαντε ματήσετον, τεὸν φθόγγον ποθέοντε· ὁ δὲ ἐχθρὸς ἐπαΐξας, ἡμᾶς τε κτείνῃ, καὶ ἐλάσῃ μώνυχας ἵππους. καὶ ὅτι μᾶλλον ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι, ἤτοι ἔστι, συνήθει, καμπύλον ἅρμα οἴσετον. Ἔνθα ὅρα τὴν ὑπὸ πρόθεσιν συνήθως φιληδοῦσαν συντάξει δοτικῇ. Εἶτα καὶ ἐπιτάσσει τῷ Αἰνείᾳ τὸ ποιητέον, εἰπών· Ἀλλὰ σύ γ' αὐτὸς ἔλαυνε τεὰ ἅρματα, καὶ τεὼ ἵππω. Τόνδε δ' ἐγὼ ἐπιόντα δεδέξομαι. Καί ἐστι πιθανὸν τὸ πλάσμα τοῦτο τοῦ θάρσους, ἵνα μὴ ἡνιοχήσας ὁ ἐπίορκος, καί πως ὑποδείσας, τρέψῃ τοὺς ἵππους φεύγειν, καὶ διαδράσῃ τὸ θανεῖν. Ἔστιν οὖν κἀνταῦθα ἰδεῖν,
Rom.p.543. ὡς τὸ αὐτὸ νόημα εἰς διαφόρους ἦλθε, τόν τε Νέστορα, ὡς προδεδήλωται, καὶ τὸν Πάνδαρον. Ὅρα δὲ καὶ, ὅπως καὶ ὁ Πάνδαρος, οἰωνιζόμενος ἑαυτῷ κακὰ, οὐκ ἀγαθὰ καραδοκεῖ, ἀλλὰ τὰ πρὸς τὸ φεύγειν λαλεῖ, καθὰ καὶ ὁ Αἰνείας, ὡς εἴρηται. [1] Ματᾷν δὲ νῦν ἐπὶ ἵππων λέγεται, τὸ ματαιοπραγεῖν, καὶ ἀργοὺς ἵστασθαι. ἐξ οὗ καὶ ματίη ἐν τοῖς ἑξῆς ἐπὶ ἀνθρώπων, ἡ ματαιοπραγία. Διὸ καὶ ἑρμηνεύων ὁ Ποιητὴς νῦν τὴν λέξιν, οὕτω φησί· ματήσετον, οὐδ' ἐθέλητον ἐκφέρειν πολέμοιο, ὡς ταυτὸν ὂν τὸ ματᾷν, καὶ τὸ ἀκινητίζειν.

οα'. Ἰστέον δὲ, ὅτι οὐ μόνον ματίη θηλυκὸν ὄνομα, ἀλλὰ καὶ μάτιον οὐδετέρως παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον. [2] εἶδος μέντοι μέτρου ἐκεῖνο. [3] ὅθεν καὶ ματιολοιχὸς ὁ ἐκ τοῦ παραμετρεῖν λείχων, ἤτοι κερδαίνων. Οἱ δὲ παλαιοί φασι καὶ, ὅτι [4] μάτιον, τὸ ὀλίγον κλάσμα. [5] ἕτεροι δὲ, ὅτι μάτιον, τὸ ἁπλῶς μικρόν. ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἐπὶ πολλοῦ. ὅθεν καὶ τὸν πλεῖον, ἢ δεῖ, λείχοντα, ματιολοιχόν φασι. Τινὲς δὲ τὸν τοιοῦτον ἄλλως ἑρμηνεύοντές, φασιν, ὅτι ματιολοιχὸς ὁ περὶ τὰ μικρὰ [6] σινάμωρος, [7] καὶ πανοῦργος. Τὸ μέντοι ματᾷν οἱ παλαιοὶ καὶ ἄλλως διασαφοῦντες, ματῆσαί φασι τὸ ἁμαρτεῖν.

e curru ſuo ad alium currum veniſſet, haſtam protenderet, hoc eſt, non aurigæ partes capeſſeret, ſed haſtam apprehenderet; hoc loci Pandarus, curru Æneæ conſcenſo, non vult ſanè habenas capere; ſed acutâ Diomedem haſtâ excipit. Ubi etiam cauſſam hanc affert: ne ſcilicet, inquit, nobis tandem fugientibus, τὼ μὲν, videlicet οἱ δύο ἵπποι, equi hi duo, perterriti, ſegniores ſint, dum vocem tuam deſiderant; hoſtis autem, facto impetu, nos interficiat, equoſque ſolidipedes abducat. Et rurſus: Μᾶλλον, inquit, ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι, hoc eſt, συνήθει, καμπύλον ἅρμα οἴσετον. Magis ſub aurigâ ſolito, hoc eſt, conſueto, curvum currum ferent. Ubi vide, ut præpoſitio ὑπὸ, ſub, in conſtruendâ oratione pro more gaudet dativo. Deinde etiam Æneæ injungit id, quod facto opus eſt, illis verbis: Quare tute ipſe age tuos currus, tuoſque equos. Ego vero hunc irruentem excipiam. Et eſt figmentum hoc audaciæ ſatis accommodatum ad fidem veritatis, ne, ſi aurigæ munere ſungatur homo perjurus, iſque aliquo modo ſubtimeat, equos det fugæ, mortemque evadat. Eſt igitur hîc videre, eamdem cogitationem, eumdemque ſenſum in mentem duobus incidiſſe, tum Neſtori, ut ſupra declaratum eſt, tum Pandaro. Quin etiam vide, ut ipſe ſibi mali ominis auctor eſt Pandarus, quippe qui proſperum ſucceſſum minimè omnium expectet; ſed pariter atque Æneas, ut dictum eſt, mentionem de fugâ injiciat. Porro autem ματᾷν, quod nunc de equis dicitur, idem eſt, atque τὸ ματαιοπραγεῖν, ſegniter agere, & ſtare eos otioſos: ex quo etiam ματίη inferiùs de hominibus, ἡ ματαιοπραγία, ideſt, ſocordia, & ab opere ceſſatio. Quare etiam hanc vocem explicat nunc Poëta, illis verbis: ματήσετον, οὐδ' ἐθέλητον ἐκφέρειν πολέμοιο. Segniores ſint, neque velint e prælio educere. perinde quaſi idem ſit τὸ ματᾷν, atque immotos eos manere.

LXXI. Quod autem eſt ſciendum, non modò eſt ματίη, ſegnities, ſocordia, vanitas, nomen femininum; verùm etiam μάτιον, mation, genere neutro, apud ſcriptores Homero poſteriores. Genus tamen illud eſt menſuræ. Unde & ματιολοιχὸς, is, qui emetiendo λείχει, lambit, ſeu lucrum captat. Verùm veteres μάτιον, dicunt exiguum fruſtum. Alii μάτιον, parvum, ſeu exiguum in genere. Quin & aliquando de multo id intelligunt. Unde & eum, qui plus nimio lambit, atque lucratur, dicunt ματιολοιχόν. Nonnulli etiam hunc ipſum aliter explicant, ita ut, ex illorum quidem ſententiâ, ματιολοιχὸς ſit is, qui in parvis rebus noxius eſt, atque maleficus, & verſipellis. Attamen veteres Grammatici aliam quoque interpretationem dant verbo huic ματᾷν, quatenus ματῆσαι idem eſſe dicunt, atque aberrare.

1. Ματᾷν δὲ νῦν ἐπὶ ἵππων λέγεται) Ματᾷν forte ἀπὸ τοῦ μάτην, fruſtra, in caſſum. & μάταιος, vanus, otioſus. Salvin.

2. εἶδος μέντοι μέτρου ἐκεῖνο) Suidas: μάτιον, εἶδος μέτρου, ἢ τὸ ἐλάχιστον. Polit.

3. ὅθεν καὶ ματιολοιχὸς ὁ ἐκ τοῦ παραμετρεῖν λείχων) Ariſtophanes Nubibus: Στρεψός, ἀργαλέος, ματιολοιχός. Ubi Scholiaſta: ματιολοιχὸς, ὅτως ὁ προσμετρῶν(?). Μάτιον γὰρ, εἶδος μέτρου. Eadem menſura, etiam μέδιν(?). Suidas v. ματιολοιχός· ὁ προσμετρῶν(?). μάτιον γὰρ, εἶδος μέτρου. Politus.

4. μάτιον, τὸ ὀλίγον κλάσμα) οἱ δὲ ψωμάτιον. Heſychius. Politus.

5. ἕτεροι δὲ, ὅτι μάτιον, τὸ ἁπλῶς μικρόν) Heſychius: μάτιον τῷ τόνῳ, ὡς βέλτιον, τὸ μικρὸν, καὶ ὀλίγον, καὶ μάταιον. Suidas: μάτιον γὰρ, ὡς βέλτιον, τῷ τόνῳ, τὸ μικρόν. Hinc quibuſdam Grammaticis ματιολοιχὸς ὁ μικροφείδης· ἀπὸ μάτιον τὸ ἐλάχιστον φασιν. Politus.

6. σινάμωρος) l. σινόμωρος. Polit. ἀπὸ τοῦ σίνω, a lædendo. Ita σίντιες λύκοι. Iliad. λ. Salvinus.

7. καὶ πανοῦργος) Suidas: ματιολοιχὸς, ὁ περὶ τὰ μικρὰ πανοῦργος, καὶ λίχνος. Heſychio ματιολοιχός, ὁ περὶ τὰ μικρὰ πανοῦργος, καὶ λίχνος. Politus.

Digitized by Google

rare. Itaque, ex horum iſtorum explicatione, non equus modò ματᾷ, *aberrat*, cum ſcilicet μάτην, *fruſtra*, uſum præbet ſui; verùm etiam ſagittarius, ſiquidem, conjectâ ſagittâ, ſcopum non attingat. Et ſic etiam bellator, qui haſtam contorquet, & ceteri alii. Ceterùm ex hoc iſto verbo per paragogen deductum eſt τὸ ματάζειν, *deſipere*, *ineptire*, *vana cogitare*, apud Sophoclem. Et ſunt ambo Poëtica. Commune autem, & uſitatum eſt τὸ ματαιάζειν, *mataeazare*, *i. e. ineptire*, *inepta cogitare*; nec non fortaſſe τὸ ματαΐζειν, *mataizare*: quod ſimiliter ſeſe habeat, atque τὸ ἑβραΐζειν, *hebraizare*, *ſeu Hebræorum morem imitari*, aliaque id genus. Quemadmodum porro dicimus ματῶ, ματάζω, *fruſtra tempus tero*, *ineptio*, ut notatum eſt; ita ſciendum, præter alia hujuſcemodi, dici etiam τοπῶ, τοπάζω, *conjicio*, *ſeu conjecturam facio*. videlicet τόπους τινάς, *loca quædam*, *atque argumenta*, & principia concipiendarum animo rerum habeo ad aliquid ſuſpicandum. Verùm in communi loquendi uſu eſt, ut ab hac voce, τόπος, *locus*, aliter acceptâ, quatenus nempe ſignificat id, quod naturâ ſuâ rem aliquam continet, dicatur τοπάζειν, *ſtatuere*, *ſeu ponere in loco*, quod pariter dictum κοιτάζειν, *collocare*. Dicitur enim quis feras τοπάζειν, *collocare*, *atque ſtatuere*, ut per venationem capiantur. Τὸ ἐλάσῃ, *agat*, eſt pro ἀπελάσῃ, *abigat*, ἀπαγάγῃ, *abducat*. Sicuti etiam, cum dicit: Οὐ γὰρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν. *Non enim unquam meas boves egerunt*. pro ἐξήλασαν, *abegerunt*, deficiente, ut moris eſt, per ellipſin præpoſitione. Ideoque poſtea dicit: Αἰνείαο καλλίτριχας ἵππους ἐξέλασε Τρώων. *Æneæ pulchrè crinitos equos a Trojanis abegit*. Μώνυχες ἵπποι, *ſolidipedes equi*, *unicum*, *ſeu ſolidam ungulam habentes*, *ſolidè ungulati*, ad diſtinctionem aliorum animalium, plures ungues habentium, & biſulcorum.

Sic locuti, curribus variegatis conſcenſis,
Animis paratis, in Tydidem veloces equos direxerunt.
Hos autem vidit Sthenelus Capanei præclarus filius,
Statimque Tydidem verbis volucribus eſt allocutus.

LXXII. Tria hic etiam poſita ſunt ſine ullo conjunctionum nexu participia, veluti in ſpeciem celeris, atque incitatæ orationis, in his verbis: Ὣς ἄρα φωνήσαντες, ἐς ἅρματα ποικίλα βάντες, ἐμμεμαῶτες, ἐπὶ Τυδεΐδῃ ἔχον ἵππους. *Sic locuti, variegatis curribus conſcenſis, animis paratis, in Tydidem equos dirigebant*. Eſt autem τὸ, ἐπὶ Τυδεΐδῃ ἔχον, *in Tydidem tenebant*, *ſeu dirigebant*, pro ἤλαυνον κατὰ τοῦ Τυδεΐδου *agebant adverſus Tydidem*. Et obſerva, verba illa in Odyſſeâ: Δαιμονίη, τί μοι ἐπέχεις; *Infelix, quid in me habes?* hunc ferè ſenſum præ ſe ferre:

ἧκεν. ὥστε, κατὰ τούτους, οὐ μόνον ἵππος ματᾷ, ὡς μάτην εἰς χρείαν ἐλθών, ἀλλὰ καὶ τοξότης, εἴπερ ἀφεὶς βέλος, οὐκ εὐστοχήσει. Οὕτω δὲ καὶ αἰχμητὴς, καὶ ἕτεροι. Παράγωγον δὲ τοῦ τοιούτου ῥήματος [1] τὸ ματάζειν παρὰ Σοφοκλεῖ. Ποιητικὰ δὲ ἄμφω. Κοινὸν δὲ τὸ ματαιάζειν· [2] ἴσως δὲ καὶ τὸ ματαΐζειν, ὅμοιον ὂν [3] τῷ ἑβραΐζειν, καὶ τοῖς τοιούτοις. Ἰστέον δὲ, ὅτι, ὥσπερ ματῶ ματάζω, καθὰ ἐῤῥέθη, οὕτω σὺν ἄλλοις καὶ [4] τοπῶ τοπάζω. ἤγουν [5] τόπους τινὰς, καὶ ἀρχὰς νοημάτων ἔχω εἰς τὸ ὑπονοεῖν τόδε τι. Ἡ δὲ κοινὴ γλῶσσα [6] ἐκ τοῦ ἑτέρου τόπου τοῦ φύσει περιεκτικοῦ, [7] τοπάζειν λέγει, ὃ καὶ κοιτάζειν. Τοπάζει γοῦν τις θηρία εἰς τὸ κυνηγηθῆναι. Τὸ δὲ ἐλάσῃ, ἀντὶ τοῦ ἀπελάσῃ, ἀπαγάγῃ. ὡς καὶ τὸ, Οὐ γὰρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν. ἀντὶ τοῦ ἐξήλασαν, κατὰ συνήθη προθέσεως ἔλλειψιν. διὸ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, ἐρεῖ· Αἰνείαο καλλίτριχας ἵππους ἐξέλασε Τρώων. Μώνυχες δὲ ἵπποι, πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἄλλων [8] ζώων πολυωνύχων, καὶ διχηλῶν. Baſ. p. 412.

Ὣς ἄρα φωνήσαντες, ἐς ἅρματα ποικίλα βάντες,
Ἐμμεμαῶτ', ἐπὶ Τυδεΐδῃ ἔχον ὠκέας ἵππους.
Τοὺς δὲ ἴδε Σθένελος Καπανήϊος ἀγλαὸς υἱός·
Αἶψα δὲ Τυδεΐδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

οβʹ. Τρεῖς καὶ ἐνταῦθα κεῖνται ἀσύνδετοι μετοχαὶ, ὡς ἐν ἰδέᾳ γοργότητος, ἐν τῷ, [9] Ὣς ἄρα φωνήσαντες, ἐς ἅρματα ποικίλα βάντες, ἐμμεμαῶτες, ἐπὶ Τυδεΐδῃ ἔχον ἵππους. Ἔστι δὲ καὶ τὸ, ἐπὶ Τυδεΐδῃ ἔχον, ἀντὶ τοῦ, ἤλαυνον κατὰ τοῦ Τυδεΐδου. Καὶ σημείωσαι, ὅτι καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, [10] Δαιμονίη, τί μοι ἐπέ-

1. τὸ ματάζειν παρὰ Σοφοκλεῖ) Sophocles Oedipo Tyranno: οὐ δεῖ ἀδικοῦντ' ἐξῆναι ματάζειν. Scholiaſta: ματάζειν, ματαιοφρονεῖν. Suidas: ματάζειν, ματαίως ζῆν, ματαίως φρονεῖν, ματαιοῦν. Politus.

2. ἴσως δὲ καὶ τὸ ματαΐζειν) Suidas: ὁμοίως εὕρηται παρὰ τῷ Ἀντιμάχῳ ματαΐζω. Idem etiam ματαΐζειν. Heſychius: ματᾶν, ματαΐζειν. Polit.

3. τῷ ἑβραΐζειν) ut & τῷ ἰουδαΐζειν. Paullus ad Galat. c. 2. εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ζῇς, καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ἰουδαΐζειν; Polit.

4. τοπῶ τοπάζω) Exigit analogia, ut, ſicuti eſt ματάω ματάζω, ſic etiam ſit τοπάω τοπάζω. tamen in uſu videtur eſſe τοπάζω, non τοπάω. Suidas: τοπᾶν, ὑπονοεῖν unde compoſitum τὸ ὑποτοπεῖν. Idem & dicunt τοπάζειν. Heſychius: τοπάζειν γὰρ τὸ εἰκάζειν, καὶ τὸ ὑποτοπῆσαι δὲ ἐντεῦθεν λέγεται. Benè emendatum ὑποτοπῆσαι pro vulgato ὑποτοπήσω. Etymologus: Τοπάζειν, στοχάζεσθαι, ὑπονοεῖν. διὸ καὶ ὑποτοπεῖν, τὸ ὑπονοεῖν λέγεται. Suidas: τοπάζειν, οἷον στοχάζεσθαι, ἐνθυμεῖσθαι, ὑπονοεῖν. καὶ ὑποτοπάζειν, ὁμοίως. διὸ καὶ ὑποτοπεῖν, τὸ ὑπονοεῖν λέγουσι. Politus.

5. τόπους τινὰς, καὶ ἀρχὰς νοημάτων ἔχω εἰς τὸ ὑπονοεῖν τόδε τι) Qui τοπῶ τοπάζω exponunt etiam, locos habeo, a quibus argumenta peti licet; unde ita exponunt, ſe neſcire ait Henricus Stephanus. At illi mihi quidem videntur expoſitionem illam ſuam ex hoc Euſtathii loco depromſiſſe. Qui aliquid conjicit, is certè locos quoſdam habet, unde argumenta eruat conjecturarum ſuarum; quibus etiam argumentis, ſi opus eſt, conjecturas ſuas aliis ſuadeat. Inde a locis, *conjecturam facere*, dictum videtur τοπᾶν, ſeu τοπάζειν. Verbi etymologiam ſpectarunt, qui ita, ut dictum eſt, expoſuerunt. Unde & ἄτοπον id quod abſurdum eſt, atque improbabile, quod non eſt ἐν τόποις. Politus.

6. ἐκ τοῦ ἑτέρου τόπου τοῦ φύσει περιεκτικοῦ) qui eſt locus naturalis. Loci, qui dicuntur apud Ariſtotelem, unde argumenta petuntur, ita dicuntur, διὰ τὸ ἔχειν τινὰ ὁμοιότητα τῷ φυσικῷ τόπῳ. Polit.

7. τοπάζειν λέγει, ὃ καὶ κοιτάζειν) Heſychius τοπάζειν etiam ἱδρύειν. Polit.

8. ζώων πολυωνύχων) Similiter γαμψώνυχες, aves rapaces, a recurvis unguibus. *Salvinus*.

9. Ὣς ἄρα φωνήσαντες, ἐς ἅρματα ποικίλα βάντες) ex eorum genere verſuum hic verſus eſt, quos poſteriores barbaris ſeculis, nimium hujus aſſonantiæ amantes, Leoninos vocitarunt. Virg. *Cornua velatarum obvertimus antennarum*. Hinc vulgaria homoteleuta in recentiorum linguarum carminibus originem habuere. *Salvinus*.

10. Δαιμονίη, τί μοι ἐπέχεις;) Δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κεχολωμένη θυμῷ; Polit.

ἐπέχεις; τοιοῦτόν τι δηλοῖ· τί ἐπ' ἐμοὶ ἔχεις, καὶ οἱονεὶ διωκτικῶς ἐλαύνεις με;

Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Ἄνδρ' ὁρόω κρατερὼ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι,
Ἶν' ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὁ μὲν, τόξων ἐῢ εἰδὼς,
Πάνδαρος, υἱὸς δ' αὖτε Λυκάονος εὔχεται εἶναι·
Αἰνείας δ' υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο
Εὔχεται ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ οἵ ἐστ' Ἀφροδίτη.
Ἀλλ' ἄγε δὴ χαζώμεθ' ἐφ' ἵππων, μηδέ μοι οὕτω
Θῦνε διὰ προμάχων, μήπως φίλον ἦτορ ὀλέσσῃς.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Μή τι φόβονδ' ἀγόρευ', ἐπεὶ οὐδὲ σὲ πεισέμεν οἴω.
Οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι,
Οὐδὲ καταπτώσσειν. ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν.

ογ΄. Τὸ, ἐμῷ [1] κεχαρισμένε θυμῷ, ταυτόν ἐστι τῷ φίλτατε. Ἐν τῷ, εὔχεται εἶναι. καὶ, εὔχεται ἐκγεγάμεν, [2] εἰς ταυτὸν ὁ Ποιητὴς τὸ εἶναι, καὶ τὸ γενέσθαι. Διὸ καὶ ταυτόν
Rom. p. 544 ἐστι καὶ τὸ, θεοὶ αἰειγενέται, καὶ θεοὶ αἰὲν ἐόντες. Καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ Διομήδους, καὶ Σθενέλου, δείκνυσιν ὁ Ποιητὴς τὸ τῆς φιλίας χρήσιμον, καὶ ὡς, κατὰ τὴν παροιμίαν, [3] εἷς ἀνὴρ, οὐδεὶς ἀνήρ. Διομήδης μὲν γὰρ, ὅλος ἔργου γίνεται, πεζὸς μαχόμενος· μόνος δὲ ὁ Σθένελος σωματοφυλακεῖ, διοπτεύων ἀφ' ὑψηλοῦ τοῦ ἅρματος, μήποτέ τις ἐξ ἀφανοῦς ἐπέλθοι τῷ Διομήδει κίνδυνος. ὅθεν καὶ τὸν Αἰνείαν, καὶ τὸν Πάνδαρον ἐπιόντας αὐτῷ, ὡς ἐκ περιωπῆς, προορᾷ, καὶ εἰπὼν, ὅτι ἄνδρε ὁρόω κρατερὼ, ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι. ἶν' ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὁ μὲν, τόξων εὖ εἰδὼς, Πάνδαρος· ὁ δὲ, Αἰνείας. εἶτα τὸν Διομήδην εἰς εὐσχήμονα φυγὴν προκαλεῖται, λέγων· Ἀλλ' ἄγε δὴ χαζώμεθα ἐφ' ἵππων, ἤτοι ἀναχωρήσωμεν, μηδέ μοι οὕτω θῦνε διὰ προμάχων, μή πως φίλον ἦτορ ὀλέσσῃς. Τοῦτο δὲ λέγει, ὡς ἂν ἀναβὰς εἰς ἅρμα, μήτε πεζὸς πρὸς ἱππέας διαμάχοιτο, καὶ φύγοι δὲ, ἐὰν βούλοιτο. Καὶ αὐτὸς μὲν οὕτω λαλεῖ· ἀκούει δὲ, ὅσα τις ἂν εἴπῃ ἀνδρεῖος ἄνθρωπος. Μή τι φόβονδ' ἀγόρευε. οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι, οὐδὲ καταπτώσσειν. ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν.

Ὀκνείω δ' ἵππων ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ καὶ αὔτως
Ἀντίον εἶμ' αὐτῶν. τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη.
Τούτω δ' οὐ πάλιν αὖτις ἀποίσετον ὠκέες ἵπποι
Ἄμφω ἀφ' ἡμείων, εἴ γ' οὖν ἕτερός γε φύγῃσιν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Αἴ κέν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος ὀρέξῃ
Ἀμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δὲ τούσδε μὲν ὠκέας ἵππους
Αὐτοῦ ἐρυκακέειν, ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας.
Αἰνείαο δ' ἐπαΐξαι μεμνημένος ἵππων,
Ἐκ δ' ἐλάσαι Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Baſ. p. 413. Τῆς γάρ τοι γενεῆς, ἧς Τρωΐ περ εὐρύοπα Ζεὺς
Δῶχ', υἷος ποινὴν Γανυμήδεος· οὕνεκ' ἄριστοι
Ἵππων, ὅσσοι ἔασιν ὑπ' ἠῶ τ' ἠέλιόν τε.
Τῆς γενεῆς ἔκλεψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγχίσης,
Λάθρῃ Λαομέδοντος ὑποσχὼν θήλεας ἵππους.

οδ΄. Ὀκνείω δ' ἵππων ἐπιβαινέμεναι, ἀλλὰ καὶ αὔτως, ἀντίον εἶμι αὐτῶν. τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλ-

ferre: τί ἐπ' ἐμοὶ ἔχεις; *quid adversùs me habes? cur in me inveheris?* cur mihi negotium faceſſis, & quaſi inſequendo me exagitas?

Tydide Diomedes, meo chariſſime animo,
Viros duos video fortes contra te paratos ad pugnandum,
Viribus immenſis præditos: quorum alter ſagittandi peritus,
Pandarus, qui filium Lycaonis ſemet eſſe gloriatur:
Æneas alter, magnanimi Anchiſæ filius,
Ex quo gloriatur ſe genitum eſſe. Mater verò eſt ei Venus.
Quare age, retrocedamus equis, neque mihi ſic
Diſcurras in primâ acie, ne vitam tuam perdas.
Eum verò torvè adſpexit, atque eſt alloquutus fortis Diomedes:
Ne me ad fugam cohorteris: quoniam non te perſuaſurum puto.
Non enim mihi pugnanti decorum eſt fugere,
Neque trepidare. Vires mihi adhuc integræ ſunt.

LXXIII. Τὸ, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ, *meo grate animo*, idem eſt, atque τὸ φίλτατε, *chariſſime*. Eo loci: εὔχεται εἶναι, *gloriatur ſe eſſe*. &, εὔχεται ἐκγεγάμεν, *gloriatur, ſemet genitum eſſe*; pro eodem accipit Poëta τὸ εἶναι, *eſſe*, atque τὸ γενέσθαι, *genitum eſſe*. Quare etiam idem eſt τὸ, θεοὶ αἰειγενέται, *dii ſemper geniti, ſeu ſempiterni*, atque θεοὶ αἰὲν ἐόντες, *dii ſemper exiſtentes*. Hîc etiam in Diomede, atque in Sthenelo oſtendit Poëta, quàm ſit utilis amicitia, & quàm verum illud proverbium: *Unus vir, nullus vir*. Quum enim Diomedes, initâ pedeſtri pugnâ, totus in eam incumbat, atque in re fortiter gerendâ totus occupetur, unus ſoluſque Sthenelus cuſtodiendo ejus corpori invigilat, utpote qui ex alto curru diſpicit, nequid umquam periculi Diomedi clanculum injiciatur. Unde etiam Æneam, ac Pandarum in eum irruentes, veluti ex ſpeculâ proſpicit; quumque hac de re Diomedem ita admonuiſſet: *viros duos fortes video, contra te ad pugnandum paratos, viribus præpollentes: quorum alter, ſagittandi benè peritus, Pandarus; alter Æneas*: tum Diomedem ipſum ad honeſtam ſpecioſamque fugam cohortatur, illis verbis: *Quare age, retrocedamus equis, ſive recedamus, aut referamus pedem; neque mihi ſic per primam aciem diſcurras, ne forte vitam tuam perdas*. Quæ verba eò ſpectant, ut currum Diomedes conſcendat, ut ne ſcilicet ipſe pedes cum equitibus congrediatur; atque etiam ut, ſi velit, fugiat. Et ipſe quidem ita loquutur: ſed id ab eo fert reſponſi, quod quicumque vir fortis planè dixerit: *Ne me ad fugam cohorteris. Non enim pugnanti mihi decorum eſt fugere, neque trepidare. Mihi adhuc vires integræ ſunt.*

Piget autem equos conſcendere. Sed & ſic
Obviam ibo ipſis. Tremere me non ſinit Pallas Minerva.
Hos verò non curſus referent veloces equi
Ambos a nobis, ſi modò alter effugerit.
Aliud autem tibi dicam, & tu in animo repone tuo,
Si mihi conſultrix Minerva gloriam præbuerit,
Ambos ut interficiam, tu ſanè hos veloces equos
Hîc coërceto, habenis ex hemicyclo adductis.
Memento verò, ut ad Æneæ equos accurras,
Eoſque a Trojanis ad Achivos bene ocreatos abigas.
Sunt enim ex eâ ſtirpe, è qua Troi latè ſonans Jupiter
Dedit pro filio pretium Ganymede: quoniam optimi
Equorum, quotquot ſunt ſub aurorâ, & ſole.
Ex hac ſtirpe furatus eſt rex virorum Anchiſes,
Clam Laomedonte ſubmiſſis equabus.

LXXIV. *Piget autem equos conſcendere. Sed & ſic obviam iis ibo. Tremere me non ſinit Pallas*

1. κεχαρισμένε) πεφιλημένε, *dilecte*. Theocr. *Salvinus*. Suidas: κεχαρισμένε, πεφιλημένε. Polit.

2. ὡς ταυτὸν ὁ Ποιητὴς) id eſt, ὡς ταυτὸ ἄγει ὁ Ποιητής. Polit.
3. εἷς ἀνὴρ, οὐδεὶς ἀνήρ) Et: σύν τε δύ' ἐρχομένω. Salvin.

las Minerva. Poſt quæ verba bonam admodum ſpem præ ſe fert Diomedes: quum utrumque illorum minimè rediturum eſſe affirmet, ſi modo alter effugerit. Ac vide, cujuſmodi Diomedes animum, poſt vulnus a Pandaro acceptum, reſumpſerit, ac recollegerit: perinde quaſi patrem ſuum hac etiam in parte imitetur. Fertur enim Tydeus in expeditione Thebanâ gravatè admodum tuliſſe, quòd vulneratus fuiſſet a Melanippo, Aſtaci filio. Poſtea verò, quàm Amphiaraus, Menalippo obtruncato, illius caput Tydeo protulit, fertur ipſe diſſectum cerebrum, ritu feræ, ſorbuiſſe. cujus ſceleris atrocitate commota, ut perhibent, Minerva, receſſit, quæ immortalitatem tunc ei afferebat. Quod quum ille vidiſſet, poſtulavit, ut filio ſaltem ſuo immortalitatem largiretur. Atque id quidem hujuſmodi. Verùm Diomedes, ut dictum eſt, poſt acceptum vulnus, magis magiſque irritatus; deinde etiam, veluti perquam ſtudioſus, & amans equorum, hæc dat Sthenelo mandata: *Si mihi conſultrix Minerva gloriam*, ut & ſupra dictum eſt, *præbuerit*, *utrumque ut interficiam*; *σὺ δὲ*, videlicet *σὺ δὴ*, *tu ſanè*, *hos veloces equos*, *hoc ipſo loco ἐρυκακέειν*, *coërceto*, videlicet *κάτεχε*, *retineto*, *cohibeto*, *ἐξ ἄντυγος*, *ex gyro*, *ſive ex ambitu*, *aut hemicyclo*, ipſius nimirum currus, *habenas tendens*, *atque adducens*: ut ſuffocari ſemet rati, & ab uno aliquo inhiberi, quieſcant. *Memento autem*, *ut ad Æneæ equos accurras*, *eoſque ad Græcos abigas*. Tum ipſorum equorum genus commemorat, perinde ac ſi in animo eos ſuo nutriat, atque educet. Quippe ait, eſſe illos ex eâ ſtirpe, e qua Troi Juppiter dederat, pretium Ganymedis, pro illius raptu ante tempus, ut dicetur in libro *ύ*. Qua ex ſtirpe, per ſubmiſſas equas, ſemen furatus eſt Anchiſes, pater Æneæ.

Παλλὰς Ἀθήνη. ἐφ' οἷς καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα προβεβλημένος ὁ Διομήδης, φησὶν, οὐκ ἂν ἀμφοτέρους ἐκείνους παλινοστῆσαι, εἰ γοῦν ἕτερός γε φύγῃσι. Καὶ ὅρα, οἷον θυμὸν ὁ Διομήδης ἀνέλαβε, μετὰ τὴν ὑπὸ Πανδάρου πληγήν· πατρῴζων καὶ ἐνταῦθα. Λόγος γὰρ, καὶ τὸν Τυδέα κατὰ Θήβας, ὑπὸ Μελανίππου υἱοῦ Ἀστακοῦ τρωθέντα, σφόδρα ἀγανακτεῖν. Ὡς δὲ Ἀμφιάρεως, ἀνελὼν τὸν Μελάνιππον, [1] προσεκόμισε τὴν ἐκείνου κεφαλὴν τῷ Τυδεῖ, [2] αὐτὸς διελὼν, ῥοφεῖ τὸν ἐγκέφαλον, δίκην θηρός. ὅτε καὶ [3] ἡ μὲν Ἀθηνᾶ, φησιν, ἀθανασίαν αὐτῷ φέρουσα, ἀπεστράφη διὰ τὸ μύσος. [4] ὁ δὲ ἰδὼν, ἐζήτησε, κἂν γοῦν τῷ υἱῷ τὴν ἀθανασίαν χαρίσασθαι. Καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. ὁ δὲ Διομήδης, ὡς εἴρηται, μετὰ τὴν πληγὴν ἐρεθισθεὶς, εἶτα καὶ, ὡς πάνυ φίλιππος, τῷ Σθενέλῳ ἐντέλλεται οὕτως· Αἴ κέν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος, ὡς καὶ προεῤῥέθη, ὀρέξῃ ἀμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δὲ, ἤγουν σὺ δὴ, τούσδε μὲν ὠκέας ἵππους αὐτοῦ ἐρυκακέειν, ἤγουν κάτεχε, ἐξ ἄντυγος τοῦ ἅρματος δηλαδὴ, ἡνία τείνας· ἵνα δοκοῦντες ἄγχεσθαι, καὶ ὑπό τινος ἐπέχεσθαι, ἡσυχάζωσιν. Ἐπαΐξαι δὲ τοῖς τοῦ Αἰνείου ἵπποις, μεμνημένος, καὶ ἐξελάσαι εἰς τοὺς Ἕλληνας. Εἶτα καὶ γενεαλογεῖ τοὺς ἵππους, ἀτιτάλλων οἷον αὐτοὺς ἐν ψυχῇ, ἐκ τῆς γενεᾶς λέγων ἐκείνους εἶναι, ἧς ἔδωκεν ὁ Ζεὺς τῷ Τρωῒ, ποινὴν Γανυμήδεος, ἀνθ' ὧν ἐκεῖνος πρὸ ὥρας ἡρπάσθη, ὡς ἐν τῇ υ ῥαψῳδίᾳ ῥηθήσεται. ἐξ ὧν γενεῆς ἔκλεψεν ὁ τοῦ Αἰνείου πατὴρ Ἀγχίσης, ὑποσχὼν θηλείας ἵππους.

Horum e ſtirpe ſex ei in ædibus nati ſunt:
Et quatuor quidem ipſe habet ad præſepe nutritos;
Hos autem duos Æneæ dedit, fugiendi peritos.
Si hos ceperimus, magnam ſanè gloriam retulerimus.
Sic illi hiſce inter ſe verbis colloquebantur.
Hi autem cito prope acceſſerunt, equis velocibus impulſis.
Eum prior allocutus eſt Lycaonis clarus filius.

Τῶν οἱ ἓξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι [5] γενέθλης·
Τοὺς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων, ἀτίταλλ' ἐπὶ φάτνῃ·
[6] Τὼ δὲ δύ' Αἰνίᾳ δῶκεν, μήστωρε φόβοιο.
Εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθά κεν κλέος ἐσθλόν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Τὼ δὲ τάχ' ἐγγύθεν ἦλθον, ἐλαύνοντ' ὠκέας ἵππους.   Rom p.545.
Τὸν πρότερος προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός.

LXXV. *Horum*, inquit, *ſex ei nati ſunt in ædibus progenies*. *Et quatuor quidem ipſe habet ad præſepe nutritos*; *hos autem duos Æneæ dedit peritos fugiendi*, ut ſupra dictum eſt. Et obſerva, ut *γενεὰ*, *ſtirps*, *progenies*, non tantùm de viris; ſed ecce tibi dicta eſt etiam de brutis animantibus. Immo & de foliis uſurpatur,

οε. Τῶν οἱ, φησιν, ἓξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι γενέθλη. τοὺς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλ' ἐπὶ φάτνῃ· τὼ δὲ δύο, Αἰνείᾳ δῶκε, μήστωρε φόβοιο, καθὰ προείρηται. Καὶ σημείωσαι, ὅτι [7] γενεὰ, οὐ μόνον ἐπὶ ἀνδρῶν, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἐπὶ ἀλόγων ζώων εἴρηται. Λέγεται δὲ

1. προσεκόμισε τὴν ἐκείνου κεφαλὴν τῷ Τυδεῖ) f. προστιθέμενος, Scholiaſta Pindari: Μελάνιππος (οὗ δὲ οὕτως ἔρως Θεβαῖος) ἔτρωσε τὸν Τυδέα. ὁ δὲ πρὸς τὴν πληγὴν θυμωθεὶς, καθικέτευσε τὸν Ἀμφιάραον, ἀνελεῖν τὸν Μελάνιππον, καὶ προσαγαγεῖν αὐτῷ τὴν κεφαλήν. προσαχθείσης δὲ αὐτῷ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸ ἐγχὸς νικησάσης τὸν ὀρθὸν λογισμὸν, ἀνεγεύσατο τῶν Μελανιππείων κρεῶν, Politus.

2. αὐτὸς διελὼν, ῥοφεῖ τὸν ἐγκέφαλον) Apollodorus Athenienſis: ὁ δὲ διελὼν τὸν ἐγκέφαλον, ἐξεῤῥόφησεν αὐτόν. Scholiaſte Lycophronis: ὃς καιρίως διακείμενος ὑπὸ τῆς πληγῆς, διαχίσας ἑαυτοῦ τὴν κεφαλὴν, ἀνεῤῥόφησε τὸν ἐγκέφαλον. Politus.

3. ἡ μὲν Ἀθηνᾶ, φησιν, ἀθανασίαν αὐτῷ φέρουσα, ἀπεστράφη διὰ τὸ μύσος) Apollodorus Athenienſis: μισήσασα δὲ αὐτὸ καιρίου, παρὰ Διὸς αἰτησαμένη Ἀθηνᾶ φάρμακον ἤνεγκε, δι' οὗ ποιεῖν ἔμελλεν ἀθάνατον αὐτόν. Et paullò poſt: ὡς δὲ εἶδεν Ἀθηνᾶ, μυσαχθεῖσα, τὴν εὐεργεσίαν ἐπέσχε τε, καὶ ἐφθόνησε. Scholiaſta Pindari: πληγέντι ἐν τῷ Τυδεῖ ἡ Ἀθηνᾶ τὴν ἀθανασίαν παρήγαγε, καὶ τὸν ἀπέλιπεν τὰς δωρεὰς ἔτι, διὰ τὴν τῶν ἀνθρωπείων κρεῶν βρῶσιν. Politus.

4. ὁ δὲ ἰδὼν, ἐζήτησε, κἂν γοῦν τῷ υἱῷ τὴν ἀθανασίαν χαρίσασθαι) Pindarus Nem. Od. 10.

Διομήδεα δ', ἄμβροτον
Ξανθά ποτε Γλαυκῶπις ἔθηκε θεόν.

Scholiaſta: ὅτι ὡς αὐτὸς (Tydeus) οὐκ ἠδυνήθη τῆς ἀθανασίας τυχεῖν, ἠξίωσε τὴν θεὸν ἐπὶ τὸν Διομήδην τὸ δῶρον μεταθεῖναι. Τιμᾶται γὰρ καὶ παρὰ Θουρίοις, καὶ Μεταποντίοις. ὡς θεὸς, Διομήδης. καὶ ἐν ἄστει παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς εὑρεθῆναι αὐτὰ τὸ θαῦμα. Polit.

5. γενέθλης) Editio Homeri Florentina, γενέθλῃ. At Euſtathius legit γενέθλη. Polit.

6. Τὼ δὲ δύ' Αἰνίᾳ) Lege cum Editione Florentinâ, & Euſtathio. Τὼ δὲ δύ' Αἰνείᾳ. Polit.

7. γενεὰ, οὐ μόνον ἐπὶ ἀνδρῶν) Jure naturalis eſt, maris & feminæ conjunctio. Generatio dicitur de omnibus, quæ gignuntur. Salvin.

δὲ καὶ ἐπὶ φύλλων.[1] ὡς τὸ, Οἵη περ φύλλων γενεή. Λέγει δὲ ὁ Διομήδης περὶ τῶν τοῦ Αἰνείου ἵππων, καὶ ὅτι ἄριστοι ἵππων, ὅσσοι εἰσὶν ὑπ' ἠῶ τ', ἠέλιόν τε· πάνυ ἐξαίρων αὐτοὺς τῷ τοιούτῳ ἐπαίνῳ. οὓς καὶ ἐὰν λάβοιμεν, φησὶν, ἀροίμεθα ἂν κλέος ἐσθλόν. Τοῦτο δὲ οὐ πάνυ πολὺ ἀπέχει περίφρασις εἶναι τοῦ, Ἠράμεθα μέγα κῦδος. Καὶ ὅρα, ὅπως τοὺς ἵππους φιλῶν, οὐχὶ ἐὰν κτείνῃ τοὺς ἄνδρας, φησὶ κλέος λαβεῖν, ἀλλ' ἐὰν λάβῃ τοὺς ἵππους· ὡς ἐνταῦθα παρ' αὐτῷ κειμένου τοῦ μείζονος ἀριστεύματος, διὰ τὸ τοῦ λαφύρου ἔνδοξον. Καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ Ὁμηρικὸν τοῦτο χωρίον· τὰ δὲ κατὰ μέρος ἐν αὐτῷ, τοιαῦτά εἰσι.

ος'. Τὸ μὲν, ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι, ἀντὶ τοῦ κατὰ σοῦ. καὶ ἔστι διασαφητικὸν τοῦ, ἐπὶ Τυδείδῃ ἔχον ἵππους. Δύναμις δὲ ἀπέλεθρος λέγεται,[2] ὡς ἀπὸ ἀπείρου γῆς, κατὰ ἐπίτασιν, ἢ πολυπέλεθρος, ἢ καὶ κατὰ στέρησιν, ἡ μὴ δυναμένη πελέθρῳ, ἤτοι πλέθρῳ, ὑποπεσεῖν. Ἔστι δὲ[3] πέλεθρον, τὸ καὶ πλέθρον,[4] μέτρον γῆς πήχεων ξς', διμοίρου, ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος, καὶ Ἡροδώρου φέρεται. Ἀνάλογα δὲ πρὸς τὸ πέλεθρον, τὸ πτολίεθρον, ῥέεθρον, πύρεθρον, φαρύγεθρον. Τὸ δὲ, ἄνδρε ὁρόω. ὁ μὲν, Πάνδαρος, ὁ δὲ, Αἰνείας, καινοπρεπῶς ἐσχημάτισται. Ἔχρην γὰρ εἰπεῖν, ἄνδρε ὁρῶ, τὸν μὲν, Πάνδαρον, τὸν δὲ, Αἰνείαν. ὁ δὲ, τελείαν στίξας εἰς τὸ, ἄνδρε ὁρῶ· ἐπάγει, ὡς ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς· ὁ μὲν ἐστιν ὁ δεῖνα, ὁ δὲ ὁ δεῖνα. Καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ, φημὶ κατανεῦσαι Δία Κρονίωνα. ἀστράπτων ἐπιδέξια. Ἐνταῦθα δὲ καὶ γενεαλογίαν παραρρίπτων, φησὶν, ὅτι Αἰνείας, υἱὸς μὲν Ἀγχίσαο εὔχεται ἐκγεγάμεν. ὃ δὴ πρὸ βραχέων ἐγράφη. μήτηρ δέ οἱ ἐστ' Ἀφροδίτη. Ποιεῖ δὲ τοῦτο δεινῶς, ἵνα εὐθὺς προσφυῶς κολλήσῃ τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἐπεισόδιον, πεσομένης διὰ τὸν υἱὸν, ἃ δηλωθήσεται. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι, τοῦ Ὁμήρου εἰπόντος περιφραστικῶς, μήπως φίλον ἦτορ ὀλέσῃς, ἀντὶ τοῦ ἀποθάνῃς, λαβὼν ἐντεῦθεν ὁ Εὐριπίδης, ἔφη τὸ, Ἕκτορος τ' ἀπόλλυται ψυχή.

tur, ſecundùm illud: Οἵη περ φύλλων γενεή. *Qualis foliorum progenies*. Dicit etiam de Æneæ equis Diomedes, eſſe eos optimos equorum, quotquot ſunt ſub aurorâ, & ſole; & hac eos laude valde extollit. *Quos etiam ſi ceperimus*, inquit, *magnam utique gloriam retulerimus*. Quæ verba, parùm admodum abeſt, quin periphraſis ſint illorum: Ἠράμεθα μέγα κῦδος. *Magnum decus retulimus*. Ac vide, quantùm in deliciis habeat, & quàm ardenti ſtudio equos proſequatur, qui non, ſi viros occiderit, gloriam ſemet relaturum eſſe jactitet, ſed ſi equos ceperit: quaſi hac in re majus virtutis ſpecimen, magisque glorioſum poſitum ipſe ducat, ob claritatem, & dignitatem ſpoliorum. Atque ita quidem ſeſe habet locus hic Homericus. Quæ verò in eo particulatim obſervanda, ea quidem ſunt hujuſcemodi,

LXXVI. Τὸ, ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι, *in te cupientes pugnare*, perinde eſt, ac ſi dicat, κατὰ σοῦ, *contra te*, *adverſus*, *te*: idque valet ad explicandum illud: ἐπὶ Τυδείδῃ ἔχον ἵππους. *in Tydidem*, *ſive contra Tydidem*, *direxerunt equos*. Vis dicitur ἀπέλεθρος, *multa*, *magna*, *immenſa*, veluti a terrâ, quæ finibus, ac terminis careat, per epitaſin, atque incrementum ſignificationis, ideſt, πολυπέλεθρος, *multorum jugerum*: aut etiam per privationem, quæ nullo modo poteſt πελέθρῳ, ſive πλέθρῳ, ὑποπεσεῖν, *ſub jugerum cadere*. Eſt autem πέλεθρον, quod dicitur etiam πλέθρον, *plethrum*, menſura terræ cubitorum ſex ſupra ſexaginta, & beſſis, ut habent Apion, & Herodorus in ſuis Commentariis. Simili porro ratione, eademque analogia, atque τὸ πέλεθρον, *pelethrum*, dicitur τὸ πτολίεθρον, *oppidum*, ῥέεθρον, *fluentum*, πύρεθρον, *pyretbrum*, φαρύγεθρον, *guttur*. Novâ quadam concinnitate, atque elegantiâ figuratum eſt illud: Ἄνδρε ὁρόω. ὁ μὲν Πάνδαρος, ὁ δὲ Αἰνείας. *Viros duos video. alter Pandarus, alter Æneas*. Oportebat enim dicere, ἄνδρε ὁρῶ, τὸν μὲν Πάνδαρον, τὸν δὲ Αἰνείαν. *Viros duos video, alterum Pandarum, alterum Æneam*. Verùm Homerus ſententiam perfectè claudit, atque abſolvit ad illa verba: Ἄνδρε ὁρῶ. *Viros duos video*. ubi poſito puncto, deinde, veluti ab alio principio, ſic proſequitur ſermonem ſuum: ὁ μὲν ἐστὶ ὁ δεῖνα, ὁ δὲ ὁ δεῖνα. *Alter hic eſt*, *alter ille*. Idque ſimiliter ſeſe habet, atque illud: Φημὶ κατανεῦσαι Δία Κρονίωνα. ἀστράπτων ἐπιδέξια. *Dico, annuiſſe Jovem Saturnium. ille ad dextram fulgurans*. Hic præterea ſermonem de genere, ac familiâ interjicit, quum de Æneâ memoret, ut ipſe filium ſe Anchiſæ εὔχεται ἐκγεγάμεν, *eſſe gloriatur*. quod utique paullò ante ſcriptum eſt: mater autem ejus eſt Venus. Idque ſolerter facit, atque ingenioſè, ut commodium ſtatim epiſodium, ſeu digreſſionem de Venere adnectat, quam propter filium malè habitam fuiſſe, eſt oſtenſurus. Rurſus, quum Homerus hac periphraſi, ſeu circuitione verborum uſus fuerit, μήπως φίλον ἦτορ ὀλέσσῃς, *ne forte cor tuum perdas*, pro ἀποθάνῃς, *mortem oppetas*; vide, ut hinc accepit Euripides, cum dixit: Ἕκτορός τ' ἀπόλλυται ψυχή. *Hectoriſque perditur anima*,

1. ὡς τὸ, Οἵη περ φύλλων γενεή) Οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν. Salvinus.

2. ὡς ἀπὸ ἀπείρου γῆς, κατὰ ἐπίτασιν, ἢ πολυπέλεθρος) Etymologici Magni Auctor: Ἀπέλεθρον, ἀμέτρητον, καὶ πολλὴν δύναμιν. πέλεθρον γὰρ, μέτρον γῆς. μακρὸν, πολυπέλεθρον. Quid ſi ἀπέλεθρος δύναμις, tamquam ἀπὸ ἀπείρου γῆς· non igitur ἀπέλεθρος κατὰ ἐπίτασιν, ſed κατὰ στέρησιν· atque adeo ἀπέλεθρος ἡ ἀμέτρητος. Heſychius: ἀπέλεθρον ἶνα, τὴν δύναμιν τὴν ἀμέτρητον. Ἀπέλεθρον, ἀμέτρητον. πλέθρον γὰρ, εἶδος μέτρου. Suidas: ἀπέλεθρον, πολλὴν, ἀμέτρητον. Politus.

3. πέλεθρον. τὸ καὶ πλέθρον) πλέθρον, πλεονασμῷ τοῦ ε, πέλεθρον. Etymologus. Polit.

4. μέτρον γῆς πήχεων ξς', διμοίρου) Euſtathius ad lib. φ' Il. Τὸ δὲ πέλεθρον, ἤτοι πλέθρον, ὅτι διάστημά ἐστι ποδῶν ἑκατὸν, ἤτοι πήχεων ξς', καὶ διμοίρου, καὶ ἀλλαχοῦ γέγραπται. Hinc corrigendum puto illud Suidæ: ἔχει δὲ τὸ πλέθρον πήχεις ξδ', διμοίρου· & reſtituendum numerum ξς'. Sequitur ſtatim in Suidâ: Πλέθρον, τὸ τοῦ σταδίου ἕκτον μέρος, ὅπερ ἐστὶ πηχῶν ξδ'. ὅλον γὰρ τὸ στάδιον ἐστι τετρακοσίων. ἡ τετραπηχόθεν ὄχον πόδας λς'. καὶ πλέθρων διάστημα. ἔχει δὲ τὸ πλέθρον πόδας ρ'. Hic falſum eſſe illum numerum πηχῶν ξδ', & pro eo reponendum ξς'. καὶ διμοίρου, clarè oſtendit menſura integri ſtadii, quæ eſt πηχῶν τετρακοσίων. Sexta enim pars πηχῶν τετρακοσίων, cujuſmodi eſt plethrum, ſit omnino, oportet, πηχῶν ξς', καὶ διμοίρου. Nec mihi

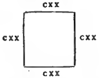
ma, *ſeu perit vita*. Obſerva etiam, ut hîc quidem manifeſtè idem prorſus notant τὸ αὔτως, & τὸ οὕτως, *ſic*, *ſeu ita*. Quum enim Sthenelus dixiſſet: μηδέ μοι οὕτω θῦνε διὰ προμάχων. *Neque mihi ſic diſcurrito*, *per primam aciem*; id fanè reſponſi dat ei Diomedes: ἀλλὰ ϗ αὔτως εἶμι ἀντίον αὐτῶν. *Sed & ſic obviam ibo ipſis*. Imperfectum loquendi ge-

Tom. III. nus

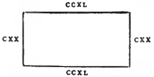
ψυχή. Σημείωσαι δὲ ϗ, ὅτι ¹ ἐνταῦθα φανερῶς τὸ αὔτως, ϗ τὸ, οὕτως, ταυτὸν δηλοῦσι. Σθενέλου γὰρ εἰπόντος, μηδέ μοι οὕτω θῦνε διὰ προμάχων, ὁ Διομήδης λέγει, ἀλλὰ ϗ αὔτως εἶμι ἀντίον αὐτῶν. ² Τὸ δέ, Μή

Ee μοι

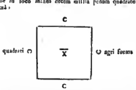
mihi planè ſatisfaciunt, qui ex illo numero cubitorum ξϛ´, quem ſtatuunt plethri menſuram, emendare audent ſummam illam cubitorum τετρακοσίων, quæ eſt menſura totius ſtadii, eamque aſſe faciunt cubitorum τετρακοσίων ἡ´, ſeu CDVIII. eo quia hanc ſummam exactè implent cubiti ξϛ´ ſexies multiplicati. Nam ſi certa integri ſtadii menſura colligi debet ex plethro, quæ eſt ſexta pars ſtadii, non cujuſque plethri menſura definiri ex numero cubitorum τετρακοσίων, quos integro ſtadio aſſignat Suidas; quum plethrum apud Suidam cubitos contineat, non accuratè atque ad amuſſim ξϛ´, ſed ξϛ´, ϗ δίμοιρον: hac ratione ſtadium minimè fuerit cubitorum CDVIII. ſed CDXII. atque adeo apud Suidam non legendum erit, ut volunt, τετρακοσίων ἡ´, ſed τετρακοσίων ιβ´. Hæc enim ſumma omnino conſurgit ex ξϛ´, ϗ δίμοιρον, ſexies multiplicatis. Attamen de ſtadio, rectè exacteque ſe habere plenum illum, ac rotundum numerum cubitorum τετρακοσίων, nullâ aliâ additione, argumento etiam eſt nota numeralis paullò inferiùs apud Suidam poſita in his verbis: Ξενοφῶν φησι, πλεθριαίας φοίνικας φύεσθαι ἐν Βαβυλῶνι, ὃ ϗ μείζονας ςαδίου, πηχῶν υ´. Ergo ad hanc ſummam quadringentorum planè cubitorum conſonanda eſt ſexta quæque pars ſtadii, ſeu plethrum; præſertim quum Euſtathius plethro diſertè attribuat cubitos LXVI. cum duobus trientibus, ſeu beſſe, quæ quidem ſexta omnino pars eſt cubitorum quadringentorum. Ego, ſi meo arbitrio res ſit, ita ſcripſerim apud Suidam: Πλέθρον, τὸ τοῦ ςαδίου ἕκτον μέρος, ὅπερ ἐςὶ πηχῶν ξϛ´, γο. ὅλον γὰρ τὸ ςάδιον ἐςὶ τετρακοσίων. Sic omnia optimè inter ſe cohærent. Omiſſum erat ſegmentum illud τὸ δίμοιρον, hoc eſt, duarum tertiarum, ſeu ſemiſſis cum ſextante: quod tamen neceſſe erat adjungi ad ſextam partem cubitorum τετρακοσίων exæquandam. Segmenti illius nota, γο. Fortaſſe, quia notam hanc librarii non intelligebant, eam omiſerunt. Jam verò, quod addit Suidas: ὃ τεσσαράκοντα ἔχει πόδας λά, quod eſt apertè falſum, rectè emendant, & ſcribunt, πόδας ρ´. Quippe plethrum pedes habet quoquoverſus centenos. Fragmentum Agrarium De Limitibus: *Primum agri modulum fecerunt quatuor limitibus clauſum, figura quadrata ſimilem, plerumque centum pedum in utrâque parte, quod Græci Plethron appellant, Tuſci, & Umbri Vorſum*. Quod contra Kuſterum, atque alios, eſt certiſſimum argumentum, verè eam Euſtathio adſcribendos aſſe plethro cubitos ξϛ´, & δίμοιρον, itaque ſcribendum eſſe apud Suidam. Nam cubitus quidem ſeſquialter eſt pedis. Suidas ex editione Kuſteri: ὁ πῆχυς, πόδα ἕνα, ϗ ἥμισυν. Unde conficitur, cubitos ξϛ´. ϗ δίμοιρον, æquali eſſe menſurâ, atque pedes centum. Si igitur plethrum pedes habet centenos; habeat quoque, opus eſt, cubitos ξϛ´, ϗ δίμοιρον, non verò ξϛ´. qui ſanè eſt numerus apud Suidam depravatus. Hoc certiſſimè eſt ἀναντίῤῥητον. Quia porro plethrum pedes quoquoverſus centenos continet, ideo etiam plethrum dixerunt μυρίους πόδας ἔχειν, hoc eſt, pedum decem millia. Columella lib. 5. cap. 2. *Quadrati menſura facillima eſt. Nam quum ſit undique pedum totidem, multiplicantur in ſe duo latera, & quæ ſumma ex multiplicatione effecta eſt, eam dicemus eſſe quadratorum pedum: tamquam ſit* (codex manu exaratus *ſiſt*) *locus quoquoverſus C. pedum: ducimus centies centenos, fiunt decem millia. Dicemus igitur eum locum habere decem millia pedum quadratorum, quæ efficiunt jugeri trientem, & ſextulam*. At actus quadratus qui vocatur Latinis, & reſpondet plethro Græcorum, finitur ab omni latere apud Latinos pedibus CXX. idemque dimidium eſt jugeri. Columellæ: *Actus quadratus undique finitur pedibus CXX. hoc duplicatum facit jugerum*. Varro: *Jugerum, quòd quadratos duos actus habeat. Actus quadratus, qui & latus eſt pedes CXX. & longus totidem*. Vetus ſcriptor de menſuris agrorum: *Actus quadratus undique finitur pedibus CXX. ita*

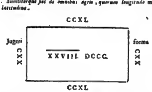
Hunc Bætici arapennem dicunt, ab arando ſcilicet. Actus duplicatus jugerum facit, ab eo, quod eſt junctum, jugerum nomen accepit. Jugerum autem conſtat longitudine pedum CCXL. latitudine CXX. ita

Excerpta de menſuris: *Actus major qui quadratus dicitur, habet undique pedes CXX qui duplicatus jugerum facit. Jugerum conſtat in longitudine ped. CCXL. quæ ſunt perticæ decempedæ XXIIII. in latitudine ped.* CXX *quæ ſunt perticæ XII.* Ad actum quadratum ſpectat illud in Fragmento Agrario De Limitibus: *Noſtri centenos, & vicenos pedes in utrâque parte* (fecerunt) *cujus ex quatuor unum latus, ſicut dies duodecim horas, & duodecim menſes annus, duodecim decempedas eſſe voluerunt*. Actus quadrati a plethro ea differentia, quòd Græci in plethro ab unoquoque latere pedes centum, Latini in actu quadrato centum & viginti metiuntur. Non eſt igitur actus quadratus Latinorum, locus ille, quem Columella exhibet, *quoquoverſus C. pedum*, quo ſanè in loco inſunt decem millia pedum quadratorum, hac formâ,

non eſt hic, inquam, actus quadratus Latinorum, quum hic locus jugeri duntaxat trientem, & ſextulam, non, ut actus quadratus, dimidium jugeri efficiat; ſed loco exempli poſitus hic quidem locus a Columellâ, ut forma ſcilicet agri quadrati. *At ſi longior*, inquit, *fuerit, quàm latior, ut, exempli causâ, jugeri formâ, pedes habeat longitudinis CCXL. latitudinis pedes CXX. ita, ut paullò ante dixi, latitudinis pedes cum longitudinis pedibus ſic multiplicabis* (vetus codex, *multiplicabimus*) *centies vicies ducenti quadrageni fiunt viginti octo millia, & octingenti. Dicemus jugerum agri tot pedes quadratos habere. Similiterque fiet de omnibus agris, quorum longitudo major ſit latitudine*.

Vetus codex, cujus varias lectiones ad oram libri ſui vir doctus notaverat, pro illis verbis: *ſimiliterque fiet de omnibus agris, quorum longitudo major ſit latitudine*. legebat: *ſimiliterque omnes longitudinis pedes cum pedibus latitudinis multiplicabimus*. CCXL. CXX. XXVIII. DCCC. Sed hæc fortaſſe veluti paraphraſis eſt, atque explicatio verborum Columellæ. *Politus*.

1. ἐνταῦθα φανερῶς τὸ αὔτως, ϗ τὸ οὕτως, ταυτὸν δηλοῦσι) Non videris, o Euſtathi, mentem Homeri aſſecutus eſſe. οὕτως eſt, *ad hunc modum*. αὔτως, *ad hunc ipſum modum*. quemadmodum οὗτος, *hic*, αὐτός, *ipſe*. Salvinus.

Vetus etiam Scholiaſta τὸ αὔτως hîc exponit οὕτως, itaque ut exponamus, ſententia ipſa Homerica exigit. Etymologici Magni Auctor vult tenuari τὸ αὔτως, ἀντὶ τοῦ μάτην, πρὸς ἀντιδιαςολὴν τοῦ ἑτέρου τοῦ σημαίνοντος τὸ οὕτως. Polit.

2. Τὸ δέ, Μή μοι) Homerus, Μή τι. Polit.
ob metrum μή τι. *nequaquam*, *nullo modo*. Salvin.

μοι φόβονδ' ἀγόρευε, ἐλέλειπται. Καί πως ἡ φράσις αὕτη συνεπισπεύδει τῇ περισπερχείᾳ τοῦ ἥρωος. Ἔστι γὰρ τὸ πλῆρες, οὕτω
Baſ.p.414. πως· μή μοι ἀγόρευε, τραπῆναι φόβονδε. ἢ, μή μοι ἀγόρευε ὀτρύνων φόβονδε. ἢ γοῦν ἀλλὰ, μή μοι ἀγόρευε τὰ φόβονδε. ἤγουν τὰ πρέποντα εἰς φυγήν. Τηρηθήσεται δὲ καθ' ὅμοιον λόγον κατωτέρω [1] καὶ ἕτερα ἐλλειπτικά.

οζ΄. Ἐν δὲ τῷ, Οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι, οὐδὲ καταπτώσσειν, ἦθος θαρσαλέον, καὶ ἀνδρεῖον ἐνδείκνυται. Ἔστι δὲ τὸ μὲν γενναῖον, ἀσύνηθες. Οὐ γὰρ ἐπὶ ἰσχυροῦ κεῖσθαι νῦν βούλονται οἱ παλαιοί, [2] ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐκ γένους, ἢ μᾶλλον ἀπὸ γέννης, ἵνα λέγῃ, ὅτι οὐ προγονικόν μοι τὸ δειλαίνεσθαι. ἢ καὶ ἄλλως, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, γενναῖον τὸ συγγενὲς, καὶ ἔμφυτον, [3] καὶ, κατὰ Πίνδαρον εἰπεῖν, ἐμφυές. [4] Ὅτε δέ που ὁ Πλάτων γενναῖα λέγει σῦκα, οὐ μόνον τὰ εὐφυῆ δοκεῖ οὕτω καλεῖν, ἀλλ' ἴσως καὶ τὰ ἐπιγεγεννημένα ἐξ ἐπεμβεβλημένων συκεῶν, [5] κατὰ τὰς παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει ἐπεμβολάδας ἀπίους, τὰς κοινότερον εἰπεῖν ἐγκεκεντρισμένας. Τοιαύτη δὲ ἴσως καὶ ἡ [6] παρ' αὐτῷ γενναία σταφυλή. Τάχα δὲ καὶ ἡ μεγάλη, κατὰ καὶ [7] γενναῖον κρέας παρὰ τῷ Κωμικῷ, τὸ ἁδρὸν κόμμα. Ἰστέον δὲ, ὅτι καὶ Λύκιοι μέχρι νῦν γενναῖον ἄνδρα, οὐ τὸν ἰσχυρὸν φασὶν, ἀλλὰ τὸν ἀπὸ γένους, καὶ μὴ τυχόντα, καὶ ἀφανῆ. Τὸ δὲ ἀλυσκάζοντι, ἢ ἀλυσκάζοντα μάχεσθαι
Rom.p.456. [8] (ἄμφω γὰρ ἀσόλοικα) τὸ ἐν σχήματι φυγῆς, ὅμως πάλιν μάχεσθαι, ὅπερ καὶ λέοντές ἐστιν ἴδιον

nus per ellipſin eſt illud: Μή μοι φόβονδ' ἀγόρευε. *Ne mihi verba facias ad fugam.* Et ſic quodammodo elocutio ipſa herois ſimul cum eo properat huc, & illuc curſitante. Plena enim, & integra oratio ad hunc ferè modum ſe habet: Μή μοι ἀγόρευε, τραπῆναι φόβονδε. *Ne mihi verba facias, nec ſuadere velis, ut memet in fugam vertam.* Vel, μή μοι ἀγόρευε ὀτρύνων φόβονδε. *Ne mihi verba facias, quibus me impellas, atque horteris ad fugam.* Aut certè, μή μοι ἀγόρευε τὰ φόβονδε. videlicet τὰ πρέποντα εἰς φυγήν. *Ne mihi verba facias de fugâ. Ne mihi loquaris, neque ſuadeas, quæ ad fugam.* videlicet *quæ pertineat ad fugam.* Et alia quoque loca ſimili ratione inſeriùs obſervantur, in quibus per ellipſin aliquid eſt prætermiſſum.

LXXVII. Præterea in illis verbis: Οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι, οὐδὲ καταπτώσσειν. *Non enim mihi generoſum, neque honeſtum, fugitare inter pugnandum, ac trepidare:* ingenium ſatis apparet audax, & virile. Sumitur autem τὸ γενναῖον, *generoſum*, ſenſu minùs uſitato. Non enim de forti, nec de valente, poſitum nunc eſſe volunt veteres Grammatici; ſed de eo, quod eſt ἐκ γένους, *a genere*, aut potiùs ἀπὸ γέννης, *a gente, ſive a familiâ, idest, gentilitium, ſeu gentis propriam, ac peculiare.* ita ut dicat, non avitum, nec gentilitium ſibi eſſe, timore affici. Aut etiam alio modo, ſecundùm veteres, γενναῖον, *ingenuum*, idem eſt atque τὸ συγγενὲς, *cognatum, ſeu congenitum*, & ἔμφυτον, *innatum*, atque, ut loquar cum Pindaro, ἐμφυές, *inſitum a naturâ*. Plato autem, cum γενναῖα dicit σῦκα, *generoſas ficus*, non modò videtur ſic vocare ficus bene a naturâ comparatas, ſeu quæ bono ſunt genere; verùm etiam fortaſſe eas ficus, quæ natæ inſuper ſunt, atque accreverunt ex inſitis ficulneis, ſive ex ficis arboribus inoculatis, quales ſunt piri, quas Ariſtoteles vocat ἐπεμβολάδας, *inſitione affectas*, & communiùs dicimus ἐγκεκεντρισμένας, *inſititio ſurculo inoculatas*. Atque ita fortaſſe apud eum quoque accipitur γενναία σταφυλή, *generoſa uva*. Quamquam etiam fortaſſe eadem hæc eſt, atque ἡ μεγάλη, *magna*, ut γενναῖον κρέας, *generoſa caro*, dicitur apud Comicum prægrande fruſtum carnis. Ubi ſciendum, Lycios etiam nunc γενναῖον ἄνδρα, *generoſum virum*, non fortem, aut robuſtum vocare, ſed ingenuum, eumque, non hominem de vulgo, neque ignobilem. Τὸ ἀλυσκάζοντι, vel ἀλυσκάζοντα μάχεσθαι, *fugitanti, vel fugitantem pugnare*, (ambo enim recta, & procul ſolœciſmo) idem eſt, atque in modum fugientis; a tergo tamen pu-

1. καὶ ἕτερα ἐλλειπτικά) Moſchus in Amore Fugitivo: Μή τι δίγῃς. *Ne quid tangas.* id eſt, φύλαττε, μή τι δίγῃς. *Cave, ne quid tangas.* Elegantiſſima ellipſis. *Salvinus.*

2. ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐκ γένους) γενναῖον τὸ ἐκ γένους παρειλημμένον. Politus.

3. καὶ, κατὰ Πίνδαρον εἰπεῖν, ἐμφυές) ἐμφυὲς εἶδος Pindarus τὸ ἐν τῇ φύσει, τὸ ἔμφυτον, τὸ φυσικόν. Polit.

4. Ὅτε δέ που ὁ Πλάτων γενναῖα λέγει σῦκα) Lex Platonis Lib. 8. De Legibus: ὃς δ' ἂν οὖν γενναίαν τὴν λεγομένην σταφυλὴν, ἢ τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν οἰκείων λαμβάνῃ, ὅπως ἂν ἐθέλῃ, καὶ ὁπόταν βούληται, δρεπέσθω. ἐὰν δ' ἐξ ἄλλων, μὴ πείσας, ἑπομένως τῷ νόμῳ τῷ μὴ κινεῖν, ὅ τι μὴ κατέθετο, ζημιούσθω. Platonis verba adducit, & interpretatur Athenæus lib. 14. cap. 19. Adducit, inquam, leviter ita nonnullis variatis: ὃς δ' ἂν τὴν γενναίαν νῦν λεγομένην σταφυλὴν, ἢ τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν οἰκείων λαμβάνῃ, ὅπως ἂν ἐθέλῃ, καὶ ὁπόταν βούληται, καρπούσθω. ἐὰν δὲ ἐξ ἄλλων, μὴ πείσας, ἑπόμενος τῷ νόμῳ, τῷ μὴ κινεῖν, ὅ τι μὴ κατέθετο, ζημιούσθω. Quam autem dicat Plato γενναίαν σταφυλὴν, & quæ γενναῖα σῦκα, duplex eſt Maſurii apud Athenæum explicatio. Altera, ut γενναῖα vocet Philoſophus τὰ εὐγενῆ· altera, ut γενναῖα appellet τὰ ἐπιγεγεννημένα. Utramque hanc explicationes memorat hic Euſtathius: apud quem pro τὰ ἐπιγεγεννημένα, quod præferunt editiones, Romana, & Baſileenſis, ex Athenæo legendum eſt, τὰ ἐπιγεγεννημένα. id eſt, *quæ poſt inſitionem.* Sed & tertia eſt explicatio Euſtathii: cui γενναία σταφυλὴ eadem etiam videtur eſſe, atque ἡ μεγάλη. Tertia hæc τοῦ γενναίου interpretatio videtur & aliis placuiſſe. Etymologici Magni Auctor: γενναῖος, ἀνδρεῖος, εὐγενὴς, μέγας. Heſychius: γεννάδας, γενναῖος, ἀνδρεῖος, εὐγενὴς, συγγενὴς, μέγας. Politus.

Vinum generoſum, οἶνος γενναῖος, idem ac nobile. Plato largitatem vocat γενναίαν εὐήθειαν *nobilem ſimplicitatem.* Salvinus.

5. κατὰ τὰς παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει ἐπεμβολάδας ἀπίους, τὰς κοινότερον εἰπεῖν ἐγκεκεντρισμένας) Athenæus: ὁ δὲ Ἀριστοτέλης καὶ ἐπεμβολάδας ἀπίους ὀνομάζει τὰς ἐγκεκεντρισμένας. Harpocration: ἐμβεβλημένα, ἀντὶ τοῦ ἐγκεκεντρισμένα. Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Νικόστρατον. καὶ Ἀριστοτέλης δ' ἐμβολάδας ἀπίους λέγει, τὰς τοιαύτας. Alii pro Ἀριστοτέλης legiſſe videntur Ἀριστοφάνης. Suidas: ἐμβεβλημένα, ἐγκεκεντρισμένα. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ ἐμβολάδας ἀπίους τὰς τοιαύτας λέγει. & idem: ἐμβολάδας, ἤτοι ἐγκεκεντρισμένας. Ἀριστοφάνης ἐμβολάδας ἀπίους. Hanc lectionis diverſitatem ex ſcriptoræ compendio profectam eſſe opinor: quum librarius fortaſſe priores duntaxat vocis hujus litteras, Ἀρισ. videlicet, expreſſiſſet. Politus.

6. παρ' αὐτῷ) apud Platonem, ut dictum eſt. Polit.

7. γενναῖον κρέας παρὰ τῷ Κωμικῷ, τὸ ἁδρὸν κόμμα) γενναιότατον κρέας Ariſtophanes Equitibus. Τὸ γενναιότατον Scholiaſta exponit, ἐξοχώτατον, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐξοχῶν κρεῶν, ὅ ἐστι τὸ παχύτατον κρέας. Polit.

8. ἄμφω γὰρ ἀσόλοικα) Sic apud Martialem: *Nobis non licet eſſe tam diſertos.* ſi dixiſſet, *diſertos*, tantumdem eſt. utrumque rectum. *Salvinus.*

pugnare. quod proprium quidem eſt leonis. *Sicuti & alicubi Ajax, dum fugit; tamen inſequentibus hoſtibus reſiſtit*. Primitivum autem τὸ ἀλυσκάζειν, *fugitare*, eſt τὸ ἀλύσκειν, *effugere, evitare, declinare*. Quorum amborum verborum primitivum eſt τὸ ἀλύω, *graviter ſum affectus ob conſilii inopiam, ac mœrorem, animo concido, animo ſum anxio, ac triſtiori, animo diſcrucior, ſive exulto*. Sicuti enim ex μεθύω, *ebrius ſum*, fit μεθύσκω, *inebrio, ebrium reddo*; ita ex ἀλύω, *animo ſum mœſto, conſiliique inope, ſive exulto*, ἀλύσκω, *effugio, declino, evito*, & inde ἀλυσκάζω, *fugito*. Πτώσσειν porrò idem eſt, atque, verſo tergo, curſuque concitato, fugere: ex quo etiam πτὼξ, *lepus*. Quod autem ad verbum ὀκνεῖν, *pigere*, attinet; etſi Homerus verbum hoc accipit, quatenus ſignificat pigrum, ſeu ſegnem eſſe, ſegniter agere, pigrari, ita ut ὀκνεῖν, *pigreſcere*, idem ſit, atque τὸ οὐκ ὀνεῖν, *non juvare*, videlicet non agere, nihil facere; tamen ſciendum, frequentiori uſu eorum, qui poſt Homerum ſcripſerunt, uſurpari τὸν ὄκνον de timore, ac metu. Ex multa ſunt exempla apud Sophoclem. Ἐπιβαίνειν ἵππων, *equos inſcendere*, dicit in currum adſcendere, ſeu conſcendere: ſicuti ἀποβαίνειν, *deſcendere*, dicitur dare ſe pedeſtri itineri, ſeu dare ſe pedibus in viam.

LXXVIII. Τὸ, τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη. *tremere me non ſinit Pallas Minerva*; id, inquam, verbi formatur hoc modo apud veteres. Conſuetudinis eſt Homeri, verba ſecundæ Conjugationis circumflexa in ſecundâ tertiâque perſonâ ſubinde diſſolvere in duo α, quorum primum breve, alterum productum cum ι. Exempli cauſsâ, οὐχ ὁράᾳς, οἷος κἀγώ; *Nonne vides, qualis & ego?*

ἴδιον. Οὕτω δέ που καὶ ὁ Αἴας φεύγων, ἀνθίσταται τοῖς διώκουσι. Προϋπάρχει δὲ τοῦ ἀλυσκάζειν τὸ ἀλύσκειν. [1] ἀμφοῖν δὲ τὸ ἀλύω. Ὡς γὰρ μεθύω μεθύσκω, οὕτως ἀλύω ἀλύσκω, καὶ ἐξ αὐτοῦ, ἀλυσκάζω. Πτώσσειν δὲ, τὸ προτροπάδην φεύγειν, [2] ἐξ οὗ καὶ πτὼξ λαγωός. Τὸ ὀκνεῖν δὲ ἰστέον, ὅτι, κἂν Ὅμηρος ἐπὶ τοῦ [3] ὀκνηλῶς ἔχειν ἔταξεν, [4] ἵνα ᾖ ὀκνεῖν, τὸ οὐκ ὀνεῖν, ἤγουν μὴ ἐνεργεῖν, [5] ἀλλ' ἡ πλείων χρῆσις τῶν μεθ' Ὅμηρον ἐπὶ φόβου τὸν ὄκνον τίθησι. [6] καί ἐστι πολλὴ ἡ χρῆσις παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ. Ἐπιβαίνειν δὲ ἵππων λέγει, τὸ εἰς ἅρμα ἀναβαίνειν· ὥσπερ ἀποβαίνειν τὸ πεζεύειν.

οη'. Τὸ δὲ, τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη, οὕτω σχηματίζεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς. [7] Ἔθος Ὁμήρῳ τὰ τῆς δευτέρας συζυγίας τῶν περισπωμένων ῥήματα κατὰ τὸ δεύτερον, καὶ τρίτον πρόσωπον πολλάκις εἰς δύο ἀ διαλύειν· ὧν τὸ μὲν πρῶτον, συνεσταλμένον· τὸ δὲ δεύτερον, [8] ἐκτεταμένον σὺν τῷ ι. οἷον, Οὐχ ὁράᾳς, οἷος κἀγώ. καὶ, Ἰσχα-

1. ἀμφοῖν δὲ τὸ ἀλύω) ἀλύω, quod ſignificat τὸ δυσφορῶ, καὶ ἀπορῶ, καὶ λυποῦμαι, videtur eſſe ex λύω, μετὰ τοῦ ςερητικοῦ ἀ, ita ut ἀλύειν ſit τὸ μὴ λύσιν εὑρίσκειν τῶν κακῶν. Ideo ἀλύοντα minimè quibuſdam videbatur ſ [illegible] eſſe ex ἀλύω, quia τὸ ἀλύειν ſignificat τὸ ἐκλύεσθαι, καὶ ἀποφύγειν. Sed cur non poſſit τὸ ἀλύειν eſſe per paragogen ex λύω μετὰ τοῦ ἀ, ὃ πλεονάζοντος, ἢ ἀπ' ἐπιτάσεως λαμβανομένου; qua certè ratione fuerit ab ἀλύω, non quatenus id eſt τὸ ἀπορῶ, καὶ λυποῦμαι, ſed quatenus ſignificat τὸ λύω. ita ut non jam per privationem, ſed per incrementum ſignificationis, dicatur ἀλύειν τὸ λύσιν εὑρίσκειν τῶν κακῶν. quod quidem evitare eſt, ac declinare. Zenobius apud Etymologum v. ἀλύσσω. καὶ μήποτε δύναται παραγωγὴ εἶναι ἐκ τοῦ λύω, τοῦ α ὃ πλεονάζοντος, ἢ ἀπ' ἐπιτάσεως λαμβανομένου, ὁ μέλλων ἀλύσω· καὶ πλεονασμῷ τοῦ κ, ἀλύσκω. ὡς μεθύω μεθύσω μεθύσκω. ἀλύσκω δὲ τὸ φεύγω λέλυθα. Ita hic fortaſſe accepit τὸ ἀλύω Euſtathius. ut & ad lib. γ' p. 840. ἀλύσκω ἐκ τοῦ ἀλύω, ὅθεν τὸ ἀλυσκάζω quamvis ibi, ut & hoc loci, τὸ ἀλύειν cum noſtris vulgò Grammaticis, ipſoque alibi Euſtathio, interpretati fuerimus ἀντὶ τοῦ ἀδημονῶ. Diſcretè idem Euſtathius ad lib. Ϛ' Il. Τὸ δὲ ἀλυσκάζω, δύο ἔχει παραγωγάς. ἔςι γὰρ ἀλύω ῥῆμα, ὃ τὸ ἀδημονῶ, ἀλλ', ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ φαίνεται. τὸ χαίρω, καὶ ἀνίεμαι, καὶ ἐκλέλυμαι. ὁ μέλλων ἀλύσω, καὶ παράγωγον ἀλύσκω· ἐξ οὗ αὖθις παρῆκται τὸ ἀλυσκάζω. Et ad Odyſſeam: Τὸ δὲ ἀλύεις. ἀντὶ τοῦ ἐκλέλυσαι τῇ χαρᾷ. Quamquam eo Odyſſeæ loco etiam ἀλύειν τὸ ἀδημονεῖν dictum velit Euſtathius. tamquam ἀντὶ τοῦ ἐκλύειν. Δῆλον δὲ, inquit, ὅτι καὶ ἐπὶ ἀδημονίας ἡ λέξις κεῖται, καὶ μάλιςα παρὰ τοῖς ὕςερον, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐκλύειν. Et ad eundem lib. α'· ἔςι δὲ ἀλύειν τὸ ἀδημονεῖν, καὶ οἷον ἐκλελύσθαι. quaſi ſcilicet ἀλύειν ſit animo ſolvi, ac deficere. Alii ἀλυσκάζειν τὸ φεύγειν, deducunt παρὰ τὸ ἀλᾶσθαι πλάζειν. οἱ γὰρ φεύγοντες πλανῶνται. Sed quatenus idem, ut mihi quidem videtur, etiam ἀλύειν, ex quo ἀλύσσειν, & ἀλυσκάζειν, deducunt παρὰ τὴν ἄλην. Quippe hæc etiam quibuſdam placuit etymologia τοῦ ἀλύειν. Etymologici Magni Auctor v. ἀλύω. ὃ παρὰ τὸ ἀλῶ τὸ πλανῶμαι, ἀλύω, ὡς πλάζω, πλαθῶ. οἱ γὰρ λυπούμενοι, ἐν πλάνῃ εἰσίν. Scholiaſta Euripidis ad illud in Oreſte: Ἔα, τί χρῆμ' ἀλύω, Τί τὸ πρᾶγμα, καὶ τίς ὁ τόπος οὗτος, ἀνθ' οὗ ἀπορῶμαι, καὶ ἀδημονῶ. παρὰ τὴν ἄλην. Unde ἀλύειν Suidæ non eſt utcumque τὸ δυσφορεῖν, ſed τὸ ἐν ἄλῃ δυσφορεῖν. Qua explicatione alludit Suidas ad verbi ejuſdem etymologiam. Qua etiam ex etymologiâ factum videtur, ut Herophilus συνώνυμον poneret τὸ ἀλύειν τῷ πλανᾶσθαι. Sed Herophilum minimè probat Erotianus. Verba hæc Erotiani: Βακχεῖος μέντοι ἐν τῷ πρώτῳ τῶν λέξεών φησι τὸ ἀλύειν ἀδυνατεῖν, πλανᾶσθαι, ἄχθεσθαι, οὐκ ὀρθῶς. Οὐ γὰρ εἴ τις ἄχθεται, πλανᾶται, ὃ ἀδυνατεῖ πάντως, καὶ ἀλύει. Οἱ γὰρ ἀλύοντες ἄχθονται μὲν ἐν τῷ ὀδυνᾶσθαι· οὐκ ἀλύουσι δὲ οἱ πλανώμενοι, κτλ., ὡς αὐτός, εὐλόγως αὐτὸν Ἡρόφιλος, συνώνυμον θεὶς τὸ ἀλύειν τῷ πλανᾶσθαι. At enim & οἱ ἀλύοντες, ſeu qui animo anguntur, ii planè animo πλανῶνται. ut Philoctetes ille Sophocleus, de de quo Neoptolemus:

ἀλύει δ' ἐπὶ παντί τῳ
χρείας ἱσταμένῳ, πῶς ποτε πῶς
δύσμορος ἀντέχει.

Et ἀπὸ τοῦ ἀλύειν ἄλυς ἡ πλάνη ἢ ἀπορίας. Immo verò & de gaudio, animique relaxatione accipiunt τὸ ἀλύειν ab eadem etymologiâ, videlicet παρὰ τὴν ἄλην. Nam & qui lætantur, mente veluti vagantur, atque aberrant, quippe animo ſoluti. Unde & Pauſanias ἀλύειν dixit τὸ ἐν ἄλῃ, καὶ πλάνῃ τὴν ψυχὴν ἔχειν. Etymologici Magni Auctor: δηλοῖ καὶ τὸ χαίρω, ὡς τό, Ἦ ἀλύεις, ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην; καὶ οὕτω παρὰ τὸ ἀλῶ τὸ πλανῶ, πλανῶνται γὰρ τῶν χαιρόντων αἱ ψυχαί. Ex quibus patet, tam de mœrore, quàm de lætitiâ dictum quoſdam exiſtimaſſe τὸ ἀλύειν ἀπὸ τῆς ἄλης, eo quòd in utraque illâ perturbatione animi noſtri, præſertim ſi gaudio impotentiùs efferuntur, aut triſtitiâ, atque ægritudine nimis dejiciuntur, veluti errare, & vagari videantur. Hinc, quia utraque illa animi perturbatio, ſi impotentior illa quidem eſt, atque immoderatior, quædam eſt mentis veluti abalienatio, ſumptum quoque aliquando videtur τὸ ἀλύειν pro μαίνεσθαι. Hanc etiam verbi ſignificationem agnoſcis ex antiquis Grammaticis Euſtathius: ἀλύω, ἀντὶ τοῦ μαίνεται, ἀπορεῖ κατὰ διάνοιαν. Politian.

2. ἐξ οὗ καὶ πτὼξ λαγωός) Etymologici Magni Auctor: πτὼξ. παρὰ τὸ πτῶ, παράγωγον πτώσσω. ὁ μέλλων, πτώξω. καὶ ἀποβολῇ. Polit.

3. ὀκνηλῶς) l. ὀκνηρῶς. Polit.

Atqui ὀκνηλὸς, & ὀκνηρὸς, utrumque dicitur. *Salvinus*.

4. ἵνα ᾖ ὀκνεῖν, τὸ οὐκ ὀνεῖν, ἤγουν μὴ ἐνεργεῖν) pro οὐκ ὀνεῖν malim, οὐ κινεῖν. Etymologiæ Græcæ: ὀκνῶ, τὸ ῥᾳθυμῶ, οἷον τὸ οὐ κινῶ. Et ὄκνος ἡ ἀκινησία, eſt quaſi ἄκινος τις. Unde per ſyncopen, & mutando τὸ α in ο, ὄκνος. Polit.

De Ocno, pigritiæ ſymbolo, funem torquente, & aſello, v. Politian. in Miſcellaneis. *Salvin.*

5. ἀλλ' ἡ πλείων χρῆσις τῶν μεθ' Ὅμηρον ἐπὶ φόβου τὸν ὄκνον τίθησι) Uſus hic præcipuè Oratorum. Suidas: οἱ ῥήτορες οὐκ ἐπὶ ῥᾳθυμίας ἐχρήσαντο τῷ ὀνόματι, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ φόβου, καὶ τοῦ φοβεῖσθαι. Et, ut notat Suidas, Homerum etiam in hoc ſenſu τὸν ὄκνον dixiſſe. Cur autem τὸ ὀκνεῖν ἀντὶ τοῦ φοβεῖσθαι uſurpaverint, ratio illa eſt a Grammaticis excogitata, quia ὀκνηροί, φοβούμενοι, καὶ δειλοί. Politian.

6. καί ἐστι πολλὴ ἡ χρῆσις παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ) Suidas: καὶ παρὰ τούτῳ κεῖται Σοφοκλῆς ἐπὶ τοῦ φοβεῖσθαι.

Φρονοῦσα γάρ σοι εὖ ἂν ἐξίσω ὄκνῳ.

Polit.

7. Ἔθος Ὁμήρῳ) ex Etymologo. Polit.

8. ἐκτεταμένον σὺν τῷ ι) Etymologus: τὸ δεύτερον ἐκτεταμένον, καὶ σὺν τῷ ι γραφόμενον. Polit.

ναίας δακέειν. καὶ, [1] ἀκπεραίας μέγα κῦμα. καὶ, Οὐκ ἐάας Κρονίδης. [2] Τοῦτο τὸ ἐάας, ἐὰν ἀποκοπῇ, ποιεῖ, ὡς ἐν μέτρῳ δακτυλικῷ, τὸ, τρεῖν μ' οὐκ ἔα· ἀναβιβασθέντος τοῦ τόνου, μετὰ βραχείας τῆς παραληγούσης, ὡς τῆς ἐν τῷ τέλει μακρᾶς ἀποκοπείσης. Οὐ γὰρ εἶχεν ἀναλογίαν τινὰ ἡ ὀξυτόνησις. [3] Εἰ δὲ γράφεται, τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ, περισπωμένως, [4] ὅπερ ἥκιστα ἐν τοῖς παλαιοῖς εὕρηται, θεραπευθήσεται σπονδειακῶς τὸ μέτρον διὰ συνιζήσεως. Τὸ δὲ, εἰ γοῦν ἅτερός γε φύγῃσιν, ὅμοιον μέν ἐστι τῷ ἀλλαχοῦ εἰρημένῳ περὶ τῆς Ἄτης· [5] κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησεν. Ἔστι δὲ καὶ αὐτὸ ἐλλειπτικόν· δηλοῖ κατὰ τὸ ἀπὸ κοινοῦ σχῆμα, ὅτι, εἴπερ ἀνάγκη φυγεῖν, οὐ φεύξονται οἱ δύο, ἀλλ' ὁ εἷς. ὃ καὶ γίνεται. Ἀγχίνους γάρ ἐστιν ὁ Διομήδης τὸ μέλλον προϊδεῖν. διὸ καὶ ἡ πολύβουλος, κατὰ τὸν Ποιητὴν, Ἀθηνᾶ λέγεται αὐτῷ συναίρεσθαι τῆς μάχης. τουτέστιν, ἡ φρόνησις, ἣν προσφυῶς τῇ ἀλληγορίᾳ πολύβουλον ἔφη, κατὰ μετάληψιν τοῦ πολυμήχανος, καὶ ἔτι μᾶλλον, τοῦ πολύμητις. Ἐλλέλειπται δὲ καὶ τὸ, μεμνημένος. Λείπει γὰρ τὸ, οὗ εἶπον, ἤτι τοιοῦτον.

οθ'. Τὸ δὲ ποινὴν ἀντὶ τοῦ ἀντάλλαγμα κεῖται. ὥστε σημειωτέον, ὅτι ποινὴ οὐ μόνον [6] λέγεται τὸ ὑπὲρ φόνου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἁπλῶς ἀνταπόδομα. [7] ἡ δὲ χρῆσις πολλὴ παρὰ Πινδάρῳ. Ἰστέον δὲ, ὅτι, καθὰ ἡ ποινὴ ἀμοιβήν τινα ἐστιν ὅτε δηλοῖ, [8] οὐχ ὡς ἀπὸ τοῦ φόνου ἴσως, [9] ἀλλὰ τοῦ πόνου, ὅπερ ἐστὶ, τῆς ἐπαινετῆς ἐνεργείας, [10] οὕτω καὶ ἡ ἄμοιβα. Φησὶ γὰρ ὁ Γραμματικὸς Ἀριστοφάνης, τὸ ἀμύνεσθαι, οὐ μόνον σημαίνειν [11] τὸ κακῶς παθόντα ἀντιδιατιθέναι, ἀλλὰ τεθεῖσθαι καὶ ἀντὶ ψιλοῦ τοῦ ἀμείψασθαι ὁτιοῦν. καὶ φέρει χρῆσιν, ἐκ τοῦ Ἀλκμᾶ-

&, ἰχανάᾳ δακέειν. *Appetit mordere*. &, ἀκπεραίας μέγα κῦμα. *trajicit magnos fluctus*. & ,Οὐκ ἐάας Κρονίδης. *Non permittis Saturnie*. Hoc ipſum ἐάας, *permittit, ſeu ſinit*, ſi apocopen patitur, facit, tamquam in metro dactylico, illud: τρεῖν μ' οὐκ ἔα. *tremere me non ſinit*, accentu retracto, & penultimâ brevi, quippe per apocopen reciſâ longâ in fine. Non enim ulla erat analogia, aut ratio, cur ea vox in fine acueretur. Sin autem ſcribitur τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ, *tremere me non ſinit*, ultimâ circumflexâ, quod quidem minimè omnium in veterum ſcriptis repertum eſt, remedium metro adhibebitur per ſynizeſin, qua vocales illæ ad ſpondeum faciendum veluti in unum confidant. Illud: εἰ γοῦν ἅτερός γε φύγῃσι, *ſi alter certè effugerit*, ſimiliter, ſeſe habet, atque id, quod alibi dictum eſt de Ate: κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησεν. *alterum enim certè irretivit*. Et eſt hoc ipſum per ellipſin: quum figuratâ locutione a communi ſenſu, ſignificet, ſiquidem neceſſe eſt fugere, non eſſe duos illos fugâ elapſuros, ſed unum. quod etiam factum eſt. Perſpicaci namque acutoque eſt ingenio Diomedes in providendo futuro. Ideoque Minerva illa πολύβουλος, *multa prædita conſilio, & valde prudens*, ut eam quidem vocat Poëta, opitulari et dicitur in prœlio. hoc eſt, prudentia, quam, aptè atque appoſitè ad allegoriam, appellat πολύβουλον, *conſilio affluentem*, voce hac per metalepſin acceptâ pro πολυμήχανος, *plena ſolertiæ, atque artificii*, ſive etiam, idque melius, pro πολύμητις, *plena prudentiæ, abundans conſilio*. Quin & per ellipſin dictum eſt τό, μεμνημένος, *recordatus, ſeu memor*. Deficit enim τό, οὗ εἶπον, *verborum meorum, ſeu mandati, quod dedi; præcepti, de quo admonendum te duxi*; aut aliquid aliud hujus generis.

LXXIX. Τὸ ποινὴν, *pœnam*, poſitum eſt pro ἀντάλλαγμα, *mercedem, ſeu pretium, quo vel injuria penſatur, vel res aliqua redimitur*. Itaque obſervandum, ποινὴν, *pœnam*, non eam modò vocari, quæ irrogatur pro cæde; verùm etiam quidquid generatim rependitur, ac retribuitur. Et multa ſunt apud Pindarum exempla. Quod autem ſcire oportet, ſicuti ἡ ποινὴ, *pœna*, compenſationem quamdam aliquando ſignificat, non tamquam fortaſſe ἀπὸ τοῦ φόνου, *a cæde*; ſed ἀπὸ τοῦ πόνου, *a labore*, hoc eſt, operâ bonâ, ac laudabili, quæ alicui rei impenditur; ſic etiam ἡ ἄμοιβα, *compenſatio, remuneratio, gratiæ relatio*. Dicit enim Ariſtophanes ille Grammaticus, τὸ ἀμύνεσθαι, *referre, rependere, retribuere*, non illud tantùm ſignificare, ut, qui injuriam accepit, injuriam viciſſim faciat, ſeu, qui malè affectus fuit, malè viciſſim afficiat; ſed ſimpliciter etiam poſitum eſſe pro ἀμείψασθαι, *penſare, compenſare, rependere*, quodcumque tandem id ſit, quod rependitur.

Et

1. ἀκπεραίας μέγα κῦμα) Hom. ἐκπεραίας μέγα λαῖτμα. Polit.

2. Τοῦτο τὸ ἐάας, ἐὰν ἀποκοπῇ, ποιεῖ, ὡς ἐν μέτρῳ δακτυλικῷ, τὸ, τρεῖν μ' οὐκ ἔα) Etymologici Magni Auctor: Τὸ ἐᾷ γὰρ τὸ ἐάας, δύναται κατὰ ἀποκοπὴν εἰρῆσθαι· οἷον, τρεῖν μ' οὐκ ἔα. ἔνθα καὶ συστέλλεται τὸ α, καὶ βαρύνεται. Scholiaſta Homericus: Οὐκ ἐάας, οὐ συγχωρεῖς, κατὰ διάλυσιν, Ὁμηρικοῦ ἔθει, κατὰ ἀποκοπὴν, ἀπὸ τοῦ ἐάω, ὅ τι ἐστὶ ποιητικόν, ἀντὶ τοῦ ἐᾷ, καὶ ἐάει. Rurſus Etymologus: Τρεῖν μ' οὐκ ἔα Παλλὰς Ἀθήνη. Ἰλιάδος ο. συστέλλεται τὸ α, καὶ βαρύνεται. Quòd ſiquis τὸ ἔα velit eſſe a circumflexo ἐᾷ, id ſanè per tria hæc πάθη factum fuerit, συστολὴν τοῦ α, καὶ ἐκβολὴν τοῦ ι, καὶ μεταβολὴν τοῦ τόνου. quæ fuit quorumdam veterum opinio. *Politus*.

3. Εἰ δὲ γράφεται, τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ, περισπωμένως) ut in Editione Florentinâ. *Polit*.

4. ὅπερ ἥκιστα ἐν τοῖς παλαιοῖς εὕρηται) Scribendum hic eſſe ἐᾷ, περισπωμένως, diſertè quidem a nemine quoquam veterum expreſſum reperi. Sed tamen ita etiam olim nonnullos ſcripſiſſe, indicio mihi eſt illud veteris Scholiaſtæ: ἐᾷ, μονοσυλλάβως. Quid enim tandem eſt, ſumi hic ἐᾷ μονοσυλλάβως, niſi id, quod nunc ait Euſtathius, ſi ſcribitur τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ, περισπωμένως, θεραπευθήσεται σπονδειακῶς τὸ μέτρον διὰ συνιζήσεως? Politus.

5. κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησεν) ἕνα γὰρ τινὰ ἔβλαψεν, ἐπεὶ μὴ πολλούς. Scholiaſta. *Polit*.

6. λέγεται τὸ ὑπὲρ φόνου) quæ præcipuè dicta ποινή. Etymologici Magni Auctor: ποινὴ λέγεται ἡ ὑπὲρ φόνου δεδομένη καταλλαγή. Heſychius: ποινὴ, ἀντάλλαξις ἡ ὑπὲρ φόνου διδομένη. Pœnam hanc Attici ὑποφόνια. Politus.

7. ἡ δὲ χρῆσις πολλὴ παρὰ Πινδάρῳ) Tale illud Pindaricum Nem. Od. 1. καμάτων μεγάλων ποινὰν λαχόντ' ἐξαίρετον. ideſt, ἀμοιβὴν τῶν ἑαυτοῦ πόνων λαβόντα. Polit.

8. οὐχ ὡς ἀπὸ τοῦ φόνου ἴσως) unde ſcilicet quibuſdam dicta videtur ποινὴ, quaſi φονή, pleonaſmo τοῦ ι. Etymologici Magni Auctor: ποινὴ, ἡ ὑπὲρ φόνου ζημία, καὶ ἀντίδοσις. καὶ τιμωρία, φονή τις οὖσα, πλεονασμῷ τοῦ ι. Polit.

9. ἀλλὰ τοῦ πόνου) ἀπὸ τοῦ πόνου γίνεται πονὴ, καὶ ποινή. Etymologus. Aliis alia arriſit etymologia, videlicet ἀπὸ τοῦ πονῶ διὰ τῆς ει διφθόγγου· unde πονὴ & ποινή. Polit.

10. οὕτω καὶ ἡ ἄμοιβα) Suidas: ἄμοιβα καὶ ἐπὶ ἀμοιβῆς, καὶ ἐπὶ ἀντιπράξεως. *Polit*.

11. τὸ κακῶς παθόντα ἀντιδιατιθέναι) Suidas ex editione Kuſteri: ἀμυνόμενος, τοὺς κακόν τι πράξαντας ἀντιδιατιθέντας. Polit.

Et exemplum affert tum ex Alcmane illud: οὐ γὰρ πορφύρας τόσος κόρος, ὥστ' ἀμύνασθαι. *Non enim ſatietas tanta purpuræ, ut rependam.* tum illud ex Thucydide: ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι. *Parem nobis gratiam referendam cenſeat.* Prima τοῦ Γανυμήδεος, *Ganymedis*, non temere, nec præter rationem; ſed per analogiam, ac ſimilitudinem rationis cum γάνος, *gaudium*, *lætitia*, effertur cum ſimplici ν· tametſi plerique inter ſcribendum eam litteram geminent. Quod ait, ὑπὸ ἠῶ τ', ἠέλιόν τε, *ſub aurorâque*, *ſoleque*, junctis per paralleliſmum vocibus, idem prorſus notet. Atque hinc poſteriores ſcriptores acceperunt, ut eam, quæ ſub cœlo eſt, dicerent eſſe ὑφ' ἥλιον, *ſub ſole*. Ubi etiam vide, an hæ iſtæ voces conjunctim juxta ſe ſint poſitæ ad etymologiam quodammodo repræſentandam: adeo ut ἥλιος, *ſol*, dicatur, quippe qui, calore in aërem diffuſo, ἠοῦς εἵλην, *auroræ calorem*, *ſplendoremque*, efficiat.

κμᾶνος τό, οὐ γὰρ πορφύρας τόσος κόρος, ὥστ' ἀμύνασθαι. καὶ ἐκ τοῦ Θουκυδίδου τό, [1] ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι. Ἡ δὲ ἄρχουσα τοῦ Γανυμήδεος, οὐκ ἀλόγως, ἀλλὰ [2] κατὰ ἀναλογίαν τοῦ, γάνος, ἂν αἰεὶ ἐκφέρεται ψιλῇ· κἂν πολλοί, ἐν οἷς γράφουσι, διπλάζωσιν αὐτό. Τὸ δέ, ὑπὸ ἠῶ τ', ἠέλιόν τε, ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ δηλοῖ. [3] Ἐκ τούτου δὲ λαβόντες οἱ ὕστερον, τὴν ὑπ' οὐρανόν, ὑφ' ἥλιον λέγουσιν. Ὅρα δέ, εἰ πρός τινα ἔμφασιν ἐτυμολογίας συναπτῶς αἱ τοιαῦται λέξεις παράκεινται· [4] ἵνα λέγοιτο ἥλιος, ὡς ἠοῦς εἵλην ποιῶν τῇ κατὰ τὸν ἀέρα θερμότητι.

LXXX. Vide præterea, perquàm appoſitè atque opportunè dictum eſſe illud: ὑποσχὼν θήλεας ἵππους, *ſubmittens feminas equas*, pro ὑποβαλών, *ſubjiciens*, & ὑποθέμενος, *ſupponens*, equis maribus ad admiſſuram. Neque verò melior alia vox, magiſque ad id ſignificandum idonea, uſurpari poteſt. Ejuſcemodi autem ferè ſenſum quodammodo etiam exprimit τὸ ὑποσχεῖν λόγοις τὰς ἀκοάς. *ſubmittere*, *ſeu porrigere aures verbis.* & χεῖρα τοῖς διδομένοις ὑποσχεῖν. *manum muneribus ſubmittere*, *ſeu præbere*. Quin & illud: ὑποσχὼν θήλεας ἵππους, *ſubmittens feminas equas*, valet ad explicandum, quid ſibi velit τὸ ἔκλεψε, *furatus eſt*. Non enim vult, Anchiſam furto equos abſtuliſſe; ſed ſubdolè eum, atque ingenioſè excogitaſſe, quo pacto ex illis ſobolem, furtivâ & clandeſtinâ admiſſurâ, ſuſciperet. Atque id etiam genus quoddam eſt furti œconomicum, ſeu in rei domeſticæ bonum, atque utilitatem, dolumque habet non omnino vituperabilem: immo verò dignum eſt viro probo, ac ſtudioſo honeſtatis, qui ſine dolo nequeat compos fieri rei, quam concupiſcit. Τὸ θήλεας, *feras femineum*, *ſeu feminas*, quidam acuunt in antepenultimâ, veluti ab ἡ θῆλυς, *feminea*, *muliebris*, *effeminata*, *mollis*. ut, θῆλυς ἀέρση. *mollis*, *& tener ros*. Alii verò in penultimâ, veluti a θήλεια, θηλείας, *feminæ*, *feminas*, rejectoque τοῦ ι, θηλέας, *feminas*. Ἀτιτάλλειν, idem eſt, atque τὸ ἀναπαύειν, *quietem dare*, *ſeu otium facere*, & ἁπαλῶς τρέ-

π'. Ὅρα δὲ καὶ τό, ὑποσχὼν θήλεας ἵππους, καιρίως φρασθέν, ἀντὶ τοῦ ὑποβαλών, καὶ ὑποθέμενος τοῖς ἄρρεσιν ἵπποις εἰς ὀχείαν. καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέραν κρείττονα εἰς τοῦτο λέξιν εἰπεῖν. Τοιοῦτος δέ τις νοῦς ὕπεστι καὶ τῷ ὑποσχεῖν λόγοις τὰς ἀκοάς. καὶ χεῖρα τοῖς διδομένοις ὑποσχεῖν. Ἔστι δὲ τό, ὑποσχὼν θήλεας ἵππους, καὶ διασαφητικὸν τοῦ ἔκλεψεν. Οὐ γὰρ ἵππους, φησίν, ὑφείλατο Ἀγχίσης, ἀλλ' ἐσοφίσατο γονὴν ἐξ ἐκείνων λαβεῖν, [5] διὰ λαθραίας ὀχείας. Καὶ ἔστι [6] κλοπή τις καὶ τοῦτο οἰκονομική, καὶ δόλον οὐ πάνυ τι μωμητὸν ἔχουσα, [7] πρέπουσα δὲ φιλοκάλῳ ἀνδρί, μὴ ἔχοντι ἀδόλως τὸ ἐφετὸν πορίσασθαι. Τὸ δὲ θήλεας, οἱ μὲν προπαροξύνουσιν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἡ θῆλυς. εἶον καὶ τό, θῆλυς ἀέρση. οἱ δὲ παροξύνουσιν, ὡς ἀπὸ τοῦ θήλεια, θηλείας, καὶ ἀπαλεύσει τοῦ ι, θηλέας. Ἀτιτάλλειν δὲ τὸ ἀναπαύειν, [8] καὶ ἁπαλῶς τρέ-

1. ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι) Thucydides lib. 1. in Corinthiorum concione: ... καὶ νεώτερός τις παρὰ πρεσβυτέρου αὐτὰ μαθὼν, ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι. Suidas: Ἀμύνεσθαι Θουκυδίδης μὲν, ἀντὶ τοῦ ἀμείβεσθαι. Quòd Thucydides τῷ ἀμύνεσθαι uſus fuerit ἀντὶ τοῦ ἀμείβεσθαι, id ſanè dignum viſum eſt animadverſione Scholiaſtæ Thucydidis. Nec defuerunt, qui pro ἀμύνεσθαι reſcriberent ἀμείβεσθαι. Scholiaſta: ἀμύνεσθαι. ἀντὶ τοῦ ἀμείβεσθαι. μόνος δὲ Θουκυδίδης ἐνταῦθα κέχρηται τῇ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως, ὅθεν καί τινες ἐναλλάττουσι τὴν γραφὴν, καὶ γράφουσιν, ἀμείβεσθαι. οὐκ ἔστι δέ. Politus.

2. κατὰ ἀναλογίαν τοῦ, γάνος) Etymologici Magni Auctor: Γανυμήδης, ὁ ἥρως ὁ οἰνοχόος, παρὰ τὸ γάνος μήδεσθαι τῷ Διΐ. ὅπερ ἐστὶ τὸ πόμα τὸ λαμπρόν. Εὐριπίδης·

Ὅπου βότρυος ἐν δαιτὶ γίνεται γάνος.

Verſus hic Euripidis in Bacchis. ubi pro γάνος fecerant γάμος. Sed γάνος ibi eſſe legendum, omnino evincit locus hic Etymologi. *Politus.*

3. Ἐκ τούτου δὲ λαβόντες οἱ ὕστερον, τὴν ὑπ' οὐρανὸν, ὑφ' ἥλιον λέγουσι) Salomon: *Nihil ſub ſole novum.* Salvinus.

Multus in hac phraſi liber Eccleſiaſtæ, ſeu potiùs in illo libro Interpretes LXX Τὴν ὑπ' οὐρανὸν, ſeu ὑφ' ἥλιον, quam dicit hîc Euſtathius, intelligit fortaſſe τὴν ματαιότητα, quam tantopere deplorat Eccleſiaſtes. ut cap. 1. ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης. Τίς περισσεία τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ, ᾧ μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον; Dicit ibi Eccleſiaſtes, ſeſe attentè conſideraſſe περὶ πάντων τῶν γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Ac deinde ſubjungit: εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον. καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης, καὶ προαίρεσις πνεύματος. ut & cap. 2. καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης, καὶ προαίρεσις πνεύματος, καὶ οὐκ ἔστι περισσεία ὑπὸ τὸν ἥλιον. Et c. 4. καὶ εἶδον ματαιότητα ὑπὸ τὸν ἥλιον. Abſit tamen, ut dicamus, phraſin hanc LXX. Interpretes ab Homero accepiſſe. Eſt enim & phraſis Hebræorum. *Politus.*

4. ἵνα λέγοιτο ἥλιος, ὡς ἠοῦς εἵλην ποιῶν) Hinc prima in ἥλιος non aſpiratur, quemadmodum in ἕλης, tamquam ſit ab ἠοῖ. Salvinus.

Aliis placet etymologia ab ἕλη, non ab ἠοῦς ἕλη. Ab ἕλη ἕλιος, mutatione literæ, ἥλιος. pleonaſmo Poetico τοῦ ε, ἠέλιος. Etymologici Magni Auctor: ὁ παρὰ τὸ ἕλη, ὃ σημαίνει τὴν λαμπηδόνα, ἕλιος, καὶ ἥλιος. ἠέλιος δὲ, κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ε Ἰωνικῶς. Quòd ſi prima in ἠέλιος minimè aſpiratur, id volunt fieri Ionicè, non eo quia fit ab ἠοῖ. Etymologici Magni Auctor: συνήθως Ἴωνες τὸ ε πλεονάζουσι. ἕλιος, ἠέλιος. & alibi: οἱ μόνοι Ἴωνες ψιλοῦσι. Politus.

5. διὰ λαθρέας) l. διὰ λαθραίας. Polit.

Forte in χρυσέη, χρυσείη, aurea. Salvinus.

6. κλοπή τις καὶ τοῦτο οἰκονομική) furtum, ut ita dicam, œconomicum. *Salvin.*

7. πρέπουσα δὲ φιλοκάλῳ ἀνδρί) Vide hîc etiam ingenium hominis Græci non obſcurè dolo patrocinantis. *Polit.*

Duo ſunt dolorum genera apud Latinos: dolus bonus, & dolus malus. & Juriſconſulti paſſim dolum malum uſurpant, quippe diſtinctum a dolo bono. V. Platonem de republica libro primo. *Salvin.*

8 καὶ ἁπαλῶς τρέφειν) Malim ἁπαλῶς τρέφειν, pro etymologia τοῦ ἀτιτάλλειν. Prius eſt, ſecundum Euſtathium, τὸ ἀτάλλειν, ex quo ὁ ἀταλός· deinde, κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, τὸ ἀτιτάλλειν. At verò, ſecundùm Etymologum, prius eſt τὸ ἁπαλός. Ex ἁπαλὸς τὸ ἀτάλλω, &, κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, ἀτιτάλλω. Etymologus: ἀτιτάλλειν τὸ τιθηνεῖν, καὶ ἐκτρέφειν ἐπιμελῶς. ἐκ τοῦ ἁπαλὸς, ἀτάλλω· κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, ἀτιτάλλω. Docet autem Etymologus, τὸ ἀταλὸς aut eſſe παρὰ τὸ ἀπα-

τρέφειν, [1] ὡς μὴ ταλάσαι ἐν, ὅ ἐστι, τάλανα τοῖς πόνοις εἶναι, καὶ τλήμονα. ἵνα ᾖ πρῶτον τὸ ἀτάλλειν. ὅθεν καὶ ὁ ἀταλός. εἶτα, κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, τὸ ἀτιτάλλειν. Δῆλον δὲ, ὥς τινες, καθὰ καὶ προείρηται, ἀπὸ τοῦ ἄττειν, καὶ ἅλλεσθαι, τὸ ἀτάλλειν παράγουσι,

Rom. p. 547. τοῦ ἑνὸς τ' ἀπελθόντος, διὰ τὸ εὐφωνότερον. [2] Τῆς δὲ φάτνης πρωτόθετον, τὸ φαγεῖν, ἢ τὸ πάσασθαι, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὅ ἐστι, γεύσασθαι. ὅθεν καὶ φατνωτὸν, φασι, τὸ σανιδωτὸν, καὶ φατνώματα, [3] σανιδώματα στέγης διάγλυφα. [4] καὶ ὀδόντων δὲ προσφυῶς ἐντεῦθεν φατνώματα.

ſτρέφειν, molliter, ac delicatè nutrire, quaſi minimè omnium ταλάσαι, ſufferre, ſeu perpeti, hoc eſt, τάλανα, miſerum, eſſe laboribus tolerandis, & τλήμονα, ærumnoſum. adeo ut prius ſit τὸ ἀτάλλειν, nutrire cum curâ, molliter educare, delicatè nutrire. unde ὁ ἀταλός, mollis, tener, delicatus. deinde per reduplicationem τὸ ἀτιτάλλειν, delicatè nutrire, nutriendo ſaginare. Conſtat tamen, nonnullos, ut & ſupra dictum eſt, ἀπὸ τοῦ ἄττειν, & ἅλλεσθαι, a proſiliendo, & ſaltando, deducere τὸ ἀτάλλειν, nutrire, augere, luſitare, exſultim ludere, rejecto altero τ', ad meliorem ſonum. Primitivum τῆς φάτνης, præſepis, ſeu ſtabuli, ſecundùm veteres Grammaticos, eſt τὸ φαγεῖν, veſci, aut τὸ πάσασθαι, hoc eſt, γεύσασθαι, guſtare, ſeu deguſtare. Unde etiam, ut, volunt, φατνωτὸν, laqueatum, ſeu tabulatum, & φατνώματα, laquearia, tabulata tecti variè ſculpta, atque inciſa. Atque inde etiam aptè congruenterque appellata τῶν ὀδόντων φατνώματα, dentium loculamenta.

Baſ. p. 415.
Καρτερόθυμε, δαΐφρον, ἀγαυοῦ Τυδέος υἱέ,
Ἦ μάλα σ' οὐ βέλος ὠκὺ δαμάσσατο, πικρὸς ὀϊστός.
Νῦν αὖτ' ἐγχείῃ πειρήσομαι, αἴ κε τύχωμι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Τυδεΐδαο κατ' ἀσπίδα. τῆς δὲ διὰ πρὸ
Αἰχμὴ χαλκείη πταμένη, θώρηκι πελάσθη.
Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Βέβληαι κενεῶνα διαμπερές, οὐδέ σ' ὀΐω
Δηρὸν ἔτ' ἀνσχήσεσθαι· ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκας.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας, προσέφη κρατερὸς Διομήδης.

Fortiſſime, bellicoſe, præclari Tydei fili,
Non te quidem certè jaculum velox interfecit, amara ſagitta.
Nunc rurſus haſtâ experiar, an aſſequi valeam.
Dixit, & vibratam emiſit longam haſtam,
Percuſſitque Tydidæ clypeum. Per hunc autem penitus
Cuſpis ærea volans, thoraci eſt infixa.
Tum verò altiùs clamavit Lycaonis clarus filius:
Vulneratus es ad ile penitus, neque te puto
Diu ampliùs toleraturum. Mihi verò magnam gloriam dediſti.
Verùm eì minimè territus reſpondit fortis Diomedes.

πα΄. Καλὸν εἰς ἔπαινον εὐγενοῦς, καὶ ἀνδρείου τινὸς, τὸ, Καρτερόθυμε, δαΐφρον, ἀγαυοῦ πατρὸς υἱέ. Βέλος εἰπὼν ὁ Πάνδαρος, ἐπήγαγε τὸ, πικρὸς ὀϊστὸς, διὰ σαφήνειαν· [5] ὡς καὶ τοῦ δόρατος ἐστιν ὅτε, εἰ μὴ ὀρεκτὸν εἴη, βέλους λεγομένου. Φησὶν οὖν περιεκτικῶς, ὅτι τὸ τοῦ Διομήδους βέλος ἴθυνεν ἡ Ἀθηνᾶ, ὅπερ ἦν δόρυ. Τὸ, [6] αἰχμὴ ταχεῖα πταμένη, τὸ τάχος δηλοῖ τῆς προέσεως. ὅθεν καὶ ἡ τοῦ Ἀχιλλέως μελία, ἰθυπτίων που ῥηθήσεται, διὰ τὸ ἰθὺ πέτεσθαι. Σημείωσαι οὖν, ὅτι, κἂν μὴ πτερόεσσαν εἰπεῖν ἔχῃ τὴν αἰχμὴν, καθάπερ τὸν ὀϊστὸν πτερόεντα, πέτεσθαι γοῦν ὅμως αὐτὴν λέγει, διὰ τὸ τάχος, ἢ καὶ διὰ τὸ ἐλαφρὸν, καθ' ὃ καὶ [7] λαισήϊα που λέγει πτερόεντα. Ὅτι δὲ οὐ μόνον [8] ἐπτάμην πρῶτός ἐστιν ἀόριστος, ἐξ οὗ ὁ πτάμενος, καὶ ἡ πταμένη, ἀλλὰ καὶ δεύτερος ὁ ἐπτόμην, δηλοῦται ἀλλαχοῦ. Πολὺ τὸ τοῦ Πανδάρου ἀλαζονικὸν καὶ ἐνταῦθα· ὃς, μετὰ τὴν βολὴν ἀβλαβῆ, ἑστῶτος τοῦ Διομή-

LXXXI. Ad nobilem fortemque virum laudandum appoſitum illud: Καρτερόθυμε, δαΐφρον, ἀγαυοῦ πατρὸς υἱέ. Fortiſſime, bellicoſe, præclari patris fili. Βέλος, jaculum, quum Pandarus dixiſſet; perſpicuitatis cauſsâ, ſubjicit τό, πικρὸς ὀϊστός. amara ſagitta. quippe quum haſta ipſa interdum, niſi ſit ex eo genere haſtarum, quæ manu in longum porriguntur, βέλος, jaculum, ſeu miſſile telum, appelletur. Quare hac voce inferiùs utitur, dum narrat, ut Minerva Diomedis βέλος ἴθυνε, telum direxit, hoc eſt, haſtam. Τὸ, αἰχμὴ χαλκείη πταμένη, cuſpis ærea volans, emiſſionis celeritatem declarat. Unde etiam haſta fraxinea Achillis dicitur alicubi poſtea ἰθυπτίων, rectà volans, διὰ τὸ ἰθὺ πέτεσθαι, eo quòd rectà volaret, ſeu recto, & concitatiſſimo impetu deferretur. Quamvis ergo alatam dicere nequeat haſtam, quemadmodum ſagittam alatam; tamen obſerva, ut eam certè volare dicit propter velocitatem, aut etiam propter levitatem: qua ratione ſcutula alicubi vocat πτερόεντα, alata. Ceterùm, quod alibi fit manifeſtum, non ἐπτάμην modò eſt, i. e. volavi, Aoriſtus primus, ex quo ὁ πτάμενος, volans, is, qui volat, itemque ἡ πταμένη, volans, ea, quæ volat; verùm etiam Aoriſtus ſecundus, ἐπτόμην, volavi. Magna hîc etiam arrogantia, & oſtentatio Pandari: qui, poſt vanum illum, & innoxium ictum, ſtante adhuc Diomede, perquam ſuperbè,

ἀταλὸς, κατὰ ſτοῖν, aut παρὰ τὸ τλῆναι, unde τάλις, & ἄταλος, ὁ μηδέπω δυνάμενος κακοπαθεῖν. Politus.

Non abludit ἀπὸ τοῦ ἀτιτάλλειν, blandire, ut nutrices faciunt pueris, Latinum titillare. quamvis Voſſius a verbo vellere, τίλλειν, deducat, quaſi vellicare. Salvinus.

Ante Voſſium Matthias Martinius. Polit.

1. ὡς μὴ ταλάσαι, ὅ ἐστι, τάλανα τοῖς πόνοις εἶναι, καὶ τλήμονα) Ab eadem origine alii quoque τὸ ἀτάλλειν, ut patet ex his verbis Etymologici: παρὰ τὸ τλῶ τὸ καρτερῶ, καὶ ὑπομένω, γίνεται τλάς, καὶ ἄτλας. ὁ μὴ δυνάμενος τλῆναι· ἐξ αὐτοῦ ἀτάλλειν, ὁ ἀπαθὴς, καὶ μὴ κακοπαθῶν. Politus.

2. Τῆς δὲ φάτνης πρωτόθετον, τὸ φαγεῖν, ἢ τὸ πάσασθαι) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ φαγεῖν φάγνη, καὶ φάτνη. εἴρηται ἢ καὶ παρὰ τὸ πάω τὸ ἐσθίω, ὡς τὸ πάσασθαι πάτνη, καὶ φάτνη. Polit.

3. σανιδώματα στέγης διάγλυφα) Suidas, & Etymologus φατνώματα, σανιδώματα, στέγη διάγλυφα. Polit.

4. καὶ ὀδόντων δὲ προσφυῶς ἐντεῦθεν φατνώματα) Galenus dentium loculamenta in ſuis propemodum divinis libris de uſu partium appellat φατνία, ideſt, præſepiola. Salvinus.

Rufus Epheſius: ὀλμίσκοι δὲ, καὶ φατνία αἱ κοιλότητες τῶν γνάθων, εἰς ἃς ἐμπεπήγασιν οἱ ὀδόντες. Polit.

5. ὡς καὶ τοῦ δόρατος ἐστιν ὅτε, εἰ μὴ ὀρεκτὸν εἴη, βέλους λεγομένου) βέλος dicitur ἀπὸ τοῦ βάλλεσθαι, miſſile. Telum ἀπὸ τοῦ τῆλε, quòd longè jaciatur. Juſtinian. in Inſtitut. Salvin.

6. αἰχμὴ ταχεῖα) lege αἰχμὴ χαλκείη, ut apud Homerum. Polit.

7. λαισήϊα) Iliad. ε. Ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισήϊά τε πτερόεντα. Λαισήϊα, propterea quòd τῷ λαιῷ, hoc eſt, lævâ manu, geſtantur. Ibi Euſtathius. Salvin.

8. ἐπτάμην πρῶτός ἐστιν ἀόριστος) Primus Aoriſtus videtur eſſe, ἐπτάσθην. Potius videtur eſſe medius, ἐπτάμην. ſaltem ejus deſinentiam habet. Salvinus.

Digitized by Google

bè, ac tumidè ſemet jactat, locumque determinat, in quo illum videlicet vulneraverat, uſus his verbis: Βέβληαι κενεῶνα διαμπερές. *Vulneratus es ad ile penitus.* hoc eſt, τὴν λαγόνα, videlicet λαπάραν. *partem corporis depreſſiorem, atque inaniorem inter coſtas, & coxendicem.* Neque te puto diu amplius toleraturum. Mihi verò magnam gloriam dediſti. Ea eſt hominis prurigo linguæ, ac petulantia. Ideoque Homerus peropportunè luere eum pœnam facit in linguâ. Quippe linguam extremam æs abſcidit, alicunde, ut videtur, e ſublimi a Diomede emiſſum. Narrat enim, Minervam, prudentiam videlicet, & accuratam conſiderationem herois, ſtantis, ut videtur, in loco commodo, & peridoneo, telum in naſum ad oculum direxiſſe, alboſque dentes trajeciſſe; ferrum autem indomitum linguam illius extremam abſcidiſſe; cuſpidemque ad extremum mentum egreſſam fuiſſe. Itaque e ſublimi ictus infligitur. Aut etiam fortaſſe Pandarus e ſublimi idcirco vulneratur, quòd timore perculſus, deorſum ſeſe e curru inclinaſſet. Plures autem etiam nunc iſtiuſmodi ictus, ſagittis conjectis, fieri contingit.

LXXXII. Volo porrò, obſerves, ut pleroſque alios Poëta convenienter iis culpis, quas admiſerant, inter pugnandum miſerè affectos, ac vulneratos inducit: ut cum Phereclo, qui ad adulterium perpetrandum naves ædificaverat, turpe in natibus vulnus inflictum comminiſcitur. Immo & ipſa Venus vulnus in manu accipit, eo quòd manu delinquat. Siquidem demulcendo, ut Homerus ait, mulieres pellicit, atque inducit in adulterium. Alterius item cujuſpiam manus Poëta abſciſſas memorat, eo quòd ejus pater dona ab Alexandro apud Trojam in Menelaum acceperat. Quin & alium neſcio quem (Agiſtrophus ille eſt, ut opinor) vulnerari facit in coxâ, quippe qui fugeret. Denique in Epitaphio, ſeu in libro ψ', cui nomen Funebri, ac Sepulcrali, Locrenſis ille Ajax ore turpiter fœdatus inducitur: quoniam ipſe natu minor Idomeneo natu maximo probroſè objecerat, quòd linguæ procacitatem fruſtra in concionibus adhiberet. Quod autem ad verba hujus loci attinet, ὁ κενεών, *ile*, eſt veluti nomen, quod multarum partium complexionem ſignificat; habetque pleonaſmum alterius ε, pariter ut τὸ πυλεών, *veſtibulum, ſeu atrium*, ἀκανθεών, *ſpinetum*, χαραδρεών, *alveus torrentis*. Dicitur autem ex eo, quòd ſit κενὸς ὀςῶν, *ab oſſibus vacuus, atque inanis.* Λευκοί, *albi*, dentes, ſecundùm proprietatem: ſicuti etiam oſſa *alba*, & lac *album*, & hordeum *album*, & nix *alba*. Πρυμνὸν idem eſt, atque *extremum, ſive ultimum*, tamquam a πέρας, *terminus, ſeu finis*. unde περῶ, περαίνω, *termino, finio, finem pono*, περυμνὸν, *ultimum, extremum*, & per ſyncopen πρυμνόν. Unde etiam navis πρύμνη, *puppis, pars navis extrema*: quum gravi ipſa accentu efferatur, ad diſtinctionem nominis adjectivi, πρυμνή, ideſt, *extrema*. Atque hinc etiam adverbium πρυμνόθεν, *a puppi*. Ἀνθερεών, *mentum*, perſpicuè hoc loci eſſe ſignificatur ſub parte linguæ extremâ. quod quidem tangebant ſup-

μήδης, μέγα κομπάζει, ϗ τόπον ὁρίζει, περὶ ὃν δῆθεν ἐκεῖνον ἔπληξε, λέγων, ὅτι βέβληαι κενεῶνα διαμπερές. ὅ ἐςι τὴν λαγόνα, ἤγουν τὴν λαπάραν. οὐδέ σ' ὀΐω δηρὸν ἔτ' ἀνσχήσεσθαι. ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκας. Οὕτω γλωσσαλγος ὁ ἀνήρ. Διὸ ϗ Ὅμηρος οἰκείως εἰς τὴν γλῶσσαν κολάζει αὐτόν. Πρυμνὴν γὰρ αὐτὴν ἐξέταμε χαλκὸς, ὑπὸ Διομήδους ἐκ μετεώρου ποθὲν, οἷα εἰκὸς, ἀφεθείς. Φησὶ γὰρ, ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ, ἤτοι ἡ τοῦ ἥρωος φρόντισις, ςάντος, ὡς εἰκὸς, ἐν καιρίῳ τόπῳ, τὸ βέλος ἴθυνε ῥῖνα παρ' ὀφθαλμόν· λευκοὺς δὲ πέρησεν ὀδόντας. Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε χαλκὸς ἀτειρής· αἰχμὴ δ' ἐξεσύθη παρὰ νείατον ἀνθερεῶνα. Ἐξ ὑψηλοῦ τοίνυν ἡ βολὴ γίνεται. ἢ τάχα ϗ ὁ Πάνδαρος πτοηθεὶς, ϗ κατακύψας τοῦ δίφρου, ἐκ μετεώρου διὰ τοῦτο βάλλεται. Πολλαὶ δὲ νῦν γίνονται δι' οἰςῶν τοιαῦται βολαί.

πβ'. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ὁ Ποιητὴς πολλοὺς ϗ ἄλλους, πρεπόντως οἷς ἐπλημμέλησαν, πάσχοντας ἐν πολέμῳ ποιεῖ· ὡς ὅτε ϗ Φερέκλῳ [1] τῷ ναυπηγησαμένῳ εἰς μοιχείαν αἰσχρὸν τραῦμα ἐντρίβει κατὰ γλουτοῦ. ϗ ἡ Ἀφροδίτη δὲ κατὰ χειρὸς βάλλεται, διότι τῇ χειρὶ πλημμελεῖ· εἴπερ, ὡς Ὅμηρός φησι, καταρρέζουσα, τὰς γυναῖκας ἀναπείθει εἰς μοιχείαν. Ἄλλου δέ τινος χεῖρας ὁ Ποιητὴς ἐκκόπτει, διὰ τὸ τὸν αὐτοῦ πατέρα δῶρα ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐν Τροίᾳ κατὰ τοῦ Μενελάου λαβεῖν. Καί τινα δὲ ἄλλον ([2] Ἀγάςροφος δὲ, οἶμαι, ἐςιν ἐκεῖνος) κατὰ τοῦ ἰσχίου τιτρώσκει, ὡς φεύγοντα. Καὶ ὁ Λοκρὸς δὲ Αἴας ἐν τῷ ἐπιταφίῳ ἀσχημονεῖται τὸ ςόμα, ἐπειδὴ νεώτερος ὢν τὸν πρεσβύτην Ἰδομενέα μάτην λαβραγόραν εἶναι ὠνείδισε. Τῶν δὲ εἰρημένων, ὁ μὲν κενεὼν, ὡς περιεκτικόν ἐςι, ϗ ἔχει πλεονασμὸν τοῦ δευτέρου ε, κατὰ τὸ, πυλεών, ἀκανθεών, χαραδρεών. [3] Λέγεται δὲ παρὰ τὸ κενὸς εἶναι ὀςῶν. Λευκοὶ δὲ ὀδόντες, κατ' ἰδιότητα, ὡς ϗ ὀςέα λευκὰ, ϗ γάλα λευκὸν, ϗ κρῖ λευκὸν, ϗ χιὼν λευκή. Πρυμνὸν δὲ τὸ ἔσχατον, ὡς ἀπὸ τοῦ πέρας περῶ πέρυμνον περυμνὸν, ϗ ἐν συγκοπῇ πρυμνόν. ὅθεν ϗ νηὸς πρύμνη, βαρυνομένη αὐτὴ, πρὸς διαςολὴν τοῦ, Rom. p. 548.
πρυμνὴ ἡ ἐσχάτη. Ἐντεῦθεν δὲ ϗ τὸ πρυμνόθεν ἐπίῤῥημα. Ἀνθερεὼν δὲ φανερῶς εἴληφα, ὁ ὑπὸ τὸ πρυμνὸν τῆς γλώττης ὤν· οὗ ἥπτοντο οἱ

1. τῷ ναυπηγησαμένῳ εἰς μοιχείαν αἰσχρὸν τραῦμα ἐντρίβει κατὰ γλουτοῦ) Pœnam mœchis inflictam Catullus deſcribit:
Quem attractis pedibus, patente portâ,
Percurrent raphanique, mugilesque.
Salvinus.

2. Ἀγάςροφος δὲ, οἶμαι, ἐςιν ἐκεῖνος) Il. lib. λ'. Polit.
3. Λέγεται δὲ παρὰ τὸ κενὸς εἶναι ὀςῶν) Etymologici Magni Auctor: κενεὼν, ὁ αὐτὸς τῇ λαγόνι ἐςὶν, ἡ λαπάρα· παρὰ τὸ κενὸς εἶναι ὀςῶν. De λαπάρα non ſupra ad p. ... Polit.

Digitized by Google

οἱ ἱκέται, ὡς προδεδήλωται. σαφέστερον δὲ εἰπεῖν, ἀνθερεών, τὸ τέλος τῆς ὑπαγενίου.

Ἤμβροτες, οὐδ' ἔτυχες. ἀτὰρ οὐ μὲν σφῶΐ γ' ὀΐω
Πρίν γ' ἀποπαύσεσθαι, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.
Ὣς φάμενος, προέηκε· βέλος δ' ἴθυνεν Ἀθήνη
Ῥῖνα παρ' ὀφθαλμόν, λευκοὺς δ' ἐπέρησεν ὀδόντας.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε χαλκὸς ἀτειρής·
Αἰχμὴ δ' ἐξεσύθη παρὰ νείατον ἀνθερεῶνα.

πγ'. Τό, Ἤμβροτες, οὐδ' ἔτυχες, παροιμιῶδές ἐστιν ἐπὶ τῶν ἁμαρτανόντων τῆς προθέσεως. [1] Δηλοῦσιν ἄμφω τὰ ῥήματα ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ νόημα. Γίνεται δὲ τὸ ἤμβροτες, ἢ ἐκ τοῦ [2] ἀβρότω τὸ ἀποτυγχάνω, πλεονασμῷ τοῦ ν, ὃ καὶ ἀβροτάζω παραγώγως λέγει ὁ Ποιητής, ἢ ἀπὸ τοῦ ἥμαρτες,
Baſ.p.416. τροπῇ τοῦ α εἰς ο, καὶ μεταθέσει τοῦ ρ, καὶ πλεονασμῷ τοῦ β, διὰ καλλιφωνίαν, [3] ὡς ἐπὶ τοῦ γαμβρὸς, καὶ μεσημβρία, καὶ τῶν ὁμοίων γίνεται. Τό, αἵματος ἆσαι, ἤτοι κορέσαι, Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν, ἀστείως, καὶ ἀλληγορικῶς δηλοῖ τὸ εἰς αἷμα πολὺ βάψαι [4] τὸν Ἄρην, ἤγουν τὸ ξίφος. Καὶ σημείωσαι, ὅτι ἐψύχωσεν οἷον τὸν σίδηρον καὶ ἐνταῦθα ὁ Ποιητής, πολεμιστὴν αὐτὸν εἰπὼν κορεννύμενον αἵματος. ᾯ δὴ πολεμιστῇ ἀκόλουθον καὶ τὸ ταλαύρινον. Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις πολεμισταῖς, ὁ ῥινὸς οὐ τάλας ἐστίν, ἤτοι καρτερικός, οὐδὲ ἀτειρής· ἀλλὰ δηλονότι τέρην, καὶ ἁπαλός. Κατὰ γὰρ τὸν Ποιητὴν εἰπεῖν, τοῖς μὲν μαχομένοις ἀνδράσιν ὁ χρώς, οὐ λίθος, οὐδὲ σίδηρος, εἰ καὶ σιδήρῳ καταφράττονται. Τούτῳ δὲ τῷ πολεμιστῇ Ἄρει, τουτέστι, τῷ ξίφει, τάλας ἐστὶν ὁ ῥινός. ἤγουν στερρότατόν ἐστι τὸ ἐπιπολάζον αὐτοῦ, καὶ ὡς εἶον δέρμα ἐν ἐπιφανείᾳ ὑποκείμενον, διότι αὐτὸ τοῦτο, σίδηρός ἐστιν ἀτειρής, κατὰ τὴν φύσιν οἰκείαν, [5] καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς βαφῆς στόμωσιν. Πολεμικὸς γὰρ ἐνταῦθα λέγεται Ἄρης, [6] ἐν ἄλλοις μὲν, ἢ σωματοειδὲς δηλῶν δαιμόνιον, ἢ ὁρμὴν πρὸς πόλεμον, κατὰ τό, δῦ δέ μιν Ἄρης· ἢ τραῦμα, [7] ἢ πολέμου ἐνέργειαν· ἐνταῦθα δὲ, ξίφος ἐστομωμένον, καὶ οὕτως ἀτειρές, ὅπερ ἐστὶ, δυσδάμαστον, [8] καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἀδαμάντινον. Διὸ καὶ εἰκότως μάλιστα λέγοιτο ἂν ταλαύρινος, διὰ τὸ οὕτως ἀτειρές. [9] Ἔστιν οὖν ἐκ τοῦ, τάλας, καὶ τοῦ ῥινός, ταλάρινος, καὶ πλεο-

ſupplices, ut ſupra eſt expoſitum. Atque, ut clariùs loquar, ἀνθερεών, *mentum*, pars eſt extrema maxillæ inferioris.

Erraſti, neque es aſſecutus. Sed non ego equidem vos puto
Ante ceſſaturos, quàm alter certè ſtratus
Sanguine Martem expleat, fortem bellatorem.
Sic fatus, jaculatus eſt; telumque direxit Minerva
In naſum ad oculum, alboſque dentes trajecit.
Hujus autem linguam extremam abſcidit æs indomitum;
Cuſpiſque egreſſa eſt ad mentum extremum.

LXXXIII. Quod ait: Ἤμβροτες, οὐδ' ἔτυχες. *Erraſti, neque aſſecutus es:* ceſſit in proverbium de iis, qui a propoſito aberrant. Ambo hæc verba eumdem ſimul inter ſe ſenſum habent per parallelismum. Fit autem τὸ ἤμβροτες, *erraſti, aberraſti*, aut ex ἀβρότω, ideſt, aberro, non attingo, non aſſequor, pleonaſmo τοῦ ν, quod & ἀβροτάζω per paragogen dicit Poëta, aut ex ἥμαρτες, *erraſti*, mutatione τοῦ α in ο, trajectioneque τοῦ ρ, & pleonaſmo τοῦ β, ad elegantiam, & concinnitatem ſoni, ut fit in γαμβρός, *gener*, & in μεσημβρία, *meridies*, & in vocibus aliis hujuſcemodi. Τὸ αἵματος ἆσαι, videlicet κορέσαι, Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν, *ſanguine ſatiare, ſive explere, Martem fortem bellatorem*, lepidè atque allegoricè ſignificat, intingere, atque immergere Martem ipſum, enſem videlicet, in magnam vim ſanguinis. Et obſerva, ut hic etiam Poëta ferrum, ſive enſem, veluti animaverit, quum bellatorem eum vocaverit, qui ſanguine expleatur. Cui utique bellatori proximum eſt, atque adhæret, ut ſit idem ταλαύρινος, *fortis, & patiens laborum, atque ærumnarum*. Quamvis enim ceteris aliis bellatoribus non ſit ſanè ὁ ῥινὸς τάλας, ſive καρτερικός, *pellis, ſeu cutis, robuſta, aut dura*, neque indomita; ſed nimirum tenera, ac mollis, quum, ut ait Poëta, pugnantium virorum cutis, neque ſit lapis, neque ferrum, tametſi undique ferro muniantur, & contegantur; tamen huic ipſi bellatori, qui Mars eſt, hoc eſt, enſi, eſt ὁ ῥινὸς τάλας, *cutis dura, atque ad labores tolerandos idonea*. videlicet ſumma ejus pars, ac veluti exterior in ſummo cutis, ſolidiſſima eſt, ac duriſſima. Qua ipsâ de cauſsâ ferrum eſt ἀτειρής, *maximè firmum, atque indomitum*, tum ſuapte naturâ, tum quia ejus acies tincturâ, ſeu temperaturâ roboratur. Bellicoſus enim hoc loci Mars dicitur, quippe qui, ſicuti alibi, aut deum corporeum ſignificat, aut cupiditatem bellandi, ſecundùm illud: δῦ δέ μιν Ἄρης, *ſubiitque eum Mars:* aut vulnus, aut ipſum prœlium; ita hoc loci enſem, ſeu ferrum acie temperatum, atque adeò ἀτειρὲς, hoc eſt, δυσδάμαστον, *indomitum, ſeu quod ægrè domueris*, atque, ut ita dicam, adamantinum. Quocirca jure optimo dictus maximè fuerit ταλαύρινος, *fortis, laborumque patiens*, eo quòd ſit hoc modo indomitus, nec propter duritiem facilè atterendus. Itaque ex τάλας, *ærumnoſus, ſeu patiens laborum*, & ex ῥινὸς, *cutis, ſeu pellis*, eſt ταλάρινος, *cutem habens duram, & idoneam ad labores perferendos*, pleonaſmoque Æolico τοῦ υ, τα-

1. Δηλοῦσιν ἄμφω τὰ ῥήματα ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ νόημα) Etymologici Magni Auctori ἤμβροτες, ἥμαρτες, οὐκ ἔτυχες. τὸ αὐτὸ δὲ σημαίνει καὶ τό, οὐδ' ἔτυχες. Politus.

2. ἀβρότω τὸ ἀποτυγχάνω) τὸ βροτῶ ἀποτυγχάνω, κυρίως ἐπὶ τῶν τοξοτῶν, ὡς ἐν τοξείᾳ. Polit.

3. ὡς ἐπὶ τοῦ γαμβρὸς, καὶ μεσημβρία) Γαμβρὸς, quaſi γαμετὸς, maritus. μεσημβρία, quaſi μεσημερία, meridies, quaſi medidies. Salvinus.

4. τὸν Ἄρην, ἤγουν τὸ ξίφος) Ἄρης, Mars, non ſolùm apud Poëtam ferrum ſignificat, ſed etiam apud Chemicos, eorum linguâ. Ἀρείφατος, Marte, ideſt, ferro, occiſus, apud eumdem. Salvin.

5. καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς βαφῆς στόμωσιν) Acies. ἀκμή. In ſacris literis: in ore gladii. στόματι. Aleſit, στομώματος. Salvin.

6. ἐν ἄλλοις μὲν, ἢ σωματοειδὲς δηλῶν δαιμόνιον) Ἄρης Etymologo quincuplici eſt ſignificatione. Significat enim τὸν πόλεμον, τὸν σωματοειδῆ θεὸν, τὸν σίδηρον, τὸ τραῦμα, ſeu τὴν πληγήν. Eſt denique Ἄρης, Ἄρητος, ὄνομα ἥρωος. Politus.

7. ἢ πολέμου ἐνέργειαν) Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα. Hom. Polit.

8. καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἀδαμάντινον) Martem appellat Venuſinus, tunicâ tectum adamantinâ, ideſt, ferreâ. Salvin.

9. Ἔστιν οὖν ἐκ τοῦ, τάλας, καὶ τοῦ, ῥινὸς, ταλαύρινος) Etymologici Magni Auctori παρὰ τὸ τολμᾶν, καὶ ῥινὸν, γίνεται σύνθετον. Lege autem hic in Euſtathio, ταλάρινος. Namque ex compoſito hoc ταλάρινος, pleonaſmo Æolico τοῦ υ, fit ταλαύρινος. Politus.

Pleonaſmus Æolicus eſt digamma. Salvin.

ὑ, ταλαύρινος, *fortis, fortique animo perferens labores*, ut ἄρηκτος, αὔρηκτος, *infragilis, ſeu validus, & firmus*. Ideoque veterum nonnulli, ſicuti etiam Ariſtarchus, Æolicè tenuabant τὸ ῤ τοῦ ταλαυρίνου. Alii verò id denſabant, tamquam ſi ea vox ſimpliciter fieret ex ῥινός, *cutis*, ut dictum eſt ſupra. Eſt autem τὸ ταλαύρινος, ſecundùm veteres, pro εὔτολμος, *audax*, ἰσχυρός, *robuſtus ac validus*.

Cecidit autem de curru, armaque ſuper ipſum ſonuerunt
Verſicoloria, latèque lucentia, equique ejus trepidarunt
Celeripedes. Ejus porro ibi ſoluta eſt anima, viſque animi.
Tum verò Æneas deſiluit cum clypeo, haſtâque longâ,
Veritus, ne qua cadaver ad ſe traherent Achivi.

LXXXIV. Cadente Pandaro, arma verſicoloris, latèque lucentia, ſuper eo ſonuerunt; ejuſque equi trepidarunt. Atque id quidem minimè neceſſe erat adjici. Verùm Poëta, qua eſt diligentiâ, eximiâ illâ certè, ac ſingulari, ne ab his quidem abſtinet. Et mors, & defectio animi percommodè expreſſa illis verbis: τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε, μένος τε. *Et ejus ibi ſoluta eſt animaque, viſque animi*. Sciendum autem eſt, id ſibi ab Homero ſumpſiſſe poſteriores ſcriptores, ut τὸ λυθῆναι, *ſolvi*, ipſum ſcilicet per ſe tantùm, dicerent pro θανεῖν, *mori, e vitâ excedere, decedere*, ut palam facit Sophocles in illis verbis: ἔθανες, ἀπελύθης. *mortuus es, diſſolutus es*. &, ποίῳ ἀπελύσατο τρόπῳ. *quomodo eſt diſſolutus*.

Ipſum igitur circumeundo propugnabat, ut leo robore fretus:
Obtenditque ante ipſum haſtam, clypeumque rotundum,
Ad interficiendum illum paratus, qui ei obviam veniſſet,
Horribiliter vociferans. Verùm ſaxum prehendit manu
Tydides, ingens ponderis, quod non viri duo ferrent,
Quales nunc mortales ſunt. Sed hic ipſum vel ſolus facilè agitabat.
Eo percuſſit Æneæ coxendicem, ubi femur
In coxâ volvitur (acetabulum ipſum vocant)
Confregitque ei acetabulum, & ambos inſuper tendines diſrupit.
Detraxit certè quidem cutem aſper lapis. Ipſe verò heros

LXXXV. Brevis & hoc loci comparatio illa: Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖνε, λέων ὥς, ἀλκὶ πεποιθώς. *Eumque circumeundo propugnavit, tamquam leo viribus fretus*. Porro autem etiam nunc ἀμφιβαίνειν, *circumire, obire*, dicit propugnare pro homine jacente, illiuſque cadaver circumeundo protegere. Τὸ ἀλκί, *robore, ſeu viribus*, habet metaplaſmum a dativo ἀλκῇ, *robori*. Verùm apud Tryphonem auctor eſt Ariſtarchus, conſuetudinis eſſe Æolenſium, ut τὴν ἰωκήν, *perſecutionem, ſive inſectationem*, dicant ἴωκα, itemque τὴν κρόκην, *tramam*, κρόκα, & τὴν ἀλκήν, *robur, vires*, ἄλκα, ut σάρκα, *carnem*. Unde etiam ejus dativum, ἀλκί, *robori*, ut σαρκί, *carni*. Aſcalonita autem, ut perhibent, putat, τὸ ἀλκί, *robori*, derivatum eſſe a nominativo, ἡ ἄλξ, *robur*. Ubi volo, obſerves id, quod narrat de naturâ, ac proprietate leonis: quippe quum nullum aliud animal adeo viribus confidat. Conſcius enim ille ſibi eſt fortitudinis ſuæ. Quamquam etiam aper dicitur alicubi ἀλκὶ πεποιθώς, *robore fretus*. Immo & in virum robuſtum, ac fortem convenire hæc ipſa poteſt ſententia. Ad audaciam, non ad robur explicandum valet id, quod dictum eſt in Æneam: Τὸν ἀνέμενεν μεμαώς, ὅς

πλεονασμῷ Αἰολικῷ τοῦ ὑ, ταλαύρινος, ὡς ἄρεκτος, αὔρηκτος. Διὸ καὶ τῶν παλαιῶν οἱ μὲν, Αἰολικῶς ἐψίλουν τὸ ῤ [1] τοῦ ταλαυρίνου, ὡς καὶ Ἀρίσταρχος· οἱ δὲ, ἐδάσυνον, ὡς ἁπλῶς ἀπὸ τοῦ ῥινὸς γενόμενον, καθὰ προερρέθη. Ἔστι δὲ τὸ ταλαύρινος, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἀντὶ τοῦ εὔτολμος, ἰσχυρός.

Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ
Αἰόλα, παμφανόωντα· παρέτρεσσαν δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες. τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε, μένος τε.
Αἰνείας δ' ἀπόρουσε σὺν ἀσπίδι, δουρί τε μακρῷ,
Δείσας, μήπως οἱ ἐρυσαίατο νεκρὸν Ἀχαιοί.

πδʹ. Τοῦ Πανδάρου πεσόντος, ἀράβησε τεύχεα ἐπ' αὐτῷ αἰόλα, παμφανόωντα· παρέτρεσαν δέ οἱ ἵπποι. Καὶ τὴν μὲν οὐκ ἀναγκαῖον προστεθῆναι καὶ τοῦτο· ἡ δὲ Ποιητικὴ φιλοτιμία οὐδὲ τῶν τοιούτων ἀπέχεται. Καὶ θανάτου, καὶ λειποθυμίας φραστικὸν τὸ, τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε, μένος τε. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐξ Ὁμήρου λαβόντες οἱ ὕστερον, καὶ αὐτὸ δὴ μόνον [2] τὸ λυθῆναι ἀντὶ τοῦ θανεῖν ἔφρασαν, ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ, ἔθανες, ἀπελύθης. καὶ ἐν τῷ, ποίῳ ἀπελύσατο τρόπῳ.

Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖνε, λέων ὥς, ἀλκὶ πεποιθώς·
Πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε, καὶ ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
Τὸν κτάμεναι μεμαὼς, ὅστις τοῦ γ' ἀντίος ἔλθοι,
Σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Τυδείδης, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'. ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
Τῷ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἰσχίον, ἔνθα τε μηρὸς
Ἰσχίῳ ἐνστρέφεται ([3] κοτύλην δέ τέ μιν καλέουσι)
Θλάσσε δέ οἱ κοτύλην, πρὸς δ' ἄμφω ῥῆξε τένοντε.
Ὦσε δ' ἀπὸ ῥινὸν τρηχὺς λίθος. αὐτὰρ ὅγ' ἥρως Rom. p.549.

πέ. Σύντομος καὶ ἐνταῦθα παραβολὴ, τὸ, Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖνε, λέων ὥς, ἀλκὶ πεποιθώς. Λέγει δὲ καὶ νῦν [4] ἀμφιβαίνειν, τὸ ὑπερμαχεῖν τοῦ κειμένου. [5] Τὸ δὲ ἀλκὶ μεταπλασμὸν ἔπαθεν, ἀπὸ τῆς ἀλκῇ δοτικῆς. Τρύφων δέ φησι λέγειν τὸν Ἀρίσταρχον, ὅτι ἔθος ἐστὶ τοῖς Αἰολεῦσι, λέγειν τὴν ἰωκὴν, ἴωκα, καὶ τὴν κρόκην, κρόκα, καὶ τὴν ἀλκὴν, ἄλκα, ὡς σάρκα. ὅθεν καὶ τὴν αὐτῆς δοτικὴν, ἀλκὶ, ὡς σαρκί. ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης, φασὶν, οἴεται, [6] τὸ ἀλκὶ, ἀπὸ εὐθείας παρῆχθαι, τῆς ἡ ἄλξ. Σημείωσαι δὲ τὴν ἱστορίαν τῆς ἰδιότητος τοῦ λέοντος. Οὐδὲν γὰρ ἄλλο ζῶον οὕτω πέποιθε τῇ ἀλκῇ. οἶδε γὰρ ἄλκιμος εἶναι. Λέγεται δέ που καὶ σῦς ἀλκὶ πεποιθώς. Εἴη δ' ἂν καὶ ῥωμαλέῳ ἀνδρὶ πρέπον τὸ νόημα. Θάρσους, ἀλλ' οὐ καὶ μένους δηλωτικὸν, εἰς τὸν Αἰνείαν λεχθὲν τὸ,

1. τοῦ ταλαυρίνου) ſcribe, τοῦ ταλαυρίνου. Hinc patet, in mediis vocibus compoſitis ſpiritum retineri ſimplicis. ut in εὔοδος· quod inſcriptiones veteres exhibent Latinè EVHODVS. Salvinus.

2. τὸ λυθῆναι ἀντὶ τοῦ θανεῖν) S. Paulus: *Cupio diſſolvi, & eſſe cum Chriſto*. ἀναλῦσαι. Hom. λῦτο γυῖα, τῆς φίλον ἦτορ. Salvin.

3. ἐνστρέφεται) lege, ἐνστρέφεται. Vulgò cum Editione Florentinâ, ἐνστρέφεται. Polit.

4. ἀμφιβαίνειν, τὸ ὑπερμαχεῖν τοῦ κειμένου) Unde ἀμφίβασις. Heſychius: ἀμφίβασις, ὑπὲρ νεκροῦ μάχη. περιβαίνουσι γὰρ τὸν νεκρὸν, ὑπέχοντες περὶ τοῦ σώματος, ἵνα μὴ σκυλευθῇ. ἀπὸ δὲ τῶν ἀλόγων ζώων ἡ μεταφορά. Politus.

5. Τὸ δὲ ἀλκὶ μεταπλασμὸν ἔπαθεν) Etymologici Magni Auctor: κατὰ μεταπλασμὸν ἀλκί. οἷον, ἀλκὶ πεποιθώς. Polit.

6. τὸ ἀλκὶ, ἀπὸ εὐθείας παρῆχθαι, τῆς ἡ ἄλξ) Heſychius. ἀλκὶ τῇ ἀλκῇ ἀπὸ εὐθείας τῆς ἡ ἄλξ, ὡς ἡ σάρξ. Etymologus. ἢ ἀπὸ τοῦ ἄλξ, ἀλκὸς ἀλκί. Polit.

Τὸν κτάμεναι μεμαώς, ὅς τοι γ' ἀντίον ἔλθοι. Διομήδης δέ γε ἄμφω εἶχεν, ὡς προείρηται. Καὶ ἐνταῦθα ὑποδηλοῖ, δεῖν εὐρυβόαν εἶναι τὸν στρατηγόν. Καὶ Πάνδαρος γὰρ πρὸ μικροῦ μακρὸν ἄυσε· καὶ Αἰνείας δὲ σμερδαλέον ἰάχει. Ἔστι δὲ μακρὸν ἀῦσαι, τὸ εἰς πολὺ μῆκος, καὶ διάστημα ἀέρος. Λέγεται γὰρ, ὥσπερ τὸ σκῆνος σκᾶνος Δωρικῶς, οὕτω καὶ μῆκος μᾶκος· ἐξ οὗ μακερὸν, καὶ ἐν συγκοπῇ μακρόν. [1] Ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ μάκους καὶ ἡ μακεδνὴ αἴγειρος.

ϛ'. Διομήδης χερμάδιον λάβε χειρὶ, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρες φέροιεν, [2] οἷοι νῦν βροτοί εἰσιν. ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος. ἃ δὴ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς που ἀπεριπτοίητα οὕτω κεῖται. Τῷ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἰσχίον, ἔνθα τε μηρὸς ἰσχίῳ ἐνστρέφεται. κοτύλην δέ τέ
Baſ. p. 417. μιν καλέουσι. Θλάσσε δέ οἱ κοτύλην, πρὸς δ' ἄμφω ῥῆξε τένοντε. ὦσε δ' ἀπὸ ῥινὸν τρηχὺς λίθος, καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ ταῦτα μὲν ἐνταῦθα, προϊὼν δὲ λέξει, ὅτι βραχύ τι διαλιπὼν ὁ Αἰνείας, οὐ μόνον ἐξῆλθεν εἰς μάχην, ἀλλὰ καὶ ἠρίστευσεν, ὡς εἴπερ μηδέν τι μέγα ἐπεπόνθει κακόν. Καὶ ἔστιν ὁ μῦθος, ἀναλληγόρητος μὲν, καὶ εἰς τὸ παντελὲς ἀθεράπευτος· οἰκεῖος δὲ ὅμως τερατείᾳ ποιητικῇ. Ἰστέον δὲ, ὅτι [3] χερμάδιον μὲν, λίθος χειροπληθής· [4] οὗ χεὶρ ἂν μάσηται, ὅ ἐστιν, ἐφάψηται. Διὸ καὶ ὁ Ποιητὴς, χειρὶ λάβεν, ἔφη. Οὐ πάντη δὲ δῆλον, εἴτε τὸ χερμάδιον ῥητέον, [5] εἴτε, κατ' ἔλλειψιν, τὸν χερμάδιον λίθον. Δοκεῖ δὲ τοῦτο κρεῖττον εἶναι. Τὸ δὲ μέγα ἔργον, ταυτόν ἐστι τῷ, μέγα βάρος, ἀπὸ τοῦ ἔρα, καὶ γῆ τάχα γεγονὸς, ὡς τῆς γῆς βαρυτάτης οὔσης ἐν στοιχείοις. Μάλιστα δὲ ἔργον λέγει ἂν, [6] τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον δύσεργον· ἐξ οὗ καὶ ἐργῶδες τὸ δυσχερὲς, καὶ δυσμεταχείριστον. [7] Ὅρα δὲ καὶ τὸ φέρειν ταυτὸν ὂν τῷ βαστάζειν. ὃ καὶ ἐπὶ ἐμψύχου τίθεται μετὰ προθέσεως. Ἔφη γοῦν· οὐδ' ἐθέλητον ἐκφέρειν πολέμοιο. καὶ μετ' ὀλίγα δὲ ἡ Ἀφροδίτη τὸν υἱὸν ὑπεκφέρει τοῦ πολε-

ὅς τοι γ' ἀντίον ἔλθοι. *Paratus ad illum interficiendum, quicumque ei obviam veniſſet*. At enim id utrumque habebat, quemadmodum ſupra dictum eſt, Diomedes, ut ſcilicet robuſtus ſimul eſſet, atque audax. Et hic ſubdocet, oportere, imperatorem bonâ eſſe voce, latèque reboante. Etenim paullò ante Pandarus μακρὸν ἄυσε, *longè latèque clamavit*; itemque Æneas σμερδαλέον ἴαχε. *horribiliter vociferatur*. Eſt autem μακρὸν ἀῦσαι, *longè latèque clamare, altâ voce, ac clarâ*, idem atque εἰς πολὺ μῆκος, *ad magnum longumque tractum*, & ſpatium aëris. Quemadmodum enim τὸ σκῆνος, *tabernaculum*, Doricè dicitur σκᾶνος, ſic etiam μῆκος, *longitudo, ſeu ſpatium*, μᾶκος· ex quo μακερὸς, *longum*, & per ſyncopen μακρόν. Atque ex hac iſtâ voce μᾶκος, *longitudo, ſeu proceritas*, dicta eſt etiam ἡ μακεδνὴ αἴγειρος, *longa, alta, procera populus*.

LXXXVI. Diomedes *manu ſaxum prehendit magni ponderis, quod non certè quidem ferrent viri duo, quales nunc mortales ſunt. Ille verò ipſum facilè vel ſolus agitabat*. Quæ utique verba infra etiam alicubi ſic ad amuſſim per omnia ſunt poſita. *Eo ſaxo Æneæ coxendicem percuſſit, ubi femur in coxâ volvitur (acetabulum autem id vocant) confregitque ei acetabulum, amboſque inſuper tendines diſrupit; cutemque aſper lapis detraxit. &c.* Atque ita quidem hoc loci. Verùm poſtea narrat, ut Æneas, brevi temporis ſpatio interjecto, non egreſſus modò eſt ad pugnam; verùm etiam fortiſſimè dimicavit, tamquam ſi nihil admodum incommodi accepiſſet. Quod ipſum fabulæ figmentum, etſi minimè cadat ſub allegoriam, neque ullam prorſus medicinam, aut explicationem admittat; tamen conſentaneum eſt, & percommodum Poëticæ narrationi, quæ prodigioſa quæque, & monſtroſa mendacia conſectatur. Sciendum autem eſt, χερμάδιον quidem, lapidem intelligi manualem, χειροπληθῆ, *qui manum impleat*, οὗ χεὶρ ἂν μάσηται, hoc eſt, ἐφάψηται, *quem manus capiat, hoc eſt, contrectet, apprehendat*; ideoque Poëtam dicere, χειρὶ λάβε. *manu prehendit*; tamen non penitus liquere, utrum dicere oporteat τὸ χερμάδιον, *manuale*; an verò per ellipſin, deficiente videlicet nomine ſubſtantivo, τὸν χερμάδιον λίθον, *manualem lapidem*. quod quidem videtur eſſe melius. Τὸ μέγα ἔργον, *magnum opus*, idem eſt, atque τὸ μέγα βάρος, *magnum pondus*: quum id fortaſſe derivatum ſit ab ἔρα, & γῆ, *terra, ſeu tellus*: quippe quum terra graviſſima ſit elementorum. Maximè tamen omnium fortaſſe ἔργον, *opus*, intellexerit id, quod apud poſteriores ſcriptores dicitur δύσεργον, *operoſum, ac laborioſum*: ex quo etiam ἐργῶδες, ideſt, difficile, & difficulter tractabile. Vide præterea, τὸ φέρειν, *ferre*, idem eſſe atque τὸ βαστάζειν, *portare*. quod de re etiam animatâ uſurpatur cum præpoſitione. Sic enim ait: οὐδ' ἐθέλητον ἐκφέρειν πολέμοιο. *neque velint efferre ex prælio*. Quin & paullò poſt Venus filium ſuum

1. Ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ μάκους καὶ ἡ μακεδνὴ αἴγειρος) Hom. μακεδνῆς αἰγείροιο. Etymologus: ἡ μακεδνοῦς, καὶ ὑψηλῆς, παρὰ τὸ μῆκος. quæ eſt etiam explicatio Scholiaſtæ Homerici. Hallucinatus eſt in hujus vocis explicatione Suidas: quæ explicatio apud eum eſt hujuſcemodi: Μακεδνοῦς, ἴσως Μακεδονοῦς, ἢ, κατ' ἀντίφρασιν, λίαν κεδνοῦς. Heſychius: μακεδνή, μεγάλη, μακρά, ὑψηλή. Politus.

2. οἷοι νῦν βροτοί εἰσιν) Iliad. ε'. Salvin.
Virgilius:
Vix illud lecti bis ſex cervice ſubirent,
Qualia nunc hominum producit corpora tellus.
Polit.

3. χερμάδιον μὲν, λίθος χειροπληθής) Heſychius: χερμάδιον, λίθος πληρῶν τὴν χεῖρα. Suidas: χερμαδίῳ, χειροπληθεῖ λίθῳ. Polit.

4. οὗ χεὶρ ἂν μάσηται) Al. μάσσεται. Aliis χερμάδιον nomen eſt ſimplex, quaſi χειράδιον, παρὰ τὴν χεῖρα, pleonaſmo τοῦ μ'. Etymologici Magni Auctor: χερμάδιον, πλεονασμῷ τοῦ μ', παρὰ τὸ χεῖρα χειράδιον, τὸ πληροῦν τὴν χεῖρα. σημαίνει δὲ χειροπληθῆ λίθον. Polit.

5. εἴτε, κατ' ἔλλειψιν, τὸν χερμάδιον λίθον) Perperam in Heſychio: Χερμάδες, λίθος πληρῶν χεῖρα. Lege mecum: χερμάδες, λίθοι πληροῦντες χεῖρα. Eſt χερμάδας gignendi caſu a recto χερμάς. Suidas: χερμάδος, λίθου πληροῦντος τὴν χεῖρα. Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ τείχους πλῆθος χερμάδων, καὶ βελῶν παντοίων κατεῖχον. Statim poſt ſuperiora illa verba Heſychius: χερμάς, λίθος χειροπληθὴς, ὃν τῇ χειρὶ βαστάσαι, καὶ ἐκπέμψαι δύναταί τις. At verò eidem Heſychio χερμάδιος, χειροπληθὴς λίθος. & χερμαδίῳ, χειροπληθεῖ λίθῳ. Politus.

6. τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον δύσεργον) Virg. *Sed revocare gradum, ſuperaſque evadere ad auras, Hoc opus, hic labor eſt.* opus. μέγα ἔργον. ideſt, ἐργαλέον, *operoſum, difficile, arduum*. Salvin.

7. Ὅρα δὲ καὶ τὸ φέρειν ταυτὸν ὂν τῷ βαστάζειν) Terentius: *Dii boni, boni quid porto!* ideſt, *fero, affero*. Et *apportare aliquid mali*, ideſt, *afferre*. Salvin.

ſuum ὑπεκφέρειν τοῦ πολέμου, *clam effert, ſeu ſubducit ex prælio*. Conſtat autem, τὸ φέρειν, *ferre*, quæque ex eo fiunt vocabula, alias quoque ſignificationes habere, tum ratione translationis, ac metaphoræ, tum aliâ etiam ratione, ut apertè oſtendit τὸ φέρειν, *ferre*, quod ſignificat ſufferre, perferre, tolerare; & illud: σὺ νῦν διαφέρεις τῶν κακῶν. *tu nunc antecellis malis*. &, διάφερε κόρας ὀμμάτων. *huc illuc ferto, ſeu in omnem partem vertito, circumferto pupillas oculorum*. & τὸ φέρειν, *ferre*, hoc eſt, perſolvere, pendere, penſitare; & nomen verbale, ἡ φορά, *latio*, ſive motio; itemque ἡ ξυμφορά, *caſus, caſus adverſus, calamitas, collatio*. & illud: ξυμφερτὴ δ' ἀρετή. *congeſta autem, & coacervata virtus*. itemque τὸ διαφέρεσθαι, *differre*, hoc eſt, diſſidere, diſſentire, contendere, adverſari. Unde διάφορός τινι, *uni alicui adverſarius, ab uno aliquo diſſidens*, is, qui cum uno aliquo ſimultatem exercet. Illud porrò, quod ait, οἷοι νῦν βροτοί εἰσι. *quales nunc mortales ſunt*; claro argumento eſt, poſt Trojana tempora natum eſſe Homerum.

LXXXVII. Ἡ τοῦ ἰσχίου κοτύλη, *ſinus, vel cavus coxæ, i. e. acetabulum*, ſic vocatur ad exemplum ejus vaſculi, quam κοτύλην, *cotylam, ſeu ſcutellam*, dicimus. Utrumque enim cavum eſt, tum cotyla, ſeu acetabulum coxæ, tum vaſculum illud, quo ἀρυόμεθα, *haurimus*. Unde & τὸ κοτυλήρυτον, *quod cotylâ, ſeu ſcutellâ, ſeu volâ manus hauritur, ſeu quod quis ſcutellâ, ſeu utraque cavâ manu haurire poteſt*. Atque inde etiam per ſimilitudinem quamdam αἱ τῶν πολυπόδων κοτυληδόνες, *polypodum acetabula*, in eorum cirris, ſeu brachiis, ut patet ex Odyſſeâ. Quin & veteres docent, non tantùm femoris; verùm etiam humeri κοτύλην, *cotylam*, dici cavum ſcapulæ, cotylæ inſtar, ſeu acetabuli. Conſtat etiam, κοτύλην, *cotylam*, genus quoddam eſſe menſuræ, non magnæ quidem, ſed brevis. Immo & uſurpatur ea vox de cavo manûs, ſeu volâ Unde ludus quidam luditur, cui nomen ἐν κοτύλῃ, *in cotylâ*. Qui quidem ludus ſic procedit. Circumactis quis in tergum manibus, digitos inter ſe complicat. Alter autem quiſpiam, genibus in ea manuum cava, ſeu volas, ideſt, cotylas, impoſitis, itaque ſemet ipſe attollens, atque erigens, tamquam in curru, & equo geſtatur, manibuſque ſuis geſtantis oculos obtegit.

Tom. III. Tum

λέμου. Δῆλον δὲ, ὡς καὶ ἄλλα σημαινόμενα τὸ φέρειν, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ, ἔχει, λόγῳ τε τροπῆς, καὶ ἑτέρως, ὡς δηλοῖ [1] ἐκ τοῦ φέρειν, ὅ ἐστιν ὑπομένειν, καὶ τοῦ, σὺ νῦν διαφέρεις τῶν κακῶν. καὶ τοῦ, [2] διάφερε κόρας ὀμμάτων. [3] καὶ τοῦ φέρειν, ὅ ἐστι λυσιτελεῖν. καὶ τοῦ ῥηματικοῦ ὀνόματος, τῆς φορᾶς, ἤτοι κινήσεως. καὶ τῆς ξυμφορᾶς. καὶ τοῦ, ξυμφερτὴ δ' ἀρετή. καὶ τοῦ διαφέρεσθαι, ὅ ἐστι διαμάχεσθαι. ὅθεν καὶ διάφορός τινι, ὁ πρός τινα ἐχθραίνων. Τὸ δὲ, οἷοι νῦν βροτοί εἰσι, φανερῶς δηλοῖ μετὰ τὰ Τρωικὰ γενέσθαι τὸν Ὅμηρον.

πζ΄. [4] Ἡ δὲ τοῦ ἰσχίου κοτύλη, καθ' ὁμοιότητα λέγεται τοῦ σκεύους τῆς κοτύλης. Κοῖλα γὰρ, καὶ ἡ κατὰ τὸ ἰσχίον κοτύλη, καὶ [5] τὸ ἀγγεῖον, δι' οὗ ἀρυόμεθα. [6] ὅθεν καὶ τὸ κοτυλήρυτον. Ἐκεῖθεν δὲ καθ' ὁμοιότητά τινα καὶ [7] αἱ τῶν πολυπόδων κοτυληδόνες ἐν ταῖς κατ' αὐτοὺς πλεκτάναις, ὡς ἡ Ὀδύσσεια δηλοῖ. Ὅτι δὲ οὐ μηροῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὤμου κοτύλη λέγε- Rom. p. 550.
ται [8] τὸ κατ' αὐτὴν κοῖλον τῆς ὠμοπλάτης, λέγουσιν οἱ παλαιοί. Δῆλον δ', ὅτι [9] κοτύλη καὶ μέτρου τι εἶδός ἐστιν οὐ μεγάλου, ἀλλά τινος βραχέος. Τίθεται δὲ καὶ ἐπὶ κοιλότατος χειρός. [10] ὅθεν καὶ παιδιά τις παίζεται καλουμένη ἐν κοτύλῃ. Προάγεται δὲ οὕτως. Περιαγαγὼν τὶς ὀπίσω τὼ χεῖρε, συμπλέκει τοὺς δακτύλους. ἕτερος δὲ τοὺς εἰς τὰ κοιλώματα τῶν χειρῶν, ἅπερ ἐστὶ κοτύλαι, τὰ γόνατα ἐνθεὶς, καὶ οὕτως ἀνεκβαλὼν ἑαυτὸν, [11] φέρεται ἔποχος, [12] ἐπιλαβὼν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ

F f 2 φέ-

1. ἐκ τοῦ φέρειν, ὅ ἐστιν ὑπομένειν) Virg. *Quicquid erit, ſuperanda omnis fortuna ferendo eſt*. Salvinus.

2. διάφερε κόρας ὀμμάτων) *Differ, ideſt, huc & illuc ferto*. Salvin.

3. καὶ τοῦ φέρειν, ὅ ἐστι λυσιτελεῖν) Hinc φόροι, tributa, vectigalia. Salvin.

4. Ἡ δὲ τοῦ ἰσχίου κοτύλη, καθ' ὁμοιότητα λέγεται τοῦ σκεύους τῆς κοτύλης) Athenæus: κοτύλη δὲ καλεῖται καὶ ἡ τοῦ ἰσχίου κοιλότης. Etymologici Magni Auctor: κοτύλη, ἡ γλουτὶς, ἔνθα ἐγκλίνεται ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ, παρὰ τὴν κοιλότητα τὴν ἐν αὐτῇ τοῦ κοτύλου γενομένην. Heſychius v. κοτύλη. καὶ τὸ κοῖλον, ὅθεν καὶ ὡς ὅπερ ἡ τοῦ μηροῦ κεφαλὴ ἐμβαίνει, κοτύλη καλεῖται. Suidas v. κοτύλη. καὶ τὸ κοῖλον τοῦ ἰσχίου, ἔνθα ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ στρέφεται. Eadem & κοτυληδών. Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 1. τὸ δὲ, ἐν ᾧ στρέφεται ὁ μηρὸς, κοτυληδών. Politus.

5. τὸ ἀγγεῖον) l. τὸ ἀγγεῖον. Polit.

6. ὅθεν καὶ τὸ κοτυλήρυτον) Hom. lib. ψ' Il.

Πάντῃ δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔῤῥεεν αἷμα.

Alii τὸ κοτυλήρυτον, non ἀπὸ τῆς κοτύλης τοῦ ἀγγείου, ſed ἀπὸ τῆς κοτύλης τοῦ κοίλου τῆς χειρός. Scholiaſta Homericus: κοτυλήρυτον, τουτέστι τῷ πλήθει, ὥστε καὶ κοτύλῃ ἀρύσασθαι. κοτύλην δὲ, τὸ κοῖλον ἔλεγον, ὥστε καὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρὸς κοτύλην λέγεσθαι. Apollodorus apud Athenæum: τὸ δὲ τὸ κοῖλον κοτύλην, φησίν, ἐκάλουν οἱ παλαιοί, ὡς καὶ τὸ τῆς χειρὸς κοῖλον. ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον αἷμα τὸ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἀρυσθῆναι δυνάμενον. Etymologici Magni Auctor: λέγεται κοτύλη καὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρός· ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον αἷμα, τὸ πολὺ, καὶ τοσοῦτον τῷ πλήθει, ὥστε καὶ τῷ κοίλῳ τῆς χειρὸς δύνασθαι ἀρύσασθαι. παρὰ τὸ ἀρύω ἀρύσω, ἀρυστὸς· καὶ ἐν συνθέσει, κοτυλήρυτος. Euſtathius ipſe p. 1282. ἀλλ' καὶ παλάμης κοίλωμα (κοτύλη). ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον, ὃ τοσοῦτος ἂν τις κοτύλαις ἀρύσαιτο, ἤγουν ἀμφοῖν χεροῖν. Alii verò τὸ κοτυλήρυτον generatim ἀπὸ τῆς κοτύλης, ſeu τοῦ κοίλου. Heſychius: κοτυλήρυτον, πολὺ, ὥστε κοτύλῃ ἀρύσασθαι. Suidas: κοτυλήρυτον, πολὺ, ὥστε κοτύλῃ ἀρύσασθαι. ὅ ἐστι, κοίλῳ τινί. Ipſe item Euſtathius pag. 1282. ὅλως δὲ κοῖλον πᾶσαν κοτύλην. ὡς καὶ τὸ τῆς χειρὸς κοῖλον. ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον, ὅπερ ἄν τις κοτύλῃ τινὶ ἀρύσηται. Politus.

7. αἱ τῶν πολυπόδων κοτυληδόνες ἐν ταῖς κατ' αὐτοὺς πλεκτάναις) Euſtathius ad lib. ε Odyſſ. Κοτυληδόνες δὲ αἱ τοῦ πολύποδος πλεκτάναι, ἀπὸ τοῦ εἴρειν, πτίσσειν, αἱ τῶν βραχυτάτων κοτυληδόνων, αἱ περὶ τὰς τῆς πλεκτάνης ἐφόδους, ἤγουν οἷον κοτυλώδεις κοίλοις, ἀφ' ὧν καὶ προσονομάζονται. Athenæus: αἱ τοῦ πολύποδος ἐν ταῖς πλεκτάναις ἐπιφύσεις παραγωγαὶ κοτυληδόνες. Heſychius, & Suidas: κοτυληδόνες, αἱ τοῦ πολύποδος πλεκτάναι. Euſtathius item pag. 1282. λέγεται δὲ κοτύλη καὶ ἐπὶ πολλῶν πολύποδος· ἐφ' ὧν κοτυληδόνες αἱ ἐν ταῖς πλεκτάναις αὐτῶν ἐπιφύσεις. Politus.

8. τὸ κατ' αὐτὴν κοῖλον τῆς ὠμοπλάτης) Henricus Stephanus legit τὸ κατ' αὐτόν, quaſi id referatur ad ὦμον. Quod minimè eſt opus. αὐτὴν enim intelligit Euſtathius κοτύλην, cujus inſtar eſt illud κοῖλον τῆς ὠμοπλάτης. Polit.

9. κοτύλη καὶ μέτρου τι εἶδος) Scholiaſta Ariſtophanis ad Plutum: κοτύλη δέ ἐστιν εἶδος μέτρου, ὃ λέγομεν ἡμεῖς ἡμίξεστον. Polit.

10. ὅθεν καὶ παιδιά τις παίζεται καλουμένη ἐν κοτύλῃ) Pauſaniæ, & Athenæo dictus hic ludus unâ voce, ἐγκοτύλη. Euſtathius ex Pauſaniâ: ἐκλήθη δὲ, φησιν, ἐγκοτύλη, ἐπεὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρὸς κοτύλη λέγεται· εἰς ὃ κοῖλον ἐντίθησι τὸ γόνυ ὁ βασταζόμενος. Quæ hic ſtatim aliunde adnectit Euſtathius, ea quidem certè ſunt ex Athenæo. Sic autem Euſtathius: ἀλλαχοῦ δὲ κεῖται ὅτι. Ἐγκοτύλη, παιδιά τις, ὡς καὶ ἑτέρωθι γέγραπται, ἐν ᾗ ἀναλαβόντες χεῖρας, δέχονται τὰ γόνατα τῶν νενικηκότων οἱ νενικημένοι, καὶ βαστάζουσιν αὐτούς. Politus.

Ut Ἐγγόνατον, aſtitiſmus ille, qui dicitur *Ingeniculus*. Salvinus.

11. φέρεται ἔποχος) Hinc proverbium: ἐν κοτύλῃ φέρει. Zenobius. *Polit.*

12. ἐπιλαβὼν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ φέροντος) Pollux: ἐπιλαβὼν ταῖν χεροῖν τὼ ὀφθαλμὼ τοῦ φέροντος. Pauſanias: περιλαβὼν τὰ

αὐτο-

φέροντος, εἶτα ἐν μέρει ὁ τέως φερόμενος, κατελθὼν, φέρει τὸν ἕτερον.[1] Καὶ ἡ αὐτὴ παιδιὰ ἐν κοτύλῃ. Παράγει δὲ ϗ ἡ τῆς χειρὸς κοτύλη κοτυλήρυτον ὕδωρ, ϗ εἴ τι τοιοῦτον, [2] παρά γε τοῖς ἀπειρίτοις τὰ εἰς χρῆσιν σκευῶν. Τὸ δὲ ἰσχίον ὁμώνυμον. [3] ὅλον τε γάρ φασι τὸ ἄρθρον, ϗ τὸ νεῦρον τὸ πρὸς τῇ κοτύλῃ. Καιριωτάτη δὲ λέξις, ϗ τὸ ἰσχίον, ϗ ἡ κοτύλη. διὸ ϗ δὶς ἔφρασεν, ἐπιμονῆς λόγῳ, ϗ αὐτὸ, ϗ αὐτήν.[4] Τένοντες δὲ ἄλλοι εἰσὶ παρὰ τοὺς ἐν τῷ ἰνίῳ, ϗ ταῖς κνήμαις. Τραχὺς δὲ ὁ ῥηθεὶς ὑπόκειται λίθος, ϗ ὡς οἷον ὀκριόεις, ἵνα δυνηθῇ δρᾶσαι τὰ εἰρημένα. Ἰστέον δὲ, ὅτι, καθάπερ κίων, οὐ μόνον ἀρσενικῶς, οἷον· πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας· ἀλλὰ ϗ θηλυκῶς· ἔχει δά τε κίονας αὐτὸς μακράς·[5] οὕτω ϗ λίθος, διχῶς. Καὶ τὸ μὲν τρηχὺς λίθος, οὐ πάνυ ἀριδήλως ἐκφαίνει τὸ ἄρρεν γένος. δύναται γὰρ εἶναι ϗ ἡ τρηχύς, κατὰ τὸ, θῆλυς ἐέρση, ϗ πουλὺς ἅλς. τὸ μέντοι, λίθον κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε, μέγαν τε, σαφῶς ἔχει τὴν λίθον γένους ἀρσενικοῦ. θηλυκοῦ δέ, τὸ, ἔξω δ᾽ ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος.

Tum per vices deſcendit is, qui priùs geſtabatur, & alterum geſtat. Atque hic ſanè ludus eſt ἐν κοτύλῃ, in cotylâ. Sed & hæc iſta manus κοτύλη, cotyla, ſeu vola, ex ſemet derivet κοτυλήρυτον ὕδωρ, tantum aquæ, quantum utrâque manuum volâ haurire poſſis, & ſiquid aliud eſt hujuſcemodi, certè apud eos, qui parci ſunt, ac rari in uſu vaſorum. Vox porrò ambigua, τὸ ἰσχίον, coxa, ſeu coxendix. Nam & totum articulum ſic appellant, & nervum, qui eſt ad acetabulum. Maximè autem propriæ, maximèque appoſitæ hæ voces, τὸ ἰσχίον, coxa, & ἡ κοτύλη, acetabulum: ideoque ſemel atque iterum tum hanc, tum illam vocem, in modum epimunes adhibet, quaſi in iis vocibus permanere velit. Τένοντες, tendines, alii hi a tendinibus occipitis, & tibiarum. Lapis is, quem diximus, ponitur eſſe τραχύς, aſper, ac veluti acutis quibusdam, & oblungis partibus prominens, ut ea poſſit efficere, quæ ab eo facta memorantur. Quod autem ſcire oportet, quemadmodum κίων, columna, non maſculino modò genere effertur, ut: πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας. Ad columnam longum firmans; ſed etiam muliebri, ut: ἔχει δά τε κίονας αὐτὸς μακράς. Suſtinetque columnas ipſe longas: ſic etiam λίθος, lapis, bifariam. Et quamvis in his verbis: τρηχὺ λίθος, aſper lapis, non omnino clarè, atque apertè virile genus appareat, quia poteſt etiam eſſe ἡ τρηχύς, aſpera, genere muliebri, pariter atque τὸ, θῆλυς ἐέρση, mollis ros, & πουλὺς ἅλς, multum, ſive amplum mare: tamen illud: λίθον κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε, μέγαν τε. lapidem jacentem in campo, nigrum, aſperumque, magnumque, perſpicuè habet τὸν λίθον, lapidem, genere maſculino: ut genere certè feminino illud: Ἔξω δ᾽, ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος. Tenebo autem, ſicuti quando ſolida petra.

Ἔστη γνὺξ ἐριπὼν, ϗ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ
Γαίης, ἀμφὶ δέ οἱ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψε.
Καί νύ κεν ἔνθ᾽ ἀπόλοιτο ἄναξ ἀνδρῶν Αἰνείας,
Εἰ μὴ ἄρ᾽ ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Μήτηρ, ἥ μιν ὑπ᾽ Ἀγχίσῃ τέκε βουκολέοντι.

Conſtitit in genua lapſus, innixusque eſt manu robuſtâ
Terræ, ejus que oculos atra nox circum exit.
Atque adeò ibi periiſſet rex virorum Æneas,
Niſi citò advertiſſet Jovis filia Venus,
Mater, quæ eum ex Anchiſâ bubulco pepererat.

πή. Τὰ, Ἔστη γνὺξ ἐριπὼν, ϗ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ, δηλοῖ, μὴ πεσεῖν τινα εἰς γῆν ὅλῳ τῷ σώματι, ἀλλὰ μετεωρίζεσθαι γόνασι, ϗ χερσίν. Ἐκ τοῦ γόνυ δὲ κατὰ συγκοπὴν γίνεται τὸ, γνύξ. Ἐν τῷ,[6] ἀμφὶ δέ οἱ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψε, νύκτα τολμηρῶς λέγει,[7] τὴν τῶν ὀφθαλμῶν σκότωσιν. Ἀλλαχοῦ δὲ ϗ τὴν ἐν ἀέρι παχεῖαν ζόφωσιν, οὕτω καλεῖ. οἷον· ὀρώρει δ᾽ οὐρανόθεν νύξ. Ἐὰν ὑπὸ ἱστορίας ἐβοηθεῖτο, εἶχεν ἂν ὁ Ποιητὴς ἐνταῦθα τὸν Αἰνείαν ὑπὸ τοῦ Διομήδη ἀνελεῖν. Διό φησι· ϗ νύ κεν ἔνθ᾽ ἀπόλοιτο, ϗ ἑξῆς. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔχει τοῦτο ἱστορούμενον (ϗ γὰρ, καθ᾽ ἱστορίαν, ϗ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας περίεστιν ὁ Αἰνείας) ῥιπτεῖ μὲν αὐτὸν ἐνταῦ-

LXXXVIII. Verba illa: Ἔστη γνὺξ ἐριπὼν, ϗ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ. Conſtitit in genua lapſus, manuque robuſtâ innitebatur: oſtendunt, unum aliquem non toto quidem corpore in terram cecidiſſe, ſed ſublimem adhuc eum ſtare, ac ſuſpenſum genibus, & manibus. Porro autem ex γόνυ, genu, per ſyncopen fit τὸ γνύξ, in genua, ſeu flexo genu. In his verbis: ἀμφὶ δέ οἱ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψε. eiuſque oculos atra nox circumtexit; noctem audaci metaphorâ dicit vertiginem, & obſcuritatem oculorum. Quamquam alibi ſic vocat craſſam caliginem, & obſcurationem aëris. ut: ὀρώρει δ᾽ οὐρανόθεν νύξ. ruerat autem de cœlo nox. Si ſubſidium ab hiſtoriâ inveniſſet, potuiſſet hic quidem Poëta Æneam Diomedis manu interfectum inducere. Quapropter ſic ait: Καὶ νύ κεν ἔνθ᾽ ἀπόλοιτο, &c. Atque adeo ibi periiſſet, &c. Quoniam verò minimè omnium id proditum reperit (etenim ex hiſtoriarum monumentis etiam poſt captam Trojam ſuperſtes fuit Æneas) eum hoc loci in periculum

φέροντος τὸν ἀγωνιστὴν. ὁ δὲ ... Is, qui, tamquam victor, geſtabatur, geſtantis oculos manibus obtegebat, donec is, qui geſtabat, rectâ ad certam metam perveniret. Explicat Pollux: λίθον ... ἐφεδρισμός. Pollux.

1. Καὶ ἡ αὐτὴ παιδιὰ ἐν κοτύλῃ) quæ & ἱππάς, & ... itemque, ut modò diximus, ἐφεδρισμός. Polit.

2. παρά γε τοῖς ἀπειρίτοις τὰ εἰς χρῆσιν σκευῶν) Diogenem Cynicum ferunt, quum vidiſſet puerum quemdam aquam volâ manûs haurire, cotylam abjeciſſe, tamquam ſupervacuam gazam. Salvinus.

3. ὅλον τε γάρ φασι τὸ ἄρθρον) Iſchiadici, qui dolore iſchii oſſis laborant. Salvinus.

4. Τένοντες) ἀπὸ τοῦ τείνειν, a tendendo, ſicut tendines Latinis, muſculos enim tendunt. Salvin.

5. Οὕτω ϗ λίθος, διχῶς) Sunt etiam apud Latinos nomina ἐπίκοινα, ut hic finis, hæc finis, & alia, de quibus Nonius Marcellus. Salvin.

6. ἀμφὶ δέ οἱ ὄσσε) l. ὄσσε. Videtur autem legiſſe hic Euſtathius: ἀμφὶ δέ οἱ ὄσσε, ut planè codex meus Homericus. Politus.

7. τὴν τῶν ὀφθαλμῶν σκότωσιν) Catullus illa Sapphûs, Ὀμμάτεσσι δ᾽ οὐδὲν ὄρημι· vertit in Latinum: gemina & teguntur lumina nocte. Salvinus.

culum adducit: quo ex periculo, Poëtico artificio, eum rurſus eximit, adſcitis huc per epiſodium, atque aliunde illatis perſonis divinis, tum Apolline, tum Venere, de qua, quæcumque ipſe vult, arbitratu ſuo, prodigioſè comminiſcitur. Interea verò ſic curari, atque explicari poteſt hæc fabula, ut ſignificet, exiguam ſodalium manum, juvenes aliquot coæquales, non admodum bellicoſos; ſed, ut unus quiſpiam dixerit, venuſtos, imbecilloſque, & delicatos, atque, ut ita dicam, manu, feminarum inſtar, tenellulos, jacenti Æneæ auxiliatos fuiſſe, atque, ut erat in fatis, felici illum ſorte eripuiſſe, ut antea ferè acciderat in ſingulari pugnâ Alexandri. Sed, quum illi, qui Paridem ſurripuerunt, atque occultarunt, nihil dum nocumenti acceperint; tamen his Diomedem damnum, atque adeò vulnera intuliſſe, ideoque eum perhiberi Veneris manum vulneraſſe, quæ Æneam protegebat. Conſtat autem, Apollinem, tamquam ſolem, eſſe ipſam vim fati, ſi quidem ſumitur ille allegoricè. Atque illud etiam, ὑπὸ Ἀγχίσῃ βουκολέοντι ἔτικτε, *ex Anchiſâ boves paſcente pepererat*, novum eſt atque inſolens ob præpoſitionem ὑπὸ, *ab*, *ex*, conſtructam cum dativo. Idque ſimiliter ſeſe habet, atque illud: ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἅρμα οἴσουσι. *ſub aurigâ conſueta curvum currum ferent*. Quæ Attica eſt figura. Sicuti etiam apud alios τὸ ὑπὸ διδασκάλῳ τετάχθαι, *ſubjectum eſſe magiſtro*, *ſub poteſtate eſſe magiſtri*, *obedientem eſſe magiſtro*. Alia quoque id genus ſupra ſunt animadverſa. Verùm obſerva, ut oves, ita & boves paſcere, regum liberis planè licuiſſe; non tamen proinde ſubulcum agere. Id enim prorſus ſordidum, atque illiberale, non ſolùm quia cœno gaudent ſues, & in eo libenter volutantur; verùm etiam quia animal eſt alioquin ignobile.

Circumplexa eſt igitur ſuum charum filium fuſis candidis lacertis,
Eique nitidi pepli plicaturam obtendit,
Septum ut eſſet telorum, nequis Danaorum equitum,
Ære in pectus conjecto, animum eriperet.
Atque illa quidem charum ſuum filium e prælio ſubducebat.

LXXXIX. In his verbis: Ἀμφὶ δὲ ὃν φίλον υἱὸν ἐχεύατο πήχεε λευκώ· *Circumplexa eſt autem ſuum charum filium fuſis candidis lacertis*, Venus nimirum; τὸ ἐχεύατο, *fudit*, *ſeu diffudit*, clarè oſtendit mollitiem, & teneritatem manuum muliebrium. Benevolum item, & amicum circumplexum explicat hic ipſe verſus, quem diximus, ſecuti & qui deinceps ſequitur: Πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο φαεινοῦ πτύγμ' ἐκάλυψεν. *eique nitidi pepli plicaturam obtendit*. videlicet, tegendi occultandique cauſâ, ante eum poſuit. Ubi πτύγμα, *plicaturam*, dicit id, quod in porta pepli, manum ipſam tegente, ſupererat, eratque duplicatum. Qua quidem plicaturâ quum Æneam Venus cooperuiſſet, ut ſepium eſſet, ac propugnaculum telorum, tum illi minimè omnium profuit, tum & ipſa, ferro per peplum adacto, vulnerata fuit, atque transfixa. Et obſerva, ut non ad avertenda, aut ſubmovenda tela fabuloſa hæc Venus Æneam tegit (non enim peplum habet impenetrabilem, quandoquidem & illa ipſa vulnus acci-

ταῦθα εἰς κίνδυνον, ἐξαιρεῖται δὲ αὖθις, μεθόδῳ ποιητικῇ, δι' ἐπεισοδίου θείων προσώπων, τοῦ τε Ἀπόλλωνος, καὶ τῆς Ἀφροδίτης· περὶ ἧς καὶ τερατεύεται, ὅσα βούλεται. Ἡ δὲ θεραπεία τοῦ μύθου ἐν τούτοις βούλεται, νέους τινὰς ἡλικιώτας, ὀλίγην ἑταιρίαν, οὐ πάνυ μαχίμους, ἀλλὰ, ὡς ἄν τις εἴποι, ἐπαφροδίτους, καὶ ἀβληχροὺς, καὶ ἁπαλοὺς, καὶ, ὡς εἰπεῖν, θηλύχειρας, ἐπαρῆξαι κειμένῳ τῷ Αἰνείᾳ, καὶ, κατά τι πεπρωμένον, εὐτυχῶς ἀφαρπάσαι ἐκεῖνον, ὁποῖόν τι καὶ πρὸ τούτου ἐπὶ τῆς μονομαχίας τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐγένετο. Ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, οὔπω ἔπαθον οὐδὲν οἱ τὸν Πάριν ὑποκλέψαντες· τούτους δὲ βλάψας ὁ Διομήδης, λέγεται τὴν τῆς Ἀφροδίτης χεῖρα βαλεῖν τὴν τὸν Αἰνείαν σκέπουσαν. Ὅτι δὲ πεπρωμένη τις ὁ Ἀπόλλων εἶναι ἀλληγορεῖται, ὡς ἥλιος, δηλόν ἐστι. Καὶ τὸ, ὑπὸ Ἀγχίσῃ βουκολέοντι ἔτεκε, καινόν ἐστι[1] τῇ μετὰ δοτικῆς συντάξει τῆς ὑπὸ προθέσεως. Καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ, ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἅρμα οἴσουσιν. Ἀττικὸν δὲ τὸ σχῆμα· ὡς καὶ παρ' ἄλλοις τὸ ὑπὸ διδασκάλῳ τετάχθαι· καὶ ἕτερα δὲ τοιαῦτα προσεσημειώθησαν. Σημείωσαι δὲ, ὅτι, [2] ὥσπερ ποιμαίνειν, οὕτω καὶ βουκολεῖν ἐξῆν τοῖς βασιλικοῖς παισίν· οὐ μὴν καὶ [3] συφορβεῖν. Τοῦτο γὰρ πάνυ ἀγεννὲς διὰ τὸ τῶν συῶν οὐ μόνον γεωχαρὲς, ἀλλὰ καὶ ἄλλως οὐκ εὐγενές. Baſ. p. 418.

Ἀμφὶ δ' ἑὸν φίλον υἱὸν ἐχεύατο πήχεε λευκώ·
Πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο φαεινοῦ πτύγμ' ἐκάλυψεν,
Ἕρκος ἔμεν βελέων, μή τις Δαναῶν ταχυπώλων
Χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἡ μὲν ἑὸν φίλον υἱὸν ὑπεξέφερεν πολέμοιο.

Rom. p. 551.

πθ'. Ἐν τῷ, [5] Ἀμφὶ δὲ ὃν φίλον υἱὸν ἐχεύατο πήχεε λευκώ· ἡ Ἀφροδίτη δηλαδὴ· τὸ ἐχεύατο, τρυφερότητα, καὶ ἁπαλότητα δηλοῖ γυναικείων χειρῶν. Περιπλοκὴν δὲ φράζει εὐνοϊκὴν τὸ ῥηθὲν ἔπος, καθὰ καὶ ἑξῆς τὸ, Πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο φαεινοῦ πτύγμ' ἐκάλυψεν. ἤγουν χάριν καλύμματος ἔθετο. Πτύγμα δὲ λέγει, τὸ περίττευμα, καὶ δίπλωμα τοῦ τὴν χεῖρα σκέποντος μέρους τοῦ πέπλου, ᾧ τὸν Αἰνείαν ἡ Ἀφροδίτη καλύψασα, ὥστε ἕρκος ἔμεν βελέων, οὔτε ἐκεῖνον ὤνησε, καὶ αὐτὴ ἐτρώθη, ἀντιτορηθεῖσα διὰ τοῦ πέπλου. Καὶ σημείωσαι, ὅτι οὐ πρὸς ἀποτροπὴν βελῶν ἡ μυθικὴ Ἀφροδίτη σκέπει τὸν Αἰνείαν. Οὐ γὰρ ἀπαθῆ τὸν πέπλον ἔχει, ὅπου γε καὶ αὐτὴ ἐκείνη βάλλεται· ἀλλ' ἐπικρύπτει

1. τῇ μετὰ δοτικῆς συντάξει τῆς ὑπὸ προθέσεως) ὑπὸ Ἀγχίσῃ. *ab Anchiſa*, vel *tempore Anchiſæ*. ὑπὸ Ἀγχίσῃ. *ſub Anchiſa*, *ex Anchiſa*. Salvinus.

2. ὥσπερ ποιμαίνειν, οὕτω καὶ βουκολεῖν ἐξῆν τοῖς βασιλικοῖς παισί) Paſtoritiam vitam olim agebant Reges. *Salvin.*

3. συφορβεῖν) Hom. Odyſſ. συφορβὸς. *ſubulcus*. Salvin.

4. ὑπὸ θυμὸν ἕλοιτο) Euſtathius & hic & paullò poſt, conſtanter legit, ἐκ θυμὸν ἕλοιτο, ut in poſteriore loco habet Editio Homeri Florentina, quæ tamen hoc loci exhibet ὑπὸ θυμὸν ἕλοιτο. Pleraque vulgata Homeri exemplaria cum Editione Romana hoc loci, ὑπὸ θυμὸν ἕλοιτο. infra verò, ἐκ θυμὸν ἕλοιτο. Ego adhæreo Euſtathio, qui utrumque locum eſſe ait ἀπαραλλάκτως. Politus.

5. Ἀμφὶ δὲ ὃν) Vulgò apud Homerum, δ' ἑόν. Politus. ΔΕΟΝ, ut in antiquiſſimis codicibus ſcriptum eſſe debuerat, ſine ullis ſpiritibus, apoſtrophis, aut accentibus & litterarum intervallis, locum facit ambobus lectionibus: δὲ ὃν, & δ' ἑόν. Salvinus.

ἐπέχεις; τοιοῦτόν τι δηλοῖ· τί ἐπ' ἐμοὶ ἔχεις, καὶ οἱονεὶ διωκτικῶς ἐλαύνεις με;

Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Ἄνδρ' ὁρόω κρατερὼ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι,
Ἶν' ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὁ μὲν, τόξων ἐῢ εἰδὼς,
Πάνδαρος, υἱὸς δ' αὖτε Λυκάονος εὔχεται εἶναι·
Αἰνείας δ' υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο
Εὔχεται ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ οἵ ἐστ' Ἀφροδίτη.
Ἀλλ' ἄγε δὴ χαζώμεθ' ἐφ' ἵππων, μηδέ μοι οὕτω
Θῦνε διὰ προμάχων, μήπως φίλον ἦτορ ὀλέσσῃς.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Μή τι φόβονδ' ἀγόρευ', ἐπεὶ οὐδέ σε πεισέμεν οἴω.
Οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι,
Οὐδὲ καταπτώσσειν. ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν.

ογ'. Τὸ, ἐμῷ [1] κεχαρισμένε θυμῷ, ταυτόν ἐστι τῷ φίλτατε. Ἐν τῷ, εὔχεται εἶναι. καὶ, εὔχεται ἐκγεγάμεν, [2] εἰς ταυτὸν ὁ Ποιητὴς τὸ εἶναι, καὶ τὸ γενέσθαι. Διὸ καὶ ταυτόν
Rom. p. 544 ἐστι καὶ τὸ, θεοὶ αἰειγενέται, καὶ θεοὶ αἰὲν ἐόντες. Καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ Διομήδους, καὶ Σθενέλου, δείκνυσιν ὁ Ποιητὴς τὸ τῆς φιλίας χρήσιμον, καὶ ὡς, κατὰ τὴν παροιμίαν, [3] εἷς ἀνὴρ, οὐδεὶς ἀνήρ. Διομήδης μὲν γὰρ, ὅλος ἔργου γίνεται, πεζὸς μαχόμενος· μόνος δὲ ὁ Σθένελος σωματοφυλακεῖ, διοπτεύων ἀφ' ὑψηλοῦ τοῦ ἅρματος, μήποτέ τις ἐξ ἀφανοῦς ἐπέλθοι τῷ Διομήδει κίνδυνος. ὅθεν καὶ τὸν Αἰνείαν, καὶ τὸν Πάνδαρον ἐπιόντας αὐτῷ, ὡς ἐκ περιωπῆς, προορᾷ, καὶ εἰπὼν, ὅτι ἄνδρε ὁρόω κρατερὼ, ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι. ἶν' ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὁ μὲν, τόξων εὖ εἰδὼς, Πάνδαρος· ὁ δὲ, Αἰνείας. εἶτα τὸν Διομήδην εἰς εὐσχήμονα φυγὴν προκαλεῖται, λέγων· Ἀλλ' ἄγε δὴ χαζώμεθα ἐφ' ἵππων, ἤτοι ἀναχωρήσωμεν, μηδέ μοι οὕτω θῦνε διὰ προμάχων, μή πως φίλον ἦτορ ὀλέσῃς. Τοῦτο δὲ λέγει, ὡς ἂν ἀναβὰς εἰς ἅρμα, μήτε πεζὸς πρὸς ἱππέας διαμάχοιτο, καὶ φύγῃ δὲ, ἐὰν βούλοιτο. Καὶ αὐτὸς μὲν οὕτω λαλεῖ· ἀκούει δὲ, ὅσα τις ἂν εἴπῃ ἀνδρεῖος ἄνθρωπος. Μή τι φόβονδ' ἀγόρευε. οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι, οὐδὲ καταπτώσσειν. ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν.

Ὀκνείω δ' ἵππων ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ καὶ αὔτως
Ἀντίον εἶμ' αὐτῶν. τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη.
Τούτω δ' οὐ πάλιν αὖτις ἀποίσετον ὠκέες ἵπποι
Ἄμφω ἀφ' ἡμείων, εἴ γ' οὖν ἕτερός γε φύγῃσιν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Αἴ κέν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος ὀρέξῃ
Ἀμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δὲ τούσδε μὲν ὠκέας ἵππους
Αὐτοῦ ἐρυκακέειν, ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας.
Αἰνείαο δ' ἐπαΐξαι μεμνημένος ἵππων,
Ἐκ δ' ἐλάσαι Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Baſ. p. 413. Τῆς γάρ τοι γενεῆς, ἧς Τρωΐ περ εὐρύοπα Ζεὺς
Δῶχ', υἷος ποινὴν Γανυμήδεος· οὕνεκ' ἄριστοι
Ἵππων, ὅσσοι ἔασιν ὑπ' ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
Τῆς γενεῆς ἔκλεψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγχίσης,
Λάθρῃ Λαομέδοντος ὑποσχὼν θήλεας ἵππους.

οδ'. Ὀκνείω δ' ἵππων ἐπιβήμεναι. ἀλλὰ καὶ αὔτως, ἀντίον εἶμι αὐτῶν. τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλ-

ferre: τί ἐπ' ἐμοὶ ἔχεις; *quid adverſùs me habes? cur in me inveheris?* cur mihi negotium faceſſis, & quaſi inſequendo me exagitas?

Tydide Diomedes, meo chariſſime animo,
Viros duos video fortes contra te paratos ad pugnandum,
Viribus immenſis præditos: quorum alter ſagittandi peritus,
Pandarus, qui filium Lycaonis ſemet eſſe gloriatur:
Æneas alter, magnanimi Anchiſæ filius,
Ex quo gloriatur ſe genitum eſſe. Mater verò eſt ei Venus.
Quare age, retrocedamus equis, neque mihi ſic
Diſcurras in primâ acie, ne vitam tuam perdas.
Eum verò torvè adſpexit, itaque eſt allocutus fortis Diomedes:
Ne me ad fugam cohorteris: quoniam non te perſuaſurum puto.
Non enim mihi pugnanti decorum eſt fugere,
Neque trepidare. Vires mihi adhuc integra ſunt.

LXXIII. Τὸ, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ, *meo grate animo*, idem eſt, atque τὸ φίλτατε, *chariſſime*. Eo loci: εὔχεται εἶναι, *gloriatur ſe eſſe*. & , εὔχεται ἐκγεγάμεν, *gloriatur, ſemet genitum eſſe*; pro eodem accipit Poëta τὸ εἶναι, *eſſe*, atque τὸ γενέσθαι, *genitum eſſe*. Quare etiam idem eſt τὸ, θεοὶ αἰειγενέται, *dii ſemper geniti, ſeu ſempiterni*, atque θεοὶ αἰὲν ἐόντες, *dii ſemper exiſtentes*. Hîc etiam in Diomede, atque in Sthenelo oſtendit Poëta, quàm ſit utilis amicitia, & quàm verum illud proverbium: *Unus vir, nullus vir*. Quum enim Diomedes, initâ pedeſtri pugnâ, totus in eam incumbat, atque in re fortiter gerendâ totus occupetur, unus ſolusque Sthenelus cuſtodiendo ejus corpori invigilat, utpote qui ex alto curru diſpicit, nequid umquam periculi Diomedi clanculum injiciatur. Unde etiam Æneam, et Pandarum in eum irruentes, veluti ex ſpeculâ proſpicit; quumque hac de re Diomedem ita admonuiſſet: *viros duos fortes video, contra te ad pugnandum paratos, viribus præpollentes: quorum alter, ſagittandi benè peritus, Pandarus; alter Æneas*: tum Diomedem ipſum ad honeſtam ſpecioſamque fugam cohortatur, illis verbis: *Quare age, retrocedamus equis, ſive recedamus, aut referamus pedem; neque mihi ſic per primam aciem diſcurras, ne forte vitam tuam perdas*. Quæ verba eò ſpectant, ut currum Diomedes conſcendat, ut ne ſcilicet ipſe pedes cum equitibus congrediatur; atque etiam ut, ſi velit, fugiat. Et ipſe quidem ita loquitur: ſed id ab eo fert reſponſi, quod quicumque vir fortis planè dixerit: *Ne me ad fugam cohorteris. Non enim pugnanti mihi decorum eſt fugere, neque trepidare. Mihi adhuc vires integræ ſunt*.

Piget autem equos conſcendere. Sed & ſic
Obviam ibo ipſis. Tremere me non ſinit Pallas Minerva.
Hos verò non curſus referent veloces equi
Ambos a nobis, ſi modò alter effugerit.
Aliud autem tibi dicam, & tu in animo repone tuo.
Si mihi conſultrix Minerva gloriam præbuerit,
Ambos ut interficiam, tu ſanè hos veloces equos
Hic coërceto, habenis ex hemicyclo adductis.
Memento verò, ut ad Æneæ equos accurras,
Eoſque a Trojanis ad Achivos benè ocreatos abigas.
Sunt enim ex eâ ſtirpe, e qua Troi latè ſonans Juppiter
Dedit pro filio pretium Ganymede: quoniam optimi
Equorum, quotquot ſunt ſub aurorâ, & ſole.
Ex hac ſtirpe furatus eſt rex virorum Anchiſes,
Clam Laomedonte ſubmiſſis equabus.

LXXIV. *Piget autem equos conſcendere. Sed & ſic obviam iis ibo. Tremere me non ſinit Pallas*

1. κεχαρισμένε) περιλαμμένε, *dilecte*. Theocr. Salvinius. Suidas: κεχαρισμένε, περιλημμένε, Polit.

2. εἰς ταυτὸν ὁ Ποιητὴς) id eſt, εἰς ταυτὸ ἄγει ὁ Ποιητής. Polit.

3. εἷς ἀνὴρ, οὐδεὶς ἀνὴρ) Εἷς οὐ τὸ δέον ἐγχειρεῖν, Salvin.

las Minerva. Poſt quæ verba bonam admodum ſpem præ ſe fert Diomedes: quum utrumque illorum minimè rediturum eſſe affirmet, ſi modo alter effugerit. Ac vide, cujuſmodi Diomedes animum, poſt vulnus a Pandaro acceptum, reſumpſerit, ac recollegerit: perinde quaſi patrem ſuum hac etiam in parte imitetur. Fertur enim Tydeus in expeditione Thebanâ gravatè admodum tuliſſe, quòd vulneratus fuiſſet a Melanippo, Aſtaci filio. Poſtea verò, quàm Amphiaraus, Menalippo obtruncato, illius caput Tydeo protulit, fertur ipſe diſſectum cerebrum, ritu feræ, ſorbuiſſe. cujus ſceleris atrocitate commota, ut perhibent, Minerva, receſſit, quæ immortalitatem tunc ei afferebat. Quod quum ille vidiſſet, poſtulavit, ut filio ſaltem ſuo immortalitatem largiretur. Atque id quidem hujuſmodi. Verùm Diomedes, ut dictum eſt, poſt acceptum vulnus, magis magiſque irritatus; deinde etiam, veluti perquam ſtudioſus, & amans equorum, hæc dat Sthenelo mandata: *Si mihi conſultrix Minerva gloriam*, ut & ſupra dictum eſt, *præbuerit, utrumque ut interficiam; σὺ δὲ*, videlicet σὺ δὴ, *tu ſanè, hos veloces equos, hoc ipſo loco ἐρυκακέειν, coërceto*, videlicet *κάτασχε, retineto, cohibeto, ἐξ ἄντυγος, ex gyro, ſive ex ambitu, aut hemicyclo*, ipſius nimirum currus, *habenas tendens, atque adducens:* ut ſuffocari ſemet rati, & ab uno aliquo inhiberi, quieſcant. *Memento autem, ut ad Æneæ equos accurras, eoſque ad Græcos abigas.* Tum ipſorum equorum genus commemorat, perinde ac ſi in animo eos ſuo nutriat, atque educet. Quippe ait, eſſe illos ex eâ ſtirpe, e qua Troi Juppiter dederat, pretium Ganymedis, pro illius raptu ante tempus, ut dicetur in libro δ'. Qua ex ſtirpe, per ſubmiſſas equas, ſemen ſuratus eſt Anchiſes, pater Æneæ.

Παλλὰς Ἀθήνη, ἐφ' οἷς καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα προβεβλημένος ὁ Διομήδης, φησὶν, ὡς ἂν ἀμφοτέρους ἐκείνους παλινοστῆσαι, εἰ γοῦν ἕτερός γε φύγῃσι. Καὶ ὅρα, οἷον θυμὸν ὁ Διομήδης ἀνέλαβε, μετὰ τὴν ὑπὸ Πανδάρου πληγὴν πατρώζων καὶ ἐνταῦθα. Λόγος γὰρ, καὶ τὸν Τυδέα κατὰ Θήβας, ὑπὸ Μελανίππου τοῦ Ἀστακοῦ τρωθέντα, σφόδρα ἀγανακτεῖν. Ὡς δὲ Ἀμφιάρεως, ἀνελὼν τὸν Μελάνιππον, [1] προσεκόμισε τὴν ἐκείνου κεφαλὴν τῷ Τυδεῖ, [2] αὐτὸς διελὼν, ῥοφᾷ τὸν ἐγκέφαλον, δίκην θηρός. ὅτε καὶ, [3] ἡ μὲν Ἀθηνᾶ, φησιν, ἀθανασίαν αὐτῷ φέρουσα, ἀπεστράφη διὰ τὸ μῦσος. [4] ὁ δὲ ἰδὼν, ἐζήτησε, κἂν γοῦν τῷ υἱῷ τὴν ἀθανασίαν χαρίσασθαι. Καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. ὁ δὲ Διομήδης, ὡς εἴρηται, μετὰ τὴν πληγὴν ἐρεθισθεὶς, εἶτα καὶ, ὡς πάνυ φίλιππος, τῷ Σθενέλῳ ἐντέλλεται οὕτως· Αἴ κέν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος, ὡς καὶ προεῤῥέθη, ὀρέξῃ ἀμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δὲ, ἤγουν σὺ δὴ, τούσδε μὲν ὠκέας ἵππους αὐτοῦ ἐρυκακέειν, ἤγουν κάτασχε, ἐξ ἄντυγος τοῦ ἅρματος δηλαδὴ, ἀνατείνας· ἵνα δοκοῦντες ἄγχεσθαι, καὶ ὑπό τινος ἐπέχεσθαι, ἡσυχάζωσιν. Ἐπαΐξαι δὲ τοῖς τοῦ Αἰνείου ἵπποις, μεμνημένος, καὶ ἐξελάσαι εἰς τοὺς Ἕλληνας. Εἶτα καὶ γενεαλογεῖ τοὺς ἵππους, ἀτιτάλλων οἷον αὐτοὺς ἐν ψυχῇ, ἐκ τῆς γενεᾶς λέγων ἐκείνους εἶναι, ἧς ἔδωκεν ὁ Ζεὺς τῷ Τρωῒ, ποινὴν Γανυμήδους, ἀνθ' ὧν ἐκεῖνος πρὸ ὥρας ἁρπαγῇ, ὡς ἐν τῇ δ ῥαψῳδίᾳ ῥηθήσεται. ἐξ ὧν γενεᾶς ἔκλεψεν ὁ τοῦ Αἰνείου πατὴρ Ἀγχίσης, ὑποσχὼν θήλεας ἵππους.

Horum e ſtirpe ſex ei in ædibus nati ſunt:
Et quatuor quidem ipſe habet ad præſepe nutritos;
Hos autem duos Æneæ dedit, fugiendi peritos.
Si hos ceperimus, magnam ſanè gloriam retulerimus.
Sic illi hiſce inter ſe verbis colloquebantur.
Hi autem cito prope acceſſerunt, equos velocibus impulſis.
Eum prior allocutus eſt Lycaonis clarus filius.

Τῶν οἱ ἓξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι [5] γενέθλης·
Τοὺς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων, ἀτίταλλ' ἐπὶ φάτνῃ·
[6] Τὼ δὲ δύ' Αἰνείᾳ δῶκεν, μήστωρε φόβοιο. Rom p.545.
Εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθά κε κλέος ἐσθλόν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Τὼ δὲ τάχ' ἐγγύθεν ἦλθον, ἐλαύνοντ' ὠκέας ἵππους.
Τὸν πρότερος προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός.

LXXV. *Horum*, inquit, *ſex ei nati ſunt in ædibus progenies. Et quatuor quidem ipſe habet ad præſepe nutritos; hos autem duos Æneæ dedit peritos fugiendi*, ut ſupra dictum eſt. Et obſerva, ut γενεὰ, *ſtirps, progenies*, non tantùm de viris; ſed ecce tibi dicta eſt etiam de brutis animantibus. Immo & de foliis uſurpatur,

οε. Τῶν οἱ, φησιν, ἓξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι γενέθλη, τοὺς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλ' ἐπὶ φάτνῃ· τὼ δὲ δύο, Αἰνείᾳ δῶκε, μήστωρε φόβοιο, καθὰ προείρηται. Καὶ σημείωσαι, ὅτι [7] γενεὰ, οὐ μόνον ἐπὶ ἀνδρῶν, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἐπὶ ἀλόγων ζώων εἴρηται. Λέγεται δὲ

1. *προσεκόμισε τὴν ἐκείνου κεφαλὴν τῷ Τυδεῖ*) f. *προσενεγκὼν*, Scholiaſta Pindari: *Μελάνιππος (εἷς δὲ οὗτος ἦν Θηβαίων) ἔτρωσε τὸν Τυδέα. ὁ δὲ πρὸς τὴν πληγὴν θυμήνας, καθικέτευσε τὸν Ἀμφιάραον, ἀνελὼν τὸν Μελάνιππον, καὶ προσαγαγὼν αὐτῷ τὴν κεφαλήν. προσαχθείσης δὲ αὐτῷ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸν ἐγγὺς κατασείσας τὸν ἔσωθεν λογισμὸν, ἀνεχώρησε τῶν Μελανίππου κρεῶν.* Politus.

2. *αὐτὸς διελὼν, ῥοφᾷ τὸν ἐγκέφαλον*) Apollodorus Athenienſis: *ὁ δὲ διελὼν τὸν ἐγκέφαλον, ἐξεῤῥόφησεν αὐτόν.* Scholiaſta Lycophronis: *ὃς καιρίως δαπανώμενος ὑπὸ τῆς πληγῆς, διασχίσας ἐκείνου τὴν κεφαλὴν, ἀνεῤῥόφησε τὸν ἐγκέφαλον.* Politus.

3. *ἡ μὲν Ἀθηνᾶ, φησι, ἀθανασίαν αὐτῷ φέρουσα, ἀπεστράφη διὰ τὸ μῦσος*) Apollodorus Athenienſis: *ἡμιθνῆτι δὲ αὐτῷ κειμένῳ, παρὰ Διὸς αἰτησαμένη Ἀθηνᾶ φάρμακον ἤνεγκε, δι' οὗ ποιεῖν ἔμελλεν ἀθάνατον αὐτόν.* Et paullò poſt: *ὡς δὲ εἶδεν Ἀθηνᾶ, μυσαχθεῖσα, τὴν εὐεργεσίαν ἐπέσχε τε, καὶ ἐφθόνησε.* Scholiaſta Pindari: *ἐβούλετο δὲ τῷ Τυδεῖ ἡ Ἀθηνᾶ τὴν ἀθανασίαν παρέχειν, καὶ οὐκ ἀπέλιπε τῆς δωρεᾶς ἕνεκα, διὰ τὴν τῶν ἀνθρωπείων κρεῶν βρῶσιν.* Politus.

4. *ὁ δὲ ἰδὼν, ἐζήτησε, κἂν γοῦν τῷ υἱῷ τὴν ἀθανασίαν χαρίσασθαι*) Pindarus Nem. Od. 10.
Διομήδεα δ', ἄμβροτον
Ξανθά ποτε Γλαυκῶπις ἔθηκε θεόν.
Scholiaſta: *ὅτι ὡς αὐτὸς* (Tydeus) *οὐ μετέσχε τῆς ἀθανασίας τυχὼν, ἐκίνησε τὴν θεὸν ἐπὶ τὸν Διομήδην τὸ δῶρον μεταθεῖναι. Τιμᾶται γοῦν καὶ παρὰ Θουρίοις, καὶ Μεταποντίνοις, ὡς θεὸς, Διομήδης. καὶ ἐν Ἄργει παρὰ τοῖς ἱερεῦσιν εὑρέθη αὐτοῦ τὸ δόρυ.* Polit.

5. *γενέθλης*) Editio Homeri Florentina, *γενέθλη*. At Euſtathius legit *γενέθλη*. Polit.

6. *Τὼ δ' ἂν Αἰνείᾳ*) Lege cum Editione Florentinâ, & Euſtathio, *Τὼ δὲ δύ' Αἰνείᾳ*. Polit.

7. *γενεὰ, οὐ μόνον ἐπὶ ἀνδρῶν*) Juris naturalis eſt, maris & feminæ conjunctio. Generatio dicitur de omnibus, quæ gignuntur. Salvin.

δὲ καὶ ἐπὶ φύλλων. [1] ὡς τὸ, Οἵη περ φύλλων γενεή. Λέγει δὲ ὁ Διομήδης περὶ τῶν τοῦ Αἰνείου ἵππων, καὶ ὅτι ἄριστοι ἵππων, ὅσσοι εἰσὶν ὑπ' ἠῶ τ' ἠέλιόν τε· πάνυ ἐξαίρων αὐτοὺς τῷ τοιούτῳ ἐπαίνῳ. οὓς καὶ ἐὰν λάβωμεν, φησὶν, ἀροίμεθα ἂν κλέος ἐσθλόν. Τοῦτο δὲ οὐ πάνυ πολὺ ἀπέχει περίφρασις εἶναι τοῦ, Ἠράμεθα μέγα κῦδος. Καὶ ὅρα, ὅπως τοὺς ἵππους φιλεῖ, οὐχὶ ἐὰν κτείνῃ τοὺς ἄνδρας, φησὶ κλέος λαβεῖν, ἀλλ' ἐὰν λάβῃ τοὺς ἵππους· ὡς ἐνταῦθα παρ' αὐτῷ κειμένου τοῦ μείζονος ἀριστεύματος, διὰ τὸ τοῦ λαφύρου ἔνδοξον. Καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ Ὁμηρικὸν τοῦτο χωρίον· τὰ δὲ κατὰ μέρος ἐν αὐτῷ, τοιαῦτά εἰσι.

οϛ'. Τὸ μὲν, ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι, ἀντὶ τοῦ κατὰ σοῦ. καὶ ἔστι διασαφητικὸν τοῦ, ἐπὶ Τυδείδῃ ἔχον ἵππους. Δύναμις δὲ ἀπέλεθρος λέγεται, [2] ὡς ἀπὸ ἀπείρου γῆς, κατὰ ἐπίτασιν, ἡ πολυπέλεθρος, ἢ καὶ κατὰ στέρησιν, ἡ μὴ δυναμένη πελέθρῳ, ἤτοι πλέθρῳ, ὑποπεσεῖν. Ἔστι δὲ [3] πέλεθρον, τὸ καὶ πλέθρον, [4] μέτρον γῆς πήχεων ξϛ', διμοίρου, ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος, καὶ Ἡροδώρου φέρεται. Ἀνάλογα δὲ πρὸς τὸ πέλεθρον, τὸ πτολίεθρον, ῥέεθρον, πύρεθρον, φαρύγεθρον. Τὸ δὲ, ἄνδρε ὁρόω. ὁ μὲν, Πάνδαρος, ὁ δὲ, Αἰνείας, καινοπρεπῶς ἐσχημάτισται. Ἐχρῆν γὰρ εἰπεῖν, ἄνδρε ὁρῶ, τὸν μὲν, Πάνδαρον, τὸν δὲ, Αἰνείαν. ὁ δὲ, τελείαν στίξας εἰς τὸ, ἄνδρε ὁρῶ· ἐπάγει, ὡς ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς· ὁ μὲν ἐστιν ὁ δεῖνα, ὁ δὲ ὁ δεῖνα. Καί ἐστιν ὅμοιον τῷ, φημὶ κατανεῦσαι Δία Κρονίωνα, ἀστράπτων ἐπιδέξια. Ἐνταῦθα δὲ καὶ γενεαλογίαν παραρρίπτων, φησὶν, ὅτι Αἰνείας, υἱὸς μὲν Ἀγχίσαο εὔχεται ἐκγεγάμεν, ὃ δὴ πρὸ βραχέων ἐγράφη. μήτηρ δέ οἱ ἐστ' Ἀφροδίτη. Ποιεῖ δὲ ταῦτα δεινῶς, ἵνα εὐθὺς προσφυῶς κολλήσῃ τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἐπεισόδιον, πεισομένης διὰ τὸν υἱὸν, ἃ δηλωθήσεται. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι, τοῦ Ὁμήρου εἰπόντος περιφραστικῶς, μήπως φίλον ἦτορ ὀλέσσῃς, ἀντὶ τοῦ ἀποθάνῃς, λαβὼν ἐντεῦθεν ὁ Εὐριπίδης, ἔφη τὸ, Ἕκτορός τ' ἀπόλλυται ψυχή.

tur, ſecundùm illud: Οἵη περ φύλλων γενεή. *Qualis foliorum progenies*. Dicit etiam de Æneæ equis Diomedes, eſſe eos optimos equorum, quotquot ſunt ſub aurorâ, & ſole; & hac eos laude valde extollit. *Quos etiam ſi ceperimus*, inquit, *magnam utique gloriam retulerimus*. Quæ verba, parùm admodum abeſt, quin periphraſis ſint illorum: Ἠράμεθα μέγα κῦδος. *Magnum decus retulimus*. Ac vide, quantùm in deliciis habeat, & quàm ardenti ſtudio equos proſequatur, qui non, ſi viros occiderit, gloriam ſemet relaturum eſſe jactitet, ſed ſi equos ceperit: quaſi hac in re majus virtutis ſpecimen, magiſque glorioſum poſitum ipſe ducat, ob claritatem, & dignitatem ſpoliorum. Atque ita quidem ſeſe habet locus hic Homericus. Quæ verò in eo particulatim obſervanda, ea quidem ſunt hujuſcemodi,

LXXVI. Τὸ, ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι, *in te cupientes pugnare*, perinde eſt, ac ſi dicat, κατὰ σοῦ, *contra te*, *adverſus*, *te*: idque valet ad explicandum illud: ἐπὶ Τυδείδῃ ἔχον ἵππους. *in Tydidem, ſive contra Tydidem, direxerunt equos*. Vis dicitur ἀπέλεθρος, *multa*, *magna*, *immenſa*, veluti a terrâ, quæ finibus, ac terminis careat, per epitaſin, atque incrementum ſignificationis, ideſt, πολυπέλεθρος, *multorum jugerum*: aut etiam per privationem, quæ nullo modo poteſt πελέθρῳ, ſive πλέθρῳ, ὑποπεσεῖν, *ſub jugerum cadere*. Eſt autem πέλεθρον, quod dicitur etiam πλέθρον, *plethrum*, menſura terræ cubitorum ſex ſupra ſexaginta, & beſſis, ut habent Apion, & Herodorus in ſuis Commentariis. Simili porro ratione, eademque analogia, atque τὸ πέλεθρον, *pelethrum*, dicitur τὸ πτολίεθρον, *oppidum*, ῥέεθρον, *fluentum*, πύρεθρον, *pyrethrum*, φαρύγεθρον, *guttur*. Novâ quadam concinnitate, atque elegantiâ figuratum eſt illud: Ἄνδρε ὁρόω. ὁ μὲν Πάνδαρος, ὁ δὲ Αἰνείας. *Viros duos video. alter Pandarus, alter Æneas*. Oportebat enim dicere, ἄνδρε ὁρῶ, τὸν μὲν Πάνδαρον, τὸν δὲ Αἰνείαν. *Viros duos video, alterum Pandarum, alterum Æneam*. Verùm Homerus ſententiam perfectè claudit, atque abſolvit ad illa verba: Ἄνδρε ὁρῶ. *Viros duos video*. ubi poſito puncto, deinde, veluti ab alio principio, ſic proſequitur ſermonem ſuum: ὁ μὲν ἐστὶ ὁ δεῖνα, ὁ δὲ ὁ δεῖνα. *Alter hic eſt, alter ille*. Idque ſimiliter ſeſe habet, atque illud: Φημὶ κατανεῦσαι Δία Κρονίωνα. ἀστράπτων ἐπιδέξια. *Dico, annuiſſe Jovem Saturnium. ille ad dextram fulgurans*. Hic præterea ſermonem de genere, ac familiâ interjicit, quum de Æneâ memoret, ut ipſe filium ſe Anchiſæ εὔχεται ἐκγεγάμεν, *eſſe gloriatur*. quod utique paullò ante ſcriptum eſt: mater autem ejus eſt Venus. Idque ſolerter facit, atque ingenioſè, ut commodùm ſtatim epiſodium, ſeu digreſſionem de Venere adnectat, quam propter filium malè habitam fuiſſe, eſt oſtenſurus. Rurſus, quum Homerus hac periphraſi, ſeu circuitione verborum uſus fuerit, μήπως φίλον ἦτορ ὀλέσσῃς, *ne forte cor tuum perdas*, pro ἀποθάνῃς, *mortem oppetas*; vide, ut hinc accepit Euripides, cum dixit: Ἕκτορός τ' ἀπόλλυται ψυχή. *Hectoriſque perditur anima*,

1. ὡς τὸ, Οἵη περ φύλλων γενεή) Οἵη περ φύλλων γενεή, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν. Salvianus.

2. ὡς ἀπὸ ἀπείρου γῆς, κατὰ ἐπίτασιν, ἡ πολυπέλεθρος) Etymologici Magni Auctor: Ἀπέλεθρον, ἀμέτρητον, καὶ πολλὴν δύναμιν. πέλεθρον γὰρ, μέτρον γῆς. μακρὸν, πολυπέλεθρον. Quod ſi ἀπέλεθρος δύναμις, tamquam ἀπὸ ἀπείρου γῆς· non igitur πολυπέλεθρος κατὰ ἐπίτασιν, ſed κατὰ στέρησιν· atque adeo ἀπέλεθρος ἡ ἀμέτρητος. Heſychius: ἀπέλεθρον ἴνα, τὴν δύναμιν τὴν ἀμέτρητον. Ἀπέλεθρος, ἀμέτρητον. πλέθρον γὰρ, εἶδος μέτρου. Suidas: ἀπέλεθρον, πολλὴν, ἀμέτρητον. Polinus.

3. πέλεθρον, τὸ καὶ πλέθρον) πλέθρον, πλεονασμῷ τοῦ ε, πέλεθρον. Etymologus. Polit.

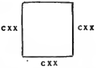
4. μέτρον γῆς πήχεων ξϛ', διμοίρου) Euſtathius ad lib. φ' Il. Τὸ δὲ πέλεθρον, ἤτοι πλέθρον, ὅπερ ἑκτημόριόν ἐστι σταδίου ἑκατὸν, ἤτοι πήχεων ξϛ', καὶ διμοίρου, καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. Hinc corrigendum puto illud Suidæ: ἔχει δὲ τὸ πλέθρον πήχεις ξδ', διμοίρου· & reſtituendum numerum ξϛ'. Sequitur ſtatim in Suidâ: Πλέθρον, τὸ τοῦ σταδίου ἕκτον μέρος, ὅπερ ἐστὶ πηχῶν ξδ'. ὅλον γὰρ τὸ στάδιον ἐστι τετρακοσίων. ἡ τετραπήχεθρον ὄχον πόδας λα'. καὶ πλεθριαῖον διάστημα. ἔχει δὲ τὸ πλέθρον πόδας ρ'. Hic falſum eſſe illum numerum πηχῶν ξδ', & pro eo reponendum, ξϛ', καὶ διμοίρου, clarè oſtendit menſura integri ſtadii, quæ eſt πηχῶν τετρακοσίων. Sexta enim pars πηχῶν τετρακοσίων, cujuſmodi eſt plethrum, ſit omnino, oportet, πηχῶν ξϛ', καὶ διμοίρου. Nec mihi

Digitized by Google

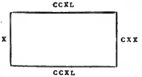
ma, ſeu perit vita. Obſerva etiam, ut hic quidem manifeſtè idem prorſus notant τό αὔτως, & τὸ οὕτως, *ſic, ſeu ita*. Quum enim Sthenelus dixiſſet: μηδέ μοι οὕτω θῦνε διὰ προμάχων. *Neque mihi ſic diſcurrito, per primam aciem*; id ſanè reſponſi dat ei Diomedes: ἀλλὰ καὶ αὔτως εἶμι ἀντίον αὐτῶν. *Sed & ſic obviam ibo ipſis*. Imperfectum loquendi genus

ψυχή. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι [1] ἐνταῦθα φανερῶς τὸ αὔτως, καὶ τὸ, οὕτως, ταυτὸν δηλοῦσι. Σθενέλου γὰρ εἰπόντος, μηδέ μοι οὕτω θῦνε διὰ προμάχων, ὁ Διομήδης λέγει, ἀλλὰ καὶ αὔτως εἶμι ἀντίον αὐτῶν. [2] Τὸ δὲ, Μή μοι

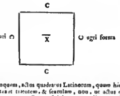
mihi planè ſatiſfaciunt, qui ex illo numero cubitorum ξά, quam ſtatuunt plethri menſuram, emendare audent ſummam illam cubitorum τετρακοσίων, quæ eſt menſura totius ſtadii, eamque eſſe faciunt cubitorum υ̅ξ̅ανοσίων η̅, ſeu CDVIII. eo quia hanc ſummam exactè implent cubiti ξά ſexies multiplicati. Nam ſi certa integri ſtadii menſura colligi debet ex plethro, quæ eſt ſexta pars ſtadii, unius cujuſque plethri menſura definiri ex numero cubitorum υ̅ξ̅ανοσίων, quot integro ſtadio aſſignat Suidas; quum plethrum apud Suidam cubitos contineat, non accuratè atque ad amuſſim ξά, ſed ξά, καὶ δίμοιρον· hac ratione ſtadium minimè fuerit cubitorum CDVIII. ſed CDXII. atque adeo apud Suidam non legendum erit, ut volunt, υ̅ξ̅ανοσίων η̅, ſed υ̅ξ̅ανοσίων ιβ̅. Hæc enim ſumma omnino conſurgit ex ξά, καὶ δίμοιρον, ſexies multiplicatis. Attamen de ſtadio, rectè exacteque ſe habere plenum illum, ac rotundum numerum cubitorum υ̅ξ̅ανοσίων, nullâ aliâ additione, argumento etiam eſt nota numeralis paullò inferiùs apud Suidam poſita in his verbis: Ξενοφῶν φησὶ, πλέθρεαίας φοίνικας φύεσθαι ἐν Βαβυλῶνι, ὃ καὶ μείζονας σταδίου, πηχῶν υ̅. Ergo ad hanc ſummam quadringentorum planè cubitorum conſo manda eſt ſexta quoque pars ſtadii, ſeu plethrum: præſertim quum Euſtathius plethro diſertè attribuat cubitos LXVI. cum duobus trientibus, ſeu beſſe. quæ quidem ſexta omnino pars eſt cubitorum quadringentorum. Ego, ſi mei arbitrii res ſit, ita ſcripſerim apud Suidam: Πλέθρον, τὸ τοῦ σταδίου ἕκτον μέρος, ὅπερ ἐστὶ πηχῶν ξϛ', γο. ὅλον γὰρ τὸ στάδιον ἐστὶ υ̅ξ̅ανοσίων. Sic omnia optimè inter ſe cohærent. Omiſſum erat ſegmentum illud τὸ δίμοιρον, hoc eſt, duarum tertiarum, ſeu ſemiſſis cum ſextante: quod tamen neceſſe erat adjungi ad ſextam partem cubitorum τετρακοσίων exæquandam. Segmenti illius nota, γο. Fortaſſe, quum notam hanc librarii non intelligebant, eam omiſerunt. Jam verò, quod addit Suidas: ὃ πεντηκόνταπηχον ἔχον ποδας λά, quod eſt apertè falſum, rectè emendant, & ſcribunt, ποδας ρ̅. Quippe plethrum pedes habet quoquoverſus centenos. Fragmentum Agrorum De Limitibus: *Primum agri modulum fecerunt quatuor limitibus clauſum, figura quadrata ſimilem, plerumque centum pedum in utrâque parte, quod Græci Plethron appellant, Tuſci, & Umbri Vorſum*. Quod contra Kuſterum, atque alios, eſt certiſſimum argumentum, verè cum Euſtathio adſcribendos eſſe plethro cubitos ξϛ', & δίμοιρον, itaque ſcribendum eſſe apud Suidam. Nam cubitus quidem ſeſquialter eſt pedis. Suidas ex editione Kuſteri: ὁ πῆχυς, πόδα ἕνα, καὶ ἥμισυν. Unde conficitur, cubitos ξϛ'. καὶ δίμοιρον, æquali eſſe menſurâ, atque pedes centum. Si igitur plethrum pedes habet centenos; habeat quoque, opus eſt, cubitos ξϛ', καὶ δίμοιρον, non verò ξά. qui ſanè eſt numerus apud Suidam depravatus. Hæc certiſſima eſt ἀπόδειξις. Quia porro plethrum pedes quoquoverſus centenos continet, ideo etiam plethrum dicunt μυρίους πόδας ἔχειν, hoc eſt, pedum decem millia. Columella lib. 5. cap. 2. *Quadrati menſura facillima eſt. Nam quum ſit undique pedum totidem, multiplicantur in ſe duo latera, & quæ ſumma ex multiplicatione effecta eſt, tam dicimus eſſe quadratorum pedum: tamquam eſt (eadem manu curatum eſto) locus quoquoverſus C. pedum: ducimus centies centenos, fiunt decem millia. Dicemus igitur eum locum habere decem millia pedum quadratorum, quæ efficiunt jugeri trientem, & ſextulam*. At actus quadratus qui vocatur Latinis, & reſpondet plethro Græcorum, finitur ab omni latere apud Latinos pedibus CXX. idemque dimidium eſt jugeri. Columella: *Actus quadratus undique finitur pedibus CXX. hoc duplicatum facit jugerum*. Varro: *Jugerum, quod quadratos duos actus habeat. Actus quadratus, qui & latus eſt pedes CXX. & longus totidem*. Vetus ſcriptor de menſuris agrorum: *Actus quadratus undique finitur pedibus CXX. itu*

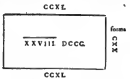
Hunc Batici aripennem dicunt, ab arando ſcilicet. Actus duplicatus jugerum facit. ab eo, quod eſt junctum, jugerum nomen accepit. Jugerum autem conſtat longitudine pedum CCXL. latitudine CXX. itu

Excerpta de menſuris: *Actus major qui quadratus dicitur, habet undique pedes CXX qui duplicatus jugerum facit. Jugerum conſtat in longitudine ped. CCXL. quæ ſunt perticæ decempedæ XXIIII. in latitudine ped.* CXX *quæ ſunt perticæ XII.* Ad actum quadratum ſpectat illud in Fragmento Auctario De Limitibus: *Noſtri centenos, & vicenos pedes in utrâque parte* (fecerunt) *cujus ita quatuor unum latus, ſicut dies duodecim horas, & duodecim menſes annus, duodecim decempedas eſſe voluerunt*. Actus quadrat a plethro ea differentia, quòd Græci in plethro ab unoquoque latere pedes centum; Latini in actu quadrato centum & viginti metiuntur. Non eſt igitur actus quadratus Latinorum, locus ille, quem Columella exhibet, *quoquoverſus C. pedum*, qui ſanè in loco minus decem millia pedum quadratorum, hac formâ:

non eſt hic, inquam, actus quadratus Latinorum, quum hic locus jugeri duntaxat trientem, & ſextulam, non, ut actus quadratus, dimidium jugeri efficiat; ſed loco exempli poſitus hic quidem locus a Columellâ, ut forma ſcilicet agri quadrati. *At ſi longior*, inquit, *fuerit, quàm latior, ut, exempli cauſâ, jugeri formâ, pedes habens longitudinis CCXL. latitudinis pedes* CXX. *ita, ut paullò ante dixi, latitudinis pedes cum longitudinis pedibus ſic multiplicabis* (vetus codex, *multiplicabimus*) *centies vicies ducenti quadrageni fiunt viginti octo millia, & octingenti. Dicemus jugerum agri tot pedes quadratos habere. Similiterque fiet de omnibus agris, quorum longitudo major ſit latitudine*.

Vetus codex, cujus varias lectiones ad oram libri ſui vir doctus notaverat, pro illis verbis: *ſimiliterque fiet de omnibus agris, quorum longitudo major ſit latitudine*. legebat: *ſimiliterque omnis longitudinis pedes tum pedibus latitudinis multiplicabimus*. CCXL. CXX. XXVIII. DCCC. Sed hæc fortaſſe velut paraphraſis eſt, atque explicatio verborum Columellæ. *Polinus*.

1. ἐνταῦθα φανερῶς τὸ αὔτως, καὶ τὸ οὕτως, ταυτὸν δηλοῦσι) Non videris, o Euſtathi, mentem Homeri aſſecutus eſſe. ὥς eſt, *ad hunc modum*. αὔτως, *ad hunc ipſum modum*. quemadmodum ὅδε, *hic*, αὐτός, *ipſe*. Salvinus.

Vetus etiam Scholiaſtes τὸ αὔτως hîc exponit οὕτως, itaque ut caponamus, ſententia ipſa Homerica exigit. Etymologici Magni Auctor vult tenuari τὸ αὔτως, ἀντὶ τοῦ μάτην, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἑτέρου τοῦ σημαίνοντος τὸ ὥς. Polit.

2. Τὸ δέ, Μή μοι) Homerus, Μή τι. Polit.

ob metrum μή τι, *nequaquam, nullo modo*. Salvin.

μοι φόβονδ' ἀγόρευε, ἐλλέλειπται. Καὶ πως ἡ φράσις οὕτω συνεσπούδασε τῇ περισπερχείᾳ τοῦ ἥρωος. Ἔστι γὰρ τὸ πλῆρες, οὕτω
Baſ. p. 414. πως· μή μοι ἀγόρευε, τραπῆναι φόβονδε. ἢ, μή μοι ἀγόρευε ὀτρύνων φόβονδε. ἢ γοῦν ἀλλὰ, μή μοι ἀγόρευε τὰ φόβονδε. ἤγουν τὰ πρέποντα εἰς φυγήν. Τηρηθήσεται δὲ καθ' ὅμοιον λόγον κατωτέρω [1] καὶ ἕτερα ἐλλειπτικά.

οζʹ. Ἐν δὲ τῷ, Οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι, οὐδὲ καταπτώσσειν, ἦθος θαρσαλέον, καὶ ἀνδρεῖον ἐνδείκνυται. Ἔστι δὲ τὸ μὲν γενναῖον, ἀσύνηθες. Οὐ γὰρ ἐπὶ ἰσχυροῦ κεῖσθαι νῦν βούλονται οἱ παλαιοί, [2] ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐκ γένους, ἢ μᾶλλον ἀπὸ γέννης, ἵνα λέγῃ, ὅτι οὐ προγονικόν μοι τὸ δειλαίνεσθαι. ἢ καὶ ἄλλως, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, γενναῖον τὸ συγγενὲς, καὶ ἔμφυτον, [3] καὶ, κατὰ Πίνδαρον εἰπεῖν, ἐμφυές. [4] Ὅτε δέ που ὁ Πλάτων γενναῖα λέγει σῦκα, οὐ μόνον τὰ εὐγενῆ δοκεῖ οὕτω καλεῖν, ἀλλ' ἴσως καὶ τὰ ἐπιγεγεννημένα ἐξ ἐπεμβεβλημένων συκέων, [5] κατὰ τὰς παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει ἐπεμβολάδας ἀπίους, τὰς κοινότερον εἰπεῖν ἐγκεκεντρισμένας. Τοιαύτη δὲ ἴσως καὶ ἡ [6] παρ' αὐτῷ γενναία σταφυλή. Τάχα δὲ καὶ ἡ μεγάλη, κατὰ καὶ [7] γεννικὸν κρέας παρὰ τῷ Κωμικῷ, τὸ ἁδρὸν κόμμα. Ἰστέον δὲ, ὅτι καὶ Λύκιοι μέχρι νῦν γενναῖον ἄνδρα, οὐ τὸν ἰσχυρόν φασιν, ἀλλὰ τὸν ἀπὸ γένους, καὶ μὴ τυχόντα, καὶ ἀφανῆ. Τὸ δὲ ἀλυσκάζοντι, ἢ ἀλυσκάζοντα μάχεσθαι
Rom. p. 456. [8] (ἄμφω γὰρ ἀσόλοικα) τὸ ἐν σχήματι φυγῆς, ὅμως πάλιν μάχεσθαι. ὅπερ καὶ λέοντές ἐστιν

ἴδιον

nus per ellipſin eſt illud: Μή μοι φόβονδ' ἀγόρευε. *Ne mihi verba facias ad fugam.* Et ſic quodammodo elocutio ipſa herois ſimul cum eo properat huc, & illuc curſitante. Plena enim, & integra oratio ad hunc ferè modum ſe habet: Μή μοι ἀγόρευε, τραπῆναι φόβονδε. *Ne mihi verba facias, nec ſuadere velis, ut memet in fugam vertam.* Vel, μή μοι ἀγόρευε ὀτρύνων φόβονδε. *Ne mihi verba facias, quibus me impellas, atque horteris ad fugam.* Aut certè, μή μοι ἀγόρευε τὰ φόβονδε. videlicet τὰ πρέποντα εἰς φυγήν. *Ne mihi verba facias de fugâ. Ne mihi loquaris, neque ſuadeas, quæ ad fugam.* videlicet *quæ pertinent ad fugam.* Et alia quoque loca ſimili ratione inferiùs obſervantur, in quibus per ellipſin aliquid eſt prætermiſſum.

LXXVII. Præterea in illis verbis: Οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι, οὐδὲ καταπτώσσειν. *Non enim mihi generoſum, neque honeſtum, fugitare inter pugnandum, ac trepidare:* ingenium ſatis apparet audax, & virile. Sumitur autem τὸ γενναῖον, *generoſum*, ſenſu minùs uſitato. Non enim de forti, nec de valente, poſitum nunc eſſe volunt veteres Grammatici; ſed de eo, quod eſt ἐκ γένους, *a genere*, aut potiùs ἀπὸ γέννης, *a gente, ſive a familiâ, ideſt, gentilitium, ſeu gentis proprium, ac peculiare.* ita ut dicat, non avitum, nec gentilitium ſibi eſſe, timore affici. Aut etiam alio modo, ſecundùm veteres, γενναῖον, *ingenuum*, idem eſt atque τὸ συγγενὲς, *cognatum, ſeu congenitum*, & ἔμφυτον, *innatum*, atque, ut loquar cum Pindaro, ἐμφυές, *inſitum a naturâ.* Plato autem, cum γενναῖα dicit σῦκα, *generoſas ficus*, non modò videtur ſic vocare ficus bene a naturâ comparatas, ſeu quæ bono ſunt genere; verùm etiam fortaſſe eas ficus, quæ natæ inſuper ſunt, atque ſecreverunt ex inſitis ficulneis, ſive ex ficis arboribus inoculatis, quales ſunt piri, quas Ariſtoteles vocat ἐπεμβολάδας, *inſitione affectas*, & communiùs dicimus ἐγκεκεντρισμένας, *inſititio ſurculo inoculatas.* Atque ita fortaſſe apud eum quoque accipitur γενναία σταφυλή, *generoſa uva.* Quamquam etiam fortaſſe eadem hæc eſt, atque ἡ μεγάλη, *magna*, ut γεννικὸν κρέας, *generoſa caro*, dicitur apud Comicum prægrande fruſtum carnis. Ubi ſciendum, Lycios etiam nunc γενναῖον ἄνδρα, *generoſum virum*, non fortem, aut robuſtum vocare, ſed ingenuum, eumque, non hominem de vulgo, neque ignobilem. Τὸ ἀλυσκάζοντι, vel ἀλυσκάζοντα μάχεσθαι, *fugitanti, vel fugitantem pugnare,* (ambo enim recta, & procul ſolœciſmo) idem eſt, atque in modum fugientis; a tergo tamen

pu-

1. [illegible] ἕτερα ἐλλειπτικά) Moſchus in Amore Fugitivo: Μή τι θίγῃς. *Ne quid tangas.* ideſt, φύλαττε, μή τι θίγῃς. *Cave, ne quid tangas.* Elegantiſſima ellipſis. *Salvinus.*

2. ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐκ γένους) γενναῖος τὸ ἐκ γένους [illegible]. Politus.

3. καὶ, κατὰ Πίνδαρον εἰπεῖν, ἐμφυές) ἐμφυὲς ἀλλὰ Pindarus τὸ ἐκ τῆς φύσεως, τὸ ἔμφυτον, τὸ φυσικόν. Polit.

4. Ὅτε δέ που ὁ Πλάτων γενναῖα λέγει σῦκα) Lex Platonis Lib. 8. De Legibus: [illegible]. Platonis verba adducit, & interpretatur Athenæus lib. 14. cap. 19. Adducit, inquam, leviter ita nonnullis variatis: [illegible]. Quam autem dicat Plato γενναίαν σταφυλὴν, & quæ γενναῖα σῦκα, duplex eſt Moſtius apud Athenæum explicatio. Altera, ut [illegible] vocet Philoſophus [illegible]· altera, ut γενναῖα appellet τὰ ἐπιγεγεννημένα. Utriuſque hujus explicationis meminit hic Euſtathius: apud quem pro τὰ ἐπιγεγεννημένα, quod præferunt editiones, Romana, & Baſileenſis, ex Athenæo legendum eſt, τὰ ἐπιγεγεννημένα. ideſt, nata poſt inſitionem. Sed & tertia eſt explicatio Euſtathii: cui γενναία σταφυλὴ eadem etiam videtur eſſe, atque ἡ μεγάλη. Tertia hæc τοῦ γενναῖος interpretatio videtur & aliis placuiſſe. Etymologici Magni Auctor: γενναῖος, ἀνδρεῖος, εὐγενής, μέγας. Heſychius: γεννάδας, γενναῖος, ἀνδρεῖος, εὐγενής, συγγενής, μέγας. Politus.

Vinum generoſum, οἶνος γενναῖος, idem ac nobile. Plato largitatem vocat γενναίαν εὐήθειαν. *nobilem ſimplicitatem* Salvinus.

5. κατὰ τὰς παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει ἐπεμβολάδας ἀπίους, τὰς κοινότερον εἰπεῖν ἐγκεκεντρισμένας) Athenæus: ὁ δὲ Ἀριστοτέλης [illegible] ἐπεμβολάδας ἀπίους ὀνομάζει τὰς ἐγκεκεντρισμένας. Harpocration: ἐμβεβλημένα, ἀντὶ τοῦ ἐγκεκεντρισμένα. Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Νικόστρατον. καὶ Ἀριστοτέλης δ' ἐμβολάδας ἀπίους λέγει, τὰς τοιαύτας. Alii pro Ἀριστοτέλης legiſſe videntur Ἀριστοφάνης. Suidas: ἐμβεβλημένα, ἐγκεκεντρισμένα. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ ἐμβολάδας ἀπίους τὰς τοιαύτας λέγει. & rurſus: ἐμβολάδας, ἤτοι ἐγκεκεντρισμένας. Ἀριστοφάνης ἐμβολάδας ἀπίους. Hanc lectionis diverſitatem ex ſcripturæ compendio profectam eſſe opinor: quum librarius fortaſſe priores duntaxat vocis hujus litteras, Ἀρισ. videlicet, expreſſiſſet. *Politus.*

6. παρ' αὐτῷ) apud Platonem, ut dictum eſt. *Polit.*

7. γεννικὸν κρέας παρὰ τῷ Κωμικῷ, τὸ ἁδρὸν κόμμα) γεννικώτατον κρέας Ariſtophanes Equitibus. Τὸ γεννικώτατον Scholiaſtes exponit, ἰσχυρότατον, ἐν μεταφορᾷ ἀπὸ ἰσχυρῶν κρεῶν, ἃ οὐ καταπεπτωκότα. [illegible]. Polit.

8. ἄμφω γὰρ ἀσόλοικα) Sic apud Martialem: *Nobis non licet eſſe tam diſertis.* ſi dixiſſet, *diſertos*, tantumdem eſt. utrumque rectum. *Salvinus.*

pugnare. quod proprium quidem eſt leonis. Sicuti & alicubi Ajax, dum fugit; tamen inſequentibus hoſtibus reſiſtit. Primitivum autem τοῦ ἀλυσκάζειν, *fugitare*, eſt τὸ ἀλύσκειν, *effugere, evitare, declinare*. Quorum amborum verborum primitivum eſt τὸ ἀλύω, *graviter ſum affectus ob conſilii inopiam, ac mœrorem, animo concido, animo ſum anxio, ac triſtiori, animo diſcrucior, ſive exulto*. Sicuti enim ex μεθύω, *ebrius ſum*, fit μεθύσκω, *inebrio, ebrium reddo*; ita ex ἀλύω, *animo ſum mœſto, conſiliique inope, ſive exulto*, ἀλύσκω, *effugio, declino, evito*, & inde ἀλυσκάζω, *fugito*. Πτώσσειν porrò idem eſt, atque, verſo tergo, curſuque concitato, fugere: ex quo etiam πτὼξ, *lepus*. Quod autem ad verbum ὀκνῶ, *pigere*, attinet; etſi Homerus verbum hoc accipit, quatenus ſignificat pigrum, ſeu ſegnem eſſe, ſegniter agere, pigrari, ita ut ὀκνεῖν, *pigreſcere*, idem ſit, atque τὸ οὐκ ὀνεῖν, *non juvare*, videlicet non agere, nihil facere; tamen ſciendum, frequentiori uſu eorum, qui poſt Homerum ſcripſerunt, uſurpari τὸν ὄκνον de timore, ac metu. Et multa ſunt exempla apud Sophoclem. Ἐπιβαίνειν ἵππων, *equos inſcendere*, dicit in currum adſcendere, ſeu conſcendere: ſicuti ἀποβαίνειν, *deſcendere*, dicitur dare ſe pedeſtri itineri, ſeu dare ſe pedibus in viam.

LXXVIII. Τὸ, τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη. *tremere me non ſinit Pallas Minerva*; id, inquam, verbi formatur hoc modo apud veteres. Conſuetudinis eſt Homeri, verba ſecundæ Conjugationis circumflexa in ſecundâ tertiâque perſonâ ſubinde diſſolvere in duo α, quorum primum breve, alterum productum cum ι. Exempli cauſâ, οὐχ ὁράᾳς, οἷος κἀγώ; *Nonne vides, qualis & ego?*

ἴδιον. Οὕτω δέ που καὶ ὁ Αἴας φεύγων, ἀνθίςαται τοῖς διώκουσι. Προϋπάρχει δὲ τοῦ ἀλυσκάζειν τὸ ἀλύσκειν. [1] ἀμφοῖν δὲ τὸ ἀλύω. Ὡς γὰρ μεθύω μεθύσκω, οὕτως ἀλύω ἀλύσκω, καὶ ἐξ αὐτοῦ, ἀλυσκάζω. Πτώσσειν δὲ, τὸ προτροπάδην φεύγειν. [2] ἐξ οὗ καὶ πτὼξ λαγωός. Τὸ ὀκνεῖν δὲ ἰςέον, ὅτι, κἂν Ὅμηρος ἐπὶ τοῦ [3] ὀκνηλῶς ἔχειν ἔταξεν, [4] ἵνα ᾖ ὀκνεῖν, τὸ οὐκ ὀνεῖν, ἤγουν μὴ ἐνεργεῖν, [5] ἀλλ' ἡ πλείων χρῆσις τῶν μεθ' Ὅμηρον ἐπὶ φόβου τὸ ὄκνον τίθησι. [6] καί ἐςι πολλὴ ἡ χρῆσις παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ. Ἐπιβαίνειν δὲ ἵππων λέγει, τὸ εἰς ἅρμα ἀναβαίνειν· ὥσπερ ἀποβαίνειν τὸ πεζεύειν.

οη'. Τὸ δὲ, τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη, οὕτω σχηματίζεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς. [7] Ἔθος Ὁμήρῳ τὰ τῆς δευτέρας συζυγίας τῶν περισπωμένων ῥήματα κατὰ τὸ δεύτερον, καὶ τρίτον πρόσωπον πολλάκις εἰς δύο α διαλύειν· ὧν τὸ μὲν πρῶτον, συνεςαλμένον· τὸ δὲ δεύτερον, [8] ἐκτεταμένον σὺν τῷ ι. οἷον, Οὐχ ὁράᾳς, οἷος κἀγώ. καὶ, Ἰσχανάᾳ

1. ἀμφοῖν δὲ τὸ ἀλύω) ἀλύω, quod ſignificat τὸ δυσφορῶ, καὶ ἀπορῶ, καὶ λυποῦμαι, videtur eſſe ex λύω, μετὰ τοῦ ςερητικοῦ α, ita ut ἀλύειν ſit τὸ μὴ λύειν [illegible] τῆς ἀπορίας. Ideo ἀλύσκω minimè quibusdam videbatur fictum eſſe ex ἀλύω, quia τὸ ἀλύσκω ſignificat τὸ ἐκκλίνω, καὶ ὑποφεύγω. Sed tua non poſſit τὸ ἀλύσκω eſſe per paragogen ex λύω μετὰ τοῦ α, ὃ πλεονάζοντος, ἀλλ' ἀντ' ἐπιτάσεως λαμβανομένου; qua certè ratione fuerit ab ἀλύω, non quatenus id eſt τὸ ἀπορῶ, καὶ λυποῦμαι, ſed quatenus ſignificat τὸ λύω, ita ut non jam per privationem, ſed per incrementum ſignificationis, dicatur ἀλύειν τὸ λύειν [illegible] τῆς [illegible]. quod quidem evitare eſt, ac declinare. Zenobius apud Etymologum v. ἀλύσκω. καὶ μήποτε δύναται παραγωγὴ εἶναι ἐκ τοῦ λύω, τοῦ α ὃ πλεονάζοντος, [illegible]; ὁ μέλλων ἀλύσω· καὶ πλεονασμῷ τοῦ κ, ἀλύσκω, ὡς μεθύω μεθύσκω. ἀλύσκω δὲ τὸ [illegible]. Ita his ſuaſiſſe ceperit τὸ ἀλύω Euſtathius, ut & ad lib. γ' p. 841. ἀλύσκω ἐκ τοῦ ἀλύω, ὅθεν τὸ ἀλυσκάζω quamvis ibi, ut & hoc loci, τὸ ἀλύειν cum noſtris vulgò Grammaticis, ipſoque alibi Euſtathio, interpretati fuerimus ἀντὶ τοῦ ἀδημονεῖν. Diſertè idem Euſtathius ad lib. ζ' Il. Τὸ δὲ ἀλυσκάζω, ὅσον ἔχει παραγωγῆς. ἔςι γὰρ ἀλύω ῥῆμα, οὐ τὸ ἀδημονῶ, ἀλλ', ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ φαίνεται. τὸ χαίρω, καὶ ἐνήδομαι, καὶ [illegible]. ὁ μέλλων ἀλύσω, καὶ παράγωγον ἀλύσκω· ἐξ οὗ εὐθὺς παρῆκται τὸ ἀλυσκάζω. Et ad Odyſſeam: Τὸ δὲ ἀλύεις. ἀντὶ τοῦ [illegible] τῇ χαρᾷ. Quanquam eo Odyſſeæ loco etiam ἀλύειν τὸ ἀδημονεῖν dictum eſſe Euſtathius, tamquam ἀπὸ τοῦ ἐκλύειν. Δῆλον δὲ, inquit, ὅτι καὶ ἐπὶ ἀδημονίας ἡ λέξις κεῖται, καὶ μάλιςα παρὰ τοῖς ὕςερον, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐκλύειν. Et ad Iliadem lib. ω' ἔςι δὲ ἀλύειν τὸ ἀδημονεῖν, καὶ οἷον ἐκλελύσθαι. quaſi ſcilicet ἀλύειν ſit animo ſolvi, ac deficere. Alii ἀλυσκάζειν τὸ φεύγειν, derivant παρὰ τὴν ἄλην τὸ πλανᾶσθαι. οἱ γὰρ φεύγοντες πλανῶνται. Sed quatenus unum, ut mihi quidem videtur, etiam ἀλύειν, ex quo ἀλύσκω, & ἀλυσκάζω, deducant παρὰ τὴν ἄλην. Quippe hæc etiam quibuſdam placuit etymologia τοῦ ἀλύειν. Etymologici Magni Auctor v. ἀλύω. ὃ παρὰ τὸ ἀλῶ τὸ πλανῶμαι, ἀλύω, ὡς πλήθω, πληθύω. οἱ γὰρ λυπούμενοι, ἐν πλάνῃ εἰσίν. Scholiaſta Euripidis ad illud in Oreſte: Ἔα, τί χρῆμ' ἀλύω, Τί οὖν πρᾶγμα, καὶ οἷς ὁ νόσος αὐτῶ, οὐδὲ ὑπ' ἀπορίας, καὶ ἀδημονῶ, παρὰ τὴν ἄλην. Unde ἀλύειν Suidæ non eſt utcumque τὸ δυσφορεῖν, ſed τὸ ἐν ἄλῃ δυσφορεῖν. Qua explicatione alludit Suidas ad verbi ejuſdem etymologiam. Qua etiam ea etymologiâ factum videtur, ut Herophilus συνώνυμον poneret τὸ ἀλύειν τῷ πλανᾶσθαι. Sed Herophilum minimè probat Erotianus. Verba hæc Erotiani: Βακχεῖος μέντοι ἐν τῷ πρώτῳ τῶν λέξεών φησι τὸ ἀλύειν ἀδυνατεῖν, πλανᾶσθαι, ἄχθεσθαι, οὐκ ὀρθῶς. Οὐ γὰρ, εἴ τις ἄχθεται, πλανᾶται, ὃ ἀδυνατεῖ πάντως, καὶ ἀλύει. Οἱ γὰρ ἀλύοντες ἄχθονται μὲν ἐν τῷ ἐδαιεῖσθαι· οὐκ ἀλύουσι δὲ οἱ πλανώμενοι, ἀλλ', ὡς [illegible], ἐπλανήθη αὐτὸν Ἡρόφιλος, συνώνυμον θεὶς τὸ ἀλύειν τῷ πλανᾶσθαι. At enim & οἱ ἀλύοντες, ſeu qui animo anguntur, ii plenè animo πλανῶνται. ut Philoctetes ille Sophocleus, de de quo Neoptolemus:

ἀλύει δ' ἐπὶ παντί τῳ
χρείας ἱςαμένῳ, ποίας τοῦτο πως
δυσωρος αὐτέχει.

Et ἀπὸ τοῦ ἀλύειν ἄλος ἡ πλάνη τῆς διανοίας. Immo verò & de gaudio, animique relaxatione accipiunt τὸ ἀλύειν ab eadem etymologiâ, videlicet παρὰ τὴν ἄλην. Nam & qui lætentur, mente veluti vagentur, atque aberrant, quippe animo ſolutiores. Unde & Pauſanias ἀλύειν dicit τὸ ἐν ἄλῃ, καὶ πλάνῃ τὴν ψυχὴν ἔχειν. Etymologici Magni Auctor: δηλοῖ καὶ τὸ χαίρω, ὡς τὸ, Ἢ ἀλύεις, ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην; καὶ τοῦτο παρὰ τὸ ἀλῶ τὸ πλανῶ. πλανῶνται γὰρ τῶν χαιρόντων αἱ ψυχαί. Ex quibus patet, tam de mœrore, quam de lætitiâ dictum quoſdam exiſtimaſſe τὸ ἀλύειν ἀπὸ τῆς ἄλης, eo quia in utraque illâ perturbatione animi nuſtri, præſertim ſi gaudio impotentiùs efferuntur, aut triſtitiâ, atque ægritudine nimia dejiciuntur, velut errare, & vagari videantur. Hinc, quia utraque illa animi perturbatio, ſi impotentior illa quidem eſt, atque immoderatior, quædam eſt mentis velut abalienatio, ſumptum quoque aliquando videtur τὸ ἀλύειν pro μαίνεσθαι. Hanc etiam verbi ſignificationem agnoſcit ex antiquis Grammaticis Euſtathius: ἀλύω, ἀντὶ τοῦ μαίνεσθαι, ἀπορεῖ κατὰ διάνοιαν. Politus.

2. ἐξ οὗ καὶ πτὼξ λαγωός) Etymologici Magni Auctor: πτὼξ, παρὰ τὸ πτῶ, παράγωγον πτώσσω, ὁ μέλλων, πτώξω. καὶ ἀποβολῇ. Polit.

3. ὀκνηλῶς) l. ὀκνηρῶς. Polit.

Atqui ὀκνηλῶς, & ὀκνηρῶς, utrumque dicitur. Salvinus.

4. ἵνα ᾖ ὀκνεῖν, τὸ οὐκ ὀνεῖν, ἤγουν μὴ ἐνεργεῖν) pro οὐκ ὀνεῖν malim, οὐ ἀνύειν. Etymologiæ Græcæ: ὀκνῶ, τὸ ῥᾳθυμῶ, [illegible] ἀνύω. Et ὄκνος ἡ ἀνενεργία, eſt quaſi [illegible]. Unde per ſyncopen, & mutando τὸ α in κ, ὄκνος. Polit.

De Ocno, pigritiæ ſymbolo, funem torquente, & aſello, V. Politian. in Miſcellaneis. Salvin.

5. ἀλλ' ἡ πλείων χρῆσις τῶν μεθ' Ὅμηρον ἐπὶ φόβου τὸ ὄκνον τίθησι) Uſus his præcipuè Oratorum. Suidas: οἱ ῥήτορες οὐκ ἐπὶ δειλίας, καὶ ῥᾳθυμίας ἐχρήσαντο τῷ ὀνόματι, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ φόβου, καὶ τοῦ φοβεῖσθαι. Et adnotat Suidas, Homerum etiam in hoc ſenſu τὸν ὄκνον dixiſſe. Cur autem τὸ ὀκνεῖν ἀντὶ τοῦ φοβεῖσθαι uſurpaverint, ratio illa eſt a Grammaticis excogitata, quia ὀκνηροί, φοβούμενοι, καὶ δειλοί. Politus.

6. καὶ ἔςι πολλὴ ἡ χρῆσις παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ) Suidas: καὶ [illegible] Σοφοκλῆς ἐπὶ τοῦ φοβεῖσθαι.

Φρονεῖν γάρ σ' οὐκ ὀκνεῖν ἄξιον ὅπερ.

Polit.

7. Ἔθος Ὁμήρῳ) ex Etymologo. Polit.

8. ἐκτεταμένον σὺν τῷ ι) Etymologus: τὸ δεύτερον ἐκτεταμένον, καὶ σὺν τῷ ι γραφόμενον. Polit.

νάας δακέειν. καὶ, [1] ἐκπεράᾳ μέγα κῦμα. καὶ, Οὐκ ἐάᾳ Κρονίδης. [2] Τοῦτο τὸ ἐάᾳ, ἐὰν ἀποκοπῇ, ποιεῖ, ὡς ἐν μέτρῳ δακτυλικῷ, τὸ, τρεῖν μ' οὐκ ἔα· ἀναβιβασθέντος τοῦ τόνου, μετὰ βραχείας τῆς παραληγούσης, ὡς τῆς ἐν τῷ τέλει μακρᾶς ἀποκοπείσης. Οὐ γὰρ ἦχεν ἀναλογίαν τινὰ ἡ ὀξυτόνησις. [3] Εἰ δὲ γράφεται, τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ, περισπωμένως, [4] ὅπερ ἥκιστα ἐν τοῖς παλαιοῖς εὕρηται, θεραπευθήσεται σπονδιακῶς τὸ μέτρον διὰ συνιζήσεως. Τὸ δὲ, εἰ γοῦν ἕτερός γε φύγῃσιν, ὅμοιον μέν ἐστι τῷ ἀλλαχοῦ εἰρημένῳ περὶ τῆς Ἄτης· [5] κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησεν. Ἔστι δὲ καὶ αὐτὸ ἐλλειπτικόν· δηλοῖ κατὰ τὸ ἀπὸ κοινοῦ σχῆμα, ὅτι, εἴπερ ἀνάγκη φυγεῖν, οὐ φεύξονται οἱ δύο, ἀλλ' ὁ εἷς, ὃ καὶ γίνεται. Ἀγχίνους γάρ ἐστιν ὁ Διομήδης τὸ μέλλον προϊδεῖν. διὸ καὶ ἡ πολύβουλος, κατὰ τὸν Ποιητὴν, Ἀθηνᾶ λέγεται αὐτῷ συναίρεσθαι τῆς μάχης. τουτέστιν, ἡ φρόνησις, ἣν προσφυῶς τῇ ἀλληγορίᾳ πολύβουλον ἔφη, κατὰ μετάληψιν τοῦ πολυμήχανος, καὶ ἔτι μᾶλλον, τοῦ πολύμητις. Ἐλλέλειπται δὲ καὶ τὸ, μεμνημένος. Λείπει γὰρ τὸ, οὗ εἶπον, ἤτι τοιοῦτον.

οθʹ. Τὴν δὲ ποινὴν ἀντὶ τοῦ ἀντάλλαγμα κεῖται. ὥστε σημειωτέον, ὅτι ποινὴ οὐ μόνον [6] λέγεται τὸ ὑπὲρ φόνου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἁπλῶς ἀντιτήκωμα. [7] ἡ δὲ χρῆσις πολλὴ παρὰ Πινδάρῳ. Ἰστέον δὲ, ὅτι, καθὰ ἡ ποινὴ ἀμοιβήν τινα ἔστιν ὅτε δηλοῖ, [8] οὐχ ὡς ἀπὸ τοῦ φόνου ἴσως, [9] ἀλλὰ τοῦ πόνου, ὅπερ ἐστὶ, τῆς ἐπαινετῆς ἐνεργείας, [10] οὕτω καὶ ἡ ἄμυνα. Φησὶ γὰρ ὁ Γραμματικὸς Ἀριστοφάνης, τὸ ἀμύνεσθαι, οὐ μόνον σημαίνειν [11] τὸ κακῶς παθόντα ἀντιδιατιθέναι, ἀλλὰ τεθεῖσθαι καὶ ἀντὶ ψιλοῦ τοῦ ἀμείψασθαι ὁτιοῦν. καὶ φέρει χρῆσιν, ἔκ τε Ἀλκμᾶ-

&, ἰχανάᾳ δακέειν. *Appetit mordere*. &, ἐκπεράᾳ μέγα κῦμα. *trajicit magnos fluctus*. & , Οὐκ ἐάᾳ Κρονίδης. *Non permittit Saturnius*. Hoc ipſum ἐάᾳ, *permittit*, *ſeu ſinit*, ſi apocopen patitur, ſacit, tamquam in metro dactylico, illud: τρεῖν μ' οὐκ ἔα. *tremere me non ſinit*, accentu retracto, & penultimâ brevi, quippe per apocopen reciſâ longâ in fine. Non enim ulla erat analogia, aut ratio, cur ea vox in fine acueretur. Sin autem ſcribitur: τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ, *tremere me non ſinit*, ultimâ circumflexâ, quod quidem minimè omnium in veterum ſcriptis repertum eſt, remedium metro adhibebitur per ſynizeſin, qua vocales illæ ad ſpondeum faciendum veluti in unum conſidant. Illud: εἰ γοῦν ἕτερός γε φύγῃσι, *ſi alter certè effugerit*, ſimiliter, ſeſe habet, atque id, quod alibi dictum eſt de Ate: κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησεν. *alterum enim certè irretivit*. Et eſt hoc ipſum per ellipſin: quum figuratâ locutione a communi ſenſu, ſignificet, ſiquidem neceſſe eſt fugere, non eſſe duos illos fugâ elapſuros, ſed unum. quod etiam factum eſt. Perſpicaci namque acutoque eſt ingenio Diomedes in providendo futuro. Ideoque Minerva illa πολύβουλος, *multa prædita conſilia*, *& valde prudens*, ut eam quidem vocat Poëta, opitulari et dicitur in prœlio. hoc eſt, prudentia, quam, aptè atque appoſitè ad allegoriam, appellat πολύβουλον, *conſilia affluentem*, voce hac per metalepſin acceptâ pro πολυμήχανος, *plena ſolertiæ*, *atque artificis*, ſive etiam, idque melius, pro πολύμητις, *plena prudentiæ*, *abundans conſilia*. Quin & per ellipſin dictum eſt τὸ, μεμνημένος, *recordatus*, *ſeu memor*. Deficit enim τὸ, οὗ εἶπον, *verborum meorum*, *ſeu mandati*, *quod dedi*; *præcepti*, *de quo admonendum te duxi*; aut aliquid aliud hujus generis.

LXXIX. Τὸ ποινὴν, *pœnam*, poſitum eſt pro ἀντάλλαγμα, *mercedem*, *ſeu pretium*, *quo vel injuria penſatur*, *vel res aliqua redimitur*. Itaque obſervandum, ποινὴν, *pœnam*, non eam modò vocari, quæ irrogatur pro cæde; verùm etiam quidquid generatim rependitur, ac retribuitur. Et multa ſunt apud Pindarum exempla. Quod autem ſcire oportet, ſicuti ἡ ποινὴ, *pœna*, compenſationem quamdam aliquando ſignificat, non tamquam fortaſſe ἀπὸ τοῦ φόνου, *a cæde*; ſed ἀπὸ τοῦ πόνου, *a labore*, hoc eſt, operâ bonâ, ac laudabili, quæ alicui rei impenditur; ſic etiam ἡ ἄμυνα, *compenſatio*, *remuneratio*, *gratiæ relatio*. Dicit enim Ariſtophanes ille Grammaticus, τὸ ἀμύνεσθαι, *referre*, *rependere*, *retribuere*, non illud tantùm ſignificare, ut, qui injuriam accepit, injuriam viciſſim faciat, ſeu, qui malè affectus fuit, malè viciſſim afficiat; ſed ſimpliciter etiam poſitum eſſe pro ἀμείψασθαι, *penſare*, *compenſare*, *rependere*, quodcumque tandem id ſit, quod rependitur. Et

1. ἐκπεράᾳ μέγα κῦμα) Hom. ἐκπεράᾳ μέγα λαῖτμα. Polit.

2. Τοῦτο τὸ ἐάᾳ, ἐὰν ἀποκοπῇ, ποιεῖ, ὡς ἐν μέτρῳ δακτυλικῷ, τὸ, τρεῖν μ' οὐκ ἔα) Etymologici Magni Auctor: Τοῦτο γὰρ τὸ ἐάᾳ, δύναται κατὰ ἀποκοπὴν ῥηθῆναι· οἷον, τρεῖν μ' οὐκ ἔα. ἔνθα καὶ ποιεῖται τὸ α, καὶ βαρύνεται. Scholiaſtes Homericus: Οὐκ εἰσάγει, οὐ συγχωρεῖ, κατὰ διάλυσιν, Ὁμηρικῷ ἔθει, κατὰ ἀποκοπὴν, ἀπὸ τοῦ ἐῶ, ὅ τε περὶ ποιητικὸν, ἀντὶ τοῦ ἐᾷ, καὶ ἐάᾳ. Rurſus Etymologus: Τρεῖν μ' οὐκ ἔα Παλλὰς Ἀθήνη, Ἰλιάδος ε. ποιεῖται τὸ α, καὶ βαρύνεται. Quòd ſiquis τὸ ἔα vult eſſe a circumflexo ἐᾷ, id ſanè per tria hæc πάθη factum fuerit, συναλοιφὴν τοῦ α, καὶ ἐκβολὴν τοῦ ι, καὶ μεταβολὴν τοῦ τόνου. quæ fuit quorumdam veterum opinio. *Politus*.

3. Εἰ δὲ γράφεται, τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ, περισπωμένως) ut in Editione Florentinâ. *Polit*.

4. ὅπερ ἥκιστα ἐν τοῖς παλαιοῖς εὕρηται) Scribendum hic eſſe ἐᾷ, περισπωμένως, diſertè quidem a nemine quoquam veterum expreſſum reperi. Sed tamen ita etiam olim nonnullos ſcripſiſſe, indicio mihi eſt illud veteris Scholiaſtæ: ἄγει ἐᾷ, μονοσυλλάβως. Quid enim tandem eſt, ſumi hic τὸ μονοσυλλάβως, niſi id, quod nunc ait Euſtathius, ſi ſcribitur, τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ, περισπωμένως, θεραπευθήσεσθαι σπονδιακῶς τὸ μέτρον διὰ συνιζήσεως; Politus.

5. κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησεν) ἕνα γοῦν πάντως ἔβλαψεν, ἐπεὶ μὴ πολλούς. Scholiaſta. *Polit*.

6. λέγεται τὸ ὑπὲρ φόνου) quæ præcipuè dicta ποινή. Etymologici Magni Auctor: ποινὴ λέγεται ἡ ἐπὶ φόνῳ δεδομένη κόλασις. Heſychius: ποινὴ, ἀντάλλαγμα ἡ ὑπὲρ φόνου διδομένη. Pœnam hanc Attici ὑποφόνια. Politus.

7. ἡ δὲ χρῆσις πολλὴ παρὰ Πινδάρῳ) Tale illud Pindaricum Nem. Od. 1. καμάτων μεγάλων ποινὰν λαχόντ' ἐξαίρετον. ideſt, ἀμοιβὴν τῶν ἑαυτοῦ πόνων λαβόντα. Polit.

8. οὐχ ὡς ἀπὸ τοῦ φόνου ἴσως) unde ſcilicet quibuſdam dicta videtur ποινὴ, quaſi φονή, pleonaſmo τοῦ ι. Etymologici Magni Auctor: ποινὴ, ἡ ὑπὲρ φόνου ζημία, καὶ ἀντίκτισις, καὶ τιμωρία, φονή τις οὖσα, πλεονασμῷ τοῦ ι. Polit.

9. ἀλλὰ τοῦ πόνου) ἀπὸ τοῦ πονεῖν γίνεται πονὴ, καὶ ποινή. Etymologus. Alias alia aſſiſit etymologia, videlicet ἀπὸ τοῦ πονεῖν διὰ τοῦ ι διφθόγγου· unde ποινὴ & ποινή. Polit.

10. οὕτω καὶ ἡ ἄμυνα) Suidas: ἄμυνα καὶ ἐπὶ ἀμοιβῆς, καὶ ἐπὶ εὐεργεσίας. Polit.

11. τὸ κακῶς παθόντα ἀντιδιατιθέναι) Suidas ex editione Kuſteri: ἀμυνόμενοι, τοὺς κακόν τι πράξαντας ἀντιδιατιθέντες. Polit.

Et exemplum affert tum ex Alemane illud: Οὐ γὰρ πορφύρας τόσσος κόρος, ὥστ' ἀμύνασθαι. *Non enim ſatietas tanta purpuræ, ut rependam*. tum illud ex Thucydide: ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι. *Parem nobis gratiam referendam cenſeat*. Prima τοῦ Γανυμήδεος, *Ganymedes*, non temere, nec præter rationem; ſed per analogiam, ac ſimilitudinem rationis cum γάνος, *gaudium*, *lætitia*, effertur cum ſimplici ν· tametſi plerique inter ſcribendum eam litteram geminent. Quod ait, ὑπό τ' ἠῶ τ', ἠέλιόν τε, *ſub auroràque*, *ſoleque*, junctis per parallelismum vocibus, idem prorſus notat. Atque hinc poſteriores ſcriptores acceperunt, ut eam, quæ ſub cœlo eſt, dicerent eſſe ὑφ' ἥλιον, *ſub ſole*. Ubi etiam vide, an hæ iſtæ voces conjunctim juxta ſe ſint poſitæ ad etymologiam quodammodo repræſentandam: adeo ut ἥλιος, *ſol*, dicatur, quippe qui, calore in aërem diffuſo, ἠοῦς ἕλην, *auroræ calorem*, *ſplendoremque*, efficiat.

LXXX. Vide præterea, perquam appoſitè atque opportunè dictum eſſe illud: ὑποσχὼν θήλεας ἵππους, *ſubmittens feminas equas*, pro ὑποβαλὼν, *ſubiiciens*, & ὑποθέμενος, *ſupponens*, equis maribus ad admiſſuram. Neque verò melior alia vox, magiſque ad id ſignificandum idonea, uſurpari poteſt. Ejuſcemodi autem ferè ſenſum quodammodo etiam exprimit τὸ ὑποσχεῖν λόγοις τὰς ἀκοάς. *ſubmittere*, *ſeu porrigere aures verbis*. & χεῖρα τοῖς διδομένοις ὑποσχεῖν. *manum muneribus ſubmittere*, *ſeu præbere*. Quin & illud: ὑποσχὼν θήλεας ἵππους, *ſubmittens feminas equas*, valet ad explicandum, quid ſibi velit τὸ ἔκλεψε, *furatus eſt*. Non enim vult, Anchiſam furto equos abſtuliſſe; ſed ſubdolè eum, atque ingenioſè excogitaſſe, quo pacto ex illis ſobolem, furtivâ & clandeſtinâ admiſſurâ, ſuſciperet. Atque id etiam genus quoddam eſt furti œconomicum, ſeu in rei domeſticæ bonum, atque utilitatem, dolumque habet non omnino vituperabilem: immo verò dignum eſt viro probo, ac ſtudioſo honeſtatis, qui ſine dolo nequeat compos fieri rei, quam concupiſcit. Τὰ θήλεας, *fecus femineum*, *ſeu feminas*, quidam acuunt in antepenultimâ, veluti ab ἡ θῆλυς, *feminea*, *muliebris*, *effeminata*, *mollis*. ut, θῆλυς ἐέρση. *mollis*, *& tener ros*. Alii verò in penultimâ, veluti a θήλεια, θηλείας, *femina*, *feminæ*, rejectoque τῷ ι, θηλέας, *feminas*. Ἀτιτάλλειν, idem eſt, atque τὸ ἀναπαύειν, *quietem dare*, *ſeu otium facere*, & ἁπαλῶς τρέ-

π'. Ὅρα δὲ καὶ τὸ, ὑποσχὼν θήλεας ἵππους, καιρίως φρασθὲν, ἀντὶ τοῦ ὑποβαλὼν, καὶ ὑποθέμενος τοῖς ἄῤῥεσιν ἵπποις εἰς ὀχείαν. καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέραν κρείττονα εἰς τοῦτο λέξιν εἰπεῖν. Τοιοῦτος δέ τις οὗτος ὕπεστι καὶ τῷ ὑποσχεῖν λόγοις τὰς ἀκοάς. καὶ χεῖρα τοῖς διδομένοις ὑποσχεῖν. Ἔστι δὲ τὸ, ὑποσχὼν θήλεας ἵππους, καὶ διασαφητικὸν τοῦ ἔκλεψεν. Οὐ γὰρ ἵππους, φησὶν, ὑφείλετο Ἀγχίσης, ἀλλ' ἐσοφίσατο γονὴν ἐξ ἐκείνων λαβεῖν, [5] διὰ λαθραίας ὀχείας. Καί ἐστι [6] κλοπά τις καὶ τοῦτο οἰκονομικὴ, καὶ δόλον οὐ πάνυ τι μωμητὸν ἔχουσα, [7] πρέπουσα δὲ φιλοκάλῳ ἀνδρὶ, μὴ ἔχοντι ἀδόλως τὸ ἐφετὸν πορίσασθαι. Τὸ δὲ θήλεας, οἱ μὲν προπαροξύνουσιν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἡ θῆλυς. οἷον καὶ τὸ, θῆλυς ἐέρση. οἱ δὲ παροξύνουσιν, ὡς ἀπὸ τοῦ θήλεια, θηλείας, καὶ ἀποβολῇ τοῦ ι, θηλέας. Ἀτιτάλλειν δὲ τὸ ἀναπαύειν, [8] καὶ ἁπαλῶς τρέ-

κμαῖος τό, οὐ γὰρ πορφύρας τόσσος κόρος, ὥστ' ἀμύνασθαι. καὶ ἐκ τοῦ Θουκυδίδου τὸ, [1] ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι. Ἡ δὲ ἀρχοῦσα τοῦ Γανυμήδεος, οὐκ ἀλόγως, ἀλλὰ [2] κατὰ ἀναλογίαν τοῦ, γάνος, ἐν ἑνὶ ἐκφέρεται ν· κἂν πολλοὶ, ἐν οἷς γράφουσι, διπλάζωσιν αὐτό. Τὸ δὲ, ὑπό τ' ἠῶ τ', ἠέλιόν τε, ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ δηλοῖ. [3] Ἐκ τούτου δὲ λαβόντες οἱ ὕστερον, τὴν ὑπ' οὐρανὸν, ὑφ' ἥλιον λέγουσιν. Ὅρα δὲ, εἰ πρός τινα ἔμφασιν ἐτυμολογίας συνεπτῶς αἱ τοιαῦται λέξεις παράκεινται· [4] ἵνα λέγοιτο ἥλιος, ὡς ἠοῦς ἕλην ποιῶν τῇ κατὰ τὸν ἀέρα θερμότητι.

1\. ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι) Thucydides lib. 1. in Corinthiorum concione: ἀντιδεδομένοις. καὶ νεώτερός τις πρὸ γὰρ πρεσβυτέρα αὐτὰ μαθών, ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι. Suidas: Ἀμύνασθαι Θουκυδίδης μὲν, ἀντὶ τοῦ ἀμείψασθαι. Quòd Thucydides τῷ ἀμύνασθαι uſus fuerit ἀντὶ τοῦ ἀμείψασθαι, id ſanè dignum viſum eſt animadverſione Scholiaſtæ Thucydidis. Nec defuerunt, qui pro ἀμύνεσθαι reſcriberent ἀμείβεσθαι. Scholiaſta: ἀμύνεσθαι, ἀντὶ τοῦ ἀμείβεσθαι. μόνος δὲ Θουκυδίδης ἐνταῦθα κέχρηται τῇ ἀναλογίᾳ τῆς λέξεως, ὡς καί τινας ἐναλλάττοντας τὴν χαρὰν, καὶ γράφειν, ἀμείβεσθαι. οὐκ ἔστι δέ. Politus.

2\. κατὰ ἀναλογίαν τοῦ, γάνος) Etymologici Magni Auctor: Γανυμήδης, ὁ ἥρως ὁ οἰνοχόος, παρὰ τὸ γάνος μήδεσθαι τῷ Διΐ. ὅπερ ἐστὶ τὸ πόμα τὸ λαμπρόν. Εὐριπίδης·

Ὅτε βότρυος ἔν δαιτὶ γάνος ἔλθη.

Verſus hic Euripidis in Bacchis. ubi pro γάνος fecerant γάμος. Sed γάνος ibi eſſe legendum, omnino evincit locus hic Etymologi. *Politus*.

3\. Ἐκ τούτου δὲ λαβόντες οἱ ὕστερον, τὴν ὑπ' οὐρανὸν, ὑφ' ἥλιον λέγουσι) Salomon: *Nihil ſub ſole novum*. Salvinus.

Multus in hac phraſi liber Eccleſiaſtæ, ſeu potiùs in illo libro Interpretes LXX Τὸν ὑπ' οὐρανὸν, ſeu ὑφ' ἥλιον, quam dicit hic Euſtathius, intelligit fortaſſe τὴν ματαιότητα, quam tantopere deplorat Eccleſiaſtes. ut cap. 1. ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης. Τίς περισσεία τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ, ᾧ μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον; Dicit ibi Eccleſiaſtes, ſeſe attentè conſideraſſe περὶ πάντων τῶν γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Ac deinde ſubjungit: εἶδον σύμπαντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης, καὶ προαίρεσις πνεύματος. ut & cap. 2. καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης, καὶ προαίρεσις πνεύματος. καὶ οὐκ ἔστι περισσεία ὑπὸ τὸν ἥλιον. Et c. 4. καὶ εἶδον ματαιότητα ὑπὸ τὸν ἥλιον. Abſit tamen, ut dicamus, phraſin hanc LXX. Interpretes ab Homero accepiſſe. Eſt enim & phraſis Hebræorum. *Politus*.

4\. ἵνα λέγοιτο ἥλιος, ὡς ἠοῦς ἕλην ποιῶν) Hinc prima in ἥλιος non aſpiratur, quemadmodum in ἕλης, tamquam ſit ab ἠοῦ. Salvinus.

Aliis placet etymologia ab ἕλη, non ab ἠοῦς ἕλη. Ab ἕλη ἕλιος, mutatione literæ, ἅλιος, pleonaſmo Poetico τοῦ ε, ἠέλιος. Etymologici Magni Auctor: ἢ παρὰ τὸ ἕλη, ὃ σημαίνει τὴν λαμπηδόνα. ἕλιος, καὶ ἥλιος. ἠέλιος δὲ, κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ε, ποιητικῶς. Quòd ſi prima in ἥλιος minimè adſpiratur, id volunt fieri Jonicè, non eo quia ſit ab ἠοῖ. Etymologici Magni Auctor: σύνηθες Ἴωσι τὸ ψιλοῦν. ἥλιος, ἠέλιος. & alibi: αἱ μόνον Ἴωνες ψιλοῦσιν. Politus.

5\. διὰ λαθρίας) l. διὰ λαθραίας. Polit.

Forte ut χρύσεα, χρυσέα, aurea. Salvinus.

6\. κλοπά τις καὶ τοῦτο οἰκονομική) furtum, ut ita dicam, œconomicum. *Salvin.*

7\. πρέπουσα δὲ φιλοκάλῳ ἀνδρὶ) Vide hic etiam ingenium hominis Græci non obſcurè dolo patrocinantis. *Polit.*

Duo ſunt dolorum genera apud Latinos: dolus bonus, & dolus malus. & Juriſconſulti paſſim dolum malum uſurpant, quippe diſtinctum a dolo bono. V. Platonem de republica libro primo. *Salvin*

8\. καὶ ἁπαλῶς τρέφειν) Malim ἁπαλῶς τρέφειν, pro etymologiâ τοῦ ἀτιτάλλειν. Prius eſt, ſecundum Euſtathium, τὸ ἀτάλλειν, ex quo ὁ ἀταλός· deinde, κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, τὸ ἀτιτάλλειν. At verò, ſecundùm Etymologum, prius eſt τὸ ἀταλός. Ex ἀταλὸς τὸ ἀτάλλειν, καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν. ἀτιτάλλειν. Etymologus: ἀτιτάλλω τὸ τιθηνῶ, καὶ ἐκτρέφω ἐκ νεότητος, ἐκ τοῦ ἀταλὸς, ἀτάλλω· κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, ἀτιτάλλω. Docet autem Etymologus, τὸ ἀταλὸς aut eſſe παρὰ τὸ ἀπα-

Digitized by Google

τρέφειν, [1] ὡς μὴ ταλάσαντα, ὅ ἐστι, τάλανα τοῖς πόνοις εἶναι, καὶ τλήμονα. εἶτα ἢ πρῶτον τὸ ἀτάλλειν. ὅθεν καὶ ὁ ἀταλός. εἶτα, κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, τὸ ἀτιτάλλειν. Δῆλον δὲ, ὥς τινες, καθὰ καὶ προείρηται, ἀπὸ τοῦ ἄττειν, καὶ ἅλλεσθαι, τὸ ἀτάλλειν παράγουσι, τοῦ ἑνὸς τ' ἀπελθόντος, διὰ τὸ εὐφωνότερον. [2] Τῆς δὲ φάτνης πρωτόθετον, τὸ φαγεῖν, ἢ τὸ πάσασθαι, κατὰ τοὺς παλαιούς. ὅ ἐστι, γεύσασθαι. ὅθεν καὶ φατνωτόν, φασι, τὸ σανιδωτὸν, καὶ φατνώματα, [3] σανιδώματα στέγης διάγλυφα. [4] καὶ ὀδόντων δὲ προσφυῶς ἐντεῦθεν φατνώματα.

Rom. p. 547.

τρέφειν, molliter, ac delicatè nutrire, quaſi minimè omnium ταλάσαι, ſufferre, ſeu perpeti, hoc eſt, τάλανα, miſerum, eſſe laboribus tolerandis, & τλήμονα, ærumnoſum. adeo ut prius ſit τὸ ἀτάλλειν, nutrire cum curâ, molliter educare, delicatè nutrire. unde ὁ ἀταλός, mollis, tener, delicatus. deinde per reduplicationem τὸ ἀτιτάλλειν, delicatè nutrire, nutriendo ſaginare. Conſtat tamen, nonnullos, ut & ſupra dictum eſt, ἀπὸ τοῦ ἄττειν, & ἅλλεσθαι, a proſiliendo, & ſaliendo, deducere τὸ ἀτάλλειν, nutrire, augere, luſitare, exſultim ludere, rejecto altero τ', ad meliorem ſonum. Primitivum τῆς φάτνης, præſepis, ſeu ſtabuli, ſecundùm veteres Grammaticos, eſt τὸ φαγεῖν, veſci, aut τὸ πάσασθαι, hoc eſt, γεύσασθαι, guſtare, ſeu deguſtare. Unde etiam, ut, volunt, φατνωτόν, laqueatum, ſeu tabulatum, & φατνώματα, laquearia, tabulata tecti variè ſculpta, atque inciſa. Atque inde etiam aptè congruenterque appellata ὀδόντων φατνώματα, dentium loculamenta.

Baſ. p. 415.

Καρτερόθυμε, δαΐφρον, ἀγαυοῦ Τυδέος υἱέ,
Ἦ μάλα σ' οὐ βέλος ὠκὺ δαμάσσατο, πικρὸς ὀϊστός.
Νῦν αὖτ' ἐγχείῃ πειρήσομαι, αἴ κε τύχωμι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν, προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Τυδεΐδαο κατ' ἀσπίδα. τῆς δὲ διαπρὸ
Αἰχμὴ χαλκείη πταμένη, θώρηκι πελάσθη.
Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Βέβληαι κενεῶνα διαμπερὲς, οὐδέ σ' ὀΐω
Δηρὸν ἔτ' ἀνσχήσεσθαι. ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκας.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας, προσέφη κρατερὸς Διομήδης.

Fortiſſime, bellicoſe, præclari Tydei fili,
Non te quidem certè jaculum velox interfecit, amara ſagitta.
Nunc curſus haſtâ experiar, an aſſequi valeam.
Dixit, & vibratam emiſit longam haſtam,
Percuſſitque Tydidæ clypeum. Per hunc autem penitus
Cuſpis ærea volans, thoraci eſt infixa.
Tum verò altiùs clamavit Lycaonis clarus filius:
Vulneratus es ad ile penitus, neque te puto
Diu amplius toleraturum. Mihi verò magnam gloriam dediſti.
Verùm et nonnihil territus reſpondit fortis Diomedes.

πα'. Καλὸν εἰς ἔπαινον εὐγενοῦς, καὶ ἀνδρείου τινὸς, τὸ, Καρτερόθυμε, δαΐφρον, ἀγαυοῦ πατρὸς υἱέ. Βέλος εἰπὼν ὁ Πάνδαρος, ἐπήγαγε τὸ, πικρὸς ὀϊστὸς, διὰ σαφήνειαν· [5] ὡς καὶ τοῦ δόρατός ἐστιν ὅτε, εἰ μὴ ὀρεκτὸν εἴη, βέλους λεγομένου. Φησὶν οὖν παρεκτατιῶν, ὅτι τὸ τοῦ Διομήδους βέλος ἴθυνεν ἡ Ἀθηνᾶ, ὅπερ ἦν δόρυ. Τὸ, [6] αἰχμὴ ταχεῖα πταμένη, τὸ τάχος δηλοῖ τῆς προέσεως. ὅθεν καὶ ἡ τοῦ Ἀχιλλέως μελία, ἰθυπτίων που ῥηθήσεται. διὰ τὸ ἰθὺ πέτεσθαι. Σημείωσαι οὖν, ὅτι, κἂν μὴ πτερόεσσαν εἰπεῖν ἔχῃ τὴν αἰχμὴν, καθάπερ τὸν ὀϊστὸν πτερόεντα, πέτεσθαι γοῦν ὅμως αὐτὴν λέγει, διὰ τὸ τάχος, ἢ καὶ διὰ τὸ ἐλαφρὸν, καθ' ὃ καὶ [7] λαισήϊά που λέγει πτερόεντα. Ὅτι δὲ οὐ μόνον [8] ἐπτάμην πρῶτός ἐστιν ἀόριστος, ἐξ οὗ ὁ πτάμενος, καὶ ἡ πταμένη, ἀλλὰ καὶ δεύτερος ὁ ἐπτόμην, δηλοῦται ἀλλαχοῦ. Πολὺ τὸ τοῦ Πανδάρου ἀλαζονικὸν καὶ ἐνταῦθα· ὃς, μετὰ τὴν βολὴν ἀβλαβῆ, ἑστῶτος τοῦ Διομή-

LXXXI. Ad nobilem fortemque virum laudandum appoſitum illud: Καρτερόθυμε, δαΐφρον, ἀγαυοῦ πατρὸς υἱέ. Fortiſſime, bellicoſe, præclare patris fili. Βέλος, jaculum, quum Pandarus dixiſſet; perſpicuitatis cauſsâ, ſubjicit τὸ, πικρὸς ὀϊστός. amara ſagitta. quippe quum haſta ipſa interdum, niſi ſit ex eo genere haſtarum, quæ manu in longum porriguntur, βέλος, jaculum, ſeu miſſile telum, appelletur. Quare hac voce inferiùs utitur, dum narrat, ut Minerva Diomedis βέλος ἴθυνε, telum direxit, hoc eſt, haſtam. Τὸ, αἰχμὴ χαλκείη πταμένη, cuſpis ærea volans, emiſſionis celeritatem declarat. Unde etiam haſta fraxinea Achillis dicitur alicubi poſtea ἰθυπτίων, rectà volans, διὰ τὸ ἰθὺ πέτεσθαι, eo quòd rectâ volaret, ſeu recto, & concitatiſſimo impetu deferretur. Quamvis ergo alatam dicere nequeat haſtam, quemadmodum ſagittam alatam; tamen obſerva, ut eam certè volare dicit propter velocitatem, aut etiam propter levitatem: qua ratione ſcutula alicubi vocat πτερόεντα, alata. Ceterùm, quod alibi fit manifeſtum, non ἐπτάμην modò eſt, i. e volavi, Aoriſtus primus, ex quo ὁ πτάμενος, volans, is, qui volat, itemque ἡ πταμένη, volans, ea, quæ volat; verùm etiam Aoriſtus ſecundus, ἐπτόμην, volavi. Magna hic etiam arrogantia, & oſtentatio Pandari: qui, poſt vanum illum, & innoxium ictum, ſtante adhuc Diomede, perquam ſuperbè,

ἀτάλλω, κατὰ ʹ, aut παρὰ τὸ τλῆναι. unde ταλίς, & ἀταλίς, ὁ μηδέπω δυνάμενος κακοπαθεῖν. Politus.

Non abludit ἀπὸ τοῦ ἀτιτάλλειν, blandiri, ut nutrices faciunt pueris, Latinum titillare. quamvis Voſſius a verbo vellere, τίλλειν, deducat, quaſi vellicare. Salvinus.

Ante Voſſium Matthæus Martinius. Polit.

1. ὡς μὴ ταλάσαντα, ὅ ἐστι, τάλανα τοῖς πόνοις εἶναι, καὶ τλήμονα) Ab eadem origine alii quoque τὸ ἀτάλλειν, ut patet ex his verbis Etymologi: παρὰ τὸ τλῶ τὸ καρτερῶ, καὶ ὑπομένω, γίνεται τλάς, καὶ ἄτλας. ὁ μὴ δυνάμενος τλῆναι. ἐξ αὐτοῦ ἀτάλλω, ὁ ἀταλὸς, καὶ μὴ κακοπαθεῖν. Politus.

2. Τῆς δὲ φάτνης πρωτόθετον, τὸ φαγεῖν, ἢ τὸ πάσασθαι) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ φαγεῖν φαγνη, καὶ φάτνη, ἐκεῖ γὰρ ἐσθίει· ἢ παρὰ τὸ πάω τὸ ἐσθίω, ὡς τὸ πάσασθαι πάτνη, καὶ φάτνη. Polit.

3. σανιδώματα στέγης διάγλυφα) Suidas, & Etymologus φατνώματα, σανιδώματα, στέγη διάγλυφα. Polit.

4. καὶ ὀδόντων δὲ προσφυῶς ἐντεῦθεν φατνώματα) Galenus dentium loculamenta in ſuis propemodum divinis libris de uſu partium appellat φατνία, ideſt, præſepiola. Salvinus.

Rufus Epheſius: ὀλμίσκοι δὲ, καὶ φατνία αἱ κοιλότητες τῶν γνάθων, εἰς ἃς ἐμπεπήγασιν οἱ ὀδόντες. Polit.

5. ὡς καὶ τοῦ δόρατός ἐστιν ὅτε, εἰ μὴ ὀρεκτὸν εἴη, βέλους λεγομένου) βέλος dicitur ἀπὸ τοῦ βάλλεσθαι. miſſile. Telum ἀπὸ τοῦ τῆλε, quòd longè jaciatur. Juſtinian. in Inſtitut. Salvin.

6. αἰχμὴ ταχεῖα) lege αἰχμὴ χαλκείη, ut apud Homerum. Polit.

7. λαισήϊα) Iliad. ε'. Ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισήϊά τε πτερόεντα. Λαισήϊα, propterea quòd τῇ λαιᾷ, hoc eſt, lævâ manu, geſtentur. Ibi Euſtathius. Salvin.

8 ἐπτάμην πρῶτός ἐστιν ἀόριστος) Veimus Aoriſtus videtur eſſe, ἐπτάσθην. Potius videtur eſſe medius, ἐπτάμην. ſaltem ejus deſinentiam habet. Salvinus.

bè, ac tumidè ſemet jactat, locumque determinat, in quo illum videlicet vulneraverat, uſus his verbis: Βέβληαι κενεῶνα διαμπερές. *Vulneratus es ad ile penitus.* hoc eſt, τὴν λαγόνα, videlicet λαπάραν. *partem corporis depreſſiorem, atque inaniorem inter coſtas, & coxendicem.* Neque te puto diu amplius toleraturum. Mihi verò magnam gloriam dediſti. Ea eſt hominis prurigo linguæ, ac petulantia. Ideoque Homerus peropportunè luere eum pœnam facit in linguâ. Quippe linguam extremam æs abſcidit, alicunde, ut videtur, e ſublimi a Diomede emiſſum. Narrat enim, Minervam, prudentiam videlicet, & accuratam conſiderationem herois, ſtantis, ut videtur, in loco commodo, & peridoneo, telum in naſum ad oculum direxiſſe, alboſque dentes trajeciſſe; ferrum autem indomitum linguam illius extremam abſcidiſſe; cuſpidemque ad extremum mentum egreſſam fuiſſe. Itaque e ſublimi ictus infligitur. Aut etiam fortaſſe Pandarus e ſublimi idcirco vulneratur, quòd timore perculſus, deorſum ſeſe e curru inclinaſſet. Plures autem etiam nunc iſtiuſmodi ictus, ſagittis conjectis, fieri contingit.

LXXXII. Volo porrò, obſerves, ut pleroſque alios Poëta convenienter iis culpis, quas admiſerant, inter pugnandum miſerè affectos, ac vulneratos inducit: ut cum Phereclo, qui ad adulterium perpetrandum naves ædificaverat, turpe in natibus vulnus inflictum comminiſcitur. Immo & ipſa Venus vulnus in manu accipit, eo quòd manu delinquat. Siquidem demulcendo, ut Homerus ait, mulieres pellicit, atque inducit in adulterium. Alterius item cujuſpiam manus Poëta abſciſſas memorat, eo quòd ejus pater dona ab Alexandro apud Trojam in Menelaum acceperat. Quin & alium neſcio quem (Agaſtrophus ille eſt, ut opinor) vulnerari facit in coxâ, quippe qui fugeret. Denique in Epitaphio, ſeu in libro ψ', cui nomen Funebri, ac Sepulcrali, Locrenſis ille Ajax ore turpiter fœdatus inducitur; quoniam ipſe natu minor Idomeneo natu maximo probrosè objecerat, quòd linguæ procacitatem fruſtra in concionibus adhiberet. Quod autem ad verba hujus loci attinet, ὁ κενεὼν, *ile*, eſt veluti nomen, quod multarum partium complexionem ſignificat; habetque pleonaſmum alterius ε· pariter ut τὸ πυλεὼν, *veſtibulum, ſeu atrium*, ἀκανθεὼν, *ſpinetum*, χαραδρεὼν, *alveus torrentis*. Dicitur autem ex eo, quòd ſit κενὸς ὀστῶν, *ab oſſibus vacuus, atque inanis*. Λευκοὶ, *albi*, dentes, ſecundùm proprietatem; ſicuti etiam oſſa *alba*, & lac *album*, & hordeum *album*, & nix *alba*. Πρυμνὸν idem eſt, atque *extremum, ſive ultimum*, tamquam a πέρας, *terminus, ſeu finis*. unde περῶ, περαίνω, *termino, finio, finem pono*, περυμνὸν, *ultimum, extremum*, & per ſyncopen πρυμνόν. Unde etiam navis πρύμνη, *puppis, pars navis extrema*: quum gravi ipſa accentu efferatur, ad diſtinctionem nominis adjectivi, πρυμνὴ, ideſt, *extrema*. Atque hinc etiam adverbium πρυμνόθεν, *a puppi*. Ἀνθερεὼν, *mentum*, perſpicuè hoc loci eſſe ſignificatur ſub parte linguæ extremâ. quod quidem tangebant ſup-

μήδους, μέγα κομπάζει, καὶ τόπον ὁρίζει, περὶ ὃν δῆθεν ἐκεῖνον ἔπληξα, λέγων, ὅτι βέβληαι κενεῶνα διαμπερές. ὅ ἐστι τὴν λαγόνα, ἤγουν τὴν λαπάραν. οὐδέ σ' ὀΐω δηρὸν ἔτ' ἀνσχήσεσθαι. ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκας. Οὕτω γλωσσαλγος ὁ ἀνήρ. Διὸ καὶ Ὅμηρος οἰκείως εἰς τὴν γλῶσσαν κολάζει αὐτόν. Πρυμνὴν γὰρ αὐτὴν ἐξέταμε χαλκὸς, ὑπὸ Διομήδους ἐκ μετεώρου ποθὲν, ὡς εἰκὸς, ἀφεθείς. Φησὶ γὰρ, ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ, ἤτοι ἡ τοῦ ἥρωος φρόνησις, στάντος, ὡς εἰκὸς, ἐν καιρίῳ τόπῳ, τὸ βέλος ἴθυνε ῥῖνα παρ' ὀφθαλμόν· λευκοὺς δὲ πέρησεν ὀδόντας. Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε χαλκὸς ἀτειρής· αἰχμὴ δ' ἐξεσύθη παρὰ νείατον ἀνθερεῶνα. Ἐξ ὑψηλοῦ τοίνυν ἡ βολὴ γίνεται. ἢ τάχα καὶ ὁ Πάνδαρος πτοηθεὶς, καὶ κατακύψας τοῦ δίφρου, ἐκ μετεώρου διὰ τοῦτο βάλλεται. Πολλαὶ δὲ νῦν γίνονται δι' ὀϊστῶν τοιαῦται βολαί.

πβ'. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ὁ Ποιητὴς πολλοὺς καὶ ἄλλους, πρεπόντως οἷς ἀπλημμέλησαν, πάσχοντας ἐν πολέμῳ ποιεῖ· ὡς ὅτε καὶ Φερέκλῳ [1] τῷ ναυπηγησαμένῳ εἰς μοιχείαν αἰσχρὸν τραῦμα ἐντρίβει κατὰ γλουτοῦ. καὶ ἡ Ἀφροδίτη δὲ κατὰ χειρὸς βάλλεται, διότι τῇ χειρὶ πλημμελεῖ· ἥπερ, ὡς Ὅμηρός φησι, καταῤῥέξουσα, τὰς γυναῖκας ἀναπείθει εἰς μοιχείαν. Ἄλλου δέ τινος χεῖρας ὁ Ποιητὴς ἐκκόπτει, διὰ τὸ τὸν αὐτοῦ πατέρα δῶρα ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐν Τροίᾳ κατὰ τοῦ Μενελάου λαβεῖν. Καί τινα δὲ ἄλλον ([2] Ἀγάστροφος δὲ, οἶμαι, ἐστὶν ἐκεῖνος) κατὰ τοῦ ἰσχίου τιτρώσκει, ὡς φεύγοντα. Καὶ ὁ Λοκρὸς δὲ Αἴας ἐν τῷ ἐπιταφίῳ ἀσχημονεῖται τὸ στόμα, ἐπειδὴ νεώτερος ὢν τὸν πρεσβύτην Ἰδομενέα μάτην λαβραγόραν εἶναι ὠνείδισε. Τῶν δὲ εἰρημένων, ὁ μὲν κενεὼν, ὡς περιεκτικόν ἐστι, καὶ ἔχει πλεονασμὸν τοῦ δευτέρου ε, κατὰ τὸ, πυλεὼν, ἀκανθεὼν, χαραδρεών. [3] Λέγεται δὲ παρὰ τὸ κενὸς εἶναι ὀστῶν. Λευκοὶ δὲ ὀδόντες, κατ' ἰδιότητα, ὡς καὶ ὀστέα λευκὰ, καὶ γάλα λευκὸν, καὶ κρῖ λευκὸν, καὶ χιὼν λευκή. Πρυμνὸν δὲ τὸ ἔσχατον, ὡς ἀπὸ τοῦ πέρας περῶ περαίνω περυμνὸν, καὶ ἐν συγκοπῇ πρυμνόν. ὅθεν καὶ νηὸς πρύμνη, βαρυνομένη αὐτὴ, πρὸς διαστολὴν τοῦ, Rom.p.548.
πρυμνὴ ἡ ἐσχάτη. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ πρυμνόθεν ἐπίῤῥημα. Ἀνθερεὼν δὲ φανερῶς ἐνταῦθα, ὁ ὑπὸ τὸ πρυμνὸν τῆς γλώσσης ὤν· οὗ ἥπτοντο οἱ

1. τῷ ναυπηγησαμένῳ εἰς μοιχείαν αἰσχρὸν τραῦμα ἐντρίβει κατὰ γλουτοῦ) Pœnam mœchis inflictam Catullus deſcribit:

Quem attractis pedibus, patente portâ,
Incurrent raphanique, mugileſque.

Salvinus.

2. Ἀγάστροφος δὲ, οἶμαι, ἐστὶν ἐκεῖνος) Il. lib. λ'. Polit.

3. Λέγεται δὲ παρὰ τὸ κενὸς εἶναι ὀστῶν) Etymologici Magni Auctor: κενεὼν, ὁ κατὰ τὴν λαγόνα τόπος, ἡ λαπάρα· παρὰ τὸ κενὸς εἶναι ὀστέων. De λαπάρῃ nos ſupra ad pag. 512. *Polit.*

οἱ ἱκέτ), ὡς προδεδήλωται. σαφέστερον δὲ εἰπεῖν, ἀνθερεὼν, τὸ τέλος τῆς ὑπογενείου.

Ἤμβροτες, οὐδ' ἔτυχες. ἀτὰρ οὐ μὲν σφῶΐ γ' ὀΐω
Πρίν γ' ἀποπαύσεσθαι, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.
Ὣς φάμενος, προέηκε· βέλος δ' ἴθυνεν Ἀθήνη
Ῥῖνα παρ' ὀφθαλμόν, λευκοὺς δ' ἐπέρησεν ὀδόντας.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε χαλκὸς ἀτειρής·
Αἰχμὴ δ' ἐξέχυθη παρὰ νείατον ἀνθερεῶνα.

πγ'. Τὸ, Ἤμβροτες, οὐδ' ἔτυχες, παροιμιῶδές ἐστιν ἐπὶ τῶν ἁμαρτανόντων τῆς προθέσεως. [1] Δηλοῦσιν ἄμφω τὰ ῥήματα ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ νόημα. Γίνεται δὲ τὸ ἤμβροτες, ἢ ἐκ τοῦ [2] ἀβρότω τὸ ἀποτυγχάνω, πλεονασμῷ τοῦ ν', ὃ καὶ ἀβροτάζω παραγώγως λέγει ὁ Ποιητὴς, ἢ ἀπὸ τοῦ ἤμαρτες,
Baſ. p. 416. τροπῇ τοῦ α εἰς ο, καὶ μεταθέσει τοῦ ρ, καὶ πλεονασμῷ τοῦ β', διὰ καλλιφωνίαν, [3] ὡς ἐπὶ τοῦ γαμβρὸς, καὶ μεσημβρία, καὶ τῶν ὁμοίων γίνεται. Τὸ, αἵματος ἆσαι, ἤτοι κορέσαι, Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστὴν, ἀστείως, καὶ ἀλληγορικῶς δηλοῖ τὸ εἰς αἷμα πολὺ βάψαι [4] τὸν Ἄρην, ἤγουν τὸ ξίφος. Καὶ σημείωσαι, ὅτι ἐψύχωσεν οἷον τὸν σίδηρον καὶ ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς, πολεμιστὴν αὐτὸν εἰπὼν κορεννύμενον αἵματος. ᾯ δὴ πολεμιστῇ ἀκόλουθον καὶ τὸ ταλαύρινον. Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις πολεμισταῖς, ὁ ῥινὸς οὐ τάλας ἐστὶν, ἤτοι καρτερικὸς, οὐδὲ ἀτειρὴς· ἀλλὰ δηλονότι τέρην, καὶ ἁπαλός. Κατὰ γὰρ τὸν Ποιητὴν εἰπεῖν, τοῖς μὲν μαχομένοις ἀνδράσιν ὁ χρὼς, οὐ λίθος, οὐδὲ σίδηρος, εἰ καὶ σιδήρῳ καταφράττονται. Τούτῳ δὲ τῷ πολεμιστῇ Ἄρει, τουτέστι, τῷ ξίφει, τάλας ἐστὶν ὁ ῥινός. ἤγουν στερρότατόν ἐστι τὸ ἐπιπολάζον αὐτοῦ, καὶ ὡς οἷον δέρμα ἐν ἐπιφανείᾳ προκείμενον. διότι αὐτὸ τοῦτο, σίδηρός ἐστιν ἀτειρὴς, κατά τε φύσιν εἰκεῖν, [5] καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς βαφῆς στόμωσιν. Πολεμικὸς γὰρ ἐνταῦθα λέγεται Ἄρης, [6] ἐν ἄλλοις μὲν, ἢ σωματοειδὲς δηλῶν δαιμόνιον, ἢ ὁρμὴν πρὸς πόλεμον, κατὰ τὸ, δῦ δέ μιν Ἄρης· ἢ τραῦμα, [7] ἢ πολέμου ἐνέργειαν· ἐνταῦθα δὲ, ξίφος ἐστομωμένον, καὶ οὕτως ἀτειρὲς, ὅπερ ἐστὶ, δυσδάμαστον, [8] καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἀδαμάντινον. Διὸ καὶ εἰκότως μάλιστα λέγοιτο ἂν ταλαύρινος, διὰ τὸ οὕτως ἀτειρές. [9] Ἔστι οὖν ἐκ τοῦ, τάλας, καὶ τοῦ ῥινὸς, ταλάρινος, καὶ πλεο-

supplices, ut ſupra eſt expoſitum. Atque, ut clariùs loquar, ἀνθερεὼν, *mentum*, pars eſt extrema maxillæ inferioris.

Erraſti, neque es aſſecutus. Sed non ego equidem vos puto
Ante ceſſaturos, quàm alter certè ſtratus
Sanguine Martem expleat, fortem bellatorem.
Sic fatus, jaculatus eſt, telumque direxit Minerva
In naſum ad oculum, albosque dentes trajecit.
Hujus autem linguam extremam abſcidit æs indomitum;
Cuſpiſque egreſſa eſt ad mentum extremum.

LXXXIII. Quod ait: Ἤμβροτες, οὐδ' ἔτυχες. *Erraſti, neque aſſecutus es*: ceſſit in proverbium de iis, qui a propoſito aberrant. Ambo hæc verba eumdem ſimul inter ſe ſenſum habent per paralleliſmum. Fit autem τὸ ἤμβροτες, *erraſti*, *aberraſti*, aut ex ἀβρότω, ideſt, aberro, non attingo, non aſſequor, pleonaſmo τοῦ ν', quod & ἀβροτάζω per paragogen dicit Poëta, aut ex ἤμαρτες, *erraſti*, mutatione τοῦ α in ο, trajectioneque τοῦ ρ', & pleonaſmo τοῦ β', ad elegantiam, & concinnitatem ſoni, ut fit in γαμβρὸς, *gener*, & in μεσημβρία, *meridies*, & in vocibus aliis hujuſcemodi. Τὸ αἵματος ἆσαι, videlicet κορέσαι, Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστὴν, *ſanguine ſatiare, ſive explere, Martem fortem bellatorem*, lepidè atque allegoricè ſignificat, intingere, atque immergere Martem ipſum, enſem videlicet, in magnam vim ſanguinis. Et obſerva, ut hic etiam Poëta ferrum, ſive enſem, veluti animaverit, quum bellatorem eum vocaverit, qui ſanguine expleatur. Cui utique bellatori proximum eſt, atque adhæret, ut ſit idem ταλαύρινος, *fortis, & patiens laborum, atque ærumnarum*. Quamvis enim ceteris aliis bellatoribus non ſit ſanè ὁ ῥινὸς τάλας, ſive καρτερικὸς, *pellis, ſeu cutis, robuſta, aut dura*, neque indomita; ſed nimirum tenera, ac mollis, quum, ut ait Poëta, pugnantium virorum cutis, neque ſit lapis, neque ferrum, tametſi undique ferro muniantur, & contegantur; tamen huic ipſi bellatori, qui Mars eſt, hoc eſt, enſi, eſt ὁ ῥινὸς τάλας, *cutis dura, atque ad labores tolerandos idonea*. videlicet ſumma ejus pars, ac veluti exterior in ſummo cutis, ſolidiſſima eſt, ac duriſſima. Qua ipſa de cauſſa ferrum eſt ἀτειρὴς, *maximè firmum, atque indomitum*, tum ſuapte naturâ, tum quia ejus acies tincturâ, ſeu temperaturâ roboratur. Bellicoſus enim hoc loci Mars dicitur, quippe qui, ſicuti alibi, aut deum corporeum ſignificat, aut cupiditatem bellandi, ſecundùm illud: δῦ δέ μιν Ἄρης, *ſubiitque eum Mars*: aut vulnus, aut ipſum prœlium; ita hoc loci enſem, ſeu ferrum acie temperatum, atque adeò ἀτειρὲς, hoc eſt, δυσδάμαστον, *indomitum, ſeu quod ægrè domueris*, atque, ut ita dicam, adamantinum. Quocirca jure optimo dictus maximè fuerit ταλαύρινος, *fortis, laborumque patiens*, eo quòd ſit hoc modo indomitus, nec propter duritiem facilè atterendus. Itaque ex τάλας, *ærumnoſus, ſeu patiens laborum*, & ex ῥινὸς, *cutis, ſeu pellis*, eſt ταλάρινος, *cutem habens duram, & idoneam ad labores perferendos*, pleonaſmoque Æolico τοῦ υ, ta-

1. Δηλοῦσιν ἄμφω τὰ ῥήματα ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ νόημα) Etymologici Magni Auctori ἤμβροτες, ἥμαρτες, ἀπέτυχες. τὸ αὐτὸ δὲ σημαίνει καὶ τὸ, οὐδ' ἔτυχες. Politus.

2. ἀβρότω τὸ ἀποτυγχάνω) τὸ βροτῶ ἀποτυγχάνω, κυρίως ἐπὶ τῆς ὀξείας, ὡς ἐν πολέμῳ. Polit.

3. ὡς ἐπὶ τοῦ γαμβρὸς, καὶ μεσημβρία) Γαμβρὸς, quaſi γαμερὸς, nuptialis. μεσημβρία, quaſi μεσομερία, meridies, quaſi medidies. Salvinus.

4. τὸν Ἄρην, ἤγουν τὸ ξίφος) Ἄρης, Mars, non ſolùm apud Poetam ferrum ſignificat, ſed etiam apud Chemicos, eorum linguâ. Ἀρηίκτατος, *Marte, ideſt, ferro, occiſus*, apud eumdem. Salvin.

5. καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς βαφῆς στόμωσιν) Acies. ἀκμή. In ſacris literis: *in ore gladii*. στόματι. ſiceſt, στομώματι. Salvin.

6. ἐν ἄλλοις μὲν, ἢ σωματοειδὲς δηλῶν δαιμόνιον) Ἄρης Etymologo quincuplici eſt ſignificatione. Significat enim τὸν πόλεμον, τὸ σωματοειδῆ θεὸν, τὸν σίδηρον, τὸ τραῦμα, ſeu τὴν πληγήν. Eſt denique Ἄρης, Ἄρητος, ὄνομα ἀρσενικόν. Politus.

7. ἢ πολέμου ἐνέργειαν) Νῦν δ' ἐρχεῦ' ἐπὶ δάιτον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα. Hom. Polit.

8. ἐστὶ, ὡς εἰπεῖν, ἀδαμάντινον) Martem appellat Venuſinus, tunicâ tectum adamantinâ, ideſt, ferreâ. Salvin.

9. Ἔστιν οὖν ἐκ τοῦ, τάλας, καὶ τοῦ, ῥινὸς, ταλαύρινος) Etymologici Magni Auctori παρὰ τὸ ταλαὸς, καὶ ῥινὸς, γίνεται σύνθετον. Lege autem hic in Euſtathio, ταλάρινος. Namque ex compoſito hoc ταλάρινος, pleonaſmo Æolico τοῦ υ, fit ταλαύρινος. Politus.

Pleonaſmus Æolicus eſt digamma. Salvin.

ὑ, ταλαύρινος, *fortis, fortique animo perferens labores*, ut ἄρηκτος, αὔρηκτος, *infragilis, ſeu validus, & firmus*. Ideoque veterum nonnulli, ſicuti etiam Ariſtarchus, Æolicè tenuabant τὸ ῥ τοῦ ταλαύρινος. Alii verò id denſabant, tamquam ſi ea vox ſimpliciter fieret ex ῥινός, *cutis*, ut dictum eſt ſupra. Eſt autem τὸ ταλαύρινος, ſecundùm veteres, pro εὔτολμος, *audax*, ἰσχυρός, *robuſtus ac validus*.

Cecidit autem de curru, armaque ſuper ipſum ſonuerunt
Verſicoloria, lateque lucentia, equique ejus trepidarunt
Celeripedes. Ejus porro ibi ſoluta eſt anima, viſque animi.
Tum verò Æneas deſiluit cum clypeo, haſtâque longâ,
Veritus, ne qua cadaver ad ſe traherent Achivi.

LXXXIV. Cadente Pandaro, arma verſicoloria, latèque lucentia, ſuper eo ſonnerunt; ejuſque equi trepidarunt. Atque id quidem minimè neceſſe erat adjici. Verùm Poëta, qua eſt diligentiâ, eximiâ illâ certè, ac ſingulari, ne ab his quidem abſtinet. Et mors, & defectio animi percommodè expreſſa illis verbis: τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε, μένος τε. *Et ejus ibi ſoluta eſt animaque, viſque animi*. Sciendum autem eſt, id ſibi ab Homero ſumpſiſſe poſteriores ſcriptores, ut τὸ λυθῆναι, *ſolvi*, ipſum ſcilicet per ſe tantùm, dicerent pro θανεῖν, *mori*, e vitâ *excedere*, *decedere*, ut palam facit Sophocles in illis verbis: ἔθανες, ἀπελύθης. *mortuus es*, *diſſolutus es*. &, ποίῳ ἀπελύσατο τρόπῳ. *quomodo eſt diſſolutus*.

Ipſum igitur circumeundo propugnabat, ut leo robore fretus:
Obtenditque ante ipſum haſtam, clypeumque rotundum,
Ad interficiendum illum paratus, qui ei obviam veniſſet,
Horribiliter vociferans. Verum ſaxum prehendit manu
Tydides, magni ponderis, quod non viri duo ferrent,
Quales nunc mortales ſunt. Sed hic ipſum vel ſolus facilè agitabat.
Eo percuſſit Æneæ coxendicem, ubi femur
In coxâ volvitur (acetabulum ipſum vocant)
Confregitque ei acetabulum, & ambos inſuper tendines diſrupit.
Detraxit certè quidem cutem aſper lapis. Ipſe verò heros

LXXXV. Brevis & hoc loci comparatio illa: Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖνε, λέων ὥς, ἀλκὶ πεποιθώς. *Eumque circumeundo propugnavit, tamquam leo viribus fretus*. Porro autem etiam nunc ἀμφιβαίνειν, *circumire*, *obire*, dicit propugnare pro homine jacente, illiuſque cadaver circumeundo protegere. Τὸ ἀλκί, *robore*, *ſeu viribus*, habet metaplaſmum a dativo ἀλκῇ, *robori*. Verùm apud Tryphonem auctor eſt Ariſtarchus, conſuetudinis eſſe Æolenſium, ut τὴν ἰωκήν, *perſecutionem*, *ſive inſectationem*, dicant ἴωκα, itemque τὴν κρόκην, *tramam*, κρόκα, & τὴν ἀλκήν, *robur*, *vires*, ἄλκα, ut σάρκα, *carnem*. Unde etiam ejus dativum, ἀλκί, *robori*, ut σαρκί, *carni*. Aſcalonita autem, ut perhibent, putat, τὸ ἀλκί, *robori*, derivatum eſſe a nominativo, ἡ ἄλξ, *robur*. Ubi volo, obſerves id, quod narrat de naturâ, ac proprietate leonis: quippe quum nullum aliud animal adeo viribus confidat. Conſcius enim ille ſibi eſt fortitudinis ſuæ. Quamquam etiam aper dicitur alicubi ἀλκὶ πεποιθώς, *robore fretus*. Immo & in virum robuſtum, ac fortem convenire hæc ipſa poteſt ſententia. Ad audaciam, non ad robur explicandum valet id, quod dictum eſt in Æneam: Τὸν κτάμεναι μεμαώς,

Tom. III. ὅς

1. τὸ ταλαύρινος) ſcribe, τὸ ταλαύρινος. Hinc patet, in mediis vocibus compoſitis ſpiritum retineri ſimplicem, ut in εὔοδος: quod inſcriptiones veteres exhibent Latinè EVHODVS. Salvinus.

2. τὸ λυθῆναι ἀντὶ τοῦ θανεῖν) S. Paulus: *Cupio diſſolvi, & eſſe cum Chriſto*. ἀναλῦσαι. Hom. λῦτο γούνατα, καὶ φίλον ἦτορ. Salvin.

3. αἰνστρέφεται) lege, ἐνστρέφεται. Vulgò cum Editione Florentinâ, ἐστρέφεται. Polit.

πλεονασμῷ Αἰολικῷ τοῦ υ, ταλαύρινος, ὡς ἄρηκτος, αὔρηκτος. Διὸ καὶ τῶν παλαιῶν οἱ μέν, Αἰολικῶς ἐψίλουν τὸ ρ τοῦ ταλαύρινος, ὡς καὶ Ἀρίσταρχος· οἱ δέ, ἐδάσυνον, ὡς ἁπλῶς ἀπὸ τοῦ ῥινὸς γενόμενον, καθὰ προερρέθη. Ἔστι δὲ τὸ ταλαύρινος, κατὰ τοὺς παλαιούς, ἀντὶ τοῦ εὔτολμος, ἰσχυρός.

Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ
Αἰόλα, παμφανόωντα· παρέτρεσσαν δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες. τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε, μένος τε.
Αἰνείας δ' ἀπόρουσε σὺν ἀσπίδι, δουρί τε μακρῷ,
Δείσας, μήπως οἱ ἐρυσαίατο νεκρὸν Ἀχαιοί.

πδ'. Τοῦ Πανδάρου πεσόντος, ἀράβησε τεύχεα ἐπ' αὐτῷ αἰόλα, παμφανόωντα· παρέτρεσαν δέ οἱ ἵπποι. Καὶ ἦν μὲν οὐκ ἀναγκαῖον προστεθῆναι καὶ τοῦτο· ἡ δὲ Ποιητικὴ φιλοτιμία οὐδὲ τῶν τοιούτων ἀπέχεται. Καὶ θανάτου, καὶ λειποθυμίας φραστικὸν τό, τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε, μένος τε. Ἰστέον δέ, ὅτι ἐξ Ὁμήρου λαβόντες οἱ ὕστερον, καὶ αὐτὸ δὴ μόνον [2] τὸ λυθῆναι ἀντὶ τοῦ θανεῖν ἔφρασαν, ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ, ἔθανες, ἀπελύθης. καὶ ἐν τῷ, ποίῳ ἀπελύσατο τρόπῳ.

Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖνε, λέων ὥς, ἀλκὶ πεποιθώς·
Πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε, καὶ ἀσπίδα πάντοσε ἐΐσην,
Τὸν κτάμεναι μεμαώς, ὅστις τοῦ γ' ἀντίος ἔλθοι, Rom. p.549.
Σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Τυδείδης, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'. ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
Τῷ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἰσχίον, ἔνθα τε μηρὸς
Ἰσχίῳ [3] ἐνστρέφεται (κοτύλην δέ τέ μιν καλέουσι)
Θλάσσε δέ οἱ κοτύλην, πρὸς δ' ἄμφω ῥῆξε τένοντε.
Ὦσε δ' ἀπὸ ῥινὸν τρηχὺς λίθος. αὐτὰρ ὅγ' ἥρως

πε'. Σύντομος καὶ ἐνταῦθα παραβολή, τό, Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖνε, λέων ὥς, ἀλκὶ πεποιθώς. Λέγει δὲ καὶ νῦν [4] ἀμφιβαίνειν, τὸ ὑπερμαχεῖν τοῦ κειμένου. [5] Τὸ δὲ ἀλκὶ μεταπλασμὸν ἔπαθεν, ἀπὸ τῆς ἀλκῇ δοτικῆς. Τρύφων δέ φησι λέγειν τὸν Ἀρίσταρχον, ὅτι ἔθος ἐστὶ τοῖς Αἰολεῦσι, λέγειν τὴν ἰωκήν, ἴωκα, καὶ τὴν κρόκην, κρόκα, καὶ τὴν ἀλκήν, ἄλκα, ὡς σάρκα. ὅθεν καὶ τὴν αὐτῆς δοτικήν, ἀλκί, ὡς σαρκί. ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης, φασίν, οἴεται, [6] τὸ ἀλκί, ἀπὸ εὐθείας παρῆχθαι, τῆς ἡ ἄλξ. Σημείωσαι δὲ τὴν ἱστορίαν τῆς ἰδιότητος τοῦ λέοντος. Οὐδὲν γὰρ ἄλλο ζῶον οὕτω πέποιθε τῇ ἀλκῇ. οἶδε γὰρ ἄλκιμος εἶναι. Λέγεται δέ που καὶ σῦς ἀλκὶ πεποιθώς. Εἴη δ' ἂν καὶ ῥωμαλέῳ ἀνδρὶ πρέπον τὸ νόημα. Θάρσους, οὐ μὴν καὶ μένους δηλωτικόν, εἰς τὸν Αἰνείαν λεχθὲν τό,

Ff Τὸν

4. ἀμφιβαίνειν, τὸ ὑπερμαχεῖν τοῦ κειμένου) Unde ἀμφίβασις. Heſychius: ἀμφίβασις, ὑπὲρ νεκροῦ μάχη. περιβάντες γὰρ τὸν νεκρόν, ἐμάχοντο περὶ τοῦ σώματος, ἵνα μὴ σκυλευθῇ. ἀπὸ δὲ τῶν ἀλόγων ζώων ἡ μεταφορά. Politus.

5. Τὸ δὲ ἀλκὶ μεταπλασμὸν ἔπαθεν) Etymologici Magni Auctor: κατὰ μεταπλασμὸν ἀλκί. οἷον, ἀλκὶ πεποιθώς. Polit.

6. τὸ ἀλκί, ἀπὸ εὐθείας παρῆχθαι, τῆς ἡ ἄλξ) Heſychius: ἀλκί· τῇ ἀλκῇ ἀντὶ εὐθείας τῆς ἡ ἄλξ, ὡς ἡ σάρξ. Etymologus: ἢ ἀπὸ τοῦ ἄλξ, ἀλκός, ἀλκί. Polit.

Τὸν κτάμεναι μεμαώς, ὅς τις γ' ἀντίος ἔλθοι. Διομήδης δέ γε ἄμφω εἶχεν, ὡς προείρηται. Καὶ ἐνταῦθα ὑποδηλοῖ, δεῖν εὐρυβόαν εἶναι τὸν στρατηγόν. Καὶ Πάνδαρος γὰρ πρὸ μικροῦ μακρὸν ἄϋσε· καὶ Αἰνείας δὲ σμερδαλέον ἰάχει. Ἔστι δὲ μακρὸν ἀῦσαι, τὸ εἰς πολὺ μῆκος, καὶ διάστημα ἀέρος. Λέγεται γάρ, ὥσπερ τὸ σκῆνος σκᾶνος Δωρικῶς, οὕτω καὶ μῆκος μᾶκος· ἐξ οὗ μακερόν, καὶ ἐν συγκοπῇ μακρόν. [1] Ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ μάκους καὶ ἡ μακεδνὴ αἴγειρος.

πϛʹ. Διομήδης χερμάδιον λάβε χειρί, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρες φέροιεν, [2] οἷοι νῦν βροτοί εἰσιν. ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος. ἃ δὴ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς που ἀπαραποίητα οὕτω κεῖται. Τῷ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἰσχίον, ἔνθα τε μηρὸς ἰσχίῳ ἐνστρέφεται. κοτύλην δέ τέ μιν καλέουσι. Θλάσσε δέ οἱ κοτύλην, πρὸς δ' ἄμφω ῥῆξε τένοντε. ὦσε δ' ἀπὸ ῥινὸν τρηχὺς λίθος. καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ ταῦτα μὲν ἐνταῦθα. προϊὼν δὲ λέξει, ὅτι βραχύ τι διαλιπὼν ὁ Αἰνείας, οὐ μόνον ἐξῆλθεν εἰς μάχην, ἀλλὰ καὶ ἠρίστευσεν, ὡς ὥσπερ μηδέν τι μέγα ἐπεπόνθει κακόν. Καί ἐστιν ὁ μῦθος, ἀναλληγόρητος μέν, καὶ εἰς τὸ παντελὲς ἀθεράπευτος· εἰκὸς δὲ ὅμως τερατείᾳ ποιητικῇ. Ἰστέον δέ, ὅτι [3] χερμάδιον μέν, λίθος χειροπληθής· [4] οὗ χεὶρ ἂν μάσηται, ὅ ἐστιν, ἐφάψηται. Διὸ καὶ ὁ Ποιητής, χειρὶ λάβε, ἔφη. Οὐ πάνυ δὲ δῆλον, εἴτε τὸ χερμάδιον ῥητέον, [5] εἴτε, κατ' ἔλλειψιν, τὸν χερμάδιον λίθον. Δοκεῖ δὲ τοῦτο κρεῖττον εἶναι. Τὸ δὲ μέγα ἔργον, ταυτόν ἐστι τῷ, μέγα βάρος, ἀπὸ τοῦ ἔρα, καὶ γῆ τάχα γεγονός· ὡς τῆς γῆς βαρυτάτης οὔσης ἐν στοιχείοις. Μάλιστα δὲ ἔργον λέγει ἄν, [6] τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον δύσεργον· ἐξ οὗ καὶ ἐργῶδες τὸ δυσχερές, καὶ δυσμεταχείριστον. [7] Ὅρα δὲ καὶ τὸ φέρειν ταυτὸν ὂν τῷ βαστάζειν. ὃ καὶ ἐπὶ ἐμψύχου τίθεται μετὰ προθέσεως. Ἔφη γοῦν· οὐδ' ἐθέλητον ἐκφέρειν πολέμοιο. καὶ μετ' ὀλίγα δὲ ἡ Ἀφροδίτη τὸν υἱὸν ὑπεκφέρει τοῦ πο-

λε-

Baſ. p. 417.

ὅς τις γ' ἀντίος ἔλθοι. *Paratus ad illum interficiendum, quicumque ei obviam veniſſet*. At enim id utrumque habebat, quemadmodum ſupra dictum eſt, Diomedes, ut ſcilicet robuſtus ſimul eſſet, atque audax. Et hic ſubdocet, oportere, imperatorem bonâ eſſe voce, lateque reboante. Etenim paullò ante Pandarus μακρὸν ἄϋσε, *longè lateque clamavit*; itemque Æneas σμερδαλέον ἰάχει. *horribiliter vociferatur*. Eſt autem μακρὸν ἀῦσαι, *longè lateque clamare, altâ voce, ac clarâ*, idem atque εἰς πολὺ μῆκος, *ad magnum longumque tractum*, & ſpatium aëris. Quemadmodum enim τὸ σκῆνος, *tabernaculum*, Doricè dicitur σκᾶνος, ſic etiam μῆκος, *longitudo, ſeu ſpatium*, μᾶκος ex quo μακερόν, *longum*, & per ſyncopen μακρόν. Atque ex hac iſtâ voce μᾶκος, *longitudo, ſeu proceritas*, dicta eſt etiam ἡ μακεδνὴ αἴγειρος, *longa, alta, procera populus*.

LXXXVI. Diomedes *manu ſaxum prehendit magni ponderis, quod non certè quidem ferrent viri duo, quales nunc mortales ſunt. Ille verò ipſum facilè vel ſolus agitabat*. Quæ utique verba infra etiam alicubi ſic ad amuſſim per omnia ſunt poſita. *Eo ſaxo Æneæ coxendicem percuſſit, ubi femur in coxâ volvitur (acetabulum autem id vocant) confregitque ei acetabulum, amboſque inſuper tendines diſrupit; cutemque aſper lapis detraxit. &c.* Atque ita quidem hoc loci. Verùm poſtea narrat, ut Æneas, brevi temporis ſpatio interjecto, non egreſſus modò eſt ad pugnam; verùm etiam fortiſſimè dimicavit, tamquam ſi nihil admodum incommodi accepiſſet. Quod ipſum fabulæ figmentum, etſi minimè cadat ſub allegoriam, neque ullam prorſus medicinam, aut explicationem admittat; tamen conſentaneum eſt, & percommodum Poëticæ narrationi, quæ prodigioſa quæque, & monſtroſa mendacia conſectatur. Sciendum autem eſt, χερμάδιον quidem, lapidem intelligi manualem, χειροπληθῆ, *qui manum impleat*, οὗ χεὶρ ἂν μάσηται, hoc eſt, ἐφάψηται, *quem manus capiat, hoc eſt, contrectet, apprehendat*; ideoque Poëtam dicere, χειρὶ λάβε. *manu prehendit*; tamen non penitus liquere, utrum dicere oporteat τὸ χερμάδιον, *manuale*; an verò per ellipſin, deficiente videlicet nomine ſubſtantivo, τὸν χερμάδιον λίθον, *manualem lapidem*. quod quidem videtur eſſe melius. Τὸ μέγα ἔργον, *magnum opus*, idem eſt, atque τὸ μέγα βάρος, *magnum pondus*: quum id fortaſſe derivatum ſit ab ἔρα, & γῆ, *terra, ſeu tellus*: quippe quum terra graviſſima ſit elementorum. Maximè tamen omnium fortaſſe ἔργον, *opus*, intellexerit id, quod apud poſteriores ſcriptores dicitur δύσεργον, *operoſum, ac laborioſum*: ex quo etiam ἐργῶδες, ideſt, difficile, & difficulter tractabile. Vide præterea, τὸ φέρειν, *ferre*, idem eſſe atque τὸ βαστάζειν, *portare*. quod de re etiam animatâ uſurpatur cum præpoſitione. Sic enim ait: οὐδ' ἐθέλητον ἐκφέρειν πολέμοιο. *neque velint efferre ex prælio*. Quin & paullò poſt Venus filium

ſuum

1. Ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ μάκους καὶ ἡ μακεδνὴ αἴγειρος) Hom. μακεδνῆς αἰγείροιο. Etymologus: ἡ μακεδνοῖς, ἡ ὑψηλαῖς, παρὰ τὸ μῆκος, quæ eſt etiam explicatio Scholiaſtæ Homerici. Hallucinatus eſt in hujus vocis explicatione Suidas; quæ explicatio apud eum eſt hujuſcemodi: Μακεδνῆς, ὅπως Μακεδονικῆς, ἤ, κατ' ἐπίτασιν, λείου καλῆς. Heſychius: μακεδνόν, μακεδανόν, μακρόν, ὑψηλόν. Politus.

2. οἷοι νῦν βροτοί εἰσι) Iliad. ά. Salvin.

Virgilius:

Vix illud lecti bis ſex cervice ſubirent,

Qualia nunc hominum producit corpora tellus.

Polit.

3. χερμάδιον μέν, λίθος χειροπληθής) Heſychius: χερμάδιον, λίθος πληρῶν τὴν χεῖρα. Suidas: χερμαδίῳ, χειροπληθεῖ λίθῳ. Polit.

4. οὗ χεὶρ ἂν μάσηται) Al. μάσσηται. Aliis χερμάδιον nomen eſt ſimplex, quaſi χειράδιον, παρὰ τὴν χεῖρα, pleonaſmo τοῦ μ', Etymologici Magni Auctor: χερμάδιον, πλεονασμῷ τοῦ μ', παρὰ τὸ χεῖρα χειράδιον, τὸ πληροῦν τὴν χεῖρα, σημαίνει δὲ χειροπληθῆ λίθον. Polit.

5. εἴτε, κατ' ἔλλειψιν, τὸν χερμάδιον λίθον) Perperam in Heſychio: Χερμάδιον, λίθος πληρῶν χεῖρα. Lege mecum: χερμάδων, λίθων πληρούντων χεῖρα. Eſt χερμάδος gignendi caſu a recto χερμάς. Suidas: χερμάδος, λίθου πληροῦντος τὴν χεῖρα. Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ τείχους πλήθους χερμάδων, καὶ βελῶν παντοίων ἠντίχαιν (?). Statim poſt ſuperiora illa verba Heſychius: χερμάς, λίθος χειροπληθής, ὃν τῇ χειρὶ βαστάσαι, καὶ ἀναλαβεῖν δύναταί τις. At verò eidem Heſychio χερμάδιος, χειροπληθὴς λίθος. & χερμαδίῳ, χειροπληθεῖ λίθῳ. Politus.

6. τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον δύσεργον) Virg. *Sed revocare gradum, ſuperaſque evadere ad auras, Hoc opus, hic labor eſt.* opus. μέγα ἔργον. ideſt, ἐργῶδες, *operoſum, difficile, arduum.* Salvin.

7. Ὅρα δὲ καὶ τὸ φέρειν ταυτὸν ὂν τῷ βαστάζειν) Terentius: *Dii boni, boni quid porto!* ideſt, *fero, affero.* Et *apportare aliquid mali.* ideſt, *afferre.* Salvin.

ſuum ὑπεκφέρει τοῦ πολέμου, *clam effert, ſeu ſubducit ex prælio*. Conſtat autem, τὸ φέρειν, *ferre*, quæque ex eo fiunt vocabula, alias quoque ſignificationes habere, tum ratione tranſlationis, ac metaphoræ, tum aliâ etiam ratione, ut apertè oſtendit τὸ φέρειν, *ferre*, quod ſignificat ſufferre, perferre, tolerare; & illud: σὺ νῦν διάφερε τῶν κακῶν, *tu nunc antecellito malis*. &, διάφερε κόρας ὀμμάτων. *huc illuc ferto, ſeu in omnem partem vertito, circumferto pupillas oculorum*. & τὸ φέρειν, *ferre*, hoc eſt, perſolvere, pendere, penſitare; & nomen verbale, ἡ φορά, *latio*, ſive motio; itemque ἡ ξυμφορά, *caſus, caſus adverſus, calamitas, collatio*. & illud: ξυμφερτὴ δ' ἀρετή. *congeſta autem, & coacervata virtus*. itemque τὸ διαφέρεσθαι, *differre*, hoc eſt, diſſidere, diſſentire, contendere, adverſari. Unde διάφορός τινι, *uni alicui adverſarius, ab uno aliquo diſſidens*, is, qui cum uno aliquo ſimultatem exercet. Illud porrò, quod ait, οἷοι νῦν βροτοί εἰσι. *quales nunc mortales ſunt*; claro argumento eſt, poſt Trojana tempora natum eſſe Homerum.

LXXXVII. Ἡ τοῦ ἰσχίου κοτύλη, *ſinus, vel cavus coxæ, i. e. acetabulum*, ſic vocatur ad exemplum ejus vaſculi, quam κοτύλην, *cotylam, ſeu ſcutellam*, dicimus. Utrumque enim cavum eſt, tum cotyla, ſeu acetabulum coxæ, tum vaſculum illud, quo ἀρυόμεθα, *haurimus*. Unde & τὸ κοτυλήρυτον, *quod cotylâ, ſeu ſcutellâ, ſeu volâ manus hauritur, ſeu quod quis ſcutellâ, ſeu utraque cavâ manu haurire poteſt*. Atque inde etiam per ſimilitudinem quamdam αἱ τῶν πολυπόδων κοτυληδόνες, *polypodum acetabula*, in eorum cirris, ſeu brachiis, ut patet ex Odyſſeâ. Quin & veteres docent, non tantùm femoris; verùm etiam humeri κοτύλην, *cotylam*, dici cavum ſcapulæ, cotylæ inſtar, ſeu acetabuli. Conſtat etiam, κοτύλην, *cotylam*, genus quoddam eſſe menſuræ, non magnæ quidem, ſed brevis. Immo & uſurpatur ea vox de cavo manûs, ſeu volâ Unde ludus quidam luditur, cui nomen ἐν κοτύλῃ, *in cotylâ*. Qui quidem ludus ſic procedit. Circumactis quis in tergum manibus, digitos inter ſe complicat. Alter autem quiſpiam, genibus in ea manuum cava, ſeu volas, ideſt, cotylas, impoſitis, itaque ſemet ipſe attollens, atque erigens, tamquam in curru, & equo geſtatur, manibuſque ſuis geſtantis oculos obtegit.

λέμου. Δῆλον δὲ, ὡς καὶ ἄλλα σημαινόμενα τὸ φέρειν, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ, ἔχει, λόγῳ τε τροπῆς, καὶ ἑτέρως, ὡς δῆλον [1] ἐκ τοῦ φέρειν, ὅ ἐστιν ὑπομένειν, καὶ τοῦ, σὺ νῦν διάφερε τῶν κακῶν, καὶ τοῦ, [2] διάφερε κόρας ὀμμάτων. [3] καὶ τοῦ φέρειν, ὅ ἐστι λυσιτελεῖν. καὶ τοῦ ῥηματικοῦ ὀνόματος, τῆς φορᾶς, ἤτοι κινήσεως. καὶ τῆς ξυμφορᾶς. καὶ τοῦ, ξυμφερτὴ δ' ἀρετή. καὶ τοῦ διαφέρεσθαι, ὅ ἐστι διαμάχεσθαι. ὅθεν καὶ διάφορός τινι, ὁ πρός τινα ἐχθραίνων. Τὸ δὲ, οἷοι νῦν βροτοί εἰσι, φανερῶς δηλοῖ μετὰ τὰ Τρωϊκὰ γενέσθαι τὸν Ὅμηρον.

σζʹ. [4] Ἡ δὲ τοῦ ἰσχίου κοτύλη, καθ' ὁμοιότητα λέγεται τοῦ σκεύους τῆς κοτύλης. Κοῖλα γὰρ, καὶ ἡ κατὰ τὸ ἰσχίον κοτύλη, καὶ [5] τὸ ἀγγεῖον, δι' οὗ ἀρυόμεθα, [6] ὅθεν καὶ τὸ κοτυλήρυτον. Ἐκεῖθεν δὲ καθ' ὁμοιότητά τινα καὶ [7] αἱ τῶν πολυπόδων κοτυληδόνες ἐν ταῖς κατ' αὐτοὺς πλεκτάναις, ὡς ἡ Ὀδύσσεια δηλοῖ. Ὅτι δὲ οὐ μηροῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὤμου κοτύλη λέγεται [8] τὸ κατ' αὐτὴν κοῖλον τῆς ὠμοπλάτης, λέγουσιν οἱ παλαιοί. Δῆλον δ', ὅτι [9] κοτύλη καὶ μέτρου τί εἶδός ἐστιν οὐ μεγάλου, ἀλλά τινος βραχέος. Τίθεται δὲ καὶ ἐπὶ κοιλότητος χειρός. [10] ὅθεν καὶ παιδιά τις παίζεται καλουμένη ἐν κοτύλῃ. Προάγεται δὲ οὕτως. Περιαγαγὼν τὶς ὀπίσω τὼ χεῖρε, συμπλέκει τοὺς δακτύλους. ἕτερος δέ τις εἰς τὰ κοιλώματα τῶν χειρῶν, ἅπερ εἰσὶ κοτύλαι, τὰ γόνατα ἐνθεὶς, καὶ οὕτως ἀναβαλὼν ἑαυτὸν, [11] φέρεται ἔποχος, [12] ἐπιλαβὼν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Rom. p. 550.

1. ἐκ τοῦ φέρειν, ὅ ἐστιν ὑπομένειν) Virg. *Quicquid erit, ſuperanda omnis fortuna ferendo eſt*. Salvinus.

2. διάφερε κόρας ὀμμάτων) *Differ*, ideſt, *huc & illuc ferto*. Salvin.

3. καὶ τοῦ φέρειν, ὅ ἐστι λυσιτελεῖν) Hinc φόροι, *tributa, vectigalia*. Salvin.

4. Ἡ δὲ τοῦ ἰσχίου κοτύλη, καθ' ὁμοιότητα λέγεται τοῦ σκεύους τῆς κοτύλης) Athenæus: κοτύλη δὲ καλεῖται καὶ ἡ τοῦ ἰσχίου κοιλότης. Etymologici Magni Auctor: κοτύλη, ἡ γλουτίς, ὅπου ἐγκλείεται ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ, παρὰ τὴν κοιλότητα τὴν ἐν αὐτῇ τῇ κοτύλῃ γενομένην. Heſychius v. κοτύλη. καὶ πᾶν κοῖλον, ὅθεν καὶ ὅπου ἡ τοῦ μηροῦ κεφαλὴ ἐμβαίνει, κοτύλη καλεῖται. Suidas v. κοτύλη. καὶ τὸ κοῖλον τοῦ ἰσχίου, ἔνθα ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ στρέφεται. Eadem & κοτυληδών. Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 1. τὸ δὲ, ἐν ᾧ στρέφεται ὁ μηρὸς, κοτυληδών. Politus.

5. τὸ ἄγγιον) l. τὸ ἀγγεῖον. Polit.

6. ὅθεν καὶ τὸ κοτυλήρυτον) Hom. lib. Ψ' Il.

Πάντῃ δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔῤῥεεν αἷμα.

Alii τὸ κοτυλήρυτον, non ἀπὸ τῆς κοτύλης τὸ ἀγγεῖον, ſed ἀπὸ τῆς κοτύλης τὸ κοῖλον τῆς χειρός. Scholiaſta Homericus: κοτυλήρυτον, τοσοῦτον τῷ πλήθει, ὥστε καὶ κοτύλῃ ἀρύσασθαι. κοτύλην δὲ, τὸ κοῖλον ἔλεγον. ὥστε καὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρὸς κοτύλην λέγεσθαι. Apollodorus apud Athenæum: πᾶν δὲ τὸ κοῖλον κοτύλην, φησίν, ἐκάλουν οἱ παλαιοί, ὡς καὶ τὸ τῶν χειρῶν κοῖλον. ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον αἷμα τὸ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἀρύσασθαι δυνάμενον. Etymologici Magni Auctor: λέγεται κοτύλη καὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρός· ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον αἷμα, τὸ πολὺ, καὶ πρὸς τῷ πλήθει, ὥστε καὶ τῷ κοίλῳ τῆς χειρὸς δύνασθαι ἀρύσασθαι. παρὰ τὸ ἀρύω ἀρύσω, ἀρυστὸς καὶ ἐν συνθέσει, κοτυλήρυτον. Euſtathius ipſe p. 1182. ἀλλὰ καὶ παλάμης κοῖλωμα (κοτύλη). ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον, ὃ τοσοῦτόν ἐστιν ὡς κοτύλαις ἀρύσασθαι, ἤγουν ἀμφοῖν χεροῖν. Alii verò τὸ κοτυλήρυτον generatim ἀπὸ τῆς κοτύλης, ſeu τοῦ κοίλου. Heſychius: κοτυλήρυτον, πολὺ, ὥστε κοτύλῃ ἀρύσασθαι. Suidas: κοτυλήρυτον, πολὺ, ὥστε κοτύλῃ ἀρύσασθαι. ὅ ἐστι, κοίλῳ τινί. Ipſe item Euſtathius pag. 1182. ὅλως δὲ κοῖλον πᾶσα κοτύλη, ὡς καὶ τὸ τῆς χειρὸς κοῖλον. ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον, ὅπερ ἐστὶ τοῖς κοίλοις τισὶν ἀρύσασθαι. Politus.

7. αἱ τῶν πολυπόδων κοτυληδόνες ἐν ταῖς κατ' αὐτοὺς πλεκτάναις) Euſtathius ad lib. ε' Odyſſ. Κοτυληδόνες δέ εἰσι τοῦ πολύποδος πλεκτάναις, ἀπό μέρους, πτέρυξιν, ἀπὸ τῶν βραχυτάτων κοτυληδόνων, αἷς ἐμφύονται πλεκτάναις ὑπόκειται, ὅμοιαι οὖσαι κοτυλιδίοις κοίλοις, ἀφ' ὧν καὶ παρωνομάζονται. Athenæus: αἱ τοῦ πολύποδος ἐν ταῖς πλεκτάναις ὑπάρχουσαι προσαγωγοὶ κοτυληδόνες. Heſychius, & Suidas: κοτυληδόνες, αἱ τοῦ πολύποδος πλεκτάναι. Euſtathius item pag. 1289. λέγεται δὲ κοτύλη καὶ ἐπὶ ποδῶν πολύποδος· ἰδοὺ αἱ κοτυληδόνες αἱ ἐν ταῖς πλεκτάναις αὐτῶν ὑπάρχουσαι. Politus.

8. τὸ κατ' αὐτὸν κοῖλον τῆς ὠμοπλάτης) Henricus Stephanus legit τὸ κατ' αὐτόν. quaſi id referatur ad ὦμον. Quod minimè eſt opus. αὐτὴν enim intelligit Euſtathius κοτύλην, cujus inſtar eſt illud κοῖλον τῆς ὠμοπλάτης. Polit.

9. κοτύλη καὶ μέτρου τί εἶδος) Scholiaſta Ariſtophanis ad Plutum: κοτύλη δέ ἐστιν εἶδος μέτρου, ὃ λέγομεν ἡμεῖς ἡμιξέστιον. Polit.

10. ὅθεν καὶ παιδιά τις παίζεται καλουμένη ἐν κοτύλῃ) Pauſaniæ, & Athenæo dictus hic ludus unâ voce, ἐγκοτύλη. Euſtathius ex Pauſaniâ: ἐγκοτύλη δὲ, φησίν, ἐγκοτύλην, ὅτι τὸ κοῖλον τῆς χειρὸς κοτύλην λέγουσιν· εἰς ὃ κοῖλον ἐντιθέασι τὰ γόνατα οἱ βαστάζοντες. Quæ his itidem aliunde adnectit Euſtathius, ea quidem eadem ſunt ex Athenæo. Sic autem Euſtathius: παίζεται δὲ αὕτη. Ἐγκοτύλη, παιδιά τις, ὡς καὶ ἑτέρωθι γέγραπται, ἐν ᾗ πολλάκις τῆς χειρὸς, δέχονται τὰ γόνατα τῶν ὑποκειμένων οἱ ἐποχούμενοι, καὶ βαστάζονται αὐτούς. Politus.

Ut Ἐγγόνασιν, oſtentum ille, qui dicitur *Ingeniculus*. Salvinus.

11. φέρεται ἔποχος) Hinc proverbium: ἐν κοτύλῃ φέρει. Zenobius. *Polit.*

12. ἐπιλαβὼν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ φέροντος) Pollux: ἐπιλαβὼν ταῖς χερσὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ φέροντος. Pauſanias: περιλαβὼν τοὺς φέρον-

φέροντος. εἶτα ἐν μέρει ὁ τέως φερόμενος, κατελθὼν, φέρει τὸν ἕτερον. [1] Καὶ ἡ αὕτη παιδιὰ ἐν κοτύλῃ. Παράγει δὲ καὶ ἡ τῆς χειρὸς κοτύλη κοτυλήρυτον ὕδωρ, καὶ εἴ τι τοιοῦτον, [2] παρά γε τοῖς ἀπειρίτοις τὰ εἰς χρῆσιν σκευῶν. Τὸ δὲ ἰσχίον ὁμώνυμον. [3] ὅλον τε γάρ φασι τὸ ἄρθρον, καὶ τὸ νεῦρον τὸ πρὸς τῇ κοτύλῃ. Κυριωτάτη δὲ λέξις, καὶ τὸ ἰσχίον, καὶ ἡ κοτύλη. διὸ καὶ δὶς ἔφρασεν, ἐπιμονῆς λόγῳ, καὶ αὐτὸ, καὶ αὐτήν. [4] Τένοντας δὲ ἄλλοι τοὺς ἄκρα τοὺς ἐν τῷ ἰνίῳ, καὶ ταῖς κνήμαις. Τραχὺς δὲ ὁ ῥηθεὶς ὑπόκειται λίθος, καὶ ὡς οἷον ὀκριόεις, ἵνα δυνηθῇ δρᾶσαι τὰ εἰρημένα. Ἰστέον δὲ, ὅτι, καθάπερ κίων, οὐ μόνον ἀρσενικῶς, οἷον· πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας· ἀλλὰ καὶ θηλυκῶς· ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς μακράς· [5] οὕτω καὶ λίθος, διχῶς. Καὶ τὸ μὲν τρηχὺς λίθος, οὐ πάνυ ἀριδήλως ἐκφαίνει τὸ ἄρρεν γένος. δύναται γὰρ εἶναι καὶ ἡ τρηχὺς, κατὰ τὸ, θῆλυς ἐέρση, καὶ πουλὺς ἅλς. τὸ μέντοι, λίθον κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε, μέγαν τε, σαφῶς ἔχει τὸν λίθον γένους ἀρσενικοῦ. θηλυκοῦ δὲ, τὸ, ἕξω δ' ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος.

Tum per vices deſcendit is, qui priùs geſtabatur, & alterum geſtat. Atque hic ſanè ludus eſt ἐν κοτύλῃ, in cotylâ. Sed & hæc iſta manus κοτύλη, cotyla, ſeu vola, ex ſemet derivat κοτυλήρυτον ὕδωρ, tantum aquæ, quantum utrâque manuum volâ haurire poſſis, & ſiquid aliud eſt hujuſcemodi, certè apud eos, qui parci ſunt, ac rari in uſu vaſorum. Vox porrò ambigua, τὸ ἰσχίον, coxa, ſeu coxendix. Nam & totum articulum ſic appellant, & nervum, qui eſt ad acetabulum. Maximè autem propriæ, maximèque appoſitæ hæ voces, τὸ ἰσχίον, coxa, & ἡ κοτύλη, acetabulum: ideoque ſemel atque iterum tum hanc, tum illam vocem, in modum epimones adhibet, quaſi in iis vocibus permanere velit. Τένοντες, tendines, alii hi a tendinibus occipitis, & tibiarum. Lapis is, quem diximus, ponitur eſſe τρηχὺς, aſper, ac veluti acutis quibusdam, & oblongis partibus prominens, ut ea poſſit efficere, quæ ab eo facta memorantur. Quod autem ſcire oportet, quemadmodum κίων, columna, non maſculino modò genere effertur, ut: πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας. ad columnam longam firmans; ſed etiam muliebri, ut: ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς μακράς. Suſtinetque columnas ipſe longas: ſic etiam λίθος, lapis, bifariam. Et quamvis in his verbis: τρηχὺς λίθος, aſper lapis, non omnino clarè, atque apertè virile genus appareat, quia poteſt etiam eſſe ἡ τρηχὺς, aſpera, genere muliebri, pariter atque τὸ, θῆλυς ἐέρση, mollis ros, & πουλὺς ἅλς, multum, ſive amplum mare: tamen illud: λίθον κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε, μέγαν τε. lapidem jacentem in campo, nigrum, aſperumque, magnumque, perſpicuè habet τὸν λίθον, lapidem, genere maſculino: ut genere certè feminino illud: Ἕξω δ', ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος. Tenebo autem, ſicuti quædam ſolida petra.

Ἔστη γνὺξ ἐριπὼν, καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ
Γαίης, ἀμφὶ δ' οἱ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψε.
Καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο ἄναξ ἀνδρῶν Αἰνείας,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Μήτηρ, ἥ μιν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε βουκολέοντι.

Conſtitit in genua lapſus, innixuſque eſt manu robuſtâ
Terra, eique oculos atra nox circumtexit.
Atque adeò ibi periiſſet rex virorum Æneas,
Niſi citò advertiſſet Jovis filia Venus,
Mater, quæ eum ex Anchiſâ bubulco pepererat.

πή. Τὸ, Ἔστη γνὺξ ἐριπὼν, καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ, δηλοῖ, μὴ πεσεῖν τινα εἰς γῆν ὅλῳ τῷ σώματι, ἀλλὰ μετεωρίζεσθαι γόνασι, καὶ χερσίν. Ἐκ τοῦ γόνυ δὲ κατὰ συγκοπὴν γίνεται τὸ, γνύξ. Ἐν τῷ, [6] ἀμφὶ δὲ οἱ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψε, νύκτα τολμηρῶς λέγει, [7] τὴν τῶν ὀφθαλμῶν σκότωσιν. Ἀλλαχοῦ δὲ καὶ τὴν ἐν ἀέρι παχεῖαν ζόφωσιν, οὕτω καλεῖ. οἷον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ. Εἰ ἦν ὑπὸ ἱστορίας ἐβοηθεῖτο, εἶχεν ἂν ὁ Ποιητὴς ἐνταῦθα τὸν Αἰνείαν ὑπὸ τοῦ Διομήδη ἀνελεῖν. Διό φησι· καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο, καὶ ἑξῆς. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔχει τοῦτο ἱστορούμενον (καὶ γὰρ, καθ' ἱστορίαν, καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας περίεστιν ὁ Αἰνείας) ῥίπτει μὲν αὐτὸν ἐνταῦ-

LXXXVIII. Verba illa: Ἔστη γνὺξ ἐριπὼν, καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ. Conſtitit in genua lapſus, manuque robuſtâ innitebatur: oſtendunt, unum aliquem non toto quidem corpore in terram cecidiſſe, ſed ſublimem adhuc eum ſtare, ac ſuſpenſum genibus, & manibus. Porro autem ex γόνυ, genu, per ſyncopen fit τὸ γνὺξ, in genua, ſeu flexo genu. In his verbis: ἀμφὶ δέ οἱ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψε. eiuſque oculos atra nox circumtexit; noctem audaci metaphorâ dicit vertiginem, & obſcuritatem oculorum. Quamquam alibi ſic vocat craſſam caliginem, & obſcurationem aëris. ut: ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ. ruerat autem de cœlo nox. Si ſubſidium ab hiſtoriâ inveniſſet, potuiſſet hic quidem Poëta Æneam Diomedis manu interfectum inducere. Quapropter ſic ait: Καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο, &c. Atque adeo ibi periiſſet, &c. Quoniam verò minimè omnium id proditum reperit (etenim ex hiſtoriarum monumentis etiam poſt captam Trojam ſuperſtes fuit Æneas) eum hoc loci in periculum

ἀνέντος τὴν κεφαλὴν, ὁ δὲ βάχηδον. Is, qui, tamquam victor, geſtabatur, geſtantis oculos manibus obtegebat, donec is, qui geſtabat, rectâ ad certam metam perveniret. Explicat Pollux: λίθον καταστησάμενοι πόρρωθεν. αὐτὸ στοχάζονται σφαίραις, ὁ λιθοις ὁ δ' οὐκ ἀνατρέψας τὸν ἀνατρέψαντα φέρει, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιλαμβανόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ἕως ἂν ἀπλανὴς ἔλθῃ ἐπὶ τὸν λίθον, ὃς καλεῖται δίορος. Ludus hic ἐφεδρισμός. Politus.

1. Καὶ ἡ αὕτη παιδιὰ ἐν κοτύλῃ) quæ & ἱππάς, & κυβιστίνδα, itemque, ut modò diximus, ἐφεδρισμός. Polit.

2. παρά γε τοῖς ἀπειρίτοις τὰ εἰς χρῆσιν σκευῶν) Diogenem Cynicum ferunt, quum vidiſſet puerum quemdam aquam volâ manûs haurire, cotylam abjeciſſe, tamquam ſupervacuam natum. Salvinus.

3. ὅλον τε γάρ φασι τὸ ἄρθρον) Iſchiadici, qui dolore iſchii oſſis laborant. Salvinus.

4. Τένοντες) ἀπὸ τοῦ τείνειν, a tendendo, ſicut tendines Latinis. muſculos enim tendunt. Salvin.

5 οὕτω καὶ λίθος, διχῶς) Sunt etiam apud Latinos nomina διφορούμενα, ut hæc finis, hic finis, & alia, de quibus Nonius Marcellus. Salvin.

6. ἀμφὶ δὲ οἱ ὄσσε) l. ὄσσε. Videtur autem legiſſe hic Euſtathius: ἀμφὶ δ' οἱ ὄσσε, ut planè codex meus Homericus. Politus.

7. τὴν τῶν ὀφθαλμῶν σκότωσιν) Catullus illa Sapphûs, Ὀππάτεσσι δ' οὐδὲν ὄρημι· vertit in Latinum: geminâ & teguntur Lumina nocte. Salvinus.

Digitized by Google

rulum educit: quo ex periculo, Poëtico artificio, eum rurſus eximit, adſcitis huc per epiſodium, atque aliunde illetis perſonis divinis, tum Apolline, tum Venere, de qua, quæcomque ipſe vult, arbitratu ſuo, prodigioſè comminiſcitur. Interea verò ſic curati, atque explicari poteſt hæc fabula, ut ſignificet, exiguam ſodalium manum, juvenes aliquot coæquales, non admodum bellicoſos; ſed, ut unus quiſpiam dixerit, venuſtos, imbecilloſque, & delicatos, atque, ut ita dicam, manu, feminarum inſtar, tenellulos, jacenti Æneæ auxiliatos fuiſſe, atque, ut erat in fatis, felici illum forte eripuiſſe, ut antea ferè acciderat in ſingulari pugnâ Alexandri. Sed, quum illi, qui Paridem ſurripuerunt, atque occultarunt, nihil dum nocumenti acceperint; tamen his Diomedem damnum, atque adeò vulnera intuliſſe, ideoque eum perhiberi Veneris manum vulneraſſe, quæ Æneam protegebat. Conſtat autem, Apollinem, tamquam ſolem, eſſe ipſam vim fati, ſi quidem ſumitur ille allegoricè. Atque illud etiam, *ὑπὸ Ἀγχίσῃ βουκολέοντι ἔτεκεν*, *ex Anchisâ boves paſcente pepererat*, novum eſt atque inſolens ob præpoſitionem *ὑπὸ*, *ab*, *ex*, conſtructam cum dativo. idque ſimiliter ſeſe habet, atque illud: *ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἅρμα οἴσουσι. ſub aurigâ conſueta curvum currum ferent*. Quæ Attica eſt figura. Sicuti etiam apud alios τὸ *ὑπὸ διδασκάλῳ τάττεσθαι*, *ſubjectum eſſe magiſtro*, *ſub poteſtate eſſe magiſtri*, *obedientem eſſe magiſtro*. Alia quoque id genus ſupra ſunt animadverſa. Verùm obſerva, ut oves, ita & boves paſcere, regum liberis planè licuiſſe; non tamen proinde ſubulcum agere. Id enim prorſus ſordidum, atque illiberale, non ſolùm quia cœno gaudent ſues, & in eo libenter volutantur; verùm etiam quia animal eſt alioquin ignobile.

ταῦθα εἰς κίνδυνον, ἐξαιρεῖται δὲ αὖθις, μεθόδῳ ποιητικῇ, δι' ἐπεισοδίου θείων προσώπων, τοῦ τε Ἀπόλλωνος, καὶ τῆς Ἀφροδίτης, περὶ ἧς καὶ τερατεύεται, ὅσα βούλεται. Ἡ δὲ θεραπεία τοῦ μύθου ἐν τούτοις βούλεται, νέους τινὰς ἡλικιώτας, ὀλίγην ἑταιρίαν, οὐ πάνυ μαχίμους, ἀλλὰ, ὡς ἄν τις εἴποι, ἐπαφροδίτους, καὶ ἀβληχροὺς, καὶ ἁπαλοὺς, καὶ, ὡς εἰπεῖν, θηλυχείρας, ἐπαρῆξαι κειμένῳ τῷ Αἰνείᾳ, καὶ, κατά τι πεπρωμένον, εὐτυχῶς ἀφαρπάσαι ἐκεῖνον, ὁποῖόν τι καὶ πρὸ τούτου ἐπὶ τῆς μονομαχίας τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐγένετο. Ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, οὔπω ἔπαθον οὐδὲν οἱ τὸν Πάριν ὑποκλέψαντες· τούτους δὲ βλάψας ὁ Διομήδης, λέγεται τὴν τῆς Ἀφροδίτης χεῖρα βαλεῖν τὴν τὸν Αἰνείαν σκέπουσαν. Ὅτι δὲ πεπρωμένη τις ὁ Ἀπόλλων εἶναι ἀλληγορεῖται, ὡς ἥλιος, δῆλόν ἐστιν. Καὶ τὸ, ὑπὸ Ἀγχίσῃ βουκολέοντι ἔτεκε, καινόν ἐστι [1] τῇ μετὰ δοτικῆς συντάξει τῆς ὑπὸ προθέσεως. Καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ, ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἅρμα οἴσουσιν. Ἀττικὸν δὲ τὸ σχῆμα· ὡς καὶ παρ' ἄλλοις τὸ *Baſ. p. 418.* ὑπὸ διδασκάλῳ τάττεσθαι· καὶ ἕτερα δὲ τοιαῦτα προεσημειώθησαν. Σημείωσαι δὲ, ὅτι, [2] ὥσπερ ποιμαίνειν, οὕτω καὶ βουκολεῖν ἔξεστι τοῖς βασιλικοῖς παισίν· οὐ μὴν καὶ [3] συφορβεῖν. Τοῦτο γὰρ πάνυ ἀγεννὲς διὰ τὸ τὴν συῶν οὐ μόνον γεωχαρὲς, ἀλλὰ καὶ ἄλλως οὐκ εὐγενές.

Circumplexa eſt igitur ſuum charum filium fuſis candidis lacertis,
Eique nitidi pepli plicaturam obtendit.
Septum ut eſſet telorum, neque Danaorum equitum,
Ære in pectus conjecto, animam eriperet.
Atque illa quidem charum ſuum filium e prælio ſubducebat.

Ἀμφὶ δ' ἑὸν φίλον υἱὸν ἐχεύατο πήχεε λευκώ·
Πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο φαεινοῦ πτύγμ' ἐκάλυψεν,
Ἕρκος ἔμεν βελέων, μή τις Δαναῶν ταχυπώλων
Χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν, [4] ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἡ μὲν ἑὸν φίλον υἱὸν ὑπεξέφερεν πολέμοιο. *Rom. p. 551.*

LXXXIX. In his verbis: *Ἀμφὶ δὲ ὃν φίλον υἱὸν ἐχεύατο πήχεε λευκώ· Circumplexa eſt autem ſuum charum filium fuſis candidis lacertis*, Venus nimirum; *τὸ ἐχεύατο*, *fudit*, *ſeu diffudit*, clarè oſtendit mollitiem, & teneritatem manuum muliebrium. Benevolum item, & amicum circumplexum explicat hic ipſe verſus, quem diximus, ſicuti & qui deinceps ſequitur: *Πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο φαεινοῦ πτύγμ' ἐκάλυψεν. eique nitidi pepli plicaturam obtendit*, videlicet, tegendi occultandique cauſâ, ante eum poſuit. Ubi *πτύγμα*, *plicaturam*, dicit id, quod in parte pepli, manum ipſam tegente, ſupererat, eratque duplicatum. Qua quidem plicaturâ quum Æneam Venus cooperuiſſet, ut ſeptum eſſet, ac propugnaculum telorum, tum illi minimè omnium profuit, tum & ipſe, ferro per peplum edacto, vulnerata fuit, atque transfixa. Et obſerve, ut non ad avertenda, aut ſubmovenda tela fabuloſa hæc Venus Æneam tegit (non enim peplum habet impenetrabilem, quandoquidem & illa ipſa vulnus acci-

πθ'. Ἐν τῷ, [5] Ἀμφὶ δὲ ὃν φίλον υἱὸν ἐχεύατο πήχεε λευκώ· ἡ Ἀφροδίτη δηλαδή· τὸ ἐχεύατο, τρυφερότητα, καὶ ἁπαλότητα δηλοῖ γυναικείων χειρῶν. Περιπλοκὴν δὲ φράζει εὐνοϊκὴν τὸ ῥηθὲν ἔπος, καθὰ καὶ ἑξῆς τὸ, Πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο φαεινοῦ πτύγμ' ἐκάλυψεν. ἤγουν χάριν καλύμματος ἔθετο. Πτύγμα δὲ λέγει, τὸ περίττευμα, καὶ δίπλωμα τοῦ τὴν χεῖρα σκέποντος μέρους τοῦ πέπλου, ᾧ τὸν Αἰνείαν ἡ Ἀφροδίτη καλύψασα, ὥστε ἕρκος ἔμεν βελέων, οὔτε ἐκεῖνον ὤνησε, καὶ αὐτὴ ἐτρώθη, ἀντιτορηθεῖσα διὰ τοῦ πέπλου. Καὶ σημείωσαι, ὅτι οὐ πρὸς ἀποτροπὴν βελῶν ἡ μυθικὴ Ἀφροδίτη σκέπει τὸν Αἰνείαν. Οὐ γὰρ ἀπαθῆ τὸν πέπλον ἔχει, ὅπουγε καὶ αὐτὴ ἐκείνη βάλλεται· ἀλλ' ἐπικρύπτει

1. *τῇ μετὰ δοτικῆς συντάξει τῆς ὑπὸ προθέσεως*) *ὑπὸ Ἀγχίσου*. *ab Anchiſa*, vel *tempore Anchiſæ*. *ὑπὸ Ἀγχίσῃ*. *ſub Anchiſe*, *ex Anchiſe*. Salvinus.

2. *ὥσπερ ποιμαίνειν, οὕτω καὶ βουκολεῖν ἔξεστι τοῖς βασιλικοῖς παισί*) Paſtoritiam vitam olim agebant Reges. *Salvin.*

3. *συφορβεῖν*) Hom. Odyſs. *συφορβός*. *bubulcus*. Salvin.

4. *ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο*) Euſtathius & hic & paullò poſt, conſtanter legit, *ἐκ θυμὸν ἕληται*, ut in poſteriore loco habet Editio Homeri Florentina, quæ tamen hoc loci exhibet *ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο*. Pleraque vulgata Homeri exemplaria cum Editione Romana hoc loci, *ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο*. infra verò, *ἐκ θυμὸν ἕληται*. Ego adhæreo Euſtathio, qui utrumque locum eſſe ait *ἀνεπαλλήλως*. Politus.

5. *Ἀμφὶ δὲ ὃν*) Vulgò apud Homerum, *δ' ἑόν*. Politus. ΔΕΟΝ, ut in antiquiſſimis codicibus ſcriptum eſſe debuerat, ſine ullis ſpiritibus, apoſtrophis, aut accentibus & litterarum intervallis, locum facit ambabus lectionibus: *δὲ ὅν*, & *δ' ἑόν*. Salvinus.

πτη μὲν διὰ τοῦ πέπλου τὸν Αἰνείαν· τῇ δὲ ἀποκρύψει ἕπεται τὸ μὴ βάλλεσθαι· εἰ ϗ ὁ Διομήδης μόνος τῶν ἄλλων ἀφαιρημένος τὴν τῆς ὄψεως ἀχλὺν, ϗ ὁρᾷ, ϗ βάλλει. Οὕτω δὲ ϗ Ἀπόλλων κυανέῃ νεφέλῃ μετ' ὀλίγον ἐρύσατο τὸν Αἰνείαν, ἵνα μὴ ἐν τῷ βλέπεσθαι, Δαναῶν τις χαλκὸν ἐνὶ στήθεσι βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἕλοιτο. Καὶ ὅρα τὸ, βαλών. Πάντως γὰρ οὐ ταυτὸν εἰπεῖν, βαλὼν τὸν Αἰνείαν, ϗ βαλὼν χαλκὸν ἐν στήθεσιν Αἰνείου. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν τὸ πλῆξαι δηλοῖ· τοῦτο δὲ, τὸ ἐπιτυχῶς θεῖναι, ἢ ἀφεῖναι, ἢ ἐπιῤῥῖψαι. ὡς ϗ προϊὼν φησι, [1] κάββαλεν υἱόν. ἤγουν κάτω ἔθετο, κατέῤῥιψε. Τὸ δὲ, ἐκ θυμὸν ἕλοιτο, δηλοῖ μὲν περιφραστικῶς τὸ θανατώσῃ· ἀστείως δὲ εἴρηται, ὡς ἐπὶ πράγματος ἐκκρίτου ἀφαιρουμένου. Τοιαύτης γὰρ σημασίας τὸ ἐξελέσθαι. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ ἕρκος βελέων, τὸ τοῦ πέπλου πτύγμα ἔφη, [2] πρὸς ὁμοιότητα τοῦ, ἕρκος πολέμοιο, ϗ ἕρκος πόλεως, ϗ ἕρκεα ἀλωάων. ϗ ὅτι πρὸς σαφήνειαν τοῦ, ἕρκος ἔμεν βελέων, ἐπήνεκται τὸ, μήτις Δαναῶν ταχυπώλων χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι, ϗ ἑξῆς. ὃ ϗ μετ' ὀλίγα κεῖται, ἀπαράλλακτον.

Οὐδ' υἱὸς Καπανῆος ἐλήθετο συνθεσιάων,
Τάων, ἃς ἐπέτελλε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Ἀλλ' ὅγε τοὺς μὲν ἑοὺς ἠρύκακε μώνυχας ἵππους
Νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου, ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας·
Αἰνείαο δ' ἐπαΐξας καλλίτριχας ἵππους
Ἐξέλασε Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.

ρι'. Τὰς φιλικὰς παραινέσεις, ἐνταῦθα συνθεσίας φησὶν ἐν τῷ εἰπεῖν, ὅτι οὐ λήθετο Σθένελος συνθεσιῶν, ἃς ἐπέτελλε Διομήδης. Λαμβάνεται δέ ποτε ἡ λέξις ϗ ἐπὶ τῶν κοινῶς λεγομένων συνθηκῶν, ἤτοι συμφωνιῶν. ὡς ἐν τῷ, [3] Πῆ δὴ συνθεσίαι τε, ϗ ὅρκια; [4] Φλοῖσβος κεῖται ϗ ἐνταῦθα, οὐκ ἐπὶ θαλάσσης, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ κατὰ πόλεμον ἤχου, ϗ θορύβου. Φησὶ γοῦν· ἠρύκακεν ἵππους νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου.

Δῶκε δὲ Δηϊπύλῳ ἑτάρῳ φίλῳ, ὃν περὶ πάσης
Τῖεν ὁμηλικίης, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν. αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Ὧν ἵππων ἐπιβὰς, ἔλαβ' ἡνία σιγαλόεντα.
Αἶψα δὲ Τυδείδην μέθεπε κρατερώνυχας ἵππους,
Ἐμμεμαώς. ὁ δὲ Κύπριν ἐπῴχετο νηλέϊ χαλκῷ,
Γιγνώσκων, ὅτ' ἄναλκις ἔην θεὸς, οὐδὲ θεάων
Τάων, αἵτ' ἀνδρῶν πόλεμον κάτα κοιρανέουσιν,
Οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίη, οὔτε πτολίπορθος Ἐνυώ.

ρια'. Δηΐπυλόν τινα τιμᾶσθαι λέγει τῷ Σθενέλῳ, πλέον, ἢ τοῦ Διομήδους (πῶς γάρ;) ἀλλὰ

accipit) ſed quum Æneam peplo occultet, ex hac occultatione conſequitur, ut minimè ille ſaucietur: tametſi unus, ſoluſque inter alios omnes Diomedes, caligine ab oculis depulsâ, tum videat, tum, immiſſo telo, vulnus infligat. Sic etiam paullò poſt Apollo obſcurâ nebulâ Æneam e periculo liberavit, ne, ſi oculis cerneretur, unus quiſpiam Danaorum χαλκὸν ἐνὶ στήθεσι βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἕλοιτο, haſtâ in pectus immiſsâ, animam eriperet. Ac vide τὸ βαλών, jaciens, immittens, conjiciens. Non enim prorſus idem eſt dicere, βαλὼν τὸν Αἰνείαν, feriens, ſaucianſque Æneam, atque βαλὼν χαλκὸν ἐν στήθεσιν Αἰνείου, conjiciens haſtam in pectus Æneæ. Sed illud quidem τὸ πλῆξαι, percuſſiſſe, ac ſauciaſſe ſignificat; hoc autem idem eſt, atque τὸ ἐπιτυχῶς θεῖναι, certo proſperoque ictu poſuiſſe, atque collineaſſe, aut ἀφεῖναι, emiſiſſe, aut ἐπιῤῥῖψαι, conjeciſſe. quemadmodum etiam poſtea dicit, κάββαλεν υἱὸν· filium dejecit. videlicet κάτω ἔθετο. deorſum poſuit, ſeu depoſuit, κατέῤῥιψε, projecit, abjecit, demiſit. Illud porro, ἐκ θυμὸν ἕλοιτο, animam eriperet, ſive auferret, quum per periphraſin circuitionemque verborum idem ſit, atque τὸ θανατώσῃ, occideret, ſeu morte afficeret, tamen lepidè dictum eſt, tamquam de re pretioſâ, atque eximiâ, quæ ab altero quoquam auferatur. Eo namque ſignificatu eſt τὸ ἐξελέσθαι, eripere, adimere, auferre. Sciendum autem eſt, ἕρκος βελέων, ſeptum, & munimentum telorum, ſeu contra vim telorum, eum dicere pepli plicaturam, ſimiliter atque τὸ ἕρκος πολέμοιο, ſeptum, ac munimentum belli, ἕρκος πόλεως, munimentum urbis, ἕρκεα ἀλωάων, ſepta vinearum. Deinde ad declarandum id, quod dixerat, ἕρκος ἔμεν βελέων, munimentum ut eſſet contra vim telorum; ſciendum, ſubjunctum eſſe illud: μήτις Δαναῶν ταχυπώλων χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι, &c. nequis Danaorum equitum haſtam in pectus, &c. quod & paullò poſt poſitum eſt ſimiliter per omnia.

Neque Capanei filius oblitus eſt mandatorum,
Eorum, quæ dederat pugnâ ſtrenuus Diomedes.
Sed hic ſuos quidem retinuit ſolidungulos equos
Seorſum a ſtrepitu, ex loro currûs habenis ſuſpenſis:
Accurrenſque, Æneæ pulchre jubatos equos
A Trojanis abegit ad bene ocreatos Achivos.

CX. Amica hic monita, dicit συνθεσίας, conventiones, dum ita narrat: οὐ λήθετο Σθένελος συνθεσιάων, ἃς ἐπέτελλε. Non eſt oblitus Sthenelus conventionum, ſeu mandatorum, quæ dederat Diomedes. Quamquam etiam aliquando hæc vox accipiatur de iis, quæ communiter dicuntur συνθῆκαι, pacta, ſive συμφωνίαι, conventa, ſtipulationes. ut, Πῆ δὲ συνθεσίαι τε, ϗ ὅρκια; quò jam pactaque, & fœdera jurejurando ſancita? Φλοῖσβος, murmur, ſeu ſtrepitus, hoc item loci non de mari uſurpatur; ſed de ſtrepitu, ac tumultu militari. Quippe ſic ait: ἠρύκακεν ἵππους νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου, inhibuit equos ſeorſum a murmure, atque ſtrepitu.

Dedit autem Deipylo ſodali ſuo, quem præ omnibus
Honorabat æqualibus, quòd mente ipſi ſive conſentanea noverat,
Ut ad naves cavas ageret. Heros verò ipſe,
Curru ſuo conſcenſo, prehendit magnificas habenas,
Statimque Tydidem conſecutus eſt cum validipedibus equis
Alacer. At hic in Venerem ibat crudeli ære,
Cognoſcens, imbecillam eam eſſe deam, neque unam dearum
Earum, quæ virorum bellum adminiſtrant,
Neque Minervam, neque vaſtatricem urbium Bellonam.

CXI. Deipylum quemdam honoratum fuiſſe ait a Sthenelo, non magis quidem, quàm Diome-

1. κάββαλεν) idest, κατέβαλεν. Alcæus: Κάββαλε τὸν χειμῶν'. quod Horat. its tranſtulit: Diſſolve frigus. Salvinus.
2. πρὸς ὁμοιότητα τοῦ, ἕρκος πολέμοιο, ϗ ἕρκος πόλεως) ἕρκος Ἀχαιῶν ita ſimiliter dictum, quaſi murus Achivorum. Salvin.

3. Πῆ) Al. Ποῖ. Polit.
4. Φλοῖσβος κεῖται ϗ ἐνταῦθα, οὐκ ἐπὶ θαλάσσης) Hom. πολυφλοίσβοιο θαλάσσης. obſtrepentis maris. Salvinus.

medem (quî enim fieri id potuit?) ſed magis, quàm cœtum omnem æqualium. Quid erat cauſſæ? quia οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη, *mente noverat, quæ ſibi conſentanea erant*. quia videlicet τὰς φρένας ἀραρὼς ἦν. *mente erat benè compoſitâ, ſibique congruente*. hoc eſt, ut compoſitâ voce utar, φρενήρης, *prudens, atque cordatus*. aut quia illa cogitabat, atque in animo habebat, quæ animo quoque Stheneli ἄρηρε, & ἥρμοσο, *congruebant, erantque accommodata*. eo videlicet, quæ Sthenelus volebat. Sicuti etiam alibi de altero quodam cauſſam illam affert amicitiæ, videlicet τὰ γὰρ φρονέεις, ἅπερ ἐγώ. *ea enim ſentis, quæ & ego*. Et obſerva, Diomedem minimè æqualem fuiſſe Stheneli. Qui enim Deipylum amare Sthenelus potuiſſet ſupra omnem cœtum æqualium ſuorum, ſi Diomedes, qui ſodalium chariſſimus erat, æqualis ejus exſtitiſſet? Quamquam etiam fortaſſe hic heros honorem Deipylo præ omni æqualium cœtu deſcrebat, non æqualium ſcilicet ſuorum; ſed ipſius Deipyli, cui certè Sthenelus multò majorem honorem haberet, quàm ceteris aliis Deipyli æqualibus. Venerem carpit, ac vituperat, ubi ita narrat de Diomede: *Is verò Venerem invaſerat, quum imbecillem deam illam eſſe cognoviſſet, neque earum dearum, quæ virorum bellum adminiſtrant, neque Minervam, neque vaſtatricem urbium Bellonam*. Porro autem Venus omni ex parte imbecilla, atque imbellis, ſive quis fabulam reſpiciat, ſive allegoricam quamcumque ſignificationem, tum morum, tum naturæ. Nam ne ipſa quidem ſtella Veneris bellis præſidere perhibetur. Ideoque poſtea, tamquam ex Jovis perſonâ, verba hæc ad Venerem facta memorantur: *Non tibi res bellicæ ſunt commiſſæ. Quin tute obito jucunda munera nuptiarum. Res autem bellicæ Marti curæ erunt, ac Minervæ*. Ceterùm ἡ Ἐνυώ, *Enyo, ſeu Bellona*, bellica quædam dea fingitur, ab ἔνω, ἐνύω, quod ſignificat occido, aut, quemadmodum etiam ſupra dictum eſt, ab ἐνοπᾶν, hoc eſt, clamare, ſive inclamare: ex quo etiam pugna dicitur αὐτή, derivaturque ὁ Ἐνυάλιος, *Enyalius*. Quod autem eſt ſciendum, τὸ γινώσκων, *cognoſcens*, nonnulli ſimul legunt atque connectunt cum verbis ſequentibus, idque ita intelligunt, ut Diomedes cognoverit, Venerem, deam eſſe imbecillam, atque imbellem. Alii verò, interpunctione uſi, coire id ipſum faciunt, & cohærere cum verbis ſuperioribus. adeo ut hic ſit ſenſus: Κύπριν ὁ Διομήδης ἐπῴχετο, γινώσκων αὐτήν. *Venerem Diomedes invadebat, eam cognoſcens*: quippe cujus oculi nullâ caligine detinerentur. Deinde, veluti ab alio principio, legunt illud: ὅτ' ἄναλκις ἔην. *quòd imbellis erat, atque imbecilla*. ita ut dicat, Heroëm, facto impetu, in eam irruiſſe, quoniam erat ipſa imbecilla.

ἀλλὰ πάσης ὁμηλικίης. Διατί; ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη. ἤγουν ὅτι τὰς φρένας ἀραρὼς ἦν. ὅ ἐστι, συνθέτως εἰπεῖν, φρενήρης. *Rom. p. 552.* ἢ ὅτι ἐκεῖνα ἐφρόνει, ἃ καὶ τῷ Σθενέλῳ ἐν φρεσὶν ἄρηρε, καὶ ἥρμοστο. ἤγουν ἃ ἤθελεν ὁ Σθένελος. ὡς καὶ ἐν ἄλλοις περί τινος λέγει αἰτίαν φιλίας, [1] ὅτι τά γε φρονέεις, ἅπερ ἐγώ. Καὶ σημείωσαι, ὅτι οὐκ ἦν ὁ Διομήδης ἡλικιώτης τοῦ Σθενέλου. Πῶς γὰρ ἂν ἠγάπα τὸν Δηΐπυλον ὁ Σθένελος περισσότερον πάσης ὁμηλικίης, εἰ καὶ ὁ Διομήδης ὁμῆλιξ ἦν αὐτῷ, ἑταίρων ὁ φίλτατος; Ἴσως δὲ καὶ περὶ πάσης ὁ ἥρως τὸν Δηΐπυλον ἐτίμα ὁμηλικίης, οὐ τῆς καθ' ἑαυτὸν, ἀλλὰ τῆς κατὰ τὸν *Baſ. p. 419.* Δηΐπυλον, τιμώμενον τῷ Σθενέλῳ περιττότερον τῶν ἄλλων τοῦ Δηϊπύλου ἡλικιωτῶν. Τὴν Κύπριν κακολογεῖ, ἐν οἷς φησιν οὕτω περὶ Διομήδους· ὁ δὲ Κύπριν ἐπῴχετο, γινώσκων, ὅτ' ἄναλκις ἔην θεὸς, οὐδὲ θεάων τάων, αἵ τ' ἀνδρῶν πόλεμον κατακοιρανέουσιν, οὔτ' ἄρ Ἀθηναίη, οὔτε πτολίπορθος Ἐνυώ. Παντοίως δὲ ἄναλκις ἡ Ἀφροδίτη, καὶ κατὰ τὸν μῦθον, καὶ κατὰ πᾶσαν ἀλληγορίαν, ἠθικήν τε, καὶ φυσικήν. Οὔτε γὰρ πολέμων ἐπιστατεῖν οὐδ' αὐτὸς ὁ τῆς Ἀφροδίτης λέγεται ἀστήρ. διὸ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, ὡς ἐκ τοῦ Διὸς, λέγεται, ὅτι οὐ δέδοταί σοι τὰ τοῦ πολέμου ἔργα. ἀλλὰ σύ γε ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο. Τὰ δὲ κατὰ πόλεμον, Ἄρει μελήσει, καὶ Ἀθηνᾷ. Ἡ δὲ Ἐνυώ, δαιμονίς τις πλάττεται μάχιμος, ἀπὸ τοῦ ἔνω ἐνύω τὸ φονεύω, ἢ, ὡς καὶ προείρηται, [2] ἀπὸ τοῦ ἐνοπᾶν τὸ φωνεῖν· ἀφ' οὗ καὶ [3] αὐτὴ ὁ πόλεμος λέγεται, [4] καὶ ὁ Ἐνυάλιος παράγεται. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ, γινώσκων, οἱ μὲν συναναγινώσκοντες τοῖς ἐφεξῆς, νοοῦσι γινώσκειν τὸν Διομήδην, ὅτι ἄναλκις ἦν θεὸς ἡ Ἀφροδίτη· ἕτεροι δὲ στίζοντες, συμβιβάζουσιν αὐτὸ τοῖς πρὸ αὐτοῦ. ἵνα ᾖ, ὅτι Κύπριν ὁ Διομήδης ἐπῴχετο, γινώσκων αὐτήν· ὡς μὴ ἀχλυωμένος τοὺς ὀφθαλμούς. εἶτα, ὡς ἐξ ἄλλης ἀρχῆς, ἀναγινώσκουσι τὸ, ὅτ' ἄναλκις ἔην. ἵνα λέγῃ, ὅτι ἐπῴχετο κατ' αὐτῆς ὁ ἥρως, ἐπεὶ ἄναλκις ἦν αὐτή.

Sed quum iam perſequendo ſequentem per turbam aſſecutus eſſet,
Tum protensâ haſtâ magnanimi Tydei filius,
Quum acuto ære inſiluiſſet, ſummam vulneravit manum
Imbecillam. Statim porrò haſta cutem perfodit
Divinum per peplum, quem ei Gratiæ ipſæ elaboraverant,
Extremam ſupra volam. Fluebat immortalis ſanguis deæ,
Liquor, qualis ſcilicet fluit beatis diis.
Non enim panem veſcuntur, nec bibunt rubrum vinum.
Ideo exſangues ſunt, & immortales vocantur.
Illa verò valde clamans, abs ſe abjecit filium.

Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκίχανε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων,
Ἔνθ' ἐπορεξάμενος μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς
Ἄκρην οὔτασε χεῖρα μεταλμενος ὀξέϊ [5] χαλκῷ
Ἀβληχρήν· εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν
Ἀμβροσίου διὰ πέπλου, ὅν οἱ Χάριτες κάμον αὐταί,
Πρυμνὸν ὕπερ θέναρος. ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο,
Ἰχώρ, οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι.
Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον.
Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.
Ἡ δὲ μέγ' ἰάχουσα, ἀπὸ ἕο κάββαλεν υἱόν.

XCII. Vi-

ϟβ'. Ἀρ-

1. ὅτι τά γε φρονέεις, ἅπερ ἐγώ) Amicorum eſt, idem velle, & idem nolle. *Salvinus*.
2. ἀπὸ τοῦ ἐνοπᾶν τὸ φωνεῖν) ἢ παρὰ τὸ ἐνοπὴν, ὅ ἐστιν ἐμφωνεῖν. Etymologus. *Politus*.
3. αὐτὴ ὁ πόλεμος λέγεται) Etiam βοὴ dicitur pugna, ab ululatu & clamore. Hom. βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος. Salvin.
4. καὶ ὁ Ἐνυάλιος παράγεται) Etymologici Magni Auctor: Ἐνυάλιος, πολεμικός. παρὰ τὴν Ἐνυὼ δαίμονα, ἥτις ἐστὶ προεστῶσα τοῦ πολέμου, κοινοῦ τύπος γέγονεν. Ἐνυώ, ἐνυώϊος καὶ πλεονασμῷ τῆς αλ συλλαβῆς, ἐνυάλιος, ὁ προσφιλὴς ταῖς τῆς θεοῦ Ἐνυοῦς ἔργοις. Politus.
5. χαλκῷ) Euſtathius, δουρί. Polit.

ιβ΄. Ἀνδρικὸν τό, πολὺν καθ᾽ ὅμιλον ὀπάζων. [1] ὅ ἐστι, κατόπιν διώκων, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις κεῖται. Εἰ δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ παρέχειν λαμβάνεταί ποτε τὸ ὀπάζειν, ἑτέρου τοῦτο λόγου. Πιθανολογῶν δὲ τὸν τῆς Ἀφροδίτης μῦθον ὁ Ποιητής, καὶ μέγεθος πολὺ τῆς δαίμονος ἐνδεικνύμενος, λέγει, ὅτι ἐπορεξάμενος ὁ Διομήδης, ἄκρην οὔτασε χεῖρα, μετάλμενος, ὀξέϊ δουρὶ ἀβληχρήν. αἰνικὰ λέγων, ὅτι, καίτοι ἀναλξεύς, καὶ ἀναπηδήσας ὁ Διομήδης, μόλις καθίκετο τῆς χειρὸς ἐκείνης. οἷς ἐπάγει· εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν ἀμβροσίου διὰ πέπλου, [2] τὸν οἱ Χάριτες κάμον αὐταί. Ὅρα δὲ τὸ ἐπορέξασθαι, ἐξ οὗ καὶ ὀρεκτὴ ἡ μελία, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ προδεδήλωται. Τὸ μὲν γὰρ ἀφιέμενον δόρυ, βέλος λέγεται· τὸ δὲ ἐκ χειρὸς ὀρεγομένης, ὡς νῦν γίνεται, ἤτοι ἐκτεινομένης οὐτάζον, ὀρεκτόν. Ἀβληχρὴ δὲ χείρ, ἢ ἡ ἀριστερά, κατά τινας, [3] ἢ μᾶλλον ἡ ἀσθενής, διὰ τὸ καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἄναλκιν θεὸν ῥηθῆναι. Οἱ γὰρ ἀκριβέστεροι, οὐ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα τρωθῆναι τῆς Ἀφροδίτης στοχάζονται, ἀλλὰ τὴν δεξιάν, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς φανήσεται, ὅτε ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ ἡ Ἥρα καταπαίζουσιν αὐτῆς, ὡς χειρὶ καταψώσης τὰς γυναῖκας, τῇ δεξιᾷ δηλαδή. Τὸ δὲ εἶθαρ, ταυτόν ἐστι τῷ, εὐθύς· [4] παραχθὲν ἐκεῖθεν μετὰ καὶ τροπῆς τοῦ υ εἰς ι. [5] Ποιηταῖς δὲ μόνοις καὶ ἡ λέξις αὕτη φιλεῖται. Τὸ δὲ ἀντιτορεῖν, ὠνοματοπεποίηται μὲν κυρίως ἐπὶ ξύλων, ἃ τρυπῶνται τερέτρῳ. δηλοῖ δὲ τὸ

Rom. p. 553. ἄντην ἐτόρησε, καὶ διόλου ἐτρύπησεν. Ἐρεῖ δέ που ὁ Ποιητὴς καί, [6] ὅτι κλέπτων τὶς οἰκίαν ἀντετόρησεν. Ἐκ δὲ τοῦ τορῶ, κατὰ συγκοπὴν μέν, γίνεται τὸ τρῶ τρήσω· κατὰ παραγωγὴν δέ, τὸ τετραίνω, ὡς τρέμω τετρεμαίνω. ἐξ οὗ τό, [7] Τέτρηνε δ᾽ ἄρα πάντα, ἐν Ὀδυσσείᾳ.

ιγ΄. Τὸ δὲ ἀμβροσίου, δύναται μὲν κολληθῆναι καὶ μετὰ τοῦ χροός· κάλλιον δὲ ἀμβροσίου πέπλου εἰπεῖν. Τὸ δέ, ὃν Χάριτες ἔκαμον αὐταί, ἔπαινος χαρίεντός ἐστι πέπλου, ἤτοι γυναικείου ἱματίου· ὡς δῆθεν καὶ τῶν Χαρίτων ὑφαινουσῶν. [8] Ὀπαδοὶ δὲ αὗται τῇ Ἀφροδίτῃ πλάττονται, καὶ ὑπουργοί, ὡς καὶ ἡ Ὀδύσσεια δηλοῖ. Ἕτεραι δὲ Χάριτες αὗται

ἴσως

XCII. Viro forti dignum illud: πολὺν καθ᾽ ὅμιλον ὀπάζων. *multam per turbam perſequens*. hoc eſt, κατόπιν διώκων, *a tergo inſequens*. ut & alibi habetur. Sin autem τὸ ὀπάζειν ſumitur etiam interdum pro παρέχειν, *præbere*, *ſeu dare*, alterius hoc eſt rationis. Fabulæ huic Veneris fidem conciliat Poëta, magnamque deæ illius proceritatem indicat, dum narrat de Diomede, ut ἐπορεξάμενος, ἄκρην οὔτασε χεῖρα, μετάλμενος, ὀξέϊ δουρὶ ἀβληχρήν, *porrectâ in longum haſtâ, quum inſiluiſſet, imbecillem manum ſummam acutâ haſtâ vulneravit*. quaſi ſcilicet dicat: tametſi ſurſum erigebatur, ac ſubſiliebat Diomedes; tamen vix ad manum illius pervenit. Quibus verbis ſubjicit: εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν ἀμβροσίου διὰ πέπλου, ὃν οἱ Χάριτες κάμον αὐταί. *ſtatimque haſta cutem perfodit divinum per peplum, quem et Gratiæ ipſæ elaborarant*. Ubi vide τὸ ἐπορέξασθαι, *in longum porrigere*, *ſeu protendere*: ex quo etiam alicubi ὀρεκτὴ μελία, *porrecta*, *ſeu protenta haſta*, ut & alibi ſupra explicatum eſt. Haſta namque, quæ emittitur, atque jacitur, dicitur βέλος, *telum*, *ſeu jaculum*. Quæ verò a manu, porrectâ videlicet, ut nunc fit, ſive protentâ, vulnus cominus infligit, ea dicitur ὀρεκτή, *porrecta*, *atque protenta*. Manus porrò ἀβληχρή, aut ſiniſtra eſt, ut nonnulli quidem exponunt, aut potiùs debilis, & imbecilla, eo quia ipſa quoque Venus dicta eſt ἄναλκις θεός, *imbellis dea*, *atque infirma*. Qui enim hæc iſta diligentiùs expendunt, atque accuratiùs, ii ſanè conjiciunt, non ſiniſtram Veneris manum vulneratam fuiſſe, ſed dextram, ut poſtea videbitur, cum Minerva, atque Juno in eam illudunt, quaſi ipſa mulieres manu defricet, ac demulceat, nimirum dextrâ. Τὸ εἶθαρ, idem eſt, atque τὸ εὐθύς, *ſtatim*, *confeſtim*, *protinus*, quum inde ſit derivatum, mutato etiam τοῦ υ in ι. Hæc autem vox Poëtis dumtaxat eſt in uſu. At verò τὸ ἀντιτορεῖν, *perfodere*, *perforare*, *transfodere*, *perterebrare*, verbum eſt fictum per onomatopœiam, propriè de lignis, quæ terebro perforantur. Significat autem τὸ ἄντην ἐτόρησε, *coram*, *ſive ante oculos perfodit*, & διόλου ἐτρύπησε, *penitus*, *ſive in totum perforavit*. Quin & alicubi poſtea furem quemdam dicit Poëta domum ἀντιτορῆσαι, *perfodiſſe*, *ac perfregiſſe*. Porro autem ex τορῶ, *perforo*, *trajecto*, *transfigo*, per ſyncopen quidem fit τὸ τρῶ, τρήσω, *perforo*, *perforabo*; per paragogen verò τὸ τετραίνω, *perforo*, *ſeu terebro*, ut τρέμω, *tremo*, τετρεμαίνω, *intremiſco*. Ex quo illud in Odyſſeâ: Τέτρηνε δ᾽ ἄρα πάντα. *Terebravit igitur omnia*.

XCIII. Τὸ ἀμβροσίου, *divini*, poteſt quidem connecti, atque copulari cum τοῦ χροός, *corporis*, *ſeu cutis*. Sed melius tamen eſt dicere, ἀμβροσίου πέπλου, *divini pepli*. Quod dicit, ὃν Χάριτες ἔκαμον αὐταί, *quem Charites ipſæ*, *ſeu Gratiæ*, *elaborarunt*, laus eſt pepli gratioſi, & perelegantis, ſive muliebris indumenti: quaſi ſcilicet Gratiæ ipſæ peplum illum texuiſſent. Comites autem hæ finguntur, ac miniſtræ Veneris, ut patet etiam ex Odyſſeâ. Atque hæ Gratiæ, aliæ fortaſſe ab illis tribus,

1. ὅ ἐστι, κατόπιν διώκων) Vetus Scholiaſta. ὀπάζων, τοῦ κατόπιν διώκων. Polit.

2. τὸν οἱ) Ad rationem metri legendum, ὅν οἱ. Polit.

3. ἢ μᾶλλον ἡ ἀσθενής) Etymologici Magni Auctor. ἀβληχρόν, τὸ ἀσθενές, καὶ κατὰ ἐπίτασιν τοῦ α, ἀβληχρόν. Polit.

4. παραχθὲν ἐκεῖθεν μετὰ καὶ τροπῆς τοῦ υ εἰς ι) Etymologus: εἶθαρ ἀπὸ τοῦ εὐθύς, εὔθαρ, καὶ εἶθαρ. Polit.

5. Ποιηταῖς δὲ μόνοις καὶ ἡ λέξις αὕτη φιλεῖται) Antonius apud Cic. de Orat. *Græcos Poëtas non attigi, quia videntur aliâ linguâ eſſe locuti*. Salvin.

6. ὅτι κλέπτων τὶς οἰκίαν ἀντετόρησεν) Autolycus. Ἐξ ἄλλου Αὐτόλυκος, πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας. Eſt hîc ἀντιτορήσας, διορύξας, τοιχωρυχήσας, διορύξας. Politus.

Τυμβωρύχοι. τοιχωρύχοι. *ſepulcrorum*, *murorum perfoſſores*. *fures*. Salvinus.

7. Τέτρηνε δ᾽ ἄρα πάντα) Τέτρηνεν δ᾽ ἄρα πάντα, καὶ ἥρμοσεν ἀλλήλοισιν. Polit.

8. Ὀπαδοὶ δὲ αὗται τῇ Ἀφροδίτῃ πλάττονται, καὶ ὑπουργοί) Horat. Carm. l. 1. Ode 4.

Jam Cytherea choros ducit Venus, imminente Luna,
Junctæque Nymphis Gratiæ decentes
Alterno terram quatiunt pede. Salvinus.

bus, quas celebrat Theogonia Heſiodi: neque, an ſint eædem, extra controverſiam poſitum eſt. Vox illa καμεῖν, *elaborare, cum labore facere, conſtruere, fabricari*, de artibus, uſitata Homero, eique familiaris: tametſi illa etiam in communem vulgaremque loquendi uſum apud homines poſteriorum temporum venerit, ut cum, exempli cauſsâ, dicunt: ἔκαμεν ὁ δεῖνα ὅπλα. *elaboravit, puta, hic, aut ille, arma*. juxta atque illud de Vulcano: κάμε τεύχων. *laboravit fabricando, ſeu fabricavit cum labore*. Quo in genere loquendi deficit præpoſitio. exempli cauſsâ: περὶ ὃν Χάριτες ἔκαμον. *circa quem Gratiæ laborarunt. in quo Gratiæ operam, ac laborem ſuum poſuerunt*. Atque ita etiam in aliis exemplis id genus. Τὸ, αὐταί, *ipſæ*, quum poſitum ſit ad ſignificationem quamdam excellentiæ, & dignitatis, ſane quam cogit, has iſtas Gratias fabuloſè, & non ſenſu aliquo allegorico, intelligere. Sciendum autem eſt, id ipſum, quod nunc per periphraſin dictum eſt illis verbis: χάριτες ἔκαμον. *Gratiæ elaborarunt*; alibi unâ, ac ſimplici voce exprimi, ubi ſcilicet dicit: χαρίεντα δὲ εἵματα ἕσσε. *gratioſaque indumenta induit*. Dicta namque illic χαρίεντα, *gratioſa*, quæ Χάριτες ἔκαμον, *Gratiæ elaboraverant*: ſive etiam fortaſſe ea, e quibus, ut Homericè loquar, χάρις ἀπελάμπετο πολλή. *gratia multa effulgebat*, ad cujus diſtinctionem dictum hic eſt τὸ αὐταί, *ipſæ*. Non enim hoc loci Gratiæ e peplo Veneris effulgebant; ſed ipſæ per ſe, manibuſque ſuis in eo peplo conficiendo laboraverant, nec tamen quidquam Gratiarum, aut Venerum, cum illo peplo communicaverant.

XCIV. Quoniam Homerus ait, Venerem vulneratam fuiſſe in manu, πρυμνὸν ὑπὲρ θέναρος, *extremam ſupra volam*; veteres notant, dici θέναρ, *volam*, eam, quæ eſt inter digitos, & carpum, videlicet cavum ipſum manûs, aut, ſecundùm Eudemum, partem eam manus, quæ eſt inter indicem, ac pollicem, ſeu digitum magnum, carnoſam, & cavam. Quin etiam ſciendum, verba illa: Πρυμνὸν ὑπὲρ θέναρος, *extremam ſupra volam*, explicari poſtea a Poëtâ. cum Venerem vulnus accepiſſe dicit χεῖρα σχεδὸν ἐπὶ καρπῷ, *cominus in manu ad carpum*. Unde videntur rectiùs intelligere ii, qui θέναρ, *volam*, vocant eam, quæ eſt inter digitos, & carpum: cujus quidem ſumma pars eſt ad ipſum carpum. Ideoque dicitur θέναρ, *vola*, παρὰ τὸ θεῖναι, *a ponendo, ſeu collocando*, in qua τεθῆναι, *poni*, quidquam poteſt, ut inde excipiatur; aut a verbo θένω, quod ſignificat percutio. Pindarus autem θέναρ βωμοῦ, *volam aræ*, latitudinem, ac planitiem ipſam appellat. Verùm Ariſtoteles tradit, θέναρ, *volam*, partem eſſe interiorem manûs, eamque carnoſam; ac præterea ſcribit, τὸν καρπόν, *carpum*, articulationem eſſe, ſeu juncturam manus, & brachii. Sed & repertum eſt, vocari apud nonnullos θέναρ oſſa duo in plantâ imâ pedis, ubi caro in quoddam veluti pectus juxta digitos attollitur. Verùm Homero ſermo eſt de volâ manûs. Alii con-

ἴσως παρὰ τὰς τρεῖς, ἃς ἡ τοῦ Ἡσιόδου Θεογονία σεμνύνει, καὶ οὐκ ἀναντιρρήτως αἱ αὐταί. Ἡ δὲ τοῦ καμεῖν λέξις ἐπὶ τεχνῶν, συνήθης Ὁμήρῳ. [1] πέπτωκε δὲ καὶ εἰς κατολεξίαν παρὰ τοῖς ὕστερον. οἷον, ἔκαμεν ὁ δεῖνα ὅπλα. κατὰ τὸ, Ἥφαιστος [2] κάμε τεύχων. Λείπει δ' ἐν τοῖς τοιούτοις πρόθεσις. οἷον, περὶ ὃν Χάριτες ἔκαμον. Οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις. Τὸ δὲ, αὐταί, κατ' ἐξοχὴν μὲν κεῖται· βιάζεται δὲ μυθικῶς, καὶ μὴ πρὸς ἀλληγορίαν, νοηθῆναι τὰς Χάριτας. Ἰστέον δὲ, ὅτι ὃ νῦν περιπέφρασται ἐν τῷ, Χαρίτες ἔκαμον, ἀλλαχοῦ μιᾷ δηλοῦται λέξει ἐν τῷ, χαρίεντα δὲ εἵματα ἕσσε. Χαρίεντα γὰρ ἐκεῖ, ἃ Χαρίτες ἔκαμον. Ἴσως δὲ καὶ ὧν χάρις, Ὁμηρικῶς εἰπεῖν, ἀπελάμπετο πολλή. ἧς πρὸς διαστολὴν εἴρηται ὧδε τὸ, αὐταί. Οὐ γὰρ ἀπέλαμπον ἐνταῦθα Χαρίτες τοῦ Ἀφροδισίου πέπλου· ἀλλ' αὐταὶ περὶ αὐτὸν ἔκαμον αὐτουργοῦσαι, οὐ μὴν μεταδιδοῦσαι τῷ πέπλῳ χαρίτων τινῶν. Baſ. p. 420.

ϟδ'. Ὁμήρου εἰπόντος, τρωθῆναι τὴν Ἀφροδίτην χεῖρα πρυμνὸν ὑπὲρ θέναρος, φασὶν οἱ παλαιοὶ, ὅτι θέναρ λέγεται, τὸ μεταξὺ τῶν δακτύλων, καὶ τοῦ καρποῦ, [3] ἤγουν τὸ κοῖλον τῆς χειρός· ἢ, κατὰ Εὔδημον, [4] τὸ μεταξὺ τοῦ λιχανοῦ, καὶ τοῦ ἀντίχειρος, ἤγουν τοῦ μεγάλου δακτύλου, σαρκῶδες, καὶ κοῖλον. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ πρυμνὸν ὑπὲρ θέναρος, ἑρμηνεύων ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ Ποιητὴς, φησὶ, τρωθῆναι τὴν Ἀφροδίτην χεῖρα σχεδὸν ἐπὶ καρπῷ. ὅθεν ἐοίκασιν ὀρθότερον νοεῖν οἱ τὸ μεταξὺ τῶν δακτύλων, καὶ τοῦ καρποῦ, θέναρ λέγοντες· οὗ τὸ ἄκρον ἐστὶν ἐπὶ τῷ καρπῷ. Διὸ καὶ θέναρ λέγεται [5] παρὰ τὸ θεῖναι, ἐν ᾧ ἐστι τεθῆναί τι εἰς ὑποδοχήν· [6] ἢ παρὰ τὸ θένω τὸ τύπτω. [7] Πίνδαρος δὲ, θέναρ βωμοῦ λέγει τὸ πλάτος. Ἀριστοτέλης δέ φησιν, [8] ὅτι χειρὸς τὸ ἐντὸς, θέναρ σαρκῶδες. Λέγει δὲ καὶ τὸν καρπὸν, [9] ἄρθρον εἶναι χειρὸς, καὶ βραχίονος. Εὕρηται δὲ παρά τισι θέναρ, καὶ τὰ ἐν τῷ στήθει τοῦ ποδὸς δύο ὀστᾶ. Ὁμήρῳ δὲ ὁ λόγος περὶ τοῦ κα-

1. πέπτωκε δὲ καὶ εἰς κατολεξίαν παρὰ τοῖς ὕστερον) ideſt, in linguam Græcam vernaculam. Salvinus.

2. κάμε τεύχων) κάμνω ἐποίησε. Politus.

3. ἤγουν τὸ κοῖλον τῆς χειρός) Etymologus: θέναρ, τὸ κοῖλον τῆς χειρός. Suidas: θέναρ, τὸ κοῖλον τὸ τῆς χειρός. Alii verò aliter illa explicant. Pollux: τὸ μὲν ἔνδοθεν τῆς χειρὸς σαρκῶδες, ἀπὸ τοῦ μεγάλου δακτύλου μέχρι τοῦ λιχανοῦ, καλεῖται θέναρ. τὸ δὲ ἔξωθεν, ὑποθέναρ. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ λιχανοῦ μέχρι τοῦ μικροῦ δακτύλου, ὑποθέναρ. τὸ δὲ μεταξὺ θέναρος, καὶ ὑποθέναρος, καὶ σύνδεσμος, κοῖλον χειρὸς ὀνομάζεται, ὃ καὶ κοτύλην ἔνιοι καλοῦσι. Politus.

4. τὸ μεταξὺ τοῦ λιχανοῦ, καὶ τοῦ ἀντίχειρος) id eſt, quod dicit Pollux, τὸ ἔνδοθεν τῆς χειρὸς σαρκῶδες, ἀπὸ τοῦ μεγάλου δακτύλου μέχρι τοῦ λιχανοῦ. Polit.

5. παρὰ τὸ θεῖναι, ἐν ᾧ ἐστι τεθῆναί τι) παρὰ τὸ θέσεως εἶναι χωρίον, εἰς ὃ ἐντίθεται τὰ διδόμενα. Etymologus. Polit.

6. ἢ παρὰ τὸ θένω) quod & θείνω. Etymologici Magni Auctor: ἢ παρὰ τὸ θένω, παρὰ τὸ θεῖναι καὶ τύπτειν ἐν αὐτῷ τῷ μέρει, καὶ δι' αὐτοῦ αἱ πληγαὶ γίνονται. Scholiaſta Pindari: τινὲς δὲ (θέναρ) ἀπὸ τοῦ θεῖναι πεποίηται τὸ ὄνομα, ἢ ἀπὸ τοῦ θείνειν ἐν αὐτῷ. Alii etiam παρὰ τὸ θενός. Politus.

7. Πίνδαρος δὲ, θέναρ βωμοῦ λέγει τὸ πλάτος) Pindarus Pyth. Od. 4. θεμίστιον λίθον βωμοῖο θέναρ. Notat Scholiaſtes, μεταφορικῶς dictum eſſe βωμοῖο θέναρ. τὸ πλάτος αὐτοῦ. Τὸ τῆς χειρὸς, inquit, θέναρ, καλοῦσι τὸ πλάτος, ὅθεν τὸ πλατύ. Et rurſus: βωμοῖο θέναρ, τὸ τοῦ βωμοῦ κοίλωμα, τὸ ὑποδεχόμενον τὰ θύματα. Politus.

8. ὅτι χειρὸς τὸ ἐντὸς, θέναρ σαρκῶδες) Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 1. c. 15. χειρὸς δὲ, τὸ μὲν ἐντὸς, θέναρ, σαρκῶδες. καὶ διηρθρωμένον ἄρθροις, τοῖς μὲν μακροβίοις, μιᾷ, ἢ δυσὶ δι' ὅλου, τοῖς δὲ βραχυβίοις δυσὶ, καὶ μὴ δι' ὅλου. Politus.

9. ἄρθρον εἶναι χειρὸς, καὶ βραχίονος) Ariſtoteles ἄρθρα. Ἄρθρα δὲ, inquit, χειρὸς, καὶ βραχίονος, καρπός. Polit.

κατὰ χεῖρα. Τινὲς δὲ συντεμώτατα φράσαντες, ἤγουν· θέναρ, καὶ κοτύλη, τὸ κοῖλον τῆς χειρός. Λέγουσι δὲ καὶ ἕτεροι οὕτω· θέναρ, [1] ποδὸς κοῖλον, καὶ χειρὸς, καὶ τὸ ἔσω τῆς παλαιστῆς.

ϛε. Αἷμα εἰπὼν ῥέειν τῆς χειρὸς τῆς Ἀφροδίτης, οὐ πάνυ φιλεῖν δοκεῖ τὴν λέξιν ὁ Ποιητής. ἐπὶ ζώων γὰρ θνητῶν τὸ αἷμα. τοὺς δὲ θεοὺς, ἀναίμονας λέγει. [2] Ὀνομάζει τοίνυν αὐτὸ καὶ ἰχῶρα, πλὴν οὐ τὸν σεσηπότα, ἀλλὰ τὸν κατὰ φύσιν μετὰ τροφὴν χυλὸν, [3] ὃς ἀνάλογόν ἐστιν αἵματι, κατὰ Ἀριστοτέλην, καὶ εἰς αἷμα μεταβάλλεται. Ἐπεὶ δὲ οὐδὲ τοῦτο καίριον ἐπὶ θείας φύσεως, [4] διὰ τὸ τοῦ ἰχῶρος τοῦτο ἀτελὲς, καὶ οὐδὲ τοῖς πολλοῖς γνώριμον εἰς σαφήνειαν· κάλλιον δὲ τὸ εἰπεῖν αἷμα, διὰ τὸ καὶ τελειότερον εἶναι αὐτὸ τοῦ ἰχῶρος. καὶ σαφέστερον εἰς νόησιν, διὰ τοῦτο ἐν τοῖς ἑξῆς ἐπὶ τοῦ Ἄρεος, ἀνακάμπτει πάλιν εἰς μόνον τὸ αἷμα, λέγων, ἄμβροτον αἷμα καταρρέειν ἐξ ὠτειλῆς· ἀπὸ τῶν ἀνθρωπίνων ἐξ ἀνάγκης τῇ λέξει χρησάμενος. ὡς καὶ νέκταρ οἰνοχοεῖσθαί που τοῖς θεοῖς ἔφη, ἀπὸ ἀνθρωπίνης συμποσίας τὴν λέξιν ἀναγαγών. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν ἄλλοις. ἐνταῦθα δὲ, ἐπεὶ ὁ ἰχὼρ οὐδ' αὐτὸς, ὡς ἐῤῥέθη, ἐπὶ θεῶν κυριολεκτεῖται (ζωϊκὴ γάρ ἐστι καὶ αὕτη λέξις) μετάγει τὸν λόγον εἰς ἀόριστον μὲν, σαφεστέραν δὲ ἑρμηνείαν· καὶ εἰπών· ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο, ἰχὼρ· ἐπιφέρει ἀορίστως· οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι. τουτέστιν, ὑγρότης θεοῖς πρέπουσα τοῖς μὴ ἔχουσιν οὔτε τὸν ἀληθῆ ἰχῶρα, οὔτε τὸ κατὰ τὸν Ποιητὴν ἀτρεκὲς αἷμα. Εἶτα καὶ συλλογίζεται τὸ μὴ ἔχειν αἷμα τοὺς θεοὺς, διὰ μέσου τοῦ, μήτε σῖτον ἔδειν αὐτοὺς, μήτε οἶνον πίνειν· φράσας οὕτω.
Rom p. 554 Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον.
Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.
Ἔνθα σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ, οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσι, δεῖ, κατὰ τὸν Πορφύριον, προσυπακούειν τὸ, ἀλλ' ἀμβροσίαν· ὃ καὶ λείπει, διά τε τὸ φανερὸν εἶναι, καὶ διὰ γοργότητα λόγου. Ἐν δὲ τῷ, οὐ πίνουσιν αἴθοπα οἶνον, προσληπτέον ὁμοίως τὸ, ἀλλὰ νέκταρ. ἵνα μὴ καὶ οἱ σκώληκες ὦσι θεοὶ, μήτε σῖτον ἔδοντες, μήτε οἶνον πίνοντες, καὶ ὄντες ἀναίμονες. Συλλογίζεται οὖν οὕτως, Οἱ θεοὶ ἀμβροσίαν, καὶ νέκταρ προσφέρονται, οὐ μὴν σῖτον, καὶ οἶνον. Τὰ δὲ νέκταρι, καὶ ἀμβρο-

contra breviſſimè ſic exponunt: θέναρ, *bir*, *ſeu vola*, & κοτύλη, *cotyla*, cavum manûs. Alii denique explicant in hunc modum: θέναρ, *vala*, cavum pedis, & manûs, & quidquid ſpatii eſt intra palmum.

XCV. Αἷμα, *ſanguinem*, quum dixerit e manu Veneris fluere; non valde tamen hanc vocem amare videtur Poëta. De animantibus enim mortalibus dicitur ſanguis. At verò deos, exſangues, ſeu expertes ſanguinis, vocat. Itaque nominat eum ἰχῶρα, *liquorem*, *ſeu tenuem humorem*, *ac veluti aquoſum*, non qui tamen computruerit, aut in ſaniem abierit; ſed ſuccum ab alimento naturalem, qui, ſecundùm Ariſtotelem, ſanguinis inſtar, proportione quadam, ſeſe habet, & in ſanguinem vertitur. Quoniam verò neque id opportunum, aut ſatis appoſitum eſt ad naturam divinam, eo quia liquor hic ſuccuſque alimentarius eſt imperfectus, nondumque concoctus, neque vulgò clarè cognitus; melius autem eſt dicere ſanguinem, quia perfectior ipſe eſt liquore illo ſuccoque alimentario, magiſque perſpicuus ad intelligendum; idcirco inferiùs in Marte redit rurſus ad ſanguinem, eumque tantùm nominat, cum immortalem ſanguinem de vulnere narrat effluxiſſe. Utitur enim neceſſariò hac voce acceptâ ex humanis rebus. Sicuti etiam alicubi nectar dicit diis οἰνοχοεῖσθαι, *fundi*, *vini inſtar*, *ac miniſtrari*. Ubi ab humano item convivio vocem ſubducit, atque erigit ad altiora. Atque ita quidem alibi. Verùm hoc loci, quoniam ne ipſe quidem ὁ ἰχὼρ, *liquor*, *ſuccuſque alimentarius*, ut notatum eſt, propriè dicitur de diis, quippe quum hæc vox propria ſit animantium; aliò transfert orationem ſuam, ad liquorem illum videlicet explicandum, verbis iis quidem indefinitis, atque interminatis, ſed clarioribus, atque illuſtrioribus. Quum enim ita dixiſſet: ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο, ἰχώρ. *fluebat autem immortalis ſanguis deæ*, *liquor*: ſubdit indefinitè: οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι. *qualiſcumque tandem fluit diis beatis*. hoc eſt, humor, qui diis conveniat, qui ſanè neque verum habent ἰχῶρα, *liquorem*, *ſeu ſuccum alimentarium*, neque quod dicit Poëta, ἀτρεκὲς αἷμα, *purum putum ſanguinem*. Deinde etiam deos ſanguinem non habere, eo colligit argumento, quòd neque pane ipſi veſcantur, neque vinum bibant. quod quidem exponit his verbis: Non *enim panem edunt*, *neque bibunt rubrum vinum*. *Ideo exſangues ſunt*, *& immortales vocantur*. Ubi obſerva, ut in his verbis: Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσι. *Non enim panem edunt*; oportet, ſecundum Porphyrium, tacitè inſuper intelligere τὸ, ἀλλ' ἀμβροσίαν, *ſed ambroſiam*: tametſi id eſt prætermiſſum, cum quia clarè intelligitur, tum propter celeritatem, atque acrimoniam ſermonis. Cum verò dicit: οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον. *non bibunt rubrum vinum*; adjiciendum pariter eſt τὸ, ἀλλὰ νέκταρ. *ſed nectar*: ut ne ſcilicet ipſi etiam vermes ſint dii, quippe qui nec panem edant, nec vinum bibant, & expertes ſint ſanguinis. Sic igitur concludit, & ratiocinatur. Dii ambroſiâ, & nectare, non pane, nec vino, veſcuntur. Quæ autem ambroſiâ, & nectare utuntur, ea ſunt im-

1. ποδὸς κοῖλον, καὶ χειρὸς) Heſychius: θέναρ, τὸ κοῖλον τῆς χειρὸς, ἢ τοῦ ποδός. Polit.

2. Ὀνομάζει τοίνυν αὐτὸ καὶ ἰχῶρα) Alexander Macedo, quum e vulnere ſanguinem fluere videret, dixit, ſe mortalem, non deum tunc alſerens. *Sanguis hic, non ichor*. Salvinus.

3. ὃς ἀνάλογόν ἐστιν αἵματι, κατὰ Ἀριστοτέλην) Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 1. c. 4. ἔχει δὲ καὶ ὑγρότητα πᾶν ζῷον, ἧς στερισκόμενον, ἢ φύσει, ἢ βίᾳ, φθείρεται. ἔτι δὲ ἐν ᾧ γίγνεται, τοῦτο ἄλλο. Ἔστι δὲ ταῦτα, τοῖς μὲν αἷμα, καὶ φλέψ· τοῖς δὲ τὸ ἀνάλογον τούτων. ἔστι δ' ἀτελῆ ταῦτα· οἷον, τὸ μὲν ἴς, τὸ δὲ ἰχώρ. Analogiam habet fibra cum venâ; ἰχὼρ cum ſanguine. Politus.

4 διὰ τὸ τοῦ ἰχῶρος τοῦτο ἀτελές) ἰχὼρ in animalibus, ſanguis imperfectus, & nondum percoctus: non ille etiam, qui eſt corruptus. Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 3. cap. 14. ἰχὼρ δέ ἐστιν ἄπεπτον αἷμα, ἢ τῷ μήπω πεπέφθαι, ἢ τῷ διεφθάρθαι. Et De Partib. Animal. lib. 2. c. 4. ἰχὼρ δέ ἐστι τὸ ὑδατῶδες τοῦ αἵματος, διὰ τὸ μήπω πεπέφθαι, ἢ διεφθάρθαι. ὥστε ὁ μὲν, ἐξ ἀνάγκης ἰχώρ· ὁ δ', αἵματος χάριν ἐστί. Politus.

Digitized by Google

immortalia. Dii igitur immortales. Obſerva præterea, de hominibus frugi, ac temperantibus dictum iri illud: Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ᾽, οὐ πίνουσ᾽ αἴθοπα οἶνον. *Non enim panem edunt, nec bibunt rubrum vinum.* reliqua autem verba aptatum compoſitumque iri per parœdiam. exempli cauſsâ: Τοὔνεκ᾽ ὀλιγαίμονές εἰσι, καὶ τῇ ἀρετῇ ἀθάνατοι καλέονται. *Ideò parum habent ſanguinis, & virtute immortales vocantur.* Atque hæc quidem ita. Ceterùm ὁ ἰχὼρ, *liquor, ſuccuſque alimentarius*, oritur, ſecundùm veteres, ab ἴχω, *habeo, ſeu teneo*: ex quo etiam ἡ ἰσχὰς, *carica, itemque anchora*. qui ſcilicet liquor, cum effluit, ἰσχναίνει, *arefacit, ac macilentum reddit*, corpus. Quare etiam, inquiunt, producit primam, ſimiliter atque τὸ γίγνεται, γίνεται, *fit, eſt, oritur*.

Et hunc quidem manibus liberavit Phœbus Apollo
Cæruleâ nube, ut nequis Danaorum, velocium equitum,
Haſtâ in pectus vulneratâ, animam eriperet.
Virum illum altè inclamavit pugnâ ſtrenuus Diomedes.

XCVI. Cæruleâ Æneam nube Apollo circumdat, eumque occulit, itaque abreptum ſervat. Non enim lucis tantùm dator ſol; verùm etiam nubium ipſe coactor propter vapores, quos ſurſum verſus trahit. ut neque modò ἀλεξίκακος, *depulſor malorum*; ſed etiam ἀπόλλων, *perditor, perniciem, atque exitum afferens*. Sic autem & Neptunus, non ſolùm σεισίχθων, *motor terræ*, verùm etiam ἀσφάλιος, *ſtabilitor, atque ſtator*, quippe qui aquis terram contineat. Ideoque dicitur γαιήοχος, *firmator, ac rector terræ*. Ceterùm Homerus hoc loci ita narrat: Et hunc quidem manibus ἐρύσατο, hoc eſt, ἠρύσατο, ἐφύλαξε, *liberavit, cuſtodivit, Phœbus Apollo cæruleâ nube, ut nequis Danaorum equitum, &c.* ut ſupra ſcriptum eſt.

Cede, Jovis filia, bello, & pugnâ.
An non ſatis eſt, mulieres te imbecilles decipere?
Quod ſi tune in prælio verſaberis, certè te puto
Formidaturam eſſe prælium, etiamſi vel alibi audieris.

XCVII. Virum mulieroſum, atque ad res bellicas ineptum, inclamare licebit his verbis: *Cede bello, & pugnâ. An non ſatis eſt, mulieres te imbecillas decipere? &c.* Homerus autem verba hæc adhibet de Venere, quæ, ſicuti Helenam, ſic & alias mulieres, ſolita erat in fraudem inducere, ut ſtultè atque amenter agerent. Illud porò, Ἦ οὐχ ἅλις, *An non ſatis*, ſynizeſin habet duarum in principio longarum ſyllabarum, in unam longam veluti coaleſcentium, & propter hanc iſtam ſynizeſin pro dactylo reputatur. Volo autem, obſerves, non per ſe modò atque abſolutè, ut hoc loci, dici τὸ ἅλις, *ſatis*,

βροσίᾳ χρώμενοι, ἀθάνατά εἰσιν. οἱ θεοὶ ἄρα ἀθάνατοι. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι ἐπὶ ἐγκρατευτῶν ἀνδρῶν ῥηθήσεται τὸ, οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσιν, οὐ πίνουσιν αἴθοπα οἶνον, τὸ δ᾽ ἑξῆς, παρῳδηθήσεται. οἷον, Τοὔνεκα ὀλιγαίμονές εἰσι, καὶ τῇ ἀρετῇ ἀθάνατοι καλέονται. Καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. [1] ὁ δὲ ἰχὼρ ἀπὸ τοῦ ἴχω, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, γίνεται, ἀφ᾽ οὗ καὶ ἡ ἰσχὰς, [2] ὁ ἰσχναίνων τὸ σῶμα ἐν τῷ ἀπορρέειν. διὸ, φασι, καὶ ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν, ὁμοίως τῷ, γίγνεται γίνεται.

Καὶ τὸν μὲν μετὰ χερσὶν ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Κυανέῃ νεφέλῃ, μή τις Δαναῶν ταχυπώλων
Χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἕλοιτο.
Τῷ δ᾽ ἐπὶ μακρὸν ἄυσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.

νϛ΄. Κυανέην νεφέλην ἱστᾷ περὶ τὸν Αἰνείαν ὁ Ἀπόλλων, καὶ κρύπτει αὐτὸν, καὶ οὕτω σώζει δι᾽ ἁρπαγῆς. Οὐ γὰρ μόνον φωσφόρος ὁ ἥλιος, ἀλλὰ καὶ νεφεληγερέτης διὰ τὰς ἀναθυμιάσεις, ἃς ἀνάγει. ὥσπερ οὐδὲ μόνον [3] ἀλεξίκακος, ἀλλὰ καὶ ἀπόλλων. Οὕτω δὲ καὶ ὁ Ποσειδῶν οὐ μόνον σεισίχθων, ἀλλὰ καὶ ἀσφάλιος, ὡς ὑγρότητι συνέχων τὴν γῆν, διὸ καὶ γαιήοχος λέγεται. Φράζει δ᾽ ἐνταῦθα Ὅμηρος οὕτω. Καὶ τὸν μὲν μετὰ χερσὶν ἐρύσατο, τουτέστιν, ἠρύσατο, ἐφύλαξε, Φοῖβος Ἀπόλλων κυανέῃ νεφέλῃ, μή τις Δαναῶν ταχυπώλων, καὶ ἑξῆς, ὡς προγέγραπται.

Εἶκε, Διὸς θύγατερ, πολέμου, καὶ δηϊοτῆτος.
Ἦ οὐχ ἅλις ὅττι γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις;
Εἰ δὲ σύ γ᾽ ἐς πόλεμον πωλήσεαι, ἦ τέ σ᾽ ὀΐω
Ῥιγήσειν πόλεμόν γε, καὶ εἴ χ᾽ ἑτέρωθι πύθηαι.

νζ΄. [4] Θηλύφρονι ἀνδρὶ, ἀχρείῳ τε εἰς πόλεμον, ἐπιφωνηθήσεται τὸ, Εἶκε πολέμοιο, καὶ δηϊοτῆτος. Ἦ οὐχ ἅλις ὅτι γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις; καὶ τὰ ἑξῆς. Ὅμηρος δὲ περὶ Ἀφροδίτης τοῦτό φησιν, ἥτις, ὥσπερ τὴν Ἑλένην, οὕτω καὶ ἄλλας ἀπατῶσα, ἐποίει ἀφραίνειν. [5] Τὸ δὲ, Ἦ οὐχ ἅλις, συνίζησιν ἔχει τῶν ἐν ἀρχῇ δύο μακρῶν συλλαβῶν εἰς μίαν μακρὰν, καὶ λογίζεται ἀντὶ δακτύλου, [6] διὰ τὴν τοιαύτην συνίζησιν. Σημείωσαι δὲ, ὅτι οὐ μόνον ἀπολύτως φράζεται, ὡς Baſ. p. 421.

1. ὁ δὲ ἰχὼρ ἀπὸ τοῦ ἴχω) A verbo ἴχω viſcus, viſcum, ob tenacitatem. Salvinus.

2. ὁ ἰσχναίνων τὸ σῶμα ἐν τῷ ἀπορρέειν) Etymologici Magni Auctor: ἀπὸ τοῦ ἴχω τὸ λεπτύνω, ἰχὼρ, καὶ ἰχῶρος, ὁ λεπτύνων τὸ σῶμα ἐν τῷ κατασταζειν· ὅθεν καὶ τὸ ι φύσει μακρόν· ὡς ἐν τῷ γίγνεται, γίνεται. Politus.

ἰχὼρ habet primam productam, quia, quum ſit ab ἴχω, τὸ ἰῶτα ſuppreſſi ſigmatos quamdam in ſe vim retinet. Sic in γίνεται ab integro γίγνεται. Salvinus.

3. ἀλεξίκακος) qui titulus etiam Herculi datur monſtrorum domitori. Salvin.

4. Θηλύφρονι ἀνδρὶ, ἀχρείῳ τε εἰς πόλεμον, ἐπιφωνηθήσεται) Parodias haſce ex Homero depromtas, & variis caſibus applicandas, adnotat Euſtathius. Salvin.

5. Τὸ δὲ, Ἦ οὐχ ἅλις, συνίζησιν ἔχει τῶν ἐν ἀρχῇ δύο μακρῶν συλλαβῶν εἰς μίαν μακράν) Idem de hoc verſu animadverſum ab Hephæſtione. Τὴν συνίζησιν Hephæſtio vocat συνεκφώνησιν. Hic autem, videlicet in τῷ, Ἦ οὐχ ἅλις, τὸ ἤ, καὶ οὐ, ἀμφότερα μακρὰ ὄντα, εἰς μίαν συλλαβὴν μακρὰν συλλογίζονται. Politus.

6. διὰ τὴν τοιαύτην συνίζησιν) Ex vi Synizeſeos. Scholiaſtes Hephæſtionis: αὕτη ἡ συνεκφώνησις λέγεται καὶ συνίζησις. γίνεται δὲ [illegible] τῶν φωνηέντων, ὅτε ἡ φωνὴ ὑπολισθάνουσα, καὶ [illegible] τῶν φωνηέντων, τὰς καταμετρήσεις [illegible] τῶν στίχων. [illegible] Explicat etiam Scholiaſta, quomodo Synizeſis differat a Synalœphe: [illegible] συνεκφωνήσεως [illegible] συνιζάνοντος. [illegible] Διὸ καὶ συνίζησις λέγεται. Συνίζησιν γὰρ λέγεται τὸ [illegible] μείζονας εἰς ἐλάττω συνιέναι. [illegible] συμβαίνοντος· [illegible] μέγεθος. Politus.

ϗ ἐνταῦθα τὸ ἅλις, ϗ ἐν τῷ, ἅλις δέ οἱ· ἀλλὰ ϗ γενικῇ ὡς τὰ πολλὰ ἔχει σύνταξιν. ὡς τὸ, [1] τούτων μὲν ἅλις. ϗ Εὐριπίδης· ἅλις ὀδυρμῶν ἐμῶν. ϗ ἔχει ἔλλειψιν ὑπαρκτικοῦ ῥήματος ἡ τοιαύτη σύνταξις. Ἔστι δὲ ὅτε ϗ κατ᾽ εὐθεῖαν προάγεται. οἷον, ἅλις πόλις ὡς ἔχει. ϗ, ἅλις γὰρ οἱ γεγαῶτες. ϗ λείπει ἐν τοῖς τοιούτοις ῥῆμά τι ἐκ τοῦ ἔχω. Τὸ δὲ ἔπος τὸ, Ἦ οὐχ᾽ ἅλις, ϗ ἑξῆς, ὡς πεποιθὸς πλεονασμὸν περὶ τὴν κεφαλὴν, προκέφαλον λέγεται, ὡς οἷον εἰπεῖν, πρόμηκες τὴν κεφαλήν. Διὸ τὸ αὐτὸ ϗ μακροκέφαλον, ὡς διπλάζον τὴν ἄρχουσαν· ἧς εἴτις ἀφέλοι τὸ κορυφαῖον, ὡς οἷά τινα περιττότατα, ὑγιοῦται τὸ λοιπὸν εἰς δάκτυλον. ὃ ϗ ἄλλως γίνεται τῇ ῥηθείσῃ συνιζήσει τῶν δύο μακρῶν, κατὰ τὸ, Ἢ λάθετ᾽, ἢ οὐκ ἐνόησε. Κοινὴ γὰρ τὸ, ἢ οὐκ ἐνόησεν, εἰς δάκτυλον ποδίζεται. Καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ ῥηθὲν ἔπος, ϗ ὅσα κατ᾽ αὐτό. Ἀνάπαλιν δὲ τῷ τοιούτῳ πάθει ἔχει τὸ ἀκέφαλον, ὅπερ τὸν δ᾽ εἰπεῖν βραχυκέφαλον, κατὰ τὸ, ἀμαθὴς ὁ ὀλιγομαθής. ὃ τοῦ κατὰ τὴν ἄρχουσαν μεγέθους ἐκπεσὸν, ἀπὸ βραχείας ἄρχεται. ὁποῖον σὺν ἄλλοις, ἃ ἑτέρωθι φαίνεται, ϗ τὸ, [2] Ἐπειδὴ ἐπὶ νῆάς τε, ϗ Ἑλλήσποντον ἵκοντο. ϗ, Ἐπειδὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο. ϗ, [3] Ἐπίτονος βέβλητο, βοὸς ῥινοῖο τετευχώς.

ϟε΄. Ταύτης δὲ πάθους ἔτυχε ϗ τὸ, Βο-
Rom. p. 555. ρέης, ϗ Ζέφυρος, τώ τε Θρήκηθεν ἄητον. ϗ τὸ, [4] Πλέονές κε μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν. Εἰ γὰρ ϗ ἰσοδάκτυλοι εἶεν οἱ πρῶτοι πόδες, ὡς τετράχρονοι, ἀλλ᾽ ὅμως οὐκ ἔστι προκεφάλους εἰπεῖν αὐτοὺς, ὅτι μηδὲ περιττεύει αὐτοῖς ἡ κεφαλὴ μακρὰ οὖσα· ἀκεφάλους δὲ μᾶλλον, διὰ τὸ ἐκπεσεῖν τῆς κατὰ τὴν ἄρχουσαν ἐκτάσεως. Ἀκέφαλοι δὲ ὁμοίως στίχοι ϗ τὸ, Ἕως ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον ξυναγείρων. ϗ, Ἕως ὃ ταῦθ᾽ ὥρμαινε κατὰ φρένα, ϗ κατὰ θυμόν. Περὶ δὲ τούτων φασὶν οἱ παλαιοὶ ϗ, ὅτι γελοῖοι οἱ τὴν μέσην μακρὰν ἐν τῇ ποδολογίᾳ προτάτ-

ut & alibi: ἅλις δέ οἱ. *ſatis autem ei*; verùm etiam ut plurimùm conſtrui cum genitivo. ut, τούτων μὲν ἅλις. *horum quidem ſatis*. & apud Euripidem: ἅλις ὀδυρμῶν ἐμῶν. *ſatis lamentationum, & querelarum mearum*. Quo in genere conſtructionis deficit per ellipſin verbum ſubſtantivum. Quin & aliquando effertur per rectum. exempli cauſâ: ἅλις πόλις ὡς ἔχει. *ſatis ſuperque urbs ut habet*. &, ἅλις γὰρ οἱ γεγαῶτες. *ſatis enim ii, qui nati*. Et in his loquendi generibus varbum aliquod deficit ex ἔχω, *habeo*. Ceterùm hic iſte verſus: Ἦ οὐχ ἅλις, &c. *An non ſatis, &c.* utpote qui pleonaſmum habet περὶ τὴν κεφαλὴν, *in capite, ſive in principio*, vocatur προκέφαλος, *procephalus, capite promenente, atque acuminata*, quaſi ſcilicet, ut ita dicam, capite oblongo. Quocirca idem etiam verſus μακροκέφαλος, *macrocephalus, ideſt, capite longo*, utpote qui geminat primam ſyllabam: unde ſiquis apicem ipſum, ſeu verticem capitis, tamquam reſegmen minimè omnium neceſſarium, auſert, id profecto, quod reliquum eſt, in dactylum convaleſcit. quod etiam aliter fit per Syoizeſin eam, quam diximus, duarum longarum, ut in τῷ, Ἢ λάθετ᾽, ἢ οὐκ ἐνόησε. *Sive oblitus eſt, ſive non advertit*. Nam & illic τὸ, ἢ οὐκ ἐνόησεν, *ſive non advertit*, pede definitur dactylo. Atque ita quidem ſeſe habet verſus ille, quem diximus, & quicumque alii ſunt verſus ejus generis. Verùm oppoſitâ ratione, atque id figuræ, ſeu vitii genus, ſeſe habet verſus ἀκέφαλος, *acephalus, tamquam ſine capite*. quod idem eſt, ac ſi diceretur βραχυκέφαλος, *brachycephalus, brevi capite*. ut ἀμαθὴς, *indoctus, atque imperitus*, idem eſt, atque ὁ ὀλιγομαθὴς, *parum doctus, parùm peritus, parùm eruditus*. Hic enim verſus ipſo ſtatim initio a magnitudine, ac longitudine ſuâ deſciſcit, quippe qui incipiat a ſyllabâ brevi. cujuſmodi, præter alios verſus, quos alibi compertum ſumus, eſt etiam ille verſus: Ἐπειδὴ ἐπὶ νῆάς τε, ϗ Ἑλλήσποντον ἵκοντο. *Poſteaquam ad naves, & Helleſpontum pervenerunt*. Et, Ἐπειδὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο. *Poſteaquam reliquit domum Calypſonis pulchra in comâ*. &, Ἐπίτονος βέβλητο, βοὸς ῥινοῖο τετευχώς. *Lorum revinctum erat, e bovis corio factum*.

XCVIII. Ejuſce etiam figuræ illud: Βορέης, ϗ Ζέφυρος, τώ τε Θρήκηθεν ἄητον. *Boreas, & Zephyrus, qui e Thraciâ ſpirant*. & illud: Πλέονές κε μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν. *Plures certè proci in veſtris domibus*. Etſi enim primi horum verſuum pedes pares ſunt dactylis, quippe quaternorum temporum; tamen non licet eos vocare προκεφάλους, *procephalos, ſeu capite oblongo*, quia non ſunt ii reverâ capite ſupra modum longiori; ſed potiùs ἀκεφάλους, *acephalos, ſine capite*, eo quòd longa eos in principio ſyllaba deficit. Ac ſimiliter verſus ἀκέφαλοι, *acephali, ſine capite*, illi: Ἕως ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον ξυναγείρων. *Interea dum ego circa loca illa multum victum colligens*. &, Ἕως ὃ ταῦθ᾽ ὥρμαινε κατὰ φρένα, ϗ κατὰ θυμόν. *Dum hæc ille agitabat mente, & animo*. De his autem verſibus notant veteres Grammatici, ridiculos eos eſſe, qui in concinnandis numerandiſque pedibus mediam longam priori loco collocant, & τὸ ἕως, *dum*,

1 τούτων μὲν ἅλις) Procumbunt ἅλις ἀρωγῆς. ſubintelligitur πράγματα. τοι. Solvinus.
Ariſtophanes: ἅλις ἀρωγῆς. Polit.
2. Ἐπειδὴ νῆάς τε) Athenæus: ἀκέφαλοι δ᾽ εἰσὶν οἱ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τὴν χωλότητα ἔχοντες (στίχοι)· Ἐπειδὴ νῆάς τε, ϗ Ἑλλήσποντον ἵκοντο. Vetus Scholiaſte ad hunc ipſum verſum Homericum lib. ψ. Iliad. ἀκέφαλον καλεῖται τοῦτο τὸ μέτρον. ... ὁ στίχος. Melius verſum hunc ἀκέφαλον diceres, & claudicantem, quem cum Hephæſtione legeres: Ἐπειδὴ δ᾽ ἐς νῆάς τε, ϗ Ἑλλήσποντον ἵκοντο. Et aliud agebat Hephæſtio, cum verſum hunc in exemplum aſſumeret ejus Syncephoneſeos, in qua βραχεῖα, καὶ μακρὰ εἰς μίαν μακρὰν παραλαμβάνονται. Nec enim locum hic habere poteſt Syncephoneſis, mediâ inter vocales conſonante. *Politus*.
3. Ἐπίτονος βέβλητο, βοὸς ῥινοῖο τετευχώς) Exemplum adducit Athenæus: Ἐπίτονος τανύσας βοὸς ἶφι κταμένοιο. Polit.
4. Πλέονές κε) Alii per amphimacrum, Πλεῖονες. Πλέονές κε μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν. Sed & anapæſtum fuiſſe, qui in τῷ, Πλέονες, metro medeantur per ſynizeſin, ſumptis duabus brevibus pro unâ longâ, pariter atque in τῷ, Νέα μὲν μοι ... Ποσειδάων ... quod adducit exemplum Hephæſtio. Alii malunt anapæſtum. *Politus*.
Vnc. *Fluviorum Rex Eridanus*. anapæſtus ἰσόχρονος dactylo. Salvinus.

Digitized by Google

dum, *interea dum*, dicunt ὥος, ſicuti etiam in illo: Βορέης, καὶ Ζέφυρος, *Boreas*, & *Zephyrus*, primum pedem metiuntur, τέθριπ. Quòd ſi, ut ajunt, ſuppetias per artem ferre oportet; eo loci: Ἕως ἐγὼ, *interea dum ego*, &, Ἕως ὅ, *dum ille*; perinde primus pes proferendus, ac ſi eſſet ὥς· quippe factâ ibi Synizeſi in modum communis ſyllabæ. Alioquin enim, inquiunt, quum id carminis genus nullam medicinam admittat, habetur loco acephali, quatenus prima pedis ſyllaba, licet brevis; tamen poſita eſt pro longâ. Atque hæc quidem ita. Verùm de eo genere figurarum, quod verſus ventre graciliores facit, & cruribus breviores, ſuis alibi in locis ſumus dicturi. Mulieres porrò ἀνάλκιδες, *infirmæ*, *imbecilles*, *invalidæ*, per commune epitheton. Tales enim ipſæ: niſi ſiqua forte ſit bellicoſa, Penelopes inſtar, aut ut fortis illa, planèque virilis Atalanta, aut Arganthona, aut Rhodoguna, aut ſiqua alia mulier hujuſcemodi. quales etiam barbaræ illæ feminæ, Artemiſia, & Nitocris. Ad ignavum meticuloſumque hominem perterrefaciendum percommodum illud: Εἰ δὲ σύ γ' ἐς πόλεμον πωλήσεαι, ἦ τέ σ' ὀΐω ῥιγήσειν πόλεμόν γε, καὶ εἴ χ' ἑτέρωθι πύθηαι. *Seu autem tute in bello verſabere, certe te quidem puto formidaturum eſſe pugnam, etiamſi vel alibi audieris.* Ubi vide, ut ſemel atque iterum eadem continenter vox uſurpatur, ὁ πόλεμος, *bellum*; itemque ut illud, ἐς πόλεμον πωλήσεαι, *in bello verſabere*, quamdam habet parecheſin: quales profectò parecheſes tum in Odyſſeâ ſunt expoſitæ, tum in libro *a* hujuſce Iliadis. Simile etiam Ariſtotelicum illud: τὰ φολιδωτὰ φωλεῖ μὲν τὰ πλεῖστα. *quæ ſquamea ſunt animalia, ea in latibulis ut plurimùm latent.*

Sic dixit. Illa verò mœrens abiit, vehementerque affligebatur.
Hanc autem prehenſam celeripes Iris extra turbam duxit
Oppreſſam doloribus. Quippe pulchrâ in cute nigreſcebat.

XCIX. Τὸ ἀλύω, *animo vehementer afficior*, *animo laboro*, *oberro*, non de mœrore modò, ac triſtitiâ, ut hoc quidem loci Venus ἀπέβη ἀλύουσα, τείρετο δ' αἰνῶς, *abiit mœrens*, *graviterque affligebatur*; verùm etiam de gaudio, ut in loco illo Odyſſeæ: ἀλύεις, ὅτι Ἶρον ἐνίκησας; *an exſultas gaudio, quòd Irum ſuperaveris?* Immo & Plutarchus ad ſatietatem uſque in hunc ſenſum voce hac utitur. Ajunt autem, Aſcalonitam denſo ſpiritu afferre τὸ ἁλύω, cum gaudium ſignificat. Sed de hoc verbo dictum eſt etiam Commentariis in Odyſſeam. Venus, poſt acceptum vulnus, a fabuloſâ Iride manuducitur, atque e prœlio educitur, quum doloribus premeretur,

ταλλοντες, καὶ τὸ, ἕως, ὥες λέγοντες, καθὰ καὶ ἐν τῷ, Βορέης, καὶ Ζέφυρος, πεβορε ποδίζοντες τὴν ἄρχεσαν. Εἰ δὲ δεῖ, φησι, κατὰ τέχνην βοηθεῖν, ἐν τῷ, Ἕως ἐγώ. καὶ, Ἕως ὅ, [1] προενεκτέον τὸν πρῶτον πόδα, ὡς εἴπερ ἦν, ὥς· οἷα συνιζήσεως ἐν αὐτῷ γενομένης κατὰ κοινὴν συλλαβήν. Ἄλλως δέ, φασιν, ἀβοήθητον ὄν, τάττεται εἰς ἀκέφαλον, καθότι ἡ πρώτη τοῦ ποδὸς βραχεῖα οὖσα, κεῖται ὡς καὶ μακρά. Καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα. [2] Περὶ δέ γε τῶν κατὰ κοιλίαν, καὶ σκέλη ϛιχηρῶν παθῶν, ἐν οἰκείοις ἑτέρωθι χωρίοις ῥηθήσεται. Γυναῖκες δὲ ἀνάλκιδες, κατὰ κοινὸν ἐπίθετον. Τοιαῦται γὰρ αὐταί· εἰ μήτις ἄλλως δαΐφρων εἴη, κατὰ τὴν Πηνελόπην, ἢ κατὰ τὴν ἀνδρικὴν Ἀταλάντην, ἢ Ἀργανθώνην, ἢ Ῥοδογύνην, καὶ εἴτις ἄλλη τοιαύτη γυνή. ὁποῖαι καὶ ἡ Ἀρτεμισία, καὶ ἡ Νίτωκρις αἱ βάρβαροι. Ἐκφόβησις κατὰ δειλοῦ τὸ, Εἰ δὲ σύ γ' ἐς πόλεμον πωλήσεαι, ἦ τέ σ' ὀΐω ῥιγήσειν πόλεμόν γε, καὶ εἴ χ' ἑτέρωθι πύθηαι. Ὅρα δὲ, ὅτι τε δὶς ἐταυτολογήθη συνεχῶς ὁ πόλεμος, καὶ ὅτι τὸ, ἐς πόλεμον πωλήσεαι, παρήχησίν τινα ἔχει· ὁποῖαί τινες καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ, καὶ ἐν τῇ α ῥαψῳδίᾳ τῆς Ἰλιάδος ταύτης ἔκκεινται. [3] Ὅμοιον δὲ καὶ τὸ Ἀριστοτελικὸν τὸ, τὰ φολιδωτὰ φωλεῖ μὲν τὰ πλεῖστα.

Ὡς ἔφαθ', ἡ δ' ἀλύουσ' ἀπεβήσατο, τείρετο δ' αἰνῶς.
Τὴν μὲν ἄρ' Ἶρις ἑλοῦσα ποδήνεμος ἔξαγ' ὁμίλου,
Ἀχθομένην ὀδύνῃσι. μελαίνετο δὲ χρόα καλόν.

νθ'. [4] Τὸ ἀλύω, οὐ μόνον ἐπὶ λύπης, [5] ὡς ἐνταῦθα ἡ Ἀφροδίτη ἀπέβη ἀλύουσα, τείρετο δ' αἰνῶς· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ χαρᾶς, ὡς ἐν Ὀδυσσείᾳ ἐν τῷ, ἀλύεις, ὅτι Ἶρον ἐνίκησας; [6] καὶ Πλούταρχος δὲ κατακόρως οὕτω χρᾶται τῇ λέξει. Φασὶ δὲ, [7] τὸν Ἀσκαλωνίτην δασύνειν τὸ ἀλύω ἐπὶ τῆς χαρᾶς. Εἴρηται δὲ περὶ τούτου καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. Ἀφροδίτη, μετὰ τὴν βολήν, ὑπὸ Ἴριδος τῆς μυθικῆς χειραγωγεῖται, καὶ τοῦ πολέμου ἐξάγεται,

1. προενεκτέον τὸν πρῶτον πόδα, ὡς εἴπερ ἦν, ὥς) Quid dicemus in ἕως ὁ, de articulo ὁ, qui brevis eſt? Omnia hæc excuſantur per ἰσοδυναμίαν, ſeu æquipollentiam. Nam ἕως ὁ, una longa cum duabus brevibus, æquipollet duobus longis. *Salvinius.*

2. Περὶ δέ γε) l. Περὶ δέ γε. Loquitur autem hic de verſibus λαγαροῖς, & μειούροις. Politus.

3. Ὅμοιον δὲ καὶ τὸ Ἀριστοτελικόν) Ariſtot. hiſt. animal. *Salvinius.*

Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 8. cap. 17. τὰ δὲ φολιδωτὰ, φωλεῖ μὲν χρόνον τὸν πλεῖστον· ὅσα μὲν τὸ δέρμα μαλακὸν, καὶ μὴ ὀστρακῶδες, ὥσπερ ἡ χελώνη (καὶ γὰρ ἡ χελώνη τῶν φολιδωτῶν ἐστι, καὶ ὁ ὄφις) οὗτοι ἀναλαμβάνουσι, καὶ σαῦρος, καὶ μάλιστα πάντων οἱ ὄφεις. Politus.

4. Τὸ ἀλύω, οὐ μόνον ἐπὶ λύπης) ἀλύω, externor, ἐκτὸς ἐν ἑαυτῷ εἰμι. tam a mœrore, quam a gaudio. *Salvinius.*

Scholiaſta Euripidis ad Oreſtem, ad illud: Ἔα, τί χρῆμ' ἀλύω, τὸ ἀλύειν δὲ ποτὲ μὲν ὁ Ποιητὴς ἀντὶ τοῦ ἀσχάλλειν, καὶ ἀπορεῖσθαι λαμβάνουσιν, ὡς ἐνταῦθα, καὶ παρὰ τῷ Ποιητῇ· ἡ δ' ἀλύουσ' ἀπεβήσατο. ποτὲ δὲ ἀντὶ τοῦ γαυριᾶν, καὶ χαίρειν, ὡς τό, Ἦ ἀλύεις, ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην. Τὸ ἀλύω deducit ibidem Scholiaſta παρὰ τὴν ἄλην. Politus.

5. ὡς ἐνταῦθα ἡ Ἀφροδίτη ἀπέβη ἀλύουσα) Erotianus in Lexico Hippocratis: Ὅμηρος ἐν τῷ ε τῆς Ἰλιάδος ἐπὶ τῆς Ἀφροδίτης τετρωμένης φησίν· Ὡς ἔφαθ'. ἡ δ' ἀλύουσ' ἀπεβήσατο. ἀντὶ τοῦ ἀπορῶν, καὶ ῥιπταζομένη. Poliτ.

6. καὶ Πλούταρχος δὲ κατακόρως οὕτω χρᾶται τῇ λέξει) Non utitur modò ſæpe hac ipſa voce Plutarchus; ſed & ejus vocis uſum egregiè obſervat apud Poëtam, eo libro, quo quærit, πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν. Sic ibi Plutarchus: καὶ τὸ ἀλύειν ποτὲ μὲν ἀντὶ τοῦ δυσφορεῖν, καὶ ἀπορεῖσθαι κεῖται· Ὡς ἔφαθ'· ἡ δ' ἀλύουσ' ἀπεβήσατο, τείρετο δ' αἰνῶς. ποτὲ δὲ ἀντὶ τοῦ γαυριᾶν, καὶ χαίρειν· Ἦ ἀλύεις, ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην; Politus.

7. τὸν Ἀσκαλωνίτην δασύνειν τὸ ἀλύω ἐπὶ τῆς χαρᾶς) tanquam videlicet ἀπὸ τῆς ἅλσεως, cum aſpiratione. Suidas: Σημαίνει δὲ ἀλύειν καὶ τὸ γεγηθέναι, ἀπὸ τῆς ἅλσεως καὶ ἀναχύσεως. Ὅμηρος· Ἦ ἀλύεις, ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην; ἔδει καὶ δασύνεσθαι. Legendum hic ἁλύεις, & ἅλσεως cum aſpiratione, verba ipſa Suidæ loquuntur. Notat etiam Suidas, Atticos δασύνειν τὸ ἁλτεῖσθαι, καὶ ψιλοῦν τὸ ἀλύειν. Politus.

γεται, ἀχθομένη ὀδύναις, μελαίνοιτο δὲ χρόα καλόν. Φασὶ δὲ, τὴν Ἶριν ἐρωτικὴν καὶ αὐτὴν εἶναι. Καὶ μὴν τινες, ὡς καὶ προεγράφη, αὐτῆς, καὶ Ζεφύρου παῖδά φασι γενέσθαι τὸν ἔρωτα. Ταῦτα δὲ οὕτω μυθεύεται διὰ τὴν ἀλληγορουμένην Ἶριν· ἐπεὶ καὶ αὐτὴ ἔχει τί ἐπαφρόδιτον [1] διὰ τὸ τῶν χρωμάτων κάλλος. Διὸ καὶ οἰκείως πως ἔχειν δοκεῖ πρὸς Ἀφροδίτην. Ὠκεῖαν δὲ καὶ νῦν, ὡς ποδήνεμον, ταυτὸν δ' εἰπεῖν ἀελλόποδα τὴν Ἶριν λέγει, μυθικῶς μὲν, διὰ τὸ πτερωτὴν εἶναι, καὶ ταχεῖαν, καθὰ καὶ ὁ Ἑρμῆς. [2] Ἄγγελοι γάρ εἰσι καὶ ἀμφότεροι. διὸ καὶ ἀπὸ τοῦ εἴρω τὸ ἀγγέλλω ἐτυμολογοῦνται. ἀρετὴ δὲ ἀγγέλου τὸ τάχος. Ἀλληγορικῶς δὲ, διὰ τὸ ταχὺ τῆς Ἴριδος εἴς τε τὸ γίνεσθαι, καὶ εἰς τὸ ἀπογίνεσθαι. Ὅτι δὲ διττῶς ἡ Ἶρις (ἡ μὲν γὰρ, σωματοειδὴς, ὡς δῆθεν κατὰ γυναικὸς εἶδος. οἷον· [3] Ἶρις δ' αὖθ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ ἄγγελος ἦλθεν· ἡ δὲ, τὸ ἐν ἀέρι σημεῖον. οἷον· [4] Ὡς δ' ὅτε πορφυρέην Ἶριν, καὶ ἑξῆς) καθωμίληται. Τὸ μέντοι ἴρινον μύρον, καὶ τρίτην τινὰ ἶριν ἐμφαίνει εἶναι, περὶ ἧς ἐν ἄλλοις δηλοῦται.

tur, pulchraque ejus cutis nigreſceret. Ferunt autem de Iride, ipſam quoque eſſe amatoriam. Quin etiam tradunt nonnulli, ut ſupra quoque ſcriptum, ex eâ, atque ex Zephyro natum eſſe Amorem. Quæ ſic fabuloſè memorantur propter eam Irim, quæ in allegoriam venit: quoniam & ipſa neſcio quid venuſtatis, atque elegantiæ habet propter pulchritudinem colorum. Ideoque neceſſitudo quommodo, & familiaritas videtur ei cum Venere intercedere. Irim autem etiam nunc vocat ὠκεῖαν, *velocem, ac celerem*, tamquam ποδήνεμον, *pedibus ventos æquantem, ſeu ventorum inſtar celeripedem*. quod idem eſt, ac ſi diceres ἀελλόποδα, *procellæ inſtar celeripedem*. Fabuloſè quidem, eo quia alata illa eſt, ac velox, pariter atque ὁ Ἑρμῆς, *Mercurius*. Nuntius enim uterque. Ideoque nomen ductum habent ab εἴρω, quod ſignificat *nuntio*. Nuntii autem virtus, atque laus, celeritas. Allegoricè verò, propter ipſius Iridis & in ortu, & in interitu celeritatem. Irim autem bifariam intelligi, id certè quidem eſt communi ſermone pervulgatum. Altera namque prædita eſt formâ corporis, quaſi ſcilicet in ſpeciem muliebrem, ut: Ἶρις δ' αὖθ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ ἄγγελος ἦλθεν. *Iris interea ad Venerem candidis præditam ulnis nuntia venit*. Altera verò, ſignum eſt in aëre, ſeu arcus cœleſtis, ut: Ὡς δ' ὅτε πορφυρέην Ἶριν, &c. *Sicuti autem quando purpuream Irim, &c.* At enim & τὸ ἴρινον μύρον, *Irinum unguentum*, tertiam quoque eſſe Irim, herbam videlicet, denotat, de qua alibi clarè agitur.

Εὗρεν ἔπειτα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ θοῦρον Ἄρηα
Ἥμενον· ἠέρι δ' ἔγχος ἐκέκλιτο, καὶ ταχέ' ἵππω.
Ἡ δὲ, γνὺξ ἐριποῦσα κασιγνήτοιο φίλοιο,
Πολλὰ λισσομένη, χρυσάμπυκας ᾔτεεν ἵππους.

Invenit deinde ad ſiniſtram pugnæ furibundum Martem
Sedentem. Caligine circumdata erat haſta, & veloces equi.
Illa verò ad genua accidens fratris ſui,
Multis precibus equos aurato crinali redimitos petebat.

Baſ.p.422. ρ'. Ἔοικεν ὁ Διομήδης περὶ τὰ τοῦ πολέμου δεξιὰ εὐδοκιμεῖν, ὡς τῶν Τρωϊκῶν ἀριστέων ἐν τοῖς ἀριστεροῖς νῦν μάλιστα πονουμένων. Διὸ Ἀφροδίτη μάχης ἐπ' ἀριστερὰ τὸν
Rom.p.556. Ἄρην εὑροῦσα κεκαθήμενον, ἤτοι ἐγκείμενον, καὶ προσεδρεύοντα, ἤδη δὲ καὶ ἀργοῦντα, καὶ οὐ πάνυ ἀγωνιῶντα, διὰ τὰ ἐκεῖσε τοὺς Τρωϊκοὺς ἀριστέας νικᾶν, εἰς ἐπικουρίαν τῶν δεξιῶν αὐτὸν προκαλεῖται, ὡς πονούντων δηλαδὴ, καὶ ἐρρεθίζει κατὰ τοῦ Διομήδους. Φησὶ γὰρ ὁ Ποιητής· Εὗρε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ θοῦρον Ἄρηα, ὅς τις ἐκεῖθεν διεγερθεὶς οἷον, καὶ διαναστὰς εἰς ἄμυναν, ἐπελεύσεται τῷ Διομήδει· ὅτε καὶ δείκνυται μείζων ἡ τοῦ Διομήδους ἀριστεία· μυθικῶς μὲν, Ἄρεος τρωθέντος τοῦ βροτολοιγοῦ, τῇ δὲ ἀληθείᾳ, γενναίων ἀνδρῶν ἀρειμανίων ἐπελθόντων μὲν τῷ Διομήδει πλειόνων τοῦ πλήθει, ἤπερ ἐπὶ τοῦ Αἰνείου, καὶ Ἀφροδίτης, ἡττηθέντων δέ. Ἐρεῖ γὰρ, ὅτι Τρώων στίχας οὖλος Ἄρης ὤτρυνε μετελθών. οἳ δηλαδὴ καὶ συνέμιξαν τῷ Διομήδει. Καὶ γὰρ ζηλοῦσιν, ἐὰν ὁ Διομήδης εἷς ὢν, τοσαῦτα κακὰ ποιῇ.

C. Videtur Diomedes præclara illa facinora in dextro cornu fortiter pugnans ediſſe, eo quia viri Trojanorum fortiſſimi nunc maximè in cornu ſiniſtro laborant. Idcirco Venus quum in ſiniſtrâ acie Martem offendiſſet καθήμενον, *deſidentem*, videlicet ἐγκείμενον, *quieſcentem*, & aſſidentem, jam verò etiam otio perfruentem, neque admodum animi anxium, aut ſollicitum, eo quòd Trojani ibi proceres viribus prævalebant; eum ad auxilium dextro cornu ferendum incitat, quia ibi nimirum laborabant, & in Diomedem commovet, atque exſtimulat. Sic enim narrat Poëta: *Offendit ad ſiniſtram pugnæ furibundum Martem*: qui inde veluti excitatus, atque ad Trojanorum defenſionem exſurgens, procedit poſtea adversùs Diomedem: quando etiam Diomedis virtus, majori edito facinore, major ipſa quoque exiſtit. Nam fabuloſè quidem Mars vulneratur, pernicies illa, & exitium mortalium; reverâ autem ſtrenui viri, Martio furore perciti, quum in Diomedem majori longè multitudine invadant, quàm quos diximus in re Æneæ, & Veneris accurriſſe, cladem nihilominus accipiunt. Quippe infra narrat, ut Τρώων στίχας οὖλος Ἄρης ὤτρυνε μετελθών· *Trojanorum ordines perniciosus Mars obeundo concitavit*. qui nimirum ordines pugnam etiam cum Diomede conſeruerunt. Etenim ex æmulatione quadam, atque invidentiâ ægrè ferunt, quòd unus Diomedes tot mala, ac tanta faciat, non

ἐπ

1. διὰ τὸ τῶν χρωμάτων κάλλος) Virg. *Mille trahit varios adverſo Sole colores*. Atque ita variè colorati iridem teſcunt. Horat. *Et tinctus violâ pallor amantium*. Salvinus.

2. Ἄγγελοι γάρ εἰσι καὶ ἀμφότεροι) Lucianus De Sacrificiis: ἡ Ἶρις, καὶ ὁ Ἑρμῆς, ὄντες ἄγγελοι, καὶ ἀγγελιαφόροι τοῦ Διός. Polit.

3. Ἶρις δ' αὖθ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ ἄγγελος ἦλθεν) Virg. *Irim de cœlo miſit Saturnia Juno*. Salvin.

4. Ὡς δ' ὅτε πορφυρέην Ἶριν) lib. ρ' Iliad. Ἠΰτε πορφυρέην Ἶριν θνητοῖσι τανύσσῃ Ζεὺς ἐξ οὐρανόθεν. Polit.

in ſingulos modò milites; verùm etiam in multitudinem. Ideoque accurrunt multa hominum millia, ut poſtea videbitur: qui & ipſi tamen ſuperantur: itaque vulnerari videtur Mars, qui eos concitaverat. Eo loci: ἠέρι δ' ἔγχος ἐκέκλιτο. *in caligine autem reclinata erat, ac demiſſa haſta*, haſta nimirum Martis, καὶ ταχέ' ἵππω, *& duo veloces equi:* adjumento eſt vocis ambiguitas ad ſententiam rectè percipiendam. Sicuti enim haſta ἐκέκλιτο, *reclinata erat*, videlicet ἔκειτο, *jacebat;* ſic etiam equi ἐκέκλιντο, *reclinati erant*, videlicet ἵσταντο, *ſtabant*. Utrumque enim ſignificatur verbo κεῖσθαι, *poſitum, ſeu ſitum eſſe*, cum id, quod propriè dicitur κεῖσθαι, *jacere*, cum τὸ ἵστασθαι, *ſtare*. Rurſus, alio modo, haſta quidem ἐκέκλιτο, *reclinata erat;* equi tamen non ἐκέκλιντο, *reclinati erant;* ſed, ut recta ratio poſtulat, ἵσταντο, *ſtabant*. Ut: σῖτον ἔδοντες, καὶ οἶνον. *panem edentes, & vinum*. nimirum πίνοντες, *bibentes*. Sic & pleraque alia. Sin autem & cum quid dicitur κεκλίσθαι, notat id eſſe contentum, circumdatum, undique clauſum, ut: Λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισίδι. *Lacu clauſus Cephiſſide;* facillimum ita ſit, maximèque expeditum, quod difficultatem qualemcumque afferebat. Erat enim caligo circumjecta, atque circumfuſa haſtæ Martis, equiſque ejus bijugibus, eo quòd iſta ſenſum omnem oculorum effugiebant. Τὸ, γνὺξ ἐριποῦσα κασιγνήτοιο φίλοιο, *ad genua procidens fratris ſui*, idem eſt, ac ſi diceret, γονυπετήσασα τὸν ἀδελφόν· *genua amplectens fratris, ſive fratris genibus advoluta:* non ita tamen, ut fratris genua quomodocumque ſuppliciter tetigerit, atque prenſaverit; ſed cum vehementi animi motu, aptèque ad miſericordiam captandam, ita ut ſemet ipſa ad illius genua projecerit. Sic & eadem poſtea ad genua Diones matris accidens, ignaviter ei, & muliebriter ſupplicat. quod & infra alia quoque dea facere conſpicitur, cum in deſcribendâ deorum pugnâ flens ad Jovem, & ejulatus edens inducitur. Neque incompertum eſt, nonnullos, qui inter pugnandum dejecti ſunt, dici γνὺξ ἐριπεῖν, *in genua cecidiſſe*. Ἄμπυξ vocata eſt catena aurata ad ſparſos crines in equorum fronte colligandos: ex qua equi nunc Martis duobus in locis dicti χρυσάμπυκες, *aurato crinali redimiti, ſeu reticulum ex auro habentes ad crines conſtringendos*. Verùm, quid ſit ἄμπυξ, *crinale, ſeu vinculum, aut reticulum ad comas cohibendas*, ſumus clariùs explicaturi in libro χ'.

Frater mi, curam mei habeto, da mihi equos,
Ut ad Olympum perveniam, ubi Immortalium ſedes eſt.
Valdè doleo ex vulnere, quo me mortalis vulneravit homo
Tydides, qui nunc certè vel cum Jove patre pugnaret.
Sic dixit. Ei verò Mars dedit aurato crinali redimitos equos.
At illa currum conſcendit, mœrens animo ſuo.

CI. Τὸ φίλε, *chare*, hoc item loci producit ancipitem primæ ſyllabæ, ut & in libro γ'. Dicit enim: Φίλε κασίγνητε, κόμισαί τέ με· δὸς δέ μοι ἵππους. *Cōare frater, habeto curam mei: da mihi equos*. Quare etiam Aſcalonita, ut ajunt, circumflectebat τὸ φί. Ac vide etiam nunc mediam, atque ambiguam naturam ancipitum harum litterarum. ſiquidem & τὸ φίλος, *charus*, nunc producit primam, nunc

ποιῆ, οὐ μόνον εἰς τοὺς καθ' ἕνα, ἀλλὰ καὶ εἰς πλῆθος. Διὸ καὶ ἐπέρχονται χιλιάδες πολλαὶ, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς φανήσεται, καὶ ἡττῶνται καὶ αὐταί· καὶ οὕτω δοκεῖ τρωθῆναι Ἄρης ὁ ὄρσας αὐτούς. Ἐν τῷ, ἠέρι δ' ἔγχος ἐκέκλιτο, τὸ τοῦ Ἄρεος δηλαδὴ, καὶ ταχέ' ἵππω, λέξεως ὁμωνυμία βοηθεῖ τῇ ὀρθῇ ἐννοίᾳ. Τὸ μὲν γὰρ ἔγχος ἐκέκλιτο, ἤτοι ἔκειτο· εἰ δὲ ἵπποι ἐκέκλιντο, ἤγουν ἵσταντο. [1] Ἄμφω γὰρ δηλοῖ τὸ κεῖσθαι, τό, τε ἰδίως λεγόμενον κεῖσθαι, καὶ τὸ ἵστασθαι. Καὶ ἄλλως δὲ ἔγχος μὲν, ἐκέκλιτο· ἵπποι δὲ οὐχὶ ἐκέκλιντο, ἀλλὰ, κατὰ τὸ εὔλογον, ἵσταντο. ὡς τὸ, [2] σῖτον ἔδοντες, καὶ οἶνον. πίνοντες δηλαδή. Οὕτω δὲ καὶ ἄλλα πολλά. Εἰ δὲ καὶ περιοχὴν τὸ κεκλίσθαι δηλοῖ, ὡς τὸ, Λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισίδι, εὐμαρέστατον οὕτω τὸ ὑποδύσκολον. ἠέρι γὰρ περιείχετο καὶ τὸ ἔγχος τοῦ Ἄρεος, καὶ ἡ ξυνωρὶς, διὰ τὸ ἀόρατον. Τὸ, γνὺξ ἐριποῦσα κασιγνήτοιο φίλοιο, ταυτὸν μέν ἐστι τῷ, γονυπετήσασα τὸν ἀδελφόν· πλὴν οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ μετὰ πάθους, ὡς καὶ ἑαυτὴν προσρίψαι τοῖς ἐκείνου γόνασιν. Οὕτω δὲ καὶ ἑξῆς ἐν τοῖς γόνασι πίπτει τῆς μητρὸς Διώνης ἡ αὐτὴ, ἀγεννῶς, καὶ θηλυπρεπῶς ἱκετεύουσα. [3] Τοιαύτη δέ τις φαίνεται καὶ, ὅτε πρὸς τὸν Δία ἐν τῇ τῶν θεῶν μάχῃ κλαυθμυρίζεται. Οὐκ ἄδηλον δὲ, ὡς καὶ ἐν πολέμῳ καταῤῥιφέντες τινὲς, [4] γνὺξ ἐριπεῖν λέγονται. Ἄμπυξ ἐκαλεῖτο σειρὰ κατάχρυσος τὰς περὶ τὸ μέτωπον τῶν ἵππων τρίχας συνδέουσα· ἐξ ἧς καὶ οἱ τοῦ Ἄρεος νῦν ἵπποι ἐν δυσὶ τόποις χρυσάμπυκες λέγονται. Λεχθήσεται δὲ καὶ ἐν τῇ χ' ῥαψῳδίᾳ περὶ ἄμπυκος σαφέστερον.

Φίλε κασίγνητε, κόμισαί τέ με, δὸς δέ μοι ἵππους,
Ὄφρ' ἐς Ὄλυμπον ἵκωμαι, ἵν' ἀθανάτων ἕδος ἐστί.
Λίην ἄχθομαι ἕλκος, ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνὴρ
Τυδείδης, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο.
Ὣς φάτο, τῷ δ' Ἄρης δῶκε χρυσάμπυκας ἵππους.
Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινεν, ἀκηχεμένη φίλον ἦτορ.

ρα'. Τὸ, φίλε, ἐκτείνει καὶ ἐνταῦθα τὸ τῆς ἀρχούσης δίχρονον, ὡς καὶ ἐν τῇ γ' ῥαψῳδίᾳ. Φησὶ γάρ· Φίλε κασίγνητε, κόμισαί τέ με· δὸς δέ μοι ἵππους. [5] Διὸ καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης, φασὶ, περιέσπα τὸ φί. Καὶ ὅρα τὴν ἀδιαφορίαν καὶ νῦν τῶν διχρόνων. εἴγε καὶ τὸ φίλος ποτὲ μὲν ἐκτείνει, ποτὲ δὲ συστέλλει

1. Ἄμφω γὰρ δηλοῖ τὸ κεῖσθαι) Malim τὸ κλίνεσθαι. Sic enim poſtulare videtur ſententia. *Politus*.

2. σῖτον ἔδοντες, καὶ οἶνον) Od. lib. π'. Καὶ σῖτον δειπνησάμενοι, καὶ οἶνον ἔδοντες. Volt.

3. Τοιαύτη δέ τις φαίνεται καὶ, ὅτε πρὸς τὸν Δία ἐν τῇ τῶν θεῶν μάχῃ κλαυθμυρίζεται) Lib. φ' Il.
Ἡ δ' ἄρ' Ὄλυμπον ἵκανε, Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
Δακρυόεσσα δὲ πατρὸς ἐφέζετο γούνασι κούρη.
De Dianâ. *Politus*.

4. γνὺξ ἐριπεῖν λέγονται) Etymologici Magni Auctor: γνὺξ, ἐπὶ γόνατα. παρὰ τὸ γόνυ, γόναξ καὶ, Γνὺξ δ' ἔριπ' αἱμάξας. ἀντὶ τοῦ ἐπὶ γόνυ ἔπεσεν. Volt.

5. Διὸ καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης, φασὶ, περιέσπα τὸ φί) Canon eſt grammaticus: In vocibus diſyllabis, quum prima longa, ſecunda brevis, circumflectitur prima. *Salvinus*.

λῃ τὴν ἄρχουσαν. Σημειοῦνται δὲ καὶ, ὅτι ἐν μὲν τῷ, Αἰδεῖσθαι θ' ἱερῆα· καὶ ἐν τῷ, [1] προσέφ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο, συστέλλεται τὸ ι τοῦ ἱερός· ἐν δὲ τῷ, ἱερὸν ἰχθὺν, ἐκτείνεται. ὡς μὲν τινές φασι, καθὰ λέγει καὶ Τρύφων ἐν τοῖς περὶ ἀρχαίας ἀναγνώσεως, διὰ τὸ τὸν Ποιητὴν ἐκτείνειν πολλὰ, ἕνεκεν τοῦ μέτρου· ὡς δὲ οἱ ἀκριβέστεροι λέγουσι, διὰ τὸ φευκτέον εἶναι ἐν δακτυλικῷ μέτρῳ τὸ παράλληλον τῶν τριῶν βραχειῶν. Τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τοῦ ἀκάματος, καὶ ἀθάνατος, ὡς προερρέθη, ἐκτείνεται τὸ κατ' ἀρχὰς δίχρονον, καὶ τοῦ, Ἄορι θεινομένων. καὶ, [2] Ἶσος Ἐνυαλίῳ. καὶ, [3] Ἱέμενος καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι. καὶ, [4] ἀποπέσῃσιν, ἐν τῷ τῆς Ὀδυσσείας ω. καὶ ἄλλα πολλά. Ἰστέον δὲ, ὡς τῶν τινες παλαιῶν ἀπηλεγέως ἀποφηνάμενοι καθ' Ὁμήρου, ὡς οἷα διαγνόντες καὶ ἄλογον εἶναί ποτε παρ' αὐτῷ συστολήν τε, καὶ ἔκτασιν διὰ μέτρον, κατευθυνάγουσι τῇ τοιαύτῃ ἀποφάσει καὶ τὸ, Φίλε κασίγνητε, ἄλλως χρονισθὲν παρὰ τὸ,
Rom.p.557. Ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι. ὥσπερ καὶ τὸ, ἀνὴρ, ἐν μὲν τῷ, Ἀνέρες ἐστὲ, μακρὰν ἔχει τὴν ἄρχουσαν· ἐν δὲ τῷ, ὃς δέ κ' ἀνὴρ μενεχάρμης, βραχεῖαν αὐτήν. Οὕτω δὲ καὶ ὁ δαὴρ διφορεῖται· οἷα ἐν μὲν τῷ, Δαὴρ αὖτ' ἐμὸς. καὶ, Αὐτοκασίγνητον, καὶ δαέρα, μηκύνων τὸ ἄρχον δίχρονον· συστέλλων δὲ ἐν τῷ, Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ δαέρων πολὺ φίλτατε. Καὶ τὸ ὕδωρ δὲ ὁμοίως παρὰ τῷ Ποιητῇ πάσχει διφόρησιν, καὶ ἡ λήγουσα τοῦ ἀντικρύ.

ρβ'. Τὸ δὲ κόμισαι, ἀντὶ τοῦ ἐπιμελήθητι, ἐκ τοῦ κομίζω, ἐξ οὗ καὶ κομιδὴ ἡ ἐπιμέλεια· ἧς ἡ δοτικὴ ποιεῖ ἐπιρρηματικῶς τὸ, κομιδῇ. ὅπερ ἐστὶ, λίαν, καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἐν ἐπιμελείᾳ. Σεμνολογῶν τις ἀρχεῖον λαμπρὸν, εἴποι ἂν τὸ, Ὄφρ' ἐς Ὄλυμπον ἵκωμαι, ἵν' ἀθανάτων ἕδος ἐστίν. Ὑποκαταβὰς δὲ Ὅμηρος, πάλιν περὶ Ὀλύμπου φησὶν θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον. ὃ [5] περιφράζων Σοφοκλῆς, αἰπὺν οὐρανόν φησι. Γενναίαν πληγὴν ἐκ τινος ἀλαζόνος δηλοῖ τὸ, Λίην ἄχθομαι ἕλκος, ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνὴρ, ὃς δῆγε καὶ ἂν θεῷ πατρὶ μάχοιτο. Βαρυνομένη δὲ Ἀφροδίτη κατὰ Διομήδους, τοῦτό φη-
Baſ.p.423. σιν. Ἐν τούτοις δὲ κεῖται καὶ [6] ἀντὶ τοῦ ἀκα-

χη-

nunc corripit. Præterea verò obſervant, his quidem in locis, videlicet in τῷ, Αἰδεῖσθαι θ' ἱερῆα. *reverendumque eſſe ſacerdotem*. itemque in τῷ, προσέφ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο. *allocuta eſt ſacra vis Telemachi*; corripi τὸ ι τοῦ ἱερὸς, *ſacrum*: produci verò eamdem litteram in τῷ, ἱερὸν ἰχθύν. *ſacrum piſcem*. ſive, ut quidam ajunt, ſicuti etiam ſcribit Tryphon in Antiquâ Lectione, eo quia Poëta pleraque ob metrum producit; ſive, ut cenſent accuratiores peritioreſque Grammatici, quia in dactylico metro cavendum eſt, ne tres ſimul breves collocentur. Qua certè ratione, ut ſupra dictum eſt, producitur etiam anceps illa in principio littera τοῦ ἀκάματος, *indefeſſus, infatigabilis*, & ἀθάνατος, *immortalis*: itemque τοῦ, ἄορι θεινομένων, *enſe percuſſorum*. & ἶσος Ἐνυαλίῳ, *par Enyalio*. &, Ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι. *Cupiens vel fumum exſilientem videre*. &, ἀποπέσῃσιν, *cadere fecit, ſeu dejecit*, in libro ω Odyſſeæ; & multarum aliarum vocum. Sciendum tamen eſt, veterum Grammaticorum nonnullos palam atque apertè ſententiam contra Homerum ferre, quippe qui cenſeant, præter rationem fieri, ut eadem aliquando apud eum littera propter metrum & corripiatur, & producatur. qui in hanc iſtam claſſem etiam referunt τὸ, Φίλε κασίγνητε, *chare frater*: quippe quum aliam id menſuram temporis habeat, atque τὸ, Ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι. *Viri eſtote, amici*. Sicuti etiam τὸ ἀνὴρ, *vir*, hoc quidem loci: Ἀνέρες ἐστὲ, *viri eſtote*, longam habet primam: alibi verò, ubi dicit: Ὃς δέ κ' ἀνὴρ μενεχάρμης. *Quicumque autem vir fortis, & bellicus par laboribus ſuſtinendis*; eam corripit. Et ſic etiam dupliciter effertur ὁ δαὴρ, *levir*: quippe quum primam ancipitem producat in Δαὴρ αὖτ' ἐμός. *Levir item meus*. & in Αὐτοκασίγνητον, καὶ δαέρα. *Germanum fratrem, & leviram*. corripiat autem in Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ δαέρων πολὺ φίλτατε. *Hector, animo meo levirorum multò chariſſime*. Ac ſimiliter apud Poëtam bifariam variat τὸ ὕδωρ, *aqua*, ultimaque ſyllaba τοῦ ἀντικρύ, *in conſpectu, e regione, palam*.

CII. Τὸ κόμισαι pro ἐπιμελήθητι, *cura, curam habe, curam gere*, ex κομίζω, *curo, curam habeo, curam gero*: ex quo etiam κομιδὴ, ideſt, cura, curatio: cujus dativus in modum adverbii facit τὸ κομιδῇ. hoc eſt, valde, atque, ut ita dicam, cum curâ, ac diligentiâ. Siquis ſplendidam regiam verbis celebrat, atque extollit, uſurpaverit illud: Ὄφρ' ἐς Ὄλυμπον ἵκωμαι, ἵν' ἀθανάτων ἕδος ἐστίν. *Ut in Olympum veniam, ubi immortalium ſedes eſt*. Homerus autem infra de Olympo rurſus dicit θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον. *deorum ſedem, altum Olympum*. quod per paraphraſin explicat Sophocles, cum dicit αἰπὺν οὐρανὸν, *altum cœlum*. Vulnus validè illatum ab homine quopiam ſuperbo, atque arrogante declarant illa: Λίην ἄχθομαι ἕλκος, ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνὴρ, ὃς δῆγε καὶ ἂν θεῷ πατρὶ μάχοιτο. *Valde doleo ex vulnere, quo me mortalis homo vulneravit, qui quidem certè vel contra deum patrem pugnaret*. Quæ ſunt verba Veneris graviter commotæ, atque indignantis adverſus Diomedem. Atque hic pro ἀκαχημένη, *mærens, atque triſtis*,

litte-

1. προσέφ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο) Ad rationem metricam ſcribendum, προτιέφ' ἱερή. Eſt autem προτιέειπε. Ceterum pro προσέφ', apud Homerum in Odyſſeâ vulgò legunt μετέφ'. ut lib. β. Τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο. itidemque alibi in Odyſſeâ. Politus.

2. ἶσος Ἐνυαλίῳ) infra, δαίμονι ἶσος. & alibi: ἶσος Ἄρηϊ. Polit.

3. Ἱέμενος καπνόν) Odyſſ. lib. α. Ἱέμενος καὶ καπνόν. Polit.

4. ἀποπέσῃσιν, ἐν τῷ τῆς Ὀδυσσείας ω) lib. ω Odyſſ. Τρίζουσαι (νυκτερίδες) ποτέονται, ἐπεί κέ τις ἀποπέσῃσιν ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης. Politus.

5. περιφράζων Σοφοκλῆς) Malim παραφράζων. Politus.

6. ἀντὶ τοῦ ἀχνυμένη, ἀκαχημένη, μεταθετικῶς) Thema eſt ἀκάχημαι τὸ λυποῦμαι. Participium τὸ ἀκαχήμενος, & ἀκαχημένη. Eclogæ Hiſtorum Adonides: ἀκαχήμενος. ἰστέον, ὅτι τὸ ἀκαχήμενος οὐκ ἔστι παρακείμενος, ἐπεὶ ὤφειλε προπαροξύνεσθαι, ὡς οἱ πεποιημένος· ἀλλ' ἔστιν ἀκαχῶ, ἀκάχω. ὁ παθητικὸς ἐνεστὼς, ἀκάχομαι. οἱ δ' Αἰολεῖς τὴν παραλήγουσαν συστέλλουσι. καὶ ἡ μετοχὴ ὁ ἀκαχήμενος. Heſychius: ἀκαχήμενος, λυπούμενος. Suidas: ἀκαχημένη, λυπουμένη, καὶ ἀκαχήμενον, οὐδέτερον. Inde igitur ἀπὸ τοῦ ἀκαχημένη, μεταθετικῶς, διὰ χρείαν μέτρου, τὸ ἀκαχημένη. Quamquam hoc ipſum ἀκαχημένη olim videatur eſſe a Præterito Paſſivo ἀκάχημαι, per reduplicationem Atticam. Etymologici Magni Auctor: ἀχῶ τὸ λυποῦμαι, ἀχέσω, ἤχηκα. ὁ Ἀττικὸς, ἀκήχεκα. ὁ παθητικὸς, ἀκάχημαι, καὶ ἀκαχημένη. Politus.

Digitized by Google

litterarum commutatione per metatheſin, propter metri neceſſitatem, poſitum eſt ἀκηχεμένη. Dicit enim, ἀκηχεμένη φίλον ἦτορ. *mœrens animo ſuo.* Eſt autem a nobis per parœdiam expreſſum illud: θεῷ πατρί. Homerus namque dicit, Διὶ πατρί. *Jovi patri.* An autem illa verba: Λίην ἄχθομαι ἕλκος, &c. *Valde doleo ex vulnere, &c.* novæ alicui nuptæ ſint ex uſo, ut ea ingenioſè accommodet ad ſpiculum maritale, nihil eſt, quòd quis ambigat. Eſt enim id lippis, & tonſoribus notum.

χημένη, ἀκηχεμένη, μεταθετικῶς, διὰ χρείαν μέτρου. Φησὶ γὰρ, ἀκηχεμένη φίλον ἦτορ. Τὸ δὲ θεῷ πατρὶ, παρῴδηται ἡμῖν. Ὅμηρος γὰρ Διῒ πατρὶ ἔφη. Εἰ δὲ τὸ, Λίην ἄχθομαι ἕλκος, καὶ ἑξῆς, [1] εἰς γαμικόν τινι εὐφυῶς ἐχρησίμευσε κέντρωνα, οἶδεν ὁ περιτυχών.

Iris porro apud eam conſcendit, cepitque manu habenas,
Flagellavitque, currum ut agerent. Illi verò non inviti volabant;
Statimque ad deorum ſedem, excelſum Olympum pervenerunt.
Ibi equos ſtitit, ventorum inſtar, celeripes Iris,
Solutos ex curru, uſque immortale pabulum appoſuit.

Πὰρ δέ οἱ Ἶρις ἔβαινε, καὶ ἡνία [2] λάζετο χερσί·
Μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην·
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον.
Ἔνθ' ἵππους ἔστησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
Λύσασ' ἐξ ὀχέων· παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ.

CIII. Et ὁ παραιβάτης, *ſocius in curru, is, qui e curru pugnat*, dictus aliquando invenitur ἡνίοχος, *auriga*, ut cum Hectorem Poëta inferiùs vocat θρασὺν ἡνίοχον, *audacem aurigam*; & ipſe etiam ἡνίοχος, *auriga*, dictus alicubi invenitur παραιβάτης, *ſocius in curru, atque e curru pugnator.* Et nunc igitur id quodammodo innuit Poëta in his verbis: Πὰρ δέ οἱ Ἶρις ἔβαινε, καὶ ἡνία ἔλαβε χερσίν. *Et apud eam Iris adſcendit, & habenas cepit manibus.* Eadem namque, tum παραιβάτις, *ſocia in curru*, διὰ τὸ παραβαίνειν, *eo quia apud alteram conſcendit*, tum ἡνίοχος, *auriga*, διὰ τὸ ἡνία λαβεῖν, *eo quia habenas cepit, ac moderatur.* Denique hæ voces variare inter ſe ſignificationem, & una pro alterâ accipi conſpiciuntur. An verò & ea, quæ ſponſæ in nuptiali curru aſſidet, & ab ejus latere vehitur, rectè dicatur παραιβάτις, quæſitum alibi, atque explicatum comperietur. Ad magnam velocitatem, atque alacritatem equorum exprimendam percommodum illud: Μάστιξεν δ' ἐλάαν. *Percuſſit autem ſcuticâ, currum ut agerent.* equos nimirum. τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην. *Nec illi inviti volabant.* Ac vide, quàm nullo inter ſe diſcrimine poſiti ſint hi caſus. Dicere enim quum poſſet numero duali illud ſupra: δῶκε χρυσάμπυκας ἵππους. *dedit auratis crinali redimitos equos.* ſimiliterque infra illud: Ἔνθ' ἵππους ἔστησε. *Ibi equos ſtitit*; tamen dixit multitudinis numero: perinde quaſi nihil omnino interſit, hoc, aut illo modo dicere. Sic etiam antea dixerat: Μή τοι μὲν δείσαντε ματήσετον, τεὸν φθόγγον ποθέοντες. *Ne forte illi territi, ſegniores tardioreſque ſint, vocem tuam deſiderantes.* &, Ὣς ἄρα φωνήσαντες, ἐμμεμαῶτ' ἐπὶ Τυδείδῃ ἔχον. *Sic igitur locuti, prompto paratoque animo, contra Tydidem direxerunt.* &, Ἄνδρε ὁρῶ κρατερὼ, ἶν' ἀπέλεθρον ἔχοντας. *Viros duos video fortes, immenſis viribus præditos.* Denique, ſine ullo prorſus diſcrimine, apud Poëtam tum dualia pluraliter, tum pluralia dualiter exprimuntur, eaque ipſa inter ſe complicantur, ac confunduntur, mixturâ quadam, quam veteres quidem latiùs obſervant.

CIV. Τοῦ μάστιξε, *flagellavit, verberavit, percuſſit*, hujus, inquam, verbi periphraſis alibi illa eſt: νώτῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην. *dorſoque ſcuticam impegit.* Majorem tamen periphraſin habet illud Tragici: κέντρα πώλοις μετάφρενον ἰθύνει. *Calcaria equuleis dorſum dirigunt.* Sciendum autem eſt, equos, qui volare dicuntur, eoſdem etiam jure vocari poſſe ἀελλόποδας, *procellæ inſtar, pedibus veloces*, & πο-

ρϒ΄. Καὶ ὁ παραιβάτης, ἐνίοτε ἡνίοχος εὑρίσκεται λεγόμενος, ὡς ὅτε τὸν Ἕκτορα θρασὺν ἡνίοχον ὁ Ποιητὴς ἐρεῖ· εὕρηται δέ που καὶ ὁ ἡνίοχος παραιβάτης. Καὶ νῦν οὖν τοιοῦτόν τι ἐμφαίνει ὁ Ποιητὴς ἐν τῷ, Πὰρ δέ οἱ Ἶρις ἔβαινεν, καὶ ἡνία ἔλαβε χερσίν. Ἡ γὰρ αὐτὴ, καὶ παραιβάτις, διὰ τὸ παραβαίνειν, καὶ ἡνίοχος, διὰ τὸ ἡνία λαβεῖν. Καὶ ὅλως ἐπαλλάσσουσιν αἱ λέξεις αὗται ἀλλήλαις φαίνονται. Εἰ δὲ καὶ ἡ νυμφικὴ πάροχος εὖ λέγεται παραιβάτις, φαίνεται ῥηθὲν ἀλλαχοῦ. Πολλοῦ τάχους, καὶ προθυμίας ἵππων δηλωτικὸν τὸ, [3] Μάστιξε δ' ἐλάαν. ἵππους δηλαδή. τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην. Καὶ ὅρα τὴν ἀδιαφορίαν τῶν πτώσεων. Δυνάμενος γὰρ εἰπεῖν δυϊκῶς καὶ ἀνωτέρω τὸ, δῶκε χρυσάμπυκας ἵππους· ὁμοίως καὶ κατωτέρω τὸ, Ἔνθ' ἵππους ἔστησεν· ὁ δὲ, πληθυντικῶς εἶπεν, [4] ὡς ἀδιάφορον ὂν, οὕτως, ἢ ἐκείνως εἰπεῖν. Οὕτω καὶ πρὸ τούτου ἔφη· Μή τοι μὲν δείσαντε ματήσετον, τεὸν φθόγγον ποθέοντες. καὶ, Ὣς ἄρα φωνήσαντες, ἐμμεμαῶτ' ἐπὶ Τυδείδῃ ἔχον. καὶ, Ἄνδρε ὁρόω κρατερὼ, ἶν' ἀπέλεθρον ἔχοντας. Καὶ ὅλως παρὰ τῷ Ποιητῇ ἀδιαφόρως τὰ δυϊκά τε πληθυντικῶς ἐκφωνοῦνται, καὶ τὰ πληθυντικὰ δυϊκῶς, καὶ ἀλλήλοις συμπλέκονται, κατά τινα σύγχυσιν, ἣν παρασημειοῦνται εἰς πλάτος οἱ παλαιοί.

ρδ΄. Τοῦ δὲ μάστιξε, περίφρασις ἀλλαχοῦ τὸ, νώτῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην. τὸ δὲ Τραγικὸν περιφραστικώτερον ἐν τῷ, κέντρα πώλοις μετάφρενον ἰθύνει. Ἰστέον δὲ, ὡς οἱ πέτεσθαι λεγόμενοι ἵπποι, καὶ ἀελλόποδες ἂν εἰκο-

1. ὡς γαμικόν τινι εὐφυῶς ἐχρησίμευσε κέντρωνα) Sic Diogenes Cynicus apud Laertium ad obſcenum ſenſum detorſit, ſeu παρῴδησεν illud Homeri: μεμαρπὼς ἐν δορὶ πῆξεν. Salvinus.

2. λάζετο χερσί) Videtur Euſtathius pro λάζετο, legiſſe ἔλαβε. Citat enim ex Homero hæc verba: καὶ ἡνία ἔλαβε χερσίν. niſi ſiquis velit, ita eum Homeri verba citaſſe παραφραστικῶς. Politus.

3. Μάστιξε δ' ἐλάαν) Hunc etiam Homeri Μάστιξεν δ' ἐλάαν, ad ſuum propoſitum comedendi olivas traduxit Diogenes. Salvinus.

4. ὡς ἀδιάφορον ὂν, οὕτως, ἢ ἐκείνως εἰπεῖν) Licet elegans propterea linguæ Græcæ ſit, dualem numerum habere; ſpecies tamen ille pluralis numeri eſt. Salvinus.

εἰκότως ῥηθῆναι, καὶ πεδίλωμα, [1] καὶ ὁπλαῖς ἀρπυίαις ἴσα, κατὰ Λυκόφρονα. Τὸ δὲ ἱπτάτον πέτεσθαι, οὐ μόνον ἐτυμολογίαν παραλαλεῖ (ἐκ τοῦ ἵπτασθαι γὰρ ποσὶν ὁ ἵππος συντέθειται) ἀλλὰ καὶ ἀφορμὴ τῷ μύθῳ γέγονε τῆς τοῦ δῆθεν πτερωτοῦ Πηγάσου πλάσεως, διὰ τὸ, ὡς εἰκὸς, ἀπαράμιλλον τάχος ἐκείνου. Ἱστέον δὲ, ὅτι τὸ, οὐκ ἄκοντε, ἀρετὴν ἵππων δηλοῖ. Εἰ γὰρ, κατὰ τὸν Λυρικὸν, ἀγαθὸς ἵππος [2] ὁ δέμας ἀκέντητον παρέχων, ἄρα ὁ μαστιζόμενος, καὶ οὕτω θέων, οὐκ εὖ ἔχει· καὶ ὅμως ὁ τοιοῦτος, εἴπερ οὐκ ἀέκων θέει, ἀγαθός ἐστιν. Τοῖς ἵπποις τοῦ Ἄρεος ἀμβρόσιον εἶδαρ ὁ μῦθος, ὡς θείοις τισὶ, παραβάλλει. Καὶ ὅρα τὸ παραβάλλει, ἀντὶ τοῦ παρατίθησιν· ἐξ οὗ καλῶς παρὰ τοῖς πολλοῖς λέγεται τὸ παράβλημα. Εἰ δὲ οὐκ αὐτόχρημα ἀμβροσίαν ἁπλῶς δηλοῖ τὸ ἀμβρόσιον εἶ-
Rom.p.558. δαρ ([3] οὔτε γὰρ ὁ ἀμβρόσιος χιτὼν ἐᾷ νοεῖν οὕτω, καὶ οὐδὲ ἵπποις πρέπον ἡ ἀμβροσία) ὅμως, ἐπεὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, τοῖς ἵπποις Ἥρας ὁ Σιμόεις ἀμβροσίαν ἀνέτειλε νέμεσθαι, νοητέον ἀμβροσίαν καὶ ἐνταῦθα τὸ ἀμβρόσιον εἶδαρ, περιφραστικῶς. Ὅτι δὲ καὶ ἄνθος παραμέμικται τῇ τῆς ἀμβροσίας σκευῇ, ἐν ταῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν δεδήλωται.

Ἡ δ' ἐν γούνασι πῖπτε Διώνης δῖ' Ἀφροδίτη
Μητρὸς ἑῆς· ἡ δ' ἀγκὰς ἐλάζετο θυγατέρα ἥν,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε, φίλον τέκος, Οὐρανιώνων
Μαψιδίως, ὡς εἴ τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη·
Οὖτά με Τυδέος υἱὸς ὑπέρθυμος Διομήδης,
Οὕνεκ' ἐγὼ φίλον υἱὸν ὑπεξέφερον πολέμοιο
Αἰνείαν, ὃς ἐμοὶ πάντων πολὺ φίλτατός ἐστι.

ρε΄. Ὡς πατρωνυμικὸν ἡ Διώνη ἡ τῆς Ἀφροδίτης μήτηρ. Ὡς γὰρ Ἀκρίσιος Ἀκρισιώνη, οὕτω πως Διὸς Διώνη. Εἰ δὲ Διώνης ἡ Ἀφροδίτη, οὐκ οἶδεν ἄρα Ὅμηρος τὴν καθ' Ἡσίοδον ἐκ μηδέων γέννησιν αὐτῆς, [4] καθ' ἣν ἐκεῖνος φιλομμηδῆ οἶδεν αὐτήν. Τὸ ἀγκὰς ἐλάζετο, ἤτοι ἔλαβε, θυγατέρα ἥν· εἰ μὲν ἐπίρρημά ἐστι, συστέλλει τὸ α, ὡς τὸ ἑκὰς, ἀνδρακάς· εἰ δέ ἐστιν αἰτιατικὴ πληθυντικὴ, ἧς εὐθεῖα αἱ ἀγκαὶ, [5] καὶ δηλοῖ τὰς ἀγκάλας, Δωρικῶς συστέλλει τὸ α. ὡς καὶ πρὸ τούτου τινὲς ἐνόουν τὸ, ὑποσχὼν θήλεας ἵππους, γράφοντες, ὑποσχὼν [6] θηλέας ἵππους, ἀντὶ τοῦ θηλείας, παροξυτόνως, καὶ οὐ προπαροξυτόνως θή-

δίμους, *ventorum inſtar, celeripedes*, atque, ut eſt apud Lycophronem, ὁπλαῖς ἀρπυίαις ἴσας, *ungularum velocitate pares harpyis, ſeu harpyiarum inſtar acupedias*. Verùm quidquid hoc eſt volatûs, quod equis attributum eſt, non etymologiam modò, & veriloquium repræſentat, ſiquidem ὁ ἵππος, *equus*, dictus eſt, nomine compoſito ἐκ τοῦ ἵπτασθαι ποσὶν, *ex eo, quòd volet pedibus*; verùm etiam occaſionem dedit fabulæ, fingendi videlicet Pegaſi alati, propter incomparabilem illius, ut videtur, velocitatem. Rurſus ſciendum, claré inde ſignificari præſtantiam, & bonitatem equorum, quòd iidem dicuntur οὐκ ἄκοντε, *non inviti*. Si enim, ſecundùm Lyricum Poëtam, bonus eſt equus, qui ſine calcaribus, ac ſtimulo corpus curſui exhibet; is igitur, qui ſcuticâ cæditur, & ſic currit, non eſt bonus: & tamen hic iſte, ſiquidem non invitus currit, certè eſt bonus. Equis Martis, tamquam divinis, fabula ἀμβρόσιον εἶδαρ παραβάλλει, *divinum, atque immortale pabulum objicit*. Ac vide τὸ παραβάλλει, *abjicit, ſive exhibet*, pro παρατίθησι, *apponit*. ex quo pulchrè apud vulgus dicitur τὸ παράβλημα, *animantium pabulum, id quod animantibus ad edendum abjicitur*. Sin autem τὸ ἀμβρόσιον εἶδαρ, *ambroſium pabulum, atque immortale*, ſic generatim non reverâ ambroſiam ſignificat (neque enim ὁ ἀμβρόσιος χιτὼν, *ambroſia, ſeu divina tunica*, ita nos intelligere permittit, neque verò equis convenit ambroſia) quia tamen poſtea Junonis equis Simoëis germinare facit ambroſiam, qua paſcantur; hoc etiam loci τὸ ἀμβρόσιον εἶδαρ, *ambroſium pabulum*, intelligenda eſt per periphraſin ambroſia. Ambroſiæ autem conficiendæ genus quoddam floris admixtum fuiſſe, oſtenſum eſt Commentariis in Odyſſeam.

Ad genua porrò Diones accidit diva Venus
Matris ſuæ. Hæc in ulnas excepit filiam ſuam,
Manuque eam demulſit, verbaque fecit, nomque compellavit:
Quiſnam tibi hæc fecit, filia mi, Cælicolarum
Temerè, quaſi quid ſcelus palam perpetraſſes?
Ei verò deinde reſpondit amans riſûs Venus:
Vulneravit me Tydei filius, ſuperbus Diomedes,
Eo quòd ego charum filium e prælio ſubducebam
Æneam, qui mihi multò omnium eſt chariſſimus.

CV. Nomen veluti patronymicum, ἡ Διώνη, *Dione*, mater Veneris. Sicuti enim ex Ἀκρίσιος, *Acriſius*, fit Ἀκρισιώνη, *Acriſione, Acriſii filia*; ita quodammodo ex Διὸς, *Jovis*, Διώνη, *Dione*. Sin autem Diones filia, Venus; non igitur novit Homerus id, quod narrat Heſiodus, procreatam eam fuiſſe ἐκ μηδέων, *ex genitalibus*. qua ille ratione dictam ipſam putat φιλομμηδῆ, *genitalium amantem*. Τὸ ἀγκὰς ἐλάζετο, videlicet ἔλαβε, θυγατέρα ἥν. *Ulnis prehendit, ſive excepit filiam ſuam*: ſiquidem eſt adverbium, corripit τὸ α, ut τὸ ἑκὰς, *procul*, & ἀνδρακάς, *viritim*. Sin autem accuſativus eſt pluralis, cujus rectus αἱ ἀγκαὶ, & ſignificat τὰς ἀγκάλας, *ulnas*; Doricè corripit τὸ α. Sicuti etiam ſupra accipiebant nonnulli τὸ, ὑποσχὼν θήλεας ἵππους. *ſubmittens feminas equas*: quum ipſi ſcriberent ὑποσχὼν θηλέας ἵππους, *ſubmittens equas ſecus femineum*, paroxytonè pro θηλείας, & non θήλεας, proparoxytonè. Cujuſmodi

1. καὶ ὁπλαῖς ἀρπυίαις ἴσαι, κατὰ Λυκόφρονα) Lycophro:
Καὶ τὰς ἀελλαῖς Ἀρπυιῶν Ἁρπυίαις ἴσαν.
Scholiaſtes: ἀελλαῖς, ταῖς ὄνυξιν. κυρίως δὲ ὁπλὴ τὸ ἀπὸ μέρους χρῆμα, περὶ γὰρ ὁμοιότητα ἴσαν Ἁρπυίαις, ὁπλαῖς ἴσων. Potterus.
2. ὁ δέμας ἀκέντητον παρέχων) ἀκέντητον ἐν δρόμοισι δέμας παρέχων. Pind. Olymp. Ode prima, de Pherenico Hieronis Regis equo. Salvin.
3. οὔτε γὰρ ὁ ἀμβρόσιος χιτὼν ἐᾷ νοεῖν οὕτω) Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος. Iliad. α΄. & alibi: Ἀμβροσίαν ἀντίχειρε χάριν κεφαλῷ τε, καὶ ὤμοις. Salvinus.

4. καθ' ἣν ἐκεῖνος φιλομμηδῆ οἶδεν αὐτήν) Heſiodus:
Ἠδὲ φιλομμειδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη.
Φιλομμηδέα plerique legunt, geminato τῷ μ, ſcilicet propter metrum. Quibuſdam etiam, ſi duo placet, recentioribus magis placet, φιλομμειδέα. Politus.
5. καὶ δηλοῖ τὰς ἀγκάλας) Heſychius: ἀγκάς, ἀγκάλας, ἢ ἀγκάλαις. Etymologus: ἀγκάς, τὰς ἀγκάλας. Polit.
6. θηλέας ἵππους, ἀντὶ τοῦ θηλείας) Scribe, θηλείας ἵππους, ἀντὶ τοῦ θηλείας. Polit.

di Doricos accuſativos pleroſque apud Heſiodum extare autumant, tametſi minimè omnium apud Homerum. Etſi verò Recti nominum plurativorum deſinentes in αι, apud Dorienſes, ut in Theocrito manifeſtè apparet, corripiunt τὸ ᾱ accuſativorum; tamen ſciendum, eamdem in accuſativis litteram produci a rectis pluralibus deſinentibus in ες contra atque fit in dialecto communi. Illud porrò, ἀγκὰς ἐλάζετο, *in ulnas cepit, ulnis excepit*, ſono eſt minus aſpero, quàm id, quod infra alicubi poſitum eſt, ἀγκὰς ἔμαρπτε, *in ulnas prehendit, ſeu ulnis complexus eſt*. Καταῤῥέζειν, *demulcere*, etiam nunc idem eſt, atque manu defricare, ac palpare in modum blandientis. Sic igitur Poëta: Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε· Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε; *Manuque ipſum demulſit, verbaque fecit, eamque nominatim compellavit: Quis tibi talia hæc fecit?* Ac vide frequentia illa, & ſpiſſa comparia, τὸ κατέρεξε, *defricavit*, τὸ ἔκ τ' ὀνόμαζε, *nominatimque compellavit*, τὸ ἔρεξε, *fecit*. quibus exornatur oratio. Itemque vide, ut ex uno verbo diverſæ ſunt illæ ſententiæ, videlicet, χειρὶ κατέρεξε. *Manu demulſit*. &, τοιάδ' ἔρεξε. *talia hæc fecit*. De hoc autem loquendi genere: κατέρεξε, ϗ ἐξονόμαζε, *manuque demulſit, & nomine compellavit*, dictum eſt in libro α. In his verbis: ὡς εἴ τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ. *quaſi quid flagitii palam perpetraſſes*: ἐνωπὴν dicit conſpectum, publicumque ſpectaculum, quod ſcilicet fit in propatulo. Unde etiam ἐνώπιος, *in conſpectu, ſive ex adverſo poſitus*. Hæc ipſa autem ἐνωπὴ, *conſpectus*, perinde dicitur, & per eamdem analogiam, atque ἡ περιωπὴ, *circumſpectus*. At verò τὸ ῥέζειν, *facere*, propria vox eſt, tamquam in carmine. Ideoque in eâ hîc per epimonen permanet Poëta. Deinde hæc ἐνωπὴ, *ſpectatio, ſeu conſpectus*, analogiam habet cum τῇ μαχίμῃ ἐνοπῇ, *clamore militari, qui inter pugnandum a militibus editur*. Quemadmodum enim ducta hæc vox eſt ἐκ τῆς ὀπὸς, *a voce*; ita illa ἐκ τοῦ ὠπὸς, *ab oculo*. Ad amorem ſtudiumque ſummum benevolentiæ erga unum aliquem explicandum facit illud: ὅς ἐμοὶ πάντων πολὺ φίλτατός ἐστι. *qui mihi omnium multò chariſſimus eſt*. Unde exemplum Sophocles accepit, ut Ἀχιλλέως τὰ φίλτατα, *rem Achilli omnium chariſſimam, delicias, & amores Achillis*, Patroclum diceret. quod quidem poſteriores Homero ſcriptores uſurpant de iis, qui proximo ſanguinis gradu ſe prorſus contingunt. Chariſſima enim unicuique, parentes, uxor, ac liberi. Vide verò hoc loci, quàm appoſitus ſit, & opportunus gradus ſuperlationis. Quum enim Venus Æneam φίλον υἱὸν, *charum filium*, dixiſſet; gradu deinde ſuperlativo ſubjicit τὸ, πολὺ φίλτατος, *multò chariſſimus*.

θήλεας. Τὰς δὲ τοιαύτας Δωρικὰς αἰτιατικὰς, παρὰ Ἡσιόδῳ πολλὰς εἶναί φασιν· εἰ ϗ μὴ παρ' Ὁμήρῳ. Ἰστέον δὲ ϗ, ὅτι, ὡς ϗ ἐν τοῖς Θεοκρίτου φαίνεται, αἱ μὲν εἰς αι λήγουσαι εὐθεῖαι τῶν πληθυντικῶν, συστέλλουσι τὸ α τῶν αἰτιατικῶν, παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν· αἱ δὲ εἰς ες, ἐκτείνουσιν, ἀπεναντίας τῇ κοινῇ διαλέκτῳ. *Baſ. p. 424.* Τοῦ δὲ, ἀγκὰς ἐλάζετο, τραχυφωνότερον τὸ, ἀγκὰς ἔμαρπτε, κείμενόν που ἐν τοῖς ἑξῆς. Καταῤῥέζειν ϗ νῦν τὸ τῇ χειρὶ καταψᾶν κολακευτικῶς. Φησὶν οὖν ὁ Ποιητής· Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε· Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε; Καὶ ὅρα τὰ συχνὰ πάρισα, τὸ, κατέρεξε, ϗ τὸ, ἔκ τ' ὀνόμαζε, ϗ τὸ, ἔρεξε, δι' ὧν ὁ λόγος καλλωπίζεται. ϗ ὅτι ἐξ ἑνὸς ῥήματος διάφοροι ἔννοιαι τὸ, χειρὶ κατέρεξε. ϗ, τοιάδ' ἔρεξε. Περὶ δὲ τοῦ, κατέρεξε, ϗ ἐξονόμαζεν, ἐν τῇ α ῥαψῳδίᾳ εἴρηται. Ἐν δὲ τῷ, ὡς εἴ τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ, [1] ἐνωπὴν λέγει τὴν ὄψιν, ϗ τὴν ἐν φανερῷ θέαν. [2] ὅθεν ϗ τὸ ἐνώπιος. ἀνάλογος δὲ ἡ ἐνωπὴ αὕτη τῇ περιωπῇ. Τὸ δὲ ῥέζειν, κυρία λέξις, ὡς ἐν ποιήσει. Διὸ ἐπέμεινεν αὐτῇ ἐνταῦθα ὁ Ποιητής. Ἡ δὲ ἀναλογία τῆς ἐνωπῆς ταύτης, κατὰ τὴν μάχιμον ἐνοπήν. [3] Ὡς γὰρ τοῦτο ἐκ τῆς ὀπὸς, ἐκεῖνο ἐκ τοῦ ὠπός. Ἄκρας φιλίας δηλωτικὸν τὸ, ὅς ἐμοὶ πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν. [4] ἐνταῦθα λαβὼν Σοφοκλῆς, [5] Ἀχιλλέως τὰ φίλτατα ἔφη τὸν Πάτροκλον, ὅπερ οἱ μεθ' Ὅμηρον ἐπὶ τῶν πάνυ ἐγγυτάτω φασὶ συγγενῶν. Φίλτατα γὰρ ἑκάστῳ, γονεῖς, ϗ γυνὴ, ϗ παῖδες. Ὅρα δ' ἐν τούτοις καιρίαν ὑπέρθεσιν. Φίλον γὰρ υἱὸν ἡ Ἀφροδίτη τὸν Αἰνείαν φαμένη, ἐπέγαγεν ὑπερθετικῶς τὸ, πολὺ φίλτατος.

Non enim ampliùs Trojanorum, & Achivorum pugna gravis erit,
Sed jam certè Danai vel cum immortalibus pugnant.

Οὐ γὰρ ἔτι Τρώων, ϗ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνὴ,
Ἀλλ' ἤδη Δαναοί γε ϗ ἀθανάτοισι μάχονται.

CVI. Magnæ audaciæ, & temeritatis notam præ ſe ferunt illa verba: *Non enim ampliùs Trojanorum, & Achivorum eſt gravis pugna; ſed jam certè Danai vel cum immortalibus pugnant*. Et obſerva, quàm decorè, atque honeſtè Venus in deorum adverſarios Græcos ipſos referat: ſiquidem vel cum immortalibus pugnaverint. ut olim nimirum Titanes, & gigantes. Vide etiam, quantùm ipſa creſcat oratio. Paullò enim ante dixerat,

ρϛʹ. Πολλῆς τόλμης, ϗ θρασύτητος ἐνδεικτικὸν τὸ, Οὐ γὰρ ἔτι Τρώων, ϗ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνὴ, ἀλλ' ἤδη Δαναοί γε ϗ ἀθανάτοισι μάχονται. Καὶ σημείωσαι, ὅτι εὐσχημόνως εἰς ἀντιθέους ἡ Ἀφροδίτη ἄγει τοὺς Ἕλληνας· εἴγε ϗ ἀθανάτοισι μαχέσονται. [6] ὥσπερ ποτὲ δηλαδὴ Τιτᾶνες, ϗ γίγαντες. Ὅρα δὲ ϗ τὴν αὔξησιν τοῦ λόγου. Πρὸ ὀλίγου μὲν

1. ἐνωπὴν λέγει τὴν ὄψιν) Heſychius: ἐνωπῇ, ἐν ὄψει, φανερῶς, ἐν μέσῳ. Etymologici Magni Auctor: ἐνωπῇ, ἀντὶ τοῦ ἐν ὄψει, φανερῶς, παρὰ τὴν ὦπα. Politus.

2. ὅθεν ϗ τὸ ἐνώπιος) apud Interpretes ſeptuaginta Exodi c. 25. ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους ἐνωπίους. & c. 33. ϗ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐνώπιος ἐνωπίῳ. Politus.

3. Ὡς γὰρ τοῦτο ἐκ τῆς ὀπὸς, ἐκεῖνο ἐκ τοῦ ὠπὸς) ita μερόπων ἀνθρώπων apud Homerum vertitur. *variè loquentium hominum*; &, *variam faciem habentium*. Salvinus.

4. ἐνταῦθα) f. ἐντεῦθεν. Polit.

5. Ἀχιλλέως τὰ φίλτατα) Cariſſima Achillis, ideſt, delicias, atque amores. Τὰ παιδικά. Salvinus.

6. ὥσπερ ποτὲ δηλαδὴ Τιτᾶνες, ϗ γίγαντες) Gigantes ideo dicti θεομάχοι. Salvin.

μὲν γὰρ ἔφη, ὅτι ὁ Διομήδης καὶ ἂν Διῒ πατρὶ μάχοιτο. ἐνταῦθα δὲ, κατὰ μεταποίησιν ῥητορικὴν, [1] ἢ παράφρασιν, ἐπιτείνουσα τὸν αὐτὸν λόγον, φησὶν, ὅτι οὐκέτι Τρώων, καὶ Ἑλ-
Rom. p. 559. λήνων μάχη, ἀλλ᾽ ἤδη Ἀχαιοὶ καὶ θεοῖς μάχονται, ὡς οἷον ἀντίθεοι. Καὶ τοίνυν ἦσαν ἀντίθεοι· οὐχ οἵους μέντοι βούλεται ἡ Ἀφροδίτη λέγειν αὐτοὺς, ἀλλὰ ἰσόθεοι, καὶ, κατὰ τὸν Διομήδην, ἀγχίθεοι. Καὶ ἡ μὲν Ἀφροδίτη κατὰ τῶν Ἀχαιῶν οὕτω λέγει, διὰ τὸ πάθος αὔξουσα τὸ κακόν. ἡ μέντοι μήτηρ Διώνη σεμνότερον λαλοῦσα, οὐκ ἐκ βροτοῦ ἀνδρός φησιν αὐτὴν τὸ ἕλκος παθεῖν, ἀλλά τινος τῶν οὐρανίων. Λέγει δὲ καὶ παρεκτείνουσα, ὡς οἱ θεοὶ ἐπ᾽ ἀλλήλοις ἄλγεα τιθέντες, ἐξ ἀνδρῶν χαλεπὰ ἄλγεα πάσχουσι. Τοῦτο δὲ καὶ παραμυθία ἐστὶ τὸ μὴ ἐξ ἐλαττόνων, ἀλλὰ κρειττόνων, ἢ ἴσων, πάσχειν τὰ κακά.

rat, Diomedem vel cum Jove patre pugnaturum fuiſſe. Hic verò, mutatâ oratoriè elocutione, aut per paraphraſin, eamdem orationem amplificat, quatenus ait, non Trojanorum ampliùs, Græcorumque eſſe pugnam; ſed jam nunc Achivos vel cum diis pugnare, quaſi videlicet *ἀντιθέους*, *adverſarios deorum*. Et profectò erant *ἀντίθεοι deorum æmuli*: non quales tamen vult eos Venus dicere; ſed *ἰσόθεοι*, *pares diis*, *diiſque æquiparandi*, &, Diomedis inſtar, *ἀγχίθεοι*, *diis propinqui*, *ſive ad conditionem deorum proximè accedentes*. Atque hæc quidem verba ſunt Veneris in Græcos, dum præ indignatione, ac dolore animi malum exaggerat. Verumtamen mater ejus Dione oratione utitur graviori, magiſque ad majeſtatem compoſitâ: quippe quæ non ab homine mortali; ſed ab uno aliquo Cœlicolarum eam vulnus accepiſſe fateatur. Quin & ipſo orationis progreſſu commemorat, ut dii ſibi invicem dolores inferunt, itaque per homines gravibus magniſque doloribus afficiuntur. Id porro eſt ſolatio, ſiquis ſcilicet non ab inferioribus, aut minoribus, ſed a potentioribus, aut ab æqualibus, mala, & dolores perpetitur.

Τὴν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα Διώνη δῖα θεάων·
Τέτλαθι, τέκνον ἐμὸν, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ.
Πολλοὶ γὰρ δὴ τλῆμεν Ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχοντες
Ἐξ ἀνδρῶν, χαλέπ᾽ ἄλγε᾽ ἐπ᾽ ἀλλήλοισι τιθέντες.
Τλῆ μὲν Ἄρης, ὅτε μιν Ὦτος, κρατερός τ᾽ Ἐφιάλτης,
Παῖδες Ἀλωῆος, δῆσαν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ.
Χαλκέῳ δ᾽ ἐν κεράμῳ δέδετο τρισκαίδεκα μῆνας·
Καί νύ κεν ἔνθ᾽ ἀπόλοιτο Ἄρης ἆτος πολέμοιο,
Εἰ μὴ μητρυιὴ περικαλλὴς Ἠερίβοια,
Ἑρμέᾳ ἐξήγγειλεν. ὁ δ᾽ ἐξέκλεψεν Ἄρηα
Ἤδη τειρόμενον. χαλεπὸς δέ ἑ δεσμὸς ἐδάμνα.
Τλῆ δ᾽ Ἥρη, ὅτε μιν κρατερὸς παῖς Ἀμφιτρύωνος
Δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν ὀϊστῷ τριγλώχινι
Βεβλήκει. τότε καί μιν ἀνήκεστον λάβεν ἄλγος.
Τλῆ δ᾽ Ἀΐδης ἐν τοῖσι πελώριος ὠκὺν ὀϊστὸν,
Εὖτέ μιν ωὐτὸς ἀνὴρ υἱὸς Διὸς Αἰγιόχοιο,
Ἐν πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν, ὀδύνῃσιν ἔδωκεν.
Αὐτὰρ ὁ βῆ πρὸς δῶμα Διὸς, καὶ μακρὸν Ὄλυμπον.
Κῆρ ἀχέων, ὀδύνῃσι πεπαρμένος. Αὐτὰρ ὀϊστὸς
Ὤμῳ ἐνὶ στιβαρῷ ἠλήλατο, κῆδε δὲ θυμόν.

Huic autem deinde reſpondit Dione, diva dearum:
Perfer, filia mea, & tolera, quamvis læſa.
Multi enim jam pertulimus Cœlicolæ
Ab hominibus, quum graves nobis invicem dolores intulerimus.
Pertulit quidem Mars, quando eum Otus, fortiſque Ephialtes,
Aloei filii, duris vinculis ligaverunt.
Æreo in carcere vinctus fuerat menſes tredecim;
Et ibi facile Mars bello inſatiabilis periiſſet,
Niſi noverca perpulchra Eeribœa
Mercurio indicaſſet, qui Martem furto ſubduxit
Jam pene confectum. dura enim eum vincula preſſerant.
Pertulit etiam Juno, quando eam fortis Amphitryonis filius
Ad dextram mammam ſagittâ tricuſpide
Vulneraverat. tunc eam ſanè immedicabilis dolor cepit.
Pertulit & ingens inter hos Pluto veloces ſagittam.
Quando eum vir idem, Jovis Ægiochi filius,
Ad portam apud inferos vulneratum doloribus affecit.
Ille porro ivit ad Jovis domum, magnumque Olympum,
Corde dolens, doloribus confixus. Quippe ſagitta
In humerum robuſtum adacta erat, animumque cruciabat.

ρζ΄. Κατὰ μὲν τὸν μῦθον, ἡ Διώνη παράγουσα θεῖα πρόσωπα δυστυχήσαντα, πα-
Baſ. p. 425. ραμυθεῖται ἀπὸ τῶν ὁμοίων, ἢ καὶ μειζόνων, τὴν τῆς θυγατρὸς Ἀφροδίτης πληγὴν, ὅτε λέγει, ὡς ἔτλη ὁ Ἄρης, καὶ ἡ Ἥρα, καὶ ὁ Ἅδης. Καὶ ἔστιν ἐκ τοῦ μείζονος ἡ ἀφορμὴ τῆς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως, κατὰ τοὺς ῥήτορας. Καὶ οὕτω μὲν μυθικώτερον· τῇ δὲ ἀληθείᾳ, ὁ Ὅμηρος τεχνικῶς ἑαυτῷ βοηθεῖ. Ὡς γάρ τινος τυχὸν ὑποκρούσαντος, πῶς δήποτε τολμᾷ θεοὺς, τὸν Ἄρην, καὶ τὴν Ἀφροδίτην, τιτρωσκομένους ὑπὸ Διομήδους πλάττειν, παράγει μύθους ἀρχαίους ὁμοίους· ἐν οἷς ἡ Ἥρα, θήλεια καὶ αὐτὴ θεὰ, συμμαχοῦσα ποτὲ τῷ Νηλεῖ κατὰ τὴν Πύλον, δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν ὀϊστῷ βάλλεται, μείζων τῆς Ἀφροδίτης οὖσα. Καὶ πάλιν θεὸς ἄῤῥην ὁ Ἅδης, τὸν στιβαρὸν ὦμον βέβληται. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ νῦν τιτρωσκόμενος Ἄρης ἔπαθέ τι ποτὲ, κατὰ τὸν παλαιὸν λόγον, καὶ αὐτὸς, εἰ καὶ μὴ πληγεὶς, ἀλλὰ δεθεὶς [2] δεσμῷ κρατερῷ, ταυτὸν δ᾽ εἰπεῖν, χαλε-

CVII. Quod ad fabulam quidem attinet, adducit Dione infelices caſus deorum, ut a ſimilibus, vel etiam majoribus exemplis, filiæ Veneris vulnus deliniat, ejuſque dolorem conſoletur: quando ipſamet narrat, quid malorum, atque ærumnarum Mars, Juno, & Pluto ſuſtinuerint. Cujus vis argumentationis ducta eſt a majori, ut Rhetores docent. Atque ita quidem fabulosè. Sed reverâ Homerus, ipſe ſibi ab arte remedium, & auxilium comparat. Nam perinde quaſi unus aliquis forte interpellando percontetur, quo pacto deos, Martem ſcilicet, ac Venerem, fingere umquam audeat vulneratos a Diomede, ſimiles antiquas fabulas in medium profert: in quibus fertur Juno, femina & ipſa dea, quum olim Neleo ad Pylum pugnanti auxiliaretur, vulnus ad dextram papillam, conjectâ in eam ſagittâ, accepiſſe. At enim illa major eſt Venere. Rurſus ex diis maſculis dicitur Pluto forti in humero vulneratus. Quin & Mars ipſe, cui nunc vulnus infligitur, ipſe quoque, ex priſcarum fabularum fide, malè quondam eſt habitus: quum, etſi nullum vulnus acceperit, tamen conſtrictus ligatuſque fuerit *δεσμῷ κρατερῷ*, *vinculo forti*. quod perinde eſt, ac ſi diceres, χα-

1. περίφρασιν) l. παράφρασιν. Polit.

2. δεσμῷ κρατερῷ, ταυτὸν δ᾽ εἰπεῖν, χαλεπῷ) Hom. Iliad. ε Ἀλλὰ κακῷ ὀϊζύϊ. κρατερὸν δ᾽ ἐπὶ μῦθον ἔτελλε. Salvin.

κεῷ, *gravi, ac duro*, ut paullò poſt clarè explicat Poëta in illis verbis: χαλεπὸς δέ ἑ δεσμὸς ἐδάμνα. *grave autem vinculum eum preſſerat*. ita ut propterea nihil omnino e ſimilitudine veri alienum fingere videatur Poëta, ſi hæc talia de diis vulgata antea in fabulis fuerunt. Quod autem narrant de Libero patre, eum ab Edono Lycurgo injuriosè tractatum fuiſſe, pulchrum id quidem eſt, & percommodum, quod in exemplum proponatur: neque tamen prorſus horum exemplorum eſt ſimile. Neque enim vulneratus fuit Liber pater, neque in vincula conjectus; ſed tantummodò expulſus, atque ejectus. Ideoque id exempli ſejungit Poëta: quippe quum id ipſum poſtea ſubjiciat, ut ſimul & ſcribendi copiam ipſe ſibi hoc modo ſolerter inveniat, & verùs de induſtriâ locis argumenta ſimilia diſpertiatur; ac præterea propter diſſimilitudinem, ut ne id ſcilicet cum aliis loci hujus exemplis conjungat.

CVIII. Narrat autem, Martem vinculis conſtrictum fuiſſe ab Oto, & Ephialte, qui patrem habuerunt Aloëum, matrem Iphimedeam, de quibus dictum eſt etiam in Odyſſeâ. Ii porrò Martem ligaverunt ἐν χαλκέῳ κεράμῳ, videlicet ἀγγείῳ, *in vaſe æreo, ſive in aheno*. puta, dolio, aut urceo. Cujus quidem vocis exemplum extat etiam in libro ί. Verùm alii exponunt, δεσμωτηρίῳ στερρῷ, *firmo validoque carcere*, quippe qui dicant, Cyprios κέραμον, carcerem vocare. Quamquam alii τὸν Κέραμον, *Ceramum*, urbem Cariæ intelligant, quæ veluti ahenea videretur, itaque per metaphoram appellaretur, propter murorum firmitatem. Hic Martem ſub vinculis menſes tredecim detentum fuiſſe, donec Aloidarum noverca, Eeribœa, malè in privignos ſuos animata, rem indicavit Mercurio: qui, in gratiam Junonis, Martem furtim ſubduxit. Unde hic fugiens, in Naxum venit. Ceterùm apud eos, qui allegoricè dicta ad humanos mores accommodant, vult antiqua hæc fabula obſcurè hoc modo ſignificare vinculum animi per rationem. Quod ſcilicet vinculum habet animus tum ab Oto, videlicet a ratione comparatâ per inſtitutionem, ac diſciplinam, cuiuſmodi ratio ingeneratur ex auditione, videlicet δι' ὤτων, *per aures*, tum a ratione, quæ intra animum noſtrum concipitur, & ſuapte naturâ nobis ἰάλλεται, *inſita eſt*, atque immiſſa. quam ipſam rationem propemodum ſignificat ὁ Ἐφιάλτης, *Ephialtes*, ut illam alteram ὁ Ὦτος, *Otus*. Ejuſcemodi autem Mars non ſemper apud nos vinculis eſt conſtrictus: ſed perturbatio quædam, atque affectio animi, non bona illa ſanè, matris inſtar, ſed quodammodo noverca graviter irata, atque infenſa, clam eum ſubducit, ac ſolvit. Non enim fieri poteſt, ut toto quis vitæ tempore placidum, atque æquabilem vitæ tenorem ſervet. Ubi ſciendum, τὴν μητρυιὰν, *novercam*, commutari a veteribus in nomen maſculinum, ita ut τὸν πατρωὸν, *vitricum*, dicant μητρυιὸν, itaque dicere Theopompum, & maximè Comicos, ſecundùm veteres. Sciendum item, affectiones, & motiones bonas rectè unum aliquem eſſe appellaturum matres no-

λεπῷ, καθὰ διασαφεῖ μετ' ὀλίγα ὁ Ποιητὴς, εἰπών· χαλεπὸς δέ ἑ δεσμὸς ἐδάμνα. ὥστε διὰ ταῦτα μηδέν τι τὸν Ποιητὴν δοκεῖν πλάττειν ἀπίθανον, εἰ τοιαῦτα προμεμυθολόγηνται περὶ θεῶν. Τὸ δὲ καὶ τὸν Διόνυσον ὑπὸ τοῦ Ἠδωνοῦ Λυκούργου κακὰ παθεῖν, καλὸν μὲν καὶ αὐτὸ εἰς παράδειγμα· οὐχ ὅμοιον δὲ πάντη πρὸς τὰ ἐνταῦθα. Οὔτε γὰρ ἐτρώθη ὁ Διόνυσος, οὔτε ἐδέθη, ἀλλὰ μόνον ἐδιώχθη. Διὸ καὶ διαστήσας ὁ Ποιητὴς τὸ τοιοῦτον παράδειγμα, ἐπάγει αὐτὸ ὕστερον, ἅμα καὶ γραφῆς εὐπορίαν ἑαυτῷ οὕτω τεχνώμενος, καὶ διαφόροις ἐπίτηδες μερίζων τόποις τὰ ὅμοια νοήματα· ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ ἀνομοειδὲς, οὐ συντάττων αὐτὸ τοῖς παροῦσι.

ρά. Φασὶ δὲ, τὸν μὲν Ἄρην δεθῆναι ὑπὸ τῶν περὶ Ὦτον, καὶ Ἐφιάλτην, [1] οἳ Ἀλωέως μὲν ἦσαν, καὶ Ἰφιμεδείας, περὶ ὧν καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ εἴρηται. Ἔδησαν δὲ τὸν Ἄρην ἐν χαλκέῳ κεράμῳ, [2] ἤγουν ἀγγείῳ. οἷον, πίθῳ. Χρῆσις δὲ τῆς λέξεως ταύτης καὶ ἐν τῇ ί ῥαψῳδίᾳ. [3] Ἄλλοι δέ φασι, δεσμωτηρίῳ στερρῷ, λέγοντες, Κυπρίους κέραμον καλεῖν τὸ δεσμωτήριον. Οἱ δὲ, πόλιν Καρίας φασὶ τὸν Κέραμον, χάλκεον εἶναι δοκοῦσαν, καὶ τροπικῶς λεχθεῖσαν, διὰ τὸ στερρὸν τοῦ τειχίσματος. ἔνθα δεδέσθαι τὸν Ἄρην τρισκαίδεκα μῆνας, ἕως Ἠερίβοια, ἡ τῶν Ἀλωϊδῶν μητρυιὰ, δυσμενῶς τοῖς προγόνοις ἔχουσα, ἐξήγγειλε τῷ Ἑρμῇ. ὁ δὲ χαριζόμενος τῇ Ἥρᾳ, ἐξέκλεψε τὸν Ἄρην. ὅθεν φυγὼν, ἧκεν εἰς Νάξον. Βούλεται δὲ παρὰ τοῖς ἀλληγοροῦσιν ἠθικῶς ὁ παλαιὸς οὗτος λόγος, δεσμὸν ἔλλογον αἰνίττεσθαι τοῦ θυμοῦ. ὃν δὴ δεσμὸν πάσχει ὑπό τε τοῦ Ὤτου, ἤτοι τοῦ ἐκ μαθήσεως, καὶ διδασκαλίας λόγου, τοῦ ἐξ ἀκοῆς τῆς δι' ὤτων ἐγγινομένου, καὶ ὑπὸ τοῦ ἐνδιαθέτου, καὶ φύσει ἰαλλομένου, καὶ ἐπιπεμπομένου ἡμῖν. ὃν ὁ Ἐφιάλτης παραδηλοῖ, ὡς ἐκεῖνον ὁ Ὦτος. ὅστις Ἄρης οὐκ ἀεὶ παρ' ἡμῖν δέδεται· ἀλλά τις ψυχικὴ διάθεσις οὐκ ἀγαθὴ, ὁποία καὶ μήτηρ, ἀλλὰ τρόπον τινὰ μητρυιὰ ἔγκοτος, λαθοῦσα ὑπεκκλέπτει, καὶ λύει αὐτόν. Οὐ γάρ ἐστι, διὰ βίου πραΰθυμον εἶναί τινα. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὲ καὶ μητρυιὸν οἱ παλαιοί φασι τὸν πατρωὸν, ἀρρενωνυμοῦντες τὴν μητρυιάν· [4] καὶ λέγει οὕτω Θεόπομπος· καὶ οἱ Κωμικοὶ δὲ μάλιστα, κατὰ τοὺς παλαιούς. καὶ ὅτι τὰς μὲν ἀγαθὰς διαθέσεις καλῶς ἄν τις μητέρας ἡμῶν Rom.p.560.

1. οἱ Ἀλωέως μὲν ἦσαν) Virg. l. vi.
Hic & Aloidas geminos, immania vidi
Corpora, qui manibus magnum reſcindere cælum
Aggreſſi, ſuperiſque Jovem detrudere regnis.
Salvinus.

2. ἤγουν ἀγγείῳ) τῷ κεραμίῳ. Polit.

3. Ἄλλοι δέ φασι, δεσμωτηρίῳ στερρῷ) Heſychius. Κέραμος, πίθος, καὶ τὸ ὄργανον, καὶ δεσμωτήριον, καὶ ὑπόγαιον, καὶ πόλις Καρίας. Salvinus.

Scholiaſta Homericus: χαλκέῳ κεράμῳ. χαλκῷ ἀγγείῳ. πίθῳ, ἢ δεσμωτηρίῳ. οἱ γὰρ Κύπριοι τὸ δεσμωτήριον, κέραμον καλοῦσι. Politus.

4. καὶ λέγει οὕτω Θεόπομπος) Theopompus Comicus in Pace. Politus.

εἰμῶν ἐρεῖ· τὰς δὲ μὴ τοιαύτας, μητρυιάς. Οὕτω καὶ [1] Ἡσίοδος τὰς μὲν τῶν ἡμερῶν, μητέρας λέγει, τὰς χρηστὰς δηλαδή· τὰς δὲ, μητρυιὰς εἶναί φησι, τὰς μὴ ἀγαθάς. Καὶ Αἰσχύλος δὲ, [2] Σαλμυδησσία γνάθος, πού λέγει, ἐχθρόξενος ναύταισι, μητρυιὰ νεῶν. ἤτοι ἐχθρὰ, καὶ ὀλέθριος. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, σκληρότερον τετράπταιαι· ἀσφαλέστατα δὲ τῇ ἀπὸ μητρυιᾶς εἰκόνι ἐχρήσατο [3] ὁ φράσας, ὅτι Πλάτων πᾶσι τοῖς Σωκράτους μαθηταῖς ἐπεφύκει μητρυιᾶς ἔχων διάθεσιν.

ρθʹ. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι περὶ τοῦ τέθριππος, καὶ περὶ τοῦ μητρυιὰ, ὡς ἐκεῖνο μὲν, ἀναλόγως ἔτρεψε τὸ ψιλὸν εἰς δασὺ, διὰ τὸ δασύνεσθαι τὸ ἵππος· ἐν δὲ τῷ μητρυιὰ, τοῦτο οὐ γέγονεν, ἴσως μὲν Ἰωνικῶς, ἢ καὶ κατὰ Αἰολεῖς, οἳ καὶ τὸ ὕρχας, καὶ τὸ ὕμμιν ψιλοῦσιν, οἷα ψιλωτικοὶ ὄντες· ἴσως δὲ καὶ ἵνα καθαρὸν καὶ πάντη ἀπαραποίητον φυλαχθῇ τὸ τῆς μητρὸς ὄνομα. [4] Τὸ δ' αὐτὸ λογιστέον καὶ ἐπὶ τοῦ πατρυιός. Ἀλλὰ τοιαύτη μὲν, κατά τινας, ἡ τοῦ Ἄρεος λύσις, ἣν ἀπεύχεται ὁ φρονῶν· δύναται δὲ καὶ τὸ ἐναντίον, ἤτοι τὴν ἔλλογον λύσιν τοῦ θυμοῦ, ὁ μῦθος ὑπαινίττεσθαι· ἵνα, ὥσπερ λόγῳ δεσμεῖται, οὕτω καὶ λόγῳ λύηται. Χρῆται γάρ ποτε τῷ δορυφόρῳ θυμῷ ὁ βασιλεὺς νοῦς, καὶ λύσει τὸν δεσμώτην τοῦτον ἐν καιρῷ ὑπὲρ νόμων, καὶ ἱερῶν, καὶ πατρίδος, καὶ γονέων, καὶ παίδων, καὶ φίλων. Διὸ καὶ Ἑρμῆς, ὅ ἐστι, λόγος, λύει αὐτόν. Ἔλλογος γὰρ, ὡς ἔφαμεν, ἡ τοιαύτη λύσις αὐτοῦ, ἅτε καὶ ἡ μητρυιὰ, ἡ τῷ Ἑρμῇ τούτῳ συμπράξασα, στάσις τις νοηθήσεται, καὶ ἐρεθισμὸς εἰς θυμόν· πλὴν, οὐ φαύλη, ὡς ἀνωτέρω, [5] ἀλλὰ χρηστὴ, διὰ τὸ ἐπὶ δικαίοις ἀμυντικόν. Διὸ καὶ Ὅμηρος, περικαλλὴς μητρυιὰ, φησὶν, οὐδὲν εἰπὼν περὶ αὐτῆς φορτικόν. Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ πρὸς ἦθος ἐν τούτοις ἀλληγορία. Ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσιν, ἀνδρειοτάτους γενέσθαι τοὺς τοῦ Ἀλωέως παῖδας· καὶ περιγενομένους τῶν κατ' αὐτοὺς, καὶ ἐκ πολέμων εἰρηνεύσαντας, [6] δῆσαι τὸν Ἄρην τούτῳ τῷ τρόπῳ φασί. Καὶ οὕτω τὸν μῦθον ἱστορικῶς θεραπεύ-

noſtras; motiones verò minimè bonas, novercas. Sic & Heſiodus dierum alias vocet matres, bonas nimirum, & benignas; alias, novercas eſſe ait, ideſt, minimè omnium bonas. Quin etiam Æſchylus alicubi dicit, Σαλμυδησσία γνάθος, ἐχθρόξενος ναύταισι, μητρυιὰ νεῶν. *Salmydeſia maxilla, hoſpita infeſta nautis, navium noverca*. inimica videlicet, & exitialis. Et, quamvis ſint hæc iſta durioris metaphoræ; tamen planiſsimè atque rectiſſimè exemplo hoc, & ſimilitudine novercæ is uſus eſt, qui dixit, Platonem erga diſcipulos omnes Socratis ſeſe perinde, ut novercam, geſſiſſe.

CIX. Hîc volo, obſerves de his vocibus, τέθριππος, *quadrijugus, quatuor equos junctos habens*, & μητρυιὰ, *noverca*, ut prior illa vox, pro ratione analogiæ, mutat tenuem in adſpiratam, eo quia ἵππος, *equus*, primam habet adſpiratam; id verò minimè omnium fit in τῷ μητρυιὰ, *noverca*, ex Jonum fortaſſe conſuetudine, aut etiam Æolenſium, qui & τὸ ὕρχας, *urceos*, & τὸ ὕμμιν, *vos*, efferunt cum ſpiritu tenui, quippe qui tenui ut plurimùm ſpiritu delectentur; ſive etiam ideo fortaſſe, ut nomen ipſum τῆς μητρὸς, *matris*, purum putum, mutationiſque omnis penitus expers, ſervetur. Quod idem etiam cogitandum in τῷ πατρυιός, *vitricus*. Quamquam autem ita, ut diximus, ſecundùm nonnullos, ſeſe habet ſolutio illa Martis, quam vir quiſque ſapiens vehementer refugit, atque averſatur; tamen poteſt hæc fabula in contrarium quoque ſenſum pertrahi, ut eam animi ſolutionem ſignificet, quæ conſentanea eſt, & congruens rationi: adeo ut, quemadmodum animus quibuſdam veluti vinculis ligatur, & coërcetur a ratione, ſic etiam per rationem ſolvatur. Utetur enim interdum mens regina, tamquam ſatellite ſuo, vi illâ, & facultate animi, in qua irarum ardor exiſtit, & captivum hunc ſolvet in tempore pro legibus, & ſacris, & patriâ, & parentibus, & liberis, & amicis. Quare etiam ſolvit eum Mercurius, hoc eſt, λόγος, *ratio*. Conſentanea namque eſt, ut diximus, rationi hæc iſta ejus ſolutio: quando etiam noverca, quæ Mercurio huic favet, & operam præſtat, ſeditio, ſeu diſcordia quædam eſſe intelligetur, atque ad iram concitatio: non tamen mala, ut ſupra, aut vitioſa; ſed bona, eo quia comparata illa eſt ad propugnandum pro jure, atque æquitate. Ideoque Homerus nihil de eâ grave, aut contumelioſum profert: quando eidem dicitur περικαλλὴς μητρυιὰ, *perpulchra noverca*. Atque ita quidem ſeſe habet deducta hîc ad humanos mores allegoria. Verùm alii narrant, fortiſſimos viros fuiſſe Aloëi filios; eoſque ajunt, quum finitimos populos deviciſſent, pacemque ex bellis peperiſſent, hac Martem ratione vinculis conſtrinxiſſe. Itaque huic fabulæ per hiſto-

riam

1. Ἡσίοδος τὰς μὲν τῶν ἡμερῶν, μητέρας λέγει) Ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ. Politianus vertit: *Ipſa dies nunc eſt genitrix, nunc ſæva noverca*. Sed hoc, niſi fallor, eſt Theocriti. *Salvinus*.

Heſiodi verſum citatum Moſchopulus ita interpretabatur: Ἄλλοτε μητρυιὰ ἐστὶν ἡ ἡμέρα, ἤγουν κακὴ, καὶ βλαβερὰ, ὥσπερ ἡ μητρυιὰ περὶ τοὺς προγόνους. ἄλλοτε μήτηρ, ἤγουν ἀγαθὴ, καὶ ὀνήσιμος, ὥσπερ ἡ μήτηρ περὶ τοὺς ἑαυτῆς παῖδας. Politus.

2. Σαλμυδησσία γνάθος) Æſchylus Prometheo:

Τραχεῖα πόντου Σαλμυδησσία γνάθος,
ἐχθρόξενος ναύταισι, μητρυιὰ νεῶν.

Salmydeſia illa Maxilla, navium noverca, a frequentibus ibi naufragiis. Eſt autem ῥαχία [illegible], [illegible] γνάθῳ. Politus.

3. ὁ φράσας) Athenæus l. 11. c. 15. Polit.

4. Τὸ δ' αὐτὸ λογιστέον καὶ ἐπὶ τοῦ πατρυιός) ut nempè ſimiliter per analogiam ſcribendum ſit πατρυιός, non παθρυιός, tum ex conſuetudine Jonicâ, aut Æolicâ, tum ἵνα καθαρὸν καὶ πάντη ἀπαραποίητον φυλαχθῇ τὸ τοῦ πατρὸς ὄνομα. juxta atque τὸ τῆς μητρὸς ὄνομα ἐν μητρυιᾷ. Puto tamen cum Henrico Stephano, ſcriptum hic ab Euſtathio fuiſſe non πατρυιός, ſed μητρυιός· quum ſuperiori loco, μητρυιὸν dictum nomine ex μητρυιά, non πατρυιός, vocatum vitricum dixerit. *Politus*.

5. ἀλλὰ χρηστὴ, διὰ τὸ ἐπὶ δικαίοις ἀμυντικόν) Pſalm. *Iraſcimini, & nolite peccare*. Ariſtoteles iram alicubi rationis miniſtrum vocat. *Salvinus*.

Vetus Scholiaſta: πολλάκις ὁ λόγος ἐξουσίαν δίδωσι τῷ θυμῷ, χρῆσθαι τῇ οἰκείᾳ ῥώμῃ. δεῖ γὰρ ὑπὲρ πατρίδος [illegible], καὶ ὑπὲρ παίδων, καὶ γονέων, καὶ κτημάτων, καὶ πολιτείας, πρὸς πολεμίους ἀγωνίζεσθαι. Politus.

6. δῆσαι τὸν Ἄρην τούτῳ τῷ τρόπῳ φασί) μυθεύουσι δὲ [illegible], καὶ φιλέοντας [illegible], ἀνατρέψαι τὴν προτέραν εἰρήνην. ἐν δευτέρᾳ δὲ πάλιν ὁμοίας ταραχῆς ἀναφθείσης, δόξαι τὸν Ἄρεα ἀπὸ τοῦ δεσμωτηρίου λελύσθαι. τουτέστι, τὸν πόλεμον. Politus.

riam medentur. Attamen Demo curationem his adhibuit ratione quadam Mathematicâ; ita ut aheneum vas, ſeu carcerem, eſſe diceret cœlum, quod aheneum vocatur a Poëtâ; vincula autem, quibus Mars menſes tredecim detentus fuerit, id ipſum intelligi, quod fit in Marte planetâ, ſtellarum erraticarum unâ, ideſt, fixum ejus, quem vocant, ſtatum: quem quidem ſtatum habet, dum eſt ſub Cancro, & Leone, ad menſes octo; nec non ad alios quinque, qui primæ & ſecundæ inæquali ejus ſtationi attribuuntur. Aloëi porrò filios, qui hunc ipſum Martem ligaverint, interpretatur duo illa, quæ explicavimus, æſtiva ſigna zodiaci, ideſt, Cancrum, & Leonem: quæ dum attingit *Sol*, in cauſsâ eſt τῦ ἀλωᾶν, *terendi in areâ frumenti*. Atque hæc quidem ita.

CX. Ceterùm vult fabula, Aloëi filios, inter venandum, quum cerva inter eos media occurriſſet, emiſſis veluti in cervam jaculis, ab eâ aberraſſe, ſeque invicem percuſſiſſe, quales & aliàs caſus inciderunt; itaque eos extinctos fuiſſe, eo quòd, poſt Martem in vincula conjectum, ſuperbiùs elati, Junoni quoque, & Dianæ vim inferre conarentur. Martem autem ab iis ligatum fingit fabula, eo quòd Adonin, Cinyræ filium, eorum fidei a Venere commendatum, & in monte Arabiæ Libano feras inſequentem, ipſe interfeciſſet. Porro autem Ὦτος, *Otus*, tum nomen eſt proprium, ut dictum eſt, tum genus quoddam avis apud Ariſtotelem, & alios, ut clarè etiam is docet, qui ſic ſcribit: ὦτος, *otus*, *aſio*, aſſimilis noctuæ, pinnulis περὶ τὰ ὦτα, *circa aures*, eminentibus præditus. Alii dicunt nycticoraca. De eo etiam ſic habet Ælius Dionyſius: Otus, avis, quæ περὶ τὰ ὦτα, *circa aures*, pinnulas habet. Hæc, dum laudetur, & viciſſim ſubſultat, atque geſticulariam agit, ut nycticorax, capitur. Quare vanos homines, & inaniter glorioſos, otos vocabant. Rurſus Ἐφιάλτης, *Ephialtes*, non proprium modò nomen eſt; verùm etiam vox hæc uſurpatur de malo ſtomachi, quod & dici-

πεύουσιν. [1] Ἡ μέντοι Δημὼ, μαθηματικῶς ταῦτα τεθεράπευκε, λέγουσα, χάλκεον μὲν κέραμον, τὸν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ χάλκεον καλούμενον οὐρανόν· δεσμὸν δὲ Ἄρεος τρισκαιδεκάμηνον, τὸ [2] τοῦ Ἄρεος τοῦ πλάνητος ἀστέρος πάθος τὸν λεγόμενον στηριγμόν. ὃν πάσχει, γενόμενος πρὸς Καρκίνῳ, καὶ Λέοντι, ἐπὶ μῆνας ὀκτώ· ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ ἑτέρους πέντε, οἳ τῇ πρώτῃ αὐτοῦ, καὶ δευτέρᾳ ἀνωμαλίᾳ προσλογίζονται. Ἀλωέως δὲ παῖδας δήσαντας τὸν τοιοῦτον Ἄρην, λέγει τὰ διαληφθέντα δύο θερινὰ ζώδια, τὸν Καρκίνον, καὶ τὸν Λέοντα· [3] πρὸς οἷς ὁ ἥλιος γενόμενος, τοῦ ἀλωᾶν ἐστὶν αἴτιος. Καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα.

ρί. Ὁ δὲ μῦθός φησι, τοὺς μὲν Ἀλωάδας ἐν τῷ κυνηγετεῖν, ἐλάφου μεταξὺ αὐτῶν ἐλθούσης, προέσθαι ὡς ἐπ᾽ αὐτὴν τὰ δοράτια, καὶ τῆς μὲν ἀποτυχεῖν, ἀλλήλους δὲ βαλεῖν, ὁποῖα καὶ ἄλλα ἐγένοντο, καὶ οὕτω θανεῖν, διότι μετὰ τὸν Ἄρεος δεσμὸν καθυπερηφανευσάμενοι, τὴν Ἥραν τε, καὶ τὴν Ἄρτεμιν ἐβιάζοντο. Τὸν δὲ Ἄρην ὑπ᾽ αὐτῶν δεθῆναί φησιν ὁ μῦθος, διότι αὐτὸς ἀνεῖλε τὸν τοῦ Κινύρα υἱὸν Ἄδωνιν, αὐτοῖς ὑπ᾽ Ἀφροδίτης παρατεθέντα, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ τῆς Ἀραβίας θηρηλατοῦντα. Ὦτος δὲ τὸ, τὸ κύριον, ὡς ἐῤῥέθη, καὶ [4] ὀρνεόν τι παρά τε Ἀριστοτέλει, καὶ ἑτέροις, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ εἰπών· ὦτος, [5] παραπλήσιος γλαυκὶ, ἔχων περὶ τὰ ὦτα πτερύγια. [6] οἱ δὲ, νυκτικόρακα. Αἴλιος δὲ Διονύσιος, οὕτω περὶ τούτου φησίν· Ὦτος, ὄρνεον, ὃ περὶ τὰ ὦτα ἔχει πτερύγια. [7] Τοῦτο, ἐπαινούμενον, καὶ ἀντορχούμενον, ὥσπερ ὁ νυκτικόραξ, ἁλίσκεται. [8] Διὸ τοὺς χαύνους, καὶ κενοδόξους, ὤτους ἐκάλουν. Ἐφιάλτης δὲ, οὐ μόνον κύριον, [9] ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάθους ἡ λέξις κεῖ- Rom.p.561. Baſ.p.426.

1. Ἡ μέντοι Δημὼ) *Demo*, ſecundùm Hyperochum Cumanum, nomen Sibyllæ Cumanæ. Eadem Sibylla, aliis *Demophila*, aliter ab aliis appellata. Vetus Scholiaſtes quum & ipſa explicationem hanc fabulæ Homericæ Mathematicam ex aliquorum ſententiâ exponat, tamen nullum certum ejus auctorem nominat. *Politus*.

2. τὸ τοῦ Ἄρεος τοῦ πλάνητος ἀστέρος) τὰ Σιδηρᾶ καλουμένα. Polit.

3. πρὸς οἷς ὁ ἥλιος γενόμενος, τοῦ ἀλωᾶν ἐστὶν αἴτιος) Aratus:
Αἱ δέ που ἀσταχύων κεναὶ φαίνονται ἄρουραι,
Ἠελίῳ τὰ πρῶτα συνερχομένοιο λέοντι.
Politus.

4. ὀρνεόν τι παρά τε Ἀριστοτέλει, καὶ ἑτέροις) Ariſtoteles De Hiſt. Animal. l. 8. c. 12. ὁ δὲ ὦτος, ὅμοιος ταῖς γλαυξὶ, καὶ περὶ τὰ ὦτα πτερύγια ἔχων. ἔνιοι δὲ αὐτὸν, νυκτικόρακα καλοῦσιν. ὦτος libri editi Ariſtotelis, ὀξυτόνως. Sed Etymologus legebat ibi ὦτος, προπερισπωμένως. Sic autem Etymologus v. ὦτος· γράφει γοῦν περὶ αὐτοῦ Ἀριστοτέλης· ὁ δὲ ὦτος, ὅμοιος γλαυκὶ, καὶ περὶ τὰ ὦτα πτερύγια ἔχει. Athenæus lib. 9. ἐν ἄλλοις δὲ πάλιν φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης· ὦτός ἐστι μὲν παρόμοιος τῇ γλαυκί· οὐκ ἔστι δὲ νυκτερινός. ἔχει τι παρὰ τὰ ὦτα πτερύγια. διὸ καὶ ὦτος καλεῖται. Ideo sit ὦτος vocatum, quia ἔχει παρὰ τὰ ὦτα πτερύγια. Sed mendoſum eſt τὸ, παρὰ τὰ ὦτα, pro περὶ τὰ ὦτα. Ariſtoteles namque, περὶ τὰ ὦτα. Eadem ncs etymologia apud Etymologum: κλήζεται δὲ ὦτος, διὰ τὸ περὶ τὰ ὦτα πτέρυγας ἔχειν. Plinius lib. 10. c. 23. *Otus bubone minor eſt, noctuis major, auribus plumeis eminentibus. unde & nomen illi. quidam Latinè aſionem vocant.* Suidas etiam προπερισπωμένως, ὦτος. Heſychio contra hæc avis, ὠτός ὀξυτόνως· ὠτός, ὄρνεον ὅμοιον γλαυκί, οἱ δὲ νυκτικόρακα λέγουσιν. Addit de Oto gigante Heſychius: Ὦτος, καὶ Ἐφιάλτης, Ἀλωέως, καὶ Ἰφιμεδείας παῖδες. Unde videatur more ſuo Grammatici differentiâ accentûs deſignare voluiſſe differentiam ſignificationis. *Politus*.

Italicè: *aſſiuolo*. a Latino *Aſio*, quaſi ὠτίων, ωνος. *Salvin.*

5. παραπλήσιον) l. παραπλήσιος. Polit.

6. οἱ δὲ, νυκτικόρακα) Etymologici Magni Auctor: ὦτος, ζῶον ὅμοιον νυκτικόρακι. ἔνιοι δὲ αὐτὸ καὶ νυκτικόρακα καλοῦσιν. Politus.

7. τοῦτο, ἐπαινούμενον, καὶ ἀντορχούμενον, ὥσπερ ὁ νυκτικόραξ, ἁλίσκεται) Suidas: ὦτος, ὄρνεον, ὅπερ ἐπαινούμενον, καὶ ἀντορχούμενον, ὥσπερ ὁ νυκτικόραξ, ἁλίσκεται. Ariſtoteles: ἔστι δὲ κόβαλος, καὶ μιμητής· καὶ ἀντορχούμενος ἁλίσκεται, περιελθόντος θατέρου τῶν θηρευτῶν, καθάπερ γλαύξ. Plinius ex Ariſtotele: *imitatrix alias avis, ac paraſita, & quodam genere ſaltatrix. Capitur haud difficulter, ut noctua, intenta in aliquo, circumeunte alio.* Athenæus: μιμητὴς ἀνθρώπων. ἀντορχούμενος γοῦν ἁλίσκεται. Rurſus Suidas: Ἀριστοτέλης δὲ ἐν δευτέρῳ ζώων ἱστορίας, τὸν ὦτόν φησι, κόβαλον, καὶ μιμητὴν ὄντα, ἀντορχούμενον ἁλίσκεσθαι. Euſtathius ad Odyſſeam: ἱστορεῖ δὲ καὶ Ἀριστοτέλης, μιμητὴν ἀνθρώπων εἶναι ὦτον κατὰ πάντα. διὸ καὶ ἀντορχούμενος, ἁλίσκεται. Politus.

8. Διὸ τοὺς χαύνους, καὶ κενοδόξους, ὤτους ἐκάλουν) Suidas: ὅθεν καὶ τοὺς χαύνους, καὶ κενοδόξους ὤτους καλοῦσιν. Polit.

9. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάθους ἡ λέξις κεῖται στομαχικοῦ) Suidas: ὃ τὰς τοῦ κεφαλοῦ ἀναπέμπεται ἀναθυμιάσεις ἐξ ἀδδηφαγίας, καὶ ἀπεψίας παρὰ ἰατροῖς ἐφιάλτης λέγεται· ὁ λεγόμενος παρὰ πολλοῖς βαβουτζικάριος. Meurſius pro βαβουτζικάριος legebat καπουτζικάριος. Sed fruſtra. Τί ἐστι Βαβουτζικάριος, argumentum opuſculi, quod ſcripſit Michaël Pſellus. *Politus*.

Digitized by Google

κεῖται στομαχικοῦ, [1] ὃ καὶ ἐπίαλτος λέγεται. Τοῦτο δὲ ὁ χυδαῖος ἄνθρωπος βαρυχνᾶν λέγει. Ἡ δὲ διὰ τοῦ φ' γραφὴ τοῦ ἐφιάλτου, [2] ἃ διὰ τὸ ἴσως δασύνεσθαι τὸ ἰάλλω παρά τισι, γίνεται, ἢ κατά τινα γλῶσσαν, τροπῇ τοῦ ψιλοῦ εἰς δασύ. ὃ δὴ καὶ ἐν τῷ, κεκαφηώς, γίνεται, κατὰ Ἡρωδιανόν. κεκαπηὼς γάρ φασι τὸ ἀνάλογον. Οὕτω καὶ ὁ μοιχὸς τροπὴν ἔχει τοῦ κ' εἰς χ'. [3] Μοιχὸς γὰρ πάντως, ὁ μὴ οἰκότα, ἤγουν ἐοικότα, εἶναι τὰ γένη ἀφιείς. Καὶ ὁ αὐθέντης δὲ ψιλοῦ μεταβολὴν εἰς δασὺ ἔπαθεν, [4] ἐκ τοῦ αὐτοέντης γενόμενος. [5] Οὕτω καὶ ἐκ τοῦ πιεῖν ἡ φιάλα γέγονε. κατὰ δέ τινας, καὶ [6] ἐκ τοῦ πίνειν ὁ φίλος. [7] καὶ ἐκ τοῦ τύπους ἴλλων ἔχειν ὁ τυφλός. Ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ φέρεται, ὅτι [8] Ἐπιάλτην Ἀττικοί φασι δαίμονά τινα, διὰ δὲ τοῦ φ' ἐφιάλτην, ἀνδρὸς ὄνομα. Ἑτέρωθι δέ, ὅτι [9] ἐπιάλτης, ὁ πνιγαλίων ὑπό τινων, [10] ὁ δ' αὐτός, καὶ ἠπίαλος. Ἐν δὲ τοῖς Ἡρωδιανοῦ κεῖται καὶ ἠπιάλης, ἠπιάλητος· οὗ χρῆσις, φησί, παρὰ Σώφρονι, οἷον· Ἡρακλῆς Ἠπιάλητα πνίγων. Καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ κατὰ τὸν Ἄρην, καὶ τοὺς Ἀλωάδας.

ρια'. Ἥρα δέ, καὶ Ἅδης βάλλονται, μυθικῶς, ἡ μέν, ἐν Πύλῳ συμμαχοῦσα τῷ Νηλεῖ κατὰ

dicitur ἐπίαλτος, *incubus*: quod quidem malum vulgò homines vocant βαρυχνᾶν, *barychnam*. Scribitur autem ὁ ἐφιάλτης, *ephialtes*, cum φ', aut quia cum adſpiratione fortaſſe effertur apud nonnullos τὸ ἰάλλω, *mitto*, aut quia, linguâ quadam peculiari, mutetur tenuis in adſpiratam. Quod utique etiam fit in κεκαφηώς, *ſpirans*, *ſeu exſpirans*, ſecundùm Herodianum. Pro ratione enim analogiæ dicendum erat, ut ait, κεκαπηώς. Sic etiam ὁ μοιχός, *mœchus*, *ſeu adulter*, mutationem habet τοῦ κ' in χ'. Prorſus enim μοιχός, *mœchus*, is eſt, qui μὴ οἰκότα, videlicet ἐοικότα, *minimè inter ſe ſimilia*, *ſeu convenientia*, genera eſſe permittit. Mutationem pariter tenuis in adſpiratam habet ὁ αὐθέντης, *is*, *qui ſuâ ipſius manu cædem facit*, *ſeu interfector ſui*, quum fiat ex αὐτοέντης. Sic ex πιεῖν, *bibere*, fit ἡ φιάλη, *phiala*, *ſeu patera*; itemque ex πίνειν, *bibere*, ut quibusdam ſanè videtur, ὁ φίλος, *amicus*. Quin ὁ τυφλός, *cæcus*, dictus ex eo, quòd habet τύπους ἴλλων, *formas*, *ſeu ſigna oculorum*. Verùm in Dictionario Oratorio traditum eſt, Ἐπιάλτην, *Epialten*, *ſeu Incubum*, Atticos dæmonem quemdam dicere; at verò Ἐφιάλτην, *Ephialten*, cum φ', eſſe nomen viri. Alibi autem legitur Ἐπιάλτης, *Epialtes*, appellatus eſſe a quibusdam Pnigalion ipſe, ſive Incubus, quo dormientes ſupprimi, & ſuffocari ſibi videntur; idemque etiam Ἠπίαλος, *Epialus*. Quamquam apud Herodianum dicitur etiam Ἠπιάλης, Ἠπιάλητος, *Epiales*, genitivo *Epialetos*. cujus formationis exemplum extare ait apud Sophronem. quale illud: Ἡρακλῆς Ἠπιάλητα πνίγων. *Hercules Epialeta ſuffocans*. Atque ita quidem ſeſe habent, quæ de Marte, & Aloidis memorantur.

CXI. Quod autem ad Junonem, & Plutonem attinet, quibus vulnera fabuloſe inflicta narrantur, vulnerata fingitur Juno apud Pylum, dum pu-

1. ὃ καὶ ἐπίαλτος λέγεται) Alii ἐπιάλης. Euſtathius ad Odyſſeam: ἔοι προθετέον καὶ εἰς τὸ ἐπὶ ῥηθὲν πάθος, ἤγουν τὸν ἐφιάλτην, ἐπιάλτην, κατὰ παλαιὸν παρασημείωσιν, ὃ Ἀλκαῖος λέγει. Polit.

2. ὃ διὰ τὸ ἴσως δασύνεσθαι τὸ ἰάλλω παρά τισι) Euſtathius ad Odyſſeam: Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ ἰάλλειν, κοινὰ μὲν οὖν κανόνα τὸ ἰάς, καὶ ἴασις, καὶ τὸ ἰωσὶν, ὀρθῶς ψιλοῦται. ὁ δὲ Ὀμηρικὸς Ἐφιάλτης ἀπέσταλται ὑπό. ὡς καὶ δασύνεται ἀπὸ τὸ ἴημι. ἔδει τὸ ἀφιέν, καὶ τὸ ἀφιέναι, καὶ ὅσα τοιαῦτα. βοηθεῖ δὲ οὐ ἐνταῦθα δασύνη καὶ ἐν τῷ οἷς Κυνηγέτης τό, Ἀλλ' οὐκ ἀπέδαινες, οὐδ' ἐφιαλεῖς. οὐδ' ὅσα ἀντὶ τὸ ἐπεβαλεῖς, ὁρμήσας. Καὶ εἰ μὲν ὅπως ἡ γραφὴ συνπλάττεται, ἔχομεν τὴν ἀνάλογον δασεῖαν τὸ ἰάλλειν· εἰ δέ, κατὰ τὸ Σοΐδην, οὐκ ἔστι προσκαλεῖσθαι ἐφιαλεῖς, ἀλλὰ φιαλεῖσθαι. φιαλεῖς, ἀπὸ τὸ φιάλης, ἀντὶ τοῦ, μετ' εὐχῆς ἄρξῃ τοῦ πράγματος, κατά οἱ, ταχέως ἄνοχα τὴν φιάλην, ὅπως ἔργου φιαλοῦμεν· τοῦτο μὲν χρήσιμον ἴσως εἰς τὸ νοεῖν, ὅτι ἐκ τὸ φιάλης καὶ ῥῆμα ἐστὶ τὸ φιαλεῖ· εἰς δὲ τὸ δοκεῖν δασύνεσθαι τὸ ἰάλλω, ἀρχαῖον ὁ Ἐφιάλτης· εἴπερ αὖθις οἱ ψιλοῦντες ὑποφαίνεται ἐν τῷ ἐπίαλος. Et quidem in eo Ariſtophanis loco in Veſpis:

Ἀλλ' οὐκ ἀπέδαινες, οὐδ' ἐφιαλεῖς, οὐδ' ὅτι·

non ſatis præſidii eſſe, ut denſandum inde cenſeamus τὸ ἰάλλω, patet etiam ex Scholiaſtâ Ariſtophanico, ex quo pleraque ſua mutuatus eſt Suidas: qui Scholiaſta, patrâ ſynalœphen, ubi legit, οὐδ' ἐφιαλεῖς· tamquam ἀπὸ τὸ φιαλεῖν. Neque etiam rurſus denſandi τὸ ἰάλλω certo argumento eſſe poteſt ὁ ἐφιάλτης. quandoquidem ἀπὸ τὸ ἰάλλω deducitur a Grammaticis ἐπιάλτης, & ἐπιάλης· unde mutatione, ut videtur, tenuis in adſpiratam, ἐφιάλτης. Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ ἰάλλω τὸ ἀποστέλλω γέγονεν ἰάλης. καὶ Ἐπιάλης, καὶ Ἐφιάλης. Ideo in adſtruendâ ſcripturâ τὸ ἐφιάλτου διὰ τὸ φ', melius videtur recurrendum ad linguam quamdam peculiarem, quæ tenuem commutet in adſpiratam. Michael Pſellus de Babutzicario, ἐπιάλτην τὸ πάθος credebat ita Medicorum filios nominaſſe ἀπὸ τὸ ἐφάλλεσθαι. Sed ab ἐφάλλομαι dicendum erat ἐφάλης, non ἐφιάλτης. quod monuit etiam Henricus Stephanus. Ab ἐπιάλλομαι rectè his morbus dictus fuerit ἐπιάλτης. Politus.

3. Μοιχὸς γὰρ πάντως, ὁ μὴ οἰκότα, ἤγουν ἐοικότα, εἶναι τὰ γένη ἀφιείς) Aliis μοιχός ὁ οὐ μὴ οἰκεῖα, ἤγουν πρέποντα, φρονῶν. Polit.

4. ἐκ τοῦ αὐτοέντης γενόμενος) ὄνομα ῥηματικόν, ἔντης· μετὰ τῆς αὐτὸς ἀντωνυμίας, αὐθέντης. Etymologus. Polit.

ἕω, perimo, interficio. καίνω. Salvinus.

5. Οὕτω καὶ ἐκ τοῦ πιεῖν ἡ φιάλα γέγονε) Etymologici Magni Auctor: φιάλη, κατὰ μετάθεσιν τὸ π' εἰς φ', πιάλα τίς οὖσα, παρὰ τὸ πίω, ἡ τὸ πιεῖν ἅλις παρέχουσα, ὅ ἐστι, δαψιλῶς. Politus.

quaſi ἀπὸ τοῦ πιεῖν ἅλις, a ſatis bibendo. Salvinus.

6. ἐκ τοῦ πίνειν ὁ φίλος) ἀπὸ τῶν συμποσίων αὐξάνουσι οἱ φίλοι γίνεσθαι. ex Etymologo. Polit.

De vino Varro apud Nonium: *Hoc hilaritatis dulce ſeminarium. Hoc continet coagulum convivia*. Salvin.

7. καὶ ἐκ τοῦ τύπους ἴλλων ἔχειν ὁ τυφλός) παρὰ τὸ τύπους τῶν ἴλλων ἔχειν, ἤγουν τῶν ὀφθαλμῶν. Etymologus. Polit.

8. Ἐπιάλτην Ἀττικοί φασι δαίμονά τινα) Suidas: Ἐπιάλτην, Ὅμηρος, καὶ Ἡσίοδος, καὶ οἱ Ἀττικοὶ τὸν δαίμονα. διὰ δὲ τοῦ φ', τὸν ἄνδρα Ἐφιάλτην· καὶ τὸ ἐγγαστρίμυθον λεγόμενον. Polit.

9. ἐπιάλτης, ὁ πνιγαλίων) e genere Incuborum videtur eſſe *Amor*, dictus a Theocrito βαρὺς θεός. unde Virg. *inſideat quantus miſerae Deus*. Salvinus.

10. ὁ δ' αὐτός, καὶ ἠπίαλος) Etymologici Magni Auctor: Ἠπίαλος, καὶ ἠπιάλης, καὶ ἠπιόλης, σημαίνει τὸν ῥιγοπύρετον, καὶ δαίμονα τοῖς κοιμωμένοις ἐρχόμενον. & paullò poſt: ὁ δὲ Ἀλκαῖος ἠπίαλον αὐτὸν εἶπε. Ἀπολλώνιος δέ φησι, τὸν ἐπιάλτην ἠπιάλην καλεῖσθαι, καὶ, τροπῇ τὸ ε εἰς η, ἠπιάλην. Locum hunc Etymologi indicat ad Odyſſeam Euſtathius, cum ita dicit: τὸ δ' αὐτὸ πάθος καὶ ἠπίαλόν τινες ἔλεγον· ὅτι δὲ καὶ ἠπιάλην, ὡς τὸ φαινόλην, καθὰ δηλοῖ ὁ εἰπών, ὅτι ἠπίαλος, οὐ μόνον σημαίνει τὸν ῥιγοπύρετον, ἀλλὰ καὶ δαίμονα τοῖς κοιμωμένοις ἐπερχόμενον, ὃν οἱ πλείους ἠπιάλην φασὶ διὰ τὸ η. Verum apud Etymologum non modò eſt ἠπίαλος, & ἠπιάλης· ſed etiam ἠπιόλης. Neſcio tamen, quomodo, aut unde in textum Etymologi irrepſerit τὸ Ὅμηρος. Quum enim dixiſſet Etymologus: σημαίνει τὸν ῥιγοπύρετον, καὶ δαίμονα τοῖς κοιμωμένοις ἐρχόμενον· pro qua poſtremâ voce melius cum Euſtathio ſcripſerimus ἐπερχόμενον· ſubjicitur ſtatim hæc verba: ὡς Ὅμηρος, καὶ οἱ πλείους, ἠπιάλην λέγουσι διὰ τοῦ η. Τὸ Ὅμηρος malè huc intruſum, quod nec agnoſcitur ab Euſtathio, qui legit: ἐπερχόμενον, ὃν οἱ πλείους ἠπιάλην φασὶ διὰ τοῦ η. Non videntur tamen οἱ πλείους dixiſſe accuſandi caſu ἠπιάλην. Notatum eſt ab Herodiano τὸ ἠπιάλης ἠπιάλητος, allatumque, exempli loco, illud Sophronis: Ἡρακλῆς ἠπιάλητα πνίγων. quod ſatis arguit, rarò ita veteres loquutos. Ergo non videntur plerique vulgò dixiſſe ἠπιάλητα, ut neque, mutatione τοῦ α in ο, ἠπιόλητα. Non videntur, inquam, οἱ πλείους eo flexu nomen illud uſurpaſſe, ſed dixiſſe, quemadmodum ex Etymologo refert Euſtathius, ἠπιάλην. Hunc ipſum Apollonius vocatum ſcripſit ἠπιάλην, quem nos dicimus ἐπιάλτην. Politus.

Digitized by Google

pugnanti Neleo adverſus Herculem auxiliaretur, quando ille etiam Pylum armis captam excidit, quemadmodum ſupra ſcriptum eſt, quum inde Neſtor exularet, aut aliâ ratione in Gerenis puer educaretur. Pluto autem vulnus apud inferos accepiſſe fertur ſubter terram, quando Hercules, de quo ſupra memoratum eſt, quum ei Pluto conceſſiſſet, ut, ſi umquam poſſet, Cerberum, ſine clypeo, & ferro, vinceret, ac domaret manibus, ipſe leoninâ pelle pro clypeo uſus, aptatiſque ad ſagittas cuſpidibus lapideis, quales videlicet in hiſtoriis paſſim referuntur, canem expugnavit. Qua relatâ victoriâ, adverſantem ſibi Plutonem ſagittâ vulneravit, itaque Cerberum ad aërem hunc ſuperum eduxit. Et obſerva, ut hoc loci Homerus Herculem minimè agnoſcit clavâ utentem; ſed arcu, & ſagittis rem fortiter gerentem. Et hujuſmodi quidem ſunt fabulæ, quæ de his circumferuntur. Verùm allegoria, tameiſi Ariſtarchus, quemadmodum ſupra ſcriptum eſt, nihilominus Poëticarum fabularum allegoricè excolendum, atque exornandum exiſtimabat, extra ea, quæ ſunt verbis ipſis expreſſa atque expoſita; τὸν Ἡρακλέα, *Herculem*, pro ratione accipit, propter ejus τὸ ἐπίηρον, *jucunditatem*, & τὸ εὐκλεές, *celebritatem*, *& gloriam*; at verò Ἥραν, *Junonem*, & Ἅδην, *Plutonem*, ſic interpretatur, ut hunc eſſe dicat τὸν ὑπὸ γῆν ἀΐδην, *orcum ſubterraneum*, ſive obſcurum, & tenebroſum ἀέρα, *aërem*, quem non eſt ἰδεῖν, *videre*; illam verò, ſuperum, ac lucidum aërem. quibus ſanè ſtudioſa ſapientiæ ratio vulnera eminus infligit, quatenus ipſa ſeſe omni in eos contentione dirigit, eoſque veluti ſagittis trajicit, itaque ſcopum aſſequitur, idque ipſum, quod quærebat, comprehendit. Nihil enim profectò eſt, neque ſuperarum, ac cœleſtium rerum, neque inferarum, atque terreſtrium, quod capi, expugnarique nequeat per Philoſophiam. Quocirca Mercurius ille, qui eſt rationis, χθόνιος eſt, *i. e. terreſtris*, ut clarè conſtat ex Sophocle, atque ex Comico; itemque οὐράνιος, *cœleſtis*, propter Jovem, cujus eſt nuntius; immo & θαλάττιος, *marinus*, ut fabula ipſa indicat, quæ eum ſub ſpecie, ac formâ lari demitti facit ad fluctus marinos: jam verò etiam καταχθόνιος, *ſubterraneus*, quatenus defunctorum animas ad inferos deducit. Omnia namque pervia, & comprehenſibilia ſunt rationi, pro qua non Mercurius modò accipitur; ſed etiam, ut dictum eſt, ὁ Ἡρακλῆς, *Hercules*. Hic enim, quod ad etymologiam quidem attinet, aptè ac congruenter ita videri poſſit appellatus ἐκ τῆς Ἥρας, *ab Junone*, quam proximè oſtendimus allegoricè ſignificatam: quippe quum per hanc iſtam Ἥραν, *Junonem*, κλέος, *gloriam*, ipſe, tamquam Philoſophus, nactus fuerit. Quamquam Georgius Grammaticus ejuſmodi etymologiam rejicit. qui tamen multò magis explodendam putat aliam etymologiam, Phœbo auctore, de qua ſic litteris proditum accepimus: Hercules, quum, oraculi cauſsâ, veniſſet, id reſponſi accepit:

Ἡρακλῆ, *merito dicit te nomine Phœbus.*
Ἥρα *ferens populis,* κλέος *immortale parabis.*

τὰ τοῦ Ἡρακλέους, ὅτε καὶ τὴν Πύλον ἐκεῖνος ἐπόρθησεν, ὡς προγέγραπται, φυγαδευθέντος, ἢ ἄλλως τρεφομένου παιδὸς ἐν Γερήνοις τοῦ Νέστορος· ὁ δὲ Ἅδης κάτω ὑπὸ γῆν, ἅτε παρακεχωρηθεὶς ὁ ῥηθεὶς Ἡρακλῆς ὑπὸ Πλούτωνος ἄνευ ἀσπίδος, καὶ σιδήρου χειρώσασθαι, εἰ οἷός τέ ἐστι, τὸν Κέρβερον, αὐτὸς τῇ μὲν λεοντῇ, ἀντὶ ἀσπίδος, χρησάμενος· τοῖς δὲ βέλεσι λιθίνας ἐναρμόσας ἀκίδας, ὁποῖαι πολλαχοῦ ἱστοροῦνται, τὸν κύνα κατηγωνίσατο. Μετὰ δὲ νίκην, ἀναντιούμενον τὸν Ἅδην κατατοξεύσας, καὶ οὕτω τὸν Κέρβερον ἀνήγαγε. Καὶ σημείωσαι, ὅτι οὐκ οἶδεν ἐνταῦθα Ὅμηρος τὸν Ἡρακλέα ῥοπάλῳ χρώμενον, ἀλλὰ τόξοις ἀνδραγαθοῦντα. Καὶ τοιοῦτοι μὲν καὶ οἱ περὶ τούτων μῦθοι. Ἡ δὲ ἀλληγορία, εἰ καὶ ὁ Ἀρίσταρχος ἠξίου, ὡς προεγράφη, μηδέν τι τῶν παρὰ τῷ Ποιητῇ μυθικῶν περιεργάζεσθαι ἀλληγορικῶς, ἔξω τῶν φραζομένων, τὸν μὲν Ἡρακλέα εἰς τὸν λόγον ἐκλαμβάνει, διὰ [1] τὸ ἐπίηρον αὐτοῦ, καὶ τὸ εὐκλεές· Ἥραν δὲ, καὶ Ἅδην φησὶ, τὸν μὲν, τὸν ὑπὸ γῆν ἀΐδην, ἤτοι ἀφεγγῆ ἀέρα, ὃν οὐκ ἔστιν ἰδεῖν· [2] τὴν δὲ, τὸν ὑπέργειον. καθ' ὧν ὁ φιλόσοφος λόγος, ἑαυτὸν συντείνας, καὶ οἷα διοϊστεύσας, βάλλει, καὶ τυγχάνει τοῦ σκοποῦ, καὶ ἁλίσκει τὸ ζητούμενον. Ἀνάλωτον γὰρ τῇ φιλοσοφίᾳ οὐδὲν, οὔτε τῶν ἄνω, οὔτε τῶν κατὰ γῆς. Διὸ καὶ χθόνιος ὁ κατὰ λόγον Ἑρμῆς, [3] καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ Σοφοκλῆς, καὶ ὁ Κωμικός· καὶ οὐράνιος δὲ, διὰ τὸν Δία, οὗ ἐστιν ἄγγελος· ἀλλὰ μὴν καὶ θαλάττιος, ὡς ὁ μῦθος αἰνίττεται, [4] ὁ λάρον αὐτὸν τοῖς κύμασιν ἐπαφείς· ἤδη δὲ καὶ καταχθόνιος, [5] καθότι καὶ ψυχοπομπός. Πάντα γὰρ εὔβατα λόγῳ, καὶ ἁλώσιμα, εἰς ὃν οὐ μόνον ὁ Ἑρμῆς ἐκλαμβάνεται, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἡρακλῆς, ὡς εἴρηται. ὃς οὐκ ἀπὸ τῆς προσεχῶς ἠλληγορημένης Ἥρας προσφυῶς ἂν ἐτυμολογοῖτο, οἷα διὰ τῆς τοιαύτης Ἥρας κλέος εὑρών, [6] ὡς φιλόσοφος. εἰ καὶ ὁ Τεχνικὸς Γεώργιος ἀποτροπιάζεται τὴν τοιαύτην ἐτυμολογίαν· ἧς ἐπὶ πλέον ἀπορραπίζει καὶ τὴν τοῦ Φοίβου, ἣν ἱστορεῖ ὁ γράψας οὕτω· Ἡρακλῆς ἐλθὼν διὰ χρησμὸν, ἤκουσε καὶ ταῦτα·

[7] Ἡρακλῆ δέ, σε Φοῖβος ἐπώνυμον ἐξονομάζει.
Ἥρα γὰρ ἀνθρώποισι φέρων, κλέος ἄφθιτον ἕξεις.

1. διὰ τὸ ἐπίηρον αὐτοῦ, καὶ τὸ εὐκλεές) Ceterùm Ἡρακλῆς eſt Ἥρας κλέος, *Junonis gloria*: quum ob Euryſtheo, Junonis juſſu, impoſitos labores glorioſè, & feliciter exantlaſſet. *Salvinus*.

2. τὴν δὲ, τὸν ὑπέργειον) Ἥρα apud Platonem in Cratylo eſt anagrammatiſmus τοῦ ἀήρ. Salvin.

3. καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ Σοφοκλῆς, καὶ ὁ Κωμικός) Sophocles Electrâ:
Ὦ χθόνι' Ἑρμῆ, καὶ πότνι' Ἀρά.
Comicus Ranis, ſeu potiùs Æſchylus apud Comicum:
Ἑρμῆ χθόνιε, πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη.
Politus.

4. ὁ λάρον αὐτὸν τοῖς κύμασιν ἐπαφείς) Odyſſ. lib. ε de Mercurio:
Σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῦμα, λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς.
Politus.

5. καθότι καὶ ψυχοπομπός) Virg. Æn. l. 4.
Tum virgam capit. hac animas ille evocat Orco
Pallentes: alias ſub triſtia Tartara mittit.
Salvinus.

6. ὡς φιλόσοφος) Ἡρακλῆς ὁ Πανὸς, τοῦ καὶ Διὸς, φιλόσοφος ἄριστος. Suidas. Polit.

7. Ἡρακλῆ δέ, σε Φοῖβος) Suidas, Ἡρακλῆς· Etymologici Magni Auctor, Ἡρακλέης. Polit.

Ἡ τοιαύτη γὰρ ψιλοῖ τὴν τοῦ Ἡρακλέους ἄρχουσαν· ὅπερ ἀπὸ τοῦ ἦρα γίνεται, ὃ δηλοῖ τὴν χάριν. ὅθεν σύνθετον τὸ ἐπίηρα· ὧν ἀρχὴ, τὸ ἐρῶ, ἤγουν ἐπιθυμῶ, ψιλούμενον ἀναντιρρήτως, καθὰ καὶ τὸ ἦρα· [1] τὸ ἐντελὲς, ἐπιήρανα, κατὰ τοὺς παλαιούς. Καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. Ὅτι δὲ ἱστο-
Rom. p.562. ρία βασιλέα οἶδε τόπου τινὸς Μολοττικοῦ, Ἅδην, καὶ κύνα γενναῖον ἐκείνου τὸν Κέρβερον, ὃν Ἡρακλῆς εἷλεν ἐξ ἐπιταγῆς, καὶ τῷ Εὐρυσθεῖ ἐκόμισεν, ἐν ἄλλοις εἴρηται. Ἦλθε δὲ καὶ τοῖς νῦν εἰς πεῖραν Ἅδης, ἀνὴρ πολυκτήμων Μακεδών.

ριβ΄. Ἔστι δὲ ἐν τούτοις ἡ Ὁμηρικὴ φράσις τοιαύτη· Τέτλαθι, τέκνον ἐμὸν, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ· Πολλοὶ γὰρ δὴ τλῆμεν θεοὶ ἐξ ἀνδρῶν, χαλέπ᾽ ἄλγε᾽ ἐπ᾽ ἀλλήλοισι τιθέντες. Τλῆ μὲν Ἄρης, ὅτε μιν Ὦτος, κρατερός τ᾽ Ἐφιάλτης, παῖδες Ἀλωῆος, δῆσαν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ. Χαλκέῳ δ᾽ ἐν κεράμῳ δέδετο τρισκαίδεκα μῆνας· καί νύ κεν ἔνθ᾽ ἀπόλοιτο Ἄρης, ἆτος πολέμοιο, εἰ μὴ μητρυιὴ περικαλλὴς Ἠερίβοια Ἑρμέᾳ ἐξήγγειλεν. ὁ δ᾽ ἐξέκλεψεν Ἄρηα ἤδη τειρόμενον. χαλεπὸς δέ ἑ δεσμὸς ἐδάμνα. Τλῆ δ᾽ Ἥρη, ὅτε μιν κρατερὸς παῖς Ἀμφιτρύωνος δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν ὀϊστῷ τριγλώχινι βεβλήκει. Τλῆ δ᾽ Ἀΐδης ἐν τοῖσι πελώριος ὠκὺν ὀϊστὸν, εὖτέ μιν ωὐτὸς ἀνὴρ υἱὸς Διὸς ἐν πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν, ὀδύνῃσιν ἔδωκεν. ὅ ἐστιν, ὠδύνησε. Καὶ ὁ μέν, φησιν, ἔβη πρὸς δῶμα Διὸς, καὶ Ὄλυμπον, κῆρ ἀχέων, ὀδύνῃσι πεπαρμένος. Αὐτὰρ ὀϊστὸς ὤμῳ ἔνι στιβαρῷ ἠλήλατο. ἤγουν ἐπεπήκτο. καὶ τὰ ἑξῆς. ἐν οἷς φράζει καὶ περὶ Παιήονος, ὡς τὸν Ἅδην ἠκέσατο· καὶ κατὰ Ἡρακλέους, οἷος ἦν· καὶ ὡς ὁ Διομήδης, Ἀθηνᾶς ἀτινάσης, ἀνδραγαθεῖ· καὶ ὡς οὐκ ἀεὶ εὐτυχοῦσιν οἱ θεομάχοι· καὶ περὶ Διομήδους, ὡς χρὴ πτοεῖσθαι, μὴ πρὸ ὥρας χήρα γένηται αὐτῷ ἡ γυνὴ Αἰγιάλεια, ὡς θεομαχοῦντι. Περὶ δὲ τούτων πάντων ἐφεξῆς εἰρήσεται. καὶ τέως πρὸ τῶν ἄλλων, ἰστέον, ὡς χρᾶται καὶ ἐνταῦθα Ὅμηρος λέξεως ἐπιμονῇ, διὰ τὸ καί-
Baſ. p.427. ριον. Εἰπὼν γὰρ, [2] Τέτλαθι, τέκνον ἐμὸν, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ (παραμυθητικὸς δὲ ὁ λόγος) ἐπάγει ἐπιμένων· Πολλοὶ γὰρ δὴ ἔτλημεν. Ἔτλη μὲν Ἄρης. Ἔτλη δὲ Ἥρη. Ἔτλη δὲ Ἀΐδης πελώριος ὠκὺν ὀϊστόν. Καὶ σημείωσαι, ὅτι ἐνταῦθα μὲν, ἐντελῶς εἶπεν ἐν τῷ,

Hæc enim iſta etymologia ſpiritu tenui afficit primam τοῦ Ἡρακλέους, *Herculis*: ſiquidem derivatur ab ἦρα, quod gratiam ſignificat. unde compoſitum τὸ ἐπίηρα, *grata, amabilia, jucunda*. Quæ vox orta ex ἐρῶ, *amo*, videlicet concupiſco. Eſt enim extra omnem controverſiam, id verbi tenuari, pariter atque τὸ ἦρα, *grata, amabilia, deſiderabilia*. quod quidem, ſecundùm veteres, mutilatum eſt, atque imminutum ex ἐπιήρανα. Atque hæc quidem hujuſmodi. Ceterùm, quod alibi dictum eſt, compertum eſt in hiſtoriâ, regnaſſe alicubi apud Moloſſos Plutonem, ejuſque nobilem canem Cerberum fuiſſe, quem Hercules ex mandato abſtulit, atque ad Euryſtheum abduxit. Immo & noſtræ ætatis hominibus in documentum venit Pluto, homo ſanè quàm opulentus, & locuples in Macedonia.

CXII. Eſt autem hoc loci Homerica phraſis, atque oratio, hujuſcemodi: Perfer, filia mea, & tolera, quamvis doleas. Multi enim jam dii ab hominibus pertulimus: quum ipſi nobis invicem graves dolores intulerimus. Pertulit quidem Mars, quando ipſum Otus fortiſque Ephialtes, Aloëi filii, duris vinculis ligaverunt. Æreo porrò in carcere ligatus fuerat menſes tredecim: & ibi fortaſſe Mars, inſatiabilis ille bello, periiſſet, niſi noverca perpulchra Eeribœa Mercurio indicaſſet, qui Martem jam pene confectum furtim ſubduxit. Dura namque eum vincula afflixerant. Pertulit etiam Juno, quando eam fortis Amphitryonis filius ſagittâ tricuſpide ad dexteram mammam vulneravit. Pertulit & ingens inter hos Pluto velocem ſagittam, quando eum idem ipſe vir Jovis filius, ad portam apud inferos percuſſum, ὀδύνῃσιν ἔδωκε, *doloribus tradidit*. hoc eſt, ὠδύνησε. *doloribus affecit*. Et hic quidem, inquit, ad Jovis domum, & Olympum ivit, corde dolens, doloribus confixus. At enim ſagitta in robuſtum humerum ἠλήλατο, *adacta erat*. videlicet ἐπεπήκτο, *erat infixa*, &c. Ubi etiam narrat de Pæone, ut Plutonem curaverit; & de Hercule, cujuſmodi ille moribus, & quàm improbo ingenio fuerit; & de Diomede, ut eum Minerva ad rem fortiter gerendam concitaverit: quum tamen non bonâ ſemper fortunâ ii utantur, qui cum diis pugnant. Ac rurſus de Diomede, timendum eſſe ait, ne uxor ejus Ægialea, vidua ante tempus fiat, eo quia pugnat ipſe contra deos. De quibus ſanè omnibus quum deinceps ſit dicendum, interim ante alia ſciendum eſt, uti hic per epimonen Homerum eadem ſæpiùs voce, propter ejus opportunitatem. Quum enim dixiſſet: Τέτλαθι, τέκνον ἐμὸν, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ. *Perfer, filia mea, & tolera, quamvis doleas*, quæ oratio eſt conſolatoria; per epimonen ſubjungit: Πολλοὶ γὰρ δὴ ἔτλημεν. *Multi enim jam pertulimus*. Ἔτλη μὲν Ἄρης. *Pertulit quidem Mars*. Ἔτλη δὲ Ἥρη. *Pertulit etiam Juno*. Ἔτλη δὲ Ἀΐδης πελώριος ὠκὺν ὀϊστόν. *Pertulit demum Pluto ingens velocem ſagittam*. Et obſerva, ut hic quidem plenè, atque integrè dicit, cum dicit:

1. τὸ ἐντελὲς, ἐπιήρανα) Etymologici Magni Auctor: ἔρω ἔρανος, ὡς ὄχανον· καὶ ἔρανα· ὅθεν συγκοπῇ, ἢ ἀποκοπῇ, ἦρα. Euſtathius ad lib. α. Il. ἐρῶ τὸ ἐπιθυμῶ ἔρανος, καὶ ἐντάσει, ἤρανος, καὶ ἐπιήρανος. ὁ πλεονασμῷ, ἐπιήρανα, καὶ ἀποκοπῇ, ἐπίηρα. Alii ἐπίηρα accuſativo ſingulari, ἦρα τὴν χάριν, ab ἦρ, ἦρος. Herodianus: ἦρ, ἡ ἐπικουρία, ὀξυτόνως. ἡ γενικὴ, ἦρος. αἰτιατικὴ, ἦρα, καὶ ἐν συνθέσει, ἐπίηρα. Aliis in recto ἦρ, παρασημειώσεως Politus.

2. Τέτλαθι, τέκνον ἐμὸν) Homerus alibi: Τέτλαθι δὴ, κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ᾽ ἔτλης. O anime obdures, alia, gravioraque paſſus. Salvinus.

cit: Ἔτλη ὠκὺν ὀϊστόν. *Pertulit velocem ſagittam*: ſupra verò dixit per ellipſin, imperfectâque locutione: Ἔτλη Ἥρα. *Pertulit Juno*. nimirum ὀϊστόν, *ſagittam*. Ἔτλη δ' Ἄρης. *Pertulit Mars*. nimirum δεσμόν, *vinculum*. Quare videtur etiam ſic conſequenter ſe habere τὸ τέτλαθι, *perfer*, & τὸ τλῆμεν, *pertulimus*. adeo ut ſit τέτλαθι, τέκνον, τὸ τοῦ Διομήδους ἔγχος. *Perfer, filia, haſtam Diomedis*. &, Πολλοὶ γὰρ δὴ τλῆμεν. *Multi enim jam pertulimus*. nimirum ἄλγεα, *dolores*.

CXIII. Vide porro, ne eadem inter ſeſe videantur eſſe τὸ τέτλαθι, *perfer*, & τὸ ἀνάσχεο, *ſuſtine, ſeu tolera*, atque eo ipſo, quòd juxta ſeſe ſunt poſita, conducunt ad etymologiam τοῦ σχέτλιος, *ærumnoſus, calamitoſus, miſer*. ita ut σχέτλιος, *ærumnoſus*, idem ſit interdum, atque ὁ οἰδέα τλάς, καὶ ἀνεχόμενος, *is, qui ærumnas perfert, atque tolerat, is, qui patiens eſt laborum*. Ad hæc ſciendum, in quemcumque aptè quadrat τὸ ἔτλη, *pertulit*, illum vocari τλήμονα, *miſerum, patientemque ærumnarum*, & τάλανα, *ærumnoſum, ſeu calamitoſum*. contraquam ſeſe habet apud Sophoclem ἀτλητεῖν, *non ferens, ægrè ferens, impar malis perferendis*. qui videlicet nequit eſſe patiens, ſeu tolerans mali. Quem verò dixerimus mala ſæpe pertuliſſe, vocari illum poſſe πολυτλήμονα, *multis miſeriis conflictatum, valdeque infelicem*, ſicuti etiam πολύτλαντα, *multa mala perpeſſum*. Porro autem τὸ τέτλαθι, *perfer*, reduplicationem habet, qualem etiam τὸ τέθναθι, *morere*, & τὸ κέκλυθι, *audi*. Τὸ κηδομένη, *læſa, mœrore affecta, dolens*, ſuum quoque habet verbum activum, ut palam facit illud: τόξοις ἔκηδε θεούς. hoc eſt, ἔβλαπτεν. *arcu deos lædebat, ſeu violabat*. Attamen τὸ κήδεσθαι, quod ſignificat curare, ſeu curam gerere, numquam profertur activè. Κρατερός, *validus, robuſtus, violentus*, fuerit quidem Ephialtes, ut & κρατερὸς δεσμός, *validum vinculum*, ideſt, grave, durum, ſævum, moleſtum. Et ſic etiam κρατερὸς παῖς Ἀμφιτρύωνος, *validus filius Amphitryonis*. Nam ne hoc quidem loci eſt vocem iſtam in laudem accipere. Ceterùm ὁ ἐπίαλτος, *epialtos*, is, de quo dictum eſt ſupra, formaturam habere videtur magis aptam, magiſque analogiæ congruentem, quàm ὁ Ἐφιάλτης, *Ephialtes*. Non enim ſatis liquet, unde, & cur facta ſit mutatio τοῦ π' in φ', ſiquidem tenui ſpiritu notatur τὸ ἰάλλω, *mitto*. Τὸ ἀπόλοιτό κεν, *fortaſſe, ſeu facilè periiſſet*, idem eſt, ac ſi diceret: ἀπώλετο ἄν. *facilè perierat*. Eſt autem Atticum, Optativis uti pro Præteritis. ut cum dicunt ἔλθοι, *veniſſet*, pro ἦλθε, *venerat*. & δράμοι, *cucurriſſet*, pro ἔδραμε, *cucurrerat*. & alia id genus, quorum innumera exempla.

CXIV. Ἠερίβοια, *Eeribœa*, ſiquidem derivatur παρὰ τὴν βοήν, *a clamore, ſeu vociferatione*, appellata ſic fuerit, quaſi altiori voce in loquendo uteretur, perinde ut οἱ ἠερόφωνοι, *ii, qui valde clamant, & aërem implent clamore*. Sin autem παρὰ τὴν βοῦν, *a bove*, ſignificare videtur, aut τὴν μελάμβοον, *bovem nigram*, aut τὴν μεγαλόβοον, *magnam bovem*, quaſi ſcilicet ἐρίβοιν, *amplam bovem*, aut τὴν πολύβοιν, *multas boves habentem, opulentam*. adeo ut ſic redundet ac ſuperfluat in principio τὸ η. Porrò autem hoc ipſum nomen Ἠερίβοια,

τῷ, ἔτλη ὠκὺν ὀϊστόν· ἀνωτέρω δέ, ἐλλιπτικῶς ἔλεγεν, ἔτλη Ἥρα. ὀϊστὸν δηλαδή. ἔτλη δ' Ἄρης. δηλονότι δεσμόν. Διὸ εἰκὸς καὶ τὸ τέτλαθι, καὶ τὸ τλῆμεν, τοιοῦτον ἀκολούθως εἶναι· ἵνα ᾖ, τέτλαθι, τέκνον, τὸ τοῦ Διομήδους ἔγχος. καί, πολλοὶ γὰρ δὴ τλῆμεν. ἄλγεα δηλαδή.

ρυ'. Ὅρα δὲ τὸ τέτλαθι, καὶ τὸ ἀνάσχεο, ταυτὰ δοκοῦντα εἶναι, καὶ τῇ παραθέσει [1] συντελοῦντα εἰς ἐτυμολογίαν τοῦ σχέτλιος. ὡς εἶναί ποτε σχέτλιον, καὶ τὸν κήδεα τλάντα, καὶ ἀνεχόμενον. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ἅπας, ᾧ προσαρμόζει τό, ἔτλη, ἐκεῖνος τλήμων, καὶ τάλας λέγεται. ὃ ἀνάπαλιν ἔχει [2] παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ ἀτλητεῖν. ἤγουν μὴ ἔχων τλάμων εἶναι. ᾧ δὲ πολλάκις ἐπιλεχθείη, ἐκεῖνος καὶ πολυτλήμων ἂν εἴη, [3] καθὰ καὶ πολύτλας. Τὸ δὲ τέτλαθι, ἀναδιπλασιασμὸν ἔχει, ὁποῖον καὶ τό, τέθναθι, καὶ τό, κέκλυθι. [4] Τὸ δὲ κηδομένη, ἔχει καὶ ἐνεργητικόν, ὡς δηλοῖ τό, τόξοις ἔκηδε θεούς. ὅ ἐστιν, ἔβλαπτε. [5] Τὸ μέντοι κήδεσθαι, ὃ δηλοῖ τὸ φροντίζειν, οὐδέποτε προφέρεται ἐνεργητικῶς. Κρατερὸς δὲ Ἐφιάλτης εἴη ἄν, ὡς καὶ κρατερὸς δεσμὸς ὁ χαλεπός. Οὕτω δὲ καὶ κρατερὸς παῖς Ἀμφιτρύωνος. Οὐ γάρ ἐστι σημαντικὴν οὐδ' ἐνταῦθα ἐπαίνου τὴν τοιαύτην λέξιν εἶναι. Τοῦ δὲ ἐφιάλτης ἀναλογώτερον ἔχειν δοκεῖ ὁ προρρηθεὶς ἐπίαλτος. [6] Οὐ γάρ ἐστι σαφὲς αἴτιον τῆς τοῦ π' εἰς φ' μεταβολῆς, εἴγε ψιλοῦται τὸ ἰάλλω. Τὸ δὲ ἀπόλοιτό κεν, ταυτόν ἐστι τῷ, ἀπώλετο ἄν. Ἔστι δὲ Ἀττικὸν τό, ἀντὶ παρῳχημένων, χρῆσθαι τοῖς εὐκτικοῖς. οἷον, τῷ ἔλθοι, ἀντὶ τοῦ ἦλθε. καὶ τῷ δράμοι, ἀντὶ τοῦ ἔδραμε, καὶ τοῖς ὁμοίοις, ὧν χρῆσις ἀπειροπληθής.

ριδ'. Ἠερίβοια δέ, εἰ μὲν παρὰ τὴν βοὴν γίνεται, καλοῖτο ἂν οὕτως, ὡς οἷον ὑψίλαλος, [7] κατὰ τοὺς ἠεροφώνους· εἰ δὲ παρὰ τὴν βοῦν, δηλοῦν δοκεῖ ἢ τὴν μελάμβοον, [8] ἢ τὴν μεγαλόβοον, ὡς οἷον ἐρίβοιν, ἢ τὴν πολύβοιν. ὡς πλεονάζειν οὕτω τὸ κατ' ἀρχὴν η. Σχηματισμὸς δὲ τῆς Ἠεριβοίας, κατὰ τὴν Εὐβοι-

1. συντελοῦντα εἰς ἐτυμολογίαν τοῦ σχέτλιος) σχέτλιος ὁ ἀνεχόμενος, καὶ τλάς. Polit.

2. παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ ἀτλητεῖν) Sophocles Oedipo Tyranno: Πόρευσ' ἀτλητεῖν. Eſt ἀτλητεῖν ὁ μὴ καρτερεῖν, μὴ φέρειν, δυσανασχετεῖν. Politus.

3. καθὰ καὶ πολύτλας) Hom. in Odyſſ. πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς. Salvinus.

4. Τὸ δὲ κηδομένη) κῆδος, curatio funeris, funus. unde epicedion, carmen funebre. Salvin.

5. Τὸ μέντοι κήδεσθαι, ὃ δηλοῖ τὸ φροντίζειν) Τὸ κήδεσθαι eſt curare: ex quo derivatur κηδεμών, tutor, curator. Salvin.

6. Οὐ γάρ ἐστι σαφὲς αἴτιον τῆς τοῦ π' εἰς φ' μεταβολῆς) Ephialtes, puto, mutat π' in φ', propter aſpiratam denſè vocem ἅλλομαι, ſalio. Ephialtes, Incubus dæmon dicitur, ob inſiliendo. Sic additamentum ſyllabicum in ἐφίεμαι denſatus propter denſeſcum ἀρύω. Salvinus.

Michaël Pſellus: τοὺς παῖδας, Ἐφιάλτην παιδὶ ἐνομάζουσι ἰατροί, ἀπὸ τοῦ ἐφάλλεσθαι κάτωθεν συνήθως τὸ ὄνομα. At enim jam diximus, ob ἅλλομαι, ſeu potius ἐφάλλομαι, eſſe τὸ ἐφιάλτης, non ἐφιάλτης. Politus.

7. κατὰ τοὺς ἠεροφώνους) Moſchopulus: ἠερόφωνοι ὑψόφωνοι, ὧν ἡ φωνὴ μέχρι τοῦ οὐρανοῦ ἐκτείνεται. Polit.

8. ἢ τὴν μεγαλόβοον) De bove Virg. in Georgicis: omnia magna. Salvin.

αν, καὶ Ἀλφεσίβοιαν. Ὁ δὲ Ἑρμέας, ὡς πρωτότυπον, ἐπενθέσει μὲν τοῦ ι, Ἑρμείας γίνεται· κράσει δὲ τοῦ ε, καὶ α, εἰς η, Ἑρμῆς. Τὸ δὲ δαμιᾷν, πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ν Δώριον, ὁποῖος γίνεται, καθ' Ἡρωδιανὸν, καὶ ἐν τῷ ἐλαύω ἐλαύνω, δύω δύνω, καὶ τοῖς ὁμοίοις. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι τὸν Ἡρακλῆν, κρατερὸν παῖδα Ἀμφιτρύωνος εἰπὼν, εἶτα καὶ Διὸς υἱὸν αὐτὸν λέγει, οὐ μόνον [1] διὰ τὸ βασιλικὸν, ἀλλ' ἵνα καὶ πιθανοὺς καταστήσῃ τοὺς περὶ αὐτοῦ μύθους, ἤγουν τὴν βολὴν τῆς Ἥρας, καὶ τοῦ Ἅδου. Οὐ γὰρ ὁ τοῦ Ἀμφιτρύωνος, ἀλλ' ὁ τοῦ Διὸς,
Rom. p.563. δύναιτο ἂν τοιαῦτα ποιεῖν. Καὶ σημείωσαι, ὅτι ἐνταῦθα καὶ τόπους ὁρίζει ταῖς πληγαῖς διὰ πιθανότητα, εἰπὼν, τὴν μὲν Ἥραν, δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν βληθῆναι οἰστῷ τριγλώχινι· τὸν δὲ Ἅδην, ὤμῳ ἐνὶ στιβαρῷ.

ριε´. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι κατὰ μαζὸν ἀλληγορικῶς ἡ Ἥρα βάλλεται, ἤγουν ὁ ἀὴρ, διότι εὐστόχως, εἰπεῖν δὲ καιριώτερον, εὐθυβόλως, καὶ ἐπιτυχῶς, καὶ εὐσκοπώτατα, ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου λόγου νενόηται, ὅτι ζωογόνος ἐστὶν ὁ ἀήρ. Τούτου γάρ ἐστι δηλωτικὸν ὁ μαζὸς, τρέφων τὰ νεογνά. ὅθεν καὶ [2] οὖθαρ ἀρούρης τὸ πῖον λέγεται, καὶ θρεπτικόν. ὁ δὲ Ἅδης παρὰ τὸν ὦμον βέβληται, ὑψηλὸν ὄντα τόπον ἐν σώματι, διότι εὐσκόπως πάλιν ὁ αὐτὸς Ἡρακλῆς, τουτέστιν, ὁ φιλόσοφος λόγος, κοῦφον εἶναι αὐτὸν, καὶ ἀνωφερόμενον κατενόησεν· ὅσπερ καὶ αὐτὸς ὁ ὑπόγαιος ἀὴρ, τοιοῦτός ἐστι φύσει. ἢ μάλιστα διότι ἡ καιριωτάτη βολὴ τοῦ λόγου κατὰ τοῦ ἀέρος ἄνω που γίνεται, ὅτε τὰ μετέωρα σκέπτεται. [3] Καὶ γὰρ θεωρεῖ μὲν αὐτὸς καὶ τὰ κάτω τοῦ ᾅδου, ἤτοι τοῦ σκοτεινοῦ, καὶ μέλανος ἀέρος, καταβαίνων εἰς αὐτὸν, καὶ οἷον ἐρεβοδιφῶν· ἐπιμᾶλλον δὲ τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς ἐφίεται, καὶ κατὰ τὴν ἄνω τείνας ἑαυτὸν, ἐπιβάλλει ταῖς ἐκεῖ σκοπιμώτατα. [4] Τριγλώχιν δὲ οἰστὸς, ὁ τῆς φιλοσοφίας τριπλοῦς τρόπος, ὁ ἠθικὸς, ὁ φυσικὸς, καὶ ὁ μαθηματικός, οἷς χρώμενος ὁ Ἡρακλῆς λόγος, ἐπιτυχῶς βάλλει κατά τε ἀνδρῶν, καὶ θεῶν. ἤτοι ἐπιτυγχάνει, φιλοσοφίας λόγῳ, τῆς τῶν θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων καταλήψεως. Γλωχὶν δὲ ξίφους ἡ γωνία. [5] ὅθεν καὶ γίνεται, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὡς οἷον γωνιοχὶν τις οὖσα, καὶ ἐν συγκοπῇ, καὶ τροπῇ, γλωχὶν ἡ γωνίαν ἔχουσα. ἢ καὶ ἄλλως, παρὰ τὸ κλῶ, αἱονεὶ κλω-

Eeribæa, ſimili eſt figuratione, atque ἡ Εὔβοια, *Eubæa*, & Ἀλφεσίβοια, *Alpheſibœa*. Verùm ὁ Ἑρμέας, *Hermeas*, *Mercurius*, tamquam nomen primitivum, per epentheſin quidem τοῦ ι, fit Ἑρμείας, *Hermear*; at verò coaleſcentibus, ſeu per craſin commixtis τοῖς, ε, & α, in η, Ἑρμῆς, *Hermes*. Τὸ δαμιᾷν, *domare*, *perdomare*, *vincere*, *ſubigere*, habet pleonaſmum Doricum τοῦ ν· qualis etiam pleonaſmus, ſecundùm Herodianum, fit in τῷ ἐλαύω, ἐλαύνω, *ageto*; δύω, δύνω, *ſubeo*, aliiſque ſimilibus. Vide præterea, ut, quum Herculem, fortem Amphitryonis filium vocaſſet, eum poſtea Jovis filium appellat, non modò propter dignitatem, atque amplitudinem regiam; ſed etiam ad fidem iis ſabulis, quas de eo narrat, conciliandam, ut probabile ſit ſcilicet, eum vulnera Junoni, ac Plutoni intuliſſe. Non enim certè Amphitryonis, ſed Jovis filius iſta facere potuiſſet. Et obſerva, ut, ad faciendam hic fidem, loca quoque vulnerum determinat: quum Junonem dicat tricuſpide ſagittâ ad papillam dexteram; Plutonem verò in robuſto humero vulneratum fuiſſe.

CXV. Ubi ſciendum, allegoricè Junonem in papillâ vulnerari, aërem videlicet, eo quòd per rationem Philoſophia εὐστόχως, *mentis acie feliciter conjectâ*, ſive, ut magis appoſitè atque accommodatè loquar, εὐθυβόλως, *rectâ conjecturâ*, proſperoque ſucceſſu, oculiſque veluti ad ſcopum perfectiſſimè collineatis, intellexerit, vim in aëre vitalem ineſſe. Id enim clarè denotat papilla, quippe quæ pueris recens in lucem editis alimentum præbeat. Unde & pinguedo ipſa ſoli, quæque alendi vim habet, dicitur οὖθαρ ἀρούρης, *uber terræ*, *ſeu arvi*. Plutonem verò vulnus in humero accepiſſe, ut in loco corporis præcelſo, atque edito, eo quòd idem rurſus Hercules, hoc eſt, philoſophantis hominis ratio, rectè veluti ad ſcopum collineando, eum ipſum Plutonem levem eſſe, & ſurſum verſum tendere cognoverit: quandoquidem vel ipſe aër ſubterraneus tali eſt naturâ. Aut maximè eo quia aërem ratio in ſuperiori parte commodiſſimè ferit, atque vulnerat, cum ea, quæ in ſummo aëre, & in cœlo fiunt, ſpeculatur, atque conſiderat. Etſi enim partes quoque inferas orci, tenebroſi videlicet atrique aëris, ipſa ratio contemplatur, cum in eum deſcendit, & ſubterranea loca veluti perſcrutatur; tamen multò magis ſummitatem ejus petit, ipſaque ſemet omni conatu, magnâque contentione ad ſuperna erigens, in illa, tamquam in ſcopum, certiſſimè aciem figit cogitationis ſuæ. Sagitta autem tricuſpis, triplex eſt genus Philoſophiæ, Ethice, Phyſice, Mathematice. quibus ſi Hercules, hoc eſt, mens, atque ratio utitur, ſuas veluti ſagittas, certo, nec fallaci ictu, tum in homines immittit, tum in deos. videlicet per Philoſophiam, divinarum humanarumque rerum comprehenſionem, atque intelligentiam conſequitur. Ceterùm γλωχὶν ξίφους, *cuſpis enſis*, eadem eſt atque ἡ γωνία, *angulus*, *ſive acies*. unde etiam fit, ſecundùm veteres, perinde quaſi ſit γωνιοχὶν, & per ſyncopen, mutationemque litterarum, γλωχὶν, *cuſpis*, ideſt, γωνίαν ἔχουσα, *habens angulum*. Niſi ſecus fiat a verbo κλῶ, *frango*, quaſi ſcilicet

1. διὰ τὸ βασιλικὸν) διογενεῖς, & διοτρεφεῖς βασιλῆας Homerus Reges appellat, utpote nobiliſſimos. Namque ea erat primaria apud veteres nobilitas, quæ genus ſuum ad Jovem referebat. *Salvinus*.

2. οὖθαρ ἀρούρης τὸ πῖον) Virg. 1. Æn. *Terra antiqua, potens armis, atque ubere glebæ*. Salvin.

3. Καὶ γὰρ θεωρεῖ μὲν αὐτὸς καὶ τὰ κάτω τοῦ ᾅδου) Heraclitus: ἀίδης γὰρ ἄβατος φιλοσοφίῃ χῶρος· ἀλλὰ μετ' ἐμοῦ, [illegible] ἵνα μηδὲ τῶν νεκρῶν ἀμύητος ᾖ. [illegible] καὶ πάντας ἀνθρώπους [illegible], [illegible] σοφίας [illegible]. Politus.

4. Τριγλώχιν δὲ οἰστὸς, ὁ τῆς φιλοσοφίας τριπλοῦς τρόπος) Τριγλώχιν οἰστὸς ἡ τριμερὴς φιλοσοφία. Politus.

5. ὅθεν καὶ γίνεται) παρὰ τὸ γωνίας ἔχειν. Polit.

cet κλωχὶν, ideſt, κεκλασμένη, *fracta*. quod idem eſt, ac ſi diceres, κλάσμα ἔχουσα, *habens fragmentum*. At verò ἡ γωνία, *angulus*, deducitur ex γόνυ, *genu*, productâ per ectaſin ſyllabâ, ut id etiam ex veteribus conſtat. Illud autem, Ἀΐδης πελώριος, *Pluto ingens, atque immanis*, urbanè aliquando dictum fuerit de homine edaci, & comedone, eoque admodum corpulento.

CXVI. Deinde hoc loci: ὠυτὸς ἀνὴρ, videlicet ὁ αὐτὸς, *idem vir*; ſciendum, diphthongum ωὐ in unâ quidem eademque voce plenè, atque explicatè efferri per dialyſin, ſeu litterarum diſſolutionem. ut θωϋμάσιος, ideſt, θαυμάσιος, *admirandus, admirabilis*, & ἑωυτοῦ pro ἑαυτοῦ, *ſui ipſius*: verùm in duabus vocibus ex litterarum craſi coaluiſſe, ratione contractionis, ſeu ſynæreſis. Ad hæc, ſicuti eſt φθογγὴ, φθόγγος, *ſonus*, χολὴ, χόλος, *ira, ſeu indignatio*, τιμὴ, τῖμος apud Comicum, ideſt, τίμημα. *pretium, ſive æſtimatio*, ποθὴ, πόθος, *deſiderium*, ὠνὴ, ὦνος, *emptio*, βολὴ, βόλος, *ictus, ſive jactus*, aliaque id genus; ita ſciendum, eſſe τὸ πύλη, *porta*, πύλος, genere maſculino. ut, ἐν πύλῳ βαλών. *in portâ vulnerans*. Non enim ἐν τῇ Πύλῳ τῇ πόλει, *in urbe Pylo*, Plutonem Hercules vulneravit; ſed apud inferos in ipsâ portâ Mortuorum. Ideoque, explicationis cauſsâ, addit: ἐν νεκύεσσι βαλών. *apud Mortuos, ſive apud inferos, vulnerans*. Porro autem βόλον, *jactum*, eum ſupra notavimus, qui ambiguo quodam ſenſu tum de teſſerarum jactu dicitur, tum etiam de jactu retis. Unde etiam in uſu verbum magnæ induſtriæ, ac diligentiæ τὸ βολίζειν, *bolidem demittere*. videlicet, demiſſo per funem ad perpendiculum plumbo, aut aliquo alio hujuſcemodi pondere, maris altitudinem metiri. Ab eo genere loquendi, quod eſt ὀδύναις δεδόσθαι, *traditum eſſe doloribus*, minimè abludit ὀδύναις πεπάρθαι, *transfixum eſſe doloribus*. Ideo, paullò poſt quàm dixerat, ὀδύνῃσιν ἔδωκε, *doloribus tradidit*; ſubjungit τὸ ὀδύνῃσι πεπαρμένος, *doloribus transfixus*, aptâ ſanè congruentique metaphorâ. Sicuti enim quis telo, ſic etiam dici poteſt acutis doloribus configi. Utrumque autem loquendi genus eſt per metaphoram fabulæ convenientem, & conſentaneam. Nam veluti quid corporatum, ſeu formâ corporis præditum, dolores ipſi ponuntur, quibus Pluto traditus fuit, immo verò & transfixus. Quod perinde fuerit, ac ſi diceretur vexatus, atque exagitatus. Porro autem, ut manus στιβαρὴ, *craſſa, atque ſolida*, humerus quoque στιβαρὸς, *craſſus*, ideſt, πυκνὸς, *denſus*, atque adeo ſolidus. a verbo ἔστιβον, *calcavi, denſavi, ſtipavi*: ex quo etiam verbo ὁ στίβος, *ſemita, via trita, veſtigium*, itemque ἡ στιβὰς, *culcitra, ſeu torus*. Τὸ ἠλήλατο, *adacta erat*, nunc quidem uſurpatur de ſagittâ; alibi verò de haſtâ. Quin & gladio quis poteſt διελαθῆναι, *transfigi, ſeu transverberari*.

At eum Pæon, medicamentis ad dolorem tollendam adſperſis,
Curavit. Neque enim mortalis erat.
Audax, facinoroſus, qui in rebus nefariis nihil penſi habebat,
Qui arcu, & ſagittis lædebat cœlicolas deos.
In te autem hunc concitavit dea cæſiis oculis Minerva.

CXVII. Ho-

κλωχίν τις, ἡ κεκλασμένη. ταυτὸν δ' εἰπεῖν, κλάσμα ἔχουσα. [1] Ἡ δὲ γωνία ὅτι ἀπὸ τοῦ γόνυ κατ' ἔκτασιν γίνεται, δηλοῦσι καὶ αὐτὸ οἱ παλαιοί. [2] Τὸ δὲ, Ἀΐδης πελώριος, ἐπιλεχθείη ἂν ποτε ἀστείως καὶ ἀνδρὶ φάγῳ μεγαλοσωμάτῳ.

ρις'. Ἐν δὲ τῷ, ὠυτὸς ἀνὴρ, ἤγουν ὁ αὐτὸς, ἰστέον, ὅτι ἡ ωὐ δίφθογγος, ἐν μιᾷ μὲν λέξει, κατὰ διάλυσιν προάγεται διεξοδικῶς. οἷον, θωϋμάσιος ὁ θαυμάσιος, καὶ ἑωυτοῦ ἀντὶ τοῦ ἑαυτοῦ· ἐν δὲ δυσὶ λέξεσι, [3] κέκραται τῷ λόγῳ τῆς συναιρέσεως. Ἔτι ἰστέον, ὅτι, ὥσπερ φθογγὴ φθόγγος· χολὴ χόλος· τιμὴ τῖμος παρὰ τῇ Κωμῳδίᾳ τὸ τίμημα· ποθὴ πόθος· ὠνὴ ὦνος· βολὴ βόλος· καὶ ἕτερα· οὕτω πύλη πύλος ἀρσενικῶς. οἷον, ἐν πύλῳ βαλών. Οὐ γὰρ ἐν τῇ Πύλῳ τῇ πόλει τὸν Ἅιδην ὁ Ἡρακλῆς ἔβαλεν, ἀλλὰ κάτω ἐν τῇ τῶν νεκρῶν πύλῃ. Διὸ καὶ ἑρμηνεύων, ἐπάγει· ἐν νεκύεσσι βαλών. Βόλον δὲ ἀνωτέρω ἔφαμεν, τὸν ὁμωνύμως λεγόμενον ἐπί τε τοῦ παιστικοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ δίκτυον δέ. ὅθεν καὶ ῥῆμα σπουδαῖον ἐν χρήσει· [4] τὸ βολίζειν. ἤγουν βάθος θαλάσσης μετρεῖν, μολιβδίνῃ καθέτῳ, ἢ τοιῷδέ τινι. [5] Τῷ δὲ ὀδύναις δεδόσθαι, οὐκ ἀπέοικε, ὀδύναις πεπάρθαι. Διὸ εἰπὼν, ὀδύνῃσιν ἔδωκεν· ἐπάγει μετ' ὀλίγα τὸ, ὀδύνῃσι πεπαρμένος, προσφυῶς τρέψας. Ὡς γάρ τις βέλει, οὕτω καὶ ὀξείαις ὀδύναις πείρεσθαι λέγοιτ' ἄν. Τροπῆς δὲ οὔσι καὶ ἄμφω μύθῳ πρεπούσης. Ὡς οἷον γάρ τι σωματοειδὲς αἱ ὀδύναι ὑπόκεινται, αἷς ὁ Ἅιδης δέδοται, καὶ μὴν καὶ πέπαρται. Εἴη δ' ἂν ταυτὸν εἰπεῖν καὶ, ἐλήλαται. Στιβαρὸς δὲ ὦμος, καθὰ καὶ χεὶρ στιβαρὰ, ὁ πυκνὸς, καὶ *Baſ. p. 428.* οὕτω στερρὸς, [6] παρὰ τὸ ἔστιβον· ἐξ οὗ καὶ ὁ στίβος, καὶ ἡ στιβάς. Τὸ δὲ ἐλήλατο, νῦν μὲν ἐπὶ οἰστοῦ κεῖται· ἀλλαχοῦ δὲ καὶ ἐπὶ ἔγχους. καὶ ξίφει δέ τις διελαθῆναι δύναται.

Τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων,
Ἠκέσατ'. οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέτυκτο.
Σχέτλιος, ὀβριμοεργὸς, ὃς οὐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων,
Ὃς τόξοισιν ἔκηδε θεοὺς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Σοὶ δ' ἐπὶ τοῦτον ἀνῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

ριζ'. Ἀν-

1. Ἡ δὲ γωνία ὅτι ἀπὸ τοῦ γόνυ κατ' ἔκτασιν γίνεται) Etymologici Magni Auctor: ἐκ τοῦ γόνυ, τὸ κτητικὸν γωνία, κατ' ἔκτασιν τοῦ ι εἰς ω· ὅπερ ἐκτεταμένον, ἐν κεκλασμένῳ σχήματι φύσει προσοίσεται. Politus.
2. Τὸ δὲ, Ἀΐδης πελώριος, ἐπιλεχθείη ἂν ποτε ἀστείως καὶ ἀνδρὶ φάγῳ) Catull.
At vobis male ſit, malæ tenebræ
Orci, quæ omnia bella devoratis.
Salvinus.
3. κέκραται τῷ λόγῳ τῆς συναιρέσεως) Etymologici Magni Auctor: Ὠυτὸς ἀνὴρ, ἔστιν ὁ αὐτός. κατὰ κρᾶσιν τοῦ ο καὶ α εἰς ω μέγα, γίνεται ὠυτός. Id autem eſt Ionicè cum ſpiritu tenui. *Politus*.
4. τὸ βολίζειν) Italicè *ſcandagliare*, Gallicè *ſonder*. Salvinus.
5. Τῷ δὲ ὀδύναις) l. Τὸ δὲ ὀδύναις. Polit.
6. παρὰ τὸ ἔστιβον) Etymologici Magni Auctor. *Polit.*

ρζʹ. Ἀνθρωποπαθεῖς τοὺς θεοὺς Ὅμηρος ποιῶν, δίδωσιν αὐτοῖς ἀνθρωπίνως καὶ ἰατρὸν ἰώμενον τὰς, ὡς εἰκὸς, συμπιπτούσας πληγάς· ὃν καὶ ἀπὸ τοῦ παίω τὸ θεραπεύω ὀνοματοποιεῖ, καὶ Παιήονα καλεῖ, ὡς καὶ ἐν τῇ α´ ῥαψῳδίᾳ εἴρηται. ὅς ποτε καὶ τὸν Ἅδην, φη- Rom. p. 564. σὶν, ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων, ἠκέσατο βληθέντα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. τοῦτο δὲ, διὰ τὸ πιθανὸν τοῦ μύθου λέγει, ἵνα καὶ τὸν Ἄρην ἐνταῦθα ἰάσηται ὁ αὐτός. Τὴν γὰρ Ἀφροδίτην, οὐδενὸς τοιούτου ἀξιοῖ ὁ Ποιητὴς, ἀλλὰ τῇ τῆς Διώνης μόνῃ ἐπαφῇ θεραπεύει, διότι τε οὐκ ἀξιόλογον τὸ τραῦμα, καὶ ὅτι οὐδὲ θέλει πολυλογεῖν, καὶ εἰς οὐδὲν δέον ταυτολογεῖν. Ὅτι δὲ [1] Παιήων λέγεται καὶ ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα, ἐν τῇ α´ καὶ αὐτὸ εἴρηται. Λέγεται δὲ παιήων καί τι μέλος ἐπινίκιον, ὁποῖον Ἀχιλλεὺς ᾄδει, ἀνελὼν τὸν Ἕκτορα, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς φαίνεται. [2] Ὀδυνήφατα δὲ, τὰ, ὡς εἰπεῖν, ἀκεσώδυνα. Ταὐτὸν γὰρ, οὕτως, ἢ οὕτως εἰπεῖν· ὡς τὸ ἀκέσασθαι ὀδύνην, καὶ τὸ ὀδύνην φάσαι, ἤτοι φονεῦσαι, ὡς οἷά τινα πολεμίαν, ταυτὰ δηλοῦντος. Ἐνέργειαν δὲ σημαίνει τὸ ὀδυνήφατον. ἀνάπαλιν δὲ τούτου πάθος, τὸ μυλήφατον, καὶ τὸ πρόσφατον [3] ἐν τῷ, πρόσφατος νεκρὸς, ὁ ἐγγὺς καὶ πρὸ ὀλίγου φονευθείς. Ἔστι δέ πως καὶ διασαφητικὸν τῶν ἐνταῦθα φαρμάκων τὸ, ὀδυνήφατα. Εἰ γὰρ ὀδυνήφατά εἰσι, φέρουσιν ἄρα ἄκος, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ, ἠκέσατο, [4] οὐ μὴν ἄχος, ὃ ταῖς φαύλαις φαρμάκοις ἐτυμολογικῶς ἔγκειται. Τὸ δὲ πάσσων, ῥιζοτόμον ἐμφαίνει καὶ τὸν Παιήονα, καὶ ἄλλως δὲ, βοτανῶν ἐπιλέκτην. ἃς τρίβων, ἐπέπασσε τοῖς χρήζουσι, ῥᾷον ἰώμενος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ᾽ ἐτέτυκτο, ἢ μάλιστα, καταθνητός γ᾽ ἐτέτυκτο, ἐν ἑνὶ μέρει λόγου, κατὰ τὸ, θεοῦ ἐπιμήνις, καὶ βοῶν ἐπιβουκόλος, καὶ καταθνητῶν ἀνθρώπων, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἔπαινος δὲ ἀγαθοῦ ἰατροῦ τὸ ῥηθέν.

ρηʹ. Βα-

CXVII. Homerus ut humanis morbis obnoxios deos ſacit, ita iis humano more medicum aſſignat, qui incidentibus, ut ſolet, vulneribus medeatur: cui etiam nomen attribuit, ductum a verbo *παίω*, quod eſt *cura*. Quippe vocat eum Παιήονα, *Pæonem*, ut dictum eſt in libro α´· qui quondam etiam Plutonem (ſic enim narrat) ab Hercule vulneratum, adſperſis ad mitigandos dolores medicamentis, curavit. Quod certè ad probabilitatem fabulæ commemorat, ut ſcilicet etiam Marti idem ipſe hoc loci medeatur. Nam Veneri quidem nullam ejuſcemodi curationem adhibendam cenſet Poëta; ſed uno ſoloque Diones attactu eam ſanat, tum quia non valde memorabile, nec magni admodum momenti eſt illud vulnus, tum quia neque ipſe vult multa verba conſumere, & ubi minimè omnium oportet, res eaſdem recoquere. Ceterùm & hymno in Apollinem nomen eſſe Pæoni, id ipſum notatum eſt in libro α´. Immo & Pæon, carmen quoddam dictum, quod, partâ victoriâ, canebatur. quale Achilles carmen canit, Hectore interfecto, ut clarè infra apparet. Ὀδυνήφατα, *dolorem pellentia*, *ſeu de medio tollentia*, eadem, ut ita dicam, atque ἀκεσώδυνα, *quæ dolori medentur*, *ſeu remedio ſunt doloribus*. Perinde enim eſt, hoc modo dicere, atque illo: quippe quum idem prorſus ſignificent τὸ ἀκέσασθαι ὀδύνην, *mederi dolori*, atque τὸ ὀδύνην φάσαι, *dolorem de medio tollere*, videlicet φονεῦσαι, *perimere*, *ſeu occidere*, quaſi quemdam videlicet hoſtem. Activo autem ſenſu dicitur τὸ ὀδυνήφατον, *dolorem de medio tollens*: quum e contrario paſſivam ſignificationem habeat τὸ μυλήφατον, *mola fractam*, *ſeu accisum*, itemque τὸ πρόσφατον, *recens interfectum*, ubi is, qui demortuus jacebat, dicitur πρόσφατος, ideſt, nuper, ſeu paullò ante, occiſus. Quin & id ipſum, quod dicit, ὀδυνήφατα, *dolorem de media tollentia*, valet quodammodo ad explicandum, quænam hic dicantur φάρμακα, *pharmaca*, *ſeu medicamenta*. Si enim ſunt ὀδυνήφατα, *apta ad dolorem pellendum*; φέρουσι igitur ἄκος, *ferunt medelam*, ut apertè etiam docet verbum ἠκέσατο, *adhibitâ medelâ*, *ſanavit*; non verò ἄχος, *dolorem*. quam quidem vocem ineſſe vult etymologia in malis φαρμάκοις, *pharmacis*, *ſeu medicamentis*, *ideſt*, *venenis*. Τὸ πάσσων, *adſpergens*, *ſive inſpergens*, non obſcurè ſignificat, extitiſſe Pæonem ῥιζοτόμον, *radicum ſectorem*, *ſeu herbarium*, ſive etiam, ut id aliter dicam, βοτανῶν ἐπιλέκτην, *herbarum legendarum peritum*. quas herbas tritas iis deorum, quibus opus erat, inſpergebat. Itaque faciliùs medebatur, ut palam facit illud: οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ᾽ ἐτέτυκτο. *Nequaquam enim erat*, *ut mortales*. aut maximè, καταθνητός γ᾽ ἐτέτυκτο. *mortalis erat*. parte unâ orationis, ſimiliter atque illud: θεοῦ ἐπιμήνις. *dei ira permanens*, *atque durans*. & βοῶν ἐπιβουκόλος, *boum bubulcus*. & καταθνητῶν ἀνθρώπων. *mortalium hominum*. & quæcumque alia id genus. Laus autem boni medici ea eſt, quem diximus.

CXVIII. Dio-

1. Παιήων λέγεται καὶ ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα) Pæan, ipſe Apollo dicitur a ſaucio Pythone, & hymnus etiam in ejus laudem, ex cantilenâ illâ: ἰὴ παιάν. ἰὴ παιάν, Iliad. α´. Οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο, Καλὸν ἀείδοντες παιήονα κοῦροι Ἀχαιῶν Μέλποντες ἑκάεργον. Salvinius.

2. Ὀδυνήφατα δὲ, τὰ, ὡς εἰπεῖν, ἀκεσώδυνα) Hesychius: ὀδυνήφατα, τὰ τὴν ὀδύνην παύοντα, ἀφανίζοντα τὰς ὀδύνας, ἢ παυσίπονα. Etymologici Magni Auctor: ὀδυνήφατα φάρμακα, τὰ τὰς ὀδύνας παύοντα, καὶ φθείροντα. Politus.

Medici, hujuſmodi medicamenta dolorem pellentia, vel lenientia, vocant ἀνώδυνα. ut ἄλιμα, quæ famem pellunt, vel mitigant. Salvinius.

3. ἐν τῷ πρόσφατος νεκρὸς) lib. ω´ Il. Νῦν δέ μοι ἑρσήεις, καὶ πρόσφατος ἐν μεγάροισι κεῖται. Eſt πρόσφατος ὁ νεωστὶ πεφονευμένος. Etymologici Magni Auctor: πρόσφατον, κυρίως ἐπὶ τοῦ νεωστὶ πεφονευμένου εἴρηται. οἷον, Νῦν δέ μοι ἑρσήεις καὶ πρόσφατος. ἐκ τοῦ φῶ τὸ φονεύω. καὶ πρόσφατον ὄψον, τὸ νεοσφαγές. Generatim Heſychio πρόσφατον, τὸ ἀρτίως γινόμενον, νέον, νεαρόν. Sed quid inter τὸ νεαρὸν, & τὸ πρόσφατον ſit differentiæ, aperit Ammonius. Politus.

4. οὐ μὴν ἄχος, ὃ ταῖς φαύλαις φαρμάκοις ἐτυμολογικῶς ἔγκειται) Etymologici Magni Auctor v. φάρμακον· παρὰ τὸ φέρειν τὸ ἄκος, φέρακόν τι ὄν· ἐπὶ δὲ τῶν κακῶν, παρὰ τὸ φέρειν τὸ ἄχος. τὸ σημαῖνον τὴν βλάβην. Politus.

Φάρμακα λυγρὰ, καὶ ἐσθλά. Hom. in Odyſſ. V. Digeſtorum titulum, de ſignificatione verborum, in Voce Venenum. Salvinius.

CXVIII. Dione graviter contra Herculem commota, compoſitu ad vehementiam dicendi genere, his eum maledictis per commata, & inciſa proſcindit: Σχέτλιος, ὀβριμοεργὸς, ὃς οὐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων. *Audax, facinoroſus, qui in rebus nefariis perpetrandis nihil penſi habebat.* videlicet nullo prorſus cujuſquam reſpectu, nullâque curâ movebatur, quin injuriâ eum afficeret. Tum commiſsæ injuriæ, & maleficii genus exponit his verbis: Ὃς τόξοισιν ἔκηδε θεούς. *Qui arcu, atque ſagittis contriſtabat deos.* hoc eſt, ἔβλαπτε, *lædebat, atque offendebat.* Et obſerva, ut neque hoc loci vox aſperæ admodum contumeliæ illa eſt, σχέτλιος, *audax, ſeu temerarius*, ut neque illa, ὀβριμοεργὸς, *facinoroſus*; ſed acrem ſignificat, & temerarium, ingenioque præditum vehementi, atque præcipiti ad facienda facinora non bona: quem ſanè oportebat non ita ſtatim eſſe comparatum, ſed σχέσθαι, καὶ τλῆναι, *abſtinere, atque perpeti*. Uſui autem poteſt eſſe τὸ σχέτλιος, *audax*, totuſque deinceps verſus, ad hominem ferocem, atque aſperum, & injurium vituperandum. Præterea, quum ex eisdem verbis compoſita ſint hæc nomina, ſcilicet ἡ ἐχέτλη, *ſtiva*, quæ ad agriculturam pertinet, & ὁ σχέτλιος, *audax*; tamen obſerva, magnam eſſe utriuſque in ſignificando differentiam. Nam σχέτλιος quidem, *i. e. audax*, ille eſt, quem modò diximus; ἐχέτλη verò, *ſtiva*, illa, ἣς ἔχεταί τις τλημόνως, *quam quis patienter tenet*. Quid porrò ſit τὸ ἄσυλον, *injuſtum, iniquum, nefarium*, & unde fiat, alibi oſtendendum eſt. Quod autem hic ſcire oportet, ὁ αἴσυλα ῥέζων, *is, qui mala, & nefaria facinora facit*, dicitur etiam αἰσυλοεργὸς, *maleficus*, ratione, & analogiâ eadem, atque ὁ ὀμβριμοεργὸς, *facinoroſus*. Vida denique τὸ ὅς, *qui*, ſemel atque iterum continenter poſitum, per repetitionis figuram, in his verbis: ὃς οὐκ ὄθετο. *qui non curabat, nec penſi quidquam habebat.* & , ὃς ἔκηδε. *qui lædebat.*

Demens. Neque illud in animo cogitat Tydei filius,
Non valdè longævum eum eſſe, qui cum immortalibus pugnat,
Neque eum filios in genibus pappam eſſe compellaturos,
Poſteaquam ex bello, & gravi pugnâ redierit.

CXIX. Quemadmodum ſupra ſcriptum eſt, Poëtica plerumque Muſa ſolet verſûs initio per modum inclamationis adhibere τὸ νήπιος, *ſtultus, demens, imprudens*, in eos, qui grave aliquod & memorabile erratum admiſerunt. Ut & hoc loci νήπιος, *ſtultus*. Diomedes nimirum. *Neque illud in mente, neque in animo cogitat, non valde longævum eum eſſe, qui cum immortalibus pugnat.* Quod quidem cum ſequentibus verbis, ſi per parœdiam imitando accommodatur, recta evadere poteſt gnome, atque ſententia. Ut ſiquis, exempli cauſsâ, dixerit, non valde longævum eum futurum, quicumque cum deo pugnaverit; neque eum filios ad genua blando pappæ nomine eſſe compellaturos, reducem ex bello, & gravi pugnâ. i. e. δηϊοτῆτος. qua de voce, quid cauſſæ ſit, quamobrem in recto acuatur (eſt enim ἡ δηϊοτὴς, *pugna*, ut ἡ βραδυτὴς, *tarditas*) alibi explicabimus. Verùm hîc obſerva novam, atque elegantem ſtructuram orationis. Poſtea enim, quàm dixerat: Σοὶ δ' ἐπὶ τοῦτον ἀνῆκεν ἡ Ἀθηνᾶ. *In te autem hunc incitavit Minerva*; ſtatim ſubjicit

ριη'. Βαρυνομένη κατὰ Ἡρακλέους ἡ Διώνη, φησὶ κομματικῶς, ὑβρίζουσα, κατὰ σχῆμα σφοδρότητος, οὕτω· Σχέτλιος, ὀβριμοεργὸς, ὃς οὐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων. ἤγουν οὐκ ἐπεστρέφετό τινος ἀδικῶν. Εἶτα καὶ τὸ εἶδος τῆς ἀδικίας ἐκτιθοῦσα, φησίν· Ὃς τόξοισιν ἔκηδε θεούς. ὅ ἐστιν, ἔβλαπτε. Καὶ σημείωσαι, ὅτι τὸ, σχέτλιος, οὐδ' ἐνταῦθα πάνυ τραχεῖα ὕβρις ἐστὶν, ὡς οὐδὲ τὸ ὀβριμοεργός· ἀλλὰ τὸν ὀξὺν δηλοῖ, καὶ ἰταμὸν, καὶ σφοδρὸν εἰς τὸ ποιῆσαί τι οὐκ ἀγαθόν· ὃν ἔδει μὴ τοιοῦτον εὐθὺς εἶναι, ἀλλὰ σχέσθαι, καὶ τλῆναι. Χρήσιμον δὲ τὸ σχέτλιος, καὶ ἑξῆς ὅλον τὸ ἔπος, εἰς ψόγον ἐμβριθοῦς ἀδίκου ἀνδρός. Σημείωσαι δὲ, ὡς τῶν αὐτῶν ῥημάτων συντιθέντων τήν τε γεωργικὴν ἐχέτλην, καὶ τὸν σχέτλιον, ὅμως ἐν ἀμφοῖν πολλή ἡ κατὰ νοῦν διαφορά. σχέτλιος μὲν γὰρ, ὁ προσεχῶς δηλωθείς· ἐχέτλη δὲ, ἧς ἔχεταί τις τλημόνως. Τί δὲ ἐστι τὸ ἄσυλον, καὶ ὅθεν γίνεται, φανεῖται ἀλλαχοῦ. Ἐνταῦθα δὲ ἰστέον καὶ, ὅτι ὁ αἴσυλα ῥέζων, καὶ αἰσυλοεργὸς λέγεται ἀναλόγως τῷ ὀμβριμοεργός. Ὅρα δὲ καὶ τὸ ὅς, δὶς κείμενον συνεχῶς, κατὰ σχῆμα ἐπαναφορᾶς, ἐν τῷ, ὃς οὐκ ὄθετο. καὶ, ὃς ἔκηδεν.

Νήπιος. οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα Τυδέος υἱὸς,
Ὅττι μάλ' οὐ δηναιὸς, ὃς ἀθανάτοισι μάχοιτο,
Οὐδέ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν
Ἐλθόντ' ἐκ πολέμοιο, καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.

ριθ'. Ὡς καὶ προγέγραπται, τὸ νήπιος, ἐπιφωνεῖν εἴωθεν ἐν ἀρχῇ στίχου πολλαχοῦ ἡ ποιητικὴ Μοῦσα τοῖς ἀξιόν τι λόγου πλημμελήσασιν. ὡς καὶ ἐνταῦθα νήπιος. ὁ Διομήδης δηλαδή. οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμὸν, ὅτι μάλα οὐ δηναιὸς, ὃς ἀθανάτοισι μάχεται. Τοῦτο δὲ παρῳδηθὲν, δύναται γνωμικὸν ὀρθὸν σὺν τοῖς ἑξῆς γενέσθαι. οἷον ἵνα εἴπῃ τις, ὅτι μάλα οὐ δηναιὸς, ὃς ἄν γε θεῷ μάχηται, οὐδέ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν ἐλθόντ' ἐκ πολέμου, καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος. περὶ ἧς διατί ὀξύνεται ἐν τῇ εὐθείᾳ (ἡ δηϊοτὴς γάρ ἐστιν, ὡς ἡ βραδυτής) ῥηθήσεται ἀλλαχοῦ. Σημείωσαι δὲ ἐνταῦθα τὸ καινοπρεπὲς τῆς συντάξεως. Εἰπὼν γὰρ, Σοὶ δ' ἐπὶ τοῦτον ἀνῆκεν ἡ Ἀθηνᾶ, ἐπάγει εὐθὺς τὸ, Νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα Τυδέος υἱὸς

2. τὸ νήπιος, ἐπιφωνεῖν εἴωθεν ἐν ἀρχῇ στίχου) Sic Virg. de Salmoneo l. VI.

Demens, qui nimbos & non imitabile fulmen
Ære, & cornipedum curſu ſimularat equorum.

& aliis in locis. *Salvinus.*

Non tam ad ἐπιφώνημα, quàm προεφώνημα, ſeu ἐπιπροφώνημα. Politus.

2. μάλα οὐ δηναιὸς, ὃς ἄν γε θεῷ μάχηται) In ſacris literis, qui parentes ſuos non honorat, dicitur, eum non fore longævum ſuper terram. *Salvinus.*

3. ἡ δηϊοτὴς γάρ ἐστιν, ὡς ἡ βραδυτής) Etymologici Magni Auctor: τὰ εἰς τὴς θηλυκὰ ὀξύνεται, βαρύνεται, πλὴν τῶν ταχυτὴς, βραδυτὴς, ἀνδροτὴς, δηϊοτὴς. Polit.

εἰς τὸ Ἀθηνᾶ. Καὶ οὐδὲν μὲν ἐκώλυεν εἰπεῖν, Σοὶ δὲ τοῦτον ἀνῆκεν ἡ Ἀθηνᾶ νήπιον, κατὰ πτῶσιν αἰτιατικήν· [1] προέκρινε δὲ τὸ καινότερον. Ἰστέον δὲ, ὡς, εἰ καὶ ἀφελὴς ἔννοια τὸ, Οὐδέ τι μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσι· ἀλλ' ἔχει ἄλλως ὕψος ὁ λόγος, διὰ τὸ γνώμης ἔνδοξον. Διδάσκει γὰρ, ὅτι τῶν θεομάχων οἱ παῖδες ταχὺ ὀρφανίζονται. Ὀνοματοπεποίηται δὲ τὸ παππάζειν, ὡς καὶ τὸ
Rom. p. 567. ποππύζειν. [2] καὶ δηλοῖ τὸ βρεφικῶς προσφθέγγεσθαι τὸν πατέρα.

ρκ'. Ἐκ δὲ τῆς λέξεως ταύτης καὶ ὁ πάππος, [3] καὶ πάππας αὐτὸς ὁ πατὴρ, πᾶς λεγόμενος μονοσυλλάβως, [4] κατὰ βρέφους προσφώνησιν, καθά φασιν οἱ παλαιοί· ὥσπερ καὶ μᾶ ἡ μήτηρ. [5] καὶ, κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν,
Bas. p. 429. πάπας, καὶ παπίας. ὡς μαμμία ἡ ῥηθεῖσα μᾶ. Ἐνταῦθα δὲ χρήσιμον καὶ τὸ τοῦ Ἀρριανοῦ εἰπόντος ἐν Βιθυνιακοῖς, ὅτι ἀνιόντες εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὀρῶν Βιθυνοὶ, ἐκάλουν πάπαν τὸν Δία, καὶ Ἄττιν τὸν αὐτόν. ὁμοίως καὶ Ἡροδότου τὸ, καλεῖσθαι Ζεὺς ὑπὸ Σκυθῶν [6] ὀρθότατα Παπαῖος. ἐξ ὧν συνάγεται, θείαν εἶναί τινα λέξιν τὸ πάπας, καὶ πάππος, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι ὁμώνυμος ὢν ὁ πάππος, δηλοῖ, ὡς ἐξ ὁμοιότητος ἴσως [7] τοῦ παρ' ἡμῖν προγόνου γέροντος πάππου, [8] καὶ τὸ ἀκάνθινον ἐν ξηρότητι πολίωμα. [9] ὅπερ Ἄρατος λευκῆς γήρειον ἀκάνθης λέγει. καὶ ὅτι παππάζειν μὲν ἐπὶ μόνων ἀνθρώπων· ποππύζειν δὲ, καὶ ἐπὶ ἀλόγων. [10] Οὐ γὰρ μόνον τροφέες βρέφη, [11] ἀλλὰ καὶ ἵππους, καὶ βόας οἱ ἐπιμεληταὶ ποππύζουσι. καὶ ὅτι τὸ ποππύζειν, καὶ [12] ποππυλιάζειν λέγεται Δωρικῶς. Θεόκριτος· [13] καὶ ἁδύ τι ποππυλιάσδει. Τινὲς δὲ αὐτὸ παππυλιάσδει γράφουσι. Παρὰ δὲ τοῖς παλαιοτέ-

cit τὸ Νήπιος, *Demens*. poſito puncto, tamquam in fine perfectæ ſententiæ, ad τὸ Ἀθηνᾶ, *Minerva*. Quumque nihil vetaret dicere: Σοὶ δὲ τοῦτον ἀνῆκεν ἡ Ἀθηνᾶ νήπιον. *In te autem hunc incitavit Minerva dementem*, accuſandi caſu; tamen novam loquendi formam prætulit. Etſi verò ſimplex eſt ſenſus horum verborum: Οὐδέ τι μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσι. *Neque eum filii ad genua pappæ nomine compellant*; tamen ſciendum, ſuam alioquin orationi huic ſublimitatem ineſſe, a gnomes, ſeu ſententiæ illius ſplendore, atque celebritate. Docet enim, eorum filios, qui adverſus deum pugnant, orbos cito parentibus fieri. Fictum eſt autem per onomatopœjam verbum παππάζειν, *pappaſſare, dicere pappa, pappæ nomine patrem compellare*: ſicuti etiam τὸ ποππύζειν, *poppyſſare, poppyſmis proſequi, ſibilare*. Et vocem parvulorum ſignificat, cum patrem ipſi compellant, aut alloquuntur.

CXX. Ex hac porro voce appellari cœptus ὁ πάππος, *avus*, & πάππας, *pappas*, ipſe pater: quippe quum πᾶς, *pas*, unâ ſyllabâ, ut veteres ajunt, vocetur a puero patrem ſuum compellante: ſicuti etiam μᾶ, *ma*, ipſa mater. & per reduplicationem, πάπας, *papas*; itemque παπίας, *parvus papas, ſeu pater*. ut μαμμία, *matercula*, ipſa μᾶ, *ma*, quam diximus. Cum his autem facit id, quod in Bithyniacis tradit Arrianus, ſolitos fuiſſe Bithynos, montium ſummitatibus conſcenſis, πάπαν, *papam*, Jovem vocare, eumdemque Attin. Ac ſimiliter id, quod ſcribit Herodotus, Jovem a Scythis rectiſſimè appellatum Παπαῖον, *Papæum*. Ex quibus colligitur, divinam vocem eſſe τὸ πάπας, *papas*, & πάππος, *pappus*, aliaque huius generis. Quum autem ὁ πάππος, *pappus*, vox ſit ambigua, atque anceps, ſciendum, tamquam fortaſſe ductâ ſimilitudine a πάππῳ, *pappo*, qui apud nos dicitur avus ſenex, eâ etiam voce ſignificari albam, & veluti caneſcentem languinem ſpinarum, ſive carduorum, poſteaquam aruerunt. quam quidem languinem Aratus vocat λευκῆς γήρειον ἀκάνθης. *albæ pappum, ſeu florem ſpinæ iam ſeneſcentis*. Sciendum etiam, παππάζειν, *pappaſſare, ſeu dicere pappa*, locum tantummodò habere in hominibus; at verò ποππύζειν, *poppyſſare, poppyſmos, & ſibilos edere, poppyſmis proſequi, & demulcere*, in brutis etiam animantibus. Non enim tantùm parvulos nutricii; verùm etiam equos, & boves ii, qui eorum curam gerunt, ποππύζουσι, *poppyſmis, & ſibilis demulcent*. Ad hæc, τὸ ποππύζειν, *poppyſſare, ſeu poppyſmos facere*, Doricè quoque dicitur ποππυλιάζειν, *poppyliaſſare, ſeu poppyliaſmos facere*. Theocritus: καὶ ἁδύ τι ποππυλιάσδει. *& ſuaves facit poppyliaſmos, ſeu ſuaves ſibilos edis*. Quod tamen nonnulli

1. προέκρινε δὲ τὸ καινότερον) novum grammaticis, qui omnia in ſuos canones ſolunt includere. *Salvinus*.

2. καὶ δηλοῖ τὸ βρεφικῶς προσφθέγγεσθαι τὸν πατέρα) Heſychius: παππάζουσι, πατέρα προσαγορεύουσι. παπίας δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῶν παιδίων, ἃ τοῖς πατράσι λέγει πάππα. Scholiaſta Homericus: παππάζουσι, πάππα φωνοῦσι, πατέρα καλοῦσι. Ἐτυμολογεῖ τὰς τῶν παίδων φωνάς. Polous.

3. καὶ πάππας αὐτὸς ὁ πατὴρ) Heſychios: πάππας, πατρὸς ὑποκόρισμα. Polit.

4. κατὰ βρέφους προσφώνησιν) Heſychius: πάππα, προσφώνησις παιδὸς πρὸς πατέρα. Hæc προσφώνησις, παππασμός. Suidas: παππασμὸς, προσφώνησις παρὰ παιδὸς εἰς πατέρα γενομένη. Polit.

5. καὶ, κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, πάπας) Etymologici Magni Auctor: πᾶς, δύο σημαίνει· καὶ τὸν πατέρα, ὃ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, παπᾶς. τοῦτο δὲ οἱ μὲν Ῥωμαῖοι βαρύνουσι, πάπας λέγοντες· ἡμεῖς δὲ περισπῶμεν. Polit.

6. ὀρθότατα) Addit Herodotus l. 4. n. 59. κατὰ γνώμην γε τὴν ἐμήν. Polit.

7. τοῦ παρ' ἡμῖν προγόνου γέροντος πάππου) τοῦ τε πρὸς πατρὸς, καὶ τοῦ πρὸς μητρός. Polit.

8. καὶ τὸ ἀκάνθινον ἐν ξηρότητι πολίωμα) Heſychius: πάππος, ἀκάνθης ἄνθημα (Sic enim lego. nam vulgò locus eſt contaminatus) ὅταν γηράσῃ, καὶ ἀποξηρανθῇ, καὶ πρὸ ἀνέμων ἐκφυσᾶται). καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ πεπαλαιῶσθαι. Euſtathius paullò antea καὶ ἀκάνθης ὡς λευκὸν ἐξανθοῦσαν. Polo.

9. ὅπερ Ἄρατος λευκῆς γήρειον ἀκάνθης λέγει) Aratus Dioſemeiais:

Ἤδη καὶ πάπποι, λευκῆς γήρειον ἀκάνθης.

Scholiaſta: ἡ ἄκανθα ὁ καλούμενος κνῆκος, ἐπειδὰν ἐξανθήσῃ, ἀνθεῖ) γήρειον δὲ αὐτός ἐστιν, ὁ καλούμενος πάππος. ἐν δὲ τοῖς παραθαλαττίοις χωρίοις, ἐπειδὰν πολὺς ἄνεμος, οἱ πάπποι αὖροι ὄντες, καὶ ἄρρητοι, ἢ θρυπτοί, καὶ ὑπὸ ὀλίγου ἀνέμου ἀναξηρανθέντες, ἐμπίπτουσι τῷ ὕδατι, καὶ ἐπιπλέουσι, δῆλόν ἐστιν, ὅτι ἄνεμος κατιόντος σημεῖόν ἐστιν. Politus.

Lucr. l. 3. nec plumas avium, papposque volantes. Salvinus.

10. Οὐ γὰρ μόνον τροφέες βρέφη) Poppyſmos non valdè in hominibus laudat Clemens Alexandrinus in Pædagogo. *Politus*.

11. ἀλλὰ καὶ ἵππους) Inde Etymologo ποππύσματα, κολακεῖαι ἵππους ἀλαμαζόνας. Suidæ idem ποππυσμὸν, κολακεῖαι εἰς τοὺς ἀδαμάστους ἵππους. Polit.

12. ποππυλιάζειν) Malim ποππυλιάσδειν. Id enim eſt Doricum. *Politus*.

13. καὶ ἁδύ τι ποππυλιάσδει) καὶ ἡδύ τινα συριγμὸν συρίζει. Scholiaſta. *Polit*.

nulli ſcribunt παππυλιάσδω, pappyliaſſit, ſeu facit pappyliaſmos. Afferuntur etiam apud vetuſtiores hæc, quæ ſequuntur: Πάπας, Papa, Romanâ linguâ, patrem ſignificat. Atque id quidem Romani proferunt accentu gravi; nos autem circumflexo. Verùm, ſecundùm alios, apud Syracuſanos πάπας, papa, pater ipſe dicitur: quod, geminatâ litterâ, fit πάππας, pappa. & vox eſt honoris, qua filii patrem compellant. Rurſus τὸ ποππύζειν, poppyſmos facere, genus eſt blandiendi: & πόππυσμα, poppyſma, blandimentum eſt, quod fit equis needum domitis.

CXXI. Præterea in Dictionario Oratorio, eo quidem loci, quo affertur expoſitio vocum ad cognationem pertinentium, hæc etiam ſcribuntur: Παππίζειν, pappiſſare, idem eſt, atque πάππαν, pappam, ſeu patrem, vocare etiam παππίαν, pappiam, ideſt, parvum papam, ſeu paterculum. Sic autem patrem appellant Attici per nomen diminutivum. Nutricium verò nemo quiſquam Græcorum (hæc enim ibi verba) πάππαν, pappam, vocat. Nominum item, quibus cognatio, generiſque propinquitas declaratur, alia quidem ſunt omnibus communia, puta, pater, mater, frater, & alia hujuſcemodi. Sic autem intelligo, neminem prorſus eſſe, qui unum aliquem alterius cujuſquam patrem, & filium, & fratrem vocare non poſſit. Verùm eorum nominum alia propriè, ac peculiariter ratione perſonæ dicuntur. quomodo ſororem non niſi ſoror ἄππαν, appham, Atticè appellaverit; & patrem non niſi filius πάππαν, pappam; ſicuti etiam matrem μαμμίαν, mammiam, ſeu materculam: præter alia id genus, quibus etiam quis accenſebit τὸ ἠθεῖος, frater natu maior, ideoque venerandus Sciendum autem eſt, ex ἄπφα, appha, ſeu ſoror, ut diximus, fieri etiam τὸ ἄπφιον, parvam appham, ſororculam, quæ eſt per nomen diminutivum blanda amicæ appellatio. Quamquam nonnulli τὸ ἄπφα, appha, ſororcula, dicunt nomen diminutivum Atticum. Attamen ὁ ἀπφὺς, paterculus,

Tom. III.

τέροις φέρεται, καὶ ὅτι [1] πάπας, τῇ Ῥωμαίων φωνῇ, πατέρα σημαίνει. καὶ ὅτι Ῥωμαῖοι μὲν, αὐτὸ βαρυτόνως προφέρουσιν· [2] ἡμεῖς δὲ περισπωμένως. Ἄλλοι δὲ, ὅτι παρὰ Συρακουσίοις πάπας ὁ πατήρ· [3] ὃ, κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, πάππας γίνεται, [4] προσφώνησις ὂν τιμητικὴ υἱῶν πρὸς πατέρα. καὶ ὅτι [5] κολακεύειν τί ἐστι τὸ ποππύζειν, καὶ πόππυσμα, κολακεία ἵππων ἀδαμάστων.

ρκα΄. Ἐν δὲ ἐκθέσει συγγενικῶν λέξεων φερομένων ἐν ῥητορικῷ Λεξικῷ, γράφεται καὶ ταῦτα· [6] Παππίζειν, τὸ πάππαν καλεῖν [7] καὶ παππίαν. [8] Οὕτω δὲ τὸν πατέρα οἱ Ἀττικοὶ ὑποκορίζονται. [9] Τὸν δὲ τροφέα, πάππαν, οὐδείς, φησιν, Ἑλλήνων καλεῖ. καὶ ὅτι τῶν συγγενικῶν ὀνομάτων τὰ μέν ἐστι κοινὰ πάντων, οἷον πατήρ, μήτηρ, ἀδελφὸς, καὶ τὰ ὅμοια. Λέγω δὲ, ὅτι πᾶς ἂν εἴποι πατέρα τὸν δεῖνα τοῦ δεῖνος, καὶ υἱὸν, καὶ ἀδελφόν. τὰ δ' ἐκ προσώπου λέγεται ἰδίως. οἷον, [10] ἄπφαν τὴν ἀδελφὴν Ἀττικῶς μόνη ἡ ἀδελφὴ εἴποι ἄν, καὶ πάππαν τὸν πατέρα μόνος ὁ παῖς· [11] ὥσπερ καὶ μαμμίαν τὴν μητέρα· καὶ τὰ ὅμοια, ἐν οἷς θήσει τις καὶ τὸ, [12] ἠθεῖος. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐκ τοῦ, ὡς ἐῤῥέθη, ἄπφα, γίνεται [13] καὶ τὸ ἄπφιον, ὑποκόρισμα ὂν ἐρωμένης. Τινὲς δὲ καὶ τὸ ἄπφα, [14] ὑποκόρισμά φασιν Ἀττικόν. [15] ὁ μέντοι ἀπφὺς παρὰ Θεοκρίτῳ, πατρὸς

1. πάπας, τῇ Ῥωμαίων φωνῇ, πατέρα σημαίνει) Etymologici Magni Auctor: Παππίας, παρὰ τὸ πάπα, ὃ σημαίνει τῇ τῶν Ῥωμαίων φωνῇ τὸν πατέρα. Papam Romani κατ' ἐξοχὴν vocamus Romanum, eumque Catholicum Pontificem, πατέρων πατέρα. Politus.

2. ἡμεῖς δὲ περισπωμένως) Notavimus paullò ante ex Etymologo. Polit.

Παπᾶς. Sacerdos. παπαδόπουλος, parvus Sacerdos, apud hodiernos Græcos. Salvinus.

3. ὃ, κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν) ideſt, κατ' ἀναδιπλασιασμὸν τοῦ π', ut eſt apud Suidam. Quod ſi animadvertiſſet Henricus Stephanus, non ei planè mendoſum viſum fuiſſet prius illud Πάππας. quaſi ea eo cum ullâ reduplicatione fieri non potuerit Παππας. Quare, ut locum daret reduplicationi, pro πάππας reponendum ſuſpicabatur πάς. At cum Euſtathio diſertè hoc loci facit Suidas: ἄπα δὲ λέγεται παρὰ Συρακουσίοις ὁ πατὴρ πάπας. καὶ, κατ' ἀναδιπλασιασμὸν τοῦ π', πάππας. Hæc ego primùm ſcripſeram. Poſtea animadverti, conjecturæ Henrici Stephani favere Etymologum, cujus hæc verba: ἄπα λέγεται παρὰ Συρακουσίοις ὁ πατὴρ, πάς· καὶ, κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν τοῦ π', πάππα. Unde facile ſit ſuſpicari, tam hic apud Euſtathium, quàm apud Suidam, pro πάπας, reſcribendum πάς. Politus.

4. προσφώνησις ὂν τιμητικὴ υἱῶν πρὸς πατέρα) Etymologus: πάππα, προσφώνησις τιμητικὴ υἱῶν πρὸς πατέρα. Suidas: τὸ πάππα, καὶ τὸ ἄππα ὁ φίλος ὁ πατὴρ, ἀλλὰ πρὸς πατέρα σεπτικὴ φωνή. Polit.

5. κολακεύειν τί ἐστι τὸ ποππύζειν) Heſychius: ποππύσματα, κολακεύματα. Polit.

6. Παππίζειν) Παππίζω Suidas ex Ariſtophane, tamquam videlicet a παππίας. Verum loco illo Ariſtophanis in Veſpis: Καὶ παππίζοντ' ἅμα τῇ γλώττῃ τὸ τριώβολον ἑλκυσόμενοι· pro παππίζοντα, alii legunt παππάζοντα. Polit.

7. καὶ παππίαν) καὶ παππίδιον. Polit.

8. Οὕτω δὲ τὸν πατέρα οἱ Ἀττικοὶ ὑποκορίζονται) Ariſtophanes Veſpis: ὦ παππία. & Pace: ὦ παππία. Polit.

9. Τὸν δὲ τροφέα, πάππαν οὐδείς, φησι, Ἑλλήνων καλεῖ) Nutricium ſanè nemo quiſquam Græcorum πάππαν vocat. Sed tamen πάππα, vox eſt, qua puerulus non patrem modò, ſed & nutricium compellat. Suidas: ὅτι πάππα, καὶ τέττα, καὶ ἄττα, οὐχ ὁ τροφὸς, ὡς ἀνθ' ἑνὸς ἔχει, ἀλλὰ προσφώνησις πρὸς τροφέα. Quippe nutricius eſt loco patris. Politus.

10. ἄπφαν τὴν ἀδελφὴν Ἀττικῶς μόνη ἡ ἀδελφὴ εἴποι ἄν) Alii ἄπφαν παροξυτόνως. Polit.

11. ὥσπερ καὶ μαμμίαν τὴν μητέρα) Suidas: μαμμίαν Ἀττικοὶ τὴν μητέρα, ἀπὸ τοῦ τὰ παιδία μαμμᾶν τὸ φαγεῖν λέγειν. Eamdem etiam μάμμην, & μάμμιον. Μαμμα apud Heſychium, ὑποκόρισμα μητρὸς ἐν παιδίῳ Ἀττικοί. Phrynichus in Eclogis: μάμμαν μὲν οὖν, καὶ μάμμιον τὴν μητέρα (οἱ ἀρχαῖοι.) Thomas Magiſter: μάμμη μὲν οὐ τὴν μητέρα τινος αὐτοῦ, μάμμαν, καὶ μάμμιον ἐκάλουν (οἱ ἀρχαῖοι). οὐ δὲ μητέρα λέγε. Euſtathius: ἔν (τοῦτο) ὡς ἐκεῖνοι Αἴλιος Διονύσιος, ἐκάλουν οἱ Ἀττικοὶ μάμμαν ἁπλῶς· ὡς τῶν πολλῶν ἄπο τὴν μητέρα λεγόντων. & ſuiſſe: μάμμαν οἱ Ἀττικοί, καὶ μαμμάριον τὴν μητέρα καλοῦσι. Inepeiæ a Græcis Magiſtris reprehenſi, qui μάμμην aviam vocarent. Politus.

12. ἠθεῖος) Pollux: ὁ δὲ πρεσβύτερος ἀδελφὸς, ὑπὸ τοῦ νεωτέρου ἠθεῖος καλεῖται. Et ἠθεῖε, vox eſt honoris, & obſervantiæ ſimul in minoris erga majorem ortu. Heſychius: ἠθεῖε, προσφώνησις νεωτέρου ἀδελφοῦ πρὸς πρεσβύτερον· οἱ δὲ, ὦ ἀδελφὲ ἥδιστε, φίλτατε. Etymologus: ἔστι δὲ προσφώνησις τιμητικὴ νεωτέρου ἀδελφοῦ πρὸς πρεσβύτερον, καὶ παλαιοτέρου κατὰ τιμήν. Suidas: ἠθεῖε. τοῦτο οὐ ψιλῶς ἐπὶ ἀδελφοῦ οἴεται, οὐδ' ἐπὶ πρεσβύτου· ἀλλ' ἐπὶ σεπτικῇ προσηγορίᾳ, καθ' ἃ νέος πρεσβυτέρῳ ἀδελφῷ προσφωνεῖ. Politus.

13. καὶ τὸ ἄπφιον, ὑποκόρισμα ὂν ἐρωμένης) ut & ἄπφιον, & ἀπφάριον. Pollux: φιλητικὰ δὲ καὶ ἃ παρὰ τοῖς νέοις Κωμῳδοῖς ἄπφιον, καὶ ἀπφάριον, νέας δεσποίνης ὑποκορίσματα. Sed & ὑποκόρισμα eſt τὸ ἀπφάριον fraterculorum, & ſororculorum. Uſæ hoc ὑποκορίσματι Athenis inter ceteras nequitiæ blanditias meretriculæ ad amaſiunculos ſuos, Xenarchus apud Athenæum:

Αὐτοὶ βιάζοντ' αὐτοί, εἰσέλκουσί τε.
Τοὺς μὲν γέροντας ὄντας ἐπικαλούμεναι
Παππίδια, τοὺς δ' ἀπφάρια τοὺς νεωτέρους.

Ἀπφάρια dicit τὰ ἀδέλφια. Politus.

14. ὑποκόρισμά φασιν Ἀττικόν) ἀδελφῆς, καὶ ἀδελφοῦ ὑποκόρισμα dicit Suidas. Unde, quod ἐλλειπτικῶς habet Heſychius: ἄπφα, ἀδελφῆς, ἢ ἀδελφοῦ, bene ſupplet Henricus Stephanus, addendo τὸ, ὑποκόρισμα. Polit.

15. ὁ μέντοι ἀπφὺς παρὰ Θεοκρίτῳ, πατρὸς κλῆσις) apud Theocritum Idyll. 15. ubi ait Scholiaſta: ἔστι τὸν πατέρα καλεῖν, ὡς ὁ τῆς παιδός. λέγεται δὲ ὑποκοριστικῶς. Suidas item ἀπφὺς

τρὸς κλῆσις, ἣν βρέφος ἂν προσείποι πατέρα[1] τὸν, ἀφ' οὗ ἔφυ. Ταύτην γάρ τι ἡ λέξις ὑποβάλλει νοεῖν. Ἰστέον δὲ, ὅτι, κατὰ λόγον συγγενικὸν, πάππος ὁ τοῦ πατρὸς πατὴρ, καὶ ἐπίπαππος, πατὴρ πάππου, ὁ καὶ πρόπαππος, οὕτω καὶ τήθη βαρυτόνως, ἢ τηθὴ ὀξυτόνως, ἡ τοῦ πατρὸς μήτηρ, καὶ ἡ τῆς μητρός δέ. ἡ μέντοι τηθὶς, ἄλλο τι ἐστὶν, ἀναλογοῦσα τῷ θείῳ, περὶ οὗ ἀλλαχόθι δηλοῦται. Ἔτι ἰστέον καὶ, ὅτι [2] Κωμῳδίας ἴδιον, παππίζειν λέγειν διὰ τοῦ ι, τὸ καθ' Ὅμηρον παππάζειν διὰ τοῦ α. [3] Ὡς δὲ πάππος καί τι γενεὸν δηλοῖ, [4] καὶ ἀκάνθης δὲ λευκὸν ἐξάνθημα, ὅθεν καὶ τὸ γήρειον παρῆκται, ἀλλαχοῦ δεδήλωται. Τὸ δὲ ποτὶ γούνασιν, ἐλλιπῶς μὲν ἔχει τῆς φράσεως, διὰ τὴν τοῦ καλοῦντος προσώπου ἀγωνίαν. [5] Τὸ γὰρ ὅλον ἦν, ἧσαν, ποτὶ γούνασιν ἑζόμεναι. ἔθος δὲ δηλοῖ βρεφοκομούντων, οἳ γούνασιν ἐφέζουσι τὰ βρεφύλλια, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς που δηλοῖ ὁ Ποιητής.

culus, apud Theocritum, nomen eſt patris, quo parvulus patrem appellet, eum, ἀφ' οὗ ἔφυ, *ex qua natus eſt*. Id enim ſere intelligendum vox ipſa ſuggerit. Quemadmodum porrò, ratione cognationis, πάππος, *avus*, pater eſt patris, & ἐπίπαππος, *ſecundus avus*, pater avi, qui & πρόπαππος, *proavus*; ſic etiam ſciendum, τήθην, *aviam*, voce barytonâ, aut τηθὴν, oxytonâ, matrem eſſe patris, nec non ipſius matris: quum tamen ἡ τηθὶς, *amita*, *ſeu matertera*, ſit alia, quippe quæ reſpondeat τῷ θείῳ, *patruo*, *aut avunculo*. quæ vox alibi explicatur. Ad hæc, ſciendum, proprium eſſe Comœdiæ, dicere παππίζειν, *pappiſſare*, per ι, quod eſt Homero παππάζειν, *pappaſſare*, per α. Ceterùm ut πάππος, *pappus*, ſignificet etiam lanuginem barbæ, inferiori labro adnaſcentem, nec non album florem, ſeu lanuginem ſpinæ, unde deductum eſt τὸ γήρειον, *ſeneum*, *i. e. lanugo ſeneſcentis ſpinæ*, eſt alibi declaratum. Τὸ, ποτὶ γούνασι, *in genibus*, *ſive ad genua*, dictum eſt per ellipſin, atque imperfectè, propter anxietatem, nimiumque æſtum loquentis. Integra namque, & perfecta oratio eſt: ποτὶ γούνασιν ἑζόμεναι. *in genibus ſedentes*. Idque conſuetudinem demonſtrat nutrientium, atque educantium pueros, qui puerulos in genibus ſuis collocant, ac ſedere faciunt, ut & alicubi poſtea oſtendit Poëta.

Τῷ νῦν Τυδείδης, εἰ καὶ μάλα καρτερός ἐστι,
Φραζέσθω, μή τίς οἱ ἀμείνων σεῖο μάχηται·
Μὴ δὴν Αἰγιάλεια περίφρων Ἀδρηστίνη
Ἐξ ὕπνου γοόωσα, φίλους οἰκῆας ἐγείρει,[6]
Κουρίδιον ποθέουσα πόσιν, τὸν ἄριστον Ἀχαιῶν
Ἰφθίμη ἄλοχος Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἀπ' ἰχῶ[7] χειρὸς ὀμόργνυ,
Ἄλθετο χείρ, ὀδύναι δὲ κατηπιόωντο βαρεῖαι.

Itaque nunc Tydides, etſi valde fortis eſt,
Caveat, neque ſecum fortior te pugnet;
Ne diu Ægialea cordata Adraſti filia
Ex ſomno gemens, domeſticos ſuos excitet,
Maritum, cui juvenis nupſerat, deſiderans, fortiſſimum Achivorum,
Generoſa uxor Diomedis domitoris equorum.
Dixit ſanè, & ambabus cruorem a manu abſterſit.
Sanata eſt manus, doloreſque graves ſunt mitigati.

ρκβ'. Περὶ τινὸς ἀκαίρως ἀλαζονευομένου, ἐφ' οἷς ἐνίκησεν οὐ μέγαν τινὰ, εἴποι τίς ἄν, ὡς,
Rom. p. 566 εἰ καὶ μάλα καρτερός ἐστι, φραζέσθω, μήτις οἱ ἀμείνων ἄλλος μάχηται. Διώνη δὲ τοῦτο περὶ Διομήδους φησίν. Τριῶν θυγατέρων Ἀδράστου, Αἰγιάλεια μὲν ἡ νεωτάτη, γυνὴ Διομήδους ἦν· Ἀργεία δὲ Πολυνείκους, Δηϊπύλη δὲ Τυδέως. Οἱ μὲν οὖν μεθ' Ὅμηρον, ἐκμαίνεσθαί τε τὴν Αἰγιάλειαν περὶ πορνείαν ἱστοροῦσιν, Ἀφροδίτης χόλῳ, διότι ὑπὸ Διομήδους ἐτρώθη, καὶ Σθενέλῳ τῷ τοῦ Κομήτου, ὃν φύλακα τοῦ Ἄργους εἴασεν ὁ Διομήδης, φασὶν αὐτὴν ἐμφυέσθαι, κατὰ ἔρωτα μαχικόν· [8] καὶ τἄλλα λέγουσιν, ὅσα

CXXII. De uno aliquo, qui intempeſtivè, atque immodicè ſeſe efferat ob victoriam, quam imbecilliori ex hoſte retulerit, uſurpare quis poterit hæc verba: *etſi valde fortis eſt, caveat, neque alius ſecum fortior pugnet*. Quæ quidem verba ſunt Diones de Diomede. De filiabus tribus Adraſti, Ægialea, quæ natu minima erat, uxor fuit Diomedis; Argea Polynicis, Deipyle Tydei. Et qui fabulas quidem poſt Homerum confinxeruot, narrant, Ægialeam perditâ libidine in viros ad furorem uſque exarſiſſe, Veneris irâ, ob vulnus, quod ipſe a Diomede acceperat; eamque Ægialeam, adulterino amori implicitam, conſueviſſe ajunt cum Sthenelo, Cometæ filio, quem Diomedes Argis, ut cuſtodiæ, ac præſidio urbi eſſet, reliquerat: aliaque præterea afferunt, quæ Lycophron etiam com-

ἄπφυς ὑποκοριστικῶς, ὁ πατήρ. Verùm id ὑποκορίσματος, certè quidem apud Atticos, barbarum, ut teſtatur apud Euſtathium ὁ τὰ συγγενικὰ ἀναγραψάμενος. Ab hoc ὑποκορίσματι τοῦ πατρὸς putabat Euſtathius, ἀπφάρια, quæ Athenienſes meretriculæ per blanditias vocabant, maximè intelligenda eſſe τὰ πατέρια. Sic enim ipſa appellat, quaſi videlicet *patercules*. τὰ μέντοι, inquit, παρὰ τοῖς ὕστερον πατρίδιον, φανερῶς ὑποκορίζει Κωμικώτερον. αἳ, αὗται, ἄγουσι αἱ ἑταιρίδες, βιαζόμεναι ἀγαλλιῶσαι, τοὺς μὲν γέροντας ὄντας, ζῳοκολλήματα πατρίδια, ὅπερ ἐστὶ πατέρας ὑποκοριστικῶς. τοὺς δ' ἀπφάρια, τοὺς νεανίσκους. Λέγει δὲ ἀπφάρια, κατὰ μέν τινας, τὰ ἀδέλφια· μάλιστα δὲ τὰ, ὡς εἰπεῖν, πατέρια. ἄπφυς γὰρ Δωρικῶς ὁ πατὴρ, ἀφ' οὗ δηλαδὴ τις ἔφυ. Ita quidem Euſtathius. Sed melius eſt, ἀπφάρια accipere, ut diximus, τὰ ἀδέλφια. quod jam docti viri monuerunt. *Politus*.

1. Τὸν, ἀφ' οὗ ἔφυ) Hæc & alibi placet Euſtathio etymologia τοῦ ἄπφυς. Alius ὁ πατὴρ, ὑποκοριστικῶς quaſi πατύς. unde ἄπφυς. Mihi hujus vocis aliunde non videtur petenda etymologia, niſi a prima pueri voce, cum patrem compellat. *Politus*.

Cur non ab eadem origine, qua *Avus* apud Latinos, eſt ἄπφυς Græcè, ideſt, ab Hebraico *Ab*, ideſt, *pater*, Syriacè *Abba*? Sed nimirum Græci, ſuis rebus nimis addicti, origines vocum inter ſeſe quærunt: quum Plato in Cratylo diſertè dixerit, origines nominum Deorum apud barbaros quæri debere, qui principes religionem coluerunt. *Salvinus*.

Cur in aliena lingua quæras originem vocum, quibus pueruli Græci parentes ſuos blandè, & balbutiendo appellant? A πά, voce paſtorum, factum πάπα, & πάππα. Inde ἄππα, qua voce Diana adhuc puellula apud Callimachum uſa ad patrem Jovem:

Δός μοι παρθενίην αἰώνιον, ἄππα, φυλάσσειν.

Τὸ ἄππα vitio balbutientis linguæ facilè tranſit in ἄπφα. Inde ἄπφυς, blanda patris appellatio. *Politus*.

2. Κωμῳδίας ἴδιον, παππίζειν λέγειν διὰ τοῦ ι) Suidas: Παππίζω. Ἀριστοφάνης· Παππίζουσ' ἡ θυγάτηρ με τριώβολον ἐκκαλαμᾶται. Vide paullò ante. *Polit.*

3. Ὡς δὲ πάππος καί τι γενεὸν δηλοῖ) Suidas: πάππος, αἱ ὑπὸ τὸ κάτω χεῖλος τρίχες· μύσταξ δὲ ὑπὸ τὸ ἄνω. Politus.

4. Καὶ ἀκάνθης δὲ λευκὸν ἐξάνθημα) Paullus ex Feſto: *Pappi, carduorum flores*. *Lucretius*: *Veſtem, nec plumas avium, papposque volantes*. Polit.

5. Τὸ γὰρ ὅλον ἦν, ἧσαν, ποτὶ γούνασιν ἑζόμεναι) ut dixit Callimachus Hymno in Dianam: πατρὸς ἐφεζομένη γονάτεσσι Παῖς ἔτι κουρίζουσα. Polit.

6. ἐγείρει) Al. ἐγείρῃ. Polit.

7. ἰχῶρ) Veteribus placet, ἰχῶ, ſine τοῦ ρ. Polit.

8. Καὶ τἄλλα λέγουσιν, ὅσα καὶ Λυκόφρων) Lycophron:

Τροιζηνίας δὲ τρύμα φοιτάδος πλάνης
Ἔσται, κακόν τι σημάτων πορπάματα.

Ὅταν

commemorat. Verumtamen Homerus prudentem admodum, & generoſam eam vocat, virique amantem fuiſſe dicit, & præ Diomedis abſentiâ in luctu, ac mœrore jacuiſſe eam tradit. Sic enim ait: *Ne diu Ægiales prudens, filia illa Adraſti, ex ſomno gemens, domeſticos ſuos excitet, dum maritum ſuum deſiderat, cui juveni virgo nupſerat, fortiſſimum illum Achivorum, generoſa uxor Diomedis*. Hic verò οἰκῆας, *domeſticos*, ut veteribus videtur, non certè quidem ſervos intelligit Poëta; ſed generatim eos, qui domi ſunt, atque in domeſtico miniſterio verſantur, ſive familiares. Ideoque φίλους οἰκῆας, *charos domeſticos*, *familiares ſuos*, appellat. Sed & legimus apud Ariſtophanem Grammaticum, ubi is agit περὶ οἰκετῶν, *de domeſticis*, non modò ſic eos appellatos, qui ruri operam ſuam præſtant, ſeu ſervos ruſticanos; verùm etiam homines liberos, qui in domibus famulantur, ut quis dixerit, οἰκήτας, *domeſticos*, aſſumptâ literâ η. Adducitque etiam ipſe adagium hoc ex Euripide:

Sit feminarum ſermo ad οἰκέτας *domi*.

Inter domeſticos videlicet, & familiares, mulieribus loquendum eſt; non iis extra prodeundum, neque in alienorum hominum præſentiâ ſolvenda eſt loquenda. Τό, ἄριστον Ἀχαιῶν, *fortiſſimum Achivorum*, a matre dictum eſt ad Veneris ſolatium, ut ne a milite quopiam gregario vulnerata fuiſſe videatur. Neque enim alioquin Græcorum omnium fortiſſimus Diomedes. Aut etiam aliter ὁ ἄριστος, *fortiſſimus*, *& præſtantiſſimus*, eum ſignificat, qui qualitercumque eſt ἀριστεύς, *fortis*, *ac præſtans*. Fidem autem meretur ea, quæ ab hoſtibus eſt, laudatio.

CXXIII. Vide verò, ut τῷ ἀρίστῳ, *viro fortiſſimo*, *atque optimo*, attributa quoque eſt uxor ἰφθίμη, *fortis*, *ac generoſa*, pariter atque Penelope Ulyſſi. Eſt autem τὸ ἰφθίμη, idem prorſus, atque τὸ ἀνδρεία, *fortis*, *virilis*, *generoſa*. quod quidem alibi dicit δαΐφρων, *bellicoſa*. Idque dictum eſt ad diſtinctionem aliarum mulierum, quæ ἀναλκίδες, *imbecillæ*, *atque invalidæ*, ſunt naturâ, & delicatiores, ſive magis factæ ad mollitiem muliebrem. ut Poëta ipſe vocat, ubi ait: γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις. *mulieres imbecillas decipis*. Et fortaſſe, quaſcumque Venus decipit, hæ imbecillæ: quæ verò minimè tales, hæ ſunt ἴφθιμαι, *fortes*, *planèque viriles*. Ad hæc ſciendum, verba illa: Ἐξ ὕπνου γοόωσα. *Ex ſomno gemens*. & ſequentia, uſque ad illud: ἄριστον Ἀχαιῶν, *fortiſſimum Achivorum*, aptè quadrare poſſe, & convenire in mulierem, quæ orbata viro, illum vehementer lugeat. quali ſcilicet luctu afficiatur,

ὅσα καὶ Λυκόφρων ἱστορεῖ. Ὅμηρος μέντοι περίφρονα, καὶ ἰφθίμην αὐτὴν φησι, καὶ φίλανδρον εἶναι λέγει, καὶ πενθεῖν ἐπὶ τῇ τοῦ Διομήδους ἀποδημίᾳ ἱστορεῖ. Φησὶ γοῦν· Μὴ δὴν Αἰγιάλεια περίφρων Ἀδρηστίνη, ἐξ ὕπνου γοόωσα, φίλους οἰκῆας ἐγείρῃ, κουρίδιον ποθέουσα πόσιν, τὸν ἄριστον Ἀχαιῶν, ἰφθίμη ἄλοχος Διομήδεος. Ἐνταῦθα δὲ οἰκῆας, ὡς δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς, οὐ τοὺς δούλους ὁ Ποιητὴς λέγει, [1] ἀλλὰ ἁπλῶς τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ, [2] ἢ τοὺς οἰκείους. Διὸ καὶ φίλους οἰκῆας φησι. Φέρεται δ' ἐν τοῖς τοῦ Γραμματικοῦ Ἀριστοφάνους καὶ περὶ οἰκετῶν λόγος, ὅτι οὐ μόνον [3] οἱ κατ' ἀγροὺς ὑπουργοὶ οὕτως ἐλέγοντο, [4] ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν οἰκίαις ἐλεύθεροι, ὡς ἂν εἴποι τις, οἰκῆται, μεταλήψει τοῦ η. Παράγει δὲ αὐτὸς καὶ παροιμίαν ἐξ Εὐριπίδου λέγουσαν·

Ἔνδον γυναικῶν ὁ παρ' οἰκέτας λόγος.

ἤγουν ἐν τοῖς καθ' οἰκίαν λαλητέον ἂν εἴη ταῖς γυναῖκας· ἔξω δὲ οὐκ ἐξιτέον, οὐδὲ, ἀλλοτρίων παρόντων, λυτέον τὴν λαλιάν. Τὸ δὲ ἄριστον Ἀχαιῶν, πρὸς παρηγορίαν Ἀφροδίτης εἴρηται ὑπὸ τῆς μητρός, ἵνα μὴ δοκῇ ὑπὸ τοῦ τυχόντος τετρῶσθαι. Ἄλλως γὰρ οὐ πάντων Ἀχαιῶν ἄριστος ὁ Διομήδης ἦν. ἢ καὶ ἄλλως ὁ ἄριστος τὸν ἁπλῶς ἀριστέα δηλοῖ. Πιστὸς δὲ ὁ ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἔπαινος. *Baſ. p. 430.*

ρκγʹ. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι τῷ ἀρίστῳ καὶ ἡ ἄλοχος ἰφθίμη προσμεμαρτύρηται, ὡς καὶ ἡ Πηνελόπη τῷ Ὀδυσσεῖ. Ἔστι δὲ πάντως τὸ ἰφθίμη, [5] ταυτὸν τῷ, ἀνδρεία. ὅπερ ἀλλαχοῦ δαΐφρων φησί. Τοῦτο δὲ πρὸς διαστολὴν ἄλλων εἴρηται γυναικῶν, αἳ φύσει ἀνάλκιδές εἰσι, καὶ θηλύτεραι, ὡς καὶ ὁ Ποιητὴς ἔφη ἐν τῷ, [6] γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις. Καὶ τάχα, ὅσας μὲν ἡ Ἀφροδίτη ἠπεροπεύει, αὗται ἀνάλκιδες· αἱ δὲ μὴ τοιαῦται, ἴφθιμαί εἰσιν. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ ἐξ ὕπνου γοόωσα, καὶ ἑξῆς, ἕως τοῦ, ἄριστον Ἀχαιῶν, καὶ γυναικὶ ἂν ἁρμόσῃ, χηρωθείσῃ μὲν ἀνδρὸς, πενθούσῃ δὲ πολλὰ ἐπ' ἐκείνῳ. ὁποῖον δή τι πάθος ὂν, καθ' Ὅμη-

Ὅταν θρηνῇ, θυραῖς οἰγνύσῃ κόνιν
Πρὸς λέσχαι, τύμβος δ' αὐτὸν ἐκτείνῃ μόρῳ
Ὀπλομίας, ὑφαγαῖσι ...

Quorum verborum ordo, atque ſententia ex Scholiaſtâ eſt hujuſcemodi: Τί βαίνει δὲ ἡ Ἀφροδίτης, ὁ ὑβρισθεὶς παρὰ τοῦ Διομήδους, ὀρίσει αὐτὸ παραίτιον τῆς ... πλάνης, ... ὅταν ἡ θρηνῇ, θυραῖς, καὶ ... κόνιν, ... γυνὴ Διομήδους Αἰγιάλεια, ... καὶ ... πρὸς τὰ λύτρα, καὶ τὰς μίξεις· ... αὐτὸν ... μόρῳ ὁ τύμβος, καὶ ὁ παῖς τῆς Ὀπλομίας, ἤτοι τῆς Ἥρας. ... καὶ ... Hiſtoriam, ſeu potius fabulam, planiùs exponit idem Scholiaſtes: Διομήδης μετὰ τὴν Ἰλίου πόρθησιν κατακλεύσας εἰς Ἄργος, τὴν ἑαυτοῦ ... καὶ ... τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν Αἰγιάλειαν ... Κομήτῃ. ... Σθενέλου, διὰ τὸ αὐτὸν ἐν τῇ Τροίᾳ τρῶσαι τὴν Ἀφροδίτην. καὶ μέλλων ὑπὸ τῆς αὐτῆς Αἰγιαλείας ἀναιρεθῆναι, τότε μὲν εἰς τὸν τῆς Ἀργείας Ἥρας βωμὸν καταφυγὼν σώζεται· ὕστερον δὲ εἰς Ἰταλίαν ... Politus.

1. ἀλλ' ἁπλῶς τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ) Heſychius: οἰκῆας, οἰκείους ... τοὺς κατὰ γένος προσήκοντας, καὶ τοὺς δούλους, καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκίαν. Suidas: οἰκεῖος, οἰκέτης, ὁ κατὰ οἶκον, & rurſus: οἰκῆας, οἰκέτας. At enim οἰκέτας Suidæ, οὐ μόνον οἱ θεράποντες, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ κατὰ τὴν οἰκίαν. Heſychio item οἰκεῖ), οἱ κατὰ τὸν οἶκον ... Politus.

2. ἢ τοὺς οἰκείους) Propriè differre ajunt οἰκῆας ab οἰκείους. Ammonius: Οἰκεῖοι, καὶ οἰκῆας διαφέρει ... Οἰκεῖοι μὲν γὰρ οἱ κατ' ἐπιγαμίαν ... οἰκέτας δ', ... καὶ οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ τυγχάνοντες τῇ αὐτῇ, ... ἐλεύθεροι. Videntur οἰκέται apud Ammonium iidem eſſe, atque οἱ δοῦλοι οἱ ... Opponuntur enim τοῖς ἐλευθέροις. Polit.

3. οἱ κατ' ἀγροὺς ὑπουργοὶ οὕτως ἐλέγοντο) Vocati hi ... Athenæus lib. 6. p. 267. ... Inde Euſtathius pag. 1214. ... οἱ κατ' ... Polit.

4. ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν οἰκίαις ἐλεύθεροι) Euſtathius alibi: ... οἰκέται, οἱ κατὰ τὴν οἰκίαν διατρίβοντες, κἂν ὦσιν ἐλεύθεροι. Polit.

5. ταυτὸν τῷ, ἀνδρεία) lege, τῷ, ἀνδρεία. Polit.

ταυτὸν τῷ ἀνδρεία) *idem forti*, *idem ac fortis*. Melius ἀνδρεία. Salvinus.

6. γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις) Virg. *Una dolo divûm ſi femina victa duorum eſt*. Salvin.

Ὅμηρον, καὶ ἡ Αἰγιάλεια, βαιόντος τοῦ ἀνδρός. Οὕτω καὶ τὴν Πηνελόπην ἱστορεῖ κλαίουσαν ἐπὶ τῷ Ὀδυσσεῖ, οὐ μόνον μεθ᾽ ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ νυκτός. ὃ μάλιστα φιλίας πλείονος ἔνδειξις. [2] Ἐπίτασιν δὲ γόου δηλοῖ τὸ δι᾽ αὐτοῦ νύκτωρ τοὺς κοιμωμένους ἀφυπνίζεσθαι. Ὥσπερ τὸν ἱδρῶτα ἱδρῶ λέγει, κατὰ ἀποκοπὴν ὅλης συλλαβῆς, οὕτω τὸν ἰχῶρα ἰχῶ. οἷον, ἀμφοτέρῃσιν ἀπ᾽ ἰχῶ χειρὸς ὀμόργνυ. Καί ἐστιν ὅμοιον καὶ [2] τὸ τὸν κυκεῶνα εἰπεῖν κυκεῶ, καὶ Ἀπόλλω τὸν Ἀπόλλωνα. [3] Τὸ δὲ γράφειν ἰχῶρ μετὰ τοῦ ρ, κατὰ ἀποκοπὴν μόνου τοῦ τελευταίου φωνήεντος, οὐ πάνυ ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς, διά τε τὴν καινότητα τῆς ἀποκοπῆς, καὶ ἵνα μὴ συμφωνῇ τῇ εὐθείᾳ. Ἰστέον δὲ, ὅτι, [4] τοῦ Γεωγράφου ἱστοροῦντος καινήν τινα ἀποκοπὴν τοῦ ἧλος ἧλ, οἷαν, δαιμόνιος ἧλ, οὐ πάνυ ξενίζον ἂν εἴη τὸ εἰπεῖν τὴν ἰχῶρα ἰχῶρ. Τὸ δὲ ἀμφοτέρῃσιν, ἀπὸ κοινοῦ ἔχει νοούμενον τὸ χερσί. Τὸ δὲ ὀμόργνυε, γίνεται μὲν ἀπὸ τοῦ ὀμόργω, ὡς ἄγω, ἀγνύω, καθὰ καὶ ἑτέρωθι ἐρρέθη· δηλοῖ δὲ τὸ ἀπεπίεζε. [5] Τὸ δὲ ὀμοργνύω, ἀπὸ τοῦ ἀμέλγω ἔχει τὴν παραγωγήν· [6] ὃ καὶ ἀμέργω λέγεται, ὡς προείρηται. Ἐπὶ συντόμου θεραπείας σώματος, οἰκεῖον τὸ, Ἄλθετο χείρ. ἢ ἄλλο τι μέρος σωματικόν. ὀδύναι δὲ κατηπιόωντο βαρεῖαι. Καὶ σημείωσαι, ὡς ψιλοῦται τὸ ἤπιον. Οὐ γὰρ λέγει καθηπιόωντο· ἀλλὰ ψιλῶς, κατηπιόωντο. Δῆλον δ᾽ αὐτὸ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ἐκ τοῦ, [7] ἐπὶ τ᾽ ἤπια φάρμακα πάσσειν. Τοῦ δὲ γε μεθ᾽ Ὅμηρον τινες, ἐδάσυνον αὐτὸ, ἐκ τοῦ ἥδω παράγοντες. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι ἀσυνδέτως εἰσήγαγε, κατὰ λόγον γοργότητος, τὸ, Ἄλθετο χείρ· δηλῶν καὶ ἐν τῷ σχήματι τὸ ταχὺ τῆς θεραπείας. Παρῆκται δὲ τὸ ἄλθετο ἐκ πρωτοτύπου θέματος τοῦ ἄλθω, ἀφ᾽ οὗ τὸ ἀλθαίνω.

tur, secundùm Homerum, Ægialea, ſi maritus mortem obeat. Sic & Penelopen Ulyſſis cauſsâ plorantem commemorat, non tantum de die; verùm etiam de nocte. quod utique vehementiorem amorem imprimis pateſacit. Ad declarandam autem vim magnam gemitus, atque luctus facit, quòd per eum noctu dormientes de ſomno excitentur. Quemadmodum τὸν ἱδρῶτα, *ſudorem*, dicit ἱδρῶ, apocope totius, atque integræ ſyllabæ; ita τὸν ἰχῶρα, *liquorem*, *ſeu cruorem*, ἰχῶ. ut, ἀμφοτέρῃσιν ἀπ᾽ ἰχῶ χειρὸς ὀμόργνυ. *ambabus cruorem a manu abſterſit*. Ac ſimile etiam eſt illud, cum τὸν κυκεῶνα, *potum miſcellum*, dicunt κυκεῶ, & τὸν Ἀπόλλωνα, *Apollinem*, Ἀπόλλω. Neque enim placet admodum veteribus ſcribere ἰχῶρ cum τῷ ρ, per apocopen unius tantummodò vocalis extremæ, tum propter apocopes hujus novitatem, tum ut ne concurrat, atque conveniat cum recto. Verùm, quum Geographus novum apocopes genus referat, quæ ex ἧλος, *clavus*, factum eſt ἧλ, ut δαιμόνιος ἧλ, *divinus clavus*; ſciendum, non penitus novum, neque inuſitatum videri poſſe, ſiquis τὸν ἰχῶρα, *liquorem*, *ſeu cruorem*, dixerit ἰχῶρ. Porro autem τὸ ἀμφοτέρῃσιν, *umbabus*, intellectum habet ex communi ſenſu τὸ χερσί, *manibus*. Τὸ ὀμόργνυε, *exprimendo abſterſit*, fit ab ὀμόργω, *exprimendo abſterge*, ut ἀγνύω, *frango*, ab ἄγω, quemadmodum alibi dictum eſt: & ſignificat τὸ ἀπεπίεζεν, *expreſſit*. Verùm τὸ ὀμοργνύω, *exprimo*, *ſive abſtergo*, per paragogen derivatur ab ἀμέλγω, *mulgeo*, quod, ut ſupra notatum eſt, dicitur etiam ἀμέργω. De celeri curatione, & ſanatione corporis appoſitum illud: Ἄλθετο χείρ. *Sanata eſt manus*. aut pars alia corporis ὀδύναι δὲ κατηπιόωντο βαρεῖαι. *doloresque mitigati ſunt graves*. Et obſerva, ut τὸ ἤπιον, *lene*, *atque mite* ſpiritum habet tenuem. Non enim dicit καθηπιόωντο· ſed ſpiritu tenui, κατηπιόωντο. *mitigati ſunt*, *atque deliniti*. Idque etiam clarè poſtea apparet ex eo, quod dicit: ἐπὶ τ᾽ ἤπια φάρμακα πάσσειν. *lenīaque medicamenta inſperge*. Verùm de iis nonnulli, qui poſt Homerum ſcripſerunt, id efferebant cum adſpiratione, quum illud derivarent ab ἥδω, *delecto*. Ad hæc vide, ut, pro ratione celeris, & concitatæ orationis, extra conjunctionis nexum, adducit illud: Ἄλθετο χείρ. *Sanata eſt manus*: perinde quaſi figurâ ipsâ elocutionis velocitatem ſanationis declaret. Deductum autem eſt τὸ ἄλθετο, *ſanata eſt*, ex primitivo themate ἄλθω, *ſano*, ex quo τὸ ἀλθαίνω, *ſano*, *ſeu medeor*.

Αἱ δ᾽ αὖτ᾽ εἰσορόωσαι Ἀθηναίη τε, καὶ Ἥρη,
Rom. p. 567. Κερτομίοις ἐπέεσσι Δία Κρονίδην ἐρέθιζον·
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι, ὅττι κεν εἴπω;
Ἦ μάλα δή τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνιεῖσα,
Τρωσὶν ἅμ᾽ ἑσπέσθαι, τοὺς νῦν ἔκπαγλ᾽ ἐφίλησε,
Τῶν τινα καῤῥέζουσα Ἀχαιϊάδων ἐϋπέπλων,
Πρὸς χρυσῇ περόνῃ καταμύξατο χεῖρα ἀραιήν.

Id verò inſpicientes Minerva, & Juno,
Mordacibus verbis Jovem Saturnium irritaverunt;
Atque inter eos ſermonem orſa eſt cæſiis dea oculis Minerva:
Juppiter pater, numquid mihi ſucconſeas ob id, quod dixero?
Certè quidem aliquam jam Achivarum Venus ſollicitabat,
Trojanos ut ſimul ſequeretur, quos nunc ſummopere diligit:
Achivarum dum aliquam demulceret, pulchris peplis indutarum
Ad aureum fibulam manum mollem pupugit.

ρκδʹ. Ἀθηνᾶ, καὶ Ἥρα σιλλαίνουσαι ἀστείως, καὶ κερτομοῦσαι τὴν τῆς ἀνάλκιδος Ἀφροδίτης πλη-

CXXIV. Minerva, atque Juno, more Comico, lepidè irrident, ludibrioque habent imbecil-lis

1. Ἐπίτασιν δὲ γόου δηλοῖ τὸ δι᾽ αὐτοῦ νύκτωρ τοὺς κοιμωμένους ἀφυπνίζεσθαι) Laodamia illa Ovidiana ad Proteſilaum: *Excutior ſomno, ſimulacraque noctis adoro*. Politus.

2. τὸ τὸν κυκεῶνα εἰπεῖν κυκεῶ) ἀεὶ pro ἀείρων. Iliad. ά. Salvin.

3. Τὸ δὲ γράφειν ἰχῶρ μετὰ τοῦ ρ) quæ eſt lectio Editionis Florentinæ. *Polit.*

4. τοῦ Γεωγράφου ἱστοροῦντος καινήν τινα ἀποκοπὴν τοῦ ἧλος ἧλ) Geographus: Εὐφορίων δέ πῃ τὸ ἧλον λέγει ἧλ. Sed & alia a Geographo afferuntur apocopes exempla; atque ex Homero quidem κρῖ pro κρίμνον, δῶ pro δῶμα, μαψ pro μάψιδιον. Polit.

5. Τὸ δὲ ὀμόργω, ἀπὸ τοῦ ἀμέλγω ἔχει τὴν παραγωγήν) Pro ὀμόργω legendum hic puto, ὀμοργνύω, ſeu potius ὀμοργνύω, aut ὀμόργνυμι. Etymologici Magni Auctor: ἀπὸ τοῦ ἀμέλγω, τροπῇ τοῦ α εἰς ο, καὶ τοῦ λ εἰς τὸ ρ, πλεονασμῷ δὲ τοῦ ν, γίνεται ὀμόργνω, ὀμοργνύω, ὀμόργνυμι. Polit.

6. ὃ καὶ ἀμέργω λέγεται) Hinc derivatur ἀμόργη, amurca olivæ expreſſæ recrementum. Salvinus.

Etymologici Magni Auctor: τὸ γὰρ ἀμόργη ἐκ τοῦ ἀμέργω γίνεται. σημαίνει δὲ δύο, τὴν ὑποστάθμην τῆς ἐλαίας, καὶ τὴν τρύγα τοῦ οἴνου. Politus.

7. ἐπὶ τ᾽ ἤπια φάρμακα πάσσειν) Vulgò apud Homerum ἐπὶ δ᾽ ἤπια φάρμακα πάσσε v. 829. l. λʹ. Il. Polit.

Infinitivos pro imperativo Poëtis uſitatus, ut apud Phocyliden. Salvinus.

Digitized by Google

lis Veneris vulnus: quaſi ſcilicet illud non haſtâ, neque in pugnâ factum fuerit. Ajunt enim, ejus manum alicujus Græcæ mulieris fibulâ dilaceratam fuiſſe, dum illam contrectando demulceret, atque ſolicitaret, ſive impelleret, adduceretque ad raptum, ut olim ſcilicet Helenam deceperat. Sic igitur loquuntur: *Certè quidem unam jam aliquam Achivarum Venus ſolicitabat, Trojanas ut ſimul ſequeretur, quos ſummopere diligit. Earum Achivarum, quæ pulchris peplis ſunt indutæ, dum unam aliquam demulceret, ad auream fibulam manum mollem pupugit.* Atque eæ quidem ita. Verùm Juppiter non dicti hujus ſalſâ atque amarulentâ urbanitate ſeſe in riſum effundit (alienum enim a gravitate ob hujuſcemodi jocos, atque dicteria ſeſe in riſum dare) ſed tantùm ſubridet. quod quidem multò gravius, atque honeſtius, quàm ridere: quum ejus, qui ſubridet, tacitus ſit, & quietus riſus, profundâ cogitatione temperatus. Et obſerva, quàm ingenioſè hîc Poëta, utpote qui in his quoque rebus pertractandis ſummâ eſt dexteritate, atque ſolertiâ, Venerem notet, atque irrideat, non ſuo ipſe nomine, ſed per Minervæ, atque Junonis perſonam, quæ mordacibus Jovem verbis contra Venerem irritabant. Vide etiam rationem, atque artificium agendi. Quum enim hujuſcemodi locis, quibus certamina exponuntur, minimè omnium inſeri, atque interjici oporteret ſalſi urbanique dicti hilaritatem, quod tamen alioquin rurſus neceſſe erat fieri, habitâ ratione perſonarum, quæ Venerem odio habebant; rem artificioſè expedit Poëta: quumque priùs indicaſſet, grave quidem hoc loci, & illepidum, ſalibus uti, ſed tamen neceſſarium; ſic demum aculeatam illam, & mordacem orationem ſubjicit. Hæc enim ejus verba: *Juppiter pater, nunquid mihi ſuccenſeas ob id, quod dixero? &c.* quaſi ſcilicet hîc Poëta perſpicacem auditorem ſuum moneat, ut, quamvis tempus minimè nunc ſit hilaritatis; tamen, propter eas perſonas, quæ in medium producuntur, mordacibus jocularibuſque verbis ſit utendum. Veniam igitur quodammodo petit cavillationis, & mordacitatis hujus ſuæ, eamque impetrat ab Jove, ab homine videlicet cordato, rectæque mentis compote.

CXXV. Vide præterea, quàm urbana hæc ſit, & varia, ac multiformis oratio. Nam & Veneris lenocinium recenſet, & vituperabilem ejus in viros amorem ſubjicit, ideſt, in Trojanos, homines barbaros, & neſariam ejus injuriam denotat, commiſſam videlicet in raptu Helenæ, & molliciem ejus accuſat, quippe quæ non de aliquo graviori vulnere; ſed tantummodò de raſurâ doleat. Hanc enim ſignificat τὸ ἀμύσσεσθαι, *radi, vellicari, ſcarificari, pungi*: ex quo etiam fit ἡ ἀμυχὴ, *ſcarificatio, inciſura, laceratio, ulcuſculum*. ut, ἀμυχὰς ξεσμάτων ἐπιφερόμενος. *lacerationes radendo factas, atque ulcuſcula preferens*. itemque τὸ ἄμυγμα, *laceratio, evulſio*. ut, πολιᾶς ἀμύγμασι χαίτας. *evulſiones canæ*

πληγὴν κωμικώτερον, ὡς δῆθεν οὔτε ἐκ δόρατος, οὔτε ἐν πολέμῳ γενομένην, φασὶν, ἀμύξασθαι τὴν αὐτῆς χεῖρα [1] περόνῃ τινὸς γυναικὸς Ἀχαιΐδος, καταψώσης ἐκείνην, καὶ αἰτιώσης, ἤτοι ἀναπειθούσης εἰς ἁρπαγὴν, ὡς δηλαδὴ πότε καὶ τὴν Ἑλένην ἠπάτησε. Φασὶν οὖν· Ἦ μάλα δή τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνιεῖσα, Τρωσὶν ἅμ' ἕσπεσθαι, τοὺς ἔκπαγλ' ἐφίλησε, τῶν τινα καρρέζουσα Ἀχαιϊάδων εὐπέπλων, πρὸς χρυσῇ περόνῃ καταμύξατο χεῖρα ἀραιήν. Καὶ αὗται μὲν οὕτως· ὁ δὲ Ζεὺς ἐπὶ τῷ κώμματι οὐ γελᾷ (σεμνῶν γὰρ προσώπων ὁ ἐπὶ τοιούτοις γέλως, ἀλλότριον) ἀλλὰ [2] μειδιᾷ. ὃ πολλῷ τοῦ γελᾶν σεμνότερον, γέλως ὂν ἠρεμαῖος, ἀνακεκραμένος [3] συννοίᾳ. Καὶ σημείωσαι, ὅπως ὁ καὶ τὰ τοιαῦτα δεξιὸς Ποιητὴς, ἐνταῦθα εὐφυῶς τὴν Ἀφροδίτην ἐκωμῴδησεν, οὐκ αὐτὸς ἐκ προσώπου οἰκείου, ἀλλὰ δι' Ἀθηνᾶς, καὶ Ἥρας, αἳ κερτομίοις ἐπέεσιν ἐπὶ τῇ Ἀφροδίτῃ τὸν Δία ἠρέθιζον. Ὅρα δὲ καὶ τὴν μέθοδον. Ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἔδει μὲν τοιούτοις ἐναγωνίοις τόποις παρεντεθῆναι σκώμματος ἱλαρότητα, ἄλλως δὲ πάλιν, ἦν ἀνάγκη τοῦτο γενέσθαι διὰ τὴν τῶν προσώπων ποιότητα τῶν μισούντων τὴν Ἀφροδίτην, ποιεῖ ὁ Ποιητὴς εὐμεθόδως τὸ πρᾶγμα· καὶ προεπισημηνάμενος, ὡς, εἰ καὶ φορτικὸν ἐνταῦθα τὸ σκώπτειν, ὅμως ἀναγκαῖον, οὕτως ἐπάγει τὸ σκῶμμα. Φησὶ γάρ· Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι, ὅττι κεν εἴπω; καὶ τὰ ἑξῆς. οἱονεὶ γὰρ πρὸς τὸν πολύνουν ἀκροατὴν ἐνταῦθά φησιν ὁ Ποιητὴς, ὡς, εἰ καὶ μὴ καιρὸς ἱλαρότητος ἐνταῦθα, ὅμως διὰ τὰ πρόσωπα τὰ ὑποκείμενα, χρηστέον λόγοις κερτόμοις. Συγγνώμην οὖν ζητεῖ τρόπον τινὰ ἐπὶ τῇ κερτομίᾳ, καὶ συγγινώσκεται πρός γε Διὸς, ἤτοι τοῦ ὀρθὰ νοοῦντος.

ρκέ. Ὅρα δὲ καὶ, ὅπως ἀστεῖος ὁ λόγος, καὶ πολυειδής. Προαγωγείαν τε γὰρ καταλέγει τῆς Κύπριδος, καὶ ψεκτὴν φιλανδρίαν αὐτῆς ὑποβάλλει τὴν ἐπὶ τοῖς βαρβάροις Τρωσὶ, καὶ ἀδικίαν αὐτῆς ἐμφαίνει τὴν ἐπὶ τῇ ἁρπαγῇ τῆς Ἑλένης, καὶ μαλακότητα δὲ κατηγορεῖ, ὡς ἐπὶ πληγῇ οὐκ ἀξιολόγῳ ἀχθομένης, ἀλλ' ἐπὶ μόνῳ ξέσματι. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἀμύσσεσθαι· [4] ἐξ οὗ καὶ ἡ ἀμυχὴ γίνεται. ὡς τὸ, ἀμυχὰς ξεσμάτων ἐπιφερόμενος. *Baſ. p. 431.* καὶ τὸ ἄμυγμα. οἷον, πολιᾶς ἀμύγματα

1. περόνῃ) *Fibula Græcè* περόνη, ἀπὸ τοῦ πείρειν, *a perforando, ab infigendo.* Salvinus.

2. μειδιᾷ) Virg. *Olli ſubridens divûm pater, atque hominum rex.* Salvin.

3. συννοίᾳ) l. συννοίᾳ. Polit.

Iſocr. ad Demonic. ἔθιζε σεαυτὸν εἶναι μὴ σκυθρωπὸν, ἀλλὰ σύννουν. *haud torvum, ſed cogitabundum.* Salvinus.

4. ἐξ οὗ καὶ ἡ ἀμυχὴ γίνεται) Etymologici Magni Auctor: ἀμυχὴ, τὸ ἕλκος τὸ ἐπὶ τοῦ σώματος· παρὰ τὸ ἀμύσσειν. Intellige τὸ ἕλκος ἐπιπολαῖον, τὸ μὴ εἰς βάθος. Politus.

σικύαι δὲ ἀμυχῶν apud Galenum ſunt cucurbitulæ cum inciſionibus cutis adhibitæ. Salvin.

τα [1] χαίτης. Ὥσπερ δὲ τὸν ὑπὸ ὀϊστοῦ οὐκ ἐν καιρίῳ βληθέντα σκώπτων τις, εἴποι ἄν, τυχὸν ὑπὸ μυίας δηχθῆναι, οὕτω πως ἡ Ἀθηνᾶ τὴν τοῦ δόρατος ἐνταῦθα πληγὴν, ἀμυχῇ περόνης εἰκάζει, ἣν ἐν τοῖς στήθεσιν ἐφόρουν αἱ παλαιαὶ γυναῖκες, δι᾽ ἧς τὸ κεχηνὸς τοῦ πέπλου συνήγετο· Δωριέων καταρξάντων τοῦ τοιούτου ἱματισμοῦ. Φησὶ γοῦν Ἡρόδοτος γυναικείαν ἐσθῆτα Δωρίδα, τὴν ἔχουσαν περόνας. [2] Τοιαύτη δέ, φησιν, ἡ ἀρχαία πᾶσα ἐσθὴς τῶν γυναικῶν. Τὸν δὲ λινεόν, φησι, [3] χιτῶνα, αἱ περὶ τὴν Καρίαν εἶχον. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι καλῶς οὐ τῇ Ἥρᾳ δέδοται ὁ ῥηθεὶς σκωπτικὸς λόγος. Ἦν γὰρ σεμνοτάτη, καὶ, καθ᾽ Ὅμηρον, πρεσβυτάτη, καὶ οὐ πρέπουσα τοιούτοις λόγοις. Ἡ Ἀθηνᾶ δὲ κερτομεῖ, ὡς καὶ νεωτέρα, καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ πάντῃ ἀντίθετος, κατὰ μῦθον μὲν, ὡς καθαρὰ, μοιχαλίδι· κατὰ δὲ ἀλληγορίαν, ὡς ἂν ἀντιπίπτοι τῇ ἀλογίᾳ ἡ φρόνησις Ἀθηνᾶ. Ὅτι δὲ οὐκ ἀξιόλογα πάνυ τὰ τῆς πληγῆς τῆς Ἀφροδίτης, δηλοῖ καὶ τὸ μὴ δεηθῆναι αὐτὴν, ὡς εἴρηται, τοῦ Παιῶνος.

ρκϛʹ. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι μετὰ τὸ Ἀχαιϊάδων, ὀλίγα τι ἐπεμβαλὼν, εὐθὺς, χάριν σαφηνείας, ἐπανέλαβεν, εἰπών· Τῶν τινα, ἤγουν τούτων, [4] τῶν Ἀχαιΐδων καταρρέζουσα, ἐξέσατο τὴν χεῖρα. Ποιεῖ δὲ τὴν τοιαύτην ἐπανάληψιν ἀναγκαίως, οὐ διὰ κωλικὴν χοι-
Rom. f. 568. νοτάνιαν, ἀλλὰ διότι πάνυ χρειῶδες εἰς τὸ προκείμενον νόημα οὐ μόνον τὰ ἀνιεῖσα, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον τὸ καρρέζουσα. Διὸ εἰπὼν ἐν πρώτοις τὸ ἀνιεῖσα, ἔθετο ἐν τῇ ἐπαναλήψει καὶ τὸ λίαν καιριώτατον, ἤγουν τὸ καρρέζουσα. Ὅρα δὲ καὶ [5] τὸ καταρρέζουσα, ἤτοι καταψῶσα. Ἡ γὰρ οὕτω ποιοῦσα, εἰκότως ἂν ἀμυχθείη χεῖρα τῇ πρὸ τοῦ στήθους περόνῃ. Δῆλον δὲ καὶ, ὅτι δεξιᾷ χειρὶ ὡς τὰ πολλὰ γίνεται τὸ καταψᾶν. Τὴν δεξιὰν ἄρα χεῖρα ἔοικε τετρῶσθαι ἡ Ἀφροδίτη τὴν καταρρέζουσαν. ὅπερ καὶ τῇ ἀλληγορίᾳ συντρέχει. Ὡς γὰρ προείρηται, τοῦ Ἄρεος εἰς τὰ ἀριστερὰ τῆς μάχης ὄντος, ὁ Διομήδης εἰς τὰ δεξιὰ ηὐδοκίμησε. Διὸ καὶ χεῖρα, ἀραιὴν, τὴν διχῶς πνευματιζομένην, οὐ τοπλέον ἀριστερὰν, [6] ἀλλ᾽ ἀσθενῆ, κατὰ τοὺς παλαιούς. Τὸ δὲ, πρὸς χρυσῇ περόνῃ, ταυτόν ἐστι τῷ ἐγγὺς τῆς χρυσῆς

canæ comæ. Quemadmodum autem de homine, qui ſagittæ ictu in loco minime periculoſo vulneratus fuit, quis per irriſionem dixerit, eum a muſcâ fortaſſe demorſum fuiſſe; ſic quodammodo Minerva inflictum nunc vulnus haſtâ, raſuræ fibulæ aſſimilat: quam ſcilicet fibulam priſcæ mulieres in pectore geſtabant, ad pepli latè patentis extremitates colligendas: quum id ornamenti genus in veſtitu Dorienſes primi excogitaſſent. Quippe Doricam vocat Herodotus veſtem muliebrem, quæ fibulas habebat. Talis autem, inquit, priſca omnis veſtis feminarum. Nam tunicam quidem lineam, ut ait, mulieres Caricæ habebant. Quin etiam, volo, obſerves, quàm rectè non attributa ſit Junoni mordax illa, & deriſoria oratio. Eſt enim Juno ad gravitatem imprimis compoſita, &, ſecundùm Homerum, πρεσβυτάτη, *natu maxima*, *atque adeò maximè veneranda*, neque verò talis, ut verba id genus eidem ſatis aptè, atque honeſtè conveniant. At verò Minerva mordaci, jocularique ſermone utitur, tamquam minor natu, & Veneri penitus inimica, ſecundùm fabulam quidem, ut pura, & caſta adulteræ; quod autem ad allegoriam attinet, ut prudentia, quam Minervæ nomine intelligimus, temeritati, & inconſiderantiæ obſiſtat, atque adverſetur. Ceterùm vulnus illud Veneris non magni admodum faciendum fuiſſe, inde etiam clarè apparet, quòd ipſa, ut dictum eſt, nequaquam Pæone indigneret.

CXXVI. Rurſus vide, ut, poſteaquam dixerat Ἀχαιϊάδων, *Achæjadum*, *ſive Achivarum*; paucis verbis interjectis, ſtatim, perſpicuitatis gratiâ, id ipſum, quod dixerat, repetat, ad hunc modum: Τῶν τινα, videlicet τούτων, τῶν Ἀχαιΐδων καταρρέζουσα, ἐξέσατο τὴν χεῖρα. *Harum unam aliquam Achivarum dum demulceret, ex raſurâ levem in manu plagam accepit*. Quam ipſam repetitionem neceſſariò facit, non ad membrum orationis longiùs producendum; ſed quia ad loci hujus ſententiam perutile, & percommodum eſt non modò τὸ ἀνιεῖσα, *ſtimulans*, *ſolicitans*, *impellens*; ſed etiam, idque multò magis, τὸ καρρέζουσα, *demulcens*. Quare, quum priori loco dixiſſet τὸ ἀνιεῖσα, *ſtimulans*, *atque impellens*: deinde in repetitione poſuit id, quod multò aptiſſimum, & opportuniſſimum erat, videlicet τὸ καρρέζουσα, *demulcens*. Ubi vide τὸ καταρρέζουσα, *demulcens*, videlicet καταψῶσα, *demulcens palpando*, *atque defricando*. Quæ enim ſic faciebat, jure potuit ei manus pungi, ac dilacerari a fibulâ, quæ ante pectus poſita erat. Conſtat autem, dextram ut plurimùm manum in demulcendo, atque palpando adhiberi. In dextrâ igitur manu videtur Venus vulnus accepiſſe, quæ ſcilicet manus demulcebat. quod & convenit allegoriæ. Nam, quemadmodum ſupra dictum eſt, in dextero maximè corou bellica virtus Diomedis enituit, interea dum Mars ad ſiniſtrum pugnæ latus moram traheret. Quare etiam manum ἀραιὴν, *tenuem*, *ſeu mollem*, quam quidem vocem alii cum ſpiritu tenui, alii cum adſpiratione efferunt, non intelligere debemus ſiniſtram; ſed, ut veteribus viſum eſt, imbecillam. Illud verò, πρὸς χρυσῇ περόνῃ, *ad auream fibulam*, idem eſt, atque τὸ ἐγγὺς

1. χαίτης) Sophocles χαίτης. *Polit.* Doricè. *Salvin.*

2. Τοιαύτη δέ, φησιν, ἡ ἀρχαία πᾶσα ἐσθὴς τῶν γυναικῶν) Ἑλληνικὴ ἐσθὴς πᾶσα. Herodotus lib. 5. ἦν γὰρ Ἑλληνικὴ ἐσθὴς πᾶσα ἡ ἀρχαίη τῶν γυναικῶν, ἡ αὐτὴ ἣν, τὴν νῦν Δωρίδα καλέομεν. Politus.

V. Theocritum in Adoniazuſis. *Salvinus.*

3. χιτῶνα) Herodotus κιθῶνα. Polit.

4. τῶν Ἀχαιΐδων) Homerus, Ἀχαιϊάδων. Politus.

Ut *Naides*, & *Najades* apud Poëtas. & *Pelides*, *Peleiades*, initio Iliados. *Salvinus.*

5. τὸ καταρρέζουσα, ἤτοι καταψῶσα) Heſychius: καρρέζουσα, καταψῶσα, καταψήχουσα. Polit.

6. ἀλλ᾽ ἀσθενῆ, κατὰ τοὺς παλαιούς) Etymologus: ἀραιὴν, ἀσθενῆ, ἀδύνατον. ἔστι ὅτε σημαίνει καὶ λεπτήν. παρὰ τὸ ἔρα, μετὰ τοῦ ἐπιτατικοῦ α, ἀραιά. Polit.

Nempe quod rarum eſt, imbecillum eſt: contra denſitas duritiem producit, ac robur. *Salvin.*

ἐγγὺς ἡ χρυσῆς περόνης. *juxta auream fibulam.* Atticum porro eſt denſo ſpiritu afficere τὴν ἀραιὴν, *imbecillam.*

Sic dixit. Subriſit autem pater hominumque, deorumque,
Vocatamque Venerem auream ita eſt allocutus:
Non tibi, filia mea, commiſſa ſunt res bellicæ.
Quin tu jucunda obito munera nuptiarum.
Hæc verò omnia Marti furenti, ac Minervæ curæ erunt.
Sic hi quidem iſta inter ſe colloquebantur.

CXXVII. Ad eum, qui res bellicas, quæve athletas deceant, profitetur, quibus tamen peragendis non eſt habilis, neque idoneus, pulchrum dictu illud: Οὔ τοι δέδοται πολεμήϊα ἔργα. *Non tibi commiſſæ ſunt res bellicæ.* Sin autem hic iſte rebus quoque amatoriis operam navat, adjiciendum pariter illud: Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο. *Quin tu jucunda obito munera nuptiarum.* Quæ ſunt verba Jovis ad Venerem, deam illam imbellem, atque imbecillam. Ubi etiam de rebus bellicis affirmat, curæ has fore furibundo Marti, ac Minervæ: quippe quum & allegoricè, & fabulosè Venus ſit imbellis; Minerva autem, & Mars, bellicoſi. Τὰ ἱμερόεντα, *deſiderabilia, optabilia, jucunda, grata*, quod ſanè idem eſt, ac ſi diceres ἐρόεντα, *amabilia*, & ἱμερτὰ, *concupiſcenda*, ita dicta ex ἱμείρω, *deſidero*, ſive, ut propiùs loquar, ex ἵμερος, *deſiderium, quo amantes teneantur.* quod quidem Euripides venenatum veluti medicamentum Veneris fingit, ubi ſic ait: Μή ποτ' ἐπ' ἐμοὶ χρυσέων τόξων ἐφίεις ἱμέρῳ χρίσασ', ἄφυκτον οἰστόν. *Nunquam adversùs me aureo ex arcu inevitabilem ſagittam immittas, illitam deſiderio, & illicio amoris.* Quod autem dicit, ἔργα γάμοιο, *nuptiarum munera*, elegantiam & pulchritudinem habet, ſubobſcuram illam quidem, ſed tamen, ſecundùm Rhetores, quamdam, in eo ſitam, quòd prioris vocis ultima, initium eſt alterius. Prædictio eſt, eaque ſatis commoda, atque opportuna, in illis verbis: Ἄρηϊ θοῷ, *Marti veloci, ac furibundo*, &c. quippe quum Homericus Juppiter, qui mens eſt, novum quemdam paullò poſt, nec opinatum belli caſum in Minervâ, & Marte ſit prodigiosè confictурus. quo quidem caſu Diomedis virtus eximiè illuſtrabitur. Quin etiam ſciendum, ἔργα γάμου, *opera, ac munera nuptiarum*, dicere hic Poëtam, non ea generatim, quæ ad mulieres pertinent, exempli cauſsâ, telam, colum, & quæcumque alia ipſe novit, atque adnumerat: quorum generatim tantùm mentionem fecit, cum dixit: οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτε τι ἔργα. *neque mente, neque operibus.* quæ nimirum opera mulieres jam in matrimonium collocatas decent, ratione curæ, atque adminiſtrationis domeſticæ. Sed ἔργα

Ὣς φάτο. Μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε,
Καί ῥα καλεσσάμενος, προσέφη χρυσῆν Ἀφροδίτην·
Οὔ τοι, τέκνον ἐμόν, δέδοται πολεμήϊα ἔργα.
Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο.
Ταῦτα δ' Ἄρηϊ θοῷ, καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.

ρκζ'. Πρὸς τὸν ἐπαγγελλόμενον ἔργα στρατιωτικὰ, ἢ ἀθλητικὰ, ὅσα μὴ δεξιῶς ἔχει ποιεῖν, καλὸν λεχθῆναι τό, [3] Οὔ τοι δέδοται πολεμήϊα ἔργα. Εἰ δὲ καὶ περὶ ἔρωτας ὁ τοιοῦτος πονεῖται, προσεπιλεκτέον καὶ τό, Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο. Ζεὺς δὲ ταῦτα πρὸς τὴν Ἀφροδίτην φησὶ τὴν ἄναλκιν· λέγων καὶ, ὅτι ταῦτα δ' Ἄρηϊ θοῷ, καὶ Ἀθήνῃ μελήσει· ὡς καὶ ἀλληγορικῶς, καὶ μυθικῶς τῆς Ἀφροδίτης μὲν, ἀπολέμου οὔσης, πολεμικῶν δὲ, τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ τοῦ Ἄρεος. Τὰ δὲ ἱμερόεντα, ταυτὸν δ' εἰπεῖν, ἐρόεντα, καὶ ἱμερτὰ, ἐκ τοῦ ἱμείρω λέγεται, προσεχέστερον δὲ εἰπεῖν, ἐκ τοῦ ἵμερος. ὃν Εὐριπίδης ὡς φάρμακον Ἀφροδίτης πλάττει ἰῶδες ἐν τῷ, Μήποτ' ἐπ' ἐμοὶ χρυσέων τόξων [4] ἐφίεις ἱμέρῳ [5] χρίσασ', ἄφυκτον οἰστόν. Τὸ δὲ, ἔργα γάμοιο, ἔχει τι κάλλους, εἰ καὶ ἀμυδρὸν, κατὰ τοὺς ῥήτορας, [6] ἐν τῷ τὴν λήγουσαν τῆς πρώτης λέξεως, ἀρχὴν τῆς δευτέρας γίνεσθαι. Τὸ δὲ, Ἄρηϊ θοῷ, καὶ ἑξῆς, προαναφώνησις καιρία ἐστὶν, ὡς τοῦ Ὁμηρικοῦ Διὸς, ὅ ἐστι νοῦς, μετ' ὀλίγα τερατευσομένου πολεμικήν τινα περιπέτειαν ἐν Ἀθηνᾷ, καὶ Ἄρει· δι' ἧς ὁ Διομήδης φαίνεται σεμνός. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι ἔργα γάμου ὁ Ποιητὴς ἐνταῦθά φησιν, οὐ τὰ γυναιξὶν ἁπλῶς ἀνήκοντα, οἷον ἱστὸν, ἠλακάτην, καὶ ὅσα ἄλλα οἶδεν αὐτός· ὧν ψιλὴν μνείαν ἔθετο, [7] ἐν τῷ, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτε τι ἔργα. τὰ μετὰ γάμον δηλαδὴ, λόγῳ οἰκονομίας. ἀλλὰ τὰ εἰς αὐτὸν γάμον χρήσιμα,

1. *Ἀττικὸν δὲ τὸ δασύνειν τὴν ἀραιάν*) ἀραιὸν forte ab αἴρω, *tollo, aufero*, rarum, minimè ſolidum. Salvinus.

2. Οὔτι) Lege cum veteri Scholiaſtâ, & Euſtathio, Οὔ τοι. Polit.

3. Οὔ τοι δέδοται πολεμήϊα ἔργα) Cic. *Conſilia mea ſemper pacis ac togæ ſuerunt; nunquam belli, aut armorum fuere.* Salvinus.

4. ἐφίεις) Henricus Stephanus reponit ἐφεῖς. Æmilius Portus mallet, ἐφίει, vel ἐφείης. Barneſius prafert ἐφείης. Polit.

5. χρίσας ἄφυκτον οἰστόν) lege, χρίσασ' ἄφυκτον. Euripides Medeâ:

Μή ποτ', ὦ δέσποιν', ἐπ' ἐμοὶ
Χρυσέων τόξων ἐφείης
Ἱμέρῳ χρίσασ', ἄφυκτον οἰστόν.

Politus.

6. *ἐν τῷ τὴν λήγουσαν τῆς πρώτης λέξεως, ἀρχὴν τῆς δευτέρας γίνεσθαι*) Hunc ſyllabarum concurſum non modò non refugiebant antiqui, ut noſtri homines ſolent nimium ſuperſtitioſi, & faſtidientes auribus, verùm etiam, tamquam elegantiam quamdam, affectare videbantur. Virg. *Dorica caſtra.* Tibull. *Me mea paupertas.* Salvinus.

Ovidius etiam *Dorica caſtra* in epiſtolâ Paridis ad Helenam. Sunt & plura alia hujuſmodi in priſcis Latinis Scriptoribus, quæ a nobis alibi ſatis vindicata contra quoſdam Grammaticos, eorumque principem Servium, cujus de Virgiliano illo *Dorica caſtra* ſeverum hoc eſt judicium: *Mala eſt compoſitio, ab ea ſyllabâ incipere, qua ſuperior finitus eſt ſermo. Plerumque & cacophaton facit, ut hoc loco.* Sed loco illi Virgiliano, pariter atque Ovidiano, ne ſit ibi κακέμφατον, facilè mederi poſſumus, ſejungendis illis vocibus, *Dorica caſtra*, itaque turpi ſono auferendo. Ubi verò ſyllabarum concurſus κακέμφατον facit, libenter veteribus aſſentior, eum concurſum eſſe penitus refugiendum. Et rectè Tullius in Oratore: *Quid illud, non olet, unde ſit? quòd dicitur cum illis; cum autem nobis non dicitur, ſed nobiſcum: quia ſi ita diceretur, obſcœniùs concurrerent literæ, ut etiam modo, niſi autem interpoſuiſſem, concurriſſent.* Longè ii Grammatici falluntur, qui in omni ſyllabarum concurſu ineſſe quoque putant κακέμφατον. Non intelligunt ii, quid ſit κακέμφατον. Neque enim omnis literarum concurſus turpem ſonum reddit, aut obſcœnum. Hoc autem eſt κακέμφατον, quod obſcœnum, & turpem intellectum habet. *Politus.*

7. *ἐν τῷ, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτε τι ἔργα*) Agamemnon laudans Chryſeïda Iliad. *α*, & præferens uxori Clytæmneſtræ. *Salvinus.*

σιμα, οἷον τὸν ἔρωτα, τὴν φιλότητα, τὸν ἵμερον, τὴν ὀαριστὺν, πάρφασιν, καὶ τὰ τοιαῦτα, οὐκ [1] Ἀθηνᾷ Ἐργάνῃ, ἀλλ' [2] Ἀφροδίτῃ, μητρὶ ἐρώτων, [3] ἐπιπρέποντα.

Αἰνείᾳ δ' ἐπόρουσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Γιγνώσκων, ὅ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων.
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' οὐδὲ θεὸν μέγαν ἅζετο. ἵετο δ' αἰεὶ
Αἰνείαν κτεῖναι, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι. 431
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων,
Τρὶς δέ οἱ ἐστυφέλιξε φαεινὴν ἀσπίδ' Ἀπόλλων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος,
Δεινὰ δ' ὁμοκλήσας, προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων.

Baſ. p. 432. ρκη'. Οὕτω θαῤῥαλέος ὁ Διομήδης, ὥστε καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος καταθαῤῥεῖν, ὅτε τὸν Αἰνείαν ἐκεῖνος ἔσωζεν, ὑπερέχων τὰς χεῖρας. Καὶ τρὶς μὲν ἐπόρουσε τότε τῷ Αἰνείᾳ· τρὶς δέ οἱ ἐστυφέλιξε φαεινὴν ἀσπίδ' Ἀπόλλων. Τὸ δὲ τέταρτον, καὶ δεινὰ ὁμοκλήσας, ἤγουν ἀπειλησάμενος, ἐνέκοψε τῆς ὁρμῆς. Δηλοῖ δὲ ὁ λόγος, ὅτι καὶ ὑπὲρ τὸ εἱμαρμένον ἀνδρίζεται νῦν ὁ Διομήδης. εἱμαρμένην γάρ τινα καὶ ὁ Ἀπόλλων δηλοῖ, καθὰ καὶ ὁ Ζεὺς,
Rom. p. 569 ὡς καὶ προείρηται, καὶ πολλαχοῦ φανήσεται. Ἐν τούτοις δὲ ὅρα, ὅτι τε, ὡς πρὸ βραχέων ἐῤῥέθη τὸ, [4] Γινώσκων, ὅτ' ἄναλκις ἦν θεός· οὕτω καὶ ἐνταῦθα κεῖται τὸ, Γινώσκων, ὅ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων. τουτέστιν, ὅτι ὑπερεῖχεν. ὅ ἐστι, σκέπων ἄνω εἶχε τοῦ Αἰνείου τὰς χεῖρας. καὶ ὅτι θεομάχου θρασύτητος τὸ, οὐδὲ θεὸν μέγαν ἅζετο. καὶ ὅτι δαιμόνιον ἐπήρμαν φράσει ποιεῖ τὸ, Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος. Εἴη δ' ἂν ἐνταῦθα τὸ, ἶσος, ἀκυριολέκτητον, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις. Τὴν δέ γε διαφορὰν αὐτοῦ πρὸς τὸ ὅμοιον, δηλοῦσι μὲν καὶ πεζολέκται σοφοί· δηλοῖ δὲ οὐδὲν ἧττον σαφέστατα καὶ Εὐριπίδης ἐν τῷ, οὔθ' ὅμοιον οὐδὲν, οὔτ' ἶσον βροτοῖς. ὧν τὸ μὲν, ποιότητος, τὸ ὅμοιον· τὸ δὲ, ποσότητος, τὸ ἶσον δηλαδή.

Φράζεο, Τυδεΐδη, καὶ χάζεο, μηδὲ θεοῖσιν
Ἶσ' ἔθελε φρονέειν· ἐπεὶ οὔ ποτε φῦλον ὁμοῖον
Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων.
Ὣς φάτο· Τυδεΐδης δ' ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀπίσσω,
Μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.

ρκθ'. Ὁ δὲ πρὸς μεγάλους ἔριδος ἀπείργων τινὰ, ἀστείως ἂν εἴποι τὸ, Φράζεο, καὶ χάζεο, μηδὲ θεοῖς ἶσ' ἔθελε φρονέειν· ἐπεὶ οὔ ποτε ὁμοῖον φῦλον ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαί τε ἐρχομένων ἀνθρώπων. Γάρισα δὲ ἐκφαντὶ τὸ, Φρά-

1. Ἀθηνᾷ Ἐργάνῃ) Ἐργάνη ἡ Ἀθηνᾶ, παρ' ὅσον ἔφορός ἐστι τῆς γυναικείας ἐργασίας. Suidas. Politus.
2. Ἀφροδίτῃ, μητρὶ ἐρώτων) mater Amorum Venus non ſemel apud Ovidium. Polit.

ἔργα ea ouptiarum dicere, quæ ad matrimonium ipſum cootraheodum, nuptiaſque celebrandas conſeruot, puta amorem, benevoleotiam, deſiderium, confabulationem, alloquium, aliaque id geous, quæ non Erganen, ſeu Operoſam Minervam, ſed Veoerem, matrem illam emorum, deceaot.

Verùm in Æneam irruit pugnâ ſtrenuus Diomedes,
Cognoſcens, ipſum Apollinem manus ſupra eum tenere.
Sed ne deum quidem magnum verebatur. Cupiebat autem ſempe[r]
Æneam interficere, inclitiſque armis exuere.
Ter quidem deinde irruit, interficiendi cupidus,
Terque fulgentem ejus clypeum repulit Apollo.
Sed cum jam quartum irruit deo æqualis,
Graviter eum interceptum allocutus eſt longè jaculans Apollo.

CXXVIII. Eâ eſt audaciâ Diomedes, ut vel contra ipſum Apollinem animos tollat, cum ille Æoeam, manibus deſuper extentis, protegit, ac ſervat. Et ter quidem tuoc io Æoeam irruit. Ter verò fulgentem ejus clypeum repulit Apollo. Sed quartâ jam vice, δεινὰ ὁμοκλήσας, *quum graviter objurgaſſet*, videlicet, quum et comminatus fuiſſet, impetum ejus intercidit, atque abrupit. Hæc autem verba oſtenduat, vel ſupra ipſum fatum fortiter oune agere Diomedem. Siquidem Apollo vim quamdam fatalem ſignificat, ſicuti etiam Juppiter, ut ſupra notatum eſt, multiſque poſtea in locis fit manifeſtum. Hîc autem vide, ut, quemadmodum paullò aote dictum eſt illud, Γινώσκων, ὅτ' ἄναλκις ἦν θεός· *cognoſcens, deam eſſe imbellem*; ſic etiam hoc loci poſitum eſt τὸ, Γινώσκων, ὅ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων. *Cognoſcens, Apollinem ipſum manus ſupra eum tenere*. hoc eſt, ὅτι ὑπερεῖχεν. ideſt, σκέπων ἄνω εἶχε τοῦ Αἰνείου τὰς χεῖρας. *hoc eſt, Apollinem, tegendi, occultandique Æneæ cauſâ, manus ſuas ſupra eum extendiſſe*. Vide etiam, ut ad temeritatem hominis declarandam, qui contra deum repugnet, facit illud: οὐδὲ θεὸν μέγαν ἅζετο. *Neque deum magnum verebatur*. itemque ut inſultatio, atque iocurſio quædam ſuperior, quàm pro humanâ, ad damnum uoi alicui inferendum, exprimetur aliquando, atque explicabitur illis verbis: Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος. *Sed cum jam quartum irruit æqualis deo*. Fuerit autem hic τὸ ἶσος, *par*, *ſeu æqualis*, dictum impropriè, ut & in aliis ſexceotis locis. Potro autem differeotiam, quæ ioter id ipſum, & τὸ ὅμοιον, *ſimile*, intercedit, tum maoifeſtè oſtenduot ſcriptorum ii, qui proſà otatione utuntur, tum oihilò minùs manifeſtè etiam oſtendit Euripides, ubi ita loquitur: οὔθ' ὅμοιον οὐδὲν, οὔτ' ἶσον βροτοῖς. *Neque ſimile quidquam, neque æquale mortalibus*. quorum quidem illud ad qualitatem pertioet, ideſt, τὸ ὅμοιον, *ſimile*; hoc verò ad quantitatem, oimirum τὸ ἶσον, *æquale*.

Cave, Tydide, & cede, neque diis
Parem velis te facere: quoniam numquam genus ſimile
Immortaliumque deorum, & humi incedentium hominum.
Sic dixit. Tydides verò receſſit paullulum retro,
Iram ut evitaret ſerientis e longinquo Apollinis.

CXXIX. Qui unum aliquem prohibet, atque deterret ab ineuodâ cootentione cum magois, ac potentibus viris, urbaoè is dixerit: Φράζεο, καὶ χάζεο, μηδὲ θεοῖς ἶσ' ἔθελε φρονέειν· ἐπεὶ οὔ ποτε ὁμοῖον φῦλον ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαί τε ἐρχομένων ἀνθρώπων. *Cave, & cede, neque diis parem facere*

3. ἐπιπρέποντα) Lege ἐπιπρέποντα. Polit.
4. Γινώσκων) Sic quidem Editio Florentina. Libri vulgò editi, γιγνώσκων. Polit.

ve te velis: quoniam numquam genus ſimile immortalium que deorum, & humi incedentium hominum. Comparia autem ſplendida, & luculenta illa: Φράζεο, Τυδείδη, καὶ χάζεο. *Cave, Tydide, & cede. Perpende, & recede.* Τὸ ὁμοῖον, *ſimile*, paſſim conſtat habere circumflexam penultimam ex analogiâ, & non præter formam, neque exemplum, juxta atque τὸ ὅμοιον, *ſimile*, quod accentum habet acutum in antepenultimâ. Sicuti etiam τὸ ὁμοῖος, *ſimilis*, tum in aliis locis, tum in Odyſſeâ. quod ſanè multò congruentiùs, majorique cum analogiâ dicitur, quam τὸ ὅμοιος, *ſimilis*. Vide verò hoc loci in τῷ ἶσα φρονέειν, *pares ſpiritus gerere, parem ſe reputare, ac facere*, & in τῷ φῦλον ὁμοῖον, *genus ſimile*, accipi τὸ ἶσον, *par, ſive æquale*, ſicuti etiam paullò ante, pro ὅμοιον, *ſimile*. Manifeſtum autem eſt, Homerum producere primam τοῦ ἶσος, *æqualis*; Tragicos verò eam corripere.

Φράζεο, Τυδείδη, καὶ χάζεο. [1] Τὸ δὲ ὁμοῖον ὅτι ἀναλόγως προπερισπᾶται, καὶ οὐ παρὰ τύπον, κατὰ τὸ προπαροξυνόμενον ὅμοιον, πολλαχοῦ δηλοῦται. ὥσπερ καὶ τὸ ὁμοῖος ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ. ὃ πάντως ἀναλογώτερον τοῦ ὅμοιος. Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ, ἶσα φρονέειν, καὶ ἐν τῷ, φῦλον ὁμοῖον, τὸ ἶσον ἀντὶ τοῦ ὅμοιον ληφθέν, καθὰ καὶ πρὸ βραχέων. Δῆλον δέ, ὡς Ὅμηρος μέν, ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν τοῦ ἶσος· οἱ δὲ Τραγικοὶ συστέλλουσιν.

Æneam porro ſeorſum a turbâ poſuit Apollo
Sacrâ in Pergamo, ubi ei templum ædificatum fuerat.
Sanè hunc Latonaque, & Diana ſagittis gaudens,
In magno adyto curabantque, & honorificè tractabant.

Αἰνείαν δ' ἀπάτερθεν ὁμίλου θῆκεν Ἀπόλλων
Περγάμῳ εἰν ἱερῇ, ὅθι οἱ νηός γ' ἐτέτυκτο.
Ἤτοι τὸν Λητώ τε, καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
Ἐν μεγάλῳ ἀδύτῳ ἀκέοντό τε, κύδαινόν τε.

CXXX. Et hoc loci, genere apud Homerum feminino ἡ Πέργαμος, *Pergamus*, de arce urbis Trojanæ: in qua templum etiam Apollinis. Quippe dicit: Περγάμῳ εἰν ἱερῇ, ὅθι οἱ νηός γ' ἐτέτυκτο. *Pergamo in ſacrâ, ubi ei templum ædificatum fuerat.* Et paullò poſt: Περγάμῳ ἄκρῃ. *Pergama in ſummâ.* Magnum autem templum hoc videtur fuiſſe. Quocirca narrat, ut ἐν μεγάλῳ ἀδύτῳ κύδαινον, *ingentis in adyto honorificè tractabant.* Æneam nimirum, Latona, mater ipſa Apollinis, hujusque ſoror Diana. Quod quidem uſurpetur, cum in ſacris alicubi adytis vir princeps, aut imperatoriæ dignitatis, honore afficitur.

ρλ'. Καὶ ἐνταῦθα θηλυκῶς ἡ Πέργαμος παρ' Ὁμήρῳ ἐστὶ τῆς Τρωϊκῆς ἀκροπόλεως· ἐν ᾗ καὶ ναὸς Ἀπόλλωνος. Φησὶ γοῦν· Περγάμῳ εἰν ἱερῇ, ὅθι οἱ νηός γ' ἐτέτυκτο. καὶ μετ' ὀλίγα· Περγάμῳ ἄκρῃ. Μέγας δὲ ἔοικεν εἶναι ὁ ῥηθεὶς ναός. Διό φησιν· ἐν μεγάλῳ ἀδύτῳ κύδαινον, τὸν Αἰνείαν δηλαδή, Λητὼ ἡ μήτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ Ἄρτεμις ἡ ἀδελφή. Τοῦτο δὲ ῥηθείη ἄν, καὶ ὅταν ἐν ἀδύτοις ἱεροῖς που γεραίρηταί τις ἀνὴρ ἀρχικός.

Verùm imaginem fabricavit argenteum arcum tenens Apollo
Ipſique Æneæ ſimilem, & armis talem:
Circumque eam imaginem Trojani, & nobiles Achivi
Percutiebant inter ſe circa pectora bovinos
Clypeos rotundos, parvaſque alatas
Tunc utique furentem Martem allocutus eſt Phœbus Apollo.

Αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τεῦξ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Αὐτῷ τ' Αἰνείᾳ ἴκελον, καὶ τεύχεσι τοῖον·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδώλῳ Τρῶες, καὶ δῖοι Ἀχαιοὶ
Δῄουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας
Ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισήϊά τε πτερόεντα.
Δὴ τότε θοῦρον Ἄρηα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων.

CXXXI. Simulacrum Æneæ, quod Apollo, ſive Sol, fabricavit, cujus cauſsâ Trojani, & Græci armis inter ſe congrediuntur, ſpecies eſt, animo concepta, quæ ex perſtrictis ſole oculis, ſpectationeque Æneæ, in utriuſque exercitûs militibus inſederat, ſeu, ut ita dicam, ficta eſt, atque repræſentata herois imago, quam quum adhuc exercitus, poſteaquam ſemel ſe provocaverant, apud ſemetipſos ferrent, atque, ut fit in repræſentandâ ſibi unius alicujus imagine, jacentem hominem in animo ſuo verſarent, gravem inter ſe pugnam ob Æneam, quaſi ſcilicet verè ipſum præſentem, commiſerunt, etſi ille præreptus fuiſſet. Veteres tamen aliter hanc fabulam ſplendidè explicant, atque interpretantur, ita ut univerſum hunc mundum, imaginem eſſe dicant, a primâ ratione, atque ad ejus inſtar, expreſſam, veluti veſtigium quoddam, & ſimilitudinem ejus, qui verè, & a ſe eſt: quippe quum hic mundus tum ab aliis divinioribus mundanis partibus, tum maximè a ſole exornetur. Deinde etiam Æneæ hujus ſimula-

ρλα'. Τὸ τοῦ Αἰνείου εἴδωλον, ὅπερ ὁ Ἀπόλλων, ἤτοι ὁ ἥλιος, ἔτευξεν, ἐφ' ᾧ μάχονται Τρῶες, καὶ Ἕλληνες, ἡ φαντασία ἐστίν, ἥτις ἐκ τῆς ὑφ' ἡλίῳ ὄψεως, καὶ θέας Αἰνείου, ἐναπέμεινε τοῖς στρατεύμασι, καὶ ἡ τοῦ ἥρωος, ὡς εἰπεῖν, ἀνειδωλοποίησις, ἣν ἔτι ἐν ἑαυτοῖς φέροντες [2] ὁ στρατὸς ἐκ τοῦ εἰς ἅπαξ ἐρεθισμοῦ, καὶ ἀναπολοῦντες εἰς νοῦν, ὡς ἐν εἰδωλοποιΐᾳ, τὸν κείμενον, συνεκρότουν βαρύν, ὡς ἐπὶ παρόντι αὐτῷ δὴ ἀληθῶς τῷ Αἰνείᾳ, τὸν πόλεμον, κἂν ἐκεῖνος ἀνήρπαστο. Οἱ δὲ παλαιοὶ ἄλλως τὸν μῦθον τοῦτον σεμνολογοῦντες, φασί, κατὰ πρῶτον λόγον, εἴδωλον εἶναι τὸν πάντα τοῦτον κόσμον, ὡς τύπον τινὰ τοῦ ὄντως ὄντος, κοσμούμενον μὲν καὶ ὑπὸ ἄλλων θειοτέρων ἐγκοσμίων, μάλιστα δὲ ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Εἶτα καὶ τὸ τοῦ Αἰνείου τούτου εἴδωλον, τοιοῦ-

mula- τόν

1. Τὸ δὲ ὁμοῖον ὅτι ἀναλόγως προπερισπᾶται, καὶ οὐ παρὰ τύπον, κατὰ τὸ προπαροξυνόμενον ὅμοιον) Regula illa generalis Etymologi: Τὰ διὰ τ οι ὀνόματα ὑπὲρ δύο συλλαβάς, ὀ... προπερισπᾶται. οἷον, παντοῖος, ἀλλοῖος, ἑτεροῖος. οἱ δὲ μεταγενέστεροι ἀπὸ Ἀττικῶν τὸ γέλοιος, καὶ ὅμοιος προπαροξύνουσιν. ... Politus.

Ab ὁμοῖον quaſi ὁμοῦ ἰόν, *ſimul iens*, factum eſt ὁμοῖον. ideo hæc ſcriptura altera, videlicet τὸ ὁμοῖον, magis eſt analogiæ conſona. *Salvinus.*

2. ὁ στρατὸς) Malim, οἱ στρατοί. vel οἱ στρατιῶται. Paullò ante: τοῖς στρατεύμασι. Polit.

τόν τι ποοῦσιν, ἤγουν μὲν ὄντος τῆς περικαλλοῦς Rom. p.570. Ἀφροδίτης· ἀνδρὸς δὲ καλοῦ ἐγχωρίου· καὶ ἀλληγοροῦσιν αὐτὸν εἰς τι κάλλος ἐγχώριον· ὅπερ καὶ αὐτὸ, ὡς οἷά τι εἴδωλον τοῦ ἐγκοσμίου κάλλους, οἰκείως ἂν ἔχοι πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, ἤτοι τὸν ἥλιον, καθὰ καὶ ὁ πᾶς κόσμος, τὸ μέγα τοῦ ὄντος εἴδωλον. Τὸ δὲ τοὺς Ἕλ-
Baſ. p.433. λη\-νας περὶ αὐτὸ μυρία πάσχειν, αἰνίττεταί, φασιν, ὅτι αἱ τῶν ψυχῶν ὑλικώτεραι, οὐκ ἀπαλλάσσονται τῶν τοιούτων εἰδώλων, ἀλλὰ τοῖς τοιοῖσδε προστετηκυῖαι κάλλεσι, περὶ αὐτὰ τρίβονται. Σημείωσαι δὲ, ὅτι κόσμου μὲν εἴδωλον ἀλληγορικῶς, καὶ γλαφυρώτερον ἐν τοῖς εἰρημένοις τέθειται· οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον ἄλλως παχυλῶς μηχανήν τινα, ὡς εἴδωλον κοσμικὸν, ἐσκεύασαν, ἐπὶ κολακείᾳ βασιλικῇ. [1] Δημητρίων γάρ, φασιν, ἐπὶ Ἀθήνησιν ἀγομένων, ἐγράφετο Δημήτριος ἐν τῷ προσκηνίῳ ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὀχούμενος. Δημητρίου δ' ἐνταῦθα μνεία τοῦ Πολιορκητοῦ, ᾧ καὶ ἤγοντο τὰ εἰρημένα Δημήτρια, ὡς ἀλαζόνι.

ρλβ'. Φράζει δ' ἐνταῦθα Ὅμηρος οὕτως· Αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τεῦξ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων, Αὐτῷ τ' Αἰνείᾳ ἴκελον, καὶ τεύχεσι τοῖον. Ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδώλῳ Τρῶες, καὶ δῖοι Ἀχαιοὶ Δῄουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας Ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισήϊά τε πτερόεντα. Καὶ ὅρα, ὡς οὐ μόνον οἰστοὶ πτερόεντες, ἀλλὰ καὶ λαισήϊα πτερόεντα· πλὴν ταῦτα μὲν, ὡς κοῦφα, κατὰ πτερά· ἐκεῖνοι δὲ, ὡς πτεροῖς διοικονομούμενοι πρὸς ἐκπέτασμα. Δόρυ δὲ, πτερόεν μὲν ῥητῶς οὐκ ἐφράσθη· παρελαλήθη δὲ ἐν τῷ, μελίη ἰθυπτίων. ἤγουν ἰθὺ πετομένη, ὡς οἷα πτερόεσσα. [2] Ἔστι δὲ τὸ λαισήϊον, ἀσπίδος γένος θυρεοειδὲς, ἀναφορέα οὐκ ἔχον, ἀλλὰ ζυγὸν διὰ μέσου. Οἱ δὲ φασιν εἶναι αὐτὸ, [3] θυρεὸν ἐπιμήκη· [4] οἱ δὲ, λάσιον ἐτυμολογοῦσιν αὐτὸ, φάσκοντες, εἶναι ἐκ τετριχωμένων δερμάτων ἀνεργάστων. Κοῦφον δὲ ἐστι τὸ λαισήϊον, καὶ οὐδὲ μεγαλόκυκλον. [5] Διὸ καὶ πτερόεν αὐτὸ λέγει, καὶ ἀντιδιαστέλλει πρὸς τὰς εὐκύκλους ἀσπίδας, λέγων βοείας εὐκύκλους ἀσπίδας, καὶ λαισήϊα. Ὅλως δὲ οἱ πλείους τῶν παλαιῶν, [6] ἀσπιδίσκιον ὠμοβύρσινόν φασι τὸ λαισήϊον. [7] Φησὶ γοῦν περὶ

mulacrum ita ferè intelligunt, ut & filius ſit Veneris perpulchræ, & vir ſit ipſe pulcher regionis ſuæ; eumque allegoricè accipiunt pro pulchritudine loci: quæ & ipſa, veluti imago quædam mundanæ pulchritudinis, convenientiam quamdam, & veluti neceſſitudinem naturæ eum Apolline, cum ſole videlicet, habeat, juxta atque mundus hic univerſus, magna illa eſt imago Dei, qui eſt a ſe. Quod autem fingit Homerus, Græcos circa eam imaginem plurimum defatigari, ac laborare; id porrò, ut volunt, ſignificat, animas corpori, rebuſque corporeis craſſiùs deditas, non ab his iſtis imaginibus ſeſe expedire, atque explicara, ſed huic corporearum pulchritudinum generi affixas, atque intabeſcentes, circa eas occupari. Etſi verò allegoricè ſcitèque admodum huic loco mundi eſt imago attributa; tamen, quod tibi obſervatum volo, longè aliâ ratione, qui poſt Homerum fuerunt, ad regiam ſibi voluntatem aſſentationibus captandam, machinam quamdam, veluti mundi imaginem, ruditer adornarunt. Dum enim Demetria, ut traditum eſt, Athenis agerentur, pingebatur in proſcenio Demetrius, terrarum orbe invectus. Ubi mentio fit Demetrii illius Poliorcetæ, cui, veluti homini faſtuoſo, ac ſuperbo, ea, quæ dicta ſunt Demetria, agebantur.

CXXXII. Verba autem hîc Homeri ſunt hujuſcemodi: *Verùm imaginem fabricavit argenteo inclytus arcu Apollo, ipſique Æneæ ſimilem, & armis talem: circumque imaginem Trojani, & nobiles Achivi inter ſe circa pectora percutiebant bubulos clypeos rotundos*, λαισήϊά τε πτερόεντα, *parmaſque alatas*. Ac vide non ſagittas modò eſſe alatas; ſed etiam λαισήϊα πτερόεντα, *parmas alatas:* niſi quòd hæ ſunt alatæ, veluti, alarum inſtar, leves; illæ verò alatæ, tamquam alis adornatæ, & inſtructæ, ut expandantur, atque explicentur. Haſta verò, quamvis diſertè, ac nominatim minimè dicta ſit alata; tamen ſic tacitè quodammodo dicta intelligitur, cum eadem vocatur μελίη ἰθυπτίων. videlicet ἰθὺ πετομένη, *haſta e fraxino rectâ volans*, quaſi ſcilicet alata. Eſt autem τὸ λαισήϊον, *parma*, *ſeu parmula*, genus clypei, parvæ cujuſdam januæ inſtar; neque lorum habet, quo ſuſtentetur, ſed quoddam veluti jugum in medio. Quamquam alii id eſſe velint ſcutum oblongum; alii verò etymologicè, ab ipsâque vocabuli origine, id explicent λάσιον, *hiſpidum, atque hirſutum;* itaque dicant, ſcutum eſſe ex pellibus ſetoſis, ac rudibus. Levis porro eſt parmula, neque amplo admodum orbe. Ideoque alatam eam appellat, diſtinguitque a clypeis benè rotundis, atque orbiculatis. Siquidem dicit βοείας εὐκύκλους ἀσπίδας, καὶ λαισήϊα. *bubulos bene orbiculatos clypeos, & parmulas*. Denique plerique omnes veterum τὸ λαισήϊον, *parmam*, clypeolum dicunt ὠμοβύρσινον, *cruda coria abductum*. Quippe Herodotus de quibuſdam ſcribit,

1. Δημητρίων γὰρ, φασιν, ἐπὶ Ἀθήνησιν ἀγομένων) Demetria propriè ſunt feſta in honorem Cereris. Athenienſes ob adulationem ea convertebant in honorem Demetrii Poliorcetæ. *Salvin.*
Alia Demetria in honorem Cereris, alia in honorem Demetrii Poliorcetæ. Quæ in honorem Demetrii hujus agebantur, eadem erant, atque Dionyſia, quæ a Demetrio Poliorcetâ, mutato nomine, Demetria. Plutarchus in Demetrio: τέλος δὲ τῶν τε μηνῶν τὸν Μουνυχιῶνα, Δημητριῶνα, καὶ τὴν ἡμερῶν τὴν ἕνην, καὶ νέαν, Δημητριάδα προσηγόρευσαν, καὶ τῶν ἑορτῶν τὰ Διονύσια μετωνόμασαν Δημήτρια. Quæ hic refert Euſtathius de Demetrio, qui ἐγράφετο ἐν τῷ προσκηνίῳ, ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὀχούμενος, ea habet ex Athenæo: niſi quid pro ἐν τῷ προσκηνίῳ, Athenæus ſcribit, ἐπὶ τοῦ προσκηνίου. Politus.
2. Ἔστι δὲ τὸ λαισήϊον, ἀσπίδος γένος θυρεοειδὲς) Heſychius: λαισήϊα, θυρεοῦ γένος. Suidas: λαισήϊον, μικρὰ ἀσπίς. Polit.
3. θυρεὸν ἐπιμήκη) θυρεοειδές. Polit.
4. οἱ δὲ, λάσιον ἐτυμολογοῦσιν αὐτὸ) Etymologus: παρὰ τὸ λάσιον, ἀπὸ τῶν ὠμαῖς βύρσαις περιβεβλῆσθαι. Heſychius: λαισήϊα, ἐπεὶ ἀσπίς ἐστι ταῖς βύρσαις αἰγείαις περιβεβλῆσθαι. ὅπλα λάσια, ὅπερ ἐστι, ἀσπὶς αἰγείαις βύρσαις περιβεβλημένη ἔτι τὰς τρίχας ἐχούσαις. Politus.
5. Διὸ καὶ πτερόεν αὐτὸ λέγει) Heſychius in λαισήϊα· πτερόεντα, ὁ ἐστιν κοῦφα. Polit.
6. ἀσπιδίσκιον ὠμοβύρσινόν φασι τὸ λαισήϊον) Etymologus: Λαισήϊά τε πτερόεντα, μικρὰ ἀσπιδίσκια ὠμοβύρσινα. ἔστι δὲ βαρβαρικὸν ὅπλον. Polit.
7. Φησὶ γοῦν περί τινων καὶ Ἡρόδοτος) Herodotus in Polymnia de Cilicibus: αὐτοὶ δ' αὖ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεα

bie, eos pro clypeis geſtaſſe λαισήϊα, ὠμοβοΐνας πεποιημένα, *parmas e crudo bovis corio factas*. Ubi, volo, obſerves τὸ ὠμοβοΐνης, *crudæ pellis bubulæ*, utpote percommodum, & perutile ad explicandum τὸ βοῦς, *bos*, quod pellem bubulam ſignificat. Quin etiam tradit Herodianus, omnia ea, quæ operimento ſunt, atque munimini in pugnâ, vocari λαισήϊα, eo quòd geſtentur ἐν τῇ λαιᾷ, *in manu ſiniſtrâ*. Τὸ δῖοι, *divi*, itemque τὸ δῄουν, *percutiebant*, *ſeu cædebant*, quippe quàm minimo intervallo juxta ſe poſita, ipſa quoque ſono ſuo falſam quamdam parecheſeos, ſive adnominationis, ſpeciem præ ſe ferunt, ſimiliter atque alia hujuſmodi parecheſeon genera, quæ antea declaravimus.

ρί τινων καὶ Ἡρόδοτος, ὅτι λαισήϊα εἶχον ἀντὶ ἀσπίδων, ὠμοβοΐνοις πεποιημένα. Ἔνθα καὶ σημείωσαι τὸ ὠμοβοΐνοις, ὡς χρήσιμον εἰς τὸ βοῦς ἡ βύρσα. Ἡρωδιανὸς δὲ φησι, καὶ πάντα τὰ κατὰ μάχην σκεπαστήρια, λαισήϊα λέγεσθαι, [1] διὰ τὸ ἐν τῇ λαιᾷ φέρεσθαι. Τὸ δὲ δῖοι, καὶ τὸ δῄουν, ἐγγὺς παρατεθειμένα, ψευδοπαρήχησίν τινα καὶ αὐτὰ, κατὰ τὰς προδεδηλωμένας, ὑποκρίνεται.

Mars, Mars, hominum pernicies, cruente, murorum everſor,
Non ne illum hominem perſecutus e prælio extraxeris
Tydidem, qui nunc certè vel cum Jove patre pugnaret?
Venerem quidem primùm cominus vulneravit in manu ad carpum:
Poſtea verò in me ipſum irruit, deo par.
Sic locutus, reſedit ipſe in Pergamo excelſâ.

Ἄρες, Ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
Οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθὼν
Τυδεΐδην, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο;
Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ·
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος.
Ὡς εἰπὼν, αὐτὸς ἐφέζετο Περγάμῳ ἄκρῃ.

CXXXIII. Quamquam Venus, veluti animo æſtuans, neque doctrinæ, aut ſapientiæ compos, nullo adhibito confirmandæ orationi ſuæ argumento, paullò antè dixit de Diomede, eum vel cum Jove patre eſſe pugnaturum; tamen Apollo, quippe Veneri longè diſſimilis, artificioſè in eamdem ſententiam multò rectiùs loquitur. Quumque ipſe etiam dixiſſet, Diomedem vel cum patre Jove eſſe pugnaturum; id poſtea adſtruit, & confirmat argumento hujuſcemodi: *Venerem quidem primùm cominus vulneravit in manu* ἐπὶ καρπῷ, *ad carpum*, quo de antè diximus. quæ certè quidem interpretatio eſt, atque explicatio illorum verborum: Ἄκρην οὔτασε χεῖρα, πρυμνὸν ὕπερ θέναρος. *ſummam vulneravit manum, extremam ſupra volam*. videlicet non in ſummâ, extremâque illâ parte, quæ ad digitos pertinet; ſed in eâ parte, quæ eſt ad carpum. *Poſtea verò in me ipſum irruit, par deo*. quod & paullò ante Muſa Homerica protulerat. Quaſi ſcilicet propemodum ſic dicat: Qui in nos filios impudenter, ac procaciter ſe geſſit, neque is ſanè patri fuerit parciturus. Atque hic obſerva Homericam varietatem, & incrementum orationis. Nam a principio quidem Diomedes adversùs unum tantùm hominem Trojanum fortiter dimicavit: tum, confertarum phalangium ordinibus turbatis, atque ad binos ſimul hoſtibus ſtratis; poſt eos interfectos, de muliebri etiam deorum genere, deam eam, quam diximus, ſuperat. qua victâ, animos jam tollit adverſus deum maſculi ſexûs, hoc eſt, Apollinem: tametſi nihil proficiat. Denique, contra ipſum poſtea Martem re fortiter geſtâ, parùm abeſt, quin magnum, & memorabile facinus perficiat. Præterea obſerva, rectè Homerum facere, cum minimè vult Diomedem contra Apollinem fortiter dimicare, ne res omnino incredibiles exponat, quæque ad allegoriam minimùm conferant. Idcirco, quamvis in eum ferociùs quodammodo, atque inſolentiùs efferatur Diomedes, quippe qui vel præter vim ipſam fati fortiter pugnet, ſicuti etiam ſupra explicatum eſt; tamen non poteſt ullo eum vulnere afficere. Nam Venerem quidem, & Martem in genere morali poteſt quis vincere, ſuâque in poteſtate continere, tamquam cupiditates rationi repugnantes.

ρλγ'. Ἀφροδίτη μὲν, οἷα καὶ ἐναγώνιος, καὶ οὐδὲ σοφὴ, ἀκατασκεύως εἶπε πρὸ ὀλίγου, ὅτι ὁ Διομήδης καὶ ἂν πατρὶ Διῒ μάχοιτο· Ἀπόλλων δὲ, ἀνομοίως ἔχων τῇ Ἀφροδίτῃ, λέγει εὐμεθόδως τὸ αὐτὸ νόημα κάλλιον. καὶ εἰπὼν καὶ αὐτὸς, ὅτι ὁ Διομήδης μάχοιτο ἂν πατρὶ Διῒ, ἐπάγει κατασκευὴν τοιαύτην· Κύπριδα μὲν πρῶτα σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ τῷ προῤῥηθέντι. ὃ δὴ ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ, Ἄκρην οὔτασε χεῖρα, πρυμνὸν ὕπερ θέναρος, ἤγουν οὐ κατὰ τὸ ἄκρον, καὶ πρυμνὸν τὸ πρὸς τοῖς δακτύλοις, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐπὶ καρπῷ. Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος. ὃ καὶ ἡ Ὁμηρικὴ πρὸ βραχέων μοῦσα ἔφη· μονονουχὶ λέγων, ὡς ὁ καθ' ἡμῶν τῶν παίδων ἀναιδευσάμενος, οὐκ ἂν οὐδὲ τοῦ πατρὸς φείδοιτο. Σημείωσαι δὲ καὶ ἐν τούτοις τὴν Ὁμηρικὴν ποικιλίαν, καὶ τὴν τοῦ λόγου αὔξησιν. Τὰς ἀρχὰς μὲν γὰρ κατὰ ἑνός τινος Τρωϊκοῦ ἀνδρὸς ὁ Διομήδης ἠρίστευσεν· εἶτα πυκινὰς κλονήσας φάλαγγας, καὶ κατὰ ξυνωρίδας ῥίπτων τοὺς πολεμίους, μετ' αὐτοὺς καὶ δαίμονος θηλείας περιγίνεται, περὶ ἧς εἴρηται. μετὰ δὲ αὐτὴν, καταθρασύνεται μὲν ἄῤῥενος τοῦ Ἀπόλλωνος· ἀνύει δὲ οὐδέν. Μικρὸν δὲ ὅσον καὶ κατὰ τοῦ Ἄρεος ἀνδρισάμενος, μέγα τι διαπράξεται. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι καλῶς Ὅμηρος οὐ ποιεῖ τὸν Διομήδην ἀριστεύοντα κατὰ Rom.p.571.
τοῦ Ἀπόλλωνος, ἵνα μὴ πάνυ ἀπίθανα λέγῃ, καὶ εἰς ἀλληγορίαν μὴ συμβάλλοντα. Διὰ τοῦτο, θρασύνεται μέν πως κατ' αὐτοῦ, ὡς καὶ παρὰ τὸ εἱρμαρμένον ἀριστεύων, καθὰ καὶ προείρηται· οὐ μὴν καὶ τρῶσαι αὐτὸν δύναται. Ἀφροδίτης μὲν γὰρ, καὶ Ἄρεος δυνατὸν περιγενέσθαι τινὰ ἠθικῶς, ὡς ἀλόγων παθῶν· Ἀπόλλωνος δὲ

Ve- οὐκ

ἐπιχάλκια, λαισήϊά τε ἔχον ἀντ' ἀσπίδων, ὠμοβοΐνας πεποιημένα. Euſtathius pro ὠμοβοΐνας, ſcripſiſſe videtur ὠμοβοΐνοις. idest, δέρμασι. Verum alii parmulas non bovinis pellibus, ſed caprinis, obducere ſolebant. *Politus*.

1. διὰ τὸ ἐν τῇ λαιᾷ φέρεσθαι) Λαισήϊα dicta quidam exiſtimarunt παρὰ τὸ ἐν τῇ λαιᾷ βαστάζεσθαι. Heſychius: λαισήϊα· πτερύγια, ἢ πάνυ κοῦφα, εἰς τὸ τῇ λαιᾷ χειρὶ δύνασθαι βαστάζεσθαι. Polit.

Digitized by Google

οὐκ ἄν τις ὁπωσοῦν περιγένοιτο, εἴτε ὡς ἥλιόν τις λαμβάνει αὐτὸν, καθ' ὃ βάλλειν οὐκ ἔστι, εἴτε καὶ ὡς εἱμαρμένην τινά. ὥσπερ οὐδὲ Ἀφροδίτη, οὐδὲ Ἄρης τρωθήσεται, ὅτε φυσικῶς ἀλληγορούμενοι, ὡς ἀστέρες λαμβάνονται· εἰ μή τις ἀναλληγορήτοις θέλων ἐγχειρεῖν, καὶ οὐρανοῦ τοξεύειν ὥσπερ βούλεται. Σημείωσαι δὲ τὸ, καὶ ἂν Διῒ μάχοιτο. ὅπερ οἱ μετὰ τὸν Ὅμηρον συναλείφοντές φασι, κἂν τῷ δίῳ μάχοιτο. ἤγουν, καὶ τῷ δίῳ ἂν μάχοιτο. καὶ, [1] κἂν ἐξέπραξεν. ἀντὶ τοῦ ἐξέπραξεν ἄν. Ἐνταῦθα δὲ εἰπὼν τὸ, Ἄρες, Ἄρες, καὶ ἑξῆς· ἀπαραποίητον τὸ ὅλον ἔπος, ἐπάγει καὶ ἐρώτησιν, ὡς καὶ ἐκεῖ, τὸ, Οὐκ ἂν δὴ τὸν ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθών; ἤγουν οὐκ ἂν ἀπελάσεις τῆς μάχης τὸν Διομήδην; ὃ δὴ προσφυὲς καὶ ἐπ' ἄλλου ὁμοίου ῥηθῆναι, ὅτε τις ἐθέλει κωλύειν τὸν ἀριστεύοντα.

Verùm Apollinem nemo quiſquam mortalium ullâ umquam ratione ſuperaverit, ſive ut Solem quis eum accipiat, quem non eſt jaculis appetere, ſive etiam ut vim quamdam fatorum. Sicuti neque Venus, neque Mars vulnerabitur, cum, traductâ ad ſenſum phyſicum allegoriâ, pro ſtellis accipiuntur: niſi ſiquis aggredi eos cupiat citra allegoriam explicatos, atque adeo ſagittas veluti jacere velit in cœlum. Volo autem, obſerves illud, καὶ ἂν Διῒ μάχοιτο. *vel cum Jove pugnaret*. quod quidem qui poſt Homerum fuerunt, coaleſcentibus per ſynalœphen vocalibus, dicunt, κἂν τῷ δίῳ μάχοιτο. *vel cum illo pugnaret*. videlicet, καὶ τῷ δίῳ ἂν μάχοιτο. *&* *cum illo etiam pugnaret*. &, κἂν ἐξέπραξεν. *&* *perfeciſſet*. pro ἐξέπραξεν ἄν. Denique hoc loci, quum iiſdem prorſus, quibus ſupra, verbis, integrum illum verſum protuliſſet: Ἄρες, Ἄρες, &c. *Mars, Mars, &c.* ſubjicit per interrogationem, ſicuti etiam ibi, τὸ, Οὐκ ἂν δὴ τὸν ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθών; *Non ne hunc jam virum perſecutus e pugnâ extraxeris?* videlicet non abduxeris, neque expuleris e pugnâ Diomedem? Quod utique percommodum, & appoſitum dictu eſt de alio ejuſcemodi viro, cum quis fortiter dimicantem prohibere, atque arcere vult a pugnâ.

[2] Τρώων δὲ στίχας οὖλος Ἄρης ὤτρυνε μετελθών,
Εἰδόμενος Ἀκάμαντι, θοῷ ἡγήτορι Θρῃκῶν.

Trojanorum verò ordines pernicioſus Mars obeundo concitavit,
Acamanti aſſimilatus, veloci Thracum duci.

Baſ. p. 434. ρλδ'. Ἐν τῷ, Τρῶας δὲ στίχας οὖλος Ἄρης ὤτρυνε μετελθών· διττὴ φέρεται γραφὴ τοῦ πρώτου ποδός. Ἢ γὰρ κτητικῶς Τρωὰς ὀξυτόνως λέγει τὰς Τρωϊκὰς, ἢ μᾶλλον προπερισπωμένως, Τρῶας στίχας, ἀντιπτωτικῶς τὰς τῶν Τρώων.

CXXXIV. In hoc verſu: Τρῶας δὲ στίχας οὖλος Ἄρης ὤτρυνε μετελθών. *Trojanos verò ordines pernicioſus Mars obeundo concitavit*: bifariam variat primi pedis ſcriptura. Aut enim per modum nominis poſſeſſivi dicit, voce oxytonâ, Τρωὰς, *Troas*, ideſt, Τρωϊκὰς, *Troicas*, phalangas; aut potiùs, voce properiſpomenâ, poſito per antiptoſin uno caſu pro alio, Τρῶας στίχας, *Troas ordines*, ideſt, τῶν Τρώων, *Troum*, *ſeu Trojanorum*.

Υἱάσι δὲ Πριάμοιο διοτρεφέεσσι κέλευεν·
Ὦ υἱεῖς Πριάμοιο διοτρεφέος βασιλῆος,
Ἐς τί ἔτι κτείνεσθαι ἐάσετε λαὸν Ἀχαιοῖς;
Ἦ εἰσόκεν ἀμφὶ πύλῃς εὖ ποιητῇσι μάχωνται;

Et Priami filios, Jovis alumnos, adhortatus eſt:
O Priami filii, nutriti ab Jove regis,
Quouſque tandem interfici ab Achivis populum ſinetis?
An uſque dum ad portas ſuas factas pugnent?

ρλε'. Τὸ, υἱάσι Πριάμοιο, ἤγουν υἱοῖς, ὤφειλε μὲν ἀπὸ τοῦ υἱεὺς υἱέος εἶναι, ἢ υἱεῦσιν, ἢ υἱέσιν. ἐξηκολούθησε δὲ ὅμως Ἰωνικῶς τῇ συγγενείᾳ τοῦ πατράσι, μητράσι, θυγατράσιν. Ἐντρεπτικὸν ἀχρείων στρατηγῶν τὸ, Ἐς τί ἔτι κτείνεσθαι ἐάσετε λαόν; ἢ εἰσόκεν ἀμφὶ πύλαις μάχωνται; Χρονικῶς δὲ κεῖται [3] τὸ ἐς τί, ἀντὶ τοῦ μέχρι τίνος. οὕτω δὲ καὶ τὸ εἰσόκεν, ἀντὶ τοῦ ἕως οὗ.

CXXXV. Τὸ, υἱάσι Πριάμοιο, videlicet υἱοῖς, *filiis Priami*, ab υἱεὺς, υἱέος, *filius*, *filii*, debebat eſſe, aut υἱεῦσιν, aut υἱέσι, *filiis*. Verumtamen Poëta ſecutus eſt Jonicè rationem nominum cognatorum, πατράσι, *patribus*, μητράσι, *matribus*, θυγατράσι, *filiabus*. Ad ignavos, inerteſque duces pudore ſuffundendos valet illud: Ἐς τί ἔτι κτείνεσθαι ἐάσετε λαόν; ἢ εἰσόκεν ἀμφὶ πύλαις μάχωνται; *Quouſque adhuc interfici populum ſinetis? an uſque dum circa portas decertent?* Ubi ad tempus declarandum poſitum eſt τὸ, ἐς τί, pro μέχρι τίνος. *quo uſque*. Et ſic etiam τὸ εἰσόκεν, pro ἕως οὗ. *uſque dum*. *donec*.

Κεῖται ἀνὴρ, ὃν τ' ἶσον ἐτίομεν Ἕκτορι δίῳ,
Αἰνείας, υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο.
Ἀλλ' ἄγετ', ἐκ φλοίσβοιο σαώσομεν ἐσθλὸν ἑταῖρον.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.

Jacet vir, quem ex æquo, atque Hectorem divum, honorabamus,
Æneas, magnanimi Anchiſæ filius.
Quare agite, ex tumultu bonum ſodalem ſervemus.
Sic locutus, excitavit robur, atque animum uniuſcuiuſque.

ρλς'. Τὸν Αἰνείαν οἱ Τρῶες ἐπίσης ἐτίμων Ἕκτορι, καθὰ φησὶν Ἄρης ἐν τῷ, Κεῖται ἀνὴρ, ὃν τ' ἶσον ἐτίομεν Ἕκτορι δίῳ. Κεῖται καὶ ὧδε [4] φλοῖσβος ἐπὶ πολέμου. Φησὶ γάρ· Ἀλλ' ἄγετ', ἐκ φλοίσβοιο σαώσομεν ἐσθλὸν ἑταῖρον. Τοῦτο

CXXXVI. Æneam Trojani pari honoris loco, atque Hectorem, habebant, ut teſtatur Mars his verbis: *Jacet vir, quem ex æquo, atque Hectorem divum, honorabamus*. Hoc etiam loci uſurpatur φλοῖσβος, *tumultus*, de pugnâ. Quippe dicit: Ἀλλ' ἄγετ', ἐκ φλοίσβοιο σαώσομεν ἐσθλὸν ἑταῖρον. *Quare agite, ex tumultu bonum ſodalem eripia-*

1. κἂν ἐξέπραξεν) Sophocles in Ajace: Κἂν ἐξέπραξεν, εἰ κατημέλησ' ἐγώ. Politus.
2. Τρώων) Hanc lectionem minimè agnoſcit Euſtathius, ut patet ex ejus Commentario. Polit.
3. τὸ ἐς τί, ἀντὶ τοῦ μέχρι τίνος) Cic. *Quouſque tandem abutere, Catilina, patientiâ noſtrâ?* ἐς τί ἔτι. Salvinus.
4. φλοῖσβος ἐπὶ πολέμου) φλοῖσβος, ut βοή, *bellum*, a ſtrepitu, tumultu. Tumultus Gallicus apud Latinos dicitur *bellum Gallicum*. Vide Servium ad illud Virg. *Simul omne tumultu Conjurat trepido Latium*. Salvin.

piamus, atque incolumem ſervemus. Quæ ſanè verba adhibuerit, quicumque amico periclitanti auxilietur. Porro aotem ἑταῖρον, *ſodalem*, non eſt hic neceſſe pro more amicum intelligere; ſed adjutorem, ac ſocium io hac ipsâ pugnâ. qua etiam ſigoificatione ventus, qui vela implet, ἐσθλὸς ἑταῖρος, *bonus ſodalis*, appellatur. Atque hic ferè ſeoſus eſt, cum uoum aliquem dicimus ἑταιρίσαι, *ſodalem fieri, ſeu ſocium ſe aperes, & adjutarem alteri adjungere*. quod dicit de Mercurio Homerus.

Τοῦτο δὲ πᾶς ἂν εἴποι, βοηθῶν φίλῳ κινδυνεύοντι. Ἑταῖρον δ' ἐνταῦθα, [1] οὐκ ἐξ ἀνάγκης νοητέον συνήθως τὸν φίλον, ἀλλὰ καὶ τὸν συνεργὸν ἐν τῇ νῦν μάχῃ. καθὸ σημαινόμενον καὶ [2] ἄνεμος πλησίστιος, ἐσθλὸς ἑταῖρος λέγεται. Ταιαύτης δὲ ἐννοίας καὶ τὸ ἑταιρίσαι εἶναι. [3] ὃ ἐπὶ Ἑρμοῦ φησὶν Ὅμηρος.

Tunc verò Sarpedon divum Hectorem graviter objurgavit:
Hector, quò jam tibi robur abiit, quod priùs habebas?
Gloriabaris ſcilicet, urbem te defenſurum ſine copiis, & auxiliis,
Solum cum affinibus, fratribuſque tuis:
Quorum nunc neminem ego videre poſſum, neque animadvertere:
Sed trepidant, veluti canes circa leonem.
Nos autem pugnamus, qui auxiliares hic ſumus.
Etenim ego, utpote auxiliaris, e longinquo admodum venio.
Procul enim Lycia, Xanthum ad vorticoſum.
Ubi uxoremque charam reliqui, & parvulum filium,
Et opes multas, quas cupiat quicumque pauper.
Attamen etiam ſic Lycios adhortor, ſumque ipſe paratus
Ad pugnandum cum viro: tametſi nihil hic mihi,
Quod vel auferant Achivi, vel abducant.
Tu autem ſtas, & ne aliis quidem jubes
Copias conſiſtere, & opem ferre uxoribus.

Ἔνθ' αὖ Σαρπηδὼν μάλα νείκεσεν Ἕκτορα δῖον·
Ἕκτορ, πῆ δή τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες;
Φῆς που, ἄτερ λαῶν πόλιν ἑξέμεν, ἠδ' ἐπικούρων,
Οἶος σὺν γαμβροῖσι, κασιγνήτοισί τε σοῖσι·
Τῶν νῦν οὔ τιν' ἐγὼ ἰδέειν δύναμ', οὐδὲ νοῆσαι·
Ἀλλὰ καταπτώσσουσι, κύνες ὣς ἀμφὶ λέοντα.
Ἡμεῖς δ' αὖ μαχόμεσθ', οἵπερ τ' ἐπίκουροι ἔνειμεν.
Καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐών, μάλα τηλόθεν ἥκω.
Τηλοῦ γὰρ Λυκίη, Ξάνθῳ ἔπι δινήεντι,
Ἔνθ' ἄλοχόν τε φίλην ἔλιπον, καὶ νήπιον υἱόν, Rom. p.566.
Κὰδ δὲ κτήματα πολλά, τά τ' ἔλδεται ὅς κ' ἐπιδευής.
Ἀλλὰ καὶ ὧς, Λυκίους ὀτρύνω, καὶ μέμον' αὐτὸς
Ἀνδρὶ μαχέσσασθαι· ἀτὰρ οὔτι μοι ἐνθάδε τοῖον,
Οἷόν κ' ἠὲ φέροιεν Ἀχαιοί, ἤ κεν ἄγοιεν.
Τύνη δ' ἕστηκας, ἀτὰρ οὐδ' ἄλλοισι κελεύεις
Λαοῖσιν μενέμεν, καὶ ἀμυνέμεναι ὤρεσσι.

CXXXVII. Plurimum hic iovectionis, & ioſectatinois verborum habet Sarpedooia ad Hectorem concionaria oratio. Ideoque Poëta dicit, divum Hectorem graviter ab eo increpitum fuiſſe. Hujus autem ipſius orationis argumentum eſt ejuſmodi. Increpat Hectorem, ut ioertiæ indulgentem, ac deſidioſum, ac proinde veluti imbecillum, his verbis: πῆ δή τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες, videlicet εἶχες; *quò jam tibi robur abiit, quod priùs habebas?* Ac vide, quàm lepidum, & urbaoum illud οἴχεται, *abiit*. Quaſi ſcilicet robur, quum ooo ita pridem in Hectore iohabitaret, aliò nunc commigraverit. Deinde ipſum Hectorem accuſando reprehendit, veluti arrogaotem oſteotatorem ſui, quique vaoâ ſemet ſpe paſceret, dum his io eum verbis utitur: φῆς που, videlicet ἴσως ἂν ἔλεγες πρὸ τοῦ πολέμου. *Fartaſſe dicebas, & gloriabaris aote pugnam*, te ſioe copiis atque auxiliis ἑξέμεν, videlicet συνέξειν, *conſervaturum eſſe*, urbem; te, inquam, οἶον, hoc eſt, μόνον, *ſolum*, cum affinibus, ac fratribus tuis: quorum nunc neminem quemqoam ego videre poſſum, neque animadvertere: ſed trepidant, tamquam canes circa leonem. Nos verò pugnamus, qui auxiliares ſumus. Ubi λαοὺς, *populos*, populares dicit, atque ipſius Hectoris conterraneos; ἐπικούρους verò, *i. e. auxiliares, atque ſocios*, exteros, qui auxiliareotur: de quibus & ipſe erat Sarpedon. Hoc autem loci obiter ſignificat multitudinem filiorum Priami. Filii enim erant Priamo quinquaginta: ex quibus mares ipſi per ſeſe militabaot: quum, filiarum loco, generi operam ſuam ad res bellicas conferrent. Cooci- ſa porro, & loco, ac tempori convenieos, comparatio illa: κύνες ὣς ἀμφὶ λέοντα. *ut canes circa leonem*. Ubi leooem facilè intellexerit ipſum Diomedem. Repreheoſo ita, atque objurgato Hectore, Sarpedon ſua ipſius in Trojanns merita,

ρλζʹ. Πάνυ καλαφορικὸς ἐνταῦθα ὁ πρὸς Ἕκτορα τοῦ Σαρπηδόνος δημηγορικὸς λόγος. Διὸ καὶ ὁ Ποιητὴς λέγει, ὅτι μάλα νείκεσεν Ἕκτορα δῖον. Νοήματα δὲ τοῦ λόγου τούτου, τοιάδε. Ὀνειδίζει, ὡς ῥᾴθυμον, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀμενηνόν, εἰπών· [5] πῆ δή τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες, ἤγουν εἶχες; Καὶ ὅρα τὸ ἀστεῖον τοῦ, οἴχεται. οἱονεὶ γὰρ πρώην ἐνοικοῦν σοι, νῦν ἀπεδήμησεν. Εἶτα αἰτιᾶται καὶ ὡς ἀλαζόνα τὸν Ἕκτορα, καὶ κεναῖς ἐλπίσι τρεφόμενον, λέγων· Φῆς που, ἤγουν ἴσως ἂν ἔλεγες πρὸ τοῦ πολέμου, ἄτερ λαῶν, καὶ ἐπικούρων, [6] ἑξέμεν, ἤγουν συνέξειν τὴν πόλιν, οἶος, τουτέστι, μόνος, σὺν γαμβροῖσι, κασιγνήτοισί τε σοῖσι· τῶν νῦν οὔτιν' ἐγὼ ἰδέειν δύναμαι, οὐδὲ νοῆσαι· ἀλλὰ καταπλώσσουσι, κύνες ὣς ἀμφὶ λέοντα. Ἡμεῖς δὲ μαχόμεθα οἱ ἐπίκουροι. Λέγει δὲ λαοὺς μὲν τοὺς ἐγχωρίους· ἐπικούρους δὲ τοὺς ἐξ ἀλλοτρίας βοηθούς· ὧν ἦν καὶ αὐτὸς ὁ Σαρπηδών. Ἐνταῦθα δὲ τὸ πολὺ τοῦ γένους τῶν Πριαμιδῶν παραδηλοῖ. Πεντήκοντα γὰρ ἦσαν τέκνα τῷ Πριάμῳ· ὧν οἱ μὲν υἱοὶ αὐτόθεν στρατιῶται· ἀντὶ δὲ τῶν θυγατέρων συνετέλουν εἰς μάχην οἱ γαμβροί. Τὸ δέ, κύνες ὣς ἀμφὶ λέοντα, παραβολὴ μέν ἐστι σύντομος, πρέπουσα τῷ καιρῷ. Λέοντα δὲ ἴσως ἂν λέγοι τὸν Διομήδην. Οὕτω δὲ τὸν Ἕκτορα αἰτιασάμενος ὁ Σαρπηδών, αὐξάνει τὴν ἑαυτοῦ χάριν τὴν εἰς τοὺς

1. οὐκ ἐξ ἀνάγκης νοητέον συνήθως τὸν φίλον) In Evangelio: ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει; *Amice ad quid veniſti?* Salvinus.
2. ἄνεμος πλησίστιος, ἐσθλὸς ἑταῖρος λέγεται) lib. λʹ Odyſſ. Ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον. Polit.
3. ὃ ἐπὶ Ἑρμοῦ φησὶν Ὅμηρος) Hom. Ἀνδρὶ ἑταιρίσσαι. idest, ἑταίρῳ βοηθῆσαι, ut explicat Scholiaſta. Polit.
4. ἐγώ) Euſtathius ἐγών. Etymologus: ὁ Ποιητὴς ἐκκλίνων τὴν χασμῳδίαν τῶν φωνηέντων, φησὶ τὸ ἐγὼν μετὰ τοῦ ν' ὡς τό, καὶ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐών. Polit.

5. πῆ δή τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες;) Cyclopis verba apud Theocritum, ſe ipſum ob nimium Galateæ amorem objurgantis: Ὦ Κύκλωψ, Κύκλωψ, πᾶ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι; Salvinus.
Theocritus πᾶ. Polit.
6. ἑξέμεν) Scitè alludere videtur ad nomen Hectoris. Ἕκτωρ enim ſonat *Defenſor*. ἀπὸ τοῦ ἕξειν ἕκτωρ. *quaſi defenſurus*. Salvinus.

Baſ. p. 435. τοὺς Τρῶας, ἐνθυμηματικῶς, καὶ λέγει, ὅτι τε μάλα τηλόθεν ἥκει τοῖς Τρωσὶν ἐπίκουρος (τηλοῦ γὰρ Λυκίη Ξάνθῳ ἔπι δινήεντι) καὶ ὅτι ἄλοχόν τε φίλην ἔλιπε, καὶ νήπιον υἱὸν, καὶ κτήματα πολλὰ, καὶ αὐτὰ, οὐ τὰ τυχόντα, ἀλλὰ ἀναγκαῖα· Φησὶ γάρ· τά τ᾽ ἔλδεται ὅς κ᾽ ἐπιδευής. ἤγουν ὧν πολλὴν ἂν ὁ ἐπιδεὴς ἔχοι ἔφεσιν. καὶ ὅτι οὔτι ἔχων ἐνθάδε τοῖον, οἷόν κ᾽ ἠὲ φέροιεν Ἀχαιοὶ, ἤ κεν ἄγοιεν, ὅμως καὶ τοὺς ἄλλους Λυκίους ὀτρύνει, καὶ αὐτὸς δὲ μέμονε μάχεσθαι. [1] Τύνη δέ, φησιν, ἕστηκας, ἤτοι ἀργεῖς. ἀτὰρ οὐδ᾽ ἄλλοισι κελεύεις λαοῖσι μενέμεν, ἤγουν μένειν, καὶ ἀμύνειν ὤρεσσιν. ὅ ἐστι, ταῖς οἰκείαις γυναιξί.

ρλέ. Καὶ σημείωσαι, ὅτι γενναιότατόν ἐστι νόημα, καὶ ἐπιστρεπτικώτατον, τὸ λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν καὶ πατρίδα, καὶ γυναῖκα, καὶ τέκνα ἀφεὶς, καὶ μηδὲν ἐνταῦθα ἔχων ἀλλ᾽ ἢ ἐμαυτὸν, καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ Λυκίους, κινδυνεύω σὺν τοῖς ἐμοῖς ὑπὲρ Τρωϊκῶν γυναικῶν· οἱ δὲ, νωθρεύονται. εἶτα προστίθησιν ὁ Σαρπηδὼν καὶ, ὅτι ἡ τοῦ δέοντος τάξις ἀντέστραπται, εἰπών· Σοὶ δὲ χρὴ πάντα μέλειν νύκτας τε, καὶ ἦμαρ, ἀρχοὺς λισσομένῳ ἐπικούρων, νωλεμέως ἐχέμεν, ἤγουν πολεμεῖν, καὶ ἀντέχειν. Νῦν δὲ δηλονότι τὸ ἀνάπαλιν γίνεται, καὶ ἡμῖν μάλιστα μέλει τῶν Τρωϊκῶν, καὶ παρακαλοῦμεν εἰς μάχην ὑμᾶς. Οὕτω σφοδρὸς ὁ τοῦ Σαρπηδόνος λόγος. διὸ καὶ ὁ Ἕκτωρ, ἀκούσας τοιαῦτα, δηχθήσεται τὰς φρένας, ὅπερ αὐτὸς εἰς τὸν ἀδελφὸν Πάριν ἐποίησε· καὶ ἀριστεύσει πολλὰ, φεύγοντας τοὺς Τρῶας ἐπιστρέψας, καὶ συστήσας μέγαν πόλεμον. Πᾶς γὰρ παραινετικὸς λόγος, ὡς προερρέθη, δραστικός ἐστι παρὰ τῷ Ποιητῇ. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι τὸ, λισσομένῳ. οἱονεὶ γὰρ προαναφωνητικῶς ἐκτρέπει τὸν Ἕκτορα τοῦ ἀντιφιλονεικῆσαι τὸν Σαρπηδόνα. Οὐ γὰρ ἀπὸ ἴσου δικαίου ὥρμηται. Διὸ καὶ ἐπάγει· κρατερὴν δ᾽ ἀποθέσθαι ἐνιπήν. Τραχύνεσθαι γὰρ οὐ δεῖ κατὰ τῶν ἐπικούρων. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν χρὴ κατὰ τῶν οἰκείων ποιεῖν· τοὺς δ᾽ ἐπικούρους λίσσεσθαι. Στρατηγικὰ οὖν τὰ τοιαῦτα τοῦ Ὁμήρου παραγγέλματα. Ἰστέον δὲ, ὅτι [2] γαμβροὶ νῦν μὲν, οἱ κοινῶς οὕτω καλούμενοι· [3] ἡ δὲ Τραγῳδία ἐν τῷ, κηδεύσας καλοῖς γαμβροῖς, τοὺς πενθεροὺς δηλοῖ, [4] ὡς καὶ αὐτοὺς καλεῖ γα-

μικὸν

ra, oratoriâ argumentatione, enumerando amplificat, tum quia e longinquo diſſitoque admodum loco in auxilium Trojanorum venerat (procul enim inde Lycia ad Xanthum vorticoſum) tum quia uxorem ſibi imprimis charam, filiumque parvulum, & bona multa reliquerat; eaque bona non qualiacumque, ſed neceſſaria. Hæc enim ejus verba: τά τ᾽ ἔλδεται ὅς κ᾽ ἐπιδευής. *quæ cupiat quicumque pauper.* quorum videlicet bonorum permagno deſiderio inops homo, & pauper teneatur. Accedit, quòd, etſi nihil hic habeat Sarpedon, quod vel auferant Achivi, vel abducant; tamen tum ceteros alios Lycios concitat, atque adhortatur, tum ipſe quoque eſt paratus ad pugnam committendam. Tu verò, inquit, ἕστηκας, *ſtas*, videlicet ceſſas, atque otiaris. Sed ne alias quidem copias jubes μενέμεν, videlicet μένειν, *manere, ſeu conſiſtere*, & opem ferre ὤρεσσιν. hoc eſt, ταῖς οἰκείαις γυναιξὶ, *uxoribus ſuis*.

CXXXVIII. Et obſerva, generoſam maximè eſſe, atque pulcherrimam ſententiam horum verborum: Ego quidem, quum patriam, uxoremque, & liberos reliquerim, nihilque hic aliud habeam, niſi ipſe me, & Lycios commilitones meos, in diſcrimen cum meis adducor pro mulieribus Trojanis. Hi autem deſides ſunt, & quodam veluti torpore detinentur. ad quæ verba illud etiam addit Sarpedon, ut dicat, officiorum partes immutatas eſſe, atque inverſas. Tibi enim, inquit, opus eſt noctesque dieſque curare omnia, & ſociorum duces precari, νωλεμέως ἐχέμεν, *aſſiduè ut perſiſtant*, videlicet ut pugnent, ac reſiſtant. Quaſi ſcilicet dicat, ſecùs nunc fieri, ſibique curæ maximè eſſe res Trojanas, quippe quum ipſi Trojanos ad pugnam hortentur. Adeo vehemens, atque acerba hæc Sarpedonis oratio. Ideoque Hector ad hæc verba animo poſtea mordetur, ac pungitur, quemadmodum ipſe Paridem fratrem ſuum affecerat; multaque fortia, & præclara facinora facit, revocatis a fugâ Trojanis, magnoque prælio conſerto. Omnis enim hortativa oratio, ut ſupra dictum eſt, efficax eſt, nec ſine ſucceſſu, apud Poëtam. Hic verò obſerva τὸ λισσομένῳ, *precanti, atque ſupplicanti*. Nam veluti præmonendo Hectorem avertit, ac deterret, ne ex adverſo cum Sarpedone contendat. Non enim pari jure innititur. Ideoque ſubdit Sarpedon: κρατερὴν δ᾽ ἀποθέσθαι ἐνιπήν. *duramque deponere objurgationem*. Non enim aſperitate, ac ferociâ utendum in ſocios, ſeu auxiliares. Sed id quidem facere oportet in familiares, atque domeſticos. Verumtamen cum auxiliaribus obſecratione, ac precibus agendum. Sunt igitur artis, & diſciplinæ militaris, præcepta iſta Homeri. Sciendum autem eſt, nunc quidem γαμβροὺς, *generos*, dictos eos, qui ſic communiter vocantur. Verùm Tragicus in his verbis: κηδεύσας καλοῖς γαμβροῖς, *affinitate conjunctus cum bonis ſoceris*, hoc nomine ſoceros ſignificat, quippe quum & ipſi

ipſi

1. Τύνη δὲ, φησιν, ἕστηκας, ἤτοι ἀργεῖς) in Aſcenſione Domini: *Viri Galilæi, cur ſtatis tota die otioſi aſpicientes in cælum.* Salvin.

2. γαμβροὶ νῦν μὲν, οἱ κοινῶς οὕτω καλούμενοι) generi, filiarum mariti. Heſychius: γαμβρὸς, ὁ ἀνὴρ τῆς θυγατρός. Polit.

3. ἡ δὲ Τραγῳδία ἐν τῷ, κηδεύσας καλοῖς γαμβροῖς, τοὺς πενθεροὺς δηλοῖ) Euripides in Hippolyto:

Ἔχει δ᾽ ἀνάγκη, ὥστε κηδεύσας καλοῖς
Γαμβροῖσι, χαίρων σῴζεται πικρὸν λέχος·
Ἢ χρηστὰ λαβὼν, πενθεροὺς δ᾽ ἀνωφελεῖς
Λαβὼν, πιέζει τἀγαθῷ τὸ δυστυχές.

Γαμβροὺς eoſdem dicit, quos πενθεροὺς. Scholiaſta: Γαμβροὺς τοὺς πενθεροὺς λέγει, συγχέων τὴν ὀνομασίαν τὸ ἀκριβὲς. ἐν μέντοι, πενθεροὺς δ᾽ ἀνωφελεῖς, ὑγιῶς κέχρηται. Politus.

4. ὡς καὶ αὐτοὺς κατὰ γαμικὸν κηδεύοντας συνάλλαγμα) Γαμβροὶ ἀπὸ τοῦ γάμου, quaſi γαμικοὶ, *nuptiales*, tam generi poſſunt dici, quàm ſoceri. Sic Cimbri, quaſi Commeri: μεσημβρία, quaſi μεσημερία. Salvinus.

Etymologici Magni Auctor: γαμβρὸς παρὰ τὸ γαμῶ, γαμερὸς· καὶ κατὰ συγκοπὴν, καὶ πλεονασμῷ τοῦ β· ἢ παρὰ τὸ γάμος. Politus.

ipſi per contractum γαμικὸν, *nuptialem*, acquirantur. Quin & apud Sophoclem Oedipus Creontem, Jocaſtæ fratrem, γαμβρὸν ſuum appellat, tamquam ἐξ ἐπιγαμβρίας, *ex connubiali jure, ſeu ex juncto matrimonio*, affinem. Quamquam alibi, ubi propriè, ac diſtinctè loquitur, κηδεστὴν, *affinem, ſeu uxoris fratrem*, eum nominet in his verbis: ἄναξ, ἐμὸν κήδευμα. *rex, mi affinis*. Ceterùm cum τοῖς κασιγνήτοις, *fratribus germanis*, veriſimile eſt alios quoque ſimul intelligi conſanguineos: quemadmodum etiam nomen hoc ὅμαιμος, *ejusdem ſanguinis conſors*, itemque αὐθόμαιμος, *ex eodem ſimul ſanguine ortus*, conſanguinitatem univerſam, ſeu cunctos propinquos, & conſanguineos ſexcentis in locis ſignificat.

CXXXIX. Τὸ νοῆσαι, *noſcere, intelligere, percipere, animadvertere*, diſtinguit hic Poëta ab ἰδεῖν, *videre*, non quidem generatim, nec ſimpliciter, ſiquidem videt mens, ſicuti etiam audit; ſed quia noſci quidpiam, atque intelligi aliquando contigit, & non videri, ut cum aliquid intelligimus, quod auditu percepimus. Τὸ, Τηλοῦ γὰρ Λυκίη, *procul enim Lycia*, ut alibi etiam ſupra declaratum eſt, poſitum eſt ad diſtinctionem parvæ Lyciæ, cui, ut ſupra diximus, imperabat Pandarus. Ea enim non procul eſt; ſed prope a Trojâ. Τὸ, Ξάνθῳ δινήεντι, *Xantho verticoſo*, dicitur, ſecundùm veteres, ad differentiam Xanthi, quæ urbs eſt Lyciæ. Illa enim quidem Xanthus; ſed non δινήεις, *verticoſus*. Quippe fluvii epitheton, ὁ δινήεις, *verticoſus, verticibus plenus, undoſus*. Τὸ ἔλδω, *deſidero, cupio, concupiſco*, ex quo τὸ ἔλδεται, *deſiderat*, ſibi etiam aliquando, veluti quamdam ſarcinam, imponit alterum ε, facitque τὸ ἐέλδωρ, *deſiderium*: atque, ut omnia paucis complectar, tum ἔλδω dicitur duabus ſyllabis, tum ἐέλδω ſyllabis tribus, ut innumeris in locis manifeſtè apparet. Τὸ φέροιεν, ἢ ἄγοιεν, *ferant, ſeu ducant*, clarè perſpicuèque oſtendit differentiam τοῦ ἄγειν, *ducendi, ſeu agendi*, & φέρειν, *ferendi*. Dicuntur autem ut plurimùm ἄγεσθαι, *duci*, animata, quæque idonea ſunt ambulationi; φέρεσθαι verò, *i. e. ferri*, ea, quæ portantur. Unde & τὸ φοράδην adverbium, *i. e. portando, geſtando, inter manus ferendo*, ut ſupra ſcriptum eſt, & φέρτρον, *pheretrum*, ideſt, lectulus, ſeu capulus, quo effertur, ac geſtatur cadaver; itemque ἐκφορὰ, *elatio funeris*, ideſt, exequiæ, & φορεῖον, *geſtatorium, ſeu ſella geſtatoria*, & ἀναφέρειν, *ſe recipere, ac recolligere*, ideſt, ex ebrietate ad ſe redire, ſeu poſt diſſolutam ſomno crapulam evigilare. contraquam ſeſe habet τὸ καταφέρεσθαι, *in ſomnum collabi*. Quin & differentiam duorum horum verborum novit Comicus, ubi dicit: Ἄγομαι, φέρομαι, τὰ χρήματα ἐνεχυράζομαι. *Agor, feror, bona mea oppignero*. Et ſic etiam loquitur alicubi Herodotus: ἔφερον, καὶ ἦγον τοὺς ἐν τῇ νήσῳ. *ferebant, age-*

μικὸν κληθέντας συνάλλαγμα. καὶ ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ δὲ Οἰδίπους, [1] γαμβρὸν ἑαυτοῦ, τὸν τῆς Ἰοκάστης ἀδελφὸν, Κρέοντα λέγει, ὡς ἐξ ἐπιγαμβρίας συγγενῆ. [2] Ἀλλαχοῦ μέντοι, κη- *Rom.p.573.*
δεστὴν κυριολεκτῶν αὐτὸν λέγει ἐν τῷ, ἄναξ, ἐμὸν κήδευμα. Τοῖς κασιγνήτοις δὲ εἰκὸς καὶ τοὺς ἄλλους καθ᾽ αἷμα συνεπινοῆσαι· καθὰ καὶ [3] τὸ τοῦ ὁμαίμων, καὶ αὐθομαίμων ὄνομα ἐν μυρίαις χρήσεσι τὴν ὅλην δηλοῖ συγγένειαν.

ρλθ΄. Τοῦ δὲ ἰδεῖν τὸ νοῆσαι διέστησεν ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς, οὐχ ἁπλῶς, εἴγε νοῦς ὁρᾷ, ὥσπερ καὶ ἀκούει· ἀλλὰ διότι [4] ἐστὶ νοῆσαί ποτε καὶ δίχα τοῦ ἰδεῖν, ὁποῖόν τι καὶ τὸ ἐξ ἀκοῆς μαθεῖν. [5] Τὸ δὲ, Τηλοῦ γὰρ Λυκία, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ προδεδήλωται, πρὸς διαστολὴν κεῖται τῆς μικρᾶς Λυκίας, ἧς, ὡς προῄρηται, ἦρχεν ὁ Πάνδαρος. Αὕτη γὰρ, οὐ τηλοῦ, ἀλλὰ ἐγγὺς τῆς Τροίας ἐστί. Τὸ δὲ, Ξάνθῳ δινήεντι, πρὸς ἀντιδιαστολὴν λέγεται, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, Λυκιακῆς πόλεως Ξάνθου. Ἐκείνη γὰρ, Ξάνθος μέν· οὐ δινήεις δέ. ποταμοῦ γὰρ ἐπίθετον, ὁ δινήεις. Τὸ δὲ ἔλδω, ἐξ οὗ τὸ ἔλδεται, φορτίζεταί ποτε καὶ ἕτερον ε, καὶ ποιεῖ τὸ ἐέλδωρ· καὶ ὅλως εἰπεῖν, καὶ ἔλδω δισυλλάβως λέγεται, καὶ ἐέλδω ἐν τρισὶ συλλαβαῖς, ὡς μυριαχοῦ φαίνεται. Τὸ δὲ, [6] φέροιεν, ἢ ἄγοιεν, φανερὰν διαφορὰν δηλοῖ τοῦ ἄγειν, καὶ φέρειν. Λέγεται δὲ ὡς ἐπὶ πολὺ ἄγεσθαι μὲν τὰ ἔμψυχα, καὶ βαδιστικά· φέρεσθαι δὲ τὰ βασταζόμενα. ὅθεν καὶ τὸ φοράδην ἐπίρρημα, ὡς προγέγραπται, καὶ φέρτρον τὸ νεκροφόρον κλινίδιον, καὶ ἐκφορὰ ἡ ταφὴ, καὶ φορεῖον, καὶ ἀναφέρειν τὸ ἀνανήφειν. οὗ τὸ ἐναντίον καταφέρεσθαι. Οἶδε δὲ καὶ ὁ Κωμικὸς διαφορὰν τῶν δύο τούτων ῥημάτων ἐν τῷ, [7] Ἄγομαι, φέρομαι, τὰ χρήματα ἐνεχυράζομαι. Λέγει δέ που καὶ Ἡρόδοτος· [8] ἔφερον, καὶ ἦγον τοὺς ἐν τῇ

1. γαμβρὸν ἑαυτοῦ, τὸν τῆς Ἰοκάστης ἀδελφὸν, Κρέοντα λέγει, ὡς ἐξ ἐπιγαμβρίας συγγενῆ) Oedipus apud Sophoclem in Oedipo Tyranno:

Κρέοντ᾽, ἐμαυτοῦ γαμβρὸν ἐς τὰ Πυθικὰ
Ἔπεμψα Φοίβου δώμαθ᾽, ὡς, &c.

Ubi Demetrius Triclinius: ἀπορήσειέ τις, πῶς ὁ Κρέων, τῷ μὲν ἀληθεῖ θεῖος ὢν Οἰδίποδος, τῷ δὲ φαινομένῳ γυναικάδελφος, γαμβρὸς νῦν παρὰ τούτῳ καλεῖται. καὶ φαμὲν, ὅτι ἀντὶ τοῦ συγγενὴς ἐνταῦθα τὸ γαμβρὸς κεῖται· ἐνταῦθα ἐκεῖ ἐξ ὧν οὐ μόνον ὁ πενθερὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ γαμβρὸς, καὶ ὁ γυναικάδελφος εὕρηται. Politus.

2. Ἀλλαχοῦ μέντοι, κηδεστὴν κυριολεκτῶν αὐτὸν λέγει) Immo verò μετ᾽ ὀλίγα Oedipus in Oedipo Tyranno:

Ἄναξ, ἐμὸν κήδευμα, παῖ Μενοικέως. Politus.

3. τὸ τοῦ ὁμαίμων, καὶ αὐθομαίμων ὄνομα ἐν μυρίαις χρήσεσι τὴν ὅλην δηλοῖ συγγένειαν) Lycophron:

Τέμνων τῆς Ἄτλαντος ἀθλίας σπόρον,
Τῶν αὐθομαίμων συγκατασκάψαντα Πρόλιν.

Intellige, αὐθομαίμων, τῶν συγγενῶν Τρώων. & rurſus:

Πρινὸ δ᾽ ὁμαίμων πάντα κοινώσας δόμον.

Politus.

4. ἐστὶ νοῆσαί ποτε καὶ δίχα τοῦ ἰδεῖν) Ceterùm νοῆσαι, *intelligere* pro *cernere*, ac *videre* uſurpatur. Cum intelligentiâ enim acutiſſimus ſenſuum viſus comparatur. Sic contemplari, θεωρεῖν, tam de intellectu, quam de viſu uſurpatur. *Salvinus.*

5. Τὸ δὲ, τηλοῦ ἐν Λυκίῃ) l. Τηλοῦ γὰρ Λυκίη. Λυκία Euſtathius pro Homerico Λυκίη. Polit.

6. φέροιεν, ἢ ἄγοιεν) Hinc ἄγειν καὶ φέρειν ſus deque ferre. Salvinus.

7. Ἄγομαι, φέρομαι) Comicus Nubibus:

Ἄγομαι, φέρομαι, τὰ χρήματ᾽ ἐνεχυράζομαι.

Polit.

8. ἔφερον, καὶ ἦγον τοὺς ἐν τῇ νήσῳ) Firmat Euſtathius antiquam ſcripturam Herodoti, quam ex MS. codice Mediceo adſtruebat Jacobus Gronovius. Ubi enim libri vulgò impreſſi Herodoti legunt ἄγον, tamquam magis Jonicum, codex Mediceus cum augmenti notâ, ἦγον. ut lib. 1. de Phocæenſibus, qui in Cyrnum inſulam navigaverant: καὶ ἦγον τε δὴ, καὶ ἔφερον τοὺς περιοίκους ἅπαντας. Politus.

τῇ νήσῳ. καὶ πάλιν· ἔφερε, καὶ ἦγε πάντας, διακρίνων οὐδένα. καὶ Ὅμηρος δὲ ἀλλαχοῦ· ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' εὔηνορα οἶνον. Τὸ δὲ τύνη, [1] Δωρικὴ καὶ νῦν ἀντωνυμία, πεζογράφοις ἄχρηστος, [2] κειμένη καὶ παρ' Ἡσιόδῳ.

ρμ'. Τὸ δὲ [3] ὤρεσσι, δηλοῖ μὲν τὸ γυναιξὶν, ἀνδράσι συνεζευγμέναις· τοιαύτην δὲ τὴν ἔχει διάθεσιν παραγωγῆς. Ἔστι ῥῆμα ἀείρω τὸ ὁμοῦ εἴρω, καὶ συζευγνύω. ὡς τὸ, [4] Σὺν δ' ἤειρεν. ἤγουν συνέζευξε, συνέδησεν. Ἐξ αὐτοῦ ῥηματικὸν ὄνομα, ἄορ ἡ συνεζευγμένη, καὶ ὁμοῦ οὖσα τῷ ἀνδρὶ γυνή. Διὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ ξίφος συνέμπτωσιν, [5] μετατεθὲν τὸ ἄορ, γέγονεν ὄαρ. [6] ἐξ οὗ καὶ ἁπλῶς ὀαρίζω τὸ σύνειμι, καὶ οἷον συνέζευγμαι, καὶ ὁμιλῶ· καὶ ὀαρισμὸς ἡ ὁμιλία· καὶ ὀαριστὴς ὁ ὁμιλητής· [7] καὶ ξυνάορος, κατὰ τὴν Τραγῳδίαν, ἡ γυνή, [8] καὶ μήν ποτε καὶ ὁ ἀνήρ· [9] καὶ ξυνωρὶς ἡ συζυγία τῶν ἵππων. καὶ τετράορον φάσμα ταύρου· καὶ τέτρωρον τὸ τετράζευκτον· καὶ τετράορες ἵπποι ἐν Ὀδυσσείᾳ. [10] Τὸ δὲ ὄαρ συναιρεθὲν, γέγονεν

agebantque inſulares, diripiebant, depopulabantur. & rurſus: ἔφερε, καὶ ἦγε πάντας, διακρίνων οὐδένα. *ferebat, agebatque omnes, populabatur, diripiebat, nullo facto cujuſquam diſcrimine.* Nec non Homerus alibi: ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' εὔηνορα οἶνον. *adducebant oves, afferebantque generoſum vinum.* Τὸ τύνη, *tu*, Doricum etiam nunc pronomen, proſæ orationis ſcriptoribus inuſitatum; ſed quod legas etiam apud Heſiodum.

CXL. Τὸ ὤρεσσι, *conjugibus*, quoad ſignificationem quidem, idem eſt, atque mulieribus junctis matrimonio, ſeu uxoribus: ſed quoad derivationem vocis, ea ſanè derivatio eſt hujuſcemodi. Eſt verbum ἀείρω, ideſt, ὁμοῦ εἴρω, *ſimul necto, connecto*, & copulo, ſive conjungo. ut: Σὺν δ' ἤειρε. *Simulque junxit.* videlicet conjunxit, copulavit, colligavit. Ex eo nomen verbale, ἄορ, *conjux*, mulier juncta matrimonio, & conſortium vitæ, atque conſuetudinem habens cum viro. Sed ne conveniret, ſeu concurreret cum eo ipſo nomine, quod enſem ſignificat, trajectis per metatheſin litteris, τὸ ἄορ factum eſt ὄαρ, *conjux, uxor*. Unde etiam generatim ὀαρίζω, ideſt, verſor cum aliquo, & cum eo ſum veluti conjunctus, & copulatus, colloquor, confabulor; itemque ὀαρισμὸς, ideſt, colloquium, collocutio, conſuetudo; & ὀαριστὴς, ideſt, contubernalis, ſive is, cui frequens eſt cum aliquo conſuetudo; itemque in Tragœdiâ ξυνάορος, ideſt, uxor; immo etiam interdum maritus; & ξυνωρὶς, ideſt, par equorum, ſive bijuges equi, par equorum trahentium currum: & τετράορον φάσμα ταύρου. *quadrijugum ſpectrum Tauri.* & τέτρωρον, *quadriga*, ideſt, quadrijugus currus; & τετράορες ἵπποι, *quadrijuges equi*, in Odyſſeâ. Porro autem τὸ ὄαρ, *conjux*, per ſynæreſin fit ὦρ, cum accen-

1. Δωρικὴ καὶ νῦν ἀντωνυμία) παρήγαγες. Quippe Dorienſes τὸν σὺ ἀντωνυμίαν λέγουσι μετὰ τοῦ ν, τύν· ὅπερ προσθέσει τοῦ η, γίνεται τύνη. Politus.

2. κειμένη καὶ παρ' Ἡσιόδῳ) Etymologici Magni Auctor: τὸ δὲ τύνη, ὅπερ ἐστὶ τὸ σὺ ἴσον, ἀντωνυμία. ὡς τό, Τύνη δ' ὤρμας. καὶ Ἡσίοδος· ἴδμεν θέμιστας τύνη. Polit.

3. ὤρεσσι, δηλοῖ μὲν τὸ γυναιξὶν, ἀνδράσι συνεζευγμέναις) Heſychius: ὤρεσι, γυναιξὶν, ἀπὸ τοῦ συνεζεῦχθαι ἀνδράσιν. Polit.

4. Σὺν δ' ἤειρεν) Il. ά Σὺν δ' ἤειρεν ὁμοῦ, ideſt, συνέδησεν, ut exponit Scholiaſta. Polit.

5. μετατεθὲν τὸ ἄορ, γέγονεν ὄαρ) Secundùm alios, qui aliam etymologiam ſequuntur, μετατεθὲν τὸ ὄαρ, γέγονεν ἄορ. Eſt enim iis ὄαρ ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ ἀείρεσθαι, καὶ συνηρμόσθαι ἀνδρί. Inde ab ὄαρ, per metatheſin ἄορ. Ita certè Orus, Etymologici Magni Auctor: ὁ δὲ Ὧρος λέγει, ὅτι παρὰ τὸ ὁμοῦ ἀείρεσθαι γίνεται ὄαρ· καὶ ὑπερθέσει, ἄορ. Sed & in textu eſt ὄαρες. Unde ὄαρες apud Etymologum, αἱ γυναῖκες. αἱ γαμεταί, τουτέστιν ὁμόζυγοι οὖσαι, παρὰ τὸ ὁμοῦ ἀείρεσθαι γάμῳ, καὶ συνηρμόσθαι. Heſychius: ὄαρες, αἱ γυναῖκες, ἀπὸ τοῦ συνηρμόσθαι. Politus.

6. Ἐξ οὗ καὶ ἁπλῶς ὀαρίζω τὸ σύνειμι) Etymologus v. ὄαρες. Ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ ὀαρίζειν λέγεται, τὸ τὰς ἄνδρας γυναιξὶν ὁμιλεῖν. Heſychius: ὀαρίζων, ἄνδρας, καὶ γυναῖκας ὁμιλῶν. Apud eundem etiam Heſychium ὀαρισμοί, διάλογοι, ἢ ᾠδαὶ, καὶ γυναικὸς ὁμιλίαι. ὄαρες γὰρ αἱ γυναῖκες. Politus.

7. καὶ ξυνάορος, κατὰ τὴν Τραγῳδίαν, ἡ γυνή) Etymologus: Συνάορος σημαίνει τὴν γαμετήν, παρὰ τὸ συνηρμόσθαι. ἢ συνάορος τις ἐστὶ, καὶ συνόμιλος, μετατεθέντος τοῦ α. Fortaſſe ut ὄαρ, & ὄαρες in textu. unde ὄαροι, ἀλλ' ὤν πληθυντικόν· ſic etiam in textu ξυνάορος. & ξυνάον, & per ectaſin, ξυνήων. Heſychius: Ξυνάων, ..., δάμαρ, γυνή, ἄλοχος. Quidam pro Ξυνάων reſcribendum ſuſpicabantur ξυνήων. Sed ut Haſychianam illam ſcripturam temerè mutem, facit τὸ ἄορες, πληθυντικόν· quod quidem dictum eſt per ectaſin pro ὄαρες. Etymologici Magni Auctor: ὄαρες, αἱ γυναῖκες· παρὰ τὸ ὁμοῦ ἀείρεσθαι, καὶ συνηρμόσθαι τῷ ἀνδρί, γίνεται ὄαρες. ..., ἄορες· κατὰ μεταπλασμόν, ἄορες· καὶ καθ' ὑπέρθεσιν, καὶ ἐκτάσει, ὤαρες. Politus.

8. καὶ μήν ποτε καὶ ὁ ἀνήρ) Heſychius: ξυνάορον, ἀνδρῶν. Etymologus: παρὰ τὸ ἄρω τὸ ἁρμόζω, ξυνωρὶς τις ὤν, ὁ μετὰ τινος. Polit.

9. καὶ ξυνωρὶς ἡ συζυγία τῶν ἵππων) Heſychius: ξυνωρίς, ἅρμα ἵππων ἐζευγμένον. Suidas: ξυνωρίς, συζυγία, ἢ ἅρμα ὑπὸ δύο ἵππων συνεζευγμένον. Item Haſychius: συνωρίς, ἅρμα ὑπὸ δύο ἵππων, ἢ συζυγία. Ab equis bijugibus tranſlata ea vox ad quodvis par ſignificandum: & tunc ξυνωρὶς ἡ δυάς. Etymologici Magni Auctor: ξυνωρὶς σημαίνει τὴν δυάδα. Heſychius: συνωρίδος, δυάδος. Euripides Phœniſſis:

Ζῇ σοι ξυνωρὶς ὡς τόδ' ἡμέρας τέκνα.

& Medeâ:

Πρὶν μὲν τέκνων σῶν εἰσιδεῖν ξυνωρίδα.

Politus.

S. Jo. Chryſoſt. oratione in laudem duorum Sanctorum, ὦ ἁγία συνωρίς, inquit. ideſt, *o ſancta biga, o ſanctum par.* Salvinus.

Joh. Chryſoſtomus Serm. 4. de Lazaro: οὐκ ἠκούσατε ὅτε ἐμνημονεύσαμεν τοῦ μακαρίου Βαβύλα, καὶ τῆς ξυνωρίδος τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν μετ' ἐκεῖνον παρελθόντων τὰ κατορθώματα. Et Homil. in Sanctos Martyres Juventinum, & Maximinum: Ὁ μακάριος Βαβύλας πρώην ἡμᾶς ἐνταῦθα μετὰ παίδων τριῶν συνήγαγε, σήμερον στρατιωτῶν ξυνωρὶς ἁγίων τὸ τοῦ Χριστοῦ στρατόπεδον ἐπὶ τὴν παράταξιν ἄγουσα. τότε τριῶν μαρτύρων, νῦν ξυνωρὶς μαρτύρων. Joh. item Damaſcenus Serm. 1. in Nat. Matris Dei, ac Virginis Mariæ: ὦ μακαρία συνωρὶς Ἰωακείμ, καὶ Ἄννα. Plura talia in Græcis Scriptoribus. Sed locus ille prior Chryſoſtomi fraudi a primo fuerat magno viro, Cæſari Baronio. Nam perinde quaſi Chryſoſtomus Xynoridem quamdam Martyrem memoraſſet, eam inde Baronius in Sacras Romani Martyrologii Tabulas ſtatim poſt Babylam, Epiſcopum Antiochenum, a. d. IX. Kal. Febtuar. retulerat his verbis: *Ibidem* (Antiochiæ) *Sanctæ Xynoridis Martyris.* cujus etiam ſacram memoriam in Notationibus, quas ad Martyrologium Romanum adjecit Romæ anno MDLXXXVI. ita illuſtraverat: *Xynoridis, aliàs Synoridis*) *De eâ ſcribit S. Joannes Chryſoſtomus Homil. 4. de Lazaro. De aliâ juniori, nobilitate, & pietate clarâ feminâ Synoride S. Hieronymus epiſt. 8. ad Demetriadem ſcribit in hæc verba: Fertur, & omnium Chriſtianorum laude celebratur, quidquid fuerat nuptiis præparatum, a Sanctâ Chriſti Synoride virgini traditum, ne ſponſo fieret injuria, immo & dotata priſtinis opibus, veniret ad ſponſum, & quod in rebus mundi periturum erat, domeſticorum Dei ſuſtentaret* (Baronius *ſuſtentavit*) *inopiam. Hæc Hieronymus.* Ita quidem Baronius: qui, ſi Hieronymi verba, ac ſententiam melius inveſtigaſſet, non ſibi certè juniorem aliam Synoridem, nobilitate, ut ait, & pietate claram feminam, ſibi temerè confinxiſſet. Συνωρίδα namque Chriſti, Hieronymus par vocat ſanctarum veréque Chriſtianarum mulierum, Probæ, & Julianæ, quarum altera, avia; altera, mater erat Demetriadis. Errorem illum ſuum animadvertiſſe poſtea, & in curis ſecundis correxiſſe Baronium, inde certò conſtat, quòd ea Martyrologio deinde Romano memoriam, quam ipſe antea imprudenter intruſerat, *Sanctæ Xynoridis Martyris*; nomenque etiam alterius junioris Synoridis ex Notationibus ſuis, penitus delevit. Nos alibi plura, quæ ad Martyrologium Romanum illuſtrandum pertinent. *Politus.*

10. Τὸ δὲ ὄαρ συναιρεθὲν, γέγονεν ὦρ) Etymologus ex Oro: ὄαρ, καὶ ὑπερθέσει, ἄορ, καὶ συναλοιφῇ, ὦρ. Polit.

accentu circumflexo, ut ἔαρ, ἦρ, *ver*; κέαρ, κῆρ, *cor*; ἄολξ, ὦλξ, *ulcus*. Unde, numero multitudinis, ὦρες, *conjuges*. eujus dativus, ὤρεσι, *conjugibus*, Jonicè, ut κύνεσι, *canibus*, ἄνδρεσι, *viris*. Exemplum autem, muliebri genere, τῆς ξυνάορυ, *conjugis, ſive uxoris*, tum alibi extat, tum hoc loci: τίω σίω ἀπολάβῃς ξυνάορον. *tuam receperis uxorem*. ut, virili genere, exemplum τῦ ξυνάορυ, *conjugis, ſeu mariti*, eſt in illis verbis: νύμφας ὀρφανὰς ξυναόρων. hoc, eſt, συζύγων. *Sponſas viduas conjugibus. h. e. maritis*. Quod ait, νύκτας τε, ϗ ἦμαρ, *noctesque, diemque*, id ipſum apertè oſtendit, ductorem exercitûs non modò de die ſedulum in munere ſuo, ac diligentem eſſe oportere; verùm etiam de nocte; neque ei per totam noctem indulgendum eſſe ſomno, quemadmodum alicubi dictum eſt. Eſt autem τὸ ἦμαρ, *de die*, loco adverbii. ut τὸ αὐτῆμαρ, *ipſo eodem die*, ἐννῆμαρ, *per novem dies*.

CXLI. Hic volo, obſerves, ut paullò ante Mars, dum cunctos filios Priami ad pugnam adhortaretur, brevem ad eos orationem habuit, quinque verſibus comprehenſam; & tamen hoc loci Sarpedon magnâ admodum verborum aſfluentiâ ad Hectorem utitur. In cauſsâ eſt, quòd filii Priami, nomen eſt interminatum, & indefinitum; terminatum autem, & proprium, Hector. At enim Oratoribus major ſemper copia, atque affluentia eſt in certis determinatiſque perſonis, ut liquidò apparet, cum per ethopœjam quibusdam perſonis verba accommodatè adfinguntur, tum apud alios auctores, tum apud Homerum. Conſtat enim, preſſo nimis arctoque ſermone Homerum uti, cum indefinitarum perſonarum dicta per ethopœjam exponit: qui tamen longè lateque diffunditur in eo ethopœjarum genere, quas nomine perſonarum proprio definit. Atque hæc quidem ita. Quod autem ad loci hujus ſententias attinet, ſciendum, ad eum, qui de priſtino labore aliquid remiſit, pulchrum dictu eſſe illud: πῆ δή τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες; *quò jam tibi robur abiit, quod prius habebas?* Siqui verò minimè reperiantur, dum perquiruntur, appoſitum in eos eſſe illud: Τῶν ὄτινα ἐγὼν ἰδέειν δύναμαι, ὐδὲ νοῆσαι. *Quorum ego neminem quemquam videre poſſum, neque animadvertere*. Sin autem illi ipſi, qui perquiruntur, hoſtem aliquem fugiant, adjiciendum quoque eſſe illud: Ἀλλὰ πτώσσουσι, κύνες ὡς ἀμφὶ λέοντα. *Sed trepidant, veluti canes circa leonem*. Eum item, qui, amicitiæ cauſsâ, peregrè abiit, & chariſſima ſibi pignora reliquit, perbene uſurpaturum eſſe illud: ἄλοχόν τε φίλην ἔλιπον, ϗ νήπιον υἱὸν, Κὰδ δὲ κτήματα πολλά. *uxoremque charam reliqui, & parvulum filium, & poſſeſſiones multas*. Quòd ſiquis procul ſuâ domo, atque in regione alienâ, mendicitate laboret, eum dicturum: ὅτι μοι ἐνθάδε τοῖον, οἷόν κε φέροιεν, ἢ ἄγοιεν. *nihil hîc mihi tale, quale vel auferant, vel abducant*: Vide verò illud, τοῖον, οἷον, *tale, quale*, quippe figuratum genus loquendi, quod pulchritudinem, atque ornatum addat orationi. ſimiliter atque τὸ, Σαμία μία ναῦς. *Samia una navis*. & ταμία μία. *cellaria una*. aliaque id genus. Quam quidem figuram Rhetores vocant Epanaſtropen, ſeu Reverſionem.

γονεν ὦρ περισπωμένως, ὡς ἔαρ ἦρ· κέαρ κῆρ· [1] ἄολξ ὦλξ. ϗ [2] πληθυνθὲν, ἐγένετο ὦρες. [3] ἧς ἡ δοτικὴ ὤρεσιν Ἰωνικῶς, ὡς κύνεσιν, ἄνδρεσιν. Χρῆσις δὲ τῆ μὲν ξυνάορυ, ἔν τε ἄλλοις, ϗ ἐν τῷ, τίω σίω ἀπολάβῃς ξυνάορον· τῦ δὲ ξυνάορυ, ἐν τῷ, νύμφας ὀρφανὰς ξυναόρων. ὅ ἐστι, συζύγων. Τὸ δὲ νύκτας τε, ϗ ἦμαρ, δηλοῖ μὲν ϗ αὐτὸ, τὸ μὴ μόνον ἐν ἡμέρᾳ δεῖν ἐνεργὸν εἶναι τὸν ἀρχηγὸν, ϗ ἐπιμελῆ, ἀλλὰ ϗ ἐν νυκτί· [4] ϗ μὴ παννύχιον εὕδειν, ὥς πυ εἴρηται. Ἔχει δὲ τὸ ἦμαρ ἀντὶ ἐπιῤῥήματος. οἷον ϗ τὸ αὐτῆμαρ, ἐννῆμαρ.

ρμα. Ἐν τύτοις δὲ σημείωσαι ϗ, ὅτι πρὸ ὀλίγυ μὲν ὁ Ἄρης τὺς ὅλυς υἱὺς τῦ Πριάμυ ὀτρύνων εἰς μάχην, ὀλίγα τινὰ ἐν πέντε στίχοις ἐδημηγόρησεν· ἐνταῦθα δὲ ὁ Σαρπηδὼν πάνυ εὐπορεῖ πρὸς τὸν Ἕκτορα. Αἴτιον δὲ, ὅτι οἱ μὲν υἱοὶ τῦ Πριάμυ, ἀόριστον ὄνομα· ὡρισμένον δὲ, ϗ κύριον, ὁ Ἕκτωρ. Πλείων δὲ ἀεὶ τοῖς ῥήτορσιν εὐπορία ἐν τοῖς ὡρισμένοις ἐστὶν, ὡς δῆλον ϗ ἐκ τῶν ἠθοποιϊῶν τῶν τε ἄλλων, ϗ τῶν Ὁμηρικῶν. Δῆλον γὰρ, ὅτι ἀορίστων μὲν προσώπων ἠθοποιΐας ἐκτιθεὶς Ὅμηρος, στενολογεῖ· ἐμπλατύνεται δὲ ταῖς ἀπὸ Baſ. p. 436.
τῶν κυρίων. Καὶ ὕτω μὲν ταῦτα. Ἰστέον δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι ϗ, ὅτι πρὸς μὲν τὸν ἐνδόντα τῦ πόνυ, καλόν ἐστι ῥηθῆναι τὸ, πῆ δή τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες; πρὸς δὲ τὺς μὴ εὑρισκομένυς ἐν τῷ ψηλαφᾶσθαι, οἰκεῖον τὸ, Τῶν ὄτινα ἐγὼν ἰδέειν δύναμαι, ὐδὲ νοῆσαι. Εἰ δὲ ϗ φεύγυσιν ἀντίπαλόν τινα οἱ ψηλαφώμενοι, προσθετέον ϗ τὸ, Ἀλλὰ πτώσσυσι, κύνες ὡς ἀμφὶ λέοντα. Ὁ δὲ διὰ φιλίαν ἀποδημήσας, ϗ τὰ φίλτατα λιπὼν, καλῶς ἂν εἴποι τὸ, ἄλοχόν τε φίλην ἔλιπον, ϗ νήπιον υἱὸν, Κὰδ δὲ κτήματα πολλά. Πτωχεύων δέ τις ἐν ἀλλοτρίᾳ, ἐρεῖ, Rom. p. 574.
ὅτι ὔτι μοι ἐνθάδε τοῖον, οἷον κε φέροιέν τινες, ἢ ἄγοιεν. Ὅρα δὲ ϗ τὸ, τοῖον, οἷον, σχῆμα ὂν κάλλυς ποιητικόν, ὁμοίως τῷ, Σαμία μία ναῦς. ϗ, ταμία μία. ϗ τοῖς τοιύτοις, ὅπερ ἐπαναστροφὴν καλῦσιν οἱ ῥήτορες.

Ne forte veluti flexuris retis prædam omnem capientis,
Hoſtibus præda, & lucrum efficiamini.
Illi verò cito evertent hanc habitatam urbem veſtram.

Μήπως ὡς ἀψῖσι λίνυ ἁλόντε πανάγρυ,
Ἀνδράσι δυσμενέεσσιν ἕλωρ, ϗ κύρμα γένησθε.
Οἱ δὲ τάχ' ἐκπέρσυσ' εὖ ναιομένην πόλιν ὑμήν.

1. ἄολξ) quod eſt per metatheſin ex ἄλοξ. Polit.
2. πληθυνθὲν, ἐγένετο ὦρες) ὄαρες, ea quæ per ſynæreſin ὦρες, ſecundum alios, dictum eſt per metaplaſmum pro ὄαρες. Etymologici Magni Auctor: ἔστι ἡ εὐθεῖα, ὄαρες. τὸ πληθυντικὸν, ὄαρες· ϗ, κατὰ μεταπλασμὸν, ὄαρες· ϗ, κατὰ συναίρεσιν, ὦρες. Politus.
3. ἧς ἡ δοτικὴ ὤρεσιν) Etymologus: ὤρεσιν, ἀντὶ τῦ, ταῖς γυναιξίν, Ἰλιάδ. ε'. ὑπὸ τῦ ὀαρίζειν, ϗ συνομιλεῖν ἀνδράσι· ἔνθεν ϗ ξυνωρίς· παρὰ τὸ ξυνομιλεῖν. Polit.
4. ϗ μὴ παννύχιον εὕδειν, ὥς πυ εἴρηται) Iliad. β'. Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βυληφόρον ἄνδρα. Salvinus.

Σοὶ δὲ χρὴ τάδε πάντα μέλειν νύκτας τε, καὶ ἦμαρ,
Ἀρχοὺς λισσομένῳ τηλεκλειτῶν ἐπικούρων
Νωλεμέως ἐχέμεν, κρατερὴν δ' ἀποθέσθαι ἐνιπήν.

Tibi autem oportet hæc omnia curæ eſſe noctesque dieſque;
Ducesque precari vocatorum e longinquo ſociorum,
Aſſiduè ut perſiſtant, & duram increpationem deponere.

ρμβ'. Κἂν [1] ἀπλοϊκῶς διαιτωμένους Ὅμηρος παρεισάγῃ τοὺς ἥρωας, [2] εὐθύς τε χρωμένους κρέασι, καὶ μάλιστα ὀπτοῖς, ἐξ ὧν, διὰ τὸ πολὺ τῆς χρήσεως, καὶ τὸ ὀπτανεῖον παρῆκται· ἀλλ' οἶδεν, ὥσπερ τὴν τῶν οἰωνῶν ἁμύλλαν, φασίν, ἄγραν, καὶ χρῆσιν, οὕτω καὶ [3] τὴν ἰχθυοφαγίαν. Ἐνταῦθα οὖν λέγει διὰ τοῦ Σαρπηδόνος τό, Μήπως ὡς ἀψῖσι λίνου [4] ἁλόντες πανάγρου, ἀνδράσι δυσμενέεσσιν ἕλωρ, καὶ κύρμα γένησθε. [5] Ἀψῖδες δὲ δικτύου, αἱ καμπαί, [6] καὶ ἀγκάλαι. Ἰστέον δέ, ὅτι σπάνιον τοῖς ἥρωσι καὶ ἡ τῶν ἰχθύων ἄγρα, ὥσπερ καὶ ἡ τῶν πτηνῶν· καὶ οὐκ ἦσαν ὑδροθῆραι παρ' αὐτοῖς, [7] εἰ μὴ ἄρα ἐν λιμῷ, ὡς ἐν Ὀδυσσείᾳ παρατετήρηται. Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι οἱ πανωλεθρίᾳ περιπίπτοντες, οὐκ ἀφυῶς ἂν λέγοιντο ἀψῖσι λίνου πανάγρου ἁλίσκεσθαι. Τοιαύτης δέ τινος ἐννοίας ἔχεται καὶ τὸ εἰπεῖν, [8] σαγηνευθῆναί τινας ὑπὸ πολεμίων. Ὅρα δὲ τὸ πανάγρου. Οὐ γὰρ ἁπλῶς ἅπαν λίνον, δίκτυόν ἐστιν, ἀλλὰ τὸ τοιῶσδε σκευασθέν, ὁποῖον σὺν ἄλλοις καὶ τὸ πάναγρον, δικτύου εἶδός τι ὄν. Ἄλλως γὰρ πολυσήμαντον τὸ λίνον. [9] Φασὶ δὲ τὰ σχόλια, δέον εἶναι βαρύνεσθαι τὴν εὐθεῖαν τοῦ ἀψῖσιν, ἵνα λέγηται ἄψις, ἢ ὡς Αἰολικόν, καθὰ καὶ Ἡσίοδος [10] τρισπίθαμον ἄψιν φησίν, ἢ καὶ ἀναλόγως, [11] ὡς ἀπὸ μέλλοντος ὄν, καθάπερ τὸ μέμψις, καὶ ὄψις. ὥστε εἶναι τὴν δοτικὴν τῶν πληθυντικῶν, ἄψισι, προπαροξυτόνως. Λέγουσιν δὲ καί, ὅτι [12] ψιλοῦται τὸ α ἐνταῦθα παραδόξως· [13] καίτοι

ἀκ

CXLII. Etſi Homerus heroas ſimplici cibo victitantes introducit, ſtatimque utentes carnibus, & maximè ὀπτοῖς, *aſſis*, ex quibus, ob usûs ipſius frequentiam, derivato nomine, dictum etiam τὸ ὀπτανεῖον, *culina*; tamen, ſicuti, ut ajunt, aucupii illecebras, aveſque in cibum adhibitas novit, ſic etiam piſces eſitatos. Itaque hoc loci per Sarpedonis perſonam dicit: Μήπως ὡς ἀψῖσι λίνου ἁλόντες πανάγρου, Ἀνδράσι δυσμενέεσσιν ἕλωρ, καὶ κύρμα γένησθε. *Ne fortè veluti flexuris retis capti omnem prædam capientis, hoſtibus præda, & inſperatum lucrum efficiamini.* Ubi retis ἀψῖδες, ſunt ejus curvaturæ, ac ſinus. Sciendum autem eſt, raro admodum in uſu fuiſſe heroibus piſcatum, ſicuti etiam aucupium; neque piſcatores apud eos fuiſſe, niſi fortè famis tempore, ut obiter animadverſum eſt in Odyſſeâ. Præterea obſerva de iis, qui in ſummum diſcrimen adducuntur, ut propiùs abſint ab internecione, non ineptè dici poſſe, nexibus eos, ac ſinibus retis captos, & comprehenſos. Cui generi locutionis proximum ſenſu, atque affine eſt, ſiquis quoſdam dixerit, ab hoſtibus σαγηνευθῆναι, *irretitos, ac veluti intra everriculum concluſos, indagine cinctos fuiſſe*. Vide etiam τὸ πανάγρου, *omnem prædam capientis*. Non enim generatim omne linum, ſeu quidquid fit ex lino, rete eſt, ſed quod tali quodam modo eſt concinnatum, & diſpoſitum, atque eſt, præter alia hujuſcemodi, etiam τὸ πάναγρον, *panagron, trabeus, capiens omnia*, genus ſcilicet quoddam retis, ſeu verriculum. Alioquin enim variâ multiplicique ſignificatione eſt τὸ λίνον, *linum*. Notant autem ſcholia, efferendum eſſe cum accentu gravi rectum τοῦ ἀψῖσι, *nexibus, ſeu flexuris*, adeo ut dicatur ἄψις, *nexus, flexura, curvatura*, ſive quia Æolica vox eſt, ſicuti etiam Heſiodus dicit τρισπίθαμον ἄψιν, *curvaturam, ſeu orbem rotæ trium ſpithamarum, ſeu dodrantium*; ſive quia ita poſtulat analogia, tamquam a Futuro, quemadmodum τὸ μέμψις, *reprehenſio*, & ὄψις, *viſus, ſeu adſpectus*. ita ut dandi caſus, numero multitudinis, ſit ἄψισι, *flexuris*, acutâ antepenultimâ. Quin etiam addunt, novâ quadam ratione fieri, ut tenuetur hîc τὸ α· tametſi

1. ἀπλοϊκῶς διαιτωμένους Ὅμηρος παρεισάγῃ τοὺς ἥρωας) Athenæus: ἁπλῆν δὲ ἀποδιδοὺς (ὁ Ὅμηρος) τὴν δίαιταν πᾶσι, καὶ τὴν αὐτὴν ὁμοίως βασιλεῦσιν, ἰδιώταις, νέοις, πρεσβύταις, ὀπτὰ παρατιθεὶς πᾶσι κρέα. Politus.

2. εὐθύς τε χρωμένους κρέασι, καὶ μάλιστα ὀπτοῖς) Plato lib. 3. De Republ. οἶσθα γάρ, ὅτι ἐπὶ στρατιᾶς ἐν ταῖς τῶν ἡρώων ἑστιάσεσιν, οὔτε ἰχθύσιν αὐτοὺς ἑστιᾷ, καὶ ταῦτα ἐπὶ θαλάττῃ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὄντας, οὔτε ἑφθοῖς κρέασιν, ἀλλὰ μόνον ὀπτοῖς· ἃ δὴ μάλιστα ἂν εἴη στρατιώταις εὔπορα. πανταχοῦ γάρ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, αὐτῷ τῷ πυρὶ χρῆσθαι εὐπορώτερον, ἢ ἀγγεῖα ξυμπεριφέρειν. Plura hujuſcemodi vide apud Athenæum. Politus.

3. τὴν ἰχθυοφαγίαν) quod ex hoc loco Homeri obſervatum Athenæo l. 1. c. 19. *Polit.*

4. ἁλόντες) Poeta, ἁλόντε. Polit.

5. Ἀψῖδες δὲ δικτύου, αἱ καμπαί) Ἀψῖδες λίνου Heſychio, ἅμματα ἀπὸ τῆς συστροφῆς. Politus.

6. καὶ ἀγκάλαι) haud ſcio, an legendum ἀγκύλαι. Polit.

7. εἰ μὴ ἄρα ἐν λιμῷ) fortaſſe legendum, ἐν λίνῳ. adeſt, retibus e lino factis, non faſcinâ, aut tridente. Salvinus.

ἐν λιμῷ, premente fame, κατ' ἀνάγκην. Non eſt iſta ſcriptura, ac ſententia ſollicitanda. Hom. μ'. Odyſſ.

Ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἤια πάντα,
Καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντες ἀνάγκῃ,
Ἰχθῦς, ὄρνιθάς τε, φίλας ὅ τι χεῖρας ἵκοιτο,
Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.

Quem Homeri locum expendit Plutarchus Sympoſiac. lib. 8. Οἱ δὲ Ὀδυσσέως ἑταῖροι τοσαύτην πλέοντες θάλατταν, οὐδαμοῦ καθῆκαν ἄγκιστρον, οὐδὲ κύρτον, οὐδὲ δίκτυον, ἀλφίτων παρόντων· ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἤια πάντα, μικρὸν ἔμπροσθεν, ἢ τὰς τοῦ Ἡλίου βοῦς ἐπιχειρεῖν, ἰχθῦς ἠγρεύοντες. οὐ ὄψον, ἀλλὰ τροφὴν ἀναγκαίαν ἐποιοῦντο, γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός. ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀνάγκης ἰχθῦσί τε χρώμενοι, καὶ τὰς τοῦ Ἡλίου βοῦς καταθύοντες. Euſtathius ad eumdem ipſum locum Homericum: τὸ δέ, ἀνάγκῃ, ἐμφαντικόν ἐστι τοῦ, ὅτι ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός. Δῆλον δέ, ὡς εἰ μὴ ἀνάγκη ἦν τοιαύτη. οὔτε ἰχθυοφάγοι οἱ παλαιοί, οὔτε ὀρνίθων ἐπεχείρουν θήρᾳ. Politus.

8. σαγηνευθῆναί τινας ὑπὸ πολεμίων) Strabo p. 448. de Eretria: τὴν μὲν οὖν ἀρχαίαν πόλιν κατέσκαψαν Πέρσαι, σαγηνεύσαντες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, τοὺς ἀνθρώπους τῷ πλήθει, περιχυθέντων τῶν βαρβάρων τοῖς τείχεσι. Politus.

9. Φασὶ δὲ τὰ σχόλια, δέον εἶναι βαρύνεσθαι τὴν εὐθεῖαν τοῦ ἀψῖσιν, ἵνα λέγηται ἄψις) Id ſibi objecerat Etymologus in ἀψίς· ὤφειλε δὲ βαρύνεσθαι, καὶ συστέλλειν τὸ ι. τὰ γὰρ εἰς ις ὀνόματα ἀπὸ μελλόντων γινόμενα, καὶ βαρύνεται. καὶ συστέλλει τὸ ι, μέμψω, μέμψις· ὄψω, ὄψις· λέξω, λέξις. οὕτω καὶ ἅψω, ἄψις ὤφειλεν εἶναι. ὅθεν Ἡσίοδος ἀναλογώτερον εἶπεν ἄψις βαρυτόνως. Quid ad hæc Etymologus? ἔστιν οὖν, inquit, αἰτίαι, ὅτι, ἐπειδὴ τὸ ἀψίς ἐκτείνει τὸ ι, τούτου χάριν καὶ ὀξύνεται. Τὰ γὰρ εἰς ις ὀξύνεσθαι θέλοντα ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ἁπλᾶ, ἐκτείνουσι τὸ ι, ἐπὶ τέλους ἔχοντα τὸν τόνον. οἷον, κνημίς, κρηπίς, σφραγίς. οὕτως οὖν καὶ ἀψίς. Politus.

10. τρισπίθαμον ἄψιν) Alii apud Heſiodum ἅψιν, cum adſpiratione, in Operib.

Τρισπίθαμον δ' ἄψιν τάμνειν δεκαδώρῳ ἀμάξῃ.

Ἄψιν βαρυτόνως quem legit etiam Joh. Tzetzes, notat dici τὸ ἀψίς κατὰ παρασχηματισμὸν Ἀττικῶς. Politus.

11. ὡς ἀπὸ μέλλοντος ὄν) Verbi ἅπτω, jungo, necto, futurum ἅψω, unde ἀψίς. Lat. *abſis*. Vitruvius. Ovid. Met. *temo aureus, aurea ſumma curvatura rotæ*. Salvinus.

12. ψιλοῦται τὸ α ἐνταῦθα) Editio Homeri Florentina cum adſpiratione. *Polit.*

13. καίτοι ἐκ τοῦ ἅπτω γινόμενον) παρὰ τὸ ἅπτω τὸ σημαῖνον τὸ δεσμῶ. Derivationem hanc probat Etymologus, quatenus ἀψίς σημαίνει τὸν δεσμόν. At verò ſi ſignificat τοῦ τροχοῦ τὸ ἐν κύκλῳ ξύλον, mavult Etymologus eamdem vocem deducere ab ἅπτω, accendo, tamquam ab ἅψω, ἀψίς, ὁ ἀναπτῶν τὰς γῆς. Politus.

Digitized by Google

metſi derivetur ab ἅπτω, *necto, connecto, adnecto*. quemadmodum rurſus e contrario τὸ ἅλυσις, *catena*, etſi habet τὸ α, veluti particulam privationis; tamen, præter regulam communem, profertur cum adſpiratione. Ceterùm & de rotâ manifeſtum eſt dici τὴν ἀψῖδα, *curvaturam, ſeu figuram arcuatam*. Quippe ſcribit Pauſanias, ἀψῖδα, *curvaturam*, ligneum eſſe circulum rotæ; ejuſque circuli munimentum ferreum dictum eſſe ἐπίσσωτρον, *curvum ferramentum, ad lignum rotæ orbiculare cingendum*. Quamquam Homerus totam ipſam rotam, vocat κύκλον, *circulum*; at verò τὴν ἀψῖδα, *lignum illud orbiculare, quod radios continet*, ἴτυν, *ambitum rotæ*.

CXLIII. Λίνον, *linum, ſeu quod factum eſt ex lino*, tum de velis navis, ſeu carbaſis, dicitur, tum de retibus venaticis. Unde illud: διελίπησατο ὁ λαγωός. *per retia linea evaſit lepus*. hoc eſt, ἐξελίπησεν. *e retibus evaſit*. videlicet διεξέφυγε τὰ λίνα. *e retibus lineis effugit*. Servaturque etiam nunc vox hæc Oratoria apud pleroſque populos Aſiaticos, qui retia id genus, facta ex lino, appellant λινάρια, *reticula linea*. Præterea, quemadmodum μίτος, *filum*; ſic etiam eſt aliquando invenire λίνον, *linum*, uſurpatum de chordâ fidium, ſeu citharæ, ex antiquiſſimo uſu, ex quo etiam lyra appellatur χέλυς, *chelys, ſeu teſtudo*. Nam & chordæ erant olim ex lino, & Mercurius dicitur primus ex teſtâ teſtudinis muſicam Apollini oblectationem ingenioſè excogitaſſe, ut illius iram propter boves furto ablatos diſſolveret, ac ſedaret. Ideoque dicta eadem χέλυς, *chelys*, & λύρα, *lyra*. hoc quidem, quaſi λύτρα, *lytra, i.e. appoſita ad animum ſolvendum*; illud verò, tamquam ἀπὸ τῆς χελώνης, *a teſtudine*, a qua verbum χελύω, χελύσσω, *tuſſio, tuſſiam*. unde ἡ χέλυς, *chelys*. Sciendum autem eſt, τὸ λίνυ, *lini, ſeu retis linei*, corripere ancipitem, ut manifeſtum fit in Fabricatione Clypei, qui eſt Liber σ'. ideoque cum ultimâ, & penultimâ τῶν ἀψῖσι, *nexibus, ſeu flexuris*, dactylum facere: tametſi alii aliter metiuntur. Atque id quidem ita. Ceterùm hoc loci poſitum etiam eſt τὸ ὑμὴν pro ὑμετέραν, *veſtram*. Dicit enim εὖ ναιομένην πόλιν ὑμὴν. *bene habitatam urbem veſtram*. ut & in Odyſſeâ dicit ὑμὰ κτήματα, ideſt, ὑμέτερα. *veſtra bona*. Itaque videtur nominativus eſſe ὑμὸς, ideſt, ὑμέτερος, *veſter*: tametſi nulla ejus exempla reperta fuerunt. Sicuti etiam σφὸς, *ideſt, ſuus*, quamvis ipſum per ſeſe nomen in uſum nequa-

ἐκ τῆ ἅπτω γινόμενον. ὥσπερ αὖ πάλιν ἐκ τῆ ἐναντίας τὸ ἅλυσις, καίτοι ςερητικὸν ἔχον τὸ α, ὅμως καινότερον δασύνεται. [1] Ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ τροχῦ ἡ ἀψὶς, δῆλον. Φησὶ γῦν καὶ Παυσανίας, ὅτι [2] ἀψὶς, ξύλινος κύκλος τροχῦ· τὸ δ' ἐπ' αὐτῦ σιδηρῦν, [3] ἐπίσωτρον. Ὅμηρος δὲ τὸ μὲν [4] τροχὸν ὅλον, κύκλον ὀνομάζει· τὴν δὲ ἀψῖδα, ἴτυν.

ρμγ'. Λίνον δὲ, καὶ ἐπὶ τῶν τῆς νηὸς ἱςίων λέγεται, καὶ ἐπὶ δικτύων κυνηγετικῶν. ὅθεν καὶ τὸ, διελινήσατο ὁ λαγωός. τυτέςιν, ἐξελίνησεν. ἤτοι διεξέφυγε τὰ λίνα. Καὶ φυλάττεται ἡ ῥητορικὴ αὕτη λέξις ἔτι νῦν [5] παρὰ πολλοῖς τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, οἳ καὶ τὰ τοιαῦτα λίνα, [6] λινάρια φασίν. Ἔςι δ' εὑρεῖν ποτε, [7] καθὰ μίτον, ὕτω καὶ λίνον, καὶ ἐπὶ μυσικῆς χορδῆς λεγόμενον, κατὰ παλαιτάτην χρῆσιν, καθ' ἣν καὶ χέλυς ἡ λύρα λέγεται. Αἵ τε γὰρ χορδαὶ ἦν ὅτε λίνεαι ἦσαν, καὶ Ἑρμῆς δὲ, φασι, πρῶτος Ἀπόλλωνι σκευωρίαν μυσικὴν ἐξ ὀςράκυ χελώνης ἐμηχανήσατο, εἰς λύσιν μήνιδος τῆς ἐπὶ κλοπῇ βοῶν ἐκείνυ. Διὸ καὶ χέλυς ἡ αὐτὴ, καὶ λύρα· [8] τῦτο μὲν, ὡς οἷον λύτρα τις· [9] ἐκεῖνο δὲ, ὡς ἀπὸ τῆς χελώνης, ἀφ' ἧς χελύω χελύσσω ῥῆμα· ὅθεν ἡ χέλυς. Ἰςέον δὲ, ὅτι τὸ λίνυ συςέλλει τὸ δίχρονον, ὡς καὶ [10] ἐν τῇ Ἀσπιδοποιΐᾳ δηλῦται. διὸ καὶ μετὰ τῆς ληγύσης, καὶ παραληγύσης τῆ ἀψῖσι δάκτυλον ποιεῖ· εἰ καί τινες ἄλλως ποδίζυσι. Καὶ ὕτω μὲν καὶ τῦτο. Ἐν δὲ τοῖς εἰρημένοις κεῖται καὶ τὸ ὑμὴν ἀντὶ τῆ ὑμετέραν. Φησὶ γὰρ εὖ ναιομένην πόλιν ὑμήν. ἐν δὲ Ὀδυσσείᾳ, ὑμὰ κτήματα λέγει τὰ ὑμέτερα. ὥστε ἔοικεν εὐθεῖα εἶναι ὑμὸς ὁ ὑμέτερος· εἰ καὶ μὴ ἐν χρήσει εὕρηται. ὥσπερ καὶ σφὸς ὁ ἴδιος. αὐτὸ μὲν σεσίγηται· ἔχει δὲ τὰ ἐξ αὐτῦ κινύ-

1. Ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ τροχῦ ἡ ἀψίς) ut apud Heſiodum. Etymologici Magni Auctor: σημαίνει δὲ καὶ τοῦ τροχοῦ τὸ περιφερὲς ξύλον, παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ, οἷον· Τρισπίθαμον δ' ἄψιν τάμνειν δεκαδώρῳ ἀμάξῃ. Ubi vide τὸ δωδεκαδώρῳ· quod eſt contra rationem quidem metricam; non tamen contra geometricam. Quo pacto Heſiodus dixerit δεκαδώρῳ ἀμάξῃ, quam, ſecundum exactam, ac geometricam rationem, dicere debuiſſe videatur δωδεκαδώρῳ, declarat aliquantò ſubtiliùs Tzetzes: ἐν τοσούτῳ ἀψίδων συντίθεται ὁ τροχὸς τῆς ἁμάξης, ἡ τροχὴ τὴν μέσην εὐθεῖαν τῆς δεκαδώρου ἁμάξης ποιεῖ. Φησὶ δὲ, ἵνα ἑκάστη ἀψὶς τοῦ τροχοῦ ἔχῃ τριῶν σπιθαμῶν, ὡς εἶναι τὴν πᾶσαν περιφέρειαν τοῦ ὅλου τροχοῦ, ἤγουν τὸ κύκλον, δυοκαίδεκα σπιθαμῶν, δωρῶν δὲ λς'. ἡ γὰρ σπιθαμὴ ἔχει δωρὰς, ἤγουν παλαιστὰς, τρεῖς· ὁ δὲ παλαιστὴς ἐστι δακτύλων δ'. Πῶς δὴ λς' δωρῶν οὖσαν τὴν πᾶσαν περιφέρειαν εἶναι τοῦ τροχικοῦ κύκλου, τὴν μέσην διάμετρον εὐθεῖαν τούτου, οὐ δωδεκάδωρον εἶπεν, ἀλλὰ δεκάδωρον, τοῖς ἐπιστημονικοῖς τῶν γεωμετρῶν λόγοις, καὶ τῇ ἀληθείᾳ, ἐναντιούμενος; πᾶσα γὰρ περιφέρεια κύκλου, τριπλασίων ἐστὶ τῆς οἰκείας διαμέτρου εὐθείας, πρὸς τὰς ἐντὸς ἐπιφανείας τοῦ κύκλου. οὐκ ἐλογίσατο τῶν γεωμετρικῶν ὅρον, καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ καὶ οὕτως τριπλασίονα λέγει τὴν περιφέρειαν τῆς διαμέτρου, καὶ δωδεκάδωρον. Ἀλλ' αἱ μὲν δέκα δωραὶ τῆς εὐθείας ἐν τῷ τοῦ κύκλου ὄντι ἐπιφανείᾳ φαινόμεναι, περὶ ὧν καὶ διαλαμβάνει. αἱ γὰρ δύο δωραὶ εἰς τὰς συμβολὰς ἀναπληρώσουσι τὰς ἀπὸ τῆς ἐντὸς ἐπιφανείας μέχρι τῆς ἐκτὸς, ἑκατέρωθεν τοῦ τροχοῦ μία δωρά. Hactenus Tzetzes. *Politus*.

2. ἀψίς, ξύλινος κύκλος τροχῦ) Heſychius: ἀψῖδες, τὰ κύκλα τῶν τροχῶν, αἱ περιφέρειαι, ἢ καμάραι. Polit.

3. ἐπίσωτρον) ἀπὸ τῦ ἐπισώζειν. inſtrumentum ad cuſtodiendam ſuperne rotam. quemadmodum ἴτυς ἀπὸ τῦ ἰέναι, ab eundo. Etymologus ἐπίσωτρον deducit ἀπὸ τῦ σῶ, τὸ ὁρμῶ. ab impellendo. Salvinus.

Heſychius: ἐπίσωτρα, τὰ ἐπικείμενα τοῖς τροχοῖς σιδήρια, ἐπὶ τὴν γῆν ὄντα. Pollux: τῶν δὲ περιλαμβανόντων τῷ ἄξονι τροχῶν, τὸ μὲν περὶ ταῖς ἀψῖσι σιδηροῦν, ἐπίσωτρον· ἡ δὲ ἀψὶς καὶ σῶτρα καλεῖται. Politus.

4. τροχὸν ὅλον, κύκλον ὀνομάζει· τὴν δὲ ἀψῖδα, ἴτυν) Juxta hoc ipſo eodem libro:

Ἥβη δ' ἀμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα,
Χάλκεα, ὀκτάκνημα, σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς·
Τῶν ἤτοι χρυσέη ἴτυς ἄφθιτος, αὐτὰρ ὕπερθεν
Χάλκε' ἐπίσσωτρα.

Politus.

5. παρὰ πολλοῖς τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ) maximè τοῖς περὶ τὴν Παμφυλίαν. Euſtathius ad Odyſſeam: ὡς (δικτύων) ἡ κλῆσις μέχρι καὶ νῦν φέρεται παρὰ τῷ ὄχλῳ, καὶ τοῖς περὶ τὴν Παμφυλίαν, οἳ λινάρια τὰ ἁλιευτικὰ καλοῦσι δίκτυα, καὶ [illegible] Politus.

6. λινάρια φασίν) Sic Gallis filets dicuntur. *Salvin.*

7. καθὰ μίτον) Ovid. Met. X. *ſonantia fila movere*. *Salvin.*

8. τῦτο μὲν, ὡς οἷον λύτρα τις) Etymologici Magni Auctor: Λύτρον παρὰ τὸ λύω λύσω· ὅθεν καὶ λύρα λύτρα τις οὖσα· ἐδόθη γὰρ τῷ Ἀπόλλωνι παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ, ὑπὲρ ὧν ἔκλεψε βοῶν τοῦ Ἀπόλλωνος ὁ Ἑρμῆς. Politus.

9. ἐκεῖνο δὲ, ὡς ἀπὸ τῆς χελώνης) Etymologici Magni Auctor: χέλυς σημαίνει τὴν κιθάραν, διότι ἀπὸ δέρματος χελώνης κατεσκεύασε τῷ Ἑρμῇ. δέδωκε δὲ αὐτὴν τῷ Ἀπόλλωνι. Politus.

10. ἐν τῇ Ἀσπιδοποιΐᾳ) lib. σ'. Il. v. 570. *Polit.*

νόμενα. Ὅτι δὲ καὶ [1] ἀμὸς ἐστιν ὁ ἡμέτερος ἐν πρώτῳ προσώπῳ, δηλοῖ καὶ [2] ὁ γράψας ἀμὸν πατέρα.

Ὣς φάτο Σαρπηδών· δάκε δὲ φρένας Ἕκτορι μῦθος.
Rom. p. 575. Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα, κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντῃ,
Ὀτρύνων μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες, οὐδ' ἐφόβηθεν.

ρμδ'. Ἔδακε φρένας Ἕκτορι ὁ ῥηθεὶς τοῦ Σαρπηδόνος μῦθος. Τῷ ὄντι γὰρ σφοδρὸς ἦν, Baſ. p. 437. καὶ οἷος καθικέσθαι, ὡς προείρηται, τῆς ἐκείνου ψυχῆς. Διὸ οὐδὲ λαλεῖ τι, ὡς μὴ ἔχων ἀντειπεῖν. Σημείωσαι δὲ, ὅτι [3] ἐκ τοῦ ἔδακε θυμὸν, ἐξ οὗ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ, μή τι σὴν δάκω φρένα, ἐν ἄλλοις σύγκειται δακέθυμος Ἄτη, καὶ ὁ θυμοδακὴς μῦθος. Εἰ δὲ μελεδῶνες αἱ φροντίδες, ὡς τὰ μέλη ἔδουσαι, χείρων ἂν εἴη ὁ καταφορικὸς λόγος, οἷα τὸν θυμὸν δάκνων, ἤτοι αὐτὴν τὴν ψυχήν. Τούτοις δὲ συστοιχεῖ καὶ [4] τὸ θυμὸν κατέδειν· καὶ τὸ θυμοφθορεῖν δὲ, ὃ κεῖται παρὰ Σοφοκλεῖ. Ἀμφοτεροδέξιος, ταυτὸν δ' εἰπεῖν ἀμφιδέξιος, ἔοικε καὶ ὁ Ἕκτωρ εἶναι. Πάλλων γὰρ ὀξέα δοῦρα, κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντῃ. Τὸ, ἤγειρε δὲ Ἕκτωρ φύλοπιν αἰνὴν, ἀφορμὴ ἀλληγορίας ἐστί. Καὶ νοητέον καὶ ἐνταῦθα, ὅτι ὁ πρὸ μικροῦ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς τοῦ ναυστάθμου καθήμενος Ἄρης, ἤτοι ἀργὸν πόλεμος, ὡς προεγράφη, νῦν, ὡς ἐλελίχθησαν οἱ Τρῶες, καὶ ἀντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν, ἀνίσταται οἷον ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος, καὶ ἐπεγείρεται τῷ Διομήδει. Αὐτὸς ἦν καὶ τρωθήσεται ὑπὸ τοῦ Διομήδους ἐν τοῖς ἑξῆς, καὶ οὐχὶ ὁ μυθικὸς Ἄρης.

Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωὰς,
Ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ
Κρίνῃ, ἐπειγομένων ἀνέμων, καρπόν τε καὶ ἄχνας,
Αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμιαί· ὣς τότ' Ἀχαιοὶ
Λευκοὶ ὕπερθε γένοντο κονισάλῳ, ὅν ῥα δι' αὐτῶν
Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον ἐπέπληγον πόδες ἵππων,
Ἂψ ἐπιμισγομένων· ὑπὸ δ' ἔστρεφον ἡνιοχῆες.

ρμε'. [5] Ἀχυρμιαὶ, ὀξυτόνως, κατὰ περιεκτικὴν ἔννοιαν, τόπος ἀλωῆς, ἐν ᾧ πίπτει τὸ ἄχυρον, λικμώντων τῶν ἀνδρῶν· [6] ὡς ἔχειν τὸ μ' ἀπὸ πλεονασμοῦ. Τὸ δὲ ἄχυρον, [7] ἄχνην οὗτος καλεῖ, διὰ τὴν εἰς λεπτὰ τομὴν, λέγων· Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωὰς, ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ κρίνῃ, ἐπειγομένων ἀνέμων, καρπόν τε, καὶ

quam venerit; tamen ſuos habet caſus. Sic etiam *ἀμὸς*, in primâ perſonâ, idem eſt, atque *ὁ ἡμέτερος*, *noſter*, ut palam facit is, qui ſcripſit *ἀμὸν πατέρα*, *noſtrum patrem*.

Sic fatus Sarpedon. Momordit autem ſermo Hectoris præcordia;
Statimque ſe de curru cum armis ad terram dejecit;
Vibranſque acutas haſtas, per exercitum undique ibat,
Adhortans ad pugnandum, gravemque pugnam excitavit.
At illi converſi ſunt, & adverſi contra Achivos ſteterunt.
Argivi verò conſerti ſuſtinebant, neque in fugam verſi ſunt.

CXLIV. Animum Hectoris momordit ea, quam diximus, Sarpedonis oratio. Verè enim oratio illa vehemens, atque ita comparata, ut, quemadmodum ſupra notatum eſt, in illius animum acerbiùs pervaderet. Quocirca ne unum quidem verbum facit, utpote qui non habet, quid reſpondeat, ac contradicat. Volo autem, obſerves, ut ex ἔδακε θυμὸν, *momordit animum*, ex quo apud Euripidem illud: μή τι σὴν δάκω φρένα, *ne qua in re præcordia tua mordeam*; voce alibi compoſitâ dicitur δακέθυμος Ἄτη, *mordens animum Ata*; itemque ὁ θυμοδακὴς μῦθος, *mordens animum ſermo*. Sin & ſollicitudines, atque curæ dictæ ſunt μελεδῶνες, veluti τὰ μέλη ἔδουσαι, *membra edentes, & conſumentes*; pejor ſanè fuerit ſermo, quo quis in alterum quemquam contumelioſè invehatur, quippe qui animum, ſive ipſam animam, mordeat. Quibus proximum cognatumque eſt τὸ θυμὸν κατέδειν, *animum peredere*; itemque τὸ θυμοφθορεῖν, *animum offendere, labefactare, conſumere*, quod legitur apud Sophoclem. Videtur etiam Hector fuiſſe ἀμφοτεροδέξιος, *lævâ perinde utens, ut dextrâ*. quod idem eſt, ac ſi diceres ἀμφιδέξιος, *bidexter, utrâque manu utens pro dextrâ*. Vibrabat enim acutas haſtas, dum exercitum undique obiret. Quod autem dicit, Hectorem grave certamen excitaſſe, occaſionem dat allegoriæ. Atque hic etiam intelligendum eſt, Martem, qui ad lævam nauſtathmi, ſive collocatarum in ſtatione navium, paullò ante ſedebat, ceſſantem videlicet, & torpentem pugnam, quemadmodum ſupra ſcriptum eſt, nunc, ſimul atque Trojani converſi ſunt, adverſâque fronte contra Achivos ſteterunt, veluti erigi ab Hectore, & excitari in Diomedem. Ipſe igitur vulnus poſtea a Diomede accipit, & non Mars ille fabuloſus.

Ut ventus paleas fert ſacras per areas,
Viris ventilantibus, quando flava Ceres,
Urgentibus ventis, fructumque, & paleas ſecernit,
Locaque albeſcunt, ubi palea: ſic tunc Achivi
Albi ſuperne facti ſunt pulvere, quem per eos
Ad cælum uſque ſolidum excitarant pedes equorum,
Iterum conſurgentium, converſique ſunt aurigæ.

CXLV. Ἀχυρμιὰ, voce oxytonâ, pro nominum eorum ratione, quæ locum aliqua continentem ſignificant, locus eſt areæ, ubi cadit τὸ ἄχυρον, *palea*, ventilantibus eam hominibus: adeo ut habeat τὸ μ' ex pleonaſmo. Porro autem τὸ ἄχυρον, *paleam*, noſter hic Poëta vocat ἄχνην, *glumam, ſeu acus*, a diviſione in partes minutas, in his verbis: *Quemadmodum autem ventus* ἄχνας, *glumas, ſeu paleas, fert ſacras per areas, viris ventilantibus, quando flava Ceres, ingruentibus ventis, fructumque, & paleas ſecernit, fiuntque ſub-*

1. ἀμὸς) Communius cum aſpiratione ἁμός. Polit.
2. ὁ γράψας ἀμὸν πατέρα) Sophocles. Polit.
3. ἐκ τοῦ ἔδακε θυμὸν) Heſiodus: δάκεν δ' ἄρα μιν φρένας θυμόν. Politus.
Lucretius l. 4. *Quid ſi conſcius ipſe animus ſe forte remordet.* Terent. *Par pari referto, ut illam mordeat.* Salvinus.
4. τὸ θυμὸν κατέδειν) Homerus de Bellerophonte: Ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων. quod Cicero ad verbum expreſſit: *Ipſe ſuum cor edens, hominum veſtigia vitans.* Salvinus.

5. Ἀχυρμιαὶ, ὀξυτόνως, κατὰ περιεκτικὴν ἔννοιαν) Regula Etymologi: τὰ σημαίνοντα ἄθροισιν, ἢ περιεκτικά τινος προσηγορικὰ, ὀξύνεται. οἷον, ἀχυρμιά, πυρκαιά. Polit.
6. ὡς ἔχειν τὸ μ' ἀπὸ πλεονασμοῦ) Etymologus: ἀχυρμιαὶ, οἱ τόποι, εἰς οὓς τὰ ἄχυρα λικμώμενα ἐπιφέρονται, ἀχυραί τινες οὖσαι, πλεονασμῷ τοῦ μ'. Polit.
7. ἄχνην οὗτος καλεῖ, διὰ τὴν εἰς λεπτὰ τομὴν) quaſi ſcilicet, ut vult Etymologus, ἀσχίδην τινὰ οὖσαν, τὴν μὴ δυναμένην ἐσχίσθαι, ἢ κερματίζεσθαι διὰ τὸ λεπτομερὲς, ἀπὸ τομὴν, παρὰ τὸ ἴχνος, ἔχουσαν. Politus.

ſubalbicantes ἀχυρμιαὶ, *palearum in areis coacervationes; ſic tunc Achivi albi ſuperne facti ſunt pulvere*. Fit ἄχνη, *gluma*, ab ἀ, quæ nota eſt privationis, & a verbo ἔχω, quod ſignificat teneo, contineo, retineo, ideſt, quæ retineri, cohiberique non poteſt, propter tenuitatem, ut & alibi ſupra dictum eſt. Sicuti enim mendici, atque inopes dicti ſunt ἀχῆνες, *non habentes, verum penuriâ laborantes*, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν, *a non habendo*, quaſi ἀεχῆνες, & per craſin ἀχῆνες· ſic etiam αἔχνη, & per craſin ἄχνη, ideſt, ἡ μὴ ἐχομένη, *quæ non retinetur*, & pleonaſmo τοῦ ν, ἄχνη, *gluma*. ut τεύχη, τέχνη, *ars*, aliaque non pauca: in quibus etiam ἡ μυσάχνη, *femina perditæ, ac deteſtabilis libidinis*, quod eſt ſcomma, atque cavillum in ſcortum, a verbo μυσάττω, *deteſtor, averſor, exſecror*, cujus Præteritum Perfectum, μεμύσαχα, *deteſtatus ſum*. unde ἡ μυσάχνη, *ſcortum deteſtabile, fœdum, impurum*. Ex his autem clarè apparet, τὴν ἄχνην, *glumā*, non generatim nunc ἄχυρον, *paleam*, ſignificari; ſed folliculum tenuiſſimum paleæ: quamvis alioquin utrumque vocabulum in eamdem ſignificationem conveniat. Etenim ἡ ἄχνη, *gluma*, dicta eſt παρὰ τὸ μὴ ἔχεσθαι, *a non hærendo, ſive ex eo, quòd non retinetur*; itemque τὸ ἄχυρον, *palea*, quidpiam eſt αὔχυρον, *minimè omnium firmum, nec tenaciter hærens*. Immo & conſtat, de aquâ dici τὴν ἄχνην, *ſpumam*. Fluctuum enim, atque undarum dicimus ἄχνην, *ſpumam*, pariter atque vocata eſt ἁλὸς ἄχνη, *ſpuma arida maris*. Sacras porro nominat areas, non ſolùm quia ſacræ eæ ſunt Cereri, veluti loca diis dicata; verùm etiam maximè, quia utilitati hominum ſerviunt. Sic enim & urbes ſacras appellat, veluti comparatas ad homines cuſtodiendos, ac proinde divinas & Cereris ſacrum munus. At verò ἀλωὴ, *area*, non locus modò eſt ferax plantarum, ſeu viridarium; ſed ecce tibi etiam locus, in quo frumentum proteritur. Tenuatur prima hujus vocis, ut patet ex eo, quòd dicit κατ' ἀλωάς. *per areas*. cujus etiam vocis penultimam veteres ſcribunt cum ι, eo quia fit, ut ajunt, a verbo ἀλοίω, quod ſignificat contero, ſeu tritoro, ſive ex ἀλοιῶ, *trituro*, producto τοῦ ο in ω.

CXLVI. Λικμᾶν, *ventilare*, fortaſſe ductum eſt a λίαν, *valde*, & καμεῖν, *laborare, ſeu defatigari*, ex quibus per ſyncopen factum videtur. Laborioſa enim res eſt, ac defatigationis plena, ventilare. Sin autem ἰκμενος οὖρος, ἄνεμος videlicet, *ventus humidus*, ductam hanc appellationem habet παρὰ τὴν ἰκμάδα, *ab humore, ſeu vapore*. dictum etiam fuerit τὸ λικμᾶν, *ventilare, ſeu vannere*, e particulâ λα vim addente ſignificationi, & ab οὐρία ἰκμὰς, *vapor venti ſecundi*: cujus magnâ copiâ indiget is, qui ventilat, utpote qui ventorum beneficio peragit, quidquid eſt hujus operis. Flavam autem vocat Cererem allegoricè, eo quòd ariſta apta eſt ad metendum, poſteaquam eum ipſum colorem induit: idemque etiam color in pleriſque fit ſegetibus, cum ad maturitatem pervenerunt. Nam & ipſæ ex priori veluti porraceo colore in flavum

ϗ ἄχνας, αἳ δ' ὑπολευκαίνοντ) ἀχυρμιαί· ὡς τότ' Ἀχαιοὶ λευκοὶ ὕπερθε γένοντο κονισάλῳ. Γίνε) δὲ ἄχνη παρὰ τὸ ἀ ςερητικὸν, ϗ τὸ ἔχω τὸ κρατῶ, ἡ ἀκράτητος, διὰ λεπτότητα, ὡς ϗ ἀλλαχοῦ προήρηται. Ὡς γδ ἀχῆνες οἱ πτωχοὶ, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν, εἰσὶν ἀεχῆνες, ϗ, κατὰ κρᾶσιν, ἀχῆνες· οὕτω ϗ αἔχη, ϗ κράσει ἄχη, ἡ μὴ ἐχομένη, ϗ, πλεονασμῷ τοῦ ν, ἄχνη. ὡς τεύχη τέχνη, ϗ ἄλλα οὐκ ὀλίγα· ἐν οἷς ϗ [1] ἡ μυσάχνη, σκῶμμα πόρνης, ἐκ τοῦ μυσάττω, οὗ παρακείμενος μεμύσαχα· [2] ὅθεν ἡ μυσάχνη. Ἐκ τούτων δὲ φαίνεται, ὅτι οὐχ ἁπλῶς ἄχυρον, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἀχύρου λεπτότατον, νῦν ἡ ἄχνη δηλοῖ· κατ' ἄλλον δὲ λόγον, ταυτίζονται ἀμφότερα. Καὶ ἡ ἄχνη γδ παρὰ τὸ μὴ ἔχεσθαι εἴρηται· ϗ τὸ ἄχυρον δὲ, αὔχυρόν τι ἐστί. Δῆλον δὲ, ὅτι ϗ ἐπὶ ὕδατος ἡ ἄχνη λέγεται. Κύματος γδ ἄχνην φαμὲν, ἀκολούθως [3] τῷ ἁλὸς ἄχνη. Ἱερὰς δὲ τὰς ἀλωὰς ὀνομάζει, οὐ μόνον διὰ τὸ ἀνειμένας εἶναι τῇ Δήμητρι, οἷά τινα τεμένη, ἀλλὰ μάλιστα, διὰ τὸ ἐπ' ὠφελείᾳ εἶναι ἀνθρώπων. Οὕτω γδ ϗ πόλεις ἱερὰς φησιν, ὡς ἀνθρώπων οὔσας φυλακτικὰς, ϗ διὰ τοῦτο θείας τινάς· ϗ [4] Δημήτερος ἱερὸν ἀκτήν. Ἀλωὴ δὲ, οὐ μόνον ἡ φυτοφόρος γῆ, ἀλλ' ἰδοὺ ϗ ὁ τόπος, ἐν ᾧ πατεῖται ὁ πυρός. Ψιλοῦται δὲ τῆς λέξεως ἡ ἄρχουσα, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ εἰπεῖν, κατ' ἀλωάς. Καὶ γράφουσιν οἱ παλαιοὶ τὴν λήγουσαν παραλήγουσαν σὺν τῷ ἰῶτα, διὰ τὸ γίνεσθαι, φασιν, ἀπὸ τοῦ ἀλοίω τὸ συντρίβω, [5] ἢ ἐκ τοῦ ἀλαιῶ, ἐκτάσει τοῦ ο εἰς ω.

ρμς'. Λικμᾶν δὲ ἴσως [6] παρὰ τὸ λίαν, ϗ τὸ καμεῖν, ἐξ ὧν συγκεκόφθαι δοκεῖ. Καματηρὸν γδ ϗ τὸ λικμᾶν. Εἰ δὲ ἴκμενος οὖρος, ἤγουν ἄνεμος, παρὰ τὴν ἰκμάδα γίνε), εἴη ἂν ϗ τὸ λικμᾶν παρὰ τὸ λα ἐπιτατικὸν μόριον, ϗ τὴν οὐρίαν ἰκμάδα· ἧς πολλῆς ὁ λικμῶν δέεται, ὡς ἀνέμοις ἀνύων τοῦ τοιούτου ἔργου τὸ πᾶν. Ξανθὴν δὲ λέγει τὴν Δήμητραν, ἀλληγορικῶς, διὰ τὸ τὸν ςάχυν, [7] ταύτη χρώματος γεγονότα, εἶναι ἐπιτήδειον εἶναι θερίζεσθαι. Τὸ δ' αὐτὸ χρῶμα ϗ πολλαῖς τῶν σπορίμων ἐπιγίνεται, ὅτε πεπανθῶσι. *Rom. p. 576.*

1. ἡ μυσάχνη, σκῶμμα πόρνης) Suidas: Μυσάχνη, ἡ πόρνη, παρὰ Ἀρχιλόχῳ. Polit.

2. ὅθεν ἡ μυσάχνη) *quaſi deteſtans lanuginem, lanuginis inimica*. Salvinus.

Euſtathius alibi: ἡ μυσάχνη· ταυτὸν δ' εἰπεῖν, ἡ μυσαρά, ὡς ἀπὸ τοῦ μυσάττω, οὗ παρακείμενος μεμύσαχα· ὅθεν μυσάχνη, πλεονασμῷ ὡσανεὶ τοῦ ν. Quid ſi ἡ μυσάχνη ἀπὸ τοῦ μεμύσαχα, pleonaſmo τοῦ ν· non igitur fuerit vox iſta, ſecundum Euſtathium quidem, compoſita ex ἄχνη, atque adeo minimè ſignificaverit eam, quæ deteſtetur lanuginem, vel lanuginis ſit inimica; ſed fuerit ἡ μυσάχνη eadem, atque ἡ μυσαρά. Heſychio ὀξυτόνως, μυσαχνή, μιαρά, ἀκάθαρτος. Politus.

3. τῷ ἁλὸς ἄχνη) Homerus ἁλὸς ἄχνην. Polit. Maris lanuginem. *Salvin.*

4. Δημήτερος ἱερὸν ἀκτήν) Heſiodus. Homerus etiam, ἀλφίτου ἱερὸν ἀκτήν. Polit.

5. ἢ ἐκ τοῦ ἀλαιῶ) Euſtathius alibi: τὴν δὲ ἀλωὴν μετὰ τοῦ ι παραδεδώκασιν οἱ παλαιοί, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀλοιῶ τὸ συντρίβω, ὅπερ ψιλοῦται ὑπὸ τῶν ἀλφιτῶν. Suidas: ἀπὸ τοῦ ἀλοιῶ ἐστὶν ἀλωὴ σὺν τῷ ι. Sed hic apud Suidam ſcribendum eſt τὸ ἀλωή, cum ſpiritu tenui, quippe ab ἀλοιῶ. Namque ἁλωὴ cum adſpiratione eſt ab aliâ etymologiâ. *Politus.*

6. παρὰ τὸ λίαν, ϗ τὸ καμεῖν) Etymologus: ἔστι λικμᾶν, ὃ γίνεται παρὰ τὸ λίαν καμεῖν. Polit.

7. ταύτη χρώματος γεγονότα) Virg. 4. Georg. *Quà niger humectat flaventia culta Galeſus*. Et Georg. l. c. *Sæpe ego cum flavis meſſorem induceret arvis Agricola*. Salvinus.

θὲσι. Ξανθίζονται γὰρ καὶ αὐτὰ ἐκ πρασοειδοῦς τοῦ προτέρου χρώματος. Ὅρα δὲ, ὅπως γεωργικῶς ἁπλοῖ ἐν τῇ παραβολῇ, καιρόν τε θέρους ὑπογράφων, καὶ τέχνην λικμήσεως. Ἀεὶ γὰρ, ὡς πολλάκις ἔφαμεν, πολυμάθειαν, καὶ εὐχρηστίαν ἱκανὴν αἱ Ὁμηρικαὶ ἔχουσι παραβολαί. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι εἰς δύο ταῦτα διαιρεῖ τὸ τῶν λικμώντων τέλος, εἰς καρπὸν, καὶ εἰς ἄχνας, ὅπερ ἐστὶν ἄχυρα, ὡς προείρηται. Τὸ δὲ κρίνει, ἀντὶ τοῦ διαχωρίζει, κατὰ τὸ, Κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα. Τὸ δὲ, ἐπειγομένων ἀνέμων, γλυκέως ἐρρέθη, ὡς ἐπὶ ἐμψύχων· καὶ δηλοῖ σφοδρότητα πνοῆς συγκατεργαζομένης ταχὺ τοῖς λικμῶσι τὸ ἔργον. [1] Ὁ δὲ καρπὸς, ἀπὸ τοῦ κάρφω κάρψω τὸ ξηραίνω· ἐξ οὗ τὸ, [2] Κάρψε δέ οἱ χρόα. [3] Ἐξήρανται γὰρ, ἐπιλιπόντος τοῦ ἀναβαίνοντος ὑγροῦ ἐν τῇ χλωρότητι. Τὸ δὲ ὑπολευκαίνονται, ἀσφαλῶς εἴρηται, εἰς ἔμφασιν τοῦ ξανθὴ Δημήτηρ. Ὑπόλευκον γάρ πως καὶ τὸ ξανθόν. ὅθεν καὶ [4] κρῖ λέγεται λευκόν· καίτοι οὐ πάνυ λευκὸν ὄν. Σημείωσαι δὲ, ὅπως ἠρέμα μεταληπτικῶς ὑπέκλεψε τὰς λέξεις. Μεταλαβὼν γὰρ τὸ ξανθὸν εἰς ὑπόλευκον, εἶτα τὸ ὑπόλευκον εἰς λευκὸν, οὕτως ἀποδίδωσι τὴν παραβολὴν, εἰπών· ὣς τότ' Ἀχαιοὶ λευκοὶ ὕπερθεν ἐγένοντο [5] κονισάλῳ. Ξανθοὺς γὰρ κονισάλῳ αὐτοὺς ὤκνησεν εἰπεῖν.

ρμζʹ. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι σχῆμα ἐνταῦθά ἐστι συντομίας, ὃ δὴ λέγεται [6] συλλογισμός. Εἰ γὰρ κονισάλῳ λευκοὶ ἐγένοντο οἱ Ἀχαιοὶ, ὃν διὰ μέσων αὐτῶν ἐκ γῆς οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον
Baſ. p. 438 ἐπέπληγον πόδες ἵππων, λευκὴν ἄρα συλλογιστέον εἶναι, καὶ ἀργιλώδη τὴν ὑποκειμένην γῆν, οὐ μὴν μέλαιναν. Οὐ γὰρ ἂν λευκοὶ ἦσαν, μελαίνῃ γῇ καταπαττόμενοι. Τοιούτῳ δὲ ἐρρέθη συλλογισμῷ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ, [7] ὅτε εἰς ἵππον κατεβαίνομεν. καὶ τὸ, Ἱππόθεν ἐκχύμενοι. Καλεῖται δὲ αὐτὸς καὶ ἔμφασις, καὶ ἐστὶν ἀρετὴ λόγου. Ὁρισμὸς δὲ αὐτῆς, οὗτος· Ἔμφασίς ἐστι, λέξις δι' ὑπονοίας αὔξουσα [8] τὸ δηλούμενον. ὥστε τὸ τοιοῦτον περὶ μίαν μόνην λέξιν θεωρεῖται. Ἔτι σημείωσαι καὶ, ὅτι νῦν μὲν ὁ τοιοῦτος κονίσαλος, περὶ οὗ προδεδήλωται, λευκαίνει τοὺς Ἀχαιούς· μετ' ὀλίγα δὲ νύκτα μέλαιναν ποιήσει. Τὸ μὲν γὰρ ἐπι-

flavum tranſeunt. Vide verò, quàm peritum ſeſe, & ſcientem rei ruſticæ in hac comparatione oſtendit, cum & tempus æſtatis deſcribit, & artem ventilandi. Semper enim, ut ſæpiùs diximus, multam multarumque rerum eruditionem, uſumque ſatis commodum, atque idoneum comparationes habent Homericæ. Quin etiam vide, ut finem eorum, qui frumentum ventilando purgant, diſtinguit in hæc duo, in fructum, & in glumas, hoc eſt, paleas, ut dictum eſt ſupra. Τὸ κρίνει, *ſecernit*, dictum eſt pro διαχωρίζει, *ſeparat, ſeu dividit*, ſecundùm illud: Κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα. *Secerne viros per tribus*. Dulciter autem, ac jucundè, tamquam de animatis, dictum eſt illud: ἐπειγομένων ἀνέμων, *feſtinantibus, atque urgentibus ventis*; & vehementiam ſignificat, atque impetum ſpirantis auræ, cum ventilantes homines adjuvat ad opus citiùs peragendum. Ὁ καρπὸς, *fructus*, eſt a κάρφω, κάρψω, *ficco, ſiccabo*, ideſt, areſacio. ex quo illud: Κάρψε δέ οἱ χρόα. *deſiccavit autem, ſeu deflorescere fecit, ejus cutem*. Poſtea enim quàm humor defecit, qui ad eum adhuc viridem adſcendebat, ſiccatus is eſt, atque exaruit. Accuratè autem, atque exploratè dictum eſt τὸ ὑπολευκαίνονται, *ſubalbicant*, ad magis ſignificandum, quid ſit ξανθὴ Δημήτηρ. *flava Ceres*. Subalbidus enim quodammodo, flavus color. Unde hordeum album dicitur: etſi non ſit illud admodum album. Ubi volo, obſerves, ut paullatim, ac pedetentim hæc iſta vocabula per metalepſin occuluerit. Tranſit enim per metalepſin a flavo ad ſubalbidum: deinde a ſubalbido ad album; itaque comparationis redditionem explicat, atque abſolvit his verbis: ὣς τότ' Ἀχαιοὶ λευκοὶ ὕπερθεν ἐγένοντο κονισάλῳ. *Sic tunc Achivi albi ſuperne facti ſunt pulvere*. Neque enim auſus eſt eos dicere flavos pulvere.

CXLVII. Præterea obſerva, figuram hîc eſſe conciſæ, & compendiariæ brevitatis, quæ ſcilicet figura dicitur Collectio. Si enim Achivi albi facti ſunt pulvere, quem per eos ex terrâ uſque ad ſolidum cœlum equorum pedes excitabant; colligendum igitur eſt, albam fuiſſe, & argillaceam terram, quæ ſubjecta ipſis erat, non certè quidem nigram. Non enim albi fieri potuiſſent, ſi terrâ nigrâ conſperſi fuiſſent. Atque ad hunc ipſum collectionis genus pertinere etiam notatum eſt in Odyſseâ illud: ὅτε εἰς ἵππον κατεβαίνομεν. *cum in equum conſcendimus*. & illud: Ἱππόθεν ἐκχύμενοι. *Ex equo effuſi*. Vocatur ea quoque, Emphaſis, & virtus eſt orationis. Ejus autem hæc eſt definitio. Emphaſis, vox eſt, per id, quod in ſuſpicione relinquit, augens ſignificationem. Quare hoc figuræ genus in unâ tantùm voce ſpectatur. Ad hæc obſerva, ut, licet nunc hic iſte κονίσαλος, *pulvis*, cujus ſupra allata eſt explicatio, Græcos albicantes reddat; tamen paullo poſt noctem nigram, atque atram efficit. Quamvis enim is pulvis,

1. Ὁ δὲ καρπὸς, ἀπὸ τοῦ κάρφω) Etymologus: παρὰ τὸ κάρφος, ὃ σημαίνει τὸ ξηρὸν, γίνεται κάρφος, καὶ καρπὸς, παρὰ τὸ κεκαρφθαι, ὅ ἐστιν ἐξηρᾶνθαι. Politus.

Hinc κάρφος, *feſtuca*. Et a καρπὸς, *fructus*, verbum *carpere*. Salvinus.

2. Κάρψε δέ οἱ χρόα) Κάρψε μὲν οἱ χρόα καλόν. Homerus. Polit.

3. Ἐξήρανται γὰρ, ἐπιλιπόντος τοῦ ἀναβαίνοντος ὑγροῦ ἐν τῇ χλωρότητι) Etymologus: κυρίως γὰρ καρπὸς λέγεται ὁ πρὸς ἄμητον ἀπηκμακὼς στάχυς. ἄπο γὰρ, εἶναι λέλυσθαι, καὶ ξηρᾶνθαι, ξηρμός ἐστι πρὸς θερισμόν. Politus.

4. κρῖ λέγεται λευκὸν) κρῖ λευκὸν Hom. Salvin.

5. κονισάλῳ) Κονίσαλος, *pulveris agitatio, fluctuatioque*. Salv.

6. συλλογισμός) quæ figura dicta *Collectio* Rutilio, & Celſo, ut teſtatur Fabius lib. 9. c. 2. *Polit.*

7. ὅτε εἰς ἵππον) ἐν' ἐς ἵππον. Simile notatum a Fabio l. 8. c. 3. de emphaſi, quæ eſt apud Homerum. *cum Menelaus Græcos in equo ſediſſe dicit. Nam verbo uno magnitudinem ejus oſtendit*. Politus.

8. τὸ δηλούμενον) l. τὸ δηλούμενον, ut idem alibi Euſtathius, Sic Fabio l. 8. c. 3. ἔμφασις *altiorem præbens intellectum, quàm quem verba per ſe ipſa declarant*. De eodem Sub. iste Auctor ad Herennium lib. 4. *Significatio eſt, quæ plus in ſuſpicione relinquit, quàm poſitum eſt in oratione*. Politus.

vis, qui in Græcos incidit, atque incurrit, albeſcere eos faciat; is tamen, qui in cœlum erigitur, ſolem ipſum, veluti quædam nubes, obſcurat, ac tenebras parit. Quippe dicit infra: ἀμφὶ δὲ νύκτα θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχῃ. *Ubique verò noctem furibundus Mars prœlio offudit*. Ubi noctem, ipſam dicit caliginem, & obſcurationem aëris, a copiâ, & denſitate pulveris concitati. qualis ferè caligo alibi etiam poſtea facta deſcribitur, cum Ajax his Jovem verbis alloquitur: Ζεῦ, ποίησον αἴθρην, ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον. *Juppiter, fac, quæſo, ſerenitatem, & in luce etiam perde*. Et vide, ut Poëta ex hac ipsâ re contrarias imagines, ac ſimilitudines accepit, quum per hunc pulverem & albos Græcos repræſentaverit, & noctem, ſeu tenebras in aërem induxerit. Cœlum autem, ſicut etiam alibi, πολύχαλκον, *multo ære conſtans*, ideſt, ſolidum. Quare etiam ſerreum alicubi dicitur, tametſi alioquin, tamquam ſplendidum, atque lucidum, pavimento aureo reſplendeat. Aut τὸ πολὺν ἔχον χαλκόν, *multum æris habens*, ſabulosè, ob domos in eo a Vulcano ex baſibus æreis fabricatas. Τὸ ἐπέπληγον, *percuſſerunt, ſeu pulſando excitarunt*, fit a Præſenti πεπλήγω, *percutio, pulſo, ferio*. quod & ipſum a Præterito πέπληγα, *percuſſi*, quodam veluti ad principium regreſſu, formatum eſt in Præſens. Vox autem ea eſt in uſu ſermonis apud Syracuſios: ſicuti etiam apud Heſiodum τὸ ἐπέφυκον, *naſcebantur*, & quæcumque alia ſunt id genus, ut declaratum quoque eſt Commentariis in Odyſſeam. De exercitu manus conſerente hîc etiam uſurpavit τὸ μίσγεσθαι, *miſcere, commiſceri, manus miſcere*. ut: Ἂψ ἐπιμισγομένων *iterum commixtorum*. Sicuti etiam in libro δ'. Ὣς τῶν μισγομένων. *Sic his commixtis*. Quemadmodum duplici modo effertur Αἰθίοψ, *Æthiops*, & Αἰθιοπεύς, *Æthiopeus, ſeu Æthiopenſis*, itemque ἡγεμών, ἡγεμονεύς, *dux, ſeu ductor*, & πομπός, πομπεύς, *deductor, ſeu qui honoris cauſâ unum aliquem deducit*; ſic etiam ἡνίοχος, & ἡνιοχεύς, *auriga, is, qui habenas tenet, ac moderatur*. ut: ὑπὸ δ' ἔστρεφον ἡνιοχῆες. *converſique ſunt aurigæ*. cujus quidem vocis multa ſunt exempla apud Poëtam. Ubi ex Ælio Dionyſio obſerva, aurigas, ſeu aurigarios, ordinem Athenis fuiſſe plurimæ auctoritatis. Allegebantur enim, inquit, homines locupletiſſimi, qui equos curules agerent. Ceterùm ὁ ἡνιοχεύς, *auriga*, poteſt etiam eſſe a verbo ἡνιοχεύω, ἡνιοχεύσω, *aurigor, aurigabor*. Unde ἡ ἡνιοχεία, *aurigatio, ſeu functio aurigandi*. Sic etiam ὁ ἡγεμονεύς, *dux, imperator, rector*, ex ἡγεμονεύω, ἡγεμονεύσω, *dux ſum, ero, impero, imperabo*. itemque ὁ πομπεύς, *deductor, is, qui pompam ducit, ſeu aliquem cum pompâ deducit*, ex πομπεύω, πομπεύσω, *pompam duco, ducam: aliquem cum pompâ deduco, deducam*. quo utique ex verbo dicta etiam apud Atticos πομπεῖα, *pompalia*, vaſa illa, quibus in publicis pompis utebantur.

ἀπειπεῖν τοῖς Ἕλλησι, λευκαίνει αὐτούς· τὸ δὲ εἰς οὐρανὸν ἐγειρόμενον, ἀμαυροῖ τὸν ἥλιον, ὁποῖά τι νέφος, καὶ σκότον ποιεῖ. Ἐρεῖ γοῦν· ἀμφὶ δὲ νύκτα θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχῃ. νύκτα λέγων, τὴν διὰ τὸ πολὺ, καὶ πυκνὸν τοῦ κονισάλου ζόφωσιν τοῦ ἀέρος. ὁποία τις καὶ ἀλλαχοῦ γενήσεται, ὅτε ὁ Αἴας ἐρεῖ· Ζεῦ, ποίησον αἴθρην, ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον. Καὶ ὅρα, ὅπως ὁ Ποιητὴς ἐκ τοῦ πράγματος ἐναντίας εἰκόνας ἔλαβε, τοὺς μὲν Ἀχαιοὺς λευκάνας· εἰς δὲ τὸν ἀέρα νύκτα ποιήσας τὴν κονισάλῳ. [1] Πολύχαλκος δὲ οὐρανὸς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, ὁ στερρός. Διὸ καὶ σιδήρεός που λέγεται, εἰ καὶ ἄλλως, ὡς λαμπρὸς, χρυσέῳ δαπέδῳ λάμπεται. ἢ ὁ πολὺν ἔχων χαλκὸν μυθικῶς, διὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἡφαιστότευκτα χαλκοβατῆ δώματα. Τὸ δὲ ἐπέπληγον, ἀπὸ ἐνεστῶτος γίνεται τοῦ, πεπλήγω. αὐτὸς δὲ ἀπὸ παρακειμένου τοῦ, πέπληγα, εἰς ἐνεστῶτος ἀρχὴν ἀνέβη. [2] Συρακουσίων δὲ γλώσσης ἡ λέξις ἐστί· [3] καθὰ καὶ παρ' Ἡσιόδῳ τὸ ἐπέφυκον, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ὡς καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν δεδήλωται. [4] Ἐπὶ στρατιᾶς καὶ ἐνταῦθα ἔφη τὸ μίσγεσθαι. οἷον· Ἂψ ἐπιμισγομένων. ὡς καὶ ἐν τῇ δ'. Ὣς τῶν μισγομένων. Ὥσπερ Αἰθίοψ, καὶ Αἰθιοπεύς, κατὰ διφόρησιν, καὶ ἡγεμὼν, ἡγεμονεὺς, καὶ πομπὸς, πομπεύς· [5] οὕτω καὶ ἡνίοχος, καὶ ἡνιοχεύς. οἷον· ὑπὸ δ' ἔστρεφον ἡνιοχῆες. καὶ πολλὴ τούτου χρῆσις παρὰ τῷ Ποιητῇ. Σημείωσαι δὲ, ὅτι, κατὰ Αἴλιον Διονύσιον, [6] Ἀθήνησι καὶ τάγμα ἦν ἀξιόλογον οἱ ἡνίοχοι. Κατελέγοντο γὰρ, φησὶν, οἱ εὐπορώτατοι, ἁρματοτροφήσοντες. Δύναται δὲ ὁ ἡνιοχεὺς καὶ ἐκ τοῦ ἡνιοχεύω ἡνιοχεύσω εἶναι. ὅθεν καὶ ἡ ἡνιοχεία. Οὕτω δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἡγεμονεύω ἡγεμονεύσω ὁ ἡγεμονεύς. καὶ ὁ πομπεὺς δὲ ἐκ τοῦ πομπεύω πομπεύσω. ἀφ' οὗ δὴ ῥήματος καὶ [7] τὰ παρ' Ἀττικοῖς πομπεῖα, σκεύη ἐκεῖνα χρήσιμα ἐν δημοσίαις πομπαῖς.

Illi porrò manuum robur rectâ ferebant: & ubique noctem
Furens Mars prælio offudit, dum Trojanis opem ferret,
Omnemque per aciem diſcurreret. Exequebatur enim mandata
Phœbi Apollinis aureum enſem geſtantis, qui ipſum juſſerat
Trojanis animum colligere, poſtquam vidit Palladem Minervam
Abiiſſe. Hæc enim adjutrix erat Danaorum.

Οἱ δὲ μένος χειρῶν ἰθὺς φέρον· ἀμφὶ δὲ νύκτα
Θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχῃ, Τρώεσσιν ἀρήγων,
Πάντοσ' ἐποιχόμενος. τοῦ δ' ἐκραίαινεν ἐφετμὰς
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅς μιν ἀνώγει
Τρωσὶν θυμὸν ἐγεῖραι, ἐπεὶ ἴδε Παλλάδ' Ἀθήνην
Οἰχομένην. ἡ γάρ ῥα πέλεν Δαναοῖσιν ἀρηγών.

Rom. p. 577.

CXLVIII. Τό, ρμή. Τὸ

1. Πολύχαλκος δὲ οὐρανὸς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, ὁ στερρὸς) recentiores philoſophi cœlum fluidum, ac liquidum eſſe oſtendunt. *Salvin.*

2. Συρακουσίων δὲ γλώσσης ἡ λέξις ἐστίν) Euſtathius ad Odyſſeam: Τὸ δὲ πέπληγον, Ἰώνων καὶ Συρακουσίων λέξις, ἐκ [illegible] πεπλήγω ἐκ τοῦ πέπληγα. Politus.

3. καθὰ καὶ παρ' Ἡσιόδῳ τὸ ἐπέφυκον) Euſtathius ad Odyſſeam: [illegible] Ἡσιόδῳ ἐν Θεογονίᾳ τὸ ἐπέφυκον. Scholia ad Theogoniam Heſiodi: τὸ δὲ πέφυκον παρακείμενος ἐστι, [illegible] ἐπέφυκον παρατατικὸς [illegible]. Politus.

4. Ἐπὶ στρατιᾶς καὶ ἐνταῦθα ἔφη τὸ μίσγεσθαι) Pugna Gallis mêlée, Italis miſchia. Salvinus.

5. οὕτω καὶ ἡνίοχος, καὶ ἡνιοχεύς) Ita ἡγέτης, & ἡγός. Hom. ἡγὸς Ἀχαιῶν. Salvinus.

6. Ἀθήνησι καὶ τάγμα ἦν ἀξιόλογον οἱ ἡνίοχοι) Videtur τάγμα hoc Aurigariorum floruiſſe Athenis jam inde ab Erechthei, ſeu Erichthonii, Athenienſium regis, temporibus. His enim dicitur primus quatuor equos ad currum junxiſſe. Unde & cœleſtis Heniochus, ſeu Auriga creditur. *Politus.*

7. τὰ παρ' Ἀττικοῖς πομπεῖα, σκεύη ἐκεῖνα χρήσιμα ἐν δημοσίαις πομπαῖς) Harpocration: πομπεῖα δὲ λέγεται τὰ εἰς τὰς πομπὰς κατασκευαζόμενα σκεύη. Heſychius: πομπεῖα, τὰ πρὸς τὰς πομπὰς σκεύη. Etymologici Magni Auctor: Πομπεῖα, τὰ εἰς τὰς πομπὰς κατασκευαζόμενα, οἷον θυμιατήρια, καὶ φιάλαι. Politus.

ῥμῇ. [1] Τὸ, μένος χειρῶν ἰθὺς ἔφερον, ἀντὶ τοῦ, ἐμάχοντο ἀντικρύ· ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐρεῖ ὁ Ποιητής. Καὶ ὅρα τὸ ἔφερον, ἢ ἀντὶ τοῦ ἐπῆγον ῥηθὲν καταχρηστικῶς, ἢ ἀντὶ τοῦ ἐκίνουν. Ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου φέρω, καὶ φορὰ ἡ κίνησις. Ἐπεὶ Ἄρης ἴδε τὴν Ἀθηνᾶν οἰχομένην, ἥ πέλεν Δαναοῖσιν ἀρηγών, νυκτὶ ἐκάλυψε μάχῃ, καὶ ἴθυσε Τρωσὶ θυμὸν ἐγεῖραι, ἀρήγων αὐτοῖς, κατὰ τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐφετμὴν, ἤτοι κατὰ τὸ εἱμαρμένον. Καὶ σημείωσαι, ὅτι Ἀθηνᾶς ἀπέλευσις, ἤγουν φρονήσεως, Ἄρεος [2] ἐνδημία γίνεται, ἤγουν ἀφροσύνης, καὶ ἀλογίας. ὡς καὶ φωτὸς ἀπέλευσις, παρουσία σκότους ἐστί. Τὸ δὲ θυμὸν ἀγεῖραι τοῖς Τρωσὶν, οὐ μόνον τὸ εἰς θυμὸν κινῆσαί ἐστι, καὶ πολεμικὸν χόλον συναγαγεῖν, οὗ σκεδασθέντος, δεῖμα ὑπεισῆλθε τὰς ἑκάστων ψυχάς· ἀλλὰ καὶ τὸ εἰς εὐψυχίαν ὑποκινῆσαι. Ἀλλαχοῦ γοῦν ἐπί τινος συνθέτως [3] ἐρεῖ θυμηγερέων. ἤτοι ἐκ λειποψυχίας συνάγων θυμόν. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων, οὐκ ἀγεῖραι γράφουσιν, ἀλλὰ Τρωσὶ θυμὸν ἐγεῖραι, ὡς οἷον ἀναπεπτωκότα, ἢ εὕδοντα. Μετ' ὀλίγα δὲ καὶ πόνον ἐγείρει Ἀπόλλων, καὶ Ἄρης, καὶ Ἔρις. Νύκτα δὲ, τὸ πρὸ ὀλίγου δηλωθέντα σκότον ἀέριον λέγει. Εἴη δὲ ἂν ἡ τοιαύτη νὺξ οἰκεία τῷ δεινῷ Ἄρει, καὶ [5] οὗ τε ὑπώπια νυκτὶ ἐοικέναι, καλῶς ἂν λέγοιτο· καί πως ὅπλον καὶ αὐτὴ Ἄρεος, ὡς καὶ Διὸς ἀστραπὴ, καὶ Ἀθηνᾶς αἰγὶς, καὶ Ποσειδῶνος τρίαινα. Καὶ ἄλλως δὲ, σύμβολον ἡ τοιαύτη νὺξ θανάτου, καὶ τοῦ κατ' αὐτὸν σκότου· ὧν ὁ Ἄρης, αἴτιος. Τὸ δὲ ἐκάλυψεν, ἀντὶ τοῦ, δίκην καλύμματός τινος καθεπέτασε. [6] Τὸ δὲ ἀρήγων ἡ μετοχὴ, παρηχεῖ πρὸς τὸ ἀρηγὼν ὀξύτονον ὄνομα, ὃ δηλοῖ μὲν τὴν βοηθὸν, παράγει δὲ τὴν ἀρωγὴν, καὶ τὸν ἀρωγόν· οὐχ ὁμοῦ κεῖται μετὰ τοῦ ἀρηγών· ἀλλὰ μεσοσυλλαβεῖ στίχοι τρεῖς, ἵνα μὴ τεχνασθείη λόγου κάλλος ἄκαιρον. Ἐφετμὴν δὲ, καὶ κέλευσιν εἰπεῖν, ταυτόν ἐστι. Διὸ εἰπὼν, τοῦ δ' ἐκραίαινεν ἐφετμὰς· ἐπάγει· ὅς μιν ἀνώγει. Ἐν τούτοις δὲ καὶ χρυσάορον τὸν Ἀπόλλωνα λέγει, πρός τινα ὁμοιότητα τοῦ· ἀργυρότοξος. Ἡ δὲ ἀλληγορία εἰς ταυτὸν ἄγει τοῦτον [7] τῷ ἐν τῇ

CXLVIII. Τὸ, μένος χειρῶν ἰθὺς ἔφερον, *robur manuum rectâ ferebant*, pro eo eſt, ac ſi diceret: ἐμάχοντο ἀντικρύ. *ex adverſo pugnabant*. ut alibi etiam poſtea dicit Poëta. Ac vide τὸ ἔφερον, *ferebant:* quod aut dictum eſt per catachreſin pro ἐπῆγον, *agebant in hoſtes, ſive intendebant*, aut pro ἐκίνουν, *movebant*. Ex hoc iſto autem φέρω, *fero*, dicta eſt φορὰ, *latio*, ideſt, motus. Poſteaquam Mars diſcedere vidit Minervam, quæ auxilio erat Græcis, caliginem pugnæ obduxit, voluitque ad excitandum animum Trojanorum, ferens iis opem, ut mandatum ei fuerat ab Apolline, ſive ut erat in fatis conſtitutum. Et obſerva, ut Minervæ, prudentiæ videlicet, diſceſſum conſequitur ſtatim, atque excipit Martis præſentia, videlicet imprudentiæ, & inconſideratæ temeritatis. Sicuti etiam lucis diſceſſio, præſentia eſt tenebrarum. Τὸ θυμὸν ἀγεῖραι τοῖς Τρωσὶ, *Trojanorum animos colligere*, non modò eſt εἰς θυμὸν, *ad excandeſcentiam*, commovere, militaremque iram colligere, atque intendere, qua irâ poſitâ atque evaneſcente, pavor uniuſcujuſque animum ſubiit; verùm etiam ad fortitudinem præſentiamque animi adducere. Quippe alibi poſtea, compoſitâ voce, de quodam dicit, θυμηγερέων, *animum colligens*. videlicet recolligens ex defectione animum, aut collapſas animi vires iterum colligens. Verumtamen ſciendum, pleraque exemplaria non ſcribere ἀγεῖραι, *colligere*; ſed Τρωσὶ θυμὸν ἐγεῖραι, *Trojanis animum excitare, atque erigere*, quaſi ſcilicet ſupinum, aut obdormientem. Itaque paullò poſt πόνον ἐγείρει, *laborem excitat*, Apollo, Marſque, atque Diſcordia. Porro autem νύκτα, *noctem*, dicit obſcuritatem aëris, quam paullò ante explicavimus. Hujuſcemodi autem nox conveniens, & conſentanea fuerit formidoloſo illi Marti, cujus etiam os perbellè dici poteſt ſimile eſſe nocti; eademque etiam ipſa, armatura quodammodo fuerit Martis, ut Jovis fulgur, Minervæ ægis, & tridens Neptuni. Præterquam quòd hæc iſta nox, nota eſt, atque imago mortis, illarumque tenebrarum, quæ mortem comitantur: quarum quidem Mars eſt in cauſſâ. Τὸ ἐκάλυψεν, *obduxit*, pro eo eſt, ac ſi diceret, δίκην καλύμματός τινος καθεπέτασε, *in modum cujuſdam veli explicavit, atque expandit*. Participium τὸ ἀρήγων, *auxilians, adjuvans, opem ferens*, tametſi parecheſin, ſonique convenientiam habeat cum oxytono nomine ἀρηγὼν, quod adjutricem ſignificat, derivatque ex ſeſe τὴν ἀρωγὴν, *auxilium*, & τὸν ἀρωγὸν, *adjutorem, ac defenſorem*; tamen non ſimul poſitum eſt cum τοῦ ἀρηγών, *adjutrix*; ſed medii ſunt tres verſus, ut ne intempeſtivum, atque inopportunum orationi ornamentum adjungeretur. Idem autem eſt dicere ἐφετμὴν, *mandatum*, atque κέλευσιν, *juſſum*. Quare, poſteaquam dixit: τοῦ δ' ἐκραίαινεν ἐφετμὰς· *illiuſque mandata exſequebatur*. ſubdit: ὅς μιν ἀνώγει, *qui ipſum juſſerat*. Præterea hoc loci Apollinem vocat χρυσάορον, *aureo enſe inſtructum*, ad exemplum τοῦ ἀργυρότοξος, *argenteo arcu inſtructus*. Hunc autem allegoria in eumdem ſenſum vult accipi,

atque

1. Τὸ μένος χειρῶν ἰθὺς ἔφερον) Hinc etiam phraſis Virgiliana, *in prælia ferre manum*. Polit. Latini, *manus conſerere*. Salvin.

2. ἐνδημία) Malim, ἐνδημία, ut paullò poſt legitur in textu παρουσία. Polit.

3. ἐπὶ θυμηγερέων) l. ά. Odyſſ. Ἐκ δ' ὕπνου θυμηγερέων. Polit.

4. ἐγεῖραι) Editio Homeri Florentina. *Polit.*

5. οὗ τε ὑπώπια νυκτὶ ἐοικέναι) ut Homerus lib. μ' dicit de Hectore, qui νυκτὶ θοῇ ἀτάλαντος ὑπώπια. Polit.

6. Τὸ δὲ ἀρήγων) l. Τὸ δὲ ἀρήγων, voce paroxytonâ, ut in editione quoque ſuâ reſtituit Frobenius. Heſychius: ἀρήγων, βοηθῶν. Politus.

7. τῷ ἐν τῇ καθ' Ἡσίοδον Θεογονίᾳ μυθευομένῳ Χρυσάορι) Χρυσάορι. Χρυσάωρ vocatur Heſiodo in Theogonia, ubi etiam ratio explicatur hujus nominis:

> Τῆς δ' ὅτε δὴ Περσεὺς κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν,
> Ἐξέθορε Χρυσάωρ τε μέγας, καὶ Πήγασος ἵππος.
> Τῷ μὲν ἐπώνυμον ἦν, ὅτ' ἄρ' Ὠκεανοῦ περὶ πηγὰς
> Γένθ'· ὁ δ' ἄορ χρύσειον ἔχων μετὰ χερσὶ φίλῃσι.

Perſeus ibi allegoricè Sol eſt, ὁ περὶ ἑαυτὸν ἕλκων τὴν ἰκμάδα, ὡς ἀποτέμνων αὐτήν. τῆς ἰκμάδος ἀναχθείσης, τίκτονται ἀστραπαὶ καὶ ὄμβροι, ὅ ἐστι, Χρυσάωρ, καὶ Πήγασος. Alibi apud Heſiodum χρυσάωρ, epitheton eſt Apollinis, ut in Diebus:

> Τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ.

Hic Græci interpretes Apollinem χρυσάορα, intelligunt Solem ὡς χρυσοειδεῖς ἀκτῖνας ἔχοντα. τάχα δὲ, inquiunt, δύναται τὸ χρυσάορα, ὡς χρυσοῦν σπάθην φέροντα ἀκοῦσαι. Homerus dicit χρυσάορον. ut Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον. Heſychius: χρυσάορος, χρυσοῦν ἄορ ἔχοντος, ὅ ἐστι φάσγανον, μάχαιραν, σπάθην. Politus.

atque Chryſaorum illum, de quo fabulatur Heſiodus in Theogonia.

τῇ καθ' Ἡσίοδον Θεογονίᾳ μυθευομένῳ Χρυσαόρῳ.

Ipſe autem Æneam perquam opimo ex adyto
Emiſit, populorumque paſtori robur in pectus injecit.
Æneas vero inter ſocios ſtetit. At illi gaviſi ſunt.
Ut vivumque, & incolumem advenientem viderunt,
Vireſque integras habentem. Nihil tamen ſunt percontati.
Non enim ſinebat labor alius, quem Apollo ſuſcitabat,
Marſque perniciès hominum, & Diſcordia inſatiabiliter furens.

Αὐτὰς δ' Αἰνείαν μάλα πίονος ἐξ ἀδύτοιο
Ἧκε, καὶ ἐν στήθεσσι μένος βάλε ποιμένι λαῶν.
Αἰνείας δ' ἑτάροισι μεθίστατο. τοὶ δ' ἐχάρησαν,
Ὡς εἶδον ζωόν τε, καὶ ἀρτεμέα προσιόντα,
Καὶ μένος ἐσθλὸν ἔχοντα. μετάλλησάν γε μὲν οὔτι.
Οὐ γὰρ ἔα πόνος ἄλλος, ὃν Ἀργυρότοξος ἔγειρεν,
Ἄρης τε βροτολοιγὸς, Ἔρις τ' ἄμοτον μεμαυῖα. Baſ. p. 439.

CXLIX. His in verbis: Αἰνείαν μάλα πίονος ἐξ ἀδύτοιο Ἧκε, καὶ οἱ στήθεσσι μένος βάλλει. *Æneam perquam opimo & pingui ex adyto emiſit, roburque in pectus injecit:* oſtendit opiparum largumque uſum Trojanorum ſacrificiorum, quorum etiam ſacrificiorum copiam atque lautitiam fabuloſus ille Juppiter ſupra laudaverat. Porro autem πῖον, *pingue*, adytum, alio modo, atque πῖον, *pingue*, animal. Nam animal quidem pinguem habet reddere aram, & adyta pinguia; at verò illa, pinguia, & opima efficiuntur. De amico, qui ex adverſo aliquo, & calamitoſo caſu ſemet receperit, aut ex morbo convaluerit, dixeris illud: ὁ δεῖνα ἑτάροισι μεθίστατο. οἳ δ' ἐχάρησαν, ὡς εἶδον ζωόν τε, καὶ ἀρτεμέα προσιόντα, καὶ μένος ἐσθλὸν ἔχοντα. *Hic, quiſquis ille eſt, inter ſocios ſtetit. Illi verò gaviſi ſunt, ut vivumque, & incolumem advenientem, & vires integras habentem viderunt.* Eſt autem τὸ μεθίστατο, *ſtetit inter alios*, pro συνίστατο, *ſtetit ſimul cum aliis. ſive ſocius aliis eſt adjunctus:* ſicuti etiam τὸ ὑπερφιάλοισι μετελθὼν, *ad fœdifragos adiens, ſive accedens*, pro συνελθὼν, *cum iis in unum locum conveniens.* At verò ἀρτεμέα, *integrum, atque incolumem*, dicit pro ὑγιῆ, *ſanum*, quaſi ſcilicet ἀτμῆα, *nullâ ſui parte mutilum, neque amputatum*, ſed ſalvum; aut ἄρτιον, *integrum, omnibuſque ſuis partibus conſtantem.* Unde etiam, ut volunt, Ἄρτεμις, *Diana*, quæ valetudinem conſervat: ut & Apollo οὔλιος, *ſalutaris*, qui facit οὔλειν, *bene valere*, ſive ſanum eſſe aliquem, aut bonâ valetudine uti. ut: Οὖλέ τε, καὶ μάλα χαῖρε. *Salveque, & valde gaude.* Ἄρταμος tamen, cum duplici α, is eſt, qui εἰς ἄρτια τέμνει, *in pares portiones concidit, ac dividit.* hoc eſt, lanius, coquus, interſector. cujus quoque exemplum apud Lycophronem. Æneam malè affectum, ac laborantem ex vulnere per Diomedem accepto, &, præter hominum opinionem, in medium prodeuntem, non modò vivum; verùm etiam ſalvum, atque incolumem; neque id modò; ſed etiam viribus, iiſque bonis, atque integris, valentem, ut viderunt ſocii; gaviſi illi quidem ſunt, ut ſupra expoſitum eſt; non tamen de eo quidquam curioſiùs, aut diligentiùs anquiſiverunt. Non enim ſinebat, inquit, alius labor, quem Apollo ille argenteo arcu inſignis, ſuſcitaverat, itemque Mars, atque Diſcordia. Ubi, quia hæc fabula, quemadmodum ſupra notatum eſt, nullam prorſus medicinam admittit; ſed, ut ita dicam, expers ea remedii eſt, nec explicari poteſt per allegoriam; idcirco volo, obſerves, reverâ nolle Poëtam eam ipſam fabulam artificioſè adornare; ſed auditori ſuo quodammodo præcipere, ne rem hujuſcemodi penitus perſcrutetur. Quod autem dicit, Οὐ γὰρ ἔα πόνος ἄλλος. *Non enim ſinebat labor alius*; aptè in hominem quadrat, qui in rem aliquam vehementer incumbat. De verbo μεταλλᾶν, *anxiè ſcrutari*, quid ſit, declaratur alibi: quo ex verbo deriva-

ρμθ'. Ἐν τῷ, Αἰνείαν μάλα πίονος ἐξ ἀδύτοιο ἧκε, καὶ ἐν στήθεσσι μένος βάλε, τὴν Τρωϊκὴν δαψιλῆ θυτικὴν δηλοῖ, ἣν καὶ ὁ τοῦ μύθου Ζεὺς φθάσας ἐπῄνεσε. Πῖον δὲ ἄδυτον, ἄλλον τρόπον, ἤπερ τὸ πῖον ζῶον. Τοῦτο μὲν γὰρ, πιαίνειν ἔχει βωμὸν, καὶ ἄδυτα· ἐκεῖνα δὲ, πιαίνεται. Εἴποι φίλῳ ἀνακομισθέντι ἔκ τινος κακοῦ, εἴποις ἂν τὸ, ὁ δεῖνα ἑτάροισι μεθίστατο, οἳ δ' ἐχάρησαν, ὡς εἶδον ζωόν τε, καὶ ἀρτεμέα προσιόντα, καὶ μένος ἐσθλὸν ἔχοντα. Ἔστι δὲ τὸ μεθίστατο μὲν, ἀντὶ τοῦ συνίστατο· ὡς καὶ τὸ ὑπερφιάλοισι μετελθὼν, ἀντὶ τοῦ συνελθών. Τὸ δὲ ἀρτεμέα, ἀντὶ τοῦ ὑγιῆ, [1] οἱονεὶ ἀτμῆα τινὰ, καὶ σῶον· ἢ ἄρτιον. ὅθεν καὶ Ἄρτεμις, φασιν, ἡ περιποιουμένη ὑγείαν. ὡς καὶ Ἀπόλλων οὔλιος, ὁ ποιῶν οὔλειν, ἤτοι ὑγιαίνειν, κατὰ τὸ, [2] Οὖλέ τε, καὶ μέγα χαῖρε. Ἄρταμος μέντοι ἐν δυσὶν ἄλφα, ὁ εἰς ἄρτια τέμνων, καὶ διαιρεύων. ὅς ἐστι κρεουργὸς, μάγειρος, φονεύς. [3] οὗ ἡ χρῆσις καὶ παρὰ Λυκόφρονι. Τὸν Αἰνείαν Rom. p. 578. κακῶς παθόντα ὑπὸ τῆς ἐκ Διομήδους πληγῆς, καὶ παραδόξως φανέντα, οὐ μόνον ζῶντα, ἀλλὰ καὶ ὑγιῆ, καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ μένος ἔχοντα, καὶ τοῦτο ἐσθλὸν, ἰδόντες οἱ ἑταῖροι, ἐχάρησαν μὲν, ὡς ἀνωτέρω ἔκκειται· οὐ μὴν ἐπολυπραγμόνησαν, μεταλλάσαντες τὰ κατ' αὐτόν. Οὐ γὰρ ἔα, φησὶ, πόνος ἄλλος, ὃν Ἀργυρότοξος ἤγειρε, καὶ Ἄρης, καὶ Ἔρις. Ἔνθα σημείωσαι, ὅτι ἀληθῶς, διὰ τὸ ἀθεράπευτον πάντη, καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἀπαραμύθητον, καὶ ἀναλληγόρητον εἶναι τὸν μῦθον, ὡς καὶ προείρηται, οὐκ ἐθέλει διασκευάζειν τὰ κατ' αὐτὸν ὁ Ποιητής· ἀλλὰ τρόπον τινὰ λέγει καὶ τῷ ἀκροατῇ, ὅτι μηδὲ σὺ τὰ τοιαῦτα μετάλλα. Τὸ δὲ, Οὐ γὰρ ἔα πόνος ἄλλος, ἀσχολουμένῳ περί τι ἀνθρώπῳ ἁρμόζει. [4] Περὶ δὲ τοῦ με-

1. οἱονεὶ ἀτμῆα τινὰ) Herodianus: ἀτμῆς ἐστιν ὁ ὑγιὴς, καὶ μὴ τετμημένος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ε, ἀρτεμής. Politus.

2. Οὖλέ τε, καὶ μέγα χαῖρε) Θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν. Polit.

3. οὗ ἡ χρῆσις καὶ παρὰ Λυκόφρονι) Lycophron: χερνῆτις ἄρταμος τέκνων. & θεοῖς ἄρταμος ἀρκέων. Polit.

4. Περὶ δὲ τοῦ μεταλλᾶν) Τὸ μεταλλᾶν reſpondet Latino ſuſpicari. Salvinus.

μεταλλᾶν ἀπέρωτι δηλοῦτοι. οὗ παράγωγον παρὰ τοῖς ὕστερον τὸ μεταλλεύειν. ἵνα ᾖ, ὡς συλῶ συλεύω, οὕτω μεταλλῶ μεταλλεύω.

rivatum eſt per paragogen apud poſteriores ſcriptores τὸ μεταλλεύειν, *metalla effodere, ſive eruere, metalla fodiendo inquirere*, adeo ut, quemadmodum συλῶ, συλεύω, *ſpolio, ſive deprædor*, ita ſit μεταλλῶ, μεταλλεύω, *ſcrutor, ſive inquiro, ut fit in effodiendis metallis.*

Τοὺς δ' Αἴαντε δύω, ϗ Ὀδυσσεὺς, ϗ Διομήδης,
Ὤτρυνον Δαναοὺς πολεμιζέμεν· οἳ δὲ ϗ αὐτοὶ
Οὔτε βίας Τρώων ὑπεδείδισαν, οὔτ' ἰωκάς.
Ἀλλ' ἔμενον, νεφέλῃσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων
Νηνεμίης ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν
Ἀτρέμας, ἕως εὕδησι μένος βορέαο, ϗ ἄλλων
Ζαχρειῶν ἀνέμων, οἵ τε νέφεα σκιόεντα
Πνοιῇσι λιγυρῇσι διασκιδνᾶσιν ἀέντες,
Ὣς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον, οὐδ' ἐφέβοντο.

Ajaces porrò duo, & Ulyſſes, ac Diomedes,
Danaos ad pugnandum concitabant: atque etiam ipſi
Neque Trojanorum vires timebant, neque clamores,
Sed manebant, nubibus ſimiles, quas Saturnius
Tranquillitatis tempore ſummis in montibus ſiſtit
Quietè, quando dormit vis boreæ, & aliorum
Vehementium ventorum, qui opacas nubes
Flatibus flantes ſtridulis diſſipant.
Sic Danai Trojanos ſtabiliter manebant, nec fugiebant.

ρν´. Οἱ δύο Αἴαντες, ϗ Ὀδυσσεὺς δὲ, ϗ Διομήδης, οὐ μόνον ὤτρυνον τοὺς Δαναοὺς πολεμίζειν, ἀλλὰ ϗ αὐτοὶ ἔμενον ἀσφαλῶς ἐν τῷ πολέμῳ πυκνωθέντες, ϗ διὰ τοῦτο, φησὶ, νεφέλῃσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων νηνεμίης ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν ὄρεσιν ἀτρέμας, ὄφρα, ἤγουν ἕως, εὕδησι μένος βορέαο, ϗ ἄλλων ζαχρειῶν ἀνέμων· οἱ νέφεα σκιόεντα πνοιῇσι λιγυρῇσι διασκιδνᾶσιν ἀέντες. Καὶ σημείωσαι, ὅτι νῦν μὲν νεφέλαις ἠρεμούσαις εἰκάζει τοὺς ἥρωας τούτους. ἀρκεῖ γὰρ ϗ τὸ μόνον δυνηθῆναι ἀντιστῆναι. πρὸ δέ γε τούτου νέφει κινουμένῳ τὰς τῶν Αἰάντων εἴκασε τάξεις, ὡς προγέγραπται. Ἐποίησε δὲ ἐκεῖνο μὲν, διὰ τὴν ὁρμήν· τοῦτο δὲ, διὰ τὴν μονήν. Ὅρα δὲ τὸ, νηνεμίας, σχῆμα ὂν Ἀττικὸν ἐλλειπτικόν. Τὸ γὰρ τέλειόν ἐστι, νηνεμίας οὔσης, ἢ ἐν καιρῷ νηνεμίας, ἢ ἐπὶ νηνεμίας. ὁποῖά εἰσι ϗ τὸ θέρους, ϗ χειμῶνος, [1] ϗ νυκτὸς, ϗ ἡμέρας. ϗ αὐτὰ γὰρ ὁμοίως ἐλλειπτικῶς προάγεται. Σημείωσαι δὲ ϗ, ὅτι οὐ μόνον, κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀνέμοις θάλασσα δουλεύει, ϗ πῦρ, ἀλλὰ ϗ αὐτὰ τὰ νέφη. Νηνεμίας μὲν γὰρ οὔσης, ἵστανται· ἀνέμων δὲ πνοαῖς διασκίδνανται, λυομένης τῆς πυκνώσεως. ὡς ϗ αἱ ἥρωες οὗτοι οὐ μέχρι τέλους ἑστήξονται ἐν πυκνότητι, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν κινηθέντες, συρρήξουσι πόλεμον. Τὸ δὲ ἔστησε, τὸν ἐν τοῖς νέφεσι δηλοῖ στηριγμὸν ἐξ ἀκινησίας. ἔστι δὲ ἄλλως καίριον ἐπ' αὐτῶν ϗ τὸ, ἐκρέμασε. Ζεὺς δὲ αὐτὰς ἔστησεν, ἤγουν ἀὴρ νήνεμος. Ἀκροπόλοις δὲ ὄρεσιν, ὡς ἄν τις εἴποι, οὐρανίοις, ὧν τὸ ἄκρον ἐφικνεῖσθαι δοκεῖ τῶν ἀνωτάτω πόλων. Ὅτι δὲ ϗ παρὰ τὸ πολεῖν γίνεται, ὅ ἐστιν ἀναστρέφεσθαι, [2] ἡ λέξις ὁ πόλος, ϗ τί τὰ ἐκεῖθεν δηλούμενον, ἀλλαχοῦ φαίνεται. Καὶ ἄλλως δὲ τὸ ἀκροπόλοις, ὅμοιόν ἐστι τῷ, ἀνωφόροις, ἐν οἷς δηλαδὴ ὁ πολῶν, ὅ ἐστιν, ἀναστρεφόμενος, εἰς ἄκρον φέρεται.

ρνα´. Δο-

CL. Ajaces duo, itemque Ulyſſes, & Diomedes, non modò ad pugnandum Danaos concitabant, ſed ipſi etiam conſerti, tutò in acie manebant; ac propterea, ut ait, ſimiles nubibus erant, quas Saturnius, ſerenâ tempeſtate, ſummis in montibus placidè quietèque ſiſtit, ἕως, videlicet ἕως, *uſque dum, donec, quamdiu*, boreæ, aliorumque petulium ventorum vis quieſcat: qui quidem venti, flatibus flantes ſtridulis, nubes illas opacas diſſipant. Et obſerva, ut nunc quidem nubibus quieſcentibus heroas hoſce aſſimilat (ſatis enim tantummodò eſt, poſſe eos reſiſtere) & tamen ſupra, quemadmodum antea ſcriptum eſt, nubi motæ, atque agitatæ inſtructas Ajacum copias aſſimilavit. Namque illud ad motum, atque impetum retulit; hoc autem alterum ad manſionem, ac quietem declarandam. Vide verò τὸ νηνεμίας, *tranquillitate*, genus loquendi Atticum per ellipſin figuram. Integrum namque, & perfectum eſt τὸ, νηνεμίας οὔσης. *tranquillitate vigente, dum eſt tranquillitas.* aut ἐν καιρῷ νηνεμίας. *tempore tranquillitatis.* aut ἐπὶ νηνεμίας *in tranquillitate.* qualia etiam illa: θέρους, *æſtate.* χειμῶνος, *hieme.* νυκτὸς, *nocte.* ἡμέρας, *die.* Nam & ea ſimiliter per ellipſin efferuntur. Quin etiam obſerva, non mare modò, atque ignem, ſecundùm adagium, ventis ſervire; ſed etiam ipſas nubes. Stant enim, cum eſt tranquillitas; flantibus verò ventis, denſitate ſolutâ, eædem diſſipantur. ut & iſti hi heroës non ad extremum uſque perſtare conſerti deſcribuntur; ſed paullò poſt, facto impetu, pugnam committere. Porro τὸ ἔστησε, *ſiſtit*, fixum nubium ſtatum ſignificat, ex eo, quòd immotæ quieſcunt. Quamquam alioquin percommodum quoque de iis verbum eſt τὸ ἐκρέμασε, *ſuſpendit, ſeu ſuſpenſas tenet.* Siſtit autem eas Juppiter, videlicet aër tranquillus, atque a ventis vacuus. Ἀκροπόλοις ὄρεσι, *montibus ſummis, atque altiſſimum verticem habentibus*, perinde eſt, ac ſiquis diceret οὐρανίοις, *cæleſtibus*, quorum vertex ad ſummos altiſſimoſque polos videtur pertinere. Unde autem vox hæc ὁ πόλος, *polus, ſeu vertex*, derivetur, ſcilicet a verbo πολεῖν, *vertere*, hoc eſt, convertere, circumagere, verſare, & quid illâ voce ſignificetur, ſumus alibi oſtenſuri. Præterea verò τὸ ἀκροπόλοις, *altiſſimum verticem habentibus*, ſimile eſt, atque τὸ, ἀνωφόροις, *ſurſum verſum tendentibus, ſurſum ferentibus, acclivibus, ſuperna petentibus*: quatenus nimirum ὁ πολῶν, *is, qui verſatur*, hoc eſt, circumagitur, & revolvitur, is, inquam, ad ſummum fertur.

CLI. Vi-

1. ϗ νυκτὸς, ϗ ἡμέρας) Lat. *diu noctuque.* Salvinus.
2. ἡ λέξις ὁ πόλος) Πόλον Vlg. verticem interpretatur. *Hic vertex nobis ſemper ſublimis* (πόλος ἀρκτικός) *at illum* (τὸν ἀνταρκτικὸν) *Sub pedibus Styx atra videt, maneſque profundi.* Salvin.

CLI. Videtur autem rectus τοῦ ἀκροπόλοις, *celſiſſimum verticem habentibus*, accentum habere acutum in penultimâ, pariter atque alia nomina ejus generis. Quæ enim a πολῶ, *verto*, ſunt derivata, ea, ſiquidem præpoſitione a principio conſtant, accentum habent acutum in antepenultimâ, ut ἀμφίπολος, *miniſter, ſeu miniſtra*, πρόπολος, *anteambula, ſeu ancilla, quæ heram ſuam præcedens comitatur*, πρόσπολος, *famulus, ſeu famula*. Sin autem ex nomine componuntur, acuuntur ſanè in penultimâ, ut manifeſtum certè eſt ex ὀνειροπόλος, *conjector, ſive interpres ſomniorum*, μαντιπόλος, *vates, is, qui circa vaticinia verſatur*, οἰωνοπόλος, *augur, is, qui circa auguria verſatur*, θυηπόλος, *ſacrificulus*, qui & ἱερεὺς, *ſacerdos*; nec non θυοσκόος, *aruſpex*, in Odyſſeâ. Sic igitur per analogiam etiam ἀκροπόλος, *ſummus, ſeu altiſſimum verticem habens*. Et ſimiliter μυστιπόλος, *qui in rebus myſticis, ac ſacris verſatur*, αἰπόλος, *caprarius*, θαλαμηπόλος, *cubicularius, is, qui thalami curam gerit*, & δικασπόλος, *qui circa jura reddenda verſatur*, qui & θεμιστοπόλος, *juris prudens, juriſconſultus, is, qui in jure reſponſitando verſatur*. Τὸ ἀτρέμας, *quietè, placidè, ſine motu*, quemadmodum adverbium erat in τῷ, Δαιμόνι᾽, ἀτρέμας ἧσο. *Meſor, quietè ſede*; ita etiam hoc loci. Verùm qui poſt Homerum ſcripſerunt, dicunt id etiam ſine σ. ut apud Comicum: Οὔκουν ἀτρέμ᾽ ἕξεις. *Non igitur quieſces*. Ac ſimiliter etiam τὸ εὐθὺς, *rectâ*, & ἰθὺς, *rectâ tramite*, adverbia, removent, atque amandant τὸ σ in τῷ, εὐθὺ, & ἰθύ. Unde τὸ κατ᾽ εὐθὺ, *rectâ*, & κατ᾽ ἰθὺ, *rectâ lineâ, recto tramite*. Τὸ εὕδουσι, *dormit*, veluti de animatis dictum eſt, eo quia fabula ventos e deorum genere eſſe arbitratur. Habet etiam illud ſimplicitatem quamdam, & dulcedinem, quòd ſtare nubes dicit, uſque dum venti dormiunt, perinde ac ſi dormientibus dominis adſtent famuli, qui non inde pedem ante ſint relaturi, quàm illi expergiſcantur.

CLII. Unius ſoliuſque boreæ videtur hic meminiſſe, notâ quadam prærogativæ, & excellentiæ, eo quòd hic ventus vitali fœcunditate ſit præditus, & ζωοφόρος, *animalia ferens, ſeu producens, vivificus*. quod quidem propemodum denotat ὁ ζέφυρος, *zephyrus*. Et quidem boreas, quemadmodum etiam alibi dictum eſt, ducere appellationem videtur παρὰ τὴν βορὰν, *a pabulo, ſive a cibo*: quum in cauſsâ ſit victûs, atque alimenti, eo quia craſſeſcere, atque augeſcere facit ariſtas. Quamquam, ſicuti βορὸν ὕδωρ, *edax aqua*, dicitur propter vaſorum corporis vacuitatem, ſeu inediam, quæ ex frigore provenit; ſic etiam dici poſſit ventus βορέας, *boreas*, qui hac iſtâ de cauſsâ præſtat βορότητα, *edacitatem*. Quemadmodum autem ζάλη, *turba*, eſt ἡ μεγάλη ἄελλα, *magna tempeſtas, ſeu procella*; ſic etiam venti ζαχρηεῖς, οἱ ἄγαν χρειώδεις, *ideſt, valde utiles, ſeu magnam utilitatem afferentes*. Quippe omnes nobis utiles. Et hac ratione ſcribitur penultima cum diphthongo, utpote quæ habet vel τὸ ε, & ι, vel τὸ η cum ι.

Tom. III. Nam

ρνα´. Δοκεῖ δὲ παροξυτονεῖσθαι καὶ ἡ εὐθεῖα τοῦ, ἀκροπόλοις, καθὰ καὶ τὰ κατ᾽ αὐτό. Τὰ γὰρ παρὰ τὸ πολῶ, εἰ μὲν προθέσει σύγκειται προηγουμένῃ, προπαροξύνονται, οἷον ἀμφίπολος, πρόπολος, πρόσπολος· εἰ δὲ ὀνόματι, παροξύνονται, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ὀνειροπόλος, μαντιπόλος, οἰωνοπόλος, θυηπόλος, ὃ καὶ ἱερεὺς, καὶ θυοσκόος δὲ ἐν Ὀδυσσείᾳ. Οὕτω γοῦν ἀναλόγως καὶ ἀκροπόλος. Ὁμοίως δὲ καὶ μυστιπόλος, καὶ αἰπόλος, καὶ θαλαμηπόλος, καὶ δικασπόλος ὁ καὶ θεμιστοπόλος. Τὸ δὲ ἀτρέμας, ὥσπερ ἦν ἐπίρρημα ἐν τῷ, [1] Δαιμόνι᾽, ἀτρέμας ἧσο· οὕτω καὶ ἐνταῦθα. Οἱ δὲ μεθ᾽ Ὅμηρον καὶ δίχα τοῦ σ λέγουσιν αὐτό. οἷον, [2] Οὔκουν ἀτρέμ᾽ ἕξεις, παρὰ τῷ *Rom. p. 579. Baſ. p. 440.* Κωμικῷ. Καὶ τὸ εὐθὺς δὲ, καὶ ἰθὺς, τὰ ἐπιρρήματα, ὁμοίως [3] ἀπάγουσι τὸ σ ἐν τῷ, εὐθὺ, καὶ ἰθύ. ὅθεν καὶ τὸ κατ᾽ εὐθὺ, καὶ κατ᾽ ἰθύ. Τὸ δὲ εὕδῃσιν, ὡς ἐπὶ ἐμψύχων εἴρηται, διότι καὶ θεῖόν τι γένος ὁ μῦθος οἶδε τοὺς ἀνέμους. Ἔχει δέ τι καὶ ἀφελείας, καὶ γλυκύτητος τὸ εἰπεῖν, ἑστάναι τὰ νέφη, ἕως οἱ ἄνεμοι εὕδουσιν, ὡς εἰ καὶ δοῦλοι ἐφεστᾶσι κοιμωμένοις δεσπόταις, κινησόμενοι μετὰ τὴν ἐκείνων ἔγερσιν.

ρνβ´. Τοῦ δὲ βορέου ἐνταῦθα ἔοικε μόνου μεμνῆσθαι, κατά τινα ἐξοχὴν, διὰ τὸ τοῦ ἀνέμου φερέσβιον, καὶ ζωοφόρον. [4] ὅπερ παραδηλοῖ ὁ ζέφυρος. ὃς καὶ [5] βορέας παρὰ τὴν βορὰν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐρρέθη, ἐτυμολογεῖσθαι δοκεῖ, ὡς τροφῆς ὢν αἴτιος, διὰ τὸ ἀδρύνειν τοὺς στάχυας. Δύναται δὲ καὶ, καθὰ βορὸν ὕδωρ [6] διὰ τὴν ἐκ ψυχρίας κενεαγγίαν λέγεται, οὕτω καὶ ἄνεμος βορέας ὁ διὰ τοιοῦτον αἴτιον [7] βορότητος αἴτιος ὤν. Ὥσπερ δὲ [8] ζάλη ἡ μεγάλη ἄελλα, [9] οὕτω καὶ ζαχρηεῖς ἄνεμοι οἱ ἄγαν χρειώδεις. Πάντες γὰρ ἡμῖν χρήσιμοι. Καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ γράφεται ἡ παραλήγουσα διὰ διφθόγγου, ἔχουσα, ἢ τὸ ε καὶ ι, ἢ τὸ η μετὰ τοῦ ι. Ἐὰν δέ γε διὰ μόνου τοῦ η

N n 2 γρά-

1. Δαιμόνι᾽, ἀτρέμας) Δαιμόνι᾽, ἀτρέμας. v. 200. lib. β. Il. *Polit.*

2. Οὔκουν ἀτρέμ᾽ ἕξεις) Comicus Ranis. *Polit.*

3. ἀπάγουσι τὸ σ ἐν τῷ, εὐθὺ, καὶ ἰθύ) Sic μέχρι, & μέχρις. πολλάκι pro πολλάκις. Salvinus.

4. ὥσπερ παραδηλοῖ ὁ ζέφυρος) Sic dictus, quaſi ζωηφόρος, ὁ τὸ πρὸς ζωὴν φέρων. Etymologo auctore, παρὰ τὸ ζωή, καὶ τὸ φέρω. Hinc ζωφυρος, & ζέφυρος. Politus.

5. βορέας παρὰ τὴν βορὰν) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ βορά. βορᾶς γὰρ ἡμῖν αἴτιος ἐστι φορῶν, αὔξων τοὺς καρπούς. Politus.

6. διὰ τὴν ἐκ ψυχρίας κενεαγγίαν) l. κενεαγγίαν, ut benè Frobenius. *Polit.*
ἄγκος, valles. ἄγγος, vas. Salvin.

7. βορότητος αἴτιος ὤν) παρὰ τὸ βορότητα τὰ σώματα ἡμῶν ποιεῖν, καὶ ἀγρυπνεῖν. Etymologus. *Polit.*

8. ζάλη ἡ μεγάλη ἄελλα) παρὰ τὸ ζά, καὶ τὴν ἄελλαν. Polit.

9. οὕτω καὶ ζαχρηεῖς ἄνεμοι οἱ ἄγαν χρειώδεις) ζαχρηεῖς videlicet παρὰ τὸ ζά ἐπιτατικόν. quippe valde χρειώδεις. Heſychius: ζαχρηεῖς, πάνυ χρειώδεις. Sed hoc ſenſu Euſtathius ſcribi vult ζαχρειεῖς, aut ζαχρηεῖς cum ι in penultima. Suidas: ζαχρηεῖς, οἱ ἄγαν χρειώδεις. Namque ζαχρηεῖς ventos, ſine τῷ ι in penultimâ, Euſtathius accipit alio ſignificatu, ut ſtatim explicat. Verum alii Grammatici negligunt rationem hanc, & diverſitatem ſcripturæ. Etymologici Magni Auctor ex Oro: ὄνομα ῥηματικόν, χρεῖος· καὶ πλεονασμῷ τοῦ ε, μετὰ τοῦ ζά, γίνεται ζαχρειής· καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι. σημαίνει τὸ ἄγαν χρειώδη, ἢ τὸν ἰσχυρόν. καὶ ζαχρειῶν ἀνέμων, ἰσχυρῶν, ἐπιχρόνων. ὀξυτόνων, ἢ μεγάλως πνεόντων. Heſychius: ζαχρεῖς, ἰσχυροὶ ἐν ταῖς μάχαις, ἰσχυρῶς πιέζοντες, μεγάλως ἐμπελάζοντες. & rurſus: ζαχρειῶν, μεγάλως ἐπικειμένων. Politus.

γράφεται. [1] λέγοι ἂν ζαχρηεῖς τοὺς ἄγαν βαρεῖς, ἀπὸ τοῦ χράω τὸ ἐπιπίπτω. ὡς τὸ, [2] Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον. καὶ παρὰ Ἡροδότῳ, ἐνέχραεν εἰς τὸ πρόσωπον τὸ σκῆπτρον. ὅθεν καὶ ζαχρηεῖς ἴσως ἄνεμοι, οἱ ἄγαν ἐπιπίπτοντες. οἳ καὶ δύναιντο μάλιστα σκεδάσαι νέφη. ὧν καὶ αἱ πνοαὶ λιγυραὶ, διὰ τὸ μετὰ ψόφου πνεῖν τινος πιεῖν, οὐ πρὸς ὁμοιότητα καὶ μάστιξ λιγυρὰ, ἡ ἐν ἀέρι ψοφοῦσα. Οὐ μόνον δὲ ἀνέμων ἐπίθετον τὸ ζαχρηὲς, ἀλλ' ἐν τοῖς ἑξῆς [3] καὶ ἐπὶ στρατιωτῶν ἡ λέξις εὑρεθήσεται. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι οὐ μόνον ὄρεα σκιόεντα, ἀλλὰ καὶ νέφεα. Ἐρεῖ δέ που καὶ μέγαρα σκιόεντα. Τὴν δὲ παρίσωσιν τοῦ πνοιῇσιν λιγυρῇσιν, ἐζήλωσεν ὁ εἰπὼν, Σμερδνῇσι γαμφηλῇσι συρίζων φόνον. Τοῦ δὲ ἀέντες τὸ θέμα [4] καὶ τὸν ἀήτην ποιεῖ, καὶ [5] τὸ τῶν πνευμάτων ἄημα, [6] καὶ τὸ ἄνεμον δὲ, ἐντεθέντος τοῦ ν. Ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσι κεῖται περὶ τῶν δηλωθέντων ἡρώων καὶ τὸ, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ οὔτε βίας Τρώων ὑπεδείδισαν, ἤγουν ἐδειλίασαν, οὔτε ἰωκὰς, ἀλλ' ἔμενον, νεφέλῃς ἐοικότες, ὡς εἴρηται. ἃ δὴ θαρσαλεότητός ἐστιν ἐνδεικτικά. Ἔστι δὲ τοῦ μὲν ἐδείδισαν ἀρχὴ τὸ δεδίω· ἐξ οὗ, ἐπενθέσει τοῦ ι, δειδίω. [7] ὅθεν δειδία ἡ νύξ. Τοῦ δὲ ἰωκὰς, ἡ διωκή. ὡς καὶ τοῦ ἰωχμοῦ, ὁ διωγμὸς, [8] ἀπελθόντος τοῦ ἐν ἀρχῇ συμφώνου, ὡς καὶ ἐν τῷ, σῦς ὗς, καὶ τοῖς ὁμοίοις. Ἐδύνατο δὲ καὶ ἰῶκας εἶναι προπερισπωμένως, [9] διὰ τὸ καὶ ἑνικὴν αἰτιατικὴν Ὁμηρικῶς εἶναι τὴν ἰῶκα.

Ἀτρείδης δ' ἀν' ὅμιλον ἐφοίτα, πολλὰ κελεύων.
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἔστε, καὶ ἄλκιμον ἦτορ ἕλεσθε,
Ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται.
Φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.

ρνγ'. Σαρπηδὼν μὲν ἄδειαν ἔχων πολέμου, μακρὰ ἐδημηγόρησε πρὸς Ἕκτορα· ὁ δὲ Ἀγα-

Nam ſi certè quidem ſcribitur tantùm cum ι, ζαχρηεῖς dixerit τοὺς ἄγαν βαρεῖς, *valde graves, & violentos, ſeu vehementiores*, a verbo χράω, quod ſignificat irruo, invado, cum impetu aggredior, violenter adorior. ut, Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον. *Matrem meam proci vehementius aggreſſi ſunt*. & apud Herodotum: ἐνέχραεν εἰς τὸ πρόσωπον τὸ σκῆπτρον. *impegit in faciem ſceptrum*. Unde & fortaſſe venti ζαχρηεῖς, *vehementes, violenti*, ideſt, magno cum impetu irruentes: qui & maxime poſſunt nubes diſſipare, atque disjicere. Horum etiam αἱ πνοαὶ λιγυραὶ, *flatus ſtriduli*, eo quòd certo quodam cum ſono, atque ſtrepitu ſpirent. ad cujus quoque exemplum dicta eſt μάστιξ λιγυρὰ, *ſcutica ſtridula*, quæ ſcilicet ſtrepit, ac ſibilat in aëre. Neque ventorum modò epitheton eſt τὸ ζαχρηὲς, *vehementer irruens, violentum*; ſed etiam de militibus hæc eadem vox uſurpata infra invenitur. Vide præterea, non montes modò dici umbroſos; ſed etiam umbroſas, atque opacas nubes. Quin & alicubi poſtea vocat μέγαρα σκιόεντα, *palatia umbroſa*. Exæquationem porro illam comparium verborum, πνοιῇσιν λιγυρῇσιν, *flatibus ſtridulis*, æmulatus eſt is, qui dixit: Σμερδνῇσι γαμφηλῇσι συρίζων φόνον. *Terribilibus maxillis ſtridens necem*. Τοῦ ἀέντες, *flantes, ſeu ſpirantes*, thema facit τὸν ἀήτην, *flatum, ſeu ſpiritum*; itemque τὸ τῶν πνευμάτων ἄημα, *flatum ventorum*; nec non τὸν ἄνεμον, *ventum*, inſerto per epentheſin τοῦ ν. De iis autem, quos nominatim expreſſimus, heroibus leguntur etiam hoc loci illa verba: *Atque ii etiam ipſi neque Trojanorum vires* ὑπεδείδισαν, videlicet ἐδειλίασαν, *timebant, neque clamores; ſed manebant, nubibus ſimiles*, ut dictum eſt. Quæ certè appoſita ſunt, atque accommodata ad audaciam demonſtrandam. Porro τὸ ἐδείδισαν, *timebant*, initium ducit a verbo δεδίω, *timeo*: ex quo, per epentheſin τοῦ ι, δειδίω. Unde δειδία, nox. Quod autem dicit, ἰωκὰς, *clamores, ſeu perſecutiones*, eſt a primitivo διωκὴ, *perſecutio*, ſicuti etiam ὁ ἰωχμὸς, *perſecutio, hoſtilis inſectatio, impetus hoſtilis*, a διωγμὸς, detractâ conſonante a principio per aphæreſin, ut fit etiam in τῷ σῦς ὗς, *ſus*, atque in aliis vocibus ſimilibus. Quamquam & poterat eſſe ἰῶκας, *inſectationes*, penultimâ circumflexâ, eo quia ſingularis accuſandi caſus Homericè eſt τὴν ἰῶκα, *inſectationem, perſecutionem, vexationem*.

Atrides autem per aciem diſcurrebat, multùmque eos hortabatur:
O amici, viri eſtote, & fortem animum ſumite,
Vosque ipſi invicem erubeſcite in acribus præliis.
Erubeſcentium enim virorum plures ſalvi, quàm interfecti.
Fugientium verò neque gloria exſurgit, neque ulla fortitudo.

CLIII. Longam quidem orationem habuerat ad Hectorem Sarpedon, dum a pugnâ vacaret. Verùm

1. λέγοι ἂν ζαχρηεῖς τοὺς ἄγαν βαρεῖς) ut Apollonius, ζαχρηεῖς νότοιο. Scholiaſtes μεγάλως ἐπιβαρεῖς, ἢ πνέοντες. κυρίως δὲ ζαχρηὴς, τὸ βιαίως ταῖς χερσὶ πράττομεν. παρὰ δὲ τὰς χεῖρας πεποίηται ἡ λέξις, καὶ τὸ ζα ἐπιτατικόν. Vocis hujus etymologiam παρὰ τὰς χεῖρας adducit etiam Etymologus, quamvis hic ſcribat ζαχρηής. Fuerit igitur ſecundum hanc etymologiam ζάχρεος ὁ ἄγαν βαρύς. quaſi ζαχρεης, hypertheſi ζαχερὴς, & mutatione τοῦ ε in η, ζαχρηής. Oui placuit derivatio ἀπὸ τοῦ χράω, quam quidem derivationem probat Euſtathius, *Portus*.

2. Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον) οὐκ ἐθελούσῃ. Eſt hic ἐπέχραον, μετὰ βλάβης, ἢ ἐπήρειας ἐπῆλθον. Polit.

3. καὶ ἐπὶ στρατιωτῶν ἡ λέξις εὑρεθήσεται) Milites ζαχρηεῖς οἱ ἄγαν βίαιοι, ἰσχυροὶ ἐν τῇ μάχῃ. Politus.

4. καὶ τὸν ἀήτην ποιεῖ) Ἀΐτας apud Spartanos, amator, ideſt, qui ſpirat amorem, ut videre eſt apud Theocritum idyllio ejus nominis. *Salvinus*.

Immo verò, ut videre eſt apud Theocritum, ἀΐτας, ſive ἀΐτης, apud Theſſalos, is, qui amatur, ὁ ἐρώμενος. Amator, ὁ ἐραστὴς, Laconum linguâ, εἰσπνήλας. Polit.

5. τὸ τῶν πνευμάτων ἄημα) Sophocles. *Polit.*

6. καὶ τὸ ἄνεμον δὲ, ἐντεθέντος τοῦ ν) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ ἄω τὸ πνέω ἄεμος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ν, ἄνεμος. Politus.

7. ὅθεν δειδία ἡ νύξ) Nox, timoris mater. Lucr. *Quæ pueri in tenebris pavitant finguntque futura*. Sed legendum opinor δειλία, i. *ſerus veſper*. Salvinus.

Rectè ſcriptum δειδία. Etymologus: δειδία καλεῖται τὴν ἀπόλλυσιν νύκτα παρὰ τὸ δέος γίνεσθαι· ἢ φόβου ἐμποιητική. Suidas: δειδία ἡ σκοτεινὴ νύξ. Polit.

8. ἀπελθόντος τοῦ ἐν ἀρχῇ συμφώνου) Etymologus: ἰωκὴ, ἡ δίωξις. παρὰ τὸ διώκω, διωκή, καὶ ἀποβολῇ τοῦ δ, ἰωκή. Politus.

9. διὰ τὸ καὶ ἑνικὴν αἰτιατικὴν Ὁμηρικῶς εἶναι τὴν ἰῶκα) Hom. lib. λ'. ἰωκὴ τε δακρυόεσσα. Scholiaſta: καὶ τὴν δίωξιν, ἰωκὴν, ὅ ἐστι, τὴν φυγὴν, τὴν πολλῶν δακρύων αἰτίαν, καὶ λυπηράν. Quidam, Etymologo teſte, legebant in Homero: ἰῶκα δακρυόεσσαν. Hos, qui ſic legebant, non ſanè probat Etymologus. ὁ γὰρ Ὅμηρος, inquit, ἰῶκα τὴν ἰωκὴν λέγει, ἤγουν τὴν δίωξιν, ὡς Ἡσίοδος τὴν ηχὴν, ἠχώ. ὥστε μεταπλασμός ἐστι. Politus.

Digitized by Google

Verùm Agamemnon, fervente maximè pugnâ, cum jam non habet multa verba facere, facit ſanè pauca, quibus Achivos excitet, atque hortetur. Narrat enim Poëta, eum aciem obiviſſe, & concurſaſſe, dum ita πολλά, *multum*, ſeu μακρὰ, *majorem in modum, aut magno clamore*, adhortaretur: O amici, viri eſtote, & fortem animum ſumite, voſque ipſos invicem in acribus prœliis erubeſcite. Tum gnomen, ſeu ſententioſum dictum adtexit, quod & alibi poſtea ita effert: Erubeſcentium enim virorum plures ſalvi, quàm interfecti. Fugientium autem neque gloria ulla exſurgit, neque fortitudo. Videlicet ii, qui ſemet in fugam conjiciunt, ſimul & infamiâ notantur, & nullum forte facinus faciunt, quippe qui ſemet hoſtibus cædendos objiciant. His dictis, haſtam ſtatim intorquet, feritque quemdam anteſignanum, ut optimum ſe juſtumque imperatorem demonſtret, qui non modò verbis milites confirmet, quod quilibet faceret; ſed etiam præeat iis exemplo: ut & paullò ante heroës faciebant, dum & alios hortarentur, & ipſi manerent. Hic verò tu mihi obſerva laudem pudoris, ut ſalus ipſe eſt exercitus: quemadmodum e contrario vituperationem fugæ, tamquam exitioſæ, & lethalis. Vide præterea, ut in hoc uno eodemque loco tum circumflexum facit, tum barytonum, verbum pudoris, in τῷ αἰδεῖσθε, *erubeſcite*, ut ποιεῖσθε, *facite*, & in τῷ αἰδομένων, *erubeſcentium, ſive pudentium*, ut ᾀδομένων, *decantatorum, ſeu celebratorum*. cujuſmodi etiam eſt verbum pugnandi, ut multis in locis clarè apparet. Etenim id quoque tum circumflectitur, tum ad verba barytona pertinet, ut cum aliis verbis ſupra expoſitis etiam τὸ ὀμιχῶ, ὀμιχήσω, *mingo, mingam*. Eſt enim & verbum barytonum, ὀμίχω, *mingo*, ut manifeſtum eſt ex illis verbis: ὤμιξεν αἷμα, καὶ χολὴν ἐτίλησε. *Minxit ſanguinem, bilemque excrevit*. Sic autem & εἰλῶ, & εἴλω, *coarcto, concludo, in anguſtum cogo*, in uno ſimul loco, ut: Εἰλομένων. εἶλει δὲ ὁ δῖος. *Coarctatorum. Coarctabat autem.* ille ſcilicet, de quo mentio.

γαμέμνων ἐν ἀκμαίᾳ μάχῃ, μὴ ἔχων πολυλογεῖν, βραχέα τινὰ λέγων, ὀτρύνει τοὺς Ἀχαιούς. Φησὶ γὰρ ὁ Ποιητὴς, ὅτι ἀν᾽ ὅμιλον ἐφοίτα, πολλὰ, ἢ μακρὰ κελεύων· Ὦ φίλοι, [1] ἀνέρες ἐστὲ, καὶ ἄλκιμον ἦτορ ἕλεσθε, [2] ἀλλήλους τ᾽ αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας. Εἶτα ἐπιπλέκει γνωμικὸν, ὃ καὶ ἀλλαχόθι οὕτως ἐρεῖ· Αἰδομένων δ᾽ ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται. Φευγόντων δὲ οὔτ᾽ ἂρ κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή. ἤγουν οἱ φεύγοντες, σὺν τῷ ἀκλεεῖς εἶναι, οὐδὲ ἄλκιμόν τι ποιοῦσι, προβάλλοντες ἑαυτοὺς εἰς ἀναίρεσιν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, εὐθὺς ἀκοντίζει, καὶ βάλλει πρόμαχόν τινα, ἵνα δείξῃ, ὅτι τέλειός ἐστι στρατηγὸς, οὐ μόνον λόγοις θαῤῥύνων, ὃ πᾶς τις ἂν ποιήσειεν, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ προάρχων· ὡς καὶ πρὸ μικροῦ ἐποίουν οἱ ἥρωες, τούς τε ἄλλους ὀτρύνοντες, καὶ αὐτοὶ μένοντες. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι καὶ αἰδοῦς ἔπαινον, ὅπως σωτηρία ἐστὶ τοῦ στρατεύματος. ὥσπερ αὖ πάλιν ψόγον φυγῆς, ὡς ὀλεθρίου. Ὅρα δὲ καὶ, ὅπως ἐν ἑνὶ τούτῳ τόπῳ, καὶ περισπωμένως οἶδε, καὶ βαρυτόνως τὸ ῥῆμα τῆς αἰδοῦς, ἐν τῷ αἰδεῖσθε, ὡς ποιεῖσθε, καὶ ἐν τῷ, αἰδομένων, ὡς ᾀδομένων. [3] ὁποῖόν τι ἐστὶ καὶ τὸ τῆς μάχης ῥῆμα, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. Καὶ αὐτὸ γὰρ καὶ περισπᾶται, καὶ βαρύνεται, καθὰ Ram. p. 580. σὺν ἄλλοις προδεδηλωμένοις καὶ τὸ ὀμιχῶ ὀμιχήσω. Ἔστι γὰρ βαρυτόνως ὀμίχω, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, ὤμιξεν αἷμα, καὶ χολὴν ἐτίλησεν. Οὕτω δὲ καὶ εἰλῶ, καὶ εἴλω ἐν τόπῳ ἑνὶ ἅμα, οἷον, Εἰλομένων. εἶλει δὲ [4] ὁ δῖος.

Dixit, contorſitque celeriter haſtam, percuſſitque anteſignanum
Magnanimi Æneæ ſocium Deicoontem
Pergaſidem, quem Trojani æque, ac Priami filios,
Honorabant, quia impiger erat inter primos ad pugnandum.
Hunc in clypeo haſtâ percuſſit rex Agamemnon,
Neque haſtam clypeus ſuſtinuit; ſed hac per ipſum trajecta eſt,
Imumque in ventrem per balteum penitus adacta.
Sonitum ille dedit, armaque ſuper ipſo ſtrepuerunt.

Ἦ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ θοῶς· βάλε δὲ πρόμον ἄνδρα
Αἰνείω ἕταρον μεγαθύμου Δηϊκόωντα
Περγασίδην, ὃν Τρῶες ὁμῶς Πριάμοιο τέκεσσι
Τῖον, ἐπεὶ θοὸς ἔσκε μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι.
Τόν ῥα κατ᾽ ἀσπίδα δουρὶ βάλε κρείων Ἀγαμέμνων.
Ἡ δ᾽ οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς,
Νειαίρῃ δ᾽ ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσεν.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ.

CLIV. Quemadmodum paullò ante Æneas pari honoris loco habitus fuiſſe dicitur, atque Hector, filius Priami; ita & hoc loco Agamemnon ſodalem quemdam Æneæ occidit, quem Trojani æquè, atque Priami liberos, honorabant. Quamobrem? quia, inquit, impiger in primis erat ad pugnandum. Ac licet his verbis major honos, aut etiam æqualis ſignificari videatur, atque ille fuerit, qui deferebatur Æneæ; tamen alioqnin major eſt dignitas, & gloria Æneæ. Etenim Mars eo loci dixerat, virum jacere, Æneam nimirum: quem æquè, inquit, atque divum Hectorem, honorabamus. videlicet, quem, pariter atque Hectorem, non modò homines, verùm etiam dii, in honore habeba-

ρνδ᾽. Πρὸ μικροῦ μὲν ὁ Αἰνείας ἶσον ἐῤῥέθη Baſ. p. 441. τιμᾶσθαι τῷ Πριαμίδῃ Ἕκτορι· ἐνταῦθα δὲ τοῦ Αἰνείου ἑταῖρόν τινα κτείνει ὁ Ἀγαμέμνων, ὃν οἱ Τρῶες ὁμῶς Πριάμοιο τεκέεσσιν ἐτίμων. Διατί; ἐπεὶ, φησὶ, θοὸς ἦν μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι. Καὶ δοκεῖ μὲν τοῦτο μείζονος τιμῆς, ἢ καὶ ἴσης τῷ Αἰνείᾳ, εἶναι δηλωτικόν· ἔστι δὲ καὶ ἄλλως τὸ τοῦ Αἰνείου ἐνδοξότερον. Καὶ γὰρ ὁ Ἄρης εἶπεν ἐκεῖ, ὅτι κεῖται ἀνὴρ, ὁ Αἰνείας δηλαδὴ, ὃν ἶσον ἐτίομεν Ἕκτορι δίῳ. ἤγουν ὃν, καθὰ καὶ [4] τὸν Ἕκτορα, οὐ μόνον ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ θεοὶ ἐτιμῶμεν. [5] Εἰ τοίνυν καὶ θεοῖς

1. ἀνέρες ἐστὲ) Eadem profectò verba exhortationis militaris in ſacris litteris paſſim leguntur: *Confortamini, & viri eſtote*. Salvin.
2. ἀλλήλους τ᾽ αἰδεῖσθε) Idea invicta illa cohors Thebanorum, ſacra dicta eſt, quæ ex amantibus & amatis conſtaret: propterea quòd alter alterius reſpectum habet, & pudet minus honeſtum aliquid facere. *Salvinus.*

3. ὁποῖόν τι ἐστὶ καὶ τὸ τῆς μάχης ῥῆμα) Μάχομαι, & μαχέομαι intelligit. *Salvinus.*
4. ὁ δῖος) Hector. *Polit.*
5. Εἰ τοίνυν καὶ θεοῖς τιμᾶται ὁ Αἰνείας) Honoratiſſimum igitur Heroëm poëmati ſuo delegit Virgilius, ex eoque carmen ſuum immortale, nominavit. *Salvin.*

θεοῖς τιμᾶται ὁ Αἰνείας, πλέον ἄρα τιμᾶται, ἤπερ ὁ ἑταῖρος αὐτοῦ ὁ τοῖς Πριαμίδαις ἐπίσης τιμώμενος. Ἔτι δὲ οὗτος μὲν, ὡς θοὸς μαχητὴς, καὶ, ὡς εἰπεῖν, βοηθὸς, τιμᾶται· ὁ δὲ Αἰνείας καὶ, ὡς εὐγενής. Ὅρα δὲ, ὡς παρακολουθεῖ καὶ τῇ ἀνδρίᾳ, καὶ ταῖς λοιπαῖς ἀρεταῖς τιμὴ, ὡς αἷά τις ἀδάπανος ἀμοιβή. Νείαιρα γαστὴρ, οὐ μόνον, [1] δι' ἧς τὰ σιτία νέονται, ὅ ἐστι, πορεύονται, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐσχάτη. Ὅθεν καὶ ἡ γυναικεία ὑστέρα μετείληπται.

bebamus. Itaque ſi a diis honoratur Æneas, majori ergo afficitur honore, quàm ejus ſocalis, cui par honor, atque ipſis Priami liberis, tribuebatur. Præterea hic iſte honoratur, tamquam θοὸς μαχητὴς, *celer, atque impiger pugnator*, &, ut ita dicam, βοηθὸς, *auxiliaris*: at verò Æneas, tamquam genere ortus nobili, & divino. Vide porro, ut honor, veluti quædam ſine ſumptu remuneratio, fortitudinem, ſicuti etiam reliquas virtutes, conſequitur, atque comitatur. Νείαιρα γαστὴρ, *ima pars ventris*, non modò eſt, per quam cibi νέονται, hoc eſt, πορεύονται, *abeunt, ſive tranſeunt*; ſed etiam pars extrema. Unde etiam per metalepſin dicta eſt ἡ γυναικεία ὑστέρα, *vulva, ſive uterus muliebris*.

Ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Δαναῶν ἕλεν ἄνδρας ἀρίστους,
Υἷε Διοκλῆος, Κρήθωνά τε, Ὀρσίλοχόν τε·
Τῶν ῥα πατὴρ μὲν ἔναιεν ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Φηρῇ,
Ἀφνειὸς βιότοιο. γένος δ' ἦν ἐκ ποταμοῖο
Ἀλφειοῦ. ὅς τ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης.
Ὃς τέκετ' Ὀρσίλοχον, πολέεσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα.
Ὀρσίλοχος δ' ἄρ' ἔτικτε Διοκλῆα μεγάθυμον.
Ἐκ δὲ Διοκλῆος διδυμάονε παῖδε γενέσθην,
Κρήθων, Ὀρσίλοχός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Τὼ μὲν ἄρ' ἡβήσαντε, μελαινάων ἐπὶ νηῶν
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἅμ' Ἀργείοισιν ἑπέσθην,
Τιμὴν Ἀτρείδῃς, Ἀγαμέμνονι, καὶ Μενελάῳ
Ἀρνυμένω. τὼ δ' αὖθι τέλος θανάτοιο κάλυψεν.

Tum verò Æneas Danaorum interfecit viros fortiſſimos,
Filios Dioclis, Crethonemque, Orſilochumque:
Quorum quidem pater habitabat bene ædificatâ in Pherâ,
Dives opum. Genus vero erat a fluvio
Alpheo, qui latè fluit per Pyliorum regionem.
Hic Orſilochum genuit, multorum hominum regem.
Orſilochus autem Dioclem magnanimum genuit.
Ex Diocle gemini filii nati ſunt,
Crethon, & Orſilochus, benè periti cujuſcumque pugnæ.
Hi quidem puberes facti, nigris in navibus
Ad Ilium generoſorum equorum ferax ſimul Argivos ſecuti ſunt,
Pœnas pro Atridis, Agamemnone, & Menelao,
Expetentes. Eos verò ibi finis mortis obtexit.

ρνέ. Φηρὴ, πόλις Μεσσηνιακὴ κατὰ Πελοπόννησον, ἐν ᾗ Διοκλῆς τις ᾤκει, ὁ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ κείμενος, ἀφνειός. Γένος ἐκ ποταμοῦ Ἀλφειοῦ, ὃς εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης. τουτέστιν, οὐ μένει ἀεὶ κατὰ χώραν, ἀλλ' ὑπερβαίνων τὴν κοίτην, εὐρύνεται. ὃ δὴ μέχρι καὶ νῦν φαίνεται ποιῶν, καθὰ καί τινες ἄλλοι εὐρύ τε ῥέειν ἐν διαλύσει λεγόμενοι, καὶ εὐρυρρέειν συνθέτως. Διατί δὲ λέγεται Ἀλφειὸς, εἴρηται μὲν καὶ ἀλλαχοῦ· καὶ νῦν δὲ, ὡς ἐν ὀλίγῳ ὑποδηλῶσαι, καλεῖται οὕτω, [2] διὰ τὸ, κατά τινα ἰδιότητα, δύνασθαι ἀλφοὺς θεραπεύειν. ὅθεν καὶ αὐτὸς Ἀλφὸς, καὶ, πλεονασμῷ τῆς ει διφθόγγου, Ἀλφειός. ὡς ἀδελφὸς, ἀδελφειός. ἀφνὸς, ἀφνειός. [3] Παραλόγως δὲ ἡ Φηρὰ, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὀξύνεται, ὡς οὕτω τετριμμένη τῇ παραδόσει. Ἄλλως γὰρ τὰ εἰς ρα δισύλλαβα μονογενῆ, [4] τῷ η παραληγόμενα, βαρύνεται, πῆρα, θήρα, Ἥρα. Σημείωσαι δὲ, ὅτι καὶ ἐν τούτοις τοῖς τόποις πολλὴν ἱστορίαν καταπάσσει ὁ Ποιητὴς, ἄλλοις τε τρόποις, καὶ διὰ τοῦ γενεαλογεῖν Τρῶάς τε, καὶ Ἕλληνας πίπτοντας. καὶ ὅτι ἔοικε σχετικῶς πως ἔχειν καὶ ὁ Διοκλῆς πρὸς τὸν ἐγχώριον ποταμὸν Ἀλφειόν. Διὸ καὶ [5] υἱὸς αὐτοῦ εἶναι μυθεύεται. ὃς δὴ λόγος καὶ ἑτέρους τῶν ἡρώων ἐκ θαλάσσης, ἢ πηγῆς, [6] ἢ ποταμοῦ κατά-

Rom. p.581.

CLV. Phera, urbs Meſſeniaca in Peloponneſo, in qua Diocles quidam habitabat, is, qui memoratur etiam in Odyſſeâ, homo dives, & opulentus. Genus ei ab Alpheo amne, qui latè fluit per Pyliorum regionem. hoc eſt, locum ſuum perpetuò non tenet, neque in eo acquieſcit; ſed, alveo ſuperato, longe latèque exundat, atque effunditur. quod utique etiam nunc cernitur facere, pariter atque alii nonnulli amnes, qui proinde, tum, ſolutis per dialyſin vocibus, dicantur εὐρὺ ῥέειν, *latè fluere*, tum, voce compoſitâ, εὐρυῤῥέειν, *diffluere, ſive effluere*. Quid autem ſit cauſſæ, cur Ἀλφειὸς, *Alpheus*, appelletur, quamquam alibi explicatum eſt; tamen, ut nunc etiam breviter declaremus, ideo ſic vocatur, quia ſuâ quadam proprietate vim habet curandi ἀλφοὺς, *vitiligines*. Unde & ipſe Ἀλφὸς, *Alphus*, & pleonaſmo diphthongi ει, Ἀλφειὸς, *Alpheus*. ut ἀδελφὸς, ἀδελφειὸς, *frater*. ἀφνὸς, ἀφνειὸς, *dives, opulentus*. Ceterùm contra atque poſtulat ratio, acuitur, ſecundùm veteres, ἡ Φηρὰ, *Phera*, quippe quum longo traditionis uſu ſic efferri conſueverit. Namque alioquin diſyllaba in ρα unius tantùm generis, quæ in priori ſyllabâ habeant τὸ η, accentu gravi afficiuntur, πήρα, *pera*, θήρα, *venatio*, Ἥρα, *Juno*. Verùm obſerva, ut multam his locis frequentemque hiſtoriam adſpergit Poëta, tum aliâ multiplici ratione, tum etiam recenſione generis & Trojanorum, & Græcorum occumbentium. Videtur autem Diocles deditus quodammodo, atque addictus fuiſſe Alpheo fluvio regionis ſuæ; ideoque datus locus fabulæ, ut filius ejus fingeretur. Quæ certè ratio aliorum quoque heroum genus deducit a mari, aut a fonte, aut ab aliquo flumine, denique a non-
nullis

1. δι' ἧς τὰ σιτία νέονται, ὅ ἐστι, πορεύονται) Etymologici Magni Auctor: νείαιρα, τὸ ἔσχατον τῆς κοιλίας μέρος· παρὰ τὸ νέω τὸ πορεύομαι γίνεται. εἰς αὐτὴν γὰρ πορεύονται τὰ ἐσθιόμενα· ὡς πλεονασμῷ τοῦ ι, νείαιρα. Politus.

2. διὰ τὸ, κατά τινα ἰδιότητα, δύνασθαι ἀλφοὺς θεραπεύειν) Strabo: φασὶ δὲ καὶ τὸν Ἀλφειὸν ἀπὸ τοῦ τὰς ἀλφοὺς θεραπεύειν ὠνομάσθαι. Etymologici Magni Auctor: Ἀλφειὸς, ὁ ἐν Ἤλιδι ποταμὸς, παρὰ τὸ τοὺς ἀλφοὺς θεραπεύειν. Politus.

3. Παραλόγως δὲ ἡ Φηρὰ, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ὀξύνεται) Etymologus ad Homericum τὸ, ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Φηρῇ· τὸ Φηρῇ περισπᾶται, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὃ μέντοι ἀναλογία ἀξιοῖ βαρύνεσθαι. καὶ γὰρ τὰ εἰς ρα δισύλλαβα μονογενῆ, τῷ η παραληγόμενα, βαρύνεται. Ἥρα. Politus.

4. τὸ η παραληγόμενα) l. τῷ η παραληγόμενα, ut Frobenius. Polit.

5. υἱὸς αὐτοῦ εἶναι μυθεύεται) Immo verò, ſecundùm Homerum, ἔγγονος. Fuit enim filius Orſilochi, nepos Alphei fluminis. Politus.

6. ἢ ποταμοῦ κατάγει τινάς) Homerus *Meleſigenes* dictus eſt, videlicet Meletis Smyrnæ fluvii filius. V. Epitaphium Bionis apud Theocritum. *Salvinus.*

Digitized by Google

nullis locis, quibus, ut ſupra oſtenſum eſt, illi gaudebant, ac delectabantur. Sciendum præterea eſt, vetuſtiſſimam illam conſuetudinem fuiſſe, ut nepotes avorum ſuorum nominibus appellarentur, ad recordationem majorum, atque ut ii, qui jam de vitâ deceſſerant, in vitam veluti ſic redire viderentur, ac præſertim, ut ipſo ſaltem nomine diutiùs ſupereſſent, itaque immortales quodammodo evaderent. Ergo hoc loci, Alpheo ortus Orſilochus, Orſilocho Diocles, cujus liberi, uno ſimul partu editi, Crethon, & avi ille cognominis Orſilochus: quos interficit Æneas.

CLVI. Eſt etiam hic agnoſcere, maturum jam militiæ eum eſſe, qui pubertatem attigit. Crethon ergo, & Orſilochus, quum ad pubertatem perveniſſent, ſecuti ſunt ſimul Argivos ad urbem Ilion, feracem bonorum equorum. Dicitur autem ἥβη, *pubes*, tum prima pilorum lanugo, cum pudendis ſuccreſcunt, tum ille locus, in quo pili ſuccreſcunt, tum etiam ætas, qua ſuccreſcere incipiunt. Unde denominatur ὁ ἡβῶν, *pubeſcens, ſeu pubes*, is, qui antea impubes, atque inveſtis, ſecundùm veteres. Hanc autem ejus etymologiam veteres afferunt, ut ſit quaſi ἥδη, *oblectatio*; & mutatione Bœoticâ τοῦ δ in β, ἥβη. Quare etiam Poëta alicubi dicit: Καὶ δ' ἔχει ἥβης ἄνθος. *Quin & habet pubertatis, ſeu juventæ florem*. & alibi: Τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη. *cujus gratiſſima, & jucundiſſima pubertas*. Ilios porrò εὔπωλος, pro εὔιππος, *bonorum equorum ferax, ſeu generoſis equuleis fœcunda*, aut certè εὔγεως, ἢ ἀγαθὴ πωλῆσαι, ſive βωλοστροφῆσαι, *agrum habens fertilem, & bonum, cujus terra ſit facile arabilis, ſeu cujus glebæ aratro facile evertantur*. Διδυμάονε, *gemini, gemelli, uno ſimul partu editi*, alii ſunt, atque δίδυμοι, *gemini, id eſt, duo, aut bini*, quatenus hi germanos fratres ſignificant; non tamen id neceſſariò οἱ δίδυμοι, *gemini, ſeu bini*. Legitur enim hæc vox ſimpliciter de duobus, quæcumque ſint illa generatim. Quippe διδύμους ἀνεψιούς, *geminos conſobrinos*, novit Tragœdia, duos ſic ſimpliciter. Tale quoque, διδύμην Ἐρινύν, *geminam, ſeu duplicem Erinnyn*. &, διδύμων πελαγέων. *geminorum pelagorum*. Sed & teſticuli ſic δίδυμοι, *gemini, aut duplices*. Porro autem ὁ διδυμάων, *geminus, ſeu gemellus*, producit neceſſariò penultimam, metro ſic exigente. Quare etiam declinatur per parvum ο, ſimiliter atque ὁ Μαχάων, Μαχάονος, *Machaon, Machaonis*: tametſi debebat alioquin, veluti denominativum, per omnes caſus ſervare τὸ ω ipſius nominativi. Quum autem hoc loci poſitum ſit illud: παῖδε γενέσθην. *filii duo orti ſunt* (dicit enim: Ἐκ δὲ Διοκλῆος διδυμάονε παῖδε γενέσθην. *Ex Diocle autem gemini filii orti ſunt*) inde, veluti a primâ origine, ductum eſt initium dicendi τὴν παιδογονίαν, *liberorum procreationem*, & τοὺς παιδογόνους, *liberorum procreatores*. Τὸ Διοκλῆος, *Dioclis*, declinatur, ut Ἡρακλῆος, *Herculis*. Prima τοῦ Κρήθωνος, *Crethonis*, ſcribitur cum η, quemadmodum ſcribimus τὸν Κρηθέα, *Cretheum*, & τὴν Κρηθηΐδα, *Cretheidem*. quibus nominibus ſic ſcribendis ſubſidio eſt, atque confert ὁ Κρᾶθις, *Crathis*. Quod ait: τοὺς δὲ τέλος θανάτοιο κάλυψεν. *eos verò finis mortis obtexit*: periphraſis eſt pro ἔθανον, *mortui ſunt, mortem occubuere*. Unde accepit Sophocles, cum dixit τὸ τελευ-

ταγῇ τινὸς, καὶ ὅλως ἐκ τόπων τινῶν, οἷς ἐκεῖνοι ἔχαιρον, ὡς προδεδήλωται. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι παλαίτατον ἔθος ἦν, τοὺς ἐγγόνους καλεῖσθαι τοῖς τῶν πάππων ὀνόμασιν εἰς ἀνάμνησιν τῶν προγόνων, καὶ ἵνα δοκοῖεν ὡς οἷον ἀναζῆν οὕτω οἱ θανεῖν φθάσαντες, καὶ ἄλλως δὲ, ἵνα ἐξαρκοῖεν τῷ γοῦν ὀνόματι ἐπὶ πλεῖον, καὶ οὕτω πως ἀπαθανατίζοιντο. Ἐνταῦθα γοῦν Ἀλφειοῦ, Ὀρσίλοχος· τοῦ δὲ, Διοκλῆς· οὗ διδυμάονες, Κρήθων τε, καὶ Ὀρσίλοχος ὁμώνυμος τῷ πάππῳ· οὓς ἀναιρεῖ ὁ Αἰνείας.

ρνϛʹ. Ἔστι δ' ἐν τούτοις γνῶναι καὶ, ὡς ὁ ἡβῶν ὡραῖος ἤδη ἐστὶ τοῦ πολεμεῖν. Κρήθων οὖν, καὶ Ὀρσίλοχος ἡβάσκοντε, Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἅμ' Ἀργείοισιν ἑπέσθην. Λέγεται δὲ ἥβη ἡ πρώτη τε τρίχωσις τῶν αἰδοίων, καὶ ὁ τριχούμενος ἐκεῖ τόπος, ἔτι δὲ καὶ ὁ καιρὸς, καθ' ὃν γίνεται τοῦτο. ἐξ ὧν [1] παρονομάζεται ὁ ἡβῶν ὁ τὰ πρὸ τούτου ἀπότριχος, κατὰ τοὺς παλαιούς. Ἐτυμολογεῖται δὲ ἀπὸ τοῦ [2] ἥδη τις οὖσα, κατὰ τοὺς παλαιοὺς καὶ τροπῇ Βοιωτικῇ τοῦ δ' εἰς β', ἥβη. διὸ καὶ ὁ Ποιητής που φησί· [3] Καί δ' ἔχει ἥβης ἄνθος. καὶ ἀλλαχοῦ δέ· [4] τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη. Εὔπωλος δὲ Ἴλιος, ἀντὶ τοῦ, εὔιππος, ἢ εὔγειος, καὶ ἀγαθὴ πωλῆσαι, ἤτοι βωλοστροφῆσαι. Διδυμάονες δὲ διδύμων διαφέρουσι, καθότι οὗτοι μὲν ἀδελφοὺς δηλοῦσιν· οἱ δὲ δίδυμοι οὐκ ἐξ ἀνάγκης. Κεῖται γὰρ ἡ λέξις καὶ ἐπὶ ἁπλῶς δυάδος. Διδύμους γοῦν ἀνεψιοὺς ἡ Τραγῳδία οἶδε τοὺς ἁπλῶς οὕτω δύο. Ταὐτὸν καὶ τὸ, διδύμην Ἐρινύν. [5] καὶ, διδύμων πελαγέων· [6] καὶ οἱ ὄρχεις δὲ οὕτω δίδυμοι. Ἐκτείνει δὲ ὁ διδυμάων τὴν παραλήγουσαν, ἀναγκαίως διὰ μέτρου χρείαν. Διὸ καὶ διὰ τοῦ ο μικροῦ κλίνεται, ὁμοίως τῷ Μαχάων Μαχάονος· εἰ καὶ ἄλλως, ὡς παρώνυμον, ὤφειλε τὸ ω τῆς εὐθείας φυλάσσειν διόλου. Ἐν τούτοις *Baſ. p. 442.* δὲ κείμενον τὸ, παῖδε γενέσθην (φησὶ γὰρ, Ἐκ δὲ Διοκλῆος διδυμάονε παῖδε γενέσθην) πρωτόθετόν ἐστι τῆς παιδογονίας, καὶ τῶν παιδογόνων. Τὸ δὲ Διοκλῆος, κατὰ τὸ Ἡρακλῆος κλίνεται. Τοῦ δὲ Κρήθωνος ἡ ἄρχουσα, διὰ τοῦ η γράφεται, κατὰ τὸν Κρηθέα, καὶ τὴν Κρηθηΐδα· οἷς βοηθεῖ [7] ὁ Κρᾶθις εἰς τὴν γραφήν. Τὸ, τοὺς δὲ τέλος θανάτοιο κάλυψε περίφρασίς ἐστι τοῦ, ἔθανον. ὅθεν λαβὼν Σοφο-

1. παρονομάζεται ὁ ἡβῶν) Malim, ſublato articulo, παρονομάζεται ἡβῶν. Dicit, ἀπὸ τῆς ἥβης denominatum ἡβῶντα τὸν πρὸ τούτου ἀπότριχον. Polit.

2. ἀπὸ τοῦ ἥδη τις οὖσα) F. ἀπὸ τοῦ ἥδειν, ἥδη τις οὖσα. Etymologus v. ἥβη. ἥδη τις οὖσα. ἥδη γὰρ ὁμᾶς, ὡς αἰδοῖος οὖσα ἡ ἡλικίας, κατὰ τροπὴν τοῦ δ' εἰς β', Βοιωτικῶς. Politus.

3. Καί δ' ἔχει ἥβης ἄνθος) Virg. *primævo flore juventa*. Salvinus.

4. τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη) Integer verſus Homeri de Mercurio, qui juveni aſſimilabatur Πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη. Salvinus.

5. καὶ, διδύμων πελαγέων) ut & διδύμαιν χεροῖν Sophocles in Electrâ. Similia exempla apud Latinos Poetas, apud quos ſæpe gemini pro duobus. ut Virgilius *geminæ ſcopuli, gemini angues, gemini cuſtodes*. Politus.

6. καὶ οἱ ὄρχεις δὲ οὕτω δίδυμοι) Δίδυμος, ὁ ὄρχις. Etymologus. *Polit.*

7. ὁ Κρᾶθις) Crathis, fluvius Arcadiæ. *Salvinus.*

Digitized by Google

φοκλῆς, ἔφη· τὸν τελευταῖον βίον κρύψων. ἤγουν τεθνηξόμενος.

λευταῖον βίον κρύψων. *extremam vitam obtecturus*. videlicet moriturus.

Οἵω τώγε λέοντε δύω ὄρεος κορυφῇσιν
Ἐτραφέτην ὑπὸ μητρὶ, βαθείης τάρφεσιν ὕλης.
Τὼ μὲν ἄρ' [1] ἀρπάζοντε βόας, καὶ ἴφια μῆλα,
Σταθμοὺς ἀνθρώπων κεραΐζετον, ὄφρα καὶ αὐτὼ
Ἀνδρῶν ἐν παλάμῃσι κατέκταθεν ὀξέϊ χαλκῷ·
Τοίω τὼ χείρεσσιν ὑπ' Αἰνείαο δαμέντε,
Καππεσέτην, ἐλάτῃσιν ἐοικότες ὑψηλῇσιν.

Quales leones duo in verticibus montis
Nutriti ſunt a matre denſioribus in locis ſylvæ profundæ:
Hi quidem rapientes boves, & pingues oves,
Stabula hominum vaſtabant, donec & ipſi
Virorum manibus interfecti ſunt acuto ære:
Tales hi Æneæ manibus ſtrati,
Ceciderunt, abietibus ſublimibus ſimiles.

ρνζ'. Τοὺς τοῦ ῥηθέντος Διοκλέους παῖδας, πεσόντας ὑπὸ τοῦ Αἰνείου, σεμνύνων ἐν παραβολῇ Ὅμηρός φησιν· Οἵω τώ γε λέοντε δύω ὄρεος κορυφῇσιν ἐτραφέτην ὑπὸ μητρὶ, βαθείης τάρφεσιν ὕλης. τὼ μὲν ἄρ' ἁρπάζοντε βόας, καὶ ἴφια μῆλα, σταθμοὺς ἀνθρώπων κεραΐζετον, ὄφρα καὶ αὐτοὶ ἀνδρῶν ἐν παλάμῃσι κατέκταθεν ὀξέϊ χαλκῷ· τοίω τὼ, ἤγουν τοιοῦτοι οὗτοι, χείρεσσιν ὑπ' Αἰνείαο δαμέντες, καππεσέτην, ἐλάτῃσιν ἐοικότες ὑψηλῇσι. Καὶ ὅρα, ὡς, διὰ συνήθη ποικιλίαν, τῇ ἀπὸ τῶν λεόντων πλατείᾳ παραβολῇ τὴν συντομωτάτην ἐν τῷ τέλει συνέπλεξε τὴν ἀπὸ τῶν φυτῶν. Καὶ τὴν αὐτὴ μὲν, ἀπὸ τῆς σωματικῆς εὐφυΐας· ἡ δὲ πρὸ αὐτῆς, ἀπὸ τῆς κατὰ ψυχὴν ἀνδρικῆς διαθέσεως. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι, εἰπόντος ἐνταῦθα τοῦ Ὁμήρου κατὰ δυϊκὸν ἀριθμὸν, λέοντε δύω ἁρπάζοντε βόας, γράφουσιν οἱ παλαιοὶ, ὅτι [2] ἡ λέαινα δύο τίκτει, [3] ἔχουσα δύο μαζούς. καὶ ὅτι [4] οἱ λεοντιδεῖς ἀμύξαντες τὴν αὐτῆς μήτραν, ποιοῦσι τοῦ λοιποῦ τὴν μητέρα στεῖραν. [5] ἡ πάρδαλις δέ, φασι, τέσσαρα τίκτει. [6] Ὅτι δὲ καὶ πέντε τίκτει ὁ λέων, εἶτα τέσσαρα, καὶ
Rom. p. 582. ἑξῆς ὑποκαταβαίνων, ἱστοροῦσιν ἄλλοι. Τὸ δὲ δύω, πλεονάζει μὲν καὶ ἐνταῦθα, καθὰ σὺν ἄλλοις καὶ ἐν τῷ, Ἀτρείδα δύω κοσμήτορε λαῶν· δοκεῖ δὲ καὶ ἄλλως τὸ εὔλογον ἔχειν, διὰ τὴν παρὰ τῷ Ποιητῇ ἀοριστίαν τῶν δυϊκῶν· δι' ἣν, ἵνα μὴ τὸ, Ἀτρείδα, καὶ τὸ, λέοντε, καὶ τὰ τοιαῦτα, πληθυντικῶς νοήσῃ τις, ἐπάγει τὸ δύο, ὡς διασαφητικόν. Τὸ δὲ, ἐτραφέτην τάρφεσιν ὕλης

CLVII. Dioclis, quem diximus, filios, ab Ænea cæſos celebrat per comparationem Homerus, his verbis: Quales leones duo, qui in verticibus montis nutriti ſunt a matre in denſioribus locis ſylvæ profundæ. Hi quidem, bovibus, pinguibuſque ovibus rapiendis, ſtabula hominum vaſtabant, donec & ipſi virorum manibus interfecti ſunt acuto ære: τοίω τὼ, videlicet τοιοῦτοι οὗτοι, *tales hi*, Æneæ manibus ſtrati, abjetibus altis ſimiles, ceciderunt. Ac vide, ut, propter eam, quam ſolet, varietatem, fuſiori illi leonum comparationi breviſſimam hanc in fine adtexit comparationem arborum. Ex quibus ſanè comparationibus hæc quidem ad bonam habitudinem, & magnitudinem corporis pertinet; prior verò altera ad vim animi digni viro, ac planè fortis. Quum autem hoc loci Homerus per dualem numerum dixerit λέοντε δύω ἁρπάζοντε βόας, *leones duo rapientes boves, ſeu dum boves raperent*, volo, obſerves id, quod veteres ſcribunt, leænam, quippe quæ mamillas duas habeat, catulos duos parere: ipſos item catulos, utero ejus dilacerato, eſſe in cauſsâ, cur de reliquo mater ſit ſterilis. Pardalin contra ajunt catulos quatuor eniti. Verùm quinque etiam catulos leænam parere, deinde quatuor, ac deinceps minori gradatim numero, tradunt alii. Τὸ δύω, *duo*, tametſi hic abundat, ſicuti etiam tum alibi, tum ubi dicit Ἀτρείδα δύω κοσμήτορε λαῶν, *Atridas duos moderatores populorum*; videtur tamen alioquin rectè, & congruenter dictum, eo quia apud Poëtam varius eſt, atque incertus numerus dualis. Quapropter, ut nequis τὸ Ἀτρείδα, *Atridas*, itemque τὸ λέοντε, *leones*, aliaque id genus, numero multitudinis intelligat; veluti ad explicationem ſubdit τὸ δύω, *duo*. Ad etymologiam pertinet modus ille loquendi; Ἐτραφέτην τάρφεσιν ὕλης. *Nutriti ſunt in locis denſioribus ſylvæ*. Nam τὸ ἐτραφέτην, *nutriti ſunt*, eſt illud

1. ἀρπάζοντε) Sic etiam Editio Florentina. Sed melius Euſtathius, ἁρπάζοντε. Politus.
Dualem nova quædam comitatur gratia. *Salvinus*.
2. ἡ λέαινα δύο τίκτει) Duos quidem ut plurimum. Ariſtoteles: τίκτει δ' ὡς ἐπιπολὺ δύο. Polit.
3. ἔχουσα δύο μαζούς) Confirmare hæc videntur id, quod dictum erat, leænam duos parere. Veruntamen ratio, cur mammas duas leæna habeat, non eſt, quia duos tantummodo enititur; ſed quia lacte minus abundat. Præclarè Ariſtoteles lib. 4. De Partib. Animal. c. 10. τὰ δὲ πολυτόκα καὶ πολυχηλά, τοὺς μαστοὺς περὶ τὴν γαστέρα πλαγίους, καὶ πολλοὺς (ἔχουσι μαστούς), οἷον ὗς, καὶ κύων· τὰ δὲ, δύο μόνους, περὶ μέσην μὲν γαστέρα, οἷον λέων. τούτου δ' αἴτιον, οὐχ ὅτι ὀλιγοτόκον (ἐνίοτε τίκτει πλείω δυοῖν) ἀλλ' ὅτι οὐ πολυγάλακτον. Alii tamen vulgò olim exiſtimarunt, *leænas inter omnem vitam ſemel parere, eoque uno partu numquam edere plures, quàm unum*. quod Herodotum ſcriptum reliquiſſe, adnotat A. Gellius lib. 13. c. 7. *Politus*.
4. οἱ λεοντιδεῖς ἀμύξαντες τὴν αὐτῆς μήτραν) Eadem cauſſa, cur ab uno partu leæna fit ſterilis, indicata Herodoto l. 3. n. 108. ὁ δὲ (i. e. σκύμνος) ἔχων ὄνυχας θηρίων πολλὸν πάντων ὀξυτάτους, ἀμύσσει τὰς μήτρας. Sed accenſenda ea ceteris vulgatibus fabulis, ut ex Ariſtotele compertum eſt. Plinius l. 8. c. 16. *Semel autem edi partum, lacerato unguium acie utero in enixu, vulgum credidiſſe video. Ariſtoteles diverſa tradit*. Politus.

5. ἡ πάρδαλις δὲ, φασι, τέσσαρα τίκτει) cui etiam quatuor mammæ. Ariſtoteles De Hiſt. Animal. l. 2. c. 8. Τὰ μὲν ἐν μέσῳ, πλείους (μαστούς) ἔχει· ἡ δὲ πάρδαλις, τέτταρας ἐν τῇ γαστρί. ἡ δὲ λέαινα, δύο ἐν τῇ γαστρί. Unde Plinius: *Alia ventre medio quaternas* (mammas), *ut panthera: alia binas, ut leæna*. Politus.
6. Ὅτι δὲ καὶ πέντε τίκτει ὁ λέων) ἢ ἕξ. Ariſtoteles De Generat. Animal l. 3. c. 1. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον τίκτει πέντε, ἢ ἕξ· ἔπειτα τῷ ὑστέρῳ τέτταρα· πάλιν δὲ τρεῖς σκύμνους· εἶτα τὸν ἐχόμενον ἀριθμὸν, ἕως ἑνός· εἶτ' οὐδὲν, ὡς ὑπαναλισκομένου τοῦ περιττώματος, καὶ ἅμα τῆς ἡλικίας ληγούσης, φθίνοντος τοῦ σπέρματος. Ariſtotelem de omnibus univerſè leonibus videntur veteres intellexiſſe, atque inprimis Plinius lib. 8. c. 16. *Is ergo tradit* (videlicet Ariſtoteles), *leænam primo fetu parere quinque catulos, ac per annos ſingulos uno minus; ab uno ſterileſcere*. Et tamen Ariſtoteles lib. 6. De Hiſt. Animal. c. 31. ſpeciatim id aſſerit de leonibus Syriæ: Οἱ δ' ἐν Συρίᾳ λέοντες, τίκτουσι πεντάκις· τὸ πρῶτον, πέντε, εἶτα ἀεὶ ἑνὶ ἐλάττονα. μετὰ δὲ ταῦτα οὐκέτι οὐδὲ τίκτουσιν, ἀλλ' ἄγονοι διατελοῦσι. Neque id ſanè de omnibus ubique leonibus videtur verum. Siquidem leæna, fatente eodem Ariſtotele, geminos ut plurimum parit. Ariſtoteli, aliiſque Græcis eſt ὁ λέων, quæ Plinio *leæna*. Namque hic mihi obiter de Ariſtotele obſervandum, quod de Homero A. Gellius, leonum feminas virili genere ab eo appellatas, quod Grammatici ἐπίκοινον vocant. *Politus*.

lud ipſum verbum, ex quo fit τὸ τάρφος, denſites videlicet, ſeu pars denſior, quæ poteſt τρέφειν, *nutrire, atque alere*, animalia. Quod utique τάρφος, *i. e. denſitas ſylvæ, ſeu locus ſylvæ denſior*, trajectis per metatheſin litteris, apud doctos & eruditos viros facit etiam τὴν τάφρον, *foſſam*, quippe quum ipſa, temporis intervallo, herbas ferat, quæ alimento ſunt animalibus; nec non ſimiliter, eadem ratione, apud homines de vulgo, qui vulgari ſcilicet more loquuntur, ὁ τράφος, *foſſam, ſeu vallum*. Porro autem τὸ ἁρπάζοντες, *rapienter*, propriè dicitur de leonibus, & canibus, & lupis, aliiſque hujuſmodi animalibus.

CLVIII. Ἴφια μῆλα, *vegetas, & pingues oves*, omnia nunc a parte intelligit parva, & minuta pecora, quippe quæ robur, ac vires afferant. Siquidem & κρέας, *caro*, deduci videtur a κρατύνειν, *quod eſt validum, ac robuſtum reddere*. Ubi vide, ut ex adverbio ἶφι, *validè, ſeu fortiter*, non modò eſt apud Homerum ἡ Ἶφις, *Iphis*, nomen proprium mulieris; ſed ecce tibi etiam θρέμμα ἶφι, *pecus vegetum, ac robuſtum*, quod neque ſit indeclinabile, ut τὸ τρόφι κῦμα, *ingens, ſeu immanis fluctus*, neque declinetur, ut τὸ μέλι, *mel*; ſed ut τὸ στίμμι, *ſtibium*, & gentilia hujus generis. Σταθμοὶ, *ſtabula*, etiam nunc tuguria ruſtica: atque hinc compoſitum eſt τὸ βούσταθμον, *babile, ſive ſtabulum boum*. quemadmodum, ſi hæc vox generatim accipitur, quatenus nempe ſtationis, aut manſionis locum ſignificat, dictum inde eſt τὸ ναύσταθμον, *navale, navium ſtatio*. Acuitur autem ὁ σταθμός, *ſtabulum*, ob hanc iſtam regulam: Deſinentia in μὸς, ſiquidem ante τὸ μ' habent τὸ θ', acuuntur: μηνιθμός, *ira, ſeu ira divina*, πορθμός, *fretum*, σκαρθμός, *motus agilis, qualis eſt ſaltantium, ſaltatio*, ἰσθμὸς, *iſthmus*. Sic etiam σταθμὸς, *ſtabulum*. Τὸ κρηθμὸς, *crethmos*, ut Scholiaſtæ Homeri, ob peculiarem ejus notam, gravandum velint; tamen in Lycophronis exemplaribus ipſum quoque acuitur. Τὸ κεραΐζειν, *vaſtare, perdere, diſſipare*, aut per catachreſin dictum eſt ab animantibus, quæ τοῖς κέρασι, *cornibus*, noceant, aut, quemadmodum ſupra notatum eſt, a verbo κείρειν, *abſumere, ſeu devorare*, ex quo etiam ὁ κόρος, *ſatietas*. Dictæ ſunt ſignatè, atque ex propriâ quadam animadverſione ἐλάται ὑψηλαὶ, *abjetes altæ, atque excelſæ:* quibus pulchritudinem etiam, & elegantiam a verbis comparibus adjicit, dum ita loquitur: ἐλάτῃσιν ἐοικότες ὑψηλῇσιν. *abietibus ſimiles ſublimibus*. Verè enim ad magnam proceritatem attollitur, atque erigitur ἡ ἐλάτη, *abies*. Ideoque fabula ſororem eam dat Oto, & Ephialtæ, gigantibus maximæ ſtaturæ & proceritatis: quorum dum mortem lugeret, commutata fuerat in abietem. ſicuti etiam Heliades in populos. Atque hìc vide τὸ ἐοικότες, *ſimiles*, ut & paullò ante, cum dixit, νεφέλῃς ἐοικότες. *nubibus ſimiles*. cujus quidem vocis thema, τὸ εἴκω, *ſimilis ſum*, ex quo εἰκὼν, *imago, ſeu ſimilitudo aliunde expreſſa*, dicitur comparatio apud poſteriores ſcriptores.

ὕλης, τρόπος ἐστὶν ἐτυμολογικός. Τὸ γὰρ ἐτραφέτην τὸ ῥῆμά ἐστιν, [1] ἀφ' οὗ τὸ τάρφος γίνεται, ἤγουν τὸ δάσος τὸ δυνάμενον τρέφειν ζῶα, ὃ δὴ τάρφος μετατεθὲν, καὶ τὴν παρὰ τοῖς λογίοις τάφρον ποιεῖ. χρόνῳ γὰρ καὶ αὐτὴ βοτανηφορεῖ τὰ εἰς τροφὴν ζώοις. καὶ τὸν παρὰ τοῖς χυδαίοις δὲ ὁμοίως [2] τράφον, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. [3] Τὸ δὲ ἁρπάζοντες ἐπὶ λεόντων κυριολεκτεῖται, καὶ κυνῶν, καὶ λύκων, καὶ τῶν τοιούτων.

ριή. Ἴφια δὲ μῆλα τὰ μικρὰ νῦν θρέμματα λέγει πάντα ἐκ μέρους, [4] ὡς ἰσχυροποιά, εἴγε καὶ [5] κρέας παρὰ τὸ κρατύνειν δοκεῖ παράγεσθαι. Ὅρα δὲ, ὡς ἐκ τοῦ ἶφι ἐπιρρήματος, οὐ μόνον [6] ἡ καὶ παρ' Ὁμήρῳ Ἶφις τὸ κύριον, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ θρέμμα ἶφι, οὔτε ἄκλιτον ὂν, κατὰ τὸ [7] τρόφι κῦμα, οὔτε κλιθὲν, κατὰ τὸ μέλι, ἀλλὰ κατὰ τὸ στίμμι, καὶ τὰ ὅμοια ἐθνικά. Σταθμοὶ δὲ καὶ νῦν, αἱ ἐν ἀγροῖς καταγωγαί· καὶ ἐκ τούτου μὲν συντέθειται τὸ βούσταθμον· ἐκ δὲ τοῦ ἁπλῶς δηλοῦντος τόπον στάσεως, [8] τὸ ναύσταθμον εἴρηται. Ὀξύνεται δὲ ὁ σταθμὸς, κανόνι τούτῳ. Τὰ εἰς μὸς λήγοντα, ἔχοντα πρὸ τοῦ μ' τὸ θ', ὀξύνεται. μηνιθμός, πορθμός. σκαρθμός. [9] ἰσθμός. Οὕτω καὶ σταθμός. Τὸ κρηθμὸς οἱ μὲν τοῦ Ὁμήρου ὑπομνηματισταὶ βαρύνεσθαί φασιν εἰς ἰδιότητα· [10] ἐν δὲ τοῖς ἀντιγράφοις τοῦ Λυκόφρονος καὶ αὐτὸ ὀξύνεται. Τὸ δὲ κεραΐζειν, ἢ καταχρηστικῶς εἴρηται [11] ἀπὸ ζώων βλαπτόντων τοῖς κέρασιν, ἢ ἀπὸ τοῦ κείρειν, ὡς προείρηται, [12] ἐξ οὗ καὶ ὁ κόρος. Ἐλάται δὲ ὑψηλαὶ, ἃς καλλύνει παρίσας, εἰπὼν, ἐλάτῃσιν ἐοικότες ὑψηλῇσι, παρατετηρημένως εἴρηνται. Τῷ ὄντι γὰρ εἰς πολὺ ὕψος ἡ ἐλάτη αἴρεται. Διὸ καὶ ὁ μῦθος Ὤτου, καὶ Ἐφιάλτου τῶν μεγίστων αὐτὴν ἀδελφὴν γενεαλογεῖ· ὧν ἐπὶ τῷ θανάτῳ πενθοῦσα, εἰς ἐλάτην μετεβέβλητο, ὡς καὶ αἱ Ἡλιάδες εἰς αἰγείρους. Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ, ἐοικότες, ὡς καὶ πρὸ μικροῦ ἐν τῷ, νεφέλῃς ἐοικότες. ὧν θέμα τὸ εἴκω, ἐξ οὗ εἰκὼν λέγεται ἡ παραβολὴ παρὰ τοῖς ὕστερον.

1. ἀφ' οὗ τὸ τάρφος γίνεται) Etymologici Magni Auctor: τάρφεσι, συνδένδροις, δάσεσι· παρὰ τὸ τρέφεσθαι, καὶ αὔξεσθαι. Politus.

2. τράφον) ὃ λέγουσι φόσσα, inquit Leo in Tacticis c. 14. περὶ ἀπλήκτων, n. 8. Polit.

3. Τὸ δὲ ἁρπάζοντες) Sic ex ingenio ſuo Euſtathius, quod eſt Homero ἁρπάζοντα. Polit.

Euſtathius metrum Homeri ad ſolutam orationem transfert in expoſitione. *Salvinus*.

4. ὡς ἰσχυροποιά) τὰ ἰσχύοντα. Etymologus, & vetus Scholiaſta Homericus. *Polit.*

5. κρέας παρὰ τὸ κρατύνειν δοκεῖ παράγεσθαι) Etymologus in κρέας. τινὲς δὲ παρὰ τὸ κρατύνειν, καὶ ἰσχυροποιεῖν τὸ σῶμα. Polit.

6. ἡ καὶ παρ' Ὁμήρῳ Ἶφις) Ἶφις ἐΰζωνος, τήν οἱ πόρε δῖος Ἀχιλλεύς. Etymologus: Ἶφις, ὄνομα κύριον, παρὰ τὸ ἶφι. Politus.

7. τρόφι κῦμα) τρόφι κατὰ ἀποκοπὴν τὸ τρόφιμον. Polit.

8. τὸ ναύσταθμον εἴρηται) Virg. *ſtatio tutiſſima nautis*. Georg. l. iv. *Salvinus*.

9. ἰσθμός) Atque etiam ῥυθμός· ἀριθμός. Salvin.

10. ἐν δὲ τοῖς ἀντιγράφοις τοῦ Λυκόφρονος καὶ αὐτὸ ὀξύνεται) Lycophron: Κρηθμοῖσι, καὶ ῥομβοῖσι κηρύκων φίλος. Κρηθμὸς dicit Lycophron oſtrea. Sic quidem exponit Scholiaſta. *Politus*.

11. ἀπὸ ζώων βλαπτόντων τοῖς κέρασιν) Etymologus: κεραΐζειν, τὸ πορθεῖν, καὶ κόπτειν, καὶ διαφθείρειν. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν κέρασι χρωμένων ζώων. Polit.

12. ἐξ οὗ καὶ ὁ κόρος) Sic a verbo φθείρειν φθορά, juxta canonem verbalium a verbis diſſyllabis, quæ in primâ habeant ε, derivatorum. *Salvinus*.

Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
Σείων ἐγχείην. Τοῦ δ' ὤτρυνεν μένος Ἄρης,
Τὰ φρονέων, ἵνα χερσὶν ὑπ' Αἰνείαο δαμείη.
Τὸν δ' ἴδεν Ἀντίλοχος μεγαθύμου Νέστορος υἱός.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων. περὶ γὰρ δίε ποιμένι λαῶν,
Μή τι πάθῃ, [1] μέγα δέ σφεας ἀποσφήλειε πόνοιο.
Baſ. p. 443. Τὼ μὲν δὴ χεῖράς τε, καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα
Ἀντίον ἀλλήλων ἐχέτην, μεμαῶτε μάχεσθαι,
Ἀντίλοχος δὲ μάλ' ἄγχι παρίστατο ποιμένι λαῶν.
Αἰνείας δ' οὐ μεῖνε, θοός περ ἐὼν πολεμιστής,
Ὡς εἶδεν δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.

Horum cadentium miſertus eſt bonus pugnator Menelaus;
Ivitque per anteſignanos, armatus coruſco ære,
Vibrans haſtam. Ejus namque animum Mars concitabat,
Id cogitans, ut Æneæ manibus ſterneretur.
Hunc autem vidit Antilochus, magnanimi Neſtoris filius;
Ivitque per anteſignanos. Valde enim timebat populorum paſtori,
Nequid damni acciperet, multumque ipſos excidere faceret labore.
Illi quidem jam manuſque, & haſtas acutas
Contra ſe invicem tenebant, ad pugnandum parati.
Antilochus autem perquam prope adſtitit populorum paſtori.
Æneas verò non ſuſtinuit, quamvis ſtrenuus bellator eſſet,
Ut viros duos vidit, prope inter ſe ſtantes.

ρνθ'. Ἐλεεῖ ὁ Μενέλαος τοὺς τοῦ εἰρημένου Διοκλέους διδύμους παῖδας ὑπὸ τοῦ Αἰνείου πεσόντας, καὶ δι' αὐτοὺς ἐφορμᾷ τῷ Αἰνείᾳ. Ἔνθα καὶ σημείωσαι τὸ τοῦ Ὁμήρου φιλάληθες. Οὐ γάρ, ὡς ἀξιόμαχον, ἐπεξάγει τῷ ἀνδρειοτάτῳ Αἰνείᾳ τὸν μαλθακὸν πολεμιστὴν Μενέλαον, ἀλλὰ λέγει, ὅτι Ἄρης, ἤγουν θυμὸς ἄκαιρος, καὶ ἀλόγιστος, ὤτρυνε τὸ τοῦ Μενελάου μένος βῆναι διὰ προμάχων· τὰ φρονέων, ἵνα χερσὶν ὑπὸ Αἰνείου δαμείη. Ἀντίλοχος μέντοι δείσας περὶ τοῦ βασιλέως, μή τι πάθῃ, μέγα δέ σφεας, ἤγουν τοὺς Ἕλληνας, ἀποσφήλειε πόνοιο, ἄγχι μάλα παρίσταται. Ἦν γὰρ ἐν τοῖς καιρίοις ὀξύς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. Αἰνείας δὲ οὐκ ἔμεινε, θοός περ ἐὼν πολεμιστής, ὡς εἶδε δύο φῶτε παρ' ἀλλή-
Rom. p. 583. λοισι μένοντε, ἤγουν ἐγγὺς ἀλλήλων, περὶ οὗ, τί ποτε διαφέρει τοῦ ἐν ἀλλήλοις, δηλοῦται ἑτέρωθι. Καὶ ὅρα, ὅπως ἀγαθοὶ ἐν ἀνάγκαις οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα. Κατὰ γὰρ τὴν παροιμίαν, εἷς ἀνήρ, οὐδεὶς ἀνήρ. Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι οὐκ εἶπεν, ὡς εἶδε δύο ἄνδρε· ἵνα μή τις τοὺς ἀνδρείους μόνους νοήσῃ, ἀλλ' ἁπλῶς δύο φῶτε. Ἀγαθοὶ γάρ, ὅπως ἂν ἔχοιεν ἀρετῆς, οἱ δύο. Διὸ καί, κατὰ τὴν παροιμίαν, πρὸς δύο οὐδὲ Ἡρακλῆς. Εἰ μὴ ἄρα τις κατὰ τὴν ἐν τῇ ἄλφα ῥαψῳδίᾳ γραφεῖσαν μετάληψιν, νοήσῃ φῶτα μέν, τὸν ἄνδρα· τοῦτον δέ, ἀνδρεῖον· εἶτα μεταλάβῃ τὸν φῶτα εἰς ἀνδρεῖον. Φιλεῖ δὲ τὸν βασιλέα Μενέλαον ὁ Ἀντίλοχος, οὐ μόνον διὰ τὴν κατὰ ἔθνος ἐγγύτητα, ὡς Λάκωνα Μεσσήνιος, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν πατέρα φιλοβασιλέα ὄντα. Ὅρα δὲ καί, ὅτι Μενέλαος μὲν εὐνοεῖται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὡς ἠδικημένος· Ἀλέξανδρος δὲ ὑπὸ τῶν Τρώων μισεῖται, οἷς ἠδίκησεν. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι τὸ οὐκ ἔμεινε, θοός περ ἐών, καὶ ἑξῆς, εἰς πάντα ἕνα προσαρμόζει, δύο ἀντιμάχους ἔχοντα. Τὸ δὲ ἀποσφήλειε πόνου, ἀντὶ τοῦ [2] ἐμποδίσει, κωλύσει τοῦ ἐνεργεῖν. Πάντως γὰρ πεσόντος Μενελάου, ἐλύετε ἡ μάχη,

CLIX. Miſeretur Menelaus geminorum filiorum Dioclis, ejus, de quo diximus, Æneæ manu interfectorum; eorumque commiſeratione ductus, impetum in Æneam facit. Ubi etiam obſerva, quàm impenſè, ac diligenter Homerus ſtudet veritati. Non enim, tamquam pari præditum fortitudine, contra virum fortiſſimum Æneam egredi in pugnam facit mollem illum bellatorem Menelaum; ſed ita rem geſtam narrat, ut Mars, motus videlicet excandeſcentiæ importunus, atque inconſideratus, animum Menelai incitaverit, ut per anteſignanos procederet: illud in animo cogitans, ut Æneæ manibus ſterneretur. Attamen Antilochus, timens ipſi regi, ne in aliquod periculum incideret, eoſque ipſos, Græcos videlicet, permultùm excidere, & aberrare a labore faceret, ſeu vanum, atque irritum laborem ipſorum redderet, ei prope admodum adſtitit. Erat enim, cum res poſtulabat, perquam promptus, atque acer, ut alibi quoque notatum eſt. Æneas porrò, tametſi bellator ſtrenuus erat; tamen non ſuſtinuit, ut viros duos vidit παρ' ἀλλήλοισι μένοντε, *apud ſe invicem ſtantes*. videlicet ἐγγὺς ἀλλήλων, *prope ſe, alterum prope alterum*. Quo de genere loquendi, quid tandem differat ab hoc alio, ἐν ἀλλήλοις, *inter ſeſe, invicem, mutuò*, declaratur alibi. Ac vide, ut multò ſanè meliores, duo ſunt, quàm unus, in rebus difficilibus, ac periculoſis. Ut enim eſt in adagio, unus vir, nullus vir. Volo item, obſerves, eum non dixiſſe: Ὡς εἶδε δύο ἄνδρε. *ut vidit viros duos*. ut nequis ſcilicet fortes dumtaxat, planèque viros, ſeu virtute præſtantes, intelligeret; ſed ſimpliciter, atque in genere δύο φῶτε, *homines duos*. Boni enim, atque idonei ſunt duo, qualicumque demum ſint virtute. Ideoque, ſecundùm vulgare adagium, ne Hercules quidem contra duos. Niſi ſiquis fortè per metalepſin, de qua ſcripſimus in libro α, φῶτα, *hominem*, intelligat τὸν ἄνδρα, *ipſum planè virum*; hunc autem, virtute præſtantem, ac fortem; deinde per metalepſin, τὸν φῶτα, *hominem*, accipiat pro forti. Amat autem Menelaum regem Antilochus, non modò propter gentis propinquitatem, ut Laconem Meſſenius; ſed etiam propter patris ſui ſtudium erga ipſum regem. Vide præterea, ut benevolos, ac faventes ſibi Græcos habet Menelaus, quippe qui injuriam acceperit: quum e contrario Alexander in odio ſit apud Trojanos, eo quòd injuriam fecerit. Ad hæc ſciendum, verba illa: οὐκ ἔμεινε, θοός περ ἐών, & *non ſuſtinuit, quamvis ſtrenuus eſſet, &c.* in unum quemlibet convenire, qui adverſarios duos habeat. Τὸ ἀποσφήλειε πόνου, *excidere, ſeu aberrare faceret a labore*, pro eo eſt, ac ſi diceret, ἐμποδίσειε, κωλύσειε τοῦ ἐνεργεῖν, *obſtaculo eſſet, atque impedimento, ne in incepto ipſi perſiſterent*. Verè enim bellum ſolutum fuiſſet, ſi Menelaus cecidiſſet,

1. μέγα δὲ σφεας) Frobenius, μέγα δὲ σφεας. Si legis σφεας, ut legiſſe certè videtur Euſtathius, mederi metro poterit per ſynizeſin, qua duæ breves accipiuntur pro unâ brevi. Scholiaſta Homericus: σφέας, συςαλτέον διὰ τὸ μέτρον. Politus.

2. ἐμποδίσει, κωλύσει) Melius, ἐμποδίσειε, κωλύσειε. Vetus Scholiaſtes: ἀποσφήλειε πόνοιο, ἀποσφαλῆναι, καὶ ἀποτυχεῖν ποιήσειε τοῦ ἔργου. Ita legerim apud Heſychium: ἀποσφήλειεν, ἀποτυχεῖν ποιήσειεν. pro vulgatâ illâ ſcripturâ, quæ certè eſt vitiata: ἀποσφῆλαι. ἀποτυχεῖν ἐποίησεν. Politus.

diſſet, ut ipſe quoque Agamemnon in libro δʹ confeſſus fuerat. *Statim enim*, inquit, *veniet Achivis in mentem patriæ, ſuæque regionis*, &c. Sin autem ille ſeſe etiam in poſterum de multâ pugnaturum affirmat; tamen, ut ipſe ita vellet, certè quidem Achivi vix perſtitiſſent. Porro autem σφάλλειν, *ſupplantare*, dicitur pedes implicare, & dejicere, evertere, proſternere: ex quo etiam σφέλας, *ſcabellum*, in Odyſſeâ, quod ſcilicet pedibus ſubjicitur. E contrario eſt τὸ ἀνασφάλλειν, *attollere*, quod ſignificat e lapſu erigere. At verò ἀποσφάλλειν, *ſubvertere*, idem eſt atque longè abducere, ſive ſeducere, & decipere, in errorem inducere.

At illi, quum curſus ad Achivorum copias traxiſſent,
Eos quidem miſeros in ſociorum manus tradiderunt:
Ipſi verò reverſi, pugnam inter primos inierunt.

CLX. Βαλεῖν hoc etiam loci, ut & paullò poſt, manifeſtè idem eſt, atque τὸ θεῖναι, *ponere*, *imponere*, *deponere*, *tradere*. Sic enim ait: βαλέτην ἐν χερσὶν ἑταίρων. *tradiderunt in manus ſociorum*. pro ἔθεντο, *poſuerunt*, *ſive impoſuerunt*, aut pro ἔῤῥιψαν, *projecerunt*, *immiſerunt*, *demiſerunt*. cujuſmodi eſt illud: βάλε σεαυτὸν κάτω. *Demitte ipſe temet deorſum.* Tale etiam ferè apud Ariſtotelem τὸ βαλεῖν ὀδόντας, *dentes ejicere*, *ponere*, *emittere*, cum hominem dicit βάλλειν τοὺς ὀδόντας, *dentes ejicere*, *ſeu ponere*, videlicet emittere, atque expellere. Ex quo etiam apud eos, qui communiter, ac vulgariter loquuntur, vox illa ὁ πρωτοβόλος, *is*, *qui primos dentes emittit*, de brutis animantibus. Interea loci poſitum legitur τὸ ςρεφθέντε, *retrogreſſi*, verbum ſono perinde aſpero, ut τὸ βλαφθῆναι, *lædi*, *damno affici*, *jacturam facere*, *privari*. ut: Τοιοῦδ' ἀποβλαφθεῖσαν ἀρτίως φίλου. *Tali nuper privatam amico*. itemque ut τὸ θρεφθῆναι, *nutriri*, & quæcumque alia id genus, quæ, quum, pro loco, & tempore, in deliciis ſint bonis auctoribus, alibi leguntur.

Tunc Pylæmenem, Marti parem, interfecerunt,
Paphlagonum magnanimorum ſcutatorum ducem.
Hunc quidem Atrides pugnâ inclytus Menelaus
Stantem haſtâ percuſſit, quum eum ad claviculam aſſecutus fuiſſet.

CLXI. Nomen illud proprium, Πυλαιμένης, *Pylæmenes*, quum veteres accentu afficiant gravi, dicunt, hujuſcemodi nomina propria maximam partem amare accentum gravem. Quamquam conſuetudo eorum nominum pleraque corruperit, quæ effert accentu acuto, ut propria illa, Εὐτυχὴς, *Eutyches*, & Εὐμενὴς, *Eumenes*. Quum autem hoc loci cæſus dicatur Pylæmenes, dux Paphlagonum, quos magnanimos, atque ſcutatos vocat; ſciendum, hujus cognominem eſſe eum Pylæmenem, qui vivens poſtea inducitur.

μάχη, ὡς ϗ ὁ Ἀγαμέμνων [1] ἐν τῷ γάμμα ἔφη. Αὐτίκα γὰρ μνήσονται Ἀχαιοὶ πατρίδος αἴης, ϗ τὰ ἑξῆς. Εἰ δὲ περὶ ποιήσεως ἐκεῖνος ϗ ἐσαῦθις ἔφη μαχήσασθαι, ἀλλὰ τοῦτο μὲν αὐτός· οἱ δὲ Ἀχαιοὶ μόγις ἂν ἔμειναν. Σφάλλειν δὲ λέγεται τὸ συμποδίζειν, ϗ ῥίπτειν· ἐξ οὗ ϗ [2] σφέλας ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ ὑποπόδιον. Τούτου δὲ τὸ ἐναντίον ἀνασφάλλειν, ὃ δηλοῖ τὴν ἐκ τοῦ πτώματος ἔγερσιν. ἀποσφάλλειν δὲ, τὸ πόῤῥω ποιεῖν, ϗ ἀποπλανᾶν.

Οἱ δ', ἐπεὶ οὖν νεκροὺς ἔρυσαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν,
Τὼ μὲν ἄρα δειλὼ βαλέτην ἐν χερσὶν ἑταίρων·
Αὐτὼ δὲ ςρεφθέντε, μετὰ πρώτοισι μαχέσθην.

ρξʹ. Βαλεῖν ϗ ἐνταῦθα φανερῶς, ὡς ϗ μετ' ὀλίγα, τὸ θεῖναι. Βαλέτην γάρ, φησιν, ἐν χερσὶν ἑταίρων. ἀντὶ τοῦ ἔθεντο, ἢ ἀντὶ τοῦ ἔῤῥιψαν. ὁποῖον ϗ τὸ, [3] βάλε σεαυτὸν κάτω. Καὶ τὸ βαλεῖν δὲ ὀδόντας, [4] τοιοῦτόν τι παρὰ Ἀριςοτέλει, ὅτε λέγει βάλλειν ἄνθρωπον τοὺς ὀδόντας, ἤτοι ἐκβάλλειν, ϗ ῥίπτειν, [5] ἀφ' οὗ ϗ ἡ τοῦ πρωτοβόλου λέξις ἐπὶ ἀλόγων, παρὰ τοῖς κοινολεκτοῦσιν. Ἐν τούτοις δὲ κεῖται ϗ τὸ ςρεφθέντε, τραχύφωνον ῥῆμα, κατὰ τὸ βλαφθῆναι. οἷον, [6] Τοιοῦδ' ἀποβλαφθεῖσαν ἀρτίως φίλου. ϗ κατὰ τὸ θρεφθῆναι, ϗ [7] ὅσα τοιαῦτα χαρτὰ καιρίως τοῖς λογίοις κεῖται ἀλλαχοῦ.

Ἔνθα Πυλαιμένεα ἑλέτην, ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
Ἀρχὸν Παφλαγόνων μεγαθύμων ἀσπιςάων.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος
Ἑςαότ' ἔγχεϊ νύξε, κατὰ κληῖδα τυχήσας.

ρξαʹ. Τὸ Πυλαιμένης, κύριον, βαρύνοντες οἱ παλαιοὶ, λέγουσιν, ὅτι τὰ τοιαῦτα κύρια ὡς ἐπιπλεῖςον βαρύνεσθαι φιλεῖ. ἡ μέντοι συνήθεια πολλὰ παρέφθειρεν ὀξυτονοῦσα, ὡς τὸ Εὐτυχὴς, ϗ τὸ Εὐμενὴς, τὰ κύρια. Ἰςέον δὲ ϗ, ὅτι ὧδε μὲν ἀναιρεῖται Πυλαιμένης, Παφλαγόνων ἀρχὸς, οὓς μεγαθύμους λέγει, ϗ ἀσπιςάς· ὁ δ' ἐν τοῖς ἑξῆς ζῶν Πυλαιμένης,

1. ἐν τῷ γάμμα) Immo verò ἐν τῷ δέλτα, v. 172. etſi deinceps multâ in poſterum multâ ſermo ſit Agamemnoni in libro γʹ. *Politus*.

2. σφέλας ἐν Ὀδυσσείᾳ) σφέλας in Odyſſeâ Scholiaſta τὸ ὑποπόδιον. Σφέλα etiam Homerus πληθυντικῶς. Scholiaſta σφέλα τὰ μικρὰ ὑποπόδια. Heſychius: σφέλα, ὑποπόδιον. Etymologus: σφέλας, τὸ ὑποπόδιον. Politus.

3. βάλε σεαυτὸν κάτω) in Evangelio, cum diabolus tentet Chriſtum, vulgata: *mitte te deorſum*. Salvinus.

Matthæi cap. 4. Luculentum hunc locum, velim, etiam atque etiam conſiderent, qui vitio dant Euſtathio, homini Chriſtiano, & Archiepiſcopo, quòd in his in Homerum commentariis nunquam ſacrorum librorum, aut locorum, quæ in ſacris libris continentur, meminerit. *Politus*.

4. τοιοῦτόν τι παρὰ Ἀριςοτέλει, ὅτε λέγει βάλλειν ἄνθρωπον τοὺς ὀδόντας) Ariſtoteles De Hiſt. Animal. l. 2. c. 11. Ἄνθρωπος μὲν οὖν βάλλει τοὺς ὀδόντας· βάλλει δὲ καὶ ἄλλα τῶν ζῴων, οἷον ἵππος, καὶ ὀρεύς, καὶ ὄνος. Βάλλει δ' ἄνθρωπος τοὺς προσθίους· τοὺς δὲ γομφίους οὐδεὶ βάλλει τῶν ζῴων. ὗς δ' ὅλως οὐδένα βάλλει τῶν ὀδόντων. Hinc ἄβολος equus, ὁ μηδέπω ἐκβεβληκὼς τοὺς γνώμονας ὀδόντας. Ariſtoteles lib. 6. de Hiſt. Animal. lib. c. 22. ὅταν δὲ ταῦτα ὦσι βεβληκότες, οὐ ῥᾴδιον γνῶναι τὴν ἡλικίαν. διὸ καὶ λέγουσι γνώμονα ἔχειν, ὅταν ἄβολος ᾖ· ὅταν δὲ βεβληκώς, οὐ ἔχειν. Politus.

Dentes animantium dicuntur γνώμονες, quippe ex quibus illorum ætas cognoſcitur. *Salvinus*.

5. ἀφ' οὗ καὶ ἡ τοῦ πρωτοβόλου λέξις ἐπὶ ἀλόγων, παρὰ τοῖς κοινολεκτοῦσι) Hierocles in Facetiis. 2. Σχολαςικὸς ἵππον πιπράσκοντος, ἐρωτῶν τις, εἰ πρωτοβόλος ἐςὶ, τὸ δὲ φήσαντος, ἀποβεβληκέναι αὐτὸν ἔφη, τοὺς ὀδόντας, ὁ δὲ εἶπεν, ἅπαξ ἐβλήθην ἐγὼ, ὑπὸ τὸν πατέρα μου. Euſtathius ad Odyſſeam: ἐκ τοῦ βάλλω, ἡ βολὴ καὶ ὁ πρωτοβόλος ἵππος· ὃ χρήσις ἐν τῷ, τὰ πάλαι ἐπὶ ὀλίγων γενῶν, ἢ πρωτοτονῶν, λεπτυνόμενα καλεῖται. διὰ τὸ μηδέπω ἔχειν ὀδόντας τοὺς γνώμονας καλουμένους, οἷς ἐπιγινώσκουσιν οἱ ἔμπειροι τοὺς πρωτοβόλους. Politus.

6. Τοιοῦδ' ἀποβλαφθεῖσαν ἀρτίως φίλου) Sophocles in Ajace. ἀποβλαφθεῖσαν Demetrius exponit ςερηθεῖσαν. ὅταν γάρ τις τινὸς ςερηθῇ, οὐ ζημία, ὃ ςερήσεται, βλάπτεται, κατὰ τὸ ςερηθῆναι. Politus.

7. ὅσα τοιαῦτα χαρτὰ καιρίως τοῖς λογίοις) Non ſemper in deliciis ſunt bonis Poetis verba ſuavia, ac lenia, quam ſolam nonnulli delicatuli virtutem Poetarum putant, ſed etiam, prout res & locus exigit, aſpera, immitia, dura: ut ita etiam varietate occurratur ſatietati. *Salvinus*.

πις, ὁμώνυμός ἐστι τούτῳ. Πολλὴ γὰρ, ὡς καὶ προεῤῥέθη, παρ' Ὁμήρῳ ἡ ὁμωνυμία τῶν κυρίων. Σκευωρία δὲ τῆς παραγωγῆς τοῦ Πυλαιμένεος, ὁποία καὶ ἡ τοῦ Ἀλθαιμένης κύριον, καὶ τοῦ ἀκραιφνὴς, καὶ ἰθαιγενὴς, καὶ Ἰθαιμένης κύριον· καὶ τοῦ τιθαιβώσσειν, καὶ τοῦ μεσαιπόλιος· περὶ ὧν καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται ἐν οἰκείοις τόποις. Τὰ τοῦ εἰρημένου Πυλαιμένους ἡνία, λευκὰ λέγει ἐλέφαντι, διότι, κατὰ συνήθειαν παλαιὰν, ἀστραγάλους ἐλεφαντίνους ἑκατέρωθεν εἶχον, δι' ὧν εἷλκον αὐτὰς οἱ ἡνίοχοι. Ὅρα δὲ, ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἐλέφαντα, τὸ ἐλεφάντινον ἔφη ὀστοῦν· ὡς καὶ ἐν τῷ, ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιήνῃ. Οὐκοῦν χρυσόνωτοι μόνον παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἡνίαι, ὁποίας δή τινος μέμνηται καὶ Σοφοκλῆς· ἀλλά που καὶ ἐλεφαντόνωτοι, ὡς πολλαχοῦ καὶ τότε παῤῥησιαζομένων τῶν ἐλεφαντίνων ὀστῶν.

Sæpe enim fit apud Homerum, quemadmodum etiam ſupra dictum eſt, ut propria eadem nomina pluribus tribuantur. Quod autem ad paragogen hujus nominis, Πυλαιμένης, *Pylemenes*, attinet, deductio ſanè hujus nominis in eadem ferè obſervatione eſt, atque paragoge τοῦ Ἀλθαιμένης, *Althæmenes*, quod eſt nomen proprium; itemque τοῦ ἀκραιφνὴς, *purus*, *ſeu ſincerus*, & ἰθαιγενὴς, *legitimè natus*, *ſeu ingenuus*, & Ἰθαιμένης, *Ithæmenes*, quod eſt proprium; itemque τοῦ τιθαιβώσσειν, *melliſicare*, *ſeu mel conficere*, & τοῦ μεσαιπόλιος, *ſemicanus*: de quibus etiam alibi ſuis in locis clarè agitur. Hujus ipſius Pylæmenis frena, ebore candida appellat, propterea quòd, ex antiquâ conſuetudine, taxillos eburneos utrimque habebant, quibus ea trahebant aurigæ. Vide porro, ut hoc etiam loci ἐλέφαντα, *elephantem*, vocat os elephantis, ſive ebur: ſicuti etiam cum dicit, ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιήνῃ. *ebur mulier purpurâ tinxerit*. Non ergo aureo tantùm tergo erant apud veteres habenæ, qualis certè habenæ meminit Sophocles; verùm etiam alicubi elephantino, ſive eburneo, ut multis tunc in locis ebur in omnem uſum per ſummam licentiam adhibebatur.

Baſ. p. 444. Ἀντίλοχος δὲ Μύδωνα βάλ' ἡνίοχον, θεράποντα
Rom. p. 584. Ἐσθλὸν Ἀτυμνιάδην (ὁ δ' ὑπέστρεφε μώνυχας ἵππους)
Χερμαδίῳ ἀγκῶνα τυχὼν μέσον. ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Ἡνία λεύκ' ἐλέφαντι χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν.
Ἀντίλοχος δ' ἄρ' ἐπαΐξας ξίφει ἤλασε κόρσην.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀσθμαίνων, εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου
Κύμβαχος ἐν κονίῃσιν, ἐπὶ βρεχμόν τε καὶ ὤμους
Δηθὰ μάλ' ἑστήκει ([1] τύχε γὰρ ῥ' ἀμάθοιο βαθείης)
Ὄφρ' ἵππω πλήξαντε χαμαὶ βάλον ἐν κονίῃσι.
Τοὺς δ' ἵμασ' Ἀντίλοχος, μετὰ δὲ στρατὸν ἤλασ' Ἀχαιῶν.

Antilochus porrò Mydonem percuſſit aurigam, famulum
Bonum Atymniadem, dum hic ſolidipedes equos averteret,
Saxo cubitum medium aſſequutus. Itaque ex manibus
Frena ebore candida humi in pulverem ceciderant,
Antilochus igitur irruens enſe tempus percuſſit.
Verum ille graviter anhelans, perpulchro excidit curru
Pronus in pulverem, in ſinciputque, & humeros
Diu valde ſtetit (nactus enim erat pulverem profundum)
Donec eum percuſſum humi in pulverem excuſſerunt.
Hos ſcuticâ agitavit Antilochus, & ad exercitum egit Achivorum.

ρξβʹ. Μύδων τις ἡνίοχος, ξίφει τὴν κόρσην πληγεὶς, ἀσθμαίνων, εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου κύμβαχος ἐν κονίῃσιν, ἐπὶ βρεχμόν τε, καὶ ὤμους δηθὰ μάλ' ἑστήκει, διὰ τὸ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ οἷον βυθισθῆναι χωσθεῖσαν ἀμάθῳ βαθείᾳ ὑποκειμένῃ, ὡς δηλοῖ τὸ, τύχε γάρ ῥ' ἀμάθοιο βαθείης. ἤγουν γῆς ἀμμώδους. Ἀμμώδης γὰρ ἡ ἄμαθος, καὶ οὐκ ἄμμος αὐτόχρημα. Καὶ σημείωσαι τὴν ἀσφάλειαν τῆς γραφῆς. Οὐ γὰρ ἦν δυνατὸν, ἐπὶ μόνου βρεχμοῦ ἵστασθαι τὸν πεσόντα νεκρὸν, εἰ μὴ καὶ ἐπὶ ὤμους ἔκειτο, πλάτος προσλαβόμενος, καὶ οὕτω δυνάμενος ἵστασθαι κύμβαχος. Ἔστι δὲ τὸ κύμβαχος ταυτὸν [2] τῷ ἐπὶ κεφαλήν. Ἔοικε γὰρ οὐ μόνον ἐπὶ ὀστρακοδέρμων κύτους ἡ κύμβη λέγεσθαι, [3] ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κεφαλῆς, κατά τινα γλῶσσαν, [4] ὅθεν καὶ κυβιστᾶν τὸ ἐπὶ κεφαλὴν καταβάλλεσθαι. Ἔστι δὲ καὶ [5] κυμβαῖον, εἶδός τι ποτηρίου, ὡς Παυσανίας ἐν τῷ οἰκείῳ φησὶ Λεξικῷ. [6] Παρὰ
τὸ

CLXII. Mydon neſcio quis auriga, gladio in tempus adacto, anhelans, perpulchro e curru pronus in pulverem cecidit, & in ſinciput, atque humeros diu valde ſtetit, propterea quòd ejus caput in profundum pulverem, ſubtus aggeſtum, abditum ac veluti demerſum fuerat, ut manifeſtum ſit ex his verbis: τύχε γάρ ῥ' ἀμάθοιο βαθείης. *nactus enim erat pulverem profundum*. videlicet ſolum arenoſum, & pulverulentum. Namque ἡ ἄμαθος, *terra pulverulenta*, arenoſa illa quidem, non tamen verè arena. Et obſerva, quàm cautus, & circumſpectus ſit ille in ſcribendo. Neque enim fieri poterat, ut, qui exanimis ceciderat, in unum tantùm ſinciput conſiſteret, niſi, occupato in latitudinem ſpatio, in humeros etiam jaceret, itaque ſtare poſſet κύμβαχος, *pronus*. Eſt autem τὸ κύμβαχος, *pronus*, idem atque τὸ, ἐπὶ κεφαλὴν, *in caput*. *i. e. dejectus in caput*. Videtur enim ἡ κύμβη, *concha*, non modò dici de receptaculo cavo, & ventricoſo oſtreorum, quæ teſtâ videlicet integuntur; ſed etiam de capite, ex proprio quodam, & peculiari ſermonis genere. Unde etiam κυβιστᾶν, *in caput ſe dejicere*, hoc eſt, in caput ſaltare, ſive ſaltando in caput ſe devolvere. Sed & eſt κυμβαῖον, *concha*, *ſeu ſcutella*, genus quoddam poculi, ut in Lexico ſuo tradit Pauſanias. Quoad
ety-

1. τύχε γὰρ ψαμάθοιο βαθείης) Euſtathius τύχε γάρ ῥ' ἀμάθοιο βαθείης. Hanc nos Euſtathii lectionem ſecuti ſumus. Vetus Scholiaſta: ψαμάθοιο. ἄμαθος, ἡ κατὰ τὸ πεδίον ἄμμος· ψάμμος δὲ, ἡ κατὰ τὴν θάλασσαν κόνις. Heſychius: ψαμάθοιο. ἡ κατὰ τὸ πεδίον κόνις. ἄμαθος, ἡ μεσόγειος (mendoſè in libris vulgatis, μεσόγειλος, pro quo alii μεσόγαιος) ἄμμος. ἡ δὲ παρὰ θαλάσσῃ, ψάμμος λέγεται, καὶ ψάμαθος. Politus.

2. τῷ ἐπὶ κεφαλὴν) τῷ ἐπὶ κεφαλὴν κυβιστῶντι, ἢ πεσόντι, ἢ κειμένῳ. Scholiaſta Homericus: Κύμβαχος, ἐπὶ κεφαλὴν κυβιστῶν. Suidas: κύμβαχος, ἐπὶ κεφαλὴν πεσών. Moſchopulus: κύμβαχος, ποιητικῶς, ὁ ἐπὶ κεφαλὴν, καὶ ὤμους κείμενος. Politus.

3. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κεφαλῆς) Etymologici Magni Auctor: κύμβη γὰρ ἡ κεφαλή. ὅθεν κυμβαχεῖν, κυρίως τὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ῥίπτειν. Suidas: κύμβη, ἡ κεφαλή. Polit.

4. ὅθεν καὶ κυβιστᾶν τὸ ἐπὶ κεφαλὴν καταβάλλεσθαι) Κυβιστᾶν, propriè videtur eſſe, *cadere*, *& ſtare inſtar cubi*. Salvinus.

Etymologus: κυβιστᾶν, τὸ ἐπὶ κεφαλῆς παίζειν. κύβην γὰρ ἔλεγον τὴν κεφαλήν. Ex κύβη, pleonaſmo τοῦ μ, fit κύμβη ἡ κεφαλή. Polit.

5. κυμβαῖον, εἶδός τι ποτηρίου) corruptè apud Etymologum κυμβαῖνον. Polit.

6. Παρὰ τὸ κυρτὸν δὲ, φασὶν, ἐτυμολογεῖται ἡ κύμβη, ὡς περιφερής) Unde & κυμβίον Etymologo, τὸ κύρτωμα ἐκπώματος, διὰ τὸ περιφερὲς εἶναι. κύρτον δὲ κυρτῶδες, καὶ περιφερές. Κύρτον ſcribit Etymologus προπερισπωμένως. Politus.

Digitized by Google

etymon vocis, dicta eſt, ut ajunt, ἡ κύμβη, *concha*, tamquam rotunda, & orbicularis, a κυφὸν, *incurvam*. At verò ὁ κύμβαχος, *pronus*, *ſeu præceps in caput*, aut onomatopœiam quandam habet, eo quia in hac voce ineſſe ἦχος, *ſonus*, videtur, aut certè ex paragoge habet τὸ χ'· adeò ut, quemadmodum ex τιμὴ, *honor*, derivatur Τίμαχος, *Timachus*, unde nomen proprium Doricum ὁ Τιμαχίδας, *Timachidas*; ſic etiam ex κύμβη, *caput*, *ſeu capitis veluti concha*, fit κύμβαχος, *præceps in caput*, *ſeu pronus*. Præterea de hac voce notant, eâ ſignificari ſummitatem galeæ, ſeu verticem caſſidis, conum, cui criſta inſeritur. ut, Κύμβαχον ἀκρότατον νύξ' ἔγχεϊ. *Conum ſummum percuſſit haſtâ*. Ceterùm, quod diximus poculum κυμβαῖον, *cymbæum*, alii ſcribunt κυμβίον, *cymbium*; idque ajunt ſimili fuiſſe figurâ, atque navigium, quod κύμβην, *cymbam*, vocant: ex quo etiam fortaſſe poculum illud eſt denominatum. Ejuſcemodi autem navigium fortaſſe fuerit, quæ a quibuſdam communiter nominatur ξυλοκυμβάρα, *xylocumbara*, quaſi ſcilicet corrupto vocabulo ex κύμβη, *cymba*. adeò ut in jocum ſalſum, atque urbanum venerit ἡ ξυλοκύμβη, *cymba lignea*: quum id vocabuli uſurpetur de mulieribus, in quibus neque pulchritudo efflorеſcit, neque juſta, ſeu quadrata magnitudo. Jam verò τὸ κυμβίον, *cymbium*, quod diximus, ſimiliter ſcribitur, atque τὸ ἱςίον, *velum*, *ſeu tela*, & ἰσχίον, *coxa*, ut docent veteres.

CLXIII. Ὁ Μύδων, *Mydon*, nomen proprium, accentum habet gravem, ad differentiam participii μυδῶν, *præ nimio madore putreſcens*. Quod dicit, ἐπὶ βρεχμὸν, καὶ ὤμους, *in ſinciput*, *& humeros*, ex conſuetudine Homericâ, valet quodammodo ad exponendum, quid ſit τὸ, κύμβαχος, *pronus*. Porro autem βρεχμὸς, *ſinciput*, cum τῷ χ', pars eſt frontis ſuperior, quæ etiam communiter dicitur βρέγμα, cum τῷ γ'. Sic autem vocatur, eo quia pars hæc in infantibus eſt veluti βεβρεγμένη, *madefacta*, maximèque eſt humida, ac mollis. Sic etiam ῥῆγμα, *rimam*, *ſciſſuram*, *fracturam*, dicimus per γ', & ῥωχμὸν per χ'· itemque διωγμὸν, & ἰωχμὸν, *perſecutionem*, aliaque id genus. De ſincipite ſcribit Ariſtoteles, os eſſe tenuiſſimum, atque infirmiſſimum

τὸ κυφὸν δέ, φασιν, ἐτυμολογεῖται ἡ κύμβη, ὡς περιφερής. Ὁ δέ γε κύμβαχος, ἢ ἔχει τι ὀνοματοποιΐας διὰ τὸν δοκοῦντα ἐγκεῖσθαι αὐτῷ ἦχον, ἢ ἐκ παραγωγῆς ἔχει τὸ χ'· ἵνα ᾖ, ὡς τιμὴ Τίμαχος, ὅθεν κύριον Δωρικὸν ὁ Τιμαχίδας, οὕτω καὶ κύμβη κύμβαχος. [1] Σημαίνει δέ, φασιν, ἡ λέξις καὶ τὸ τῆς περικεφαλαίας ἄκρον, ᾧ ἐνίεται ὁ λόφος. ὡς τό, Κύμβαχον ἀκρότατον νύξ' ἔγχεϊ. Τὸ δὲ ῥηθὲν κυμβαῖον ποτήριον, [2] κυμβίον ἕτεροι γράφουσι, λέγοντες καὶ, ὅτι ἔοικε κατὰ σχῆμα [3] πλοίῳ καλουμένῳ κύμβῃ, ἐξ οὗ ἴσως καὶ παρωνόμαςαι. Εἴη δ' ἂν ἴσως τοιοῦτον πλοῖον ἡ κοινῶς ὀνομαζομένη πρός τινων [4] ξυλοκυμβάρα, ὡς δῆθεν ἐκ παραφθορᾶς τοῦ κύμβη, ἵνα ᾖ τὸ σκῶμμα ξυλοκύμβη, λεγόμενον ἐπὶ γυναικῶν, αἷς οὔτε κάλλος ἐπανθεῖ, οὔτε σύμμετρον μέγεθος. Τοῦ δὲ ῥηθέντος κυμβίου ἡ γραφὴ, κατὰ τὸ ἱςίον, καὶ ἰσχίον, ὥς φασιν οἱ παλαιοί.

ρξγ'. Ὁ δὲ Μύδων, τὸ κύριον, πρὸς διαςολὴν βαρύνεται τῆς μυδῶν μετοχῆς. Τὸ δέ, ἐπὶ βρεχμὸν καὶ ὤμους, οἷον ὑπεξηγητικόν ἐςι, κατὰ Ὁμηρικὴν συνήθειαν, τοῦ κύμβαχος. Βρεχμὸς δὲ διὰ τοῦ χ', τὸ ἄνω τοῦ μετώπου. λέγεται δὲ καὶ κοινῶς βρέγμα διὰ τοῦ γ'. [5] Καλεῖται δὲ οὕτω, διὰ τὸ οἷον βεβρέχθαι τοῦτο τὸ μέρος, καὶ ὑγρότατον εἶναι, καὶ ἁπαλὸν τοῖς βρέφεσιν. Οὕτω καὶ ῥῆγμα λέγομεν διὰ τοῦ γ', καὶ ῥωχμὸν διὰ τοῦ χ', καὶ διωγμὸν, καὶ ἰωχμὸν, καὶ ἄλλα. Περὶ δὲ βρέγματος [6] φησὶ καὶ Ἀριςοτέλης, ὅτι λεπτότατον

1. Σημαίνει δέ, φασιν, ἡ λέξις καὶ τὸ τῆς περικεφαλαίας ἄκρον) Etymologici Magni Auctor: Κύμβαχος σημαίνει τὸ ἄκρον τῆς περικεφαλαίας. ὡς τό, Κύμβαχον ἀκρότατον νύξ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι. & paullò poſt: σημαίνει δὲ καὶ τὸ κατ' ἄκρος τῆς περικεφαλαίας, ᾧ ἐμβάλλεται ὁ λόφος. Scholiaſtes Homericus: Κυμβάχου, τὸ ἀκώνιον τῆς περικεφαλαίας, ἐν ᾧ ἐμβάλλεται ὁ λόφος. Politus.

2. κυμβίον ἕτεροι γράφουσι) Heſychius: κυμβίον, εἶδος ποτηρίου, καὶ πλοίου. Suidas: κύμβιον (Sic enim ſcribit προπαροξυτόνως) εἶδός τι ἐκπώματος ἐπίμηκες, καὶ ςενὸν, καὶ τῷ σχήματι παρόμοιον τῷ πλοίῳ, ὃ καλεῖται κύμβιον. Κυμβίον legas, ut dixi, corruptè, apud Etymologum: pro quo, niſi malis κυμβαῖον, libenter reſcripſerim κυμβίον. Eſt autem κυμβίον Etymologo, εἶδος ποτηρίου, παραπλήσιον τῷ σχήματι πλοίῳ, ὃ καλεῖται κύμβη. Macrobius Saturnal. l. 5. c. 21. *Cymbia autem hæc, ut ipſius nominis figura indicat, diminutivè a cymbâ dicta, quod & apud Græcos, & apud nos, ab illis trahentes, navigii genus eſt. Ac ſanè animadverti ego apud Græcos multa poculorum genera a re navali cognominata, ut carcheſia ſuprà docui, ut hæc cymbia pocula procera, ac navibus ſimilia*. Politus.

Cymbia, quaſi parvæ cymbæ, ſeu naviculæ, poculorum genus ita a figurâ dictum. Virg. *Cymbiaque argento perfecta, atque aſpera ſignis*. Æn. l. v. Cymbala, inſtrumenta muſica cava, quæ gemina pulſus quatiebantur. Virg. Georg. l. iv. *Tinnitusque cie, & Matris quate cymbala circum*. Salvinus.

Etymologus: κυμβάλη, παρὰ τὸ κύφος, κύμβαλα τινα ἔστι. Pol.

3. πλοίῳ καλουμένῳ κύμβῃ) Etymologici Magni Auctor, & Suidas: κύμβαι, πλοῖα περιφερῆ παρὰ Ῥωμαίοις. Politus.

4. ξυλοκυμβάρα) itemque καμβάρα, extra compoſitionem. Polit.

5. Καλεῖται δὲ οὕτω, διὰ τὸ οἷον βεβρέχθαι τοῦτο τὸ μέρος) Atque etiam fortaſſe, quòd ſi caput lavetur, aut liquor in caput infundatur, per ſinciput is effluat, ut illud madefaciat. Salvin.

Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ βρέχω γίνεται βρεχμός, καὶ βρέγμα· ἐπειδὴ ἐν τοῖς βρέφεσι. καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἀνθρώποις ἡ ὑγρὰ τοῦ σώματος βρέχεται. Polit.

6. φησὶ καὶ Ἀριςοτέλης, ὅτι λεπτότατον ὀςοῦν ἐςι, καὶ ἀσθενέςατον τῆς κεφαλῆς) Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 1. c. 17. ὑπὲρ δὲ τὸ ἐγκέφαλον, λεπτότατον ὀςοῦν, καὶ ἀσθενέςατον τῆς κεφαλῆς ἐςιν, ὃ καλεῖται βρέγμα. J. Cæſar Scaliger, qui Ariſtotelicam Animalium Hiſtoriam vertit Latinè, βρέγμα hîc interpretatur *verticem*; idque ex Plinio. Perperam. Supra Ariſtoteles βρέγμα a vertice diſtinxerat. Calvæ pars anterior, βρέγμα· poſterior, ἰνίον. inter βρέγμα, & ἰνίον, pars media, κορυφή, ſeu *vertex*. Ariſtoteles: Κεφαλῆς μὲν οὖν μέρη, τὸ μὲν τριχωτὸν, κρανίον καλεῖται. τούτου δὲ μέρη, τὸ μὲν πρόσθιον, βρέγμα, ὑςερογενές. τελευταῖον γὰρ τῶν ἐν τῷ σώματι πήγνυται ὀςῶν· τὸ δ' ὄπισθεν, ἰνίον· μέσον δ' ἰνίου καὶ βρέγματος, κορυφή. Obſervaverat ad hæc verba Scaliger, bregma Plinium verticem reddere, malè, ex Ariſtotele. Sic enim βρέγμα confundere cum κορυφῇ. Qui igitur poſtea βρέγμα idem Scaliger verticem? Rufus Epheſius ſimiliter atque Ariſtoteles: κεφαλὴ δὲ καὶ τὸ τετριχωμένον καλεῖται καθ' ἑαυτό, καὶ σὺν τῷ προσώπῳ. τὸ δὲ τετριχωμένον τὸ μὲν ἔμπροσθεν, βρέγμα· τὸ δὲ ὄπισθεν, ἰνίον. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν τοῦ βρέγματος, κόρσαι, καὶ κρόταφοι. τὸ δὲ ἐν μέσῳ, καθ' ὃ δὴ μάλιςα εἱλοῦνται αἱ τρίχες, κορυφή. Nota verba hæc extrema de κορυφῇ. καθ' ὃ δὴ μάλιςα εἱλοῦνται αἱ τρίχες. Sic enim & Iſidoro *vertex*, *eſt ea pars*, *qua capilli capitis colliguntur*, *& in qua caſaries vertitur*. Reprehendit etiam Scaliger Theodorum, quòd βρέγμα apud Ariſtotelem *ſinciput* reddiderit. Vult enim Scaliger, dimidium capitis eſſe ſinciput, non autem partem anteriorem, nec tam occipiti, quàm toti capiti integro contrariam ſignificatum habere. quæ fuerat opinio Georgii Merulæ, & Johannis Britannici: quam etiam poſt Scaligeri veſtigia ſecutus fuit Philippus Pareus in ſuo Lexico Critico. Itaque Scaliger ibi apud Ariſtotelem vocem ipſam Græcam *bregma* retinet. Ego nolim, ita coarctare linguam Latinam. Sinciput, idem eſt ex vi vocis, ac medium caput: non ab eâ tamen etymologiâ, quam commendat Cæſar, ut ſit ſciſſum caput, quaſi *ſemiciput*, &. abjecto elemento, *ſinciput*. Non certè ſciſſi capitis notionem habet illud Plauti in Menæchmis: *Non tibi ſanum eſt, adoleſcens, ſinciput*. Ibi a Grammaticis *ſinciput* rectè intelligitur pars capitis anterior,

τατον ὀςῦν ἐςι, καὶ ἀσθενέςατον τῆς κεφαλῆς. Τὸ δὲ τύχε, καιριωτάτη λέξις, δηλῶσα τὸ, κατὰ τύχην εὗρεν. Ἐνταῦθα δὲ ὅρα καὶ, ὡς οὐ ταυτὸν ψάμαθον εἰπεῖν, καὶ ἄμαθον· ἀλλὰ ψάμαθος μέν ἐςιν, ἡ καὶ ψάμμος· ἄμαθος δὲ, κονεώς τις φαίνεται εἶναι εἶδος. Εἰπὼν γοῦν Ὅμηρος, τὸν Μύδωνα κύμβαχον ἐν κονίῃς πεσεῖν, ἐπήγαγε τὸ, τύχε γάρ ῥ᾽ ἀμάθοιο βαθείης. ὡς ταυτὸν ὂν κονίην εἰπεῖν, καὶ ἄμαθον. Καὶ ὧδε τὸ βαλεῖν, ἐπὶ τοῦ θεῖναι τέθειται, ἢ τοῦ ῥῖψαι ἐν τῷ, Ὄφρ᾽ ἵππω πλήξαντε χαμαὶ βάλον ἐν κονίῃσιν. Ἔνθα ὅρα καὶ τὸ πλήξαντες ἁπλῶς ῥηθὲν, ἀντὶ τοῦ κρούσαντες, ἢ πελάσαντες, ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ πλησιάζειν παράγεται. Ἐνταῦθα δὲ Ἀντίλοχος ξυνωρίδα ταύτην ἵππων ἐξελαύνει τῶν Τρώων, καταῤῥίψας τοῦ δίφρου τὸν τοῦ εἰρημένου Πυλαιμένεος ἡνίοχον.

ſimum capitis. Τὸ τύχε, *nactus eſt*, vox ſanè aptiſſima, atque commodiſſima, quippe quæ ſignificatione eadem prorſus ſit, atque τὸ, κατὰ τύχην εὗρε. *forte fortunâ reperit*. Atque hic vide, ut non idem ſanè eſt dicere ψάμαθον, *ſabulum*, atque ἄμαθον, *pulverem campi*, *ſeu terram pulverulentam*: ſed ψάμαθος quidem eſt ἡ ψάμμος, *arena*; ἄμαθος verò videtur eſſe genus quoddam pulveris. Homerus igitur quum de Mydone dixiſſet, præcipiti eum capite ἐν κονίῃς, *in pulverem*, cecidiſſe, ſubjungit illud: τύχε γάρ ῥ᾽ ἀμάθοιο βαθείης. *nactus enim erat pulverem profundum*. perinde quaſi idem ſit dicere κονίην, *pulverem*, atque ἄμαθον, *terram pulverulentam*. Hîc etiam τὸ βαλεῖν, *jacere*, poſitum eſt pro θεῖναι, *ponere*, *deponere*, *ſternere*, aut ῥῖψαι, *projicere*, *dejicere*, *abjicere*, in his verbis: Ὄφρ᾽ ἵππω πλήξαντε χαμαὶ βάλον ἐν κονίῃσιν. *Donec equi percuſſum humi in pulverem abjecerunt*. Ubi vide τὸ πλήξαντες, *percutientes*, generatim dictum pro κρούσαντες, *pulſantes*, aut πελάσαντες, *appropinquantes*, *propiùs accedentes*, ex quo etiam derivatur τὸ πλησιάζειν, *appropinquare*. Denique hoc loci Antilochus par hoc equorum a Trojanis abigit, quum Pylæmenis, ejus, de quo diximus, aurigam de curru deturbaſſet.

Τοὺς δ᾽ Ἕκτωρ ἐνόησε κατὰ ςίχας, ὦρτο δ᾽ ἐπ᾽ αὐτοὺς
Κεκληγώς· ἅμα δὲ Τρώων εἵποντο φάλαγγες
Καρτεραί· ἦρχε δ᾽ ἄρα σφιν Ἄρης, καὶ πότνι᾽ Ἐνυώ,
Rom p 585. Ἡ μὲν, ἔχουσα κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτῆτος·
Ἄρης δ᾽ ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα·
Φοίτα δ᾽ ἄλλοτε μὲν πρόσθ᾽ Ἕκτορος, ἄλλοτ᾽ ὄπισθεν.

Hos vidit Hector inter ordines, atque in eos impetum fecit
Vociferans: ſimulque Trojanorum ſecutæ ſunt phalanges
Fortes. Dux iis erat Mars, & veneranda Bellona.
Illa quidem, habens tumultum certaminis immanem;
Mars vero in manibus haſtam ingentem tractabat:
Ibatque modo ante, modo poſt Hectorem.

ρξδ΄. Σωματοποιεῖ ὁ Ποιητὴς, ὥσπερ τὸν Ἄρην, οὕτω καὶ τὴν Ἐνυώ· καὶ τῷ μὲν, [1] δίδωσι πελώριον ἔγχος νωμᾶν· τῇ δὲ, τὸν κυδοιμὸν ἐν χερσὶν, ὁποῖά τι σωματῶδες ὅπλον, τίθησιν· ὡς πάσης ἔριδος κυδοιμὸν ἐχού-

CLXIV. Sicuti Marti corpus effingit Poëta, ſic etiam Bellonæ: atque ei quidem id tribuit, ut ingentem haſtam vibret, atque concutiat; Bellonæ verò in manus dat tumultum, veluti rem quamdam corpoream, atque inſtrumentum bellicum: quippe quum contentio nulla ſit ſine tumul-

rior, ubi viget ſenſus communis. Sed ſinciput ita dictum, quaſi *ſemicaput*. unde per ſyncopen *ſemcaput*, &, litterarum mutatione, *ſinciput*. Velius Longus de Orthographiâ: *ipſa A littera in locum M vidit, ut cum dicimus clandeſtinum, quum ab eo trahatur, quod eſt clam. item ſinciput, quod eſt ſemi caput*. Ut *occiput* ita quidem vocatur, quaſi *ob caput*, i. e. contra caput, ſeu oppoſitum capiti; ſic etiam ſinciput, quaſi, ut dixi, *ſemicaput*. ut hac ratione occiput, & ſinciput inter ſe opponantur. Gloſſæ Philoxeni *ſinciput*, ἡμικεφάλαιον. Et Cyrilli: ἡμικέφαλον, *ſinciput*. ἡμίκρανον, *ſinciput*. Papias: *ſyncipitum*, *dimidium caput*. Idem etiam, Philoxeno *ſemiſipam*. ideſt, *ſemicaput*. *ſemicipeum*, ἡμικεφάλιον. At enim occiput, pars eſt capitis poſterior, Græcis ἰνίον. Gloſſæ Philoxeni: *Occipitium*, ἰνίον, ὀπισθοκράνιον. Gloſſæ Cyrilli: ὀπισθοκέφαλον, *occiput*. Iſidorus: *Occipitium*, *capitis pars poſterior*, *quaſi contra capitium*, *vel quod ſit capitis retrorſum*. Johannes De Janua in Catholico: *occiput*, *pitis*, *poſterior pars capitis*. & alibi: *occiput componitur cum ob*, *& caput*: *& videtur ſic quaſi contra caput*, *quod ſit capitis retrorſum*, *& idem dicitur occipitium*. Papias: *Occipitium*, *locus poſt anteriora*: *quod Græco bregma βρέγμα dicitur*. *ideſt*, *poſterior pars capitis*. Errat hic valde Papias in interpretatione Græci. Quippe aliud βρέγμα ab occipitio. Sed tamen inde conſtat, occipitium partem eſſe capitis poſteriorem. Eumdem errorem erravit Joh. Craſtonus, Carmelita Placentinus, is, qui primus, poſt renatas Litteras, Lexicon Græcum edidit, in Lexico Latinogræco: *occiput*, βρέγμα. Melius idem Craſtonus in Lexico Græcolatino: βρέγμα, ατος. τὸ. *ſinciput*. Atqui βρέγμα etiam Græcis medium eſt capitis. Heſychius: βρέγμα, τὸ μέσον τῆς κεφαλῆς. Ut hinc etiam videas, idem omnino eſſe βρέγμα apud Græcos, quod *ſinciput* apud Latinos, atque adeo nullam magno illi Scaligero cauſſam fuiſſe, cur Theodorum apud Ariſtotelem, ob βρέγμα Latinè redditum *ſinciput*, tantopere improbaret. *Theodorus*, inquit, *ſinciput*, *longè peius*. Quòd ſi occiput oppoſitum eſt capiti, capitis hic nomine intelligatur, oportet, pars capitis anterior. Hæc, quæ prima eſt ſpectantibus, atque adverſa, κατ᾽ ἐξοχὴν caput. Hinc & ſinciput, quod eſt *ſemicaput*, vulgò apud Grammaticos pars capitis anterior. Papias: *ſynciput*, *ptis*, *ſemis caput*, *ſine capite*, *anterior pars capitis*. Johannes De Janua in Catholico: *ſinciput*, *ſincipitis*, *anterior pars capitis*. Circumferebantur jam pridem vulgati illi verſus:

Sinciput, anterior capitis pars dicitur eſſe.
Occiput at partem deſignat poſteriorem.

Pars ea calvæ anterior, ſupra frontem. Unde & βρέγμα, ὑπερμετώπιον appellatum. Suidas: βρέγμα, καὶ βρεγμός, τὸ ὑπερμετώπιον μέρος. Etymologici Magni Auctor: βρέγμα, καὶ βρέχμον, τὸ ὑπερμετώπιον μέρος. εἰς τὸ ἔμπροσθεν λέξεως. Objicit Scaliger magnum, ut ipſe quidem putat, ex uſu antiquorum argumentum: quibus in adagio fuit: *frons occipitio prior*. Non dixere, inquit, *ſinciput occipitio prior*. quod magis conveniens futurum fuiſſe ait, ſi contraria fuiſſent. Idem argumentum, mirum, quantùm utiliſſet Patri. Multò etiam ante docuerat Joh. Britannicus, occipitio opponi frontem, non ſinciput; adeoque ſinciput longè aliud, quam priorem capitis partem, ſignificare. At neque veteres dixere: *bregma occipitio prius*. & tamen bregma oppoſitum eſt occipitio. Id argumenti, ſiquid valeret, pariter efficeret, non eſſe bregma partem capitis anteriorem, neque occipitio oppoſitam. quod eſt contra Ariſtotelem, ipſamque veritatem. Nam frons quidem poſita eſt ſub bregmate. Ariſtoteles: Πρόσωπον δὲ, τὸ μετὰ ὑπὸ τὸ βρέγμα, μεταξὺ τῶν ὀμμάτων, μέτωπον. Rufus Epheſius: τὸ δὲ ὑπὸ τῷ βρέγματι, μέτωπον. Ergo veteres illo adagio: *frons occipitio prior*: frontis, non ſincipitis, ut neque bregmatis, meminere, quia frons pars eſt vultûs ſuperior, atque oculis propinquior. Humani capitis partes duæ, calva, & vultus. Ad calvam pertinet ſinciput, quod eſt pars ejus anterior. Vultûs pars ſuperior, frons eſt, ſub ſincipite ſtatim poſita, μεταξὺ τῶν ὀμμάτων. Unde & ab oculorum foraminibus dictam frontem quidam exiſtimarunt. Veteres autem illo proverbio ſignificabant, plus prodeſſe frontem, quam occipitium, quia ejus, cujus negotium agitur, permagni intereſt, præſentem ipſum rei adeſſe, & omnia oculis ſuis attentè perſidere. Plinius lib. 18. c. 5. *Eum tamen*, *qui bene habitet*, *ſæpius ventitare in agrum*, *frontemque domini plus prodeſſe*, *quàm occipitium*, *non mentiuntur*. In eamdem ſententiam antiquum proverbium plurimum etiam commendare oculi domini, tamquam rei agro ſaluberrima. Plinius item c. 6. *Et ideo majores fertil ſimum in agro oculum domini eſſe dixerunt*. Quia igitur, ut fundus fructus plus afferat, vultus, & oculi domini proſunt quàm maximè, ideo, ad vultum, & oculos ſignificandos, frons in illo proverbio memorata eſt, non ſinciput. Hæc eſt vera proverbii illius ſententia: ex qua nemo, ſanè certè, ac meritò, arguerit, non eſſe ſinciput partem capitis, ſeu calvæ, anteriorem, neque occipiti oppoſitam. Quod pars ea medium eſt caput, ideo, ut diximus, ſinciput, quaſi *ſemicaput*, vocata. *Palmer*.

1. δίδωσι πελώριον ἔγχος νωμᾶν) Vide apud Anacreontem Martem ingreſſum officinam Vulcani. *Salvinus*.

multu. Jam verò hic obſerva novum, ac varium genus conſtructionis. Sic enim loquitur: Ἡ μὲν ἔχουσα κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτῆτος· Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα. *Illa quidem, habens tumultum immanem pugnæ. Mars verò in manibus ingentem haſtam tractabat*. Quamquam dicere poterat: πελώριον ἔγχος νωμῶν. *ingentem haſtam tractans*; tamen ſic noluit; ſed, ut diverſæ erant perſonæ; ſic etiam nunc ad illas loquendi formam commutavit. Quemadmodum paullò ante per allegoriam cum timidè, atque ignavè pugnantibus Venus permixta fuerat; ita e contrario hoc loci in eadem ſimul acie Mars cum iis collocatur, qui fortiſſimè dimicant. Sic enim narrat: *Mars verò in manibus haſtam ingentem tractabat; itabatque modò ante, modò poſt Hectorem*. Et obſerva, ut, quamvis qui poſt Homerum ſcripſere, ii propriè, ac peculiariter de diſcipulis uſurpent τὸ φοιτᾶν, *itare, ventitare, ideſt, ad unum aliquem, audiendi ejus gratiâ, accedere*, unde etiam diſcipulum, ſive auditorem, φοιτητὴν vocant; tamen Poëta φοιτᾶν dicit eum impetu ferri, atque irruere. Et ſic etiam Heſiodus. Sin autem, ſecundùm veteres, φοῖτος eſt ἡ μανία, *inſania*, aptiſſimum Marti maximèque proprium eſt hoc loci τὸ φοιτᾶν, *inſanire*, dum furioſè in Græcos, inſanoque impetu fertur, eo quia & ipſe malum dicitur furens, atque inſaniens. Unde etiam habet, ut ſit ἀλλοπρόσαλλος, *mutabilis, ſubinde mutans partes, modò huic, modò illi adhærens*.

Hunc igitur quum vidiſſet, exhorruit pugnator bonus Diomedes;
Et ut quando homo rudis, ingenti campo percurſo,
Conſiſtit ad rapidum amnem, in mare profluentem,
Spumâ eum frementem conſpicatus, recurritque retrorſum:
Sic tunc Tydides receſſit, dixitque militibus.

CLXV. Diomedes, quum ipſum illum Martem conſpicatus fuiſſet, tractatâ manibus ingenti haſtâ, furioſè moveri, ut proximè dictum eſt, nunc ante Hectorem, tamquam ejus anteſignanum, nunc a tergo, perinde quaſi caudam agminis duceret, exhorruit, retroque pedem retulit, ut cum homo rudis, atque imperitus, ἰὼν πολέος πεδίοιο, *ingentem campum emenſus*, videlicet πολλὴν γῆν περιεληλυθὼς, *magno terrarum tractu pedibus obito, & peragrato*, ex alienâ veluti regione profectus, ad rapidum amnem, in mare profluentem, conſiſtit; quumque eum ſpumâ frementem videat, retrorſum recurrit. Quod ſupra pariter dixerat uſu ei venire, qui in draconem incidit. Nam & ille, verſo greſſu, fugit, & retrorſum recedit, cum draconem conſpicatur. Et obſerva, ut, quamvis ſimiles inter ſeſe quodammodo ſint hæ ipſæ comparationes, eo quòd tum fluvius, tum draco, humore ſimul, & frigore, reptatuque per terram, ac gyris, inter ſeſe quodammodo conveniant, unde etiam Dionyſius De ſitu Orbis Iſſicum ſinum draconi hac de cauſsâ per comparationem aſſimilat; tamen hæc multò, quàm illa, ſimplicior eſt comparatio. Etſi enim illic metu quis draconis retrorſum abit, ac refugit; tamen is, qui retro a flumine iter convertit, id certè

1. Οὕτω δὲ καὶ Ἡσίοδος) Heſiodus Operib. Νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ, αἱ δ' ἐπὶ νυκτὶ Αὐτόματοι φοιτῶσι. Polit.

2. διὰ τὸ καὶ μαινόμενον κακὸν λέγεσθαι αὐτὸν) Sic Θοῦρος Ἄρης, Mars ab Homero Furens, Impetuoſus, appellatus. Salvinius.

3. πελώριον ἔγχος νωμῶν) Mars ab Anacreonte lepidiſſimè in officinam Vulcani inducitur Στιβαρὸν δόρυ κραδαίνων, *Validam haſtam quaſſans*. Salvin.

ἐχούσης. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι καὶ τὴν σύνταξιν ἔχουσάν τι καινόν. Φησὶ γάρ· Ἡ μὲν ἔχουσα κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτῆτος· Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα. καίτοι ἠδύνατο εἰπεῖν, πελώριον ἔγχος νωμῶν· Baſ. p. 445. οὐκ ἠθέλησε δὲ, ἀλλὰ συνεξήλλαξε καὶ νῦν τὸ σχῆμα τῇ τῶν προσώπων διαφορᾷ. Ὥσπερ πρὸ μικροῦ ἡ ἀλληγορία τοῖς οὐ γενναίως μαχομένοις τὴν Ἀφροδίτην συμπαρέμιξεν, οὕτως ἐνταῦθα ἐκ τοῦ ἐναντίου τοῖς ἀνδριζομένοις τὸν Ἄρην συνέταξε. Φησὶ γάρ· Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα, φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν πρόσθ' Ἕκτορος, ἄλλοτε δ' ὄπισθεν. Καὶ σημείωσαι, ὅτι, εἰ καὶ οἱ μετὰ τὸν Ὅμηρον τὸ φοιτᾶν ἐπὶ μαθητῶν ἰδιάζουσιν, ὅθεν καὶ φοιτητὴν λέγουσι τὸν μαθητὴν, ἀλλ' ὁ Ποιητὴς τὸ ὁρμᾶν, φοιτᾶν λέγει. [1] Οὕτω δὲ καὶ Ἡσίοδος. Εἰ δὲ, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, φοῖτος ἡ μανία, εἰκότατον Ἄρει ἐνταῦθα τὸ φοιτᾶν, μανιωδῶς ὁρμωμένῳ κατὰ Ἑλλήνων, [2] διὰ τὸ καὶ μαινόμενον κακὸν λέγεσθαι αὐτὸν, ὅθεν ἔχει καὶ τὸ εἶναι ἀλλοπρόσαλλος.

Τὸν δὲ ἰδὼν, ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀπάλαμνος, ἰὼν πολέος πεδίοιο,
Στήῃ ἐπ' ὠκυρόῳ ποταμῷ, ἅλαδε προρέοντι,
Ἀφρῷ μορμύροντα ἰδὼν, ἀνά τ' ἔδραμ' ὀπίσσω·
Ὡς τότε Τυδείδης ἀνεχάζετο, εἶπέ τε λαῷ.

ρξέ. Διομήδης ἰδὼν, οὕτως ὁ Ἄρης αὐτὸς ἐκεῖνος ἐν παλάμαις [3] πελώριον ἔγχος νωμῶν, ἐφοίτα, ὡς προσεχῶς ἐῤῥέθη, νῦν μὲν πρόσθεν Ἕκτορος, ὡς προμαχῶν, νῦν δὲ ὄπισθεν, οἷα οὐραγῶν, ἐῤῥίγησε, καὶ ἀνεχάζετο, ὡς ὅτε ἀνὴρ ἀπάλαμνος, ἰὼν πολέος πεδίοιο, ἤδη γῆν πολλὴν περιεληλυθὼς, ὡς ἐξ ἀλλοδαπῆς ἥκων, στήῃ ἐπ' ὠκυρόῳ ποταμῷ, ἅλαδε προρέοντι, ἀφρῷ μορμύροντα ἰδὼν, ἀνά τ' ἔδραμ' ὀπίσσω. ὁποῖόν τι παθεῖν ἐν τοῖς πρὸ τούτου ἔφη καὶ τὸν δράκοντι περιτυχόντα. Καὶ ἐκεῖνος γὰρ παλίνορσος ἀπέστη, [4] καὶ ἂψ ἀνεχώρησε, δράκοντα ἰδών. Καὶ σημείωσαι, ὅτι, εἰ καὶ ὅμοιαί πως εἰσὶν αἱ παραβολαὶ αὗται, διὰ τὸ καὶ τὸν ποταμὸν, καὶ τὸν δράκοντα ταυτά πως εἶναι τῷ τε ὑγρῷ, καὶ τῷ ψυχρῷ, καὶ τῇ κατὰ γῆς ἕρψει, καὶ τοῖς ἑλιγμοῖς, ὅθεν καὶ [5] ὁ Περιηγητὴς τὸν Ἰσσικὸν κόλπον δράκοντι διὰ ταῦτα ἤκασεν ἐν παραβολῇ· ὅμως ἀφελεστέρα ἐκείνης αὕτη. Τὸν μὲν γὰρ δράκοντα φοβηθεὶς ἐκεῖ τις παλίνορσος ἀφορμᾷ· τοῦ δὲ ποταμοῦ ὁ ἀναχαζόμενος, δι' ἔκπληξιν,

4. καὶ ἂψ ἀνεχώρησε, δράκοντα ἰδών) Virg. *Improviſum aſpris veluti qui ſentibus anguem Preſſit humi nitens, trepidusque repente refugit*. Salvinius.

5. ὁ Περιηγητὴς τὸν Ἰσσικὸν κόλπον δράκοντι διὰ ταῦτα ἤκασεν ἐν παραβολῇ) Euſtathius ad Periegetam: Σημείωσαι οὖν, ὅτι διὰ μόνας τὰς καμπὰς τοῦ Ἰσσικοῦ, ἡ τοῦ ὄφεως εἴληπται παραβολή, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει ἀσφαλῶς. ἄλλως γὰρ πολὺ ἔχει τὸ ἀπεοικὸς, εἰ ὁ τοσοῦτος κόλπος ὅλῳ παραβέβληται ὄφει. Politus.

ξιν, καὶ ἀμηχανίαν τοῦτο ποιῇ. Ἰστέον δὲ, ὅτι στρατηγοῦ σπουδαίου ἀρετὴ τὸ οὕτω φυλάττεσθαι, ποτὲ μὲν προμαχοῦντα, ποτὲ δὲ οὐραγοῦντα, κατὰ τὸν Ἄρην, [1] ἐν ἐπὶ καιροῦ. Εἶτα εἰπὼν ὁ Διομήδης, ὅτι ἀεὶ πάρεστιν, ὡς θεοφιλεῖ δηλαδὴ, τῷ Ἕκτορι θεὸς, ὃς λοιγὸν ἀμύνει, ὑποτίθησι τοῖς Ἀχαιοῖς στρατηγικῶς, μετὰ προμηθείας φεύγειν [2] ἐκ τοῦ θεοφιλοῦς ἀνδρός. καὶ ὅτι πρὸς τοὺς Τρῶας τετραμμένοι, αἰὲν ὀπίσω εἴκετε, μηδὲ θεοῖς ἐθέλετε μάχεσθαι. ὅ ἐστι, μὴ ἐν προσποιήσει ἀνδρίας θεομαχεῖν βούλεσθε. Βούλεται γὰρ ὁ στρατηγὸς, εἰ καὶ πληγείη τις φεύγων, κατὰ στέρνα δέξασθαι τὸ τραῦμα, καὶ μὴ προτροπάδην φυγεῖν, καὶ νῶτα δοῦναι τοῖς ἐχθροῖς. Πάνυ γὰρ ἐν αἰσχρῷ τοῦτο τοῖς παλαιοῖς ἔκειτο, καὶ μάλιστα τοῖς Λάκωσιν, οἳ καὶ ἀτάφους ἐρρίπτουν τὸν ὀπισθότρωτον.

ρξς'. Σημείωσαι δὲ ἐνταῦθα τὴν τυχηρὰν περιπέτειαν, ὅπως ὁ μὴ πειθόμενος πρὸ μικροῦ τῷ Σθενέλῳ τὴν εὐσχήμονα φυγὴν συμβουλεύοντι, νῦν αὐτὸς φεύγειν ὑποτίθεται, καὶ οἱ Ἕλληνες πείθονται. Διὸ μετ' ὀλίγα οὔτε προτρέποντο, ἤτοι προτροπάδην φεύγουσιν, οὔτε ἀντιφέροντο ἐν μάχῃ, ἤτοι ἀνθίσταντο τοῖς Τρωσίν· ἀλλ' αἰὲν ὀπίσω χάζοντο. Ἰστέον
Ram.p.586. δὲ, ὅτι ἀπάλαμνον λέγει τὸν ἄπειρον, καὶ μὴ ἔχοντα τεχνάσασθαί τι, ὡς οἷον [3] ἄχηρα, καὶ μὴ ἔχοντα παλάμην, [4] ἢ παλαμᾶσθαί τι. Οὐκ ἀνάπαλιν παλαμναῖος, οὐ μόνον κοινότερον ὁ βριαρόχειρ, ἀλλὰ καὶ ὁ αὐτόχειρ, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, [5] φονεύων, καί τινι μιάσματι ἔνοχος. [6] Καὶ Ζεὺς δὲ, φασι, Παλαμναῖος, ὁ τοὺς φονεῖς καταρρίπτων. [7] καί τις δὲ, φασι, κατὰ θηρίων ἀσπὶς, παλαμναία ἐκαλεῖτο. Ψογερὰ δὲ λέξις ἀεὶ παρὰ τοῖς ῥήτορσι, δίχα Διὸς, ὁ παλαμναῖος· οὐ μὴν οὕτω καὶ ὁ ἀπάλαμνος. Τὸ δὲ ὠκυρόῳ, οὐκ ἐδιπλασίασε τὸ ρ, κατὰ συνήθειαν, ὡς οὐδὲ τὸ ἅλαδε προρέοντι, κατὰ φύσιν τε, καὶ διὰ μέτρου δὲ χρείαν· οὐ μὴν Ἀττικῶς. Τὸ δὲ μορμύρειν, ὀνοματοποιΐα ἐστὶν ἤχου ῥέοντος ὕδατος, καὶ τραχυνομένου ἠρέμα, ὡς καὶ ὑπαφρίζειν. καὶ ἔστι τραχύτερον [8] τοῦ μύρειν, ἐξ οὗ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, [9] καὶ οἱ ἀλιμυρήεντες ποταμοί. [10] καὶ τὸ μύρεσθαι, ἤγουν κλαίειν, καὶ τὸ κλαυ-

certè facit præ ſtupore, atque inopiâ conſilii. Sciendum autem eſt, virtutem eſſe boni imperatoris, ſic attentum eſſe, reique gerendæ occaſionem captare, ut uno eodemque tempore, nunc in primâ pugnantium acie, nunc in extremâ, Martis inſtar, verſetur. Deinde, quum dixiſſet Diomedes, Hectori, veluti nimirum diis charo, atque accepto, præſentem ſemper deum adeſſe, qui mortem ab eo avertat, tale Græcis dat monitum, quale imperatorem decet, ut prudenter, ac providè fugiant a viro, quem deus amat. itemque eos monet, ut ad Trojanos converſi, ſemper retro cedant, neque cum diis pugnare velint. hoc eſt, ne, ſpecie, atque obtentu fortitudinis, pugnam inire velint adverſus deos. Vult enim ipſe imperator, ut, ſiquis inter fugiendum vulnus accipit, illud in pectore accipiat, & non præceps in fugam agatur, neque terga det hoſtibus. Loco enim permagni dedecoris id a veteribus habebatur, maximèque a Laconibus, qui inhumatum eum projiciebant, qui averſis vulneribus cecidiſſet.

CLXVI. Volo autem, hîc obſerves ſubitam illam a fortuito eventu mutationem, & varietatem rerum, ut ſcilicet, qui paullò ante Sthenelo honeſtam fugam ſuadenti obſequi recuſabat, ipſe nunc ad fugam hortatur, Græcique obſequuntur. Quocirca paullò poſt neque terga vertunt, ideſt, neque in fugam præcipites aguntur, neque in certamine occurrunt, videlicet neque obſiſtunt Trojanis; ſed ſemper retrocedunt. Quod autem ſcire oportet, ἀπάλαμνον, dicit hominem rerum imperitum, ſeu minimè experientem, quique neſcit moliri quidquam, perinde quaſi manibus careat, neque ipſe poſſet παλαίειν, *luctari*, aut παλαμᾶσθαί τι, *rem ullam manibus facere*. contraquam dicitur παλαμναῖος, non communiori modò ſignificatione is, qui manibus valet, ſeu manibus eſt robuſtis; verùm etiam qui ſuâ ipſe manu, ut veteres ajunt, cædem facit, & piaculo quodam eſt obſtrictus. Quin & Juppiter, ut ajunt, Παλαμναῖος, *Palamnæus*, qui dejicit, atque proſternit homicidas. Immo &, ſecundùm veteres, de genere venenatarum beſtiarum aſpis appellata eſt παλαμναία, *ſanguinaria*. Etſi verò hæc iſta vox παλαμναῖος, *ſanguinarius*, ſemper in vitio poſita eſt apud Oratores, niſi ſicubi uſurpetur de Jove; non ita tamen etiam ὁ ἀπάλαμνος, *non experiens, minimè induſtrius, rudis*. Τὸ ὠκυρόῳ, *velociter fluenti, ſeu rapido*, non ſanè, pro conſuetudine, geminat τὸ ρ, ut nec eamdem litteram geminat τὸ ἅλαδε προρέοντι, *in mare profluenti*, tum ſuapte naturâ, tum ob metri neceſſitatem: non tamen Atticè. Τὸ μορμύρειν, *murmurare, ſeu obſtrepere*, vocabulum eſt per onomatopœiam fictum a ſono fluentis aquæ, motuque quadamtenus ad aſperitatem concitato decurrentis, ita ut ſpumæ etiam aliquantulum faciat: & ſono eſt aſperiori, quàm τὸ μύρειν, *fluere, ſeu ſtillare*, ex quo, ut alibi quoque declaratur, ſunt alicubi οἱ ἀλιμυρήεντες ποταμοί, *amnes cum ſonitu quodam in mare fluentes*; itemque τὸ μύρεσθαι, plorare videlicet, ac lacrymari, & τὸ κλαυθμυρίζεσθαι,

1. ἐν ἐπὶ καιρῷ) f. ἐν καιρῷ. *pro loco, & tempore*. Polit. *Uno eodemque tempore*, ait Euſtathius hyperbolicè. *Salvin.*
2. ἐκ τοῦ θεοφιλοῦς ἀνδρὸς) *pauci, quos æquus amavit Juppiter*. Salvinus.
3. ἄχηρα) l. ἄχειρα, ut rectè Frobenius. Etymologici Magni Auctor: ἀπάλαμνος, ἀπαλής, ἄχειρος. Politus.
4. ἢ παλαμᾶσθαί τι) Etymologici Magni Auctor v. ἀπάλαμνος· ὁ μὴ δυνάμενος παλαμήσασθαι, ὅ ἐστι τεχνάσασθαι, ἢ ἐργάσασθαι. Polit.
5. φονεύων, καί τινι μιάσματι ἔνοχος) Heſychius: φονεὺς, ὁ αὐτόχειρ τινα ἀνελών, ὁ ἐνεχόμενος μιάσματι οἰκείῳ. Sic enim legendum. Perperam libri, ὁ ἀνεχόμενος μιάσματι οἰκείῳ. Politus.
6. Καὶ Ζεὺς δὲ, φασι, Παλαμναῖος) Etymologici Magni Auctor: ὁ τοὺς αὐτόχειρας φονεύσαντας τιμωρούμενος, Ζεὺς παλαμναῖος. Suidas: καὶ Ζεὺς παλαμναῖος, ὁ τοὺς τοιούτους τιμωρούμενος. Polit.
7. καί τις δὲ, φασι, κατὰ θηρίων ἀσπὶς) Etymologus: καὶ ἀσπίς δέ τις τῶν θηρίων, παλαμναία καλουμένη. Politus.
8. τοῦ μύρειν) Hinc μύρον, unguentum, quod tamen ab Homero ἔλαιον, ideſt, *oleum*, dicunt. *Salvinus*.
9. καὶ οἱ ἀλιμυρήεντες πω ποταμοί) Hom. ἐς ποταμὸν ἀλιμυρήεντα. Etymologus: ἀλιμυρήεντα, ποταμὸν ἅλιον βρυχώμενον, ὁ εἰς θάλασσαν ῥέοντα, ἢ ἁλὶ κιρνάμενον. Politus.
10. καὶ τὸ μύρεσθαι, ἤγουν κλαίειν) Etymologus: μύρεσθαι, τὸ κλαίειν· παρὰ τὸ ῥεῖν τὰ δάκρυα· ἀπὸ τοῦ μύρω τὸ ῥέω. Polit.

ϑαι, *flere, ejulare, vagire*: ad cujus explicationem facit ea, quæ dicta eſt, lacrymarum manantium vis μορμύρουσα, *murmurans, ſeu murmur edens*, aut μύρουσα, *fluens, ſeu ſtillans*, fontis inſtar nigrantes aquas effundentis. Ad hæc obſerva, ut multo hic frequentique uſu litteræ ρ locutionem ipſam aſperiorem reddit, cum dicit ὠκύρροον ποταμὸν ἅλαδε προρέοντα, ἀφρῷ μορμύροντα, *rapidum fluvium in mare profluentem, ſpumâ murmurantem*. Τὸ ὀπίσσω, *retro, ſive retrorſum*, perſpicuitatis gratiâ, poſitum eſt, ad explicationem videlicet τοῦ ἀνέδραμε, *recurrit*. videlicet παλίμπους ὥρμησε. *retroacto pede ſeſe proripuit*. hoc eſt, ἀνεπόδισε. *pedem retulit, retroceſſit, converſo itinere remeavit*. Alioquin enim ἀναδραμεῖν, *ſurſum verſus currere, ſurſum ire, erigi, attolli*, dicitur etiam τὸ ἄνω δραμεῖν, *ſurſum excurrere*, videlicet αὐξηθῆναι, *incrementum accipere, progreſſum facere, creſcere, ſuccreſcere*. ut, ὁ δ' ἀνέδραμεν, ἔρνεϊ ἶσος. *iſque ſuccreverat, plantæ ſimilis*. Ex quo etiam ἀναδρομὴ, incrementum ætatis.

κλαυθμυρίζεσθαι. οὐ διασαφητικὸν, ἢ [1] κατὰ μελάνυδρον κρήνην μορμύρουσα, ἢ μύρουσα τῶν δακρύων ῥοή. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅπως ἐνταῦθα [2] τῷ συχνῷ ρ τραχύνει τὴν φράσιν, εἰπὼν ὠκύρροον ποταμὸν ἅλαδε προρέοντα, ἀφρῷ μορμύροντα. Τὸ δὲ ὀπίσσω πρὸς σαφήνειαν κεῖται τοῦ ἀνέδραμεν. ἤγουν παλίμπους ὥρμησεν. ὥσπερ ἐστὶν ἀνεπόδισεν. Ἄλλως γὰρ ἀναδραμεῖν λέγεται καὶ τὸ ἄνω δραμεῖν, ἤγουν αὐξηθῆναι, κατὰ τὸ, ὁ δ' [3] ἀνέδραμεν, ἔρνεϊ ἶσος. ἀφ' οὗ καὶ ἀναδρομὴ, ἡ καθ' ἡλικίαν αὔξησις.

O amici, qualem tandem divum Hectorem admiramur,
Valentemque eſſe haſtâ, & audacem pugnatorem!
Certe huic ſemper præſens adeſt deorum unus, qui mortem avertit;
Et nunc præſens ei adeſt Mars ille, viro mortali ſimilis.
Quare ad Trojanos converſi, ſemper retro
Cedite, neque contra deos pugnare fortiter velitis.
Sic dixit. Trojani verò proximè ad eos acceſſerunt.

Ὦ φίλοι, οἷον δὴ θαυμάζομεν Ἕκτορα δῖον
Αἰχμητήν τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν;
Τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἷς γε θεῶν, ὃς λοιγὸν ἀμύνει·
Καὶ νῦν οἱ πάρα κεῖνος Ἄρης βροτῷ ἀνδρὶ ἐοικώς.
Ἀλλὰ πρὸς Τρῶας τετραμμένοι αἰὲν ὀπίσσω
Εἴκετε, μηδὲ θεοῖς μενεαινέμεν ἶφι μάχεσθαι. *Baſ. p. 446.*
Ὣς ἄρ' ἔφη. Τρῶες δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθον αὐτῶν.

CLXVII. De bellatore, qui deo gratus ſit, atque acceptus, ad exemplum Diomedis, qui Hectorem ſtupebat, atque admirabatur, appoſitum dictu eſt illud: O *amici, qualem tandem hunc, aut illum*, quiſquis ille demum fuerit, *valentem eſſe haſtâ, audacemque bellatorem, admiramur? At enim huic ſemper præſens adeſt deus, qui*, ut dictum eſt, *mortem ab eo depellit*. Quemadmodum pronomen αὐτὸς, *ipſe*, excellentiam, & dignitatem quamdam interdum denotat, ut illud: αὐτὸς ἔφατο. *ipſe dixit*: ſic etiam pleriſque in locis pronomen ἐκεῖνος, *ille*. Narrat igitur de Hectore, ut ei πάρα, videlicet πάρεστι, κεῖνος Ἄρης, βροτῷ ἀνδρὶ ἐοικώς. *præſens adeſt Mars ille, mortali viro ſimilis*. ſive ἀνθρώπῳ θνητῷ. *homini mortali*. Epitheton enim, ut ſupra ſcriptum eſt, τὸ βροτὸς, *mortalis*. Talia autem frequenti in uſu ſunt etiam Atticis, pronomina videlicet ad excellentiæ notam, atque ad majorem vim ſignificandi, cum alio atque alio modo per emphaſin plus ſignificatur, quàm dicitur. Ceterùm de hoc vocabulo πάρα, ſciendum, id non modò ſumi pro πάρεστι, *adeſt*, & πάρεισι, *adſunt*; verùm etiam aliquantò magis novè pro primâ ſingulari perſonâ πάρειμι, *adſum*, ut in antiquo fertur Commentario de Figuris, ubi & exemplum hoc legitur: Τίς ἔσθ' ὁ πωλῶν τἀνδράποδα; ἐγὼ πάρα. *Quis eſt venditor hic mancipiorum? Ego adſum*. Verba illa: Ἀλλὰ πρὸς τοὺς δεῖνα τετραμμένοι, αἰὲν ὀπίσσω εἴκετε, μηδὲ θεῷ μενεαινέμεν, videlicet προθυμεῖσθε, ἶφι μάχεσθαι. *Sed ad eos, quicumque illi ſunt, converſi, ſive iis adverſi, ſemper retro cedite, neque contra deum ſtudeatis, ſive velitis, fortiter pugnare*: hæc, inquam, verba, honeſtè ex pugnâ fugiendum eſſe, atque adverſis pectoribus, ſuadent, ut & paullò ante declaratum fuit, cum deus feſſis, & laborantibus non auxiliatur.

ρξζʹ. Ἐπὶ θεοφιλοῦς μαχητοῦ, αἰκεῖον εἰπεῖν, κατὰ τὸν ἐπὶ Ἕκτορι θαμβηθέντα Διομήδην, τὸ, Ὦ φίλοι, οἷον δὴ θαυμάζομεν τὸν δεῖνα αἰχμητήν τε εἶναι, καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν; Τῷ δὲ αἰεὶ πάρα θεὸς, ὃς λοιγὸν, ὡς εἴρηται, ἀμύνει. Ὥσπερ ἡ αὐτὸς ἀντωνυμία δηλοῖ ἔστιν ὅτε ὑπεροχήν τινα, ὡς τὸ, [4] αὐτὸς ἔφατο· οὕτω πολλαχοῦ καὶ τὸ ἐκεῖνος. Φησὶν οὖν, ὅτι τῷ Ἕκτορι πάρα, ἤγουν πάρεστι, κεῖνος Ἄρης, βροτῷ ἀνδρὶ ἐοικώς. ἤτοι ἀνθρώπῳ θνητῷ. ἐπίθετον γὰρ, ὡς προγέγραπται, τὸ βροτός. Συνήθη δὲ τὰ τοιαῦτα καὶ Ἀττικοῖς, ἤγουν αἱ πρὸς ἐξοχὴν, καὶ ἀλλοίας δὲ ἐμφάσεις ἀντωνυμίαι. Περὶ δὲ τοῦ πάρα, ἰστέον, ὅτι οὐ μόνον [5] ἀντὶ τοῦ πάρεστι, καὶ πάρεισι λαμβάνεται, ἀλλὰ καινότερον καὶ [6] ἀντὶ τοῦ πάρειμι πρώτου ἑνικοῦ προσώπου, ὡς ἐν παλαιῷ περὶ παθῶν σχήματι φέρεται, ὅπου καὶ χρῆσις κεῖται αὕτη· Τίς ἔσθ' ὁ πωλῶν τἀνδράποδα; ἐγὼ πάρα. Τὸ, ἀλλὰ πρὸς τοὺς δεῖνα τετραμμένοι, αἰὲν ὀπίσσω εἴκετε, μηδὲ θεῷ μενεαινέμεν, ἤγουν προθυμεῖσθε, ἶφι μάχεσθαι. φυγὴν ἐκ μάχης παραινεῖ ἀντιπρόσωπον εὐσχημόνως, ὡς καὶ πρὸ βραχέων ἐδηλώθη, ὅτε μὴ θεὸς βοηθοίη τοῖς καταπονουμένοις.

1. κατὰ μελάνυδρον κρήνην) Hom. ἠΰτε κρήνη μελάνυδρος. Politus.

2. τῷ συχνῷ ρ τραχύνει τὴν φράσιν) De aſperitate litteræ R, & liquiditate litteræ L, copioſè Plato in Cratylo. *Salvinus*.

3. ἀνέδραμεν) ηὐξήθη. Polit.

4. αὐτὸς ἔφατο) Αὐτὸς ἔφα, Doricè dictum a philoſophis ſectæ Italicæ, qui auctoritate Pythagoræ maximè movebantur. *Salvinus*.

5. ἀντὶ τοῦ πάρεστι) Πάρ' με ὁδός. idest, πάρεστιν. Iliad. α. Salvin.

6. ἀντὶ τοῦ πάρειμι πρώτου ἑνικοῦ προσώπου) Etymologici Magni Auctor: Πάρα σημαίνει δύο. Τίς ἔσθ' ὁ πωλῶν τἀνδράποδα; ἐγὼ πάρα. ἀντὶ τοῦ πάρειμι. πάρα δ' ἀνήρ. ἀντὶ τοῦ πάρεστι. πάρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι. ἀντὶ τοῦ, πάρεισί μοι. τίνος ἄρα ὁ ἀναστεναγμός, πρὸς τὸ συμπαθούμενον καὶ ἡ ἀποκοπή. περὶ παθῶν. Sed & ſumitur aliquando τὸ πάρα pro πάρεστι. ut apud Ariſtophanem Acharn. v. 862.
Τρεῖς δ' ἔνι Θηβαῖοι αὐληταὶ πάρα.
Politus.

Ἔνθ' Ἕκτωρ δύο φῶτε [1] κατέκταν', ὦ εἰδότε χάρμης,
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντε, Μενέσθην, Ἀγχίαλόν τε.
Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας.
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν Ἄμφιον, Σελάγου υἱὸν, ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῷ
Ναῖε πολυκτήμων, πολυλήϊος· ἀλλά ἑ μοῖρα
Ἦγ' ἐπικουρήσοντα μετὰ Πρίαμόν τε, καὶ υἷας.

Tunc Hector viros duos peritos pugnæ interfecit,
Uno invectos curru, Meneſthem, Anchialumque.
Horum quidem cadentium miſertus eſt magnus Telamonius Ajax:
Quumque proximè acceſſiſſet, ſtetit, contorſitque lucidam haſtam,
Et Amphium percuſſit, Selagi filium, qui in Pæſo
Prædives, locupleſque habitabat: ſed eum fatum
Duxerat in auxilium ad Priamum, ejuſque filios.

ρξή. Δοκεῖ μὲν ὁ Μενέσθης, πρωτότυπον εἶναι τοῦ Μενεσθεύς· οὐκ ἔχει δὲ ταυτοσήμως πρὸς ἐκεῖνο πάντη, κατὰ τὸ ἡνίοχος ἡνιοχεύς· καὶ Αἰθίοψ Αἰθίοπος Αἰθιοπεύς. Ὁ μὲν γὰρ, περιώνυμος βασιλεὺς Ἀθηναίων· ὁ δὲ Μενέσθης, ἕτερος, ὃς καὶ πίπτει ἐνταῦ- Rom. p. 587. θα ὑπὸ τῷ Ἕκτορι. Ἄμφιός τις, Σελάγου υἱὸς, ἦν ἀπὸ Παισοῦ πόλεως, πολυκτήμων, πολυλήϊος, καὶ τάχα διὰ τοῦτο καὶ φιλόζωος· ἦγε [2] δειλὸν ὁ πλοῦτος, καὶ φιλόψυχον κακόν. Ἀλλ' ἡ μοῖρα, φησὶν, ἦγε καὶ αὐτὸν ἐπικουρήσοντα Τρωσίν· ὃν καὶ ἀνεῖλεν Αἴας, μάλα ἐγγὺς ἐλθὼν, καὶ ἀκοντίσας, ὅτε ἠλέησε δύο τινὰς Ἀχαιοὺς, οὓς ἐν ἑνὶ δίφρῳ ὄντας ὁ Ἕκτωρ κατέκτανε. Σημείωσαι δὲ ἐνταῦθα, ὅπως τὸν μὲν Ἄμφιον, καὶ ἐγενεαλόγησε, καὶ ἐπῄνεσεν, ὡς ἂν εἴη λαμπρὸν τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἔργον τῷ Αἴαντι· τοὺς δὲ δύο, οὓς, ὡς εἴρηται, ἀνεῖλεν ὁ Ἕκτωρ, σιγῇ παρέδραμε, μόνον [3] εἰδότας χάρμης ἐκείνους εἰπών. Καὶ ὅρα, ὅπως τὸ εἰδότας μόνον αὐτὸ καθ' αὑτὸ καὶ νῦν γενικῇ συνέταξεν. Ἰστέον δὲ, ὅτι καὶ πρὸ ὀλίγου Ἕλληνας δύο ὑπὸ τοῦ Αἰνείου ἀνελὼν, οὐδὲν ἧττον ἐσεμνολόγησε καὶ αὐτοὺς, καὶ εὐγενεαλόγησεν, ὡς ἂν ἐκεῖ αὐξήσῃ τὸ τοῦ Αἰνείου ἔργον, μένος ἀναλαβόντος ἄθλον ὑπὸ Ἀπόλλωνος, καὶ ἀνδρισαμένου, καὶ μέγα ποιήσαντος. Τὸ δὲ μάλα ἐγγὺς, πρὸ ὀλίγου μάλα σχεδὸν εἶπεν· ὥστε ταυτὸν τὸ σχεδὸν, καὶ τὸ ἐγγύς. τὸ μὲν, ἀπὸ τοῦ σχῶ σχήσω, ἵνα δηλοῖ τὸ ἐχόμενον, ἤτοι ἁπτόμενον· τὸ δὲ, ἀπὸ τῆς ἐν προθέσεως, καὶ τοῦ γυῖα, ὃ δηλοῖ τὰς χεῖρας· ἵνα δηλοῖ τὸ ἐν ὑπογυίῳ, καὶ πρόχειρον, καὶ ὡς εἰπεῖν, ἐν χερσί. Πρὸ δὲ τούτων καὶ μάλα ἄγχι εἶπε. Τοῦτο δὲ καὶ ἄγχιστα λέγεται. οἷον, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς. Παισὸς δὲ, πόλις [4] μεταξὺ Παρίου, καὶ Λαμψάκου, ἥτις, ὡς προδεδήλωται, καὶ [5] μετὰ τοῦ α λέγεται Ἀπαισός. οἷον, δῆμον Ἀπαισοῦ. Λέγεται δὲ, φασι, Παισὸς, διότι ἐκεῖ που [6] ἡ Ἀργὼ ὑπὸ πνευμάτων ἀντιπνοιῶν ἀνεπαίσθη, ἤτοι ἀντεκρούσθη, ὅτε καὶ τῇ Κίῳ προσωρμίσθη.

Τὸν

CLXVIII. Videtur quidem ὁ Μενέσθης, *Meneſthes*, nomen eſſe primitivum τοῦ Μενεσθεύς, *Meneſtheus*. Verumtamen non eodem prorſus eſt, ac nomen illud, ſignificatu, pariter atque τὸ ἡνίοχος, ἡνιοχεύς, *auriga*; & Αἰθίοψ, Αἰθίοπος, *Æthiops*, *Æthiopis*, Αἰθιοπεύς, *Æthiopeus*. Alius enim Meneſtheus, celeber ſcilicet rex Athenienſium; alius Meneſthes, qui hoc quidem loci, manu Hectoris interficitur. Amphius quidam, Selagi filius, erat ex urbe Pæſo, prædives, locuples, ideoque vivendi fortaſſe percupidus: ſiquidem ignavum timidumque malum, divitiæ, ſervandæque vitæ perſtudioſum. Sed fatum, inquit, eum quoque duxit in auxilium Trojanorum: quem etiam Ajax, quum prope admodum acceſſiſſet, telumque emiſiſſet, interfecit. Fuerat enim tunc Ajax miſeratus duos neſcio quos Achivos, quos uno curru invectos Hector occiderat. Atque hic obſerva, ut Amphii & genus exponit, & laudes recenſet, ut Ajacis inde facinus inclareſcat; & tamen quos Hector, ut dictum eſt, duos occidit, ſilentio prætecrit: quum illos dumtaxat vocet εἰδότας χάρμης, *ſcientes, ac peritos belli*. Et vide, ut τὸ εἰδότας, *ſcientes*, ipſum tantummodò per ſeſe etiam nunc conſtruit cum genitivo. Quamquam ſciendum, paullò etiam ante Poëtam, cum Græcos duos Æneæ manu interfici faceret, nihilominùs eorum quoque laudes, ac nobilitatem generis proſequutum fuiſſe, ut rem illic Æneæ geſtam amplificaret, atque extolleret, qui integras ab Apolline vires recepiſſet, virumque ſemet fortem præſtitiſſet, & magnum facinus ediſſet. Τὸ μάλα ἐγγὺς, *valde propè*, paullò ante dixerat μάλα σχεδὸν, *valde cominus, ſeu quàm minimo intervallo*. adeò ut idem ſit τὸ σχεδὸν, *cominus*, atque τὸ ἐγγύς, *prope, ſeu in propinqua*: illud quidem a verbo σχῶ, σχήσω, *habeo, habebo*, ita ut ſignificet τὸ ἐχόμενον, ſive ἁπτόμενον, *id, quod proximum eſt, ſive contiguum, id, quod ulteri adhæret*; hoc verò a præpoſitione ἐν, *in*, itemque a τοῦ γυῖα, quod ſignificat manus. adeo ut ſignificet τὸ ἐν ὑπογυίῳ, *id, quod in propinquo eſt*, atque in promptu, &, penè dixerim, in manibus, ſeu ad manus. Jam verò ſupra etiam dixerat μάλα ἄγχι, *valde prope*. quod & dicitur ἄγχιστα, *proximè, propinquiſſimè*. ut, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς. *morti proximè ſimilis, ſive ſimillimus*. Porro autem Παισός, *Pæſus*, urbs inter Parium, & Lampſacum: quæ, ut ſupra declaratum fuit, ſcribitur etiam cum α Ἀπαισός, *Apæſus*. ut, δῆμον Ἀπαισοῦ. *civitatem Apæſi*. Dicta autem fertur Παισός, *Pæſus*, eo quia navis Argo, reflantibus ventis, illuc fermè ἀνεπαίσθη, *repercuſſa fuit*, videlicet ἀντεκρούσθη, *repulſa fuit, ac rejecta*, quando etiam appulſa eſt ad Cium.

Hunc

1. κατέκταν', ὦ εἰδότε χάρμης) Al. κατέκτανεν, εἰδότε χάρμης. Volt.
2. δειλὸν ὁ πλοῦτος, καὶ φιλόψυχον κακόν) Euripides Phœniſſis: δειλὸν δ' ὁ πλοῦτος, καὶ φιλόψυχον κακόν. Politus.
3. εἰδότες) l. εἰδότας. ut Frobenius. qui tamen paullò poſt τὸ εἰδότας, quod eſt in Editione Romanâ, mutat ipſe in τὸ εἰδότες. Polit.
4. μεταξὺ Παρίου, καὶ Λαμψάκου) Strabo, μεταξὺ Λαμψάκου, καὶ Παρίου. Volt.
5. μετὰ τοῦ α λέγεται Ἀπαισός) Strabo: Ὁ δὲ Ποιητὴς ὀνομάζει ἀμφοτέρως, καὶ προσθεὶς τὴν πρώτην συλλαβήν· καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ. καὶ ἀφελών· ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῷ Ναῖε πολυκτήμων. Polit.
6. ἡ Ἀργὼ ὑπὸ πνευμάτων ἀντιπνοιῶν ἀνεπαίσθη) Etymologus ex Herodiano: Παισὸς δὲ εἴρηται παρὰ τὸ τὴν Ἀργὼ προσορμίζεσθαι ἐκεῖ παίσασαν, καὶ προσεγγίσασαν. Παισός, καὶ πλεονασμῷ τοῦ α, Ἀπαισός. Politus.

Hunc ad balteum percuſſit Telamonius Ajax,
Imoque in ventre defixa eſt longa haſta,
Sonitumque cadens dedit. At illuſtris Ajax accurrit
Ad detrahenda arma. Verum Troes tela in eum fuderunt
Acuta, atque perlucida, ſcutumque multa excepit.
Ille verò calce impreſſo ex cadavere æream haſtam
Evellit: non tamen alia etiam potuit arma pulchra
Ex humeris detrahere. telis enim premebatur.
Timuit autem validam propugnationem Trojanorum ſtrenuorum,
Qui multique, & fortes inſtabant, haſtas protentas,
Qui eum, quamvis magnum, & fortem, & præclarum,
A ſe repulerant. Ille verò cedens, pedem retulit.
Sic hi quidem rem gerebant in acri prælio.
At verò Tlepolemum, Herculis filium, bonumque magnumque,
Impulit in divum Sarpedonem fatum violentum.
Hi igitur cum jam proximi eſſent, in ſe invicem irruentes,
Filiuſque, nepoſque Jovis nubes cogentis,
Hunc Tlepolemus prior ita eſt allocutus.

Τὸν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλεν Τελαμώνιος Αἴας,
Νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ πάγη δολιχόσκιον ἔγχος·
Δούπησεν δὲ πεσών. ὁ δ' ἐπέδραμε φαίδιμος Αἴας,
Τεύχεα συλήσων. Τρῶες δ' ἐπὶ δούρατ' ἔχευαν
Ὀξέα, παμφανόωντα· σάκος δ' ἀνεδέξατο πολλά.
Αὐτὰρ ὁ λὰξ προσβὰς, ἐκ νεκροῦ χάλκεον ἔγχος
Ἐσπάσατ'. οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
Ὤμοιιν ἀφελέσθαι. ἐπείγετο γὰρ βελέεσσι.
Δεῖσε δ' ὅγ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων ἀγερώχων,
Οἳ πολλοί τε, καὶ ἐσθλοὶ ἐφέστασαν, ἔγχε' ἔχοντες,
Οἵ ἑ μέγαν περ ἐόντα, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυὸν,
Ὦσαν ἀπὸ σφείων. ὁ δὲ, χασσάμενος πελεμίχθη.
Ὣς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Τληπόλεμον δ' Ἡρακλείδην, ἠΰν τε, μέγαν τε,
Ὦρσεν ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι μοῖρα κραταιή.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Υἱός θ', υἱωνός τε Διὸς νεφεληγερέταο,
Τὸν καὶ Τληπόλεμος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν. Baſ. p. 447.

CLXIX. Hoc etiam loci νείαιραν γαστέρα, *inferiorem, ſeu imum ventrem*, dicit, aut τὸ τῆς γαστρὸς νέατον, videlicet ἔσχατον, *infimam, ſive extremam partem ventris*; aut per modum nominis adjectivi alvum νείαιραν, *permeabilem*, per quam νέονται, *eunt, ſeu tranſeunt*, cibi, quemadmodum ſupra dictum eſt. Et vocabulum purum, figuræque expers, eſt νέαιρα, *neæra*: quod & nomen eſt proprium apud poſteriores. Quamquam illud eſt a νέα, *juvenilis ætas, ſeu juventus*. ita ut ſignificet τὴν νεαρὰν, *juvenilem, eam, quæ ætate eſt juvenili*. Quod quis etiam de ventre lepidè uſurpabit, propterea quòd ipſe in cibis appetendis perpetuò juveneſcit. Quin & apud Homerum in Odyſſeâ nomen eſt proprium, Νέαιρα, *Neæra*. Accurrerat illuſtris vir Ajax ad arma Amphii detrahenda, ejus, de quo egimus. Verùm Trojani tela in eum acuta, atque perlucentia fuderunt; ſcutumque multa excepit. Ille verò, calce impreſſo, æream ex cadavere haſtam evellit. Nec tamen potuit alia etiam de humeris pulchra arma detrahere. Telis enim premebatur. Timuit autem validam pro cadavere propugnationem ſtrenuorum Trojanorum, qui multi ſimul, & fortes, protentis haſtis, inſtabant. qui ἑ, videlicet αὐτὸν, *eum*, quamquam magnus erat, robuſtuſque, & præclarus, tamen a ſemet ipſi repulerunt. At ille cedens pedem retulit. Et vide, ut non qualitercumque uni alicui cedit Ajax; ſed viris, iiſque multis, neque iis gregariis, ſed fortibus. Non enim alterius generis hoſtibus ceſſiſſet. Vide etiam, ut illis verbis: δούρατα ἔχευαν, *haſtas fuderunt*, haſtarum multitudinem denotat. Et obſerva, ut qui jaculorum multitudinem poſt Homerum nubibus aſſimilavit, id ſententiæ accepit ex Homero, qui imbri cum impetu delabenti comparare videtur ingentem illam vim conjectarum in hoſtem haſtarum. Id enim quodammodo ſignificatur verbo illo ἔχευαν, *fuderunt*. Atque ab hac iſtâ mente, quaſi matre, ortum etiam traxit vulgare illud σαγιττόβροχον, *pluvia ſagittarum*.

CLXX. Vide autem, quàm appoſitè, & quàm conciſè, atque breviter in modum epiphonematis dictum ſit illud: σάκος δ' ἀνεδέξατο πολλά. *ſcutumque excepit multa*. Non enim quis umquam melius dixerit, neque contrahendâ, neque am-

ρξθʹ. Νείαιραν κἀνταῦθα γαστέρα φησὶν, ἢ τὸ τῆς γαστρὸς νέατον, [1] ἤγουν ἔσχατον, ἢ ἐπιθετικῶς, [2] δι' ἧς νέονται τὰ σιτία, καθὰ προείρηται. [3] καὶ ἔστι τὸ ἀπαθὲς, νέαιρα. ὃ καὶ κύριον ἐστὶ παρὰ τοῖς ὕστερον ὄνομα. παρὰ τὸ νέα μέντοι ἐκεῖνο· ἵνα δηλοῖ τὴν νεαράν. ὅ τις καὶ ἐπὶ τῆς γαστρὸς ἀστεΐσεται, διὰ τὸ ἐνδελεχῶς νεάζειν αὐτὴν εἰς ὄρεξιν. ἔστι δὲ καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἐν Ὀδυσσείᾳ [4] κύριον ὄνομα, Νέαιρα. Ἐπέδραμε μὲν φαίδιμος Αἴας, τεύχεα συλήσων τὰ τοῦ δηλωθέντος Ἀμφίου. Τρῶες δ' ἐπὶ δούρατα ἔχευαν ὀξέα, παμφανόωντα· σάκος δ' ἀνεδέξατο πολλά. Αὐτὰρ ὁ λὰξ προσβὰς, ἐκ νεκροῦ χάλκεον ἔγχος ἐσπάσατο, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ ὤμοιιν ἀφελέσθαι. ἐπείγετο γὰρ βελέεσσι. Δεῖσε δ' ὅγ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων ἀγερώχων, οἳ πολλοί τε, καὶ ἐσθλοὶ, ἐφέστασαν, ἔγχε' ἔχοντες. οἵ ἑ, ἤγουν αὐτὸν, μέγαν περ ἐόντα, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυὸν, ὦσαν ἀπὸ σφείων. ὁ δὲ, χασσά- Ram. p. 588.
μενος πελεμίχθη. Καὶ ὅρα, ὅπως ὁ Αἴας εἴκει, οὐχ' ἁπλῶς ἀνδρί τινι, ἀλλ' ἀνδράσι, καὶ αὐτοῖς πολλοῖς, καὶ οὐ τοῖς τυχοῦσιν, ἀλλὰ καὶ ἐσθλοῖς. Οὐ γὰρ ἂν εἶξεν ἑτεροίοις τισί. καὶ ὅπως διὰ τοῦ, δούρατα ἔχευαν, τὸ πλῆθος τῶν δοράτων δηλοῖ. Καὶ σημείωσαι, ὅτι ὁ μεθ' Ὅμηρον εἰκάσας τὸ πλῆθος τῶν βελῶν νέφεσιν, ἐξ Ὁμήρου τὸ νόημα ἔλαβεν, ὃς ὄμβρου καταφορᾷ παραβάλλειν ἔοικε τὴν τῶν πολλῶν δοράτων ἐπάφεσιν. Τούτου γάρ πως ἐστὶ δηλωτικὸν τὸ ἔχευαν. Τοιαύτης δὲ ἐννοίας, ὅσα καὶ μητρὸς, ἔκγονον καὶ τὸ χυδαῖον σαγιττόβροχον.

ροʹ. Ὅρα δὲ τὸ καίριον, καὶ τὴν συντομίαν τὸ ἐπιφωνηματικὸν τοῦ, σάκος δ' ἀνεδέξατο πολλά. οὐκ ἂν γάρ τις κάλλιον εἴποι, οὔτε στενώσας, οὔτε πλατύνας τὸ νόημα. Εἴποι

1. ἤγουν ἔσχατον) Heſychius: νειαίρη, ἐσχάτη, κατωτάτη, ..., κατὰ τὸ ἔσχατον μέρος. Lego, dandi caſu, νειαίρῃ, ἐσχάτῃ, κατωτάτῃ. Neque enim dubium, quin Heſychius τὸ νειαίρῃ Homericum reſpiciat. *Politus*.

2. δι' ἧς νέονται τὰ σιτία) ἢ ὡς ἐκεῖ νέονται τὰ σιτία. Etymologici Magni Auctor: νείαιρα, τὸ ἔσχατον τῆς κοιλίας μέρος, παρὰ τὸ νέον τὸ περισσόμενον γίνεται, ὡς αὐτόθι γὰρ περαίνονται τὰ σιτία. Polit.

3. καὶ ἔστι τὸ ἀπαθὲς, νέαιρα) Namque νείαιρα eſt ex pleonaſmo τοῦ ι. Polit.

4. κύριον ὄνομα, Νέαιρα) Heſychius: Νεαιρα, Ὁμηρικὸν ὄνομα. Lege, Νέαιρα. Polit.

δ' ἂν τις αὐτὸ παροιμιωδῶς καὶ ἐπὶ τοῦ πολλὰ δυσχερῆ ὑπομείναντος. Ἀστεϊζόμενος δέ τις Κωμικώτερον, καὶ ἐπὶ πτωχοῦ πολλὰ ἐπισαττομένου διὰ τῆς πήρας, ἐρεῖ, διπλασιάσας τὸ κ', εἰ βούλεται, ὅτι σάκκος δ' ἀνεδέξατο πολλά. Καὶ μὴν οἱ παλαιοὶ καὶ τὸν σάκκον φασὶ καὶ δι' ἑνὸς γράφεσθαι κ', ὃν καὶ σάκταν φασί, καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ Κωμικός, ὡς ἀπὸ τοῦ σάττω τὸ φορτίζω. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ, ἐπείγετο γὰρ βελέεσσιν, εἰκεῖον εἰπεῖν καὶ ἐπὶ τοῦ πολλὰ ἐνοχλουμένου, ἢ διαβαλλομένου. Ἀφελῶς δὲ, ὡς οἷα ἐμψύχοις, τοῖς βέλεσιν οἰκειοῦται τὸ ἐπείγειν· ἐξ οὗ καὶ οἱ ἐργαπῆκται λέγονται. Ἀμφίβασιν δὲ καὶ ὧδε, ἀπὶ βοηθείας, καὶ σκέπης τέθεικεν. ὡς καὶ ἐν τῷ, ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας· τῆς λέξεως ἐκ τῶν τετραπόδων ζώων καὶ νῦν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις, ληφθείσης, ἅπερ ἀμφιβαίνουσιν, ἤγουν ἀμφὶ τὰ σκυμνία βαίνουσιν, ὑπερμαχοῦντα ἐκείνων. Κρατερὴ δὲ ἀμφίβασις, ἡ γενναία, ἡ βιαία, ἤ, καθ' Ὅμηρον εἰπεῖν, κρείσσων. Οὕτω δὲ καὶ μετ' ὀλίγα ὑσμίνην ἐρεῖ κρατερήν. ὁμοίως δὲ καὶ μοῖραν κραταιήν. Ὅρα δὲ καὶ, ὅτι τὸν Αἴαντα τοῖς ἐπιθέτοις σεμνύνει. Οὐ γὰρ κατὰ φυσικὴν κάκην, ἀλλ' ἀναγκαίαν περιπέτειαν ἔπαθε τὴν φυγήν. Καὶ ἤρκει μὲν εἰς ἔπαινον καὶ μόνον τὸ, μέγαν· ἐπεὶ καὶ μέγας Αἴας αὐτὸς, καὶ μείζων κατ' ἐξοχὴν ἐλέγετο· πρὸς διαστολὴν δὲ ὅμως τοῦ κατὰ βαυγάϊον μεγάλου προσεπήχθησαν τὸ, ἴφθιμον, καὶ τὸ ἀγαυόν. Περὶ δὲ τοῦ, χασσάμενος πελεμίχθη, προγέγραπται. Περὶ δὲ τοῦ λὰξ, ὃ καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ κεῖται, δηλωθήσεταί που ἐν τοῖς ἑξῆς.

plificandâ hac ſententiâ. Atque id etiam aliquis, proverbii loco, uſurpaverit de homine, qui multas res graves, ac difficiles pertulit. Immo & alius quiſpiam per jocum, atque urbanitatem ſermonis, Comicorum more, geminatâ, ſi velit, litterâ κ', dicet de mendico, qui multis congeſtis in peram ſarcinis ſit onuſtus: σάκκος δ' ἀνεδέξατο πολλά. *ſaccuſque multa excepit*. Quin etiam veteres τὸν σάκκον, *ſaccum*, ſcribi quoque ajunt cum uno, ſimplicique κ'. quem & σάκταν vocant, ut manifeſtum fit ex Comico, tamquam a σάττω, quod ſignificat onero, ſive onus impono. Ad hæc ſciendum, illud, ἐπείγετο γὰρ βελέεσσι, *premebatur enim, atque urgebatur telis*; appoſitum eſſe dictu de homine, cui moleſtiæ multæ exhibentur, aut genera varia criminum per calumniam inferuntur. Ubi telis perinde, atque animata eſſent, ſimpliciter attribuitur τὸ ἐπείγειν, *urgere, impellere, cogere*: ex quo etiam dicti οἱ ἐργεπῆκται, *ii, qui ſedulò opus urgent*. Ἀμφίβασιν, *circuitionem*, hoc item loci uſurpavit de auxilio, ac præſidio, quo unum aliquem protegimus, & tutamur. ut & alibi: ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας. *qui Chryſam protegis*. acceptâ etiam, ut & in aliis ſexcentis locis, hac voce a quadrupedibus animantibus, quæ ἀμφιβαίνουσι, *circumeunt*, videlicet ἀμφὶ τὰ σκυμνία βαίνουσι, *catulos ſuos obeunt, ſive circumeunt*, cum illos defendunt, ac pro illis propugnant. Κρατερὴ autem ἀμφίβασις, *fortis defenſio, ſeu propugnatio*, eadem eſt, atque ἡ γενναία, *generoſa*, ἡ βιαία, *valida*, atque, ut voce Homericâ utar, ἡ κρείσσων, *potentior*. Sic & paullò poſt ὑσμίνην dicit κρατερήν, *pugnam fortem*; nec non ſimiliter μοῖραν κραταιήν, *fatum forte*. Præterea vide, ut Ajacem epithetis ornat, atque extollit. Non enim naturali timiditate, ſed ipſâ rei neceſſitate illud ei accidit, ut fugiat. Et quamquam illud unum, ac ſolum ſatis ſuperque erat ad laudem, vocare eum magnum, quando ipſe & Magnus Ajax, & Major, notâ quadam excellentiæ, appellabatur; tamen, ne magnus ipſe jactator intelligeretur, diſtinctionis gratiâ, addita ſunt illa alia epitheta, ἴφθιμον, *fortem*, & ἀγαυόν, *clarum*. De his verbis; χασσάμενος πελεμίχθη, *cedendo pedem retulit*, ſcriptum eſt ſupra. Quid denique ſignificet τὸ λὰξ, *calce*, quod legitur etiam in Odyſſeâ, alicubi poſtea a nobis declarabitur.

Σαρπῆδον, Λυκίων βουληφόρε, τίς τοι ἀνάγκη
Πτώσσειν ἐνθάδ' ἐόντι, μάχης ἀδαήμονι φωτί;
Ψευδόμενοι δέ σέ φασι Διὸς γόνον Αἰγιόχοιο
Εἶναι· ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιδεύεαι ἀνδρῶν,
Οἳ Διὸς ἐξεγένοντο, ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων.
Ἀλλ' οἷόν τινά φασι βίην Ἡρακληείην
Εἶναι, ἐμὸν πατέρα, θρασυμέμνονα, θυμολέοντα·
Ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν, ἕνεχ' ἵππων Λαομέδοντος,
Ἓξ οἴης σὺν νηυσὶ, καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν,
Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυιάς.
Σοὶ δὲ κακὸς μὲν θυμὸς, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.
Οὐδέ τί σε Τρώεσσιν ὀΐομαι ἄλκαρ ἔσεσθαι,
Baſ. p. 443. Ἐλθόντ' ἐκ Λυκίης, οὐδ' εἰ μάλα καρτερός ἐσσι,
Ἀλλ' ὑπ' ἐμοὶ δμηθέντα, πύλας Ἀΐδαο περήσειν.
Τὸν δ' αὖ Σαρπηδὼν, Λυκίων ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
Τληπόλεμ', ἤτοι κεῖνος ἀπώλεσεν Ἴλιον ἱρὴν,
Ἀνέρος ἀφραδίῃσιν ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,
Ὅς ῥά μιν εὖ ἕρξαντα, κακῷ ἠνίπαπε μύθῳ,
Οὐδ' ἀπέδωχ' ἵππους, ὧν εἵνεκα τηλόθεν ἦλθε.
Σοὶ

Sarpedon, Lyciorum conſultor, quid te neceſſe eſt
Hic trepidare, quum ſis homo ſis pugna imperitus?
Mentiuntur, qui te dicunt Jovis filium Ægiochi
Eſſe. quum multò inferior ſis illis viris,
Qui ex Jove nati ſunt, priſcâ ætate.
Sed qualem ajunt vim Herculeam
Fuiſſe, patrem meum, audacem, animo leonis præditum:
Qui quondam huc profectus, cauſâ equorum Laomedontis,
Sex cum ſolis navibus, viriſque paucioribus,
Urbem Ilium diripuit, viaſque viduavit.
Tibi verò animus ignavus, copiæque intereunt.
Neque te Trojanis puto auxilio fore,
Profectum ex Lyciâ, etiamſi fortis admodum es;
Sed a me ſtratum, in orci te portas penetraturum.
Eum verò Sarpedon, Lyciorum dux, contra eſt allocutus:
Tlepoleme, certè ille quidem Ilium ſacrum evertit,
Viri temeritate clari Laomedontis,
Qui eum bene de ſe meritum malis verbis objurgavit,
Neque equos reddidit, quorum ille gratiâ e longinquo venerat.
Tibi

1. τὸν σάκκον φασὶ καὶ δι' ἑνὸς γράφεσθαι κ') tamen multò ſibi ſatius erat ſcriptura διὰ δύο κκ'. Etymologici Magni Auctor: σάκκος, παρὰ τὸ σάττω τὸ φορτῶ. τέσσαρα δέ εἰσιν εἰς κος ὀνόματα γραφόμενα διὰ δύο κκ'. σάκκος, λάκκος, μάκκος, κόκκος. Politus.

2. καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ Κωμικός) Ariſtophanes Pluto v. 681. Ἔπειτα ταῦθ' ἥγιζεν εἰς σάκταν τινά. Scholiaſtes: Γράφεται εἰς σάκταν, ὅ ἐστιν, εἰς θύλακον· ἀπὸ τοῦ σάττεσθαι. Heſychius: σάκτας, ὁ θύλακος. Polit.

3. ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας) ideſt, ut exponit Etymologus, περιβέβηκας, ὑπερμαχεῖς· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τετραπόδων. Heſychius etiam ἀμφιβέβηκας, ὑπερμαχεῖς, καὶ σώζεις. Politus.

4. Κρατερὴ δὲ ἀμφίβασις, ἡ γενναία) ἡ ἰσχυρὰ ὑπερμάχησις. Auctori Magni Etymologici propriè ἀμφίβασις ἡ περὶ τοῦ νεκροῦ μάχη. περιβαίνεις γὰρ, inquit, τὸν νεκρὸν, ἀγωνίζονται ὑπὲρ τοῦ σώματος. Heſychius: ἀμφίβασις, ὑπὲρ νεκροῦ μάχη. περιβαίνουσι γὰρ τὸν νεκρὸν, ὑπερμαχοῦντες περὶ τοῦ σώματος, ἵνα μὴ σκυλευθῇ. ἀπὸ δὲ τῶν ἀλόγων ζώων ἡ μεταφορά. Politus.

5. μοῖραν κραταιήν) Hom. Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή. *Mors tenebris adoperta, potens & Parca prehendit*. Salvinus.

6. τοῦ κατὰ βαυγάϊον μεγάλου) Βαυγάϊον, ſive magnum jactatorem, dicit Ajacem Hector v. 824. lib. ν'. Il. Polit.

7. ὑπ' ἐμοὶ) Ex Commentario Euſtathii paullò inferiùs patet, eum hic legiſſe, ὑπ' ἐμοί. quod videtur magis Homericum, ut & paullò poſt, ὑπὸ δουρὶ δαμέντα. Polit.

Tibi verò ego hic edico cædem, & mortem atram
Illatum a me iri; meâque te ſub haſtâ domitum
Mihi gloriam daturum, Plutoni verò ob equos inclyto animam.

CLXXI. Docet etiam hic Poëta, neminem quemquam, qui pluris faciat, bonum ſeſe eſſe, & fortem virum, quàm bono, fortique patre natum eſſe, debere efferri ob paterna tantummodò bona, virtuteſque majorum ſuorum. Narraturus namque eſt de Tlepolemo, homine non ſanè forti, nec generoſo, eum, quum ob Herculem, virum fortiſſimum, patrem ſuum, animos arrogantiùs tolleret, occiſum fuiſſe a Sarpedone: quem Tlepolemus ipſe, ut ignavum, reique bellicæ imperitum, contemnit his verbis: Sarpedon, Lyciorum rector, quid te neceſſe eſt hic trepidare, quum tute homo ſis pugnæ rudis, atque imperitus? Et addit, certè illos mentiri, qui Jove ortum eum affirmant: quoniam, inquit, multò inferior es illis viris, qui ex Jove nati fuerunt, ſuperiori hominum memoriâ, &c. Itaque Poëta tacitè eos coarguit, qui, quum alioquin degeneres ſint, atque ignavi; tamen de patribus ſuis, iiſque tantùm, gloriantur, & ob eam cauſſam primas ſibi volunt deferri. Tum vide adverſarias hic orationes Homeri, atque, ut ita dicam, illius vim in utramque partem diſputandi. Nam Herculem quidem filius illius Tlepolemus dilaudat, illis verbis: *ajunt vim Herculeam fuiſſe, audacem patrem meum, animoſque leoninos gerentem.* Quin etiam exponit, ut Hercules, Laomedontis equos, in Trojam quondam profectus, ſex οἴης, videlicet μόναις, *ſolis*, navibus, viriſque perpaucis, Ilium urbem diripuit, viaſque χήρωσε, *viduavit*, *ſeu deſolavit*. hoc eſt deſertas, vacuaſque a viris fecit, &c. Ubi vide, ut τὸ ἐχήρωσε, *viduavit*, minimè uſurpatum ſit de iis, quæ prædita eſſent ratione, aut omnino de re aliquâ animatâ. Et ſic etiam in Odyſſeâ inſula deſerta, quæ poſita eſt e regione Cyclopum, dicta eſt χηρεύειν ἀνδρῶν, *vidua eſſe a viris*. Propriè tamen χήρα, *vidua*, eſt mulier, quæ poſt obitum mariti, aut etiam poſt repudium, nemini cuiquam alteri juncta eſt matrimonio. Sic & χῆρος, *viduus*, vir, qui deſtitutus eſt, aut orbatus uxore, ut docet Ariſtophanes Grammaticus, cui etiam χηρωστὴς idem eſſe traditur, atque ὁ ἀγχιστεὺς, *genere propinquus, qui jus habet adeundæ hereditatis*. quod & obſervatum tibi velim.

CLXXII. At-

Rom. p. 589.

ροαʹ. Διδάσκει καὶ ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς, [1] μὴ ἐπὶ μόνοις τοῖς ἐκ πατέρων ἀγαθοῖς ἐπαίρεσθαί τινα, ἐν δευτέρῳ τῆς ἀνδραγαθίας τὴν πατραγαθίαν τιθέμενον. Τὸν γοῦν μὴ γενναῖον Τληπόλεμον, ἐπὶ τῷ ἀνδρειοτάτῳ πατρὶ Ἡρακλεῖ μέγα φρονοῦντα, ἱστορήσει ὑπὸ Σαρπηδόνος ἀναιρεθῆναι· ὃν ἐξουτελίζων, ὡς δειλὸν, καὶ ἀπειροπόλεμον ὁ Τληπόλεμός, φησι· Σαρπῆδον, Λυκίων βουληφόρε, τίς τοι ἀνάγκη πτώσσειν ἐνθάδε, ὄντι μάχης ἀδαήμονι φωτί; λέγων καὶ, ὅτι ψευδόμενοι δέ σε φασὶ Διὸς γόνον εἶναι· ἐπεὶ, φησι, πολὺ κείνων ἐπιδεύεαι ἀνδρῶν, οἳ Διὸς ἐξεγένοντο, ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων, καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ οὕτως ἐλέγχει ὁ Ποιητὴς ἠρέμα τοὺς ἄλλως μὲν ἀγεννεῖς, ἐπὶ δὲ πατράσι, καὶ μόνοις, αὐχοῦντας, κἀντεῦθεν πρωτεύειν ἐθέλοντας. Ὅρα δὲ καὶ τὴν τοῦ Ὁμήρου ἀμφίστομον κἀνταῦθα ῥητορικὴν, καὶ τὸ οἷον εἰπεῖν ἐκείνου ἀμφοτερόγλωσσον. Τὸν Ἡρακλέα γὰρ ἐγκωμιάζει μὲν ὁ υἱὸς ἐκείνου Τληπόλεμος, ἐν οἷς λέγει· Ἀλλ' οἷόν τινά φασι βίην Ἡρακληείην εἶναι ἐμὸν πατέρα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα. Ἐκτίθεται δὲ καὶ, ὅπως Ἡρακλῆς ποτε ἐλθὼν εἰς Τροίαν, ἕνεκα ἵππων Λαομέδοντος, ἐξ οἴης, ἤγουν μόναις, σὺν νηυσὶ, καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν, Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δὲ ἀγυιάς. ὅ ἐστιν, ἐρήμους ἀνδρῶν ἐποίησε, καὶ ἑξῆς. Ἔνθα ὅρα, ὅπως [2] τὸ ἐχήρωσεν, οὐκ ἐπὶ λογικῶν, ἢ ὅλως ἐμψύχου τινὸς, τέθειται. Οὕτω καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ νῆσος ἔρημος, ἡ πρὸ τῶν Κυκλώπων, [3] χηρεύειν εἴρηται ἀνδρῶν. Κυρίως μέντοι χήρα γυνὴ ἡ μετὰ θάνατον ἀνδρὸς, ἢ καὶ γάμου διάλυσιν, μηδενὶ συνοικοῦσα. Οὕτω δὲ [4] χῆρος ἀνὴρ, ὁ μηκέτι γυναῖκα ἔχων, ὡς ὁ Γραμματικὸς Ἀριστοφάνης φησὶ, λέγων καὶ, ὡς χηρωστὴς [5] ὁ ἀγχιστεύς. ὃ καὶ σημείωσαι.

ρβʹ. Καὶ

1. μὴ ἐπὶ μόνοις τοῖς ἐκ πατέρων ἀγαθοῖς ἐπαίρεσθαί τινα) Ovid. de nobilitate: *& quæ non fecimus ipſi, Vix ea noſtra voco*. Salvinus.

2. τὸ ἐχήρωσεν, οὐκ ἐπὶ λογικῶν, ἢ ὅλως ἐμψύχου τινὸς) Virgilius 8. Æneid. *tam multis viduaſſet civibus urbem*. & l. 4. Georg. *Arvaque Riphæis numquam viduata pruinis*. Polit.

3. χηρεύειν εἴρηται ἀνδρῶν) Hom. Ἀνδρῶν χηρεύει. Heſychius: χηρεύει, ἐνδεής ἐστιν, ἢ ἔρημος. Polit.

4. χῆρος ἀνὴρ, ὁ μηκέτι γυναῖκα ἔχων) Hoc etiam modo, reſtrictè videlicet, & cum additamento, intelligendum illud Heſychii: χῆροι, ἄνδρες μὴ ἔχοντες γυναῖκας. Nempe χῆροι non ἁπλῶς οἱ μὴ ἔχοντες, ſed cum additamento, οἱ μηκέτι ἔχοντες γυναῖκας. Sic & intelligas illud ejuſdem Heſychii: χῆραι, αἱ μὴ ἔχουσαι ἄνδρας. Scilicet χῆραι non ἁπλῶς αἱ μὴ ἔχουσαι ἄνδρας, quando id competit etiam in virgines; ſed, reſtrictiori ſenſu, αἱ μηκέτι ἔχουσαι ἄνδρας. ut idem Heſychius: χήρα, ἡ μετὰ γάμον μὴ συνοικοῦσα ἀνδρὶ, ἢ τὸν ἄνδρα στερηθεῖσα γυνή. Pollux: ἡ δὲ μονωθεῖσα ἀπ' ἀνδρὸς, χήρα· ὡς καὶ ὁ μονωθεὶς ἀπὸ γυναικὸς, χῆρος. Suidas: χῆρος, ὁ μετὰ τὴν πρώτης στέρησιν δάμαρτος μὴ συνεζευγμένος γυναικί. Videtur, de viro, ut propriè, qui uxorem jam non habet, quam ſcilicet habuit. Nam qui ἁπλῶς minimè habet uxorem, is poſſit etiam eſſe cælebs, qui nec habet, neque habuit. Quod ait Labeo *L.* 242. *D. De Verbor. ſignificat.* viduam appellari non ſolùm eam, quæ aliquando nupta fuiſſet, ſed eam quoque mulierem, quæ virum non habuiſſet, quod & frequenti Juriſconſultorum conſenſu celebratum eſt; id equidem, quoad eam certè mulierem, quæ virum numquam habuit, inter locutiones minus proprias eſt referendum. *Polites*.

5. ὁ ἀγχιστεύς) Uſitatiùs diceres, ἀγχιστεύς. Heſychius: χηρωσταὶ οἱ μακρόθεν κατὰ γένος, προσήκοντες δέ· καὶ οἱ χηρεύοντος τὸν οἶκον τῆς ἀγχιστείας κληρονομοῦντες. Sic ibi legendum. Vulgò: καὶ οἱ χηρεύοντες τὸν οἶκον τῆς ἀγχιστείων κληρονομοῦντες. Sumitur autem hic τὸ ἀγχιστεῖον ἀντὶ τοῦ συγγενοῦς. ut apud eundem Heſychium ἀγχιστεῖα, συγγένεια. ἀγχιστεύοντα, ἐγγὺς ὄντα πρὸς τὸ γένος. ἀγχιστεῖς, συγγενεῖς. Etymologici Magni Auctor: χηρωσταὶ δὲ λέγονται, οἱ μακρόθεν τοῦ γένους κληρονόμοι, οἷον ἐπίτροποι, οἱ τὰ χήρα, καὶ ἔρημα συγγενοῦς οἴκου κληρονόμοι. Scholiaſta Heſiodi ad Theogoniam: χηρωσταὶ, ὀρφανοὶ, ἢ οἱ πόρρωθεν συγγενεῖς, διότι χηρεύοντος τὸν οἶκον, καὶ ἐρήμου ὄντος τούτου, αὐτοὶ κληρονομοῦσιν. Alioquin ἀγχιστεύς, ipſe eſt χηρωστὴς, ὁ τὰ χήρα, καὶ ἔρημα συγγενοῦς οἴκου κληρονόμος. Polites.

Σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον, καὶ κῆρα μέλαιναν
Ἐξ ἐμέθεν τεύξεσθαι, ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα,
Εὖχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.

ροβʹ. Καὶ οὕτω μὲν ὁ Τληπόλεμος ὑπὲρ τοῦ πατρὸς Ἡρακλέους λαλεῖ. ὁ δέ γε Σαρπηδὼν καταψεύσασθαι μὲν τῆς Ἡρακλέους στρατηγίας, ἢ ἀνδρίας, οὐκ ἔχει, ἵνα μὴ τοῖς ὡμολογημένοις ἀναισχύντως ἀντιβαίνῃ· σμικρύνει δὲ ἄλλως, καὶ ἐξευτελίζει τὸ μεγαλεῖον ἐκείνης τῆς πράξεως, λέγων· Τληπόλεμ', ἤτοι κεῖνος ἀπώλεσεν Ἴλιον ἱρὴν, ἀνέρος ἀφραδίῃσι, ἤγουν κακοβουλίαις, ἀγαυοῦ Λαομέδοντος, ὅς ῥά μιν εὖ ἔρξαντα, ἤγουν εὐεργετήσαντα, διὰ τοῦ ἀνελεῖν μὲν τὸ κῆτος, περισῶσαι δὲ τὴν θυγατέρα Ἡσιόνην, κακῷ ἠνίπαπε μύθῳ. ἤγουν λόγοις ἐπέπληξεν οὐκ ἀγαθοῖς, οὐδ' ἀπέδωχ' ἵππους, ὧν εἵνεκα τηλόθεν ἦλθε. Τοιαῦτα καὶ τὰ τοῦ Σαρπηδόνος· ἐν οἷς, συνελόντα εἰπεῖν, οὐ τοσοῦτον τὴν Ἡρακλέους ἀνδρίαν αἰτίαν τοῦ τὴν Τροίαν τότε ἁλῶναι δηλοῖ, ὅσον τὴν Λαομέδοντος ἀδικίαν. Καὶ ἐχρῆν μὲν, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, τὸν Σαρπηδόνα εἰπεῖν, ὅτι τότε ὁ Λαομέδων δικαίως πολεμούμενος ἔπαθεν, εἶτα ἐπαγαγεῖν, ὅτι σὺ δὲ νῦν ἀδίκως πολεμεῖς, οὐκ ὀνήσεις· ὁ δὲ, θυμῷ ἐχόμενος, ἐγκόπτει τὸν λόγον, καὶ ἀφίησιν ἀτελῆ. Τάχα δὲ οὐδὲ εἶχεν εἰπεῖν τοῦτο, οὐ γὰρ ἀδίκως ὑπερμαχεῖ ὁ Τληπόλεμος τοῦ Μενελάου. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι ἐν τῷ, ἐκεῖνος ἀπώλεσεν Ἴλιον, [1] ἔοικεν ὁ Σαρπηδὼν ὀκνεῖν ἐξ ὀνόματος μνησθῆναι τοῦ Ἡρακλέους, ἀχθόμενος ἐπὶ τοῖς ἐκείνου. διὸ αὐτὸν μὲν οὐδ' ὅλως ὠνόμασε· τοῦ δὲ Λαομέδοντος μετὰ ἐπαίνου ἐμνήσθη, εἰπὼν ἀγαυὸν Λαομέδοντα. Ἀναμνηστέον δὲ καὶ ἐνταῦθα τῶν προρρηθέντων περὶ τοῦ τὸν Ὅμηρον μὴ μόνον τὰ πρὸ τοῦ δεκάτου ἔτους τῆς μάχης, καὶ τὰ μετ' αὐτὸ, ἐνείρειν τῇ Ἰλιάδι, ἀλλὰ καὶ ἑτέρας ἱστορίας, ὧν οὐδέν τι μέτεστι τῷ Τρωϊκῷ τούτῳ πολέμῳ. Ἰδοὺ γὰρ καὶ τὰ κατὰ Ἡρακλέα, καὶ Λαομέδοντα πρὸ τούτων μὲν γέγονε τῶν πολέμων· δεξιώτατα δὲ τοῖς νῦν πραττομένοις παρενεβλήθη ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ.

ρογʹ. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι διάφοροι Ἡρακλέες ἱστοροῦνται, ὡς δηλοῖ ὁ εἰπὼν, ὅτι ἐν τῷ, ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς, [2] ὅπερ ἐπὶ Θησεῖ παροιμιωδῶς ἐλέχθη, ἄδηλον, ἢ ἐπὶ τῷ Ἰδαίῳ Δακτύλῳ Ἡρακλεῖ ἐῤῥέθη, ἢ τῷ τῆς Ἀλ-

CLXXII. Atque ita quidem Tlepolemus pro Hercule patre ſuo loquitur. Verùm Sarpedon, quamquam de militari Herculis peritiâ, ejuſque in ductando exercitu dexteritate, aut fortitudine, nihil prorſus habeat vel per mendacium opponere, ut ne ſcilicet confeſſis & manifeſtis rebus impudenter repugnet; tamen aliâ ratione rei illius geſtæ magnitudinem imminuit, atque elevat, illis verbis: Tlepoleme, certe ille quidem Ilium ſacrum evertit, viri ἀφραδίῃσι, *ſtoliditate, atque imprudentiâ*, videlicet κακοβουλίαις, *malo conſilio, & perverſitate*, clari Laomedontis, qui eum ipſum εὖ ἔρξαντα, videlicet εὐεργετήσαντα, *bene de ſe promeritum*, propterea quòd, ceto interfecto, filiam ejus Heſionen a periculo liberaverat, κακῷ ἠνίπαπε μύθῳ, *malis verbis objurgavit*. videlicet λόγοις ἐπέπληξεν οὐκ ἀγαθοῖς, *verbis reprehendit minimè omnium bonis*, nec equos reddidit, quorum ille gratiâ e longinquo venerat. Hæc ferè Sarpedon: qui ſanè his verbis, ut omnia paucis complectar, non tam Herculis fortitudinem in cauſsâ fuiſſe declarat, cur Troja tunc caperetur, quàm injuriam, & improbitatem Laomedontis. Et quamvis, ut veteres ajunt, dicere debuerat Sarpedon, juſtè tunc Laomedontem bello appetitum, & oppreſſum fuiſſe; ac deinde ad Tlepolemum ſubjungere, ipſum quidem injuriâ bellum nunc gerere; ideoque nihil umquam profecturum; tamen excandeſcentiâ animi percitus, orationem ſuam intercidit, eamque mutilam, & truncam relinquit. Quamquam ne id quidem habebat dicere. Non enim præter jus, & æquum facit Tlepolemus, cum pugnat pro Menelao. Præterea verò obſerva, ut in illis verbis: ἐκεῖνος ἀπώλεσεν Ἴλιον. *ille evertit Ilium*: videtur Sarpedon nolle quidem Herculem nominatim memorare, quòd, ob illius facinora, eſt ei offenſior, atque iratior. Quare eum omnino non nominat: tametſi Laomedontis cum laude meminerit. Quippe clarum dicit Laomedontem. Recolendum quoque hîc eſt id, quod ſupra monuimus, cum Homerum diceremus non res modò geſtas ante decimum annum hujus belli, & poſt ipſum hoc tempus, Iliadi adnectere; verùm etiam alias hiſtorias, quæ nihil prorſus ad Trojanum hoc bellum pertinent. Ecce enim tibi ea, quæ de Hercule, & Laomedonte referuntur, geſta ſunt ante hæc bella; & tamen aptiſſimè factis hujus temporis interjecta, atque inſerta ſunt a Poëtâ.

CLXXIII. Ad hæc obſerva, varios Hercules commemorari, ut clarè is docet, qui ſcribit, vulgare illud dictum: *Alius hic Hercules*, quod de Theſeo in modum proverbii uſurpatum fuit, non ſatis liquere, utrum de Hercule, Idæo Dactylo, acceptum fuerit, an de filio Alcmenæ. Au-

1. ἔοικεν ὁ Σαρπηδὼν ὀκνεῖν ἐξ ὀνόματος μνησθῆναι τοῦ Ἡρακλέους) Poteſt etiam τὸ ἐκεῖνος referri ad præſtantiam, & dignitatem Herculis. Sic pronomen *ille* apud Latinos, nota ſæpe eſt dignitatis, & excellentiæ. *Politus.*

2. ὅπερ ἐπὶ Θησεῖ παροιμιωδῶς ἐλέχθη) primùm dictum de Theſeo, unde a Theſeo ad alios fortes viros, ac robuſtos adagium manavit. Suidas: Ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς. ἐπὶ τῶν ῥώμῃ τε κρατούντων, παροιμιώδης. ἐπὶ Θησέως λεχθεὶ τὸ πρῶτον. Plutarchus in Theſeo: ἕτεροι δὲ καὶ μετὰ Ἰάσονος ἐν Κόλχοις γενέσθαι, καὶ Μελεάγρῳ συνεξελεῖν τὸν κάπρον, καὶ διὰ τοῦτο παροιμίαν εἶναι τὸ, Οὐκ ἄνευ Θησέως. αὐτὸν μέντοι μηδενὸς συμμάχου δεηθέντα, πολλοὺς καὶ καλοὺς ἄθλους κατεργάσασθαι· ἀφ' οὗ, Ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς, λόγον ἐπ' ἐκείνου κρατῆσαι. Servius ad Virgilium: *Herculis enim nomen fuit, ut vitam non rogatus laborantibus ſubveniret. Tunc enim, ſicut & Varro dicit, omnes, qui fecerunt fortiter, Hercules vocabantur: licet eos primò XLIIII. enumeraverit. Hinc eſt, quod legimus Herculem Tirynthium, Argivum, Thebanum, Libyum.* Auctor eſt etiam Vettius Flaccus apud Servium, *omnes magnarum virium apud veteres, Herculis dictos.* Politus.

Hoc proverbium: Alter Hercules, non ad multos hoc nomine Hercules reſpicit, ſed ad illum celebrem Amphitryoniadem. Salvinius.

Auctor Ælius Diooyſius. Pauſanias antem tradit, quod dictum eſt: *altus hic Hercules*, dictum id eſſe per adagium de Theſeo, aut de uno aliquo Idæorum Dactylorum. Alii contra adagium hoc intelligunt de Hercule Ægyptio. Alii de filio Alcmenæ. Atque hæc quidem ita. Verùm Sarpedon, arreptâ veluti occaſione ſingularis pugnæ cum homioe vano, ac ſuperbo, poſteaquam hæc ad eum dixerat: *Tibi verò ego hic denuntia, cadem, mortemque atram illatum a me iri, teque, haſtâ mea ſtratum, mihi quidem gloriam, Plutoni verò ab equis inclyta animam eſſe daturum*; perinde quaſi dixiſſet, ſeſe ita hoc donum, veluti quid capulare, inter ſe, & Plutonem eſſe partiturum, ut ipſe ex hoſte gloriam, Pluto hoſtis animam, cum illa ad inferos pervenerit, conſequatur; rem ſtatim aggreditur, &, fraxineam haſtam ſuſtollente Tlepolemo, ipſe quoque ſimiliter facit. Exitum autem habuit pugna eum, qui poſtea narratur. Ceterùm ſciendum, nihil eſſe mirandum, ſi Glaucus, & Diomedes, quum jam inde a majoribus hoſpitalem inter ſeſe neceſſitudinem intercedere cognoviſſent, fœdus ipſi inter ſemet & amicitiam inferiùs paciſcuntur; & tamen Jovis filius, ſecundùm Homerum, ac nepos, Sarpedon nimirum, & Tlepolemus, nullâ habitâ ratione cognationis, aut ſanguinis, armis inter ſe congrediuntur. Neque enim fœda mors videbatur, quam in pugnâ obiiſſent. Præterquam quòd eam ipſam cognationem, & propinquitatem generis inficiabantur: quando Tlepolemus profeſſus erat, eos mentiri, qui Sarpedonem Jovis filium dicerent. Ad hæc obſerva, ne nunc quidem bene, ac proſperè rem iis cedere, qui de rebus ſuis gloriantur; ſed eum, qui ſeſe prior arroganter jactaverat, interfici; alterum verò, qui reſponſum paris arrogantiæ, & oſtentationis plenum dederat, dumtaxat vulnerari.

CLXXIV. Vide verò, quantâ, & quam copioſâ utilium bonarumque rerum eruditione hic iſte locus affluat. Namque imprimis rebus Trojanis hiſtoriam adtexit, non certè quidem exteram, neque alienam, idque pro more, ut ex ſupino illo unius, ejusdemque narrationis tenore jacentem veluti auditorem ſuum erigat. Hiſtoria autem eſt, Trojæ expugnatio, cum ea urbs antiquitus capta fuit. cujus quidem expugnationis ſingula exponit Poëta, quæ rei intervenerunt; perſonam, nimirum Herculem; cauſſam, quia ille ſcilicet minimè equos receperat; tempus interminatum, ut patet ex illis verbis: Ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθών. *Qui quondam huc veniens*. modum denique militaris apparatus, atque expeditionis, eo quod ſex tantùm navibus veniſſet. Hic præterea fortitudinem Herculis commemorat, ſtudioſumque illum equorum fuiſſe innuit, expugnationemque illam Trojæ perquam acriter comparat cum expugnatione, de qua nunc Græcis ſpes affulget, illamque huic longo intervallo præferendam eſſe probabiliter oſtendit, tum ex tempore, eo quòd breviſſimo illa tempore perfecta, atque abſoluta fuerit, tum ex militaribus copiis. Claſſis enim nunc navium mille. Tunc verò naves ſex fuerunt, & viri παυρότεροι, *pauciores*. videlicet generatim παῦροι, *pauci*, exiguoque numero, ut & alibi ſcriptum eſt: aut certè pauciores

Ἀλκμήνης. Αἴλιος δὲ Διονύσιος τοῦτό φησι. Παυσανίας δὲ ἱστορεῖ, ὅτι τὸ, ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς, παροιμία ἐστὶν ἐπὶ Θησέως, ἢ ἑνὶ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων. οἱ δὲ, ἐπὶ τῷ Αἰγυπτίῳ Ἡρακλεῖ. οἱ δὲ, ἐπὶ τῷ τῆς Ἀλκμήνης. Καὶ ὧδε μὲν ταῦτα. Ὁ δὲ Σαρπηδὼν, ἁρπάσας οἷον τὸ μονομαχῆσαι κατὰ τοῦ ἀλαζόνος, καὶ εἰπών· σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ, φόνον, καὶ κῆρα μέλαιναν ἐξ ἐμέθεν τεύξεσθαι, ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα, εὖχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ· Rom.p.590.
καὶ οὕτω μερίσειν, ὡς ἐπιθανάτιόν τινα δωρεὰν ταύτην, ἐμοί τε, καὶ τῷ ᾅδῃ· ὡς ἐμὲ μὲν εὖχος ἔχειν ἐπὶ σοὶ, ἐκεῖνον δὲ τὴν σὴν ψυχὴν κάτω γενομένην, εὐθὺς ἔργου γίνεται. καὶ Τληπόλεμος μὲν, ἀνέσχετο μείλινον ἔγχος, καὶ αὐτὸς δὲ ὁμοίως. Ἀποβαίνει δὲ τὰ κατ' αὐτοὺς, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ἱστορεῖται. Ἰστέον δὲ, Baſ.p.449.
ὅτι οὐδὲν θαυμαστὸν, ἐὰν Γλαῦκος μὲν, καὶ Διομήδης ἐν τοῖς ἑξῆς, ἀναγνωρίσαντες ἀλλήλους ξένους ἀλλήλων πατρῴους, σπένδονται· υἱὸς δὲ Διὸς, καθ' Ὅμηρον, καὶ υἱωνὸς, ὁ Σαρπηδὼν δηλαδὴ, καὶ ὁ Τληπόλεμος, μάχονται, παρ' οὐδὲν θέμενοι τὴν συγγένειαν. [1] Οὔτε γὰρ μικρὸς ἐδόκει ὁ ἐν πολέμῳ θάνατος. καὶ ἄλλως δὲ αὐτὴν τὴν συγγένειαν ἀπηρνήσαντο. Εἶπε γὰρ ὁ Τληπόλεμος, ὅτι ψευδόμενοι δέ σε φασὶν υἱὸν Διός. Σημείωσαι δὲ, ὡς οἱ καυχησάμενοι, οὐδὲ νῦν ἐπὶ καλοῖς ἀπαλλάττουσιν, ἀλλ' ὁ μὲν πρότερος ἀλαζονευσάμενος, ἀναιρεῖται· ὁ δὲ ἀνταλαζονευσάμενος, τιτρώσκεται μόνον.

ροδ'. Ὅρα δὲ, ὅσην καὶ τὸ παρὸν χωρίον πλουτεῖ χρηστομάθειαν. Ἱστορίαν τέ γὰρ οὐκ ἀλλοδαπὴν [2] παραπλέκει τοῖς Τρωϊκοῖς, διανιστῶν συνήθως τὸν ἀκροατὴν ἐκ τῆς μονοειδοῦς ὑπτιότητος. Ἡ δὲ ἱστορία, ἐστὶν ἅλωσις Τροίας παλαιά. ἧς καὶ τὰ περιστατικὰ ἐκτίθησιν ὁ Ποιητής· πρόσωπον μὲν, τὸν Ἡρακλέα, αἰτίαν δὲ, τὸ μὴ τοὺς ἵππους ἀπολαβεῖν, χρόνον δὲ ἀόριστον. Φησὶ γάρ· ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθών. τρόπον δὲ τῆς ἐκστρατείας, τὸ, ἓξ μόναις σὺν νηυσί. καὶ τὴν ἀνδρίαν δὲ τοῦ Ἡρακλέους ἐνταῦθα ἱστορεῖ, καὶ φίλιππον ἐκεῖνον εἶναι παραδηλοῖ, καὶ ἅλωσιν ἐκείνην Τροίας τῇ νῦν ἐλπιζομένῃ συγκρίνει πάνυ γοργῶς, καὶ δείκνυσιν ἐκείνην πιθανῶς κρείττονα, ἔκ τε τοῦ χρόνου, ὅτι συντομώτατα κατειργάσθη, καὶ ἐκ τοῦ λαοῦ. Ἐνταῦθα μὲν γὰρ χιλιόναυς ὁ στόλος· ἐκεῖ δὲ ἓξ νῆες, καὶ ἄνδρες παυρότεροι. ἤγουν ἁπλῶς παῦροι, καὶ ὀλίγοι, ὡς που καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη·

1. Οὔτε γὰρ μικρὸς ἐδόκει ὁ ἐν πολέμῳ θάνατος) *Dulce ac decorum eſt pro patriâ mori. Hor. Salvinus.*

2. περιπλέκει) Malim παραπλέκει. Politus.

ϛῆ· ἢ ὀλιγώτεροι τῆς ἀγκοίλων ἵσης ἐξ ναυσί. Διδάσκει δὲ ἐνταῦθα, ὡς προεῤῥέθη, ϗ ὅτι ὐδὲν ἡ πατραγαθία δίχα τῆς ἀνδραγαθίας, ϗ ὅτι [1] ὐκ ἀεὶ τὰ τέκνα πατρώζυσι. Ποιεῖται δὲ ϗ σύγκρισιν δύο παίδων τῦ Διός, ἐξ ἐγκωμίυ συγκειμένην, ϗ ψόγυ, ϗ τὴν ἀλαζονείαν κολάζει, ὡς ϗ ἤδη προείρηται. Δείκνυσι δὲ ϗ τὸ ψεῦδος ὐ πρὸς καλῦ γίνεσθαι, ὐδὲ τὸ τὺς εὐεργέτας κακῶς ποιεῖν. εἴγε διὰ ταῦτα ὁ Λαομέδων τὴν Ἴλιον ὤλεσε. Παραδηλοῖ δὲ ϗ, ὡς, εἰ διὰ ψεῦδος, ϗ μικρὰν ἀδικίαν ἑάλω ἡ Τροία, πολλῷ πλέον διὰ παρασπόνδησιν ἄρτι, ϗ ἀδικίαν μεγάλην. ϗ ὅτι πολλάκις διὰ μικρὰν αἰτίαν πολλὰ γίνεται κακά· εἴγε διὰ ἵππυς ἑάλω ποτὲ ἡ Τροία, ὡς ϗ ὕϛερον διὰ γυναῖκα. Καὶ ὅλως Ὁμηρικῆς πολλῆς δεινότητος ϗ ὁ τόπος ὗτος πέπληϛαι.

ρος. Σημείωσαι δὲ εἰς τὸ, ἐχήρωσεν ἀγυιάς, τὰ τῦ Γεωγράφυ εἰπόντος, ὅτι Ἰλιεῖς Ἀχιλλεῖ μὲν, ϗ Αἴαντι, ϗ Πατρόκλῳ, ϗ Ἀντιλόχῳ ἐναγίζυσιν· Ἡρακλέα δὲ ὐ τιμῶσι, καίτοι ὁ μὲν, ὐκ ἠφάνισε τελέως τὴν Τροίαν, ἀλλὰ ἐξαλαπάξας, ἐχήρωσεν ἀγυιάς. Ἡ δὲ χηρεία, λειπανδρία τίς ἐϛιν, ὐ μὴν ἀφανισμός. ὗτοι δὲ, οἷς ἐναγίζυσι, τελέως αὐτὴν ἠφάνισαν. [2] ὐ μὴ ἄρα, φησὶ, διότι ὗτοι μὲν δίκαιον πόλεμον ἐξήνεγκαν· ἐκεῖνος δὲ ἄδικον, ἕνεκεν ἵππων Λαομέδοντος. Ἔχομεν ὗν ϗ ἐντεῦθεν μαρτυρίαν τῦ περὶ Ἡρακλέα Τρωϊκῦ μίσυς· ὃς μισοῖτο ἂν ϗ ἄλλως πρὸς Τρώων πλέον, ἤπερ οἱ Ἕλληνες· ἐπειδὴ αὐτοὶ μὲν, οἷά τι μεγαλεῖον, τοῖς ἐπιγόνοις τὴν Τροίαν ἀφῆκαν περιάδεσθαι, μόγις ὀψέ ποτε, ϗ μετὰ πολλῶν ἡρώων θανάτυς, αὐτῆς περιγενόμενοι· ὁ δὲ, αὐτοβοεὶ τὴν τοσαύτην ἑλὼν, ἐξεθέρισεν. Οὕτω δὴ ϗ τύτων ἐν τύτοις, τὰ κατὰ μέρος τῦ ῥηθέντος χωρίυ διάκειται ὕτω. Τὸ, Σαρπῆδον, Λυκίων βυληφόρε, τίς τοι ἀνάγκη πτώσσειν ἐνθάδε; δύναται μὲν γράφεσθαι ϗ Σαρπηδὼν, ὀξυτόνως· ἀρέσκει δὲ τοῖς παλαιοῖς προπερισπᾷν αὐτό. ἔϛι γὰρ εὐθεῖα ὁ Σαρπηδὼν ὀξυτόνως, ϗ ἑτέρα Αἰολικὴ ἴσως, ὁ Σαρπήδων, παροξυτόνως. Διφορεῖται γὰρ τὸ ὄνομα, ϗ τῦ μὲν, ἡ γενικὴ, Σαρπηδόνος, ὡς ἀηδόνος, ϗ ἡ κλητικὴ ὁμόφωνος τῇ εὐθείᾳ, τῷ κανόνι τῶν εἰς δὼν ὀξυτόνων. τῦ δὲ, ἡ κλίσις Σαρπήδοντος, ὡς λέοντος, ϗ ἡ κλητικὴ, ἀποβολῇ τῆς λήγυσης, Σαρπῆδον, προπερισπωμένως, μετὰ συϛολῆς τῆς λήγυσης. Καὶ πολλαχῦ ἡ τοιαύτη κλίσις εὑρεθήσεται παρὰ

ciotes, quàm uſus ſex illarum navium poſtularet. Atque hic etiam docet, quemadmodum ſupra dictum eſt, nihil prodeſſe virtutem patris, ſiquis ſemet ipſe fortem, & bonum virum non præſtat; nec ſemper filios ad patrum ſuorum virtutem, atque exemplum ſemet conformare. Quin & comparationem facit filiorum duorum Jovis, ex laude ſimul atque ex vituperatione compoſitam, faſtumque, atque arrogantiam caſtigat, quemadmodum etiam ſupra dictum eſt. Ad hæc, oſtendit, non bene, nec proſperè cedere mendacium, neque malam gratiam iis referendam eſſe, qui benè de nobis merentur. Siquidem his de cauſſis Laomedon Ilium perdidit. Deinde, ſi propter mendacium, parvamque injuriam capta eſt Troja, multò magis ſignificat, Trojam nunc eſſe capiendam propter violatum fœdus, & injuriam magnam. Itemque innuit, parvâ ſæpe de cauſsâ mala multa evenire: quamdoquidem capta eſt quondam Troja propter equos, ſicuti etiam poſtea propter mulierem. Denique hic locus multo refertus eſt acumine Homerico.

CLXXV. Ceterùm ad illa verba: ἐχήρωσεν ἀγυιάς, *viduavit vias*, volo, obſerves id, quod de Ilienſibus ſcribit Geographus, eos quidem Achilli, Ajacique, & Patroclo, atque Antilocho, rem ſacram facere; at verò Herculi, nullum cultum, neque honorem deferre, tametſi hic Trojam non funditus exciderit, ſed diripuerit, itaque vias viduaverit. Viduitas namque, delectus quidam eſt virorum, non excidium civitatis. Et tamen hi, quibus ſacta faciunt, eam funditus deleverunt. Niſi forte, inquit, id eâ cauſsâ factum ſit, quòd hi juſtum bellum intulerunt; ille verò injuſtum, propter equos Laomedontis. Itaque teſtimonium hinc nobis ſuppetit de Trojanorum odio in Herculem: quem aliâ quoque de cauſsâ multò pejus, quàm Græcos, odiſſe Trojani potuerunt. Nam Græci quidem Trojam, veluti rem magnam, maximèque omnium memorabilem, celebrandam poſteris reliquerunt: quum vix tandem aliquando, & poſt multorum heroum cædem, ejus potiti fuerint. At verò Hercules primo ſtatim impetu captam, urbem tantam deſolaverat. Jam verò, quum ea ſit harum hîc rerum hiſtoria, ſic ſeſe habent ea, quæ hoc ipſo in loco per partes, ac ſingillatim animadvertuntur. Quoad illud: Σαρπῆδον, Λυκίων βυληφόρε, τίς τοι ἀνάγκη πτώσσειν ἐνθάδε; *Sarpedon, Lyciorum rector, quid te neceſſe eſt expaveſcere hic, atque trepidare?* tametſi ſcribi etiam poteſt Σαρπηδὼν, *Sarpedon*, voce oxytonâ; tamen veteribus placet id ipſum circumflectere in penultimâ. Eſt enim rectus, ὁ Σαρπηδὼν, *Sarpedon*, ultimâ acutâ; alterque fortaſſe Æolicus, ὁ Σαρπήδων, *Sarpedon*, acutâ antepenultimâ. Dupliciter enim effertur id nominis: &, ſi effertur quidem cum accentu acuto, genitivus ejus eſt Σαρπηδόνος, *Sarpedonis*, ut ἀηδόνος, *luſciniæ*; caſuſque vocandi eadem eſt voce, atque ipſe nominativus, ob regulam nominum oxytonorum in δών. Sin autem effertur, acutâ antepenultimâ, declinatur Σαρπήδοντος, *Sarpedontis*, ut λέοντος, *leonis*; ejuſque vocativus, rejectâ per apobolen ultimâ, eſt Σαρπῆδον, voce properiſpomenâ, correptâ ultimâ. Atque hæc iſta declinatio multis poſtea in locis reperitur apud Poëtam. Porrò autem

1. ὐκ ἀεὶ τὰ τέκνα πατρώζυσι) παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους. Salvinus.

2. ὐ μὴ ἄρα, φησὶ, διότι) Strabo: εἰ μὴ τοῦτ' αἰνιξάμενοι, διότι &c. Politus.

tem τὸ βουληφόρε, *conſiliarie, ſeu rempublicam regens conſilio*, latentem quamdam habet cavillationem: quaſi ſcilicet Sarpedon non ſit vir fortis, ſed tantùm conſiliarius. Ideoque paullò inferius imperitum pugnæ eum vocat; &, quum dicendum eſſet, τίς ἀνάγκη, ἐνταῦθά σε εἶναι; *quid neceſſe eſt te hic verſari?* pro his verbis, dicit: τίς τοι ἀνάγκη πτώσσειν ἐνθάδε; *quid tibi neceſſe eſt formidare hic, atque expaveſcere?* Ubi per metalepſin accipit τὸ πτώσσειν, *formidare, expaveſcere, trepidare*, pro διατρίβειν, *agere, verſari, manere, moram trahere, commorari*. Sicuti etiam alibi dicit: ἐνθάδ' ἔρρων. *hic peſſum iens, ſeu mortem ſubiens*. pro ἐπὶ φθορᾷ διατρίβων. *operam dans malo, atque exitio meo*.

CLXXVI. Ceterùm illa verba: τίς τοι ἀνάγκη; *quid tibi neceſſe?* manifeſtè oſtendunt, non vi, neque neceſſitate; ſed voluntariè, atque ſponte Sarpedonem veniſſe in auxilium Trojanorum. Quin etiam ſciendum, de quocumque homine imbelli, atque ignavo, qui pugnæ fruſtra interſit, uſurpari poſſe illud: τίς τοι ἀνάγκη πτώσσειν ἐνθάδ' ἐόντι μάχης ἀδαήμονι φωτί; *quid tibi neceſſe eſt formidare hic, atque expaveſcere, homini pugnæ imperito?* quod accuſandi etiam caſu prolatum, longè abeſt a ſolœciſmo propter illud πτώσσειν, *formidare, atque expaveſcere*. adeo ut ſit, τίς σοι ἀνάγκη, πτώσσειν σε ὧδε ἀπόλεμον ὄντα; *Quid tibi neceſſe eſt formidare te hic, hominem imbellem, & ignavum?* Ac vide, Poëtam non dicere πτήσσειν, *metu trepidare*; ſed πτώσσειν, *formidare, expaveſcere, metu conſternari*, ex quo etiam τὸ πτωσκάζειν, *timore percelli*, & πτὼξ λαγωός, *pavidus, ſeu timidus lepus*. Et obſerva, quàm vehemens ea ſit vox, plenaque inſectationis, & contumeliæ. Ad eum, qui bonis ac fortibus ſuperioris memoriæ viris ſeſe temerè exæquat, verbis leviter per parœdiam immutatis, quis dixerit: Ψευδόμενοι δέ σε φασὶ τοιόνδε τινὰ εἶναι· ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιδεύεαι ἀνδρῶν, οἳ τοιοίδε ἐγένοντο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων. *Mentiuntur porrò, qui dicunt talem te eſſe: quoniam longè ab illis viris abes, qui tales fuerunt ſuperiori hominum memoriâ*. Illud item: Ἀλλ' οἷόν τινά φασιν εἶναι ἐμὸν πατέρα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα. *Sed qualem ajunt fuiſſe patrem meum, hominem oppidò audacem, animoque leonis præditum*; illud, inquam, uſurpaverit filius, qui a patris ſui demortui fortitudine gloriam ſibi aucupetur. Atque hic obſerva, ut τὸ θρασυμέμνων, *audax, atque animoſus*, videlicet θρασύς, *audax*, & μένων, *manens, atque ſuſtinens*, nomen eſt compoſitum ex μένος, *animus, ſeu vis animi, aut robur*, & θάρσος, *audacia*, quod jam antea dixerat de Diomede. Neque verò malè hîc ſonat τὸ θρασύς, *audax*; ſed æquè valet, atque τὸ θαῤῥαλέος, *magnâ fiduciâ præditus, magnanimus, ſtrenuus, fidens animo*. Porro autem τὸ θρασυμέμνων, *audaci animo præditus*, ſimiliter legitur, atque τὸ Ἀγαμέμνων, *Agamemnon*. Itaque, ut ex his clarè apparet, vox illa ſimplex, ὁ μέμνων, juxta atque ὁ μένων, *is, qui manet, ac perſiſtit*, fortes, atque animoſos viros denotat. Τὸ, βίη Ἡρακληείη, *vis Herculea*, legitur etiam in Bœotiâ; ibique etiam ſcriptum eſt eo de genere locutionis. Ubi & figuratum extat genus loquendi, novâ quadam cum elegantiâ, ſimile atque illud: ψυχὴ Τειρεσίαο, χρύσεον σκῆπτρον ἔχων. *anima Tireſiæ, aureum ſceptrum tenens*. Tale enim & illîc illud: βίη Ἡρακληείη, πέρσας πόλιας. *vis Herculea, depopulatus urbes.*

παρὰ τῷ Ποιητῇ. Τὸ δὲ βουληφόρε, ὑποκρύπτει σκῶμμά τι, ὡς δῆθεν μὴ ἀνδρείου τοῦ Σαρπηδόνος ὄντος, ἀλλὰ μόνον βουλευτοῦ. Διὸ καὶ ὑποκατιὼν, ἀδαήμονα μάχης αὐτὸν λέγει, καὶ ἀντὶ τοῦ, τίς ἀνάγκη, ἐνταῦθά σε εἶναι; τίς τοι ἀνάγκη, φησὶ, πτώσσειν ἐνθάδε; τὸ διατρίβειν εἰς τὸ πτώσσειν μεταλαβών. ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, [1] ἐνθάδε ἔρρων, φησὶν, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ φθορᾷ διατρίβων. *Rom. p 591.*

ροϛ'. Τὸ δὲ, τίς τοι ἀνάγκη, φανερῶς δηλοῖ, μὴ ἀναγκαστὸν, ἀλλ' ἑκούσιον εἶναι τὸν Σαρπηδόνα σύμμαχον τοῖς Τρωσίν. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι ἐπὶ παντὸς ἀνάνδρου, μάτην παρόντος τῇ μάχῃ, δύναται λέγεσθαι τὸ, τίς τοι ἀνάγκη πτώσσειν ἐνθάδ' ἐόντι μάχης ἀδαήμονι φωτί; ὃ καὶ κατὰ αἰτιατικὴν πτῶσιν λεχθὲν, ἀσολοίκιστόν ἐστι διὰ τὸ πτώσσειν. ἵνα ᾖ, τίς σοι ἀνάγκη, πτώσσειν σε ὧδε ἀπόλεμον ὄντα. Καὶ ὅρα, ὅτι οὐ λέγει πτήσσειν, ἀλλὰ πτώσσειν, ἐξ οὗ καὶ [2] τὸ πτωσκάζειν, [3] καὶ πτὼξ λαγωός. Καὶ σημείωσαι τὸ σφοδρὸν, καὶ καταφορικὸν τῆς λέξεως. Πρὸς δὲ τὸν μάτην ἐξισούμενον παλαιοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι, παρῳδήσας μικρὸν, εἴποι ἄν τις τὸ, Ψευδόμενοι δέ σε φασὶ τοιόνδε τινὰ εἶναι· ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιδεύεαι ἀνδρῶν, οἳ τοιοίδε ἐγένοντο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων. Τὸ δὲ, Ἀλλ' οἷόν τινά φασι εἶναι ἐμὸν πατέρα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα, υἱὸς ἂν εἴποι, σεμνυνόμενος ἐπὶ πατρὶ ἀνδρείῳ ἀποιχομένῳ. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι καὶ, ὅτι τὸ θρασυμέμνων, ἤγουν θρασὺς, καὶ μένων, [4] σύνθεσίς ἐστι τοῦ μένους, καὶ θάρσους, [5] ὃ φθάσας εἶπεν ἐπὶ τοῦ Διομήδους. καὶ ὅτι τὸ θρασὺς ἐνταῦθα οὐ ψόγον ἔχει, ἀλλ' ἴσον ἐστὶ τῷ θαῤῥαλέος. Ἡ δὲ ἀνάγνωσις τοῦ θρασυμέμνων, ὡς τὸ Ἀγαμέμνων. Δῆλον δὲ ἐκ τούτων, ὡς καὶ τὸ ἁπλοῦν ὁ μέμνων, καθὰ καὶ ὁ μένων, ἀνδρείους ὑποδηλοῦσι. Τὸ δὲ, βίη Ἡρακληείη, κεῖται καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. καὶ ἐγράφη περὶ αὐτοῦ ἐκεῖ. ἔνθα κεῖται καὶ σχῆμα καινοπρεπὲς, ὅμοιον τῷ, [6] ψυχὴ Τειρεσίου, χρύσεον σκῆπτρον ἔχων. Τοιοῦτον γὰρ καὶ ἐκεῖ τὸ, βίη Ἡρακληείη, πέρσας πόλεις. ἤγουν Ἡρακλῆς πορθήσας. ἵ-

1. ἐνθάδ' ἔρρων) ἐπὶ φθορᾷ παραγενόμενος. Scholiaſta. Polit.

2. τὸ πτωσκάζειν) Hom. πτωσκαζέμεν. Alii πτωσκαζόμεν, tamquam videlicet ἀπὸ τοῦ σκάζειν. Etymologici Magni Auctor: πτωσκαζέμεν, παρὰ τὸ πτῶ, ὃ σημαίνει τὸ φοβοῦμαι, καὶ τὸ σκάζω τὸ ἐκκλίνω. Politus.

3. καὶ πτὼξ λαγωός) Hom. πτῶκα λαγωόν. Etymologici Magni Auctor: πτὼξ παρὰ τὸ πτῶ. παράγωγον πτώσσω. ὁ μέλλων, πτώξω· ἡ ἀποβολή. Polit.

4. σύνθεσίς ἐστι τοῦ μένους) Si θρασυμέμνων idem eſt, atque θρασὺς, & μένων, nomen ergo erit compoſitum ex μένειν, & θάρσος, non ex μένους. Et θρασυμέμνονα explicat vetus Scholiaſta τολμηρὸν, θρασὺν ἐν τῷ μένειν, ὁ θρασέως ὑπομένων ἐν τῇ μάχῃ. Politus.

Μένων autem ſolvit, ἐν τῷ μένειν, *permanere, perſiſtere*. Salvin.

5. ὃ φθάσας εἶπεν ἐπὶ τοῦ Διομήδους) initio hujus libri. Διομήδεϊ Παλλὰς Ἀθήνη δῶκε μένος, καὶ θάρσος. Polit.

6. ψυχὴ Τειρεσίαο, χρύσεον σκῆπτρον ἔχων) lib. λ' Od. ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο, χρύσεον σκῆπτρον ἔχων. Politus.

Digitized by Google

Baſ. p. 450. να καὶ αὐτόθι μὴ πρὸς τὸ ῥητὸν θῆλυ, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοητὸν ἄῤῥεν, ἡ σύνταξις γένηται). Ὅμοιον δὴ κἀνταῦθα τὸ, Ἀλλ' οἷόν τινά φασι βίην Ἡρακληείην εἶναι. Τὸ μὲν γὰρ εὐθὺ, καὶ κοινὸν ἦν εἰπεῖν, Ἀλλ' οἷαν τινά φασι τὴν Ἡρακλέος εἶναι βίαν. ὁ δὲ, πρὸς τὸ νοητὸν, ἤγουν πρὸς τὸν Ἡρακλῆν ἀποτεινάμενος, ἔφη τὸ, ἀλλ' οἷόν τινα. εἰ μὴ ἄρα θηλυκοῦ γένους ἐστὶ τὸ οἷον, Ἀττικῶς. Τὸ δὲ φασὶ περίφημον, καὶ, ὡς εἰπεῖν, [1] περίφατον εἶναι τὸν Ἡρακλέα δηλοῖ.

ροζ'. Ἰστέον δὲ καὶ, ὡς ἐν μέσῳ τῶν τοῦ Τληπολέμου λόγων κεῖται ψόγος ἐπὶ δειλίᾳ στρατηγοῦ τὸ, Σοὶ δὲ κακὸς μὲν θυμός· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί. τὸ δὲ ἐφεξῆς ἀποληκτικόν ἐστι κατὰ βοηθοῦ ἀλυσιτελοῦς παρῳδηθέν. οἷον· Οὐδέ τι σε Τρώεσσιν ὀΐομαι ἄλκαρ ἔσεσθαι, οὐδ' εἰ μάλα καρτερός ἐσσι. Εἶτα ὅρα, ὅτι πολλαχοῦ φιλοτίμως ἔχων εἰς τὸ φράζειν ὁ Ποιητὴς, ποιεῖ αὐτὸ καὶ ἐνταῦθα, τὸ ἀποθανεῖν, [2] διὰ μὲν τοῦ Γλαύκου εἰπὼν, πύλας ἀΐδαο περήσειν· διὰ δὲ Σαρπηδόνος, ψυχὴν Ἀΐδι δώσειν. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ, πύλας ἀΐδου περήσειν, ἤγουν εἰς ἀΐδην ἀπελθεῖν, μύθου ἤρτηται τοῦ πέραν περὶ τὰ τοῦ Ὠκεανοῦ ἑσπέρια πλάττοντος εἶναι τὸν ᾅδην, ὡς καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ φαίνεται. [3] Τὸ δὲ ἀπέδωκε, τὸ χρεωστικῶς δοῦναι δηλοῖ. Τοῦ δὲ κλυτοπώλου ἡ εὐθεῖα ἔοικε προπαροξύνεσθαι κατὰ τὸ εὔπωλος. Ἔστι δὲ τοιοῦτος ᾅδης, [4] οὗ κλυτὴ ἡ ἐπιπώλησις, ἤτοι ἔφοδος. μηνύουσι γὰρ τοὺς θανόντας οἱ ἐπ' αὐτοῖς θρῆνοι. ἢ ὁ κλυτοὺς ἔχων ἵππους. [5] πανταχοῦ γὰρ οἶδε φθάνειν ὁ θάνατος. Εἰκασθείη δ' ἂν ποτε κλυτοπώλῳ ᾅδῃ ἀστείως καὶ ὁ δι' ἱπποτροφίας ἐκτρίβων τινάς. Τὸ δὲ ἀνέσχετο ἔγχος, Ὁμήρῳ ἀρέσκει παθητικῶς λεχθέν. ἡ δὲ κοινὴ χρῆσις, ἀνέσχε χεῖρά φησι, καὶ ἔγχος, καὶ τὰ ὅμοια. Λέγει δὲ καὶ μετοχὴν παθητικὴν, ἀνασχόμενος. Δῆλον δὲ, ὡς οἶδε καὶ τὰ ἐνεργητικά. ἤγουν τὸ ἀνέσχε, καὶ τὸ ἀνασχών.

bet. videlicet Ἡρακλῆος πτολίπορθος. *Hercules depopulatus.* ita ut ibi quoque conſtruenda ſit oratio non cum feminino, quod exprimitur, nomine; ſed cum eo, quod intelligitur, maſculino. Jam verò & hoc loci ſimile eſt illud: Ἀλλ' οἷόν τινά φασι βίην Ἡρακληείην εἶναι. *Sed qualem ajunt vim Herculeam fuiſſe.* Quamquam enim ex recto, & communi ſermonis uſu dicendum erat, Ἀλλ' οἷαν τινά φασι τὴν Ἡρακλέος εἶναι βίαν. *Sed qualem ajunt Herculis vim fuiſſe;* attamen Poëta animum ſuum ad id intendit, quod ſub intelligentiam cadebat, ad ipſum videlicet Herculem; itaque dixit; Ἀλλ' οἷόν τινα. *Sed qualem.* Niſi forte muliebri ſit genere τὸ οἷον, *qualem*, Atticè. Illud porrò φασὶ, *ajunt*, claro argumento eſt, fuiſſe Herculem περίφημον, *percelebrem*, & penè dixerim, περίφατον, *omnium ubique ſermonibus percelebratum.*

CLXXVII. Sciendum præterea eſt, verbis hiſce Tlepolemi interjectam eſſe reprehenſionem illam, & vituperationem ducis ob ejus ignaviam, atque metum: Σοὶ δὲ κακὸς μὲν θυμός· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί. *Tibi quidem ignavus animus; copiæ verò intereunt.* reliqua autem verba, ſi paullulum per parœdiam immutentur, valere ad eum minus deterrendum, qui auxilio ſuo minimè ſit hoſtibus profuturus. exempli cauſſâ: Οὐδέ τι σε τοῖς δεῦρο οἴομαι ἄλκαρ ἔσεσθαι, οὐδ' εἰ μάλα καρτερός ἐσσι. *Neque te his, aut illis auxilio fore puto, etiamſi fortis admodum es.* Tum vide, ut, quemadmodum Poëta magno ſæpe elocutionis ſtudio ducitur, ſic etiam facit hoc loci, quo τὸ ἀποθανεῖν, *obiturum eſſe mortem, ſive deceſſurum eſſe e vitâ*, verbis quidem Tlepolemi dicit πύλας ἀΐδαο περήσειν, *penetraturum eſſe ad portas inferorum;* verbis autem Sarpedonis, ψυχὴν Ἀΐδι δώσειν, *daturum eſſe animam Plutoni.* Ubi etiam ſciendum, illud, πύλας ᾅδου περήσειν, *penetraturum eſſe ad portas inferorum*, ad inferos videlicet eſſe abiturum, aptum eſſe, ac pendere ex fabulâ, quæ trans Oceanum Occidentalem ſitos inferos comminiſcitur, ut conſtat quoque in Odyſſeâ. Τὸ ἀπέδωκε, *reddidit*, eo eſt ſignificatu, ut res, quæ datur, intelligatur debeti. Nominativus τοῦ κλυτοπώλου, accentum habere videtur in antepenultimâ, pariter atque τὸ εὔπωλος, *pulchros habens pullos equinos.* Ejuſcemodi autem eſt Pluto, cujus κλυτὴ ἡ ἐπιπώλησις, ſive ἔφοδος, *exaudiri poteſt adventus.* Eorum namque, quos deflemus, obitum fletus ipſi, & planctus teſtantur. Aut eo nomine intelligitur ὁ κλυτοὺς ἔχων ἵππους, *is, qui equos habet inclytos.* Quocumque enim pertinere mors ſolet. Quin & inclyto ob equos Plutoni lepidè aliquando aſſimilatus is fuerit, qui equis alendis quoſdam atterit, atque exhaurit. Τὸ ἀνέσχετο ἔγχος, *ſuſtulit lanceam*, dici Homero placet formâ paſſivâ. Quamquam in communi uſu ſit dicere, ἀνέσχε χεῖρα, *ſuſtulit manum*, & ἔγχος, *lanceam*, aliaque id genus. Sed & uſurpat participium paſſivum, ἀνασχόμενος, *ſuſtollens, ſive attollens:* tametſi in comperto eſt, agnita quoque ab eo, quæ formæ ſunt activæ. videlicet τὸ ἀνέσχε, *ſuſtulit*, & τὸ ἀνασχών, *ſuſtollens.*

Ὣς φάτο Σαρπηδών. ὁ δ' ἀνέσχετο μείλινον ἔγχος
Τληπόλεμος. καὶ τῶν μὲν [6] ὁμαρτῇ δούρατα μακρὰ
Ἐκ χειρῶν ἤϊξαν· ὁ μὲν βάλεν αὐχένα μέσσον
Σαρπηδών· αἰχμὴ δὲ διαμπερὲς ἦλθ' ἀλεγεινή.
Τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψε.
Rom. p. 592. Τληπόλεμος δ' ἄρα μηρὸν ἀριστερὸν ἔγχεϊ μακρῷ
Βεβλήκειν. αἰχμὴ δὲ διέσσυτο μαιμώωσα,
Ὀστέῳ ἐγχριμφθεῖσα. [7] Πατὴρ δ' ἔτι λοιγὸν ἄμυνεν.

Sic dixit Sarpedon. At ſuſtulit fraxineam haſtam
Tlepolemus, eorumque ſimul haſta longa
E manibus ruerunt. Et quidem cervicem mediam percuſſit
Sarpedon; cuſpiſque acerba penitus tranſacta eſt;
Ejuſque oculos tenebricoſa nox cooperuit.
Tlepolemus verò femur ſiniſtrum haſtâ longâ
Percuſſit; cuſpiſque pertranſiit, furioſo impetu acta,
Oſſi infixa. Sed pater mortem adhuc avertit.

Oi — Et

1. περίφημον) legendum puto περίφατον. Περίφημος alterius eſt ſignificationis. *Polit.*
Videlicet *illuſtris, conſpicuus, nobilis.* Salvin.
2. διὰ μὲν τοῦ Γλαύκου) Scribendum tibi, Euſtathi, fuerat, διὰ μὲν τοῦ Τληπολέμου. Polit.
3. Τὸ δὲ ἀπέδωκε, τὸ χρεωστικῶς δοῦναι δηλοῖ) Hoc ſenſu dicunt Latini: *reddita ſunt mihi litteræ.* Salvinus.
4. οὗ κλυτὴ ἡ ἐπιπώλησις, ἤτοι ἔφοδος) Vetus Scholiaſtes: οὗ κλυτὴ ἐστιν ἡ ἐπιπώλησις, οἷον ἀκουστὴ, διὰ τὰς ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσιν οἰμωγάς. Eadem etiam τοῦ κλυτοπώλου explicatio apud Etymologum. Politus.
5. πανταχοῦ γὰρ οἶδε φθάνειν ὁ θάνατος) ὅτι οὐδεὶς τὸν θάνατον διαφυγεῖν δύναται. Etymologus. *Polit.*
6. ὁμαρτῇ) Sic quidem editio Florentina. Sed Euſtathius variat. Legit enim tum ὁμαρτῇ, tum ὁμαρτῆ. Polit.
Hoc ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ, illud ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ. Salvin.
7. Πατὴρ δ' ἔτι) Euſtathius πατὴρ δ' ἔτι. quod mihi magis placet. *Polit.*

Et quidem parem deo Sarpedonem nobiles ſocii
Exportarunt e prœlio. Gravabat autem eum haſta longa,
Dum traheretur. Nec quiſquam conſideravit, aut animadvertit,
Ut fraxineam haſtam e femore extraheret, ut currum conſcenderet,
Feſtinantibus illis. Tali enim in labore erant occupati.

Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
Ἐξέφερον πολέμοιο. βάρυνε δέ μιν δόρυ μακρὸν
Ἑλκόμενον. τὸ μὲν οὔτις ἐπεφράσατ', οὐδ' ἐνόησε
Μηροῦ ἐξερύσαι δόρυ μείλινον, ὄφρ' ἐπιβαίη,
Σπευδόντων. τοῖον γὰρ ἔχον πόνον ἀμφιέποντες.

CLXXVIII. Ὁμαρτῇ, *una*, hoc eſt, ὁμοῦ, *ſimul*, & Sarpedon, & Tlepolemus longas haſtas in ſe invicem emiſerunt. Atque hic quidem, transfixâ mediâ cervice, occumbit; Sarpedon verò vulnus ſiniſtro in femore accipit, cuſpiſque oſſi infigitur. Non ille tamen moritur: ſed generoſi eum ſocii e prœlio exportarunt, reſervatum alibi ad cædem Patroclo. Quare ſic ait: *Pater verò mortem adhuc ab eo avertit. Porro autem*, inquit, *gravi eum dolore, dum traheretur, haſta longa afficiebat, Nemo enim quiſquam conſideravit, neque advertit, ut eam ex femore extraheret, dum in eo toti erant, ut currum conſcenderet*. hoc eſt, rectus ſtaret. *Eo enim labore detinebantur, quum circa ipſum ſatagerent*. Et obſerva, ut feſtinatio, atque nimia anxietas nonnullos ab officio abducit. Sciendum autem eſt, τὸ ὁμαρτῇ, *una*, *ſimul*, quod fit ex ἅμα, *ſimul*, & ἀρτῶ, *appendo*, *ſuſpendo*, *alligo*, *adjungo*, ex conſuetudine quidem circumflecti, ut τὸ εἰκῇ, *temere*, πολλαχῇ, *multis in locis*, & quæcumque alia id genus, in quibus etiam τὸ ἡσυχῇ, *quietè*, & βῆ, *be*, nomen factum per onomatopœiam ad exprimendam vocem ovis, ut alibi quoque declaratur; verùm Ariſtarchum id ipſum acuere, ut eſt in Apionis, & Herodori Commentariis: quippe quum cenſeat Ariſtarchus factum id eſſe per ſyncopen ex ὁμαρτήδην, *ſimul*. Sin autem hoc ipſum adverbium ex fide quorumdam exemplarium ſcribitur ἁμαρτῇ, ſciendum, ſuâ id ratione nixum eſſe, eo quod τὸ ἀκολουθεῖν, *ſequi*, *ſeu comitari*, tum ἁμαρτεῖν dicitur cum α, tum ὁμαρτεῖν, cum ο, ob eadem etymologiâ, ſeu origine, a qua ipſum eſt adverbium, ut agnoſcere item eſt ex veterum commentariis.

CLXXIX. Hic etiam vide τὸ ἐξέφερον, *abſportarunt*, ſive φοράδην ἀπῆγον, *ferendo*, *ſive portando eduxerunt*, Tlepolemum, & Sarpedonem. Illa porro, οὐκ ἐπεφράσατο, οὐδ' ἐνόησε. *non conſideravit*, *neque animadvertit*, quamdam inter ſe habere differentiam videntur. Namque ἐπιφράσασθαι, *conſiderare*, *ſeu cogitare*, idem eſt atque conſultare, ſeu conſilium capere, atque in cognitione comprehenſioneque rei tempus aliquod terere. At verò νοῆσαι, *animadvertere*, *atque intelligere*, idem eſt, ac ſine conſultatione, veluti puncto uno temporis, comprehendere, atque percipere id, quod factu opus eſt. ut: νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς. *Animadvertit autem divus Ulyſſes*, quod quidem paullò poſt dicit de Hectore, ὀξὺ νόησε. *ſtatim animadvertit*, *atque cognovit*. Vel etiam aliter τὸ νοῆσαι, *animadvertere*, *atque cognoſcere*, differt ab ἐπιφράσασθαι, *conſiderare*, *atque cogitare*, eâ ratione, qua differunt inter ſeſe προμηθεὺς, *providus*, *is*, *qui proſpicit*, *ſive is*, *cui conſilium ante ſuppetit*, *quàm ad rem ipſam aggrediatur*, & ἐπιμηθεὺς, *is*, *qui ſerò ſapit*, *ſeu*, *re peractâ*, *tum demum conſilium capit*. adeò ut prius ſit τὸ νοῆσαι, *advertere*, *intelligere*, *cognoſcere*; poſterius τὸ ἐπιφράσασθαι, *conſiderare*:

ροη'. [1] Ὁμαρτῇ, τουτέστιν, ὁμοῦ, ὅ τε Σαρπηδὼν, καὶ ὁ Τληπόλεμος, ἀφῆκαν δούρατα μακρὰ κατ' ἀλλήλων· καὶ ὁ μὲν, αὐχένα μέσον βληθεὶς, τέθνηκε· Σαρπηδὼν δὲ μηρὸν ἀριστερὸν βάλλεται, καὶ ἡ αἰχμὴ τῷ ὀστέῳ ἐγχρίμπτεται, οὐ θνήσκει δέ· ἀλλὰ δῖοι ἑταῖροι ἐξέφερον αὐτὸν πολέμοιο, ταμιευόμενον ἀλλαχοῦ εἰς ἀναίρεσιν τῷ Πατρόκλῳ. Διό φησι· Πατὴρ δ' ἔτι λοιγὸν ἄμυνε. βάρυνε δὲ, φησιν, αὐτὸν δόρυ μακρὸν ἑλκόμενον. Οὐ γάρ τις ἐπεφράσατο, οὐδ' ἐνόησε μηροῦ ἐξελκῦσαι αὐτὸ, ὄφρ' ἐπιβαίη, σπευδόντων. τουτέστιν, ὀρθὸς σταίη. Τοῖον γὰρ ἔχον πόνον, ἀμφιέποντες. Καὶ σημείωσαι, ὅπως ἡ σπουδὴ, καὶ ἀγωνία ἐκκρούει τινὰς τοῦ δέοντος. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ ὁμαρτῇ, ὃ γίνεται ἀπὸ τοῦ ἅμα, καὶ τοῦ ἀρτῶ, [2] ἡ μὲν συνήθεια περισπᾷ, ὡς τὸ εἰκῇ, πολλαχῇ, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἐν οἷς καὶ τὸ ἡσυχῇ, [3] καὶ βῆ, ὄνομα φωνῆς προβάτου, ὀνοματοποιηθὲν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται· [4] Ἀρίσταρχος δὲ ὀξύνει, ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος, καὶ Ἡροδώρου φέρεται, λέγων, ἐκ τοῦ ὁμαρτήδην συγκοπῆναι αὐτό. Ἰστέον δὲ, ὡς, εἰ καὶ ἁμαρτῇ τὸ ῥηθὲν ἐπίῤῥημα γράφεται κατά τινα τῶν ἀντιγράφων, ἔχει λόγον, διὰ τὸ καὶ τὸ ἀκολουθεῖν, ἁμαρτεῖν τε λέγεσθαι διὰ τοῦ α, καὶ ὁμαρτεῖν διὰ τοῦ ο, [5] ἐκ τῆς αὐτῆς ἐτυμολογίας τῷ ἐπιῤῥήματι, ὡς ἔστι γνῶναι καὶ αὐτὸ ἐκ τῶν παλαιῶν.

ροθ'. Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ ἐξέφερον, ἤτοι φοράδην ἀπῆγον, τὸν Τληπόλεμον, καὶ τὸν Σαρπηδόνα. Τὸ δὲ, οὐκ ἐπεφράσατο, οὐδ' ἐνόησε, δοκεῖ τι διαφορὰν ἔχειν τινά. Ἐπιφράσασθαι μὲν γὰρ τὸ βουλεύσασθαι, καὶ χρόνον τινὰ τρίψαι τῇ καταλήψει· νοῆσαι δὲ, τὸ δίχα βουλῆς ἀχρόνως εἰδέναι τὸ δέον καταλαβεῖν. οἷον· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς, ὃ μετ' ὀλίγα, ὀξὺ νόησε, φησὶν, ἐπὶ Ἕκτορος. Ἢ καὶ ἄλλως [6] διαφέρει τὸ νοῆσαι τοῦ ἐπιφράσασθαι, ᾧ λόγῳ καὶ προμηθεὺς, καὶ ἐπιμηθεύς. ὡς προηγεῖσθαι μὲν τὸ νοῆσαι· δευτερεύειν δὲ τὸ ἐπιφρά-

1. Ὁμαρτῇ, τουτέστιν, ὁμοῦ) Heſychius: ὁμαρτῇ, ὁμοῦ. Polit.

2. ἡ μὲν συνήθεια περισπᾷ, ὡς τὸ εἰκῇ) non modò περισπᾷ, ſed & προσγράφει τὸ ι. Etymologici Magni Auctor: Δεῖ γινώσκειν, ὅτι σὺν τῷ ι γράφεται. τὰ γὰρ εἰς η λήγοντα ἐπιῤῥήματα ἔχουσι τὸ ι προσγεγραμμένον. οἷον, ἄλλῃ, ταύτῃ, κρυφῇ, πανδῆ, εἰκῇ, ὅπῃ, πῇ. Et rationem adſcripti in hiſce adverbiis τοῦ ι affert Technicus: Λέγω δὲ ὁ Τεχνικὸς τὸ ἡσυχῇ, καὶ ἄλλῃ, καὶ τὰ τοιαῦτα, διὰ τοῦτο σὺν τῷ ι γράφεσθαι, ὅτι ἀπὸ δοτικῆς γέγονε. Politus.

3. καὶ βῆ) Pertinet id ad eorum adverbiorum claſſem, quæ quum deſinant in η, minimè tamen adſcriptum habent τὸ ι. Etymologici Magni Auctor: τὸ βῆ, ὅπερ περισπᾶται, τῶν ἄλλων μὴ ἐχόντων τὸ ι, μὴ περισπωμένων. ἔστι δὲ μίμημα φωνῆς προβάτων. Politus.

4. Ἀρίσταρχος δὲ ὀξύνει) Etymologici Magni Auctor: ὁ μὲν Ἀρίσταρχος ἐκ τοῦ ὁμαρτήδην λέγει κατὰ συγκοπήν· καὶ ὀξύνεται· ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ἐκ τοῦ ἅμα, καὶ τοῦ ἀρτῶ. καὶ γίνεται ἀπὸ ἀμφοτέρων ἐπίῤῥημα ἁμαρτῇ, καὶ ὁμαρτῇ. Politus.

5. ἐκ τῆς αὐτῆς ἐτυμολογίας τῷ ἐπιῤῥήματι) videlicet ἐκ τοῦ ἀρτῶ, καὶ τοῦ ἅμα ἐπιῤῥήματος τοῦ δηλοῦντος τὸ ὁμοῦ. Hinc ἁμαρτῶ, & ὁμαρτῶ, ut & ἁμαρτῇ, & ὁμαρτῇ. Valst.

6. διαφέρει τὸ νοῆσαι) Accipitur etiam νοῆσαι pro aſpicere, vide θ. Hom. Odyſſ. ὥσπερ ἀναλογίζουσιν νοῆσαι. Namque tum videre, tum cogitare, velociſſimæ ſunt res, atque comparia. Salvini.

φράσασθαι, ἣν καὶ ὁ Ποιητὴς ἄλλως κατὰ ὑστερολογίαν ἐσχημάτισεν. Ἐν δὲ τοῖς ἑρμηνείαις, καὶ τὸ τάχος τῶν ἀφεθέντων δοράτων ἐμφαίνων, οὐχ ἁπλῶς κινηθῆναι αὐτὰ εἶπεν, ἀλλὰ συντόνως, ὥστε καὶ ἄημα, ὅ ἐστι πνεῦμα. οὗ θέμα τὸ ἄω, οὗ παράγωγον τὸ ἀΐσσω. Ἔφη γάρ· τῶν μὲν ἁμαρτῇ δούρατα μακρὰ ἐκ χειρῶν ἤϊξαν. ὡς εἰ καὶ ἀκόντων ἐκείνων ἐξώρμησαν εἶτά τινα ἔμψυχα. Οὕτω δὲ ὑποκαταβὰς ἔφη, ὡς ἐπὶ ἐμψύχου, τὸ, αἰχμὴ δὲ διέσσυτο μαιμώωσα, ὅπερ ἐπὶ Ὀδυσσέως

Baſ. p.451. μετ' ὀλίγα κυριολεκτῶν ἐρεῖ ἐν τῷ, μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ. [1] Ψυχοῖ γὰρ οἷον αὐτονόμως πολλαχοῦ τὰ βέλη ὁ Ποιητὴς, ὅτ' ἂν ἐνθέρμως, καὶ μετὰ συντονίας πέμπωνται.

rare: tametſi hunc ipſum ordinem Poëta per hyſterologiæ figuram inverterit. Ceterùm hoc ipſo, quem diximus, loco emiſſarum haſtarum velocitatem non obſcurè inde oſtendit, quòd non qualicumque motu impulſas, atque actas fuiſſe eas dicit, ſed motu contento, quaſi ἄημα, hoc eſt, πνεῦμα, *ventum flantem*, cujus thema τὸ ἄω, *flo, ſpiro*, ex quo per paragogen derivatum τὸ ἀΐσσω, *magno cum impetu feror, ruo, irruo*. Sic enim habet: τῶν μὲν ἁμαρτῇ δούρατα μακρὰ ἐκ χειρῶν ἤϊξαν. *Horum quidem ſimul haſtæ longæ e manibus ruerunt*, tamquam ſi tela illa, veluti animata, facto impetu, proſiluiſſent. Itaque paullò inferiùs, tamquam de re animatâ, uſurpat illud: αἰχμὴ δὲ διέσσυτο μαιμώωσα. *cuſpis autem tranſacta eſt, furibundo impetu concitata*. quod quidem paullò poſt propriè dicit de Ulyſſe, ubi ſic ait: μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ. *ſuumque ipſi cor furiosè eſt commotum*. Suo enim veluti jure tela animata multis in locis facit Poëta, quandocumque ferventer, & contentis viribus emittantur.

Τληπόλεμον δ' ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἐξέφερον πολέμοιο· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς,
Τλήμονα θυμὸν ἔχων· μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμὸν,
Ἢ προτέρω Διὸς υἱὸν ἐριγδούποιο διώκοι,
Ἢ ὅγε τῶν πλεόνων Λυκίων ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μόρσιμον ἦεν,
Ἴφθιμον Διὸς υἱὸν ἀποκτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Τῷ ῥα κατὰ πληθὺν Λυκίων τράπε θυμὸν Ἀθήνη.
Ἔνθ' ὅγε Κοίρανον εἷλεν, Ἀλάστορά τε, [2] Χρομίον τε,
Rom p.593. Ἄλκανδρόν θ', Ἅλιόν τε, Νοήμονά τε, Πρύτανίν τε.

Tlepolemum autem alterâ ex parte bene ocreati Achivi
Exportabant e prælio, idque animadvertit divus Ulyſſes,
Forti animo præditus; ſuumque ipſi cor eſt incitatum.
Tum vero ancipiti ſecum mente animoque cogitavit,
An ulteriùs Jovis valde ſonantis filium inſequeretur,
An verò pluribus Lyciis animam auferret.
Sed non Ulyſſi magnanimo fatale erat,
Fortem Jovis filium acuto ære interficere.
Itaque ad multitudinem Lyciorum vertit ejus animum Minerva.
Tunc ille Cœranum occidit, Alaſtoremque, Chromiumque,
Alcandrumque, Haliumque, Noemonemque, & Prytanin.

ρπ'. Ὀδυσσεὺς ἀλλαχοῦ μὲν τλήμων ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ ὀνομάζεται· ἐνταῦθα δὲ τλήμονα θυμὸν ἔχειν λέγεται. ὃ καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος δηλοῖ ἐν τῷ, [3] Τέτλαθι, κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλό ποτ' ἔτλης. ἐξ οὗπερ ἄλλοι τὸ τλησικάρδιον συντεθείκασι. Σημείωσαι δὲ, ὅτι κυρίως μὲν τλήμων ὁ εὔτολμος, ὡς καὶ ἄτλας ὁ οἱονεὶ πολύτλας· Τραγικοὶ δὲ ἐπὶ δυστυχοῦς τὴν λέξιν τιθέασιν, ὡς καὶ τὸ τάλας. Φράζει δ' ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς οὕτω· νόησε δῖος Ὀδυσσεὺς, τλήμονα θυμὸν ἔχων· μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ. μερμήριξε δὲ, καὶ ἑξῆς. Ταῦτα δὲ ἀνδρείῳ βουλευτῇ οἰκεῖά εἰσιν, ἐν οἷς τὸ μερμήριξε, διασαφητικόν ἐστι τοῦ, μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ. Ἐνθυμητέον δ' ἐνταῦθα καὶ, ὅτι τὸ ἔχειν, καὶ τὸ τλῆναι τὴν γεωργικὴν ἐχέτλην συντίθησιν· ἣν δηλαδὴ ὁ ἔχων, τάλας τὸ βίον ἐστὶν, ἢ καὶ ἄλλως εἰπεῖν, τλήμων, διὰ τὸ ἐργατικόν.

ρπα'. Πολλαχοῦ ὁ Ποιητὴς τὴν τοῦ λόγου προθεωρίαν ἑτέροις δῆθεν ἀνατιθεὶς, ποιεῖ οὕτω καὶ ἐνταῦθα· καὶ σκοπῶν αὐτὸς, ποῖον ἂν εἴη κάλλιον

CLXXX. Quemadmodum Ulyſſes alibi vocatur a Poëta τλήμων, *patiens laboris, audax, fortis*; ita & hoc loci habere dicitur τλήμονα θυμὸν, *animum patientem laboris, ac fortem*. quod & ille ipſe apertè ſignificat, cum animum ſuum ita alloquitur: Τέτλαθι, κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλό ποτ' ἔτλης. *Fortiter tolera, anime, & pejus aliud aliquando toleraſti*. ex quo nomen alii fecerunt compoſitum, τὸ τλησικάρδιον, *animo forti, laborumque patiente præditum*. Quamquam autem τλήμων, *fortis in laboribus perferendis*, propriè idem eſt, atque ὁ εὔτολμος, *audax*, ſicuti etiam ἄτλας, quaſi videlicet πολύτλας, *multis par laboribus perferendis, ſeu qui multos perpetitur, aut perpeſſus eſt labores*; attamen obſerva, Tragicos vocem hanc uſurpare de eo, qui miſer ſit, & calamitoſus. quo etiam ſenſu ſumitur τὸ τάλας, *miſer, ærumnoſus*. Ceterùm ad hunc locum verba hæc adhibet Poëta: *Animadvertit divus Ulyſſes, forti præditus animo; ſuumque ipſi cor vehementer eſt commotum. Itaque ancipiti ſecum animo cogitavit*, &c. Appoſita autem hæc ſunt, atque accommodata ad conſiliarium, qui animo ſit forti, planèque virili. Ubi τὸ μερμήριξε, *inito ſecum conſilio cogitavit*, valet ad declarandum illud: μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ. *ſuumque ipſi cor vehementer, atque furiosè eſt commotum*. Atque hîc etiam animadvertendum eſt, ex ἔχειν, *habere, ſeu tenere*, & ex τλῆναι, *tolerare, perpeti, perferre*, compoſitam eſſe τὴν ἐχέτλην, *ſtivam*, quæ eſt agricolarum: quam nimirum ὁ ἔχων, *qui tenet*, is τάλας, *miſer*, eſt vitâ traducendâ, ſive, ut aliter dicam, τλήμων, *patiens laboris*, ob ſedulitatem in faciendo opere.

CLXXXI. Quemadmodum multis in locis Poëta animi conſilium capientis, ſecumque deliberantis præmeditationem diverſis veluti perſonis aſſignat, atque attribuit, ſic etiam facit hoc loci:

1. Ψυχοῖ γὰρ οἷον αὐτονόμως πολλαχοῦ τὰ βέλη ὁ Ποιητὴς) Sic alibi de haſtâ: λιλαιομένη χροὸς ἆσαι. *Satiari corpore anhelans*. Salvinus.

2. Χρόμιόν τε) Sic etiam Editio Florentina, voce proparoxytonâ, ut & Ἅλιόν τε. Sed Euſtathius ex veteribus Grammaticis παροξυτόνως, Χρομίον· Ἅλιον verò προπαροξυτόνως. Polit.

3. Τέτλαθι κραδίη) lege cum Frobenio, κραδίη, ſine ι ſubſcripto. Caſus eſt vocandi, κραδίη. Polit.

Virg. *O paſſi graviora, dabit deus his quoque finem*. Τέτλαθι δὴ κραδίη. Salvinus.

loci: quumque ſecum ipſe conſideraſſet, utrum melius eſſet Ulyſſem inducere incurrentem in Sarpedonem, an verò fortiter contra Lycios pugnantem; hoc alterum præferendum ſibi eſſe judicat, conſilio uſus Minervæ, quæ vis eſt, & facultas Oratoria, ſive ſuâ ipſius ſolertiâ, & perſpicacitate. Nam in Sarpedonem quidem incurrere, inutile videbatur. Non enim in fatis erat, inquit, ut ille manu Ulyſſis occumberet. Poſtea igitur, quàm ita ſecum ipſe conſideravit, atque ſtatuit, tamquam ſi, oratorio more, conſtitueret, atque exponeret, quid eſſet poſtea dicturus; tum demum fingit, conſideraſſe Ulyſſem, ſive in animo ſuo volutaſſe, an προτέρω, videlicet προσωτέρω, *longius ante ſe*, περαιτέρω, *ulterius*, Sarpedonem inſequeretur, an verò pluribus Lyciis vitam auferret. Itaque narrat, ut Minerva, hoc eſt, prudentia, & ſagacitas Ulyſſis, animum ipſius Ulyſſis τράπε, videlicet ἔτρεψε, *convertit*, in multitudinem Lyciorum: cum quibus ipſe congreſſus, Cœranum neſcio quem occidit, & Alaſtorem, Chromiumque, & Alcandrum, Haliumque, & Noëmonem, atque Prytanin. Ac vide, ut τὸ Κοίρανος, *Cœranus*, & Ἀλάστωρ, *Alaſtor*, & Νοήμων, *Noëmon*, atque Πρύτανις, *Prytanis*, quæ ſunt nomina appellativa, uſui fuerint Poëtæ, ut ab eo, tamquam propria, adhiberentur. Itemque vide, quàm breviter & conciſè ſeptem propria nomina percurrat, quippe quæ duobus verſibus complectatur. Quamquam inferiùs de Hectore tribus verſibus nomina ſex propria inſerat, bina verſibus ſingulis, eo quia epithetis illic, atque adjectis laudibus occumbentes Græcos honorificentiùs exornat. Eo loci: πλεόνων Λυκίων θυμὸν, *plurium Lyciorum animam*, πλέονας, *plures*, dicit ipſam multitudinem. Itaque ſubjungit: κατὰ πληθὺν Λυκίων, *in multitudinem Lyciorum*. idque ad diſtinctionem unius Sarpedonis. Quare hinc intelligendum deſumptum fuiſſe, ut vir aliquis magnus, atque eximius diceretur εἷς, *unus*; promiſcuum autem, ignobileque vulgus, πολλοὶ, *multi*, & πληθὺς, *multitudo*. Sin ipſos quoque demortuos, πλείονας, *plures*, vocamus, exempli cauſsâ, ἐκινδύνευσα παρὰ τοὺς πλείονας ἀπελθεῖν. *in periculum adductus ſum, ut ad plures abirem*. videlicet mortem obirem: id etiam facilè detractum ereptumque fuerit ex Homero. Quin & obſerva, ut, quamvis hoc loci veteres in penultimâ acuant nomen proprium τὸ Χρομίος, *Chromius*; tamen τὸ Ἅλιος, *Halius*, acuunt in antepenultimâ. Etſi enim, ut ajunt, nomina propria trium brevium ſyllabarum in penultimâ acuuntur, ut alibi quoque dictum eſt, veluti Δολίος, *Dolius*, Τυχίος, *Tychius*, Χρομίος, *Chromius*; tamen ab iis excipiuntur, τὸ Ἅλιος, *Halius*, Ξένιος, *Xenius*, Ἄνιος, *Anius*, & Κρόνιος, *Cronius*: quæ ut nomina ſint propria, tribuſque conſtent brevibus; attamen in antepenultimâ acuuntur. Quamquam non deſunt nonnulli, quibus nomen proprium Ἅλιος, *Halius*, acuitur hic in penultimâ.

λιον ἆρά γε τὸ ποιῆσαι τὸν Ὀδυσσέα ἐπιτρέχοντα τῷ Σαρπηδόνι, ἢ κατὰ τῶν Λυκίων ἀνδραγαθοῦντα, κρίνει διὰ τῆς ῥητορικῆς Ἀθηνᾶς, ἤτοι τῆς καθ' αὑτὸν δεινότητος, κάλλιον τοῦτο εἶναι. Τὸ γὰρ ἐπιδραμεῖν τῷ Σαρπηδόνι, ἀλυσιτελές. οὐ γὰρ μόρσιμον ἦν, φησὶ, θανεῖν ἐκεῖνον ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως. Καὶ οὕτω σκοπήσας αὐτὸς, καὶ ἐπικρίνας, ἐν σχήματι καταστάσεως, καὶ προεκθέσεως, εἶτα πλάττει τὸν Ὀδυσσέα σκοποῦντα, ἢ προτέρω, ἤγουν προσωτέρω, περαιτέρω, διώκοι τὸν Σαρπηδόνα, ἢ πλεόνων Λυκίων ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο. Καὶ λέγει, ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ, τουτέστιν, ἡ ἐν τῷ Ὀδυσσεῖ φρόνησις, κατὰ πληθὺν Λυκίων τράπεν, ἤγουν ἔτρεψε, τὸν τοῦ Ὀδυσσέως θυμόν· οἷς καὶ ἐμπεσὼν, ἀναιρεῖ Κοίρανόν τέ τινα, καὶ Ἀλάστορα, Χρόμιόν τε, Ἄλκανδρόν τε, καὶ Ἅλιον, καὶ Νοήμονα, καὶ Πρύτανιν. Καὶ ὅρα, ὡς τὸ κοίρανος, καὶ ἀλάστωρ, καὶ νοήμων, καὶ πρύτανις, τὰ προσηγορικὰ, εἰς κύρια ἐχρησίμευσαν τῷ Ποιητῇ. καὶ ὅτι συντόμως ἐπιδραμὼν, δυσὶ στίχοις ἑπτὰ κύρια ἐμπεριέλαβε. κατωτέρω μέντοι, ἐπὶ Ἕκτορος, τρισὶ στίχοις ἓξ κύρια ἐντίθησιν, ἀνὰ δύο ἐν ἑκάστῳ στίχῳ, διὰ τὸ καὶ ἐπιθέτοις ἐκεῖ κοσμεῖν σεμνότερον τοὺς πίπτοντας Ἕλληνας. Ἐν δὲ τῷ, πλεόνων Λυκίων θυμὸν, πλέονας τὴν πληθὺν λέγει. Ἐπάγει οὖν, κατὰ πληθὺν Λυκίων, τοῦτο δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἑνὸς τοῦ Σαρπηδόνος. ὥστε ἐκ τούτου νοητέον ληφθῆναι τὸ τὸν μέγαν μὲν, ἕνα λέγεσθαι· πολλοὺς δὲ, καὶ πληθὺν, τὸν χυδαῖον λαόν. Εἰ δὲ καὶ [1] τοὺς ἀποιχομένους, πλείονας φαμὲν, οἷον, ἐκινδύνευσα παρὰ τοὺς πλείονας ἀπελθεῖν, ἤγουν θανεῖν· εἴη ἂν καὶ αὐτὸ ἐξ Ὁμήρου ἀποσυληθέν· Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ τὸ μὲν Χρομίος κύριον παροξύνουσιν οἱ παλαιοί· τὸ δὲ Ἅλιος προπαροξύνουσι, λέγοντες, ὅτι, [2] κἂν ἐπὶ κυρίων παροξύνεται τὰ τριβράχεα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐρρέθη, οἷον Δολίος, Τυχίος, Χρομίος, [3] ἀλλὰ σημειώδη τὸ Ἅλιος, Ξένιος, Ἄνιος, καὶ Κρόνιος, κύρια μὲν ὄντα, καὶ τριβράχεα, προπαροξυνόμενα δέ. Τινὲς δὲ καὶ τὸ Ἅλιος κύριον, ἐνταῦθα παροξύνουσι.

Et quidem plures adhuc Lyciorum divus Ulyſſes interfeciſſet,
Niſi ſtatim animadvertiſſet magnus galeatus Hector.
Proceſſit autem per primos pugnatores fulgenti ære armatus,
Terrorem inferens Danais. Ejus verò adventu gaviſus eſt
Sarpedon Jovis filius, verbaque hæc lugubria fecit.

Καί νύ κ' ἔτι πλέονας Λυκίων κτάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
Δεῖμα φέρων Δαναοῖσι. χαῖρε δ' ἄρα οἱ προσιόντι
Σαρπηδὼν Διὸς υἱός, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπε.

CLXXXII. Pertinet ad fortes duces illud: Καί νύ κ' ἔτι πλέονας κτάνε δῖος ὁ δεῖνα, εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε μέ-

γας

ρπβ'. Ἀνδρείων στρατηγῶν τὸ, Καί νύ κ' ἔτι πλέονας κτάνε δῖος ὁ δεῖνα, εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ

νοή-

1. τοὺς ἀποχομένους) lege τοὺς ἀποιχομένους. Polit. Gallicè les trépaſſez. *Salvin.*

2. κἂν ἐπὶ κυρίων παροξύνονται τὰ τριβράχεα) Etymologici Magni Auctor: τὰ εἰς ος λήγοντα τριβράχεα ἐπὶ κυρίων παροξύνονται· οἷον, Σχέδιος, Χρομίος, Κλονίος, Ὀδίος, Δολίος, Τυχίος. Polit.

3. ἀλλὰ σημειώδη τὸ Ἅλιος, Ξένιος) Etymologici Magni Auctor: ἀντιτείνουσι δὲ κατὰ παράδοσιν τὸ Ἥλιος, Ἄνιος, Ξένιος, Κρόνιος. Polit.

ἰόντα μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ. Βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ, Δεῖμα φέρων, [1] καὶ τὰ ἑξῆς. ἐν οἷς καὶ σχῆμα κεῖται ἀντίθετον ἐπὶ Ἕκτορι τὸ, Δεῖμα φέρων Δαναοῖσι. χάρη δ' ἄρα οἱ προσιόντι Σαρπηδών. Λέγει γὰρ, ὅτι φόβον μὲν Ἀχαιοῖς, χαρὰν δὲ τῷ Σαρπηδόνι ἐνεποίησεν ἡ τοῦ Ἕκτορος ὁδός. Ἐσχημάτισται δέ πως, καὶ καινότερον. Ἦν γὰρ ἄλλως τὸ ἀκόλουθον εἰπεῖν· δεῖμα φέρων Δαναοῖς, χαρὰν δὲ τῷ Σαρπηδόνι. Τοιοῦτο καὶ
Euſt. p. 452. πρὸ μικροῦ περὶ Ἐνυοῦς, καὶ Ἄρεως τὸ, ἡ μὲν ἔχουσα κυδοιμόν· Ἄρης δὲ ἔγχος ἐνώμα. Καὶ
Rom. p. 594. ἐκεῖ γὰρ ἡ σύνταξις εἰς ῥῆμα μεταπέπτωκεν.

Πριαμίδη, μὴ δή με ἕλωρ Δαναοῖσιν ἐάσῃς
Κεῖσθαι· ἀλλ' ἐπάμυνον. ἔπειτά με καὶ λίποι αἰὼν
[2] Ἐν πόλει ὑμετέρῃ· ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε,
Νοστήσας οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Εὐφρανέειν ἄλοχόν τε φίλην, καὶ νήπιον υἱόν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Ἀλλὰ παρήϊξεν, λελιημένος, ὄφρα τάχιστα
Ὤσαιτ' Ἀργείους, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.

ρπγ'. Κείμενος ὁ Σαρπηδὼν, λέγει πρὸς τὸν Ἕκτορα· Μὴ δή με ἕλωρ Δαναοῖσιν ἐάσῃς κεῖσθαι· ἀλλ' ἐπάμυνον. ἔπειτά με καὶ λίποι αἰὼν, ἤγουν ἡ ζωὴ, ἐν πόλει ἡμετέρῃ· ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε, νοστήσας οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, εὐφρανέειν ἄλοχόν τε φίλην, καὶ νήπιον υἱόν. Οἶκτον δὲ πολὺν ἔχει ὁ λόγος, ὀρφανίαν φράζων παιδὸς, καὶ χηρείαν γυναικὸς, καὶ τάφον ἐπ' ἀλλοδαπῆς. Διὸ καὶ Ὅμηρος ἐπεσημειώσατο, ὀλοφυδνὸν ἔπος εἶναι τὸ τοιοῦτον. Καὶ ὅρα, οἷα ἔτυχεν αὐτῷ τὰ τῶν πραγμάτων. Ὁ γὰρ πρὸ μικροῦ [3] πολὺς καὶ μακρὰ ὀνειδίζων τὸν Ἕκτορα, ἐνταῦθα εἰκτρὸς ἱκέτης αὐτοῦ γίνεται. ὁ δὲ, οὐκ ἐγκοτεῖ, ἀλλὰ ἐλεεῖ ἄνθρωπον, ἐν δευτέρῳ τῆς τῶν Τρώων συμμαχίας τὰ φίλτατα θέμενον· καὶ οὕτως ἐπαμύνειν σπεύδει, ὡς, διὰ τὸ τάχος, μηδὲ προσειπεῖν τὸν Σαρπηδόνα, ἵνα μὴ λάθῃ ἐν τῷ ὁμιλεῖν προϊέμενος τὸν καιρόν. Φησὶ γὰρ ὁ Ποιητής· τὸν δ' οὔτι προσέφη Ἕκτωρ, ἀλλὰ παρήϊξε, λελιημένος, ὄφρα τάχιστα ὤσαιτο Ἀργείους. Καὶ ὅρα κἀνταῦθα σιγὴν ἔλλογον διὰ σπουδήν. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι οὐ τὸ θανεῖν, τὸν Σαρπηδόνα λυπεῖ, ἀλλὰ τὸ ἀνεκδίκητον κεῖσθαι, καὶ ἀβοήθητον. Διὸ λέγει· ἐπάμυνον. ἔπειτά με καὶ λίποι αἰών. περὶ οὗ προείρηται. Τοῦτο δὲ εἴποι ἂν ὁ θερμῶς προκαλούμενός τινα εἰς βοήθειαν. Ἰστέον δὲ, ὅτι τοῦ ὀλοφυδνὸν προϋπόκειται θέμα τὸ ὀλοφύζω, ὅμοιον τῷ ὀλο-

γαιος κορυθαίολος Ἕκτωρ. Βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ, Δεῖμα φέρων, &c. *Et certè quidem plures adhuc occidiſſet divus ille, quiſquis ille demum fuerit, niſi ſtatim animadvertiſſet magnus neſcio quis galeatus. Proceſſit autem per primos pugnatores, fulgenti ære armatus, terrorem inferens, &c.* Ubi etiam de Hectore per antitheſin figuram poſitum eſt illud: Δεῖμα φέρων Δαναοῖσι. χάρη δ' ἄρα οἱ προσιόντι Σαρπηδών. *Terrorem inferens Danais. Gavisus verò eſt ejus adventu Sarpedon.* Dicit enim, Hectoris quidem adventum, ut terrori Achivis, ita fuiſſe gaudio Sarpedoni. Sed variata quodammodo eſt, atque innovata forma, figuraque orationis. Namque alioquin conſequens erat, ut diceret: Δεῖμα φέρων Δαναοῖς, χαρὰν δὲ τῷ Σαρπηδόνι. *Terrorem ferens Danais, gaudium verò Sarpedoni.* Tale & illud paullò ante de Bellonâ, & Marte: ἡ μὲν ἔχουσα κυδοιμόν· Ἄρης δ' ἔγχος ἐνώμα. *Illa quidem tumultum habens; Mars verò haſtam quaſſabat.* Nam & illic orationis ſtructura tranſit a participio ad verbum.

Priamide, ne me prædam Danais ſinas
Jacere, ſed auxiliare. Poſtea me vel deſerat vita
In urbe veſtrâ: quoniam non ſum ego,
Revertendo domum, meam in regionem patriam,
Oblectaturus uxoremque meam, & infantem filium.
Sic dixit. Ei verò nihil prorſus reſpondit galeatus Hector,
Sed præteriit, flagrans cupiditate, ut quàm citiſſimè
Argivos repelleret, multiſque animam auferret.

CLXXXIII. Sarpedon jacens, Hectorem ſic alloquitur: *Ne me prædam Danais jacere ſinas; ſed auxiliare. Deinde me vel deſerat* αἰὼν, *ævum*, videlicet ἡ ζωὴ, *vita, in urbe noſtrâ: quoniam non ſum ego quidem certè, revertendo domum, meam in regionem patriam, oblectaturus uxoremque meam, & infantem filium.* Hæc autem oratio plena eſt miſerationis, quum orbitatem filii a patre commemoret, viduitatemque uxoris, & locum ſepulturæ in regione alienâ. Ideoque Homerus hæc iſta verba, lugubria fuiſſe obſervat. Ac vide, cujuſmodi ſint apud eum rerum eventus. Qui enim paullò ante in probris Hectori inferendis multus copioſuſque fuerat, fit nunc ejus ſupplex miſerabilis. Ille verò non infenſum, neque inimicum animum gerit, ſed miſericordiâ commovetur hominis, qui res ſibi chariſſimas ſocietati, & auxilio Trojanorum poſthabuiſſet; itaque ad opem ei ferendam properè accurrit, ut, propter celeritatem, ac feſtinationem, ne minimum quidem verbum ad Sarpedonem faciat, ut ne ſcilicet, dum colloquio indulget, rei gerendæ occaſionem e manibus imprudenter amittat. Sic enim narrat Poëta: *Ei verò nihil prorſus reſpondit Hector; ſed, impetu facto, præteriit, flagrans cupiditate, ut quàm citiſſimè Argivos repelleret.* Atque hîc etiam ſilentium vide juſtum, rationique conſentaneum, ob ſtudium, & feſtinationem agendi. Præterea obſerva, non equidem dolere, neque angi Sarpedonem, eo quòd ſit ſibi moriendum; ſed quia jacet inultus, nec ſibi unus quiſpiam auxiliatur. Quocirca ſic ait: *ferto opem. Poſtea me vel deſerat ævum.* de quo dictum eſt ſupra. Et hæc quidem verba uſurpaverit is, qui unum aliquem fervidè ſtimulat, atque hortatur ad ferendum ſibi auxilium. Sciendum autem eſt, τοῦ ὀλοφυδνὸν, *lugubre, luctuoſum, lamentabile*, primitivum thema eſſe τὸ ὀλοφύζω, *lugeo, ſeu lamentor*. quod ſimili-

1. κατὰ ἑξῆς) lege cum Frobenio, καὶ τὰ ἑξῆς. Polit.

2. Ἐν πόλει ἡμετέρῃ) Editio Hamerii Florentina, ὑμετέρῃ. & quidem rectè. Euſtathius tamen paullò poſt in commentario, ἡμετέρῃ. Politus.

3. πολύς) Legebam aliquando πολύ. πολὺ, καὶ μακρὰ ὀνειδίζων. Polit.

Πολὺς hoc loco eſt, copioſus in dicendo. In Libanii epiſtolâ quadam meau exaratâ, rhetor quidam dicitur πολὺς ῥέων. *uberi copiâ dicendi fluens.* Salvinus.

militer dicitur, atque τὸ ὀλολύζω, *ululo, ſive ejulo.* adeo ut, quemadmodum ex παίζω, *pueriliter ludo*, dicitur παιδνὸν, *puerile*; ita ſit ὀλοφύζω, *lugeo*, ὀλοφυδνὸς, *lugubre*; &, quemadmodum ex ὀλολύζω, *ululo*, eſt ὀλολυγὼν, *ululatus*, ex τρύζω, *murmuro, ſive murmur edo*, τρυγὼν, *turtur*; ſic etiam ſit ὀλοφύζω, *lugeo*, ὀλοφυγδὼν, *puſtula*. ut: ὀλοφυγδόνα φύσεις. *puſtulam produxeris*. An verò populi οἱ Ὀλοφύξιοι, *Olophyxii*, ſic appellentur, nomine derivato ex hoc iſto verbo, ex quibus per jocum vocat Comicus τοὺς Ὀτοτυξίους, *Ototyxios*, nihil eſt, quòd quidquam pro certo, atque explorato affirmemus. Urbs autem, inquiunt, Thracica circa Athon, Olophyxus: ex qua Herodotus quidam fuiſſe traditur, qui de Nymphis ſcripſerit. Τὸ λελιημένος, *cupiens, ſeu flagrans cupiditate*, perinde eſt, ut τὸ τετιημένος, *mærens, ſeu dolore affectus*. quæ ambo ſunt Poëtica, non certè quidem umquam propria pedeſtris orationis. Multos occidere, per periphraſin dicit πολέων θυμὸν ἀφελέσθαι. *multis animam auferre.*

At parem deo Sarpedonem generoſi ſocii
Collocarunt ſub Ægiochi Jovis perpulchrâ fago.

CLXXXIV. Quòd Juppiter, aër videlicet, in cauſsâ ſit vitæ, idque etiam olim aliquando quercus præſtiterit, cum homines quernis fructibus victitabant; quare etiam quercus dicta eſt φηγὸς, *fagus*, παρὰ τὸ φαγεῖν, *a comedendo*; his igitur de cauſſis, veteres Jovi quercum dedicarunt, animantium ſcilicet procreatori arborem, ex qua alimenta animantibus ſuppetebant. Erat ergo in conſpectu Trojæ ſacra Jovi quercus, ut alibi quoque ſit manifeſtum, ſub qua, ad umbram captandam, collocant nunc Lycii filium Jovis Sarpedonem. quam & fagum perpulchram appellat, propterea quòd integra erat, ut eſt ſanè veriſimile, atque intacta, veluti res ſacra, ideoque propter foliorum copiam opaca, omnique ex parte viridis: quippe quum nemo quiſquam ex illâ decerpere quidquam auderet. Neque verò umbræ duntaxat cauſsâ ſub quercu Sarpedonem collocant; verùm etiam tamquam in loco quodam ſacroſancto: ſicuti etiam Æneam in Apollinis penetrali. Atque hîc vide etiam illud: ὑπὸ Διὸς φηγῷ. *ſub Jovis fago*. Præpoſitionem enim ὑπὸ, *ſub*, etiam nunc conſtruit cum dativo.

Et quidem ex femore haſtam fraxineam extraxit foras
Fortis Pelagon, qui ejus dilectus erat ſocius.
Eum vero defecit anima, ejuſque oculis offuſa eſt caligo;
Rurſuſque ſpiritum recepit. Undique verò borea aura
Ægrè trahentem animam adſpirans recreavit.

CLXXXV. His in verbis: Ἐκ δ᾽ ἄρα μηροῦ δόρυ μείλινον ὦσε θύραζε. *Et quidem ex femore haſtam fraxineam extraxit foras*: ſimpliciter uſurpat τὸ θύραζε, *foras*, pro ἔξω, *extra*. ſicuti etiam alicubi piſcis

λολύζω. ἵνα, ὡς παίζω παιδνὸν, οὕτως ᾖ καὶ ὀλοφύζω ὀλοφυδνόν· καὶ, ὥσπερ ὀλολύζω ὀλολυγὼν, τρύζω τρυγὼν, οὕτω καὶ ὀλοφύζω ὀλοφυγδών.[1] ὡς τὸ, ὀλοφυγδόνα φύσεις. Εἰ δὲ καὶ τὸ ἔθνος οἱ Ὀλοφύξιοι, ἐκ τοῦ τοιούτου παράγονται ῥήματος,[2] ἀφ᾽ ὧν παίζει τοὺς Ὀτοτυξίους ὁ Κωμικὸς, οὐκ ἔστι στερεῶς εἰπεῖν.[3] Πόλις δὲ, φασι, Θρακικὴ περὶ Ἄθων, Ὀλόφυξος·[4] ἀφ᾽ ἧς ἱστορεῖταί τις Ἡρόδοτος, γράψας περὶ νυμφῶν.[5] Τὸ δὲ λελιημένος, ὡς τὸ τετιημένος. Ποιητικὰ δὲ ἄμφω, οὐ μὴν ποτε πεζά. Τὸ πολλοὺς φονεῦσαι περιφράζων, πολέων θυμὸν ἀφελέσθαι φησίν.

Οἱ μὲν ἄρ᾽ ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι,
Εἷσαν ὑπ᾽ Αἰγιόχοιο Διὸς περικαλλεῖ φηγῷ.

ρπδ'. Οἱ παλαιοὶ διὰ τὸ τὸν Δία, ἤγουν τὸν ἀέρα, ζωῆς εἶναι αἴτιον, τοιοῦτον δὲ καὶ τὴν δρῦν πάλαι ποτὲ χρηματίσαι, ὅτε οἱ ἄνθρωποι δρυκάρποις ἀπετρέφοντο,[6] διὸ καὶ φηγὸς ἡ δρῦς λέγεται, παρὰ τὸ φαγεῖν, διὰ ταῦτα τοίνυν τῷ Διῒ τὴν δρῦν ἀνιέρωσαν, τὸ ζωοτρόφον φυτὸν τῷ ζωογόνῳ. Ἦν τοίνυν καὶ πρὸ τῆς Τροίας δρῦς ἱερὰ τῷ Διῒ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ὑφ᾽ ᾗ διὰ τὴν σκιὰν καθίζουσι νῦν οἱ Λύκιοι τὸν τοῦ Διὸς Σαρπηδόνα. ἣν καὶ περικαλλέα λέγει φηγὸν, διότι, ὡς εἰκὸς, ἀθιγὴς ἦν, ὡς οἷά τις τεμενία, καὶ διὰ τοῦτο ἀμφιλαφὴς, καὶ ἀμφιθαλής· ὡς μηδενὸς ἐκεῖθεν τολμῶντος δρέπεσθαι. Οὐ μόνον δὲ διὰ σκιὰν ὑπὸ τῇ δρυῒ τὸν Σαρπηδόνα καθίζουσιν, ἀλλὰ καὶ ὡς εἰς ἱερόν τινα τόπον· καθὰ καὶ τὸν Αἰνείαν ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀδύτῳ. Ἐνταῦθα δὲ ὅρα καὶ τὸ, ὑπὸ Διὸς φηγῷ. Τὴν γὰρ ὑπὸ πρόθεσιν καὶ νῦν δοτικῇ συνέταξεν.

Ἐκ δ᾽ ἄρα οἱ μηροῦ δόρυ μείλινον ὦσε θύραζε
Ἴφθιμος Πελάγων, ὅς οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος.
Τὸν δ᾽ ἔλιπε ψυχὴ, κατὰ δ᾽ ὀφθαλμῶν κέχυτ᾽ ἀχλύς·
Αὖθις δ᾽ ἀμπνύνθη. περὶ δὲ πνοιὴ Βορέαο
Ζώγρει ἐπιπνείουσα, κακῶς κεκαφηότα θυμόν. Rom.p.595.

ρπε'. Ἐν τῷ, Ἐκ δ᾽ ἄρα μηροῦ δόρυ μείλινον ὦσε θύραζε, ἀφελοϊκῶς εἶπε τὸ θύραζε, ἀντὶ τοῦ ἔξω.[7] ὡς που καὶ ἰχθὺς ἐκ θαλάττης ῥιπτε-

1. ὡς τό, ὀλοφυγδόνα φύσεις) Theocritus Idyll. θ'.
Μηκέτ᾽ ἐπὶ γλώσσας ἄκρας ὀλοφυγδόνα φύσῃς.
Scholiaſtes: ὀλοφυγδὼν δέ ἐστιν, ἡ φλυκταινώδης φύσις. λέγουσι δὲ αὐτὴν οἱ Ἀττικοὶ ὀλοφυκτίδα. Euſtathius pro φύσῃς ſcribit φύσεις. Politus.
2. ἀφ᾽ ὧν παίζει τοὺς Ὀτοτυξίους ὁ Κωμικός) Comicus Avibus:
Χρῆσθαι Νεφελοκοκκυγίας τοῖσδε τοῖς
Μούσαις, καὶ στάθμαισι, καὶ ψηφίσμασι,
Καθάπερ Ὀλοφυξίοις.
Σὺ δέ γ᾽, ὥσπερ Ὀτοτυξίοις, χρήσει τάχα.
Ὀτοτυξίοις vult ibi Schuliaſta σχηματίσαι ἀπὸ τοῦ ὀτοτύζειν. Polit.
3. Πόλις δέ, φασι, Θρακικὴ περὶ Ἄθων, Ὀλόφυξος) Suidas: Ὀλόφυξος, Θρᾳκίας πόλις περὶ Ἄθω. Scribe: Ὀλόφυξος. Stephanus: Ὀλόφυξος, πόλις ἐν Θρᾴκῃ περὶ τὸν Ἄθω. Eſt etiam Ὀλόφυξος Herodoto, & Thucydidi. Unde & Ὀλόφυξοι pro Ὀλόφυξιοι corrigendum in Strabonis Epitome. *Politus.*

4. ἀφ᾽ ἧς ἱστορεῖταί τις Ἡρόδοτος, γράψας περὶ νυμφῶν) Suidas: ἧς πολίτης Ἡρόδοτος Ὀλοφύξιος, περὶ Νυμφῶν, ὡς φασι, γράψας, καὶ ἑορτῶν. Stephanus v. Ὀλόφυξος. ὁ πολίτης, Ὀλοφύξιος. Ἡρόδοτος, περὶ νυμφῶν, καὶ θεῶν γράψας. Politus.
5. Τὸ δὲ λελιημένος, ὡς τὸ τετιημένος) Etymologici Magni Auctor: τὸ λιλῶ ὁ ἐπιθυμῶν, λελίληκα. ὁ παθητικός, λελίλημαι. λελιλημένος, καὶ κατὰ ἀποβολὴν τοῦ λ', λελιημένος. Polit.
6. διὸ καὶ φηγὸς ἡ δρῦς λέγεται) Fagus diverſa arbor a quercu. Eſt tamen glandifera ea quoque. *Salvinus.*
7. ὡς πού καὶ ἰχθὺς ἐκ θαλάσσης ῥίπτεται θύραζε) Il. π'.
ὡς ὅτε τις φὼς
Πέτρῃ ἔπι προβλῆτι καθήμενος, ἱερὸν ἰχθὺν
Ἐκ πόντοιο θύραζε λίνῳ, καὶ ἤνοπι χαλκῷ.
ideſt, ἕλκει. Ibi etiam τὸ θύραζε Schuliaſta exponit ἔξω. Politus.

Digitized by Google

πίπτεται θύραζε. ἤτοι ἔξω. Ὅρα δὲ τὸ ὦσεν, οὐκ ἐπὶ τῆς συνήθους λέξεως σημασίας, ἤγουν τῆς ἐκ τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω κινήσεως, ἀλλὰ ληφθὲν, ἀντὶ τοῦ ἐξήγαγε· μετὰ τῆς ἐξ μέντοι προθέσεως. ἵνα ᾖ τὸ ἐντελὲς, ἐξῶσεν. ᾧ ἐναντίον τὸ, προῶσε, καὶ διῶσεν. Ἐξελκυσθέντος τοῦ δόρατος ἐκ τοῦ μηροῦ τοῦ Σαρπηδόνος, ἔλιπεν αὐτὸν ἡ ψυχή· ὅπερ ἐστὶν νῦν οὐ θανεῖν, ἀλλὰ λιποψυχῆσαι. ὃ καὶ λιποθυμεῖν συνθέτως φαμέν. Εἶτα διασαφῶν, ἐπάγει· κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς· αὖθις δ' ἀμπνύνθη. [1] ἤγουν ἀνέπνευσεν, ἀναλαβὼν ἑαυτόν. Περὶ δὲ πνοιή, φησι, βορέαο ζώγρει ἐπιπνείουσα, κα-
Baſ. p. 453. κῶς κεκαφηότα θυμόν. Καὶ σημείωσαι ἔπαινον τοῦ βορρᾶ. Ὁ μὲν γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις πυκνοῖ τὴν τῆς σαρκὸς ἐπιφάνειαν, καὶ οὕτως ἔσω ἀντιπεριΐστα τὸ θερμόν· ὁ δὲ νότος διάπνοιαν ἐργαζόμενος, εὔοδα τὰ τῆς λιποψυχίας ποιεῖ. ὅθεν καὶ εἰς νόσον ὁ νότος παραλλαγῆναι δοκεῖ. ὡς εἶναι μὴ ἀφυὲς εἰπεῖν [2] τὴν νόσον εἰς νότον ἀττικίζεσθαι. Ὅρα δὲ τὸ ἐζώγρει ἐνταῦθα, ἀντὶ τοῦ ἀνεζωπύρει, [3] ἀγείρουσα τὴν ζωήν. Ἀλλαχοῦ δὲ ζωγρεῖν λέγει, τὸ ζῶντάς τινας ἀγρεύειν, αἰχμαλωσίας νόμῳ. Ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου καὶ [4] τὸ ζωγρεῖον παρῆκται, λέξις εἰς ῥητορείαν ἀγαθή.

ρπϛʹ. Τὸ δὲ, ἐζώγρει θυμὸν, ἀλλαχοῦ συνθέτως θυμηγερέειν φησί. Τὸ δὲ, κατ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλὺς, πρὸ ὀλίγου ἄλλως ἔφρασεν, εἰπών· κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψε. [5] Τοῦ δὲ ἀμπνύνθη πρωτότυπον τὸ πνύω· ἐξ οὗ καὶ ὁ πεπνυμένος. Αὐτοῦ δὲ προϋπάρχει τὸ πνέω πνῶ· ἵνα ᾖ, ὡς θῶ θύω, ῥῶ ῥύω, οὕτω πνῶ πνύω. ἐξ οὗ, κατὰ πλεονασμὸν, καὶ [6] τὸ πινύω. ὅθεν πινυτὸς ὁ συνετός. Ἐκ δὲ τοῦ πινύω κινεῖται τὸ πινύσσω, ὅ ἐστι συνετίζω· οὗ στέρησις ἀπινύσσειν τὸ ἀσυνετεῖν, ἤτοι ἀφραίνειν. Τοῦ δὲ [7] κεκαφηότα, ὅ ἐστιν ἐκπε-

ſcis eiici e mari dicitur θύραζε, foras. videlicet ἔξω, extra. Vide autem τὸ ὦσεν, truſit, pepulit, non in uſitatâ quidem ſignificatione poni, quatenus videlicet ſignificat motum, atque impulſum a loco inferiori ad ſuperiorem; ſed ſumi pro ἐξήγαγε, eduxit, extraxit: cum præpoſitione tamen ἐξ, ex. ita ut integrum ſit τὸ, ἐξῶσεν, extruſit, expulit, ejecit. cui oppoſitum eſt τὸ προῶσε, protruſit, ſeu propulit, & διῶσεν, intrudendo adegit. Extractâ haſtâ e Sarpedonis femore, defecit eum anima. quod nunc quidem non ſignificat, mortem eum cum vitâ commutaſſe, ſeu animam egiſſe; ſed λιποψυχῆσαι, animo defeciſſe. quod & voce compoſitâ dicimus λιποθυμεῖν, animo defici, deficiente animo collabi. Deinde, explicationis cauſſâ, ſubjungit: atque oculis offuſa eſt caligo; rurſuſque ad ſe rediit. reſpiravit videlicet, quum ſeſe ipſe collegiſſet. Boreæque, inquit, aura undique eum recreavit adſpirans, quum ipſe ægrè animam ſpiraret. Et boreæ laudationem obſerva. Hic enim in iis, qui ſic animo deficiuntur, ſummam cutem conſtringit, itaque intus coërcet, & cohibet calorem: quum e contrario notus corpus reddat perflabile, ut illud facilè exhalationibus ſolvatur, itaque commodam viam aperit, ut animus tandem deficiat. Unde etiam ὁ νότος, ventus ipſe notus, ſive auſter, denotari videtur voce hac νόσος, morbus, ſive ægrotatio. adeò ut minimè illud abſurdum ſit, neque inurbanum, ſiquis dicat, τὴν νόσον, morbum, Atticè variari in νότον, notum. Hic autem vide τὸ ἐζώγρει, recreabat, pro ἀνεζωπύρει, ἀγείρουσα τὴν ζωήν. ſuſcitabat, ad vitam revocabat, refocillabat, ita ut vitam congregaret, atque colligeret. Verum alibi ζωγρεῖν dicit τὸ ζῶντάς τινας ἀγρεύειν, vivos aliquos capere, jure belli ac captivitatis. Atque ex hoc iſto verbo derivatum eſt etiam τὸ ζωγρεῖον, vivarium, vox ſanè Oratoribus percommoda.

CLXXXVI. Ceterùm τὸ, ἐζώγρει θυμὸν, animum recreabat, atque reficiebat, compoſitâ alibi voce dicit θυμηγερέειν, animum colligere. Illud quoque: κατ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς. oculis offuſa eſt caligo: paullò ante aliter expreſſerat illis verbis: κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψε. oculos tenebricoſa nox cooperuerat. Τοῦ ἀμπνύνθη, reſpiravit, ad ſeſe rediit, recreatus eſt, primitivum eſt τὸ πνύω, ſpiro: ex quo etiam ὁ πεπνυμένος, ſpirans, ſive ſapiens, intelligens, prudens. Ejus autem primum thema, τὸ πνέω, πνῶ, ſpiro. adeo ut, quemadmodum dicitur θῶ, θύω, curro, ſive vehementiori impetu, contentoque curſu feror, ῥῶ, ῥύω, fluo, ita ſit πνῶ, πνύω, ſpiro, ſive intelligo: ex quo item per pleonaſmum τὸ πινύω, prudentem aliquem reddo, ad ſanam mentem reduco, ſapere facio. unde πινυτός, ideſt, intelligens, prudens, ingenio perſpicaci præditus. Ex hoc ipſo porrò πινύω derivatur τὸ πινύσσω, prudentem, ſive intelligentem reddo, hoc eſt, erudio, doceo, moneo, facio, ut quiſpiam intelligat. cujus quidem privationem ſignificatam habes verbo ἀπινύσσειν, quod eſt procul abeſſe ab intelligentiâ, ſive vecordem eſſe, deſipere. Rurſus τοῦ κεκαφηότα, ſpirantem, hoc eſt, in-
ſpi-

1. ἤγουν ἀνέπνευσεν, ἀναλαβὼν ἑαυτόν) Vetus Scholiaſtes: ἀμπνύνθη, ἀνέπνευσε, ἀνέλαβεν ἑαυτόν. Etymologici Magni Auctor: ἀμπνύνθη, ἀνέπνευσε. Politus.

2. τὴν νόσον εἰς νότον ἀττικίζεσθαι) Attici duo σσ efferebant duobus ττ, ut θάλατταν, θάλασσαν. & σήμερον etiam dicebant τήμερον. Salvinus.

3. ἀγείρουσα τὴν ζωήν) Memini, me aliquando maluiſſe, ἐγείρουσα τὴν ζωήν. atque mihi videbatur magis cohærere cum τῷ ἀνεζωπύρει, ſecundum explicationem veterum Grammaticorum. Heſychius: ἀνεζωπύρει, ἀνήγειρε. ἀνεζωπυρεῖται, ἀνανεοῦται, ἀνεγείρεται, ζωοῦται. Suidas: ζωπυρεῖται, ἀντὶ τοῦ ἀνεγείρει. Et ſic etiam videtur accipiendum illud Etymologi: ἀμπνύνθη, ἀνεζωπυρήθη, ἠγέρθη. Hic enim ἠγέρθη videtur eſſe ab ἐγείρω. Veruntamen nequid nunc temerè apud Euſtathium mutem, facit compoſitum τὸ θυμηγερέειν, quod eſt animum colligere, alibi apud Homerum: & quod de hoc ipſo loco retractus infra idem Euſtathius ad lib. ζ. Il. Ὅτι μέντοι τὸν Σαρπηδόνα ἡ τοῦ βορέου πνοὴ ζωγρεῖ, τότε τὸ ζωγρεῖν ἀντὶ τοῦ ζωὴν ἀγείρειν λέγεται, ὅτε τὴν λιποθυμίαν ἀνακαλέσασθαι, ὡς προγέγραπται. Niſi fortè ibi etiam pro ἀγείρειν, legendum quis ſuſpicetur ἐγείρειν. Politus.

4. τὸ ζωγρεῖον) τὸ ἐπὶ ἰχθύων ζωγρεῖον alibi Euſtathio. Politus.

5. Τοῦ δὲ ἀμπνύνθη πρωτότυπον τὸ πνύω) Etymologici Magni Auctor: ἀπὸ τοῦ ἀναπνέω ἀναπνεύσω ἀμπνεύσομαι ἀμπνεύσθην, ἀμπνύνθη· καὶ συγκοπῇ, καὶ πλεονασμῷ τοῦ υ, ἀμπνύνθη. Polit.

6. τὸ πινύω) l. τὸ πινύω. Polit.

7. κεκαφηότα, ὅ ἐστιν ἐκπεπνευκότα) Heſychius: κεκαφηότα, ἐκπεπνευκότα. Suidas: κεκαφηότα, ἐκπνέοντα. Politus.

πνευκότα, *expirantem*, *exhalantem*, *efflantem*, thema eſt τὸ κάπτω, aut κάπω, *flo*, *ſpiro*: ex quo etiam κῆπος, *hortus*, & κάπη, *præſepe*, quod ab incluſis ſcilicet in eo pecudibus afflatur. Inde Præteritum κέκαφα, *ſpiravi*, quod rurſus tranſit in Præſens, & fit καφῶ, καφήσω, *ſpiro*, *ſpirabo*. Cujus participium Jonicum per η, κεκαφηώς, *ſpirans*, *ſeu qui ſpiravit*. Id autem oppoſitâ ratione ſeſe habet, atque τὸ ἀμπνύνθη, *reſpiravit*, *recreatus eſt*, *animum collegit*. Dicit enim, Sarpedonem, cum animam expiraret, ſive ageret, rurſus reſpiraſſe, ſive ad ſpiritum ducendum rediiſſe. Verùm ipſæ hæ voces, videlicet τὸ ἀμπνύνθη, *reſpiravit*, & τὸ κεκαφηώς, *ſpirans*, nulli prorſus curæ ſunt oratori, qui pedeſtrem orationem adhibet. Vide porrò, an ad explicandum, atque intelligendum τὸ ἐκπνεῦσαι, *expirare*, *ſive efflare animam*, non ſatis ſit dumtaxat τὸ κεκαφηότα, *ſpirantem*, ſine adverbio illo κακῶς, *malè*, *miſerè*, *ægrè*. Eſt enim intelligere κεκαφηότα, *ſpirantem*, eum, qui ſimpliciter eſt ſpirans, ſeu vitam, & ſpiritum ducit; at verò κακῶς κεκαφηότα, *ægrè ſpirantem*, eum, qui vix ſpiritum trahit, ſive difficultate ſpirandi laborat, adeò ut parùm abſit, quin animam expiret. Quidam denique voce periſpomenâ dicunt καπῶ καπήσω, *ſpiro*, *ſpirabo*: ex quo Jonicè κεκαπηώς, *ſpirans*, verſâque tenui in adſpiratam, κεκαφηώς, ut & alibi pariter declaratur.

ἐκπεπνευκότα, [1] πρόεισι τὸ κάπτω, [2] ἢ κάπω, ἐξ οὗ καὶ κῆπος, καὶ κάπη [3] ἡ καταπνεομένη τοῖς περὶ αὐτὴν ἀλόγοις. Ἐκεῖθεν παρακείμενος κέκαφα, ὃς ἀναβὰς εἰς ἐνεστῶτα, γίνεται καφῶ καφήσω, οὗ μετοχὴ Ἰωνικὴ [4] διὰ τοῦ η, κεκαφηώς. ὃ ἀντίθετόν ἐστι πρὸς τὸ ἀμπνύνθη. Λέγει γὰρ, ὡς ἐκπεπνευκὼς ὁ Σαρπηδὼν, αὖθις ἀνέπνευσεν, εἴτ' οὖν ἐπανῆλθεν εἰς τὸ πνεῖν. Οὐκ ἀσχολεῖται δὲ πεζὸς ῥήτωρ οὔτε περὶ τὸ ἀμπνύνθη, οὔτε περὶ τὸ κεκαφηώς. Ὅρα δὲ, μή ποτε οὐκ ἀρκεῖ πρὸς τὸ ἐκπνεῦσαι τὸ, κεκαφηότα μόνον, δίχα τοῦ κακῶς ἐπιῤῥήματος. Ἔστι γὰρ εἰπεῖν κεκαφηότα μὲν, τὸν ἁπλῶς πνεύσαντα· κακῶς δὲ κεκαφηότα, τὸν δυσπνοήσαντα, ὡς μικροῦ καὶ ἐκπνεῦσαι. Ὅτι δέ τινες καπῶ καπήσω εἶπον περισπωμένως, [5] ἐξ οὗ Ἰωνικῶς κεκαπηὼς, καὶ μεταθέσει τοῦ ψιλοῦ εἰς δασὺ, κεκαφηὼς, δηλοῦται καὶ αὐτὸ ἀλλαχοῦ.

Argivi contra præ Marte, & Hectore, qui armatus erat ære,
Neque umquam vertebantur ad nigras naves,
Neque umquam contra ferebantur in pugnam, ſed ſemper retro
Cedebant, poſteaquam inter Trojanos Martem animadverterunt.

Ἀργεῖοι δ' ὑπ' Ἄρηϊ, καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ,
Οὔτε ποτὲ προτρέποντο μελαινάων ἐπὶ νηῶν,
Οὔτε ποτ' ἀντεφέροντο μάχῃ· ἀλλ' αἰὲν ὀπίσσω
Χάζονθ', ὡς ἐπύθοντο μετὰ Τρώεσσιν Ἄρηα.

CLXXXVII. Argivi præ Marte, & Hectore, qui ære erat armatus, neque umquam προτρέποντο, *vertebantur*, ad nigras naves, neque umquam ἀντεφέροντο μάχῃ, *contra ferebantur in pugnam*. hoc eſt, neque προτροπάδην κατὰ κράτος ἔφευγον, *verſis tergis, quàm maximâ poſſent celeritate, fugiebant*, neque ἄντην ἐφέροντο, *ex adverſo ferebantur*; ſed inter hæc duo medii, ſemper retro cedebant, ut jam antea edixerat Diomedes. quod quidem neque planè eſt fugere, neque reſiſtere, atque obniti. Atticum autem eſt illud: ὑπ' Ἄρηϊ, καὶ Ἕκτορι, *ſub Marte*, *& Hectore*: & eſt antiptoſis, poſito uno caſu pro altero: quum id perinde accipiatur, ac ſi dictum eſſet, ὑπ' Ἄρεος, καὶ Ἕκτορος. *a Marte*, *& Hectore*, *ſive præ Marte*, *& Hectore*. Itaque etiam paullò ante eſt locutus, cum diceret: ὑπ' ἐμοὶ δμηθέντα. *ſub me domitum*, *atque proſtratum*. &, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντα. *meâ ſub haſtâ domitum*. Illud porrò, οὔτε ποτὲ προτρέποντο, οὔτε ποτ' ἀντεφέροντο. *neque umquam in fugam vertebantur*, *neque umquam contra ferebantur*, genus eſt loquendi figuratum, ornatum, atque elegantiam addens orationi, ob repetitionem, & comparia. Eſt enim hìc repetitio, qua ſemel atque iterum a principio eadem hæc verba repetuntur, Οὔτε ποτε. *Neque unquam*. Comparia verò, ſimiliter videlicet deſinentia, illa quidem maximè opportuna, neque verò inſidioſa, ſed patentia, atque aperta, ſunt τὸ προτρέποντο, *in fugam vertebantur*, & ἀντεφέροντο, *contra ferebantur*. Porrò autem ex verbo ἀντιφέρεσθαι, *contra ferri*, *ſive obviam ire*, derivatur τὸ ἀντιφερίζειν, *ſeſe opponere*, *adverſari*, *contendere*.

ρπζ΄. Ἀργεῖοι ὑπ' Ἄρηϊ, καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ, οὔτε ποτὲ προτρέποντο μελαινάων ἐπὶ νηῶν, οὔτε ποτ' ἀντεφέροντο μάχῃ. τουτέστιν, οὔτε προτροπάδην κατὰ κράτος ἔφευγον, οὔτε ἄντην ἐφέροντο, ἀλλὰ τὸ μέσον ἀμφοῖν ποιοῦντες, αἰὲν ὀπίσω χάζοντο, καθὰ φθάσας παρήγγειλεν ὁ Διομήδης. ὅπερ οὔτε φεύγειν ἄντικρύς ἐστιν, οὔτε ἀνθίστασθαι. Ἀττικὸν δὲ τὸ, ὑπ' Ἄρηϊ, καὶ Ἕκτορι, καὶ ἔστιν ἀντίπτωσις· ληφθὲν ἀντὶ τοῦ ὑπ' Ἄρεος, καὶ Ἕκτορος. Οὕτω δὲ καὶ πρὸ ὀλίγου ἔλεγεν ἐν τῷ, ὑπ' ἐμοὶ δμηθέντα. καὶ ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντα. Τὸ δὲ, οὔτε ποτὲ προτρέποντο, οὔτε ποτὲ ἀντεφέροντο, σχῆμα ἐστι κάλλους, διὰ τὴν ἐπαναφορὰν, καὶ τὰ πάρισα. Ἔστι δὲ ἐπαναφορὰ μὲν ἐνταῦθα, ἡ ἐν ἀρχῇ διττολογία τοῦ, οὔτε ποτε· πάρισα δὲ, ἤγουν ὁμοιοτέλευτα, καιριώτατα, καὶ ἀνεπιβούλευτα, τὸ προτρέποντο, καὶ ἀντεφέροντο. Ἐκ δὲ τοῦ ἀντεφέρεσθαι, τὸ ἀντιφερίζειν παράγεται.

Tum quem primum, quemque ultimum interfecit
Hectorque Priami filius, & Mars æreus?
Parem deo Teuthrantem, equorumque domitorem Oreſtem,
Trechumque bellatorem Ætolum, Oenomaumque,
Oenopidemque Helenum, & mitrâ ornatum variâ Oreſbium.

Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν
Ἕκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς, καὶ χάλκεος Ἄρης;
Ἀντίθεον Τεύθραντ', ἐπὶ δὲ πλήξιππον Ὀρέστην, Rom. p. 596.
Τρῆχόν τ' αἰχμητὴν Αἰτώλιον, Οἰνόμαόν τε,
Οἰνοπίδην θ' Ἕλενον, καὶ Ὀρέσβιον αἰολομίτρην.

1. πρόεισι τὸ κάπτω) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ κάπτω καφῶ, καφήσω, κεκάφηκα· καὶ ὑπερβολῇ τοῦ α', ὁ μετοχή, κεκαφηώς. Polit.

2. ἢ κάπω, ἐξ οὗ καὶ κῆπος) Etymologici Magni Auctor: κῆπος, ὁ ἀναπεπταμένος τόπος πρὸς ἀνάπνευσιν, καὶ καταπνεόμενος. παρὰ τὸ κάπω τὸ πνέω, κᾶπος, καὶ κῆπος. Heſychius: κῆπος, ὁ περιπεφραγμένος, καὶ φυτευμένος τόπος, Euſtathius ad Odyſſeam: κῆπος, ὁ ὑπὸ ἀνέμων, φασὶ, καταπνεόμενος. Politus.

3. ἡ καταπνεομένη τοῖς περὶ αὐτὴν ἀλόγοις) ἡ ὑπὸ τῶν ἀλόγων καταπνεομένη τῶν ἵππων. Etymologus. Polit.

4. διὰ τοῦ η') l. διὰ τοῦ η. Præteritum Jonicum eſt κεκάφηκα. Polit.

5. ἐξ οὗ Ἰωνικῶς κεκαπηὼς) Atque id certè quidem, Herodiano teſte, ἀνάλογον. Politus.

ρωή. Ἄκραν τοῦ Ἕκτορος ἀνδραγαθίαν ἐνδείξασθαι θέλων ὁ Ποιητὴς, ἐρωτᾷ οἷον ἑαυτὸν, καὶ τὴν οἰκείαν Μοῦσαν· Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν Ἕκτωρ τὲ, καὶ χάλκεος Ἄρης; ὡς δῆθεν ὑπὸ πολυπληθίας μηδὲ ἔχων κατ' ὄνομα φράζειν τοὺς ἀνῃρημένους. Σημείωσαι δὲ, ὅτι καίτοι γε οὕτω σχηματίσας μεγαλοπρεπῶς τὸν λόγον, ὅμως ὀλιγωτέρους ποιεῖ πίπτοντας ὑπὸ τούτων τῶν δύο, ἤπερ ἀνωτέρω ὑπὸ μόνου τοῦ Ὀδυσσέως. Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, ἑπτὰ ἦσαν· οὗτοι δὲ, ἕξ. ὧν τέσσαρες μὲν μετὰ ἐπιθέτων προτίθενται, ἀντίθεος Τεύθρας, πλήξιππος Ὀρέστης, Τρῆχος αἰχμητὴς Αἰτωλὸς, καὶ Ὀρέσβιος αἰολομίτρης. Τῶν δὲ λοιπῶν δύο, Οἰνόμαος μὲν ἁπλῶς οὕτω, καὶ ψιλῶς προάγεται· Ἕλενος δέ τις, ὡς Οἰνοπος μόνον υἱὸς, γενεαλογεῖται. Τὸν μέντοι Ὀρέσβιον καὶ πλείονος λόγου ἀξιοῖ, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται. Οὕτω καὶ ἐνταῦθα ποικίλος ὁ Ποιητὴς, καὶ πολύφωνος. Ὅρα δὲ τὴν ἡρωϊκὴν καὶ ἐν τούτοις ὁμωνυμίαν, τὸν Οἰνόμαον ὁμωνυμοῦντα τῷ τοῦ Πέλοπος πενθερῷ, τὸν Ὀρέστην ὁμώνυμον τῷ Ἀγαμεμνονίδῃ, καὶ τὸν Ἕλενον, ὃς τῷ ἀδελφῷ τοῦ Ἕκτορος ὁμωνυμεῖ. ὅθεν χώρα δίδοται τοῖς βουλομένοις παίζειν ἐν αἰνίγμασι. Αἰνίξαιτο γὰρ ἄν τις εἰς τὸν Ἕκτορα, ὡς δῆθεν ἀδελφοκτόνον, διὰ τοῦτον τὸν Ἕλενον. Ὁμοίως δὲ διὰ αἰνίγματος ἐκπλήξει ἀκοὴν, γράψας, Ὀρέστην, ἢ Οἰνόμαον ἀναιρεθῆναι ὑπὸ Ἕκτορος, ὡς τοῦ ἀκροατοῦ δυναμένου παρανοῆσαί τι διὰ τὴν ὁμωνυμίαν. Τοιοῦτόν τι ἐτεχνήσατο καὶ ὁ εἰπὼν περί τινος, ὃν οὐκ ἀνῄρει ὁ Διομήδης, τὸ, τὸν κτάνε Διομήδης ἀνήρ. Διομήδης γὰρ ἀνὴρ ἐν τῷ τοιούτῳ αἰνίγματι, ὁ Ἀχιλλεὺς, οὗπερ παλλακὴ ἦν [1] ἡ Διομήδηα. Τὸ δὲ Ὀ-

B l. p. 454. ρέστης, βαρύνεται, κανόνι τοιούτῳ, κατὰ τοὺς παλαιούς. Τὰ εἰς στης, τῷ ι παραληγόμενα, ἀπὸ ὀνομάτων ὄντα, ἤτοι παρώνυμα, ὀξύνονται μὲν, ἐπιθετικώτερα ὄντα· βαρύνονται δὲ, οὐχ οὕτως ἔχοντα. οἷον, [2] ἀργὸς, [3] ἀργέστης ἄνεμος. [4] κῆδος, κηδεστής. Τὸ Ὀφελέστης, εἰ καὶ παρώνυμον παρὰ τὸ ὄφελος, ἀλλ' οὐκ ἐπίθετον, κύριον δέ. διὸ οὐδὲ ὀξύνεται, ἀλλὰ βαρύνεται, ὡς κύριον. Ὡσαύτως καὶ Ὀρέστης παρὰ τὸ ὄρος. Οὕτω δὲ καὶ παρὰ τὸ μένος Μενέστης κύριον. ἡ δὲ κοινὴ παράδοσις, ἔτρεψε τὸ τ εἰς θ, ὡς πρὸ μικροῦ ἔφη [5] Μενέσθην, Ἀγχίαλόν τε. Ἀρίσταρχος δὲ Μενεσθῆν,

CLXXXVIII. Oſtendere quum velit Poëta ſummam Hectoris fortitudinem, ipſe ſemet, ſuamque Muſam veluti interrogat illis verbis: *Tum quem primum, quemque ultimum interfecit Hectorque, & Mars ferreus?* quaſi ſcilicet cæſos præ multitudine ne nomine quidem referre poſſit. Etſi verò ſic per figuram magnificè orationem ſuam extulit; attamen obſerva, ut ab his duobus interfici facit pauciores, quàm ſupra ab uno ſoloque Ulyſſe. Namque illi ſeptem fuerunt: hi ſex numerantur: quorum ſanè quaterni cum epithetis efferuntur, Teuthras ἀντίθεος, *par deo*, Oreſtes πλήξιππος, *pulſator, domitorque equorum*, Trechus αἰχμητὴς Αἰτωλὸς, *bellator Ætolius*, & Oresbius αἰολομίτρης, *mitrâ ornatus variâ*. Ex reliquis autem duobus, Oenomaus ſic ſimpliciter, ac nudè de nomine tantùm profertur. Helenus verò quidam, allato duntaxat ejus genere, Oenopis filius dicitur. Quamquam, quod ad Oresbium attinet, longiori eum commemoratione proſequitur, ut dicetur infra. Sic & hoc loci varius eſt, ac multiloquus Poëta. Vide verò hos quoque Heroas communi cum aliis, eodemque nomine appellatos, Oenomaum cognominem alterius Oenomai, qui ſocer fuit Pelopis, Oreſtem cognominem alterius Oreſtæ, qui filius fuit Agamemnonis, & Helenum, qui eamdem appellationem eſt ſortitus, atque Helenus frater Hectoris. Unde ludendi locus iis datur, qui jocari amant per ænigmata, & ambages verborum. Namque ænigma ſanè quis facilè de Hectore attulerit, quaſi ille ſcilicet fratrem ſuum Hectorem interfecerit, propter hunc ipſum Helenum. Similiter etiam ænigmate auditoris ſui aures perculerit, ſiquis ſcripſerit, Oreſtem, aut Oenomaum ab Hectore occiſos fuiſſe: quippe quum auditor ex nominis ambiguitate id poſſit perperam accipere. Hujuſcemodi etiam ferè artificio uſus eſt is, qui de quodam, quem Diomedes quidem minimè interfecerat, uſurpavit illud: Τὸν κτάνε Διομήδης ἀνήρ. *Eum occidit vir Diomedes*. Eo namque in ænigmate Διομήδης ἀνὴρ, *Diomedes vir*, Achilles ipſe intelligitur, cujus concubina erat Diomedea. Porro autem τὸ Ὀρέστης, *Oreſtes*, ſecundùm veteres quidem Grammaticos, accentu afficitur gravi, ob regulam hujuſcemodi: Deſinentia in στης, cum ι in penultimâ, quæ a nominibus ſunt derivata, videlicet denominativa, ea quidem certè, ſi adjectivis nominibus accenſeantur, acuuntur. Sin autem ſeſe aliter habeant, gravantur. exempli cauſsâ, ἀργὸς, *albus*, ἀργέστης, *albidus, ſeu procelloſus, aut velox*, epitheton venti. κῆδος, *affinitas*, κηδεστής, *affinis*. Τὸ Ὀφελέστης, *Opheleſtes*, tametſi denominativum eſt ab ὄφελος, *utilitas*; quia tamen non adjectivum eſt, ſed proprium; ideo non acuitur, ſed, ut proprium, gravatur. Similiter & Ὀρέστης, *Oreſtes*, ab ὄρος, *mons*. Et ſic etiam a μένος, *animi vis, aut robur*, nomen proprium Μενέστης, *Meneſtes*: quamvis ex receptâ vulgo conſuetudine, ac ſcripturâ verſa ſit littera τ in θ, ut paulò ante dixit Μενέσθην, Ἀγχίαλόν τε. *Meneſthem, Anchialumque*. Ariſtarchus tamen dicit Μενεσθῆν, *Meneſthem*,

1. ἡ Διομήδηα) quæ & Διομήδη. Φόρβαντος θυγάτηρ Διομήδη καλλιπάρῃος. Polit.

2. ἀργὸς) i. ὀξυτόνως, ἀργός. Polit.

3. ἀργέστης ἄνεμος) Etymologo ἀργέστης τὸ κύριον βαρύνεται. τὸ δὲ ἐπιθετικὸν τοῦ νότου, ὀξύνεται, ἀργεστής. ὡς, ἀργεσταο νότοιο. οἷον, τοῦ λευκοῦ. Alii τὸ ἀργεστᾶο apud Homerum exponunt, ταχέος. Politus.

4. κῆδος, κηδεστής] Etymologici Magni Auctor: τὸ δὲ Κηδέστης τὸ κύριον ὄνομα, βαρύνεται. ὡς Θυέστης, Θυέστης· ἥρως, Ὀρέστης. τὸ δὲ κηδεστής, ὀξύνεται, ὡς προσηγορικόν. Polit.

5. Μενέστην) lege cum Frobenio, Μενέσθην. Etymologici Magni Auctor: ὡς ἀπὸ τοῦ ἀργὸς (ſic enim ſcribo ὀξυτόνως) γίνεται Ἀργέστης, οὕτω καὶ παρὰ τὸ μένος Μενέστης, καὶ Μενέσθης κατὰ τροπήν. Politus.

neſthem, ut Ἀπελλῆ, *Apellem*. Æreum denique etiam nunc Martem vocat, ut & Venerem auream, a geſtamine, atque ornatu.

Qui in Hylâ habitabat, perquam ſtudioſus divitiarum,
Palude circumdatus Cephiſſide: & apud ipſum alii
Habitabant Bœoti, opimum admodum populum habentes.
Hos igitur ut animadvertit dea candidis ulnis Juno
Martem Argivos in acri pugnâ afferre,
Minervam ſtatim verbis his volucribus eſt allocuta.

CLXXXIX. Hic etiam curæ eſt Poëtæ perſpicuitas, ubi loci cujuſdam meminit, nomine Ὕλης, *Hylæ*, *ſeu Sylvæ*: ut nequis accipere id poſſit de loco montis ſylvoſo. Ideoque primùm quidem ancipitem illam litteram corripit, ad diſtinctionem τῆς ὀρεινῆς ὕλης, *hylæ*, *ſeu ſylvæ montanæ*. Illa enim primam producit. Deinde etiam hujuſcemodi Ὕλην, *Hylam*, proximam eſſe ait locis circumjacentibus Cephiſſo. Quo de Cephiſſo ſatis dictum eſt ad Dionyſium Periegetam: a quo item palus Cephiſſis. Quin & Cephiſſi locum indicat, cum ſubdit: ὅπου ἄλλοι Βοιωτοί. *ubi alii Bœoti*. quaſi ſcilicet ipſum etiam Cephiſſum propemodum dicat Bœotium, & idcirco hanc iſtam Hylam eſſe innuat in Bœotiâ. *Sed de his ad Bœotiam quoque ſcriptum eſt*. Eſt autem, inquiunt, urbs etiam Locrica, Hyla, & alia urbs Cypri, ex qua Ὑλάτης, *Hylates*, Apollo apud Lycophronem. Bœotis porrò populum eſſe dicit pinguem admodum, & opimum, propter regionis eorum fertilitatem. Immo & Oresbium, de quo ſupra dictum eſt, hominem Hylæum, ſive Bœotium, μέγα πλούτοιο μεμηλότα, *perquam ſtudioſum divitiarum*, fuiſſe narrat, videlicet perquam ſedulum, ac diligentem in cogerendis divitiis, non certè fortunæ munere, aut hereditariâ ſucceſſione locupletem. Sciendum autem eſt, videri quidem Oresbium lepidè, atque urbanè ſic appellatum fuiſſe per convenientiam quandam, & ſimilitudinem nominis cum loco, tamquam ἐν τῇ ὕλῃ βιοῦντα, *in hylâ*, *ſive in ſylvâ montanâ degentem*, ibique educatum: quippe quum idem ſit dicere ὑλαῖον, *hylæum*, *ſylvaticum*, *ſylveſtrem*, atque ὀρέσβιον, *monticolam*, *ſeu in montanâ ſylvâ degentem*. verumtamen non valdè id lepidum eſſe, atque urbanum; ſed quodammodò frigere in morem dithyrambicum. Qui enim eſt ἐξ ὕλης ὀρεινῆς, *ex hylâ*, *ſive ex ſylvâ montanâ*; is certè non abſurdè, ſed aptè, atque congruenter, nominatus fuerit Ὀρέσβιος, *Oresbius*, *ſeu Monticola*: at non proinde ſic etiam is, qui eſt ex urbe Ὕλῃ, *Hylâ*, niſi fortè eâ tantùm de cauſsâ, quòd ἡ ὕλη, *hyla*, nomen eſt commune urbi cum ſylvâ montanâ. Eſt autem de hac iſtâ Hylâ locus Homericus hujuſcemodi: Oresbius, ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, *qui in Hylâ habitabat*, λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι, *palude clauſus Cephiſſide*. hoc eſt, περιεχόμενος, *circumdatus*. *Apud eum*

νεθὴν λέγει, ὡς Ἀπελλῆν. [1] Χάλκεον δὲ καὶ νῦν τὸν Ἄρην φησὶν, ὡς καὶ τὴν Ἀφροδίτην χρυσῆν, ἀπὸ τοῦ φορήματος.

Ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, μέγα πλούτοιο μεμηλὼς,
Λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισίδι· πὰρ δέ οἱ ἄλλοι
Ναῖον Βοιωτοί, μάλα πίονα δῆμον ἔχοντες.
Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

ρπθ'. Σαφηνείας καὶ ἐνταῦθα πεφροντικὼς ὁ Ποιητὴς, ἐν οἷς μέμνηται τόπου τινὸς Ὕλης λεγομένης, ἵνα μὴ ἐπὶ δάσους ὀρεινοῦ νοοίη ἔχοι τις αὐτὸ, πρῶτα μὲν συςέλλει τὸ δίχρονον, πρὸς ἀντιδιαςολὴν τῆς ὀρεινῆς ὕλης. ἐκείνη γὰρ ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν. Εἶτα καὶ πλησιάζειν τὴν τοιαύτην Ὕλην λέγει τοῖς περὶ Κηφισσὸν τόποις· [2] περὶ οὗ ἱκανῶς ἐν τῷ Περιηγητῇ εἴρηται· ἀφ' οὗ καὶ λίμνη Κηφισσίς. Παραδεικνύων δὲ καὶ τὸν τόπον τοῦ Κηφισσοῦ, ἐπάγει, ὅπου ἄλλοι Βοιωτοί. μονονουχὶ λέγων, καὶ τὸν Κηφισσὸν, Βοιώτιον, καὶ τὴν τοιαύτην δὲ Ὕλην διὰ τοῦτο περὶ τὴν Βοιωτίαν εἶναι. Περὶ δὲ τούτων καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Βοιωτίαν γέγραπται. [3] Ἦν δέ, φασι, καὶ Λοκρικὴ πόλις Ὕλη, [4] καὶ ἄλλη Κύπρου, ἀφ' ἧς καὶ Ὑλάτης Ἀπόλλων παρὰ Λυκόφρονι. Τοὺς δὲ Βοιωτοὺς, μάλα πίονα δῆμον ἔχειν φησὶ, διότι εὔκαρπος αὐτοῖς ἡ γῆ. Καὶ τὸν ἀνωτέρω δὲ ῥηθέντα Ὀρέσβιον, ἄνδρα Ὑλαῖον, ἤτοι Βοιώτιον, μέγα πλούτοιο μεμηλότα ἱςορεῖ, ἤτοι φροντίδα πλούτου ἔχοντα, καὶ οὐκ ἐκ τύχης πλούσιον, ἢ διαδοχῆς. Ἰςέον δὲ, ὅτι δοκεῖ μὲν ὁ Ὀρέσβιος οὕτω κληθῆναι, κατά τινα φερωνυμίαν τοπικὴν, ἀςείως, ὡς ἐν τῇ ὕλῃ βιοὺς, καὶ ἀνατραφείς. Ταυτὸν γὰρ εἰπεῖν ὑλαῖον, καὶ ὀρέσβιον. οὐ πάνυ δὲ ἀςεῖον τοῦτο, ἀλλ' ἔχει τινὰ διθυραμβώδη ψυχρότητα. Ὁ μὲν γὰρ ἐξ ὕλης ὀρεινῆς, οὐκ ἀπεικότως ἂν ὀνομασθείη ὀρέσβιος, ἀλλὰ προσφυῶς. [5] οὐ μὴν δὲ καὶ ὁ ἐξ Ὕλης πόλεως, εἰ μὴ τάχα διὰ μόνην ὁμωνυμίαν τῆς ὕλης. Ἔςι δὲ τὸ περὶ τῆς τοιαύτης Ὕλης Ὁμηρικὸν ῥητὸν, τοιοῦτον· Ὀρέσβιος, ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, [6] λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι, τουτέςι, περιεχόμενος. Παρ δέ οἱ Rom.p.597.

1. Χάλκεον δὲ καὶ νῦν τὸν Ἄρην φησὶ) Horat. *tunicâ cinctum adamantinâ*. idest, ferreâ. *Salvinus*.

2. περὶ οὗ ἱκανῶς ἐν τῷ Περιηγητῇ εἴρηται) ad illud Periegetæ: τῆς διὰ μέσσης
Κηφισοῦ μέγα χεῦμα κατερχόμενον κελαρύζει.
ubi Euſtathius: ὁ δὲ Διονύσιος λέγει καὶ, ὅτι διὰ μέσης τῆς Φωκίδος ταύτης Κηφισοῦ μέγα χεῦμα κατερχόμενον κελαρύζει, ὡς τοῦ κατὰ Φωκεῖς ὄντος ποταμοῦ. Politus.

3. Ἦν δέ, φασι, καὶ Λοκρικὴ πόλις Ὕλη) Stephanus v. Ὕλη. ἔςι καὶ πόλις Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν, ἧς τὸ ἐθνικὸν, Ὑλαῖος. Polit.

4. καὶ ἄλλη Κύπρου) Stephanus: Ὕλη, πόλις Κύπρου, ἐν ᾗ Ἀπόλλων τιμᾶται Ὑλάτης. Λυκόφρων·
Καὶ Σίβαχον βλύξαντος, Ὑλάτου τε γῆν.
Ὑλάτου γῆν dicit Lycophron τὴν Ὕλην τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος. Politus.

5. οὐ μὴν δὲ καὶ ὁ ἐξ Ὕλης πόλεως) Hylæus, nomen proprium. quod Latinè repræſentaretur *Sylveſter*, niſi ſit ab Hylâ urbe. Prop. l. 1. El. 1. *Senſit & Hylæi percuſſus vulnere rami*. Ovid. *Senſit & Hylæi contentum ſaucius arcum*. Hoc nomen etiam apud Statium reperitur. *Salvinus*.

6. λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι. τουτέςι, περιεχόμενος) *Ad lacum inclinatus Cephiſſum*. idest, regionem illam & illud clima incolens; vel ejus accola. *Clauſus* eſſet κεκλειμένος, & verſûs ratio non conſtaret. ad quam lectionem alludere videtur Euſtathius. qui κεκλιμένος explicat περιεχόμενος, quaſi eſſet κεκλειμένος, *clauſus*. Salvinus.

Conſtat Græcis Magiſtris verſûs ratio. quia κεκλιμένος eſt ἀντὶ τοῦ κεκλεισμένος, per ellipſin τοῦ σ. Etymologici Magni Auctor: ὁ παρακείμενος, κέκλεικα, κέκλειμαι, χωρὶς τοῦ σ· παρ' Ἕλλησιν· ἔλειψε τὸ σ, κέκλειμαι. ὅθεν καὶ τό, Στάλῃ κεκλιμένος· ἀντὶ τοῦ ὑπὸ ςύλης περιεχόμενος, καὶ τῇ ἐπὶ τοῦ τάφου ςύλῃ προσβεβλη.

Digitized by Google

ἄλλοι ναῖον Βοιωτοὶ, ϗ ἑξῆς. Τὸ δὲ ἄλλοι, ὡς ϗ αὐτῷ Βοιωτῷ ὄντος. Ἐνταῦθα δὲ ¹ ἱστορεῖ ὁ Γεωγράφος, ὅτι Κηφισσίδα λίμνην, οὐ τὴν Κωπαΐδα λέγει, κατά τινας, ὁ Ποιητὴς, ἀλλὰ τὴν Ὑλικὴν προσαγορευομένην, διὰ τὸ, ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, λίμνῃ Κηφισσίδι κεκλιμένος. Λέγει δὲ ϗ, ὅτι οὐ γραπτέον Ὕδῃ, ὥς τινες ἔγραψαν. Ὕδη μὲν γὰρ ἐν Λυδίᾳ, ὡς δηλοῖ τὸ,

Τμώλῳ ὑπὸ νιφόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ.

ἡ δὲ Ὕλη, Βοιωτικὴ, ὅπου ὁ Κηφισσός. Διό φησιν ὁ Ποιητὴς, λίμνῃ Κηφισσίδι· πὰρ δέ οἱ Βοιωτοὶ ἄλλοι.

alii habitabant Bœoti, &c. Ubi poſitum eſt τὸ ἄλλοι, alii, perinde quaſi ipſe quoque eſſet Bœotus. Atque hic tradit Geographus, Cephiſſidem paludem Poëtam non Copaidem dicere, ut volunt quidem nonnulli; ſed eam, quæ appellata eſt Hylica, propterea quòd dixerit, ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, λίμνῃ Κηφισσίδι κεκλιμένος. *in Hylâ habitabat, palude circumdatus Cephiſſide*. Addit Geographus, ſcribendum minimè eſſe Ὕδῃ, *Hydâ*, ut nonnulli quidem ſcripſerunt. Hyda nenque eſt in Lydiâ, ut palam facit illud:

Τμώλῳ ὑπὸ νιφόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ.
Pinguis Hydæ in populo, gelidi ſub vertice Tmoli.

Hyla verò eſt Bœotica, ubi Cephiſſus. Quocirca ait Poëta: Λίμνῃ Κηφισσίδι· πὰρ δέ οἱ Βοιωτοὶ ἄλλοι. *palude Cephiſſide; & apud ipſum Bœoti alii.*

Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἀτρυτώνη,
Ἦ ῥ' ἅλιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν Μενελάῳ,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,
Εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν οὖλον Ἄρηα.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο.

Papæ, Ægiochi Jovis filia indefeſſa,
Certè quidem vanum promiſſum fecimus Menelao,
Eum, poſt Ilium munitum exciſum, eſſe rediturum.
Si ſic furere pernicioſum Martem ſinamus.
Age jam & nos curam geramus virium ad impetum faciendum.
Sic dixit: neque id detrectavit cæſiis dea oculis Minerva.
Itaque diſcurrens aureis inſignes phaleris inſtruebat equos
Juno, veneranda dea, magni Saturni filia.

ρ ϟ'. Συμμαχίας εὐυπολήπτου φραστικὸν τὸ τῆς Ἥρας πρὸς Ἀθηνᾶν περὶ Μενελάου, ταὐτὸν ὂν· Ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον, ἤγουν ἄρα δὴ, ἢ οὕτως δὴ, μάταιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν, ἤγουν ὑπεσχόμεθα τῷ δεῖνι, εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν οὖλον Ἄρηα. Ἀλλ' ἄγε δὴ ϗ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς. ὅ ἐστι, ἀλλ' ἄγε δὴ ϗ ἡμεῖς βουλευσώμεθα περὶ βοηθείας. Ἐξευτελίζει δὲ ἡ Ποίησις ἐνταῦθα τὴν Ἕκτορος ἀριστείαν, εἰ δι' Ἄρεος γίνεται, ϗ ἅμα προκατασκευάζει εὐαφόρμως, προεκθέσεως λόγῳ, τὸ πληγῆναι μικρὸν ὕστερον τὸν Ἄρην· ὃν ϗ ² ϖροτφυῶς, ὡς ϗ προείρηται, μαίνεσθαί φησιν.

CXC. Contrahi facilè poſſe auxilia ad committendam pugnam, oſtendunt verba Junonis ad Minervam de Menelao, quæ ſunt hujuſcemodi: Papæ, ἦ ῥ' ἅλιον, videlicet ἄρα δὴ, *certè quidem*, aut οὕτως δὴ, μάταιον, *verè quidem*, *vanum* promiſſum ὑπέστημεν, *fecimus*, videlicet ὑπεσχόμεθα, *promiſimus*, huic, aut illi, quicumque ille ſit, ſi ſic furere pernicioſum Martem ſinamus. Quare age, jam & nos curam geramus virium, quæ impetum faciant. hoc eſt, quare age, jam & nos conſultemus de ferendo auxilio. Elevat autem hoc loci, atque extenuat Poëta fortitudinem Hectoris, quippe quæ a Marte proficiſcatur; ſimulque etiam, in modum propoſitionis, viam opportunè munit ad id, quod non ita multò poſt eſt narraturus de vulnere Marti inflicto: quem etiam Martem, ut ſupra notatum eſt, aptè, atque congruenter dicit furere.

Ἥβη δ' ἀμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα
Χάλκεα, ὀκτάκνημα, σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς·
Τῶν ἤτοι χρυσέη ἴτυς ἄφθιτος· αὐτὰρ ὕπερθεν
Baſ. p. 453. Χάλκε' ἐπίσσωτρα προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Πλῆμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ περίδρομοι ἀμφοτέρωθεν·
Δίφρος δὲ χρυσέοισι καὶ ἀργυρέοισιν ἱμᾶσιν
Ἐντέταται· δοιαὶ δὲ περίδρομοι ἄντυγές εἰσι.
Τοῦ δ' ἐξ ἀργύρεος ῥυμὸς πέλεν· αὐτὰρ ἐπ' ἄκρῳ
Δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγὸν, ἐν δὲ λέπαδνα
Κάλ' ἔβαλε χρύσει'· ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν Ἥρη
Ἵππους ὠκύποδας, μεμαυῖ' ἔριδος, ϗ ἀϋτῆς.

Hebe porrò currui celeriter circumpoſuit curvas rotas
Æreas, radios octonos habentem, circum axem ferreum:
Quarum quidem aureum orbile incorruptum: verùm deſuper
Ærei canthi affixi, mirabile viſu.
Modioli verò ex argento erant, rotundi utrimque.
Sellaque aureis, & argenteis loris
Diſtenta erat, binique erant rotundi orbes.
Ex hac argenteus temo procurrebat: ad cujus extremitatem
Ligavit aureum pulchrum jugum, loraque jugalia
Pulchra injecit aurea: jugo verò ſubduxit Juno
Equos celeripedes, cupida contentionis, & prælii.

ρ ϟα'. Τὸ τῆς Ἥρας ἅρμα συντεθεὶς Ὅμηρος, ἐκ τῶν κάτω, ϗ τῶν ὡσανεὶ ποδῶν τοῦ

CXCI. Homerus in curru Junonis conſtruendo initium facit ab inferioribus partibus, ac veluti

βεβλημένος, ἀντὶ ἐπικλίδος. Τοιοῦτον ϗ τὸ, Λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι. ἀντὶ τοῦ παρακείμενος, γειτνιῶν, περιεχόμενος. Ἔνθεν ϗ τὸ, ἀκκλιτὴν λίμνην. ἔλλειψις ἄρα τοῦ ἐ, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ κλείω κλείσω, κλεὶς, ϗ ἐκκλείς. ϗ, Δικλίδες σφαλαί. Κεκλιμένος, ἀντὶ τοῦ κεκλεισμένος, συγκεκλεισμένος. ἀπὸ τοῦ κλείω τὸ ἀποκλείζω, κατὰ συγκοπὴν τοῦ ε. Suidas: κεκλιμένος, περιεχόμενος. Heſychius: κεκλιμένος, περικεκλεισμένος, περιεχόμενος. Reſpicit Heſychius Homericum illud:

Πόντῳ κεκλιμένοι, ἑκὰς ἥμεθα πατρίδος αἴης.

Ubi τὸ κεκλιμένοι vetus Scholiaſtes exponit συγκεκλεισμένοι τῇ θαλάσσῃ, περιεχόμενοι. Ego tamen alibi in explicatione τοῦ κεκλιμένος eos ſecutus ſum auctores, qui derivabant a κλίνω. Politus.

1. ἱστορεῖ ὁ Γεωγράφος, ὅτι Κηφισσίδα λίμνην, οὐ τὴν Κωπαΐδα λέγει, κατά τινας, ὁ Ποιητὴς, ἀλλὰ τὴν Ὑλικὴν) Strabo alio loco illo Homerico:

Ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε μέγα πλούτοιο μεμηλώς,
Λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι.

Οὐ γὰρ, inquit, λίμνην τὴν Κωπαΐδα βούλεται λέγειν, ὡς οἴονταί τινες, ἀλλὰ τὴν Ὑλικὴν προσαγορευομένην, τῇ ἐφεξῆς, ὡς λοκρικὴν, ἀπὸ τῆς πλησίον πόλεως, ἣν καλοῦσιν Ὕλας. At enim Cephiſſis palus eadem, quæ Copais. Strabo non multò poſt: ϗ τό γε παλαιὸν οὐκ ἦν μία τῆς λίμνης κοινὸν ὄνομα, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην πρὸς αὐτῇ κατοικίαν, ἑκάστης ἐπωνύμως ἐλέγετο. Κωπαῒς μὲν τῶν Κωπῶν, Ἁλιαρτὶς δὲ Ἁλιάρτου, ϗ οὕτως ἐπὶ τῶν ἄλλων· ὕστερον δ' ἡ πᾶσα Κωπαῒς ἐλέχθη, κατ' ἐπικράτειαν. κοιλότατον γὰρ τὸ χωρίον φησὶ Πίνδαρος, ϗ Κηφισσίδα καλεῖ ταύτην. Quòd ſi Cephiſſis eadem, atque Hylica; Copais igitur eadem, & Hylica. Ego diverſas ſententias ita ad Bœotiam conciliabam, ut dicerem, vocari a Poëtâ Κηφισσίδα, unam ex minoribus in paludibus, in quas magna palus Copais diffunditur: quæ item minor palus a proximâ urbe Hylâ denominata fuerit Hylica. Hanc igitur paludem Hylicam videri mihi alios a conſortio, & communione aquarum, unam eandemque, ac Copaidem, alios, a peculiari ejus ſitu, diverſam a Copaide ſtatuiſſe. Vide nos ſupra in Bœotiâ ad illa Euſtathii verba de palude magnâ Copaide: Ἐκροὰς δὲ αὐτῆς, οὐδαμοῦ φαίνεσθαι, ὡς ὁ Γεωγράφος φησὶ, πλὴν τὰ χάσματα τὰ δεχόμενα τὸν Κηφισσόν. itemque ad illa: ϗ λίμνη δὲ Βοιωτίας ἐστὶ Κηφισσὶς, ἡ λεγομένη ϗ Ὑλικὴ, φερωνύμως τῇ Βοιωτικῇ Ὕλῃ. Politus.

2. ϖροτφυῶς, ὡς ϗ προείρηται, μαίνεσθαί φησιν) Hinc θοῦρος Ἄρης. idest, *furens, impetum faciens Mars*. Salvinus.

luti pedibus ipſius currus. Itaque Hebe primùm quidem currui celeriter circumpoſuit curvos orbes, rotas videlicet, ex ære, habentes radios octonos. &c. Deinde ad ſummum temonem pulchrum alligavit jugum ex auro, pulchraque adjecit ex auro lora jugalia. Juno verò equos celeripedes jugo ſubdidit, μεμαυῖα, videlicet ἐπιθυμοῦσα, perquam avida, atque cupiens, contentionis, ac prœlii. Quæ etiam Juno hos iſtos equos præparaverat. Sic enim narraverat: Et quidem diſcurrens, crinalibus inſignes aureis apparabat equos Juno veneranda, magni Saturni filia. Quibus de Junone expoſitis, ſubjungit de Hebe ea, quæ memoravimus. Ubi vide τὸ ἔβαλε κύκλα τῷ ἄξονι. circumjecit, ſive circumpoſuit rotas axi. &, ἔβαλεν ἐπὶ τῷ ῥυμῷ λέπαδνα. circumjecit, ſive circumpoſuit temoni collaria. Non enim uſitato hic ſenſu ſumitur hæc vox βάλλειν, jacere, ſive icere; ſed, communiori quadam ſignificatione, idem ferè valet, ac ponere, ſeu injicere: adeò ut hinc maniſeſtiſſimè appareat, non bellicam ſemper vocem eſſe τὸ βάλλειν, jacere, icere, percutere, ferire. Sunt autem ὀκτάκνημα, radios octo habentia, eadem, atque τὰ ὀκτάῤῥαβδα, virgas octo habentia, ad majorem firmitatem. Κνῆμαι namque, i. e. tibiæ, ipſæ nunc ſunt virgæ, ab interioribus modiolis uſque ad ambitum exteriorem, ita dictæ ad exemplum tibiæ in animalibus, impoſitam corporis molem ſuſtinentis. Χάλκεα verò, i. e. ærea, dicta ſunt a materiâ externâ, ſummaſque rotas tegente. Narrat enim poſtea, curvas illas laminas, quæ rotas extrinſecùs cingerent, ſive circumjectos rotis circulos, æreos fuiſſe, tametſi, quod intus continebatur, conflatum erat ex argento, atque auro. Variè enim Poëta eas rotas fabricatur, quum aureum, atque incorruptum fuiſſe tradat ambitum earum orbicularem, ambientem videlicet circulum, ſeu orbile. Dicit enim: Quarum certe aureum orbile, incorruptum: ſed deſuper ea, quæ dicta ſunt ἐπίσωτρα, munimina, circuli videlicet, ſive canthi, complexu ſuo orbile, ſeu rotarum orbem, undique cingentes; munimina illa quidem ærea, aptata, atque affixa, res viſu mirabilis. Modioli verò, inquit, ex argento ſunt, orbiculati ἀμφοτέρωθεν, utrimque. a dextro videlicet, & ſiniſtro currus latere. quod quidem dicit ἀμφὶς ἐπὶ τοῦ ἄξονος. *ab utrâque parte ad axem.*

CXCII. Sunt autem πλῆμναι, modioli, rotarum parvæ chœnices, ſive fiſtulæ, hoc eſt, meatus, ſeu cava, aut foramina, quas etiam nonnulli vocant χνόας, ut patet ex Sophocle. videlicet media, & cava ſpatia earum, quas diximus, fiſtularum, in quas axis capita immittuntur, quum πλῆμναι vocentur,

τοῦ ἅρματος, ἄρχεται. Ἡ τοίνυν Ἥβη πρῶτα μὲν ἀμφὶ τῷ ἅρματι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα, ἤτοι τροχούς, χάλκεα, ὀκτάκνημα. καὶ ἑξῆς. Εἶτα ἐπ' ἄκρῳ ῥυμῷ δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγόν· ἐν δὲ λέπαδνα καλὰ ἔβαλε χρύσεια· ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν Ἥρη ἵππους ὠκύποδας, μεμαυῖα, ἤγουν ἐπιθυμοῦσα, ἔριδος, καὶ αὐτῆς. ἡ καὶ προετοιμάσασα τοὺς τοιούτους ἵππους. Ἔφη γάρ· Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους Ἥρη πρέσβα, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο. μεθ' ἃ ἐπήγαγε τὰ εἰρημένα περὶ τῆς Ἥβης. ἐν οἷς ὅρα τὸ ἔβαλε κύκλα τῷ ἄξονι. καὶ, ἔβαλεν ἐπὶ Rom. p. 598. τῷ ῥυμῷ λέπαδνα. Οὐ γὰρ τὸ σύνηθες βάλλειν ἡ λέξις ἐν τούτοις, ἀλλά τινα θέσιν δηλοῖ κοινότερον· ὡς εἶναι κἀντεῦθεν ἐκδηλότατον, ὡς οὐκ ἀεὶ πολεμικὴ λέξις τὸ βάλλειν ἐστίν. Εἰσὶ δὲ ὀκτάκνημα μέν, τὰ ὀκτάῤῥαβδα, διὰ πλείω στεῤῥότητα. Κνῆμαι γὰρ νῦν, αἱ ἀπὸ τῶν ἔσω χοινικίδων ἕως τῆς ἔξω περιφερείας ῥάβδοι, οὕτω ῥηθεῖσαι, πρὸς ὁμοιότητα ζωϊκῆς κνήμης ὑπανεχούσης τὰ ἐπικείμενα. Χάλκεα δέ, ἐκ τῆς ἐπιπολαζούσης ὕλης. Ἐρεῖ γάρ, τὰ ἐπίσωτρα, ἤτοι τοὺς ἐπικειμένους κύκλους τοῖς τροχοῖς, χαλκᾶ εἶναι, εἰ καὶ [1] τὰ ἐντὸς ἀργύρῳ, καὶ χρυσῷ συγκεκρότηνται. Ποικίλως γὰρ ὁ Ποιητὴς αὐτὰ χαλκεύει, χρυσῆν μὲν αὐτοῖς, καὶ ἄφθιτον ἱστορῶν τὴν ἴτυν, ἤγουν τὴν περιφέρειαν. Φησὶ γάρ· Τῶν ἤτοι χρυσέη ἴτυς, ἄφθιτος· ὕπερθε δὲ τὰ ῥηθέντα ἐπίσωτρα, [2] ἤγουν οἱ τὴν ἴτυν περιέχοντες κύκλοι, ἤτοι οἱ κανθοί, χάλκεα προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι. αἱ πλῆμναι δέ, φησιν, ἐξ ἀργύρου εἰσί, περίδρομοι ἀμφοτέρωθεν. ἤγουν ἐκ δεξιῶν, καὶ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ ἅρματος. ὅπερ ἀμφὶς ἐπὶ τοῦ ἄξονός φησιν.

ρϟβ΄. Εἰσὶ δὲ πλῆμναι, [3] αἱ τῶν τροχῶν χοινικίδες, ἤτοι σύριγγες, ὅ ἐστιν ὀπαί, ἅστινες καὶ [4] χνόας φασίν, ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς. ἤγουν τὰ μέσα τῶν εἰρημένων συρίγγων, εἰς ἃς ἐντίθενται τὰ τοῦ ἄξονος ἄκρα, πλῆμναι κα-

1. τὰ ἐντὸς ἀργύρῳ, καὶ χρυσῷ συγκεκρότηνται) Ovid. Met. lib. 2. in principio, de curru Solis

Aureus axis erat, temo aureus, aurea ſummæ
Curvatura rotæ, radiorum argenteus ordo. Salvinus.

2. ἤγουν οἱ τὴν ἴτυν περιέχοντες κύκλοι, ἤτοι οἱ κανθοί) Etymologici Magni Auctor: ἐπίσωτρα, οἱ ἐκτὸς τῶν τροχῶν σιδήρεοι κύκλοι οἱ ἐπὶ τὴν γῆν συλλεόμενοι, τὰ κύκλῳ τῶν τοῦ ἅρματος τροχῶν σίδηρα, τὰ ἐπάνω τῶν τροχῶν σιδηρᾶ, ἢ χαλκᾶ. οἱ κανθοὶ καλοῦνται. Suidas: ἐπίσωτρα, οἱ κανθοί, τὰ ἐπάνω τῶν τροχῶν σιδηρᾶ. Politus.

3. αἱ τῶν τροχῶν χοινικίδες, ἤτοι σύριγγες) Heſychius: πλήμνη, ἡ χοινικὶς τοῦ τροχοῦ, ὁ τὰς σύριγγας. Malim, pro ὁ τὰς σύριγγας, Heſychium ſcripſiſſe, ἢ ἡ σύριγξ. Eſt enim πλήμνη, ſeu χοινικίς, σύριγξ ipſa, ſeu fiſtula rotæ. Polit.

4. χνόας φασίν, ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς) Quid ſi χοὰς, vaſa? Salvinus.

Χνόας Sophocles in Electrâ.

ὁμοῦ δὲ πάντες ἀναμεμιγμένοι,
Φείδοντο δ' οὐδέν, ὡς ὑπερβάλοι
Χνόας τις αὐτῶν, καὶ φρυάγμαθ' ἱππικά.

ubi vetus Scholiaſtes χνόας exponit τὰς τοῦ ἄξονος σύριγγας. Scholiaſta item Homericus: πλῆμναι, αἱ χοινικίδες τῶν τροχῶν, χνόαι. Σύριγξ autem Scholiaſtæ Euripidis non modò eſt τὸ μέσον ὀπῇ τοῦ τροχοῦ ἐμβαλλόμενον μέρος τοῦ ἄξονος· ſed etiam ἡ ὀπὴ τοῦ τροχοῦ. Quod ex eodem Scholiaſtâ in Lexicon ſuum retulit Suidas. Neque verò χοαὶ ſunt vaſa. Etymologici Magni Auctor: χοαί, ἐκ τοῦ χέω. χοαὶ χοῶν, τὰ ἐπιχεόμενα. οἱ γὰρ ἀρχαῖοι, ὅπερ εἶχον κύλικας, καὶ τιμιώτατα, ἔχεον εἰς τοὺς τάφους, τιμῶντες αὐτούς. Heſychius: χοαί, θυσίαι, καὶ τὸ μελίκρατον, καὶ ἔλαιον. Suidas: χοαῖς, ἐκχύσεσι, ἐπιχεομέναις ἐπὶ νεκροῖς, ἢ σπονδάς. Λέγονται καὶ θυσίαι νεκρῶν. Euripides Hecubâ: ἔρρε χάριτας Ἀχιλλέως Χοὰς θανόντι πατρί. Scholiaſtes: χοαὶ λέγονται ἐπὶ ὑγρῶν, μέλιτος, ἐλαίου, καὶ οἴνου, καὶ τῶν ὁμοίων. θυσίαι δὲ ἐπὶ σφαγῆς ζώων. Χοῦς, Suidâ eodem teſte, & Scholiaſtâ Ariſtophanis, circumflectunt, cum ἐπὶ μέτρου τίθεται. a recto videlicet χοεύς· qui etiam χοῦς. Scholiaſtes Ariſtophanis ad illud in Nubibus: ἐξ χοὸς χωρήσεται· χοῦς δὲ ἐστιν εἶδος μέτρου, ἢ μέτρον τοῦ οἴνου· ὃ καὶ κλίνεται χοῶς, ὡς Πηλέως. ὡς καὶ ἐν Ἱππεῦσι φησίν.

'Αλλ' ἐξένεγκέ μοι ταχέως οἴνου χοᾶ.

Ἐπειδ-

καλύμεναι [1] διὰ τὸ πλάθεσθαι, [2] ἢ πληροῦσθαι, ὑπὸ τοῦ ἄξονος. Ἰστέον δὲ, ὅτι πλεονασμὸν τοῦ ν ἔχει ἡ Ὁμηρικὴ πλήμνη, ὡς δῆλον [3] ἐκ τῆς πλήμης τῆς ἐν ὕδασι, [4] ὁποῖαι καὶ περὶ τὸν Ὠκεανὸν μάλιστα ἱστοροῦνται γίνεσθαι, ἧς πλήμης παράγωγον ἡ πλημμύρα· ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τῆς παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ πλημοχόης, ἧς προϋπάρχει ἁπλοῦν ἡ πλήμη. Σκεῦος δὲ, φησὶν, ἡ πλημοχόη, [5] κεραμεοῦν, βεμβικῶδες, ἑδραῖον ἡσυχῆ. Ἀπὸ τοίνυν τοῦ πλῶ πλήσω, ἐξ οὗ καὶ τὸ πλάθω, [6] πλήμη· καὶ ἐξ αὐτῆς πλήμνη. Οὕτω δὲ καὶ πόρνη, καὶ μυσάχνη, καὶ Αἴτνη, καὶ ἄλλα, πλεονασμὸν τοῦ ν ἔχειν δεδήλωνται. Σημείωσαι δὲ, ὡς ἡ πλήμνη καὶ τόρμη λέγεται, καθὰ δηλοῖ ὁ γράψας· [7] τόρμη, ἡ πλήμνη, εἰς ἣν ὁ ἄξων ἐνήρμοσται, [8] καὶ ὁ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ δὲ δρόμος, ἢ ἡ καμπὴ, καὶ ὁ ὕσπληξ. Ἔστι δ' ἐνταῦθα προσθεῖναι καὶ [9] τὴν κατὰ Λυκόφρονα τυπωτὴν τοῦ τροχοῦ τόρμαν, ἤγουν αὐλακοειδῆ γραμμήν. Οἴδαμεν δὲ καὶ, ὡς ἡ τῶν Κρητῶν γλῶσσα τόρμαν οἶδεν ἰδίαν, καθ' ὁμοιότητα τῆς ἐνταῦθα, ἧς ὁ προάρχων, [10] τορμάρχης λέγεται παρ' αὐτοῖς. Παυσανίας δὲ ἐκ τῆς τόρμης καὶ [11] ἐκτορμεῖν λέγει, τὸ τοῦ καθήκοντος δρόμου ἐκβαίνειν. Προσενθυματέον δὲ τοῖς ἀνωτέρω ῥηθεῖσι καὶ, ἃ εἶπον οἱ πα-

λαιοὶ

tur, διὰ τὸ πλήθεσθαι, ἢ πληροῦσθαι, ὑπὸ τοῦ ἄξονος, *eo quia implentur, ſive replentur ab axe*. Sciendum autem eſt, Homericæ huic πλήμνῃ ineſſe pleonaſmum τοῦ ν, ut ſatis declarat tum ἡ πλήμη, *æſtus accedens, & inundatio*, aquarum videlicet, quales ſanè æſtus in Oceano maximè fieri perhibentur, qua ex voce πλήμη per paragogen derivatur ἡ πλημμύρα, *æſtus maritimus accedens, ſive æſtuantis maris acceſſus*; tum etiam perſpicuè oſtendit ἡ πλημοχόη, *plemochoë, vaſis fictilis genus*, apud Athenæum: quæ eſt vox compoſita ex πλήμη. Vas fictile dicitur Athenæo Plemochoë, in modum turbinis luſorii, molliter ſubſidens. Itaque ex πλῶ πλήσω, *impleo, implebo*, ex quo etiam τὸ πλάθω, *impleo*, dicta eſt πλήμη· atque inde πλήμνη, *modiolus, ſive fiſtula rotæ*. Et ſic etiam, ut declaratum eſt, πόρνη, *ſcortum*, & μυσάχνη, *vile, ac deteſtandum ſcortum*, & Αἴτνη, *Ætna*, aliaque id genus, pleonaſmum habent τοῦ ν. Volo porro, obſerves, ut ἡ πλήμνη, *modiolus rotæ*, dicitur etiam τόρμη, *orbita*, ut palam is facit, qui ita ſcribit: τόρμη, *orbita*, ideſt, πλήμνη, *modiolus rotæ*, in quem immiſſus eſt, atque inſertus axis: itemque curſus in Hippodromo, aut flexus equorum circa metam, & carceres. Eſt etiam huc adjicere eam, quam dicit Lycophron, τυπωτὴν τοῦ τροχοῦ τόρμαν, *impreſſam rotâ orbitam*, lineam videlicet in modum ſulci. Neque verò ignoramus, Cretenſium linguâ τόρμαν, *tormam*, notari ſuam ipſorum regionem, ductâ ſimilitudine ab eo, de quo hîc agimus, genere orbitarum. cui quidem regioni, ſeu tormæ, is, qui cum imperio præeſt, dicitur apud eos Τορμάρχης, *Tormarcha, ſeu tormæ, aut provinciæ præfectus*. Pauſanias præterea ἐκ τῆς τόρμης, *ex orbitâ*, dicit ἐκτορμεῖν, *exorbitare, ſive extra orbitam excurrere*, ideſt, ex recto curſu excedere, atque aberrare. Deinde etiam, præter hæc, quæ diximus ſupra, ea quoque reputanda ſunt, atque animad-

mad-

Ἐνταῦθα δὲ τὰ χοᾶς, αἱ μὲν περισπῶνται, ἐκ τοῦ χοεὺς ἐστι. Unde ad Pollucem lib. 4. c. 23. inter alia μέτρων ὀνόματα, ubi perperam vulgò [illegible], ſcribendum eſt χοεὺς. [illegible] Rectè alibi χοαὶ apud Pollucem lib. 6. c. 14. [illegible] Sic & in illo Heſychii: [illegible] pro χόα, ſcribendum χοᾶ. Suidas: χοᾶ. χοῦς, μέτρον Ἀττικὸν, [illegible] Diſtincta illa verba a Græcis magiſtris, ὁ χοεὺς, μέτρον Ἀττικόν· οἱ χόες, ἑορτή τις παρ' Ἀθηναίοις· αἱ χοαὶ, [illegible]. Politus.

1. διὰ τὸ πλάθεσθαι) f. πλήθεσθαι. Politus.

Nihil mutandum reor. Nam duas hic origines Euſtathius refert vocis πλήμνη. unam, ἀπὸ τοῦ πλάθεσθαι, propterea quòd illæ cavitates, ſeu modioli penetrantur, ſeu ſtipantur ab axe immiſſo: alteram ἀπὸ τοῦ πληροῦσθαι, ſeu etiam πλήθεσθαι, propterea quòd ab axe repleantur. *Salvinus*.

Suſpicatus fueram, legendum hic eſſe, διὰ τὸ πλήθεσθαι. quam ſuſpicionem mihi maximè moverant verba paullò poſt Euſtathii: Ἀπὸ τοίνυν τοῦ πλῶ πλήσω, ἐξ οὗ καὶ τὸ πλήθω, πλήμη. Nunc in eâ me ſuſpicione confirmat Etymologus: Πλῆμναι, δι' ὧν ὁ ἄξων στρέφεται· παρὰ τὸ πληροῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἄξονος, ἢ παρὰ τὸ πλήθω. Sic eidem Etymologo ἀπὸ τοῦ πλήθω πλήσω, πλήμη, καὶ πλημμύρα. Sed in verbis ſuperioribus Etymologi notandum illud mirabile, quod alii alibi, in Scholiaſtâ videlicet Homerico, & in Erotiano, notarunt, ſcilicet illud: δι' ὧν ὁ ἄξων στρέφεται. quo etiam loquendi genere uſus eſt Scholiaſta Homericus: πλῆμναι, αἱ χοινικίδες τῶν τροχῶν, χνόαι, δι' ὧν ὁ ἄξων στρέφεται. & Erotianus in Dictionar. Hippocr. πλήμνας, τὰς χοινικίδας τοῦ τροχοῦ, δι' ὧν ὁ ἄξων στρέφεται. Hoc, inquam, meritò viſum eſt valdè mirabile. Neque enim ὁ ἄξων στρέφεται διὰ τῶν πλημνῶν, ſed αἱ πλῆμναι διὰ τοῦ ἄξονος στρέφονται. Optimè Pollux: αὐτὸ δὲ τὸ περιλαμβάνον τὸν ἄξονα, πλήμνη. Politus.

2. ἢ πληροῦσθαι) Heſychius: πλήμνη, ἡ χοινικὶς τοῦ τροχοῦ, ἢ τὸ σύριγγιον, ἀπὸ τοῦ πληροῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἄξονος. Johannes Diaconus ad Heſiodum: πλήμνη ἡ τοῦ τροχοῦ σύριγξ, ἡ πληρουμένη ὑπὸ τῶν ἀξόνων. Polit.

3. ἐκ τῆς πλήμης τῆς ἐν ὕδασι) Suidas: πλήμη, ἡ πλημμύρα τῆς θαλάσσης. καὶ πλημμυρεῖς, ἡ ταραχή. Hic Kuſterus: an potius, inquit, πλήσμη? Non puto. Nam & πλήμη ſcribitur Etymologo, & Euſtathius docet, τὸ πλήμνη factum eſſe ex πλήμη, pleonaſmo τοῦ ν· & ſcribendum eſſe πλήμη, non πλήσμη, oſtendit etiam ἡ πλημμύρα, ſeu πλημμύρα, & πλημμυρεῖς, quod eſt παράγωγον τοῦ πλήμης· itemque ἡ πλημοχόη, quod eſt compoſitum ex πλήμη. Nec enim dicitur πλησμύρα, nec πλησμοχόη. Scholiaſtæ tamen Apollonii placuit πλήσμη. Politus.

4. ὁποῖαι καὶ περὶ τὸν Ὠκεανὸν μάλιστα ἱστοροῦνται γίνεσθαι) Diodorus Siculus lib. 17. p. 573. οἱ δὲ καταπεπλευκότες ἀπήγγελλον, [illegible] καὶ πλήμμης παραδόξους γίνεσθαι κατὰ τὸν Ὠκεανόν· [illegible] Alii pro πλήμμης ſcripſerunt πλημμύρας. Politus.

5. κεραμεοῦν, βεμβικῶδες, ἑδραῖον ἡσυχῆ) Eſt etiam Polluci πλημοχόη, κεραμεοῦν ἀγγεῖον, [illegible] Genus id vaſis fictilis vocabant κοτυλίσκον. Polit.

6. πλήμη· καὶ ἐξ αὐτῆς πλήμνη) Πλήμην lego apud Galenum in Explicatione τῶν Ἱπποκράτους γλωσσῶν, ubi πλήμνην dicit τροχοῦ χοινικίδα. Eorum conjectura, qui perperam apud Galenum ſcriptum putant πλήμνην, ex hoc Euſtathii loco ſatis redarguitur. Politus.

7. τόρμη) Τόρμος Heſychio, ἡ πλήμνη, εἰς ἣν ὁ ἄξων. Ideſt, ἐνήρμοσται, ut ſuppletum ab Euſtathio. *Polit.*

Forte ἀπὸ τοῦ τέρματος, *a termino*, ſeu [illegible]. Salvin.

8. καὶ ὁ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ δὲ δρόμος) Heſychius: τόρμη, εὐθὺς δρόμος κατὰ τέχνην. Rectus hic curſus, Græcis ἀκαμπής, ſeu ἀκάμπτος, cui oppoſitus καμπτὸς δρόμος. Sed τόρμη eſt etiam ἡ καμπή, ſeu δρόμος καμπτός. δρόμος videlicet οὐκ εὐθὺς, καὶ ἁπλοῦς, ἀλλὰ καμπὰς ἔχων. Unde corrigendum puto, quod ſequitur in Heſychio: καὶ τροπὴ, καὶ σύμπτης. ubi pro τροπὴ legendum cenſeo καμπή. Nec valde abit Salmaſius, qui legit, στροφή. Videtur velle Heſychius, τόρμην non curſum modò eſſe rectum ad metam; ſed etiam obliquum, & flexuoſum circa metam: curſum denique univerſum, cum ad metam, tum circa metam, τόρμην vocari. Sed potiſſimum τόρμη, appellata videtur ἡ καμπή, flexus ipſe curſus circa metam. Unde & meta καμπτήρ, a flectendis circa ipſam equis. Immo & ipſa meta, τόρμη. Eſt enim Suidæ τόρμη, νύσσα, καμπτήρ. & Heſychio ἐκτορμεῖν, idem eſt, atque ἐκ τοῦ καμπτῆρος, ἢ τοῦ κεκαμμένου δρόμου. Politus.

9. τὴν κατὰ Λυκόφρονα τυπωτὴν τοῦ τροχοῦ τόρμαν) Lycophron:

Ῥοιβδοῦ τυπωτὴν τόρμαν ἀγκύλῃ βάσει
Λευρᾶς βεβῶσα γατομοῦσ' αὔλακος.

Τόρμαν λέγει αὐτὸ χάραγμα, τὸ ἀπὸ τοῦ τροχοῦ. Polit.

10. τορμάρχης) Aliis τορμάρχης, ut ἡ τόρμα. τόρμη. Polit.

Hinc νομάρχας Straboni apud Ægyptios, quorum terra in nomos dividebatur. παγάρχης in Epiſtolâ quadam S. Baſilii, ideſt, *pagi præfectus*. Salvinus.

11. ἐκτορμεῖν λέγει, τὸ τοῦ καθήκοντος δρόμου ἐκβαίνειν) Suidas: ἐκτορμεῖν, τὸ ἐκ τοῦ καθήκοντος δρόμου ἐκβαίνειν. Polit.

Digitized by Google

madvertenda, quæ veteres notarunt apud Euripidem ad illud: σύριγγες τροχῶν, καὶ ἐνήλατα. *fiſtulæ rotarum, & clavi:* quippe quum ipſa etiam utilia ſint ſcitu, & peropportuna. Namque σύριγγες, *fiſtulæ*, ut ajunt, parvæ ſunt chœnices, & modioli rotarum; ἐνήλατα verò, clavi, qui in parvas chœnicas, ſeu foramina immittuntur; aut paxilli, rotam exire prohibentes: quæ vocari ajunt ἁμαξηδόνια, *claviculos proprios plauſtrorum*. Atque ita quidem hoc loci pars quædam axis, τὰ ἐνήλατα, *paxilli, aut clavi*. Quanquam apud eumdem Poëtem ſic etiam per homonymiam, ſive per unum, & idem nomen, ſcalarum ἐνήλατα appellentur capita ipſa graduum, quippe quæ lateribus, ac veluti femoribus inſerantur ſcalarum tum militarium, tum ceterarum id genus.

CXCIII. Atque ita quidem Homerus rotas coagmentat: quarum τὰ ἐπίσωτρα, *canthi, ſeu circuli exteriores*, ſic appellantur διὰ τὸ ἐπιτρέχειν, *eo quia accurrunt, ſive celeriter ſimul deferuntur*, aut παρὰ τὸ σώζειν, *quod eſt ſervare, ſeu conſervare*, tanquam a præpoſitione ἐπὶ, *in, ad, ſuper*, & a verbo σῶ, quod ſignificat concitato impetu feror, aut a σώζω, *ſervo, tueor, cuſtodio, ſalvum facio*. Valent enim canthi ad ſervandum, tuendumque orbem interiorem. Hujuſce tamen ipſius currus axem dicit eſſe ferreum, illis verbis: σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς. *ad ferreum axem utrinque*. quod perinde eſt, ac ſi diceret, ἀμφοτέρωθεν, *ab utrâque parte*, ut paullò ante notatum eſt. *Sella autem*, inquit, *aureis, argenteiſque loris*, quaſi ſcilicet ex illis contexta eſſet, atque concinnata, *diſtenta erat; binique erant rotundi orbes ſuperiores, temoque argenteus: ad cujus extremitatem pulchrum habebat jugum ex auro, pulchraque, ut dictum eſt, lora jugalia ex auro* Quibus ſanè verbis, ex allegoricâ Demûs explicatione, occultè denotat Poëta naturam aëris: cujus infima circa terram regio, craſſior illa quidem eſt, atque denſior, neque multum habet claritatis, atque ſplendoris, ſicuti neque æs, neque ferrum; ſed tamen aliquid habet lucidi, ac veluti aurei ex ſole, cui aurum eſt attributum. At verò ſuprema ejus regio puriſſima eſt, nulliſque ſordibus obſita, eo quia vacua eſt omnino a nubibus, atque idcirco veluti argentea, & aurea. Sic enim aurum a rubigine contrahendâ alienum eſt, atque ſplendidum. Quare etiam incorruptum, pulchrumque appellatur, pulchraque opera, quæ ex eo conficiuntur. Sciendum autem eſt, in τῷ ἀργυρέοις ἱμᾶσι, *argenteis loris*, per parechreſin, ſive abuſionem dictum eſſe τὸ ἱμᾶσι, *loris*, ob alterius vocis inopiam. Propriè enim ex pellibus οἱ ἱμάντες, *lora*: ex quibus etiam ἱμάσθλη, *ſcutica, ſeu flagellum loreum*, & ἱμονιά, *funis loreus ad aquam hauriendam*. Idemque etiam intelligendum, cum dicit χρυσᾶ λέπαδνα, *aurea lora, ſeu aureas avenas*. Λέπαδνα enim propriè, lora lata, quibus equorum colla ad jugum religabantur, a verbo λέπω, quod eſt decortico, ſeu corticem detraho: unde λέπανον, ut ex ξέω, *rado, polio, ſcalpo*, ξόανον, *ſignum ſculptile, ſeu ſimulacrum*, & ex κόπτω, *tundo, ſeu pinſo*, κόπανον, *piſtillum*: pleonaſmoque

τοῦ

λαμοὶ παρ᾽ Εὐριπίδῃ ἐν τῷ, [1] σύριγγες τροχῶν, καὶ ἐνήλατα, ὡς χρήσιμα πρὸς ἔνδησιν καὶ αὐτά. Φασὶ γὰρ, ὅτι σύριγγες, χοινικίδες, πλῆμναι· ἐνήλατα δὲ, τὰ [2] ταῖς χοινικίσιν ἐμβαλλόμενα, ἢ πασσαλίσκοι, κωλύοντες ἐξιέναι τὸν τροχὸν, τὰ καλούμενα, φασιν, [3] ἁμαξηδόνια. Καὶ οὕτω μὲν ἐν τούτοις ἄξονος μέρος τι, τὰ ἐνήλατα· λέγεται δὲ παρὰ τῷ αὐτῷ Ποιητῇ οὕτω, καθ᾽ ὁμωνυμίαν, [4] καὶ κλιμάκων ἐνήλατα τὰ τῶν βαθμίδων ἄκρα, ὡς ἐνιρόμενα τοῖς μηροῖς τῶν κλιμάκων τῶν τε πολεμικῶν, καὶ τῶν αὐταῖς ὁμοίων.

ρ ϟγ΄. Καὶ οὕτω μὲν Ὅμηρος κατήρτισε τοὺς τροχούς· ὧν τὰ ἐπίσωτρα οὕτω λέγονται διὰ τὸ ἐπιτρέχειν, ἢ παρὰ τὸ σώζειν, ὡς ἀπὸ τῆς ἐπὶ προθέσεως, καὶ τοῦ σῶ τὸ ὁρμῶ, ἢ τοῦ σώζω. Σωστικοὶ γὰρ τῆς ἔσω περιφερείας εἰσὶν οἱ κανθοί. Τὸν μέντοι τοῦ ἅρματος τούτου ἄξονα, σιδήρεον εἶναι λέγει, εἰπών· σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς. ταυτὸν δ᾽ εἰπεῖν, ἀμφοτέρωθεν, ὡς πρὸ ὀλίγων ἐῤῥέθη. Δίφρος δὲ, φησι, χρυσέοισι, καὶ ἀργυρέοισιν ἱμᾶσιν, ὡς οἷα δι᾽ ἐκείνων πλεκτὸς, ἐντέταται. δοιαὶ δὲ περίδρομοι ἄντυγές εἰσι, καὶ ῥυμὸς ἀργύρεος. ἐπ᾽ ἄκρῳ δὲ εἶχε χρύσεον ζυγὸν καλὸν, καὶ λέπαδνα, ὡς ἐῤῥέθη, καλὰ χρύσεα. Αἰνίττεται δὲ ταῦτα, κατὰ τὴν ἀλληγορίαν τῆς Δημοῦς, εἰς τὴν τοῦ ἀέρος φύσιν ὁ Ποιητής· οὗ τὰ μὲν περὶ γῆν πεπάχυνται, καὶ οὐ πολὺ μὲν ἔχουσι τὸ λαμπρὸν, ὡς οὐδὲ ὁ χαλκὸς, οὐδὲ ὁ σίδηρος· ἔχουσι δ᾽ ὅμως καί τι φαεινὸν, καὶ οἷον χρύσεον ἐξ ἡλίου, ᾧ ἀνάκειται ὁ χρυσός. Τὰ δὲ ἀνωτάτω καθαρώτατά εἰσι, καὶ ἀῤῥύπαντα, διὰ τὸ πάντη ἀνέφελον, καὶ διὰ τοῦτο, οἷον ἀργυρᾶ, καὶ χρυσᾶ. Οὕτω γὰρ καὶ ὁ χρυσὸς ἰοῦ ἀνεπίδεκτός ἐστι, καὶ λαμπρός. διὸ καὶ ἄφθιτος, [5] καὶ καλὸς λέγεται, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ἔργα καλά. Baſ. p.456.
Ἰστέον δὲ, ὅτι καὶ ἐν τῷ, ἀργυρέοις ἱμᾶσι, Rom. p.599.
παράχρησιν ἔχει τὸ ἱμᾶσι, δι᾽ ἀπορίαν ἄλλης λέξεως. Κυρίως γὰρ ἀπὸ δερμάτων οἱ ἱμάντες· ἐξ ὧν καὶ ἱμάσθλη, καὶ ἱμονιά. Τὸ δ᾽ αὐτὸ νοητέον καὶ εἰς τὰ χρυσᾶ λέπαδνα. Λέπαδνα γὰρ κυρίως, [6] πλατεῖς ἱμάντες, αἷς ἀνεδεσμοῦντο οἱ τράχηλοι τῶν ἵππων πρὸς τὸν ζυγόν· παρὰ τὸ λέπω τὸ λεπίζω λέπανον, ὡς [7] ξέω ξόανον, καὶ κόπτω κόπανον,

καὶ

1. σύριγγες ἵππων) lege mecum, σύριγγες τροχῶν. Sic enim Euripides in Hippolyto v. 1234.

σύριγγές τ᾽ ἄνω
Τροχῶν ἐπήδων, ἄξόνων τ᾽ ἐνήλατα.

Pollux: τὸ δὲ μέσον τοῦ τροχοῦ τὸ ἐναρμοζόμενον τῷ ἄξονι, σύριγξ. Politus.

2. ταῖς χοινικίσι) nempe τοῦ ἄξονος. Scholiastes Euripidis: τὰ ἐμβαλλόμενα πρὸς τῷ ἄξονι, ὥστε μὴ ἐξιέναι τὸν τροχόν. Polit.

3. ἁμαξηδόνια) Euripidis Scholiastæ ἁμαξηδόνια ἔχει. Polit.

4. καὶ κλιμάκων ἐνήλατα τὰ τῶν βαθμίδων ἄκρα) Euripides Phœniſſis:

Κλίμακος ἀνέβαινον ξεστ᾽ ἐνηλάτων βάθρα.

Ἐνήλατα ibi Scholiaſtæ τὰ ὀρθὰ ξύλα, ὅθεν πήγνυνται, ἢ ἐλαύνονται τὰ βάθρα τῆς κλίμακος. Politus.

5. καὶ καλὸς λέγεται) Hinc aureo Venus Poëtis dicitur, ideſt, pulchra. Salvin.

6. πλατεῖς ἱμάντες, αἷς ἀνεδεσμοῦντο οἱ τράχηλοι τῶν ἵππων) Heſychius: Λέπαδνα (ſic enim legendum, non λεπαδνα) ἱμάντες πλατεῖς, οἷς ἀναδοῦνται οἱ τράχηλοι τῶν ἵππων πρὸς τὸν ζυγόν. Politus.

7. ξέω ξόανον) Ξόανον propriè ſimulacrum ligneum. Servius. Ammonius. Salvinus.

[1] καὶ πλεονασμῷ τοῦ δ', λέπαδνον. [2] Τινὲς δὲ λέπαδνα, τοὺς μασχαλιστῆρας φασίν.

ρϟδ'. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι καὶ, ὅτι τὴν ἔκφρασιν θειοτέρου ἅρματος Ὅμηρος πεποίηται, οἷα μὴ θελήσας εἰς εὐτελὲς ἅρμα, καὶ θνητὸν ἑαυτὸν ἀπασχολῆσαι, καὶ ὅτι μέρη ἅρματος προέθετο διασκευαστικῶς διδάξαι, ἅ εἰσι, τὰ κύκλα, ὁ ἄξων, καὶ τὰ ἑξῆς, ἵνα καὶ τῶν τοιούτων ἐπιστήμων εἴη ὁ ἀκροατὴς, διὰ πολυμάθειαν. Οὐχ ὑπόκειται δέ τι ξύλον τῷ τῆς Ἥρας ἅρματι. Θεῖον γάρ ἐστιν. [3] ὅθεν οὐδὲ ὁ Ἥφαιστος ἀπὸ ξύλων σκευάζει τὰ Ὀλύμπια δώματα. Ὑπηρετητικὴ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἡ Ἥβη. Καὶ Ἥρη μὲν περὶ τοὺς καὶ ἀλλαχοῦ κειμένους χρυσάμπυκας ἵππους· Ἥβη δὲ περὶ τὸ ἅρμα ποιεῖται. Ἔνθα ἑνὸς μὲν στίχου πρόκειται τὸ, Ἥρη· ἑτέρου δὲ τὸ, Ἥβη. ὅπερ ἔχει τι κάλλους, διὰ τὸ ἰσοφωνεῖν, παρὰ γράμμα ἓν, τὴν Ἥβην, καὶ τὴν Ἥρην. καθάπερ ἴσως καὶ τὸ, ἤτοι χρυσέη ἴτυς, διὰ τὴν ἐν αὐτῷ [4] ψευδοπαρήχησιν τοῦ, ἤτοι, καὶ τοῦ, ἴτυς. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ, ἔντυεν ἵππους, ὅ ἐστιν, εὐτρέπιζεν, ὥπλιζεν, ὡς ἀπὸ τοῦ [5] ἔντεα τὰ ἁπλῶς ὅπλα τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔργων, ἤτοι ὄργανα, ἐκ θέματός ἐστι τοῦ ἐντύω, [6] ἐξ οὗ τὸ ἐντύνω, κατὰ τὸ θύω θύνω. [7] Τὸ δὲ πρέσβα, συγκέκοπται, ὡς ἀλλαχοῦ δηλαδή. Τοῦ δὲ καμπύλα κύκλα, προϋπάρχουσιν οἱ καμπύλοι κύκλοι, [8] ἐξ ὧν αὐτὰ μετεπλάσθη. ὡς καὶ τοῦ τράχηλα, καὶ λύχνα, καὶ δόρπα, καὶ ταρσὰ, οἱ τράχηλοι, καὶ οἱ λύχνοι, καὶ οἱ δόρποι, καὶ οἱ ταρσοί. Περὶ δὲ ἄντυγος, σημείωσαι, ὡς οὐ μόνον [9] ἐπὶ ἅρματος ἡ λέξις, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ζυγοῦ κιθάρας, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἢ πήχεως. καθὸ σημαινόμενον [10] ἄντυγα χορδῶν Εὐριπίδης φησὶν ἐν Ἱππολύτῳ. ἔνθα κεῖται καὶ ἀρβύλη, οὐκ ἐπὶ ὑποδήματος, ἐν τῷ,

Αὐτᾶσιν [11] ἀρβύλησιν ἁρμοῖσας πόδα.

αἱ

τοῦ δ', λέπαδνον, *lorum latum*. Quamquam aliqui λέπαδνα, lora ea intelligant, quæ ſunt circa alas, ſive armos equorum.

CXCIV. Verùm hic obſerva, Poëticam divini currus deſcriptionem Homerum adornaſſe, perinde quaſi nollet ſemet ipſe applicare ad vilem, ac mortalem currum; itemque propoſitum ei fuiſſe, narratione quadam artificioſâ partes currus docere, atque explicare, quæ quidem ſunt, rotæ, axis, reliquæque omnes partes: ut ſcilicet auditor iſtarum quoque rerum ſcientiam, ad multam variamque eruditionem, hauriret. Neque verò ligni quidquam ſubeſt in Junonis curru. Eſt enim currus divinus. Unde neque etiam Vulcanus cœleſtes domos ex lignis ædificat. Atque hic etiam Hebe in miniſteriis obeundis occupata. Sicuti enim Juno in equos, quos & alibi legimus χρυσάμπυκας, *phaleris aureis ornatos*; ſic Hebe in currum operam laboremque ſuum impendit. Ubi unius quidem verſus initio poſitum eſt τὸ Ἥρη, *Juno*; alterius verò τὸ Ἥβη, *Hebe*. Quod habet quidem neſcio quam pulchritudinem, atque elegantiam, eo quia, demptâ unâ litterâ, æquè ſonat ἡ Ἥβη, *Hebe*, atque ἡ Ἥρη, *Juno*. ſicuti etiam fortaſſe τὸ, ἤτοι χρυσέη ἴτυς, *certè aureum orbile*, propter falſam illam, & ementitam parechesin, quam ibi inter ſeſe habent τὸ ἤτοι, *certè*, & τὸ ἴτυς, *orbile*, *ſeu orbis rotarum*. Ad hæc ſciendum, illud, ἔντυεν ἵππους, *parabat equos*, hoc eſt, inſtruebat, apparabat, tamquam ab ἔντεα, *arma*, quæ generatim ſunt inſtrumenta, quibus homines ad facienda opera utuntur, ſive organa, eſſe a themate ἐντύω, *paro*, *apparo*, *inſtruo*, ex quo τὸ ἐντύνω, *paro*, *orno*, ut τὸ θύνω, *cum impetu eo*, & δύνω, *ſubeo*, *ingredior*. Τὸ πρέσβα, *veneranda*, *venerabilis*, *honorabilis*, contractum eſt per ſyncopen, ut nimirum alibi. Τοῦ καμπύλα κύκλα, *curvos circulos*, *ſeu orbes rotarum*, primitivum nomen eſt οἱ καμπύλοι κύκλοι, *curvi circuli*, *ſive orbes*, ex quo facta per metaplaſmum κύκλα, *orbita*. Sicuti etiam per metaplaſmum ſunt τὰ τράχηλα, *colla*, & λύχνα, *lychni*, *ſeu lucernæ*, & δόρπα, *cœnæ*, & ταρσὰ, *plantæ pedum*: quorum nomina primitiva, οἱ τράχηλοι, οἱ λύχνοι, οἱ δόρποι, οἱ ταρσοί. Ceterùm de hac voce ἄντυξ, *ambitus*, *orbis*, *gyrus*, obſerva, hanc ipſam vocem non de curru modò uſurpari; ſed etiam, ſecundùm veteres, de jugo citharæ, aut cubito. quo quidem ſignificatu dicit Euripides in Hippolyto ἄντυγα χορδῶν, *orbem chordarum*. ubi legitur etiam ἀρβύλη, *hemicyclus*, longè alio ſignificatu, quàm calceamenti, in illis verbis: Αὐτᾶσιν ἀρβύλησιν ἁρμοῖσας πόδα. *in ipſis hemi-*

1. καὶ πλεονασμῷ τοῦ δ', λέπαδνον) Etymologici Magni Auctor: πλεονάζει δὲ τὸ δ'. ὡς τὸ αὐτῷ κοινανον, ἔσω λέπω λέπανον, καὶ λέπαδνον. Polit.

2. Τινὲς δὲ λέπαδνα, τοὺς μασχαλιστῆρας φασίν) Etymologici Magni Auctor: Λέπαδνα, οἱ κατὰ τῶν ἵππων στηθῶν ἱμάντες, οἱ μασχαλιστῆρες. Suidas: Λέπαδνα, οἱ μασχαλιστῆρες τῶν ἵππων, ἢ ζεύγλαι λωροί. Pollux tamen λέπαδνα facit alia, atque τοὺς μασχαλιστῆρας. Τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ζυγῶν ἀπηρτημένα, τὰ ὑπὸ τοὺς αὐχένας τῶν ἵππων ἐλιττόμενα, λέπαδνα, ὡς τὰ ἄκρα, λεπαδνιστῆρες. τὰ δὲ ἀπὸ τοὺς ὤμους τῶν ἵππων, μασχαλιστῆρες. Politus.

3. ὅθεν οὐδὲ ὁ Ἥφαιστος ἀπὸ ξύλων σκευάζει τὰ Ὀλύμπια δώματα) Cœlum χαλκοβατὲς δῶ, ait Homerus. idest, æream ſublimem domum. Salvinus.

4. ψευδοπαρήχησιν τοῦ, ἤτοι, καὶ τοῦ, ἴτυς) Etæ, & Itus nullam habent adſonantiam revera. habent autem in vulgari pronuntiatione Græcorum. Salvin.

5. ἔντεα τὰ ἁπλῶς ὅπλα τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔργων) Unde & apud Homerum ἔντεα δαιτὸς τὰ σκεύη. Heſychius: ἔντεα δαιτὸς, σκεύη. τὰ μὲν γὰρ ἰδίως ὅπλα· τὰ δὲ ὅπλα σκεύη. Politus.

6. ἐξ οὗ τὸ ἐντύνω) Sic ἀνύω, & ἀνύνω, perficio. Salvin.

7. Τὸ δὲ πρέσβα, συγκέκοπται) Sic ποτνια, & πότνα apud Homerum. Salvinus.

Etymologici Magni Auctor: Πρέσβα, θεὰ, πρεσβυτάτη, ἢ τιμιωτάτη· ἀπὸ τοῦ πρέσβα, κατὰ συγκοπήν. Politus.

8. ἐξ ὧν αὐτὰ μετεπλάσθη) Etymologici Magni Auctor: τὸ δὲ κύκλα, ὃ σημαίνει τοὺς τροχούς, κατὰ μεταπλασμὸν ἐγένετο ἀπὸ τοῦ κύκλος. κύκλα, ὡς ταρσὸς ταρσά. Polit.

9. ἐπὶ ἅρματος ἡ λέξις) Polluci etiam inter partes currus, ἄντυξ. Heſychius: ἄντυξ, ἅρματος περιφέρεια. Suidas: ἄντυγες, αἱ περιφέρειαι τῶν ἁρμάτων. Etymologus ἄντυξ, ἡ κυκλοτερὴς περικεφαλαία τοῦ ἁρματίου δίφρου. Ubi pro περικεφαλαία legendum puto περιφέρεια. Politus.

10. ἄντυγα χορδῶν Εὐριπίδης φησὶν ἐν Ἱππολύτῳ) Euripides in Hippolyto:

Μοῦσα δ' ἀΰπνους ὑπ' ἄντυγι χορδᾶν λήξει.

Ubi Scholiaſta: τὸν ζυγὸν δὲ τῆς κιθάρας ἄντυγα καλεῖ, ὃ τῷ πήχει, ὡς κιθαρίζοντος αὐτοῦ. τὸ δὲ, ἀΰπνους, φησὶν, ᾠδὴ τῶν χορδῶν τῶν ὑπὸ τῷ ἄντυγι λήξει. Politus.

11. ἀρβύλησιν) Frobenius, ἀρβύλαισιν. ut & ego olim in margine libri mei emendaveram. Sed legendum ἀρβύλῃσιν. quomodo etiam legit apud Euripidem Etymologus. Euripides Hippolyto:

Μήρινθον δὲ χεροῖν εἵλκε πὰς ἀπ' ἄντυγος,

Αὐταῖσιν ἀρβύλῃσιν ἁρμόσας πόδα.

Ibi Scholiaſta ἀρβύλας exponit τὰς τοῦ ἅρματος περὶ τὴν ἄντυγα, εἰς ἃ καὶ στάσιν ἔχει ὁ ἡνίοχος. Hinc eſt, quod notat hîc Euſtathius, τὰς ἀρβύλας ſignificare apud Euripidem τὸ περὶ τὴν ἄντυγα τοῦ ἅρματος μέρος. ubi ſcilicet ſtatio aurigæ. Sed ibi de-

Digitized by Google

micyclis aptè collocans pedem. quæ quidem ἀρβύλαι denotant partem currus περὶ τὴν ἄντυγα, *circa orbem ſellæ curulis*: ubi, ut ajunt, ſtare ſolitus auriga. Conſtat autem, quod ad ſignificationem quidem attinet, idem eſſe dicere ἄντυγα, *ambitum*, atque ἴτυν, *orbem*, & κύκλον, *circulum*, genere virili, aut neutro, & ἁψῖδα, ſeu ἅψιν, *curvaturam*. Itemque conſtat, dictam quoque per metaphoram reperiri cœli ἄντυγα, *ambientem rotunditatem*, quemadmodum etiam ἁψῖδα, *abſidem*, *ſeu fornicem*.

Verùm Minerva, Jovis Ægiochi filia,
Peplum diffudit pulchrum ſuper pavimentum patris
Varium, quem ipſa fecerat, manibuſque elaboraverat;
Loricamque quum induiſſet Jovis cogentis nubes,
Armis inſtructa eſt ad pugnam lacrymoſam.

CXCV. Diffudit Minerva peplum pulchrum, ac varium ſuper pavimentum patris: quem quidem peplum ipſa ποιήσατο, καὶ κάμε χερσί. *fecerat, & elaboraverat manibus*. hoc eſt, καμοῦσα ἐποίησε, *cum labore fecerat*. quumque Jovis loricam induiſſet, ſic ad pugnam eſt armata. Et hoc quidem loci ponunt veteres aſteriſcum, quæ eſt nota ſtellæ decuſſata, appoſitis punctis ad quaternos angulos, ad hunc modum ·×· adhibeturque ad verſus omnium optimos, atque præſtantiſſimos, quique, ſtellarum quodammodo inſtar, relucent, quippe quòd illuſtri in loco ſint commodùm collocati. Docent etiam, rectè hic, & opportunè facere Poëtam, ut hæc iſta commemoret: tametſi non ſatis commodè id præſtet in Pugnâ Mancâ, videlicet in libro θ', eo quia nullum ibi ſpecimen dat Minerva magnæ fortitudinis ſuæ. Κόλον autem Μάχην, ſive κολοβὴν, *Pugnam Mancam*, *ſeu Mutilatam*, vocant librum θ', eâ ipſâ de cauſſâ, quam ibi ſumus expoſituri. Eſt hic etiam peplus, tunica muliebris, quam minimè certè induebant, ſed fibulâ ſubſtringebant: ſublatâque hac fibulâ, videtur ipſe peplus ad terram defluxiſſe. Quare & Homerus ita hìc loquitur: Πέπλον ἑανὸν, *peplum pulchrum*, de quo ſupra dictum eſt, κατέχευεν ἐπ' οὔδει, *diffudit ſuper pavimentum*. Ac rurſus τὸ κατέχευε, *diffudit*, pepli mollitiem oſtendit. Oritur autem hæc vox a verbo πρέπω, *decorus ſum*, unde πρέπαλος, ideſt, decorus, excellens, eximius, atque ſplendidus; & per aphæreſin πέπαλος, denique per ſyncopen πέπλος. Quamquam etiam ὁ πέπλος, *peplus*, uſurpatur aliquando de indumento virili, ut planum alicubi facit Euripides; nec non Sophocles in Trachiniis, qui tunicam Herculis, quam Deianira venenato Neſſi cruo-

αἱ δηλοῦσι τὸ περὶ τὴν ἄντυγα τοῦ ἅρματος μέρος· ἔνθα, φασὶν, ἡ τοῦ ἡνιόχου στάσις ἐστί. Δῆλον δὲ, ὅτι τὰ εἰς ἓν ἥκει ἐννοίας ἄντυγα, καὶ ἴτυν, καὶ κύκλον, ἀρσενικῶς, ἢ οὐδετέρως, καὶ ἁψῖδα, ἢ ἅψιν οὐσῶν, καὶ ὅτι καὶ οὐρανοῦ ἄντυξ, ὥσπερ καὶ ἁψὶς, εὕρηται τροπικώτερον.

Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει
Ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο, καὶ κάμε χερσίν.
Ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,
Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.

ρ λε'. Ἀθηνᾶ πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο, καὶ κάμε χερσί. τουτέστιν, ὃν καμοῦσα ἐποίησεν. ἐνδῦσα δὲ τὸν τοῦ Διὸς χιτῶνα, ἐθωρήσσετο εἰς πόλεμον. Καὶ τιθέασιν ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ ἀστερίσκον, ὅς ἐστιν ἀστέρος σημεῖον χιαστὸν ἔχων ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις στιγμὰς, οὕτω ·×· καὶ τίθεται ἐπὶ τῶν ἄριστα ἐχόντων ἐπῶν, καὶ ἀστεροειδῶς οἱονεὶ λαμπόντων, ὡς ἐν καλῷ τόπου κειμένων. Καὶ λέγουσιν, ὅτι ἐνταῦθα μὲν, καλῶς ταῦτα λέγει, καὶ κατὰ καιρὸν ὁ Ποιητής· ἐν δὲ τῇ Κόλῳ Μάχῃ, ἤγουν τῇ θ' ῥαψῳδίᾳ, οὐ δεόντως. ἀριστεία γὰρ ἐκεῖ τῆς Ἀθηνᾶς μεγάλη οὐ φαίνεται. Κόλον δὲ Μάχην, ἤτοι κολοβὴν, τὴν θ' ῥαψῳδίαν καλοῦσι, διὰ τὴν ἐκεῖ ῥηθησομένην αἰτίαν. Ἔστι δὲ πέπλος καὶ ἐνταῦθα [1] γυναικεῖος χιτὼν, ὃν οὐκ ἐνεδύοντο, ἀλλ' ἐπερονῶντο· καὶ τῆς περόνης ἀρθείσης, καταῤῥέων αὐτὸς εἰς τὸ ἔδαφος φαίνεται. Διὸ καὶ Ὅμηρος ἐνταῦθά φησι· Πέπλον ἑανὸν, περὶ οὗ προείρηται, κατέχευεν ἐπ' οὔδει. Καὶ ἄλλως δὲ τὸ κατέχευε, τὴν τρυφερότητα τοῦ πέπλου δηλοῖ. [2] Γίνεται δὲ παρὰ τὸ πρέπω πρέπαλος ὁ ἐκπρεπὴς, καὶ λαμπρός. καὶ ἀφαιρέσει, πέπαλος, καὶ συγκοπῇ πέπλος. Ὅτι δέ ποτε καὶ ἐπὶ ἀνδρῴου ἱματίου ὁ πέπλος τίθεται, [3] δηλοῖ που Εὐριπίδης· καὶ Σοφοκλῆς δὲ ἐν Τραχινίαις, ὃς τὸν Ἡρακλέους χιτῶνα, [4] ὃν ἔβαψε Δηϊάνειρα τῷ ἐκ Νέσσου

ἀρβύλας Etymologus intelligit εἶδος ὑποδήματος ποιητικῶς [illegible]. Genus hoc calceamenti Scholiaſta Euripidis ad Oreſtem dicit εἶδος ὑποδήματος γυναικείου κοῖλον, καὶ βαθύ. Derivat autem Etymologus τὸ ἀρβύλη παρὰ τὸ ἁρμόζεσθαι τοῖς ποσίν. Unde ἁρμύλη, indeque ἀρβύλη. Politus.

1. γυναικεῖος χιτὼν, ὃν οὐκ ἐνεδύοντο, ἀλλ' ἐπερονῶντο) In re veſtiaria muliebri adnumerat etiam Pollux peplum: cujus duplicem uſum agnoſcit, ὡς ἐνδύεσθαί τε, καὶ ἐπιβάλλεσθαι. Καὶ ὅτι μὲν inquit, ἐπίβλημά ἐστι, μαρτυρεῖ [illegible] ὁ τῆς Ἀθηνᾶς πέπλος. ὅτι δὲ καὶ χιτὼν, ὅταν εἴπῃ Ξενοφῶν· Περιεσπαράξατο τὸν [illegible] πέπλον. [illegible] καὶ τὰ στέρνα. Ex altero uſu, quia ſcilicet etiam induebatur, dicitur peplus ἔνδυμα γυναικεῖον. Heſychius: Πέπλον, ὁ πέπλος, ἱμάτιον, ἢ ἔνδυμα γυναικεῖον. Suidas: ἔστι δὲ ὁ πέπλος γυναικεῖον ἔνδυμα. Politus.

2. Γίνεται δὲ παρὰ τὸ πρέπω) Etymologici Magni Auctor: ἢ παρὰ τὸ πρέπω πρέπαλος, καὶ συγκοπῇ, πέπλος. Politus.

3. δηλοῖ που Εὐριπίδης) Cyclops ille Euripideus:
Ἐπεκπιὼν γάλακτος ἀμφορῆ, πέπλον
Κρούω, Διὸς βρονταῖσιν εἰς ἔριν κτυπῶν.
Sic & ἐπὶ ἀνδρῴου ἱματίου ὁ πέπλος τίθεται apud Xenophontem. Pollux: ὁ δ' αὐτὸς Ξενοφῶν καὶ ἀνδρεῖον [illegible] τὸν πέπλον. τὸ γὰρ Ἀρμενίου ἔφη κατασχίσασθαι τοὺς πέπλους. [illegible], inquit Pollux, ὅτι οἱ βάρβαροι καὶ ταῖς θηλυπρεπεστέραις τῶν ἐσθήτων ἐχρῶντο. Indicarunt jam alii locum Xenophontis de Tigrane Armenii filio e libro 3. De Inſtit. Cyri. Politus.

4. ὃν ἔβαψε Δηϊάνειρα τῷ ἐκ Νέσσου φαρμάκῳ) Deianira illa Sophoclea in Trachiniis: Χιτῶνα τόνδ' ἔβαψα, προσβαλοῦσ', ὅσα Ζῶν κεῖνος εἶπε. Polit.

Rom. p. 600. Φαρμάκῳ, καὶ [1] εὐαφῆ πέπλον λέξει, [2] καὶ καινὸν πέπλωμα, [3] καὶ ἐνδυτῆρα πέπλον, [4] καὶ θανάσιμον πέπλον. Ὁ μέντοι ῥηθεὶς ἐν τοῖς περὶ Πανδάρου πέπλος, καὶ ἡ ἐπ' αὐτῷ ἐτυμολογία, ἑτεροιοῦνται πρὸς τὰ ἐνταῦθα, ὡς ἐκεῖ δεδήλωται. Σημείωσαι δὲ, ὅτι καὶ ὁ τοῦ Διὸς χιτὼν, ὡς οἷά τι τεῦχος, ἤτοι ὅπλον, ὑπόκειται εἶναι. Διό φησιν· Ἡ δὲ, χιτῶνα ἐνδῦσα Διὸς, τεύχεσιν εἰς πόλεμον θωρήσσετο. καὶ αὐτοῖς, οὐ τομοῖς τισιν, ἀλλ' ἢ σειστοῖς, κατὰ τὸ, ἐρεμνὴν ἐπισείει αἰγίδα, καὶ δυναμένοις βλάπτειν ἐν μόνῳ τῷ σείεσθαι, ἢ δεινοῖς, καὶ σμερδνοῖς, καὶ τῇ θέᾳ, καὶ μόνῃ, βλάπτουσιν. Ὅρα δὲ καὶ, [5] ὡς κοινὰ τὰ τοιαῦτα τῷ Διῒ, καὶ τῇ Ἀθηνᾷ, μυθικῶς μὲν, διὰ τὸ φιλτάτην εἶναι αὐτὴν τῷ Διῒ. κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων, ἀλληγορικῶς δὲ, διὰ τὸ τῆς φρονήσεως Ἀθηνᾶς οἰκεῖον πρὸς Δία νοῦν. Τὸ δὲ, πατρὸς ἐπ' οὔδει, πρὸς διαστολὴν ἔφη. Οὐ γὰρ ἁπλῶς εἰς ἔδαφος ἔχευεν, ἀλλ' εἰς τὸ τοῦ Διός. Ὅτι δὲ, καθάπερ [6] ὕδας καὶ ὕδος, οὕτω καὶ οὖδας οὖδος, πολλαχοῦ δηλοῦται. Οὕτω καὶ [7] δέρας δέρος. οἷον, [8] πάγχρυσον δέρος. [9] καὶ γῆρας γῆρος. ἐξ οὗ [10] τὸ γηροβοσκήσειν παρ' Εὐριπίδῃ, [11] καὶ τὸ γηροβοσκὸς παρὰ Σοφοκλεῖ, [12] ἐν συστολῇ τοῦ ο· εἰ καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ἐκτείνουσιν ἐν τοῖς τοιούτοις τὴν ρω συλλαβὴν, ἀπὸ γενικῆς Ἀττικῆς τοῦ γήρως.

re inſecerat, vocat εὐαφῆ πέπλον, *mollem peplum*, itemque καινὸν πέπλωμα, *novum peplum*, & ἐνδυτῆρα πέπλον, *peplum commodum ad induendum*, & θανάσιμον πέπλον, *lethalem peplum*. Peplus tamen ille, de quo diximus, cum de Pandaro, & tradita de eo etymologia, alterius ſunt modi, atque ea, quæ hic afferuntur, ut eſt ibi declaratum. Ceterùm obſerva, ut Jovis tunica ponitur eſſe veluti inſtrumentum quoddam bellicum, ſive armatura. Quocirca ſic ait: Ἡ δὲ, χιτῶνα ἐνδῦσα Διὸς, τεύχεσιν εἰς πόλεμον θωρήσσετο. *Illa verò, quum Jovis tunicam induiſſet, armis ad pugnam armabatur*: iiſque non acutis, aptiſque ad cædendum; ſed aut armis, quæ quaſſari poſſent, atque concuti, ſecundùm illud: ἐρεμνὴν ἐπισείει αἰγίδα. *tenebricoſam incutit ægidem*: quæque vim nocendi haberent, ſi vel duntaxat concuterentur; aut armis terribilibus, horroremque incutientibus, quæque ipſo ſui conſpectu, eoque ſolo, nocumentum inferrent. Ad hæc vide, communia eſſe hæc iſta arma Jovi, & Minervæ, fabuloſè quidem, propterea quòd eſt ea maximè in amoribus Jovi. Communia autem ſunt ea, quæ ſunt amicorum, ſeu eorum, qui inter ſeſe amant. allegoricè verò, propter prudentiæ, quæ Minerva eſt, familiaritatem, atque neceſſitudinem cum intelligentiâ, quam Juppiter ſignificat. Diſtinctionis porrò cauſsâ dicit illud: πατρὸς ἐπ' οὔδει. *patris ſuper pavimentum*, Non enim generatim in pavimentum, ſive in ſolum, diffudit, ſed in pavimentum Jovis. Porro autem, quemadmodum multis in locis conſtat, ut ὕδας dicitur, & ὕδος, *aqua*; ſic etiam οὖδας, οὖδος, *ſolum, ſeu pavimentum*. Et ſic δέρας, δέρος, *pellis*. ut πάγχρυσον δέρος. *tota aurea pellis*. & γῆρας, γῆρος, *ſenectus*. unde τὸ γηροβοσκήσειν, *nutriturum eſſe in ſenectute*, apud Euripidem; itemque τὸ γηροβοσκὸς, *is, qui unum aliquem nutrit in ſenectute*, apud Sophoclem, contractâ ſyllabâ per ο breve: tametſi poſteriores ſcriptores in nominibus hujuſcemodi producant ſyllabam ρω, a genitivo Attico γήρως, *ſenectutis*.

Baſ. p. 457. Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετ' αἰγίδα θυσανόεσσαν
Δεινὴν, ἣν περὶ μὲν πάντῃ φόβος [13] ἐστεφάνωτο.
Ἐν δ' ἔρις, ἐν δ' ἀλκὴ, ἐν δὲ κρυόεσσα ἰωκή.
Ἐν δέ τε Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου
Δεινή τε, σμερδνή τε, Διὸς τέρας Αἰγιόχοιο.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον
Χρυσείην, ἑκατὸν πολίων πρυλέεσσ' ἀραρυῖαν.

Humeris igitur circumpoſuit ægidem fimbriatam
Terribilem, quam undique timor circumdederat.
Ibi contentio, ibi fortitudo, ibi atrox inſectatio.
Ibi & Gorgonium caput diri monſtri
Dirumque, horrendumque, Jovis portentum Ægiochi.
Capiti verò clavatam undique galeam impoſuit, quatuor clavis,
Auream, urbium centenarum militibus ſufficientem.

ρϟϛʹ. Τὴν αἰγίδα τῆς Ἀθηνᾶς, ἣν καὶ θυσανόεσσαν λέγει, [14] ὅ ἐστι κροσσωτὴν (θύσανοι γὰρ, [15] οἱ διὰ τοῦ ο μικροῦ γραφόμενοι κροσ-

CXCVI. Ægidem Minervæ, quam & θυσανόεσσαν, *fimbriatam*, vocat, hoc eſt, κροσσωτὴν, *villis prætextam* (θύσανοι namque, *i. e. fimbriæ*, ipſi ſunt κροσσοὶ, *villi extremæ oræ appoſiti*, quorum vide-

1. εὐαφῆ πέπλον λέξει) εὐυφῆ πέπλον Sophocles in Trachiniis:
ὅπως φέρῃς μοι τόνδε γ' εὐυφῆ πέπλον
δώρημ' ἐκείνῳ τἀνδρὶ τῆς ἐμῆς χερός.
Ibi εὐυφῆ πέπλον Scholiaſta exponit εὐχειρουργή. Obſervat autem idem Scholiaſta, non rectè Sophoclem τὸν ποδήρη χιτῶνα, πέπλον dixiſſe, ἀντὶ τοῦ λεπτουργοῦ. Valitus.
εὐαφῆ πέπλον. Bene textum peplum. *Salvin.*
2. καὶ καινὸν πέπλωμα) Sophocles: καὶ φανεῖν θεοῖς θυτῆρα καινῷ καινὸν ἐν πεπλώματι. Polit.
3. καὶ ἐνδυτῆρα πέπλον) Sophocles: ὡς γὰρ τὸν ἐνδυτῆρα πέπλον ἀρτίως ἔχριον. Polit.
4. καὶ θανάσιμον πέπλον) Sophocles: τὸ νῦν φέρειν δώρημα θανάσιμον πέπλον. Polit.
5. ὡς κοινὰ τὰ τοιαῦτα τῷ Διῒ, καὶ τῇ Ἀθηνᾷ) quid mirum? quando Minervam Poetæ finxerunt
Ἴσον ἔχουσαν πατρὶ μένος, καὶ ἐπίφρονα βουλήν. Polit.
6. ὕδας καὶ ὕδος) Etymologici Magni Auctor: μεταπλάζει τὸ κῶας εἰς τὸ κῶος, ὡς τὸ ὕδας εἰς τὸ ὕδος. Ἡσίοδος· Γαῖαν ὕδα γε μέν. Polit.
7. δέρας δέρος) Etymologici Magni Auctor: δέρος, τὸ κώδιον, τὸ πεπαυμένον αἰδοῖον, ὅπερ Ἴωνες κῶας, ἢ Δωριεῖς. οἷον, δέρος, κῶος, ἀπὸ τοῦ δέρας, καὶ κῶας πεποίηται. Idem notatum Suidæ. Politus.
8. πάγχρυσον δέρος) Sic & παρδαληφόρον δέρος Sophocles. Polit.

9. καὶ γῆρας γῆρος) Etymologici Magni Auctor: ὥσπερ ἀπὸ τοῦ γῆρας γίνεται γῆρος, καὶ ἀπὸ τοῦ δέρας δέρος, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ δόρυ δόρατος. Polit.
10. τὸ γηροβοσκήσειν) Pollux: Ὑπερίδης δὲ καὶ γηροβοσκεῖν εἴρηκε. Polit.
11. καὶ τὸ γηροβοσκὸς παρὰ Σοφοκλεῖ) Sophocles in Ajace:
Ὡς σφιν γένηται γηροβοσκὸς αὐτοῖν.
Polit.
12. ἐν συστολῇ τοῦ ο) Sophoclis Scholiaſtes: τὸ δὲ γηροβοσκὸς, γράφεται καὶ μακρὸν, ἀπὸ τοῦ γῆρος, καὶ μέγα, ἀπὸ τῆς γενικῆς τοῦ γήρως. ἔστι γὰρ ἡ εὐθεῖα τὸ γῆρας. Vulteius.
13. ἐστεφάνωτο) Euſtathius legiſſe videtur ἐστεφάνωται. Polit.
14. ὅ ἐστι κροσσωτὴν) Heſychius: Θυσανόεσσαν, κροσσωτὴν, πυθορίαν. θύσανος γὰρ ὁ κροσσός. Alienum eſt illud πυθορίαν, quod delendum videtur, niſi pro illo reponere malis, αἰγὶς Ἀθηνᾶς. Etymologici Magni Auctor: Θυσανόεσσαν, κροσσοὺς ἔχουσαν. Ægidas, ſive pelles caprinas ab Africanis mulieribus geſtari ſolitas, θυσανωτὰς vocat Herodotus in Melpomene. Politus.
15. οἱ διὰ τοῦ ο μικροῦ γραφόμενοι) Vitiosè igitur ſcriptum apud Heſychium: Κρωσσὸς, τὰ κάτω τῶν ἱματίων τὰ θυσανώδη. Ubi vel ipſa litterarum ſeries clarè demonſtrabat, ſcribendum fuiſſe κροσσὸς, διὰ τοῦ ο μικροῦ. Etymologici Magni Auctor: κροσσοὶ τὰ ἄκρα τῶν ἱματίων λέγονται. Pollux: θύσανοι δὲ, οἱ λεγόμενοι κροσσοί. ἔδει καὶ τὰ θυσανωτὰ παρὰ Ξενοφῶντι. Politus.

videlicet ſcriptura eſt per parvum ὀ· non ii certè quidem, qui ſcribuntur per ω magnum, qui videlicet vaſa aquatia ſignificant) ægidem, inquam, Minervæ ſic deſcribit: *Humeris igitur ægidem circumpoſuit fimbriatam, terribilem, quam undique timor in modum coronæ circumdederat*, ſive in orbem complectebatur. *Ibi contentio, ibi fortitudo, ibi acris inſectatio. Ibi Gorgonium caput diri monſtri, dirumque, atque horrendum, Jovis Ægiochi portentum*. Quæ quidem certè, aut veluti ſimulacra, impreſſa fuerunt, ut ajunt, in ægide, aut veluti affectiones, & facultates abditæ, & divinæ. Quin & per hæc fabula oſtendit, multiplices eſſe variosque effectus prudentiæ, quæ, cum parata eſt ad contendendum, magnoque in hoſtes impetu irruit, tum metum incutit, tum εἰς φόβον, ſive φυγὴν, *in fugam*, conjicit, roburque ipſa oſtentat, celeritatemque, atque acrimoniam ad rem gerendam, nec non vim terrefaciendi habet plurimam. Adjicit quoque Poëta in modum deſcriptionis illud: Κρατὶ δ᾽ ἐπ᾽ ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον Χρυσείην, ἑκατὸν, videlicet πολλῶν, πόλεων πρυλέεσσιν, hoc eſt, πεζοῖς ὁπλίταις, ἀραρυῖαν. *Capitique criſtatam galeam impoſuit conos quatuor habentem, aureamque, & centenarum*, multarum videlicet, *urbium militibus*, hoc eſt, peditibus gravis armaturæ, *ſufficientem*. Ac vide, eam, quam diximus, galeam fabuloſè Poëtam multò maximam fingere: ſiquidem armatos tot urbium milites occulere, ac tegere poterat. Atque hoc etiam figuratum eſt loquendi genus per Collectionem, ſive Emphaſin. Colligendum namque eſt, cujuſmodi fuerit caput, reliquaque ad proportionem magnitudo corporis Minervæ, ſi ejuſcemodi galeam induerat.

CXCVII. Verùm nonnulli id ita intelligendum volunt, ut non urbium quidem centenarum armatis militibus par eſſet galea tegendis, quaſi ſcilicet tot fortibus, ac militaribus viris par ea eſſe poſſet, atque congruens; ſed ut centenarum urbium armatos milites ipſa in ſeſe impreſſos, atque inſculptos haberet. Quod & ipſum explicari vult per allegoriam providentiæ, quæ ſcilicet perfectæ convenit prudentiæ, maximèque omnium regiæ. Hæc enim, ut Trajanus ille apud Julianum geſtat humeris trophæa; ſic ipſa veluti in caput ſuum curas multarum civitatum recipit. Cujus profectò regiæ providentiæ inferiores etiam humileſque curæ, quæque, ut ita dicam, poſitæ ſunt ante pedes, quæ curæ per fimbrias denotantur, ſunt eæ quidem multæ, atque, ut appoſitè quis dixerit, multifidæ. Fiſſus enim quidam ſunt fimbriæ. Unde ἀρηθύσανοι, ſecundùm Pauſaniam, Ἄρεος θύσανοι, *Martis fimbriæ*, quaſi fiſſu avulſa fruſta, apud Æſchylum in Prometheo Soluto. Alii tamen illud, ἑκατὸν πόλεων πρυλέεσσιν ἀραρυῖαν, *urbium centenarum militibus aptam*, ſic exponunt, ut velint Poëtam dicere, ἑκατὸν πόλεων ἀριστεῖς ἔχουσαν, *centenarum urbium fortes viros habentem*, aut κεκοσμημένην τοῖς τῆς Κρήτης ὁπλίταις, *ornatam gravis armaturæ*

κρωσσοί· ὑμῖν[1] οἱ διὰ τοῦ ω μεγάλα οἱ τὰ ὑδροφόρα δηλοῦντες ἀγγεῖα) οὕτως ἐκφράζει· Ἀμφὶ δ᾽ ἄρ᾽ ὤμοισι βάλετο αἰγίδα θυσανόεσσαν, δεινὴν, ἣν περὶ μὲν πάντῃ φόβος ἐστεφάνωται, ἤτοι κύκλῳ περιέχει. Ἐν δ᾽ ἔρις, ἐν δ᾽ ἀλκὴ, ἐν δὲ κρυόεσσα ἰωκή. Ἐν δέ τε Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου, δεινή τε, σμερδνή τε, Διὸς τέρας Αἰγιόχοιο. Ταῦτα δὲ, ἢ ὡς εἴδωλα ἐντετύπωται, φασι, τῇ αἰγίδι, ἢ ὡς διαθέσεις, καὶ δυνάμεις ἄρρητοι, καὶ θεῖαί τινες. Δηλοῖ δὲ διὰ τούτων ὁ μῦθος τὰ πολύτροπα τῆς φρονήσεως ἐνεργήματα, ἥτις ἐριστικὴ, τοῖς ἐχθροῖς ἐπαιγίζουσα, δέος τε ἐμποιεῖ, καὶ εἰς φόβον, ἤτοι φυγὴν, διώκει, καὶ ἀλκὴν ἐνδείκνυται, καὶ τὸ γοργὸν, καὶ ὀξὺ πρὸς ἐνέργειαν, καὶ τὸ καταπληκτικὸν ἔχει πολύ. Λέγει δὲ ἐκφραστικῶς ὁ Ποιητὴς καὶ τὸ, Κρατὶ δ᾽ ἐπ᾽ ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον Χρυσείην, ἑκατὸν, ἤτοι πολλῶν, πόλεων[2] πρυλέεσσιν, ὅ ἐστι, πεζοῖς ὁπλίταις, ἀραρυῖαν. Καὶ ὅρα, ὡς μεγίστην κατὰ μῦθον πλάττει τὴν ῥηθεῖσαν κυνέην· εἴ γε τοσούτων πόλεων ὁπλίτας καλύπτειν, καὶ σκέπειν ἠδύνατο. Καὶ ἔστι καὶ τοῦτο συλλογισμὸς τὸ σχῆμα, εἴτ᾽ οὖν ἔμφασις. Συλλογιστέον γὰρ, οἵα κεφαλὴ, καὶ τὸ λοιπὸν ἀναλόγως τοῦ σώματος μέγεθος τῇ Ἀθηνᾷ, εἰ τοιαύτην περικεφαλαίαν περιέκειτο.

ρϟζ΄. Τινὲς δέ φασιν, οὐχ ὅτι ἑκατὸν πόλεων ὁπλίτας ἠδύνατο σκέπειν, ὡς τοσούτοις ἀριστεῦσιν ἁρμόσαι δυναμένη, ἀλλ᾽ ὅτι ἑκατὸν πόλεων ὁπλίτας εἶχεν ἐντετυπωμένους ἑαυτῇ. Τοῦτο δὲ καὶ ἀλληγορίαν ἔχειν ἐθέλει τοῦ προνοητικοῦ τῆς τελείας, καὶ μάλιστα βασιλικῆς, φρονήσεως. ἥτις, ὡς που[3] ὁ παρὰ τῷ Ἰουλιανῷ Τραϊανὸς ἐπὶ τῶν ὤμων φέρει τὰ τρόπαια, οὕτως αὐτὴ ἀναδέδεκται, ὡς οἷον εἰς κεφαλὴν, φροντίδας πολλῶν πόλεων, ἧς δὴ βασιλικῆς προνοίας καὶ τὰ κατωτέρω, καὶ ταπεινὰ, καὶ, ὡς εἰπεῖν, πρὸ ποδῶν φροντίσματα, ὧν οἱ θύσανοι σύμβολον, πολλὰ τυγχάνει, καὶ, ὡς ἄν τις καιρίως εἴποι, πολυσχιδῆ. σχίσματα γάρ τινα καὶ οἱ θύσανοι. ὅθεν ἀρηθύσανοι, κατὰ Παυσανίαν, Ἄρεος θύσανοι, οἱονεὶ ἀποσχίσματα, παρ᾽ Αἰσχύλῳ ἐν Προμηθεῖ Λυομένῳ. Τινὲς δὲ τὸ, ἑκατὸν πόλεων πρυλέεσσιν ἀραρυῖαν, οὕτως ἔφρασαν, ἑκατὸν πόλεων ἀριστεῖς ἔχουσαν, ἢ κεκοσμημένην τοῖς τῆς Κρήτης ὁπλίταις. τετέ-

1. οἱ διὰ τοῦ ω μεγάλου οἱ τὰ ὑδροφόρα δηλοῦντες ἀγγεῖα) Heſychius: κρωσσοί, ὑδρίαι, στάμνοι, λήκυθοι. Lege autem in Euſtathio ἀγγεῖα. Etymologici Magni Auctor: κρωσσὸς, ὑδρία, ἢ τὸ ἄλλο ἄγγος εἰς τὸ ἐπιχεῖν ὕδωρ, παρὰ τὸ κρῶ τὸ ἐπιχέω. Suidas: κρωσσὸς, ἡ ὑδρία, ἀγγεῖον, ὑδροφορικὸν, ἢ κεράμιον, ἢ στάμνος. Politus.

2. πρυλέεσσιν, ὅ ἐστι, πεζοῖς ὁπλίταις, ἀραρυῖαν) Heſychius: Πρυλέεσσ᾽ ἀραρυῖα, πεζοῖς ἡρμοσμένη. Politus.

3. ὁ παρὰ τῷ Ἰουλιανῷ) Julianus in Cæſaribus: Εὐθέως δὲ ὁ Τραϊανὸς εἰσήρχετο, φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων τὰ τρόπαια, τό τε Γετικὸν, καὶ Παρθικόν. Polit.

Digitized by Google

Rom. p. 601. ϛι, τὰ τῶν Κορυβάντων ἔργα ἔχουσαν ἐντετυπωμένα. Ὅτι δὲ ἑκατόμπολις ἡ Κρήτη, [1] καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δηλοῦται. [2] Ὡς δὲ καὶ Κρῆτες οἱ Κορύβαντες, δῆλον καὶ αὐτό. Εὐθεῖαν δέ φασί τινες τοῦ πρυλέεσσι, [3] πρύλις, γινομένην ἐκ τοῦ περῶ περύω τὸ ὁδεύω, περύσω, πέρυλις, καὶ πρύλις, ὡς δαμάσω δάμαλις. Ἴσως δὲ συντελεῖ τι πρὸς τὴν τοιαύτην κλίσιν, καὶ τόνωσιν καὶ τὸ κύριον [4] ὁ Πρύλις ὁ παρὰ Λυκόφρονι. Καὶ μὴν ἄλλοι, ἐν οἷς καὶ Ἡρωδιανός, πρυλὴς γράφουσιν ὀξυτόνως, καὶ κλίνουσι κανονικῶς πρυλέος, πρυλοῦς, ὡς που καὶ προείρηται. Καὶ ἔστιν ἀσφαλέστερον τοῦτο. Ἀπὸ γὰρ τοῦ πρύλις, πρύλεες ὤφειλεν εἶναι, ὡς ὄφεες. [5] Ἀλλὰ μὴν εὕρηται πρυλέες, ὡς εὐσεβέες.

ρϟη. Τὸ δὲ τετραφάληρον, καὶ ἀμφίφαλον ἐξηγούμενοι οἱ παλαιοί, φασίν, ὅτι φάλοι μὲν οἱ κατὰ τὸ μέτωπον τῆς περικεφαλαίας ἀσπιδίσκοι· φάλαρα δέ, κρίκοι τινὲς τῆς περικεφαλαίας ἐν ταῖς παραγναθίσιν· ὡς εἶναι διαφορὰν ταύτην φάλων, καὶ φαλάρων. [6] Τινὲς μέντοι ταυτὰ ὑπέλαβον ἀμφότερα, ὡς εἶναι τὸ τετραφάληρον ἐξηγητικὸν τοῦ ἀμφιφάλου. Ἡ γὰρ ἐκ δεξιῶν, καὶ ἀριστερῶν ἔχουσα τοιαῦτα, καὶ αὖ πάλιν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, καὶ ὄπισθεν, ἀμφίφαλος μέν, ἤγουν δίφαλός ἐστι τῇ συζυγίᾳ· τετραφάληρος δέ, τοῖς καθ' ἕν. Ὅτι δὲ [7] φάλαρα καὶ ἵππων ἐστὶ κόσμος προμετωπίδιος, ὁμολογεῖται, γινόμενος καὶ αὐτὸς [8] ἀπὸ τοῦ φάω τὸ λάμπω, [9] ὅθεν φάλιον τὸ λευκόν· ἐξ οὗ ἵππος τε φάλιος ὁ τὰ μέτωπόν, φασιν, ἔχων λευκόν· [10] καὶ ἄνθρωπος φάλιος, οὗ αἱ περὶ

turæ militibus Cretæ, hoc eſt, Corybantum facta, inſculpta habentem. Namque ab urbibus quidem centum percelebratam Cretam fuiſſe, manifeſtum fit in Odyſſeâ. Corybantes autem, Cretenſes eſſe, id quoque manifeſtum. Porro autem Rectum τοῦ πρυλέεσσι, militibus armatis, quidam eſſe ajunt πρύλις, miles armatus, eumque derivatum ex περῶ, περύω, quod ſignificat *iter facio, ambulo, eo*. Unde περύσω, *iter faciam*, πέρυλις, & πρύλις, *pedes*, ſive *is, qui iter facit pedibus, is, qui pedibus militat*, ut ex δαμάσω, *domabo*, dicitur δάμαλις, *juvenca*. Atque ad hanc iſtam declinationem, rationemque accentus fortaſſe etiam quodammodo confert nomen proprium ὁ Πρύλις, *Prylis*, apud Lycophronem. Verumtamen alii, in quibus etiam Herodianus, ſcribunt πρυλὴς, *pedes*, accentu acuto, & ſecundùm regulam declinant πρυλέος, πρυλοῦς, *pedites*, ut & ſupra alicubi dictum eſt, idque certius eſt, atque firmius. Namque ex πρύλις, *pedes*, dicendum quidem erat πρύλεες, *pedites*, ut ὄφεες, *ſerpentes*. Atqui compertum eſt, dictum eſſe πρυλέες, *pedites armati*, ut εὐσεβέες, *pii*.

CXCVIII. Τὸ τετραφάληρον, *quaternas phaleras habentem*, & ἀμφίφαλον, *clavis undique munitam, atque ornatam*, veteres ſic explicant, ut, ex eorum ſententiâ, φάλοι, *clavi*, ſint ſcutula, aut ſcutulata ornamenta in fronte galeæ; φάλαρα verò, *i. e. phaleræ*, ſint annuli quidem ipſius galeæ, ubi muniuntur maxillæ: adeò ut differentia hæc ſit φάλων, *clavorum, ſeu ſcutulorum*, & φαλάρων, *phalerarum*. Quidam tamen idem inter ſeſe utraque eſſe ſunt ſuſpicati: adeò ut τὸ τετραφάληρον, *ſcutula quatuor habentem*, valeat ad explicandum τὸ ἀμφίφαλον, *ſcutulis undique ornatam, atque munitam*. Quæ enim a dextrâ, atque a ſiniſtrâ, & rurſus a fronte, atque a tergo, ſcutula habet hujuſcemodi, eſt illa quidem ἀμφίφαλος, *utrimque ſcutulis inſtructa*, videlicet δίφαλος, *ſcutula habens bina*, ſi id ad ſcutulorum paria, ſive ad bina, & bina ſcutula, referatur; at verò τετραφάληρος, *ſcutulis quatuor inſtructa*, ſi ad ſingula per ſe ſcutula. Ceterùm in confeſſo eſt, φάλαρα, *phaleras*, ornamentum etiam eſſe equorum ad eorum frontem: quum & id ornamenti ita appelletur a φάω, quod ſignificat luceo, atque ſplendeo. Unde φάλιον, ideſt, album: ex quo tum equus dictus φάλιος, *albus*, is, qui frontem, ut ajunt, habet albam, tum homo φάλιος, al-

1. καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δηλοῦται) ubi tamen urbes tantùm nonaginta Cretæ attribuuntur. Nam in Iliade quidem Cretam Poeta vocat ἑκατόμπολιν. Euſtathius in Odyſſeam ad Homericum illud de Cretâ: καὶ ἐννήκοντα πόληες. Ἐνενηκοντάπολις δὲ νῦν Κρήτη ἡ ἐν Ἰλιάδι ἑκατόμπολις, κατὰ περίφρασιν. ἀναστατωθῆναι γάρ φασι δέκα πόλεις ὑπὸ Ἰδομενέως ἐπανελθόντος ἐξ Ἰλίου, ὅτι Λεῦκος αὐτὸν ἀπήλασεν, ὃς θετὸς παῖς ὤν, φύλαξ τῆς βασιλείας καταλειφθείς, δράσας τι δρᾶμα, ὡς ὁ Λυκόφρων φησί. Τὰς δὲ τοιαύτας δέκα πόλεις, προστεθῆναι φασὶν ὕστερον μετὰ τὰ Τρωϊκά. Καὶ οὕτω μοί τινες συνεβίβασαν τὴν ἐν Ἰλιάδι μὲν ἑκατόμπολιν, ἐνταῦθα δὲ ἐνενηκοντάπολιν. Politus.

Creta hecatompolis. Ovid. 3. de Arte: *centum Cretaas forſitan urbes impleſſes*. Salvinus.

2. Ὡς δὲ καὶ Κρῆτες οἱ Κορύβαντες) Diomedes Grammaticus lib. 3. *Quos* (Idæos Dactylos) *Curetas, ſive Corybantas Poetæ appellabant. Hi namque in inſulâ Cretâ Jovem cuſtodiendo, ne vagitu ſe parvulus proderet, ſonis excogitato genere, clypeolis æneis inter ſe concurrentes, tinnitu æris illiſi, rhythmicâ etiam pedes dactyli compoſitione, celavere vocem infantis. Sed nativitatis eorum cauſam vetuſta fabuloſitas docet hanc fuiſſe. Ajunt, Opem in Idam montem inſulæ Cretæ fugiendo delatam, manus ſuas impreſſiſſe memorato monti, & ſic infantem ipſum edidiſſe, & ex manuum impreſſione emerſiſſe Curetas, ſive Corybantas, quos a montis nomine, & a qualitate facti, Idæos Dactylos appellant*. Varia Græci de Corybantibus. Vide mihi Strabonem l. 10. *Politus*.

3. πρύλις, γινομένην ἐκ τοῦ περῶ περύω τὸ ὁδεύω) Etymologici Magni Auctor: ὡς δαμῶ δαμάζω δάμαλις, οὕτω περῶ, περύω, περύσω, πέρυλις· καὶ συγκοπῇ, πρύλις. Suidas: Πρύλις, ὁ πεζὸς ὁπλίτης, ὡς δαμῶ, δαμάσω, δάμαλις· οὕτω περῶ, περύω, πέρυλις· κατὰ συγκοπήν, πρύλις. Politus.

4. ὁ Πρύλις ὁ παρὰ Λυκόφρονι) Prylis, Mercurii filius, & Iſſæ nymphæ, de cujus nomine Lesbus inſula vocata eſt Iſſa. Prylin hunc Lycophron vocat τῶν αὐθομαίμων συγκατασκαφέα, quòd ejus potiſſimùm conſilio Græci uſi fuerint in evertendis Trojanis, qui ejus erant conſanguinei. *Politus*.

5. Ἀλλὰ μὴν εὕρηται πρυλέες) Heſychius: πρυλέες, πεζοὶ ὁπλῖται, ἀπὸ τῆς πορείας. πρύλις, πυρρίχη κρητική. Polit.

6. Τινὲς μέντοι ταυτὰ ὑπέλαβον ἀμφότερα, ὡς εἶναι τὸ τετραφάληρον ἐξηγητικὸν τοῦ ἀμφιφάλου) Eſt enim his Grammaticis τετραφάληρος ἡ τέσσαρας φάλους ἔχουσα. Scholiaſtes Homericus: τετραφάληρον, τέσσαρας φάλους ἔχουσαν. Heſychius: τετραφάληρος, τέσσαρας φάλους ἔχουσα, καὶ λόφους. Ubi minimè opus erat Sopingio pro τετραφάληρον legere τετράφαλον. Etymologici Magni Auctor: τετραφάληρον, τέσσαρας φάλους ἔχουσαν. Suidas: τετραφάληρον, τέσσαρας φάλους ἔχον. Ubi pro ἔχον corrigendum ἔχουσαν. Sic igitur iiſdem Grammaticis τὸ τετραφάληρον idem fuerit, atque τὸ ἀμφίφαλον, eo videlicet modo, quo explicat Euſtathius. Scholiaſtes Homericus: ἀμφίφαλον, φάλους περὶ αὐτὴν ἔχουσαν. Heſychius: ἀμφίφαλος, κύκλῳ φάλους ἔχουσα. Etymologici Magni Auctor: ἀμφίφαλον, ἀμφοτέρωθεν φάλους ἔχουσαν περὶ αὐτήν. Politus.

7. φάλαρα καὶ ἵππων ἐστὶ κόσμος προμετωπίδιος) Etymologici Magni Auctor: φάλαρα, τὰς προμετωπιδίους ἀσπιδίσκας, τὸν κόσμον τὸν κατὰ τὸ μέτωπον τῶν ἵππων· ἢ τὰ τῶν γνάθων σκεπάσματα. Suidas: φάλαρα, τὰς προμετωπίδας, τὰς ἀσπιδίσκας, ἢ κόσμον τὸν κατὰ τὸ μέτωπον τῶν ἵππων. παρὰ δὲ Ἡροδότῳ, τὰ περὶ τὰς γνάθους σκεπάσματα. Politus.

8. ἀπὸ τοῦ φάω τὸ λάμπω) ἀπὸ τοῦ φάος Etymologo φαλός, καὶ φάλαρος. Eidem rurſus φαλός, παρὰ τὸ φάος, ἢ παρὰ τὸ φῶ ῥῆμα. καὶ φάλαρα, inquit, τὰ κοσμήματα, διὰ τὴν λαμπρότητα. Polit.

9. ὅθεν φάλιον τὸ λευκόν) unde etiam φαλακρός, ὁ ἔχων φαλὸν τὸ κάρα. Φαλακρὸς Etymologo, ὁ τὸ ἄκρον ἔχων φαλόν, ὅ ἐστι λευκόν· παρὰ τὸ φάος. φάλιον γὰρ τὸ λευκόν. Politus.

10. καὶ ἄνθρωπος φάλιος) λευκομέτωπος. Polit.

albus, cujus crines in fronte albi. Verùm alii aliter exponunt τὸν φάλον, quum eum eſſe dicant, partem eminentem galeæ ante frontem, ſcutulumque parvum, ac lucidum, ſeu clavum lucidum. Jam verò hoc loci vide, quàm conſtanter per epimonen permaneat in præpoſitione ἐν, *in*; itemque vide epimones illius celeritatem, atque acrimoniam. Dicit enim: Ἐν δ' ἔρις, ἐν δ' ἀλκή, &c. *In eâ contentio, in eâ fortitudo, &c.* ut & alibi in illis verbis: Ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστύς. *Ibi inerat quidem amor, inerat deſiderium, inerat colloquium.* Schema autem hoc eſt perpulchrum, & perelegans, vocaturque Repetitio, eo quia membra orationis repetit, & ab eadem voce inchoat. Sunt autem & apud alios ſimilia iterandarum per epimonen præpoſitionum exempla, ut & apud Herodotum illud: κατὰ μὲν ἔλευσαν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, κατὰ δὲ τὰ τέκνα. *In ejus uxorem lapides jecerunt, in liberos.* Quin & hæc iſta elocutio aliter quoque exculta eſt, atque exornata eſt Comparibus, ſimiliter videlicet deſinentibus, ideſt, ἀλκή, *fortitudo*, ἰωκή, *inſectatio*, κεφαλή, *caput*, δεινή, *dirum*, σμερδνή, *horrendum*.

CXCIX. Ad hæc, ornetæ ſchema orationis eſt illud: αἰγίδα δεινήν, ἣν περὶ φόβος. *ægidem terribilem, quam circum fuga*: quum id ſimiliter dictum ſit, atque illud: αὐτίκα βοὴ ἦν. *ſtatim fit clamor*: aliaque id genus. Ubi & obſerva, Poëtam explicare, qua ratione dicatur ægis δεινή, *terribilis*, per id, quod ſubjungit: ἣν περὶ μὲν φόβος ἐστεφάνωται, &c. *cui fuga, coronæ inſtar, erat circumdata*: & tamen ſine comprobatione, atque expoſitione, veluti quid notius, reliquiſſe illud: Γοργείη κεφαλὴ δεινή. *Gorgonium caput terribile*. Et vide, ut hujuſce narrationis monſtroſam, atque tetricam faciem figuris exhilarat plenis ornatûs, & elegantiæ. Ceterùm Gorgonio de capite quærendum etiam in Commentariis in Odyſſeam. Porro autem totum hoc, Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου, *Gorgonium caput diri monſtri*, ſimile eſt, atque illud: Νεστορέῃ παρὰ νηὶ Πυλοιγενέος βασιλῆος. *Neſtoream apud navem nati in Pylo regis*. Sicuti enim illud, quod ad orationis quidem ſtructuram attinet, bene procedit, reſoluto nomine poſſeſſivo; ſic etiam & hoc alterum. Namque τὸ Νεστορέῃ, *Neſtoreæ*, ſiquidem reſolvitur in τό, τῷ τοῦ Νέστορος, *ei, quæ eſt Neſtoris*, idoneum commodumque facit hunc ſenſum: παρὰ τῷ Νέστορος βασιλῆος νηί. *apud navem regis Neſtoris*. Sic & his verbis: Γοργείη κεφαλὴ δεινοῦ πελώρου, reſoluto per analyſin nomine poſſeſſivo, intelligitur ἡ κεφαλὴ τῆς Γοργοῦς τοῦ δεινοῦ πελώρου, *caput Gorgonis, diri illius monſtri*. Similiter etiam illud: Θηβαίας ἐπισκοποῦντ' ἀγυιάς, τὰν ἐκ πασᾶν τιμᾷς. *Thebanas inviſurum vias, quam præ omnibus honoras*, variatâ per analyſin locutione, bellè ſic procedit, ut dicat τὰς τῆς Θήβης ἀγυιάς, ἣν ἐπέκεινα πασῶν πόλεων τιμᾷς. *vias Thebæ, quam ſupra univerſas urbes honoras*. Illud tamen aliter etiam redditur. Poteſt enim eſſe τὸ Θηβαίας, *Thebææ*, pro Θήβης,

περὶ τὸ μέτωπον τρίχες λευκαί. [1] Τινὲς δὲ καὶ ἄλλως περὶ τοῦ φάλου φράζοντες, [2] ἀνάστημά φασιν αὐτὸν περικεφαλαίας προμετωπίδιον, [3] καὶ ἀσπιδίσκιόν τι μικρὸν, καὶ λαμπρὸν, [4] ἢ ἧλον λαμπρόν. Ἐν δὲ τῷ χωρίῳ τούτῳ, ὅρα καὶ τὴν ἐπιμονὴν τῆς ἐν προθέσεως, καὶ τὸ ἐν τῇ ἐπιμονῇ γοργόν. Φησὶ γάρ· Ἐν δ' ἔρις, ἐν δ' ἀλκή, καὶ τὰ ἑξῆς. ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐν τῷ, Ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστύς. Τὸ δὲ σχῆμά ἐστι περικαλλές· καὶ καλεῖται [5] ἐπαναφορά, διὰ τὸ τὰ κῶλα ἐπαναφέρειν, καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξεως ἄρχεσθαι. Εἰσὶ δὲ καὶ παρ' ἑτέροις ὅμοιαι ἐν προθέσεσιν ἐπιμοναί, ὡς καὶ [6] παρ' Ἡροδότῳ τὸ, κατὰ μὲν ἔλευσαν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, κατὰ δὲ τὰ τέκνα. Ἡ δὲ ῥηθεῖσα ἔκφρασις κεκαλλώπισται καὶ ἄλλως παρίσοις, ἤγουν ὁμοιοτελεύτοις, τῷ ἀλκή, ἰωκή, κεφαλή, δεινή, σμερδνή.

ρϟθʹ. Κάλλους δὲ σχῆμα, καὶ τὸ, αἰγίδα δεινήν, ἣν περὶ φόβος, ὅμοιον τῷ, αὐτίκα βοὴ ἦν, καὶ τοῖς ὁμοίοις. Ἔνθα καὶ σημείωσαι, ὅτι ἑρμηνεύων, πῶς δεινὴ ἡ αἰγίς, ἐπήγαγε τὸ, ἣν περὶ μὲν φόβος ἐστεφάνωται, καὶ τὰ ἑξῆς. τὸ μέντοι, [7] Γοργείη κεφαλὴ δεινή, ἀνεπεξέργαστον εἴασεν, ὡς γνωριμώτερον. Καὶ ὅρα, ὅτι τὴν τερατώδη σκυθρωπότητα τῆς ἐκφράσεως, κάλλους ἐφαίδρυνε σχήμασι. Περὶ δὲ τῆς Γοργείας κεφαλῆς ζητητέον καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. Ὅλον δὲ τὸ, Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου, ὅμοιόν ἐστι τῷ, Νεστορέῃ παρὰ νηὶ [8] Πυλοιγενέος βασιλῆος. *Baſ. p. 458.* Ὡς γὰρ ἐκεῖνο τῇ τοῦ κτητικοῦ ἀναλύσει εὐοδοῦται εἰς σύνταξιν, οὕτω καὶ τοῦτο. Τὸ γὰρ Νεστορέῃ, ἀναλυθὲν εἰς τὸ, τῇ τοῦ Νέστορος, εὖ ἔχει πρὸς τὸ εἰπεῖν, παρὰ τῇ Νέστορος βασιλῆος νηί. Οὕτω δὲ καὶ τὸ, Γοργείη κεφαλὴ δεινοῦ πελώρου, λέγει κατ' ἀνάλυσιν, ὅτι ἡ κεφαλὴ τῆς Γοργοῦς τοῦ δεινοῦ πελώρου. Ὁμοίως καὶ τὰ, [9] Θηβαίας ἐπισκοποῦντ' ἀγυιάς, τὰν ἐκ πασᾶν τιμᾷς, μεταποιηθὲν ἀναλυτικῶς, εὐοδοῦται εἰς τὸ, τὰς τῆς Θήβης ἀγυιάς, ἣν ἐπέκεινα πασῶν πόλεων τιμᾷς. Ἐκεῖνο μέντοι καὶ ἄλλως καθίσταται. Δύναται γὰρ

1. Τινὲς δὲ καὶ ἄλλως παρὰ τοῦ φάλου φράζοντες) L. περὶ τοῦ φάλου, ut in Editione Frobenianâ. *Polit.*

2. ἀνάστημά φασιν αὐτὸν περικεφαλαίας προμετωπίδιον) Etymologici Magni Auctor: καὶ κόρυθος φάλος (Sic enim & φάλος ſcribitur ὀξυτόνως) τὸ προμετωπίδιον ἀνάστημα τῆς περικεφαλαίας. εἰσὶ γὰρ τινες ἧλοι λαμπροί, ἕνεκα κόσμου τῆς περικεφαλαίας. φάλον γὰρ τὸ λαμπρόν. Politus.

3. καὶ ἀσπιδίσκιόν τι μικρόν, καὶ λαμπρόν) Etymologici Magni Auctor: φάλος, ἀσπιδίσκιόν τι μικρόν, καὶ λαμπρόν. Scholiaſta Homericus: φάλοι δέ εἰσιν, οἱ κατὰ τὸ μέτωπον τῆς περικεφαλαίας ἀσπιδίσκοι. Etymologus etiam alibi: φάλοι δέ εἰσιν οἱ κατὰ τὸ μέτωπον τῆς περικεφαλαίας ἀσπιδίσκοι, χάριν κόσμου τιθέμενοι. Politus.

4. ἢ ἧλον λαμπρόν) Etymologici Magni Auctor v. φάλος. εἰσὶ γὰρ τινες ἧλοι λαμπροί. Heſychius: φάλοι δὲ οἱ ἧλοι. & ruſus: οἳ (φάλοι) εἰσιν ἧλοι λαμπροὶ περὶ τὸ μέτωπον τῆς περικεφαλαίας καταπεπηγμένοι. Politus.

5. ἐπαναφορά) Mihi *Repetitio*, Aquilæ Romano *Relatum*, Julio Rufiniano *Regreſſio*. Polit.

6. παρ' Ἡροδότῳ) apud Herodotum in Calliope, *Polit.*

7. Γοργείη κεφαλὴ δεινή) Anacreon: Μέλαν ὄμμα γοργὸν ἔσω. *oculus terribilis*. Salvinus.

8. Πυλοιγενέος) Alii Πυληγενέος. nempe τοῦ ἐν τῇ Πύλῳ γεγεννημένου. Polit.

9. Θηβαίας ἐπισκοποῦντ' ἀγυιάς) Chori Sophoclei verba ad Bacchum in Antigone:

Χλωρά τ' ἀκτά,
πολυστάφυλον πέμπει,
ὑψηλὰν ἐσσόμενον
αὐξόντων Θηβαίας
ἐπισκοποῦντ' ἀγυιάς·
ταν ἐκ πασᾶν τιμᾷς.

Θηβαίας ἐπισκοποῦντ' ἀγυιάς, eſt εἰς Θηβῶν χωρίον ἐπιτρέποντα. Politus.

Digitized by Google

γὰρ εἶναι τὸ Θηβαίας, ἀντὶ τοῦ Θήβης· ἵνα ᾖ, ὥσπερ σελήνη σεληναία, οὕτω καὶ Θήβη Θηβαία, αὐτὴ ἡ Θήβη. Ὅμοιον δὲ πρὸς τὸ, Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου, καὶ ἐκ τῶν Σοφοκλέους τὸ, [1] Λαβδακείῳ παιδὶ, Πολυδώρου τε, καὶ Κάδμου, καὶ Ἀγήνορος. Καὶ ἐκεῖ γὰρ εὔοδος ἡ σύνταξις δι' ἀναλύσεως τοῦ Λαβδακείῳ παιδί· [2] ἵνα ᾖ τῷ παιδὶ τοῦ Λαβδάκου, καὶ τῶν ἑξῆς. [3] Χρῆσις δὲ τῆς Γοργοῦς πολλαχοῦ· [4] εἰ καὶ κοινῶς εὐθεῖα ταύτης ἡ Γοργὼν, ὡς τρυγών. Οὕτω δὲ καὶ ἀηδὼν μὲν τὸ κοινόν· εὕρηται δὲ καὶ ἀηδοῦς γενικὴ, ὡς Λητοῦς, καὶ κλητικὴ ἀηδοῖ, [5] ὡς χελιδοῖ παρὰ τῷ Κωμικῷ. Τὸ δὲ πέλωρον τρεῖς πολλαχοῦ ἔχει κινήσεις. [6] Λέγεται γὰρ πελώριον, καὶ πέλωρ, καὶ πέλωρον.

Ἄπ. Ἑγρ. 602.

σ'. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἀμφιβάλλεται, εἴτε ἴδιον φόρημα τῆς Ἀθηνᾶς ἡ αἰγὶς, εἴτε καὶ, ὥσπερ τὸν χιτῶνα τοῦ πατρὸς Διὸς, οὕτω καὶ τὴν ἐκείνου αἰγίδα φορεῖ, πρὸς ὃ δοκεῖ συντελεῖν ἐνταῦθα τὸ, Διὸς τέρας Αἰγιόχοιο· ὡς αὐτοῦ μάλιστα ταύτην ὅπλον αὐχοῦντος, ὃς καὶ παρωνυμεῖται αὐτῇ. Καὶ δοκεῖ καθ' ὑπερβατὸν λέγειν, ὅτι ἀμφὶ ὤμοισι βάλετο αἰγίδα, Διὸς τέρας Αἰγιόχου. Ὁ δὲ περὶ τῆς αἰγίδος λόγος, ἵνα τις ἐπιτεμὼν καὶ νῦν εἴπῃ τὰ καίρια, τοιοῦτός ἐστιν. Ἡ τοῦ Διὸς αἰγὶς, μυθικῶς μὲν, κατὰ τὰς λεγομένας τραγέας, καὶ κατὰ κρᾶσιν τραγᾶς, οὕτω καὶ αὐτὴ εἴη ἂν αἰγέη, τουτέστιν, αἰγὸς δέρμα, ὅπερ ὁ Ζεὺς ἐνῆπτο εἰς ἀνάμνησιν αἰγὸς, ἧς αὐτὸς ἔσπασέ ποτε τὴν θηλήν· ἀφ' ἧς καὶ ἐπεκλήθη Αἰγίοχος, [7] ὡς εἰς ὀχὴν, ἤγουν τροφὴν, αἰγὶ χρησάμενος. Οὕτω δέ τις καὶ λεοντῆν, ἢ λυκέην, ἢ παρδαλέην ἐνάψεται, εἰς μνήμην τινὸς πράξεως. Καὶ ἄλλως δὲ ἡ τοῦ Διὸς αἰγὶς σκεύασμά τι κατὰ τὸν μῦθον πλάττεται ἀπὸ ὕλης τιμίας, αἰγιδοειδὲς, ἤτοι μηλωτῇ ἐοικὸς, καὶ, ὡς ἂν ἀμαθέστερόν πως, κατὰ τὴν Κωμῳδίαν, ῥηθῇ, καὶ σαφέστερον, φόρημά τι δοκεῖ σαγοειδὲς, θυσάνους τε ἔχον χρυσέους ἀπῃωρημένους, κατὰ τὰ κροσσωτὰ, καὶ δι' ὅλου τοῦ κύτους λεπτά τινα, καὶ ἰσχνὰ τριχώδη, ἐξ ὕλης καὶ αὐτὰ ὁμοίας, πρὸς ἀμφέ-

Bæs, Thebes· adeo ut, quemadmodum σελήνη, *luna*, dicitur σεληναία· ſic etiam ſit Θήβη, *Thebe*, Θηβαία, *Thebæa*, ipſa Thebe. Facit quoque, propter ſimilitudinem, cum hoc Homerico, Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου, *Gorgonium caput diri monſtri*, Sophocleum illud: Λαβδακείῳ παιδὶ, Πολυδώρου τε, καὶ Κάδμου, καὶ Ἀγήνορος, *Labdaceo filio, Polydorique, atque Cadmi, & Agenoris*. Nam & pervia illic eſt, atque expedita ſtructura, reſoluto per analyſin τῷ Λαβδακείῳ παιδί. *Labdaceo filio*. ita ut ſit, τῷ παιδὶ τοῦ Λαβδάκου, καὶ τῶν ἑξῆς. *Filio Labdaci, ac deinceps aliorum*. Exemplum τῆς Γοργοῦς, *Gorgonis*, ſatis frequens: tametſi hujus Nominativus communiter ſit ἡ Γοργὼν, *Gorgon*, ut τρυγὼν, *turtur*. Sic etiam, tametſi nomen commune eſt ἀηδὼν, *luſcinia*; tamen inventus eſt genitivus ἀηδοῦς, *luſciniæ*, ut Λητοῦς, *Latonæ*, & vocandi caſus ἀηδοῖ, *o luſcinia*, ut χελιδοῖ, *o hirundo*, apud Comicum. At verò τὸ πέλωρον, *monſtrum*, trifariam ſæpe variat terminatione. Dicitur enim πελώριον, & πέλωρ, & πέλωρον.

CC. Sciendum autem eſt, illud ambigi, an ægis proprium ſit geſtamen Minervæ; an verò, ſicuti loricam patris Jovis, ſic etiam illius ægidem geſtet. Quò quidem ſpectare hoc loci videtur illud: Διὸς τέρας Αἰγιόχοιο. *Jovis portentum Ægiochi*: quaſi ſcilicet hac ipſe armaturâ maximè glorietur, qui ab eâ denominatur. Ac videtur, trajecto verborum ordine, per hyperbaton dicere: Ἀμφὶ ὤμοισι βάλετο αἰγίδα, Διὸς τέρας Αἰγιόχου. *Humeris ægidem circumpoſuit, Jovis portentum Ægiochi*. Quæ autem de ægide commemorantur, ut quis etiam nunc ea paucis complectatur, quæ maximè e re videntur eſſe, ea quidem certè ſunt hujuſcemodi. Ægis Jovis, fabuloſè, ſicuti τραγέαι quæ vocantur, & per craſin τραγαῖ, *hircinæ pelles*; ſic & ipſa fuerit αἰγέη, *caprina*, hoc eſt, pellis αἰγὸς, *capræ*, qua amictus fuerat Juppiter in memoriam ejus capræ, e cujus ipſe papillâ lac quondam ſuxerat. Unde etiam cognomen ipſi factum eſt Ægiocho, quippe qui αἰγὶ, *caprâ*, uſus fuerit εἰς ὀχὴν, videlicet τροφὴν, *ad alimentum, & cibum*. Sic & unus quiſpiam leoninam, aut lupinam, aut phanterinam pellem induet, in rei alicujus geſtæ memoriam. Præterea verò, ſecundùm fabulam, ægis hæc Jovis, armatura quædam, aut ornamentum fingitur ex materiâ pretioſâ, pellis caprinæ inſtar, aut ad ovinæ pellis exemplum; &, ut rudiùs quodammodo, ſecundùm Comicum, dicatur, atque apertiùs, geſtamen quoddam videtur, ſagi ſimile, quod & fimbrias habeat aureas pendentes, ut ſunt tunicæ villis prætextæ, & per totam ſinus ſui latitudinem tenues quosdam, & graciles veluti pilos, ex ſimili & ipſos materiâ, veræ pellis caprinæ inſtar.

1. Λαβδακείῳ παιδὶ) Oedipus ille Tyrannus apud Sophoclem:

ζητῶν τὸν αὐτόχειρα τοῦ φόνου λαβεῖν
τῷ Λαβδακείῳ παιδὶ, Πολυδώρου τε, καὶ
τοῦ πρόσθε Κάδμου, τοῦ πάλαι τ' Ἀγήνορος.

Lajus filius Labdaci, Labdacus Polydori, Polydorus Cadmi, Cadmus Agenoris. Laii autem filius Oedipus, ex quo orti, Polynices, & Eteocles. *Politus*.

2. ἵνα τῷ παιδὶ) Supple cum Frobenio, ἵνα ᾖ τῷ παιδί. Polit.

3. Χρῆσις δὲ τῆς Γοργοῦς πολλαχοῦ) Etymologici Magni Auctor ad illud Homericum: Γοργοῦς ὄμματ' ἔχων· ἀπὸ δὲ εὐθείας ἡ Γοργὼ, Γοργοῦς ἀπὸ τῆς γενικῆς, ὡς Σαπφὼ, Σαπφοῦς. Polit.

4. εἰ καὶ κοινῶς εὐθεῖα ταύτης ἡ Γοργὼν) Etymologici Magni Auctor: Γοργὼν, τὸ ζῶον τὸ τερατῶδες· καὶ πληθυντικῶς, Γοργόνες. Polit.

5. ὡς χελιδοῖ παρὰ τῷ Κωμικῷ) Comicus Avibus: Τανυσίπτερε ποικίλη χελιδοῖ. Polit.

6. Λέγεται γὰρ πελώριον, καὶ πέλωρ, καὶ πέλωρον) Dicitur etiam ἀρσενικῶς, Etymologo auctore, ὁ πέλωρ, καὶ τὸ οὐδέτερον, πέλωρον. Inde ἀπὸ τοῦ πέλωρ, πέλωρος, πελώριος, ut ab ἕλωρ, ἕλωρος, ἑλώριος. Τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν εἰς ωρ (regula eſt Etymologi) οἱ μὲν ξένα τὸ ω, διὰ τῆς ει διφθόγγου γίνεται τὰ κτητικά· Νεστόρειος· οἱ δὲ φυλάττει, διὰ τοῦ ι. Eſt autem πελώριος Etymologo, Heſychio, Suidæ, μέγας. Et πελώρια Heſychio, μεγάλα τέρατα. Politus.

7. ὡς εἰς ὀχὴν, ἤγουν τροφὴν, αἰγὶ χρησάμενος) Etymologici Magni Auctor: Αἰγίοχος, παρὰ τὸ ὀχὴ, ὃ σημαίνει τὴν τροφὴν, καὶ τὸ αἲξ αἰγός. Αἶγα γὰρ αὐτὸν ἐθήλασεν Ἀμάλθειαν τὴν αἶγα. Politus.

ſtar. Porro autem Jovis armis fabuloſa iſta ægis adnumerata, non ut aut feriat, aut vulnus cuipiam infligat; ſed tantummodo ut perterrefaciat, dum vibratur, atque concutitur. Atque hæc quidem ægis Jovis illius fabuloſi. Quæ autem ſub allegoriam venit, prout variè Juppiter accipitur, ipſa quoque ab uno in alium ſenſum commutatur; &, ſiquidem Juppiter ſumitur pro aëre, hoc modo ægis intelliguntur ea, quæ accidunt aëri, aërique ipſius terricula: quorum aliqua non καταιγίδες modò, *catægides, ſeu procellæ*, vocantur; verùm etiam, extra vocis compoſitionem, αἰγίδες, *ægides*; aliqua verò, ipſæ quoque hæ αἶγες, *capræ*, non certè quidem animantia; ſed ex denſitate aëris certi quidam motus, & effectus cœleſtes, ex quibus conflatur ea ægis, quæ dicitur allegoricè. Ubi prorſus in modum coronæ circumdatus eſt timor, circumfuſoque undique aëri conglobatus, ipſeque ad terras impetu decidit minimè omnium tolerabili, propter eorum ipſorum motuum vim, atque vehementiam, & celeritatem. Atque hæc quidem una eſt ratio allegoriæ de ægide, phyſico illa quidem ſenſu explicata. Ubi & animadvertendum id, quod paullò ante dictum eſt, illud ſcilicet, ἐρεμνὴν ἐπισείει αἰγίδα. *tenebricoſam incutit ægidem*. Juppiter nimirum: quippe quum aëreæ illæ catægides, ſive procellæ, non quomodocumque ſemper nigricent; ſed aliquando etiam in modum picis, ut ait Poëta.

CCI. Sin autem ipſe Juppiter ſumitur intelligentia, pro ejuſce ipſius ratione, ſimiliter quoque accipietur ægis, vis nimirum, & facultas intelligendi, non alta modò, & ſublimis, quæque ſurſum verſus feratur, ſed etiam quæ multum habeat denſitatis, atque, ut unus aliquis dixerit, ſit perquam hiſpida, & hirſuta. qualia etiam λάσια, *hirſuta*, pectora Achillis, quippe qui pectus denſum pilis haberet, nonnulli intelligunt in libro α'. Iſta porro hæc ægis, ſecundum Poëtam, tum redimita fuerit timore, cum nimirum formidabilis ἐπαιγίζει, *irruit*, in adverſarios ſuos; tum eam ipſam redimiverit diſcordia, atque contentio, quæ boni prorſus cauſsâ ſuſcipitur; tum ipſa etiam fortitudinem habuerit, immo & celeritatem, atque acritudinem in agendo. Quum igitur ſeſe ita habeat ægis, illa quidem ſpectata, quatenus eſt intelligentia; ægis etiam Minervæ ſimilis fuerit ægidi huic Jovis, quæ ad moralem ſenſum traducitur. Quum enim ille ſub hac inſpectione idem ſit, atque intelligentia, tum ipſa quoque eſt illius filia, eo quia prudentia munimentum, ac propugnaculum eſt intelligentiæ. Unde & unius ejuſdemque generis eſt ægis, quæ hiſce ambobus eſt attributa; & quæcumque ægidi uni aſſignantur, quæ quidem ægis eſt intelligentiæ, hæc

φέρμαν αἰγίδος τῆς ἀληθοῦς. [1] Ὅπλον δὲ Διὸς ἡ τοιαύτη μυθικὴ αἰγίς, οὐχ οἷον ἢ βαλεῖν, ἢ τραῦμα ἐντρίψαι τινί, ἀλλὰ μόνον φοβῆσαι ἐν τῷ διατινάσσεσθαι, καὶ ἐπισείεσθαι. Καὶ αὕτη μὲν ἡ τοῦ μυθικοῦ Διὸς αἰγίς· ἡ δὲ ἀλληγορουμένη, συμμεταλλάττεται ταῖς τοῦ Διὸς μεταλήψεσι· καὶ, εἰ μὲν εἰς ἀέρα ὁ Ζεὺς ἐκλαμβάνεται, αἰγὶς νοεῖται τὰ κατὰ τὸν ἀέρα πάθη, καὶ φόβητρα, ὧν ἔνια [2] οὐ μόνον καταιγίδες λέγονται, ἀλλὰ καὶ αἰγίδες ἀσυνθέτως· [3] τινὰ δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο αἶγες, οὐ ζῶα πάντως, ἀλλὰ ἐκ πυκνότητος ἀέρος [4] ποιὰ πάθη οὐράνια, τὴν ἀλληγορουμένην συγκροτοῦντα αἰγίδα, ἐν οἷς πάντη φόβος ἐστεφάνωται, καὶ τῷ περιέχοντι συνεσφαίρωται, καὶ τοῖς περὶ γῆν οὐ φορητὸς καταράγνυται, διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλκὴν, καὶ δεινότατα, καὶ γοργότητα. Καὶ οὗτος μὲν, ὡς τρόπος ἀλληγορίας ἐπὶ τῇ αἰγίδι ὁ φυσικώτερος, ἔνθα καὶ τὸ πρὸ ὀλίγου ῥηθὲν ἐνθυμητέον τὸ, ἐρεμνὴν ἐπισείει αἰγίδα ὁ Ζεὺς, ὡς τῶν ἐν ἀέρι καταιγίδων οὐχ ἁπλῶς ἀεὶ μελαινομένων, [5] ἀλλά ποτε καὶ ἠΰτε πίσσα, κατὰ τὸν Ποιητήν.

σα'. Εἰ μέντοι νοῦς ὁ Ζεὺς νοοῖτο, ἀνάλογος ἂν αὐτῷ καὶ ἡ αἰγὶς ἐκλαμβάνοιτο, δύναμις δηλαδή τις νοερὰ, οὐ μόνον ὑψηλὴ, καὶ ἀναφορουμένη, ἀλλὰ καὶ πολὺ τὸ πυκνὸν ἔχουσα, καὶ, ὡς ἂν εἴποι τις, λάσιον. ὁποῖα λάσια καὶ τὰ τοῦ Ἀχιλλέως στήθη, ὡς δασυστέρνου, ἐν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ νοοῦσί τινες. Ἡ δὲ τοιαύτη αἰγὶς, κατὰ τὸν Ποιητὴν, φόβῳ τε ἂν στεφανοῖτο, φοβερὰ δηλαδὴ τοῖς ἀντιμάχοις ἐπαιγίζουσα· [6] στεφανοίη δ' ἂν αὐτὴν καὶ ἡ ἔρις, ἡ ἐπ' ἀγαθῷ πάντως· ἔχοι δ' ἂν καὶ ἀλκὴν, ἀλλὰ καὶ γοργότητα τὴν ἐπὶ τοῖς πρακτέοις. Τοιαύτης οὖν οὔσης τῆς κατὰ νοῦν θεωρουμένης αἰγίδος, εἴη ἂν καὶ ἡ τῆς Ἀθηνᾶς αἰγὶς ὁμοία τῇ ἠθικευομένῃ ταύτῃ αἰγίδι τοῦ Διός. Ἐκεῖνός τε γὰρ νοῦς τεθεώρηται, καὶ αὐτὴ θυγάτηρ ἐκείνου. ἡ φρόνησις γὰρ νοός ἐστι προβολή. [7] ὅθεν καὶ ἡ αἰγὶς ἐπ' ἀμφοῖν τούτοιν συγγενής· καὶ ὅσα ἐπὶ μιᾶς τῆς τοῦ νοὸς, ταῦτα καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας συμ-

1. Ὅπλον δὲ Διὸς ἡ τοιαύτη μυθικὴ αἰγίς) Etymologici Magni Auctor: Αἰγίς, τὸ τοῦ Διὸς [illegible] ὅπλον· οὐχ, ὥς τινες φασίν, ἀπὸ τῆς Ἀμαλθείας αἰγός, τῆς τὸν Δία ἀναθρεψάσης, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τὰς συστροφὰς τῶν ἀνέμων ποιεῖν καταιγίδας. Politus.

2. οὐ μόνον καταιγίδες λέγονται, ἀλλὰ καὶ αἰγίδες ἀσυνθέτως) Etymologici Magni Auctor: αἰγίδες, καταιγίδες, οἱ ἄνεμοι. τὸ δὲ αἰγίς, παρὰ τὸ ἀΐσσω τὸ ὁρμῶ. & rurſus: αἰγίς, ἡ καταιγίς, [illegible]. Æſchylus Choephoris: [illegible] αἰγίδων φρίσσων ἄνω. Scholiaſta: αἰγίδων, καταιγίδων. Pherecrates Myrmecanthropis: Οἴμοι κακοδαίμων, αἰγὶς ἔρχεται. Suidas: αἰγίς, καταιγίς. Politus.

Catægis, venti nomen apud Senecam Nat. Quæſt. l. v. c. xvii. *Atabulus Apuliam infeſtat, Calabriam Japyx, Athenas Sciron, Pamphyliam Catægis, Galliam Circius*. Salvinus.

3. τινὰ δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο αἶγες) Ignea quoque hi in aëre, qui apparent, capræ appellati. Hi, quomodo a turbinibus, qui vocantur, differant, itemque a ſtellis diſcurrentibus, quamvis ſint hæc omnia τὸ αὐτὸ, καὶ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ſubtiliter explicat Ariſtoteles Meteorologicorum lib. 1, c. 4. De his capris Seneca Nat. Quæſt. lib. 1 c. 1. *Audi, quid de ignibus philoſophi velit, quos aer tranſverſos agit. Magnâ vi illos excuti, argumentum eſt, quòd obliqui feruntur, & prærapidâ celeritate. Apparet, illos non ire, ſed projici. Ignium multæ variæque facies ſunt. Ariſtoteles quoddam genus illorum Capram vocat*. Politus.

4. ποιὰ πάθη οὐράνια) Capræ quæ in aëre vocantur, ſunt Ariſtoteli τὰ ὑπεκκαύματα πλείονα κατὰ τὸ μῆκος, ἢ τὸ πλάτος, οἷον ἀποσπινθηρίζοντα, ὅταν καίηται. Verùm Euſtathius capras hic videtur vocare nubes denſiores, ac procelloſas, quæ ſua veluti barbulis caprarum ſimilitudinem præ ſe ferant, aut veluti caprinæ quædam pelles in aëre porrigantur. *Politus*.

5. ἀλλά ποτε καὶ ἠΰτε πίσσα) Sic Poeta μελάντερον, ἠΰτε πίσσα. Polit.

Hor. Epodo: *contexit piceâ ferrugine cælum*. Salvinus.

6. στεφανοῖ) l. στεφανοίη. Polit.

7. ὅθεν καὶ ἡ αἰγὶς ἐπ' ἀμφοῖν τούτοιν συγγενής) Phurnutus De Nat. Deorum, ubi de Minervâ: ταύτῃ δ' ὁμοίως συμμετέχει τῷ Διὶ ἡ αἰγίς, οὐχ ἑτέρα οὖσα τῆς, παρ' ἣν [illegible], καὶ περιγίνεσθαι ὁ Ζεύς. Politus.

Digitized by Google

ρωή. Ἄκραν τοῦ Ἕκτορος ἀνδραγαθίαν ἐνδείξασθαι θέλων ὁ Ποιητὴς, ἐρωτᾷ οἷον ἑαυτὸν, καὶ τὴν οἰκείαν Μοῦσαν· Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν Ἕκτωρ τε, καὶ χάλκεος Ἄρης; ὡς δῆθεν ὑπὸ πολυπληθίας μηδὲ ἔχων κατ' ὄνομα φράζειν τοὺς ἀνῃρημένους. Σημείωσαι δὲ, ὅτι καίτοι γε οὕτω σχηματίσας μεγαλοπρεπῶς τὸν λόγον, ὅμως ὀλιγωτέρους ποιεῖ πίπτοντας ὑπὸ τούτων τῶν δύο, ἤπερ ἀνωτέρω ὑπὸ μόνου τοῦ Ὀδυσσέως. Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, ἑπτὰ ἦσαν· οὗτοι δὲ, ἕξ. ὧν τέσσαρες μὲν μετὰ ἐπιθέτων προάγονται, ἀντίθεος Τεύθρας, πλήξιππος Ὀρέστης, Τρῆχος αἰχμητὴς Αἰτώλιος, καὶ Ὀρέσβιος αἰολομίτρης. Τῶν δὲ λοιπῶν δύο, Οἰνόμαος μὲν ἁπλῶς οὕτω, καὶ ψιλῶς προάγεται· Ἕλενος δέ τις, ὡς Οἴνοπος μόνον υἱὸς, γενεαλογεῖται. Τὸν μέντοι Ὀρέσβιον καὶ πλείονος λόγου ἀξιοῖ, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται. Οὕτω καὶ ἐνταῦθα ποικίλος ὁ Ποιητὴς, καὶ πολύφωνος. Ὅρα δὲ τὴν ἡρωϊκὴν καὶ ἐν τούτοις ὁμωνυμίαν, τὸν Οἰνόμαον ὁμωνυμοῦντα τῷ τοῦ Πέλοπος πενθερῷ, τὸν Ὀρέστην ὁμώνυμον τῷ Ἀγαμεμνονίδῃ, καὶ τὸν Ἕλενον, ὃς τῷ ἀδελφῷ τοῦ Ἕκτορος ὁμωνυμεῖ. ὅθεν χώρα δίδοται τοῖς βουλομένοις παίζειν ἐν αἰνίγμασι. Αἰνίξαιτο γὰρ ἄν τις εἰς τὸν Ἕκτορα, ὡς δῆθεν ἀδελφοκτόνον, διὰ τοῦτον τὸν Ἕλενον. Ὁμοίως δὲ διὰ αἰνίγματος ἐκπλήξει ἀκοὴν, γράψας, Ὀρέστην, ἢ Οἰνόμαον ἀναιρεθῆναι ὑπὸ Ἕκτορος, ὡς τοῦ ἀκροατοῦ δυναμένου παρανοῆσαί τι διὰ τὴν ὁμωνυμίαν. Τοιοῦτόν τι ἐτεχνήσατο καὶ ὁ εἰπὼν περί τινος, ὃν οὐκ ἀνεῖλεν ὁ Διομήδης, τὸ, τὸν κτάνε Διομήδης ἀνήρ. Διομήδης γὰρ ἀνὴρ ἐν τῷ τοιούτῳ αἰνίγματι, ὁ Ἀχιλλεὺς, οὗπερ παλλακὴ ἦν [1] ἡ Διομήδεια. Τὸ δὲ Ὀ-

Bas. p. 454. ρέστης, βαρύνεται, κανόνι τοιούτῳ, κατὰ τοὺς παλαιούς. Τὰ εἰς στης, τῷ ε παραληγόμενα, ἀπὸ ὀνομάτων ὄντα, ἤτοι παρώνυμα, ὀξύνονται μὲν, ἐπιθετικώτερα ὄντα· βαρύνονται δὲ, οὐχ οὕτως ἔχοντα. οἷον, [2] ἀργὸς, [3] ἀργέστης ἄνεμος. [4] κῆδος, κηδεστής. Τὸ Ὀφελέστης, εἰ καὶ παρώνυμον παρὰ τὸ ὄφελος, ἀλλ' οὐκ ἐπίθετον, κύριον δέ. διὸ οὐδὲ ὀξύνεται, ἀλλὰ βαρύνεται, ὡς κύριον. Ὡσαύτως καὶ Ὀρέστης παρὰ τὸ ὄρος. Οὕτω δὲ καὶ παρὰ τὸ μένος Μενέστης κύριον. ἡ δὲ κοινὴ παράδοσις, ἔτρεψε τὸ τ εἰς θ', ὡς πρὸ μικροῦ ἔφη [5] Μενέσθην, Ἀγχίαλόν τε. Ἀρίσταρχος δὲ Μενεσθῆν

CLXXXVIII. Oſtendere quum velit Poëta ſummam Hectoris fortitudinem, ipſe ſemet, ſuamque Muſam veluti interrogat illis verbis: *Tum quem primum, quemque ultimum interfecit Hectorque, & Mars ferreus?* quaſi ſcilicet cæſna præ multitudine ne nomine quidem referre poſſit. Etſi verò ſic per figuram magnificè orationem ſuam extulit; attamen obſerva, ut ab his duobus interfici facit pauciores, quàm ſupra ab uno ſoloque Ulyſſe. Namque illi ſeptem fuerunt: hi ſex numerantur: quorum ſanè quaterni cum epithetis efferuntur, Teuthras ἀντίθεος, *par deo*, Oreſtes πλήξιππος, *pulſator, domitorque equarum*, Trechus αἰχμητὴς Αἰτώλιος, *bellator Ætolius*, & Oresbius αἰολομίτρης, *mitrâ ornatus variâ*. Ex reliquis autem duobus, Oenomaus ſic ſimpliciter, ac nudè de nomine tantùm profertur. Helenus verò quidam, allato duntaxat ejus genere, Oenopis filius dicitur. Quamquam, quod ad Oresbium attinet, longiori eum commemoratione proſequitur, ut dicetur infra. Sic & hoc loci varius eſt, ac multiloquus Poëta. Vide verò hos quoque Heroas communi cum aliis, eodemque nomine appellatos, Oenomaum cognominem alterius Oenomai, qui ſocer fuit Pelopis, Oreſtem cognominem alterius Oreſtæ, qui filius fuit Agamemnonis, & Helenum, qui eamdem appellationem eſt ſortitus, atque Helenus frater Hectoris. Unde ludendi locus iis datur, qui jocari amant per ænigmata, & ambages verborum. Namque ænigma ſanè quis facilè de Hectore attulerit, quaſi ille ſcilicet fratrem ſuum Hectorem interfecerit, propter hunc ipſum Helenum. Similiter etiam ænigmate auditoris ſui aures perculerit, ſiquis ſcripſerit, Oreſtem, aut Oenomaum ab Hectore occiſos fuiſſe: quippe quum auditor ex nominis ambiguitate id poſſit perperam accipere. Hujuſcemodi etiam ferè artificio uſus eſt is, qui de quodam, quem Diomedes quidem minimè interfecerat, uſurpavit illud: Τὸν κτάνε Διομήδης ἀνήρ. *Eum occidit vir Diomedes*. Eo namque in ænigmate Διομήδης ἀνὴρ, *Diomedes vir*, Achilles ipſe intelligitur, cujus concubina erat Diomedea. Porro autem τὸ Ὀρέστης, *Oreſtes*, ſecundùm veteres quidem Grammaticos, accentu afficitur gravi, ob regulam hujuſcemodi: Deſinentia in στης, cum ε in penultimâ, quæ a nominibus ſunt derivata, videlicet denominativa, ea quidem certè, ſi adjectivis nominibus accenſeantur, acuuntur. Sin autem ſeſe aliter habeant, gravantur. exempli cauſsâ, ἀργὸς, *albus*, ἀργέστης, *albidus, ſeu procelloſus, aut velox*, epitheton venti. κῆδος, *affinitas*, κηδεστής, *affinis*. Τὸ Ὀφελέστης, *Opheleſtes*, tametſi denominativum eſt ab ὄφελος, *utilitas*; quia tamen non adjectivum eſt, ſed proprium; ideo non acuitur, ſed, ut proprium, gravatur. Similiter & Ὀρέστης, *Oreſtes*, ab ὄρος, *mons*. Et ſic etiam a μένος, *animi vis, aut robur*, nomen proprium Μενέστης, *Meneſtes*: quamvis ex receptâ vulgo conſuetudine, ac ſcripturâ verſa ſit littera τ in θ, ut paullò ante dixit Μενέσθην, Ἀγχίαλόν τε. *Meneſthem, Anchialumque*. Ariſtarchus tamen dicit Μενεσθῆν, *Meneſthem*,

1. ἡ Διομήδεια) quæ & Διομήδη. Φόρβαντος θυγάτηρ Διομήδη καλλιπάρῃος. Polit.

2. ἀργὸς) l. ὀξυτόνως, ἀργός. Polit.

3. ἀργέστης ἄνεμος) Etymologo ἀργέστης τὸ κύριον βαρύνεται. τὸ δὲ ἐπιθετικὸν τοῦ νότου, ὀξύνεται, ἀργεστής. ὡς, ἀργεστάο νότοιο, οἷον, τοῦ λευκοῦ. Alii τὸ ἀργεστᾶο apud Homerum exponunt, ταχέος. Politus.

4. κῆδος, κηδεστής) Etymologici Magni Auctor: τὸ δὲ Κυδέστης τὸ κύριον ὄνομα, βαρύνεται. ὡς Θυέστης· ὄρος, Ὀρέστης. τὸ δὲ κηδεστής, ὀξύνεται, ὡς προσηγορικόν. Polit.

5. Μενέστην) lege cum Frobenio, Μενέσθην. Etymologici Magni Auctor: ὡς ἀπὸ τοῦ ἀργὸς (ſic enim ſcribo ὀξυτόνως) γίνεται Ἀργέστης, οὕτω καὶ παρὰ τὸ μένος Μενέστης, καὶ Μενέσθης κατὰ τροπήν. Politus.

neſtbem, ut Ἀπελλῶ, *Apellem*. Æreum denique etiam nunc Martem vocat, ut & Venerem auream, a geſtamine, neque ornatu.

Qui in Hylâ habitabat, perquam ſtudioſus divitiarum,
Palude circumdatus Cephiſſide: & apud ipſam alii
Habitabant Bœoti, opimum admodum populum habentes.
Hos igitur ut animadvertit dea candidis ulnis Juno
Mortem Argivis in acri pugnâ afferre,
Minervam ſtatim verbis his volucribus eſt allocuta.

CLXXXIX. Hîc etiam curæ eſt Poëtæ perſpicuitas, ubi loci cujuſdam meminit, nomine [a] Ὕλης, *Hylæ, ſeu Sylva*: ut nequis accipere id poſſit de loco montis ſylvoſo. Ideoque primùm quidem ancipitem illam litteram corripit, ad diſtinctionem ἡ ὀρεινῆς ὕλης, *hylæ, ſeu ſylvæ montanæ*. Illa enim primam producit. Deinde etiam hujuſcemodi Ὕλην, *Hylam*, proximam eſſe ait locis circumjacentibus Cephiſſo. Quo de Cephiſſo ſatis dictum eſt ad Dionyſium Periegetam: a quo item palus Cephiſſis. Quin & Cephiſſi locum indicat, cum ſubdit: ὅπου ἄλλοι Βοιωτοί. *ubi alii Bœoti*. quaſi ſcilicet ipſum etiam Cephiſſum propemodum dicat Bœotium, & idcirco hanc iſtam Hylam eſſe innuat in Bœotiâ. Sed de his ad Bœotiam quoque ſcriptum eſt. Eſt autem, inquiunt, urbs etiam Locrica, Hyla, & alia urbs Cypri, ex qua Ὑλάτης, *Hylates*, Apollo apud Lycophronem. Bœotis porrò populum eſſe dicit pinguem admodum, & opimum, propter regionis eorum fertilitatem. Immo & Oresbium, de quo ſupra dictum eſt, hominem Hylæum, ſive Bœotium, μέγα πλούτοιο μεμηλότα, *perquam ſtudioſum divitiarum*, fuiſſe narrat, videlicet perquam ſedulum, ac diligentem in congerendis divitiis, non certè fortunæ munere, aut hereditariâ ſucceſſione locupletem. Sciendum autem eſt, videri quidem Oresbium lepidè, atque urbanè ſic appellatum fuiſſe per convenientiam quandam, & ſimilitudinem nominis cum loco, tamquam ἐν τῇ ὕλῃ βιοῦντα, *in hylâ, ſive in ſylvâ montanâ degentem*, ibique educatum: quippe quum idem ſit dicere ὑλαῖον, *hylæum, ſylvaticum, ſylveſtrem*, atque ὀρέσβιον, *monticolam, ſeu in montanâ ſylvâ degentem*. verumtamen non valdè id lepidum eſſe, atque urbanum; ſed quodammodò frigere in morem dithyrambicum. Qui enim eſt ἐξ ὕλης ὀρεινῆς, *ex hylâ, ſive ex ſylvâ montanâ*; is certè non abſurdè, ſed aptè, atque congruenter, nominatus fuerit Ὀρέσβιος, *Oresbius, ſeu Monticola*: at non proinde ſic etiam is, qui eſt ex urbe Ὕλῃ, *Hylâ*, niſi fortè eâ motùm de cauſâ, quòd ἡ ὕλη, *hyla*, nomen eſt commune urbi cum ſylvâ montanâ. Eſt autem de hac iſtâ Hylâ locus Homericus hujuſcemodi: Oresbius, ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, *qui in Hylâ habitabat*, λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισίδι, *palude clauſus Cephiſſide*. hoc eſt, περιεχόμενος, *circumdatus*. *Apud eum*

 alii

νεωτὴν λέγει, ὡς Ἀπελλῆν. [1] Χάλκεον δὲ καὶ νῦν τὸν Ἄρην φησὶν, ὡς καὶ τὴν Ἀφροδίτην χρυσῆν, ἀπὸ τοῦ φορήματος.

Ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, μέγα πλούτοιο μεμηλὼς,
Λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισίδι· πὰρ δέ οἱ ἄλλοι
Ναῖον Βοιωτοὶ, μάλα πίονα δῆμον ἔχοντες.
Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

ρπθ'. Σαφηνείας καὶ ἐνταῦθα πεφροντικὼς ὁ Ποιητὴς, ἐν οἷς μέμνηται τόπου τινὸς Ὕλης λεγομένου, ἵνα μὴ ἐπὶ δάσους ὀρεινοῦ νοοῖ ἔχοι τις αὐτὸ, πρῶτα μὲν συστέλλει τὸ δίχρονον, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς ὀρεινῆς ὕλης. ἐκείνη γὰρ ἐκτείνει τὴν ἀρχουσαν. Εἶτα καὶ πλησιάζειν τὴν τοιαύτην Ὕλην λέγει τοῖς περὶ Κηφισσὸν τόποις· [2] περὶ οὗ ἱκανῶς ἐν τῷ Περιηγητῇ εἴρηται· ἀφ' οὗ καὶ λίμνη Κηφισσίς. Παραδεικνύων δὲ καὶ τὸν τόπον τοῦ Κηφισσοῦ, ἐπάγει, ὅπου ἄλλοι Βοιωτοί. μονονουχὶ λέγων, καὶ τὸν Κηφισσὸν, Βοιώτιον, καὶ τὴν τοιαύτην δὲ Ὕλην διὰ τοῦτο περὶ τὴν Βοιωτίαν εἶναι. Περὶ δὲ τούτων καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Βοιωτίαν γέγραπται. [3] Ἦν δὲ, φασὶ, καὶ Λοκρικὴ πόλις Ὕλη, [4] καὶ ἄλλη Κύπρου, ἀφ' ἧς καὶ Ὑλάτης Ἀπόλλων παρὰ Λυκόφρονι. Τοὺς δὲ Βοιωτοὺς, μάλα πίονα δῆμον ἔχειν φησὶ, διότι εὔκαρπος αὐτοῖς ἡ γῆ. Καὶ τὸν ἀνωτέρω δὲ ῥηθέντα Ὀρέσβιον, ἄνδρα Ὑλαῖον, ἤτοι Βοιώτιον, μέγα πλούτοιο μεμηλότα ἱστορεῖ, ἤτοι φροντίδα πλούτου ἔχοντα, καὶ οὐκ ἐκ τύχης πλούσιον, ἢ διαδοχῆς. Ἰστέον δὲ, ὅτι δοκεῖ μὲν ὁ Ὀρέσβιος οὕτω κληθῆναι, κατά τινα φερωνυμίαν τοπικὴν, ἀστείως, ὡς ἐν τῇ ὕλῃ βιοὺς, καὶ ἀνατραφείς. Ταυτὸν γὰρ εἰπεῖν ὑλαῖον, καὶ ὀρέσβιον. οὐ πάνυ δὲ ἀστεῖον τοῦτο, ἀλλ' ἔχει τινὰ διθυραμβώδη ψυχρότητα. Ὁ μὲν γὰρ ἐξ ὕλης ὀρεινῆς, οὐκ ἀπεικότως ἂν ὀνομασθείη ὀρέσβιος, ἀλλὰ προσφυῶς. [5] οὐ μὴν δὲ καὶ ὁ ἐξ Ὕλης πόλεως, εἰ μὴ τάχα διὰ μόνην ὁμωνυμίαν τῆς ὕλης. Ἔστι δὲ τὸ περὶ τῆς τοιαύτης Ὕλης Ὁμηρικὸν ῥητὸν, τοιοῦτον· Ὀρέσβιος, ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, [6] λίμνῃ κεκλιμένος Καφισσίδι. τουτέστι, περιεχόμενος. Πὰρ δέ οἱ

 ἄλλοι

Rom.p.597.

1. Χάλκεον δὲ καὶ νῦν τὸν Ἄρην φησὶν) Horat. *tunicâ cinctum adamantinâ*. id eſt, ferreâ. *Salvinus*.

2. περὶ οὗ ἱκανῶς ἐν τῷ Περιηγητῇ εἴρηται) ad illud Periegetæ
τὸ διὰ μέσσης
Κηφισσοῦ μέγα χεῦμα κατερχόμενον κελάρυζε.
ubi Euſtathius: ὁ δὲ Διονύσιος λέγει καὶ, ὅτι διὰ μέσης τῆς Φωκίδος ταύτης Κηφισσοῦ μέγα χεῦμα κατερχόμενον κελάρυζε, ὅς τῶν Χαριτῶν Φωκικῶν ἐστι ποταμός. Politus.

3. Ἦν δὲ, φασὶ, καὶ Λοκρικὴ πόλις Ὕλη) Stephanus v. Ὕλη, ἔστι καὶ πόλις Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν, ἧς τὸ ἐθνικὸν, Ὑλαῖος. Polit.

4. καὶ ἄλλη Κύπρου) Stephanus: Ὕλη, πόλις Κύπρου, ἐν ᾗ Ἀπόλλων τιμᾶται Ὑλάτης. Λυκόφρων·
Καὶ Σάβαχον βλώξαντες, Ὑλάτου τε γῆν.
Ὑλάτου γῆν dicit Lycophron τὴν Ὕλην τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, Politus.

5. οὐ μὴν δὲ καὶ ὁ ἐξ Ὕλης πόλεως) Hylæus, nomen proprium, quod Latinè repræſentaretur *Sylveſter*, niſi ſit ab Hylâ urbe. Prop. l. 1. El. 1. *Senſit & Hylæus percuſſus vulnere rami*. Ovid. *Senſit & Hylæi contentum ſaucius arcum*. Hoc nomen etiam apud Statium reperitur. *Salvinus*.

6. λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισίδι. τουτέστι, περιεχόμενος) *Ad lacum inclinatus Cephiſſium*. id eſt, regionem illam & illud clima incolens; vel ejus accola. *Clauſus* eſſet κεκλεισμένος, & nervus ratio non conſtaret. ad quam lectionem alludere videtur Euſtathius. qui κεκλιμένος explicat περιεχόμενος, quaſi eſſet κεκλεισμένος, *clauſus*. *Salvinus*.

Conſtat Græcia Magiſtris verſûs ratio, quia κεκλιμένος eſt ἀντὶ τοῦ κεκλεισμένος, per ellipſin τοῦ σ. Etymologici Magni Auctor: ὁ περιεχόμενος, κέκλεικα, κέκλειμαι, χωρὶς τοῦ σ παρ' Ἕλλησιν· ἀποβολῇ τοῦ ε, κέκλιμαι. ὅθεν καὶ τὸ, Σπείρῃ κεκλιμένος. αἴτι τοῦ ὑπὸ στήλης περιεχόμενος, καὶ νῦν ὑπὸ τοῦ τάφου στήλην προβεβλημ.

ἄλλοι ναῖον Βοιωτοὶ, καὶ ἑξῆς. Τὸ δὲ ἄλλοι, ὡς καὶ αὐτοῦ Βοιωτοῦ ὄντος. Ἐνταῦθα δὲ [1] ἱστορεῖ ὁ Γεωγράφος, ὅτι Κηφισσίδα λίμνην, οὐ τὴν Κωπαΐδα λέγει, κατά τινας, ὁ Ποιητὴς, ἀλλὰ τὴν Ὑλικὴν προσαγορευομένην, διὰ τὸ, ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, λίμνῃ Κηφισσίδι κεκλιμένος. Λέγει δὲ καὶ, ὅτι οὐ γραπτέον Ὕδη, ὡς τινες ἔγραψαν. Ὕδη μὲν γὰρ ἐν Λυδίᾳ, ὡς δηλοῖ τὸ,

Τμώλῳ ὑπὸ νιφόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ.

ἡ δὲ Ὕλη, Βοιωτικὴ, ὅπου ὁ Κηφισσός. Διό φησιν ὁ Ποιητὴς, λίμνῃ Κηφισσίδι· πὰρ δέ οἱ Βοιωτοὶ ἄλλοι.

alii habitabant Bœoti, &c. Ubi poſitum eſt τὸ ἄλλοι, *alii*, perinde quaſi ipſe quoque eſſet Bœotus. Atque hic tradit Geographus, Cephiſſidem paludem Poëtam non Copaidem dicere, ut volunt quidem nonnulli; ſed eam, quæ appellata eſt Hylica, propterea quòd dixerit, ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, λίμνῃ Κηφισσίδι κεκλιμένος. *in Hylâ habitabat, palude circumdatus Cephiſſide*. Addit Geographus, ſcribendum minimè eſſe Ὕδῃ, *Hydâ*, ut nonnulli quidem ſcripſerunt. Hyda nanque eſt in Lydiâ, ut palam facit illud:

Τμώλῳ ὑπὸ νιφόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ.
Pinguis Hydæ in populo, gelidi ſub vertice Tmoli.

Hyla verò eſt Bœotica, ubi Cephiſſus. Quocirca ait Poëta: λίμνῃ Κηφισσίδι· πὰρ δέ οἱ Βοιωτοὶ ἄλλοι. *palude Cephiſſide; & apud ipſum Bœoti alii.*

Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἀτρυτώνη,
Ἦ ῥ' ἅλιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν Μενελάῳ,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,
Εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν οὖλον Ἄρηα.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο.

Papæ, Ægiochi Jovis filia indefeſſa,
Certè quidem vanum promiſſum fecimus Menelao,
Eum, poſt Ilium muratum exciſum, eſſe rediturum,
Si ſic furere perniciosum Martem ſinamus.
Age jam & nos curam geramus virium ad impetum faciendum.
Sic dixit: neque ad detrectavit cæſiis dea oculis Minerva.
Itaque diſcurrens aureis inſignes phaleris inſtruebat equos
Juno, veneranda dea, magni Saturni filia.

ρϞ'. Συμμαχίας εὐπερίληπτον φραστικὸν τὸ τῆς Ἥρας πρὸς Ἀθηνᾶν περὶ Μενελάου, τοιοῦτον ὄν· Ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον, ἤγουν ἄρα δὴ, ἢ οὕτως δὴ, μάταιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν, ἤγουν ὑπεσχόμεθα τῷ δεῖνι, εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν οὖλον Ἄρηα. Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς. ὅ ἐστιν, ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ ἡμεῖς βουλευσώμεθα περὶ βοηθείας. Ἐξευτελίζει δὲ ἡ Ποίησις ἐνταῦθα τὴν Ἕκτορος ἀριστείαν, εἰ δι' Ἄρεος γίνεται, καὶ ἅμα προκατασκευάζει ἀφορμὰς, προεκθέσεως λόγῳ, τὸ πληγῆναι μικρὸν ὕστερον τὸν Ἄρην· ὃν καὶ [2] προσφυῶς, ὡς καὶ προείρηται, μαίνεσθαί φησιν.

CXC. Contrahi facilè poſſe auxilia ad committendam pugnam, oſtendunt verba Junonis ad Minervam de Menelao, quæ ſunt hujuſcemodi: Papæ, ἦ ῥ' ἅλιον, videlicet ἄρα δὴ, *certè quidem*, aut οὕτως δὴ, μάταιον, *verè quidem*, *vanum* promiſſum ὑπέστημεν, *fecimus*, videlicet ὑπεσχόμεθα, *promiſimus*, huic, aut illi, quicumque ille ſit, ſi ſic furere perniciosum Martem ſinamus. Quare age, jam & nos curam geramus virium, quæ impetum faciant. hoc eſt, quare age, jam & nos conſulremus de ferendo auxilio. Elevat autem hoc loci, atque extenuat Poëta fortitudinem Hectoris, quippe quæ a Marte proficiſcatur; ſimulque etiam, in modum propoſitionis, viam opportunè munit ad id, quod non ita multò poſt eſt narraturus de vulnere Marti inflicto: quem etiam Martem, ut ſupra notatum eſt, aptè, atque congruenter dicit furere.

Ἥβη δ' ἀμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα
Χάλκεα, ὀκτάκνημα, σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς·
Τῶν ἤτοι χρυσέη ἴτυς ἄφθιτος· αὐτὰρ ὕπερθεν
Bas. p. 455. Χάλκε' ἐπίσσωτρα προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Πλῆμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ περίδρομοι ἀμφοτέρωθεν·
Δίφρος δὲ χρυσέοισι, καὶ ἀργυρέοισιν ἱμᾶσιν
Ἐντέταται· δοιαὶ δὲ περίδρομοι ἄντυγές εἰσι.
Τοῦ δ' ἐξ ἀργύρεος ῥυμὸς πέλεν· αὐτὰρ ἐπ' ἄκρῳ
Δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγὸν, ἐν δὲ λέπαδνα
Κάλ' ἔβαλε χρύσει'· ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν Ἥρη
Ἵππους ὠκύποδας, μεμαυῖ' ἔριδος, καὶ ἀϋτῆς.

Hebe porrò currui celeriter circumpoſuit curvas rotas
Æreas, radios octonos habentem, circum axem ferreum:
Quarum quidem aureum orbile incorruptum: verùm deſuper
Æreı canthi affixi, mirabile viſu.
Modioli verò ex argento erant, rotundi utrimque:
Sellaque aureis, & argenteis loris
Diſtenta erat, binique erant rotundi orbes.
Ex hoc argenteus temo procurrebat: ad cujus extremitatem
Ligavit aureum pulchrum jugum, loraque jugalia
Pulchra injecit aurea: jugo verò ſubdidit Juno
Equos celeripedes, cupida contentionis, & prælii.

ρϞα'. Τὸ τῆς Ἥρας ἅρμα συντεθεὶς Ὅμηρος, ἐκ τῶν κάτω, καὶ τῶν ὡσανεὶ ποδῶν

τοῦ

CXCI. Homerus in curru Junonis conſtruendo initium facit ab inferioribus partibus, ac veluti

luti

βεβλημένος, ἀντὶ ἀσπίδος. Τοιοῦτον καὶ τὸ, λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι. ἀντὶ τοῦ παρακείμενος, γειτνιῶν, περιεχόμενος. ἔνθεν καὶ τὸ, ἐκκλίνετο λίμνην. ἔλαθες ἄρα τὸ ἴ, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ κλέω κλείσω, κλεὶς, καὶ κληΐς. καὶ Διοκλῆδος ὀφθαλμοῖ. Κεκλιμένοι, ἀντὶ τοῦ κεκαλυμμένοι, συγκεκλεισμένοι. ἀπὸ τοῦ κλείω τὸ ἀσφαλίζω, κατὰ συστολὴν τοῦ ἴ. Suidas: κεκλιμένος, περιεχόμενος. Hesychius: κεκλιμένοι, περικεκλεισμένοι, περιεχόμενοι. Reſpexit Hesychius Homericum illud:

Πόντῳ κεκλιμένοι, ἑκὰς ἥμεθα πατρίδος αἴης.

Ubi τὸ κεκλιμένοι vetus Scholiaſta exponit περικεκλεισμένοι τῇ θαλάσσῃ, περιεχόμενοι. Ego tamen alibi in explicatione τοῦ κεκλιμένος eos ſecutus ſum auctores, qui derivabant a κλίνω. Polıtus.

[1] ἱστορεῖ ὁ Γεωγράφος, ὅτι Κηφισσίδα λίμνην, οὐ τὴν Κωπαΐδα λέγει, κατά τινας, ὁ Ποιητὴς, ἀλλὰ τὴν Ὑλικὴν) Strabo allato loco illo Homerico:

Ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε μέγα πλούτοιο μεμηλὼς,
Λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι.

Οὐ γὰρ, inquit, λίμνην τὴν Κωπαΐδα βούλεται λέγειν, ὡς οἴονταί τινες, ἀλλὰ τὴν Ὑλικὴν προσαγορευομένην, καὶ πρότερον. ὡς λεγόμενοι, ἀπὸ τῆς πλησίον πόλεως, ἣν καλοῦσιν Ὕλας. At enim Cephiſſis palus eadem, quæ Copais. Strabo non multò poſt: καὶ τό γε παλαιὸν οὐδ' ἦν τῆς λίμνης κοινὸν ὄνομα, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην πρὸς αὐτῇ κατοικίαν, ἰδίως ἐπωνόμως ἐλέγετο. Κωπαΐς μὲν ἀπὸ Κωπῶν, Ἁλιαρτὶς δὲ Ἁλιάρτου, καὶ ὅπως ἀπὸ τῶν ἄλλων· ὕστερον δ' ἡ πᾶσα Κωπαῒς ἐλέχθη, κατ' ἐπικράτειαν. κοιλότατον γὰρ τὸ κατὰ χωρίον φησὶ Πίνδαρος, καὶ Κηφισσίδα καλεῖ ταύτην. Quòd ſi Cephiſſis eadem, atque Hylica, Copais igitur eadem, & Hylica. Ego diverſas ſententias ita ad Bœotiam conciliabam, ut dicerem, vocari a Poëtâ Κηφισσίδα, unam ex minoribus iis paludibus, in quas magna palus Copais diffunditur: quæ ſanè minor palus a proximâ urbe Hylâ denominata fuerit Hylica. Hanc igitur paludem Hylicam videri mihi alios a conſortio, & communione aquarum, unam eandemque, ac Copaidem, alios, a peculiari ejus ſitu, diverſam a Copaide ſtatuiſſe. Vide nos ſupra in Bœotiâ ad illa Euſtathii verba de palude magnâ Copaide: Ἐκροὰς δὲ αὐτῆς, ὑδάτων φαίνεται, ὡς ὁ Γεωγράφος φησὶ, πλὴν τοῦ χάσματος τοῦ δεχομένου τὸν Κηφισσόν. itemque ad illa: καὶ λίμνη δὲ Βοιωτίας ἐστὶ Κηφισσὶς, ἡ λεγομένη καὶ Ὑλικὴ, παρωνύμως τῇ Βοιωτικῇ Ὕλῃ. Politus.

[2] προσφυῶς, ὡς καὶ προείρηται, μαίνεσθαί φησιν) Hinc θοῦρος Ἄρης. idest, *furens*, *impetum faciens Mars*. Salvinus.

luti pedibus ipſius currus. Itaque Hebe primùm quidem currui celeriter circumpoſuit curvos orbes, rotas videlicet, ex ære, habentes radios octonos. &c. Deinde ad ſummum temonem pulchrum alligavit jugum ex auro, pulchraque adjecit ex auro lora jugalia. Juno verò equos celeripedes jugo ſubdidit, μεμαυῖα, videlicet ἐπιθυμοῦσα, *perquam avida, atque cupiens*, contentionis, ac prœlii. Quæ etiam Juno hos iſtos equos præparaverat. Sic enim narraverat: Et quidem diſcurrens, crinalibus inſignes aureis apparabat equos Juno veneranda, magni Saturni filia. Quibus de Junone expoſitis, ſubjungit de Hebe ea, quæ memoravimus. Ubi vide τὸ ἔβαλε κύκλα τῷ ἄξονι, *circumjecit, ſive circumpoſuit rotas axi*. &, ἔβαλεν ἐπὶ τῷ ῥυμῷ λέπαδνα. *circumjecit, ſive circumpoſuit temoni collaria*. Non enim uſitato hîc ſenſu ſumitur hæc vox βάλλειν, *jacere, ſive icere*; ſed, communiori quadam ſignificatione, idem ferè valet, ac ponere, ſeu injicere: adeò ut hinc manifeſtiſſimè appareat, non bellicam ſemper vocem eſſe τὸ βάλλειν, *jacere, icere, percutere, ferire*. Sunt autem ὀκτάκνημα, *radios octo habentia*, eadem, atque τὰ ὀκτάραβδα, *virgas octo habentia*, ad majorem firmitatem. Κνῆμαι namque, *i. e. tibiæ*, ipſæ nunc ſunt virgæ, ab interioribus modiolis uſque ad ambitum exteriorem, ita dictæ ad exemplum tibiæ in animalibus, impoſitam corporis molem ſuſtinentis. Χάλκεα verò, *i. e. ærea*, dicta ſunt a materiâ externâ, ſummaſque rotas tegente. Narrat enim poſtea, curvas illas laminas, quæ rotas extrinſecùs cingerent, ſive circumjectos rotis circulos, æreos fuiſſe, tametſi, quod intus continebatur, conflatum erat ex argento, atque auro. Variè enim Poëta eas rotas fabricatur, quum aureum, atque incorruptum fuiſſe tradat ambitum earum orbicularem, ambientem videlicet circulum, ſeu orbile. Dicit enim: *Quarum certe aureum orbile, incorruptum*: ſed deſuper ea, quæ dicta ſunt ἐπίσσωτρα, *munimina*, circuli videlicet, ſive canthi, complexu ſuo orbile, ſeu rotarum orbem, undique cingentes; munimina illa quidem ærea, aptata, atque affixa, res viſu mirabilis. Modioli verò, inquit, ex argento ſunt, orbiculati ἀμφοτέρωθεν, *utrimque*. a dextro videlicet, & ſiniſtro currus latere. quod quidem dicit ἀμφὶς ἐπὶ τοῦ ἄξονος. *ab utrâque parte ad axem*.

CXCII. Sunt autem πλῆμναι, *modioli*, rotarum parvæ chœnices, ſive fiſtulæ, hoc eſt, meatus, ſeu cava, aut foramina, quas etiam nonnulli vocant χνόας, ut patet ex Sophocle. videlicet media, & cava ſpatia earum, quas diximus, fiſtularum, in quas axis capita immittuntur, quum πλῆμναι vocentur,

τοῦ ἅρματος, ἄρχεται. Ἡ τοίνυν Ἥβη πρῶτα μὲν ἀμφὶ τῷ ἅρματι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα, ἤτοι τροχούς, χάλκεα, ὀκτάκνημα. καὶ ἑξῆς. Εἶτα ἐπ' ἄκρῳ ῥυμῷ δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγόν· ἐν δὲ λέπαδνα καλὰ ἔβαλε χρύσεια· ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν Ἥρη ἵππους ὠκύποδας, μεμαυῖα, ἤγουν ἐπιθυμοῦσα, ἔριδος, καὶ αὐτῆς. ἡ καὶ προετοιμάσασα τοὺς τοιούτους ἵππους. Ἔφη γάρ· Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους Ἥρη πρέσβα, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο. μεθ' ἣν ἐπήγαγε τὰ εἰρημένα περὶ τῆς Ἥβης. ἐν οἷς ὅρα τὸ ἔβαλε κύκλα τῷ ἄξονι. καὶ, ἔβαλεν ἐπὶ Rom. p. 598. τῷ ῥυμῷ λέπαδνα. Οὐ γὰρ τὸ σύνηθες βάλλειν ἡ λέξις ἐν τούτοις, ἀλλά τινα θέσιν δηλοῖ κοινότερον· ὡς εἶναι κἀντεῦθεν ἐκδηλότατον, ὡς οὐκ ἀεὶ πολεμικὴ λέξις τὸ βάλλειν ἐστίν. Εἰσὶ δὲ ὀκτάκνημα μέν, τὰ ὀκτάραβδα, διὰ πλείω στερρότητα. Κνῆμαι γὰρ νῦν, αἱ ἀπὸ τῶν ἔσω χοινικίδων ἕως τῆς ἔξω περιφερείας ῥάβδοι, οὕτω ῥηθεῖσαι, πρὸς ὁμοιότητα ζωϊκῆς κνήμης ὑπανεχούσης τὰ ἐπικείμενα. Χάλκεα δέ, ἐκ τῆς ἐπιπολαζούσης ὕλης. Ἐρεῖ γάρ, τὰ ἐπίσσωτρα, ἤτοι τοὺς ἐπικειμένους κύκλους τοῖς τροχοῖς, χαλκᾶ εἶναι, εἰ καὶ [1] τὰ ἐντὸς ἀργύρῳ, καὶ χρυσῷ συγκεκρότηται. Ποικίλως γὰρ ὁ Ποιητὴς αὐτὰ χαλκεύει, χρυσῆν μὲν αὐτοῖς, καὶ ἄφθιτον ἱστορῶν τὴν ἴτυν, ἤγουν τὴν περιφέρειαν. Φησὶ γάρ· Τῶν ἤτοι χρυσέη ἴτυς, ἄφθιτος· ὕπερθε δὲ τὰ ῥηθέντα ἐπίσσωτρα, [2] ἤγουν οἱ τὴν ἴτυν περιέχοντες κύκλοι, ἤτοι οἱ κανθοί, χάλκεα προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι. αἱ πλῆμναι δέ, φησιν, ἐξ ἀργύρου εἰσί, περίδρομοι ἀμφοτέρωθεν. ἤγουν ἐκ δεξιῶν, καὶ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ ἅρματος. ὅπερ ἀμφὶς ἐπὶ τοῦ ἄξονός φησι.

ρ ϟβ΄. Εἰσὶ δὲ πλῆμναι, [3] αἱ τῶν τροχῶν χοινικίδες, ἤτοι σύριγγες, ὅ ἐστιν ὀπαί, ἅστινες καὶ [4] χνόας φασίν, ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς. ἤγουν τὰ μέσα τῶν εἰρημένων συρίγγων, εἰς ἃς ἐντίθενται τὰ τοῦ ἄξονος ἄκρα, πλῆμναι κα-

1. τὰ ἐντὸς ἀργύρῳ, καὶ χρυσῷ συγκεκρότηται) Ovid. Met. lib. 2. in principio, de curru Solis:

Aureus axis erat, temo aureus, aurea ſummæ
Curvatura rotæ, radiorum argenteus ordo. Salvinus.

2. ἤγουν οἱ τὴν ἴτυν περιέχοντες κύκλοι, ἤτοι οἱ κανθοί) Etymologici Magni Auctor: ἐπίσσωτρα, οἱ ἔξωθεν τῶν τροχῶν σιδήρεοι κύκλοι οἱ ἐπὶ τὴν γῆν κυλιόμενοι, τὰ κύκλα τῶν τοῦ ἅρματος τροχῶν σίδηρα, τὰ ἐπάνω τῶν τροχῶν σιδηρᾶ, ἃ χαλκᾶ, οἱ κανθοὶ καλοῦνται. Suidas: ἐπίσσωτρα, οἱ κανθοί, τὰ ἐπάνω τῶν τροχῶν σιδηρᾶ. Politus.

3. αἱ τῶν τροχῶν χοινικίδες, ἤτοι σύριγγες) Heſychius: πλήμνη, ἡ χοινικὶς τοῦ τροχοῦ, ἢ τὰς σύριγγας. Malim, pro ἢ τὰς σύριγγας, Heſychium ſcripſiſſet, ἢ ἡ σύριγξ. Eſt enim πλήμνη, ſeu χοινικίς, σύριγξ ipſa, ſeu fiſtula rotæ. Polit.

4. χνόας φασίν, ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς) Quid ſi χοάς, vaſa? Salvinus.

Χνόας Sophocles in Electrâ.

ὁμοῦ δὲ πάντες ἀναμεμιγμένοι,
Φείδοντο κέντρων οὐδέν, ὡς ὑπερβάλοι
Χνόας τις αὐτῶν, καὶ φρυάγμαθ' ἱππικά.

ubi vetus Scholiaſta χνόας exponit τὰς τοῦ ἄξονος σύριγγας. Scholiaſta item Homericus: πλῆμναι, αἱ χοινικίδες τῶν τροχῶν, χνόαι. Σύριγξ autem Scholiaſtæ Euripidis non modò eſt τὸ εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ τροχοῦ ἐμβαλλόμενον μέρος τοῦ ἄξονος· ſed etiam ἡ ὀπὴ τοῦ τροχοῦ. Quod ex eodem Scholiaſtâ in Lexicon ſuum retulit Suidas. Neque verò χοαὶ ſunt vaſa. Etymologici Magni Auctor: χοῦ, ἐκ τοῦ χέω. χοαὶ χοῶν, τὰ ἐπιχεόμενα. οἱ γὰρ ἀρχαῖοι, ὅπερ εἶχον κάλλιστον, καὶ τιμιώτατον, ἔῤῥιπτον εἰς τὰς πυρὰς τιμῶντες αὐτούς. Heſychius: χοαί, θυσίαι, ἢ τὸ μελίκρατον, ἢ ἔλαιον. Suidas: χοάς, ἐκχύσεις, ἁγιάσματα ἐπὶ νεκροῖς, ἢ σπονδάς. Λέγονται καὶ θυσίαι νεκρῶν. Euripides Hecubâ: ἱερὸ χοαῖς Ἀχιλλέως Χοὰς θανόντι πατρί. Scholiaſta: χοαὶ λέγονται ἐπὶ ὑγρῶν, μέλιτος, ἐλαίου, καὶ οἴνου, καὶ τῶν ἑτέρων. θυσία δὲ ἐπὶ σφαγῆς ζώου. Χοῦς, Suidâ eodem teſte, & Scholiaſtâ Ariſtophanis, circumflectitur, cum ἐπὶ μέτρου τίθεται. a recto videlicet χοῦς· quo etiam χοῦ. Scholiaſta Ariſtophanis ad illud in Nubibus: ἓξ χοᾶς χωροῦντα· χοῦς δέ ἐστιν εἶδος μέτρου, ὃ φέρει ἓξ οἴνου· ὃ καὶ κλίνεται χοέως, ὡς Πηλέως. ὡς καὶ ἐν Ἰφιγενείᾳ φησιν.

Ἀλλ' ἐξένεγκέ μοι ταχέως οἴνου χοῦ.

Ἐνταῦ-

καλούμεναι [1] διὰ τὸ πλήθεσθαι, [2] ἢ πληροῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἄξονος. Ἰστέον δὲ, ὅτι πλεονασμὸν τοῦ ν ἔχει ἡ Ὁμηρικὴ πλήμνη, ὡς δῆλον [3] ἔκ τε τῆς πλήμης τῆς ἐν ὕδασι, [4] ὁποῖαι καὶ περὶ τὸν Ὠκεανὸν μάλιστα ἱστοροῦνται γίνεσθαι, ἧς πλήμης παράγωγον ἡ πλημμύρα· ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τῆς παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ πλημοχόης, ἧς προϋπάρχει ἁπλοῦν ἡ πλήμη. Σκεῦος δέ, φησιν, ἡ πλημοχόη, [5] κεραμεοῦν, βεμβικῶδες, ἑδραῖον ἡσυχῇ. Ἀπὸ τοίνυν τοῦ πλῶ πλήσω, ἐξ οὗ καὶ τὸ πλέθω, [6] πλήμη· καὶ ἐξ αὐτοῦ πλήμνη. Οὕτω δὲ καὶ πόρνη, καὶ μυσάχνη, καὶ Αἴτνη, καὶ ἄλλα, πλεονασμὸν τοῦ ν ἔχειν δεδήλωνται. Σημείωσαι δέ, ὡς ἡ πλήμνη καὶ τόρμη λέγεται, καθὰ δηλοῖ ὁ γράψας· [7] τόρμη, ἡ πλήμνη, εἰς ἣν ὁ ἄξων ἐνήρμοσται, [8] καὶ ὁ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ δὲ δρόμος, ἢ ἡ καμπή, καὶ ὁ ὕσπληξ. Ἔστι δ' ἐνταῦθα προσθεῖναι καὶ [9] τὴν κατὰ Λυκόφρονα τυπωτὴν τοῦ τροχοῦ τόρμαν, ἤγουν αὐλακοειδῆ γραμμήν. Οἴδαμεν δὲ καὶ, ὡς ἡ τῶν Κρητῶν γλῶσσα τόρμαν οἶδεν ἰδίαν, καθ' ὁμοιότητα τῶν ἐνταῦθα, ἧς ὁ προάρχων, [10] τορμάρχης λέγεται παρ' αὐτοῖς. Παυσανίας δὲ ἐκ τῆς τόρμης καὶ [11] ἐκτορμεῖν λέγει, τὸ τοῦ καθήκοντος δρόμου ἐκβαίνειν. Προσενθυμητέον δὲ τοῖς ἀνωτέρω ῥηθεῖσι καὶ, ἃ εἶπον οἱ παλαιοὶ

tur, διὰ τὸ πλήθεσθαι, ἢ πληροῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἄξονος, *eo quia implentur, ſive replentur ab axe*. Sciendum autem eſt, Homericæ huic πλήμνῃ ineſſe pleonaſmum τοῦ ν, ut ſatis declarat tum ἡ πλήμη, *æſtus accedens*, & *inundatio*, aquarum videlicet, quales ſanè æſtus in Oceano maximè fieri perhibentur, quæ ex voce πλήμη per paragogen derivatur ἡ πλημμύρα, *æſtus maritimus accedens, ſive æſtuantis maris acceſſus*; tum etiam perſpicuè oſtendit ἡ πλημοχόη, *plemochoë, vaſis fictilis genus*, apud Athenæum: quæ eſt vox compoſita ex πλήμη. Vas fictile dicitur Athenæo Plemochoë, in modum turbinis luſorii, molliter ſubſidens. Itaque ex πλῶ πλήσω, *impleo, implebo*, ex quo etiam τὸ πλήθω, *implea*, dicta eſt πλήμη· atque inde πλήμνη, *modiolus, ſive fiſtula rotæ*. Et ſic etiam, ut declaratum eſt, πόρνη, *ſcortum*, & μυσάχνη, *vile, ac deteſtandum ſcortum*, & Αἴτνη, *Ætna*, aliaque id genus, pleonaſmum habent τοῦ ν. Volo porro, obſerves, ut ἡ πλήμνη, *modiolus rotæ*, dicitur etiam τόρμη, *orbita*, ut palam is facit, qui ita ſcribit: τόρμη, *orbita*, ideſt, πλήμνη, *modiolus rotæ*, in quem immiſſus eſt, atque inſertus axis: itemque curſus in Hippodromo, aut flexus equorum circa metam, & carceres. Eſt etiam huc adjicere eam, quam dicit Lycophron, τυπωτὴν τοῦ τροχοῦ τόρμαν, *impreſſam rotâ orbitam*, lineam videlicet in modum ſulci. Neque verò ignoramus, Cretenſium linguâ τόρμαν, *tormam*, notari ſuam ipſorum regionem, ductâ ſimilitudine ab eo, de quo hic agimus, genere orbitarum. cui quidem regioni, ſeu tormæ, is, qui cum imperio præeſt, dicitur apud eos Τορμάρχης, *Tormarcha, ſeu tormæ, aut provinciæ præfectus*. Pauſanias præterea ἐκ τῆς τόρμης, *ex orbitâ*, dicit ἐκτορμεῖν, *exorbitare, ſive extra orbitam excurrere*, ideſt, ex recto curſu excedere, atque aberrare. Deinde etiam, præter hæc, quæ diximus ſupra, ea quoque reputanda ſunt, atque animad-

Ἐνταῦθα δὲ τὸ χοὸς, ὁ μὴ περισπῶται, ἀπὸ τοῦ χοῦς ἐστι. Unde ad Pollucem lib. 4. c. 11. inter alia μέτρων ὀνόματα, ubi perperam vulgò ξεῖς χοὰς πυρῶν, ſcribendum eſt χοᾶς, ποιουμένως. Rectè alibi χοαὶ apud Pollucem lib. 6. c. 14. Προθέσεις, ἐκφοραὶ, ξένια, ὤνια, ξεναπάδες, ἐναγίσματα, χοαὶ, τὰ ἐπιτελούμενα. Sic & in illo Heſychii: χόα, χοα, μέτρον ὑγρόν pro χόα, ſcribendum χοᾶ. Suidas: χοᾶ. χοῦς, μέτρον Ἀττικόν, χωρῶν κοτύλας ἕνδεκα. Diſtincta illa verba a Græcis magiſtris, ὁ χοεὺς, μέτρον Ἀττικόν· αἱ χόες, ἑορτή τις παρ' Ἀθηναίοις· αἱ χοαὶ, ἐγχύσεις, καὶ ἐναγίσματα ἐπὶ ταφαῖς, ἢ σπονδαί. Politus.

1. διὰ τὸ πλήσσεσθαι) f. πλήθεσθαι. Politus.

Nihil movendum reor. Nam duas hic origines Euſtathius refert vocis πλήμνης. unum, ἀπὸ τοῦ πλήσσεσθαι, propterea quòd illæ cavitates, ſeu modioli percutiantur, ſeu feriantur ab axe immiſſo: alteram ἀπὸ τοῦ πληροῦσθαι, ſeu etiam πλήθεσθαι, propterea quòd ab axe repleantur. Salvinus.

Suſpicatus fueram, legendum hic eſſe, διὰ τὸ πλήθεσθαι. quam ſuſpicionem mihi maximè moverant verba paullò poſt Euſtathii: Ἀπὸ τοίνυν τοῦ πλῶ πλήσω, ἐξ οὗ καὶ τὸ πλήθω, πλήμη. Nunc in eâ me ſuſpicione confirmat Etymologus: Πλῆμναι, δι' ὧν ὁ ἄξων ςρέφεται· παρὰ τὸ πληροῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἄξονος, ἢ παρὰ τὸ πλήθω. Sic eidem Etymologo ἀπὸ τοῦ πλήθω πλήσω, πλήσμα, καὶ πλημμύρα. Sed in verbis ſuperioribus Etymologi notandum illud mirabile, quod alii alibi, in Scholiaſtâ videlicet Homerico, & in Erotiano, notarunt, ſcilicet illud: δι' ὧν ὁ ἄξων ςρέφεται. quo etiam loquendi genere uſus eſt Scholiaſta Homericus: πλῆμναι, αἱ χοινικίδες τῶν τροχῶν, χνόαι, δι' ὧν ὁ ἄξων ςρέφεται. & Erotianus in Dictionar. Hippocr. πλήμνας, τὰς χοινικίδας τοῦ τροχοῦ, δι' ὧν ὁ ἄξων ςρέφεται. Hoc, inquam, mirum viſum eſt valdè mirabile. Neque enim ὁ ἄξων ςρέφεται διὰ τῶν πλημνῶν, ſed αἱ πλῆμναι διὰ τοῦ ἄξονος ςρέφονται. Optimè Pollux: αὐτὸ δὲ τὸ περιειλημμένον τῷ ἄξονι, πλήμνη. Politus.

2. ἢ πληροῦσθαι) Heſychius: πλήμνη ἡ χοινικὶς τοῦ τροχοῦ, ἢ ἡ σύριγξ, ἀπὸ τοῦ πληροῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἄξονος. Johannes Diaconus ad Heſiodum: πλήμνη ἡ τοῦ τροχοῦ ξύλον, ὡς πληρουμένη ὑπὸ τῶν ἀξονίων. Polit.

3. ἔκ τε τῆς πλήμης τῆς ἐν ὕδασι) Suidas: πλήμη, ἡ πλημμύρα τῆς θαλάσσης. καὶ πλημμυρίς, ἡ ταραχή. Hic Kuſterus: an potius, inquit, πλήσμη; Non puto. Nam & πλήμη ſcribitur Etymologo, & Euſtathius docet, τὸ πλήμνη factum eſſe ex πλήμη, pleonaſmo τοῦ ν· & ſcribendum eſſe πλήμη, non πλῆσμα, oſtendit etiam ἡ πλημμύρα, ſeu πλημμύρα, & πλημμυρὶς, quod eſt παράγωγον τῆς πλήμης· itemque ἡ πλημοχόη, quod eſt compoſitum ex πλήμη. Nec enim dicitur πλησμύρα, nec πλησμοχόη. Scholiaſtæ tamen Apollonii placuit πλήσμη. Politus.

4. ὁποῖαι καὶ περὶ τὸν Ὠκεανὸν μάλιστα ἱστοροῦνται γίνεσθαι) Diodorus Siculus lib. 17. p. 573. οἱ δὲ καταπεπλευκότες ἀπήγγελλον, ἀμπώτεις τε, καὶ πλήμας παραδόξους γίνεσθαι κατὰ τὸν Ὠκεανόν· καὶ κατὰ μὲν τὰς ἀμπώτεις, παραδόξους νήσους τε ἐξῆφθαι, μεγάλας, καὶ πολλὰς ἐπ' ἄκρας τῆς παραθαλαττίου χώρας, κατὰ δὲ τὰς πλήμας ἅπαντας τοὺς προειρημένους τόπους κατακλύζεσθαι. Alii pro πλήμας ſcripſerunt πλημμύρας. Politus.

5. κεραμεοῦν, βεμβικῶδες, ἑδραῖον ἡσυχῇ) Eſt etiam Polluci πλημοχόη, κεραμεοῦν ἀγγεῖον, ὃ ἔχον ὀξὺ τὸ πυθμένα, οὐχὶ ἑδραῖόν τε, καὶ ςάσιμον. Genus id vaſis fictilis vocabant κοτυλίσκον. Polit.

6. πλήμη· καὶ ἐξ αὐτοῦ πλήμνη) Πλήμνη lego apud Galenum in Explicatione τῶν Ἱπποκράτους γλωσσῶν, ubi πλήμνη dicit τροχοῦ χοινικίδα. Eorum conjectura, qui perperam apud Galenum ſcriptum putant πλομὸν, ex hoc Euſtathii loco ſatis redarguitur. Politus.

7. τόρμη) Τόρμος Heſychio, ἡ πλήμνη, εἰς ἣν ὁ ἄξων. ideſt, ἐνήρμοσται, ut ſuppletum ab Euſtathio. Polit.

Forte ἀπὸ τοῦ τέρματος, a *termino*, ſeu διεξοδοτροχίῳ. Salvin.

8. καὶ ὁ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ δὲ δρόμος) Heſychius: τόρμη, ὁ εὐθὺς δρόμος κατὰ τεῖχον. Rectus hic curſus, Græcis ἀκαμπής, ſeu ἀκάμπτος, cui oppoſitus κάμπτος δρόμος. Sed τόρμη eſt etiam ἡ καμπή, ſeu δρόμος κάμπτος. δρόμος videlicet οὐκ εὐθὺς, καὶ ἁπλοῦς, ἀλλὰ καμπὰς ἔχων. Unde corrigendum puto, quod ſequitur in Heſychio: καὶ τροφὴ, καὶ σύμπτας. ubi pro τροφὴ legendum cenſeo καμπή. Nec valde abit Salmaſius, qui legit, ςροφή. Videtur velle Heſychius, τόρμην non curſum modò eſſe rectum ad metam; ſed etiam obliquum, & flexuoſum circa metam: curſum denique univerſum, tam ad metam, cum circa metam, τόρμην vocari. Sed potiſſimum τόρμη, appellata videtur ἡ καμπή, flexus ipſe curſûs circa metam. Unde & meta καμπτήρ, a flectendis circa ipſam equis. Immo & ipſa meta, τόρμη. Eſt enim Suidæ τόρμη, νύσσα, καμπτήρ. & Heſychio ἐκτορμεῖν, idem eſt, atque ἀπὸ τοῦ καμπτῆρος, ἢ τοῦ σύμπαντος δρόμου. Politus.

9. τὴν κατὰ Λυκόφρονα τυπωτὴν τοῦ τροχοῦ τόρμαν) Lycophron:

Ῥαιβῷ τυπωτὴν τόρμαν ἀγκύλῳ βαίνων
Λευρᾶς βαίνων γατομῶν δι' αὔλακας.

Τόρμαν λέγει αὐτὸ χάραγμα, τὸ ἀπὸ τοῦ τροχοῦ. Polit.

10. τορμάρχης) Aliis τορμάρχης, ut ἡ τόρμη, τόρμα. Polit.

Hinc νομάρχαι Straboni apud Ægyptios, quorum terra in nomos dividebatur. παγάρχης in Epiſtolâ quadam S. Baſilii, ideſt, *pagi præfectus*. Salvinus.

11. ἐκτορμεῖν λέγει, τὸ τοῦ καθήκοντος δρόμου ἐκβαίνειν) Suidas: ἐκτορμεῖν, τὸ ἐκ τοῦ καθήκοντος δρόμου ἐκβαίνειν. Polit.

madvertenda, quæ veteres notarunt apud Euripidem ad illud: *σύριγγες τροχῶν, καὶ ἐνήλατα. fiſtulæ rotarum, & clavi*: quippe quum ipſa etiam utilia ſint ſcitu, & peropportuna. Namque σύριγγες, *fiſtulæ*, ut ajunt, parvæ ſunt chœnices, & modioli rotarum; ἐνήλατα verò, clavi, qui in parvas chœnicas, ſeu foramina immittuntur; aut paxilli, rotam exire prohibentes: quæ vocari ajunt ἁμαξηδόνια, *claviculos proprios plauſtrorum*. Atque ita quidem hoc loci pars quædam axis, τὰ ἐνήλατα, *paxilli, aut clavi*. Quanquam apud eumdem Poëtam ſic etiam per homonymiam, ſive per unum, & idem nomen, ſcalarum ἐνήλατα appellentur capita ipſa graduum, quippe quæ lateribus, ac veluti femoribus inſerantur ſcalarum tum militarium, tum ceterarum id genus.

CXCIII. Atque ita quidem Homerus rotas coagmentat: quarum τὰ ἐπίσσωτρα, *canthi, ſeu circuli exteriores*, ſic appellantur διὰ τὸ ἐπιτρέχειν, *eo quia accurrunt, ſive celeriter ſimul deferuntur*, aut παρὰ τὸ σώζειν, *quod eſt ſervare, ſeu conſervare*, tanquam a præpoſitione ἐπὶ, *in, ad, ſuper*, & a verbo σῶ, quod ſignificat concitato impetu feror, aut a σώζω, *ſervo, tueor, cuſtodio, ſalvum facio*. Valent enim canthi ad ſervandum, tuendumque orbem interiorem. Hujuſce tamen ipſius currus axem dicit eſſe ferreum, illis verbis: *σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς. ad ferreum axem utrinque*. quod perinde eſt, ac ſi diceret, ἀμφοτέρωθεν, *ab utrâque parte*, ut paullò ante notatum eſt. *Sella autem*, inquit, *aureis, argenteiſque loris*, quaſi ſcilicet ex illis contexta eſſet, atque concinnata, *diſtenta erat; binique erant rotundi orbes ſuperiores, temoque argenteus: ad cujus extremitatem pulchrum habebat jugum ex auro, pulchraque, ut dictum eſt, lora jugalia ex auro* Quibus ſanè verbis, ex allegoricâ Demûs explicatione, occultè denotat Poëta naturam aëris: cujus infima circa terram regio, craſſior illa quidem eſt, atque denſior, neque multum habet claritatis, atque ſplendoris, ſicuti neque æs, neque ferrum; ſed tamen aliquid habet lucidi, ac veluti aurei ex ſole, cui aurum eſt attributum. At verò ſuprema ejus regio puriſſima eſt, nulliſque ſordibus obſita, eo quia vacua eſt omnino a nubibus, atque idcirco veluti argentea, & aurea. Sic enim aurum a rubigine contrahendâ alienum eſt, atque ſplendidum. Quare etiam incorruptum, pulchrumque appellatur, pulchraque opera, quæ ex eo conficiuntur. Sciendum autem eſt, in τῷ ἀργυρέοις ἱμᾶσιν, *argenteis loris*, per parachreſin, ſive abuſionem dictum eſſe τὸ ἱμᾶσι, *loris*, ob alterius vocis inopiam. Propriè enim ex pellibus οἱ ἱμάντες, *lora*: ex quibus etiam ἱμάσθλη, *ſcutica, ſeu flagellum loreum*, & ἱμονιά, *funis loreus ad aquam hauriendam*. Idemque etiam intelligendum, cum dicit χρύσεα λέπαδνα, *aurea lora, ſeu aureas avertas*. Λέπαδνα enim propriè, lora lata, quibus equorum colla ad jugum religabantur, a verbo λέπω, quod eſt decortico, ſeu corticem detraho: unde λέπανον, ut ex ξέω, *rado, polio, ſcalpo*, ξόανον, *ſignum ſculptile, ſeu ſimulacrum*, & ex κόπτω, *tunda, ſeu pinſa*, κόπανον, *piſtillum*: pleonaſmoque

τῦ

λαμοὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν τῷ, [1] σύριγγες τροχῶν, καὶ ἐνήλατα, ὡς χρήσιμα πρὸς εἴδησιν καὶ αὐτά. Φασὶ γὰρ, ὅτι σύριγγες, χοινικίδες, πλῆμναι· ἐνήλατα δὲ, τὰ [2] ταῖς χοινικίσιν ἐμβαλλόμενα, ἢ πασσαλίσκοι, κωλύοντες ἐξιέναι τὸν τροχὸν, τὰ καλούμενα, φασὶν, [3] ἁμαξηδόνια. Καὶ οὕτω μὲν ἐν τούτοις ἄξονός μέρος τι, τὰ ἐνήλατα· λέγεται δὲ παρὰ τῷ αὐτῷ Ποιητῇ οὕτω, καθ' ὁμωνυμίαν, [4] καὶ κλιμάκων ἐνήλατα τὰ τῶν βαθμίδων ἄκρα, ὡς ἐνειρόμενα τοῖς μηροῖς τῶν κλιμάκων τῶν τε πολεμικῶν, καὶ τῶν αὐταῖς ὁμοίων.

ρ ϟγ΄. Καὶ οὕτω μὲν Ὅμηρος καθήρτισε τοὺς τροχούς· ὧν τὰ ἐπίσσωτρα οὕτω λέγονται διὰ τὸ ἐπιτρέχειν, ἢ παρὰ τὸ σώζειν, ὡς ἀπὸ τῆς ἐπὶ προθέσεως, καὶ τοῦ σῶ τὸ ὁρμῶ, ἢ τοῦ σώζω. Σωστικοὶ γὰρ τῆς ἔσω περιφερείας εἰσὶν οἱ κανθοί. Τὸν μέντοι τοῦ ἅρματος τούτου ἄξονα, σιδήρεον εἶναι λέγει, εἰπών· σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς, ταυτὸν δ' εἰπεῖν, ἀμφοτέρωθεν, ὡς πρὸ ὀλίγων ἐρρέθη. Δίφρος δὲ, φησὶ, χρυσέοισι, καὶ ἀργυρέοισιν ἱμᾶσιν, ὡς οἷα δι' ἐκείνων πλεκτὸς, ἐντέταται. δοιαὶ δὲ περίδρομοι ἄντυγές εἰσι, καὶ ῥυμὸς ἀργύρεος. ἐπ' ἄκρῳ δὲ εἶχε χρύσεον ζυγὸν καλὸν, καὶ λέπαδνα, ὡς ἐρρέθη, καλὰ χρύσεα. Αἰνίττεται δὲ ταῦτα, κατὰ τὴν ἀλληγορίαν τῆς Δημοῦς, εἰς τὴν τοῦ ἀέρος φύσιν ὁ Ποιητής· οὗ τὰ μὲν περὶ γῆν πεπάχυνται, καὶ οὐ πολὺ μὲν ἔχουσι τὸ λαμπρὸν, ὡς οὐδὲ ὁ χαλκὸς, οὐδὲ ὁ σίδηρος· ἔχουσι δ' ὅμως καί τι φαεινὸν, καὶ οἷον χρύσεον ἐξ ἡλίου, ᾧ οἰκείωται ὁ χρυσός. Τὰ δὲ ἀνωτάτω καθαρώτατά εἰσι, καὶ ἀρρύπαντα, διὰ τὸ πάντη ἀνέφελον, καὶ διὰ ταῦτα, οἷον ἀργυρᾶ, καὶ χρυσᾶ. Οὕτω γὰρ καὶ ὁ χρυσὸς ἰοῦ ἀνεπιδεκτός ἐστι, καὶ λαμπρός. διὸ καὶ ἄφθιτος, [5] καὶ καλὸς λέγεται, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ἔργα καλά. *Baſ. p. 456.*
Ἰστέον δὲ, ὅτι καὶ ἐν τῷ, ἀργυρέοις ἱμᾶσι, *Rom. p. 599.*
παράχρησιν ἔχει τὸ ἱμᾶσι, δι' ἀπορίαν ἄλλης λέξεως. Κυρίως γὰρ ἀπὸ δερμάτων οἱ ἱμάντες· ἐξ ὧν καὶ ἱμάσθλη, καὶ ἱμονιά. Τὸ δ' αὐτὸ νοητέον καὶ εἰς τὰ χρυσᾶ λέπαδνα. Λέπαδνα γὰρ κυρίως, [6] πλατεῖς ἱμάντες, οἷς ἀνεδέσμευντο οἱ τράχηλοι τῶν ἵππων πρὸς τὸν ζυγόν· παρὰ τὸ λέπω τὸ λεπίζω λέπανον, ὡς [7] ξέω ξόανον, καὶ κόπτω κόπανον,

καὶ

1. σύριγγες ἵππων) lege mecum, σύριγγες τροχῶν. Sic enim Euripides in Hippolyto v. 1234.

σύριγγές τ' ἄνω
Τροχῶν ἐπήδων, ἀξόνων τ' ἐνήλατα.

Pollux: τὸ δὲ κοῖλον τοῦ τροχοῦ τὸ ἐναρμοζόμενον τῷ ἄξονι, σύριγξ. Politus.

2. ταῖς χοινικίσι) nempe τοῦ ἄξονος. Scholiaſtes Euripidis: τὰ ἐμβαλλόμενα πρὸς τῷ ἄξονι, ὥστε μὴ ἐξιέναι τὸν τροχόν. Polit.

3. ἁμαξηδόνια) Euripidis Scholiaſtæ ἁμαξηδόνια ἔχει. Polit.

4. καὶ κλιμάκων ἐνήλατα τὰ τῶν βαθμίδων ἄκρα) Euripides Phœniſſis:

Κλίμακος ἀνεῖβαινε ξεστ' ἐνήλατα βάθρα.

Ἐνήλατα ibi Scholiaſtæ τὰ ὀρθὰ ξύλα, ὅθεν πήγνυνται, καὶ ἐλαύνονται τὰ βάθρα τῆς κλίμακος. Politus.

5. καὶ καλὸς λέγεται) Hinc aurea Venus Poëtis dicitur, ideſt, pulchra. Salvin.

6. πλατεῖς ἱμάντες, οἷς ἀνεδεσμοῦντο οἱ τράχηλοι τῶν ἵππων) Heſychius: Λέπαδνα (ſic enim legendum, non λεπαδεῖα) ἱμάντες πλατεῖς, οἷς ἀναδοῦνται οἱ τράχηλοι τῶν ἵππων πρὸς τὸ ζυγόν. Politus.

7. ξέω ξόανον) ξόανον propriè ſimulacrum ligneum. Servius. Ammonius. Salvinus.

Digitized by Google

¹ καὶ πλεονασμῷ τοῦ δ', λέπαδνον. ² Τινὲς δὲ λέπαδνα, τοὺς μασχαλιστῆρας φασίν.

ρϟδ'. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι καὶ, ὅτι τὰ ἔκφρασιν θειοτέρου ἅρματος Ὅμηρος πεποίηται, οἷα μὴ θελήσας εἰς εὐτελὲς ἅρμα, καὶ θνητὸν αὐτὸν ἀπασχολῆσαι, καὶ ὅτι μέρη ἅρματος προέθετο διασκευαστικῶς διδάξαι, ἅ εἰσι, τὰ κύκλα, ὁ ἄξων, καὶ τὰ ἑξῆς, ἵνα καὶ τῶν τοιούτων ἐπιστήμων εἴη ὁ ἀκροατὴς, διὰ πολυμάθειαν. Οὐχ ὑπόκειται δέ τι ξύλον τῷ τῆς Ἥρας ἅρματι. θεῖον γάρ ἐστιν. ³ ὅθεν οὐδὲ ὁ Ἥφαιστος ἀπὸ ξύλων σκευάζει τὰ Ὀλύμπια δώματα. Ὑπηρετικὴ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἡ Ἥβη. Καὶ Ἥρη μὲν περὶ τοὺς καὶ ἀλλαχοῦ κειμένους χρυσάμπυκας ἵππους· Ἥβη δὲ περὶ τὸ ἅρμα ποιεῖται. Ἔνθα ἑνὸς μὲν στίχου πρόκειται τὸ, Ἥρη· ἑτέρου δὲ τὸ, Ἥβη. ὅπερ ἔχει τι κάλλους, διὰ τὸ ἰσοφωνεῖν, παρὰ γράμμα ἕν, τὴν Ἥβην, καὶ τὴν Ἥρην. καθάπερ ἴσως καὶ τὸ, ἤτοι χρυσέη ἴτυς, διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ⁴ ψευδοπαρήχησιν τοῦ, ἤτοι, καὶ τοῦ, ἴτυς. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι τὸ, ἔντυεν ἵππους, ὅ ἐστιν, εὐτρέπιζεν, ὥπλιζεν, ὡς ἀπὸ τοῦ ⁵ ἔντεα τὰ ἁπλῶς ὅπλα τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔργων, ἤτοι ὄργανα, οὐκ θέματός ἐστι τοῦ ἐντύω, ⁶ ἐξ οὗ τὸ ἐντύνω, κατὰ τὸ θύω θύνω. ⁷ Τὸ δὲ πρέσβα, συγκέκοπται, ὡς ἀλλαχοῦ δηλαδή. Τοῦ δὲ καμπύλα κύκλα, προϋπάρχουσιν οἱ καμπύλοι κύκλοι, ⁸ ἐξ ὧν αὐτὰ μεταπλάσθη. ὡς καὶ τοῦ τράχηλα, καὶ λύχνα, καὶ δόρπα, καὶ ταρσά, οἱ τράχηλοι, καὶ οἱ λύχνοι, καὶ οἱ δόρποι, καὶ οἱ ταρσοί. Περὶ δὲ ἄντυγος, σημείωσαι, ὡς οὐ μόνον ⁹ ἐπὶ ἅρματος ἡ λέξις, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ζυγοῦ κιθάρας, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἢ πήχεως. καθὸ σημαινόμενον ¹⁰ ἄντυγα χορδῶν Εὐριπίδης φησὶν ἐν Ἱππολύτῳ. ἔνθα κεῖται καὶ ἀρβύλη, οὐκ ἐπὶ ὑποδήματος, ἀν τῷ,

Αὐταῖσιν ¹¹ ἀρβύλῃσιν ἁρμόσας πόδα.

αἱ

τοῦ δ', λέπαδνον, *lorum latum*. Quamquam aliqui λέπαδνα, lora ea intelligent, quæ ſunt circa alas, ſive armos equorum.

CXCIV. Verùm hic obſerva, Poëticam divini currus deſcriptionem Homerum adornaſſe, perinde quaſi nollet ſemet ipſe applicare ad vilem, ac mortalem currum; itemque propoſitum ei fuiſſe, narratione quadam artificioſâ partes currus docere, atque explicare, quæ quidem ſunt, rotæ, axis, reliquæque omnes partes: ut ſcilicet auditor iſtarum quoque rerum ſcientiam, ad multam variamque eruditionem, hauriret. Neque *verò* ligni quidquam ſubeſt in Junonis curru. Eſt enim currus divinus. Unde neque etiam Vulcanus cœleſtes domos ex lignis ædificat. Atque hic etiam Hebe in miniſteriis obeundis occupata. Sicuti enim Juno in equos, quos & alibi legimus χρυσάμπυκας, *phaleris aureis ornatos*; ſic Hebe in currum operam laboremque ſuum impendit. Ubi unius quidem verſus initio poſitum eſt τὸ Ἥρη, *Juno*; alterius verò τὸ Ἥβη, *Hebe*. Quod habet quidem neſcio quam pulchritudinem, atque elegantiam, eo quia, demptâ unâ litterâ, æquè ſonat ἡ Ἥβη, *Hebe*, atque ἡ Ἥρη, *Juno*. ſicuti etiam fortaſſe τὸ, ἤτοι χρυσέη ἴτυς, *certè aureum orbile*, propter falſam illam, & ementitam parechesin, quam ibi inter ſeſe habent τὸ ἤτοι, *certè*, & τὸ ἴτυς, *orbile*, *ſeu orbis rotarum*. Ad hæc ſciendum, illud, ἔντυεν ἵππους, *parabat equos*, hoc eſt, inſtruebat, apparabat, tamquam ab ἔντεα, *arma*, quæ generatim ſunt inſtrumenta, quibus homines ad facienda opera utuntur, ſive organa, eſſe a themate ἐντύω, *paro*, *apparo*, *inſtruo*, ex quo τὸ ἐντύνω, *paro*, *orno*, ut τὸ θύω, *cum impetu eo*, & θύνω, *ſubeo*, *ingredior*. Τὸ πρέσβα, *veneranda*, *venerabilis*, *honorabilis*, contractum eſt per ſyncopen, ut nimirum alibi. Τοῦ καμπύλα κύκλα, *curvos circulos*, *ſeu orbes rotarum*, primitivum nomen eſt οἱ καμπύλοι κύκλοι, *curvi circuli*, *ſive orbes*, ex quo facta per metaplaſmum κύκλα, *orbilea*. Sicuti etiam per metaplaſmum ſunt τὰ τράχηλα, *colla*, & λύχνα, *lychni*, *ſeu lucernæ*, & δόρπα, *cœnæ*, & ταρσά, *plantæ pedum*: quorum nomina primitive, οἱ τράχηλοι, οἱ λύχνοι, οἱ δόρποι, οἱ ταρσοί. Ceterùm de hac voce ἄντυξ, *ambitus*, *orbis*, *gyrus*, obſerva, hanc ipſam vocem non de curru modò uſurpari; ſed etiam, ſecundùm veteres, de jugo citharæ, aut cubito. quo quidem ſignificatu dicit Euripides in Hippolyto ἄντυγα χορδῶν, *orbem chordarum*. ubi legitur etiam ἀρβύλη, *hemicyclus*, longè alio ſignificatu, quàm calceamenti, in illis verbis: Αὐταῖσιν ἀρβύλῃσιν ἁρμόσας πόδα. *in ipſis hemi-*

1. καὶ πλεονασμῷ τοῦ δ', λέπαδνον) Etymologici Magni Auctor: πλεονάζει δὲ τὸ δ', ὡς [illegible], ἀπὸ λέπω λέπανον, καὶ λέπαδνον. Polit.

2. Τινὲς δὲ λέπαδνα, τοὺς μασχαλιστῆρας φασίν) Etymologici Magni Auctor: Λέπαδνα, οἱ ὑπὸ τῶν ἵππων στηθῶν ἱμάντες, οἱ μασχαλιστῆρες. Suidas: Λέπαδνα, οἱ μασχαλιστῆρες τῶν ἵππων, ἢ στηθιαῖοι λῶροι. Pollux tamen λέπαδνα facit alia, atque τοὺς μασχαλιστῆρας. Τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ζυγῶν ἀπηρτημένα, τὰ ὑπὸ τοὺς αὐχένας τῶν ἵππων ἐλαυνόμενα, λέπαδνα, ὡς τὰ ἄκρα, λεπαδνιστῆρες. τὰ δὲ ὑπὸ τοὺς ὤμους τῶν ἵππων, μασχαλιστῆρες. Politus.

3. ὅθεν οὐδὲ ὁ Ἥφαιστος ἀπὸ ξύλων σκευάζει τὰ Ὀλύμπια δώματα) Cœlum χαλκοβατὲς δῶ, ait Homerus. idest, aeream ſublimem domum. Salvinus.

4. ψευδοπαρήχησιν τοῦ, ἤτοι, καὶ τοῦ, ἴτυς) Etœ, & Itus nullam habent aſſonantiam reverà. habent autem in vulgari pronuntiatione Græcorum. Salvin.

5. ἔντεα τὰ ἁπλῶς ὅπλα τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔργων) Unde & apud Homerum ἔντεα δαιτὸς τὰ σκεύη. Heſychius: ἔντεα δαιτὸς, σκεύη. [illegible]. Politus.

6. ἐξ οὗ τὸ ἐντύνω) Sic ἀνύω, & ἀνύνω, *perficio*. Salvin.

7. Τὸ δὲ πρέσβα, συγκέκοπται) Sic πότνια, & πότνα apud Homerum. Salvinus.

Etymologici Magni Auctor: Πρέσβα, θεά. πρεσβυτάτη, ἐντιμοτάτη· ἀπὸ τοῦ πρέσβος, κατὰ συγκοπήν. Politus.

8. ἐξ ὧν αὐτὰ μεταπλάσθη) Etymologici Magni Auctor: τὸ δὲ κύκλα, ὃ σημαίνει τοὺς τροχούς, κατὰ μεταπλασμὸν ἐγένετο ἀπὸ τοῦ κύκλος, κύκλα, ὡς ταρσὸς ταρσά. Polit.

9. ἐπὶ ἅρματος ἡ λέξις) Polluci etiam inter partes currus, ἄντυξ. Heſychius: ἄντυξ, ἅρματος περιφέρεια. Suidas: ἄντυγες, αἱ περιφέρειαι τῶν ἁρμάτων. Etymologo ἄντυξ, ἡ ἀνωτάτω [illegible] τοῦ ἁρματείου δίφρου. Ubi pro [illegible] legendum puto περιφέρεια. Politus.

10. ἄντυγα χορδῶν Εὐριπίδης φησὶν ἐν Ἱππολύτῳ) Euripides in Hippolyto:

Μοῦσα δ' ἄϋπνος ὑπ' ἄντυγι χορδᾶν λήξει.

Ubi Scholiaſtes τὸν ζυγὸν δὲ τῆς κιθάρας ἄντυγα καλεῖ, [illegible], ὁ δὲ, ἄϋπνος, φησὶν, ὑπὸ τῶν χορδῶν [illegible] λήξει. Politus.

11. ἀρβύλῃσιν) Frobenius, ἀρβυλαισιν. ut & ego olim in margine libri mei emendaveram. Sed legendum ἀρβύλῃσιν, quomodo etiam legit apud Euripidem Etymologus. Euripides Hippolyto:

Μώνυχα δὲ χερσὶν ἡνίας ἀπ' ἄντυγος,
Αὐταῖσιν ἀρβύλῃσιν ἁρμόσας πόδα.

Ibi Scholiaſta ἀρβύλας exponit τὰς τοῦ ἅρματος περὶ τὴν ἄντυγα, ὅπου [illegible] ὁ ἡνίοχος. Hinc eſt, quod notat hic Euſtathius, τὰς ἀρβύλας ſignificare apud Euripidem τὸ περὶ τὴν ἄντυγα τοῦ ἅρματος μέρος. ubi ſcilicet ſtatio aurigæ. Sed ibi ἀρ-

mieyelis aptè collocant pedem. quæ quidem ἀρβύλαι denotant partem currus περὶ τὴν ἄντυγα, *circa orbem ſellæ curulis*: ubi, ut ajunt, ſtare ſolitus auriga. Conſtat autem, quod ad ſignificationem quidem attinet, idem eſſe dicere ἄντυγα, *ambitum*, atque ἴτυν, *orbem*, & κύκλον, *circulum*, genere virili, aut neutro, & ἀψῖδα, ſeu ἄψιν, *curvaturam*. Itemque conſtat, dictam quoque per metaphoram reperiri cœli ἄντυγα, *ambientem rotunditatem*, quemadmodum etiam ἀψῖδα, *abſidem*, *ſeu fornicem*.

αἳ δηλοῦσι τὸ περὶ τὴν ἄντυγα τοῦ ἅρματος μέρος· ἔνθα, φασίν, ἡ τοῦ ἡνιόχου στάσις ἐστί. Δῆλον δέ, ὅτι τὸ εἰς ἓν ἥκει ἐννοίας ἄντυγα, καὶ ἴτυν, καὶ κύκλον, ἀρσενικῶς, ἢ οὐδετέρως, καὶ ἀψῖδα, ἢ ἄψιν εἰπεῖν, καὶ ὅτι καὶ οὐρανοῦ ἄντυξ, ὥσπερ καὶ ἀψίς, εὕρηται τροπικώτερον.

Verùm Minerva, Jovis Ægiochi filia,
Peplum diffudit pulchrum ſuper pavimentum patris
Varium, quem ipſa fecerat, manibuſque elaboraverat;
Loricamque quum induiſſet Jovis cogentis nubes,
Armis inſtructa eſt ad pugnam lacrymoſam.

Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει
Ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο, καὶ κάμε χερσίν.
Ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,
Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.

CXCV. Diffudit Minerva peplum pulchrum, ac varium ſuper pavimentum patris: quem quidem peplum ipſa ποιήσατο, καὶ κάμε χερσί. *fecerat*, *& elaboraverat manibus*. hoc eſt, καμοῦσα ἐποίησε, *cum labore fecerat*. quumque Jovis loricam induiſſet, ſic ad pugnam eſt armata. Et hoc quidem loci ponunt veteres aſteriſcum, quæ eſt nota ſtellæ decuſſata, appoſitis punctis ad quaternos angulos, ad hunc modum ·※· adhibeturque ad verſus omnium optimos, atque præſtantiſſimos, quique, ſtellarum quodammodo inſtar, relucent, quippe quòd illuſtri in loco ſint commodùm collocati. Docent etiam, rectè hic, & opportunè facere Poëtam, ut hæc iſta commemoret: tametſi non ſatis commodè id præſtet in Pugnâ Mancâ, videlicet in libro θ', eo quia nullum ibi ſpecimen dat Minerva magnæ fortitudinis ſuæ. Κόλον autem Μάχην, ſive κολοβήν, *Pugnam Mancam*, *ſeu Mutilatam*, vocant librum θ', eâ ipſâ de cauſſâ, quam ibi ſumus expoſituri. Eſt hic etiam peplus, tunica muliebris, quam minimè certè induebant, ſed fibulâ ſubſtringebant: ſublatâque hac fibulâ, videtur ipſe peplus ad terram defluxiſſe. Quare & Homerus ita hic loquitur: Πέπλον ἑανόν, *peplum pulchrum*, de quo ſupra dictum eſt, κατέχευεν ἐπ' οὔδει, *diffudit ſuper pavimentum*. Ac rurſus τὸ κατέχευε, *diffudit*, pepli mollitiem oſtendit. Oritur autem hæc vox a verbo πρέπω, *decorus ſum*, unde πρέπαλος, ideſt, decorus, excellens, eximius, atque ſplendidus; & per aphæreſin πέπαλος, denique per ſyncopen πέπλος. Quamquam etiam ὁ πέπλος, *peplus*, uſurpatur aliquando de indumento virili, ut planum alicubi facit Euripides; nec non Sophocles in Trachiniis, qui tunicam Herculis, quam Deianira venenato Neſſi cruore

ρ λε΄. Ἀθηνᾶ πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο, καὶ κάμε χερσί. τουτέστιν, ὃν καμοῦσα ἐποίησεν. ἐνδῦσα δὲ τὸν τοῦ Διὸς χιτῶνα, ἐθωρήσσετο εἰς πόλεμον. Καὶ τιθέασιν ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ ἀστερίσκον, ὅς ἐστιν ἀστέρος σημεῖον χιαστόν· ἔχων ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις στιγμάς, οὕτω ·※· καὶ τίθεται ἐπὶ τῶν ἄριστα ἐχόντων ἐπῶν, καὶ ἀστεροειδῶς οἱονεὶ λαμπόντων, ὡς ἐν καλῷ τόπῳ κειμένων. Καὶ λέγουσιν, ὅτι ἐνταῦθα μέν, καλῶς ταῦτα λέγει, καὶ κατὰ καιρὸν ὁ Ποιητής· ἐν δὲ τῇ Κόλῳ Μάχῃ, ἤγουν τῇ θ' ῥαψῳδίᾳ, οὐ δεόντως. ἀριστεία γὰρ ἐκεῖ τῆς Ἀθηνᾶς μεγάλη οὐ φαίνεται. Κόλον δὲ Μάχην, ἤτοι κολοβήν, τὴν θ' ῥαψῳδίαν καλοῦσι, διὰ τὴν ἐκεῖ ῥηθησομένην αἰτίαν. Ἔστι δὲ πέπλος καὶ ἐνταῦθα [1] γυναικεῖος χιτών, ὃν οὐκ ἐνεδύοντο, ἀλλ' ἐπερονῶντο· καὶ τῆς περόνης ἀρθείσης, καταῤῥέων αὐτὸς εἰς τὸ ἔδαφος φαίνεται. Διὸ καὶ Ὅμηρος ἐνταῦθά φησι· Πέπλον ἑανόν, περὶ οὗ προείρηται, κατέχευεν ἐπ' οὔδει. Καὶ ἄλλως δὲ τὸ κατέχευε, τὴν τρυφερότητα τοῦ πέπλου δηλοῖ. [2] Γίνεται δὲ παρὰ τὸ πρέπω πρέπαλος ὁ ἐκπρεπής, καὶ λαμπρός. καὶ ἀφαιρέσει πέπαλος, καὶ συγκοπῇ πέπλος. Ὅτι δέ ποτε καὶ ἐπὶ ἀνδρείου ἱματίου ὁ πέπλος τίθεται, [3] δηλοῖ που Εὐριπίδης· καὶ Σοφοκλῆς δὲ ἐν Τραχινίαις, ὃς τὸν Ἡρακλέους χιτῶνα, [4] ὃν ἔβαψε Δηϊάνειρα τῷ ἐκ Νέσσου φαρ-

ἀρβύλας Etymologus intelligit εἶδος ὑποδήματος τετρωτὰς ἀργασμένον. Genus hoc calceamenti Scholiaſta Euripidis ad Oreſtem dicit εἶδος ὑποδήματος γυναικεῖον κοῖλον, καὶ βαθύ. Derivat autem Etymologus τὸ ἀρβύλη παρὰ τὸ ἁρμόζεσθαι τοῖς ποσίν. Unde ἁρμύλα, indeque ἀρβύλη. Politus.

1. γυναικεῖος χιτών, ὃν οὐκ ἐνεδύοντο, ἀλλ' ἐπερονῶντο) In re veſtiariâ muliebri adnumerat etiam Pollux peplum: cujus duplicem uſum agnoſcit, ὡς ἐνδύσασθαί τε, καὶ ἐπιβάλλεσθαι. Καὶ ὅτι μὲν ἐπίβλημά ἐστι, μαρτυρεῖ [illegible] τῆς Ἀθηνᾶς πέπλον. ὅτι δὲ καὶ χιτών, ὅταν εἴπῃ Ξενοφῶν· Περιπεπορπημένον τὸν πέπλον. παραφαίνει γὰρ τόπον καὶ τὰ στέρνα. Ex altero uſu, quia ſcilicet etiam induebatur, dicitur peplus ἔνδυμα γυναικεῖον. Heſychius: Πέπλον, ὁ πέπλος, ἱμάτιον, ἢ ἔνδυμα γυναικεῖον. Suidas: ἔστι δὲ ὁ πέπλος γυναικεῖον ἔνδυμα. Politus.

2. Γίνεται δὲ παρὰ τὸ πρέπω) Etymologici Magni Auctor: ὁ παρὰ τὸ πρέπω πρέπαλος, καὶ συγκοπῇ, πέπλος. Politus.

3. δηλοῖ που Εὐριπίδης) Cyclops ille Euripideus:
Ἔπινον γάλακτος ἀμφορέα, πέπλον
Κρούω, Διὸς βρονταῖσιν εἰς ἔριν κτυπῶν.
Sic & ἐπὶ ἀνδρείου ἱματίου ὁ πέπλος τίθεται apud Xenophontem. Pollux: ὁ δ' αὐτὸς Ξενοφῶν καὶ ἀνδρεῖον εἶναι φόρημα οἴεται τὸν πέπλον. ὁ γὰρ Ἀρμένιος ἔφη κατασχίσασθαι τοὺς πέπλους. [illegible], inquit Pollux, [illegible] οἱ βάρβαροι καὶ ταῖς θηλυπρεπεστέραις τῶν ἐσθήτων ἐχρῶντο. Indicarunt jam alii locum Xenophontis de Tigrane Armenii filio e libro 3. De Inſtit. Cyri. *Politus*.

4. ὃν ἔβαψε Δηϊάνειρα τῷ ἐκ Νέσσου φαρμάκῳ) Deianira illa Sophoclea in Trachiniis: Χιτῶνα τόνδ' ἔβαψα, προσβαλοῦσ', ὅσα Ζῶν κεῖνος εἶπε. Polit.

Digitized by Google

Rom. p.600. Φαρμάκῳ, καὶ [1] εὐαφῆ πέπλον λέγει, [2] καὶ καινὸν πέπλωμα, [3] καὶ ἐνδυτῆρα πέπλον, [4] καὶ θανάσιμον πέπλον. Ὁ μέντοι ῥηθεὶς ἐν τοῖς περὶ Πανδάρου πέπλος, καὶ ἡ ἐπ' αὐτῷ ἐτυμολογία, ἑτεροιοῦνται πρὸς τὰ ἐνταῦθα, ὡς ἐκεῖ δεδήλωται. Σημείωσαι δὲ, ὅτι καὶ ὁ τοῦ Διὸς χιτὼν, ὡς οἷά τι τεῦχος, ἤτοι ὅπλον, ὑπόκειται εἶναι. Διό φησιν· Ἡ δὲ, χιτῶνα ἐνδῦσα Διὸς, τεύχεσιν εἰς πόλεμον θωρήσσετο. καὶ αὐτοῖς, οὐ τομοῖς τισιν, ἀλλ' ἢ σειστοῖς, κατὰ τὸ, ἐρεμνὴν ἐπισείει αἰγίδα, καὶ δυναμένοις βλάπτειν ἐν μόνῳ τῷ σείεσθαι, ἢ δεινοῖς, καὶ σμερδνοῖς, καὶ τῇ θέᾳ, καὶ μόνῃ, βλάπτουσιν. Ὅρα δὲ καὶ, [5] ὡς κοινὰ τὰ τοιαῦτα τῷ Διῒ, καὶ τῇ Ἀθηνᾷ, μυθικῶς μὲν, διὰ τὸ φιλτάτην εἶναι αὐτὴν τῷ Διῒ. κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων. ἀλληγορικῶς δὲ, διὰ τὸ τῆς φρονήσεως Ἀθηνᾶς οἰκεῖον πρὸς Δία νοῦν. Τὸ δὲ, πατρὸς ἐπ' οὔδει, πρὸς διαστολὴν ἔφη. Οὐ γὰρ ἁπλῶς εἰς ἔδαφος ἔχευεν, ἀλλ' εἰς τὸ τοῦ Διός. Ὅτι δὲ, καθάπερ [6] ὕδας καὶ ὕδος, οὕτω καὶ οὖδας οὖδος, πολλαχοῦ δηλοῦται. Οὕτω καὶ [7] δέρας δέρος. οἷον, [8] πάγχρυσον δέρος. [9] καὶ γῆρας γῆρος. ἐξ οὗ [10] τὸ γηροβοσκήσειν παρ' Εὐριπίδῃ, [11] καὶ τὸ γηροβοσκὸς παρὰ Σοφοκλεῖ, [12] ἐν συστολῇ τοῦ ο. εἰ καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς ἐκτείνουσιν ἐν τοῖς τοιούτοις τὴν ρω συλλαβὴν, ἀπὸ γενικῆς Ἀττικῆς τοῦ γήρως.

re inſecerat, vocat εὐαφῆ πέπλον, *mollem peplum*, itemque καινὸν πέπλωμα, *novum peplum*, & ἐνδυτῆρα πέπλον, *peplum commodum ad induendum*, & θανάσιμον πέπλον, *lethalem peplum*. Peplus tamen ille, de quo diximus, cum de Pandaro, & tradita de eo etymologia, alterius ſunt modi, atque ea, quæ hic afferuntur, ut eſt ibi declaratum. Ceterùm obſerva, ut Jovis tunica ponitur eſſe veluti inſtrumentorum quoddam bellicum, ſive armatura. Quocirca ſic ait: Ἡ δὲ, χιτῶνα ἐνδῦσα Διὸς, τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο. *Illa verò, quum Jovis tunicam induiſſet, armis ad pugnam armabatur:* iiſque non acutis, aptiſque ad cædendum; ſed aut armis, quæ quaſſari poſſent, atque concuti, ſecundùm illud: ἐρεμνὴν ἐπισείει αἰγίδα. *tenebricoſam incutit ægidem:* quæque vim nocendi haberent, ſi vel duntaxat concuterentur; aut armis terribilibus, horroremque incutientibus, quæque ipſo ſui conſpectu, eoque ſolo, nocumentum inferrent. Ad hæc vide, communia eſſe hæc iſta arma Jovi, & Minervæ, fabulosè quidem, propterea quòd eſt ea maximè in amoribus Jovi. Communia autem ſunt ea, quæ ſunt amicorum, ſeu eorum, qui inter ſeſe amant. allegoricè verò, propter prudentiæ, quæ Minerva eſt, familiaritatem, atque neceſſitudinem cum intelligentiâ, quam Juppiter ſignificat. Diſtinctionis porrò cauſsâ dicit illud: πατρὸς ἐπ' οὔδει. *patris ſuper pavimentum*, Non enim generatim in pavimentum, ſive in ſolum, diffudit, ſed in pavimentum Jovis. Porro autem, quemadmodum multis in locis conſtat, ut ὕδας dicitur, & ὕδος, *aqua*; ſic etiam οὖδας, οὖδος, *ſolum, ſeu pavimentum*. Et ſic δέρας, δέρος, *pellis*. ut πάγχρυσον δέρος. *tota aurea pellis*. & γῆρας, γῆρος, *ſenectus*. unde τὸ γηροβοσκήσειν, *nutriturum eſſe in ſenectute*, apud Euripidem; itemque τὸ γηροβοσκὸς, *is, qui unum aliquem nutrit in ſenectute*, apud Sophoclem, contractâ ſyllabâ per ο breve: tametſi poſteriores ſcriptores in nominibus hujuſcemodi producant ſyllabam ρω, a genitivo Attico γήρως, *ſenectutis*.

Baſ. p.457. Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν
Δεινὴν, ἣν περὶ μὲν πάντῃ φόβος [13] ἐστεφάνωτο.
Ἐν δ' ἔρις, ἐν δ' ἀλκὴ, ἐν δὲ κρυόεσσα ἰωκή.
Ἐν δέ τε Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου
Δεινή τε, σμερδνή τε, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον
Χρυσείην, ἑκατὸν πολίων πρυλέεσσ' ἀραρυῖαν.

Humeris igitur circumpoſuit ægidem fimbriatam
Terribilem, quam undique timor circumdederat.
Ibi contentio, ibi fortitudo, ibi atrox inſectatio.
Ibi & Gorgonium caput diri monſtri
Dirumque, horrendumque, Jovis portentum Ægiochi.
Capiti verò clavatam undique galeam impoſuit, quatuor clavis,
Auream, urbium centenarum militibus ſufficientem.

ρϟϛʹ. Τὴν αἰγίδα τῆς Ἀθηνᾶς, ἣν καὶ θυσσανόεσσαν λέγει, [14] ὅ ἐστι κροσσωτὴν (θύσανοι γὰρ, [15] οἱ διὰ τοῦ ο μικροῦ γραφόμενοι κροσ-

CXCVI. Ægidem Minervæ, quam & θυσσανόεσσαν, *fimbriatam*, vocat, hoc eſt, κροσσωτὴν, *villis prætextam* (θύσανοι namque, *i. e. fimbriæ*, ipſi ſunt κροσσοὶ, *villi extremæ oræ appoſiti*, quorum vide-

1. εὐαφῆ πέπλον λέγει) εὐυφῆ πέπλον Sophocles in Trachiniis:
ὅπως φέρῃς μοι τόνδε γ' εὐυφῆ πέπλον
δώρημ' ἐκείνῳ τἀνδρὶ τῆς ἐμῆς χερός.
Ibi εὐυφῆ πέπλον Scholiaſta exponit εὐχειρουργῆ. Obſervat autem idem Scholiaſta, non rectè Sophoclem τὸν ποδήρη χιτῶνα, πέπλον dixiſſe, ἀντὶ τοῦ λεπτουργοῦ. Politus.
εὐυφῆ πέπλον. Bene textum peplum. *Salvin.*
2. καὶ καινὸν πέπλωμα) Sophocles: καὶ φανὼν θεοῖς θυτῆρα καινῷ καινὸν ἐν πεπλώματι. Polit.
3. καὶ ἐνδυτῆρα πέπλον) Sophocles: ὅ γ' ἐκ τοῦ ἐνδυτῆρα πέπλον ὄρτινας ἔχοιεν Polit.
4. καὶ θανάσιμον πέπλον) Sophocles: τὸ σὸν φέρων δώρημα θανάσιμον πέπλον. Polit.
5. ὡς κοινὰ τὰ τοιαῦτα τῷ Διῒ, καὶ τῇ Ἀθηνᾷ) quid mirum? quando Minervam Poetæ finxerunt
Ἴσον ἔχουσαν πατρὶ μένος, καὶ ἐπίφρονα βουλήν. Polit.
6. ὕδας καὶ ὕδος) Etymologici Magni Auctor: μεταπίπτουσι τὸ κῶας εἰς τὸ κῶος, ὡς τὸ ὕδας εἰς τὸ ὕδος. Ἡσίοδος· Γαίης ὕδος φέρων. Polit.
7. δέρας δέρος) Etymologici Magni Auctor: δέρος, τὸ κώδιον. αἱ τοιαῦται ἐκθέσεις, ἀπὸ Ἰωνικῆς εἰσιν, ἢ Δωρικῆς. οἷον, δέρος, κῶος. ἀπὸ τοῦ δέρας, καὶ κῶας πεποίηνται. Idem notatum Suidæ. *Politus.*
8. πάγχρυσον δέρος) Sic & πυρφαλυφόρον δέρος Sophocles. Polit.

9. καὶ γῆρας γῆρος) Etymologici Magni Auctor: ὥσπερ ἀπὸ τοῦ γῆρας γίνεται γῆρος, καὶ ἀπὸ τοῦ δέρας δέρος, ὅπου καὶ ἀπὸ τοῦ δέρω δέρματος. Polit.
10. τὸ γηροβοσκήσειν) Pollux: Τροφίδας δὲ καὶ γηροβοσκοὺς εἴρηκε. Polit.
11. καὶ τὸ γηροβοσκὸς παρὰ Σοφοκλεῖ) Sophocles in Ajace:
Ὡς σφιν γένωνται γηροβοσκοὶ εἰσαεί.
Polit.
12. ἐν συστολῇ τοῦ ο) Sophoclis Scholiaſta: τὸ δὲ γηροβοσκὸν, χρῶνται καὶ μακρῷ, ἀπὸ τοῦ γῆρος, καὶ μικρῷ, ἀπὸ τῆς γενικῆς τοῦ γήρως. ἔστι γὰρ ἡ εὐθεῖα τὸ γῆρας. Politus.
13. ἐστεφάνωτο) Euſtathius legiſſe videtur ἐστεφάνωται. Polit.
14. ὅ ἐστι κροσσωτὴν) Heſychius: Θυσσανόεσσα, κροσσωτή, αἰθερία. θύσανος γὰρ ὁ κροσσός. Alienum eſt illud αἰθερία, quod delendum videtur, niſi pro illo reponere malis, αἰγὶς Ἀθηνᾶς. Etymologici Magni Auctor: Θυσσανόεσσα, κροσσοὺς ἔχουσα. Ægidas, ſive pelles caprinas ab Africanis mulieribus geſtari ſolitas, θυσανωτὰς vocat Herodotus in Melpomene. *Politus.*
15. οἱ διὰ τοῦ ο μικροῦ γραφόμενοι) Vitiosè igitur ſcriptum apud Heſychium: Κρωσσοὶ, τὰ ἄκρα τῶν ἱματίων τὰ ῥαμμάτια. Ubi vel ipſa litterarum ſeries clarè demonſtrabat, ſcribendum fuiſſe κροσσοὶ, διὰ τοῦ ο μικροῦ. Etymologici Magni Auctor: κροσσοὺς τὰ ἄκρα τῶν ἱματίων λέγουσι. Pollux: θύσανοι δὲ, οἱ λεγόμενοι κροσσοί. ἴδοι καὶ τὰ θυσανωτὰ παρὰ Ξενοφῶντι. Politus.

videlicet ſcriptura eſt per parvum ὀ· non ii certè quidem, qui ſcribuntur per ω magnum, qui videlicet vaſa aquaria ſignificant) ægidem, inquam, Minervæ ſic deſcribit: *Humeris igitur ægidem circumpoſuit fimbriatam, terribilem, quam undique timor in modum coronæ circumdederat*, ſive in orbem complectebatur. *Ibi contentio, ibi fortitudo, ibi acris inſectatio. Ibi Gorgonium caput diri monſtri, dirumque, atque horrendum, Jovis Ægiochi portentum*. Quæ quidem certè, aut veluti ſimulacra, impreſſa fuerunt, ut ajunt, in ægide, aut veluti affectiones, & facultates abditæ, & divinæ. Quin & per hæc fabula oſtendit, multiplices eſſe varioſque effectus prudentiæ, quæ, cum parata eſt ad contendendum, magnoque in hoſtes impetu irruit, tum metum incutit, tum εἰς φόβον, ſive φυγὴν, *in fugam*, conjicit, roburque ipſa oſtentat, celeritatemque, atque acrimoniam ad rem gerendam, nec non vim terrefaciendi habet plurimam. Adjicit quoque Poëta in modum deſcriptionis illud: Κρατὶ δ᾽ ἐπ᾽ ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον Χρυσείην, ἑκατὸν, videlicet πολλῶν, πόλεων πρυλέεσσ᾽, hoc eſt, πεζοῖς ὁπλίταις, ἀραρυῖαν. *Capitique criſtatam galeam impoſuit conos quatuor habentem, aureamque, & centenarum*, multarum videlicet, *urbium militibus*, hoc eſt, peditibus gravis armaturæ, *ſufficientem*. Ac vide, eam, quam diximus, galeam fabuloſè Poëtam multò maximam fingere: ſiquidem armatos tot urbium milites occulere, ac tegere poterat. Atque hoc etiam figurarum eſt loquendi genus per Collectionem, ſive Emphaſin. Colligendum namque eſt, cujuſmodi fuerit caput, reliquaque ad proportionem magnitudo corporis Minervæ, ſi ejuſcemodi galeam induerat.

CXCVII. Verùm nonnulli id ita intelligendum volunt, ut non urbium quidem centenarum armatis militibus par eſſet galea tegendis, quaſi ſcilicet tot fortibus, ac militaribus viris par ea eſſe poſſet, atque congruens; ſed ut centenarum urbium armatos milites ipſa in ſeſe impreſſos, atque inſculptos haberet. Quod & ipſum explicari vult per allegoriam providentiæ, quæ ſcilicet perfectæ convenit prudentiæ, maximèque omnium regiæ. Hæc enim, ut Trajanus ille apud Julianum geſtat humeris trophæa; ſic ipſa veluti in caput ſuum curas multarum civitatum recipit. Cujus profecto regiæ providentiæ inferiores etiam humileſque curæ, quæ, que, ut ita dicam, poſitæ ſunt ante pedes, quæ curæ per fimbrias denotantur, ſunt eæ quidem multæ, atque, ut appoſitè quis dixerit, multifidæ. Fiſſus enim quidam ſunt fimbriæ. Unde ἀρηθύσανοι, ſecundùm Pauſaniam, Ἄρεος θύσανοι, *Martis fimbriæ*, quaſi fiſſu avulſa fruſta, apud Æſchylum in Prometheo Soluto. Alii tamen illud, ἑκατὸν πόλεων πρυλέεσσιν ἀραρυῖαν, *urbium centenarum militibus aptam*, ſic exponunt, ut velint Poëtam dicere, ἑκατὸν πόλεων ἀριςῆας ἔχουσαν, *centenarum urbium fortes viros habentem*, aut κεκοσμημένην τοῖς τῆς Κρήτης ὁπλίταις, *ornatam gravis armaturæ*

κρωσσοί· ἐμὴν ¹ οἱ διὰ τοῦ ω μεγάλου οἱ τὰ ὑδροφόρα δηλοῦντες ἀγγεῖα) οὕτως ἐκφράζει· Ἀμφὶ δ᾽ ἄρ᾽ ὤμοισι βάλετο αἰγίδα θυσανόεσσαν, δεινὴν, ἣν περὶ μὲν πάντῃ φόβος ἐςεφάνωται, ἤτοι κύκλῳ περιέχει. Ἐν δ᾽ ἔρις, ἐν δ᾽ ἀλκὴ, ἐν δὲ κρυόεσσα ἰωκή. Ἐν δέ τε Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου, δεινή τε, σμερδνή τε, Διὸς τέρας Αἰγιόχοιο. Ταῦτα δὲ, ἢ ὡς εἴδωλα ἐντετύπωται, φασὶ, τῇ αἰγίδι, ἢ ὡς διαθέσεις, καὶ δυνάμεις ἄρρητοι, καὶ θεῖαί τινες. Δηλοῖ δὲ διὰ τούτων ὁ μῦθος τὰ πολύτροπα τῆς φρονήσεως ἐνεργήματα, ἥτις ἐριςικὴ, τοῖς ἐχθροῖς ἐπαιγίζουσα, δέος τε ἐμποιεῖ, καὶ εἰς φόβον, ἤτοι φυγὴν, διώκει, καὶ ἀλκὴν ἐνδείκνυται, καὶ τὸ γοργὸν, καὶ ὀξὺ πρὸς ἐνέργειαν, καὶ τὸ καταπληκτικὸν ἔχει πολύ. Λέγει δὲ ἐκφραςικῶς ὁ Ποιητὴς καὶ τὸ, Κρατὶ δ᾽ ἐπ᾽ ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον Χρυσείην, ἑκατὸν, ἤτοι πολλῶν, πόλεων ² πρυλέεσσιν, ὅ ἐςι, πεζοῖς ὁπλίταις, ἀραρυῖαν. Καὶ ἄρα, ὡς μεγίςην κατὰ μῦθον πλάττει τὴν ῥηθεῖσαν κυνέην· εἴ γε τοσούτων πόλεων ὁπλίτας καλύπτειν, καὶ σκέπειν ἠδύνατο. Καὶ ἔςι καὶ τοῦτο συλλογισμὸς τὸ σχῆμα, εἴτ᾽ οὖν ἔμφασις. Συλλογιςέον γὰρ, οἵα κεφαλὴ, καὶ τὸ λοιπὸν ἀναλόγως τοῦ σώματος μέγεθος τῆς Ἀθηνᾶς, εἰ τοιαύτην περικεφαλαίαν περιέκειτο.

ρϞζ΄. Τινὲς δέ φασιν, οὐχ ὅτι ἑκατὸν πόλεων ὁπλίτας ἠδύνατο σκέπειν, ὡς τοσούτοις ἀριςεῦσιν ἁρμόσαι δυναμένη, ἀλλ᾽ ὅτι ἑκατὸν πόλεων ὁπλίτας εἶχεν ἐντετυπωμένους ἑαυτῇ. Τοῦτο δὲ καὶ ἀλληγορίαν ἔχειν ἐθέλει τῆς προνοητικῆς τῆς τελείας, καὶ μάλιςα βασιλικῆς, φρονήσεως. ἥτις, ὡς που ³ ὁ παρὰ τῷ Ἰουλιανῷ Τραϊανὸς ἐπὶ τῶν ὤμων φέρει τὰ τρόπαια, οὕτως αὐτὴ ἀναδέδεκται, ὡς εἰπεῖν εἰς κεφαλὴν, φροντίδας πολλῶν πόλεων. ἧς δὴ βασιλικῆς προνοίας καὶ τὰ κατωτέρω, καὶ ταπεινὰ, καὶ, ὡς εἰπεῖν, πρὸ ποδῶν φροντίσματα, ὧν οἱ θύσανοι σύμβολον, πολλὰ τυγχάνει, καὶ, ὡς ἄν τις καιρίως εἴποι, πολυσχιδῆ. σχίσματα γάρ τινα καὶ οἱ θύσανοι, ὅθεν ἀρηθύσανοι, κατὰ Παυσανίαν, Ἄρεος θύσανοι, οἱονεὶ ἀποσχίσματα, παρ᾽ Αἰσχύλῳ ἐν Προμηθεῖ Λυομένῳ. Τινὲς δὲ τὸ, ἑκατὸν πόλεων πρυλέεσσιν ἀραρυῖαν, οὕτως ἔφρασαν, ἑκατὸν πόλεων ἀριςῆας ἔχουσαν, ἢ κεκοσμημένην τοῖς τῆς Κρήτης ὁπλίταις. τουτέςι,

1. οἱ διὰ τοῦ ω μεγάλου οἱ τὰ ὑδροφόρα δηλοῦντες ἀγγεῖα) Heſychius: κρωσσοί, ὑδρίαι, ςάμνοι, λήκυθοι. Lege autem in Euſtathio ἀγγεῖα. Etymologici Magni Auctor: κρωσσός, ὑδρία, ἢ τὸ ἄλλο ἄγγος εἰς τὸ ἐπιχεῖν ὕδωρ, παρὰ τὸ κρὼ τὸ ἐπιχέω. Suidas: κρωσσός, ἡ ὑδρία, ἀγγεῖον, ὑδροφορικόν, ἢ κρωσσίον, ὁ ςάμνος. Politus.

2. πρυλέεσσιν, ὅ ἐςι, πεζοῖς ὁπλίταις, ἀραρυῖαν) Heſychius: Πρυλέεσσ᾽ ἀραρυῖα, πεζοῖς ἡρμοσμένη. Politus.

3. ὁ παρὰ τῷ Ἰουλιανῷ) Julianus in Cæſaribus: Εὐθὺς δὲ ὁ Τραϊανὸς εἰσέρχεται, φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων τὰ τρόπαια, τό τε Γετικὸν, καὶ Παρθικόν. Polit.

Rom. p.601. στι, τὰ τῶν Κορυβάντων ἔργα ἔχουσαν ἐντετυπωμένα. Ὅτι δὲ ἑκατόμπολις ἡ Κρήτη, [1] καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δηλοῦται. [2] Ὡς δὲ καὶ Κρῆτες οἱ Κορύβαντες, δῆλον καὶ αὐτό. Εὐθῆναν δέ φασί τινες τοῖς πρυλέεσι, [3] πρύλις, γινομένην ἐκ τοῦ περῶ περύω τὸ ὁδεύω, παρύσω, πέρυλις, καὶ πρύλις, ὡς δαμάσω δάμαλις. Ἴσως δὲ συντελεῖ τι πρὸς τὴν τοιαύτην κλίσιν, καὶ τόνωσιν καὶ τὸ κύριον [4] ὁ Πρύλις ὁ παρὰ Λυκόφρονι. Καὶ μὴν ἄλλοι, ἐν οἷς καὶ Ἡρωδιανὸς, πρυλὴς γράφουσιν ὀξυτόνως, καὶ κλίνουσι κανονικῶς πρυλέος, πρυλοῦς, ὡς που καὶ προείρηται. Καὶ ἔστιν ἀσφαλέστερον τοῦτο. Ἀπὸ γάρτοι τοῦ πρύλις, πρύλεες ὤφειλεν εἶναι, ὡς ὄφεες. [5] Ἀλλαμὴν εὕρηται πρυλέες, ὡς εὐσεβέες.

ρ ϟη. Τὸ δὲ τετραφάληρον, καὶ ἀμφίφαλον ἐξηγούμενοι οἱ παλαιοὶ, φασὶν, ὅτι φάλοι μὲν οἱ κατὰ τὸ μέτωπον τῆς περικεφαλαίας ἀσπιδίσκοι· φάλαρα δὲ, κρίκοι τινὲς τῆς περικεφαλαίας ἐν ταῖς παραγναθίσιν· ὡς εἶναι διαφορὰν ταύτην φάλων, καὶ φαλάρων. [6] Τινὲς μέντοι ταυτὰ ὑπέλαβον ἀμφότερα, ὡς εἶναι τὸ τετραφάληρον ἐξηγητικὸν τοῦ ἀμφίφαλον. Ἡ γὰρ ἐκ δεξιῶν, καὶ ἀριστερῶν ἔχουσα τοιαῦτα, καὶ αὖ πάλιν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, καὶ ὄπισθεν, ἀμφίφαλος μὲν, ἤγουν δίφαλός ἐστι τῇ συζυγίᾳ· τετραφάληρος δὲ, τοῖς καθ' ἕν. Ὅτι δὲ [7] φάλαρα καὶ ἵππων ἐστὶ κόσμος προμετωπίδιος, ὁμολόγηται, γινόμενος καὶ αὐτὸς [8] ἀπὸ τοῦ φάω τὸ λάμπω. [9] ὅθεν φάλιον τὸ λευκόν· ἐξ οὗ ἵππος τε φάλιος ὁ τὸ μέτωπον, φασιν, ἔχων λευκόν· [10] καὶ ἄνθρωπος φάλιος, οὗ αἱ περὶ

turæ militibus Cretæ, hoc eſt, Corybantum facta, inſculpta habentem. Namque ab urbibus quidem centum percelebratam Cretam fuiſſe, manifeſtum fit in Odyſſeâ. Corybantes autem, Cretenſes eſſe, id quoque manifeſtum. Porro autem Rectum τοῦ πρυλέεσι, *militibus armatis*, quidam eſſe ajunt πρύλις, *miles armatus*, eumque derivatum ex περῶ, περύω, quod ſignificat *iter facio*, *ambulo*, *eo*. Unde περύσω, *iter faciam*, πέρυλις, & πρύλις, *pedes*, *ſive is*, *qui iter facit pedibus*, *is*, *qui pedibus militat*, ut ex δαμάσω, *domabo*, dicitur δάμαλις, *juvenca*. Atque ad hanc iſtam declinationem, rationemque accentus fortaſſe etiam quodammodo confert nomen proprium ὁ Πρύλις, *Prylis*, apud Lycophronem. Verumtamen alii, in quibus etiam Herodianus, ſcribunt πρυλὴς, *pedes*, accentu acuto, & ſecundùm regulam declinant πρυλέος, πρυλοῦς, *peditis*, ut & ſupra alicubi dictum eſt. idque certius eſt, atque firmius. Namque ex πρύλις, *pedes*, dicendum quidem erat πρύλιες, *pedites*, ut ὄφιες, *ſerpentes*. Atqui compertum eſt, dictum eſſe πρυλέες, *pedites armatis*, ut εὐσεβέες, *pii*.

CXCVIII. Τὸ τετραφάληρον, *quaternas phaleras habentem*, & ἀμφίφαλον, *clavis undique munitam*, *atque ornatam*, veteres ſic explicant, ut, ex eorum ſententiâ, φάλοι, *clavi*, ſint ſcutula, aut ſcutulata ornamenta in fronte galeæ; φάλαρα verò, *i. e. phaleræ*, ſint annuli quidem ipſius galeæ, ubi muniuntur maxillæ: adeò ut differentia hæc ſit φάλων, *clavorum*, *ſeu ſcutulorum*, & φαλάρων, *phalerarum*. Quidam tamen idem inter ſeſe utraque eſſe ſunt ſuſpicati: adeò ut τὸ τετραφάληρον, *ſcutula quatuor habentem*, valeat ad explicandum τὸ ἀμφίφαλον, *ſcutulis undique ornatam*, *atque munitam*. Quæ enim a dextrâ, atque a ſiniſtrâ, & rurſus a fronte, atque a tergo, ſcutula habet hujuſcemodi, eſt illa quidem ἀμφίφαλος, *utrimque ſcutulis inſtructa*, videlicet δίφαλος, *ſcutula habens bina*, ſi id ad ſcutulorum paria, ſive ad bina, & bina ſcutula, referatur; at verò τετραφάληρος, *ſcutulis quatuor inſtructa*, ſi ad ſingula per ſe ſcutula. Ceterùm in confeſſo eſt, φάλαρα, *phaleras*, ornamentum etiam eſſe equorum ad eorum frontem: quum & id ornamenti ita appelletur a φάω, quod ſignificat luceo, atque ſplendeo. Unde φάλιον, ideſt, album: ex quo tum equus dictus φάλιος, *albus*, is, qui frontem, ut ajunt, habet albam, cum homo φάλιος, *al-*

1. καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δηλοῦται) ubi tamen orbes tantùm nonaginta Cretæ attribuuntur. Nam in Iliade quidem Cretam Poëta vocat ἑκατόμπολιν. Euſtathius in Odyſſeam ad Homericum illud de Cretâ: καὶ ἐννήκοντα πόληες. Ἐννενηκοντάπολις δὲ νῦν Κρήτη, ἐν δὲ Ἰλιάδι ἑκατόμπολις, κατὰ περιττότητα. [illegible] πόλεις ὑπὸ Ἰδομενέως [illegible] ἐξ Ἰλίου, [illegible] [illegible] φύλακα [illegible], ὡς ὁ Λυκόφρων φησί. Τὰς δὲ [illegible] δέκα πόλεις [illegible] μετὰ τὰ Τρωικά. Καὶ [illegible] τινες συμβιβάζουσι τὴν ἐν Ἰλιάδι μὲν ἑκατόμπολιν, ἐνταῦθα δὲ ἐννενηκοντάπολιν. Politus.

Creta hecatompolis. Ovid. 1. de Arte: *centum Cretam forſitan urbes impleſſet*. Salvinus.

2. Ὡς δὲ καὶ Κρῆτες οἱ Κορύβαντες) Diomedes Grammaticus lib. 3. *Quos* (Idæos Dactylos) *Curetas*, *ſive Corybantas Poetæ appellabant. Hi namque in inſulâ Cretâ Jovem cuſtodiendo*, *ne vagitu ſe parvulus proderet*, *novo excogitato genere*, *clypeolis aereis inter ſe concurrentes*, *tinnitu æris ictis*, *rhythmicè etiam pedis dactyli compoſitione*, *celavere vocem infantis. Sed nativitatis eorum tantam vetuſta fabuloſitas docet hanc fuiſſe. Ajunt*, *Opem in Idam montem inſula Creta fugiendo delatam*, *manus ſuas impoſuiſſe memorato monti*, *& ſic infantem ipſum edidiſſe. & ex manuum impreſſione emerſiſſe* Curetas, *ſive* Corybantas, *quos a montis nomine*, *& a qualitate facti*, Idæos Dactylos *appellant*. Varia Græci de Corybantibus. Vide mihi Strabonem l. 10. Politus.

3. πρύλις, γινομένην ἐκ τοῦ περῶ περύω τὸ ὁδεύω) Etymologici Magni Auctor: ὡς δαμῶ δαμάζω δάμαλις, οὕτω περῶ, περύω, περύσω, πέρυλις· καὶ συγκοπῇ, πρύλις. Suidas: Πρύλις, ὁ πεζὸς ὁπλίτης, ὡς δαμῶ, δαμάσω, δάμαλις· οὕτω περῶ, περύω, πέρυλις· κατὰ συγκοπὴν, πρύλις. Politus.

4. ὁ Πρύλις ὁ παρὰ Λυκόφρονι) Prylis, Mercurii filius, & Iſſæ nymphæ, de cujus nomine Lesbos inſula vocata eſt Iſſa. Prylin hunc Lycophron vocat τῶν αὐθομαίμων συγκατασκαφέα, quòd ejus potiſſimùm conſilio Græci uſi fuerint in evertendis Trojanis, qui ejus erant conſanguinei. *Politus.*

5. Ἀλλαμὴν εὕρηται πρυλέες) Heſychius: πρυλέες, πεζοὶ ὁπλῖται, ἀπὸ τῆς πορείας. πεζοί, πορείᾳ χρώμενοι. Polit.

6. Τινὲς μέντοι ταυτὰ ὑπέλαβον ἀμφότερα, ὡς εἶναι τὸ τετραφάληρον ἐξηγητικὸν τοῦ ἀμφίφαλον) Eſt enim his Grammaticis τετραφάληρος ἡ τέσσαρας φάλους ἔχουσα. Scholiaſta Homericus: τετραφάληρον, τέσσαρας φάλους ἔχουσαν. Heſychius: τετραφάληρον, τέσσαρας φαλοὺς ἔχουσαν, καὶ [illegible]. Ubi minimè opus erat Sopingio pro τετραφάληρον legere τετράφαλον. Etymologici Magni Auctor: τετραφάληρον, τέσσαρας φαλοὺς ἔχουσαν. Suidas: τετραφάληρον, τέσσαρας φάλους ἔχων. Ubi pro ἔχων corrigendum ἔχουσαν. Sic igitur iiſdem Grammaticis τὸ τετραφάληρον idem fuerit, atque τὸ ἀμφίφαλον, eo videlicet modo, quo explicat Euſtathius. Scholiaſta Homericus: ἀμφίφαλον, φάλους περὶ αὐτὴν ἔχουσαν. Heſychius: ἀμφίφαλος, κύκλῳ φάλους ἔχουσα. Etymologici Magni Auctor: ἀμφίφαλον, ἀμφοτέρωθεν φαλοὺς ἔχουσαν περὶ αὐτήν. Politus.

7. φάλαρα καὶ ἵππων ἐστὶ κόσμος προμετωπίδιος) Etymologici Magni Auctor: φάλαρα, τὰς προμετωπιδίας ἀσπιδίσκας, οἱ δὲ κόσμον τὸν κατὰ τὸ μέτωπον τῶν ἵππων· ἢ τὰ τῶν γνάθων σκεπάσματα. Suidas: φάλαρα, τὰς προμετωπιδίας, τὰς ἀσπιδίσκας, ἢ κόσμον τὸν κατὰ τὸ μέτωπον τῶν ἵππων. παρὰ δὲ Ἡροδότῳ, τὰ περὶ τὰς γνάθους σκεπάσματα. Politus.

8. ἀπὸ τοῦ φάω τὸ λάμπω) ἀπὸ τοῦ φάος Etymologo φαλὸς, καὶ φάλαρος. Eidem rurſus φαλὸς, παρὰ τὸ φάος, ὃ παρὰ τὸ φῶ [illegible]. καὶ φάλαρα, inquit, τὰ κοσμήματα, διὰ τὴν λαμπρότητα. Polit.

9. ὅθεν φάλιον τὸ λευκόν) unde etiam φαλαρίς, ὁ ἔχων φαλιὸν τὸ κάρα. Φαλαρὶς Etymologo, ὁ τὸ ἄκρον ἔχων φαλιὸν, ὅ ἐστι λευκόν· παρὰ τὸ φάος. φάλιον γὰρ τὸ λευκόν. Politus.

10. καὶ ἄνθρωπος φάλιος) λευκομέτωπος. Polit.

albus, cujus crines in fronte albi. Verùm alii aliter exponunt τὸν φάλον, quum eum eſſe dicant, partem eminentem galeæ ante frontem, ſcutulumque parvum, ac lucidum, ſeu clavum lucidum. Jam verò hoc loci vide, quàm conſtanter per epimonen permaneat in præpoſitione ἐν, *in*; itemque vide epimones illius celeritatem, atque acrimoniam. Dicit enim: Ἐν δ᾽ ἔρις, ἐν δ᾽ ἀλκή, &c. *In eâ contentio, in eâ fortitudo, &c.* ut & alibi in illis verbis: Ἔνθ᾽ ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ᾽ ἵμερος, ἐν δ᾽ ὀαριστύς. *Ibi inerat quidem amor, inerat deſiderium, inerat colloquium.* Schema autem hoc eſt perpulchrum, & perelegans, vocaturque Repetitio, eo quia membra orationis repetit, & ab eadem voce inchoat. Sunt autem & apud alios ſimilia iterandarum per epimonen præpoſitionum exempla, ut & apud Herodotum illud: κατὰ μὲν ἔλευσαν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, κατὰ δὲ τὰ τέκνα. *In ejus uxorem lapides jecerunt, in liberos.* Quin & hæc iſta elocutio aliter quoque exculta eſt, atque exornata eſt Comparibus, ſimiliter videlicet deſinentibus, ideſt, ἀλκή, *fortitudo*, ἰωκή, *inſectatio*, κεφαλή, *caput*, δεινή, *dirum*, σμερδνή, *horrendum*.

CXCIX. Ad hæc, ornatæ ſchema orationis eſt illud: αἰγίδα δεινήν, ἣν περὶ φόβος. *ægidem terribilem, quam circum fuga*: quum id ſimiliter dictum ſit, atque illud: αὐτίκα βοὴ ἦν. *ſtatim fit clamor*: aliaque id genus. Ubi & obſerva, Poëtam explicare, qua ratione dicatur ægis δεινά, *terribilis*, per id, quod ſubjungit: ἣν περὶ μὲν φόβος ἐστεφάνωται, &c. *cui fuga, coronæ inſtar, erat circumdata*: & tamen ſine comprobatione, atque expoſitione, veluti quid notius, reliquiſſe illud: Γοργείη κεφαλὴ δεινή. *Gorgonium caput terribile*. Et vide, ut hujuſce narrationis monſtroſam, atque tetricam faciem figuris exhilarat plenis ornatûs, & elegantiæ. Ceterùm Gorgonio de capite quærendum etiam in Commentariis in Odyſſeam. Porro autem totum hoc, Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου, *Gorgonium caput diri monſtri*, ſimile eſt, atque illud: Νεστορέῃ παρὰ νηῒ Πυλοιγενέος βασιλῆος. *Neſtoream apud navem nati in Pylo regis*. Sicuti enim illud, quod ad orationis quidem ſtructuram attinet, bene procedit, reſoluto nomine poſſeſſivo; ſic etiam & hoc alterum. Namque τὸ Νεστορέῃ, *Neſtoreæ*, ſiquidem reſolvitur in τὸ, τῇ τοῦ Νέστορος, *ei, quæ eſt Neſtoris*, idoneum commodumque facit hunc ſenſum: παρὰ τῇ Νέστορος βασιλῆος νηΐ. *apud navem regis Neſtoris*. Sic & his verbis: Γοργείη κεφαλὴ δεινοῦ πελώρου, reſoluto per analyſin nomine poſſeſſivo, intelligitur ἡ κεφαλὴ τῆς Γοργοῦς τοῦ δεινοῦ πελώρου, *caput Gorgonis, diri illius monſtri*. Similiter etiam illud: Θηβαίας ἐπισκοπῶντ᾽ ἀγυιάς, τὰν ἐκ πασᾶν τιμᾷς. *Thebanas inviſurum vias, quam præ omnibus honoras*, variatâ per analyſin locutione, bellè ſic procedit, ut dicat τὰς τῆς Θήβης ἀγυιάς, ἣν ἐπέκεινα πασῶν πόλεων τιμᾷς. *vias Thebæ, quam ſupra univerſas urbes honoras*. Illud tamen aliter etiam redditur. Poteſt enim eſſe τὸ Θηβαίας, *Thebææ*, pro Θήβης,

περὶ τὸ μέτωπον τρίχες λευκαί. [1] Τινὲς δὲ καὶ ἄλλως περὶ τοῦ φάλου φράζοντες, [2] ἀνάστημά φασιν αὐτὸν περικεφαλαίας προμετωπίδιον, [3] καὶ ἀσπιδίσκιόν τι μικρόν, καὶ λαμπρόν, [4] ἢ ἧλον λαμπρόν. Ἐν δὲ τῷ χωρίῳ τούτῳ, ὅρα καὶ τὴν ἐπιμονὴν τῆς ἐν προθέσεως, καὶ τὸ ἐν τῇ ἐπιμονῇ γοργόν. Φησὶ γάρ· Ἐν δ᾽ ἔρις, ἐν δ᾽ ἀλκή, καὶ τὰ ἑξῆς. ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐν τῷ, Ἔνθ᾽ ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ᾽ ἵμερος, ἐν δ᾽ ὀαριστύς. Τὸ δὲ σχῆμά ἐστι περικαλλές· καὶ καλεῖται) [5] ἐπαναφορά, διὰ τὸ τὰ κῶλα ἐπαναφέρειν, καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξεως ἄρχεσθαι. Εἰσὶ δὲ καὶ παρ᾽ ἑτέροις ὅμοιαι ἐν προθέσεσιν ἐπιμοναί, ὡς καὶ [6] παρ᾽ Ἡροδότῳ τό, κατὰ μὲν ἔλευσαν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, κατὰ δὲ τὰ τέκνα. Ἡ δὲ ῥηθεῖσα ἔκφρασις κεκαλλώπισται καὶ ἄλλως παρίσοις, ἤγουν ὁμοιοτελεύτοις, τῷ ἀλκή, ἰωκή, κεφαλή, δεινή, σμερδνή.

ρ ϟθ΄. Κάλλους δὲ σχῆμα, καὶ τό, αἰγίδα δεινήν, ἣν περὶ φόβος, ὅμοιον τῷ, αὐτίκα βοὴ ἦν, καὶ τοῖς ὁμοίοις. Ἔνθα καὶ σημείωσαι, ὅτι ἑρμηνεύων, πῶς δεινὴ ἡ αἰγίς, ἐπήγαγε τό, ἣν περὶ μὲν φόβος ἐστεφάνωται, καὶ τὰ ἑξῆς. Τὸ μέντοι, [7] Γοργείη κεφαλὴ δεινή, ἀνεπεξέργαστον εἴασεν, ὡς γνωριμώτερον. Καὶ ὅρα, ὅτι τὴν τερατώδη σκυθρωπότητα τῆς ἐκφράσεως, κάλλους ἐφαίδρυνε σχήμασι. Περὶ δὲ τῆς Γοργείας κεφαλῆς ζητητέον καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. Ὅλον δὲ τό, Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου, ὅμοιόν ἐστι τῷ, Νεστορέῃ παρὰ νηῒ [8] Πυλοιγενέος βασιλῆος. Ὡς γὰρ ἐκεῖνο τῇ τοῦ κτητικοῦ ἀναλύσει εὐοδοῦται εἰς σύνταξιν, οὕτω καὶ τοῦτο. Τὸ γὰρ Νεστορέῃ, ἀναλυθὲν εἰς τό, τῇ τοῦ Νέστορος, εὖ ἔχει πρὸς τὸ εἰπεῖν, παρὰ τῇ Νέστορος βασιλῆος νηΐ. Οὕτω δὲ καὶ τό, Γοργείη κεφαλὴ δεινοῦ πελώρου, λέγει κατ᾽ ἀνάλυσιν, ὅτι ἡ κεφαλὴ τῆς Γοργοῦς τοῦ δεινοῦ πελώρου. Ὁμοίως καὶ τό, [9] Θηβαίας ἐπισκοπῶντ᾽ ἀγυιάς, τὰν ἐκ πασᾶν τιμᾷς, μεταποιηθὲν ἀναλυτικῶς, εὐοδοῦται εἰς τό, τὰς τῆς Θήβης ἀγυιάς, ἣν ἐπέκεινα πασῶν πόλεων τιμᾷς. Ἐκεῖνο μέντοι καὶ ἄλλως καθίσταται). Δύναται γὰρ Baſ. p. 458.

1. Τινὲς δὲ καὶ ἄλλως περὶ τοῦ φάλου φράζοντες) l. περὶ τοῦ φάλου, ut in Editione Frobeniana. *Polit.*

2. ἀνάστημά φασιν αὐτὸν περικεφαλαίας προμετωπίδιον) Etymologici Magni Auctor: καὶ λέγεται φάλος (Sic enim & φαλὸς ſcribitur ὀξυτόνως) τὸ προμετωπίδιον ἀνάστημα τῆς περικεφαλαίας. εἰσὶ γὰρ τινες ἧλοι λαμπροί, ἕνεκα κόσμου τῆς περικεφαλαίας. φαλὸν γὰρ τὸ λαμπρόν. Politus.

3. καὶ ἀσπιδίσκιόν τε μικρόν, καὶ λαμπρόν) Etymologici Magni Auctor: φάλος, ἀσπιδίσκιόν τι μικρόν, καὶ λαμπρόν. Scholiaſta Homericus: φάλοι δέ εἰσιν, οἱ κατὰ τὸ μέτωπον τῆς περικεφαλαίας ἀσπιδίσκοι. Etymologus etiam alibi: φαλοί δέ εἰσιν οἱ κατὰ τὸ μέτωπον τῆς περικεφαλαίας ἀσπιδίσκοι, χάριν κόσμου τιθέμενοι. Politus.

4. ἢ ἧλον λαμπρόν) Etymologici Magni Auctor v. φαλά. εἰσὶ γάρ τινες ἧλοι λαμπροί. Heſychius: φάλοι ἢ οἱ ἧλοι. & rurſus: οἱ (φαλοί) εἰσιν ἧλοι λαμπροὶ περὶ τὸ μέτωπον τῆς περικεφαλαίας κατασκευασμένοι. Politus.

5. ἐπαναφορά) Mihi *Repetitio*, Aquilæ Romano *Relatum*, Julio Rufiniano *Regreſſio*. Polit.

6. παρ᾽ Ἡροδότῳ) apud Herodotum in Calliope. *Polit.*

7. Γοργείη κεφαλὴ δεινή) Anacreon: Μέλαν ὄμμα γοργὸν ἔχει. *oculus terribilis*. Salvinus.

8. Πυλοιγενέος) Alii Πυλοιγενεῖς, nempe τοῦ ἐν τῇ Πύλῳ γεγεννημένου. Polit.

9. Θηβαίας ἐπισκοπῶντ᾽ ἀγυιάς) Chori Sophoclei verba ad Bacchum in Antigone:

Χλωρά τ᾽ ἀκτά,
καὶ πολυστάφυλος πέμπει,
ὀβρίμων ὕμνων εὐ-
αζόντων Θηβαίας
ἐπισκοπῶντ᾽ ἀγυιάς·
τὰν ἐκ πασᾶν τιμᾷς.

Θηβαίας ἐπισκοπῶντ᾽ ἀγυιάς, eſt ὡς Θηβῶν κυρίως ἐπιστάμενον. Politus.

γὰρ εἶναι τὸ Θηβαίας, ἀντὶ τοῦ Θήβης· ἵνα ᾖ, ὥσπερ σελήνη σεληναία, οὕτω καὶ Θήβη Θηβαία, αὐτὴ ἡ Θήβη. Ὅμοιον δὲ πρὸς τό, Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου, καὶ ἐκ τῶν Σοφοκλέους τό, [1] Λαβδακείῳ παιδί, Πολυδώρου τε, καὶ Κάδμου, καὶ Ἀγήνορος. Καὶ ἐκεῖ γὰρ εὔοδος ἡ σύνταξις δι᾽ ἀναλύσεως τοῦ Λαβδακείῳ παιδί· [2] ἵνα ᾖ τῷ παιδὶ τοῦ Λαβδάκου, καὶ τῶν ἑξῆς. [3] Χρῆσις δὲ τῆς Γοργοῦς πολλαχοῦ· [4] εἰ καὶ κοινῶς εὐθεῖα ταύτης ἡ Γοργών, ὡς τρυγών. Οὕτω δὲ καὶ ἀηδὼν μὲν τὸ κοινόν· εὕρηται δὲ καὶ ἀηδοῦς γενική, ὡς Λητοῦς, καὶ κλητικὴ ἀηδοῖ, [5] ὡς χελιδοῖ παρὰ τῷ Κωμικῷ. Τὸ δὲ πέλωρον τρῖς πολλαχοῦ ἔχει κινήσεις. [6] Λέγεται γὰρ πελώριον, καὶ πέλωρ, καὶ πέλωρον.

σ΄. Ἰστέον δέ, ὅτι ἀμφιβάλλεται, εἴτε ἴδιον φόρημα τῆς Ἀθηνᾶς ἡ αἰγίς, εἴτε καί,
Rom.p.602. ὥσπερ τὸν χιτῶνα τοῦ πατρὸς Διός, οὕτω καὶ τὴν ἐκείνου αἰγίδα φορεῖ. πρὸς ὃ δοκεῖ συντελεῖν ἐνταῦθα τό, Διὸς τέρας Αἰγιόχοιο· ὡς αὐτοῦ μάλιστα ταύτην ὅπλον αὐχοῦντος, ὃς καὶ παρωνυμεῖται αὐτῇ. Καὶ δοκεῖ καθ᾽ ὑπερβατὸν λέγειν, ὅτι ἀμφὶ ὤμοισι βάλετο αἰγίδα, Διὸς τέρας Αἰγιόχου. Ὁ δὲ περὶ τῆς αἰγίδος λόγος, ἵνα τις ἐπιτεμὼν καὶ νῦν εἴπῃ τὰ καίρια, τοιοῦτός ἐστιν. Ἡ τοῦ Διὸς αἰγίς, μυθικῶς μέν, κατὰ τὰς λεγομένας τραγέας, καὶ κατὰ κρᾶσιν τραγᾶς, οὕτω καὶ αὐτὴ εἴη ἂν αἰγέη, τουτέστιν, αἰγὸς δέρμα, ὅπερ ὁ Ζεὺς ἐνῆπτο εἰς ἀνάμνησιν αἰγός, ἧς αὐτὸς ἔσπασέ ποτε τὴν θηλήν· ἀφ᾽ ἧς καὶ ἐπεκλήθη Αἰγίοχος, [7] ὡς εἰς ὀχήν, ἤγουν τροφήν, αἰγὶ χρησάμενος. Οὕτω δέ τις καὶ λεοντῆν, ἢ λυκέην, ἢ παρδαλέην ἐνάπτεται, εἰς μνήμην τινὸς πράξεως. Καὶ ἄλλως δὲ ἡ τοῦ Διὸς αἰγὶς σκεύασμά τι κατὰ τὸν μῦθον πλάττεται ἀπὸ ὕλης τιμίας, αἰγοειδές, ἤτοι μηλωτῇ ἐοικός, καί, ὡς ἂν ἀμαθέστερόν πως, κατὰ τὴν Κωμῳδίαν, ῥηθῇ, καὶ σαφέστερον, φόρημά τι δοκεῖ σαγηνοειδές, θυσάνους τε ἔχον χρυσέους ἀπῃωρημένους, κατὰ τὰ κροσσωτά, καὶ δι᾽ ὅλου τοῦ κύτους λεπτά τινα, καὶ ἰσχνὰ τριχώδη, ἐξ ὕλης καὶ αὐτὰ ὁμοίας, πρὸς ἐμφέ-

βης, *Thebes*· adeo ut, quemadmodum σελήνη, *luna*, dicitur σεληναία· ſic etiam ſit Θήβη, *Thebe*, Θηβαία, *Thebæa*, ipſa Thebe. Facit quoque, propter ſimilitudinem, cum hoc Homerico, Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου, *Gorgonium caput diri monſtri*, Sophocleum illud: Λαβδακείῳ παιδί, Πολυδώρου τε, καὶ Κάδμου, καὶ Ἀγήνορος, *Labdaceo filio, Polydoroque, atque Cadmi, & Agenoris*. Nam & pervia illic eſt, atque expedita ſtructura, reſoluto per analyſin τῷ Λαβδακείῳ παιδί. *Labdaceo filio*. ita ut ſit, τῷ παιδὶ τοῦ Λαβδάκου, καὶ τῶν ἑξῆς. *Filio Labdaci, ac deinceps aliorum*. Exemplum τῆς Γοργοῦς, *Gorgonis*, ſatis frequens: tametſi hujus Nominativus communiter ſit ἡ Γοργών, *Gorgon*, ut τρυγών, *turtur*. Sic etiam, tametſi nomen commune eſt ἀηδών, *luſcinia*; tamen inventus eſt genitivus ἀηδοῦς, *luſciniæ*, ut Λητοῦς, *Latonæ*, & vocandi caſus ἀηδοῖ, *o luſcinia*, ut χελιδοῖ, *o hirundo*, apud Comicum. At verò τὸ πέλωρον, *monſtrum*, trifariam ſæpe variat terminatione. Dicitur enim πελώριον, & πέλωρ, & πέλωρον.

CC. Sciendum autem eſt, illud ambigi, an ægis proprium ſit geſtamen Minervæ; an verò, ſicuti loricam patris Jovis, ſic etiam illius ægidem geſtet. Quò quidem ſpectare hoc loci videtur illud: Διὸς τέρας Αἰγιόχοιο. *Jovis portentum Ægiochi*: quaſi ſcilicet hac ipſe armaturâ maximè glorietur, qui ab eâ denominatur. Ac videtur, trajecto verborum ordine, per hyperbaton dicere: Ἀμφὶ ὤμοισι βάλετο αἰγίδα, Διὸς τέρας Αἰγιόχου. *Humeris ægidem circumpoſuit, Jovis portentum Ægiochi*. Quæ autem de ægide commemorantur, ut quis etiam nunc ea paucis complectatur, quæ maximè e re videntur eſſe, ea quidem certè ſunt hujuſcemodi. Ægis Jovis, fabuloſè, ſicuti τραγέαι quæ vocantur, & per craſin τραγαῖ, *hircinæ pelles*; ſic & ipſa fuerit αἰγέη, *caprina*, hoc eſt, pellis αἰγός, *capræ*, qua amictus fuerat Juppiter in memoriam ejus capræ, e cujus ipſe papillâ lac quondam ſuxerat. Unde etiam cognomen ipſi factum eſt Ægiocho, quippe qui αἰγί, *caprâ*, uſus fuerit εἰς ὀχήν, videlicet τροφήν, *ad alimentum, & cibum*. Sic & unus quiſpiam leoninam, aut lupinam, aut phanterinam pellem induet, in rei alicujus geſtæ memoriam. Præterea verò, ſecundùm fabulam, ægis hæc Jovis, armatura quædam, aut ornamentum fingitur ex materiâ pretioſâ, pellis caprinæ inſtar, aut ad ovinæ pellis exemplum; &, ut rudiùs quodammodo, ſecundùm Comicum, dicatur, atque apertiùs, geſtamen quoddam videtur, ſagi ſimile, quod & fimbrias habeat aureas pendentes, ut ſunt tunicæ villis prætextæ, & per totam ſinus ſui latitudinem tenues quaſdam, & graciles veluti pilos, ex ſimili & ipſos materiâ, veræ pellis caprinæ inſtar.

1. Λαβδακείῳ παιδί) Oedipus ille Tyrannus apud Sophoclem:

ζητεῖ τ᾽ αὐτόχειρα τοῦ φόνου λαβεῖν
τῷ Λαβδακείῳ παιδί, Πολυδώρου τε, καὶ
τοῦ πρόσθε Κάδμου, τοῦ πάλαι τ᾽ Ἀγήνορος.

Lajus filius Labdaci, Labdacus Polydori, Polydorus Cadmi, Cadmus Agenoris. Laii autem filius Oedipus, ex quo orti, Polynices, & Eteocles. *Politus*.

2. ἵνα τῷ παιδί) Supple cum Frobenio, ἵνα ᾖ τῷ παιδί. Polit.

3. Χρῆσις δὲ τῆς Γοργοῦς πολλαχοῦ) Etymologici Magni Auctor ad illud Homericum: Γοργοῦς ὄμματ᾽ ἔχων· ἀπὸ δὲ εὐθείας ἡ Γοργώ, Γοργοῦς ἀπὸ τῆς γενικῆς, ὡς Σαπφώ, Σαπφοῦς. Polit.

4. εἰ καὶ κοινῶς εὐθεῖα ταύτης ἡ Γοργών) Etymologici Magni Auctor: Γοργών, τὸ ζῷον τὸ θηριῶδες· καὶ πληθυντικῶς, Γοργόνες. Polit.

5. ὡς χελιδοῖ παρὰ τῷ Κωμικῷ) Comicus Avibus: Τοροτίγξ ποικίλα χελιδοῖ. Polit.

6. Λέγεται γὰρ πελώριον, καὶ πέλωρ, καὶ πέλωρον) Dicitur etiam ἀρσενικῶς, Etymologo auctore, ὁ πέλωρ, καὶ τὸ οὐδέτερον, πέλωρον. Inde ἀπὸ τοῦ πέλωρ, πέλωρος, πελώριος, ut ab ἕλωρ, ἕλωρος, ἑλώριος. Τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν εἰς ωρ (regula eſt Etymologi) οἱ μὲν ξένοι τὸ ω, διὰ τῆς ω διφθόγγου γίνεται τὰ κτητικά· Νεστόρειος· οἱ δὲ φυλάττουσι, διὰ τοῦ ι. Eſt autem πελώριος Etymologo, Heſychio, Suidæ, μέγας. Et πελώρια Heſychio, μεγάλα τέρατα. Politus.

7. ὡς εἰς ὀχήν, ἤγουν τροφήν, αἰγὶ χρησάμενος) Etymologici Magni Auctor: Αἰγίοχος, παρὰ τὸ ὀχή, ὃ σημαίνει τὴν τροφήν, καὶ τὸ αἲξ αἰγός. Λέγουσι γὰρ αὐτὸν ἐκθηλάσαι Ἀμάλθειαν τὴν αἶγα. Politus.

ſtar. Porro autem Jovis armis fabuloſa iſta ægis adnumerata, non ut aut feriat, aut vulnus cuipiam infligat; ſed tantummodo ut perterrefaciat, dum vibratur, atque concutitur. Atque hæc quidem ægis Jovis illius fabuloſi. Quæ autem ſub allegoriam venit, prout variè Juppiter accipitur, ipſa quoque ab uno in alium ſenſum commutatur; &, ſiquidem Juppiter ſumitur pro aëre, hoc modo ægis intelliguntur ea, quæ accidunt aëri, aëriſque ipſius terricula: quorum aliqua non καταιγίδες modò, *catægides, ſeu procellæ*, vocantur; verùm etiam, extra vocis compoſitionem, αἰγίδες, *ægides*; aliqua verò, ipſæ quoque hæ αἶγες, *capræ*, non certè quidem animantia; ſed ex denſitate aëris certi quidam motus, & effectus cœleſtes, ex quibus confletur ea ægis, quæ dicitur allegoricè. Ubi prorſus in modum coronæ circumdatus eſt timor, circumfuſoque undique aëri conglobatus, ipſeque ad terras impetu decidit minimè omnium tolerabili, propter eorum ipſorum motuum vim, atque vehementiam, & celeritatem. Atque hæc quidem una eſt ratio allegoriæ de ægide, phyſico illa quidem ſenſu explicata. Ubi & animadvertendum id, quod paullò ante dictum eſt, illud ſcilicet, ἐρεμνὴν ἐπισείει αἰγίδα. *tenebricoſam incutit ægidem*. Juppiter nimirum: quippe quum aëreæ illæ catægides, ſive procellæ, non quomodocumque ſemper nigricent; ſed aliquando etiam in modum picis, ut ait Poëta.

CCI. Sin autem ipſe Juppiter ſumitur intelligentia, pro ejuſce ipſius ratione, ſimiliter quoque accipietur ægis, vis nimirum, & facultas intelligendi, non alta modò, & ſublimis, quæque ſurſum verſus fertatur, ſed etiam quæ multum habeat denſitatis, atque, ut unus aliquis dixerit, ſit perquam hiſpida, & hirſuta. qualia etiam λάσια, *hirſuta*, pectora Achillis, quippe qui pectus denſum pilis haberet, nonnulli intelligunt in libro α'. Iſta porro hæc ægis, ſecundum Poëtam, tum redimita fuerit timore, cum nimirum formidabilis ἐπαιγίζει, *irruit*, in adverſarios ſuos; tum eam ipſam redimiverit diſcordia, atque contentio, quæ boni prorſus cauſſâ ſuſcipitur; tum ipſa etiam fortitudinem habuerit, immo & celeritatem, atque acritudinem in agendo. Quum igitur ſeſe ita habeat ægis, illa quidem ſpectata, quatenus eſt intelligentia; ægis etiam Minervæ ſimilis fuerit ægidi huic Jovis, quæ ad moralem ſenſum traducitur. Quum enim ille ſub hac inſpectione idem ſit, atque intelligentia, tum ipſa quoque eſt illius filia, eo quia prudentia munimentum, ac propugnaculum eſt intelligentiæ. Unde & unius ejuſdemque generis eſt ægis, quæ hiſce ambobus eſt attributa; & quæcumque ægidi uni aſſignantur, quæ quidem ægis eſt intelligentiæ, hæc

φέρειαν αἰγίδος τῆς ἀληθοῦς. [1] Ὅπλον δὲ Διὸς ἡ τοιαύτη μυθικὴ αἰγίς, οὐχ οἷον ἢ βαλεῖν, ἢ τραῦμα ἐντρίψαι τινί, ἀλλὰ μόνον φοβῆσαι ἐν τῷ διατινάσσεσθαι, καὶ ἐπισείεσθαι. Καὶ αὕτη μὲν ἡ τοῦ μυθικοῦ Διὸς αἰγίς· ἡ δὲ ἀλληγορουμένη, συμμεταλλάττεται ταῖς τοῦ Διὸς μεταλήψεσι· καὶ, εἰ μὲν εἰς ἀέρα ὁ Ζεὺς ἐκλαμβάνεται, αἰγὶς νοεῖται τὰ κατὰ τὸν ἀέρα πάθη, καὶ φόβητρα. ὧν ἔνια [2] οὐ μόνον καταιγίδες λέγονται, ἀλλὰ καὶ αἰγίδες ἀσυνθέτως· [3] τινὰ δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο αἶγες, οὐ ζῶα πάντως, ἀλλὰ ἐκ πυκνότητος ἀέρος [4] ποιὰ πάθη οὐράνια, τὴν ἀλληγορουμένην συγκροτοῦντα αἰγίδα. ἐν οἷς πάντη φόβος ἐστεφάνωται, καὶ τῷ περιέχοντι συνεσφαίρωται, καὶ τοῖς περὶ γῆν οὐ φορητὸς καταρρήγνυται, διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλκὴν, καὶ δεινότητα, καὶ γοργότητα. Καὶ οὗτος μὲν, ὡς τρόπος ἀλληγορίας ἐπὶ τῇ αἰγίδι ὁ φυσικώτερος. ἔνθα καὶ τὸ πρὸ ὀλίγου ῥηθὲν ἐνθυμητέον τὸ, ἐρεμνὴν ἐπισείει αἰγίδα ὁ Ζεὺς, ὡς τῶν ἐν ἀέρι καταιγίδων οὐχ ἁπλῶς ἀεὶ μελαινομένων, [5] ἀλλά ποτε καὶ ἤτε πίσσα, κατὰ τὸν Ποιητήν.

σα'. Εἰ μέντοι νοῦς ὁ Ζεὺς νοοῖτο, ἀνάλογος ἂν αὐτῷ καὶ ἡ αἰγὶς ἐκλαμβάνοιτο, δύναμις δηλαδή τις νοερὰ, οὐ μόνον ὑψηλὴ, καὶ ἀνωφορουμένη, ἀλλὰ καὶ πολὺ τὸ πυκνὸν ἔχουσα, καὶ, ὡς ἂν εἴποι τις, λάσιον. ὁποῖα λάσια καὶ τὰ τοῦ Ἀχιλλέως στήθη, ὡς δασυστέρνου, ἐν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ νοοῦσί τινες. Ἡ δὲ τοιαύτη αἰγὶς, κατὰ τὸν Ποιητὴν, φόβῳ τε ἂν στεφανοῖτο, φοβερὰ δηλαδὴ τοῖς ἀντιμάχοις ἐπαιγίζουσα· [6] στεφανοίη δ' ἂν αὐτὴν καὶ ἡ ἔρις, ἡ ἐπ' ἀγαθῷ πάντως· ἔχοι δ' ἂν καὶ ἀλκὴν, ἀλλὰ καὶ γοργότητα τὴν ἐπὶ τοῖς πρακτέοις. Τοιαύτης οὖν οὔσης τῆς κατὰ νοῦν θεωρουμένης αἰγίδος, εἴη ἂν καὶ ἡ τῆς Ἀθηνᾶς αἰγὶς ὁμοία τῇ ἠθικευομένῃ ταύτῃ αἰγίδι τοῦ Διός. Ἐκεῖνός τε γὰρ νοῦς τεθεώρηται, καὶ αὐτὴ θυγάτηρ ἐκείνου. ἡ φρόνησις γὰρ νοός ἐστι προβολή. [7] ὅθεν καὶ ἡ αἰγὶς ἐπ' ἀμφοῖν τούτοιν συγγενής· καὶ ὅσα ἐπὶ μιᾶς τῆς τοῦ νοὸς, ταῦτα καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας

συμ-

1. Ὅπλον δὲ Διὸς ἡ τοιαύτη μυθικὴ αἰγίς) Etymologici Magni Auctor: Αἰγίς, τὸ τοῦ Διὸς ἀφοσιωτικὸν ὅπλον· οὐχ, ὥς τινες φασιν, ἀπὸ τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς, τῆς τὸν Δία ἀναθρεψάσης, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ταῖς συστροφαῖς τῶν ἀνέμων ποιεῖν αἴσσειν. Politus.

2. οὐ μόνον καταιγίδες λέγονται, ἀλλὰ καὶ αἰγίδες ἀσυνθέτως) Etymologici Magni Auctor: αἰγίδες, καταιγίδες, οἱ ἄνεμοι, τὸ δὲ αἰγίς, παρὰ τὸ ἀΐσσω τὸ ὁρμῶ. & ruſſus: αἰγὶς, ἡ καταιγὶς, καὶ ἡ ὀξεῖα πνοή. Æſchylus Choëphoris: ἀφεγγεστάτων αἰγίδων φερόντων πόνον. Scholiaſta: αἰγίδων, καταιγίδων. Pherecrates Myrmecanthropis: Οἴμοι κακοδαίμων, αἰγὶς ἔρχεται. Suidas: αἰγὶς, καταιγίς. Politus.

Catægis, venti nomen apud Senecam Nat. Quæſt. l. v. c. xvii. *Atabulus Apuliam infeſtat, Calabriam Japyx, Athenas Sciron, Pamphyliam Catægis, Galliam Circius.* Salvinus.

3. τινὰ δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο αἶγες) Ignes quoque hi in aëre, qui apparent, capræ appellati. Hi, quomodo a torribus, qui vocantur, differant, itemque a ſtellis diſcurrentibus, quamvis ſint hæc omnia τὸ αὐτὸ, καὶ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ſubtiliter explicat Ariſtoteles Meteorologicorum lib. 1. c. 4. De his capris Seneca Nat. Quæſt. lib. 1. c. 1. *Audi, quid de ignibus philoſophi velint, quos acr transverſos agit. Magnâ vi illos excuti, argumentum eſt, quòd obliqui feruntur, & præcipitè celerrime. Apparet, illos non ire, ſed projici. Ignium multæ variæque facies ſunt. Ariſtoteles quoddam genus illorum Capram vocat.* Politus.

4. ποιὰ πάθη οὐράνια) Capræ quæ in aere vocantur, ſunt Ariſtoteli αἱ ἀποσκαπτόμεναι φλόγες κατὰ τὸ μῆκος, ὅ τὸ πλάτος, οἷον ἀποσπινθηρίζουσαι, ὅμα σπινθῆρες. Verùm Euſtathius capras hîc videtur vocare nubes denſiores, ac procelloſas, quæ ſuis veluti barbulis caprarum ſimilitudinem præ ſe ferant, aut veluti caprinæ quædam pelles in aere porrigantur. *Politus.*

5. ἀλλά ποτε καὶ ἤτε πίσσα) πίσσα Poetæ μελάντερον, ἠΰτε πίσσα. Polit.

Hor. Epod.: *contexit piceâ ferrugine cælum.* Salvinus.

6. στεφανοίη) l. στεφανοῖο. Polit.

7. ὅθεν καὶ ἡ αἰγὶς ἐπ' ἀμφοῖν τούτοιν συγγενής) Phurnutus De Nat. Deorum, ubi de Minerva: πάλιν δ' ὁμοίως συμμετέχει τῷ Διὶ τῆς αἰγίδος, οὐχ ἑτέρα οὖσα τοῦ, παρ' ὃ διὰ ἀφοβερὰν ἀνάγουσιν, καὶ παραγίνεσθαι ὁ Ζεύς. Politus.

συμβιβάζοιτο ἄν, ἣν ἡ Ἀθηνᾶ φορεῖ. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι, ἐὰν καὶ εἰς ἀέρα ἡ Ἀθηνᾶ ἐκλαμβάνηται, ὡς ἐν τῇ ἄλφα ῥαψῳδίᾳ εἴρηται, εἴη ἂν οὕτω καὶ φυσικῶς ἡ αἰγὶς τῇ Ἀθηνᾷ, ὡς καὶ τῷ πατρὶ Διῒ, προσαρμόζουσα. Κἀκεῖνο δὲ ἰστέον, ὅτι νομοθετοῦσα μὲν ἡ Ἀθηνᾶ, ἤγουν ἡ φρόνησις, καὶ οἰκονομοῦσα, καὶ δικάζουσα, καὶ ὅλως εἰρηνικὴν πραγματευομένη, καὶ ἡσυχάζουσα, καὶ εἰς θεωρίαν ἀπασχολοῦσα ἑαυτὴν, καὶ οἷον οἰκουρίαν πολιτικὴν, ἧς παρώνυμον [1] τὰ οἰκούρια παρὰ Σοφοκλεῖ, ἅπερ εἰσὶν ὑπὲρ οἰκουρίας μισθοί, θήλεια τάχα πως ἐστὶ, καὶ μαλακῶς ἔχει, καὶ τὸν ἑανὸν πέπλον ἐνδέδυται. ὅτε δὲ πολέμοις ἐπεξίησι, καὶ μάχας τάττει, καὶ ἀντεπεξάγεται τῷ βροτολοιγῷ, τηνικαῦτά γε τὸν πέπλον μὲν εἰς ἔδαφος καταχέει· μετασκευάζεται δὲ πρὸς τὸ ἀῤῥενωπότερον, καὶ ὥσπερ ἐπαΐσσει τοῖς ἀντιπάλοις, καὶ οὐκέτι γαληνὸν, καὶ μαλακὸν, ἀλλὰ γοργὸν ἐμβλέπει, καὶ τὴν σμερδαλέαν, καὶ δεινὴν αἰγίδα φορεῖ.

hæc etiam convenerint ægidi alteri, quam geſtat Minerva. Immo, etſi pro aëre accipitur Minerva, ut dictum eſt in libro α', tamen ſciendum eſt, ſic etiam phyſicè congruere poſſe ægidem Minervæ, ut & patri illius Jovi. Sed & illud ſciendum de Minervâ, de prudentiâ videlicet, eam, cum leges ſancit, & rem familiarem adminiſtrat, & jus dicit, denique cum pace utitur, & quieſcit, & contemplationi ipſa ſemet tradit, ac civili veluti *οἰκουρίᾳ*, *domus, ſeu rerum domeſticarum cuſtodiæ*, ex qua denominata apud Sophoclem *τὰ οἰκούρια*, ideſt, præmia mercedis loco data, pro rei familiaris cuſtodiâ; ſtatim quodammodo eſſe feminam, molliterque eam agere, pulchrumque, ac tenue peplum induere. Cum vero operam navat rebus bellicis, aciemque ad pugnandum inſtruit, proditque ipſa in pugnam adverſùs Martem, peſtem illam, & perniciem generis humani; tunc eam certè peplum in pavimentum effundere, mutatâque formâ, maſculam faciem ſuſcipere, ac veluti in adverſarios irruere, neque jam tranquillè, ac molliter, ſed concitatis acribuſque oculis intueri, & horrendam illam terribilemque ægidem geſtare.

σβ'. Ἔτι ἰστέον καὶ, ὅτι ὁ παλαιὸς λόγος, τὰς θυσάνους, ὅ ἐστι κροσσοὺς, τῆς ῥηθείσης αἰγίδος, ὄφεις βούλεται εἶναι, ἢ ὀφιώδεις. Φησὶ γοῦν Ἡρόδοτος, ὅτι τὴν ἐσθῆτα, καὶ τὰς αἰγίδας τῶν ἀγαλμάτων τῆς Ἀθηνᾶς ἐκ τῶν

Rom. p. 603. Baſ. p. 459.

Λιβυσσῶν ἐποιήσαντο οἱ Ἕλληνες, πλὴν ὅτι σκυτίνη ἡ ἐσθὴς τῶν Λιβυσσῶν ἐστι, [2] καὶ οἱ θύσανοι οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων, οὐκ ὄφιές εἰσιν, ἀλλὰ ἱμάντινοι. Ὁ δὲ αὐτὸς λέγει καὶ, ὅτι δὲ ἐκ Λιβύης ἥκει ἡ στολὴ τῶν Παλλαδίων, δῆλον. [3] Αἰγέας γὰρ περιβάλλονται ψιλὰς περὶ τὴν ἐσθῆτα [4] θυσανωτὰς αἱ Λίβυσσαι, κεχρισμένας ἐρευθεδάνῳ. Ἐκ δὲ τῶν αἰγέων τούτων, αἰγίδας οἱ Ἕλληνες μετωνομάσαν. Λέγει δὲ Ἡρόδοτος ἐν τούτοις, αἰγέας μὲν, δορὰς αἰγῶν, ὡς καὶ προείρηται· [5] ἐρευθεδάνῳ δὲ, ἤτοι ἐρυθροδάνῳ, κεχρισμένας τὰς ἐρυθροβα-

CCII. Ad hæc ſciendum id, quod priſca vult fabula, videlicet *τοὺς θυσάνους*, hoc eſt, fimbrias, ægidis illius, quam diximus, eſſe ſerpentes, aut ſimiles ſerpentibus. Quippe tradit Herodotus, ab Africanis mulieribus mutuatos eſſe Græcos veſtem, & ægidas ſimulacrorum Minervæ, excepto quòd Africanarum veſtis eſt coriacea, fimbriæque ex ægidibus pendentes, ſerpentes non ſunt; ſed factæ ſunt eæ ex loris. Idemque etiam auctor eſt, ſatis conſtare, veniſſe ex Africâ ſtolam Palladiorum. Ægeas namque, ſive pelles caprarum, villis detractis, Africanæ mulieres veſti circumjiciunt fimbriatas, rubiâque delibutas. Atque ab his ægeis, ſive pellibus caprinis, ægidas Græci denominaverunt. Ubi ſanè Herodotus *αἰγέας*, *ægeas*, dicit *δορὰς αἰγῶν*, *pelles caprarum*, ut & ſupra explicatum eſt. At verò *ἐρευθεδάνῳ*, ſive *ἐρυθροδάνῳ*, *κεχρισμένας*, *rubiâ delibutas*, *τὰς ἐρυθροβαφεῖς*, *rubro tinctas colore*, *ſive rubia*

1. τὰ οἰκούρια παρὰ Σοφοκλεῖ) Sophocles Trachiniis:

τοιαῦθ' Ἡρακλῆς
ὁ πιστὸς ἡμῖν κἀγαθὸς σύλλεκτρος
οἰκούρι' ἀντέπεμψε τοῦ μακροῦ χρόνου.

οἰκούρια dicit τὰ ἀντιχαριστήρια τῆς πολυχρονίου οἰκουρίας. Politus.

2. καὶ οἱ θύσανοι οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων, οὐκ ὄφιές εἰσι) Omiſſum ab Euſtathio id, quod nuper in Herodoto difficultatem fecit Jacobo Gronovio. Sic enim Herodotus l. 4. n. 189. καὶ οἱ θύσανοι οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτοῖσι, οὐκ ὄφιές εἰσι. Quod loquendi genus Gronovius improbat, tamquam maxime inſipidum, aut vile; putatque adeò, ut ſupervacuum, delendum vel ἐκ τῶν αἰγίδων, vel αὐτοῖσι. Ac denique ex fide MS. Medicei opinatur, Herodotum ſcripſiſſe: καὶ οἱ θύσανοι, οἱ ἐκ τῆς αἰγίδος αὐτῇ εἰσὶ, οὐκ ὄφιές εἰσι. hoc eſt, ut ipſe explicat, *& fimbriæ, quæ ex ægidibus Palladi dependent, non ſunt ſerpentes &c.* At longè alia, meo quidem judicio, ſententia eſt Herodoti; nec ille ægidas Palladis hic intelligit, ſed mulierum Africanarum. Dicit enim, ab Africanis mulieribus mutuatos eſſe Græcos veſtem, & ægidas ſimulacrorum Minervæ, excepto quòd Africanarum veſtis eſt coriacea, pendentesque ex earum ægidibus fimbriæ, non ſunt ſerpentes, ut ſcilicet ſunt, quos ex Palladis ægide dependere finxerunt. Hoc eſt, quod vult Herodotus his verbis: πλὴν γὰρ ἢ ὅτι σκυτίνη ἡ ἐσθὴς τῶν Λιβυσσέων ἐστί, καὶ οἱ θύσανοι οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῇσι, οὐκ ὄφιές εἰσι, ἀλλὰ ἱμάντινοι· τὰ δὲ ἄλλα πάντα κατὰ τὠυτὸ ἔσταλται. Nihil hic diſplicet palato meo, nec magis inſipidum eſt dicere, οἱ θύσανοι οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῇσι, οὐκ ὄφιές εἰσι, ita ut τὸ αὐτῇσι ad Africanas mulieres referatur, quas proximè memoraverat, quàm, οἱ θύσανοι, οἱ ἐκ τῆς αἰγίδος αὐτῇ εἰσὶ, οὐκ ὄφιές εἰσι, ita ut τὸ αὐτῇ referatur ad Palladem, cujus longiori ante intervallo meminerat. Nec etiam ſupervacuum videri poteſt τὸ αὐτῇσι, additum illis vocibus, ἐκ τῶν αἰγίδων. Sic enim clarius ſignificat Herodotus, non de ægidibus ſe Palladis loqui, ſed earum, quas dixerat, mulierum, videlicet Africanarum: quarum quidem ægidas a Minervæ ægidibus in eo differentes facit, quòd fimbrias non habeant ex ſerpentibus, ut ægis Minervæ, ſed ex loris. *Politus.*

3. Αἰγέας γὰρ περιβάλλονται) Vulgata Herodoti lectio αἰγέας. Sed reſtituendum ex Euſtathio, αἰγέας. Sequitur enim in Herodoto: ἐκ δὲ τῶν αἰγέων τούτων αἰγίδας οἱ Ἕλληνες μετωνόμασαν. Politus.

4. θυσανωτὰς) Lege ex Herodoto, θυσανωτάς. Polit.

5. ἐρευθεδάνῳ δὲ, ἤτοι ἐρυθροδάνῳ) Herodotus ἐρευθεδάνῳ. Id exponit Euſtathius, ἤτοι ἐρυθροδάνῳ. Idem igitur eſt ἐρευθέδανον, & ἐρυθρόδανον, quod etiam, ἐρευθέδανον. Errant, qui diſcriminant. Dioſcorides lib. 3. cap. 160. Ἐρυθρόδανον, ὁ ἐρευθέδανον, οἱ δὲ τεῦθρον καλοῦσι. ῥίζα δέ ἐστιν ἐρυθρά, βαπτική. ἡ μὲν τις ἀγρία· ἡ δὲ ἥμερος, ὡς ἐν Θαβαρίῳ τῆς Γαλιλαίας, καὶ Ῥαβέννῃ τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐν Καρίᾳ μεταξὺ τῶν ἐλαιῶν σπειρόμενον, ὥσπερ ἐν ταῖς ἀρούραις, ὠφελίμως δὲ σπείρεται διὰ τὸ γίνεσθαι ἐκ τούτου πλουσίαν πρόσοδον. εἰσὶ δὲ αὐτοῦ οἱ καυλοὶ τετράγωνοι, μακροί, τραχεῖς, ὅμοιοι τοῖς τῆς ἀπαρίνης, κατὰ πάντα δὲ μείζονες, καὶ ἰσχυρότεροι, ἔχοντες ἐν διαστήμασι τὰ φύλλα καθ' ἕκαστον γόνυ, ἀστεροειδῶς κύκλῳ περικείμενα· καρπὸν στρογγύλον, τὸ πρῶτον χλωρόν, εἶτα ἐρυθρόν, εἶτα πεπανθέντα μέλανα. Ἐρυθρόδανον, five igitur

biæ radice infectas. Quòd ſi primæ illæ, & propriè ægides Africanæ fimbrias habebant horribiles, quales Herodotus commemorat, obſerva, poſſe inde intelligi, quid formidinis terroriſque, & horroris incuteret ægis illa Poëtica, ob eos nimirum, quos diximus, ſerpentes. Quod autem dicit, πλὴν ὅτι σκυτίνη ἡ ἐσθὴς τῶν Λιβυσσέων, *niſi quòd coriacea eſt veſtis Africanarum*, apertè id denotat, quæ apud Græcos ægides in ſimulacris, puta, Jovis, aut Minervæ, adhiberentur, textiles eas fuiſſe, aut plectiles, ac veluti lanatas in modum ſagorum, fortaſſe quidem ex materiâ facilè parabili, ac vili; ſed & fortaſſe ex pretioſiori materiâ; non tamen reverâ αἰγᾶς, ſive αἰγίδας, *ægidas*, hoc eſt, pelles caprarum. Ceterùm obſerva, non modò αἰγίδας, *ægidas*, dici eas, quas explicavimus; verùm etiam iſtâ hac voce aliud quidpiam ſignificari. Namque Ælio Dionyſio αἰγὶς, *ægis*, dicitur rete ex vittis. & Pauſaniæ id, quod ex vittis contextum eſt: itemque rete ex vittis contextum. Atque ii quidem ita. Verumtamen cujuſmodi fuerit ipſa hæc ægis, non ſatis apertè declarant. Quamquam ſit veriſimile, vittas haſce, quas dicunt, laneas fuiſſe, ſecundùm illud: ſτέμματα ξήνασα, *vittas quum ipſa carminaſſet, ſeu carpſiſſet*. &, quæ ex eis contexta erant, non retia planè piſcatoria fuiſſe; ſed qualia apud poſteriores ſolita erant adhiberi pro cingulo, ſeu cinctu: quibus laneis retibus quum lanugo quædam ſupereffloreſcat, dum carpendo expoliuntur, hæc quidem lanugo retia ipſa reddere poſſit ægidum ſimilia.

CCIII. Porro autem τῶν κρωσσῶν, *fimbriarum*, de quibus commemoravimus, ſcribitur penultima cum ὀ parvo: quarum ſcilicet fimbriarum τὸ ἄκρον σείεται, *ſummitas, ſive extremitas movetur*. Qui tamen dicitur κρωσσὸς apud Sophoclem, hoc eſt, κρατὴρ, *crater*, quum derivetur, ut ajunt, a verbo κερῶ, *miſceo*, & per ſyncopen κρῶ, quod eſt inſtillo, atque infundo; itemque qui apud Lycophronem, atque alios dicuntur κρωσσοὶ, *urcei, ſive hydriæ*, vaſa illa percommoda ad aquam hauriendam, lagenæ fortaſſe, aut ſextarii, aliaque vaſa id genus, habent ω magnum in penultimâ. Ad hæc ſciendum, Apollinis quoque ſolis eſſe ægidem, quemadmodum etiam Jovis, qui pro aëre accipitur: quoniam huic iſti Jovi ipſe eſt in cauſâ τοῦ αἰγίζειν, ſeu καταιγίζειν, ſeu, ut loquitur Homerus,

Tom. III.

βαφῆς. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὡς, εἴπερ αἱ πρῶται, καὶ κυρίως αἰγίδες αἱ Λίβυσσαι θυσάνους εἶχον φρικτοὺς, ὁποίους Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, ἔστιν αὐτόθεν νοῆσαι τὸ ἐν τῇ Ποιητικῇ αἰγίδι φοβερὸν, καὶ δεινὸν, καὶ σμερδνὸν, διὰ τοὺς ῥηθέντας δηλαδὴ ὄφεις. Τὸ δὲ, πλὴν ὅτι σκυτίνη ἡ ἐσθὴς τῶν Λιβυσσέων, δηλοῖ τὰς παρ' Ἕλλησιν αἰγίδας ἐν ἀγάλμασι, τυχὸν Διὸς, ἢ Ἀθηνᾶς, ὑφαντὰς, ἢ πλεκτάς τινας εἶναι, καὶ οἷον σαγοειδεῖς μαλλωτὰς, τυχὸν μὲν ἐξ εὐπορίστου ὕλης, τυχὸν δὲ καὶ ἐκ τιμιωτέρας· οὐ μὴν αὐτόχρημα αἰγᾶς, ἤτοι αἰγίδας, ὅ ἐστιν, αἰγῶν δοράς. Σημείωσαι δὲ, ὅτι οὐ μόνον αἰγίδες τὰ ῥηθέντα λέγονται, ἀλλὰ καὶ ἄλλό τι ἡ λέξις δηλοῖ. Αἴλιος μὲν γὰρ Διονύσιός φησιν· αἰγὶς τὸ ἐκ τῶν στεμμάτων δίκτυον. Παυσανίας δὲ τὸ ἐκ τῶν στεμμάτων πλέγμα, καὶ τὸ διὰ τῶν στεμμάτων πεπλεγμένον δίκτυον. Καὶ αὐτοὶ μὲν οὕτω. Οἷον δὲ ἔργον ἡ τοιαύτη αἰγὶς, οὐκ ἐδήλωσαν σαφῶς. Εἰκὸς δὲ, τά τε εἰρημένα στέμματα ἐξ ἐρίων εἶναι, κατὰ τὸ, [1] στέμματα ξήνασα, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν δὲ πλεκόμενα, μὴ αὐτόχρημα δίκτυα γίνεσθαι ἁλιευτικὰ, ὁποῖα δὲ τὰ εἰς ζώνην παρὰ τοῖς ὕστερον χρήσιμα, οἷς ἐπανθοῦν τι χνοῶδες ἐν τῷ γναφεύεσθαι, ἀποτελοίη ἂν αἰγιδοειδῆ αὐτά.

σγ'. Τῶν δὲ μνημονευθέντων κροσσῶν, διὰ τοῦ ὁ μικροῦ ἡ παραλήγουσα· [2] οἷς δηλαδὴ τὸ ἄκρον σείεται. Ὁ μέντοι παρὰ Σοφοκλεῖ κρωσσὸς, ὅ ἐστι, κρατὴρ, γενόμενος, φασὶ, [3] παρὰ τὸ κερῶ, καὶ ἐν συγκοπῇ κρῶ τὸ σταλάζω, καὶ ἐπιχέω, καὶ οἱ παρὰ Λυκόφρονι δὲ, καὶ ἑτέροις κρωσσοὶ, ἀγγεῖα ἐκεῖνα δεξιὰ ὑδρεύεσθαι, λάγυνοι ἴσως, ἢ ξέσται, καὶ τοιαῦτά τινα, τῷ ω μεγάλῳ παραλήγεται. Ἔτι ἰστέον, ὅτι καὶ Ἀπόλλωνος ἡλίου ἐστὶν αἰγὶς, ὃν τρόπον καὶ Διὸς τοῦ εἰς ἀέρα ἐκλαμβανομένου· ἐπειδὴ καὶ τῷ τοιούτῳ Διῒ αὐτός ἐστιν αἴτιος τοῦ [4] αἰγίζειν, ἢ καταιγίζειν, ἢ, καθ' Ὅμηρον,

Te μηρον,

ἐρευθέδανον, Latinis *rubia*: cujus caulis Dioſcoridi, τραχύς. Quòd rubiæ caulem Plinius dicit *ſpinoſum*, ideo putant, aliud eſſe ἐρευθέδανον, aliud ἐρυθρόδανον, ſive ἐρευθέδανον. Utroque enim hoc nomine alteram hanc herbam, quæ rubia eſt, notant. Nam ἐρευθέδανον quidem minimè eſt ſpinoſum, & ἀκανθώδεσι adnumeratur a Theophraſto De Hiſtor. Plantar. lib. 6. c. 1. ſicuti etiam ἀκανὸς. Nolunt igitur ἐρευθέδανον eſſe rubiam, de qua ſic Plinius lib. 19. c. 3. *In primis rubia tingendis lanis, & coriis neceſſaria. Laudatiſſima Italica, & maximè ſuburbana: & omnes penè provinciæ ſcatent eâ. Sponte provenit, ſeriturque ſimilitudine ervilia. Verùm ſpinoſus ei caulis: geniculatus hic eſt, quinis circa articulos in orbe foliis. Semen ejus rubrum eſt.* Verùm Dioſcorides non ἀκανθώδη, neque ſpinoſum, vocat caulem τοῦ ἐρυθροδάνου, ſed τραχύν, ſeu aſperum. Minus propriè dixit Plinius *ſpinoſum*, ut ejus caulis aſperitatem exprimeret. Nam reverâ ſine ſpinis eſt rubia, verèque ea potuit ἀκανθώδεσι adnumerari a Theophraſto. Quare non ab aculeis, neque a ſpinis, quas nullas habet ἐρυθρόδανον, facienda eſt differentia inter ἐρευθέδανον, & ἐρυθρόδανον, quaſi ſcilicet ἀνάκανθον ſit ἐρευθέδανον· aculeatum verò, & ſpinoſum, ἐρυθρόδανον, ſive ἐρευθέδανον, quod eſt rubia: ſed quod ἐρευθέδανον inter ἀκανθώδη nominatur a Theophraſto, idem prorſus eſt, de quo poſtea Theophraſtus lib. 9. c. 13. ubi agit de radicum differentiis: ἔχουσι δὲ καὶ ταῖς χρώμασι διαφορὰς, οἱ μὲν λευκὴ, αἱ δὲ μέλαινα, ἡ ξανθὴ μόνον, ἀλλ' ἔστιν καὶ σύνχρωος, ἡ ἐρυθρὰ, καθάπερ ἡ τοῦ ἐρευθεδάνου. Ubi certè Theophraſtus radicem rubiæ ſignificat, quam rubiam, ſine ullis ſcripturæ differentiis, pariter, ac ſupra, dicit ἐρευθέδανον. Neque aliter alibi ſcribit. Homines mole curioſi, qui differre ἐρευθέδανον volunt ab ἐρυθροδάνῳ, hoc altero loco Theophraſti pro ἐρυθροδάνου legendum cenſent ἐρευθεδάνου. Sed hi planè errant, ut dixi. *Politus*.

1. στέμματα ξήνασα) Locus Euripidis Oreſte v. 12. Ubi ſτέμματα exponit Scholiaſta τὰς ἀρχὰς τῶν ſτημόνων. Αἰσχύλος γὰρ, inquit, στέμματα τὰ ἔρια φησὶν, ἀπὸ τοῦ στέφειν τὰς ἠλακάτας· ἐξ ὧν γίνονται οἱ στήμονες τῶν ἱματίων. Politus.

2. οἷς δηλαδὴ τὸ ἄκρον σείεται) Etymologici Magni Auctor κροσσὸς (ſic enim ſcribit cum ſimplici σ') παρὰ τὸ ἄκρα, καὶ τὸ σείω· ὃ παρὰ τὸ ἄκρον, καὶ τὸ σείω, τὸ ἐν ἄκρῳ σειόμενον, καὶ αἰωρούμενον. Politus.

3. παρὰ τὸ κερῶ) l. παρὰ τὸ κερῶ, ut in editione Frobenii. Etymologici Magni Auctor: Κρωσσὸς, ὑδρία, ἢ τι ἄλλο ἀγγεῖον εἰς τὸ ἐπιχεῖν ὕδωρ· παρὰ τὸ κρῶ τὸ ἐπιχέω. τοῦτο ἐκ τοῦ κερῶ. Politus.

4. αἰτίζειν) l. αἰγίζειν, ut rectè Frobenius. *Polit.*

μηρον, ἐπαιγίζειν, ὡς ἀνάγων γῆθεν ὕψου τὰς ἀναθυμιάσεις. Καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα. ὁ δὲ Γραμματικὸς Ἀριστοφάνης ἴδιόν τι σύγγραμμα περὶ αἰγίδος προενεγκὼν, ἄλλα τέ τινα λέγει οὐ πάνυ γλαφυρὰ, καὶ ὅτι Ὅμηρος τοῖς πάθεσι, καὶ τοῖς [1] δι' αὐτῶν ἀποτελουμένοις πράγμασιν, ὁμωνύμους τινὰς ἐφιστᾷ δαίμονας, εἰδωλοποιουμένους μυθικῶς· ἐφ' ὧν καὶ τὸ ἀποτελοῦν, ἤγουν παρασκευαστικὸν, νοεῖται, καὶ τὸ ἀποτελούμενον κακὸν ἐναργῶς. Ἔρως γοῦν, καὶ πλοῦτος, καὶ ἔρις, καὶ ὕβρις, καὶ δεῖμος, καὶ φόβος, καὶ κυδοιμὸς, καὶ βροντὴ, καὶ ἀστραπὴ, καὶ ἄλλα μυρία ὁμωνύμως δηλοῖ τὸ εἰδωλοποιΐαν τε δαιμονιώδη, καὶ τὸ ἐκεῖθεν σύμπτωμα. Ἐν δὲ τοῖς τοιούτοις λέγει ὁ αὐτὸς καὶ, ὅτι τὸ συνεστραμμένον πνεῦμα, καὶ [2] καταιράιστον, [3] ἄνεμον καταίρη λέγουσιν ὁ Ἀλκαῖος, καὶ ἡ Σαπφὼ, διὰ τὸ κατωφερῆ ὁρμὴν ἔχειν.

merus, ἐπαιγίζειν, *cur cum impetu, & cum procellâ delabatur*, quippe qui ſurſum verſus e terris attrahat, atque in ſublime attollat vapores. Atque hæc quidem ita. Verùm Ariſtophanes Grammaticus ſuum quemdam proprium de ægide librum edidit, in quo quum alia quædam minùs concinna, neque valde elegantia, attulerit, cum illud etiam ſcribit de Homero, eum ſcilicet caſibus fortuitis, iiſque rebus, quæ inde efficiuntur, atque eveniunt, cognomines deos præfeciſſe, quorum fabuloſè imagines finxerit, atque repræſentaverit; per eos autem tum vim illam manifeſtè intelligi, quæ efficit, videlicet quæ parat, atque conſtituit, tum illud ipſum malum, quod efficitur. Quippe amor, & opes, & diſcordia, & contumelia, & metus, & fuga, & tumultus, & tonitru, & fulgur, & ſexcenta alia ſub communi eodemque nomine, tum fictos aliquâ ſub imagine deos ſignificant, tum id etiam, quod caſu inde evenit. Quo in loco idem Grammaticus notat, ventum contortum in modum turbinis, & cum impetu decidentem, ab Alcæo, & Sapphone dici ἄνεμον καταίγη, *ventum cum impetu deſuper irruentem*, eo quia impetum habet deorſum verſum præcipitem.

Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσετο· λάζετο δ' ἔγχος
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
Ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.

Et in currus flammeos pedibus conſcendit, prehenditque haſtam
Gravem, magnamque, & validam, qua domat ordines virorum
Heroum, quibuſcumque iraſcitur, fortis ipſa patre nata.

σδ'. Ὄχεα φλόγεα ὁ Ὁμηρικὸς μῦθος τῇ φωσφόρῳ δίδωσιν Ἀθηνᾷ, ἤτοι, λαμπρά. Καὶ ὅρα σύντομα πάρισα, ἤτοι ὁμοιοτέλευτα, τὸ, ὄχεα φλόγεα. Τοῦτο δὲ καὶ διὰ τὸ τοῦ χρυσοῦ ὡσεὶ πυροειδὲς, ὃ τάχα καὶ τῷ Διομήδει πρὸ μικροῦ ἐπήστραπτε. Τοιοῦτον γὰρ τὸ χρύσεον χρῶμα. [4] ὅθεν καὶ Πίνδαρος αἰθομένῳ πυρὶ τὸν χρυσὸν εἴκασεν. Εἰ δὲ καὶ ἔμπρακτος οὖσα ἡ Ἀθηνᾶ, τότε καὶ ἔγχος λαμβάνει βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, ᾧ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν ἡρώων, οἷς ἂν κοτέσηται. Ταῦτα δὲ χρήσιμα καὶ εἰς ἄνδρα τινὰ βριαρὸν πολεμιστὴν, κείμενα καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ. Ὅτι δὲ [5] τὸ λαμβάνειν, λάζεσθαι εἴωθε
Rom. p. 604. λέγειν ἡ Ποίησις ἀεὶ, οὗ παράγωγον τὸ λαζύω λάζυμι, ὡς ζεύγνυμι· καὶ ὅτι ἔγχος οὐ μόνον δόρυ δηλοῖ, ἀλλά που καὶ ξίφος, ὡς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, δῆλόν ἐστιν.

CCIV. Currus flammeos fabula dat Homerica miniſtræ illi, & conciliatrici lucis Minervæ, hoc eſt, lucidos, atque ſplendidos. Et vide brevia illa, & conciſa comparia, ſimiliter videlicet deſinentia, ὄχεα φλόγεα, *currus flammeos*. Idque dixit propter illum veluti igneum auri fulgorem, qui in Diomede etiam fortaſſe paullò ante coruſcabat. Ejuſcemodi enim color aureus. Unde & Pindarus ardenti igni aurum aſſimilat. Sin autem actuoſa ipſa eſt Minerva, tunc lanceam etiam capit gravem, magnamque, & validam, qua ordines domat virorum heroum, quibuſcumque iraſcatur. Quæ quidem opportuna ſunt, atque appoſita in hominem, qui magnis ſit viribus ad prœliandum, habenturque etiam in Odyſſeâ. Ceterùm, ut conſtat, capere, corripere, apprehendere, Poëta amat perpetuò dicere λάζεσθαι, ex quo per paragogen derivatum τὸ λαζύω, λάζυμι, *arripio, prehendo*, ut ζεύγνυμι, *jungo*. Ac præterea ἔγχος, *lancea*, non haſtam modò ſignificat; ſed alicubi etiam enſem, ut apud Sophoclem.

Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους.
[6] Αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον ὧραι,
Τῇς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς, [7] Ὄλυμπός τε,
Ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθεῖναι.
Τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους.
Εὗρον δὲ Κρονίωνα θεῶν ἄτερ ἥμενον ἄλλων
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
Ἔνθ' ἵππους στήσασα θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ζῆν' ὕπατον Κρονίδην [8] ἐξείρετο, καὶ προσέειπε.

At verò Juno ſcuticâ velociter equos urgebat.
Sponteque ſuâ porta cæli mugierunt, quas cuſtodiebant Horæ,
Quibus commiſſum eſt magnum cœlum, Olympuſque,
Ut & aperiant denſam nubem, & claudant
Hac viâ per eas ſtimulo obedientes equos regebant.
Inveneruntque Saturnium ſeorſum a diis aliis ſedentem
Summo in vertice multijugi Olympi.
Ibi equos quum ſtitiſſet candidis dea ulnis Juno,
Jovem ſummum Saturnium interrogavit, & allocuta eſt.

Baſ. p. 460. σε'. Τὸ, Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετο ἵππους, Ποιητικῶς περιπέφρασται, ἀντὶ τοῦ ἡνιόχει. [9] Ἔστι δὲ ἐπιμαίεσθαι, κοινῶς μὲν τὸ ζητεῖν.

CCV. Illud: Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετο ἵππους. *Juno autem ſcuticâ velociter urgebat equos*, dictum eſt Poëticè per periphraſin, & circuitionem verborum, pro ἡνιόχει, *aurigabat, ſive habenas*

1. δι' αὐτῶν) lego, δ' αὐτῶν. Polit.

2. καταιράιστον) l. καταιράιστον, ſive potius καταιρράιστον, geminatâ litterâ ρ. Polit.

3. ἄνεμον καταίρη λέγουσιν ὁ Ἀλκαῖος, καὶ ἡ Σαπφὼ) Καταίρης dicitur ventus a Lesbiis duobus vatibus, forte a καθαίρω, cum τ ſimplici καταίρω, ob dialectum, hoc eſt, *purgo, verro*. Salvinus.

4. ὅθεν καὶ Πίνδαρος αἰθομένῳ πυρὶ τὸν χρυσὸν εἴκασεν) Olymp. Ode primâ. Salvin.

5. τὸ λαμβάνειν, λάζεσθαι) Heſychius: λάζεσθαι, λαμβάνειν. Polit.

6. Αὐτόμαται) Euſtathius, Αὐτόματοι. Politus.

7. Ὄλυμπός τε) legendum, Οὔλυμπός τε. Salvinus.

8. ἐξείρετο, καὶ προσέειπε) Legiſſe videtur Euſtathius, ἐξείρετο, καὶ μετέειπε. Polit.

9. Ἔστι δὲ ἐπιμαίεσθαι, κοινῶς μὲν τὸ ζητεῖν) Heſychius: ἐπιμαίεσθαι, ἐπιζητεῖν. Etymologici Magni Auctor: ἐπιμαίω, ἐπιζητῶ, ἐπιθυμῶ· παρὰ τὸ μαίω τὸ ζητῶ. Polit.

benas regebat. Eſt autem ἐπιμαίεσθαι, ex communi quidem uſu, idem atque τὸ ζητεῖν, *quærere*, *inquirere*. unde etiam ἡ Μαῖα, *Maja*, & Μαίων, *Maon*, nomen proprium. Aliter verò idem eſt, atque τὸ μεταχειρίζεσθαι, *manibus attrectare*, & ἅπτεσθαι, *tangere*, *ſeu contingere*. Itemque ἐπιμάσσασθαι, quod ſignificat contingere, derivatur a verbo μῶ, *quæro*, *& exploro tactu*, ex quo τὸ μαίω. Μάστιγι igitur ἐπιμαίεσθαι ἵππους, *flagello equos urgere*, eſt veluti manu eos contingere. Hoc autem eſt μαστίζειν, *flagellare*, *ſive flagellis cædere*, *ſeu verberare*. Quocirca ſubjicit: Μάστιξε δ' ἵππους. *Sed flagellavit equos*. quos etiam paullò poſt vocat κεντρηνεκέας, *ſtimulo obedientes*; perinde quaſi eodem ſenſu accipiat τὴν μάστιγα, *flagellum*, *ſeu ſcuticam*, atque τὸ κέντρον, *ſtimulum*. Dicti autem κεντρηνεκέες, *ſtimulo obedientes*, ſimili derivatione, atque αἱ ἀτραποὶ διηνεκέες, *tramites perpetui*, *ſeu in longum jugiter porrecti*. Ambo enim derivantur ἀπὸ τοῦ ἐνεγκεῖν, *a ferendo*. Porrò autem hoc loci ſedere Jovem facit ſeorſum ab aliis diis ſummo in vertice cacuminoſi Olympi, ſicuti etiam in libro α', ubi rem eamdem pro more, ut veriſimile eſſe videbatur, iiſdem verbis commemorat. Itaque per otium adit ad eum Juno, votique ſui fit compos. Quod autem eſt ſciendum, Pindarus, magno ille vir, ſingularique ingenio, equum quemdam collaudat, eo quòd ſtimulo minimè obediret; ſed procul ab omni ſtimulo corpus ſuum curſui exhiberet. Et ſunt quidem nonnulli facilitate hac currendi. Sed Homerus loquitur pro eo, quod frequentiùs accidit.

CCVI. Philoſophatur de horis Poëta, cum eas cuſtodiendis cœli portis præficit, commiſſumque iis dicit magnum cœlum, atque Olympum, non quod emanent ab horis genituræ, eventaſque rerum fatales, ut urbanè quis dixerit; ſed ut horæ ipſæ tum referent, ut ait, atque expandant denſam nubem, tum eam nubem occludant. hoc eſt, & nubem, tamquam oſtium quoddam, aperiant, & eam rurſus claudant. Verè enim ſunt ut plurimùm horæ, quædam & certa, ac ſtata tempora, quibus cœlum, nubibus obducatur, ſive etiam vacuum ſit a nubibus ac ſerenum. Cœli autem veluti fores eſſe nubes, luculentè declarat Poëta, cum ait: Αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ. *Sponte verò ſuâ portæ cœli mugierunt*. hoc eſt, ſonitum dederunt, Junonique, & Minervæ exeuntibus reſeratæ ſunt, atque apertæ. De foribus porro, cum aperiuntur, vox maximè apta, atque appoſita illa, ἀνακλίνειν, *aperire*, *reſerare*, *expandere*, ut multis palam in locis conſpicitur: adeo ut κλίνειν, *inclinare*, ſit claudere; contra verò ἀνακλίνειν, *reclinare*, ſit recludere, ſive aperire. Ac vide, ut τὸ ἔμυκον, *mugierunt*, *ſive mugitum dederunt*, quum propriè dicatur de bove, uſurpavit tamen de foribus, quæ ob nimiam nimiſque arctam commiſſuram facilè obſtreperent, ac veluti mugirent. Sic enim vocem fingit per onomatopœjam, & ex ſono, qui adjunctus eſt, atque conſequens, tum magnitudinem, tum ſoliditatem portarum, eaſque apertas, ac patefactas declarat. Quin & illud ejus eſt alicubi in Odyſſeâ: τὰ δ' ἀνέβραχεν, ἠΰτε ταῦρος. *Hæ verò reſonuerunt*, *ceu*

τῆν. [1] ὅθεν καὶ ἡ Μαῖα, καὶ Μαίων τὸ κύριον. ἄλλως δὲ τὸ μεταχειρίζεσθαι, καὶ ἅπτεσθαι. ἐπὶ καὶ μάσσασθαι τὸ ἅψασθαι ἀπὸ τοῦ μῶ, ἐξ οὗ τὸ μαίω, παράγεται). Μάστιγι οὖν ἐπιμαίεσθαι ἵππους ἐστὶ τὸ ὡσεὶ καὶ χειρὶ ἅπτεσθαι. Τὸ δέ ἐστι μαστίζειν. Διὸ ἐπάγει· Μάστιξε δ' ἵππους. οὓς καὶ κεντρηνεκέας μετ' ὀλίγα φησὶν, [2] εἰς ταυτὸν ἄγων τὴν μάστιγα, καὶ τὸ κέντρον. ὧν παραγωγὴ κατὰ τὸ, [3] ἀτραποὶ διηνεκέες. Ἄμφω γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐνεγκεῖν γίνονται. Ἐν τούτοις δὲ πλάττει καὶ τὸν Δία θεῶν ἄτερ ἥμενον ἄλλων ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο, καθὰ καὶ ἐν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ ταυτολογῶν συνήθως, οἷα εἰκός. Καὶ οὕτω καθ' ἡσυχίαν καὶ ἡ Ἥρα ἐντυγχάνει αὐτῷ, καὶ τυγχάνει, οὗ θέλει. Ἰστέον δὲ, ὡς ὁ μεγαλόνους Πίνδαρος ἐπαινεῖ τινα ἵππον, ὡς μὴ κεντρηνεκέα, δέμας δὲ ἀκέντητον [4] δρόμῳ παρέχοντα. Καὶ εἰσὶ μέν τινες τοιοῦτοι· Ὅμηρος δὲ ἐκ τοῦ πλεονάζοντος ἔφρασεν.

σϛ'. Τὰς ὥρας φιλοσοφῶν ὁ Ποιητὴς, πυλωροὺς αὐτὰς λέγει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπιτετράφθαι αὐταῖς φησι μέγαν οὐρανὸν, Οὔλυμπόν τε, οὐ διὰ τὰ ἐκ τῶν ὡρῶν ἀποτελέσματα, ὡς ἄν τις εἴποι ἀστεϊζόμενος, ἀλλὰ ὥστε ἠμὲν ἀνακλῖναι, φησι, πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθεῖναι. Τουτέστι, καὶ ἀνοῖξαι νέφος, οἷά τινα πύλην, καὶ αὖθις ἐπιθεῖναι. Τῷ ὄντι γὰρ ὧραί τινές εἰσιν, ὡς ἐπιπολὺ, καὶ καιροὶ τεταγμένοι τοῦ νεφελοῦσθαι τὸν οὐρανὸν, εἴτε καὶ μή. [5] Ὅτι δὲ πύλαι οἷον τῷ οὐρανῷ τὰ νέφη, δηλοῖ ὁ Ποιητὴς, εἰπὼν τὸ, Αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ. ὅ ἐστιν ἤχησαν, καὶ ἠνοίχθησαν ἐξιούσαις τῇ Ἥρᾳ, καὶ τῇ Ἀθηνᾷ. Καιριωτάτη δὲ λέξις ἐπὶ ἀνοίξεως πυλῶν, τὸ ἀνακλίνειν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται· ἵνα ᾖ κλίνειν μὲν τὸ κλείειν, [6] ἀνακλίνειν δὲ τὸ ἀνάπαλιν. Ὅρα δὲ, ὅπως τὸ ἔμυκον ἐπὶ βοὸς κυρίως κείμενον, ἐπὶ πύλης εἶπε τῆς διὰ τὴν ἄγαν ἁρμογὴν ἠχητικῆς, καὶ οἷον μυκητικῆς, ὀνοματοποιῶν, [7] καὶ ἐκ τοῦ παρακολουθοῦντος ἤχου πυλῶν τὸ μέγεθος, [8] καὶ στερεότητα δηλῶν, καὶ ἄνοιξιν αὐτῶν. Καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ δέ που φησί· τὰ δ' ἀνέβραχεν, ἠΰτε ταῦρος. τὰ θύρετρα δη-

1. ὅθεν καὶ ἡ Μαῖα, καὶ Μαίων τὸ κύριον) Ἀπὸ τοῦ μῶσθαι, hoc eſt, *ab inveſtigando*, deducit Muſarum nomen Plato in Cratylo. *Salvinius*.

2. εἰς ταυτὸν ἄγων τὴν μάστιγα, καὶ τὸ κέντρον) Etymologici Magni Auctor κεντρηνεκέας, τοῖς κέντροις, ὅ ἐστι, ταῖς μάστιξιν, εἴκοντας. Politus.

3. ἀτραποὶ διηνεκέες) lib. ν' Odyſſ. Ἀτραποί τε διηνεκέες. Polit.

4. δρόμῳ) Pindarus ἐν δρόμοισι verſ. 33. Od. 1. Olymp. Polit.

5. Ὅτι δὲ πύλαι οἷον τῷ οὐρανῷ τὰ νέφη) Cloud Anglis dicitur Nubes a cloudendo cœlum. *Salvinius*.

6. ἀνακλίνειν δὲ τὸ ἀνάπαλιν) Heſychius, & Suidas: ἀνακλῖναι, ἀνοῖξαι. Etymologici Magni Auctor: ἀνακλῖναι, ἀνοῖξαι, ἀναπετάσαι. Politus.

7. καὶ ἐκ τοῦ παρακολουθοῦντος ἤχου) Etymologici Magni Auctor v. μύκον· ἀντὶ τοῦ ἤχησαν, ἠνοίχθησαν, ὀνοματοπεποιηκότος ὁ ποιητὴς, ἀπὸ τοῦ παρακολουθοῦντος. Politus.

8. καὶ στερεότητα δηλῶν, καὶ ἄνοιξιν αὐτῶν) Virg. Æn. 1. *foribus cardo ſtridebat ahenis*. Salvin.

λαδή. Καὶ σημείωσαι, ὅτι ὁ παραβολικῶς δεξάμενος, ταύρου δίκην, ἠχεῖν θύρας, δέξαιτ' ἂν καὶ τὸ μυκᾶσθαι αὐτάς. Καὶ οὕτω τὸ ἀναιδὲς ταύτης τῆς λέξεως, διὰ παραβολῆς ἑτέρωθι συνήθως τεθεράπευται· εἰ καὶ μὴ παράκειται ἀλλήλαις ἥτε λέξις, καὶ ἡ ῥηθεῖσα παραβολή.

σζ'. Σημείωσαι δὲ καὶ, ὅτι ἐντεῦθεν οἱ μεθ' Ὅμηρον λαβόντες, μυκᾶσθαί φασι καὶ βροντάς· ἐπεὶ καὶ αἱ Ὁμηρικαὶ αὗται πύλαι, νέφη εἰσὶ βροντώδη μυκηθμὸν πολὲ ἀφιέντα. Ἀκόλουθον δὲ πάντως, [1] τὸν ἐν Ὀλύμπῳ οἴκους πλασάμενον, καὶ πύλας αὐτοῖς τολμῆσαι εἰπεῖν. Ἔστι δὲ τὸ ἔμυκον, δεύτερος ἀόριστος τοῦ μυκῶ ῥήματος, [2] κατὰ τὸ χραισμῶ, ἔχραισμον. δουπῶ ἔδουπον. κτυπῶ ἔκτυπον. λακῶ ἔλακον. Τὸ δὲ αὐτόμαται, ἀντὶ τοῦ μόναι, ἀφ' ἑαυτῶν, δίχα πυλωρῶν, ὡς ἐὰν ἦσαν αἰσθητικαί. Εἴρηται δὲ καθ' ὁμοιότητα τοῦ, Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος. Παρὰ δέ γε τοῖς μεθ' Ὅμηρον σοφοῖς, [3] ἄλλως ἡ λέξις αὕτη λαμβάνεται· ἧς καὶ εὐθεῖα ἡ ἑνικὴ, οὐ μόνον εἰς ος λήγει, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ η προφέ-
Rom. p.605. ρεται. ἡ αὐτομάτη γάρ. Τὸ δὲ ἐπιτέτραπται, λέξις σεμνὴ καιρία, κατὰ τὸ, ᾧ λαοί τ' ἐπιτετράφαται. καὶ ὅσα τοιαῦτα. Τὸ δὲ, μέγας οὐρανὸς, Οὔλυμπός τε, ἢ ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ λέγουσι, κατὰ ἀλληγορικὴν ἀλήθειαν, ἢ καὶ ἄλλως, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, Ὄλυμπον μὲν νοητέον, τὸ Μακεδονικὸν ὄρος· οὐρανὸν δὲ, τὸν ὑπὲρ τὰ νέφη τόπον, ὃς ποτὲ μὲν κλείεται, ὅσα καὶ πύλαις, τοῖς νέφεσι, ποτὲ δὲ, ὡς οἷον ἀνοιγόμενος, διεκφαίνεται. [4] Παρὰ μὲν τοῖς ὕστερον διαφορά ἐστιν ἐρωτήσεως, καὶ πεύσεως· Ὅμηρος δὲ καὶ τὴν πεῦσιν ἐρώτησιν οἶδε. Φησὶ γὰρ, ὅτι ἡ Ἥρα τὸν Δία ἐξείρετο, καὶ μετέειπεν. Ἡ δὲ τοιαύτη ἐρώτησις, πεῦσις ἐνταῦθά ἐστι. δύο γὰρ στίχους δαπανᾷ ὁ Ζεὺς εἰς ἀπόκρισιν. Ἴδιον δὲ πάντως πεύσεως, τὸ ἐν τῇ ἀποκρίσει μακρολογεῖν· [5] ὥσπερ ἐρωτήσεως, τὸ θεραπεῦσαι τὸν ἐρωτῶντα διὰ τοῦ ναὶ, ἢ οὔ· ἢ διὰ κατανεύσεως μόνης, καὶ ἀνανεύσεως.

Ζεῦ

taurus. ſores nimirum. Et obſerve, ut, qui per comparationem reſonare vult fores in morem tauri, is etiam facilè admiſerit, eas ipſas mugire. Itaque vocis hujus licentiæ adhibitum pro more alibi eſt remedium comparationis: tametſi tum ipſa hæc vox, tum ea, quam diximus, comparatio, minimè juxta ſeſe ſint poſitæ, ac collocatæ.

CCVII. Præterea obſerva, eos, qui Homerum ſunt ſecuti, exemplum hinc cepiſſe, ut tonitrua quoque mugire dicerent: quoniam portæ hæ Homericæ, nubes ſunt, quæ mugitum ipſum tonitruum aliquando emittunt. Ac profecto conſequens illud erat, rationique conſentaneum, ut, qui domos in Olympo fingeret, eis etiam portas attribuere auderet. Eſt autem τὸ ἔμυκον, *mugierunt*, Aoriſtus ſecundus verbi μυκῶ, *mugio*, ut χραισμῶ, *juvo*, ἔχραισμον, *juverunt*; δουπῶ, *reſono*, ἔδουπον, *reſonuerunt*; κτυπῶ, *obſtrepo*, ἔκτυπον, *obſtrepuerunt*; λακῶ, *crepitum edo*, ἔλακον, *crepitum ediderunt*. At verò τὸ αὐτόμαται, *ſponte ſuâ motæ*, perinde eſt, ac ſi diceret, per ſe ſolas, a ſemetipſis, ſine janitoribus, perinde quaſi præditæ eſſent ſenſu. Dictumque id eſt ſimiliter, atque illud: Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος. *Ultro autem ad eum venit bonus prælio Menelaus.* Quamquam apud homines doctos & eruditos, poſt tempora Homeri, vox hæc aliter accipiatur: cujus etiam rectus, numero ſingulari, non in ος modò deſinit; verùm etiam profertur per η. Eſt enim ἡ αὐτομάτη, *ultronea*, *ea*, *quæ ultro movetur*, *aut ſponte ſuâ quidquam facit*. Vox porrò magnifica, valdeque huc appoſita, illa, ἐπιτέτραπται, *commiſſum eſt*, ut: ᾧ λαοί τ' ἐπιτετράφαται. *cui populique ſunt commiſſi*. & quæcumque alia id genus. Quoad illa verba: μέγας οὐρανὸς, Οὔλυμπός τε, *magnum cœlum, Olympuſque*, aut hæc verba per paralleliſmum idem pariter ſignificant, ut res verè ſeſe habet allegoricè, aut ſecus, ſicuti etiam alibi, Olympum quidem, intelligere oportet montem Macedoniæ; cœlum verò, regionem aëris ſupra nubes, quæ nunc nubibus, tamquam portis, clauditur, nunc, perinde quaſi aperiatur, patens fit, atque conſpicua. Etſi apud poſteriores ſcriptores differentia eſt ἐρωτήσεως, *interrogationis*, & πεύσεως, *percontationis*; tamen Homerus per ἐρώτησιν, *interrogationem*, ipſam quoque πεῦσιν, *percontationem*, intelligit. Narrat enim, ut Juno Jovem, ἐξείρετο, καὶ μετέειπεν, *interrogavit*, *& allocuta eſt*. Ejuſcemodi autem interrogatio, hoc quidem loci percontatio eſt. Namque verſus Juppiter duos in reſponſum inſumit. Atqui percontationis omnino proprium illud eſt, ut, qui dat reſponſum, multa is verba faciat: ſicuti interrogationis, ut interroganti fiat ſatis hoc reſponſo, videlicet *næ*, *equidem*, *maximè*, aut *minimè*; aut uno dumtaxat, ſoloque nutu, quo nos affirmare, & negare aliquid ſignificemus.

Juppi-

1. τὸν ἐν Ὀλύμπῳ οἴκους πλασάμενον, καὶ πύλας αὐτοῖς τολμῆσαι εἰπεῖν) Virg. *Panditur interea domus omnipotentis Olympi.* Salvin.

2. κατὰ τὸ χραισμῶ, ἔχραισμον) Aoriſtus ſecundus deberet habere penultimam brevem, ut ἔμυκον. τὸ ἔχραισμον, ἔδουπον, ſunt Imperfecta. *Salvinus.*

Quamvis ſit regula illa generalis, ut Aoriſtus ſecundus penultimam habeat brevem, tamen a Græcis Grammaticis jam alibi diximus, non abhorrere aliquando Aoriſtum ſecundum a penultimâ longâ: ut patet, exempli causâ, in τῷ εὗρον, in quo, ut ait Etymologus, ἐν τῷ λόγῳ τῆς παραλήξεως ἔμεινε ἡ μακρὰ, εἰ δὲ τῷ λόγῳ τῆς ἀρχῆς ἐφυλάχθη ἡ ου δίφθογγος. Plura exempla Aoriſtorum ſecundorum μακροπαραληκτικῶν ſuppeditant Grammatici, non διουλαβῶν modò, ſed etiam ὑπερδισυλλάβων. Neque etiam ad Aoriſti ſecundi cum Imperfecto concurſum vitandum remedio ſemper fuit penultima Aoriſti ſecundi brevis; ſed, longâ adhuc eadem penultimâ, aliunde aliquando Aoriſtus ſecundus ab Imperfecto diſcriminatus. Exemplo ſit illud Etymologi: ἄχω. ὁ μέλλων, ἄξω. ὁ παρατατικὸς, ἦχον· καὶ ὁ δεύτερος ἀόριστος. ἵνα μὴ συνεμπίπτῃ τῷ παρατατικῷ, προσέλαβεν ἀντὶ τοῦ ι τὸ σ', καὶ ἐγένετο ἦχον. quaſi ſcilicet, niſi hic concurſum Aoriſti ſecundi cum Imperfecto vitare voluiſſent, Aoriſtus ſecundus, pariter atque ὁ παρατατικὸς, futurus fuiſſet ἦχον· penultimâ videlicet ſimiliter longâ. Alibi quoque Euſtathius σημειώδης dicitat Aoriſtus ſecundus, ἐχραίσμον. Sed neque τὸ ἐχραίσμον, neque τὸ ἔδουπον, fuerint umquam Imperfecta. Eſt enim τοῦ χραισμῶ ὁ παρατατικὸς, ἐχραίσμουν, ut τοῦ δουπῶ, ἐδούπουν. Quod ſciunt, qui vel primoribus labris Grammaticæ Græcæ rudimenta deguſtarunt. Sed homines nos ſumus, & vel Homerus ipſe interdum dormitaverit. *Politus.*

3. ἄλλως ἡ λέξις αὕτη λαμβάνεται) περὶ τῶν παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἐκληφθεισῶν αὐτομάτων. Politus.

4. Παρὰ μὲν τοῖς ὕστερον διαφορά ἐστι ἐρωτήσεως, καὶ πεύσεως) περὶ πεύσεως, καὶ ἐρωτήσεως Longinus Sect. 18. *Polit.*

5. ὥσπερ ἐρωτήσεως, τὸ θεραπεῦσαι τὸν ἐρωτῶντα διὰ τοῦ ναί) Stipulatio, quæ eſt contractus ſtricti juris, cujus formula: *Promittis?*

Juppiter pater, an non ſuccenſeas Marti ob hæc atrocia facta?
Quantaſque, & quales perdidit copias Achivorum
Temere, neque ut decebat! Mihi quidem dolor. At in otio
Oblectantur, Venuſque, & argenteo inſignis arcu Apollo,
Demente hoc exſtimulato, qui nulla novit jura.
Juppiter pater, numquid mihi iraſceris, ſi Martem
Graviter percuſſum pugnâ expulerim?
Ei verò his verbis reſpondit tum, qui nubes cogit, Juppiter:
Agedum, adverſus eum incita Minervam prædatricem,
Quæ eum maximè ſolita eſt malis doloribus afficere.
Sic dixit. Neque detrectavit candidis dea ulnis Juno.
Flagellavit igitur equos, illique non inviti volarunt
Per medium terræque, cælique ſtellati.

Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ Ἄρῃ τάδε καρτερὰ ἔργα;
Ὁσσάτιόν τε, καὶ οἷον ἀπώλεσε λαὸν Ἀχαιῶν
Μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον. ἐμοὶ δ᾽ ἄχος· οἱ δὲ ἕκηλοι
Τέρπονται Κύπρις τε, καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
Ἄφρονα τοῦτον ἀνέντες, ὃς οὔ τινα οἶδε θέμιστα.
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι, αἴ κεν Ἄρηα
Λυγρῶς πεπληγυῖα, μάχης ἐξαποδίωμαι;
Τὴν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἄγρει μάν οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγελείην,
Ἥ ἑ μάλιστ᾽ εἴωθε κακῇς ὀδύνῃσι πελάζειν.
Ὣς ἔφατ᾽. οὐδ᾽ ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
Μάστιξεν δ᾽ ἵππους· τὼ δ᾽ οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
Μεσσηγὺς γαίης τε, καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.

CCVIII. Siquis inſano ſtolidoque homini ſuccenſeat, quem nonnulli ad multos temerè interficiendos perdendoſque inſtigaverint, adhibebit per parœdiam verba ea, quæ ſequuntur, quippe quæ ſeſe ita habeant: *Juppiter pater, an non Marti ob violata hæc, & atrocia facta ſuccenſeas? Quantaſque, & quales Achivorum copias temere, non certè, ut decebat, perdidit! Mihi quidem dolor. At Venuſque, & Apollo in otio agentes oblectantur, ſtulto hoc exſtimulato, atque emiſſo, qui nihil novit juris, aut æqui.* Sin autem qui ſic ſuccenſet, eâ ſit fiduciâ animi, ut ſeſe pœnas de homine illo nequam ſumpturum eſſe confidat; tunc, ſequentibus etiam verbis per parœdiam immutatis, benè aptèque convenit illud: *Juppiter pater, numquid mihi iraſceris, ſi Martem graviter percuſſum pugnâ* ἐξαποδίωμαι, videlicet ἐκδιώξω, *abigam, atque expellam?* Ille verò, qui verba hæc audit, probatque, injuriam prudenter eſſe vindicandam, rectè dixerit: *Agedum, adverſus eum incita Minervam prædatricem,* ἥ ἑ, videlicet ἥτις αὐτὸν, *quæ eum,* ideſt, inconſideratum illum, & ſtolidum Martem, *maximè ſolita eſt malis doloribus afficere,* quod æquè valet per periphraſin, atque τὸ κακοῦν, *vexare, malè tractare, malis afficere.* Atque hæc quidem verba ſunt Jovis fabuloſi, ut ſuperiora illa verba ſunt Junonis, mœrore inde afflictæ, quòd impius ille, & nefarius Mars, Venere, atque Apolline eum ſtimulantibus, mala inferret. Vide porro, quàm aptè, atque opportunè Juno Jovi blandiatur, quum ſemel atque iterum eum ſic compellet: Ζεῦ πάτερ. *Juppiter pater.* Ceterùm καρτερὰ ἔργα, *fortia, & dura facta,* etiam nunc eadem ſunt atque violenta. At verò τὸ ὁσσάτιον, *quantum,* duplicem habet paragogen ex ὅσος, *quantus.* Eſt enim ὅσατος, deinde ὁσσάτιος, *quantus.* Illud autem, ἐμοὶ δ᾽ ἄχος. οἱ δὲ τέρπονται. *mihi quidem dolor. At verò illi oblectantur:* acre eſt, & concitatum loquendi genus per figuram antitheſeos, ipſum quoque oratoribus uſitatum. Dicit porro ἀνέντες, *dimittentes, ſive immittentes,* pro irritantes, exſtimulantes, perſuadentes. Atque hæc illa vox, bona eſt etiam atque idonea iis, qui pedeſtri ſermone utuntur; eaque accepta eſt a chordis remiſſis, aut potiùs a canibus ſolutis, atque immiſſis in prædam. Huic autem voci cognatum eſt etiam τὸ ἀνῆκεν, *immiſit,* ideſt, impulit, atque perſuaſit.

CCIX. Τὸ δίωμαι, *expello, ſeu abigo,* primitivum eſt verbi διώκω. Τὸ ἄγρει, pro ἄγε, *age, agedum,* vim habet hortandi ad feſtinationem, & celeritatem adhibendam, qualem ſanè adhiberi decet εἰς ἄγραν *ad venationem,* tamquam ἀπὸ τοῦ ἀγρεῖν, *a venando,* ex quo etiam τὸ ζωγρεῖν, *vivum capere,* & τὸ ἀγρεύειν, *venata capere.* Πελάζειν porro ὀδύναις κακαῖς, *applicare, ſeu tradere doloribus malis,* videlicet noxiis, atque maleficis, Martem dici-

σή. Νεμεσῶν τις ἀνδρὶ ἄφρονι, ἐρεθισθέντι πρός τινων εἰς πολλῶν μάταιον ὄλεθρον, ἐρεῖ παρῳδήσας τὰ ῥηθησόμενα, ἔχοντα οὕτω· Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ Ἄρῃ τάδε καρτερὰ ἔργα; ὁσσάτιόν τε, καὶ οἷον ἀπώλεσε λαὸν Ἀχαιῶν μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον. ἐμοὶ δ᾽ ἄχος. οἱ δὲ ἕκηλοι τέρπονται. Κύπρις τε, καὶ Ἀπόλλων, ἄφρονα τοῦτον ἀνέντες, [1] ὃς οὔ τινα οἶδε θέμιστα. Εἰ δὲ καὶ θαῤῥεῖ ὁ νεμεσῶν τίσασθαι τὸν τοιοῦτον, ἁρμόσει, κατὰ παρῳδίαν καὶ τὴν ἐφεξῆς, τό, Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι, αἴ κεν Ἄρηα λυγρῶς πεπληγυῖα, μάχης ἐξαποδίωμαι, ἤγουν ἐκδιώξω; Ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας, καὶ παραινῶν τὴν μετὰ φρονήσεως ἀμύνειν, ὀρθῶς ἂν ἐρεῖ τό, Ἄγρει μάν οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγελείην, ἥ ἑ, ἤγουν ἥτις αὐτὸν, τὸν ἀλόγιστον Ἄρην, μάλιστ᾽ εἴωθε κακῇς ὀδύνῃσι πελάζειν, ὅπερ ἐστὶ περιφραστικῶς ἴσον τῷ κακοῦν. Λέγει δὲ τοῦτο μὲν ὁ τοῦ μύθου Ζεύς· ἐκεῖνα δὲ ἡ Ἥρα, λυπουμένη, ἐὰν ὁ ἀθέμιστος Ἄρης κακὰ ποιῇ, παροξυνθεὶς ὑπὸ Κύπριδος, καὶ Ἀπόλλωνος. Ὅρα δὲ, ὅτι τό, [2] Ζεῦ πάτερ, δὶς ἡ Ἥρα προσφωνεῖ, κολακεύουσα καιρίως τὸν Δία. Καρτερὰ δὲ καὶ νῦν ἔργα, τὰ βίαια. Τὸ δὲ ὁσσάτιον, δύο ἔχει παραγωγὰς ἐκ τοῦ ὅσος. ὅσατος γὰρ, εἶτα ὁσσάτιος. Τὸ δὲ, ἐμοὶ δ᾽ ἄχος. οἱ δὲ τέρπονται· σχῆμά ἐστι γοργὸν ἀντιθετικὸν, σύνηθες καὶ αὐτὸ ῥήτορσι. Τὸ δὲ ἀνέντες, ἀντὶ τοῦ ἐρεθίσαντες, παροξύναντες, ἀναπείσαντες. Λέξις δὲ καὶ αὕτη ἀστεία καὶ τοῖς πεζολογοῦσι, ληφθεῖσα ἐκ χορδῶν ἀνιεμένων, ἢ μᾶλλον ἐκ κυνῶν λυθέντων ἐπὶ ἄγραν. Ταύτῃ δὲ σύστοιχον καὶ τό, ἀνῆκεν, ἀντὶ τοῦ ἀνέπεισε. Baſ. p. 461.

σθ. Τὸ δὲ δίωμαι, πρωτόθετον τοῦ διώκω ἐστί. Τὸ δὲ [3] ἄγρει, ἀντὶ τοῦ ἄγε, σπουδὴν παρακελεύεται, ὁποία πρέπει καὶ εἰς ἄγραν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀγρεῖν, ἐξ οὗ καὶ τὸ ζωγρεῖν, καὶ τὸ ἀγρεύειν. Πελάζειν δὲ ὀδύναις κακαῖς, ἤγουν κακωτικαῖς, τὸν Ἄρην λέγεται Ἀθηνᾶ· ἐπεί περ Ἀθη-

mittis? promitto. Spondes? Spondeo: Græcis Juriſconſultis dicitur ἐπερώτησις, *interrogatio.* Salvinus.

1. ὃς οὔ τινα οἶδε θέμιστα) Horatius in Arte: *Jura neget ſibi nata: nihil non arroget armis.* Salvin.

2. Ζεῦ πάτερ, δὶς ἡ Ἥρα προσφωνεῖ) Lat. *Dieſpiter.* Horat. *Namque Dieſpiter igni coruſco nubila dividens.* Salvinus.

3. ἄγρει, ἀντὶ τοῦ ἄγε) Heſychius: ἄγρει, ἄγε, λάμβανε, φέρε. Etymologici Magni Auctor: ἄγρει, ἀντὶ τοῦ ἄγε, ἢ λάβε, ἢ φέρε. Polit.

Ἀθηνᾶ μὲν ἐστιν ἡ φρόνησις· Ἄρης δὲ εἰς ἀλογίαν μεταλαμβάνεται. Περιγίνεται δὲ φύσει τοῦ τοιούτου Ἄρεος ἡ ἀλληγορουμένη Ἀθηνᾶ, οὐ μὴν ἡ Ἥρα, ἤτοι ἐστιν, ὁ ἀήρ. Ἀσυμβίβαστον γὰρ τοῦτό γε. Διὸ καὶ τὴν Ἀθηνᾶν ὁπλίσει ὁ Ποιητὴς κατὰ τοῦ Ἄρεος, οὐ μὴν τὴν Ἥραν, ἵνα
Rom. p. 606. μὴ ἀχρειώσῃ τὴν κατὰ φύσιν ἀλληγορίαν. Ἐκθετικὴ δέ τις μέθοδος ἐννοίας τὰ εἰρημένα, προαναφωνοῦσα, οἷα μετ' ὀλίγον πείσεται ὁ Ἄρης. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ, οὐ νεμεσίζῃ τῷ Ἄρει τάδε ἔργα; ἤγουν διὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ πραττόμενα, Ἀττικὸς ἀνὴρ φράσει ἄν, ὡς οὐ νεμεσίζῃ τῶνδε ἔργων; ἤγουν ἕνεκεν ὧν ποιεῖ. Τὸ δὲ μάλιστα, καὶ τὸ εἴωθεν, ἀκρίβειαν ἱκανὴν ἔχει. Κακύνει μὲν γὰρ ὁ μῦθος καὶ ὑπό τισιν ἄλλοις τὸν Ἄρην, οἷον ὑπὸ τοῖς Ἀλωάδαις· οὔτε δὲ μάλιστα, οὔτε εἰωθότως, ὡς ὑπὸ τῇ Ἀθηνᾷ. Τὸ δὲ ὀδύναις πελάζειν, οὐ μακράν ἐστι τοῦ ὀδύναις μιγνύειν. ὃ δὴ φράζειν φιλεῖ Ὅμηρος· [1] καθὰ καὶ Πίνδαρος. Ἐμφαίνων κἀνταῦθα ὁ Ποιητὴς τὴν εἰς ἀέρα τῆς Ἥρας ἀλληγορίαν, φησὶν, ὡς ἡ Ἥρα μάστιξεν ἵππους· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην, μεσσηγὺς γαίης τε, καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος. Τὸ μὲν γὰρ μέσον οὐρανοῦ, καὶ γῆς, τόπος ἀέρος ἐστὶ, περὶ ὃν ἐλαύνει ἡ Ἥρα τὸ ἅρμα. Ὅρα δὲ, ὡς καὶ ἐνταῦθα [2] συνήθως τῷ πληθυντικῷ συνέζευξε δυϊκὸν ἐν τῷ, μάστιξε δ' ἵππους· τὼ δὲ πετέσθην.

Ὅσσον δ' ἠεροειδὲς ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν,
Ἥμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Τόσσον ἐπιθρώσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι.

σι'. Μετρεῖ δὲ ὁ Ποιητὴς κίνησιν δαιμονίων ἵππων ποιητικώτερον, καὶ τερατωδέστερον, λέγων· Ὅσσον δ' ἠεροειδὲς, διάστημα δηλαδὴ, ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν, ἥμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ἐπὶ οἴνοπα πόντον, ἔνθα τὰ τῆς ὄψεως ἀνεπιπρόσθητα, τόσσον ἐπιθρώσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι, [3] ὅ ἐστι, ὑψαύχενες, [4] ἢ ὧν ὁ κρότος ὑψοῦ ἠχεῖ. Καὶ οὕτω μὲν ἐνταῦθα μετρεῖ κατὰ ἀόριστον σχῆμα τὸ, ὅσον, καὶ τὸ τόσον, ἵνα δηλώσῃ ταχυτάτην ἐξ Ὀλύμπου τοῦ Μακεδονικοῦ κίνησιν ἵππων εἰς τὴν Τροίαν. ἀλλαχοῦ δὲ ἐξ ἀριθμοῦ ὡρισμένου τὸ αὐτὸ παριστῶν, φησὶν, ὡς τρία βήματα διαβάντες [5] οἱ τοῦ Ποσειδῶνος ἵπποι, τόπον καὶ αὐτοὶ διήνυσαν πάνυ πολύν. Πίνδαρος δὲ ἐπὶ πλέον Ὁμήρου τερατευσάμενος ἐπὶ Ἀπόλλωνος, [6] ἑνὶ θείῳ βήματι

τι

dicitur Minerva: quoniam Minerva prudentia eſt; Mars verò ſumitur pro inconſiderantiâ, & temeritate. Naturâ autem comparatum eſt, ut hunc iſtum Martem vincat, ac ſuperet Minerva ea, quæ dicitur allegoricè, non certe quidem Juno, hoc eſt, aër. Hoc enim profecto ineptum, nec cohærere ullo modo, aut congruere poteſt. Ideoque Poëta Minervam poſtea armatam adverſus Martem inducit; minimè verò Junonem, ne depromptam ex rebus phyſicis allegoriam hebetet, atque infirmet. Ceterùm his verbis artificioſa ineſt ratio exponendæ ſententiæ, quippe quæ prænunciet, quid paullò poſt malorum ſit Marti eventurum. Sciendum autem eſt, illud, οὐ νεμεσίζῃ τῷ Ἄρει τάδε ἔργα; *Nonne ſuccenſebit Marti ob hæc facta?* videlicet διὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ πραττόμενα, *propter edita hæc ab eo facinora;* hominem Atticum ſic eſſe prolaturum: οὐ νεμεσίζῃ τῶνδε ἔργων; *Non ne indignaberis cauſsâ horum factorum?* videlicet ἕνεκεν ὧν ποιεῖ. *cauſsâ horum facinorum, quæ facit.* Τὸ μάλιστα, *maximè*, itemque τὸ εἴωθε, *ſolita eſt*, accuratè ſatis dicta ſunt, & perquam diligenter. Etſi enim fabula aliorum quorumdam manu malè habitum Martem, & tractatum facit, ut manu Aloidarum; tamen neque maximè, neque ex more, ut manu, & operâ Minervæ. Τὸ ὀδύναις πελάζειν, *doloribus applicare, ſive admovere, ſeu in dolores conjicere*, prope abeſt ab eo, quod eſt ὀδύναις μιγνύειν, *doloribus immiſcere.* quod utique dicere amat Homerus: ſicuti etiam Pindarus. Atque hic etiam ſatis clarè indicat Poëta ſenſum illum allegoricum, quo Juno pro aëre accipitur, eo quia commemorat, ut Juno equos flagellaverit, illique minimè omnium inviti per medium terræque, cœlique ſtellati volaverint. Medium enim illud ſpatium inter cœlum, & terram, regio eſt aëris, qua in regione currum agit Juno. Vide porro, ut hic etiam pro more cum plurali numero dualem copulat in illis verbis: μάστιξε δ' ἵππους· τὼ δὲ πετέσθην. *Flagellavitque equos: illi verò ambo volarunt.*

Quantum porro aëris ſpatium homo videt oculis,
Sedens in ſpeculâ, proſpectans in nigricans mare,
Tantum ſaliendo conficiunt deorum altiſoni equi.

CCX. Poëticè, & ad prodigium uſque, metitur Poëta curſum divinorum equorum, his verbis: *Quantum aëris*, ſpatium nimirum, *homo videt oculis, cum in ſpeculâ ſedet, atque in nigricans mare proſpectat*, ubi nihil ſanè eſt, quod obtutum oculorum impediat, *tantum ſaliendo conficiunt* deorum equi ὑψηχέες, hoc eſt, ὑψαύχενες, *elatâ cervice incedentes*, aut quorum pedes pulſando ὑψοῦ ἠχοῦσι, *ſublimè ſonant*. Atque ita hic quidem interminatam illam & indefinitam Figuram, *quantum, tantum*, ad menſuram ineundam adhibet, ut celerrimum equorum motum ex Olympo monte Macedoniæ ad Trojam oſtendat. Quamquam ad idem alibi demonſtrandum certo terminatoque utitur numero, cum videlicet narrat, equos Neptuni, tribus paſſibus tranſgreſſos, ſpatium & ipſos perquam magnum confeciſſe. Pindarus autem præ Homero multò adhuc mirabiliùs, ac portentoſiùs loquitur de Apolline, cum longiorem videlicet viam uno ſoloque divi-

no

1. καθὰ καὶ Πίνδαρος) Ode α' Olymp. κράτει προσέμιξε δεσπόταν. *Victoria immiſcuit dominum.* Salvinus.

2. συνήθως τῷ πληθυντικῷ συνέζευξε δυϊκόν) Dualis quippe numerus eſt genus pluralis, adeoque illum non excludit. *Salvinus.*

3. ὅ ἐστι, ὑψαύχενες) Heſychius: ὑψηχέες, ἵπποι, ἀπὸ τοῦ εἰς ὕψος ἔχειν τοὺς τραχήλους, οἷον ὑψαύχενες. Suidas: ὑψηχής, ὁ ὑψαύχην. οἱ ὑψηχέες ἵπποι. Politus.

4. ἢ ὧν ὁ κρότος ὑψοῦ ἠχεῖ) Etymologici Magni Auctor: ὑψηχέες ἵπποι, παρὰ τὸ εἰς ὕψος ἀναφέρειν τὸν ἦχον τοῖς ποσίν. Polit.

5. οἱ τοῦ Ποσειδῶνος ἵπποι) Immo Neptunus ipſe v. 20. lib. ν'. Il. *Polit.*

6. ἑνὶ θείῳ βήματι πλείονα ἀνύσιμον ὁδόν) David de Sole: *Exultavit, ut gigas, ad currendam viam.* Μακρὰ βιβάς. Salvin.

no paſſu coanguſtet, atque contrahit. Ad hæc obſerva, quale accipiat incrementum oratio. Non enim generatim dixit, *quantum quis videt;* ſed, *quantum videt aëris*. &, *ſedens in ſpeculâ*. &, *intuens in mare*. Qui enim ſic facit, ad multum hic aëris ſpatium, longèque potrexerit aciem oculorum, die nimirum a nubibus vacuâ, & ſerenâ. Nam ſi purum certè aërem minimè intueretur, neque ex ſpeculâ, ſed ex aliquo inferiori loco, nec qua patet mare, non tam longè poſſet oculis proſpicere. Ad illud: Τροίην, ποταμώ τε ῥέοντε, *Trojam, fluviaſque fluentes*, quis fortaſſe contendat, otioſè poſitum eſſe, atque ex ſupervacuo, illud ῥέοντε, *fluentes*, ad verſum explendum, niſi forte exprimere velit fluvios, qui aquis non deficiantur, ſed pleni ſint, ac redundantes.

Sed quando jam Trojam attigerunt, fluvioſque fluentes,
Qua fluenta Simois commiſcent, & Scamander,
Ibi equos ſtitit candidis dea ulnis Juno,
Solutos curru, caliginemque multam circumfudit;
Iliſque ambroſiam Simois paſcendam ſummiſit.
At illæ iverunt trepidis columbis greſſu ſimiles,
Ad opem Argivis viris ferendam properantes.

CCXI. Genus illud loquendi: Ἧχι, *qua*, hoc eſt, ὅπου, *ubi*, ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον, ἠδὲ Σκάμανδρος, *fluenta Simois commiſcent, & Scamander;* Alcmanicum dicitur Schema, non quòd Alcman id invenerit; ſed quia ille eo maximè eſt delectatus, quippe qui inter duo nomina collocare ſolitus ſit verbum, quod poſtea ponendum erat. Vocaturque etiam hoc Schema Proëpizeuxis. Tale & illud: Ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι, Κωκυτός τε. *Ubi quidem in Acherontem Pyriphlegethonque confluunt, & Cocytus*. Atque hîc etiam maximè appoſita vox illa συμβάλλειν, *commiſcere*, de confluxu fluminum, miſcentium inter ſeſe aquas: neque omnium minimè de exercitibus committentibus pugnam. Et ex hoc iſto verbo per metaphoram dicitur ξυμβολή, *ſymbola*, *ſive collatio*, impenſa ipſa, aut erogatio, quæ, ut cum Heſiodo loquar, fit in commune. Unde & ἀξύμβολον δεῖπνον, *cœna minimè collatitia, aut collectitia*, in quam conviva nullam omnino ſymbolam, aut collectam contulit. Solutis curru equis Juno, quæ eos ſolverat, multam caliginem circumfudit, ut ne ſcilicet conſpicerentur; iiſque Simois exoriri fecit, ſubmiſitque ad paſcendum ambroſiam. Juno autem ipſa, & Minerva βάτην, hoc eſt, ἔβησαν, *iverunt*, τρήρωσι πελειάσιν ἴθματα ὁμοῖαι, *trepidis columbis greſſu ſimiles*. videlicet motu ipſo ſimiles columbis, quarum obſcura, & latentia eſſe veſtigia, neque ad rationem magnitudinis efformata, atque expreſſa, veteres commemorant. Vide autem, ut fabula equis illis divinis ambroſiam apponit ſponte ſuâ provenientem, & hanc non equidem naſci ait (id enim dictu humile, atque abjectum) ſed ἀνατέλλειν ἐκ γῆς, *exoriri*, *exſurgere*, *exiſtere*, *e terrâ*. Auguſtior namque hujuſcemodi vox, atque divinior. Aridum & hoc loci alimentum, ambroſia. Vocat enim εἶδαρ, *edulium*, *ſive cibum*, non verò potum. Niſi & hæc forte fuerit res quædam mi-

τι πλείονα συνειλημμένον ὁδόν. Σημείωσαι δὲ τὴν ἐν τῷ λόγῳ αὔξησιν. Οὐ γὰρ εἶπεν ἁπλῶς, ὅσον τις ἴδεν· ἀλλὰ, ὅσον ἴδεν ἠεροειδές. καὶ καθήμενος ἐν σκοπιᾷ. καὶ βλέπων εἰς πόντον. Ὁ γὰρ τοιοῦτος εἰς πολὺ ἂν ἀέρος βλέποι διάστημα, ἐν ἡμέρᾳ δηλαδὴ ἀνεφέλῳ. Εἰ γάρτοι μὴ ἀέρα καθαρὸν ὁρᾷ, μηδὲ ἐκ περιωπῆς, ἀλλά ποθεν κάτωθεν, μηδὲ διὰ πελάγους, οὐ τοσοῦτον ἂν ὀφθαλμοῖς ἴδοι. Ἐν τῷ, Τροίην, ποταμώ τε ῥέοντε, ἀντισχυρίσαιτο ἄν τις, ἀργὸν κεῖσθαι περιττῶς τὸ, ῥέοντε, πρὸς ἔπους ἐντέλειαν, εἰ μὴ ἄρα βούλεται δηλῶσαι ποταμοὺς, οὐ λειψυδροῦντας, ἀλλὰ πλήθοντας.

Ἀλλ' ὅτε δὴ Τροίην ἷξον, ποταμώ τε ῥέοντε,
Ἧχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον, ἠδὲ Σκάμανδρος,
Ἔνθ' ἵππους ἔστησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη, 773
Λύσασ' ἐξ ὀχέων, περὶ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευε.
Τοῖσιν δ' ἀμβροσίην Σιμόεις ἀνέτειλε νέμεσθαι.
Αἱ δὲ βάτην τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι,
Ἀνδράσιν Ἀργείοισιν ἀλεξέμεναι μεμαυῖαι.

στά. Τὸ, ἧχι, τουτέστιν, ὅπου, [1] ῥοὰς Σιμόεις *Baſ. p. 462.*
συμβάλλετον, ἠδὲ Σκάμανδρος, [2] Ἀλκμανικὸν σχῆμα λέγεται, οὐχ ὅτι Ἀλκμὰν εὗρε τοῦτο, ἀλλὰ διότι ἐκεῖνος αὐτῷ ἔχαιρε μάλιστα, μέσον δύο ὀνομάτων τιθεὶς ῥῆμα τὸ μετ' αὐτὰ κεῖσθαι ὀφεῖλον. Καλεῖται δὲ [3] τὸ σχῆμα τοῦτο καὶ Προεπίζευξις. Τοιοῦτον καὶ τὸ, Ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι, Κωκυτός τε. Καιριωτάτη δὲ λέξις κἀνταῦθα τὸ συμβάλλειν ἐπὶ μίξεως ποταμῶν· [4] οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ἐπὶ στρατευμάτων. Λέγεται δ' ἐκ τοῦ τοιούτου ῥήματος τροπικῶς ξυμβολὴ καὶ [5] ἡ ἐκ κοινοῦ, καθ' Ἡσίοδον εἰπεῖν, δαπάνη. ὅθεν καὶ ἀξύμβολον δεῖπνον, εἰς ὅπερ οὐδὲν δεδαπάνηκεν ὁ φαγών. Λύσασα τοὺς ἵππους ἐξ ὀχέων Ἥρα, ἠέρα πουλὺν ἔχευε περὶ αὐτοὺς, ὡς ἂν μὴ ὁρῶνται. Τοῖσι δ' ἀμβροσίην Σιμόεις ἀνέτειλε νέμεσθαι. Αὐτὴ δὲ, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ βάτην, ὅ ἐστιν, ἔβησαν, τρήρωσι πελειάσιν ἴθματα ὁμοῖαι. ἤγουν ὅμοιαι
κατὰ τὰ κινήματα περιστεραῖς, ὧν τὰ ἴχνη ἀ- *Rom. p. 607.*
φανῆ εἶναι ἱστοροῦσιν οἱ παλαιοί, [6] καὶ οὐ κατὰ λόγον τοῦ μεγέθους διηρθρωμένα. Ὅρα δὲ, ὅτι ὁ μῦθος ταῖς δαιμονίαις ἵπποις αὐτόματον ἀμβροσίαν παραβάλλει, καὶ ταύτην οὐ φύεσθαί φησι (τοῦτο γὰρ ταπεινὸν εἰπεῖν) ἀλλ' ἀνατέλλειν ἐκ γῆς. Σεμνοτέρα γὰρ, καὶ θειοτέρα ἡ τοιαύτη λέξις. Ξηρὰ δὲ κἀνταῦθα βρῶσις ἡ ἀμβροσία. [7] εἶδαρ γάρ φησιν, οὐ μὴν ποτόν. εἰ μὴ ἄρα καὶ αὕτη δροσερόν τι κρᾶμα ἦν, πρὸς ὁμοιό-

1. ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον, ἠδὲ Σκάμανδρος) De confluentiâ fluminum Homerus: ὡς δ' ὅτε χείμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ. Salvinus.

2. Ἀλκμανικὸν σχῆμα λέγεται) Suidas: Ἀλκμανικὸν εἶδος, ὅπερ πεπλεόνακε παρὰ Ἀλκμᾶνι, τὸ κατ' ἀμφότερα ῥῆμα μεταξὺ τῶν ὀνομάτων τεθεῖναι. Polit.

3. τὸ σχῆμα τοῦτο καὶ Προεπίζευξις) προεπεζευγμένον σχῆμα. Politus.

4. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ἐπὶ στρατευμάτων) L. *confligere, manum conſerere*. Salvinus. Heſychius: συμβολαί. μάχαι. Polit.

5. ἡ ἐκ κοινοῦ. καθ' Ἡσίοδον εἰπεῖν, δαπάνη) Heſiodus:
Μηδὲ πολυξείνου δαιτὸς δυσπέμφελος εἶναι
Ἐκ κοινοῦ.
Polit.
Terentius. *Symbolam dedit: cœnavit*. Salvin.

6. καὶ οὐ κατὰ λόγον τοῦ μεγέθους διηρθρωμένα) Adde, quòd mulieres delicatæ, tardè, & undatim incedunt, ſicut columbæ. *Salvinus*.

7. εἶδαρ γάρ φησιν) ἀμβρόσιον εἶδαρ v. 35. lib. ε' Il. *Polit.*

ὁμοιότητα τοῦ Ὁμηρικοῦ κυκεῶνος, ὃς ἔκ τε στερεῶν, ἔκ τε ὑγρῶν ἐκέκρατο. [1] Αἱ δὲ πελειάδες, εἶδός τι περιστερᾶς. Τὸ δὲ ἴθμα, οὐ σύνηθες ὂν φράζεσθαι, [2] ἐκ τοῦ ἰέναι γίνεται, πλεονασμῷ τοῦ θῆτα, ὡς καὶ ἐν τῷ μηνιθμός, [3] καὶ παρὰ Κοΐντῳ δὲ ὠρυθμός. Τὸ μέντοι διὰ τοῦ σ' [4] ἴσμα, ὃ καὶ δασύνεται, ἵδρυμα δηλοῖ παρὰ Λυκόφρονι, ἀπὸ τοῦ ἵζω γενόμενον. Ἰστέον δὲ, ὅτι οἰκεῖον τῇ Ἥρᾳ τὸ ἠέρα πολὺν χεύειν. περὶ ἧς ἀλλαχοῦ ῥηθήσεται, ὅτι ἠέρα πίτνα πρόσθε βαθεῖαν. ἀορασίαν δηλαδή τινα ἐξ ὁμίχλης, ἥτις ἐπιταθεῖσα, καὶ νυκτὶ ἔοικε. [5] Θηλυκοῦ δὲ γένους Ἰωνικῶς κἀνταῦθα εἶναί φασιν οἱ παλαιοὶ τὸ ἠέρα πολύν. Τοιοῦτον δέ που καὶ τὸ, θῆλυς ἐέρση, καὶ ἡδὺς ἀϋτμή.

mixta, ac temperata rore, ad exemplum Homerici illius κυκεῶνος, ideſt, miſcellæ illius potionis apud Homerum, quæ tum ex rebus ſolidis, tum ex liquidis, mixta erat, ac temperata. Αἱ πελειάδες, *columbæ agreſtiores & ſubnigræ*, quæ vocantur, genus ſunt quoddam columbarum. Porro autem τὸ ἴθμα, *greſſus, ſive inceſſus*, vocabulum minimè omnium ſolitum in orationem venire, fit a verbo ἰέναι, *ire*, pleonaſmo τοῦ θ', ſicuti etiam in τῷ μηνιθμὸς, *ira*; itemque apud Quintum ὠρυθμὸς, *ululatus*. Verumtamen τὸ ἴσμα cum σ', quod effertur etiam cum adſpiratione, ſignificat ἵδρυμα, *opus conſtructum, ſedem, monumentum*, apud Lycophronem, quippe quum derivetur ab ἵζω, *colloco in ſede, ſive conſtituo*. Sciendum autem eſt, proprium id eſſe, & præcipuum τῇ Ἥρᾳ, *Junoni*, ut ἠέρα πολὺν, *multum aëres, ſive caliginis, aut nebulæ*, offundat. qua de Junone alibi etiam poſtea dicitur: ἠέρα πίτνα πρόσθε βαθεῖαν. *nebulam effudit ante oculos profundam*. quamdam nimirum tenebricoſam caliginem ex nebulâ, quæ ſi aucta nimis fuerit, imaginem etiam noctis refert. Muliebris autem generis, more Jonico, hic eſſe veteres ajunt τὸ ἠέρα πολὺν, *caliginem multam*. quale etiam alicubi τὸ, θῆλυς ἐέρση, *mollis ros*. & ἡδὺς ἀϋτμὴ, *jucundus halitus*.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον, ὅθι πλεῖστοι, καὶ ἄριστοι
Ἕστασαν, ἀμφὶ βίην Διομήδεος ἱπποδάμοιο
Εἰλόμενοι, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,
Ἢ συσὶ κάπροισιν, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν,

Sed quando jam venerunt, ubi plurimi, & fortiſſimi
Circumſtabant Diomedem, domitorem equorum,
Congiobati, leonibus ſimiles crudas carnes vorantibus,
Vel ſuibus apris, quorum robur minimè imbelle.

σιβ'. Τοὺς περὶ τὸν Διομήδην ἐπαινῶν, φησὶν, ὡς πλεῖστοι, καὶ ἄριστοι ἵστασαν περὶ αὐτὸν, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν, ἢ συσὶ κάπροισι, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν. Καὶ σημείωσαι καὶ ἐνταῦθα τὴν συντομίαν τῶν παραβολῶν, καὶ ὅτι καλῶς εἶπε, προσθεὶς τὸ, κάπροις. Οὐ γὰρ ἁπλῶς οἱ σύες, ἄλκιμοι, ἀλλὰ οἱ κάπροι. Τὰ δὲ ἔπη ταῦτα, χρήσιμα καὶ εἰς ἐγκώμιον παρατάξεως.

CCXII. Milites, qui Diomedem circumſteterant, laudibus extollit, quòd, ut narrat, plurimi, atque fortiſſimi eum circumſtetiſſent, iique ſimiles leonibus crudas carnes vorantibus, aut ſuibus apris, quorum ſanè robur minimè imbelle. Atque hic etiam obſerva, quàm brevis ſit, atque conciſus in hiſce comparationibus; itemque quàm rectè adjecerit τὸ κάπροις, *apris*. Non enim generatim ſues, fortes ac robuſti; ſed apri. Quin & appoſiti hi verſus ad inſtructæ aciei laudes celebrandas.

Ἔνθα στᾶσ' ἤϋσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Στέντορι εἰσαμένη μεγαλήτορι χαλκεοφώνῳ,
Ὃς τόσον αὐδήσασκ', ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα.

Ibi ſtans clamavit candidis dea ulnis Juno,
Stentori aſſimilata magnanimo, vocem habenti aream,
Qui tantum vociferabatur, quantum alii quinquaginta.

σιγ'. Στᾶσα ἡ Ἥρα, ἐβόησε, Στέντορι εἰσαμένη, ὅ ἐστιν, ὁμοιωθεῖσα, μεγαλήτορι, χαλκεοφώνῳ, ὃς τόσον αὐδήσασκεν, ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα. Καὶ σημείωσαι τὴν τοῦ Στέντορος μεγαλοφωνίαν. Φασὶ δὲ αὐτὸν τινὲς μὲν Ἀρκάδα· τινὲς δὲ Θρᾶκα εἶναι· Ἑρμῇ δὲ περὶ μεγαλοφωνίας ἐρίσαντα ἀναιρεθῆναι. Εὑρεῖν δὲ αὐτὸν λέγουσι καὶ τὴν ἐκ κόχλου βαφὴν, [6] ἢ μᾶλλον

τὴν

CCXIII. Stans Juno clamorem edidit, εἰσαμένη, *aſſimilata*, hoc eſt, ὁμοιωθεῖσα, *ſimilis facta*, Stentori magnanimo, vocem habenti æream, qui tantùm unus, quantùm quinquaginta alii, vociferabatur. Et obſerva, quàm grandi voce, & quàm clamoſâ, fuerit Stentor. Eum alii Arcadem, alii Thracem ferunt; ſed interfectum eumdem fuiſſe a Mercurio, quicum ipſe de vocis magnitudine, atque excellentiâ contenderit. Repertam ab eo tradunt tincturam ἐκ κόχλου, *ex conchâ, ſeu buccino, aut murice*, aut potiùs

ratio-

1. *Αἱ δὲ πελειάδες, εἶδός τι περιστερᾶς*) πελειάδες a colore quodammodo livido. *Salvinus.*

Etymologici Magni Auctor: πέλεια δὲ, περιστερᾶς εἶδος. εἴρηται ... ἐτυμολογεῖται δὲ παρὰ τὸ πελλὸν, ὃ σημαίνει τὸ μέλαν. ... ὥσπερ παρὰ τὸ Μαῖα γίνεται μαιάς μαιάδος, οὕτω καὶ παρὰ τὸ πέλεια, πελειάς, πελειάδος. Alia verò πέλειας, alia περιστερά. Ælianus Var. Hiſt. lib. 1. c. 15. ex Ariſtotele: Λέγει δὲ Ἀριστοτέλης, ... διαφέρειν εἶναι τὴν περιστερὰν τῆς πελειάδος. Diſertè Ariſtoteles De Hiſt. Animal. lib. 5. c. 13. ... πελειάς, καὶ περιστερά. *Politus.*

2. *ἐκ τοῦ ἰέναι γίνεται*) Heſychius: ἴθματα, ὁρμάς, βήματα. ἀπὸ τοῦ δι' αὐτῶν ἰέναι. Eſt autem ſecundum Euſtathium in ἴθμα pleonaſmus τοῦ θ', ac, ſecundum Etymologum, παρὰ τὸ ἴω ἴσω, eſt ἰσμός, καὶ πλεονασμῷ τοῦ θ', ἰθμός· ἢ παρὰ τὸ εἶμι τὸ πορεύομαι, ... ἰμός. Inde ἰμός, & ἰσμός, & epentheſi, ſeu pleonaſmo τοῦ θ', ἰθμός. *Politus.*

3. *καὶ παρὰ Κοΐντῳ δὲ ὠρυθμός*) Quintus Smirnæus lib. 13.

Πάντῃ δ' ἀμφὶ πόλιν κυνῶν ἀλίαστος ὀρώρει
Ὠρυθμός. — Polit.

4. *Ἴσμα, ὃ καὶ δασύνεται, ἵδρυμα δηλοῖ παρὰ Λυκόφρονι*) Lycophron:

Αὐτὴ δὲ κῦμα ... ἄρος,
Ὀρειθυίας ἴσμα ...

Ubi Scholiaſta: ἕσμα, ἵδρυμα, τάφον, παρὰ τὸ ἵζω ἕσμα. Heſychius: ἴσμα, ἵδρυμα, κοίμημα. Etymologici Magni Auctor: ἴσμα, τὸ ἵδρυμα, παρὰ τὸ ἵζω. *Politus.*

Ἴσμα, ideſt, καθίσμα, ſimplex vice compoſiti. *Salvinus.*

5. *Θηλυκοῦ δὲ γένους Ἰωνικῶς κἀνταῦθα εἶναί φασιν οἱ παλαιοὶ τὸ ἠέρα πολύν*) Etymologici Magni Auctor: περὶ δὲ ἠέρα πολὺν ἔχεεν. Θηλυκὸν δέ ἐστι παρὰ τῷ Ποιητῇ ὁ ἀήρ. ... σημαίνει τὸν περιεχόμενον ἡμᾶς, ... θηλυκῶς δὲ, τὴν ἀορασίαν. Ita lego hunc locum, nonnihil corruptum in libris editis. *Politus.*

6. *ἢ μᾶλλον τὴν διὰ κόχλου βοὴν ἐν ταῖς μάχαις*) Uſus fuit antiquiſſimis temporibus conchæ, ſeu buccini, ante repertam tubam. Heſychius: Κόχλος. τοῖς θαλαττίοις ἐχρῶντο, πρὸ τῆς τῶν σαλπίγγων εὑρέσεως. Κόχλος idem & στρόμβος, ut ibidem Heſychius. & alibi: στρόμβοι, δῖνος, κόχλος. Lycophron:

Καὶ

Digitized by Google

rationem profundendæ in certaminibus, atque prœliis vocis, & proclamandi διὰ κόχλου, *per concham, ſeu buccinum*. Alii tamen ſcribunt, in pleriſque exemplaribus minimè legi poſtremum illum verſum de Stentore, quo is verſu a magnitudine vocis extollitur, propter hyperbolen, & nimiam ſuperlationem veritatis. Quamquam & Herodotus cujusdam meminerit longè latèque reboantis, qui præ ejus ætatis hominibus maximâ voce uteretur: quippe quum tradat, fuiſſe in comitatu Darii hominem Ægyptium, qui ceteros homines magnitudine vocis excederet. Porro autem perquam curioſè, & perquam diligenter animadverſum τὸ χαλκεοφώνῳ, *vocem habenti æream*, non quidem propter ſoliditatem, quo alibi reſpectu vocem dixit ἄρρηκτον, *infragilem*; ſed propterea quòd vox illa facilè exaudiretur. Maximè enim ſonorum æs inter metalla. Ideoque ἤνοπα χαλκὸν, *vocale, ſive ſonorum æs*, vocat Poëta, ut alibi poſtea manifeſtè apparet. Quod autem canis dicitur χαλκεόφωνος, *voce æreâ præditus*, id ſanè aliam habet rationem, habito ſcilicet reſpectu ad qualitatem vocis, cujuſmodi illa tum in certis quibusdam hominibus, tum etiam in volucribus, apertè deprehenditur. Homerus denique, quum minimè habeat, quid egregii fortiſque facinoris Junoni, tamquam aëri, accommodet, aptè congruenterque facit, ut eam certè inducat, magnâ voce, atque, ut ad rem loquar, Stentoreâ, vociferantem: quoniam omnis vox percuſſio eſt aëris, aut aër percuſſus.

τὴν διὰ κόχλου βοὴν ἐν ταῖς μάχαις. Ἄλλοι δέ φασιν, ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγράφων μὴ κεῖσθαι τὸν τελευταῖον περὶ Στέντορος στίχον τὸν περὶ τῆς φωνῆς, διὰ τὴν ὑπερβολήν. Μέμνηται δὲ καὶ Ἡρόδοτος εὐρυβόα τινὸς φωνήτορος ὑπὲρ τοὺς τότε ἀνθρώπους, λέγων, ὡς ἦν περὶ Δαρεῖον ἀνὴρ Αἰγύπτιος φωνέων μέγιστον ἀνθρώπων. Πάνυ δὲ παρατετηρημένον τὸ, χαλκεοφώνῳ, οὐ διὰ τὸ στερρὸν, ὅπερ ἀλλαχοῦ φωνὴν εἶπεν ἄρρηκτον, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐξάκουστον τῆς βοῆς. Ἠχητικώτατος γὰρ ἐν μετάλλοις χαλκός. διὸ καὶ [1] οἴνοπα λέγει ὁ Ποιητὴς χαλκὸν, ὡς ἀλλαχοῦ φανήσεται. Τὸ δὲ κύων χαλκεόφωνος, καὶ ἕτερον ἔχει λόγον, κατὰ ποιότητα φωνῆς, ὁποία καί τισιν ἀνθρώποις, καὶ πτηνοῖς δὲ ἐμφαίνεται. Προσφυῶς δὲ Ὅμηρος μὴ ἔχων ἀριστείαν τινὰ τῇ Ἥρᾳ προσάψαι, ὡς ἀέρι, ποιεῖ γοῦν αὐτὴν μέγα βοῶσαν, καὶ, καιρίως εἰπεῖν, Στεντόρειον· ἐπεὶ [2] πᾶσα φωνὴ, ἀέρος ἐστὶ πληγὴ, [3] ἢ πεπληγμένος ἀήρ.

Pudor, Argivi, mala probra, formâ ſpectabiles.
Quamdiu quidem in bello verſabatur divus Achilles,
Numquam Trojani ante portas Dardanias
Progrediebantur: illius enim timebant validam haſtam.
Nunc verò procul ab urbe cavas ad naves pugnant.
Sic fata, commovit robur, & animum cujuſcujuſque.

Αἰδὼς, Ἀργεῖοι, κάκ᾽ ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί.
Ὄφρα μὲν ἐς πόλεμον πωλέσκετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων
Οἴχνεσκον. κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος.
Νῦν δ᾽ ἑκὰς πόλιος κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ μάχονται.
Ὣς εἰποῦσ᾽, ὤτρυνε μένος, καὶ θυμὸν ἑκάστου.

CCXIV. Celeres, & concitatæ ſententiæ illæ: Αἰδὼς, Ἀργεῖοι, κάκ᾽ ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί. *Pudor, Argivi, mala probra, formâ ſpectabiles*: propterea quòd articulus nunc temporis Junonem urgebat, ut

σιδ´. Γοργότης ἐπῶν ἐν τῷ, Αἰδὼς, Ἀργεῖοι, κάκ᾽ ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί· διότι καιρὸς ἐνταῦθα ἦν τῇ λεγούσῃ Ἥρᾳ κατεπείξεως, Rom. p. 608.

Καὶ δὴ κατεῖδον γαῖαν ὀγκηστὴς Ἄρης,
Στρόμβῳ τὸν ἱμερτὸν ἐξάρχων νόμον.

Tzetzes: Στρόμβῳ τὸν ἱμερτόν· ἐν κοχλίῳ σαλπίζων, καὶ κατάρχεσθαι ποιῶν τὴν προσβολὴν τοῦ πολέμου. πρὶν γὰρ εὑρεθῆναι τὰς σάλπιγγας, ἐν τοῖς πολέμοις κοχλίοις ἐχρῶντο. Addit ibidem Tzetzes, repertas fuiſſe tubas a Tyrrhenis, & tunc conchyliorum uſum deſiiſſe. ὕστερον δὲ παρὰ τῶν Τυρσηνῶν εὑρέθησαν αἱ σάλπιγγες, ἀντὶ τοῦ πρὶν τῷ κοχλίῳ σαλπίζειν. Reprehendit etiam Tzetzes Lycophronem, quòd, attribuat Marti κοχλίον, ipſe ſemet fingens μὴ εἰδέναι σάλπιγγα, ὡς ὕστερον γενομένην, ἀλλὰ κοχλίον, κατὰ τὸν Χαλκιδέως ἀκριβέστερον αὐτὸν περὶ τούτων λαλοῦντα. Ὅμηρος γὰρ, inquit, ἀρχαιότερος τούτου γενόμενος πρὸ ὀκτακοσίων ἐτῶν, οἶδε σάλπιγγι χρωμένους τοὺς Ἕλληνας. Κατάπληξιν hoc Lycophronis vocat Tzetzes. Sed ego a Tzetze vehementer diſſentio. Quippe bene, ac præclare, multòque fortaſſe melius Homero, feciſſe mihi videtur Lycophron, qui appoſitè ad perſonam Caſſandræ loquentis, Heroicorum, ſeu Trojanorum temporum morem ſimpliciter repræſentaverit, cum, ante inventam tubam, conchâ, ſeu buccino utebantur. Quòd enim Homerus tubæ etiam apud Græcos meminerit, non pro Trojanis certè temporibus, ſed pro temporibus ſuis ipſe eſt locutus, ut patet ex illis verbis lib. σ Il.

Ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀριζήλη φωνὴ, ὅτε τ᾽ ἴαχε σάλπιγξ
Ἄστυ περιπλομένων δηΐων ὕπο θυμοραϊστέων·
Ὣς τότ᾽ ἀριζήλη φωνὴ γένετ᾽ Αἰακίδαο.

Ubi Homerus, quod ad tubæ uſum attinet, tempora mihi ſua reſpicere videtur, ſimiliter atque cum ait: μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ᾽ ἄνδρε φέροιεν, Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ᾽. ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος. Vetus Scholiaſtes: ἀπὸ τῶν ἰδίων χρόνων ὁ Ποιητὴς ὀνομάζει τὴν σάλπιγγα, ἐπεὶ οὐδέπω εὕρητο παρὰ τοῖς παλαιοῖς. κόχλῳ γὰρ θαλασσίῳ ἐσάλπιζον. Euſtathius: φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ, ὡς οἶδε μὲν ὁ Ποιητὴς σάλπιγγα. ἥρωας δὲ οὐκ εἰσάγει χρωμένους αὐτῇ, οὐδὲ εἰδότας. Scholiaſtes Euripidis ad Phœniſſas: ἐπὶ τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας οὔπω ἐχρῶντο τῇ σάλπιγγι Ἕλληνες· ἀλλ᾽ οὐδὲ ἐπὶ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου. Ὅμηρος δὲ αὐτὸς μὲν οἶδε σάλπιγγα, οὐ ποιεῖ δὲ σάλπιγγι χρωμένους τοὺς ἥρωας. Πρῶτος δὲ Ἀρχώνδας συμμαχῶν τοῖς Ἡρακλείδαις, ἤγαγε τὴν Τυρσηνικὴν σάλπιγγα εἰς Ἕλληνας. ἐχρῶντο γὰρ κατὰ τὸ παλαιὸν ἐν τοῖς πολέμοις ἀντὶ σαλπίγγων πυρφόροις. Quòd ſi Poëta utique etiam Græcorum tubis utentes induxerit heroas: videntur id mihi feciſſe κατὰ πρόληψιν, ut Euripides in Rheſo:

Σάλπιγγος αὐδὴν προσδοκῶν ἀκηκοέναι.

&:

Πέποιθ᾽ ἔχοντες χεῖρα μακρὰν Τυρσηνικῆς
Σάλπιγγος αὐδήν.

Ex priſca autem conſuetudine idem Euripides Iphigeniâ in Tauris:

Κόχλους τε φυσῶν, ποντίων τ᾽ ἐγχωρίους.

Atque hæc quidem de uſu, & inventu tubæ apud Græcos. Namque Hebræis ex ſacris litteris conſtat tubam multò ante innotuiſſe. *Politus.*

1. οἴνοπα λέγει ὁ Ποιητὴς χαλκόν] οἴνοπα χαλκὸν Poëta appellat, ut οἴνοπα πόντον. *nigrum æs, nigrum mare.* Sed quum ὄψ non ſolum aſpectum, ſed ſonum datur intelligi, hic ſonorum, non nigrum æs, interpretabor. Sic μερόπων ἀνθρώπων Homerici interpretes vertunt dupliciter: *variis linguis præditorum hominum*; & *hominum, quorum varii ſunt aſpectus, & varia oris forma.* Salvinus.

De colore ſaltem rectè dici οἴνοπα πόντον, a vineo ſcilicet colore, quem pontus refert. Sic & a colore vineo boves οἴνοπες. videlicet μέλανες, ἢ ξανθοί. Sed quid vinum ad ſonum? at, quia ὄψ non ſolum aſpectum, ſed ſonum datur intelligi, ideo οἴνοπα χαλκὸν, interpreteris ſonorum. quaſi ſcilicet dicas, ſonorum inſtar vini, vel ſono ſimile vino. Nec enim hoc ſenſu ex ipſa vocis compoſitione aliter poſſe interpretari. qua quidem explicatione quid ineptius umquam, aut frigidius? Lege igitur, ἤνοπα χαλκόν. ut alibi poſtea apud Homerum Il. π'. ἤνοπι χαλκῷ. & lib. α'. ἐπὶ ἤνοπι χαλκῷ. Ἦνοψ Euſtathio ὁ αὐτὸς, ὅ ἐστι, ἐμφανής. Politus.

2. πᾶσα φωνὴ, ἀέρος ἐστὶ πληγὴ] ut ſentiunt quidem Platonici, & Peripatetici. Sed, ne vox confundatur cum ſono, intellige cum Ariſtotele, ut vox ſit πληγὴ τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος ὑπὸ τῆς ἐν τούτοις τοῖς μορίοις ψυχῆς πρὸς τὴν ἀρτηρίαν. Vide quæ ad lib. β' Il. pag. 303. *Politus.*

3. ἢ πεπληγμένος ἀήρ] ex ſententiâ Stoicorum. Qui autem ita ſentiunt, vocem dicunt eſſe corpus. A. Gellius: *Vocem Stoici corpus eſſe contendunt, eamque eſſe dicunt ictum aera. Plato autem non eſſe vocem corpus putat. Non enim percuſſus, inquit, aër; ſed plaga ipſa, atque percuſſio, vox eſt.* Politus.

καὶ βραχυλογίας. Διὸ σὺν τῷ ἀσυνδέτῳ, καὶ Baſ. p. 463. ἐλλειπτικῶς εἶπεν, Αἰδὼς, Ἀργεῖοι. Λείπει γὰρ τὸ ἐστίν. Ὀνειδίζει δὲ, εἰ μὴ αἰδοῦνται ῥαθυμοῦντες, ἀλλὰ ἐλέγχουσιν, ἤτοι αἰσχύνουσι τὸ εἶδος τοῖς ἔργοις. Κατὰ τὸν τῆς Ἥρας λόγον, ὄφρα μὲν ἐς πόλεμον πωλέσκετο Ἀχιλλεὺς, οὐδέ ποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων οἴχνεσκον, ἤγουν ἤρχοντο. Κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος. Αὐτοῦ δὲ μηνίσαντος, ἑκὰς πόλιος κοίλαις ἐπὶ νηυσὶ μάχονται. Καὶ ὅρα, ὡς δεξιώτατα καὶ εἰωθότα τὴν ἀκροατὴν εἰς συνέτην ἀνάμνησιν ἄγει τοῦ Ἀχιλλέως. Ψευδοπαρήχησις δὲ τὸ, ἐς πόλεμον πωλέσκετο. Αἱ δὲ πολλαχοῦ δηλούμεναι Δαρδάνιαι πύλαι, ἐπωνομάζοντο μὲν τοῦ ἀρχαίου Δαρδάνου τοῦ Πριάμου προγόνου· [1] ἐλέγοντο δὲ καὶ Σκαιαὶ, ὡς ἀλλαχοῦ εἴρηται. Ἔοικε δὲ ὁ Ἑλληνικὸς ναύσταθμος πόῤῥω τῆς πόλεως εἶναι, ὡς δηλοῖ τὸ ἑκάς· οὗ διασαφητικὸν τὸ, κοίλαις ἐπὶ νηυσίν. Ἰστέον δὲ, ὅτι ὁ Γεωγράφος ὑπογράφων [2] τὸ Ἑλληνικὸν ναύσταθμον, λέγει, ὅτι [3] τὸ ναύσταθμον πρὸς τῷ Σιγείῳ [4] ἄλλο ὂν παρὰ τὸν Ἀχαιῶν λιμένα, καὶ ὅτι Σίγειον πόλις κατεσπασμένη, ἔνθα καὶ τὸ ναύσταθμον, καὶ Ἀχαιῶν λιμὴν, καὶ τὸ Ἀχαϊκὸν στρατόπεδον. Ἀποφαινόμενος δὲ καὶ, μὴ κατὰ τὸ ὕστερον Ἴλιον ἀφεστάναι [6] τῆς Ἑλληνικῆς ναυστάθμου τὸ παλαιὸν Ἴλιον, λέγει πρὸς ἄλλοις, καὶ ὅτι τὸ ναύσταθμον οὕτω πλησίον ἐστὶ τῆς νῦν πόλεως, ὥστε [7] θαυμάζειν ἄν τινα [8] τῶν μὲν Ἑλλήνων ἀπόνοιαν, εἴπερ τοσοῦτον χρόνον [9] ἀτείχιστοι ἦσαν, πλησίον οὔσης τῆς αὐτῆς πόλεως· τῶν δὲ Τρώων ἀψυχίαν, εἰ, γενομένου μὲν τείχους, τοιαῦτα ἤνυσαν· ἀτείχιστον δὲ τὸ ναύσταθμον [10] ἔχοντες, οὐδὲν ἐποίουν.

ut præproperè diceret, brevique ſermone uteretur. Quocirca cum verborum diſſolutione, & imperfecto loquendi genere per ellipſin, ait: Αἰδὼς, Ἀργεῖοι. *Pudor, Argivi*. Deficit enim τὸ ἐστὶν, *eſt*. Exprobrat autem, quòd eos deſidiæ non pudeat ſuæ; ſed rebus ipſis præſtantiam formæ redarguant, ſive dehoneſtent. Ex verbis Junonis, quamdiu quidem verſabatur in bello Achilles, numquam Trojani ante portas Dardanias οἴχνεσκον, videlicet ἤρχοντο, *ventebant, ſive progrediebantur*. Illius namque validam haſtam timebant. Eo verò irato, procul ab urbe cavas apud naves pugnant. Ac vide, ut ſummâ hîc etiam dexteritate, & ſolertiâ facit, quemadmodum ſolet, ut auditori veniat in mentem Achillis. Ubi ſalſa, & ementita eſt ſpecies illa parecheſeos, ſive adnominationis, ἐς πόλεμον πωλέσκετο. *in bello verſabatur*. Porro autem, quæ paſſim declarantur, portæ Dardaniæ, eæ ſunt quidem denominatæ a priſco illo Dardano, e quo genus Priamo: eædemque etiam appellatæ Scææ, ut alibi dictum eſt. Græcorum autem nauſtathmus, ubi ſtabant eorum naves, videtur procul fuiſſe ab urbe, ut palam facit τὸ ἑκὰς, *procul*. ad cuius explicationem facit id, quod additur, κοίλαις ἐπὶ νηυσί. *cavas apud naves*. Sciendum verò eſt id, quod tradit Geographus, quum locum deſcriberet nauſtathmi Græcorum, nauſtathmum ad Sigeum, aliud fuiſſe a portu Achæorum: itemque Sigeum urbem dirutam fuiſſe, ubi nauſtathmum, ſeu navium ſtatio, portuſque Achæorum, & caſtra Achaica. Quo etiam ut oſtendat, vetus Ilium non tam prope, quàm Ilium recens, a nauſtathmo Græcorum abſuiſſe, præter alia ſcribit, adeo vicinum hodiernæ urbi eſſe nauſtathmum, ut quis facilè miretur tum dementiam Græcorum, ſi, iſtâ hac urbe propinquâ, tamdiu ſine muro fuerunt, tum timiditatem Trojanorum, ſi, muro demùm ædificato, ad oppugnandum ſunt aggreſſi: quum tamen, dum nauſtathmum nullo muro cinctum invadere poterant, nihil tentaverint.

Τυδεΐδῃ δ' ἐπόρουσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Εὗρε δὲ τόν γε ἄνακτα παρ' ἵπποισι, καὶ ὄχεσφιν
Ἕλκος ἀναψύχοντα, τό μιν βάλε Πάνδαρος ἰῷ.
Ἱδρὼς γάρ μιν ἔτειρεν ὑπὸ πλατέος τελαμῶνος
Ἀσπίδος εὐκύκλου· τῷ τείρετο, κάμνε δὲ χεῖρα·
Ἂν δ' ἴσχων τελαμῶνα, κελαινεφὲς αἷμ' ἀπομόργνυ.
Ἱππείου δὲ θεὰ ζυγοῦ ἥψατο, φώνησέν τε·
Ἦ ὀλίγον οἷ παῖδα ἐοικότα γείνατο Τυδεύς.
Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής.

Ruit autem ad Tydidem cæſiis dea oculis Minerva;
Offenditque hunc regem apud equos, & currus
Vulnus refrigerantem, quod ei infixerat Pandarus ſagittâ.
Sudor enim eum affligebat ſub lato loro
Clypei orbiculati: quo affligebatur, & laborabat manu:
Et allevato loro, nigrum ſanguinem abſtergebat.
Equorum autem dea jugum tetigit, dixitque:
Profectò filium ſibi parum ſimilem generavit Tydeus.
Tydeus quidem parvus erat corpore, ſed pugnator.

σιέ. Ἐπορ-

CCXV. Ἐπορ-

1. ἐλέγοντο δὲ καὶ Σκαιαὶ) Σκαιαί. idest, *ſiniſtra*. Scævolæ cognomen, ab eo quòd, combuſtâ dexterâ, ſiniſtrâ uteretur. *Salvinus*.

Etymologici Magni Auctor: Σκαιαὶ πύλαι, αἱ τῆς Ἰλίου, ἢ ἀπὸ τοῦ Σκαιοῦ τοῦ κατασκευάσαντος αὐτάς· ἢ ὅτι ἐν τοῖς σκαιοῖς μέρεσι τῆς πόλεως κεῖνται, ἤγουν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς· ἢ παρὰ τὸ σκαιῶς βουλεύσασθαι τοὺς Τρῶας, τὸν γὰρ δούρειον ἵππον κατ' αὐτὰς εἰσῆξαν. αὗται δὲ καὶ Δαρδάνιαι προσηγορεύοντο, δι' ὧν ἐξῄεσαν εἰς τὰ πεδία οἱ Τρῶες. Politus.

2. τὸ Ἑλληνικὸν ναύσταθμον) Ναύσταθμος. *Navium ſtatio*. Virg. *ſtatio tutiſſima nautis*. Salvin.

3. τὸ ναύσταθμον πρὸς τῷ Σιγείῳ) Strabo: ἔστι γὰρ τὸ ναύσταθμον πρὸς Σιγείῳ. Polit.

4. ἄλλο ὂν παρὰ τὸν Ἀχαιῶν λιμένα) Strabo: Εἰ δὲ φήσειεν τις τὸν νῦν λεγόμενον Ἀχαιῶν λιμένα εἶναι τὸ ναύσταθμον, ἐγγυτέρω τινὶ λέξει τόπον ὅσον δώδεκα σταδίους διεστῶτα τῆς πόλεως, ἐπὶ θαλάττῃ πεδίον τὸ προσεθὲν, διότι τοῦτο πᾶν πρόσχωμα τῶν ποταμῶν ἐστι, τὸ πρὸ τῆς πόλεως ἐπὶ θαλάττῃ πεδίον· ὥστε εἰ δωδεκαστάδιόν ἐστι νῦν τὸ μεταξὺ τόδε, καὶ τῷ ἡμίσει ἔλαττον ὑπῆρχε. Politus.

5. Σίγειον πόλις κατεσπασμένη) Strabo: Μετὰ δὲ τὸ Ῥοίτειον ἐστὶ τὸ Σίγειον κατεσπασμένη πόλις, καὶ τὸ ναύσταθμον, καὶ ὁ Ἀχαιῶν λιμὴν, καὶ τὸ Ἀχαϊκὸν στρατόπεδον. Polit.

6. τῆς Ἑλληνικῆς ναυστάθμου) Forte ſcriptum, τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυστάθμου. Polit.

7. θαυμάζειν) Strabo: θαυμάζειν εἰκότως. Polit.

8. τῶν μὲν Ἑλλήνων ἀπόνοιαν) Strabo, gignendi caſu, τῶν μὲν τῆς ἀπονοίας, τῶν δὲ τοὐναντίον τῆς ἀψυχίας. Polit.

9. ἀτείχιστοι ἦσαν) Strabo, ἀτείχιστον αὐτὸ εἶχον. Ideſt, ναύσταθμον. Polit.

10. ἔχοντες) Vide dictum de Trojanis, quod magis propriè diceretur de Græcis, qui nauſtathmum nullo cinctum muro tamdiu habuerint. Atque ita etiam ediderunt in Strabone: quum libri ſcripti Caſauboniani haberent ἔχοντες. quod abſolutè prolatum intelligo de Græcis, ut abſolutè paullò ante dictum fuerat a Strabone, γενομένου τοῦ τείχους. Quare apud Strabonem ſic lego: ἀψυχίας δὲ, εἰ γενομένου τοῦ τείχους, ἐτειχομάχουν, οἱ εἰσιόντες εἰς αὐτὸ τὸ ναύσταθμον, καὶ προσεμάχοντο ταῖς ναυσίν· ἀτείχιστον δὲ ἔχοντες, οὐκ ἐθάῤῥουν προσιόντες πολιορκεῖν, μικροῦ τοῦ διαστήματος ὄντος. Senſus eſt, mirandam fuiſſe vecordem timiditatem Trojanorum, ſi, facto demum muro, eum oppugnaverunt: & tamen, dum Græci nauſtathmum nullo cinctum muro tenerent, oppugnare eum, prope diſſitum, non ſunt auſi. *Politus*.

CCXV. Ἐπορούειν, *ruere, concitato curſu ferri, ſeu aſſilire*, non modò eſt hoſtiliter aſſilire, verùm etiam alicubi benevolè, atque amicè. Quippe Minerva Τυδείδῃ ἐπόρουσεν, *ad Tydidem proſiluit*. videlicet, verbo generatim accepto, ad eum venit, ad eum adivit, quando & eum offendit vulnus refrigerantem, τό μιν, videlicet καθ' ὃ αὐτόν, *quo eum*, Pandarus, immiſsâ ſagittâ, vulneraverat. Sudor namque eum affligebat ſub lato loro clypei orbiculati, ſive hominem circumtegentis. τῷ, videlicet ᾧ τινι, τείρετο, *quo affligebatur*, ſive τρίβετο, *terebatur, atterebatur, perfricabatur*, manuque laborabat: ἂν δ' ἴσχων τελαμῶνα, hoc eſt, ἀνέχων, ἀνατείνων, *& allevato, ſive ſublato loro*, atrum ſanguinem ἀπομόργνυ. hoc eſt, ἀπέμασσεν, ἀπεπίεζεν, *abſtergebat, extergebat, exprimebat*. quo de verbo ſuprà dictum eſt. Atque hoc modo Minerva quum Diomedem procul à pugnâ ſtantem, ac ſaucium deprehendiſſet, increpavit eum, ſubjunctis his verbis: *Profectò filium parùm ſibi ſimilem generavit Tydeus. Tydeus parvus ille quidem erat corpore; ſed pugnator.* Deinde ad Tydei audaciam demonſtrandam exponit, ut ille vel contra juſſum ſuum, quo pugnare prohibebatur; tamen, Thebanis ad ineundum certamen provocatis, fortia facinora ediderit. Tu verò, inquit, vel irritatus, meâ ſub tutelâ, meoque ſub præſidio, otio, ac deſidiâ detineris. Ex quo colligit, non procreatum eum eſſe ex Tydeo. Siquidem diſſimilem Tydeo eum eſſe inde probabiliter concludit, quòd ille, prohibente Minervâ, pugnaret, ac vinceret; hic, eâ jubente, minimè audiens ſit dicto, & detrectet pugnam.

Etiam quando eum ego pugnare non ſinebam,
Atque furiosè irruere, tum ſine Achivorum comitatu venerat
Legatus ad Thebas multos inter Cadmeos,
Convivari eum juſſi in ædibus quietum.
Sed is animum retinens ſuum fortem, ſicuti priùs,
Juvenes Cadmeorum provocabat, omniaque in pugnâ vincebat
Facilè. Talis namque ego adjutrix eram.
Tibi verò ego aſſiſtoque, & ſum præſidio,
Et te alacriter jubeo cum Trojanis pugnare.
Sed vel membra tua labor violenter ſubiit,
Vel te certè timor tenet excors. Non tute poſthac
Tydei ſoboles es, rei militaris periti Oenidæ.
Verùm et his verbis reſpondit fortis Diomedes:
Agnoſco te, dea, Jovis Ægiochi filia.
Ideo tibi alacriter verbum dicam, neque abſcondam.
Neque ullus me timor tenet excors, neque ulla ſocordia:
Sed tuorum adhuc mandatorum memini, quæ dediſti.
Non me ſinebas cum beatis diis ex adverſo pugnare
Cæteris. Sed ſi Jovis filia Venus
In pugnam veniſſet, vulnerare tam acuto ære.
Quare nunc & ipſe recedo, & alios
Argivos juſſi contrahi huc univerſos.
Agnoſco enim Martem prælium pro imperio adminiſtrantem.

CCVI. Minervæ verba ſunt hujuſcemodi: *Etiam quando eum ego pugnare non ſinebam, neque furiosè irruere, quando, nemine quoquam Achivorum comite, legatus venerat Thebas, convivari eum juſſi in ædibus quietum. Sed hic animum retinens ſuum fortem, ut antea, Cadmeorum juvenes provocabat, omneſque facilè vincebat. Talis namque ego adjutrix eram. Tibi verò ego quidem præſens adſum, & ſum præſidio, & te alacri animo jubeo contra Trojanos pugnare. Sed tua vel defatigatio vehemens membra ſubiit,*

1. Τυδείδῃ ἐπόρουσεν) Ἐπόρουσεν dicit ſtudium & celeritatem. Salvinus.
2. Σοὶ δ' ἤτοι) Apud Euſtathium, & in Editione Florentinâ, Σοὶ δ' ἤτοι. Polit.

σιε'. Ἐπορούειν οὐ μόνον τὸ πολεμικῶς ἐξορμᾶν, ἀλλ' ἔστιν οὗ καὶ προσηνῶς. Ἀθηνᾶ γοῦν [1] Τυδείδῃ ἐπόρουσεν, ἤγουν ἁπλῶς εἰς αὐτὸν ἦλθεν, ὅτε καὶ εὗρεν αὐτὸν ἕλκος ἀναψύχοντα, τό μιν, ἤγουν καθ' ὃ αὐτόν, βάλε Πάνδαρος ἰῷ. Ἱδρὼς γάρ μιν ἔτειρεν ὑπὸ πλατέος τελαμῶνος ἀσπίδος εὐκύκλου, ἢ ἀμφιβρότης. τῷ, ἤγουν ᾧ τινι, τείρετο, ἢ τρίβετο, κάμνε δὲ χεῖρα· ἂν δ' ἴσχων τελαμῶνα, τουτέστιν, ἀνέχων, ἀνατείνων, κελαινεφὲς αἷμ' ἀπομόργνυ. ὅ ἐστιν, ἀπέμασσεν, ἀπεπίεζε. περὶ οὗ προείρηται. Καὶ τοιούτῳ λόγῳ ἡ Ἀθηνᾶ τὸν Διομήδην ἀπόμαχον ἑστῶτα εὑροῦσα, ὠνείδισεν, ὑπειποῦσα, ὡς ἄρα ὀλίγον οἱ παῖδα ἐοικότα γείνατο Τυδεύς. Τυδεύς τοι, μικρὸς μὲν ἦν δέμας, ἀλλὰ μαχητής. Εἶτα δεικνῦσα τὸ τοῦ Τυδέως θάρσος, λέγει, ὡς ἐκεῖνος μὲν καὶ ἀπεχόμενος ὑπ' ἐμοῦ πολεμεῖν, ὅμως, προκαλούμενος τοὺς Θηβαίους, ἠρίστευε. Σὺ δὲ καὶ ἐρεθιζόμενος, ὑπ' ἐμοὶ φύλακι, ὄκνον ἔχεις. Ἐξ οὗ συνάγει, μὴ Τυδέως ἐκγεγενῆσθαι αὐτόν, πιθανῶς κεφαλαιωσαμένη τὴν ἀνομοιότητα ἐκ τοῦ, ἐκεῖνον μέν, Ἀθηνᾶς κωλυούσης, μάχεσθαι, καὶ νικᾶν· τοῦτον δὲ κελευόμενον, ἀποκνεῖν.

Καί ῥ' ὅτε πέρ μιν ἐγὼ πολεμίζειν οὐκ εἴασκον,
Οὐδ' ἐκπαιφάσσειν, ὅτε τ' ἤλυθε νόσφιν Ἀχαιῶν
Ἄγγελος ἐς Θήβας πολέας μετὰ Καδμείωνας,
Δαίνυσθαί μιν ἄνωγον ἐνὶ μεγάροισιν ἕκηλον.
Αὐτὰρ ὃ θυμὸν ἔχων ὃν καρτερόν, ὡς τὸ πάρος περ,
Κούρους Καδμείων προκαλίζετο, πάντα δ' ἐνίκα Rom. p. 609.
Ῥηϊδίως· τοίη οἱ ἐγὼν ἐπιτάρροθος ἦα.
2 Σοὶ δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἵσταμαι, ἠδὲ φυλάσσω,
Καί σε προφρονέως κέλομαι Τρώεσσι μάχεσθαι·
Ἀλλά σευ ἢ κάματος πολυάϊξ γυῖα δέδυκεν,
Ἤ νύ σέ που δέος ἴσχει ἀκήριον. οὐ σύ γ' ἔπειτα
Τυδέος ἔκγονός ἐσσι δαΐφρονος Οἰνεΐδαο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Γιγνώσκω σε, θεά, θύγατερ Διὸς αἰγιόχοιο.
Τῷ τοι προφρονέως ἐρέω ἔπος, οὐδ' ἐπικεύσω. Baſ. p. 464.
Οὔτε τί με δέος ἴσχει ἀκήριον. οὔτε τις ὄκνος·
Ἀλλ' ἔτι σέων μέμνημαι ἐφετμέων, ἃς ἐπέτειλας.
Οὔ μ' εἴας μακάρεσσι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
Τοῖς ἄλλοις. ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Ἔλθῃσ' ἐς πόλεμον, τήν γ' οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Τοὔνεκα νῦν αὐτός τ' ἀναχάζομαι, ἠδὲ καὶ ἄλλους
Ἀργείους ἐκέλευσα ἀλήμεναι ἐνθάδε πάντας.
Γιγνώσκω γὰρ Ἄρηα μάχην ἀνὰ κοιρανέοντα.

σις'. Εἰσὶ δὲ τὰ τῆς Ἀθηνᾶς, τοιαῦτα· Καί ῥ' ὅτε πέρ μιν ἐγὼ πολεμίζειν οὐκ εἴασκον, οὐδ' ἐκπαιφάσσειν, ὅτε τ' ἤλυθε νόσφιν Ἀχαιῶν ἄγγελος ἐς Θήβας, δαίνυσθαί μιν ἄνωγον ἐνὶ μεγάροισιν ἕκηλον. Αὐτὰρ ὃ θυμὸν ἔχων ὃν καρτερόν, ὡς τὸ πάρος περ, κούρους Καδμείων προκαλίζετο, πάντα δ' ἐνίκα ῥηϊδίως. Τοίη τοι ἐγὼν ἐπιτάρροθος ἦα. Σοὶ δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἵσταμαι, ἠδὲ φυλάσσω, καί σε προφρονέως κέλομαι Τρώεσσι μάχεσθαι. Ἀλλά σευ ἢ κάματος πολυάϊξ γυῖα δέδυκεν,

ΣΟΙΔΗΤΟΙ, ut erant majoribus ſcripti litteris vetuſti codices, ſine ullis ſpatiis atque faſtigiis, poterat legi, σοὶ δήτοι, & σοὶ δ' ἤτοι. Salvin.

ἤ νύ σε που δέος ἴσχει ἀκήριον. Οὐ σύ γ' ἔπειτα Τυδέος ἔκγονός ἐσσι δαΐφρονος Οἰνείδαο. [1] Τούτων δὲ πολλὰ παραπλακῆναι δύναταί ποτε εἰς λόγον τὸν περὶ ἀνδρὸς εὐγενοῦς μὲν, καὶ ἀνδρείου, ὀκνοῦντος δὲ εἰς ἔργον σπουδαῖον, κατά τινα περιπέτειαν. Ἐν τούτοις δὲ φαίνεται, ὅτι τε οὐκ ἐνστατικῶς ἡ Ἀθηνᾶ τὸν Τυδέα ἐκώλυε πολεμεῖν, ἀλλ' ἐπεῖχε κηδεμονικῶς· καὶ ὅτι τὰ κατὰ Θήβας ὁ Τυδεὺς τὴν μὲν ἀρχὴν, θρασύτερον διεχειρίσατο, εἶτα συνετώτερον, ὅτε πρὸς αὐτοῖς τοῖς ἔργοις ἦν. Διὰ καὶ εὐτυχῶς αὐτῷ ἀπέβη ἐκεῖνα. Καὶ οὕτω μὲν πρὸς τὸν Διομήδην ἡ Ἀθηνᾶ. ἐκεῖνος δὲ, ἐφ' οἷς ὠνειδίσθη, φησὶν, ἀρξάμενος ἐκ τῶν τοῦ ὀνειδισμοῦ τελευταίων διὰ συνέχειαν λόγου, ὡς οὔτε δέος ἔχει αὐτὸν, οὔτε ὄκνος, ἀλλὰ μέμνηται, ὧν ἔφθη προφυλάξασθαι αὐτῷ ἡ Ἀθηνᾶ, κωλύουσα θεομαχεῖν. Καὶ οὕτω ῥητορικῶς τὸ αἴτιον περιτρέπει τῇ μυθικῇ Ἀθηνᾷ, τὴν αἰτίαν, καθά φασιν οἱ ῥήτορες, εἰς αὐτὴν μεθιστῶν, εἰς κωλύσασαν· καὶ λεληθότως κατασκευάζει, μήτε ἠλαττῶσθαι τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ καὶ θεοφιλέστερος ἐκείνου εἶναι. ὁ Τυδεὺς μὲν κωλυόμενος, οὐχ ὑπήκουσεν· οὗτος δὲ μέμνηται τοῦ μὴ ἐώσης θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι, καὶ πείθεται αὐτῇ.

σιζʹ. Ἔχει δὲ οὕτω καὶ τὰ τοῦ Διομήδους, Γινώσκω σε, θεὰ θύγατερ Διός. τῷ τοι προφρονέως ἐρέω ἔπος, οὐδ' ἐπικεύσω. οὔτέ τί με δέος ἴσχει ἀκήριον, οὔτέ τις ὄκνος· ἀλλ' ἔτι σέων μέμνημαι ἐφετμέων, ἃς ἐπέτειλας. Οὔ μ' εἴας μακάρεσσι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι τοῖς ἄλλοις. ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη ἔλθῃσ' ἐς πόλεμον, τήν γ' οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ. Τοὔνεκεν αὐτός τ' ἀναχάζομαι ἠδὲ καὶ ἄλλους Ἀργείους ἐκέλευσα ἀλήμεναι ἐνθάδε πάντας. Γινώσκω γὰρ Ἄρηα μάχην ἀνακοιρανέοντα. Χρήσιμα δέ τινι καὶ ταῦτα κατὰ καιρὸν [2] παραπλεκόμενα, καὶ παρῳδούμενα, ὅτε αὐτὸς μὲν καλῶς εὐλαβεῖται ποιεῖν τι, πάσχει δὲ μέμψιν, ὡς ἢ δειλὸς, ἢ ὀκνηλός. Καὶ ὅρα τὸ, τε φιλάλληλον τοῦ Διομήδους, εἴπερ οὐ μόνον αὐτὸς ἀπέχεται, ὥσπερ ἡ Ἀθηνᾶ παρῄνεσεν,
Rom. p. 610. ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους τὸ αὐτὸ ποιεῖν ἐθέλει, καὶ ὅτι καὶ διὰ τῆς Ἀθηνᾶς ὁ Ποιητὴς δηλοῖ τὸ τῆς συμβουλῆς ἐν πολλοῖς οὐκ [3] εὐσυντέλεστον, [4] καὶ ὡς αἱ δεύτεραί πως φροντίδες σοφώτεραι. Ἡ γὰρ κωλύσασα, τὸν Διομήδην μηδενὶ θεῷ ἐπιθέσθαι, ὅτι μὴ μόνῃ τῇ Ἀφροδίτῃ, νῦν μέμφεται αὐτὸν, ὅτι τὸν Ἄρην ὑποστέλλεται. Ὅρα δὲ ἐν τῷ εἰρημένῳ χωρίῳ καὶ, ὅπως ὁ Ποιη-

vel te certè timor excors prohibet, Non tu igitur poſthac Tydei ſoboles es Oenidæ, qui rei militaris peritus erat. Horum autem verborum pleraque attexi interdum poſſunt orationi de viro quidem nobili, ac forti; ſed qui repentino aliquo caſu, commutatis rebus, ſegnis ſit ad boni quidquam peragendum. Ubi etiam clarè apparet, non ita Tydeum prohibitum a Minervâ fuiſſe, ne pugnaret, ut propterea Minerva illi pervicaciter repugnaverit; ſed ſollicitè inhibitum eum fuiſſe pro curâ, quam illius Minerva ipſa gerebat: itemque Tydeum a principio audaciùs ac temere rem Thebanam pertractaſſe; poſtea prudentiùs, atque circumſpectiùs, cum in rebus ipſis agendis verſabatur: ideoque illas proſperè ei, ac feliciter eveniſſe. Atque ita quidem ad Diomedem Minerva. Ille verò, quæ ſibi objecta erant, probra ſic refellit, ut, ducto initio ab eo, quod in probris erat poſtremum, propter orationis cohærentiam, reſpondeat, neque ſe metu, neque ſocordiâ, aut ignaviâ detineri; ſed meminiſſe mandatorum, quæ ſibi Minerva ipſa antea dederat, cum pugnare ſe contra deos prohibuerat. Itaque oratoriè culpam derivat in fabuloſam illam Minervam: quum in eam, quippe quæ prohibuiſſet, cauſſam, ut ajunt Rhetores, transferat: ſimulque etiam tacitè confirmat, atque adſtruit, non inferiorem ſe eſſe patre; quin immo chariorem ſemet eſſe, & acceptiorem diis, quàm ille fuerit. Siquidem Tydeus prohibenti Minervæ minimè auſcultavit; ipſe verò memoriæ affixum tenet præceptum Minervæ, quæ minimè eum contra deos pugnare permittit; eique ipſa præcepto obſequitur.

CCVII. Sic autem ſeſe habent verba Diomedis: *Agnoſco te, dea, Jovis filia. Ideo verbum tibi ingenuè dicam, neque celabo. Neque ullus me timor tenet excors, neque ulla ſocordia: ſed tuorum adhuc mandatorum memini, quæ dediſti. Non me ſinebas ex adverſo cum beatis aliis diis pugnare. Sed ſi Venus Jovis filia ad certamen veniſſet, hanc certè vulnerare acuta ære. Quocirca nunc & ipſe receda, & ceteros alios Argivos contrahi huc juſſi univerſos. Agnoſco enim Martem prœlium regentem, & adminiſtrantem.* Atque hæc etiam pro loco, & tempore apta eſſe poſſunt, & peropportuna, quæ ab uno aliquo orationi attexantur, atque ad rem ſuam per parœdiam accommodentur, cum ipſe videlicet rectè cavet, ne quidquam faciat; neque tamen effugit, quin aut meticuloſi, aut deſidioſi hominis notam incurrat. Ac vide amorem mutuum Diomedis. Siquidem non ipſe modò abſtinet ab eâ re, de qua eum Minerva monuerat; ſed & alios vult ſecum pariter abſtinere. Deinde vide, ut per Minervam clarè denotat Poëta, conſilium, quod capitur, non eſſe plerumque maximè omnium utile, ſecundaſque quodammodo curas eſſe ſapientiores. Quæ enim Diomedem uni alicui deorum inferre arma, niſi uni ſolique Veneri, prohibuerat, nunc eum reprehendit, quòd Martem reformidet. Vide etiam loco jam allato, ut explicat, atque

1. *Τούτων δὲ πολλὰ παραπλακῆναι δύναται*) Vide, ut Euſtathius attentus ſit ad rerum eventa, quibus verba Homeri convenire poſſint. Nam antiqui Homericis verſibus, tanquam ſtellulis, ſermones ſuos illuminabant, *Salvinus*.

2. περιπλεκόμενα) Malim, παραπλεκόμενα. Polit.
3. εὐσυντέλεστον) l. εὐσυντελέστατον. Polit.
4. καὶ ὡς αἱ δεύτεραί πως φροντίδες σοφώτεραι) Euripides: δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι. Salvin.

atque interpretatur Poëta ἡ τελαμῶνα, *lorum*, de quo dictum eſt, per id, quod ſubjungit, videlicet ἀσπίδος, *clypei*: ut ne ſcilicet nunc τελαμὼν intelligatur lorum, ſive balteus enſis; ſed lorum, ex quo pendet clypeus. Τὸ ὀλίγον, *parum*, idem nunc valet, atque τὸ ἧσσον, *minus*. Id autem perinde eſt, ac ſi diceret, οὐδαμῶς, *minimè omnium*, *nullo modo*. Quocirca paullò inferiùs ait: *Non tu certè poſthac Tydei es ſoboles*. Ubi non parvam ſanè dicit eſſe ſimilitudinem unius cum altero; ſed omnem omnino ſimilitudinem neget, atque inficiatur. Atque inde etiam exemplum cepit Sophocles, ut id quod eſt *haudquaquam curare*, ipſe diceret βαιὸν ἐντρέπεσθαι, *parùm curare*. & μείων λόγος, *minus rationis*, *ſeu minor ratio*. pro οὐδείς. *nulla ratio*, *ſeu nihil rationis*.

CCXVIII. Quod autem volo, obſerves, hoc etiam loci Minerva, quæ Diomedem alloquitur, prudentia eſt, quæ eſt ei a naturâ inſita, eumque ſemper comitatur. qua ſcilicet fit, ut revolvat animo patrem ſuum, ex eaque memoriâ ad pugnam excitetur, ipſeque ſemet reprehendat, quòd vel paulliſper ceſſaverit; & poſteaquam de ſe eſt conqueſtus, deinde etiam animo reputavit, quàm magnæ res, & præclaræ ſibi properanti, atque diſcurrenti per conſertam monſtrorum, &, pene dixerim, deorum, phalangem proſperè ſucceſſerint, ipſe ſemet perſpicaciſſimè incitet, atque exſtimulet in horribilem illum Martem. Homini porrò, qui ſtaturâ quidem ſit brevi, ſed ſit idem maximè ſtrenuus in agendo, mirificè convenit illud: μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής. *Parvus quidem erat corpore; ſed pugnator*. qualem hiſtoria fuiſſe tradit Tydeum. Quiſquis autem ita dicitur μικρὸς, *parvus*, is etiam dictus fuerit ὀλίγος, *pauculus*. Sic enim in Odyſſeâ Cyclops ὀλίγον, *pauculum*, vocat Ulyſſem. itemque Heſiodus navigium ὀλίγην, *pauculum*, ideſt, μικρὸν, *parvum*, ubi ait; Νῆ' ὀλίγην αἰνεῖν. *Navem pauculam laudato*. parvam videlicet, quæ oppoſita ſit magnæ. Ideo ſubjungit: μεγάλῃ δ' ἐνὶ φορτία θέσθαι. *magnæ verò onera imponito*. Ceterùm τῷ μικρῷ, *parvo*. opponitur ὁ μέγας, *magnus*. Sic enim Ajax ille Salaminius *Magnus*, & *Major*, appellabatur. At verò τῷ ὀλίγῳ, *pauculo*, oppoſitus eſt ὁ πολλὸς, *multus*. ut, Πολλὸς γάρ τις ἔκειτο. *Multus enim jacebat*. ideſt, magnus. Sin autem & pleriſque in locis ὁ μικρὸς, *parvus*, & ὀλίγος, *pauculus*, & τυτθὸς. *parvulus*, *ſeu puſillus*, pari ſenſu ſumuntur pro eorum nominum ratione, quæ quum multa ſint, idem ſignificant; attamen inter hæc ipſa nomina multa eſt alioquin differentia. Μικρὸς namque, *i. e. parvus*, Tydeus, aut ſi- gnis alius. At verò ὀλίγος, *pauculus*, populus. Τυτθὸς denique, *parvulus*, puer; itemque βρέφος τυτθὸν, ideſt, ἐπιτίτθιον, *infans parvulus*, ideſt, lactens. Quando ea tamen per polyonymiam ſimul inter ſe ſignificatione conveniunt, cum iis quoque facit τὸ βραχὺ, *breve*, itemque τὸ μέτριον, *mediocre*; præque iis eſt τὸ μικκὸς, hoc eſt, μικρὸς, *parvus*. Quod quidem oxytonum eſt, ſimiliter atque τὸ μικρὸς, *parvus*: ſed geminat τὸ κ', tamquam videlicet Æolicum, pariter ut τὸ Ἴκκος, *Iccus*. quod eſt proprium nomen docti Medici Rhegini, ex quo

Γαιητὴς ἑρμηνεύων τὸν ῥηθέντα τελαμῶνα, ἐπήνεγκε τὸ ἀσπίδος· ἵνα νοοῖτο νῦν τελαμὼν, ὁ ταύτης ἀναφορεύς· οὐ μὴν ὁ τῆς σπάθης. Τὸ δὲ ὀλίγον, ταυτόν ἐστι νῦν τῷ, ἧττον. αὐτὸ δὲ ἀντὶ τοῦ οὐδαμῶς. Διὸ ὑποκαταβᾶσα, φησιν, οὐ σύ γ' ἔπειτα Τυδέος ἔκγονός ἐσσι. οὐκ ὀλίγην οὕτω ὁμοιότητα, πάντη δὲ ἀποφήσασα. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ Σοφοκλῆς λαβὼν, λέγει [1] βαιὸν ἐντρέπεσθαι, τὸ οὐδόλως ἐπιστρέφεσθαι. καὶ, μείων λόγος, ἀντὶ τοῦ οὐδείς.

σιη. Σημείωσαι δὲ, ὅτι καὶ ἐν τούτοις ἡ τῷ Διομήδει λαλοῦσα Ἀθηνᾶ, ἡ φρόνησίς ἐστιν, ἡ ἔμφυτος αὐτῷ, καὶ ἀεὶ συμπαρομαρτοῦσα, δι' ἧς ἀναπολεῖ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐκεῖθεν εἰς μάχην ἐρεθίζεται, καὶ μέμφεται ἑαυτὸν, ὅτι καὶ βραχὺ γοῦν τι ἀνεπαύσατο, καὶ μεμψάμενος, εἶτα καὶ ἀναπολήσας εἰς νοῦν, οἷα μεγάλα κατώρθωτε, σπεύδων κατὰ συνασπισμὸν τεράτων, καὶ, ὡς εἰπεῖν, δαιμονίων, ἐρεθίζει ἑαυτὸν ἀγχινούστατα καὶ κατὰ τοῦ φρικτοῦ Ἄρεος. Ἀνδρὶ δὲ βραχυήλικι μὲν, ἐνεργεστάτῳ δὲ, πρέπει τὸ, μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής. ὁποῖον ἡ ἱστορία τὸν Τυδέα παραδίδωσιν. Ὁ δὲ τοιοῦτος μικρὸς καὶ ὀλίγος λέγοιτ' ἄν. Οὕτω γὰρ ἐν Ὀδυσσείᾳ ὁ Κύκλωψ ὀλίγον τὸν Ὀδυσσέα φησί, καὶ Ἡσίοδος δὲ πλοῖον ὀλίγον τὸ μικρὸν, ἐν τῷ, Νῆ' ὀλίγην αἰνεῖν. [2] ἤγουν μικράν. διαστελλομένην πρὸς τὴν μεγάλην. Διὸ ἐπάγει· μεγάλῃ δ' ἐνὶ φορτία θέσθαι. Ἀντίκειται δὲ τῷ μὲν μικρῷ ὁ μέγας. Οὕτω γὰρ ὁ Σαλαμίνιος Αἴας μέγας, καὶ μείζων ἐλέγετο. Τῷ δὲ ὀλίγῳ ὁ πολλὸς, κατὰ τὸ, Πολλὸς γάρ τις ἔκειτο. [3] ἤγουν ἐστὶ, μέγας. Εἰ δὲ καὶ ἐν πολλοῖς ὁ μικρὸς, καὶ ὀλίγος, καὶ τυτθὸς εἰς ἴσον ἄγονται, πολυωνυμίας λόγῳ, ἀλλ' ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἄλλως πολλὴ διαφορά. Μικρὸς μὲν γὰρ Τυδεύς, ἤ τις ἄλλος· ὀλίγος δὲ ὄχλος· τυτθὸς δὲ παῖς, καὶ βρέφος τυτθὸν, [4] τὸ ἐπιτύτθιον. Ὅτε μέντοι πολυωνυμοῦσι, μετ' αὐτῶν ἐστι καὶ τὸ βραχὺ, καὶ τὸ μέτριον· καὶ πρὸ αὐτῶν τὸ μικκὸς, ὅπερ ἐστὶ μικρός. [5] ὀξυνόμενον μὲν, κατὰ τὸ μικρός· διπλάζον δὲ τὸ κάππα, ὡς δῆθεν Αἰολικὸν, [6] κατὰ Ἴκκος. ὅπερ ἐστὶ κύριον ὄνομα [7] σοφοῦ ἰατροῦ Ῥηγίνου, ἐξ οὗ πα- Baſ. p. 465.

1. βαιὸν ἐντρέπεσθαι, τὸ οὐδόλως ἐπιστρέφεσθαι) Sophocles Ajace: Τί βαιὸν ὅπως ἐντρέπῃ ὁ σύμμαχος; Vetus ibi Scholiaſtes: Τί βαιὸν. οὐδὲν, ὀλίγον· ἀντὶ τοῦ, οὐδὲ ὅλως. Demetrius Triclinius: Τί βαιὸν) βαιὸν τὸ μικρόν. λέγεται δὲ ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ οὐδέν. Politus.

2. ἤγουν μικράν· διαστελλομένην πρὸς τὴν μεγάλην) Sic ingentia rura opponit Virgilius exiguo ruri. *Laudato ingentia rura, exiguum colito*. Polit.

3. ἤγουν ἐστὶ, μέγας) Scholiaſtes Homericus: Πολλὸς, ἀντὶ τοῦ, μέγας. Polit.

4. τὸ ἐπιτύτθιον) Malim τὸ ἐπιτίτθιον. Etymologici Magni Auctor: τιτθὸς λέγεται ὁ μαστός. καὶ ἐπιτίτθιον παιδίον τὸ παρὰ βρέφος. ὅθεν γίνεται τυτθόν, τὸ ἐπ' ὀλίγον. Politus.

5. ὀξυνόμενον μὲν, κατὰ τὸ μικρός) rationem hanc accentûs acuti requirere videtur etymologia. quippe quum τὸ μικκὸς fiat ἀπὸ τὸ μικρὸς, auctore Etymologo. Quare & ὀξυτόνως apud eumdem Etymologum, & Suidam libenter ſcripſerim, μικκός· ubi nunc vulgò μίκκος, βαρυτόνως. Politus.

Μικκὸς nomen proprium pædotribæ in principio Lyſidis apud Platonem. *Salvinus*.

6. κατὰ Ἴκκος) Frobenius καθὸ. Sed malim, κατὰ τὸ Ἰκκός. Polit.

7. σοφοῦ ἰατροῦ Ῥηγίνου) Immo verò Ταραντίνου. Quippe Iccus iſte, Medicus fuit Tarentinus. Euſtathius ipſe ad Periege-

Digitized by Google

παροιμία τὸ, δεῖπνον Ἴκκου, διὰ τὸ εὐτελὲς τῆς ἐκείνου ζωῆς. Ἐκ δὲ τοῦ ῥηθέντος μικκοῦ, ὅ ἐστι, μικροῦ, [1] ὑποκοριστικὸν ὁ μικκύλος. ὅθεν μικκύλαι χερύδρια αἱ παιδικαὶ μικραὶ χεῖρες, [2] παρὰ τῷ Συῤῥακουσίῳ Μόσχῳ.

σιθ'. Δοκεῖ δὲ τὸ, μικρὸς ἦεν δέμας, πρὸς διαστολὴν εἰρῆσθαι τῆς καθ' ἄλλο τι μικρότητος. οἷον, τῆς κατά τι μέλος, ἢ ψυχῆς ἀρετήν. Εἰκὸς γὰρ εἶναί τινα βραχύχειρα, ᾧ ἀνάπαλιν ἔσχεν ὁ μακρόχειρ Ἀρταξέρξης. Οὕτω δέ πως καὶ μικροψυχεῖ τις, [3] καὶ ἄλλος διεκπεσὼν τοῦ μεγαλοπρεπὴς εἶναι, μικροπρεπὴς λέγεται. [4] Ἐκ τοῦ μείων δὲ τὸν μικρὸν παράγουσιν οἱ παλαιοί. Χορηγία δέ τις Ἐτυμολόγοις καὶ τὸ, Τυδεὺς μικρὸς ἦεν, [5] οἳ ἐκ τοῦ τυτθὸν, ὅ ἐστι μικρὸν, τὸν Τυδέα παρωνυμοῦσι. Μώμου δέ τι ἔχειν φαίνεται καὶ τὸ, μικρόν τινα εἶναι τὸ δέμας. Διὸ καὶ ὁ Ποιητὴς ἔοικε λέγειν, ὡς, εἰ καὶ μὴ ἀρετὴν κατὰ σῶμα εἶχε Τυδεὺς, ἀφανὴς ὢν, καὶ οἷον καταχεχωσμένος, τῇ γοῦν ἀνδρίᾳ περιεβλέπετο. Ὁ μέντοι Διομήδης εὐμεγεθέστερος ὑπονοεῖται, ὡς εἰκὸς, εἶναι τοῦ πατρός. Τὸ δὲ Τυδεὺς κείμενον ἐν τέλει στίχου, καὶ πάλιν κατάρχον ἑτέρου στίχου, ὡς προέκκειται, δόξοι μὲν ἂν ἐπαναληπτικῶς εἰρῆσθαι· ποιεῖ δὲ μᾶλλον σχῆμα ἀντιστροφῆς, κατὰ τοὺς ῥήτορας. Ὅρα δὲ καὶ, ὡς τὴν Θηβαϊκὴν ἱστορίαν τόποις διαφόροις ὁ Ποιητὴς μερίσας, ἐν μὲν τῇ βασιλικῇ Ἐπιπωλήσει ἐπλάτυνεν αὐτήν· ἐνταῦθα δὲ βραχυλογεῖ. [6] Περὶ δὲ τοῦ ἐκπαιφάσσειν, δηλοῦται ἀλλαχοῦ. Τὸ δὲ ἐλθεῖν ἄγγελον τὸν Τυδέα ἐς Θήβας, ἄλλως ἔφρασε φθάσας Ὅμηρος ἐν τῷ, ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στεῖλαν Ἀχαιοί. Τὸ δὲ θυμὸν ἔχειν καρτερὸν, συντίθησι τὸν ἀλλαχοῦ καρτερόθυμον. Τοὺς δὲ Καδμείους, ἀνωτέρω [7] Καδμείωνας ἔφη κατὰ παρωνυμίαν τὴν ἀλλαχόθι δηλωθεῖσαν. Τὸ δὲ πάντα ἐνίκα, διχῶς κἀνταῦθα νοεῖται. Ἢ γὰρ πάντα τὸν ἀντιστάντα, ἢ πάντα τὰ ἄθλα.

σκ'. Τὸ δὲ παρίστασθαι, οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ

Rom p 611. ἐπικουρίαν δηλοῖ. Διὸ ἐδέησεν ἐνταῦθα προσθήκης

quo adagium: *Cœna Icci*, propter illius in victu frugalitatem, & parſimoniam. Porro autem ex voce illâ, quam diximus, μικκὸς, hoc eſt, μικρὸς, *parvus*, nomen eſt diminutivum ὁ μικκύλος, *parvulus*. Unde μικκύλα χερύδρια, *parvulæ manus*, hoc eſt, pueriles puſillæ manus, apud Moſchum Syracuſanum.

CCXIX. Videtur autem illud: Μικρὸς ἦεν δέμας. *Parvus erat corpore*; dictum eſſe ad differentiam parvitatis alterius generis. cujuſmodi eſt parvitas alicujus membri, aut parvitas animi, cum quis ſcilicet virtute animi minùs præſtat. Contingit enim, unum aliquem manibus eſſe brevibus, contraquam fuit Longimanus ille Artaxerxes. Atque ita quis quodammodo puſillo eſt animo, atque anguſto. Itemque alius, qui a magnificentiæ tenore, atque inſtituto deflexerit, dicitur μικροπρεπὴς, *parùm ſplendidus*, *minùs decorè ſe gerens*, *ſordidus*, *illiberalis*. Ceterùm τὸν μικρὸν, *parvum*, deducunt veteres ex μείων, *minor*. Præterea verò ipſa hæc verba: Τυδεὺς μικρὸς ἦεν. *Tydeus parvus erat*: ad originem vocabuli explicandam neſcio quid præbent, atque ſuppeditant Etymologis, qui ex τυτθὸν, hoc eſt, μικρὸν, *parvum*, denominatum volunt τὸν Τυδέα, *Tydeum*. Immo & neſcio quid vituperationis, ac probri videtur illud habere, quòd parvo quis ſit corpore. Ideoque videtur Poëta velle his verbis, ut, ſi magnitudine corporis minimè præſtitit Tydeus, quippe qui facilè occuleretur, ac veluti defoſſus, deliteſceret, certè quidem ob fortitudinem, omnium in ſemet oculos, atque admirationem converterit. Diomedes tamen patre ſuo, ut eſt veriſimile, multò procerior fuiſſe intelligitur. Deinde, quamvis τὸ Τυδεὺς, *Tydeus*, poſitum in fine unius verſûs, ac rurſus in principio alterius, ut ſupra expoſitum eſt, videri poſſit dictum per Repetitionem; tamen potiùs facit figuram Antiſtrophes, ſive Converſionis, ſecundùm Rhetoras. Ad hæc vide, ut Thebanam illam hiſtoriam diverſis Poëta locis diſtribuit, atque diſpertit: quam quum fuſiùs explicaverit in libro δ', ubi luſtrans rex exercitum inducitur, hic eam paucis complectitur. De verbo porrò ἐκπαιφάσσειν, *furere*, *furioſè ferri*, *fanatico impetu ruere*, quid illud ſit, declaratur alibi. Quod dicit, ἐλθεῖν ἄγγελον τὸν Τυδέα ἐς Θήβας, *veniſſe Tydeum legatum Thebas*, jam antea Homerus alio genere elocutionis expreſſerat, ubi ſcilicet dixerat: ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στεῖλαν Ἀχαιοί. *legatum Tydeum miſerunt Achivi*. Ab eo autem, quod eſt, θυμὸν ἔχειν καρτερὸν, *animum habere fortem*, componitur is, qui dicitur alibi καρτερόθυμος, *forti animo præditus*. Ceterùm τοὺς Καδμείους, *Cadmeos*, ſupra vocaverat Καδμείωνας, *Cadmeonas*, per paronymiam, ſive appellationem denominativam, quam alibi declaramus. At verò τὸ πάντα ἐνίκα, *omnem*, *aut omnia vincebat*, duplicem hic etiam ſenſum facit. Aut enim πάντα, *omnem*, dicit adverſarium, aut πάντα, *omnia*, ideſt, certamina.

CCXX. Τὸ παρίστασθαι, *adſtare*, *aſſiſtere*, *præſentem adeſſe*, non ſemper neceſſariò ſignificat auxiliari, aut opem ferre. Ideo, claritatis cauſâ, adji-

ται. ὁ Τόρας, ὁ καὶ Ταραντὸς, ἐγγὺς τούτου αὐλὸς· ὅθεν Ἴκκος ὁ Ταραντῖνος ἰατρὸς, ὃς ἐπὶ βίῳ εὐτελεῖ εἰς παροιμίαν κεῖται, ἡ λέγεται Ἴκκου δεῖπνον. ἐπὶ τῶν ἀκριβῶς διαιτωμένων. Stephanus: Καὶ Ἴκκος ὁ Ταραντῖνος ἰατρὸς, ἐπὶ τῆς ἑβδομηκοστῆς ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος. Athleta idem fuit, & a continentia percelebratus. *Politus.*

1. ὑποκοριστικὸν ὁ μικκύλος) Al. μικκίλος. Etymologiæ Græcæ: Μικκίλος, μικρὸς, ὑποκοριστικῶς. Polit.

2. παρὰ τῷ Συῤῥακουσίῳ Μόσχῳ) apud Moſchum in *Amore Fugitivo*. Politus.

quem *Amorem Fugitivum* mirificè Latinis verſibus expreſſit Angelus Politianus. *Salvinus.*

3. καὶ ἄλλος διεκπεσὼν τοῦ μεγαλοπρεπὴς εἶναι, μικροπρεπὴς λέγεται) Cic. de Offic. *Parvi, & anguſti animi eſt amare divitias.* μικροπρεπὴς, μικρόψυχός ἐστι. Salvinus.

4. Ἐκ τοῦ μείων δὲ τὸν μικρὸν παράγουσιν οἱ παλαιοί] Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ μεῖον τὸ ἔλαττον γίνεται, κατὰ διάλυσιν, μέϊον· καὶ ἐκτάσει, μῆϊον, μηϊκρός· καὶ συγκοπῇ τοῦ ι, μικρός. Politus.

5. οἳ ἐκ τοῦ τυτθὸν, ὅ ἐστι μικρὸν, τὸν Τυδέα παρωνυμοῦσι) Etymologici Magni Auctor: Τυδεὺς, παρὰ τὸ τυτθόν. μικρὸς γὰρ ἦν τῇ ἡλικίᾳ. Politus.

6. Περὶ δὲ) Rectè Frobenius, Περὶ δέ. Polit.

7. Καδμείωνας ἔφη κατὰ παρωνυμίαν) Καδμείωνες, eâ figurâ, qua οὐρανίωνες. Salvinus.

adjicere hoc loci oportuit: *παρά θ' ἵσταμαι, ἠδὲ φυλάσσω. Aſſiſtoque, & ſervo.* Eſt autem hoc illud *παρίστασθαι, adſtare, favere, opitulari*, perinde ut τὸ *προΐστασθαι, anteſtare, præſidio eſſe, patrocinari, defendere*. Τὸ προφρονέως, *propensè, prompto animo, ex animo*, ſemel atque iterum hoc loci uſurpatum, Poëticum eſt. Nam communius quidem vocabulum, atque ad analogiam magis accommodatum, extra omnem Grammaticam figuram, eſt τὸ προφρόνως. Τὸ πολυάϊξ, *valdè violentus, ſive multiplicem impetum, variosque motus habens*, appoſitum epitheton laboris bellici, in quo multæ variæque agitationes ſurſum jaciunt pugnatorem, atque jactant. Δέος ἀκήριον, *timor excors, ſive auferens cor*, ideſt, ἀψυχοποιὸς, *is, qui exanimat, ſeu homines facit exanimos, is, qui animam aufert*. quod idem eſt, ac ſi dicas, νεκροποιὸς, *mortem inferens*. Et ſunt tria hæc vocabula pari inter ſeſe poteſtate; itemque quartum, τὸ, νώκαρ, *corde privans, ſeu cor adimens*. Quibus in vocibus etymologia ipſa privationem explicat ψυχῆς, *animæ*, & κῆρος, *cordis*: quæ quidem vocabula idem notant. Interea verò definitio quodammodò emicat pigritiæ: quippe quum pigritiam eſſe ſentiat Homerus otium ceſſationemque a labore. Tum vide illud, Τυδέος ἔκγονος, *Tydeo ſatus, ſeu Tydei filius*, ſcriptum per κ'. Quod quidem paullò poſt apertè declarat, atque illuſtrat Poëta, ubi agens de Marte, ſic loquitur: Ἐκ γὰρ ἐμεῦ γένος ἐστί. *Ex me enim genus es. ideſt, ſoboles, atque progenies*. Quibus verbis quodammodo ipſum quoque Martem, Διὸς dicit ἔκγονον, *Jove ſatum, Jove ortum, progeniem Jovis*. Et poſt paullò: Εἰ δέ κεν ἐξ ἄλλου θεῶν ἐγένευ. *Quòd ſi ex alio deorum natus eſſes*. Veruntamen ὁ ἔγγονος, *nepos*, cum duplici γ', tum minimè eſt Homericus, tum filium filii ſignificat apud eos, qui poſt Homerum ſcripſerunt. Illa porrò: Γιγνώσκω σε, θεά. *Agnoſco te, dea*: revocant in memoriam id, quod dictum fuerat, caliginem adhuc heroi ablatam ab oculis fuiſſe, ut ſic ab eo tum deus, tum homo internoſceretur. Quin & veriſimile eſt, vocem Minervæ ipſi quoque Diomedi, juxta atque Sophocleo Ulyſſi, perceptu cognituque facilem fuiſſe. Ἀλήμεναι, quod idem eſt, ac ſi diceres ἀλῶναι, *congregari*, quum ſignificet τὸ συστραφῆναι, *cogi, contrahi, conglobari*; projectum tamen eſt, quippe verbum inuſitatum, ab iis, qui pedeſtri oratione utuntur. Unde autem id fiat, alibi videbitur. Illud porrò, Γιγνώσκω Ἄρηα, *agnoſco Martem*, ſicuti & illud ſupra, Γιγνώσκω σε, θεά, *agnoſco te, dea*; quippe quæ ſic per ſeſe, ac ſeorſum ſint prolata, manifeſtè declarant, antea quoque, cum dixit, Κύπριν Διομήδης ἐπῴχετο γιγνώσκων· ὅτ' ἄναλκις ἔην θεός. *Cyprin Diomedes invaſerat agnoſcens: quoniam imbecilla erat dea, atque imbellis*; rectè, veluti clausâ ſententiâ, poſitum eſſe punctum ad τὸ γιγνώσκων· *agnoſcens*: deinde, tanquam ab alio principio, lecta fuiſſe cetera verba: ὅτ' ἄναλκις ἦν· *quoniam imbecilla erat*. ut & illic ſcriptum fuit. Κοιρανέων,

θέντος, διὰ σαφήνειαν, ἀντὶ τοῦ, παρά θ' ἵσταμαι, ἠδὲ φυλάσσω. Ἔστι δὲ τὸ τοιοῦτον παρίστασθαι, ὅμοιόν τι τῷ προΐστασθαι. Τὸ δὲ προφρονέως δὶς ἐνταῦθα ῥηθὲν, ποιητικώτερόν ἐστι. κοινότερον δὲ, καὶ ἀναλογώτερον ἀπαθῶς, τὸ προφρόνως. [1] Τὸ δὲ πολυάϊξ, κάριον ἐπίθετον καμάτου πολεμικοῦ, ἐν ᾧ αἱ πολλαὶ κινήσεις ἀΐσσουσι τὸν μαχητήν. [2] Δέος δὲ ἀκήριον, τὸ ἀψυχοποιόν. ταυτὸν δ' εἰπεῖν, νεκροποιόν. Καὶ εἰσὶ τρεῖς αὗται λέξεις ἰσοδύναμοι, [3] καὶ τέταρτον τὸ, νώκαρ· ἐν αἷς ἡ ἐτυμολογία στέρησιν ἀναπτύσσει ψυχῆς, καὶ κῆρος, ἃ ταυτὸν σημαίνουσιν. Ἐν τούτοις δὲ καὶ ὁρισμὸς ὑπαρακύπτει ὄκνου, ὡς δοξάζοντος Ὁμήρου, [4] ἄκνον εἶναι, τὴν μετὰ κάματον ἀργίαν. Ὅρα δὲ καὶ τὸ Τυδέος ἔκγονος, διὰ τοῦ κ', γραφέν. ὅπερ διασαφῶν ὁ Ποιητὴς μετ' ὀλίγα ἐν τοῖς περὶ τοῦ Ἄρεος, φησίν· Ἐκ γὰρ ἐμεῦ γένος ἐστί. τρόπον τινὰ διὰ τούτου καὶ τὸν Ἄρην Διὸς ἔκγονον λέγων. καὶ μετ' ὀλίγα· Εἰ δέ κεν ἐξ ἄλλου θεῶν ἐγένευ. [5] Ὁ μέντοι διὰ τῶν δύο γάμμα ἔγγονος, οὔτε Ὁμηρικός ἐστι, καὶ δηλοῖ υἱωνὸν παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον. Τὸ δὲ, Γιγνώσκω σε, θεά, ὑπόμνησίς ἐστι τοῦ ἔτι ἐξ ὀφθαλμῶν ἀφῃρῆσθαι τὴν ἀχλὺν τοῦ ἥρωι, ὡς οὕτω γινώσκεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἡ μὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα. Εἰκὸς δὲ καὶ, [6] κατὰ τὸν Σοφόκλειον Ὀδυσσέα, εὐμαθὲς εἶναι καὶ τῷ Διομήδει τὸ τῆς Ἀθηνᾶς φώνημα. Ἀλήμεναι δὲ, ταυτὸν δ' εἰπεῖν ἀλῆναι, [7] δηλοῖ μὲν τὸ συστραφῆναι· ἀφίλητον δὲ πεζολόγοις ἔρριπται. ὅθεν δὲ γίνεται, φανεῖται ἀλλαχοῦ. Τὸ δὲ, Γινώσκω Ἄρηα, ὡς καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸ, Γινώσκω σε, θεά, λεχθέντα οὕτω καθ' αὑτὰ, δηλοῦσιν, ὅτι καὶ πρὸ τούτων ἐν τῷ, Κύπριν Διομήδης ἐπῴχετο γινώσκων· ὅτ' ἄναλκις θεὸς ἦν, ὀρθῶς ἐτίθετο στιγμὴ εἰς τὸ γινώσκων. εἶτα, ὡς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς, ἀνεγινώσκετο τὸ, ὅτ' ἄναλκις ἦν. καθὰ καὶ ἐκεῖ γέγραπται. [8] Κοιρανέων δὲ καὶ

1. Τὸ δὲ πολυάϊξ, κάριον ἐπίθετον καμάτου πολεμικοῦ) Etymologici Magni Auctor: πολυάϊκος πολέμοιο, πολλὰς ὁρμὰς, καὶ κινήσεις ἔχοντος, ὁρμάω. ἀπὸ τοῦ ἀΐσσω, ἀΐξω. γίνεται πολυάϊξ. Nonnihil mendi eſt in verbis Heſychii: Πολυάϊξ, πολυκίνητος, πολυόρμητος, ἢ πολλὰς ἔχων αἶγας. Namque pro αἶγας legendum, ἀΐκας. Ἀΐκας Heſychio ὁρμαί. Politus.

2. Δέος δὲ ἀκήριον, τὸ ἀψυχοποιόν) Etymologici Magni Auctor: ἀκήριον, ἄψυχον, ἀδεῶς, ἀθάνατον, ἀψυχοποιόν, νεκροποιόν. Polit.

3. καὶ τέταρτον τὸ, νώκαρ) Etymologici Magni Auctor ex Chœroboſco: νώκαρ, σημαίνει τὴν στέρησιν τῆς ψυχῆς. Polit.

4. ὄκνον εἶναι, τὴν μετὰ κάματον ἀργίαν) Tullio lib. 4. Tuſcul. Quæſt. n. 8. ex mente Stoicorum definita pigritia, metus conſequentis laboris. Quo etiam ſenſu accipienda Euſtathiana hæc pigritiæ definitio. Politus.

5. Ὁ μέντοι διὰ τῶν δύο γ' ἔγγονος, οὔτε Ὁμηρικός ἐστι, καὶ δηλοῖ υἱωνὸν παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον) Heſychius: ἔγγονος, υἱὸς υἱοῦ. Vir ibi doctus: ἔγγονος, inquit, pro ἔκγονος, quod rectum videtur. Immo verò rectum eſt, ἔγγονος· quamvis poſtea apud Heſychium occurrat, ἔκγονα, τέκνων τέκνα. Nam & præcedebat apud Heſychium, ἔγγονα, τὰ τέκνα τῶν τέκνων. Idque videtur mihi quidem rectius. Etymologiæ Græcæ: ἔγγονος, υἱὸς υἱοῦ· οἱονεὶ ὅς ἐστιν ἐν τῷ γονῇ. Politus.

6. κατὰ τὸν Σοφόκλειον Ὀδυσσέα) Ulyſſes ille Sophocleus in Ajace v. 14. Ὦ φθέγμ' Ἀθάνας φιλτάτης ἐμοὶ θεῶν Ὡς εὐμαθές σου. Politus.

7. δηλοῖ μὲν τὸ συστραφῆναι) Heſychius: ἀλήμεναι, συστραφῆναι. Corrige, συστραφῆναι. Etymologici Magni Auctor v. ἀλήμεναι, ἀθροισθῆναι, συστραφῆναι. ὥσπερ παρὰ τὸ βῆναι βήμεναι, οὕτω καὶ παρὰ τὸ ἀλῆναι ἀλήμεναι. Politus.

8. Κοιρανέων) ἀπὸ τοῦ κοιρανέω factum puto verbum curare. antiquè tractare. Duces, Principes, curatores ſunt exercituum, & populorum. Salvinus.

καὶ ἐνταῦθα, ὁ ἀρχικῶς διατασσόμενος· ὡς καὶ πρὸ τούτων Ὀδυσσεὺς, κοιρανέων δίεπε στρατόν. Οὕτω καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἑτεροιοῦται τοῦ τυραννεῖν τὸ τύραννα δρᾶν. καθὰ καὶ τοῦ βασιλεύειν ἑτεροῖον ἂν εἴη, τὸ βασιλικὰ πράττειν.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Μήτε σύ γ' Ἄρηα τόγε δείδιθι, μήτε τιν' ἄλλον
Ἀθανάτων. τοίη τοι ἐγὼν ἐπιτάρροθός εἰμι.
Ἀλλ' ἄγ', ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους.

σκα΄. Ὀτρυντικὸν εἰς θάρσος μάχης τὸ, Μήτε σύ γε Ἄρηα τόγε δείδιθι, μήτε τινὰ ἄλλον, καὶ ἑξῆς. Ἔνθα καὶ τὸ, Ἀλλ' ἄγ', ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε ἵππους. ἤγουν ἔλαυνε. ὃ πολλαχοῦ κεῖται. Τὸ δὲ δείδιθι, χρηστόν ἐστιν εἰς μέτρον δακτυλικόν. ἄλλως δέ γε κοινότερον δέδιθι λέγεται[1] ἐν τρισὶ βραχείαις λέξεσι. Μεταπλασμὸν δὲ ἔπαθε καὶ τὸ δέδιθι. Ὡς γὰρ ἴε ἴθι, κλῦε κλῦθι, οὕτω δέδιε δέδιθι, καὶ ἐπενθέσει δείδιθι. Ὅτι δὲ τὰ συχνὰ βραχέα, οὐ μόνον ἐπενθέσεις διχρόνων πάσχουσι,[2] κατὰ τὸ Μύλιος, δούρατος, εἴριον, δείδιθι, καὶ τὰ τοιαῦτ', ἐν οἷς καὶ ὁδοιπόρος, καὶ ὁδοιδόκος, καὶ Πυλαιμένης, καὶ τὰ κατ' αὐτόν· ἀλλὰ καὶ τροπὰς, καὶ ἐκτάσεις, καὶ συμφώνων πλεονασμοὺς, δῆλόν ἐστι. Τροπὰς μὲν, ὡς τὰ[3] θεντόκος, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἐδηλώθη. ἐκτάσεις δὲ, ὡς τὸ ὠλεσίκαρπος, διωλύγιον, ἐτώσιον, περιώσιον. πλεονασμοὺς δὲ συμφώνων, ὡς τὸ φερέσβιος, θεσπέσιος. Οὐκ ἄδηλον δὲ, ὅτι καὶ τὸ η ἐν ἐνίοις ἐπεντεθὲν, παχύνει τὴν τῶν βραχέων ἰσχνότητα. ὁποῖόν τι καὶ[4] ὁ ἐπίβολος, καὶ ὁ ἐπηετανός.

Eust. p. 466. Τύψον δὲ σχεδίην, μηδ' ἅζεο θοῦρον Ἄρηα
Τοῦτον μαινόμενον, τυκτὸν κακὸν, ἀλλοπρόσαλλον,
Ὃς πρῴην μὲν ἐμοί τε, καὶ Ἥρῃ, στεῦτ' ἀγορεύων,
Τρωσὶ μαχήσεσθαι, ἀτὰρ Ἀργείοισιν ἀρήξειν.
Νῦν δὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλεῖ, τῶν δὲ λέλασται.

σκβ΄. Τὸ σχεδὸν, καὶ σχεδίην λέγεται. οἷον, Τύψον δὲ σχεδίην.[5] Ἔστι δὲ ὀνοματικὸν ἐπίρ-
Rom p. 612. ρημα ἀπὸ τοῦ σχέδιος σχεδία ἡ σύνεγγυς. ἵνα λέγῃ ἐλλειπτικῶς, τύψον σχεδίην τυπὴν, ἢ πληγήν. καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ ἀμφαδίην, ἐκ τοῦ ἀμφαδόν. Τὸν θοῦρον Ἄρην, προϊὼν ὁ Ζεὺς, ἀλλο-

κρατέων, *dominans, atque imperans*, hoc etiam loci is dicitur, qui pro imperatoris officio milites ordinat, & disponit: ut & alicubi supra Ulysses κοιρανέων δίεπε στρατὸν, *imperando dirigebat exercitum*. Et sic apud Sophoclem τὸ τύραννα δρᾶν, *tyrannum agere, tyrannidem exercere, sese, ut tyrannum, gerere*; aliud longè est, atque τὸ τυραννεῖν, *tyrannum esse, tyrannidem obtinere, tyrannide potiri*. Sicuti etiam τὸ βασιλικὰ πράττειν, *regia facere*, aliud fuerit, quàm τὸ βασιλεύειν, *regem esse, sive dignitatem regiam obtinere*.

Ei verò deinde respondit caesiis dea oculis Minerva:
Tydide Diomedes, mihi gratissime animo,
Neque tu Martem hunc timeas, neque quemquam alium
Immortalium. talis tibi ego adjutrix sum.
Quare age, in Martem primum age solidipedes equos.

CCXXI. Ad pugnam audacter committendam hortativum illud: Μήτε σύ γε Ἄρηα τόγε δείδιθι, μήτε τινὰ ἄλλον, &c. *Neque tute Martem hunc timeas, neque quemquam alium*, &c. Ubi & illud: Ἀλλ' ἄγ', ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε ἵππους. *Quare age, in Martem primum habe equos*. videlicet ἔλαυνε, *age, sive impelle*. quod passim usurpatum legitur. Τὸ δείδιθι, *time*, percommodum est, atque aptum ad metrum dactylicum. Namque alioquin communiùs dicitur δέδιθι, *time*, tribus brevibus syllabis. Quin & metaplasmum, mutatâ terminatione vocis, habet τὸ δέδιθι, *time*. Ut enim ἴε, ἴθι, *i, ita*; κλῦε, κλῦθι, *audi, audito*: ita δέδιε, δέδιθι, *time, timeto*, & per epenthesin, δείδιθι. Ceterùm manifestum est, pluribus simul brevibus id accidere, ut non epenthesin modò ancipitium litterarum recipiant, ut cum dicitur Μύλιος, *Mulius*, δούρατος, *hastae*, εἴριον, *lana*, δείδιθι, *time*, aliaque hujuscemodi, in quibus etiam ὁδοιπόρος, *viator, is, qui per viam iter habet*, & ὁδοιδόκος, *obsessor viarum, sive insidiator viae, is, qui in via viatores excipit*, & Πυλαιμένης, *Pylaemenes*, & reliqua ejus formationis; verùm etiam mutationes, atque ectases, sive productiones, consonantiumque pleonasmos. Mutationes quidem, ut in θεντόκος, *Deipara, sive Mater Dei*, & in quibuscumque aliis id genus, quae sunt explicata. Ectases autem, litteris productis, ut in ὠλεσίκαρπος, *frugiperda*, διωλύγιον, *magnum, longum, vehemens*, ἐτώσιον, *vanum*, περιώσιον, *perquam sanctum, sanctissimum*. Pleonasmos denique consonantium, ut in φερέσβιος, *frugifer*, θεσπέσιος, *divinus*. Neque incompertum est, litterâ etiam η, si nonnullis quidem vocibus per epenthesin inferitur, corpulentiorem velut, crassioremque fieri brevium syllabarum gracilitatem. cujusmodi est ὁ ἐπίβολος, *rei alicujus compos, is, qui aliquid est adeptus*; itemque ὁ ἐπηετανός, *durans per annum, sive copiosus*.

Verbera autem cominus, neque reverere furibundum Martem
Hunc insanientem, adscitum malum, inconstantem,
Qui non ita pridem mihique, & Junoni affirmando promiserat,
Sese contra Trojanos pugnaturum, & Argivis auxiliaturum.
Nunc autem cum Trojanis versatur, & illorum est oblitus.

CCXXII. Τὸ σχεδὸν, *prope, cominus*, dicitur etiam σχεδίην. Ut: Τύψον δὲ σχεδίην. *Verbera autem cominus*. Est autem adverbium in modum nominis σχέδιος, *proximus, propinquus*, σχεδία, *ea, quae proxima est, ac propinqua*. ita ut dicas per ellipsin, τύψον σχεδίην τυπὴν, seu πληγήν. *Verbera propinquam verberationem, sive intice plagam e propinquo*. Et perinde est, atque τὸ ἀμφαδίην, *palam, manifestè, apertè*, ex ἀμφαδὸν, *manifestè, propalam*. Furibundum illum, & violentum Martem postea quidem Jup-

1. ἐν τρισὶ βραχείαις λέξεσι) συλλαβαῖς. Polit.
2. κατὰ τὸ Μύλιος) Μύλιος pro Μυλιος, ut Οὔλυμπος pro Ὄλυμπος. Salvinus.
3. θεντόκος) pro θεοτόκος. Salvin.
4. ὁ ἐπίβολος) lege, ut constet epenthesis, ὁ ἐπήβολος. Est enim ἐπίβολος, & per epenthesin τοῦ η, ἐπήβολος. Politus.
5. Ἔστι δὲ ὀνοματικὸν ἐπίρρημα ἀπὸ τοῦ σχέδιος σχεδία ἡ σύνεγγυς) Etymologici Magni Auctor: Σχεδίην σημαίνει τὸ ἐκ τοῦ σύνεγγυς, ὡς τὸ, Τύψον δὲ σχεδίην, μηδ' ἅζεο θοῦρον Ἄρηα. σχεδίας δὲ σχεδία ἐστὶν ἡ πρὸς τάχος γινομένη. Politus.

Digitized by Google

Juppiter vocat ἀλλοπρόσαλλον, *mutantem ſubinde partes, & modò huic, modò illi adhærentem, inconſtantem, varium*. Sed hic Minerva plura, & majora in eum maledicta congerit, dum vehementi oratione per commata, ſive inciſa, dicit eum μαινόμενον, τυκτὸν κακὸν, ἀλλοπρόσαλλον, *inſanientem, ſive furentem, adſcitum malum, inconſtantem*. Inſanientem quidem propter eos excandeſcentium animorum motus, qui ſolent eſſe in prœliis: unde etiam appellatus eſt ὁ Ἀρημάνιος, *Mars inſanus, atque furioſus*. Nam & paullò ante dixerat: Εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν Ἄρηα. *Si ſic furere ſinamus Martem*. Itemque audituri poſtea ſumus verba illa: ὁ δὲ μαίνεται οὐκέτ᾽ ἀνεκτῶς. *Ille verò furit non ampliùs tolerabiliter*. &, ἢ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῃσι. *an & mea haſta inſanit, furatque in manu*. Τυκτὸν autem κακὸν, *paratum, & fabricatum malum*, tamquam a nobis ipſis ſtructum, atque paratum, & non inſitum nobis a naturâ, ut eſt comedere, bibere, ſomnum capere, aliaque hujuſcemodi. Natura enim mite ac manſuetum animal fecit hominem: tametſi ipſe ſemet in bellicoſum pugnacemque commutat, noxiuſque per Martem evadit, atque maleficus, repudiatu innoxio illo, & pacifico Mercurio. Denique ἀλλοπρόσαλλον, *varium, atque mutabilem*, tamquam inconſtantem, quique aliàs alii gratificetur, ut palam facit illud: *Qui non ita pridem mihique & Junoni* στεῦτο, videlicet ὑπισχνεῖτο, *promiſerat, atque receperat, conceptis verbis, ſeſe contra Trojanos pugnaturum eſſe, & Argivis auxiliaturum. Nunc verò cum Trojanis verſatur: illarum autem oblitus eſt*. Argivorum videlicet, aut illorum, quæ promiſerat, promiſſorum ſcilicet ſuorum.

CCXXIII. Aut igitur, ut dictum eſt, ἀλλοπρόσαλλος, *varius, atque mutabilis*, quod ad apertam quidem obviamque vocis hujus ſignificationem attinet, idem eſt, atque ὁ ἄλλος πρὸς ἄλλον γινόμενος, *is, qui alius eſt cum alia*, ut Homerus ipſe interpretatur, atque explicat, &, ut veteres loquuntur, ἕτερον πρὸς ἕτερον διαβάλλων, *inſenſum alterum reddit alteri*, aliiſque aliis eſt amicus. Aut ſic vocatur per allegoriam, propterea quòd non eorumdem ſemper victoria eſt in bello; ſed aliàs alii ex bello naſcitur, atque adhæret, utpote quæ alterna eſt, & per vices nunc uni parti, nunc alteri, vires ſuppeditat. Communis namque Mars, & interficientem interficit, ut alibi Poëta. Tu verò, quiſquis es, alternum, communemque Enyalium, eum quoque appellaveris, qui multos amicos, & amicos ſubinde novos habeat. Ac præterea ἀλλοπρόσαλλον, *varium, alternum, nunc in unam partem, nunc in aliam inclinantem*, eum dixerimus, qui obliquo eſt ingenio, aut etiam ad adulandum comparato. Verùm Euripides ſenſum hunc Homericum aliò detorquet, atque applicat, cum κοινὸς Ἐνυάλιος, *communem Enyalium, ſeu Martem*, acutè alicubi dicit fraternum, ad exemplum illius locutionis, qua dictum eſt κοινὸν αὐτάδελφον κάρα, *commune germanum caput*. Sed obſerva, fugiendum adeù cuique eſſe, ne dici unquam poſſit ἀλλοπρόσαλλος, *varius, inſtabilis, inconſtans, aliuſque & alius*, ſenſu quidem Homerico, ut vel ipſe fabuloſus Juppiter in libro

ἀλλοπρόσαλλον καλέσει. ἐνταῦθα δὲ ἡ Ἀθηνᾶ ἐπιπλέον κακολογοῦσα, σφοδρῶς, κατὰ κόμματα, λέγει αὐτὸν μαινόμενον, τυκτὸν κακὸν, ἀλλοπρόσαλλον. Μαινόμενον μὲν διὰ τοὺς ἐν ταῖς μάχαις θυμοὺς, ἐξ ὧν καὶ ὁ Ἀρημάνιος εἴρηται. Καὶ γὰρ καὶ πρὸ ὀλίγου ἔφη· Εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν Ἄρηα. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ ἀκουσόμεθα, [1] ὁ δὲ μαίνεται οὐκέτ᾽ ἀνεκτῶς. καὶ, [2] ἢ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῃ. Τυκτὸν δὲ κακὸν, ὡς ὑφ᾽ ἡμῶν αὐτῶν τευχόμενον, καὶ μὴ φύσει ἡμῖν ἐγγινόμενον, καθὰ τὸ ἐσθίειν, τὸ πίνειν, τὸ ὑπνοῦν, καὶ τὰ ἄλλα. Ἡ γὰρ φύσις, ἥμερον ἔτευξε ζῶον τὸν ἄνθρωπον· εἰ καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς μάχιμον μεταταύχει, καὶ κακοποιὸς δι᾽ Ἄρεος γίνεται, ἀποσπώμενος [3] τοῦ ἀκάκητα Ἑρμοῦ. Ἀλλοπρόσαλλον δὲ, ὡς ἀστατοῦντα, καὶ ἄλλοτε ἄλλῳ χαριζόμενον, ὡς δηλοῖ τὸ, ὃς πρώην μὲν ἐμοί τε, καὶ Ἥρῃ στεῦτο, ἤγουν ὑπισχνεῖτο, ἀγορεύων, Τρωσὶ μαχήσεσθαι, ἀτὰρ Ἀργείοισιν ἀρήξειν. Νῦν δὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλεῖ· τῶν δὲ, λέλασται. ἤγουν τῶν Ἀργείων, ἢ ὧν ὑπέσχετο.

σκγ΄. Ἡ γοῦν, ὡς εἴρηται, ἀλλοπρόσαλλός ἐστι, κατὰ τὸ φαινόμενον, ὁ ἄλλος πρὸς ἄλλον γινόμενος, κατὰ τὴν Ὁμηρικὴν ἑρμηνείαν, καὶ κατὰ τοὺς παλαιοὺς εἰπεῖν, ἕτερον πρὸς ἅτερον διαβάλλων, καὶ ἄλλοτε ἄλλῳ φίλος· ἢ κατὰ ἀλληγορίαν, ὅτι οὐ τῶν αὐτῶν ἀεὶ ἡ νίκη ἐστὶν ἡ κατὰ πόλεμον, ἀλλ᾽ ἄλλοτε ἄλλῳ ἐκ πολέμου προστίθεται, γινομένη ἑτεραλκής. [4] Ξυνὸς γὰρ Ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα, ὡς ἐν ἄλλοις λέγεται. Σὺ δ᾽ ἂν, ὦ οὗτος, ἀλλοπρόσαλλον ἐρεῖς, καὶ ξυνὸν Ἐνυάλιον, καὶ τὸν πολύφιλον, [5] καὶ κακόφιλον. Καὶ ἄλλως δὲ ἀλλοπρόσαλλον ἐροῦμεν τὸν σκολιὸν, ἢ καὶ κολακικόν. Εὐριπίδης δὲ, τὸ Ὁμηρικὸν παραποιήσας νοῦν, [6] λέγει που δριμέως κοινὸν Ἐνυάλιον, τὸ ἀδελφικὸν, [7] καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ, κοινὸν αὐτάδελφον κάρα. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐς τοσοῦτον φευκτέος ὁ καθ᾽ Ὅμηρον ἀλλοπρόσαλλος, ὥστε καὶ ὁ τοῦ μύθου Ζεὺς ἐν τῇ ἄλ-

1. ὁ δὲ μαίνεται) ὁ δὲ μαίνετ᾽ οὐκέτ᾽ ἀνεκτῶς. Polit.

2. ἢ καὶ ἐμὸν) v. 331. lib. Θ΄. Il. ἢ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῃσιν. Polit.

3. τοῦ ἀκάκητα) tamquam ab ἀκάκης, ος, unde factum videtur τὸ ἀκακήτης. Etymologici Magni Auctor: ὥσπερ παρὰ τὸ γυμνὸς, γυμνήτης, γίνεται γυμνήτης, καὶ Οἰδίπους Οἰδιπόδης. Οἰδιπόδης· οὕτω καὶ ἀκάκης ἀκάκητος, ἀκακήτης. Ἀντὶ τοῦ ἀκακήτου. rectius Æolicus ἀκάκητα, ut apud Homerum Ἑρμείας ἀκάκητα. Politus. lego, τοῦ ἀκακήτου. Salvinus.

4. Ξυνὸς γὰρ Ἐνυάλιος) Verſus Homericus. Polit. Iſoc. κοινὸς γὰρ ἡ τύχη. Horat. nunc mihi, nunc alii benigna. Salvinus.

5. καὶ κακόφιλον) Placet mihi κακόφιλον. Suidas: κακόφιλον λέγουσι τὸν μὴ τοῖς αὐτοῖς φίλοις χρώμενον ἀεί. Politus. Κακόφιλος poteſt eſſe malus amicus, utpote inconſtans, ut κακοδαίμων, malus Genius. Salvinus.

6. λέγει που δριμέως κοινὸν Ἐνυάλιον) de Thebanis ſcilicet fratribus, Eteocle & Polynice. Salvin.

7. καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ, κοινὸν αὐτάδελφον κάρα) Antigone Sophoclea: Ὦ κοινὸν αὐτάδελφον Ἰσμήνης κάρα. Scholiaſtes: Ὦ κοινὸν αὐτάδελφον. περιφραστικῶς, ὦ ἀδελφὴ Ἰσμήνη. αὐτάδελφον δὲ εἶπεν, ὅτι ἐκ τῶν αὐτῶν γεγόνασι. πολλάκις δὲ ὁ Σοφοκλῆς ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ τὸ κοινὸν τίθησιν, ὡς φησί. Politus.

Digitized by Google

φα ῥαψῳδίας εὐλαβεῖται) σκωφθῆναι τοιοῦτος. ἔνθα βαρὺ κρίνει, ὡς ἡ Ἥρα ἐνεικῇ αὐτόν· [1] καί τε φησὶ μάχῃ Τρώεσσιν ἀρήγειν, ὡς ἐκ τούτου ὑποσημαίνεσθαι οὐκ ἀφυῶς ἀλλοπρόσαλλον καὶ τὸν Δία, ὅτε εἰς εἱμαρμένην ἐκληφθείς, ἄλλοτε πρὸς ἄλλους ῥέπει καὶ αὐτός, κατὰ τύχης μεταβολάς, οὐ μὴν ὡς μαινόμενος, καὶ ὡς τυκτὸν κακόν.

ἀ timeat, ne per cavillationem iſto hoc nomine notetur. Ubi grave ſibi, & acerbum cenſet, inde objurgari ab Junone, quòd Trojanis in pugnâ auxilietur. Adeo ut ipſe quoque Juppiter non ineptè hinc intelligatur ἀλλοπρόσαλλος, varius, cum pro fato acceptus, aliàs in alios ipſe etiam inclinat, atque propendet, non tamen perinde ut furens, & quaſi fabricatum, aut adſcitum a nobis malum; ſed pro varietate, & viciſſitudine fortunæ.

Ὣς φαμένη, Σθένελον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
Χειρὶ πάλιν ἐρύσασ'· ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ἀπόρουσεν.
Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε παραὶ Διομήδεα δῖον
Ἐμμεμαυῖα θεά· μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων
Βριθοσύνῃ· δεινὴν γὰρ ἄγεν θεόν, ἄνδρα τ' ἄριστον.
Λάζετο δὲ μάστιγα, καὶ ἡνία Παλλὰς Ἀθήνη,
Αὐτίκ' ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους.

Sic locuta, Sthenelum ex equis in terram propulit,
Manu retrorſum tractum. Ille autem dicto citiùs deſiluit.
Tum verò ipſa in currum conſcendit ad divum Diomedem
Incitata dea; valdeque crepuit fagineus axis
Sub pondere. Gravem enim vehebat deam, virumque fortiſſimum.
Prehendit autem ſcuticam, & habenas Pallas Minerva.
Statim in Martem primum impulit ſolidipedes equos.

σκδ'. Τὸ ἁπλῶς καταγαγεῖν τοῦ ἅρματος, [2] ἀφ' ἵππων ὦσεν λέγει. Οὕτω γὰρ ἡ Ἀθηνᾶ τὸν Σθένελον ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε, χειρὶ πάλιν ἐρύσασα, ἤγουν εἰς τοὐπίσω ἑλκύσασα. Ἰστέον δέ, ὅτι καὶ τὸ χωρίον τοῦτο παντελῶς ἐστὶν ἀναλληγόρητον, καὶ ποιητικῇ μάλιστα τερατείᾳ πρέπον. Οὐ γάρ ἐστι νοεῖν ἱστορικῶς, ὅτι ὁ Σθένελος κατά τινα σύνεσιν κατῆλθε τοῦ ἅρματος, ὡς εἶναι τὸν Διομήδην παραιβάτην ἅμα τὸν αὐτόν, καὶ ἡνίοχον· εἰ μὴ ἄρα ἐστί τις θεραπεία τοῦ τοιούτου μύθου, τὸ, πάντα οὕτω καταπραχθῆναι δεξιώτατα ὑπὸ Διομήδους τὴν διφρηλασίαν, ὡς μηδὲ προσλογισθῆναι τοῖς ἔργοις ὅλως τὸν ἡνίοχον Σθένελον. Ἐν τῷ, ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ἀπόρουσε, τὸ ἐμμαπέως, λέξις ἐστὶ ποιητική, δηλοῦσα τὸ σπουδαίως, οἱονεὶ ἀμεπέως, ἤγουν ἅμα ἔπει, καὶ λόγῳ, κατὰ Φιλόξενον, [3] καὶ, κατὰ μετάθεσιν, ἐμμαπέως. ἵνα λέγῃ, ὅτι κατέβη τοῦ ἅρματος ὁ Σθένελος ἅμα τῷ λαλούσης αἰσθέσθαι τῆς Ἀθηνᾶς. μεθ' ὃ Ἀθηνᾶ μέν, ἐς δίφρον ἔβαινε παραὶ Διομήδεα δῖον· μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων βριθοσύνῃ. Δεινὴν γὰρ
Rom. p. 613. ἄγεν θεόν, ἄνδρα τ' ἄριστον. Καὶ σημείωσαι τὸ ἔβραχεν, ὡς οὐ μόνον ἐπὶ ὅπλων λέγεται, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἐπὶ ἄξονος βριθέντος· ὥσπερ που καὶ ἐπὶ θυρέτρων εὐαρμόστων. Καὶ ἀπορεῖται μέν, πῶς βάρους αἰτία ἡ ἀβαρὴς Ἀθηνᾶ· λύει δὲ αὐτὰ φιλοσόφως ὁ Σιμπλίκιος, τῇ αἰσθήσει προσχρώμενος εἰς λύσιν τῆς ἀπορίας. Τὸ γὰρ νοητόν, ἀληθῶς μὲν ἀβαρές· βάρος δὲ ἔχειν φαίνεται, ὡς αἰσθητόν, ὅτε καὶ αἰσθήσει ἐπιφαίνοιτο.

CCXXIV. Deducere, generali acceptione hujus vocis, aut deorſum agere ex curru, dicit ἀφ' ἵππων ὦσεν, *ex equis propellere, ſive protrudere*. Sic enim Minerva Sthenelum ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε, *ex equis in terram propulit*, χειρὶ πάλιν ἐρύσασα, videlicet εἰς τοὐπίσω ἑλκύσασα, *quum eum manu retrorſum traxiſſet*. Sciendum autem eſt, locum hunc explicari omnino non poſſe per allegoriam; ſed Poëticæ cum maximè fingendorum prodigiorum licentiæ convenire. Quod enim ad hiſtoriam quidem attinet, non eſt ullo modo intelligere, prudenti aliquo conſilio Sthenelum de curru deſcendiſſe, ut Diomedes pugnaret ſimul e curru, idemque eſſet auriga. Niſi ſiquis fortè huic iſti fabulæ ita medeatur, ut dicat omnes regendi currus partes dexterè adeò atque aptè Diomedem abſolviſſe, ut nihil prorſus reliqui aurigæ ipſi Sthenelo feciſſe videretur. Ad illud: ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ἀπόρουσεν. *Ille verò dicto citiùs deſiluit*: Poëtica vox eſt τὸ ἐμμαπέως, *dicto citiùs*. quæ vox ſignificat *præpropere, celeriter, feſtinanter*, quaſi ἀμεπέως, videlicet ἅμα ἔπει, καὶ λόγῳ, *dictum factum, ſimul ac prolatum eſt verbum, ſimul atque vox eſt audita, ſimul atque aliquid dictum eſt*, ſecundùm Philoxenum, litteriſque per metatheſin tranſpoſitis, ἐμμαπέως. ita ut ſenſus ſit, e curru Sthenelum deſcendiſſe, ſimul atque auribus Minervam loquentem percepit. Tum verò Minerva in currum ad divum Diomedem conſcendit; valdeque ſub pondere crepuit axis fagineus. Gravem namque deam, virumque fortiſſimum vehebat. Et obſerva τὸ ἔβραχε, *crepuit, crepitum, atque ſonitum edidit*, ut ſcilicet non de armis modò dicitur; ſed ecce tibi etiam de axe, qui ſub gravi pondere laboret: ſicuti etiam alicubi de foribus benè inter ſeſe aptis, atque cohærentibus. Et quamvis difficultatem dubitationemque illud habeat, quonam pacto onus afferat Minerva, quæ minimè omnium eſt oneroſa; tamen eum nodum e Philoſophiâ expedit Simplicius, qui ad difficultatem hanc ſolvendam vim ipſam, & functionem ſentiendi adhibet. Etſi enim id, quod intelligentiâ comprehenditur, non eſt revera oneroſum, aut grave; tamen, quatenus ſub ſenſum cadit, grave videtur eſſe, & oneroſum, quando ſcilicet ipſum ſeſe ſenſui objicit, atque oſtendit.

σκε'. Τὸ δὲ φήγινος ἄξων, φιλοτίμως παρέῤῥιψεν ὁ Ποιητής, ὡς τεκτονικὸν παράγγελμα, μονονουχὶ λέγων, δεῖν φήγινον εἶναι

CCXXV. Illud porrò, φήγινος ἄξων, *fagineus axis*, de induſtriâ adjicit Poëta, tanquam præceptum artis fabrilis, ita ut propemodum dicat, hunc

1. καί τε φησί) καί τέ μι φησί. Polit.
2. ἀφ' ἵππων) Bigæ, equi ſcilicet bijuges, pro ipſo curru. Quadrigæ, τέθριππον, equi quadrijuges. Salvinus.
3. καί, κατὰ μετάθεσιν) καὶ πλεονασμῷ τοῦ μ'. Etymologici Magni Auctor: ἀπὸ τοῦ ἅμα τοῦ σημαίνοντος τὸ ὁμοῦ, καὶ ὀξύνεται, καὶ τὸ ἔπος τοῦ σημαίνοντος τὸν λόγον, γέγονεν ἀμαπέως· καὶ κατὰ μετάθεσιν τῶν φωνηέντων, καὶ πλεονασμῷ τοῦ μ', ἐμμαπέως, εἰσοῦ ὁ ἅμα τῷ λόγῳ, ἐν τῷ ἔργῳ, ἐπιτετευγμένως, ταχέως, ἢ προθύμως. Polites.
ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον. *dictum, factum*. Salvinus.

hunc iſtum axem fagineum eſſe oportere. Non enim præcepta talia, veluti argumentum operis ſui, humili more Heſiodi, præcipuè perſequitur; ſed ea quidem ipſa percurrit, locoque habet additamenti, atque corollarii; quæ verò ſunt magnifica, quæque heroas decere, & alicujus momenti eſſe videntur, in iis potiſſimùm verſatur. Veteres tamen pro φήγινος, fagineus ſcribunt πήδινος· quibus πῆδος, fagus, genus eſt ligni. Unde etiam πηδὸς, palmula remi, quippe confecta ex hoc ligno. Ἡ βριθοσύνη, gravitas, eamdem habet analogiam, atque ἡ τοξοσύνη, ars ſagittaria, & δρηστοσύνη, ſedulitas in miniſtrando, ſeu miniſterium, & παλαισμοσύνη, lucta, itemque, quæ dicitur Tragicis, ἀπιστοσύνη, perfidia, & βιότου ἀπειροσύνη, vitæ imperitia. Ceterum illud, δεινὴν θεὸν, gravem deam, appoſitum eſt, & peropportunum ad eam, quam dixerat, δεινὴν αἰγίδα, gravem ægidem, Minervæ. Vide autem, ut contra præceptum, quod ſupra expoſitum eſt, ſapientis illius Neſtoris, quum veniſſet Minerva ad currum Diomedis, non, ut ille quidem edixerat, haſtam protendit; ſed ſcuticam, habenaſque λάζετο, corripit, atque apprehendit, hoc eſt, λαμβάνει, capit. In cauſſâ eſt, quod non pro humanis viribus res geritur. Quaſe nec more pertractatur humano.

Certè ille quidem Periphantem immanem armis ſpoliabat,
Ætolorum longè fortiſſimum, Ochesii præclarum filium.
Hunc igitur Mars cruentus ſpoliabat. Verùm Minerva
Orci galeam induit, ne violentus eam Mars videret.

CCXXVI. Latuit interea Martem Minerva, dum in curru erat Diomedis, eo quia Orci galeam induerat, ne Mars eam violentus videret. quam quidem galeam fingit fabula eſſe nigerrimam, ſupra id omne, quod quis nigrum dixerit. Quare etiam quicumque occultè, & veluti ſub Orco, tenebriſque Orci, per dolum, ac fraudem facere quidpiam molitur, dicitur is proverbio Orci galeam geſtare. Eſt autem, ſecundùm veteres, galea iſta Orci, nubes quædam denſiſſima, qua inter ſeſe occultantur dii. adeò ut idem ſit, Orci galeam induere, atque in craſſiſſimam ſemet nubem abdere. Quin etiam fortaſſe ex Orco illo ſubterraneo, ſive ex tenebris, dictum eſt illud: Δῦν' Ἄϊδος κυνέην. *Induit Orci galeam*. quam nimirum galeam ſiquis aſſumeret, minimè ille omnium cerneretur. Ideoque eam induit Minerva, ne ipſam ſcilicet Mars videret. Et obſerva, ut Minerva, quæ ſuapte naturâ Lucifera eſt, luciſque conciliatrix, ac miniſtra, adſcitis nunc tenebris, neceſſitatis cauſſâ,

 occu-

εἶναι τὸν τοιοῦτον ἄξονα. οὐ, [1] κατὰ τὴν Ἡσιόδου μικροπρέπειαν, ἐν ἔργῳ τὰ τοιαῦτα παραγγέλματα θέμενος, ἀλλ' αὐτὰ μὲν ἐπιτρέχων, καὶ ἐν παρέργῳ τιθείς· τὴν δὲ μεγαλοπρεπῶν ἡρωϊκῶν, καὶ καιρίων γινόμενος. [2] Οἱ δὲ παλαιοὶ, ἀντὶ τοῦ φήγινος, πήδινος γράφουσιν, εἰπόντες, ὅτι πῆδος, εἶδος ξύλου, [3] ὅθεν καὶ πηδὸς ἡ πλάτη, ὡς ἐκ τοιούτου ξύλου σκευασθεῖσα. Τῆς δὲ βριθοσύνης ἡ ἀναλογία κατὰ τὴν τοξοσύνην, [4] καὶ δρηστοσύνην, καὶ παλαισμοσύνην, καὶ τὴν Τραγικὴν ἀπιστοσύνην, [5] καὶ βιότου ἀπειροσύνην. Τὸ δὲ, δεινὴν θεὸν, χρήσιμόν ἐστι καὶ εἰς τὴν δεινὴν τῆς Ἀθηνᾶς αἰγίδα. Ὅρα δὲ, ὡς, παρὰ τὴν προδηλωθεῖσαν τοῦ σοφοῦ Νέστορος παραγγελίαν, ἡ Ἀθηνᾶ, εἰς τὸ τοῦ Διομήδους ἱκομένη ἅρμα, οὐκ ἔγχει ὀρέγεται, ὡς ἐκεῖνος ἔφη· ἀλλὰ μάστιγα, καὶ ἡνία λάζεται, ὅ ἐστι, λαμβάνει. Αἴτιον δ', ὅτι οὐ κατ' ἄνθρωπον ἡ πρᾶξις. διὸ οὐδ' ἀνθρωπίνως μεθοδεύεται.

Ἤτοι ὁ μὲν Περίφαντα πελώριον ἐξενάριζεν,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστον, Ὀχησίου ἀγλαὸν υἱόν.
Τὸν μὲν Ἄρης ἐνάριζε μιαιφόνος· αὐτὰρ Ἀθήνη
Δῦν' Ἄϊδος κυνέην, μή μιν ἴδοι ὄβριμος Ἄρης.

σκϛʹ. Ἡ Ἀθηνᾶ ἔλαθε τὸν Ἄρην ἐν τῷ τοῦ Διομήδους ἅρματι οὖσα, διότι δῦνεν Ἄϊδος κυνέην, μή μιν ἴδοι ὄβριμος Ἄρης. ἥτις μελαντάτη ὑπὸ τοῦ μύθου λέγεται εἶναι ὑπὲρ πᾶν, ὃ ἄν εἴπῃ τις μέλαν. Διὸ καὶ πᾶς ἀφανὴς ὢν ἐν τῷ δολίως τι πράττειν, καὶ οἷον ὑπὸ Ἅδῃ, καὶ τῷ ἐκεῖσε σκότῳ, [6] Ἅιδου λέγεται παροιμιωδῶς κυνέην φορεῖν. [7] Ἔστι δὲ, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, νέφος τι πυκνότατον ἡ τοῦ Ἅιδου κυνέη, δι' οὗ καὶ θεοὶ ἀφανεῖς ἀλλήλοις γίνονται. ὡς εἶναι ταυτὸν, κυνέην Ἅιδου δῦναι, καὶ ὑπὸ παχυτάτῳ νέφει γενέσθαι. Ἴσως δὲ καὶ ἐκ τοῦ ὑπὸ γῆν ἀΐδου, ἤτοι σκότου, εἴρηται τὸ, Δῦν' Ἄϊδος κυνέην. [8] ἣν δηλαδὴ περιβαλλόμενός τις, οὐκ ἂν ὁραθείη. Διὸ καὶ Ἀθηνᾶ ἔδυνεν αὐτὴν, ἵνα μὴ αὐτὴν ἴδοι ὁ Ἄρης. Καὶ σημείωσαι, ὅτι ἡ φύσει φωσφόρος Ἀθηνᾶ, νῦν, διὰ χρείαν, ἐπικτήτῳ σκότῳ κα-

 λύ-

1. κατὰ τὴν Ἡσιόδου μικροπρέπειαν) Hinc Fabius: Rarò aſſurgit Heſiodus. Salvinus.

2. Οἱ δὲ παλαιοὶ, ἀντὶ τοῦ φήγινος, πήδινος γράφουσιν, εἰπόντες, ὅτι πῆδος, εἶδος ξύλου) Etymologici Magni Auctor: πῆδος ἐστιν εἶδος δένδρου. οἷον, μέγα δ' ἔβραχε πήδινος ἄξων. Eamdem lect. Homerici apud veteres ſcriptoram indicat quoque Heſychius. Sed Heſychii verba ſunt mutilata. Politus.

3. ὅθεν καὶ πηδὸς ἡ πλάτη) Suidas etiam τῆξοτόνως. πηδὸν, τὴν κώπην. quomodo libro ν Odyſſ. ἀναρρίπτειν ἅλα πηδῷ. Ubi tamen Euſtathius τὸ πηδὸν, οὐδετέρως. Hæc enim ibi ejus verba: κώπη δέ ἐστιν ἄρτι τὸ πηδόν. ἐν δὲ χυλαῖς πηλαιοῖς εὑρηται καὶ, ὅτι εἶδος ξύλου τὸ πηδόν. Alias πῆδος, προπερισπωμένως. Scholiaſta Homericus ad locum, quem diximus, Odyſſeæ: πηδὸν ἡ πηδαλίῳ. οἱ γὰρ ἔχοντες πηδάλια· ἀλλὰ κώπας. παρὰ τὸ πλᾶν τὴν θάλασσαν. πῆδος γὰρ εἶδος ξύλου. ἢ τὸ πλατὺ τῆς κώπης. Fruſtra ibi Barneſius πηδόν. Melius ego pro πλᾶν τὴν θάλασσαν, malim παίειν τὴν θάλασσαν, Heſychius: πηδὸς, τὸ πλατὺ τῆς κώπης. ἀπὸ τοῦ παίειν. Etymologici Magni Auctor: λέγεται δὲ πηδὸς, ἡ πλάτη, διὰ τὸ ἐκ πήδου κατασκευάζεσθαι ξύλου. Politus.

4. καὶ δρηστοσύνην) Δρηστήρ αἰνὴς, vir faciendo aptus. Salvin.

5. καὶ βιότου ἀπειροσύνην) χρησμοσύνην in veteri inſcriptione apud Cl. Senatorem Bonarrotium in libro de vitreis. ideſt, egeſtatem. Salvinus.

6. Ἅιδου λέγεται παροιμιωδῶς κυνέην φορεῖν) Eſt in Græcorum proverbiis ἄϊδος κυνῆ, πρὸς τοὺς ἐπικρύπτοντας ἑαυτοὺς διά τινων μηχανημάτων. Polit.

7. Ἔστι δὲ, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, νέφος τι πυκνότατον) Vetus Scholiaſtes: Ἄϊδος κυνέην, νέφος τι, ἢ ἀορασίαν. Heſychius: Ἄϊδος κυνέη, ἀδιόρατόν τι νέφος, ὃ περιβάλλονται οἱ θεοὶ, ὅταν θέλωσιν ἀλλήλοις μὴ γινώσκεσθαι. νεφέλη ἀφανὴς, ἣν ἐνδυσάμενοι οἱ θεοὶ, ἀθεώρητοι γίνονται ἀλλήλοις. Etymologici Magni Auctor: ἄϊδος κυνέη, νέφος τι, ἢ ἀορασία. Politus.

8. ἣν) puto ἥν. Polit.

ἣν δηλαδὴ περιβαλλόμενός τις, οὐκ ἂν ὁραθείη) Inconſpicuos ibidem faciebat annulus Gygæ apud Herodotum, & annulus Angelicæ apud Arioſtum in Rolando Furente. Salvinus.

Σφάλμα μνημονικὸν illud de annulo Gygæ apud Herodotum. Eſt enim illa de Gygæ annulo fabula apud Platonem lib. 2. De Republicâ. Polit.

λύπτεται. Δηλοῖ δὲ καὶ ταῦτα τὴν τῆς φρονήσεως φύσιν, ἥτις ἐν Ὀδυσσείᾳ μὲν, ἐξέλαμψε, δίκην φωτός· εἴλυτο δὲ ἑαυτὴν, ὡς ἐν σκοτίᾳ, ἀπέκρυψε. Σημειῶσαι δὲ καὶ, ὅτι, ὥσπερ νῦν ἡ Ἀθηνᾶ ἑαυτὴν τῷ Ἄρει δοκεῖ διὰ σκοτεινοῦ νέφους ἐπικρύψαι (τοῦτο γὰρ, ὡς εἴρηται, ἦν ἡ τοῦ Ἅδου κυνῆ) οὕτω πρός τινα σαφήνειαν ὑπονοητικὴν τῆς τοιαύτης κυνέης, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ Ἄρης ἀφανὴς ἔσται τῷ Διομήδει, ὡς εὐθὺς μετ᾽ ὀλίγα φανήσεται. Δῆλον δὲ, ὅτι, ὥσπερ πρὸ μικροῦ ἱμάντας, καὶ λέπαδνα οὐ κυριολεκτῶν ἤπεν ἐπὶ τοῦ τῆς Ἥρας ἅρματος, οὕτως οὐδὲ ἐνταῦθα ἐπὶ καταστάσεως νεφώδους τὴν τοῦ Ἅδου κυνέην κυριολεκτεῖ ὁ Ποιητὴς, ἀλλὰ κατ᾽ ἀνάγκην μεταφορᾶς καὶ τοῦτο παθών. Ἄλλως μέντοι μυθικώτερόν ἐστι, κυριολεξίαν ἐνταῦθα ὑπονοῆσαι, ἥτις κατὰ τὸ σιωπώμενον ἐκ Πλούτωνος εἴπη τὴν Ἀθηνᾶν λαβεῖν τὴν ἐκείνου κυνέην. Τέως γε μὴν θεωρητέον, ὡς εὐλόγως ὁ Ποιητὴς οὐδέν τι ἄλλως περὶ τῆς τοιαύτης ἔφη κυνέης· ἀλλ᾽ ὀνομάσας μόνον αὐτὴν, οὐδέν τι πλέον ἐπεσημήνατο, εὖ ποιήσας. Σκοπητέον δὲ, καθ᾽ οἵαν, καὶ ὅταν παράχρησιν, Ἅδου κυνέην ἔφη ὁ Ποιητὴς τὸ τῆς κεφαλῆς ἀέριον κάλυμμα, δι᾽ οὗ κρύπτεταί τις τὸ βλέπεσθαι, ἢ ἐς τὸ πᾶν, ἢ κατὰ μόνον πρόσωπον. Ἔστι δ᾽ εὑρεῖν παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς [1] κυνέη καλεῖται καὶ τὸ κοινῶς λεγόμενον σκιάδιον. [2] ὅπερ Ἡσίοδος πῖλόν φησιν ἀσκητόν.

σκζ΄. Οὐκ ἀργῶς βροτολοιγὸν πολλαχοῦ λέγει τὸν Ἄρην ὁ Ποιητὴς [3] κατὰ μόνην ἀλληγορίαν, ἀλλὰ καὶ σωματικῶς. Ἰδοὺ γὰρ ἐνταῦθα καὶ κατὰ μῦθον κτείνας ὁ Ἄρης, καὶ θυμὸν ἐξαινύμενος, ἤγουν ἀφελόμενος, ἐξεναρί-
Rom. p. 614 ζει τινὰ πελώριον Περίφαντα, καὶ χειρουργεῖ τὸν φόνον, ἵνα πιθανὸν οὕτως εἴη ἐνταῦθα καὶ τὸ κατὰ Διομήδους αὐτὸν ἔγχει χαλκείῳ ὀρέξασθαι. Καὶ πρὸ ὀλίγου δὲ πολλοὺς ἐξενάριξεν Ἕκτωρ τε, καὶ χάλκεος Ἄρης. Ὅλως γὰρ ἐν δευτέρῳ τὰ τῶν ἀλληγοριῶν τίθεται ὁ Ποιητὴς, καὶ οὐδὲ δεῖ ἀλληγορεῖν, εἰ μὴ πρότερόν τις καταστάσει, καὶ κρατυνεῖ τὸν μῦθον εἰς πιθανότητα. Ἀρίσταρχος μέντοι μηδέν τι τῶν Ὁμήρου, ὡς καὶ προερρέθη, ἀλληγορεῖν ἀξιῶν, οὐ μόνον ὑπερβολικόν τι λέγει, ἀλλὰ καὶ σοφίας μεγάλας ἀφαιρεῖται τὸν Ποιητήν. Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ, ὠρέξατο ἔγχεϊ χαλκείῳ. ἤτοι

occulitur. Atque ex his etiam clarè apparet natura prudentiæ, quæ, ut in Odyſſeâ, lucis inſtar, effulget; ita & hoc loci ipſa ſemet veluti tenebris, & caligine occultat. Deinde, quemadmodum videtur nunc Minerva ipſa ſeſe Marti per tenebricoſam, obſcuramque nubem occultare (hæc enim, ut dictum eſt, galea erat Orci, ſeu Plutonis) ſic etiam, ut quodammodo declaretur, quid per hanc iſtam galeam intelligere oporteat, obſerva, evaneſcere poſtea Martem ex oculis Diomedis, ut paullò poſt ſtatim fit manifeſtum. Quemadmodum autem de curru Junonis paullò ante minùs propriè dixerat *ἱμάντας*, *lora*, & *λέπαδνα*, *coria latiora*; ſic etiam conſtat, ne hoc quidem loci propriè loqui Poëtam, cum Orci galeam dicit de nube ſic diſpoſitâ, atque conformatâ, quippe qui ita fecerit per neceſſitatem metaphoræ. Ceteroquin tamen magis eſt e ſenſu fabulæ, locutionem hîc propriam intelligere, quæ per reticentiam ſignificet, Minervam a Plutone galeam ejusdem ipſius Plutonis accepiſſe. Interea tamen perſpiciendum, quàm rectè, & congruenter Poëta nihil omnino de galeâ iſtâ commemoret; ſed, quum eam duntaxat nominaverit, nihil poſtea amplius, ut certè facere debebat, indicet. Deinde conſiderandum, quali quantâque parachreſi, ſeu vocis abuſione, Orci galeam vocaverit Poëta aërium capitis operimentum, quo quis tegitur, ut ne ſcilicet, ſive quo ad totum corpus, ſive quoad unam tantùm faciem, conſpiciatur. Eſt autem apud veteres invenite, *κυνέην*, *galeam*, eam quoque appellatam, quæ communiter dicitur umbella, ſeu galerus, quem quidem galetum Heſiodus vocat *πῖλον ἀσκητόν*, *pileum arte elaboratum*.

CCXXVII. Non abs re plerìſque in locis Poëta Martem vocat *βροτολοιγὸν*, *peſtem*, *& perniciem generis humani*, *ſeu homicidam*, non tantùm per allegoriam; verùm etiam ſenſu planè corporeo. Ecce enim hic tibi ſecundùm fabulam, Mars immanem neſcio quem Periphantem interficit, animamque *ἐξαινύμενος*, videlicet *ἀφελόμενος*, *auferens*, eum ſpoliat; manuque ipſe ſuâ cædem facit, ut ita veriſimile hic fiat, protentâ Martem haſtâ æreâ impetum in Diomedem feciſſe. Quin & paullò ante magnam vim hoſtium Hectorque, & Mars æreus occidiſſe referuntur. Senſibus namque allegoricis ſecundas in univerſum dat Poëta. Neque verò oportet ad allegoriam confugere, niſi quis priùs fabulam revocet ad ſimilitudinem veri, eamque probabili aliquâ ratione muniat, atque confirmet. Nam Ariſtarchus quidem, qui, ut ſupra notatum eſt, nihil prorſus rerum Homericarum allegoricè interpretandum cenſet, non modò aliquid affirmat, quod eſt ſupra omnem fidem; ſed magnam etiam partem ſapientiæ aufert Poëtæ. Vide hîc etiam illud: *ὠρέξατο ἔγχει χαλκείῳ*. *haſtam æream* por-

1. κυνέη καλεῖται καὶ τὸ κοινῶς λεγόμενον σκιάδιον) θολοσφερὴς κυνῆ Sophoclis in Oedipo Coloneo, eademque etiam Theſſalica, κρατὶ δ᾽ ἡλιοστερὴς κυνῆ πρόσωπα Θεσσαλίς νιν ἀμπέχει. Ubi veteres Scholiaſtæ, & Suidas ἡλιοστερὴς κυνῆ eſt σκιαστική. πλατύπιλος κυνῆ, ἤτοι περικεφαλαία, ἀπὸ [illegible], καὶ ἀφαιρουμένη τὸν ἥλιον. Quod hi pileis latiores habent in Theſſaliâ, adeo hæc ipſa κυνῆ Sophocli Θεσσαλίς. Inde etiam a galeæ ſimilitudine galerus dictus Latinis. Politus.

2. ὅπερ Ἡσίοδος πῖλόν φησιν ἀσκητόν) Heſiodus Operibus κεφαλῆφι δ᾽ ὕπερθεν Πῖλον ἔχειν ἀσκητόν. Eſt qui velit, πῖλον hic Heſiodum ἀσκητόν dixiſſe, ut a pedum πίλοις, quos paullò ante dixerat, diſtingueret, quaſi levius elaboratos. At alia mens Heſiodi, ea interpretatione Græcorum magiſtrorum. Moſchopulus: ἀ ἀσκητὸν δὲ φησὶ τὸν ἄλλον, ὃς ἐν τοῖς ποσὶν ἦν, ὡς ἂν [illegible], τοῦτον ἀσκητὸν λέγει. [illegible]. Politus.

3. κατὰ μόνην ἀλληγορίαν) lege, οὐ κατὰ μόνην ἀλληγορίαν. Polit.

Digitized by Google

porrexit. videlicet ἀνέτεινεν ἔγχος. *ſurſum extendit, ſeu protendit haſtam*, &, ἔτεινεν ἑαυτὸν τῷ ἔγχει. *ipſe ſemet extendit haſtâ*. Idque ſimiliter ſeſe habet, atque illud: ἔγχει ὀρεξάσθω. *Haſtam porrigat*. Quod quidem inferius magis perſpicuè dicit ὡρμᾶτο ἔγχεϊ χαλκείῳ. *impetum fecit haſtâ æreâ*. Deinde, quum Poëta hic dixerit ζυγὸν, ἡνία θ' ἵππων, *jugum, habenaſque equorum*; τὸ ἵππειον ζυγὸν, *equinum jugum*, quod vocaverat antea ad diſtinctionem jugorum alterius generis, reſolvit in τὸ ζυγὸν ἵππων, *jugum equorum*. Τοῦ αἴνυτο, *auferebat*, thema eſt αἴνυμι, *auſera*. quod quidem ſi generatim accipitur pro ἀφαιρῶ, *eripio, auſero, eximo, detraho*, derivari fertur ab αἴρω, *tollo, capio, ſumo*. Unde αἴρνω, αἰρνύω, ἄρνυμι, *ſumo*. ex quo illud: Τυρῶν αἰνύμενοι. *caſeos ſumentes*. in Odyſſeâ. Sin autem vox eſt cruenta, quæ cædem ſignificet, primitivum ejus ajunt eſſe τὸ κτῶ, κταίνω, *interficio*. ex quo, rejectâ litterâ τ', καίνω, *occido, perimo*. Atque inde ſimiliter αἴνω. unde αἰνύω, αἴνυμι, *auſero*. &, θυμὸν αἰνύμενος. *animam auferens*.

ἤτοι [1] ἀνέτινεν ἔγχος, καὶ ἔτεινεν ἑαυτὸν τῷ ἔγχει. Καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ, ἔγχει ὀρεξάσθω. Τοῦτο δὲ, παρακατιὼν, σαφέστερον λέγει, ὡρμᾶτο ἔγχεϊ χαλκείῳ. Ἐνταῦθα δὲ εἰπὼν ὁ Ποιητὴς καὶ ζυγὸν, ἡνία θ' ἵππων, τὸ ἵππειον ζυγὸν, ὃν πρὸ τούτων ἔφη πρὸς διαστολὴν ἑτεροίων ζυγῶν, διέλυσεν εἰς τὸ ζυγὸν ἵππων. Τοῦ δὲ αἴνυτο θέμα αἴνυμι, ὅπερ ἁπλῶς μὲν ληφθὲν ἀντὶ τοῦ ἀφαιρῶ, [2] λέγεται γίνεσθαι ἀπὸ τοῦ αἴρω ἄρνω αἰρνύω, ἄρνυμι. ἐξ οὗ τὸ, Τυρῶν αἰνύμενοι, ἐν Ὀδυσσείᾳ. Εἰ δὲ φονία λέξις ἐστὶ, [3] φρόνιμοι, φασιν, αὐτοῦ τὸ κτῶ κταίνω. ἀφ' οὗ, ἀπελοῦσι τοῦ τ', καίνω, ἐξ αὐτοῦ δὲ ὁμοίως αἴνω, ὅθεν αἰνύω αἴνυμι, καὶ, θυμὸν αἰνύμενος.

Poſtea verò quàm vidit hominum peſtis Mars divum Diomedem,
Certè ille quidem Periphantem immanem ibi ſivit
Jacere, ubi primum occidendo animam abſtulerat;
Ivitque rectà in Diomedem domitorem equorum.
Hi verò quum jam proximi eſſent, alter in alterum euntes,
Priùs Mars intorſit ſuper jugum, habenaſque equorum
Haſtam æream, cupiens animam eripere:
Et hanc manu prehenſam caſiis dea oculis Minerva
Summovit a curru, ut in caſſum caderet.
Secundus tum impetum fecit pugnâ ſtrenuus Diomedes
Haſtâ æreâ. Eam autem adegit Pallas Minerva
Imam in partem ſub coſtis, ubi cingebatur laminâ.
Ibi ipſum aſſecutus, vulneravit, cutemque pulchram dilaceravit,
Haſtamque rurſus extraxit. Reſonuit autem Mars ille æreus,
Quantum novem millia clamant, vel decem millia
Virorum in bello, certamen Martis committentium.

Ὡς δὲ ἴδε βροτολοιγὸς Ἄρης Διομήδεα δῖον,
Ἤτοι ὁ μὲν Περίφαντα πελώριον αὐτόθ' ἔασεν
Κεῖσθαι, ὅθι πρῶτον κτείνων ἐξαίνυτο θυμόν.
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰθὺς Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Πρόσθεν Ἄρης ὠρέξατ' ὑπὲρ ζυγὸν, ἡνία θ' ἵππων
Ἔγχεϊ χαλκείῳ, μεμαὼς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι·
Καὶ τόγε χειρὶ λαβοῦσα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦσεν ὑπ' ἐκ δίφροιο ἐτώσιον ἀϊχθῆναι.
Δεύτερος αὖθ' ὡρμᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
Ἔγχεϊ χαλκείῳ· ἐπέρεισε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
Νείατον ἐς κενεῶνα, ὅθι ζωννύσκετο μίτρῃ.
Τῇ ῥά μιν οὖτα τυχὼν, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψεν·
Ἐκ δὲ δόρυ σπάσεν αὖτις. ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης,
Ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχιλοι
Ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρηος.

Baſ. p. 468.

CCXXVIII. De Diomede, quippe qui fortiſſimè ſtatim ſit dimicaturus, magnificè, ac pro tanti viri dignitate loquitur Poëta, cum dicit Διομήδεα δῖον, *divum Diomedem*. Et Martis quidem haſtam Minerva manu prehenſam a curru ſummovit, ut in caſſum caderet. At verò haſtam Diomedis imam in partem ſub coſtis exoſſem adegit, ubi Mars laminâ cingebatur. Quo loci eum aſſecutus, vulneravit, cutemque ejus pulchram dilaceravit; & rurſus haſtam extraxit. Reſonuit autem Mars ille æreus, quantum novem millia clamant, vel decem millia virorum, cum in bello certamen Martis committunt. Et videtur Diomedes in tantâ multitudine, totque hominum millibus maſculam nunc fortitudinem præ ſe tuliſſe, quum in primâ hoſtium acie κένωμά τι, *vacuitatem quamdam*, raritatemque virorum, reperiſſet. Id enim, ut ajunt, tacitè indicat ὁ νείατος κενεών, *pars illa ima ſub coſtis, quæ inanior eſt, atque ab oſſibus vacua*. Videturque ille heros veteribus rem fortiter nunc gerere inter hoſtes multò magis confertos, denſiorique teſtudine pugnantes, quàm cum mollem illam Venerem vulneravit: ut & fuſiùs Heraclitus per allegoriam explicat. Et majus hoc eſt

σκη. Τὸν Διομήδην σεμνολογῶν ὁ Ποιητὴς, ὡς εὐθὺς ἀριστεύσοντα, φησὶν Διομήδεα δῖον. Τὸ μὲν τοῦ Ἄρεος ἔγχος χειρὶ λαβοῦσα ἡ Ἀθηνᾶ, ὦσεν ὑπ' ἐκ δίφροιο ἐτώσιον ἀϊχθῆναι· τὸ δὲ τοῦ Διομήδους, ἐπέρεισε νείατον ἐς κενεῶνα, ὅθι ζωννύσκετο μίτρην ὁ Ἄρης. ἔνθα μιν οὖτα τυχὼν, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψεν· ἐκ δὲ δόρυ σπάσεν αὖτις. [4] ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης, ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχιλοι ἀνέρες, ἐν πολέμῳ ἔριδα συνάγοντες Ἄρηος. Καὶ ἔοικεν ὁ Διομήδης ἐν πλήθει τοσούτων χιλιάδων τὴν ἀῤῥενωπὸν ἀριστείαν ἄρτι ἐνδείξασθαι, κένωμά τι εὑρὼν ἐν ἄκροις, καὶ ἀραίωσιν λαοῦ. Τοῦτο γὰρ, [5] φησιν, αἰνίττεται ὁ νείατος κενεών. Καὶ δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς ἐν πλείονι συνασπισμῷ ἀριστεῦσαι νῦν ὁ ἥρως, ἢ ὅτε τὴν θῆλυν Ἀφροδίτην ἔτρωσεν, [6] ὡς καὶ Ἡράκλειτος πλατύτερον ἀλληγορεῖ. Καὶ

1. ἀνέτινεν ἔγχος) Lege ἀνέτεινεν. Et ſic etiam Frobenius. *Polit.*

2. λέγεται) γίνεσθαι ἀπὸ τοῦ αἴρω αἴρνω αἰρνύω, αἴρνυμι. ἐξ οὗ τὸ, Τυρῶν αἰνύμενοι, ἐν Ὀδυσσείᾳ) quomodo ex αἴρνυμι, quod eſt quidem cum τῷ ῥ, τὸ αἰνύμενοι in Odyſſeâ? Supple ex Methodio: αἴρνυμι, καὶ ἀποβολῇ τοῦ ῥ, αἴνυμι. καὶ αἰνύμενοι. ἐξ οὗ τὸ, Τυρῶν αἰνύμενοι, ἐν Ὀδυσσείᾳ. Neque enim alioquin ex αἴρνυμι τὸ αἰνύμενοι. Sed Methodius derivabat ab αἴρω. unde αἴρνω, & hinc per paragogen αἴρνυμι, & αἴρνυμαι. Etymologici Magni Auctor ex Methodio: αἴνυμαι, τὸ ἀφαιρῶ τὸ λαμβάνω. καὶ αἰνύμενος, καὶ ἀπαινύμενος. παρὰ τὸ αἴρω [illegible], ὡς παρὰ [illegible]. καὶ ἀπὸ τούτου παράγωγον, αἴρνυμι, καὶ αἴρνυμαι· καὶ ἀποβολῇ τοῦ ῥ, αἴνυμαι. Euſtathio tamen alibi ſatis probatur derivatio ab αἴρω, τροπῇ τοῦ ἀμεταβόλου, ita ut inde ſit αἴνω, ex quo per paragogen αἰνύω, & αἴνυμι. Idem Euſtathius ad illud Odyſſeæ, Τυρῶν αἰνυμένους· εἰ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ αἴρω γίνεται αἴρνω αἴρνυμι, ὅθεν κατὰ τροπὴν ἀμεταβόλου εἰς ἀμετάβολον τὸ αἰνῦσθαι, οὐκ ἂν ἔχοι ἀντιλογίαν. Politus.

3. φρόνιμοι, φασιν, αὐτὸ τὸ κτῶ, κταίνω) Etymologici Magni Auctor: ἔστι κτῶ. καὶ σημαίνει τὸ φονεύω. καὶ ὥσπερ παρὰ τὸ βῶ, βαίνω, οὕτω καὶ παρὰ τὸ κτῶ κταίνω· καὶ ἀποβολῇ τοῦ τ', καίνω, τὸ φονεύω. ἐξ αὐτοῦ αἴνω, καὶ, κατὰ παραγωγὴν, αἰνύω, καὶ αἴνυμι παραγωγῇ εἰς μι. τὸ παθητικὸν αἴνυμαι. Ita ex verbo hoc κτείνω ſiccis τὸ ἐξαίνυτο θυμόν. Politus.

4. ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης) Mars volens ſymbolicè ſignificare multitudinem bellatorum. *Salvinus*.

5. φησιν) Heraclitus in Allegoriis: ἐβλήθη δὲ ὑπὸ Διομήδους Ἄρης, [illegible] κενεῶνα. [illegible] ταῖς [illegible] παρατεθῆναι, [illegible]. Eſt autem [illegible] Politus.

6. ὡς καὶ Ἡράκλειτος πλατύτερον ἀλληγορεῖ) Alibi diximus, Heraclitum, non illum quidem Tenebricoſum, ſed alterum quem-

Καὶ ἔστι μείζων αὕτη ἀριστεία. Ἐκεῖ μὲν γὰρ οὐ παρῆν τις γενναῖος τῶν Τρώων πρόμαχος, τοῦ Αἰνείου κειμένου· ἐνταῦθα δὲ ὁ Ἕκτωρ ὁμιλεῖ ὁ τῶν Τρώων ἄριστος, καὶ οὕτως εὐδοκιμεῖ, ὡς καὶ τὸν Ἄρην δοκεῖν σὺν αὐτῷ εἶναι. Ὁ τοίνυν Διομήδης κατὰ τοῦ τοιούτου πολέμου δράσας γενναῖα, μέγα τι ποιεῖ. Διὸ καὶ αὐτὸν τὸν Ἄρην λέγεται βαλεῖν. Τὸ δὲ ἐννεάχιλοι, ἢ δεκάχιλοι, διὰ μὲν διχρόνου γραφόμενον, ἔχει τερατείαν ποιητικὴν, καὶ μεγαλοπρέπειαν. [1] ἐὰν δὲ διὰ διφθόγγου, κατά τινας, γράφεται, οὐ μόνον ἀδιανόητόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ πάνυ σμικροπρεπές. Τί γὰρ μέγα, ἐὰν ἐννέα χειλέων, ἢ δέκα, φωνὴν ὁ τοιοῦτος
Rom. p.615. Ἄρης ἀφίησιν, ὅπου γε ὁ θνητὸς Στέντωρ αὐδὰν εἶχεν, ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα; πῶς δὲ καὶ τρόμος εἷλεν Ἀχαιούς τε, Τρῶάς τε δείσαντας ἐκ τῆς βοῆς, ἐὰν δεκάστομος ἦν; ἐφ' οἵῳ δὲ μεγαλείῳ δεκαστόμου βοῆς ἐπεσημάνθη τὸ, τόσσον ἔβραχ' Ἄρης, ἆτος πολέμοιο· τουτέστιν, ἀκόρεστος· [2] κραθὲν ἐκ τοῦ ἄατος, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. Ὥρμηται δὲ ὅμως ἡ διὰ διφθόγγου ἀλλόκοτος γραφὴ ἐκ τοῦ, οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν στόματ' εἶεν. καὶ ἔχοι ἂν ἴσως οὕτω τερατῶδές τι ὁ λόγος, ὡς οὕτως ἑκάστου τῶν ἰαχόντων Τρώων γεγωνὸς φθεγγομένου, καθάπερ ἂν εἰ καὶ πολλοῖς ἐχρᾶτο στόμασιν, ὧν οἷον πύλαι τὰ χείλη.

σκθ'. Ὅρα δὲ τὸ, [3] ζωνύσκετο μίτρην, διασαφητικὸν ὂν καὶ αὐτὸ τῆς πολεμικῆς ζώνης, καὶ τοῦ ἑτεροῖον αὐτὴν πρὸς τὴν μίτραν. Ἄλλως γὰρ, εἴπερ ζώνη ἡ μίτρα, πῶς ἂν ζωνύσκοιτο; Τοῦ δὲ δάπτειν, [4] ἐξ οὗ καὶ τὸ δαρ-

δά-

eſt facinus, multòque præclarius. Quum enim nemo illic quiſquam ex præſtantioribus militibus, & propugnatoribus Trojanorum, proſtrato jacenteque Æneâ, præſens adfuerit; hic e contrario congreditur Hector, fortiſſimus ille Trojanorum, tantâque cum laude ſe gerit virtutis bellicæ, ut Mars ſimul cum eo eſſe videatur. Itaque rem magnam præſtat Diomedes, cum ad hoc iſtud certamen generosè, ac fortiter aggreditur. Quare & Martem ipſum dicitur vulneraſſe. Porro autem τὸ ἐννεάχιλοι, *novies mille*, ἢ δεκάχιλοι, *vel decies mille*, ſiquidem ſcribitur cum ancipiti, portentum habet Poëticum, dictumque eſt magnificè. Sin autem, ut nonnullis videtur, ſcribitur cum diphthongo; id ſanè non modò percipi intelligentiâ non poteſt; verùm etiam abjectum id valde eſt, atque humile. Quid enim magni, atque præclari, quòd Mars iſte vocem emittat ἐννέα χειλέων, ἢ δέκα, *novem labiorum, aut decem*, quando Stentor, vir utique mortalis, tantâ eſt voce ad clamandum, quantâ alii quinquaginta? Deinde qui fieri umquam potuit, ut Achivoſque, & Trojanos tremor occuparet ab iſtâ hac voce perterrefactos, ſi vox erat ejuſmodi, ut denis ex oribus reſonaret? & quæ tanta illa vocis decem ex oribus magnitudo, ut propter eam facta ſit illa acclamatio, τόσσον ἔβραχ' Ἄρης, ἆτος πολέμοιο; *adeò reſonuit Mars, inſatiabilis bello*? hoc eſt, ἀκόρεστος, *inexplebilis, inſaturabilis*. quod quidem dictum eſt per craſin ex ἄατος, *inſatiabilis*, ut pleriſque in locis apparet. Verumtamen abſurda illa, & aliena ſcribendi ratio per diphthongum, ortum traxerat ex illo Poëtæ: οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν στόματ' εἶεν. *Ne ſi mihi quidem decem eſſent*. Et ſic fortaſſe neſcio quid portentoſi oratio ipſa habuiſſet, quaſi ſcilicet, unoquoque loquente clamantium illorum Trojanorum, ita ea edita fuiſſet, ut ſi multis quiſque uteretur oribus, quorum veluti fores labia.

CCXXIX. Vide autem illud, ζωνύσκετο μίτρην, *cingebatur mitrâ, ſeu laminâ*: quippe quum id etiam valeat ad explicandam zonam militarem, ſeu balteum, eamque zonam diverſam eſſe oſtendat a mitrâ. Namque alioquin ſi iſta hæc mitra zona, qui eadem cingatur? Τοῦ δάπτειν, *dilaniare, dilacerare, diſcerpere*, ex quo etiam τὸ

δαρ-

quendam, auctorem eſſe Allegoriarum Homericarum, quæ falſo nunc Heraclidis Pontici nomine circumferuntur. *Politus*.

1. ἐὰν δὲ διὰ διφθόγγου, κατά τινας, γράφεται) Auctor ſcripturæ hujus διὰ διφθόγγου, Ariſtarchus: qui & hoc ipſum, quod dicit alibi Homerus de Neptuno immaniter clamante,

Ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχιλοι,

ſcribebat pariter:

Ὅσσον τ' ἐννεάχειλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχειλοι.

nempe ἐννέα, ἢ δέκα χείλη ἔχοντες. Sed hæc ſcriptura, tamquam abſurda, Neptunoque indecora, ibi etiam meritò improbata ab Euſtathio: οὐδὲ γὰρ πάντως μέγα ὁ τῆς Ἀριστάρχου λόγος τῷ Ποσειδῶνι προσμαρτυρεῖ. ἐχελῶν γὰρ, ὡς Στέντορα γοῦν, φασὶν αὐτὸν, ὃς αὐδήσασκε, ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα. Politus.

2. κραθὲν ἐκ τοῦ ἄατος) Etymologici Magni Auctor: ἆτος ἀπὸ τοῦ ἀάσαι. ὁ μέθυσος, ἄου. ἐξ αὐτοῦ ὄνομα ἀάτος· καὶ μετὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ α, ἄατος, καὶ κράσει, ἆτος, ὁ ἀκόρεστος, καὶ ἀπλήρωτος. Polit.

3. ζωνύσκετο μίτρην) Alium facit Euſtathius zonam militarem, qui eſt balteus, a mitrâ. Ἄλλως γὰρ, inquit, εἴπερ ζώνη ἡ μίτρα, πῶς ἂν ζωνύσκοιτο; Unde etiam qui Homero ἀμιτροχίτωνες, non ſunt ii plane Euſtathio ἄζωνοι. οὐδέπω γὰρ, inquit, μίτρα παρὰ τῷ Ποιητῇ ἁπλῶς ἡ ζώνη. Sed ἀμιτροχίτωνας ibi intelligit τοὺς μὴ ὑποζωννυμένους μίτραις τοῖς χιτῶσιν, ὅ ἐστι, τοῖς θώραξιν, ἀλλ' ἅμα τῷ θώρακι συνηρτημένην ἔχοντας καὶ τὴν μίτραν, καὶ οὐ συμβλητὴν κατὰ τοὺς πολλούς. Erat mitra hæc Homerica, ab interiori quidem parte ἐριώδης· ab exteriori verò χαλκῆ· ideoque de mitrâ Menelai, qui vulneratus fuit a Pandaro, diſertè dixit Poëta, fabros eam ærarios feciſſe. Luculenter contra hoc deſtruitur ab Euſtathio ad lib. δ' Il. ἡ δὲ μίτρα, ὅπως ποίησεν (τῆς μὲν θώρακος, καὶ τῆς ζωστῆρος) παρὰ τὸ εἴρω, πρὸς πλάτος ἐφύλαττε. ἔδει καὶ ἔρυμα χροὸς ἕρκος ἀκόντων λέγεται, ἦν μὲν, ἐριώδης οὖσα, ἵνα μὴ θλίβῃ τὸ ὑπενδυόμενον· ἔξω δὲ χαλκοῦν τινα λεπίδα, ἤγουν χαλκοῦ ἐσπίτηλον, ἔχουσα. διὸ καὶ φησὶν ἐρεῖ, ἣν χαλκῆες κάμον ἄνδρες. Quid hæc mitra χαλκοῦν τινα λεπίδα habebat, ideò ibi μίτραν Latinè reddidimus laminam æream. Aptè, ut putò, atque appoſitè ad uſum temporum Trojanorum. Inde enim & Heſychius: μίτρα, ἡ χαλκῆ λεπίς. &, μίτρην, χαλκῆν λεπίδα. Eandem quoque ibidem, faſciam diximus militarem: ſed ita tamen, ut eam a balteo diſtingueremus. Nam ut μίτρα non eſſet ἁπλῶς ἡ ζώνη, atque adeo non eſſet propriè faſcia militaris, ut diſertè fatetur Euſtathius; tamen quadamtenus, tutelæ cauſâ, cingebat, ideoque aliquem zonæ uſum qualitercumque præſtabat. Hoc ſenſu faſciam eam militarem notavimus: ut & Græcis eadem, zona a cingendo uſu appellata. Scholiaſta Homericus: Μίτρης, ζώνης. Μίτρα δὲ ἐλέγετο τὸ ἐπάνω τοῦ λαγόνος ἔλυμα ἐρεοῦν, χαλκῷ ἔξωθεν περιειλημμένον. & rurſus: μίτρη, χαλκῆ λεπίς, ἣν ἐζώννυντο περὶ τὴν κοιλίαν, χάριν πλαγίων ἀσφαλείας. Etymologici Magni Auctor α. Μίτρα. ἐπὶ δὲ ἐνταῦθα τῆς λαγόνος ἡ χαλκῆ λεπίς, ἣν ἐζώννυντο περὶ τὴν κοιλίαν, χάριν πλαγίων ἀσφαλείας. Eodem ſenſu, ut opinor, alii ἀμιτροχίτωνας illos Homericos interpretati ſunt ἀζώνους. Vetus Scholiaſtes: ἀμιτροχίτωνας, ἀζώνους. Athenæus lib. 12. de Sybaritis: καὶ γὰρ ἰδίως τινὲς αὐτοῖς ἐπεχώριαστ φοροῦσιν αἰθινοὺς χιτῶνας, τοὺς ἐζώννυντο μίτραις πολυτελέσι· καὶ ἐκαλοῦντο διὰ τοῦτο ὑπό τινων μιτροχίτωνες· ἐπεὶ Ὅμηρος τοὺς ἀζώνους ἀμιτροχίτωνας καλεῖ. Heſychius: ἀμιτροχίτωνας, ἀζώνους ἔχοντας τοὺς χιτῶνας. Etymologici Magni Auctor: ἀμιτροχίτωνες, ἄζωνοι, ἢ μίτρᾳ καὶ θώρακι μὴ χρώμενοι, ἀθωρήκτους. μίτραι γὰρ, ζῶναι χαλκαῖ περὶ τὰ αἰδοῖα. Mitra quæ vocetur ea uſu temporum poſteriorum, ſupra eſt a nobis abunde explicatum. *Politus*.

4. ἐξ οὗ καὶ τὸ δαρδάπτειν) Etymologici Magni Auctor: ἀπὸ τοῦ δάπτω κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν δαρδάπτω· καὶ πλεονασμῷ τοῦ ρ.

δαρδάπτειν, *vorare, dilaniando vorare*, & muſcæ δαπταὶ, *voraces, ſeu mordaces*, ut alibi quoque declaratur, primitivum eſt τὸ δῶ, ex quo τὸ δαίω, *divido, epulum præbeo, comburo*, qualicumque tandem, quem quis afferat, ſignificatu. Quemadmodum enim ex βῶ dicitur βάπτω, *tingo, mergo, lavo*; ex ῥῶ, ῥάπτω, *ſuo, conſuo*; ex κνῶ, κνάπτω, *carmino, ſeu rado*, quæ ſunt alibi diſertè explicata; ſic etiam ex δῶ, δάπτω, *dilanio*. Τὸ βράχειν, *ſonare, reſonare, crepitum edere*, ecce tibi de magno etiam clamore; ſed tamen militum gravis armaturæ. Illud porrò, ἔριδα συνάγοντες Ἄρηος, *certamen committentes Martis*, tum differentiam habet a certaminibus, atque contentionibus alterius generis, tum veluti comparando auget, atque amplificat militarem, qui hîc deſcribitur, clamorem, quippe qui non talis fuerit, quales clamores alii, qui quomodocumque attolluntur; ſed qualem certè clamorem inter confligendum edant decem hominum millia. Quemadmodum autem pugna dicitur ξυνάγεσθαι, *committi, ſeu conſeri*, quæ ex multis eſt viris, unoquoque pro viribus ſuis congrediente, exempli cauſsâ, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα. *ut conſeramus prœlium*. quod idem eſt, ac ſi ea pugna dicatur συμφέρεσθαι, *in unum conſerri, collatis manibus committi*, ſecundùm illud: Συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν. *Collata enim in unum eſt virtus virorum:* ſic etiam ξυνάγεται, *committitur*, contentio bellica, ſeu certamen.

δάπτειν,[1] καὶ δαπταὶ αἱ μυῖαι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, πρωτότυπον τὸ δῶ, ἐξ οὗ τὸ δαίω, καθ' οἷον ἄν τις ἐρεῖ σημαινόμενον. Ὡς γὰρ βῶ βάπτω, ῥῶ ῥάπτω, κνῶ κνάπτω, τὰ ἑτέρωθι σαφῶς δηλωθέντα, οὕτω καὶ δῶ δάπτω. Τὸ δὲ βράχειν, ἰδοὺ καὶ ἐπὶ μεγάλης βοῆς, ὁπλιτῶν μέντοι. Τὸ δὲ ἔριδα συνάγοντες Ἄρηος, ἔχει μὲν διαστολὴν πρὸς ἑτέρας ἔριδας, ἐπιτείνει δὲ συγκριτικῶς τὴν ἐνταῦθα πολεμικὴν ἰαχὴν, ὡς μὴ κατὰ τὰς ἄλλας οὖσαν τὰς ἁπλῶς βοωμένας, ἀλλ' ὁποίαν ἰαχήσαιεν ἂν μυριοπληθεῖς ἄνδρες, πόλεμον συῤῥηγνύντες. Ὥσπερ δὲ ξυνάγεται πόλεμος, ὁ ἐκ πολλῶν ἀνδρῶν τῶν καθ' ἕκαστα, οἷον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα, ταυτὸν δ' εἰπεῖν συμφέρεται, κατὰ τὸ,[2] Συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν· οὕτω ξυνάγεται καὶ ἔρις ἡ κατὰ πόλεμον.

At verò tremor occupavit Achivoſque, & Trojanos
Perterrefactos. adeò reſonuit Mars inſatiabilis belli.

Τοὺς δ' ἄρ' ὑπὸ τρόμος εἷλεν Ἀχαιούς τε, Τρῶάς τε
Δείσαντας, τόσον ἔβραχ' Ἄρης ἆτος πολέμοιο.

CCXXX. Etſi in Odyſſeâ loquentis Cyclopis gravem vocem pauci ſunt, qui timeant; tamen hoc loci, clamante Marte, copiæ contremiſcunt. Sic enim narrat: *At verò tremor occupavit Achivoſque, & Trojanos perterrefactos. Adeo reſonuit Mars*, ut dictum eſt: perinde quaſi ſit ipſe inter pugnandum non bonâ modò voce; verùm etiam ſono pernicioſo, atque exitiali.

σλ'.[3] Ἐν Ὀδυσσείᾳ μὲν τοῦ Κύκλωπος βαρὺν φθόγγον ὀλίγοι τινὲς ἔδεισαν· ἐνταῦθα δὲ Ἄρεος βοήσαντος λαοὶ τρέμουσι. Φησὶ γάρ· Τοὺς δ' ἄρ' ὑπὸ τρόμος εἷλεν Ἀχαιούς τε, Τρῶάς τε δείσαντας. τόσον ἔβραχ' Ἄρης, ὡς εἴρηται,[4] οὐ βοὴν ἀγαθὸς αὐτὸς ὢν, ἀλλὰ καὶ τὸν φθόγγον οὖλος.

Qualis porrò ex nubibus atra apparet caligo
Ab æſtu, vento vehementiori incitato;
Talis Tydidæ Diomedi æreus Mars
Videbatur ſimul cum nubibus iens in cælum latè patens.

Οἵη δ' ἐκ νεφέων ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀὴρ
Καύματος ἐξ, ἀνέμοιο δυσαέος ὀρνυμένοιο·
Τοῖος Τυδείδῃ Διομήδεϊ χάλκεος Ἄρης
Φαίνεθ' ὁμοῦ νεφέεσσιν ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν.

CCXXXI. Si, cum ab æſtu ſolis ferventior eſt dies, ad Orientem, aut ad Occidentem aër nigreſcat, ſignum eſt venti imminentis. quod & Homerus in faciendâ comparatione obiter patefacit, dum veluti per tranſennam philoſophatur, in hæc verba: *Qualis porrò ex nubibus atra apparet caligo* καύματος ἐξ, *ab æſtu*, videlicet μετὰ καῦμα, *poſt æſtum, vento vehementiori excitato; talis Diomedi Mars æreus videbatur ſimul cum nubibus in cælum latè patens ire*. hoc eſt, mutatâ formâ, Mars ille fabuloſus viſus eſt, cum ex prœlio fugeret, in nubem tranſiiſſe. Et obſerva, ut, cum de Venere planiùs certiùſque dixerit, pulchram ejus cutem denigratam fuiſſe; tamen

σλα'. Ὀπηνίκα, καυματηρᾶς οὔσης τῆς ἡμέρας, πρὸς ἀνατολὴν, ἢ δύσιν μελαίνεται ὁ ἀὴρ, ἄνεμος προσδοκᾶται. ὃ καὶ Ὅμηρος ἐκ παρέργου ἐν παραβολῇ δηλοῖ, φιλοσοφῶν, ὡς οἷον ἐκ παρόδου, καὶ λέγων, ὅτι, Οἵη δ' ἐκ νεφέων ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀὴρ καύματος ἐξ, ἤγουν μετὰ καῦμα, ἀνέμοιο δυσαέος ὀρνυμένοιο· τοῖος Διομήδει χάλκεος Ἄρης φαίνεθ' ὁμοῦ νεφέεσσιν ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν, τουτέστιν, εἰς νέφος ἔδοξεν ἐσχηματίσθαι ὁ μυθικὸς Ἄρης, φεύγων ἐκ τοῦ πολέμου. Καὶ σημείωσαι, ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς Ἀφροδίτης, ἀσφαλέστερον εἶπε τὸ, μελαίνετο δὲ χρόα καλόν· ἐνταῦθα δὲ ἄλλως — *Baſ. p. 469.*

* ς', δαρδάπτω τὸ κατεσθίω. τὸ δὲ δάπτω, σημαίνει καὶ τὸ ἐσθίω, καὶ καίω, καὶ τέμνω. διὸ δὴ χρόα καλὸν ἰδάψεν. ἔξυσεν, ἔκνισε. Polit.

1. καὶ δαπταὶ αἱ μυῖαι) Δαπταὶ, muſcæ, apud Lycophronem. Euſtathius alibi δαπταὶ παρὰ Λυκόφρονι, αἱ δακνηραὶ μυῖαι. Alii hanc vocem legiſſe videntur βαρυτόνως in illo verſu Lycophronis:
Δάπταις τετίγαιν αἱμοπώτρειν φόβον.

fortaſſe ut accentu ſignificationem propriam a ſignificatione communi diſcernerent. pariter atque factum eſt in σαπρά, & σάπρα. Politus.

2. Συμφερτὴ) ἀντὶ τοῦ, συμφερομένη. Scholiaſta. *Polit.*

3. Ἐν Ὀδυσσείᾳ μὲν τοῦ Κύκλωπος βαρὺν φθόγγον) Δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε πέλωρον. Polit.

4. οὐ βοὴν) l. οὐ βοὴν. Et ſic Frobenius. Sed præterea ego ſupplebam, οὐ μόνον βοήν. Polit.

Digitized by Google

λως τερατώδη ταύτην τῷ Ἄρει μελανίαν τὴν διὰ τοῦ νέφους προσέπλασεν. ὅθεν ἔμφασίν τινα δίδωσι τοῦ νέφος τι νοεῖν καὶ τὴν τοῦ Ἄιδου κυνῆν, ὡς καὶ προεγέγραπται· ἤγε καὶ ὁ Ἄρης νῦν ἀφανὴς γίνεται, νεφωθεὶς οἷον, καὶ ζοφωθεὶς, οἷά τις ἐκ νεφέων ἐρεβεννὴ ἀὴρ φαίνεται. Εἴη δὲ ἂν αὕτη νέφωσις ἐκ παχείας κόνεως ὕψου ἀρθείσης ἐν τῇ συντόνῳ κινήσει τῶν μαχομένων, ὅτε ἡ μάχη ἐκλίνετο, γενομένης τροπῆς. Ὅρα δὲ καὶ σχῆμα παραβολῆς καινότερον. Οὐ γὰρ ἐκ παραβολικοῦ ἄρχεται ἐπιῤῥήματος, ἀλλ' ἐξ ἀντωνυμίας ἀναφορικῆς. Φησὶ γὰρ οἵα ἐρεβεννὴ ἀὴρ, τοῖος ἐφαίνετο Ἄρης. Ὅρα δὲ καὶ [1] τὸ ἀὴρ θηλυκῶς καὶ νῦν λεχθὲν, καὶ ἐκτεῖνον τὴν ἄρχουσαν. Ἡ δὲ ἐξ πρόθεσις, οὐ μόνον ἐνταῦθα εἴληπται ἀντὶ τῆς μετὰ προθέσεως, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ. οἷον, [2] Πιόμενα ἐκ βοτάνης, ἤτοι μετὰ τὴν βοτάνην. καὶ, Ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί, ἤτοι μετὰ τὰς νύκτας. Διπλάζεται δὲ τὸ ἀμετάβολον ἐν τῷ ἐρεβεννὴ, ἀναγκαίως εἰς μέτρου χρείαν. πάσχει δ' αὐτὸ πολὲ καὶ ἡ φαεννὴ,
Rom. p. 616. καὶ ἡ κλεεννὴ, ἅπερ εἰσὶν ἡ φαεινὴ, καὶ ἡ κλεινή.

Καρπαλίμως δ' ἵκανε θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον·
Πὰρ δὲ Διῒ Κρονίωνι καθέζετο, θυμὸν ἀχεύων·
Δεῖξεν δ' ἄμβροτον αἷμα καταῤῥέον ἐξ ὠτειλῆς,
Καί ῥ' ὀλοφυρόμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

σλβʹ. Διασαφῶν ἐνταῦθα τὴν τοῦ Ὀλύμπου λέξιν, φησίν· ἵκανε θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον. Διδάσκων κἀνταῦθα ὁ Ποιητὴς παραποίησιν ἐπῶν, φησὶ περὶ Ἄρεος· Πὰρ δὲ Διῒ Κρονίωνι καθέζετο, θυμὸν ἀχεύων. ὃν δὴ στίχον ἔφη ἐν τῇ ἄλφα ῥαψῳδίᾳ περὶ Αἰγαίωνος, θεὶς ἐκεῖ, ἀντὶ τοῦ θυμὸν ἀχεύων, τὸ, κύδεϊ γαίων. Καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐπὶ Ἀφροδίτης, ἄμβροτον αἷμα καταῤῥέειν ἐξ ὠτειλῆς λέγει τοῦ Ἄρεος, ἐπαναπαυσάμενος ἤδη τῇ λέξει τοῦ αἵματος μᾶλλον, ἤπερ τῇ τοῦ ἰχῶρος, περὶ οὗ προείρηται. Δεῖξαι γάρ φησιν ἄμβροτον αἷμα καταῤῥέον ἐξ ὠτειλῆς.

Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ, ὁρῶν τάδε καρτερὰ ἔργα;
Αἰεί τοι ῥίγιστα θεοὶ τετληότες εἰμὲν
Ἀλλήλων ἰότητι, χάριν δ' ἄνδρεσσι φέροντες.

σλγʹ. Ὥσπερ προκαλῶ προκαλίζω, καναχῶ καναχίζω, στοναχῶ στοναχίζω, μηρυκῶ μηρυκίζω, μοχθῶ [3] μοχθίζω παρὰ Θεοκρίτῳ, οὕτω πολλαχοῦ καὶ νεμεσῶ νεμεσίζω. Εὕρηται δὲ καὶ τὸ ἠρεμίζω, καὶ αἰτίζω· ὥσπερ καὶ πολεμίζω. Ἡρόδοτος δὲ καὶ ἀτρεμίζειν φησίν. Ἰστέον δὲ, ὅτι ὁ ἐκτραγῳδῶν πρός τινα ὑπερέχοντα πάθος οἰκεῖον, ὅπερ ἔπαθε παρά τινος

tamen aliter hîc Marti portentoſam hanc nigredinem, ipſam videlicet, quæ eſt in nube, accommodat, atque affingit. Unde tacitè quodammodò indicat, nubem etiam quamdam, ut ſupra ſcriptum eſt, galeam Orci eſſe intelligendam: quandoquidem & ipſe nunc Mars ex oculis dilabitur, nube veluti obductus, & caligine circumfuſus: qualis nimirum caligo atra, atque tenebricoſa ex nubibus apparet. Hæc autem nubis coactio facilè fuerit a denſo pulvere altiùs ſubducto in vehementiori illo, & concitatiori pugnantium motu, cum inclinata eſt acies, atque in fugam converſa. Vide præterea figuram illam paullò inſolentiorem comparationis. Non enim initium ducit ab adverbio comparativo; ſed a pronomine relativo in hunc modum: οἵα ἐρεβεννὴ ἀὴρ, τοῖος ἐφαίνετο Ἄρης. *Qualis tenebricoſa caligo, talis videbatur Mars*. Ad hæc vide, muliebri etiam nunc genere dictum eſſe τὸ ἀὴρ, *caligo*, producique primam hujus vocis. Præpoſitio ἐξ, *ex*, *a*, *ab*, non hic tantùm accepta eſt loco præpoſitionis μετὰ, *poſt*; verùm etiam alibi. ut, Πιόμενα ἐκ βοτάνης. *Bibitura a gramine, ſeu a paſta*. videlicet μετὰ τὴν βοτάνην, *poſt pabulum, ſeu poſt paſtum*. &, ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί. *a noctibus autem venti graves, ac difficiles*. videlicet μετὰ τὰς νύκτας. *poſt noctes*. Geminatur autem littera illa immutabilis in τῷ ἐρεβεννὴ, *atra, tenebricoſa*; idque neceſſariò ad uſum metri. Fitque id etiam in φαεννὴ, & κλεεννὴ. hoc eſt, φαεινὴ, *ſplendida*, & κλεινὴ, *inclyta*.

Statim autem venit deorum in ſedem, excelſum Olympum,
Et apud Jovem Saturnium conſedit, animo mœrens;
Oſtenditque immortalem ſanguinem ex vulnere defluentem:
Et lugens, verba hæc volucria protulit.

CCXXXII. Explicat hoc loci vocem ipſam Olympi, illis verbis: ἵκανε θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον. *venit Deorum in ſedem, excelſum Olympum*. Docet hîc etiam Poëta, qui verſus ex verſibus inveniantur, atque immutentur, dum ita loquitur de Marte: Πὰρ δὲ Διῒ Κρονίωνι καθέζετο, θυμὸν ἀχεύων. *Et apud Jovem Saturnium conſedit, animo mœrens*. quem ſcilicet verſum in libro α' de Ægæone attulerat: ubi pro θυμὸν ἀχεύων, *animo mœrens*, poſuit τὸ, κύδεϊ γαίων. *honore lætus*. Denique, quemadmodum dixerat de Venere, ita hîc etiam dicit de Marte, immortalem ex ejus vulnere ſanguinem defluxiſſe: ita ut in voce illâ τοῦ αἵματος, *ſanguinis*, magis jam conquieſcat, quàm in alterâ τοῦ ἰχῶρος, *liquoris*, de quo ſupra dictum fuit. Ait enim de Marte, eum oſtendiſſe ἄμβροτον αἷμα καταῤῥέον ἐξ ὠτειλῆς, *immortalem ſanguinem ex vulnere defluentem*.

Juppiter pater, non indignaris, quum violenta hæc facinora videas?
Semper ſanè horrenda mala dii perpeſſi ſumus
Mutuo conſilio, quum hominibus gratificaremur.

CCXXXIII. Sicuti προκαλῶ, *provoco, laceſſo, incito*, dicitur προκαλίζω· καναχῶ, *reſono*, καναχίζω· στοναχῶ, *ſuſpiro*, στοναχίζω· μηρυκῶ, *rumino*, μηρυκίζω· μοχθῶ, *laboro*, μοχθίζω apud Theocritum; ſic etiam paſſim νεμεσῶ, *indignor, ſuccenſeo, meritò indignor*, νεμεσίζω. Itemque repertum eſt τὸ ἠρεμίζω, *quieſcere facio, ſedo*, & αἰτίζω, *peto, vel mendico*: ſicuti etiam πολεμίζω, *belligero*. Quin & Herodotus dicit ἀτρεμίζειν, *quieſcere, quietum manere, tranquillo animo conſiſtere*. Sciendum autem eſt, ſiquis uni alicui præſtantiori, & potentiori viro Tragicè exponat, atque ampli-

1. τὸ ἀὴρ θηλυκῶς καὶ νῦν λεχθὲν) Sic Pindarus Olymp. Ode prima: ἐρήμας δι' αἰθέρος. Salvinus.
Quid Pindarus? Sic etiam Homerus, *Politus*.
2. Πιόμενα ἐκ βοτάνης) μᾶλλον Πιόμενα ἐκ βοτάνης, ἀντὶ τοῦ, μετὰ τὴν βοτάνην, καὶ νομήν. Scholiaſta. *Polit.*

Apud Plinium, *ex vino, ex aceto* ſumere. ideſt, cum vino, cum aceto. *Salvinus*.
3. μοχθίζω παρὰ Θεοκρίτῳ) Quid apud Theocritum? etiam apud Homerum. *Politus*.

amplificet ſuam ipſius calamitatem, quam ipſe quidem ab uno aliquo ex neceſſariis, & familiaribus ſuis acceperit, eum poſſe dicere: *Non indignaris, quum videas dura hæc, & violenta facinora? Semper ſanè horrenda, & graviſſima mala*, τετλειότες εἰμὲν, videlicet ἐσμὲν, *perpeſſi ſumus*, ἀλλήλων ἰότητι, *mutuâ voluntate*, hoc eſt, βουλῇ, *conſilio*, *quum hominibus gratificaremur*. Quorum ſanè verborum initium, vocis unius immutatione, ductum eſt per parœdiam; atque expreſſum ex verbis paullò ante allatis, ubi ſic ait: Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ Ἄρει τάδε καρτερὰ ἔργα; *Juppiter pater, non ob dura hæc, & fortia facinora ſuccenſeas Marti?* Et obſerva, ut ne hoc quidem loci in bonam partem ſumitur τὰ καρτερὰ ἔργα, *dura, & fortia facinora*; ſed pro eo, ac ſi diceret βιαστικὰ, *violenta*. quomodo etiam telum dicitur καρτερὸν, *forte*, *ſeu violentum*. Non enim Mars prorſus collaudat, aut probat, quæ ipſe perpeſſus fuerat mala propter Minervam. Et ſic λόγος κρατερός, *fortia, & dura verba*, ideſt, minacia, quæque violentiam denotant.

τινος τῶν συνήθων, εἴποι ἂν· οὐ νεμεσίζῃ, ὁρῶν τάδε καρτερὰ ἔργα; Αἰεί τοι ῥίγιστα τετληότες εἰμὲν, ἤγουν ἐσμὲν, ἀλλήλων ἰότητι, τουτέστι, βουλῇ, χάριν ἄνδρεσσι φέροντες. Παρῴδηται δὲ ἡ ἀρχὴ τῶν ῥηθέντων κατὰ μίαν λέξιν ἐκ τῶν πρὸ ὀλίγου ῥηθέντων, ἔνθα ἔφη· Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ Ἄρει τάδε καρτερὰ ἔργα; Καὶ σημείωσαι, ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ, καρτερὰ ἔργα, οὐκ ἐπὶ ἐπαίνου κεῖται, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ βιαστικά, καθ' ὃ καὶ βέλος λέγεται καρτερόν. Πάντως γὰρ οὐκ ἐπαινεῖ ὁ Ἄρης, ἃ κακῶς ἔπαθε, διὰ τὴν Ἀθηνᾶν. Οὕτω δὲ καὶ [1] λόγος κρατερὸς ὁ ἀπειλητικὸς, καὶ βίαν δηλῶν.

Tibi omnes pugnamus. Tu enim genuiſti dementem filiam
Pernicioſam, cuique ſemper injuſta facta ſunt curæ.
Alii enim omnes, quotquot dii ſunt in Olympo,
Tibique obediunt, & ſubjecti ſumus unuſquiſque.
Hanc verò neque verbo coerces, neque facto;
Sed mitigas, quoniam ipſe peſtiferam filiam generaſti.
Quæ nunc Tydei filium inſolentem Diomedem
Ad furendum induxit in immortales deos.

Σοὶ πάντες μαχόμεσθα. σὺ γὰρ τέκες ἄφρονα κούρην
Οὐλομένην, ᾗ τ' αἰὲν ἀήσυλα ἔργα μέμηλεν.
Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
Σοί τ' ἐπιπείθονται, καὶ δεδμήμεσθα ἕκαστος.
Ταύτην δ' οὔτ' ἔπεϊ προτιβάλλεαι, οὔτε τι ἔργῳ,
Ἀλλ' ἀνίεις, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναο παῖδ' ἀΐδηλον,
Ἣ νῦν Τυδέος υἱὸν ὑπέρθυμον Διομήδεα
Μαργαίνειν ἀνέηκεν ἐπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.

CCXXXIV. Τὸ, Σοὶ πάντες μαχόμεθα, *tibi omnes pugnamus*, videlicet διὰ σὲ, *propter te*, ſimiliter dictum eſt, atque illud: σοὶ ζῶ. *tibi vivo*. videlicet διὰ σὲ, *propter te*. Atque hîc perſpice, videri, ſenſum planè obſcurum, non certè facilem intellectu, ineſſe in verbis illis Martis ad Jovem: *Tibi pugnamus. Tu enim dementem filiam procreaſti*. Non enim auctor is pugnæ, qui dementem filiam generavit; neque in eum ſanè culpa eſt generatim derivanda. Ideoque, ſermonis ſui corrigendi cauſſâ, ſubjicit: *Alii namque omnes, quotquot certè dii ſunt in Olympo, tibique obediunt, & ſubjecti ſumus ſinguli. Hanc verò neque verbo coerces, neque facto*. hoc eſt, *neque ſermone, neque facto contriſtas; ſed ſubmittis*, videlicet *incitas, atque impellis, quoniam ipſe eam procreaſti, &c.* Itaque rectè ſeſe habet, atque probè hæc Martis oratio. Verè enim pater reprehendendus, qui, dementi filio ſuſcepto, dementiam ejus, atque ſtoliditatem non cohibet; ſed & eum inſuper inſtigat, atque impellit. Quod autem oportet ſcire, accuſatio hæc, quam diximus, & querela adversùs Jovem, per quem ſignificatur etiam aliquando intelligentia, veluti per ambages tacitè oſtendit, in ſceleratis factis, & crimínoſis, quæ nemo certè quiſquam in brutis animantibus repererit, incuſandam eſſe vim intelligendi, quæ ſeſe altè præcipitem devolvat, laboretque alicubi improbitate, nec ſemper dijudicet, quid factu opus ſit. Vide verò illud, δεδμήμεθα ἕκαστος, *ſubjecti ſumus ſinguli*, acutè ſoleterque dictum, veluti ad illa alia verba corrigenda: σοί τ' ἐπιπείθονται. *tibique obediunt*. Nam ſi, ut dixerat, σοὶ πείθονται, *tibi obediunt*, ſimili etiam figurâ dixiſſet δέδμηνται, *ſubjecti ſunt*, non utique rectè locutus fuiſſet, quippe qui ab obedientiâ, & clientelâ, qua ceteri adſtringerentur, ipſe ſemet ſubtrahere videretur. Conſtat autem, aliud eſſe πείθεσθαι, *obedire*, aliud δεδμῆσθαι, *ſubjectum eſſe*. Neque enim omnis, qui imperanti obtemperat, illi etiam neceſſariò eſt ſubjectus, neque omnis, qui uni ali-

σλδ'. Τὸ, Σοὶ πάντες μαχόμεθα, ἤγουν διὰ σὲ, ὅμοιον τῷ, Σοὶ ζῶ. ἤγουν διὰ σέ. Ἐνταῦθα δὲ ὅρα, ὡς ἀδιανόητα δοκεῖ πρὸς τὸν Δία λέγειν ὁ Ἄρης ἐν τῷ, Σοὶ μαχόμεθα. σὺ γὰρ ἔτεκες ἄφρονα κούρην. Οὐ γὰρ αἴτιος μάχης ὁ ἄφρονα παῖδα γεννήσας, οὐδὲ αἰτιατέος ἁπλῶς. Διὸ καὶ τὸν λόγον ἐπιδιορθούμενος, ἐπάγει· Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ, σοί τ' ἐπιπείθονται, καὶ δεδμήμεθα ἕκαστος. Ταύτην δὲ οὔτ' ἔπεϊ προτιβάλλεαι, οὔτε τι ἔργῳ. ὅ ἐστιν, οὔτε λόγῳ, οὔτε ἔργῳ λυπεῖς· ἀλλ' ἀνίεις, ἤγουν ἀναπείθεις, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναο. καὶ ἑξῆς. Καὶ Baſ. p. 470.
οὕτως γίνεται ὀρθὸς, καὶ ἀσυκοφάντητος ὁ τοῦ Ἄρεος λόγος. Τῷ ὄντι γὰρ αἰτιατέος πατὴρ, ὃς, γεννήσας ἄφρονα παῖδα, οὐκ ἐπέχει τὴν ἀφροσύνης αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ προσερεθίζει. Ἰστέον δὲ, ὡς ἡ ῥηθεῖσα κατὰ τοῦ Διὸς αἰτίασις, ὃς ἐστι ποτὲ καὶ νοῦς, αἴνιγμά ἐστι τοῦ ἐν ταῖς [2] ἐσφαμάρτοις πράξεσιν, ἃς οὐκ ἂν ἐν ζώοις ἀλόγοις εὕροι τις, τὸν νοῦν αἴτιον εἶναι βαθέα κυβιστῶντα, καί που πονηρευόμενον, καὶ οὐ διευκρινοῦντα τὸ δέον ἀεί. Ὅρα δὲ τὸ, δεδμήμεθα ἕκαστος, σύνεσιν ἔχον ἐπιδιορθωτικὴν τοῦ, σοί τ' ἐπιπείθονται. Εἰ γὰρ, καθὰ τὸ, σοὶ πεί- Rom. p. 617.
θονται, ἐσχημάτισε καὶ τὸ δέδμηνται, οὐ καλῶς ἐλάλει, ὡς δοκῶν ὑπεξάγειν ἑαυτὸν τοῦ πείθεσθαι, καὶ δεδμῆσθαι, κατὰ τοὺς λοιπούς. Δῆλον δὲ, ὅτι διαφορά ἐστι τοῦ πείθεσθαι, καὶ δεδμῆσθαι. Οὔτε γὰρ πᾶς ὁ πειθόμενος ἄρχοντι, ἐξ ἀνάγκης καὶ δεδμημένος ἐστὶν ἐκείνῳ, οὔτε

1. λόγος κρατερός) Hom. Iliad. α. Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν. Salvinus.

2. ἐσφαμάρτοις) novum verbum pro ἁμαρτωλαῖς. Salvin.

ἤτε πῶς ὁ δεδμημένος ἐστὶ, ἤδη καὶ πείθεται. Πολλοὶ γὰρ ἀπειθεῖν τοῖς ἄρχουσι βούλονται. Ὅτι δὲ καὶ εὐοδώτερον εἰς μέτρον τὸ, ὅσσοι θεοί εἰσι, καὶ τὸ, πείθονται, καὶ τὸ δεδμήμεσθα, ἤπερ τὸ ἐσμὲν, καὶ πειθόμεθα, καὶ δεδμήμεθα, οὐδ' αὐτὸ ἄδηλόν ἐστι.

σλέ. [1] Τὸ δὲ, ὅσοι θεοὶ ἐν Ὀλύμπῳ, πρὸς διαστολὴν εἶπε τῶν ὑποταρταρίων, οἳ, διὰ τὸ μὴ πείθεσθαι Διῒ, καὶ δεδμῆσθαι, κάτω ἐῤῥίφησαν. Τὸ δὲ προτιβάλλεαι, ὅ ἐστι, προσβάλλει, μάχιμος λέξις, Ἄρεϊ φίλη, ἀφ' ἧς ἡ κατὰ πόλεμον προσβολή· ἴσον ὂν τῷ ἐπιπλήττεις. Τῷ δὲ προτιβάλλεαι παθητικῶς ῥηθέντι, ὅμοιον καὶ τὸ, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν. Ἐν τούτοις δὲ οὐ μόνον ἄφρονα κούρην, ἀλλὰ καὶ οὐλομένην, καὶ ἧ ἀήσυλα ἔργα μέμηλε, καὶ ἀΐδηλον, καὶ μαργαίνειν πείθουσαν, καὶ τοιαῦτά τινα, τὴν Ἀθηνᾶν ὁ ἄφρων Ἄρης ἀποκαλεῖ. Καὶ τί γὰρ ἀλλ', ἢ κανών τις ἐστὶ διεστραμμένος, ἅπας ἄφρων, πρὸς ἑαυτὸν μετάγειν, καὶ στρεβλοῦν ἐθέλων καὶ τὰ ὀρθὰ, καὶ μηδὲν αὐτοῦ ἀπεοικέναι κρίνων καὶ τοὺς εὖ ἔχοντας λόγου, καὶ φρονήσεως; Καὶ τοιαῦτα μὲν, ὁ ἀλόγιστος Ἄρης. ὁ δὲ Ζεὺς, ὃς εἰς νοῦν λαμβάνεται, τὰ μὲν πρῶτα ἐξουδενοῖ αὐτὸν, φησί· μή μοι, ἀλλοπρόσαλλε, παρεζόμενος μινύριζε, καὶ τὰ ἑξῆς, ὅσα πρέπει [2] παρῳδιεῖναι εἰς ἀλοῖον θυμόν. Ἐπάγει γὰρ, παραποιῶν στίχον προπεποιημένον· Ἔχθιστος δέ μοι ἐσσὶ θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν. Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε. Μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀάσχετον. καὶ ἑξῆς, ὡς ῥηθήσεται. Εἶτα ἐφιστᾷ καὶ αὐτῷ τὸν παρὰ θεοῖς ἰατρὸν Παιήονα, καὶ ἰᾶται τὸ τραῦμα, διότι, φησὶν, ἐξ ἐμοῦ γένος ἐσσί. Τῷ ὄντι γὰρ [3] προσδεῖται καὶ τοῦ ἀλόγου μέρους τῆς ψυχῆς τοῦ θυμικοῦ, διά τι συγγενὲς, ὁ νοῦς, καὶ ἡ φρόνησις, καθὰ καὶ δορυφόρων οἱ βασιλεῖς. Διὸ καὶ ἄγχουσι μὲν αὐτὸ, καὶ ἐπιπλήττουσι, καὶ ὑπήκοον ποιοῦσιν· οὐ μέντοι καὶ τέλεον ἐξαφανίζουσιν.

σλϛ'. Ἀήσυλα δὲ ἔργα, ἢ τὰ βλαπτικὰ, παρὰ τὸ ἆσαι, ἤτοι βλάψαι, πλεονασμῷ τοῦ η, ὡς καὶ ἐν τῷ ὑπέρφαιος, ὑπερήφανος, καὶ ἐν ἄλλοις· ἢ [4] τὰ ἀηδῆ, παρὰ τὸ α στερητικὸν, καὶ τὸ ἦσαι τὰ εὐφραίνειν. Ποιητικὴ δὲ ἡ λέξις, καὶ πεζῷ λόγῳ οὐκ εὔχρηστος. Ἰστέον δὲ καὶ, ὡς περὶ ἀπειθοῦς τινος ἐροῦμεν ἂν πρὸς ἐπιεικῆ ἄρχοντα τὸ, Ἄλλοι μὲν πάντες σοί τ' ἐπιπείθονται, καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ὅτι ἐν τῷ, αὐτὸς ἐγείνατο παῖδ' ἀΐδηλον, ...

alicui eſt ſubjectus, continuò etiam illi obtemperat. Multi enim imperium eorum detrectant, quibus ſunt ſubjecti. Neque verò pariter incompertum eſt, multò commodius, aptiuſque eſſe ad metrum τὸ, ὅσσοι θεοί εἰσι, *quotquot dii ſunt*, itemque τὸ πείθονται, *obediunt*, & τὸ δεδμήμεσθα, *ſubjecti ſumus*, quàm τὸ ἐσμὲν, *ſumus*, & πειθόμεθα, *obedimus*, & δεδμήμεθα, *ſubjecti ſumus*.

CCXXXV. Illud porro, ὅσοι θεοὶ ἐν Ὀλύμπῳ, *quotquot dii in Olympo*, dixit ad differentiam Tartareorum, qui, propterea quòd minimè obtemperarent Jovi, neque ſubjecti ei eſſe vellent, dejecti ſunt, atque detruſi ad inſera. Τὸ προτιβάλλεαι, hoc eſt, προσβάλλει, *adoriris*, *aggrederis*, *impreſſionem facis*, *oppugnas*, vox eſt bellica, in deliciis Marti, ex qua ἡ κατὰ πόλεμον προσβολὴ, *militaris aggreſſio*, *impreſſio*, *oppugnatio*: & æque id valet, atque τὸ ἐπιπλήττειν, *caſtigas*, *increpas*, *reprehendis*. Similiter autem, atque paſſivâ voce dicitur τὸ προτιβάλλεαι, *aggrederis*, dictum eſt etiam illud: σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι. *Tu verò in mente repoſita tuâ*. Hic porro non modò dementem filiam demens ille, & ſtolidus Mars Minervam appellat; verùm etiam pernicioſam, & cui injuſta, & iniqua facta ſunt curæ, & noxiam atque peſtiferam, inducentemque ad furorem, præter alia probra hujus generis. Quid enim aliud eſt inſanus quiſque, & demens, niſi regula quædam diſtorta, qui ea etiam, quæ recta ſunt, velit ipſe ad ſemet reducere, atque diſtorquere, nihilque judicet eſſe diſſimile ſui, vel eos, qui bonæ mentis, prudentiæque ſunt compotes? Atque hæc quidem Mars ille imprudens, & inconſideratus. Verùm Juppiter, qui pro intelligentiâ accipitur, a primo eum contemnit, atque adſpernatur, illis verbis: *Ne mihi, varie, atque inconſtans, cum his querimoniis, & lamentationibus aſſideas* præter reliqua verba, quæ per parœdiam aptari decet in veſanum motum animi excandeſcentis. Verſu namque immutato, quem antea fecerat, ſubjicit: *Inimiciſſimus enim mihi es deorum, qui Olympum habent. Semper namque tibi grata contentio, bellaque, & pugnæ. Matris tibi ingenium eſt intolerabile, &c* ut dicetur. Deinde etiam medicum ipſum deorum Pæeonem præſto ei eſſe jubet, vulnerique ejus medetur, eâ cauſâ allatâ, quòd Mars ſua eſt ſoboles. Verè enim, ut reges ſatellitibus, ſic mens, atque prudentia, propter cognationem quamdam, & neceſſitudinem, parte quoque animi indigent experte rationis, quæ vim habet iraſcendi: idemque, quamvis eam conſtringant, atque caſtigent, eamque ſubeſſet faciant; tamen non omnino eam extinguunt, aut tollunt.

CCXXXVI. Ἀήσυλα ἔργα, *iniqua facta*, aut noxia, a verbo ἆσαι, videlicet βλάψαι, *nocere*, *lædere*, *nocumentum inferre*, pleonaſmo τοῦ η, ſicuti etiam in τῷ ὑπέρφανος, ὑπερήφανος, *ſuperbus*, *arrogans*, *elatus*, aliiſque in vocibus; aut facta moleſta, ingrata, odioſa, ab α particulâ privationis, & a verbo ἦσαι, quod eſt delectare, exhilarare, lætitiâ afficere. Poëtica autem ea vox eſt, neque ſolutæ percommoda orationi. Ad hæc ſciendum, ſiquis audiens dicto minimè eſſe velit, de eo nos ad æquum bonumque regem, ſeu magiſtratum, jure uſurpaturos illa verba: *Alii quidem omnes tibique obediunt*, &c. Illis item verbis: αὐτὸς ἐγείνατο παῖδ' ἀΐδηλον· *ipſe generaſti filiam peſtiferam*, quæ eſt paraphraſis aliorum illorum ver-

1. Τὸ δὲ, ὅσοι θεοὶ ἐν Ὀλύμπῳ, πρὸς διαστολὴν εἶπε τῶν ὑποταρταρίων] Dii ſuperi. Dii inferi. Salvinus.
2. παρῳδιεῖναι] l. παρῳδηθῆναι. Politus.

3. προσδεῖται καὶ τοῦ ἀλόγου μέρους τῆς ψυχῆς τοῦ θυμικοῦ] Ita dicitur ab Ariſtotele miniſtra eſſe rationis. Salvinus.
4. τὰ ἀηδῆ] τὰ μὴ τερπνὰ. Polit.

Digitized by Google

verborum: *σὺ γὰρ ἔτεκες ἄφρονα κούρην· tu enim genuiſti dementem puellam*: ſubdocet Homerus, ſimiliter atque alii Poëtæ, ex uno tantùm Jove ortam eſſe Minervam, & non, ſicuti Mars, ex Jove, & Junone. Τὸ ἀνιέναι, videlicet ἀναπεῖθειν, *inducere, addacere, impellere*, vox uſitata Homero, multiſque in locis adhibita. Quare etiam illud paullò poſt: Μαργαίνειν ἀνέηκεν, *ad furendum induxit*, Minerva nimirum Diomedem: idem eſt, ac ſi diceret, impulit, excitavit, ſtimulavit. Τὸ μαργαίνειν, hoc eſt, furere, atque inſanire, ejuſque primitivum nomen, μάργος, *inſanus, ſtolidus, vecors*, voce barytonâ, aut μαργὸς, voce oxytonâ, ſecundùm Tyrannionem, aut fit, ſecundùm veteres, ex μὴ, *ne, non*, particulâ negativâ, & ex ἔργον, *opus, res, factum*; aut certè ἐκ τοῦ μὴ ἀρήγειν, *a non auxiliando*. Neque enim hominis inſanientis ullum ἔργον, *factum*, bonum eſt, ſeu laudabile, neque ille ſanè ἀρήγεται, *adjuvatur*, quippe qui difficilem ſeſe præbeat, & contumacem. Quod autem obſervatum tibi volo, etſi pronomen ἄλλος, *alius*, neceſſariâ de cauſſâ, ſecundùm Grammaticos, non habet vocativum; tamen ecce tibi in compoſitione τοῦ ἀλλοπρόσαλλε, *varie, atque inconſtans*, habet id, quo deficitur, cum eſt nomen ſimplex. Præterea verò, quamvis nomen ejus neutrum, pro analogiæ ratione, deberet eſſe ἄλλο, *aliud*, cum τῷ ο· tamen defectum habet ejus litteræ, ſicuti etiam τὸ τοιοῦτο, *tale*, & τοσοῦτο, *tantum*. Verùm eam litteram reſumit, ut loquar cum Herodiano, in τῷ ἀλλοπρόσαλλον, *aliud, atque aliud, nunc uni parti adhærens, nunc alteri*: atque ita etiam in ἔξαλλον, *ab aliis diverſum, inuſitatum, peregrinum*; itemque in τῷ ἐπάλλον, *aliud poſt aliud*.

Venerem quidem a primo cominus vulneravit in manu ad carpum.
Deinde verò in memet irruit, par deo,
At me ſubduxerunt veloces pedes. Profectò diu
Ibi dolores paſſus fuiſſem inter horribiles acervos cadaverum.
Si modo vixiſſem, debilitatus æris ictibus fuiſſem.

CCXXXVII. Quidquid prodigioſarum rerum jam antea fuſiùs narraverat Poëta, ſub Martis perſonâ breviſſimè complectitur, ac veluti per capita colligit, in his verbis: *Venerem quidem a primo in manu ad carpum vulneravit. Deinde verò in memet irruit, par deo*. Diomedes nimirum. Τὸ φυγεῖν, *fugere*, effert per periphraſin, illis verbis: Ἀλλά μ' ὑπήνεικαν, videlicet ὑπήνεγκαν, ὑπεξήγαγον, ταχέες πόδες. *Sed me ſubtraxerunt, ſive ſubduxerunt, veloces pedes*. Sunt autem verba hæc Martis, qui & inſuper dicit, ſeſe, niſi confeſtim fugiſſet, dolores ibi perpeſſurum fuiſſe ἐν αἰνῇσιν, hoc eſt, δειναῖς, aut, ἀγριαῖς νεκάδεσσιν, *inter graves, ſive horribiles acervos cadaverum*. ἤ κε ζὼς ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπῇσιν. *ſi modò vivus, debilitatus fractuſque æris ictibus fuiſſem*. videlicet, ſi vixiſſem, fractus, & penè confectus fuiſſem plagis, quas ferro accepiſſem. Etſi enim apud eos, qui majorem curam, ac diligentiam adhibent, ſcribitur τὸ ἤ κεν cum η· tamen ita explicatur, quaſi ſit τὸ εἰ, *ſi, an*, particula dubitativa. ut: ἦ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῃσιν. *an & mea haſta furat in manibus*. qualia etiam ſunt alia, de quibus ſupra dictum eſt. Por-

δῆλον, [1] ὁ παράφρασίς ἐστι τοῦ, Σὺ γὰρ ἔτεκες ἄφρονα κούρην· ὑποδηλοῖ ὁ Ὅμηρος, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις Ποιηταῖς, ὡς ἐκ μόνου Διὸς ἐγένετο ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ οὐχ, [2] ὥσπερ ὁ Ἄρης, ἐξ αὐτοῦ, καὶ Ἥρας. Τὸ δὲ ἀνιέναι, ἤτοι ἀναπεῖθειν, λέξις Ὁμήρῳ συνήθης, πολλαχοῦ κειμένη. Διὸ καὶ μετ' ὀλίγα τὸ, Μαργαίνειν ἀνέηκεν, ἡ Ἀθηνᾶ δηλαδὴ τὸν Διομήδην, ἴσον ἐστὶ τῷ, ἀνέπεισε, διήγειρεν, ἐρέθισε. [3] Τὸ δὲ μαργαίνειν, ὅ ἐστι μαίνεσθαι, καὶ ὁ πρωτότυπος αὐτοῦ, μάργος βαρυτόνως, ἢ μαργὸς ὀξυτόνως, κατὰ Τυραννίωνα, ἢ ἐκ τοῦ μὴ ἀρνητικοῦ, καὶ τοῦ ἔργον γίνεται, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἢ ἐκ τοῦ μὴ ἀρήγειν. Οὔτε γὰρ ἔργον τι σπουδαῖον τῷ μαργαίνοντι, οὔτε ἀρήγεται, ὡς ἀποδυσπετῶν. Σημείωσαι δὲ, ὡς, εἰ καὶ [4] ἡ ἄλλος ἀντωνυμία οὐκ ἔχει κλητικὴν ἀναγκαίῳ λόγῳ, κατὰ τοὺς Τεχνικούς· ἀλλ' ἰδοὺ ἐν τῇ συνθέσει τῷ ἀλλοπρόσαλλε ἔχειν, ὅπερ ἐνέλειψε τῇ ἁπλότητι. Ἔτι δὲ, εἰ καὶ τὸ οὐδέτερον αὐτοῦ ὀφεῖλον εἶναι ἄλλο, μετὰ τοῦ ο ἀναλόγως, ὅμως πέπονθεν αὐτῇ ἔνδειαν, ὡς καὶ τὸ τοιοῦτο, καὶ τοσοῦτο. ἀλλ' ἐπαναλαμβάνει αὐτὸ, καθ' Ἡρωδιανὸν εἰπεῖν, ἐν τῷ ἀλλοπρόσαλλον. Οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ, ἔξαλλον, [5] καὶ ἐπάλλον.

Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ.
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος.
Ἀλλά μ' ὑπήνεικαν ταχέες πόδες. ἦ τέ κε δηρὸν
Αὐτοῦ πήματ' ἔπασχον ἐν αἰνῇσιν νεκάδεσσιν.
Ἤ κεν ζὼς, ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπῇσι.

σλζ'. Συγκεφαλαιούμενος ὁ Ποιητὴς διὰ τοῦ Ἄρεος ἐν βραχυτάτῳ τὰ εἰς πλάτος ἤδη τερατευθέντα, φησί· Κύπριδα μὲν πρῶτον οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ. Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος. ὁ Διομήδης δηλαδή. [6] Τὸ φυγεῖν περιφράζων φησὶν, Ἀλλά μ' ὑπήνεικαν, ἤγουν ὑπήνεγκαν, ὑπεξήγαγον, ταχέες πόδες. Ἄρης δὲ καὶ τοῦτό φησιν, λέγων καὶ, ὡς, εἰ μὴ ταχὺ ἔφυγεν, αὐτοῦ ἂν πήματ' ἔπασχον ἐν αἰνῇσιν, ὅ ἐστι, δειναῖς, ἢ ἀγριαῖς νεκάδεσσιν, ἤ κεν ζώς. [7] ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπῇσιν. ἤγουν, ἐὰν ζῶν, ἀσθενὴς ἂν ἦν ταῖς ἐκ σιδήρου πληγαῖς. Τὸ γὰρ ἤκεν, γράφεται μὲν διὰ τοῦ η, παρὰ τοῖς ἀκριβεστέροις· [8] ἑρμηνεύεται δὲ ἀντὶ τοῦ εἰ διστακτικοῦ. ὡς καὶ τὸ, ἦ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῃσι. καὶ ἄλλα δέ τινα, περὶ ὧν προείρηται.

Rom. p. 618.

1. ὁ περίφρασις) lege παράφρασις. Polit.

2. ὥσπερ ὁ Ἄρης, ἐξ αὐτοῦ, καὶ Ἥρας) Mars ex Jove & Junone ſecundùm Homerum, non ex Junone, & contactu florum, ut alii. Salvinus.

3. Τὸ δὲ μαργαίνειν, ὅ ἐστι μαίνεσθαι, καὶ ὁ πρωτότυπος αὐτοῦ, μάργος) Hinc galliſmargia, vetiam capitale, quod dicitur gulæ, appellatur, quaſi ventris inſania. Salvinus.

Suidas: Μάργος, καὶ μαργος. μαινόμενος καὶ ὑπερμαργόμενος, ὁ ὑπερμαινόμενος καὶ γαστρίμαργος, ὁ περὶ τὴν γαστέρα μαινόμενος. Politus.

4. ἡ ἄλλος ἀντωνυμία οὐκ ἔχει κλητικὴν ἀναγκαίῳ λόγῳ) Etymologici Magni Auctor: Ἰστέον. ὅτι τὸ ἄλλος κλητικὴν οὐκ ἔχει· οἷον, ἄλλε. εἰ γὰρ φύσις ἡ κλήσεως μάχεται τῷ σημαινομένῳ τοῦ ὀνόματος. εἰ μὴ γὰρ κλητικὴ, πρὸς παρὸν ἐστι πρόσωπον, καὶ γνωριζόμενον· τὸ δὲ ἄλλος, ἀγνοούμενόν ἐστι, καὶ ἀνόν. Politus.

5. καὶ ἐπάλλον) f. ἔναλλον. Polit.

Similiter ἔναλλος. Apud Theocritum: Πάντα δ' ἔναλλα γένοιτο. Salvin.

6. Τὸ φυγεῖν παραφράζων) l. περιφράζων. Polit.

Per paraphraſin, ſeu per periphraſin deſcribens. Salvinus.

7. ἀμενηνὸς ἔα) ἔα, idest, ἦν, per reſolutionem. Contra ἀμενηνώσεια apud Herodotum pro ἀμενηνώσειαν. Salvin.

8. ἑρμηνεύεται δὲ ἀντὶ τοῦ εἰ διστακτικοῦ) Vetus Scholiaſta: Ἤ κεν ζώς. ἢ ζῶν ἄν. Polit.

Ἤ pro εἰ. Contra εἰ pro ἤ Atticè, in βούλει. ὄψει. Salvin.

ται. [1] Λέγει δὲ νεκάδας τὰς τάξεις τῶν νεκρῶν. Τὸ δὲ ζώς, ἐκ τοῦ ζωὸς γίνεται, κατὰ συναίρεσιν. οἷον, [2] ζωὸς ἦεν. καὶ, [3] Ἄδρηστον ζωὸν ἕλε. [4] Διὸ καὶ ὀξύνεται, ὡς ἐκ βαρείας, καὶ ὀξείας συναιρεθέν· εἰ καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης αὐτὸ περιέσπα, καθὰ φησὶν Ἀπίων, καὶ Ἡρόδωρος. καὶ οὐκ ἔστιν ὅμοιον τῷ, σῶς ὁ ὑγιής. [5] Ἐκεῖνο γὰρ Euſ. p.471. ἐκ τοῦ σάος, ἢ σόος περιέσπασται, ὡς ἐξ ὀξείας, καὶ βαρείας κραθέν. [6] Τὸ δὲ ἔα Ἰωνικόν, οὗ κοινὸν τὸ ἦα, ὃ δηλοῖ τὸ ἦν, κεῖται καὶ ἐν ἄλλοις· καί που ῥηθήσεται σαφῶς περὶ αὐτοῦ.

ro autem νεκάδας dicit ordines, ſive acervos cadaverum. Τὸ ζώς, *vivus*, fit per ſynæreſin ex ζωός, *vivus*, *vita præditus*. ut, ζωὸς ἦεν. *vivus erat*. &, Ἄδρηστον ζωὸν ἕλε. *Adraſtum vivum cepit*. Ideoque acuitur, tanquam factum per ſynæreſin ex gravi, & acuto: tametſi Aſcalonita id ipſum circumflectebat, ut Apion, & Herodorus teſtantur. Neque ſeſe habet ſimiliter, atque τὸ σῶς, incolumis, ſanus, integer. Illud namque circumflexum eſt ex σάος, aut σόος, *ſalvus*, tamquam factum per craſin ex acuto, & gravi. Τὸ ἔα, vocabulum Jonicum, quod communiter dicitur ἦα, & ſignificat ἦν, *eram*, *ſeu eſſem*, poſitum eſt etiam alibi; & de eo perſpicuè alicubi dicturi ſumus.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Μή τί μοι, ἀλλοπρόσαλλε, παρεζόμενος μινύριζε.
Ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε.

Fum verò torvè adſpectans allocutus eſt coactor nubium Juppiter:
Ne mihi, o inſtabilis, cum his querimoniis aſſideas.
Inimiciſſimus enim mihi es deorum, qui Olympum habent.
Semper enim tibi grata diſcordia, bellaque, & pugnæ.

σλή. Πρὸς ἐριστικόν, καὶ ἀλλοπρόσαλλον ἄνθρωπον δυσωποῦντα πρέπει ῥηθῆναι τὸ τοῦ Διός, ὡς ἐρρέθη, πρὸς Ἄρην, τὸ, Μή τί μοι, ἀλλοπρόσαλλε, παρεζόμενος μινύριζε. Ἔχθιστος δέ μοι ἐσσί. Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε. ὃ ἐκ τῆς ά ῥαψῳδίας παρελκυσθέν, ἀπαραποίητον κεῖται. Τὸ μέντοι πρὸ αὐτοῦ ἔπος παρῴδηται. Ἀντὶ γὰρ τοῦ, Ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι διοτρεφέων βασιλήων, ὃ ἐκεῖ ἐρρέθη, ἐνταῦθά φησιν· Ἔχθιστος θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν. Ἰστέον δὲ, ὅτι μινυρίζειν ἐστὶ [7] τὸ μινυόν, κατὰ Ἀττικούς, ἤτοι μικρόν, [8] καὶ ἠρέμα κλαίειν. Παλαιὸς δέ τις γράφει οὕτω ῥητῶς· [9] Μινυρίζειν τὸ ἠρέμα, καὶ λεπτὸν ᾄδειν. Οἱ δέ τινες, τὸ θρηνεῖν, καὶ ἀποδύρεσθαι. Ἡ δὲ χρῆσις τοῦ μινυοῦ, φυλάττεσθαι δοκεῖ καὶ εἰσέτι νῦν ἐν Ἀθήναις. Εἰ δὲ ἐκ τοῦ μινυὸς ὁ Μινύας τὸ κύριον, καθάπερ ἐκ τοῦ τυτθὸς ὁ Τυδεύς, στοχάσασθαι μὲν ἔστιν, ἀποφήνασθαι δὲ οὔ. Ἐν δὲ τῷ, Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, καὶ ἑξῆς· ἀστέρα τὸν καὶ πρὸ ὀλίγου ῥηθέντα, παρατιθέασιν οἱ παλαιοί, ὡς ἐνταῦθα κάλλιστα κειμένου τοῦ λόγου, ἤπερ ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐν τῇ ά ῥαψῳδίᾳ. Ὅπως δ' ἂν ἔχοι τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἐν ἐπαίνῳ κεῖται τὸ ἀεὶ φιλέριν. Χρὴ γὰρ, κατὰ τοὺς σοφούς, πολεμικὸν εἶναί τινα, [10] οὐ μὴν φιλοπόλεμον.

CCXXXVIII. Ad hominem contentioſum, & inconſtanti præditum ingenio, qui ipſo vultu, atque oculis triſtitiam præ ſe ferat, uſurpari decet verba illa Jovis ad Martem ut dictum eſt: *Ne mihi, o inſtabilis, cum his querimoniis aſſideas. Mihi ſanè es inimiciſſimus. Semper enim grata tibi contentio, bellaque, & pugnæ.* Quod deſumptum eſt ex libro ά, atque hic integrâ fide repræſentatum: tametſi verſus præcedens expreſſus inde ſit per parodiam cum aliquâ immutatione. Quum enim illic dixerit, Ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι διοτρεφέων βασιλήων. *Inimiciſſimus enim mihi es regum Jovis alumnorum*; loco eorum verborum, hic dicit: Ἔχθιστος θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν. *Inimiciſſimus deorum, qui Olympum habent*. Sciendum autem eſt, μινυρίζειν, *minurizare*, idem eſſe, atque τὸ μινυόν, ut loquuntur Attici, videlicet μικρόν, & ἠρέμα κλαίειν, *exile*, *remiſſâque*, *ſeu languidâ voce flere*. Verùm quidam veterum diſertè ſic ſcribit: Μινυρίζειν, *minurizare*, eſt ſubmiſſâ, & tenui voce canere, ſeu cantillare. Alii verò dicunt id eſſe, lugere, & plorare, ſeu graviter conqueri. Ceterùm iſtam hanc vocem μινυόν, *exiguum*, *ſive exile*, videtur etiam nunc uſus Athenis retinuiſſe. An autem ex μινυός, *exilis*, *parvus*, *puſillus*, dictus ſit ὁ Μινύας, *Minyas*, nomen proprium, ſicuti ex τυτθός, *parvulus*, ὁ Τυδεύς, *Tydeus*, conjicere quidem licet, ſed non affirmare. Stellulam porro, de qua non ita multò ante dictum eſt, veteres apponunt ad illud: Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη. &c. *Semper enim tibi contentio grata*, &c. quippe quum multò hic meliùs, atque luculentiùs verba hæc uſurpentur, quàm in libro ά de Achille. Quomodocumque verò res ſeſe habeat, non in laude poſitum eſt, amantem perpetuò eſſe, & ſtudioſum contentionis. Oportet enim, ex ſapientium hominum ſententiâ, eſſe unum aliquem bellicoſum, ſed non amantem belli.

Μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀάσχετον, οὐκ ἐπιεικτὸν
Ἥρης·

Matris tibi ingenium eſt intolerabile, neque tractabile
Juno.

1. Λέγει δὲ νεκάδας τὰς τάξεις τῶν νεκρῶν) Etymologici Magni Auctor: Ὅμηρος αὐτὸς λέγει νεκάδας, τὰς τῶν νεκρῶν τάξεις, παρὰ τὰς νεκρὰς, νεκάδας τινὰς ὄντας. Polit.

2. ζωὸς ἦεν) Ὄφρα μὲν Ἕκτωρ ζωὸς ἔην. Polit.

3. Ἄδρηστον ζωὸν ἕλε) Ἄδρηστον δ' ἄρ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος Ζωὸν ἕλ'. Il. lib. ζ'. Polit.

4. Διὸ καὶ ὀξύνεται) Vetus Scholiaſtes: ἀπὸ γὰρ τοῦ ζωὸς ἐστὶν ἡ συναίρεσις. διὸ ὀξύνεται. Regula enim eſt, ut quæ ſunt per ſynæreſin ἐκ βαρείας, καὶ ὀξείας, ea acuantur. Sic acuitur τὸ πῶς, quod eſt per ſynæreſin ex πόος. Etymologici Magni Auctor: πῶς· καὶ κατὰ συναίρεσιν, πόος. ὀξύνεται. ἡ γὰρ βαρεῖα, καὶ ἡ ὀξεῖα. εἰς ὀξεῖαν συνέρχονται. οἷον. ζωός, ζώς. Unde corrigendus idem Etymologus, ubi is oſtendit contra Aſcalonitam, minimè eſſe circumflectendum τὸ ζὼς ex ζωός, ὅτι τὰ ἐξ ὀξείας, καὶ βαρείας πάλιν βαρύνονται. Legendum eſt enim: ὅτι τὰ ἐκ βαρείας, καὶ ὀξείας πάλιν ὀξύνονται. ut clarè etiam hinc patet ex Euſtathio. Eodem etiam modo Etymologum correxerat Fredericus Sylburgius. *Politus*.

5. Ἐκεῖνο γὰρ ἐκ τοῦ σάος, ἢ σόος περιέσπασται) Etymologici Magni Auctor: Ζὼς ἀξιοῖ ὁ Ἀσκαλωνίτης περισπᾶσθαι, οὐκ ὀρθῶς· μόνον γὰρ ἐστι τὸ σῶς περισπώμενον ὀρθοτονούμενον, ὡς ἂν λέγοι, ἀπὸ τοῦ σόος, ἢ ἀπὸ τοῦ σάος. ὅπερ ἄμεινον. Politus.

6. Τὸ δὲ ἔα Ἰωνικόν) Etymologus: ἦεν ἦν· κατὰ διάλυσιν, ἔα. Polit.

7. τὸ μινυόν) Ἀπὸ τοῦ μινυοῦ Latini fecerunt *Minus*. μινύθειν, *minuo*. Salvinus.

8. καὶ ἠρέμα κλαίειν) Etymologici Magni Auctor: Μινυρίζειν, σημαίνει τὸ ἡσυχῇ κλαίειν, καὶ θρηνεῖν. Polit.

9. Μινυρίζειν τὸ ἠρέμα, καὶ λεπτὸν ᾄδειν) Μινυρίζειν etiam Suidæ non modò θρηνεῖν· ſed etiam τὸ ἠρέμα ᾄδειν. Polit.

10. οὐ μὴν φιλοπόλεμον) Nimirum pax bello quæritur. *Salvinus*.

Junonis: quam ego quidem ſedulò caſtigo verbis.
Idcirco te puto illius hæc perpeti conſiliis.

CCXXXIX. Pervicax, atque obſtinatum Junonis adverſus Jovem ingenium, cum in libro α manifeſtè declaratur, tum hoc loci multò manifeſtiſſimè: ubi Juppiter ipſe ingenium illius vocat ἀάσχετον, *intolerabile, ſeu quod coerceri non poſſit*, neque ἐπιεικτὸν, *tractabile, promptumque ad cedendum*, tametſi ſedulò ab ipſo, atque ſtudioſè verbis caſtigetur. Ad explicandum autem, quod ſit τὸ ἀάσχετον, *intolerabile, ſeu intolerandum, & quod retineri minimè poteſt*, valet τὸ ἐπιεικτὸν, *proclive ad cedendum, & tractabile*: ſiquidem idem eſt χάζεσθαι, *deſiſtere, ſive abſtinere*, & εἴκειν, *cedere*. Neque verò geminam privationem habet τὸ ἀάσχετον, juxta atque τὸ ἀάατον, *non innoxium*. Non enim, quemadmodum ἀάατον idem aliquando eſt, atque τὸ ἀτηρὸν, *noxium*; ſic etiam ἀάσχετον idem eſt, atque τὸ σχετὸν, *tolerabile, ſeu tolerandum*: ſed illud quidem prius α intendit, eugetque ſignificationem; alterum verò vim habet privationis, quippe quod ſignificet τὸ ἄγαν ἀκατάσχετον, *id, quod valde eſt intolerandum, ſive tale eſt, ut cohibere illud nequeas*. Hic prætetea inſtitutio quædam poſita eſt, atque ratio ſervandorum arcanorum. Quum enim probè ſciret Juppiter, Junonem animo eſſe contra Martem commoto, atque irritato, veluti per dubitationem ait, putare ſe, mala hæc Martem perpeti, illius ἐννεσίῃσι, videlicet συμβουλαῖς, *conſiliis*. Quæ vox oritur non ab ἐννέπω, *dico, memoro, narro*; ſed aut ab ἔννοια, *cogitatio, notio, ſententia*, ut veteribus quidem videtur, ad exemplum, ut ajunt, τοῦ πηγύμαλλος πηγεσίμαλλος, *præditus vellere denſiori, & nigriori*. aut potiùs a verbo ἐνίημι, ideſt, ἐμβάλλω, *immitto, injicio*. ut: ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν. *in mentem injice tuam, conjice, immitte*. ita ut ex ἐνίημι, *immitto*, ἐνεῖμαι, *immiſſus ſum*, ἐνῆσαι, *immiſſus es*, fiat ἐνεσία, *immiſſa cogitatio, inſtigatio, inſtinctus*, & geminato τῷ ν, ἐννεσία, ideſt, immiſſum in mentem conſilium.

Sed non certè te amplius diu patiar dolores perferre.
Soboles enim es mea, mihique te peperit mater.
Quod ſi ex quocumque alio deorum natus eſſes ita noxius,
Profecto jam pridem inferior Cælitibus fuiſſes.

CCXL. Quàm ſuapte naturâ affectus erga liberos ſuos, atque in eos propenſus ſit pater, vel in fabulis repræſentat Poëta, eum patrem Jovem facit ſic dicere ad Martem: *Etſi amans ſemper es diſcordiæ, atque contentionis, pugnaxque, & ἀΐδηλος, noxius* (quo jam antea probro Minervam Mars notaverat) *& idcirco diſſimilis tute es patri tuo; tamen non te diutius patiar affligi cruciarique doloribus. ſoboles namque es mea.* quod magis deinde explicat, addicis illis verbis: *mihi te peperit mater*. videlicet, non quomodocumque generis mihi es propinquitate conjunctus; ſed filius es meus. *Quòd ſi*, inquit, *ex quocumque alio deorum* γένευ, hoc eſt, ἐγένου, *natus eſſes*, ὧδ' ἀΐδηλος, *ita noxius, & pernicioſus*, quod tu probrum Minervæ objeciſti, *certè jam pridem inferior Cælitibus*

Ἥρης· τὴν μὲν ἐγὼ σπουδῇ δάμνημ' ἐπέεσσι.
Τῷ σ' ὀΐω κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίῃσιν.

σλθ'. Τὸ τῆς Ἥρας ἀνένδοτον πρὸς τὸν Δία, δηλοῦται μὲν καὶ ἐν τῇ α ῥαψωδίᾳ· ἐνταῦθα δὲ ἀριδηλότατα· ἐν αἷς αὐτὸς ὁ Ζεὺς ἀάσχετον λέγει τὸ μένος αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπιεικτὸν, εἰ καὶ ὑπ' αὐτοῦ σπουδῇ δάμναται ἐπέεσσι. Διασαφητικὸν δέ ἐστι τοῦ ἀάσχετον τὸ ἐπιεικτόν· ὅπερ καὶ ταυτὸν χάζεσθαι, καὶ εἴκειν. Οὐ δύο δὲ στερήσεις ἔχει τὸ ἀάσχετον, [1] κατὰ τὸ ἀάατον. Οὐ γὰρ, ὥσπερ ἀάατόν ἐστιν ὅτε τὸ ἀτηρὸν, οὕτω καὶ ἀάσχετον τὸ σχετόν· [2] ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον α ἐπιτείνει· τὸ δὲ δεύτερον, στερεῖ, [3] ὡς δηλοῦν τὸ ἄγαν ἀκατάσχετον. Ἐνταῦθα δὲ καί τι κεῖται παιδευτικὸν τοῦ φυλάττειν μυστήρια. Ὁ γὰρ τὴν Ἥραν ἐρεθισθεῖσαν κατὰ τοῦ Ἄρεος Ζεὺς εὖ εἰδὼς, λέγει [4] διστακτικῶς, οἴεσθαι, τὸν Ἄρην κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίῃσιν, ἤγουν συμβουλαῖς· αἳ γίνονται, οὐκ ἀπὸ τοῦ ἐννέπω, [5] ἀλλ' ἢ ἀπὸ τοῦ ἔννοια, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, πρὸς ὁμοιότητα, φασι, τοῦ, πηγύμαλλος πηγεσίμαλλος, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τοῦ ἐνίημι τὸ ἐμβάλλω, κατὰ τὸ, ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν, ἵνα ἐκ τοῦ ἐνίημι ἐνεῖμαι ἐνῆσαι γίνεται ἐνεσία, καὶ διπλασιασμῷ τοῦ ν, [6] ἐννεσία, ἢ εἰς νοῦν ἐνιεμένη συμβουλή.

Ἀλλ' οὐ μάν σ' ἔτι δηρὸν ἀνέξομαι ἄλγε' ἔχοντα. Rom. p.619.
Ἐκ γὰρ ἐμεῦ γένος ἐσσί, ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ.
Εἰ δέ τευ ἐξ ἄλλου γε θεῶν γένευ ὧδ' ἀΐδηλος,
Καί κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέρτερος Οὐρανιώνων.

σμ'. Τὴν φύσει πατρικὴν σχέσιν καὶ ἐν μύθοις ὑπεμφαίνων ὁ Ποιητὴς, πλάττει τὸν πατέρα Δία λέγοντα πρὸς τὸν Ἄρην, ὡς, εἰ καὶ φίλαρις εἶ ἀεὶ, καὶ μάχιμος, καὶ ἀΐδηλος, ὃ φθάσας Ἄρης εἶπε κατὰ Ἀθηνᾶς, καὶ διὰ τοῦτο ἀνόμοιος τῷ πατρί· ἀλλ' οὐ μάν σ' ἔτι δηρὸν ἀνέξομαι ἄλγε' ἔχοντα. ἐκ γὰρ ἐμεῦ γένος ἐσσί, ὃ διασαφῶν, ἐπάγει· ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ. ἤγουν οὐχ ἁπλῶς ὁμογενὴς εἶ, ἀλλὰ καὶ υἱός. ὡς εἴπερ, φησὶν, ἐξ ἄλλου γε θεῶν γένευ, ὅ ἐστιν, ἐγένου, ὧδ' ἀΐδηλος, ὃ σὺ ὠνείδισας εἰς Ἀθηνᾶν, καί κεν δὴ πάλαι

ἦσθα

1. κατὰ τὸ ἀάατον) Vocant id Græci ἀντεπεστραμμένην, tamquam videlicet ἀνάπαλιν τὴν στέρησιν. Est enim ἀάατος, ut alibi Eustathius, ὁ ἀατηρὸς, παρὰ τὴν ἄτην· ἐκ δὲ κατὰ στέρησιν ἄατος ὁ ἀβλαβής· καὶ κατὰ δευτέραν στέρησιν, ἀάατος ὁ μὴ ἀβλαβὴς, ἀλλὰ δηλαδὴ βλαβερὸς, ὅπερ ἀατηρός. αἱ γὰρ δύο στερήσεις ἀναιροῦσι, φασὶν, τὴν ἐξ ἀρχῆς λέξιν δηλοῦν τὸ αἰτιατόν. Sed bene hic addit Eustathius, ἀάατον esse aliquando τὸ ἀτηρόν. Non enim semper hac est significatione: sed & ἀάατος potest esse, interdum, ut alibi Eustathius, ὁ πολυβλαβής, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀάτου ... ἐκ δὲ ἄατος ἁπλῶς ὁ βλαβερὸς, καὶ κατὰ ἐπίτασιν, ἀάατος ὁ πάνυ τοιοῦτος. In hunc sensum Etymologiæ Græcæ: ἀάατος, ἀντὶ τοῦ ἄατος, πλεονασμῷ τοῦ ἑνὸς α. Politus.
2. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον α ἐπιτείνει) quem vocant etiam pleonasmum τοῦ α. Etymologici Magni Auctor: χετὸς, καὶ ἄχετος καὶ πλεονασμῷ τοῦ α, ἀάχετος. Polit.
3. ὡς δηλοῦν τὸ ἄγαν ἀκατάσχετον) Hesychius: ἀάσχετον, ἀκατάσχετον, ἀνυπομόνητον. Polit.
4. διστακτικῶς) Frobenius, διστακτικῶς. Polit. Sed melius διστακτικῶς, ἀπὸ τοῦ διστάζειν, diffidere. Salvin.
5. ἀλλ' ἢ ἀπὸ τοῦ ἔννοια, κατὰ τοὺς παλαιούς) Etymologici Magni Auctor τὸ ἐννεσίῃσι. γίνεται παρὰ τὸ ἐννοίαισι· καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ', καὶ τροπῇ τοῦ ο εἰς ε, ὥσπερ πηγύμαλλος, πηγεσίμαλλος, γίνεται ἐννεσίῃσι, καὶ ἐνετεῖαι. Politus.
6. ἐννεσία, ἢ εἰς νοῦν ἐνιεμένη συμβουλή) Apud Galenum ἐνεσις, injectio, a medicamento, quod injicitur: ἐννοιας vero, intelligentia, ἀπὸ τοῦ ἐνίημι. Salvinus.

ἤδη κ' ἐνέρτερος Οὐρανιώνων. [1] κατὰ τοὺς Τιτᾶνας δηλαδή. Χείριστος ἄρα ὁ μυθικὸς Ἄρης. διὸ καὶ καλῶς ὤκνει εἰπεῖν τὸ, σοί τ' ἐπιπειθόμεθα. Οὐ γὰρ οἶδε πείθεσθαι, εἰ καὶ ἄκων δέδμηται. Ὅρα δὲ τὸ γένευ πρὸς ὄγκον λόγου φρασθέν. Ἄλλως γὰρ ἦν γένευ εἰπεῖν. [2] Τὸ δὲ ἐνέρτερος, ἡ ἐντελής ἐστι τοῦ νέρτερος. Καὶ ταῦτα μὲν μυθικῶς ἐκ Διὸς πρὸς Ἄρην· ἐν οἷς τὸ ἀνέξομαί σε, [3] ἀττικῶς τοῖς ὕστερον, αἰτιατικῇ συντάσσεται. Ἀλληγορικῶς δὲ τί αὐτὰ βούλονται, προείρηται.

Ὣς φάτο, καὶ Παιήον' ἄνωγεν ἰήσασθαι.
Τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων
Ἠκέσατ'. οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέτυκτο.

σμα'. Ἄνωγε μὲν, τὸ ἐκέλευε προπαροξυτόνως. οἷον, Παιήον' ἄνωγεν ἰήσασθαι. [4] ὃ καὶ ἀνώγει γράφεται, ἀπὸ τοῦ ἀνώγω ῥήματος· οὗ ὁ μέλλων, ἀνώξω. [5] Ἐπὶ δὲ τοῦ ἤνοιγε, προπερισπᾶται. οἷον, οὔτις θεὸς ἄλλος ἀνῷγεν. ἐκ τοῦ ὦγεν. ὡς ἦγεν ἀνῆγεν. εὗδε καθεῦδε. καὶ ὅσα τοιαῦτα, ὡς καὶ προείρηται, τροχαϊκὰ ῥήματα. Ἐν τῷ, Τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων, ἠκέσατο, φάρμακα μὲν πάντως, τὰ ἐπ' ἀγαθῷ, δι' ὧν ὀδύνη πέφασται, ἤγουν πεφόνευται. ὅπερ ταυτόν ἐστι τῷ, [6] ἀκεσώδυνα, [7] καὶ φέροντα ἄκος. [8] Τὸ δὲ πάσσων, ἐμφαίνει, ῥιζικὸν ἰατρὸν εἶναι καὶ τὸν Παιήονα, τρίβοντα βοτάνας, καὶ καταπάσσοντα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐφ' ἑτέρων οἶδεν ὁ Ποιητής.

Bas. p. 462.

Ὡς δ' ὅτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐπειγόμενος συνέπηξεν,
Ὑγρὸν ἐόν, μάλα δ' ὦκα περιστρέφεται κυκόωντι·
Ὣς ἄρα καρπαλίμως ἰήσατο θοῦρον Ἄρηα.

σμβ'. Τὸ τάχος τῆς τῶν φαρμάκων, ὡς εἰκὸς, τοῦ μυθικοῦ Παιήονος θεραπείας ὁ Ποιητὴς τεραστίως ὑποδηλῶν, λαμβάνει παραβολὴν ἐκ τυροποιΐας· καὶ λέγει, οὕτω ταχέως αὐτὰ ξηρᾶναι τὸ τοῦ Ἄρεος ἕλκος, καὶ συμπῆξαι τὸ αἷμα, ὡς ὅτε ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐπειγόμενος συνέπηξεν, ὑγρὸν ἐὸν, μάλα δ' ὦκα περιστρέφεται κυκόωντι. τουτέστιν, οὕτω ταχέως ὁ Παιήων τὸν Ἄρην ἰάσατο, συμπήξας

bus fuiſſet: ut Titanes nimirum. Peſſimus igitur, atque deterrimus Mars ille fabuloſus. Ideoque bellè facit, atque ex ingenio ſuo, cum minimè vult dicere: σοί τ' ἐπιπειθόμεθα, *tibique obedimus*. Non enim in animum umquam inducit, ut obediat: tametſi præter voluntatem ſuam ſit ſubjectus. Vide autem, ad gravitatem orationis dictum eſſe γένευ, *natus eſſes*. Namque alioquin in promptu erat dicere, γένευ. Integrum autem eſt τὸ ἐνέρτερος, *inferior*: ex quo per aphæreſin τὸ νέρτερος. Atque hæc quidem dicta fabuloſè ab Jove ad Martem: ubi τὸ ἀνέξομαί σε, *patiar te*, præter poſteriorum ſcriptorum conſuetudinem, eum accuſandi caſu conſtruitur. Ceterùm quid ea ſibi velint allegoricè, ſupra explicatum eſt.

Sic dixit, & Pæonem juſſit mederi.
Ei igitur Pæon quum lenientia medicamenta inſperſiſſet,
Medelam attulit. Non enim certè mortalis erat.

CCXLI. Ἄνωγε, voce proparoxytonâ, idem eſt, atque τὸ ἐκέλευε, *jubebat*, *ſive juſſit*. ut, Παιήον' ἄνωγεν ἰήσασθαι. *Pæonem juſſit mederi*. quod & ſcribitur ἀνώγει, *jubet*, a verbo ἀνώγω, *jubeo*. cujus Futurum, ἀνώξω, *jubebo*. Sin autem ſumitur pro ἤνοιγε, *aperiebat*, *ſive aperuit*, habet circumflexam penultimam. exempli cauſſa: οὔτις θεὸς ἄλλος ἀνῷγε. *nemo quiſquam alius deorum reſeravit*, *ſive aperuit*. ex ὦγε, *aperiebat*. ut ex ἦγε, *ducebat*, ἀνῆγε, *reducebat*. ex εὗδε, *dormiebat*, καθεῦδε. & quæcumque alia ſunt id genus, ſicuti etiam ſupra notatum eſt, verba Trochaica. Illis in verbis: Τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων, Ἠκέσατο. *Ei igitur quum Pæon medicamenta ad leniendum dolorem inſperſiſſet, eumdem ſanavit*; φάρμακα, *medicamenta*, bona prorſus ſunt, atque ſalutaria: quibus ὀδύνη πέφασται, videlicet πεφόνευται, *dolor jugulatus eſt*, *ſeu peremptus*. quod quidem idem eſt, atque τὰ ἀκεσώδυνα, *medentia doloribus*, & φέροντα ἄκος, *afferentia medelam*. Quod autem dicit πάσσων, *adſpergens*, *ſive inſpergens*, claro argumento eſt, Pæonem de eorum Medicorum genere eſſe, qui radices ad vulnera adhibent, quippe quum herbas ipſe conterat, atque inſpergat, ſicuti etiam alibi in aliis agnoſcit Poëta.

Ut quando coagulo lac album properè agitato concreſcit,
Quod liquidum erat, & perquam celeriter circumagitur a miſcente;
Sic utique ſtatim ſanavit violentum Martem.

CCXLII. Quàm celerem, ut par erat, atque expeditam curationem medicamenta illa fabuloſi Pæonis perfecerint, prodigioſè ſubdocet Poëta, per comparationem acceptam a caſei confectione. Itaque dicit, ſic celeriter iis medicamentis vulnus Martis deſiccatum, ſanguinemque conſtrictum, & coagulatum fuiſſe, *ut quando coagulo properè agitato lac album concreſcit*, *quod liquidum erat*, *& perquam velociter circumagitur a miſcente*. Hoc eſt, ſic celeriter Pæon Martem, conſtricto, conſolidatoque ejus vulnere, curavit,

1. κατὰ τοὺς Τιτᾶνας δηλαδή) Alii hic Οὐρανίωνας, Titanas ipſos intelligunt. *Polit.*

2. Τὸ δὲ ἐνέρτερος, ἡ ἐντελής ἐστι τοῦ νέρτερος) Suidas: Νέρτερος, κατώτερος. τὸ ἐντελὲς, ἐνέρτερος. καὶ ἀφαιρέσει, νέρτερος. Polit.

3. ἀττικῶς τοῖς ὕστερον) Vereor, ut id verum ſit. Nam & cum accuſandi caſu conſtrui ſolitum τὸ ἀνέχεσθαι, varia ſuadent exempla poſteriorum ſcriptorum. *Politus.*

Attamen cum genitivo amat conſtrui. *Salvin.*

4. ὃ καὶ ἀνώγει γράφεται) Hanc ſcripturam, tamquam ἀπὸ τοῦ ἀνώγω ῥήματος, videtur etiam agnoviſſe Heſychius. Hinc enim fortaſſe in Heſychio: ἀνώγει, παρακελεύεται. Sed & idem Heſychius: ἄνωγεν, ἐκέλευεν. Alii τὸ ἄνωγα derivant ab ἀνωγία, unde & Homericum illud ἄνωγα in Odyſſeâ, quod Scholiaſta exponit προστάσσω, in illo verſu: Αἰγυπτίοισι με θυμὸς ἄνωγε ναυτίλλεσθαι. Eſt Etymologo τὸ θέμα ἀνωγῶ, ἀφ' οὗ συζυγίας τῶν περισπωμένων. Politus.

5. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἤνοιγε, προπερισπᾶται. οἷον, οὔτις θεὸς ἄλλος ἀνῷγεν. ἐκ τοῦ ὦγεν) Regula eſt illa generalis Etymologo, ὅτι αἱ παρῳχημένοι ἐνεργητικοὶ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενοι, ... quales hujus regulæ exempla ſunt, εἶχεν, κατεῖχεν· ὦγε, ἀνῷγε. Hinc ad Homericum illud: οὐδ' ὅ γε θεὸς ἄλλος ἀνῷγε· rectè obſervavit Scholiaſta, legi τὸ ἀνῷγε, προπερισπωμένως. Politus.

6. ἀκεσώδυνα) Medici paſſim ἀνώδυνα. Salvinus.

7. καὶ φέροντα ἄκος) Tangit etymologiam, quam alibi clarius exſequitur, τῶν φαρμάκων τῶν ἐπ' ἀγαθῷ. Hæc enim cacognata eſt a Grammaticis etymologia, ut ἐπὶ μὲν ἀγαθῷ, dicta ſint φάρμακα παρὰ τὸ φέρειν τὸ ἄκος, quaſi videlicet φέρακα ... παρὰ τὸ φέρειν τὸ ἄχος, τὰ ... Politus.

8. Τὸ δὲ πάσσων) l. πάσσων. Polit.

ravit, quemadmodum coaguli ſuccus, lacti injectus, & perinde quaſi animatus, αὐτὸς κατὰ σπουδὴν ἐπειγόμενος, *ipſe diligenter, ac ſeduló properans*: aut rurſus, quemadmodum perquam celeriter τῷ κυκόωντι περιστρεφόμενος, *ab admiſcente in orbem actus*, concreſcere lac facit, quod liquidum erat; aut, ſi placet aliter ſcribere, quemadmodum ὑγρὸν γάλα ἐπειγόμενον ὑπὸ τοῦ κυκόωντος, *liquidum lac ab admiſcente properè agitatum*, ſuccus ille condenſat, & coagulat. Itaque ὀπὸς, *ſuccus coaguli*, non lac eſt, ut extemporalium ænigmatum, ſeu griphorum, alumni intelligunt, cum hunc iſtum ὀπὸν, *ſuccum coaguli*, ex vulgari loquendi conſuetudine, tamquam lac, proponunt; ſed propriè ὀπὸς, coagulum ipſum vocatur, quod caſeum coagulat, ſive facit coaleſcere. Unde & caſeus ὀπίας, ideſt, concretus, & coagulatus ὑπὸ ὀποῦ, *a ſucco, quod eſt coagulum*. Dicitur tamen ὀπὸς, *coagulum*, etiam ſuccus lacteus fici; immo verò & ſuccus, ſive humor, qui folia cohærere facit cum ramis, ab iiſque dependere. Unde & denominata eſt ἡ ὀπώρα. *i. e. autumnus, & fructus autumnales*. Quidam denique veterum ſic ait: ὀπὸς, coagulum, arborum lacryma, lac ficulneum. Eam porrò, quam diximus, comparationem ad velocitatem declarandam referri, manifeſtum facit Poëta, illis verbis: *Sic igitur ſtatim violentum Martem ſanavit*. Quis autem Pæon, & unde ea vox accepta, & quot modis dicatur, ſupra explicatum eſt.

CCXLIII. Sciendum autem eſt, magnam illam coagulationis celeritatem, multò adhuc majorem repræſentari a Poëtâ, adhibitis illis vocibus, ἐπείγεσθαι, *properare, præproperè ferri, feſtinare*, & ὦκα, *velociter*, & μάλα, *valde*. Habet etiam neſcio quid dulcedinis, atque leporis vocabulum ipſum τοῦ ἐπείγεσθαι, *properandi, ſeu feſtinandi*, quum, ut oſtenſum eſt, tamquam de re animatâ uſurpetur, ſive de coagulo, ſive de lacte, intelligatur. Ubi etiam ὑγρὸν γάλα, *liquidum lac*, dixit ad differentiam caſei, qui, ut innuit Poëta, lac eſt coagulo concretum, ſive etiam, ſecundùm alios, lac ſiccum, atque aridum. Ad hæc vide τὸ κυκᾶν, *miſcere*, generatim ſic poſitum, pro ταράττειν, *turbare, confundere*, & στρέφειν, *circumagere*, idque verbi accommodatum eſſe, & opportunum non uni certè ſolique τῷ κατὰ τὴν Κίρκην κυκεῶνι, *miſcellæ illi Circes potioni*, quæ, ut veteres quidem cenſent, nomen habet derivatum ἀπὸ τοῦ χύειν, καὶ χέειν, *a fundendo, & liquando*, eo quia liquida eſt, & potabilis. Sin autem res quis dicitur κυκᾶν, *miſcere*, & idcirco per irriſionem, & jocum vocatur κυκεὼν, *cinnus, atque commixtio rerum diverſarum*, certè id quidem ad metaphoræ rationem pertinet. Neque verò illepida, aut incompta fuerit oratio, ſi, qui ſic irridetur, atque in vituperationem venit, quaſi ſcilicet miſceat, ille etiam dicatur τυρεύειν, *caſeum moliri*, perinde atque ille, qui miſcere

ξας τὸ ἕλκος, ὥσπερ ὀπὸς, γάλακτι ἐμβληθεὶς, καὶ ὡς οἷον ἔμψυχός τις, αὐτὸς κατὰ σπουδὴν ἐπειγόμενος· ἢ καὶ ἄλλως, ὡς μάλα ὦκα τῷ κυκόωντι περιστρεφόμενος, ὑγρὸν ὂν τὸ γάλα συνέπηξεν·[1] ἢ, κατὰ ἑτέραν γραφὴν, ὥσπερ ὑγρὸν γάλα ἐπειγόμενον ὑπὸ τοῦ κυκόωντος, συνέπηξεν ὁ ὀπός. ὥστε ὀπὸς, οὐ τὸ γάλα ἐστὶν, ὡς μανθάνουσιν οἱ τρόφιμοι τῶν σχεδικῶν αἰνιγμάτων, οἷα τὸν ὀπὸν τοῦτον, καθὰ γάλακτος,[2] παραβάλλοντες ἰδιωτικώτερον· ἀλλὰ κυρίως ὀπὸς καλεῖται ἡ τὸν τυρὸν συμπήξασα πυτία. ὅθεν καὶ ὀπίας τυρὸς ὁ πεπηγὼς ὑπὸ ὀποῦ. Λέγεται μέντοι ὀπὸς καὶ τὸ γαλακτῶδες τῆς συκῆς· ναὶ μὴν καὶ τὸ ὑγρὸν, ὃ τὰ φύλλα πρὸς τοῖς κλάδοις συνέχει.[3] ὅθεν καὶ ἡ ὀπώρα παρωνόμασται. [4] Τῶν τις δὲ παλαιῶν φησιν· Ὀπὸς ἡ πυτία,[5] τὸ τῶν δένδρων δάκρυον, τὸ γαλακτῶδες τῆς συκῆς. Ὅτι δὲ τάχους ἐστὶ δηλωτικὴ ἡ ῥηθεῖσα παραβολὴ, δηλοῖ ὁ Ποιητὴς, εἰπών· Ὣς ἄρα καρπαλίμως ἰήσατο θοῦρον Ἄρηα. Τίς δὲ ὁ Παιήων, καὶ πόθεν ἡ λέξις εἴληπται, καὶ ποσαχῶς λέγεται, προείρηται.

σμγ΄. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ ἀποτείνει ὁ Ποιητὴς τὸ πολὺ τάχος τῆς συμπήξεως, διὰ τοῦ ἐπείγεσθαι, καὶ τοῦ ὦκα, καὶ τοῦ μάλα. καὶ ὅτι ἔχει τι γλυκύτητος ἡ λέξις τοῦ ἐπείγεσθαι, ὡς ἐπὶ ἐμψύχου, καθὰ ἐδηλώθη, λαχθεῖσα, εἴτε ἐπὶ τοῦ ὀποῦ νοηθείη, εἴτε ἐπὶ τοῦ γάλακτος. καὶ ὅτι ὑγρὸν γάλα εἶπε πρὸς διαστολὴν τοῦ τυροῦ,[6] ὃς γάλα ἐστὶ πεπηγὸς ὀπῷ, καθὰ παραδηλοῖ ὁ Ποιητὴς, ἢ καὶ γάλα, καθ' ἑτέρους, ξηρόν. Ὅρα δὲ καὶ τὸ κυκᾶν ἁπλῶς οὕτω τεθὲν, ἀντὶ τοῦ ταράττειν, καὶ στρέφειν, καὶ οὐ μόνῳ τῷ κατὰ τὴν Κίρκην κυκεῶνι προσαρμόττον,[7] ὃς ἀπὸ τοῦ χύειν, καὶ χέειν, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, παρῆκται, διὰ τὸ ὑγρὸς εἶναι, καὶ πότιμος.[8] Εἰ δὲ καὶ πράγματα κυκᾶν τις λέγεται, καὶ διὰ τοῦτο κυκεὼν σκώπτεται, μεταφορικῆς τοῦτο μεθόδου ἐστίν. Εἴη δ' ἂν οὐκ ἄκομψον εἰπεῖν, ὡς ὁ οὕτω κυκῶν σκωπτικῶς, καὶ ἐπιψόγως,[9] ἐκεῖνος καὶ τυρεύειν λέγεται, κατὰ τὸν ἐνταῦθα Rom. p.620.

1. ἢ, κατὰ ἑτέραν γραφὴν, ὥσπερ ὑγρὸν γάλα ἐπειγόμενον) ἐπειγόμενος ſcribit Etymologus. Polit.

2. παραβάλλοντες) Melius προβάλλοντες. quæ vox hic maximè propria, & obvia Athenæo l. 10. ubi agit de griphis, ſive curioſis, & obſcuris quæſtionibus inter convivia. Dictus ibi ex Clearcho griphus, πρόβλημα παιστικὸν, προστακτικὸν τοῦ διὰ ζητήσεως εὑρεῖν τῇ διανοίᾳ τὸ προβληθέν. Varia olim horum griphorum exempla, maximè apud Antiphanem: cujus etiam hic Griphus in Amatore ſua, laudatus alibi ab Euſtathio: Τροφαλίδος ... λευκοπρέας μονάδας, τυρὸν λέγει. Politus.

3. ὅθεν καὶ ἡ ὀπώρα παρωνόμασται) Etymologici Magni Auctor v. ὀπώρα· [illegible] Politus.

4. Τῶν τις δὲ παλαιῶν φησιν· Ὀπὸς ἡ πυτία) Ex hoc loco Euſtathii corrigendus Heſychius, apud quem pro πυτία, corruptè nunc legitur πυτίνη. Sic enim Heſychius: Ὀπὸς, πυτίνη, βοτάνη τις, δι' ἧς πήγνυται τὸ γάλα, καὶ τὸ τῶν δένδρων δάκρυον, καὶ τὸ γαλακτῶδες ἐκ τῆς συκῆς [illegible]. Politus.

5. τὸ τῶν δένδρων δάκρυον) Etymologici Magni Auctor: Ὀπὸς. Ἀντὶ τοῦ τῶν δένδρων δάκρυον. ἔνθεν καὶ ἡ σμύρνα καὶ ὁ λίβανος οὕτω λέγεται. Suidas: ὀπὸς, τὸ τῶν δένδρων δάκρυον, καὶ τὸ ἀποστάλαγμα τοῦ γάλακτος. Politus.

6. ὃς γάλα ἐστὶ πεπηγὸς) Jobi c. 10. ἢ οὐχ ὥσπερ γάλα, με ἤμελξας, ἔτυξας δέ με ἴσα τυρῷ: Politus. Vulg. de caſeo: *concreti copia lactis*. *Mons coagulatus* in Pſal. ὄρος τετυρωμένον. apud Auguſtinum Comment. in Pſalmos: *mons incaſeatus*. Salvinus.

7. ὃς ἀπὸ τοῦ χύειν, καὶ χέειν) Etymologici Magni Auctor: κυκεών, ἡ πόσις, ἀπὸ τοῦ χύσθαι χαχεὼν τις ὤν, [illegible]. Polit.

8. Εἰ δὲ καὶ πράγματα κυκᾶν τις λέγεται) Pericles dicebatur tonare, fulminare, permiſcere Græciam. βροντᾶν, ἀστράπτειν, συγκυκᾶν τὴν Ἑλλάδα. Ariſtophanes. *Salvinus*.

9. ἐκεῖνος καὶ τυρεύειν λέγεται) τυρεύω eſt etiam τὸ σκευάζω. Politus.

θαι Ὁμηρικῶς ἐπὶ τυροποιΐας κυκῶντα. Καὶ μαρτυρήσει καὶ ὁ Κωμικὸς, ἐκ τοῦ τυροῦ [1] παρετυμολογῶν τὸ τύρευμα· ἐξ οὗ καὶ τὸ τυρβάζειν γίνεται. Σημειώδες δ' ἐν τούτοις, ὡς τὸ κυκᾶν μὲν, καὶ ὁ κυκεὼν, διλογοῦνται, λαμβανόμενα ἐπίτε ψόγῳ, καὶ ἄλλως δὲ δίχα ψόγου πραγματικῶς. [2] τὸ δὲ τυρεύειν, καὶ ἡ τυρεία, μοναχῶς ἐπὶ φαυλότητος λέγεται. Σημειώσαι δὲ, ὅτι ὁ σοφὸς Ἡρωδιανὸς τὸ, περιστρέφεται κυκόωντι, περιτρέφεται γράφει, πάνυ ὀρθῶς. Ἐν γοῦν τοῖς περὶ τροφαλίδος, φησί· τροφαλίδα ῥητέον διὰ τοῦ ὁ, οὐ τρυφαλίδα διὰ τοῦ ύ. [3] Ἡ γὰρ λέξις εἴρηται παρὰ τὸ τρέφεσθαι, ὅ ἐστι πήγνυσθαι. καὶ παράγει χρῆσιν αὐτίκα τὸ, Ὡς δ' ὅτε τις γάλα, ἕως τοῦ περιτρέφεται, τὸ γάλα δηλαδὴ, κυκόωντι, ἀντὶ τοῦ πήγνυται, φησίν. Ὡς δὲ καὶ [4] ἀπὸ τοῦ τηρῶ γίνεται τυρὸς ὁ τηρούμενος εἰς ἀπόθεσιν, πλέον γάλακτος, οὐκ ἔστιν ἐνστῆναι τὸν ἐνθυμηθέντα ὁμοίαν τροπὴν τοῦ η εἰς υ ἐν τῷ στήσω στῦλος· καὶ ἅλμη ἁλμυρός.

Τὸν δ' Ἥβη λοῦσεν, χαρίεντα δὲ εἵματα ἕσσε. 905

σμδ'. Καὶ ἐνταῦθα ὑπηρετητική ἐστιν ἡ Ἥβη. Καὶ γὰρ τὴν Ἄρεω ἰατρικὴν μεθόδῳ, μετὰ τὴν τοῦ τραύματος θεραπείαν, αὐτὴ λοῦσε, χαρίεντα δὲ εἵματα ἕσσεν. ὅ ἐστιν, ἐνέδυσεν. Ἀδελφὴ δέ ἐστιν Ἄρεως ἡ Ἥβη, ὡς καὶ Θεόκριτος μυθολογεῖ.

Πὰρ δὲ Διῒ Κρονίωνι καθέζετο, κύδεϊ γαίων.
Αἱ δ' αὖθις πρὸς δῶμα Διὸς μεγάλοιο νέοντο,
Ἥρη τ' Ἀργείη, καὶ ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη,
Παύσασαι βροτολοιγὸν Ἄρην ἀνδροκτασιάων.

σμέ. Καὶ ἐνταῦθα βραχὺ παρῳδήσας, τίθησιν ἔπος ἐκ τῶν πρὸ τούτου, ἐκεῖ μὲν εἰπών, Ὅς ῥα παρὰ Κρονίωνι καθέζετο, κύδεϊ γαίων· ἐνταῦθα δὲ, Πὰρ δὲ Διῒ Κρονίωνι καθέζετο, κύδεϊ γαίων. Ἀνδρείῳ στρατηγῷ πρέπει τὸ, παύσας βροτολοιγὸν Ἄρην ἀνδροκτασιάων.

ſcere hîc dicitur ab Homero, ad caſeum conficiendum. Et teſtimonio erit vel ipſe Comicus Poëta, cum ἐκ τυροῦ, *a caſeo*, etymon arceſſit bujus vocis τύρευμα, *machina, machinatio, commentum ex compoſita adornatum*. unde etiam fit τὸ τυρβάζειν, *turbare, ſeu excitare turbas, tumultuari, ſeditionem movere*. Ceterùm, quod hîc obſervandum videtur, ambiguâ eſt ſignificatione τὸ κυκᾶν, *miſcere, permiſcere, commiſcere*, itemque ὁ κυκεὼν, *miſcella potio, ſeu cinnus*: quippe quum tum in malam partem accipiantur, tum etiam in bonam de rebus, ſeu negotiis, quibus quis immiſcetur. Verùm τὸ τυρεύειν, *ſtruere, moliri, machinari*, itemque ἡ τυρεία, *machina, commentum, fraus*, in vitio tantùm ponuntur. Volo etiam, obſerves, hoc loci, quo legimus, περιστρέφεται κυκόωντι, *circumagitur a miſcente*, Herodianum, hominem doctum, & eruditum, rectè admodum ſcribere, περιτρέφεται, *coagulatur, ſeu cogitur*. Ubi enim agit περὶ τροφαλίδος, *qua vox orbem caſei, ſeu caſeum in orbem formatum, ſignificat*; dici vult τροφαλίδα, *orbem caſei*, cum ὁ, non τρυφαλίδα cum ύ, eo quòd hæc vox dicta ſit a verbo τρέφεσθαι, quod eſt πήγνυσθαι, *coagulari, contrahi, cogi, denſari*; ſtatimque exemplum hoc adducit: Ὡς δ' ὅτε τις γάλα. *Sicuti autem quando lac*. uſque ad illa verba: περιτρέφεται, *coagulatur*, lac nimirum, κυκόωντι, *a miſcente*. quod dictum eſſe ait pro πήγνυται, *denſatur, cogitur, contrahitur*. Quin autem ex verbo τηρῶ, *ſervo, aſſervo*, fiat τυρός, *caſeus*, ὁ τηρούμενος, *qui ſervatur*, ad recondendum, magis, quàm lac, non eſt, quòd quis dubitet, ſi idem ipſe in animo cogitet mutationem ſimilem τοῦ η in υ in τῷ στήσω, *ſtabo*, στῦλος, *columna*; itemque in τῷ ἅλμη, *ſalſugo*, ἁλμυρὸς, *ſalſus*.

Eum verò Hebe lavit, pulchriſque veſtibus induit.

CCXLIV. Et hoc loci Hebe miniſterium obit ſuum. Etenim, ex ratione artis Medicæ, poſt vulneris curationem, Martem ipſa abluit; pulchriſque veſtibus ἕσσεν, hoc eſt, ἐνέδυσεν, *induit*. At enim ſoror Martis eſt Hebe, ut Theocritus quoque fabulatur.

Tum apud Jovem Saturnium ſedit, bonore exultans.
At veri rurſus domum Jovis magni redierunt
Junoque Argiva, potenſque Minerva,
Poſteaquam ab humanis cædibus homicidam Martem repreſſerunt.

CCXLV. Hoc item loci verſum collocat, quo uſus antea fuerat, paullulum nunc per parœdiam immutatum. Namque illic dixerat: Ὅς ῥα παρὰ Κρονίωνι καθέζετο, κύδεϊ γαίων. *Qui apud Saturnium ſedit, bonore exultans*. Hoc autem loci ſic ait: Πὰρ δὲ Διῒ Κρονίωνι καθέζετο, κύδεϊ γαίων, *Et apud Jovem Saturnium ſedit, bonore exultans*. Fortem ductorem exercitûs decet illud: παύσας βροτολοιγὸν Ἄρην ἀνδροκτασιάων. *Qui Martem, peſtem illam generis humani, ab humanis cædibus repreſſerit*.

1. παρετυμολογῶν τὸ τύρευμα) Non germana ipſa vox Ariſtophanis expreſſa hoc loci, ut opinor, ab Euſtathio, ſed, ut ipſe aliquando ſoles in citandis veterum auctorum locis majorem ſententiæ, quam verborum, rationem habere, vox ejuſdem generis, & ſignificationis: quippe quum Ariſtophanes dicat τετυρευμένον. Reſpicit enim, ni fallor, Euſtathius ad eum locum Equitum, in quo Comicus Poëta jocosè alludit ad etymon hujus vocis συντετυρευμένα, indeque ſibi anſam arripit ad mentionem faciendam τυροῦ, cujus magna copia apud Bœotios. Quum enim Cleon ediviſſet, ſeſe ad Senatum Athenienſem delaturum conjurationem Equitum, & Agoracriti, iniitamque ab iis cum rege Perſarum ſocietatem contra Rempublicam; capitaque ipſa conjurationis patefacturum, καὶ τὰ κ' Βοιωτοῖς ταῦτα συντετυρευμένα· facetè id arripit Agoracritus, perinde quaſi eâ voce Cleon confectos a Bœotiis caſeos, & non conſuetam ab iis, & commiſſa perniciosa conſilia ſignificaſſet. Itaque, detortâ in riſum voce, ait: Πῶς οὖν ὁ τυρὸς ἐν Βοιωτοῖς ὤνιος; Ubi, ut vides, Comico lepore, vocem ipſam ad etymon reducit, atque, ut notat vetus Scholiaſtes, ἐπαίξε τὸν πρὸς τὸ συντετυρευμένα, πρὸς τὴν μεταφοράν. Politus.

2. τὸ δὲ τυρεύειν, καὶ ἡ τυρεία, μοναχῶς ἐπὶ φαυλότητος λέγεται) nempe cum accipiuntur per metaphoram. Nam extra metaphoram non malè ſonant hæ voces. Polit.

3. Ἡ γὰρ λέξις εἴρηται παρὰ τὸ τρέφεσθαι, ὅ ἐστι πήγνυσθαι) Etymologici Magni Auctor: παρὰ τὸ τρέφω τὸ πήσσω γίνεται τροφὶς, ὡς λέγω λεωὶς· καὶ πλεονασμῷ τῆς αλ συλλαβῆς, καὶ τροφὶς, τροφαλίς. Eadem etymologia, & ſcriptura apud Suidam. Heſychius ambigit de ſcripturâ. Τροφαλίδες, inquit, ἢ τρυφαλίδες, τὰ τμήματα τοῦ ἁπαλοῦ τυροῦ. Politus.

4. ἀπὸ τοῦ τηρῶ γίνεται τυρὸς) Etymologici Magni Auctor: τυρὸς παρὰ τὸ τηρῶ, κατὰ τροπήν. γάλα γὰρ τηρούμενον ἐστὶν ὁ τυρός. Polit.

KATA-

1401024

Digitized by Google

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΥΤΟΙΣ ΤΟΙΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑΣΙ ΣΥΝΕΧΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΙΜΩΝ.

Α

ΑΒλὴς ἀὸς, ὃ ὁ μέσα βληθεὶς, ὃ Ὁμηρικῶς ὁ μέσω βαλών. Pag. 987.
ἀβληχρὴ χεὶρ, ἢ ἡ ἀσθενὴς, ἢ μᾶλλον ἡ ἄφθονος. 1184.
Ἀβρογαστις Φρύγιον. 1106.
ἀβροτάζω παραγωγὴ ἐκ τοῦ ἀβρότω τὸ ἀποτυγχάνω. 1175.
ἀγάλλεσθαι, καὶ χαίρειν, διαφέροντα ἀλλήλων. 997. 958.
ἄγαλμα παρὰ τῷ Ποιητῇ καλλώπισμα πᾶν, ἐφ' ᾧ τις ἀγάλλεται. Παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον ἄγαλμα τὸ ξόανον. 997.
Ἀγαμεμνόνεια φρέατα. 1006.
ἀγελείη Ἀθηνᾶ, ἢ ἀπὸ τοῦ λαὸν ἄγειν, εἰς λαΐτις, ἢ παρὰ τὸ λεὼν ἄγειν, ὡς ἡγεμονική. 990.
ἀγὲν, ἄγεν ἐκλάσθησαν, Ποιητικὴ λέξις. 1013.
ἀγηλατεῖν φυλάμενον ἐκ τοῦ ἄγειν, καὶ ἐλᾶν. 959.
ἄγκος διὰ τὸ κ', ὁ βαθὺς, καὶ φαραγγώδης, καὶ κοῖλος τόπος παρὰ τὸ ἀγκαλίσθαι. 1073.
ἀδεῖν τὸ κορέσαι, ἀπὸ τοῦ ἅδην, ψιλούμενον Αἰολικῶς. 1156.
ἀδὴν τὸ δαψιλῶς. 1155.
ἄδης τρωθεὶς ὑφ' Ἡρακλέους, μυθικῶς, καὶ ἀλληγορικῶς. 1101. 1104.
ἄδος βασιλεὺς τοῦ Μολοττικοῦ. 1101.
ἄδης, ἀνὴρ τις πολυκτήμων Μακεδών. 1102.
ἀδολέσχης, ὁ ἐν τῇ φλυαρίᾳ εὐφραινόμενος. 1156.
ἄδω κυνὴ, μυθικῶς, καὶ ἀλληγορικῶς. 1099. ἄδω κυνῆν φορεῖν, παροιμιακόν. 1099.
Ἄδραστος βασιλεὺς Ἄργους. 1052.
Ἄδωνις τοῦ Κινύρου υἱὸς, ἀναιρεθεὶς ἀπὸ Ἄρεως ἐν τῷ Λιβάνῳ ἢ Ἀραβίας. 1199.
ἀεικὴς πότμος, ὁ ἀπρεπής. 2050.
ἀείρω τὸ ὁμοῦ ἄρω, ἢ συζευγνύω. 1024.
ἀζηχὲς, ἐκ τοῦ ἀδιεχὲς, ὑπερβολῇ τοῦ ι, καὶ τροπῇ τοῦ δ' εἰς ζ, ἢ τοῦ ε εἰς η. 1071.
ἀήσυλος, Ποιητικὴ λέξις, καὶ πεζῷ λόγῳ ἐν χρήσει. 1306.
Αἰγιάλεια, Διομήδους γυνή. 1210.
αἰγίδα φιλαὶ θυσανωταὶ, κεχρισμέναι ἐρυθεδάνῳ, φόρεμα τῶν Λιβυσσῶν. 1280.
αἰγίοχος Ζεὺς, ὁ ὡς ἔχων αἰγὶ χρησάμενος. 1278.
αἰγὶς, σκεῦος Διὸς ὅπλου, ἡ βλητικόν. 1005. 1279. αἰγὶς Διὸς μυθικῶς, καὶ ἀλληγορικῶς. 1278. 1275.
αἰγὶς, φόρημα Ἀθηνᾶς. 1279. 1278. αἰγὶς Ἀθηνᾶς ἀλληγορουμένη. 1279. 1280. αἰγίδες τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Διὸς, ἢ τῆς Ἀθηνᾶς, παρ' Ἕλλησι ἄφαντοι, ἢ πλέκται, καὶ οἷον σπογγώδεις μυθεῦνται. 1281.
αἰγὶς τὸ ἐκ τῶν γραμμάτων δίκτυον. 1281.
αἰζηοὶ, ἢ οἱ νέοι, ἢ ἁπλῶς οἱ ἄνδρες. 1190.
αἴμων, οἷον δαίμων, ἤτοι δαήμων, πυτός, μαθητικός. 1120
Αἴνασθαι, ἢ ἀπὸ τοῦ αἴρω, ἢ ἀπὸ τοῦ ἄνω, 1146. 2301.
αἶξ, ἀρσενικῶς, καὶ θηλυκῶς. 985.

Αἰολεῖς ἀναλύοντες τὰ σύμφωνα. 1071.
Αἰολέων ἴδιον τὸ βαρυτονεῖν 1116.
αἰπόλος, οἷονεὶ αἰγοπόλος, ὁ περὶ τὰς αἶγας πολῶν, ἢ ὡς αἰπόπολος, ὁ περὶ τὰ αἰπὰ πολῶν, 1028.
αἶσα παράγωγον τῆς αἰῶ. 1250.
αἰσχρολοιχὸς σκάρθος, ὡς βροτολοιγός, 1116.
αἰτιατικαὶ ἀπτωσεῖν παθοῦσαι. 1211. αἰτιατικαὶ μεταπεπλασμέναι. 1177.
αἰὼν, ἤγουν ἡ ζωή. 1262. αἰὼν τὸ μέτρον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. 1087. αἰῶνα τελευτῆσαι παρ' Ἡροδότῳ, τὸ θανεῖν. ibid.
ἀκάματον πῦρ, τὸ τῇ οἰκείᾳ φύσει τοιοῦτον. 1108.
ἀκέφαλος στίχος, ὁ τῆς κατὰ τὴν ἀρχὴν μεγέθους ἐνδεὴς, ἀπὸ βραχείας ἀρχεται 2188.
ἀκέων ἀντὶ τοῦ ἀκέουσα Ἀττικῶς. 967.
ἀκοὴ ἡ σιδήρου ὀξεῖας 993.
ἀκήριον, τὸ ἀψυχωδὸν, ἢ νεκρωδέον, 2295.
ἀκηχεμένη, ἀντὶ τοῦ ἀκαχημένη, μεταθετικῶς, διὰ χρείαν μέτρου. 1191.
ἀκουάζεσθαι δαιτὸς ἀντὶ τοῦ συγκαλεῖσθαι τινὰς εἰς δαῖτα. 1044.
ἄκρον τὸ ἀκρωτήριον. 1058.
ἀκροκόμος ὁ ἄκρως κομῶν, 1096.
ἀκρόπολις παροξυτόνως 1235.
ἄκτο, κατὰ παραγωγὴν Ἀκταίων, 1033.
ἄκων, λέξις ὁμώνυμος. 593.
Ἀλαλκομεναὶ, κώμη, ἢ πόλις Βοιωτίας. 964. 965.
Ἀλαλκομενεὺς, ἢ Ἀλαλκομένιος, ἥρως. 961
Ἀλαλκομενὶς Ἀθηνᾶ. 964.
Ἀλαλκομένιον ὄρος, καὶ Ἀθηνᾶς Ἀλαλκομενίδος ἱερόν. 961.
ἀλάστωρ Ζεύς. 10 1. ἀλάστωρ, ὁ ἁμαρτωλὸς, ἢ ὁ φονεύς. 1031. 1032. ἀλάστορες δαίμονες, οἱ κακοῦντες. 1032.
ἀλέξανδρος ὁ μέγας ἐκάλει τῷ τῶν ὅπλων λαμπρύνεσθαι. 1105.
ἀλεύω ἐκ τοῦ ἀλέω, ἐντεθέντος τοῦ υ. 1114.
Ἀλίζωνες ἔθνος οἱ καὶ Ἀλιζῶνες, 1118.
ἀλλοιωθέντες ποταμοὶ οἱ εἰς ἄλλα μορφούμενοι 1048.
ἄλσον ἐκ τῆς ἄλης, τὸ μάταιον, ἢ τὸ ἀσυντελές. 969. 1088
ἄλις ἐπίῤῥημα ποτὲ μὲν ἀπολύτως, ποτὲ δὲ εὐθέως, εἰς τὰ πολλὰ δὲ γενικῇ συντασσόμενον. 1187. 1188.
ἀλκί, ἢ κατὰ μεταπλασμὸν ἀπὸ τῆς ἀλκῆ δοτικῶς, ἢ ἀπὸ εὐθείας τῆς ἡ ἀλξ. 1177.
ἀλκμανικὸν σχῆμα, ὅπερ Ἀλκμὰν ἔχαιρε μάλιστα, ὃ καὶ Προσπελάζειξις. 1287.
ἀλλαγαὶ, σταθμοὶ τεταγμένοι τοῖς ἀνθ' ἵππων τρέχειν, ἀνθ' πεζοδρόμοις. 1140.
ἀλλοπρόσαλλος ὁ ἄλλος πρὸς ἄλλον γινόμενος. 1257.
ἄλλος ἀντωνυμικὸν ἐν τῷ ἀπλόνοτι κλητικὸν ἐν ὀχω. 1307.
ἄλλος ἄνος Ἡρακλῆς, παροιμία. 1254. 1255.
ἀλλότριος φὼς, ἀντὶ τοῦ πολέμιος. 1159.
ἀλμυρὸς παρὰ τὴν ἅλμην, τροπῇ τοῦ ἠ εἰς υ, 1312.
ἀλοσύδνη, ὄνομα Νηρεΐδος. 560.
ἀλύειν τὸ δυσφορεῖν, καὶ ἀπορεῖν, καὶ λυπεῖσθαι, καὶ ἀδημονεῖν. 1171. ἀλύειν, οὐ μόνον ἐπὶ λύπης, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ χαρᾶς. 1171. 1189.
ἄλυσις, λέξις δασυνομένη. 1217.

ἀλυσκάζω ἐκ τοῦ ἀλύσκω, ὃ προϋπάρχει τὸ ἀλύω. 1171.
ἀλωαῖος παῖδες, οὓς Ἄρης ἔδησεν. 1197. 1198. 1199.
ἀλωὴ, ἡ φυτοφόρος γῆ, καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ πατεῖται ὁ πυρός. 1219.
ἀμαθὴς ὁ ἀλογομάθης. 1182.
ἄμαθος, ἀμμώδης γῆ, καὶ ἐκ ἄμμος, 1044. ἀμαθος, κοινῶς τε ἀθος. 1246.
ἀμαξιτόν τὸ ἐπίλατον. 1271.
ἁμαρτάνειν, καὶ ἁμαρτάνειν τὸ ἀπολυθῆναι. 1259.
ἁμαρτῇ, ἀπὸ τοῦ ἅμα, καὶ τὸ ἀρτῷ. 11 9.
ἀμβλυδὸν ἐπίῤῥημα, ἐκ τοῦ μουσικοῖς ἀναβάλλεσθαι. 953.
ἀμβροσία, θεῖόν τι βρῶμα. 952. ἀμβροσία, θηλυκῆς λέξις 952. 1187. ἀμβρόσιον, ξηρὰ βρῶσις. 1187. ἀμβρότα ἐπιθετικῶς πολλὰ τῶν καλῶν σωμάτων τι, καὶ πραγμάτων. 952.
ἀμὸς ὁ ἡμέτερος. 1208.
ἄμπυξ ὁ παρὰ τὰς περὶ τὸ μέτωπον τῶν ἵππων τρίχας συνδέουσα. 1191.
ἀμυμώνη ἐν Ἄργει ὕδατα, ἀπὸ τῆς Ἀμυμώνης τῆς Δαναοῦ θυγατρός. 1208.
ἄμυνα καὶ ἐπὶ ἀμοιβῆς, καὶ ἐπὶ ἀντιπράξεως. 1172.
ἀμύνεσθαι τὸ ἁπλῶς ἀμείβεσθαι. 1172.
ἀμυχὴ, παρὰ τὸ ἀμύσσειν. 1113.
ἀμφαδίην ἐκ τοῦ ἀμφαδὸν 1296.
ἀμφίβασις ἐπὶ βοηθείας, ἢ σκέπης, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τετραπόδων. 1252.
ἀμφὶς τὸ ἀμφοτέρωθεν. 1269. 1271.
ἀμφίφαλος περικεφαλαία. 1277.
ἀμφότερον, ἐπίῤῥημα μεσότητος. 975.
ἀναγραμματισμοί τινες. 1059
ἀναδραμεῖν τὸ ἄνω δραμεῖν, ἤγουν αὐξηθῆναι. 1 49
ἀνέδραμε ἡ οὐδ' ἐλαίων αὐξησεν, 2249.
ἀνακεχωρηκὼς τόπος ὁ ἔρημος, ἢ ἔνυχος. 1075.
ἀνακλῖναι τόξον πρὸς τῇ γῇ, ἀντὶ τοῦ εἰς γῆν θεῖναι. 987
ἀνακλίνειν, κυριωτάτη λέξις ἐπὶ ἀνοίξεως πυλῶν. 1185
ἀνάλκιδες γυναῖκες, κατὰ κοινὸν ἐπίθετον 1189
ἀναπτύξαι χεῖρας, ὡς εὐχὴν δηλαδὴ, κατὰ τὴν Τραγῳδίαν. 1095.
ἀνασφάλλειν τὸ ἐκ τοῦ πτώματος ἀνεγείρεσθαι. 1243.
ἀνασχέσθαι τὸ ὑπομεῖναι. 1136.
ἀνασχὼν χεῖρα, καὶ ἔγχος, καὶ τὰ ὅμοια. 1158.
ἀναφέρειν τὸ ἀναπνέειν. 1223.
ἀναχωρῆσαι τὸ ἀναποδίσαι. 1135.
ἀνεμοφθόρα σπέρματα, ὡς φθορὰ ἐξ ἀνέμων 1161.
ἀνεμώλια τὰ ἀνέμοις ἐοικότα, ἤγουν ἀπολλύμενα. 1026. 1160. ὁ πάντη ταυτὸς ἀνεμώλιον αὐτοῖς, ἢ ἀνεμόφθορα. 1160.
ἀνὴρ ὁ ἀνδρεῖος. 1088. τὸ ἀνὴρ ἄρχησα παρὰ τῷ Ποιητῇ ἐκτείνεται, ἢ συστέλλεται. 1148. 1191.
ἀνθεμίδης παρωνυμικόν. 1088.
ἀνθεμίδες τις γείτονα πονηρὸν καταγράφοντων. 1106.
ἀνιέναι τὸ ἀναπεῖθειν. λέξις Ὁμήρῳ συνήθης. 1307.
ἀνίσχειν ἐπὶ ἡλίου ἀνατολῆς. 1136.
ἀντεβολεῖν τὸ παρακαλεῖν, Ἀττικῶς 1044.
ἀντικρὺ τὸ κατέναντι, κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ ἀντικρυ. 1133. ἀντικρὺ, καὶ ἄντικρυς, διαφέροντα. 1132. ἀντικρὺ ἐνταῦθα, καὶ συστέλλει τὴν λήγουσαν. 1132. 1138.

ἀρ-

ἀντισςροφῆς χῆμα. 1294.
ἀντιστρέφει τὸ ἀντοι τεμῶν, ἢ θεῖλα τρυπῶν. 1184.
ἄντυξ ἅρματος, καὶ αἰθέρας, ἢ οὐρανοῦ. 1272. 1273.
ἄντω ῥῆμα βαρύτονον συνηθὲς αὐτῷ Ὁμήρῳ. 993.
ἀνώλαμνος ὁ ἄπαρος, ὡς οἶον ἄχης. 1248.
ἀπάμεια, πόλις περὶ τὸν Κιανὸν κόλπον, ἣ καὶ Μύρλεια, καὶ ἑτέρα τῆς Συρίας. 983.
ἀπαστῦλοι παρὰ τὸ ἄπαστα ἀπαιτεῖν. 1150.
ἀπείλεθρος δύναμις ἡ ἀμέτρητος, ὡς ἀπὸ ἀπαρίνου γῆς 1168.
ἄπελος τὸ ἕλκος παρὰ τῷ Καλλιμάχῳ. 1010.
ἀπηνὴς ὁ καὶ ἀπηλεγής. 1055. 1054.
ἀπειθὼν παρὰ τῷ Ποιητῇ διὰ τὸ ἰ, ὡς ἀπὸ τὸ πιθῶ παρακειμένου μέλλοντος. 977.
ἀπιστοῦσιν τὸ ἀσυνετῶς, ἤτοι ἀφραίνων. 1264.
ἀπὸ παντάλα λαβὼν, ἐπαρέμιον. 1159.
ἀποβαίνειν ἵππων τὸ πεζεῦσαι. 1178.
ἀποδιδόναι τὸ χρεωστικὰς δοῦναι. 1258.
ἀπόδοσις παραβολῆς. 1070.
ἀπολαύειν ἐκ τοῦ λαοῦ, ἢ κατὰ πλεονασμὸν λαοῦ. 1120.
ἀπόλλυσθαι ἀπολωλότος τοῦ ἀμαρτημένου. 1073. 1181.
ἀπόξιον ἀντὶ τοῦ ῥᾶον ἀπαιτεῖσθαι. 1217.
ἀποστροφῆς χήματος παραδείγματα. 990. 1015.
ἀποσφάλλειν τὸ πέρρα ποιεῖν, ἢ ἀποπλανᾶν. 1145.
ἀπρα, ἀδηλοῦς ὑποκόρισμα Ἀττικοῦ. 1009. ἀπφία, ἢ ἄπφιον, ἢ ἀπφάριον, ὑποκορίσματα. ibid.
ἀπφοὶ παρὰ Θεοκρίτῳ, πατρικὴ κλῆσις. 1209. 1210.
ἀρα, ἢ ἀράσθαι ἐκ τῷ ἀρεῖς. 1115.
ἀραιὰ χεὶρ, ἡ ἀσθενής. 1214.
ἄρβυλα, τὸ περὶ τὰ ἄντυγα τοῦ ἅρματος μέρος, καὶ εἶδος ὑποδήματος περιττῶς εἰργασμένον. 1072. 1073.
ἀργιθεύκανοι, Ἄρεος θύννοις, παρ' Αἰσχύλῳ. 1275.
Ἀργεῖον τεῖχος. 1061.
Ἄρεια πύργοι, πληθυντικῶς Ἄρεος πύργοι. 1063.
Ἄρες, Ἄρες, ἐν ἐντάσει τὸ δίχρονον, καὶ ἐν συστολῇ. 1124. 1115.
Ἄρες, ὀξυτόνως, ὃ ἔστι, βλαπτικέ. 1115.
Ἄρεως αἰθὰν παρὰ Ἀλκαίῳ. 1136.
ἀρεσμα ὁ βωθὸς. 954. 1232.
Ἄρης. Ἄρητος, καὶ Ἄρη, καὶ Ἄρεος. 1115. 1116.
Ἄρης ἀλληγορικῶς. 1073. 1176.
Ἄρης δεθεὶς ὑπὸ τῶν περὶ Ὦτον, καὶ Ἐφιάλτην, μυθικῶς, καὶ ἀλληγορικῶς. 1107. 1108. 1 99.
ἀρταμος ὁ μαγειρὸς, μάγειρος, φονεύς. 1233.
ἀρτεμὴς, ὁ ὑγιὴς, ἢ ἄρτιος. ὅθεν Ἄρτεμις, ὡς περιποιοῦσα ὑγείαν. 1053.
ἀρχαιρεσιάζειν ἐκ τοῦ ἀρχῆς, καὶ τοῦ αἱρεῖσθαι. 1123.
ἀρχαὶ ἐπὶ ἀρχικῆς ἐξουσίας, οὐκ ἐνεργητικῶς. 975.
ἀρχέκακον, τὸ κακοῦ κατάρξαν. 1122. 1123.
ἀρχεῖον, καὶ ἀρχεῖον τὸν ἀνεισῶ. 1158.
Ἀρχιμήδους κατοπτρικὴ τινὶ ἐπινοίᾳ πολεμίους ἐμπυρίσαι ναῦς. 1106.
Ἀσκληπιεῖς, ἢ Ἀσκληπιάδαι, Χάρωνος μαθηταί. 1011.
Ἀσκληπιὸς Ἐπιδαύριος ὀφθαλμικῶν ὑπὸ Ἀσκληπιῷ ἐπαθλος. 2011.
ἀσπερχὲς τὸ πολυσπουδαστὸν. 970.
ἀσπιδοπάλμων ὁ ἀσπιδηφόρος, ἢ ἀσπιδοθρέμμων. 1014.
ἀσφαλίζεσθαι οἴσθηδια αὐθὺς ἐπὶ τῷ ἄριστα ἐχόντων ἐπάν, καὶ ἀσφαλειῶς εἰσανλαμπόντων. 1273.
ἀσφὸς, καὶ ἄσφα διαφορά. 978. ἀσφὸς ἐτυμολογία. 1107.
Ἀστέρτη ἡ ἐκ προγόνων τινῶν ἐπιχώριος. 1053.
ἄσχετον ξύλον. 1027.
ἀσχημα, ζαίδιον τι ἐκ πολλῶν ἀστέρων συγκείμενον. 978.
ἀσύμβολον δεῖπνον, ὡς ὅπερ οὐδὲν συνεισφέρουσιν οἱ φαγόντες. 1287.
ἀσφάλειος Ποσειδῶν, ὡς ἀσφαλίζων συνέχων τὴν γῆν. 1157.
ἀσφόδελος βαρυτόνως ὁ καρπός. ἀσφοδελὸς δὲ ὀξυτόνως ὁ τόπος ὁ περιέχων ἀσφοδέλους. 978.
ἄτειρὴς σίδηρος. 1178.
ἀτελεύτητος παρὰ Σοφοκλεῖ ὁ μὴ τελευτὴν ἐπάγων τοῖς ζητουμένοις. 959. ἀτελεύτητον ἔργον τὸ ἀτελές. 1008.
ἀτιμάζειν τὸ ἀτιμάζειν, καὶ ἀπαλῶς τρέφειν. 1173.
ἀτλὰς ἔρως. Ἀτλαντὶς δύο, 1063. Ἀτλαντὸς, ἔθνος Λιβυκόν. ibid.
ἀτλητὸν παρὰ Σοφοκλεῖ ὃ μὴ ἔχων πλάμων ἐστί. 1003.
ἄτος ὁ ἀκόρεστος, καὶ ἀπλήρωτος, ἀσαφῶς ἐκ τοῦ ἄατος. 1202.
αὐρείσαξαι, ἢ αὐραίσαξαι, τὸ κοινῶς χρυσολίχασαι. 1156.
ἀτρεκὲς τὸ ἀληθές, ἢ μὴ ψεύδειν τὸν βοῦν. 1168.
αὖτις ὁ Ζεὺς παρὰ Βιθυνοῖς. 1008.
αὐθάδεια, ὡς οἷον αὐθαρέσκεια, παρὰ τὸ ἁδεῖν. 1156.
αὐτοέντης, καὶ αὐθέντης ὁ αὐτοφόνευτης. 1116.
αὐλῶπις περικεφαλαία ἡ λέγουσα ὡς ἐξ αὐλίσκου. 1151.
αὖσεν ὁ πόλεμος, ἀντὶ τοῦ ἐποίησε τὸ φωνήν. 1185.
αὐτόματα τὰ παρὰ τοῖς μηχανικοῖς ὀνομασθέντα. 1184.
αὐτόν μιν, ἑαυτόν. 1123.
αὐτὸς ἀντωνυμία ὑπαρκτικῆς τινὸς σημαντικοῦ. 1249.
αὐτοπρόσωπος ὁ αὐτίχειρ. 1060.
αὕτη ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ. 1169.
αὐτουργὸς ὁ καὶ αὐτουργός. 1060.
ἀχαλκος, τὸ ὕδωρ. 1085.
ἀχῆνες οἱ πτωχοί, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν. 1066. 1219.
ἄχνη, ἀχνή τις οὖσα, παρὰ τὸ α στερητικὸν, καὶ τὸ ἔχω. 1068. 1219.
ἀχρεῖος, ἀντὶ τοῦ δειλά. 1094.
ἀχυρμιὰ ἐξυτόνως, οὗτος ἀλωεὺς, περισπωμένως ἄχυρον. 1018.
ἀχώριον, ἄχωρόν τι, παρὰ τὸ μὴ ἐχνοῦσθαι. 1219.
ἀψὶς, ὀξυτόνως, ὀνομασθεὶς τὸ ἱ. 1216. ἀψίδες δικτύα. ibid. ἀψὶς ἐπὶ βροχῆ. 1227.

B

B τριπόμενον εἰς μ. 1005.
βαβαιζαιάριος ὁ καὶ ἐφιάλτης. 1199.
βαθμηκὸς Ἰωνικῶς. ἀντὶ τοῦ βάτραχος, κατ' ἀντιμετάχρησιν ὡς τὸ κορώνη. 1020.
βαιὸς ἐνδεῖσθαι παρὰ Σοφοκλεῖ, τὸ ἀθρόας ἐπισχεῖσθαι. 1193.
βάκχος, ἀπὸ τοῦ βάζειν. 1070.
βαλεῖν διαφέρει τὸ ἐντόσαι. 1098. βαλεῖν ἢ Αἴνειαν, καὶ βαλεῖν χαλκὸν εἰς γάστερα Αἰνείου. ὁ σκοπός. 1181.
Βαλέμερ Θευδερίχῳ αὐτῷ τοῦ καταχρηστικῶς Ἰταλίας. 1105.
βάλλειν ἀντὶ τοῦ ἐντυγχάνειν. 1110. βάλλειν ἐπὶ τοῦ τιθέναι. 1143. 1146. 1259. βάλλειν ἐπὶ τὸ ἁπλῶς ἀφιέναι ἀδόκητι παρ' Ὁμήρῳ. 987.
βαρυχόος ὁ καὶ ἐφιάλτης, ἢ ἐφιάλτης, ἐπὶ πάθους. 1200.
βδέλλειν παρ' Ἀττικοῖς τὸ ἀμέλγειν. 1052.
βδέλλα παρὰ τὸ βδάλλειν, τοῦ α τραπέντος εἰς ε. 1052.
βέβρυθε κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν ἐκ τοῦ βρῶ. 970.
βέλος, τὸ ἐφιέμενον δόρυ. 1088. 1174. 1184.
βέλος ἢ ὁ οἰστός. 989. 1174. βέλος κυρίως τὸ τοῦ οἰστοῦ σιδήριον. 909.
βελονῶν τρεῖς παρ' Ὁμήρῳ. 1013.
βῆ, ὄνομα φωνῆς προβάτων, ὀνοματοποιηθέν. 1259.
βίαιον νόμιμα τοῖς μεθ' Ὅμηρον ῥήτορσι τὸ γεννᾶσθαι, καὶ ἀνδρικόν. 1036.
βλαῦται σφίγγονται παρὰ Ἀθηναίῳ, ὑποδήματα μόνον ἐρωθέντα. 994.
βλέπουσι, βλέψεις. 986.
βληχᾶσθαι τῶν οἴων, 1076.
βληθὲν τι ἐστὶ βολῇ θεῖν. 964.
βολίζειν, τὸ μετρεῖν τὸ τῆς θαλάσσης βάθος διὰ βόλου καθέσεως. 1105.
βόλος ὁμωνύμως λεγόμενος ἐπὶ τε τῆς ποντικῆς, καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ δίκτυον δέ. ὅθεν τὸ βολίζειν. 1105.
Βορέας ἄνεμος παρὰ τὴν βοράν, ὡς ξηρὸς ὢν αὐτός. 1035. βορέα ὕπατος. 1135. 1264.
βορὸν ὕδωρ διὰ τὴν ἐκ ψυχρίας κονισαγίαν. 1035.
βυβῶν τὸ πάθος, ὡς ὁμώνυμον ὁ τοῦ σώματος τόπος. 1081.
βοῦς ὁ βύρσα, ἀπὸ τοῦ ὅλου τὸ μέρος. 995.
βύσταθμον. 1246.
βρέγμα, τὸ ἄνω τοῦ μετώπου, λεπτότατον ὀστοῦν. 1045.
βρέχμος διὰ τὸ χ, ὃ καὶ κοινῶς βρέγμα διὰ τοῦ γ'. 1245.
βρίζειν τὸ ἀπονυστάζειν, κυρίως δὲ τὸ βαρεῖς, ἢ μετὰ τὴν βοράν, ὄζειν. 1015.
βρωμολόγος κοινότερον ὁ ἀνθρωπεῖος, Κωμικοῖς δὲ καὶ ὁ αἰσχρολεσχής. 1216.
βροτὸς, ἐπίθετον. 1049.
βυζεῖν, ἐπίρρημα. 1012.
βωτιάνειρα γῆ ἡ ἄνδρας βόσκουσα. 577.

Γ

Γαμβρὸς, ὁ ἀνὴρ τῆς θυγατρός. 1222. γαμβροὶ παρ' Εὐριπίδῃ οἱ πενθεροί. 1082.
γάνος, οὐ μόνον ἐπὶ ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀλόγων ζῴων. 1167.
γανῶσαι ἀντὶ τοῦ αἶσαι. 1166.
γεγωναὶ ἐλεπτικαί. 1234.
γεραιὸς ἐπίθετον. 1170.
γενναῖον ἱερὸς παρὰ τῷ Καλλιμάχῳ, τὸ ἀθροισμα. 1170.
γέροντες οἱ ἔντιμοι. 1045. γέροντες παρὰ τὸ γέρας. 1038
γέρουσιος οἶνος ὁ τοῖς γέρουσιν, ἤτοι τοῖς εὐτίμοις, διδόμενος. 1043. 1044.
γέφυρα παρ' Ὁμήρῳ ὡς τὸ εἰκάζεσθαι ἡ μεταξὺ τῶν δύο στίχων ὁδός. 1032.
γεωμέτρης ἐκ τὸ γῆ, καὶ τὸ ποιεῖν, ἰσοδυνάμων λέξεων. 959. 961.
γέρανοι λιβυκῆς αὐλοθετοῦ παρ' Ἀράτῳ. 1108. 1210.
γεροβοσκὸς ἐν συστολῇ τοῦ ο, ἐκ τοῦ γῆρας ἐκθλίψας, ὁ καὶ γηροβοσκὸς, διὰ τοῦ ω, ὥσπερ γενναῖος Ἀττικῆς, τὸ γῆρας. 1174.
γίνομαι ἐκ τοῦ γίγνομαι, ἀποβαλὸν τοῦ γ' τοῦ δὲ φύσει μακροῦ ὄντος. 1152.
γινώσκω ἐκ τὸ γιγνώσκω, τοῦ καταρχαίως διχρόνου φύσει μακροῦ ὄντος μετὰ οὖν ἀποβολῆς τοῦ γ'. 1151. 1152.
γλαυκὶς, τὸ ἀφαίρεμα τῆς κοτύλης. 1123. τῆς λέξεως ταύτης ἐτυμολογία. ibid.
γλαφυρὸς λόγος. 992.
γλαφίδες, τὸ γλύμμα τοῦ ὀϊστοῦ τὸ ἐντιθέμενον τῇ νευρᾷ. 988.
γλαχὶν ξίφους ἡ γωνία. 1204.
γλύξ ἐκ τοῦ γένυ κατὰ συγκοπήν. 1180. γλύξ ἐρωτὰς. 1180. 1191.
γοργόνες λόγοι. 1289.
Γοργὼ ἡ καὶ κοινῶς Γοργών. 1278.
γόλλον τὸ κόλλημα. 1131.
γῆμα κατ' ἐξαιρετὸν οἱ πόδες, καὶ αἱ χεῖρες. 1157.
γυνὴ κατὰ Ποιητικὴν πολυφωνίαν καὶ ἄκοιτις, καὶ ἄλοχος, καὶ ὁμόλεκτρος, καὶ παράκοιτις, ἢ καὶ κοινῶς σύνευνος. 975.
γωνία ἀπὸ τοῦ γόνυ κατ' ἔμφασιν. 1105.

Δ

Δα Δωρικῶς ἡ γῆ. 959.
Δὰ, καὶ πέδον, ἰσοδύναμοι λέξεις. 959.
δαιμονὸς τινες ὁμώνυμοι τοῖς παθοῦσιν, οἷς ἱδρύεσθαι μυθολογοῦνται. 1.82.
Δάειρα ἡ καὶ παρ' Ἀττικοῖς Δηὼ, μήτηρ Ἐλευσῖνος. 995.
δαιδαλόεντα, ἀντὶ τοῦ μεμηχανημένως. 1024.

δα-

δαμνάω ἐκ πλεονασμοῦ τοῦ ν. 1204.
Δαναΐδας θρησκείαν διδάξασαι. 1035.
δάπεδον παρὰ τὸ δα, καὶ τὸ πέδον. 958. 959.
δαπαναὶ αἱ δαπανηραὶ μάχαι. 1303.
Δαρδανίων πόλεις αἱ καὶ Σκαιαί. 1050.
δαρδάπτειν ἀπὸ τοῦ δάπτω. 1300.
Δάρης, κύριον ὄνομα, ὥσπερ ἱερεῦ. 1110.
δασεῖα ἡ νύξ. 1256.
δαΐδας ἐκ τοῦ δαΐδοι. 1096.
δάμος τὸ δεδοικέναι. 1073.
δανεῖος ἡ περὶ τὸν λόγον. 1093.
δεξάσθαι. οὐ μόνον τὸ λαβεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπαντῆσαι, καὶ ὑποδέξασθαι. 1163.
δὲ παρὰ τῷ Ποιητῇ τεθειμένον ἐν καταρχῇ ἐννοιῶν. 1178.
δήϊος ὁ πολέμιος, ἀπὸ τοῦ δαίω τοῦ καίοντος τὸ καῖον. 1044.
δηιοτής, καὶ δαΐς ἡ μάχη. 1044. δηιοτής, ὡς βρωτής, ὀξυτόνως. 1207.
δηλήσασθαι ὅρκια περιφραστικῶς τὸ ἐπιορκῆσαι. 975.
δῆλος ἀπὸ τοῦ δαίω. 1104. 1107.
Δημήτηρα, ἑορτή. 1318.
Δημήτριος ὁ Πολιορκητής. 1018.
δηὼ τὸ ἐπὶ πολὺ· ἀφ' οὗ καὶ δηωθεὶς ὁ πολυχρόνιος. 1048.
δήϊα τὰ βαλλόμενα, παρὰ τὸ δηῶ. 1048.
διάδοχος ὁ φανερώσας. 1107.
διακλινάσθαι τὸ διαπορεύεσθαι τὰ λίνα, ἤγουν τὰ δίκτυα. 1007.
διαχέειν ἀντὶ τοῦ διαχέεσθαι, καὶ διαλῦσαι. 1132.
διαβιβάζειν τὸ στρατεύειν, καὶ ὑπερβιβάζειν. 970.
διάφορος τινι ὁ πρός τινα ἐχθραίνων. 1179.
διδόναι τινα εἰκότως ἀντὶ τοῦ εἰκονάν. 1202.
διδυμάονες οἱ ἀδελφοί, δίδυμοι διαφέροντες. 1239.
δίδυμοι οἱ διπλῶς δύο. 1239. δίδυμοι οἱ ὄρχεις. ibid.
διοχὴς ἐναντίον τῷ συνοχῇ. 1071.
δίζυγος ἵππος. 1154.
δίμυξος λύχνος. 956.
Διομὰς Ζεὺς, ἐξ οὗ τὰ Διόμεια. 973.
Διομήδης ἀνὴρ, ὁ Ἀχιλλεὺς αἰνιγματικῶς. 1065.
Διὸς ἐπουρανίου συστατικοί. 1001.
Διὸς χιτὼν, ὡς οἷόν τι τεῖχος, ὅπερ ὅπλον. 1274.
δῖος ὁ ἀπὸ Διός. 957.
διπλασιασμὸς συμφώνων παρὰ Αἰολεῦσι. 1071.
δίομαι. φροντίζειν τὸ διώκω. 1285.
Διώνη ἡ τῆς Ἀφροδίτης μήτηρ. 1194.
Δοῖρος κύριον, ὑπερθεῖσης τῆς ἀρχούσης. 1099.
δονακίζειν ἐκ τοῦ δονεῖν, καὶ πάλλειν, ἢ παρὰ τὸ δονεῖν, καὶ τοὺς παλάμας. 967. 1083.
δόλος κακὸς πρὸς διαφορὰν δόλου ἀγαθοῦ. 1043.
δορύξενος ὁ ἐν πολέμῳ φιλικῶς. 1053.
δουπεῖν ὡς ἡ λέγουσι διὰ πλεονασμόν. 1277.
δρακὼν ἀόρατος παρὰ τῷ Ποιητῇ. 1040.
δρῶν πόλιν, καὶ πόλεμον. 1014.
Δωριέων ὡς ὅτι διπλάζειν τὰ ἀμετάβολα. 1071.
δῶρον τὸ ξένιον παιδαμής, ἢ διάστημα σπιθαμιαῖον. 986.

E

E Τὸ στοιχεῖον, ὁ λεγόμενον παρὰ τοῖς παλαιοῖς. 1101.
ἓα Ἰωνικῶς ἀντὶ τοῦ ἦν. 1037. 1308.
ἔα ἀντὶ τοῦ ἐῶ. 1171. 1172.
ἔγγονος διὰ τῶν δύο γ, ὁ ἐγγονὸς παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον. 1295.
ἐγγὺς τὸ χεῖλον, ἀπὸ τῆς ἐν προθέσεως, καὶ τοῦ γυῖα. 1050.
ἐγκοτέσαι, ὃ Ὅμηρος κοτέσασθαι. 1150.
ἐγκοτύλη, παιδιά τις. 1179.
ἔγχος, οὐ μόνον δόρυ, ἀλλά ποτε καὶ ξίφος. 1082.
ἔελδωρ ἀπὸ τοῦ ἔλδω, πλεονασμῷ τοῦ ε. 1023.
ἐθίζεσθαι κυρίως ἐπὶ ἀνθρώπου. 1155.
ἔθω Δωρικῶς ἐκ τοῦ ἔθω. 989. ἔθω τὸ ἐκ ἔθος τι διαπράττομαι. ibid.
εἰ τὸ ε στοιχεῖον παρὰ τοῖς παλαιοῖς. 1101.
εἱαμενή, ὑγρὸς, καὶ βοτανώδης τόπος, παρὰ τὸ ἕω, ἢ παρὰ τὸ ῥέω. 1086.
εἶδαρ ἀπὸ τοῦ ἔδω. 1184.
εἰκαῖα ἡ ἀπερίβουλος. 1109. 1241.
εἰλήμενος ἀντὶ τοῦ εἰλημμένος. 1155.
εἰλέω ἐκ τοῦ ἑλῶ. 1150.
εἰμαὶ ἀντὶ τοῦ εἰμί. 1305.
εἰροπόκοι ὄϊες αἱ ὡς ἔρος, ἤγουν ἔρια, πεκόμεναι. 1139.
εἷς ἐν πόνοις, παροιμία ἐπὶ τῶν ἀκερδῶν, καὶ ἀλυσιτελῶν. 1139.
εἷς, ὁ μέγας. 1062.
εἵως, ἀντὶ τοῦ ἕως ὅ. 1000.
ἑκατόμβαιον ἐκ τοῦ ἑκατόμβη. 971.
ἐκβλαστεῖν ἕως πρὸς ὁμοιότητα σεισθεῖσα βρέφους. 1089.
ἔκγονος διὰ τοῦ κ παρ' Ὁμήρῳ, ἐν ἴσῳ τῷ υἱός. 1295.
ἐκεῖθεν ἀπόλειψις παρὰ Ἀσχύλου, καὶ ἐμφαντιν. 1249.
ἐκκυβιστῶν, Ἀπόλλωνος ἐπίθετον. 1160.
ἐκμαγεῖον τὸ ἀποτύπωμα, σφραγὶς, ἀσπίς. 1009.
ἔκμαγμα παρὰ τῷ Κωμικῷ τὸ ἐκμαγεῖον. 1009.
ἐκμαίνειν κατ' ἐνέργειαν. 1150.
ἔκμηνος χρόνος ὁ ἑξάμηνος. 985.
ἐκμυζᾶν αἷμα ἕλκους. 1012.
ἐκπυρίζειν, ἀλλοπαθὲς ῥῆμα. 1000.
ἐκτομίας ἀντὶ τοῦ ὑπερφυὴς, καὶ ὑπερβαλλόντως. 1142.
ἐκφορμᾶν τὸ τοῦ καθέζοντος ἐρίμα ἐκβαίνειν. 1270.
ἕκτος ἐκ τοῦ ἕξ. 986.
ἐκφορὰ ἡ ταφή. 1223.
ἑκὼν ἀέκοντι, παροιμία. 972.
Ἐλάων, Ὦτον, καὶ Ἐφιάλτης ἀδελφοὶ, οἱ δενδρῶν μεταβληθέντα. 1241.
ἐλαίας δένδρου πολὺ ὕψος. 1041.
ἔλαιον ἐκ τοῦ ἐλάω ἐλαίω. 1140.
ἐλαφηβολία ἐκ τοῦ ἐλαφηβολεία, ἑορτῇ τοῦ ε καὶ ξίνις μετὰ τῶν ἀρχαίων συλλαβῆς εἰς τὸ α, διὰ ποσότητος δηλωτικόν. 1121.
ἔλαφος παρὰ τὸ ἐλῶ, ἢ τὸ ἔλλειν, ὄφις, φιλοθύτοις ἀρχῆς. 1019. ἢ παρὰ τὸ ἐλᾶν ὄφεις. ibid.
ἐλαφρὸς, οἱονεὶ ἐλάφυρος, ὡς ἀπὸ τοῦ τῆς ἐλάφου ξεστός. 1037.
ἐλεγχὴς ὁ ὑφυβριστής, καὶ ἄξιος ἐλέγχου. 1019.
ἔλεγχος. ἀπὸ τοῦ ἑλῶ, ἢ τὸ ἐλᾶν, τὸ ἔγχος. 1019. ἔλεγχος ὁ τὸ πρᾶγμα σαφηνίζων, παρὰ τὸ ἔλω ἔγχος. ibid.
ἐλεῖν, ἀντὶ τοῦ ἅψασθαι, γενικῇ. 1224. ἑλεῖν ἀντὶ τοῦ συνοχεῖν. 1138.
ἐλεφαίρω τὸ ἀπατῶ. 1043. 1082.
ἐλεφαντίνα ὀξυτόνως, ἀντὶ τοῦ ἐλεφαντίνη. 996.
ἐλέφας καὶ τὸ ἐλεφάντινον ὕλον, ἀπὸ τοῦ ἔλω τὸ μέρος. 996. 1244.
Ἐλεφήνωρ, ὡς ἐκ τοῦ ἐλεφαίρω. 1043. 1082.
ἕλκος παρ' Ὁμήρῳ ὁ κατὰ τραῦμα λύσις τῆς συνοχῆς. 1010.
ἐμβαίνειν τῷ δίφρῳ. 1156.
ἐμμαπέως, λέξις Ποιητική, οἱονεὶ ἀμεπέως, ἤγουν ἅμα ἔπει. 1298.
ἐμπαλάσσεσθαι παρὰ Θουκυδίδῃ ἀντὶ τοῦ ἐμπλέκεσθαι. 1133.
ἔμφασις ὁ καὶ συλλογισμὸς, χῶμα συνταμίας. 1030. ἐμφάσεως ἐρισμός. 1230.
ἐναρίζειν ἐπὶ φόνου κεῖται. 1146.
ἐναρηφόρος ὁ θάνατος ἐκ τοῦ ἐναίρειν, καὶ κτείνειν. 960.
ἐναίων τὸ ἐμφωνεῖν. 1106.
ἐνάρετος, τὸ ἐκπλὰς τοῦ νέρτερος. 1310.
ἐνηβητήρια τὰ τὸ παρ' Ἡροδότῳ ἐγειρόμενα. 961.
ἔνθεσιν τὰ καλούμενα ἀμαξοδένια, τὰ ταῖς χοινικίσιν ἐμβαλλόμενα. 1071.
εἶδος ὁ ξανθός. 950.
ἐνθεῦτεν Ἰωνικῶς παρ' Ἡροδότῳ, ἀντὶ τοῦ ἐντεῦθεν. 1020.
ἐνικὸν ῥῆμα πληθυντικῷ ὀνόματι ἐπαγόμενον. 1071.
ἐννεὰ ἡ διὰ λόγων ἐπίπληξις. 1061.
ἐνίσπω τὸ καταλογῶ. 1061.
ἐνοσίη, ἢ ὡς τῶν ἀνέμων συμβολή. 1309.
ἐντύνω ἐκ τοῦ ἐντύω. 1272.
Ἐνυάλιος, παρὰ τὸ Ἐνυὼ δαίμονα. 1105. 1183.
Ἐνυώ, ἡ πολεμική, ἡ μαχίμη δαίμων. 1106. 1183.
εὖ τὸ φονεύω. 1106. 1183.
ἐνωπὴ ὄψις, καὶ ἡ ἐν φανερῷ θέα. 1155. ἐνωπῇ, ἐν ὄψει. ibid.
ἐξαπίνως, ἤγουν αἰφνιδίως. 1300.
Ἔξηγον, πόλις Σικελίας. 986.
ἐπαινῶν ἀντὶ τοῦ συναινῶν, καὶ συγκατατίθεσθαι. 1053.
ἐπαναστροφὴ σχῆμα. 1205.
ἐπαναφορὰ σχῆμα. 1265.
ἐπασσύτερον, Αἰολικὴ λέξις, Πιεντικὴ φιλῶ. 1055.
ἐπεί ἐν παρ' Ὁμήρῳ, ταυτὸν τῷ ἐπειδή. 1021.
ἐπεμβολάδες ὅπου αἱ ἐγκατεστραμμέναι. 1170.
ἐπενθετικὸς διὰ ἐπενθέσεως τοῦ α. 1031. 1295.
Ἐπίγονοι. 1061. ἀντὶ τοῦ ἀριθμεῖν. 1062.
ἐπὶ πρόθεσις δοτικῇ ἀντὶ τῆς κατά. 1168.
ἐπιάλης, ἢ ἐπίαλτος, ὁ καὶ ἐφιάλτης, τὸ πάθος. 1200. ἐπιάλτης ὁ δαίμων· Ἐφιάλτης, ἀνδρὸς ὄνομα. ibid. ἐπιάλτης διὰ τοῦ π, ἀντὶ τοῦ ἐφιάλτης. 1203.
ἐπιβαίνειν ἵππων. 1155. 1170.
ἐπιγράψαι ἀκρότατον χεῖρα, τουτέστι τῷ ἐπιπολῆς ξύσαι. 993.
ἐπιδρομάδην ποδῶν, ἐπιτροχάδην γλώσσης. 1127.
ἐπίβολος διὰ ἐπενθέσεως τοῦ ι. 1296.
ἐπίηρα, ὁ τὸ ἀπλῶς, ἐπίχαρα. 1202.
ἐπίκουροι οἱ ἐκ τῶν ἀλλοτρίας βοηθοί. 1221.
ἐπιμαίεσθαι ἵππους μάστιγι τὸ αὐτὸ καὶ χειρὶ ἅπτεσθαι. 1283.
ἐπιμάσσεσθαι τὸ ἀποσπογγίζειν, ὁ τὸ διὰ ἐπαφῆς θεραπεύειν. 1009.
ἐπιμύλιος πλεονασμῷ τῆς ἐπὶ προθέσεως. 1149.
ἐπίσσωτρος, πατὴρ παίδων, ὁ καὶ προπάππος. 1210.
ἐπιστροφή τὸ πρὸ τῶν ἄλλων κατά τινος ἀφεῖναι βέλος. 931.
Ἐπιπώλησις, ἐπιγραφὴ τῆς δ' ῥαψῳδίας τῆς Ἰλιάδος. 956. ἐπιπώλησις ἡ ἔφοδος. 1258.
ἐπίσχεσθαι λοχθὲν καὶ ἐπὶ ἵππων, κατὰ ἐξαίρεσιν. 1161.
Ἐπίστιος Ζεὺς Ἰωνικῶς ὁ καὶ Ἐφέστιος. 1001.
ἐπιχορὰ. ὅπερ κατὰ τάξιν, καὶ ἐφεξῆς. 1068.
ἐπίσωτρα τὰ ἐπὶ τῶν τροχῶν σιδηρᾶ. 1307. 1265. 1271.
ἐπιτάρροθος, ὅπερ βοηθὸς, ἐκ τοῦ ἐπιρρόθος. 1057.
ἐπιτροχάδην, ἐπὶ γλώσσης, μετατρομάδην, ὁ ἐπιδρομάδην, ἐπὶ ποδῶν. 1127.
ἐπιφράσασθαι τὸ βουλεύσασθαι, καὶ χρόνον τινὰ ξίφει τῷ σαπλυφθῆ. 1055.
ἑπτάπυλος Θήβη. 1063.
ἔργα γάμου. 1015.
ἔργον τὸ ἐπὶ γεωργίας. 959. ἔργον μέγα, ταυτὸ τῷ, μέγα βάρος. 1178.
ἔρδω ἐκ τοῦ ῥέζω. 969.
ἐρέπτειν παρὰ τοῖς ἔξωθεν τὸ ἐσθίεσθαι. 959.
ἐρέπτω, καὶ ἀνερέπτω ἀπὸ τοῦ ἐρείπω. 1156.
ἐρεμνὸν ὁ σκοτεινὸν, παρὰ τὸ ἔρεβος. 1009.
Ἐρμῶν ἐκ τοῦ Ἐρμῆ, κατὰ παραγωγήν. 983.
ἐρέσσεσθαι. 1166.
Ἐρεχθεὺς πολυπαθώτης, ὡς πολλὰ τῇ ἐχώμενοι. 1057.
Ἐριουνιον κύριον. 1037.
ἐρυθριῶσιν τὸ ἐρυθρὸν, ἢ ἐρυθρόν. 1280. 1281. ἐρυθρίδανον πολύ κοινὸν παρ' Ἡροδότῳ, αἱ ἐρυθροβαφεῖς. 1281.
ἔρημος προπαροξυτόνως. 1146.
ἐρίζεσθαι Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ ἐρίζειν. 1148.
ἐρίηρος ἑταῖρος, ὁ ἐρίηρ. ὁ ἄγαν ἀραρὼς, καὶ ἡρμοσμένος τῷ φίλῳ. 1024.
ἔρισμα τὸ νεῖκος. 959.

Ἐρ-

Κάδμος ὁ ἐκ Φοινίκης. 1057. Κάδμος, Ἑρμῆς ἐπίθετον. 1057. Κάδμος ὄρος. 1058.
Καίσαρ γαμῶ, ὁ Καρίων, ὁ Καρικὸ. 998. Καίσαρ ἔθνος παρ' Ἡροδότῳ. 995.
καὶ οἱ, ὅπερ οἱ μετ' Ὅμηρον συναλοιφοῦσιν, καί. 1110.
Καίρα κατάσκευασθέντος ὑπὸ Καίρα. 996.
καίριον μέρος τὸ ἐπικαίριον. καιρία πληγή. καίριος λόγος. 1008.
καλαύροψ. 1087.
καλεῖσθαι ἀντὶ τοῦ εἶναι. 975.
καλλικόμους, γυναικὸς ἐπίθετον. 998.
Κανδάων, ὁ Κανδαῖος, ὁ Ἄρης, ἐκ τοῦ καίειν, καὶ δαίειν. 962.
κάπτω παρὰ τὸ καπύω τὸ πνέω. 1265.
καπνός παρὰ τὸ καίειν. 1162.
καπύω τὸ πνέω. 1162.
κάρα παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ πρόσωπον. 995.
Καρανᾶς τὸν ἴδιον πατέρα τυραννήσας. 982.
καρπὸς ἀπὸ τοῦ κάρφω τὸ ξηραίνω. 1130. καρπὸς τὸ ἄρθρον χειρὸς, ἢ βραχίονος. 1185.
καρτερὰ ἔργα τὰ βίαια. 1185. 1305. καρτερὸν τέλος. 1305.
κασίγνητος ὁ ὁμόγονος γνήσιος, παρὰ τὸ γνὴς γνητός. 959.
κασσίτερος. 1206.
καταιγίδες τὰ κατὰ τὸν αἰθέρα πνεύματα, καὶ φύσημα. 1279. καταιγίδες οἱ ἄνεμοι. ibid.
κατώρυξ ἄεθλος ὁ συνεσταμμένος, καὶ κατεστραμμένος. 1282.
καταρρέζειν τὸ τῇ χειρὶ καταψῆν κολακευτικῶς. 1105.
κατάκειν, ἐκ τοῦ ἀπαντικρὺ πρόσωπον, κατὰ ἀντικρύ. 1058.
κατίσχεσθαι δεινῷ. 1138.
καυσώδη μάχη ἡ θερμὴ, καὶ πυρώδης. 1044. 1106.
κεδάζω τὸ καὶ σκεδάζω σὺν τῷ σ. 1130.
κεκαλύφθαι ταυτὸν τῷ ὑπόθεσιν κεῖσθαι, ἀπὸ τοῦ κεῖσθαι. 997.
κεκαφηότες οἱ ἐκπεπνευκότες. 1264.
κεκλῆσθαι ἀντὶ τοῦ κεῖσθαι, καὶ ἀντὶ τοῦ ἵστασθαι, καὶ ἀντὶ τοῦ περιέχεσθαι. 1191.
κελαινεφὴς Ζεὺς ὁ κελαινοῖς θαυμαζόμενος, ἢ ὁ τὰ νέφη κελαινῶν. 994 κελαινεφὲς αἷμα τὸ κελαινὸν φαινόμενον. ibid.
κενεὸν ἡ λαπάρα, παρὰ τὸ κενὸς εἶναι ὀστῶν. 1175.
κέντρηνεκεῖς Κυρηναῖος οἱ αἰχμῇ ἐλαύνοντες τοὺς ἵππους, ὅπως ἔχειν, οἱ ταυροφαγοί. 1134.
κέντορες ἵππων, οἱ ἱππόδαμοι. 1038. 1134.
κεραβίουκὸς ἵππος. 1283.
κεραΐζειν, τὸ πορθεῖν, κατεχρησάμενος ἀπὸ ζώων βλαπτόντων τοῖς κέρασιν, ἢ ἀπὸ τοῦ κείρω. 1241.
Κέραμος, πόλις Καρίας. 1097. κέραμος κατὰ Κυπρίους τὸ δεσμωτήριον. ibid.
κέρας ἀρχὴ αὐγῆς ὑπὲρ ὄντα ἀριθμούς. 965.
κερδαλεόφρων ὁ πανοῦργος τὸ φρόνημα. 1043.
κερδὼ ἡ ἀλώπηξ. 1043.
κεύθειν τὸ βλέπειν. 1103. 1207. κεύθεσθαι τὸ φροντίζειν. 1203.
κῆπος, ὁ περιτετειχισμένος τόπος, παρὰ τὸ κάπτω τὸ πνέω. 1265. κῆπος τὸ ἐπάνειον. 1150.
κῆρ, κέαρ, ταυτὸ τῇ ψυχῇ. 1235.
κηραμύντης ἐκ τοῦ κῆρας ἀμύνειν, ὁ αὐτὸς καὶ ἀλεξίκακος. 965. κηραμύντης ὁ Ἡρακλῆς. ibid.
κιθὼν παρ' Ἡροδότῳ, ὁ χιτών. 1020.
κίνυγμα αἰθέριον παρ' Αἰσχύλῳ τὸ ἀέριον εἴδωλον. 1029.
κινύσσω ἐκ τοῦ κινῶ. 1029.
κίρκος ἱερατικός, καὶ θηλυκός. 1180.
κλαυθμυρίζεσθαι ἐκ τοῦ κλαίειν, καὶ τοῦ μύρεσθαι. 1248.
κλείειν ἀντὶ τοῦ κλαίειν. 1304.
κλείειν τὸ κλείζειν, καὶ δοξάζειν. 982.
κλεὶς ἡ κατακλεὶς, παρὰ τὸ κατακλεῖσθαι ἐπ' αὐτῇ τὸν αὐχένα, καὶ ὦμον. 1142. 1144. κλεὶδη ταὐτὸ τῇ βραχίονι. 1143.
κλίνειν τὸ κλίνειν, ἀνακλίνειν τὸ ἀνοίγειν. 1283.

κλύειν ἀκούειν ἐνίοτε ἰσοδυναμεῖν τῷ κλύειν. 982.
κλυτόπωλος Ἄδης, ὁ κλυτὰ ὁ ἐπιπωλεῖν, ὁ ὁ κλυτοὺς ἔχων ἵππους. 1258.
κλυτότοξος Ἀπόλλων, ὁ ἐπισημότατος καὶ τῇ τοξικῇ. 982.
κλύω ἐκ τοῦ κλέω, κολούω. 1150.
κλώθω ἐκ τοῦ κλῶ. 970.
κνήμαι βοχαὶ, αἱ ἀπὸ τῶν ἔσω χοινικίδων ἕως τοῦ ἔξω περιφερείας ῥάβδοι. 1269.
κοίσσω ὁ καὶ κοίτω διὰ ἑνὸς σ, ἐνταῦθα τὸ παραλαμβάνεται. 974.
κοινὴ Ἐκκλησία παρ' Εὐριπίδῃ ὁ ἀδελφός. 1097.
κοιμᾶν τὸ σὺγχυσιν δεικνύσθαι. 1295.
κολαστὰς ἄρας τὸ τῶν κατηδημισμένων, ὁ συμπεπηγμένων. 1049.
Κόλος Μάχη ἡ θ' ῥαψῳδία τῆς Ἰλιάδος. 1273.
κομίσασθαι ἀντὶ τοῦ ἐπιμεληθῆναι. 1192.
κόνδυλος τὸ τοῦ δακτύλου κυρτωτικόν. 1023.
κονία, καὶ κόνις παρὰ τῷ Ποιητῇ ταυτά. ὡς καὶ ὁ κονίσαλος. 1085.
κόνις κονίσαλος, ἀφ' ἧς οἱ φθόροι γεννῶνται. 1083.
κόρος ἐκ τοῦ κείρειν. 1241.
κόρρη ἀπὸ τῆς κόρης, ξουθὴ Ἀττικοί. 1058. κόρρη παρὰ Ἀττικοῖς, ὁ γνάθος. ibid. ἐπὶ κόρρης πατάξαι τὸ τὸν γνάθον πλατείᾳ πλῆξαι χειρί. ibid.
κόρση, καὶ κρόταφος, ταυτόν. 1057.
κορώνη τοῦ τόξου, εἰς ἣν ἐνίεται ἡ νευρά. 986.
κοτέσσασθαι παρ' Ὁμήρῳ τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον ἐγκοτῆσαι. 1111.
κόως, καὶ κώδιος, κώδιον ταυτά. 1151.
κοτύλη τὸ ἀγγεῖον, δι' ὃ ἀρυόμεθα, καὶ εἶδος μέτρου. 1179. κοτύλη ἡ τοῦ ἰσχίου, καὶ ἡ τοῦ ὤμου, καὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρὸς, ὅθεν παιδιά τις ἐπικοτύλη, ἐν κοτύλῃ. ibid. 1180. κοτύλη, τὸ κοῖλον τῆς χειρός. 1185.
κοτυληδόνες τῶν πολυπόδων αἱ ἐν αὐτοῖς κατ' αὐτὰς πλεκτάναις. 1179.
κοτυλήρυτον. 1179 1180.
κοῦρος ὁ νέος. 1058.
κρανεὶῆ ὁ πηχὺς, καὶ εἶδος ποδηρέστατος. 1163.
κραταιὸς δεσμὸς ὁ χαλκοῦς. 1195. 1205. κραταιὰ ἀμφισβήτησις ἡ γενναία, ἢ βιαία. κραταιοῦ ὑπομένειν. 1212. κραταιὸς λόγος, ὁ μῦθος ὁ ἀπελεγκτικός. 1305.
κρατὴρ, αἰσθητὰ κρατὴρ, ἐκ τοῦ κεράω. 1024.
κρείσσω τὸ κρατέω. 1216.
κρηθμος βαρυτόνως, ὁ κρηθμὸς ὀξυτόνως. 1241.
Κρῆτες πληθυντικῶς ὁ Κρήτη. 1059.
κρὶ κατὰ ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ κρίμνου ἄλευρον. 1154.
κρίνεσθαι παθητικῶς ἀντὶ τοῦ κρίνειν. 1143. κρίνειν ἀντὶ τοῦ διαχωρίζειν. 1230. κρίνειν ὀνείρους τὸ καὶ λύειν. 1143.
κρατεροὶ θεοὶ τοῦ ὁ μακροῦ, οἱ καὶ δύνασθαι. 1274. 1280. 1281.
κρόταφος, τὸ μεταξὺ ὀφθαλμοῦ, ὠτὸς, καὶ κορυφῆς. 1058. κροτάφοις ἐτυμολογία. 1057. 1058.
κρουνοὶ, αἱ τῶν χειμάρρων ἀρχαί, παρὰ τὸ κρούω τὸ νόμω. 1078.
κρουνοὶ διὰ τοῦ ὁ μεγάλη τὰ ὑδροφόρα ἀγγεῖα, ὑδρίαι. 1275. 1281.
κτάομαι παραγόμενον τοῦ κτῶ. 1114.
κτήματα τὰ κεχωρισμένα παρὰ τοῖς χωριτικοῖς τῶν ἀγρῶν. 1071.
κυβερνήτης βαρυτόνως παρὰ τῷ κανόνι τῶν εἰς της ῥηματικῶν. 1145.
κυβιστᾶν τὸ ἐπὶ κεφαλῆς κυλινδεῖσθαι. 1244.
κύδος ὁ αὐλακι. 981.
κυκᾶν ἀντὶ τοῦ ταράττειν, καὶ στρέφειν. 1310. κυκᾶν πράγματα μεταφορικῶς. 1311. 1312.
κυκεὼν ἡ πόσις. 959. κυκεὼν τις μεταφορικῶς. 1311. 1312.
κύκλα αἱ βοχαί. 1269.
κύκλος ὁ βοχὸς ὅλης παρ' Ὁμήρῳ. 1227.
κυκλοτερὲς τόξον τὸ ἐλκυσμῷ κυκλοτερὲς γινόμενον. 989.
κυλίνδειν ἀπὸ τῶν ἄνω ἐπὶ τὰ κατάντη. 1056.

κῦμα θαλάσσης πρὸς διαστολὴν λίμνης, καὶ ποταμοῦ. 1057.
κυματίας ποταμὸς ὁ κύματα ἐγείρων. 1057.
κυμβαλιοι, ᾠδῆς τε σφαιρίσι, ὁ ὅμηρος κυμβιστῶν, παραπλήσιοι τῇ κύμβῃ τῷ πλοίῳ. 1144. 1245.
κύμβαχος ὁ ἐπὶ κεφαλὴν κυβιστῶν. 1144. 1245. κύμβαχος καὶ τὸ τῆς περικεφαλαίας ὕψος, ᾧ ἐνίεται ὁ λόφος. 1245.
κύμβη καὶ τὸ τῶν ὀρνέων κοιλοδέρμων κῦτος, ἡ κεφαλὴ κατὰ γλῶσσαν, καὶ εἶδος τι πλοίου. 1144. 1245.
κυμβίον παροξυτόνως, ὡς τὸ ὀξίον, καὶ ἐχίον. 1246.
κυνάγχον κατὰ κοινὴν διάλεκτον, ὁ κύων τὸ ἄστρον. 1109.
κυνόδαλις ὁ πτωπαλος. κυνόδαλοι σ παππαλεῦσαι. ὅθεν κυνόδαλισμος, κυνάδαλε, παιδιά τις διὰ πεπάλων γινομένη. 1149.
κυνῇ Ἅιδου νέφος τι ποιούμενον, δι' ὃ θεοὶ ἀφανεῖς πολλάκις γίνονται. 1299. κυνέην Ἅιδου φορεῖν, παροιμία. ibid. κυνέη Ἅιδου τὸ τῆς κεφαλῆς ἀέριον καλυμμα. 1300. κυνῇ ἀλωπεκῆς παρὰ Σοφοκλεῖ ὁ σκιαγραφος. 1300. κυνῇ τε κοινῶς λεγόμενον κασσίδιον. ibid.
κυρτὸν κῦμα. 1057.
κυφὸς ἀπὸ τὸ κύπτειν, διὰ τὴν ἐκκεχυμένην. 1021.
κύσεις ἀπὸ τοῦ κύθειν τὸ κρύπτειν. 1124.

Λ

Λαγχάνειν παρ' Ἀθηναίοις ἀνὶ τοῦ ... τὸ ν. 1008.
λαγέτας παρὰ τὸ ποιοῦν ὀργανισμός. 991.
λαγχάνειν ἔχει διὰ λόγου ... δικαστικόν καὶ ... κατ' αὐτὴν ἰσότητος. 574.
λάζεσθαι τὸ λαμβάνειν ... τοῦ λάζεσθαι παραγάγει τὸ λαζύω. 1282.
λαιψηρὰ, ... θυροειδές. 1318.
λακέρυζα κορώνη. 1359.
λαμπαδηφόρος ἐκ τοῦ λαμπαδοφόρος. 1121.
Λαοδίκης ὁ Ἀντίοχος. 979.
Λαπίθαι ἔθνος Θετταλικόν. 1153. Λαπίθαι σκωπτικῶς ὡς ἀσχημονοῦντες. 1153.
λάρυγγος, τρόπος, δυσοῦς τοῦ ... τὸ ὄργανον. 1174.
λασιαυχὴν ὁ λακμὸς, ἀπὸ τῆς ἀπολαύσεως. 1140.
λάσιον ἀντὶ τοῦ ... 1140.
λάσιον ... ... 1040.
Λαυφόθρειος, χωρίον ὑπὲρ Παρνηθος. 1005.
λέπαδνα, οἱ ἱμάντες πλατεῖς, παρὰ τὸ λέπω. 1171.
λέοντας, ὁ ... ... , ὅθεν λεοντο... παρ' Εὐριπίδῃ ἡ ... 1059.
λεπτόπυθος, ἐπίθετον, καὶ κόρος. 1147.
λευκὸς, ἐπίθετον, λευκὸς κύρος. 1081. τὸ ἐν ... λευκὸν ... 995. λευκοὶ, οἱ δειλοί. ὅθεν ... ... λευκῶν ... ὀφθαλμῶν ... ibid. λευκοὶ ... , καὶ ... λευκοὶ, κατ' ἰδιότητα. 1275. λευκ... 1175. 1830.
λευκάσπιδες, οἱ λευκασπίδες, οἱ δειλοί. 595.
λευχάζειν ἐκ τοῦ ... 1127.
λεχωΐσς, ὁ πολυβόσκος. 1016.
λεων τοῖς κερασφόροις ζώοις ἐπιτιθέμενος, τοὺς αὐχένας ... αὐτοῖς ... 1107.
λιγυρὰ μάστιξ ὁ ἐν αὐτῷ ψόφος. 1135. λιγυραὶ πνοαὶ αἱ μετὰ ψόφου πνέουσαι. ibid.
λίθος ἀρσενικῶς, καὶ θηλυκῶς. 1180.
λιμενα ... παρὰ τὸ λιμω, καὶ τὸ ... , κατὰ συγγένειαν. 1249.
λίνον καὶ ἐπὶ τῶν ... ἐξίων, καὶ ἐπὶ δικτύων, καὶ ἐπὶ μιτωτῆς χρήσεως λεγόμενον. 1227.
λίξειν Ἀττικῶς τὸ κοινὸν νίξαι. 1048.
λογίμωτερος κατὰ κοινὰς προπαροξυτόνως. 1041.
λόχος ὁ ἐκ ... , ὁ ... ... μοίρας. 1058.
Λύκειος Ἀπόλλων. 982. Λύκειος, ... καὶ τῶν Ἀργείων. ibid. Λύκειον ... ... , γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις. 982.

Λυ-

Καί ἐστι μείζων αὕτη ἀριστεία. Ἐκεῖ μὲν γὰρ οὐ παρῆν τις γείταρος τῶν Τρώων πρόμαχος, τοῦ Αἰνείου κειμένου· ἐνταῦθα δὲ ὁ Ἕκτωρ ὁμιλεῖ ὁ τῶν Τρώων ἄριστος, καὶ οὕτως εὐδοκιμεῖ, ὡς καὶ τὸν Ἄρην δοκεῖν σὺν αὐτῷ εἶναι. Ὁ τοίνυν Διομήδης κατὰ τοῦ τοιούτου πολέμου δράσας γενναῖα, μέγα τι ποιεῖ. Διὸ καὶ αὐτὸν τὸν Ἄρην λέγεται βαλεῖν. Τὸ δὲ ἐννεάχιλοι, ἢ δεκάχιλοι, διὰ μὲν διχρόνου γραφόμενον, ἔχει τερατείαν ποιητικὴν, καὶ μεγαλοπρέπειαν. [1] ἐὰν δὲ διὰ διφθόγγου, κατά τινας, γράφεται, οὐ μόνον ἀδιανόητόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ πάνυ σμικροπρεπές. Τί γὰρ μέγα, ἐὰν ἐννέα χειλέων, ἢ δέκα, φωνὴν ὁ τοιοῦτος
Rom. p. 615. Ἄρης ἀφίησιν, ὅπου γε ὁ θνητὸς Στέντωρ αὐδὴν ἔχει, ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα; πῶς δὲ καὶ τρόμος εἷλεν Ἀχαιούς τε, Τρῶας τε δείσαντας ἐκ τῆς βοῆς, ἐὰν δεκάστομος ἦν; ἐφ᾽ οἵᾳ δὲ μεγαλείῳ δεκαστόμου βοῆς ἐπεσημάνθη τὸ, τόσσον ἔβραχ᾽ Ἄρης, ἆτος πολέμοιο; τουτέστιν, ἀκόρεστος· [2] κραθεὶς ἐκ τοῦ ἄατος, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. Ὥρμηται δὲ ὅμως ἡ διὰ διφθόγγου ἀλλόκοτος γραφὴ ἐκ τοῦ, οὐδ᾽ εἴ μοι δέκα μὲν στόματ᾽ εἶεν. καὶ ἔχοι ἂν ἴσως οὕτω τερατῶδές τι ὁ λόγος, ὡς οὕτως ἑκάστου τῶν ἰαχόντων Τρώων γεγονὸς φθεγγομένου, καθάπερ ἂν εἰ καὶ πολλοῖς ἐχρᾶτο στόμασιν, ὧν οἷον πύλαι τὰ χείλη.

σκθ΄. Ὅρα δὲ τὸ, [3] ζωννύσκετο μίτρην, διασαφητικὸν ὂν καὶ αὐτὸ τῆς πολεμικῆς ζώνης, καὶ τοῦ ἑτεροίου αὐτὴν πρὸς τὴν μίτραν. Ἄλλως γὰρ, εἴπερ ζώνη ἡ μίτρα, πῶς ἂν ζωννύσκοιτο; Τοῦ δὲ δάπτειν, [4] ἐξ οὗ καὶ τὸ δαρδά-

est facinus, multòque præclarius. Quum enim nemo illic quiſquam ex præſtantioribus militibus, & propugnatoribus Trojanorum, proſtrato jacenteque Æneâ, præſens adſuerit; hic e contrario congreditur Hector, fortiſſimus ille Trojanorum, tantâque cum laude ſe gerit virtutis bellicæ, ut Mars ſimul cum eo eſſe videatur. Itaque rem magnam præſtat Diomedes, cum ad hoc iſtud certamen generosè, ac fortiter aggreditur. Quare & Martem ipſum dicitur vulneraſſe. Porro autem τὸ ἐννεάχιλοι, *novies mille*, ἢ δεκάχιλοι, *vel decies mille*, ſiquidem ſcribitur cum ancipiti, portentum habet Poëticum, dictumque eſt magnificè. Sin autem, ut nonnullis videtur, ſcribitur cum diphthongo; id ſanè non modò percipi intelligentiâ non poteſt; verùm etiam abjectum id valde eſt, atque humile. Quid enim magni, atque præclari, quòd Mars iſte vocem emittat ἐννέα χειλέων, ἢ δέκα, *novem labiorum, aut decem*, quando Stentor, vir utique mortalis, tantâ eſt voce ad clamandum, quantâ alii quinquaginta? Deinde qui fieri umquam potuit, ut Achivoſque, & Trojanos tremor occuparet ab iſtâ hac voce perterrefactos, ſi vox erat ejuſmodi, ut denis ex oribus reſonaret? & quæ tanta illa vocis decem ex oribus magnitudo, ut propter eam facta ſit illa acclamatio, τόσσον ἔβραχ᾽ Ἄρης, ἆτος πολέμοιο; *adeò reſonuit Mars, inſatiabilis bello?* hoc eſt, ἀκόρεστος, *inexplebilis, inſaturabilis*. quod quidem dictum eſt per craſin ex ἄατος, *inſatiabilis*, ut pleriſque in locis apparet. Verumtamen abſurda illa, & aliena ſcribendi ratio per diphthongum, ortum traxerat ex illo Poëtæ: οὐδ᾽ εἴ μοι δέκα μὲν στόματ᾽ εἶεν. *Ne ſi mihi quidem decem eſſent*. Et ſic fortaſſe neſcio quid portentoſi oratio ipſa habuiſſet, quaſi ſcilicet, unoquoque loquente clamantium illorum Trojanorum, ita ea edita fuiſſet, ut ſi multis quiſque uteretur oribus, quorum veluti fores labia.

CCXXIX. Vide autem illud, ζωννύσκετο μίτρην, *cingebatur mitrâ, ſeu laminâ*: quippe quum id etiam valeat ad explicandam zonam militarem, ſeu balteum, eamque zonam diverſam eſſe oſtendat a mitrâ. Namque alioquin ſi iſta hæc mitra zona, qui eadem cingatur? Τοῦ δάπτειν, *dilaniare, delacerare, diſcerpere*, ex quo etiam τὸ δαρ-

quemdam, auctorem eſſe Allegoriarum Homericarum, quæ falſo nunc Heraclidis Pontici nomine circumferuntur. *Politus*.

1. ἐὰν δὲ διὰ διφθόγγου, κατά τινας, γράφεται) Auctor ſcripturæ hujus διὰ διφθόγγου, Ariſtarchus: qui & hoc ipſum, quod dicit alibi Homerus de Neptuno immaniter clamante,

Ὅσσον τ᾽ ἐννεάχιλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχιλοι,

ſcribebat p riter:

Ὅσσον τ᾽ ἐννεάχειλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχειλοι.

nempe ἐννέα, ἢ δέκα χείλη ἔχοντες. Sed hæc ſcriptura, tamquam abſurda, Neptunoque indecora, ibi etiam meritò improbata ab Euſtathio: οὐδὲν δὲ τοιοῦτος μέγα ὁ τοῦ Ἀριστάρχου λόγος τῷ Ποσειδῶνι προσμαρτυρεῖ. ὀχλεῖ γὰρ, εἰς Στέντορα γὰρ, φωνήσαι αὐτόν, ὃς αὐδήσασκεν, ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα. *Politus*.

2. κραθεὶς ἐκ τοῦ ἄατος) Etymologici Magni Auctor: ἐστιν ἄδω τὸ κορέννυμι. ὁ μέλλων, ἄσω. [illegible] καὶ μετὰ τοῦ ἐπιτατικοῦ α, ἄατος, καὶ κρασει, ἆτος, ὁ ἀκόρεστος, καὶ ἀπλήρωτος. *Polit.*

3. ζωννύσκετο μίτρην) Aliam facit Euſtathius zonam militarem, qui eſt balteus, a mitrâ. Ἄλλως γὰρ, inquit, εἴπερ ζώνη ἡ μίτρα, πῶς ἂν ζωννύσκοιτο; Unde etiam qui Homero ἀμιτροχίτωνες, non ſunt ii planè Euſtathio ἄζωστοι. οὐδέποτε γὰρ, inquit, μίτρα παρὰ τῷ Ποιητῇ ἁπλῶς ἡ ζώνη. Sed ἀμιτροχίτωνας ibi intelligit τοὺς μὴ ὑποζωννυμένους μίτραις τοῖς χιτῶσιν, ὅ ἐστι, τοῖς θώραξιν, ἀλλ᾽ ἅμα τῷ θώρακι συνηρτημένην ἔχοντας καὶ τὴν μίτραν, ἢ ἡ συμβλητικὴ κατὰ τοὺς παλαιούς. Erat mitra hæc Homerica, ab interiori quidem parte ἐριώδης· ab exteriori verò χαλκῆ· ideoque de mitrâ Menelai, qui vulneratus fuit a Pandaro, diſertè dicit Poëta, fabros eam ærarios feciſſe. Luculentè mitra hæc deſcribitur ab Euſtathio ad lib. δ΄ Il. ἡ δὲ μίτρα, ὥστε τὸ μὲν (τῆς ζωστῆρος, καὶ τῆς ζωστῆρος) παρὰ τὸ ἦτρον, πρὸς πλείω φυλακὴν, φησι. διὸ φασιν· ἣ οἱ πλεῖστον ἔρυτο. τουτέστι, ἐφύλαττε. [illegible]

μένη, ἐριώδης οὖσα, ἵνα μὴ θλίβῃ τὸ ὑποκείμενον· ἔξω δὲ χαλκῆν τινα λεπίδα, οἷον χαλκοῦ ἐπίπολον, ἔχουσα. διὸ καὶ φασὶν ἐρῶ, ἣν χαλκῆες κάμον ἄνδρες αὐτήν. Quia hæc mitra χαλκῆν τινα λεπίδα habebat, ideò ibi μίτρα Latinè reddidimus *laminam aream*. Aptè, ut putò, atque appoſitè ad uſum temporum Trojanorum. Inde enim & Heſychius: μίτρα, ἡ χαλκῆ λεπίς. &, μίτρην, χαλκῆν λεπίδα. Eamdem quoque ibidem, *faſciam* diximus *militarem*: ſed ita tamen, ut eam a balteo diſtingueremus. Nam ut μίτρα non eſſet ἁπλῶς ἡ ζώνη, atque adeò non eſſet propriè faſcia militaris, ut diſertè fatetur Euſtathius; tamen quadamtenus, tutelæ cauſâ, cingebat, ideoque aliquem zonæ uſum qualemcumque præſtabat. Hoc ſenſu *faſciam* eam *militarem* vocavimus: ut & Græcis eadem, zona a cingendi uſu appellatur. Scholiaſtes Homericus: Μίτρας, ζώνης. Μίτρα δὲ λέγεται τὸ ὑπὸ ποὺς τὴν λαγόνων ἔλυμα ἐριοῦν, χαλκῷ ἔξωθεν περιειλημμένον. & rurſus: μίτρη, χαλκῆ λεπίς, ἣν ζώννυνται περὶ τὴν κοιλίαν, χάριν πλείονος ἀσφαλείας. Etymologici Magni Auctor v. Μίτρα. ἐσωθεν δὲ ἐριώδης ἡ λαγόνος ἡ χαλκῆ λεπίς, ἣν ζώννυνται περὶ τὴν κοιλίαν, χάριν πλείονος ἀσφαλείας. Eodem ſenſu, ut opinor, alii ἀμιτροχίτωνας illos Homericos interpretati ſunt ἀζώστους. Vetus Scholiaſta: ἀμιτροχίτωνας, ἀζώστους. Athenæus lib. 12. de Sauris: καὶ γὰρ ἰδίως παρ᾽ αὐτοῖς ἐπιχωρίως φορῶν ἀνδρεῖος χιτῶνας, οὓς ἀζώστους μίτραις πολυτελέσι· καὶ ἐκαλοῦντο διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν περιοίκων μιτροχίτωνες· ὑπὸ Ὁμήρου τοὺς ἀζώστους ἀμιτροχίτωνας καλεῖ. Heſychius: ἀμιτροχίτωνες, ἀζώστους ἔχοντας τοὺς χιτῶνας. Etymologici Magni Auctor: ἀμιτροχίτωνες, ἀζώστους, ἢ μίτρα, καὶ θώρακι μὴ χρώμενος, ἀθωραχίτωνας. μίτρα γὰρ, ζώνη χαλκῆ περὶ τῶν αἰδοίων. Mitra quæ vocetur ex uſu temporum poſteriorum, ſupra eſt a nobis abundè explicatum. *Politus*.

4. ἐξ οὗ καὶ τὸ δαρδάπτειν) Etymologici Magni Auctor: ἀπὸ τοῦ δάπτω κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν δαρδάπτω· καὶ πλεονασμῷ τοῦ ρ.

Digitized by Google

δαρδάπτειν, *vorare*, *dilaniando vorare*, & muſcæ δαπταὶ, *voraces*, *ſeu mordaces*, ut alibi quoque declaratur, primitivum eſt τὸ δῶ, ex quo τὸ δαίω, *divido*, *epulum præbeo*, *comburo*, qualicumque tandem, quem quis afferat, ſignificatu. Quemadmodum enim ex βῶ dicitur βάπτω, *tingo*, *mergo*, *lavo*; ex ῥῶ, ῥάπτω, *ſuo*, *conſuo*; ex κνῶ, κνάπτω, *carmino*, *ſeu rado*, quæ ſunt alibi diſertè explicata; ſic etiam ex δῶ, δάπτω, *dilanio*. Τὸ βράχειν, *ſonare*, *reſonare*, *crepitum edere*, ecce tibi de magno etiam clamore; ſed tamen militum gravis armaturæ. Illud porrò, ἔριδα συνάγοντες Ἄρηος, *certamen committentes Martis*, tum differentiam habet a certaminibus, atque contentionibus alterius generis, tum veluti comparando auget, atque amplificat militarem, qui hîc deſcribitur, clamorem, quippe qui non talis fuerit, quales clamores alii, qui quomodocumque attolluntur; ſed qualem certè clamorem inter confligendum edant decem hominum millia. Quemadmodum autem pugna dicitur ξυνάγεσθαι, *committi*, *ſeu conferri*, quæ ex multis eſt viris, unoquoque pro viribus ſuis congrediente, exempli cauſsâ, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα. *ut conferamus prœlium*. quod idem eſt, ac ſi ea pugna dicatur συμφέρεσθαι, *in unum conferri*, *collatis manibus committi*, ſecundùm illud: Συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν. *Collata enim in unum eſt virtus virorum:* ſic etiam ξυνάγεται, *committitur*, contentio bellica, ſeu certamen.

At verò tremor occupavit Achivoſque, & Trojanos
Perterrefactos. adeò reſonuit Mars inſatiabilis bello.

CCXXX. Etſi in Odyſſeâ loquentis Cyclopis gravem vocem pauci ſunt, qui timeant; tamen hoc loci, clamante Marte, copiæ contremiſcunt. Sic enim narrat: *At verò tremor occupavit Achivoſque, & Trojanos perterrefactos. Adeo reſonuit Mars*, ut dictum eſt: perinde quaſi ſit ipſe inter pugnandum non bonâ modò voce; verùm etiam ſono pernicioſo, atque exitiali.

Qualis porrò ex nubibus atra apparet caligo
Ab æſtu, vento vehementiori excitato;
Talis Tydidæ Diomedi æreus Mars
Videbatur ſimul cum nubibus ire in cœlum latè patens.

CCXXXI. Si, cum ab æſtu ſolis ferventior eſt dies, ad Orientem, aut ad Occidentem aër nigreſcat, ſignum eſt venti imminentis. quod & Homerus in faciendâ comparatione obiter patefacit, dum veluti per tranſennam philoſophatur, in hæc verba: *Qualis porrò ex nubibus atra apparet caligo* καύματος ἐξ, *ab æſtu*, videlicet μετὰ καῦμα, *poſt æſtum*, *vento vehementiori excitato; talis Diomedi Mars æreus videbatur ſimul cum nubibus in cœlum latè patens ire*. hoc eſt, mutatâ formâ, Mars ille fabuloſus viſus eſt, cum ex prœlio fugeret, in nubem tranſiiſſe. Et obſerva, ut, cum de Venere planiùs certiùſque dixerit, pulchram ejus cutem denigratam fuiſſe; tamen

δάπτειν,[1] καὶ δαπταὶ αἱ μυῖαι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, πρωτότυπον τὸ δῶ, ἐξ οὗ τὸ δαίω, καθ' οἷον ἄν τις ἐρεῖ σημαινόμενον. Ὡς γὰρ βῶ βάπτω, ῥῶ ῥάπτω, κνῶ κνάπτω, τὰ ἑτέρωθι σαφῶς δηλωθέντα, οὕτω καὶ δῶ δάπτω. Τὸ δὲ βράχειν, ἰδοὺ καὶ ἐπὶ μεγάλης βοῆς, ὁπλιτῶν μέντοι. Τὸ δὲ ἔριδα συνάγοντες Ἄρηος, ἔχει μὲν διαστολὴν πρὸς ἑτέρας ἔριδας, ἐπιτείνει δὲ συγκριτικῶς τὴν ἐνταῦθα πολεμικὴν ἰαχὴν, ὡς μὴ κατὰ τὰς ἄλλας οὖσαν τὰς ἁπλῶς βοωμένας, ἀλλ' ὁποίαν ἰαχήσαιεν ἂν μυριοπληθεῖς ἄνδρες, πόλεμον συῤῥηγνύντες. Ὥσπερ δὲ ξυνάγεται πόλεμος, ὁ ἐκ πολλῶν ἀνδρῶν τῶν καθ' ἕκαστα, οἷον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα, ταυτὸν δ' εἰπεῖν συμφέρεται, κατὰ τὸ,[2] Συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν· οὕτω ξυνάγεται καὶ ἔρις ἡ κατὰ πόλεμον.

Τοὺς δ' ἄρ' ὑπὸ τρόμος εἷλεν Ἀχαιούς τε, Τρῶάς τε
Δείσαντας, τόσον ἔβραχ' Ἄρης ἄτος πολέμοιο.

σλ'.[3] Ἐν Ὀδυσσείᾳ μὲν τοῦ Κύκλωπος βαρὺν φθόγγον ὀλίγοι τινὲς ἔδεισαν· ἐνταῦθα δὲ Ἄρεος βοήσαντος λαοὶ τρέμουσι. Φησὶ γάρ· Τοὺς δ' ἄρ' ὑπὸ τρόμος εἷλεν Ἀχαιούς τε, Τρῶάς τε δείσαντας, τόσον ἔβραχ' Ἄρης, ὡς εἴρηται,[4] οὐ βοὴν ἀγαθὸς αὐτὸς ὢν, ἀλλὰ καὶ τὸν φθόγγον ὀλοός.

Οἵη δ' ἐκ νεφέων ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀὴρ
Καύματος ἐξ, ἀνέμοιο δυσαέος ὀρνυμένοιο·
Τοῖος Τυδείδῃ Διομήδεϊ χάλκεος Ἄρης
Φαίνεθ' ὁμοῦ νεφέεσσιν ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν.

σλα'. Ὀπηνίκα, καυματηρᾶς οὔσης τῆς ἡμέρας, πρὸς ἀνατολὴν, ἢ δύσιν μελαίνεται ὁ ἀὴρ, ἄνεμος προσδοκᾶται. ὃ καὶ Ὅμηρος ἐκ παρέργου ἐν παραβολῇ δηλοῖ, φιλοσοφῶν, ὡς οἷον ἐκ παρόδου, καὶ λέγων, ὅτι, Οἵη δ' ἐκ νεφέων ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀὴρ καύματος ἐξ, ἤγουν μετὰ καῦμα, ἀνέμοιο δυσαέος ὀρνυμένοιο· τοῖος Διομήδει χάλκεος Ἄρης φαίνεθ' ὁμοῦ νεφέεσσιν ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν. τουτέστιν, ὡς νέφος ἔδοξεν ἐσχηματίσθαι ὁ μυθικὸς Ἄρης, φεύγων ἐκ τοῦ πολέμου. Καὶ σημείωσαι, ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς Ἀφροδίτης, ἀσφαλέστερον εἰπὼν τὸ, μελαίνετο δὲ χρόα καλόν· ἐνταῦθα δὲ ἄλλως Baſ. p.469.

1. ῥ', δαρδάπτω τὸ κατεσθίω. τὸ δὲ δάπτω, σημαίνει καὶ τὸ διαιρῶ, καὶ κόπτω, καὶ τέμνω. διὸ δὴ χρεία καλῶς ἐδάφθη. δάπτοντα. Polit.

1. καὶ δαπταὶ αἱ μυῖαι) Δαπταὶ, muſcæ. apud Lycophronem. Euſtathius alibi: δαπται παρὰ Λυκόφρονι, αἱ δαπτικαὶ μυῖαι. Alii hanc vocem legiſſe videntur βαρυτόνως in illo verſu Lycophronis:

Δάπταις τετύσκων αἱματηρὸν φάσγανον.

fortaſſe ut accentu ſignificationem propriam a ſignificatione communi diſcernerent, pariter atque factum eſt in σωφρὸς, & σώφρων. Polit.

2. Συμφερτὴ) ἀντὶ τοῦ, συμφορητή. Scholiaſta. *Polit.*

3. Ἐν Ὀδυσσείᾳ μὲν τοῦ Κύκλωπος βαρὺν φθόγγον) Δεισάντων φθόγγον γε βαρὺν, αὐτόν τε πέλωρον. Polit.

4. οὐ βοὴν) l. οὐ βοήν. Et ſic Frobenius. Sed præterea ego ſupplebam, οὐ μόνον βοήν. Polit.

amplificet ſuam ipſius calamitatem, quam ipſe quidem ab uno aliquo ex neceſſariis, & familiaribus ſuis acceperit, cum poſſe dicere: *Non indignaris, quum videas dura hæc, & violenta facinora? Semper ſanè horrenda, & graviſſima mala*, τετληότες εἰμέν, videlicet ἐσμέν, *perpeſſi ſumus*, ἀλλήλων ἰότητι, *mutuâ voluntate*, hoc eſt, βουλῇ, *conſilio, quum hominibus gratificaremur*. Quorum ſanè verborum initium, vocis unius immutatione, ductum eſt per parœdiam; atque expreſſum ex verbis paullò ante allatis, ubi ſic ait: Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ Ἄρη τάδε καρτερὰ ἔργα; *Juppiter pater, non ob dura hæc, & fortia facinora ſuccenſeas Marti?* Et obſerva, ut ne hoc quidem loci in bonam partem ſumitur τὸ καρτερὰ ἔργα, *dura, & fortia facinora*; ſed pro eo, ac ſi diceret βιαστικά, *violenta*. quomodo etiam telum dicitur καρτερὸν, *forte, ſeu violentum*. Non enim Mars prorſus collaudat, aut probat, quæ ipſe perpeſſus fuerat mala propter Minervam. Et ſic λόγος κρατερὸς, *fortia, & dura verba*, ideſt, minacia, quæque violentiam denotant.

τινος τῶν συνήθων, ἦ που ἂν οὐ νεμεσίζῃ, ὁρῶν τάδε καρτερὰ ἔργα; Αἰεί τοι ῥίγιστα τετληότες εἰμέν, ἤγουν ἐσμέν, ἀλλήλων ἰότητι, τουτέστι, βουλῇ, χάριν ἄνδρεσσι φέροντες. Παρῴδηται δὲ ἡ ἀρχὴ τῶν ῥηθέντων κατὰ μίαν λέξιν ἐκ τῶν πρὸ ὀλίγου ῥηθέντων, ἔνθα ἔφη· Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ Ἄρη τάδε καρτερὰ ἔργα; Καὶ σημείωται, ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ, καρτερὰ ἔργα, οὐκ ἐπὶ ἐπαίνου κεῖται, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ βιαστικά. καθ' ὃ καὶ βέλος λέγεται καρτερόν. Πάντως γὰρ οὐκ ἐπαινεῖ ὁ Ἄρης, ἃ κακῶς ἔπαθε, διὰ τὴν Ἀθηνᾶν. Οὕτω δὲ καὶ [1] λόγος κρατερὸς ὁ ἀπειλητικὸς, καὶ βίαν δηλῶν.

Tibi omnes pugnamus. Tu enim genuiſti dementem filiam
Pernicioſam, cuique ſemper injuſta facta ſunt curæ.
Alii enim omnes, quotquot dii ſunt in Olympo,
Tibique obediunt, & ſubjecti ſumus unuſquiſque.
Hanc verò neque verbo coërces, neque facto;
Sed mitigas, quoniam ipſe peſtiferam filiam genuiſti,
Quæ nunc Tydei filium inſolentem Diomedem
Ad furendum induxit in immortales deos.

Σοὶ πάντες μαχόμεσθα, σὺ γὰρ τέκες ἄφρονα κούρην
Οὐλομένην, ᾗ τ' αἰὲν ἀήσυλα ἔργα μέμηλεν.
Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
Σοί τ' ἐπιπείθονται, καὶ δεδμήμεσθα ἕκαστος.
Ταύτην δ' οὔτ' ἔπεϊ προτιβάλλεαι, οὔτέ τι ἔργῳ,
Ἀλλ' ἀνιεῖς, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναο παῖδ' ἀΐδηλον,
Ἣ νῦν Τυδέος υἱὸν ὑπέρθυμον Διομήδεα
Μαργαίνειν ἀνέηκεν ἐπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.

CCXXXIV. Τὸ, Σοὶ πάντες μαχόμεθα, *tibi omnes pugnamus*, videlicet διὰ σὲ, *propter te*, ſimiliter dictum eſt, atque illud: σοὶ ζῶ. *tibi vivo*. videlicet διὰ σὲ, *propter te*. Atque hic perſpice, videri, ſenſum planè obſcurum, non certè facilem intellectu, ineſſe in verbis illis Martis ad Jovem: *Tibi pugnamus. Tu enim dementem filiam procreaſti*. Non enim auctor is pugnæ, qui dementem filiam generavit; neque in eum ſanè culpa eſt generatim derivanda. Ideoque, ſermonis ſui corrigendi cauſsâ, ſubjicit: *Alii namque omnes, quotquot certè dii ſunt in Olympo, tibique obediunt, & ſubjecti ſumus ſinguli. Hanc verò neque verbo coërces, neque facto*. hoc eſt, *neque ſermone, neque facto contriſtas; ſed ſubmittis*, videlicet *incitas, atque impellis, quoniam ipſe eam procreaſti*, &c. Itaque rectè ſeſe habet, atque probè hæc Martis oratio. Verè enim pater reprehendendus, qui, dementi filio ſuſcepto, dementiam ejus, atque ſtoliditatem non cohibet; ſed & eum inſuper inſtigat, atque impellit. Quod autem oportet ſcire, accuſatio hæc, quam diximus, & querela adversùs Jovem, per quem ſignificatur etiam aliquando intelligentia, veluti per ambages tacitè oſtendit, in ſceleratis factis, & criminoſis, quæ nemo certè quiſquam in brutis animantibus repererit, incuſandam eſſe vim intelligendi, quæ ſeſe altè præcipitem devolvat, laboretque alicubi improbitate, nec ſemper dijudicet, quid factu opus ſit. Vide verò illud, δεδμήμεθα ἕκαστος, *ſubjecti ſumus ſinguli*, acutè ſoletterque dictum, veluti ad illa alia verba corrigenda: σοί τ' ἐπιπείθονται. *tibique obediunt*. Nam ſi, ut dixerat, σοὶ πείθονται, *tibi obediunt*, ſimili etiam figurâ dixiſſet δέδμηνται, *ſubjecti ſunt*, non utique rectè locutus fuiſſet, quippe qui ab obedientiâ, & clientelâ, qua ceteri adſtringerentur, ipſe ſemet ſubtrahere videretur. Conſtat autem, aliud eſſe πείθεσθαι, *obedire*, aliud δεδμῆσθαι, *ſubjectum eſſe*. Neque enim omnis, qui imperanti obtemperat, illi etiam neceſſariò eſt ſubjectus, neque omnis, qui uni

σλδ'. Τὸ, Σοὶ πάντες μαχόμεθα, ἤγουν διὰ σὲ, ὅμοιον τῷ, Σοὶ ζῶ. ἤτοι διὰ σέ. Ἐνταῦθα δὲ ὅρα, ὡς ἀδιανόητα δοκεῖ πρὸς τὸν Δία λέγειν ὁ Ἄρης ἐν τῷ, Σοὶ μαχόμεθα. σὺ γὰρ ἔτεκες ἄφρονα κούρην. Οὐ γὰρ αἴτιος μάχης ὁ ἄφρονα παῖδα γεννήσας, οὐδὲ αἰτιατέος ἁπλῶς. Διὸ καὶ τὸν λόγον ἐπιδιορθούμενος, ἐπάγει· Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ, σοί τ' ἐπιπείθονται, καὶ δεδμήμεσθα ἕκαστος. Ταύτην δὲ οὔτ' ἔπει προτιβάλλεαι, οὔτέ τι ἔργῳ. ὅ ἐστιν, οὔτε λόγῳ, οὔτε ἔργῳ λυπεῖς· ἀλλ' ἀνιεῖς, ἤγουν ἀναπείθεις, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναο. καὶ ἑξῆς. Καὶ *Baſ. p.470.* οὕτως γίνεται ὀρθὸς, καὶ σπουδαῖος ὁ τοῦ Ἄρεος λόγος. Τῷ ὄντι γὰρ αἰτιατέος πατὴρ, ὃς, γεννήσας ἄφρονα παῖδα, οὐκ ἐπέχει τῆς ἀφροσύνης αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ προσερεθίζει. Ἰστέον δὲ, ὡς ἡ ῥηθεῖσα κατὰ τοῦ Διὸς αἰτίασις, ὅς ἐστί ποτε καὶ νοῦς, αἴνιγμά ἐστι τοῦ ἐν ταῖς [2] ἐφαμάρτοις πράξεσιν, ἃς οὐκ ἂν ἐν ζώοις ἀλόγοις εὕροι τις, τὸν νοῦν αἴτιον εἶναι βαθέα κυβιστῶντα, καί που πονηρευόμενον, καὶ οὐ διευκρινοῦντα τὸ δέον ἀεί. Ὅρα δὲ τὸ, δεδμήμεθα ἕκαστος, σύνεσιν ἔχον ἐπιδιορθωτικὴν τοῦ, σοί τ' ἐπιπείθονται. Εἰ γὰρ, κατὰ τὸ, σοὶ πεί- *Rom. p.617.* θονται, ἐσχημάτισε καὶ τὸ δέδμηνται, οὐ καλῶς ἐλάλει, ὡς δοκῶν ὑπεξάγειν ἑαυτὸν τοῦ πείθεσθαι, καὶ δεδμῆσθαι, κατὰ τοὺς λοιπούς. Δῆλον δὲ, ὅτι διαφορά ἐστι τοῦ πείθεσθαι, καὶ δεδμῆσθαι. Οὔτε γὰρ πᾶς ὁ πειθόμενος ἄρχοντι, ἐξ ἀνάγκης καὶ δεδμημένος ἐστὶν ἐκείνῳ,

1. λόγος κρατερὸς) Hom. Iliad. α'. Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν. Salvinus.

2. ἐφαμάρτοις) novum verbum pro ἁμαρτωλοῖς. Salvin.

φρύδος ὁ περὶ ἐδῶ. 1016.
φωνὰ, ὁ αἶρος πλαγὰ, ἢ πεπληγμένος ἀήρ. 1289.

Χ

Χαλκεόφωνος ἄνθρωπος, διὰ τὸ εὔηχον τῆς βοῆς. 1289. χαλκεόφωνος πῶν ἑτέρῳ λόγῳ, κατὰ ποιότητα φωνῆς. ibid.
χαλκὸς ἠχητικώτατος ἐν μετάλλοις. 1289.
Χαλυβδών, κύριον. 1082.
χαράδρα κυρίως ἐπὶ χειμάῤῥῳ τῶ ὀρεινοῖς τῶν γῶν χαρασσοντος. 1079.
χαραδριὸς, εἶδος ὀρνέου περὶ τὰς χαράδρας ἀναστρεφομένου. 1078.
χάρις ἡ τῆς συγγενείας ὁμολογία. 981.
χάρμα ὁ ἐπιχαιρεκακία ὁ ἐφησθεὶς ἐπ' ἀλλοτρίοις κακοῖς. 957.
χείμαῤῥος ὁ ὄμβριος ἐλθὼν ἐξαπίνης, καὶ ῥέων ὡς ἐπὶ πολὺ ἐν χειμῶνι, καὶ χείμαῤῥος ὁ πασσαλος ὁ ὑπὸ τὴν πρῶραν, ὁ καὶ ἔμβολος λεγόμενος. 1129. φασὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ· εἰ δε τὸ, χείμαῤῥοι. 1077. χείμαῤῥος πολύμετρος. ὡς τὸ πολὺ ἐν καιρῷ χείματος ῥέων. 1077. χείμαῤῥος ἀδετως λεγόμενος. τὸ πλῆθος. ποταμοὺς χειμάῤῥους, ibid. ἐντελέστερον τὸ χειμαῤῥεῖς, ἢ τὸ χειμάῤῥους ibid. χειμάῤῥους ποτὲ καὶ ὁ τόπος, ὁ χύσιν ποτὲ τοιαύτην ποταμοῦ. 1077.
χειρόμακτρον ἐν τῷ μιμάρων. 1009.
Χερσο. ὡς καὶ ποντοπόρων, εὐρύτης ἰσθμοῦ, καὶ Λυσίμαχος, ἐξ ἧ Χερσονήσου εἰς τὰ ἐκατόν. 1011.
χελιδὼν ὁ κλαπτικὴ παρὰ τῷ Κωμικῷ. 1278.
χεῖλος ὁ λόγῳ, ὡς ἀπὸ τῆς χελώνης. 1227.
χέρνιψ, ἀντὶ τῷ χερόνιπες, ἢ χέρονες. 1060.
χερμάδιον, ὁ λίθος χειροπληθής. 1178.
χήρα γυνὴ, καὶ χῆρος ἀνήρ. 1253.
χηρεύοντα ἀνδρῶν λεγόμενοι οἱ ἔρημοι τόποι. 1053.
χηραὶ πόλεως ἡ λαοσωτηρία. 1256.
χηρωσαὶ οἱ καὶ ὀρφανισαὶ, τάγμα ἐν ταῖς πόλεσι, τὰς χηρευούσας γυναῖκας ἐπιτροπεῦον. 1245. χηρωσταὶ ὁ ἀγχιστεῖς. 1253.
χλοῦνης ὁ ἐκτομίας τῆς ἄγριος. 984.
χνόαι αἱ ὀπαὶ, αἱ περὶ τροχὸν χοινικίδες. 1169.
χοαὶ αἱ θυσίαι νεκρῶν. 1 69.
χοεύς, καὶ χοῦς. εἶδος μέτρου. ᾧ μετροῦσι τὸν οἶνον. 1259.
χολάδες τὰ ἔντερα, παρὰ τὸν χολήν. 1095.
χολὰ ξανθή. 1054.
χραίνω τὸ ἐπιψαύω. 1058. 1236.
χραίσμεν, αἱ ἐπὶ φόνῳ. 1018.
χραύσαι τὸ ἐπιπολῆς ξέσαι ὡς αὐτὸν τὸ χρῶ τῷ σώματος, πλεοναστικῷ τῷ ὁ, ἀπὸ τῷ χρῶ. 1119
χρεωφειλέτης ἐν τῷ χρέος. καὶ ὀφειλή. 960.
χρίμπτων τὸ ἐν χρῷ πελάζειν. 1018.
χροιὰς ἀπὸ τὸ χέειν, ῥέειν, ῥύσιν. 950.
χρῶς ὁ καὶ χρὼς ἡ καὶ χροιά. τὸ προφαινόμενον τῆς κατ' ἄνθρωπον σαρκός. 1018. ἐν χρῷ, ἀντὶ τῷ, πάνυ ἐγγύς. ἀπὸ τῆς κουρᾶς τῆς ἄχρι τοῦ χρωτὸς γενομένης. ibid.
χρυσάμπυκες ἵπποι τῷ Ἄρεος. 1198.
χρυσάορον κατὰ παραγωγὴν ἐκ τὸ χρυσός. 1068
χρυσῆ κορώνη, ἡ κορωνίς, ὅθεν παροιμιακῶς χρυσέην ἐπιθεῖναι τῷ παντὶ κορώνην τὸ ἀγαθὸν τέλος τοῖς φθάσασιν ἐπιθεῖναι. 987.
χρυσὶς τῷ ὕδωρ φύσιν εἰκασμένης. 958.
χρυσῶν ἀστέρων οὐρανῷ. 958.
χρώζων τὸ χρωτίζων, καὶ ἐν χρῷ ἔχων. 1018.
χρὼς Δωρικώτερον ἐκ τῷ χρώς. 994.
χώρα. καὶ χωρίον, ἀπὸ τῷ χῶ τὸ χωρῶ. 958.

Ψ

Ψάμαθος ὁ καὶ ψάμμος. 1246.
ψαύω κατὰ πλεονασμὸν ἐκ τῷ ψαύω. 1140.
ψιλωτικοὶ οἱ Ἴωνες. 1151.
ψόθος Δωρικῶς ἀντὶ τῷ ψεῦδος. 989.

Ω

Ὦ ὅτος, καὶ ὦ οὗτος, ἀντὶ τῷ, ὦ φίλε, καὶ ὦ φίλοι. 1048.
ὠθεῖν τουναντίον τῷ καλεῖν 1095.
ὠκεανὸς, πᾶν ὕδωρ προσηγορικῶς. 1085. ὠκεανὸς ἀλληγορικῶς ὁ ὁρίζων, Ποιητικῶς ὁ ποταμὸς περιῤῥέων κύκλῳ τὸν γῆν, ἱστορικῶς ἡ ἔξω θάλασσα. 1109.
ὦλξ ἐκ τῷ αὖλαξ. 1225.
Ὠρεστόδαιν, αὐτῷ λόγιος. 980.
ὦραι αἱ ὠνδράσι συνεζευγμέναι γυναῖκες, ὅθεν ἑνικὸν πληθυντικῷ, ὄρεα. 1214.
ὦρος, ἐπίθετον Φοίβου. 980.
ὠτειλὴ κυρίως τραῦμα τὸ ἐκ τῷ οὐτάσαι. 994.
Ὦτος, καὶ Ἐφιάλτης, Ἀλωέως, καὶ Ἰφιμεδείας παῖδες. 1597 1599. ὦτος, πεποικιλμένος, ἢ ὠτὸς ὀξυτόνως, ὄρνεόν τι παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει, καὶ ἀπειρος. ὅθεν ὦτος οἱ χαῦνοι, καὶ κενόδοξοι. 1599.
ὦ δίφθογγος. 1205.

INDEX

Digitized by Google

INDEX

Rerum, & verborum maximè memorabilium.

A

ABrogaſta, ſive Arbogaſta, Francus, audaciâ, et vi corporis igneâ. 1106.
Accentus differentia ex diverſitate ſignificationis. 1132.
Actus quadratus, finitus ab omni latere pedibus 120. dimidium jugeri. 1169. Actus quadrati a plethro differentia. 1169.
Acuntus quæ ſunt per ſynæreſin ex gravi, & acuto. 1105.
Adonis, Cinyræ filius, a Marte interfectus. 1199.
Adraſtus, Argorum rex. 1052.
Adverbium mediocritatis. 957.
Adverbium μετρίως, quodnam intelligendum, contra Portum, & Kuſterum. 967. Adverbium μετρίως, τὸ ἀμφότερον. 975.
Ægialea uxor Diomedis, perditâ in viros libidine. 1210. 1211.
Ægis Apollinis ſolis. 1281. De ægide liber Ariſtophanis Grammatici. 1281.
Ægis Jovis quænam ſit, tum fabuloſé, tum allegoricé. 1178. 1179. Ægis an proprium geſtamen Minervæ. 1178. Ægidis fimbriæ, ſerpentes. 1180. Ægides ſimulacrorum Minervæ cum fimbriis ex ſerpentibus. 1280. Ægides ab ægeis, ſeu pellibus caprinis, denominatæ. 1280. Ægides in ſimulacris Jovis, & Minervæ, non reverâ pelles caprarum, ſed textiles, aut plectiles, ac veluti lanatæ in modum ſagorum. 1281.
Ægis, vete etiam ex vittis contextum, pro cinctu adhibitum. 1281.
Ælius pleraque loquendi genera πολεμικά. 1070.
Ælianus illuſtratus. 1128.
Æneas æquè, atque Hector, honoratus etiam a diis. 1237. 1238.
Æneas poſt captam Trojam ſuperſtes. 1180. pari honoris loco, atque Hector, a Trojanis habitus. 1210.
Ænigmata nonnulla in exemplum allata. 1266.
Ænus, urbs Thraciæ. 1094. Αἰνόθεν, ex Æno. ibid.
Æoliſmus eſt, conſonantes duplicare. 1071. proferre item voces accentu gravi. 1116.
Aëris infima regio craſſior; ſuperior, puriſſima. 1171.
Æſchylus illuſtratus. 1029. 1090. 1198. 1279.
Æſculapius, Chironis auditor, prius vocatus Epius, deinde Aſclepius. Hujus numinis etymologia. 1011.
Æſepus, fluvius. 980.
Æſtus aquarum maximè fieri ſoliti in Oceano. 1170.
Ætolus, per paragogen Ætolius. 1060.
Agamemnon fodiendis puteis delectatus. 1036.
Ajaces duo. 1025.
Ajax ab uno ſolo que Achille fortitudine ſecundus. 1102. Majus κατ' ἐξοχήν. 1252.
Alalcomeneus, heros quidam. 964.
Alalcomenium, urbs Bœotiæ. 954. 965.
ἀλάστωρ, multum nomen in Tragœdiâ. 1031. ἀλάστωρ, ὁ ἀμαρτωλός. ibid. 1032. ἀλάστορες, dæmones infeſti. 1032.
Alba cutis, flavique capilli apud Lacones, nota fortitudinis, ac roboris. 995.
Alba corpora minimè omnium in laude poſita. 995.
Alborum hominum nulla utilitas. Proverbium. 995.
Alcmæonidæ, Athenienſum calulum duces. 1005. 1007. in eos Scolion. 1007.
Alcmanicum ſchema, Proëpiacenas. 1187.
Alexander Aphrodiſienſis illuſtratus. 1058. explicatus contra Angelum Politianum. 1081.
Alexander Macedo ſummo ſtudio Ilium novum proſecutus. 1003. Ejus in prœlus armorum ſplendor. 1105.
Allegoriæ in Homericis fabulis rejectæ ab Ariſtarcho. 1201. 1200.
ἀλάω verbi varia ſignificatio. 1191. 1189.
Aloei filii, Otus, & Ephialtes, viri fortiſſimi. 1197. 1198. divina in eos ultio. 1199.
ἁλὸς ἄχνη, ὁ ἀφρός, ſeu τὸ ἐπίφυγμα ἁλὸς ἀφρώδης. item genus halcyonei memoratum Dioſcuridi. 1056.
Alpheus amnis, latè fluens per Pyliorum regionem. 1238. ita denominatus ἀπὸ τῆς τῶν ἀλφῶν θεραπείας. 1238.
Amazonum mos, nervum mammæ admovere in tendendo arcu. 988.
Ambroſia, cibus deorum. 962. ambroſiæ conficiendæ genus quoddam floris admixtum. 1194. ambroſia, aridum alimentum. 1287.
Amici liberè monendi. 1042.
Amicus, alter ego. 1048.
Ammonius emendatus. 989.
Amor, Θαμὶς θεῖος Theocrito, e genere Incuborum. 1202.
Amuſis illicium, medicamentum Veneris. 1215.
Amymone, una de filiabus Danai, de cujus nomine fons, immo & fluvius, Amymone. 1005.
Anacreon defenſus. 1076.
Anagrammatiſmorum exemplum ab Homero. 1019.
Anceps eadem littera modò brevis, modò longa apud Homerum. 1192.
Anguli etymon. 999.
Animalium nomina femininè potiùs, quàm maſculinè, ſæpe a Græcis prolata. 1019. 1147.
Animantia rationis expertia, ſuapte naturâ fere omnia, atque agreſtia. 1120.
Anthemius qua ratione vicinum ſuum, fulgaribus immiſſis, perterrefecerit. 1105.
Antilochus, Neſtoris filius, ſtrenuus, ac promptus pugnator. 1080.
Aoriſti ſecundi penultima interdum longa. 1284.
Apamea, alia ad Cianum ſinum, quæ & Myrlea, alia, urbs Syriæ. 983.
Apocopes exempla. 1212.
Apollinis epitheta, ἀκερσεκόμης, ἀργυρότοξος, ἑκηβόλος, ἑκατηβόλος, ἑκατηβελέτης. 982. ἑκηβόλος. 1120.
Apollo acceptus pro ſato. 1073. 1093. 1181. 1216. 1220. Apollo Ἰήϊος, & per aphæreſin Ἥιος. 1084. 1085. Apollo ἀλεξίκακος. 1187. Apollo Χρυσάορος. 1232. Apollo Hylata. 1267.
Apollo Lycegenes. 981. 982. Idem & Proüs, & Lyceus. 982.
Apollodorus Athenienſis refutatus a Strabone. 1118.
Apollonius Grammaticus confutatus. 1073. 1168.
Apollonius illuſtratus. 1136.
Apomagdalia. V. Magdalia.
Apoſtrophes figuræ uſus apud Homerum. 990. 1015. 1059. 1128.
Aquarum hauriendarum, ac deriyandarum ratio a Danao demonſtrata. 1006.
Aratrum compactile. 1153.
Aratus illuſtratus. 1208.
Archilochus Poeta maledicus. 1082. illuſtratus. 1117.
Archimedes qua ratione hoſtium naves incenderit. 1106.
Arcum quomodo veteres intenderint. 988. Arcum ad dextram uſque aurem intendere, conſuetudinis recentioris. ibid. ad uſum olim arcûs nervi bubuli in modum funis contorti: quem uſum poſtea præſtiterunt lora bovina. 988.
Ἀργυρᾶν, genere muliebri. 954.
Ἀρης quotuplici ſignificatione. 1176.
Areæ ſacræ, ut & urbes Homero. 1229.
Areopagus, numero etiam multitudinis Areopagi. 1053.
Argos ἱππόβοτον, non Peloponneſus modò, ſed etiam Theſſalia. 1011.
Argos πολυδίψιον. 1005. 1006.
Argos urbs ſita in loco capente aquarum. 1006.
Ariſtides ἐπιεικής κατὰ τὴν δικαιοσύνην. 10 0.
Ariſtophanes Grammaticus, 1172. Ejus liber de ægide 1281.
Ariſtophanes illuſtratus. 959. 956. 1009. amendatus. 1021. illuſtratus. 1022. 1044. 1048. 1053. 1058. 1116. 1133. 1139. 1142. 1144. 1154. 1156 emendatus atque illuſtratus. 1157. illuſtratus. 1159. 1164. 1170. 1200. 1209. 1223. 1249. 1250. 1263. 1282.
Ariſtoteles ſuppletus. 999. explicatus. 1022. reprehenſus. 1085. illuſtratus. 1185. 1186. 1199. 1240. 1243. 1345.
Arrecto est pene, nihil juſti cogitat. in proverbio. 996.
Arrianus explicatus 1032.
Arrianus in Periplo Ponti Euxini emendatus 1143.
Arrianus in Bithyniacis citatus. 1208.
Articulum quem vocet Hippocrates. 1012. Articuli in digitis, alii προκόνδυλοι, alii κόνδυλοι, alii μετακόνδυλοι. ibid.
Aſcletus, ſeu Aſcles Epidaurius. 1011.
Aſopus, fluvius Bœotiæ. 1056.
Aſteriſcus a veteribus poſitus, tanquam nota verſuum optimorum. 1273. 1308.
Aſtri, & ſtellæ differentia. 1108.
Athenæus ſuppletus. 956. defenſus. 973. illuſtratus. 994. 1045. 1107. 1170.

Digitized by Google

1170. 1179. 1188. emendatur. 1199. illuſtratur. 1218. 1270
Atlantes montes duo. 1053. Atlantes populi nominati a montibus duobus Atlantibus. *ibid.*
Atriplex, genus oleris. ὀτ̓δραξις Dioſcoridi. 1156.
Aucupium raro in uſu heroibus. 1226.
Audacia quid ſit. 1101. 1103. longè diverſa a temeritate. 1103.
Areſia vulneribus cecidiſſe, magnum apud veteres dedecus. 1248.
Aves in cibum ab Heroibus adhibitæ. 1126.
Avitacus, villa Sidonii. 1090.
Aureus color, velati igneus. 1282.
Aurigæ, ſeu aurigatii, ἡνίοχοι Athenis pluſimæ auctoritatis. 1238.
Aurum ab Homero celebratum. 958.
Auſonius illuſtratus. 1059.

B

BAſπτζινόμεσοι vel ἄρι, argumentum opuſculi Michaelis Pſelli 1159.
Bacchus Grammaticus. 1032.
Bacchus Sophocli, ſtellarum ignem ſpirantium choragus. 1105.
Baroni error in Martyrologio Romano. 1204.
be, nomen factum per onomatopœiam ad exprimendam vocem ovis. 1252.
Bellicoſus in laude, ſed non amans belli. 1308
Bellorum excitandorum levior interdum cauſa. 1074. 266.
βίαιον νόμιμον Rhetoribus genus refutationis παραδοξίμενον, καὶ ἐξαρίμενον, καὶ ἀναιρετικόν. 1076.
Bœotorum ingenium craſſum. 973. Bœotia ſus in proverbio. 1052.
bolus in ludo teſſerarum. 1098. 1305.
Boreas αἰθρηγενής, & ζωοφόρος. 1135. Hujus nominis etymologia. 1235.
βουβών, pars corporis, cujus cognominis morbus, qui ibi provenit. 1082. βουβὼν morbus, παρὰ τὸ βῶ τὸ βαίνειν, quaſi μεγάλως βαίνων. Inde, videlicet a bubone morbo, pars corporis appellata. 1081.
βρέγμα, ſinciput, pars calvæ anterior. 1145. idem omnino, quod ſinciput apud Latinos. 1245.
Brenthe, alia urbs Troadis, alia Arcadiæ 980.
βρίχω ex uſu jam Sacrarum Litterarum de pugnâ duntaxat acceptum. 1055.
Buccini uſus. *V. Concha*.

C

CAdmea, arx Thebarum, a qua Thebani, Cadmei. 1057.
Cadmea victoria in proverbio, de rebus inutilibus, atque incommodis. 1052. ab aliis id proverbii aliter acceptum. 1053
Cadmei, ſeu Cadmeones diverſo nomine appellati, atque patria ipſorum Thebe. 1057.
Cadmus, mons Aſiæ. 1058.
Cadmus, non proprium modò nomen, ſed etiam epitheton Mercurii. 1057. Ἑρμῆς παρφάγορ, Cadmilus. 1057.
Cadmus profectus ex Phœnicià. 1057.
Cæſar æmulator Alexandri Magni 1003.
Cæna veſtis apud Herodotum. 956.
Callim chus illuſtratus. 1210.
Calvæ pars anterior. βρέγμα· poſterior, ἰνίον· media pars, κορυφή. 1145.
Camillus, rerum ſacrarum adminiſtrator pars. 1008.
Candidum corpus, delicatum, atque imbecille. 995.
Canis vivens e magdaliâ. Proverbium de carillonibus, ac paniſtis. 1009.
Capitis humani partes duæ, calva, & vultus. 1245.

Capra, animal alſioſum, locorumque aridorum amans. 1017.
Capræ, aſperorum locorum amantes, ideoque ad capras paſcendas aptæ inſulæ aſperiores. 1018.
Capræ, latè ac ſatè paſci ſolitæ, contraquam oves. 1141.
Capræ appellati ignes, qui apparent in aëre. 1179. capræ etiam Euſtathio nubes denſiores. 1179.
Caprinam pelles fimbriatæ, ab Africanis mulieribus veſti circumjectæ. 1180.
Capri nimia ſalacitas. 985.
Caricarum mulierum tunica linea. 1114.
Carnabas, patria ſui interfector. 982.
Carnibus aſſis uſi Heroes. 1226.
Carolus Magnus, primus in Occidente Romanus Imperator factus a Romano Pontifice *Dedic.*
Caſeus τύρος, i. e. concretus, & congulatus ἀπὸ τοῦ. 1311.
Catadupi, populi Æthiopiæ ad Nili ca*taracta*. 1078.
Catægis, venti nomen. 1279.
Celerius dicendi genus extra conjunctionem. 1039. 1148. 1212. 1290.
Centauri Comicè, pædicones. 1134.
Cephiſſis palus eadem atque Copais. 1268.
Cephiſſus fluvius. 1267.
Ceramus, urbs Cariæ, a muris firmiſſima. 1197.
Cerberus ſine clypeo, & ferro, expugnatus ab Hercule. 1201.
Ceres flava allegoricè. 1159.
Chalybes populi. 1218.
Charadrius avis, a torrentibus, quos incolit. 1078.
Chariſſima unicuique, parentes, uxor, liberi. 1155
Chiron, inventor Medicinæ, ac Lyricæ. 1051.
Chironia vulnera. 1011.
Chœroboſcus rejectus. 1096.
Chordæ olim ex lino. 1127.
Chryſaor apud Heſiodum. 1132.
Chryſippus Philoſophus. 1032.
Chryſoſtomus illuſtratus. 1210.
Cinnus ſinus. 933.
Ciceronis ſutnæ Conſulatus indicium, flamma ſurgens e cinere. 1105.
Cimelium, ἀπὸ τοῦ κεῖσθαι, ab eo, quòd reconditum aſſervetur. 997.
Civitas, ipſi cives. 1051.
Clavo ſuſpendere, idem, atque curam alicujus rei deponere. De clavo detrahere, idem, ac rei curam ſuſcipere. 1159. Clavo utenſilia pleraque ab heroibus ſuſpendi ſolita. 1159. Clavo clavum, paxillo paxillum. Vetus proverbium. 1159.
Cleomenis lienosi flammam ignea e ſimulatas pectora effulſiſſe. 1105.
Cœlum ſtellatum, ad diſtinctionem aëris. 973.
Cœlum Homero πολύχαλκον, tamquam ſolidum. 1231. χαλκοβατὲς δῶ. 1272
Cœna ἀξύμβολος, in quam conviva nullam ſymbolam contulit. 1287.
Collectio, figura. 1230. 1275.
Columella illuſtratus. 1169.
Comicorum probroſa maledicentia. 1134.
Comparatio. εἰκών. 1119.
Comparationibus res in περιττῷ adjunctæ. 1079.
Concha, ſeu buccini uſus antiquiſſimis temporibus ante repertam tubam. 1288. 1289
Conſolatio, res maximè divina. 956. capta ſæpe olim in conviviis. *ibid.*
Convivium optimatibus publico ſumptu præbitum. 1041.
Copais palus. 1268.
Cornea ara in Delo, in ſeptem Mundi miraculis. 986.
Cornix λακέρυζα ἡ μεγάλως κράζουσα. 1059.
Cornu ſilveſtris capri quò longitudinis pertineat. 985.
Cornua dicata in Delo, eximiâ longitudine. 986.

Coronis aurea in proverbio. 987.
Corybantes, Cretenſes. 1276.
Cotyla, variâ vox ſignificatione. 1179. Cotyla, cavum etiam manûs, ſeu vola. 1179. Ludus in cotylâ, qui etiam ludus unâ voce ἐγκοτύλη, idemque etiam ἐνόδρομος, & ἱππάς, & κυβιστίνδα. 1179. 1180. ἐν κοτύλῃ φέρειν. Proverbium. 1179.
Creta ἑκατόμπολις. 1276.
Cubitus ſeſquialter pedis. 1169.
Culina ὀπτανεῖον a carnibus ὀπταῖς, i. e. aſſis. 1226.
Cupiditatibus immoderatis indita appellatio a verbo μαίνεσθαι 1150.
Currentem incitare. Proverbium. 1030.
Cycnus, ſacer Apollini, itemque corvus. 982.
Cymba lignea, ſeu xylocymba, falsè de mulieribus, in quibus neque eſt pulchritudo, neque juſta magnitudo. 1145.
Cymbium, poculi genus. 1245.

D

DAira, ſeu Dæra, mater Eleuſinis. 996.
Danai filiæ. 1005.
Δαίνυσθαι quodnam ſit. 918. 919.
Dardaniæ portæ eædemque Scææ. 1150.
Dares, ſacerdos Vulcani. 1110.
Decuſſatarum locutionum exempla. 1076.
Dei ira gravis. 1149.
δεινός Orator. 1093.
δεινὸς ὁ περὶ τὸ λέγειν. 1093.
Demetria, feſtum Athenis, alia in honorem Cereris, alia in honorem Demetrii Poliorcetæ. 1218
Demetrius Poliorcetes pictus in proſcenio, terrarum orbe invectus. 1218.
Demo, nomen Sibyllæ Cumanæ, quæ alias Demophile. 1199.
Demoſthenes illuſtratus. 1027. Ejus Olynthiacæ Orationes Philippicarum nomine fortaſſe olim comprehenſæ. *ibid.*
Dentium loculamenta aptè appellata φατνώματα 1174.
Deutes animantium γνώμονες. 1243.
Deſertor ordinis militaris, ὁ λειποτάκτης. 1033.
Dextras tangere, atque jungere, mos fœderum ja ictorum firmandorum. 1091. Dextrarum junctio quid ſibi apud priſcos voluerit. *ibid.*
Διαξίζειν, extrahere, ac differre. 972.
Didymi nomine circumlata vetuſta in Homerum Scholia. 1085.
Dictum aliæ Heſiodo mater, aliæ noverca. 1198.
Dies polluti, dies mortuorum. 995.
Dii cognomines præfecti ab Homero rebus, & caſibus fortuitis. 1282.
Dii invidi. 974. Dii exſangues. 1186.
Dii Poëtici ab hominis moribus nequaquam alieni. 956. Dii per allegoriam, aſtra. *ibid.*
Dii pro variis artibus, quibus præſunt, docuiſſe eos dicti, qui in iiſdem artibus excellunt. 1120.
Diodorus Siculus illuſtratus. 1270.
Diogenis Cynici facetiſſima in Homero Parœdia. 1228.
Diomedes ante expeditionem Trojanam operam in Thraciâ dederat agriculturæ. 1103. percupidus equorum. 1112. 1161. 1167. 1168.
Dione, mater Veneris. 1194. 1195.
Dionis Λόγος Τρωικὸς ὑπὲρ τοῦ Ἴλιον μὴ ἁλῶναι. 1003.
Dionyſia, feſtum Athenis, mutato nomine, dicta Demetria. 1218.
Dionyſius Periegeta illuſtratus. 1063. 1156. 1247. 1267.
Dioſcorides illuſtratus. 1156. 1280. 1281.
Διόρες, quaſi διοφόρος. 1155.
Dioſcordia, ſoror atque amica Martis. 1074.
Divitiæ, ignavum malum. 1150. 1150.
Do-

Dolia in Jovis limine. 978.
Dolus bonus, & dolus malus, diſtincti apud Juriſconſultos. 1043. 1173.
Dorica veſtis muliebris Herodoto, quæ fibulas habebat. 1214.
Dorienſium non eſt litteras immutabiles geminare. 1071.
Dualis numerus cum plurali copulatus ab Homero. 1286.
Ducis boni eſt, ſperare ſemper meliora. 1001.
Ductorem exercitûs etiam de noctis ſedulum eſſe oportere. 1225.
Ductorem exercitûs bonâ voce eſſe oportere. 1069. 1178. iidem ab ordinando exercitu vocati κοσμήτορες. *ibid.*

E

EBur in omnem uſum olim adhibitum. 1244.
Ebur, ἀμφήλιον. 997.
Ebur purpureo colore tingi olim ſolitum a mulieribus Caris, & Lydis. 995. tinctum ſic ebur, magno in pretio habitum. *ibid.*
Eccleſiaſtæ locus citatus ab Euſtathio. 1173.
Elate, ſoror Oti, & Ephialtæ, commutata in abietem. 1241.
ἔλεγχος quid propriè ſit, quo maximè nitatur ſtatus conjecturalis. 1019.
Elephas, dens ipſe aliquando elephantis, ſive ebur. 996.
Eloquentiæ quanta ſit vis, oſtenſum ab Homero. 1102.
Emphaſis definita. 1130.
Emptor difficilis bonam carnem non emit, in proverbio. 995.
ἐνώπιος, vox apud Interpretes ſeptuaginta. 1195
Enyo, Bellona, a qua dictus etiam Enyalius. 1126. 1183.
Epanaſtrophe Figura. 1225.
Ephialtes, & Epialtes, incubus, τὸ ναύδος, quod Græci vulgari linguâ vocant βραχνᾶς. 1200. ἐφιάλτης cur dicatur cum φ'. *ibid.*
Ephori emendatio Homerica, legentis in Homero Ἀμαζόνες pro Ἀλιζώνων. 1118.
Epialtes Atticis, dæmon; epialtes, nomen viri. 1200.
Epialtes, Pnigalion, ſeu Incubus, qui & Epialus, ſeu Epiales. 1200.
Epigoni novem numero. 1062. pauciores ab aliis numerati. *ibid.*
Epigrammatum etiam auctor Homerus. 1007.
Epimetheus poſt rem, in proverbio. 1155.
Ἐπιπώλησις, Liber δ' Iliados. 956.
ἐπιχαιρεκακία Stoicis τὸ ἐπὶ ἐχθρῷ χαίρειν. 997.
Equi laus, eſſe ἀκέντητον, ſeu ſine ſtimulo, & calcaribus currentem. 1030. 1194. 1283.
Equi ſolidipedes, μώνυχες. 1165.
Equi αἰολόπωλος, & ποδώκεες, a currendi celeritate. 1194.
Equites multò, quàm pedites, in militiâ honoratiores. 1033.
Equorum amor, & ſtudium in laude. 1153.
Equorum bellicorum laus, huc & illuc celeriter inſequi, & fugere. 1161.
Equus in campum, in proverbio. 1152.
Erechtheus, ſeu Erichthonius, rex Athenienſium, primus quatuor equos ad currum junxit. 1231.
Eretrienſes notati a nimio uſu litteræ ρ. 1057.
ἐρυθρέδανον, ſive ἐρευθέδανον, & ἐρυθεδάνον, idem. Latinis *rubia*. 1280. 1281.
Erotianus illuſtratus. 1171.
Ethicæ virtutes, ſeu morales, ἠθικαί, quaſi ſcilicet ἐθικαί, in conſuetudine poſitæ morum humanorum. 1155.
Etymologus emendatus. 958. defenſus. 976. reſtitutus. 992. reprehenſus. 1006 emendatus. 1011. 1039. 1056. 1065. 1096. 1118. illuſtratus. 1133. rejectus. 1141. illuſtratus. *ibid.* 1142. 1156. 1157. emendatus, atque illuſtratus. 1200. emendatus, 1244. 1245. 1266. 1270. 1272. 1288. 1308.
Evangelii locus de miculis de menſâ decidentibus explicatus. 1009
Eupolidis exemplum apud Etymologum. 1084.
Euripides illuſtratus. 978. 990. 992. 999. 1014. 1018. 1021. 1029. 1032. 1048. 1051. 1052. 1058. 1059. 1066. 1074. 1084. emendatus. 1084. illuſtratus. 1085. 1089. 1132. 1140. 1159. emendatus. 1173. illuſtratus. 1215. 1216. 1222. 1271. 1272. 1273. 1281. 1297
Euripidis dictum notatum ab Ariſtophane. 972. Euripidis Melanippe. 1232. Euripides quibus verbis Tragœdias ſuas finire ſolitus. 1036.
Eurymedon, auriga alter Agamemnonis, alter Neſtoris. 1015.
Euſtathii ἀμφίβολα μονοσύλλαβα. 1118.
Euſtathius ad Periegetam tentatus. 989.
Euſtathius reprehenſus. 1003. in morem ſolutæ orationis redigere ſolitus verſus Homeri. 1009. 1037. 1041. defenſus contra Henricum Stephanum. 1015. reprehenſus. 1027. 1043. 1047. 1058. 1059. 1063. 1071. 1076. 1081. rejectus. 1105. 1112. defenſus. 1151. non valde probatus. 1153. rejectus. 1168. reprehenſus. 1173. rejectus. 1238. 1242. 1310.

F

FAbricat ipſe ſibi mala, qui fabricat alteri. 1123.
Fabulæ medicinæ ex allegoriâ adhibenda. 1104.
Fames eximitur etiam bibendo. 1152.
Fibrorum, teſticulos ſibi amputantium, fabula rejecta. 984.
Fibula a priſcis mulieribus in pectore geſtata ad pepli extremitates colligendas. 1214. inventum id Dorienſium.
Ficus generoſæ, γενναῖα σῦκα, quæ dicuntur Platoni. 1170.
Filii cur aliqui confixi fuerint aut fluminum, aut fontium, aut maris, aut nonnullorum locorum. 1238. 1239.
Filii pauci, patrum ſuorum imitatores. 972.
Filio patris boni magnum dedecus, patrem ſuum non referre. 1051.
Filiorum procreandorum quadruplex apud Homerum ratio. 1089.
Filios degeneres de patribus ſuis gloriari minimè debere. 1253.
Fimbris, Ilii novi expugnator. Ejus jactantia. 1003.
Fragmentum Agrænum de limitibus illuſtratum. 1169.
Fraus non niſi malo. 1043.
Frenis antiquitus maxilli utrimque eburnei, quibus ea trahebant aurigæ. 1244.
Frons occipitio prior. Adagium explicatum contra Scaligerum. 1246. Frons, pars vultûs ſuperior, ſitum ſub ſincipite, μεταξὺ τῶν ὀμμάτων. 1246.
Fuſco corpore colore, validiora. 995.

G

GAlea Theſſalica. 1300.
Galenus defenſus. 1170.
Galerus a galeæ ſimilitudine dictus Latinis. 1300.
Gaza a cenſurâ Julii Cæſaris Scaligeri vindicatus. 1082. 1245. 1246.
Gemini apud Latinos Poëtas pro duobus. 1239.
Georgius Chœroboſcus, ὁ Τεχνικός. 1201.
Γενναῖος Lyciis, vir ingenuus. 1170.
Γέφυραι, pontes, Poëtæ media via, ſeu ſpatia inter ordines inſtructæ aciei. 1032. 1130.
Gladiatores, μονόμαχοι. 1000.
Gloriæ ſtudium quàm acre in hominibus. 1008. 1009.
Græci plerumque faceti. 1115.
Græcorum appellatio apud Herodotum. quod nomen retinuerunt Latini. 1011.
Gratiæ a gloriâ differentia. 981.
Gratiæ comites, ac miniſtræ Veneris. 1184. an eædem, ac treſ illæ, quas celebrat Theogonia Heſiodi. 1185.
Gregorius Nazianzenus illuſtratus. 1122. 1132.
Griphus quid ſit. 1311. Griphorum exempla in Athenæo. *ibid.*
Gygæ annulus apud Platonem. 1299.

H

HAbenæ apud veteres auteo tergo, atque etiam eburneo. 1244.
Halizoni populi, ſeu Halizones, quinam intelligendi apud Homerum. 1118. Eorum etymologia. *ibid.*
Haloſydne Homerica. 960.
Hebe, Junonis filia. Ejus etymologia. 951. Hebe, Martis ſoror. 1312.
Hector ἀμφοτεροδέξιος, ſive ἀμφιδέξιος. 1228.
Heleni duo, alter ab Hectore occiſus, alter frater Hectoris. 1266. Corrige ibi errorem ab operis admiſſum, Ubi enim ſcceruns, *fratrem ſuum Hectorem interfecerit*, ſcribendum, *fratrem ſuum Helenum*.
Helladius in Chreſtomathiâ illuſtratus. 1064.
Hellanicus citatus a Strabone. 1004.
Hephæſtion rejectus. 1182.
Heraclidis Pontici nomine Allegoriæ Homericæ falsò circumlatæ. 1302.
Heraclitus auctor Allegoriarum Homericarum. 1301.
Hercules κορυμβίτης. 963.
Hercules ἀλεξίκακος. 1187. minimè uſus apud Homerum clavâ, ſed arcu, & ſagittis. 1201. allegoricè acceptus pro ratione, ibid. 1204.
Hercules, Ἡρακλῆς, unde ita appellatus. 1002. Apollinis reſponſum ad Herculem. *ibid.* Herculi liceoſes nullum cultum, neque honorem detuliſſe. 1256.
Hercules περίγυμος, & περίφημος. 1258.
Hercules plures. 1254. Hercules hic alter, in proverbio. 1254. 1255.
Hermogenes de Statibus. 1019.
Heroas ſimplici cibo victitaſſe. 1226.
Herodiani certum, confeſſumque opus, Dictionarium; incertum, & dubium, Partitiones. 976.
Herodianus Grammaticus. 1011.
Herodotus, dulcis ſcriptor Jonicus. 1010.
Herodotus illuſtratus. 992. reſtitutus. 1006. 1007 illuſtratus. 1022. 1040. 1045. reſtitutus. 1078. contra Gronovium defenſus. 1106. illuſtratus, ac reſtitutus. 1123. illuſtratus. 1149. 1155. 1208. 1218. 1219. 1283. notatus. 1240. illuſtratus. 1272. defenſus contra Gronovium, atque illuſtratus. 1280.
Herodotus quidam Olophyxius, qui ſcripſit de Nymphis. 1263.
Heſychii locus reſtitutus. 973.
Heſychius defenſus. 1295. illuſtratus. 1299. emendatus. 1321.
Heſychius emendatus. 1157. illuſtratus. 1159. emendatus. 1165. 1178. illuſtratus. 1199. emendatus. 1208.

Digitized by Google

ſuppletus, 1109. defenſus. 1114. emendatus. 1242. 1244. 1248. 1251. explicatus, atque emendatus. 1253. illuſtratus. 1268. emendatus. 1269. 1270. 1271. 1274. defenſus. 1276. emendatus. 1295.
Heſychius emendatus, ac ſuppletus, 985. emendatus, 987. 1020. 1035. defenſus. 1056. illuſtratus, atque emendatus. 1059. illuſtratus. 1064. emendatus. 1067. 1068. 1069. explicatus. 1074. 1075. emendatus. 1078. 1083. illuſtratus. 1084. emendatus. 1084. 1085. 1094. 1095. 1096. 1105. illuſtratus. 1147. 1149. emendatus. 1153. illuſtratus. 1156.
Heſiodi ſcriptio humilis. 1299.
Heſiodus illuſtratus. 955. 1005. 1005. 1050. 1087. 1115. 1129. 1130. 1131. 1155. 1194. 1198. 1225. 1227. 1231. 1232. 1247. 1295. 1302.
Hexgyum, urbs Siciliæ. 986.
Hieronymus explicatus. 1224.
Himoalci oſtium. 1020.
Hippolytus Euripideus quatenus defendi poſſit a perjurio. 971.
Hipponax, Poeta maximè amarulentus. 1012.
Homeri mos, quod ea præſtituto ſuos eventu, id ad Jovis conſilium referre. 968. Homerus effuſus ut plurimum in laudes, nec ſine cauſa in quemquam maledicus. 1012. Poeta prorſus omni vitio quadratus. 1035. perquam ſtudioſus Achillis. 1092. 1290. effiſus omnis apud Homerum otium. 1102. 1221. Homeri lingua multiloqua. 1125. Homeri dicta, tamquam gemmulæ, ab antiquis in ſermonibus ſuis interſerta. 1152. 1291. Homerus natus poſt tempora Trojana. 1179. ſcitus rei ruſticæ. 1230. Homeri vas in utramque partem diſputandi. 1253.
Homericæ Poëſis, opus multo artificio diſtinctum. 1017.
Homerocento de Pane. 985.
Homerus defenſus a Criticorum cenſurâ. 987. emendatus. 1009. 1070.
Homo, naturâ mite, ac manſuetum animal. 1297.
Homœoteleuta vulgaria in recentiorum linguarum carminibus unde originem habuere. 1150.
Horæ ab Homero cuſtodiendis cœli portis præfectæ. 1183.
Horapollon. 960.
Horatius illuſtratus. 1091. 1148. 1182. 1150.
Hunnorum gens. 1058.
Hyda, urbs Lydiæ. 1268.
Hydaroſydne Callimachi. 960.
Hyla in Bœotiâ ad Cephiſidem lacum. 1267. 1218. Aliæ urbes hujus nominis. 1217.
Hylica palus ea eadem, atque Copais. 1268.
Hypius, amnis Paphlagoniæ. 1143.

I

Ἰάλεμος ſpiritu vario, pro variâ ſignificatione, & etymologiâ. 1085.
Iccus, medicus Tarentinus, idemque ipſe athleta, a continentia percelebratus. 1293. 1294. Icci cœna in adagio. 1294.
Ida, non modò mons Troadis, & Cretæ, ſed omnis mons, ex quo licet ἰδεῖν. 1085.
Ignis ſponte emicans, quibusdam futuræ magnitudinis oſtentum. 1105. Plures ab igne metaphoræ. 1106. 1107.
Ilias malorum, & ſemper Ilio malo. 973.
Ilicis arboris fructus magnâ copiâ apud Trœzenios. 966.
Ilios, ſeu Iliaca, feſtum proprium Ilii. 973.
Ilienſes de urbe ſuâ ambitioſiùs, quàm veriùs, glorîati. 1003. 1024.
Ilienſium pagus, ubi vetus Ilium. 1003.
Ilios ſui ſacra. 973.
Ilius θαλυσίς, & Ilium ἀσπερίμου. 1090. 1091. Ilium ſemper ἀσπερίμως Virgilio. ibid. Ilios θαλυσίς aliis Latinis Poëtis. 1091. Ilius θαλυσίς Homero. 1091.
Ilium neutro genere ut pluſimùm Latinis. Homero ſemel τὸ Ἴλιον ἀσπερίμως. 973. 1091.
Ilium Novum. 1003. Ornatum id ab Alexandro Macedone; itemque poſtea a Cæſare. 1003.
Ilium Novum, contemptim aliquando habitum, poſtea inſtauratum, ac poſtremo captum a Fimbriâ. 1003.
Illeudatus, & inſculptus, oppoſiti. 1053.
Ille pronomen, nota ſæpe dignitatis, & excellentiæ. 1154.
Inferi apud fabulam ſiti trans Oceanum Occidentalem. 1158.
Inſcriptionibus veteribus quid ſit, In Fronte. In Agro. 1031.
Interrogationis, & percunctationis differentia. 1284.
Inteſtina, χολάδες, ἀπὸ τῆς χολῆς, quid τῆς χολῆς, ſeu bilis acrimoniâ ad excrementa excernenda inſtimulentur. 1056.
Jones, tenues ſpiritûs amantes. 1111.
Ipſe, & *ille*, pronomina excellentiæ, & dignitatis. 1149.
Iris rationis miniſtra. 1198. 1306.
Iris amatoria. Ex eâ, & zephyro natus Amor. 1190. Ejus cum Venere neceſſitudo. 1190. Eadem alata. ibid. bifariam intellecta 1190.
Iris herba, ex qua irinum unguentum. 1190.
Iſſus ſinus a Dionyſio diatoni comparatus. 1147.
Jugerum ex duplici actu quadrato. 1169. longitudine pedum 240. latitudine 120. Ejus forma. 1169.
Juno apud Pylum vulnerata. 1196. 1200. 1201. 1201. Juno allegoricè aër. 1286. 1287.
Junoni urbes multò chariſſimæ, Argos, Sparta, Mycenæ. 971.
Juppiter Cretagenes. 981. Juppiter variis appellationibus inſignitus. 1003. Juppiter Παγκράτης. 1005. Juppiter κατ' ἐξοχὴν pater. 1018. Juppiter ἀλάστωρ. 1031. Juppiter Panomphæus. 1055.
Juppiter Ægiochus. 1078. Juppiter, pro fato acceptus, αἰτιώτατος. 1258.
Juppiter Fulminator. 1055. Juppiter Τροπαῖος. 1141. Juppiter Πάτρος, & Πατρῷος. 1108. Juppiter Παλαμναῖος. 1248.
Jurisjurandi obligatione obſtrictus, is, qui alteri jurat, tametſi animo non jurandi. 972.
Ἴξαλος capri quinam dicatur. 984. 985.

K

Καλύπτειν quid ſit. 1115. καλύπτειν penitus refugiendum. 1215.
Κανώβου Nili. 1078.
κεραμος Cypriis carcer vocatus. 1197.
κνώδαλα ſtulticantis hominibus vocatu quadrupeda. 1071.
Κλαρίοδος. Apollinis epithetum. 985.
κέρκα, & κρίμνον, idem. 1067.
Κόνδυλος in digitis, ἄρθρον, ſeu articulus. 1024.
κοιία, ſal, ſeu alharium opus. 1085.
κόνις, lens, unde pediculi. 1085.
κυματώδης fluvius, i. e. *fluctuoſus*, ſeu *undoſus*. 1067.
κυνάς apud Lacedæmonios, buccea panis, quam, poſt abſterſas ea manus, canibus projiciebant. 1009.
κύναστρον, aſtrum, ſeu ſidus Caniculæ. 1109.

L

Λαιέροζα de cornice, ἀπὸ τοῦ λαμπρὸς κρώζω, ὁ μεγάλως κρώζων. Unde verbum λαιεροζίζειν τὸ λογοσυκάζειν, ἢ λοιδορεῖσθαι. 1059.
Lani capitos in proverbio. 1139.
Lanæ, & villi differentia. 1139.
Laodocus, filius Antenoris, ex virtute, & præſtantiâ patris nominatus. 973.
Laomedontis improbitas. 1154.
Laudandi mos per detractionem vitiorum. 1040.
Lapithæ, gens arrogans, & ſuperba Theſſaliæ. Unde apud Comicos tamquam in proverbio Lapitha, homo faſtuoſus, & jactator ſui. 1153. Euſtathiana Lapithæ etymologia παρὰ τὸ λαοὺς πείθειν non valdè probata. ibid.
Leæna mammas cur duas habeat. 1240. Leænam ab uno partu fieri ſterilem, fabulis accenſendum. ibid. leænam duos ut plurimum parere. ibid. leænas tamen in Syriâ quinquies parere, & primo partu catulos quinque. ibid.
Leo conſcius ſibi fortitudinis ſuæ. 1177.
Leonis mos, primum boum cervicem infringere, deinde ſecurè iis incumbere. 1146. 1147.
Leonum feminæ virili genere ab Homero appellatæ. 1240.
Leucippus, pater Phœbes, & Hilairæ. 1127.
Leutei veteris error multò ante Montfauconium notatus ab Henrico Stephano. 1029.
Liber pater ab Edono Lycurgo injuriosè tractatus. 1157.
Lingua maximè cuſtodienda. 1041.
Lintei thoraces, & lineæ loricæ. 1075. linei clypei. ibid.
Linum uſurpatum etiam aliquando de chordâ fidium, ſeu citharæ. 1217.
Lipſhydrium, locus in Atticâ ſupra Parnethem, ἀπὸ τοῦ λιφυδρίας. 1005. Pugna ad Lipſhydrium in proverbio. 1007.
Λύκος ἀλμυρὸς, & ἐγκρυφίας. 966.
Livius illuſtratus. 1040.
Loci ſeu dictiones apud Ariſtotelem, unde argumenta petuntur. 1165.
Λόχος, ſeu manipulus militum, quot ex viris conſtet. 1038.
Lucianus illuſtratus. 1045.
Luſilius reſtitutus. 991.
Lugdunum appellatum etiam θαλυσίς, & non tantùm Lugdunum ἀσπερίμως. 1091. 1092.
Lupus, ſacer Apollini, & in nummis mediis ſculptus. 982.
Lyceum, forum Argis. 982.
Lycia, antiquitus vocata parva Troja. 983. Lycia parva, eadem & parva Troja. 1148.
Lycia magna ſub Sarpedone, procul a Trojâ. 1123.
Lycii, alii ſub Pandaro, alii ſub Sarpedone. 1011. 1148. 1149.
Lycophron illuſtratus, atque emendatus. 960. illuſtratus, 951. 1057. 1059. 1060. 1112. 1194. 1210. 1211. 1213. 1233. 1241. 1267. 1270. 1276. 1281. 1288. 1289. defenſus contra Tzetzem. 1289. 1301.
Lycurgus Orator. 1024.

M

Mæones, ſeu Meones, Lydi. 996.
Magdalia, ſive apomagdalia, buccea ad tergendas manus, quam poſtea canibus projiciebant. 1009.
Μάγος, vocabulum Perſicum. 1009.
Malleolorum pedia ſitus. 998. 999.

Ma-

Manes, nomen Perſicum ſervile. 1150. Manes, ſimulacrum æneum luſorium in cottabo. *ibid.*
Mars Κανδάων, ſeu Κανδαῖος. 950. Mars ex Jove ortus, & Junone, ſecundum Homerum. 1307.
Mars μιαιφόνος. 996. Mars dictus acutus, quia acutum ferrum. 1045. Mars vinculis conſtrictus ab Oto, & Ephialte. 1197. Mars ἀλλοπρόσαλλος. 1197. βροτολοιγός. 1300.
Martialis illuſtratus. 986. 1114. 1170.
Materia, ἐκμαγεῖον Platoni, ac Pythagoricis. 1029.
Matthæi locus citatus ab Euſtathio. 1243.
Medicamentum, φάρμακον, vox media. 1010. 1205. 1310.
Medici laus, peritum eſſe legendarum herbarum. 1206.
Μείωσις exempla. 1040.
Menander illuſtratus. 1081.
Menelaus, ad placandos Ilienſium deos, Ilium profectus, in reditu ſocem oſus Alexandro. 1181. 1182.
Meneſtheus militaris ſcientiæ peritiſſimus. 1039.
Mentis nomen in Odyſſeam inſertum ab Homero, ut Menti nauclero gratiam referret. 1051.
Mentum tangere ſolitis ſupplices. 1075. 1125.
Mercurius, Bœoticè Cadmilus, qui & alias Caſmilus. 1017.
Mercurius χθόνιος, ἐριούνιος, δυλαίτερος, ἀκακήσιος. 1031. pro ratione allegoricè acceptus. *ibid.*
Metaphoræ dotioris medicinæ apud Homerum, comparatio. 1026.
Μετάφρενον quódnam dictum. 1119.
Milites jam maturæ, quæ pubertatem attigit. 1239.
Militarium quorumdam ordinum nomina. 1021. 1022. 1023.
Minerva, Alalcomeneis. 964. 965. Minerva πολύβουλος. 1171.
Minervâ adjutrice, tu quoque manum move. Proverbium. 1021.
Minerva ἀκρία. 1093. dicta etiam, & cur, Τριτογένεια, ſeu Τριτογενής. 1004.
Minerva, præſes earum artium, quæ pro ratione, ac dignitate, manibus tractantur. 1128.
Minerva & rerum civilium, & rerum bellicarum præſes. 1280. Martis victrix fabuloſè, & allegoricè. 1285.
Minervæ communia cum Jove arma. 1274. 1278. 1279. 1280.
Μίτρα, apud ſcriptores poſteriores Homero, vitta capitis, ſeu faſcia. 992. μίτρα, quibuſdam eadem, ac corona; ſed tamen ab ἀμπυκτῆρι. 992.
Mitra apud Homerum, ab interiori parte ἐρεῖδος, ab exteriori χαλκό. 6502. alia propriè a lanâ, ſeu faſcia muliebri. *ibid.*
Μουλιαρίσσα, vulgari Græcorum linguâ, olla varios cibos complexa. 1021.
Moſchus illuſtratus. 1170. 1294.
Mugire dicta tonitrua. 1284.
Mulierum epitheton commune, πάλλευκαι. 1169.
Mycenæ urbs prorſus deleta. 971.

N

NArrationis virtutes, perſpicuitas, brevitas, probabilitas. 1110.
Narrationum multarum initium apud Homerum a verbo ſubſtantivo. 1110.
Nectar in potum, ambroſia in cibum. Nectaris etymologia. 951.
Ne Hercules quidem contra duos. 1242.
Nepotes avorum ſuorum nominibus appellari. 6239.
Neptuni epitheta. 1187.
Neque ſic tamen malè. Proverbium ab eo, qui, jacto in canem lapide, novercam percuſſit. 1081.
Neuroſpaſtice, ars minimè liberalis, ſed ludicra. 990. 1002.
Neutrum nomen plurale cur jungi ſoleat cum verbo ſingulari. 1073.
Nicander illuſtratus. 1130.
Nomina eadem propria apud Homerum pluribus tributa. 1144. 6166.
Nomina multa tum unitatis numero, tum multitudinis, uſurpata. 1063.
Nominare aliquem a patre, honoris genus. 1047.
Nonni Panopolitani Dionyſiaca. 1081.
Nothus non idem, atque ſpurius. 1089. νόθος λόγος, aliaque hujuſcemodi per metaphoram. 1089.
Nox, ambroſia. 954.
Nubes, cœli aulæi fores. 6283.
Numerus impar, excellentior. 1056.
Nuntii virtus, atque laus, celeritas. 6190.

O

OCciput, quaſi *ob caput*, oppoſitum capiti, pars capitis poſterior. 1046. occiput, & ſincipit oppoſita. *ibid.*
Oceanus per allegoriam, Horizon, ejuſque etymologia. 1100. ex Poeſi fluvius, qui terram in orbem circumfluit, ex verò hiſtoriâ mare externum. *ibid.*
ὄκνος Oratoribus de timore, ac metu. 6171.
Oculi domini, fertiliſſimi in agro. 1246.
Olophyxus, urbs Thracica. 1053.
Olympo aſſictæ ab Homero convenienter portæ. 1284.
Olympus, mons Macedoniæ, & cœlum. 1284.
Olyra quæ dicta eſt Homero, Latinè *arinca*. 1154.
Onomatopoeiæ frequens uſus apud Homerum. 1065. 1067. 1076. 1248. 1283.
Orarium, vox Romana. Ejus vocis etymologia. 992.
Oratoribus major ſemper copia in certis ac determinatis perſonis. 1125.
Orci galea in proverbio. 1199. Orci galeam geſtare is dictus, qui per fraudem quidpiam molitur. *ibid.* Orci galea, nubes, qua inter ſeſe occultarunt dii. 1299. 1300. 1304.
Orus avis, Latinè aſio. 1199.
Otus, & Ephialtes, Aloëi filii. 1197. 1198.
Oves, & boves paſcere, regum liberis licuiſſe. 1181.
Oves εἰροπόκοι, *lanigeræ*. 1150.
Ovidius reſtitutus, atque illuſtratus. 1091. 1122.
Ovis gravida, ſi, tonante cœlo, relicta fuerit, abortum facit. 1027.
Ovium conſuetudo in unum concurrendi, ſi ſtrepitum audierint. 1027. 1028.
Οἶνος Cypriis ὁ δρίμος, & οἶνος ὁ δριμύς. 1058.

P

PÆeon, deorum medicus φιλοτίμως, ſeu βοτανῶν ἐπιλέκτης. 1205.
Pæeon, medicus deorum. 1205. Pæeon item, hymnus in Apollinem, immo & Carmen poſt partam victoriam. 1205.
Pæſus urbs, quæ & Apæſus. 1250.
Palæſtricum certamen quando repertum. 1054.
Palladium ſtola ex Africâ accepta. 1180.
Πάμματα, propriè τὰ θρέμματα. 1070.
Pandari equi duo ſupra viginti. 1154.
Pandarus, priſcus heros. 980. 981.
Pantheram catulos quatuor enixi. 1240.
Papa, κατ' ἐξοχὴν Romanus, iſque Catholicus Pontifex, πατέρων πατήρ. 1209.
Πάππας Romanâ linguâ, βαρυτόνως, pater. 1209.
Παραιβάτης tum auriga, tum is, qui pugnat e curru. 1193. Παραιβάτης an rectè dicta ea, quæ ſponſæ in nuptiali curru aſſidet. 1193.
Paragoga ſpiritum mutantia. 681.
Paragoge nominum. 983. 1033. 1068. 1151. 1157. 1254.
Paralleliſmus, genus loquendi figuratum. 961.
Parechaſeos exempla. 967. 1038. 1058. 1019. 1136. 1180. 1219. 1272.
Parmæ bovinis pellibus, & caprinis obductæ. 1119.
Parnes, mons Atticæ. 1205.
Parœdiarum Homericarum exempla. 963. 958. 970. 974. 975. 984. 1002. 1007. 1028. 1042. 1117. 1138. 6139. 1197. 1193. 1207. 1275. 6285. 1306. 1312.
Paſcha, propter meliorem ſonum ita dictum ex *Phaſea*. 1081.
Pateo, verbum Latinum, ἀπὸ τοῦ πατῶ. 1095.
Paterna erga liberos charitas ael in Fabulis repræſentata ab Homero. 1308.
Patronymici nominis forma etiam per ιος. 1049.
Patrum ſuorum artes, atque inſtituta perſequi, antiſtæ alicubi conſuetudinis. 1155.
Paullus Diaconus emendatus. 1105.
Paullinum ludus, κονδαλισμός. 1159.
Peccata apud Homerum convenientes ipſis culpis panæ. 1125.
Pecunia, nervi reipublicæ. 999.
Pedes pro totis curribus per ſynecdochen. 955.
Pedites, robur Romanæ militiæ. 1033.
Pegaſus equus cui in fabulâ alatus. 1191.
Πέλωρ alia atque περιφερής. 1138.
Peplus, non modò indumentum; ſed etiam velum ſuper curros expanſum ad palæſtram, & fumum arcendum. 1153.
Peplus, tunica muliebris, cujus duplex uſus, 1273. indumentum etiam virile. 1273. 1274.
Pera, pars Conſtantinopoleos trans flumen. 1033.
Pergamos θυλωσής Homero, arx Ilii. 1090. 1217. Recentioribus Πέργαμα τὰ ἀκρόπολις, arces municiſæ. 1090.
Pergamos θυλωσής, & Pergamum ἐπέρτερος. 1090.
Pergamum de arce Trojanâ dictum atque Scotex in Troadibus. 1090.
Pericles dictus tonare, fulminare, permiſcere Græciam. 1311.
Petaſus, galerus Mercurii, ἀπὸ τοῦ πετάσαι. 1154.
Πεζέταιροι, ſeu potius πεζέταιροι, pediteſ delecti ad ſtipandum regem, quaſi ejus ſocii, ac ſodales. 1087.
Phæſtus εὐναιόμενος, urbs Cretæ; βαρυτόνως, nomen proprium viri. 1119.
Phalangem trifariam inſtitui quid ſit. 1038.
Phalangis varia ſignificatio, atque etymologia. 1022.
Phalanx in digitis internodium, qui Plinio etiam articulus. 1082.
Pharmacorum genera tria apud Homerum, τὰ ἐπίπαστα, τὰ χριστά, τὰ ποτά. 1012. 1013. Pharmaca alia ἀντίπαλα. *ibid.* Pharmacorum generalis diviſio in ἐπίπαστα, χριστά, ποτά, βρωτά, & ἀορταῖα. 1013. Pharmacum malum, & ἀνδροφόνον. 1013. Pharmaci etymologia duplex pro ſenſu duplici. 1310.
Phera, urbs Meſſeniaca in Peloponneſo. 1138.
Phereclus, navium Alexandri ædificator. 1121. 1122. 6175.

Phi.

Philoſophia, cognitio divinarum, atque humanarum rerum. 1137.
Philoſophiæ, ſoperterum, atque inferarum rerum expugnatria. 1201.
Philoſophiæ triplex genus, Ethice, Phyſice, Mathematice. 1204.
Philyllius, Poëta Comicus. 966.
Phœniceus color ex fructu ilicis arboris. 996.
Pigritiæ definitio Homerica. 1295.
Pinare, urbs Lyciæ. 980.
Pindarica loquendi figura, verbum ſingulare conſtruere cum pluralibus cujuſcumque generis nominibus. 1073.
Pindarus illuſtratus. 991. 993. 1026. 1030. 1045. reſtitutus, atque illuſtratus. 1072. 1073. illuſtratus. 1108. 1142. 1167. 1172. 1178. 1185. 1194. 1282. 1283. 1286. 1304.
Piri ἐνεμβολάδες, inſitio ſurculo inoculatæ. 1170.
Piſcatio raro in uſu Heroibus. 1226.
Piſces ab Heroibus eſitati. 1226.
Plato erga diſcipulos omnes Socraris quaſi novercæ. 1158.
Plato illuſtratus. 1059. 1170.
Platonis Timæus ex libello Timæi Locri. 1005.
Plemochoë, vas fictile, idemque etiam κοτυλίσκος. 1170.
Plethrum, menſura terræ cubitorum ſex ſupra ſexaginta, & beſſis. 1168. 1169. pedum quoquoverſus centenorum. 1169. pedum habet decem millia. 1169. Ejus ab actu quadrato Latinorum differentia. ibid.
πλάθρον Cypri τοῦ πλέθρου. 1081.
πλέθρον, ἡ πλημμύρα τῆς θαλάσσης, aliis veterum πλέθρον. 1189.
Plinius illuſtratus. 1240. reprehenſus. 1241.
Plures vocati ii, qui demortui. 1261.
Plutarchus illuſtratus. 1189.
Pluto rex Moloſſorum, cujus canis Cerberus. 1202.
Pluto, Euſtathii tempore, vir opulentior in Macedonia. 1203.
Pluto ab Hercule apud inferos vulneratus. 1201. 1204.
Pluvia quomodo fiat, ex Ariſtotele. 1129.
Pocula miniſtrare, munus virginum, ſive pictorum. 952.
Πολυμαχορνήιους cur Homerus homines vocaverit. 1068.
Politianus improbatus. 1081.
Polites a Salvino diſſuſio. 1009. 1059. 1083. 1084. 1088. 1095. 1097. 1135. 1145. 1165. 1203. 1210. 1218. 1225. 1229. 1236. 1267. 1269. 1270. 1284. 1289.
Pollex μεγαλοδάκτυλος, reliqui digiti δακτύλους. 1022.
Pollux illuſtratus. 1126 emendatus, atque illuſtratus. 1157. 1159. illuſtratus. 1180. emendatus. 1270. illuſtratus. 1273.
Polyphagorum mentio apud Strabonem. 1118.
Pompeia, ſive πομπεῖα apud Atticos, vaſa, quibus in publicis pompis utebantur. 1231.
Πόντου ἀντὶ τοῦ πόντου. 919.
Poppyſmi non valde in hominibus laudati a Clemente Alexandrino. 1208.
Populi arboris natura, atque uſus. 1087.
Potamius, magnâ vi dignitatis, ſacroque Ordine conſpicuus, unde ita appellatus. 1083.
Pothinus Athenienſis, e neuroſpaſtica arte laudatus. 999.
Pras, nomen fluvii, atque urbis. 958.
Priamo filii quinquaginta. 1221.
Procopii librorum de Bello Perſico Inſcriptio, Περσικά. 986.
Proepiaceaſis Figura. 1187.
Propinare ex Romanâ conſuetudine. 958.
Prudentia præſtantior fortitudine. 1230.
Prylis, ὡς αὐθομάχων συγκαταθεμένους. 1276.
Pſellus improbatus. 1100. 1103.
Pudor, ſalus exercitûs. 1237.
Pueri, famuli; & puellæ, famulæ. 963.
Pulchritudo, radius divinitatis. 1011.
Παρυπάτην, manus ignea; is vocatus, qui celeriter machinari aliquid poſſit, & peragere. 1105.
Purpura uno ictu conterenda ad pulchram tincturam. 1128.
Purpurea mors Homero. 1127. 1128.
Purpureis veſtibus molliores feminæ plus nimio effici ſolitæ. 1128.
Purpureus ſanguis. 1127.
Putei Agamemnonii. 1005.
Puteos effodere docuerunt filiæ Danai. 1005.

Q

Quadrupes ſi pauperiem feciſſe dicatur. Titulus veterum Juriſconſultorum. 1155.

R

R Littera aſperior. 1067. 1249.
Reges Homero διογενεῖς, & διοτρεφεῖς. 1204.
Repetitio earumdem verborum veteribus probata. 1035. 1036.
Rubia, Græcis ἐρυθρόδανον, & ἐρευθέδανον, & ἐρυθρόδανον. 1281. Rubiæ reverâ αὐτάνθεμον. ibid. ejus caulis ſχινός, ideoque Plinio ſpinoſus, ſed minus propriè. ibid.
Rubro colore regum inſignia antiquitus imbuta. 991.
Rubro colore tinctæ veſtes, e Lacedæmonibus geſtatæ ad ſaucium in prœliis ſanguinem occultandum. 1158.
Rufus Epheſius illuſtratus. 1010. 1123.

S

Sagittarius, omnino ineptus ad ſtatariam pugnam. 1136. Sagittatum fruſtra conjectarum caſum morte ultroneâ luit Paphlago quidam. 1160.
Sagittarum inſixarum extrahendarum tres modi noti Homero. 1013.
Saguntos Ζάκυνθος, & Saguntum ὑδατόεντα. 1091.
Salmaſius confutatus. 1075.
Salmydeſſa Maxilla, navium noverca. 1198.
Saluſtius, Græcus ſcriptor, ab Euſtathio citatus. 1105.
Sapis qui cito, non tuto ſapis. 1048.
Sexæ portæ. 1190.
Scholiaſtes Homericus confutatus. 565. emendatus. 1056. defenſus, & emendatus. 1299.
Scholiorum Homericorum in Iliadem auctor ἀνώνυμος. 1085.
Scholiaſta vetus Pindaricus citatus ab Etymologo. 992. 993.
Scripta conjunctorum ſine ullis ſpatiis. 997. 1181. 1191.
Scintillas quibuſdam ſuâ ſponte ex corpore profiliiſſe. 1105.
Semina ἀκαρπίσθητα, quibus σιτοῦ τῆς ἀνέμων. 1160.
Seneca in Troadibus emendatus, atque illuſtratus. 1000.
Sepultura inſultare, eſt malorum hominum. 1208.
Servius ad Virgilium improbatus. 1115.
Sextius Niger, qui Græcè ſcripſit de medicinâ. 984.
Sidera, expugnata e Cœlo, atque everſa. 1004.
Sidonius illuſtratus. 1091.
Silentii plures cauſſæ apud Poëtam. 1063.
Silius illuſtratus. 1091.
Simplicius Philoſophus ab Euſtathio citatus. 1198.
Sinciput ex vi vocis idem, ac medium caput. 1245. Hujus vocis etymologia. 1246. ſinciput, pars capitis, ſeu calvæ, anterior, & oppoſita occipiti. 1246. pars calvæ anterior ſupra frontem. ibid.
Σιαχαίνομαι. verbum Phrynicho ναυτίας ἄξιον. 1070.
Σῖτον in ſingulari numero per genus neutrum. 1045.
Sol dictus Euripidi viam ſecare aſtrorum cœli. 978.
Σολοικιστὶ pleraque loquendi genera popularia. 1070.
Somniorum interpretes, ὀνειροκρίτας, & ὀνειροπόλους. 1143.
Sophocles imitator Homeri. 1109.
Sophocles explicatus. 955. 957. 969. illuſtratus. 989. laudatus. 991. illuſtratus. 1019. 1040. 1043. 1048. 1051. 1060. 1066. 1069. 1085. 1087. 1097. 1113. 1127. 1131. 1132. 1144. 1145. emendatus. 1145. illuſtratus. 1156. 1157. 1165. 1171. 1172. 1191. 1203. 1223. 1239. 1243. 1269. 1273. 1274. 1277. 1278. 1280. 1286. 1293. 1296. 1300.
Sophoclis Aleandra. 1145.
Sophronis exemplum. 1200.
συμβολὴ vox barbarè deflexa ex συμβολὴ. 1078.
Sparta apud Homerum, ſata. 1075.
Spiritus antiquitus non vocum tantùm initio; ſed & in mediis vocibus, tum vocalibus, tum litteræ ῥ appoſiti. 1126. 1127. 1177.
Spurius diverſus a nothio. 1089. Spurios etiam ἀνάτορες. ibid. idem, qui σκότιος Græcorum. ibid.
Stadii integri menſura, τοῦ χῶρος περιπατοῦ. 1158. 1169.
Stationes in viâ diſpoſitæ, σταθμοί. quæ item αὐλαγαί. 1140.
Stentor, clamoſâ vir voce, interfectus a Mercurio. 1088.
Stellæ, ignes quidam Homero. 1109.
Stephanus reprehenſus. 964. emendatus. 986. 1060. defenſus. 1053. illuſtratus. 1091. 1114. 1145.
Stephani fragmenta hodierna, arena ſine calce. 1063.
Steſichori Fragmentum. 1127.
Stipulatio, Græcis Juriſconſultis ἐπερώτησις. 1284. 1285.
Strabo illuſtratus. 1091. 1118. 1268. reſtitutus. 1190.
Strabonis Epitome emendare. 1261.
Subulcum agere, res prorſus ſordida, & illiberalis. 1181.
Sues caſtrati, majores, & χαλεπώτεροι. 934. Suum teſticulos ſibi morſu præſidentium fabula exploſa. 984.
Sedibus res a primo geſta. 1022.
Suidas defenſus. 1270. emendatus. 1276.
Suidas emendatus, & explicatus. 959. emendatus. 989. defenſus, emendatus, explicatus. 1006. emendatus. 1062. 1078. reprehenſus. 1078. illuſtratus. 1085. emendatus. ibid. 1106. illuſtratus. 1141. explicatus, & defenſus contra Kuſterum. 1147. illuſtratus. 1156. 1157. emendatus. 1168. 1169. illuſtratus. 1170. 1171. reprehenſus. 1178. emendatus. 1189. defenſus. 1199. emendatus. 1209. 1225. 1245. 1263.
Suidas pleriſque ex Scholiaſtâ Ariſtophanico mutuatus. 1200.
Syllabarum concurſus quando malus, & fugiendus. 1115.
Synizeſis, ſeu Synecphoneſis, alia a Synalœphe. 1187.
Synizeſis, in qua duæ breves pro unâ longâ. 1188.
Synizeſis duarum in principio longarum ſyllabarum in unam longam. 1167. 1188.
Synizeſis, in qua duæ breves accipiantur pro unâ, ſicut ἐν ὄνεσι. 1198.

Sy-

Digitized by Google

Synizeſis, in qua duæ breves pro unâ brevi. 1242.
Synoris Martyr, itemque alia Synoris Virgo, confictæ a Baronio ex imperitiâ linguæ Græcæ. 1224.
Synoris, vox apud Græcos tranſlata ad quodvis par ſignificandum. 1224.

T

TArne, urbs Lydiæ, quæ & Atarne, & Atarneus. 1119. Alia Tarne, urbs Achajæ. 1119.
Telum ἀπὸ τοῦ τῆλε. 1174.
Tempus, h. e. κρόταφος, Ariſtoteli id quod interjectum eſt inter oculum, aurem, & verticem capitis. 1068.
Teredo, parvum animal. 960.
Teſſera hoſpitalis. 1053.
Τέττα quid ſignificet. 1064.
Teſtudinis teſta primùm adhibita a Mercurio ad oblectationem Muſicam. 1227.
Thalyſia, feſtum Cereris. 1080.
Thebana Hiſtoria variis locis ab Homero diſpertita. 1194.
Thebe Bœotia ἑπτάπυλος, ad differentiam Thebarum Ægyptiarum, quæ ſunt a centenis portis celebratæ. 1063.
Theudetichus, ſeu Theodericus, regno totius Italiæ potitur. 1105 Ejus pater, Thiodimer, ſeu Theodimer. ibid. patruus, Vualamir, aliuſque item patruus, Vindimer, ſeu Widemir. ibid.
Theocritus illuſtratus, 995. 1012. 1013. 1068. 1147. 1200. 1208. 1209. 1210. 1221. 1235. 1263.
Theophraſtus defenſus, atque illuſtratus. 1281.
Theſeus, alter Hercules. 1254. 1255.
Thorax ſictus, quinam vocaretur. 991.
Thorax duplex quinam dictus Poëtæ. 991. 992.
Thucydides illoſtratus. 1133. 1173.
Thucydidi τροπαῖον, προτετροπωμένως. 1141.
Tiberio ignis ſponte emicans, futuri imperii oſtentum. 1105.
Tibicinum ora obligata, ut ſpiritus collectim ferretur. 1157.
Timæus Locrus. 1009.
Tinctura ex buccino, ſeu murice, reperta a Stentore. 1288.
Tincturæ bonæ apud Lydos. 996.
Τοῦτ' ἄτοπον quid ſignificet. explicatum contra Henricum Stephanum. 1165.
Torma, ſeu Turma, Cretenſium linguâ, ſua ipſorum regio, cui qui cum imperio præeſt, Tormarcha, ſeu Turmarcha. 1270.
Trajanus apud Julianum geſtans humeris trophæa. 1175.
Τραχύτητα, & γοργότης in oratione mollitiei, & ſuavitati pro loco nonnunquam præferenda. 1219.
Tria, tum initium eſt numeri pluralis, tum ſæpe ſignificat multitudinem. 1139. numerus propriè, primuſque numerorum. ibid.
Tricca, urbs Theſſaliæ, recens Triccala. 1010.
Triclinius ad Pindarum laudatus. 1071.
Triopas, Perrhæborum tyrannus crudeliſſimus. 980.
Τριτογένεια cur appellata ſit Minerva. 1094. id nomiuis non modò ἐς παῖδας, ſed etiam ἐς ἀτρύγετον reſolvi, contra veteres Grammaticos. 1094.
Τριτώ, Cretenſium, ſive Æolenſium linguâ, caput. 1094.
Troja funditus everſa. 1003. 1004.
Trojanis an ulla auxilia de populis extra Halyn fluvium poſitis venerint. 1118.
Trojani etiam ii, qui erant de Parvâ Lyciâ. 1158.
Trois equi immortales, 1161.
Tuba reperta a Tyrrhenis. 1289. Tubarum uſus temporibus Homeri, ſed non temporibus Trojanis. ibid. Tubæ heroibus a Poëtis datæ κατὰ πρόληψιν. ibid. Tubarum uſus apud Hebræos multò vetuſtior. ibid.
Turris, i. e. acies turrita, ſeu quadrata, agmen virorum trecentorum, & ſexaginta, formâ quadrangulâ. 1025.
Tydei in demortuum Menalippum ſæva immanitas. 1167.
Tzetzes reprehenſus. 1289.

V

VAlerius Flaccus reſtitutus. 1086.
Velleris, & villi differentia. 1139. Ad aſini vellera. Proverbium explicatum. ibid.
Veneris epithetum, φιλομειδής. 951. & φιλομμειδής. 1194.
Venus, Diones filia. 1194. cur φιλομμειδής Heſiodo. 1194.
Verbum ſingulare nomini adjunctum plurali; neque tantum nomini neutro; ſed etiam reliquorum duorum generum; maximè apud Pindarum. 1072. 1073.
Verſus alius προκέφαλος, ſeu μακροκέφαλος, alius ἀκέφαλος. 1188. Verſus alii λαγαροὶ, & μείουροι. 1189.
Vidua quænam intelligatur. 1255. Viduus quis propriè. ibid.
Viduitas urbium, defectus virorum. 1256.
Villarum nomina melioribus Latinitatis auctoribus ἀδιαφόρως appellata. 1098.
Virgilii heros honoratiſſimus Poëmati ſuo delectus. 1257.
Virgilius Homerum imitatus. 1074. 1079. 1104. 1105. 1110. 1178.
Virgilius illuſtratus. 1076.
Virginum munus, pocula miniſtrare. 951.
Vitricus vocatus a Comicis Græcis μητρυιός, pro πατρυιός. 1197. 1198.
Vocabula multarum brevium ſyllabarum quomodo ad dactylicum metri uſum curata. 1031.
Voce Ægyptius quidam maximâ apud Herodotum. 1289.
Vulcos, oulcus, in proverbio. 972.
Vorſum Tuſcis, & Umbris, quod Græcè πλέθρον. 1169.
Vox aut percuſſio aëris, aut aër percuſſus. Ejus a ſono differentia. 1289. Vox, ex ſententiâ Peripateticorum, corpus. 1289.
Ulyſſes dolis malis inſtructus. 1041. 1042. 1043. neque tantùm malis, ſed etiam bonis. 1043. Ulyſſes, vulpecula. 1043.
Unus vir, nullus vir, in proverbio. 1025. 1166. 1242.
Urbis mœnia ſacra, non portæ, apud Romanos. 982.
Urbium nomina genus variant pro varietate terminationis 1091. Urbes utroque genere ſub diverſâ terminatione appellatæ. ibid. in urbium nominibus generis, & terminationis nota; epitheton 1091.
Urbium nomina genere etiam aliquando maſculino, quorum videlicet nominum terminatio eſt maſculina. 1091.
Uva γενναία, generoſa, quæ dicatur Platoni. 1270.

X

XAnthus, urbs magnæ Lyciæ, & fluvius. 1223.
Xenophon illuſtratus 1023. 1058.
Xynoris. V. Synoris.

Z

Z Littera non ſemper producit antecedentem ſyllabam, ut in Ζέλεια, & Ζάκυνθος. 982. 983.
Zelea, condita a Carnabâ. 980. urbs ſita ſub Idâ. 983.
Zelea, urbs Lyciæ Parvæ. 1148. Ejus τὸ ἐθνικὸν, Ζελειάτης, & Ζελειεύς. Neque ea modò Ζέλεια, ſed etiam Ζελία, unde gentile nomen Ζελίτης. 1149.
Zelea, an ita dicta per paragogen ex Zele. 983.
Zenodotus. 1064.
Zephyrus, procellarum concitator. 1029. in deliciis Poëtæ. 1028.
Zephyrus, quaſi ζωηφόρος, ὁ τῷ ζόφῳ ῥέων. 12 5.
Zoilus Epheſius, Homeromaſtix. 1103.
Zona militaris propriè alia a mitrâ. 1302.
Ζωγρεῖν quem Homerus dicat. 1005.

~~404 III6 1 ...~~
1101024
Digitized by Google

Digitized by Google

[illegible] Google